SVENSK-UNGERSK ORDBOK

huvudredaktör GYÖRGY LAKÓ

redaktör JÓZSEF FEHÉR

andra upplagan

AKADÉMIAI KIADÓ, BUDAPEST 1972

SVÉD-MAGYAR SZÓTÁR

főszerkesztő LAKÓ GYÖRGY

szerkesztő FEHÉR JÓZSEF

második kiadás

AKADÉMIAI KIADÓ, BUDAPEST 1972

A szógyűjtésben és értelmezésben részt vettek

Arató Miklós Czike Ferencné Földi Klára Hutterer Miklós Kreutzer Sándor Lontay László

Mikola Tibor Rédei (Radanovics) Károly Szalay Sándor Szepesi Gyula Vörös Márton

A kiadásért felel az Akadémiai Kiadó igazgatója Szótárszerkesztési vezető: Dr. Décsi Gyula Műszaki szerkesztő: Csákvári András Terjedelem: 66 (A/5) ív Példányszám: 5000 Ak 1429 K 7275 71.72410 Akadémiai Nyomda Budapest — Felelős vezető: Bernát György Printed in Hungary

---

Preface to the electronic edition

This Swedish-Hungarian dictionary was first published in 1969. The 2nd edition from 1972 has been digitized in August 2013. The third edition appeared in 1980, the 4th in 1985, the 5th in 1989, and the 6th edition in 1992. All editions contain 1024 pages. The digitized copy has belonged to the public library of Mjölby, Sweden.

Project Runeberg digitizes dictionaries such as this one under the assumption that they are not covered by copyright for 70 years, but only by catalog/database protection for 15 years.

- **Ö**

ELŐSZŐ

Szótárunk mintegy 77000 szótári adatot foglal magában; a címszók száma kb. 45000.

A szóanyag megválogatásakor arra törekedtünk, hogy a mai svéd irodalmi és köznyelv szókincsét és kifejezéskészletét dolgozzuk fel. Az adott keretek között — korlátozott számban — helyet adtunk azonban szaknyelvi szóknak is. így nem zárkóztunk el a tudományok, különösen a természettudományok, valamint a technika, a művészetek, a kereskedelem és a sport széles körben használatos, legfontosabb szavainak felvételétől, természetesen mindenkor az általános műveltségű olvasó (nem pedig a szakember) igényeit véve alapul.

A táj- és népnyelvi, továbbá a különleges stílusárnyalatú (pl. argó) szavakat, kifejezéseket általában mellőztük. Nem tehettünk sok kivételt a sajátosan finnországi svéd nyelvi szavakkal sem. Fontosságuk miatt — kis számban — felvettünk a szótárba régibb svéd irodalmi művek megértéséhez elengedhetetlenül szükséges, ma régiesnek ható szavakat is.

Ami a tulajdonneveket illeti, közülük az ismertebb földrajzi nevek — a köz-szók ábécérendjébe sorolva — megtalálhatók szótárunkban, a személyneveket viszont általában elhagytuk.

Célkitűzésünknek megfelelően reméljük, hogy szótárunk a magyar érdeklődő kezében nemcsak a nyelvtanuláshoz, hanem a svéd szépirodalom, napi sajtó és népszerű tudományos irodalom olvasásához is használható segédeszköznek fog bizonyulni, s azt — különösen, ha nyelvünk némi ismeretével rendelkezik — a svéd anyanyelvű, illetve svédül tudó külföldi is haszonnal forgathatja.

Szótárunk az első Magyarországon megjelenő svéd—magyar szótár. Anyagának összegyűjtése és szótárrá szerkesztése épp ezért lényegesen nehezebb feladat voit, mint az olyan, hasonló terjedelmű szótáraké, amelyek több-kevesebb előzményre támaszkodhattak. Svédországban megjelent ugyan már korábban, 1965 végén, Bo Wickman szerkesztésében egy svéd—magyar szótár (Svensk-ungersk ordbok. Ungerska Institutet vid Stockholms Universitet. Stockholm.), ez azonban egyrészt kisebb terjedelme, másrészt pedig amiatt, hogy megjelenésekor a mi szótárunk anyaggyűjtése, sőt megszerkesztése is már túlnyomórészt befejeződött, nehézségeinket nem csökkentette.

Szótárunk munkálatai, két szakaszban folytak: 1950-től 1952-ig és 1958-tól a megjelenésig. Az eredeti terv szerint a főszerkesztő csak egy zsebszótárt készült összeállítani, s épp ezért az anyaggyűjtés az első időszakban csak viszonylag kis mennyiségű szóanyagra terjedt ki. A fokozott igényeknek megfelelő, lényegesen nagyobb szótár terve 1958-ban született meg. Megvalósulását Fbboèb József szerkesztőnek a munkálatokba való bekapcsolódása tette lehetővé, aki túlnyomórészt egyedül vállalta és végezte a gyűjtőmunka folytatását. A szócikkek szerkezetének kialakítása főleg Feh£b József érdeme. A főszerkesztő minden egyes értelmezést ellenőrzött, szükség esetén módosításokat hajtott végre, új jelentésárnyalatokat, kifejezéseket és példamondatokat iktatott be. A szótár használatához szükséges tudnivalókat Fehír József állította össze. A nyelvtani vázlatot Lakó Gyökgy írta,VIII

Szótárunk készülését egyebek közt nagy értékű könyvadományokkal támogatta a göteborgi Riksföreningen för svenskhetens bevarande i utlandet. Külön is ki kell emelnem azt a meleg érdeklődést, amellyel munkánk iránt ezen egyesület titkárai: Gunnar Svärd, majd Åke Olausson urak viseltettek. A Svéd Királyság budapesti nagykövetsége szakkönyvek tartós kölcsönzésével járult hozzá szótárunk színvonalának emeléséhez. Mindezen támogatásért legyen szabad e helyütt is őszinte köszönetet mondanom.

Budapest, 1969. január 2.

Lakó György

á budapesti Eötvös Loránd Tudományegyetemen a finnugor nyelvtudomány tanára, a Magyar Tudományos Akadémia 1. tagja FÖRORD

Vår ordbok omfattar 77 000 lexikaliska uppgifter; uppslagsordens antal är ungefär 45 000.

Vid urvalet av språkmaterialet har vi strävat efter att upparbeta det moderna svenska litterära och talspråkets ordförråd och uttryckssätt. Inom den givna ramen har vi — i begränsat antal — även givit plats för fackspr åkets termer. Så har vi inte velat utelämna de viktigaste, allmänt använda orden på vetenskapens, särskilt naturvetenskapens, såväl som teknikens, konstens, handelns och sportens område. Härvid har dock en allmänt bildad personsjinte en fackmans) anspråk varit utslagsgivande.

Dialektord och ord för speciella stilarter (som t. ex. slang) har i allmänhet förbigåtts. Vi har inte heller kunnat göra undantag för egenartade finlandssvenska ord. För sin viktighets skull har ett mindre antal ord, som i dag låter gammalmodiga, medtagits, då vi anser dem ovillkorligen nödvändiga för att läsaren skall förstå äldre svensk litteratur.

Beträffande egennamnen har vi bland dem upptagit mera kända geografiska namn, vilka återfinns i alfabetisk ordning under respektive bokstäver. Personnamn har vi däremot i allmänhet utelämnat.

Vi hoppas, att vår ordbok för den ungerska allmänheten skall bli ett nyttigt hjälpmedel inte bara vid språkstudier, utan även vid läsning av svensk skönlitteratur, press och populärvetenskapliga verk, och att den även skall vara till nytta för svenskar och svensktalande utlänningar som redan något känner till vårt språk.

Vår ordbok är den första i Ungern utkomna svensk-ungerska ordboken. Samlandet av materialet och ordbokens redigering har just därför varit en betydligt svårare uppgift, än om man i större eller mindre grad kunnat stödja sig på en tidigare utkommen upplaga. I Sverige utkom visserligen tidigare, i slutet av år 1965, en svensk-ungersk ordbok av Bo Wickman- (Svensk-ungersk ordbok. Ungerska Institutet vid Stockholms Universitet. Stockholm). Detta har däremot inte minskat våra svårigheter, dels därför att nämnda ordbok är av mindre omfång, dels för att redigeringen av vår ordbok till stor del var avslutad, när denna ordbok utkom.

Arbetet med vår ordbok har försiggått i två perioder: 1950—1952 och från 1958 tills den nu utkommer. Enligt den ursprungliga planen var det meningen att bara utge en fickordbok och därför var samlingen av ord och uttryck jämförelsevis liten under den första perioden. På grund av stigande fordringar uppkom planen på en betydligt större ordbok år 1958. Förverkligandet av denna plan möjliggjordes, då redaktör József Fehér blev medarbetare. Han har till stor del ensam fortsatt arbetet med samlingen av ord. Utformningen av artiklarna är också huvudsakligen József Fehébs förtjänst. Huvudredaktören har kontrollerat betydelsen av varje ord och vid behov gjort förändringar samt infört nya nyanser, uttryck och satsexempel. Anvisningarna för ordbokens begagnande har sammanställts av József Fehér. Den kortfattade grammatiken har skrivits av Gyöbgy Lakó.

Vårt arbete har bl. a. understötts med värdefulla bokgåvor av Göteborgs Riksförening för svenskhetens bevarande i utlandet. Jag vill här särskilt nämna det varma intresse som visats oss av föreningens sekreterare Gunnar Syäbd ochX

Åke Olausson*. Kungliga Svenska Ambassaden i Budapest har genom utlåning av fackböcker bidragit till att höja ordbokens nivå. För all denna hjälp ber jag att här få uttrycka mitt uppriktiga tack.

Till slut några ord om motiven till vårt arbete. När jag 1950 påbörjade arbetet med denna ordbok, leddes jag inte bara av vetenskapliga syften och praktiska synpunkter, utan jag ville samtidigtäven i denna form giva uttryck för den tacksamhet som jag tillsammans med talrika föräldrar till ungerska barn sedan den svåra tiden efter andra världskriget har känt och känner gentemot så många kända och okända svenska välgörare föl deras hjälp.

Budapest den 2 januari 1969.

György Lakö

professor i finsk-ugrisk språkvetenskap vid Loránd Eötvös Universitetet i Budapest, ' korresponderande medlem av Ungerska Vetenskapsakademin A FELHASZNÁLT SZÓTÁRAK JEGYZÉKE VID UTARBETANDET KONSULTERADE ORDBÖCKER

Az alábbiakban a munkánk során használt szótárakat megjelenésük időrendjében, visszafelé haladva, soroljuk fel, tekintet nélkül arra, hogy melyiket értékesítettük gyakrabban.

D. Milanova: Svensk-rysk ordbok. Andra upplagan. Statsförlaget för ordböcker på utländska språk och nationalitetsspråk. Moskva 1959. Tredje upplagan 1962.

Lauri Hirvensalo—Nils Hedlund: Svensk-finsk ordbok. Werner Söderström Osake-yhtiö. Porvoo 1960.

Dr. H. Kornitzky: Langenscheidts fickordbok över svenska och tyska språket. Del I Svensk-tysk. Omarbetning 1958. Langenscheidt Kom. Bol. —Förlagsbokhandel. Berlin-Schöneberg. 2. Auflage 1959.

Bertil Molde: Illustrerad svensk ordbok. Andra, reviderade upplagan. Bokförlaget Natur och Kultur. Stockholm 1958.

Svenska Bokförlagets ordböcker. Svensk-tysk ordbok. Svenska Bokförlaget. Stockholm 1957.

O. R. Reuter: Swedish-English Dictionary. Second revised edition. George Allen & Unwin Ltd. London 1956.

Nils Sund: Svensk-franskt lexikon. Bokförlaget. Natur och Kultur. Stockholm 1953.

Einar Engström: Svensk-Tysk Teknisk Ordbok. Aridra upplagan. A.-B. Svensk Trävarutidning Förlaget. Stockholm 1951.

Otto Hoppe: Svensk-tysk ordbok. Skolupplaga. Omarbetad och tillökad av Sune Hildebrand. Svenska Bokförlaget. P. A. Norstedt & Söner. Stockholm 1945.

Finsk-svensk-tysk-engelsk skogsordbok (MetsäsanakiHa). Kustannusosäkeyhtiö Otava. Helsinki 1944.

Svensk-tysk ordbok av Carl Auerbach. Tredje stereotyperade upfflagàn. P. A. Norstedt & Söners Förlag. Stockholm 1925. TUDNIVALÓK A SZÓTÁR HASZNÁLATÁRÓL ANVISNINGAR FÖR BEGAGNANDET AV ORDBOKEN

A szótár svéd szókészlete a félkövérrel nyomott címszók betűrendjében van elrendezve. Å w-vel kezdődő idegen szavak a v kezdőbetűs szóanyag megfelelő helyén keresendők. Felhívjuk a figyelmet a magyartól lényegesen eltérő svéd ábécére (lásd a XXIV. oldalon).

Az azonos hangalakú szókat (homonymer) külön címszókként adjuk, kitevőben elhelyezett arab számokkal különböztetve meg őket egymástól, pl. hov1 -en, -ar pata

hov2 [hov] -et, = udvar(tartás), királyi udvar.

Idegen eredetű, illetve egyes olyan svéd szavaknál, amelyeknek kiejtése a magyar olvasónak nehézséget okozhat, közvetlenül a címszó után szögletes zárójelben [ ] kiejtési útbaigazítást adunk a nagyközönség igényeinek megfelelő, egyszerű és gyakorlati formában. Átírásunkban a magyar ábécé betűi közül néhányat módosító jellel ellátva, illetve a köznyelvitől eltérő hangértékben használunk:

ä == nyílt e hang, mint a magyar „wt" szóban

t = cs hang, mint a magyar „csak" szóban

n* = kb. olyan orrhang, amilyent a magyar „hang" vagy az angol „king"

szóban a g előtt ejtünk

nj = ny hang, mint a magyar „nyár" szóban

s = sz hang, mint a magyar „szabó" szóban

S = s hang, mint a magyar „sok" szóban

ts = c hang, mint a magyar „cikk" szóban y ü hang; mint a magyar „őt" szóban.

Az r az utána kővetkező d, l, n, illetve t mássalhangzóval egy hanggá olvad össze, úgyhogy ilyenkor önálló r nem hangzik. Ennek jelzése az emelt kis r betű, pl. az ordna címszó után: [ö,r].

A kiejtés jelzése sok esetben csak egy-egy szórészre, illetve hangra szorítkozik, pl. ajournera [a§ur-]: a svéd ige első két szótagjának kiejtését jelzi; chock [§o-]: a szó ejtésmódja hasonló a magyar „sok" szóéhoz, de valamivel nyíltabb o hangzik benne;

olja [o'-]: az o hangértéke nagyjából megfelel a magyar o hangnak, kissé nyíltabban ejtve (az a hang is nyíltabb, mint magyar megfelelője);

ollon [o'-..-o]: kiejtése kb. „ollon", kissé nyíltabb o hangokkal, mint a magyarban.

A magánhangzó hosszúságát a föléje tett vonallal, rövidségét pedig kis félkörrel jelöltük, pl. ö, í; ë.

A kiejtés jelzésével kapcsolatban — indokolt esetben — feltüntettük a szóhangsúlyt is. Az egyszerű vagy ereszkedő hangsúly (akut) jele:1 a megfelelő magánhangzó után, pl.

hypnos [-o's].

Az összetett vagy ereszkedő-emelkedő hangsúly (grav vagy gravis) jele:1 a megfelelő magánhangzó után, pl. hoppa1 [-o'-].

A főnév (substantiv) egyes számi ún. határozatlan alakja (obestämd singu-larform) szerepel címszóként. Ez azonos az egyes számi alapalakkal (grundform)XIII

(lásd a 997. lapon). A címszót követi kötőjel után, dőlt betűkkel szedve az ún. végartikulus (slutartikel), amely az egyes számi határozott alakot (bestämd singu-larform), egyben a főnév nemét is jelzi: -en, ill. -fl az utrum, -et, III. -t a neutrum, vagy semleges nem jeleként; majd — ugyancsak kötőjel után — a többes számi határozatlan alak (obestämd pluralform) végződése. Ha ez utóbbinak a végződése nincs megadva, ez azt jelenti, hogy a főnév többes számban nem használatos. Példák:

stol -en, -ar szék

olvasd: stol stolen, stötar; ami úgy értendő, hogy a stol egyes számi határozott alakja: stolen 'a szék'; a szó utrum nemű; többes számi határozatlan alakja: stolar 'székek';

hus -el, « ház

olvasd: hus huset, hus; vagyis a hus főnév egyes számi határozott alakja: huset 'a ház'; a szó semleges nemű; többes számi határozatlan alakja pedig azonos az egyes számival, tehát hus 'házak'; häfte -t, -n füzet

olvasd: häfte häftet, häften; jelentésük: häftet 'a füzet', häften 'füzetek'; talg -en faggyú

olvasd: talg talgen; talg 'faggyú', talgen 'a faggyú'; többes száma nincs.

Amikor az egyes számi (a továbbiakban: e. sz.) határozott alak és a többes számi (a továbbiakban: tb. sz.) határozatlan alak (a tőmagánhangzó megváltozása vagy egyéb rendhagyóság következtében) a fenti példáktól eltér, mindig a teljes alakot közöljük, pl.

rum1 rummet, = szoba (tehát az e. sz. határozott alak: rummä 'a szoba'; a főnév neutrum; tb. sz. határozatlan alakja: rum 'szobák'); ministerium ministeri\et, -er minisztérium

vagyis az e. sz. határozott alak: ministeriet 'a minisztérium'; a szót kettéosztó függőleges vonal azt jelzi, hogy a többes szám végződése a függőleges vonal előtti szórészhez járul, tehát: ministerier 'minisztériumok'; dotter -fl, döttrar [vkinek a] leánya olvasd: dotter, dottern, döttrar; mus •en, moss egér olvasd: mus musen, möss.

Külön említést kívánnak az utrum nemű -a, ill. -e végű, nem igéből képzett főnevek, amelyek a tb. sz. határozatlan alakban -or, ill. -ar végződést kapnak, pl. skola* -fl, -or (olvasd: skola skolan, skolor) pojke -fl, -ar (olvasd: pojke pojken, pojkar).

Ezeknél tehát a többes szám jele nem az egyes számi alapalakhoz járul, hanem a főnév -a, ill.-e végződésének helyére lép.

A végartikulus nem járulhat igéből képzett -arz végződésű (utrum nemű) főnevekhez. Ezek csak egyes számban

használatosak, s határozott alakjuk megegyezik a határozatlan alakkal: erre utal az egyenlőségjel (=). Nemük megjelölésére a határozatlan névelő megfelelő alakját használjuk, zárójelbe téve, pl. bdrjan = (en) kezdet

ami azt jelenti, hogy a főnév e. sz. határozatlan és határozott alakja ugyanaz, tehát början egyaránt jelentheti: 'kezdet' vagy 'a kezdet'; a szó utrum nemű és többes száma nincs; en början '(egy) kezdet'.XIV

A hiányzó többes számot egyes esetekben az ugyanazon igéből képzett "ing, -ning vagy -ande végződésű főnév többes száma pótolja; ilyenkor a plur: rövidítés után közöljük a kivételes tb. sz. alakot, pl» fordran = (en), plur: fordringar

(vagyis az e. sz. határozatlan és határozott alak ugyanaz; a tb. sz. határozatlan alak: fordringar).

A csak többes számban használatos főnevet a tb. sz. határozatlan alak képviseli (a nem [genus] jelzésére pedig nincs szükség), pl. byxor plur nadrág..

A melléknév (adjektiv) alapfokának rendszerint van külön utrum és neutrum alakja. Szótárunkban az utrum alak szerepel címszóként, utána feltüntetjük a neutrum végződését. A szófaji minősítést csak akkor adjuk meg, ha ugyanazon szócikkben két vagy több, különböző szófajú szó van feldolgozva. Példák: varm -/ meleg

(olvasd: varm varmt); tehát a melléknév e. sz. határozatlan utrum alakja: varm, semleges nemű alakja pedig: varmt. A szabályszerű, általában -a végződésű többes szám közlésére nincs szükség.

Különböző szófájok esetén: liten I. adj...

Az -ad végű participiális melléknevek neutrumát nem tüntetjük fel, mert az szabályosan, mindig *at végződést kap, pl. femfingrad ötujjú; neutruma: femfingrat.

Ha címszóként két szinonima szerepel, akkor a következőképpen jártunk el: van]skapad, -skaplig -t...

ami azt jelenti, hogy vanskapad neutruma vanskapat, a vanskaplig melléknévé pedig ivanskapligt.

Ha a melléknév neutruma képzésmódra nézve eltér a szabályszerűtől, akkor teljes egészében kiírjuk, pl.

fri fritt szabad röd rött vörös

tehát a fri melléknév neutruma: fritt, a röd melléknévé pedig: rött. Ha a melléknévnek csak az utrum alakja van közölve, ez azt jelenti, hogy neutruma nem használatos.

A szabályos képzésű közép- és felsőfokot nem jelezzük, és külön címszóként sem vesszük fel.

Rendhagyó ragozás esetén zárójelben közöljük a kivételes alakot, pl. liten I. adj; litet (határozott alak: lille, lilla; plur: små) neutruma: litet; határozott alakja: lille, illetve lilla; többes száma: små. A rendhagyó közép- és felsőfokot az alapfok után mindig közöljük, és általában külön címszókent is felvettük a szótárba, pl.

god I. adj: gott (comp: bättre, superi: bäst)... lásd még a bättre és a bäst címszót.

A melléknévből szabályszerűen képzett 4 végződésű határozók (adverb) rendszerint nem szerepelnek külön címszóként, viszont néha megtalálhatók a melléknév szócikkének végén kifejezésben vagy szókapcsolatban. A gyakoribb 4igen végződésű és egyéb határozószókat (a közép- és felsőfok alakjait is) — a megfelelő melléknevekhez hasonlóan — külön címszóként kezeltük, mindig jelezve határozói minőségüket, pl.

svårligen adv...; snarare adv...; snarast adv...

A legtöbb névmás (pronomen) semleges nemű alakján kívül feltüntettük tb. sz. alakját is, mindig jelezve a címszó névmási minőségét, pl. min1 mitt, mina (pron) (az) enyém, (az én).. ,-am v. -em vilken vilket, vilka (pron) ...XV

A számnevek (räkneord) összetételei, származékai, valamint a velük kapcsolatos kifejezések, illetve példamondatok több tő- és sorszámnév használatának megvilágítására alkalmasak, s ezért több tő-, illetve sorszámnév bokrába felvehetők lennének. Helykímélés céljából azonban az említett összetételek, származékszók stb. legtöbbjét csak egy címszó alatt, mégpedig a fem, femte, femtio és femton szócikkében, illetve összetételei

között helyeztük el. Ha a szótárhasználó pl. a tiotág(et) vagy az àttatåg(et) szavakat keresve, egyiket sem találja meg a betűrendi helyén, lapozza fel a fem- címszónak tág(et) utótagú összetételét: femtäg(et) '(az) öt orai vonat'; miután megkereste a tio jelentését is ('tíz'), könnyen rájön a keresett összetett szavak értelmére: tiotág(et) '(a) tíz órai vonat', áttatág(et) '(a) nyolc ór$i •vonat'

A svéd ige (verb) három főalakja: a főnévi igenév (infinitiv), az egyszerű múlt idő (imperfekt) és a supinum. Címszóként legtöbbször a főnévi igenev áll.

A gyenge igék első osztályába tartozó igéknek csupán az első főalakját adjuk meg, mert a másik két főalak az infinitiv ismeretében szabályszerűen, minden nehézség nélkül képezhető, pl. kalla nevez, hív

a főnévi igenév: kalla 'nevezni, hívni'; az imperfekt: kallade '(ő) nevezett, hívott'; a supinum: kallat (az utóbbi két alak a szótarban nincs feltüntetve). Minden más kategóriabeli igének közöljük mindhárom főalakját, pl. tro trodde, trott hisz lägga lade, lagt fektet, helyez, tesz

veta visste, vetat tud vinna vann, vunnit nyer

gå gick, gått megy.

Némely ige kétféle ragozást követ. Ezeknek az imperfektjét és a supinumát mindkét kategória szerint megadjuk, pl. tala -de, -t (o, költ: talte, talt) beszél

ami úgy értendő, hogy az imperfekt általában talade, a supinum pedig talat, de a társalgási, ill, költői nyelvben előfordul a talte imperfekt- és a talt supinum-alak is;

leva levde, levt v. levat él a főnévi igenév: leva 'élni'; az imperfekt: levde 'élt'; a supinum: levt vagy levat.

A szenvedő igék (passiva verb) külön címszóként való felvételét legtöbbször mellőztük, mivel azok az aktív tárgyas igékből végződéssel szabályszerűen képezhetők.

Az indokolt esetben felvett passzív, ill. deponens igéknek mindhárom főalakját közöljük, pl.

sägas sades, sagts... tyckas tycktes, tyckts...

Az ige tárgyas (transitiv), illetve tárgyatlan (intransitivt voltát általában nem jelezzük, mert az a jelentésből kiderül.

Amikor ugyanaz az ige tárgyasan és tárgyatlanul is előfordul, a kétféle kategóriát félkövér római számokkal (I., II.) és vt, ill. vi rövidítéssel különböztettük meg. Ha ugyanazon ige még visszaható formában is használatos, ezt folytatólagos római sorszám (a fenti esetben: III.) és tilde után sig visszaható névmás jelzi. Ha az ige hangsúlyos elváló igekötőkkel is előfordul, ezeket a szócikk végén újabb római szám (a fenti esetben: IV.) és hgs igek: jelzés után az igekötők ábécé-sorrendjében találja meg a szótárhasználó, pl.

hälla höll, hållit I .vt... (tárgyas)

II. vi . (tárgyatlan)

III. sig... (visszaható)

IV. hgs igek: (hangsúlyos igekötők)

av... efter... emot... stb.XVI

A római számokkal jelzett kategóriákon belül az igének lényegesen eltérő jelentéseit félkövér arab sorszámok különítik el egymástól.

összetett igék

Az el nem váló igekötők (an-, be-, bi-, er-, för-, här-, miss-, sam-, um-, und-, van-i à-) egyikével összetett igét el nem váló összetételnek (fast sammansättning) nevezzük, pl.

begrava, förbjuda, undvika.

Ebbe a csoportba sorolható némely, határozószóval, illetve elöljáróval (pl. emot-, fram-, förbi-, in-, över-) összetett ige is, pl.

avskeda, infria, tillåta, underrätta, undervisa, överge, övertala, övertyga. Az ilyen igék megkeresése nem okoz nehézséget.

A hangsúlyos igekötővel (betonad partikel) összetett igék legtöbbje ún. elváló összetétel (lös sammansättning). Ezeknek az infinitivje előfordul mind hátravetett, mind pedig előretett igekötővel (az utóbbi esetben egybeírva), mégpedig

a) jelentésbeli különbség nélkül, pl.

ta(ga) bort vagy bortta(ga) 'el- v. levesz; eltávolít, kivesz' studera in vagy instudera 'betanul, begyakorol' söka upp vagy uppsöka 'felkeres';

b) egymástól lényegesen különböző jelentéssel, pl.

gå av 'leszáll [járműről]'; avgå 'elmegy, (el)távozik, elutazik; indul' bryta av 'el- v. letör'; avbryta 'meg- v. félbeszakít, abbahagy, véget vet'. Az elváló alakok a mindennapi nyelvhasználatban gyakoribbak. Ezért az a) és a b) alatti igék elsősorban az egyszerű ige (pl. ta(ga), studera; gå, bryta) szócikkében a római szám után felsorolt hangsúlyos igekötős összetételek között keresendők, tanácsos azonban az előretett igekötős alakot (fenti példáinkban instudera, uppsöka, avgå) is megkeresni, mert a szótárhasználó ily módon kaphat teljesebb tájékoztatást az illető ige jelentésköréről és használatáról.

Van néhány hangsúlyos igekötős ige, amely csupán hátrávetett igekötővel használatos, pl.

hålla pá... tycka om...,

ezek az alapige szócikkében könnyen megtalálhatók.

Megjegyzendő, hogy a melléknévi igeneveket (participokat), mivel képzésük szabályszerűen, az előretett igekötős alakból történik (pl. uppsökande; uppsökt), általában nem vettük fel külön címszóként. Kivételt tettünk azonban olyan esetben, amikor a melléknévi igenévnek — akár melléknévi, akár főnévi használat esetén — az igéétől eltérő jelentése van, pl.

omtyckt 'kedvelt, szívesen látott, keresett' borttagande -t 'elvevés, elvétel; kivétel (pl.folté)\

A szócikkek szerkezeti felépítése

A félkövér Jbetűkkel nyomott címszót indokolt esetben fonetikai jelzés, illetve átírás követi szögletes zárójelben, álló betűkkel; ezután dölt szedéssel közöljük a nyelvtani alakokat, illetve a szófaji minősítést (adv, s, vi, vt stb.); majd a szó magyar értelmezése következik álló betűkkel szedve. Az értelmezésben az azonos vagy egymáshoz közel álló jelentéseket (ekvivalenseket) vesszővel, az értelmileg távolabb állókat pontosvesszővel választjuk el egymástól. A terjedelmes szócikkeket — ha a címszónak erősen eltérő jelentései vannak — félkövér arab sorszámokkal tettük áttekinthetőbbé. A jelentések ilyen csoportosítása azonban nem minden szófajban voit alkalmazható egyforma következetességgel.XVII

Egy szócikken belül a szófajok elhatárolása félkövér római számok (I., II. stb.) és a rövidített szófaji minősítés segítségével történik; lásd pl. till szócikkét.

Áttekinthetőség kedvéért az igen terjedelmes szócikkek tagolására — a római számok mellett — félkövér nagybetűket (A., B.) is használtunk az adott szócikk felépítéséhez igazodó funkcióban; lásd pl. a stå igét.

A svéd szavak helyesírása tekintetében a Svenska Akademiens ordlista över svenska språket (Nionde upplagan, sjätte tryckningen, Stockholm, 1956) c. hivatalos kiadványt követtük, a magyar szövegben pedig természetesen A magyar helyesírás szabályai (10. kiadás 3. lenyomat, Budapest, 1959), illetve a Helyesírási tanácsadó szótár (Budapest, 1961) voit számunkra irányadó.

A magyar szótárirodalomban általános eljárás szerint a svéd igék főnévi ige-nevét (infinitiv), vagyis

legegyszerűbb alakját magyarul a tárgyatlan ragozás jelen idő e. sz. 3. személyű alakjával értelmezzük, pl.

älska szeret.

Ilyenkor a magyar szóalak nenr pontos fordítása (ekvivalense) a svéd szónak, s fordításnál nem helyettesíthető be automatikusan a svéd igealak helyébe. Pl. älska, illetve att älska pontos fordítása: 'szeretni'.

Ugyanígy jártunk el a főnévi igeneves szószerkezetek, kifejezések értelmezésében is, kivéve azokat a példamondatokat, amelyekben személyhez kötött, ragos igealak áll.

A szólásokát és közmondásokat lehetőleg nem szó szerint, hanem magyarosan, azaz a megfelelő magyar fordulattal tolmácsoltuk.

A jelentések közül rendszerint a szó konkrét, illetve általános, leggyakoribb jelentése szerepel az első helyen, ezt követik — gyakran arab sorszámokkal elkülönítve — a sajátos, azaz átvitt, illetve szakmai, vagy egyéb, szűkebb körben ismert jelentések.

A terjedelmes szócikkekben a szókapcsolatokat nyelvtani kategóriák szerint rendeztük el. így pl. a főnév szócikkében az arab sorszámmal kezdődő jelentéscsoportokon belül a szókapcsolatok egymásutánja a következő: alanyos szerkezetek (esetleg a jelzők szerint elrendezve); tárgyas szerkezetek (az igék, ill. jelzők ábécérendjében); határozós kifejezések (az elöljárók, ill. igék ábécérendjében); lásd pl. kläder és tanke szócikkét.

Az ige szócikkében a sorrend így alakul: alanyos, illetve tárgyas szerkezetek a főnevek ábécé-sorrendje szerint; elöljárós vonzatok a prepozíciók ábécérendjében; segédigés kifejezések a segédigék szerint rendezve; igenévi szerkezetek; esetlegesen szenvedő alakok (ha a szenvedő ige nem szerepel külön címszóként) a főnevek ábécérendjében, lásd pl. väcka.

A melléknév szócikkében ez a sorrend: jelzős szerkezetek a főnevek betűrendi helye szerint rendezve; igés szerkezetek az igék ábécérendjében; elöljárós vonzatok a prepozíciók sorrendjében; kötőszós szerkezetek a kötőszók ábécérendjében; végül a melléknév főnévi használatát bemutató kifejezések; vö. stor.

Ezt a módszert a gyakorlatban kellő hajlékonysággal alkalmaztuk, minthogy jelentéstani, illetve szótártechnikai szempontok miatt gyakran a fentitől eltérő elrendezésre voit szükség.

A svéd nyelv — a többi germán nyelvhez hasonlóan — rendkívül gazdag szóösszetételekben. Szótárunkba ezeknek csupán egy töredékét vehettük fel: egyrészt az általánosan használt, illetve legfontosabb összetételeket, másrészt azokat, amelyeknek jelentését a magyar szótárhasználó az egyes alkotóelemek jelentéséből nehezen tudná megállapítani.

Az összetett szavak elrendezése tekintetében szótárunk rendszere a következő. Ha a betűrendben több, azonos elotagú összetett címszó következik közvetlenül egymás után, ezeket — helykímélés céljából — egy bekezdésben, úgynevezett bokor-XVIII

ban csoportosítottuk oly módon, hogy a bokor első, vagyis vezérszavában függőleges vonal | jelzi (lásd a XIX. oldalon) az összetételnek azt a tagját, àmely a bokor többi címszaváéval közös, E címszókban a közös előtag nincs kiírva, hanem azt vastag kötőjel helyettesíti,, lásd pl. az alstrings | förmåga, av|lämna, händels| attaché, in|ordna vezérszók bokrát. E szótártechnikai módszer alkalmazásával lehetővé vált, hogy nagyobb számban vegyünk fel a szótárba olyan fontos szóösszetételeket, amelyeket egyébként helyhiány miatt ki kellett volna hagynunk.

A szótárba fel nem. vett összetett szók jelentése gyakran az összetétel tagjainak jelentéséből kikövetkeztethető, pl. tidningsutgivareförening -en, -ur lapkiadók egyesülete; vö. tidning -en, -ar újság, lap; utgivare -n, = kiadó; förening -m, -at egyesület.

A svéd helyesírás szabályai szerint három azonos mássalhangzó összetett szavakban sem állhat egymás mellett. Emiatt az egybeírt szóban az azonos mássalhangzók egyike elhagyandó. Ha a szót az összetétel tagjai szerint választjuk el, az elha* gyott, harmadik mássalhangzó kiírandó, amit a következőképpen jelzünk: tillåta (elv.: till-

låta)

Ez úgy értendő, hogy a címszó a till és låta szó összetétele, elválasztás esetén tehát így kell-írni: till-låta. (Természetesen a szó így is elválasztható: tillå-ta.)

A címszónak, illetve a szócikkében értelmezett szókapcsolatoknak, kifejezéseknek tudományos vagy egyéb szakmai használati körét (pl. fiz,, nyelv, orv, tört), továbbá stílusrétegét (pl. gúny, tréf, o), illetve elavult voltát (rég) szükség esetén — a magyar értelmezés elé tett megfelelő rövidítések jelzik (ezek jegyzékét lásd a XXII. oldalon)-. Az efféle minősítés rendszerint mind a svéd, mind a magyar szóra (kifejezésre), néha csak az egyikre vonatkozik. Pl. sprita1 szócikkében: II. vi o• piál, iszik (szeszt) -

a társalgási stílust jelző o a svéd szóra és magyar megfelelőire egyaránt érvényes

Viszont stapla címszó alatt: II. (hgs igek:) <» upp felrak, o felstószol;

itt ugyanaz a jel nyilvánvalóan csak a magyar szót ('felstószor) minősíti. JELEK, ÍRÁSJELEK MAGYARÁZATA TECKENFÖRKLARINGAR

A függőleges vonal a bokor első, összetett címszavát, az úgynevezett vezérszót alkotóelemei szerint tagolja. Az összetételnek a függőleges vonalig terjedő része azonos a bokor többi címszavának első alkotóelemével; ezt a címszókbán félkövér kötőjel (-) helyettesíti, pl.

sköld|formlg [-o-] -t pajzs alakú -körtel -fl, -körtlar pajzsmirigy olvasd: sköldformig sköldformigt... sköldkörtel sköldkörteln, sköldkörtlar...; birtokos összetétel esetén:

affärs|liv -et üzleti élet -lokal -ert, -er üzlethelyiség

olvasd: affärsliv affärslivet.. / affärslokal affärslokalen, affärslokaler...;

egymás mellett álló két (szinonim) címszó esetén:

väckar| klocka [-0-] -n, -or, -ur -et, = ébresztőóra

olvasd: väckarklocka väckarklockan, väckarklockor, väckarur väckarüref, väckarur (mindkét címszó jelentése:) 'ébresztőóra'.

Ha a függőleges vonallal kettéválasztott címszó után ugyanabban a bokorban nem áll másik címszó, a jel csupán a szó összetett voltára utal (és az elválasztásra vonatkozólag is támpontot ad), pl. stork junge -nt -ar.

A függőleges vonal előfordul főnevek e. sz. határozott alakjában is, pl.

stipendium stipendi\ett -er

olvasd: stipendium stipendiet, stipendier.

A kötőjelnek (bindestreck) megszokott helyesírási használata mellett — kettős szótári szerepe van. A félkövérrel szedett kötőjel a bokor második és további címszói előtt az összetett vezérszónak azt a részét helyettesíti, amely a i -tói balra áll (lásd a fentebbi példákban). Viszont a szabványos kötőjel á magyar értelmezés vesszővel elválasztott egyenértékű szavaiban a közvetlenül előtte álló összetett szó első tagját (legtöbbször az igekötőt) képviseli, pl. stjälpa... I. vt felborít, -fordít, -dönt; olvasd: felborít, felfordít, feldönt.

v. jelzéssel kombinálva azt jelzi, hogy az alapige mindkét igekötőhöz kapcsolódik, pl.

stycka fel- v. szétdarabol olvasd: feldarabol, szétdarabol.

A svéd szó magyar fordításában a sor végén kitett és a következő sor elején megismételt kötőjellel hívjuk fel az olvasó figyelmét arra, hogy a szókapcsolat a helyesírás szerint mindig kötőjellel írandó, pl. sprittning szócikkében: izgés--mozgás; a szókapcsolat írása tehát: 'izgés-mozgás'.

Ha a bokor vezérszava egyszerű (nem összetett) szó, a második és további címszók pedig összetett szavak, ezekben a félkövérrel szedett kötőjel az egész vezérszót helyettesíti, pl.

stål -et acél -band -et, ?= acélszalag, -pánt; rádió hangszalag

olvasd: stål stålet acél stålband stålbandet, stålband acélszalag, acélpánt; rádió

hangszalag

Melléknév bokrában a -het képző előtt a kötőjel ugyancsak a teljes vezérszót helyettesíti, pl.

hörsam -t engedelmes, szófogadó -het -en engedelmesség, szófogadásXX

olvasd: hörsam hörsamt engedelmes, szófogadó hörsamhet hörsamheten engedelmesség, szófogadás.

A félkövér kötőjel (-) használatát szótártechnikai szempont indokolja. Egyébként a bokorba tartozó összetett címszókat.— a svéd helyesírásnak megfelelően — kötőjel nélkül, egy szóba kell írni, pl. stålband, hörsamhet.

= Közvetlenül a címszó után. álló egyenlőségjel azt mutatja, hogy a főnév e. sz. határozott alakja azonos a határozatlan alakkal (az alapalakkal), vagyis magával a címszóval, pl. braxen =, braxnar áll: dévérkeszeg

olvasd: braxen braxen, braxnar...; tehát braxen jelentése: 'dévérkeszeg' vagy 'a dévérkeszeg'.

Ha az egyenlőségjel a főnév többes jele helyett áll, ez azt jelzi, hogy a tb. sz. határozatlan alak (nominativus) azonos az e. sz. határozatlan alakkal (a címszóval), vagyis a többes számnak nincs jele, pl. barn -et, = gyer(m)ek

olvasd: barn, barnet, barn 'gyermek' vagy 'gyerek'; tehát barn jelentése: 'gyer-(m)ek' vagy 'gyer(m)ekek'.

A magyar értelmezést kiegészítő magyarázatokban az egyenlőségjelet megszokott és ismert értelmében („egyenlő") használtuk.

/v A tilde a szócikkben közvetlenül előtte álló vastagbetűs, egész svéd címszót helyettesíti, amikor ez kifejezésben, példamondatban ismétlődik, pl. hyra címszó alatt: rum att ~ kiadó szoba olvasd: rum att hyra

A tildéhez szükség esetén rag, jel, képző stb, is járulhat, pl. håg címszó alatt: glad i ~en vidám kedélyű olvasd: glad i hågen

klockslag címszó alatt: på ~et percnyi pontossággal olvasd: på klockslaget

Nem használtunk tildét, ha à címszó egy vagy két betűből áll; pl. få; i, fn, å a saját szócikkében is teljes alakjában szerepel.

() A kerek zárójel (rund parentes) azt jelzi, hogy a benne levő szórész, illetve szó vagy szavak az értelem változása nélkül elhagyható(k), pl. till|ta(ga) -tog, -tagit ,

a címszó egyaránt olvasható: tilltaga vágy tillta, a további főalakok: tilltog, tilltagit...

Ugyancsak kerek zárójelek közé tettük a kiegészítő nyelvtani, vagy egyéb tájékoztatást, a magyar értelmezéssel kapcsolatos magyarázatot, az esetleges vonzatot stb., pl.

stor (comp: större, superi: störst) 4 nagy (átv is)

strida címszó alatt: 1. harcol ... (om v. för -ért)

olvasd: om vagy för någon vagy något valakiért vagy valamiért

(v-----) Kerek zárójel v. rövidítéssel kombinálva a magyar értelmezésben két

egyenértékű szókapcsolat, illetve kifejezés vagylagos jellegére utal, pl. höra címszó alatt: hörde ni inte att det ringde? nem hallotta hogy csöngettek (v. a csöngetést)?

tehát a svéd mondat magyar jelentése egyaránt lehet: 'nem hallotta, hogy csöngettek ?' vagy 'nem hallotta a csöngetést?'.

[ ] A szögletes zárójelnek (klämmer) kétféle funkciója van: 1) közvetlenül a címszó után a fonetikai jelzést, illetve átírást tartalmazza (vö. XII. lap); 2) a svédXXI

szó magyar megfelelőjéhez vagy megfelelőihez szorosan kapcsolódó, rendszerint a svéd szövegben ki nem tett

szóra, illetve vonzatra utaló tájékoztatást foglalja magában. Ez utóbbira példa:

få címszó alatt: III. (hgs igek):... få bort... megszabadul [vkitől v. vmitől].

< > Sarkos zárójelek között adjuk — fordítás helyett — a svéd szó magyarázatát, pl. skäggbotten.

, E szótár magyar szövegében a vesszőnek (komma) nem helyesírási, illetve mondattani, hanem szótártechnikai szerepe van: a svéd címszó vagy kifejezés, illetve példamondat egyenértékű magyar megfelelőit különíti el. Ahol tehát a svéd kifejezés magyar értelmezésén belül (pl. összetett mondatban) helyesírásunk szabályai szerint ki kellett volna tenni a vesszőt, ezt — félreértések elkerülése céljából — általában elhagytuk, pl.

språk címszó alatt: inte vilja ut med ~et kerülgeti mint macska a forró kását,

nem mondja ki ami a szívét nyomja

itt a „mint" ill. „ami" kötőszó előtti vesszőt elhagytuk.

Ahol értelmi okból mégis elkerülhetetlen voit a vessző használata, ott ezt kerek

zárójelek közé tettük, pl.

spricka szócikkében: det värker så att huvudet kan ~ úgy fáj a feje(m) (,) majd szétreped.

... Három pont azt jelzi, hogy az előtte álló szókapcsolat, illetve kifejezés nem tekinthető teljesnek, befejezettnek, hanem kiegészítést igényel, pl. hälsa21. vt, vi 3. han ™r och frågar ø/n... üdvözletét küldi és kérdezteti hogy...

O Kis kör annak a jele, hogy a szó, illetve a kifejezés nem az irodalmi, hanem a közvetlen (familiáris) hangulatú társalgási nyelv körébe tartozik. A minősítés többnyire a svéd és a magyar szóra egyaránt vonatkozik, pl. sprits1... IL vi o ...

A nyíl mint utalójel azt jelzi, hogy az utána álló címszó alatt található meg a keresett szó magyar megfelelője, illetve igék esetében a főnévi igenév (infinitiv), melléknév esetében pedig az alapfok, pl. fakta plur faktum sade säga

bäst (superi bra, god, väl)

v. ill. v. Svéd szövegben álló betűvel, magyarban pedig dőlt betűvel szedett v. rövidítés arra utal, hogy az előtte és utána álló két szó értelmi különbség nélkül fölcserélhető egymással, pl.

hålla szócikkében: IV. (hgs igek:) ~tyst v. tätt titkot tart, hallgat olvasd: hålla tyst vagy hålla tätt, ami egyaránt jelenti: 'titkot tart, hallgat'; höra szócikkében: det har vi redan hört ezt már hallottuk v. tudjuk a svéd mondat egyaránt jelentheti: 'ezt már hallottuk' vagy 'ezt már tudjuk'.

A fonetikai jeleket lásd a XII. oldalon. RÖVIDÍTÉSEK JEGYZÉKE FÖRKORTNINGAR

adj melléknév adjektiv

adv határozószó adverb

áll állattan zoologisk term

Alírrt****. Atlninw.An: il/rfyivtMÅVyi^m

auazorv aiiatorvosi Kitejezes veierinarierm

ar ch archeológia arkeologi

ásv ásványtan mineralogi

edv átvitt értelemben bildligt

bány bányászat gruvterm

biol biológia biologi

comp középfok komparativ

conj kötőszó konjunktion

csill csillagászat astronomi

dep deponens ige deponens

dipl diplomácia diplomati

egyet egyetemi nyelv universitetsspråk

egyh egyházi kyrklig term

eiv. eivaiasztas eseten avsiavai

' r _ 'A L___ _ A. tu .J.J. _nl A.-A _m «t »

ep építészet arkiteKtur, oyggnaasterm

£ra eraeszet sKogsvara, stcogsveienstcap

faip SarSZám(Í) S^nSåT^

fil filozófia filosofi

foto fényképészet fotografisk term

föld földrajz geogra/i

földtan, geológia geologi

gúny gúnyos ironiskt

gyerm gyermeknyelv barnspråk

hajó hajózás, tengerészet s/öfcrm

hal halászat fiskeriterm

hed. határozó adverb

Igek fgeköiő705 partikel

ill. illetve ^ respektive

imperf egyszerű múlt idő imperfektum

inf főnévi igenév /n/imfrv

inierj indulatszó interjektion

irod irodalomtudomány litteraturvetenskap, litteraturhistoria

isk iskolai nyelv skolspråk

jog jogtudomány juridik

.Kártya KartyajateK Konspei

kat katonai militärterm

katol katolikus /tøto/sA:

kb. körülbelül ungerfärligen, tillnärmelsevis

ker kereskedelem handelsterm

M Kerteszet traagarastermXXIII

költ költői poetiskt (uttryck)

köz közönséges vulgärt, oanständigt

közg közgazdaság ekonomi

mat matematika matematik

met meteorológia meteorologi

mez mezőgazdaság lantbruk

mit mitológia mytologi

müv művészet konstterm

n semleges nem neutrum

ngn valaki någon

ngt valami något

nov növénytan botanik

npr tulajdonnév egennamn (nomen proprium)

nyelv nyelvtan, nyelvtudomány grammatik, språkvetenskap

nyomd nyomdászat typografisk term, boktryckeri

orv orvostudomány medicin, läkarterm

pejor pejoratív, rosszalló nedsättande: értelemben

pénz pénzügy finansväsen

perf. part. múlt idejű melléknévi perfektparticip igenév

plur többes szám pluralis

pol pQlitika politik

polgazd politikai gazdaságtan politisk ekonomi

praep elöljáró, prepozíció preposition (praepositio)

pron névmás pronomen

prot protestáns protestantisk

rádió rádió radioterm

refl visszaható (ige) reflexivt (yerb/

rég régies, elavult ålderdomligt

rep repülés flygväsen

röv rövidítés förkortning

s főnév substantiv

S Svédországban i Sverige

sing egyes szám singular

sp sport sportterm

stb. s a többi och så vidare, etcetera

superi felsőfok superlativ

szinh színház teaterterm

táj tájszó provinsialism, dialektalt

tb. sz. többes szám(i) plural, flertal(sform)

techn műszaki, technikai teknisk term, teknologi

tel telefon, távbeszélő telefon

tex textil(ipar) textilterm

tört történelem, történet- historia, historiskt tudomány

tréf tréfás skämtsamt

tud tudományos vetenskaplig term

v., v. vagy eller

vad vadászat jaktterm

vall vallás religion, religiös term

vasút vasút järnvägsterm

vegy vegyészet, kémia kemi

vi tárgyatlan ige intransitivt verbXXIV

vill villamosság elektrisk ferm, elektroteknik

vki valaki någon

vmi valami något

vő. vesd össze jämför (jfr)

vt tárgyas ige transitivt verb

NB. Szakjelzésként rövidítéseken kívül előfordulnak teljesen kiírt szavak is,

pl.

posta postterm

torna gymnastik

vívás fäktning

zene musik

A SVÉD BETŰREND SVENSKA ALFABETET

A a

B b

C c

D d

E e

F f

Q g

H h

I i

J J

K k

L i

M m

N n

O o

P p

Q q

R r

S t;

T t

U a

V,W i>,w

X x

Y y

Z t

Å å

Ä ä

Ö ö XXIV

vill villamosság elektrisk ferm, elektroteknik

vki valaki någon

vmi valami något

vő. vesd össze jämför (jfr)

vt tárgyas ige transitivt verb

NB. Szakjelzésként rövidítéseken kívül előfordulnak teljesen kiírt szavak is,

pl.

posta postterm

torna gymnastik

vívás fäktning

zene musik

A SVÉD BETŰREND SVENSKA ALFABETET

A a

B b

C c

D d

E e

F f

Q g

H h

I i

J J

K k

L i

M m

N n

O o

P p

Q q

R r

S t;

T t

U a

V,W i>,w

X x

Y y

Z t

Å å

Ä ä

Ö ö a a-(e)t, a-n v. = 1. a (hang és betű); A och O alfa és omega, kezdet és vég; har man sagt a, får man säga b aki a-t mondott, mondjon b-t is 2. zene a (hang) 3. (S: isk. bizonyítványban) jeles (osztályzat), majdnem ötös ' à praep: 2 á 3 gånger kétszer-háromszor; 10 à 15 droppar tíz-tizenöt csepp; boken kostar 5 à 6 kronor a könyv öt-hat koronába kerül; 5 stycken å 10 öre 5 darab(,) darabja 10 öre A (S: isk bizonyítványban) kitűnő (osztályzat), ötös; példás (magatartás) AB 1. (S: isk bizonyítványban) jó (osztályzat), négyes 2. röv (Aktiebolaget) Részvénytársaság (Rt.) abbedissa -n, -or apátnő, zárdafőnöknő abborre [-o-] -n, -ar áll: csapósügér abbot -en, ~ar apát abbots|dome -t, -n apátság -kloster "klostret, = kolostor, apátság -stift -et, « apátság

abbreviation -en, -er rövidítés

abbreviera rövidít (szót)

abc abc-(e)t, abc-n v. = ábécé -bok -en,

-böcker ábécéskönyv abdikation -en, -er lemondás, leköszönés abdikera lemond, leköszön (trónról) aber indecl (ett) bökkenő, akadály; det är ett litet ~ med den saken egy kis bökkenője van a dolognak Abessinien npr Abesszínia abessinier -n, = abesszin, abesszíniai (ember)

abessin(i)sk -t abesszíniai, abesszin abiturient -en, -er érettségiző, matu-randus

ablativ -en, -er ablativus (honnan stb.

kérdésre felelő határozóeset) abnorm (-o1-] -t 1. rendkívüli; szabálytalan, rendellenes, abnormális 2. fogyatékos. (szellemi képességű), hóbortos abnormitet -en, -er rendellenesség, szabálytalanság, abnormitás abonnemang -et, = előfizetés, megrendelés (lapra); bérlet (pl. színházi) abonnemangs|föreställning -en, -ar bérleti előadás -kort -etf == bérletjegy

1 Svéd—magyar szótár

abonnent -en, -er előfizető, megrendelő;

bérlő (pl. színházban) abonnera előfizet, megrendel, járat (újságot); bérel; ~ på en tidning előfizet egy újságra, járat egy lapot abort [-o1-] -en, -er 1, abortusz, (el)veté-

lés 2. művi vetélés, magzatelhajtás abortera elvetél, abortál abortiv -t idő előtti; magzatelhajtö -medel -medlet, = magzatelhajtó szer abrupt összefüggéstelen, szakadozott,

szaggatott; hirtelen abscesa -en, -er orv: tályog, kelés absolut I. adj abszolút, feltétlen, korlátlan; teljes, tökéletes; ~ majoritet abszolút többség II. adv feltétlenül; teljesen, tökéletesen; ~ inte egyáltalán nem

absolution -en feloldozás, bűnbocsánat absolutism -en 1. önkényuralom, abszolutizmus 2. szeszivástól való tartózkodás, absztinencia absolutist ren, -er alkoholellenes, szeszivástól tartózkodó (ember), absztinens absolvera [-o-] 1. elvégez; ~ en examen vizsgát letesz 2. vall felold(oz), (bűnt) megbocsát absorbera [-o-] elnyel, felszív, magába

szív, abszorbeál abstrahera elvon(atkoztat), elválaszt, absztrahál; ~ från ngt vmit figyelmen kívül hagy, nem vesz számításba vmit

abstrakt elvont, absztrakt absurd -surt értelmetlen, képtelen, lehetetlen, abszurd absurditet -en, -er'értelmetlenség, képtelenség, lehetetlenség, abszurdum acceleration -en, -er fiz: gyorsulás accelerera vt, vi (meg)gyorsít; gyorsul; siet (óra)

accent -en, -er 1. hangsúly, nyomaték;

hangsúly jele 2. kiejtés, hanglejtés accentuera hangsúlyoz; átv kiemel accept 1. -et, === elfogadás (váltóé) 2. ten, -er elfogadvány (elfogadói nyilatkozat-tal ellátott Váltó) acceptabel -t elfogadhatómmpímt

2

adla

accëptant -en, -er elfogadó (váltóé) acceptera 1. elfogad, elismer; beleegyezik 2. elfogad (váltói) accessionskatalog ög-j -en, -er új [-szerzemények katalógusa (pl. könyvtárban)

accessoarer plär tartozékok, járulékok;

műv lényegtelen részletek, mellékalakok

accidentell 4 1. alkalmi, véletlen 2* lényegtelen, jelentéktelen, mellékes accis -en, -er fogyasztási v. forgalmi adó ack intcrj óh!, ah 1; ej!, jaj! ackja -n, -or lapp rénszarvasszánkó, „akja"

acklamation -en, -er zajos helyeslés;

közfelkiáltással történő választás) acklimatisera meghonosít, hozzászoktat az éghajlathoz (v. a környezethez), akklimatizál) ~ sig meghonosodik, -honosul, akklimatizálódik ackommod&tion -en, -er alkalmazkodás ackommodationsförmåga -n alkalmazkodóképesség ackommodera alkalmassá tesz [vmire], hozzáaíkalmaz, -idomít (efter ngt vmi-hez); módosít; ~ sig efter ngt alkalmazkodik v. hozzáidomul vmihez ackompanjemang -et, — zene kíséret ackompanjera kísér (hangszeren) ackord [-Ö-] -et, = 1» ker meg- v. kiegyezés, egyezség; ingå ~ kiegyezik, egyezségre lép; 50 % ~ 50 %-os kiegyezés 2. darabbér(rendszer), akkord; arbeta på ~ akkordban v. szakmány-ban dolgozik; lämna på ™ akkordba v. darabbérbe kiad 3. zene hangzat, akkord

ackordera I. vi 1. meg- v. kiegyezik, egyezségre lép, megállapodik (om rigi. vmire vonatkozólag, vmiben) 2.

tárgyal; alkudozik II. (hgs igék:) ~ bort v. ut megegyezik, egyezségre jut (eladásra nézve); akkordba kiad (munkát); gondozásra (v. teljes ellátásra) elhelyez; ~ in hes ngn teljes ellátásba ad vkihez

ackordsj arbete -t, -n akkord- v. szak-mánymunka -lön -en, -er darabbér, teljesítmény- v. szakmánybér ackreditera 1. dipl akkreditál, megbízólevéllel ellát (követet) 2. meg- v. felhatalmaz 3. vara väl ~d jó hírben áll {hos ngn vkinél), kedvelt

ackumulator -n, -er vili: akkumulátor ackumulera felhalmoz, akkumulál ackurat o I* adj akkurátus, gondos, pontos IL adv pontosan; teljesen, egészen ackusativ -en, -er tárgyeset, accusativus ackuschőrska -n, -or szülésznő, bábaasszony

ackvisition -en, -er 1. üzletszerzés, megrendelések gyűjtése, akvirálás 2. (értékes) szerzemény; átv nyereség adams| dräkt -en, -er ádámkoszttím »äpple -t, -n ádámcsutka addend -en, -er mat: összeadandó addera mat összead; ~ till hozzáad, -tesz

addition -en, -er mat: összeadás additions I maskin -en, -er összeadógép -tal

-et, = összeadási feladat v. példa adekvat megegyező, egyenértékű, megfelelő

adel -n nemesség (átv is), nemesek; ärftlig ~ örökös nemesség; hjärtats ~ szívbéli nemesség adelsjbrev -et, = nemesi levél -gods -et nemesi birtok -kalender -n, -kalendrar nemesi évkönyv adelskap -et nemesség, nemesi rang adels|man -mannen -män nemes(ember)

-stånd -et nemesi rend, nemesség aderton [a'(de)rton] tizennyolc; en av de ~ a Svéd Akadémia tagja; (vö. fem v. femton összet) adertonde tizennyolcadik; (vö. femte) adhesion -en fiz: tapadás, adhézió adjektiv -et, = melléknév adjektivisk -t melléknévi adjungera kooptál; ~ med sig maga mellé vesz; ~d ledamot rendkívüli v. kooptált tag adjunkt -en, -er 1. középiskolai tanár

2. segédlelkész adjunktur-£/2, -er középiskolai tanári állás adjutant -en, -er segédtiszt, hadsegéd;

szárnysegéd adjö [a(d)jö'] I. interj viszontlátásra!; Isten vele(d) v. veletek!; ~ så länge! a (közeli) viszontlátásra!; ~ med v. på dig! viszontlátásra!, szervusz! II. s indecl (eit) búcsú(szó), isten-hozzád; säga ~ till ngn, ta ~ av ngn búcsút mond vkinek, elbúcsúzik vki-től

adla nemesi rangra emel; átv (meg-) nemesítadlig

3

affär

adlig -t nemesi; av ~ börd nemesi születésű v. származású administration -en, -er 1. igazgatás, ügyintézés, (ügy)kezelés, adminisztráció 2. közigazgatás; (közigazgatási hatóság administrativ -t (köz)igazgatási, (ügy-)

kezelési, adminisztratív administratör [-o-] -n, -er adminisztrátor, ügyintéző, kezelő; gondnok; igazgató

administrera igazgat, intéz, kezel, adminisztrál

admittera (oda)enged, bocsát (pL vizsgára)

admonition -en, -er intés, figyelmeztetés,

rendreutasítás adoptera [-o-] 1. örökbe fogad, adoptál

2. magáévá tesz, elfogad adoptering [-o-] -en, -ar, adoption [-o-] -en, -er 1. örökbefogadás, adoptálás 2. elfogadás adoptiv|barn [-o-] -et, = fogadott gyermek -föräldrar plär örökbefogadó szülők, nevelőszülők adress -en, -er 1. cím; címzés; ~ herr F. F. úr címén v. leveleivel (postai küldeményen) 2. (ünnepélyes) hódoló- v. köszönőirat 3. felirat, folyamodvány (államfőhöz) adressat -en, -er címzett adressbyrå -n, -er címtudakozó-iroda adressera (meg)címez, [vkihez] intéz; brevet är ~t till dig a levél neked szól; ~ sig till ngn vkihez fordul adress j kalender -n, -kalendrar cím- és lakjegyzék, címtár -kort -et, = 1. címkártya 2. kísérő címcédula (postacsomagban) -land -et, -länder rendeltetési ország -lapp -en, -ar címcédula (teher-árun, postacsomagon), poggyászcímke -nummer -

numret, = házszám -ort -en, -er rendeltetési hely Adriatiska havet npr (az) Adriai-tenger

edstringerande orv összehúzó, vérzéscsillapító advent -et vall: advent adventist -en, -er adventista adventstid -en advent ideje adverb -et, — határozó(szó); modalt ~

módhatározó(szó) adverbial nyelv I. s; -et, — határozó II. adj: -t határozós, határozói

adverbiell -t határozói; ~t határozó-(szó)ként

advokat -en, -er ügyvéd; szószóló, védő -byrå -n, -er ügyvédi iroda -fiskai -en, -er államügyész, közvádló -knep -et, = O ügyvédi fogás advokatorisk -í 1. ügyvédi 2. ravasz,

körmönfont advokat|stånd -et ügyvédi kar, ügyvédség

advokatyr -en,. -er szőrszálhasogatás; agyafúrt védekezés v.' érvelés; csűrés-csavarás

advokatyrke -t ügyvédi pálya v. hivatás

aero|drom [-öfm]-en, -er repülőtér-dynamisk -t légmozgástani, aerodinamikai; -gram -grammet, == légiposta-levél -naut -en, -er léghajós, repülő -nautik -en léghajózás, repülés -plan -et, — repülőgép -stat -en, -er léggömb, -hajó affekt -en, -er heves érzelem, indulat,

szenvedély, affektus affektation -en 1. mesterkéltség, keresettség; kényeskedés, affektálás 2. tettetés, színlelés affektbetonad érzelemmel v. indulattal telített, érzelmi v. hangulati jellegű affektera tettet, színlel, affektál affekterad 1. mesterkélt, modoros, kényeskedő, affektált 2. tettetett, színlelt

affektion -en, -er 1. ragaszkodás, gyengédség, vonzalom, előszeretet 2. orv megbetegedés, bántalom, zavar, af-fekció

affektionsvärde 4, -n érzelmi érték v.

becs (pretium affectionis) affirmativ -t igenlő, állító, megerősítő affisch -en, -er falragasz, hirdetmény,

plakát; színlap affischera (ki)hirdet, közzétesz (falragasz útján), kiplakátoz affischering -en, -ar falragasztás, hirdetmény kiragasztása, kiplakátozás; ~ förbjuden! tilos a falragasz ! afiisehtavla -n, -or hirdetőtábla affischör -en, -er plakátragasztó affix -et, = elő- v. utóképző, affixum affär -en, -er 1. üzlet, bolt, kereskedelmi vállalat, kereskedés; üzletkötés, ügylet; vidsträckta ~er széleskörű üzleti kapcsolatok; göra ~er i spannmål gabonával kereskedik; göra upp en ~ tíz-affärsangelägenhet

letet köt; sköta sina ~er (jól) intézi az ügyeit, törődik az ügyeivel, utánajár a dolgainak; sätta upp (v. borja) en ~ üzletet nyit; resa i ~er. üzleti ügyekben utazik v. utazgat; göra ngt till en ~ vmiből üzletet csinál 2. anyagi helyzet; han har dåliga *>er rosszul áll anyagilag 3. ügy, dolog; blanda v. lägga. sig i andras ~er mások ügyeibe avatkozik; det är. min ~ èz az én dolgom 4. eset, esemény, história;. en ledsam ~ kellemetlen esét v. ügy.. 5, útv ügy, hűhó; göra stor ~ av ngt nagy ügyet v. hűhót csinál vmiből; han gór ingen ~ därav nem fújja fel a dolgot; saken förtjänar inte att göra ~ av a dolgot nem érdemes felfújni, ebből nem érdemes nagy dolgot csinálni affärs | angelägenhet -en, -er üzleti ügy Hbank -en, -er kereskedelmi bank -biträde -tr -n kereskedelmi v. üzleti alkalmazott, kereskedősegéd; elárusítónő) -blick -eh üzleti érzék -brev -et, = üzleti v. kereskedelmi levél -förbindelse -n, -r kereskedelmi v. üzleti kapcsolat, üzleti összeköttetés -företag -et, = kereskedelmi vállalkozás v, vállalat -gren -en, -ar üzletág -hus -et, = üzletház; cég -knep -et, = üzleti fogás -krets -en,-^ar: i härva-rande ~ar itteni üzleti körökben affärs|liv -et üzleti élet -lokal -en, -er üzlethelyiség -man -mannen, -män üzletember, kereskedő -mässig -t üzletszerű, üzleti, kereskedelmi -rörelse -n, -r üzlet, kereskedelmi vállalat -ställning -en anyagi helyzet, [vkinek a] pénzügyei -tid -en, -er nyitvatartási idő (üzleté) -väg -en: i ~ üzleti v. kereskedelmi ügyekben, üzleti v. kereskedelmi vonalon; gå ~en kereskedelmi pályára lép, kereskedő lesz -vän -vännen, -vänner üzletbarát, -fél -värld -en üzleti világ -år -et, = üzleti év aforism -en, -er aforizma, velős mondás

Afrika npr Afrika

afrikan -en, -er, afrikanare -n, — afrikai (ember)

afrikand -en, -er Dél-Afrikában született

fehér ember, afrikander afrikansk -t afrikai afrikanska -n, -or afrikai nő

afton [-o-] -en, aftnar 1. este, est; (^ kväll);, god jó estét l; i ~ ma este; igår ~ tegnap este; i morgon ~ holnap este; om aftnarna esténként, éste; kl. 10 pä ~en este tíz órakor 2. előeste (ünnepé is); ~ en före slaget a csata előestéje -dräkt -en, -er frakk v. szmóking; (nagy)estélyi ruha -himmel -(e)n v.-himlen esti égbolt -klänning -en, -ar (nagy)estélyi ruha

afton|måltid -en, -er vacsora; inta(ga) ~ (meg)vacsorázik -rodnad -en, -er alkonypír, esti pír; esthajnal -skola -n, -or esti iskola v. tanfolyam -skymning -en (esti) szürkület -stjärna -n, -or esthajnalcsillag (Venus); esthajnali csillag -sång -en, -er prot: esti istentisztelet; kaíol vecsernye, esti ájtatosság -tidning -en, rar esti újság aga I. s: -n (testi) fenyítés, fenyíték, verés; få ~ megfenyítik, verést kap II. vt (meg)fenyít, (meg)büntet, elver agat -én, -er ásv: achát(kő) agent -en, -er 1. ker ügynök, utazó, képviselő 2. diplomáciai v. politikai megbízott 3. ügynök, ágens; kém 4. nyelv logikai alany (szenvedő mondatban)

agentur -en, -er ügynökség, képviselet; ügynöki tevékenység -affär -en, -er bizományi üzlet, ügynökség agera tettet, játszik; ** herre játssza v. adja az urat; ~ sjuk beteget játszik, betegnek tetteti magát; de ~nde a szereplők (szính) agg -et 1. neheztelés, gyűlölet, harag; bära ~ mot ngn, hysa ~ till ngn haragszik v. neheztel vkire 2. átv, összet furdalás, mardosás aggande furdaló, mardosó, kínzó; känna ~ samvetskval för ngt lelkiismeret-furdalása van vmi miatt agglutinera 1. hozzáragaszt, -illeszt, »tapaszt 2. nyelv ragoz, agglutinál; ~nde språk ragozó v. agglutináló nyelvek aggregat -et, = 1. ásv halmaz, halmazat 2. techn gépcsoport; aggregát aggregationstillstånd -et, = fiz halmazállapot

aggression -en, -er agresszió, támadás aggressiv -t támadó, kihívó, agresszív aggressivitet -en támadó szellem, kihívó viselkedés, erőszakosság, agresszivitásagio

agio -t, -n felpénz, ázsió agitation -en, -er 1. agitáció 2. propaganda 3. izgatás, uszítás agitator [-o-] -n, -er 1. agitátor 2. izgató, uszító

agitatorisk -t 1. agitációs, propagandisztikus 2. izgató, lázító agitera 1. agitál, propagandát csinál

2, izgat, uszít, lázít agn1 -en, -ar nov: (kalász)szálka, bajusz,

pelyvalevél; ~ar polyva, pelyva agn2 -et, = hal csalétek, csali agna csalétekkel ellát, felcsaliz (horgot) agoni -(e)n haláltüzdelem, -tusa, agónia

agraff -en, -er 1. díszcsat, boglár 2. orv sebkapocs

agrar I. s: -en, -er h földművelő, mezőgazda 2. agrárpárti (tag) II. adj: -t mezőgazdasági, agrár-agrarförbund -et, == paraszt- v. földművesszövetség agrarisk -t mezőgazdasági, földművelési,

agrár; földművelésügyi agrar|parti -(e)tf -er agrár- v. parasztpárt -politik -en mezőgazdasági politika, agrárpolitika agremang 1. -et, = dipl idegen állam követének előzetes elfogadása, agré-ment 2. -er plur: kényelmi berendezések; kényelem, kellemesség, előny(ök) agrikultur -en mezőgazdaság, földművelés

agrikulturell -t mezőgazdasági, földmű-

veiés(ügy)i agrikulturkemi -(e)n mezőgazdasági

vegytan, agrokémia agronom [-ö'm] -en, -er (okleveles) mezőgazda, (mező)gazdász, agronómus agronomi [-omi1] -(e)n mezőgazdaságtan; ~e doktor mezőgazdasági doktor agronomisk [-ö 'm-] -t mezőgazdaságtani,

gazdászati, agronómiai aiss -et, == zene aisz (hang) aj! interj jaj!; ejha! à jour [asü'r] adj: hålla ngn ~ med ngt vkit folyamatosan tájékoztat vmiről; vara ~ tájékozva v. értesülve van [a legújabb helyzetről] ajournera [-sur-] elnapol akacia -n, -or akác(fa) akademi -(e)n, -er 1. akadémia 2. egye-

tcm(i kar), főiskola akademiker -n, — 1.. akadémikus, aka-

démiai tag 2. egyetemi v. főiskolai előadó, docens 3. egyetemi v. főiskolai képzettségű ember .4. egyetemi v. főiskolai v. akadémiai hallgató akademiledamot -en, -ledamöter, »medlem -medlemmen, -medlemmar akadémiai tag, akadémikus akademisk -t 1. akadémiai 2. átv elméleti, akadémikus; en rent ~ fråga teljesen akadémikus kérdés 3. egyetemi, főiskolai; ~ kvart akadémiai negyedóra (egyetemi előadás előtt); ~t bildad egyetemi v. főiskolai képzettségű akademist -en, -er 1. akadémikus 2. irod a francia klasszicizmus híve (S) 3. akadémikus féstő akant -en, -er, akantus -en, -ar nov, ép: akantusz

akilles|häl -en Achilles-sarok, sebezhető

pont -sena -ii, -or orv: Achilles-ín akleja -n, -or nov: harangláb akrobat -en, -er akrobata, erőművész,

kötéltáncos akrobatisk -/ akrobatikus, akrobata, erő-

művész(etji, kötéltáncos akromatisk -t fiz: akromatikus aksent -en, -er accent akt1 -en, -er 1. cselekmény, cselekedet, tett 2. (ünnepélyes) aktus, szertartás 3. szính felvönás; mellan '»erna a felvonásközökben 4. (ügy)irat, akta, dokumentum 5. müv akt; helyzet; póz

akt2 s indecl 1. figyelem; ge v. giva ~ figyel; giv ~ ! figyelem!, figyelj(en)!, figyeljetek!; kat vigyázz!; ge v. giva ~ på ngn szemmel tart (v. (meg)figyel) vkit, felügyel vkire; ge v, giva ~ på ngt figyel(met fordít) v. vigyáz v. ügyel vmire; inte ge v. giva ~ på ngt figyelmen kívül hagy vmit; ta(ga) ngt i ~ figyelembe vesz. vmit; ügyel vmire; ta(ga) sig i *» őrizkedik, óvakodik (för -tői); vigyáz (magára); ta(ga) tiden i ~ kihasználja az időt; ta(ga) tillfället i ~ megragadja v. kihasználja az alkalmat 2. i ~ och mening azzal a szándékkal, abból a célból

akt3 s indecl: förklara ngn i ~ száműz (v. számkivetésbe küld v. törvényen kívül .helyez) vkit akta I. vt 1. vigyáz, ügyel (ngt vmire); óv, kímél; ~ huvudet! vigyázz a fe-aktad

jedre!, vigyázzon a fejére!; ~ er! vigyázzon magára!; Jör stötar! vi-gyázat(,) törékeny!; ™ s för väta ! nedvességtől óvni! 2. értékel, becsül, fontosnak tart; ~ ringa kevésre becsül; han ~r ingens förmaningar nem törődik senkinek az intelmeivel sem; han ~s för intet őt semmire sem becsülik 3. tekint, vél, tart; ~ , nödigt szükségesnek tart; ~ för gott jónak tart II. vi: ~ pà ngt törődik vmivel, figyelembe vesz vmit, ügyel vmire IIL ~ sig őrizkedik, óvakodik f/őr-tői); Vigyáz magára; veta att ~ sig tud magára vigyázni; ~ dig! vigyázz!, vigyázat!; ~ dig för hunden! óvakodj a kutyától!; ~ dig för att falla omkull vigyázz hogy . el ne ess; ~ dig f ör att gå dit ne merj odamenni; det ~r jag mig för óvakodom attól,, eszem ágában sincs [azt tenni] aktad tekintélyes; értékelt, megbecsült; tisztelt

akter hajó I. adv hátul; ~ ifrån hátulról; ~ om ngt vmi mögött v. mögé; ut hátra(felé) II. s: -n, aktrar hajófar, tat; i ~n på båten a hajó hátsó részén akter|däck -et hátsó fedélzet -hytt -en, -er hátsó kajüt -lastad hajó farnehéz, -terhelt

akteriig -t hátsó, hátulrór jövő; vinden är ~ a szél hátulról fúj, hátszél van akter|salong [-ong] -en, -er hát(ul)só szalon (hajón) -segel -seglet, = hátsó vitorla -skepp -et a hajó farrésze, hajófar -snurra -n, -or o külmotor, oldal-v. segédmotoros csónak) -spegel -n, -speglar 1. hajó fartükör, > csapott hajófar 2. tréf [vkinek a] hátulja, far akterst adv (superi akter) hajó: leghátul, egészen hátra aktersta leghátsó akterstäv -en, -ar hajó: fartőke akt|ge -giva ->- akt27. -givande -t figyelembe- v. tekintetbevétel; med ~ på ngt. tekintettel vmire, figyelembe véve vmit

aktie -n, -r részvény; ~ ställd på innehavaren bemutatóra szóló részvény; ~ på viss person névre szóló részvény; átv: hans ~r står högt (nagy) kegyben áll -bolag -et, = részvénytársaság -brev . -et, — részvény -emission -en, -er

részvénykibocsátás -kapital -et, —

részvénytőke, alaptőke -majoritet -en, -er részvénytöbbség -stock [-o-] -en részvén yállomány -teckning -en, -ar részvényjegyzés -ägare -n, = részvénytulajdonos, -birtokos, részvényes aktion -en, -er 1. cselekvés, cselekedet, tevékenység, működés, ténykedés, akció; skrida till ~ akcióba lép 2. megmozdulás, mozgalom 3. (had)műve-let, ütközet 4. jog vád; fegyelmi eljárás; ställa under ~ fegyelmit indít áktions | duglig -t működésre képes, akcióképes -enhet -en akcióegység, egységes cselekvés -frihet-en működési v. cselekvési szabadság -klar -t tettre kész; kat bevetésre kész -kommitté -n, -er akcióbizottság -radie -n, -r hatósugár

aktionär -en, -er részvényes, részvénytulajdonos aktiv I. adj: -t tevékeny, működő, cselekvő, aktív; ~ medlem működő v. rendes tag; kat: ~ tjänst tényleges v. aktív szolgálat; ta(ga) ~ del i ngt tevékenyen részt vesz vmiben II. s: -et, -er nyelv: cselekvő igeragozás v. alak, aktívum aktiva plurker: aktívák, tényleges követelések v. vagyon aktivera aktivisera tevékenységre serkent, működésbe hoz, mozgósít, ösztönöz, aktívvá tesz, aktivizál aktivism -en pol: mozgalom a háborúban való részvétel érdekében (S) aktivist -en, -er pol: a háborúban való

részvétel híve (S) aktivitet -en aktivitás; cselekvőképesség,

tevékenység aktning -en tisztelet, megbecsülés, becsület, tekintély; ~ fór lagen törvénytisztelet; med all ~ /ör ... ... iránti minden tisztelet(em) ellenére . .förvärva sig ~ megbecsülést szerez magának; hysa ~ för ngn tisztelettel viseltetik vki iránt; åtnjuta allmän ~ általános tiszteletnek örvend; han äger allas ~ mindenkinek a megbecsülését élvezi aktnings|betygelse -n, -r tiszteletnyil-vánítás -bjudande tiszteletet parancsoló; tekintélyes -full -t tiszteletteljes; tisztelettel -värd -värt 1. tiszteletre, méltó 2. jelentékeny, tekintélyesaktris

aktris -en, -er színésznő aktsam -í óvatos, elővigyázatos, gondos, [vrnire] ügyelő, figyelmes; vara om siti rykte vigyáz a jó hírére; vara ~ om sina kläder kíméli a ruháit, vigyáz a ruháira

aktstycke -t, -n ügyirat, -darab, akta; okirat

aktualisera megjelenít; időszerűvé v.

aktuálissá tesz, aktualizál aktualitet -en, -er 1. időszerűség, aktualitás; időszerű kérdés 2. fii valóság

aktuarie -n, -r törvényszéki tisztviselő v. írnok; iktató, irattáros; biztosítási matematikus v. statisztikus aktuell -t időszerű, jelenlegi, aktuális aktör -en, -er színész akustik -en 1. akusztika (pL teremé) 2.

fiz hangtan akustisk -t 1. akusztikai, akusztikus 2.

fiz hangtani akut I. adj heves, gyors lefolyású, heveny; éles; en ~ sjukdom heveny v. akut betegség; en ~ regeringskris fenyegető kormányválság; ~ accent éles ékezet II. s: -en, -er nyelv: éles hangsúly v. ékezet akvarell -en, -er vízfestmény, akvarell; måla i ~ akvarell(eke)t fest, vízfestékkei fest -färg -en, -er vízfesték -målare -n, akvarellfestő, akvarellista akvarium akvarilet, -er akvárium, víztartó

akvavit -en, -er (köményes) pálinka akvedukt -en, -er (föld feletti) vízvezeték,

csatornahíd al -en, -ar éger(fa)

alabaster -n alabástrom -vit -vitt alabástromfehér aladåb -en, -er aszpik(ós hús v. hal); ~

på fisk hal-aszpik alagreck -en, -er meandervonal, -dísz alarm -et, = 1. riadó, vészjel, riasztó lárma; slå v. blåsa riadót ver v. fúj; riaszt 2. riadalom; blint v. falskt ~ vaklárma, -riadalom -apparat -en, -er riasztókészülék, -sziréna -beredskap -en riadókészültség alarmera (fel)riaszt, fellármáz, riadóztat; ~nde nyheter riasztó v. nyugtalanító hírek

alarm {klocka [-o-] -n, -or vészharang; vészcsengő -signal -en, -erriadójel(zés),

riasztójel; légiriadó -skott [-o-] -et, = riasztólövés * alban(es) -en, -er albán (ember) alban(esi)sk -t albán, albániai

albanesiska -n 1. albán nyelv 2. plur:

-or albán nő Albanien npr Albánia; Folkrepubliken

~ (az) Albán Népköztársaság albumin- -et v. -en, -er v egy: fehérje, albumin

aldrig adv 1. (időhat:) soha(sem); ~ mer soha többé; ~ någonsin, i evighet, i tiden, i världen soha (az életben); det går ~ väl ennek nem lesz jó vége; för att ~ ses mera a soha viszont nem látásra, (remélem) nem találkozunk többé 2. (tagadást erősítő szó:) ~ en enda egyetlen egy sem; ~ ett öre egy (huncut) fillér sem; det är väl ~ möjligt ez bizony nem lehetséges 3. (megengedő:) ~ den akárki, bárki; ~ det akármi, bármi; ~ så akármilyen, bármilyen; om än ~ så litet ha mégoly (v. bármily) kevés is; vid ~ så litet buller vaknar hon a legcsekélyebb zajra felébred; han må vara ~ så rik bármily gazdag is; inte för ~ det semmiért a világon, semmi áron sem, semmiképpen

alexandrinsk -t 1. alexandriai 2. /v vers

alexandrin(us) alf -en, -er tündér, manó, kobold alfabet -et, = ábécé alfabetisk -t betűrendes; i ~ ordning betűrendben

alfastrålar plur fiz: alfa-sugarak alfkors -et, = boszorkányszög,, bűvös

pentágramma alfreskomålning -en, -ar 1. freskófestés, falfestészet 2. freskó, falfestmény alfågel -72, -fåglar áll: jégréce alg -en, -er nov: moszat, alga , algebra -n algebra algebraisk -t algebrai Algeriet [-ser-] npr Algéria algerisk [-së1-] -t algíri; algériai alibi -t, -n alibi, máshollét; bevisa sitt ~

alibit igazol alkaisk -t alkaioszi; ^ strof alkaioszi versszak

alkali -(e)t, -er vegy: alkáli(a); lúg -me-

tall(er) alkáli fém(ek) alkaílsera alkalizál, lúgosít alkalisk -t alkalikus, lúgos (hatású)alkemi

alkemi -(e)n alkímia alkemist -en, -er alkimista alkohol [-ol] -en, -er alkohol, szesz -fri -fritt alkoholmentes -förgiftning -en, -ar alkoholmérgezés -haltig -t szesz-v. alkoholtartalmú; ~a drycker szeszes italok alkoholism [-ol-] -en 1. iszákosság, alkoholizmus 2. szeszmérgezés alkoholist [-ol-] -en, -er alkoholista, iszákos (ember) -hem -hemmet, = 1. el-vonóintézet (alkoholisták számára) 2. alkoholisták otthona -vård -en alkoholista-gondozás alkohol|prov [-ol-] -et, = alkoholpröba -stark -t nagy szesztartalmú, erősen alkoholos alkov [-o'-] -en, -er hálófülke aü -t I. pron minden, összes, valamennyi; mind; teljes, egész; ~ världen az egész világ; ~t folket az egész nép; ~t detta mindez; hon är ~t annat än vacker (ő) a legkevésbé sem szép, egyáltalán nem szép; göra ~t som står i ens makt minden lehetőt megtesz; ~t som ~t mindent egybevéve; när ~t kommer omkring végül is, végezetül, a végén; spring ~t vad du kan fuss ahogy csak tudsz; ~t vad man orkar minden erejéből; hon är hans ~t i allo(m) ő a jobb keze (neki); ^t gott minden jó(t); ~t möjligt minden lehetséges v. lehető; därmed ~t ezzel vége, több nincs, más nincs; av ~t detta framgår, att... mindebből kitűnik, hogy...; av ~t hjärta teljes szív(é)ből, szíve mélyéből; framför ~t mindenekelőtt, elsősorban; för ~ del kérem (szépen)!; (felszólító mondatban) tessék, mindenképpen, feltétlenül; (tagadószóval) nehogy, semmiképpen; det är ej ~om givet ez nem mindenkinek adatott meg; ~a (plär) minden-, ki; ~a väntar redan på dig már mindenki rád vár; ~a pojkarna valamennyi fiú, a fiúk mind; ~a tre mind a három v. hárman, mindhárman; ~aslágs^mindenfajta; av ~a krafter teljes erőből v. erejéből; i ^ a fall mindenesetre, úgyis; engång för ~a egyszer s mindenkorra; över ~a gränser minden mértéken túl; O kors i ~a mina da(gar)r! te jóságos ég!, no de ilyet!; ~e man på däck mindenki a fedélzetre; ^as vår

vän mindnyájunk barátja; glöm det för ~ del inte nehogy elfelejtsd vt elfelejtse (azt)!; gör er för ~ del inget besvär csak ne fáradjon!; (amiatt) ne csináljon gondot magának; nej, för ~ del egyáltalán nem, semmi esetre sem; för ~t i världen a világ minden kincséért; i ~ hast nagy sietve, sebtében; var i ~ världen har du varit? hol a csodában voltál?; på ~t sätt mindenképpen, minden módon; till ~ lycka szerencsére; utan fråga, utom ~t tvivel kétségtelenül, kétségkívül II. adj (igével): o vara ~ vége, elmúlt,, kész; dagen är ~ a napnak vége III. összet előtag

össz-; allnordisk össz-skan-dináv; alltysk össznémet alla -n, -or páros (kocka)vetés; slå allor

párosat v. duplát dob alla|handa allehanda -redan adv már

ammans allesamman(s) all I bekant közismert, általánosan ismert -daglig -t mindennapi, napi; (hétköznapi, közönséges, elcsépelt, banális alldeles adv teljesen, egészen, tökéletesen; rendkívül; det gör ~ detsamma az teljesen mindegy; ni tar ~ fel ön erősen téved; ~ icke egyáltalán nem, semmiképpen sem; & mörkt teljesen sötét, koromsötét; ~ nyss (az) imént; det går ~ för långt ez nagyon is messze megy, ez már túlzás alldenstund conj minthogy, mivelhogy,

mert; tekintettel arra, hogy allé -n, -er fasor allegofi -(e)n, -er allegória allegorisk -t allegorikus, jelképes allehanda indecl I. adj mindenféle, -fajta, különféle; ~ blommor mindénféle virág II. s mindenféle, különféle dolgok; napi v. vegyes hírek (újságrovat) aliena indecl I. adj egyedüli; magányos; jag går egyedül megyek II. adv csupán, egyedül; ~ saliggörande egyedül üdvözítő -härskande -rådande egyedül uralkodó

allenast I. adv csupán, csak; endast och ~ egyes-egyedül, csupán csak, kizárólag II. conj hacsak, feltéve hogy, amennyiben

aliena|stående egyedülálló, egyedüli, páratlan

allergi -(e)n orv: allergia, túlérzékenység^ állapot)allergisk

allergisk -t orv: allergiás, allergikus allernådigst adv rég: legkegyelmesebben allesamman(s) pron valamennyi(en), mindnyájan; mind egytől-egyig; hör pá ~ / mindenki figyeljen ide! allestädes adv mindenütt, mindenhol, -felé -närvarande mindenütt jelenlevő all|fader -n mindenek atyja, teremtő -farväg -en, -ar közút, országút; átv kitaposott út -god -gott végtelenül jó, jóságos, legjobb -godhet -en végtelen jóság -helgonadag [-0-] -en mindenszentek napja -härskare -n, = min-den(ek)en uralkodó; korlátlan úr; egyeduralkodó allians -en, -er 1. (politikai) szövetség; ingå ~ szövetségre lép 2. frigy, házasság -avtal -et, — szövetségi szerződés -fri -fritt szövetségmentes, szövetségeden kívül maradó -frihet -en szövetségmentesség, szövetség(ek)en kívül maradás alliera: ~ sig szövetkezik, szövetséget

köt; egyesül allierad adj, s szövetséges; de ~e a szövetségesek allihop(a) pron mindnyájan, valameny-nyien

alliteration -en, -er alliteráció alliterera alliterál allmakt -en mindenhatóság allmoge -n parasztság; falusi nép, falusiak; köznép; összet nép-, paraszt-, paraszti -dräkt -en, -er népviselet, parasztviselet -konst [-ko-] -en népművészet -kvinna -n, -or parasztasz-szony, falusi asszony -mål -et, = népnyelv, nyelvjárás -sed -en, -er népnépszokás, parasztszokás -stil -en, -ar népi v. paraszti stílus -vävnad -en, -er házi v. népi szőttes allmosa -n, -or alamizsna, könyörado-mány; be om en ~ alamizsnáért könyörög, alamizsnát kér allmän -t 1. általános; egyetemes; közös, köz-; ~ idrott könnyű atlétika; ~ rösträtt általános választójog; ~ värnplikt általános hadkötelezettség; det ~na bästa a közjó; ~t kända fakta közismert tények; ~t utbredd általánosan elterjedt 2. nyilvános, nyílt, köz-; ~t båd közfürdő; ~na byggnader középületek; (högre) läroverk városi—^. állami középiskola; den ~na

meningen a közvélemény; ~t möte közgyűlés; ~ åklagare közvádló, (állam-) ügyész; i det ~na (livet) a közéletben; på ~ bekostnad köz- v. államköltsé* gen; på ~ gata a nyílt utcán; det ~na a köz(össég); skadlig för det ~na a közre ártalmas 3. szokásos, rendes; (általánosan) elfogadott; elterjedt; ~t bruk uralkodó v. elfogadott szokás;* ~t bruklig általánosan elfogadott, szokásos, megszokott -anda -n közszellem -befinnande -t közérzet -bildad sokoldalúan képzett, általános műveltséggel rendelkező -bildning -en általános műveltség -fariig -t közveszélyes -fattlig -t közérthető -giltig -í általános érvényű allmänhet -en 1. általánosság, egyetemesség; i ~ általánosságban, általában, rendszerint; folk i ~ az emberek általában 2. nyilvánosság, közönség; den bildade ~en a művelt (nagy)kö-zönség; den läsande ~en az olvasóközönség; den stora ~en a nagyközönség, a nagy nyilvánosság; uppträda inför ~en nyilvánosan fellép allmänmänsklig -1 általános emberi allmän(ne)lig -t

egyetemes, általános allmänning -en, -ar (községi) közös föld-

v. erdőbirtok, közlegelő allmännings|bete -t, -n közlegelő, községi legelő -skog -en, -ar (községi) közös erdő

allmän]nytta -n közjó, -haszon -nyttig -t közhasznú, -érdekű -vilja -n közakarat allo -v all L

allod -et, -er tört: aliódium (középkori

szállásbirtok) allom all L

all|omfattande egyetemes, mindent magában foglaló, mindenre kiterjedő allra adv (nyomósító szó) leg-, leges-; ~ bäst legeslegjobb; ~ först legelőször, (leg)elsősorban; ~ helst som annál is inkább mert, főképpen mert; ~ käraste a) (leges)legkedvesebb, mindenkinél jobban szeretett; b) [vkinek a] kedvese v. szívszerelme v. szívbéli választottja (férfi v. nő); ~ minst (le-ges)legkedvesebb, legkisebb; legkevésbé; för ~ sista gången (leges)legutoljára, legvégül -heligast legszentebb; vall.: det ~e a szentek szentje; átvaHfakäresta(n)

szentély -käresta(n) költ (az) imádott, [vkinek a] szívszerelme v. kedvese (férfi ill. nő) allrådande mindenható alls adv egyáltalában; inie icke ~ icke egyáltalá(ba)n nem, semmiképpen sem; ingen ~ egyáltalán senki sem, egyetlen lélek sern; semmilyen, semmi(féle); det vållar ~ ingen möda semmiféle fáradságot sem okoz; ingenting ~ att se egyáltalán semmi látnivaló; intet ej något ~ egyáltalában semmi; utan några svårigheter ~ minden (v. a legcsekélyebb) nehézség nélkül

all|seende mindent látó -sídig 4 egyetemes, mindenre kiterjedő, sokoldalú, mindenoldalú; ~t egyetemesen, minden oldalról, sokoldalúan allsköns 1. mindenféle; ~ njutningar mindenféle élvezet 2. teljes; i ~ rö teljes (lelki) nyugalommal, nyugodtan, kényelmesen; i ~ tysthet teljes csendben, minden feltűnés nélkül allsmäktig 4 mindenható allström -strömmen univerzáláram; för

~ egyen- és váltóáramra allsvensk 4 össz-svéd; sp: ~a serien svéd nemzeti bajnokság (mérkőzései) allsång -en együttes ének, közének allt I. pron all II. s: -et (világmindenség, világegyetem HL adv 1. (comp előtt) egyre, mind; ~ rikare egyre gazdagabb; ~ bättre och bättre egyre jobb; ~ mer och mer egyre inkább, mindjobban; saken blir ~ sämre och sämre az ügy egyre rosszabbá válik 2. bizonyára, valóban, kétségtelenül; hon är ~ bra sjuk ő bizonyára nagyon beteg; det vore ~ bra igen jó lenne; det är ~ bra sent jó későre járhat már az idő; du har ~ orätt biztosan nincs igazad 3. (nyomósító szó:) ~ framgent mostantól kezdve, továbbra is, a jövőben; ~ hitintills (mind)eddig; ~ som oftast nagyon v. elég gyakran, igen sokszor; ~ under det att mialatt, (a)míg, miközben 4. már; han hade ~ rest då jag kom amikor megjöttem(,) ő már elutazott

alit|efter praep szerint, .. .-hez képest; ~ behag tetszés szerint; ~ behov a szükséghez képest, szükség szerint; ~ omständigheterna a körülményekhez

képest -eftersom conj aszerint hogy v. amint, ahogy(an), amilyen mértékben -emellanåt adv közbe-közbe, időnkint, időről időre, olykor-olykor, néha -för adv 1. túlságosan; ~ mycket túlságosan (v. nagyon is) sok; ~ stor túl(ságosan) nagy; ~ gärna nagyon szívesen 2. (tagadva:) vi hade inte ~ roligt nem valami jól mulattunk alltid adv L mindig, mindenkor, állandóan; för ~ mindenkorra, örökre 2. mindenesetre, mégiscsak; det är ~ bättre än ingenting ez mindenesetre jobb mint (a) semmi allt|ifrån praep -től fogva v. kezdve, óta; ~ barndomen a gyermekkortól fogva; ~ den dagen attól a naptól kezdve -igenom adv egészen, teljesen; han är ~ fördärvad (ő) teljesen v. velejéig romlott; en ~ ärlig man tetőtől talpig becsületes férfi -ihop(a) pron minden; az egész, mind allting1 pron minden; ~ i råttan tid mindent a maga idejében allting2 -et (izlandi) parlament alltingsman -mannen, -män (izlandi) parlamenti képviselő allt|intill praep (egészen) .. .-ig; ~ i dag (mind) a mai napig -jämt adv még, mindig, folyton, változatlanul, egyre -mera adv egyre inkább, mind(ig) jobban -nog adv egyszóval, röviden -omfattande [-o-] egyetemes, mindent egybefoglaló v. felölelő -samman(s) pron minden; az egész, mind; jag är trött på ~ belefáradtam mindenbe allt|sedan -senL praep óta, .. .-től fogva v. kezdve; ~ denna dag ettől a naptól fogva; ~ dess azóta IL adv azóta, attól kezdve III. conj amióta; azóta hogy -somoftast [-0-..-0-] adv

nagyon gyakran, igen sokszor -så adv tehát, ennélfogva, következésképpen, eszerint

alltysk 4 össznémet alludera céloz(gat), utal, példáló(d)zik allusion -en, -er célzás, utalás, példáló(d)-zás

alluvial 4 alluviális, áradmányos, hor-

dalékós -sand -en hordalékhomok allvar -et komolyság; det är rent ~ (ez) egészen komoly; är det ~ ? ez komoly?, komolyan?; är det ditt ~ ? komolyan mondod v. gondolod (ezt)?; det ärallvarlig

mitt fulla ~*ezt egész komolyan mondom v. gondolom; bruka ~ komolyan v. szigorúan eljár; blir det ~ av din resa ? lesz valami az utazásodból?, megvalósul az utazásod?; göra ~ av ngt komolyan v. eltökélten csinál vmit, valóban megtesz (v. megvalósít) vmit, komolyan vesz vmit; jag menar ~ komolyan gondolom; tala ~ med ngn komolyan beszél vkivel; ta(ga) ngt med v. på ~ komolyan vesz vmit; mitt emellan ~ och skämt félig komoly félig tréfa; på ~ komolyan; på ~ tänka på att komolyan gondol arra hogy; på fullt ~ teljes komolysággal, egészen komolyan

allvarlig -t komoly; szigorú; veszélyes, súlyos (pl. helyzet); hålla sig ~ megőrzi komolyságát, komoly marad; se ~ ut komolynak látszik; det är min ~a önskan ez kifejezett kívánságom; ~t menad komoly(an gondolt v. mondott); ~t sinnad komoly gondolkodású; ~t sårad súlyosan sebesült;. ~en komolyan

allvarsam -i allvarlig allvarsamhet -en komolyság; súlyosság;

szigorúság, allvars|ord -et, = komoly szó -tung -t

komoly, súlyos al!{vetande I. adj mindentudó II. s: -t mindentudás -vetenhet -en mindentudás, -tudóság -vis -t végtelenül bölcs -vishet -en végtelen bölcsesség -ätande áll mindenevő -ätare -n, = mindenevő . (állat) , alm ren, -ar szilfa almanack -en, -er, almanacka -n, -or

naptár; évkönyv, almanach aln -en, -ar rőf (régi .hosszmérték =

0,594 m) -mått -et, = rőf(mérték) alns I bred -brett rőfnyi széles -lång -t rőfnyi, (egy) rőf hosszú, rőfös aln|tals -vis adv rőfre, rőfszámra alp -en, -er magashegység, havas (Svájcban); összet előtag havasi, alpesi alpacka -n 1. plur : -or áll: alpaka, pa-kó 2. alpaka szövet 3. újezüst, alpakka . alp|bana -n, -or alpesi v. hegyi pálya (vasút v. kötélpálya) -bestigning -en hegymászás, alpinizmus -bete -t, -n havasi v. alpesi legelő -bo -n, -r havasi lakos, alpesi pásztor

Alperna npr (az) Alpok alpjget -en, -getter zerge -herde -n, -ar havasi v. alpesi pásztor -horn -et, = havasi ktirt -hydda -n, -or havasi v. alpesi kunyhó alpin -t havasi, alpesi alpinism -en alpinizmus, hegymászás alpinist -en, -er alpinista, hegymászó alp|jägare = kat hegyivadász -ros -en, -or nov: havasi rózsa, havasszépe -stav -en, -ar hegymászóbot -viol -en, -er alpesi ibolya, ciklámen -växt -en, -er havasi v. alpesi növény alruna -n, -or nov, mit: mandragóra alsikeklöver -n svéd lóhere alster alstret, = termék, gyártmány, készítmény; termény; mű, alkotás; . átv gyümölcs; szülemény (képzeleté) alstra termel, előállít, létrehoz; terem;

átv okoz, előidéz alstring -en, -ar termelés, előállítás,

létrehozás; alkotás, mű alstrings |förmåga -n, -kraft -en, -er termelő- v. alkotóképesség, termelő-v. alkotóerő; termékenység, produktivitás

alt -en, -ar zene: 1. ált (hang) 2. alt hangú énekesnő, altista 3. althúr altan ren, -er ép: (nyitott) terasz, erkély altar -et, = költ altare -duk -en,-ar

oltárterítő altare -n oltár; ~ts sakrament (katol:)

oltáriszentség; prot úrvacsora altar|kläde -t, -n oltártakaró, antepen-dium -skåp -et, — szárnyas oltár -tavla -n, -or oltárkép altererad izgatott, felindult, ijedt, zavart alternativ I. s: -et, = alternativa, (kényszerű) választás [két lehetőség között] II. adj: -t vagylagos, váltakozó, alternatív alternatvinkel -n, -vinklar mat: váltószög

alternera felváltva jár [vhova]; váltakozva visel, változtat, cserél alt|fiol -en, -er mélyhegedű, viola, brácsa

-hora -et, = mélykürt, altkürt altitud -en, -er csill: magasság (látóhatár fölött) altklav -en, -er zene: altkulcs altruism -en önzetlenség, embe rszeretpt,

altruizmus altruistisk -t önzetlen, emberszerető, altruistaaltröst

alt[röst -en, -er, -stämma -n, -or alt (hang)

aluminium aluminiet v. "et aluminium

-kärl -et, = aluminium edény alumn -en, -er növendék, [vkinek a] neveltje

alun -en v. -et timsó -bad -et, = timsós fürdő -sten -en, -ar ásv: timsókő, alunit

alv -en altalaj, alsó talajréteg -plog -en, -ar altalaj lazító (eke) -plöjning -en altalajlazítás amalgam -et, — v. -er amalgám, foncsor amalgamera amalgámoz, foncsoroz;

vegyít, összekever, -olvaszt amanuens -en, -er segédtisztviselő, -könyvtáros, -munkatárs, gyakornok, asszisztens amason -en, -er, 1. amazon 2. férfias

nő, női harcos Amasonfloden npr (az) Amazonas (folyam)

amatör -enr -er műkedvelő, amatőr; dilettáns -fotograf -en, -er műkedvelő v. amatőr fényképész -skap -et amatőrség -teater -n, -teatrar műkedvelő színielőadás, amatőr-színpad

ambassad -en, -er 1. dipl nagykövetség

2. átv követség ambassadris -en, -er 1. nagykövetné, nagykövet felesége 2. női nagykövet ambassad |råd -et, = nagykövetségi tanácsos -sekreterare -n, = nagykövetségi titkár ambassadör -en, -er dipl: nagykövet ambition -en 1. becsvágy, ambíció 2.

plär: -er becsvágyó tervek v. igények" ambitions|sak -en, -er becsületbeli dolog,

becsület dolga ambitiös [-sö's] -1 becsvágyó, ambiciózus

ambulans -en, -er 1. mozgókórház, betegszállító gépkocsi v. repülőgép, mentőautó 2. kat elsősegélyhely, tábori kötözőhely v. kórház -plan -et, = betegszállító repülőgép -vagn -en, -ar betegszállító kocsi, mentőkocsi ambulatorisk -t mozgó, ide-oda menő, vándorló

ambulera vándorol, mozog, utazik, jár (határozott céllal, kötelességet teljesítve); (hivatali) körutat tesz, körúton van ambulerande vándorló, vándor-; ~ bi-

bliotek vándorkönyvtár; ~ skola vándoriskola

amen interj ámen, úgy legyen!; såga ja och ~ till allt mindenre áment mond, mindenbe beleegyezik amendemang [amangdemang] -et, = v.

-er 1. módosító indítvány 2. módosítás Amerika npr Amerika; ~s Förenta Stater Amerikai Egyesült Államok amerikan -en, -er, amerikanare -n, =

amerikai (férfi v. nő) amerikanisera elamerikaiasít, amerikani-zál

amerikanism -en, -er amerikai angol

nyelvsajátság, amerikanizmus amerikansk -t amerikai amerikanska -n 1. (észak)amerikai angol nyelv 2, plur: -or amerikai nő amerikaresa -n, -or amerikai utazás ametist -en, -er ásv: ametiszt amfibie -n, -r áll: kétéltű -plan -et, = kétéltű repülőgép -tank -en, -ar kétéltű harckocsi amfibisk -t kétéltű

amfiteater -n, -teatrar amfiteátrum,

(fél)kör alakú színház amfiteatralisk -t amfiteátrumszerű, félkör alakú, lépcsőzetes, amfiteátrális amiral -en, -er tengernagy, admirális amiralitet -et 1. tengernagyi kar 2. (angol) tengernagyi hivatal, admiralitás

amirals|flagg -en tengernagyi lobogó -person -en, -er haditengerészet: vezértiszt, zászlóstiszt -skepp -et, — (tengernagyi) vezérhajó, zászlóshajó amma h s: -n, -or (szoptatós) dajka II. vt szoptat, táplál; — hgs igek: upp szoptat; átv (fel)nevel ammoniak -en ammónia; kaustik ~

szalmiákszesz ammunition -en lőszer ammunitions [fabrik -en, -er lőszergyár -förråd -et, — lőszerkészlet -gördel -n, -gördlar kat: töltériyheveder -kista -n, -orkat: lőszerrakasz, -láda -magasin -et, = lőszerraktár -väska -n, -or tölténytáska

amnesti -(e)n (köz)kegyelem, amnesztia; ge v. giva ~ megkegyelmez, kegyelmet ad (åt ngn vkinek) -dekret -et, amnesztiarendelet amning *en, -ar szoptatás, táplálás (csecsemőé)amoralisk

amoralisk -/ erkölcstelen, erkölcs nélküli

amorf [-o'-] amorfisk [-o1-] -t alaktalan, amorf; nem kristályos amorin -en, -er mäv: kis ámor, amorett amortera részletekben kifizet v. törleszt,

kiegyenlít, amortizál amortering -en, -ar 1. törlesztés, részletfizetés, amortizáció 2. törlesztési részlet v. összeg amorterings|lån -et, ~ törlesztéses v. amortizációs kölcsön -tid -en, -er törlesztési idő ampel1 -t kitűnő, legjobb, nagy(szerű); ge ngn ampla (v. de amplaste) lovord a legnagyobb elismeréssel emlékezik meg vkiről, kitűnő ajánlást ad vki-nek

ampel2 -n, athplar 1. függőlámpa 2.

függő virágtartó amper -t éles, keserű, csípős; szigorú, zord, rideg, fanyar; en ~ gubbe (egy) rideg öreg(ember); ** ost erős v. csípős sajt; en ~ tillrättavisning éles rendreutasítás

ampere [-pe'r] -n, = v. -r vili: amper -meter -n, -metrar, -mätare -n, = vill: ampermérő -timme -n, -ar vill: amperóra

amperhet -en élesség, keserűség, csí-pősség; szigorúság, ridegség, fanyarság

amplitud -en, -er fiz: amplitúdó, kilengés (nagysága), tágasság ampull -en, -er ampulla, fiola amputation -en, -er orv: csonkolás,

amputálás amputera orv csonkol, amputál amsaga -n, -or dajkamese, gyermekmese;

vénasszonyfecsegés amt -et, = közigazgatási kerület, kb.:

megye (Dániában) amulett -en, -er (bajtól óvó) amulett, talizmán

an I. ker, könyvelés -nak, -nek II, adv 1, av och an fel és le; ide-oda, oda-vissza; gd av och an ide-oda járkál, jön-megy; gå av och an på gatan rója az utcát 2. igekötő angå, ankomma; lägga an, slå an stb. ana1 (előre) megérez, (meg)sejt; gyanít; jag ~de det, O det ante mig ezt sejtettem; vem kunde ~ det? ki gondolta volna?; ~ oråd rosszat gyanít, bajt

szimatol; intet ont ~nde mit sem sej tve, gyanútlanul; ~ sig till ngt gyanít vmit

ana2 -n, -or ős(apa ill. -anya); (-+anor) anakronism -en, -er kortévesztés, korszerűtlenség, anakronizmus anakronistisk -t kortévesztő, korszerűtlen, időszerűtlen, idejét múlta, elavult

analfabet -en, -er írástudatlan, írni-

-olvasni nem tudó, analfabéta analog [-51-] -t hasonló, hasonlatos,

egyező, megfelelő analogi [-o-] -(e)n, -er hasonlóság, hasonlatosság, egyezés, analógia analogisk [-51-] -t

hasonló, hasonlatos,

egyező, analógiás, analogikus analogislut [-o-] -et, = fii hasonlóságon alapuló (v. analógiás) következtetés analys -en, -er elemzés, boncolgatás,

taglalás, analízis analysera elemez, részeire bont, boncolgat, taglal, analizál analytiker -n, = elemző, analitikus analytisk -t elemző, részekre bontó, boncolgató, taglaló, analitikai, analitikus; ~ geometri analitikus geometria

analöppning -en, +ar orv: végbélnyílás anamma 1. vall magához vesz, (be-) fogad, részesül; ~ nattvarden úrva-csorát vesz magához, úrvacsorához járul; megáldozik 2. fan vigye el az ördög l 3. o elcsen, megcsap, elemel; elcsíp, nyakoncsíp anamnes -en, -er orv: kórelőzmény, anamnézis

anapest -en, -er irod: anapesztus anarki -(e)n fejetlenség, zűrzavar, felfordulás, anarchia anarkism -en pöl: anarchizmus anarkist -en, -er anarchista anarkistisk -t zűrzavaros, felfordult,

anarchikus, anarchisztikus anatom [-Ö-] -en, -er anatómus, a bonctan kutatója anatom! [-o-] -(e)n bonctan, anatómia -sal -en, -ar boncterem anatomisk [-ö1-] -t bonctani, anatómiai anbefalla -befallde, -befallt 1. megparancsol, elrendel, meghagy 2. rábíz, átad; ~ sig i Guds hand Istennek ajánlja magát 3. ajánl anbefallníng -en, -ar ajánlásanbefallningsbrev

anbefallningsbrev -et, = ajánlólevél anbelanga: O vad mig amt engem illet

anblick -en 1. pillantás, (rá)nézés; vid första ~en első pillantásra v. látásra 2. látvány; erbjuda en vacker ~ szép látványt nyújt anbringa -bragte v. -bringade, -bragt v. -bringat el- v. felhelyez, felerősít, felszerel; rátesz, felrak (pl. arcfestéket); csinál, alkalmaz anbrott [-o-] -et kezdet; vid dagens ~

virradatkor, hajnalban anbud -et, — 1. ajánlat, kínálat; árajánlat; ráígérés (árverésen); göra ngn ett gott ~ vkinek előnyös ajánlatot tesz; han lämnade högsta ~et Ő voit a legtöbbet ígérő 2. házassági ajánlat; göra en flicka ett ~ házassági ajánlatot tesz egy leánynak anciennitet -en szolgálati idő v. évek, rangidosság; befordran efter ~ rangsor szerinti előléptetés and1 -en, änder 1. vadkacsa 2. kacsa, réce

and2 -en rég: 1. aratás; a termésbetakarítás ideje 2. (sürgős) mezőgazdasági munka

anda -n 1. lélegzet, lehelet; draga v. /zamfø lélegzetet vesz; hålla ~n visszatartja v. -fojtja a lélegzetét; mzstø v. tappa ~n kifullad; eláll a lélegzete; ^ v. giva upp ~n kileheli v. kiadja lelkét; kippa efter ~n levegő után kapkod; med ~n i halsen lélekszakadva 2. szellem, morál; tidens ~ korszellem; militärisk ~ katonás szellem; ~ hos trupperna a csapatok morálja 3. allteftersom ~n faller på mig ahogy éppen eszembe jut 4. rég: en ~ns man a lélek embere, lelkész; i ~nom lélekben, gondolatban andakt -en 1. áhítat; áhítatosság; med

~ áhítatosan 2. ájtatosság andakts|bok -en, -böcker (vallásos) elmélkedések könyve, imakönyv -full -t áhítatos, ájtatos -stund -en, -er közös ájtatosság, imaóra -övning -en, -ar lelkigyakorlat, ájtatossági gyakorlat andas andades, andats I. vt, vi lélegzik; lehel, áraszt; ~ glädje örömet áraszt; ~ hämnd bosszú(ér)t liheg; så länge jag ~ amíg csak élek, az utolsó leheletemig; ~ i händerna a tenyerébe lehel; ~ på

ngt rálehel vmire; II. (hgs igek:) ~ in belélegez,ut kilélegez; lélegzethez jut, kifújja magát; låt mig först få ~ ut! előbb hadd fújjam ki magamI ande -n, -ar 1. lélek, szellem; kropp och ~ test és lélek; ~n är villig men köttet är svagt a léiek kész de a test erőtlen; de i fattiga a lelki szegények 2. (hazajáró) ^ léiek, szellem, kísértet; védőszellem; den Helige Ande a Szentlélek; den onde a gonosz léiek, az ördög; ngns goda ~ vkinek a jó szelleme 3. egyéniség; szellem; stora andar nagy szellemek v. emberek 4,

0 tjänande ~ szolgaiélek, szolga -besvärjelse -n, -r szellemidézés, szellem-v. ördögűzés -drag -et, = lélegzetvétel); lehelet; i ett ~ egyfolytában, egy lélegzetre, egyszerre; skratta och gråta i samma ~ egyszerre sir is nevet is; till mitt sista ~ utolsó leheletemig -dräkt -en lehelet, lélegzet; ha dålig ~ rossz szagú a lehelete -dräktsorgan -et, = légzőszerv -fattig -t szellemtelen, tartalmatlan, száraz, unalmas

andel -en, -ar (osztály)rész, részesedés; hozzájárulás (közös költségekhez); ~

1 vinst rész(esedés) a nyereségből v. haszonból, nyereségrészesedés; ha ~ i vinsten részesül a nyereségből v. haszonból; ha stor ~ i ngt nagy része van vmiben; ta livlig ~ / ngt élénken részt vesz vmiben

andeliv -et lelki v. szellemi élet andels| affär -en, -er szövetkezeti bolt -bevis -et, — (szövetkezeti v. vállalati) részjegy -förening -en, -ar (helyi) szövetkezet -företag -et, = szövetkezeti vállalat -mejeri -(e)t, -er szövetkezeti tejüzem, tejszövetkezet ande|mening -en 1. valódi értelem, rejtett jelentés, szellem, lényeg, 2. (rejtett) szándék, (titkos) cél -rik -t szellemes, elmés Anderna npr (az) Andok Anders npr András ande|skådare -n, — léleklátó, szellem- v. kísértetlátó -syn -en, -er szellem v. kísértet megjelenése, látomás -tag -et, = lélegzet(vétel) -värld -en szellemvilág, szellemek v. kísértetek birodalma -väsen -väsendet, = v. -väsenden szellem(lény) and]fådd -fått kifulladt, fulladozó; bli ~andhämtning

kifullad; springa sig ~ kifullad a futástól -hämtning .-en lélegzés, légzés, lélegzetvétel and jakt -en, -er vadkacsavadászat andlig -t 1. szellemi, lelki; ~t arbete szellemi munka; ~ föda szellemi táplálék; ~ tröst lelki vigasz 2. egyházi, papi; vallásos; ~ sång egyházi ének; det ståndet az egyházi rend, a papság, a klérus; en ~ egy lelkész v. pap; ~en szellemileg, lelkileg; vallásosán; ~t sinnad hívő, jámbor, vallásos

andlös -t 1. lélegzet nélküli,, kifulladt; lélegzetelállító 2. átv: ~ tystnad mély (-séges) hallgatás v. csend; ~ förväntan feszült várakozás; i ~ spänning lélegzetvisszafojtva andning -en lélegzés, légzés andningsorgan -et, = légzőszerv andnöd -en légszomj(úság), légzési nehézség

andra I. számnév második; (vö. femte és összet); den ~ mars március másodika v. másodikán; ~ kapitlet második fejezet ;för det ~ másodszor; köpa i ~ hand másodkézből vásárol; i ~ rummet másodsorban; "klassens hotell másodosztályú szálloda; bo i ~ våningen az első emeleten lakik II. pron annan 3. andrabas -en, -ar második basszus an|dra(ga) -drog, -dragit 1. előad, megemlít, felhoz; ~ bevis bizonyítékokat felhoz v. előterjeszt; ~ sitt ärende för ngn előadja az ügyét vkinek; har ni något mera att ~ ? van még valami mondanivalója? 2. zene kihúz (pl. orgonaregisztert) andragande -t, -n állítás, előadás, nyilatkozat; előterjesztés, beszámoló andra|gradsekvation -en, -er másodfokú egyenlet -handscitat *en, -er másodkézből vett idézet -kammarledamot. -en, -ledamöter az országgyűlés második kamarájának tagja, alsóházi tag (S) -klassbiljett -en, -er másodosztályú jegy -klassist -en, -er másodosztályos v. másodikos (tanuló) -rangsförfattare -n, == másodrangú író andre I. számnév (->• andra) második, másod-; Gustav den II. Gusztáv II. pron -v annan 4. -maskinist -en, -er másodgépész -opponent -en, -er második opponens

andrum indecl (ett) lélegzetvételi idő; átv haladék, halasztás, gondolkodási idő; två dagars ~ két nap haladék; ge ngn ~ haladékot ad v. engedélyez vkinek, időt hagy vkinek andryg -t őseire büszke, (nemesi) Ősökkel kérkedő andjrör -et, = légcső (rovaré) -truten -trutet andfådd -täppa -n légzési nehézség, légszomj; fulladozás; asztma -täppt rövidlélegzetű; gyorsan kifulladó, fulladozó, asztmás andunge -n, -ar fiatal vadkacsa andäktig -t áhítatos, ájtatos -het -en

áhítat(osság), ájtatosság anekdot [-51-] -en, -er adoma, anekdota anekdotisk [-5'-] -t adomaszerű, anekdotikus.

anemi -(e)n orv: vérszegénység, anémia anemisk -t orv: vérszegény, anémiás anemon ~en, -er nov: szeliorózsa, anemo-ne

anestesi -(e)n, -er orv: érzéstelenítés; ér-

zéstelenség anestetisk -t orv: érzéstelenítő anfall -et, = 1. támadás; roham; gå till ~ támadást indít, támad; övergå till ~ támadásba megy át 2. átv roham; ~ av feber lázroham; ~ av ädelmod nagylelkűségi roham anfalla -föll, -fallit (meg)támad; megrohan, -rohamoz; ~s av en sjukdom betegség támadja meg, hirtelen megbetegszik

anfallsförbund -et, = támadó szövetség; anfalls- och försvarsförbund véd- és dacszövetség -krig -et, = támadó

háború -linje -n, -r támadási vonal -plan -en, -er támadási terv -trupp -en, -er kat: rohamcsapat -vapen -vapnet, — támadófegyver -vinkel -n, -vinklar fiz: beesési szög -vis adv támadólag, agresszíven; gå ~ till väga támadóan lép fel

anflygning -en, -ar (kat rep) rárepülés fa célra)

an|fordran indecl (en) kívánság, követelés; ker: att betalas vid ~ látra fizetendő -fräta -frätte, -frätt (ki)mar, megtámad, korrodál; odvassá v. szuvassá tesz -frätt kimart, megtámadott, korrodált; átv romlott, korhadt; odvas, szuvas (fog) -fäkta 1. megtámad 2. kínoz, gyötör, nyugtalanít;anfäktbar

16

angreppspunkt

~s av samvetskval lelkiismeretfurdalás kínozza 3. (meg)kísért -fäktbar -t (meg)támadható, bírálható, gáncsolható -fäktelse -n, -r, -fäktning -en, -ar megtámadás; (meg)kísértés anföll anfalla

anföra -förde, -fört 1, vezet; vezényel 2. (elő)hoz, felhoz, előad, -terjeszt; ~ besvär panaszt tesz; ~ bevis bizonyítékokát előad v. felhoz; ~ skäl érveket felhoz; ~ till sitt försvar védelmére felhoz .v. előad 3. idéz, említ; ~ exempel példákat idéz; ovan anförda skäl fent említett okok; på anfört ställe az idézett helyen anförande -t, -n 1. vezetés, vezénylés; parancsnoklás, parancsnokság 2. elő-hozás, felhozás, előterjesztés, előadás, nyilatkozat, beszéd 3. idézés, idézet, említés

anförare -n, = vezető, vezér; parancsnok;

hadvezér; [vminek a] feje anförarskap -et vezetés, vezénylet; parancsnokság anföring -en, -ar nyelv: idézés, idézet; direkt ~ egyenes beszéd; indirekt ~ függő beszéd anföringstecken -tecknet, — idézőjel anförtro -trodde, -trott rábíz (ngt åt ngn vmit vkire); megbíz (ngn ngt vkit vmivel); ~ ngn en hemlighet titkot közöl vkivel; ~ i ngns vård vkinek a gondjára bíz; ~ sig åt ngn rábízza magát vkire, kiönti a szívét vki előtt, beavat vkit a gondjaiba anförvant -en, -er rokon anförvantskap -et rokonság ån|ge -giva -gav, -givit 1. közöl, (be-) jelent, megad, (meg)mutat, jelez; ~ sitt namn közli a nevét; ~ skäl för ngt okát adja vminek, vminek indokául felhoz; ~ takten jelzi az ütemet; ~ tonen megadja a hangot; átv megadja a tónust, hangadó 2. feljelent, bejelent (hos ngn vkinél v. vkinek); ~ sina medbrottslingar feljelenti v. leleplezi bűntársait angelägen -läget 1. fontos, sürgős, sietős; låta sig angeläget vara att,.. szívén viseli (azt) hogy; gondja van rá hogy; inte ha ngt angelägnare att göra nincs sürgősebb v. fontosabb tennivalója; angeläget! sürgős 1 (levélen) 2. [-[vmivel]-] {+[vmi- vel]+} törődő, [vmire] vágyó; vara ~

óm ngt fontosnak tart vmit, törődik vmivel, vágyik v. áhítozik vmire; vara ^ (ont) att göra ngt siet v. iparkodik vmit megtenni; det är jag inte om azzal nem törődöm, az nekem nem fontos

angelägenhet -en, -er 1. ügy, dolog; offentliga ~er közügyek 2. fontosság, sürgősség

angenäm -t kellemes, örvendetes; mycket att få göra er v. eder bekantskap örvendek hogy megismerkedhetem önnel; det ~a i att annak a kellemessé-ge hogy angick angå an|giva -gav, -givit -v ånge angivande -t, -n közlés; [vminek a] megadása v. megjelölésé, bejelentés, bevallás; med ~ av källan a forrás megjelölésével v. feltüntetésével; ~ av värdet értékmegjelölés, -bevallás angivare -n, = feljelentő, bejelentő;

pejor besúgó angivelse -n, -r feljelentés, bejelentés;

pejor besúgás, beárulás angiveri -(e)t, -er feljelentgetés, vádaskodás; besúgás angiverska -n, -or feljelentő v. bejelentő

(nő); pejor besúgó (nő) angivning -en, -ar angivande angivningsinlaga -ii, -or árubevallás,

vámárunyilatkozat anglicism -en, -er angol nyelvi sajátság,

angolos kifejezés, anglicizmus anglikansk -t anglikán anglisera (el)angolosít anglist -en, -er angol szakos nyelvész v.

kutató, anglista anglo jamerikan -en, -er angol származású északamerikai (lakos) -fii -t angolbarái -saxare -n, — angolszász (ember) -saxisk -t angolszász angóra|garn [-o-] -et angóra(gyapjú)fo-nal -get -en, -getter angórakecske -katt -en, -er angóramacska -ull -en angó-ragyapjú, moher angrepp -et, = 1. támadás; 2. ki-marás, kirágás, korrózió; ~ av mai molyrágás, -kár; gå till ~ támadásba megy át, támadásra indul angreppspunkt -en, -er 1. kat a támadás helye, támadási pont 2. fiz támadási pont (erőé) 3. átv gyenge v. sebezhető pontangripa

an [gripa -grep, -gripit megtámad (átv is); v egy korrodál; ~ ngns heder vkinek a becsületébe(n) gázol; av en sjukdom betegség támadja meg; järnet ~s av rost a vasat rozsda marja -gripare -n, = támadó -gripbar -t (meg)támadható, gyenge; vegy korrodálható -gripen -gripet 1. megtámadott; vegy korrodált; båda lungorna är angripna mindkét ttidő(szárny) meg van támadva 2. romlott, állott, rothadó, rothadni kezdő (étel, hús) -griplig -t (meg)támadható, gyenge angränsande határos, szomszédos (till -vei), [vmi] mellett fekvő; ~ rum szomszéd szoba; ~ till floden a folyó melletti, part menti an|gå -gick, -gått átv: érint, vonatkozik, illet; vad mig ~r ami engem illet; vad ~r det dig? mi közöd hozzá?; det ~r ingen ez nem tartozik senkire; det ~r livet itt az életről van szó; aili vad som ~r denna sak mindaz ami erre az ügyre vonatkozik -gående praep [vmit] illetőüeg), [vrnire] vonatkozólag), [vmit] tekintve; rapporten ~ olyckshändelsen a balesetre vonatkozó (v. balesetről szóló) jelentés; ~ denna sak erre vonatkozólag

an|göra -gjorde, -gjort 1. hajó (kikötőt) érint, útba ejt; ~ en hamn tába ejt egy kikötőt, befut egy kikötőbe 2. (odajerősít, (oda)köt, rögzít angörings[boj [-o»] -en, -ar hajó: horgonybója -hamn -en, -ar közbeeső kikötő

anhalt -en, -er vasút: (feltételes) megállóhely

anhalt(s)station -en, -er megálló(hely),

feltételes megálló (vasúi is) anhang -et,. = [vkinek a] követői; banda, klikk, siepp; djävulens ~ az ördög cimborái anherre -n, -ar ős(apa) (nemesi családé) anhopa (fel)halmoz, (össze)gyűjt; ~ sig

felhalmozódik, összegyűlik anhopning -en, -ar felha!moz(ód)ás, felgyülemlés; halmaz, halom, rakás an [hålla -höll, -hållit I. vt őrizetbe vesz, elfog, letartóztat IL vi kér (hos ngn om ngt vkitől vmit); kérvényez, folyamodik (om ngt vmit; vmiért); om svar anhålles válasz kéretik; ~ hos

fadern om dotterns hand megkéri az apától leányának a kezét -hållan — (en) kérés, kérvény, folyamodvány, beadvány

an |hållande -t, -n, -hållning -en, -ar őrizetbe vétel, eífog(at)ás, letartóztatás anhängare -n, = [vkinek v. vminek a] híve, követője, támogatója, szószólója; regeringspartiets ~ a kormánypárt híve(i); förslagets ~ a javaslat támogatója v. támogatói anhängig -t jog: folyamatban v. függőben levő; göra ngt ~t vmit folyamatba tesz, vmit megindít -göra -gjorde, -gjort jog: folyamatba tesz, megindít (pert); ™ ett mål vid en domstol bíróság elé visz egy ügyet; ~ rättegång mot ngn pert indít vki ellen anhöll anhålla

anhörig s hozzátartozó, rokon; hans

~a hozzátartozói anilin -en v. -et anilin -färg -en, -er anilinfesték -penna -n, ^or tiritaceruza anima! animalisk -t állati animera felélénkít, -vidít, lelkesít, buzdít, . ösztönöz animerad élénk, vidám; en ~ stämning

emelkedett hangulat animositet -en ellenszenv, ellenséges indulat, rosszindulat; indulatosság, ingerültség

aning -en, -ar 1. sejtés, sejtelem:, előérzet; ha en om ngi sejt vmit 2. elképzelés, fogalom; få ~ om ngt (némi) fogalmat nyer vmiről; han hår inte den blekaste ~ om det halvány fogalma v. sejtelme sincs róla 3, en egy kevés(ke); en ^ salt egy csipetnyi só; vara en ** förkyld egy kissé meg van hűlve anings|full -t 1. sejtelmekkel teli, akinek előérzetei vannak 2. sejtelmes -lös -t gyanútlan, mit sem sejtő anis -en ánizs anisőtt -en, -er ánizsükör anka -n, -or 1. kacsa 2. (hírlapi) kacsa ankar1 -(e)n v. -et, = v. -en ankare1 ankar2 -et, -en hajó: horgony (->-

ankare2 h); gå till kasta lägga sig för ~ lehorgonyoz, horgonyt vet; ligga för ligga till horgonyoz; lyfta v. lätta ~ felvonja a horgonyt -boj -en, -ar hajó: horgony bója -botten -bottnen v. -bottnar horgonyfenékankare1

ankare1 -n v. 4, = v. -n kis hordó

(S : régi űrmérték = 39,26 l) ankare2 -t, -n 1. hajó horgony, vas-macska; fälla ~t lebocsátja a horgonyt, lehorgonyoz 2. vill forgórész, armatúra; delejzár 3. ép kapocs(vas), falkötővas, kihorgonyzóvas 4. óra horgony, anker ankar!fly -(e)t, -n horgonykapa, -köröm -grund -enr -er hajó: horgonytalaj -gång -ert óra: horgonyjárat -krän -en, -ar hajó: horgonydaru -kärna -n, -or vili: forgórész-vasmag, armatúra-vasmag -kätting -en, -ar hajó: horgonylánc -lägg -en, -ar hajó: horgonyszár -plats -en, -er hajó: hor-gony(zó)hely -spel -et, =±= hajó: horgonyfelvonó, -tekerő, -csörlő -sättning -en, -ar hajó: horgony (zó)hely -ut-et, = horgonyjáratú óra, ankeróra -öga -t, -ögon hajó: horgonyszem ank|bonde -n, -bönder gácsér -damm -en,

-ar kacsaúsztató ankel -n, anklar boka(csont) anklaga (be)vádol, bepanaszol (ngn för ngt vkit vmiért); ~ ngn för slarv hanyagsággal, vádol vkit; den ~de a vádlott; de ~des bänk a vádlottak padja

anklagare -n, ~ jog felperes, panaszos; vádló

anklagelse -n, -r vád, panasz, kereset; vádaskodás ^skrift -en, -er vádirat

anklang -en 1. visszhang, helyeslés, tetszés, siker; vinna v. finna ~ visszhangra v. helyeslésre talál, tetszést arat 2. árnyalat, tónus, anknyta -knot, -knutit (oda)köt, (hozzá-) csatol, (hozzá)kapcsol; tel összekapcsol, -köt; ~ förbindelser med ngn kapcsolatot teremt vkivel, összeköttetésbe lép vkivel; ~ sig till ngt csatlakozik v. kapcsolódik vmihez anknytning -en, -ar 1. összekötés, hozzácsatolás, összekapcsolás, egyesítés 2. összeköttetés, csatlakozás; tel: ankn. 29 29-es mellékállomás 3. kapcsolat; med ~ till föregående yttrande az előző kijelentéshez kapcsolódva v. csatlakozva anknytnings |ledning -en, -ár techn: ösz-szekötő- v. csatlakozóvezeték -punkt -en, -er csatlakozási pont, vasúti el-

ágazás; átv érintkezési pont; kiindulási pont

ankomma [-o-] -kom, -kommit 1. megérkezik, befut (till staden a városba); ~nde post beérkező posta 2. ... -tői függ, ... -n múlik v. áll; vad på mig ankommer ami tőlem függ (v. engem illet); så vitt på dig ankommer amennyiben tőled függ (v. rajtad áll); jag skall göra allt vad på mig ankommer megteszek minden tőlem telhetőt; det ankommer därpå ez attól függ, azon múlik; det ankommer på honom ez az ő feladata v. dolga ankommen [-o-] -kommet 1. megérkezett 2. romlófélben levő, törődött, poshadt (gyümölcs); romlott, szagos (pl. hús) 3, italos, becsípett, boros ankomst [-o-] -en (meg)érkezés; vid hans ~ megérkezésekor -dag -en a megérkezés napja -tid -en, -er érkezési idő ankra horgonyt vet, (le)horgonyoz ankring -en, -ar (le)horgonyzás ankringsplats -en, -er horgony(zó)hely ank|stek -en, -ar kacsasült -unge -n, -ar

kiskacsa -ägg -et, = kacsatojás anlag -et, — 1. rátermettség, adottság, tehetség, képesség; hajlam, érzék (för ngt vmire; vmihez); hà ~ för musik van érzéke a zenéhez, zenei tehetsége van 2. biol (szerv)kezdemény, telep, kezdetleges forma anlagd -lagt 1. rátermett, tehetséges, hajlamos; vara ~ på förtjänst a haszonra v. profitra van beállítva; vara konstnärligt ~ művészi hajlamú; vara sjukligt ~ betegségre hajlamos, beteges 2. kitervelt, kigondolt; (anlägga) anledning -en, -ar ok; indítóok; átv alap, alkalom (till -re); ~ till klagomål ok a panaszra; ha ~ att tro van oka (azt) hinni...; ge ~ till ngt okot v. alkalmat ad vmire; efter all ~ minden jel v. valószínűség szerint; i ~ varav amiért,

ami miatt; med v. i ~ av......-nek

az alkalmából v. alkalmával; med ~ av att. . . abból az alkalomból hogy; med ~ av eder skrivelse (az ön) levelére válaszolva; på förekommen ~ adott okból; fruktan utan ~ ok nélküli félelem

anlete -t, -n költ: orca, arc; i sitt

svett arcának verejtékével anletsdrag -et, — arcvonásanlita

anlita 1. ~ ngn vkihez fordul v. folyamodik; ~ läkare orvoshoz fordul, orvost hív; en mycket ~d läkare nagyon keresett orvos 2. igénybe vesz; használ, alkalmaz; ~ ngns godhet vkinek a jóságát v. szívességét igénybe veszi; ~ lexikon szótárt használ; utan att ~ våld erőszak alkalmazása nélkül anlopp [-o-] -et, = 1. támadás, roham 2. sp nekifutás, lendület; göra v, ta(ga) ett ~ nekilendül, -fut anlupen -lupét (-+ anlöpa) bepárásodott, elhomályosodott (üveg); megrozsdásodott, megfeketedett, (réz)rozsdás anlägga -lade, -lagt 1. alapít, épít, emel, felállít, létesít; ~ en järnväg vasutat épít; ~ en stad várost alapít; ~ eld tüzet gyújt 2. átv [vmire] alapít v. beállít (-+ anlagd) 3. kitervel, kigondol, elrendez, csinál; ~ mordbrand tűzvészt csinál, gyújtogat; ~ plan tervet készít; en klokt anlagd plan jól kieszelt terv 4. átv alkalmaz [vmire]; ~ en ny synpunkt på ett problem új szempontból vizsgál egy kérdést 5. ölt; visel; feltesz; ~ sorg (-dräkt) gyászt ölt, gyászba öltözik; ~ ett förband kötést feltesz (sebre); ~ skägg szakállt növeszt; ~ smink (arc)festéket felrak, kifesti magát anläggare -n, = alapító, építő, [vminek

a] megteremtője v. létrehozója anläggning -en, -ar 1. alapítás, építés, létesítés, létrehozás, berendezés; 2. létesítmény, (gyár)telep, berendezés, felszerelés 3. park, (köz)kert 4. elrendezés, vázlat, terv(ezet) 5. kat rátartás, ráfogás (lövésre kész tartás) anläggningskostnad -en, -er építkezési v. berendezési v. beruházási költség

anlända -lände, -länt (meg)érkezik, megjön

anlöpa -löpte, -löpt I. vt hajó befut, beérkezik; útba ejt, érint (kikötőt); ~ en hamn befut egy kikötőbe II. vi: ~(s) (meg)rozsdásodik, rézrozsdát kap, megfeketedik, oxidálódik; bepáráso-dik, elhomályosodik an|mana felszólít, -hív, (nyomatékosan) figyelmeztet (till ngt vmire) -maning -ar felszólítás, -hívás, figyelmeztetés -maningsskrivelse -n, -r írásbeli (fizetési) felszólítás

anmarsch -en kat: elő(re)nyomu!ás, közeledés; vara i ~ közeledik anmoda (meg)kér, felkér, felszólít, biztat (om ngt vmire); ~ ngn om en tjänst (egy) szívességre kér vkit anmodan = (en) (fel)kérés, felszólítás, biztatás

anmäla -mälde, -mätt I, vt bejelent; feljelent; tudat, értesít, jelent; kijelent (elköltözéskor); beirat (iskolába); vem får jag kit szabad bejelentenem?; ~ en bok könyvet ismertet v. bírál; ~ ngn hos polisen för förskingring sikkasztásért feljelent vkit a rendőrségen II. ~ sig jelentkezik; bejelenti v. feljelenti magát; beiratkozik (pl. tanfolyamra); kijelenti magát (elköltözéskor); kat: ~ sig efter permission jelenti szabadságról való bevonulását; ~ sig till en plats egy álláéra jelentkezik v. pályázik anmälan == (en), plur: anmälningar bejelentés, értesítés, közlés; feljelentés; be- ill. kijelentés (költözéskor) ; beiratkozás (pl. iskollba); (könyv-) ismertetés, bírálat, recenzió anmälare -n = bejelentő; feljelentő;

(könyv)bíráló, recenzens anmälning -en, -ar anmälan anmälnings I avgift -en, -er felvételi v. beiratkozási díj -tid -en, -er felvételi v. beiratkozási határidő anmärka -märkte, -märkt 1. megjegyez, megjegyzést tesz; det bör ~s att megjegyzendő hogy 2. jelez; feljegyez; kiemel, hangsúlyoz 3. ~ (på ngn v. ngt) megjegyzést tesz, bírál, kritizál; kifogásol, gáncsol (vkit v. vmit) (för ngt vmi miatt v. vmiért); jag har ingenting att ~ däremot nincs semmi kifogásom ellene; ha ngt att ~ på v. mot ngn vmi kivetni valót talál vki-ben, vmi észrevétele v. kifogása van vki ellen

anmärkare -n, == bíráló; gáncsoskodó anmärkning -en, -ar 1. jegyzet (könyvben) 2. megjegyzés, észrevétel 3. feljegyzés 4. feddés, intés, megrovás; kifogás (pl. áru ellen); isk intő; få ~ intőt kap

anmärknings | b ok +en, -böcker isk: ellenőrzőkönyv -vard -värt említésre v.

figyelemre méltó; emlékezetes, nevezetes, jelentékenyannaler

annaler plur évkönyvek, annales annalkande I. s: -t közeledés; vid vårens ~ a tavasz közeledtekor; vara i ~ közeledik, közeleg II. adj közeledő; fenyegető annan annat; határozott alak: andre, andra; plur t andra; o ann; (pron) 1. annan másik, más; en ~ egy másik; en och ~ egyik-másik, egyesek, némelyek; någon ~ valaki más; ingen ~ än han senki más(,) mint ő, csak ő; dag efter ~ nap nap után; gång efter ** újra meg újra, ismételten, egyszer is másszor is; tid efter ~ időről időre; ~s egendom másnak a tulajdona; en ~ gång máskor, más alkalommal; lämna till en ~ gång más alkalomra hagy; en och ~ gång egy s más alkalommal; en ~ Napokon egy második Napóleon; som en ~ dödlig mint egy másik v. közönséges halandó; i ~ händelse más esetben, különben, egyébként; var ~ dag minden második nap 2. annat: allt ~ minden más; jag var allt ~ än glad a legkevésbé sem örültem, éppenséggel nem örültem; det är allt ~ än trevligt (ez) egyáltalán nem kellemes; ett och ~ egy (é)s más; valami; han har ingenting ** att säga nincs semmi más mondanivalója; inte ~ än jag vei amennyire én tudom; vart ~ år minden második év(ben); det är något helt ~ ez egészen más (dolog); var det något ? parancsol még valamit? (üzletben); är det med dig másként áll a dolog teveled; bland ~ egyebek v. többek között; i ~ fali máskülönben, egyébként; i ett eller avseende egy s más tekintetben; på ett eller ^ sätt egyik vagy másik módon, valahogyan; át ^ Mü másfele 3. andra: den ** a másik; a .második; (számnévként andra); de ** a többi(ek); många ^ sokan mások; somliga ~ némelyek, mások; de ** flickorna a többi lány; den ena. >den ~ az egyik ..a másik; det går det ena året efter det ** egyik év •• (el)múlik a másik után; på ~s bekostnad mások költségén v. rovására; å ena sidan... å ~ sidan egyrészt .., másrészt 4» andre: den em och den &z egyik és a másik; den em efter den mz egyik a másik

után, egymás után; (számnévként andre)

annan I dag -en (ünnep) másnap(ja); ~ jul karácsony másnapja; ~ påsk húsvéthétfő

annan |stans -städes annorstädes annars adv (más)különben, egyébként, más esetben; másképp; aldrig ~ soha máskor; vem ki más?; ~ något (még) valami más annektera hozzácsatol, bekebelez, elfoglal, meghódít, annektál annex -et, = 1. függelék, melléklet 2. mellék- v. szárnyépület 3. leány-egyházközség) annexion -en, -er hozzácsatolás, bekebelezés, elfoglalás, meghódítás, annektá-lás, annexió annexionspolitik -en annexiós v. hódítási politika

annons [-o1-] -en, -er hirdetés (újságban)-, hirdetmény; lämna in en ** felad egy hirdetést -avdelning -en, -ar 1. hirdetési osztály 2. hirdetési rész, hirdetések (újságban) -bilaga -n, -or hirdetési melléklet (laphoz) -byrå -n, -er hirdetőiroda annonsera [-o-] hirdet, hirdetést tesz • közzé; reklámoz, (hirdetmény útján) közöl, előre közöl v. bejelent; ~ om v. efter ngn hirdetés útján keres vkit annons|organ [-o-.. .-o-] -et, = hirdetőújság -pelare -n,. = hirdetőoszlop -svar -et, = válasz hirdetésre -tavla -n» -or hirdetőtábla, annonser -en, -er hirdető annor|ledes -lunda adv másképp(en), másként; ~ beskaffad másféle; han har blivit helt annorlunda (ő) egészen más ember lett, nagyon megváltozott -städes adv -másutt, máshol, egyebütt; ~ hän máshova; ~ ifrån máshonnan

annotation -en, -er feljegyzés, bejegyzés;

(magyarázó) jegyzet annotationsbok -en, -böcker jegyzőkönyvecske, notesz annotera fel- v. bejegyez, felír annuell -t 1. évi, éves, évenkinti 2. nov

egyéves, -nyári annuitet -en, -er évi törlesztés v. részlet;

év járadék, annuitás annullera érvénytelenít, felbont, visszavon, törölanod

anod -en, -er vill: anód -ström -strömmen,

• strömmar anódáram anomal -t rendellenes, szabálytalan, ab-normis

anomali -(e)n, -er rendellenesség, szabálytalanság, anomália anonym -i névteien anonymitet -en n évtelenség mm plär 1, ősök, elődök 2. hagyományok

anordna f-o-] 1. rendez, előkészít, (meg-) szervez; elintéz; ~ tävlingar versenyeket rendez v. tart 2, elrendel; utalványoz; hagyományoz; ~ om utbetalning av pengar pénzt kiutal; ~ en summa till ett visst ändemål kiutal egy összeget bizonyos célra anordning [-Ö-] -en, -ar 1. (megrendezés, előkészület; intézkedés; (meg-) szervezés; vidta(ga) ~ar for ngt előkészületeket v. intézkedéseket tesz vmire, megszervez vmit 2. készülék, berendezés 3* utalványozás, kiutalás

anormal [-0-] -t rendellenes, abnormális anpart -en, -er rész, osztályrész; egy főre

eső rész (közös számlából) anpassa hozzáalkalmaz, -idomít, -igazít (ngt efter ngt vmit vmihez); ~ sig efter ngt igazodik v. alkalmazkodik vmihez, beleilleszkedik vmibe anpassling -en, -ar pejor: megalkuvó,

opportunista anpassning -en, -ar hozzáalkalmazás, -idomítás; alkalmazkodás, beilleszkedés

anpassningsförmåga -n, -or alkalmazkodóképesség anrika techn dúsít, koncentrál anrikning -en, -ar techn: dúsítás, koncentrálás anrikningsverk -et, — dúsítórnű an|rop -et, = 1. hívás (tel is) 2, kat felhívás, -szólítás 3. segítségül hívás -ropa 1. hív, odahív, -szólít 2. kat megálljt kiált, felszólít megállásra; ~ ett fartyg hajót kiáltással felhív 3* könyörög, kér; ~ ngn om hjälp segítséget kér vkitől, segítségül hív vkit 4. tel felhív an|rycka -ryckte, -ryckt előnyomul, közeledik -ryckning -en előnyomulás, közeledés

anjrätta elkészít; feltálal -rättning -en,

-ar 1. elkészítés 2. fogás, tál; (feltálalt) étel(ek), ennivaló ans -en gondozás, ápolás ausa gondoz, tisztán tart, ápol; kezel

(sebei)

ansamla (fel)halmoz; ^ sig felhalmozódik, felgyülemlik ansamling -en, -ar (fel)halmoz(ód)ás, felgyülemlés; halmaz ansats -en, -ar I. nekirugaszkodás, -fu-tás; lendület; sp roham; ta ~ nekifut, -iramodik 2, (atv) kezdet; erőfeszítés, kísérlet; hajlam; impulzus; (elő)jei; en ~ till förbättring javulás jele 3. zene hangvétel, intonálás 3» techn kiugró rész, perem, toldalék ansatt ansätta

anse -säg, -sett 1, gondol, vél, hisz; jag ~r att azon a véleményen v. nézeten vagyok hogy, úgy találom hogy; jag ~t honom ha rätt azt hiszem, hogy igaza van; ~ sig ha anledning indíttatva érzi magát 2. tekint, tart, ítél [vmilyennek]; ~ bäst a legjobbnak véli; ~ som en plikt att kötelességének tekinti hogy; vem ~r du mig vara? kinek tartasz te engem?; ~ ngt för givet magától értetődőnek tart vmit; ** för intet semmibe vesz; ~ sig belåten elégedettnek tartja v. érzi magát; han vara klok okosnak tartják'(őt) ansedd -sett tekintélyes, nagyrabecstilt, tisztelt, tiszteletre méltó; han är illa ~ rossz hírben áll, rossz híre van anseende -t 1. tekintély, tisztelet; åtnjuta stort ~ nagy tekintélynek örvend 2. hír, hírnév 3. látszat, külszín, külső 4. í ~ till ngt tekintettel vmire, tekintve vmit, vmi miatt, vmiért; vminek következtében; i ~ till hans fortjänster érdemeire való tekintettel; utan till person személyre való tekintet nélkül, személyválogatás nélkül

ansenlig -t tekintélyes, impozáns (megjelenésű); jelentékeny, jókora, tetemes; ~t större jelentékenyen v. jóval nagyobb

ansikte -t, -n arc, ábrázat; berömma ngn i ~t szembe dicsér vkit; bli långt i ~t megnyúlik a képe v. az arca; bli röd i ~t elpirul; ljuga ngn mitt upp i ~t szemtől szembe hazudik vkinek;ansiktsbehandling

se ngn i ~t szemébe néz vkinek; säga ngn ngt mitt i ~t vkinek a szemébe (meg)mond vmit; tvätta sig i ~t megmossa az arcát; ~ mot ~ med ngn (szemtől) szemben vkivel, vkinek a láttán; stå ~ mot ~ med döden szembenéz a halállal ansikts|behandling -en, -ar arckezelés -bjudning -en, -ar orv: arcfekvés (szülésnél) -drag -et, — arcvonás -färg -en, -er arcszín -uttryck -et, — arckifejezés

ansjovis -en, -ar 1. szardella, ajóka 2. ker (fűszerezett) spratt, sprotni an|skaffa meg- v. beszerez, (meg)vásárol -skaffning -en, -ar megszerzés, beszerzés, vétel anskjuta -sköt, -skjutit I. vt vad: meglő, -sebesít II. vi, vegy:

lerakódik, (ki)kristályosodik anskri -(e)t, -n felkiáltás; giva till ett

~ felkiált anskriven -skrivet: vara väl ~ hos ngn vki nagyra tartja, vkinek jó véleménye van róla, kegyben áll vkinél anskrämlig -t ijesztő(en csúnya), visszataszító, elriasztó -het -en ijesztő csúnyaság, rútság anslag -et, = 1. odaütődés; becsapódás (lövedéké) 2. zene billentés; átv kezdő akkord, kezdet; ett lätt ~ könnyed billentés 3. hirdetmény, falragasz, plakát 4. (gonosz) szándék v. terv, merénylet, összeesküvés 5. (anyagi) hozzájárulás, célhitel, szubvenció; bevilja nya ~ till ngt új hiteleket engedélyez vminek a céljára anslags |fråga -n, -or költségvetési v. hitelengedélyezési kérdés -tavla -n, -or hirdetőtábla -vägran indecl (en) hitelmegtagadás ansluta -slöt, -slutit I. vi 1. kapcsolódik, illeszkedik, záródik; kat felzárkózik 2. vasút csatlakozik II. vt hozzá- v. összeköt, hozzá- v. bekapcsol; ~ en telefon till nätet telefont bekapcsol a hálózatba III. ~ sig 1. kapcsolódik, (hozzá)ilieszkedik 2. csatlakozik, társul (till ngn v. ngt vkihez v. vmihez), ... -nek a híve lesz; belép; átv felzárkózik; ~ sig till ett parti csatlakozik egy párthoz, belép egy pártba

anslutning -en, -ar 1. hozzácsatolás,

hozzá- v. összekapcsolás 2. techn, közi csatlakozás; tel (be)kapcsolás 3. kat felzárkózás 4. kapcsolat (átv is),

összefüggés; i ~ till......-hez

kapcsolódva v. csatlakozva, .. .-vei kapcsolatban 5. látogatottság; részvétel; támogatás, tetszés; röna v. vinna ~ támogatást kap, helyeslésre v. tetszésre talál, sikert arat 6. pöl csatlakozás (till ngn vkihez); tört Anschluss; ~ till ett parti csatlakozás egy párthoz an|slå -slog, -slagit 1. zene leüt, megpendít, megszólaltat; átv megüt; ~ en tangent leüt egy billentyűt; ~ annan ton más hangot üt meg (v. használ)

2. ki- v. felragaszt, kitesz, kifüggeszt (hirdetményt); ~ en tjänst ledig állást meghirdet, állásra pályázatot hirdet

3. értékei, becsül {titi ngt vmire); han anslog förlusten till en miljon a veszteséget egy millióra becsülte; ~ ngt högt, lågt sokra, kevésre becsül vmit

4. engedélyez, utalványoz, (meg)ad; megszavaz; ~ medel till ngt anyagi eszközöket biztosít [a [-költségvetésben]-] {+költségvetés- ben]+} vminek a céljára ő. slå (an) -slående vonzó, tetszetős, kellemes; lebilincselő

ansning -en gondozás, ápolás; (seb-) kezelés

anspann -et, = kat 1. fogat 2. lószerszám

anspela céloz, utal, célzást tesz (på ngt vmire)

anspelning -en, -ar átv: célzás, célozgatás, péidáló(d)zás anspråk -et, — igény, követelés; jogigény; göra ~ på ngt igényel vmit, igényt tart v. jogot formál vmire; göragällande sina ~ érvényesíti jogait; ha små ~ kis igényű, nagyon szerény; ställa ~ på ngn igényeket támaszt vkivel szemben; ta(ga) i ~ igénybe vesz

anspråks |f ull -t igényes; követelődző, nagy igényű, szerénytelen -lös -t igénytelen, szerény, egyszerű anspänna -spände, -spänt 1. megfeszít (átv is); ~ sina krafter (minden) erejét megfeszíti 2. befog (lovat) anstalt -en, -er 1. előkészület, intézkedés; göra v. träffa v. vidtaga ~er för v. till ngt megteszi az előkészületeket v. intézkedéseket vmire 2. intéz-anstifta

mény, intézet; gondozó- v. nevelőintézet, otthon anstifta okoz, előidéz (káros dolgot); kezdeményez, kitervez, szervez; létrehoz, teremt; ~ mordbrand gyújtogat, tűzvészt okoz; ~ oenighet egyenetlenséget szít; ~ olycka szerencsétlenséget okoz; ~ en sammansvärjning összeesküvést sző; ~ ett uppror felkelést szít anstiftan = (en) kezdeményezés, ösztönzés; felbujtás, bujtogatás; pá ~ av ngn vkinek az ösztönzésére v. a sugalmazására v. felbujtására anstiftare -n, = okozó, kezdeményező, előidéző, sugalmazó; jog felbujtó, bujtogató; ~ av mordbrand gyújtogató; ~ av ont bajt okozó, bajkeverő anstolt [-o-] (őseivel) hencegő, gőgös,

(származására) büszke an|storma (meg)rohamoz, megrohan, -támad -stryka -strök, strukit befest, bemázol

anstrykning -en 1. végighúzás, -simí-tás (ujjal, vonóval) 2. festés, mázolás; (festék)réteg, máz 3. (szín)árnyalat, tónus; átv színezet, látszat, máz; ~ av ironi egy csöppnyi v. leheletnyi gúny; ge ngt en helt annan ~ egészen más színezetet ad vminek; ha ~ av ngt vmilyen színezetű anstränga -strängde, -strängt megerőltet, kifáraszt; megfeszít; ~ sina krafter megfeszíti erejét; ögonen megerőlteti a szemét; ~ sig megerőlteti magát, erőlködik, fáradozik, törekszik, igyekszik ansträngande megerőltető, fárasztó, kimerítő

ansträngning -en, -ar megerőltetés, erőfeszítés; fáradozás, fáradság; fruktlösa ~ar hiábavaló erőlködés v. fáradság anstucken -stucket megfertőzött, -mételyezett

anstå -stod, -stått 1. halasztódik, (el-) húzódik; låta saken ~ annyiban hagyja a dolgot, húzza v. elfekteti v. elhalasztja v. elnapolja a dolgot; det kan ~ a dolog (még) várhat, ezzel (még) várhatunk 2. illik (ngn vki-hez); det ~r dig inte ez nem illik hozzád

anstånd -et haladék, halasztás, várakozási idő; elnapolás; fizetési halasztás, prolongálás; få 3 månaders ~ med

betalningen 3 hónapos fizetési haladékot kap; lämna ngn ~ halasztást engedélyez vkinek anställa -ställde, -ställt 1. rendez, szervez, csinál, végez, előidéz, okoz; ~ efterforskningar efter ngt nyomoz vmi után; ~ förhör kikérdez; jog kihallgat, vallat (med ngn vkit); ~ stor förödelse nagy pusztulást okoz; ~ husundersökning házkutatást tart; ~ rättegång pert indít 2, alkalmaz; szegődtet, felvesz, -fogad

anställd -ställt alkalmazott; szegődtetett, felfogadott; de ~a az alkalmazottak; fast ~ állandó alkalmazott; vara ~ hos ngn vkinél alkalmazásban v. állásban van anställning -e/7, -ar 1. alkalmazás, felvétel (munkahelyre), felfogadás; kinevezés 2. állás, szolgálati hely; hivatal, tisztség anställnings|dag -en, -ar az alkalmazás v. a felfogadás v. kinevezés napja -kontrakt [-o-] -et, = alkalmazási v. szolgálati szerződés anständig -t illedelmes, ill(end)ő; tisztességes, megfelelő, rendes anständighet -en illedelmesség, illendőség; tisztelettudás; tisztesség; för ~ens skull illendőségből, tisztesség kedvéért

anständighetskänsla -n tisztességérzet, -tudás

anständigtvis adv illedelmesen, illően;

tisztességesen, megfelelően anstöt -en megütközés, -botránkozás, -sértődés; botrány; ta ~ av ngt megütközik v. megbotránkozik vmin; megsértődik vmi miatt; väcka ~ megütközést v. felháborodást kelt; megbotránkoztat (hos ngn vkit), botrányt okoz

anstötlig -t megbotránkoztató, megütközést keltő, visszatetsző, sértő, illetlen, botrányos anstötlighet -en, -er botrány(osság),

botrányos dolog, illetlenség ansvar -et 1. felelősség; jog szavatosság; ha v. bära ~ viseli a felelősséget, felelős (för -ért); ta på sig (v. ikläda sig) ~et för ngt vállalja a felelősséget vmiért; på eget ~ saját felelősségére v. veszélyére; stå i ~ felel(ős) v. szavatol v. jótáll (för -ért); stå till ~ föransvara

ngt vmiért felelnie kell (v. felelősnek tartják); ställa ngn till ~ felelősségre v. kérdőre von vkit, felelőssé tesz vkit 2. jog törvényes következmény, büntetés; yrka ~ på ngn vádindítványt tesz vki ellen; vid laga ~ büntetés terhe alatt ansvara vi: ~ för ngn kezeskedik v. jótáll vkiért; ~ för varans kvalité szavatol az áru minőségéért; ~ för ngt felel(ős) vmiért, számot ad vmiről; jótáll v. kezeskedik vmiért ansvarig -/ felelős {fór ngt inför ngn vmiért vkinek v. vkivel szemben); ^ utgivare felelős kiadó ansvarighet -en felelősség; jog szavatosság

ansvarighetsförsäkring -en, -ar szava*

tossági biztosítás ansvarsjfr! -fritt nem felelős, felelősség-mentes -frihet -en felmentés (felelősség alól); styrelsen beviljades ~ a vezetőségnek megadták a felmentést -full -t felelősségteljes; komoly, fontos -försäkring -en, -ar

szavatossági biztosítás -kännande felelősségének tudatában levő -känsla -n felelősségérzet -lös -t felelőtlen -löshet -en felelőtlenség -skyldig -t felelős -yrkande -t, -n jog: vádindítvány an (svälla -svällde, -svällt 1. meg- v. feldagad, megduzzad, felpuffad; (megnagyobbodik, növekedik 2. árad -svällning -en, -ar 1. meg- v. felda-gadás, duzzadás; daganat 2. áradás ansätta -satte, -satt 1. gyötör, szorongat, terhel, kínoz, ostromol; ~ ngn med frågor kérdésekkel ostromol vkit; hårt ansatt av fienden az ellenség által erősen szorongatott; ansatt av samvetsagg lelkiismeretfurdalástól kínzott; vara illa ansatt szorongatott helyzetben van 2. techn hozzá- v. felerősít, felszerel, applikál; utánállít, szabályoz, beállít 3. zene, nyelv megszólaltat, intonál; ~ tonen rent tisztán intonál (v. veszi a hangot) 4. kat: ~ laddningen a töltetet behelyezi ansöka -sökte, -sökt kér(elrnez), folyamodik, megpályáz (ora ngt vmit, vmiért)

an|sëkan — (en), plur: -sökningar, -sökning -en -ar kérvény, folyamodvány, pályázat; beadvány, meg-

keresés; muntlig személyes v. szóbeli pályázat (állásra) ; göra ~ om ngt megfolyamodik v. megpályáz vmit; lämna in en ~ kérvényt bead v. benyújt

ansökningshandling -en, -ar kérvény, folyamodvány; (írásbeli) pályázat (állásra) «-tid -en, -er folyamodási v. pályázati határidő an[ta(ga) -tog, -tagit 1. elfogad; ~ en inbjudan elfogad (egy) meghívást 2. felvesz (iskolába); alkalmaz; átv ölt; ~ en glad min vidám arckifejezést ölt 3. feltesz, -tételez; antag, att der är sant tegyük fel (v. feltéve), hogy ez igaz; det kan knappast ~s ez alig hihető 4. átv felvesz, áttér, magáévá tesz; ~ kristendomen felveszi a keresztséget, áttér a keresztény vallásra; antaget namn felvett név, fedőnév; under antaget namn álnéven 5. kézbe vesz, segít; — sig ngns sak kezébe veszi vkinek az ügyét, törődik vkinek a dolgával; ~ sig ngt (magára) vállal vmit antagande -t, -n 1. elfogadás 2• felvétel (iskolába); alkalmazás 3. feltevés, feltételezés, vélemény 4, átv áttérés (pl. vallásra); felvétel antaglig -t 1. elfogadható, megfelelő; pá ~a vilikor elfogadható feltételekkel 2. feltehető, -tételezhető, valószínű, hihető

antagligen adv feltehetőén, valószínűen, hihetőleg, minden valószínűség szerint antaglighet -en elfogadhatóság 2,

valószínűség antagning -en, -ar felvétel (pl iskolába);

alkalmaz(tat)ás antagonism -en ellentétesség, kibékíthetetlen ellentét, szembenállás, ellenségesség, antagonizmus antagonist -en, -er ellenfél, [vminek az]

ellenzője, ellenlábas, antagonista antagonistisk -t kibékíthetetleníil ellentétes, ellenséges, antagonisztikus antal -et mennyiség, szám; ett ~ böcker bizonyos mennyiségű (v. néhány) könyv; ~et eleverna a tanulók száma v. létszáma; i stort ~ nagy számban; í ett stort ~ fall sok esetben; större ~et a nagyobb rész, a többség; fem titi számra nézve (v. szám szerint) öt(en); till ett ~ av tio tízenAntarkíien

Antarktien Antarktis npr Antarktisz,

Antarktika (délsarki földrész) antarktisk -t déli-sarki> antarktikus antasta (meg)érint, -sért; megszólít; molesztál; zaklat, háborgat, rátör, (meg)támad; ~ ngns rättigheter megsérti vkinek a jogait; ~ ngn på gatan kikezd vkivel az utcán; ~s av tiggare koldusok zaklatják antecedentia plur előzmények, előélet, [vkinek a] múltja antecipera 1. előre (ki)vesz, előleget vesz [vmire], előlegez; elébe vág [-[vmi-nek]-] {+[vmi- nek]+} 2. ismertnek beállít v, feltételez; előbbre vesz v, tesz anteckna fel- v. bejegyez, fel- v. beír; aláír; ~ en beställning megrendelést előjegyez; ~ sig (för ngt) megrendel, (előre) megvált (vmit); jegyez (vmeiy összeget); ~ sig på en lista listát aláír; felírja a nevét egy jegyzékre

anteckning -en, -ar fel- v. bejegyzés; jegyzet; megjegyzés; jegyzés (összegé) előjegyzés, megrendelés; göra ~ar jegyzeteket készít, jegyzetel antecknings|block [-o-] -et, — jegyzettömb, -blokk -bok -en, -böcker jegyzőkönyvecske, notesz -lista -n, -or (elő-) jegyzési ív v. lista; aláírási ív (pl. gyűjtésnél) antedatera előbbre keltez, korábbi keltezéssel lát el, antedatál antedüuviansk -t vízözön előtti; ósdi,

ódivatú, régimódi antenn -en, -er 1, áll csáp 2. techn antenna -ansluten -slutet antennához kapcsolt, antennacsatlakozású -mast -en, -er antennarúd, -árboc, -torony antifascist [-sist] -en, -er antifasiszta antik L adj: -t antik, ókori; ^ódon, ódivatú, régimódi II. s: -en 1. antik világ, görög-római ókor v. kultúra 2. plur: -er antik (művészeti) tárgy v. műalkotás antikropp [-o-] -en, -ar orv: ellentest, antitest

antikvariat -et, — antikvárium antikvarie -n, -r 1. antikvárius, régiségkereskedő; könyvantikvárius 2* őstörténész, régiségbúvár, ősrégész antikvarisk -t régi, használt, antikvár;

~ boklåda antikvár könyvesbolt antikverad elavult, idejétmúlt, ódivatú, ósdi

antikvitet -en, -er 1. régiség, antik v

ósdi tárgy 2. ~er ősrégészet antikvitets]affär -en, -er régiségkereskedés -handlare -n, = régiségkereskedő -samling -en, -ar régiséggyűjtemény Antillerna npr (az) Antillák anti|militarism -en antimilitarizmus -militarist -en, -er, antimilitarista antingen conj... eller vagy . vagy; ~ han eller jag vagy ő vagy én; ~ du vill (det) eller inte akár akarod akár nem

anti|pati -(e)n, -er ellenszenv, idegenkedés, antipátia -patisk -t ellenszenves, antipatikus -pod -en, -er 1. antipodus, ellenlábas 2. (teljes) ellentéte [-[vkinek]-] {+[vki- nek]+} -semit -en, -er zsidóellenes, -gyűlölő, antiszemita -semitism -en zsidóellenesség, -gyűlölet, antiszemitizmus -septik -en orv: antiszepszis -septisk -t orv: csíraölő, antiszeptikus -tes -en, -er 1. ellentét; szembeállítás 2. ellentétel, antitézis antologi -(e)n, -er versgyűjtemény.

válogatás, antológia Anton npr Antal

antropo|logi [-opologi1] +(e)n embertan, antropológia -logisk [-lö1-] -t embertani, antropológiai -morf [-mo1-] -t emberhez hasonló, ember alakú -mor-fism [-morfi'sm] -en vall: antropo-morfizmus an|träda -trädde, -trätt hozzáfog (ngt vmihez), megkezd; ~ en resa megkezdi utazását, útnak indul, elutazik; ~ sin tjänst szolgálatba lép -träffa rá-v. megtalál; ráakad, rábukkan (ngn vkire) -träff bar -t (meg)található, hozzáférhető, elérhető (pl. látogató számára)

antvarda rég átad, kiszolgáltat; rábíz antyda -tydde, -tytt 1. utal, céloz (ngt vmire) 2. ~ ngt för ngn vkinek értésére ad vmit 3, mutàt [vmire], jelent, elárul, jelez antydan = (en), antydning -en, -ar I.

utalás, célzás 2. jelzés, jel antydningsvis adv céloz(gat)va [vmire], jelezve, pedzve [vmit], célzás- v utalásképpen antåg -et, — előnyomulás, közeledés an|tåga közelebb vonul, előnyomul, közeledik -tågande -t: vara i ~ közeantända

ledik, felvonulóban vanyett oväder är i ~ vihar közeledik v. készül -tända -tände, -tänt meggyújt; felgyújt; meggyullad, tüzet fog Vändbar -tänd-lig -t meggyújtható, gyúlékony; lätt ~ könnyen gyulladó (v. lángra lobbanó) -tändning -en (meg)gyújtás, felgyújtás

an|visa 1. eligazít, útbaigazít, felvilágosítást ad 2. kijelöl, kioszt, kiad; ~ ngn ett rum kijelöl vkinek egy szobát 3. utalványoz, kiutal, engedélyez; ~ ett anslag hitelt nyit v. megszavaz -visning -en, -ar 1. útbaigazítás, felvilágosítás; tanács; utasítás; útmutatás {Jör ngt vmire)) ge ngn ~ pá ngt útbaigazít vkit vmire vonatkozólag, megmutat vkinek vmit; utasítást ad vkinek vmire; enligt ~ utasítás v. előírás szerint 2. kijelölés, kiosztás 3. (fizetési) utalvány, (postautalvány; utalványozás, kiutalás, engedélyezés; skriva ut en ~ på 200 kr kiállít egy 200 koronára szóló utalványt

an| vända -vände, -vänt (fel)használ, alkalmaz, hasznosít; átv fordít, szentel (ngt till ngt vmit vmire, vminek); ~ våld erőszakot alkalmaz; färdig att ~s használatra kész -vändbar -t (fel)használható, alkalmazható, hasznos -vändning -en, -ar felhasználás, alkalmazás, hasznosítás; használat; finna ~ felhasználásra kerül, alkalmazást talál; ha ~ för ngt felhasznál-(hat)ják vmire; komma till ~ használatba kerül, felhasználják -vänd-ningssätt -et, ~ használati v. alkalmazási mód apa I. s: -n, -or majom II. vt, vi (hgs igek):

~ efter majmol, utánoz apaktig -t majomszerű; majomhoz hasonló

apanage näsj -t, = évjáradék [-(fejedelmi személyé), civillista, apanázs apati -(e)n érzéketlenség, közömbösség,

egykedvűség, tompultság, apátia apatisk -t érzéketlen, közönyös, egykedvű, apatikus apel -n, aplar almäfa -grá -grått, -kastad almásszürke, -deres (ló) apelsin -en, -er narancs -klyfta -n, -or narancsgerezd -marmelad -en, -er na-rancsíz, -dzsem -saft -en, -er 1. na-

rancslé 2. narancsszörp -skal -et, — narancshéj Apenninerna npr (az) Appenninek apenninsk -t appennini; Apenninska

halvön (az) Appennin-félsziget ap{fysionomi -(e)n, -er majomarc -hona -n, -or nőstény majom -Hk -t majomhoz hasonló, majomszerű aplomb [-o'-] -en 1. biztos fellépés,

magabiztosság 2. nyomaték, súly apokalyps -en jelenés; vall: Apokalypsen

(a)Jelenések könyve apokryfisk -t kétes eredetű v. hitelességű,

nem hiteles v. valódi, apokrif apologet -en, -er [vminek a] véd(el-

mez)ője; hitvédő, apologéta apologetisk -1 hitvédelmi, apologetikus;

[vmit] véd(elmez)ő apologi -(e)n, -er védelem, védőirat, apológia

apoplektisk -t (szél)hűdéses; gutaütéses apoplexi -(e)n orv: (szél)hűdés, gutaütés

apostel -n, apostlar apostol Apostlagärningarna vall (az) Apostolok

cselekedetei apostlahästar tréf: färdas med v. på ~na, begagna ~na az apostolok lován utazik, gyalog megy apostolisk -t apostoli; pápai apostrof [-o- . -ö'-] -en, -er hiányjel apostrofera [-o- .. -o-] 1. hiányjellel ellát 2. megszólít, [vkihez] fordul, aposztrofál apotek -et, = gyógyszertár, patika; gå

på ~et a gyógyszertárba megy apotekare -n, = gyógyszerész, patikus apoteks | vara -n, -or gyógyszeráru, gyógyszerkészítmény -växt -en, -er gyógynövény

apoteos [-5 's] -en, -er istenítés; istenné

válás, megdicsőülés, apoteózis apparat -en, -er 1. készülék, (műszaki) berendezés, szerkezet; műszer; gép(e-zet) 2. biol szervrendszer, szerv(ek) 3. (tudományos) felkészültség v. apparátus 4. o előkészület(ek), készülődés -avgift -en, -er telefon- ill. rádiódíj

apparelj -en, -er felszerelés; tornaszer, sportszer -gymnastik -en szertorna apparition -en, -er megjelenés, külső; fellépés

appell -en, -er 1. vad hívás (kutyához);appellant

27

arbetande

szóratartás, engedelmesség 2. kat sorakozó (parancshirdetésre); blåsa ~ sorakozót fúj 3. jog fellebbezés appellant -en, -er jog: fellebbező appellation -en, -er fellebbezés appellations |domstol -en, -ar fellebbviteli bíróság

appellativ nyelv I. s: -et, = v. -er köznév II. adj: -t köznévi appellera fellebbez

appendicit -en, -er orv: féregnyúlványgyulladás, o vakbélgyulladás appendix -et, — 1. függelék; melléklet

2. orv féregnyúlvány, o vakbél applicera ráhelyez, ráilleszt, feltesz, felrak; applikál; alkalmaz, használ [vmire]; ad, juttat applikation -en, -er ráillesztés; alkalmazás; rátét, applikáció applåd -en, -er taps, tetszésnyilvánítás)

applådera (meg)tapsol applådåska -n tapsvihar, viharos taps apportera [-o-] oda- v. előhoz (kutya) apposition -en, -er nyelv: értelmező (jelző)

appretera tex kikészít, csinoz, appretál appretur appretyr -en, -er tex: kikészítés, appretúra approbation -en, -er

elfogadás, jóváhagyás, helyeslés approbatur (ett), plur: = elégséges

vizsga(érdem)jegy (egyetemen) approbera elfogad, jóváhagy, helyesel approximativ -t megközelítő, hozzávetőleges

aprikos -en, -er kajszibarack(fa), sárgabarackba) -kärna -n, -or kajszi- v. sárgabarackmag april (en) április; i början av ~ április elején; narra ngn ~ vkivel áprilist járat -narri -1, -skämt -et, = áprilisi tréfa -väder -vädret áprilisi idő(járása-szeszélyes v. változékony időjárás aptera hozzá- v. ráilleszt, hozzáigazít, -alkalmaz (på ngt vmihez, vmire) aptit -en étvágy; ge ~ étvágyat csinál; ha ~ på ngt étvágya v. gusztusa van vmire; han är utan ~ (ő) étvágytalan

aptitlig -t ízletes, étvágygerjesztő; átv

vonzó, bájos aptit|lös -t étvágytalan -retande étvágygerjesztő

ar -en v. -et, — ár (területmérték; =

100 m2J

arab -en, -er 1. arab (ember) 2. arab

telivér (ló) Arabien npr Arábia arabisk -t arab

arabiska -n 1. arab nyelv 2. plur: -or arab nő

Arabrepubliken: Förenade ~ (az) Egyestilt Arab Köztársaság arbeta I. vt, vi 1. dolgozik; működik; ~ degen tésztát gyúr; fabriken ~r året om a gyár egész éven át működik v. üzemel; ~ för dagspenning napszámbérben dolgozik; ~ på ackord akkordban v. darabszámra dolgozik; ~ på en fabrik gyárban dolgozik; ~ på v. i åkern a szántóföldön dolgozik; ~ på ngt dolgozik vmin, foglalkozik vmi-vel; ~ på att förbättra maskinen azon dolgozik hogy jobbá tegye a gépet; ~ till examen vizsgára készül, O magol; ~ ngn i händerna vkinek a kezére dolgozik; bröstet ~de tungt melle nehezen zihált; sjön ~r a tenger erősen hullámzik 2. készít (av ngt vmiből); ~s készül 3« megmunkál, -művel; ~ i järn megmunkálja a vasat; ~ jorden (meg)műveli a földet II. ~ sig sjuk betegre dolgozza magát; ~ sig trött fáradtra dolgozza magát, elfárad a munkában III. (hgs igek:) ~ bort eltávolít, eltüntet; ~ bort fel leküzdi hibáját; ~ emot med händer och fötter kézzel-lábbal ellene szegül (v. ellenkezik); ~ sig fram utat tör magának, keresztülvágja magát; érvényesül, boldogul; ~ sig igenom átrágja v. átdolgozza magát [vmin]; ~ ihjäl sig agyondolgozza magát: ~ in ngt i ngt vmit bedolgoz v mibe ; ~ sig in i ngt beledolgozza magát vmibe; ~ om átdolgoz, újra megmunkál; ~ undan a) gyorsan dolgozik, ég a munka a keze alatt; b) elkészül [-[vmi-vel],-] {+[vmi- vel],+} bevégez; ~ upp fellendít, felemel; ~ sig upp felküzdi v. feltornássza magát; boldogul; ~ sig ut kiszabadítja magát, kivergődik, kilábal; ~ ut sig agyon- v. tönkredolgozza magát; megerőlteti magát a munkában; ~ över tovább dolgozik, túlórázik

arbetande dolgozó; működő; den ~arbetarbostad

28

arbetsprestation

klassen a dolgozó osztály, a dolgozók; ~ ledamot aktiv tag arbetarbostad -en, -städer munkáslakás arbetare -n, = munkás; dolgozó arbetar |friga -n munkáskérdés -förening -en, -ar munkásegy(esíi)let -försäkring -en munkásbiztosítás -hustru -n, -r munkásfeleség -klass -en munkásosztály -kommun -en, -er helyi szervezet (svéd munkásmozgalomban) -kvarter -et, — munkásnegyed -kvinna -n, -or munkásnő; dolgozó nő -parti -(e)t} -er munkáspárt -regering -en, -ar munkáskormány -råd -et, = üzemi munkástanács -rörelse -n h munkásmozgalom 2. munkásság, munkásosztály -skydd -et munkásvédelem -skyddslag -eh, -ar munkásvédelmi törvény -stam -stammen (munkás-) törzsgárda -strejk -en, -er munkássztrájk -ungdom -en munkásifjúság arbete -i, -n 1. munka; dolog; ka hos ngn vkinéi dolgozik; gå på munkába jár; gå till ~t munkába megy; leva av sina händers ~ két keze munkájából él; ta itu med ~t munkához fog, dologhoz lát; lägga ngt under ~ munkába vesz vmit; vara i v. under ~ munkában (v. elkészítés alatt) van, készül 2. mű, munka; kézimunka; drivet ~ veretes munka; ett historiskt ~

történelmi mű; Strindbergs samlade ~n Strindberg összegyűjtött v. összes művei arbeterska -n, -or munkásnő, női munkás; munkásasszony arbetsam -t !• munkaszerető, dolgos, munkás 2. fáradságos, fárasztó, megerőltető

arbets j avspärrning -avstängning -en, -ar munkáskizárás, munkáselbocsátás -avtal -et, — munkaszerződés -bas -en, -ar munka(csoport)vezető, elő-munkás, mester; pallér -besparande munkamegtakarító -bi ~(e)t, -n dolgozó méh -blus -en, -ar munkazubbony -bok -en, -böcker munkakönyv -bord -et, = munkaasztal; munkapad -bänk -en, -ar munkapad -dag -en, -ar munkanap; åtta timmars ~ nyolcórás munkanap -domstol -en, -ar munkaügyi bíróság -dräkt -en, -er munkaruha, -öltözet -duglig -t munkaképes, -bíró -duglighet -en munkaké-

pesség, -bírás -enhet -en fiz: a munka egysége -folk [-o-] -et munkásemberek; munkások, munkásság -fält -et, — munkaterület, -kör -för -t munkabíró, -képes -fördelning -en munkamegosztás -förman -mannen, -män előmunkás, brigádvezető -förmedling -en, -ar 1. munkaközvetítés 2, munkaközvetítő hivatal -förmåga -n munkaképesség, -bírás; teljesítőképesség -förtjänst -en, -er kereset, munkabér, -díj -givare -n, = munkáltató; rég munkaadó -givarförening -en, -ar munkáltatók egyesülete v. szövetsége -glädje -n a munka öröme arbets|gren -en, -ar munkaág -gång -en munkamenet -häst -en, -ar igásló -inställelse -n9 -r munkabeszüntetés; sztrájk -kamrat -en, -er munkatárs -karl -en,-ar napszámos -klädd munkaruhás -kläder plur munkaruha -kraft -en, -er munkaerő (átv is); munkások -lag 1. -et, = munkáscsoport, -osztag, -brigád 2, -en, -ar munkatörvény -ledare -n, = munkavezető; technikus, munkacsoportvezető, (gyári) mester; pallér -lust -en munkakedv -lön -en, -er 1. munkabér 2. munkadíj; fazon arbets|lös -t munkanélküli -löshet -en

munkanélküliség arbetslöshets|bidrag -et, = munkanél-küli-segély -försäkring -en munkanélküliség elleni biztosítás -hjälp -en, -understöd -et, = munkanélküli-segély arbets|marknad -en, -er munkapiac -marknadsstyrelse -n munkapiaccal kapcsolatos ügyek (állami) hivatala (S) -maskin -en, -er munkagép, szerszámgép -metod -en, -er munkamódszer -myra -n, -or dolgozó hangya; átv dolgos ember, jó igavonó -nedläggelse -ri, -r munkabeszüntetés, sztrájk -oduglig -t munkaképtelen -oförmåga -n munkaképtelenség -ordning Ö-J -en munkarend, -szabályzat [--personal -en munkásállomány; dolgozók, alkalmazottak -plan -en, -er munkaterv -plats -en, -er munkahely; szolgálati hely -plikt -en munkakötelezettség; munkaszolgálat -pliktig -t munkaköteles, munkára kötelezett; munkaszolgálatos -prestation -en, -er munkateljesítményarbetsredskap

-redskap -et, — szerszám/munkaeszköz -rum -rummet, = dolgozószoba -rätt -en munkajog -skift -et, = (munka)műszak; váltás, munkaszak -skola -n, -or munkaiskola -skyldig -t munkaköteles; munkára kötelezett -skyldighet -en munkakötelezettség -styrka -n munkáslétszám, munkaerők; munkacsapat -sökande munkakereső -tag piur: vara i ~en szívvel lélekkel (v. nagyban) dolgozik, formában van, javában benne van a munkában -tagare -n, = munkavállaló -terapi -(e)n orv: munkaterápia -tid -en munkaidő; hivatalos idő -tillstånd -et, = munkavállalási engedély -tvist -en, -er munkaügyi jogvita -utskott [-o-] -et, = munkabizottság -van -1 munkához szokott -vecka -n, -or munkahét; fem dagars ~ ötnapos munkahét -viliig -t dolgozni akaró, münkakedvelő; serény -vilikor [-Ö-] -et, = munkafeltétel -väska -n, -or szerszámtáska -år -et, =s munkaév; működési v. költségvetési évfréanulmányi év arbitrage f-a's] -et ker: arbitrázs (árfolyamkülönbözet kihasználása) Ardennerna npr (az) Ardennek areal -en, -er terület, felület, kiterjedés;

földterület arena -n, -or 1. küzdőtér, porond, aréna

2. átv színhely årg -t 1, o mérges, dühös, haragos; heves; bli ~ för ngt mérges lesz (v. megharagszik) vmiért; göra ~ felmérgesít, megharagít; vara ~ pá ngn för ngt mérges v. hafagszik vkire vmiért 2. harapós, dühös (állat) 3. O gonosz, megrögzött; ~a fiender elkeseredett ellenségek; ~t uppsåt gonosz szándék; ana ~an list rosszat sejt

argbigga -n, -or o házsártos nő, sárkány; Så tuktas en ~ A makrancos hölgy (Shakespeare) argentinare -n, = argentínai (ember) argentinsk -t argentínai argentinska -n, -or argentínai nő arghet -en gonoszság, rosszaság, rosszindulat; haragosság, dühösség, hevesség

arg|üstig -t rég: álnok, alattomos, ravasz -sint o mérges, hirtelen

haragú, epés; házsártos, harapós (kedvű)

argument -et, = érv, bizonyíték, argumentum

argumentera érvel, bizonygat, bizonyít,

argumentál argusöga -t, -ögon árgusszem aria -n, -or ária arier -n, = árja (ember) arisk -t árja

aristokrat -en, -er főnemes, főúr, arisztokrata; kimagasló személy, előkelőség

aristokrati -(e)n, -er h (fő)nemesség, főurak, arisztokrácia 2. (fő)nemesi uralom, az arisztokrácia uralma aristokratisk -t főnemesi, főúri, arisztokratikus; előkelő, arisztokrata aritmetik -en számtan, aritmetika aritmetisk -t számtani, aritmetikai ark1 -en vall: 1. förbundets ~ frigyszekrény 2. bárka; Noaks ~ Noé bárkája ark2 -et, = (papír- v. könyv)ív; ett

~ papper egy ív papír arkad -en, -er ép: árkád, ívsor arkadisk -t árkádiai; átv vidéki, falusi, idilli(kus)

arkaism -en, -er 1* régiesség, archaiz-

mus 2. régies v. elavult kifejezés árkaistisk -t régieskedő, ódon ízű, archa-

i(szti)kus arkebusera agyonlő, kivégez arkeolog [-olö'g] -en, -er régész, archeológus

arkeologi [-olo-] -(e)n régészet, archeológia _ arkeologisk f-olö'-] -t régészeti, archeo- lógiai

arkipelag -en, -er szigettenger, -világ,

-csoport arkitekt -en, -er (mű)építész arkitektonisk -t építészeti,. architekto-nikus

arkitektur -en, -er építészet, építőművészet, építészeti stílus, építésmód, architektúra arkiv -et, = levéltár; irattár; okmánytár; archívum arkivalier plur levéltári iratok; irattári anyag

arkivarie -n, -r, levéltáros; irattáros arkivera levéltárba v. irattárba helyez, levéltárban v. irattárban (meg)őriz arkiv|exemplar -et, köteles példányarkivforskning

(nyomtatványból) -forskning [-o-] -en, -ar levéltári kutatás Arktis npr Északi-sarkvidék, Arktisz arktisk -t északi-sark(vidék)i, sarki,

arktikus arkvis adv ivenkint arla adv, adj (költ) kora reggel, korán; korai; i ~ morgonstund(en) (kora) hajnalban; från ~ till särla kora reggeltől késő estig arm1 -t szegény, szerencsétlen, nyomorult, nyomorúságos; jag ~e man én(,) szegény fejem arm2 -en, -ar 1. kar; bjuda ngn ~en karját nyújtja vkinek; gå ~ i ~ med ngn karonfogva v. karöltve megy vkivel; lägga ~arna i kors keresztbe rakja v. fonja a karját; átv ölbe teszi a kezét; sluta i sina ~ar karjaiba zár; slå ~arna om ngn átkarol v. átölel vkit; sätta ~arna i sidan csípőjére teszi a kezét; med ~arna i kors karba tett kézzel; med öppna ~ar tárt karokkal; på rak ~ kinyújtott karral; átv készületlenül, kapásból; hålla ngn under ~arna a hóna alá nyúl vkinek (átv), támogat v. gyámolít vkit; ta ngn under ~en karon fog vkit 2. áll csáp, kar 3. techn kar, ág; 4. (folyam)ág 5. o (ruha)ujj; skaka ur ~en kirázza a kisujjából armatur -en, -er 1. vill világítóberendezés, világítótest, csillár, lámpa; szerelvény 2. techn alkatrészek, forgórész (elektromos gépé) 3. fiz fegyverzet, armatúra arm|band -et, — karkötő, -perec -bands-ur -et, = kar(kötő)óra -bindel -«, -bindlar 1. karszalag 2. orv karfelkötő, karkötés -borst [-o-] -et, — tört számszeríj, kézíj -brott [-o-] -et, = kartörés -båga: ~ sig fram könyökkel előretolakodik, könyököl, utat tör magának -bågas -bågades, -bågats könyökével lökdösődik v. tolakodik, könyököl -båge -n, -ar könyök; en som förstår att bruka armbågarna könyöklő v. törtető ember -bågsrum -rummet (elegendő) mozgási tér; átv mozgási lehetőség v. szabadság -böjning -en, -ar karhaj lítás armé -n, -er 1. szárazföldi haderő, hadsereg; majoren i ~n, kaptenen i reserv őrnagyi ranggal felruházott tartalé-

kos százados 2. (önálló) hadsereg 3. üdvhadsereg 4. átv sokaság, (nagy) sereg -chef -en, -er szárazföldi haderő főparancsnoka (S) -fördelning -en, -ar hadosztály (legmagasabb csapategység, S) -förvaltning -en a szárazföldi

haderő hadtáp-hivatala (S) -kår -en, -er hadtest Armenien npr Örményország armenier -n, = örmény (ember) armenisk -t örmény armeniska -n 1. örmény nyelv 2. plur

-or örmény nő armera 1. kat felfegyverez, -szerel 2. techn (meg)vasal, vasbetéttel ellát v. megerősít; páncéloz; r*d betong vasbeton

arm|håla -n, -or hónalj -muskel -n,

-muskler karizom armod -et szegénység, ínség, nyomorúság armring -en, -ar karperec arms |lång -t karhosszúságú, karhossz-

nyi -längd -en karhossz(úság) arm|stake -n, -ar karos gyertyatartó,

kandeláber -stark -t erős karú armstjock [-o-] -t karvastagságú arm|styrka -n, -or a kar(ok) ereje -stöd

-et, = kartámla, -fa, könyöklő arom [-ö1-] -en, -er illat, zamat, aroma;

buké (boré) aromatisk [-o-] illatos, zamatos, fűszeres, aromás arrangemang [-anSsema'ng] -et, = 1. (el)rendezés, csoportosítás; intézkedés, előkészület; rendezvény; ki- v. megegyezés, megállapodás 2. zene átírás (más hangszerre v. hangra) arrangera [-angsé1-] 1. (el)rendez, csoportosít; elintéz 2. zene átír (más hangszerre v. hangra) arrangör [-anSsö'r] -en, -er (el)rendező, szervező

arrendator [-o-] -n, -er (haszon)bérlő arrende -t, -n 1. (haszon)bérbeadás; bérlet(i szerződés); ha på ~ bérel; lämna på ~ (haszon)bérbe ad; ta på ~ kibérel, (haszon)bérbe vesz 2. haszonbér, bérleti díj; betala . .kr i ^ .. korona haszonbért fizet -avgift -en, -er haszonbér, bérösszeg -givare -n, = (haszon)bérbeadó -jord -en, -ar bérelt föld, haszonbérlet arrendera (haszon)bérbe vesz, bérel;- ~ bort v. ut (haszon)bérbe adarrendetid

arrende I tid -en (haszon)bérleti idő -villkor [-Ő-] -et, — (haszon)bérleti feltétel arrest -en, -er kat: 1. laktanyafogság; szobafogság 2. fogda, zárka; rég áris-iém; mörk ~ sötétzárka; sätta ngn i ~ lecsuk v. bezár vkit arrestant -en, -er 1. kat szoba- v. laktanyafogsággal fenyített; őrizetes 2. letartóztatásban levő, fogoly arrestera őrizetbe vesz, letartóztat, elfog arrestering -en, -ar őrizetbe vétel, letartóztatás, elfogatás arresteringsorder [-Ő-] -n, = elfogatóparancs

arriür|garde -t, -n kat: utóvéd -gardes-

strid -en, -er utóvédharc arrogans -en követelő(d)zés, önteltség, gőg, dölyf, szemtelenség, arrogancia arrogant követelő(d)ző, öntelt, gőgös,

kihívó, szemtelen, arrogáns arsenal -en, -er hadiszertár; lőszertár, fegyverraktár; átv fegyvertár, tárház arsenik -en arzén(ikum) -haltig -t arzén-

tartalmú, arzínes art -en, -er 1. faj, fajta; nem; av annan ~ másfajta, -féle; av alla ~er mindenféle; av sådan ~ ilyen, olyan(fajta) 2. minőség, természet; vara av den ~ ott olyan természetű hogy; det år så hans ~ ez rá vall arta: ~ sig 1. alakul, fejlődik; barnet ~r sig väl a gyermek jól halad v. fejlődik

2. javul, jól megy, sikerül; saken sig (väl) a dolog jól v. rendben megy

3. mutatkozik, ígérkezik; skörden sig att bli bra jó termésre van kilátás, az aratás jónak ígérkezik; det

sig till regn az idő esőre áll artad 1. fajtájú, természetű; ett väl artat barn jó természetű v. (magaviseletű gyer(m)ek 2. összet -nemű, -szerű, -féle; (pl. läder~ bőrnemű, bőrszerű, bőrhöz hasonló) artbestämning -en, -ar faj meghatározás arteriell -t ütőeres, ütőéri, artériás; ütőér-

arteslsk -/ artézi; ~ brunn artézi kút artificiell -t 1. mesterséges, mű-; ~ belysning mesterséges világítás 2. mesterkélt

artig -t 1. udvarias, előzékeny, tisztelettudó, illedelmes, szeretetre méltó; vara ~ mot ngn udvarias vkihez 2. rég:

var så ~ legyen szíves

artighet -en, -er 1. udvariasság, előzékenység (mot ngn vki iránt); illendőség, szeretetreméltóság; för ~s skull udvariasságból, illendőség kedvéért 2. bók; säga rtgn ~er bókokat mond vkinek

artighetsbetygelse -n, -r udvariasság (megnyilvánulása), figyelmesség jele; bók

artikel -n, artiklar 1. cikkely, szakasz, rész(iet), paragrafus 2. cikk (pl. újságban) 3. hitcikkely, -tétel 4. nyelv névelő 5. ker (áru)cikk -författare -n, == cikkíró artikulation -en, -er hangképzés, (tagolt)

kiejtés, artikulálás, artikuláció artikulera hango(ka)t képez v. ejt, artikulál, érthetően v. tagoltan (ki)ejt (szavakat) artilleri -(e)t tüzérség -eld -en tüzérségi tűz -förberedelse -n, -r tüzérségi előkészítés -högskola -n, -or tüzérségi tiszti iskola -officer -(e)n, -are tüzértiszt -park -en, -er lövegpark -pjäs -en, -er löveg, ágyú -regemente -t, -n tüzérezred -servis -en, -er (löveg)kezelőle-génység -spärreld -en tüzérségi zárótűz

artillerist -en, -er tüzér

artilleri|strid -en, -er tüzérségi harc -tom

-et, — páncéltorony (hadihajón) artist -en, -er 1. művész 2. artista

-begåvning -en, -ar művésztehetség artistisk -t művészi, művészies artnamn -et, — 1. tud fajnév 2. nyelv

köznév arton [-o-] o aderton artonde [-o-] o ->• adertonde artrik -t fajokban v. fajtákban gazdag artär -en, -er verőér, ütőér arv -et, = örökség; hagyaték; ta ~ efter ngn örököl vkitől; få ngt i ~ örököl vmit; gå i ~ till ngn (át-) öröklődik vkire; lämna i ~ Ull ngn örökségül v. örökbe hagy vkinek arvedel -en, -ar örökrész arv(ejgeds -et, = 1. öröklött birtok

2. örökség arv|fiende -n, -r ősi v. örökös v. esküdt ellenség -furste -n, -ar trónöröklésre jogosult királyi herceg, örökös herceg (címe) arviöljd -en örökösödési v. öröklési rend arvinge -n, -ar örökös; ~ till ett hus egyarvkonung

32

assistera

ház örököse; utan arvingar örökösök v. utódok nélkül arv|konung -en, -ar örökös király -lös -t öröklési jogától megfosztott; aki nem örököl(t); göra ~ öröklésből kizár, kitagad; vara ~ meg van fosztva öröklési jogától, nem vár rá örökség arvode -1, -n járandóság, díjazás; díj; tiszteletdíj, honorárium; napidíj; jutalék

arvjprins -en, -ar trónörökös (címe)

-rike -t, -n örökös monarchia arvs [anlag -ety — öröklött készség v. tulajdonság -berättigad öröklésre jogosult

arv|sed -en, -er öröklött v. ősi szokás, hagyomány -skifte -t, -n örökség felosztása, (örökösödési) osztály arvs|lott [-o-] -en, -er örökrész, osztályrész -rätt -en örökjog, örökösödési v. öröklési jog -skatt -en, -er örökösödési adó

arv|synd ^en vall: eredendő v. eredeti bűn -tagare -n, = örökös -tagerska -n, -or örökösnő -tant -en, -er O gazdag v. örökhagyó nagynéni as1 -et, = 1. dög, (állati) tetem 2. köz:

ditt te dög! as2 -en, -ar: ~ar ászok, istenek (skandináv mitológiában) asalära -n skandináv hitrege v, mitológia

asbest -en ásv; azbeszt

asch! interj ej hát!, ej mi(t)!

aseptik -en orv: aszepszis aseptisk -t csíramentes, steril, aszeptikus asfalt -en, -er aszfalt, földszurok; belägga med aszfalttal burkol, aszfaltoz -beläggning -en, -ar asztfaltozás; aszfaltburkolat asfaltera, aszfaltoz

asfalttjära -n, -or aszfaltkátrány -väg

-en, -ar aszfaltozott út as|fiuga -n, -or döglégy -gam -en, -ar

dögkeselyű asiat -en, -er ázsiai (ember) asiatisk 4 ázsiai

Asien npr Ázsia; Mindre **» Kisázsia ask1 -en, -ar (magas) kőris(fa) ask2 -en, -ar doboz, skatulya; ládikó; (vaj)tartó; en ~ cigaretter egy doboz cigaretta

aska I. s: -n hamu; átv hamvak; lägga i ~ porig éget, felperzsel; ur ~n i

elden csöbörből vödörbe II. vt be-hamuz, hamuval beszór; — hgs igek: ~ av leveri a hamut (pl. cigarettáról); ~ ned leszórja a hamut (dohányos); lehamuz ask | aktig -/, -artad hamuszerű, hamuhoz

hasonló -blond hamvasszőke askes -en önsanyargatás, önmegtartóztatás, aszkézis asket -en, -er aszkéta, vezeklő asketisk -t önsanyargató, aszketikus ask|grå -grått hamu- v. hamvasszürke -kopp [-o-] -en, -ar hamutartó -Int -en, -ar hamulúg -onsdag -en vall: hamvazószerda Askungen Hamupipőke (mesében) askurna -n, -or hamweder Asovska sjön npr (az) Azovi-tenger asp1 -en, -ar rezgőnyár(fa) asp2 -en, ar áll: ragadozó ön aspekt -en, -er 1. nézőpont, szemszög, -pont, aspektus 2. csill fényszög(állás) 3. nyelv igeszemlélet, (ige)aspektus aspirant -en, -er pályázó, folyamodó;

jelölt, aspiráns; tisztjelölt aspiration -en, -er 1. vágy(akozás), törekvés 2. nyelv hehezet(es ejtés), aspiráció 3. orv be- v. felszívás, belélegzés aspirera I. vi vágyakozik, törekszik (på ngt vmire); ~ på en plats egy állásra pályázik II. vt nyelv: hehezetesen ejt, aspirál

asplöv -et, = nyárfalevél; darra som

ett ~ reszket mint a nyárfalevél ass -et, = zene asz

assessor [-o-] -n, -er 1. ülnök (törvényszéken, társas hatósági szervben) 2. (hivatali) fogalmazó, előadó assiett -en, -er 1. kistányér; süteményestányér 2. hideg előétel assignera kiutal> utalványoz assimilation -en, -er 1. áthasonítás, beolvasztás; hasonulás, asszimilál(ód)ás 2. nyelv hasonulás, illeszkedés assimilera áthasonít, (magához) hasonió-

va tesz; beolvaszt, asszimilál assistans -en,-er L segítség, segédkezés,

segély, támogatás 2. reg zálogház assistent -en, -er (segítő) munkatárs v. •tisztviselő, segéd, asszisztens -läkare -n, — segédorvos assistera segít, segédkezik, asszisztál (ngn vid ngt vkinek vmiben v. vmi-nél), közreműködikassociation

33

association -en, -er 1. társulás, szövetkezés, egyesülés; társulat, szövetkezet 2. fil eszme- v, képzettársítás, asz-

szociáció

associera 1. társul v. tagul (fel)vesz; ~ sig társul, szövetkezik 2. társít, összekapcsol, -köt, asszociál (képzeteket) assonans -en, -er írod t asszonánc (magánhangzórím) assuradör -en, -er biztosító (intézmény

v. személy) assurans -en, -er 1. biztosítás 2. o biztosítótársaság -bolag -et, = biztosítótársaság -polis -en, -er biztosítási kötvény -premie -n, -r biztosítási díj -spruta -n, -or (hordozható) tűzi-fecskendő

assurera (be)biztosít; ~t brev értéklevél, pénzeslevél (értéknyilvánítással); ~s för kr 200: — érték: 200 korona (pénzeslevélen) Assyrien npr tört: Asszíria assyrier -n, = tört asszíriai (ember) assyrisk -t asszíriai

aster -rí, astrar nov: gerepcsin; (közönséges kerti) őszirózsa asterisk -en, -er nyomd: csillag (könyvben) astma -n asztma; nehézlégzés astmatiker -n, = asztmábeteg, asztmás astmatisk -t asztmás, asztmatikus astrakan 1. -en v. -et, -er asztrachánprém; tex pliísszövet 2. -en, -er asztrachán-alma

astral -t asztrális, asztrál-; csillagokra

vonatkozó, csillag-astrofysik -en asztrofizika astrolog [-ólő'g] -en, -er csillagjós, asztrológus

astrologi f-ologi1] -(e)n csillagjóslás,

asztrológia astronom [-ő'm] -en, -er csillagász astronomi [-orni1] ~(e)n csillagászat,

asztronómia astronomisk [-ö'm-] -t csillagászati asyl -en, -er 1. menedék(hely) 2. menhely; (elmebeteg-)gondozó intézet -rätt -en menedékjog asynja -n, -or istennő (skandináv mitológiában)

atavism -en, -er biol: visszaütés, ataviz-mus

atavistisk -1 atavisztikus, (át)öröklött,

örökletes; ősi, primitív ateism -en istentagadás, ateizmus

ateist -en, -er istentagadó, ateista atelјé -n, -er 1. műterem 2. (divat-)

szalon, műhely Aten npr Athén atenare -n, — athéni (ember) aten(iensi)sk -t athéni Atlanten npr (az) Atlanti-óceán atlantisk -t atlanti

Atlantpakt(en) (az) Atlanti szerződés v.

egyezmény atlantångare -n, = óceánjáró (gőzhajó)

(Atlanti-óceánon) atlas1 -en, -er 1. (térkép)atlasz 2. (tudományos) műmellékletek gyűjteménye, atlasz atlas2 -en v. -et atlasz (félselyemszövet) atlet -en, -er 1. atléta; tört versenyző (görög-római játékokon) 2. átv nagyerejű ember, vasgyúró, herkules atletik -en atlétika

atletisk -t nagyon erős, izmos, atlétai atmosfär [-o-] -en, -er 1. légkör, atmoszféra; levegő 2. fiz légkörnyomás, atmoszféra 3. környezet, légkör, hangulat

atmosfärisk [-o-] -t légköri, atmoszferikus

atom [-Ö1-] -en, -er atom -bomb [-bo-] -en, -er atombomba -drift -en, -er atom(meg)hajtás -energi -(e)n atomenergia -forskare [-o-] -n, = atomkutató -fysik -en atomfizika -klyvning -en, -ar atomhasadás -kraftverk -et, — atomerőmű -kärna -n, -or atommag -nummer -numret, — fiz, vegy: atomszám -stapel -n, -staplar aíommáglya -vapen -vapnet, = atomfegyver -vikt -en, -er atomsúly -värmeverk -et, = atomhőerőmű -ålder -n atomkor(szak) att I. (inf jele; nem fordítható:) ~ vara eller icke vara lenni vagy nem lenni; hon var nära ~ svimma közel voit az (el)ájuláshoz; det börjar) skymma kezd sötétedni; jag har intet ~ äta nincs semmi ennivalóm; du har mycket ~ göra sok dolgod van; jag har svårt ~ förstå nehéz megértenem; han häller på ~ läsa (ő) éppen olvas; hon lovade ~ komma (ő) megígérte hogy eljön; boken stod inte ~ få a könyv nem voit kapható; konsten ~ skriva az írás művészete; rum ~ hyra kiadó szoba; övning i ~ tala ryska gyakorlat az orosz beszédben; ~ döma efter utseen-

attaché

det a külső után ítélni v. ítélve; ~ prata är lätt fecsegni könnyű; efter ~ ha sagt detta, gick han miután ezt mondotta, elment; för ~ vara ungrare talar du utmärkt svenska magyar létedre kitűnően beszélsz svédül IL conj hogy; han säger ~ han är sjuk azt mondja hogy beteg; du såg ~ jag kom láttad hogy jövök; därför ~ (azért) mert, mivelhogy; därigenom ~ azáltal hogy; för ~ (azért) hogy, mert, mivelhogy; för ~ inte glömma hogy el ne felejtse(m); jag kom hem för ~ läsa olvasni jöttem haza; i det ~ abban v. azzal v. azáltal hogy; så ~ úgyhogy, hogy; under det ~ azalatt hogy, mialatt, amíg; utan ~ anélkül hogy; ~ du inte skäms! nem szégyelled magad?!

atikaché [-se1] -(e)n, -er dipl: attasé attapk -en, -er támadás, roham (mot v.

på ellen) attackera (meg)támad, (-)rohamoz attackflygplan -et, = csatarepülőgép attentat -et, = merénylet; göra ett ~

merényletet követ el attentator -n, -er, attentatsman -mannen,

-män merénylő attest -en, -er tanúsítvány, igazolás, igazolvány, bizonyítvány (på -ről) attestera tanúsít, igazol, bizonyít attiralj -en, -er tartozék, kellék, hozzávaló, felszerelés attisk -t attikai

attityd -en, -er testtartás, póz; átv magatartás, attitűd attrahera vonz; átv csábít attraktion -en, -er 1. vonzás (fiz is)

2. vonzóerő 3. látványosság, attrakció attraktionskraft -en vonzóerő, gravitáció attrapp -en, -er megtévesztő tárgy v. utánzat, tréfás meglepetés (pl. doboz kiugró alakkal); többszörös burkolat (benne ajándéktárgy) attribut -et, = 1. sajátos tulajdonság, attributum 2. nyelv jelző 3. müv ismertetőjel, jelkép attributiv -t nyelv: jelzői audiens -en, -er kihallgatás, audiencia; motta(ga) ngn i ~ kihallgatáson fogad vkit

auditorium auditöri\et, -er 1. előadóterem, auditórium 2. hallgatóság augusti (en) augusztus

auktion -en, -er árverés, aukció; exekutiv ~ kényszerárverés; ~ på kvarlåtenskap hagyatéki árverés; hålla ** på ngt elárverez(tet) vmit auktionera: ~ bort elárverez, árverésen elad

auktionist -en, -er 1. árverési kikiáltó

2. rég árverező

auktions {bridge [-ids] -n kártya: bridzs (a kontrakt-bridzs őse) -förrättare -n, = árverező auktor -n, -er 1, [vminek a] kezdeményezője v. szerzője 2. (ókori klasszikus) író, szerző auktorisera fel- v. meghatalmaz, feljogosít; megerősít, jóváhagy, engedélyez; ~d revisor hites könyvvizsgáló auktoritativ -t tekintélyes; mérvadó, mértékadó; på ^t håll illetékes helyen auktoritet -en, -er 1. tekintély; törvényes hatalom 2. ~er hatóságok, illetékesek

3. szaktekintély, kapacitás 4. átv forrás

auktoritetstro -n tekintély tisztelet,

vak'hit, -bizalom (a tekintélyben) aula -n, -or díszterem, aula (egyetemen,

iskolában) auskultant -en, -er 1. (hivatali) gyakornok, gyakorlóéves 2. gyakorló orvos-v. tanárjelölt 3. rendkívüli v. vendéghallgató (egyetemen) auskultera I. vt orv: hallgatózással megvizsgál, kihallgat II. vi 1. próbaszolgálatot teljesít, gyakorol, gyakornokoskodik 2. gyakorlóévét tölti (tanárjelölt)

auspicier plur 1. előjelek, auspiciumok 2. védelem, oltalom; irányítás, vezetés; under ngns ~ vkinek a pártfogása v. vezetése alatt Australien npr Ausztrália australier -n, = ausztráliai (ember) australisk -t ausztráliai autenticiteten hitelesség, valódiság, megbízhatóság autentisk -t hiteles, valódi, megbízható,

autentikus auto|biografi -(e)n, -er önéletrajz -didakt -en, -er autodidakta -graf -én, -er sajátkezű írás v. aláírás, autogram -krat -en, -er egyeduralkodó, kényúr; zsarnok, autokrata autokrati -n egyeduralom, önkényuralom; zsarnokság, autokráciaautokratisk

autokratisk -t egyeduralmi, önkényuralmi; zsarnoki, autokratikus automat -en, -er 1. automata, önműködő gép(ezet) 2. önkiszolgáló v, automataétterem -gevär- -ei, = öntöltő v. félautomata puska automation -en teljes automatizálás, automatizált gyártás automatisera automatizál automatisk -t önműködő, automatikus;

önkéntelen, gépies automatlkanon -en, -er gépágyú, automata ágyú automobil -en, -er gépkocsi, automobil; (összet -+> bil) -industri -(e)n, -er autóipar

autonom [-ö'm] -/ önkormányzatú, ön-

rendelkezésű, autonóm; önálló autonomi [-omi'] -(e)n önkormányzat, önrendelkezési jog, önállóság, autonómia

autopilot -en, -er rep: önműködő kormánygép, robotpilóta av I. praep 1. -tói, -tői; -ról, -ről; -bol, -bol; közül; få ngt av ngn vkitől kap vmi i; göra ost av mjölk sajtot készít tejből; stiga av hästen leszáll a lóról; bryta benet av sig eltöri a lábát; våt av tårar könnyektől nedves; det är snällt av dig kedves tőled; av guld aranyból, arany-; en ring av guld aranygyűrű; ett hus av trä faház; av alla krafter minden erejéből, teljes erővel; fem av dem közülük öt(en); de flesta av eleverna a tanulók legtöbbje, a legtöbb tanuló; brevet av den 20 mars a március 20-i levél; ett fel av honom hiba az ő részéről; av erfarenhet tapasztalatból; av misstag tévedésből; av gammalt régtől fogva, régóta; av att attól v. azáltal hogy; av fruktan att attól félve hogy; av vad jag hörde, förstod jag att abból amit hallottam, megértettem hogy 2. (birtokviszony:) -nak a, -nek a; konungen av Sverige Svédország királya, a svéd

király; lösningen av problemet a kérdésinek a) megoldása; en dikt av Fröding Fröding verse; minnet av dig a reád emlékezés, a te emléked; på grund av ngt vminek az alapján; ur der medverkan av ngn vkinek a közreműködésével 3. (okhat:) -tói, -tői; -ban, -ben; darra av köld reszket a hidegtől;

gråta av glädje sir örömében; utom sig av smärta a fájdalomtól magán kívül; dö av ngt meghal vmiben; lida av ngt vmiben v. vmitől szenved 4. (szenvedő igével:) által; dödas av ngn v. ngt megöletik vki v. vmi által, vki v. vmi megöli; förstöras av eld tűz által elpusztul; jag är bunden av mitt ord köt a szavam; älskad av alla mindenki által szeretett 5. (tulajdonság kifejezésére:) av svensk börd svéd származású; en man av heder becsületes ember; till ett pris av fem kronor öt koronás áron; vara av olika mening eltérő véleményen van; hon är sjuklig av sig o (természeténél fogva) beteges II. adv 1. le; hatten av! le a kalapot v. kalappal!; av och an fel és alá 2. (igekötőként:) le-, el-; dra av lehúz, levon; ta av levesz; måla av ngn lefest vkit; tystna av elcsendesedik; käppen är av a bot el van törve avancemang [-a'ng] -et, — v. -er 1. előrehaladás, előnyomulás 2. előlép(tet)és avancera 1. előrehalad; (előre)nyomul, előbbre megy 2. előlép(tetik) (till -vé) avancerad előrehaladott, haladó; ~e

åsikter haladó nézetek avans -en, -er 1. nyereség, haszon, előny 2. közeledés; göra ~er közeledik, megteszi az első lépést avant|garde -t, -n előőrs, -had; átv élcsapat -scen -en, -er proszcénium-páholy avarbeta ledolgoz

av|art -en, -er válfaj, változat; variáns -balka elválaszt, elkülönít (válaszfallal) -balkning -en, -ar 1. elkülönítés (válaszfallal) 2. válaszfal 3. elkülönített rész (helyiségben) -barka lehánt, kéregtelenít, lehéjaz -basa elver, elpáhol, megfenyít; leszid, megleckéztet -basning -en, -ar elverés, el-páholás; leszidás, megleckéztetés -beställa -ställde, -ställt visszavonja a rendelést, lerendel -betala 1. részletekben (ki)fizet, (Ie)törleszt; ~ på sin skuld törleszt az adósságából 2. (teljesen) kifizet, leró -betalning -en, -ar 1. részletfizetés, lefizetés; (teljes) kifizetés, lerovás; köpa på ~ részletfizetésire vásárol 2. részlet (fizetendő összegből), törlesztés -betalningsaffär -en, -er 1. részlettizlet 2. részlet-

ügylet -bida be- v. meg- v. kivár -bi-dan (en): i ~ pä svar választ várva; under ~ att várva hogy -bild -en, -er képmás, hasonmás; másolat; han är sin fars ~ apjának hasonmása, szakasztott az apja -bilda ábrázol, lemásol, lefest, lerajzol; visszaad; ~ sig kirajzolódik, visszatükröződik -bildning -en, -ar kép, ábra, reprodukció -bita -bet, -bitit leharap -bitartång -en, -tänger harapó- v. csípőfogó -blada leveleitől megfoszt, lekopaszt (fát); ~ sig lehullatja leveleit -blåsning -en, -ar lefúvás (mérkőzésé); megszüntetés, befej ezés -bländning -en fénytompítás; eltakarás; elsötétítés -borstning [-0-] -en lekefélés avbrott [-0-] -et, — U megszakítás, félbeszakítás; megállás, szünet; fennakadás; ~ i trafiken a forgalom fennakadása v. torlódása; utan ~ megszakítás nélkül, szakadatlanul; göra ett ~ félbeszakít, megszakít; fennakadást okoz 2. ellentét, kontraszt; göra ~ mot ngt elüt vmitől, ellentétben áll vmivel av|bruten -brutet 1. (el)törött, leszakított 2. meg- v. félbeszakított; meg- v. félbeszakadt, csonka 3. szaggatott, töredékes -bryta -bröt, -brutit meg- v. félbeszakít, abbahagy; véget, vet (ngt vminek); ~ den elektriska strömmen megszakítja a villanyáramot; ~ förbindelser v. vänskap med ngn megszakítja a kapcsolatokat v. barátságot vkivel; ~ talaren félbeszakítja a szónokot; ~ tystnaden megtöri a csendet -brytare -n, = techn áramszakító, kapcsoló -brytar(e)tavla -n, -or techn: kapcsolótábla -brytas -bröts, -brutits meg- v. félbeszakad -bräck -et, =s kár, veszteség, hátrány; göra ngn ~ megkárosít vkit, kárt okoz (v. hátrányára van) vkinek; lida ~ kárt v. hátrányt szenved -bränd -bränt el-v. leége(te)tt, tűz által elpusztított; felégetett, -perzselt; átv leintett, leégett, megszégyenített -bränna -brände, -bränt 1. el- v. leéget; feléget, -perzsel; techn lepörköl; kiizzít; 2. elsüt, kilő -bränning -en, -ar 1. veszteség, kár, megrövidülés; ~ar (előre nem látott) költség(ek), kiadások 2. techn leégetés, lepörkölés; kiizzítás 3. elsütés, kilövés -bärga learat, lekaszál

avböja -böjde, -böjt 1. elhárít, megakadályoz; ~ ett hugg csapást kivéd; ~ en olycka szerencsétlenséget elhárít 2. el- v. visszautasít, elvet; ~ ett förslag javaslatot elutasít; svara ngn ~nde elutasítólag válaszol vkinek avbön -en, -er bocsánatkérés, megkövetés; göra ~ önkritikát gyakorol; göra ngn offentlig ~ fór ngt nyilvánosan megkövet

vkit vmiért avbörda I. vt lerak, letesz, [vminek a terhét] leveti; älven ~r sitt vatten i havet a folyó a tengerbe ömlik; ~ sitt samvete könnyít a lelkiismeretén II. ~ sig mentesíti magát, mentesül, megszabadul (ngt vmitől); han vill ~ sig ansvaret (ő) mentesülni akar a felelősségtől; ~ sig sitt löfte teljesíti v. beváltja ígéretét; ~ sig sin skuld letudja v. lerója adósságát avdankad kiszolgált; kiérdemesült avdela h (fel- v. meg)oszt; beoszt; ~ ngt i klasser osztályoz vmit 2. elválaszt (pl szót); leválaszt, elkülönít 3. kat elvezényel, különítményként kiküld

avdelning -en, -ar 1. fel- v. megosztás; el- v. leválasztás, elkülönítés 2. osztály (ker, hivatali, kórházi); isk tagozat, párhuzamos osztály 3. részleg; helyi tagozat, fiók (vállalaté, szervezeté) 4. vasút szakasz, fülke, 5. rész, fejezet, szakasz (könyvben); rovat, „oldal" (újságban) 6. rekesz; polc (szekrényben) 7. kat osztag, különítmény avdelnings|chef -en, -er osztályvezető (ker, vállalati) -kontor -et, = fiók (-intézet) v. -iroda, -üzlet; bankfiók -läkare -n, = osztályos orvos (kórházban) -tecken -tecknet, = kötőjel; nyomd diviz av|dikning -en, -ar vízlevezetés, lecsapo-lás, alagcsövezés -domna [-0-] elzsibbad, elhal avdrag -et, = 1. levonás; árengedmény, rabatt; adócsökkentés; göra ~ fór ngt levon v. leszámít vmit; göra ~ på lönen a fizetésből v. bérből levon 2. nyomd levonat; ta ett ~ lehúz, levonatot készít

avdraga -drog -dragit l. levon, leszámít (pénzösszeget) 2. nyomd lehúz 3. dra av

avdrif t -en, -er (hajó, rep) (el)vetődés,avdunsta

(ei)sodródás, széleltérítés; oldaleltérítés; eltérülés; göra ~ (eí)vetődik, (el)sodródik, eltér (útiránytól) av|dunsta L vt (el)párologtat, elgőzölög-tet II. vi elpárolog, gőzzé válik; átv elillan -dunstning -en, -ar (eí)párolog-tatás, elgőzölés; szárítás; elpárolgás, gőzzé válás -dunstningsmätare -n, = párolgásmérő -dånad (el)ájult, elalélt -döma -dömde, -dömt eldönt, véglegesen dönt) ítéletet hoz (ett mål egy perben)

avec [-e'k] -en, -er konyak, likőr (feketekávéhoz)

avel -n 1. tenyésztés, (állat)nevelés, szaporítás 2. faj, ivadék 3. tenyészet; szaporulat; årets ~ av får och svin az évi juh- és sertésszaporulat aveisam -t tenyészthető, szapora, termékeny

avels|djur -et, = tenyészállat -hingst -en, -ar tenyészcsődör, -mén -sto -(e)t, -n tenyészkanca avenbok -en, -ar gyertyánfa aversion -en, -er idegenkedés, ellenérzés, -szenv; hysa ~ för ngt idegenkedik vmitől, ellenszenvve 1 viseltetik vmi iránt

avfall -et, = 1. hulladék; törmelék; házi szemét; selejt 2. lefolyás (vízé) 3. hajó eltérés (útiránytól); sodródás 4. elhagyás, cserbenhagyás, el- v. át-pártolás; hitehagyás avjfalla -föll, -fallit elhagy, cserbenhagy; elpártol, elszakad [vmitől]; ~ från sitt parti megtagadja v. cserbenhagyja pártját -fallen -fallet lefogyott, lesoványodott, leromlott -fallsvatten -vattnet, 1. szennyvíz, lefolyóvíz 2. techn elhasznált víz -fatta 1. (megfogalmaz, -szövegez, -szerkeszt (írást), elkészít; kort ~d tömör(en megfogalmazott), rövidre fogott 2. (meg)rajzol, felvázol (pl. térképet) -fattning -en, -ar 1. (meg)fogalmazás, -szövegezés 2. (meg)rajzolás (pl. térképé) 3. fogalmazvány, szöveg -flyta -flöt, -flutit elfolyik, kiáramlik -flytta el- v. kiköltözik -folka [-o-] elnéptelenít; ~s elnéptelenedik -folkning [-o-] -en, -ar elnéptelenítés; elnéptelenedés -fordra követel, behajt (ngn ngt vkitől vmit) -fordran = (en) követelés; vid v. på ~ felszólításra, [vkinek a] követelé-

sére -fyra kilő, elsüt; lead (lövést) -fyr(n)ing -en, -ar tüzelés, elsütés; kilövés (torpedóé, rakétáé) -fällig -t hűtlen , hitszegő; hitehagyott; pártütő Välling -en, -ar hitszegő, hitehagyott (ember), áruló, renegát; pártütő -färd -en, -er elutazás, (el)indulás -färda 1. elküld 2. elutasít [magától], kiutasít, kidob 3. elintéz (átv is); ~ ngn ellátja a baját vkinek -föda -n ivadék; fajzat; huggormars ~ kígyóvá viperafajzat avföra -förde, -fört 1. elvezet; elvisz, elszállít 2. kihúz, töröl, levesz; ~ från dagordningen levesz a napirendről 3. leír, töröl (tartozást) 4. orv meghajt; ~nde medel hashajtó(szer) avföring -en, -ar 1. elszállítás, elvitel 2. kat törlés (ur milorna a nyilvántartásból) 3. ker leírás, jóváírás 4. orv ürítés, (ki)ürülés; ürülék, széklet av|gas -en, -er elhasznált v. távozó gáz; kipufogó-gáz -gasrör -et, = techn kipufogócső) avjge -gav, -givit v. -gett 1. lead, ad; ~ sin röst leadja szavazatát, leszavaz; ~ en

förklaring, ett löfte nyilatkozatot, ígéretet v. fogadalmat tesz; ~ räkenskap elszámol, számot ad; ~ ett utlåtande (szak)véleményt ad, jelentést tesz 2. kibocsát, áraszt (pl. illatot); kiválaszt (nyálat) avgift -en, -er 1. díj (pl. belépő-, biztosítási, tagsági, tan-, vitel-); posta portó 2» illeték; járulék; hozzájárulás 3. költség

avgiftsfri -fritt díj-v. illetékmentes, díjtalan, ingyenes av|giva -gav, -givit v. -gett -v avge -gjord -gjort 1. eldöntött, elhatározott; det är en ~ sak ez el van döntve 2. határozott, kétségtelen, nyilvánvaló; en ~ framgång kétségtelen v. biztos siker; det är avgjort bättre az vitathatatlanul jobb; ta för avgjort eldöntöttnek v. biztosnak tekint -gjuta -göt, -gjutit másolatot készít (öntés útján), gipszbe önt -glans -en kőit: visszfény -grena: ~ sig elágazik -grening -en, -ar elágazás avgrund -en, -er 1. mélység, szakadék; stå vid ~ens rand a szakadék szélén áll 2. pokol avgrunds |ande -n, -ar a pokol szelleme, gonosz lélek -kval -et, = pokoli kínavgränsa

av | gränsa el- v. körülhatárol, megvonja [vminek a] határát, elkülönít -gräns-ning -en, -ar el- v. körülhatárolás, határmegvonás, elkülönítés; határvonal)

av I gud -en, -ar (pogány) isten, bálvány (átv is); bálványkép, fétis; átv [vki] imádatának tárgya -guda istenít, bálványoz, irhád avguda| dyrkan = (en) bálványimádás; átv bálványozás, istenítés -dyrkare -n, = bálványimádó -präst -en, -er pogány pap avguderi -(e)t h bálványimádás, -imádat; fétisizmus 2. átv bálványozás, istenítés

av|gå -gick, -gått 1. elmegy, (el)távozik, elutazik; elindul; tåget ~r a vonat indul; låta ~ elküld; låta ett bud ~ till ngn megüzen vkinek 2. lemond, lelép, visszalép, -vonul; ~ från sin tjänst megválik állásától; de ~ende styrelsemedlemmarna a lelépő vezetőségi tagok 3. ~ med döden elhalálozik, elköltözik; ~ med pension nyugdíjba megy; ~ med seger győztesen távozik, győz 4. lemegy (levonásba kerül), leszámítódik; fem kronor ~r för omkostnader öt koronát levonnak a költségekre -gång -en 1. elmenetel, elutazás; (el-) indulás 2. (el)távozás; lemondás, visz-szalépés (tisztségtől) 3. ~ med döden elhalálozás, elköltözés 4. orv ürítés; ürülés 5. kelendőség, kelet; ha god ~ nagy keletje van avgångs|betyg -et, = végbizonyítvány -examen = (en), -examina záróvizsga -klar -t indulásra kész -tid -en, -er indulási idő -ålder -n nyugdíj képes kor avgärda elkerít, kerítéssel elzár av|göra -gjorde -gjort 1. (el)dönt, (el-) határoz, ítéletet hoz; det är ännu inte avgjort az még nincs eldöntve 2. meghatároz, -állapít; megold (problémát) -görande I. adj döntő, elhatározó; végleges, mérvadó; ~ skäl nyomós okok; ett ~ ögonblick döntő v. kritikus pillanat II. s; -/, -n (el)döntés, elhatározás; határozat, ítélet; megoldás; átv fordulópont, (döntő) fordulat; träffa ett ~ döntést v, határozatot hoz; komma till ett ~ (el)döntésre kerül; megoldást talál av [handla 1. megtárgyal, -vitat, -beszél

2. tárgyal; foglalkozik {ngt vmivel) -handling -en, -ar 1. megtárgyalás, -vitatás, -beszélés 2. tanulmány, értekezés, dolgozat (över ngt vmirőí); akademisk ~ doktori disszertáció 3. jog szerződés, megállapodás, okirat .

av|hjälpa-hjälpte, -hjälpt segít (ngt vmin); kijavít, kiküszöböl, felszámol (hibát); ~ ett fel, brister hibát, hiányokat kiküszöböl; nog kan det ~s azon bizonyára lehet segíteni; ~ missförhållanden visszásságokat megszüntet -hoppare [-o-] -n, = disszidens; renegát -hysa -hyste, -hyst 1. kidob, elűz 2. jog kilakoltat -hysning -en, -ar kila-koltatás

av|hålla -höll, -hållit I. vt 1. távoltart, (meg)akadályoz 2. visszatart, eltérít; eltilt (från ngt vmitől) 3. (meg)tart, rendez; ~ ett möte gyűlést tart II. ~ sig från ngt tartózkodik vmitől, megtartóztatja v. visszatartja magát vmitől, kerül vmit; ~ sig från tobak (v från att röka) tartózkodik a dohányzástól -hållen -hållet szeretett, kedvelt; han är ~ av alla őt mindenki szereti -hållsam -t önmegtartóztató, [vmitől] tartózkodó, mértékletes -hållsamhet -en önmegtartóztatás, tartózkodás [vmitől], mértékletesség -hämta elhoz, elvisz; elmegy [vkiért v. vmiért]; érte küld; ~s postán maradó, pöste restante; pályaudvaron maradó (küldemény) -hända -hände, -hänt eltulajdonít, elvesz; megfoszt (ngn ngt vkitől vmit; vkit vmitől); ~ sig ngt lemond vmiről, megfosztja magát vmitől; ~ sig livet önkezével véget vet az életének, öngyilkosságot követ el -hängig -t függő, nem önálló, alárendelt; vara ~ av ngt függ vmitől -hängighet -en függőség, függés, alárendeltség -höra -hörde, -hört 1. meg-v. lehallgat, végighallgat 2. kihallgat (tanút) 3. hallat magáról; han har inte avhörts semmi hír sincs róla

avi -(e)n, -er értesítés, közlés (küldemény érkezéséről)) posta átvételi elismervény, átadóvevény

aviatik -en repülés, aviatika

aviatiker -n, —, aviatör -en, -er repülő, aviatikus

avig -t 1. (ki)fordított, visszájáról levő,aviga

fonák; ^ hand visszakéz, kézhát; ta på en strumpa ~ harisnyát kifordítva vesz fel 2. félszeg, ügyetlen 3. vara ~ mot ngn barátságtalan vkihez aviga avigsida -n 1. [vminek a] visszája v. fonákja; bal v. belső oldal (szöveté) 2. árnyoldal avigt adv 1. fordítva, visszájáról 2. fonákul,- rosszul 3. félszegül, ügyetlenül

avisa -n, -or o lap, újság avisera értesít, tudósít, tájékoztat, jelez, avizál

avista adv ker: látra -växel -n, -växlar

látra szóló váltó av|kall: ge v. göra ~ på ngt lemond vmi-ről, felad vmit -kasta 1. jövedelmez, hasznot hajt, (jövedelmet) hoz; gården ~r ej mycket a birtok nem sokat jövedelmez 2. levet, le-v. eldob, lehány; ~ oket lerázza az igát -kastning -en 1. hozadék, jövedelem, haszon 2. terméshozam) -klippning -en le- v. el-v. kettévágás -kläda -klädde, -klätt átv: megfoszt; ~ ngn hans värdighet megfoszt vkit méltóságától -klädd -klätt levetkőztetett, levetkőzött, ruhátlan; lemeztelenített, csupasz (átv is) -klädning -en levetkőz(tet)és -kläd-ningsrum -rummet, — öltöző(helyiség) -kok -et, = főzet, forrázat, decoctum (på ngt vminek a) -kokning -en elfor-ralás, lefőzés -komling [-G-] -en, -ar ivadék, utód, sarj -komma [-o-] -n 1. új nemzedék, utódok, ivadékok; szaporulat 2. fajzat -koppling [-o-] -en, -ar 1. le- v. ki- v szétkapcsolás, le-v. kicsatolás 2. átv kikapcsolódás, lazítás

avkortning -en, -ar 1. le- v megrövidítés 2. levonás; elengedés; csökken(t)és, mérséklés, leszállítás av|krok -en, -ar 1. eldugott v féireeső hely, (istenhátamögötti) zug v. fészek 2. kerülő(út), kitérés -kräva -krävde, -krävt behajt (adót), (meg)követel, (meg)kíván (ngn ngt vkitől vmit) -kunna jog, hiv (ki)hirdet, kimond (ítéletet); ~ en dorn ítéletet (ki)hirdet v. (meg)hoz -kunnande -i jog, hiv kihirdetés; ~ av lysning házasság kihirdetése -kyla -kylde -kylt lehűt (átv is), kihűt; luften avkyles a levegő lehűl -kylare -n, — í. techn hűtőké-

szülék) 2. o tréf hűsítő ital v. fürdő -kylning -en (ie)hűtés; le- v. kihűlés -kylningsapparat -en, -er hűtőkészülék, -berendezés; hűtőszekrény avla 1. nemz 2. rég (méhében) fogan, fogamzik 3. ~ av sig sokasodik, szaporodik

av|lagd -lagt letett, levetett, félretett; használt, viselt, ócska (ruha) -lagra lerak, leülepít; ~ sig lerakódik, leülepedik -lagring -en, -ar 1. lerakódás, leülepedés, rétegződés 2. üledék, réteg

av|lasta 1. le- v. kirak(odik), kihajóz; rakodik 2. ker elküld, elszállíttat (hajón) 3. tehermentesít -lastning -en 1. le- v. kirak(od)ás, kihajózás; rakodás "2* ker elküldés, elszállíttatás 3. tehermentesítés -lastningsdokument -et, — rakodási okmány -lastnings-pråm -en, -ar rakodódereglye avlat -en vall: búcsú, bűnbocsánat avlatsbrev -et, = vall búcsúcédula, -levél av|leda -ledde, -lett 1. el- v. levezet 2. eltérít; elhárít, elterel, elvon; ~ misstankarna från sig eltereli a gyanút magáról 3. nyelv származtat, levezet; ett avlett ord származékszó -ledning -en 1. el- v. levezetés; eltérítés, lefolyás (vízé) 2. elterelés, elvonás (pl. figyelemé) 3. plur -ar nyelv: szóképzés, -származtatás; származékszó avlelse -n fogamzás; fogantatás av|leverera (le)szállít, elszállít -lida -led, -lidit elhuny, elhalálozik, meghal -li-dën -lidet elhunyt; den avlidne az elhunyt, a megboldogult, a néhai -lindning -en legöngyölítés, leteke-rés; kipólyázás -liva 1. megöl, elöl; kivégez 2. átv: ~ ett rykte egy hírt megcáfol, egy híresztelésnek véget vet -ljud -et, = nyelv (tőbeli) magánhangzóváltozás (erős igéknél), ab-laut -locka [-o-] 1. el- v kicsal (ngn ngt vkitől v vkiből vmit) 2. ki- v előcsal (hangokat) avlopp [-o-] -et, = 1. lefolyás 2. lefolyó,

kiömlő, vízlevezető avlopps|dike [-o-] -t, -n levezetőárok -kanal -en, -er levezető- v lecsapoló-csatorna, kanális -rör -et, •= lefolyó- v levezetőcső -vatten -vattnet, — szennyvíz, lefolyóvíz av|lQPsa [-o-] elsüt (fegyvert), kilő, ~aylura

ett skott (ki)lő, lövést ad le -lura o avlocka -lusa tetvetlenít, fertőtlenít -lysa -lyste, -lyst 1. hatálytalanít, érvénytelennek v. befejezettnek nyilvánít; lezár (pl. utat) 2. feloszlat, -függeszt (gyűlést) -lyssna le- v. kihallgat, meghallgat -lyssning -en le- v. kihallgatás (tel, rádió is) -lång -/ hosszúkás -låta -lät, -låtit 1. jog átenged, átad

2. elidegenít, elad 3. hiv kibocsát, elküld; ~ en skrivelse till ngn iratot intéz vkihez -lägga -lade, -lagt 1. letesz, lerak; levet (ruhát); ~ bekännelse vallomást tesz; ~ besök látogatást tesz; meglátogat (hos ngn vkit); ~ ed esküt tesz, megesküszik; ~ examen vizsgát (le)tesz; ~ ett löfte ígéretet v. fogadalmat tesz; ~ räkenskap számot ad, elszámol; ~ vittnesmål tanúvallomást tesz 2. levetkőz (szokást)

3. félretesz, megtakarít -liggare -n, == 1. kert dugvány, bujtvány, bujtó-ág 2. átv ivadék, sarj

avlyssningsapparat -en, -er lehallgató-készülék

avlägsen -lägsei távoli, messze fekvő, távol eső, félreeső; staden är mycket ~ a város nagyon messze van; ~ släkting távoli rokon; ett avlägset minne távoli v. halvány emlék; i en ej alltför ~ framtid nem túlságosan távoli jövőben, belátható időn belül; han har inte den avlägsnaste aning därom halvány fogalma sincs róla; bo avlägset messze (v. a világ végén) lakik -het -en távolság, messzeség; távoli v. félreeső fekvés

avlägsna I. vt 1. eltávolít, elvisz, elmozdít; elbocsát (szolgálatból) 2. eloszlat (gyanút); elhárít; kiküszöböl 3. elidegenít [vkitől] II. ~ sig eltávolodik; eltávozik, elmegy, visszavonul; eltér (a tárgytól); elidegenedik

av {lämna (el)szállít; letesz, lead; átad, felad (pl. levelet) -läsa -läste, -läst leolvas; átv megfigyel -löna (meg- v. ki)fizet, díjaz -löning -en, -ar (munka-) bér; fizetés, illetmény; díj(azás)

avlönings | dag -en, -ar (bér)fizetés napja; fizetési nap -lista -n, -or bérlista; fizetési jegyzék

av|löpa -löpte, -löpt lefolyik, (megtörténik, elmúlik; véget ér, végződik, (jól v. rosszul) sikerül; det kommer att ~

illa ennek rossz vége lesz; det avlöpte lindrigt för honom (ezt) könnyen megúszta -lösa -löste, -löst 1. (ie)vált, felvált; den ena sången avlöste deri andra egyik dal követte a másikat 2. vall feloldoz -lösning -en 1. (le- v. felváltás; kat váltás (őrségé) 2. vall felol-dozás, bűnbocsánat -löva lombtalanít, leveleitől megfoszt -lövning -en 1. lombtalanítás 2. lombhullás av|magra lesoványodik, lefogy -magring -en lesoványodás, (le)fogyás -mag-ringskur -en, -er fogyókúra -marschera elindul, elvonul -matta legyengít, kimerít, elbágyaszt, fáraszt; legyengül, kimerül, elbágyad, elfárad -matt-ning -en, -ar kimerülés, kifáradás, el-bágyadás; bágyadtság, fáradtság, erőtlenség -meja lekaszál -mobilisera kat leszerel -mäta -mätte, -mätt le- v. kimér; felmér; hozzámér, -szab (efter ngt vmihez), kiszab (pl. büntetést) -mätt kimért, szabályos, pontos; ~a rörelser kimért mozdulatok; hälsa ~ kimérten v. hidegen köszön(t) -mönstra kat, hajó i. vt elbocsát, o kiszuperál (legénységet); leszerel, o kimustrál (hajót is) II. vi elbocsátják, o kiszuperálják; leszerelik, o kimustrálják -nämare -n, — jog fogyasztó, vásárló -nöta -nötte, -nött elhasznál, elhord, (el)koptat avog -t ellenséges (érzületű), ellenszenvvel viseltető; vara ~t stämd mot ngn ellenséges érzülettel viseltetik vkivel szemben; bära ~ sköld mot fosterlandet fegyvert fog hazája ellen av|passa [vmihez] szab, mér, (hozzá-) illeszt, alkalmaz; összehangol, összhangba hoz (efter ngt vmihez; vmi-vel); ~ tiden, tillfället kiválasztja v. kivárja a megfelelő időt, alkalmat -planka elkerít, elválaszt (deszkakerítéssel, válaszfallal) -plankning -en, -ar 1. deszkafal, -kerítés, válaszfal (deszkából); palánk (építkezés körül) 2. be- v elkerítés, elválasztás (deszkával) -pollettera [-o-] 1. kat: ~ till sjukhus kórházba utal v. küld 2. haditengerészet elbocsát (szolgálatból), leszerel 3. o elküld, elzavar -pressa átv kiprésel, kicsikar, kikényszerít, kizsarol (ngn ngt vkiből v. vkitől vmit) "prova 1. megpróbál, -kísérel;avprägla

kipróbál 2. megízlel, -kóstol 3. (utoljára) próbál (ruhát) -prägla: ~ sig, lenyomódik, bevésődik; nyomot hagy, tükröződik, kirajzolódik, kifejeződik (í v. på ngt vmiben) -reda -redde, -rett behabar, (be)sűrít, beránt (levest, mártást) -redning -en 1. behabarás, besűrítés, berántás 2. rántás avresa I, s: -n elutazás II. vi: -reste, -rest elutazik,

útnak indul; ~ med flyg repülőgépen elutazik, elrepül; ~ till S. elutazik S.-ba, S.-ba utazik av|ringning -en, -or tel: (beszélgetés végét jelző) lecsengetés -rinna -rann, -runnit el- v. lefolyik, (ki)folyik av|rivning -en, -ar ledörzsölés; kall ~ hidegvizes ledörzsölés -runda 1. kikerekít 2. kerekre formál -rusta leszerel, lefegyverez -rustning -en leszerelés, lefegyverzés -rustnings-konferens [-o-] -en, -er leszerelési értekezlet -råda -rådde, -rått nem tanácsol, ellenez; lebeszél (ngn från ngt vkit vmiről) -rådan = (en) lebeszélés, ellenzés -räkna leszámít, levon; detta ~t ezt leszámítva v. kivéve (v. figyelmen kívül hagyva) vräkning -en, -ar 1. leszámítás, levonás 2. el- v. leszámolás; hålla v. göra med ngn el-v. leszámol vkivel av|rätia kivégez -rättning -en, -ar kivégzés -rättningsplats -en, -er a kivégzés helye, vesztőhely -saknad indecl (en) hiány; vara i ~ av ngt hiányzik neki vmi, nélkülöz vmit; i~av pengar pénz hiányában -salu indecl: till ~ eladásra, eladó -sats -en, -er 1. pihenő, padka (lépcsőn); (lépcső)fok; kiugró (rész) 2. vegy üledék; csapadék av|se -såg, -sett 1. irányul, vonatkozik (ngn v. ngt vkire v. vmire), céloz; illet; vad ~r han med detta? mit akar (ő) ezzel mondani?; allt vad som avsåg denna fråga mindaz ami erre a kérdésre vonatkozott 2. szándékozik, célja v. szándéka van [vmivel]; han har ej ~tt något ont därmed ezzel nem voit neki semmi rossz szándéka 3. tekintetbe v figyelembe vesz; tekintettel van (ngt vmire) 4. vara ~dd för ngn vkinek van szánva; boken ar ~dd för oss a könyv nekünk szól (v. számunkra készült); valet ~r 2 år a választás 2 évre szól -seende -t, -n 1. tekintet, vonat-

kozás; i alla ~n minden tekintetben; i detta ~ ebben a tekintetben, ebből a szempontból; i ~ på denna fråga erre a kérdésre vonatkozólag; i politiskt ~ politikai tekintetben v. szempontból; med ~ på hans förtjänster tekintettel érdemeire; utan ~ på ngt tekintet nélkül vmire; utan ~ på person személyre való tekintet nélkül 2. tekintetbevétel, figyelem; vinna ~ figyelembe v. tekintetbe veszik; ha(va) ~ på ngt vonatkozik v. céloz vmire; göra ~ på ngt, fästa ~ vid ngt figyelembe v. tekintetbe vesz vmit, figyelmet fordít vmire, fontosságot tulajdonít vminek, törődik vmivel; därvid fästes intet ~ azzal nem törődnek; invändningen förtjänar inte ~ az ellenvetés nem érdemel figyelmet; lämna ngt utan ~ figyelmen kívül hagy vmit 3. cél(zat), szándék; i vilket ~ kom du hit? mi célból jöttél ide? avsegla elvitorlázik, tengerre v. hajóra száll

avsevärd -värt tekintélyes, jelentékeny,

számottevő avsides I. adv félre, oldalt; gå ~ félremegy; hålla sig íw félrevonul; távol tartja magát; ligga v. vara ~ messze van, távol esik; sätta ~ figyelmen kívül hagy, mellőz; ta ngn ~ vkit félrevon; ~ belägen félreeső II. adj félreeső, távoli, magányos, elhagyatott avsigkommen [-o-] -kommet (le)züllöít, elhanyagolt, lompos; tönkrement; vara ~ zilált viszonyok között van,

0 le van égve

avsikt -en, -er szándék; indítóok; cél(zat); ha för ~ az a szándéka, szándékozik; att azzal a szándékkal v. céllal hogy;

1 vilken milyen célból?; med ~ szándékosan; utan ~ nem szándékosan, akaratlanul

avsiktlig -t szándékos, célzatos (adv -~en)

avsiktslös -t 1. akaratlan; 2. céltalan av|sjunga -sjöng, -sjungit elénekel -skaffa megszüntet; hatályon kívül helyez, visszavon, eltöröl; véget vet (ngt vminek)

avsked -et, — 1. búcsú, elbúcsúzás; ta ~ av ngn elbúcsúzik vkitől, búcsút v. istenhozzádot mond vkinek 2. elbocsátás, felmentés; lemondás, le-avskeda

köszönés (tisztségről); kilépés (szolgálatból); anhålla (v. lägga in) om ~ benyújtja lemondását, elbocsátását v, nyugdíjaztatását kéri; få ~ elbocsátják; felmentik (állásából); nyugalomba helyezik; få ~ på grått papper kiadják az útját; kiteszik v. kiesik állásából; ta ~ megválik (tisztségtől), leköszön, lemond (állásról), kilép (szolgálatból) avskeda elbocsát, elküld; (állástól) felment, meneszt, nyugdíjaz; kiadja az útját {ngn vkinek) avskeds {ansökan = (en), plur: -sökningar elbocsátás iránti kérvény, nyugdíjaztatási kérelem, lemondás -besök -et, = búcsúlátogatás -

stund -en az elválás pillanata, a búcsú(zás) órája -tagande -t (el)búcsúzás; vid ~t (el-) búcsúzáskor -tal -et, — búcsúbeszéd av|skeppa (hajón) elszállít, elhajóz; exportál -skild -skilt elválasztott, elkülönített, elkülönült; félreeső, magányos; på ~a vägar külön utakon; leva avskilt magányosan v. elvonultan él -skildhet -en félre- v. visszavonult-ság, rnagány(osság) -skilja -skilde, -skilt el- v. leválaszt; elkülönít, elszigetel; eltávolít; elrekeszt; kiválaszt (hivatásra); vegy ki- v. különválaszt; ~ sig elkülönül, elválik, elkülöníti magát, elzárkózik; vegy kiválik -skilj-bar -t el- v. leválasztható, elkülöníthető; vegy kiválasztható -skjuta -sköt, skjutit 1. elsüt (löveget), kilő, lead (lövést) 2. ellő, szétlő -skjutning -en, -ar elsütés, (ki)lövés -skrap -et 1. vakarék, hulladék 2. söpredék, alja [vminek] -skrift -en, -er másolat; másodpéldány; bevittnad ~ hitelesített) másolat; ta en ~ av ngt másolatot készít(tet) vmiről -skriva -skrev, -skrivit 1. leír, lemásol, letisztáz 2. pla-gizál (ngn vkitől) 3. leír, töröl (követelésből); [vkinek] javára ír (számlán); ~ ett mål pert megszüntet -skrivning -en, -ar 1. leírás, lemásolás 2. ker leírás, törlés; ~ar törlesztések -skräcka -.skräckte, -skräckt elijeszt, elrettent, visszariaszt; elveszi a kedvét (ngn vkinek); låta ~ sig visszariad; kedvét veszti -skräckande elrettentő, ijesztő; ~ ful ijesztően csúnya -skräde -t, -n szemét, hulladék (háztartási is)

-skrädeshög -en, -ar szemétdomb -skum -skummet 1. hab, tajték; föl (tejé) 2. átv söpredék, szemét, [vminek az] alja; samhällets ~ a társadalom salakja v. alja -skummad: ~ mjölk lefölözött tej avsky I. vt: -skydde, -skytt utál; undorodik, irtózik (ngn vkitől); gyűlöl II. s: -n utálat; undor(odás), irtózat; (erős) ellenszenv, gyűlölet; väcka ~ hos ngn för ngt vkiben utálatot v. undort kelt vmi iránt -värd -värt utálatos, undorító, undok, förtelmes av|skära -skar, -skurit el- v levág, el- v. lemetsz; orv csonkol, amputál; ~ återtåget för fienden elvágja az ellenség visszavonulását -sköljning -en, -ar le-öblítés

avslag -et, — 1. el- v. visszautasítás, megtagadás; elutasító v. tagadó válasz;/d ~ elutasítják; kosarat kap; han fick ~ på sina fordringar követeléseire elutasító választ kapott 2. csökkentés, engedmény (árból) av|slappas -slappades, -slappats, -slappna ellanyhul, elernyed -slipa leköszörül, lecsiszol -slut -et, = ker (könyv)zárás, zárlat; (vételi v. üzlet-) kötés -sluta -slutade v. -slöt, -slutat 1. befejez, el- v. bevégez; bezár (vitát); ker: ~ sina räkenskaper lezárja könyveit (számadásait); ~s befejeződik, (be)végződik, lezárul 2. (meg-) köt (üzletet, szerződést); ~ ett fördrag szerződést köt -slutning -en, -ar 1. befejezés, el- v. bevégzés; [vminek a] vége; bezárás (vitáé); ker lezárás (könyveké); få sin ~ befejeződik, elintéződik 2. megegyezés, egyezség 3. megkötés (üzleté, szerződésé) 4. isk záróünnepély -slutningsbetyg -et, — végbizonyítvány -slutningstal -et, = záróbeszéd, -szó av|slå -slog, -slagit 1. slå (av) 2. elhárít, visszaver 3. el- v. visszautasít, elvet; ~ ett anbud ajánlatot elutasít -slöja leleplez (átv is); felfed; ~ sina planer elárulja terveit; ~ sig leveszi v. felemeli fátylát; leleplezódik -slöjande -t, -n leleplezés (átv is); felfedés, elárulás avsmak -en undor(odás) (för -tői); utálat, idegenkedés, ellenszenv; fatta v. få ~ för ngt megundorodik vmitől,avsmalna

megutál vmit; hysa ~ fór ngt undorodik vmitől, ellenszenvvel viseltetik vmi iránt, ki nem állhat vmit; inge ngn ~ för ngt megutáltat vkivel vmit

av|smalna elkeskenyedik, elvékonyodik, összeszűkül -snitt -et, = 1. szelet, rész(let); (arcvonal)szakasz; időszak 2. rész, szakasz (könyvben) 3. mat szelet -somna [-o-] elhuny, elszenderül; lassan megszűnik, kimúlik (pl. egyesület) -spegla visszatükröz, tükröz (-tet); ábrázol, visszaad; ~ s/g (vissza-) tükröződik, visszaverődik; le- v. kirajzolódik, kifejeződik -spegling -en, -ar visszatükröz(őd)és, tükrözés; tükörkép -spänning -en átv • enyhülés -spärrning -en, -ar le- v. elzárás, el-rekesztés, eltorlaszolás; zár(lat), torlasz -stava szótagol; elválaszt (szót) -steg -et, = eltévelyedés, elhajlás; hibás lépés, félrelépés av|stickare -n, = kitérés, kitérő, vargabetű -stigning -en le- v. kiszállás (pl. vonatról) -straffa megbüntet, -fenyít -styra -styrde, -styrt megelőz, -akadályoz, elhárít -styrka -styrkte, -styrkt lebeszél (från ngt vmiről); eltérít, ellenez; ~ ett förslag egy javaslat ellen nyilatkozik av]stå -stod, -stått I. vi lemond, eláll (från ngt vmiről; vmitől); felad; ~ från sin plan eláll (a) tervétől II. vt átenged, átad; ~ sin plats åt ngn átengedi helyét vkinek -stånd -et, ~ távolság; térköz; táv; på ~ távol(ra), messzire; (a) távolban, messze; távolról, messziről; på en mils ~ tíz kilométer távolságra; ~ mellan hjulen a kerekek közötti távolság,

keréktáv; hålla ngn på ~ vkit kellő távolságban (v. távol) tart magától; hålla sig på ~ megtartja a (kellő) távolságot; távol tartja magát; ta ~ från ngt eltávolodik vmitől; nem vállal közösséget vmivel; helytelenít vmit avstånds [bedömning -en, -ar távolságbecslés -mätare -n, — távolságmérő -tagande -t eltávolodás, távolmaradás, elzárkózás, tartózkodás av|stämpla lebélyegez; megjelöl (fát) -stänga -stängde, -stängt 1. elkerít; elkülönít, elrekeszt 2. el- v. lezár (utat); lezár, kikapcsol (készüléket);

kizár; gatan avstängd lezárt utca; ~ livsmedelstillförseln elvágja az élelmiszerszállítást -sutten -suttet kat: lóról szállt -svimmad (el)ájult -svuren -svuret: ~ fiende engesztelhetetlen v esküdt ellenség (till -nek a) -svär(j)a -svor, -svurit: ~ (sig) megtagad; elvet; lemond (ngt vmiről) -syna megtekint, -szemlél -syning -en, -ar megtekintés, -szemlélés; (hivatalos) szemle, vizsgálat -sågning -en el- v lefűrészelés av|säga -sade, -sagt I. vt: ~ (en) dom ítéletet hoz v. (ki)hirdet II. ~ sig ngt lemond vmiről; ~ sig ansvaret elhárítja magáról a felelősséget; ~ sig sin tro megtagadja hitét; ~ sig ett ämbete lemond az állásáról -sägelse -n, -r lemondás [vmiről] av|sända -sände -sänt elküld, expediál; felad (küldeményt) (till ngn vkinek) -sändare -n, = 1. feladó, küldő 2. távíró-adókészülék -sändning -en, -ar elküldés, expediálás; feladás (küldeményé) -sändningsapparat -en, -er távíró- ill. rádióadókészülék -sändningsstation -en, -er feladóállomás; távirászat leadóállomás av|sätta -satte, -satt I. vt 1. letesz, elmozdít, eltávolít (állásból); ~ ngn från ämbetet megfoszt vkit tisztségétől, elbocsát vkit a szolgálatból; ~ en konung (egy) királyt megfoszt trónjától (v. letesz a trónról) 2. (árut) elhelyez, elad, értékesít; 3. félretesz, tartalékol (pénzt) 4. ~ spår nyomot hagy 5. geol, vegy lerak, (le)ülepít (üledéket) II. ~ sig lerakódik, leülepedik -sättbar -sättlig -t 1. eltávolítható, elmozdítható (állásból) 2. ker elhelyezhető, eladható, értékesíthető, kelendő 3. geol, vegy leülepíthető -sättning -en, -ar 1. elmozdítás, elbocsátás (állásból); konungens ~ trónfosztás; döma till ~ állásvesztésre ítél 2. ker elhelyezés, eladás, értékesítés; kelendőség, kelet (árué) 3. geol, vegy üledék, lerakódás av|söndra 1. elkülönít, le- v. különválaszt; elszigetel; ~t läge elszigetelt helyzet 2. fiziológia kiválaszt 3. ~ sig elkülönül, különválik; el- v. kivál(asz-tód)ík; elszigetelődik -söndring -en L elkülönítés, le- v. elválasztás; elkülönülés, kiválás; eiszigete!(őd)és 2.avsöndringsorgan

fiziológia kiválaszt(ód)ás; váladék -söndringsorgan [-o-] -et, — kiválasztó v. szekréciós szerv -tacka 1. ~ ngn köszönetet mond vkinek a munkájáért (szolgálatból való távozáskor) 2. kat elbocsát, hazaküld; leszerel -ta(ga) -tog, -tagit 1. ^ ta (av) 2. gyengül; csökken; fogy; apad; dagarna avtar a napok rövidülnek; hans hälsa avtar egészsége gyengül v. romlik; hans krafter avtog ereje (egyre) fogyott; smärtan avtar a fájdalom enyhül; regnet avtog mot kvällen este felé az eső (elcsendesedett; ~ i vikt veszít súlyából, (le)fogy -tagande I. adj gyengülő; csökkenő; fogyó; apadó; ~ måne fogyó hold II. s: -1 1. levétel; eltávolítás, amputálás; leszedés (gyümölcsé) 2. gyengülés; (lassú) csökkenés; fogyás; apadás; vara i ~ csökkenőben v. fogyóban van av|tal -et, = megállapodás, -egyezés; szerződés, egyezmény, egyezség; enligt v. efter ~ (a) szerződés v. megegyezés szerint; träffa ~ med ngn om ngt vkivel megállapodik (v. egyezséget köt) vmiben (v. vmire nézve) -tala megállapodik, -egyezik (ngt vrniben); megbeszél; kiköt (szerződésben); vid den ~de tiden a megbeszélt időben -talsbrott [-o-] -et, — szerződésszegés -tappning -en lefejtés, palackozás (pl. boré); lecsapolás, kiszárítás -teckna lerajzol; ábrázol, visszaad; ~ sig le- v. kirajzolódik, tükröződik; elüt, kiemelkedik (mot -tői, -bői) -trubba el- v. letompít av|tryck -et, = lenyomat; nyomd levonat; ta ~ av ngt lenyomatot készít vmiről -tryckare -n, = elsütő(billen-tyű), ravasz (fegyveré) av|träda -trädde, -trätt I. vi (el)távozik, (el)megy; visszavonul, lelép II. vt átenged, átad (till ngn vkinek); lemond (ngt vmiről) -trädande -t 1. (el)távozás; visszavonulás, lelépés 2. átengedés; átadás -träde -t, -n 1. (el)távozás; visszavonulás 2. átengedés, átadás 3. bánatpénz, kárpótlás, lelépés(i díj) 4. árnyékszék, illemhely -trädesavgift -en, -er kárpótlás, bánatpénz, lelépési díj av|tvinga -tvang, -tvungit (v. -tvingade, -tvingat) kikényszerit, kierőszakol, ki-

csikar, kicsal (ngn ngt vkiből v. vkitől vmit) -två -tvådde, -tvätt v. -tvagit lemos; átv tisztázza magát, megtisztul; ~ en fläck pá sin ära lemossa a gyalázatot; ~ (sig) sina synder megtisztul bűneitől -tynande -t elsorvadás, senyvedés, (el)hervadás, elgyengülés, elerőtlenedés -tåg -et, — elvonulás, (el)távozás -tåga elvonul, eltávozik;

elindul -täcka -täckte, -täckt leleplez (pl. szobrot); felfed, -tár -täckning -en, -ar leleplezés (pl. szoboré); felfedés, -tárás -tärd -tärt lefogyott, lesoványodott, kiaszott, beesett; kimerült, elcsigázott avund -en irigység; féltékenység; hysa

~ mot ngn irigykedik vkire avundas avundades, avundats: ~ ngn ngt irigyel vkitől vmit; irigykedik vkire vmiért

avund|sam -sjuk -t irigy; féltékeny (på ngn vkire; över ngt vmire) -sjuka -n irigység; féltékenység; spricka av ~ megpukkad az irigységtől avunds I man -mannen, -män irigye [-[vkinek]-] {+[vki- nek]+} -värd -värt irigylésre méltó, irigylendő, irigyelhető av I vakta be- v. meg- v. kivár; vár (ngt vmire); ~ tillfället lesi az alkalmat; ~nde ditt svar válaszodat várva; inta en ~nde hållning várakozó álláspontot foglal el -vaktan (en) várakozás; i v. under ~ på ngt vmire v. vmit várva -vara elvan (ngt vmi nélkül), nélkülözni tud [vmit] -veckla lebonyolít, elintéz; megszüntet, likvidál av|verka 1. feldolgoz, felhasznál (gyártáshoz) 2. elkészít; teljesít, termel 3. (erdőt) irt, kitermel, kivág (fát) 4. sp lefut, megtesz -vika -vek, -vikit 1. eltér, eltávolodik (från ngt vmitől); letér (útról); kitér (pl. iránytű); különbözik (vélemény); ~ från ämnet eltér a tárgytól 2. eltűnik, elszökik, elmenekül -vikelse -n, -r 1. el- v. letérés (átv is) 2. különbség, különbözés; kivétel (szabály alól) 3. el-? hajlás (pol is) -vinna -vann, -vunnit elnyer (ngn ngt vkitől vmit), megnyer, megszerez; átv vesz, merít, kap (ngt ngt vmiből vmit) -visa el- v. visszautasít; elhárít; elvet; ~ ett anbud (egy) ajánlatot elutasít; ~ förslaget elveti a javaslatotavväg

avväg -en, -ar 1. kerlilő(út), mellékút; rövidebb út; átvágás 2. helytelen út, tévút (átv is); råka v. komma på ~ar rossz útra téved, eltévelyedik, letér a helyes útról av|väga -vägde, -vägt 1. magasságkülönbséget megmér, szintez 2. mérlegel, megfontol; latolgat; ~ skälen fór och emot mérlegeli a*mellette és az ellene szóló érveket -vända -vände, -vänt 1. elhárít, megakadályoz; kivéd; ~ en olycka (egy) szerencsétlenséget elhárít 2. elterel, eltérít; eloszlat (pL gyanút) 3. átv eltávolít; ~ sig från ngn eltávolodik v. elfordul vkitől -vänja -vande, -vant leszoktat (ngn från ngt vkit vmiről); ~ ett dibarn csecsemőt elválaszt -vänjning -en leszoktatás; elválasztás (csecsemőé) -vänjningskur -en, -er elvonókúra -väpna lefegyverez, leszerel -väpning -en, -ar lefegyverzés, leszerelés -värja -värjde, -värjt 1. elhárít, kivéd, visszaver; ~ en fara veszélyt elhárít (från ngn vkinek a feje felől); ~ ett slag kivéd egy csapást; ~nde strid elhárító v. védelmi harc 2. megelőz, -akadályoz (pl. balesetet) -ytterlig -t elidegeníthető, eladható; icke ~ elidegeníthetetlen, el nem adható -yttra jog elidegenít; elad, áruba bocsát; megválik (ngt vmitől) -äta -åt, -ätit 1. megeszik, elfogyaszt; ~ en festmiddag elfogyaszt egy ünnepi (est)ebédet 2. (állat) felfal, lerág, lelegel ax -et, = 1. nov kalász; gå i ~ kalászba szökken, kalászosodik; plocka ~ tallózik; skjuta ~ hányja a kalászt 2. techn (kulcs)toll, taréj, szakáll (kulcsé)

-bildning -en 1. kalászképződés, kalá-szosodás 2. plur: -ar kalászképződmény -bärande kalásztermő, kalászos

axel1 -n, axlar tengely axel2 -n, axlar váll; klappa ngn på ~n vállon vereget vkit; rycka på axlarna vállat von; se ngn över ~n félvállról bánik vkivel axel|band -et, = vállpánt (pl. női ruhán) -bred -brett széles vállú -bredd -en, -er vállszélesség axelbrott [-o-] -et, = tengely tör és axel|håla -n} -or hónalj -höjd -en, -er vállmagasság -klaff -en, -ar vállpánt (egyenruhán) axellager -lagret, — tengelycsapágy axel I led -en, -er vállízület axelmakterna tört a tengelyhatalmak axelryckning -en, -ar vállvon(ogat)ás,

-rándítás axeltryck -et techn: tengelynyomás axformig -t kalász alakú axial axiell -t tengelyhez tartozó, tengelyirányú, tengely-axiom [-Ö'-] -et, — axióma, sarkigazság, alaptétel

axla vállára vesz v. vet; felvesz (ruhadarabot); átv: ~ ngns kappa vkinek a nyomdokába lép, folytatja vkinek a munkáját

ax|plock [-o-] -et átv: (önkényes) válogatás, szemelvény(ek) -plockning [-o-] -en 1. kalászszedés, tallózás 2. átv (önkényes) válogatás, szemelvény(ek) Azorerna npr (az) Azóri-szigetek azúr -(e)n azúrkék v. égszínkék szín; űr, kékség, azúr -blå -blått azúrkék, égszínkék B

b b-t v b-et, b-n v (i l.b (betű v. hang) 2. zene b

B (S: isk bizonyítványban) elégséges (osztályzat), kettes; hon har B i matematik matematikából elégséges osztályzata van Ba (S: isk bizonyítványban) közepes

(osztályzat), hármas babbel babblet o fecsegés, csacsogás, locsogás

babbla o fecseg, csacsog, locsog; - hgs

igek. ~ om ngt kifecseg vmit babelstorn -etf = bábeli torony; Babels

torn Bábel tornya babian -en, -er pávián babord hajó I. s (ett) baloldal; át ~ baloldalra II. adv baloldalt, balra baby [bébi] -n, -ar v -er v babies baba,

csecsemő, bébi babylonier -n, = babilóniai (ember) babylonisk -t babilóniai, babiloni; ~

förbistring bábeli nyelvzavar bacill -en, -er bacilus -bärare -n, = ba-

cilusgazda -fri -fritt bacilusmentes back1 -en, -ar sp: hátvéd back2 I. s: -en, -ar 1. előbástya, hajó-előrész, 2. matróztál 3. techn (szo-rító)pofa II. adv hátra, vissza(felé); full fart ~! teljes gőzzel hátra! backa hátrafelé halad v. járat; ~ med maskinen a gépet visszafelé járatja; ~ seglen a vitorlákat visszásra állítja

backanal -en, -(i)er 1. Bacchus-ünnep

2. (vad) tivornya, bacchanália backantinna -n, -or bacchánsnő backe -n, -ar 1. domb, halom, magaslat, domboldal, lejtő 2. kaptató, emelkedő; ereszkedő; uppför ~n hegynek föl, felfelé; utför v. nedför ~n (hegyről) lefelé, völgynek; över berg och backar árkon bokron keresztül 3. (kifejezésekben :) föld; falla raklång i ~n hosszában elvágódik (a földön); kasta v. slå ngn i ~n földhöz vág vkit; regnet står som spön i ~n szakad az eső (mintha dézsából öntenék); (fór-) sätta på bar ~ koldusbotra juttat,

koldussá tesz; komma på bar ~ koldusbotra jut backfisch -en,w -ar süldő lány, csitri, bakfis

back {hoppare [-o-] -n, = síugró -hoppning [-o-] -en, -ar síugrás, síugróverseny

backig -t dimbes-dombos, hegyes; vägen är mycket ~ az út hegynek föl hegynek le megy

backsippa -n, -or nov: kökörcsin backslag -et, = techn irányváltó-beren-dezés

backsluttning -en, -ar domboldal, kaptató, ereszkedő, lejtő backspegel -n, -speglar autó: visszapillantó-tükör back|stuga -n, -or zsellérkunyhó, -ház -stugusittare -n, = tört zsellér -tävling -en, -ar sp: (motoros) hegyi verseny

båd -et, — fürdő; allmänt ~ közfürdő, nyilvános fürdő; ta (sig) ett ~ meg-fürdik, fürdőt vesz bada I. v/(meg)füröszt, fürdet; ~ varmbad meleg fürdőt vesz II. vi fürdik; gå och ~ fürödni megy; ~ i tårar könnyben úszik; han vaknade ~nde i svett teljesen átizzadva ébredt fel båd| anstalt -en, -er (köz)fürdő -byxor

plur fürdőnadrág badda 1. megnedvesít 2. meleg borogatást rak 3. éget, süt (nap); solen ~r a nap éget v. tűz; ligga och ~ (sig) i solen a napon sütkérezik, sütteti magát a nappal baddare -n, — fenegyerek; kemény legény; óriás(i nagy), kolosszus; en stor ~ nagy barom (állatról); det var (mig) en ~ att vara styv i tennis! ez aztán tud teniszezni!, o nagy menő a teniszben; det var (mig) en ~ till gädda / ez aztán (egy) óriási csuka1 båd| dräkt -en, -er fürdőruha baderska -n, -or fürdősno bad I gäst -en, -er fürdővendég, fürdőző -handduk -en, -ar törülköző, fürdőlepedő -hotell [-o-]-et, = gyógyszálló.badhus

strandszálló -hus -et, = 1. fíirdő(ház) 2. (fürdő)kabin -hytt -en, -er fürdő-kabin -inrättning -en, -ar közfürdő -kappa -n, -or fürdőköpeny -kar -et, — fürdőkád -lakan -et, — fürdőlepedő badminton s indect tollasläbda(-jàték),

badminton bad [mästare -n, ~ fürdős, úszómester

-mössa -n, *or fürdősapka badning -en fürdetés, fürösztés; fürd(ő-z)és

bad|ort -en, -er fürdő- v. gyógyhely, fürdő; resa till en ~ fürdőhelyre utazik -rum -rummet, — fürdőszoba -salt -et

fürdősó -strand -en, -stränder (fürdő)strand, fürdésre alkalmas (v. kijelölt) part -stuga -n, -or -v bastu -ställe -t, -n (kijelölt) fürdőhely -svamp -en, -ar fürdőszivacs -ugn -en, -ar fürdőkályha -vatten -Vattnet, = fürdővíz; kasta ut barnet med badvattnet a fürdővízzel együtt kiönti a gyereket is

bagage [-ä!s] -t poggyász, málha, (úti-) csomag -expedition -en, -er vasút: poggyászfeladás, málhafelvétel -hylla -n, -or csomagháló, -tartó -hållare -n, = poggyász- v. csomagtartó (kerékpáron, autóbuszon) -rum -rummet, = poggyásztér (repülőgépen) -vagn -en, -ar vasút: poggyászkocsi, o paklikocsi

bagar|barn -et, =: bjuda ~ bröd Dunára vizet hord -böd -en, -ar sütöde, péküzlet; må som (en) prins i (en) ~ úgy él mint hal a vízben bagare -n, = pék, sütő(munkás) bagatell -en, -er csekélység, apróság, jelentéktelen dolog; fästa sig vid ~er csekélységekkel foglalkozik v. törődik bagatellisera lekicsinyel, lebecsül, bagatellizál

bageri -(e)t, -er pékműhely, sütöde bagerska -n, -or pékmesternő; sütödéi

munkás nő bagge -n, -ar kos

baisse [bäs] -n, -r ár(folyam)esés, -zuhanás, csökkenő irányzat (tőzsdén); spekulera i ~ árfolyamcsökkenésre spekulál bajersk -t bajor bajerska -n, -or bajor nő bajonett -en, -er kat: szurony, oldalfegyver; sätta på ~en feltűzi a szuronyt

-anfall -et, = szuronyroham bajrare ~n, = bajor (ember) bak1 I. s: -en, -ar 1. hát; hátlap, [vminek a] visszája; på ngns ~ vkinek a háta mögött 2. hátulsó rész, fenék, far; ge ngn på ~en vkinek a fenekére ver 3. fok (pl. késé) 4. összet hátsó(-) II. adv (comp: bakre, superi: bakerst) hátul; hátra; fram och ~ elöl és hátul; längst ~ leghátul III. praep bakom

bak2 -et, = 1. sütés 2. pék sütet, vetés bak3 -en, -ar faip: széldeszka baka süt; ~ bröd kenyeret süt bak|axel -n, -axlar hátsó tengely -ben -et, = hátsó láb; resa sig på ~en hátsó lábára áll; felágaskodik (ló) -binda -band, -bundit: ~ ngn hátrakötözi vkinek a kezét -broms [-o-] -en, -ar hátsókerékfék -danta rágalmaz, befeketít -del -en, -ar 1. hátsó rész, hátrész 2. alfél, fenék, far -dorr -en, -ar hátsó ajtó -efter I. adv hátul, utána IL praep mögött, mögé; után bakelse -n, -r (finom)sütemény bakerst adv (superi bak1 II.) leghátul bakersta (superi bak1 II.) leghátsó bak|ficka -n, -or 1. farzseb; ha ngt i ~n még tartogat vmit 2. hátsó szoba (vendéglőben) -fot -en, -fötter hátsó láb; ha fått ngt om ~en melléfog, félreért vmit, belegabalyodik vmibe -fram adv hátulról (előre), fordítva, visszájáról; fonákul, rosszul -gata -n, -or mellékutca, Utcácska -grund -en, -er háttér -gård -en,-ar hátsó udvar -hjul -et, ==r hátsó kerék -huvud -et, = v. -en tarkó, nyakszirt -håll -et, = les (-állás), leshely; átv csapda, tőr; ligga i ~ lesben áll; ligga i ~ för ngn les vkire, megles vkit; lägga sig i ~ lesállást foglal el, lesbe áll bak|i adv, praep hátul; . -ben hátul, .. -be v. -re hátra; sitta ~ hátul ül -ifrån adv hátulról; orvul bak|kropp -en, -ar a test hátsó része; potroh (rovaré) -laddare -n, = hátultöltő puska -lykta -n, -or hátsó lámpa; vasút zárólámpa -lås: gå i ~ bezáródik, -csapódik; átv rosszul sikerül, balul üt ki; dörren har gått i ~ az ajtózár elromlott (v. nem nyitható) baklänges adv hátra(felé), visszafelé; hanyatt, háttal; falla ~ hanyatt esik;bakläxa

gå ~ hátrafelé megy; átv visszaesik, hanyatlik; sitta ~ háttal ül bakläxa -n, -or isk: büntetési feladat, újra elkészítendő feladat; det får ni ~ på ezt újra feladom leckének; átv: få ~ pá ngt vmit újra meg kell csinálnia

bakning -en, -ar sütés (pl. kenyéré) bakom I. praep mögött; mögé; után; stänga dörren ~ sig becsukja v. bezárja az ajtót maga mögött; föra ngn ~ ljuset félrevezet vkit II. adv hátul, amögött; amögé, hátra; stå ~ hátul áll; det ligger ngt ~ emögött van vmi; han sitter strax ~ (ő) közvetlenül mögöttünk ül; längre ~ hátrább; längst ~ leghátrább, leghátul bak|plåt -en, -ar sütőlap, tepsi -pulver

-pulvret, = sütőpor bakpå praep, adv [vmin v. vmire] hátul, [vminek a] hátulján v. hátuljára bakre (comp bak1 II.) hátrábbi, hátulsó bak|rus -et, = másnaposság, utómámor, macskajaj -sida -n, -or hátsó rész v. oldal, hátlap, [vminek a] visszája v. fonákja; ~n av handen a kézhát -sits -en, -ar hátsó ülés -slag -et, — 1. visz-szacsapódás, -pattanás; visszaütés, -hatás 2. visszalökés, rúgás (fegyveré) 3. balsiker, csapás 4. biol visszaütés, atavizmus -slug

-t álnok, alattomos, fondorlatos -steg -et, = hátralépés, (egy) lépés hátra -strävare -n, = a haladás ellensége, reakciós (ember) -stycke -t, -n hát(ul)só rész, hátrész; (nadrág)fenék -säte -t, -n hátsó ülés -tala rágalmaz, megszól, befeketít; ~ ngn rosszat mond vkiről -talare -n, = rágalmazó, gyalázkodó v. pletykálkodó egyén -tanke -n, -ar hátsó gondolat, rejtett szándék -tass -en, -ar hátsó láb (állaté) bakterie -n, -r baktérium -dödande baktériumölő -härd -en, -ar baktériumgóc bakteriolog [-ő'g] -en, -er bakterioló-gus

bakteriologi -(e)n bakteriológia bakteriologisk f-lö'-] -t bakteriológiai bak |till adv hátul, hátra -trappa -n,

-or hátsó v. melléklépcső bak |tråg -et, = sütőteknő -ugn -en, -ar

sütő(kemence) bak|ut adv hátrafelé (ki), visszafelé; slå ~ kirúg (ló); det går ~ f ór ngn rosszul

megy vkinek; det går ~ med ngt vmi visszaesik v. hanyatlik (v. rosszul megy)

bak |vagn -en, -ar 1. hátsó rész (járműé) 2. kat lőszerkocsi -vatten -vattnet, — duzzasztott v. torlasztott víz; felgyülemlett állóvíz; ellenáramlat

bakverk -et sütemény bak|väg -en, -ar 1. rejtekút^ titkos út (átv is) 2. mellékút 3. hátsó bejárat; gå ~en körülmegy a hátsó ajtóhoz; a hátsó bejáraton át közlekedik -vägg -en, -ar hátsó fal -vänd -vänt kifordított, (visszájára) fordított; ügyetlen, suta; bära sig bakvänt åt med ngt fordítva kezd hozzá vmihez, rossz végén fogja meg.. bakåt adv hátra(felé), visszafelé; böja sig ~ hátrahajol, -hajlik; ~ böj! törzshaj lítás hátra! (testgyakorlat); gå ~ hátra(felé) v. visszafelé megy -böjd -böjt hátrahajlított; hátra- v. visszahajtott -böjning -en, -ar hátrahajlítás, -hajlás

bakända -n, -r 1. hát(ul)só rész 2. o fenék, far

bal1 -en, -er bál, táncest; gå på ~ bálba megy

bal2 -en, -ar köteg, bála; lägga i ~ar bálákba rak v. csomagol balans -en, -er 1. mérlegrúd 2. egyensúly 3. techn lengőkar; himba, billegő (órában) 4. ker mérleg; egyenleg; göra upp ~en mérleget készít 5. (pénz-tár)hiány, deficit; komma på ~ hiánya van

balansera 1. egyensúlyoz, egyensúlyban tart; kiegyenlít; bejátszik, beigazodik (műszer) 2. ker mérleget készít, zárlatot csinál

balanserad kiegyensúlyozott, kiegyenlített, harmonikus; megfontolt, higgadt

balans|hjul -et, — techn lendítőkerék -räkning -en, -ar ker: mérlegszámla baldakin -en, -er baldachin baldersbrå -n v. -t, -r v. -n nov: ebszékfű baldrottning -en, -ar bálkirálynő baldräkt -en, -er báli ruha v. öltözet Balearerna npr (a) Baleárok balett -en, -er balett -dansös -en, -er balett-táncosnő, ballerina -kår -en, -er balettkar, tánckar49

bank

balja1 -n, -or 1. tok; hüvely (kardé)

2. nov hüvely (termés)

balja2 -n, -or kád, rocska, dézsa; mosókád

baljväxt -en, -er hüvelyes (növény) balk -en, -ar 1. ép gerenda, tartó, idomszelvénytartó 2. mez barázdahát, ágy

3. törvény(könyv), fejezet (törvénykönyvben)

bal|klädd -klätt báli ruhás, báli ruhába öltözött -klänning -en, -ar báli ruha balkong [-o1-] -en, -er erkély, balkon báliad -en, -er ballada ballast -en, -er barlast ballong [-o1-] -en, -er léggömb, -hajó, ballon (játékszer is); fast ~ kötött léggömb -färd -en, -er léghajóutazás -ring -en, *ar ballonabroncs (pl. gépkocsin) balsal -en, -ar bálterem balsam -en, -er balzsam balsamera (be)balzsamoz balsamin -en, -er növ: kerti nenyúljhoz-

zám, fájvirág balsamisk -t balzsamos, jó illatú balsko -n, -r báli cipő, tánccipő bält -en, -er tört: balti (ember) baltisk -t balti, balti-tengeri balustrad -en, -er (oszlopos v bábos)

könyöklő v. mellvéd bambu -n, plur: bamburör nov: bambusz -käpp -en, -ar bambuszbot, nádpálca -rör -et, =

bambusz(nád) bana I. s: -n, -or 1. pálya; röppálya 2. átv út; pályafutás, életpálya 3. vasút

4. i långa banor nagy mennyiségben, nagy csomó. ..; ha pengar i långa banor annyi pénze van mint a pelyva II. vt (utat) nyit, tör, egyenget; ~ väg fór ngn egyengeti az utat vkinek a számára; ~ väg för ngt előkészíti a talajt vminek a számára; ~ sig väg utat tör magának

banal -t köznapi, lapos, elcsépelt, banális banalisera ellaposít, elcsépel, köznapivá

v. banálissá tesz banalitet -en, -er közhely, elcsépelt dolog,

laposság, banalitás banan -en, -er banán -kontakt -en, -er

vili: banándugó ban|brytande úttörő; ett ~ arbete úttörő

munka -brytare -n, = átv úttörő band1 -et, — 1. szalag, zsinór; kötés; póráz; ~ om armen karszalag; bära

armen i ~ pólyában van a* karja; hunden går i ~ a kutya pórázon van; på löpande ~ futószalagon 2. (hordó)abroncs, pánt 3. átv kötelék; vänskapens ~ baráti kötelékek; lägga ~ på sig türtőzteti magát, uralkodik magán; lägga ~ på sin tunga féken tartja a nyelvét 4. kötet; kötés (könyvé); en roman i två ~ kétkötetes regény; halvfranskt ~ félbőrköté» 5. banda, csapat 6. techn lánc- v. hernyótalp; rádió hullámsáv band2 -v binda

banda 1. abroncsoz, ráveri az abroncsot

2. rádió hangszalagra (fel)vesz bandage [-ä's] -t, = orv kötözőszer;

rögzítőkötés bandbroms [-o-] *en, -ar techn: szalagfék

bandel -en, -ar vasút: pálya- v. vonalszakasz, pályarész banderol(l) [-o*-] -en, -er zárszalag,

-jegy (árun) band | hund -en,-ar láncos kutya -inspelning -en, -ar hangszalagfelvétel bandit -en, -er bandita, zsivány, útonálló, rabló

band I järn -et, = szalagvas, abroncsvas -mask -en, -ar galandféreg, pántlikagiliszta -spelare -n, = hangfelvevő készülék -såg -en, -ar szalagfűrész -traktor [-o-] -n, -er hernyótalpas vontató v. traktor -upptagning -en, -ar rádió: hangfelvétel (hangszalagra) bane1 s: bringa å ~ szóba hoz vmit; saken är å ~ az ügy szőnyegen van; vara å ~ készül, munkában van; szőnyegen van, éppen tárgyalják bane2 s indecl (rég, költ) halál, halálos döfés; få sin ~ halálát leli -man -mannen, -män gyilkos banér -et, = zászló; hadizászló; resa ~et kitűzi a zászlót -förare -n, = zászlóvivő, -tartó banesår -et, = halálos seb ban|fritt adv ker: (az eladó költségén) vagonba rakva; ~ Göteborg Göteborgban vasúti kocsiba rakva -gård -en, -ar pályaudvar, vasútállomás -hali -en, -ar vasúti csarnok, pályaudvarcsarnok

bank1 -en, -ar 1. homokpad, zátony 2. töltés, partrézsű, földsánc 3. felhőpad, -réteg

bank2 s; över en ~ egytől-egyig, kivétel nélkül

bank3 -en, -er bank, pénzintézet; ha pengar på ~en pénze van a bankban; sätta in pengar på ~en pénzt tesz a bankba; ta ut pengar från v. på ~en pénzt vesz ki a bankból banka o ver, kopog(tat), zörget; dönget, dörömböl; ~ på hos ngn bekopogtat vkihez; ~ på ngn elpáhol vkit bank|anvisning -en, -ar csekk, bankutalvány -bok -en, -böcker bankbetétkönyv -direktör -en, -er bankigazgató bankett -en, -er bankett, díszebéd, »vacsora; hålla ~ bankettezik bank|fack -et, = 1. páncélrekesz, széf (bankban) 2. bankszakma -filial -en, -er bankfiók, -kirendeltség -fridag -en, -ar bankszünnap bankir -en, -er bankár bank|kamrer -(e)n, -er bank: főkönyvelő, a könyvelőség vezetője; bankfiókvezető -konto ko-1 -t, -n [-bank(folyó)-számía -lån -et, — bankkölcsön -man -mannen, -män bankember, -tisztviselő bankorsning -en, -ar vasút: pályakeresztezés

bankrutt I. s: -en, -er csőd, (vagyon-) bukás, a fizetés(ek) megszüntetése; göra ~ csődbe jut, (üzletileg) megbukik

II. adj csődbe jutott, vagyon bukott, fizetésképtelen, tönkrement; bli ~ csődbe jut -mässig -t a csőd szélén levő

bankruttör -en, -er vagyonbukott v.

tönkrement ember bank {tid: under ~ a pénztári órák alatt (bankban) -tjänsteman -mannen, -män banktisztviselő -valv -et, — (bankban) (boltozatos) páncélkamra bann -et, — egyházi átok; kiközösítés (egyházi és világi); lysa i ~ bannlysa banna (meg)szid, szidalmaz, korhol (ngn

för ngt vkit Vmiérí) bann|bulla -n, -or egyh: kiközösítő bulla -lysa -lyste, -lyst egyházi átokkal sújt, kiátkoz; kiközösít, száműz, számkivet; ~ vissa böcker száműz bizonyos könyveket -lysning -en, -ar egyházi átok, kiközösítés bannor plur szidás, dorgálás, korholás; ge ngn ~ össze- v. megszid vkit, megdorgál ill. lehord vkit; få ~ megrovásban részesül, kikap, megszidják

bannstråle -n, -ar egyházi v. pápai átok bansträcka -n, -or vasút: vonal- v. pályaszakasz

banta fogyókúrát tart, koplal; ~

5 kilo öt kilót (le)fogy bantamvikt -en, -er sp: harmatsúly,

bantamsúly bantningskur -en, -er fogy(aszt)ókúra ban {tåg -et: med ~ vonattal, vasúton -vakt -en, -er vasút: pályaőr -vaktstuga -n, -or vasút: (pálya)őrház -vall -en, -ar vasúti töltés -Övergång -en, -ar vasúti átjáró baptism -en baptista tan, baptizmus baptist -en, -er baptista bar1 -t meztelen, csupasz, födetlen, puszta; i ~a skjortan ingujjban; med huvud hajadonfőtt, födetlen fővel; gripa ngn på ~ gärning tetten ér (v. rajtakap) vkit; på ~a märken a csupasz v. puszta földön; under ~ himmel a szabad ég alatt; han är våt inpå ~a kroppen bőrig ázott bar2 -en, -er bár; falatozó, kisvendéglő bar3 bära

bara I. adv 1. csak, csupán, egyedül, pusztán; ~ vatten csupa víz; klockan är ~ ett (még) csak egy óra van; han är ~ skinn och ben (o) csupa csont és bőr; ~ tanken är en synd maga a gondolat is bűn 2. (nyomósító szócska:) det fattades ~! (még) csak ez hiányzott !; se ~! nézze v. nézd csak 1, nézd hát!; vore jag ~ hemma / lennék csak otthon 1 II. conj bárcsak; hacsak; ~ han säkert kommerl csak tényleg (el)jöjjön!

barack -en, -er deszkaház, bódé, barakk bar|armad csupasz karú -axlad födetlen vállú, dekoltált -backa adv: rida ~ szőrén üli meg a lovat barbar -en, -er barbár (ember) barbari -(e)t barbárság, vadság, durvaság

barbarisk -t barbár, vad, durva, műveletlen

barbarism -en, -er nyelv: (durva) nyelvi

hiba, idegenszerűség, barbarizmus barbent csupasz lábszárú barberare -n, — borbély, fodrász bard1 -en, -er áll: halcsontlemez, szila

bard2 -en, -er rég énekmondó, dalnok, bárdbardalek

bardalek -en, -ar rég: viadal, tusa; hadijáték, bajvívás bardisk -en, -ar bárpult bardval -en, -ar áll: halcsontos v. szilás cet

barett -en, -er papi föveg, birétum;

(ellenző nélküli, lapos) sapka barfota mezítlábas; gå ~ mezítláb megy v. jár -munk -en, -ar mezítlábas szerzetes

bar jf rost -en, -er száraz fagy (hó nélkül) -halsad csupasz nyakú, dekoltált -huvad födetlen fejű; hajadonfőtt -hänt csupasz v. kesztyűtlen kezű bark1 -en, -ár (v. -er) nov: héj, (fa)kéreg;

bőripar (őrölt) cserhéj, tímár-cser bark2 -en, -er v. -ar kétárbocos vitorlás;

(rakodó)dereglye barka1 1. ~ (av) kérgez, hánt (kérget); hámoz (fái), cserhéjat leszed 2. cserez, csáváz (bőrt) barka2: ~ av, ~ i väg elszalad,1 elinal, megfutamodik; meglép, -szökik, eltűnik; nu ~r det av most indul v. kezdődik (a dolog); det ™r át skogen rosszul (v. füstbe) megy a dolog barkass -en) -er bárka, nagy csónak

barkbröd' -et, = (megőrölt) fakéregből

készült kenyér barklg A kérges, kéreggel borított barkskepp -et, = háromárbocos vitorlás (hajó)

barlast -en, -er hajó: nehezék, ballaszt;

holtsúly, fenéksúly barlasta nehezékkel v. ballaszttal megterhel

barm -en, -ar költ: kebel; nära en orm vid sin egen ~ kígyót melenget a keblén

barmark s indecl hó nélküli csupasz talaj v. föld

barmhärtig -t irgalmas (szívű), könyörületes; jószívű, jótékony (mot ngn vkihez) -het -en irgalmasság, könyörület; jószívűség, jótékonyság barmhärtighets [inrättning -en, -ar jótékonysági intézmény (menház, kórház síb.) -syster -n, -systrar irgalmas nővér -verk -et, — irgalmas v. jótékony cselekedet, jótékonyság barn -et, — gyer(m)ek; ett världens ~ világfi; ett ~ av sin tid korának gyermeke; uppta som sitt eget >» örökbe fogad; vara som ~ i huset családtag-

ként kezelik, a családhoz tartozik; vara dödens ~ a halál fia; gå v. vara med ~ másállapotban van, gyer(m)e-ket vár; alla (äro) ** i början minden kezdet nehéz; kasta ut ~et med badvattnet a fürdővízzel együtt kiönti a gyereket is; med ~ och blomma pereputtyostul, mindenestül; bli ~ pá nyit második gyermekkorát éli; så enkelt, att ett ~ kan göra det gyerekjáték; nagyon egyszerű barna I dödlighet -en gyermekhalandóság -föderska -n, -or gyermekágyas nő, szülő nő -mord -et, — gyermekgyilkosság

barnansikte -t, -n gyermekarc barna {oskuld -en gyermeki ártatlanság -rov -et, = gyermekrablás -sinne -t gyermeki v. gyermekded lelkület -tro -n gyermeki hit -vård -en gyermek- v csecsemőgondozás; gyermekápolás -vårdsnämd -en, -er gyermekgondozási hivatal -ålder -n gyermekkor -år plur gyermekévek, -kor barn|barn -et, — unoka -barnsbarn -et, — dédunoka -begränsning -en, -ar születéskorlátozás -beklädnadsaffär -en, -er gyermekruhaüzlet -bespisning -en, -ar gyermekétkeztetés; étkezőhelyiség (iskolában) -bidrag -et, = gyermeksegély, családi pótlék (gyermek után) -bjudning -en, -ar gyer(m)ekzsúr, -társaság -bördshus -et, = szülőotthon, szülészeti klinika -daghem -hem-met, — napközi otthon barndom -en gyermekkor, gyermekség;

från ~en gyermekkorától fogva barndoms|liem -hemmet, — szülői v. atyai ház -minne -t, -n gyermekkori emlék -vän -vännen, -vänner gyermekkori barát

barn|dop -et, = (gyermek)keresztelés, keresztelő -flicka -n, -or gyermeklány, dajka, pesztonka, pesztra -fröken -fröknar nevelőnő -född -fött született, születésű, származású; ~ i Stockholm stockholmi születésű, született stockholmi -förbjuden -bjudet gyer(m)ekeknek megtiltott; föreställningen är ~ az előadást gyermekek nem látogathatják -förlamning -en gyermekbénulás, -paralízis -hem -hemmet, =, -hus -et, = gyermekotthon, -menhely, árvaház -husbarn

-et, — menhelyi p. árvaházi gyer(m)ek -jungfru -n, -r barnflicka -kammare -n, -kamrar v. = , gyermekszoba -koloni [-kolo-] ejrø, -er (nyári) üd(i-lőtábor (gyermekeknek) -korg [-o-] -en, -ar mózeskosár -krubba -n, -or .bölcsőde, csecsemőotthon -kär -t gyermekszerető, -kedvelő -lek -en, -ar gyerekjáték -läkare -n, = gyermekorvos, -gyógyász; kvinnlig ~ gyermekorvosnő -lös -t gyermektelen -morska -or szülésznő, bába(asszony) -rik -t sokgyermekes barns|ben: från, ~ gyermekkor(á)tól kezdve v. fogva -börd -en (gyermek-) szülés

barn|sjukdom -en, -ar gyermekbetegség -skara -n, -or gyermeksereg, -csapat -sko -n, -r gyer(m)ekcipő; ha trampat ut ~rna kinőtt a gyer(m)ekkorból -skrik -et, — gyerekzsivaj, -sírás -sköterska -n, -or nevelőnő; gyermekgondozónő, szárazdajka barnslig -t gyermeki; gyerekes, gyermeteg; naiv

barnsnöd -en, -er vajúdás, szülési fájdalmak; vara i ~ vajúdik barn|säng -en, -ar 1. gyerekágy, kiságy

2. orv gyermekágy; ligga i ~ gyermekágyban fekszik, gyermekágyas; en lätt ~ könnyű szülés -sängsfeber -n, -febrar gyermekágyi láz -sängskvin-nä -n, -or gyermekágyas nő -tillåten -tillåtet gyermekeknek engedélyezett -trädgård -en, -ar óvoda, kisdedóvó -unge -n, -ar ö kisgyerek, csöppség -uppfostran = (en) gyermeknevelés -uppfostringsbidrag -et, = o gyermektartásdíj -vagn -en, -ar gyerekkocsi -vakt -en, -er gyermek(ek)re felügyelő személy -vän -vännen, -vän-ner gyermekbarát -värkar plur szülési fájdalmak

barock [-o1-] L adj: -t 1. különös, cikornyás, barokk 2. hóbortos, szeszélyes, képtelen II. s: -en barokk (stílus) barometer -n, -metrar légsúlymérő, barométer -fall -et, — a barométer süllyedése -stånd -et, = barométerállás baron -en, -er 1. báró 2. tört hűbérúr

3. mágnás

baronessa -n, -or báróné, -nő, -kisasz-szony

barr1 -en, -er sp: korlát

barr2 -et (v. ^en), = tűievél

barra: ~ (av sig) (le)hullatja tűlevelét

barrdoft -en fenyőillat

barrig -t tűlevelű; fenyőtűkkel borított

barrikad -en, -er utcai torlasz, barikád

barrikadera elbarikádoz, eltorlaszol

barrikadstrid -en, -er barikádharc, harc

a barikádokon barriär -en, -er 1. korlát, mellvéd, sorompó 2. gát, akadály barr|skog -en, -ar fenyőerdő, tűlevelű erdő -träd -et, = (élő) fenyőfa, tűlevelű fa -ved -en (kivágott) fenyőfa barsk -t nyers, kemény, durva; tilltala ngn i ~ ton ráförmed v. rárivall vkire. bar|skrapad koldusszegény, pénztelen; vara alldeles ~ teljesen le van égve (átv), o egy vasa sincs -slites| -slitet elnyűtt, nagyon kopott barstol -en, -ar bárszék bart adv: blott och ~ egyes-egyedül, csakis, csupán barvinter -n, -vintrar hó nélküli tél baryton -en, -er bariton bas1 -en, -ar basszus (hang, húr); 1 basszista

bas2 -en, -ar előmunkás, munkavezető; ép pallér

bas3 -en, -er 1. alap, (t)alapzat; átv láb; på ~en av ngt vminek az alapján 2. mat alap; alapszám 3. vegy bázis, lúg 4. kat támaszpont, bázis bas4 s indecl O verés, elpáholás, elfene-kelés

basa1: o ~ (på v. upp) megver, elpáhol, elfenekel

basa2 1. éget, pörköl, perzsel (nap)

2. gőzöl, meghajlít (gőzben) basa3: o ~ i väg elszáguld, elrohan; låta ngt szabadjára enged vmit, szabad folyást enged vminek basalt -en, -er bazalt basar -en, -er bazár; jótékony célú árusítás v. vásár basera alapít, alapoz, épít [vmire]; vara ~d på ngt alapul v. alapszik v. nyugszik vmin, támaszkodik vmire basfiol -en, -er zene: nagybőgő basis indecl (en) alap, bázis; på ** av ngt vminek az alapján; på ~ härav ezen az alapon basisk -t lúgos, bázisos, bázikus basist -en, -er basszista bask -en, -er baszk (ember)basker

basker -n, baskrar, -mössa -n, -or baszk

(v. svájci) sapka baskisk -t baszk

hmklm -en, -er zene: basszuskulcs

baslinje -ns -r alapvonal

basning -en, -ar techn: gőzölés, hajlítás

(gőzben)

basreüef [barelje'fj-e/í, -er féldombormű basröst -en, -er basszushang basse -n, -ar o' 1® goromba fráter, faragatlan fickó, fajankó 2. baka basstämma -n, -or basszus szólam bassäng -ent -er medence, víztartály;

úszómedence -båd -étf, — uszoda bast -et háncs, faháncs; hársfarost;

(kender- v. len)kóc; rafia basta interj elég!, vége!; och därmed ~ /

egy szót se többet 1 bastant erős, tartós, szilárd; kiadós, bőséges; erőteljes, izmos bastard -en, -er 1. biol keresztez(őd)és,

korcs, hibrid 2. rég fattyú bastion -en, -er bástya, védőbástya bastmatta -n, -or háncsszőnyeg, gyékény

(-szőnyeg) basíonad -en verés, ütleg, megvessző-zés

bastrumma -n, -or nagydob

bastu -n, -r gőzfürdő; fürdőház; finsk ~

finn fürdő, szauna basun -en, -er harsona, (toló)puzón; stöta i ~ för ngn v. ngt reklámot csinál vkinek v. vminek basuna harsonázik, puzonozik; — hgs

igek: ~ at kikürtöl, világgá kürtöl basunblåsare -n, = harsonás, puzonista , basunera: ~ ut basuna (ut) basväg -en, -ar erd: fa-szállító főút ' (-vonal)

batalj -en, -er csata, ütközet; verekedés; leverera ~ csatát vív, megütközik -målare -n, = csatakép-festő bataljon -en, -er 1. zászlóalj 2. mind a kilenc (felállított) bábu (tekejáték) bataljonschef -en, -er zászlóaljparancsnok -vis adj zászlóaljanként batong [-o'ng] -en, -er (gumi)bot (rendőré)

batteri -(e)t, -er 1. kat üteg, ütegsánc; ütegfedélzet (hajón) 2. fiz telep, . elem, akkumulátor -chef -en, -er kat: ütegparancsnok -tandning -en, -ar autó: akkumulátorgyújtás bautasten -en, -ar ar ch: emlékkő, sírkő

baxa (nagy súlyt) elmozdít v. felemel

j (emelőráddal) baxna, baxnas baxnades, baxnats meghökken, -döbben,. elképed; det är så man kan ~ ettől tátva marad az ember szája BC (S: isk bizonyítványban) kba: gyenge

elégséges (osztályzat) be bad, bett L bedja 2. kér, kérlel, könyörög; felkér; be ngn om ngt kér vkijtől vmit; får jag be om namnet ? szabad a becses nevét?; jag ber om ursäkt bocsánatot kérek; jag ber om min hälsning Ull ,.. kérem adja át üdvözletemet * * .-nek; be ' ngn - vara välkommen üdvözöl vkit (megérkezésekor); å, jag ber ó, kérem!, (nagyon) szívesen!; jag ber att fä meddela bátorkodom közölni, legyen szabad tudatnom 3. meghív; han bad mig komma meghívott engem beakta figyelembe v. tekintetbe vesz; att ~! szíves figyelmébe!;, förtjäna att figyelmet érdemel beaktande -t figyelembe- v. tekintetbe-

' vétel, megfontolás beaktansvärd -värt figyelemre méltó,

jelentékeny bearbeta megmunkál, -művel; feldolgoz; kidolgoz; átdolgoz; átv megdolgoz; ^ ull till tyg gyapjút szövetté feldolgoz; ny ~d upplaga új(onnan) átdoK gozott v. javított kiadás beblanda: ~ sig 1» nemileg (természetellenesen) érintkezik v. közösül 2* kapcsolatot tart fenn, érintkezik beblandelse -n, -r (természetellenes) nemi érintkezés (v. közösülés) , bebo -bodde, -boti lakik [vmit], benépesít bebodd -bott lakott, benépesített; tätt

~ trakt sűrűn lakott vidék bebo(e)!Ig -t lakható bebygga -byggde, -byggt beépít, betelepít;

gyarmatosít; benépesít bebyggare -n, telepes, gyarmatos; lakos bebyggelse -n, -r beépítés; betelepítés, gyarmatosítás; benépesítés; település -täthet -en laksűrűség bebåda (ünnepélyesen) kihirdet, bejelent; (előre) jelez, (meg)jóso! bebådelse -n kihirdetés, bejelentés; előre, jelzés; Marié ~ angyali üdvözlet g -en: Marié ~ Gyümölcsoltó Boldogasszony (napja)beck

beck -et, = szurok; kátrányszurok; ~

av trä faszurok becka (be)szurkoz; ~ sig (ihop) összeragad, -tapad beckasin -en, -er áll: szalonka, sárszalonka beckbyxa -n, -or o (igazi) tengerész,

vén tengeri medve v. fóka beckig -t 1» szurkos, beszurkozott 2. ragacsos

beck|mörk -t koromsötét -olja -n, -or kátrányolaj -svart szurok- v. koromfekete -tråå -en, -ar szurkos fonál bedagad (nőkről:) éltes, élemedett, koros; elvirágzott, vénecske bedarra hajó elcsendesedik, enyhül, mérséklődik, alábbhagy bedja bad, bett (v, bedit) 1, imádkozik 2. be

bedra(ga) -drog, -dragit becsap, megtéveszt (ngn på ngt vkit vmivel); megcsal; vard lätt att ~ könnyen becsapható v. félrevezethető; skenet bedrar a látszat csal; om mitt minne inte bedrar mig ha emlékezetem nem csal; ~ sin man megcsalja férjét; sig becsapja magát; becsapódik, téved; csalatkozik, csalódik (på -ben) bedragare -n, = csaló, szélhámos (férfi) bedragerska -n, -or csaló (nő), szélhámos-nő

bedrift -en, -er kiváló v. hősies cselekedet, hőstett

bedriva -drev, -drivit űz, folytat, (foglalkozást); foglalkozik (ngt vmivel); ~ sitt arbete med allvar komolyan végzi a munkáját; ~ ofog rosszalkodik, csibészkedik, garázdálkodik; ^ otuki erkölcstelen v. züllött életet él, fajtalankodik

bedrägeri -(e)t, -er csalás, ámítás, meg*" tévesztés/ szélhámosság; lögn och ~ csalás és ámítás bedräglig -t csalárd, csalóka, ámító, megtévesztő, félrevezető; ~t hopp csalóka remény; på ~t sätt csalárd módon, csalárdul

bedröva (el)szomorít, elkeserít, búsít,

bánt, aggaszt bedrövad szomorú, bánatos, bús (över

ngt vmi miatt) bedrövelse -n, -r szomorúság, (bú)bánat, gyász

bedrövlig -t szomorú, siralmas, szánalmas, sajnálatra méltó, nyomorúságos

bedyra erősít, szentül állít, bizonygat, hangoztat; biztosít (ngn ngt vkit vmi-rőí)

bedyrande -t, -n erősködés, bizonygatás,

hangoztatás bedåra megigéz, -babonáz, -bolondít, elszédít, megejt bedårande igéző, elbájoló, elragadó, elbűvölő

bedöma -dömde, -dömt megítél; fel- v. megbecsül, értékel; megbírál, osztályoz; jag överlåter åt er att ~ az ön belátására v. megítélésére bízom bedömare -n, = átv bíró; bíráló, kritikus;

becsüs; szakértő bedömning -en, -ar megítélés; (fel- v. meg)becslés, értékelés; bírálat; szakvélemény

bedöva megsüketít; elkábít, elbódít; orv érzéstelenít, elaltat; ~ samvetets röst elhallgattatja a lelkiismeret szavát bedövande fülsiketítő; kábító, bódító bedövning -en, -ar kábulat, kábultság, bódulat; orv érzéstelenítés, altatás, narkózis

bedövningsmedel -medlet, == 1. kábítószer 2. orv érzéstelenítő (szer), altatószer, narkotikum beediga esküvel erősít v. bizonyít, eskü

alatt állít v. tanúsít beedigande -t, -n [vminek] eskü alatt

való bizonyítása v. tanúsítása befalla -fällde, -falit I. vt 1. (megparancsol, meghagy; vad befalls? tessék?, mit parancsol?, mi tetszik? 2. rég ajánl

II. vi parancsnokol, vezényel, rendelkezik; ~ över liv och död élet és halál ura

III. (hgs igek:) ~ fram megkíván, megkövetel

befallande parancsoló, parancsnokló,

vezénylő, rendelkező befallning -en, -ar parancs, meghagyás,

! rendelkezés befallningsman -mannen, -män 1. ispán, munkavezető (birtokon) 2. tört (királyi) várispán, várnagy befara1 tart v. fél vmitől, aggódik vmi miatt; det är att det kan ~s félő hogy

befara2 -for, -farit bejár; behajóz, beutaz; vägarna är svåra att ~ az utak nehezen járhatók befaren -faret világlátott, aki sokat utazott; tapasztaltbefatta

befatta: ** sig med ngt foglalkozik vmi-vel; ~ dig ej med det ne avatkozz bele, ne ártsd bele magad befattning -en, -ar 1. állás, hivatal, tisztség, foglalkozás 2. ta ~ med ngt foglalkozik vmivel; hozzáfog vmihez befinna -fann, -funnit [vmilyennek] talál v ítél; nödig befunnen szükségesnek tartott v. ítélt; ~s [vmiiyennek v. vminek] mutatkozik, bizonyul, látszik; han befanns vara en bedragare kiderült hogy csaló; ~ sig: a) érzi magát; b) található [vhol], tartózkodik, van; hur befinner ni er? hogy van?, hogy érzi magát? befinnande -t egészségi állapot, hogylét befintlig -t található, levő; meglevő, létező; den bakom huset ~a trädgården a ház mögött levő kert befjädrad tollas; tollakkal (fel)ékesített beflita: ~ sig iparkodik, fáradozik; törekedik (om ngt vmin; vmire) befläcka bemocskol, beszennyez; foltot

ejt (ngt vmin) befogad jogosított, jogosult, illetékes; alapos, jogos, helyénvaló; det ~e av ngt vminek a megalapozottsága v. jogossága

befogenhet -en, -er jog(osultság), illetékesség; jogkör befolka benépesít; betelepít; en ~d ort lakott hely; vara tätt ~d sűrűn lakott

befolkning -en, -ar népesség, lakosság befolkningstäthet -en népsűrűség befordra 1. (el)szállít, (el)küld, továbbít; átad; ~ ngn till straff az igazságszolgáltatás kezére ad vkit 2. előmozdít, -segít 3. előléptet, kinevez befordran = (en) 1. (el)szállítás, elküldés, továbbítás; för vidare ~ továbbítás végett; (levélen:) utána küldendő 2. előmozdítás, -segítés 3. előléptetés, kinevezés; ~ till högre ämbete előléptetés magasabb tisztségre befordringsmedel -medlet, = szállítóeszköz

befrakta (hajót) bérbe vesz, (ki)bérel befraktare -n, = 1. fuvarbérlő, hajóbérlő, a rakomány tulajdonosa 2. (fuvarbérlettel foglalkozó) hajósvállalati tisztviselő

befraktning -en, -ar hajó bérbe vétele; hajóbérlet

befraktningskontrakt -en, -er hajóbérleti

v. fuvarozási szerződés befria fel- v. ki- v. megszabadít; felment, felold(oz); ~ ngn från straffet elengedi vkinek a büntetését; ~ sig från ngt megszabadul vmitől, leráz vmit (átv) befriare -n, = (felT v. meg)szabadító;

megmentő; vall Megváltó befrielse -n fel- v. ki- v. megszabadítás; megmentés; fel- v. ki- v. megszabadulás; megkönnyebbülés; felmentés, fel-old(oz)ás (från ngt vmi alól) -krig -et, = felszabadító háború befrukta megtermékenyít (átv is) befruktning -en, -ar biol: megtermékenyítés; megter mékeny ü lés befruktningsorgan -et, = ivarszerv(ek) befrynda: ~ sig sógorságba v. rokonságba kerül (házasság útján); ~d sógorságban v. atyafiságban levő; rokon; baráti viszonyban levő befrämja előmozdít, -segít, támogat befrämjande -t előmozdítás, -segítés, támogatás

befullmäkiiga meg- v. felhatalmaz (till ngt vmire); teljhatalmat ad (ngn vkinek)

befullmäktigande-/ fel- v. meghatalmazás befäl -et, = 1. parancsnoklás, vezénylés; parancsnokság; föra v. ha ~et över ngt parancsnokol vmi fölött, vezényel vmit; han innehar högsta ~et ő a főparancsnok, övé a fővezérlet 2. kat tisztek, tiszthelyettesek, tisztesek; elöljárók -havande parancsnokló -havare -n, = 1. kat parancsnok (över ngt vminek a); högste ~ főparancsnok, fővezér 2. hajó kapitány befäls|person -en, -er kat: elöljáró -tecken -tecknet,

== parancsnoki lobogó, vezérlobogó (hadihajón) befängd -fängt ostoba, esztelen, bolond,

képtelen; nevetséges befäst megerősített (-erődített; szilárd;

kat: en ~ ställning megerősített állás befästa -fäste v. -fästade, -fäst v. -fästat megerősít, -erődít; megszilárdít (átv is); ~ vänskapens band a baráti kötelékeket szorosabbra fűzi befästning -en, -ar kat: erődítés; erődítmény)

befästnings {arbete -t, -n erődítési munka

v. munkálat -verk -ei, = erődmű,

erődítménybegabba

56

begåvning

begabba (ki)gúnyol, (ki)csúfol; gúnyt

űz (ngt vmiből) begagna (fel)használ; visel, hord; fogyaszt, szed, vesz; ~de kläder használt ruhák; ~ socker till kaffet a kávéhoz cukrot vesz; ~ sig av ngt (ki-v. fel)használ vmit, él vmivel; ~ (sig av) tillfället felhasználja v. megragadja az alkalmat begapa megbámul, szájtátva néz; rábámul, a szemét rámereszti bege v. begiva -gav, -givit: ~ sig 1. megy [vhova], (el)indul; ~ sig hem hazatér, -megy; ~ sig av (v. i väg) elmegy, eltávozik, elindul; útnak indul, útra kel; ~ sig på flykten futásnak ered, menekül; ~ sig' till arbetet munkához fog v. lát; ~ sig till sjöss kifut a tengerre (hajó); ~ sig till sängs nyugovóra tér, lefekszik 2. rég: på den tiden det begav sig att az időben történt hogy

begiven -givet: vara ~ på ngt vmire adja v. adta magát; nagyon szeret vmit, bolondul vmiért, bukik vmire (v. vmi után); vara ~ på sprit az ital rabja, szenvedélye az ivás begjuta -göt, -gjutit megöntöz, -locsol, leönt

begrava -grov v. -grävde, grav(i)t (eltemet; elhantol, elföldel; elás (átv is); ~ sig bland sina böcker könyveibe temetkezik; ~ i stillhet agyonhallgat;

av en lavin eltemeti egy lavina; ~s i glömska feledésbe merül; átv: här ligger en hund begraven itt van a kutya elásva begravning -en,-ar (el)temetés; elhanto-lás, elföldelés; elásás; gå på ~ temetésre megy begravnings jakt -en, -er temetési szertartás v. aktus -byrå -/i, -er temetkezési vállalat v. intézet -dag -en a temetés napja -följe -t, -n gyászkíséret -hjälp -^//temetési segély -kalas -et, = halotti tor -marsch -en, -er gvászin-duló -plats -en, -er temetkezési hely; temető -tåg -et, = gyászmenet begrepp -et, = fogalom; elképzelés; vélemény; sejtelem; varf skall han få för ~ om mig? miféle véleménye lehet neki rólam?, mit fog rólam gondolni?; du kan inte göra dig ett ~ om det fogalmad sem lehet róla, ezt el sem tudod

képzelni; han har inte det minsta ~ om saken halvány fogalma sincs a dologról; stå v. vara i ~ att göra ngt éppen készül v, szándékozik vmit tenni

begrepps I bestämning -en, -ar fogalommeghatározás -förmåga -n felfogóképesség -förvirring -en, -ar fogalomzavar -mässig -t fogalomszerű, a fogalomnak megfelelő, értelem szerinti, fogalmi begripa -grep, -gripit felfog; megért, belát; ésszel felér; få ngn att ~ ngt megértet vkivel vmit; ~ sig på ngt ért vmihez

begriplig -t megérthető, felfogható, értelmes; megmagyarázható; göra ngt ~t för ngn vkinek megmagyaráz vmit, vkivel megértet vmit begfipiigivis adv érthető módon, természetesen, magától értetődően begrunda meggondol, -fontol; mérlegel begrundan = (en) meggondolás, -fon-

tolás; mérlegelés begråta -grät, -gråtit meg- v. elsirat begränsa (el)határol; korlátoz, szűkít ; határt szab (ngt vminek); en triangel av tre räta linjer a háromszöget három egyenes határolja; ~ ngt till det nödvändigaste a legszükségesebbre korlátoz vmit; ~ sig korlátozódik begränsad (el)határolt; korlátozott,

szűk; korlátolt (div is) begynna -gynte, -gynt kezd(ődik), el- v,

megkezd(őtíik) begynnelse -n, -r kezdet, kezdés -bok-stav -en, -bokstäver kezdőbetű »hastighet -en, -er kezdősebesség -lön -en, -er kezdőfizetés begå -gick, -gått 1. elkövet; véghezvisz; ~ ett brott bűncselekményt

követ el 2. ünnepel; részt vesz (ngt vmiben), végez (ngt vmit); ~ nattvarden úr-vacsorához járul begåva megajándékoz; átv megáld [-[vmivel]-] {+[vmi- vel]+}

begåvad tehetséges; högt ~ nagy tehetségű v. képességű, igen tehetséges; språkligt ~ kitűnő nyelvérzékű begåvning -en 1. tehetség, képesség; rátermettség, adottság; du har ~ för musik van tehetséged a zenéhez 2» plur; -ar tehetség(es ember), talentumbegär

57

behålktt

begär -et, = kívánság, óhaj; (mohó) vágy, sóvárgás; megkívánás, kedv; ^ efter pengar pénzvágy; hysa ~ efter ngt vágy(akoz)ik vmire, sóvárog vmi után; vara stav under sina ~ vágyainak rabja begära -gärde, -gärt I. vt kíván, óhajt, kér; megkíván; igényel, követel; ~ ordet szót kér; det år att ~ vät mycket m honom ezt nem kívánhatom meg (v. várhatom el) tőle II. (hgs igek:) ~ om megújráztat, -ismételtet (pl. énekszámot); ~ tillbaka visszakér, -követel begäran = (en) kívánság, óhaj, vágy; kérés, követelés; indítvány; på allmän ~ közkívánatra begärlig -í 1. kívánatos; keresett (áru) 2. [vmire] vágyakozó, sővár(gó), mohó

behag -et, — 1. tetszés, kedv(teíés), megelégedés, öröm; fatta ~ fór ngn beleszeret vkibe, megkedvel vkit, vki megtetszik; finna ~ i ngt kedvét leli {y. kedve telik) vmiben; vara ngn till ~ vkinek kedvére van 2. tetszés, belátás; akarat; efter ~ tetszés szerint; amennyit (csak) akar 3. báj, kellem, kecsesség; átv varázs, inger; o de kvinnliga ~en a női bájak; nyhetens ~ az újdonság varázsa v. ingere jbehagá 1. tetszik, kedvére v. ínyére van; kedvére cselekszik (ngn vkinek); det mig tetszik nekem, (ez) kedvemre való; ~ ngn illa vkinek nincs ínyére 2. óhajt, kíván; kegyeskedik, szíveskedik; vad ~s? mit óhajt?, mi tetszik?; mivel szolgálhatok?; kaffe? óhajt kávét?, tetszik kávé?; som ni ahogy óhajtja (v. önnek tetszik); ~ damerna ta plats szíveskedjenek á hölgyek helyet foglalni; ~r ni stiga in tessék bejönni!, fáradjon be!; han ~r inte svara nem méltóztatik válaszolni (gúny is) behagfull -t kecses, bájos, kedves, kellemes

behaglig -t kellemes, tetszetős, bájos, kecses, kedves; sätt kellemes modor; i ~ tid alkalmas v. megfelelő időben behag|sjuk -t tetszeni vágyó, kacér

-sjuka -n tetszenivágyás, kacérság behandla 1. kezel; bánik (ngn vkivel); gyógykezel; ~ ngn för lunginflani-

mation tüdőgyulladással kezei vkit

2. tárgyal; foglalkozik (ngt vmivel);

intéz

behandling -en, -ar 1. kezelés; bánás; gyógykezelés 2. intézés, (megtárgyalás, megvitatás; vara under ~ tárgyalják v. intézik; gyógykezelés alatt áll; upptaga Ull ~ tárgyal, napirendre felvesz, elővesz behandlingssätt.-lf kezelési mód; bánásmód

behandskad kesztyűs

behjälplig -t: vara ngn ~ med v» vid ngt

vkinek a segítségére van vmiben behjärta megszívlel, szívére vesz, fontolóra vesz

behjärtad bátor(szívű), elszánt, rettent-.

hetetlen

behjärtansvärà -värt megszívlelendő,

-fontolásra méltó behornad szarvat viselő, szarvas; agancsos; átv, felszarvazott behov -et, szükség, szükséglet; igény; täcka sitt ~ fedezi szükségletét; förrätta sitt ~ elvégzi (természeti) szükségletét; ~ av livsmedel élelmiszerszükséglet; av ~et påkallad szükséges, megkívánt; vara i ~ av ngt szüksége van (v. rászorul) vmire; vara i ~ av vila pihenésre szorul; vara utan ~ igénytelen; vid (förefallande) ~ szükség esetén behovs {artikel -n, -artiklar szükségleti cikk -prövning -en a rászorultság megvizsgálása behå -n, -n v. -ar o melltartó behåll s indecl:

ha ngt i ~ (még) van neki, (még) maradt neki vmije; ha sina sinnen i ~ még minden érzékszerve ép; finnas v. vara i ~ (még meg)van; (meg- v. fenn)marad(t); i gott ~ jó állapotban v. helyen, teljes épségben; undkomma med livet i ~ ép bőrrel megmenekül, életben marad behålla -höll, -hållit (meg)tart, -megőriz; ~ fattningen megőrzi nyugalmát v. önuralmát; få ~ livet életben marad; ~ i minnet észben v. emlékezetben tart ~ i sikte szem előtt tart; ~ hatten på fenntartja (a fején) a kalapot; ~ rocken på magán tartja (v. nem veti le) a kabátját behållare -n, = tartó, tartály behållen -hållet meg- v., fennmaradó; ~ vinst tiszta nyereség; väl ~ jó álla-, pótban (v. épségben) levőbehållning

behållning -en, -ar 1. maradvány; felesleg, többlet; készlet, állomány; tiszta vagyon; kontant ~ készpénzkészlet; ~ i kassan pénztári állomány; ~ från föregående år előző évi egyenleg, egyen-legáthozat; ~ till nästa år egyenleg (-átvitel) 2. nyereség, hozam (átv is); du hade ingen ~ av föredraget az élőadás semmit sem nyújtott neked I behäftad [vmiben] szenvedő, leledző; [vmitől] sújtott; [vmivel] terhelt; vara ~ med fel hibákban leledzik, tele van hibával; vara ~ med en smittosam sjukdom fertőző betegségben szenved; vara ~ med skulder adósságok terhelik, tele van adóssággal; boken är ~ med många brister a könyvnek sok hiányossága van behändig -t 1. ügyes, jártas; hon syr ~t (ő) ügyesen värr 2. fürge, gyors 3. elmés, ötletes 4. kézhez álló, kezelhető, praktikus 5. takaros, helyes behänga -hängde, -hängt teleaggat, felcicomáz, díszít behärska uralkodik; erőt vesz (ngt vmin); bír (nyelvet)', otthonos (ngt vmiben); ~ situationen ura a helyzetnek; han ~r svenska språket bírja a svéd nyelvet, (jól) tud svédül; ~d fegyelmezett, nyugodt; kimért; ~de rörelser kimért mozdulatok; ~ sig uralkodik magán, türtőzteti magát behärskare-/?, — uralkodó; ura [vminek];

världens ~ a világ ura behärskning -en önuralom, fegyelmezettség; uralkodás; (nyelvnek a) bírása

behörig -t kellő, illő, megfelelő; illetékes, jogosult; i ~ tid kellő időben; ~ myndighet illetékes hatóság behörigen adv kellően, kellőképpen, megfelelően; illetékesen, jogszerűen behörighet -en illetékesség; jogosultság;

[vminek a] jogossága behöva -hóvde, -hóvt 1. szüksége van; rászorul (ngt vmire); igényel; skorna behöver lagas a cipők javításra szorulnak 2. kell; szükséges; (lásd még behövas) ; du behöver inte gå dit nem kell v. szükséges oda elmenned; det behöver ingen veta ezt senkinek sem kell tudnia behövande szűkölködő, rászoruló, ínséges: vara i ~ omständigheter szűkös

körülmények között él; de ~ a rászorulók v. rászorultak behövas -hövdes, -hövts szükség van (ngt vmire), szükséges, szükségeltetik, kell; (lásd még behöva)', därtill behövs mycken tid ahhoz sok időre van szükség, az sok időt igényel; om så behövs ha szükséges, szükség esetén behövlig -t szükséges beivra 1. ~ ngt fellép vmi ellen 2. felelősségre von, törvény elé állít; törvényes lépéseket tesz; lagligen ~ bírói úton eljár (ngt vmi ellen); büntetőjogilag üldöz; överträdelser ~s a törvénysértéseket v. kihágásokat büntetik

beivran = (en): laga ~ törvényes felelősségrevonás v. lépések; vádindítvány

bejaka igennel válaszol (ngt vmire);

megerősít, igenel bejakande -t igenlő válasz; megerősítés, igenlés

bekajad [vmivel] terhelt; vara ~ tned

fördomar tele van előítéletekkel bekant I. adj ismert, ismeretes; híres, nevezetes (för ngt vmiről); ismerős; allmänt ~ közismert; det blev mig ~ att megtudtam hogy; bli ~ med ngn megismerkedik vkivel, megismer vkit; göra ngn ~ med ngn vkit megismertet vkivel, vkit bemutat vkinek; ha sig ~ tud, ismer, tapasztalt; som ~ mint ismeretes, tudvalevőleg II. s: (en), plur: -a ismerős; en gammal ~ (till mig) egy régi ismerős(öm) bekanta: o ~ sig megismerkedik, ismeretséget köt bekani|göra -gjorde, -gjort megismertet: nyilvánosságra hoz, közzé- v. közhírré tesz, kihirdet -görande -t nyilvánosságra hozás, [vminek a] közlése, közzététel, kihirdetés bekantskap -en, -er 1. ismeretség; göra ngns ~ megismerkedik vkivel; göra ~ med ngt megismer vmit, megismerkedik vmivel 2. ismerős 3. tudomás; ismeret, jártasság; det har kommit till min ~ tudomásomra jutott bekantskapskrets -in, -ar

ismeretségi kör: bekika feltűnően néz, bámul beklaga fájlal, sajnál; szán; (meg)sirat; jag ~r att sajnálom hogy; ~ sorgen részvétét nyilvánítja (v. fejezi ki); detbeklagande

är att ~ att sajnálatos hogy; han är att ~ (ő) sajnálatra v. szánalomra méltó; ~ sig sajnálkozik; panaszkodik, panaszt tesz (hos ngn över ngt vkinek v. vkinél vmire) beklagande sajnálkozás, sajnálat beklagansvärd -värt sajnálatra v. szánalomra méltó, sajnálatos beklaglig -t sajnálatos, szánalmas, siralmas (adv: ~en) beklagligtvis adv sajnálatosan, sajnálatos módon, sajnos beklāda -klädde, -klätt 1. felruház, -öltöztet 2. bevon, beborít, burkol; ~ väggar falat tapétáz 3. betölt, ellát, visel (tisztséget); ráruház (ngn med ngt vkire vmit) beklädnad -en 1. felruházás; ruházat 2.

borítás, burkolás; burkolat, bevonat beklädnadsindustri -en ruházati v. konfekcióipar

beklämd -klämt elszorult, szorongó, elfogódott, lehangolt beklämmande szorongató, nyomasztó bekomma -kom, -kommit I. vt (meg)kap, átvesz II. vi hat [vkire]; ~ ngn väl jól esik (v. jót tesz v. javára válik) vkinek; det bekommer honom ingenting ez őt nem érdekli, nem törődik vele; han låter sig ej ~ nem zavartatja magát; väl bekomme! (váljék) egészségére! bekosta ki- v. megfizet, viseli a költségét

(ngt vminek) bekostnad -en költség; pá rigns ~ vkinek a költségén v. költségére; på egen ~ saját költségén; på ~ av ngn v. ngt vkinek v. vminek a rovására; begravning på statens ~ állami temetés

bekransa (meg)koszorúz; átv övez, koszorúz

bekriga hadat visel, hadakozik (ngn vki ellen)

bekräfta megerősít, bizonyít, igazol, tanúsít; ratifikál; med ed ~ esküvel erősít; nyheten ~s a hír igaznak bizonyul

bekräftelse -n, -r megerősítés, bizonyítás, beigazolás, tanúsítás (på ngt vminek a); ratifikálás; få ~ beigazolódik, igaznak bizonyul bekröna megkoszorúz, -koronáz bekvár * 1» kényelmes; lakályos; kénye. !:r»f lassú; han är ~ av sig

ő kényelmes ember, szereti a kényelmet 2. alkalmas (för ngt vmire), könnyen kezelhető bekväma: ~ sig till ngt ráfanyalodik vmire; ~ sig till att göra ngt szíveskedik vmit tenni; han ville inte sig till att betala räkningen nem akaródzott neki a számlát kifizetni bekvämlig -t bekväm bekvämligen adv kényelmesen, könnyen bekvämlighet -en 1. kényelmesség; la-kályosság 2. plur: -er kényelem, komfort; en våning med alla nutida ~er összkomfortos lakás ' bekvämlighetsinrättning -en, -ar (nyilvános) illemhely bekymmer bekymret, = gond, aggodalom, aggály, aggódás; bereda v. vålla ngn ~ gondot okoz vkinek; ha ~ för ngn aggódik vkiért; hans tillstånd väcker ~ állapota aggasztó; nu är även det bekymret över (för mig) most már megszabadultam ettől a gondtól is; dras med ~ gondokkal küzd bekymmer|fri -fritt gondtalan -full -t

gondtelt, gondterhelt, aggódó bekymmersam -t nyomorúságos; aggasztó, nyugtalanító; ha det ~t nyomorúságosan él bekymmerslös -t gondtalan bekymra I. vt 1. gondot okoz, aggaszt, nyugtalanít, bánt 2. átv érint, érdekel II. ~ sig 1. aggódik, nyugtalankodik (för v. över ngt vmiért, vmi miatt) 2. törődik (om ngt vmivel) bekymrad aggódó, gondterhelt, borús (fór v. över -ért, miatt); nyugtalan (för miatt)',göra ~ aggaszt, nyugtalanít

bekämpa harcol, küzd, hadakozik (ngn

v. ngt vki v. vmi ellen); leküzd bekänna -kände, -känt be- v. megvall, be- v. elismer; ~ färg színre színt ad (kártyajátékban); átv színt vall; átv: ~ kort nyílt kártyákkal játszik; ~ sig skyldig bűnösnek vallja magát; ~ sig till en lära egy tan hívének vallja magát

bekännelse -n, -r 1. be- v. megvallás,

be- v. elismerés; vallomás; avlägga en ~ vallomást tesz; bringa till ~ vallomásra bír 2. hitvallás; vallás -frihet -en vallásszabadság bekännelselös -í felekezeten kívülibelacka

belacka rég, tréf ócsárol, befeketít, gyaláz, megrágalmaz belackare -n, = rágalmazó, ócsárló belagd -lagt befedett, bevont; ~ röst fátyolos hang; ~ tunga lepedékes nyelv

belamra telerak, terhel; ~ minnet meg-

v. túlterheli az emlékezetét belasta megterhel (átv is); megrak; ker terhére ír; ~d med inteckningar jelzáloggal (meg)terhelt; orv: ärftligt ~d terheit

belastning -en, -ar 1. megterhelés; meg-rakás; techn terhelés 2. sp súly 3. orv terheltség bele -log, -lett kinevet, kigúnyol beledsaga (el)kísér; ~nde omständigheter

kísérő v. mellékkörülmények beledsagare -n, — kísérő beledsagarinna beledsagerska -n, -or kí-sérőnő

belevad udvarias, pallérozott (modorú), jól nevelt, előzékeny; en ~ man jó modorú v. társaságbeli ember, világfi belevenhet -en jó v. lekötelező modor helgare -n, == belga (ember) Belgien npr Belgium belgier -n, = belga (ember) belgisk -t belga belgiska -n, -or belga nő beljuga -ljög, -ljugit (meg)rágalmaz beiletristik -en szépirodalom belletristisk 4 szépirodalmi bellis -en, = v. -ar nov: százszorszép belopp -et, — összeg; till ett ~ av...

... összegben v. összegű belorysk -t belorusz

belysa -lyste, -lyst megvilágít (átv is);

megmagyaráz belysning -en, -ar (meg)világítás, fény;

átv magyarázat belysnings|anordning -en, -ar megvilágító berendezés -stolpe -n, -ar világító-v. lámpaoszlop belåna 1. elzálogosít, zálogba tesz v.

ad 2. zálogkölcsönt ad (ngt vmire) belåten -låtet (meg)elégedett -het -en (meg)elégedettség, megelégedés; till min ~ megelégedésemre, -elégedéssel belägen -läget elterülő, fekvő; huset är beläget vid floden a ház a folyó mellett fekszik; avsides ~ félreeső; en våning ~ mot söder déli fekvésű lakás -het -en fekvés, helyzet, elhelyezés

belägg -et, = előfordu!ás(i hely), adat, idézet, hivatkozás; (írásbeli) bizonyíték; vad har du för ~ för det? mivel akarod ezt alátámasztani? belägga -lade, -lagt 1. befed, burkol, bevon; beborít, ~ en gata med sten utcát kővel burkol (v. kikövez); ~ med bojor bilincsbe ver, megbilincsel 2. lefoglal; ellát; ~ en plats, ett rum egy helyet, szobát lefoglal; ~ eíi sjukhus med patienter egy kórházat ellát betegekkel 3. átv megterhel, sújt j (ki)ró (ngn vkire); jog: ~ med kvarstad zár alá vesz, lefoglal; ~ med skalf adóval sújt v. terhel 4. nyelv .(példákkal) igazol; formen är belagd före 1600 az alak előfordulása (már) 1600 előttről igazolható beläggning -en, -ar befedés, burkolás;

burkolat; lepedék (nyelven) belägra ostromol; átv megrohan, zaklat belägrare -n, = ostromló belägring -en, -ar ostrom(lás) belägrings {tillstånd -et ostromállapot ;/ör-klara en stad i ~ kihirdeti egy városban az ostromállapotot beläsen -låset beläst beläsenhet -en olvasottság beläst jártas az irodalomban, (aki sokat ? olvasott

beläte -t, -n képmás, kép; bálványkép:

efter sitt ~ saját képére belöna (meg)jutalmaz, megfizet (ngn för ngt vkit vmiért; vkinek vmiért) belöning -en, -ar jutalmazás, díjazás; jutalom, díj; till ~ jutalmul, jutalomként; utfästa en ~ för ngt jutalmat tűz ki vmire belöpa -löpte, -löpt v. -lupit: ~ sig titt ngt rúg v. felmegy vmennyire (összeg)s elér v. kitesz vmennyit bemanna személyzettel v. legénységgel ellát; ~ sig összeszedi v. megembereli magát, felbátorodik bemantla palástol, leplez, szépít; i ^é

form burkoltan bemedlad tehetős, módos, jómódú, vagyonos

bemyndiga meg- v. felhatalmaz; ~d över*

sättning jogosított fordítás bemyndigande -t, -n meg- v. felhatal* mazás

bemäktiga: ~ sig hatalmába kerít, birtokba vesz, elfog(lal)Untaid

bemäld -malt (fent)említett, nevezett bemänga -mängde, -mängt elkever, elegyít

bemärka -märkte, -märkt feljegyez, megjegyez, tudomásul vesz; ker: vars innehåll vi noga bemärkt amelynek tartalmát tudomásul vettük bemärkelse -n, -r jelentés, értelem; i ordets rätta ~ a szó valódi értelmében; i vidsträcktaste ~ a legtágabb értelemben -dag -en, -ar emléknap, emlékezetes nap

hemärkt ismert; figyelemre méltó, előkelő; göra sig ~ magára irányítja a figyelmet, kitűnik bemästra legyőz, leküzd; úrrá lesz (ngt vmin); ~ svårigheter legyőzi a nehézségeket

bemöda: ~ sig fáradozik (om ngt vmin); iparkodik, törekszik, igyekszik bemödande -/, -n erőfeszítés, fáradozás,

iparkodás, törekvés, igyekvés bemöta -mötte, -mött 1. bánik (ngn vki-vel); fogad; han blev väl bemött jól fogadták (őt) 2. megválaszol; válaszol (ngn vkinek; ngt vmire); megcáfol bemötande -t 1. bánás(mód); fogadtatás 2. (meg) válaszolás; megcáfolás; válasz; cáfolat

Isen -et, == 1. csont, [vkinek a] csontjai yi földi maradványai; (hal)szálka; gå v. skära genom märg och ~ velőkig hat; han är bara skinn och ~ csupa csont és bőr 2. lábszár; láb (tárgyé is); lägga ~en på ryggen (a) nyaka közé szedi a lábát, kereket old; taga till ~en megfutamodik, eliramodik; vända ~en i vädret hanyatt esik; o kinyújtózik, felfordul; med ~en i kors keresztbe tett lábbal; hjälpa ngn på egna ~ talpra segít vkit; åter komma på ~en újból talpra áll, felépül; rör på ~enl siess!, mozogj!; vara på ~en talpon van èena1: ~ en fisk halat kifiléz v. szäl-, kátlanít; —• hgs igek: ~ upp v. ui hgt tagol, taglal, boncolgat vmit bena21, s^-n, -or hajválaszték II. vt: ~ håret elválasztja a haját; ha håret ~t elválasztva viseli a haját ien|brott -et, = lábtörés, alszártörés; csonttörés -byggnad -en, -er csontváz, csontozat -fri -fritt csont v. szálka nélküli, szálkamentes

bengal -en, -er, bengalier -n, bengáliai

(ember) bengalisk -t bengáli(ai) bengaliska -n; -or 1. bengáli nő 2. bengáli nyelv ben|get -en, -getter tréf: csontváz; vara en ~ csupa csont és bőr (férfi v. nő) -glas -et, = tejüveg, csontüveg -hinna -n, -or csonthártya -hård -hårt csontkemény; átv sziklaszilárd benig -t 1. csontos; szálkás 2. sovány, kiaszott 3. átv bonyolult, nehéz, kényes, kemény ben |kläder plur nadrág -linda -n, -or lábszártekercs -mjöl -et, = csontliszt -pipa -n, -or orv: csöves csont -rangéi -ranglet, — csontváz -röta -n orv: csontszú

bensin -en benzin -dunk -en, -ar benzinkanna -flaska -n, -or „benzines üveg -tank -en, -ar benzintartály ben|skada -n, -or csontsérülés; lábszársérülés -skärva -n, -or csontszilánk bensol -en vegy: benzol ben {stomme -n, -ar csontváz -svärta -n,

-or csontszén,.....állati szén -ved -en

nov: kecskerágó benåda megkegyelmez; megajándékoz benådande -t, -n, benådning -en, -ar

megkegyelmezés benägen -näget 1. kész, hajlandó, hajlamos (för ngt vmire) 2. jóindulatú, jóságos, kegyes, szíves; emotseende Edert benägna svar szíves válaszát várva benämna -nämnde, -nämnt megnevez, elnevez; benämnt tal megnevezett v. konkrét szám be I or dr a 1. kat kirendel, vezényel; megparancsol, elrendel; han blev ~d att hålla sig redő parancsot kapott hogy álljon, készen 2. ker megbízást ad' (ngn vkinek), megbíz; megrendel, lehív (tételt) -ordrande -t 1. kai kirendelés, (ki)vezénylés; parancs 2. ker megbízás, (meg)rendelés; lehívás bepansra páncéloz, páncélzattal ellát bepansrad páncélozott, páncélos beprisa dicsér, dicsőít, magasztal beprövad kipróbált, bevált; en ~ vän

hű barát bepudring -en beporozás berama kitűz, meghatároz, -állapít berberis -en nov: borbolya bereda -redde, -rett (el)készít, előállít; ki-beredd

dolgoz; előkészít; techn kikészít; ~ ngn glädje örömet szerez v. okoz vkinek; ~ ngn svårigheter nehézségeket okoz vkinek; ~ ngn tillfälle alkalmat ad vkinek; ~ väg för ngn utat csinál vkinek; átv vkinek az útját egyengeti; ~ ngn till examen vizsgára előkészít vkit; ~ sig előkészül, felkészül, készül (fór v. på ngt vmire); ni måste ~ er på att legyen elkészülve arra hogy

beredd -rett kész; elkészült, felkészült; vara ~ på det värsta el van készülve a legrosszabbra; göra sig ~ för ngt elő-v. felkészül vmire; det var jag ~ på el voltam rá készülve, ezt vártam beredning -en, -ar 1. (el)készítés, előállítás, kidolgozás; előkészítés; techn kikészítés 2. (előkészítő) bizottság beredskap -en, -er készültség, készenlét; kat készültség(i alakulat); stå v. finnas v. vara i ~ készen v. rendelkezésre áll, készenlétben van beredskaps I tjänst -en, -er készültségi v.

készenléti szolgálat beredvillig -t kész, hajlandó; készséges,

szolgálatkész beresa -reste, -rest beutazik, bejár berest világlátott, aki sokat utazott berg -et, = 1. hegy; hegység; uppför ~et hegynek föl, felfelé; utför ~et hegyről le, völgynek, lefelé 2. kőzet, szikla -art -en, -er kőzet(fajta) -bana -n, -or hegyi pálya, hegyi vasút; berg-och dalbana hullámvasút -be&tigare -n, — hegymászó -bäck -en, -ar hegyi patak -fast sziklaszilárd, rendíthetetlen -fink -en, -ar áll: fenyőpinty. -folk -et, — hegyi nép, hegylakók; hegyi manók -grund -en, -er sziklás meder v. talaj -häll -en, -ar szikla(lap) -hälsa -n elpusztíthatatlan v. vasegészség bergig -t hegyes, bérces berg| kristall -en, -er hegyi kristály -land -et, -länder hegyvidék; hegyes vidék -landskap -et, = hegy(vidék)i táj -mästare -n, = bányamester -olja -n kőolaj, petróleum -pass -et, = hágó, hegyszoros -salt -et kősó bergs!akademi -(e)n, -er bányászati akadémia -bo -n, -r hegylakó -bruk -et bányászat, bányaipar -hantering -en bányaművelés, bányászat, bányaipar

-ingenjör [-seri-] -(e)n, -er bányamérnök

berg|sjuka -n hegyi betegség -sjö -n, -ar

hegyi tó, tengerszem bergs]kam -kammen, -kammar hegygerinc -kedja -n, -or hegylánc berg I skr ed -et, — hegyomlás, -csuszamlás -skreva -n, -or (hegy)hasadék, hegy-szakadék

bergs I kägla -n, -or hegykúp -lag -en, -er

bányavidék, -kerület bergsluttning -en, -ar hegyoldal, lejtő bergspass -et, = hágó, hegyszoros bergspets -en, -ar hegycsúcs bergs|platå -n, -er fennsík -rygg *en, -ar hegyhát, -gerinc -skola -n, -or bányásziskola; bányászati főiskola -topp -en, -ar hegycsúcs, -orom, -tető -trakt -en, -er hegyvidék; hegyes vidék berg I sträcka -n, -or, -sträckning -en, -ar

hegyvonulat, hegység bergsvetenskap -en bányaműveléstan berg|säker -t holtbiztos, egész(en) bizonyos (på ngt vmiben) -tagen -taget hegyi manó által elragadott, (a hegybe) elvarázsolt; átv [vmi által] megigézett -troil -et, — hegyi szellem v. manó, bányarém -uv -en, -ar buhu (bagolyfaj) -verk -et, — bánya, bányamű -vägg -en, -ar sziklafal -ås -en, -ar hegyhát, -gerinc, -vonulat beriden -ridet lovas(ított) berika (meg)gazdagít, gazdaggá tesz; v ^ sig meggazdagodik beriktiga helyesbít, kijavít, helyreigazít beriktigande -t, -n helyesbítés, kijavítás,

helyreigazítás Berings sund npr Bering-szoros berlinare -n, = berlini (lakos) berlinerblått indecl berlini kék (festék) berlinsk -t berlini

berlinska -n 1. plur: -or berlini nő 2*

berlini nyelvjárás berlock [-o-] -en, -er fityegő, csüngő

(óraláncon) bernhardin(er)munk -en, -ar cisztercita ... szerzetes

bero -rodde, -rott 1. ~ på alapul, nyugszik; függ (vkitől v. vmitől), múlik (vkin v. vmin); det ~r på vädret ez az időtől függ; så vitt på mig amennyiben raj tam múlik; låta det ~ på omständigheterna (ezt) a körülményektői teszi függővé; varpå ~r det? mitől függf beroende

ez?; det ~r på! (ez), attól függ!; nu det på, om ... most arról van szó (v. az a kérdés), vajon ... 2» låta frågan ~ függőben v. nyitva hagyja a kérdést; låta saken ~ annyiban hagyja (v. nem bolygatja) a dolgot; vi skall låta det ~ därvid ebben maradjunk, ne feszegessük v. firtassuk tovább (a dolgot)

beroende I. adj függő (av -tői); önállótlan; vara av ... függ ... -tői, rá van utalva .. .-re; ~ på omständigheter a körülményektől függően, a körülményekhez képest II. s: -t függés, függőség (av ngn vkitől); alárendeltség

berså -n, -er lugas

berusa lerészegít, leitat; megrészegít, -mámorosít; ~ sig leissza magát, becsíp, berúg; megrészegül, -mámorosodik, -ittasul berusad részeg, ittas; becsípett; mámoros; vara ~ av framgången megittasult a sikertől, fejébe szállt a siker berusande részegítő, mámorító; elragadó

beryktad 1. ismert, híres (för ngt vmiről; vmi által) 2. (illa) ~ hírhedt, rossz hírű; han har gjort sig illa ~ (ő rossz) hírbe hozta magát, hírhedtté vált

beråd indecl (ett): vara v. stå i ~ att... szándékozik v. szándékában van hogy ....; vara v. stå i ~ att gå menőben v. indulóban van; jag är i ~ om att jag skall göra det habozom (v. nem tudom) vajon megtegyem-e azt; efter mycket ~ sok töprengés után; göra ngt på eget ~ saját szakállára cselekszik vmit berått: med ~ mod szándékosan; jog előre megfontoltan beräkna számít, számításba vesz; számot vet, számol (ngt vmivel); kiszámít; beleszámít; (fel)becsül, értékel; jag vara framme kl. 9 úgy számítom hogy 9 órakor érkezem meg; detta hade man inte ~t ezt nem vették számításba, ezzel nem számoltak; hans tal var ~t på effekt beszédének a hatáskeltés voit a célja; detta var ~t

för dig ez neked voit szánva

beräknande (önzőén) számító beräkneüg -t kiszámítható; előrelátható

beräkning -en, -ar kiszámítás, számítás (átv is); számvetés, számolás; becslés; ~ av kostnaderna költségelőirányzat, -kalkuláció; en ungefärlig ~ hozzávetőleges számítás; ta med i ~en számításba v. figyelembe v. tekintetbe vesz; med ~ számításból; szándékosan, előrelátva; mot all ~ minden várakozás ellenére berätta elbeszél, (el)mesél, elmond (ngt för ngn vkinek vmit); ~ om sina äventyr kalandjairól mesél, elmeséli kalandjait; det azt beszélik, az a hír járja

berättare -n, = elbeszélő, mesélő; prózaíró

berättarförmåga -n elbeszélő tehetség

v. művészet berättelse -n, -r elbeszélés; beszámoló, jelentés (om ngt vmiről); avlägga ~ jelentést tesz, beszámol berätterska -n, -or elbeszélő v. mesemondó nő, írónő berättiga feljogosít, -hatalmaz (till ngt vmire)

berättigad (fel)jogosított, jogosult; jogos, indokolt, alapos; ~ till understöd -segélyre jogosult berättigande -t, -n feljogosítás, -hatalmazás; jog(osultság) beröm -römmet 1. dicséret; eget ~ luktar illa (az) öndicséret büdös; ge ngn ~ dicséretben részesít vkit; det länder honom till ~ ez dicséretére válik 2. (S: isk bizonyítványban:) med utmärkt ~ godkänd jeles (osztályzat), majdnem ötös; med ~ godkänd jó, négyes; icke utan ~ godkänd közepes, hármas

berömd -römt híres, nevezetes (för -ről); hírneves

berömlig -t dicséretes, dicséretre méltó; kitűnő (osztályzat), ötös (S: isk bizonyítványban) berömma -römde, -römt dicsér, dicsőít, magasztal (för ngt vmiért); ~ ngn omåttligt dicshimnuszokat zeng vkirŐI, agyba-főbe dicsér vkit; ~ sig dicsekszik (av ngt vmivel) berömmelse -n, -r dicsőség, hírnév; dicséret; sätta sin ~ i att dicsőségét abban keresi hogy, az a becsvágya hogy berömvärd -värt dicséretre v. elismerésre méltó, dicséretesberöra

beskedlig

beröra -rörde, -rört (meg)érint; (meg-) említ; illet, vonatkozik; bli illa v. obehagligt berörd av ngt kellemetlenül érinti vmi

beröring -en, -ar (meg)érintés; érintkezés, kapcsolat, összefüggés; komma i ~ med ngn kapcsolatba kerül vkivel

beröringspunkt -en, -er érintkezési pont;

átv közös érdeklődés(i terület) beröva elrabol; megfoszt (ngn ngt vkitől vmit; vkit vrnitől); ~ ngn talförmågan vkinek torkára forrasztja a szót; ~ sig livet öngyilkosságot követ el, megöli magát

besanna elismer, belátja (vminek az igazságát v. helyességét); megerősít, (be)igazol, bizonyít; tapasztal, megállapít; ~s (v. ~ sig) beigazolódik, igaznak bizonyul, megvalósul; min dröm har~ts(v.~t sig) megvalósult v (be-) teljesedett az álmom besatt [vmitől] megszállott; eszeveszett,

bolond, hóbortos bese -såg, -sett megnéz, -tekint, -szemlél,

szemügyre vesz besegla1 megpecsétel, -erősít; hans öde

var ~t megpecsételődött a sorsa besegla2 hajó beutazik, behajóz, hajón bejár

besegra legyőz, leküzd; sp megver besegrare -n, = győztes, [-nek a] legyőzője

besiktiga megtekint, -szemlél, -vizsgál;

szemrevételez, ellenőriz, átnéz besiktning -en, -ar szemrevételezés, ellenőrzés, vizsgálat; szemle besiktningsman -marmen, -män (műszaki) ellenőrző, szakértő besinna I. vt meggondol, -fontol, számításba vesz II. ~ sig 1. gondolkozik, fontolgat, mérlegel, habozik; utan att ~ sig megfontolás v habozás nélkül 2. meggondolja magát, véleményt változtat, észre tér; jag har ~t mig más belátásra jutottam besinnande -t meggondolás, -fontolás, mérlegelés; vid närmare ~ alapos megfontolás után besinning -en 1. eszmélet, öntudat; józan ész; förlora ~en eszméletét veszti; áiv nincs észnél, elveszti a fejét; kom-ma till ~ eszméletre tér, felocsúdik, észhez tér; bringa v väcka ngn till ~

észre térít vkit 2. meggondolás, -fon-tolás, mérlegelés besinnings|full -t meggondolt, -fontolt, higgadt, józan -lös -t meggondolatlan, -fontolatlan, oktalan -tid -en gondol-kozási idő, haladék besitta -satt, -suttit birtokol, bír; birtokában van (ngt vminek), van (vmije) besittning -en 1. birtoklás, birtokban tartás, bírás; i ngns ~ vkinek a birtokában; boken är i hans ~ a könyv az ő birtokában van; komma i ~ av ngt birtokába jut vmi; ta ngt i ~ birtokba vesz (v. elfoglal) vmit 2. plur -ar gyarmat, birtok; földbirtok besittningstagande -t birtokba vétel, el-fpglalás

besjunga -sjöng, -sjungit megénekel besjäla lelket v. életet önt (ngt vmibe);

áthat, átszellemít; lelkesít, fűt besk I. adj: -t keserű; áiv éles, kemény

II. s: -en, -ar o gyomorkeserű beskaffad alkatú, természetű, fajtájú, minőségű; annorlunda v olika ~ más(féle); så ~ ilyes- v olyasféle; ilyen, olyan; så ~ att olyan hogy; huru ~ milyen; så är världen ~ ilyen a világ

beskaffenhet -en álkat, állapot, természet; minőség, fajta; tulajdonság, jelleg; av sådan ~ olyan természetű v jellegű

beskatta 1.. megadóztat, adóval terhel 2. átv megkopaszt, -vág, -nyúz; kiaknáz; kifoszt, megdézsmál beskattning -en, -ar 1. megadóztatás 2. átv kifosztás, megdézsmálás; meg-vágás

beskattningsbar -t megadóztatható besked -et, = 1. válasz, felelet; utasítás; végzés, döntés; tájékoztatás, felvilágosítás; få ~ om ngt felvilágosítást v tájékoztatást kap vmiről; ge ngn rent ~ kereken megmondja vkinek az igazságot; átv tiszta vizet önt a pohárba; veta ~ tájékozva van (om -rol); det är inte något ~ med honom (o) maga sem tudja hogy mit akar; göra ~ för sig helytáll (magáért); med ~ alaposan, derekasan, rendesen beskedlig -t jóságos, szív(ély)es, szolgálatkész; szelíd, jámbor; i szerény; jó (-viseletű), engedelmes (gyermek), hajlítható, engedékeny; együgyű, naivbeskhet

ett ~t nöt o tökfilkó, balek, együgyű fráter

beskhet -en 1. keserű íz, keserűség 2*

plur: -er éles v. keserű kifakadás beskicka iechn megrak, -tölt; adagol, betáplál (ércei) beskickning -en, -ar 1. kiküldetés, delegálás. misszió; diplomáciai képviselet, követség ill. nagykövetség 2. techn berakás, adagolás, (be)tápiálás; (érc-) adag, elegy beskicknings |krän -en, -ar rakodódaru -råd -et, = követségi ill. nagykövetségi tanácsos

beskjuta -sköt, -skjutit lő, tüzel (ngt vmire), lövet, tűz alá vesz, ágyúz beskna megkeseredik beskriva -skrev, -skrivit 1. leír, ábrázol; ~nde geometri ábrázoló geometria 2. átv leír, megtesz, befut; planeterna beskriver elliptiska banor a bolygók elliptikus pályán keringenek beskrivning -en, -ar 1. leírás, ábrázolás; trotsa all ~ minden képzeletet felülmúl; över all ~ vacker leírhatatlanul szép 2. (személy)leírás; (étel)recept beskugga beárnyékol, beárnyal beskydd -et védelem, oltalom, menedék; pártfogás, védnökség; gondozás, támogatás; ta ngn i (sitt) ~ védelmébe v. oltalmába vesz vkit beskydda megvéd, -óv, védelmez, oltalmaz (för -tői); támogat, pártfogol beskyddare -n, = védő, védelmező, oltalmazó; pártfogó, védnök, patrónus beskyddarmin -en, -er leereszkedő arckifejezés (v. jóindulat) beskydd arskap -et pártfogás, oltalom,

védnökség beskylla -skyllde, -skyllt (ineg)vádol; szemére vet, felró (ngn för ngt vkit vmivel; vkinek vmit) beskyllning -en, -ar vád; szemrehányás,

vádaskodás be|skåda megnéz, -tekint; megszemlél, szemügyre vesz -skådan == (en) megtekintés, -szemlélés; vara utställd till allmän ~ közszemlére van kitéve v. kiállítva beskäftig -t elfoglalt, dolgos, szorgos,

buzgó, tevékenykedő beskällare -n, = tenyészcsődör

beskänkt becsípett, pityókos, spicces, boros

beskära1 -skar, -skurit 1. levág, le- v. megnyes, -nyír; metsz (pl fát) 2. lefarag, csökkent beskära2 -skärde, -skärt megajándékoz; (osztályrészül) juttat (ngn vkinek); min beskärda del osztályrészem; det var honom inte beskärt att mm adatott meg neki hogy beskärm -et beskydd beskärma oltalmaz, védelmez (för -tői); ~ sig panaszkodik; kesereg, siránkozik (över ngt vmire; vmin) beskärmelse -n, -r siratóének, sirám;

siránkozás, jajveszékelés, kesergés beskärning -en, -ar levágás; megnyesés, metszés (fáé); lefaragás, csökkentés beslag -et, = 1. techn vasalás, veret, foglalat 2. jog lefoglalás; elkobzás; zár alá vétel, zárlat; lägga ~ på ngt, ta(ga) ngt i ~ lefoglal, elkoboz, zár alá vesz vmit; igénybe vesz vmit; lägga ~ på ngns tid lefoglalja v. elrabolja vkinek az idejét -ta(ga) -tog, -tagit lefoglal, elkoboz, zár alá vesz, zárol; kat rekvirál -tagbar -t lefoglalható, elkobozható, zár alá vehető, zárolható beslut -et, = határozat, végzés; döntés; elhatározás; med ett raskt ~ gyors elhatározással; fatta ett ~ határoz, dönt, elhatározza v. eltökéli magát; fatta ~ otn ngt határozatot hoz (v. dönt) vmiről

besluta -slutade v. -slöt, -slutat v. -slutit (el)határoz, dönt; határozatot v. végzést hoz; ~ sig elhatározza v. elszánja magát (för ngt vmire); ~ sig för ngns förslag vkinek a javaslata mellett dönt

beslutanderätt -en a határozathozatal v

döntés joga besluten -slutet határozott, eltökélt, elszánt; han är fast ~ (o) szilárdan el van határozva beslut|för -mässig -t határozatképes beslutsam -t határozott, elszánt beslutsmässig -t határozatképes beslå -slog, -slagit 1. megvasal, verette! ellát; megpatkol 2, bevon, borít; bélel; - ngn med lögn hazugságon kap (v meghazudtol) vkit 3. hajó bevon és leköt (vitorlát) besläktad rokon, rokonságban levő; vara ™ med ngn rokonságban van vkivel beslöja el- v befátyoloz; elhomályosít;

átv elrejt, álcáz; ~d röst fátyolozott hang; med ~d blick fátyolos v. álmodozó tekintettel besman -et, = futósúlyos mérleg, gyorsmérleg

be|smitta megfertőz; átv bemocskol, beszennyez -smittelse -n, -r fertőzés, ragály; (átv) mocsok, szennyfolt besmörja -smorde, -smort meg- v. beken besolda(meg)fizet, díjaz; felbérel; zsoldot

fizet (ngn vkinek) be|spara 1. megtakarít; takarékoskodik (ngt vmivel) 2. megkímél (ngn ngt vkit vmitől) -sparing -en, -ar 1. megtakarítás; megtakarított pénz; tartalék; mina ~ar megtakarított pénzem 2. betét, passzé-rész (ruhán) be |spe ja kiles, kikémlel -spetsa: ~ sig pá ngt számít vmire, be van állítva (v. feni a fogát) vmire; erősen vár vmit, reménykedik vmiben -spisa (élelmiszerrel) ellát, étkeztet, táplál -spisning -en, -ar 1. ellátás (étellel), étkeztetés, táplálás 2. étkezőhelyiség (pl iskolában) -spotta [-o-] kicsúfol, kigúnyol -spottare [-o-] -n, = gúnyolódó -spruta (be)permetez, befecskendez, megöntöz bessemer|stål -et Bessemer-acél -ung -en,

-ar techn: Bessemer-körte best -en, -ar vadállat, bestia (átv is) bestialisk -t (vad)állati, állatias, bestiális bestick -et, = 1. műszer- v. szerszámkészlet; körzőkészlet; kirurgiskt ~ sebészeti műszerkészlet 2. evőeszközkészlet, evőeszközök 3. hajóhely, -pont; göra ~ megállapítja a hajó helyét

be|sticka -stack, -stuckit megveszteget; nde megvesztegető (átv is); megnyerő, -tévesztő, elkápráztató -stick-lig -t megvesztegethető, korrupt -stickning -en, -ar (meg)vesztegetés be|stiga -steg, -stigit megmász; felmászik, -száll, -megy (ngt vmire); tronen trónra lép; ~ sig till rúg v. felmegy [vmennyire] -stjäla -stal, stulit (meg-) lop; ellop (ngn pá ngt vkitől vmit) -storma (meg)ostromol; átV' megrohan, elhalmoz; ~ ngn med frågor kérdésekkel ostromol vkit -straffa megbüntet, -fenyít (för ngt vmiért) bestrida -stred v. -stridde, -stritt 1. átv megtámad, vitat, kétségbe von, (le-)

tagad; elvitat (ngn ngt vkitől vmit) 2. visel, fedez (pl költségeket) 3. ellát, betölt, visel (tisztséget); ~ undervisningen i historia történelmet tanít bestryka -strök, -strukit 1. beken, bevon; érint, végigsimít, súrol; ~ med smör vajjal megken, megvajaz; ~ lågt alacsonyan elrepül v. elsuhan (ngt vmi fölött) 2. kat tűz alatt tart, pásztáz, veret

be|stråla besugároz; beragyog, megvilágít -strö -strödde, -strött be- v. meghint, beszór, teleszór -stycka kat lövegekkel felszerel, felfegyverez bestyr -et, = tennivaló, elfoglaltság; ügy, feladat; vesződség, fáradság; ha ~ med ngt gondoskodik vmiről, el van foglalva (v. meg van bízva) vmivel

bestyra -styrde, -styrt csinál; gondja van, utánanéz (ngt vmire; vminek); foglalkozik, meg van bízvá (ngt vmivel); därmed har jag ingenting att ~ ezzel semmi dolgom sincs, ehhez semmi közöm; ~ om ngt gondoskodik vmirő! bestyreise -n, -r elnökség, vezetőség, rendező v. szervező bizottság (ünnepségé, kongresszusé) bestyrka -styrkte, -styrkt megerősít; igazol, hitelesít; bestyrkt avskrift hitelesített) másolat bestyrkande -t, -n megerősítés; igazolás, hitelesítés

bestå -stod, -stått I. vt 1. átv ki- v. megáll; ~ en examen megállja a helyét a vizsgán; ~ provet kiállja a próbát 2. (meg)fizet, viseli [vminek a] költségét; ~ ngn på ett glas fizet vkinek egy pohár italt; ~ sig med ngt megenged v. rendel magának vmit II. vi 1. létezik, fennáll, -marad, érvényben van 2. helytáll, kitart; kiáll, elbír (inför ngt vmit) 3. áll (av v. i ngt vmiből v. vmiben); en vecka ~r av sju dagar a hét 7 napból áll; vari skillnaden? miben áll a különbség? bestående meglevő, fennálló; [vmiből] álló; maradandó, tartós; állandó, változatlan, érvényben levő, jelenlegi; äga ~ värde maradandó értékű; bli ~ fennmarad bestånd -et, = 1. tartósság, állandóság; fennmaradás, -állás, lét(ezés); ha vbeståndsdel

äga ~ fennmarad, -áll, létezik 2. (fa-, állat ^állomány beståndsdel -en, -ar alkatrész; alkotórész

beställa -ställde, -ställt 1. (meg)rendel; ~ ngt av v. hos ngn megrendel v. csináltat vkinél vmit; ~ tid hos ngn

megállapodik vkivel az időpontban; komma som beställd a legjobbkor jön v. érkezik 2. rendben tart, gondoskodik [vmiről]; ellát; elintéz; ~ om sitt hus rendben tartja házatáját; hur är det beställt med den saken ? hogy áll ez a dolog?; det är väl beställt med honom jól megy sora; jól van; ha att ~ med ngn köze van vkihez beställning -en, -ar 1. (meg)rendelés; arbeta på ~ (meg)rendelésre dolgozik 2. állás, tisztség beställningsskrädderi -(e)t, -er mérték

utáni szabóság beställsam -t serény, buzgó, tevékeny, készséges; túlzottan szolgálatkész, túlbuzgó

bestämbar -t meghatározható, -állapítható

bestämd -stämt (meg)határozott, megállapított; átv szilárd; (meg)szabott; kitűzött; ~ artikel határozott névelő;

priser szabott árak; på den ~a dagen a kitűzött napon bestämma -stämde, -stämt meghatároz, -állapít; elhatároz, elrendel; megszab; kitűz; dönt (över ngt vmiről); ~ ngn till sin efterträdare kijelöl vkit utódjául; ~ villkoren megállapítja v. megszabja a feltételeket; de är bestämda för varandra (ők) egymásnak vannak teremtve; ~ sig för ngt elhatározza v. elszánja magát vmire bestämmande I. adj meghatározó, döntő, irányadó II. s: -t, -n meghatározás; elhatározás, elrendelés; megszabás; kitűzés; (el)döntés -rätt -en rendelkezési jog, a döntés joga bestämmelse -n, -r 1. határozat; döntés 2. rendelkezés, kikötés, előírás 3. rendeltetés, sors -ort -en, -er rendeltetési hely bestämning -en, -ar 1. meghatározás, -állapítás 2. tud ismertetőjel, attribútum 3. nyelv bővítmény (till ngt vminek a) bestämningsord -et, = nyelv bővítmény

bestämt adv határozottan; biztosan, bizonyosan; vitathatatlanul, kétségtelenül; närmare ~ pontosabban mondva

beständig -t állhatatos, kitartó; állandó, tartós; folytonos, folyamatos; v egy ellenálló (mot ngt vminek); összet utótag -álló (-> frostbeständig); ingenting varar ~t semmi sem tart örökké; för ~t örökre bestänka -stänkte, -stänkt meghint, bepermetez, befröcsköl, megnedvesít bestört zavart, zavarodott, ijedt, megdöbbent, elképedt; göra ~ megdöbbent [vkit], zavarba ejt, elképeszt bestörtning -en zavar, megdöbbenés,

-ütközés, elképedés, rémület besudla beszennyez, bepiszkít, bemocskol besutten -suttet vagyonos, jómódú besvara 1. megválaszol; válaszol, felel; ~ ett brev válaszol egy levélre 2. viszonoz; ~ ngns känslor vkinek az érzelmeit viszonozza be|svikelse -n, -r csalódás, kiábrándulás -sviken -sviket csalódott, kiábrándult; jag blev mycket ~ nagyon csalódtam

besvär -et, = 1. fáradság, fáradalom, fáradozás, vesződség; háborgatás, al-kalmatlankodás, zavarás; kellemetlenség, nehézség, baj; kärt ~ förgäves kárba veszett fáradság v* igyekezet; falla ngn till ~ nehezére esik (v. terhére van) vkinek; göra ngn ~ fáradságot v. bajt okoz vkinek; göra sig (v. ha) ~ med ngt fárad(ozik) v. vesződik v. bajlódik vmivel; gör dig inget ~ ne fáradj, ne fáraszd magad; göra sig ~ att komma hit idefárad; det är inte värt ~et nem éri meg a fáradságot, hiábavaló fáradság; inte vara rädd för ~ nem sajnálja a fáradságot; vara ngn till ~ zavar vkit, terhére van (v. alkalmatlankodik) vkinek 2. hiv panasz; fellebbezés; anföra ~ fellebbezést nyújt be) besvära I. vt fáraszt, háborgat, terhel, zavar; alkalmatlankodik, terhére van (ngn vkinek); röken ~r mig nem bírom a füstöt; får jag zavarhatom?, szabad?; får jag ~ om saltet ? szabad kérnem a sót?; får jag ~ er att komma närmare? megkérhetem hogy jöjjön közelebb?; ~d elfogódott, zavarban

5*besvärande

levő; med inteckning ~d fastighet jelzáloggal (meg)terhelt ingatlan II. ~ sig 1. fáradozik; vállal 2. panaszkodik, panaszt emel (hos ngn över ngt vkinek v. vkinél vmire v vmi miatt) besvärande I. adj fárasztó, zavaró, terhes; terhelő; ~ vittnesmål terhelő tanúvallomás II. s -t aikaímatlankodás, háborgatás be|svärja -svor -svurit 1. felesküszik, esküt tesz (ngt vmire); esküvel megerősít 2. könyörög (ngn vkinek)

3. (imperf: besvärj de) (varázsigével) felidéz v. kiűz; ~ onda andar gonosz szellemeket kiűz; ~ sjukdomar ráolvasással gyógyít betegségeket -svärjare -77, = szellemidéző, varázsló; ördögűző; ráolvasó (személy) -

svärjelse -n, -r szellemidézés; ördögűzés; ráolvasás

besvärlig -t fáradságos, terhes, keserves, bajos, nehéz; kellemetlen, kényelmetlen; alkalmatlan, unalmas; vara ~ för ngn terhére van (v. alkalmatlan) vkinek; det ~a i ngt vminek a kellemetlen volta (v. nehézsége) -het -en, -er fáradság, nehézség, baj; alkalmatlanság, kényelmetlenség besvärs|handling -en, -ar panaszbeadvány; fellebbezés(i irat) -mål -et, = fellebbezési (hatóság előtt levő) ügy -rätt -en panaszjog; fellebbezési jog -skrift -en, -er besvärshandling -tid -en, -er fellebbezési határidő besynnerlig -t különös, sajátságos, rendkívüli, furcsa, különc; en ~ prick O különös v furcsa alak beså -sådde, -sått bevet (földet), átv

be v telehint besätta -satte, -satt 1. ellát; díszít, szegélyez, bevon, (be)fed 2. lefoglal, elfoglal, megszáll; katonasággal v. legénységgel ellát 3. megtölt; sälen var besatt a terem tele v zsúfolva voit

4. betölt (állást); szerep(ek)et kioszt besättning -en, -ar 1. szegély (ruhán)

2. megszállás; helyőrség; legénység (hajón) 3. (állat)állomány 4. szereposztás

besättningstrupp -en, -er megszálló csapat besök -et, = látogatás; gå på ~ látogatóba megy; göra ett ~ hos ngn meglátogat vkit; jag hade ett ~ av honom 6 meglátogatott engem; vara på ~ hos ngn látogatóban v vendégség-

ben van vkinél; ett kärt ~ kedves vendég

be|söka -sökte, -sökt (meg)látogat; elmegy [vhová], felkeres; ~ föreläsningar előadásokat hallgat, előadásokra jár; ~ skola (som elev) iskolába jár; festen var fåtaligt besökt az ünnepségen kevesen voltak -sökande s 1. -t (meg-) látogatás 2. -n, = látogató, vendég -sökarantal -et a látogatók száma -sökare -n, = látogató, vendég -sökstid -en, -er látogatási idő besörja -sörjde, -sörjt gondoskodik (ngt v, om ngt vmiről); gondja van [vmire]; teljesít (pl. megbízást); elintéz bet11, s: -en, -ar (játék:) büntetéspénz; betét; játékpénz II. adj bli v. gå ~ elveszti a játszmát; nem jut ütéshez; átv nem sikerül neki; csődöt mond (pá ngt vmiben); han gick ~ pá den svåra uppgiften elvérzett a nehéz feladaton

bet2 s indecl. driva i ~ a legelőre hajt;

gå i ~ legel beta1 I. vi legel II. vt 1. lelegel 2. legeltet

beta21, vt aprít; ~ bröd i mjölk kenyeret aprít a tejbe II. s: -n, -or 1. o harapás, falat, darabka 2. átv lecke, rendreutasítás, figyelmeztetés; efter den e [jó] lecke után beta3 techn I. vt pácol; marat; csáváz, áztat II. s: -n, -or pác; marató(szer); csáva

beta4 -n, -or nov: répa betacka: ~ sig för ngt megköszön vmit, köszönetet mond vmiért; elhárít v. visszautasít vmit; jag mig! köszönöm szépen! (nem kérek belőle) beta(ga) -tog, -tagit 1. elvesz; megfoszt (ngn ngt vkitől vmit; vkit vmitől); ~ ngn lusten till ngt elveszi vkinek a kedvét vmitől 2. hatalmába kerít, elragad, elbűvöl, lebilincsel; ~s av fasa rémület fogja el betagen -taget elbűvölt, megigézett, elragadtatott (i-tol, által); vara ~ i ngn el van ragadtatva vkitől; szerelmes vkibe; bli ~ av ngn beleszeret v -bolondul vkibe betala -talade v. -talte, -tält fizet (ngn n»l vkinek vmit; till ngn vkinek); mpg» v kifizet; div (meg)lakol, fizet; en skuld adósságot kifizet v kiegyc nit;betalare

~ 10 kr. i höfer 10 korona pénzbírságot fizet; han är ar stånd att ~ fizetésképtelen; civ: ~ ngn for gammal ost megfizet vkinek, megtorolja vkin a régi sérelmet; han får ~ sitt lättsinne med livet könnyelműségéért életével (kell) lakolnia); ta (bra) betalt (jói) megfizetteti magát; vilja ha betalt pénzét követeli, pénzt akar látni; ~ sig kifizetődik; — hgs igek: ~ av lefizet, letörleszt betalare -n, = fizető betalbar -1 fizethető, fizetendő betalning -en, -ar (meg - v. ki)fizetés, kiegyenlítés; fizetség, fizetés; förfalla till ~ esedékes; vid utebliven ~ nem fizetés esetén; utan ~ ingyen, díjtalanul

betalnings|anstånd -et, = fizetési halasztás v. haladék -förmåga -n fizetőképesség -medel -medlet, — fizetőeszköz, fizetési eszköz -skyldighet -en, -er fizetési kötelezettség -termin -en, -er fizetési határidő,

esedékesség -vilikor -et, = fizetési feltétel bete1 -t, -n 1. legelő 2. legel(tet)és bete2 -t, -n csalétek bete3 -n, -ar agyar

bete4 -tedde, -tett: ^ sig viselkedik, [vmi-

lyen] magatartást tanúsít be|teckna 1. (meg)jelöl; jelez 2. nevez, minősít [vminek] 3. ábrázol, kifejez, jelképez -tecknande jellemző (för -re), jellegzetes -teckning -en, -ar megjelölés, meghatározás; jei(zés); kifejezés, elnevezés; jelkép beteende -t, -n viselkedés, magaviselet, -tartás

betes|hage -ny -ar (bekerített, fás) legelő

(-terület) -mark -en, -er legelő betfält -et, = répaföld beting1 [-ë'-] -en, -ar haió: (lánc- v. kötél-) bak

beting2 [-i1-] -et, = darabbér, akkord; arbeta på ~ darabbérben v akkordban dolgozik betinga 1. kiköt, (meg)követei; kerül [vmennyibe]; ~ sig ngt kiköt v. követel v. fenntart magának vmit 2. feltételez; függ (ngt vmitől); det ena det andra az egyik feltételezi a másikat; ~s av ngt vrninek a feltétele, vmitől függ

betingelse -n, -r feltétel; kikötés betingsarbete -t, -n akkordmunka

betitla címez, szólít, titulál betjäna -tjänade (v o, költ: -tjänte), -tjänt ki -v. felszolgál; kezel; det är jag inte betjänt med ezzel nem vagyok kisegítve, ezzel nem sokra megyek; ~ sig av ngt (fel)használ vmit betjäning -en 1. kiszolgálás, felszolgálás 2. (kiszolgáló)személyzet; rég cselédség betjäningsavgift -en, -er kiszolgálási díj betjänt -en, -er lakáj, inas, szolga betning -en, -ar pácolás; maratás; csává-

zás, áztatás betodling -en répatermelés betona hangsúlyoz; átv kiemel, aláhúz; ~d hangsúlyos; összet utótag [wmWytn] jellegű, beállítottságú betong [-o1-] -en beton; armerad ~ vasbeton -blandare -n, = betonkeverő gép -bro -n, -ar betonhíd betoning -en, -ar I. hagsúlyozás; kiemelés 2. hagsúly, nyomaték betplockare [-o-] -n, = répaszedő betrakta (meg)szemlél, (meg)néz, -tekint, szemügyre vesz; megvizsgál; tekint [vminek]; om man saken närmare ha közelebbről megvizsgáljuk az ügyet betraktande -t megszemlélés, -nézés, -tekintés; tekintet; komma i ~ számba v. tekintetbe jön; ta i ~ a) szemügyre vesz, megnéz; b) tekintetbe v. figyelembe vesz; i ~ av ngt figyelembe véve vmit, tekintettel vmire betraktelse -n, -r i. megtekintés, -szemlélés 2. szemlélődés; elmélkedés, meditáció; szemlélet; anställa ~r över ngt elmélkedik vmiről -sätt -et, — szem!élet(i mód), nézőpont be|tro -trodde, -trott: ~ ngn med ngt megbíz-vkit vmivel, rábíz vkire vmit -trodd -trott megbízható, meghitt, bizalomra méltó; igénybe vett, megbízott; vara ~ med en uppgift meg van bízva egy feladattal be|tryck -et nehézség(ek); nyomás; szorult helyzet, szorultság; szűkösség, ínség; nyomottság, levertség -tryckt el- v. lenyomott; nyomasztó; bajban levő, szorongatott; nyomott, levert; leva i ~a omständigheter nyomasztó v. nehéz körülmények között él be]trygga biztosít, biztonságot nyújt; en ~d existens biztos megélhetés -tryggande I. adj megnyugtató, kielégítő II. s: -t biztosításbeträda

beträda -trädde, -trätt 1. (rá)lép, felmegy, -lép (ingt vmire); förbjudet att ~ gräsmattan a pázsitra lépni tilos; ~ scenen v. tiljan színpadra lép; színi pályára lép 2. rajtakap; ~ ngn med lögn hazugságon kap vkit be|träffa átv illet; varf mig ~r ami engem illet -träffande 1. praep .-re vonatkozólag, -1 illetőleg, . ,-nek a tekintetében v. tárgyában 2, illető, szóban forgó beträngd -trängt -•» betryckt bets -en, -er techn: pác(anyag); vegy

marató, etető, marószer betsel betslet, = kantárzat, kantár betsla (fel)kantároz; - hgs igek: ~ av lekantároz, kifog; ~ på felkantároz betsning -en, -ar asztalos: pácolás; pác betsocker [-o-] -sockret répacukor bett -et, = 1. harapás, csípés 2. él (pl.

késé) 3. fogazat; fogsor 4. zabla bettla koldul bettlare -n, = koldus bettieri -(e)t koldulás, kéregetés bettlerska -n, -or koldusasszony be|tunga megterhel; átv nyom, terhel -tungande nyomasztó, terhes; súlyos

be|tvinga -tvang, -tvungit legyőz, leküzd; úrrá lesz (ngt vmin); leigáz -tvingare -n, = legyőző, hódító; elnyomó, leigázó

betvivla kétségbe von; kételkedik (ngt vmiben)

be|tyda -tydde, -tytt jelent; jelentősége van, fontos; vad skall detta mit jelentsen ez?; inte ha något gott att ~ semmi jót sem jelent -tydande jelentős, jelentékeny; kiváló, tekintélyes; fontos, lényeges betydelse -n, -r 1. jelentés, értelem; i egentlig ~ tulajdonképpeni v. valódi értelemben 2. jelentőség, fontosság; vara av ~ nagy fontosságú, jelentős -full -t jelentőségteljes, jelentős; fontos -lös -t jelentéktelen, nem jelentős v. fontos -skiftning -en, -ar jelentésárnyalat, jelentésbeli különbség betydenhet -en jelentőség, fontosság betydlig -t betydande betyg -et, — 1. igazolvány, igazolás; bizonyítvány (isk is); tanúsítvány 2. isk osztályzat, (érdem)jegy; högsta *~et a legjobb (érdem)jegy

betyga 1. bizonyít, igazol, tanúsít 2. hangoztat, erősít; biztosít (ngn ngt vkit vmiről) 3. kifejez; ~ sin glädje kifejezi örömét

betygs | avskrift -en, -er bizonyítványmásolat -bok -en, -böcker isk: tanulmányi értesítő, ellenőrző könyvecske -kollegium -kollegi\et, -er osztályozó konferencia -summa -n, -or az érdemjegyek v. osztályzatok összege

betygsätta -satte, -satt osztályoz, értékel; minősít, megítél

be|täcka -täckte, -täckt 1. (be)fed, (be- v. el)takar 2. áll fedez; meghág, párzik 3. fedez (költséget) 4. kat fedez; ~ återtåget fedezi a visszavonulást -täckning -en, -ar 1. befedés, betakarás; burkolat, takaró 2. ált meghágás; há-gatás, fedeztetés, pároztatás 3. kat fedezék; fedezet; ta ~ fedezékbe vonul, fedezi magát

be|tänka -tänkte, -tänkt meggondol, -fontol, mérlegel, fontolóra v. figyelembe vesz; ~ sig gondolkozik, töpreng, fontolgat -tänkande -t, -n 1. meggondolás, -fontolás, töprengés; habozás; dra(ga) i ~ att megfontolás tárgyává teszi (v. habozik) hogy .; ta i ~ fontolóra v. tekintetbe vesz, mérlegel; utan ~ habozás nélkül 2. jelentés, (szak)vélemény -tänketid -en gondolkodási idő, haladék; -tänklig -t nyugtalanító, súlyos, aggasztó, kritikus; merész, meggondolandó; -tänk-lighet -en, -er aggodalom, aggály, habozás; kétely, kétség; hysa ~er aggályai v. kételyei vannak; kifogásol (mot ngt vmivel szemben; vmit); -tänksam -t meggondolt, -fontolt; óvatos, körültekintő; habozó, aggá-lyoskodó -tänkt: vara ~ på ngt gondol vmire, gondolkodik vmin; vara ~ pá att göra ngt azon töri a fejét hogy vmit tegyen, szándékozik vmit tenni

be|undra (meg)csodál, (meg)bámul; rajong (ngn vkiért) -undran = (en) csodálat, bámulat -undransvärd -värt csodálatra méltó, csodálatos, bámulatos -undrare -n, — csodáló, bámuló, tisztelő, hódoló (férfi) -undrarinna -n, -or csodáló, bámuló, tisztelő, hódoló (nő)

be]vaka 1. őriz, szemmel tart; őrködikbevakning

71

bibana

(ngt vmin) 2. felügyel (ngn v. ngt vkire v. vmire); megfigyel 3. érvényesít, megvéd (jogigényt); ~ sina rättigheter megvédi v. érvényesíti jogait; jog: ~ en fordran követelését bejelenti -vakning -en, -ar 1. őrzés, őrködés 2. őrizet; felügyelet; kat őrség; ställa under ~ őriztet, felügyelet alá helyez 3. érvényesítés, megvédés (jogigényé) -vakningstjänst -en, -er biztonsági v. őrszolgálat bevandrad jártas, járatos, tapasztalt; vara ~ i ngt jól ismer vmit, jártas v. tájékozott vmiben bevara (meg)őriz, megtart; megóv, -véd (ngn för ngt vkit vmitől); Gud bevare (oss för detta) / Isten ments(en) v. óvjon (minket attól)!; bevare mig väll Isten ments!, szó sincs róla! bevars interj o Isten őrizz v. ments!; ja

~l hát persze!, természetesen be| vattna (meg)öntöz -vattning -en (még-) öntözés -vattningssystem -et, = öntözőrendszer beveka -vekte, -vekt meghat, -indít, -lágyít; ~ ngn till ngt rábír v. rávesz vkit vmire; till tårar könnyekig meghatódik -vekande megható, -indító; nyomatékos, sürgető; ~ skäl nyomós okok; i ~ ordalag megható szavakkal -vekelsegrund -en, -er indítóok, indíték; áiv rúgó, hajtóerő be [vilja engedélyez, jóváhagy; megad, -szavaz (pl. hitelt); megenged (ngn ngt vkinek vmit); ~ en begäran kérést teljesít -villning -en, -ar (országgyűlés által megszavazott) rendkívüli adó

bevinga szárnyakat kölcsönöz v. ad; ~de

ord szállóigék bevis -et, = 1. bizonyíték, érv (pá ngt vmire v. vminek a); framlägga ~ för ngt vmire bizonyítékot szolgáltat v. felhoz; i brist på ~ bizonyítékok hiányában 2. hiv igazolvány, igazolás, bizonyítvány, tanúsítvány 3. bizonyság, próba, [vminek a] (tanú)jel(e); han gav mig ständiga ~ på vänskap állandó tanújelét adta barátságának bevisa 1. (be)bizonyít, kimutat ja.(vminek a) helyességét 2. tanúsít, tanújelét adja (ngt vminek); han har ~t mig en stor tjänst nagy szolgálatot tett nekem

bevis If öring -en, -ar bizonyítás, érvelés

-kraft -en bizonyító erő bevislig -t (be)bizonyítható, kimutatható (adv: ~en) bevismaterial -et, = v. -ier bizonyítási

anyag; tárgyi bizonyíték bevisning -en, -ar 1. bizonyítás, érvelés 2. bizonyíték; jog '.förebringande av ~ a bizonyítékok bemutatása, a bizonyítás eszközlése bevista jelen van, részt vesz (ngt vmin);

~ en fest részt vesz egy ünnepélyen bevittna 1. tanúsít, igazol, hitelesít; megerősít 2. ~ ngt (szem)tanúja vminek, jelen van vmin bevuxen -vuxet benőtt; ~ med gras

fűvel benőtt, gyep borította bevåg: på eget ~ saját elhatározásából v. szakállára, önként; önhatalmúan, önkényesen

bevågen -våget jóindulatú, kegyes; om lyckan är mig ^ ha a szerencse kegyes hozzám -het -en jóindulat, kegy bevänt: det är inte mycket ~ med hans flit az ő szorgalma nem sokat ér; hur är det ~ med den saken ? hogy áll az a dolog?

beväpna felfegyverez, -vértez; felszerel, ellát; ~ sig felfegyverkezik; felszereli v. felvértezi magát bevärdiga méltat (med ngt vmire); inte ~ ngn med ett svar válaszra sém méltat vkit

beväring -en 1, felfegyverzés, -szerelés 2. hadköteles legénység, tartalék 3. újonc, katona; exercera ~ tényleges katonai szolgálatát teljesíti beväringsvisa -n, -or katonadal, -nóta beväxt -»- bevuxen bi1 -(e)t, -n áll: méh bi2 adv 1. stå bi kitart, állja a sarat, megállja a helyét 2. stå ngn bi mellette áll vkinek [vmiben], segít v. támogat vkit; (->-biståå) 3. hajó: lägga bi vitorlá(ka)t visszásra fordít, csökkenti a sebességet, leáll, lelassít 4. összet előtag mellék-, másod-, al-; külön-; titkos

blaccent -en, -er nyelv: mellék- v. másodhangsúly biavel -n méhtenyésztés, méhészet bi|avsikt -en, -er hátsó gondolat, titkos szándék, mellékgondolat -bana -n, -or mellék- v. szárnyvonalbibehålla

bibehålla -höll, -hållit megtart, -őriz; fenntart; ~ sin ungdomlighet megőrzi fiatalosságát; vara väl bibehållen jól van konzerválva, jól tartja magát (személy); jó állapotban van (tárgy); ~ sig meg- v. fennmarad, megőrződik; färgen har bibehållit sig bra a festék jól tartott bibehållande megtartás, -őrzés, fenntartás

bibel -n, biblar biblia -forskning [-o-] -en, -ar bibliakutatás -papper -papperet, = bibliapapír -språk -et, = 1. a biblia nyelve; bibliai nyelv(ezet) 2. bibliai mondás v. idézet, szentíráshely -översättning -en, -ar bibliafordítás bibetydelse -n, -r mellékjelentés bibliografi -(e)n, -er bibliográfia, könyvészet

biblio|tek -et, = könyvtár -tekarie -n, -r

könyvtáros biblisk -t bibliai, biblikus bibringa -bragte, -bragt (meg)ad; közöl; megtanít, -értet, elfogadtat (ngn ngt vkinek vmit; vkivel vmit; vkit vmire; vkivel vmit); ~ ngn kunskaper ismereteket nyújt vkinek (v. közöl vkivel); ~ ngn en uppfattning elhitet vkivel bida vár (ngt vmire), megvár, kivár bidan = (en) várás, várakozás bidevind adv hajó: ligga v segla ~ szélben fekszik, jó széljel vitorlázik bijdrag -et, = járulék, hozzájárulás, szubvenció; (anyagi) támogatás, adomány; segély; közreműködés;. lämna ~ i pengar pénzbeli hozzájárulást v. segélyt nyújt; lämna ~ till en tidning cikket ír egy újságba -dra(ga) -drog, -dragit hozzájárul, adakozik; elősegít (till ngt vmihez; vmire; vmit); vara en bidragande orsak till att ez is egyik oka annak hogy bidrottning -en, -ar méhkirálynő bifall -et, = 1.

jóváhagyás, beleegyezés, hozzájárulás; ge sitt ~ åt v. till ngt hozzájárul vmihez, beleegyezik vmibe; utan föräldrarnas ~ szülői beleegyezés nélkül 2. helyeslés, tetszésnyilvánítás); ge sitt ~ till känna tetszését nyilvánítja; röna v. vinna ~ tetszést arat bifalla -föll, -fallit jóváhagy, beleegyezik, hozzájárul; ~ en ansökan kedvezően intéz el egy kérvényt, helyt ad egy kérésnek; bifalles! engedélyezve l

bifalls]rop -et, = zajos tetszésnyilvánítás v. helyeslés -sorl -et a helyeslés moraja, tetszésmoraj -storm -en viharos tetszésnyilvánítás, tapsvihar -yttring -en, -ar tetszésnyilvánítás, a tetszés jele biff -en, -ar 1. (szeletben sütött) marhapecsenye, bifsztek 2. darált húsból készített étel -stek -en, -ar biff 1 biflod -en, -er mellékfolyó bifoga (hozzá)csatol, mellékel; härmed ~s räkningen a számla mellékelve; ~t översänder vi csatoltan megküldjük

bifråga -n, -or mellékes v. másodrendű kérdés

biförtjänst -en, -er mellékkereset bigami -(e)n kettős házasság; kétnejű-

ség ill. kétférjűség, bigámia bigata -n, -or mellékutca bigott [-o'-] vakbuzgó; álszent, szentes-kedő

bigotteri f-o-] -(e)t, -er vakbuzgóság; ál-

szentesség, szenteskedés bigård -en, -ar méhes bihang -et, — függelék; pótlék, kiegészítés, toldalék; melléklet (till en tidskrift folyóiraté); orv: maskformiga ~et a féregnyúlvány biinkomst [-o-]-en, -ermellékjövedelem, -kereset

bijouterier [bisu-] plur divatékszerek,

csecsebecsék bikarbonat -et v. -en bikarbonát, hidro-karbonát

bikt -en, -er gyónás; avlägga ~ meggyónik; motta ngns ~ (meg)gyóntat vkit; ~ens insegel gyónási titok bikta 1. ~ (sig) gyónik, meggyónik; meg- v. bevall (för ngn vkinek) 2. (meg)gyóntat bikt|barn -et, = gyónó -fader -n, -fäder gyóntató(atya) -stol -en, -ar gyóntató-szék

bikupa -n, -or méhkas, kaptár

bil -en, -ar autó, gépkocsi; köra ~

autót vezet bila1 o I. vt autón szállít II. vi autón

utazik, autózik bila2 -n, -or bárd, szekerce; fejsze, balta bilaga -n, -or melléklet (irathoz, újsághoz), csatolmány bilburen -buret motoros, motorizált, gépesített

bild -en, -er 1. kép; ábra 2. jelkép;bilda

73

binda

han år en ~ av själva hälsan maga a megtestesült egészség 3. szókép, metafora; tala i ~er képletesen beszél bilda I. vt képez, alakít; létrehoz, alapít; alkot; művel, nemesít, nevel II. ~ sig képződik, kialakul, keletkezik; képezi magát, művelődik; ~ sig en uppfattning véleményt alkot magának bildad képzett, művelt bildande képző, alakító; nevelő; de ~

konsterna a képzőművészetek bildbar -t alakítható, képezhető; művelhető

bilderbok -en, -böcker képeskönyv bild(er)ga!!eri -(e)t, -er képcsarnok, -tár bildgåta -n, -or képrejtvény bildjhuggare -n, — szobrász -huggarkonst -en szobrászművészet, szobrászat -huggeri -(e)t szobrászat; szobrászműhely -inställning -en, -ar foto a kép élesre állítása

büdlig -t kép(let)es, jelképes, átvitt; i ~ betydelse átvitt értelemben, képletesen bildning -en 1. képzés, alakítás; (kialakulás; létrehozás, alapítás; megalkotás 2. plur: -ar alakulat, képződmény 3. képzettség, műveltség, kultúra; en man med ~ művelt férfi; vara under ~ alakulóban van bildnings|anstalt -en, -er oktatási intézmény, képzőintézet -grad -en, -er képzettségi v. műveltségi fok -törst -en művelődési vágy bild|ordbok -en, -böcker képes szótár -rik

-i képekben gazdag v. bővelkedő bild I skrift -en, -er képírás -skön -t gyönyörű szép -snidare -n, = faszobrász, képfaragó -språk -et, = képes beszéd -stod -en, -er szobor -telegraf -en, -er képtávíró

bil I däck -et, — gépkocsiabroncs-köpeny -färd -en, -er gépkocsitúra, autóút, -kirándulás -glasögon [-o-] plur autószemüveg, porszemüveg bilism -en automobilizmus bilist -en, -er autós, autótulajdonos, gépkocsivezető biljard -en, -er billiard -boll [-o-] -en, -ar

billiárdgolyó -kö -n, -er dákó biljett -en, -er 1. jegy; menetjegy; belépőjegy; en II klass ~ (egy) másodosztályú jegy; ~ till S. tur och retur menettérti jegy S.-ba; lösa ~ till U

jegyet vált U.-ba 2. levélke -försäljare

-n, = jegyárusító; vasút jegy pénztáros -kontor -et, — menetjegykiadás; jegypénztár (pl. színházi) -lucka -n, -or (menet)jegypénztár(-ablak) -pris -et, = menetjegy ára, menetdíj; belépődíj, helyár biljettång (elv.. biljett-tång) -en, -tänger

jegylyukasztó biljon -en, -er billió biljud -et, — mellékzörej bil[krock [-o-] -en, -ar o autóösszeütközés -kö -n, -er (hosszú) autósor bill -en, -ar ekevas, szántóvas billig -t 1. méltányos, igazságos 2. olcsó; mérsékelt; köpa till ~t pris olcsón vásárol; komma alltför ~t ifrån en sak könnyen megússza a dolgot -het -en

1. méltányosság, igazságosság 2. olcsóság

billighets|resa -n, -or mérsékelt árú utazás -skäl: av ~ méltányossági okokból -upplaga -n, -or olcsó kiadás billigtvis adv méltányosan, illően billion -en, -er biljon bil|mekaniker -n, — autószerelő; -märke -t, -n autómárka -olycka -n -or autóbaleset, autószerencsétlenség -ring -en, -ar gépkocsiabroncs -station -en, -er taxiállomás biltog -t törvényen kívüli, kitaszított;

számkivetett, száműzött billtrafik--en gépkocsiforgalom -tur -en, -er autótúra, -út (utazás) -väg -en, -ar gépkocsi- v autóút -ägare -n, = gép-kocsi- v autótulajdonos, autós bi|lägga -lade, -lagt 1. mellékel, csatol

2. elsimít, elintéz, kiegyenlít (pl. ellentétet) -läggande -t elsimítás, elintézés, kiegyenlítés

binamn -et, — gúnynév, csúfnév, ragad-ványnév

binda I. s. -n, -or 1. kötés 2. havikötő II. vt, vi: band, bundit köt, meg- v. odaköt (vid ngt vmihez), leköt; kötelez; (meg)kötöz; nyomd kiköt, körülköt; ~ ngn till händer g ch fötter kezét lábát megkötözi vkinek; ~ dammet megköti a port; detta lim binder bra ez az enyv jól köt; ~ sig (le)köti magát (vid -hez); (el)kötelezi magát (för ngt vmire) III. (hgs igek:) ~ fast oda- v hozzá- v. megköt(öz); ~ för ögonen på ngn beköti vkinek a szemét; ~ igen beköt(öz); ~ ihop összekötöz; ~ inbindande

böcker könyveket (be)köt; ~ om újra beköt, átköt; körülköt(öz); ~ till hozzá-köt(öz); ~ upp felköt(öz); ^ över ett stycke tyg över ngt egy darab szövetet köt vmi fölé (v. vmire) bindande kötelező, meggyőző, nyomós; ~ bevis kétségbevonhatatlan bizonyíték; ha ~ kraft kötelező erejű bindehinna -n, -or orv: kötőhártya bindel -n, -bindlar kötés, pólya binde|medel -medlet, = kötőanyag -ord -et, == kötőszó -streck -et, — kötőjel

bind|galen -galet o kötözni való bolond -garn -et, — zsineg, madzag, spárga bindning -en, -ar kötés (tex, vegy is); meg- v. oda- v, felköt(öz)és; (si)kötés; ~ av en'bok egy könyv bekötése bind|sula -n, -or talpbélés (cipőé)

-väv -en orv: kötőszövet bingbång interj bim-bam binge -n, -ar 1. láda 2. halmaz, rakás; köteg

binjure -n, -ar mellékvese binnikemask -en, -ar szalag- v. galandféreg

binäring -en, -ar 1. mellékipar(ág), másodrendű gazdasági ág 2. mellékfoglalkozás bio -n o mozi; gå på ~ moziba megy

-biljett -eri, -er mozijegy biodlare -n, = méhtenyésztő, méhész biograf -en, -er 1. filmszínház, mozgóképszínház,

mozi 2. életrajzíró -duk -en, -ar vetítővászon (moziban), mozivászon -föreställning -en, -ar mozielőadás

biojgrafi -(e)n, -er életrajz -grafisk -t

életrajzi

biokemi -n biokémia, életvegytan bio|log [-ö'g] -en, -er biológus -logi [-lo-] -(e)n biológia, élettudomány -logisk -t [-lö!-] biológiai, élettudományi bi|omständighet -en, -er mellékkörülmény -person -en, -er mellékalak, -személy; statiszta -produkt -en, -er melléktermék -roll [-o-] -en, -er mellékszerep -sak -en, -er mellékes v. jelentéktelen dolog, másodrendű ügy bisam -en 1. pézsma 2. pézsmapocok-prém -råtta -n, -or áll: (fakó) pézsmapocok

bisarr -t furcsa, különös, szeszélyes, bizarr bisats -en, -er mellékmondat

bisittare -n, = ülnök biskop [-o-] -en, -ar püspök biskopinna [-o-] -n, -or prot: püspökné,

a püspök felesége biskoplig [-o-] -t püspöki biskops|döme [-o-] -t, -n püspökség (területe); katol egyházmegye -mössa -n, -or püspöksüveg -säte -t, -n püspöki székhely biskvi -(e)n, -er 1. cukros mandulás

sütemény 2. biszkvitporcelán biskötsel -n méhtenyésztés, méhészet bismak -en mellékíz, utóíz; átv árnyalat

bisonoxe [-ön-] -n, -ar bölény, bizon bisp -en, -ar o biskop bispringa -sprang, -sprungit segít, segítségére van v. siet (ngn vkinek) bissera szinh (meg)ismételtet, újrázta t;

megismétel, -újráz bister -t szigorú, zord, rideg; komor, mogorva; ~ köld csípős hideg; ~ vind metsző szél; bistra tider zord idők bisträcka -sträckte, -sträckt segítségére van (ngn vkinek), segít; ~ ngn med pengar pénzzel kisegít vkit bi]8tå -stod, -stått segít, támogat, felkarol, melléáll; ~ ngn med råd och dåd szóval és tettel segít vkin; lyckan står den djärve bi a bátrakat segíti a szerencse -stånd -et segítség, segély, támogatás; lämna ngn ~ segít (v. segédkezet nyújt) vkinek -ståndspakt -en, -er segélynyújtási egyezmény bisvärm -en, -ar méhraj bisyssla -n, -or mellékfoglalkozás bi|sätta -satte, -satt a Jialottasházba v. hullaházba szállít, a ravatalozóban elhelyez -sättning -en, -ar a halottasházba v hullaházba szállítás; temetés

bit -en, -ar darab, falat; en ~ bröd egy darab v. falat kenyér; fem ~ar socker öt kocka cukor; gå i ~ar darabokra törik; slå i -ar darabokra tör; o han är inte en ~ bättre än jag egy cseppet sem jobb mint én bita bet, bitit I. vt (meg)harap, megmar; (meg)csíp, -szúr; vág; kölden biter genom märg och ben a hideg a velőkig hat; kniven biter ej på det ezt nem fogja a kés; honom biter ingenting på semmi sem hat reá, átv vastag bőre van; ~ huvudet av skammen félretesz min-bitande

den szégyenérzést, egy csöppet sem szégyell v. restell vmit; átv: ~ i gräset a fűbe harap; a rövidebbet húzza; csődöt mond; átv: ~ i det sura äpplet lenyeli a keserű pirulát (v. a békát); ~ sig i läppen ajkába harap; ~ sig i läppen för att inte skratta magába fojtja a nevetést; ~ sig i tungan megharapja a nyelvét; ~ sig in i ngt bele-eszi magát vmibe; ~ på kroken ráharap a horogra II. (hgs igek:) ~ av le-v. elharap; ~ av en tand [harapás [-közben]-] {+köz- ben]+} kitöri egy fogát; ~ av ngn félbeszakít, leint, kurtán elintéz vkit; ~ sig fast i ngt fogaival belecsimpaszkodik vmibe; ~ sig fast vid ngt makacsul ragaszkodik vmihez; ~ ifrån sig nyomban visszavág, nem marad adós a válasszal, (jól) megfelel [vkinek]; ~ igenom át- v. keresztülharap; ~ ihjäl agyonharap, -mar; ~ ihop tänderna összeszorítja a fogát; ~ itu ketté- v. szétharap; ~ sönder tänderna på ngt beletöri a fogát vmibe; ~ till bele- v megharap

bitande harapós, szúrós, csípős (átv is);

~ köld metsző hideg bitanke -n, -ar hátsó v. mellékgondolat bitas bets, bitits harap, mar; csíp, szúr; egymást harapják v. marják; hunden bits a kutya harap(ós); han är inte god att ~ med vele nem jó kukoricázni biton -en, -er 1. zene mellékhang 2. mel-

lékzönge 3. nyelv mellékhangsúly bi|träda -trädde, -trätt 1. segít(séget nyújt) (ngn vid ngt vkinek vmiben), közreműködik; ~ ngn vid en rättegång bíróságon képvisel vkit 2. helyesel; csatlakozik (ngn vkihez); ~ ett förslag egy javaslathoz csatlakozik; jag biträder er mening osztom az ön véleményét -trädande kisegítő, segéd-; ~ lärare segédtanító -trade -t, -n 1. segítség, segély; közreműködés 2. segítő(társ), asszisztens; segéd, elárusító, alkalmazott; juridiskt ~ jogi v. perbeli tanácsadó bitsocker -sockret kockacukor bitter -t keserű; átv keserves; csípős, éles; elkeseredett; ~ förlust fájdalmas veszteség; en ~ kamp elkeseredett harc; ~t skämt rossz tréfa; ~ nöd nagy ínség; bittra tårar keserű könnyek;

gråta ~t keservesen sir; o inte det

~sta egy csöppet sem, egyáltalán nem

bitteriigen adv keservesen bitter|ljuv -t kesernyés-édes -mandel -n keserűmandula -salt -et keserűsó -vatten -vattnet keserűvíz bittida, o bitti adv korán (reggel); från ~ på morgonen till sent på kvällen kora reggeltől késő estig; i morgon ~ holnap korán reggel bituminös -t bitumenes, bitumentartalmú bitvarg -en o mogorva v morcos ember

bitvis adv darabonként; szakaszonként (út)

bivack -en, -er kat. éjjeli tábor, táborozás bivackera szabadban táborozik, sátorozik

bivax -et, -er méhviasz

bi|väg -en, -ar mellékút -ämne -t, n

melléktárgy, -szak (isk) bjuda bjöd, bjudit l.vt 1. kínál; nyújt, ad; ~ ngn armen karját nyújtja vkinek; ~ (på) vin borral kínál 2. meghív; megvendégel; ~ ngn på middag meghív vkit (est)ebédre 3. fizet (ngn vkinek); ~ ngn på en resa fizeti vkinek az útiköltségét; ~ ngn på ett glas öl fizet vkinek egy pohár sört, meghív vkit egy pohár sörre; (det är) jag (som) bjuder én fizetek! (vendéglőben) 4. ~ ngn farväl búcsút mond vkinek 5. felszólít, -hív, -kér; parancsol, követel, kíván, diktál (átv); ~ tystnad hallgatást parancsol; plikten bjuder mig szólít v hív a kötelesség 6. ajánl, ajánlatot tesz, kínál, ígér (pl. árverésen) 7. ~ motstånd ellenállást tanúsít II. (hgs igek') det bjuder mig emot ellenemre van, kellemetlen nekem, ellenszenvet kelt bennem; ~ hem ngn meghív vkit magához; ~ igen meghívást visszaad v viszonoz; ~ ihop összehív, egybekcret; in behív v. bekéret magához; ~ kvar marasztal, visszatart; ~ omkring körülkínál, körbead; ~ till megerőlteti magát, minden lehetőt megtesz; jag skall ~ till så gott jag kan megteszek (majd) minden tőlem telhetőt; ~ under áron alul (v olcsóbban) kínál, kevesebbet kínál, alákínál; ~ upp (till dans) felkér v. felhív (táncra); ~ ut ajánl, kínál (megvétel-bjudande

re); áruba bocsát, árusít; ~ ut sig felkínálja v prostituálja magát; ~ ut ngn till landet meghív vkit vidékre; ~ över többet ígér, ráígér, felülkínál, (rá)licitál

bjudande parancsoló, kényszerítő; en ~ nödvändighet kényszerű szükség(esség); kényszerűség bjudning -en -ar 1. meghívás 2. vendégség, mulatság; társaság; ha ~ vendégei vannak; gå på ~ vendégségbe megy bjudningskort -et, — meghívó bjäbb -et o csaholás, ugatás; nyelvelés, civódás

bjäbba csahol, ugat; nyelvel, civódik; ~ emot ngn visszanyelvel v. visszafelesel

vkinek

bjäfs -et csecsebecse, cifraság, cicoma,

mütyürke, csillám bjälke -n, -ar gerenda, tartó bjälk|lag -et, — ép gerendázat, gerendasor, tartószerkezet -tak -et, = gerendafödém -verk -et gerendázat bjällerklang -en csengettyűszó, -hang bjällra -n, -or csengettyű, csengő bjärt rikító, élénk; szembetűnő, éles bjässe -n, -ar óriás; mumus; en riktig ~

ördöngös fickó, fenegyerek björk -en, -ar nyírfa -dunge -n, -ar nyíres, nyír(fa)erdőcske -ris -et, = nyírfavessző -

skog -en, -ar nyír(fa)-erdő

björn -en, -ar 1. medve; man ska(11) inte väcka (den) ~ som sover ne ébresszük fel a szunnyadó vágyakat; kerüljük a kényes kérdéseket 2. csill: Lilla v. Stora ~en Kis v. Nagy Medve, Kis v. Nagy Göncöl 3. átv medve, mackó, fajankó; (sürgető) hitelező; ha många ~ar nyakig ül az adósságban 4. techn társzekér, (teherszállító) targonca

björn |bär -et, — földi szeder -dans -en, -er medvetánc -hona -n, -or nőstény medve, anyamedve -ram -en, -ar medvemancs -skinn -et, — medvebőr -tjänst -en, -er rossz szolgálat; göra ngn en ~ rossz szolgálatot tesz vkinek -tråd -en, -ar eros házicérna -unge -n, -ar medvebocs black1 -en, -ar kolonc, béklyó; áiv. en ~

om foten kolonc v. teher a nyakán black2 I. adj• -t 1. fakó, világosszürke;

halvány, bágyadt, színehagyott 2. semmitmondó, színtelen II. s -en, -ar fakó (ló) blackna (ki)fakul, (el)halványodik, színét veszti blad -et, = nov levél; (papír- v kártya-) lap; újság; penge, (vékony) lemez, lap; vara ett oskrivet* még nem sokat tudnak róla; még ismeretlen; ~et har vänt sig a lap(járás) (v szerencse) megfordult (kártyában); fälla ~en (le)hullatja levelét; ta ~et från munnen kinyitja a száját, kertelés nélkül (v. egyenesen) beszél, megmondja a véleményét; sjunga från ~et lapról énekel -fällning -en lombhull(at)ás -guld -et aranyfüst -kål -en leveles káposzta -lus -en, -löss levéltetű -lös -t levél nélküli, leveleitől megfosztott; kopasz -måge -n, -ar áll' százrétű v leveles gyomor -nerv -en, -er levélér, -borda -rik -t sűrű lombozatú -stjälk -en, -ar levélszár, -nyél -tobak -en leveles dohány blamage [-ä's]-n, -r o felsülés, baklövés, szégyen

blamera o szégyenbe hoz, nevetségessé tesz, blamál; ~ sig felsül, bakot lő, szégyent vall bland praep között, közé; ~ annat v andra egyebek v. többek között; en dem egyik közülük, egyikük; en ~ tusen ezer közül egy; räkna ngn ~ sina kunder vevői közé sorol vkit; komma ~ folk emberek közé (v társaságba) megy v kerül blanda I. vt (össze)kever; vegyít, elegyít; összezavar, -cserél; összevissza dobál; ~ kort (meg)keveri a kártyát; ~ allting om vartannat mindent összevissza dobál (v. egymásra hány) II. ~ sig 1. (össze)keveredik; vegyül, elegyedik; elvegyül 2. beleavatkozik, beleártja magát; ~ sig i andras angelägenheter beleavatkozik mások ügyeibe; jag ~r mig inte i den saken nem ártom bele magam ebbe a dologba; ~ sig i hopen elvegyül a tömegben III. (hgs igek:) ~ bort elhány, elrak; összekever, -cserél; ~ bort begreppen összezavarja a fogalmakat; átv: ~ bort korten för ngn port hint vkinek a szemébe; ~ t hozzá- v. belekever; ~ ihop össze- v elkever- összecserél; ~ in ngn i ngtblandad

belekever v. belevisz vkit vmibe; ~ om korten újra megkeveri a kártyát; ~ omkring (jól) megkever, összekever; ~ titi en cocktail koktélt kever; ~ till färger festéket v. színeket (ki)kever blandad (össze)kevert, vegyes; ~ kör vegyes kar; blandat tal vegyes szám (mat); med' känslor vegyes érzelmekkel

blandare -n, .== keverő; keverőgép;

rádió keverőcső bland [foder -fodret mez: vegyestakarmány

-färg -en} -er keverékszín blandning -eny -ar keverés, vegyítés;

keverék, elegy bland|ras -en, -er keverékfaj(ta) -skog -en, -ar vegyes erdő -säd -en mez: vegyesvetés, kétszeres (gabona) -äktenskap -et, = vegyesházasság blank -t 1. fényes, ragyogó, (használattól) kifényesedett; csillogó 2. kitöltetlen, üres; ~a vapen szálfegyverek (tőrök, kardok); strid med ~a vapen kézitusa; becsületes harc v. küzdelem; ~t nej határozott nem; ge ngn ~t avslag kereken elutasít vkit; mitt på dagen fényes nappal blanka fényesít, (fényesre) tisztít blankett -en, -er űrlap, blanketta blank |läder -lädret, = fényes bőr, lakkbőr -lädersko -n, -r lakkcipő biankó: in ~ üres(en), kitöltetlen(ül), biankó -fullmakt -en, -er korlátlan v. biankó felhatalmazás -kredit -en, -er ker: nyílt v. fedezetlen hitel -växel -n, -växlar üres v. biankó váltó blank|polera fényesre csiszol, fényez

-slipa fényesre csiszol v. köszörül blankt adv: dr a (ga) ~ kardot ránt; ~ omöjligt teljesen lehetetlen; lämna in ~

üres lapot v. füzetet ad be (pl. dolgozatírásnál); rösta ~ üres szavazólapot ad le blankvers -en, -er drámai jambus (rím- '

telen ötös jambusi vers) blaserad fásult, életunt, unott, blazirt blasfemi -(e)n, -er (isten)káromlás blask -et 1. lötty, kotyvalék; híg kávé

2. csatakos idő Maska1 lubickol, fröcsköl, pancsol blaska2 -n, -or o (zug)lap, lapocska (újság)

blast -en (gumós növény) zöldje és szára

blazer [ble'-] -n, blazrar v. -s sportzakó

bleck -et, = 1. bádog(lemez), pléh 2i fúvós hangszerek -burk -en, -ar bádogdoboz -kärl plur bádogedény(ek) -musik -en fúvószene; -plåt -en, -ar bádoglemez -slagare -n, = bádogos

blek -t sápadt, halvány, fakó (átv is); ~ som ett lik halálsápadt, halotthalvány; vara ~ om kinderna sápadt az arca; det vore ju ~a vanvettet ez tiszta őrültség lenne; inte ha den ~aste aning om ngt halvány sejtelme sincs vmiről bleka blekte, blekt fehérít; kifehéredik, ki- v. megfakul; tyget har blekts av solen a nap kiszívta a szövetnek a színét

blek|ansikte -t, -n sápadt arcú (ember),

fehér ember -blå -blått halványkék blekeri -(e)t, -er fehérítő üzem blek|het -en sápadtság, halványság, fakó szín -lagd -lagt sápadtas; ett bleklagt nej félreérthetetlen v. kategorikus nem -medel -medlet, — fehérítő(szer) blekna elsápad; elhalványodik, elhalványul, (ki)fakul blekning -en techn: fehérítés, színtelení-tés

blek|nos -en, -ar o (betegesen) sápadt gyerek -siktig -t vérszegény, sápkóros -sot -en vérszegénység, sápkór; nov klorózis

blemma -n, -or pattanás, pörsenés, (kiütéses) hólyagocska; aphta (nyelven)

blemmig -t pattanásos, pörsenéses, kiütéses

blessera megsebez, -sebesít blessyr -en, -er seb

bli blev, blivit I. vi 1. [vmivé] lesz, válik; ~ soldat katona lesz; resultatet blev gott az eredmény jó lett v. voit; det ~r ännu bra lesz ez még jobban is; av honom ~r det ingenting semmi sem lesz belőle; ~ inte ond på mig ne haragudj (ön) rám; ~ frisk fel- v. meggyógyul, felépül; ~ förvånad meglepődik, csodálkozik; ~ glad megörül; ~ kär beleszeret, szerelmes lesz; ~ till vana szokássá válik 2. marad, megmarad; ~ sittande ülve marad; ~ vid liv életben marad; då får det ~ som det är! maradjon hát ennyiben !,blick

maradjon ahogy (eddig) voit I; låta det ~ vid ngt belenyugszik vmibe, annyiban hagy vmit; det får ~ därvid maradjon ahogy voit; hans minne emléke megmarad 3. låtä ~ ngt (abba-) hagy vmit; låt ~ att gråta! hagyd (abba) a sírást!; han kunde inte låta ~ att skratta nem tudta magába fojtani a nevetést; låta ~ ngn békén hagy vkit 4. (passzívum képzéséhez segédigeként:) jag kallad hívnak engem; räven har ^vit skjuten a róka lelövetett, a rókát lelőtték; hon ~r älskad szeretik őt; det blev ej gjort nem lett belőle semmi II. (hgs igek:) ~ av a) létrejön, megtörténik; blir det något av? lesz ebből valami?; b) var blev han av? hova lett?, hol maradt?; c) ~ av med ngn megszabadul v. megmenekül vkitől; túlad (med ngt vmin); hon blev av med sin tandvärk megszabadult a fogfájástól; jag har ~vit av med mina sista pengar elvesztettem az utolsó filléremet is; ~ borta el- v. ki- v. távol marad; ~ efter hátra- v. vissza- v. elmarad; elkésik; ~ ifrån sig magán kívül lesz, elveszti önuralmát v. türelmét; ~ kvar (ott) marad; hátra- v. fenn- v. megmarad; ~ till keletkezik, létrejön; születik; ~ till sig (fel)izgul, megijed; izgatott lesz; ~ uppe fennmarad (későig); fenn marad; ~ utan üres kézzel távozik, semmit sem kap; ~ utom sig kijön a sodrából, magán kívül lesz, nagyon félizgul; ~ vid ngt megmarad v. kitart vmi mellett; ~ över [vmiből] meg- v. fenn- v. visszamarad

blick -en, -ar tekintet, pillantás; vid första ~en első pillantásra; kasta sina ~ar på ngn v. ngt pillantást vet vkire v. vmire; ha en klar ~ på ngt világosan lát vmit; ha rätta ~enför ngt jó érzéke van vmihez; sänka ~en lesüti a szemét blicka I. vi tekint, pillant, néz (på -re) II. (hgs igek:) ~ in i framtiden a jövőbe tekint; ~ ned letekint, lenéz; ~ tillbaka visszatekint, -pillant; ~ ut kitekint, kinéz blickfält -et látómező blid blitt szelíd, lágy; enyhe, langyos; det är fem grader blitt öt fok meleg van, plusz öt fok van; inte se ngt med ~a ögon nem jó szemmel néz vmit;

om lyckan är honom ~ ha kedvez neki a szerencse blidka kiengesztel, lecsillapít, lecsendesít, megszelídít; megnyugtat blidväder -vädret enyhe idő bliga o szemét mereszti, (rá)bámul, rámered (på -re); fixíroz (på ngn vkit) blind blint vak (átv is); meg- v. elvakult; vara ~ för ngt vmivel szemben vak v. elvakult, nincs érzéke vmihez; ~ på ena ögat fél szemére vak; bli ~ megvakul; i ~o vaktában, vakon; blint alarm vaklárma -alfabet -et a vakírás ábécéje, Braille-ábécé -anstalt -en, -er vakok intézete -bock: leka ~ szembe-kötősdit v. hunyócskát játszik -flygning -en, -ar vakrepülés -född -fött vakon született -fönster -fönstret, = vakablak -gångare -n, — kat fel nem robbant bomba v. lövedék ^karta -n, -or vak térkép -lykta -n, -or fényzáró lámpa, tolvajlámpa -nässla -n, -or nov: árvacsalán -skrift -en vakírás, Braille-írás -skär -et, — sziklazátony, víz alatti szirt; átv (rejtett) akadály -tarm -en, -ar vakbél -tarmsinflammation -en, -er vakbélgyulladás -tryck -et, — nyomd vaknyomás; vaknyomat blink -en, -ar 1. villanás, villogás; pislákolás 2. hunyorg(at)ás, pislogás; ka-csintás 3. (szem)pillantás; i en ~ egy szempillantás v. pillanat alatt blinka 1. hunyorít, hunyorgat, pislog; ~ åt ngn odakacsint vkinek, rákacsint vkire; utan att ~ anélkül hogy a szeme pillája megrezdülne, szemrebbenés v. félelem v. habozás nélkül 2. villan, villog, ragyog; pislákol (csillag) blink|fyr -en, -ar (villanófényű) világítótorony -ljus -et, = villanó- v.. villogó-fény

blinkning -en, -ar 1. hunyorítás; hunyorgatás, pislogás; kacsintás 2. villanás, villogás, ragyogás; pislákolás (csillagé) blinksignal -en, -er viílanófény(jel) blint blind bliva blev, blivit bli blivande leendő, jövendő(beli); esetleges blixt -en, -ar 1. villám; villámcsapás, mennykő; snabb som ~en gyors mint a villám; som en ~ från klar himmel mint derült égből a villámcsapás 2. (fel)villanás, fénysugár -krig -et, =blixtlik

villámháború -lik -1 villám(csapás-) szerű -ljus -et, = foto villanófény, pil-natfény -(ljus)lampa -n, -or villanófénylámpa -lås -et, = villámzár, cipp-zár -nedslag -et, = villámcsapás blixtra villámlik; villog, szikrázik, szikrát hány; det ~r villámlik; ~nde kvickhet sziporkázó szellemesség; ~ tilt felvillan blixt|samtal -et, = tel „igen sürgős" (v. „azonnali") beszélgetés -snabb -t villámgyors -tåg -et, =5 villámvonat, expressz

block [-o-] -et, — 1. rönk, tönk, tuskó 2. tömb, blokk (pöl is); ~ mellan kommunister och partilösa kommunisták és pártonkívüliek blokkja 3. jegyzetblokk, írótömb 4. (rugós) sámfa; kalapforma, -tomp 5. techn csiga (-sor), sikattyú blocka 1. könyvköt fűz 2. ~ ut kisámfáz blockad -en, -er 1. tenger- v. ostromzár,

blokád 2. zárlat blockalmanacka [-o-] -n, -or tömbnaptár

(letéphető lapokkal) blockera [-o-] elzár, tenger- v. ostromzár

alá vesz; lezár; átv zárlat alá vesz block|hus -et, — 1. blokk- v. gerendaház 2. techn csigatok, -ház -irirättning -en, -ar vasút: térközbiztosító berendezés, blokk-rendszer -tyg -et, = techn csigasor, -mű blod -et vér; átv származás; mitt eget kött och ~ húsom és vérem, vér a véremből; stämma ~ vérzést csillapít; väcka ont v. ond ~ rossz vért szül; han är av kungligt ~ királyi vérből (való), királyi származású; det ligger honom i ~et ez a vérében van bloda: ~ (ned) be vérez; få ~d tand rájön az ízére, kedvet kap [vmihez] blodjapelsin -en, -er vérnarancs, vérbélű narancs -båd -et, — vérfürdő, mészárlás -bank -en, -er véradó központ, vérbank -befläckad -bestänkt vérrel bemocskolt, összevérezett, véres -blåsa -n, -or vérhólyag -brist -en vérszegénység, kevésvérűség -drypande vértől csepegő -dränkt vértől átitatott, vér áztatta -fattig -t vérszegény -fläck -en -ar vérfolt -flöde -t vérzés, vérfolyás -full -t vérbő, -dús, vérmes -förgiftning -en, -ar vérmérgezés -förlust -en, -er vérveszteség -girig -t vérszomjas

-givare -h, = orv véradó, donor -hosta -n vérköpés (köhögéssel) -hund -en, -ar véreb (átv is) blodig -t véres, bevérzett; det blir väl inte så ~t nem olyan vészes, (ezt) még ki lehet bírni (kiadást) blod|igel -n, -iglar pióca, nadály; átv vérszopó -korv [-ko] -en, -ar véreshurka -kropp [-kro] -en, -ar vértest, -sejt -kärl -et, = véredény -lös -t

vértelen -omlopp -et vérkeringés -propp -en, -ar orv: érdugasz, vérrög, -alvadék -prov -et, — vérpróbvizsgálat -pöl -en, -ar vértócsa -renande vértisztító -riska -n, -or nov: vöröstej ű rizike (gomba) -röd -rött vérvörös blods|band -et, = vérségi kötelék, vérrokonság -dom -en, -ar vérbíróság ítélete, (igazságtalan) halálos ítélet -droppe -n, -ar vércsepp; till sista ~n az utolsó csepp vérig -dåd -et, — véres tett, vérengzés; (szörnyű) gyilkosság -frände -n, -r vérrokon -förvant -en, -er vérrokon -hämnd -en vérbosszú

blod|skam -skammen vérfertőzés -socker -sockret vércukor -sprängd -sprängt véraláfutásos -stillande vérzéscsillapító, -elállító -störtning -en, -ar hirtelen vérötnlés, tüdő- v. gyomorvérzés -sugare -n, = vérszopó, -szívó blods |utgjutelse -n, -r vérontás -vittne

-t, = vértanú blod|sänka -n vérsejtsüllyedés -tappning -en, -ar vérvétel, -csapolás -tryck -et vérnyomás -törst -en vérszomj -törstig -t vérszomjas -uttömning -en, -ar vér-lecsapolás -vatten -vattnet vérsavó -vite -t (véres) seb -åder -n, -ådror visszér, véna -överföring -en, -ar (indirekt) vérátömlesztés blom blommen virág(ok); virágzás; stå i ~ virágzik -blad -et, = nov viráglevél -botten [-bo-] -bottnen v. -bottnar nov: vacok -bukett -en, -er virágcsokor -doft -en, -er virágillat -foder -fodret, = nov virágkehely, csésze -glas -et, — virágváza -hylle -t, -n nov: lepel, virágtakaró -hänge -t, -n nov: barka(virágzat) -klase -n, -ar fürtösvirágzat -knopp [-kno-] -en, -ar bimbó, virágrügy -krona -n, -or

nov: párta -kruka -n, -or virágcserép -kål -en kelvirág, karfiolblomma -

80

blygsel

Mamma L s: -n, -or virág; med barn och ~ feleséggel gyerekekkel, pereputtyos-tól; ~n av ungdomen az ifjúság színejava; i ~n av sin ålder élete virágjában II. vi virágzik; virul; — hgs igek: ~ om újra virágzik; ~ ut elyirágzik, elvirul

blommig 4 virágos, virágdíszes, -mintás blomning -en, -ar virágzás; virulás; a

virágzás ideje blomningstid -en, -er a virágzás ideje blomskaft -et, — szár, kocsány (virágé) blomster [-o.1-] blomstret, == virág -affär -butik -en, -er virágüzlet -handel -n virágkereskedés -korg -et, = virágkosár -kvast -en, -ar o virágcsokor, bokréta -odlare -n, = virágtermesztő, -kertész -prydd -prytt virággal díszített -rabatt -en, -er virágágy; virágszegély (üt mentén) -rik -t virág(ok)-ban bővelkedő, virágba borult, virágos, csupa virág -språk -et virágnyelv -strö -strödde, -strött virággal behint v. teleszór -trädgård -en, rar virágoskert

blomstjälk -en, -ar virágszár, -kocsány' blomstra virágzik (átv is), virul blomstrande virágzó, viruló blomstring -en virágzás, virulás blomstringstid -en, -er a virágzás ideje;

átv virágkor, fellendülési időszak blom|stäil -et, = virágállvány -ställning -en, -ar nov: virágzat, a virágok állása blond [-0-]' blont szőke blondin [-0-] -en, -er szőke nő bloss [-0-] -et, — 1. fáklya 2. szívás, szippantás (dohányzáskor); dra ett ~ szippant egyet (på ngt vmiből) blossa [-0-] 1. lobog, lángol; hans ansikte ~de égett v. kipirult az arca; — hgs igek: upp fellángol, -lobban; ~ upp av vrede haragra lobban v. gyűl

2. füstöl, füstgomolyagokat ereszt

3. hajó vészjeleket ad (fáklyával) blossande [-0-] lángoló, izzó, pirosló; ~

röd lángvörös blot -et, = tört véres áldozat blott [-0-] I. adj mez(í)telen, puszta, csupasz; i skjortan egy ingben; ~a tanken maga (az) a gondolat; med ögat szabad szemmel II. adv csupán, csak, egyedül; icke ~ .., utan även . .. nemcsak ... hanem ... is III. conj: (om) ~ hacsak

blotta [-o-]I.s: -n, -or gyenge v. sebezhető pont II. vt lecsupaszít, lemeztelenít; felfed, -tár, leleplez; napvilágra hoz, megmutat, elárul; megfosat (på ngt vmitől); sig lemezteleníti magát; támadási felületet hagy; elárulja ma-. gát

blottad fedetlen, csupasz, meztelen; meg-v. kifosztott' (pá -tői); med blottat huvud födetlen fejjel, hajadonfőtt; med blottat svärd kihúzott karddal blott|lägga -lade, -lagt lemeztelenít, feltár -ställa -ställde, -ställt kiszolgáltat,

kitesz (för ngt vminek); szégyenbe hoz, nevetségessé tesz, kompromittál; leleplez, elárul; ~ sitt //v kockáztatja életét -ställd -ställt kiszolgáltatott; védtelen

bluff -en, -ar megtévesztés, becsapás,

ámítás, blöff bluffa megtéveszt, becsap, ámít, elbolon-dít; adja a bankot, nagyokat mond, blöfföl

blund szundít ás, szunyókálás; ta sig en ~ szundít egyet; inte få en ~ i ögonen le sem hunyja a szemét blunda 1. behunyja a szemét, szundít, szundikál 2. ~ för ngt elnéz vmit, szemet huny vmi felett blunder -n, blundrar elnézés, melléfogás,

hiba, baklövés blus -en, -ar blúz; (munka)zubbony bly -(e)t ólom

blyerts -en, -ar 1. grafit 2. irón -penna -n, -or ceruza, irón -stift -et, == ceruzabél -teckning -en, -ar ceruzarajz blyförgiftning -en, -ar ólommérgezés blyg 4 szégyenlős, félénk, bátortalan;

szemérmes, szende blygas blygdes, blygts szégyenkezik (över ngt vmin), szégyenli magát (för ngt vmiért, vmi miatt) blygd -en 1. szégyen, szemérem 2. (női) szeméremtest -ben -et, = szeméremcsont

blyghet -en szégyenlősség, félénkség;

szemérmesség bly I glans -en ásv: galenit -glas -et, — ólomüveg, -kristály -grå -grått ólomszürke

blygsam szemérmes, tisztességes; szerény, igénytelen blygsel -n szégyen(érzet); rodna av ~ szégyenében elpirulblyhaltig

81

blända

bly|haltig -/ ólomtartalmú -malin -en, -er óiomérc -tung -i ólomsúlyú -vatten -vattnet ólomvíz -vitt indecl (ett) ólomfehér (festék) blå blått kék; ha ~(a) Ögon kék szemű; Blå bandet antialkoholista egyesület (S); slå ~ dunster i ögonen på ngn port hint vkinek a szemébe (átv), be akar csapni vkit; (ut) i det ~(a) az ismeretlenbe; skifta i ~tt kékes színben játszik; slippa undan med ett ~tt öga nagyobb baj nélkül (v, néhány kék folttal) megússza blå|aktig -i kékes -bandist -en, -er o antialkoholista (ember) -bär -et, = fekete áfonya blåelse *n kékítő

blå|frusen -fruset kékre fagyott -grå -grått kékesszürke -gul: den ~a flaggan & kék-sárga zászló (S) -jacka -n, -or o tengerész -kiint -en, -ar búzavirág -klocka -n, -or harangvirág -kopia -n, -or nyomd: kékmásolat blåkullafärd -en, -er o tréf boszorka*

ny(ok) repülése (seprűnyélen) blå|kål -en vöröskáposzta -mes -en, ~ar áll: kék cinege -mussla -n, -or áll: fekete kagyló -märke -t, -n kék folt (ütéstől)

blåna 1. (meg)kékül; kéklik, kék (színű);

~nde kék(lő) 2. kékít blånad -en, -er 1. kék folt, véraláfutás

2. kékség biå(no)r :plur kóc, szösz, csepü blå|papper -et, =(kék) másoló- v. karbonpapír -penna -n, -or kék ceruza -räv -en, -ar kékróka blåsa1 -n, -or 1. buborék 2. hólyag blåsa2 blåste, blåst I. vi, vt fúj; fütyül (pl. mozdony); játszik (fúvóshangszeren); det blåser fúj a szél; det börjar szél támad, szél kerekedik; ~ flöjt fuvolázik; ~ alarm riadót fúj; ~ glas üveget fúj; ~ på elden tüzet szít v. éleszt; ~ till reträtt visszavonulót fúj (átv is) II. (hgs igek:) ~ av tåget vo-natinduíásra megadja a (síp)jelet, indítja a vonatot; hatten blåste av mig a kalap lerepült a fejemről; grenarna har blåst av a szél letörte az ágakat; ^ bort elfúj; elfújja a szél; ~ igenom

Át- v. keresztülfúj; ~ in a) befúj; be-

fütyül; b) benyomódik (széltől); ~ ned lefúj; lerepül; ~ omkull ledönt, leterít

(vihar); ledől, eldől, kidől; ~ upd kezd fújni; felkavarodik (por); [szél] felkavar; felfúj; feltámad (szél); felszít, lángra lobbant (fúvással); fönstret blåste upp az ablakot feltépte a szél; det blåser upp till storm vihar közeledik; en stark vind blåste upp nagy szél kerekedett; ~ upp frågan felfújja a dolgot; ~ ur kifúj; ~ ut elfúj, elolt; kialszik

(gyertyafény); ~ ut rökmoln füstfelhőket ereget; papperet har blåst ut genom fönstret a papír kirepült az ablakon blåsare -n, — 1. trombitás, kürtös 2. . üvegfúvó

blåsbälg -en, -ar fújtató, fúvó

blåsig1 -t szeles

blåsig2 -t buborékos, hólyagos

blåsinstrument -et, == fúvóshángszer

blåsippa -n, -or nov: májvirág

blåskatarr -en, -er orv: hólyaghurut

Blåskägg Kékszakáll

blås|lampa -n, -or forrasztoiámpa -ljud

-et, = orv szívzörej blåsning -en, -ar fúvás, fújás; fütyülés

blås|orkester -n, -orkestrar fúvószenekar

-rör -et, =. fúvócső blåst -en szél

blåjstrumpa -n tréf: kékharisnya -ställ

-et, — kék munkaruha, overall blåsväder -vädret szeles idő blå|syra kéksav, ciánsav -val -en, -ar kék v. .óriás cet -ögd -ögt kékszemű; átv naiv bläck -et tinta bläcka1: ~ ned betintáz bläcka2 (fát kivágásra) megjelöl bläck |fisk -en, -är tintahal -flaska -n, -or

tintásüveg -horn -et, = tintatartó bläckig -t tintás, betintázott bläck|pennà -n, -or (író)toll -plump -en, -ar tintafolt, paca -suddare -n, = firkász

bläda 1. [vminek a] leveleit leszedi 2.

erd száláivá árnyékol, szálai bläddra1.lapoz, lapozgat; ~ efter ngt vminek utána néz; ~ igenom végig- v. átlapoz

bläddra2 -n, -or í. hólyag, bübörék 2. himlőhely

blända (meg- v. el)vakít; (el)kápráztat (átv is); tompít (fényt); — hgs igek: ~ av elzárja v. letompítjá.a fényszóró-

kat, csökkenti a fényt; foto fényrekeszt szűkít, blendéz bländande vakító, kápráztató; en ~ skönhet káprázatos v. ragyogó szépség bländare -n, — foto fényrekesz, zár, diafragma

bländ|sken -et, = csalóka fény -verk -et káprázat, szemfényvesztés; érzéki csalódás -vit -vitt vakító fehér blänga blängde, blångt szemét mereszti, rámered (vkire); ~ ilsket på ngn dühösen néz vkire blänk -et, = (v. -en, -ar) 1. villanás 2.

horgászai pörgető, műhal blänka blänkte, blänkt villan, . csillog, fénylik, ragyog; — hgsigek: ~ till felvillan, -csillan, -ragyog blänkare -n, = előzetes közlemény; átv

kísérleti léggömb blänkfyr -en, -ar villanófényű világítótorony

bläs -en, -ar 1. fehér folt, hold (állat

homlokán) 2. hóka bläster -n, blästrar 1. fújtató, (lég)fúvó 2.

légáramlat (fújtatóból); techn fúvószél blöda blödde, blött vérzik; ~ näsblod vérzik az orra; — hgs igek: ~ igenom át- v. kereszttilvérzik; ~ ned bevérez blödare -n, = vérzékeny (ember) blödarsjuka -n vérzékenység

blödig -t lágyszívű, érzékeny blödning -en, -ar vérzés; havi vérzés blödsint blödig blöja rn, -or pelenka blot I. adj: blött nedves, (át)ázott, vizes; esős, csapadékos; puha II. s indecl: lägga i ~ beáztat; lägga sin näsa i ~ beleüti az orrát más(ok) dolgába blöta I. s: -n 1. (kiadós) eső 2. esős v. nedves idő; latyak; kátyú II. vt, vi: blötte, blött beáztat; megnedvesít; — hgs igek: ~ ned sig megázik, egészen átnedvesedik; ~ på ngt be- v. megnedvesít vmit; ~ upp feláztat, -puhít blöt|balja -n, -or áztatóteknő v. -kád -djur -et,= (áll) puhatestű -läggning -en, -ar (be)áztatás -läggniugsmedel -medlet, — áztatószer blötna átnedvesedik, megpuhul bo I. vi: bodde, bott lakik; tartózkodik [vhol]; ~ en trappa upp az első emeleten lakik; ~ kvar megmarad [vhol], továbbra is ... lakik II. s: -(e)t, -n 1. odú, lyuk C állaté); (madárjfészek;

bygga fészket rak 2. (házi) ingóság, bútorok; hagyaték 3. otthon, háztartás, családi fészek; sätta ~ otthont alapít, berendezkedik; medföra i ~et magával visz v. hoz a házasságba; sitta i orubbat ~ a (teljes) hagyaték zavartalan birtokában marad

-bo -n, -r (összet) ... -lakó;_____-\ lakos;

(példák:) bergsbo hegylakó; londonbo londoni (lakos); stockholmsbo stockholmi (lakos) boasera faburkolattal ellát bobb [-0-] -en, -ar kormányos szán, bob bobba -n, -or 1. csótány, svábbogár;

bogár 2. o pattanás, pörsenés bobin -en, -er orsó, cséve bobina felteker (orsóra), felcsévél bock1 -en, -ar 1. bakkecske, kecskebak; bak; sätta ~en till trädgårdsmästare kecskére bízza a káposztát; hoppa ~ bakot ugrik, bakugrást játszik 2. hiba, baklövés; göra ~ar hibá(ka)t követ el, bakot lő; sätta ~en i kanten a lapszélen megjelöli a hibát bock2 -en, -ar meghajlás, bók bocka meghajlít, -görbít; ~ (sig) meghajol, -hajtja magát, hajlong bock|fot -en, -fötter hasított pata, kecskeláb; átv lóláb; där sticker ~en fram kilóg a lóláb -skägg -et, = kecske-szakáll -språng -et, = bakugrás bocköl -et baksör

bod -en, -ar 1. bolt, üzlet 2. szin, pajta, csűr -biträde -t, -n bolti segéd//tó is) -disk -en, -ar (bolti) pult Bodensjön npr (a) Boden-tó boende [vhol] lakó, élő, lakos boer [bur] -n, = búr boett -en, -er óratok bofast meg- v. letelepedett; megtelepült;

~ i Lund lundi lakos bofink -en, -ar áll: pinty bofälljg -t omladozó, düledező, rozzant, roskatag

bog -en, -ar 1. lapocka(rész), szügy (állaté)", konyha lapockavég, tarja 2. hajó orr, előrész; slå om på en annan lägga om på (en) ny ~ taktikát változtat, átnyergel -ankare -t, -n orrhorgony, előhorgony -blad -et, = lapockacsont boggi [-o-] -n, -er vasút: forgó(ai)váz boggivagn -en, -ar forgóalvázas kocsi bogsera hajó vontatbogserare

83.

bollträ

bogserare -n, = bogserbåt -en, -ar von^ tatóhaj ó

bogser I tross -en, -ar hajó: vontatókötél,

-kábel -ångare -n, = vontatógőzös bog|spröt -et, — orr- v. előárboc -trä

-(e]t, -n hámiga, vállhám bohag -et, — házi ingóság, ingó berendezés, bútorok boj1 -en, rar bója, úszó boj2 -en, -er durva bolyhozott (gyapjú-) szövet

boja -n, -or bilincs, béklyó; kötelék;

stå i bojor bilincsbe v. vasra ver bojkotta [-o- . .. -o-] bojkottál, kiközösít, kizár bok1 -en, -ar bükkfa bok2 -en, böcker 1. könyv; ker üzleti könyv; föra ~ över ngt könyvet vezet vmiről, elkönyvel vmit; hänga näsan över ~en mindig a könyveket bújja; stå väl till hos ngn jó hírnévnek örvend (v. kegyben áll) vkinél 2. konc (24 ív írópapír) boka1 1. (el)könyvel, bejegyez 2. megrendel (menetjegyet) boka2 techn zúz, tör (ércet) bok [anmälan = (en) köny vismertetés -band -et, = kötés (könyvön) -bindare -n, = könyvkötő -binderi r(e)t, -er könyvkötészet; könyvkötőműhely - v. -tizem

boken bőket túlérett, romlandó (gyümölcs) bok |f öra -förde, -fört (el)könyvel -förare -n, = könyvelő -föring -en, -

ar könyvelés, könyvvitel, számvitel bok {förlag -et, == könyvkiadó (vállalat) -förteckning -en, -ar könyvjegyzék -handel -n 1. könyvkereskedelem; vara utgången ur ~n kifogyott, elkelt (könyv) 2. plur: -lådor könyvkereskedés, könyvesbolt -handlare -n, = könyvkereskedő -hylla -n, -or könyvespolc, könyvállvány -hållare -n, = könyvelő -kännare -n, = könyvbarát, -gyűjtő; könyvész, bibliográfus boklig-/ könyvekből merített, könyvízű, könyv-; ~ bildning könyvműveltség

bok|låda -n, -or könyvesbolt, könyvkereskedés -lärd I. adj: -lärt könyvízű tudással rendelkező, elméleti képzettségű II. s, plur: ~a szobatudós -mai -en, -ar könyvkukac, könyvmoly (átv is) -marknad -en, -er könyvpiac,

ft*

•'Vásár -märke -t, -n könyvjelző, olvasójel

bokna rothadni kezd; (meg)rothad (pl

gyümölcs) bokollon -et, — bükkmakk bok|omslag -et, = nyomd burkoló, borítólap -pärm -en, -ar könyvtábla, bekötési tábla -rygg -en, -ar könyvgerinc -samling -en, -ar könyvgyűjtemény bokskog -en, -ar btikkerdő bok|skåp -et, = könyvszekrény -slut -et ker: könyvzárás, üzleti könyvek lezárása; zárlat bokstav -en, -stäver betű; betűtípus; stor ~ nagybetű; efter <»en betű szerint(i értelemben) bokstavera betűz(get) bokstavlig -t betű (v. szó) szerinti bokstavligen adv betű (v. szó) sze^-rint

bokstavs|följd -ordning -en betűrend, ábécérend -träl . -en, -ar betűrágó, formalista (ember) bokställ -et, — könyvállvány, könyvtartó; olvasóállvány boksynt olvasott

bok|titel -n, -titlar könyvcím -tryck -et, = könyvnyom(tat)ás -tryckare -n, = könyvnyomtató,, nyomdász -tryckeri -(e)t, -er könyvnyomda; nyomdászat, könyvnyomtatás bokträd -et, = nov bükkfa bok| vett -et könyvízű tudás -vurm -en, -ar átv: könyvmoly, -kukac -vän -vännen, -vänner, -älskare -n, = könyv-barát, -kedvelő (ember) bolag -et, — ker, jog társaság, társulat;

ingå ~ med ngn társul vkivel bolags|bildning -en, -ar ker: társaságalapítás -man -mannen, -män (üzlet)társ, társtag -ordning -en, -ar ker: társasági szerződés -stämma -n, -or közgyűlés (részvényeseké) bolin -en, -er hajó: vitorlafeszítő kötél; átv: på v. för lösa ~er ahogy éppen jön, ahogy esik boll [-o-] -en, -ar labda; golyó; tenisz ütés; spela ~ labdázik; sparka ~ labdát rúg, futballozik bolla labdázik; tenisz ütöget; ~ med

ord játszik a szavakkal boll |pojke -n, -ar labdaszedő (fiú) -spe! -et, = labdajáték -trä -(e)t, -n (lab-da)ütő, rakettbelma

84

bopålar

bolma [-o-] füstgomolyokat (v, füstöt)

ereget, füstöl; pöfékel bolmört -en nov: bolondító belén-dek

bolsjevik [-o-] -en, -ér bolsevik (ember) bolsjevikisk [-o-] -t bolsevik bolsjevism [-o-] -en bolsevizmus bois]evistisk [-o-] -t bolsevik bolster [-o1-] -n v. bolstrei, bolstrar v. —. dunna, dunyha; pehelytakaró; derékalj -var -et, = dunnahuzat bom1 bommen, bommar 1. (fa)rúd, gerenda; retesz; sitta inom lås och ** lakat alatt van v. til 2. sorompó 3* torna gerenda 4. hajó alsó vitorlarúd, „öregfa";

bom2 bommen, bommar elhibázott lövés, mellélövés; hibás dobás; skjuta ~ mellélő, mellétalál bomb [-o-] -en, -er bomba; fålla *>*er

bombákat dob, bombáz bomba [-0-] bombáz; lövet bombanfall [-o-] -et, = bombatámadás, bombardemang [-o-] -et, = bombázás;

löv(et)és (tüzérséggel) bombardera [-o-] vt 1. bombáz, lövet (tüzérséggel) 2. átv elhalmoz, ostromol

bombare [-o-] -n, — bombázó repülőgép bombastisk [-o-] -t fellengzős, dagályos bomb|fäst [-o-] bombabiztos -flyg -et bombázókötelékek -fällning -en,, -ar bombavetés, -kioldás -krater -n, -kratrar bombatölcsér -plan -et,. =

bombavető repülőgép -säker 4 1. bombabiztos 2. o egészen bizonyos, holtbiztos (på ngt vmiben) bomma1: ~ för v. igen v. till be- v. el*

reteszel, elzár, eltorlaszol bomma2 melléiő, mellédob, elhibázza a célt

bomolja -n, -or olívaolaj bomull -en gyapot; vatta bomulls|bal -en, -ar gyapotbála -buske -n, -ar gyapotcserje -garn -et, — v. -er gyapot- v. pamutfonal, pamutcérna -krut -et lőgyapot -plantage [-ä's] -n, -r gyapotültetvény -strumpa -n, -or pamutharisnya -tyg -et, -er pamufszövet bomärke -i, -n tulaj don jegy, a tulajdonos jele; kézjegy böna1 fényesít, kefél, vikszel (padlót) bona2: ~ om ngn (jól) bebugyolál v.

beburkol vkit; ~ om ngt tömít vmit, vminek a réseit eltömi bónad -en, -er faliszőnyeg bond(aktig -t parasztos, paraszti -blyg -t: inte vara ~ (av sig) nem (éppen) szégyenlős, nem félénk -bröllop -et, = parasztlakodalom -böna -n, -or közönséges bab -dryg -t felfuvalkodott, öntelt, gőgös -dräng -en, -ar béres bonde -n, bönder h paraszt, földműves, (kis)gazda; bönderna a parasztság 2. sakk gyalog -förbund ~et parasztszövetség, kb.: kisgazdapárt (S) -släkt -en, -er parasztcsalád; av ~ paraszti származású -stånd -et parasztság -uppror -et, = parasztlázadás

bond|fücka -n, -or parasztleány -folk -et parasztemberek, földművesek, gazdák -fångare -n, = csaló, balekfogó -förstånd -et paraszti ész; sunt ~ józan paraszti ész -grann -grant ízlés-telen(ül tarka); rikító -gubbe -n, -ar öreg paraszt(ember) -gumma -fi, ^or (öreg) parasztasszony -gård -en, -ar parasztgazdaság, -birtok, major, tanya, farm -land -el: på ™et falun, vidéken, távol a várostól -lolla -n, -or o (buta) falusi liba -mora -n, -or parasztasszony -neka konokul v. mindent tagad, o arcátlanul hazudik bondsk -t paraszti, falusi(as), parasztos böíMjsIug -t furfangos, fortélyos, ravasz -snål -t szűkmarkú, fukar, zsu-gori -stuga -n, -or kis parasztház, kunyhó -tur -en: han har ~ szerencséje (v. disznója v. mázlija) van -ånger -n másnapos hangulat, ksccenjammer bong [-o-] -en, -ar elismervény, utalvány, bon; pénztári blokk (étteremben)

boning1 -en, -ar (padló)kefélés, -viksze-lés

boning2 -en, -ar lakás bonings|hus -et, — lakóház -ort -en lakóhely -rum -rummet, = lakószoba, -helyiség

bonjour [bonssu'r] -en, -er szalonkabát,

császárkabát bonmot [bon«mo'] -et, = v. -er éle,

elmésség, vicc bonvax -et padló- v. parkettviasz bo|plats -en, -er lakóhely, település -pålar plur: slå ned sina ~ letelepedikbord

bord -et, 1. asztál; gott jó ennivaló; gående ~ büfé; göra fent ~ mindent eltakarít v, elfogyaszt, „szép időt csinál", tabula rasa-t csitiål; hálta élt gott ~ jó konyhát visz; stiga upp från ~et felkel az asztaltól, asztalt bont; gå (v. sätta sig) till ~s asztalhoz ül; sitta till ~s asztalnál ül; läsa Ull ~s asztali imát mond; dricka ngn under ~et az asztal alá iszik vkit 2. hajó fedélzet; .hajóoldal (fal); om ~ (v. om~) på ... .. .-nek a fedélzetén;^ om ~ (v. om~) hajóra száll; kasta över ~ kidob a hajóból, vízbe vet; man över ember a vízben!, tengerbe esett égy ember! bord |dans -en asztaltáncoltatás -duk -en,

-ar asztalterítő, abrosz . bordell [-o-] -en, -er nyilvános ház, bordélyház)

bord I lägga -lade, -lagt 1. [-[törvényjavaslatot}-] {+[törvényjavas- latot}+} letesz a képviselőház asztalára; 2. elnapol; ~ ärendet elnapolja az ügyet -löpare -n, = asztalfutó • bords|ben -et, ~ asztalláb -granne -n, -ar asztalszomszéd, -társ -lampa -n, -or asztali lámpa -låda -n, -or asztalfiók -salt -et asztali, só -skiva -n, -or asztallap -ställ -et, = ecet- és olajtartó (asztalon) -uppsats -en, -er asztaldísz, virágtartó (asztalon) -visa -n, -or bordal -ända -n, -r asztalvég; sitta vid övre ~n az asztalfőn ül bordtennis -en asztalitenisz, pingpong boren [-ö'-] boret született; ~ talare

' született szónok , borg -en, -ar vár; átv menedék, mentsvár borga I. vt hitelbe vásárol; hitelbe (el-) ad, hitelez II» vi kezeskedik, jótáll (för -ért)

borgare -n, = polgár; pöl burzsoá borgar|klass -en polgárság, burzsoázia -rätt -en polgárjog -skola -n, -or polgári iskola (S), az általános iskola felső tagozata -stånd-et.tört: harmadik rend; polgárság

borgen indecl (en) 1. kezesség, jótállás; óvadék, biztosíték, szavatosság; gå i ~ för ngn kezeskedik v. jótáll (X kezességet vállal) vkiért; ställa ~ biztosítékot ad 2. kezes, jótálló borgens (förbindelse -n, -r kezeslevél, jótállási nyilatkozat -man -mannen, -män kezes/ jótálló

borgenär -(e)n, -er hitelező borgerlig 4 polgári, burzsoá; ** vigsel polgári esküvő; av ~ härkomst polgári származású borgerskap -et polgárság, (egy) város polgárai

borg|fogdè -n, -ar várnagy -gård -en, -ar (belső) várudvar -mästare -n, — polgármester -mästarinna -n, -or polgármesterné -ruin -en, -er várrom bornera [-o-] habzik, pezseg; gyöngyözik (bor)

bornerad [-o-] korlátolt, felfuvalkodott bornyr [-o-] -(e)n hab, gyöngyök

(pl borban) borr -en v. -et, -ar v. = fúró; kézifúró borra fúr, meg- v. kifúr; ~ huvudet i kuddarna a párnába fúrja a fejét; ~ ögonen i ngn áthatóan néz vkit; efter vatten vizet kutat (fúrással); ~ i sänk meglékel, elsüllyeszt (hajót);

— hgs igek: ~ igenom át- v. keresztülfúr

borr|hål -et, = furat, fúrólyuk -maskin

-en, -er fúrógép borrning -en, -ar fúrás borrjskaft -et, = fúrónyél, fúró forgatókarja -tora -et, = fúrótorony borsalva -n, -or bórkenőcs borst -et (v. -en), = serte, sörte; nov (kalász)szálka, tokiász; resa ~ felborzolja szőrét; átv berzenkedik, mérgelődik

borsta kefél; ~ tänderna fogat mos;

— hgs igek: ~ av lekefél, kikefél; ~ (upp) sig felborzolja szőrét; berzenkedik

borstbindare -n, ~ kefekötő; íjuga som en ~ úgy hazudik mintha könyvből olvasná; svära som en ~ káromkodik mint egy kocsis* borste -n, -ar kefe borstig -t sörtés, sörteszerű borstning -en, -ar . (le)kefélés; ~ av

skor cipőtisztítás borsyra -n bórsav

bort adv el; dit ~ oda; långt ~ távol, messze (el); távolra, messzire; långt ~ i tiden távoli V. régi időkben;längre^ távolabb(ra), messzebb(re), odább; längst ~ legmesszebb, egész(en) távol v. hátul; legmesszebbre; ~ med er! el veletek!, takarodjatok 1; takarodjon!; ~ med fingrarna l el a kezekkel!;borta

gå ~ elmegy, eltávozik; látogatóba megy; elköltözik, meghal; slösa ~ tiden elfeesérli az időt; -jag måste ~ nu most (már) mennem kell borta adv el, oda, távol (otthonától där ~ ott, amott; íángt ~ távol, távolbán, messze; vara ~ med vinden elfújta a szél; vara ~ távol van, hiányzik (från skolan az iskolából); elment; eltűnt; elveszett; meghalt; vara mycket ~ gyakran van távol (hazulról), gyakran meghívják (vendégségbe); helt plötsligt var han ~ egész váratlanul (v. hirtelen) eltűnt; han var alldeles ~ några ögonblick néhány pillanatra egészen elkalandozott (a figyelme); bra men hemma bäst mindenütt jó de legjobb otthon bortaplan -et, = sp idegen pálya bort |bjuden -bjudet meghívott (vendégségbe) -blåsa ^blåste,-blåst elfúj -bytt el-v. összecserélt; jag har fått min hatt ~ elcserélték a kalapomat -döende L s: -t elhalás; (átv is) ; elzsibbadás IL adj elhaló (átv is); elhangzó; elzsibbadó -efter praep (.; ,-neic a) mentén v. hosszában; r. strandm a part mentén -emot I. praep felé, körül; ~ klockan två két óra körül IL adv körülbelül^ hozzávetőleg, borterst (superi borta) adv legtávolabbra), legmesszebb(re) bortersta legtávolabbi, legmesszebbi bort|fall -et leesés, lehullás, leválás; elveszés, eltűnés, kiesés, elmaradás -flyttning -en, -ar elvitel, elszállítás; el- v. átköltözés -fors ling -en elszállítás, elfuvarozás -frusen -fruset el- v. lefagyott -färd -enf -er el- v. odautazás »förklara \ försöka ~ ngt mégprőbái kimagyarázni vmit, „megmagyarázza a bizonyítványát" -gift: få en flicka ~ férjhez ad egy leányt -glömd -glömt elfelejtett rgång -en 1. elmenés, eltávozás 2. elhalálozás, [vkinek az] elhunyta -gången -gånget 1; eltávozott 2. elhalálozott, elhunyt,

megboldogult -ifrån I. praep -ról, -ről II. adv: där ~ onnan(ról), onnét; långt ~ mesz-sziről; vara långt ~ messziről való -kastad el- v. kidobott, elhajított; elfecsérelt, elveszett; det är ~ möda kárba veszett fáradság; ~e pengar (az ablakon) kidobott pénz -klemad

elkényeztetett -kollrad o (megkavart, a kerékvágásból kizökkent; blifva) ~ zavarba jön, megzavarodik; vara ~ av glädje magán kívül van az örömtől -kommen -kommet elveszett; félénk, idegen; átv zavart, szórakozott, gyámoltalan, ügyetlen -lovad el- v. odaígért bortom I. praep mögött; [vmin] túl; mögé II. adv: där ~ (ott) amögött, odaát, a túloldalon; amögé bortovaro -n távollét bortre (comp.; bort) hátsó, hátrább

levő; BQrtre Indien Hátsó-India bort|resa -n el-v. odautazás rSt-såg, -sett eltekint (frän ngt vmitől); figyelmen kívül hagy; ~lt från felen a hibákat nem számítva -skaffning -en eltávolítás,' elvitel; megszüntetés; kiküszöbölés . -skämd -skämt elkényeztetett; félrenevelt, dédelgetett -sprungen -sprunget elszabadult, elszökött -sändande -t elküldés ^tagande -t elvevés, elvétel; (folt)kivevés. -tappande -t elvesztés -tingad oda- v. megígért -väg -en: pá ~en odamenet bortåt I. adv: där ~ arrafelé; en tid ~ egy (bizonyos) ideig II. praep 1. [vminek az] irányában, felé 2. körülbelül, majdnem; han är ~ 50 år ő körülbelül 50 éves, 50 felé jár bortöver I. praep mögött, túl II. adv oda

túlra, a túlsó oldalra bosatt adj letelepedett; [vhol] lakó; vara

~ lakik bosch -et ostobaság, badarság boskap -en (szarvas)marhaf barom; . jószág, állat

boskaps]avel -n szarvasmarha-tenyésztés; állattenyésztés -hjord -en, -ar gulya, csorda, nyáj -pest -en marhavész -skötsel -n szarvasmarha-tenyésztés; állattenyésztés bo|skifte -t, -n örökség v. hagyaték felosztása, (örökösödési) osztály -skillnad -en jog: vagyonelkülönítés; göra ~ megszünteti a vagyonközösséget Bosporen npr (a) Boszporusz boss -et 1. pelyva, törek 2. hulladék bostad -en, bostäder lakás bostads|adress -en, -er lak(ás)cím -brist -en lakáshiány -byggande -t lakásépítés -förening -en, -ar lakásépítési szövetkezet -hus -et, = lakóház, -épületboinredning

87

boxkaiv

-Inredning -en 1. lakberendezés 2. plär: -ar bútorzat -kvarter -et, = lakónegyed -kö: ställa sig i ~ beáll a lakásigénylők sorába -lägenhet -en, -er lakás

b© I ställe -i, -n 1. hivatali v. szolgálati lakás 2. föld járandóság (álláshoz kötött) -sätta -satte, -satt: ~ sig letelepedik -sättning -en 1. plur: -ar letelepedés, letelepülés 2. (saját) háztartás alapítása, berendezkedés bosättnings|artiklar plur háztartási cikkek -lån -et, = házassági kölcsön bot -en 1. szer, orvosság, gyógyszer (för vf på ngt vmire); råda ~ för ngt segít vmin, orvosol vmit 2. bűnbánat, töredelem; vezeklés; göra ~ bűnbánatot v. penitenciát tart, vezekel; lova ~ (och bättring) teljes javulást ígér 3. jog büntetés; pénzbüntetés, bírság; i ena ~ összbüntetés-ként

böta 1. gyógyít; meg- v. kigyógyít (från v. för ngt vmiből) 2. orvosol, megszüntet, kiküszöböl; det kan lätt ~s ezen könnyű segíteni botanik -en növénytan, botanika botaniker -n, = botanikus, növénykutató, füvész botanisera növényt gyűjt, botanizál botanisk -t növénytani, botanikai, botanikus; ~ trädgård füvészkert botemedel -medlet, = gyógyszer, orvosság

bot |f är dig -t bűnbánó, töredelmes -görare -n, vezeklő -görelse -n, -r, -göring -en, -ar vezeklés, bűnbánat, elégtétel, penitencia botiig -t gyógyítható botten bottnen v. bottnar 1. [vminek az] alja v. alsó része; föld, talaj; ~ på en flaska egy üveg alja; på svensk ~ svéd földön v. földre 2. fenék (pl. vízé, poháré); alap; nå ~ feneket ér; dricka v. tömma glaset i ~ fenékig üríti a poharat; gå till ~ elsüllyed, lemerül; vita blommor på brun ~ barna alapon fehér virágok 3. (cipő)talp 4. emelet; på nedre ~ a földszinten; bo pá samma ~ ugyanazon az emeleten lakik 5. átv : kurserna ha nått ~ az árfolyamok elérték a legalacsonyabb szintet; i grund och ** alapjában véve, végeredményben, lé-

nyegében; gå^till ~ med ngt vminek a mélyére hatol (v. végére jár), alaposan megvizsgál v. tanulmányoz vmit -frysa -frös, -frusit fenékig befagy -färg -en, -er alapszín -lös -t feneket-* len; átv mérhetetlen, hallatlan; en ~ väg

járhatatlan v. sáros üt -rik -t dúsgazdag -sats -en, -er (fenék)lera-kódás, üledék; (bor)seprő -skola -n, -or elemi v. általános iskola -skrapa összekapar, besöpör (pl. pénzt); vara ~d ki van ürítve, üres -skyla -n, -or: han har bara ~ i korgen csak a kosárnak az alján van valami, majdnem üres a kosara Bottenviken npr (a) Botteni-öböl botten|våning -en, -ar földszint; földszinti lakás -ärlig -t tetőtől talpig becsületes

bottin [-o-] -en, -er hócsizma, hó- v. sárcipő

bottna I. vi 1. feneket ér 2. elegendő, elég, futja 3. ~ i ngt vmin alapszik, vhonnan származik II. vt megtalpal (cipőt); megfenekel (hordót) Bottniska viken npr (a) Botteni-öböl bojuppteckning -en, -ar (hagyatéki v. vagyoni) leltár -utredning -en hagyatéki leltározás; vagyonleltározás -utredningsman -mannen, -män hagyatéki gondnok; zárgondnok bov -en, -ar gazfickó, gazember, semmirekellő, gézengúz, csirkefogó; csibész -aktig -t gaz, aljas; csibészes b o vete -t. nov: pohánka, hajdina bovstreck -et, — gaztett, gazemberség;

csirkefogóság, csibészség bowling [bö'l-] -en sp: teke játék box1 [-o-] -en, -ar 1. doboz, szelence 2. rekesz; fülke, box; telefonfülke 3. postafiók; bankrekesz 4. állás, rekesz, box (istállóban) 5. széntárolóhely (rekesz, pincében) 6. techn szelence, persely; (forma)szekrény box2 -en, -ar o ökölcsapás boxa öklözik, bokszol; megbokszol boxare -n, — ökölvívó, bokszoló boxas boxades, boxats egymást öklözik v. bokszolják; öklözik, bokszol boxer -n boxer, szelindek boxhandske -n, -ar ökölvívó- v. bokszkesztyű

boxkalv [-0-] -en bokszbőr, krómozott borjúbőrboxning

m

braxen

boxning [bu-] -en, -ar sp: ökölvívás,

bokszolás; ökölvívó-mérkőzés boxningsmatch [-mats] -en, -er ökölvívómérkőzés, bokszmeccs boyscout [bo'jskaut] -en, -er cserkész (-fiú)

bra (comp: bättre, superi: bäst) L adj indecl jó; derék; egészséges; ett ~ verktyg (egy) jó szerszám; vi har gått en ~ bit jó darabot mentünk; se ~ ut jó színben van; jag är ~ igen újra jói vagyok; han är ^ som talare ő jó szónok, jól beszél; det är ~ säl jól van már!, elég már i; det var ~ att du kom jó hogy eljöttél; det blir nog ~ med det fog ez menni; varf ska(Il) det vara ~ för? mire jó ez?; ~ mot förkylning meghűlés ellen jó II. adv jól; eléggé; hadét ~ jól megy neki; inte må riktigt ~ nem érzi jól magát; smaka ~ (igen) jó ízű: ízlik; ~ mycket elég V. jó sok; ^ mycket bättre sokkal jobb; ~ tidigt jó korán bracka -n, -or o nyárspolgár, kispolgár brackig -t o nyárspolgári, kispolgári, korlátolt

bragd -en, -er (nagy) tett, cselekedet,, hőstett -lysten -lystet (hős)tettre vágyó

brak -et recsegés, ropogás, reccsenés,

csattanás, robaj braka recseg, ropog, reccsen, csattan; recsegve ropogva lezuhan, robajjal leomlik; ~ lös kitör, támad (pl. vihar) brakved -en nov: közönséges benge bramanism -en brahmanizmus bram|rå -n, -r hajó: sudárvitorla-rúd -segel-seglet, = hajó: sudárvitorla brand -en, bränder 1. tűz, tűzvész; råka i ~ meg- v. kigyullad, tüzet fog; sätta i ~ meg- v. felgyújt; sätta hjärtat i ~ lángra lobbantja a szívet 2. üszök, zsarátnok 3. orv üszök, üszkösödés 4. (gabona)üszög, rozsda -alarm -et, — tűzriadó; tűzjelző (készülék) -bil -en, -ar tűzoltóautó -bomb [-o-] -en, -er kai: gyújtóbomba -chef -en, -er tűzoltóparancsnok -fara -n tűzveszély -fri -fritt tűzálló, -biztos, -mentes -försäkring -en, -ar tűz(kár)-biztosítás-gul-í narancssárga, vörösessárga -hake -n, -ar tűzoltócsáklya -härd -en, -ar tűzfészek -kom -et, = nov anyarozs -kår -e» -er tűzoltóság

-man -mannen, -män tűzoltó -mur -en, -ar tűzfal -post [-o-] -en, -er tűzcsap -redskap -et tűzoltó eszköz(ök), tűzoltó szerszám -signal -en, -er tűzjelzés, -riadó -skada -n, -or tűzkár -skatta megsarcol; kifoszt -skydd -et tűzvédelem -skåp -et, = tűzjelző készülék -soldat -en, -er tűzoltó -spruta -n, -or tűzi- v. tűzoltófecskendő -stake -n, -ar tűzi fogó, tűzpiszkáló; -station -en, -er tűzőrség, (körzeti) tűzoltólaktanya -stege -n, -ar tűzoltólétra -säker -t tűzbiztos, tűzálló -tal -et, = izgató (v. gyújtó hatású) beszéd -vakt -en, -er éjjeli őr (tüzőrség); gå ~ o egész éjjel az

utcán kószál brann --->• brinna

bransch -en, -er (üzlet- v. ipar)ág, szakma, szak -kännedom -en szakmai tudás, szakismeret brant I. adj meredek II. adv: stupa ~ meredeken lejt III. s: -en, -er meredek lejtő, szakadék; på undergångens ~ a pusztulás szélén brasa -n, -or tűz, láng (pl. kályhában); kandallótűz; sitta. vid ~n a kandalló v. kályha mellett ül brasilian -en, -er, brasilianare -n, =

brazíliai (ember) brasiliansk -t brazíliai, brazil brasilianska -n, -or brazil nő Brasilien npr Brazília braska 1. det ~r (száraz) hideg van, fagy; Anders ~r, julen slaskar ha András-napkor fagy, karácsonykor (havas eső) esik 2. hivalkodik, kérkedik, nagyzol braskande hivalkodó, nagyzoló; feltűnő,

szembéötlő; hangzatos, fellengzős brasklapp -en, -ar hátsó gondolat brass -en, -ar hajó: keresztvitorla fordítókötele, fékkötél brassa1 hajó keresztvitorlát fordít; ~ back vitorlá(ka)t visszásra fordít, lelassít

bras(s)a2: o ~ på 1. jól befűt 2. erősen lő, (rá)tüzel

brast brista

bravad -en, -er vakmerő cselekedet; száj-hősködés, hetvenkedés, bravúrosko-dás, virtuskodás

bravera száj hősködik, hetvenkedik, bravúroskodik, virtuskodik braxen =, braxnar áll: dévérkeszegbre

89

brinna

bre bredde, brett o breda bred brett széles; en meter ~ egy méter széles; vara ~ Över höfterna széles csípőjű; de ~a lagren a széles (nép-) rétegek; göra sig ~ terpeszkedik; pöffeszkedik; prata vitt och brett tücsköt-bogarat (v. mindent) összebeszél

breda bredde, brett i. vt (fel- v. szét-) terít; ~ en duk på v. över bordet abroszt terít v. tesz az asztalra; ~ smör på brödet vajat ken a kenyérre; ~ sig en smörgås szendvicset készít magának II. (hgs igek:) ~ pá rátesz, felrak, (rá- v. fel)ken; átv túloz; ~ ut kiterít, kiterjeszt, kitár; ~ ut sig kiterjed; elterpeszkedik; elterjed; kiterjeszkedik, kitér (över ngt vmire); ~ över ráterít, ráhelyez bred|axlad széles vállú, váüas -bent

szétterpesztett lábbal álíó bredd -en, -er szélesség (földr is); gå tre man i ~ egymás mellett hármasával mennek; i ~ med mellett; lägga ut på ~en elhízik, elterebélyesedik; på 47° nordlig ~ az északi szélesség 47. fokán bredda kiszélesít

breddgrad -en, -er szélességi fok bred|munt -mynt széles szájú; széles pofájú (állat) -randig -t széles csíkos v sávos -sida -n hajó oldala; ge en ~ oldalsortüzet ad -spårig -t széles nyomtávú v nyomközű (vasút) bredvid I. praep mellett; mellé; prata ~ munnen elszólja magát II. adv mellette; mellé; alldeles ™ közvetlenül mellette; rummet ~ a mellette levő (v. szomszédos) szoba; hälla ~ melléönt

bredvidläsning -en, -ar hozzáolvasás (az iskolában tanult anyaghoz) -sittan-de mellette ülő bretagnare tanj-1 -n, — breton [-(ember)

bretagnisk [-tanj-]bretonsk -t bretagne-i,

breton

brett bred

brev -et, — levél; (hivatalos) irat; genom v. per ~ levélbelileg, levél útján, írásban; är det något ~ till mig? van levelem?

brev I bärare -n, =. levélhordó -bäring -en, -ar levélkézbesítés -duva -n, -or postagalamb -hemlighet -en levél-

titok -kort -et, — levelezőlap; ~ med betalt svar válaszos levelezőlap -låda -n, -or levélgyűjtő szekrény, postaláda; levélszekrény (ajtón) -papper -ei levélpapír -press -en, -ar levélnehezék -skrivare -n, — levélíró, levelező -väs-ka -n, -or levélhordó-táska -växla levelez, levelet vált bricka -n, -or 1. tálca 2. alátét 3. techn tárcsa,

lap, lemez 4. számtábla; kat azonossági jegy 5. (játék)kocka, báb; dominó (kocka) brickduk -en, -ar tálcakendő bridge [-ds] -enbridzs; spela ~ bridzsezik -lag -et, = bridzscsapat brigad -en, -er 1. kat dandár 2. brigád -chef -en, -er kat: dandárparancsnok -ledare -n, = brigádvezető brigg -en, -ar hajó: kétárbocos vitorlás, brigg

briljant I. adj ragyogó, fényes, kitűnő, pompás II. adv ragyogóan, fényesen, kitűnően, pompásan III. s: -en, -er briliáns -ring -en, -ar briliánsgyűrű -smycke -t, -n briliánsékszer briljera ragyog, kitesz magáért, brillíroz; hivalkodik, büszkélkedik, parádézik

brillor plur szemüveg

bringa1 -n, -or mell (állaté), szügy;

szegy(hús) bringa2 bragte v. bringade, bragt v. bringat

I. vt hoz, visz; ~ i dagen napvilágra hoz; ~ ngn om livet megöl v. meggyilkol vkit; ~ på det klara tisztáz, felderít; <*> på tal szóba hoz, szóvá tesz; ~ ngn till bekännelse vallomásra bír vkit; ~ till förtvivlan kétségbeejt, kétségbeesésbe kerget; ~ till offentligheten nyilvánosságra hoz; ~ till slut véghezvisz, befejez; ~ ngn till förnuft észre térít vkit; ~ minan att explodera felrobbantja az aknát; ~ ngn i fara veszedelembe sodor vkit II. (hgs igek:) ~ ihop összehoz, -gyűjt; ~ ned lehoz, levisz; leszed, lelő (repülőgépet); leszállít, csökkent, olcsóbbít; ~ ned priserna leszállítja az árakat

brink -en, -ar meredek lejtő v. folyópart,

(kis) emelkedő, kapaszkodó brinna brann, brunnit I. vi ég, elég; lángol; halm brinner lätt a szalma könnyen tüzet fog; ~ av längtan ég a vágytól

II. (hgs igek:) ~ av leég, elég; ~ innebrinnande

bennég; ~ ned leég, elhamvad; ~ upp leég, elég, elpusztul a lángokban; ~ ut kiég brinnande égő, lángoló, lobogó; égető, tüzes, forró; ~ kärlek forró szerelem; för ~ livet lélekszakadva, hanyatt-homlok; ^ brådska lázas sietség; mitt under ~ krig a háború vérzivatara közepette brio -n lendület, hév, élénkség, tűz bris -en, -ar v. -er (gyenge) szél, szellő brisera felrobban (lövedék) brist -en, -er 1. hiány, szükség; ínség; hiányosság, hiba; lida ~ på ngt hiányt szenved vmiben, hiányzik neki vmi; ~ på pengar pénzhiány; i ~ på bättre jobb híján; det rådde ~ på bröd kenyérhiány voit 2. hiány(zó összeg), deficit, mankó; täcka ~en a hiányt v. deficitet fedezi brista brast, brustit 1. (meg)reped, eltörik; szétpattan, elszakad; isen brister megreped a jég; mitt hjärta vill megszakad a szívem; tålamodet brister elfogy (v. fogytán van) a türelmem; ^ i gråt sírva fakad; ~ (at)i skratt kacagásban tör ki, kacajra fakad 2. [vminek] híjával vari, [vmi] hiányzik; ~ i aktning tiszteletlen bristande hiányzó, hiányos, elégtelen; på grund av ~ bevisning bizonyítékok hiányában; ~ betalningsförmåga fizetésképtelenség; ~ uppmärksamhet csekély figyelem, figyelmetlenség bristfällig -t hiányos, nem kielégítő, elégtelen;; rongált, sérült; hibás; ~ bildning hiányos műveltség;byggnad rozoga épület -het -en, -er hiányosság, fogyatékosság; rozzantság bristning -en, -ar repedés, törés; szétpattanás, szakadás bristningsgräns -en 1. végső határ; till ~en a végsőkig, végletekig; fylld till ~en roskadásig megtelt v. teli, zsúfolt 2. techn szakítási határ bristsjukdom -en, -ar hiánybetegség brits -en, -ar v. -er priccs, fekvőpad britt -en, -er brit (férfi) brittisk -t brit

brittsommar -en vénasszonyok nyara bro -n, -ar híd; slå en ~ över ngt hidat ver vmin -avgift -en, -er hídpénz, -vám -bygge -t, -n, -byggnad -en, -er hídépítés, -verés; hídépítmény

broek [-o-] -et, = orv sérv -band -et, = sérvkötő

brodd -en, -ar 1. csíra; új hajtás; sarjadó vetés; kväva i ~en csírájában elfojt; skjuta ~ (ki)sarjad, (ki)csírázik 2. jégszeg; sarokszeg, sas (lópatkón) brodda szegekkel kiver sarokszeggel

ellát (lópatkót) broder -n, bröder bror brodera hímez, kivarr; ~ at ngt kicifráz

v. kicirkalmaz vmit broderbåge -n, -ar hímzőkeret, -ráma broderfolk [-fo-] -et, == testvérnép brodergarn -et, = v. -er hímzőfonal broderi -(e)t, -er hímzés broderlig -t testvéri brodermördare -n, = testvérgyilkos broderskap -et testvériség broderskärlek -en testvéri szeretet bro|fäste -t, -n eilenfal (hídé) -huvud

-et, = v., -en hídfő brokad [-o-] -en, -er brokát brokig -t tarka; tarka-barka, cifra brom [-o-] -en bróm broms1 [-o-] -en, -ar áll: bögöly broms2 [-o-] -en, -ar techn: fék, súriöfék bromsa [-o-] fékez bromsare [-o-] -n, fékező broms|back [-o-] -en, -ar> -block [-bio-] -et, = techn féktuskó, -pofa -inrättning -en, -ar fékberendezés -kloss [-o-] -en, -ar féksaru, -tuskó -pedal -en, -er fékpedál -sko -n, -r féksaru, -pofa -sträcka -n,-or fékút; féktávolság bronker [-o-] plur orv: hörgők, bronchu-sok

bronkit [-o-] -en, -er hörghurut, légcsőhurut, bronchitisz brons [-o-] -en, -er bronz bronsera [-o-] bronzzal bevon, bronzol, bronzoz

brons |färg -en, -er 1. bronzszín 2. bronzfesték -färgad bronzszínű -medalj -en, -er bronzérem (sp is) -medaljör -en, -er bronzérmes, bronzérem tulai^ donosa -åldern a bronzkorszak bro [pelare -n, = hidpillér -pengar plur

hídpénz, -vám bror brodern, bröder fiútestvér, fivér; Bäste Bror! Kedves Barátom!; en ~ till mig egyik fivérem brors I barn-ef, = a fivér gyermeke, unokaöcs ill. unokahúg -dotter [-do-] ^-döttrar a fivér leánya, ünokahúgbrorskål

brorskål: dricka ~ med ngn pertut iszik

vkivel

brorslott -en, -er oroszlánrész, a jobbik

rész

brorson -en, -söner a fivér fia, unokaöcs

broräcke -t, -n hídkorlát

brosch [-o-] -en, -er melltfí, bross

broschyr [-o-] ~(e)n, -er röplap, füzet,

röpirat, brosúra brosk -et, = porc(ogó) -aktig -t, -artad porcszerű, porco(gó)s -fiskar plur porcos halak

bro |slagning -en, -ar hídverés, -építés

-spann -et, = hídnyílás brotsch [-o-] -en, -ar techn: ár, húzóár,

dörzs(ölő)ár, lyuktágító brott -et, = 1. törés 2. fejtŐ(heíy), (kő-) bánya 3. jog (törvényszegés; bűntett, -cselekmény; vétség; kihágás; begå ett mot ngn bűncselekményt követ el vki ellen; ~ mot allmän ordning közrend elleni kihágás; ~ mot reglerna a szabályok v. előírások megsértése; ** mot god ion a jó modor ellen elkövetett vétség brottare -n, = birkózó brottas brottades, brottats birkózik; küzd, küszködik

brottmål -et, = bűnügy, büntetőügy brottmålsdomare -n, büntetőbíró brottning [-o-] -en, -ar küzdés, küzdelem; birkózás; sp : grekisk-romersk ~ görögrómai (v. kötöttfogású) birkózás brottsjö -n, -ar hajó : bukóhullám, törő? hullám

brottslig -t bűnös, vétkes; büntetendő, büntethető -het -en bűnözés, kriminalitás; bűnösség, vétkesség; büntetendőség, büntethetőség brottsling -en, -ar (bűn)tettes, bűnöző,

gonosztevő brott|stycke -t, -n töredék* törmelék -yta;

-n, -or törésfelület bro |vakt -en, -er 1. hídőr 2. kat híd-őrség -valv -et, = hídíy, -boltozat; hídjárom

brud -en, -ar menyasszony; stå ~ esküszik (menyasszony); hon stod ~ i går tegnap esküdött v. eskették; klädd till

~ menyasszonyi ruhában -folk [-o-] -et násznép -följe -t, -n nászmenet -gum -gummen, -gummar vőlegény -klänning -en, -ar menyasszonyi ruha

-krona -n, -or 1. menyasszonyi korona (fémből) 2. menyasszonyi koszorú -par -et, = jegyespár, jegyesek -ål Öja -n, -or menyasszonyi fátyol -stoliföra i ~ oltárhoz vezet (esküvőn); gå v. träda i ~ oltár elé lép, esküszik -tärna -n, -or koszorúslány, nyoszo-lyólány

bruk -et, — 1. használat; göra ~ av ngt (fel)használ vmit; för (mitt) eget ~ saját használat(om)ra; komma ur ~ kimegy a divatból, nem használatos; komma i ~ használatba kerül; ta i ~ használni kezd 2. szokás; seder och ~ szokások és hagyományok 3. (meg-) művelés (földé); gazdálkodás; ha en gård under eget ™ maga műveli a birtokát, maga gazdálkodik a. földjén 4. gyár; kohó, huta 5. habarcs, malter

bruka 1. (feljhasznál, alkalmaz; ~ list csellel él; ~ väld erőszakot alkalmaz 2. (segédigeként inf-szál:) szokott.. .-ni, szokása .. .-ni; hon ~r gå t dl sängs kl. 9 kilenc órakor szokott lefeküdni 3. ~ jorden (meg)műveli a földet; ~ en gård birtokon gazdálkodik brukas brukades, brukats használatos;

szokásban van, szokásos brukbar -t 1. használható, hasznavehető 2. (meg)művelhető bruklig -t használatos; szokásos bruks [anvisning -en, -ar használati utasítás -arbetare -n, = kohó- v. huta-munkás -drift -en kohóüzem -patron -en, -er kohó- v. hutatulajdonos; bányatulajdonos brumbjöra -en, -ar o átv dörmögő medve, (örökké) morgó v. zúgolódó ember

brumma morog, dörmög; zúgolódik brun -t barna -bränd -bränt lebarnult,

barnára égett v. égetett brunett I. adj barna, barnás (pU hajszín)

II. s: -en, -er barna nő brun|gul -t barnássárga -hyad -hyllt barna (bőrű), meg- v. lebarnult, napbarnított -kol [-o-] -et (v. -en), = barnaszén -lockig -t barna fürtű brunn -en, -ar kút; gyógyforrás; artesisk ártézi kút; ~ gyógyvizet iszik, ivókúrát tart brunnen brunnet brinna brunns|drickning -en, -ar gyógyvízivás;brunnsgäst

92

ivókúra -gäst -en, -er gyógyhelyi vendég, fürdővendég -kur -en, -er ivókúra; genomgå en ~ ivókúrát tart -ort -en, -er gyógyhely, fürdőhely (ivókúrázóknak) -vatten -vattnet, — kútvíz; gyógyvíz, ásványvíz brunst -en üzekedés, párzás; (szarvas-)

bőgés, rigyetés; gerjedelem brun [steka -stekte, -stekt barnára süt, megpirít; lebarnít (nap) -sten -en, -ar ásv: barnakő brunstig -t üzekedő, párzó; rigyető;

koslató, tüzelő; felgerjedt brunsttid -en, -er üzekedés v. bőgés ideje,

párzási idő(szak) brunte -n, -ar pej v. barna ló brunögd -ögt barna szemű bras -et zúgás, morajlás, robaj, búgás brusa zúg, morajlik, búg; —- hgs igek: ~ upp v. ut felfortyan, tűzbe jön, kitör, kifakad bru8|hane -n, -ar áll: pajzsos cankó -huvud -et, — v. -en forrófejű (v. hirtelen haragú) ember brusten brustet (brista) Össze- v. megtör(öt)t; brustna illusioner meghiúsult illúziók; dó av brustet hjärta megszakad a szíve; med brustet hjärta megtört szívvel v. szívű brutal -t durva, kíméletlen, állatias, brutális

brutalitet -en, -er durvaság, kíméletlen*

ség, állatiasság bruten brutet (-+ bryta) törött, (meg-) tört; megszakított; en ~ förlovning felbontott eljegyzés; brutet tak manzárdtető; en ~ man megtört ember; tala ~ svenska töri a svédet, törve beszél svédül brutto I. adv bruttó; teljesen, levonás nélkül; ~ fór netto elegysúlyban, tisztasúly gyanánt; II. s: -t bruttó összeg v. bevétel -pris -et, = v. -er bruttó ár -(register)ton [-ton] -tonnet, = hajó bruttóregisztertonna -vikt -en, -er teljes v. bruttó súly, nyerssúly -vinst -en, -er bruttó nyereség bry brydde, brytt I. vt 1. ~ sitt huvud med ngt töri a fejét vmin;jag ~r min hjärna för att... [azon] töröm a fejem hogy.. 2. ugrat, húz; ~ ngn fór ngt v. ngn vkit húz vmivel v. vkivel II. ~ sig om ngt törődik vmivel, gondot fordít vmire, szeret vmit; érdeklődik vmi

iránt; hon ~r sig inte om horíoni nerh érdekli (őt), rá sem hederít; vad ~r jag mig om det? mit törődöm vele?; mi közöm hozzá?; jag ~r mig inte om att gå på bio eszem ágában sincs moziba menni brydd brytt zavart, zavarban

levő, zavarodott, tanácstalan;- bli ~ zavarba jön

bryderi -(e)t, -er zavarodottság),, tanácstalanság; fejtörés; nehézség; vålla ngn ~ fejtörést v. nehézséget okoz vkinek; vara i ~ för pengar pénzzavarban van brydsam -/zavarbaejtő; nehéz,bajos;kényes, bonyolult; kínos, meggondolandó

brygd -en, -er 1. sörfőzés 2. (egy) főzet sör

brygga1 -n, -or kikötőhíd, hajóhíd;

parancsnoki híd; híd (sp is); (fog)híd brygga2 bryggde, bryggt sört főz; főz,

készít (pl. kávét); kotyvaszt bryggare -n, = sörfőző bryggeri -(e)t, -er sörfőzde brygg|hus -et, = mosókonyha, -ház

-mästare -n, — sörfőzőmester bryggning -en sörfőzés brylépudding -en, -ar karamellsató (v. -sodó)

brylling -en, -ar harmadfokú unokatestvér

bryn -et, — [vminek a] széle, szegély;

(víz)felület, felszín bryna1 brynte, brynt meg- v. lebarnít; barnára süt, pirít; éget (cukrot); bli brynt av solen lebarnul a napon; brynt smör pirított vaj bryna2 brynte, brynt élesít, fen, köszörül

bryne -t, -n fenőkő

bryn ja -n, -or vért, páncél(ing)

bryn I sten -en, -ar fenőkő, kaszakő -stål

-et fenőacél brysk -t nyers, rideg, heves, brüszk Bryssel npr Brüsszel (Bruxelles) bryssel|kål -en bimbós kel, kelbimbó

-spets -en, -ar brüsszeli csipke bryta bröt, brutit L vt (össze)tör, el- v. letör, leszakít; összehajt(ogat); megszakít, felbont (kapcsolatot); bárty fejt, kibányász, kitermel; feltör (levelet); armen av sig eltöri a karját; ~ ett kontrakt, ett löfte szerződést, ígé-feryfas

93

bricka1

retet megszeg; ~ kön kilép a sorból, megborítja a sort (sorbanálláskor); ~ mark feltöri (v. termővé teszi) a földet; ~ motståndet megtöri az ellenállást; ^ sitt ord megszegi a szavát; ~ servetter szalvétákat összehajtogat; ~ strömmen megszakítja v. kikapcsolja az áramot; ~ tystnaden megtöri a csendet II. vi megtörik (pl. hullám) (mot ngt vmin); törve beszél; han bryter inte alls idegen hangsúly nélkül beszél, tökéletes kiejtéssel beszél;' hon bryter på ungerska magyaros kiejtéssel beszél [idegen nyelvet]; du talar svenska men bryter starkt törve beszélsz svédül; ~ med ngn v. ngt szakít vkivel v. vmivel; ~ mot ngt vét vmi ellen, megsért vmit III. ~ sig eltörik, (meg-) törik; ljuset bryter sig a fény törik; meningarna bryter sig mot varandra a vélemények eltérnek egymástól, vélemény áll szemben véleménnyel IV. (hgs igék:) ~ av el- v. letör; ~ av mot ngt elüt vmitől; ~ fram előtör; ~ igenom áttör, keresztültör; ~ sig in betör, behatol; tjuvar har brutit sig in i våningen tolvajok betörtek a lakásba; ~ lös a) letör, letép; b) kitör (pl. vihar) ; ™ ned letör (átv is); ledönt, lerombol; áiv mégtör, meg- v. iegyen-gít; sjukdomen bröt ned v. ner hans krafter a betegség megtörte az erejét (v. "nagyon legyengítette őt); nyomd: cíl tördel; ~ samman összeesik, •töriZr; ~ ut kitör; ovädret bröt ut "litert a vihar; ** sig ut ur fäng-eizeí kitör v. megszökik a börtönből biytss bröts, brutits törik, meg- v. eltörik; megszakad bntfbar -it 1. törékeny, törhető 2. fiz

rideg, merev brytning -en, -ar 1. törés, zúzás 2. bány lejtés, kibányászás 3. fiz törés (fényé) 4. nyelv hangtörés, Brechung 5. idegenszerű v. rossz kiejtés 6. szakítás, válság 7. i smaken pikáns meíiékíz

brytnings |tid-£/2, -er 1. átmeneti v. kritikus időszak, forrongó korszak 2. irod a „Sturm und Drang" időszaka -vinkel -n, -vinklar fiz: törési szög -åldern -árén a serdülőkor, a pubertás (ideje) irick -et, = brock

bråd brått sietős, sürgős; hirtelen, váratlan, gyors; en ~ död hirtelen halál; den ~aste tiden a legnagyobb dologidő;

jag har brått sietek, sürgős v. sok a dolgom; är det brått därmed? sürgős ez (a dolog)? -djup L adj: -t meredek, hirtelen esésű v. mélyülő (vízfenék) II. s: -et, — szakadék, meredély -kast: i ~et gyorsan, sebtében -mogen -moget koraérett -rappet -rasket: det går inte i ~ az nem megy olyan gyorsan; han -kommer nog inte i ~ biztosan nem jön egyhamar brådska I. s: -n sietés, sietség, kapkodás; det är ingen ~ (med det) (az) nem sietős v. sürgős, ráér; i ~n a (nagy) sietségben II. vi sürget, sürgős, sietős; siet; det ~r inte (med det) az nem sürgős; saken ~r a dolog sürgős brådskande sietős, sürgős bråd|siupa adv meredeken; hanyatt-homlok, rohanvást -störtad elhamarkodott, elsietett; gå brådstörtat tillväga elhamarkodottan cselekszik bråk1 -et, — mat tört; egentligt ~ valódi tört; förkorta ett ~ törtet egyszerűsít bråk2 -et zaj(ongás), lárma, zsivaj, zur; vesződség, baj(lódás); det blir ~ lesz ám haddelhadd; ställa till ™ jelenetet csinál; o murizik, veszekedést rendez bråka I. vi zajong, lármázik, ricsajozik, zűrt csinál; vesződik, bajlódik; gáncsoskodik, akadékoskodik; kötekedik; veszekszik IL vi 1. tilol, tör (leni); ~ sönder széttör, -zúz 2, ^ sin hjärna (v. sitt huvud) töri a fejét bråkdel -en, -ar töredék bråkig -t lármás, nagyhangú; kötekedő,

izgága, békétlenkedő bråk|makare -n, =, -stake -n, -ar kötekedő v. civakodó v. izgága (ember) -tal -et, = törtszám brånad -en brunst brås bråddes, bråtts [vkire] üt v. hasonlít; han ~ på sin far apjára üt, teljesen az apja

bråte 1. -n, -ar fatörzs-rakás; rőzserakás

2e -n v. -t limlom, kacat, vacak brått(om) adv sietve, sürgősen; ha mycket ~ nagyon sürgős a dolga; det är inte så ™ med det az nem olyan sürgős v, sietős

Sticka1 L s: -n, -or törés; szakadás,bräcka1

repedés, hasadás II. vt: bräckte, bräckt 1. el- v. le- v. széttör, repeszt; törik, el- v. letörik, reped 2. átv: o ~ av leint, elnémít III. vi: dagen bräcker hajnalodik bräcka2 bräckte, bräckt süt, roston süt, pirít

bräckage [-ä'§] hajó: rakomány megrongálódása, törési kár bräckjärn -et, == feszítővas, emelő- v.

bontórúd bräckkorv -en, -ar sült virsli bräcklig -1 1. törékeny; ingatág, bizonytalan 2. roskatag, gyenge, beteges; en gammal ~ gubbe (egy) roskatag öregember; ~ hälsa gyenge egészség bräckt 1. ~ vatten brakkvíz, édesvízzel kevert tengervíz 2. bräcka1, bräcka2 bräda I. s: -n, -or deszka II. vt: o ~

ngn kiüt vkit a nyeregből brädbeklädd -beklätt deszkával borított,

bedeszkázott brädd -en, -ar [vminek a] széle; perem, karima; fylla glaset till ~en csordultig tölti (v. teletölti) a poharat; stå vid gravens ~ a sir szélén van; floden har stigit över sina ~ar a folyó kilépett medréből brädda színültig v. csordultig tölt bräddfull színültig töltött v. telt, csordultig teli bräde -t, -r v. -n 1. deszka; palló; ett parti ~r egy tétel deszka; platt som ett ~ lapos mint a deszka; de ~r som föreställer världen a világot jelentő deszkák (színpad)] betala på ett ~ egyszerre fizet; sätta allt på ett ~ egy lapra tesz fel mindent; slå ngn ur ~t vkit kiüt a nyeregből 2. (triktrak-, dáma- v. sakk)tábla; spela ~ triktrakot v. dá-majátékot játszik, ostáblázik bräd|fodra deszkával burkol v. bélel, bedeszkáz -fodring -ent -ar bedeszká-zás; deszkaburkolat -golv [-o-] -et, = deszkapadló -gård -en, -ar fatelep, faraktár -lapp -en, -ar deszkadarab, deszkavég -skjul -et, — deszkafészer -spel -et, — ostábla (triktrak, dáma-játék stb.) -stapel -n, -staplar deszkarakás -vägg -en, -ar deszkafal, -válaszfal

bräka bräkte, bräkt béget, mekeg bräken = v. bräknen, bräknar páfrány; haraszt

bräm -et, = 1. (szőrme)szegély 2. nov

a párta felső része bränd bränt égetett, megégetett, (el)égett; átv: bli megégeti az ujját; det luktar bränt égett v. kozmás szag van bränna brände, bränt I. vt, vi (meg- v. el-) éget, pörköl, perzsel; ég; csíp (csalán) ; ~ (sig på) fingrarna megégeti az ujját; ~ hål på ngt lyukat éget vmibe; átv: ~ sina skepp minden hidat feléget (maga mögött); ~ ved fával tüzel; marken bränner under mina fötter ég a talpam alatt a föld; solen bränner a nap éget v. tűz; frågan bränner honom på tungan alig bírja magába fojtani a kérdést II. ~ sig megégeti magát (på ngt vmivel,

vmin); ~ sig på nässlor megcsípi a csalán, csalánba lép (átv is) III. (hgs igek:) ~ av leéget, leperzsel; ~ bort en vårta leéget egy szemölcsöt;~ in beéget; bélyeget beleéget v. rásüt; ~ ned felperzsel; techn kiéget; ~ lipp eléget, felperzsel; el- v. feltüzel; ~ vid odaéget; steken har bränts vid a sült odaégett

brännande égő; égető, perzselő, maró (átv is); en ~ fråga égető kérdés; ~ hetta perzselő hőség; ~ smärta átható v. maró fájdalom; ~ törst égető szomjúság brännare -n, — techn égő; égőfej brännas brändes, bränts ég, lángol; éget, süt; csíp; det brännsl tűz, tűz! (játékban)

bränn|bar -t ég(et)hető, gyúlékony; veszélyes; ett ~t ämne éghető anyag; átv kényes téma -blåsa -n, -or orv: égési hólyag -boll [-o-] -en nemzetesdi (labdajáték) bränneri -(e)t, -er szeszfőzde, pálinkafőző

bränn |glas -et, — gyújtó- v. gyűjtőlencse, nagyítóüveg -het -hett izzó, forró, égető, perzselő bränning -en, -ar 1. égés; (meg)égetés, pörkölés, perzselés 2. partnak csapódó hullám; ~ar hullámverés, -törés bränn|järn -et, = bélyegzővas, bestitő-vas -material -et tüzelőanyag -märka -märkte, -märkt bélyeget rásüt, megbélyegez (átv is) -märke -t, -n égetett v. rásütött bélyeg -offer -offret, = rég égő áldozat -olja -n, -or lámpa- v.brännpunkt

fűtőolaj; autó tizemolaj -punkt -en, -er fiz: gyújtópont -skada -n, -or, -sår -et, — égési seb -torv -en tőzeg -ugn -en, -ar égető- v. pörkölőkemence -vidd -en, -er fiz: gyújtótávolság brännvin -et, -er pálinka brännvins|advokat -en, -er zugügyvéd -bränneri -(e)t, -er pálinkafőzde, szeszfőzde

brännässla (elv.: bränn-nässla) -n, -or csalán

bränsle -t, -n tüzelőanyag, -szer; fűtőanyag; (motor)hajtó- v. tizemanyag -besparande fűtő- v. tizemanyagot megtakarító; ~ spis takaréktűzhely -besparing-en, -ar fűtőanyag- v. üzemanyag-megtakarítás -kostnader [-0-] plur fűtési költségek; üzemanyagköltségek) bräsch -en, -er rés, repedés (falban); gå v. träda i ~en för ngn síkra száll vkiért, kiáll vki melíett brätte -t, -n (kalap)karima; hatt med

breda ~n széles karimájú kalap bröd -et, — kenyér; franskt ~ zsúrkenyér; grovt v. mörkt ~ fekete kenyér; hårt ~ svéd kenyér (ropogós árpakenyér); 0-syrat ~ kovásztalan kenyér, macesz; rostat ~ pirított kenyér; vårt dagliga ~ mindennapi kenyerünk; en skiva ~ egy szelet kenyér; förtjäna sitt ~ megkeresi a kenyerét; ta ~et ur munnen på ngn elveszi vkinek a kenyerét; äta andras ~ más kenyerén él -bit -en, -ar darabka kenyér, kenyérdarab -butik -en, -er péküzlet -föda -n (mindennapi) kenyér -kaka n, -or kerek kenyér, cipó -kant -en, -er kenyérhéj; kenyérvég, gyürke, sercli -kavle -n, -ar sodrófa -kniv -en, -ar kenyérvágó kés -korg [-0-] -en, -ar kenyérkosár -lös -t kenyér v. kereset nélküli brödra|iolk [-0-]-et, = testvérnép -kärlek

-en testvéri szeretet brödraskap -et, = 1. vallásos egyesülés,

(férfi) szerzetesrend 2. testvériség bröd|rost -en, -ar kenyérpirító -skiva -n, -or kenyérszelet -smula -n, -or kenyérmorzsa -spade -n, -ar sütőlapát, péklapát -stil -en, -ar nyomd: kenyérírás -säd ^en kenyérgabona -tärning -en, -ar (pirított) kenyérkocka, bröllop -et, = 1. esküvő, lakodalom; fira ~ lakodalmat tart v, ül, (meg-)

esküszik; på ~ esküvőn, lakodalomban 2. nyomd „lakodalom" (duplán kiszedett szöveg) bröllops I dag -en, -ar az esküvő napja; bestämma ~en kitűzi az esküvő napját -folk -et násznép -gård -en, -ar nászház -gåva -an, -or nászajándék -middag -en (v. o -middan), -ar lakodalom, esküvői (est)ebéd -natt -en, -nätter nászéjszaka -resa -n, -or nászút bröst -et, = mell; kebel; áll szügy; ha klent ~ szűk mellű, gyenge-tüdejű; ge ett barn ~et gyermeket (meg-) szoptat; ha ont i ~et fáj a melle; slå sig för sitt ~ veri a mellét; ~ mot ~ vállvetve brösta kat: ~ av lekapcsol, lemozdonyoz (löveget); ~ upp felkapcsol, felmoz-donyoz; ~ sig henceg, büszkélkedik, nagyra van (över ngt vmivel) bröstfarvinge -n, -ar leszármazó örökös, utód -ben -et, = mell- v. szegycsont -bild -en, -er mellkép -droppar plur köhögéscsillapitó cseppek -fena -n, -or áll: mellúszó, -uszony -ficka -n, -or szivarzseb -gänges adv: gå ~ tillväga durván jár el, nyersen viselkedik; nem kertel -håla -n, -or mellüreg -höjd -en: i ~ mellmagasságban -karamell -en, -er köhögés elleni cukorka -korg [-0-] -en, -ar mellkas -körtei -72, -körtlar tejmirigy -sim -simmet mellúszás -sjuk -t mellbeteg, tüdőbeteg -socker [-0-] -sockret kan-discukor -ton -en, -er

mellhang; átv: tala med ~(er) remegő hangon beszél -vårta -n, -or mell- v. csecsbimbó -värn -et, = ép könyöklő, kor-látfa, mellvéd (kat is) bröt bryta

bua pfujol, hangosan nyilvánítja nemtetszését

buande -1, -n pfujolás, nemtetszés-nyil-vánítás

bubbla I. s: -n, -or (lég)buborék; bugy-

borék II, vi bugyborékol, bugyog buckla I. s: -n, -or 1. domborulat, (ki)dudor(odás); horpadás, (bejmélyedés 2. (göndör) hajfürt II. vt: ~ till kidomborít, domborúvá v. púpossá tesz, kidudorít; behorpaszt bucklig -t 1. dudoros, domború; horpa-dásos, horpadt 2. göndör, hullámos (haf)Iliid 96 bunker

bud -et, — h parancs, parancsolat; tio Guds ~ a tíz parancsolat 2. ajánlat, kínálat; ge v. göra ett ~ på ngt ajánlatot tesz vmire (árverésen); högsta ~et a legmagasabb (vételi) ajánlat 3. üzenet, hír, közlés; hírvívő, futár, küldönc; få ~ om ngt hírt kap vmiről; skicka ~ titi ngn (küldönc útján) értesít vkit; skicka ~ efter ngn (el)küld vkiért, elhívat vkit 4* stå ngn tilt ~s vkinek rendelkezésére áll budbärare -h,— hírvivő, hírnök, küldönc buddism -en buddhizmus buddist -en, -er buddhista (ember) buddistisk -t buddhista budget [-jet] -en, -er költségvetés, költségvetési előirányzat -kt -et, = költségvetési év budkavle -rí, -ar 1. tört hírnökpálca 2. sp

stafétabot budoar -en, -er (kis) női szalon, budoár budord -et, ~ parancs(szó) budskap -et, == üzenet, hír, értesítés buffe -n, -er -v byffé buffe! -n, bufflar 1. bivaly; amerikai bölény; 2. „(vad)áliat" (tolakodó v. durva egyén) -ko -n, -r bivalytehén buffert -en, -ar techn: ütköző, lökhárító -stat -en, -er ütközőállam buga: ~ (sig) meghajol, meghajtja magát; ~ och skrapa hajbókol, hajlong

hv.k -en, -ar has; göra ~en till sin gud

a hasának él, a has az istene bukett -en, -er (virág)csokor buk|fena -n, -or áll: hasúszó (halé) -hinna -n, -or hashártya -hinnein-fíammaflon -en, -er hashártyagyulla-dás -håla -n, -or hasüreg fettfcfg. -t hasas, pocakos; domború bukjíandning -en, -ar rep: hasraszállás

-muskel -n, -muskler hasizom bukt -en, -er 1. görbület, hajlat, kanyarulat; csavarodás, hurok (kötélen) ; gä i ~er tekergő(d)zik, kanyarog 2. (tenger)öböl 3. få ~ med ngn v. ngt úrrá lesz vkin v. vmin, megbirkózik v. boldogul vkivel v. vmivel bukta: ~ sig meggörbül, meg- v. behajlik; öblösödik; kanyarodik, kanyarog, körözik, kígyózik buktalare -n, = hasbeszélő buktig -t öblös; görbe, hajlott, domború, ívelt; kanyargós

bula -n, -or í. daganat, dúdor, bütyök

2. horpadás bulevard -en, -er fásított (kör)út, bulvár bulgar -en, -er bolgár (ember) Bulgarien npr Bulgária bulgarisk -t bolgár

bulgariska -n 1. bolgár nyelv 2. plur:

-or bolgár nő buljong [-o-] -en, -er hús- v. erőleves -kött -et leveshús -tärning-er*, -ar húsleves-kocka bulla1 -n, -or pápai okirat v. bulla bulla2: ~ upp ó bőségesen tálal, nagy

traktát készít (för ngn vkinek) bulle -n, -ar zsemlye, zsömle, kalács;

(fehér) cipó; gombóc; köttbulle buller bullret, = lárma, zaj; zörëj, robaj; göra ~ lármát v. zajt csap; komma mycket ~ åstad nagy port ver fel; med ~ och bång nagy zajjal v. hűhóval

bullersam -t zajos, lármás; ~ma barn

zajongó gyer(m)ekék bulletin -en, -er (napi) jelentés, orvosi

jelentés, bulletin bulira lármázik, zajong, zajt csap;

zörög; korog (gyomor) bulna gennyesedik, méggyűlik, -duzzad, -dagad bulnad -en, -er (gennyes) daganat, kelés, kelé vény

bult -en, -ar csapszeg, csap; gängad ~

menetes csapszeg bulta kopog(tat), dörömböl, zörget; üt, kiver; (erősen) ver, dobog, zakatol; ~ köti húst kiver; ~ pá dörren kopog az ajtón; med ~nde hjärta dobogó szívvel bulvan -en, *er 1. vadászai csalimadár

2. stróman bums o I. interj zsuppsz I II. adv rögtön, azonnal

bunden bundet kötött; (íe)kötött, elfoglalt; kötelezett; (-+ binda); vara ~ vid sjuksängen a betegágyhoz van kötve; vara ~ av en ed köt(elez)i az esküje; vara mycket ~ nagyon elfoglalt; ~ stil kötött beszéd, verses forma; bundet värme kötött v. latens hő bundsförvant. -en, -er szövetséges(társ) bundsförvantskap -et szövetség, szövetségi viszony bunke -n, -ar tál(ka), lapos tejésedény bunker -n 1. plur: = v. -s hajó: üzem-búnkra

97

anyagraktár, szénraktár 2» plur : bunkrar v. -s kai: kiserőd, betonfedezék, bunker

búnkra hajó üzemanyagot felvesz,

szenei, bunker el bunsenbrännare -n, = Bunsen-égő bunt -en, -ar I. csomó, köteg, csomag, nyaláb; motring; en ~ drev egy csomó levél, levélcsomó; en ~ garn egy motring v. köteg fonal; en ~ handlingar aktaköteg, -csomó; två ~ar rädisor két csomó (hónapos) retek 2. átv: hela ~en az egész cucc v. cókmók; az egész banda v. társaság bunta: ~ (ihop) egybeköt, kötegel,

csomóba köt buntmakare -n, = szőrmekereskedő, szűcs bur -en, -ar kalitka, ketrec bura: ** in börtönbe zár, bezár; o be-

kasztliz, bedutyiz buráiig- adv rögvest, egyenesen, ha-nyatt-homlok, teketória nélkül 2. adj: -t hirtelen; kíméletlen; goromba, nyers; otromba

lerfågel -n, -fåglar szobamadár b ürgén burget jómódú, vagyonos, tehetős butk -en, -ar (bádog)doboz, szelence; konzervdoboz; befőttesüveg; (gyógyszertári) tégely fcuilesk L adj: -t bohózatos, bohócos, mókás, kacagtató; drasztikus, groteszk II. s: -en, -er bohózat, burleszk burr1 iníerj brrr 1

hísc2 -et, = 1. bodor v. göndör haj; borzas haj 2. fodor, fodrozat -burra: ~ upp felborzol; ~ upp sig

felborzolja magát, berzenkedik bűnig -t göndör, bodros, bodorított; borzas; ~t hår göndör haj; borzas haj burskap' -et polgárjog; átv: vinna ™

polgárjogot nyer, meghonosodik burspråk -et, = ép erkély, hajóerkély busa garázdálkodik, duhajkodik, randalírozik), vagánykodík buse -n, -ar 1. csavargó, csirkefogó, vagány, csibész 2. mumus bus|fasoner plur csirkefogó-viselkedés -frö -(e)í, -n o csibész; gúny finom csemete, mákvirág sbukablyg -1: han är inte <**> nincsenek gátlásai, nem félénk v. meghúzódó buskage [-ås] -t, = bokorcsoport, cserjés, csalit; bozót buske -n, -ar bokor, cserje

buskig -í bokros, cserjés, bozótos; bozontos; ~a ögonbryn bozontos szemöldök busk|skog -en, -ar cserjés (erdő); pagony; bozót -snår -et, == bozót, csali-t(os), cserjés buss11. -en, -ar derék katona, „legény a gáton", Vitéz, jó kardforgató; (öreg) tengeri medve 2. s (indect), adj O: vara ~ med ngn nagyon jóban van vkivel, jó cimborája vkinek buss2 -en, -ar bagó bussa -en, -ar (autó)busz buss1 interj: ~ på!, ~ pá honom/

fogd meg! (kutyának) bussa: ~ hunden på ngn a. kutyát vkire uszítja

buss|chaufför -(e)n, -er autóbuszvezető -förbindelse -n, -r autóbuszösszeköttetés

bussig -t o rémek, klassz, derék, pompás; en ~ flicka remek lány; det var av dig ez kedves v. szép tőled busslinje -n, -r autóbuszvonal bussning -en, -ar techn : hüvely, persely,

szelence, tok; csapágybélés busspråk -et, = o csibésznyeiv, jassz-nyelv

butelj -en, -er palack, üveg buteljera palackoz, palack(ok)ba tölt,

lefejt (bort) buteljgrön -t palackzöld, sötétzöld butik --en, -er bolt, üzlet; átv: slå igen **en becsukja a boltot, véget vet [vminek]

butiks|biträde -í,-n elárusító, kereskedősegéd -fönster -fönstret, = kirakat -föreståndare -n, == üzletvezető -råtta -n, -or bolti tolvaj -stängning -en üzletzárás -stängningstid -en, -er üzleti záróra

butter -t mogorva, rossz kedvű, bosszús,

barátságtalan buxbom -en, -ar nov: puszpáng, bukszus by1 -n, -ar széllökés, -roham by2 -ti, -ar falu

byalag -et, — az egész falu, a falu (ösz-szes) gazdái v. lakosai; község; tört faluközösség bybo -n, -r falusi (ember) byfíé -n, -er 1. pohárszék, tálalóasztal;

ebédiőszekrény 2. falatozó, büfé bygata -n, -or falusi utca bygd -en, -er vidék, táj; kultúrtáj; ute i ~erna vidéken, falun

bygde|gård -en, -ar kö.: tájmúzeum -mål

-et, = nyelvjárás, tájszólás bygel -n, byglar 1. kengyel; fül, hurok (techn is); csőhajlat (fúvóshangszeren) 2,, vill áramszedő bygga byggde, byggt I. vt, vi épít; emel; rak (fészket); átv alapoz, alapít [vmire]; ~ av sten kőből épít; átv: ~ på ngt épít vmire; ~ sitt hopp på ngt reményét vmire alapítja; det är ingenting att ~ på erre nem lehet építeni v. hagyatkozni; ~ och bo lakóhelye van, lakik, él II. (hgs igek:) de har byggt för utsikten f ör mig (építkezésükkel) elvették előlem a kilátást; ^ om át- v. újjáépít; ~ på ett hus ráépít (v. emeletet húz) egy házra;

till hozzáépít; ~ upp fel- v. megépít; ~ över fölé épít bygge -1, -n épít(kez)és bygg|herre -n, -ar építtető -låda -n, -or (játék) építőszekrény -mästare -n, = í. építész, építőmester 2. építési vállalkozó 3. építésvezető, pallér byggnad -en, -er 1. épület; ház; építmény; offentliga ~er középületek 2. vara under ** épülőfélben van 3. felépítés, alkat, szerkezet; kroppens ~ a test felépítése, testalkat; språkets ™ a nyelv szerkezete v. struktúrája

byggnads I arbetare -n, = építőmunkás -arbete -t, -n építési munka, épít(kez)és -entreprenör -en, -er építési vállalkozó -firma -n, -or,-företag -et, ™ építővállalat -industri -(e)n, -er építőipar -ingenjör [-§en-] -(e)n, -er építészmérnök -komplex -et v. -en, = v. -er ház- v. épülettömb -konst [-o-] -en építőművészet, építészet -kostnader plur épít(kez)ési költségek -lån -et, == épít(kez)ési kölcsön -material -et, — v. -materialier építőanyag -nämnd -en, -er építési v. mérnöki hivatal, építésügyi hatóság -projekt [-§ekt] -et, = épületterv, építőterv (-rajz) -snickare -n, == épületasztalos -stadga -n, -or építési szabályzat v. szabályrendelet -stil -en, -ar építészeti Stílus -ställning -en, -ar épületállvány, -állás -verksamhet -en építési tevékenység, építkezés -ändamål: för ** építkezés céljára v. céljából byggning -en, -ar épület, építmény; ház

byig -t viharos, szeles; met széllökéses;

rep dobálós byk -en, -ar 1. (nagy)mosás; techn lúgo-2ás; átv: ha en trasa med i ~en benne van a keze a dologban 2. mosnivaló v. szennyes (ruha) byka bykte, bykt lúgoz, kifőz (mosnivalót);

tex főz bykbalja -n, -or mosódézsa byke -t o söpredék, banda, bagázs bylta: ~ ihop kötegel, csomóba v. nyalábba köt, összeköt; ~ på ngn melegen felöltöztet (v. bebugyolál) vkit bylte -t, -n köteg, csomag, batyu, nyaláb

byracka -n, -or o (falusi) korcs kutya, kuvasz

byrå1 -n, -ar fiókos szekrény, komód bryå2 -n, -er hivatal; főosztály (hivatalban); hivatali helyiség, iroda byråchef -en, -er (hivatali) főosztályvezető; S: miniszteri tanácsos v. osztályfőnök

byrå|krat -en, -er bürokrata -krati -(e)n bürokrácia -kratisk -t bürokratikus byrålåda -n, -or komódfiók bysantinsk -t tört: bizánci byst -en, -er 1. mellszobor, -kép 2. (női) mell, kebel -hållare -n, = melltartó byta bytte, bytt I. vt (el)cserél, vált; változtat; átszáll (pl. vonatra); jag skulle inte vilja med honom nem cserélnék vele; ~ (om) fot lépést vált; ~ (om) kläder ruhát vált, átöltözik; ~ (om) lakan tiszta ágyneműt húz; ~ ord szót vált; ~ plats munkahelyet v. állást változtat; ska(ll) vi ~ plats? helyet cseréljünk?; ~ tåg v. vagn átszáll másik vonatra v. kocsira; ~ våning lakást változtat, más lakásba költözik; ~ våning(ar) lakást cserélnek; huset har bytt ägare a ház

gazdát cserélt IL (hgs igek:) ~ av leváltav varandra váltják egymást, váltakoznak; ~ bort el- v. összecserél; ~ om (el- v. ki-) cserél; vált, változtat; ~ till sig (v. sig till) ngt becserél vmit; ~ ut ki- v. felcserél

byte -t, -n 1. csere; inte vinna ngt på semmit sem nyer a cserén, rossz cserét csinál; gå med pá ~t beleegyezik a cserébe 2. zsákmány; rablott holmi, préda; bli ett ~ för ngn, bli ngns ~ vkinek a zsákmánya lesz,bytesaytal

99

bädda

vkinek, a zsákmányává válik; ta som ~ zsákmányol, zsákmányul ejt bytes lavtdl-et, — csereszerződés -handel

-n cserekereskedelem byting ren, -ar pöttöm gyerek, kölyök;

kis kópé; kicsike (kislány) bytta -h, -or kis hordó (vajnak); sajtár,

rocská byxa -n, -or byxor byx |ben. -et, — nadrágszár -ficka -n, -or nadrágzseb -kjol -en, -ar szoknyanadrág, *knapp -en, -ar nadrággomb -linning -en, -ar övrész (nadrágé), bindni

byxor plur nadrág; nadrágocska; ett par

~ egy nadrág byx|sträckare -n, = nadrágakasztó, -fa -ångest -en o szurkolás, nagy félsz; han har ~ be van gyulladva, inába szállt a bátorsága båda1 jelent, jelez, jósol; det ~r intet gott ez semmi jót sem jelent, ez semmi jóval sem biztat båda2 pron mindkettő, mind a kettő; ~ delarna mindkettő; ~ två mind a kettő v. ketten; av ~ könen mindkét nembeli; vi mi ketten; enligt ~s vår önskan (mind)kettőnk kívánságának megfelelően -derå mind a kettő, (mind)kétféle, mindegyik (kettő közül) både conj: ~ ... och és, valamint, mind ... mind; ~ han och jag ő valamint én; ~ dag och natt éjjel és nappal

bige -n, -ar 1. ív; körív; görbe (vonal) 2. íj; átv: spänna ~n för högt túlfeszíti a húrt; átv: ha flera strängar på sin ~ több vasat tart melegen (v. a tűzben) 3. ép ív, boltív 4. (varró- v. hímző)ráma;(fűrész)keret; (szemüveg-) keret; glasögon med moderna bågar modern keretű szemüveg 5. ívkanyar;£ö i ~ ívet ír le, ívben kanyarodik 6. zene kötőív, kötés (jele) 7. sp ív, bógni 8. o tragacs (motorkerékpár) båg|fil -en, -ar vas- v. fémfűrész; kanya-rítófűrész; hajlított (lyuk)reszelő; fűrész (asztalosé) -formig -t ív alakú -fönster -fönstret, = (bolt)íves ablak -lampa -n, -or ívlámpa bågna 1. (meg)görbül, meghajlik, (meg-) vetemedik (fa) 2. enged, meghátrál båg|skytt -en, -ar íjász -skytte -t íjászat -sträng -en, -ar íj húr, ín

båk -en, -ar 1. hajó fedőpéce, -irányjel,

partjel, bója 2. világítótorony bål1 -en, -ar orv: törzs bål2 -en, -ar 1. (ivó)csésze, (kis) tál

2. bólé (pl. puncs és bor) bål3 -et, == máglya; bli dömd att brännas

på ~ máglyahalálra ítélik båld bält merész, bátor> vitéz, férfias, ' derék

bålgeting -en, -ar lódarázs bålstor -t óriási (nagy) bålverk -et, = sánc; bástya, védőnlű; cölöpözött partfal; átv védőbástya, -pajzs

bångstyrig -t féktelen, szilaj, makrancos,

dacos; csökönyös (ló) bår -en, -ar 1. hordágy 2. ravatal bård -en, -er szegély, szegélydísz; paszomány; ráma (cipőé)) nyomd bekerete-zés

bår|hus -et, = ravatalozó (helyiség); -tetemnéző, hullaház; halottasház -täcke -t, -n szemfedő, halotti fedél bås -et, = állás, (istálló)rekesz, box båt -en, -ar csónak, ladik; sajka; hajó; ge ngt på ~en o szögre akaszt vmit, felhagy vmivel båta használ, hasznot hoz; segít; våd ~r det (till)? ennek mi a haszna?, mit használ ez?, mit segít ez? båt|brygga -ti, -or kikötőtutaj; kikötő-híd, partraszállóhíd -färd -en, -er csónakázás; hajókázás, hajóút -hus -et, = csónakház -last -en, -er hajórakomány -ledes adv víziúton, hajón -lägenhet: med första ~ az első (adandó) hajóval -längd -en csónakhossz; hajóhossz

båtnad -en haszon, előny; till ~ för dig

a saját javadra és hasznodra båts|hake -n, -ar csáklya -man -mannen,

-män hajómester, fedélzetmester båtvarv -et, = csónaképítőműhely bäck -en, -ar patak, csermely; många ~ar små gör en stor å sok kicsi sokra megy

bäcken -et, = 1. medence (orv, földr is) 2.víztároló medence, víztartály 3. ágytál 4. cintányér 5. ép csésze, kagyló -förträngning -en, -ar orv: medence-szűkület

bädd -en, -ar 1. ágy 2. (folyö)meder;

ágyazat, úttükör; vízmosás, -barázda bädda I. vt, vi (meg)ágyaz; ~ sängen ágyatbäddsoffa

vet, megágyaz; som man får man ligga ki mint veti ágyát úgy alussza álmát; ~ sin grav megássa a sírját II. (hgs igek:) álv: ~ in beágyaz, beépít; ~ ned ngn ágyba fektet vkit; (be)takar; (el)temet; ~ upp megágyaz bäddsoffa -n, -or ágypamlag bägare -n, = serleg; kehely; kupa bägge pron mindkettő; ~ två mind a kettő v. ketten; ~ tvås mindkettőnek a, mindkettőé; enligt ~s vår önskan ^mindkettőnk kívánsága szerint bälg -en, -ar fújtató, fúvó (zene is) bälga: ~ i sig o nyakal, önti magába;

vedel, piál bälgkamera -n, -or összecsukható fényképezőgép Bält npr: Sióra v. Lilla ~ Nagy v.

Kis Bält (tengerszoros) bälta -n, -or, bältdjur -et, — övesállat,

páncélöves emlős bälte -t, -n 1. öv; derékszíj; heveder,

tartószíj 2. fóldr öv(ezet), zóna bältros -en orv: övsömör bända bände, bänt tör, feszít, nyit; — hgs igek: ~ lös szétfeszít, el- v, szétválaszt; ~ upp feltör, -feszít, -nyit bändjärn -et, = feszítővas, emelőrúd bängel -n, hånglar o csavargó, siheder; lakli, kamasz; csibész; en lång ~ égimeszelő, langaléta bänk -en, -ar pad; fekvőpad, priccs; (színház) (szék)sor; de anklagades ~ a vádlottak padja; spela för tomma ^ar üres ház előtt játszik bänka: ~ sig helyet foglal, leül bänkrad -en, -er padsor, széksor; színház sor

bär -et, = nov bogyó; de liknar varandra som två ~ úgy hasonlítanak egymásra mint két tojás bära bar, burit I. vt visz, hoz; hord; visel; elvisel, eltűr, elbír; ~ frukt gyümölcsöt hoz v. terem (átv is); ~ ngn på sina händer karjaiban hordoz vkit (átv is); ~ hat till ngn gyűlöl vkit, gyűlölettel van vki iránt; ~ kostnaderna a költségeket viseli; ~ hand på ngn kezet emel vkire; ^ sitt lidande med tålamod türelemmel viseli (el) a szenvedést; ~ vapen fegyvert visel; ~ vittnesbörd om ngt tanúskodik ' vmiről II. vi 1. elbír; visel; isen bär inte a jég nem bír(ja) el; det må ** eller brista! törik

vagy szakad, lesz ahogy lesz!; ~ pá en stor sorg mély gyászban van 2. vezet, visz; alla vägar ~ till Rom minden út Rómába vezet III. ~ sig 1. kifizetődik, jövedelmez; företaget bär sig a vállalat jövedelmező v. rentábilis 2. megtörténik, -esik IV. (hgs igek:) vari bär det av? hová akarsz (v. akat ön) menni?; hová megyünk?; ^ av ellök, eltaszít (hajót); ~ bort elvisz, elhord; det bär mig emot (ez) ellenemre van, ellenszenves nekem, ettől undo^ rodom; det bär emot för míg nincs ínyemre (a dolog); ~ fram előhoz, felajánl; átad (üzenetet); (bizalmasan) közöl (till ngn vkinek; vkivel); ~ hem hazavisz, -hoz; házhoz szállít; ~ ihop (meg)egyezik, (össze)illik, megfelel; ~ in bevisz, -hoz; ~ ned levisz, -hoz; lezuhan; det bar ned med hela lasset i diket az egész rakomány az árokba zuhant; vägen bär nedför az út (hegyről) lefelé visz; det bar omkull (med dem) felborultak, -fordultak; ~ pá sig magánál tart, magával visz, nála van; det bär uppför ez felfelé (v. hegynek fel) megy; det bär utför med honom rosszabbodik a helyzete; ~ sig åi a) viselkedik; b) hozzáfog, nekilát, elkezd; tesz, cselekszik; hur skall jag mig åi för att hitta dig ? mit tegyek hogy téged megtaláljalak? bärare -n, = 1. vivő, viselő; összet -hordó, -vivő (sjuk~ beteghordó) 2. hordár 3. techn tartó bärbar -t hord(oz)ható, vihető bärbuske -n, -ar bogyótermő bokor bärförmåga -n, hordozóképesség, teherbíró képesség, teherbírás bärga biztonságba helyez, (meg)mení; behord, begyűjt; ~ säden behordja v. betakarítja a gabonát; hajó: <*> ett segel vitorlát bevon; ~ in betakarít, behord; solen a nap lemegy v. lenyugszik; inte kunna ~ sig för skratt nem tudja türtőztetni a nevetést; han ~r sig bra med sin lön

megél (v. jól kijön) a béréből v. fizetéséből bärgad biztonságba helyezett; jómódú,

jó viszonyok között élő bärgarlön -en, -er mentési jutalom bärgning -en, -ar 1..mentés, biztonságba helyezés, megmentés; (autó) elvonta-bärgningsbil

101

tás 2. betakarítás, behordás (termésé) 3. bevonás (vitorláé) 4, megélhetés

bärgnings|bil -en, -ar autómentő (kocsi), vontató gépkocsi -båt -en, -ar, -fartyg -et, = mentőhajó bärighet -en hajó: rakodóképesség, hordozóképesség, teherbírás bäring -en (hajó, rep) bemérési szög,

irányszög, oldalszög bär|kraft -en, -er hord(ozó)képesség, teherbíróképesség; meggyőző érő (érvé) -kraftig -t teherbíró, hordképes bärnsten -en borostyánkő bärnstensmunstycke -t, -n borostyán-szipka

bär|rem -remmen, -remmar hord(ozó)szíj, tartószíj; puskaszíj -stol -en, -ar hordszék, gyaloghintó bärsärk -en, -ar rég: dühödt V. bősz harcos

bärsärkaraseri -(e)í vak harci düh;

dühöngés, ámokfutás bärvidd -en hatótávolság, -sugár (pl. rádióé) ; átv horderő, jelentőség bärvin -et, -er gyümölcsbor (bogyótermésből)

bäst (superi ->- bra, god, väl) I. adj 1. legjobb; Bäste Herr N/Kedves N. Úr!; efter ~a förmåga legjobb tudása v. tehetsége szerint; i sina ^a år legjobb éveiben, a legszebb korban, erèje teljében; med ~a vilja (i världen) a legjobb akarattal; på ~a möjliga sätt a lehető legjobb módon (v. legjobban) 2. (predikativ :) han är ** i klassen ő a legjobb (tanuló) az osztályban; det är ~ vi går legjobb ha elmegyünk 3. (s:) den förste ~e az első aki szóba jöhet; bárki; det kan hända den ~e ez bárkivel megtörténhet, (ez) á legjobb családban is előfordül(hat); allt länder till det ~a minden jóra fordul; rekommendera ngn till det ~a a legmelegebben ajánl vkit; vända allt till det ~a mindent jóra fordít II. adv legjobban; jag vet det ~ én tudom a legjobban; jag höll som ~ på att packa éppen v. javában csomagoltam; mari höll på som minden a legnagyobb rendben ment (v. a legjobb úton haladt); där den behövs som ~ ahol (az) legjobban v. leginkább szükséges III. cónj: ~ som éppen amikor; ~ det var hirtelen,

egyszerre, váratlanul; ~ du vili akárhogy is; ~ han kan ahogyan csak tud bästa indecl [vkinek a] java; jólét, üdv; det allmänna ~ a közjó; göra sitt ~ minden lehetőt (v. tőle telhetőt) megtesz; tänka på ngns vkinek a javát akarja; till ditt eget ~ a saját javadra v. előnyödre v. hasznodra; ge ngn ngt till ~ vkinek kedveskedik vmi vei, vkit megvendégel vmivel; ta sig väl mycket till <» felönt a garatra bättra (meg)javít; kijavít; ~ på feljavít;

** sig (meg)javul, jobbra fordul bättre adj, adv (comp bra, god, väl) jobb; jobban; så mycket ~ annál jobb; det blir allt <*> och ^ egyre jobb lesz; ha det ™ jobban van, jobban megy ne-ki; jag mår ~ jobban vagyok; i brist på (ngt) ~ (vmi) jobb híján; komma på ~ tankar jobb belátásra jut bättring -en, -ar javulás bättdngsväg -en: vara på ~en a javulás

v. gyógyulás útján van bäva (meg)remeg; reszket, borzong (för v. inför -tői); reng; jag inför tanken remegek (arra) a gondolatra, megborzongok attól a gondolattól bävan = (en) remegés, reszketés, borzongás; rengés bäver -n, bävrar hód -päls -en, -ar hód-szőrme, -bunda -skinii -et, = hódbőr böcker bok*

böckling -en, -ar füstölt hering bödel -n, bödlar hóhér, bakó böja böjde, böjt I. vt (meg- v. be)hajlít, meghajt, (meg)görbít; nyelv ragoz; ~ (på) huvudet fejet hajt, meghajtja a fejét; ~ knä térdet hajt; olyckan har böjt honom a szerencsétlen* ség megtörte (őt) II. ~ sig meg^ v. lehajlik; meg- v. lehajol; ~ sig för ngns vilja meghajol vkinek az akarata előtt; ~ sig över ngn vki fölé hajói III; (hgs igek:) vägen böjer av åt öster az út elkanyarodik kelet felé; ~ fram előrehajlít; ~ ned lehajt; le- v. meg* hajlít; ~ sig ned lehajlik; le- v. meghajol, meghajtja magát; ~ sig ned efter ngt lehajol vmiért; ** undan el- v. félrehajlít; ~ ut Ifihajlít, kigörbít; ~ sig ut kihajol fröjd böjt 1. (meg)hajlitott, hajlött;- meggörbített, görbült; ^ av-'aídef- á kor* tói hajlott, meggörnyedt; ~ M$ä haj-böjelse

102

början

lott orr, sasorr; han satt ~ över sitt arbete munkája fölé hajolva ült 2. hajlamos, hajlandó; jag är ~ att tro att *.. hajlandó vagyok azt hinni hogy, hajlok arra a véleményre hogy böjelse -n, -r hajlam, hajlandóság; vonzalom; fatta djup ~ för ngn mély vonzalmat (v. szerelmet) kezd érezni vki iránt

böjlig -t I. hajlékony, hajlítható, rugalmas 2. alkalmazkodó; engedékeny 3. ragozható böjning -en, -ar 1. (meg)hajlítás; görbület; kanyar(odás), hajlás 2. (nyelv) ragozás

böjnings|form -en, -er nyelv: ragozási v. ragozott alak -mönster -mönstret, = ragozási minta, paradigma -ändelse -n, -r rag, jel, végződés böka túr, ás; turkál; ~ upp feltúr, -ás böla bőg, bömböl, elbődül (szarvasmar* ha)

böld -en, -er kelés, kelevény, furunkulus

-pest -en bubópestis bölja I. s: -n, -or hullám; ár, tenger II. vi hullámzik, hullámos; áramlik, özönlik (tömeg); lobog (haj, zászló); ~ fram hullámzik (átv is); ett ~nde sädesfält hullámzó gabonatenger bolje|rörelse -n, -r hullámmozgás -slag

-et hullámverés bömare -n, — cseh (ember) Bömen npr Csehország bömisk -t cseh(országi) bön -en, -er 1. imádság, ima; Herrens ~ az Űr imája, Miatyánk; läsa en ~ imádságot mond, imádkozik 2. kérés, kérelem; könyörgés, esedezés böna1: ~ och be állhatatosan v. esedezve

kérr kérve kér, könyörög böna2 -n, -or 1. bab 2. o lány bönbalja -n, -or babhüvely bönbok -en, -böcker imakönyv; ta till ~en

könyörgésre fordítja a szót bönder plur bonde bön(e)dag -en, -ar S: (könyörgő) istentiszteleti nap, imanap (ünnepnap); bot- och ~ar bűnbánati és könyörgő istentiszteleti napok (ünnepnapok) bönejhus -et, = imaház -möte -t, -n közös ájtatosság v. imaóra -skrift -en, -er kérvény, folyamodvány bön|falla -föll, -fallit: ~ (hos) ngn om ngt vkihez v. vkinek könyörög vmiért,

vkit esedezve kér vmire -fallande könyörgő, esedező, esengő -höra -hörde, -hört meghallgat (kérést, imát), teljesít -pall -en, -ar 1. imazsámoly, térdeplő 2. o, tréf hátsó ülés (motorkerékpáron) -sal -en, -ar 1. imaterem 2. èsk díszterem, aula -söndag -en áldozócsütörtök előtti vasárnap (Rogate) böra borde, bort (segédige) kell; illik, illendő; du bör gå menned kell; hon borde komma till mig el kellett jönnie hozzám; du borde inte uppsöka honom nem lenne szabad felkeresned őt; du borde ha förstått bättre ezt (jobban) megérthetted volna (v. meg kellett volna értened); som sig bör amint illik; det bör anmärkas meg kell jegyezni, megj egyzen dő; det bör ej förvåna ngn senki se csodálkozzék; vad bör göras? mi a teendő?; bör hållas upprätt! egyenesen állítva tartandó! börd -en születés; eredet, származás; av ringa ~ alacsony származású; till ~en születés(e) szerint, származásira nézve; en man av ~ előkelő származású férfiú börda -n, -or teher, rakomány; átv teher,

súly, gond bördig1 -t: ~ från Stockholm stockholmi születésű

bördig2 -t termékeny, bőven termő -het

-en termékenység börds| adel -n örökös v. születési nemesség -högfärd -en származással való kérkedés, származási gőg -stolt származására büszke, őseivel kérkedő börja kezd, el- v. megkezd, belekezd, hozzáfog; (meg- v. elkezdődik; ~ en affär üzletet nyit; förhandlingar tárgyalásokat indít; ~ en ny plats új munkahelyre lép be; ~ en resa útnak indul; ~ skrika kiabálni kezd; föreställningen har redan ~t az előadás már megkezdődött; här ~r motorvägen itt kezdődik az autóút; ~ i fel v. galeh ända fordítva kezd hozzá; ~ med v. pá ett arbete munkába (bele)kezd, munkához lát; till att ~ med kezdetben, bevezetőül, elsősorban, mindenekelőtt; nu det! most kezdődik!; ~ om (igen) újrakezd, ismét élőiről kezd; ~ på med ngt belekezd vmibe, nekilát vminek början == (en) kezdet, [vminek az] ele-103

bötfälla

je; ~ till slutet a vég kezdete; fa sin ~ kezdődik, ered; från ~ //// s/wife*; elejétől végig; från första ~ kezdettől fogva; / (v. till en) ~ kezdetben, először; i ** av maj május elején; i ~ av femti(o)talet az ötvenes évek elején; vid föreställningens ~ az előadás kezdetekor v. elején börs -en 1. plur: -ar erszény, pénztárca 2. p/ur; -er tőzsde,

börze; köpa på ~en a tőzsdén vásárol -hus -et, = tőzsdéjűiét) -jobbare -/i, = tőzsdejátékos, -spekuláns -mäklare -n, = tőzsdeügynök -noterad tőzsdén jegyzett; icke ~e papper a tőzsdén nem jegyzett értékpapírok -notering -en, -űr tőzsdei (árfolyamjegyzés; ~arna tőzsdei ár-

folyamok v. jelentés (újságban) bössa -n, -or 1. puska, flinta 2. takarékpersely; persely bösshåll: inom ~ puskalövésnyire bösskolv -en, -ar puskatus, -agy bösskott (e/v.: böss-skott) -et, = puskalövés

bösspipa -n, -or puskacső böta büntetést v. bírságot fizet; ~ fór ngt bűnhődik v. (meg)lakol vmiért böter plur (-+ bot) pénzbüntetés, -bírság; döma ngn till 20 kronors ~ 20 korona pénzbüntetésre ítél vkit bötesbelopp -et, = pénzbüntetés v. bírság (összege) bötfälla -fällde, -fällt pénzbüntetéssel sújt, megbírságol G

c c-(e)t, c-n v. c 1. c (betű) 2. zene c (hang)

C ("5: isk bizonyítványban) elégtelen

(osztályzat), egyes caimettevaccination -en, -er orv: BGG-védőoltás

cape [kep] -n, -r (női) körgallér, kepp ceder -n, cedrar cédrus -trä -(e)tf -n

cédrusfa (faanyag) cedilj -en, -er cédille (horog alakú írásjel) celeber -t híres, hírneves celebrera celebrál, (meg)ünnepel celebritet -en 1. hírességg 2. plär: -er

híres ember celest égi

celibat -et nőtlenség, cölibátus cell -en, -er sejt (pol is); celia, zárka; techn kamra, celia; vill elem, celia; fotoelektrisk ~ fényelektromos celia, fotocella -bildning -en, -ar 1. sejtkép-ződés 2. pol sejtalakítás -delning -en, -ar sejtosztódás -fängelse -t, -r magánzárka

cellist -en, -er gordonkás, csellista cell I kropp -en, -ar sejttest -kärna -n, -or

. sejtmag cello -n, celli gordonka, cselló cellofan -et celofán, cellofán cell I stoff -en v. -et cellulózvatta -ull -en

műrost, műszál cellulosa -n cellulóz, sejtanyag^ cell I vägg-en, -ar biol: sejtfal -vävnad -en,

-er sejtszövet cement -en v. -et cement cementera cementez, cementál cendré [sansdrë'] hamvasszőke censur -en cenzúra, cenzori hivatal censurera cenzúráz centaur -en, -er mit: kentaur center -n 1. középső rész, közép; középpárt, centrum 2. plur: centrar sp: középcsatár -bord -et, — hajó uszony (-lap), kard, svert -forward -en, -ar v. -s sp: középcsatár -halvback -en, -ar sp : középfedezet centimeter -n, = centiméter centner -n, = rég mázsa (= 100 font); en svensk ~ egy svéd mázsa (== 42,5 kg)

central I. s: -en, -er í. központ; erőmű, centrálé; elektrisk ~ villamos erőmű 2. központi v. főpályaudvar II. adj: -t köz(ép)pöníi, centrális -antenn -en, -er rádió: bérház-antenna -asiatisk -t közép-ázsiai -bank -en, -er központi bank

centralisera központosít, összpontosít,

centralizál centralstation -en, -er központi v. főpályaudvar -uppvärmning -en, -värme -n v. -t központi fűtés centrifug -en, -er centrifuga, pergetőgép centrifugal|kraft -en, -er centrifugális v. röpítő erő -pump -en, -ar körforgó-v. centrifugáiszivattyú centrum = v. -et, centra v. centrer v. =

köz(ép)pont; középpárt, centrum cer at -et, = v. -er viaszkenőcs cerebral -t agyi, agy-ceremoni -(e)n, -er szertartás(osság), ceremónia; ~er teketória, formaság(ok) ceremoniel(l) -et, — szertartásrend ceremoniell -t szertartásos, (ünnepélyesen) merev ceremonimästare -n, = szertartásmester certeparti -(e)t, -er ker: hajóbérleti v.

árufuvarozási szerződés certifikat -et,— bizonyítvány, igazolvány cess -et, => zene cesz cesur -en, -er sormetszet, cezúra champagne [-a'nj] -n pezsgő -glas -et, =

pezsgőspohár champinjon -en, -er csiperke, sampinyon (gomba)

champion [-ön] (en) sp: bajnok changera [-së'-j elhalványul, megfakul,

-változik; átv elhervad, fonnyad chans -en, -er esély, eshetőség, kilátás chansartad kiszámíthatatlan, véletlen

charad -en, -er szótagrejtvény chargé d'affaires [sarsédafá'r] -en, -er

dipl: ügyvivő chargera [-së1-] 1. túloz, nagyít, lódít

2. techn adagot betölt (kohóba) charkuteri -(e)t, -er hentesüzlet -affär -en, -er hentesüzlet, húsáruüzlet -varor plur hentesárukcharlatan

charlatan -en, -er szélhámos, csaló, sar-latán

charm -en báj, varázs, igézet, vonzóerő charmant elbájoló, bájos, igéző, elragadó charm(er)a elbájol, elbűvöl, megigéz charmerad elbűvölt, elbájolt, megigézett,

elragadtatott charmfull -t bájos, elbűvölő, igéző charmig -t o bájos, igéző, elragadó, csábító, kacér charmör -(e)n, -er elragadó (v. hódító

modorú) férfi chartra hajót bérel, bérbe vesz chassi -(e)t, -er (autó, vasút) alváz chafeaubriand [§ato* brians] -en, -er chá-

teaubriand (roston sült marhaszelet) chaufför [-so-] -(e)n, -er gépkocsivezető

chaussé [sose1] -n, -er országút, műút chauvinism [so-] -en sovinizmus chauvinistisk [so-] -t soviniszta check [cekk] -en, -ar v. -er csekk; skriva ut en *» kiállít egy csekket -bok -en, -böcker csekkfüzet, -könyv -räkning -en, -ar csekkszámla chef -en, -er főnök, vezető; parancsnok

-redaktör -(e)n, -er főszerkesztő chefsbefattning -en, -ar vezető állás chefskap -et, — vezetés, főnökség; under

hans ~ az ő vezetése alatt chefstjänsteman -mannen, -män magas

rangú (v. vezető állású) tisztviselő chevaleresk -t lovagi(as) cheviot -en, -er seviotszövet chevreau [-rö1] -n gidabőr, sevró chic(k) ízléses, divatos, stílusos, sikkes chiffer -n, = számjel(zés), rejtjel(zés), titkos írás -nyckel -n, -nycklar számjel- v. rejtjelkulcs -skrift -en, -er rejtjelírás, rejtjeles írás, sifr(írás) chiffong [-fo1-] -en, -er tex: sifon chiffonjé -n, -er fiókos írószekrény, szekreter

chiffrera rejtjelez, sifríroz, rejtjelírásba áttesz

chikan -en, -er zaklatás, sértegetés, gyalázás

chikanera zaklat, bosszant; sérteget,

gyaláz; kötekedik (ngn vkivel) chilen -en, -er, chilenare [éi-] -n, —

chilei (ember) chilensk [ci-] -t chilei chimär -en, -er agyrém; csalóka kép, álomkép, vágyálom

chintz [öi-] -en tex: csinz (mosható bútor-kreton)

chock [§o-] -en, -er L (lelki) megrázkódtatás, (ideg)sokk 2. lovasroham; göra ~ rohamra indul, előnyomul -behandling -en, -ar orv: sokk-kezelés chockera [so-] megbotránkoztat, felháborít; sért; bli ~d över ngt felháborodik v. megbotránkozik vmin chockerande [so-] megbotránkoztató,

felháborító chock|skadad [so-]: bli ~ megrázkódtatást szenved, sokkot kap -verkan =, plur: -verkningar sokkhatás choklad -en, -er csokoládé -kaka -n, -or

tábla csokoládé chosefri [sosfri] -fritt egyszerű és természetes, mesterkéletlen choser [so-] plur fontoskodás, nagyké-pűsködés

chösig [so-] -t erőltetett, mesterkélt, affektált

chuck -en, -ar techn: befogótokmány, szorító- v. befogóhüvely, „amerikáner" ciceron -en, -er idegenvezető, úti kalauz, vezető

cider -n almabor, gyümölcsbor cigarr -en, -er szivar -aska -n szivarhamu -cigarrett -en,-er rövid szivar, cigarillo cigarrett -en, -er cigaretta, szivarka -ask -en, -ar cigarettadoboz -etui -(ejt, -er v. ^n cigarettatárca -munstycke -t, -n 1. szopóka (cigarettán) 2. (cigaretta-) szipka

cigarrettändare (elv.: * cigarrett-tändare)

-n, = öngyújtó cigarr|fodrai -et, = szivartárca -låda -n, -or szivardoboz, -láda -snoppare -n, = szivarvágó -stump -en, -ar szivarvég, -csonk

cikada -n, -or áll: kabóca cinnoberröd -rött cinóbervörös cirka adv körülbelül, mintegy cirkel -n, cirklar 1. körző 2. kör; gå i én ~ körben mozog, kört ír le rbestiek -et, = körzőkészlet -bevis -et, ~ kör-benforó bizonyítás, circülus vitiosus -båge -n, -ar körív -rund -runt kör alakú, kerek -rörelse -n, -r körmozgás -såg -en, -ar körfűrész cirkla körben forog v. jár, kering, köröz

cirklad mesterkélt, kicirkalmazott, erőltetettcirkulation

cirkulation -en, -er 1. keringés, körforgás; forgalom 2. vérkeringés cirkulationsrubbning -en, -ar orv: (vér-)

keringési zavar cirkulera körben jár, kering, köröz; forgalomban van, cirkulál cirkulär -et, — körlevél, -irat, körözvény

cirkus -en, -ar cirkusz; resande v. ambulerande ~ vándorcirkusz; rena ~en kész cirkusz! ciselera (ki)vés, dombormintáz, cizellál ciselör -(e)n, -er mű véső, vésőművész,

cizelláló clss -et, — zene cisz

cisterciens(er)orden [-őr] == cisztercita rend

cistern -en, -er víztároló, ciszterna citadell -et, = fellegvár, erőd, citadella citat -et, = idézet

citationstecken -tecknet, = idézőjel,

macskaköröm citera idéz; említ, felhoz, citál citron -en, -er citrom -gul -t citromsárga -press -en, -ar citromnyomó -saft -en, -er 1. citromlé 2. citromszörp -skal -et, — citromhéj -skiva -n, -or citromszelet -syra -n, -or citromsav cittra -n, -or citera citydress -en, -er városi ruha civil -t polgári, civil -befolkning -en polgári lakosság -domstol -en, -ar polgári bíróság -ekonom -en, -er okleveles közgazdász -försvar -et polgári védelem; légoltalom -försvarsövning -en, -ar légoltalmi gyakorlat -ingenjör [-§en-] -(e)n, -er általános v. kultúrmérnök

civilisation -en, -er művelődés, műveltség, civilizáció civilisera kiművel, civilizál; ~d művelt, civilizált

civilist -en, -er polgári személy, civil

civil|klädd -klätt polgári ruhába öltözött, polgári v. civil ruhás -mål -et, = jog polgári per(es ügy) -rätt -en magánjog, polgári jog -stånd -et személyi v. családi állapot clinch s lefogás, átkarolás (ökölvívásnál) clown [klaun] -en, -er bohóc corps-de-logi [kördelusi'j -(e)t, -er 1.

úrilak, udvarház 2. főépület (kastélyé) crawl [krol] -en krall, kailózás, gyorsúszás

crawla [krö'la] sp krallozik, kallózik cyanväte -t kéksav, ciánsav, -hidrogén cykel -n t.plur: cykler v. cyklar ciklus, sorozat; szakasz 2. plur: cyklar kerékpár, bicikli; åka <v kerékpározik -bana -n, -or kerékpárút; kerékpár-versenypálya -bud -et, = kerékpáros küldönc -däck -et, — kerékpárköpeny -lykta -n, -or kerékpárlámpa -ställ -et, = kerékpárállvány -åkning -en kerékpározás cykla kerékpározik, biciklizik cyklist -en, -er kerékpáros, kerékpározó, biciklista

cyklon [-ö'n] -en, -er (viharos) forgószél, ciklon; met alacsony légnyomású terület

cylinder -n, cylindrar 1. mat, techn henger 2. kürtőkalap, cilinder cylindrisk -t hengeres, henger alakú cymbal -en, -er zene: 1, réz- v. cintányér 2. cimbalom 3. (kis) harangjáték 4. cimbal (orgonaregiszter) cyniker -n, = cinikus

(ember) cynisk -t cinikus

cynism -en, -er cinizmus; ~er cinikus

kijelentések v. megjegyzések Cypern npr Ciprus cypress -en, -er nov: ciprus(fa) cypr(i)er -n, =, cypriot -en, -er ciprusi (ember)

cysta -n, -or orv: ciszta, tömlő cytoiogi -(e)n sejt(élet)tan, citológia 1 D

P (S: i sk bizonyítványban) elégtelen

(magatartás) dabba: o ~ sig butáskodik, hülyéskedik; bakot lő, melléfog, felsül, bla-málja magát dadda -n, -or o dajka, dada dadel -n, dadlar datolya -palm -en, -er

datolyapálma dag -en, -ar nap, nappal; vad är det för ~ i milyen nap van ma?; det är klart som ~en napnál világosabb; god jó napot!; arbeta hela ~en egész nap dolgozik; få ~en att gå agyonüti az időt; ta ~en som den kommer egykedvűen veszi a dolgokat; ~en därpå v. efter másnap, a rákövetkező nap(on); vara ~en efter másnapos hangulatban van; endera ~en valamelyik nap, a napokban; ~en före v. förut (az) előző nap (ön); *»en lång (v. i ända) egész istenáldotta nap; ~ ut och ~ in nap mint nap; han kom varje ~ naponta (el)jött; varannan ~ más(od)naponkint, minden második nap(on); vareviga ~ minden istenáldotta nap; vilken ~ som helst bármelyik nap(on); ~ens eko esti krónika (rádióban); skåda ~ens ljus megpillantja a napvilágot; med ~ens post a mai postával; ~ens rätt (étlapon:) (aznapi) készétel; ~ens tidning a mai újság; vára ~ars Europa a mai Európa, Európa napjainkban; en fem ~ars resa ötnapos utazás;

(praep-val:) ~ efter annan, ~ för ~ efter ~ nap nap után; för ~en mára; leva för ~en csak a mának él; från och med denna ~ a mai naptól fogva, a mai nappal kezdődőleg; än i ~ még ma; i ~ åtta da(ga)r mához egy hétre; i ~ om ett år mához egy évre; i ~ för en månad sedan ma egy hónapja; bringa i ~en napvilágra hoz; ligga i öppen ~ nyilvánvaló, kézenfekvő; lägga i ~en napfényre hoz; (ki)mutat, kinyilvánít, (be)bizonyít, tanúsít, elárul; för i ~ mára; i forna ~ar régen, a régi időkben; kvinnorna av i ~ a mai nők; han

är sin far upp i ~en szakasztott (az) apja; i ~arna a napokban; inom tre ~ar három napon belül; om ~en nappal, napvilágnál; tre gånger om ~en napjában háromszor; på mången god ~ jó hosszú ideje, régóta; mitt på ~en délben; precis på *»en napra pontosan; under ~ens lopp a nap folyamán daga: ta ngn av ~ megöl vkit dagas dagades, dagats: det ~ dereng, virrad, hajnalodik dagblad -et, = napilap dag|bok -en, -böcker napló; pénztárnapló -boksform: i *» napló formájában -drivare -n, = naplopó, semmittevő, henyélő -driveri -(e)t naplopás, semmittevés, henyélés -drömmar plur ábrándok, álmodozás dager -n, dagrar nappali fény, napvilág; megvilágítás, fény; det är full ~ világos nappal van; skuggor och dagrar fény és árnyék; ställa i en gynnsam ~ kedvező megvilágításba helyez dagg1 -en, -ar hajó: kötélkorbács; kötél-vég

dagg2 -en harmat; ~en faller hull a harmat, harmatozik -frisk -t harmatos(an friss)

daggig -t harmatos

»dagg|kåpa -n, -or nov: közönséges palást-

fű -mask -en, -ar áll: földigiliszta dag|gryning -en, -ar hajnal, virradat, szürkület -havande -n, == napos, ügyeletes -hem -hemmet, = napközi otthon -hjälp -en, -er 1. bejárónő 2. napi munkanélküli-segély (S: szakszervezettől) -jämning -en, -ar napéjegyenlőség

daglig -t (minden)napi, mindennapos; ~ tidning napilap; i ~t tal a köznyelvben, a mindennapi beszédben dagligdags adv nap mint nap dagligen adv naponta, naponként dag|lön -en, -er napibér, napszám -lö-

nare -n, = nàpibéres, napszámos dágning -en, -ar virradat, hajnal, (hajnali) szürkület; i ~en virradatkor, hajnalbandagofficer

dag|officer -(e)n, -are napos v. ügyele- j tes tiszt -order -n, = napiparancs -ordning -en napirend; övergå till ~en

rátér a napirendre -rum -rummet, = nappali (szoba); társalgó(helyiség) dags adv: hur ~ ? mikor?, mely időben? i går så här ~ tegnap ilyenkor; det är ~ att gå nu ideje már hogy menjünk

dags I aktuell -1 éppen most időszerű ^böter plur: han dömdes till 70 ~ à fem kronor 10 napi börtönre átváltoztatható 50 korona pénzbüntetésre ítélték

dagsens: det är ~ sanning ez a színtiszta igazság

dags|färsk egész friss -händelser plur napi események -kurs -en, -er napi árfolyam dagsljus -et napvilág, -fény dags|lång -t: en ~ resa egész napos (v. egynapos) utazás; ~a diskussioner napokig tartó viták -läget a napi v. mai helyzet

dagslända -n, -or áll: kérész, tiszavirág dags|marsch -en, ^er napi menet(elés) -meja -n déli napsütés (télen), hóolvadás -nyheter plur napi hírek -penning -en, -ar napszám, napibér -press -en napisajtó -regn -et, = tartós v. országos eső -resa -n, -or egynapos utazás, egynapi út -tidning -en, -ar napilap -ver-kare -n, = napszámos -verke -1, -n (egy)napi munka; gå pá napszámba jár

dag | teckna keltez; ~d den 7 maj május 7-ről keltezett -tinga (meg)alkuszik, kiegyez, kompromisszumot köt; ~ med sitt samvete megalkuszik a lelkiismeretével -tingan = (en) alku, megalkuvás, kiegyezés, kompromisszum -traktamente -t, -n napidíj dakapo zene I. adv elölről II. s: -í, -n ismétlés

daktyl -en, -er d akti lus (versláb) daktylisk -t daktilusi dal -en, -ar völgy

dala ereszkedik, süllyed, (íe)hanyatlik; hullik; solen ~r a nap lenyugszik v. leáldozik; snöflingorna ~r "a hópelyhek szállingóznak D alarna npr Dalarna, Daíekarlia (középsvédországi történelmi táj) dal]botten -bott(n)en, -bottnar völgyfe-

nék -gång -en, -ar hosszan elnyúló völgy

dalkari -en, -ar dalarnai férfi dalkjusa -n, -or völgyszűkület, -szoros dalkulla -n, -or dalarnai nő dalira remeg, reszket, vibrál dalmas -en, -ar dalarnai férfi dalsänka -n, -or völgy(teknő), (talaj-) mélyedés

dalta: ^ med ngn o (el)kényeztet v.

dédelget v. babusgat vkit Dalälven npr Dalälven, a Dal folyó dam1 -en, -er hölgy, dáma dam2 -en, -er 1. sakk királyné; kártya

dáma 2. dámajáték damask -en, -er kamásli, bokavédő dam|bassäng -en, -er női medence (uszodában) -binda -n, -or egészségügyi kötő, havikötő -byxor plur női (alsó-) nadrág, o bugyi -cykel -n, -cyklar női kerékpár -dubbel -n sp: női páros damejeanne [damsan] -n, -r demizson,

fonott üveg dam|frisering -en, -ar női fodrászat -konfektion -en női konfekció -kupé -n, -er női szakasz (vonaton) damm1 -en, -ar 1. (kis) tó; zsiliptó, víztároló 2. (duzzasztó)gát, völgyzáró (-gát), védőtöltés damm2 -et por

damma I. vi 1. porzik, poros 2. port törölget II. vt: ~ (av) nßt le- v. kiporol vmit; ~ ned sina skor poros (lesz) a cipője; ~ på ngn rávág v. rácsap vkire; ~ till ngn leken vkinek (egyet)

damm|fri -fritt portalan, pormentes -grå -grått portól szürke, poros; porszínű -gömma -n, -or porfogó -handduk -en, -ar portörlő (rongy) -höljd -höljt porlepett, poros dammig -t poros, beporosodott dammkorn -et, =* porszem dammlucka -n, -or gátzsilip, árvízkapu;

zárószerkezet (erőműnél) dammoln (elv.; damm-moln) -et, — porfelhő

damm|suga -sög, -sugit porszívózik, port szív; ~ mattan porszívózza a szőnyeget -sugare -n, — porszívó -torka: ~ ngt letörli a port vmiről, leporol vmit -trasa -n, -or porrongy, portörlő (rongy) -vippa -n, -or toliporoló damp dimpadamrum

dam|rum --rummet, = női mosdó v. öltöző -singel -n sp: női egyes -skräddare -n, = női szabó -Sällskap: i hölgytársaságban, nők társaságában -tidning -én, *ar nők lapja -underkläder plur női fehérnemű dana alkot, létrehoz, alakít; nevel, kiképez; Jör ngt vmire teremtett v* alkotott

danfsm -en, -er nyelv: dán nyelvi sajátosság, dánizmus dank1 -en, -ar 1. silány gyertya 2. fagy-

gyúgyertyá dank3: slå ~ henyél, kószál, lebzsel, a-

gyonüti az időt Danmark npr Dánia

åmm--en, -er tánc; bjuda upp till ^ táncra felkér; det går som en ™ mégy mint a karikacsapás; hår ska bli en annan ™ utav itt majd más húrokat pengetünk' .

dansa táncol; szökdécsel; gå (ut) och ~ elmegy táncolni; ~ efter ngns pipa úgy táncol ahogy vki fütyül; ^ (cm)kring majstången körültáncolja a májusfát dansandaI. s:A táncolásII.-adj.táncoló, táncos

dansant szívesen táncoló; táncos kedvű,

táncolni tudó dansbana -n, -or tánchely, -parkett danosrska -n, -or táncosnő dansgolv -et, == táncparkett dansk L adj: A dán II. s: -en, -ar dán

v. dániai (ember), éanska -n 1. dán nyelv 2. plur: -or dán nő

d&nsjkønst -en táncművészet-lysten -fys-id táncolni-vágyó, táncos kedvű;-lära-Te -n, tánctanító,-tanár -sjuka »fi vitustánc ^skela tánciskola-steg -et, = tánclépés -tillställning -en, -ar táncrendezvény dansör -en, er, táncos, táncművész dansös -en, -er táncosnő da* -+•' dag

Bafianellema. npr a Dardanellák darr -et v. -en : med ** på rösten remegő hangon

inra reszket, remeg; av köld reszket a hidegtől; han ~r på målet reszket a hangja

dlarrgräs -et, == nov: rezgőfű

darrig. -i resskető(s)

imfkMtá; han ar ™ reszket(ős) a keze

darrocka (elv. : -darr-rocka) -n, -or áll:

zsibbasztó rája darrál -en, -ar ált: villamos angolna dask o 1* -et verés 2. -en legyintés,

ütés

daska: o ~ till ngn meglegyint v. megcsap vkit daskig -í fakó, színehagyott dass -et, = o budi, klozett, dobbantó data plur 1. adatok 2. esetek, tények -behandling -en, -ar adatfeldolgozás -(behandlings)maskin -en, -er adat-feldolgozógép datera keltez; den 10 denna månad folyó hó 10-én kelt; \ fyndet kan till 1200-talet a lelet feltehetőleg a XIII. századból származik; uttrycket sig från förra århundradet a kifejezés a múlt századból való dativ -en, -er nyelv: részeshatározó eset, dativus -objekt -et, = nyelv részeshatározó

dato -n a (naptári) nap: till dags ™ a mai napig, máig; trettio dagar (a) ~ mától számított harminc nap(on belül)

-växel-n,-växlar ken határidős (v. kelet utáni) váltó datum ;== v. -et, = v. data 1. kelet, keltezés, dátum 2. data adatok -stämpel -n, -stämplar keletbélyegző de -*- '.den

debade [-akel], -n v. -t összeomlás, csőd debarkera partra száll, kihajózik, kiszáll debatt -en, -er vita; vitatkozás; stolla

under ** vitára bocsát debattera megvitat, -tárgyal; vitatkozik; ~ om ngt vitatkozik vmin, vitázik vmiről

debattinlägg -et, = hozzászólás (vitához) debattör -enf-er vitázó, vitatkozó, vitában kiváló szónok debet (ett) ken tartozik-rovat v. oldal;

-seid -h, -sedlar adólap;, (kereseti) a-dócédula (dolgozóé) debitera terhére ír, megterhel (számlát); vi kar Eder (för•)frakten a fuvardíjat az Ön terhére írtuk; alla omkostnader kunden minden költség a vevőt terheli debitor [-

or-] -n, -er adós debut -en, -er első fellépés v. szereplés,.

első"kísérlet, bemutatkozás; -kezdet debutant -en, -er először fellépő v. szereplő (személy), kezdődebutera

debutera első ízben fellép v. szerepel,

bemutatkozik, debütál december (en) december decennium decenni\et, -er évtized decentralisera decentralizál decharge [-èarà] -r 1. felmentés (felelősség alól) 2. kat sortűz dechiffrera megfejt (rejíjelírást), desifrfc-

roz; kibetűz deciderad èldöntött, határozott; ** åsikt

határozott vélemény v. nézet deci|gram -grammet, = decigramm -liter -n, = deciliter, deci decimal -en, -er mat: tizedes, .tizedeshely, -jegy -bråk -et, = tizedes tört -komma -t, -n tizedes vessző -räkning-en mai: tizedes számítás -system -et = mat tízes számrendszer; tizedes v. decimális rendszer -tal -et, = tizedes szám -våg -en, -ar tizedes mérleg decimera megtizedel, ritkít decimeter -n, = deciméter -våg -en, -or

rádió: deciméteres hullám deciton [-ton] -tonnet, = métermázsa, 100 kg

deckare -n, = o 1. detektív 2. detektívregény dedicera (könyvet) ajánl, dedikál dedikation -en, -er (könyvben) ajánlás,

dedikáció deducera (logikailag) levezet deduktion -en, -er levezetés, dedukció defaitism [-fet-] -en defetizmus defekt 1. adj hiányos, nem teljes; hibás, rongált II. s: -en, -er hiány, hiba, fogyatékosság; sérülés, defektus; själslig ~ lelki defektus defensiv I. adj: -t védelmi, védekező, defenzív II. s: -en védekezés, védekező magatartás, védelem, defenzíva; hålla sig på ~en a védekezésre szorítkozik defilera el- v. felvonul, defilíroz definiera meghatároz, definiál definierbar -t meghatározható, definiálható

definitiv -t végleges, végérvényes; döntő deflation -en pénzszűke, defláció deformera elváltoztat, eltorzít, deformál deformitet -en, -er eltorzulás, torzképződmény, -szülemény deg -en, -ar tészta; låta ~en jäsa kelni

hagyja a tésztát dega: ~ sig megtésztásodik, -nyúlósodik degel -n, deglar (olvasztó)tégely

degeneration -en, -er elfajulás, elkorcso-

sulás, degenerálódás degenerera elfajul, elkorcsosul, degenerálódik

degig -t tésztás, pépes, tésztaszerű,

nyúlós, keletlen; betésztázott degknådningsmaskin -en -er dagasztógép degradera lefokoz, degradál dej ö dig; da dejlig -t (költ v. rég) kecses, csinos, szépséges, gyönyörű dekád -en, -er tíznapos v. tízéves időszak, dekád4, tíz darab dekadans -en hanyatlás, dekadencia dekadent hanyatló, túlfinomult, dekadens dekae -en, -er, dekanus = 1. dékán (egyetemi karé) 2. katol székesegyházi főesperes, káptalan tagja; anglikán dékán

dekantera vegy leönt, lefejt, dekantál dekis: o vara på ~ lecsúszott (átv) deklamation -en, -er szavalás, szavalat,

szónokias előadás(mód) deklamatorisk -t szavaló, szónokias; fellengzős)

deklamera szaval; szónokiasan v. fellengzősen előad, deklamál deklaration -en,-er 1. nyilatkozat, deklaráció. 2. (adó)bevallás deklarera kijelent, nyilvánít, kinyilatkoztat; bevall; ~ (sin inkomst) jövedelmiadó-bevallást tesz; har Ni någonting att ™ ? van valami elvámolni valója? deklassera deklasszál deklination -en, -er 1. nyelv névszóragozás, deklináció 2. fiz mágneses elhajlás

deklinera I. vt ragoz (névszót), deklinál II. vi fiz: elhajlik, kitér; átv elhervad, elvirágzik; lefogy; hon har ~t betydligt på sista tiden az utóbbi időben sokat leadott

dekokt [-o1-] -en, -er főzet, párlat dekolletage [-ås] -et mély (ruha)kivágás, dekoltázs

dekolleterad mélyen kivágott, dekoltált dekor [-ö'r] -en, -er dísz(ítés), ékítmény dekoration -en, -er 1.

(fel)diszítés, dekoráció 2. szinh díszlet 3. kitüntetés, rendjei

dekorativ -t díszítő, díszes; mutatós dekorera 1. (fel)díszít, dekorál 2. (érdemrenddel) kitüntetdekórum

11!

àemaffeatlifislliï|e

dekórum = (ék) illendőség, illeni; hålla på (v. iaktta) ~ ad az illendőségre, ügyel a formákra dekret -et, = rendelet, rendelkezés,

dekrétum; határozat úú -in, -ar rész; osztályrész; en människor néhány ember, egyesek; en het arbete egy csomó munka; endera ™ en egyik a kettő közül; få ™ av ngt értesül vmiről; ge v. giva ngn ~ av ngt értesít'vkit vmiről, tudomására'-hoz vkinek Vftiit; komma ngn till ~ osztály-részül jut vkinek, vki részesül vmiben; låta ngn komma till ~ részesít vkit ¥ielben; ta ~ av ngt vmiről tudomást merez; tafga) i ngt részt vesz vmi-hm; en hel svagare jóval gyengébb; i en fall némely esetben, egyes esetekben; i den ~en abban a tekintetben; med ~ i kök konyhahaszriálattal; för all kérem (szépen) !, kérlek!; nej, fër all ~ de kérem í, egyáltalán nem!, semmiesetre sem!; för all ~ gör det icke az istenért(,) ne tedd v. tegye (azt); for ingen ^ egyáltalában nem; jag för min ** én a magam részéről; till alla ~ar minden tekintetben; teljesen; till en till részben; till största ~en legnagyobbrészt dela L vt oszt, el- v. megoszt, szét- v. feloszt; ~ i fem delar őt részre oszt; ~ rum > med ngn megosztja a szobá(já)t vki-vel; ^ ngm farhågor v. glädje osztozik j vkinek az aggodalmaiban v. örömé-j ben; ^ ngm. åsikt -osztja vkinek a né-• zetét; **. ngns Me osztozik vkinek a sorsában; ~ sig osztódik, (meg)oszlik; el- v. szétválik IL (hgs igek:) ~ metf sif ev ngt åt ngn vkivel megoszt valamit;- ut kioszt, osztogat; ~ ut flygblad röpcédulát osztogat; ** ut slag ütéseket osztogat delad (megfosztott; åsikterna är a vélemények megoszlanak; med ~e känslor vegyes érzelmekkel delaktig -t részes; vara ™ i ngt részes vmiben

delaktighet -en részesség, részvétel; bűn-

részesség delbar -I osztható delegat- -en, -er küldött, delegátus delegation «ën, -er küldöttség, bizottság,

delegáció delegera kiküld, delegál

delegerad adj, s plur: -e (ki)küldött,

meghatalmazott, delegált delf&ende -t: vid domens ~ az ítélet kihirdetésekor del|ge -giva-gav, -givit: ^ ngn ngt vkivel . ' kőzöl.'Víiiit, vkit értesít vmiről, vkinek tudomására' hoz'.vmit;,.vkinek: kézbesít vmit -givning -en, -ar közlés, értesítés;- jog kézbesítés delikat L finom, ízletes; 2. érzékeny,

kényes; en ~ fråga kényes kérdés delikatess -en, -er !. nyalánkság, csemege 2. érzékenység," kényesség -affär -enl ~er csemegekereskedés, -üzlet delikf -et, == v. -er jog: bűncselekmény, .deliktum

delinkvent -en, -er bűnös, bűntettes, delikvens

delleverans -en, -er részlet-szállítmány delning -en, -ar (fel- v. ki- v. szét- v.

meg)ósztás; megoszlás, osztódás delo: komma v. råka i ~ med ngn összevesz v. összetűz vkivel; ligga v. vara i ~ med ngn összeveszett (v. haragban van) vkivel dels conj részben, részint; ~ ... ~ részint ... részint, egyrészt... másrészt, mind ... mind delstat -en, -er'szövetségi állam, államszövetség tagja delta -f, -n t delta (görög betű) 2. (fo-lyó)delta

delta(ga) -tog, -tagit részt vesz; ^ i samtalet részt vesz a beszélgetésben; ~ i ngns sorg osztozik v. együttérez vkivel a fájdalmában v. gyászában deltagande L adj részvevő, együttérző, részvétteljes II. s: -t 1. részvétel, részesség 2. együttérzés (för -vei), részvét

deltagare -n, = résztvevő (ember) deltidsanställd -ställt félnapos foglalkoztatású (munkavállaló) -arbete -t, -n félnapos munka v. elfoglaltság delvis adv részben, részlegesen delägare -n, = társtulajdonos, (részes-) társ, üzlettárs; passiv ~ csendestárs áem plur pron (-+ den) őket, nekik; azokat, azoknak; akiket, akiknek; amelyeket, amelyeknek demagogi [-go-] -(e)n demagógia demagogisk [-gö-] -t demagóg demarkationslinje -/?, -r

demarsch -en, -er diplomáciai lépés, de» mars

demaskera leveszi v. lerántja az álarcot, leleplez; ~ sig leleplezi magát, lelepleződik

dementera (meg)cáfol; visszavon dementi -(e)n, -er cáfolat demilitarisera demilitarizál, leszerel demimond -en 1. félvilág 2. plur: -er

félvilági nő, kokott demission -en lemondás, íeköszönés (pl.

miniszteré) demissicnera lemond, leköszön demobilisera kat leszerel, demobiíizál demokrat -en, -er demokrata demokrati ~(e)n, -er demokrácia demokratisera demokratizál demokratisk -t demokratikus; demokrata demolera lerombol, lebont demonisk [-mö1-] -t démoni, ördögi demonstrant [-mo-] -en, -er 1. demostrá-

tor, előadó 2. tüntető, felvonuló demonstration [-mo-] -en, -er 1. bemutatás, szemléltetés; szemléltető bizonyítás; demonstráció 2. tüntetés, felvonulás 3. kai cselmozdulat, színlelt támadás demonstrationståg [-mo-] -et, == tüntető

felvonulás v. menet demonstrativ [-mo-] -i 1. tüntető, fenyegető, feltűnő, demonstratív 2. nyelv mutató; ~t pronomen mutató névmás

demonstrera 1. bemutat, előad, szemléltet, demonstrál; ~ en dammsugare

bemutat egy porszívót 2. tüntet, felvonul

demontera [-mo-] leszerel, szétszed (gépet)

demoralisera lezülleszt, bomlaszt (fegyelmet), demoralizál den det, de (birtokos eset e. sz.: dess v. dens; tb. sz.: deras; tb. sz. tárgy- és részeshatározó eset: dem v, O dom) L (határozott névelő) a, az; den lilla pojken a kis fiú; det höga huset a magas ház; de vackra böckerna a szép könyvek II. prcn t. (személyes) 6, őt", az, azt; de ők; jag kan iníe hitta dem nem találom őket; jag cade dem att mondtam nekik hogy; det var många där sokan voltak ott; det snöar havazik 2. (mutató) ez (a), az (a); de ezek (a), azok (a); ~ här

ez; ~ där az; vad heter den här växten ? mi a neve ennek a növénynek?; ~ gången akkor; ~ och ~ dogen ezen és ezen a napon; det har du rätt i ebben igazad van; det har jag inte tänkt på erre nem gondoltam 3. (meghatározó) az; de azok; ~ som az aki; aki; det som az ami; ami; han är ~ som kan lösa problemet ő az aki meg tudja oldani a problémát; det är dens fel, som gav upplysningen ez annak a hibája, aki a felvilágosítást adta; det finns de, som vannak olyanok, akik; deras söner, som azoknak a fiai, akik; tack vare dem, som hála azoknak, akik denaturera élvezhetetlenné tesz, denaturál; ~d sprit denaturált szesz denne denna, detta, plur: dessa (mutató névmás) ez; den 5 dennes folyó hó 5-én; livet efter detta a túlvilági élet; /. d. (fore detta) N. N. & C® ezelőtt N. N. és Tsa cég; minf. d. (före detta) lärare (az) egykori tanítóm; /. d. överste voit ezredes; vad säger du om detta? mit szólsz ehhez? densamme densamma, detsamma, plur: desamma (mutató névmás) ugyanez, ugyanaz; det gör detsamma mindegv, egyre megy; tack, detsamma! kö:? 3 nöm, viszont (kívánom)!; i detsamma ugyanabban a pillanatban; med aci-samma rögtön, nyomban, azonnal; egyidejűleg

dental I. adj: -t fogakkal kapcsolatos, fog-Il. s: -en, -er nyelv: foghang, dentális dentlst -en,, -er fogtechnikus; fogás?; departement -et, = 1. minisztérium; (közigazgatási) osztály 2. közigazgatási kerület, megye (Franciaországban) departementschef -en, -er miniszter depescli -en, -er L sürgöny, távirat 2, dipl jelentés; (külügyminisztériumi) rendelet v. leirat - -byrå -n, -er újság fiókirodája v. fiókkiadóhivatala deplacement -et 1. fiz vízkiszorítás, a kiszorított víz súlya 2. hajó vízsúly demonens = (ett), plur: = v. deponerMer

ni elv: átszenvedő v. deponens ige deponera 1. letétbe helyez (pl. biztosítékul), deponál 2. (pénzt) elhelyez v. betesz (bankba) deportation [-po-] -en, -er száműzetés,

deposition -en, -er 1» letétbe helyezés;

deponálás; letét 2. (bank)betét depositionsbevis -et, — letéti- jegy depraverad (erkölcsileg) megrontott, romlott, züllött depreciering -en: ~ av valutan valutaleértékelés depression -éri, 1. levertség, nyomott hangulat, depresszió 2. gazdasági pangás, dekonjunktúra 3. cs/7/ depresszió 4. a tengerszintnél mélyebben fekvő terület

deprimera lehangol, lever, nyomasztólag

hat (ngn vkire) deputation -en, -er 1» küldöttség, depu-?

táció 2. tört országgyűlési bizottság (S) deputerad -en, -e !• küldött 2. országa gyűlési bizottsági* tag 3. (országgyűlési) képviselő, követ (nem S-ban) depå -n, -er raktár(helyiség); raktárkészlet; lerakat derangera [-se-] meg- v. összezavar; szétzilál

deras pron (den) 1, az ő ... -uk (v. -juk); az övék; är det ~ hund ez az ő kutyájuk? 2. azoknak a .. .-a v. re; -ai, -ei, stb.; azoké 3. amelyeknek a .. .-a, stb.; amelyeké derbylopp [darbilopp] -et, = sp derbi (-verseny)

derivat -et, — 1. vegy származék, deri-

váturn 2. ny^/v származékszó derivation -en, -er származtatás, levezetés

desarmera I- lefegyverez, leszerel 2. hatástalanít (aknát, bombát) desav(o)uera megcáfol, -hazudtol, de-zavuál

descendenslära -n, -or származástan desertera megszökik, dezertál (katona) desertör -en, -er katonaszökevény designera kijelöl, meghatároz; ~d till efterföljare utódul kijelölt v. kiszemelt desillusion -en, -er kiábrándulás, csalódás

desillusionerad kiábrándult^ csalódott desinfektera fertőtlenít desinfektion -en, -er fertőtlenítés desinfektionsmedel -medlet, = fertőtlenítőszer desinficera fertőtlenít deskriptiv -t leíró

delorganisation -en (fel)bomlás, szervezetlenség, zűrzavar

desperat kétségbeesett, (a végsőkig) elkeseredett; eszeveszett despot pö't] -en, -er kényúr, zsarnok, despota

despoti -(e)n, -er önkényuralom, zsarnokság; zsarnokuralom despotisk [-o1-] -t önkényuralmi, kényúri,

zsarnoki dess1, -et, = zene desz-dess2 I. névmás (den) ennek v. annak a ... -a v. -ja (-e v. -je; stb.); az ő ... -a v. -ja (-e v. -je; stb.); barnet och ~ mor a gyermek és anyja II. adv 1. innan ~ annak előtte, azelőtt; sedan ~ azóta;, till ~ addig; till ** att addig míg; utom ~ azonkívül 2. (comp mellett:) annál; ~ båttre annál jobb; icke ~ mindre nem kevésbé, annak ellenére dessa denne

dessemellan adv aközben, azalatt, időközbén

dessert [-sa'r] -en, -er utóétel, csemege> desszert -sked -en, -ar desszertkanál dess|förinnan adv annak előtte, azelőtt; addig -förutan adv nélküle, nélkülük; enélkül, anélkül -likes adv éppúgy, hasonlóképpen -utom adv azonkívül, továbbá

destillation -en, -er lepárlás, desztilláció destillationsapparat -en, -er lepárló- v.

desztillálókészülék destillera lepárol, desztillál destinationsort -en, -er rendeltetési hely destinerad: ~ till... .. .-i rendeltetésű desto adv annál; ~ bättre annál jobb; szerencsére; ju förr ~ bättre v. hellre minél hamarább annál jobb; icke ~ mindre nem kevésbé, annak ellenéré det den

detachement [-tasmä'nt] -et, = kát különítmény detachera kat kikülönít; (csapatot)%lőretol

detalj -en, -errész(ecske); alkatrész; részlet, mellékkörülmény; sälja i ~ kicsinyben árusít; skildra in i minsta ~ részletekbe menően leír v. ábrázol; gå in på ~er részletekbe bocsátkozik, kitér a részletekre detaljerad részletes,

kimerítő, beható detalj {granskning -en, -ar tüzetes vizsgálat -handel -n kiskereskedelem

detektiv-en,-er detektív, (rendőr)nyomo-

zó -byrå -n, -er magánnyomozó iroda -roman -en, -er bűnügyi v. detektívregény

determinant -en, -er (biol, mat) determináns

determinatív -t meghatározó -pronomen -et v. -pronominet, — v. -pronomina nyelv: meghatározó névmás detonation -en, -er robbanás, detonáció detonera (fel)robban detronisera trónjától megfoszt, detronizál

detsamma densamme detta denne

devalvera leértékel, devalvál (valutát) devis -en, -er 1. jelige, -szó, -mondat 2.

ker külföldi váltó, deviza di -(e)n: ge ett barn gyereket szoptat;

få ~ szopik, szoptatják dia szopik; szoptat diabetiker -n, = cukorbeteg diabolisk [bő1-] -t ördögi diafragma -t v. -n, diafragm\er v. -ör diafragma; fiz fényrekesz, nyílásrekesz; orv rekeszizom diagnos [-5 !s] -en. -er diagnózis, kórisme; ställa ~ på ngt diagnózist ad vmiről

diagnostiker [-no1-] -n, = orv diagnoszta diagnostisera megállapít v. -határoz (betegséget), diagnózist ad (ngt vmiről) diagonal I. adj: -t átlós, rézsútos II. s: -en, -er 1. mat átló 2. aiagonál-szövet diakonissa -n, -or (egyházi) beteg- és

szegénygondozó nővér, diakonissza dialekt -en, -er nyelvjárás, tájnyelv, dialektus

dialektal -t nyelvjárási, tájnyelvi dialektik -en fii: dialektika dialektisk -t fil: dialektikus; den ~a materialismen a dialektikus materializmus dialog [-Ö !g] -en, -er párbeszéd, dialógus diamant -en, -er 1. gyémánt 2. nyomd gyémánt (betűnagyság) -borr -en, -ar (v. -et, =) techn gyémáfttfúró -bröl-lop -et, — gyémántlakodalom -ring -en, -ar gyémánt- v. briliánsgyűrű diameter -n, diametrar mat: átmérő diametral -t átellenes, diametrális; ~t motsatt szöges ellentétben álló, homlokegyenest ellenkező diarré -n v. -(e)t, -er hasmenés dibarn -et, — szopós gyerek, csecsszopó, csecsemő

dieselmotor-[*or] -n, -er Diesel-motor,

nyersolaj motor diet -en étrend, diéta dieiisk -t étrendi, diétás; dietétikai differens -en, -er 1. különbség (átv is); különbözet 2. véleménykülönbség, nézeteltérés

differential -en, -er 1. mat differenciál 2* techn kiegyenlítőmű, differenciálmű -kalkyl -räkning -en mat: differenciálszámítás differentiera megkülönböztet, különválaszt, elkülönít, differenciál; ~ sig elkülönül, osztódik, differenciálódik diffus -t fiz: szétszórt, elmosódott, homályos, diffúz diflaska -n, -or dudlisüveg difteri -(e)n diftéria diftong [-o1-] -en, -er kettőshangzó,

diftongus dig v. O dej -> du diger -t vastag, terjedelmes, nagy; en ~ lunta vaskos könyv -döden a pestis, a fekete, halál digivning -en szoptatás digna: ~ (ned) le- v. összerogy, leroskad; ~ av trötthet a fáradtságtól majd(nem) összeesik; bordet ~r av läckerheter az asztal roskadozik a finom ételek alatt; ~ under bördan összeroskad a teher alatt

dignitet -en, -er 1. méltóság, magas

tisztség 2. mat hatvány dignitär -en, -er magas tisztség v. méltóság viselője, dignitárius, dika árkot ás, árkol; ~ ut lecsapol, vizet

levezet, alagcsövez dike -t, -n árok dikesren -en, -ar árokszél dikning -en, -ar lecsapoiás, vízlevezetés,

alagcsövezés dikt1 adv hajó: szorosan v. közvetlenül (mellette), közel; hålla ~ bidevind élesen (v. szorosan) a szélben tart dikt2 -en, -er 1. költemény, vers 2. költészet, költés 3. kitalálás, koholmány, mese; detta är ju ren ez bizony elejétől végig koholmány l dikta1 hajó tömít, duggat dikta2 1. költ, verset ír 2. kiagyal, kigondol, kitalál; ~ ihop összehazudik, kiagyal; ~ på ngn ngt v kiről kohol v. költ vmit

diktamen = (ett v. en), plur: diktaminadiktan

115

disk1

v. = diktálás, tollbamondás; diktátum; skriva efter diktálás után ír diktan: ~ och traktan (minden) vágy és

törekvés diktare -n, = költő, poéta diktart -en, -er költői műfaj diktatorisk -t parancsuralmi, diktátori,

diktatórikus diktatur -en, -er .diktatúra; proletariatets ~ a proletariátus diktatúrája, proletárdiktatúra diktera diktál, tollba mond; előír, parancsol (ngt för ngn vkinek Vmit) dikt|konst -en költészet diktning -en, -ar 1. versköltés 2. költészet 3. költői v. szépirodalmi alkotás 4. techn tömítés diktsamling -en, -ar versgyűjtemény dilamm -et, — szopós bárány (húsa),

bárányhús düettant -en, -er műkedvelő, dilettáns;

hozzá nem értő dilettantisk -t nem szakszerű, dilettáns diligens [-sa'n^s] -en, -er rég: postakocsi dili -en nov: kapor

dilla o locsog, fecseg, összevissza (t>. a

levegőbe) beszél dille -t v. -n o 1. önkívület 2. szenvedély; mánia, hobby, [vkinek a] bogara; ha ~ på ngt bolondul vmiért dim|bank -en, -ar ködoszlop, -pad -bild -en, -er ködkép; elmosódott v. homályos, kép (átv is) -bildning -en köd fejlesztés, ködösítés; ködképződés dimension -en, -er 1. méret, nagyság 2.

(térbeli) kiterjedés, dimenzió dim|figur -en, -er ködalak, -lovag -fri -fritt ködmentes -höljd -höljt ködbe burkolt

diminutiv I. adj: -t kicsinyítő; nagyon kicsi IL s: -et, = v. -er nyelv: kicsinyítő alak -ändelse -n,-r nyelv: kicsinyítő képző dimma -n, -or köd dimmig -t ködös (átv is) dimpa damp, dumpit o elvágódik, (oda-) pottyan; ~ i golvet elvágódik a padlón dimslöja -n, -or kcdfátyol din dittK dina (pron) a te.. .-(a)d v. -(e)d; (a) tied; ~ son a fiad; ditt liv az é-leted; de ~a a tieid, a hozzátartozóid; ~ lilla rackarel te kis betyár!; det är

både ~ och min fördel ez mindkettőnk

érdeke

dinapp -en, -ar dudli, cucli diné -n, -er {ünnepélyes) (est)ebéd, vacsora

dinera ebédel ill. vacsorázik, elkölti az

(est)ebédet dingla himbál, lóbál; himbálódzik, lóg;

~ med armarna lóbálja a karját diplom [-ö'rn] -et, •== 1. oklevél, diploma

2. tört okirat, (királyi) oklevél diplomat -en, -er diplomata diplomati -(e)n 1. diplomácia; diplomád ciai tevékenység 2. diplomáciai testület 3. tárgyalási ügyesség diplomatisk -t diplomatikus, diplomáciai; hajlékony; kåren a diplomáciai testület

direkt egyenes, közvetlen, direkt; inte ~ rik nem éppen gazdag; ~ vagn közvetlen kocsi -flygning -en, -ar (közbeeső) leszállás nélküli repülés-direktion -en, -er 1. irány 2. vezetőség,

igazgatóság direktiv -et, — irányelv, utasítás direktris -en, -ér igazgatónő, főnöknő, di-

rektrisz (pl. divatszaloné) direktutsändning -en, -ar rádió: egyenes

v. közvetlen adás direktor -(e)n, -er igazgató; hivatalvezető; verkställande ~ ügyvezető igazgató; vezérigazgató dirigent -en, -er karmester, dirigens dirigera 1. vezet, irányít % vezényel,

dirigál "

dis -et pára, köd

discipel -n, disciplar tanítvány, tanuló disciplin -en 1. fegyelem; fegyelmezettség 2. plur: -er tudomány(ág), (tan)szak

disciplinera fegyelmez, fegyelemre szoktat; féken tárt disciplinstraff -et, = fegyelmi büntetés disciplinär -t fegyelèmmel kapcsolatos,

fegyelmi; diszciplináris disharmoni -(e)n, -er 1. zene diszharmónia; az összhang hiánya (átv is) 2. egyenetlenség disharmeniera diszharmonizál, nincs összhangban (átv is); ellentétben áll disharmonisk -t 1, diszharmonikus, nem összehangzó 2. egyenetlenkedő, kiegyensúlyozatlan disig -t párás, ködös

diők1 -en, -ar üzleti pült vt asztál; söntés

(:asztal), (sör)pult

8,disk2

116

distinkt

disk2 -en 1. mosogatás 2. plur: -ar mo-

sogatnivaló, piszkos edény diska1 mosogat, elmos (edényt) diska2 sp O diszkvalifikál diskant -en, -er zene: diszkant, a legfelső szólam; szoprán -klav -en, -er zene: violinkulcs disk I balja -n, -or mosogatóedény -borste -n, -ar edénymosókefe -bänk -en, -ar (beépített) mosogató(asztal) diskerska -n, -or mosogatónő, -lány diskmaskin -en, -er mosogatógép diskofil -en, -er hanglemezrajongó, -gyűjtő diskontera leszámítol, diszkontál diskonto [ko1-] -t, -n pénz: (váltóleszámítolás, diszkont; leszámítolási kamatláb

diskreditera rossz hírbe hoz, lejárat,

diszkreditál diskretion -en titoktartás, tapintatosság), diszkréció diskriminera hátrányosan megkülönböztet, diszkriminál disktrasa -n, -or mosogatórongy diskurs -en, -er beszélgetés, diskurzus diskus -en, -ar sp: diszkosz, korong -kastare -n, — sp diszkoszvető -kastning ~en, -ar sp: diszkoszvetés diskussion -en, -er vita; (megvitatás); tanácskozás (över v. om -ről); göra ett inlägg i ~en részt vesz a vitában, hozzászól; ställa ngt under ~ vitára bocsát vmit

diskussionsinlägg -et, = hozzászólás (vitában)

diskutabel -t vitatható, vitás, kérdéses, diskutera megvitat, (-)tárgyal; ~ igenom ngt alaposan megtárgyal v. megbeszél vmit diskvalificera diszkvalifikál diskvalificering -en, -ar, diskvalifikation

-en, -er diszkvalifikálás diskvatten -vattnet, = mosogatóvíz dispasch -en, -er hajókármegállapítás dispaschör -(e)n, -er hajókárbecslő dispens [-angs] -en, -er felmentés (kötelezettség alól); engedély, diszpenzáció; ge ngn ~ frän ngt felment vkit vmi alól

dispensera 1. felment, felmentést ad 2.

gyógyszert beszerez és kiad dispensär -en, -er tüdőbeteggondozó disponent -en, -er üzemvezető, műszaki vezető; (al)igazgató; osztályvezető

disponera: 1. ~ (över) ngt rendelkezik vmivel v. vmiről, rendelkezésére áll vmi 2. (el)rendez, beoszt; ~ en uppsats elrendezi egy dolgozat anyagát disponerad hajlamos, fogékony; ~ för en

sjukdom hajlamos egy betegségre disponibel -t rendelkezésre álló, diszpo-nibilis

disponibilitet -en: vara i ~ rendelkezési

állományban van disposition -en, -er 1. rendelkezés(i jog); ställa ngt till ngris ~ vkinek rendelkezésére bocsát

vmit 2. intézkedés; vidta ~er intézkedéseket tesz v. foganatosít 3» elrendezés, beosztás 4. hajlam, fogékonyság 5. kedv, hangulat, diszpozíció dispositionsrätt -en rendelkezési jog disproportion -en, -er aránytalanság;

egyenlőtlenség disproportionerlig -t aránytalan disputation -en, -er 1. doktori értekezés vitája 2. eszmecsere, (tudományos) vita, disputa disputera: ~ med ngn över ngt vkivel vitatkozik vmiről; har hon redan ~t (för doktorsgraden) ? megvédte-e már doktori értekezését? dispyt -en, -er szóváltás, -harc, vita diss -et, = zene disz dissekera 1. boncol 2. behatóan elemez, taglal

dissektion -en, -er 1. boncolás 2. elemzés, taglalás dissertation -en, -er értekezés, disszertáció

dissiniiiation -en, -er 1. nyelv elhasonu-lás, disszimiláció 2. biol disszimiláció, lebontás

dissociation -en, -er disszociáció, bomlás, szétválás

dissonans -en, -er 1. rosszhangzás, össz-hangtalanság, disszonancia 2. súrlódás, egyenetlenség distans -en, -er távolság, távköz; (út-) szakasz

distansera elhagy, megelőz, maga mögött

hagy, legyőz distans|flygning -en, -ar távolsági (v. táv)repülés -minut -en, -er tengeri mérföld (= 1852 m) distingerad választékos, finom, előkelő,

disztingvált distinkt érthető, világos, szabatosdistinktion

djävulsk

distinktion -en, -er 1. (világos) megküiön-' böztetés, szabatosság . 2. kitüntetés distrahera figyelmet elterel v. elvon;

szórakoztat; zavar distraktion en, .1. szórakozottság

2. szórakozás distribuera szétoszt, el- v.. kioszt; terjeszt

(könyvei); -kölcsönöz (fűmet) distribution -en, -er szét-, v. elosztás; (könyv)terjesztés; (filtn)kölcsönzés v. -forgalmazás -distrikt= körzet, kerület; tartomány distrikts]chef -en, -er igazgatóság veze-tő|e, igazgató (pl. svéd államvasutak-nál) -mästerskap -et, = sp kerületi bajnokság, -veterinär -(e)n, -er körállatorvos disträ szórakozott, figyelmetlen dit -adv - L. oda; odáig; addig; jag går inte ^ nem megyek óda; är det långt ? messze van odáig v. addig?; det var ~ jag ville komma ide akartám (én is) kilyukadni; hit och ~ ide-oda;

in oda be; ^ upp oda fel 2. ahova; den plats ~ han kom az a hely ahová jött '

dii|färd -en, -er odautazás -hörande oda tartozó, arra vonatkozó, odavágó -intill(s) adv addig, eddig -komat -en odaérkezés, megérkezés dito adv, adj ugyanúgy, ugyanaz, áettó; nya skor och' ~ strumpor új cipő és (ugyancsak)' új' harisnya türc-sa -n,, -or odautazás ' dntí1 din.

diH2: ~ och-datt ez-..és az, egyv s más dittills adv addig,, eddig -varande addigi, eddigi

ditväg: på * menet (közben), odamenet (-kor)

dityramb -én,v-er ditirámbus; átv dicshimnusz . si . áfitt adv oda, arrafelé, abban az irányban; någonting valami hasonló^

olyasféle

díva-n, -or-..ünnepélt színésznő v. énekesnő, díva, sztár -later plur primadonnás-kodás

ilvan -en, -er 1. pamlag, -heverő, dívány 2. (török) diván, államtanács 3. (arab) "versgyűjtemény

divergens -en, -er különbözőség, szétválás, »hajlású divergencia;-véleménykülönbség

divergera szétágazik, -válik, -hajlik; eltér, különbözik, divergál; ~nde meningar eltérő vélemények diverse: ~ kostnader különféle v. vegyes költségek -arbetare -n, = alkalmi munkás -handel -n vegyeskereskedés, szatócsüzlet dividend -en, -er L mat osztandó 2. ker . osztalék

dividera 1. mat oszt 2. o szájal, fe-' cség

divis -en, -er nyomd: kötőjel division -en, -er 1. mat osztás 2. kat hadosztály; tüzérosztály; . repülőszázad

divisor [-or] -n, -er mat: osztó djungel -/i, djungler dzsungel djup h,adj: 4 méfy(séges); i skogen az .erdő mélyén;-ur. ~aste hjärta szíve mélyéből.IL s: -et, = mélység; [-[vminek-a]-] {+[vmi- nek-a]+} mélye.; gä på ~et med ngt valaminek .a mélyére hatol .djup|blå -blått sötétkék, mélykék -frys-ning -en mélyhűtés -fryst -mélyhűtött -gruppering en, -ar kai: ' mélységben való'.- tagozódás -gående I. adj mélyreható, mélyenszántó' IS. s : A hajó: • merülés "-havsfiske -t, -n nyílt- tengeri halászatz-havsíorskning -en, -ar mélytengerkutatás, oceanológia djupna mélyül

djtípsinnlg -t mély értelmű; mélyreható djuptryck -et, — nyomd: mélynyom(tat)ás djur -et, = állat -art -en, -er állatfaj

-gård -en, -ar L vadaskert (szarvasok részere) 2. állatkert djurisk -t álíati(as), bestiális; nyers djur]kretsen csill az áíiatöv, -kör -plågeri

-(e)í, -er állatkínzás (átv is) -riket az állatvilág- -skydd.-et állatvédelem -skötare -n, = állatgondozó -tämjare -72, == álíatszelídítő »vän -vännen, -vänner állatbarát. -värld, -en -állatvilág ' .. djärv -t .merész, bátor, vakmerő; elbizakodott, kihívó djärvas djärvdes, djärvis mer(észel), merészkedik, bátorkodik ' djävla átkozott, pokolba" való' 'djlvllg.-l ördögi, átkozott;, átkozottul kellemetlen; utálatos

djävul -en, djävlar ördög; djävlar anam^

ma! az ördög vigye el! > dj&vwlsk -t ördögi, sátánidjävulskap

domprost

djävulskap -et, -er ördöngösség, ördögi dolog

dobbei dobölet játék: dupla vagy semmi docent ren, -er 1. kb.: (egyetemi v. főiskolai) docens 2. rég egyetemi magántanár

docentur -en, -er 1. egyetemi v. főiskolai docensi állás 2. rég egyetemi magántanárság docera kioktató hangnemben beszél,

fontoskodva előad, docerande fontoskodó, kioktató, leckéztető

dock adv, conj mégis, mindazonáltal, ámde; mégiscsak; fastän han är rik är han ~ ej lycklig bár gazdag, mégsem boldog docka11. s: -n, -or kikötőmedence, hajójavító, dokk II. vt, hajó dokkol docka2 -n,-or 1. játék baba, bábu 2. kirakati bábu 3. tex gombolyag, motring (fonal) 4. ép korlátbáb, baluszter 5. techn befogó, satu dockaktig babaszerű dockansikte -t, -n babaarc dockarbetare -n, — (kikötői) rakodómunkás, dokkmunkás dock|skåp -et, — babaszoba ^teater -n, -teatrar bábszínház, -vagn -en, -ar babakocsi doft -en, -er illat, szag dofta h illatozik, jó szagot áraszt; det ~r (av) rosor rózsaillat van 2. ~ mjöl över ngt lisztet hint vmire, belisztez vmit doftande illatozó, illatos, jó szagú, dog dó

dogg -en, ~ar áll: dog, szelindek, dogm [-o-] -en, -er tantétei; hittétel, dogma

dogmatik [-0-] -en dogmatika, hitágazat-, , tan

dogmatisk [-o-] -t tantétele(ke)h v. hit- -

tétele(ke)n alapuló, dogmatikus dok == <apáca)fátyol; ta *»et felveszi az apácafátyolt, apáca lesz]døktor [do-] -n, -er 1. doktor, tudor (egyetemi fokozat); filosofie ' bol* csészdoktor 2, orvos döktorinna rn, -or doktorné, a doktor

felesége; X. Dr. X.-né doktors j avhandling -en,-ar doktori értekezés -grad *en, *er doktori fokozat, doktorátus; /a ~en doktori szigorlatot tesz

•doktrin -en, -er doktrína; tan(ítás), (tudományos) elmélet; tudományág dokument -et, == okirat, okmány,

dokumentum

dokumentera okmányokkal alátámaszt, v. bizonyít, bizonyító anyaggal ellát, dokumentál; ~ sig igazolja magát; ~ sig som ngt vminek bizonyul v. mutatkozik dokumentskåp -et, =s iratszekrény dokumentärfilm -en, -er dokumentumfilm dold [-o-] dolt (el)rejtett, eldugott, titkos; ~a reserver rejtett tartalékok dolk -en, -ar tőr -stöt -en, -ar tőrdöfés dollar [do1-] -n, = v. -s dollár Dolomiterna npr a Dolomitok dolsk [do-] alattomos, álnok, hazug, csaló(ka)

dom1 [döm] -en, -er székesegyház, dóm dom2 -en, -ar 1. (bírói) ítélet, végzés; vall: yttersta ~enaz utolsó ítélet; avkunna en ~ ítéletet (ki)hirdet; fälla en ~ ítéletet hoz v. mond;gá (v. sätta sig) till över ngn ítélkezik (v. törvényt . ül) vki felett 2. megítélés, vélemény dorn3 [doni] pron den) o ők; őket; nekik

domare -n, bíró (sp is); döntőbíró domarämbete -t, -n bírói tisztség domdera o zsémbeskedik, izgágáskodik, kötekedik; lármázik,- hangoskodik; nagyzol, henceg domedag -en vall: az utolsó ítélet napja domherre -n, -ar h kanonok 2. áll

pirók, süvöltő domicil -en, -er 1. jog lakóhely 2. ker Helep, fizetés helye (váltón) domiciliera ker telepít (váltót) dominera uralkodik, kimagaslik; túlsúlyban van, dominál dominlkan -en, -er domönkosrendi y.

dominikánus szerzetes domino1 [do-] -ti, -s v. -r maskara, dominó (jelmez) domino2 -t játék: dominó domkapitel -kapitlet, — székeskáptalan domkraft -en, -er techn: csörlő, emelő

(-csavar), „hévér" domkyrka -n, -or székesegyház, dóm domna [do'-] (el)zsibbad, érzéketlenné válik; elkábul; enyhül, alábbhagy; min fot har ~t a lábam elzsibbadt; ^ av v. bort elkábul domprost -en, -ár prot: székesegyházi, dé~jSomptër

119

.kán; S: püspökhelyettes; kaiol nagyprépost . ' déniptör -(é)n, -er álfátszelídftő ... doni|Saga -h,-or járáshtrósági (v. kerületi bírósági) körzet -sal -en, -ar bírósági tárgyalóterem domslut -et, = 1.bírói ítélet, bírósági határozat, végzés 2« (kritikái), megítélés, ítélet . . '. * ' domsrätt -en- a bíráskodás joga; bírói ••joghatóság: . domstol -en, -dr bíróság* tőrvényszék. domstolsförhandling ren, -ar bírósági vá

törvényszéki tárgyalás % domvärjo: under ngns ~ vkinek a bírói

joghatósága alatt v.. alá domän -en, -er kincstári v. állami birtok, koronauradalom;1 földbirtok^ uradalom; átv (szak)terület dou -et, = szerszám, eszköz; készülék, ^ tfter person kh.; aki bottal köszön, annak doronggal fizetnek icwia -n9 -or vad:, hurok (lószőrből) . dift, -er adomány; ajándék, alapítvány, v. : . ' .dotmtionsbrev -et,.-.==? • adománylevél, ala^ pítólevél

donator {-or] -n, ---er ajándékozói -ado»--.

.. Hiányozó; alapítványt tevő Donau npr Duna

donera adományoz,- ajándékoz, alapítványt tesz åm-ei, ~ keresztelés, keresztelő, keresztség -attest -en, -er keresztlevél -namn -et; .=== keresztnév døpp. [do-] -et, = L martogatás; megmártózás; ta sig ett ~ megmár tózik 2. sütemény (kávéhoz); zsemle; kaffe med ^ kávé süteménnyel dQppa be(le)márt, megmárt, belemerít; ^ kakor i kaffe a süteményt a kávéba mártogatja, süteményt vesz a kávé* hoz; ^ sig megmártózik, meg-r mártja magát, gyorsan megfürdik dopping hen,c -ar áll: vöcsök doppskor -n, -r (fém)karika, botvédő;.-csavarszorító, szerszámszorító gyűrű : . doppvärmare -n, = vili: merülő-forraló dop|sk&l -ent -ar keresztelőmedence -vat-ten Vattnet keresztvíz -vittne -t,;r-n keresztapa ilL keresztanya, koma

(-asszony)

dorisk -f dór

d'os' -en, -er adag, dózis

dósa -ri, --or 1* kis doboz; szelence 2. ' techn persely, csésze, tok dosera L adagol (orvosságot) 2. dos-: (s)era

dosis dosen, doser (gyógyszer)adág, dózis .. dos(s)era 1, lejtősít, lejtőz, rézsűz 2.

• lejt

áössié [do~] -n, -er,dossier -(e)n9 -er

iratköteg, irattartó mappa, dosszié dotter -n,. döttrar leány (a szülők viszony-

* tatában) -barn -et, = [vki] leányának a gyermeké, unoka -bolag-££, == leány-y. fiókvállalat -dotter-h, -döttrar [vki] leányának a leánya, leányunoka; din sons v.; dotters ™ (leány)dédu-.nokád'

dotterlig leányi

dotterson -en, -söner [vki] leányának a

fia, fiutioka dov"[-o-]' 4 1.'tompa, kongó; ~ smärta tompa'fájás 2. fülledt; fojtó/nyomasztó; det är och ity ekande fülledt- és nyomasztó, a levegő •.dovhjcrt -ar-.dámszarvas, dra- v.. áraga • drog, dragit h' v t L- húz, von;-.meghúz, '.ránt;: rángat, -ráncigál;-** • andan lélegzetet' vesz; (tvätt-) kläder mosott. ruhát tereget; ** en slutsats, következtetést levon; ~ deí kortaste strået a rövidebbet húzza; ~ eti sack av l&íinad megkönnyebbülten felléiegzik; ~ ngt i ' smutsen sárba ránt vmit; <v ngn i ärmen vkinek a kabátujját meghúzza: v. rángatja; ** ngn vid näsan az orránál fogva vezet vkit 2. vonz; stycket mycket folk a darab sok nézőt vonz; man ».s Ull kenné az ember vonzódik hozzá; (bort) uppmärksamheten från ngt

• elvonja v. eltereli vmiről a figyelmet 3." igényel, fogyaszt; strykjärnet ~r mycket ström a vasaló sok áramot fogyaszt 4. ~ en spader o kártyázik, kártyapartit játszik II. vi 1. låta teet 'stå och ** állni hagyja a teát;efter andan levegő után kapkod; det drog i mungiporna på honom mosoly játszott

< az ajka körül; ~ på orden vontatottan beszél; ~ pá svaret késlekedik a vá-: fasszal, késik a felelettel. 2. gå och ~ med en flicka egy lánnyal jár;. åt skogen I menj a pokolba! 3. det huzat van, húz; det ~r från fönstretdrabant

120

dras

az ablak felől húz 4. vonul, költözik (madár) Ili. ^ sig vonul, elvonul; klockan ~r sig az óra pontatlanul jár; ligga och ~ sig heverészik és lustálkodik; ™ sig för ngt tart v. visszariad vmitől IV. (hgs. igek:) klockan sig efter az. óra'késik; ~ sig fram fenntartja magát, megél, botöogul; klockan ~r sig fore az óra siet; mat: ~ ifrån levon, kivon; sp elhagy, megelőz; igenom läxan átfutja a leckét; ~ in, på utgifterna korlátozza a kiadásokat; ~ jämnt med ngn jói megfér (v. egyetért) vkivel; ~ omkring kóborol, csatang ol; ~ på motorn megindítja a motort; ^ på sig stövlarna felhúzza, a csizmát; ^ på sig en förkylning megfázást szerez v. összeszed; ** till med en svordom elkiromkodja ntegát; sig tillbaka vi/jzavonul; ^ undan félrehúz; ' ~ sig u :&an ngt kivonja magát vmi alól; ^ < pp felház; ~ upp ngn ur vattnet vkit kihúz a vízből; ^ uf en tand fogat kihúz; ^ uf. i krig 'hadba v. háborúba vonul; arbetet ut på tiden a munka'elhúzódik; ~ åt '(erősen) meghúz, összehúz; ** över fö- léje húz; átvonul (vihar) drabant -en, -er 1. hajdú, darabont, testőr, csatlós 2. (állandó) kísérő 3. csill mellékbolygó, hold drabba I. vt (baj) ér, sújt; ~s av sjukdom betegség sújtja, betegségben szenved II. vi: ~ samman összecsapnak, megütköznek (átv is); összeakaszkodnak, összekapnak drabbning -en, -ar ütközet, összecsapás drag -et, = 1. húzás, rántás; vonás, (toll- v.' ecset)vonás; (arc)vonás;; húzás, lépés (játékban); vonulás, húzás (madaraké is); légvonat, huzat; ett skickligt ~ ügyes húzás; det är ett förskräckligt ~ vid fönstret az. ablaknál szörnyű huzat van; det är ditt' ~ te jössz, te lépsz (játékban); sakk: göra ett ~ lép egyet; i ett ^ egyhuzamban, egyfolytában; i ~et o rögtön; dricka i djupa ~ nagy kortyokbán iszik, nagyokat húz; skildra i korta ~ rövid vonásokkal ábrázol 2. hal vontatóhorog 3. jellemvonás; jel, [vminek a] nyoma draga dra

dragande I. adj húzó, vonó; vonuló,

költöző JI. s: <-t, -n Húzás, vonás; •vonulás, költözés (madaraké) dragare -n, = '.igavonó állat, igásállat dragas-*-dras

drag|b&sun -en, -er zene: tolóhársona

-djur -et, = dragare drßg|M-/rí# huzatmentes -lar]a -n, -or

(kötéljkomp dragg -en, -ar-hajé: vasmacska, kutató-

horgony . dragga kutatóhorgonnyalkéres (efter ngt . vmit)

dragharmonika. -n, -or húzóharmonika draghäst -en, -ar igásió dragig -t. huzat os

drag I kamp -en, -er kötélhúzás; átv huzakodás, huzavona -kraft -en, -er vonóerő, húzóerő; szakítóerő -kärra -n, -or kézital iga, targonca, tragacs -láda -n,

-or' fiók

dragning -en, -ar L húzás 2. sorshúzás '3. hajlam, vonzódás; ha v. känna en ~ åt ngt hajlik vmi felé, vonzódást érez vmi iránt 4. (szín)árnyalat' dragnings|kralt -en, -er vonzóerő

-n, -or 'sorsolási jegyzék, húzás! 1 idía dragon -en, -er kat: dragonyos drag |plåster -plåstret, — 1. (hóiyag)huzu-tapasz. 2. szinh kasszadarab,- attrakció 3, a közönség kedvence (művész) -spe! -et, = húzóharmonika drakballcrig. -en, -er sárkányléggömb drake -n, -ar 1. sárkány 2* drakskepp

3. papírsárkány drakonlsk 4 drákói, igen szigorú drak [skepp -et, '== (nagy) viki íYó -sådd -en, -ar i. mit: sárkányfog \ í-temény 2. átv átkos tevékenyseg v. következmény árama -t, dramer dráma; középfajú dráma

dramatik -en dráma- v. színműirodalom dramatiker -n, = drámaíró dramatisera színpadra alkalmaz, dramatizál; drámai formában eiőad ' 'dramatisk 4 drámai drank -en 1. szeszmoslék, kifőzötí

2, bundapálinka drapera redőz, redőkbe rak draperi -(e)t, -er (redőzött) függöny,

függönydísz, drapéria dras drogs, dragits: ~ med rigi vmivel vesződik, bajlódik, küszködik; jag ~ med en förkylning bujkál bennem' adrastisk

121

driva*

-meghűlés; H . med skulder el van adósodva, teié van adóssággal; ^ med svårigheter / nehézségekkel küzd drastisk -t erősen ható, durva, nyers,

drasztikus drasut -en, -er: o en lång ~ égimeszelő, hórihorgas ember, langaléta

dravel dravíet o sületlenség, értelmetlenség, süket duma: diregei dreglet v* -n nyál dregla nyáladzik, folyik a nyála dreglig .-^/nyálas

ilreja forgat (fazekaskorongot); mintáz, formáz (fazekat); hajó: ~ bi összefordítja a vitorlákat dre], kiva -n,. -or fazekaskorong dress -en, -er o öltözet, öltöny dressera idomít, betanít (állatot), dresz-

széroz ' .

drcseín -en, -er vasút: vágánygépkocsi, hajtány

dressyr -en, -er idomítás, betanítás (állaté); lélektelen, nevelés, 'fegyelme» zés, dresszúra •éressir -en, -er (állat)idomító .• drev1 -et, = hajtás (vadászaton) drev2 -et kóc, csepü, szösz drev3 -et hajtókerék, meghajtó fogaské- •

rék. -

drev4 driva2

drev|jaki W/z, -er hajtóvadászat -kari -en,

-ar hajtó (vadászaton) dribbla sp cselez, dribliz dricka I. s: -t v. -n h gyenge sör (nektársör) 2. o sör 3. (üdítő) ital II. vt, vi:', drack, druckitiszik; - vedel;. ** i botién fenékig ürít; ~ ngn till iszik vkinek az egészségére; ** ur kiiszik, kiürít; ~ sig otörstig eloltja szomját, teleissza magát drickbar ~t iható, ivó-dricks- plur o borravaló dricks

|glas -et, — ivópohár -pengar plur borravaló; kiszolgálás(i díj) -vatten -vattnet,' ivóvíz drift -en, -er 1. -ösztön, hajlam; lendület; av egen ~ saját jószántából, önként 2. működés, meghajtás, tizemel(tet)és, üzemben tartás; üzletvitel; üzem; elektrisk ™ elektromos meghajtás v. üzemelés; vara i ~ üzemben van, működik; 3= hajó: komma i ^ (el)vetődik, (el)sodródik; vara i ~ sodródik. gúnyolódás, húzás, ugra-

tás, csipkedés; utsätta ngn fór ™ felhúz v. ugrat v.' megtréfál vkit,' gúnyt űz , 1 vkiből'

driftig -i tevékeny, serény,' vállalkozó

szellemű, energikus drift|kucku: h&n är allas ő a gúny csúfolódás céltáblája -liv -et ösztönélet

drift(s)|kapital. -et, = üzemi tőke, 'forgótőke,' "-eszközök - -kostnad' -en, --er üzemi -költség drift (stopp -et, '==* üzemszünet, -megsza-. kítás,. -zavar -säker ' -t üzembiztos drill1 -en, -ar zene:- trilla; slå sina *»ar trillázik

drill2'-en 1. gépies gyakorlás v. gyakoroltatás, drill 2. keit sulykolás drill1 -en, -ar techn: furdancs drilla1 zene trillázik 'drilla2 gépiesen (b'e)gyakorol(tat), süly™

kol '

drilla3 fürdanccsal 'fúr drillborf -en- v. .-et, -ar v,. — pergőíűro, .' .forgófúró, furdancs . . • drill |plog. ren, -ar töltögető eke ismaskin -en, -er mez: sorvcící jep drink -en, -ar kevert (szesze.:) iir.l, kolJ 'drinkare -n, = .iszákos részeges emt-cr.

: alkoholista drista' merészel, mer(észkedik), bátorkodik; jag: -^r mig bátorkodom dristig-? merész, bátor, vakmerő;' arcát-

.lan, .'szemtelen driva1'-n,-or 1. hófúvás, hótorlasz 2..(homokbucka, dűne driva2 drev, drivit I. vt hajt, űz, kerget; sodor; (meg)hajt (gépet); hajtat (nC-vényt); handel kereskedik; ~ jord-bruk földműveléssel foglalkozik; gyckel med ngn-gúnyt űz vkiből; ~ ngt fúr långt túlzásba visz vmit; ^ ngn i döden halálba kerget vkit; ~ ngt tiK sin speis. a végletekig kiélez vmit; ~ på flykten menekülésre kényszerít; ^ en lära [vmilyen] tant hirdet v. terjeszt; ^ en påle i jorden cölöp öt ver a földbe II. vi sodródik, hányódik; vonul, húzódik; csatangol, kószál; ~ i land a szárazföldre v. partra sodródik; snön driver a szél hordja a havat; gh c>~h ~ kóborol, kószál, csavarog; ögyp'.'2fy; ^ med ngn ingerkedik v, csipkelődik vkivel, 'ugrat vkit III, (í?£s igek:) ~ bori elűz, elhajt; skepfeidrivande

driver bort a hajó tovasodródik (a parttól); ~ igenom keresztül- v. áthajt; áiv keresztülvisz; ~ in ett belopp behajt egy összeget; ~ upp felhajt, -kerget; ^ upp priserna felveri az árakat; ~ ut kiűz, kihajt, kikerget drivande hajtó, mozgató; kezdeményező, energikus, serény; den ** kraften a hajtó- v. mozgatóerő driv|axel -n, -axlar hajtóténgely -bänk -en, -ar kert: hajtatóágy, -szekrény, melegágy

driven drivet 1. domborított, cizellált 2. gyakorlott, ügyes, tapasztalt; ~ (hand)stil folyékony v. kiírt kézírás driv|fjäder -n, -fjädrar (hajtó)rugó; átv indítóok, rugó -hjul -et, =; techn hajtókerék -hus -et, == melegház, hajtató -is -en, -ar zajló jég, uszadékjég -kraft -en, -er hajtóerő -medel -medlet, — üzemanyag -mina -n, -or úszóakna -rem -remmen, -remmar hajtószíj -sand -en futóhomok -ved -en hordalékfa, vízhozta fa drog1 [-o-] -en, -er gyógyáru-nyersanyag,

gyógyáru drog2 dra

drog I affär -en, -er, -handel -n drogéria drogist -en, -er gyógyárukereskedő, dro-gista

dromedar -en,-er egypűpú tevey dromedár

dropp [-o] -ei csepegés droppa [-o-] cseppent, csepegtet; csepeg droppe [-o-] -n, -ar csepp, csöpp; som en ~ i havet mint (egy) csöpp a tengerben

dropp {flaska [-o-] -n, -or csepegtető- v. cseppentőüveg -glas -et, cseppentő-üveg, pipetta -sten -en, -ar cseppkő .-

stensgrotta [-gro-] -n, -or cseppkő-, barlang -v!sx adv cseppenkint droska [-o-] -n, -or bérkocsi, konflis drosk|bil [-o-] -en, -ar (autó)taxi -kusk -en, -ar bérkocsis -station -en, -er bérkocsiállomás drott [-o-] -en, -ar töri:király, uralkodó;

nagybirtokos drottning [-o-] -en, -ar királyné, királynő drucken drucket ittas, becsípett, mámoros

drulieförsäkring -en, -ar o felelősségbiztosítás

drumla: gä och. ** ügyetlenkedik, kétbàl-

kezeskedik;—hgs igek: ~ i a vízbe esik v. pottyan ~ omkull hanyattvágódik ärumlig-/ ügyetlen, kétbalkezes; esetlen,

otromba; neveletlen, pimasz drummel -n, -drumlar esetlen v. ügyetlen v. kétbalkezes ember; faragatlan fickó, fajankó -aktig -t esetlen, mamlasz; neveletlen

drunkna, vízbe fullad; megfullad; ~

i detaljer elvész a részletekben dfunkningsolycka -n, -or vízbe fulladás,

vízbefúlás druva -n, -or szőlő(fürt). druv|klase -n, -ar szőlőfürt -saft -en, -er szőlőnedv, -lé, bor -socker -sockret szőlőcukor

dryck -en, -er ital; gyógyító v. varázsital; starka ~er szeszes italok dryckenskap -en iszákosság, részeges-

ség

dryekes|broder -n, -bröder ivócimbora, szesztestvér -lag-et, = ivászat, tivornya; ivó v. dorbézoló társaság -varor plur szeszes italok, italfélék' -vfsa. -n, -or bordal dryckjom [-o-] (ett v. en) 1. ivás, Ivászat

2. innivaló) (szeszes) ital(ok) dryfta, megbeszél, meg* v. -letárgyal,

megvitat, -vizsgál dryg -t 1. kiadós, bő(séges), tetemes; smör är ™ are än margarin a vaj kiadósabb mint a margarin; det űr ~ vikt bőven van mérve; ~a omkostnader tetemes. költségek; för en ~ timme-egy jó V. kerek órával ezelőtt; för en vecka sedan jó egy hete 2» fáradságos, súlyos, nehéz; ett arbete derekas munka 3. önteit, beképzelt, felfuvalkodott dryga: ~ ut ngt med ngt vmit szaporít

(v. kiadóssá tesz) vmivel drypa dröp, drupit I. vt cseppent; csepegtet; ~ ngt i ögat a: szembe cseppent vmit II. vi csepeg, szivárog, csurog, csepereg; pannan dryper av svett homlokáról csurog a veríték; av lecsurog; o meglóg, felszívódik, elpárolog drypande: ~ våt csuromvizes dråp -et, =? emberölés, gyilkosság dråpare -n, = gyilkos dråplig -t rendkívül mulatságos, komikus; sikerült, remek, találó dråpslag -et, = halálos csapás döfés åfåsa: ~ ned (le)esik, hull; snön ~dedrägg

ned szakadt a hó; omkull hanyatt

vágódik

-Ifigg -en üledék, fenékalj, lerakódás, seprő; div söpredék, [vmiríek az] alja; tömma till ^en fenékig ürít dräglig -t tűrhető, elviselhető; ^a vilikor

elfogadható feltételek dräkt -en, -er ruha; öltözék, öltözet;

ruházat; (nép)viselet; (hői) kosztüm dräktig -t vemhes, hasas -het-en L yem-hesség 2. hajó hord(ozó)képesség, űrtartalom, tönnatartaiom dräll --euy-er tex: csinvat, háromnyüsíű

' sávoly '

drälla drällde,' drällt (vt, vi) o Ii kiloccsant.'kiöní; el- v. leejt, elveszít; kiloccsan, kilöttyen 2» gå och ~ kóborol, csatangol; lopja a napot dr3mma:'

lecsapoló cső, talajcső 2. ön drén(cső) áraiig -en, -ar -béres, (gazdasági) cseléd. -gifa 4 béres»-v. "szolgamunka -kamma- ' re. '.-kamrar; v..-stuga.-n> -or • béreslakás,-- (gazdasági) cseléd(ek) szobája ' " « dränka 'dränkte,, dränkt vízbe..-'.fojt v. fullaszt; áztat; elönt; ** sina bekymmer i brännvin italba fojtja bánatát; hans röst dränktes i larmet hangja elveszett a zajban; gå och ~ sig vízbe öli magát, vízbe ugrik;; — hgs igek: ** in átitat, impregnál dräpa dräpte, dräpt méggyilkol, -öl>

agyonüt : dräpande: ett ~ bevis csattanós v, döntő bizonyíték; ~ kritik megsemmisítő kritika.

drätsel|kainmàre- -n, -kamrar v. = kb.: városi számvevőség (S: pénzügyi és gazdasági hivatal) -kamrer -(e)n, -er, -kamrerare -n, == városi (fő)számvevő árija dröjde, dröjt í. habozik, húzódozik, késlekedik; ~ med svaret késlekedik a válasszal 2. várat magára; varför dröjde du sä länge hol maradtál ilyen sokáig?, mit csináltál olyan sokáig? 3. halogat, elhalaszt; ~ med att fatta sitt beslut halogatja a döntést időzik, marad; vár; det dröjer vi med en stund ezzel még várunk egy kicsit;

** vid några punkter ni hány pontnál időzik; kvar tovább időzik, még marad & (el)tart (vmeddig); det dröjde en evighet egy örökkévalóságig

tartott

dröjande: med ~ steg tétova léptekkel,

habozva

dröjsmål -et, — késedelem, elhúzódás; halasztás, haladék; utan ~ haladéktalanul

dröm drömmen, drömmar álom; álmodozás, ábránd; vara försjunken i: ~mar ábrándokba merült, elábrándozott -bild -en, -er álomkép; ábránd -bok -en,-böcker álmoskönyv -lik -/' álomszerű -lös -t álmatlah. útimmá ^ drömde, drömt, álmodik; álmo-", dozik, • ábrándozik; det hade jag-aldrig kunnat, r* orn ezt még álmomban sem hittern. volna; ** bort álmodozással eltölt, elábrándoz;sig in i ngt belé.--képzeli magát vrnibe drömihande. álmodozó,' ábrándozó,,-ál-/ •iiiatag;'

'.drömmare;*/*,'.==. álmodozó' v. ábrándozó ember

drömmeri; -(e)t, -£r-'álmodozás;. -ábrán?

..;dozás *

.dröm|syn.- -en, -er látomás,? álomkép

-tydare -n, — álomfejtő '.dröna késlekedik, húzza az időt; henyél,

. 'tétlenkedik.' ... ' '

drönare -n, = 1» (méh) here 2, piszmogó v. késlekedő. V. időhúzó ember dröp.-* drypa

droppe! -n orv: kankó, tripper du pron te;Mr. da l figyelj csak (ide)!; •hallod-e?; '.kalla ngn Jör du tegez vkit; vi har varit, du och bror i många: år évek óta tegeződő viszonyban vagyunk, évek óta testi-lelki jőbarátok vagyunk; dig, Q dej téged; neked dua: ~ ngn tegez vkit, tegeződikvkivel dualism -en 1. fii dualizmus, kétélyűség

2, kettősség, kettős rendszer dualistisk dualista,kettősségen alapuld dubb -en,-ar techn: csap, csapszeg, 4 pecek, (ía)ék; esztergácsúcs dubba: ^ ngn till riddare lovaggá tit v. avat vkit

dubbel I. adj: -t kétszeres, kettős, düpla; ** bokföring kettős, könyvelés v. könyvvitel; så gammal kétszer annyi idős II. s:. -ri sp:kettős, párosdubbelarbete

dubbel I arbete -t, ,-n kettős v. kétszeres munka -bössa -n, -or kétcsövű (vadászpuska -dörr -en, -ar kétszárnyú ajtó; kettős ajtó -exponera foto: kétszer exponál, ráexponál -fönster -fönstret, =' .kettős ablak -grepp -et, .= zene kettősfogás -gångare -n, = hasonmás, alterego -haka -n, -or toka -het -en 1. kettősség 2» álnokság, hamisság -

knäppt kétsoros (kabát) -llv -et kettős élet(mód) -mening -en, -ar kétértelműség; kettős értelem . -program -programmet, = rádió kettős műsor -radig -i kétsoros, kétsorgombos -rum -rummet, = kétágyas szoba -sidig -t kétoldalas, -oldali -spel-il, — sp, tenisz páros (mérkőzés); átv kettős játék -spår -et, — kettős vágány -spårig -t keíiősvágányú -säng -en, -ar kétszemélyes v. emeletes ágy -timme -n, -ar isk: kettős óra -tytítg A kétértelmű, kettős jelentésű -vikt: ^ krage dupla gallér dubbla kártya megkétszerez, -dupláz-áaoblé -n, -er L vad kettős találat 2. biliárd dupla, doublé 3„ dublé (fém) dubblera 1. megkétszerez, -kettőz' 2. kettős szereposztásban játszik; egymás után kétszer előad 3= dubiét csinál (biliárdban) 4. körülhajóz, megkerül (földnyelvet) dubbleringståg -et, ~ mentesítő vonat dubblett -en, -er !. másodlat, másodpéldány 2. kétszobás lakás: két egymásba nyíló szoba -nyckel -n, -nycklar kulcs másodpéldánya dubier plur: hd sina ~ kételyei vannak üubiös -t kétséges, kétes, bizonytalan; gyanús

dubrer (en) tegeződő barát, pertu barát; vara ~ med ngn tegező viszonyban van vkivel duell -en, -er párbaj, -viadal tíueüant »en, -er párbajozó duellera párbajozik, párviadalt vív duett -en, -er zene: duett, kettős duga dugde v. dög, dugt alkalmas, megfelel [vmire], való [vminek], beválik; elegendő, használható; megjárja, (el-) megy; inte ~ till tungt arbete nem alkalmas nehéz munkára; det duger till intet semmire sem való; duger det atí ata? ehető ez?; det duger att försöka érdemes megpróbálni; ingenting dög

åt henne semmi sem voit jó neki, semmi sem voit inyére; det duger, inte (az) nem megy, nem járja; det skall väl ~ ez már jó lesz dugande használható, megfelelő, ügyes dugg -et 1. szitáló v. permetező eső 2, inte ett ~ egyáltalán semmi(t), egy csepp(et) sem; inte vara ett ~ rädd nyoma sincs benne a félelemnek; det är inte värt ett ~ nem ér egy fabatkát sem dugga 1. szitál (az eső) 2. átv özönlik, dől; beställningar ~de özönlöttek a megrendelések duggregn -et, — szitáló v. permetező eső dugtig -t alkalmas, használható, megfelelő; ügyes, képes; göra ngn ~ tilt ngt vmire alkalmassá v. képessé tesz vkit

duk -en, -ar kendő; (asztal)terítő, abrosz; vászon; festmény, kép; den vita ~en a fehér vászon, a mozivászon duka1 megterít, asztalt terít; — hgs igek: ~ av leszedi az asztalt; ~fram feltálal,-hord; ~ upp feltálal (átv is) duka2: ~ under tönkremegy; belepusztul; ~ under för en sjukdom belepusztul egy betegségbe; ~ under för frestelsen nem tud ellenállni a kísértésnek

dukning -en, -ar (asztál)terítés duktig -/ munkaképes, erőteljes,; egészséges; derék, ügyes; rendes, bőséges; ~t derekasan, alaposan, rendesen, jói duktyg -et, = asztalnemű dum -i ostoba, buta; bära sig ^t åt-bután viselkedik; ostobán lát hozzá; det vore inte nem lenne rossz -born -bommen, -bommar ostoba, tökfilkó, kelekótya -dristig -t vakmerő, meggondolatlan. -dryg -t öntelt, gőgös, (ostobán) felfuvalkodott dumdumkula -n, -or dumdum golyó dumhet -en, -er ostobaság, butaság; prata ~er ostobaságokat v. badarságot fecseg dumhuvud -et, = -v dumbom dumma: ~ sig butaságot csinál, ostobaságot követ el; ostobán viselkedik; melléfog, felsül dummerjöns -en, -ar tökfilkó, fajankó; bohóc

dumpa ker dömpinget csinál v. folytat; ~ priserna áron alul kínál (árut)dump(n)ing

dtimp(íi)ing -en, -ar dömping dumsnut -en, -ar tökfilkó, ostoba; din Ulla te kis buta (v. butuskám)! dun -et, == 1. tollpehely, pihe 2. pely-hedző szakáll, legénytoll -bolster -ri v. -bolstret, -bolstrar v. = pehely-derékalj; pehelyágy dunder'dundret, = dörgés, dübörgés, robaj, recsegés, ropogás dundra dörög, dübörög, harsog, recseg, ropog; ~ mot ngt mennydörög v. kikel vmi ellen dundrande (menny)dörgő, harsogó; nagyszerű, -szabású; ett ~ kalas pompás lakoma

dunge -n, -ar (kis) liget, facsoport dunig -t pelyhes, pihés dunk1 -en, -ar bádogkanna; tartály dunk21. 5 1. -et kopog(tat)ás, zörg(et)és; dobogás 2. -en, -ar ütés; veregetés; en ~ i ryggen hátbavágás 3. bújócska II. interj puff l dunka tit(öget); (rá)csap; kopog(tat); dörömböl, zörget; hjärtat ~r dobog a szívem; ~ på dörren dörömböl az ajtón; ~ ngn vänskapligt i ryßgen barátságosan hátba vereget vkit dunkel I. adj: -t sötét; homályos, záva-ros, érthetetlen II. s: dunklet homály, sötétség; höljt i ~ homályba burkolt duns -en, -ar (le)pottyanás, tottyanás; puffanás

dunsa (le)pottyan, (le)tottyan; puffan dunst -en, -er pára, gőz, kigőzölgés; sld blå ~er i ögonen på ngn port hint vkinek a szemébe, félrevezet vkit dunsta párolog, gőzölög; — hgs igek: ~

ut kiszivárog (hír) dunstfylld -fyllt párás, gőzös, páratelt duntäcke -t, -n pehelypaplan duodes -en, -er, -format -et, = nyomd:

tizenkettedrét dupera becsap, rászed, elbolondít duplicera sokszorosít dupliceringsmaskin -en, -er sokszorosítógép

duplikat -et, = másodlat, másodpéldány; „ másolat

duplo: in ~ két példányban durk -en, -ar hajé: 1. (kötél)raktár, kamra

2. padló(zat) durka megbokrosodik (ló) durkdriven -drivet minden hájjal megkent, furfangos

durkslag -et, = (bádog)szűrő diirskala -or zene: dúr skála dus1 -en, = v. -er kettős dobás (kockajátékban)

dus2 (ett): leva i sus och ~ csupa dínomdánom az élete dusch:-in, -ar zuhany, tuss duscha zuhanyoz, tussol duska csepereg, szemerkél (eső) duskap -et tegező viszony duskål: dricka ~ pertut iszik dussin -et, = tucat -människa -rí, -or tu~ catember, átlagember -tals -vis.adv tucatszámra, tucatonként, tucatjával dust -en, -er harc, tusa, viadal dusör -en, -er pénzjutalom; borravaló duva -rí, -or galamb duvbo -(e)t, -n galambdúc duven duvet: ölet är duvet a sör állott v. áporodott; känna sig ~ bágyadtnak érzi magát, kedvetlen; duvna blommor hervadó virágok duv|grå -grått galambszürke -hök -en,, -ar héja

duvna (állástól) megromlik, állott ízűvé

válik; (el)hervad duvning -en, -ar 1. rendreutasítás, szidás 2. ge ngn en ~ i ngt vkinek a fejébe ver vmit

duv|slag -et, ~ galambdúc -unge -n, -ar galambfióka; han är ingen ~ már nem mai gyerek dvala -n 1. félálom, félig öntudatlan .állapot; kábulat, bódulat 2. téli álom; ligga i ~ téli álmát alussza dvallik -t: ~t tillstånd félálom, félig

öntudatlan állapot dväljas dvaldes v. dväljdes, dvalts v.

dväljts időzik, tartózkodik dvärg -en, -ar törpe -björk -en, -ar

nov: törpenyír -lik -t törpe(szerű) dy -n iszap; sár; átv fertő, mocsár -blöt -blött csuromvizes, átázott -botten -bott(n)en, -bottnar iszapos fenék (állóvízben) dyft o dugg 2.

dvgd -en, -ír erény; jó tulajdonság, virtus

dygdemönster -mönstret, = az erény * mintaképe; gúny erényhős dygdig -t erényes, erkölcsös dygn -et, — (teljes) nap, egy nap és egy éjjel, 24 órai idő; hela ~et, ~et om egész nap, egy nap és egy éjjeldygnslång

dygnslång -t: efter en ~ resa 24 órás utazás után dyig -t iszapos, sáros dyka dök v. dykte, dykt víz alá bukik, le- v. alámerül; átv: ~ ned1 på ngn lecsap vkire; ~ upp felmerül, -buk-kan, előbukkan dykand -en, -änder áll: bukórécе dykardräkt -en, -er búvárruha, -öltözet dykare -n, = búvár dykarklocka -n, -or búvárharang dykdalb -en, -er hajó: kikötő-cölöpgúla, „delfin"

dykning -en, -ar lemerülés, víz alá bukás dylik -t ilyenféle, ilyen, (ehhez) hasonló; och ~t és ehhez hasonló, s a többi; något ~t ilyesvalami; med mera ~t és több efféle dymedels(t) adv ezáltal, ezzel, ily módon,

ilyenformán dymmel|onsdag -en, -ar vall: nagyszerda

-vecka -n, -or vall: nagyhét dyn -en, -er dűne, homokbucka dyna -n, -or párna, vánkos dynamik -en dinamika dynamisk -t dinamikus; dinamikai dynamit -en dinamit dynamitard -en, -er dinamitos merénylő,

robbantó betörő; kasszafúró dynamo -n, -r v. -s vill: dinamó dynasti -(e)n, -er uralkodóház, dinasztia

dynga -nol. trágya, ganéj 2. badarság, értelmetlenség; prata ~ badarságot fecseg

dyngjgrep -en, -ar trágyázó villa, ganaj-hányó vasvilla -hög -en, -ar trágya-(v. szemét)domb dyning -en, -ar. hajó: szabad- V. holthullámzás (tengeren) dypöl -en, -ar pocsolya; kátyú dyr -t drága, költséges; ett ~t nöje drága mulatság; nu är goda råd ~a most elkel v. elkelne a jó tanács; där är ~t att leva ott drága az élet v. a megélhetés; svära ~ t och heligt szentül fogadkozik, égre-földre esküdözik; det kommer stå dig ~t ez sokba fog neked kerülni

dyrbar -t drága, költséges; értékes; pompás

dyrgrip -en, -ar (rég v. tréf) drágaság, kincs

dyrk -en; -ar ál- v. tolvajkulcs

dyrka1: ~ upp álkulccsal kinyit dyrka2: ~ upp priset felveri az árat, megdrágít

dyrka3 imád, tisztel; istenít dyrkan = (en) imádás, imádat, tisztelet; istenítés

dyrkansvärd -värt imádatra méltó; imádnivaló

dyrkfri -fritt betörésmentes, betöréstől védett

dyrköpt drágán vásárolt v. szerzett dyrort -en, -er 1. (megélhetés szempontjából) drága hely(ség) 2. S: valamely megélhetési bérpótlék-kategóriába sorolt község dyrortstillägg -et, = S: (területi kategóriák szerint megállapított) megélhetési bérpótlék dyrtid -en, -er drágaság v. drágulás

(időszaka) dyrtidstillägg -et, — drágasági pótlék dyscha -n, -or o, dyschatell -en, -er heverő, sezlon dysenteri -(e)n orv: vérhas, dizentéria dyster -t komor, sötét, borongós; sivár, örömtelen; búskomor; vara ~ i hågen búskomor, búbánatnak adja (a) fejét dyvåt -vått bőrig ázott, csuromvizes då I. adv 1. akkor, ekkor; akkoriban; då fór tiden akkoriban; då först märkte han att csak akkor vette észre hogy; då var allting annorlunda akkoriban másképpen voit; då och då olykor-olykor, néhanapján 2. (nyomósítá szóként:) hát, no; vad nu då? hát most mi lesz?; var då ? hol is?, hát hol?; än sen då na és!, hát aztán!; ge mig det då! add csak v. már ide! II. conj 1. /időhatározó:) (a)mikor; då jag ännu gick i skolan amikor . még iskolába jártam; nu då du har mer tid most hogy több időd van 2. (okhátá-rozó:) då han är sjuk, bör han inte gå ut minthogy beteg, nem szabad kimennie

dåd -et, = tett, cselekedet; bistå ngn med råd och ~ szóval és tettel támogat vkit -kraftig -t tetterős -lust -en tettvágy -lysten -lystet tettvágyó -lös -t tétlen, dologtalan dålig -t rossz, hitvány; gonosz;* átv gyenge, romlott; ^ andedräkt rossz szagú lehelet, rossz szájszag; en ~ människa gonosz ember; ha ~t ryktedån

rpssz híre van; tröst gyenge vigasz; Jag år jag känner mig ~ rosszul érzem magam; . elégtelen (magatartás; S: isk bizonyítványban); se rosszul iát; det står ~t till med hontím rosszul áll a szénája dån -et, == dübörgés, dörgés, zúgás;

robaj, ropogás dåna1 dübörög, dörög, zúg, ropog; åskan

Wr a menny dörög dåna2: ~ (av) elájul, elalél dåndimpen: o Jä ~ elájul dåra elbűvöl, megigéz; becsap, elbolon-

idít; megszédít, magába bolondít dåraktig -t dőre, esztelen, balga, bolondos

dåre -n, -ar h őrült, bolond, elmeháborodott 2. balga v. esztelen \ embvr) dårhus -et, = bolondok háza, tébolyda rtnäédg rt: det vore ju ~t! hisz az tiszta őrültség lenne! dårskap -en, -er bolondság, őrültség, esztelenség, balgaság dåsa henyél, heverészik, szunyókál iisig -t szunnyadozó," - bágyadt, álmos,

ernyedt dåtida p. dåvarande akkori iack -et, = 1. hajó fedélzet; alle man pá minden ember a fedélzetre! 2. • techn (abroncs)köperiy (pl. gépkocsié) däckad hajó fedélzettel ellátott däcks|befål -et hajó: fedélzeti tisztek -passagerare -n, = hajó fedélzeti utas dägga szoptat; szopik (állat) däggdjur -et, = emlős(állat) däld -en, -er kis völgy, völgyszoros diimna dämde, dämt (gáttal) elzár v. eltorlaszol, elrekeszt; torlaszt, duzzaszt; ™ for v. till

gáttal elzár v. elrekeszt, elgátol; ~ upp felduzzaszt (vizet)

dämpa tompít, mérsékel; csillaoít; elfojt

dän adv: gå eredj (innen)!; tag ~ den! vidd el!, el vele!; dit och ~ oda és vissza

däng -et o verés, ütleg; Jå ~ kikap, elpáholják

dänga dängde, dängt o 1. ~ en sten i skallen på ngn vkinek a fejéhez vág egy követ; ~ på ngn elver v. elnáspángol vkit; ~ till ngn lehúz (egyet) vkinek

iväg elszáguld, elrohan

dlr .adv 1. (mutató:) ott; oda; här och ~

itt és ott; sätt dig ~ ülj oda; ~ har vi det! na tessék!, ezt aztán megkaptuk !; så ** jal nohát!, na végrel; ~ borta odaát, ott; ~ ute ott kinn, odakint 2, (vonatkozó:) ahol; där är parken, ~ du lekte som barn ott (van) a park, ahol gyermekként játszottál därjan adv azon, ahhoz; vara illa ~ rossz bőrben van, rosszul áll egészség dolgában; vara nära att közel van ahhoz, már-már azon a ponton van hogy -av adv abból, ebből, onnan; det kommer ez attól van, ez onnan ered; ~ Jöljer ebből következik; han dog <*?* ettől halt meg, ebbe halt bele -efter adv aszerint; azután, ezután, utána -emellan adv közben, közte, köztük; azalatt, aközben -emot adv ahhoz képest; azzal v. ezzel szemben, az v. ez ellen; ellenkezőleg; ellenben, viszont

därest conj ha, amennyiben där[fdr I. adv azért, ezért, amiatt, emiatt II. conj: ~ att mert; inte ~ att du kar Jörtjänat det nem (azért) mintha megérdemelted volna -förinnan adv azelőtt, ezelőtt, előzőleg -hemma adv odahaza, otthon -hm adv oda;odáig, addig; annyira, annyiban; det kan gå ~ att odáig meh et hogy; lämna ngt ~ nyitva hagy vmit (problémát), annyiban hagy vmit -i adv abban; abba, bele; jag blandar mig icke ~ én nem avatkozom abba v. bele -ibland adv közte; köztük; közéjük; -ifrån adv onnan, attól, arról; han sprang ~ elfutott onnan; hon borde avstå ~ le kellene mondania arról -igenom adv azáltal, annak következtében, oly módon -inne adv ott bent v. belül, abban -intill adv amellett, (ott) mellette -jämte adv azonkívül, azonfelül, amellett; ugyanakkor, egyszersmind -med adv azzal, azáltal; következésképp, és így -nere adv (ott) lent -näst adv azt követően, azután, legközelebb -om adv arról, attól; till höger ~ attól jobbra; bedja ~ arra kér; ~ tvista de lärda ezen vitáznak a tudósok -omkring adv akörül, ekörül, körülötte; trakten ~ a környező vidék; 100 kronor eller ~ 100 korona vagy ekörül, mintegy 100 korona -på adv 1. arra, rá 2w azután -städes adv (ugyan)ott, ott helyben -ílll adv ahhoz, hozzá;därunder.

dödsvånda

azonfelül; ~ kommer att ehhez jön még hogy -under adv ott lenn; abban; aközben; azon alul (időről); azalatt, alatta; det måtte ligga något ~ emögött kell valaminek lenni, ez nem tiszta ügy; barn om fem år och ~ ötéves és ezen aluli (korú) gyerekek; ~ somnade han közben elaludt -uppe adv ott fönn, odafönn -ur adv abból, belőle -utinnan adv abban, benne -utöver adv azonfelül, azon v. rajta túl; tovább -varande ottani* odavaló, (ott) helybeli därvaro -n ottlét, ott-tartózkodás därvid adv akkor; annál, amellett; abban, ebben -lag adv abban, a tekintetben; ~ håller jag med dig ebben veled tartok, ebben neked adok igazat

där|åt adv 1. oda, abba az irányba 2. man kan ingenting göra ~ ez irányban nincs rnit tenni; skratta ^ nevet rajta -över adv afelett, felette, azonfelül, azon túl däst túlságosan jóllakott; testes, elhízott; dagadt, puffadt däven dävet nyirkos, nedves, dohos dävert -en, -ar csónakdaru (hajón) dävna megnedvesedik, megnyirkosodik dö dog, dött meghal, elhalálozik; elpusztul, elhull (állai); ~ en naturlig död természetes halállal meghal; ~ av hunger éhenhal; ~ av v. i en sjukdom (egy) betegségben meghal; ~ fór egen hand önkezével véget vet életének, öngyilkos lesz; vara döende haldoklik; — hgs igek: ~ bort elhal; átv elcsendesedik, megszűnik, elhal(kul) (hang); ~ ut kihal död I. adj: dött halott, holt; elpusztult, elhullott (állat); den ~e a halott (férfi); den ~a a halott (nő);. ~a „elhunytak" (gyászrovat újságban) ; ~ säsong holt évad v. szezon; Döda havet a Holt-tenger II. s: -en, -ar halál; du är ~ens, om a halál fia vagy, ha; ta ~ pá agyonüt, megöl; ligga för ~en halálán van, haldoklik; trogen in i v. intill ~en a sírig hű; kamp på liv och ~ élethalálharc; sårad till ~s halálosan megsebesített v. (meg)sebesült döda 1. (meg)öl; ~ nerven kiöli az ideget; ** tiden agyonüti az időt 2. ker töröl, érvénytelenít; letilt (csekket)

dödande gyilkoló, gyilkos; halálos; ~ tråkigt halálosan unalmasan; långsamt gift lassan ölő méreg; ha ** trålcigt halálosan unatkozik död|dagar plur: till sina ** halála napjáig -full -i o holtrészeg -född -fitt halva született -förklara: ~ ngn holtnak nyilvánít vkit -gravare -n, =

1. sírásó 2. áll temetőbogár -kött -et vadhús (seb körül)

dödlig -t halandó; halálos; vara ~t förälskad halálosan szerelmes -het -en halandóság; halálozási (arány-) szám

dödlighetssiffra -n, -or halálozási arányszám

dödläge (ett): saken har råkat i a> az ügy

holtpontra jutott döds|annons -en, -er gyászjelentés (újságban) -arbete -n haláltusa, -küzdelem -attest -en, -er halottvizsgálati bizonyítvány (orvostól) -blek -/ halálsápadt, halotthalvány -bo -(e)t, -n hagyaték -brfeka -n, -or kat: azonossági jegy; ö dögcédula -bringande halált hozó v. okozó, halálos -bud -et, = halálhír -bädd -en, -ar halálos ágy -dag -en a halál v. az elhalálozás napja v. évfordulója -dorn -en, -ar halálos ítélet -dömå -dömt halálra ítélt; halálosan) beteg -fali -et, = ' haláleset -fara -n, -or halálos veszedelem, életveszély -fiende -n, -r halálos ellenség -fruktan = halálfélelem -förakt -et halálmegvetés -föraktande halálmegvetően bátor) -hugg -et, — halálos csapás

dödskalle -n, -ar halálfej döds|kamp -en, -er halálküzdelem, -tusa -läger -lägret, = halálos ágy -märkt: han är ~ a halál (már) eljegyezte -offer -offret, — 1. halotti áldozat

2. halálos áldozat -olycka -n, -or halálos szerencsétlenség -rike -t a halottak birodalma, alvilág -rossling -en halálhörgés -runa -n, -or megemlékezés, (halotti) búcsúztató, nekrológ -sjuk -t halálos beteg -straff -et, = halálbüntetés -stund -en a halál órája v. pillanata -synd -en, -er halálos bűn -trött holtfáradt -tyst csendes v. néma mint a sir v. halál -tystnad -en síri v. halotti csend v. némaság -ur -et, ~ áll kopogóbogár -vända -n a haláldödsångest

kínja (i); haláltusa -ångest -en halálfélelem, halálos félelem v. gyötrelem dödjsäsong -en, -er holt szezon -vatten -vattnet holtvíz, áramlási holttér, állóvíz (folyón) -vikt -en, -er hajó: .hor-d(ozó)képesség dög duga dök dyka

dölja -dolde.[do*-], doll [do-] elrejt, eldug; rejteget, palástol; elhallgat, eltitkol; ~ sig elrejtőzik, elbújik döma dömde, dömt 1. (el)ítél, ítéletet mond; ~ ngn skyldig till ngt vmiben bűnösnek nyilvánít vkit; ~ ngn till döden halálra ítél vkit; ~ ngn för stöld till två års fängelse lopás miatt kétévi börtönre ítél vkit 2. (meg)ítél, ítéletet alkot (magának), bírál; att ~ av handstilen a (kéz)írásból ítélve; av allt att ~ minden valószínűség szerint; mänskligt att ~ emberi számítás szerint; döm om min häpnad, 'då képzeld el csodálkozásomat, amikor döpa döpte, döpt (meg)keresztel; elkeresztel; nevet ad (ngn vkinek); ~ ngn till Erik Eriknek keresztel vkit; låta ~ sig meg- v. kikeresztelkedik döpelseakt -en, -er keresztelési szertartás v. aktus

dorr -en, -ar ajtó; ~en till köket a konyhaajtó; stå för ~en küszöbön áll; för

lyckta v. stängda ~ar zárt ajtók mögött; jog a nyilvánosság kizárásával; köra ngn på ~en kiteszi a szűrét vkinek; visa ngn på ~en ajtót mutat, vkinek, kiutasít vkit; följa ngn till ~en kikísér vkit (az ajtóig) dörr|handtag -et, — (ajtó)kilincs -klocka -n, -or ajtócsengő -knackare -n, = o házaló; koldus; besurranó tolvaj -lås -et, = ajtózár -matta -n, -or lábtörlő -post -en, -er ajtófélfa, -szár(fa) -spegel -rí, -speglar ép: ajtóbetét, „füllung" -springa -n, -or ajtórés, -nyílás -stäng-are -n, —: automatisk ~ önműködő ajtócsukó-készülék -tröskel -n, -trösklar ajtóküszöb -vakt -en, -er, -vak-tare -n, = kapus, portás; ajtónálló -öppning -en, -ar ajtónyílás döttrar dotter

döv -t süket; ~ på enå örat egyik fülére süket; predika för ~a öron süket füleknek prédikál döva megsüketít; elkábít, elbódít; csillapít, enyhít, gyengít; ~ smärtan csillapítja a fájdalmat; ~ samvetets röst . elnyomja a lelkiismeret szavát dövstum -t süketnéma dövstumsinstitut -et, = süketnémák

(tan)intézete dövöra -t: slå ~t till süketnek tetteti magát, hallani sem akar róla

ebb -en apály; det är ~ i kassan lapps a pénztárcája, üres a zsebe; ~ och flod apály és dagály, árapály, tengerjárás ebba: ~ ut (le)apad, alábbhagy ebenholts [-0-] -en v. -et ébenfa (faanyag)

echaufferad [eso-] izgatott, felhevült,

nekitüzesedett ecklesiastik I departement -et $: vallás- és közoktatásügyi minisztérium, kultuszminisztérium -minister -n, -ministrar vallás- és közoktatásügyi miniszter, kultuszminiszter ed1 -et, = földnyelv, -szoros ed2 -en, -er 1. eskü; avlägga ed (vid ngt) esküt tesz (vmire); bryta en ed megszegi az esküt; gå ed pá megesküszik rá 2. átok, káromkodás edda -n, -or Edda(-dal) (óskandináv hősi eposz)

edehveiss -en, -er nov: havasi gyopár e(de)r pron I. (személyes) ni II. (birtokos:) -1, e(d)ra 1. a ti.., -tok (-tek, -tök); tietek; ~ vän a ti barátotok; ~t hus a ti házatok 2. az ön (v. a maga)... -a (-e, -ja, -je); az önök (v. a maguk) ...-a (e-, -ja, -je); öné, magáé; önöké, maguké; för ~ skull (ti)értetek; a kedvetekért; önért, önökért, az ön v. önök kedvéért; era skojare / ti csibészek! 3. Eders v. Ers Majestät Felséged edgång -en, -ar eskütétel edikt -et, = rendelet, ediktum edition -en, -er kiadás (könyvé) edlig -t esküvel megerősített v. fogadott, eskü alatt tett; jog: ~ förpliktelse esküvel vállalt kötelezettség; ^ förklaring esküpótló nyilatkozat eds]brott -et, — esküszegés -brytare -n, = esküszegő -förbund -et, —: schweiziska ~et a svájci államszövetség edsvuren -svuret esküt tett, hites efemär -t röpke, rövid életű, alkalmi, átmeneti, múlékony, egynapos effekt -en, -er 1. hatás, effektus; siker 2. benyomás 3. techn (munkateljesítmény 4. ~er poggyász, holmik; érték-

papírok; tillvaratagna ~er talált tárgyak

effektjfull -t hatásos, feltűnő -förvaring -en, -ar poggyász- v. csomagmegőrző effektív -t 1. hatásos, hatékony, erőteljes, sikeres 2. valóságos, tényleges, tulajdonképpeni, voltaképpeni; ~ medlem működő tag (egyesületben) effektiv(is)era hatásossá v. hatékonyabbá tesz

effektivitet -en hatásosság, teljesítőképesség, hatásfok effektlös -t hatástalan effektsökeri -(e)t, -er hatásvadászat effektuera ker teljesít, végrehajt, foganatosít (megrendelést) effektökning -en, -ar a teljesítmény növelése v. fokozása efter I. praep 1. után, mögött, mögé; stänga dörren ~ ngn becsukja az ajtót vki után 2. (időről:) után, óta; ~ en stund kis idő múltán; ~ den dagen attól a naptól fogva; dag ^ dag nap nap után; tid ~ annan időről időre; ~ att ha förlorat sitt barn miután elvesztette gyermekét 3. szerint, értelmében; ~ föreskrift előírás szerint; ~ vad jag vet tudomásom szerint 4. átv után; felől; -rol, -ről; fråga ~ ngn kérdezősködik vkiről; skicka ~ läkaren orvosért küld; det har han ärvt ~ sin far ez1r apjától örökölte; änka ~ en apotekare gyógyszerész özvegye II. adv utána, azután;-dagen ~ másnap; a rá következő nap(on); blifva) ~ elmarad, elkésik; vara dagen ~ másnapos (hangulatban van); vara ~ med hyran hátralékban van a lakbérrel III. conj: ~ (det att) miután ; minthogy efter|anmälan = (en), -anmälning -en, -ar utólagos jelentkezés v. bejelentés -apa utánoz, utánacsinál, majmol -apning -en, -ar utánzás, majmolás; utánzat -arbete-1 befejező munka, végső simítások -behandling -en, -ar utókezelés -beskatta utólag megadóztat -beställning -en, -ar utánrendelés -Midiefterbilda

-en, -er fiz: utókép -bilda: ~ ngt hos ngn utánacsinál vmit, utánoz vkit vmiben -bliven -blivet elmaradott, (szellemileg) fejletlen; maradi -börd -en, -er orv: méhlepény

efter|datera későbbre keltez -dyning -en, -ar átv: ~ar utórezgések, utóhatások -forska: ~ ngt vmi után kutat -fråga: ~ ngn keres vkit, tudakozódik v. érdeklődik vki után; N. N. ~s tessék N. N.-hez fordulni (újsághirdetés) ; vara mycket ~d nagyon keresett. v. kedvelt (ker) -frågan = (en) 1. tudakozódás, érdeklődés 2. ker kereslet; det råder stor ~ på ngt nagy kereslet van vmiben -följa -följde, -följt 1. követ, utána megy; hans tal efterföljdes av djup tystnad beszédét néma csend követte 2. ~ ngt megfogad v. követ v, figyelembe vesz vmit -följande (rá) következő -följansvärd -värt követésre v. utánzásra méltó -följare -n, = 1. utánzó, majmoló

2. [vkinek a] követője v. tanítványa

3. utód -följd -en követés; megtartás; tjäna till ~ példaképül szolgál

efter|gift -en, -er engedmény; elengedés, csökkentés; göra ~er jör v. åt ngn engedményeket tesz vkinek -given -givet engedékeny (för v. mot -hez; -vei szemben) -gjord -gjort utánzott -glans -en visszfény -granskning -en felülvizsgálás

efterhand1 kártya: sitta i ~ [vki] után (v. utoljára) dob v. hív, [vki] mögött ül; átv: komma i ~ elkésve v. utólag érkezik

efterhand2 adv lassanként, fokozatosan

efter [hållen -hållet: strängt ~ rövid gyeplőre fogott, kordában tartott -hängsen -hängset tolakodó, erőszakos -härma utánoz -höst -en őszutó, késő ősz -klang -en utóhang, visszhang; gyenge utánzat -klok -t: vara, ~ utólag okos -komma -kom, -kom-* mit eleget tesz, engedelmeskedik; teljesít; követ [vmit]; ~ en önskan kívánságot teljesít, eleget tesz egy kérésnek -kommande I. adj utána jövő v. érkező II. s: de ~ az utódok; az utókor; az új nemzedék

cf ter krav utánvét(el); mot ~ utánvéttel

9*

efterkravsförsändelse -n, -r útánvételes

küldemény efterkrigstid -en, -er háború utáni idő (-szak)

efter|kur -en, -er utókúra -kälke -n: komma på ~n elmarad, lemarad; fizetéssel elmarad, hátralékba kerül -känning -en, -ar utóérzés; (kellemetlen) utóhatás, következmény; ha ~ar av ngt vminek az utóhatását érzi -leva -levde, -levt meg- v. betart, követ; ~ en föreskrift előírást megtart -levande L adj túlélő, még élő II. s; de a hátramaradottak, az utódok -levnad -en: lagarnas ~ a törvények megtartása -liggare -n, = 1. kat elmaradozó 2. kikötőben hátramaradt hajó -likna: ~ ngn utánoz vkit, vkinek a példáját követi, mintaképül választ vkit efterlysa -lystet -lyst 1. ~ ngn v. ngt keres(tet) vkit v. vmit (eltűnt személyt v. elvesztett tárgyat) 2. jog: ~ ngn köröz vkit 3. keres; god radioapparat efterlyses jó rádiókészülék kerestetik

efterlysning -en, -ar 1. jog körözés 2. rádió eltűnés bejelentése 3. keresés, kutatás

efterlåten -låiet engedékeny, elnéző efter|lämna hátrahagy; ~d förmögenhet hátrahagyott vagyon, hagyaték; ~de verk hátrahagyott művek -längtad hőn óhajtott, rég várt, várva várt

eftermiddag -en, -ar délután; kL 5 ~en délután 5 órakor; på ~en délután; om ~arna délutánonkint efter|mäle -t, -n 1. hír(név) (hatotté) 2. búcsúztató, méltatás -namn -et, == családnév, vezetéknév -natt -en: på ~en a késő éjszakában (v. éjszakai órákban) -pröva felülvizsgál -prövning -en, -ar (egyetemi utólagos) vizsga (magasabb érdemjegyért) -räkning -en, -ar 1. számvetés, kalkuláció 2. utánaszámolás 3. ~ar kellemetlen következmények -rätt -en, -er utóétel, csemege, desszert -rättelse -n, -r: ländä v. tjäna till ~ zsinórmértékül (v. kö* vetendő például) szolgál; ställa sig ngt till ~ követ vmit, vmihez igazodik, irányadónak tekint vmit efter|sats -en, -er 1. nyelv hátravetetteftersatt

főmondat (mellékmondat után álló fő-mondat) 2. fii utótétel -satt 1. üldözött 2. elmulasztott, elhanyagolt -seende: vid närmare ~ alaposabb vizsgálatkor, közelebbről szemügyre véve -sinna meggondol, -fontol -skickad: komma som ~ a legjobbkor jön, mintha csak hívták volna -skott (ett): betala i ~ utólag (ki)fizet -skottsbetalning -en, -ar utólagos (ki)fizetés -skrift -en -er utóirat -skänka -skänkte, -skänkt: ~ ngn ngt elenged vkinek vmit; ~ en ßkuld tartozást elenged -skörd -en, -ar másodkaszálás, tallózás (átv is) kläckning -en, -ar 1. (tűz)oltási utómunkálat 2. o utó-ivá-szat -släng -en 1. kacskaringó, cikor-nya (aláírás után) 2. (enyhe) visszaesés (betegség után) -släntrare -n, = elniarad(oz)ó, hátul kullogó; késedelmeskedő -släpning -en, -ar 1. átv hátul kullogás; (gazdasági) el- v. lemaradás 2. vili csúszás -smak -en utóíz eftersom miután, minthogy, mivelhogy;

allt ~ aszerint amint v. hogy eftersommar -en,, -somrar 1. nyárutó

2. vénasszonyok nyara efterspana 1. jog köröz, nyomoz 2. ** ngt kutat vmi után -spaning -en, -ar 1. jog körözés, nyomozás 2» kutatás, keresés

efterspel -et, = 1. zene utójáték 2. kellemetlen következmény, folytatás; rättsligt ~ bírósági utóját ék v. folytatás, jogi következmény(ek) efterst adv leghátul, (leg)utoljára eftersta leghátulsó, legutolsó efter|sträva: ~ ngt tör(ekedik) vmire -strävansvärd -värt kívánatos, (hőn) óhajtott -syn -en 1. vid närmare ~ közelebbi vizsgálatnál, alaposabban megvizsgálva 2. felügyelet -säga -sade -sagt utána mond, ismétel, szajkóz -sända -sände, -sänt utána küld; eftersändes utána küldendő I (levélen) -sätta -satte, -satt elmulaszt, elhanyagol, mellőz -sökt keresett, kedvelt, kapós

efter|tanke -n, -ar meggondolás, -fonto-lás; vid närmare ~ érett megfontolás után -taxering -en, -ar utólagos (meg-) adóztatás -trakta: ~ ngt tör(ekedik) vmire; ~ ngns liv vkinek az életére tör -traktad keresett, kívánt, óhajtott

-trupp -en, -er kat: hátvéd, utóvéd -tryck -et, — 1. nyomd utánnyomás, -nyomat; ~ förbjudes az utánnyomás tilos 2. átv nyomaték, (hang)súly; ge ~ át ngt nyomatékot ad vminek; med ~ nyomatékosan, hangsúlyozok-tan -tryckүg -t nyomatékos, határozott; érezhető -träda -trädde, -trätt követ, [vkinek a] helyébe lép (utódként); han efterträdes av sin son fia lép a helyébe -trädare -n, — 1. utód 2. (hivatali) helyettes -tänksam -t 1. (elgondolkodó, fontolgató, töprengő 2. megfontolt, értelmes, okos -utbildning -en kat: póttartalékos kiképzés -verkan =, -verkning -en, -ar utóhatás; következmény; känna efterverkningarna av ngt (még) érzi vminek az utóhatását -vinter -n, -vintrar tél vége, télutó -vård -en orv: utókezelés; gyógyult betegek gondozása -värkar plur utófájások (szülésnél) -värld -en utókor, következő nemzedék -åt adv azután, utóbb, utó-lag(osan); hátul; betala ~ utólag fizet

egal -t: det är (mig) alldeles ~t (nekem)

teljesen mindegy Egeiska havet npr (az) Ëgei-tenger egen eget, egna 1. saját; eget hem saját lakás v. ház; ha eget hus saját háza van; ha sitt eget huvud önfejű, nyakas, makacs; bli sin ~ önállósítja magát; vara sin ~ a maga ura; för ~ räkning saját számlájára; i eget namn saját nevében; uppta som eget barn (gyermeket) örökbe fogad; pá ~ hand saját szakállára, önállóan; mina egna az enyéim, hozzátartozóim 2. (kedveskedve:) min ~ lilla hustru egyetlen kis feleségem 3. saját(ság)os, különös, furcsa; det var egetl ez (mégiscsak) különös!; eget nogl sajátságos!, különös 1

egen|art -en, -er sajátos jelleg, sajátosság, eredetiség -artad saját(ság)os, sajátszerű, különös egendom -en, -ar tulajdon; földbirtok, vagyon; fast ~ ingatlan (vagyon); lós ~ ingó vagyon, ingóság egendomlig -t saját(ság)os, különös, furcsa; jellemző (för ngt vmire) egendoms | agent -en, -er telek- v. ingatlanügynök -gemenskap -en jog: vagyonközösség -lös -t vagyontalan, földegendomsägare

nélküli -ägare -n, = ingatlantulajdonos; földbirtokos . egenhet -en, -er különösség, furcsaság, különcség; ngs ~er [vkinek a] bogarai v. rigolyái; ha sina ~er bogaras, különc -

egen|händiga/ sajátkezű -kär -t önelégült, öntelt, beképzelt, hiú -kärlek -en önelégültség, önteltség, hiúság -mäktig -t önkényes, önhatalmú -namn -et, = tulajdonnév -nytta -n önérdek, önzés -nyttig -t önző, önös, egoista -sinne -t önfejűség, akaratosság, makacsság, nyakasság -sinnig -i önfejű, akaratos, makacs, nyakas egenskap -en, -er tulajdonság, minőség, sajátság; i ~ av [valamilyen] minőségben; mint egentlig -t valódi, igazi, tulajdonképpeni, eredeti; i ordets ~a betydelse a szó tulajdonképpeni v. eredeti értelmében; mat: ~t bråk valódi tört; fiz: ~ vikt fajsúly, fajlagos súly egentligen adv tulajdonképpen, valójában egenvikt -en önsúly egg -en, -ar él (pl. késé) egga: ~ (upp) ösztökél, sarkall, serkent, ösztönöz, buzdít; feltüzel, bujtogat eggelse -n, -r ösztönzés, serkentés, buzdítás; feltüzelés, bujtogatás egid -en oltalom, védelem, égisz egnahem plur kislakások, családi házak egnahemsbebyggelse -n, -r telep(ülés), telepítési V; települési terület; családiházas lakótelep -rörelse -n, -r

kislakás- (v. családiház-)építési mozgalom

ego: mitt alter ~ a hasonmásom, az

alteregóm egocentrisk -t önös, egocentrikus egoism -en önzés, egoizmus egoist -en, er önző ember, egoista egoistisk -t önző, egoista Egypten npr Egyiptom egypt(i)er -n, — egyiptomi (ember) egyptiska -n í. egyiptomi nyelv 2. plur:

-or egyiptomi nő egyptologi -(e)n egyiptológia ehuru conj ámbár, noha, habár eiss -et, — zene eisz ej adv nem, ne; ~ heller sem eja interj: ~ vore vi däri bárcsak ott tartanánk!

ejder -n, ejdrar áll: pehelyréce, dunnaréce -dun -et, = dunnalúdpehely ek -en, -ar tölgy(fa)

eka1 -n, -or lapos fenekű csónak, ladik eka2 visszhangzik, hangzik, kong; visszhangoz; sälen ~de av skratt a terem visszhangzott a nevetéstől ek|bark -en, -ar v, -er tölgyfakéreg

-bord -et, = tölgyfaasztal eker -n, ekrar küllő

ekipage [-pá's] -t, = hintó, fogat; sp lovas és lova; gépkocsivezető és kocsija; rég (hajó)Iegénység ekipera felszerel, ellát (ruhával); hajó

legénységgel ellát ekipering -eri felszerelés, ruházat ekiperingsaffär -en, -er ruházati bolt,

ruhaüzlet ekivok -/ kétértelmű, illetlen eklatant nyilvánvaló, találó, világos, féltűnő, meggyőző eklatera bejelent, közhírré tesz, nyilvánosságra hoz eklatt: o de är ~ förlovadenyilvánosságra hozták eljegyzésüket ekliptika ~n csitt: földpálya, ekliptika eklut -en tölgy-cserzőkéreg; gå igenom ~en kemény iskolát jár ki, átesik a tűzkeresztségen eklärera ünnepien kivilágít ek|löv plur tölgyfalomb -lövskrans -en,

-ar tölgykoszorú eko -t, -n visszhang; dagens ~ esti hír-,adó (rádióban); ge ~ visszhangzik; átv visszhangra taíál ekollon [-ollon] -et, — tölgy(fa)makk ekolod -et, = visszhangos mélységmérő;

rep akusztikai magasságmérő ekonom [-onö'm] -en, -er gondnok, gazda; közgazdász; gazdasági intéző, gazdatiszt

ekonomi -(e)n 1. gazdálkodás; (közgazdaság; huslig ~ háztartás(vitel) 2. pénzügyi v. gazdasági helyzet; ha dålig ~ anyagilag rosszul áll 3. takarékosság, (jó) beosztás 4. gazdaságosság, ökonómia -byggnad -en, -er gazdasági épület -chef -en, -er gazdasági v. pénzügyi vezető ekonomisk -t gazdasági, gazdászati; gazdaságos, takarékos; ~ geografi gazdasági földrajz; <*>t läge gazdasági helyzet

ekorrbo -(e)t, -n mókusfészekekorre

ekorre -n, -ar mókus ekorrsMíin -et, — mókusbőr, -prém ekoxe -n, -ar szarvasbogár eksem -et orv: ekcéma ek|sk^g -en, -ar tölgyerdő, tölgyes -stock -en, -ar 1. tölgyfatörzs, tölgy-farönk 2. lapos fenekű csónak, ladik ekumenisk -t egyetemes, ökumenikus ekvation -en, -er mat: egyenlet; ^ av

första graden elsőfokú egyenlet ekvator -n földr: egyenlítő ekvatorlal -t egyenlítői ekvilibrist -en, -er egyensúlyozó művész,

kötéltáncos ekvirke 4 faipar: tölgyfa ekvivalent h adj egyenlő értékű, egyenértékű II. s; -en, -er egyenérték el- (röv, összet előtag) elektromos,

elektro-, villany-elak -t gonosz, rosszindulatú; rossz, neveletlen; ~ smak rossz íz; en ~ tunga rossznyelvű ember ~artad gonosz, rosszindulatú elasticitet -en fiz: rugalmasság, ruganyosság

elastisk -t rugalmas, ruganyos, elasztikus

elchock -en, -er orv: elektrosokk eld -en, -ar tűz; kat: ~ upphör! tüzet szüntess!; kat: ge ~ tüzel (mot -re); kat: öppna ~ tüzet nyit; fatta v. ta ~ tüzet fog, meggyullad, lángra lobban (átv is); göra upp ~ tüzet rak; slå v. tända ~

på en tändsticka gyufát (meg-) gyújt; röra om ~en szítja a tüzet; sätta ~ på felgyújt; råka i ~ och lågor lángol, lelkesedik; ingen rök utan ~ nem zörög a haraszt ha a szél nem fújja; sätta över ~en tesz a tűzre, tüzel

elda tüzet rak; tüzel, fűt; ßtv lelkesít, tüzel (till ngt vmire,); — hgs igek: ~ upp (be)fűt, felfűt; eltüzel, elfűt eldare -n, = fűtő

eld|begängelse -n, -r elégetés, (halott-) hamvasztás -brand -en, -bränder tüzes üszök,)égő fahasáb -dön -et, = tűzszerszám, gyújtószerszám; öngyújtó -dop -et, = tűzkeresztség -dyrkan t= (en) tűzimádás -fara -n, -or tűzveszély -fariig -t tűzveszélyes -fast tűzálló, -biztos -längd -fängt gyúlékony, könnyen gyulladó; ingerlékeny, hirtelen haragú -gaffel -/?,

-gafflar piszkavas, tűzpiszkáló -giv-ning -en kat: tüzelés -gnista -n, -or szikra -härd -en, -ar tűzfészek -härjad leégett, tűzvész pusztította eldig -t tüzes (átv is), izzó eldjledniiig -en kat: tűzvezetés -lednings-instrument -et, = kat lőelemképző -linje -n, -r kat: tűzvonal eldning -en fűtés, tüzelés eldningsolja [-o-] -n, -or fűtőolaj eld I pelare -n, — tűz- v. lángoszlop -prov -et, = tűzpróba -regn -et, = tűzeső el I drift -en elektromos meghajtás, villamos üzemeltetés -driven -drivet villanymeghajtású eld I rum -rummet, = techn tűztér, tüzelőtér; kazántér, -ház-röd-rö// tűz- v. lángvörös, tűzpiros -rör -et, = techn tűzeső, lángcső; kat lövegcső-själ -en, -ar rajongó léiek, fanatikus természet -sken -et tűzfény -skärm -en, -ar 1. tűzellenző, kályhaellenző 2. lángbolt (gőzmozdonyon)

Eldslandet npr a Tűzföld

eldsljus -et lámpafény, mesterséges fény;

arbeta vid ~ lámpafénynél dolgozik eldslukare -n, = tűznyelő, lángnyelő eldslåga -n, -or láng eld|släckare -n, = tűzoltó berendezés -släckningsarbete -t, -n (tűz)oltási munka

eldsländare -n, — tűzföldi (ember) eldsmärke -t, -n orv: (eres) anyajegy eld|spruta -n, -or kat: lángszóró -sprutande tüzet okádó -stad -en -städer 1. tűzhely; kályha;- tüzelő- v. fűtőhely, tűztér 2. (statisztikában) család -stod -en, -er tűzoszlop -strid -en, -er kat: tűzharc

eldsvåda -n, -or tűzvész, tűzeset eldsvåde|tillbud -et, = fenyegető tűzvész, tűzveszély -unge -n, -ar o fenyegető tűzvész, kisebb tűzeset eld |tång -en, -tänger tűz(i)fogó, csípővas -upphörorder -n, == kat „tüzet szüntess parancs -vapen -vapnet, = tűzfegyver -verkan = (en) kat: tűzhatás

elefant -en, -er elefánt -bete -n, -ar elefántagyar -snabel -n, -snablar az elefánt ormánya elegans -en választékosság, elegancia elegant választékos, divatos(an öltözködő), elegáns135

etnbarkera

átégi ~(e)n, -er elégia elegisk 4 -elégikus, bús, bánatos elektor-, [-or] -n, -er választó, elektor elektorsval [-o-]' -et, = elektorválasztás

elektricitet -en villamosság, elektromosság

deküidtefë jmät&re -n, = árammérő

-¥erk -et, t= villamos erőmű, villanytelep

elektrifiera villamosít, elektrifikál

elektriker -n, •= villanyszerelő; elektrotechnikus

elektrisera 1. villamos töltéssel ellát,

villanyoz, elektrizál 2. felvillanyoz elektrisk -I villamos, elektromos, villany-; ~ belysning villanyvilágítás;

rakapparat villanyborotva; ~ spis villanytűzhely; ~t driven villanymeghajtású etektro|dynamik -en vili: elektrodinamika -dynamisk -t elektrodinamikai, elektrodinamikus -ingenjör -(e)n, -er villamosmérnök, elektromérnök -kemi -n elektrokémia -lys -en elektrolízis, elektromos vegybontás -lytisk -f elektrolitikus -magnetisk -t elektromágneses ' elektronik -en elektronika elektronisk -t elektronikus elektronrör -et, = elektroncső

elektroteknik -en elektrotechnika -typi -(e)n nyomd: elektrotípia, galvano-típia-ugn -en, -or villamos kemence element -et, = v. -er elem (v egy, fiz, techn is); fűtőtest; vara i sitt rätta ~ elemében van -bygge 4 előre gyártott elemekkel való építkezés elementär -t elemi, alapfokú, -vető elev -en, -er tanuló, növendék; diák;

ipari tanuló elevjavgift ±en, -er tandíj -hem -hemmet,

= tanuló- v. diákotthon elfenben -et elefántcsont elfenbens|färgad elefántcsontszínű -torn

-et, == elefántcsonttorony elfte tizenegyedik; i ~ timmen az utolsó pillanatban, a tizenkettedik órában ettdera nyelv hangot kivet v. kilök, eli-dál

eliminera kiküszöböl, kirekeszt, eltávolít, eliminál elision ren, -er nyelv: hangkivetés, -kihagyás, elízió elit -en, -er elit, [vminek a] színe-java,

válogatott személyek -trupp -en, -er

kat: elitcsapat eljes(t) adv egyébként, (más)különben el]kamin -en, -er villanykályha -kraft -en

villamos energia, villanyáram eller conj (a)vagy; antingen ... ~ vagy •.. vagy; varken sem . . sem;

~ hur? ugye?, nemde? ellips -en, -er ellipszis ellipsoid -en, -er mai: ellipszoid elliptisk 4 elliptikus el|lok -et, = villanymozdony -motor

-n, -er villanymotor, elektromotor elmseld -en, -ar fiz: Elmó tüze, lidércfény

eloge [-ö{§] -n, -r dicséret, magasztalás,

dicsérő beszéd elransonering -en, -ar áramkorlátozás;

införa ~ áramkorlátozást vezet be Elsass npr Elzász elsassare -n, = elzászi (ember) elsassisk 4 elzászi elspis -en, -ar villanytűzhely elva I. számnév tizenegy; vö. fem, femton és összet II. s: -n, -or tizenegyes sqám; sp tizenegy (mint csapat); vö. femma

elverk -et, = villamos erőmű elyseisk 4 ellziumi; de Elyseiska fälten

az elíziumi mezők elände -t, -n nyomor(úság) eländig 4 nyomorúságos emalj -en, -er zománc, email; fogzománc emaljera zománcoz, zománccal bevon;

ett ~t kärl zománcos edény emalj|färg -en, -er zománcfesték, olvadófesték, hőfesték -öga -t, -ögon üvegszem, műszem emanation -en, -er kiáramlás, kisugárzás, emanáció

emancipation -en, -er (női) egyenjogúsítás, felszabadítás, felszabadulás, emancipáció emancipera: ~ sig felszabadul, önállósul,

kivívja jogait emanera: ~ från ngt vmiből kiindul,

kiáramlik, kisugárzik, ered emballage [-á's] 4, = csomagolóanyag,

burkolat, csomagolás emballera (be)csomagol, begöngyöl embargo -n v. 4 kereskedelmi zárlat, hajó visszatartás; embargó; lägga ~ pá ngt zárlat v. tilalom alá von vmit embarkera hajóra szállemblem

emblem -et, — jelvény, jelkép, embléma

emboli -(e)n,-er orv: embólia, érdugulás embonpoint [angbongpue'ng] -en: ha en

viss ~ kicsit testes v. pocakos embryo -t, -n 1. embrió, magzat 2. nov

fejlődő csíra emedan conj mert, minthogy, mivelhogy emellan I. praep között, közt; közé; közül; bröder ~ testvérek között; oss ~ sagt köztünk mondva; ~ fyra ögon négyszemköztIL adv közben, közbül, középen; ge 2 kronor ~ 2 koronát ráfizet; ligga mitt ~ (pontosan) középen fekszik; han får sitta ~ ő a szenvedő fél

emellanåt adv néha, olykor, időnkint;

allt ~ hébe-hóba emellertid adv, conj mégis, mindamellett,

mindazonáltal emeritilön -en, -er papi nyugdíj emeritus I. adj nyugalomba vonult; nyugalmazott; professor ~ nyugalmazott egyetemi v. főiskolai tanár II. s; == (en), emeriti nyugdíjas pap v. professzor

emfas -en (érzelmi) nyomaték; hév, emfázis

emfatisk -t nyomatékos, hévvel előadott, lendületes, emfatikus emigrant-en,-er kivándorló, kivándorolt, emigráns -ångare -n, = kivándorlókat szállító hajó emigration -en, -er kivándorlás, emigráció

emigrera kivándorol, emigrál eminent kitűnő, kiváló, jeles, eminens

^missarie -n, -r kiküldött, titkos ügynök

v. megbízott emission -en, -er 1. pénz kibocsátás (értékpapíré) 2. kisugárzás, emisszió emissionskurs -en, -er kibocsátási árfolyam

emittera 1. kibocsát 2. kisugároz emmastol -en, -ar (párnázott) kar(os)szék emot I. praep ellen, ellenére, szemben; felé; -nak, -nek; mitt ~ éppen szemben [vmivel]; ~ min vilja akaratom ellenére; det har jag ingenting ~ nincs kifogásom ellene, nincs ellenemre; allt går ~ minden ellenünkre van; stödja sig ~ väggen a falnak támaszkodik; fönster ~ öster keletre

néző ablak; vända sig ~ solen a nap felé fordul; ~ morgonen reggel felé II. adv : mitt ~ éppen szemközt, átellenben; inte mig miattam !, tőlem!, felőlem!; noga väga för och >? (alaposan) mérlegeli mi szól mellette és ellene* vinden är ~ a szél szembe fúj emot|se -såg, -sett 1. elébe néz £ előre lát 3. vár; ~ende Edert snara svar mielőbbi válaszát várva; ~dd brist előrelátható hiány -stå -stod% -stått ellenáll -tagande -t mottagande -tagare -n, = mottagare empiriker -n, = a tapasztalat embere,

empirikus, empirisk -t tapasztalati, gyakorlati, empirikus

empirstil -en müv: empire stílus, új-

klasszicizmus emulsion -en, -er vegy: emulzió en1 -en, -ar nov: közönséges boróka,

gyalogfenyő en2 ett I. számnév 1. (önállóan:) egy; en till még egy; en och en; en i sänder egyenként, egymás után; en av hans söner . az (ő) egyik fia; klockan ett egy órakor; ett, tu, tre egy, kettő, három 2. (főnévvel:) egy; ** gång egyszer; i ett (kör v. sträck) egyfolytában, szakadatlanul; om en vecka egy hét múlva; på en och samma dag egy és ugyanazon napon II. (határozatlan névelő:) egy; en stor skog nagy erdő; ett högt berg magas hegy III. pron (birtokos eset: ens; határozott, alak és plur: ena) valaki; egyik; valamelyik; O az ember; enoch annan egyik-másik, némely; var och en minden egyes, mindenki; den ene (v. ena) ... den andre (v. andra) az egyik.... a másik; min ena hand az egyik kezem; ens eget fel az embernek a saját hibája; o det gör en glad, att megörvendezteti az embert, hogy; o en gör så gott en kart az ember megteszi amit tehet en8 adv o körülbelül, mintegy; en två tre stycken úgy két-három darab; en tjugo år mintegy húsz év ena egyesít; összehangol; ~ sig megegyezik, egyetértésre jut; ~ sig om priset megegyeznek az árban enahanda I. adj egyféle, egyforma, ugyanaz II. s; -t egyformaság, egyhangúság; det evigt ~ az örökös egyformaságenaktare

en|aktare -n, = egyfelvonásos (színdarab) -araiad 1. félkarú 2. egykarú enas enades, enats megegyeznek, megállapodnak, egyetértésre jutnak (om ngt vmiben, vmire nézve) enastående egyedülálló, páratlan, példátlan; en ~ tur példátlan v. hallatlan szerencse enatomig -t egyatomos enbart adv egyes-egyedül, csakis, csupán,

kizárólag enbent féllábú, egylábú enbet(t)svagn ?en, -ar egylovas kocsi enbuske -n, -ar nov: boróka(bokor) enbyggare -n, = nov egylaki növény enbär -et, = borókabogyó encellig -1 egysejtű

encyklopedi r(e)n, -er enciklopédia, lexikon

encyklopedisk -t enciklopédikus, lexikális

enda pron egyetlen, egyedüli; denna ~ vän ez az egyetlen barát; en ~ gång egyetlen egyszer; inte ett ~ ord egyetlen (egy) szó sem endast I. adv csak, csupán, egyes-egyedül

II. conj hacsak ende enda

endera ettdera (birtokos eset: enderas) I. pron egyik (a kettő közül), valamelyik; ~ av oss közülünk az egyik, egyikünk; ~ dagen a napokban, a következő napok egyikén II. conj: o ~ . .. eller vagy ... vagy endossemang -et, — ker forgatmány,

hátirat (váltón) endossera ker forgat, hátirattal ellát

enfdräkt^ -en egyetértés -dräktig -1 egyetértésben élő, egyetértő, harmonikus

energi [-§1'] -(e)n 1. fiz energia 2. tetterő, erély -förbrukning -en energiafelhasználás -källa -n, -or energiaforrás energisk -1 erélyes, tetterős, energikus enervera idegesít, idegessé tesz; (idegileg) kimerít, elernyeszt, elgyengít; det ~r mig ez idegesít, az idegeimre megy; ~d ideges; ernyedt; en ~nde diskussion idegőrlő vita enfald -en együgyűség; egyszerűség enfaldig -t együgyű, korlátolt; egyszerű,

romlatlan; ~ stackare együgyű fráter

en|familjshus -et, = családi ház -fásig

-t vilt: egyfázisú -formig -t egyforma, egyhangú, unalmas -färgad egyszínű -född -fött egyszülött engagemang [anggasema'ne] -et, — v. -er 1. alkalmazás 2. szerződés 3. kötelezettség 4. részvétel engagera [anSgase'ra] alkalmaz, szerződtet; belevon, belevisz; sig i ngt részt vesz vmiben; vara ~d i ngt benne van (v. részes v. érdekelt) vmiben; alkalmazva v. szerződtetve v. lekötve van vhol

engelsk -t angol; Engelska kanalen (a) La Manche csatorna; ~a sjukan (az) angolkór engelska -n 1. angol nyelv 2. plur: -or

angol nő . engelsk |fientíig -t angolellenes -språkig -t angol nyelvű -talande angolul beszélő -vänlig -t angolbarát engelsman -mannen, -män angol férfi; engelsmännen az angolok, az angol nép

engifte -t, -n egynejűség ilL egyférjűség,

monogámia. England npr Anglia Englandbåt -en, -ar Angliába menő hajó en gros [an§ grö1] adv ker: nagyban; nagybani

engros|affär -en, -er nagykereskedés -pris -et, = v. -er nagykereskedői ár, nagybani ár engångsföreteelse -n, -r egyszeri jelenség -kostnad -en, -er egyszeri költség enhet -en, -er 1. egység 2. mat egyes

(helyiértékű szám) enhetlig -t egységes, egyöntetű, egyforma enhets |front -en, -er egységfront -pris -et, — v. -er egységár -skola -n, -or •egységes rendszerű iskola, általános iskola -tanke -n: den nordiska ~n a skandináv egység gondolata en|hjärtbladig -t nov: egyszikű -hällig -t egyhangú, egyetértő; det beslöts ~t (ezt) egyhangúlag elhatározták -hänt félkezű, egykezű -hörning -en, -ar egyszarvú

enig -t egyező,, egyetértő, egységes (om ngt vmiben); vara ~(a) azonos véleményen van(nak), egyetért(enek) -het -en egyetértés, egyezés, egység enkammarsystem -et, == pöl egykamarás (parlamenti) rendszer

enkannerligen adv különösen, kiváltképptfike I

e^d g

enkel -t egyszerű; v:!áf>os, érthol/?, természetes; egy&cTi; egyes; heh ^t c-;és>: egyszerűen -irøivpi egysoros (f "a) »r*r i -n, -or p^v -f?' is^z/jj (7?/. villcmoi-m) -tiiúfi' tg y i} i vá (Lí kkcSst); ut > c?; sCgcc.it, Uwííormizái: ecy^áhyű k(;z-

íclrcdesű utca ~runiiriit, = egy-ágy^s ..zoba »fe^a -er, = sp egyes -spa-i-g -t egyv^inyú ení'jín adv íc'Könrr.n, éptcn, csupra,

kifejezetten enkrona -n, -or egykoronás (érme) enkonad nov: egynemű (csak"porzós v.

t-Stf/c termos) enlevera [ang-] megszöktet, elragad enleveringsfërsëk [aug-] -et, == szőktetési kísérlet

enlighet -en egyezés, összhang; i ~ med .. .-nek megfelelően v. értelmében, szerint: i därmed annak megfelelően, aszerint

enligt praep szerint, .. .-nek megfelelően v. értelmében, ™ din önskan kívánságod szerint; ~ den nya íagen az- új törvény értelmében; vad jag hört amint hallottam en|mansvalkrets -en, -ar egy képviselőt választó kerület -mastad hajó egy-árbocos -inilslopp -et, = 10 000 m-es futás -motorig- -i egymotoros enorm -i óriási, rendkívüli, roppant (nagy)

en|plansvllla -n, -or egyszintes villa

-pucklig -t egy púp ú enqueie íanská't] -n, -r ankét, korkérdés; vizsgálat enradig -t egysoros (ruha is) enris -et, = borókagallyak, -rőzse enrollera [anßro-] bejegyez, iktat, lajstromoz; felvesz (tagként); besoroz (katonának); ~ sig felvéteti magát enrum: i ~ négyszemközt, kettesben en|rummare -n, = o, -rumslägenhet

-en, -er egyszobás lakás enrádande egyeduralkodó enrádig -t makacs, önfejű; önkényes ens adv !. csak, még csak, akár csak, egyáltalán; inte ~ még ... sem, még csak nem is; inte ~ om még akkor sem ha; inte ~ då még akkor sem; om jag ~ kunde det még ha tudnám (is); utan att veta eller ~ ana sanningen anélkül hogy tudná vagy akár csak sejtené is

az Igazságot 2. med ~ egyszerre csak,

hirtelen

:: det är min ~ ez az én dolgom, ez csak rám tartozik

-t h egyedöl(i), egyetlen, egymaga; egyedülálló, magános: .han var ™ .hemma ő egyedül voit otthon; en dam (egy) egyedülálló hölgy; vara rädd ßr att vara ~ fél az egyedülléttük; ~ i sitt slag páratlan a maga nemében 2, magányos, elhagyatott; känna sig ~ elhagyatottnak érzi magát; i skogen Mg en ™ hydda az erdőben voit egy magányos kunyhó; föra eií ~t liv magányosan v. visszavonultan él ensam [försäljare -n, = -kizárólagos v. egyedüli árusító -försäljning -en, -ar egyedárusítás, kizárólagos árusítás -iiet -en magányosság, egyedüllét, elhagyatottság -Jungfru -n, -r mindenes háztartási alkalmazott, mindeneslány -rätt -en kizárólagos jogosultság ensamt adv egyedül, csak, csupán

ensartad hasonló, azonos, egyöntetű, egyező

ense egyetértő, megegyező; Mi ~ om ngt megegyezésre jut(nak) vmiben; vara

~ med ngn egyetért v. megegyezik vkivel

ensemble [angsa'mbel]-^, -r (zene, szinh)

együttes; összjáték; zenekari v. énekegyüttes, (szíri)társulat -spe! -et, = összjáték

enlslsllg -/ 1» egyoldalú, egyoldali; féloldali 2. átv korlátolt; -siifrig -t egy(szám)jegyű ensüage [-a's] -t 1. silózott takarmány 2. silózás

en|sitslg -t együléses, -személyes -skenig -t: ~ järnväg egysínű vasút, Alweg-vasút

enskild enskilt 1. magán-, személyes, privát; külön; ~ angelägenhet magánügy; enskilt rum különszoba; för min ~a del a magam részéről, ami engem illet 2. egyéni, egyedi, egyes; ~a stycken v. delar egyes darabok, egyedi (alkat)részek enskildhet -en, -er részlet(körülmény);

gå in på ~er részletekbe bocsátkozik enslig -t 1. magányos, egyedülálló 2. félreeső, elhagyatottensling

ensling -en, -ar magányos ember; különc;

remete

inspänd -spänt egyfogatú, -lovas enstaka egyes, szórványos, elszigetelt, ritka; någon ~ gång nagy ritkán, néha-néha; i ~ fait egyes esetekben en]stavig -t L egyszótagú 2. szűkszavú -stiiiimig -t 1. zene egyszólamú 2. egyhangú, egybehangzó; ~t beslut egyhangú határozat -ständig -i. állhatatos, makacs, kitartó, fáradhatatlan; yrka på ngt erősen v. állhatatosan követel vmit -störing -en, -ar magányosan élő ember, emberkerülő, különc -tal -et, = 1. mat egyes (helyi értékű szám) (1—9) 2. nyelv egyes szám -talsform -en, -er nyelv: egyes számi alak% entimmesföreställning -en, -ar egyórás

előadás (pl. színházi) entlediga elbocsát (szolgálatból) entomologi -(e)n rovartan, entomológia entonig -t egyhangú, -forma, monoton entré [anstré1] -n, -er 1, bejárat, előtér 2. belépés, bemenet; fri ~ díjtalan belépés 3. belépés, jelenés (színpadon); göra sin ~ belép, megjelenik (a színen) 4. belépődíj rbiljett -en, -er belépőjegy entreprenad [an&-] -en, -er árlejtés, szakmányba adás; versenypályázat (kiírása); lämna på ~ árlejtés v. versenypályázat útján kiad (munkát); utbjuda ett arbete på ~ egy munkára versenypályázatot hirdet; utjöra ett arbete på ~ szakmányban kivitelez egy munkát -arbete -t, -n szakmány-munka, szerződéses munka entreprenör [an?-] r-en, -er (építési) vállalkozó

entresol(l) [ang-] -en, -er -våning -en, -ar félemelet

enträgen enträget állhatatos, makacs; kitartó, szívós; sürgető (kérés); erőszakos, tolakodó entumsspik -en, -ar egyhüvelykes szeg entusiasm -en lelkesedés, lelkesültség,

elragadtatás entusiasmera lelkesít, feltüzel entusiastisk -t lelkes(tilt), tüzes, szenvedélyes entydig -t egyértelmű envar pron minden (egyes), mindegyik; mindenki

envig -et, ~= párviadal, párbaj environger [ans-] plur o környék envis -t nyakas, makacs, csökönyös, önfejű, konok; szívós, kitartó; ~ otur tartós balszerencse; strid elkeseredett harc; íiga konokul hallgat envisas -visades, -visais makacskodik, önfejűsködik, dacoskotíik, megmakacsolja magát; ~ med att (állhatatosan) kitart amellett hogy envoyé [anSvujé8] -(e)n, -er dipl: követ envålds|härskare -n, = korlátlan hatalmú (v. abszolút) uralkodó, autokrata; diktátor -makt -en, -er önkényuralom, abszolutizmus envåningshus -et, ~ egyszintes v. földszintes ház en|välde -t, -n abszolút hatalom v. monarchia, abszolutizmus, zsarnokság -väldig -t korlátlan (hatalmú), abszolutisztikus, zsarnoki; szuverén -värdig -t vegy: egy(vegy)értékű enäggstvüling -en, -ar egypetéjű iker enär conj mivel, mert, minthogy en|ögd -ögt félszemű, egyszemű -örad egyfülű

eolsharpa -n, -or eolhárfa (orgonában) epaj butik -en, -er egységáras üzlet -vara -n, -or egységáras cikk; o olcsó portéka

epidemi -(e)n, -er járvány, ragály, vész, epidémia -sjukhus -et, — járványkórház

epidemisk -t járványos, ragályos, járványszerű epifys -en, -er orv: 1. tobozmirigy 2. epifízis

epigram -grammet, — epigramma epik -en elbeszélő költészet, epika epiker -n, = epikus (költő) epikuré -(e)n, -er epikureus epikureisk -1 epikuroszi, epikureista epilepsi -(e)n epilepszia, nyavalyatörés epileptiker -n, = epilepsziás, nyavalyatörős

epilog [-ö'g] -en, -er 1. záróbeszéd, -vers;

utószó, epilógus 2. utójáték episk -t elbeszélő, epikai, epikus episkopai -t püspöki -kyrkan az anglikán egyház episod -en, -er mellékesemény, -cseiek-

mény> epizód epistel -ti, epistlar költői v. apostoli levél, episztolaepitafium

epitafium epitafi\et, -er sírfelirat, -vers

epitel -et, = biol hámszövet

epitet -et, == !• nyelv jelző 2. állandó

jelző, epiteton epizcöti [-S00-] -(e)n, -er állatjárvány epok [-ő1-] -en, -er korszak, kor; fordulópont; bilda ~ korszakot alkot v. nyit; feltűnést kelt -görande korszakalkotó, korszakot nyitó, úttörő

epos [-o-] -et, = hősköltemény, eposz epálett -en, -er vállrojt, -bojt, epolett

(egyenruhán) er pron e(de)r II.; ni era -n, -or időszámítás; kor(szak), éra erbarmlig -t szánalmas, siralmas; hitvány, nyomorult erbjuda -bjöd, -bjudit I. vt 1. (fel)ajánl, kínál; ~ ngn sina tjänster felajánlja szolgálatait vkinek 2. okoz; mutat, nyújt, biztosít; ~ många fördelar sok előnnyel jár; havet erbjöd en underbar anblick a tenger csodálatos látványt nyújtott; ~ svårigheter nehézség(ek)et okoz II. sig ajánlkozik, kínálkozik, vállalkozik; adódik, nyílik; en härlig utsikt erbjöd sig pompás kilátás nyílt; begagna sig av det tillfälle som erbjuder sig (v. erbjuds) felhasználja a kínálkozó alkalmat erbju dan = (en), erbjudande -t, -n

ajánlat, ajánlkozás, kínálkozás eremit -en, -er remete; emberkerülő, különc -kräfta -n, -or áll: remeterák erfara -for, -farit 1. megtud; értesül, tudomást szerez (ngt vmiről) 2. át-v. megél, tapasztal; érez, észlel erfaren -faret tapasztalt, világlátott; gyakorlott, jártas -het -en, -er tapasztalás, tapasztalat; jártasság, ügyesség; veta av ~ tapasztalatból tud(ja); pá ~ens väg a tapasztalat útján; en ~ rikare egy tapasztalattal gazdagabb

erforderlig -f szükséges, megkívánható,

-kívánt, kellő erfordra megkíván, (meg)követel erfordras -fordrades, -fordrats szükség van, szükséges, megkívántatik; ~ till ngt szükséges vmihez; till detta arbete ~ mycket tid ez a munka sok időt igényel; om så ~ szükség esetén erhålla -höll, -hållit (meg)kap, kézhez kap, szerez; kunna ~s kapható,

beszerezhető; hon erhöll svåra skador súlyos sérüléseket szenvedett erhållande -t (át)vétel, megkapás, kézhezvétel, elnyerés, megszerzés eriksgata -n tört: Erik-út (a megválasztott

svéd király első országjárása) erinra I. vt 1. ~ ngn om ngt vkit emlékeztet vmire, vkinek eszébe juttat vmit

2. kifogásol, ellenvetést tesz (mot ellen) II. sig ngt emlékezik vmire, . emlékezetébe idéz vmit; som man torde ~ sig mint emlékezetes

erinran = (en), erinring -en, -ar 1. emlékeztetés (om ngt vmire) 2. észrevétel, kifogás; göra en ~ mot ngt kifogásol vmit, észrevételt tesz vmi ellen

3. emlék(ezet), emlékezőképesség erinringsförmåga -n emlékezőképesség,

-tehetség

erkänd -känt elismert; en erkänt framstående skådespelare elismerten kiváló színész

erkänna -kände, -känt elismer; beismer, bevall; megenged; igazol, nyugtáz; ~ ett barn som sitt eget egy gyermeket sajátjának elismer; härmed erkännes att jag mottagit 700 kr. av... ezennel elismerem hogy .. .-tői 100 koronát felvettem; ~ sig skyldig beismeri • bűnösségét; han erkände sig besegrad

elismerte hogy legyőzték erkännande -t, -n h elismerés 2. beismerés, vallomás 3. elismervény, nyugta, átvétel elismerése erkännansvärd -värt elismerésre v. dicséretre méltó erkännsam -t hálás, lekötelezett; visa sig ~ för ngt hálásnak mutatkozik vmiért

erkänsla -ri hálá, elismerés; kontant ~

pénzbeli elismerés v. kárpótlás erlägga -lade, -lagt meg- v. befizet, leró; ~ en avgift illetéket leró; ~ likvid v. betalning för ngt meg- v. kifizet vmit ernå -nådde, -nått elér, elnyer, megszerez

erodera geol: lepusztít, koptat, lehord,

erodál

erosion -en, -er geol: lepusztítás, lepusztulás, lekoptatás, erózió erotik -en 1. érzékiség, erotika 2. sze»

relmi v. erotikus költészet erotisk -t érzéki, erotikus ersätta -satte, -satt 1. pótol, kárpótol,ersättare

helyettesít; ~ ngn för ngt vkit kárpótol v. kártalanít vmiért 2. megtérít;

~ omkostnaderna megtéríti a költségeket

ersättare -n, = helyettesítő, helyettes ersättlig -t pótolható; helyettesíthető ersättning -en, -ar pótlás, helyettesítés; pótanyag; megtérítés; kártalanítás, kárpótlás; ellenszolgáltatás; lelépés (lakásért); ~ för sveda och värk fájdalomdíj; lämna ngn ~ för ngt vkinek kárpótlást nyújt vmiért; mot ~ för v. av kostnaderna a költségek megtérítése ellenében; få ngt i ~ för ngt vmit kárpótlásul kap vmiért; mot ~ ellenszolgáltatás fejében; utan ~ ellenszolgáltatás nélkül, ingyen ersättnings|anspråk -et, = kártérítési igény -del -en, -ar pót- v. tartalékalkatrész -medel -medlet, — pótlék, pót(ló)szer -skyldig -t kártérítésre kötelezett -skyldighet -en, -er kártérítési kötelezettség v. kötelesség -talan ~ (en) jog: kártérítési kereset ertappa 1. ~ ngn (i färd) med ngt vmin rajtakap (v. tetten ér) vkit; ~ ngn med lögn hazugságon kap vkit; ~ ngn på bar gärning tetten ér vkit; ~ sig med att svära rajtakapja magát a káromkodáson 2. elfog, elkap eruption -en, -er (vulkáni) kitörés, erup-ció

eruptiv -t 1. eruptív, vulkáni (eredetű), vulkanikus; ~a bergarter eruptív kőzetek 2. heves, lobbanékony erövra meghódít (átv is), elfoglal, bevesz

erövrare -n, = hódító

erövring -en, -ar (meg)hódítás (átv is),

elfoglalás, bevétel erövrings|krig -et, — hódító háború -lysten -lystet hódításra v. hódítani vágyó, hódító -tåg -et, = hódító hadjárat

eskader -n, eskadrar 1. hajóraj 2.

repülőszázad eskapism -en irod: menekülés a valóságtól

eskimå -n, -er eszkimó (ember) -hydda

-n, -or eszkimó kunyhó eskort [-o!F-] -en, -er (védő)kíséret, őr-kíséret; fedezet, konvoj; díszőrség; under ~ av .. .-nek a kíséretében eskortera (védve) kísér, oltalmaz

esomoftast [-o-.. .-o-] adv gyakorta,

rendszerint, többnyire esperantisí -en, -er eszperantista esplanad -en, -er sétány, fasor espri -(e)n, -er 1. szellemesség, elmésség 2. tolldísz (női kalapon v. ruhán) ess1 -et, = áss ess2 -et, = zene esz essay -(e)n, -er essä esse indecl: vara i sitt ~ elemében van essens -en, -er (likőr- v. illatszer)esszen-

cia, kivonat; illó olaj essä -n, -er tanulmány, esszé essäist -en, -er esszéíró est -en, -er észt (ember) estet -en, -er esztéta; széplélek estetik -en esztétika

estetisk -t esztétikai; szép, tetszetős, művészi, ízléses, esztétikus; szépérzékkel rendelkező Estland npr Észtország est|ländare -n, = észtországi (ember), észt (ember) -ländsk -t észtországi -ländska -n, -or észtországi nő estnisk -t észt

estniska -n 1. észt nyelv 2. plur: -or észt nő

estrad -en, -er emelvény, dobogó, esztrád etablera berendez,, létesít, alapít, felállít; elkezd; ~ en affär üzletet nyit v. alapít; ~ sig önállósítja magát, a maga ura lesz; letelepedik, berendezkedik

etablissemang -et, — v. -er létesítmény,

intézmény; vállalat, gyár, üzlet, cég etage [-a's] -n, -r emelet etapp -en, -er 1. kat hadtáp; élelmező-hely,

pihenőállomás; (napi) útszakasz 2. szakasz, állomás, fokozat; i ~er szakaszonként, fokozatosan -linje -n, -r hadtápvonal eterisk -t 1. vegy ill(an)ó, éterikus; ~a oljor illó olajok 2. légies, éteri, meny-nyei

eternell -en, -er nov: szalmavirág, -rózsa,

immortella eter|rus -et, = orv éterkábulat (altatáskor) -våg -en, -or fiz: éterhullám etik -en erkölcstan, etika etikett -en 1. illem, etikett 2. plur: -er

címke, árujegy, felirat etikettera (fel)címkéz, címkével v. felirattal ellát etikettsfråga -n, -or etikettkérdésEtiopien

Etiopien tipr Etiópia, Abesszínia etiopier -n, etíóp(iai) v. abesszin (em-bèr)

etiopiska -ti 1. (ókori) etióp(iai) nyelv

2. plur: -or etióp(iai) v. abesszin nő etisk -t erkölcstani, erkölcsi, etikai, etikus etnisk -í népi, etnikai etnograf -en, -er néprajzkutató v. -tudós,

etnográfus etnografi -(e)n néprajz, etnográfia etnografisk -t néprajzi, etnográfiai etnologi -(e)ti összehasonlító néprajz, etnológia

etrusker -n, ~ tört etruszk (ember) etruskiska -n 1. etruszk nyelv 2. plur:

-or etruszk nő etsa (savval) marat, étet; (fémlemezre) karcol; ~ bort lemarat, leéíet; ~ in beniarat; ~ sig fast i minnet (kitörölhetetlenül) bevésődik az emlékezetébe etsare -ti, = marató; rézmetsző, (réz-) karcoló

etsnål -et, = miív karcolótű ett eríz

etta -n, -or 1. (az) egyes (számjegy); első; komma in som god ~ nagy élőny-nyel elsőként befut 2. ~n az első osztály; o elsős, első, osztályos (tanuló) 3. első sebesség (gépkocsi) ettdera -v endera

etter ettret 1. méreg, kígyóméreg; spy ~ och galla tajtékzik mérgében v. dühében 2. méreg, düh, mérgesség -befängd -fängt o eszeveszett, őrült; vara <•>*> magán kívül van -nässla -n, -or nov: apró csalán -värre o még v. egyre rosszabb ettrig -t mérges, mérgező; dühös, indu-

latos; epés ett|årig -t egyéves; nov egynyári -åring -en, -ar egyéves gyer(m)ek v. állat; (további összet fem összet) etui -(e)t, -er v. -n tok, tartó, doboz etyd -en, -er zene: gyakorlat, etűd etymologi -(e)n, -er szófejtés, etimológia

etymologisk -t szófejtő, etimológiai,

etimologikus eufemism [efe-] -en, -er nyelv: eufemizmus

eufemistisk [efe-] -t nyelv: szépítő, enyhítő, eufemisztikus eufoni [evfo-] ~(e)n, -er eufónía, jó v. szép hangzás

eunuck [ev-] -en, -er eunuch Europa (ett) npr Európa europamästare -n, = sp Európa-bajnok (férfi)

europé -(e)n, -er európai (ember) europeisera európaizál, európaivá tesz europeisk 4 európai

evakuera 1. kiürít; kiköltöztet, kitelepít (vidékre), evakuál 2, kiszivattyúz, légtelenít

evakueringsorder [-öT~] -n, = kai kiürítési parancs evangeliebok -en, -böcker evangélium(os könyv), evangeliarium; (hivatalos) ima- és szertartáskönyv (S) evangelisk 4 1. evangéliumi 2, evangélikus

evangelist -en, -er vall: 1. evangélista 2.

vándorprédikátor evangelium evangeli\et, -er evangélium evenemang -et, = esemény, (fontos) eset

eventualitet -en, -er esetlegesség, eshetőség, lehetőség; för alla ~er minden esetre

eventuell 4 esetleges, lehetséges;

esetleg, adott esetben, talán evidens -en nyilvánvalóság, bizonyosság,

kézzelfogható igazság, evidencia evident nyilvánvaló, szemmel látható.

magától értetődő, evidens evig 4 örök(os), örökkévaló, örökké tartó, végtelen; hon kommer var ~a dag O ő minden istenáldotta nap eljön; var ~a en minden egyes, kivétel nélkül mindenki; det är ~ lögn ez szemenszedett hazugság; för ~t örökre, örökké -het -en, -er örökkévalóság, öröklét, örök élet; i all ~ örökkön-örökké; aldrig i ~ soha; jag har inte sett henne på ~er ősidők óta nem láttam (őt)

evighets | g öra 4 o végeláthatatlan munka -låga -ti, -or techn: gyújtó-láng -skruv -en, -ar techn: végtelen csavar

evinnerlig 4 örök, örökös, szüntelen evolution -en evolúció, fejlődés evärdlig -t örök; för ~a tider örök időkre, örökre

exakt pontos, szabatos, egzakt exaltation -en egzaltáltság, szertelenség, felindult lelkiállapot, elragadtatás, rajongásexalterad

exalterad egzaltált, szertelén, rajongó examen = (en), examina vizsga; avlägga ~ vizsgát tesz, levizsgázik; ta ~ vizsgát tesz; huggas i ~ megbukik a vizsgán

examens I betyg -et, — vizsgabizonyítvány -feber -n, -febrar vizsga előtti izgalom, vizsgaláz -läsa -läste, -läst vizsgára készül v. tanul -skrivning -en, -ar írásbeli vizsga; vizsgadolgozat -uppgift -en, -er vizsgái feladat examinand -en, -er vizsgázó examination -en, -er vizsgáztatás exäminator [-or] -n, -er vizsgáló; vizsgáztató

examinera 1. vizsgáztat; kérdez (vizsgán) 2. megvizsgál, -határoz (növényt) excellens -en, -er kegyelmesség, excel-lencia; Ers ~ Nagyméltóságod, Kegyelmes Uram, Excellenciád; fläns ~ őnagyméltósága, őexcellenciája excellera kitűnik, kiválik, jeleskedik, excellál

excenter -n, -centrar techn: körhagyó-

(tárcsa), excenter excentricitet -en, -er 1. excentricitás, külpontosság, központonkívüliség 2. szertelenség, különcködés excentrisk -t 1. excentrikus,. külpontos, köz(ép)ponton kívüli 2. szertelen, különcködő, túlzó exceptionell -t kivételes, rendkívüli, szokatlan

excerpera kivonatol, kivonatot készít

(ngt vmiből) excerpt -et v. -en, = v. -er kivonat (szövegből), szemelvény; (rövid) ösz-szefoglalás excess -en, -er 1. túlzás, kihágás 2. kicsapongás, kilengés 3. túlkapás, rendzavarás, erőszakos cselekedet excitera izgat, (fel)ingerel, élénkít, serkent exdrottning -en, -ar voit királyné v.

királynő, exkirálynő exegetik -en szentírás- v. bibliamagyarázat (tudománya), exegetika fcxegetisk -t szövegmagyarázó, -elemző,

kifejtő, exegetikai exekution -en, -er 1. jog végrehajtás; büntetésvégrehajtás; foganatosítás 2. kivégzés

í exekutions|biträde -t, -n (bírósági) végrehajtó -pluton -en, -er kat: kivégző osztag v. szakasz

exekutiv L adj: -t 1. végrehajtó; <v makt végrehajtó hatalom 2. bíró(ság)ilag elrendelt; ^ auktion kényszer ár verés; på ~ väg kényszerűen, kényszer hatása alatt II* s: -en, -er végrehajtó hatalom

exekuíor -n, -er (végrendeleti) végrehajtó, ítéletet végrehajtó v. foganatosító (személy ill. hatóság) exekvera 1. zene előad 2. végrehajt

(ítéletet), foganatosít (büntetést) exempel exemplet, » példa; feladat (pL számtani); példakép; föregå ngn med gott ~ jó példát mutat vkinek; ta ~ av ngn példát vesz vkiről; ta ngn till ~ vkit példaképül választ; till ~ (rov: t. ex.) például -lös -t példátlan, hallatlan, páratlan -vis adv példának okáért, például exemplar -et, ~ 1. példány 2. példakép exemplarisk -t példás, kifogástalan,

mintaszerű exemplifiera példákkal megvilágít v.

bizonyít, péidát idéz exercera kat gyakorlatozik; gyakorol; ~ beväring katonai szolgálatát tölti, katonaidejét szolgálja exercis -en, -er gyakorlás, gyakorlatozás; sulykolás; katonai kiképzés; fegyvergyakorlat;' o kötelező katonai szolgálat -fri -fritt katonai szolgálat alól felmentett -fält -et, =• kat gyakorlótér exil -en, -er száműzetés, számkivetés -regering -en, -ar emigráns kormány existens -en, -er 1. lét(ezés), egzisztencia 2. létfenntartás, megélhetés 3. egyén, alak, lény -berättigande -t létjogosultság existentialism [-tsi-] -enfil: egzisztencializmus

existera 1. létezik, van, megvan, kéznél van, egzisztál 2. megél, fenntartja magát (pá ngt vmiből) exklusiv -t kizárólagos, elkülönülő, zártkörű, előkelő exklusive praep, adv kivéve, nem számítva; „. .-nek a kizárásával exklusivitet -en zárkózottság, zártkörűség, elkülönülés exkommunicera vall kiközösít; O kiátkoz exkommunicering -en, -ar, exkommunikation -en, -er vall: kiközösítés; O egyházi átokexkonung

exkonung -en, -ar egykori v. voit

király, exkirály exkrementer plur orv: ürülék, széklet exkreíionsorgan -et, = orv kiválasztó szerv exkurs -en, -er (irodalmi) kitérés, mellékes fejtegetés, részletkérdés kifejtése (függelékként), excursus exkursion -en, -er kirándulás (főleg

tudományos célú) exlibris -et, — ex libris, (beragasztott)

könyvjegy, (tulajdonos nevével) ex officio [0-...-0] adv hivatalosan, hivatalból

exorcism -en, -er vall: ördögűzés exotisk -t egzotikus, idegen világból

való, távoli expandera kiterjed, (ki)tágul expansion -en 1. fiz (ki)tágulás, kiterjedés 2. terjeszkedés, expanzió expansions I kraft -en, -er fiz: expanziós erő, feszítőerő, tágulóerő »politik -en terjeszkedési v. expanziós politika

expansiv -t 1. kiterjedő, (ki)táguló, (ki)nyújtható 2. terjeszkedő, hódító 3. közlékeny ^xpatriera hazájából száműz expediera 1. elküld, továbbít, felad* kiad, kiállít, expediál 2. kiszolgál (vevőt) 3. elintéz, elvégez 4» ~ ngn a másvilágra küld vkit expedit I. s: -en, -er kereskedősegéd, elárusító (férfi v. nő) II. adj gyors, fürge, mozgékony expedition -en, -er 1. elküldés, kiadás, expediálás 2. kiszolgálás (vevőé) 3. hiv kiadó, iroda, expedíció 4. hivatal, ügyosztály 5. hiv kiadmány 6. hadjárat 7. fölfedező út, tanulmányút, expedíció expeditions {avgift -en, -er hiv: kezelési v. kiállítási illeték -chef -en, -er kb.: államtitkár, miniszterhelyettes -föreståndare -n, == iroda- v. hivatalvezető; vasút áru- v. személypénztárfőnök -ministär -en, -er ügyvivő kormány, hivatalnokkormány -tid -en hivatalos v. irodai órák expeditör -en, -er kezelő v. expediáló

tisztviselő; expeditör; posta kezelő experiment -et, ~ kísérlet experimental|fysik -ert kísérleti fizika -fält -et, = 1. mez kísérleti tábla 2. kísérleti terület

experimentell -t kísérleti, kísérletes experimentera kísérletez, kísérlete(ke)t végez

expert -en, -er szakértő

expertis -en szakértői szemle v. vizsgálat;

szakvélemény espertutlåtande -t, -n szakértői vélemény v. jelentés, szakvélemény exploatera 1. kihasznál; kiaknáz, kitermel, feltar, hasznosít 2. kizsákmányol, kiuzsoráz exploatör -en, -er kizsákmányoló explodera 1. (fel)robban, explodál 2.

átv szétrobban, megpukkad explosion -en, -er (fel)robbanás, explózió explosions|fri -fritt, -säker -t robbanásmentes, robbanástól védett explosiv -t (könnyen) robbanó, robbanékony; ~a ämnen robbanóanyagok explosiva -n, -or nyelv: zárhang, explozíva

expo -n, -r kiállítás

exponent -en, -er 1. mat (hatványai-tevő 2. (tipikus) képviselő (nézeté, irányzaté)

exponera 1. foto megvilágít, exponál 2. kiállít (árukat) 3. ~ sig kiáll (fór ngn vkiért, vki mellett), határozottan állást foglal, exponálja magát exponering -eh, -ar foto: megvilágítás,

exponálás; ~ pá tid időfelvétel exponeringsmätare -n, — foto fénymérő, megvilágításmérő export -en, -er ker: kivitel, export; ~ pá Norge a Norvégiába irányuló kivitel -affär -en, -er 1. exportcég, külkereskedelmi cég 2. exportügylet, -üzlet -chef -en, -er az exportosztály vezetője

exportera kivisz, kiszállít, exportál exportjförbud -et, = kiviteli tilalom -handel -n kiviteli (v. külkereskedelem -land -et, -länder kiviteli ország -licens -en, -er kiviteli engedély -tull -en, -ar kiviteli vám -vara -n, -or kiviteli cikk, exportáru -överskott -et, == kiviteli többlet exposé -n, -er előterjesztés, áttekintés,

beszámoló, expozé exposition -en, -er 1. kiállítás 2. kifejtés, tárgyalás, expozíció express I. s: -en, -er 1. gyorsküldönc, futár 2. expressz(vonat), gyorsvonat; gyorshajó 3. expressz áruszállító vál-express|brev

lalat II. adv sürgősen, expressz; sända ngt ~ expresszküldeményként küld

vmit

express|brev -et, = expresszlevél, sürgős levél -byrå -n,^ -er (áru)szállítóválla-

expressz- v. gyorsáru expressionism -en müv: expresszionizmus expressionist -en, -er műv: expresszionista expressiv -t kifejező, kifejezésteljes express I tåg -et, — expressz(vonat) -ångare -n, = gyors(gőz)hajó expropriation -en, -er jog: kisajátítás expropriera jog: kisajátít exspiration -en, -er kilélegzés extas -en, -er elragadtatás, révület,

önkívület, eksztázis extatisk -t elragadtatott, Önkívületi,

eksztatikus extempore adv rögtönözve, kapásból extemporera rögtönöz, előkészület nélkül szónokol v. zenél extensiv -/ 1. kiterjedt, messze terjedő,

átfogó 2. külterjes exteriör -en, -er külső alak, külszín, megjelenés; külső nézet v. kép (épületé) exterritorialitet -en jog: területenkívüliség

extra I. adj rendkívüli, különös, külön, pótlólagos, extra; nem állandó, állományon kívüli (alkalmazott); ~ inkomst külön jövedelem; något ~ valami különleges; per ~ kontant azonnali készpénzfizetés ellenében II. adv külön -blad -et, = különkiadás (újságé) -fin rendkívül finom -för-

tjänst -en, -er különkereset, mellékkereset

extrahera 1. vegy kivon, előállít 2. kivonatol

extrakt -et, ~ vegy, irod: kivonat extraktion -en, -er 1. (vegyi) kivonás, kilúgozás, extrahálás 2. érckivonás, -kitermelés (nedves eljárással) 3. orv kihúzás, eltávolítás 4. származás, eredet; av ungersk ~ magyar származású

extra|lektion -en, -er korrepetálás, különóra -lärare -n, = óraadó v. helyettes tanár (középiskolában) -nummer -numret, = 1. különszám (újságé), rendkívüli szám 2. műsoron kívüli szám -ordinarie I. adj rendkívüli, állományon v. költségvetésen kívüli II. s: -n, -r állományon kívüli (v. nem rendszeresített állásban levő) tisztviselő ill. alkalmazott -ordinär -t rendkívüli, szokatlan -tur -en, -er különjárat -tåg -et, = különvonat -upplaga -n, -or különkiadás] (újságé) -uterin -t: ~t havandeskap méhen kívüli terhesség extravagans -en, -er különcködés, különcség, hóbort(osság), extravagancia extravagant különcködő, hóbortos; kicsapongó

extrem I. adj: -t szélső; szélsőséges, túlzó; ett ~t fali szélső eset, határeset II. s: -et v. -en = v. -er véglet, szélsőség

extremist -en, -er szélsőséges (ember);

túlzó (elem) extremitet -en, -er végtag

fabel -n, fabler mese; állatmese, taní-tómese -aktig -t mesés, meseszerű, mesébe illő; hihetetlen -diktare -/?, = (állat)meseíró, meseköltő fabla mesél (átv is) fabricera gyárt, (gyárilag) előállít, készít;

átv kohol, költ fabrik -en, -er gyár, nagyüzem; telep fabrikant -en, -er gyáros, gyáriparos,

-tulajdonos; gyártó, készítő fabrikat -et, = v. -er gyártmány, készítmény, termék; gyári áru fabrikation -en, -er gyártás, előállítás, készítés

fabrikations |fel -et, = gyártási v. készítési hiba -hemlighet -en, -er gyártási v. üzemi titok fabriks 'anläggning -en, -ar gyártelep, ipari létesítmény -arbetare -n, = gyári munkás -arbeterska-ti, -or gyári níunkásnő -byggnad -en, -er gyárépület -distrikt = gyárvidék, iparvidék -drift -en gyári üzem; gyár üzemeltetése -idkare -n,..= gyáriparos, gyáros, nagyiparos »-märke -t, -n gyári (véd)jegy, árujegy, gyárjegy -mäs-sig -t gyári, gyárszerű; gépi -ny -nytt újonnan gyártott, gyári új -pris -et, = v. -er gyári ár -rörelse ~n, -r gyár(üzem), gyáripar; idka ~ gyáripart űz, gyáriparral foglalkozik -samhälle -t, -n ipari település, gyárváros -skorsten -en, -ar. gyárkémény -stad--en, -städer gyárváros -vara -n, -or gyári áru -ägare -n, = gyártulajdonos, gyáros fabrikör -(e)n, -er gyáros, gyáriparos;

gyártulajdonos fabulera mesél(get), mesét sző; képzelődik, költ

fabuleringsförmåga -n mesélőképesség,

költői fantázia fabulös -t mesés, mesébe illő, csodálatos; hihetetlen

facil -t méltányos, mérsékelt; alkalmazkodó, simulékony, hajlékony; priser mérsékelt v. jutányos árak facit L = (ett) végeredmény, -összeg,

megoldás (számolási feladati) 2» v. -en megoldások jegyzéke, kulcs faek -et, 1. rekesz, fiók, polc 2. szak-ima), mesterség; (tudomány-, művészeti) ág, (szák)terület; en man av ~et szakember; szakértő; det hör inte titi mitt ~ ez nem vág a szakmámba -arbetare, -n, = szakmunkás-, -bildad szakképzett, -avatott' -bildning -en 1, szakképzés, szakmai képzés 2, . szakképzettség fackel|bärare -n, = fáklya vivő, fáklyás -tåg -et, fáklyásmenet, fáklyás felvonulás fack|förbund -et, == (iparági ill. szakmai) szakszervezet -förening -en,-ar szakszervezet (helyi szervezete); rég szakegy(esü)let fackförenings |funktlönär -en, -er szakszervezeti funkcionárius -ledare -n, szakszervezeti vezető -man -mannen, -män szakszervezeti funkcionárius -medlem -medlemmen, -medlemmar szakszervezeti tag -rörelse -n, -r szakszervezeti mozgalom fack {högskola-n, -or szakfőiskola -kunnig' -t szakképzett, -avatott, szakmájához értő -kunskap -en, -er szakmai ismeret, szakismeret, -tudás fackla -rí, -or fáklya facklig-í 1. szakszerű, szakmai 2. szakszervezeti; organiserad (szakszer-vezetileg) szervezett' . '

fack|Htteratur ' -en, -er szakirodalom -lärare -n, = szaktanító, -tanár, -oktató -man -mannen, -män 1. szakember; han är på området szakember ebben (v. ezen a területen), ez (neki) szakmája 2. különleges kiképzésben részesüít katona -mannahåll: pá szakmai körökben, szakkörökben -minister -n, -ministrar szakminiszter -maisig -t szakszerű -press -en szaksajr tó -skola -n, -or szakiskola -term -en, -er szakkifejezés -tidskrift -en, -er szakfolyóirat -utbildning -en szakképzés, -oktatás -vetenskap -en, -er szaktudományfadd

fadd ízetlen, állott, unalmas, lapos fadder -n, faddrar keresztapa, (kereszt-) koma; keresztanya, komaasszony; stå ~ åt ett barn keresztvíz alá tart egy gyermeket -barn -et, — keresztgyermek -gåva -n, -or keresztelés! ajándék; O komapénz fadderskap -et keresztszülői tisztség, keresztapaság ill. -anyaság fader -n, fäder apa, atya; Gud Fader Atyaisten, Úristen; stadens fäder városatyák; på ~ns sida atyai részről, apai ágon; gå v. samlas till sina fäder megtér őseihez faderlig -t apai, atyai fader|lös -t apátlan -mördare-n, = 1. apagyilkos 2. tréf magas keménygallér faders|hjärta -t, -n atyai szív -hus -et,=: 1. o szülői ház 2. biblia Isten országa, mennyország faderskap -et apaság faderskapsmål -et, = jog apasági kereset faderskärlek -en apai szeretet fadervår (eti), plur: = miatyánk; läsa

~ miatyánkot mond v. imádkozik fadäs -en, -er laposság, sekélyesség,

ízetlenség; ostobaság, baklövés fager -t szép, bájos, kedves; fagra löften üres v. csalóka ígéretek, szép frázisok

faggorna plur: jag har en förkylning i ~ megfázás v. hűlés bujkál bennem; ha döden i ~ közel van a halálhoz, halálán van; vara i ~ készülőben van, közeledik

fagottblåsare -n, ==,. fagottist -en, -er

zene: fagottos, fagottjátékos fajans -en, -er fajansz, fehércserép -kärl

-et, — fajahszedény, kőedény faktisk -t tényleges, valóságos; adv:

ténylegesen, tényleg, valóban faktor [-or] -n, -er 1. tényező, faktor (mat is) 2. áív hatóerő 3. nyomd műsza ki vezető; csoportvezető 4. rég ker (külföldi) képviselő, bizományos faktum = v. -et, fakta tény, valóság, megtörtént dolog faktura -n, -or ker: (áru)számla, jegyzék, faktúra (på v. över -ről) -belopp -et, = számlaösszeg -bok -en, -böcker számlakönyv -värde -t, -n számlaérték fakturera számláz, számlát állít ki

fakultativ -t (szabadon) választható,

nem kötelező, fakultatív 10*

fakultet -en, -er 1. (egyetemi) kar, fakultás 2. mat faktoriális fal -t eladó, megvásárolható (átv is);

megvesztegethető falang -en, -er 1. tört tömött sorú csatarend, falanx 2. klikk; csoport(osulás), szárny (pártban) 3. orv ujjperc fal aska -n pernye

falbjuda-bjöd, -bjudit árul, kínál (eladás*

ra)

falk -en, -ar sólyom falka: ~ efter v. på ngt tör v, vadászik vmire; hajszol v. üldöz vmit, les vmit falkenerare -n, = vad solymász falk | jakt -en, -er vad: solymászat -öga -t, -ögon átv: sasszem, átható tekintet fall -et, = 1. (le)esés, zuhanás, bukás; lejtés, hajlás; knall och ~ egyszeribe, hirtelen, nyomban, máról holnapra; regeringens ~ a kormány bukása; kjolen har ett vackert ~ a szoknyának szép esése van; ett ~ från hästen a lóról való bukás; högmod går före ~ aki elbízza magát megszégyenül, (jegenye)fák nem nőnek az égig; vara nära sitt ~ közel áll a bukáshoz v. az összeomláshoz; bringa ngn på ** romlásba dönt vkit 2. eset, körülmény; enstaka ~ egyes v. különleges eset; ett intressant ~ érdekes eset; det är icke ~et nem úgy áll a dolog; om så är ~et ha így áll a dolog, ha ez a helyzet; från ~ till ~ esetről esetre; i ~ att abban az esetben ha; i ~ av behov szükség esetén; i alla ~ mindenesetre; i annat ~ máskülönben, egyébként; i bästa ~ legjobb esetben; i flertalet ~ az esetek többségében; i de flesta ~ a legtöbb esetben; i förekommande ~ alkalomadtán, adódó esetben; i intet ~ semmi esetre (sem); i motsatt ~ ellenkező esetben; i så ~ ebben az esetben, akkor; i varje ~ mindenesetre, minden, körülmények között; i varje särskilt ~ minden egyes v. különleges esetben; / vilket ~ som helst bármely esetben, mindenképpen 3. jog eset, ügy; ~et Dreyfus a Dreyfus ügy 4. orv eset; många ^ av mässling sok kanyarós eset v. megbetegedés; ett ~ med dödlig utgång halálos kimenetelű betegség v. eset 5. (víz)esés 6. hajó (vitorla)ejtő- v. tartókötél

falla föll, fallit I. vi (el- v. le)esik, (lé-)fallandesjuka

hull, (le)zuhan; (el- v. meg)bukik (átv is); megesik, (meg)történik; süllyed, hanyatlik; bladen faller (från träden) hull a levél (a fákról); dömen har fallit az ítéletet meghozták; förslaget föll a javaslat megbukott; priset faller az ár csökken v. esik; regeringen har fallit a kormány megbukott; stora snömängder har fallit nagy meny-nyiségű hó esett; temperaturen faller a hőmérséklet csökken v. esik; ridån föll a függöny legördült; han har fallit och slagit ihjäl sig (leesett és) halálra zúzta magát; låta modet ~ elcsügged; låta saken ~ elejti azügyet; det faller av sig självt ez magától értetődik; klänningen faller efter kroppen a ruha a testhez simul'; ~ for fosterlandet elesik a hazáért; ~ i glömska feledésbe merül; ~ i onåd kegyvesztett lesz; ~ ngn i smaken ízlik (v, fogára való) vkinek (étel, ital); tetszik (v. ínyére van) vkinek; i stycken szétesik, darabokra hull; ~ i sömn álomba merül, elalszik; ngn i talet vkinek a szavába vág; ~ i ögonen feltűnik, szembe tűnik, szembeszökik; ljuset faller snett in i rummet a fény ferdén esik a szobába; ~ ngn om halsen nyakába borul vkinek; lotten föll på mig rám esett a sors v.

választás; misstanken föll på mig reám terelődött a gyanú; det faller under paragraf 8 ez a 8. paragrafus alá esik v. tartozik; ~ ngn ur minnet kimegy vkinek az eszéből; ~ i vrede dühbe gurul; ~ över ngn rátör vkire; han föll för lockande röster engedett a csábításnak; hanföll för begäret att nem tudott ellenállni annnak a vágynak hogy; jag har ej fallit på tanken nem jöttem rá; det faller genast i ögonen rögtön szembetűnik; ~ ngn besvärlig nehezére esik vkinek; avgörandet, har fallit a döntés megtörtént

II. ~ sig történik, megesik; när det faller sig lägligt amikor alkalmas v. .megfelel; hur v. som det faller sig ahogy esik, ahogy éppen jön; det faller sig svårt att lita på honom nehéz megbízni benne; det faller sig svårt för dig att komma in i arbetet nehéz belejönnöd a munkába; om det faller sig $ä ha úgy történik, ha úgy esik

III. (hgs igek:) ~ av leesik, el- v. lehull, lezuhan; elpártol, elhagy (hitet); lefogy, lesoványodik; håret har fallit av honom kihullott a haja; ~ bort elmarad, elesik, kimarad, kiesik; den timman v. lektionen faller bort ez az óra v. előadás elmarad; ~ / beleesik, -zuhan; ~ ifrån meghal; elpártol, hűtlen lesz; ~ igen a) becsapódik, becsukódik; b) újra elesik v. megbukik; ~ igenom megbukik (vizsgán, választáson); ~ ihop összedől, -omlik, -rogy; lecsukódik (szem); ~ in betör, behatol; zene megszólal, belép; eszébe jut; fienden föll in i landet az ellenség betört az országba; ljuset faller in genom fönstret a fény az ablakon át hatol be; det kan aldrig ~ mig in eszembe sem jut(na); ~ isär szétesik, -hullik, szét-v. felbomlik; összeomlik; ~ ned leesik;: ~ ned död holtan esik össze (v. rogy le); håret faller ned på axlarna haja a vállára omlik; ~ ned på knä fore ngn térdre esik vki előtt; ~ nedför trappan leesik a lépcsőn; ~ omkull leesik, lezuhan, lebukik, összerogy, elesik, hanyatt vágódik; natten faller på az éjszaka beáll; när andan faller på (mig) ha ihletem lesz, ha kedvem támad; ~ på ngn visszahat vkire; ** sönder szétesik, -hull; ~ tillbaka vissza- v* hátraesik, visszahull; átv: ~ tillbaka pä ngt visszanyúl vmihez; ha ngt ait tillbaka på van mire támaszkodnia; ~ undan enged (för -nek); ~ ut kiësik, kihull; ömlik, torkollik; ~ ut genom fönstret kiesik az ablakon

fallande|sjuka -n, -sot -en nyavalyatörés, epilepszia

fall [bila -n,. -or nyaktiló -dörr -en, -ar csapóajtó

fallen fallet 1. elesett, bukott; en ~ kvinna bukott nő; en ~ storhet bukott nagyság 2. en hingst ~ efter fullblodet P. P. telivértői származott csődör 3. hajlandó, hajlamos (för ngt vmire); ~ för dryckenskap hajlamos az ivásra; az ital rabja

fallenhet -en, -er 1. hajlam, hajlandóság, vonzalom; kedv (för -hez) 2. képesség, adottság

fallera o 1» hiányzik, elmarad, távol van 2. nem sikerül, rosszul v. félresikerülfallfrukt 149 fan*

fall|frukt -en, -er hullott gyümölcs -färdig -t düledező, rozzant, omladozó -förgasare -n, — techn esőáramú porlasztó -grop -en, -ar csapda, tőr, verem (átv is) -hastighet -en, -er esési sebesség -höjd -en, -er esési magasság fallissemang -et, = v. -er bukás, csőd fall|rep -et, = hajó oldallépcső; fogódzókötél, kötélhágcsó; átv : han är på ~et összeomlás előtt áll, romlik v. súlyosbodik a helyzete -skärm -en, -ar ejtőernyő; hoppa med ~ ejtőernyővel le- v. kiugrik fallskärms|hopp -et, — ejtőernyős (le-) ugrás -hoppare -n, = ejtőernyős -jägare -n, = kat ejtőernyős vadász -trupper plur kai: ejtőernyős csapatok fallucka (elv.: fall-lucka) -n, -or csapóajtó

falna 1. elhamvad 2. elhalványul, elhalványodik, megfakul, hervad fals -en, -ar szegély, perem; horony, rovátka, korc, fale; káva (ablakon); könyvkötés behajtás, gerincpárkány, fale

falsa peremez, hajtogat, falcol; hornyol, szegélyez, rovátkol; ~ ihop összehornyol; nyomd: ~ in hajtogat, falcol falsarium falsari\et, -er hamisítvány, hamisítás

falsett -en, -er zene: fejhang, falzett;

sjunga i ~ fejhangon énekel falsifikat -et, — hamisítvány, utánzat falsk -t hamis, nem valódi; tettetett, ál; hazug, téves; álnok, csalárd, csalfa; det är az nem áll, az tévedés; ~t alarm vaklárma; ~ angivelse hamis vád(askodás); ställa ngt i ~ dager hamis megvilágításba helyez vmit; ~ fromhet álszentség; ~ förhoppning hiú remény(ség); under ~t namn álnéven; ~ nyckel ál- v. tolvajkulcs; ~a pengar hamis pénz; spela ~t hamisan játszik, csal (kártyában) falskdeklaration -en, -er hamis adóbevallás

falskeligen adv hamisan, tévesen; csalárdul

falsk|myntare -n, = pénzhamisító % -mynteri -(e)t, -myntning -en, -ar pénzhamisítás -spelare -n, = hamis-játékos, -kártyás familj -en, -er család familje |angelägenhet -en, -er családi ügy

-band -et, == családi kötelék -bidrag -et, = lakbérsegély, -engedmény (gyermekes családoknak); családi segély (katona családjának) -fader -n, -fäder családapa -flicka -n, -or jó családból való leány; házikisasszony -förhållanden plur családi viszonyok v. körülmények -försörjare -n, = családfenntartó -grav -en, -ar családi sírbolt -högtid -en, -er családi ünnep -krets -en, -ar családi kör -liv -et családi élet -medlem -medlemmen, -medlemmar családtag -namn -et, = családnév, vezetéknév -planering -en családtervezés -råd -et családi tanács -rätt -en családjog -skäl: av ~ családi ok(ok)ból familjär -t családias, meghitt, bizál-

mas(kodó) {mot ngn vkivel) famla vi tapogató(d)zik, tapogat; tapogatódzva megy, botorkál; átv: ~ i mörkret sötétben tapogatózik; ~ efter ngt tapogat(ódz)va keresgél vmit famlande I. s: -t tapogató(d)zás, tapogatás; botorkálás II. adj tapogatódzó; botorkáló; átv bizonytalan; ^ försök bátortalan kísérlet, félénk próbálkozás

famn -en, -ar 1. [vkinek az] öl(e) (i>. kitárt karjai); kom i min <» ! jöjj karjaimba !; ta ngn i ~ ölbe v. karjaiba vesz vkit, meg- v. átölel vkit; med ~en full med blommor a karja tele virággal, virággal teli karokkal 2. öl (hossz- v. tüzifamérték); ~en full egy öl(nyi) famna 1. ~ (om) megölel, átkarol

2. ~ ved fát ölbe rak famnsbred -brett ölnyi széles famntag= ölelés, átkarolás; ölelkezés famös -t gúny: híres, nagyhírű; hírhedt,

rossz hírű fan1 -et zászló (madártollon) fan2 = (v. rég: -en) ördög; för ~í az ördögbe!, ördög vigye!; visst hát persze!, hogyne, csakugyan!; å ~ l mennydörgős mennykő!; må ~ ta detl, ~ anamma / vigye el az ördög!, pokolba vele!; det var ~ l mi az ördög 1, a mennykőbe!; det vete tudja az ördög!; det gör jag så ~ heller! ezt soha az életben nem teszem (meg), vigyen el engem az ördög ha megteszem; det ger jag ~ fütyülök rá; det gick utav bara ~! ez ördögi v.fana

átkozottul gyorsan ment; tó är ^ sa varmt pokoli meleg van; måla ~ på väggen falra festi az ördögöt fana -n, -or zászló, lobogó :fanatiker -n, — vakbuzgó v. rajongó v.

fanatikus (ember), fanatisera feltüzel, -izgat, fanatizál fanatisk -t vakbuzgó, rajongó, fanatikus fanatism -cn vakbuzgóság, rajongás,

fanatizmus fanbärare -/?,. ~ zászlóvivő, -tartó fanders: o (dra) åt menj a pokolba!;

ett oväsen pokoli lárma faned -en, -er katonai eskü faner -et, = faip: furnér, borítólap, -lemez fanéra furnéroz, furnérral borít, fanerogam nov: L s: -en, -er virágos növény II. adj: -i fanerogám fanér|skiva -n, -or furnérlemez, rétegelt (fa)lemez -svarv -en, -ar faip: furnéreszterga

fanfar -en, -er harsonaszó, kürtjel; trorn- ;

bitaharsogás fan|flykt -en 1. kat szökés, dezertálás 2. átv elpártolás, átállás -flykting -en, -ar j .1. kat szökevény 2. átv (eszményeihez v. elveihez) hűtlen; hitehagyott -junkare -n, = kat. törzsőrmester; rég főtörzsőrmester,. tiszthelyettes latiken indecl o az ördög •fann finna

fanskap fanstyg -et ördöngösség, ördögi dolog

ianstång -en, -stänger zászlórúd fantasi -fe)n,. -er képzelet, képzelőerő; képzelődés, ábránd (zene is);ötlet; fantázia -bild -en, -er ábrándkép, álomkép, csalóka kép, fantáziakép -foster -fostret, ==- agyrém, látomás, fantom . -full -rik -t élénk, képzelőtehetségű, gazdag fantáziájú, ábrándos -skapelse -h, -r a képzelet szüleménye, ábrándkép

fantast -en, -er ábrándozó, álmodozó,

képzelgő, rajongó, fantaszta fantasteri -(e)t, -er ábrándkergetés fantastisk -t képzeletbeli, álomszerű, fantasztikus; hallatlan, hihetetlen fantisera 1. ábrándozik, képzelődik; félrebeszél, fantáziál; ~ ihop kigondol, kiagyal 2. zene rögtönöz, improvizál fantom -et v. -en,. === v. -er álomkép, ábrándkép, rémkép, kísértet;, fantom fanvakt -en, -er zászlóőr(ség)

far indecl (fader) apa; gyerm apu(ka) fara1 -n, -or veszély, veszedelem; kockázat; det är ~ ä färde veszély fenyeget v. közeledik; det är ~ värt (för) att attól kell félni hogy; det är ingen med den saken nem kell törődni vele, nem olyan veszélyes a dolog, nem kell tartani tőle; löpa ~ (az a) veszély fenyegeti; utsatt för ~ veszélynek kitett, veszélyeztetett; med ~ för livet élete kpckáztatásával; han är utom all ~ túl van minden veszélyen; över légiveszély elmúlt; med ^ att förlora allt azzal a kockázattal (v. kockáztatva) hogy mindent elveszít; det har ingen ~ ez nem veszélyes, ettől nem kell félj ni; sväva i ~ veszedelemben forog fara2 for, farit I. vi 1. utazik, (el)megy, halad; ~ i bil gépkocsin utazik; ~ på järnväg vasúton v. vonaton utazik; ~ i luften levegőbe repül; ~ pá v. till landet vidékre utazik; hon har farit till staden a városba utazott; t utomlands külföldre utazik; låta hoppet ~ felhagy a reménnyel; 2. átv: ~ illa med ngn rosszul bánik ykivel; han-har farit illa sok mindenen ment keresztül;

varligt med ngt óvatosan bánik vmi-vel; ~ väl av ngt jól jár vmivel; ~ efter ett ord egy szó után kutat; vad är det han far efter? mi az amire törekszik?, .mi lebeg szemei előtt?; ~ med osanning valótlanságo(ka)t mond v. tálal fel

II. (hgs igek:) ~ av elmegy, elutazik, elindul; elrohan; hatten for ay lerepült a kalap a fejéről; jag farJ)ort pá några dagar elutazom . néhány napra; ~ efter ngt utánahajt, -megy, vmi után megy, követ vmit; elmegy vmiért, érte megy; kutat vmi után, keres vmit;

emot ngn eléje utazik v. megy vki-.nek (jármüvei is); nekihajt v. nekimegy vkinek; fram ide- v. behajt(at); garázdálkodik, dühöng; eljár, viselkedik; ~ hårt fram med ngn durván bánik vkivel; ~ varligt fram óvatosan jár el; han far fram som en vilde úgy viselkedik mint egy vadember; ^ vägen fram arra utazik, arra megy; ~ förbi ngn v. ngt elhalad v. elhajt vki v. vmi mellett; ~ före ngn elébe hajt v. megy vkinek (járművel); jag vet .inte vad som farit i henne, nemfarbar

tudom mi ütött belé; det for i mig átvillant az agyamon; ^ ifrån ngn el- v. otthagy vkit, elmegy vkitől; ~ ifrånmaten ott hagyja az ételt; igenom keresztülhajt, -utazik, -megy; bejár, beutazik; ~ in beutazik, bemegy; bejár, beáll (vonat); ~ in på ett annat spår rnás(ik) vágányra fut V. jár be; in till staden beutazik v. bemegy a városba; ~ med együtt utazik v. megy; ~ ned lemegy, lehajt (jármüvei); leutazik; ~ om ngn megelőz v. utolér vkit; ~ omkring a) beutazik, be- v. körüljár; b) bolondozik, zajong, dühöng; ~ omkring som ett torrt skinn úgy forog mint egy pörgettyű; ~ på ngn ráront, rátámad vkire; nekihajt v. -megy vkinek;. ~ tillbaka visszautazik; visszahőköl; ~ undan kitér az útból; ~ upp felugrik, -pattan, -száll, -riad; a magasba emelkedik; ~ upp ur sängen kiugrik az ágyból; korken for ur a dugó kirepült (az üvegből); det for ur mig kiszaladt v. kicsúszott a számon; ut kiutazik, kikocsizik; kifut (jármű); ~ ut och åka sétakocsikázik, sétakocsizásra. megy; ~ ut på landet vidékre utazik v. megy; ~ ut mot ngn kirohan vki ellen, ráförmed vkire; t vilse eltéved, utat téveszt (átv is), rossz irányba hajt v. halad; ~ ástad elutazik, elmegy; el- v. tovarohan; ~ över átkel, átutazik, áthalad, keresztülmegy; ~ över en flod átkel egy folyón; ~ över ngt med en dammtrasa por(törlő)ronggyal végigtöröl vmit farbar -t járható; hajózható farbro(de)r -brodern, -bröder nagybácsi (apai agon); bácsi; säga ~ till ngn bácsinak szólít vkit; fars v. mors ~ (másodfokú) nagybácsi farbroderlig -t bácsis; átv jóindulatú;.

leereszkedő fardag -en, -ar költözködés napja far|fa(de)r -fadern, -fäder (apai) nagyapa; ~s far (apai) dédapa; ~s mor (apai) dédanya -föräldrar plur (apai) nagyszülők

fargalt -en, -ar tenyészkan farhåga -n, -or aggodalom> aggály; hysa farhågor för ngn v. ngt aggódik vkiért v. vmiért; inge farhågor aggodalmat okoz v. kelt

farln -etv. -en, -socker -sockret porcukor,

farin(cukor) farisé -(e)n, -er farizeus; képmutató, álszent, öntelt (ember) fariseisk 4. képmutató, álszent, öntelt, farizeusi

far|kost -en, -er vízi jármű, hajó, csónak -led -en, -er hajózóút, medervonal fariig -t veszélyes, veszedelmes, Vészes; det är inte så ~t nem olyan veszélyes v. vészes; ~ för den allmänna säkerheten közveszélyes; ^ Jör staten az állam érdekeit veszélyeztető, államellenes

farlighet -en, -er veszélyesség, veszedel-messég; inlåta sig på ~er veszélyes helyzetekbe kerül, (különböző) veszélyeknek teszi ki magát farm -en, -ar v. -er farm, (föld)birtok,

gazdaság, major farmaceut [-se'vt] -en, -er gyógyszerész, patikus

farmaceutisk [-se'v-] -t gyógyszerészeti,

gyógyszerészi farmaci -(e)n gyógyszerészet, gyógyszertan; ~e studerande gyógyszerészhallgató

farmakologi [-lo-] -(e)n gyógyszertan farmakopé -n, -er gyógyszerkönyv farmare -n, = farmer, gazdálkodó, földműves

farmo(de)r -modern, -mödrar (apai) nagyanya; ~s far (apai) dédapa; ~s mor (apai) dédanya faro |fylld -fyllt veszedelmes, veszélyes

-zon -en, -er veszélyes övezet fars -en, -er 1. bohózat, burleszk 2. tréfa, móka, bolondozás fars I arv -et, = atyai örökség v. örökrész, O apai juss -gubben o àz öreg(em), a papám

farsot -en, -er járvány, ragály, vész farstu -n, -r O pitvar, tornác; han faller inte i ~n nem. hagyja magát egykönynyen zavarba hozni fart -en, -er 1. hajózás; inrikes ~ belvízi hajózás; utrikes ~ tengeri hajózás 2. lendület, mozgás; komma riktigt i ~en lendületbe jön; när han en gång kommit riktigt i ^en med att berätta ha egyszer belejött a mesélésbe v. az elbeszélésbe; ta(ga) god ~ nekilendül, meggyorsul, -élénkül; vara i ~en megfeszítve dolgozik; lendületben van;fartbegränsning

medan du ändå är i ~en míg te éppen azon vagy [hogy] 3. sebesség; tempó; (i) full ~ framåt l teljes sebességgel előre I; 140 kilometers ~ 140 kilométeres sebesség; få ~ lendületbe jön; ge ~ lendületet ad, megindít; ge gungan ~ meglöki v. meglendíti a hintát; göra god ~ gyorsan megy, sebesen halaid; stoppa ~en meg- v. leállít, lefékez; försäljningen har tagit ~ az eladás v. árusítás igen megélénkült; elden tog ~ a tűz tovább terjedt (v. elharapó(d)zott); öka ~en növeli a sebességet, fokozza az iramot; sätta ~ i v. på ngn vkit megtanít igyekezni v. sietni; sätta ~ på ngt vmit lendületbe hoz; det var ingen ~ i dem nem voit bennük semmi virtus v. lendület; i rask ~ gyorsan; arbetet går med ~ a munka gyorsan (v. jó ütemben) halad -begränsning -en, -ar sebességkorlátozás -dåre -n, -ar o a sebesség megszállottja v. bolondja -mätare -n, =. sebességmérő, -mutató fartyg -et, = hajó

fartygs|befäl -et, ~ hajóstisztek -befälhavare -n, = parancsnok, hajóskapitány (kereskedelmi hajón) -besättning -en, -ar hajó: legénység -chef -en, -er parancsnok (hadihajón) far|vatten -vattnet, — hajózható víz, hajó(zó)út, jártvíz; (part menti) vizek; i dessa ~ ezeken a vizeken -väg -en, -ar kocsiút, közút farväl I. interj isten vele(tek) v. veled; ~ så långe! viszontlátásra 1 II* s: -et istenhozzád; säga ngn ~ elbúcsúzik vkitől, búcsút mond vkinek; t a ett ömt ~ av ngn érzékeny búcsút vesz vkitől

fas -en, -er I. szakasz, időszak, fázis 2. tompa él 3. csill: månens ~er a hold fényváltozásai 4. vili fázis fasa11. s: -n, -or iszonyat, rémület, rettegés; szörnyűség, borzalom; en ~ns natt borzalmak éjszakája; krigets fasor a háború borzalmai; han är en ~ för mig undorodom v. irtózom tőle; stel av ~ a rémülettől dermedt II. vi retteg, borzad, iszonyodik, irtózik (för -tői) .fasa2 leélez, lesarkít fasad -en, -er homlokzat; elülső oldal, [vminek az] eleje; en snygg ~ meg-

nyerő v. tetszetős külső -klättrare -n, = bemászó tolvaj -tegel -teglet, = ép borító- v. burkolótégla fasan -eh, -er fácán fasaneri -(e)t, -er fácános fasansfull -t borzalmas, rettenetes, iszonyatos, irtózatos fasaväckande rémületet

keltő, irtózatos, borzalmas

fascinera [-§i-] elbűvöl, elbájol, megigéz

fascism [-§i'-] -en fasizmus

fascist [-si1-] -en, -er fasiszta

fascistisk [-si1-] -t fasiszta

fasen: det var o mennydörgős

mennykő!; a mennykőbe 1 fasett -en, -er csiszolt felület v. lap /üvegé, drágakőé); köszörült v. csiszolt él, fazetta

fasetterad leélezett, csiszolt, fazettált; fasetterat glas metszett v. csiszolt üveg

fasett|slipad sokszögűre csiszolt, ferdére csiszolt (élű), leélezett, fazettált -öga -t, -ögon áll: összetett szem fashionabel -t divatos, elegáns faskin -en, -er rőzseköteg, pőzs faslig -t rettenetes, borzasztó, rémes, szörnyű; det var ~t vad du ser trött ut rettenetesen fáradtnak látszol; det var ett ~t väder! micsoda borzalmas idő!; ~t roligt o borzasztó(an) mulatságos, csudaklassz fason -en, -er 1. alak, forma; szabás, minta, fazon 2. ~er viselkedés(i mód), modor; vad är det för ~er? miféle modor v. viselkedés ez?; sätta ~ pá ngn jó modorra tanít vkit fasonerad formázott, mintázott, díszített, mintás; fasonerat järn idomvas, fazonvas

fast I. adj, adv szilárd(an), állandó(an), erős(en), kemény(en), tömör(en); határozottan), biztos(an); ~ anställning állandó alkalmazás v. állás; ~ anställd állandó alkalmazásban levő; kat törzsállományhoz tartozó; ~ egendom ingatlan, földbirtok; ta ~are form határozottabb formát ölt (terv); átv: ~ hand kemény kéz; ker: ~ offert fix v. kötelező ajánlat; ~ a priser szabott v. szilárd árak; köpa i fast räkning állandó számlára (v. elszámolásra) vásárol; kat: en ~ ställning megerősített állás;lasta1

153

fatalietid

~ vilja erős akarat; binda ~ le- v. meg- v. odalcöt;bli ~ rajtakapják, tetten érik; elfogják, letartóztatják; bli ~ jör ngt nem tud szabadulni vmitől, nyakába szakadt vmi; få ngn ~ megfog v. elfog v. elcsíp vkit; göra ~ rá- v. hozzáerősít, rögzít; meg- v. kiköt; hålla ~ (vid ngt) (meg)fog, (meg)tart, fogva tart; ragaszkodik, [vmihez], kitart [vmi mellett]; hålla sig ~ helytáll, tartja magát, szilárd; klistra ~ oda- v. ráragaszt; köra ~ elakad, megreked, kátyúba jut (átv is); påstå fullt och ~ makacsul v. határozottan állít; sitta ~ le van csukva, börtönben ül; stå ~ vid sitt löfie állja v. megtartja ígéretét; det står ~ annyi bizonyos; tro fullt och ~ pá ngt szilárdan hisz vmiben II. conj O (ha)bár, ámbár, noha fasta1 s indecl: ta ~ på ngt számon tart (v. megjegyez magának) vmit; visszatér vmire

fasta2 I. s: -n, -or böjtölés; koplalás; böjt; böjti idő, nagyböjt; hålla ~ böjtöt tart, böjtöl II. vi böjtöl; koplal; på ~nde måge éhgyomorra, éhomra fastage [-á's] = nagy hordó fastedag -en, -ar böjtnap, böjti nap faster -n, fastrar (apai) nagynéni fastetid -en böjti idő fast|frusen -fruset oda- v. hozzáfagyott -göra -gjorde, -gjort odaerősít, lerögzít, meg- v. leköt, lefixál fasthellre adv inkább fasthålla -höll, -hållit hålla (fast) fastighet -en, -er ingatlan, telek, földbirtok

fastighets|bolag -et, — (lakás)építési szövetkezet; ingatlankezelési v. házépítési vállalat -ägare -n, — ingatlantulajdonos

fast|kedjad oda -v. hozzáláncolt (vid -hez) -klämd -klämt beszorított, beszorult

fastlag -en nagyböjt, böjti idő fastlagssöndag -en, -ar farsangvasárnap -upptåg -et, = farsangi felvonulás -vecka -n nagyböjt első hete, farsangvasárnap utáni hét fastland -et, = szárazföld, kontinens fastmer(a) adv (sőt) inkább; ellenkezőleg fastna (oda)tapad, hozzáragad; meg- v. fennakad, beleakad; odaragad, meg-

ragad; elakad, megreked (i ngt vmihez; vmiben, vmibe); han har ~t för henne o nyakán maradt [a férfi]; ~ i minnet megmarad az emlékezetben, bevésődik az emlékezetébe; ~ i en spik (egy) szögbe (bele)akad; färgen ~r inte på duken a festék nem tapad a vásznon; ~ på grund zátonyra jut, megfeneklik; ~ på kroken harap, ráharap (a

horogra); lépre megy; hon ~r inte på den kroken (ő) nem megy lépre; ~ vid ngt hozzátapad, -ragad fast|nagiad: stå som ~ úgy áll mintha gyökeret vert volna a lába (v. mintha odaszögezték volna) -skruvad csavarral rögzített, rá- v. odacsavart -slagen -slaget megállapított, -szabott; helytálló; en ~ sanning megállapított v. elfogadott igazság -slå -slog, -slagit megállapít, -szab -ställa, -ställde, ställt

1. meghatároz, -állapít, lerögzít; megszab, kitűz; ~ ett villkor feltételt szab v. megállapít 2. megerősít, jóváhagy, elfogad; ~ balansräkningen jóváhagyja a mérlegbeszámolót; statuterna äro fastställda av Kungl. Maj: t az alapszabályokat a (királyi) kormány jóváhagyta -ställande -t, -n 1. meghatározás, -állapítás, lerögzítés; kitűzés

2. megerősítés, jóváhagyás -surra hajó oda-v. megköt, leköt (kötéllel) -tagande -t, -n elfogás, letartóztatás -vuxen: han stod som ~ úgy állt mintha gyökeret vert volna a lába (v. mintha odanőtt volna)

fastän conj noha, ámbár, habár fat -et, — 1. tál 2. csészealj; alátét, tálka (virágcserép alá) 3. hordó; två ~ ól két hordó sör; öl från ~ csapolt sör, hordósör; tappat direkt från ~(et) friss csapolású (pl. sör); fylla på ~ hordó(k)ba fejt 4. .átv: det ligger honom i ~et megfekszi a gyomrát, (ez) hátrányos rá nézve, ez kárára van fatabur fatbur -en, -ar rég: (élés)kamra, raktár; det är inte ur din egen ~ ez nem a te találmányod, nem a te fejedből pattant ki fatal -t végzetes, szerencsétlen, fatális;

kellemetlen, bosszantó fatalier jog: försitta sina ~ elmulasztja a határidőt

fatalietid -en, -er jog: (törvényes v. záros) határidőfatalism

fatalism -en fatalizmus, a végzetben való hit

fatalist -en, -er fatalista íatalitet -en, -er balsors, balszerencse, végzet, kellemetlen v. fatális, esemény fatt1: hur är det ~ ? mi van?, mi történt?, hogy állunk?; har är det ** med honom ? mi van vele?, mi baja van? fatt2 1. hinna v. gä v. köra v. springa (i)** ngn el- v. utolér vkit 2. få ~ i v. på, ta(ga) ™ (på) el- v. megfog, megragad; szerez; elér; var ska vi få ~ i en kräv? hcl kaphatunk (v. honnan kerítsünk) egy kést?; det är svårt att få ~ i honom per telefon nehéz őt telefonon elérni v, megtalálni fatta el- v. megfog, megragad; felfog, megért; ómöjligt att ~ fel- v. megfoghatatlan; man kan knappt ~ det ez alig érthető; jag har inte riktigt ~t det ezt nem értettem meg jól; han har svårt att ~ nehezen fogja fel (v. érti meg); nehéz felfogása van; ~ avsmak Jör ngt ellenszenvet érez vmivel szemben, megundorodik vmitől; ~ ett beslut határozatot hoz, elhatározásra jut; ~ beslut i en sak határozatot hoz egy ügyben; eld tüzet fog, meggyullad; átv lángra lobban; ~ hat till ngn meggyűlöl vkit, gyűlöletet táplál vkivel szemben; hopp reményt merít; ~ kärlek till ngn beleszeret vkibé, megszeret vkit; ~ medlidande med ngn részvét fogja el vki iránt, részvétet érez vki iránt; ~ misstankar gyanút fog; ~ mod nekibátorodik, bátorságot merít; ~ pennan tollat ragad; ~ smak för ngt kedvet kap vmihez, kedvét leli vmiben; ~ tag i ngt megfog v. megragad vmit; ~ ngn i strupen torkon ragad vkit; ~ ngn vid handen kézen fog vkit; sig magához tér, észre tér; összeszedi magát; ~ sig kort röviden fejezi ki magát, rövidre fogja a mondanivalóját fattad nyugodt, megfontolt, hidegvérű fattas fattades, fattats hiányzik, [vminek] híjával van; det ~ mig pengar nincs pénzem, pénzszűkében vagyok, pénzre van szükségem; det ~ pengar fór mig (már) nincs meg a pénzem; det ~ baral még csak az hiányzik!; det fattades inte mycket i att ném sok hiányzott hozzá (v. kis híja voit) hogy; vad ~ dig? mi

van veled?, mi bajod van?; klockan ~ fem minuter i tre öt perc múlva v. híján három óra fattbar -t érthető, felfogható; világos fattig -t szegény (på ngt vmiben); szegényes, szűkös; nyomorúságos; ~a och rika szegény(ek) és gazdag(ok); de i anden a lelki szegények; en ~ stackare szegény ördög (áiv); mina ~a slantar (az.a) kevéske kis pénzem; ~a tio öre potom tíz ore; ha det ~t szűkös v. nyomorúságos körülmények között él -bössa -n, -or szegények perselye (templomban) fattigdom -en szegénység (på ngt vmiben), nyomorúság, szükség; szegényesség

fattigdonisbevis -et, — szegénységi bizonyítvány (átv is); det är ett verkligt ~ hos honom ezzel szegénységi bizonyítványt állít ki magáról fattig|hjon -et, = szegényház lakója -hus -et, ~ szegényház -lapp -en, -ar o szegény

ördög, nincstelen -mansbarn -et, — szegény ember gyermeke v. fia -vård -en szegénygondozás (S); szociális gondozás; vända sig till ~en a szegénygondozó hivatalhoz (v. a szociálpolitikai osztályhoz) fordul (se-. gélyért).

fattigvårds|nämnd -en, -er kb.; szegényügyi v. szociálpolitikai hivatal (Stockholmban) -styrelse -n, ;-r (községi) szegénygondozó hivatal -väsen -väsendet szegényügy, -gondozás fattlig -t felfogható, érthető fattning -en, -ar 1. (meg)fógás 2. foglalat, keret 3. felfogás, értelem 4. (meg-) .fogalmazás, kialakítás 5. önuralom, higgadtság, nyugalom; bringa ngn ur ~en kihoz vkit a sodrából; bibehålla ~en megőrzi higgadtságát v. nyugalmát

fattningsförmåga -gåva -n felfogóképesség, felfogás; ha dålig ~ nehéz felfogása van; detta går över min ~ ez meghaladja felfogóképességemet fat|vis adv hordónként -öl -et csapolt sör,

hordósör faun -en, -er mit: faun fauna -n, -or állatvilág, fauna favorisera előnyben részesít, kegyel, kedvez, favorizál favorit -en, -er kegyenc, kegyelt, ked-favoriträtt

venc; sp esélyes, favorit -rätt -ett, -er kedvenc étel favör -en, -er kegy, kedvezés; előny; till min ~ az én javamra v. elő-» nyömre fé -(e)n, -er tiindér

feber -n, febrar láz (átv is); få ~ belá-zasodik; ha ~ láza van, lázas; ligga i 40 graders ~ 40 fokos lázzal fekszik -aktig lázas (átv is), lázszerű -anfall -et, = lázroham -dröm -drömmen, -drömmar lázálom -fri -fritt lázmentes, láztalan -het -hett láztól forró -rysning -en, -ar hidegrázás -sjuk -t lázas beteg -stillande lázcsillapító -termometer -n,. -metrar Iáz(hő)mérő -yrsel -n félrebeszélés, lázas önkívület febrig -t (kissé) lázas, (láztól) forró febril -t lázas; utveckla en ~ verksamhet

lázas tevékenységet fejt ki februari (en) február federalism -en (állam)szövetségi rendszer, föderalizmus federation -en, -er államszövetség; szö?

vétség, föderáció federativ -/ szövetségi, szövetséges, föderatív

federerad szövetségben egyesített V. egyesült, szövetséges fedrottning -en, -ar tündérkirálynő feeri -(e)t, -er tündér- v. mesejáték;

(tündéri) varázslat feg -t gyáva, félénk, nyúlszívű; ~ stackare gyáva fickó -hjärtad gyáva, nyúlszívű, pulya feja kitakarít, tisztogat, (ki)tisztít; súrol,

sikál, fényesít fejd -en, -er viszály, békétlenség, ellenségeskedés, harc; leva v. ligga i ständig ~ med ngn állandóan harcban áll (v. ellenségeskedik) vkivel fel I. s: -et, — 1. hiba; baklövés, tévedés; vétség; hiányosság, fogyatékosság, baj; kroppsligt v. medfött ~ testi v. születési hiba; avhjälpa ~et kiküszöböli v. orvosolja a hibát, segít a bajon; begå ~ hibát követ el; det är på telefonledningen a telefonvezeték nincs rendben (v. hibás); vad är det fór ~ med dig? mi van veled?, mi bajod? 2. hiba, vétek; ~et är mitt, det är mitt ~ (ez) az én hibám, ennek én vagyok az oka; vems är det ? ki a hibás ebben?

II. adv hibásan, tévesen, rosszul; ge ~ eltéveszti v. elvéti az osztást (kártyajátékban); gå; ~ eltéved, utat téveszt; min klocka går ~ az órám rosszul jár; höra ~ tévesen hall, félreért, rosszul ért; om jag inte minns

ha jói emlékezem, ha emlékezetem nem csal; räkna ~ elszámítja magát, tévesen v. rosszul számol; skjuta ~ elhibázza a lövést, mellélő; bakot lő, téved; slå ~ melléüt, hibásan gépel (írógépen); nem v. rosszul sikerül, balul üt ki; skörden har slagit ~ nem. sikerült az aratás, rossz voit a termés; om inte alla tecken slår ~ ha nem csalnak a jelek; ta ~ mellléfog; téved, hibázik (på -ben); ni tar ** på mig och min kusin (ön) összetéveszt engem .az unokafivéremmel; ta på vägen utat (el)téveszt; inte att ta r* på félreismerhetetlenül

III. adj indecl hibás, téves, rossz; hamis; ~ adress téves cím; jag har tagit ~ hatt (tévedésből) másnak a kalapját vettem fel; komma till ~ person illetéktelen v. rossz kézbe kerül; ni har vaknat på ~ sida bal lábbal kelt fel; komma på ~ tåg rossz vonatra száll

fela 1. hibázik, téved, vét; au ~ är mänskligt tévedni emberi dolog; ~ mot ngt vét' vmi ellen 2. hiányzik felaktig -t. helytelen, hibás, téves, hamis; ~t användande rossz felhasználás, helytelen alkalmazás; påstående téves v. hamis állítás felande hiányzó; hibázó, tévedő, tévelygő; den. ~ .länken a hiányzó tag v. láncszem

felas felades, felats hiányzik; klockan ~ två minuter i fem két perc múlva öt óra

fel|bedöma -dömde, -dömt tévesen v. hibásan megítél -bedömning -en, -ar elhibázott v. téves megítélés -behandling -en, -ar helytelen kezelés -drag -et, — téves v. hibás húzás v. lépés (játékban) -finneri -(e)t gáncsoskodás, szőrszálhasogatás -fri -fritt hibátlan, kifogástalan -grepp -et, = balfogás, melléfogás, tévedés félik -t tündéri(es); varázslatos, mesébe illő

fel {koppling -en, -ar tel: téves kapcso-felkälla

lås -källa -n, -ör hibaforrás -läsning -en, -ar hibás olvasás -räkning -en, -ar hibás v. téves számolás -skrivning "en, -ar elírás, tollhiba -slagen -slaget félresikerült, nem v, rosszul siker tilt, sikertelen; enförhoppning meghiúsult remény -slut -et, = téves következtetés -steg -et, = hibás lépés, botlás; félrelépés, ballépés; begå v. göra ett ~ ballépést követ el, félrelép -sågning -en, -ar nyelvbotlás, hibás kiejtés, beszédhiba, elszólás -tolka helytelenül v. rosszul értelmez, félremagyaráz; elferdít -tryck -et, = hibás nyomás -underrättad rosszul értesült, helytelenül tájékoztatott -uppfattning -en, -ar téves felfogás fem öt; dagars uppehåll ötnapi tartózkodás; ~ slags v. sorters ötféle;~ och ~ i rad ötös sorokban, ötösével; ~ gånger i veckan hetenként ötször; ~ i sänder öt-öt; en ** sex stycken öt-hat darab; vi var ~ öten voltunk; en grupp på ~ ötös csoport; vinna med fem — två öt—kettőre győz, 5 :2 arányban nyer; klockan år ~ őt óra (van); vara vid sina fulla ~ sinnen, ha sina ~ sinnen i behåll észnél van;~ och sextifo) öt (korona) hatvan (öre)

fem I akt are -n, = ötfelvonásos színdarab -bladig -t ötlevelű -båt(en) (az) ötórai hajó -dagarsvecka -n, -or ötnapos munkahét -dubbel -t ötszörös -etta -n, -or céllövészet: telitalálat -falt adv ötszörösen -fingrad ötujjú -fotad ötlábú -hundra ötszáz -hörnig -t öt-szög(let)ű -hörning -en, -ar ötszög feminin -t női, nőies; nőnemű femininum feminin\et, -er nyelv: 1. nőnem

2. nőnemű szó feminism -en 1. feminizmus, a nők egyenjogúságáért küzdő mozgalom 2. nőiesség, nőies vonás fem|kamp -en sp: öttusa, pentatlon -kampare -n, = sp öttusázó -kantig -t ötszögletű, ötélű, ötoldalú -kronesedel -n, -sedlar ötkoronás bankjegy femling -en, -ar ötös ikrek egyike; ~ar

ötös ikrek femma -n, -or ötös (szám); ötkoronás; ~n az ötös (pl. autóbusz); det var en annan ~ o ez már egészen más; bo i ~n az ötös számú házban lakik;

gå i ~n az ötödik osztályba jár femlmannaråd -et, = ötös bizottság -mi-nutersrast -en, -er ötperc(es) szünet -procentig -t, -procents- ötszázalékos -rummare -n, =, -rumslägenhet -en, -er ötszobás lakás -slaget, o -snåret: vid ~ öt óra felé v. körül, körülbelül ötkor

femte ötödik; Karl den ~ V. Károly; för ~ gången ötödízben, ötödik alkalommal; för det ~ ötödször; átv: vara ~ hjulet under vagnen ötödik kerék; ~ maj május 5-e -del -en, -ar ötöd (-rész) -klassare -n, = ötödikes, ötödik osztályos (tanuló) -kolonn(en) átv ötödik hadoszlop -placering: få en ~ ötödik helyre kerül femtiden: vid ~ öt óra felé v. tájban v. körül

femtielfte: o för ~ gången számtalanszor, százszor, x-szer femti(o) ötven femtionde ötvenedik femti(o)tal: ett ~ personer mintegy ötven személy; på ~et a múlt század ötvenes éveiben, az 50-es években; han är inne på ~et ötvenes, túl van az ötvenedik évén femtio |årig -t ötvenéves -årsjubileum -jubileet, -jubileer ötvenéves jubileum, ötvenedik évforduló femton [-o-] tizenöt femtonde [-o-] tizenötödik femtonhundra [-o-] ezerötszáz -meterslopp [-o-] -et sp: 1500 m-es futás -talet a tizenhatodik (év)század (XVI. sz.) femtusen ötezer -tonnare -n, = ötezer

tonnás (hajó) fem|uddig -t ötágú -årig -t ötéves -årlng -en, -ar ötéves gyer(m)ek ill. állat -årsperiod -en, -er ötéves

időszak -årsplan -en, -er ötéves terv -öresslant -öring -en, -ar ötörés érme fena -n, -or uszony, úszószárny; inte röra

en ~ egy tagját sem mozdítja Fenicien npr Fönícia fenicisk -t föníciai

fenomen -et, = jelenség, tünemény;

csoda, fenomén fenomenal -t tüneményes, nagyszerű,

mesés, fenomenális fenval -en, -ar áll: barázdás bálna feodal -t hűbéri, hűbéres, feudális -herre -n, -ar hűbérúr, feudális birtokosfeodalism

feodalism -en hűbériség, hűbéri rendszer,

feudalizmus feodalrätt -en hűbéri jog ferie -n, -r szünet, szünidő, vakáció -hem -hemmet, = üdülő, nyaraló -koloni -(e)n, -er szünidei gyermektelep, nyári tábor (iskolásoknak) -kurs -en, -er nyári v. szünidei tanfolyam -läsning -en szünidei v. nyári, korrepetálás ferier plur ferie

ferment -et, = v. -ér erjesztő, fermen-

tum, enzim fernissa I. s: -n, -or kence, firnisz II. vi

kencéz, firnisszel bevon, firniszez fesaga -n, -or tündérmese-fest -en, -er 1. ünnepély, ünnepség; ünneplés; vendégség; mulatság, muri 2. ünnep

festa O mulat(ozik), kirúg a hámból, lumpol, tivornyázik; dőzsöl; gå ut och ~ lumpolni megy; ~ upp sina pengar • elveri v. elmulatja a pénzét festande -t mulatozás, lumpolás, kocs-mázás

fest|dag -en, -ar ünnepnap -föremål -et

(az) ünnepelt festival -en, -er ünnepély, ünnepi játék, fesztivál

festivitet -en, -er ünnepély, ünnepség, festklädd -klätt ünnepiesen v. ünnepélyesen öltözött, ünneplő ruhás festlig -t ünnepi, ünnepies, ünnepélyes fest|middag -en, -ar, -måltid -en, -er ünnepi ebéd, díszebéd, díszvacsora, ünnepi lakoma, bankett feston(g) -en, -er (müv, ép) virág- v.

gyümölcsfüzér, girland fest|sal -en, -ar díszterem -stämning -en ünnepi hangulat -tal -et, = ünnepi beszéd v. szónoklat -talare -n, = ünnepi szónok -tåg -et, = ünnepi menet v. felvonulás, díszmenet fet fett kövér, zsíros, (el)hízott, hájas, vastag; tjock och ~ jól táplált, csupa háj; Hájas Muki; ett ~t pastorat zsíros stallum v. javadalom; nyomd: ~ stil kövér v. fett betű(típus); hon har det inte så ~t o nem fürdik tejbenvajban; det blir han inte ~ på ebből nem gazdagszik meg; bli (va) ~ meghízik, elhízik fetaktlg -t zsíros, kövérkés fetisch -en, -er fétis fetischism -en fetisizmus, fétisimádás

fet|knopp -en, -ar nov: varjúháj; o pocak, potroh -lagd -lagt testes, elhízott, kö-véres

fetma I. s: -n kövérség, testesség; el-hájasodás; ha anlag för ~ hajlamos a hízásra II. vi (el)hízik, meghízik, hája-sodik fetna fetma II.

fett -et, -er zsír, háj; zsiradék (vegy is); szalonna; befria från ~ zsírtalanít; -bildning -en, -ar zsírképződés, zsírképződmény; orv: ~ kring hjärtat szivel-hájasodás, szívelzsírosodás -brist -en, -er zsírhiány -fläck -en, -ar zsírfolt; få en ~ på klänningen zsírfoltot ejt a ruhán -halt -en zsírtartalom fettisdag -en húshagyókedd fett I körtel -n, -körtlar faggyúmirigy -lager -lagret, — zsírréteg -svulst -en, -er orv: zsírdaganat -ämne -t, -n zsiradék fiasko -t, -n kudarc, fiaskó fiber -n, fibrer rost, szál fibrös -t rostos, fibrózus fick få

ficka -n, -or 1. zseb 2. rekesz (pénztárcában) 3. tartály 4. bány tárolóakna 5. kat katlan (arcvonalbemélyedés) fickjformat -et, = zsebformátum (könyvé) -kniv -en, -ar zsebkés -lampa -n, -or zseblámpa -lampsbatteri -(e)t, -er zseblámpaelem -lån -et, ~ kisebb (rövid lejáratú) kölcsön -ordbok -en, -böcker zsebszótár -pengar plur zsebpénz -

tjuv -en, -ar zsebtolvaj -ur -et, = zsebóra

fideikommiss -et, — hitbizomány fiende -n, -r ellenség; ellenfél (till -nek); bli ~ med ngn, göra ngn till sin ~ összevesz vkivel, ellenségévé tesz vkit; vara utsatt för ~ns eld ki van téve az ellenség tüzének, ellenséges tűz alatt áll; vara ~ till ngt vmi ellen van

fiende |hand: falla för ~ ellenség kezétől esik el; falla i ~ az ellenség kezébe kerül -här -en, -ar ellenséges hadsereg -land -et, -länder ellenséges ország, az ellenség országa fiendskap -en ellenségeskedés, gyűlölködés; (erős) ellenszenv; av ~ (mot ngn) ellenszenvből (vki iránt) fientlig -t ellenséges; összet utótag -ellenes; vara ~t sinnad mot ngn ellenséges érzülettel viseltetik vkivel szemben,fientlighet

ellensége vkinek-het -en, -er ellenséges beállítottság; ellenségeskedés; harci cselekmény ^ffa: ~ upp o kicsinosít, kicicomáz, kidíszít, feldíszít fiffig -t furfangos, ravasz, fifikus, csalafinta, agyafúrt fiffikus -en, -ar O furfangos ember, ra-i.

vasz kópé fiffla o manipulál; intrikál figur -en, -er alak; termet, megjelenés; szereplő; ábra, ábrázolás; figura; en underlig ~ különös szerzet; göra en slät v. ömklig ~ szánalmas hatást kelt; hon söker bevara sin ~ meg akarja tartani v. őrizni alakját v. karcsúságát figurera szerepel, fellép; előfordul figurlig -t képletes, képes, jelképes, átvitt; i ~ betydelse átvitt értelemben figur |sydd: ~ dräkt termetre szabott kosztüm -åkare -n, = műkorcsolyázó fika: ~ efter ngt tör(ekszik) v. vágy(ako-

z)ik vmire, sóvárog vmi után fikande -t vágyakozás; sóvárgás; törekvés fiken fiket vágy(akoz)ó; sóvárgó {efter

ngt Vmire; vmi után) fikon -et, = füge; fick du ~ (Zakarias) ?

nos pórul jártál?, leégtél? fikon(a)löv -et, == fügefalevél (átv is) fikonträd -et, = nov: fügefa fiktion -en, -er fikció, kitalálás, koholmány

fiktiv -t képzelt, képzeletbeli, költött,

koholt, fiktív fii1 -en, -ar reszelő, ráspoly fii2 -en, -er sor; (jármű)sor; ~ av. rum szobasor, egybenyíló szobák sora; i ~ egy sorban _ fii8 -en v. -et táj: aludttej füa reszel, csiszol, simít (átv is); ~ pá fiol cincogtatja a hegedűt; ~ bort lereszel; ~ titi (vmely formára) reszel filantrop [-ö'p] -en, -er emberbarát, filantróp

filantropi [-0-] -n emberszeretet, filantrópia

filantropisk [-ö'-]-/ emberbaráti, emberszerető, filantropikus filare -n, — csiszoló(munkás) filateli -(e)n bélyeggyűjtés filatelist -en, -er bélyeggyűjtő, filatelista filbunke -n, -ar 1. aludttejes tál 2.

(egy) tál aludttej filbänk -en, -ar techn gyalupad; satu

filé -n, -er 1. vesepecsenye, finom szelet; filé 2. tex recemunka, hálószövet, filé 3. könyvkötés aranyozás, fileta filharmonisk 4 filharmonikus, filharmóniai

filial -en, -er fiók, fióküzlet, leányvállalat -affär -en, -er fióküzlet filippik -en, -er heves vádbeszéd, dörgedelmes beszéd, filippika Filippinerna npr Fülöp-szigetek filister -n, filistrar nyárspolgár, filíszter

-mässig -t nyárspolgári film -en, -er film (mozi, foto); ljuskänslig ~ fényérzékeny film; spela ~ filmen játszik; filmszínész(nő); spela in en ~ filmet forgat; hon går bara på franska ~er ő csak francia filme(ke)t néz meg; gå in vid ~en a filmnél helyezkedik el, filmszínész(nő) lesz filma filmez, filmre vesz filmatisera (meg)filmesit film [biten . -bitet film- v. mozirajongó -föreställning -förevisning -en, -ar mozielőadás, filmvetítés -hjälte -n, -ar főszereplő, főhős (filmben) -inspelning -en, -ar filmfelvétel filmjölk -en aludttej film {kamera -n, -or filmfelvevőgép -skådespelare -n, = filmszínész -skådespelerska -n, -or filmszínésznő -stjärna -n, -or filmcsillag, filmsztár filolog [-ö'g] -en, -er filológus, nyelvész filologi [-ogí'] -en filológia filologisk [-ö'g] -/ filológiai filosof [-ö'f] -en, -er filozófus, bölcselő; bölcs

filosofera [-of-] bölcselkedik, filozofál filosofi [-ofi1] -(e)n, filozófia, bölcselet,

bölcselkedés filosofie [-of-]: ~ doktor bölcsészdoktor filosofisk [-ö'f-] -t filozófiai, bölcsészeti,

bölcseleti filspån -en reszelék, reszelőforgács fiit -en 1. nemez, filc 2. plur: -ar (gyapjútakaró, pléd filta kallóz, összecsomóz; ~ sig összegubancolódik, összecsomósodik filter filtret, = v. fiitrer szűrő filthatt -en, -ar nemezkalap filtrat -et, = szüredék, filtrátum filtrera (át- v. le- v. meg)szűr, filtrál filtrerduk -en, -ar szűrővászon, -kendő filtstövel -n, -stövlar halinacsizma, nemezcsizmafilur

filur -en, -er kópé, fickó, gézengúz fimbulvinter -n szigorú v. kemény tél fimmelstång fimmerstång -en, -stänger

kocsi- v. szekérrúd fin -t finom, vékony; apró; pontos; éles; kitűnő; tiszta; előkelő, választékos; ~t regn szemerkélő eső; nyomd: ~ stil petit betű(típus); rätter finom v. pompás ételek; ~ skillnad jelentéktelen v. csekély különbség; ~ vink finom v. enyhe célzás final -en, -er 1. [vminek a] vége v. befejezése 2. zene befejezés, finálé 3. sp döntő

final|match -en, -er sp: döntő (mérkőzés) -sats -en, -er 1. zene zárótétel, finálé 2. nyelv célhatározói mellékmondat

finans: den högre ~en a pénzarisztokrácia, a pénzmágnások, a fináncoligarchia, a nagytőke; ~er pénzügyek, vagyoni helyzet, anyagi viszonyok; haris ~er är dåliga anyagilag v. gazdaságilag rosszul áll finansdepartement -et, = pénzügyminisztérium finansiell -t pénzügyi, pénzbeli, anyagi,

vagyoni, financiális finansiera pénzel, finanszíroz; [vminek

a] költségeit viseli finansiering -en pénzelés, finanszírozás;

költségek viselése finansiär -en, -er pénzember finans|minister -n, -ministrar pénzügyminiszter -rätt -en 1. pénzügytan 2. pénzügyi jog -väsen -väsendet pénzügy fin|bladig -t vékony levelű -bröd -et, —

apró sütemény finemang adv: kitűnő!, pompás!, príma 1

finera kohászat finomít, frissít finess -en, -er finomság; fortély, ravaszság, finesz fin|fin -t nagyon finom; ker legfinomabb,

extra finom -fördela porlaszt finger fingret v. -ri, fingrar v. ritk: ~ ujj (kézé, kesztyűé);, átv: bränna fingrarna på ngt megégeti a kezét (v. magát) vmivel; ha ett ~ med i spelet benne van a keze a dologban; átv: ha långa fingrar enyves kezű; hålla fingrarna borta från ngt nem nyúl vmihez, távol tartja magát vmitől; inte lägga fingrarna emellan nem teke-

tóriázik; nem kíméletes; inte röra ett~ för ngn egy ujját (v. a kisujját) sem mozdítja vkiért; peka ~ åt ngn ujjal mutat vkire; sätta fingret på den ömma punkten fájó v. érzékeny pontot érint; ha ont i fingret fáj az ujja; det kliar i fingrarna på mig viszket az ujjam; skära sig i fingret megvágja az ujját; se genom fingrarna med ngt elnézően kezel vmit, szemet huny vmi felett; rinna bort mellan fingrarna på ngn elolvad vkinek a keze közt, elúszik vkinek a kezén; kunna linda ngn om sitt ~ a kisujj á-ra (v. az ujja köré) csavar vkit; kunna ngt på sina fem fingrar kisujjában van vmi (pl. lecke); slå ngn på fingrarna a körmére koppint vkinek (átv is); tre ~ bred háromujjnyi széles fingera kohol, kitalál, költ; színlel finger|avtryck -et, =. ujjlenyomat -borg -en, -ar gyűszű -borgsblomma -n, -or, -borgsört -en, -er gyűszűvirág -färdig -t ügyes, fürge kezű-färdighet -en kézügyesség; zene ujj technika -krok: dra ~ ujjat húz (erőpróba) -ring -en, -ar (karika)gyűrű f inger (s) |br ed -brett ujjnyi széles finger|skiva -n, -or tel: számtárcsa -spets -en, -ar ujj hegy; ut i ~arna az ujja hegyéig -språk -et, == ujjbeszéd, jelbeszéd -sättning -en zene: ujj rakás, -rend, -technika -visning -en, -ar útmutatás, figyelmeztetés fingo -+fá

fingra babrál; meg- v. végigtapogat

(pá ngt vmin; vmit) fin|hackad finomra v. apróra vágott -het -en, -er finomság (átv is) -hets-grad ' -en, -er

finomsági fok -huggen -hugget 1. apróra vágott, aprított (pl. fa) 2. finoman faragott (kő) -hyllt finom v. bársonyos bőrű tinit nyelv: szenrélyragos (igealak) fink -en, -ar áll: pinty finka -n, -or 1. o dutyi, siti; sätta i ~n, bura in i ~n dutyiba zár, be-dutyiz, bedug a sitibe 2. vasút pogy-gyász- v. paklikocsi fin|kalibrig -t kat: kisöbű, kis kaliberű -kam -kammen, -kammar sűrűfésű -kamma (gondosan) átfésül, sűrűfésűvel fésül; átv átfésül, átkutat (területet)finkel

finkel -n bundapálinka -olja -n, -or

kozmaolaj

fin I klippa -klippte, -klippt rövidre vág v. nyír -klädd -klätt (igen) jól öltözött, szépen felöltözött -kornig -t fiiiom-v. aprószemcsés, finomszem(cséj)ű -känslig -t finom érzésű finoman érző, érzékeny, gyöngéd, tapintatos Finland npr Finnország finlandism -en, -er finnországi svéd

nyelvi sajátosság f inlands {svensk I. s: -en, -ar finnországi svéd (ember) II. adj: -t finnországi svéd -svenska -n 1. finnországi svéd nyelv 2. plur: -or finnországi svéd nő finlek -en, -ar finomság(i fok) finlemmad finom kezű és lábú; karcsú,

vékony csontú fin |tändare -n, = finn(országi) (ember) -ländsk -t finn(országi) -ländska -n, -or finn(országi) nő -länning -en, -ar finnországi lakos, finn (ember) fin |mala -malde, -malt finomra őröl; finmalet vetemjöl finom(ra őrölt) búzaliszt -maskig -1 finom- v. aprószemű (pl. háló) -mekaniker -n, = finommechanikus -mekanisk -t finommechanikai

finna fann, funnit I. vt talál, lei; rátalál, rájön; tekint, vél, tart [vminek]; stå att ~ kapható, található; det står ingenstans att ~ sehol sem kapható, sehonnan sem lehet előteremteni; jag finner av Edert brev az Ön leveléből azt låtom (v. veszem ki); han fann döden halálátlelte; ~ nöje i ngt kedvét v. örömét leli vmiben, szórakozást talál vmiben; ~ en vän i ngn barátra lei vkiben; i den punkten hårde funnit varandra ebben a pontban találkoztak v. megegyeztek; jag kan inte ~ ngt ont i det semmi rosszat sem találok ebben; ~ för gott jónak tart; om ni så finner fór gótt ha önnek úgy tetszik II. ref I 1. ~ sig omringad av fiender észreveszi hogy az ellenség bekerítette 2. ~ sig själv (ön)magára talál v. eszmél, megtalálja önmagát 3. ~ sig feltalálja magát, nem jön zavarba, nem veszti el a fejét; han finner sig alltid mindig feltalálja magát; nem marad adós a válasszal 4. érzi magát; ~ sig, föranlåten indíttat-

va érzi magát; ~ sig väl jól érzi magát, jól van 5. ~ sig i ngt beletörődik v. belenyugszik (v. beletalálja magát) vmibe, alkalmazkodik vmihez; ~ sig i sitt öde beletörődik sorsába III. (hgs igek:) ~ på ngt kigondol, kiagyal, kitalál vmit; rájön vmire; ~ på råd megtalálja a módját; ~ ut felfedez, rájön [vmire]; kitalál finnande: vara till ~s (meg)van, létezik; található

finnas fanns, funnits van, létezik; kapható; található; (meg)találtatik, akad; det finns van, létezik; ~ att få kapható; alla som finns här mindazok akik itt vannak; ker: varan finns inne az áru raktáron van; ~ kvar még itt van (v. megvan); hátravan; marad; ~ till (meg)van, létezik; det finns inte plats v. rum r incs hely; det finns inte något skäl n incs semmi ok (rá); här i salen finns det gäster itt a teremben vendégek vannak; finns det ägg? van tojás?, tojás kapható? finné1 -n, -ar finn (ember) finné2 -n, -ar pattanás, pön enés; (genny-) hólyag

finnig -t pattanásos, pörsenéses finnmark1 -en, = fimg márka (pénzegység)

finnmark2 -en, -er finn erd 5vidék (eredetileg finn település Közép-Svédországban); Finnmarken Norvégia legészakibb tartománya fin |pöl era fényesre csiszol; átv kiművel, -csiszol -putsa ép simára vakol; ~d kicsinosított, kinyalt -rum -rummet,-= „tisztaszoba", vendégszoba -sikta finomra szitál -silver, -silvret színezüst, tiszta, ezüst finsk -t finn; Finska vilden (a) Finnöböl

finska -n 1. finn nyelv 2. plur: -or finn nő

finsk|språkig -t finn nyelvű v. anyanyelvű -talande finnül beszélő finsk-ugrisk -1 finnugor fin|skuren -skuret 1. finomra v. apróra vágott 2. ett finskuret ansikte finom vonású arc -slipa finomra csiszol v. köszörül; átv kicsiszol -smakare -n, = ínyenc -smed -en, -er (mű)lakatos -smide A, -n (mű)lakatos készítménye, (mű)lakatosmunka -sniekaré -n, =finspunnen

műasztalos -spunnen -spunnet tex: finomfonott -stött apróra v. porrá tört

fint1 -en, -er cselfogás, fortély, hadicsel;

fogás; vívás csel, szúrócsel fint2 adv finoman, előkelően, szépen; ßn)

fintlig ~t ravasz, furfangos; leleményes,

ötletes, találékony, eszes-fin|trådig -t finom fonalú v. erű -tvätt

-en, -ar piperemosás finurlig -t 1. furfangos, ravasz, fifikus;

elmés, ötletes 2. csinos fiol -en, -er hegedű; spela ~ hegedül, hegedűn játszik; han spelar första ~en ő játssza az első hegedűt (v. a prímet), ő a hangadó; han får betala ~erna lakolnia v. fizetnie kell [vmiért], viselnie kell á következményeket-byggare -n, = hegedűkészítő -fodrai -et, = hegedűtok -hals -en, -ar hegedűnyak -låda -n, -or 1. hegedűt ok 2.: hangzótest (hegedűé) -spel -et, = tiegedűjá-ték -spelare -n, — hegedűs -stall-ef, = hegedűnyereg -stråke -n, -ar1 hegedűvonó -sträng -en, -ar hegedűhúr fira1 I. vt (meg)ünnepel, (meg)ül, -tart (ünnepet); ~ bröllop esküvőjét üli, lakodalmat tart; gudstjänst istentiszteletet tart; ~ triumfer diadalt ül; var tänker du ~ helgen? hol szándékozol tölteni az ünnepet?; en ~d skönhet ünnepelt szépség II. vi nem dolgozik, szabadnapot csinál, o lóg fira2 hajó leereszt, lebocsát (kötélen); megereszt, -lazít, kienged (kötelet); ~ ned en båt csónakot vízre bocsát firma -n, -or cég, kereskedő- v. üzletház, kereskedelmi vállalat; teckna ~n céget jegyez, jegyzi a céget firmament -et égbolt, mennybolt firma|märke -t, -n árujegy, gyári (véd-) jegy -register -registret, = cégjegyzék -stämpel -n, -stämplar cégbélyegző -teckning -en, -ar cégjegyzés fisk -en, -ar 1. hal; en ful ~ gazfickó, csirkefogó, gyanús alak; stekt ~ sült hal; varken fågel eller ~ se hal> se hús; se hideg, se meleg; stum som en ~ néma mint a hal; vara som en ~ i vattnet (úgy) él mint hal a vízben; i det lugnaste vattnet går de största ~->arna lassú

víz partot mos; átv: fâ sina ~ar varma megkapja a magáét, megszidják,

kikap 2. Fiskarna (a) Halak (csillagkép)

fiska halászik, halat fog; horgászik; ~ efter halászik ill. horgászik [vmire]; átv hajhász; vadászik v. törekszik [vmire]; ~ reda på felszed, felcsíp; ~ i grumligt vatten a zavarosban halászik; ~ upp kihalász, (vízből) kifog, kihúz

fiskafänge -t, -n halfogás, halászzsákmány; halászat fiskai -en, -er (állam)ügyész fiskarbåt -en, -ar halászcsónak, -bárka fiskare -n, — halász; horgász fiskar|gubbe -n, -ar öreg halász -koja

[-o-] -stuga -n, -ór halászkunyhó fiskart -en, -er halfaj fiskaryrke -t halászmesterség, halászat fisk|ben -et, = 1. halszálka 2. halcsont, bálnaszila -bestånd -et, — halállomány -blåsa -n, -or halhólyag -bulle -n, -ar halgombóc -damm -en, -ar (kis) halastó, halasmedence fiske -t, -n halászat, halfogás -båt -en, -ar halászcsónak, -bárka -dön -et, = halászszerszám; horgászfelszerelés -garn -et, = halászháló -gräns -en, -er halászati vizek határa -hamn -en, -ar halászkikötő -lycka -n halász- v. horgászszerencse, jó (hal)fogás -läge -t, -ji halásztelep(ülés), -falu fiskeri -(e)t, -er halászat -lag -en, -ar halászati törvény -näring -en, -ar halászati ipar -stadga -n halászati szabályzat

fiske|rätt -en halászati jog v. engedély

-vatten -vattnet, = halászati vizek fisk|fjäll -et, = halpikkely -fångst -en, -er halfogás; halászzsákmány; halászat -färs -en, -er halvagdalék -gjuse -n, -ar halászsas -gumma -n, -or halas-asszony, halárusnő -hall -en, -ar halcsarnok

-hamn -en, -ar halászkikötő, halpiac -handlare -n, = halkereskedő, -árus -håv -en, -ar merítőháló, szák -lek -en, -ar ívás(i idő) -leverolja -n, -or, -(lever)tran -en halmáj-ölaj, halmájzsír -lim -limmet, — hal-enyv -månglerska -n, -or halaskofa -mås -en, -ar viharsirály -nät -et, = halászháló -odling -en, -ar halte-

nyésztés; haltenyészet -redskap -èt

(v. -en), = halászszerszám, -készség; horgászfelszerelés -rik -t halban gaz-Ssskrom

dag v. bővelkedő -rom [-o-] -rommen halikra -rätt -en, -er halétel -spad -et halászlé -stim -stimmet, = halraj -sump -en, -ar (élő)haltartály -torg -et, = halpiac -yngel -yngtet, = hal-ivadék fiss -et zene: fisz

fissur -en, -er orv: csontrepedés> csonttörés

fistel -n, fistlar orv: sipoly, fisztula fix -t állandó, szilárd, rögzített, fix; en ~ idé rögeszme; priser szabott árak; ~ och färdig teljesen v. egészen kész fixera 1. megállapít, meghatároz, (le-) rögzít 2. merően néz, bámul, fixíroz 3. foto rögzít, fixál fixerbad -et, = foto rögzítő- V. fixáló^ fürdő

fixeringsinedei -medlet, — foto fixálószer fixersalt -et, -er foto: rögzítősó, fixírsó fixstjärna -n, -or csill: állócsillag fjant o t» -et (nevetséges) sürgölődés, nyüzsgés 2. -en, -ar széltoló, üresfejű fickó; talpnyaló; nyüzsgő alak fjanta o sürgölődik, sürög-forog, legyeskedik; ~ för ngn nyüzsög vki körül

fjantig -1 o félbolond, bolondos, ostoba;

sürgő-forgó, legyeskedő, fontoskodó fjol: i ~ tavaly, a múlt évben; / ~ sommar a múlt nyáron; från i ~ tavalyról; tavalyi, múlt évi -gammal -t tavalyi, egyéves fjolla [-o-] -n, -or bolond v. ostoba v.

együgyű nő, buta liba fjollas [-o-] fjollades, fjollats bolondozik,

badarságot beszél fjollig [-o-] bolondos, együgyű, ostoba fjolår -et múlt év; ~ets skörd a tavalyi

aratás v. termés fjolårssnö -n tavalyi hó fjor — fjol

fjord -en, -ar fjord, (mélyen benyúló)

tengeröböl fjorton [-ön] tizennégy; (összet vö. femton)

fjortonde [-o-] tizennegyedik; var ~ dag minden tizennegyedik nap(on), kéthetenként; (vö. femie) fjoskig [-o-] -t ostoba, együgyű, hóbortos, gyerekes fjun -et, = 1. pehely pihe 2. pelyhedző szakáll, legény toll 3. nov bolyh (pl. őszibarackon)

fjunig -t pelyhes, pihés, finom szőrzetű;

pehelypuha;« molyhos (gyümölcs) fjäder -n, fjädrar 1. toll; tollazat; få fjädrar tollasodik; fälla fjädrarna tollát hullatja, vedlik; lysa v. prunka med lånta fjädrar idégen tollakkal ékeskedik; betäckt av fjädrar tollas 2. rugó; draga av i klockan túlhúzza az órát -beklädd -beklätt tollas, tollakkal fedett -beklädnad -en tollazat, tollruha, tollak -boll [-o-] -en, -ar tollaslabda(játék) -bohiter [-o-] -n v. -bolstret, -bolstrar v. = dunyha, tollas derékalj -buske -n, -ar tollforgó, -bok-réta -fä -(e)t, -n (hází)szárnyas, baromfi -fäavel -n bar omfitenyésztés -fällning -en, -ar tollh ullatás, vedlés -gräs -et, — pusztai árvalányhaj -lätt pehelykönnyű -moln [-o-] -et, = bárányfelhő, cirrus -nervig -t nov: tollas erezetű, tollasan erezeti; -penna -n, -or tollgerinc (állati tollé) -vagn -en, -ar rugós kocsi -vikt -en sp: pehelysúly -viktare -n, sp pehelysúlyú ökölvívó v. birkózó v. súlyemelő -vippa -viska -n, -or tollseprű, -poroló -våg -en, -ar rugós mérleg fjädra I. vt tollal ellát v. borít, feltollaz; tjära och ~ szurokkal t eken és tollban meghemperget II. ~ (sig) 1. rugózik 2. páváskodik, büszkélkedik, felfuvalkodik fjädrande rugózó, ruganyos, rugós fjäll1 -et, — (költ: -ar) (magas, felső részén fátlan) hegy; magashegység, ha-vas(ok)

fjäll2 -et, = (hal)pikkely; orv pikkely (hámiásnál); nov pikke lylevél, allevél; det föll som ~ från hans ögon lehullott a hályog a szeméről fjälla I. vt: ~ fisk halat tisztít v. lepik-kelyez II. *v (sig), - ~ av (le)hámlik; jag ~r

hámlik á bőröm fjällapp (elv.: fjäll-lapp) -en, -ar hegyi v.

nomád lapp fjäll |bestigning -en, -ar hegymászás, alpinizmus -bete -t, -n hegyi v. alpesi legelő -bo -n, -r hegy lakó -bygd -en, -£r hegyvidék fjällfisk -en, -ar pikkelyes hal fjällig -t pikkelyes

fjällning -en, -ar lepikkelyezés, pikkelyek lekaparása; (le)hámlás fjäll|ripa -n, -or áll: havasi hófajd -ryggfjällräv

-en, -ar hegyhát, -gerinc -räv -en, -ar

áll: sarki röka, jegesróka fjäilskivling -en, -ar nov: őzlábgomba fjäll|topp -en, -ar hegycsúcs, -orom -trakt -en, -er hegyvidék, magashegység -tur -en, -er hegyi v. havasi túra, utazás a hegyekbe tjitlüft (elv.: fjäll-luft) -en hegyi v.

havasi levegő fjäll|uggla -n, -oráll: hóbagoly -växt -en, -er magashegységi v. alpesi növény fjäläter fjälstret, = kolbászbél fjär -t büszke, gőgös, fennhéjázó; zord fjärd -sn, -ar (széles) tengeröböl; tengerszoros; öböl, tó kiszélesedő része, nyílt víz

fjärde negyedik; (-»- femte) -del -en, -ar negyed(rész); ~s år negyedév -dels-not -en, -er negyedhangjegy ftlrding-en, -ar 1. negyedrész (pl. levágott ~ állaté) 2. negyedhordó (mérték is); kis

hordó; en ~ sill egy hordó hering fjärdings|man -mannen, -män mezőőr -väg -en, — (régi svéd) negyedmérföld {=2672 m) fjäril -(e)n, -ar lepke, pillangó fjärilshåv -en, -ar lepkeháló fjärilsim -simmet sp: pillangóúszás; simma pillangózik fjärils|Iarv -en, -er áll: hernyó -lätt lepke-v. pehelykönnyű -natur -en csapodár természet, csapodárság; han är en ~ (ő) csélcsap v. csapodár -vinge -n, -ar lepkeszárny fjärma eltávolít; ~ sig eltávolodik; eltávozik, elmegy fjärmare (comp fjärran) I. adj távolabbi II. adv távolabb, messzebb fjärmåst (superi -»- fjärran) adj, adv leg-

távolabb(i), íegmesszebb(i) fjärran I. adj, adv távoli, távol v. messze eső; távol, messze, a távolban; Fjärran Östern a Távol-Kelet; komma från ~ land messzi távolból (v. messziről) jön; det ligger mig ~ távol áll tőlem, eszem ágában sincs; vare det ~ från mig távol legyen tőlem II. s indecl (ett) távol(ság), messzeség; i ~ a távolban, a messzeségben; i ett avlägset ~ messze távolban -ifrån adv (a) távolból, a messzeségből, távolról fjärr|belägen -beläget távol fekvő v. eső, távoli -samtal -et, — tel távolsági v. interurbán beszélgetés -skådande I.

messzetekintő, előrelátó; jövőbe látó II. s: -t távolba nézés; jövőbe látás -skådare -n, — jövőbe látó, látnók, jós -skådning -en, -ar jövőbe látás -styrd -styrt távirányítású, -vezérelt, távolból irányított -styrning -en, -ar távvezérlés, -irányítás -syn -en, -er 1. távolbalátás 2. kilátás (távolba) -synt előrelátó, messzetekintő; jövőbe látó, látnoki, „látó" -trafik -en távolsági forgalom -tåg -et, = távolsági vonat -verkan = (en), -verkningar távol-(ba)hatás -värmeanläggning -en, -ar távfűtési berendezés fjärsing -en, -ar áll: mérges pókhal fjärt -en, -ar o fing, szellentés fjärta o fingik, szelient, ereszt fjäs, -et fjäsk 1. fjäsa fjäska 1.

fjäsk 1. -et a) csúszás-mászás, hízelkedés, talpnyalás; b) sürgölődés, buzgólko-dás; túlzott sietség, kapkodás 2. -en, -ar fjäsker fjäska 1. ~ för ngn sürgölődik vki körül, csapja a szelet vkinek, körülhizeleg vkit 2. siet, sürög-forog; kapkod, rohangászik fjäsker -n, fjäskar sürgölődő v. a u~*ó-

mászó ember, talpnyaló fjäskig -t 1. sürgölődő, túlzottan udvariaskodó, hízelkedő, talpnyaló; kapkodó 2. sürgős; det är inte så ~t nem olyan sürgős v. égető fjät -et, — lépés; (láb)nyom, nyomdok fjättra megbilincsel, -láncol, vasra var; átv: vara ~d yid sängen ágyhoz van kötve v. szegezve fjättrar ,plür bilincs, lánc, béklyó, kötelék "

f-klav -en, -er zene: basszuskulcs flabb o 1. -et röhögés, (ostoba) vigyorgás 2. -en, -ar száj, pofa; håll ~en! fogd be a szád v. pofád! 3. -en, -ar üresfejű fickó, locsogó fráter, tökfilkó flabba o röhög, vigyorog, hülyén nevet flabbig -t o röhögő(s); ostoba, nyegle;

ízléstelen, közönséges flack -t lapos, sík, sima; átv felületes,

lapos, sekélyes; egyhangú flacka: ~ omkring barangol, bolyong, ide-oda vándorol v. utazik, csavarog, mászkál; ~ och fara bolyong (a világban)

flackjland -et, -länder lapos vidék, síkflacktång

terület, síkság, alföld -tång -en, -tänger techn: laposfogó fladder fladdret 1. röpködés, csapongás; ~ av vingar szárnycsapkodás 2. állhatatlanság; hiúság, haszontalanság -mus -en, -möss denevér, bőregér fladdra 1. leng, lobog (zászló, haj, tűz) 2. röpköd, rőpdös, csapong (lepke) fladdrig -t lengő, lobogó, fellobbanó

(átv is); csapongó, ingatag flaga I. s: -n, -or lepattogzó festékrészecske, lehámló bőrdarab v. pikkely, szilánk;pehely;folt v. hiba (fémben); färgen lossnar i flagor a festék lepattogzik II. vi, refl: ~ av (sig) (le-) hámlik, lepattogzik, pikkelyekben leválik, lepereg flagg -en hajó: lobogó; zászló; föra svensk ~ svéd lobogót visel; hissa felvonja a lobogót; stryka ~ bevonja a lobogót; segla under dansk ~ dán lobogó alatt hajózik flagga I. s: -n, -or 1. zászló; lobogó; svenska ~n a svéd nemzeti zászló; hala (ned) ~n bevonja a zászlót; hissa på halv stång félárbocra ereszti a zászlót 2. sp kis zászló, zászlócska II. vi zászlót felvon v. kitűz; fellobogóz; zászlódíszt ölt; ~ på halv stång a zászlót félárbocra ereszti flagg|dag-e/7,-ar: allmän ~ általános (és kötelező) zászlókitűzés v. fellobogózás napja -duk -en> -ar zászló- v. lobogószövet, etamin -kapten -en,-er haditeng: vezér- v. zászlóskapitány -lina -n, -or zászlókötél -man -mannen, -män haditeng : vezértiszt, zászlóstiszt, tengernagy

flaggning -en, -ar zászlókitűzés, -felvonás; fellobogózás flagg|parad -en, -er lobogódísz -prydd -prytt fellobogózott, zászlókkal díszített -skepp -et, = haditeng vezérhajó, zászlóshajó -skrud -en zászló- v. lobogódísz ^stång -en, -stänger zászlórúd, -nyél; hajó lobogórúd flagig -1 pikkelyes, pikkelyekben leváló, lehámló, lepattogzó, lepergő; foltos, hibás öntésű (fém) flagna, flagra: ~ v. flagra av lehámlik, lepattogzik, pikkelyekben leválik, lepereg

flagrant nyilvánvaló, szembeszökő fiak -et, = 1. (jég)tábla 2. nyílt tertger-

öböl 3. rak(odó)felület (teherkocsin) -vagn -en, -ar társzekér; teher(gép)ko-

csi

fiam |tändare -n, = flandriai v. flamand (ember) -ländsk -t flandriai, flamand -ländska -n 1. flamand nyelv 2. plur: -or flandriai v. flamand nő flamma I. s: -n, -or 1. láng, lángnyelv; pír, fény; fényfolt, fénysáv 2. o imádott, kedves, [vkinek a] szerelme II. vi 1. lángol, lobog; ~ upp fellángol, -lobban, lángra lobban (átv is) 2. lelkesedik, hevül; ** jör ngn lelkesedik v. lángol (a szíve) vkiért flammig -t lángoló, tüzes; eres (fa); habos, csíkos, mintás (szövet); már-ványos (kő) flarns -et o illetlen viselkedés, hangoskodás; ízetlenség; lomposság, rendetlenség, hanyagság flamsa o hangoskodik, ostobán v. illetlenül viselkedik; nagy hangon beszél; röhög

flamsig -t o fesztelen, hangoskodó; lompos, rendetlen, hanyag flamsk -t flamand, flandriai flamugn -en, -ar kohászat: lángkemence

Flandern npr Flandria

flandrisk -t flandriai

flanell -en v. -et, -er flanell -skjorta -n,

-or flanelling flanera kószál, csatangol, barangol, csavarog, flangál flank -en, -er 1. kat oldal, szárny; angripa fienden i ~en az ellenséget oldalba támadja 2. lágyék, véknya, horpasz (lóé) -anfall -et, = kat szárny- v. oldaltámadás

flankera 1. kat oldalról v. oldalba támad; oldaloz, oldalról lövet; oldalról véd (pl. hadoszlopot), szárnyat biztosít 2. két oldalról körülvesz, közrefog

flank|hot -et kat: szárny fenyegetése -rörelse -n, -r kat: oldal- v. szárnymozdulat

flanör -en, -er kószáló v. csatangoló

(ember); csavargó, naplopó flarn -et, ==: driva som ett ~ på vågorna (v. för vinden) hányódik mint szalmaszál a hullámokon, sodródik mint a széltől hajtott levél flaska -n, -or palack, üveg; üvegcse;flaskbarn

165

flicknamn

átv: titta för djupt i ~n túl mélyen néz a pohár fenekére; färdig att tappas på flaskor palackozásra érett, palackérett (bor); öl på flaskor palackozott sör, palacksör flask|barn -et, == mesterségesen táplált csecsemő -hals -ert, -ar palacknyak, üveg nyaka; átv szűk keresztmetszet -korg -en, -ar palackos kosár -kurbits -en, -ar lopótök -mjölk -en palackozott tej -post -en, -er palackposta

fiat flatt 1. lapos; sík, sima; ~ tallrik lapos tányér; med ~a handen tenyérrel 2. meghökkent, elképedt, megrökönyödött, -lepett; nyomott (kedélyű); o bli ~ meghökken, elképed, zavarba jön, paff lesz 3. engedékeny, elnéző, gyenge (mot ngn vkihez; vkivel szemben) flata -n, -or lapos oldal v. felület; tenyér flat|bottnad [-o-] lapos fenekű (vízi jármű) -hand -en tenyér flatna ellaposodik; elképed, meghökken,

zavarba jön flat'sida -n, -or lapos oldal, sík felület; tenyér -skratt -et, — o harsány nevetés, hangos kacaj, vihogás -skratta hangosan (fel)nevet v. kacag, vihog flatterande hízelgő; szépítő flau bágyadt, erőtlen, gyenge; ker lanyha, pangó; bli ~ (el)lanyhul, gyengül flax -en o szerencse, mázli; ha ~ szerencséje v. mázlija v. disznója van flaxa röpdös, röpköd; lobog, csapdos; ~ med vingarna szárnyaival csapkod

flaxig -t o állhatatlan, ingatag, csapodár, csélcsap; hanyag, rendetlen flegma -n egykedvűség, közönyösség, flegma

flegmatiker -n, = egykedvű, közönyös,

flegmatikus (ember) flegmatisk -1 egykedvű, közönyös,

flegmatikus flektera nyelv ragoz flekiion -en, -er flexión flen -en, -gräs -et nov: pántlikafű fler flera

flera (comp mången) 1. (összehasonlításban:) több; allt ~ egyre több(en); ju ~ desto bättre minél több annál jobb; långt ~ än i går jóval v. sokkal több(en) mint tegnap; det finns inte ~ nincs

(belőle) több v. más; med ~ (rov: m. fi.) s a többi (stb.), és mások 2. (összehasonlítás nélkül:) több, sok, különböző, néhány; ~ gånger többször, nem egyszer; av ~ skäl több okból, különböző okokból; i ~ fali több esetben, többször, ismételten; på ~s begäran többek kívánságára fíerahanda többféle, különféle fler[atomig -t többatomos -barnsfamilj -en, -er több- v. sokgyermekes család (kettőnél több gyermekkel) -dubbel többszörös, sokszoros -dubbla megtöbbszöröz, -sokszoroz flere flera

fler|faldig -t többszörös, sok(szoros), számos; ~a gånger több ízben, sokszor -faldiga megtöbbszöröz, -sokszoroz; sokszorosít -fasström -strömmen, -strömmar többfázisú áram -färgad többszínű; tarka -färgstryck -et, — többszínnyomás; többszínnyomat -sidig -t több oldalú -siffrig -t több (szám)jegyű -språkig -t több nyelvű, több nyelven beszélő -stavig -t több szótagú -städes adv több helyen, sokhelyütt, különböző helyeken *9täm-mig -t zene: több szólamú -tal -et 1. többség; ~et a legtöbben, a többség; i ~et fall a legtöbb esetben 2. ett ~ több, sok, néhány; i ett ~ falt több esetben; ett ~ poliser több v. számos rendőr 3. nyelv többes szám -tydig -t több értelmű -årig -/ több v. sok évi, több évig tartó; nov évelő flesta (ritk: flest) (superi mången): de de allra ~ a legtöbb(en), a nagy többség; de ** av dem közülük a legtöbb(en); de människor a legtöbb ember; hon fick flest röster ő kapta a legtöbb szavazatot flexión -en, -er 1. nyelv ragozás 2. orv

hajlítás (végtagé) flicka1 -n, -or leány, lány; leányka;

hajadon; min lilla ~ a kislányom flicka2 megfoltoz, -javít flick|aktig -t leányos -bekant (en): han har många ~a sok lány ismerőse van -bjudning -en, -ar leánytársaság, -mulatság

flickebarn -et, = leánygyermek; leányzó, hajadon

fllck{jägare -n, <== szoknyavadász -klass -en, -er leányosztály -namn -et, =flHc

lea

florin

leánynév, leánykori név -pension [pang-] -en, -er leánynevelőintézet -scout [-skaut] -en, -er leánycserkész -skola -n, -or leányiskola -snärta -n, -or süldőlány, bakfis -stumpa -n, -or kisleány(ka) -tid -en leánykor -tycke -i: ha ~ tetszik a leányoknak, a leányok kedvence -unge -nt -ar kislány, leányka flik -en, -ar 1. csücsök, csúcs, vég, [vminek a] hegye 2. tud karéj, cimpa, lebeny

flikig -t 1. csücskös, csúcsos 2. tud

karéj os, lebenyes flimmerflimret csillogás, villogás -hår

-et, = biol csillószőr, pillaszőr flimra csillog, csillámiik, villog; det ™r jör ögonen på mig káprázik a szemem

flin -et, — vigyor(gás), gúnyos nevetés

flina vigyorog, vihog

flinga -n, -or 1. (hó)pehely, (hó)pihe 2.

szilánk

flinig -í vigyorgós, vigyori flink -t fürge, élénk, gyors; vara ~ i benen gyors lábú; vara ~ i fingrarna ügyes v. könnyű kezű flint -en o 1. homlok 2. a fej kopaszodó

része, kopasz fej, kopaszság flinta -n, -or tűzkő, kovakő flint [glas -et, = flintüveg -hård -hårt kőkemény -låsgevär -et, = kováspuska -redskap plur kovakő-eszközök v. -szerszámok flint|skalle -n, -ar kopasz fej, kopaszság; kopasz(odó) ember -skallig -t kopaszodó), tar fejű flintyxa -n, -or kovakő-balta flirt -en flórt

flisa I. s: -n, -or forgács, szilánk, szálka, repesz; (kő)lap, lemez il. vt: ~ sönder szétforgácsol III. ~ sig (szétforgácsolódik, szilánkokra törik v. hasad, (rétegesen v. levelesen) leválik, lepattogzik

flisig -t szilánkos; forgácsolódó, pikkelyes, (lemezekre v. lapokra) hasadó, leveles(en leváló) flit -en 1. szorgalom, serénység, igyekezet, buzgalom; inte brista i ~ szorgalomban v. igyekezetben nincs hiány 2. med ~ szándékosan, szántszándékkal, készakarva flitig -t szorgalmas, szorgos, serény, buz-

gó; ~a besök gyakori látogatások flitter flittret csillám, flitter -guld -et aranyfüst

flock1 [-o-] -en, -ar 1. csoport, csapat, sereg; (madár)raj, -csapat; falka, csorda, nyáj 2. nov ernyő, ernyősvirág-

zat

flock2 [-o-] -et pehely, pihe, hulladék

(pl. gyapjú-, selyem-) flocka1: ~ sig összesereglik, -verődik,

tömörül, csoportosu 1 flocka2: ~ sig pelyhesedik flock|blommig [ifö-] -bUmsíúg [-bio-] 4

növ: ernyős virágú flockig [-o-] 4 pelyhes, pihés, bolyhos flocksilke 4, -n hulladék- v. piheselyem flock|tals -vis adv seregesen, seregestül, csapatostul, csapatonkint, tömegesen flod -en, -er 1. folyó, folyam 2. ár(adás), áradat 3. özön (átv is) 4. dagály -arm -en, -ar folyóág, folyamág -brädd -en, -ar folyópart -båt -en, -ar folyami hajó -bädd -en, -ar folyómeder,folyamágy -dal -en, -ar folyóvölgy -fart -en folyami v, folyamhajózás -fattig 4 folyókban szegény -häst -en, -ar víziló -mynning -en, -ar folyótorkolat -område 4, -n folyó- v. folyamvidék, folyó v. folyam medencéje (v. vízgyűjtő területe) -sand -en folyami homok; mederföveny -spruta -n, -or tűzoltócsónak, -hajó -tid -en dagály (ideje); vid ~ dagálykor -vatten -vattnet," = 1* folyóvíz, folyamvíz 2» dagály -våg -en, -or 1. folyami hullám 2. dagályhullám -ångare -n, — folyami gőzös flor1 -et, = fátyolszövet, flór, tüll; (tüll-)

fátyol, gyászfátyol flor2 indecl (ett) virágzás; stå i fullt ~ teljes virágzásban van; virágzik; kom-ma i ~ virágba

borul flora -n, -or növényzet, növényvilág, flóra

Florens npr Firenze

florentinare -n, = firenzei (ember)

florentinsk 4 firenzei

florera átv virágzik, virágkorát éli; pejor

(el)burjánzik, dívik florett -en, -er vívótőr -fäktning -en sp: tőrvívás

florhöljd -höljt lefátyolozott, (gyász-) fátyollal bevont, gyászfátyolos (zászló)

florin -en, -er forintfíorshuva

florshuva -n borközi állapot, spicc; ha en ~ becsípett, pityókás; ta sig en ~ becsíp

florstunn -tunt leheletvékony floskel [-o1-] floskeln, floskler szóvirág,

közhely, üres beszéd floskulös 4 cikornyás, dagályos, szóvirágos

flott1 [-o-] hajó szabadon úszó v. lebegő; bli ~ elszabadul (a zátonyról); göra ett fartyg ~ hajót leszabadít (zátonyról)

flott2 [-0-] gondtalan, vidám, szabad; bőkezű, költekező, nagyvonalú; elegáns, sikkes; flott; leva ~ gondtalanul (v. nagy lábon) él flott3 [-0-] -et zsír; skumma av ~et leszedi

[vminek a] zsírját flotta1 £-ö-3 -n, -or hajóhad, (hadi- v. kereskedelmi) flotta; (haditengerészet; officer i tengerésztiszt; gå in vid ~n a haditengerészet szolgálatába lép

flotta2 [-0-] (fát) úsztat, tutajoz; ~ timret nedför älven fát úsztat le a folyón flotta8 [-o-] : ~ ned bezsíroz, zsírfoltot

ejt (ngt vmin) flottare [-o-] -n, = tutaj os, faúsztató flottbas -en, -er tengeri támaszpont,

flottatámaszpont flottbro, -n, -ar tutajhíd flotte -/i, -ar tutaj

flottfläck -en, -ar zsírfolt; ta(ga) ur ~ar

zsírfoltot eltávolít flotthet [-o-] -en gondtalanság, vidámság; bőkezűség; elegancia, sikk flottig [-0-3 4 zsír(folt)os, olajos flottilj [-o-] -en, -er 1. flottilla, hajóraj 2. repülőezred flottist -en, -er tengerész, matróz flottmanöver -n, -manövrer v. -manövrar

flottagyakorlat, -manőver flottning [-o-] -en faúsztatás, tutajozás flottnings|chef [-o-] -en, -er tutaj mester flottstation [-flo-] -en, -er flottatámaszpont

flottved [-o-] -en úsztatott fa, tutajfà flottyr [-o-] -en, -er (sütéshez való) zsír v. olaj v. zsiradék -kokt zsírban v. o-lajban sült flottör -en, -er 1. techn úszó, úszótest (pl. víztartályban) 2. úszó(talp), csónak (hidroplánon) fluga -n, -or 1. légy; spansk ~ kőrisbo-

gár; en ~ gör ingen sommar egy fecske nem csinál nyarat; slå två flugor i en smäll két legyet üt egy csapásra 2. horgászat mű légy 3. o bolondéria, hóbort, bogáig ha ~n pá ngt bolondja vminek 4 Q csokornyakkendő flug|fiske 4 horgászás műléggyel -fångare -n, = 1. nov harmatfű(félék) 2. áll légykapófélék 3. légy(fogó)papír -håv -en, -ar légyfogó háló flugig -t o bolondos, hóbortos, bogaras

flug|papper -et, = légy(fogó)p?pn -síruts -en légypiszok -smälla -n, -or légy csapó -snappare -n, — áll légykapó -svaira -en, -ar nov: légyölő galóca -vikt -eh légsúly (ökölvívás); pehelysúly (bi, kó-zás) -viktare -n, = sp légsúlyú ökölvívó; pehelysúlyú birkózó fluktuation -en, -er hullámzás, mgac^zás, fluktuáció

fluktuera hullámzik, ingadozik, fluktuál;

vált(ak)ozik flundra -n, -or (érdes) lepényhal fluorescens -en, -er fiz: fluoreszkálás,

fluoreszcencia fluorescera fiz fluoreszkál flusspat (elv.: fluss-spät) -en, -er ásv:

folypát, fluorit fluster flustret, = kaptár v. galambdúc

nyílása, röplyuk, -nyílás flux adv sebtében, hirtelen, gyorsan fly1 -(e)t, -n ingovány fly2 -(e)t, -n hajó: köröm (horgonyé) fly3 flydde, flytt I. vi elmenekül, elfut, megfutamodik, (meg)szökik; tovatűnik, elröppen (idő); tiden az idő repül; ~dda dagar letűnt napok; ~ bort (v. sin kos) elmenekül; ~ för fienden megfutamodik az ellenség elől; ~ undan för en fara megmenekül a veszélytől, kikerüli a veszélyt II. vt menekül (ngn v. ngt vki v. vmi elől); kerül, el- v. kikerül [vmit]; ~ lasten kerüli a bűnt fly4 flytt o nem kiadós, gyorsan (elfogyó, szűkös flyende I. s: 4 menekülés, futás II. adj

menekülő, megfutamodó, hátráló flyg -et 1. repülés; repülésügy 2. repülőgép; sända med ~ légi úton küld 3. kat légierő flyga flög, flugit I. vi, vt repül, száll; siet, rohan; låta tankarna ~ fritt sza-flygambulans

badjára engedi gondolatait^- vilja ~ högre än vingarna bär túl nagyra tör; ~ i luften a levegőbe repülj felrobban; ~ ngn om halsen vkinek* a; nyakába ugrik; ~ på Rom Rómába reptil; komma ~nde repülve v. nyílsebesen jön II. (hgs igek:) ~ av lerepül, elszáll; hatten flög av honom a kalap lerepült à fejéről; ~ bort elrepül, elszáll; ~ efter ngn utánarepül, elrepül v kiért (hogy elhozza); ~ emot nekirepül, szembe v. eléje repül; ~ framför előrerepül; [vki] elé repül; ~ förbi ngn elrepül v. elszáll vki mellett; det flög i mig (hirtelen) eszembe jutott; vad har flugit i honom? mi ütött belé?, mi jutott (neki) eszébe?; ~ ifrån ngn elrepül v. elszáll vkitől; a repülésben maga mögött hagy vkit; dörren flög igen efter honom az ajtó becsapódott mögötte; ~ in be- v. belerepül; ~ in mot ngt rárepül vmire, nekirepül vminek; ~ ned lerepül, lefelé száll; ~ omkring ide-oda repül; körbe v. körülrepül; ~ på ngn rárohan v. róront v. lecsap vkire; det flög på mig, att (hirtelen) átvillant az agyamon, hogy; ~ tillbaka visszarepü 1; ~ undan elrepül, elszáll; ~ upp felrepül, -száll, -röppen; kiugrik (vad), felugrik; hirtelen felnyílik, -pattan (pl. ajtó); ~ ur kirepül; kicsúszik (a száján); det flög ur mig mot min vilja akaratlanul is kicsúszott a számon; ~ ut kirepül; ~ över átrepül

flygambulans-en,-er betegszállító repülőgép

flygande repülő, szálló; lebegő; lobogó; ~ fanor lobogó zászlók; ~ holländaren a bolygó hollandi; sp: ~ start repülőrajt; ~ tefat repülő csészealj; ~ vinge csupaszárny-repülőgép; i v. med ™ fart (a) legnagyobb sebességgel, lóhalálában, röptében flyg|anfall -angrepp -et, — légitámadás,

repülőtámadás flygardräkt -en, -er pilótaruha flygare -n, = repülő, pilóta flyg|bas -en, -er légi támaszpont -bild -en, -er légi felvétel -biljett -en, -er repülőjegy -blad -et, = röplap, -irat, -cédula -bomb -en, -er repülőbomba; légibomba -bombardemang -et, — légibombázás -buren -buret légi úton szál-

lított -båt -en, -ar vízi repülőgép -certifikat -et, = szakszolgálati engedély (repülőgépvezető számúra), O pilótaigazolvány -division -en, -er repülőszázad flygel -n, flyglar 1. kat szárny 2. (épületszárny; pavilon 3. ajtószárny 4. (nagy) zongora flygel |ad jután t -en, -er szárnysegéd (uraU

kodóé) -dorr -en, -ar szárnyáé ajtó flyg {eskader -n, -eskadrar kat: repülőezred -fart -en légi közlekedés, repülés -fisk -en, -ar repülőhal -fotografering -en, -ar légi fényképezés -fyr -en, -ar repülőtéri világítótorony -fä -(e)t, -n szárnyas rovar -fält -et, = repülőtér -färdig -t 1. röpős, repülőképes (madár) 2. repülésre kész -förare -n, = repülőgépvezető, pilóta -förband -et, — repülőkötelék -förbindelse -n, -r légi v. repülő-összeköttetés -hall -en, -ar re-pülő(gép)csarnok, -hangár -hamn -en, -ar légikikötő, repülőtér -hastighet -en, -er repülési sebesség -hjälm -en, -ar p ilótasisak -industri -(e)n, -er repülőgépipar -kapten -en, -er 1. vezető pilóta, repül őgép-parancsnok (polgári repülés keretében j 2. o repülő százados -karta -n, -or légitérkép, repülőtérkép -konst [-o-] -en repülés, léghajózás, aviatika -kropp [-o-] -en, -ar repülőgéptörzs -landningsplats -en, -er repülő-leszállóhely -larm -et, = légiriadó -linje -n, -r légiközlekedési vonal, légi járat -maskin -en, -er repülőgép -maskinsfabrik -en, -er repülőgépgyár -

mekaniker -n, = repülőgépszerelő -myra -n, -or szárnyashangya -olycka -n, -or légi- v. repülőszerencsétlenség -plan -et, = repülőgép flygplans|förare -n, = repülőgépvezető,, pilóta -kryssare -n, = (svéd tipusú) repül őgép -anyahaj ó flygplats -en, -er repülőtér -restaurang

-en, -er repülőtéri étterem flyg|post -en légiposta, repülőposta -raid [-red] -räd -en, -er légitámadás -sand -en futóhomok -signalist -en, -er rep: rádiótávírász, rádiós -skepp -et, — (kormányozható) léghajó -skrift -en, -er 1. röplap, -irat 2. füstírás (repülőgéppel) -spanare -n, = kat légi felderítő -spaning -en, -ar kat: légi felderítés -sport [-0-] -en repülősport, re-flygstrid

pülés -strid h, -er légiharc -stridskrafter plurkat: légierő(k) -säkerhet -en repülési biztonság -tid -en repülési idő (-tartam) -trafik -en légi forgalom v. közlekedés -transport [-o-] -en, -er légi szállítás v. fuvarozás -transport-plan [-0-]-et, — szállítórepülőgép -tur -en, -er sétarepülés, rövid repülőút -uppvisning -en, -ar bemutató repülés -van -t: våra ~ repüléshez szokott, gyakorlott repülő -vana -n: ha ~ megszokta a repülést, van repülési gyakorlata -vapen -vapnet, — kat légierő, légi haderő -väder -vädret, = repülésre alkalmas idő(járás) »värdinna -n, -or légi utaskísérőnő, légikisasz-szony, stewardess -väsen -väsendet repülésügy, légügy, aviatika -ödla -n, -or repülőgyík flyhänt fürge, gyors kezű flykt1 -en menekülés, futás, szökés; ~en från landet v. landsbygden a faluból a városba való tódulás v. özönlés; driva v. jaga v. slå på ~en megfutamít, menekülésre kényszerít; vara (stadd) på ~ menekülőben v. szökésben van; gripa v. ta(ga) till ~en megfutamodik, futásnak ered, elmenekül flykt2 -en, -er repülés; átv szárnyalás, lendület; poetisk ~ költői szárnyalás v. lendület; tankarnas ~ a gondolatok szárnyalása; gripa tillfället i ~en megragadja az alkalmat flykta menekül, (meg)szökik; tovatűnik,

repül (idő) flyktförsök -et, = szökési kísérlet flyktig -t 1. futólagos, múlékony, röpke

2. csapodár, ingatag; felületes, gyors

3. vegy illékony, ill(an)ó

flykting -en, -ar menekülő, szökevény; menekült

flykting(s)läger -lägret, = menekülttábor flytaflöt, flutit I. vi 1. folyik, folydogál, ömlik; mycket blod har flutit sok vér folyt (el) v. ömlött; rimmen flyter a rímek (folyékonyan) gördülnek; ett land som flyter av mjölk och honung tejjel-mézzel folyó Kánaán 2. lebeg, úszik; sodródik, hányódik (vízen); liket flöt i land a holttest partra vetődött; du måste lära dig ~ meg kell tanulnod a vízen fennmaradni v. feküdni; ~ med strömmen sodródik v. úszik az árral (átv is) II. (hgs igek:) ~ bort elfo-

lyik; elúszik, elsodródik; ~ fram ki-v. odafolyik; (oda)úszik, kivetődik; färgerna flyter i varandra a színek egymásba folynak; ~ in befolyik (átv pénz is); beömlik; ~ ned lefolyik; ~ omkring körülfolyik, -úszik; ide-oda sodródik; ~ ovanpå fenn úszik v. lebeg, fennmarad (a víz színén); vilja ~ ovanpå magasra v. nagyra tör, élre tör; ~ samman egymásba- v. összefolyik; átv egybeolvad; ~ upp felszínre kerül; felmerül, -bukkan; ~ ut kifolyik, (ki)ömlik; eláraszt (över ngt vmit); floden flyter ut i Nordsjön a folyó az Északi-tengerbe ömlik v. torkollik

flytande I. s: -t folyás, ömlés; lebegés, úszás; sodródás II. adj 1. folyó, ömlő; folyékony; gördülékeny (stílus); tala svenska ~ folyékonyan beszél svédül 2. úszó, lebegő; sodródó; ~ last úszó rakomány; átv: hålla sig ~ a felszínen tartja magát 3. cseppfolyós; ~ bränsle folyékony üzemanyag; ~ kropp cseppfolyós test; överföra i ~ form cseppfolyósít 4. elmosódó, határozatlan; gränserna mellan betydelseskiftningarna är ~ a jelentésárnyalatok határai elmosódnak

flyt [docka -n, -or úszódokk -mina -n, -or úszóakna

flytning -en, -ar folyás (orv is); vízen fekvés, lebegés

flytta L vt 1. elmozdít, (el)helyez, (el-) rak, (el)visz, (el)tol (helyéről); (máshova v. át)tesz, (át)helyez, (át)rak, (át)visz, (át)szállít; (át)tol 2. átrendez, átrak, másként helyez (el) 3. át-v. elhelyez (hivatalosan); ~ en tjänsteman

tisztviselőt áthelyez; ~ ett träd fát átültet; hon har ~ts till högre klass felsőbb osztályba lépett v került (tanuló); jag har ~t adressen v. posten till kontoret a postát az irodába irányítottam 4. húz, lép (játékban); det är din tur att ~ te lépsz, rajtad a sor II. vi át- v. elköltözik; állást változtat, kilép (szolgálatból); vonul, költözik (madár); få ~ felsőbb osztályba léphet (tanuló); ~ till staden a városba költözik III. ~ (på) sig (el)mozdul, mozog, helyet változtat; (előrébb v. hátrább v. odébb) jön v megy; ~ sig närmare közelebb jönflyttbar

v. megy, közeledik; előnyomul; ~ dig lite längre bort l menj egy kicsit odébb!; inte ~ sig ur fläcken nem mozdul a helyéről IV. (hgs igek:) ~ bort a) eltesz, elvisz, elhoz; b) elköltözik; ~ fram közelebb visz, előrevisz v. -hoz v. -tol; ~ fram festen en dag az ünnepet egy nappal későbbre v. előbbre helyezi; ~ fram klockan 5 minuter 5 perccel előbbre igazítja az órát; ~ ihop a) összetol, (egymáshoz) közelebb hoz v. tol; b) közelebb húzódnak egymáshoz; összeköltöznek; ~ in a) beállít, behelyez, betesz, bevisz, behoz; b) beköltözik; ~ in i en ny våning új lakásba (he)költözik; ^ ned a) levisz, lehoz; b) ieköltözik; ~ ned en våning egy emelettel lejjebb költözik; ~ om másként helyez (el), átrendez; átültet (növényt); ~ upp a) feljebb v. felhelyez; felvisz, -akaszt; előléptet (tisztviselőt)] b) felköltözik;

upp i högre lönegrad magasabb fizetési v. bérosztályba kerül; ~ upp en tavla en aning képet egy kissé feljebb akaszt; få ~ upp felsőbb osztályba léphet v. kerüf (tanuló); ~ ut

a) kihelyez, kitesz, kirak; b) kiköltözik; ~ ut en knapp egy gombot kijjebb v. odébb värr; ~ ut pá v. till landet vidékre költözik; ~ över a).'átvisz, áthelyez, átszállít; átönt, áttolt;

b) átköltöz(köd)ik

flytt|bar -t szállítható, mozgatható, mozgó, hordozható; techn állítható, leszerelhető -block [-o-] -et, — geol vándorkő -fågel -n, -fåglar vándormadár, költöző madár -kari -en, -ar (bútor-) szállító munkás -lass -et, — bútorszállító kocsi rakománya

flyttning -en, -ar 1. el- v. kimozdítás, elhelyezés, odébbtolás; el- v. átvitel, el-v. átszállítás; áthelyezés (tisztviselőé); átültetés (növényé) 2. (át)költözkö-dés, hurcolkodás, kiköltözés 3. áthelyezés (pl. üzleté) 4. lépés, húzás (játékban) 5. költözés, vonulás (madaraké) 6. felsőbb osztályba lép(tet)és (tanulóé)

flyttnings|betyg -et, — 1. kiköltözési igazolvány, kb.: kijelentőlap 2. isk magasabb osztályba lépésre jogosító bizonyítvány -bidrag -et, = költözködési illetmény -dag -en, -ar költöz(köd)ési

nap (lakbérnegyed napja); a költözködés napja -tid -en, -er a költözködés ideje; a költözés ideje, költözési idő (madaraké) -vagn -en, -ar bútorszállító (gép)kocsi flyttsaker plur költözködési ingóságok flytväst -en, -ar úszómellény flå flådde, flått le- v. megnyúz flåsa liheg, fújtat, szuszog, zihál flåspatos [-o-] -et O túlzott v. álpátosz fläck -en, -ar 1. folt; jegy; szégyenfolt; en ~ på ngns heder folt vkinek a becsületén; ta ut ~ar ur ngt foltokat eltávolít vmiből 2. hely, pont; på ~en nyomban, itt v. ott helyben, azonnal; stå på samma ~ egy helyben áll; inte komma ur ~en nem halad (előre), egy helyben topog; inte röra sig ur ~en nem mozdul a helyéről; man kommer inte ur ~en med honom nem lehet vele semmire sem menni; i dag kommer vi inte ur ~en med arbetet ma nem halad nálunk a munka fläcka bepiszkít, beszennyez, bemocskol; foltot ejt (ngt vmin); ~ ifrån sig foltot hagy (maga után); ~ ned sig bepiszkolja v. beszennyezi magát, foltot ejt a ruháján fläck |feber -n kiütéses tífusz -fri -fritt mocsoktalan, folt nélküli; feddhetetlen, makulátlan fläckig -t 1. foltos, piszkos 2. pettyes fläck|medel -medlet, = folttisztító szer -tyfus -en kiütéses tífusz -uttagning -en, -ar folttisztítás, -eltávolítás -ut-tagningsmedei ->• fläckmedel -vatten -vattnet, = folttisztító folyadék -vis adv helyenkint, itt-ott fläder -n, flädrar fekete bodza flädermus -musen, -möss denevér, bőregér

fläderte -(e)t, -er bodzatea fläka fläkte, fläkt fel- v. széthasít, felmetsz, -nyit fläkt -en, -ar 1. fuvallat, fuvalom, szellő; milda ~ar langyos fuvallatok 2. ventillátor, szellőztető; 3. fújtató, légfúvó (pl. motorban) fläkta I. vt lebegtet, legyez(get); csapkod; szellőztet; ~ spannmål gabonát szelei; ~ bort elhesseget II. vi fúj; fuvall; ~ på ngn

legyez(get) vkit; det ~r litet van egy kis fuvallat III. ~ sig legyezi magátflämta

flämta 1. liheg, zihál 2. pislákol, gyengén ég (tűz) fläng -et (túlzott) sietség, rohanás, kapkodás; lótás-futás; i flygande ~ sebbel-lobbal, nagysietve, lóhalálában

flänga flängde, flängt I. vt leszakít, letép; lehánt (fakérget) II. vi: fara och ~ ide-oda futkos v. rohan fläns -en, -ar techn: (cső)perem, (cső-) karima

flänsa techn peremez, karimáz flärd -en hiúság, hivalkodás; külsőséges pompa, üres ragyogás -fri -fritt mesterkéletlen, szerény, egyszerű, dísztelen -full -t hiú, üres, pompakedvelő, él vezet hajhászó fläsk -et 1. disznó- v. sertéshús 2. szalonna; rökt ~ füstölt szalonna; lägga på ~et (el)hájasodik -bit -en, -ar (egy) darab sertéshús v. szalonna -filé -n, -er sertésfiié -flott [-o-]-et sertés- v. disznózsír fiäskig -t o hájas, elhízott, kövér fläsk|korv [-o-] -en, -ar sertéskolbász -lägg -en, -ar sertéscsülök -pannkaka -n, -or kö.: szalonnás omlett -sida -n, -or oldaiszalonna -skiva -n, -or disznóhússzelet; (egy) szelet szalonna -svål -en, -ar szalonna- v. sonkabőr -tärning -en, -ar: ~ar kockára vágott sza-lonna(darabok) fläta I. s: n, -or 1. (haj)fonat, copf 2. fonott kalács IL vt (össze)fon, köt; ~ kransar koszorúkat fon v. köt; ~ mattor szőnyege(ke)t sző III. (hgs igek:) ~ ihop összefon, -sző; ~ in be(le)fon; átv belesző (beszédbe); ~ in sig i varandra egymásba fonódnak flät|korg [-o-] -en, -ar fonott kosár flätning -en, -ar 1. fonás 2. fonadék, fonat

flätverk -et, = (vessző)fonadék, (vessző-) fonat

floda folyik, ömlik, árad, áramlik; buzog, bugyog; bőven van; blodet ~de ur näsa och mun orrán-száján dőlt a vér; orden ~r ur hans mun (csak úgy) dől belőle a szó; ~nde vältalighet áradó ékesszólás; átv: ~ av ngt bővelkedik vmiben, nagy bőségben van vmi; ~ över ki- v. túlfolyik, kicsordul, kiárad; túlárad

flöde -t, -n (víz)ár; átv áradat, özön

flóg flyga

flöjel -n, flöjlar 1. szélzászló, -kakas

2. hajó széljelző lobogó, szélzsák flöjt -en, -er fuvola; blåsa v. spela ~ fu-volázik -blåsare -n, -ist -en, -er, -spelare -n, — fuvolás -ton ü-j -en, -er fuvolahang flört -en 1. flört(ölés), enyelgés, [-kacérkodás, udvarlás 2. [vkinek a] flörtje (v. flörtölő társa) v. partnere flörta flörtöl, enyeleg, kacérkodik, udvarol

flörtig -t flörtölő, enyelgő, kacérkodó flöt -»flyta

flöte -t, -n 1. horgászat úszó, tutaj; pedző, parafadugó, úszógolyó (hálón) 2. o vara bakom ~t nem tájékozott, (a kortól) el van maradva, mintha a holdban élne flöts -en, -er geol: telep, telepréteg -berg

-et, = üledékes kőzet FN Förenta nationerna fnas -et nov: (mag)burok, maghéj; (kemény) héj (pl. dióé), tok; (gyümölcs-) héj; szálka (babhüvelyen); hulladék, foszlány

fnasa (meg- v. le)hámoz, lehánt(ol), lehúz (héjat) fnasig -t hámló; repedezett, hasadozott

(bőr)

fnask -et o 1. semmiség, csekélység, jelentéktelen dolog; inte ett ~ egy csepp(et) v. szemernyi(t) sem 2. plur: — köz utcanő, szajha fnassel fnasslet 1. (apró pikkelyes) kiütés 2. (haj)korpa fnissa fnittra fnitter fnittret kuncogás, nevetgélés fnittra kuncog, nevetgél; a markába nevet

fnoskig [-o-] -t o tökéletlen, félbolond,

gyagyás; ostoba, hülye fnurra1 -n, -or csomó, gubanc; det har kommit en ~ på tråden valami nehézség v. akadály jött közbe, a dolog megakadt valamin; összevesztek, -kaptak fnurra2 rossz kedvében van, dohog; motyog

fnurrig -t rosszkedvű, mogorva, zsémbes fnysa fnyste v. fnös, fnyst prüszköl, fúj;

~ av ilska dühtől tajtékzik fnöske -t, -n tapló

foajé -n, -er szinti: előcsarnok, társalgó, foyerfob

fob v. f.o.b. [-o-] adv ker: az eladó

költségén hajóba rakva, fob fock [-o-] -en, -ar hajó: elő(törzs) vitorla;

(háromszögű) orrvitorla focka [-o'-] o elbocsát, kidob, kiteszi

a szűrét [vkinek] fockmast [-0-] -en, -er hajó: előárboc foder1 fodret takarmány, eleség; abrak

foder2 fodret, = 1. bélés; sätta ~ i (ki-) bélel 2. nov kehely, csésze 3. techn bélés (pl. ajtóé), (fa)burkolat, borítás foderbeta -n, -or takarmányrépa foderblad -et, = nov csésze- v. kehelylevél

foderIkaka -n, -or olajpogácsa -lada -n, -or pajta, csűr (takarmány tárolására)

fodertyg -et, = v. -er bélésanyag foder I växt -en, -er takarmánynövény fodra1 takarmányoz, abrakol, etet (állatot)

fodra2 (ki)bélel

fodrai -et, = tok, hüvely; huzat; tartó fog1 indecl (ett) (kellő) ok, indok, alap, jog; ha ~ för ngt (alapos) oka van vmire, joga van vmihez; ha ~ för sig indokolt, jogos; med fullt med ~ (och rätt) teljes joggal fog2 -en, -ar ereszték, illesztési hely, fuga; hézag, rés, varrat; lossna i ~arna szétválik, -esik foga I. vt (össze)illeszt, -köt, hézagol; mellékel, csatol; átv rendel, végez; ödet har ~t det så, att a sors úgy akarta v. rendelte, hogy; jog: ~ anstalter för ngt intézkedik vmiről, előkészületeket tesz vmire; — hgs igek: ~ ihop összeilleszt, -kapcsol, egymásba illeszt; ~ in be(le)iíleszt, be(le)helyez; átv belesző, beszúr (pl. szavakat); ~ till hozzáilleszt, -csatol, mellékel II. ~ sig 1. (bele)illeszkedik, kapcsolódik; ~ sig efter ngn alkalmazkodik v. igazodik vkihez; ~ sig i ngt aláveti magát vminek, belenyugszik vmibe; ~ sig i sitt öde megadja magát sorsának, beletörődik a sorsába 2. det ~de sig så att úgy történt v. esett hogy fogde -n, -ar 1. tört (királyi) várnagy, ispán 2. munkafelügyelő, ispán (gazdaságban) fogeord -et, — nyelv kötőszó foglig -t alkalmazkodó, kezelhető, simu-

lékony, engedelmes, hajlékony; engedékeny, méltányos fog I stryka -strök, -strukit ép: hézagol, hézagot kitölt, habarcsol -svans -en, -ar rókafarkfűrész, farokfűrész fokaldistans -en, -erfiz: gyújtó- v. fókusztávolság

fokus =, foci (v. -en, -ar) gyújtópont,

•gócpont, fókusz foliant -en, -er fóliáns, ívrét könyv; átv

hatalmas méretű könyv folie [-Ö1-] -rí v. -1, -er fólia, (fém)hártya, -füst

foliera 1. techn foncsoroz 2. ker könyvlapokat megszámoz folioformat -et, = ívrét alak, fólió alak folk [-0-] -et, = 1. nép; népesség, lakosság; tömeg; svenska ~et a svéd nép; ~et i Norge Norvégia népe v. lakói; Folkets huskb.: Népház, szakszervezeti székház (és művelődési otthon); Folkets park Néppark, -kert; han är en man av ~et ő népi származású 2. emberek; (derék) ember; ~ säger azt mondják (az emberek); enkelt ~ egyszerű emberek; fint ~ előkelő emberek; ungt ~ fiatalság, fiatalok; vara som ~(et) är mest olyan mint a legtöbb ember; det var ínyeket ~ pá teatern sokan voltak a színházban; det blir inte ~ av honom nem lesz ember belőle; leva som ~ emberként él; göra ~ av ngn vkiből embert farag; har du inte sett ~ förr? átv: még sohasem voltál emberek között? 3. munkások; (háztartási) alkalmazott(ak); rég cselédség, szolgálók; kat legénység 4. népség; löst ~ gyülevész népség, csőcselék folka [-0-]: o ~ sig kivakaródzik, kiművelődik; megembereli magát, megjavul

folk I anda -n néplélek -båd -et, = népfürdő -bibliotek -et, = népkönyvtár -bildning -en népművelés; általános műveltség(i színvonal) -bokföring -en kb.: népmozgalmi nyilvántartás, a lakosság (állami) nyilvántartása -dans -en, -er népi tánc -demokrati -(e)n, -er népi demokrácia -demokratisk -t népi demokratikus -diktning -en népköltészet -domstol -en, -ar népbíróság -dräkt -en, -er népviselet -fattig -t gyér népességű, gyéren lakott -fest -en, -er népünnepély -fiende -ti, -rfolkfront

a nép ellensége -front [-o-] -en népfront -förbund tört: Folkförbundet a Népszövetség, a Nemzetek Szövetsége -församling -en, -ar 1. gyűlés, tömeggyűlés 2. tört: népgyűlés -hav -et óriási néptömeg -hem -hemmet „a nép otthona", jóléti állam -hjälte -n, -ar népi v. nemzeti hős -hop -en, -ar néptömeg, sokaság -hushållning -en 1. népgazdaság 2. köz- v. nemzetgazdaság -högskola -n, -or népfőiskola -ilsken -ilsket o gonosz, alattomos, öklelő (bika), harapós (kutya) -klass -en, -er néposztály, társadalmi osztály -kär -t népszerű, közkedvelt -kök -et, = népkonyha, közkonyha -ledare -n, == népvezér -lek -en, -ar népi játék v. tánc

folklig [-o-] -t népi, népies; nemzeti; népszerű; nyájas

folkliv [-o-] -et népélet, falusi élet; ~et på gatan az utca élete, az utcai sürgésforgás

folklor(e) [folklö'r] -(e)n (szóbeli) néphagyomány; szellemi néprajz, folklór

folklorist [folklo-]-é?/2, -er néprajzkutató, folklorista

folk|lynne [-o-] -t, -n a nép jelleme v. természete, népi jellem v. jelleg -makt -en néphatalom -massa -n, -or néptömeg, -sokaság -mening -en, -ar közvélemény

folkminnes|forskare [folk- . .-fo-] -n, = néprajz-kutató, folklorista -forskning [-o-] -en, -ar a (szellemi) néprajz kutatása, folklór

folk|minskning -en a népesség (számának) csökkenése, elnéptelenedés -mål -et, = népnyelv, nyelvjárás -mängd -en, -er 1. a népesség v. lakosság száma 2. néptömeg -möte -t, -n népgyűlés, tömeggyűlés -nöje -t, -n népi mulatság v. szórakozás -omröstning -en, -ar népszavazás -park -en, -er néppark -parti-(e)t néppárt, szabadelvű párt (S) -pension [-pang-] -en, -er öregségi nyugdíj, népnyugdíj (S) -pensionering pans-j -en, -ar [-(általános) öregségi és rokkantsági biztosítás -poesi ~(e)n, -er népköltészet -polls -en, -er 1. a népi rendőrség tagja, néprendőr (NDK) 2. népi rendőrség /NDK-ban) -ras -en, -er népfaj -re-

publik -en, -er népköztársaság -resning -en, -ar népfelkelés -rik -t népes, sűrűn lakott -räkning -en, -ar népszámlálás -rätt -en nemzetközi jog -saga -n, -or népmese -skockning [-o-] -en, -ar tolongás, csődület -skola -n, -or népiskola, általános iskola -skollärare -n, = népiskolai (v. általános iskolai) tanító, néptanító -skygg -t emberkerülő, félénk -slag -et, = nép(faj), néptörzs -spillra -n, -or néptöredék -språk -et, == népnyelv -stam -stammen, -stammar néptörzs -sång -en, -er nemzeti dal v himnusz -tom -t néptelen, elnéptelenedett -täthet -en népsűrűség -under-visning -en népoktatás -upplysning -en népművelés -väld -valt a nép által választott -vandring -en, -ar népvándorlás -vett -et udvarias magaviselet, modor, tisztességtudás -visa -n, -or népdal -välde -t, -n népuralom, demokrácia -ökning -en a népesség szaporodása, népszaporulat fond1 [fon Hl] -en, -er háttér; szlnh: första radens ~ első sor közép(ülés) fond2 [fon(g>d] -en, -er 1. (pénz)alap, alaptőke, részvénytőke; értékpapírok) 2. átv: ~ av kunskaper széleskörű ismeretek, nagy tudás; ~ av vishet jó adag bölcsesség 3. alapítvány

fondbörs [fon'g)d-] -en, -er értéktőzsde fonddekoration [fon^d-] -en, -er szính:

hátsó díszlet fondemission [fon,gM-] -en, -er ingyenrészvények kibocsátása fon derå [fon(gM-] alapítványt tesz v. létesít; anvagi alapot biztosít, fundál; ~de lån fundált államadósság(ok) fondloge [fon*g>dlös] -n, -r szính: középpáholy

fondpapper [fonu>d-] -et, = értékpapír fonetik -en nyelv: hangtan, fonetika fonetisk -t nyelv: hangtani, fonetikai.

fonetikus fontän [-o-] -en, -er szökőkút for -> fara

fora -n, -or rakomány, fuvar; szekérrakomány; szekér, teherkocsi forcera [-o-] erőltet, (ki)erőszakol, siettet, forszíroz forcerad [-o-J erőltetett, (ki)erőszakolt,

kényszeredett, mesterkélt fordom(dags) adv hajdan, valamikor.fordon

valaha, egykor; från ~ ősidőktől fogva, régóta fordon -et, — jármű; szekér, kocsi fordra kíván, követel, igényel fordran = (en), plur: fordringar követelés; követelmény, kívánalom, igény; ha(va) en~ på 100 kr. på v. hos ngn 100 korona követelése van vkivel szemben; ~ på exakthet a pontosságra irányuló követelmény v. igény fordrande igényes, (sokat) követelő; fáradságos, nehéz (munka) fordras fordrades, fordrats szükség van (vmire), szükséges, kell; det ~ fiit fór att szorgalomra van szükség ahhoz hogy ..; om så ~ szükség esetén fordringar plur 1. követelmények, igények; ställa stora ~ på ngn v. ngt nagy követelményeket támaszt vkivel v. vmivel szemben 2. követelések; utestående ~ kintlevőség fordringsägare -n, = hitelező forell -en, -er pisztráng forhäst -en, -ar igásló forlön -en, -er fuvardíj, fuvarbér form [-o-]-en 1. plur: -er alak, forma, idom; külsőség, formaság; antaga en vacker ~ szép formát ölt; bunden ~ kötött beszéd, vers; för ~ens skull a forma v illendőség kedvéért; i flytande ~ folyékony alakban; i god ~ jó formában v. kondícióban; átv: stöpt i samma ~ ugyanabból a fából faragott; i ~ av ngt vminek a formájában v. alakjában; hålla på ~erna (sokat) ad a formákra, ragaszkodik a formaságokhoz; till ~en forma szerint 2. plur: -ar techn: minta, (nyomó)fórma, (öntőforma

forma [-o-] alakít, formál, formáz, mintáz; képez, alkot; ~ sig alakul, formálódik (till -vé); képződik; — hgs igek: ~ om átalakít, átformál formalism -en formalizmus formalist -en, -er formalista formalitet -en, -er alakiság, formaság, formalitás; iakttaga ~erna megtartja a formaságokat formare -n, = kerámia forgató, sodró; öntészet formázó, mintázó, formakészítő (munkás) format -et, = méret, alak, formátum formation -en, -er 1. alakulat, képződmény 2. kat alakzat kötelék, formáció

formbar -t alakítható, formázható, képlékeny

formbröd -et, = formában sütött kenyér formel -n, formler szövegminta, szabály;

képlet, formula (mat, vegy is) formell -t alaki, forma szerinti, külsőleges, formális; merev formenlig -t forma szerinti, alakilag helyes

formera 1. alakít, formál, képez; ~ bekantskap barátságot köt 2. kat sorakoztat, felállít; képez, formál; ~ sig felsorakozik 3. (ki)hegyez (irónt) förmering -en, -ar 1. alakítás, formálás 2. kat sorakoz(tat)ás, feláll(ít)ás 3. (ki-) hegyezés (iróné) form|fel [-o-] -et, = alaki hiba; formahiba -fulländad formailag tökéletes, tökéletes alakú -förändring -en, -ar fiz: alakváltoz(tat)ás, deformálódás -givare -n, = formatervező -givning -en (ki- v. meg)formálás; formatervezés formlig -t formaszerű, forma szerinti, formális (adv: ~en); han är ~en galen (ő) formálisan megbolondult formlära -n (biol, nyelv) alaktan, morfológia

formlös -t alaktalan, idomtalan, formátlan

form|massa -n, -or techn: formázómasz-sza, -föld -sak -en, -er formaság, alakiság, formalitás -sinne -t formaérzék -skönhet -en, -er alaki szépség formulera megfogalmaz, megszövegez,

kifejez, kialakít formulär -et, = űrlap, nyomtatvány

(-lap); szövegminta, séma formvidrig -t formaellenes forn -t régi, ó, ősi, egykori, hajdani; i ~a tider hajdan, a régmúlt időkben -fors-kare -n, = régész, archeológus -forskning -en régészet, archeológia -fransk -t ófrancia -fynd -et, = őstörténeti lelet -högtyska -n ófelnémet (nyelv) -kunskap -en régiségtan, régiségtudomány -lämning -en, -ar, -minne -t, -n régiség, őskori lelet; őstörténeti emlék -nordisk -t óskandináv -svenska -n ó-svéd (nyelv) -tid -en ókor, hajdankor, őskor, történelem előtti kor -tida régi, ősi, hajdani, őskori, történelem előtti fors -en, -ar 1. zuhatag, zuhogó, vízesés (folyón) 2. (víz)ár, áradat; átv özön; ~ar av blod vérözönforsa

forsa zuhog, zúg, özönlik, ömlik; ~nde häck vadpatak, hegyi patak, zuhanópatak; — hgs igek: regnet ~r ned szakad v^ zuhog az eső; ^ över kiárad, kiömlik, túlárad forska kutat, fürkész, nyomoz (efter után; i ngt vmiben, vmi között); ~ ut kikutat, -nyomoz forskare -n, = kutató forskning -en, -ar kutatás, búvárkodás; nyomozás

forsknings|fält -et, — kutatási terület -institut -etv == kutatóintézet -resa -n, -or felfedező út, kutatóút forsla szállít, fuvaroz, elvisz, (el)hord; — hgs igek: ~ bort elszállít, -hord; ~ fram odaszállít, -fuvaroz; ~ undan elhord v. -visz az útból forslande -t, forsling -en, -ar szállítás,

szállítmányozás, fuvarozás forstmästare [-0-] -n, = erdőmester forstjväsen (ett), -väsende -t erdészet fort1 [-0-] -et, = erőd fort2 adv 1. gyorsan, sebesen; så ~ som möjligt; **äst möjligt amilyen gyorsan csak lehet; a lehető leggyorsabban; komma ~are fram gyorsabban előrejut v. odaér; han sprang det ~aste han kunde futott ahogy csak bírt; klockan går för ~ az óra siet 2. conj: så ~ (som) mihelyt förta: klockan ~r sig az óra siet fort|bestå -stod, -stått tovább tart, folytatódik; (továbbra is) fennáll, -marad, megmarad -bestånd -et, = (további) fenn- v. megmaradás, tartósság -bilda tovább képez -bildning -en továbbképzés -bildningskurs -en, -er továbbképző tanfolyam fort|fara-/or, -farit folytat; folytatódik, (tovább) tart; ~ att arbeta tovább dolgozik, folytatja a munkát; ~ i sitt beslut megmarad v. kitart elhatározása mellett; ~ med ngt folytat vmit -farande L adj folytatólagos II. adv továbbra (is), még mindig, folytatólagosan; allt ~ egyre; ~ äga bestånd továbbra is fennmarad v. fennáll fort|gå -gick, -gått tovább tart v. megy, folytatódik; ~ på sin väg folytatja útját; arbetet fortgår utan hinder a munka akadálytalanul halad v. megy tovább -gående folyamatban levő, folytatódó, folytatólagos -gång -en (előre)haladás,

folytat(ód)ás; under samtalets ~ a beszélgetés folyamán fortifikation -en, -er 1. erődítés, erődítmény; erőd(mű) 2. erődítéstan fortifikationskår -en, -erkat: műszaki alakulatok, utászok fort|komst -en haladás, előrejutás, boldogulás, megélhetés -körare -n, = „gyorshajtó" -körning -en, -ar gyorshajtás -leva -levde, -levt v. -levat tovább él -löpande tovább folyó, folyamatos, folytatólagos, állandó -planta terjeszt, szaporít, tenyészt; ärftligt ~s till ngn átöröklődik vkire; ~ sig szaporodik; át- v. elterjed, átöröklődik -plantning -en (tovább)terjedés; szaporodás; terjesztés; fajfenntartás fortplantnings]drift -en, -er fajfenntartási ösztön -organ -et, = a szaporodás szerve

fortsatt folytatólagos fort|skaffa (el)szállít, továbbít -skaffning -en, -ar (el)szállítás, továbbítás -skaff-ningsmedel -medlet, = szállítóeszköz, közlekedési eszköz -skrida -skred, -skridit tovább halad v. lépked, (előrehalad

fortsätta -satte, -satt folytat; folytatódik; jag fortsatte min resa folytattam az utazást; du fortsatte att skriva folytattad az írást, tovább írtál; han fortsatte med sitt arbete folytatta munkáját; fortsätt med medicinen! szedd v. szedje tovább az orvosságot! fortsättning -en, -ar folytatás; folytatódás; ~ följer folytatása következik; i en ~ egyfolytában; 1 ~en ezentúl, a továbbiakban, a jövőben fortsättningsskola -n, -or továbbképző iskola

fort|vara fennmarad, megmarad, fennáll -värö -n fenn- v. mégmaradás, további lét(ezés), fennállás forum =, fora (v. -et, =) bíróság, hivatalos hely, fórum; laga ~ illetékes bíróság; rätt ~ illetékes hely forward -en, -ar v. -s sp: csatár forwardskedja -n, -or sp: csatársor fosfat -et, = v. -er foszfát fosfor -n foszfor fosforescens -en foszforeszkálás fosforescera foszforeszkál fossil 1. s: -et, = kövület 2. adj: -t kö* vült, ásatag, fosszilisfoster

foster fostret, = 1. (méh)magzat, embrió; fördriva fostret a magzatot elhajtja 2. átv szülemény, termék; ~ av sjuklig fantasi beteges fantázia szüleménye foster|barn -et, = fogadott v. nevelt gyermek -bro(de)r -brodern, -bröder féltestvér (férfi), mostohafivér -bygd -en, -er szülőföld -dotter -n, -döttrar fogadott v. nevelt leány, gyámleány -fa(de)r -fadern, -fäder nevelő- v. gyámapa, mostohaapa -fördrivning -en, -ar magzatelhajtás, abortusz -föräldrar plur nevelő- v. gyámszülők -jord -en szülőföld -land -et (szülő-) haza, hon -landsförrädare -n, — hazaáruló -landskärlek -en hazaszeretet -landsvän -vännen, -vänner hazafi -ljud -et, — a magzat szívhangja -ländsk -t hazafias, honvédő; ~a kriget a honvédő háború -mo(de)r -modern, -mödrar nevelő- v. gyámanya, mostohaanya -son -en, -söner fogadott v. nevelt fiú, gyámfiú -syster -n, -systrar féltestvér (nő), mostohanővér fostra 1. (fel)nevel 2. átv kitermel, létrehoz, előidéz fostran = (en) nevelés fostrare -n, = nevelőapa, nevelő (férfi) fostrarinna -n, -or nevelőanya, nevelő (nő)

fot -en, fötter (hosszmérték plur: —) 1. láb (tárgyaké is); lábfej; byta om ~ lépést vált; få fast ~ megveti a lábát; jag sätter aldrig mer min ~ i hans hus soha többé nem teszem be a házába a lábam; kasta sig för (v. till) ngns

fötter vkinek a lábai elé borul; för ~ gevär! kat: puskát lábhoz 1 ~ för ~ lépésről lépésre; stå med ena ~en i graven féllábbal már a sírban van; kämpa emot ngt med händer och fötter kézzellábbal küzd v. tiltakozik vmi ellen; bli våt om fötterna átnedvesedik a lába; lätt på ~en gyors lábú; könnyelmű; hjälpa ngn på fötter igen vkit ismét talpra állít; på fri ~ szabadlábon, szabadon; försätta ngn på fri ~ vkit szabadlábra helyez; vara v. stå på resande ~ elutazófélben van, készül elutazni; ständigt vara på resande ~ állandóan úton van; leva på stor ~ nagy lábon él; på stående ~ állva; nyomban, tüstént; egyenesen; stå på spänd ~ med ngn vkivel hadilábon áll,

feszült viszonyban van vkivel; stå pá vänskaplig ~ med ngn baráti viszonyban van vkivel; stå på svaga fötter gyenge lábon áll; från huvud till ~ tetőtől talpig; ta till fötterna o nyakába szedi a lábát, elinal; till ~s gyalogosan), gyalogszerrel; gyalog-; tjänstgöring till ~s gyalogszolgálat; vara till fötters fent van, fenn jár (beteg); trampa under fötterna lábbal tipor, (le)tapos 2. láb (hosszmérték); en längd av sex fot hat lábnyi hosszú^ ság 3. (vers)láb 4. harisnyafej fota: ~ sig på ngt vmin alapul v. nyugszik; átv vmire támaszkodik fotabjälle -t: från hjässan till ~t tetőtől talpig

fot|bad -et, = lábfürdő -beklädnad -en,

-er lábbeli fotboll -en, -ar futball-labda; labdarúgás fotbolls I lag -et, = labdarúgó-csapat -match -en, -er labdarúgó-mérkőzés, o meccs -plan -en, -er labdarúgópálya, futballpálya -spelare -n, = labdarúgó, o futballista fot|folk -et gyalogság, gyaloghad -fäste -t támasz; átv talaj; få ~ (szilárdan) megveti a lábát; feneket ér (vizben); meghonosodik, gyökeret ver; förlora ~t elveszti lába alól a talajt; elcsúszik; ha ~ szilárd talajon áll; szilárdan áll (a lábán) -gångare -n, = gyalogos, gyalogjáró -knöl -en, -ar boka(csont) -lager -lagret, — techn talpcsapágy, forgócsap-csapágy -led -en, -er felső ugróízület -not -en, -er lábjegyzet foto -1 v. -n, -n v. -s o fénykép, kép, fotó; ta ett ~ fényképfelvételt készít -ateljé -n, -er fényképészeti műterem -cell -en, -er fiz: fénycella, fotocella -elektrisk -t fényelektromos fotogén [-se'n] -en v. -et (tisztított) ásványolaj, petróleum -kok -et, = petróleumfőző -lampa -n, -or petróleumlámpa foto |graf -en, -er fényképész -grafera (le)fényképez, fotograf ál; låta ~ sig lefényképezteti magát fotografi -(e)t v. -(e)n, -er fénykép; fényképészet, fotográfia -album -et, ~ fényképalbum -apparat -en, -er fényképezőgép foto |graf isk -t fényképészeti, fotografikus -gravyr -en, -er nyomd: fotogravür,fotokemi

héliogravür, fotográfiai mélynyomtatás -kemi -fl fotokémia fotombyte -/, -n lépésváltás foto|metri -(e)n fotometria, fénymérés -ram -en, -ar fényképkeret -statkopia -n, -or fénymásolat, fotokópia -typi -(e)n, -er nyomd: fototípia; vonalas kliséről készült nyomat fot|pall -en, -ar lábzsámoly -pump -en,

-ar lábszivattyú, -pumpa fots |br ed -brett lábnyi szélességű, talpalatnyi -bredd -en, -er lábnyi szélesség; inte vika en ~ egy tapodtat sem enged -djup -t lábnyi mély fot|sid -sitt rég: bokáig érő (pl. szoknya) -skada -n, -or lábsérülés, -fájás -skrapa -n, -or lábtörlő -spjärn -et, = láb-tám (csónakban); ta ~ mot ngt nekifeszíti v. -támasztja a lábát vminek -spår -et, — lábnyom, láb nyoma; átv nyomdok; gå i ngns ~ vkinek a nyomdokába lép (v. nyomdokain halad) -steg -et, = 1. lépés (zaja); han hörde ~ lépteket hallott 2. (kocsi)felhágó, hágcsódeszka -stig -en, -ar gyalogút, -ösvény -ställning -en, -ar 1. lábtartás, -állás 2. lábazat, talapzat, állvány -stöd -et, = 1. talpbetét 2. lábtartó, -támaszték (pl. motorkerékpáron) -sula -n, -or talp -svett -en lábizzadás -vandrare -n, = vándor -vandring -en, -ar gyalogtúra, -séta -vård -en lábápolás, pedikűr -ända -n,-r, -ände -n, -ar ágyvége

frack -en, -ar frakk -kostym -en, -er frakköltöny -middag -en, -ar o díszebéd, -vacsora (frakkos vendégekkel) -skjorta -n, -or frakking fradga I. s: -n hab, tajték; ~n står om munnen på honom habzik v. tajtékzik a szája II. vi, refl: ~ (sig) habzik, tajtékzik

fradgas fradgades, fradgats habzik, tajtékzik

fradgig -t habos, tajtékos fragga fradga fragil -t törékeny

fragment -et, = 1. töredék, részlet,

fragmentum 2. törmelék fragmentarisk -t 1. töredékes 2. törmelékes

frakt -en, -er 1. szállítmány, fuvar, rakomány 2. ker fuvardíj; ~ betalbar på

bestämmelseorten a fuvardíj átvételkor v. utánvéttel fizetendő frakta fuvaroz(tat), (el)szállít(tat), elküld

frakt i avgift -en, -er fuvardíj -avtal -et, =: szállítási v. fuvarozási szerződés -båt -en, -ar teherhajó -fart -en, -er teher-hajózás(i szolgálat) -fri -fritt fuvardíjmentes, frankó -gods -et teheráru, fuvaráru

fraktion -en, -er csoport, pártcsoport,

frakció (vegy is) frakt|kostnad -en, -er szállítási költség, fuvarköltség -sats -en, -er fuvar(dij)-tétel -sedel -n, -sedlar fuvar- v. szállítólevél -tariff -en, -er teherdij-szabás -tillägg -et, = fuvardíj pótlék fraktur -en, -er 1. nyomd fraktúrbetű,

gót betűtípus 2. orv (csont)törés fraktångare -n, = tehergőzös (hajó) fram adv 1. (hely hat:) elő; ide, oda; ki-(felé); előre, tovább; elöl, elül; snart kommer solen ~ nemsokára előbújik a nap; ta(ga) ~ elővesz; kivesz, kihúz; ~ och bak elöl és hátul; ~ och tillbaka ide-oda, oda-vissza, előre--hátra, fel s alá; varken ~ eller tillbaka sem előre sem hátra; ~ med detl (csak) ki vele!, nos halljuk!; få sin vilja ~ keresztülviszi akaratát; hanfick ej ~ ett ord egy szó sem jött ki a torkán; ~ på vägen messzebb, távolabb; ~ till ngn v. ngt (egészen) oda vki-hez v. vmihez; komma ~ (till ngn) (vki felé) jön, (vkihez) odamegy v. -jut, eljut; meg- v. odaérkezik; är det långt ~ ? messze van (még)?; vi har långt ~ még messze vagyunk a céltól; längre~ odább; előbbre; előbb; längst ~ egész(en) elöl, legelöl; rakt v. rätt ~ egyenesen, egyenest, toronyiránt; ända ~ egészen előre; egész úton; ända ~ till egészen . . .-ig 2. (időhat:) längre ~ tovább, később; till längre ~ későbbre; ~ emot kvällen este felé; ~ i oktober október közepe táján, jól bent októberban; ~ på dagen dél felé, a nap folyamán később; ~ på hösten ősz derekán, bent az őszben; ~ på natten éjfél felé v. tájban, az éjszakában

fram|alstra előállít, létrehoz, alkot, termel -axel -n, -axlar mellső v. elülső tengely -ben -et, = mellső láb -besvärjaframbringa

m,................ ., ..

"besvor v. -besvärjde, -besvurit felidéz -bringa -bragte v. -bringade, -bragt v. -bringat I. alkot, előállít; létrehoz; kiejt, kimond (hangot) 2. felhoz, említ (okot) 3. átad (ajándékot) -brusa: tåget kom ~nde a vonat dübörögve közeledett -bära -bar, -burit átad, átnyújt; ide- v. odahoz, előhoz; ~ hälsningar üdvözletet átad; ~ tack háláját kifejezi, köszönetet mond -del -en, -ar előrész, mellső rész, [vminek az] eleje -deles adv később, ezentúl, a jövőben -dra(ga) -drog, -dragit előhoz, felhoz, előad; ^ bevis bizonyítéko(ka)t szolgáltat; ~ exempel példákat felhoz v. említ -emot praep felé; ~ kvällen este felé -fart -en (erőszakos) eljárás v. fellépés; garázdálkodás, pusztítás, dúlás; dühöngés; eldens ~ a tűz elharapódzása; ovarsam ~ vigyázatlan v. gondatlan hajtás -flytta flytta (fram) -fot -en, -fötter elülső v. mellső láb; visa fram-fotter na megmutatja mit tud (v. oroszlánkörmeit) -fusig -t tolakodó, erőszakos, rámenős -föda -födde, -fött megszül, világra hoz framför 1. praep előtt; elé; mitt ~ ingången közvetlenül a bejárat előtt; ~ allt mindenekelőtt; hälsan ~ allt legfontosabb az egészség; föredra ngn ~ alla andra mindenkinél többre tart v. becsül vkit; gå ~ ngn megelőz vkit; vki előtt megy; äga ett företräde ~ ngn előnye van vkivel szemben II. adv elöl, elül; előre; eléje, elébe; gå ~ elöl megy v. jár; előremegy; lägga en sten ~ (egy) követ helyez eléje framföra -förde, -fört 1. vezet (jármüvet); bilen framfördes med en fart av . az autó. sebességgel haladt 2. átad, átnyújt; előad, -hoz, elmond; framför mina hälsningar till er fru l [kérem] adja át üdvözletemet feleségének!; ~ sina lyckönskningar till ngn kifejezi szerencsekívánatait vkinek; framför min ursäkt till henne I [kérem] ments(en) ki engem nála!; ~ sitt ärende előhozakodik kérésévei 3. szinh (elő)ad, játszik, bemutat framgaffel -n, -gafflar kerékpár: mellső

v. első kerékvilla framgent adv ezentúl, mostantól fogva, a jövőben; allt ~ továbbra is

framgå -gick, -gått múlik, halad (idő); kitűnik, következik, adódik; därav ~r ebből következik v. kitűnik; av undersökningen framgick att han var skyldig a vizsgálat v. nyomozás kiderítette az ő bűnösségét framgång -en, -ar siker, eredmény; ha v. röna ~ sikere van, viszi vmire; krönas med ~ siker koronázza; utan ~ eredménytelenül, sikertelenül framgångsrik -t sikeres, eredményes framhjul -et, = első v. mellső kerék fram (hålla -höll, -hållit kiemel, hangsúlyoz, aláhúz, rámutat, megjegyez; ~ ngn som ett mönster vkit példának odaállít; ~ ngt för ngn vkinek a figyelmét felhívja vmire; ~ fördelen av ngt rámutat vminek az előnyére; ~ sig själv kérkedik, dicsekszik -härda: ~ i ngt megmarad v. kitart vmi mellett, ragaszkodik vmihez -häva -hävde, -hävt framhålla fram|i I. adv elöl [vmiben] II. praep: sitta ~ bilen elöl ül az autóban; ~ veckan a hét közepe táján -ifrån adv elölről, elülről fram I k alla 1. előidéz, okoz, kivált, kelt; felidéz 2. előhív (fényképet) -kallning -en, -ar előhívás (foto is); felidézés -kasta odavet (megjegyzést); felvet (kérdést); ~ en antydan om ngt célzást tesz vmire; ~ ett förslag om ngt megpendíti vminek a tervét, kezdeményez vmit; ~ invändningar ki-fogás(oka)t emel framkomlig [-o-] -t járható, hajózható framkomma [-o-] -kom, -kommit előjön, előáll, jelentkezik; kiviláglik, kitűnik; ~ med en begäran till ngn kéréssel fordul vkihez; ~ med ett förslag javaslattal áll elő fram|komst [-o-] -en 1. megérkezés, (oda)érkezés; ker; att betalas vid ~en átvételkor fizetendő 2. előmenetel, haladás, boldogulás -leva -levde, -lev(a)t leél, (át)él, eltölt -lidén -lidet elhunyt, eíhalt, megboldogult -lägga -lade, -lagt be- v. előterjeszt, előad, benyújt; ~ bevis bizonyítékokat ter^ jeszt elő (v. szolgáltat); ~ ett lagförslag, en rapport egy törvényjavaslatot, jelentést előterjeszt v. benyújt; ** skäl okokat felhoz -länges adv előre; falla «v előreesik, elvágódik -manaframmarsch

felidéz -marsch -en, -er előnyomulás; átv előrehaladás; de revolutionära idéernas ~ a forradalmi eszmék térhódítása

framme 1. elöl 2. itt, ott; kläderna ligger ~ a ruhák elő vannak készítve (v. kéznél vannak); bilen är ~ az autó előállt (v. itt van); solen har inte varit ** a nap nem voit látható 3. (kifejezésekben:) célnál, helyszínen; nu är Vi ~ célhoz értünk, célnál vagyunk, megérkeztünk; när olyckan är ~ amikor a szerencsétlenség v. baj bekövetkezett; nu har han varit ~ igen ismét az ő keze van a dologban, megint elkövetett vmit; hålla sig ~ felhívja magára a figyelmet, előnyöket biztosít magának

fram|om I. praep előtt, elé II. adv előre -pressa kicsikar, kifacsar, kisajtol; ~ en bekännelse av ngn vallomást kicsikar vkiből; han ~de ett skrik egy kiáltás szaladt ki száján, egy kiáltást hallatott

fram|på I. praep 1. (helyhat) [vmin] elöl, [vminek az] elején v. elejére 2. (időhat:) ~ dagen dél felé; fram 2.) II. adv elöl -ropa előhív, kihív (pl. szereplőt) -rusande: komma ~ rohanva jön; ett tág egy robogva közeledő vonat -ryckning -en, -ar kat: előnyomulás -sida -n, -or elülső oldal, homlokoldal, -lap; elölnézet, homlokzat -sippra kiszivárog -skju-tande előre- v. kiugró, kiemelkedő, kiálló; kiszögellő -skjuten -skjutet: kat: ~ ställning előretolt állás; átv magas v. fontos állás -skrida -skred, -skridit (előre)halad (idő is) -skriden -skridet (előre)haladott; ~ ålder előrehaladott v. hajlott kor; på grund av den långt framskridna tiden az idő előrehaladottságára való tekintettel -släpa vonszol, (oda)cipel, (oda)hurcol; ~ sitt liv i bekymmer gondok között tengeti életét -springande 1. -»- framskjutande: 2. komma ~ futva jön -sprungen -sprunget eredt, fakadt, származott -sprängande: komma ~ vágtatva jön

framsteg -et, = (előre)haladás, előmenetel; göra snabba ~ gyorsan előrehalad v. fejlődik

framstegs]fientlig -t haladásellenes, maradi, reakciós -man -mannen, -män

haladó (szellemű) ember, a haladás híve -parti ~(e)t, -er haladó párt -vänlig -t haladó (szellemű)

fram|stupa adv: falla ~ előreesik, orra bukik; ligga ~ hason fekszik -stycke -t, -n elülső rész, előrész -stå -stod, -stått megjelenik, jelentkezik, mutatkozik, (itt) áll; ~ i en bättre dager kedvezőbb megvilágításban tűnik fel -

stående 1. kiemelkedő, kimagasló, kiváló; jelentős 2. előre- v. kiugró, kiálló

framställa -ställde, -ställt I. vt 1. bemutat; kifejez, visszaad, ábrázol, megjelenít; előad, kifejt; ~ en begäran till ngn kéréssel fordul vkihez; ~ en fråga till ngn kérdést intéz vkihez; ~ klagomål mot ngn beträffande ngt vmi miatt panaszt emel vki ellen; ~ sin åsikt kifejezi v. előadja véleményét; ~ situationen mörk sötéten festi a helyzetet 2. előállít, termel, gyárt II. ~ sig jelentkezik, kifejeződik; felvetődik; den frågan framställer sig nu most felmerül az a kérdés

framställare -n, = 1. előállító, termelő, gyártó 2. szerep alakítója, színész, színésznő

framställning -en, -ar 1. előállítás, gyártás 2. javaslat, kérelem, folyamodvány; göra ~ hos ngn om ngt vkinek javasol v. indítványoz vmit, folyamo-'dik vkihez vmiért; på ~ av dem javaslatukra 3. ábrázolás, kifejezés, megjelenítés; előadás; grafisk ~ grafikus ábrázolás; kort ~ (rövid) áttekintés

framställningskonst -en előadó- v. ábrázoló- v. leíróművészet -sätt -et, =s

1. gyártási eljárás v. mód 2. előadás-v. ábrázolásmód

fram|stöt -en, -ar 1. kat előírejnyomulás* elő(re)törés, támadás 2. erőteljes akció -synt 1. előrelátó, körültekintő

2. jövőbe látó -säga -sade, -sagt kiejt; elmond; felmond (leckét) -säte -t, -n el(ül)ső ülés -tand -en, -tänder metszőfog, elülső fog -tass -en, -ar mellső láb (macskáé, kutyáé)

framte -tedde, -tett förete

framtid -en jövő, jövendő; ütőkor; aet får ~en utvisa ezt majd a jöyő mutatja meg; för ~en a jövőben, a jövőreframtida

180

frasmakare

(nézve), ezentúl; för all ~ örök időkre; ställa på ~en elhalaszt; under den närmaste ~en a legközelebbi jövőben framtida adj leendő, jövendő, jövőbeli framtids|man -mannen, -män a jövő embere -planer plur a jövőre vonatkozó tervek -plats -en, -er jó előléptetési kilátásokkal kecsegtető állás -tro -n a jövőbe vetett hit -utsikter plur jövőbeli kilátások fram [till adv elöl, elül; előre, [vminek az] elején v. elejére -träda -trädde, -trätt 1. előlép 2. fellép, szerepel 3. megjelenik, mutatkozik, szembetűnik; felhívja magára a figyelmet; kiemelkedik, kiválik, elüt -trädande I. adj feltűnő, szembetűnő, kiemelkedő II. s; -t, -n fellépés, szereplés; megjelenés, feltűnés -tvinga -tvang, -tvungit

I. kikényszerít, kierőszakol, kicsikar 2. kényszerít előremenni -vagn -en, -ar a kocsi előrésze -visa be- v. felmutat

framåt I. adv előre, tovább; fortsätt ~ / tessék előremenni!; gå ~ előremegy, -halad; böja sig ~ előrehajol; fjorton dagar ~ tizennégy napig, két hétig (mostantól számítva) II. praep: gå ~ gatan végigmegy az utcán; ~ vägen tovább az úton; ~ slutet av sommaren a nyár vége felé III. interj előre!, rajta!; ~ marsch/ előre indulj! IV. adj o rámenős, céltudatos; törekvő; törtető, stréber(kedő) -anda -n rámenősség, vállalkozó v. támadó szellem, célratörés -böjd -böjt, -lutad előrehaj-lott, -dőlt -skridande I. adj (előrehaladó, fejlődő II. 5: -t haladás, fejlődés -strävande I. adj törekvő, igyekvő

II. s: -1 törekvés, iparkodás, igyekvés fram|ända -n, -r [vminek az] elülső

vége, előrész -över I. adv (vmi fölött) előre; II. praep: ~ slätten a síkság fölött el v. tova franciskan -en, -^franciskaner -n, =

ferencrendi (szerzetes v. barát) franciskan(er)orden [-őr-] = (en) ferenc-rend

frank1 -t őszinte, egyenes, nyílt, merész, bátor; fesztelen; helt ~t nyíltan és őszintén

frank2 -en, -er tört: frank (ember)

frankera bérmentesít

frankisk -í tört: frank

franko adv bérment(esít)ve, frankó

-kuvert -et, — értékcímlettel nyomtatott levélboríték -stämpel -n, -stämplar bérmentesítési bélyegző -tecken -tecknet, = postai értékcikk Frankrike (ett) npr Franciaország franktirör -en, -er szabadharcos, szabad'

csapat tagja Frans npr Ferenc frans -en, -ar rojt fransad rojtozott, rojtos fransig -t rojtos

fransk -t francia; -t v. ~a bröd franskbröd

franska 1. -n francia nyelv 2. (ett), plur:

= o franskbröd fransk I bröd -et, = zsemle; zsúrkenyér -klassicism -en irod: francia klasszicizmus (XVII—XVIII, sz.) -vänlig -t franciabarát fransman -mannen, -män francia férfi;

fransmännen a franciák, a francia nép fransysk -t: ~ visit rövid látogatás;

O bekukkantás fransyska -n 1. plur: -or francia nő 2. (marha)fartőhegy; (borjú)vesepecse-nye

fransäs -en, -er francia négyes (tánc) frappant feltűnő, szembeszökő, meglepő,

találó, frappáns frappera 1. meglep, -hökkent; szembetűnik, feltűnik; jag ~s av ngt (engem) meglep vmi, vmi feltűnik nekem 2. behűt (pl. bort) frapperande feltűnő, szembetűnő; meglepő

fras1 -en, -er 1. szólás(mód), kifejezés, frázis; üres szólam v. szóbeszéd; svarvade v. tomma ~er elcsépelt v. üres szólamok; vanliga ord och ~er általános szólásmódok 2. zenei mondat, frázis fras2 -et zizegés, suhogás, csörgés, zörgés

frasa zizeg, serceg, suhog fraseologi -(e)n, -er szólás- és kifejezés-készlet, frazeológia; szólásgyűjtemény

fraseologisk [-lo1-] -t frazeológiai frasera tagol, frazíroz (szóbeli v. zenei előadást)

frasfri -fritt frázismentes, egyszerű, tárgyilagos

frasig -t ropogós (pl. sütemény) fras|makare -n, = száj hős, fecsegőfrasmakeri 181

-makeri -(e)t szócséplés, szájhősködés, üres beszéd fraternisera (össze)barátkozik, komázik, fraternizál fred -en, -er béke; békekötés, -szerződés; békesség; ~en i Versailles a versailles-i béke(kötés); få ~ för ngn megszabadul vkitől; sluta ~ békét köt; lämna i ~ béke(be)n hagy; jag får inte vara i ~ fór honom nincs nyugtom tőle, nem hagy békében; vara till ~s med ngt megelégedett (v. meg van elégedve) vmivel

freda I. vt 1. véd(elmez), oltalmaz, megóv (Jör -től, ellen); ~ sitt samvete megnyugtatja lelkiismeretét; med ~t samvete nyugodt v. tiszta lelkiismerettel 2. fridlysa II. ~ sig védekezik (för ellen) fredag -en, -ár péntek; i ~s a múlt pénteken; i ~s morse, på ~ morgon péntek(en) reggel; i ~s för en vecka sedan pénteken múlt egy hete; i ~s (i) fórra veckan a múlt hét péntekén; om v. på ~ pénteken; om v. pá ~arna péntekenként; på ~ om en vecka péntekhez egy hétre; på ~ åtta da(ga)r péntekhez nyolc napra fredags|kväll -en, -ar péntek est; på ~ar-na péntek estéken -nummer -numret, = pénteki szám (újságé) -väder: ~ är söndagsväder amilyen a péntek, olyan a vasárnap fredlig -t békés, nyugodt, békeszerető fredlös -t (a közösségből) kitaszított, törvényen kívül helyezett, számkivetett; förklara ngn ~ kiközösít v. száműz (v. törvényen kívül helyez) vkit Fredrik tipr Frigyes freds|anbud -et, == békeajánlat -brott -et, = békeszegés -brytare -n, — békeszegő, -bontó -domare -n, = békebíró -duva -n, -or békegalamb -fot: leva på ~ békés v. barátságos viszonyban él; ställa krigsmakten på ~ a haderőt békelétszámra csökkenti -fördrag -et, = békeszerződés -förhandling -en, -ar béketárgyalás -ivrande a békéért síkraszálló -konferens -en, -er békekonferencia, -értekezlet -kärlek -en békeszeretet -mäklare -n, = békeközvetítő -möte -t, -n békegyűlés -pipa

-n, -or békepipa -pris -et, — v. -er 1. békedíj 2. békebeli ár (árué) -rö-

frt

relse -n, -r békemozgalom -slut -et, =s békekötés -stiftare -n, = békeszerző, békéltető -styrka -n kat: békelétszám -

störare -n, — békebontó -tid -en békeidő -tillstånd -et békeállapot -traktat ien, -er békészerződés -trevare -n, = békétapogatódzás -underhandling -en, -ar béketárgyalás -utbildning -en kat: békebeli (v. béke)kiképzés -vilikor -et, = békefeltétel(ek) -älskande békeszerető

fregatt -en, -er fregatt (vitorlás hadihajó)

-fågel -n, -fåglar áll: hajósmadár frejd -en hír, hírnév; jog: god feddhetetlenség; ha god ~ feddhetetlen frejdad hírneves, híres frejd(e)|betyg -bevis -et, === kb.: erkölcsi

bizonyítvány frejdig -t eleven, fürge, gyors; karakán; hetyke frekvens -en 1. gyakoriság; látogatottság, forgalom 2. fiz rezgésszám, frekvencia -mätare -n, = techn rezgésszámmérő

frekventera gyakran látogat v. felkeres,

frekventál frenesi -(e)n őrjöngés, dühöngés, tomboló lelkesedés frenetisk Tt őrjöngő, tomboló, viharos, frenetikus; ~t bifall tomboló v viharos tetszés frenologi -(e)n, = koponyatán, frenoló-gia

fresk -en, -er freskó

freskomålning -en 1. freskófestészet 2»

plur: -ar freskófestmény fresta 1. megkísérel, -próbál; megkísért, kísértésbe hoz; (el)csábít; känna sig ~d kísérti a gondolat, szeretné; ~ till synd bűnre csábít 2. ~ på megkísérel; megerőltet; igénybe vesz, fáraszt; ~ sina krafter megfeszíti erejét; detta arbete ~r på ez a munka megerőltető 3. techn (meg)terhel frestande csábító

frestare -n, = kísértő, csábító; ~n az ördög

frestelse -n, -r kísértés, csábítás; motstå ~n ellenáll a kísértésnek; falla för kísértésbe esik; inleda ngn i ~ kísértésbe visz vkit

fresterska -ti, -or csábító (riő)

fri fritt szabad; mentes; ingyenes, díjta lan, bérmentes; természetes, fesztelen182

frihetslängtan

~ resa ingyenes utazás; ha ~a händer szabad keze van; av ~ vilja önszántából, önként; med ~ hand bőkezűen; i det a szábadban; ut i det ~a (ki) a szabadba; ~ från alla band minden köteléktől v. kötelezettségtől mentes; ~ frän alla bekymmer gondtalan; ~ från skulder adósság-mentes; bli ~ från ngn v. ngt megszabadul vkitől v. vmitől; gå ~ szabadlábon van; büntetlen matad; gå ~ för alla misstankar minden gyanún felül áll; vi har ~tt från skolan i dag ma iskolai szünnapunk van; det står er ~tt önnek jogában v. hatalmában áll; ta sig ~ít szabadnapot csinál magának, nem megy dolgozni; det är inte r*tt att jag är litet förvånad az igazat megvallva (v. nëm tagadom) kissé meglepődtem; ~tt hemburet (díjmentesen) házhoz szállítva; ker: **tt lager a) bérmentesen [a vevő] raktárába szállítva; b) raktárról (bérmentve), ab raktár; ker: ~it ombord (röv: fob) bérmentesen behajózva (v. hajóba rakva), fob

fria1 jog felment; ~nde dorn felmentő ítélet, felmentés; ~nde vittne mentő tanú; *** sig från misstankar tisztázza magát a gyanú alól; ~ sig med v. genom ed eskü útján tisztázza magát fria2: ~ till en flicka megkéri egy leány kezét; ** till ngns gunst vkinek a kegyét v. pártfogását keresi friarbrev -et, = írásbeli házassági ajánlat ilL megkérés friare -n, = kérő; udvarló, lovag friar|färd -en, -er leánynéző, háztűznéző -ärende -t, -n: vara ute v. stadd i ~n házasodni készül, leánykérőben van fri|biljett -en, -er szabadjegy -boren f-ő-] -boret szabadnak született -brev -et, = 1. kiváltság- v. privilégiumlevél 2. díjmentes biztosítási kötvény 3. posta bérmentes hivatalos v. szolgálati levél -brottning [-o-] -en sp: szabad-stílusú birkózás -bytare -n, = kalóz -byteri -(e)t, -er kalózkodás frid -en béke, békesség, lelki nyugalom; ~ vare med eder I béke veletek!; ~ över hans stoft! béke hamvaira v. poraira!; må hon vila i ~! nyugodjék békében! fridag -en, -ar szabadnap; kimenőnap; hon har sin ~ kimenője van

fridfull -1 békés, nyugodt, csendes fridlysa -lyste, -lyst kímél, véd, óv; (törvényes) védelem alá helyez; lezár;

fridlyst område természetvédelmi v. védett terület; lezárt v. tilos terület; fridlyst skog védett erdő frid|lysningstid -en, -er vad: tilalmi idő -lös -t 1. békétlen, nyugtalan, nyughatatlan 2.-*- fredlös rsam -t békés, békeszerető, békülékeny -störare -n, =s béke- v. rendbontó, csendháborító fri elev -ert, -er tandíjmentes tanuló frieri -(é)t, -er leánykérés, házassági ajánlat

frijexemplar -et, — ingyen- v. tisztelet-példány -ge v. -giva -gav, -givit szabadon bocsát v. enged, szabadlábra helyez, kienged (foglyot); átv szabaddá tesz, felszabadít -gjord -gjort ki-v. felszabadított, ki- v. felszabadult; szabad; emancipált -gét&-gjör de,-gjort szabaddá tesz, fel- v. ki- v. megszabadít, techn kiold, kikapcsol; hajó elold; vegy: ~s felszabadul; ~ sig szabaddá teszi magát, fel- v. ki- v. megszabadul; inte kunna ~ sig från den tanken att. nem tud szabadulni attól a gondolattól hogy -görelse -n meg- v. fel- v. kiszabadítás, fel- v. kiszabadulás; emancipáció frihamn -en, -ar szabadkikötő fri|handel -n szabadkereskedelem -handlare -n, =s a szabadkereskedelem híve

frihandsteckning -en, -ar szabadkézi rajz(olás)

frijherre -n, -herrar báró -herrinna -n, -or bárónő, -né, -kisasszony -herrlig -t bárói

frihet -en, -er szabadság; függetlenség; mentesség; pressens ~ a sajtó szabadsága; jag tar mig ~en att skriva er bátorkodom (v. vagyok bátor) önnek írni; ~er előjogok, szabadságjogok; szabadosság, illetlenség; tapsig för stora ~er mot ngn túl sokat megenged magának vkivel szemben; fri- och rättigheter szabadságjogok frihets I anda -n a szabadság szelleme -fientlig -t szabadságellenes -hjälte -n, -ar szabadsághős -kamp -en, -er, -krig -et, = szabadságharc -kämpe -n, -ar szabadságharcos -kärlek -en szabadságszeretet -längtan = (en)frihetsstraff

szabadságvágy -straff -et, =» jog szabadságvesztés »älskande szabadságszerető

fri |h|u| -et, = techn szabádonfutó (kerék) -hjulsnav -et, == (v. -en, -er) techn: szabadonfutó-agy -idrott -en (köny-nyü)atlétika frikadell -en, -er húsgombóc (levesben) fri I kalla felment; mentesít, felold, -sza-badít; från värnplikt a katonai szolgálat alól felmentett v. mentes -kallelse -n, -r felmentés (katonai szolgálat alól) frikast -et, — sp szabaddobás frikativa -n, -or nyelv: réshang, spiráns fri {koppla [-0-] techn ki- v. szétkapcsol -kort -et, = szabadjegy -kostig [-0-] -t bőkezű, adakozó; bőséges friktion -en, -er 1. fiz dörzsöl(őd)és, súrlódás 2. átv súrlódás, egyenetlenség friktionsfri -fritt súrlódásmentes, súrlódás nélküli (átv is) fri j kyrka -n, -or szabadegyház -kyrklig -t [vmely] szabadegyházhoz tartozó -kår -en, -er szabadcsapat -känna -kände, -känt felment -kännande I. s: -t, -n felmentés II, adj felmentő; ~ dorn felmentő ítélet, felmentés -köp -et, = jog megváltás -köpa -köpte, -köpt jog: megvált -lager -lagret, == vámmentes közraktár -lans -en, -ar pártonkívüli politikus; külső munkatárs (újságé), „szabadúszó" -lista I* s: -n, -or szabad áruk jegyzéke, szabadlista II. vt felvesz a szabadlistára, engedélyez; ~ importen av en vara engedélyezi egy áru behozatalát frilla -n, -or rég: szerető, ágyas frilufts|bad -et, = szabadfürdő -bio -n O szabadtéri mozi -liv -et a szabadban való élet -museum -museet, -museer szabadtéri múzeum-måleri -(e)t plein-air-festés(zet) -människa -n, -or természetbarát -teater -n, -teatrar szabadtéri színpad frimodig -t nyílt, őszinte, bátor, rettenthetetlen

fri|murare -n, = szabadkőműves -mu-rarloge [-lös] -n, -r szabadkőművespáholy -mureri -(e)t szabadkőművesség

frimåndag -en, -ar o blaumontág; hålla ~ „lóg" (másnapos hangalatban), szabadnapot csinál magának

fri|märka -märkte, -märkt bélyeggel ellát, bérmentesít -märke -t, -n posta- v. le* vélbélyeg

frimärks|album -et, = bélyegalbum -automat -en, -er postabélyeg-auto-mata -samlare -n, = bélyeggyűjtő -samling -en, -ar bélyeggyűjtemény fri|passagerare [-se-] -n, = potyautas -plats -en, -er ingyenes v. szabad hely; ingyeríhely -religiös -t szabadegyházi, szabadegyházhoz tartozó fris1 -en, -er keret, díszítő v. szegélyléc;

ép fríz, képszék fris8 -en, -er fríz (ember) frisedel -n, -sedlar felmentési igazolvány

(katonai szolgálat alól) frisera 1. bodorít, (meg)féstil, frizurát csinál 2. átv javít, átfésül, „kozmetikáz" (pl.

kéziratot) friser[salong [-0-] -en, -er fodrászterem, fodrászat -sax -en, -ar hajnyíró olló, fodrászolló -tång -en, -tänger (hajsütővas

fri|sinnad szabadelvű, -gondolkodó, liberális -sinne -t, -sinthet -en szabad-elvűség, -gondolkodás frisisk -t fríz

frisk -t egészséges, üde; friss, élénk, fürge; hűvös; ~ hy üde arcszín; bli ~ meggyógyul, felépül; ~ och kry egészséges és élénk, friss és egészséges, makkegészséges; det är ännu i ~t minne még élénken él az emlékezetében; ~ till kropp och själ testben--lélekben egészséges; jag känner mig ännu inte riktigt ~ még nem érzem magam egészen jól friska I. vt 1. techn frissít, készei 2. ~ upp felfrissít, -üdít; felújít; ~ upp minnet az emlékezetet felfrissíti II. vi: det ~r i v. pá erősödik (szél) fri|skara -n, -or (kisebb) szabadcsapat -skareman -mannen, -män szabadcsapat tagja

frisk (betyg -et, — egészségi bizonyítvány -het -en hűvösség; frisseség; tideség; egészség friskna: ~ till fel- v. meggyógyul, felépül

frisk |skriva -skrev, -skrivit egészségesnek nyilvánít (írásban); (beteget) kiír -sport [-0-] -en természetes életmód, szabad-testedzés -sportare [-0-] -n, = a természetes életmód hívefriskus

friskus -en, -ar o hetyke legény, életvidám fickó fri|skytt -en, -ar 1. bűvös vadász (néphit) 2. rég szabadharcos, szabadcsapat tagja -spark -en, -ar sp: szabadrúgás -språkig -t szókimondó, egyenes beszédű; őszinte, fesztelen frist -en, -er haladék, halasztás; határidő fri|stad -en, -städer 1. menedék(hely) 2. tört szabad város -stat -en, -er köztársaság, szabadállam -stund -en, -er szabad v. üres óra, ráérő v. szabad idő -stående szabadon v. magában álló; átv nem kötött, szabad; ~ gymnastik szabadgyakorlat frisyr -en, -er hajviselet, frizura frisäga -sade, -sagt felment [vmi alól] frisör -en, -er fodrász, borbély -biträde

-t, -n fodrász- v. borbélysegéd frisörska -n, -or fodrásznő frita(ga) -tog, -tagit mentesít, felment, megszabadít, felold; ~s från allt ansvar felmentik minden felelősség alól; ~ sig från ngt elhárít vmit, kivonja magát vmi alól fritid -en szabad idő; szünidő; szabadságidő); på v. under ~en szabad időben, a szünidőben fritids|läger -lägret, — szünidei tábor -sysselsättning -en, -ar szünidei időtöltés, foglalkozás szabad időben fritimme -n, -timmar szabad v. üres v.

lyukas óra frityr -en, .-er forró zsír v. zsiradék -stekt

(forró) zsírban sütött fri|tänkare -n, == szabadgondolkodó; istentagadó, ateista -tänkeri -(e)t szabadgondolkodás; ateizmus -vakt -en, -er hajó: szabadőrség -vikt -en, -er szabadsúly (pl. repülőgépen) frivillig I. adj: 4 önkéntes; -1 önként, önszántából, magától II. s önkéntes (kat is)

frivol [-o'-] -1 könnyelmű, léha, sikamlós, frivol

frivolitet -en, -er 1. könnyelműség, léhaság, sikamlósság, frivolság 2. ~er frivolitás (csipke) frizon -en, -er szabad övezet v. zóna frodas frodades, frodats buján nő v. tenyészik, burjánzik; átv virágzik, talaja van

frodig -t buján tenyésző, dús, termékeny; buja, jól táplált, erős; burjánzó

from -t jámbor> kegyes, türelmes; ájtatos, istenfélő; ~ma stiftelser kegyes alapítványok fromleri -et (ál)szenteskedés fromma s indecl haszon, előny; till ~ för ngn vkinek a hasznára v. javára frond [-o-] -en, -er pártütők v. zendülők (csoportja); pártütés, zendülés; ellen-zék(i párt) frondera [-o-] ellenzékieskedik, pártot üt, szembehelyezkedik v. -száll [saját pártjával] frondör -en, -er ellenzéki(eskedő), pártütő, zendülő, gáncsoskodó (ember) front [-o-] -en, -er 1. kat arcvonal, tűzvonal, front; hadszíntér; vid ~en a fronton, a harctéren 2. ép homlokzat 3. átv: göra ~ mot ngn a) frontot csinál vki ellen; h) felsorakozik v. tiszteleg vki előtt; pá den ~en ezen a téren v. területen frontal -t homloki; arcvonal-; homlokzati, frontális front|anfall [-o-] -angrepp -et, — kat

frontális támadás frontespis -en, -er 1. ép (homlok)orom (-zat) 2. nyomd címkép (a címlappal szemben), frontiszpic front I soldat [-o-... -o-] -en, -er frontharcos -tjänst -en frontszolgálat frossa1 [V-] -n, -or orv:

hidegrázás, -lelés; váltóláz, malária; han skakar av ~ rázza a hideg frossa2 [-o'-] dőzsöl, tobzódik, dúskál; kéjeleg; fal, mohón eszik; teleeszi magát, lakmározik (på -ben; -bol) frossare [-o'-] -n, = nagyevő, -étktí,

dőzsölő, tobzódó frossbrytning [-o'-] -en, -ar frosskak-ning

frosseri [-o-] -(e)t dőzsölés, tobzódás;

habzsolás; falánkság frosskakning [-o-] (elv.: fross-skakning) frossrysning -en, -ar hidegrázás, -lelés; (lázas) borzongás frost [-o-] -en, -er fagy; dér -beständig -t fagyálló -biten -bitet (el)fagyott, fagy- v. dércsípte, fagyos -fri -fritt fagymentes -härdig -t fagyálló frostig [-o-] -t 1. fagyveszélynek kitett, fagy érzékeny 2. fagyos, jéghideg (átv is), zúzmarás frost | knöl [-o-] -en, -ar fagy ás, fagy daganat -ländig -t, -länt fagyveszélynekfrostnatt

kitett -natt -en, -nätter fagyos éjszaka -skada -n, -or fagykár, fagyás(i seb) -skadad fagy csípte v. sújtotta, elfagyott -öm -t fagyérzékeny, hidegre érzékeny

frőtté [-o-] -n,-er tex: frőtté, frottír -handduk -en, -ar frottír- v. dörzstörülköző

frottera [-o-] (le)dörzsöl; ~ sig med ngn érintkezik (v. együtt van) v.sjár vkivel

frotterhandske o-l -n, -ar [-frottírkesztyű

fru -n, -ar asszony; feleség, [vkinek a] neje; úrnő, háziasszony; ~n i huset háziasszony, a ház asszonya v. úrnője; ~ N. N.-né; har ~ A. sett filmen? asszonyom, látta (ön) a filmet? (megszólításnál) frugal -t egyszerű, szerény, mértékletes, szűkös

frukost [-0-] -en, -ar reggeli (étkezés); villásreggeli; äta ~ reggelizik; villásreggelizik -bord -et, — reggelizőasztal -dags adv: det är ~ itt a reggeli(zés) ideje, ideje reggelizni frukostera reggelizik; villásreggelizik frukost|middag -en, -ar villásreggeli, délebéd -rast -en, -er villásreggeii-szü-net, ebédszünet -ätare -n, = reggeliző; villásreggeliző frukt -en, -er gyümölcs; termés; átv [vminek az] eredménye v. gyümölcse; inkokt ~ télire eltett v. befőzött gyümölcsök); bära ~ gyümölcsöt hoz, terem; hasznot hajt, gyümölcsözik; ~en av hans mödor erőfeszítéseinek eredménye; njuta (av) >*erna av sin flit élvezi szorgalmának gyümölcseit frukta fél, retteg, tart (ngn v. ngt vkitől v. vmitől); aggódik; jag ~r det värsta a legrosszabbtól tartok; ~ för sitt liv félti az életét fruktaffär -en, -er gyümölcskereskedés (üzlet)

fruktan = (en) félelem, rettegés; aggodalom, aggály; hysa ~ för ngn a) fél vkitől; b) félt vkit, aggódik vkiért; inge ngn injaga ~ hos ngn félelmet kelt vkiben, megijeszt vkit; av ~ för ngt vmitől félve, vmitől való félelmében

fruktansvärd -värt félelmetes, rettenetes, borzasztó

fruktbar -t termékeny (pá -ben), bőven

termő; gyümölcsöző frukt I bringande gyümölcsöző, jövedelmező, hasznot hajtó -bärande gyümölcsöt hozó (átv is); hasznot hajtó, eredményes -glass -en, -er gyümölcs-fagylalt -handel -n 1. gyümölcskereskedelem, -kereskedés 2. gyümölcsösbolt -kniv -en, -ar gyümölcskés. -kött -et nov: húsos termésfal fruktlös -t eredménytelen, hiábavaló,

hasztalan, meddő frukt|odling -en, -ar gyümölcstermelés, -termesztés; gyümölcsültetvény, gyümölcsöséért) -saft -en, -er gyümölcslé

fruktsam -t termékeny (átv is), szapora frukt|skörd -en, -ar .gyümölcsszedés, -szüret -soppa [-0-] -n, -or gyümölcsleves -tid -en a gytimölcsérés v. gyümölcsszedés ideje -träd -et, — gyümölcsfa -trädgård -en, -ar gyümölcsös, (-kert) -vin -et, -er gyümölcsbor -ämne -t, -n nov: terméskezdemény, -rügy fruntimmer -timret, = pejor v. tréf nőszemély, nő, fehérnép fruntimmers|aktig -t női(es), asszonyi

-kari -en, -ar szoknyahős, -vadász frusa kibuggyan, előtör; zuhog; tajtékozva rohan frusen fruset befagyott, (át)fagyott, fagyos; fagyasztott; fruset kött fagyasztott hús; jag känner mig ~ didergek,, fázom; frusna lemmar (a

hidegtől) meggémberedett tagok; vara ~ (av sig) fázós, fázékony; átfagyott, átfázott

frusta liheg, szuszog, fúj; prüszköl, horkan

frygisk -t frígiai

fryntlig -t szívélyes, barátságos, kedélyes, vidám frysa I. vi: frös, frusit 1. be- v. (meg-) fagy; elfagy (termés); det fryser fagy 2. fázik; jag fryser fázom; ~ lite smått didereg; jag fryser om fötterna fázik a lábam II. vt: fryste, fryst (meg)fa-gyaszt III. (hgs igek:) hon har frusit näsan av sig lefagyott az orra; ~ fast rá- v. hozzáfagy (vid -re, -hez); ~ fast i ngt belefagy vmibe; ~ igen befagy; ~ ihjäl át- v. megfagy, halálra fagy;

in(ne) be- v. belefagy; ~ ned (meg-)

fagyaszt; det har frusit på i natt fa-frysanläggning

gyott ma éjjel; ~ sönder szétfagy; ** till befagy frys|anläggning -en, -ar fagyasztó v. mélyhűtő berendezés -box [-o-] -en, -ar hűtő- v. fagyasztóláda -disk -en, -ar hűtőpult, -vitrin fryseri -(e)t, -er, fryshus -et, — hűtőház, (mély)hűtő-üzem frysmaskin -en, -er fagyasztó- v. hűtőgép, jéggyártógép, fagylaltgép frysning -en, -ar (meg)fagyás; techn fagyasztás

frys|punkt -en fagy(ás)pont, nullapont -rum -rummet, = fagyasztótér, hűtőhelyiség

fråga I. s: -n, -or kérdés, probléma; det är bara en ~ om tid ez csak idő kérdése; det är ~ (värt) om... kérdéses vajon ...; vara ~ om ngt szó van vmiről; vad är det om? miről van szó?; det kan bli ~ om det ez szóba jöhet; få ~n kérdést kap, kérdezik, feleltetik (på -rol, -bol); göra ngn en (fram]ställa en ~ till ngn kérdést tesz fel vkinek, kérdést intéz vkihez (-om -ről); väcka ~ om ngt szóba hoz (v. szóvá tesz) vmi i) firman i ~ a szóban forgó (v. kérdéses) cég; personen i ~ az illető (személy); det kommer aldrig i ~ szó sincs erről, szóba sem jöhet, szó sem lehet róla; det kan komma i ~ szóba jöhet, megtörténhet, előfordulhat; sätta i ~ indítványoz, javasol, [tervbe vesz; (meg)kíván, elvár; kétségbe von; i ~ om [vmit] illetően, [vmire] vonatkozóan; utom all ~ kétségkívül; nem kérdéses, kizárt II. vt, vi (meg)kérdez (ngn ngt vkitől vmit); ~ efter ngn v. ngt kérdezősködik v. tudakozódik vki v. vmi után; ^ ngn om råd tanácsot kér vkitől; ~ på v. efter priset på en vara egy árunak az ára iránt érdeklődik III. (hgs igek:) ~ efter ngn érdeklődik vki után, törődik vkivel; ~ sig fram kérdezősködve eljut [vhová]; ~ sig för hos ngn (om ngt) kérdezősködik v. tudakozódik vkinél (vmi felől); ~ om ismételten v. újra kérdez; ~ ut kikérdez fråge|ferm -en, -er nyelv: kérdő alak -formulär -et, = kérdőív -ord -et, = nyelv kérdőszó -sats -en, -er nyelv: kérdő mondat -sport [-o-] -en dupla vagy semmi, vetélkedő (rádióban) -ställa-

re -n, = kérdező -ställning -en, -ar 1.

kérdésfeltevés; kérdés, probléma 2. kérdőrnondati szórend -tecken -tecknet, = kérdőjel frågvis -t kérdezősködő, tudni vágyó, kíváncsi

från I. praep -tói, -tői (fogva); ból, -bői; -ról, -rol; óta; komma ~ teatern színházból jön; ~och med denna dag ettől anap-tól kezdve v. fogva; ~ fordom ősidők óta, nagyon régóta; ker: ~ lager raktárról, ab raktár; en flicka ~ landet (egy) vidéki l(e)ány; hälsningar ~ Stockholm üdvözlet Stockholmból; fri ~ bekymmer gondoktól mentes; ~ i dag mától fogva; ~ i fjol tavaly óta; ~ år till år, år ~ år évről évre; biljetter **-3 kronor jegyek 3 koronától kezdve; vara alldeles ~ sig egészen magánkívül van; ~ det jag kom hit amióta itt vagyok; jag känner honom ~ det han var barn gyerekkorától fogva ismerem; från att ha varit rik har hon blivit utfattig (korábbi) gazdagsága szegénységre fordult II. adv ki (kapcsolótáblán); gå ~ och till ide-oda v. föl-le járkál; ~ och till néhanapján, hébe-hóba; det gör varken*» eller till se nem árt se nem használ, egyre megy; (-> till) från I döma -dömde, -dömt: ~ ngn ngt megtagad vkitől vmit, nem ismer el vkinek-vmit; gården fråndömdes honom, han fråndömdes gården nem ismerték el a birtokhoz való jogát -fälle -t, -n elhalálozás, elmúlás, [vkinek az] elhunyta -gå -gick, -gått I. vi 1. veszendőbe megy, elvész [vkinek a számára] 2. lemegy, leszámítódik II. vt eláll (ngt vmitől); lemond (ngt

vmiről); megváltoztat; ~ sitt tidigare beslut megmásítja korábbi elhatározását; ~ sitt ord megszegi a szavát -känna -kände, -känt megtagad, kétségbe von, nem ismer el; man kan inte ~ honom talang tehetsége el nem vitatható, tehetségét nem lehet kétségbe vonni -landsvind -en, -ar szárazföldi szél -locka -narra: ~ ngn ngt el- v. kicsal vkitől vmit -räkna leszámít, levon -röva: ~ ngn ngt elrabol v. elragad vkitől vmit -se -såg, -sett figyelmen kívül hagy; frånsett detta ezt nem számítva -sida -n, -or [vminelc a] visszájafrånskild

v. fonákja, hátlap, [vminek a] másik oldala -skild -skilt elválasztott, elvált -skilja-s/a/ífe,-s/a7/elválaszt, elkülönít, elszakít -stulen -stulet: han blev ~ sin plånbok ellopták a pénztárcáját -stötande visszataszító, ellenszenves -säga -sa-de K -sagt: ~sig ett uppdrag elhárít magától ;egy megbízást; ~ sig ett nöje lemond egy. szórakozásról -ta(ga) -tog, -tagit elvesz, elragad, elrabol; meg- v. elvon (ngn ngt vkitől vmit) -träda -trädde, -trått le- v. visszalép, eláll [vmitől], lemond [vmiről]; elhagy; visszavon, -vesz;v ~ ämbetet visszalép hivatalától, lemond hivataláról; ~ ett yrkande javaslatot visszavon -varande 1. távollevő 2. figyelmetlen, szórakozott -va-ro -n I. távollét, -maradás; hiányzás (iskolából); lysa med sin ~ távolmaradásával tüntet; under hans ~ távollétében 2. hiány fräck -t arcátlan, szemtelen; tolakodó, illetlen

fräckna: ~ till szemtelenkedni kezd,

elszemtelenedik fräken fräknen nov: zsurló fräkne -n, -ar szeplő ftäknig -t szeplős

frälsa -de v. frälste, -t v. frälst megvált,

-ment, -szabadít; megtérít frälsarboj -en, -ar hajó: mentőöv frälsare -n, == megváltó, -szabadító (vall is)

frälsarkrans -en, -ar hajó: mentőöv frälse I. adj indecl adómentes; nemes(i) II. s: -t 1. adómentesség 2. nemesség 3. nemesi birtok frälse |bonde -n, -bönder parasztbérlő (nemesi birtokon; S) -gods -et nemesi birtok -man -mannen, -män nemes (ember)

frälsning -en megváltás, -mentés, -szabadítás; üdv(össég) frälsnings|armén az Üdvhadsereg -sol-

dat -en, -er az Üdvhadsereg tagja frälst adj, s megtért, hívő främja elősegít, -mozdít, fejleszt, támogat, pártol, (meg)segít främjare -n, — előmozdító, -segítő,

fejlesztő, (mü)pártoló främling -en, -ar idegen, külföldi, jövevény

främlings|fientlig -t idegengyűlölő -hat -et idegengyűlölet

främlingskap -et idegenség; [vkinek] idegen volta; hans ~ az ő külföldi v. idegen volta främlings |legion [-gi-] -en idegenlégió

-pass -et, — hontalan-útlevél främmande I. adj idegen, ismeretlen; külföldi; idegenszerű; i ~ land külföldön, idegenben; ~ ämne idegen test v. tárgy II. s 1. -n, = ismeretlen v. idegen (ember); vendég; de är ~ för varandra nem ismerik egymást; blifva) ~ för ngn elidegenedik vkitől; han står ~ för våra strävanden idegenül áll szemben a mi törekvéseinkkel 2. -/ vendégek, látogatók; vi har ~ till middag vendégeink vannak (est)ebédre främre comp elülső, elő-; Främre Asien Elő-Ázsia; Främre Indien Elő-India; Främre Orienten Közel-Kelet främst adv superi legelsőként, legelöl; főként, különösen; allra ~ i boken a könyv legelej én; först och mindenekelőtt; ställa ngn ~ első helyre tesz (v. legjobbnak tart) vkit främsta superi legelső; első, legfőbb; i ~ rummet elsősorban, először is, mindenekelőtt främste främsta

frän -t fanyar, kesernyés; éles, metsző, csípős; kíméletlen; ellenszenves; ~ anmärkning csípős megjegyzés frände -n, -r rokon -folk -et, = rokon

nép, testvérnép frändskap -en, -er 1. rokonság, rokoni

viszony 2. vegy vegyrokonság fräs1 -en, -ar techn: maró fräs2 1. -et, = sercegés, sistergés; pezsgés 2. (en): o för full ~ teljes sebességgel v. gyorsasággal; sätta ~ på ngt erélyesen kézbe vesz vmit fräsa1 fräste, fräst techn: mar,

marat,

marógépen megmunkál fräsa2 fräste, fräst I. vi 1. sistereg, serceg; pezseg, forr, habzik; fúj (macska); ~ av ilska dúl-fúl dühében 2. fräs (ut) ordentligtI fújd ki rendesen az orrod l II. vt: ~ (upp) (megpirít (pl. hagymát) III. (hgs igek:) ~ av ngn leint vkit fräsare -n, ~ techn marós fräsch -t friss, üde, fiatalos; viseletlen,

új; tiszta fräscha: o ~ upp felfrissít, -újítfräschhet

fräschhet fräschör -en (fiatalos) frisse-

ség, üdeség fräsmaskin -en, -er techn: marógép fräta frätte, frätt mar, rág; marat, étet; (fel)emészt, old; kínoz, mardos; ~nde bekymmer kínzó v. mardosó gondok; ~nde ämne maró anyag; rosten fräter på järnet a rozsda eszi a vasat; ~ bort lemarat, leétet; ~ sig igenom át- v. keresztülrágja magát; ~ sig in i ngt beleeszi magát vmibe, belamaró-dik vmibe; ~ sönder szétrág, -mar frätmedel -medlet, = mar(at)ószer frätsår -et, = (rosszindulatú) fekély;

átv rákfene frö -(e)t, -n (v. -er) 1. mag, vetőmag; átv csíra; fajzat; gå i ~ magba szökik, feímagzik 2. o ett riktigt ~ finom csemete, mákvirág, gyönyörű fajzat fröa: ~ (sig) feímagzik, magba szökik;

~ (av sig) szétszórja magjait (növény) frö|förädling -en, -ar magnemesítés -göm-me -t, -n nov: termésfal, rekeszfai (termésé) -handel, -n magkereskedés -hus -et, = nov magház, -burok, terméstok

fröjd -en, -er öröm, élvezet, boldogság; i ~ och gamman örömben és boldogságban

fröjda 1, megörvendeztet, örömet szerez v. okoz; ~ sig, ~s örül, örvendezik 2. o táncol fröjdebetygelse -n, *r örömnyilvánítás fröjd(e)full -t örömteli, örömteljes, örvendetes, élvezetes frökapsel -n, -kapslar nov: mag t ok fröken ==, fröknar kisasszony (kiszolgálóm ill. tanítónő megszólítása is); hajadon; vad menar (ni) ~ ? mit gondol ön, kisasszony? frö [klöver -n mag(ló)here -mjöl -et virágpor; överförande av ~ beporzás -skal -et, = maghéj -ämne -t, -n magkezdemény, -dudor fuchsia [-ks-] -n, -or nov: fukszia fuffens (ett), plur: = csíny, tréfa, kópéság, móka, pajkosság; isk: ha ~ f ór sig pajkoskodik, haszontalankodik, rosszalkodik; rosszban töri a fejét fukt -en nedvesség, nyirkosság fukta I. vt be- v. megnedvesít; ~ sig megnedvesedik, -nyirkosodik II. vi nedves, nyirkos

fuktas fuktades, fuktats megnedvesedik,

nedves lesz; könnyes lesz, könnyezik; hennes ögon ~ av tårar könnyek tolulnak a szemébe fukt | drypande nedvességtől csepegő -fläck -en, -ar penészfolt -fri -fritt száraz

fuktig -t nedves, nyirkos; esős, ködös; ~a ögon könnyes szemek -het -en nedvesség, nyirkosság fuktighetsmätare -n, = nedvességmérő,

higrométer fuktjskada -n, -or nedvesség v. nyirkosság okozta kár fúl -t csúnya, rút; ~ som stryk förtelmesen csúnya, ronda; ~t väder csúnya v. rossz idő; han är en riktigt ~ fisk (o) nagy csirkefogó v. gazember; det var gjort av dig ez nem voit szép tőled; han är ~ i mun csúnya szája van (átv)

fuling -en, ^ar o csúnya ember;' csirkefogó, kópé full -t 1. tele, teli, telt; ett ~t glas tele pohár; ~t hus telt v. táblás ház; för segel dagadó vitorlákkal, teljes széllel; hälla ~ teleönt; ljuga ngn ** nagyokat hazudik vkinek; stoppa fickorna ~a teletömi a zsebeit; en kastrull ~ av v. med kokande vatten egy forró vízzel tele lábas; ~ av harm haragtól fűtve; ~t upp bőven, bőségesen; hon har ~t upp med pengar bővében van a pénznek; en hand ~ (egy) maroknyi; ha ~t upp att göra ki sem látszik a sok munkából; i ~a två veckor két teljes héten át; vid ~a dager fényes nappal; med ~ hals teli torokkal 2. teljes, egész; på ~t allvar teljes komolysággal, igen komolyan; i ordets ~a bemärkelse a szó valódi v. teljes értelmében; vara vid sina sin-nens ~a bruk teljesen észnél van; ~ fart! teljes gőz!; vara vid ~ hälsa a legjobb egészségnek örvend, teljesen egészséges; med ~ rätt teljes joggal; snart har vi ~ sommar nemsokára itt az igazi nyár; vara vid ~ vigör erejének teljében van, erőteljes; tro och fast szilárdan hisz; ~t ut teljesen, egészen; ~t ut så bra pontosan olyan jól; för. ~t teljes erővel; hl a ~t mégis, mindamellett; till ~o

teljesen, egészen; eléggé 3. ittas, részeg, supa sig ~ leissza magát, O berúgtullastad

iullastad (elv.: fall-lastad) teljesen megterhelt v. megrakott, tele full|belagd -belagt zsúfolt, tele -blod -et telivér (főleg ló) -blodig -t telivér, tiszta fajú -blodshäst -ert, -ar telivér (ló)

fullborda befejez, véghezvisz, be- v. elvégez, végrehajt, elkövet, teljesít; ~t faktum befejezett tény fullbordan = (en) befejezés, bevégzés, végrehajtás, teljesítés, teljesedés; gå i ~ teljesül, valóm válik full|fjädrad -fjädrat 1. egészen tollas, kitollasodott 2. o kitanult, ravasz, minden hájjal megkeát -färdig -t teljesen kész -följa -följde, -följt 1. végigvisz, véghezvisz, befejez; megvalósít (pl. tervet); teljesen kihasznál (pl. si-* kert) 2. jog folytat, tovább visz; ~ målet tovább viszi a pert, fellebbez; ej ** ngt eláll vmitől, elejt vmit -giltig -t teljes értékű v. érvényű, teljesen kielégítő -god -gott teljesen kifogástalan v. elegendő, kiváló; ~ ersättning teljes értékű kárpótlás; i fullgott skick kifogástalan állapotban -gången -gånget kihordott (magzat); átv érett, életképes -göra -gjorde, -gjort teljesít, eleget tesz [vminek]; ~ sin värnplikt honvédelmi. kötelezettségének eleget tesz, katonai szolgálatot letölt -het -en bőség, teljesség fullkomlig -t 1. tökéletes 2. teljes, egész;

det är ~t omöjligt az teljesen lehetetlen fullkomna [-o-] tökéletesít; ~ sig tökéletesedik; det är ~t elvégeztetett fullmakt -en, -er 1. meg- v. felhatalmazás; enligt ~ megbízásból, felhatalmazás alapján; ha v. äga ~ fel van hatalmazva 2. kinevezés, kinevező okirat (állami tisztségre) fullmaktsinnehavare -n, = meghatalmazott -lag -en, -ar felhatalmazási törvény

full |mo gen -moget teljesen érett ^myndig teljes korú, nagykorú -måne -n telihold -mäktig I. adj: -t meghatalmazott, feljogosított II. s: -en, -e meghatalmazott, -bízott, képviselő -proppad teletömött; zsúfolt -riggad 1. hajó teljes vitorlázattal felszerelt, teljes vitorlázatú (három- v. többárbo-eos vitorlás) 2. átv o kiöltözött; vara ~ nagyon kicsípte magát -riggare -n,

= teljes vitorlázatú (három- v. több-árbocos) vitorlás, fregatt -satt zsúfolásig megtelt, tele (kocsi); telt, táblás (ház); szinh: ~ salong telt ház, minden jegy elkelt -skriven -skrivet teleírt -stoppad teletömött -stämmig -t 1. teljes zenekarra írott 2. zengzetes, telt (hang) fullständig -t teljes; göra ~ teljessé tesz,

kiegészít; ~t teljesen, alaposan fullständiga kiegészít, teljessé tesz fullständighet -en teljesség; för ~ens

skull a teljesség kedvéért fullsövd: vara ~ kialudta magát fulltalig -t teljes (lét)számú; látogatott, tele

fulltecknad: listan är ~ a jegyzék betelt (v. tele van aláírásokkal); lånet blev genast fulltecknat a kölcsönt nyomban teljesen lejegyezték fulltonig -t hangzatos, zengzetes, csengő, tiszta

full |träff -en, -ar telitalálat -vuxen -vuxet kifejlett, felnőtt, nagy -värdig -t teljes értékű -växt jól fejlett, kifejlett -ända befejez, bevégez, lezár; en ~d världsman tökéletes világfi; i fulländat skick végleges formában fullärd (elv.: full-lärd) fullärt (iskolát)

végzett, kitanult fullödig (elv.: full-lödig) teljes értékű;

tartalmas, valódi, megfelelő fumla ügyetlenkedik, balkezeskedik; tapogatózva megy, botorkál fumlig -t ügyetlen, esetlen, félszeg fundament -et, ~ alap, alapzat, fundamentum

fundamental -t alapvető, lényeges, fundamentális, alap- -sats -en,. -er alaptétel, -elv; vezérelv fundera elgondolkozik, megfontol,, fontolgat, töpreng (på v. över ngt vmin v. vmit); ~ på megfontol; szándékozik; ~ hit och dit meghány-vet; ~ ut kigondol, kieszel, kiagyal, kifundál funderar e--n, =:o td sig en ~ på ngt

meggondol (v. fontolóra vesz) vmit fundering -en, -ar meggondolás; gondolat; terv; ha ~ar pá att azzal a.gondolattal foglalkozik hogy; slå de där ~arna ur hågen / ezeket a gondolatokat verd ki a fejedből! fundersam -t elgondolkodó, töprengő; meggondolt, -fontoltfungera

fungera működik, tisztet betölt, szerepel, fungál funktion -en, -er 1. hivatás, működés, rendeltetés,, funkció; maskinen är ur ~ a gép nincs üzemben 2, mai függvény, funkció funktionalism -en ép: funkcionalizmus funktionera működik, funkcionál funktionsduglig -1 működésképes, jól

működő, ép funktionär -en, -er funkcionárius, tisztségviselő; hivatalnok, tisztviselő funtad *o alkatú, minőségű, természetű,-fajta; så ~e människor ilyesféle emberek; vara så ~ att úgy van alkotva hogy

fur -en (faip, nov) erdeifenyő fura -n, -or nov: erdeifenyő furage [-a's] -t kat: takarmány, abrak, lótáp

furagera [-se1-] takarmányt szerez, takarmányról gondoskodik furie -n, -r 1. mit fúria 2. házsártos V.

zsémbes asszony furir -en, -er kat: 1. szakaszvezető 2.

rég szállásmester, élelmezési altiszt furnera (áruval) ellát, szállít furnissör -en, -er szállító furor(e) [-o-] iridecl zajos tetszés, siker; göra (stor) ~ viharos tetszést arat, nagy feltűnést kelt furste -n, -ar fejedelem; herceg; furst

Igor Igor herceg furstendöme-/, -n fejedelemség; hercegség furstinna -n, -or fejedelemnő, fejedelemasszony; fejedelemné; hercegnő; hercegné

furstlig -t fejedelmi; hercegi; bli ~t belönad fejedelmi módon megjutalmazzák furu indeel faip: erdeifenyőfa -bord -et, = erdeifenyő-asztal -skog -en, -ar erdeifenyő-erdő fusion -en, -er egybeolvadás, egyesülés, fúzió

fusk -et 1. kontármúnka, kontárkodás 2. csalás, puskázás (játékban, iskolában)

fuska 1. kontárkodik, fuserál; belekontárkodik 2. csal, hamisan játszik; isk puskázik, puskát használ; ~ sig igenom csalással boldogul, átsvindlizi magát

fuskare -n, — 1. kontár 2, csaló, hamisjátékos; puskázó diák

fusklapp -en, -ar isk: puska futil -/ jelentéktelen, csekély futilitet -en, -er jelentéktelenség, csekélység, bagatell futtig -t o jelentéktelen, apró; hitvány,

nyomorúságos, potom futural -t nyelv: ~ form jövő idejű alak futurism -en (miiv, irod) futurizmus futurist -en, -er futurista futurum == v. futuret v. -et, futurer nyelv:

jövő idő fux -en, -ar sárga Ió> pejló fy interj pfuj!, tyű!; ~ skäms! pfuj

szégyelld magad! fylka: ~ sig, fylkas fylkades, fylkats ösz-

szesereglik, -gyülekezik; tömörül fylke -t, -n (Norvégia:) 1. tört tartomány 2. kb.: megye fylla I. vt: fyllde, fyllt 1. (meg)tölt, be-v. kitölt; (be)önt, tölt; (be)töm; teljesít; ~ antalet betölti a létszámot; ^ ett behov kielégít egy szükségletet; ~ sitt behov fedezi szükségletét; ~ en brist hiányt pótol; ~ sin plikt teljesíti kötelességét; texten fyller fem sidor a szöveg öt oldalra terjed; ~ en tand fogat töm; hennes ögon fylldes av tårar könnyek tolultak szemébe, könnybe lábadt a szeme 2. betölt (kort); han fyllde 5u år betöltötte 50. évét; vid ej fyllda femtio år var han redan még ötven éves sem voit amikor már; ~ år születésnapja van 3. O berúgat, leitat II. (hgs igek:) ~ i kitölt (űrlapot); (meg)tölt; beönt, betölt (folyadékot); ~ igen ett. dike betemet egy árkot; ~ på megtölt, feltölt; utánatölt v. -önt; teletölt; tankol; får jag ~ på lite mera kaffe? tölthetek még (önnek) egy kis kávét?; ~ ut kitölt (átv is); betemet (mélyedést) III. s: -n, -or o részegség, mámor fyllbult -en, -ar o részeges(kedő), iszákos

fylleri -(e)t ittasság, részegség; iszákosság, részegeskedés -böter plur pénzbüntetés ittasság miatt -förseelse -n, -r közbotrány okozása ittas állapottal fyllerist -en, -er ittas, részeg; iszákos, részeges

fyllest adv: till ~ eléggé, eleget fyll|hicka -n, -or o ittas v. részeg ember

csuklása -hund -en, -ar fylltratt fyllig -t 1. telt, teli, duzzadó, kerek(ded),fyllkaja

191

gömbölyded; ~ röst telt v. csengő hang 2. zamatos, ízletes, erős, erőteljes (íz); tartalmas, részletes, kimerítő

fyllkaja -n, -or o iszákos, részeges, italos ember fyllna: o ~ titi leissza magát, berúg fyllnad -ert, -er kiegészítés, pótlás fyllnads|ord -et, = töltelékszó -prövning -en, -ar kiegészítő vizsga -val -et, = pöl időközi választás -Imne -t, -n tsk: melléktárgy, -szak (vizsgán) fyllning -en, -ar 1. töltőanyag; töltelék 2. (ajtó)tábla, mező; tömés, plomba (fogban)

fylltratt -en, -ar O részeges, iszákos; részeg ember fynd -et, = lelet; talált tárgy; (szerencsés) felfedezés v. ötlet; göra ett lyckligt ~ jó fogást csinál fyndig -t 1. találékony, leleményes, ötletes; talpraesett, gyorseszű; ett ~t ord találó szó 2. bánya érctartalmú fyndighet -en 1. leleményesség, találékonyság, ötletesség 2. plur; -er (érc-) lelőhely fyndort -en, -er lelőhely fyr1 -en, -ar o legény, fiú; en gtad ~

vidám fickó v. cimbora fyr2 -en, -ar 1. világítótorony; jelzőfény

2. tűz; kat: ge tüzelj 1 fyr3 s indecl (ett) csíny(tevés), helytelenség; ha ngt ~ för sig haszontalanko-dik, helytelenkedik fyra1 tüzel; ~ av fegyvert elsüt; ~ på o jól (be)fűt, tüzel; hevesen tüzel, tüzelésbe fog; ~ under rak a tűzre, tüzel, fűt

fyra21. számnév (vö. fem és összet) négy; gå på alla ~ négykézláb megy; mellan ~ ögon négyszemközt II. s: -n, -or négyes (szám); negyedik osztály (isk); sp négyes (csónalc); (vb. femma) fyrbent négylábú fyrbák -en, -ar világítótorony fyr|dela negyedel, négy részre oszt, felnégyel -fotadjur -et, =, -foting -en, -ar négylábú (állat) -hjulig -t négykerekű -händig -t zene: négykezes -kant -en, -ier négyszög -kantig -t négyélű, négyszögű, -szögletes fyrling -en, -är négyes iker

fyrmotorlg -t négymotoros

fyrmästare -n, = világítótorony-őr

fyrop -et, = pfujozás, pfujkiáltás fyr|personal -en, -er világítótorony személyzete -sken -et, = világítótorony fénye; irányfény, jelzőfény -skepp -etr = világítóhajó fyr|spann -et, — négyesfogat, négylovas, fogat -språng -et, = lovaglás sebesvágta -stammig -t négyszólamú -takts-motor [-or-] -n, -er négyütemű motor fyrti(o) [för-] negyven; (vö. femti(o) és.

összet) fyrtionde negyvenedik fyrti(o)åttatimmarsvecka -n negyvennyolc órás munkahét fyr|torn -et, — világítótorony -vaktare

-n, = világítótorony-őr fyrverkeri -(e)t, -er tűzijáték -pjäs -en,

-er töltés, petárda (tűzijátéknál) fyrväppling -en, -ar négylevelű lóhere;

átv négytagú csoport fysik -en 1. fizika, természettan 2. (test-) alkat, fizikum; förstörd ~ megrendült egészség

fysikalisk -t fizikai, természettani

fysiker -n, = fizikus

fysik|lektion -en, -er fizikaóra -lärare -n,

= fizikatanár fysikum = (ett) fizikai intézet fysiologi -(e)n fiziológia fysiologisk Hö'-] -t fiziológiai fysionomi -(e)n, -er arckifejezés, arculat, külső

fysisk -t fizikai; testi, anyagi; természeti; ~ fostran testnevelés, -edzés; ~ geografi fizikai földrajz; ~ person természetes v. fizikai személy; ~t omöjligt fizikailag lehetetlen få1 fick, fått I. segédige 1. szabad, lehet; får jag ta(ga) denna bok? szabad elvennem ezt a könyvet?; får jag komma till er? elmehetek önhöz?, meglátogathatom önt?; får jag lov att fråga er? megkérdezhetem önt?, szabad érdeklődnöm? 2. kell; man får tåla mycket az embernek sokat kell tűrnie; få sitta ülve marad, petrezselymet árul; han får vänta várjon, várnia kell 3. -hat, -het; tud, alkalma van; du får säga vad du vill! mondhatsz v. mondd amit akarsz!; det får vi tala om sedan! erről később beszéljünk v. beszélhetünk!; då får det vara akkor

ezt hagy(hat)juk 4. härmed ber jag få meddela legyen szabad közölnöm, ezen»få1

nel bátorkodom közölni; jag får tacka så mycket hálásan köszönöm; vad får det (lov att) vara? mit óhajt?, mit parancsol? (üzletben); mivel kínálhatom (még)? (asztalnál) 5. (befejezettséget jelöl:) fa hóra meghall, -tud; få se meglát, -pillant; få veta megtud; tudomást szerez (ngt vmiről)

II. vt 1. kap, megkap; nyer, talál, szerez; boken står inte att få a könyv nem kapható; få användning alkalmazásra kerül, alkalmazzák; få barn gyereke lesz v. születik; få en förkylning meghűl; få ett vänligt mottagande barátságos fogadtatásra talál; få ett sor ligt slut szomorú véget ér; få. snuva megnáthásodik, náthát szerez; han fick svindel elszédült, szédülés fogta el;/d tillfälle alkalmat talál; nu har de fått varann végre egymásé lettek, megtalálták egymást; vad får vi för mat? mit kapunk enni?; han kan inte få (in) det i sitt huvud nem megy a fejébe, nem tudja bevenni; när han har fått något i sitt huvud ha (egyszer) a fejébe vett valamit; vad får han i lóri? mennyi a fizetése?; var har du fått det ifrån ? honnan szerezted v. hol kaptad ezt?; få sig ett gott skratt jóízűt kell nevetnie 2. hoz; rávesz, rábír; få ngn att avstå från ngt vkit lebeszél vmiről (v. eltérít vmitől); få ngn att begripa ngt megértet vkivel vmit; få ngn att skratta nevetésre bír vkit; inte få ngn ur fläcken nem tud elmozdítani vkit a helyéből; få ngn att göra ngt rávesz v. rábír v. kényszerít vkit hogy megtegyen vmit; inte få ett ord över sina läppar egy szó sem jön az ajkára 3. får jag . .. kérem v. kérek, kérném, kaphatnék, szeretnék . . . ; tel: får jag 33 333 kérem a 33 333-at; får jag boken där, är du snäll! légy szíves, add ide a könyvet! 4. det ska du få för! ezért még megkapod a magadét!; få på huden v. pälsen megnadrágolják, elrakják 5. få ngt färdigt befejez v. elkészít vmit, elkészül vmivel; han har fått det bra nu most már jól van (v. jól megy sora); jag kunde inte få kostymen lagad hos honom nem tudtam megjavíttatni vele az- öltöny(öme)t, nem tudta megjavítani az öltönyömet;

sämre v. värre kan man få det még rosszabb is történhet; få håret tvättat megmosatja a haját

III. (hgs igek:) få av levesz, leold, leszed; letör; elvesz; få bort eltávolít, eltüntet; megszabadul [vkitől v. vmitől]; få emellan közédug, -tesz; ráadásul kap, kap hozzá; få fast meg- v. elfog; oda- v. felerősít, felszögez, -ragaszt; få fram előrevisz, -hoz; előállít, alkot; nyer, kap; kipuhatol, kiszed; kikényszerít, keresztül visz; kifejez; jag kunde inte få fram ett ord egy szót sem tudtam szólni; fa sin vilja fram érvényesíti v. keresztülviszi akaratát; få för sig att fejébe veszi hogy, arra a gondolatra jut hogy ; få hem (a lakásán) megkap; házhoz szállítják (pl. árut); jag har fått hem min fru hazajött a feleségem; få i korken i flaskan sikerül bedugni a dugót az üvegbe; få. i ngn ngt beszedet v. megértet vkivel vmit; megtanít vkit vmire; få i sig lenyel, bekap; lehajt (italt); megért, -tanul; jag fick i mig lite kaffe innan ... lehajtottam (még) egy kis kávét mielőtt det ska han få i sig / ezért még megkapj a [tőlem] a magáét!; få ngn ifrån ngt eltávolít vkit vmitől, lebeszél vkit vmiről; få igen becsuk; visszakap; det ska du få igen (för) l ezt még visszafizetem neked!, ezért még meglakolsz!; få igenom (sikeresen) átjuttat; keresz-tülvisz, érvényt szerez; få ihop becsuk; összehoz, -gyűjt; få in beszed, bevételez; be(le)visz, be(le)dug; få loss elold, elszabadít; vízre bocsát; få med (sig) együttal megkap; magával vihet, sikerül magával vinni; få ned maten lenyeli az ételt; få omkull ngn földre kényszerít v. leteper vkit; få på (sig) felkap, -tesz, magára kap (pl. ruhát); få upp felèmel, -visz, magasra emel; fel- v. kinyit; kiszed, kihúz; megold, kibogoz (csomót); felhajt (vadat); kihány; man kan inte få ur honom något nem lehet belőle semmit sem kiszedni v. kihúzni; få ut kihoz, kihúz; kézhez kap, (kézbesítve) megkap; få ut sin lön megkapja a fizetését; fä över átjuttat, átvisz, áthoz; megmarad; få över pengar till Schweiz sikerül v. tud pénzt küldeni193

Svájcba; vi får tillräckligt med tid över för att vila oss på elég időnk marad, hogy kipihenjük magunkat (v. a pihenésre) få2 pr ön (comp: färre) kevés, kevesen, néhány(an), némelyek; några få néhányan, némelyek, egyesek; inom få dagar néhány napon belül; med några få ord néhány szóval, röviden szólva fåfäng -t 1. hiú, öntelt, beképzelt 2. hiábavaló, haszontalan; ~ möda hiábavaló v. haszontalan fáradság; ~t hiába 3. ~ gå lär(er) mycket ont a henyélés minden bűn szülőanyja fåfänga -n hiúság, önteltség, beképzelt-ség

fåiänglig -v fåfäng

fågel -n,fåglar madár;szárnyas, baromfi; varken ~ eller fisk se hal, se hús; se hideg, se meleg; en ~ i handen är

bättre än tio i skogen jobb ma egy veréb mint holnap egy túzok; det vete fåglarna t tudja az ördögi -bo -(e)t, -n madárfészek -bur -en, -ar madárkalitka -bär -et, = madárcseresznye, vadcseresznye -fri -fritt törvényen kívül helyezett, számkivetett; békétlen; förklara ~ törvényen kívül helyez, kiközösít, száműz -frö -(e)t, -n madáreleség -fångst -en madárfogás, madarászás -hund -en, -ar vizsla -kvitter -kvittret madárcsicsergés -lim -limmet, = madár(fogó)lép, -enyv -perspektiv -et: i ~ madártávlatból -skrämma -n, -or madárijesztő -skådare -n, == madárjós -sträck -et, — vonuló madárcsapat -sång -en, -er madárdal -unge -n, -ar madárfióka -vägen: hur långt är det dit ~ ? milyen messze van az innen légvonalban? -ägg -et, — madártojás fåglalåt -en, -ar madárhangok, a madarak nyelve fåkunnig -t tudatlan; együgyű fåle -n, -ar csikó fåll -en, -ar szegés, szegély fålla1 beszeg, szegélyez fålla2 -n, -or karám, akol; stänga in i ~ri

esztenáz, kosaraz (juhot) fållbänk -en, -ar összehajtható faágy fåmannavälde -t, -n oligarchia fåna o butáskodik, hülyéskedik, bolondozik; mafláskodik; locsog fåne -n, -ar hülye, gyengeelméjű, félkegyelmű, bolond; bamba, bárgyú

fåneri -(e)t, -er bolondság, ostobaság,

badarság, hülyeség fång -et, = 1. öl(nyi), nyaláb 2. fogás,

zsákmány 3. jog jogos szerzemény fånga I. vt elfog, megfog; ~ ngns upp-märksamhet leköti v. lebilincseli vkinek a figyelmét II. s: ta ngn till foglyul ejt (v. fogságra vet) vkit; ge sig till ~ megadja magát (foglyul); ta sitt förnuft till ~ észre tér, hallgat az okos szóra fångdräkt -en, -er fegyenc- v. rabruha fånge -n, -ar 1. fogoly, hadifogoly 2.

rab, fegyenc fången1 fånget el- v. megfogott, foglyul ejtett; ge v. giva sig ~ megadja magát; hålla ngn ~ fogva tart vkit; sitta ~ fogságban van; börtönben ül; ~ i fördomar előítéletekkel tele fången2 fånget: lätt fånget lätt (för)gånget ebül szerzett jószág ebül vész el fångenskap -en fogság, hadifogság; rabság

fång|kläder plur rabruha -kost -en rabkoszt

fånglina -n, -or hajó: csatlókötél, kikötőkötél fångläger -lägret, = fogolytábor fån | grin a o (bután) vigyorog fångst -en, -er fogás; (vadász- v. haiász-) zsákmány -arm -en, -ar polipkar, csáp -fartyg -et, — halászgőzös, bálnavadászhajó -redskap -et v. -en, =s halászeszköz; vad fogóeszköz fång|vaktare -n, — börtönőr, fegyőr, fogházőr -vård -en fogházügy, börtön* ügy -vårdsstyrelse -n (országos) börtönügyi felügyelőség fånig -t gyengeelméjű, hülye, ostoba, , bárgyú, bamba, együgyű -het -en, -er t hülyeség, bárgyúság, gyengeelméjűség, ostobaság; ~er locsogás, badarságok; söf da)na ~erl micsoda hülyeségek !

fåordig -t szűkszavú, szófukar, kevés

beszédű, szótlan får -et, = juh, birka; ürü(hús) fåra I. s: -n, -or barázda (átv is); redő, ránc II. vt barázdát von v. szánt; barázdál, ráncol; ~t ansikte barázdált v. ráncos arc fårakläder: en ulv i ~ báránybőrbe bújt

v. öltözött farkas får]aktig -t ostoba, bárgyú -avel -n juh-fårfålla

tenyésztés -fålla -n, -or (juh)karám, esztena -herde -n, -ar juhász -hund -en, -ar juhászkutya -klippning -en, -ar birkanyírás -kött -et birka- v. ürühús -skalle -n, -ar o tökfilkó, hólyag, ostoba fráter -skinnspäls -en, -ar irhabunda, suba, báránybunda -skock -en, -ar juh- v. birkanyáj -stek -en, -ar tirü-sült -talg -en ürü- v. birkafaggyú -ull -en birkagyapjú fåt -en, -er baklövés, hiba, botlás, tévedés fåtal: ett ~ csekély szám(ú), kisszámú, kevés; ett privilegierat ~ egy privilegizált kisebbség; ett ~ exemplar néhány példány; ett ~ inbjudna néhány meghívott, kevés vendég fåtalig -t csekély, kevés, kisszámú, kis;

~t besökt gyengén v. gyéren látogatott fåtalsvälde -t, -n kevesek uralma, oligarchia fått få

fåtölj -en, -er karosszék, támlásszék, fotel

fåvitsk -t balga, dőre; hiú, hiábavaló fåvitsko: tala i ~ balgán v. balgaságot

beszél

fä-(e)t, -n (szarvas)marha, barom, lábasjószág; átv disznó fráter, barom; folk och fä ember és állat v. barom -aktig -t baromi, állati, közönséges fäbless -en, -er [vkinek a] gyengéje (v.

gyenge oldala); előszeretet (fór iránt) fäbod -en, -ar nyári hodály, (hegyi) pásztorkunyhó (és hodály) fäda rádió elhalkul, fadinges fäder plur fader fäderne -t 1. på ~t apai részről 2. apai örökség -arv -et, = apai örökség v. örökrész-bygd -en, -er szülőföld -frände -n, -r jog: apai ágról való rokon -gods -et, — apai ágon örökölt földbirtok, ősi birtok -hem -hemmet, === szülői v. atyai ház fädernesland -et szülőföld, haza fäderne |stad -en, -städer szülőváros -ärvd -ärvt (apai részről) öröklött, az ősöktől ránk maradt fädning -en rádió: (periodikus) elhalkulás, fading fäfot: ligga för ~ parlagon hever, elvadultan v. elhanyagoltan fekszik fägna 1. megörvendeztet, őrömet okoz; ~ sig åt v. över ngt örvendezik v. örül vminek 2. megvendégel

fägnad -en öröm

fägring -en szépség; virulás, virágzás fähund -en, -ar gazember, disznó fähus -et, = marhaistálló fäkta vív (på värja párbajtőrrel); viaskodik, küzd, harcol; ~ med armarna kezével hadonászik; ~ efter ngt küzd vmiért

fäktare -n, = vívó; bajvívó fäkt|handske -n, -ar vívókesztyű -konst -en vívómesterség, vívás -mästare -n, = vívómester fäktning -en, -ar 1. sp vívás (med sabel, värja eller florett karddal, párbajtőrrel vagy tőrrel) 2. összecsapás, viadal, csetepaté fäkt|tävling -en, -ar vívóverseny, versenyvívás

falb -en félbársony, (kalap)plüss, szőrmebársony fälg falj -en, -ar autó: kerékpánt fäll -en, -ar 1. nyersbőr (szőrzettel); szőrme, bunda, irha; állatbőr-takaró 2. tex (lenyírt gyapjú)bunda, fátyolbunda; gyapjú

fälla I. s; -n, -or csapda, tőr, kelepce; sätta ut en ~ för ngn csapdát állít vkinek, cselt vet vkinek; gå v. råka v. fastna i ~ tőrbe esik, lépre megy, csapdába kerül II. vt: fällde, fällt 1. kiúont, kivág; elejt, leterít (vadat); megbuktat, -dönt; leereszt; ~ ngn till marken földhöz vág vkit; ~ ankaret horgonyt vet; ~ bomber bombákat (le)dob; med fälld bajonett szuronyt szegezve; huvudet lehorgasztja a fejét; ~ modet kedvét veszti; ~ en regering megdönt egy kormányt; ~ skog erdőt irt; ~ tårar könnyet ont 2. (el)ejt, (elhullat, elveszít; ~ sina blad lombját hullatja; ~ fjädrar v. hår tollát v. szőrét hullatja, vedlik; tyget fäller (färgen) az anyag színét veszti (v. (ki)fakul) 3. dönt, meghoz; ~ dorn ítéletet hoz, (el)ítél; ~ ett gott ord f ór ngn jó szót ejt v. szól vkinek az érdekében; ~ utslaget (el)dönt, kimondja a végső szót; ** ett yttrande kijelentést tesz. 4. jog: ~ en brottsling elítél egy bűnözőt v. gonosztevőt 5. vegy: ~ ut kicsapat III. (hgs igek:) ~ igen v. ihop összerak, -tesz, -csuk, -hajt; ~ in belehelyez, -illeszt; in en lapp foltot tesz, meg* foltoz; ** ned lehajt, lecsap, leenged;fållande

~ ned paraplyet összecsukja az esernyőt; ~ upp felhajt, felcsap; ~ upp en säng ágyat felnyit v. felállít fällande: ~ dorn elmarasztaló ítélet v,

végzés, elítélés fäll {bar -t összecsukható, -haj(lí)tható, lehajtható -born -bommen, -bommar sorompó -bord -et, = csapóasztal, lehajtható asztal -bro -n, -ar csapóhíd, billenőhíd -kniv -en, -ar zsebkés, ösz-szecsukható kés fällning -en, -ar 1. kivágás, ki- v. ledöntés 2. leeresztés, lebocsátás; le-hajtás 3. (lomb- v. haj)hullás 4. vegy le- v. kicsapódás, csapadék fäll|stcl -en, -ar összecsukható v. tábori szék; csapószék, felcsapható ülés (színházban) -säng -en, -ar összecsukható ágy

fält -et, = mező, szántóföld; sík(ság); tér, terület; (ajtó)mező; fiz erőtér; sp mezőny; harctér; ett~ för forskning kutatási terület; ha fritt ~ fór sin verksamhet szabad teret kap tevékenységéhez; lämna ngn ~et fritt szabad teret enged vkinek; i ~ a harcmezőn; dra i ~ hadba vonul -arbete -t, -n helyszíni munka, terepmunka -armé -n, -er hadra kelt sereg -artilleri -(e)t tábori tüzérség -duglig -t harctéri szolgálatra alkalmas -flaska -n, -or kat: kulacs -

fot: sätta på ~ teljes (v. hadi-) létszámra emel -grå -grått csukaszürke -herre -n, -ar hadvezér -kanon -en, -er tábori löveg -kikare -n, = katonai távcső -kök -et, = tábori v. mozgókonyha -lasarett -et, ~ tábori kórház -läkare -n, = tábori orvos, katonaorvos -manöver -n, -manóvrar kat: terepgyakorlat, hadgyakorlat -marskaik -en, -ar tábornagy, marsall -mätning -en, -ar földmérés -post -en, -er tábori posta -rop -et, = kat jelszó; csatakiáltás -skär -(e)n, -er felcser -slag -et, = nyílt ütközet, csata -spat -en, -er földpát -säng -en, -ar tábori ágy -tjänst -en, -er tábori v. harctéri szolgálat -tjänstövning -en, -ar terepgyakorlat, hadgyakorlat -tåg -et, = hadjárat

fängelse -t, -r börtön, fogház; börtön- v. fogházbüntetés; sätta ngn i ~ börtönbe vet vkit; dömas till en månads ~ egy havi börtönre v. fogházra ítélik

-cell -en, -er börtönzárka, -celia -galler -gallret, = börtönrács -straff -et, = börtön- v. fogházbüntetés fängsla megbilincsel, vasra ver; letartóztat, elfog; átv lebilincsel, leköt; ett ~nde föredrag lebilincselő v. érdekfeszítő előadás fängslig 4: i ~t förvar őrizetben, letartóztatásban, fogságban fänkål -en nov: édeskömény fänrik -en, -ar kat: hadnagy färd -en, -er 1. utazás, út; repülés; styra v. ställa ~en mot v. till.. . ... felé veszi útját 2. ge sig i ~ med ngt hozzálát vmihez, belekezd vmibe; vara i ~ med att skriva javában ír, éppen ír(ással van elfoglalva); han är i ** med att lämna staden indulóban van a városból färdas färdades, färdats utazik, jár;

~ till fots gyalog megy färdbiljett -en, -er vasút: menetjegy färde s indecl: dra v. gå sina ~ útra kel, elutazik; vad är på mi történt?, mi baj van?; det är fara på ~ veszély fenyeget, veszély van färdig -t 1. kész; ~a! kész!; bli ~ med ngt elkészül vmivel, befejez vmit; végez vmivel; ~ att (av)sändas elküldésre v. (el)szállításra kész, (el-) szállítható; tåget var ~t att (av)gd a vonat indulásra készen állott; ~ att hoppa (v. till språng) ugrásra kész; göra sig ~ el- v. fel- v. nekikészül 2. vara ~ att közel van ahhoz hogy; vara ~ att spricka av nyfikenhet majd megöli a kíváncsiság 3. frisk och ~ friss és élénk 4. összet utótag gyakorlott, ügyes (fingerfärdig) färdig I bygga -byggde, -byggt felépít, befejezi [vminek az] építését -gjord -gjort elkészített, befejezett, kész färdighet -en, -er készség, képesség; jártasság, ügyesség; tala ett språk med ~ folyékonyan beszél egy nyelven färdig|lagad: köpa ~ mat kész ételt vásárol -ställa -ställde, -ställt elő- v. elkészít, rendbehoz -sydd -sytt: kostym készöltöny färdjknäpp -en, -ar búcsúáldomás; búcsúpohár; ta sig en ~ búcsúáldomást iszik -led -en, -er közlekedési útvonal -ledare -n, = útikalauz, kirándulásvezető -riktning -en, -ar menetirány;

sitta vänd mot ~en háttal ül a menetiránynak färg -en, -er szín, arcszín, színezet; kártya szín; festék; bekänna ~ színt vall; av hur(u)dan ~ milyen színű; bordet har grön ~ az asztal zöld színű; släppa ~en színét veszti, kimegy a színe; få ~ színt kap, kipirosodik; skifta ~ színt vált(oztat); elszíntele-nedik, elsápad; elpirul; gå i ~ színben illik v. harmonizál; skildra i livliga ~er élénk színekkel ecsetel färga (be- v. meg)fest, színez; ~ av v. ifrån sig megfakul, színét veszti; megfest, -fog; átv nyomot hagy; ~ om átfest, átszínez färgad színes, (ki)színezett, festett; színesbőrű; színezetű; humoristiskt ~ humoros színezetű; se ngt genom ~e glasögon vmit hamis színben lát färgare -n, = ruhafestő, kelmefestő färg|band -et, = írógépszalag, festékszalag -beständig -1 színálló, -tartó -bild -en, -er 1. foto, film: színes kép 2. színes tábla (illusztráció) -blind -blint színvak -blindhet -en színvakság -brytning -en, -ar színtörés; színárnyalat

färgeri -(e)t, -er festöde (gyárban), festőüzem

färg|film -en, -er színes film -fläck -en, -ar festékfolt; színfolt -fotografi -(e)t v. -(e)n, -er színes fénykép(ezés) -glad -glatt vidám v. élénk színű -grann -grant tarka(barka), élénk színű -han-del -rí festékkereskedés; drogéria färgig-f beféstékezett, festékfoltos; élénk

v. rikító színű färg|klick -en, -ar festékfolt (képen); átv színfolt -kopp -en, -ar festékes csésze, festéktartó; tusos csésze -krita -n, -or színes kréta -låda -n, -or festékes doboz, festékkazetta, tusdoboz -lägga -lade, -lagt kifest, színez; átv kiszínez -lära -n, -or színtan, -elmélet -lös -t színtelen färgning -en, -ar festés; színezés; festő-

dés; színeződés färg|nyans -en, -er színárnyalat -penna -n, -or színes irón v. ceruza -prakt -en színpompa, -gazdagság -rik -t színdús, sokszínű; átv színes, kifejező -rikedom -en színgazdagság, sokszínűség; átv színesség -sinne -t szín-

érzék -skiftning -en, -ar színárnyalat, -vált(oz)ás -spel -et, = fénytan a színek játéka -spruta -n, -or (festékszóró- v. festőpisztoly -stift -et, = színes irón(bél); színes ceruza -stoft -et, -er festő- v. festékanyag, színezék, festékpor -ton -en, -er (szín)tónus; színárnyalat; -tryck -et, = nyomd színes nyomás, színnyomás; színnyomat -äkta színtartó, -álló -ämne -t, -n festőanyag, színezék, festék(anyag) färja I. -n, -or komp, hidas; komphajó, vasúti átkelő v. komp II. vt: ~ över kompon átszállít v. átvisz färj|karl -en, -ar révész -pengar plur révpénz, -díj -ställe -t, -n kompátkelőhely, rév färm -t fürge, gyors, azonnali; pontos, ügyes

färre comp få kevesebb; de är ~ till antalet ők számra nézve kevesebben vannak, kisebbségben vannak färs -en, -er vagdalt v. darált hús; (hús-

v. hal)vagdalék, töltelék färsera (meg)tölt (vagdalékkal) färsk -t friss, új, fiatal färska kohászat készei, (fel)frissít, szén-telenít

Färöarna npr (a) Faröer (szigetek) färöisk -t faröeri

fästa fäste v. -de, fäst v. -t I. vt 1. hozzáerősít, -köt, megerősít, rögzít; ráféred; rá- v. odaragaszt (vid ngt vmihez; vmire); 2. átv: ~ blicken v. ögonen på ngt tekintetét rászegezi vmire, tekintetét vmin pihenteti; ~ de bästa förhoppningar vid ngt v. ngn a legnagyobb reményeket fűzi vkihez v. vmihez; ~ i minnet emlékezet(é)be vés; ~ uppmärksamheten på ngt felhívja a figyelmet vmire, a figyelmet vmire irányítja; ~ ngt på papperet papírra vet vmit; ~ med ed esküvel erősít; vara ~d v. fäst vid ngn csüng vkin, ragaszkodik vkihez; ~ avseende på v. vid ngt, ~ stor vikt vid ngt fontosnak tart vmit, nagy súlyt vet vmire II. vi tapad, ragad, til; limmet fäster inte az enyv nem ragad v. ragaszt III. ~ sig i ngns minne vkinek az emlékezetébe vésődik; ~ sig vid ngn megszeret v. megkedvel vkit, ragaszkodik vkihez; ~ sig vid ngt felfigyel (v. figyelmet fordít) vmire, törő-fäste

dik vmivel IV. (hgs igek:) ~ / beledug, -erősít; ~ igen v. ihop összefűz; összefércel, -värr; ~ upp feltűz, -köt; felgyűr, -tűr fäste -/, -n 1. támasz(ték), tartó; få ~ Jör foten megveti a lábát 2. markolat, fogantyú, fogó, nyél 3. himmelens ~ égboltozat 4. erősség, erőd(ítmény) fäst(e)folk plur jegyesek fästing -en, -ar áll: kullancs fäst|man -mannen, -män vőlegény -mö

-n, -r menyasszony, ara fästning -en, -ar 1. erődítmény; vár

2. rég várbörtön fästnings | grav -en, -ar várárok, sáncárok -straff -et, = várfogság -verk -et, — erődítmény, erődmű föda I. s: -n táplálék, étel, élelem; ellátás, koszt; (állati) eleség, takarmány; inta ~ táplálékot vesz magához; arbeta för ellátásért dolgozik II. vt: födde, fött szül, világra hoz; ellik, fiadzik; ~s születik, világra jön; ~s pá nytt újra v. újjászületik 2. létrehoz, előidéz, Szül; detta föder hat ez gyűlöletet szül v. kelt 3. táplál, etet; el- v. fenntart; ~ sig táplálkozik; el- v. fenntartja magát, megél; ~ upp nevel, tenyészt (állatokat) född fött született, születésű; ~a születések (újságrovat); vara ~ blind vakon született; fru Hamrin, född ... Hamrinné, született...; jag är ~ den 20 mars március 20-án születtem; han är en ~ finné finn születésű; vara ~ till konstnär született művész, művésznek született födelse -n, -r szülés, világra hozás; születés; före Kristi ~ Krisztus születése előtt, időszámításunk előtt; antalet ~r utom äktenskapet a házasságon kívül születettek száma -attest -en, -er kb.: születési bizonyítvány -bygd -en, -er szülőföld, születési hely -dag -en, -ar születésnap -dagsbarn -et, — (születésnapon) az ünnepelt -dagspresent -en, -er születésnapi ajándék -kontroll -en születésszabályozás -märke -/ -n anyajegy -ort -en, -er születési hely, szülőhely -tal -et, — születések száma -år -et, — születési év -överskott -et, = születési többlet föderska -n, -or szülő nő; gyermekágyas nő

föd|geni [-seni] -(ejt: o han har ~ (már) tudja hol terem a pénz, van üzleti érzéke -krok -en, -ar o keresetei ág), kenyérkereset, megélhetés födo|ämne -t, -n élelmiszer -ämneslära

-n, -or táplálkozástan födsel -/i, födslar szülés; születés födslo|smärta -vånda -n, -or, -värkar plur szülési fájdalmak, szülőfájások, vajúdás

föga1 indecl L adj csekély, kis; kevés; ~ hopp kevés remény II. adv kevéssé, alig; det är ~ troligt ez alig hihető, valószínűtlen III. s: det har ~ att betyda nem sokat jelent; häröm äf ~ att säga erről nem sokat lehet mondani, itt nincs sok mondanivaló; ~ fattades att han ej drunknade kis híja voit hogy bele nem fulladt föga2 s indecl: falla till ~ enged, meghátrál, -hunyászkodik, beadja a derekát; få ngn att falla till ~ sikerül vkit engedékenységre v. meghátrálásra bírni, felülkerekedik vkin föl -et, = csikó föla megcsikózik

följa följde, följt I. vt, vi 1. követ; nyomon követ; következik; bekövetkezik; ~ ngn på avstånd távolról követ vkit;

han följ des som statsminister av......

lett az utóda a miniszterelnöki székben; följ denna gata ända till hörnet menj(en) ezen az utcán egészen a sarokig; brev följer levél megy; händelserna följer slag i slag az események szédítő gyorsasággal követik egymást; därav följer ebből következik; det följer av sig självt ez magától értetődik; ~ ett råd megfogad egy tanácsot; ~ lagen megtartja a törvényt; skrivelsen lyder som följer a levél a következőképpen hangzik 2. kísér; ngn hem.v kit hazakísér; ~ ngn till graven elkísér vkit utolsó útjára, vkinek megadja a végtisztességet II. (hgs igek:) ~ av ngn elkísér vkit; ~ efter követ, utána megy; ~ med együtt megy v. halad; figyel, figyelemmel kísér; ~ med strömmen az árral úszik; krämpor som följer med ålderdomen az öregséggel együtt járó (kór)tünetek; ~ med på köpet ráadásnak megy, nem számítják fel külön; kunna ~ med együtt halad, lépést tart (iskolai tanulmányokban); jagföljaktligen

198

har svårt att ~ med, när hon talar nehezen tudom követni, amikor beszél; ~ med sin tid halad a korral; ~ ngn ut kikísér vkit följaktligen adv következésképpen, ennélfogva

följande következő; legközelebbi, későbbi; alábbi; ~ dag a következő napon, másnap; den ~ tiden a későbbi kor v. idő, utókor; i det ~ a következőkben, az alábbiakban; på ~ sätt következőképpen följas följdes, följts: ~ åt együtt megy v. utazik; követik v. kísérik egymást; együtt jár; összetartoznak, egymáshoz, tartoznak

följd I. adj: följt kísért, követett; ^ av ngn vki által kísért, vkinek a kíséretében v. társaságában II. s: -en, -er következmény; sor, sorrend, sorozat; folyam (folyóiraté); saken kan få svåra ~er a dolog súlyos v. kellemetlen következményekkel járhat; en ~ av händelser az események sorozata V. egymásutánja; i ~ egymás után, sorjában; ha v. få till ~ következménnyel jár, az a következménye; till ~ därav ennek következtében; till v. i ~ av ngt vminek a következtében, vmi miatt; under en ~ av år évek folyamán v. során -enligt adv következetesen -företeelse -n, -r kísérőjelenség -riktig -t következetes, logikus -sats -en, -er 1. nyelv következményes mellékmondat 2. fii következmény, végkövetkeztetés -sjukdom -en, -ar utóbetegség, ^baj -stridig -vidrig -t következetlen följe -t, -n 1. kíséret, társaság; slå ~ med ngn csatlakozik vkihez, kísér vkit, együtt jár vkivel; ha ngn i ~ a kíséretében v. társaságában van vki 2. kíséret, slepp 3. banda, #§ürhe; hela ~t az egész banda v. bagázs följe I bil ^en, -ar kísérő autó -båt -en, -ar sp: kísérő csónak -sedel -n, -sedlar kísérőjegy(zék) (áruszállításnál) -sla-gare -n, — kísérő (férfi) -slagerska -n, -or kísérő (nő); ~ genom livet élettárs (nő) följetong [-o-] -en, -er folytatásos regény

v. elbeszélés (újságban) följsam -t engedelmes, szófogadó, alkalmazkodó

föll falla fölunge -n, -ar csikó fönster fönstret, — ablak; titta ut genom fönstret kitekint az ablakon; stå i v. vid fönstret az ablaknál v. ablakban áll; i fönstret a kirakatban -bràde -t, -n ablakdeszka -båge -n, -ar ablak-(szárny)keret -bänk -en, -ar ablakkönyöklő, -párkány, -deszka -glas -et, — ablaküveg -hake -n, -ar ablak-horog -halva -n, -or ablakszárny, -levél -karm -en, -ar ablaktok, béléskeret -kuvert -et, = ablakos levélboríték -list -en, -er ablakkeretléc, (külső) ablakpárkány -lucka -n, -or 1. ablaktábla, zsalu, spaletta 2. szellőzőablak -luft -en, -er ablakfiók, -szem -post -en, -er 1. ablakosztás, -félfa, -szárfa 2. ablakdeszka -ruta -n, -or ablak(üveg)-tábla, ablakfiók, -szem -smyg -en, -ar ablakrézsű, -mélyedés för11, s: -en, -ar (hajó, rep) előrész, orr, a törzs eleje; från

~ till akter elölről hátra; i ~en elöl, az előrészen, a hajó orrán; rep a törzs elején II. adv: ~ ifrån elülről; ~ om masten az árboc előtt; för ut förut för2 I. praep 1. (hely- és képes helyhat:) előtt, elé; ~ fullsatt salong telt ház előtt; beklaga sig ~ ngn panaszkodik vkinek; fladdra ~ vinden lobog a szélben; gömma sig ~ ngn elrejtőzik v. elbújik vki elől; hysa intresse ~ ngt érdeklődik vmi iránt v. után; ta lektioner ~ ngn órákat vesz vkitől; slå sig ~ sitt bröst a mellét- veri 2. -ért, helyett; i stället ~ helyett; en gång ~ alla egyszer s mindenkorra; ~ rakt ingenting egyáltalán semmiért, semmi pénzért; inte ~ allt i världen a világ minden kincséért sem; inte ~ aldrig det semmi áron sem; jag kunde inte ~ mitt liv komma ihåg hans namn ha agyonütöttek volna, sem jutott eszembe a neve; köpa ngt ~ 6 kr metern 6 koronáért veszi vminek a méterjét 3. céljából, érdekében; -ra, -re; részére, számára; jag ~ min del a magam részéről; gärna ~ mig én miattam, felőlem, tőlem; ~ min egen räkning saját számlámra v. részemre; böcker ~ ungdom ifjúsági könyvek; en insamling (tűi förmån) ~ de fattiga gyűjtés a szegények javára 4. miatt, végett, ked-199

föra

véért; -tói, -tői; inte få vara i fred ~ ngn nincs nyugta vkitől; inte kunna sova ~ buller nem tud aludni a zajtól; vara rädd ~ ngn fél vkitől; ~ hans skull az Ő kedvéért, miatta; saken blev inte bättre ~ det a dolog nem lett jobb ezáltal; inte kunna hålla sig ~ skratt nem tudja visszatartani a nevetést; ~ Guds skull! Isten szerelmére 1 5. -val, -vei; ~ full maskin teljes gőzzel; ~ fullt teljes erővel; ligga ~ ankar horgonyzik 6. (időhat:) ~ alltid mindenkorra, örökre; ~ evigt (mind-) örökre; ~ framtiden a jövőben, a jövőre; ~ natten éjszakára; ~ ett år egy évre; ~ ögonblicket pillanatnyilag, e pillanatban; dag ~ dag napról napra; ~ i dag mára; det blir dyrare ~ varje år minden évben (v. évről évre) drágább lesz; ~ närvarande jelenleg; ~ första gången első ízben, először; tidningen ~ igår a tegnapi újság; nu ~ tiden manapság, napjainkban; ~ sin ålder korához képest; ~ en timme sedan.egy órával ezelőtt; ~ inte länge sedan röviddel ezelőtt, nemrég 7. (elkülönítésre:) i och ~ sig magában véve; det är en sak ~ sig ez külön ügy; bo ~ sig själv egyedül lakik; tala ~ sig själv magában beszél; här är vi ~ oss själva itt magunk között vagyunk 8. (birtokviszonyt fejez ki:) ledare ~ ett företag egy vállalat vezetői; platsen fór brottet a bűntett helye 9. -nak, -nek; berätta ngt ~ ~ ngn elbeszél vkinek vmit; angenämt ~ ögat kellemes a szemnek; två söner hade dött ~ honom két fia halt meg (neki) 10. (igevonzatokban:) jag anser honom ~ min vän barátomnak tartom őt; finna ~ gott jónak talál; hålla ~ troligt valószínűnek tart; ha ~ avsikt az a szándéka 11. (kifejezésekben:) ~ all del! kérem (szépen)!; ~ ingen del semmiképp(en); ~ tusan! az ördögbe!; få ~ sig fejébe vesz, bebeszéli magának; ha ngt ~ sig tervez vmit, szándékozik vmit tenni II. conj 1. o mert, mivel; hiszen; gå hem, ~ nu är klockan nio menj haza, mert már kilenc óra (van) 2. (inf-szál:) ~ att (azért,) hogy, mert, minthogy, mivelhogy; jag kommer ~ att hämta dig érted jöttem;

han talar bra svenska ~ att vara ungrare magyar létére j ól beszél svédül 3. ~ så vitt amennyiben

III. adv 1. túl(ságosan), nagyon; ~ länge túl sokáig; ~ mycket túl sok; mycket ~ ung túlontúl v. túlságosan fiatal 2. (helyhat:) hålla ~ eléje tart; regeln är ~ a retesz rá van tolva 3. mellette, [vminek az] érdekében; väga ~ och emot érveket és ellenérveket mérlegel; det är jag ~ mellette vagyok; tre var v. voro ~ och tre emot hárman voltak mellette és hárman ellene för3 1. frisk och ~ erőteljes, ereje teljében levő 2. összet -képes (pl. arbetsför munkaképes) föra förde, fört I. vt, vi 1. vezet, folytat; visel, hord; visz; hoz; ~ en dam till bordet egy hölgyet az asztalhoz vezet; ~ svensk flagg svéd lobogót visel; vägen för till staden (ez) az út a városba vezet; ~ krig háborút v. hadat visel; ~ ett hotfullt språk fenyegető szavakat használ; ~ en bil autót vezet; ~ protokoll jegyzőkönyvet vezet; ngn på spåret nyomra vezet vkit; ~ i handeln tart (az üzletben), árusít, elad; ~ ett tillbakadraget liv visszavonult életet él, visszavonultan él; ~ ett samtal beszélget, beszélgetést folytat; ~ ngt på tal szóba hoz (v. szóvá tesz) vmit;~ ordet viszi a szót; ~ ngns talan képvisel vkit (bíróság előtt); ~ befäl parancs(nok)ol; ~ böcker könyvel; ~ en hederlig vandel tisztességes életmódot folytat; ~ oväsen lármát csap; ~ till slut befejez, végigvisz 2. szállít, visz; ~ ngn i fängelse börtönbe visz vkit; ~ ngn över floden átszállít v. átvisz vkit a folyón; ~ handen till mössan sapkájához emeli a kezét II. ~ sig viselkedik, mozog III. (hgs igek:) ~ bort elvezet, elszállít, elvisz; megszöktet, elragad; ~ fram előhoz, elő- v. odavezet (-+• framföra); ~ ihop összehoz, egymáshoz vezet; ~ in bevezet; behoz, importál (->- införa); ~ med sig magával hoz (átv is), előidéz; magával (el)visz v. ragad; nála van (medföra); ~ omkring körülvezet, -visz; ~ samman összehoz, -von; hozzá-v. összeszámít; ~ tillbaka

-visz; ~ undan elvezet, elvisz, elszállít; ~ upp felvezet, -visz; ~ upp rigt på ngns konto vmit vkinek a számlájára ír; ~ ut kivezet; kivisz, exportál; ~ vidare folytat, továbbvezet, -visz; ~ vilse félrevezet; ~ över átvezet, átvisz, átszállít förakt -et megvetés, lenézés; värd ~

megvetendő, megvetésre méltó förakta megvet, lenéz föraktfull -t megvető, lenéző, gúnyos föraktlig -t megvetendő, -vetésre méltó, hitvány; elvetendő, jelentéktelen, csekély

förallmänliga általánosít förandligad átszellemült föraning -e/2, -ar sejtelem, előérzet (om

ngt vminek a) förankra 1. lehorgonyoz 2. átv rögzít, odaerősít

förankring -en, -ar 1. lehorgonyzás; horgonyberendezés; átv rögzítés 2. ép falkapocs, -kötővas, kengyel(vas) för|anleda -ledde, -lett okoz, alkalmat ad; indít, rábír, rávesz -anlåten -lätet: finna v. se sig ~ att göra ngt indíttatva érzi magát hogy megtegyen vmit -anmälan = (en), -anmälning -en, -ar előzetes jelentkezés -anstalta (meg)rendez, intéz, előkészít; gondoskodik (ngt v. om ngt vmit; vmiről) -anstaltan(de): på regeringens ~ a kormány ösztönzésére v. kezdeményezésére -arbeta techn előkészít, feldolgoz -arbete -n előmunkálat, előkészítő munka, előkészületiek) förare -n, = 1. (idegen)vezető, kalauz 2. (villamos- v. gépkocsivezető; rep pilóta

för | arga (fel)bosszant, (meg)haragít, mérgesít; ~ sig bosszankodik, mérgelődik, megharagszik (på v. över ngt vmin, vmiért) -argad haragos, bosszús, dühös, mérges (på -re; för v. över ngt vmi miatt) -argas -argades, -argats bosszankodik, haragszik (över ngt vmin, vmi miatt) förargelse -n, -r 1. bosszúság, bosszankodás, mérgelődés, méreg; bereda ngn mycken ~ sok bosszúságot okoz vkinek 2. megütközés, -botránkozás; botrány; väcka ~ megbotránkozást okoz, megbotránkoztat -klippa -n, -or

botránykő -väckande megbotránkoztató, botrányos, illetlen; jog:~ beteende közrend elleni kihágás förarglig bosszantó, bántó, kellemetlen -het -en, -er kellemetlenség, bosz-szúság

förar|hytt -en, -er vezető- v. pilótafülke; sátor, védház (mozdonyon) -plats -en, -er vasút: mozdonyvezető-állás; vezetőülés (gépkocsiban) -sits -en, -ar pilótaülés

förband -et, = 1. orv kötés, sebkötő, kötszer; första ~ ideiglenes kötés 2. ép (tégla- v. fal)kötés; techn kötés, illesztés 3. kat kötelék förbands|artiklar plur köt(öző)szerek -låda -72, -or kötszerszekrény, mentőszekrény -plats -en, -er kat: kötözőhely

för|banna el- v. megátkoz; förbanne rriig öm jag det tror! vigyen el az ördög ha ezt elhiszem! -bannad O átkozott; är du alldeles ~ ? egészen megbolondultál? -bannelse -n, -r átok, káromkodás; átkozódás; kárhozat; ~ över dig! légy átkozott!, átok reád!; det vilar èn ~ över landet átok sújtja az országot

förbarma: ~ sig över ngn megkönyörül

vkin, megszán vkit förbarmande -t könyörület, szánalom, irgalom; részvét, sajnálkozás; ha ~ med ngn könyörületes v. irgalmas vki iránt

förbaskad o átkozott, bosszantó; en förbaskat obehaglig historia átkozottul kellemetlen) história förbehåll -et, — fenntartás, kikötés; med v. under ~ att azzal a fenntartással v. kikötéssel hogy; ker: med <». för eventuella fel och förbiseenden tévedések és kihagyások fenntartásával förbehålla -höll, -hållit fenntart, kiköt (ngn ngt vkinek vmit); ~ sig ngt fenntart magának vmit förbehållsam -t tartózkodó, zárkózott, óvatos

förbehållslös -t fenntartás nélküli; feltétlen, korlátlan förbenad 1. megcsontosodott, begyepesedett, megátalkodott 2. o* átkozott, bosszantó förbenas förbenades, förbenats 1. elcsontosodik 2. átv megcsontosodikförbereda

förbereda -beredde, -berett előkészít (för v. på v. titi -re); vara förberedd för ngt el van készülve vmire; ~ sig elő- v. felkészül; berendezkedik (på -re) förberedande előkészítő, előzetes; ~

skola előkészítő iskola förberedelse -v, -r előkészítés, előkészület

(till -re); under ~ előkészületben förbi I. praep .. . mellett el; gå ~ ngn elmegy v. elhalad vki mellett; vi går ~ det här kapitlet ezt a fejezetet átugorjuk II. adv elmúlt, vége; den tiden är ~ då ... az az idő elmúlt amikor... \ det är ~ med honom vége van, odavan, elveszett ember 2. kimerült, kifáradt; jag är alldeles ~ teljesen ki vagyok merülve; vara ~ av trötthet odavan a fáradtságtól, holtfáradt

för | bida (meg- v. el-v. ki)vár -bidan =

(en) vár(akoz)ás; i ~n på ngt vmit v. vmire várva förbi |f art -en: i ~en mellékesen, mellesleg, futólag; amikor arra jár -gå -gick, -gått figyelmen kívül hagy, átugrik, mellőz, elhagy; ~ ngt med tystnad szó nélkül átsiklik vmi fölött, elhallgat vmit -gående I. adj átmeneti, múló II. s: -1 1. i ~ mellesleg, mellékesen, futólag; / ~ sagt mellesleg mondva 2. figyelmen kívül hagyás, mellőzés, átsiklás; med ~ av ngt vminek a mellőzésével 3. plur: — járókelő -gången mellőzött, figyelmen kivül hagyott förbilliga olcsóbbít, olcsóbbá tesz förbimarsch -en, -er kat: elvonulás,

díszszemle förbinda -band, -bundit 1. össze- v. egybeköt, összekapcsol 2. bekötöz (sebet) 3. kötelez; ~ sig till ngt kötelezi magát vmire förbindelse -n, -r 1. összeköttetés, kapcsolat; csatlakozás; avbryta ~rna med ngn megszakítja a kapcsolato(ka)t vkivel; sätta sig i ~ med ngn összeköttetésbe lép vkivel 2. ismeretség; viszony 3. kötelezettség; kötelezvény; ikläda sig en ~ kötelezi magát, kötelezettséget vállal; uppfylla sina ~r gentemot v. till ngn eleget tesz kötelezettségeinek vkivel szemben; stå i ~ till ngn för ngt vmiért le van kötelezve vkinek -led -en, -er össze-

kötő v. bekötő út; összekötő szerv -länk -en, -ar összekötő láncszem -tjänst -en, -er kat: összekötő szolgálat

förbindning -en, -ar 1. (be)kötözés 2,

techn csatlakozás (vill is) förbindlig -t lekötelező, előzékeny, szolgálatkész, udvarias förbindnings |rör -et, = techn toldalékcső,

csatlakozó- v. összekötő cső förbi I se -såg, -sett elnéz, átsiklik [vmin], nem vesz észre v. figyelembe -seende -t, -n elnézés, tévedés; av ~ elnézésből, tévedésből förbistring -en nyelvzavar, (nyelvi) zűrzavar

för|bittra el- v. megkeserít; ~ livet för ngn megkeseríti vkinek az életét -bittrad elkeseredett, dühös, haragos förbittring -en elkeseredés, düh, harag förbjuda -bjöd, -bjudit megtilt, eltilt (ngn ngt vkinek vmit; vkit vmitől); läkaren har förbjudit mig att röka az orvos eltiltott (engem) a dohányzástól; eftertryck förbjudes utánnyomás tilos; det Gud förbjude Isten őrizzen attól

förbjuden -bjudet tilos, (meg)tiltott; förbjudet att beträda gräsmattan a fűre lépni tilos; rökning ~ tilos a dohányzás; ~ genomfart/ tilos az átjárási; vad: ~ tid tilalmi idő för|blanda összekever, -cserél, -téveszt -blekna elhalványodik, elhalványul; kifakul; elsápad -blinda megvakít; elvakít, megtéveszt, elkápráztat; ~d av raseri dühtől elvakult -blindelse -n, -r elvakultság -bli(va) -blev, -blivit (meg)marad; ~ liggande, sittande, stående fekve, ülve, állva marad; ~ sig lik a régi marad, hű marad önmagához; vi förblir därvid abban maradunk -blommerad burkolt, körülírt, virágnyelven kifejezett -bluffa elképeszt, meghökkent, meglep; ~d meghökkent, -rökönyödött -bluffelse -n elképedés, megdöbbenés, -rökönyödés -blända (meg)vakít; átv elvakít -blöda -blödde, -blött elvérzik förbommad bereteszelt, eltorlaszolt, (le)zárt

för|borgad [-bo'rj-] rejtett; titkolt, titkos -borgerligas [-bo'rj-] -borgerliga-des, -borgerligats elpolgáriasodikförbrinna

-brinna -brann, -brunnit elég -broskas -broskades, -broskats elporcosodik for|bruka elhasznál, (el)fogyaszt,

felhasznál -brukare -n, = fogyasztó -brukning -en (el)íogyasztás, el- v. felhasználás -brukningsartikel -n, -artiklar, -bruktiingsföremål -et, = fogyasztási cikk, használati tárgy förbruten -brutet jog: elkobzott för|brylla össze- v. megzavar, zavarba hoz; elképeszt, meghökkent, megdöbbent -bryllelse -n (zűr)zavar, megdöbbenés, ámulat för |bryta -bröt, -brutit 1. vét, elkövet (bűncselekményt); ~ sig mot ngn vét(kezik) v. bűnt követ el vki ellen 2. átv eljátszik (vmit), elveszt(i a jogát vmihez) -brytare -n, = gonosztevő, bűnöző, bűnös; tettes -brytartyp -en, -er bűnöző típus -brytelse -n, -r bűncselekmény, -tett, -tény; vétség -bryterska -n, -or gonosztevő, bűnöző; tettes (nő) för|bränna -brände, -brant el- v. megéget, feléget -bränning -en elégetés; (el-) égés -bränningsmotor -n, -er belsőégésű motor, robbanómotor -bränningsrum -rummet, = techn égési tér, robbanótér förbrödra: ~ sig összebarátkozik, (testvéri) barátságot köt; összetegeződik förbud -et, == tilalon (mot ngt vminek a) förbuds]anhängare -n, = a szesztilalom híve, prohibicionista -lag -en, -ar szesztilalmi v. prohibiciós törvény -tavla -n, -or tilalmi tábla (közlekedési jelzés)

förbund -et, = szövetség (államoké is); Nationernas Förbund Nemzetek Szövetsége, Népszövetség; det gamla ~et az ószövetség; ingå ett ~ szövetségre lép; sluta ~ med ngn szövetséget köt vkivel

förbunden1 Tfö'r-] -bundet: med förbundna ögon bekötött szemmel förbunden2 -bundet 1. összekötött, -kapcsolt 2. bekötözött 3. szövetséges, szövetkezett; vara ~ med ngn szövetségben van vkivel; de förbundna a szövetségesek 4. lekötelezett; vara ngn ~ le van kötelezve vkinek förbunds|dagen a szövetségi gyűlés v. képviselőház (NSZK) -kansler -n, -er szövetségi kancellár -regering -en,

-ar szövetségi kormány -republik -en, -er szövetségi köztársaság -stat -en, -er szövetségi állam för |bygga -byggde, -byggt: ~ sig túlzott építkezésbe öli a pénzét, elépíti a vagyonát v. pénzét -byta -bytte, -bytt 1. el-v. kicserél 2. átváltoztat, átalakít (i v. till -vé); ~ sig, till ngt átváltozik, átalakul vmivé förbättra 1. meg- v. kijavít; javít, emel (bért); ~ ett rekord csúcsot v. rekordot javít; det ~r inte saken ez nem segít a dolgon; ~d upplaga javított kiadás; ~ sig (meg)javul, jobbra fordul 2. ~ sina kunskaper i svenska elmélyíti v, tökéletesíti svéd nyelvtudását

förbättras -bättrades, -bättrats (megjavul; javul az (egészségi) állapota, jobban érzi magát förbättring -en, -ar meg- v. kijavítás;

javulás; (bér)javítás, -emelés förbättringsanstalt -en, -er javító-nevelőintézet

förbön -en, -er közbenjárás, közvetítés; könyörgés; kérés; fälla v. göra ** för ngn hos ngt vkinél közbenjár vkiért; hålla ~ för freden könyörgő imát mond a békéért (templomban) fördatera élőbbről keltez, antedatál fördel -en, -ar előny, haszon; ~en ligger i att abban van az előnye hogy; tenisz: ~ in előny az adogatónál!; ~ ut előny a fogadónál!; dra v. ha ^ av ngt hasznot húz vmiből; vad är det för ~ med det ? mi ennek az előnye?; vad har du fór ~ av det? mi hasznod (van) ebből?; se på sin egen a saját hasznára gondol, (csak) a saját hasznát nézi; det talar till hans ~ ez javára szól; vara till sin ~ előnyére v. hasznára válik, számára előnyös fördela oszt, meg- v. (f)el- v. ki- v. szétoszt, osztogat; ~ lika egyenlően eloszt; sig oszlik, (f)el- v. szétoszlik fördelaktig -t előnyös, hasznos; ställa ngt i en ~ dager kedvező megvilágításba helyez vmit för I d elär e -n, = techn elosztó -dëlning -en, -ar 1. meg- v. (f)el- v. ki- v. szétosztás; el- v. szétoszlás 2. kat hadosztály

fördenskull adv azért, ezért, amiatt, emiattiëriettfng

för|detting -ert, -ar o kiszolgált v. elbocsátott hivatalnok v, katonatiszt; aki jobb napokat látott -djupa elmélyít; ~di tankar gondolatokba merült; ~ sig i ngt mélyen behatol vmibe, el- v. belemélyed v. elmerül vmibe -djupning -en, -ar 1« elmélyítés; elmélyedés, elmélyülés 2. (be)mélyedés; üreg; ép falmélyedés, fülke -dold [-o-] -dolt (el)rejtett; (el)titkolt; titkos; vö. fördölja

fördom -en, -ar előítélet, elfogultság;

intagen av ~ar elfogult fördoms |fri -fritt előítélettől mentes, elfogulatlan; gátlástalan -frihet -en elfogulatlanság;

gátlástalanság -full -t elfogult, előítéletekkel teli fördra -drog, -dragit fördraga fördrag: -et, = 1. szerződés, egyezmény; ~et i Versailles a versailles-i szerződés; ingå v. sluta ett ~ szerződést köt 2. türelem, elnézés; ha ~ med ngn türelmes vkihez, elnéző vki iránt fördra(ga) -drog, -dragit elvisel, kiáll, eltűr, elszenved, kibír; jag kan inte ~ honom nem szívelhetem (őt) fördragsam -t türelmes, béketűrő, elnéző

fördiags'brctt f-o-] -et, = szerződésszegés -enlig -mässig -t szerződés szerinti, szerződéses, szerződési -stri-dig -vidrig -t szerződésellenes, szerződéssel ellenkező fördrista: ~ sig merészkedik, bátorkodik

för|driva -drev, -drivit elűz, elhajt, elkerget; kikerget; száműz; ~ fostret magzatot elhajt; ~ tiden agyonüti v. eltölti az időt -dröja -dröjde, -dröjt késieltet, halogat, feltart(óztat), (meg)lassít; ~ sig késlekedik, késedelmeskedik, sokáig időzik [vhol] -dubbla megkettőz, -kétszerez, -dup-láz -dubblas -dubblades, -dubblats megkettőződik, -duplázódik -dumma elbutít -dummas -dummades, -dum-mats elbutul -dunkla elsötétít; elhomályosít, háttérbe szorít; elködösít -dunsta elpárolog, elszáll, elillan -dyra megdrágít -dystra bánatossá tesz, komorrá hangol; elkomorít; ~ stämnigen elrontja a hangulatot

fördäck -et, = hajó előfcdélzet, a felső fedélzet elülső része

för|dämma -dämde, -dämt gáttal v. töltéssel elzár, eltorlaszol -dämning -en, -ar gát, töltés fördärv -et L romlás, pusztulás, [vkinek a] veszte; störta ngn i ~et romlásba dönt vkit; det blir hans ~ ez lesz a veszte, ez okozza majd a romlását 2. (erkölcsi) romlottság, züllöttség 3» vall kárhozat fördärva elront, tönkretesz; lezülleszt; ~ sin hälsa tönkreteszi v. aláássa az egészségét; ~ ngnsrykte elrontja vkinek a jó hírét fördärvad elrontott, tönkretett; romlott, züllött; zilált, rongált (egészség, anyagi helyzet); arbeta sig ~ agyondolgozza magát; skratta sig ~ halálra neveti magát, majd megszakad a nevetéstől; slå ngn ~ össze-vissza v. nyomorékká ver vkit fördärvas -därvades, -därvats (el- v.

meg)romlik, elpusztul, tönkremegy fördärvbringande pusztulást v. romlást

okozó, vészt hozó, végzetes fördärvlig -t pusztító, vészes, végzetes,

káros, ártalmas fördölja -dolde, -dolt 1. elrejt, rejteget 2.

eltitkol, titokban tart för|döma -dömde, -dömt elítél, elvet, kárhoztat; kárhozatra ítél, elátkoz -dömd -dömt (el)kárhozott; átkozott; ~ otur átkozott v. pokoli balszerencse; fördömt laz ördögbe is!, az ördög vigye el! -dömelse -n elítélés, kárhoztatás; kárhozat; vara i samma ~ közös a sorsuk -dömlig -t elítélendő, kárhoztatandó, kárhózatos fore1 -1 sí- v. szánút; az út állapota (télen); det är bra ~ sízésre alkalmas a hó, jó síhó van fore2 I. praep előtt, elé; på kvällen ~ avresan az elutazás előtti estén; ~ detta (röv: /. d.) korábbi, egykori, voit, szolgálaton kívüli; ~ detta president voit elnök; långt ~ detta jóval ezelőtt; gå v. fara ~ ngn vki előtt megy v. halad; megelőz vkit; han ställde sig ~ mig elém állt (a sorban); vara ~ sin tid megelőzi korát II. adv elöl, elül; előre; dagen ~ előző nap(on); gå ~ elöl megy; előremegy; klockan går ~ az óra siet; hoppa med huvudet ~ fejest ugrik; komma ~ elsőnek érkezik; saken har varit ~ iförebild

riksdagen az ügy szerepelt az országgyűlés napirendjén, az ügyet tárgyalta az országgyűlés fore| bild -en, -er mintakép, példakép; ta ngn till ~ mintaképül választ vkit -bildlig -t példás, példaképül szolgáló, mintaszerű -bringa -bragte, -bragt (v. -bringade, -bringat) előhoz, -ad, felhoz (átv), felmutat; előterjeszt, említ

före|brà -brådde, -brått szemére hány v. vet, felhány (ngn ngt vkinek vmit); jag har ingenting att ~ mig nem tehetek magamnak semmi szemrehányást -bråelse -n, -r szemrehányás, gáncs, rendreutasítás -brående szemrehányó -bud -et, = előjel, -hírnök (till -nek a) -bygga -byggde, -byggt megelőz, elejét veszi [vminek], elhárít, megakadályoz -båda (előre) jelez v. jelent, utal, mutat [vmire]; mégjósol -bära -bar, -burit ürügyül v. mentségül felhoz -bärande -t, -n ürügy, kifogás, mentség; under ~ (av) att azzal az ürüggyel v. kifogással hogy -drag -et, ~ előadás, felolvasás; előadásmód -dra(ga) -drog, -dragit 1. többre becsül, előnyben részesít, jobban szeret (ngn framför ngn vkit vkinél) 2. előad, felolvas; előterjeszt, referál -dragande -n, = előadó; referens -drag-

iiing -en előadás; jelentés, beszámoló, referátum (hivatali) -dragningslista -n, -or napirend -dragshållare -n, = előadó, felolvasó -dome -t, -n (követendő) példa, példakép, minta(kép) -dömlig -t példaképül szolgáló, példás, követendő förefalla -föll, -fallit 1. (meg)történik, megesik, előfordul; vid ~nde behov szükség esetén 2. tetszik, látszik, mutatkozik; han förefaller vara en hygglig människa kedves v. barátságos embernek látszik före|finnas -fanns, -funnits (meg)van, kéznél van, létezik, előfordul, akad -fintlig -t meglevő, létező, rendelkezésre álló -ge -giva -gav, -givit ürügyül v. mentségül felhoz, színlel; ~ sig vara sjuk betegnek tetteti magát -givande -t, -n ürügy, mentség, kifogás; under ~ (av) att azzal az ürügygyei (v. a kifogással) hogy -given - givet állítólagos -gripa -grep, -gripit

elébe vág, megelőz; előbbre vesz, előbb tárgyal v. említ föregå -gick, -gått I. vt megelőz, előre' megy; elöl jár; när substantivet ~s av artikel amikor a főnév előtt névelő áll; ~ ngn med gott exempel vkinek jó példával jár elöl II. vi végbemegy, (le)folyik, történik föregående I. adj (meg)előző, korábbi, eddigi; den ~ talaren az előző szónok v. felszólaló; vid ett ~ tillfälle egy korábbi alkalommal; i det ~ az előbbiekben, a fentiekben II. s: -t, -n előélet, múlt; hennes "(n) az ő múlt-. ja

föregångare -n, = előfutár; úttörő, pionír; előd

föregångs|land -et, -länder élenjáró v. vezető ország -man -mannen, -män úttörő, pionír före|ha(va) -hade, -haft foglalkozik [-[vmi-vel],-] {+[vmi- vel],+} tárgyal; szándékozik, tervez -havande -t, -n magatartás, tevékenység; vállalkozás; [vkinek a] viselt dolgai (v. mesterkedései v. műve) -hålla -höll, -hållit szemére hány v. vet, eléje tár förekomma -kom, -kommit I. vt 1. megelőz, elébe vág; ~ ngns önskningar teljesíti vkinek a kívánságait 2. elejét veszi, elhárít II. vi 1. előfordul, található; (meg)történik; på förekommen anledning közbejött akadály miatt, előre nem látott körülmény(ek) miatt 2. jog komma* (fore) 3. mutatkozik, látszik; saken förekommer mig misstänkt a dolog gyanúsnak tetszik (nekem); det förekommer mig som om ... úgy tetszik nekem mintha ... förekommande I. adj 1. előzékeny, szolgálatkész (mot ngn vkihez, vkivel szemben); ~ sätt előzékenység 2. előforduló, jelentkező; då och då ~ elszigetelt, szórványos; i ~ fall alkalomadtán, adandó esetben; vid ~ behov szükség esetén II. s: -t elhárítás, megelőzés, -akadályozás förekomst -en, -er előfordulás; létezés,

meglét; bány, geol lelőhely före|ligga -låg, -legat előtte van v. fekszik; megvan, rendelkezésre áll; fara föreligger att ... fennáll az a veszély hogy .,. ; verket föreligger färdigt a mű készen van; ett misstag synes ~föreliggande

úgy látszik tévedés forog fenn; frågan föreliggér till behandling a kérdés tárgyalása soron van -liggande előttünk levő; i ~ fall a kérdéses v. jelen esetben -lägga, -lade, -lagt 1. elébe tesz v. helyez, bead (aláírásra); be- v. előterjeszt (ngn ngt vkinek vmit) 2. előír, meghagy; kiszab, rámér (ngn ngt vkinek vmit; vkire vmit) -läsa -läste, -läst' felolvas (ngt för ngn vkinek vmit); előad, előadá-s(oka)t tart (om ngt vmiről); Professor X. föreläser i konsthistoria X. professzor művészettörténetet ad elő -läsare -n, = 1. felolvasó 2. előadó föreläsning -en, -ar felolvasás; előadás; (egyetemen) kollégium; hålla (en) ~ om ngt felolvasást v. előadást tart vmiről; gå på ~ felolvasásra v. előadásra megy; előadást látogat; kollégiumot hallgat; anmäla sig till ~arna i ett ämne felvesz egy (szak)kollégiumot föreläsningssal -en, -ar előadóterem före|löpare -n, = előfutár, -hírnök -mål -et, = tárgy (átv is), téma; ~ för diskussion vita tárgya förena egyesít; egybe- v összeköt, összekapcsol; átv párosít; összeegyeztet, kibékít; ~ nytta med nöje összeköti a kellemest a hasznossal; med ~de krafter egyesült erővel; ~ sig egyesül; összekapcsolódik, egybeolvad; megegyezik, -állapodik, egyetért (om ngt vmiben)

förening -en, -ar 1. egyesítés, egyesülés; összekötés, -kapcsolás, egybeolvadás; vegyület; ingå ~ vegyületet alkot, vegyül; i ~ med ngn vkivel karöltve v. együtt 2. egyesület, szövetség; diákegyesület; (ipar)testület föreningsfrihet -en egyesülési szabadság v. jog -lokal -en, -er egyesületi helyiség -länk -en, -ar összekötő kapocs v. láncszem -medlem -medlemmen, -medlemmar egyesületi tag -punkt -en, -er: flodernas ~ a folyók összefolyása v. torkolata; finna en ~ för de olika åsikterna a különböző nézeteket közös nevezőre hozza -rätt -en egyesülési jog för|enkla (le)egyszerűsít -enkling -en -ar

(Ie)egyszerűsítés förenlig -t összeegyeztethető; det är inte ~t med ' ez nem fér össze .-vei

Förenta nationerna npr az Egyesült Nemzetek

Förenta staterna npr áz Egyesült Államok

före|sats -en, -ér szándék, elhatározás -skrift -en, -er előírás, utasítás, szabályzat), rendelet -skriftsenlig -t előírásos, szabályszerű -skriva -skrev, -skrivit élőír, megszab (ngn ngt vkinek Vmit); ~ villkoren för freden megszabja v. diktálja a békefeltételeket -slå -slog, -slagit javasol, indítványoz (ngn ngt vkinek vmit), ajánl -spegla megcsillogtat; hiteget, ámít (ngn ngt vki előtt vmit; vkit vmivel) -språkare -n, = szószóló, közbenjáró (főr -nek a) -spå -spådde, -spått megjósol, -jövendöl, előre megmond (ngn ngt vkinek vmit) -stava 1. előremond, szájába ad, előbetűz; ~ edén felolvassa az eskümintát 2. sugalmaz, előír, diktál -stå -stod, -stått I. vt élén áll; vezet, kezel; ~ hushållet vezeti a háztartást II. vi vár (ngn vkire), előtte áll; fenyeget; oss ~r ännu en prövning még* egy megpróbáltatás vár ránk -stående 1. küszöbön álló, közelgő, jövendő, fenyegető 2. fent említett, fenti -ståndare -n, = elöljáró, vezető, főnök, igazgató (för nek á) -ståndarinna -n, -ore löljáró(nő), vezetőnő, főnökasszony, igazgatónő

föreställa -ställde, -ställt I. vt 1. ábrázol, bemutat; vad föreställer tavlan ? mit ábrázol a kép?; han föreställer en friare kérőt játszik (színdarabban); de tiljor som föreställer världen a világot jelentő deszkák 2. bemutat (ngn főr ngn vkit vkinek)"3. ~ ngn ngt szemére vet v. hány vkinek vmit II. ~ sig (el)képzel; bemutatkozik (för ngn vkinek)

föreställning -en, -ar 1. bemutatás; ábrázolás; bemutatkozás 2. szính előadás 3. elképzelés; képzet, fogalom; göra sig en ~ om ngt fogalmat v. képet alkot magának vmiről 4. szemrehányás; göra ngn ~ar angående ngt szemrehányásokat tesz vkinek vmi miatt

föreställnings|förmåga -n képzelőtehet-ség, -erő -sätt -et, — gondolkodásmód, felfogásmód

fore| sväva rémlik, dereng; előtte lebeg;föresätta

206

förfara

det ~r mig att... úgy rémlik nekem hogy ... -sätta -satte, -satt: ~ sig ngt elhatározza magát vmire, maga elé tüz (v. a fejébe vesz) vmit företag -et, — vállalkozás, vállalat,

üzem; átv kísérlet företa(ga) -tog, -tagit belekezd, hozzáfog, vállalkozik [vmire]; tesz; foganatosít; ~ en resa utazást tesz; ~ en ändring változtatást foganatosít, megváltoztat; ~ sig ngt belekezd vmibe, hozzáfog vmihez, vállalkozik vmire företagaranda -n vállalkozó szellem företagare -n, = vállalkozó, vállalat

tulajdonosa företagsam -t vállalkozó (kedvű v. szellemű) -het -en vállalkozó kedv v. szellem; vállalkozói tevékenység, vállalkozás

företagsledare -n, — vállalat- v. üzemvezető -nämnd -en, -er vállalati v. üzemi bizottság (S) Jore| tal -et, = előszó -te -tedde, -tett 1. be- v. felmutat 2. felhoz, előterjeszt 3. nyújt, (fel)mutat; ~ flera likheter med ... sok hasonlatosságot mutat .♦. -vei -teelse -n, -r jelenség, tünemény

företräda -trädde, -trätt 1. előtte v. [vminek az] élén megy; processionen företräddes av två fanbärare a menet élén két zászlóvivő haladt 2. ~ ngn i ämbetet vkinek a hivatali elődje 3. képvisel

företrädare -n, = 1. előd; min ~ i ämbetet hivatali elődöm 2. képviselő företräde -t, -n 1. kihallgatás, fogadtatás, audiencia; få v. erhålla ~ hos ngn kihallgatást nyer vkinél, kihallgatáson fogadja vki; ge ngn ~ kihallgatáson fogad vkit 2. elsőbbség, előny, rangelőny; előjog; ge ~ åt ngn előnyben részesít vkit; ha ~ framför ngn elsőbbsége v. előnye van vkivel szemben 3. jó tulajdonság,, előny; äga ~ framför ngt jobb v. különb vminél, felülmúl vmit; hon hade många ~n neki sok kiváló tulajdonsága (v. jó oldala) voit

företrädes [rätt -rättighet -en, -er elsőbbségi jog, elsőbbsége előjog, kiváltság -vis adv előszeretettel,

kiváltképpen, főleg, többnyire före|vara -var, -varit tárgyalásra kerül,

tárgyalják, szőnyegen van; fog: målet är före a per tárgyalás alatt van -varande előttünk levő, jelenlegi, szóban forgó; i ~ fall a jelen (v. az adott) esetben; under ~ omständigheter ilyen (v. a jelenlegi) körülmények között

för |eviga megörökít, halhatatlanná tesz fore| visa be- v. felmutat (filmet stb.); előad, demonstrál -visning -en, -ar be- v. felmutatás; (film)bemutatás; előadás, gyakorlati bemutatás före|vita felró; szemére vet v. hány (ngn ngt vkinek vmit) -vitelse -n, -r szemrehányás, rosszallás förevändning -en, -ar ürügy, kifogás; mentség, kibúvó; under ~ att azzal az ürüggyel hogy förfader -n, -fäder ős, előd förfall -et 1. hanyatlás, pusztulás, romlás; (erkölcsi) süllyedés, züllés, elfajulás; råka i komma på ~ hanyatlásnak v. romlásnak v. züllésnek indul 2. akadály(oztatás), mentesítő v. akadályozó körülmény; jog: laga ~ törvényes akadály, elfogadható mentség; utan laga ~ igazolatlanul; vid laga ~ akadályoztatás esetén; vid ~för ngn vkinek az akadályoztatása esetén 3. lejárat (pl váltóé) förfalla -föll, -fallit 1. romba dől, (el-) pusztul, düledezik; (le)hanyatlik, romlik, (erkölcsileg) süllyed, elfajul; zül-lik, tönkremegy; ~ till v. i dryckenskap ivásra adja magát, az iszákosság rabja lesz 2. lejár, esedékessé válik (váltó) 3. megszűnik, hatályát v. érvényét veszti; låta saken ~ elejti az ügyet 4. jog: ~ till straff büntetés alá esik

förfallen, -fallet 1. düledező, rozzant; hanyatló; erkölcsileg romlott, züllött 2. esedékes, lejárt; érvénytelen; belopp förfallet till betalning esedékes összeg

förfallodag -en, -ar lejárat v. esedékesség napja, fizetési határidő för|falska (meg)hamisít; ~de pengar hamis(ított) pénz -falskare -n, = hamisító, meghamisító -falskning -en, -ar hamisítás; hamisítvány for|fara -for, -farit eljár, cselekszik; bánik [vkivel], kezel; ~ strängt mot v. med ngn szigorúan bánik vkivel (v.förfarande

eljár vki ellen) -farande -t, -n eljárás (jog is) -faras -fors, -farits meg v. elromlik, elpusztul, tönkremegy -faren -faret tapasztalt, jártas, ügyes förfaringssätt -et, = eljárás(mód) förfasa: ~ sig megborzad, -rémül; jajveszékel (över ngt vmitől; vmi miatt) för|fatta (meg)fogalmaz, -szerkeszt, -ír; ~ en roman regényt ír -fattararvo-de -t, -n szerzői tiszteletdíj -fattar-bana -n, -or írói v. irodalmi pálya -fattare -n, = író, szerző -fattar-förening -en, -ar írószövetség rfat-tarinna -n, -or írónő; szerző (nő) -fattarnamn -et, = írói (ál)név -fattar-rätt -en szerzői jog ^-fattarskap -et szerzőség; írói munkásság ill. tevékenység

författning -en, -ar 1. állapot 2. gä i ~ om ngt intézkedéseket tesz vmi iránt 3. jog alkotmány 4. törvény, rendelet, szabályzat författnings |enlig -t az alkotmánynak megfelelő, alkotmányos -samling -en, -ar törvénytár; hivatalos közlöny -stridig -vidrig -t alkotmányellenes, -sértő -ändring -en, -ar alkotmánymódosítás

för|fela elhibáz, eltéveszt, elvét; han ~de sin avsikt nem érte el célját, célt tévesztett; ett ~t liv elhibázott élet -fina (ki)finomít -finad kifinomult, kiművelt, választékos förfjol: i ~ tavaly előtt, harmadéve för|flacka ellaposít -flackas -flackades,

-flackats ellaposodik förflugen -fluget meggondolatlan, vigyázatlan; elsietett; en ~ kula eltévedt golyó förfluten -flutet elmúlt, lefolyt, letűnt; det förflutna a múlt; låta det förflutna vara glömt nem bolygatja a múltat för|flyktigas -flyktigades, -flyktigats elpárolog, elillan -flyta -flöt, -flutit lefolyik, (el)múlik, (el)telik, lejár -flytta át- v. elhelyez, eltol; elmozdít; áttelepít, átköltöztet; ^ sig elmozdul, helyet változtat, áthelyeződik; [-[vho-vá]-] {+[vho- vá]+} képzeli magát -foga: ~ över ngt rendelkezik vmivel; ~ sig elmegy -fogande -t, -n rendelkezés; stå till ngns ~ rendelkezésére áll vkinek; ställa till ngns ~ vkinek rendelkezésére bocsát -franska elfranciásít; fran-

ciára fordít -friska felfrissít, -üdít; ~ sig felfrissíti magát, felfrissül, -üdül -friskning -en, -ar frissítő (ital stb.) -frusen -fruset (meg- v. el- v. le-) # fagyott -frysa -frös, -frusit I. vt le-v. elfagyaszt; jag förfryser lätt händerna könnyen lefagy a kezem il. vi meg-v. elfagy, elpusztul a hidegtől -fråga: ~ sig kérdezősködik, tudakozódik, érdeklődik (hos ngn om ngt vkinél vmiről) -frågan ~ (en), -frågning -en, -ar kérdés, kérdezősködés, tudakozódás; göra förfrågningar hos ngn tudakozódik vkinél -fula elcsúfít, el-rútít -fuska elront, elpuskáz, eifuse- | rál -fång -et

kár, hátrány, veszteség; till ~ för ngn vkinek a kárára v. hátrányára; utan ~ för våra rättigheter jogaink csorbítása nélkül -fäa elbutít, eldurvít, eltompít -fäas -fäades, -fäats elbutul, eldurvul, eltompul förfäder plur ősök, elődök för |fäkta védelmez, megvéd; síkraszáll (ngt vmiért) -fäktare -n, = védelmező, előharcos för|fära meg- v. elrémít, megijeszt -färad megrémített; (meg)rémült, ijedt (över ngt vmitől) -färan = (en) rémület, ijedelem -färas -fårades, -färats megrémül, megijed för|färdiga elkészít, gyárt, csinál, előállít -färdigande -t (el)készítés, gyártás, előállítás förfärlig -t rémítő, szörnyű, iszonyú; ~t tråkig szörnyen v. hallatlanul unalmas, fër|följa -följde, -följt üldöz, kerget -föl-jare -n, = üldöző -följelse -n, -r üldözés (av v. mot -nek a); tört: ~n mot de kristna a keresztényüldözés -föl-jelsemani -(e)n, -er üldözési mánia för [föra -förde, -fört tévútra vezet,.félrevezet; rábír [vmire]; (el)csábít; ~ sig på ngn erőszakot követ el vkin -förare -n, = csábító förfördela kárt okoz (ngn vkinek), megkárosít, -rövidít, igazságtalanságot követ el; megsért, -bánt för|förelse -n, -r (el)csábítás, rosszra, csábítás -förerska -n, -or csábító (nő) -förisk -1 csábító; elragadó; kacér förgapa: ~ sig i v. på ngn o belegabalyodik v. beleesik v. beleszeret vkibe för [gasa elgázosít, (el)porlaszt -gasare -n, = porlasztó, gázosító, karburátorförgasas

-gasas -gasades, -gasats elpárolog, el-. illan; gázzá alakul, elgázosodik för I gifta megmérgez (átv is) -giftning

-en, -ar (meg)mérgezés förgjord -gjort elbűvölt, megbabonázott, -rontott; han är. söm ~ mintha megbabonázták volna förglömma -glömde, -glömt elfelejt förgrena: ~ sig elágazik för |grening -en, -ar elágazás; ág -gre-. ningsstation -en, -er vasúti csomópont för|gripa -grep, -gripit: ~ sig kezet emel, erőszakot alkalmaz (v. követ el) (pä v. mot -re, ellen); ~ sig på ngn meggyaláz vkit -griplig -t sértő, [vmi [-ellen]-] {+el- len]+} vétő; büntetendő, bűnös, vétkes -grova eldurvít för|grund -en, -er előtér -grundsfigur -grundsgestalt -en, -er előtérben álló (v. vezető) személy(iség); főhős, főszereplő

-förjgrymmad dühös, bőszült, dühödt -grymmas -grymmades, -grymmats felbőszül, -dühödik -grymmelse -n düh -gråten -gråtet kisírt (szemű) -grämd -grämt elkomorult, gondterhelt -gub-bas -gubbades, -gubbats megvénül, kiöregszik; elöregedik -guda istenít, bálványoz -gudning -en, -ar istenítés, bálványozás för|gylla -gyllde, -gyllt meg- v. bearanyoz (átv is); ~ upp (újra) bearanyoz; átv szépít(get), megszépít, lakkoz -gyllning -en, -ar (be)aranyozás för|gå -gick, -gått (el)múlik, eltelik; megszűnik; elmegy (kedv); skönhet a szépség mulandó; ~ sig mot ngn vét vki ellen; tiszteletlenül viselkedik vki-vel szemben, megsért vkit -gången -gånget (el)múlt; det förgångna a múlt förgård -en, -ar 1. előudvar, elülső udvar, tornác 2. orv tornác (fülben) förgås -gicks, -gåtts elpusztul, elvész, meghal; ~ av hunger éhen hal; skratta så att man kan ~ halálra neveti magát för|gängelse -n pusztulás, megsemmisülés, elmúlás, halál -gänglig -t mulandó, múlékony, veszendő, halandó för|gäta -gat, -gátit elfelejt, elfeled -gäten-het -en felejtés, feledés; råka i ~ feledésbe merül förgätmigej -en, — v. -er nov: nefelejcs

förgäves adv hiába., hasztalan; besvär ~

hiábavaló fáradság

förgöra -gjorde, -gjort 1. megsemmisít, -öl, elpusztít 2. megbabonáz, elvarázsol

förhala 1. hajó vontat 2. elnyújt, núz--halaszt, halogat; ~ förhandlingarna elnyújtja a tárgyalásokat; ~ tiden húzza v. elvesztegeti az időt •förhall -en, -ar előcsarnok för|halning -en, -ar 1. hajó vontatás 2. elnyújtás, elhúzódás, halogatás -hal-ningspolitik -en halogató politika, kivárási politika förhand: 1. kártya hívás v. kezdés joga; ha sitta i ~ hív, kezd; kijátszó, „fórhand" 2. på ~ előre, eleve, előzetesen; avgöra på ~ előre eldönt v. meghatároz förhandenvarande meglevő, jelenlegi, adott, rendelkezésre álló; under ~ omständigheter ilyen (v. az adott) körülmények között för|handla I. vi tárgyal, tanácskozik II, vt megtárgyál, -vitat -handling -en, -ar tárgyalás, tanácskozás; ~ar (nyomtatott) jegyzőkönyv (ülésről); (tudományos) értesítő, közlemények -hand-lingsbas -en, -er tárgyalási alap -hand-lingsvillig -t tárgyalásra kész v. hajlandó -handlingsväg: på ~en tárgyalásik) útján förhands|löfte -t, -n előzetes v. szóbeli ígéret -reklam -en, -er előkészítő hírverés, előzetes reklám -rätt -en, -er elsőbbségi jog -uppgörelse -n, -r előzetes megállapodás

för|hasta: ~ sig elsieti v. elhamarkodja a dolgot, elsietve v. meggondolatlanul cselekszik; ~ dig bara inte! csak

semmi elhamarkodás! -hastad elsietett, elhamarkodott, meggondolatlan -hátad gyűlölt -hátiig -t gyűlöletes, gyűlölt -hemliga eltitkol, titokban tart, elrejt (för ngn vki elől v. előtt) -hinder -hindret, = akadály; anmäla ~ lemond (pl. meghívást); få v. ha ~ akadályoz(tat)va van; om jag inte får ~ ha semmi sem jön közbe; i händelse av ~ akadályoztatás esetén -hindra megakadályoz, -előz, elhárít för|historia -historien 1. őstörténet, történelem előtti kor 2. előzmény(ek);

előtörténet -historisk -t történelem

előtti, őstörténetiförhjälpa

förhjälpa -hjälpte, -hjälpt: ~ ngn till ngt

hozzásegít vkit vmihez för|hoppning [-o-] -en, -ar remény (-ség) (om -re); mina ~ar gick om intet reményeim meghiúsultak;' fästa ~ar vid ngt reményeket fűz vmihez; väcka ~ar hos ngn reményt kelt vkiben; i ~ (om) att ... abban a reményben hogy ... -hoppningsfull [-o-] -/ reményteljes; sokat ígérő, nagy reményű

förhornas -hornades, -hornats elszaruso-

dik

förhud -en orv: fityma förhuggning -en, -ar kat: akadály, torlasz (fákból) förhungra éhen hal v. pusztul förhyra -hyrde, -hyrt 1. (ki)bérel, bérbe

vesz 2. hajó szerződtet, alkalmaz förhytt -en, -er hajó elülső részén levő

(másodosztályú) kabin förhålla -höll, -hållit: ~ sig 1. áll [vhogyan]; hur det därmed än må ~ sig bármint legyen is (a dolog); så förhåller det sig med den saken így áll a dolog 2. viselkedik; ~ sig lugn nyugodtan viselkedik, nyugodt marad 3. aránylik, viszonylik; de båda talen förhåller sig till varandra som 1 till 2 a két szám úgy aránylik egymáshoz mint 1 :2 förhållande -t, -n 1. körülmény, viszony, helyzet; hans ekonomiska ~ti az ő gazdasági viszonyai v. helyzete; under sådana ~n ilyen körülmények között 2. tény(állás), eset; om så är ~t ha ez az eset; som ~na nu är ahogy a dolgok most állnak 3. viselkedés, magatartás 4. kapcsolat; (szerelmi) viszony; ha ett ~ med ngn viszonya van vkivel; stå i vänskapligt ~ till ngn baráti viszonyban van vkivel 5. mat arány; ~t mellan A och B A aránya B-hez; i ~ till sin ålder korához képest, korát tekintve -vis adv aránylag, viszonylag

förhållningsregel -n, -regler magatartásra

vonatkozó utasítás v. szabály för|håna kigúnyol, kicsúfol -hårdna

megkeményedik förhänge -t, -n függöny för|härda megkeményít; vanan ~r a megszokás érzéketlenné tesz; ~ sig megkeményedik, -keményíti magát

-härdad .átv megkérgesedett, -átalko-dott, konok; en ~ syndare megrögzött bűnös -härdelse -n, -r átv: megkeményedés; megátakodottság, konokság för|härja feldúb, elpusztít, tönkretesz

-härliga dicsőít, magasztal förhärskande uralkodó, túlnyomó, túlsúlyban levő för|häva -hävde, -hävt: ~ sig büszkélkedik, dicsekszik, kérkedik (över ngt vmivel); többre tartja magát (över ngn vkinél) -häxa megbabonáz, el- v. megbűvöl, elvarázsol; som ~d mintha megbabonázták v. megigézték volna -höja -höjde, -höjt (fel)emel, növel, fokoz; /v stämningen emeli a hangulatot

för|hör -et,. = vizsga, vizsgálat; feleltetés, kikérdezés; jog kihallgatás, vallatás; anställa ~ med ngn kihallgat (v. vallatóra fog) vkit -höra -hörde, -hört kihallgat (jog is); kikérdez; vizsgáztat; ~ läxor kikérdezi v. felmondatja a leckét; ~ sig hos ngn om ngt tudakozódik vkinél vmi után förhörsprotokoll -et, = kihallgatási jegyzőkönyv förhöst -en, -ar ősz eleje, őszelő för|inta megsemmisít, kiirt, elpusztít -intelse -n megsemmisítés, -semmisü-lés, pusztulás; halál -krig -et, = megsemmisítő háború, irtóháború förjirra: ~ sig eltéved -ivra: ~ sig felindul, -hevül,

indulatba jön -jaga el-v. kiűz, elkerget -kalka elmeszesít; ~s elmeszesedik förkalkyl -en, -er előzetes számítás, előkalkuláció för|kasta elvet; elutasít, elhárít; eltaszít, elűz; geol: ~ sig vetődik, csuszamlik; sp hibásan dob; kártya hibásan hív -kastelse -n elvetés, elutasítás; kárhoztatás, elítélés -kastelsedom -en, -ar elítélés, elítélő v. elmarasztaló vélemény -kastlig -1 elutasítandó, elvetendő, elítélendő, megvetésre méltó -kastning -én, -ar geol; vetődés, törés

förklara 1. megmagyaráz, -világít 2. kijelent, (ki)nyilvánít, kikiált; ~ ngn krig hadat üzen vkinek; ~ ngn myndig nagykorúnak nyilvánít vkit 3. kifejt,, fejteget; jag ~de hela min plan för honom kifejtettem előtte egészförklarad

tervemet; ~ sig magyarázkodik; nyilatkozik; nyilvánítja magát; állást foglal (för ngn vki mellett); ~ sig vara nöjd kijelenti hogy meg van elégedve

förklarad 1. megmagyarázott, kifejtett; kinyilvánított, bevallott; en ~ fiende till ngn esküdt ellensége vkinek 2. megdicsőült, átszellemült; hennes ansikte var som förklarat mintha átszellemült volna az arca förklaring -en, -ar 1. magyarázat, fejtegetés (till v, över ngt vminek a, vmiről) 2. kijelentés, nyilatkozat 3» megdicsőülés förklaringsgrund -en, -er a magyarázat

v. nyilatkozat alapja, magyarázat förklarlig -t megmagyarázható, felfogható, (meg)érthető förjklema elkényeztet, becézget, dédelget, babusgat -klena kisebbít, lekicsinyel, leszól, becsmérel -klinga elhangzik, elhal(kul); ~ ohörd visszhang nélkül marad, nem talál visszhangra

förklä -/, -n o förkläde förkläda -klädde, -klätt álruhába öltöztet v. bújtat; kat álcáz; ~ sig till kvinna hőnek öltözik, női ruhát ölt förkläde -t, -n 1. kötény 2. kísérő (hölgy), gardedám

förklädnad -en, -er 1. álöltözet, álruha, jeimez 2. kat álcázás 3. biol: skyddande ~ védőszín, mimikri förjknippa összekapcsol, -fűz -kokt: vara ~ túl van főzve, túl sokáig főtt -köla [-Ö'-] elszenesít -kolas [-ő1-] -kolades, -kolats, -kolna [-ö--] el- v. megszenesedik -komma [-o1-] -kom, -kommit elvész, veszendőbe megy, elkallódik, elhányódik -konstlad [-o1-] mesterkélt, modoros -koppra [-o1-] rézzel bevon, rezez forjkorta [-o1-] (meg- v. le)rövidít, megkurtít; mat egyszerűsít (törtet); tiden f ör ngn (el)szórakoztat vkit -kort-ning f-o-] -en, -ar meg- v. lerövidítés; rövidítés; mat egyszerűsítés (törté) -kortningstecken [-o-] -tecknet, rövidítés^ jel) förkovra [-ö1-] tökéletesít, megjavít; ki-bővít, növel; gyarapít, (meg)szapo-rít; ~ sina kunskaper bővíti v. gyarapítja ismereteit; ~ sig tökéletesedik,

tökéletesíti magát, (meg)javul, előrehalad; gyarapodik, gazdagodik förkovran [-Ö-] — (en) tökéletesedés;

(előre)haíadás; gyarapodás förkrlgs- összet előtag háború előtti -tiden

a háború előtti idő för| kristen -kristet, -kristlig -t kereszténység előtti

för|kroppsliga [-o1-] megtestesít; átv megszemélyesít -krossa [-o'-] összetör, letör, lesújt, megsemmisít -krossad [-o-] összetört, lesújtott, megtört; töredelmes, bűnbánó -krosselse [-o-] -n töredelem, bűnbánat -krympt satnya, csenevész, (fejlődésben) elmaradott; összetöpörödött, -zsugorodott -kunna (ki)hirdet, közhírré tesz, (be-) jelent (för ngn vkinek) -kunnelse -n, -r kihirdetés, közzététel, bejeien-. tés; igehirdetés, prédikáció förkunskaper plur előismeretek för|kväva -kvävde, -kvävt megfojt; elfojt, elnyom

för|kyla -kylde, -kylt le- v. meghűt; ~ sig meghűl, -fázik -kyld -kylt meghűlt, náthás; bli ~ meghűl, -fázik, náthát kap; o nu är det förkylt na, ennek már vége van 1, ez is elveszett 1 -kylning -en, -ør meghűlés, -fá-zás, nátha; influenza för|kämpe -n, -ar előharcos, úttörő (för -nek a); híve, védelmezője [vminek] -känning -en, -ar, -känsla -n, -or előérzet, sejtelem -kärlek -en megkülönböztetett v. különös szeretet, előszeretet (för iránt) förkättrad rossz hírű, káros, kárhozatos förköp -et, == elővétel förköpa -köpte, -köpt: sig pä ngt túl

drágán vásárol vmit förköps |pris -et, — elővételi ár -rätt -en

jog: elővásárlási v. elővételi jog förkörsrätt -en elsőbbségi jog (közlekedésben)

förladdning -en, -ar fojtás, tömítés;

(ágyú)dugasz förlag1 -et, ~ 1, (könyv)kiadó(vállalat); på eget ~ a szerző kiadásában 2. (áru-) raktár, lerakat, készlet; ha ngt på raktáron van (nála) vmi, raktáron tart vmit

förlag2 -et, vegy előtét, felfogó edény förlags]kapital -et, « üzemi tőke, forgótőke -rätt ~en, -er kiadási V, kiadói jogförlama

211

förlåt

for|lama megbénít -lamas -lamades, -lamats megbénul -leda -ledde, -lett rávisz v. csábít [vmire], rossz útra visz, bűnre csábít -ledande csábító, csalogató -ledare -n, = csábító -legad túlhaladott, elavult; ker már nem kelendő, divatjamúlt; bli ~ túlhaladottá válik, elavul; raktáron marad (áru) -lidén -lidet (el)múlt, eltelt förlig -t: ~ vind kedvező szél, hátszél förjlika -likte, -likt kibékít, békéltet, (ki)egyeztet; ~ de stridande parterna békélteti az ellenfeleket, közvetít az ellenfelek között; ~ en tvist viszályt elsimít; ~ olika åsikter különféle nézeteket kiegyenlít; ~ sig kibékül, megbékél; belenyugszik, -törődik (med ngt vmibe) -likas -liktes, -likts ki- v. megegyezik, egyezségre lép; kibékül, megbékél; összhangban van -likna összehasonlít, egybevet förlikning -en, -ar ki- v. megegyezés, egyezség; békítés; egyeztetés, rendezés; megbékülés; ingå ~ egyezségre lép, kiegyezik förliknings |domstol -en, -ar egyeztető v. döntőbíróság -kommission -en, -er egyeztető bizottság (S) -man -mannen, -män (munkaügyi vitákban) egyeztető, döntőbíró (S) för|lisa -liste, -list hajótörést szenved; elsüllyed -lita: ~ sig på ngn (meg)bízik vkiben, rábízza magát vkire, (rá-) hagyatkozik vkire -litan(de): i ~ pá ngt bizalommal vmi iránt; i ~ på att bízva abban hogy -ljudande -t: .efter v. enligt ~ amint hírlik v. mondják, hír szerint -ljudas -ljöds, -ljudits: det förljudes att az a hír járja hogy, azt beszélik hogy -ljugen -ljuget hazug, hazudozó -ljuva kellemessé tesz, megédesít

förlopp -et, — lefolyás, leforgás; menet; efter flera timmars ~ több óra múlva v. múltán; under ~et av ett år egy év (leforgása) alatt förlora elvesz(í)t, vesz(í)t; veszteséget szenved; ~ sitt liv életét veszti, életével lakol; ~ i smak (v. värde) veszít ízéből (v. értékéből); ~ pá en affär veszít egy üzleten; ~ sig elvész, eltűnik, elenyészik; ~ sig i detaljer elvész a részletekben; ~ sig i mängden elvész a tömegben

förlorad elveszett, elvesztett; kidobott (pénz); den ~e sonen a tékozló fiú; ~e ägg buggyantott tojás; ge ~ felad (pl. harcot); gå ~ elvész, kárba vész för|lossa [-o-] 1. megvált, -szabadít (bűntől) 2. orv világra segít (gyermeket), szülést levezet -lossning [-o-] -en, -ar 1. megváltás, -szabadítás (bűntől) 2. orv szülés förlossnings|hem -hemmet, ~ szülőotthon -rum -rummet, = szülőszoba -tång -en, -tänger szülészeti fogó förlov [-ö1]: med ~ (sagt) engedelmével

(legyen mondva) förlova [-51-] eljegyez; sig med ngn eljegyzi magát (v. jegyben jár) vkivel förlovad [-Ö1-] eljegyzett, jegyes; ~e eljegyzések (újságrovat); de ~e a jegyesek; det ~e landet az ígéret földje (vall is) förlovning [-ö-] -en, -ar eljegyzés, kézfogó; ingå ~ eljegyzést köt, jegyes-ségre lép; slå upp ~en felbontja az eljegyzést

förlovnings|annons [-ö-] -en, -er eljegyzési hirdetés (újságban) -ring -en, -ar jegygyűrű förlupen -lupét megszökött; eltévedt;

en ~ kula egy eltévedt golyó förlust -en, -er veszteség, kár, kudarc; stor ~ av v. i materiel nagy veszteség anyagban; göra v. lida ~er kárt v. veszteséget szenved; tillfoga ngn ** veszteséget v. kárt okoz vkinek; på vinst och ~ a szerencsére v. véletlenre bízva, találomra förlusta szórakoztat, mulattat; ~ sig

mulat, szórakozik förlustbringande veszteséggel járó, veszteséges; kárt okozó förlustelse -n, -r szórakozás, múlatás; vigalom, mulatság -ställe -t, -n szórakozóhely, mulatóhely förlustig -t: gå sina rättigheter ~ elveszti

jogait, megfosztják jogaitól förlust | konto [-ko] -t, -n veszteségszámla -lista -n, -or kat: veszteségj egy zék -siffror plur kat: (számszerű) veszteség

förlyfta -lyfte, -lyft: ~ sig megemeli v. túlerőlteti magát (på ngt vmivel); átv nem boldogul vmivel förlåt -en, -er

függöny; lepel, takaró (átv is)

förlåta -lät, -låtit megbocsát (ngn ngt vkinek vmit); förlåt! bocsánat!, bocsásson) meg!, pardon! förlåtelse -n bocsánat, megbocsátás; be ngn om ~ för ngt vkitől bocsánatot v: elnézést kér vmiért förlåtlig -t megbocsátható, bocsánatos förlägen -läget zavart, zavarodott, elfogódott; bli ~ zavarba jön; göra ngn ~ megzavar v. összezavar (v. zavarba hoz) vkit

förlägenhet -en zavar, elfogódottság, feszélyezettség; sätta ngn i ~ zavarba hoz vkit; vara i ~ för v. om pengar pénzzavarban van förlägga -lade, -lagt 1. eltesz, elrak, elhány; jag har förlagt mina glasögon elraktam v. letettem valahova a szemüvegemet 2. át- Vi elhelyez, áttesz; författaren förlägger handlingen till medeltiden a szerző à középkorba helyezi a cselekményt 3- kat be- v. elszállásol, kaszárnyába helyez; regementet är förlagt i V. az ezred V.-ben fekszik v. állomásozik 4. ker előlegez (pénzt), finanszíroz 5. kiad (könyvet) förläggare -n, = (könyv)kiadő förläggning -en, -ar kat: be- v. elszállásolás; szállás(körlet) förläggningsort -en, -er kat: állomáshely;

helyőrség(i város) förläna kölcsönöz, ad(ományoz) förlänga -längde, -längt meghosszabbít, megnyújt; V'en växel váltót prolongál; förlängda märgen a nyúltagy förlängning -en, -ar (meghosszabbítás, -nyújtás; meghosszabbodás, -nyúlás; (hozzá)toldás; halasztás, prolongálás förlängningssladd -en, -ar vili: hosszab-bítózsinór

förläning -en, -ar 1, adományozás 2.

tört hűbér(birtok) förläsa -läste, -läst: ~ sig megerőlteti

magát (tanulással v. olvasással) förlöjliga nevetségessé tesz för|löpa -löpte v. -lopp, -löpt v. -lupit 1. vi elmúlik, eltelik, lefolyik; végbe-megv II. vt (hűtlenül) elhagy; megszökik; ~ sig hibát v. baklövést követ el, elveszti a fejét -löpning -en, -ar hiba, tévedés, baklövés; meggondolatlanság, kisiklás förlösa -löste, -löst 1. orv szülést levezet, szülésnél segít; ~s med én pojke fiú-

gyermeknek ad életet, fiút szül 2* ki- v. megszabadít; ~ ngn ur fångenskapen kiszabadít v. kivált vkit a fogságból; det ~nde ordet a megváltó szó förmak -et, = 1. fogadószoba, kis szalon; tisztaszoba 2. orv (szív)pitvar; (fül)tornác förmala -malde, -inalt meg- v. felőröl förman -mannen, -män 1. előmunkás; brigád- v. munkavezető; művezető; ép pallér 2. felettes, főnök, mester för|mana buzdít, félszólít, int, figyelmeztet; megleckéztet, -dorgál -maning -en, -ar buzdítás, intés, figyelmeztetés, felszólítás; szemrehányás, dorgálás -maningstal -et, — buzdító beszéd; figyelmeztető v. dorgáló szavak förmast -en, -er előárboc förmedels(t) praep által, útján, segítségével

för|medla közvetít, kieszközöl, közbenjár; lebonyolít (forgalmat) -medlaré -n, = közvetítő, közbenjáró -medling -en, -at közvetítés, közbenjárás; genom ~ av ngn vkinek a közvetítésévei v. közbejöttével -medlingsbyrå -n, -er közvetítő iroda, ügynökség förmena1 megakadályoz, -gátol; megtilt; megtagad (ngn ngt vkinek vmit; . vkitől vmit)

förmena? gondol, vél, hisz; ^ sig ha rätt azt hiszi (v. úgy véli), hogy igaza van

förmenande -t vélemény, nézet; enligt mitt ~ véleményem szerint, szerintem förment vélt, állítólagos, feltételezett förmer adv: vara ^ än andra jobb v. tekintélyesebb v, gazdagabb mint mások, felülmúl másokat förmiddag -en, -ar délelőtt; i <+>s ma délelőtt; ont v. pá ~en délelőtt; om ~ arria délelőttönként förmiddagsdräkt -en, -er zsakett -timme

-n, -ar délelőtti óra (iskolában) förjmildra enyhít, tompít, mérsékel; ~nde omständigheter enyhítő körül? mények -minska kevesbít,, kisebbít, csökkent, leszállít -minskas -minskà-des, -minskats fogy, csökken, kisebbedik, apád -minskningsord -et, = nyelv kicsinyítő álak förmoda feltesz, -tételez, vél; sejt, gyanít

förmodan = (en) feltévés, vélekedés;förmodligen

sejtés, gyanítás; mot (all) ~ (minden) várakozás ellenére förmodligen adv feltehetőleg, valószínűleg, hihetőleg för|multna megrothad, elkorhad, elporlad, felbomlik -multningsprocess -en, -er rothadási v. korhadási v. (fel)bom-lási folyamat förmur -en, -ar védőbástya förmyndare -n, — gyám; stå under ~

gyámság alatt áll för myn dar | kammare -n, -kamrar v. = gyámhatóság -regering -en, -ar régens-uralom, -kormány, -tanács förmynderskap -et, = gyámság; gyámkodás; jag tål inte något~ nem tűröm, hogy valaki gyámkodjék felettem förmå -mådde, -mått 1, képes, tud, bír; jag ~r inte mer nem tehetek többet; jag skall göra allt vad jag ~r megteszek minden tőlem telhetőt 2. rávesz, rábír, rábeszél (till ngt vmire); ~ ngn att göra ngt rávesz v. rábír vkit hogy megtegyen vmit 3. ~ sig till ngt rászánja v. elhatározza magát vmire förmåga -n 1. képesség, tehetség, rátermettség; ügyesség, erő; efter bästa ~ legjobb képessége szerint; det står inte i min ~ ez nem áll módomban 2. plur: -or tehetséges ember, tehetség, talentum; flera förmågor több jó képességű ember, jó erők förmån -en, -er előny, előjog, kedvezmény; till ™ för ngn vkinek a javára; jag har inte haft ~en att göra hennes bekantskap nem voit szerencsém hogy megismerjem őt förmånlig -t előnyös, hasznos, kedvező förmåns |berättigad előnyben részesített v. részesülő; kiváltságos, előjogokkal bíró -rätt -en, -er előnyös kielégítési jog, elsőbbség(i jog); jogkedvezmény, előjog -tagare -n, = kedvezményezett förmäla1 -mälde v. -målte, -mält elmond, mesél, híresztel, jelent; ryktet förmäler att az a hír járja hogy förmäla2 -mälde, -mält megnősít ill.

férjhez ad, megházasít; ~ sig házas-^ ságra lép, megházasodik, egybekel förmälning -en, -ar nász, házasság,

egybekelés förmärka -märkte, -märkt észrevesz, megfigyel, -érez; låta ~ (ki)mutat, éreztet förmäten -mätet elbizakodott, öntelt;

vakmerő, merész; szemtelen, pöffeszkedő

förmögen -möget 1. vagyonos, jómódú, tehetős; gifta sig förmöget gazdagon házasodik; vagyonos leányt vesz feleségül; gazdag emberhez megy feleségül 2. képes, bír; inte vara ~ att gór a ngt nem képes megtenni vmit förmögenhet -en, -er 1 • vagyon, gazdagság, javak 2. ~er képességek, szellemi javak

förmögenhetsförhållanden plur vagyoni helyzet> anyagi viszonyok -skatt -en, -er vagyonadó för|mörka elsötétít, elhomályosít; èb komorít -mörkas -mörkades, -mörkats elsötétül, elhomályosodik, beborul; elkomorodik, elborul -mörkelse -n, -r csill: fogyatkozás (égitesteké); el-sötétülés

för|namn -et, — keresztnév, utónév; vad heter hon i ~ ? mi a(z ő) keresztneve? -natt -en: på ~en éjfél előtt förnedra lealacsonyít, megaláz; megszégyenít; ~ sig lealacsonyítja magát, . megalázkodik förneka le- v. megtagad, (el)tagad, elvitat, nem ismer(i) el (sajátjának); ~ ngn ngt megtagad vkitől vmit; det kan inte ~s nem tagadható; ~ sig megtagadja önmagát fornekelsé -n, -r tagadás, le- v. megtagadás, kétségbevonás förnickla nikkelez, nikkellel bevon för|nimbar -t észrevehető, észlelhető, érzékelhető; felismerhető, felfogható, érezhető -nimma -nam, -nummit l. észrevesz, észlel; érzékel, felismer, -fog, érez 2. megtud, -hall -nimmelse -n, -r észlelés, érzékelés; érzés, érzet; benyomás

förning -en, -ar: ha ^ med sig hoz magával ennivalót v. harapnivalót (vendég)

förnuft -et ész, értelem, okosság; sunt ~ józan ész; ha sitt ~ i behåll észnél v* öntudatnál van; ta sitt ~ till fånga meggondolja magát, jobb belátásra jut, hallgat az okos szóra; jag talar ~ med honom (majd) beszélek a fejévelj: bringa till <v észre térít; bringas till ~ észre tér

förnuftig -t eszes, értelmes, okos, belátó» förnuftigtvis adv ésszerűen, értelmesenförnuftslös

förnufts|lös -t esztelen, értelmetlen -skäl -et, == ésszerű ok, észok -stridig -vidrig 4 észellenes, oktalan f örnumstig 4 túiokos, okoskodó*: koravén

för|nya megújít, felújít, megismétel; med ~de krafter újult erővel; ~ sig megújul, -újhodik -nyas -nyades, -nyats meg- v. felújul, ismétlődik; kontraktet ~ för ett år a szerződést egy évre meghosszabbítják -nyelse -ti, -r megújítás, -újulás, felújítás, -úju-lás, (meg)ismétlés; meghosszabbítás förnäm 4 előkelő, nemes (lelkű), választékos, finom förnämitet -en 1. előkelőség 2. plär;

-er előkelő személyiség för|nämlig -t előkelő; kiváló, választékos, finom -nämligast adv főleg, különösen, kiváltképpen -nämst I. adj legelőkelőbb, -kiválóbb, -jobb, -fonto-sabb, -főbb II. adv elsősorban, főleg, kiváltképpen -när adv: göra ngn ~ kárt v. ba jt okoz vkinek, árt vkinek, megbánt vkit för|närma megsért, -bánt; känna sig ~d över ngt megsértődik vmi miatt, rossz néven vesz vmit -närmelse -n, -r sértés, megbántás, bántalom för|nödenhet -en, -er (köz)szükségleti cikk, szükséglet -nöja -nöjde, -nöjt 1. szórakoztat, gyönyörködtet; ombyte förnöjer a változatosság gyönyörködtet 2. kielégít -nöjd -nöjt (megelégedett, jókedvű, vidám; kielégített -nöjelse -n, -r 1. megelégedés, öröm, szórakozás; finna sin ~ i ngt örömét leli vmiben 2. kielégítés, kielégülés -nöjsam 4 kis igényű, igénytelen; (sorsával) elégedett förnöta -nötte, -nött: ~ tiden elfecsérli

v. elvesztegeti az időt förolyckad szerencsétlenül járt; balesetet v. hajótörést szenvedett; lezuhant (repülőgép); átv kisiklott, félresikerült förolyckas -olyckades, -olyckats szerencsétlenül jár; balesetet v. hajótörést szenved; lezuhan (repülőgép); űTv elpusztul, tönkremegy; kisiklik, félresikerül

förolämpa megsért, -bánt, sérteget, gyaláz; känna sig ~d över v. av ngt sértve v. megbántva érzi magát vmi miatt

för|ord -et, 1. előszó 2. ajánlás; közbenjárás 3, jog házassági (vagyonjogi) szerződés--orda ajánl, pártfogol,, javasol; pártol; szót emel, közbenjár (ngn vkinek az érdekében) förordna [-ö,r-] 1. elrendel, előír, rendel 2. rendelkezik, intézkedik 3. (kirendel, meghatalmaz, -bíz; ~s till förmyndare kirendelik .gyámul förordnande 4, -n 1. - rendelkezés, előírás 2. megbíz(at)ás, kirendelés förordning [-ö,r-] -en, -ar rendelet, rendelkezés, leirat; előírás, utasítás för|orena bepiszkít, beszennyez, bemocskol -orsaka okoz, előidéz, kivált förort -en, -er előváros, peremváros förorts |ban a -n, -or elővárosi v. helyiérdekű vasút -bo -n, -r elővárosi v. peremvárosi lakos förorätta megbánt, (meg)sért, sérteget;

megkárosít, árt (ngn vkinek) förpacka (be)csomagoi för|pakta (haszon)bérbe ád v. vesz -panta elzálogosít, zálogba tesz -passa (el-) szállít, továbbít, elküld; kitoloncol; ~ ngn till evigheten eltesz vkit láb alól; ^ ngn ur landet kitoloncol • vkit az országból; ngn utom dörren '.kiutasít vkit (a szobából); ~ sig bort odébbáll, meglép, kereket old förpatrull -en, -er kat: előőrs förjpesía megfertőz, -mérgez, -ront; beszennyez -pinad, -pint megkínzott, elgyötört

förpjäs -en, -er szinh: előjáték,. rövid

egyfelvonásos, v. jelenet (más színdarab előtt)

för|plikta kötelez (ngn till ngt vkit vmire); ~d kötelezett, köteles; . sig kötelezi magát, kötelezettséget vállal -pliktelse -n, -r kötelezettség; ikläda sig en ~ kötelezettséget vállal; uppfylla sina ~r eleget tesz kötelezettségeinek; under edlig ~ eskü alatt -pliktiga -»- förplikta ferpläga élelmez, ellát, megvendégel, -plägnad -plägnihg -en élelmezés, ellátás, meg vendégelés förpost -en, -er kat: előőrs, -véd, előretolt harcbiztosítás -fäktning -e/z, -ar előőrs-csatározás förprickad kipontozott, aláhúzott, megjelölt

förprövning -en, -ar előzetes vizsgálatförpuppa

för|puppa: ^ sig, -puppas -puppades,

-puppats begubózik, bebábozódik förr adv 1. ~ (i världen) egykor, haj dan, régebben; ~ och nil egykor és most

2. előbb, korábban; ~ eller senare előbb vagy utóbb; ja ~ dess bättre v. hellre minél előbb annál jobb

3. azelőtt, előzőleg; vi hadé aldrig spelat ~ mi még sohasem játszottunk

4. inkább; ~ avstår jag inkább lemondok [vmiről]

förra (förre) 1. korábbi, előbbi; egykori, hajdani; den förre ägaren az előbbi v. egykori tulajdonos; den förre ... den senare az előbbi ... az utóbbi, az ... ez 2. (meg)előző, legutóbbi, múlt; ~ veckan a múlt héten; i mars ~ året az előző (v. a múlt) év márciusában; ker: vår ~ skrivelse legutóbbi levelünk förregla el- v. bereteszel förresten adv egyébként förr|fjel: i ~ tavalyelőtt, két éve -går: i

~ tegnapelőtt förridare -n, = fullajtár för|ringa kisebbít, kevesbít, csökkent; (le)kicsinyel, lebecsül; det ~r inte hennes förtjänst ez nem kisebbéi az (ő) érdemét -rinna -rann, -runnit elfolyik; (el)múlik; eltűnik; átv: ~ i sanden el- v. szétfolyik, kárba Vész, semmivé válik -rcsta [-os-] meg- v. elrozsdásodik

förrum -rummet, ;=? előszoba, várószoba, hall

förruttna meg- v. elrothad, elkorhad, feloszlik

förruttnelse -n rothadás, korhadás, (fel-) oszlás -bakterie -n, -r rothadást okozó baktérium för|rycka -ryckte, -ryckt kiránt, -tép; megzavar, kizökkent a kerékvágásból; kiforgat, eltorzít, elferdít -ryckt bolond, őrült, eszeveszett -rymd -rymt (meg)szökött, (el)menekült; szökevény -ryska (el)oroszosít; oroszra fordít -råa eldurvít, (erkölcsileg) lezülleszt, elállatiasít förråd -et,.— v. -er készlet, tartalék; raktár, tárház; så länge v. långt ~ei räcker amíg a készlet tart; ha i ~ raktáron tart; har du smör i ~ ? van-e vajad (beszerezve, tartalékban)?; lägga upp tartalékol, raktároz; ett rikt

** av kunskaper az ismeretek gazdag tárháza; ~ av livsmedel élelmiszerkészlet förråda -rådde, -rått elárul förråds [förvaltare -n, = raktárkezelő,

-vezető -hus -et, — raktár(ház) förrädare -n, = áruló (mot -nek az) förräderi -(e)t, -er. (el)árulás (mot -nek az; ellen)

förrädisk -t áruló; csaló(ka), csalékony förräkna: ~ sig elszámolja magát förrän conj mielőtt, előtt; knappt... ** alig hogy; inte ~ csak; jag vaknade inte ~ kl. 10 csak 10 órakor ébredtem fel; de kom inte ~ föreställningen-redan hade börjat csak akkor érkeztek (oda), amikor az előadás már megkezdődött; det dröjde inte länge ~ hon började gråta hamarosan sírva fakadt förränta I. vt 1. kamatra elhelyez, ka-' matoztat 2. kamatot fizet; kapitalet efter 5% a tőke 5 %-kal kamatozik II. ~ sig kamatozik förrätt -en, -er előétel for I rätta elvégez, elintéz, véghezvisz, teljesít; ~ gudstjänst istentiszteletet tart v. bemutat; ~ val választás(oka)t tart; efter väl ~t ärende miután dolgát jól végezte -rättning -en, -ar 1. (el-) végzés, elintézés, véghezvitel, teljesítés; (meg)tartás 2. szolgálati v. hivatali ügy, tevékenység, működés, funkció; vara ute på ~ szolgálati v. hivatalos úton van 3. szertartás fÖrsagd-sagt csüggedt, lehangolt, félénk,

bátortalan, félszeg försaka: ~ ngt lemond vmiről, megtagad magától vmit; nélkülöz vmit,. vminek híján van -sakelse -n, -r lemondás, nélkülözés, szűkölködés : för|sal -en, -ar előcsarnok, -szoba -sam-hälle -t, -n előváros, külváros för|samla össze- v. egybegyűjt, összehív; riksdagen är åter ~d az országgyűlés ismét összeült; ~ sig össze- v. egybegyűlik), gyülekezik -samlas -samlades, -samlats össze- v. egybegyűl(ik), gyülekezik; összejön (nek); ~tillsina fäder megtér őseihez,, elhuny församling -enr -ar 1. össze- v. egy be-gyűlés, gyülekezés 2. gyülekezet, néptömeg, gyűlés; lagstiftande ~ törvényhozó testület 3. egyh gyülekezet (prot); plébánia (katol); egyházköz-församlingsbo

ség; hitközség; a keresztény hívek összessége 4. egyházközség területe församlings|bo -n, -r àz egyházközség területén lakó személy; az egyházközség ilL á hitközség tagja -frihet gyülekezési szabadság -huá -et, s== az egyházközség székháza -lokal -en, -er gyülekezőhely(iség); gyűlésterem -syster -n, -systrar egyházközségi (beteg- és szegény)gondozónő, diakonissza

försats -en, -er 1. nyelv a főmondat előtt álló mellékmondat, 2. fii előté-tel, premissza förse1 -såg (v^ -sedde), -seit ellát, fölszerel; bevon; ~ sig. ellátja V. fölszereli magát; vesz magának; var så god och ~ ert. kérem vegyen!, tesséjk. venni! (ételből)

förse2 -sag, -sett 1. ~ sig elnéz, (el)vét; ~ sig mot ngn vét vki elleni hibát követ el vkivel szemben 2. ~ sig på ngn belebolondul v. beleszeret vkibè försedd -sett ellátott, fölszerelt; bevont förseelse -n, -r elnézés,, hiba, tévedés; vétség, kihágás; mulasztás, figyelmetlenség

för|segel -seglet, = hajó orrvitotrlá, elő-

törzsvitorla för|segla lepecsételel, (viasz)pecséttel el-» lát, lezár; leólmbz ^segling *en, -ar

1. lepecsételés; ieólmozás, plomba

2. pecsét, viaszpecsét; brytß *>*en feltöri a pecsétet

för|sena I. vi késleltet, feltart(óztat); bli v. vara ~d (el)késik; bussen, är en timme ~d az autóbusznak egyórás késése van II. ~ sig (el)késik; ** sig till tåget lekési a vonatot, lemarad a vonatról -sening -en, rar késés, késedelem; eíkésés fÖrsig |gå -gick, -gått lefolyik, végbemegy, : történik; händelsen i Lund a cselekmény v. darab Lundban játszódik ^kommen [-o-] -kommet (előrehaladott, erősen fejlett, érett; haladó; talövningar för mera försigkomna beszédgyakorlatok haladók, számára för [siktig -t óvatos, elővigyázatos -sik* tighet -en óvatosság, elővigyázatosság) -siktighetsmått -et, = elővigyázatossági rendszabály, óvintéz-i kèdés -siktighetsskäl: av ~ elővigyázatossági okokból, elővigyázatos-

ságiból, óvatosságból -siktighets-åtgärd -en, -er óvintézkedés -siktigtvis adv óvatosan, elővigyázatosan, óva-. tosságból

för|silvra (be)ézüstöz -sinka késleltet, halogat; ~ sig késlekedik, késedelmeskedik; elkésik -sinnliga érzékelhetővé tesz, megtestesít, -jelenít -sitta -satt, -suttitelmulaszt, elszalaszt; elveszt; hagyja elévülni; ~ tillfället elszalasztja az alkalmat; jog: ~ sin rätt elveszti a jogát, (mulasztása folytán)

försjunka -sjönk, -sjunkit elsüllyedj (el-) merül (átv is), (el)mélyed; ~ i sitt arbete munkájába mélyed; ~ idrömme-rier álmodozásba merül; vara försjunken i tankar gondolataiba merült för|skäffà (meg)szerez (ngn ngt vkinek vmit), szert tesz (hgt vmire); okoz; ~ sig (meg)szerez magának -skansa. körül- v. elsáncol, megerősít; sig .elsáncólja magát; átv megbújik förskepp -et, == hajó eleje, hajóelőrész för|skingra 1. elpazarol, eltékozol, elfecsérel 2. hűtlenül kezel, (el)sikkaszt 3. szétszór, szét- K eloszlat -skingring -en, -ar i. pazarlás, tékozlás 2. hűtlen kezelés, sikkasztás 3. szétszór(ód)ás, -szórtság, diaszpóra; svenskarna i r«en a hazájuktól távol élő svédek förskinn -et, = bőrkötény för|skjuta -sköt, -skjutit 1. elmozdít, eltol 2. ellökj eltaszít, elűz; megtagad 3. előlegez (ngn ngt vkinek vmit) 4. ~ sig elmozdul, eltolódik; megcsúszik, vetődik (hajórakomány); (megváltozik -skjutbar -t elmozdítható, eltolható-

förjskola -n, -or előkészítő iskola (6 eves korig), oda -skoleåldern: barn i ~ iskolaköteles koron aluli gyermekek

för|skona megkímél (ngn från v. fór ngt vkit vmitől), (meg)kegyelmez (ngn vkinek) -skoning -en megkímé-lés; kímélet; kegyelem förskott [-o-] -et, == előleg, foglaló; betala i ~ előre (ki)fizet; ge i ~ előlegez (ngn ngt vkinek.vmit); ta ui ngt i ~ előre v. előlegként felvesz vmit förskotterá előlegez (ngn ngt vkinek

vmit), lefoglalóz förskottsbetalning -en, -ar, -likvid -en,förskottsvis

-er előrefizetés -vis adv előlegként, előlegképpen, előre förskrift -en, -er írásminta, mintaírás förskriva -skrev, -skrivit I. vt 1, megrendel 2. ráirat, átruház (till ngn vkire) II. /v sig 1. ered, származik 2. ~ sig dt den onde eladja magát az ördögnek, az ördöggel paktál för|skräcka -:skräckte, -skräckt megijeszt, -rémít -skräckas -skräcktes, -skräckts megijed, -rémül -skräckelse ?n, »r ijedség, ijedelem, rémület; ijedtség (för v. över -től, miatt); tå en ända med ~ szörnyű véget ér -skräcklig -f ijesztő, rettenetes, félelmetes, szörnyű, borr zasztó; ~t fut borzasztóan

csúnya -skräckt ijedt, rémült -skrämd -skrämt megijesztett, ^-félemlített, -ré-mített; ijedt, rémült; ijedős, félénk -skyllan == (en): utan egen ~ önhibáján kívül, meg nem érdemelten; utan min ~ (eller värdighet) anélkül hogy rászolgáltam v. megérdemeltéin volna -skämd -skämt romlott; elhasznált (levegő); züilött -skära -skar, -skurit szesszel v. vízzel házasít, kever förskärare -n, —, förskärarkniv ~eny -ar

(hús)szeletelőkés for|sköna (meg)szépít, szebbé tesz; átv szépít(get) -skoning -en (meg)szépítés, -szépülés; átv szépít(get)és.-skönings-medel -medlet, ~ szépítőszer förslag1 [-öx-] -et3 zene felütés förslag2 -et, = 1. javaslat, indítvány, ajánlat; terv(ezet), vázlat; väcka ~ javasol, javaslatba hoz, indítványoz 2. pöl előterjesztés, javaslat (om -ről; till -re vonatkozólag); framlägga v. räcka ~ javaslatot benyújt 3. (költségelőirányzat, költségvetés 4. kinevezési előterjesztés v. javaslat (till ngt vmire); à javasolt pályázók y. jelöltek jegyzéke; stå på Kí a jelöltek jegyzékén szerepel; uppföra ngn på ~(et) javaslatba hoz vkit (állásra) förslagen-s/a^ef furfangos, ravasz, agyafúrt; találékony förslags|lista -n, *or a jelöltek jegyzéke (választásnál) -rum -rummet, —: få första ~met elsőnek felveszik a jelöltek jegyzékéré, a jelöltek listáján első helyen szerepel -ställare -n, = javaslat- v. ajánlattevő, indítványozó -vis adv kísérletképpen, például; meg-

közelítőleg; ge ~ tio kronor! adj — mondjuk — tíz koronát! för|slappa elernyeszt, elgyengít; (meg-) lazít -slappas -slappades, -slappats elernyed, ellankad, elgyengül; meglazul ~slava (rab)szolgaságba hajt, leigáz, elnyom -sliten -slitet elkoptatott, (el-) használt, kopott -slå -slog, -slagit elég, elégendő, elégséges; det ~r inte långt ezzel nem megy messzire, ez nem tart sokáig; han arbetar verkligen sà det dolgozik ahogy csak tőle telik -slöa tompulttá v. fásulttá tesz, elernyeszt,, elgyengít; (szellemileg) eltompít, elbutít -slöad (eltompult > fásult -slöas -slöades, -slöats eltompul, elfásul, elernyed, eltunyul, elgyengül; elbutul -slösa eltékozol, elpazarol, elfecsérel försmak -en előíz; átv ízelítő, kóstoló för|små -smádde, -smått megvet, lenéz, lebecsül, elutasít -smäda ->- smäda -smädlig -t gúnyos, csúfondáros, kaján; bosszantó, bántó -smäkta eleped, senyved, elgyengül, elpusztul; av hunger éhen pusztul v. hal; ~ av värme megfullad a hőségtől -snilla elsikkaszt -snillare -n, =• sikkasztó -soffa elernyeszt, ellustít, eltompít -soffad elernyedt, ellustult, elfásult, eltompult, közönyös -soffas -soffades, -soffats eltompul, elfásul, közönyössé válik

försommar [ro-j -en, -somrar -nyárelő förlsona -de, -t (költ: -sonte, -sont) I. vt 1. ki- v< megengesztel, kibékít 2. bűnhődik,, vezekel; jóvá tesz (ngt vmiért; vmit) II. ~ s/g kibékül, megbékél;~ sig med sitt öde megbékél sorsával, beletörődik sorsába -sonande (meg- v. ki-) engesztelő; békítő, békülékeny -soning -en kiengesztel(őd)és; ki- V. megbékí-tés, ki- v. megbékülés; (meg)bűnhődés, vezeklés -soningsdöd -en vall: engesztelő halál -soningsfesi -en, -er vall: az engesztelés ünnepe -sóningsoffer ^offret, == engesztelő áldozat -sonings-politik -.en (ki)békülési politika, a megbékélés politikája -sonlig -t békülékeny, engedékeny för[sorg [-o-]\ indecl gondoskodás, közbenjárás; intézkedés; genom styrelsens »•> a vezetó'ség (v. az igazgatóság) közbenjárására. v. kezdeményezésére; draförsova

~ gondoskodik, gondot visel (om -ről; -re) -sova [-Ö-] -sof, -sovit: ~ sig túl sokáig alszik, elalszik, nem. ébred fel idejében

förspel -et, = előjáték; nyitány (átv is); kísérőfilm; ~et till andra världskriget a második világháború nyitánya förspilla -spillde, -spillt elfecsérel, elpazarol, eltékozol; ett f örspillt liv elhibázott élet; förspilld möda kárba veszett fáradság

för|språng -et, — előny (framför ngn vkivel szemben); ha v. få ~ előnye van, előnyt szerez; inhämta ~et behozza az előnyt -spänd -spänt befogott (ló, kocsi) ; ha det väl v. bra förspänt jól megy előre, van jövője, jói futnak vele a lovak (áív) förspörjas -spordes, -sports: det fór sp or des att úgy hírlett hogy, az a hír járta hogy; ingen bättring förspor des semmi javulás nem voit észrevehető först adv először, elsősorban, legélőbb; eleinte; csak; allra ~ legelőször, -korábban; det kan jag göra allra ~ i morgon kväll ezt legkorábban holnap este tudom megcsinálni; ~ och främst mindenekelőtt, legelőször; ~ då csak akkor (, amikor); ~ i går csak tegnap; han kom ~ ő jött először, ő

érkezett elsőnek

första (förste) első; ~ kapitlet első fejezet; ~ maj május elseje; den ~ bästa az első szembejövő, aki útjába akad, akárki; Gustav den förste I. Gusztáv; det ~ jag fick höra det mihelyt ezt meghallottam; då jag ~ gången såg havet amikor első ízben láttam a tengert; ~ hjälpen az elsősegély; ~ klassens varor első osztályú áruk; från ~ början kezdettől fogva; för det ~ először (felsorolásban); med det ~ az első alkalommal, mihelyt lehetséges förjsíad -en, -städer előváros, külváros första gradsekvation -en, -er első fokú egyenlet -handsuppgift -en, -er első kézből kapott felvilágosítás, hiteles adat -klassbiljett -en, -er első osztályú menetjegy -klasskupé -n, -er első osztályú fülke v. szakasz (vonaton) -majdemonstration -en, -er május elsejei felvonulás v. tüntetés; (lásd még a femte- és andra- kezdetű összetételeket !)

förstatliga államosít, nemzeti tulajdonba vesz

förstatligande -t, -n államosítás förstaupplaga -n, -or első v. eredeti kiadás

förstavelse -n, -r nyelv: előképző, praefi-

xum förste ->• första

försteg -et elsőbbség, előny; lämna ngn ~et átengedi az elsőbbséget vkinek, előreenged vkit; ta ~et framför ngn vki előtt elsőként lép be, megelőz vkit förjstelna megmerevedik; ~d av köld a hidegtől (meg)dermedt -stenad megkövesedett, -kövült, kővé vált (átv is) först|född -fött elsőszülött -föderska -n, -or először szülő nő -födslorätt -en elsőszülöttségi jog -klassig -t első osztályú, elsőrendű -kommande következő, legközelebbi, jövő (pl. hét) ; den ~ az elsőként érkező; az első jöttment

förstling -en, -ar első termés, legkorábbi gyümölcs v. zöldség, primőr; első (a sorrendben), legjobb; elsőszülött förstlingsarbete -t, -n első mű, zsenge -försök -et, = első kísérlet, szárnypróbálgatás förstnämnd -nämnt első helyen említett,

előbb v. fent nevezett för|stockad [-o'-] megátalkodott, -rög-zoíi, konok -stockelse [-0-] -n meg-•átalkodottság, konokság förstone [-0-]: i ~ kezdetben, eleinte, először

för|stoppa [-o1-] székrekedést v. szorulást okoz -stoppning [-o1-] -en, -ar székrekedés, szorulás för|stora 1. megnagyobbít, -növel, gya-rapít 2. meg- v. felnagyít; ~ upp ett foto fényképet (fel)nagyít -storas -storades, -storats megnagyobbodik, növekedik -storing -en, -ar meg- v. felnagyítás, nagyítás; under stark ~ eros nagyításban -storingsglas -et, = nagyítóüveg för|streckning -strykning -en, -ar vonás,

vonal (lap szélén), aláhúzás förjsträcka -sträckte, -sträckt 1. orv megrándít, kificamít; ~ sig foten kificamítja v. kirándítja a lábát 2. ~ ngn pengar pénzt kölcsönöz v. előlegez vkinek -sträckning -en, -ar 1. orv rándulás, ficamodás 2. (pénzjkölcsön -strö -ströd*törstredd

de, strött t. szétszór, szét-, v. .eloszlat 2; szórakoztat; sig szórakozik ♦»ströÖd -strött szórakozott íorströelse -n, -r szórakozás -lektyr -en

szórakoztató olvasmány förstucken -stucket rejtett, leplezett, tit-

.. kos

förstudium ?studi\et, -er előtanulmány •förstuga -n, -or, -försíti -n, -r tornác,

pitvar, előtér^ belépő Jorstukvist -en, -ar lépcsőtornác, fedett feljárat

tör|stulen -stulet lopva v. titkon történő, titkos,. rejtett; förstulnä blickar lopva váltott pillantások -stumma elnémít, elhallgattat -stummas -stummades, -stummats elnémul, elhallgat, nem jut szóhoz (av förskräckelse az ijedtségtől, rémületében) förstå. -stod, -stått 1. ért, megért, felfog; har ni ~tt? megértette?; han har Mit att ~ könnyű a felfogása; låta ngn ~ att vkinek értésére adja hogy; får jag ~ det så att...? ugy értsem ezt hogy...?; göra

sig ~dd megérteti magát; av lätt ~dda skäl könnyen érthető okokból; det ~s av sig självt-ez magától értetődik; han ~r skämt érti a tréfát; ~ varandra megértik egymást; ~ mig rätt! jól érts(en) meg (engem)!, ne érts(en) félre!; vad ~r du med detta ord? mit értesz ezen a szón? sig på ngt ért vmihez, kiismeri magát vmiben; jag ~r mig inte på den. flickan ezen a leányon nem igazodom, el förståelig -t (megjérthető, felfogható, értelmes

förståelse -rí megértés; együttérzés, érzék; visa ~ för ngn megértéssel viseltetik vki iránt -full -t megértő, belátó, együttérző förstående I. 5; -t megértés, helyes felfogás IL adj megértő, együttérző förstånd -et 1. értelem, ész; értelmi képesség; mitt ~ står stilla megáll az e-szem; ha att elég okos ahhoz hogy; ha ~et i behållésznél v. öntudatnál van; vara ifrån ~et nincs késznél v. e-szén; jag talar ~ med henne (majd) beszélek a ft jé vei; det går över mitt ~ ez meghaladja felfogóképességemet, ezt

nem érem fel ésszel; handla efter bästa ~ legjobb, tudása v. képessége szerint

cselekszik; med ~ józanul, megfontoltan 2. egyetértés; leva v. stå i gott ~ med ngn jó egyetértésben él vkivel förståndig -t értelmes, eszes, okos förstånds |fråga -n, -or intelligenciakérdés (oktatásban) -gåvor plur értelmi képességek v. adottságok -människa -n, -or észember -røässig -t észszerű, értelemhez szóló, racionális -äktenskap -et, — érdekházasság förstås adv természetesen, magától értetődően

förståsigpåare -ti, ~ o hozzáértő; szakértő, -ember (i v. på ngt vmiben) för|ställa -ställde, -ställt el- v. megváltoztat, felismerhetetlenné tesz, eltorzít; ~ sig tetteti magát, színlel -ställning -en tettetés, színlelés -ställningskonst -en a képmutatás v. színlelés művészete för|stämd -stämt lehangolt (hangszer is), levert, kedvetlen, szomorú -stämdhet förstämning-stämma -stämde, -stämt lehangol (hangszert is), lever, elkedvetlenít -stämning -en nyomott hangulat, lehangoltság, kedvetlenség, szomorúság; väcka allmän ~ általános részvétet kelt -ständiga utasít, megparancsol, felszólít -stärka -stärkte, -stärkt megerősít, -szilárdít, erősbít; növel. (létszámot), kibővít; förstärkt häl dupla sarok (harisnyáé); mina tvivel har förstärkts kételyeim fokozódtak -starkare -n, = techn erősítő (berendezés), (hang)erősítő -stärkning ren, -ar erősítés (átv is) förstäv -en, -ar hajó: orrtőke för|störa -störde, -stört lerombol, elpusztít, megrongál, elront,, tönkretesz, megsemmisít; eltékozol, elfecsérel (vagyont) ; ~ ögonen rontja v. tönkreteszi a szemét; förstörd ekonomi zilált anyagi helyzet; förstörd hälsa megrendült egészség; se förstörd, ut megviseltnek v. ziláltnak látszik -störelse -n, -r (el)pusztítás, (le)rombolás, megsemmisítés; pusztulás -störelselusta -n rombolási vágy -störelsevapen -vapnet, =. (tömeg)pusztító fegyver -störing -en pusztítás, rombolás; pusztulás för|sumlig -t hanyag, gondatlan, -summa elmulaszt, elszalaszt, elhanyagol;

~ tillfället elszalasztja az alkalmat;

ta igen det ~de pótolja mulasztását (v. az elmulasztottat); ~ sig elszalasztförsummelse

egy alkalmat; elhanyagolja feladatát v. kötelességét -summelse -n, -r mulasztás; hanyagság, gondatlanság; elhanyagolás fÖr|sumpa elposványosít; lezülleszt -sumpas -èumpades, -sumpats 1. elpos-ványosödik, elmocsaras.odik 2. tesped; pang, stagnál -supen -supet iszákos, részeges -sutten -suttet elmulasztott, elszalasztott; elévült -svaga (le)gyen-gít, kimerít, elcsigáz, elbágyaszt; enyhít, csökkent; ~d hälsa meggyengült egészség; ~ verkan av ngt enyhíti vminek a hatását -svagas -svagades, -svagats (el)gyengül, kimerül, elbágyad

försvann ->- försvinna för|svar -et í. védelem; védekezés; oí-talom; megvédés; ta ngn i ~ védelmébe vesz vkit 2. haderő, hadügy 3. igazolás, mentség; vad har Ni att •andraga till Ert ~ ? mit tud védelmére v. mentségére felhozni? -svara (meg-) véd, védelmez, oltalmaz; felel [-[vmi-ért];-] {+[vmi- ért];+} ~ sitt handlingssätt igazolja eljárását; ~ sig védekezik, helytáll; mégvédi magát -svarare -n, = védő, védelmező, oltalmazó; átv szószóló, bajnok -svarlig -t 1. védhető, menthető; åtgärden är föga ~ ,az intézkedés alijg. menthető 2. tűrhető, kielégítő, elviselhető 3, tekintélyes, jelentős; en ~ summa jelentős (v. szép kis) összeg •försvars | advokat -en, -er védőügyvéd, -beredskap -en védelmi készültség v. állapot-departement -et hadügyminisz-. térium; honvédelmi minisztérium -duglig -t védekezésre képes -fientlig -t •Jbaderőellenes, antimilitarista -fråga -n, -or (hon)védelmi

kérdés -förbund ~eif = védelmi, szövetség -kraft -en, -er i. ~er fegyveres erők, véderő 2. védelmi v. védekező képesség -krig -et, == védelmi háború -linje -n, -r védelmi vonal -lös -i védtelen, fegyvertelen -minister -n, -ministrar hadügyminiszter; honvédelmi miniszter -stab -en, -er kat: vezérkar -strid -en, -er védekező v. elhárító harc -ställning *en, -ar kát: védelmi állás -tillstånd -et védelmi állapot -vapen -vapnet, = védő- v., védelmi fegyver -yerk plur kat védelmi művek; védőművek -vän-

lig -t az erős honvédelem híve -väsen -väsendet hadügy, honvédelmi ügy(ek) -åtgärd -en, -er védelmi intézkedés

för|syenska 1. elsvédesít 2. svédre (le-) fordít -svenskas -svenskades, -svenskats

1. elsvédesedik 2, svédre (le)fordítják

för|svinna -svann, -svunnit eltűnik, elenyészik, elfogy; elmúlik; se till att du försvinneri tűnj el gyorsan!; sina krafter försvinner mer . och mer ereje egyre inkább fogy v. elhagyja -svinnande I. s : -t eltűnés IL adv elenyészően; ~ literi elenyészően v. rendkívül kicsi -svunnen -svunnet eltűnt, elenyészett; elmúlt -svåra megnehezít, súlyosbít; ~nde omständigheter súlyosbító körülmények -svärja -svor, -svurit: ~ sig 1. hamisan esküszik

2, sig åt den onde eladja magát az ördögnek, az ördöggel paktál

försyn -en 1. vall gondviselés; det var en ~ens skickelse (ez) a gondviselés akarata v. rendelése voit; på Guds** Isten kegyelmére (bízva); céltalanul, találomra; leva,på Guds ~ Isten kegyelméből él, (csak úgy) teng-leng 2*te^ kintet,. tisztelet; ha ~ för ngn tekintettel van vkiré

för|synda: ~ sig bűnt v. hibát követ eí, vétkezik, vét (mot elim) -syndelse -n, -r bűn, vétek, vétség, hiba -synt kíméletes, tapintatos> figyelmes, szerény, félénk

för|såt -et, = 1. les(hely), lesállás; tőr, csapda;, lägga ~ för~ngn tőrt vet (v. csapdát állít) vkinek; ligga i ~ lesben áll 2, álnokság, alattomosság, ravaszság -såtlig -t álnok, alattomos, ravasz, csalárd -säga -sade, -sagt: ~ sig elszólja magát; megbotlik a nyelve

försäkra I. vt 1. biztosít (ngn ngt vkinek vmit; ngn om ngt vkit vmiről); erősít, bizonygat; han ~de mig motsatsen az ellenkezőjéről biztosított 2. (be)biztosít (mot ngt vmi ellen); den ~de a biztosított; hon är ~d för tio. tusen kronor 6 tízezer koronára van biztosítva II. 1. ~ sig om ngt megbizonyosodik v. meggyő- j ződik vmiről; biztosít magának vmit; ~ sig om ngn hatalmába kerít .(v. megszerez magának) vkit 2. ~ sig (bejbiztosítja magát, biztosítást köt

för|säkran =. (en) biztosítás, bizony-iörsäkrlhg

gatás; nyilatkozat; skriftlig ~ írásbeli nyilatkozat v. biztosíték -säkring -en, -ár 1. bizonygatás, hangoztatás; nyilatkozat, biztosítás, biztosíték 2. biztosítás; t a ~ biztosítást köt iörsäkrings|agent -en, -er biztosítási ügynök.-avtal -et, = biztosítási szerződés -bolag -et, = biztosító társaság -brev -et, = biztosítási kötvény -givare -n, = biztosító -havare -n, ~ biztosított -polis -en, -er biztosítási kötvény -premie -n, -r biztosítási díj -tagare -n, = biztosítást kötő fél, biztosított -villkor [-Ö-] plur biztosítási feltételek -värde -t, -n biztosítási érték för |säl ja -sålde, -sålt elad, áruba bocsát -säljare -n, = elárusító, eladó -säljer-ska -n, -or elárusítónő -säljning -en, -ar eladás, (el)árusítás försäljnings|chef -en, -er az eladási v. a terjesztési osztály vezetője -pris -et, = v. -er eladási ár -varde -t, -n kereskedelmi v. forgalmi érték för|sämra rosszabbít, (el)ront; súlyosbít -sämras -sämrades, -sämrats rosszabbodik, romlik; hanyatlik; súlyosbodik; elfajul -sämring -en, -ar rosszabbodás, súlyosbodás -sända -sände, -sänt el- v. szétkiild -sändelse -n, -r küldemény -sänka -sänkte, -sänkt elsüllyeszt, elmerít; techn (be)süllyeszt; försänkta skruvar süllyesztett (fejű) csavarok; försänkt i djup sorg mély gyászba borult v. merült -sänkning -en, -ar elsüllyesztés, elmerítés; techn (be)süllyesztés; ~ar kapcsolatok, ösz-szeköttetések -sätta -satte, -satt 1. áthelyez; (vmilyeri helyzetbe v. állapotba) hoz; ~ berg hegyeket elmozdít; ~ ngn i bryderi zavarba hoz vkit; ~ i rörelse

mozgásba hoz; ~ ngn på fri fot, ~ i frihet szabadlábra helyez; ~ i raseri dühbe hoz; ~ ur kraft érvénytelenít, 'hatályon kívül helyez; ~ ur funktion meg- v. leállít (pl. gépet) 2. (össze)kever, vegyít försättningslins -en, -er foto: előtétlencse försättsblad -et, = könyvkötés előzék(lap) för|sök -et, == kísérlet, próba, próbálkozás; ~ till utpressning zsarolási kísérlet; våga ett ~ megkockáztatja (a dolgot), megpróbálkozik; anställa ~ med ngt kísérletezik vmivel; på ~ kísérletképpen, próbaképpen -söka -sökte,

-sökt megkísérel, meg- v. kipróbál; kísérletezik; igyekszik; ~ (med) ngt på ngn vmit kipróbál vkin, vmivel kísérletezik vkin; ~ sig på ngt megpróbálkozik vmivel, megkísérel vmit försöks I anstalt -en, -er kísérleti intézet, kutatólaboratórium -ballong -en, -er kísérleti léggömb -heat [-hit] -et, = sp selejtező, (mérkőzés v. futam), előfutam -kanin -en, -er átv: kísérleti nyúl v. alany -vis adv kísérletképpen, próbaképpen

för|sörja -sörjde, -sörjt gondoskodik, ellát, el- v. fenntart; ~ sig megkeresi a kenyerét, eltartja magát; han kan inte ~ sig (själv) nem. tudj a fenntartani magát, keresőképtelen -sörjning -en (el)tartás, (lét)fenntartás, ellátás -sörjnings|nrättning -en, -ar szegényház, menház -sörjningsplikt -en, -er (el)tartási kötelezettség förta(ga) -tog, -tagit elvesz (ngn ngt vkitől vmit); (le)gyengít, tompít; ~ ngn lusten att elveszi, vkinek a kedvét attól hogy; ~ ljudet av stegen tompítja a léptek zaját; ~ verkan csökkenti a hatást; ~ sig megerőlteti V. agyondolgozza magát för|fal -et, —- rágalom; rágalmazás, meg-szólás -tala -de, -1 (v. -talte, -talt) (meg-) rágalmaz, megszól, befeketít -tappad elveszett, elvetemült, (el)kárhozott -tappelse -n kárhozat, elkárhozás förtecken -tecknet, = zene előjegyzés; módosítójel

förteckna be- v. feljegyez, elkönyvel; jegyzékbe y. katalógusba (fel)vesz -teckning -en, -ar feljegyzés, jegyzék, nyilvántartás; leltár; lista, katalógus (på v.. över ngt vmiről) förtegen -teget hallgatag, zárkózott, titoktartó, diszkrét för|tenna -de, -t v. förtent ónoz, cinez;

förtent bleck ónozott bádog förtid-: i ~ idő előtt, túl korán förtidig -t idő előtti, túl korai, váratlan;

~ börd koraszülés förtidspensionering [-pang-] -en, -ar idő

előtti nyugdíjaz(tat)ás för|tiga -teg, -tegat v. -tigit elhallgat, eltitkol, palástol (ngt för ngn vmit vki előtt v. elől); den omständigheten inte att ~ ezt a körülményt nem hallgatva el; den saken icke att nem be-förtigande

szélve v. szólva erről (a dologról) -tigande -/: svikligt ~ rosszhiszemű v. csalárd eltitkolás •Jör|timra bány- (ki)dúcol, biztosít (fatá-mokkái); fával bélel, ácsolattal ellát -tjocka [-0-1 megvastagít; (be)sűrít -tjockning [-0-] -en, -ar megvastagítás; vastagodás, dudorodás för|ijusa -de, -t (költ: -1 juste, -tjust) elbájol, elbűvöl, megigéz, elragad -tjusande elbájoló, elbűvölő, igéző, bájos, elragadó; ~ vacker elragadóan szép -tjusning -en elragadtatás, gyönyörűség), eksztázis (över miatt)- -tjust elragadtatott elbűvölt, elbájolt (över v. i -tői); szerelmes (i ngn vkibe); han är ~ i barn nagyon szereti a gyerekeket, odavan a gyerekekért förtjäna -de, -i (o, költ: -tjänte, -tjänt) 1. (meg)keres (pénzt), (meg)szerez; ~ sitt bröd megkeresi a kenyerét; ~ sitt uppehälle med att sälja tidningar újságárulással keresi kenyerét; ~ på en affär keres egy üzleten 2. megérdemel, rászolgál; ~ beröm rászolgál v. méltó a dicséretre; det har jag inte förtjänt av dig ezt nem érdemeltem tőled

förtjänst -en, -er 1. kereset, keresmény; bevétel; jövedelem, nyereség; jag får inte sior ~ på den affären nem sokat keresek (ezen) az üzleten 2. érdem; jó tulajdonság; han har inlagt stora ~er om idrotten nagy érdemeket szerzett a sportban; räkna sig ngt till ~ vmit saját érdemének tud be förtjanst|full -t érdemes, érdemekben gazdag,, nagyérdemű; elismerésre v. dicséretre méltó -tecken -tecknet, r= érdemjel

förtjänt 1. megkeresett, -szerzett 2. megérdemelt, -szolgált; érdemes, méltó; göra sig ~ av ngt érdemessé v. méltóvá teszi magát vmire, (meg-) érdemel vmit; göra sig ~ om ngt érdemeket szerez vmiben; en om fosterlandet ~ titan egy-férfi aki nagy szolgáitokat tett. a hazának för|tolka [-0'-] rosszul értelmez, elferdít, félremagyaráz -tona 1. elhangzik, elhal (hang), elcsitul 2. elmosódik, elhalványul, eltompul (szín) -torka [-0-] 1. el- v. kiszárít, kiszikkaszt; elhervaszt 2. el- v. kiszárad, kiszikkad;

elhervad -torkad [-o1-] el-v. kiszáradt, kiszikkadt; (el)hervadt; aszott, töpörödött; érzéstelen, élettelen -trampa eltapos, eltipor; lábbal tipor, semmibe vesz; elnyom for|tret -en bosszúság, kellemetlenség, harag, méreg; få ~ för ngt bosszús lesz vmitől; göra v. vålla ngn ~ hosszússágot okoz vkinek; jag märkte till min ~ att bosszúságomra észrevettem hogy -treta (fel)bosszant, (megharagít, mérgesít; med ~d min bosszús v„ haragos arccal -treflig -t bosszantó, bántó, kellemetlen förtro -trodde, -trott rábíz (ngn ngt vkire vmit); ~ sig till v. åt ngn rábízza magát vkire, bizalommal fordul vki-hez; kiönti v. feltárja a szívét vkinek förtroende -t, -n bizalom; bizalmas közlés; jog: förlust av medborgerligt ~ hivatalvesztés és a politikai jogok felfüggesztése; ha v. hysa ~ fór ngn bizalommal van vkihez; inge ~ bizalmat kelt v. ébreszt; sätta sitt ~ till ngn megbízik vkiben; åtnjuta allmänt ~ általános bizalomnak örvend; utbyta ~n bizalmas értesüléseket kicserél; i ~ bizalmasan; i ~ sagt magunk között mondva -fråga -n, -or bizalmi kérdés -full -t bizalomteljes, bizakodó, hiszékeny -ingivande zalomkeltő, -gerjesztő, biztató rmin -mannen, -män szakszervezet Vezető-, je; megbízott, (ki)küldött -post -en, -er bizalmi állás -uppdrag -et, — bizalmi feladat v. küldetés -votum -et, -vota v. = bizalmi szavazat -väckande bizalomkeltő

förtrogen 1. adj: förtroget 1. bizalmas, meghitt, intim 2. ismerős, jártas, otthonos (med ngt vmiben); göra sig ~ med ngt megismerkedik v. megbarátkozik vmivel; du är ~ med terrängen (jól) ismered a terepet II. s; för\trogne, -trogna [vkinek] bizalmasa, meghitt embere;-göra ngn till sin förtrogne bizalmasává tesz (v. bizalmába fogad) vkit

förtrolig, -t bizalmas, meghitt, bensőséges; strängt ~t! szigorúan bizalmas!; stå på r*Jot med ngn bizalmas viszonyban vän vkivel fjolla [-oJ-] 1. elvarázsol (till -vé); det öde slottet ,az elvarázsolt kastély 2. el-förtrollande

223.

förundrats

bűvöl, megigéz, -babonáz, -trollande [-o1-] elbűvölő, megigéző, bűbájos, varázs(lat)os -trollning [-0-] -en el-varázsolás, megbűvölés, -igézés; va-rázs(lat), bűvölet, bűbáj, igézet; bryta . ~en megtöri a varázst förtrupp -en,-er kat: elővéd, -őrs förtrusta trösztösít; monopolizál för I tryck -et elnyomás, elnyomatás, zsarnokság -trycka -tryckte, -tryckt elnyom -tryckare -n, = elnyomó, zsarnok -tryta -tröt, -trutit bosszant, felháborít, -ingerel -trytelse -n bosszúság, bosszankodás, kellemetlenség; felháborodás; känna ~ över ngt felháborodik v. bosszankodik vmin; väcka ~ felbosszant; bosszúságot v. kellemetlenséget okoz (hos ngn vkit; vkinek) -trytsam -t bosszús, haragos, felháborodott

förträfflig -t kitűnő, kiváló, jeles, remek, pompás

för|tränga -trängde, -trängt 1. össze- v. elszűkít, összeszorít 2. kiszorít; orv elfojt; förträngda komplex elfojtott komplexek -trängning -en, -ar össze-v. elszűkítés, össze- v. elszűkülés; orv szűkület; elfojtás (pszichikai) för|trösta: på ngn megbízik vkiben, rábízza magát vkire, ráhagyatkozik vkire -tröstan — (en) bizalom, bizakodás -tröstansfull -t bizalomteljes, bizakodó; ~t bizakodva, bízvást, nyugodtan -tröttas -tröttades, -tröttats ki- v. elfárad; ellanyhul (érdeklődés) -tulla elvámol, vámkezel; megfizeti v. lerója a vámot (ngt vmiért); har ni något att van valami elvámolni-valója? -tullning -en, -ar elvámolás, vámkezelés; a vámiíleték lerovása -tullningsavgift -en, -er vámilleték -tunna (el- v. meg)vékonyít; hígít, felereszt; ritkít (levegőt) -tunnas -tunnades, -tunnats e 1- v. megvékonyodik; felhígul; ritkul -tvina elfonnyad, elhervad, elszárad; orv elsóryad -tvinlhg -en orv: sorvadás, atrófia -tvivla kétségbeesik (om miatt) -tvivlad kétségbeesett, reménytelen (över miatt); két- . ségbeejtő; det är så att man kan bli ~ ez kétségbeejtő -tvivlan = (en) kétségbeesés; råka i ~ kétségbeesik;

driva ngn till ~ a kétségbeesésbe kerget vkit

förty adv, conj azért, tehát; icke ~ mindazonáltal, mégis, nem kevésbé; det är icke ~ sant azért ez nem kevésbé igaz

för I ty eka -tyckte, -tyckt: det må ingen ~ ezt senki se vegye zokon (v. rossznéven) -tydliga megmagyaráz, érthetőbbé tesz, megvilágít -tydligande -t, -n megmagyarázás, magyarázat, fejtegetés -tyna förtvina -tyska élné-metesít, germanizál; németre fordít för I täckt rejtett, burkolt; / ~a ordalag virágnyelven, burkoltan -tälja -täljde, -täljt (irod: -tålde, -talt) elmond, elbeszél, jelent, tudósít, hírül ad -tänka -tänkte, -tänkt zokon (v. rossz néven) vesz; det kan man inte ~ honom ezt nem lehet tőle zokon venni förtänksam -t előrelátó, körültekintő, meggondolt,

óvatos; ~t nog óvatosságból, elővigyázatosságból för I tära -tärde, -tärt (el)fogyaszt; eszik, iszik; felemészt (pl. tűz); (el)mar, (rozsda); átv emészt, sorvaszt; av längtan emészti a vágyakozás, ég a vágytól -täring -en 1. fogyasztás; ~ av spritdrycker szeszes italok élvezete 2. étel (és ital); bjöds det på någon ~ ? megkínáltak valamivel? -täta sűrít, tömörít; koncentrál -tätas -tätades, -tätats sűrűsödik, tömörül; koncentrálódik

för|töja -töjde, -töjt (vt, vi) hajó: kiköt, lehorgonyoz (vid ngt vmihez) -töjning -en, -ar hajó: 1. kikötés, lëhorgony-zás 2. hajókötél v. hajólánc (kikötéshez) -töjningsboj [-0-] -en, -ar nagy láncos kikötőúszó (hajó kikötésére)] horgony bója

för]törna megharagít, felháborít, -bőszít -törnås -törnades, -törnats haragra gerjed, felháborodik, -bőszül (över ngt

-vmin)

förunderlig -t csodálatos; meglepő, különös, rendkívüli förundersökning -en, -ar 1. előzetes vizsgálat 2. jog kb.: nyomozási eljárás för|undra meglep, bámulatba ejt; csodálkoz!ó> bámuló; ~ sig meglepődik, elcsodálkozik (över ngt vmin); det är inte att ~ sig över ezen nem lehet csodálkozni, ez nem meglepő -undran = (en) csodálkozás, csodálat, bámulat, meglepetés; falla i ~ över ngtfÖrundsransvärd

elcsodálkozik v. elbámul vmin -und-ransvärd -värt csodálatra méltó, csodálatos, bámulatos -undras -undrades, -undrats (el)cs-odálkozik, elbámul, meglepődik -unna megad, engedélyez; det har ~ts mig att megadatott nekem hogy; inte ~ sig någon vila sajnálja magától a pihenést ÍÖrut1 hajó elöl; előre förut2 adv előbb, azelőtt; dagen ~ egy nappal előtte; kort ~ kevéssel v. röviddel ezelőtt, nem sokkal előbb; det hade jag kunnat säga dig ~ ezt előre megmondhattam volna neked; jag känner honom ** régebbről ismerem őt; såsom ~ är sagt mint fentebb mondottam förutan praep nélkül förut|beställa -beställde, -beställt előré megrendel -bestämma -bestämde, -bestämt előre meghatároz; eleve elrendel, predesztinál (jör-re) -bestämmelse -n előre meghatározás; eleve elrendelés, predesztináció -fattad előre kialakított v. megalkotott; ~ mening előre megalkotott vélemény, előítélet förutom praep (vmin] kívül; kivéve; <*>

att azonkívül hogy förut|satt: ~ att... feltéve hogy, azzal a feltétellel hogy -se -sågy rsett előre lát, gyanít, sejt, vár, számít [vmire]; ~dd előre látott, előirányzott, tervbe vett; efter vad man kan ~ előreláthatólag -seende I. adj előrelátó, körültekintő II. s: -t előrelátás, körültekintés -skicka előreküld; előrebocsát -spá -spådde, -spått, -säga -sade, -sagt megjövendöl,-jósol; előre megmond -sägel-se -n, -r jövendölés, jóslás, jóslat -sätta -satte, -satt feltételez, feltesz -sättning -en, -ar feltételezés, feltevés; (elő)feltétel (för -nek a); utgöra ~ för ngt ... a feltétele vminek; under vissa ~ar bizonyos feltételek mellett; under ~ att azzål a feltétellel hogy -sättningslös -t tárgyilagos, pártatlan, elfogulatlan -varande,előbbi, korábbi; egykori, voit; ~ ministern a voit miniszter

för (valta igazgat, intéz; kezel; vezet -valtare -n, = igazgató, gondnok, kezelő; intéző, tiszttartó; kat raktárkezelő -vältning -en, -ar 1. igazgatás, (ügy)kezelés, adminisztráció 2. igaz-

gatóság, gondnokság, kezelőség; inté* zőség

förvaltningsberättelse -n,-r igazgatósági (v/gondnoksági stb.) jelentés -domstol -en, -ar közigazgatási bíróság -kost* nader plur igazgatási v. kezelési vt* adminisztrációs költségek.-år -et, = igazgatási v. költségvetési év -åtgärd -en, -er adminisztratív intézkedés för|vandla (át- v. meg)változtat, átalakít (till v. i -vé); han är som ~d mintha kicserélték volna; ~ ngt i reda péngar készpénzre átvált vmit; ~ sig, ^s átváltozik, (meg)változik, átalakul förvanska átv kiforgat, elferdít, eltorzít; elront; meghamisít för|var -et őrizet; megőrzés, megóvás; lämna i ~ hos ngn megőrzésre átad vkinek, letétbe helyez vkinél; mottaga till ~ megőrzésre elfogad v. átvesz; vara i gott ~ jó' kezekben van; í f ängsligt ~ (rendőri) őrizetben -varit őriz, megőriz; megóv (för v. mot vmi-tőí); tart, eltesz, konzervál; ~ frukt fór vintern gyümölcsöt eltesz télire; bör ~s på svalt och torrt ställe hűvös és száraz helyen tartandó .-väring -en (meg)őrzés; eltevés, konzerválás; megóvás; lämna in bagaget till ~ (v. / ~en) a poggyászt beadja megőrzésre -va-ringsavgift -en, -er (meg)őrzési v. letéti díj -varingspärm -én, -ar iratgyűjtő, irományfedél

-varingsrum -rummet, == megőrzőhely, raktár; vasút csomagmegőrző

förvarning -en, -ar előzetes figyelmeztetés v. közlés för|veckla (össze)bonyolít -véckling -en, -ar bonyodalom, .konfliktus -vedas -vedades, -vedats (el- v. meg)fásodik -vekliga erpuhítr elkényezt'et -vekligas -vekligades, -vekligats elpuhul, elké-nyesedik -verka eljátszik, elveszít; méltatlanná válik (ngt vmire), ~ sin rätt till ngt eljátssza a jogát vmihez -verkliga megvalósít, véghezvisz, végrehajt, realizál; ~s megvalósul, teljesedik; projektet kunde ~s a terv *neg-valósítható voit -verkligande -/ megvalósítás, véghezvitel; megvalósulás -vildad elvadult, eldurvult -vildas -vildades, -vildats elvadul, eldurvul -villa megtéveszt, félrevezet, tévútra vezet, megzavar; ni gör mig alldeles ~dförvillande

(ön) egészen zavarba hoz engem; ~ sig eltéved, eltéveszti az utat; zavarba jön -villande megtévesztő; vara " lik ngn a megtévesztésig hasonlít vkire -villelse -n, -r eltévedés; tévedés, eltévelyedés

förvinter -n, -vintrar télelő, tél eleje

för|virra meg- v. összezavar, zavarba ejt, összezilál -virrad zavart, zavarodott; zavaros, zilált; ha en " föreställning om ngt zavaros v. homályos elképzelése van vmiről -virring -en (zűr-) zavar; ziláltság, rendetlenség; råka i " összezavarodik

för |visa -de, -t (v. o -viste, -vist) kiutasít, kitilt; kicsap (diákot) ; száműz, deportál (till -be); ~ ngn ur landet kiutasít v. száműz vkit az országból; ~ till behörig domstol az illetékes bíróság elé utal; ~ ngt i fablernas värld a mesék birodalmába utal vmit -visning -en, -ar kiutasítás, kitiltás; kicsapás (diáké); száműzetés, számkivetés, deportálás -visningsort -en, -er száműzetési hely

förjvissa bizonyossá tesz, meggyőz; var "d om att legyen meggyőződve hogy; ~ sig om ngt megbizonyosodik v. meggyőződik vmiről, bizonyosságot szerez vmiről -vissna elhervad, elfonnyad; elsorvad -vissning -en bizonyosság, meggyőződés; i "(en) om att abban a meggyőződésben hogy -visso -visst adv bizonyára, bizonnyal, biztosan -vittra szét- v. elmállik, elkorhad, elporlad -vrida -vred, -vridit elcsavar, elfordít; eltorzít; kiforgat, elferdít; med förvridna anletsdrag eltorzult arccal v. arcvonásokkal; ~ huvudet på ngn elcsavarja vkinek a fejét -vränga -vrängde, -vrängt elferdít, kiforgat, hamisan értelmez, eltorzít; ~ lagen a törvény értelmét kiforgatja -vunnen -vunnet jog: han är " till brottet rábizonyították a bűncselekményt -vuxen -vuxet magasra szökkent, hirtelen nőtt; elvadult, elburjánzott -vålla okoz, előidéz -vållande: genom ngns " vkinek a hibájából; utan eget " saját hibáján kívül; det har skett utan ditt " ez közreműködésed nélkül (v. nélküled) történt

för I vånå bámulatba ejt, elképeszt, megdöbbent, meglep; det ~r mig att cso-

dálkozom azon hogy; du ~r mig! csodálkozom rajtad!; ~ sig (elcsodálkozik, elámul, elképed, megdöbben (över ngt vmin); -vånad csodálkozó, elképedt, meglepett; jag skulle bli " om det inträffade csodálkoznék ha ez megtörténne; vara " över ngt csodálkozik vmin -vånande, -vånans-värd -värt bámulatos, csodálatos, csodálatra méltó, meglepő -vånas -vånades, -vånats (el)csodálkozik, elámul, elképed, megdöbben (över ngt vmin) -våning -en csodálkozás, álmélkodás, bámulat, megdöbbenés; sätta i " bámulatba ejt fÖr|vår -en, -ar kora tavasz, tavaszelő -väg: i " (jó) előre, eleve; någon dag i " néhány nappal előre v. korábban; gå ngn i " megelőz vkit, elébe vág vkinek; gå händelserna i " elébe vág az eseményeknek för|vägen -väget vakmerő, merész -vägra megtagad (ngn ngt vkitől vmit); det "des honom att...; han "des att... megtagadták tőle hogy ...; han blev "d visum megtagadták tőle a vízumot -välla, -vällde, -vällt felforral, -főz; leforráz -vänd -vänt fordított, ferde, fonák; hibás; hóbórtos; rossz, (erkölcsileg) romlott, perverz; en " smak rossz ízlés; en " uppfostran elhibázott nevelés -vända -vände, -vänt elfordít, elforgat; elferdít, eltorzít, megváltoztat (pl írást); átv: " synen på ngn port hint vkinek a szemébe -vänta ~ (sig) (meg- v. el)vár, számít (v. el van készülve) [vmire]; vara att " várható -väntan = (en), -väntningar várakozás; enligt" a várakozásnak megfelelően; i " på E(de)rt svar válaszát várva; i spänd " pä ngt feszülten várva vmire; över (all) " (minden) várakozáson felül -väntansfull -t várakozásteljes, reménnyel teli -väntning -en, -ar várakozás; ställa stora "ar på ngn nagy várakozással tekint vkire, sokat vár vkitől; svika "ama nem felel meg a

várakozásnak, nem váltja be a [hozzá fűzött] reményeket -världsliga elvilágiasít, világivá tesz; "S, bli "d elvilágiasodik för|värmare -n, = techn előmelegítő -värmning -en, -ar techn: előmelegítés för|värra rosszabbít, rosszabbá tesz,

súlyosbít, (el)ront -värras -värrades, -värrats rosszabbodik, rosszabbra fordul, súlyosbodik, romlik för|värv -et, = 1. megszerzés 2. szerzemény, vétel 3. kereset -värva -värv(a)-de, -vürv(a)t (meg)szerez, megvásárol; (meg)keres (pénzt); elnyer, elér; ~ sig szerez v. keres magának -värvää (meg)szerzett; megkeresett (pénz); surt ~ keservesen szerzett; en dyrt ~ seger drágán kivívott győzelem förvärvs|arbetande kereső; en ~ kvinna kereső v. dolgozó nő -arbete -t, -n (kenyérkereső munka, kenyérkereset -be-gär -et, == pénzszerzési vágy; pénz-hajhászás -källa -n, -or kereseti forrás -syfte: i ~ pénzkeresés céljából för|växla össze- v. elcserél, összetéveszt -växt ->- förvuxen -yngra megfiatalít; felfrissít; ~ sig megfiatalodik -yngras -yngrades, -yngrats megfiatalodik, fiatalabbnak látszik; felfrissül, megújul -yngring -en (meg)fiatalítás; megfiatalodás -yngringsmedel-medlet, =s fiatalí-tószer -ytliga ellaposít, felszínessé tesz -ytligas -yiligades, -ytligats ellaposodik, felszínessé válik -yttra elidegenít, elad -zinka techn horganyoz, cinkez -åldrad elavult, idejétmúlt, régimódi, ósdi -åldras -åldrades, -åldrats elavul, kimegy a használatból v. divatból »-ädla (meg)nemesít, jobbá tesz, finomít; nemesít (állatot, növényt)techn feldolgoz; dúsít -ädlas -adlades, -ädlats (meg)nemesedik, -finomodik -ädling -en megnemesítés, finomítás; (állata v. növény)nemesítés; techn feldolgozás; dúsítás -ädlingsindustri -(e)n, -er feldolgozó ipar förälder -n 1. jog szülői rész 2. tud

(egyik) szülő föraldra|afton f-o-] -en, -aftnar szülői értekezlet (iskolában) -ansvar -et szülei felelősség -hem -hemmet =, -hus -et, = szülői otthon v. ház -kärlek -en. szülői szeretet -lös -t apátlan-anyátlan árva -myndighet -en jog: szülői hatalom -rnote -t, -n isk: szülői értekezlet V« összejövetel föräldrar plur szülők förjalska: ~ sig beleszeret, (szenvedélyesen) megszeret, szerelmes lesz (/ ngn vkibe; vkit); rajong (i ngt vsniért)

-älskad szerelmes -alskelse -n, -r szerelem; [vkinek a] szerelme v. kedvese; szerelmeskedés; det var hennes första ~ ez voit az első szerelme

för|änderüg -t változó, változékony, forgandó -ändra (meg)változtat, átalakít, módosít; han är alldeles ~d (ő) egészen megváltozott; inte ~ en min szeme sem rebben; utan att ~ en min anélkül, hogy egy arcizma is megrándulna -ändras -ändrades, -ändrats (meg)változik, átalakul, módosul; hon har ~ts mycket (ő) nagyon megváltozott; ~ till sin fördel előnyére v. előnyösen megváltozik -ändring -en, -ar változtatás, átalakítás, módosítás; reform; változás, átalakulás, módosulás; ~ar i prisnivån az árszínvonal változásai; vidta(ga) nödiga ~ar megteszi a szükséges változtatásokat för|ära (meg)ajándékoz, ajándékul átnyújt {ngn ngt vkinek vmit) -äta -åt, -ätit: <v sig betegre v. teleeszi magát; agyonzabálja magát (på ngt vmiből) -öda -ödde, -ött el- v. kipusztít, feldúl, tönkretesz; (el)pazarol, (elfecsérel; ~ sin kraf t pä ngt erejét pazarolja vmire; ~nde pusztító -ödelse -n, -r pusztítás, dúlás; pusztulás; ~ns styggelse a pusztulás borzalma för|ödmjuka meg- v. lealáz; ~ sig megalázkodik -ödmjukelse -ni -r megaláz-(tat)ás

för I öka (meg)növel, bővít, gyarapít, szaporít, fokoz; ~ sig förökas -ökas -ökades, -ökats (meg)szaporodik, sokasodik, gyarapodik, növekedik -ökelse -n, -r szaporítás; szaporodás -Ökning -en 1. növelés, bővítés, gyarapítás, szaporítás; bővülés, gyarapodás 2. szaporodás -Öva elkövet, véghezvisz; ~ ett brott bűncselekményt követ el -övare -n, = jog tettes föröver adv hajó: előre förövning -en, -ar előgyakorlat, előkészítő gyakorlat fösa föste, föst I. vt hajt, terel, kerget; tol, lök, dob(ál) II. (hgs igek:) ~ in behajt, beterel; ~ på hajszol, siettet; ~ undan félrelök, -tol; ~ üt kihajt, kiűz fötter plur fot G

gadil -ert,.-ar fullánk (átv is) gadda: o ~ sig samman, ~ ihop sig (össze)szövetkezik, összeesküvést sző, összeröffen, -verődik gafM -n, gafflar 1. villa; vasvilla 2. hajó csonk árúd, -fa 3. elágazás -bit -en, -ar 1. (egy villára való) falat; sill i ~ar kis heringszeletek, -darabok 2, ö villásreggeli -formig -i villa alakú, villás; kétágú -

klo -ri, -r villaág, -fog -segel -seglet, = hajó csonkavitorla, ágvitorla -skaft -et, = villanyél gaffla o fecseg, locsog gagat -en, -er ásv: fekete borostyánkő,

gagát, zsett gage [gas] -t, = v. -r fizetés, tiszteletdíj;

fellépti díj; honorárium gagn -et haszon, előny; få v. ha ~ av ngt haszna van vmiből, hasznot húz vmiből; vara tilt ~ főr ngn, lända ngn till ~ vkinek hasznára van (v. hasznos), vkinek javára v. előnyére szolgál

gagna használ; hasznára van, hasznos (ngn v. ngt vkinek v. vminek); szolgál (till ngt vmire); det till intet ez semmire sem való gagn elig -t hasznos, előnyös, kedvező; vara ~ för hälsan jót tesz az egészségnek

gagnlös -t haszontalan, hiábavaló, céltalan, eredménytelen gagn|virke -t haszonfa, épületfa, szer-számfa -växt -en, -er haszonnövény gala1 gol v. gälde, galit v. gält kukorékol; kakukkol, szól (kakukk) gala2 -n 1. teljes v. ünnepi dísz; dísz(e-gyen)ruha; klä sig i ~ díszbe öltözik, gálába vágja magát 2. plur: -or ünnepi v. díszelőadás, díszbemutató, -ünnepély -dräkt -en, -er ünnepi ruha, dísz(egyen)ruha, gálaruha -föreställning -en, -ar ünnepi v. díszelőadás -klädd -klätt díszruhás, teljes díszbe öltözött

galant I. adj udvarias, lovagias, előzékeny (nőkkel szemben); gáláns; äventyr szerelmi kalandok II. adv:

det gick ~ kitűnően v. simán ment

(a dolog)

galanter! -(e)t, -er 1. udvariasság, lovagiasság, előzékenység 2. ~er díszműáruk -varor plur díszműáruk, luxuscikkek

galeas -en, -er^kétárbocos vitorlás galej -et: o gä ut pá ~ szórakozni v.

mulatni megy galeja -n, -or rég: gálya; tréf: vad hade min son på ~n att göra? mi keresnivalód voit ott? galen galet 1. őrült, bolond, tébolyodott, hóbortos, eszeveszett; veszett (állat); galna upptåg bolond csínyek; det är så man kan bli ~ ebbe bele lehet bolondulni; vara ~ i ngn v. ngt bolondul vkiért v. vmiért; det är då för galet! ez mégiscsak sok! 2. fordított, helytelen, téves, hamis; gå galet eltéveszti az utat, eltéved; rosszra fordul, balul üt ki; rosszul jár (pl. óra); börja i ~ ända rosszul fog hozzá, balkézzel nyúl hozzá (ngt vmihez); vakna på ~ sida bal lábbal kel föl; det var inte så galet! nem is (voit) olyan rossz \, nem is áll(t) olyan rosszul (a dolog) 1 -panna -n, -or o forrófejű v. szertelen ember, „vad alak" galenskap -en, -er őrület, elmebaj; őrültség, esztelenség, bolondság; ostobaság; göra ~er bolondságokat csinál, bolondozik, mókázik; prata ~er ostobaságokat fecseg galge -n,-ar 1. akasztófa, bitófa 2. ruhaakasztó

galg|fågel -n, -fåglar akasztófavirág,-akasztófáravaló -humor -n akasztófahumor

galilé -(e)n, -er galileai (ember) Galiléen npr Galilea galileisk -t galileai, galüeabeli galla -n, -or epe; utösa sin ~ kiönti a mérgét; kitölti a mérgét (över ngn vkin)

gallblåsa -n, -or epehólyag

galler1 -n, = tört gall, gallus

galler2 gallret, = í. rács; sätta ~ főr ngt

15*gallerfönster

raccsal ellát, berácsoz vmit 2. rostély (pl. kályháé) 3. rács (elektroncsőben) -fönster -fönstret, == rácsos ablak -grind -en, -ar rácsos kapu galleri -(e)t, -er 1. oszlopcsarnok; (árkádos) folyosó, tornác 2. képcsarnok, -tár 3. karzat, kakasülő; galéria gallerverk -et, = rácsszerkezet, rácsozat gall|feber -n orv: epeláz; reta ~ på ngn (fel)dühít (v. nagyon felizgat) vkit; jag får ~ epeömlést kapok, elönt az epe -gång -en, -ar epevezeték gallicism -en, -er francia nyelvi sajátság,

gallicizmus Gallien npr Gallia gallier -n, = -v galler1 . gallisk -1 gall; tipikusan francia . gallra (meg)ritkít (erdőt), egyel (növényt); (ki)selejtez; ~ ut különválaszt; megritkít (erdőt); kiválogat, kiselejtez (árut); kiküszöböl, kigyomlál (pl. idegen szavakat) gall|sjuk -t epés, ingerlékeny, elkeseredett, kolerikus gall|skrik -et, = jaj- v. vészkiáltás, jajveszékelés; velőtrázó kiáltás -skrika -skrek, -skrikit torkaszakadtából kiabál, üvölt; jajveszékel gall|sprängd -sprängt szétzúzott epehó-lyagú (hal); átv keserű, epés, dühös -sten -en, -ar epekő gállupundersökning -en, -ar (köz)véle-ménykutatás, piackutatás (Gallup-módszerrel) galläpple -i, -n növ: gubacs galnas galnades, galnats úgy viselkedik

mint egy őrült; őrjöng, dühöng galning -en, -ar bolond, eszeveszett, őrült

galon -en, -er (rangjelző) paszomány,

sujtás, zsinór, csík, sáv galonerad paszománnyal ellátott,

(arany)sujtásos galopp [-0-] -en, -er vágta(tás), galopp; i full(t) ~ sebes vágtában; o inte fatta ~en nem érti az összefüggést v. a helyzetet, lassan kapcsol galoppera vágtáz, vágtat, galoppoz; ~nde

lungsot galoppozó tüdővész galosch -en, -er sárcipő, kalocsni gält -en, -ar 1. kandisznó; vadkan 2.

kohászat nyersvastuskó, -cipó galvanisera galvanizál galvanisk -t galvanikus, galván-

galär -en, -er gálya -fånge -n, -ar gályarab -slav -en, -ar gályarabszolga gam -en, -ar áll: keselyű gamling -en, -ar öreg férfi ill. nő; vára

~ar a mi öregeink gammal -t (comp: äldre, superi: äldst) öreg, idős, koros, vén; régi, ősi, ódon, ó; en ~ man (egy) öreg ember (férfi); den gamle az öreg (férfi); de gamla, ~t folk az öregek; bröd régi v. szikkadt kenyér; gamla möbler régi v. antik bútorok; Gamla sta(de)n (az) Ó-város, (a) Belváros (Stockholmban); ~ som gatan nagyon vén, öreg mint az országút, ősrégi; en dag ~ egynapos; en ett års ~ barnunge egyéves gyermek; bli ~ (meg)öregedik, öregszik; hur ~ är ni? hány éves ön?; hur o* tror du hon är? mennyi idősnek tartod őt?, mit gondolsz hány éves?; han är 20 år ~ 6 húsz éves; v i är lika gamla (mi) egykorúak vagyunk; av v. sedan ~t régóta, ősidők óta; på gamla dagar öreg napjaira v. korára, vénségére -dags régies, ódivatú; régivágású, régimódi -modig -t régi divatú, ódivatú, divatjamúlt, régies, elavult -svenska -n ósvéd (nyelv) -testament-lig -1 biblia: ószövetségi gamman indecl (en) rég: öröm, vidámság; i fröjd och ~ örömben és boldogságban

gamäng -en, -er utcagyerek, csibész ganglie -n, -r, ganglion ganglilet, -er orv:

1. idegdúc 2. csontnövedék ganska adv meglehetősen, elég(gé); egészen; nagyon; ~ långt elég v. jó messze; ~ riktigt egész(en) helyesen

gap -et, = 1. száj (állaté)-, (tátott) pofa; átv tátongó nyílás, torok; rusa v. springa rätt i ~et på ngn egyenesen vkinek a karjaiba szalad 2. techn nyílás, hézag, száj gapa 1. kinyitja a száját; kitátja a pofáját; száját tátja, bámészkodik, bámul; med ~nde mun tátott szájjal; den som ~r efter mycket, mister ofta hela stycket ki sokat markol, keveset fog

2. tátong; ~nde sår tátongó seb 3. o pofázik, kiabál, ordít

gap|hals -en, -ar o pofázó, kiabáló(s) ordító ember; bőgőmasina, nyafka v. sírós gyerek -skratt -et harsány nevetés v. kacaj, hahota; brista ut i ~gapskratta

hangos nevetésben tör ki -skratta torkaszakadtából kacag, hahotázik garage [-ä's] -/, = garázs, gépkocsiszín garant -en, -er kezes, jótálló garantera jótáll, szavatol, kezeskedik, garantál; biztosítékot nyújt; kezességet v. felelősséget vállal; jag ~r inte för uppgiftens sanningsenlighet nem vállalok felelősséget az adat helyességéért garanti -(e)n, -er jótállás, szavatosság, kezesség, garancia; biztosíték; ikläda sig ~ för ngt kezességet vállal vmiért -fond -en, -er fedezeti v. biztosítási alap -fördrag -et, =, -traktat -en, -er szavatossági v. garancia-szerződés gard -en, -er sp: vívóállás; alap- v. kezdő-állás; kártya: vara ~ fedett, „besetzt" garde -i, -n testőrség; gárda gardera (meg)véd, fedez, biztosít; kártya: ~t kort fedett v. „besetzt" lap; ~ sig megvédi v. fedezi magát (mot ngt vmivel

szemben) garderob [-ö1-] -en, -er 1. (beépített) ruhásszekrény v. fülke, gardrób 2. ruhatár 3. [vkinek a] ruhaállománya, gardrób

gartíerobié [-o-] -(e)n, -er ruhatáros garderobiär [-o-] -en, -er ruhatárosnŐ garderobsavgift [-Ö-] -en, -er ruhatári díj gardesofficer [-o-] -(e)n, -officerare testőrtiszt; gárdatiszt gardin -en, -er függöny; gördülő ablakfüggöny, roló -stång -en, -stänger függönytartó (rúd) gardist -en, -er testőr; gárdista garn -et, = v. -er 1. fonal, cérna 2. háló; fånga ngn i sina ~ hálójába kerít (v. behálóz) vkit ^ garnera 1. díszít, szegélyez (ruhát); befoglal (drágakövet) 2. körít, díszít (ételt) 3. hajó belsejét burkolja garn|fiske -t, -n hálóval történő halászat -härva -n, -or fonalgombolyag, -köteg, matring

garnison -en, -er kat: helyőrség; állomáshely; ligga i ~ állomásozik garnisonera helyőrségbe (át)helyez; de här ~de trupperna az itt állomásozó csapatok

garnisons|sjukhus -et, = helyőrségi kórház -tjänst -en, helyőrségi szolgálat garnityr -et, — 1. díszítés, szegély (ruhán) 2. (étel)körítés 3, (teljes) kész-

let, felszerelés, szerelvény, garnitúra garn|nystan -et, == fonal- v. cérnagombolyag -ända -n, -r fonaldarab, cérnaszál garva 1. cserez, kikészít (bőrt) 2. kohászat kévéi garvarbark -en, -ar cserkéreg, -héj garvare -n, == cserző(munkás), tímár ; garveri -(e)t, -er cserző- v. tímárműhely,

tímárság, bőrkikészítő üzem garvning -en, -ar (bőr)cserzés garv|stål -et kévéit acél -syra -n, -or csersav

gas1 -en v. -et, -er fátyolszövet, géz, mull gas2 -en, -er gáz

gasa I. vt (el)gázosít, gázzal telít; ~ en lunga tüdőt gázzal tölt II. vi: ~ på

0 gázt ad, rákapcsol

gas|angrepp -et, = gáztámadás -automat -en, -er (bedobós) gázautomata -behållare -n, = gáztartály -belysning -en gázvilágítás -bildning. -en, -ar gázképződés gasbinda -n, -or géz- v. mullpólya gasbrännare -n, = gázégő gasell -en, -er gazella gasjformig -t gáz alakú, gázszerű, légnemű -förgifta gázzal megmérgez -förgiftning -en, -ar gázmérgezés gask -en, -ar v. -er o 1. emelkedett hangulat, széles jókedv; vara i ~en széles jókedve van, kissé becsípett 2. mulatozás, muri; (diák)mulatság gaska: o ~ upp sig felvidul, felvillanyozódik, -élénkül . gas|kamin -en, -er gázkályha; vízmelegítő, autogejzír (fürdőszobában) -klocka -n, -or gáztartály, gazométer -krän -en, -ar gázcsap -kök -et, = gázfőző, -resó -ledning -en, -ar gázvezeték -lykta -n, -or (utcai) gázlámpa -mask -en, -er gázálarc -mätare -n, = gázmérő, -óra -rör -et, = gázcső gass -et hőség, a nap heve gassa I. vi éget, süt, perzsel; solen a nap erősen tűz (v. perzsel) II. ~ sig

1 solskenet sütteti magát a nappal, sütkérezik (a napon), napozik; ~ sig vid elden melegszik a tűznél

gas|skydd -et gázvédelem -spis -en, -ar

gáztűzhely gast1 -en, -ar tengerész, matróz, hajóslegény

gast2 -en, -ar kísértet, hazajáró léiek, (rossz) szellemgasía

gasía o torkaszakadtából kiabál, ordít,

üvölt; lármázik gastera vendégszerepel gast|krama fojtogatva nyom v. szorít (fantom, lidérc); erősen átölel; vara ~d lidércnyomása van -kramning -en, -ar fojtogató szorítás v. ölelés; lidércnyomás

gastrisk -1 gyomorhoz tartozó, gaszt-

rikus, gyomor-gastronom [-ö'm] -en, -er ínyenc, ínyes-

mester

gastronomi -(e)n konyhaművészet,

szakácsművészet, gasztronómia gastronomisk [-nö1-] -1 konyhaművészeti, gasztronómiai gas|tryck -et, — gáznyomás -tändare -n, — gázgyújtó -tät -tätt gázáthatlan, gázálló, gázt át nem eresztő -ugn -en, -ar gázkemence, gáztüzelésű kemence -verk -et, — gázgyár, gázmű(vek) gata -n, -or utca; közút; irtás(sáv), nyiladék (erdőben); gå ~n fram végigmegy az utcán; gå ~ upp och ~ ned fel és le járkál az utcákon, az utcákat rója; han bor på Stor~n a Fő utcában lakik; mitt på ~n az utca (kellős) közepén; på öppen ~ nyílt utcán; rum åt ~ri utcai szoba; känna sig (v. vara) på sin mammas ~ mintha otthon volna, otthon érzi magát; otthonos vmiben; snett över ~n ferdén v. rézsútosan szemben az utca másik oldalán

gat|flicka -n, -or utcalány -hörn -et, = utcasarok -lykta -n, -or utcai lámpa -läggare -n, = kövezőmunkás, útburkoló -läggning -en, -ar (utca)kövezés, útburkolás; utcakövezet, -burkolat -pojke -n, -ar utcagyerek, csavargó -slinka -n, -or utcai nő, utcalány -sopare -n, == utcaseprő -sopnings-maskin -en, -er utcaseprőgép -sten -en, -ar burkoiatkő, kövezőkő -strid en, -er utcai harc -strykare -n, — csavargó

gatt -et, — 1. hajó (lefolyó)nyílás, lyuk 2. hajózható út v. csatorna, szűk (kikötőbejárat, tengerszoros gatu|belysnlng -en, -ar utcai világítás, közvilágítás -buller -bullret, = utcai zaj -försäljare -n, = utcai árus -korsning -en, -ar utca- v. útkereszteződés -namn -et, = utcanév

gatunge -n, -ar utcakölyök, -gyerek

(leány is) gatu|nämd -en, -er kb.: (községi) útügyi hivatal -nät -et, = utcahálózat »renhållning -en utcaseprés, úttisztoga-tás -skylt -en, -ar utca-névtábla -strid -en, -er utcai harc -trafik -en utcai forgalom v. közlekedés -vimmel -vimlet az utca forgataga, utcai nyüzsgés v. tolongás -övergång -en, -ar átkelőhely (utcán) gatvisa -n, -or divatos sláger, népszerű dal

gav giva

gavel -n, gavlar ép: orom(zat); dörren står pá vid ~ az ajtó tárva-nyitva áll; öppna på vid ~ szélesre nyit, sarkig kitár -fönster -fönstret, = orom-ablak -mur -en, -ar oromfal -rum -rummet, = padlásszoba ge gav, gett v. givit ->-giva gebit -et, = terület, vidék; átv (szak-)

terület, (tevékenységi) kör gedigen gediget 1. (fém) természetes, tiszta, szín-, termés- 2. megbízható, alapos, szolid; gedigna kunskaper alapos ismeretek gehäng -et, = vállszíj; derékszíj; öv; kardszíj

gehör -et, 1. (zenei) hallás; ha ~ jó hallása v. füle van; spela efter ~ hallás után játszik 2. meghallgatás; skaffa sig ~ meghallgatást nyer; vinna ~ hos ngn meghallgatásra talál vkinél; lämna ~ åt ngn meghallgat vkit gejser -n, gejsrar meleg szökőforrás, gejzír

gelatin [§e-] -et v. -en állati enyv, csont-

enyv, zselatin gelé [se-] -n v. -(e)t, -er kocsonya, zselé; gyümölcskocsonya -aktig -t, -artad kocsonyaszerű, kocsonyás gelike -n, -ar hasonszőrű társ, cimbora, [vkinek a] párja v. cinkostársa (gúny is) ; du och dina gelikar te és a hozzád hasonlók; te és hasonszőrű cimboráid gem1 gemmeri, gemmer vésett (féldrágakő, ékkő, gemma gem2 -et, = iratkapocs, gemkapocs gemak -et, — (dísz)terem, díszes helyiség

genien I. adj: -t 1. közönséges, egyszerű; köz-; ~e man közlegény, -ember (kat); közönséges ember, átlagember, az utcagemena

embere; ~ soldat közkatona; i ~ álta-lá(nosság)ban, közönségesen 2. közönséges, aljas, hitvány, becstelen; pocsék; ~t väder pocsék idő 3. rég nyájas, szíves, barátságos; leereszkedő; göra sig ~ med ngn komázik v. bratyizik vkivel II. s indecl (en) közkatona, -legény, -ember gemena plär nyomd: kisbetűk genienhet -en, -er aljasság, gazság, hitványság, becstelenség gemenligen adv rendesen, rendszerint,

általában, közönségesen gemensam -t közös; együttes, közösségi, kollektív; ~ egendom közös tulajdon; ~ nämnare közös nevező; göra ~ sak med ngn együttműködik v. szövetkezik vkivel; vi har intet "t semmi közünk

egymáshoz; ~ för alla mindenki számára (v. mindenkivel) közös; ~t 'közösen, együttesen gemensamhet -en közösség; szolidaritás;

~ i intressen érdekközösség gcmensamhets|anda -n közösségi szellem

-känsla -n, -or közösségi érzés gemenskap -en 1. közösség; közös birtoklás 2. kapcsolat; jag har ingen ~ med honom semmi kapcsolatom sincs vele, semmi közöm hozzá gems -en, -er gäms gemyt -et, = kedély; kedélyesség gemytlig -t kedélyes, jókedvű; kellemes,

barátságos gemål -en, -er hitvestárs; [vkinek a]

férje ill. neje gen -t egyenes, rövid, közeli (út) gena megrövidíti a távolságot v. az utat; a (leg)rövidebb utat választja, átvág; ~ över ängen keresztülvág a mezőn genant [se-] kényes, terhes, kellemetlen, kínos

genast I. adv rögtön, azonnal, mindjárt, nyomban, tüstént, haladéktalanul; azonnalra II. conj: ~ (när) mihelyt, ainint -leverans -en, -er ker: azonnali

szállítás

gendarm [san*- v. sen-] -en, -er csendőr, zsandár gendarm er i [sang- v. §en-] -(e)t csendőrség

gendriva -drev, -drivit megcáfol, -dönt genealog [-51-] -en, -er genealógus genealogi -(e)n, -er 1. származástan, családtörténet, genealógia 2. leszár-

mazás, nemzedékek rendje, családfa genealogisk 5'-j -t származástani, [-családkutatási, genealógiai; leszármazási genera [se-] feszélyez, nyugtalanít, zavar; gátol, akadályoz; terhére van (ngn vkinek); zavarba hoz; ~r det er, om jag röker ? zavarja önt, ha dohányzom?; ~ sig feszélyezi v. zavartatja magát, feszélyezve érzi magát (jör ngt vmi miatt); inte ~ sig för att.. . nem restelli hogy . . . , nem átall ...-ni

(inf)

generad [se-] feszélyezett, zavart, zavarodott; vara ~ för ngt feszélyezve érzi magát (v. j avarban van) vmi miatt; han är inte ~ för att őt nem feszélyezi v. zavarja hogy, nem restelli hogy, nem átall ...-ni (inf) general -en, -er 1. hat tábornok, generális; (had)vezér U. (összet utótagja) O vezér(igazgató) 3. (összet előtagja) fő-, legfőbb; általános -adjutant -en, -er főhadsegéd -agentur -en, -er fő-ügynökség, vezérképviselet -direktör -(e)n, -er vezérigazgató -församling -en, -ar közgyűlés -guvernör -(e)n, -er főkormányzó generalisation -en, -er általánosítás generalisera általánosít generalitet -et tábornoki kar general I konsul -n, -er főkonzul -konsulat -et, = főkonzulátus -löjtnant -en, -er altábornagy -major -en, -er vezérőrnagy -order [-ör-] -n, (legfőbb) hadparancs -plan -en, -er általános terv -repetition -en, -er szính: főpróba -sekreterare -n, = főtitkár generalska -n, -or täbornokné general |stab -en, -ey kat: vezérkar -stabschef -en, -er vezérkari főnök -stabskarta -n, -or vezérkari térkép -strejk -en, -er általános sztrájk generation -en, -er nemzedék, generáció; emberöltő generator [-o-] -n, -er (áram- v. gáz- v.

gőzfejlesztő, generátor generell [se-] -t általános, egyetemes;

~ fullmakt általános felhatalmazás generositet [se-] -en bőkezűség; nagylelkűség, nemeslelkűség generös [se-] -t bőkezű; nagylelkű (mot

ngn vkihez) genesis = (en) 1. keletkezés, [vminek a] létrejötte 2. Genezis (bibliában)genetik

232

genoingång

genetik -en örökléstan, genetika genetisk -/ keletkezési, származtató, génetikus, genetikai Genèvesjön npr (a) Genfi-tó gen|fordran = (en), plur: -fordringar viszontkövetelés, ellenkövetelés -fråga -n, -or viszontkérdés, ellenkérdés gengas -en generátorgáz; fagáz -Ml -en, -ar gázgenerátoros gépkocsi -driven -drivet generátorgázzal hajtott gen|gångare -n, — hazajáró lélek, kísértet; alterego -gåva -n, -or viszont-ajándék, viszonzás -gäld -en ellenérték, -szolgáltatás, kárpótlás, viszonzás; i v. till ~ viszonzásul, kárpótlásul (för ngt vmiért, vmi helyett) -

gälda viszonoz, visszafizet, -ad geni [se-] -(e)t, -er lángész, -elme, zseni genial(isk) -t lángeszű, -elméjű, zseniális genialitet -en lángelméjűség, zsenialitás genie -n, -r genius geniknöl [se-] -en, -ar tréf: gnugga ~ar-

na töri a fejét genitiv -en, -er nyelv: birtokos eset, genitivus

genius genien, genier védő szellem, géniusz

gen | klang -en, -er visszhang (átv is); väcka v. finna ~ visszhangra v. megértésre talál -kärlek -en viszontszerelem, -szeretet, kölcsönös szerelem v: szeretet -ljud -et, — visszhang -ljuda -ljöd, -ljudit visszhangzik -mäla -mät-de, -mätt válaszol, felel, visszavág; ellenvetést tesz (mot v. på ngt vmire) -mäle -t, -n válasz(irat), felelet, visszavágás; cáfolat, ellenvetés genom [-0-] praep át, keresztül; által, út-ján; folytán; -val, -vei; gå ~ rummet keresztülmegy a szobán; kasta ut ~ fönstret kidob az ablakon; ~ hela året egész éven át; förstörd ~ eld tűz által elpusztított; få ett meddelande ~ radion (egy) hírt kap rádió utján (v, rádión); ~ att läsa azáltal hogy olvas, olvasás útján; ~ att vrida på kranen a csap elfordításával (v. elfordítása útján) -arbeta (alaposan) fel- v. kidolgoz -bakad jól át- v. megsütött, jól átsült -bläddra végig- v. átlapoz -blot -blött (egészen) átázott, csuromvíz -borra átfúr (átv is); áthatol -brott [-o-] -et, = áttörés (kat is), átvágás; átv érvényre jutás, jelentkezés; komma

till ~ átüt, feltör, érvényre jut -bru-ten -brutet áttört, átszakított -bäva megremegtet; áthat, átjár; ~s av en känsla (erősen) áthatja (v. megremegteti a szívét) egy érzelem -dragen -draget: staden är ~ av kanaler a várost csatornák szelik át -driva -drev, -drivit keresztülhajt, -visz; végrehajt; ~ sin vilja keresztülviszi az akaratát, érvényt szerez akaratának -dränka átitat, telít; genomdränkt av olja olajjal átitatott -dålig -t egészen rossz -elak -t gonosz, elvetemült -fara -for, -farit átv: átjár, átfut; jag genomfors av en rysning remegés járt át, megremegtem, reszketés futott át rajtam -fart -en, -er 1. áthaladás, átjárás, áthajtás, átutazás 2. átjáró (hely); áteresz -flyta -flöt, -flutit keresztülfolyik (ngt vmin) -forska át-v. végigkutat; (tud) alaposan megvizsgál -frusen -fruset átfázott; át- v, befagyott -föra förde, -fört végrehajt, kivitelez, megvalósít; átv keresztülvisz, alkalmaz -förbar -t kivi(telez)-hető, végrehajtható, megvalósítható -glödga áthevít, átizzít, áttüzesít -god -gott természeténél fogva jó -gripande átfogó, mélyreható, alapos, gyökeres -gräddad (jól) átsült -gå -gick, -gått 1. átv át-v. keresztülmegy; végigvonul (ngt vmin), áthat; végigfut (ngt vmin); ~ en examen átmegy egy vizsgán; denna lag ~r hela naturen ez a törvény uralkodik az egész természetben; den tanken ~r hela boken ez a gondolat végigvonul az egész könyvön (i\ áthatja az egész könyvet); en darr ning genomgick hela kroppen remegés futott végig az egész testen 2. átvizsgál, átolvas, átnéz, átvesz, áttanulmányoz; han har ~tt räkningen átvizsgálta a számadást 3. keresztülmegy, átesik (ngt vmin); kiáll; ~ en sjukdom átesik egy betegségen; ~ stora prövningar súlyos megpróbáltatásokon megy át 4. végigjár, elvégez, kijár (pl. iskolát) -gående I. adj\. átmenő, tranzit-; ~ tåg közvetlen v. direkt vonat, gyorsvonat 2. általános, jellemző, uralkodó (vonás, hiba); mélyreható, alapos; ~ reparation nagyjavítás (gépé) IL adv általánosan, kivétel nélkül> teljesen -gång -en, -ar 1. átmenés, átkelés,genomgångsfrakt

átjárás; átjárd; átmenet; tranzit 2. átolvasás, áttanulmányozás, átvizsgálás; ker: vid ~ av våra böcker könyveink átvizsgálásakor -gångsfrakt -en, -er tranzitszállítmány, -fuvar -gångs-rum -rummet, = átjárószoba -gångstrafik -en átmenő v. tranzitó forgalom -hederlig -t talpig becsületes •hygglig -t nagyon rendes v. kedves -ila 1. végigfut, átfut, átsiet • (ngt vmin); av skräck ijedség fut végig rajta 2. átnyilall, átvillan -kokt alaposan felforrt; átfőtt, megfőtt -komisk nagyon komikus -korsa átvág, átszel, keresztez; széltében-hosszá-ban beutaz -leta át- v. végigkutat; -leva -levde, -levt átél; megél, -ér -Üda -led, -lidit elszenved, eltűr, elvisel, végigszenved -lysa -lyste, -lyst átvilágít (röntgensugárral); beragyog; átlátszik, áttetszik -lysning -en, -ar átvilágítás (röntgensugárral) -löpa -löpte, -löpt (v. -lopp, -lupit) befut; át- v. keresztülfut, végigfut, átnéz; átél, keresztülmegy (ngt vmin) -marsch -en, -er átvonulás (csapatoké) -mogen -moget teljesen érett -piskad 1. keresztülhajszolt, áterőszakolt 2. furfangos, ravasz, fortélyos, hétpróbás, minden hájjal megkent -prygla eldönget, elpáhol, elver -pyrd -pyrt [vmitől] átjárt, áthatott; [vmivel] tele; rummet är genompyrt av tobaksrök a szoba tele van dohányfüsttel; ~ av damm porlepte -resa I. s; -n, -or átutazás; vara på ~ átutazóban van (till felé) II. vt: -reste, -rest át- v. keresztülutazik (ngt vmin), beutaz -resetillstånd -et, — átutazási engedély -rutten -ruttet (el-) rothadt, elkorhadt; velejéig romlott -räkna át- v.

végigszámol; ellenőrző számítást végez -se -såg, -sett átnéz, átolvas; átvizsgál, revideál -seende -t átnézés, átolvasás; átvizsgálás, revideálás -skinlig -t átlátszó (átv is), áttetsző; világos (átv) -skåda át- v. keresztüllát (ngt vmin) -skådlig -t átv: átlátszó, kitalálható, nyilvánvaló -skärning -en, -ar átvágás, átmetszés; át- v. keresztmetszet -slag -et, = 1. (gépírás) átütés, másolat 2. átütés (áramé) -snitt -et, = 1. keresztmetszet, (át)metszet 2. átlag átlagban, átlagosan, átaljában

-snittlig -t átlagos, átlag-; közönséges, mindennapi -snittsmänniska -n, -or átlagember -snittspris -et, = v. -er átlagos ár, átlagár -snittsålder -n, -åldrar átlagos életkor -steka -stekte, -stekt átsüt, jól megsüt -strömma 1. át- v, keresztülfolyik (ngt vmin) 2. átv átjár, eltölt (vkit, érzelem)] végigfut (vkin) -ströva bebarangol, bekóborol, végigcsatangol, bekalandoz -sur -t átnedvesedett, átázott, csuromvizes -svettig -t átizzadt -syra 1. megsavanyít, savval átitat 2. átv átitat, áthat, eltölt (eszme) -söka -sökte, -sökt átkutat, tűvé tesz -trevlig -t nagyon kellemes v. kedves v. kedélyes (ember) -tråkig -t rendkívül unalmas -tränga -trängde, -trängt áthatol (ngt vmin); átv behatol (ngt vmibe), áthat, átjár, eltölt; átitat; genomträngd av övertygelsen om sin oskuld áthatva attól a meggyőződéstől hogy ártatlan, ártatlansága teljes tudatában -trängande átható; metsző^ éles (hang) -trängningsförmåga -n^ at* hatolóképesség; átütő erő (lövedéké) -trött nagyon fåradt, holtfáradt -tåg -et, = át- v. keresztülvonulás -tänkt átgondolt -vaka átvirraszt, ébren tölt -varm -t nagyon meleg, egészen átmelegedett -våt -vått teljesen átázott, csuromvizes -väva -vävde, -vävt átsző; genomvävt tyg két színoldalas (v. fregoli) szövet -ögna (gyorsan) átnéz, átfut (pl. könyvet) genre [sa'nger, összet: sa'ngre] -rt, -r 1. fajta, modor, stílus, zsáner; műfaj 2.

genrebild -bild -en, -er élet- v. zsánerkép -målare -n, == életkép- v. zsánerképfestő genrep -et, = o főpróba gen I saga -n, -or ellenvetés, óvás, tiltakozás; inlägga en ~ mot ngt óvást emel (v. tiltakozik) vmi ellen -skjuta -sköt, -skjutit: ~ ngn elébe vág vkinek, elvágja v. keresztezi vkinek az útját, megelőz vkit -strävig -t csökönyös, nyakas, makrancos, ellenkező, dacos -svar -et, == 1. (viszon)válasz, felelet 2. átv visszhang; megértés, szimpátia -sägelse -n, -r ellentmondás, ellenvetés, tiltakozás; utan ~ vitathatatlanul, kétségbevonhatatlanul; ellentmondás v. ellenkezés nélkülgentemot

gentemot praep,. adv (... vei) átellenben, szemben; .. .-hez képest gentil [san*ti'l] -/ finom, előkelő, választékos; udvarias, lovagias, bőkezű; nagyvonalú, nagyszerű; visa sig ~ (mot ngn) (vki iránt) bőkezűnek mutatkozik, kitesz magáért gentjänst -en, -er viszontszolgálat gentleman [je'ntel- v. je*ntle-] -männen, -män jó modorú (v. jól nevelt) ember; úr(iember), gentleman gentlemanna|chaufför [-áofö'r] -(e)n, -er úrvezető -lik -mässig -1 gentlemanhez v. úriemberhez illő, úri gentöver praep, adv (.. ,-vel) szemben genuin -t vele született, eredeti, valódi, hamisítatlan, tiszta; jellegzetes, kifejezett; megrögzött; en ~ stockholmare igazi v. született stockholmi (ember)

genus = v. -et, ==• nyelv, tud nem, genus genväg -en, -ar rövidebb út; ta en ~ a rövidebb utat választja, átvág (över ngt vmin) geograf -en, -er földrajztudós, geográfus geografi -(e)n, -er földrajz geografisk -t földrajzi geolog [-lő'g] -en, -er geológus geologi -(e)n földtan, geológia geologisk [-1Ö1-] -t földtani, geológiai geometri -(e)n mértan, geometria geometrisk -t mértani, geometriai Georg npr György

georgier [-o'rg-] -n, — grúz(iaí) (èmber) georgisk [-o'rg-] -t grúz(iai) gepäck -et csomag, (úti)poggyász, málha

gerillakrig [-ge] -et, = gerillaharc, -háború

german -en, -er germán (ember) germanisera (el)németesít, germanizál germanlsm -en, -er -nyelv: német nyelvi sajátosság; németesség, germanizmus germansk -t germán ges gavs, givits v. getts givas gesims -en, -er párkány, párkányzat gest [se-] -en, -er taglejtés, (kéz)mozdú-

lat, gesztus gestalt -en, -er alak, forma; ta ~ alakot

v. formát ölt gestalta alakít, formál; ~ sig alakul, formálódik; [vmilyenné] válik gestaltning -en, -ar alakítás, (megformálás; alakulás; formálódás

gestikulera [§e-] élénk (kézmozdulatokat tesz, hadonászik, gesztikulál gesäll -en, -er (iparos)segéd, mesterlegény -brev -et, = (iparos)segédlevél -prov -et, = segéd vizsga; segédi vizsgamunka v. -darab; rég (iparoslegényi) remek; átv [vkinek az] első alkotása get -en, getter kecske; átv: skilja fåren från ~terna elválasztja egymástól a jókat és a gonoszokat getabock -en, -ar kecskebak, bakkecske geting -en, -ar 1. darázs 2. o (egy) korty pálinka -bo -(e)t, -n darázsfészek -midja -n, -or darázsderék ->sting -styng -et, = darázscsípés get|mjölk -en kecsketej -ost -en, -ar kecsketúró -skinn -et, == kecskebőr; sevró -öga -t, -ögon 1. a kecske szeme 2. kasta ett ~ på ngt gyors pillantást vet vmire; ge ngn ett ~ haragos pillantást vet vkire gevär -et, = puska, fegyver; för fot lábhoz 1 (puskit); i ~ fegyverbe!; pá axel ~ / vállra l (puskát); sträcka ~ lerakja v. léteszi a fegyvert (átv is)

gevärs I eld -en puskatűz -fabrik -en, -er fegyvergyaV -håll: på v. inom ~ lőtávolságban, lőtávolságon belül -kolv -en, -ar puskatus -kula -n, -or puskagolyó -pipa -n, -or puskacső -skott [-o-] -et, = puskalövés gld [g-] -en, -er idegenvezető; útikalauz

(könyv) giffel -n, gifflar kifli gift1 -et, -er méreg; ta mérget vesz be,

megmérgezi magát gift2 házas, nős (férfi); férjes, férjezett (nő); man nős férfi; ~ kvinna férjes nő, asszony; ungt ~ par fiatal (házas)pár; bli ~ (meg)házasodik, (meg)nősül (férfi); férjhez megy (nő) vara ~ med ngn vkinek a férje ill. felesége

gifta gifte, gift: ~ (bort) megházasít; megnősít (férfit); férjhez ad (nőt); ~ bort ngn med ngn összeházasít vkit vki vei; (nőt) férjhez ad vkihez; ~ sig (meg)házasodik, (meg)nősül (férfi); férjhez megy (nő); ~ sig med rgn házasságra lép (v. összeházasodik) vki-vei; (nő) férjhez megy vk i hez; sig in i en familj beházasodik egy családba; ^ om sig újra (meg)házasodik vgiftas

megnősül; újra férjhez megy; ismét házasságra lép giftas I. dep (csak inf) megházasodik, megnősül (férfi); férjhez megy (nő); házasságot köt, egybekel II. s indecl (meg)házasodás, (meg)nősülés; férjhezmenés;- házasság -lysten -lystet házasodni vágyó, nősülő; férjhez menni vágyó -tankar plur nősülési ill. férj-hezmenési szándék; gå i ~ a (megélő-sül és ill. férjhezmenés gondolatával foglalkozik -vuxen -vuxet házasságkötésre képes; nősülendő (férfi), eladó (le íny) -ålder -rc nősülési ill. eladó kor; házasságkötéshez megkívánt életkor

gift|tlandare -n, = méregkeverő -blåsa -n, -or méreghólyag, -zacskó; átv mérges ember -dryck -en, -er méregital, mérgezett ital gifte -t, -n házasság;, ett gott ~ jó parti; barn i första ~t az első házasságból való gyerek(ek) giftermål -et, == házasság, házasságkötés; ~ av kärlek szerelmi házasság giftermåls|anbud -et, = házassági ajánlat -annons -en, -er házassági hirdetés (újsigban) -balk -en házassági törvény v. jog gift|fri -fritt méregmentes, nem mérgező, ártalmatlan -gas -en, -er mérges gáz giftig -t mérges, mérgezett, mérgező;

átv csípős gift |körtel -n, -körtlar méregmirigy -mord -et, = mérgezés(es gyilkosság) -orm -en, -ar mérgeskígyó -skåp -et, = méregszekrény (gyegyszertárban) -tan<L ~en, -tänder méregfog -ämne -t, -n méreganyag, mérgező anyag gigant -en, -er óriás, gigász gigantisk -t óriási, gigászi, gigantikus gikt -en köszvény, podagra -anfall -et, — köszvényroham -bruten -brutet köszvényes, podagrás -knöl -en, -ar köszvényes csomó giljotin ígi-] -en, -er nyaktiló giljotinera nyaktilóval lefejez, nyaktilóz gill -t — giltig; allt går v. har sin ~a gång minden a szokásos v. rendes mederben halad; tredje gången ~t három a magyar igazság gillá 1. helyesel, (érvényesnek) elismer, jóváhagy, jónak tart, helybenhagy, hozzájárul; ~s! elfogadom!, helyes !;

det inte! nem érvényes!, nem helyes!, nem számít! 2. o becsül, értékel, méltányol; ~ ngt skarpt csuda jónak v. klassznak talál vmit gillande -t helyeslés, jóváhagyás, hozzájárulás

gille -t, -n 1. egy(esü)!et, testület, társaság, társaskör; tört céh 2. rég társas lakoma, vendégség, dáridó giller gillret, = csapda, kelepce, fogó,

tőr; hurok, háló gillra: ~ en fälla csapdát állít fel; cselt

vet (för ngn vkinek) giltig -t érvényes, hatályos, érvényben levő; ha ~a skäl elfogadható v. nyomós okai vannak -het -en érvény(esség), hatály(osság) giltighetstid -en érvényességi idő v. tartam

gin -v gen; gina gena ginst -c/z, -er nov: rekettye gips -en, -er gipsz

gipsa 1. begipszez, (be)gipszel, gipsszel

vakol 2. orv gipszbe tesz gips|avgjutning -en, -ar gipszbe öntés; gipszöntvény -avtryck -et, = gipszlenyomat -förband -et, = orv gipszkötés

gir -en, -ar 1. hajó csellengés, eltérés (az útiránytól) 2. elkanyarodás, fordulás

gira 1. hajó csellleng, eltér (az útiránytól) 2. (hirtelen) elkanyarodik, fordul (pl. autó); átv inog, tántorog giraff [si-] -en, -er áll: zsiráf girera ker átutal (till ett konto egy számlára); forgat, zsirál (váltót) girig -t 1. fösvény, fukar, zsugori 2. mohó, kapzsi, sóvárgó (efter v. på ngt vmire, vmi után) -buk -en, -ar fösvény, fukar v. zsugori (ember) -het -en 1. fösvénység, fukarság, zsugoriság 2. mohóság, kapzsiság, sóvárgás girland -en, -er (virág- v. lomb)füzér giro -t, -n 1. ker átutalás (számlák között), zsíró 2. folyószámla (bankban), zsírószámla; (postai) csekkszámla; • sätta in pengar pá ~ pénzt folyószámlára v. csekkszámlára elhelyez -räkning -en, -ar folyószámla, zsírószámla (bankban); (postatakarékpénztári) csekkszámla -rörelse -n (bankzsíró-forgalom; (postatakarékpénztári) csekkforgalomglss

giss -et, = zene gisz gissa ki- v. eltalál; találgat; megfejt, -old; vélekedik, feltételez; ~ gåtor rejtvényeket (meg)fejt; rätt ~t! el-v. kitaláltad l; ~ på ngt találgat vmit; ~ sig HU ngt ki- v. eltalál vmit gissel gisslet, = korbács, ostor; átv (országos) csapás gissla korbácsol, ostoroz gisslan s indecl (en) túsz, kezes gissning -en, -ar találgatás, vélekedés, feltevés

gissnings]tävlan s indecl (en) találóskérdés-játék v. -verseny gissningsvis adv feltehetőleg, találomra,

hozzávetőleg gisten gistet foly(at)ó, szivárgós, lékes, szétszáradt (pl. hordó)) hézagos (padló); vara ~ folyik, szivárog, ereszt (edény, csónak) gistna kilyukad, léket kap, kezd szivárogni, ereszt gitarr -en, -er gitár

gitta gittade v. gitte v. g at, gittat.!. bír, képes, tud [vmit tenni]; inte ~ röra ett finger az ujját sem bírja mozdítani 2. szeret, kedve van [vmit csinálni]; jag gitter inte höra på längre nem bírom. (v. nincs kedvem) tovább hallgatni [ezt] gitter gittret, = 1. fiz elhajlási rács 2.

ásv (kristály)rács giv -en (1—3. kártya:) 1. osztás; vem har ~ en?, vems är ~en? ki oszt? 2, osztó 3. plur: -ar (egy-egy játékosnak) kiosztott lapok 4. den nya ~en az új (gazdasági) politika,, a „New Deal" (USA) giva v. ge gav, givit v. gett I. vt ad; adományoz, ajándékoz (ngn ngt vkinek vmit); ide- v. odaad, átad; ge en befallning parancsot ad; ge dricks(pengar /borravalót ad; ge ngn erkännande elismeréssel adózik vkinek; ge ngn handen kezet nyújt vkinek; ge ngn första hjälpen elsősegélyben részesít vkit;geen middag för ngn (est)ebédet ad (v. rendez) vkinek (a»tiszteletére); giv v. ge mig saltet add v. adja idé a sót; ge ngn att äta enni ad vkinek; ge akt på ngt figyel(met fordít) vmire; giv akt! vigyázz! (vezényszó); affären gav stor vinst az üzlet nagy nyereséget hozott; ge ngn en spark megrúg vkit,

rúg egyet vkin; det ger ingen mening ennek nincs értelme; det ena ordet gav det andra egyik szó követte a másikat, szó szót követett; ge ngt förlorat lemond vmiről, elveszettnek v. reménytelennek tart vmit; jag skulle ge mycket om jag visste ... sokért nem adnám ha tudnám ... ; jag ger inte mycket för hans omdöme nem sokat adókba vé 1 emény ére; átv: jag ska ge dig ! majd adok én neked!; det ger jag tusan (i) bánom is én!, fütyülök rá!, az ördög bánja!; ges Hamlet än? adják v. játsszák még a Hamletet?; kártya: det är ni som ger ön oszt; give Gud att. . . adja Isten hogy

II. ~ sig oda- v. neki- v. megadja magát (åt ngn vkinek); ge sig helt åt diktningen egészen a költészetre adja a fejét, egészen a költészetnek szenteli magát; ge sig åt ngn odaadja magát vkinek (nő); ~ sig tid időt enged

magának; jag ger mig inte förrän jag funnit boken nem nyugszom addig míg meg nem találom a könyvet; jag ger mig icke en tum egy tapodtat sem engedek; ge sig fången megadja magát (fogolyként); kölden ger sig a hideg enyhül v. enged; det ger sig nog! fog az menni!, majd rendbejön a dolog!; ge sig i fara veszélynek teszi ki (v. veszedelembe sodorja) magát; ge sig i kast med ngn szóba áll vkivel; ge sig i samtal med ngn beszédbe elegyedik vkivel; ge sig i strid harcba bocsátkozik; ge sig i väg útra kel, elutazik, elindul; ge sig till soldat beáll v. elmegy katonának; ge sig till känna megismerteti magát, felfedi kilétét (för ngn vki előtt)

III. (hgs igek:) ~ sig av útnak indul, felkerekedik; o meglép, elillan; ge bort odaad, elajándékoz;ge efter enged (för ngn v. ngt vkinek v. vminek); (el)enged (på ngt vmíből); alábbhagy, gyengül, .csökken; ge emellan különbözetként ad (még), ráfizet (pil • cserénél); ge fram idead, odaad, előad; ge ifrån sig kiad a kezéből; ont v. áraszt v. kibocsát magából (szagot, hőt); kiad, kihány (ételt); inte ge ett ljud ifrån sig meg se mukkan, egy hang sem jön ki .a torkán; inte ge ifrån sig ett livstecken semmi életjelt nem ad magáról; gegivakt

igen visszaad; átv visszafizet (fór ngt vmiért); ge in bead; ge sig. in i v. på ett företag vállalkozásba kezd v. fog; ge sig in på ngt vmire adja magát, nekikezd vminek, hozzáfog vmihez; ge sig in vid teatern belép a színházhoz, színész lesz; ge med på vägen ad neki az útra; ge med sig lead, átad; enged, belenyugszik; enyhül, alábbhagy; ge orn újra oszt (kártyát).; ge sig på ngn nekiesik vkinek, rátámad vkire; ge sig på ngt hozzáfog vmihez, nekilát vminek, belekezd vmibe; ge tilt hozzáad, -tesz; ge titi ett skrik felkiált; ge sig titi att läsa hozzáfog az olvasáshoz, elkezd olvasni; ge sig till freds megelégszik; ge sig till tåls türelemmel van, türtőzteti magát; ge tillbaka på 10 kronor visszaad 10 koronából; ge upp felad (átv is), elejt /átv); ge upp kampen feladja a harcot; ge upp andan kiadja v. kileheli lelkét; ge upp ett skri felkiált, -sikolt; ge ut kiad (pénzt, könyvet); kibocsát, kihirdet (törvényt); ge sig ut och fiska el-, megy horgászni v. halászni; ge sig ut på isen kimegy a jégre; ge sig ut på landet elutazik v. elmegy vidékre; ge sig utför ngt vminek mondja v. kiadja magát; ge sig ástad útnak indul, elmegy, eltávozik; ge sig över átmegy, átkel; elcsügged, kétségbeesik givakt (ett) 1. vigyázz! (vezényszó); vigyázzállás; stå i ~ vigyázzban áll 2. figyelmeztetés givande gyümölcsöző, eredményes, kifizetődő, jövedelmező, hasznot hajtó; átv termékeny (pl. vita) givare -n, == [vmit] adó; adományozó,

ajándékozó givas v. ges gavs, givits v. getts: det gives v. ges van, létezik; mot den sjukdomen ges ingen bot erre a betegségre nincs orvosság; det ges tillfällen då .. . vannak alkalmak amikor . . . given givet adott, meghatározott; biztos, bizonyos; av given storlek adott v. meghatározott nagyságú; det är en ~ sak att.. . az biztos v. tény hogy . . ., nem kétséges hogy ... . ; det är givet (ez) világos, magától értetődő; ta för giveU biztosra vesz, kétségtelennek v. evidensnek tart givetvis adv magától értetődően, természetesen, kétségtelenül

givmild ".milt adakozó, bőkezű, jószívű;

pazarló

gjord1 gjort (göra) megcsinált, -tett; elkészített, elintézett; en ~ historia egy kigondolt v. kiagyalt történet, koholmány, kitalálás gjord2 -en, -ar heveder; (széles) öv gjuta göt, gjutit önt (techn is); ^ tårar könnyeket ejt v. hullat v. ont; månen göt sitt silver över nejden a hold ezüstös fénye elöntötte a tájat; klänningen sitter som gjuten úgy áll rajta a ruha mintha ráöntötték volna; gjutet glas öntött üveg; ~ av leönt gjutare -en, = öntő. gjuteri -(e)t, -er öntöde, öntőmű-hely

gjut|form [-o-] -en, -ar techn: öntőforma -gods -et techn: öntvény -järn -et, = • öntöttvas gjutning -en, -ar techn: Öntés gjutstål = öntöttacél glacéhandske -n, -ar glaszékesztyű glacial -t jégkor(szakbel)i, jeges, jég-

-period -tid -en, -er jégkorszak glaciär -en, -er jégár, gleccser -älv -en, -ar

gleccserfolyó, -patak glad glatt vidám, víg, derűs, jókedvű; kellemes, jó; boldog; ett glatt budskap jó hír, örömhír; ~a färger élénk színek; ~ helg! kellemes v. boldog ünnepeket! han är alltid vid glatt lynne ő mindig jókedvű; med glatt mod gick han i döden jókedvűen ment a halálba; vara ~ i ngn szerelmes vkibe; vara ~ åt livet

örül az életnek; vara v. bli ~ över ngt (meg)örül vminek glada -n, -or áll: vörös kánya glad(e)lig -t tréf, költ: víg, vidám glad(e)ligen adv vígan, vidáman; örömest, örömmel gladlynt víg kedélyű, jókedvű, kedélyes, vidám

glam glammet vidám beszélgetés, hangos terefere, víg zsivaj; vidámság; skämt och ~ tréfa és vidámság . glamma tereferél, hangosan diskurál

és nevet(gél), zajong glans -en fény, ragyogás; pompa; i all sin ~ egész pompájában; det gick med ~ fényesen v. ragyogóan ment (a dolog)

glansa fényessé v. ragyogóvá tesz, fényesítglansdagar

glans i dagar plur a dicsőség napjai, fénykor -full -/. ragyogó, fényes glansig -t fényes, fénylő, ragyogó glansk -t fényes, ragyogó; sima glans(k)is -en (tükör)sima v. síkos jég glans |lös -t fénytelen -nummer -numret, = ragyogó (műsor)szám, a műsor fénypontja -papper -et, = fénypapír -period -en, -er fénykor -punkt -en, -er fénypont -tid -en, -er fénykor glapp -t bő, lötyögős, laza, tág glappa lötyög, lazán áll, túl bő glas -et, = 1. üveg (anyag); pressat •öntött üveg 2. pohár; ett ~ vin egy pohár bor; sätt fram två ~ tégy két poharat az asztalra; ta sig ett ~ iszik egyet; ta ett ~ fór mycket egy pohárral többet iszik a kelleténél; titta för djupt i ~et túl mélyen néz a pohár fenekére; sätta in ~ i fönster beüvegezi az ablakot; sätta inom ~ och ram üveg alá helyez és bekeretez 3. hajó íéióra (őrség) -affär -en, -er (üvegáru-és) edényüzlet -artad üvegszerű, üveges;. med ~ blick üveges tekintettel -bit -en, -ar üvegdarab, -szilánk -blåsare -n, = üvegfúvó -bruk -et, = üveghuta, -gyár -burk -en, -ar üveg (-edény); befőttes üveg -dorr -en, -ar üvegajtó

glasera mázzal bevon, zománcoz (agyág-árut, porcelánt)-, cukormázzal v. gla-z úrral bevon (süteményt) glas]hus -et, = . üvegház -klocka [-o-] -n, -or üvegbura, -harang -kula -n, -or üveggömb, -golyó -kupa -n, -or üvegbura; lámpaernyő (üvegből) -måleri -(e)t, -er üvegfestészet; üvegfestmény -mästare -n, = üveges(mester), üvegező -papper -et, == üveg- v. csiszolópapír -ruta -n, -or üvegtábla -rör -et, '= üvegcső glass -en, -er fagylalt -försäljare -n, —

(utcai) fagylaltárus, fagyialtos glas I skiva -n, -or üveglap -skåp -et, =» üvegajtós szekrény; vitrin -skärva -n, -or üvegszilánk, -cserép -slipare -n, = üvegcsiszoló (munkás) glasspinne -n, -ar nyeles fagylalt (S) glass-stånd -et, == (utcai) fagyialtos

stand v. kocsi glas I ull -en üveggyapot -varor plur üvegáruk

glasyr -en, -er máz, zománc (agyagárun,

porcelánon); cukormáz, -bevonat, gla-zúr (süteményen) glasögon plur szemüveg; rég pápaszem; ett par ~ egy szemüveg; begagna szemüveget hord -bågar plur szemüvegkeret -fodrai -et, = szemüvege tok, -tartó -orm -en, -ar áll: szemüveges kígyó, kobra(kígyó) glatt1 adv (glad) vidáman, vígan, derűsen

glatt2 sima; síkos, csúszós; springa för ~a livet teljes erejéből fut -slipa simára csiszol, lecsiszol gles -t gyér, ritkás, ritka; hézagos (pL fogak); laza kötésű v. szövésű; ~t hår ritka v. gyér haj; ~t befolkad gyéren v. ritkán lakott glesna (meg)ritkul, (meg)gyérüí gli -(e)t, -n 1. halivadék 2. o átv kölyök,, poronty; ~n kölykök, csemeték, srácok glid -et, — csúszás, siklás; csúszási táv(olság); átv közeledés (mot ngt vmihez); det är gott ~ jó sí hó van; komma på ~ csúszni v. siklani kezd; megcsuszamlik; han är alltmera på ** mot socialismen egyre inkább közeledik a szocializmushoz (v. hajlik a szocializmus felé) glida gled, glidit 1. vi csúszik, siklik; siklórepülést végez; låta tillfället ~ sig ur händerna elszalasztja az alkalmai?; II. (hgs igek:) ~ av lecsúszik, lesiklik; ^ fram över isen tovasiklik a jégen; ~ förbi mellette elsiklik; ~ tied lecsúszik, lesiklik glidande csúszó, sikló; r* löneskala

mozgó bérskála glid (flygplan -et, = vitorlázó repülőgép -flykt -en siklórepülés; vitorlázó repülés -lager -lagret, = csúszó- v. siklócsapágy -skyddskedja -n, -or autó: csúszásgátló lánc glimma pislákol; fénylik, ragyog, csillog; det

är ej guld aili som ~r nem mind arany ami fénylik; — hgs igek: till felvillan, -ragyog glimmer 1. glimret csillogás, ragyogás,

fény 2. -n ásv: csillám glimra csillog, csillámlik, fénylik, ragyog

glimt -en, -ar (fel)villanás, felcsillanás; sugár, fény; en ~ av hopp (egy) reménysugár; få en ~ av ngt megpillant (v+glimta

futólag meglát) vmit; ~ar ur vardagslivet pillanatképek a mindennapi életből

gümtá felcsillan, -villan, -ragyog; — hgs igek: ~ fram elővillan, kicsillan; előbukkan glimtvis adv futólag, némelykor, olykor günder glindrei 1. ragyogás, pislákolás (csillagoké) 2.plur:. = villantó, mű-csali

gliring -ert, -ar átv: szúrás, csipkelődés, oidaívágás, gúnyos megjegyzés; ge ngn "ar szurkál vkit, kötekedik v. csipkelődik vkivel glitter glittret 1. csillogás, csillámlás, ragyogás 2. csillogó dísz, csillám; csillogó fémszál, lametta (karácsonyfán) 3. üres ragyogás, külső fény -guld -et (hamis) aranyfüst glittra, esi i log, csillámlik; ragyog; ~ i alla färger minden színben ragyog glittrande csillogó, • csillámló, ragyogó;

sugárzó; ~ glad örömtőf sugárzó glo glodde, glott (ki)mereszti a szemét, bámul, erősen v. mereven néz; ~ pá ngn rámered v. rábámul (v. a szemét mereszti) vkire glob -en, -er földgömb, -golyó; éggömb; áiv (összet) golyó -formig -1 gömb alakú

glop -en, -ar o széltoló; éretlen fickó,

(kis) csibész gloria -n, -or 1. dicsfény, fénykoszorú, glória 2. dicsőség, hírnév, nimbusz 3, tex félselyem £ ^rifiera dicsőít, (fel)magasztal fl'jfí'ís -t dicső(séges) gbjziAk »vördig-t rég: dicső(séges)

b* -n, -or 1. isk idegen nyelvi (v. régi) s'.-j, szómagyarázat 2. gúnyos megjegyzés

gkabok -en, -böcker szótárfüzet, szószedet; szójegyzék glosögd -ógt meredt v. kidülledt szemű ., glufsa: o ~ i sig fal, mohón eszik,

nyeli v. bedobálja az ételt glugg -en, -ar (kis) nyílás, rés; lőrés glukos -en glykos glunkas glunkades, glunkats: det ~ (titokban) beszélnek v. suttognak (om rigi vmiről); det ~s om att.. . azt rebesgetik v. híresztelik hogy ... gíupa: o i sig fal, bezabál glupande falánk, telhetetlen, mohó; pré-

daleső; ~ hunger farkaséhség, -étvágy, falánkság; ~ ulv ragadozó farkas glupsk -t 1. falánk, nagyétkű, -bélű; ragadozó, prédára leső, zsákmányra éhes (állat); sóvárgó (på v. efter ngt vmire); äta ~t fal, tellietetienül v. mohón eszik 2. o mértéktelen, óriási; méltánytalan; "a priser borsos (v. túl magas) árak; ~ tur óriási szerencse -het -en falánkság, mohóság; mértéktelenség

glutta o kandikál, kukucskál, leskelődik glycerin -et v. -en glicerin glykos -en vegy: szőlőcukor, glükóz glåmig -t fakó(sárga), (betegesen) sápadt,,

beesett arcú v. szemű glåpord -et, = gúnyos v. kötekedő megjegyzés, gúnyolódás, csipkelődés glädja gladde, glatt megörvendeztet; örömet szerez v. okoz (ngn vkinek); det gläder mig att... örülök hogy .. .; det har glatt oss att höra ... örömmel hallottuk. ..; ~ sig åt v. över ngt örül v. örvend vminek; örömét lelt (v. gyönyörködik) vmiben; ~ sig åt gott rykte jó hírnévnek örvend, jó hírben áll glädjande örvendetes glädjas giäddes, glatts örül, örvend;;

- glädja (sig) glädje -n öröm; megelégedés; boldogság; jókedv, vidámság; ~n står i iak a jókedv általános (v. tetőpontján van);. bereda ngn ~ örömet okoz v. szerez vkinek; finna (v. ha sin) ~ i ngt örömét leli vmiben; få mycken ~ av sina barn sok öröme van a gyermekeiben; ha " av ngn öröme telik vkiben; det har jag ju ingen ~ av abban semmi örömem sincs, semmi hasznom sincs belőle; vara utom sig av ~ magán kívül van örömében; till ~ fór mina föräldrar szüleim örömére -betygelse -n, -r örömnyilvánítás . -bringande örömet hozó v. okozó -dag -en, -ar 'örömnap -drucken -drucket örömittas, örömtől mámoros -fattig -t örömtelen, szomorú, sivár -fest -en, -er

örömünnep -flicka -n, -or örömlány »full -t vidám, örvendező -fylld -fyllt örömteli, vidám -högtid -en, -er örömünnep -lös -t örömtelen -rik -t örömteli, vidám -rop -et, — örömkiáltás -rus -et, = örömmámor -språng -et, =: göra v. tagIädjestrålande

ugrándozik örömében -strålande örömtől sugárzó -tjut -et, — örömrivalgás, -kiáltás -tom -t -fattig -tår -en, -ar örömkönny -yra -n örömmámor, »yttring -en, -ar örömnyilvánítás, az öröm kifejezése v. jele -ämne -t, -n az öröm tárgya, ok az örömre; ej förakta livets små ~n nem veti meg az élet apró örömeit

gläfs -et csaholás, ugatás; zsémbeskedés;

szid(almaz)ás gläfsa gläfste, gläfst csahol, ugat; zsém-beskedik

glänsa glänste, glänst fénylik, ragyog, csillog; átv tündököl, kitűnik (med ngt vmivel); — hgs igek: ~ titi felragyog, -csillan, -villan glänsande ragyogó, fényes; nagyszerű glänt: på ~ félig nyitott v. nyitva; dörren stod på ~ az ajtó félig nyitva voit; ställa på ~ félig kinyit ^glänta1: ~ på dörren félig v. kissé kinyitja az ajtót

glänta2 -n, -or (erdei) tisztás, irtás glätta (ki)simít; csiszol; fényesít (pl. papírt)

glättig -t jókedvű, víg kedélyű, vidám, derűs -het -en vidámság, derű(s kedély), jó kedély glöd -et (átv: -en), — v. -er 1. parázs; stå som på ~ tűkön ül 2. átv tűz, hév, szenvedély glöda glödde, glött izzik, parázslik; átv

hevül, lángol, tüzel, ég glödande izzó, forró, tüzes, heves glödeld -en, -ar parázsló tűz glödga izzít, hevít; (meg)tüzesít, forrósít; (fel)forral; ~t vin forralt bor glöd|het -hett izzó, tüzes; forró -kropp -en, -ar vili: izzótest -lampa -n, -or izzólámpa -ritning -en, -űt iparművészet: égetés, égetett munka v. minta -stekt parázson sütött v. sült -strumpa -n, -or techn: izzóharisnya -tråd -en, -ar vili: izzószál glögg -en, -ar forralt bor; égetett pálinka glömma glömde, glömt elfelejt, elfeled; elmulaszt; el- v. megfeledkezik (ngt vmiről); ~ hemma otthon felejt v, hagy; ~ av v. bort elfelejt; glöm inte bort oss ne felejtsen el (v. látogasson meg ismét) bennünket; ~ kvar ottfelejt; det hade jag alldeles glömt egészen kiment a fejemből, teljesen elfelejtet-

tem; komma ngn att ~ ngt vkivel elfelejtet vmit; ~ sig meg- v. elfeledkezik' magáról; ~ sig kvar ottfeledkezik [vhol]

glömsk -t feledékeny;, megfeledkező; vara ~ av sig feledékeny, rövid az emlékezete; ~ av sina plikter köteles^ ségéről megfeledkező glömska -n í. feledékenység 2. feledés, elfelejtés; falla v. råka i ~ feledésbe merül v. megy gnabb -et o ingerkedés, kötődés, civakodás

gnabbas gnabbades, gnabbats o ingerkedik, kötődik, civakodik gnaga gnagde, gnagt rág, rágcsál; átv emészt, kínoz, gyötör; ~ köttet från benen lerágja a húst a csontokról; ~ hål i v. på ngt lyukat rág vmibe; ~ på ngt rágódik vmin (átv is); ~nde oro kínzó nyugtalanság; ~ sönder szét- v. összerág gnagare -n, — áll rágcsáló gnat -et zsémbeskedés, pörlekedés, civódás; akadékoskodás, gáncsoskodás, kritizálás

gnata zsémbel, zsörtölődik, pöröl; akadékoskodik, gáncsoskodik (på ngn vkivel); kritizál gnatig -t zsémbes(kedő), zsörtölődő, pörlekedő; gáncsoskodó, szőrszálhasogató, kákán csomót kereső gnejs -en, -er ásv: gnejsz gnida gned, gnidit 1. dörzsöl, dörgöl; súrol; ~ sömnen ur ögonen kidörzsöli az álmot a szeméből; ~ på fiolen cin-cogtatja a hegedűt; ~ sig i ögonen (meg)dörzsöli a szemét; ~ sig mot ngt odadörgölődzik vmihez; — hgs igek: ~ av v. bort ledörzsöl, lesúrol, lesikál; ~ in bedörzsöl 2. fukarkodik, krajcáros-kodik, fogához veri a garast; ~ ihop O összekapar, -kuporgat gnidare -n,~ o fösvény, fukar, zsugori,

szűkmarkú, krajcároskodó (ember) gnideri -(e)t, -er fukarkodás, krajcáros-kodás

gnidig -t o fösvény, zsugori, fukar,

szűkmarkú gnidning -en, -ar dörzsölés gnissel gnisslet 1. csikorgás, nyikorgás;

(fog)csikorgatás 2. átv súrlódás(ok) gnissla csikorog, nyikorog; ~ med tänderna fogait csikorgatjagnista

gnista I. s: -n, -or szikra, sziporka (átv is); spruta gnistor szikrát . hány; en ~ hopp egy szikra remény, egy reménysugár; ha ~n van tehetsége; o han har inte en ~ förstånd szikrányi esze sincs II. vi szikratáviratot ill. rádiótáviratot küld gnistfångare -n, == szikrafogó gnistra szikrázik, sziporkázik; hans ögon ~de av vrede szikrát hányt a szeme haragjában; átv: det ~r för ögonen på mig csillagokat látok; ~nde kvickhet sziporkázó szellemesség v. vicc gnist regn -et, = szikraeső -slackare-rc, == szikrafogó, -hárító -telegrafi ~(e)n szikratávírás(zat) gno gnodde, gnott I. vt dörzsöl; súrol IL vi 1. o gürcöl, vesződik; magol, bifláz (med ngt vmit) 2. o. elrohan, elinal, elszelel, kereket old gnola dúdol; ~ på en visa egy dalt dúdol gnugga 1. dörzsöl, dörgöl; ~ händerna .kezeit dörzsöli 2. ~ ngn före. examen vizsgára magol vkivel, paukol vkit gnutta -n, -or o átv csipet, szikra; darabka (szövet) ; inte hd en ~ humor egy szikrányi, humor sincs benne gny I. s: -(e)t zaj, lárma; zúgás, moraj; csörgés, zörgés; vapnens ~ fegyverzörej, -csörgés II. vi: gnydde, g nytt

1. zajong, lármázik; zúg, morajlik; csörög; zörög 2. nyöszörög, nyivákol; vinnyog

gnägga nyerít; nyihog; ~nde skratt o vihogás

gnäggning -en, -ar 1." nyerítés; nyihogás

2. o vihogás

gnäll -et 1. csikorgás, nyikorgás 2. jajgatás, nyöszörgés; nyafogás (efter ngt vrniért); vinnyogás gnälla 1. csikorog, nyikorog 2. jajgat; nyöszörög; nyafog (efter ngt v miért); vinnyog 3. morog, gáncsoskodik, elégedetlenkedik; han gnäller över allting ő mindenben talál kivetnivalót, mindent .kifogásol, mindenért morog gnällig -t 1. csikorgó, nyikorgó 2. jajgató, sírós, nyöszörgő, nyafogó(s); med ~ röst siránkozó hangon gobeläng-en, -er goblen, (fali)kepszőnyeg god I. adj: gott [-o-] (comp: bättre, superi: bäst; ritk: . comp: godare, superi: godast) 1. jó; jószívű, jóságos, jámbor; jóravaló, derék;.en ~ vän till

mig egy jó barátom; gott folk jóravaló) v. kedves emberek; vara ~ som guld hű(séges) mint az arany; inte vara ~ på ngn nem jóindulatú vkihez, neheztel vkire; han är inte ~ på hustrun (ő) nem éppen barátságos v. kedves a feleségéhez; var så tessék!; kérem ! (válaszként); var (så) ~ och ta plats! tessék helyet foglalni!; var så ~a och förse er! tessék vegyenek! (ételből); nu är du så ~ och tiger most légy szíves hallgass; var ~ och hjälp mig legyen szíves (v. kérem) segítsen nekem; tessék segíteni nekem; försök att få henne ~ igen próbáld megengesztelni őt; låt allt bli gott igen mellan er! béküljetek ki egymással 1, legyetek ismét jóba(n) (egymással) 12. jó, kitűnő, kiváló; kedvező; ~ afton jó estét!; ~ dag! jó napot!; ~ middag! jó napot !, jó étvágyat! (délutáni köszönés) ; ~a vilikor kedvező feltételek; gott väder jó . idő(járás), szép idő; gott nytt år! boldog- új évet!; ~ trea jó harmadik (versenyen); den ena är lika ~ som den andra az egyik éppen olyan mint a másik; hålla sig för ~ för att göra ngt méltóságán alulinak tartja hogy vmit csináljon; när slutet är gott är allting gott. minden jó ha a vége jó; här är gott att vara jó itt lenni; vad är det gott för? mire jó ez?; så långt är ju allt gott och väl, men ... eddig minden szép és jó, de .. .; vara i ~a villkor v. omständigheter jó v. kedvező anyagi körülmények között van; för gott pris olcsón, jutányosán 3. ügyes, képes [vmire]; en ~ simmare jó úszó 4. elegendő, bőséges, jó nagy;en ~ timmes väg egy jó órai út; det är ~ tid med det erre van (még) idő, ez nem sürgős; ge sig ~ tid rászán elegendő időt, nem sajnálja az idejét; ge ~ vikt jól v. bőven megmér; i ~ tid idejében, idejekorán; i ~an rö jó kényelmesen, nyugodtan, a legnagyobb nyugalommal, kedélyesen 5. gott elégséges (magatart s; $: isk bizonyítványban); mindre gott kevésbé jó, szabályszerű; mycket gott példás, ötös 6. könnyű; det är inte gott att säga ezt nem könnyű (meg)mondani; det är inte gott att veta sohasem lehet tudni;-det kan gott hända ez könnyen meg-
Godahoppsudden

történhetik 7. jog, ker: ~ man (plur: ~e män) megbízott; döntőbíró;-csőd-tömeggondnok; hagyatéki gondnok; han

är - för 10 000 ő 10 000 koronáig jó (mint kezes); det är jag ~ för ezért jótállok v. kezeskedem 8. (kifejezésekben:) lika gott mindegy, egyre megy; så gott som alltid majdnem mindig; det är så gott som avgjort ez már szinte eldöntött dolog; ha ett gott öga till ngt szemet vet vmire; i ~ tro jóhiszeműen; vara på ™ väg att... a legjobb úton halad ahhoz hogy.. .; vara vid gott mod jókedvű, jó kedve van

II. (főnévi jelentésben:) 1. den a jó v. derék ember; det ~a a jó; det högsta ~a a legfőbb jó; det jordiska ~a a földi javak; för mycket av det tűi sok a jóból • 2. gå i ~ jör ngn v. ngt jótáll v. kezeskedik vkiért v. vmi-ért 3. allt gott minden jó(t); intet gott semmi jó; göra ngn gott jót tesz vkivel v. vkinek; átv: ge lika gott igen visszaadja a kölcsönt; saken har det ~a med sig att.. . a dologban az a jó hogy . .., finna för gott att jónak találja v. véli hogy; vad har du för gott meddig? mi jót hozol v. hoztál?; löna ont med gott a rosszat jóval fizeti vissza: skilja på gott och ont megkülönbözteti a jót a rossztól; få mer än man har gott av többet kap a kelleténél; ha gott om pengar bővében van a pénznek, sok pénze van; ha gott om tid bőven van ideje; det finns gott om skogar i detta land erdőben gazdag ország ez 4* godo

Godahoppsudden npr (a) jóreménység foka

god!artad 1. jó (minőségű), termékeny (föld) 2. jóindulatú (betegség) 3. békés, barátságos -bit -en, -ar ínyencfalat, nyalánkság, csemege -dagar plur szép v. jó napok; szép idők; ha ~ gondtalanul él, éli világát -dagspiit -en, -ar a könnyű életet kedve lő (v. világát élő) ember, világfi, a sors kegyeltje

godhet -en jóság; jó minőség; szívélyes-ség, szolgálatkészség; var av den ~en att säga mig legyen szíves mondja meg nekem; vill ni ha(va) ~en sända mig ngt lenne szíves küldeni nekem vmit

godhetsfuil -t jóságos,, szívélyes, szíves, jóakaratú; jag tackar för ~t lämnade upplysningar köszönöm a kapott szíves' felvilágos í tá sokat god|hjärtad jószívű -hjartenhet -en jószívűség -känd -känt elégséges (osztályzat), kettes (S: isk bizonyítványban); bli ~ i examen átmegy a vizsgán; icke fullt ~ kb.: gyenge elégséges -känna -kände, -känt jóváhagy, helyesel; elfogad, elismer; engedélyez; ~ ngn i examen átenged vkit a vizsgán; godkännes engedélyezve (kérvényen) -kännande -t, -n jóváhagyás, helyeslés; beleegyezés; elismerés -íynt jókedvű, kedélyes -modig -í jóindulatú, jó természetű, kedélyes godo: 2 ~ békésen, barátságosan, békés úton, szépszerével: en uppgörelse i ~ békés megegyezés; sald'o Eder till ~ egyenleg az Ön javára; ha üli ~ javára van írva, jár neki, járandósága v. követelése van; hålla till ~ med ngt beéri v. megelégszik vmivel; håll till a) tessék venni! (ételből); b) kérem szépen! (köszönetre válaszul); komma ngn till ~ hasznára v. javára válik vkinek, kapóra jön vkinek; räkna ngn ngt till ~ vkinek javára ír vmit (átv is) gods -et. 1. vagyon; hans och ägodelar vagyona-jószága, mindene 2. áruk, javak; teheráru 3. anyag; irodalmi anyag (újságban) 4. hajó kötélzet; lönande ~ járókötélzet 5. plur; = (föld)birtok, jószág godsaker plur édess'ég(ek),. nyalánksá-* g(ok)

gods|bangård -en, -ar . teherpályaudvar -befordran — (en) áruszállítás -expedition '-en, -er, vasút: árukezelés* -pénztár -íinka -n, -or (csukott) tehervagon -försändelse -n, -r áruküldemény

god|smnad, -sint szelíd, békés, jó természetű, kedélyes godsjmagasin -et, = (vasúti) teherárurak-tár -station -en, . -er teherpályaudvar -trafik -en íeher(áru)forgalom -tåg -et, — tehervonat -vagn -en, -ar vasút: teherkocsi, -vagon -ägare -n, = földbirtokos, földesúr god|ta(ga) -tog, -tagit elfogad, elismer -tagbar-telfogadható -templare -n, =godtroende

alkoholellenes egyesület tagja -troende jog jóhiszemű -trogen -troget hiszékeny, gyanútlan, naiv -tycke -t, -ni. tetszés, belátás; handla efter eget ~ tetszése v. (saját) belátása szerint cselekszik 2. önkény(esség), [vkinek a] kénye-kedve -tycklig -t ú tetszőleges, tetszés v. belátás szerinti 2. önkényes, [vkinek a] kénye-kedve szerinti -viliig -t önkéntes, készséges; ~t önként(esen), készségesen, (saját) jószántából

goja [-o'-J -n o hülyeség, badarság,

butaság, ostobaság golf1 [-0-] -en, -er (tenger)öböl golf2 [-o-] -en sp: golf; spela ~ golfozik -byxor. (plur)

golfnadrág -(spel)are -n, = • golf játékos, golfozó Golfströmmen "[-o-] npr (a) Golf-áramlat goív [-0-] -et, = ' padló(zat), padozat; padlóburkolat; parketta; slänga ngt i ~et a padlóra v. földre-dob vmit; mitt på ~e.í a szoba közepén -bjälke -n, -ar padlógerenda -bonare -n, = padíóíényesítő -drag -et léghuzat (pacié felöl, padlón át) -lampa -n, -or állólámpa -íűzga -lade, -lagt padlóz, parkettáz -Gprii?«*a -.ti, -or padlóhasadé ks -*és -tilja -n, -or padlódeszka, palló >yta -n, -or padlófelület . gam gommen, gommar szájpadlás, íny; hårda ~men kemény szájpadlás -ljud •*-et, = nyelv ínyhang -segel -seglet, — orv ínyvitorla, lágy szájpadlás gona: ~ sig o vígan él, jól eszik-iszik,

1 íistálkodik, kényelmeskedik gondol [gondö'l] -en, -er 1. gondola 2.

nászAú (léggömbé) gottiöijär [-o-.. .-o-] -en, -er gondolás gcnggong [-o%-.-. .-o-]-en, -er v.-ar gong gordisk [-o1-] -t gordiuszi; den

knuten a gordiuszi csomó g#rm [-o-] -et veszekedés, civódás gorma [-o'-] civakodik, veszekszik, pörlekedik; lármát csap, kiabál gossaktig -í fiús; gyermekes gosse [go'-j -n, -ar fiú; ifjú; fickó; pajtás, bajtárs; gamle ~! öreg fiú v. cimbora 1, öregem í -barn -et, = fiűgyer(m)ek, fiúcska

goäfcküia (elv.: goss-skola) -n, -or fiúiskola

g-öss|P.ostym -en, -er fiúöítöny -år plur gyermekévek, -kor (fiúé)

got -en, -er gót (ember) gotik -en gótika, csúcsíves v. gót stílus gotisk -t 1. gót 2. gótikus, csúcsíves got|ländsk [-o^] -t gotlandi -länning -en,

-ar gotlandi (ember) gott I. adj, s god II. s indecl édességek), nyalánkság(ok) III. adv jól; ~! jó!, helyes!, kitűnő!; kort och ~ rövidén, egyszóval; lukta ~ jó szaga v.; illata van; ~ och väl 8 kilo bőven 8 kiló; de kan ~ komma bátran jöhet-. nek, hadd jöjjenek; du såg så ~ som ingenting av spelet jóformán semmit sem láttál a játékból; göra så ~ man Å-an minden tőle telhetőt megtesz; det är sä ~ att gä själv legjobb ha maga megy az ember góttá: ~ sig o 1. éli világát, jól él 2.

élvez, gyönyörködik, örül gott |aff är -butik -en -er o édességbolt gotter plur o nyalánkság(ok), édességek)

gott|fliiiiäiie^4n. belátás, jóakarat, tetszés; efter (eget) ~ amint jónak látja, tetszése v, belátása szerint -görz-gjorde, gjort 1. meg- v. visszatérít; kiegyenlít; kárpótol, kártalanít; ~ sina fordringsägare , kielégíti " hitelezőit 2. jó vátesz, helyrehoz; ^ skadan jó-váteszi • a kárt 3. javára ír (ngn ngt vkinek vmit), jóváír -görelse ~n, ~r 1. meg- v. visszatérítés; kielégítés (hitelezőé); kárpótlás, -térítés 2. jóvátétel

gottköps|fras -en, -er olcsó frázis, közhely -kvickhet -en, -er olcsó szellemesség v. vicc -pris -et, = v. -er:fül***

jutányosán,, olcsó áron. -upplaga -n, -or olcsó kiadás (könyvé) -vara -n, -or olcsó áru(cikk), tömeg- v. maradékárü, bóvli

gottskriva [-o-] -skrev,. -skrivit javára

ír (ngn ngt vkinek vmit), jóváír gott sugen [-o-] -suget o nyalánk, torkos

gouiera. gutera

grabb -en, -ar o srác, fiú, fickó; liten lurkó

grabba: o ~ (tag i) ngt v. ngn megmarkol, -ragad, -fog, meg- v. elcsíp, elkap; ^ för v. åt sig magához ragad,

megkaparint, elhappol, grabbnäve -n, -ar marok(iiyi); ta en

av ngt vesz vmiből egy maroknyitgrace

grace [-as] -n, -r 1. kellem, kecsesség, báj 2. kegy 3. grácia; de tre ~rna a három grácia graciös -/ kecses, bájos, kellemes, csinos grad -en, -er fok; tjugo ~er varmt húsz fok meleg; vid treitio ~ers köld harminc fokos hidegben;

på 50 ~ers nordlig bredd az északi szélesség 50. fokán; i 60 ~ers vinkel 60 fokos szögben; i hög ~ nagymértékben, nagyon, fölöttébb; egenkär i högsta ~ a legnagyobb . mértékben (v. rendkívül) öntelt; i lika ~ egyformán, éppúgy, hasonlóképpen; i sadan ~ olyan mértékben, annyira; med en viss av försiktighet bizonyos (fokú) óvatossággal; till en viss ~ bizonyos mértékig v. fokig; passera ~erna végigjárja a hivatali ranglétrát; ta ~en doktorál, leteszi az utolsó (v. a doktori) szigorlatot; stiga i ~erna előlép, magasabb állásba. kerül, emelkedik (rangban) -beteckning -en, -ar rangjelzés, rendfokozati jel .gradera 1. fokokra oszt 2. fel- v. megbecsül, értékel, rangsorol 3. (sós vizet) besűrít

rgradig -t összet: -fokos; tré~ háromfokos

grad|indelning -en, -ar fokbeosztás -mätare -n, = fokmérő -skillnad -en, -er 1, fokozati különbség 2. rangkülönbség -skiva -n, -or szögmérő, -felraké -tal -et, = fokszám gradualavhandling -en, -ar doktori értekezés

graduera doktorrá avat; ~d doktorrá avatott, felavatott; (doktori) diplomás gradvis I. adj fokozatos, fokonkénti II. adv fokonként, fokozatosan, fokról-fokra grafik -en grafika grafiker -n, = grafikus grafisk -t írott, rajzolt, rajzbeli, grafikai,

grafikus grafit -en grafit

grafolog [-ö 'g] -en, -er grafológus, íráselemző

grafologi -(e)n grafológia, íráselemzés pram grammet, = gramm grammatik -en, -er nyelvtan grammatikalisk -t nyelvtani grammatiker -n, = nyelvtantudós, grammatikus; nyelvtaníró

grammatikregel -n, -regler nyelvtani szabály

grammatisk -/nyelvtani; nyelvtanilag grammofon [-ö'n] -en, -er hanglemezjátszó, gramofon -skiva -n, -or hanglemez -stift -et, — gramofontű gramse: vara ~ på ngn neheztel v. haragszik vki re gran1 -en, -ar lucfenyő gran2 -et, — szemer, gran (patikasúly) granat -en, -er 1. nov gránátalmafa 2. .ásv gránát 3. kat gránát -eld -en kat: gránáttűz -grop -en, -ar gránáttölcsér -kastare -n, = gránátvető -skärva -n, -or, -splitter -splittret, = gránátszilánk -äpple -t, -n gránátalma granbarr -et, = lucfenyő-tűlevél grand1 -et csepp(nyi), szemernyi, csekélység; kevéske; inte göra ett ska-pande(s) ~ a kisujját sem mozdítja; vänta lite(t) ~! várjon egy kicsit!; vara inte ett bättre egy cseppet (v. hajszállal) sem jobb; han ser bara ~et i en annans Öga csak más szemében látja meg a szálkát grand2 -en, -er (spanyol) grand grandios [-ö1-] -1 nagyarányú, -szabású,

nagyszerű, grandiózus grandunge -n, -ar lucfenyőliget, fenyves granit -en, -er gránit -klippa -n, -or

gránitszikla grankotte -n, -ar lucfenyőtoboz grann1 o grand1

grann2 grant 1. pompás, nagyszerű; színes, tarka, ragyogó; élénk, rikító; ~ färg rikító v. kiabáló szín; grant väder pompás idő 2. o szép, takaros, csinos; daliás; kicicomázott 3. hangzatos; ~a fraser hangzatos szólamok grannby -n, -ar szomszéd falu granne -n, -ar szomszéd, szomszédnő grann]folk -et, 1. szomszédok, szomszédság 2. szomszéd nép -fru -n, -ar szomszédasszony -gård -en, -ar szomszédos) telek v. birtok grann |laga tapintatos, kíméletes, gyengéd, diszkrét; kényes (ügy); uppträda ~ tapintatosan lép fel -lagenhet -en tapintat(osság), kíméle't(esség), gyengédség, diszkréció; kényesség (ügyé) -lagenhetsskäl: av ~ tapintat-ból

grannland -et, -länder szomszéd(os) országgrannlåt

grannlåt -en, * -er 1. olcsó ékszer v. dísz, mütyürké, csecsebecse 2. szóvirágok) " grann|skap -et szomszédság; här, i ~et itt. a szomszédban -stat -en, -er szomszédos) állam -sämja -n jószomszéd-ság, jószomszédi viszony granntyckt érzékeny, kényes; válogatós, finnyás

granris -et lucfenyőrőzse, -gallyak granska meg- v. átvizsgál, átnéz, ellenőriz; felülvizsgál, revideál; megbírál, kritizál; ismertet (pl. könyvet) gran|skog -en,. -ar lucfenyőerdő, luc-fenyves -ved -en (kitermelt) lucfenyő-fa

grassera dühöng, garázdálkodik, pusztít (betegség); elharapó(d)zik, elterjed; visszajár (pl. kísértet) gratifikation -en, -er juttatás, pénzjutalom, gratifikáció gratinera csőben süt, pirít gratis I. adv ingyen(esen), díjtalanul; ~ och franko ingyen és bérmentve II. adj indecl ingyenes, díjtalan -biljett -en, -er szabadjegy, potyajegy -exemplar -et, — • ingyen- v. tiszteletpéldány -passagerare [-sas-] -n, == potyautas -undervisning -en ingyenes oktatás

gratulant -en, -er üdvözlő, szerencsekívánó, gratuláló gratulation -en, -er szerencsekívánat, gratuláció

gratulera szerencsét kíván, gratulál

(ngn till ngt vkinek. vmihez) grav1 -en, -ar 1. sir, sírbolt, kripta; átv: stå på ~ens brädd a sir szélén van; följa ngn till ~en elkísér vkit az utolsó útjára; från andra sidan ~en a másvilágról; vara tyst som ~en néma v. csendes mint a sir 2. árok; gödör; kat lövészgödör, tüzelőállás grav2 -t. nyelv: ~ accent tompa ékezet grav3 -t nehéz, súlyos, nyomós, komoly gravallvarlig -t halálosan komoly gravation -en, -er jog: megterhelés, teher,

jelzálog; adósság gravations|bevis -et, = jelzálog-adóslevél -fri -fritt tehermentes gravera1 (be)vés, metsz gravera2yo^ megterhel, jelzáloggal terhel graverande terhelő, súlyosbító, súlyos; ~ bevis terhelő bizonyítékok

gravering -en, -ar 1. (be)vésés, metszés 2. véset

grav|fynd -et, — sírlelet -häll -en, -ar sírlap -hög -en, -ar sírhalom, -domb gravid terhes, állapotos; viselős, vemhes gravitation -en nehézségi erő, tömegvonzás, gravitáció gravitationslagen a nehézségi erő (v,

gravitáció) törvénye gravitera. vonzódik, törekszik, gravitál gravitetisk -t méltóságteljes, ünnepélyes

grav|kammare -kamrar v. sírkamra -kapell -et,. — 1, temetőkápolna; ravatalozó 2. gravkor -kor -et, —. temetkező kápolná; kripta (épület temetőben) -kulle -n, -ar sírdomb, -halom gravlax -en, -ar pácolt lazac, natur lazac

svéd módra • gravlik -t síri; ~ tystnad síri v. halotti csend

grav|lägga -lade, -lagt sírba tesz, elföldel, eltemet -plats -en, -er sírhely, temetkezőhely -plundring -en, -ar sírrablás, -gyalázás -skrift -en, -er sírfelirat -sten -en, -ar sírkő gravstickel -n, -sticklar árvéső, graví-

rozó-véső; (réz)karcolótű grav| urna -n, -or hamvveder -valv -et, = sírbolt, kripta -várd -en, -ar síremlék, -kő

gravyr -en, *er (réz- v. acél)metszet, (réz-)

karc, véset, gravure gravöl -et, == halotti tor gravör -(e)n, -er vésnök, vésőmunkás,

(réz)metsző gredelin -t lila,. ibolyaszínű gregoriansk gregorián; kalendern

a Gergely-naptár greja o nyélbe üt, rendbe hoz, elintéz;

~ med ngt pepecsel vmivel grejór plur o szerszámok; holmi(k),

vackok, cucc grek -en, -er görög (ember) grekinna -n, -or görög nő grekisk -t görög grekiska -n görög nyelv grekisk-katolsk -t görög katolikus Grekland npr Görögország gren -en, -ar 1. ág, gally 2. elágazás, ág

(folyóé is) 3. átv ág(azat) grena: ~ sig el- v. szétágazik; kettéválikgrenad jär

grenad jär -(e)n, -er kat: gránátos grenhopp -et, =' terpeszugrás grenig -t ágas, elágazó, szétágazó grenljus -et, — többágú gyertya grensla lovagolva üi (ngt vmin, vmire)

grensle adv lovagolva, lovas módra; rida ~ över v. pä ngt lovagolva" ill vmin

grenverk -et ágazat, ágak (egy fáé) grep1' gripa

grep2 -en. -ar (trágyahányó) vasvilla

grepe1 -n, -ar o grep2

grepe2 -n, -ar fogó, fogantyú; fül (pl.

kosáré); nyél grepkorg -en, -ar füles kosár grepp -et, = 1. fogás (átv is); man får intet ^ om det nincs rajta fogás;

få ett om uppgiften megérti a feladatot; ha rätta ~et på ngi jó keze van vmihez, rááll a keze vmire; érti a módját vminek; inte ha ~ om ämnet nincs érzéke a dologhoz v. témához 2. fogantyú, fogó; nyél greve -n,' -ar gróf; komma i ~ns tid még jókor (v. az utolsó pillanatban) érkezik

grevinna -n, -or grófné; grófnő

grevskap -ei, := grófság

griffel -n, grifflar palavessző -tavla -n,

-or palatábla grift -en, -er költ: sír(bolt) griftetaí -et, gyászbeszéd, . halotti beszéd

griljera' roston süt, kiránt, paníroz és kisüt

gril! -en, -ar 1, sütőrostéíy 2, grill

(étteremé.) grilla rost(ély)on süt, pirit griller plur különös ötletek, rigolyák,

hóbort, szeszély grimas -en, -er arcfintorítás, fintor, grimasz

grimasera arcát fintorítja, grimasz(o-

ka)t vág v. csinál (åt ngn vkire) grimma -n, -or kötőfék grimskaft -et, = kötőféklánc, -szíj grin -et, = 1. fintor 2. o vigyor(gás), gúnyos nevetés v, mosoly 3. o pi-tyergés, nya fogás, bőgés grina 1. fintor(oka)t csinál, grimaszol; ~ illa elhúzza a száját 2. o vigyorog (mot ngn vkire) 3, o nyafog, bőg 4. fogait vicsorítja (pl. kutya)

grind -en, -ar rácsos kapu v, ajtó; kertajtó; kerítés (léc)kapuja; sorompó -stolpe -n, -ar kerítésoszlop -stuga-n, -or sorompóőr v. kapus házikója -vakt -en, -er, -vaktare -n, = kapuőr; sorompóőr

grinig -t 1. sírós, siránkozó, nyafogó 2.

kesernyés, mogorva, gáncsoskodó grinolle -n, -ar o 1. vigyorgó, vigyori 2. elégedetlenkedő, nyűgösködő, morgó (ember) 3. bőgőmasina (fiú) grip -en, -ar griff(madár) (mesében) gripa grep, gripit h vt 1. megragad, -fog, (-)markol; elfog; ~ tillfället megragadja az alkalmat; ~ en tjuv megfog v. elcsíp egy tolvajt; ~ ngn i armen megragadja vkinek a karját, karon ragad vkit; ~ ngn i håret hajába markol vkinek; ~ ur luften légből kap, ujjából szop; ~ ngn på bar gärning rajtakap (v. tetten ér) vkit; ~s av förtvivlan kétségbeesés fogja el; han greps av lust att.. . kedve támadt , .. (inf) 2. meghat, -indít, -ragad; hans olycka grep oss djupt balesete mély hatással voit ránk II. vi: ~ efter ngt vmi után kap v. nyúl; ~ till flykten elmenekül, futásnak ered; ~ (till) pennan tollat ragad; ^ till vapen fegyvert ragad III. (hgs igek:) ~ sig an med ngt megkezd vmit, hozzáfog vmihez; ~ (sig} verket an hozzálát a munkához, nekikezd a munkának; ^ in i varandra egymásba kapaszkodnak v. illeszkednek (kerekek); ~ omkring sig terjed, tért hódít, elharapó(d)zik, lábra kap gripande megható, -kapó, -indító; i ~

ordalag megható szavakkal gripbar -t felfogható, érthető; megfogható, kézzelfogható gripen gripet 1. meg- v. kiragadott; en bild ~ ur livet az életből vett jelenet 2. meghatott; meghatódott, -indult; bli djupt ~ mélyen meghatódik v. megindul -het -en rneghat(ód)ottság grip |krän -en, -ar techn: markolódaru -organ -et, =' áll fogó végtag v. szerv -skopa -n, -or techn: markoló, fogó -tång -en, -tänger harapófogó gris -en, -ar 1. malac 2. disznó, sertés; köpa ~en i säcken zsákbamacskát vesz

grisa (le)malacozik; — hgs igek: r* nergrisaktig

v. till bepiszkol, beszennyez; ner sig lenialaekodjá magát gris I aktig -t mocskos, piszkos; o malac -fötter plur disznóláb (mint étel) grisig -t maszatos, piszkos, szennyes gris I kulting -en, -ar szopós malac -mat -en disznó-eleség v. -takarmány -stek -en, -ar disznó- v. sertéssült gro grodde; grott (ki)csírázik (div is); kikel; det (ligger och) ~r i honom bosszantja (v. nem hagyja nyugodni) őt; — hgs igek: ~ fast gyökeret ver, meggyökerezik (átv is); ~ igen a) elzáródik, eltömődik (növényzettől); [vmi] benövi; b) beheged, beforrad grobar -t csírázóképes grobian -en, -er goromba fráter, durva

v. faragatlan fickó groblad -et, = nov nagy útifű, -lapu. groda -n, -or í. béka 2. átv ostobaság,

baklövés; säga en ~ bakot lő grodd -en, -ar csíra

grod|djur -et, = kétéltű, békaféle -man -marmen, -män békaember -perspektiv -ei, = békaperspektíva -rom -rommen békaikra, -pete -spott -en v. -et békanyál -yngel -ynglet, = ebihal, békaporonty grogg ~en> ~ar grog, whisky v. konyak

szódavízzel' groll -et neheztelés, harag; hysa ~ mol

ngri neheztel v. haragszik vkire groning -en csírázás

grop -en, -ar gödör; verem; üreg, mélyedés; gödröcske (arcon); gránáttölcsér; rep légzsák; den som gräver en

~ åt andra, faller själv däri aki másnak vermet ás, maga esik bele gropig -t gödrös, egyenetlen (út); hullámzó, háborgó (tenger); rep: det är ~ luft sok légzsák van gross1 -et, = nagyod, nagytucat (12 tucat)

gross2 ker: i ~ nagvban

grossess -en, er teihes*^ \ara i ~

teherben v r \ ^ (c grosshandel -n mc; V ^ i :m grosshandels|* itv n, or r $gykereskedelmi cég -pris -et, — v. -er nagykereskedelmi ár grosshandlare' -n, =, grossist -en, -er

nagykereskedő grotesk I. adj: -t torz, furcsa, nevetséges, groteszk II. s: -en, »er 1. müv gro-

teszk ékítmény 2. nyomd groteszk (betűtípus) grotta -n, -or barlang, (hegy)üreg grottbjörn -en, -ar barlangi medve grottekvarn -en, -ar átv: taposómalom grott|målning -en, -ar barlangi falfestmény -människa -n, -or barlanglakó (ősember)

grov (comp: grövre, superi: grövst) vastag, eros, nagy, jól megtermett; durva, goromba; otromba, vaskos; súlyos, nehéz; en ~ kari jól megtermett (v. nagy darab) ember; ~t artilleri nehéz tüzérség; ~ ståltråd vastag acélhuzal; ett ~t brott súlyos bűncselekmény, gaztett; ~t fel durva v. vaskos hiba; förtjäna pengar nehéz pénzeket keres; ~ sjö viharos tenger; i ~a drag nagy vonalakban; vara i munnen ocsmányul ' beszél, durva beszédű -arbetare -n, = segédmunkás; napszámos -arbete -t, -n 1. szakképesítéshez nem kötött munka 2, -> grov-göra -göra -t durva v. nehéz (testi) munka -huggare -n, — durva v. goromba fickó -kalibrig -t nagy kaliberű, nagyöbű -kcrnig -t 1. durva szemcséjű 2. vaskos, illetlen, sikamlós, drasztikus (tréfa, vicc) -lek -en, -ar vastagság, nagyság; kaliber -lemniad nagycson-tú, tenyeres-talpas -malen -maki durván őrölt -maskíg -t nagyszeniü (háló) -smed -en, -er (szeg- v. vas-) kovács -stammlg -í vastag v. zömök törzsű -tarm -en, -ar vastagbél -trådlg -t vastag v. durva szálú; vastag huzalú grubbel grubblet töprengés, tépelődés;

tűnődés, elmélkedés grubbla töpreng, tépelődik; tűnődik, elmélkedik (pá v. över ngt vmin) grubblande töprengő, tépelődő; tűnődő,

elmélkedő grubbleri- ~(e)t, -er ->• grubbel gruff -et, = o veszekedés, összeveszés, civakodás, perpatvar; råka v. komma i összekap, összevesz gruffa o veszekedik, hepciáskodik, civakodik; ~ på ngn megszid v. lehord vkit

grumla zavarossá tesz, felzavar, -kavar;

beszennyez; (meg)zavar; elhomályosít grumlas grumlades, grumlats zavarossá válik, megzavarodik; átv elhomályosodikgrumlig

grumlig-/ zavaros; átv homályos, bizonytalan; fiska i "t vatten a zavarosban halászik

grummel grumlet 1. [folyadék] alja v. zavarosa, üledék; seprő (boré) 2. átv zavarosság, homály(osság) grums -et üledék, alj, maradék; zacc;

seprő (boré) grumsa o morog, elégedetlenül dörmög grumsig-í zavaros, üledékes; seprős grund1 grunt sekély, nem mély; alacsony; átv sekélyes, felületes; grunt vatten sekély víz grund2 -et, = sekély v. kis víz; zátony, sziklazátony, homokpad; gå v. stöta på " zátonyra fut, megfeneklik; komma av "et lefut v. lemegy a zátonyról; ta av v. från " megfeneklett (v. zátonyra futott) hajót kiszabadít

grund3_-en, -er í. alap, alapzat; första "ernå alapelemek; tägga r*én till ngt megveti vminek az alapját, megalapoz vmit; underrättelsen saknar all " [ez] a hír teljesen alaptalan; till " för beräkningen lades a számítás alapjául szolgált 2. föld, telek, talaj; bygga på egen " saját telkére épít; få gå från gård och " földönfutóvá lesz 3. [vminek a] mélye v. lényege; av hjärtans " szíve mélyéből; i ~ alaposan, teljesen; förstå ngt i " teljesen (meg)ért vmit, érti vminek a lényegét; i " förstöra teljesen elpusztít, földig lerombol; i " och botten, i ~en alapjában véve, lényegében, tulajdonképpen; teljesen; gå till "en med ngt vminek a végére jár (v. a mélyére hatol) 4. ok, indítóok, indok; "erna för och emot érvek és ellenérvek; på goda "er alapos okokból; på " av ngt vminek az alapján v, következtében; vmi miatt; på " därav ennek következtében, ezért; på vad "? milyen okból v. alapon?; det har sin " däri ez azon alapszik, ennek az az oka; ligga till " för ngt alapja v. oka vminek; misstänka ngn utan " alaptalanul (v. ok nélkül) gyanúsít vkit grunda1 I. vt 1. (meg)alapít, (megalapoz; ~ en affär üzletet alapít v. nyit 2. átv alapoz, alapít, támaszt; ~ sitt omdöme på ngt vmire alapozza véleményét 3. alapszínt fest, alapoz II. ~ sig på ngt vmin alapszik v. alapul

grunda2 (el)tűnodik, (el)gondolkodik (på

ngt vmin) grundad megalapozott, alapos; jogosult;

"e förhoppningar jogos remények grundare -n, — (meg)alapító grund|avgift -en, -er alapdíj (pl. tel) -begrepp -et, = alapfogalom -betydelse -n, -r alapjelentés -drag -et, = 1. alapvonás, fő (jellem)vonás; ett " i hans karaktär jellemének alapvonása 2. "en till ngt vminek az alapvonalai v. elemei -falsk -t alapjában elhibázott, egészen hamis -fel -et, = alapvető hiba, fő hiba -fond [-o-] -en, -er alaptőke -färg -en, -er alapszín -förkyld -kylt aláposan átfázott v. meghűlt -grävning -en, -ar ép: alapozás, az alap kiásása

grundgående: ~ fartyg csekély merülésű hajó

grundkänning -en hajó: få " feneket ér grundlag -en, -ar alaptörvény; alkotmány

grundlags|brott [-o-] -et, = alkotmánysértés -enlig -t az alkotmánynak megfelelő, alkotmányos -stridig -vidrig -t alkotmányellenes, -sértő grundlig -t alapos; alapvető, gyökeres (pl. reform); "t förstå sig pä tig t alaposan ért vmihez grund|linje -n, -r alapvonal (till ngt vminek a) -lägga -lade, -lagt 1. (meg-) alapít, megveti [vminek] az alapját 2. megalapoz. -läggande alapvető -läggare -ti, = 1. (meg)alapító 2. alapozómunkás -läggning -en, -ar 1. (meg)alapítás; ép alapozás 2. megalapozás, alapvetés -lärd -lärt alapos tudású -lön -en, -er alapbér -lös -t alaptalan -mur -en, -ar alapfal -murad jól megalapozott (átv) -orsak -en, -er alapvető v.. fő ok -plåt -en, -ar kezdő összeg, első hozzájárulás v. adomány; átv: " till ngt vminek a magva (v. az a-lapja) -princip -en, -er alapelv -pris -et, = v. -er alapár -regel -n, -regler alapvető szabály, fő szabály grundränta -n, -or földjáradék grund |sanning -en, -ar alapigazság, -tétel -sats -en, -er 1. alaptétel 2. (alap-) elv; irány- v. életelv -sten -en, -ar alapkő, talpkő; átv alap grundstöta -stötte, -stött zátonyra fut, megfeneklikgrundsyn

grund|syn -ert, -er alapvető v. fő szempont -tal -et, — 1. mat tőszám 2. alapszám -tanke -n, -ar alapgondolat, -eszme -text -ert, -er eredeti v. alapszöveg -ton -en, -er 1. zene alaphang, tonika 2. átv (alap)hangulat, jelleg; uralkodó tónus -val en, -ar alap (átv is), alapzat, bázis; samhällets ~ar a társadalom alapjai; skakas i sina ~ar alapjaiban . megrendül; pá ~ av ngt vminek az alapján -vat-ten -vattnet, = talajvíz -vilikor -et, — alapfeltétel -väsentlig -t igen lényeges, alapvető -ämne -t, -n 1. v egy elem 2. alapanyag grunkor plur o grejor grunna o '->-grunda2 grupp -en, -er 1. csoport; csomó, nyaláb; (szobor)csoport 2. pöl csoport, frakció 3. kat raj; hajóraj; repülőraj -bild -en, -er csoportkép -chef -en, -er kat: rajparancsnok; hajórajparancsnok; repülőrajparancsnok gruppera csoportosít, csoportokba oszt;

elrendez; ~ sig csoportosul; tömörül gruppjresa ~n> "or csoportos utazás -vis

adv csoportosan, csoportonként grus -et 1, kavics, murva, sóder; 2. átv törmelék; rom; i ~ och spillror romokban; resa sig ur ~et romjaiból feltámad (város) 3. orv' (vese)homok grusa 1. kavicsoz, kaviccsal befed v. beszór 2. romba dönt, (földig) lerombol, elpusztít; átv megsemmisít, szétzúz; ~ ngns förhoppningar vkinek a reményeit összezúzza grus|grop -en, -ar kavicsgödör, -bánya -gång -en, -ar kavicsozott (kerti) út -hög -en, -ar t. kavicsrakás 2, romhalmaz, törmelékhalom Grusien npr Grúzia grusier -n, = grúz (ember) grusig -t kavicsos; kavicsszerű grusinsk -t grúziai, grúz grustag -et, = kavicsbánya gruva1 -n, -or bánya gruva2: ~ sig nyugtalankodik, fél, izgul; gondot csinál magának (för v., över ngt vmi miatt; vmitől; vmiből); siránkozik (över ngt vmin) gruv]aktie -n, -r bányarészvény, -rész-jegy -arbetare -n, == bányamunkás,

bányász -bolag -et, = bányatársulat,

-társaság -distrikt -et, — bányakerület

-drift -en bányaművelés, bányászat -gas -en, -er bányalég -gång -en, -ar tárna -lampa -n, -or bányászlámpa gruvlig -t borzasztó, szörnyű, iszonyú gruv I olycka -n, -or bányaszerencsétlenség -ras -et, = bányabeomlás -samhälle -t, -n bányásztelepülés -schakt -et, == (bánya)akna; bánya -stolpe -n, -ar, -stötta -n, -or bányafa, tám(fa) -ägare -n, = bányatulajdonos gry1 -(e)t 1. képesség, adottság; det är gott ~ i honom van benne tehetség, jó képességei vannak 2. geol struktúra (kőzeté)

gry2 grydde, grytt virrad, hajnalodik, pitymallik, szürkül, dereng; átv sarjad, csírázik, bimbózik; kezdődik; dagen ~r, det ~r virrad, hajnalodik gryende csírázó, bimbózó, születő, kezdődő

grym -t 1. kegyetlen, kíméletlen 2. o irtózatos, szörnyű; ~t ful szörnyen csúnya

grymta 1. röfög 2. morog, dörmög grymtning -en, -ar 1. röfögés 2. morgás,

dörmögés grymtoxe -n, -ar áll: jak gryn -et, — v. -er 1. mag, szem; szemcse 2. dara -gröt -en, -ar darakása, -pép

grynig -í szemcsés; darás, daraszerű gryning -en, -ar virradat, hajnal(hasa-dás), pitymallat, (reggeli) szürkület; ~en av en ny tid (egy) új kor hajnala gryn|korv -en, -ar kásáshurka -kvarn -en, -ar daráló(malom) -välling -en, -ar daraleves; sälja sin förstfödslorätt för en ~ elsőszülöttségi jogát eladja egy tál lencséért gryt -et, = 1. üreg, lyuk, odú (vadé)

2. kőrakás gryta -n, -or fazék; bogrács; små grytor ha också öron gyerek füle mindent meghall (amit nem kell) gryt|lapp -en, -ar edény- v. fazékfogó -lock [-0-] -et, — (fazék)fedő -stek -en, -ar párolt v. d i tisztel t marhahús grå grått 1. szürke 2. ősz, őszülő (haj); få ~tt hår (meg)őszül 3. homályos, távoli; i den ~ forntiden a távoli ősidőkben, az idők homályában 4. o vara ~ på ngn haragszik v. zabos vkire

-aktig -t szürkés; őszes, őszbe vegyült

-ben (ett v. en) o ordas, farkas -blekgråblå

-t hamuszürke, fakó, sápadt -blå -blått szürkéskék -daskig -t piszkosszürke -het -en szürkeség; sivárság, egyhangúság -hårig -t Ősz hajú; őszülő, deres -kall -t nyirkos (és hideg) grålle -n, -ar (acél)szürke ló, fakó gråna megszürkül; (meg)Őszül; ~d i tjänsten a szolgálatban megőszült v. megöregedett gråjpapper -et, = szürke szívópapír -päron [-o-] -et, = vaj körte -sej -en, -ar, -sida -n, -or fekete tőkehal v. kabeljau -skäggig -t ősz szakállú -sparv -en, -ar veréb -spräcklig -t szürke pettyes -sprängd -sprängt őszes, őszbe vegyült -sten -en, -ar terméskő; gránit, gnejsz -sugga -n, -or áll: érdes pincebogár ,v\ pinceászka gråt -en sírás; ha ~en i halsen sírás szorongatja a torkát; svälja ~en visszatartja v. lenyeli könnyeit; brista i ~ sírva fakad gråta grät, gråtit I. vi, vt sir; könnyeket hullat; (meg)sirat (över ngn v. ngt vkit v. vmit); ~ av glädje örömében sir; ~ över en död halottat sirat; få ngn att ~ megríkat vkit; det är sä att man kan ezen sírni lehetne, ez siralmas; ~ sig till sömns álomba sírja magát II. (hgs

igek:) sig till kisír v. kikönyörög magának; ~ at kisírja magát; ~ ut sin sorg elsírja bánatát gråterska -n, -or siratóasszony gråt|färdig -i: vara ~ közel áll a síráshoz -mild -milt sírós, siránkozó, pityergős; érzelgős, szentimentális ; grått I. adj ->- grå IL adv szürkén; színtelenül, tompán III. s indecl (határozott alak: det gråa) szürke szín v. tónus

gråtögd -ögt: vara ~ kisírt szemű, köny-

nyekkel tele a szeme grå|verk -et szürke v. téli mókusprém -väder -vädret, == borús (v. esőre álló) idő -vädersstämning -en borús hangulat, vigasztalanság, szomorúság -ögd -ögt szürke szemű grädda1 (meg)süt; ~ igenom átsüt grädda2 -n: ~n a v societeten a társaság

krémje v. színe-java gräddbakelse -n, -r kb.: tejszínhabos sütemény, krémes fánk, képviselő-fánk

grädde -n tejszín; vispad ~ tejszínhab

grädd|färgad krémszínű -glass -en, -er

tejszínfagylalt -kanna -n, -or kis tejszínes kanna gräddning -en sütés grädd|ost -en, -ar krémsajt -snipa -snäcka -n, -or tejszínes kanna (asztali) -sås -en, -er besame l-mårt ás -visp -en, -ar habverő

gräl -et, = 1. veszekedés; perpatvar, civakodás, szóváltás; börja v. söka

~ med ngn beleköt vkibe, kikezd vkivel; råka i ~ összevesz, hajba kap 2. szidás

gräla L veszekszik, pörlekedik, civakodik (om ngt vmin, vmi miatt) 2. meg- v. összeszid, megdorgál (på ngn vkit)

gräll -t rikító, éles, szembeötlő, feltűnő gräl I makar e -n, = veszekedő, pörlekedő, civakodó (ember) -sjuk -t veszekedős, kötekedő, izgága, házsártos -sjuka -n civakodó természet, veszekedő v. kötekedő hajlam, izgágaság

gräma grämde, grämt bánt, búsít, (el-) szomorít, elkeserít; ~ sig över ngt bánkódik v. búsul v. kesereg vmin; ~ sig till döds halálra búsulja magát-grämelse -n, -r bánkódás, búsulás; bú (-bánat), emésztő gond; szomorúság, keserűség gränd -en, -er sikátor, kis utca, köz gräns -en, -er határ (átv is); átv gát, korlát, mérték; ~en i söder a déli határ; ~ mot Norge norvég határ; gå pá andra sidan ~en átmegy v. átkel a határon; sätta en ~ för ngt határt szab (v. gátat vet) vminek; överskrida ~erna för sin makt túllépi hatáskörét; känna inga ~er, ej känna några ~er nem ismer határt; utan ~ határtalan(ul), mértéktelen(ül); över alla ~er minden mértéken felül, módfelett, szerfelett; det går över alla ~er ez túlmegy minden határon v. mértéken

gränsa vi határos, szomszédos, érintkezik (till ngi vmivel); det ~r till det otroliga ez szinte hihetetlen gräns [avspärrning -en,-ar 1. a határ(ok) lezárása 2. határzár(lat) -befolkning [-o-] -en, -ar határmenti lakosság -bevakning -en, -ar 1. a határ(ok) őrzése 2. határőrség -bo -n, -r határ-gränsfall

menti lakos -fall -et, = határeset -fästning -en, -ar határerődítmény, végvár -kränkning -en, -ar határsértés gränsle grensle

gräns|linje -n, -r határvonal -los -i határtalan, mérhetetlen, végíelm -märke -t, -n határjel, -jelző; határkő (átv is) -område -t, -n határvidék, -sáv; átv határterület- -postering -en, . -ar kat: határőrs -reglering -en, -ar határrendezés, -kiigazítás -spärr -en, -ar határzár(lat) -statlon -en, -er határállomás -tvist -en, -er határvita, -viszály -vakt -en L határőrség 2. határőr -värde -t, -n határérték (mat is) Uras -et, = fű; pázsit, gyep; bita i ~et fűbe harap; förbjudet att gå i ~eti a fűre lépni tilos 1; ha pengar som ~ annyi a pénze mint a pelyva gräs|and -en, -änder vadkacsa, tőkésréce -bevuxen -bevuxet, -beväxt fűvel benőtt, füves, gyepes, pázsitos -frö -(e)t, -n v. -er fűmag -grön -t fűzöld -hoppa -n, -or sáska, szöcske -klipp-ningsmaskin -en, -er fűnyíró- v. fű-kaszálógép gräslig -I szörnyű, borzasztó, iszonyú, rémes

gräslighet -en, -er szörnyűség, iszonyúság,

borzalom; rémtett gräs|lök -en, -ar metélőhagyma, snidling -matta -n, -or gyepszőnyeg; pázsit, gyep -plan -en, -er

füves v. pázsitos terület, pázsit; zöldterület -rik -t füves -slätt -en, -er füves síkság, sztyepp, préri -strå -(e)t, -n fűszál -torva -n, -or gyeptégla -änka -n, -or szalmaözvegy (nő) -änkling -en, -ar szalmaözvegy (férfi) -ätare -n, = fűevő, növényevő (állat) 2. tréf. vegetáriánus grätten grättet válogatós, finnyás, kényes

gräva grävde, grävt I. vt ás; váj, túr II. vi kutat, keres(gél) (efter ngt vmi után; vmit); ~ i sina fickor a zsebeiben kutat v. turkál III. (hgs igek:) ~ fram kiás; előkapar (átv); ~ ned elás; beletemet (átv); ~ ned sig beássa magát; beletemetkezik; ~ upp felás; kiás (pl. kincset); ~ ut kiás (pl. romokat) grävling -en, -ar áll: borz

grävmaskin -en, -er (föld)kotrógép, cx-

kavátor

grävning -en, -ar 1. ásás; kiásás 2.

ásatás, feltárás grävskopa -n, -or 1. kotróveder, -serleg

2. ->- grävmaskin gröda -n, -or vetés; aratás, termés; växande ~ lábon álló gabona grön -t zöld; ~a ärter zöldborsó; i min ~a ungdom kora ifjúságomban, o zöldfülű koromban; komma på ~ kvist zöld ágra vergődik; han är ännu för ~ (ő) még zöldfülű; göra sig ~ fontoskodik; vara ~ av avund (sjuka) zöld v. sárga az irigységtől; i det ~a a zöldbe(n), a szabadba(n); lägga sig i det ~a leheveredik a fűbe -aktig -i zöldes -bete -t, -n (zöldellő) legelő; ligga på ~ o vidéken üdül v. van -blå -blått zöldeskék -foder -fodret, ~ 1. zöldtakarmány 2. tréf zöldség, zöldfőzelék »färga zöldre v. zölddel fest v. színez -gräs -et: i ~et a zöldben, a szabadban; a pázsiton, a fűben -gőling -en, -ar 1. áll zöld harkály 2. zöldfülű, éretlen tacskó -kål -^kelkáposzta

Grönköping npr o tréf Mucsa, Piripócs;

istenhátamögötti kisváros v. falu grönlandsvai -en, -ar grönlandi bálna

grönländare -n, = grönlandi (ember);

eszkimó grönländsk -t grönlandi grön | mål a zöldre v. zölddel (be)íest -randig -t zöld csíkos -rätt -en, -er (zöld)főzelék (fogás) -saker plur (kerti) zöldségek, (zöld)íőzelékfélék grönsaks)affär. -en, -er zöldségüzlet -handlare -n, = zöldségárus -land -et, = zöldséges- v. konyhakert grönjsallad -en, -er (fejes) saláta -siska

-fi, -or áll: csíz grönska I. s: -n (növények, levelek) zöld színe (v. zöldje); trädens ~ a fák zöldje (v. zöld lombja) II. vi zöldell, zöldül, virul; átv virágzik grönskande zöldellő, zöldülő, zöld grön|soppa [-o-] -n, -or zöldségleves, zöldséges húsleves -såpa -n, -or (zöld) kenőszappan grönt det gröna (s indecl; grön) 1.

zöld (szín) 2. zöldtakarmány; zöldség

3. zöld lomb v. levelekgröpa1

gröpa1 gröpte, gröpt: ~ ur kiváj, üreget

váj, üregei, kivés gröpa2 darál, durvára őröl; megtör,

összezúz gröpe -t (durva) dara gröp kvarn -en, -ar darálómalom gröt -en, -ar 1. kása, pép; gå som katten kring het ~ kerülgeti mint macska a forró kását; vara het på ~en nem tudja türtőztetni magát, túl mohó 2. orv meleg pépes borogatás, kataplazma-fat -et, — kásástál, -edény grötig -t 1. kásás, pépes 2. nehezen érthető, kásás (hang); tala med ~ röst kásásán (v.. alig érthetően) beszél, nehezen forog a nyelve grötmyndig -t fontoskodó, nagyképű; dicsekvő, hetvenkedő, hencegő, fölényeskedő) gubbaktig öreg- v. vénemberes, öreges;

elaggott, szenilis gubbe -n, -ar 1. öregember; aggastyán, apó(ka); ~n S. az öreg S., S, apó; ~n o az öreg (felettes, apa, főnök, tanár stb.); min ~ o az öregem, a férjem; gubbar! o fiúk!, srácok 1 2. (emberi) alak, ábra, figura; rita ~ar (emberi) alakokat rajzol v. firkál; bok med gubbar (i) képekkei v. ábrákkal ellátott könyv 3. fintor, arc, grimasz 4. ostobaság, balfogás, baklövés 5. O (durva) fogás, triikk; den ~n går inte! ezzel a trükkel semmire sem

mész!, ezzel nem lehet (engem) behúzni a csőbe! gubb|stackare -n, — roskatag (szegény) öregember -stut -en, -ar o vén trotli -ålder -n aggkor gubevars interj: det är ~ inte så lätt ez persze v. bizony nem olyan köny-nyű

gud -en, -ar 1. isten; bálvány; istenség; Olympens ~ar olümposzi istenek; det var en ~s lycka att jag var där isteni szerencse hogy ott voltam; vid ~! istenemre!; en syn för ~ar isteni (v. isteneknek való) látvány; det vete ~ar-na isten tudja 2. Gud Fader (az) Atyaisten, a jó Isten; Guds försyn (az) isteni gondviselés; en konstnär av Guds nåde (egy) istenáldotta művész; för Guds skull! az Isten szerelmére!; az Istenért!; Gud bevare dig Isten óvjon v. őrizzen téged (för -től);

det förbjude Gud! ne adja Isten!, Isten ments!; Gud vare v. ske lov! hála Istennek! (-+ Gudi) ; ta Gud i hågen összeszedi v. megembereli magát

guda|beläte -t, -n, bálvány(kép) -benådad istenáldotta -boren -boret isteni (eredetű v. származású) -dryck -en, -er az istenek itala, nektár -dyrkan = (en) istenimádás; kultusz -gnista -n, -or isteni szikra gudaktig -1 istenes, istenfélő, jámbor guda|lik -t istenhez hasonló, isteni -lära -n, -or 1. mitológia 2. teológia -saga -n, -or hitrege, mitosz -skön -t isteni szép -sänd -sänt Istentől küldött -tro -n (pogány) istenhit -väder -vädret, = isteni v. pompás idő gudjbarn -et, = keresztgyermek -dotter [-o-] -n, -döttrar keresztleány -fa(de)r -fadern, -fäder keresztapa -fruktig -t istenfélő, jámbor, kegyes Gudi (— gud 2.) rég Istennek; en Gudi behaglig gärning Istennek tetsző cselekedet; Gudi klagat! sajnos!, fájdalom!; Gudi lov Istennek hála; jag har ~ nog av ngt túlontúl elegem van vmiből gudinna -n, -or istennő gudlig -t 1. istenes, istenfélő, jámbor 2.

szenteskedő, bigott gud|lös -t istentelen, hitetlen, istentagadó -mo(de)r -n, -mödrar keresztanya gudom -en, -ar istenség gudomlig -1 isteni; mennyei, remek,

pompás, csodálatos guds|beläte -t, -n Isten képe -dc m-en, -a istenítélet -dyrkan — (en) Isten imádása; istenimádás, vallás, kultusz -fruktan — (en) istenfélelem -förgäten -förgätet: entrakt elhagyatott (v. isten háta mögötti) vidék -för-nekare -n, = istentagadó, ateista -förnekelse -n istentagadás, ateizmus -försmädare -n, == istenkáromló -förtröstan = (en) Istenbe vetett bizalom v. hit -jämmerlig -t o rendkívül siralmas, nyomorúságos gudskelov [-Ö-] interj hála istennek! guds|lån -et: jag har inte smakat ett ~ i dag ma még egy falat sem voit a számban -man -mannen, -män istenes ember; szent ember; Isten szolgája -moder -n Istenanya -nåd(e)lig -t.gudson

álszent, jámborkodó, kenetteljes; kegyeskedő .gudson -en, -söner keresztfiú .guds I tjänst -en, -er istentisztelet -tro -n

istenhit guffar o gudfa(de)r guide -n, -r gid gul -t sárga; ~a febern a sárgaláz; den pressen a szenzációhajhászó (bulvár-) sajtó; slå ngn ~ och blå kékre-zöldre ver vkit . gula -n, -or tojássárgája gulaktig -t sárgás

.gulasch -en 1. pörkölt; gulyás (étel) 2. plur: -er o (háborús) nyerészkedő, spekuláns, hadi- v. újgazdag gulascha o nyerészkedik, feketézik, spekulál

gul|blek -t fakósárga -brun -t sárgásbarna

guld -et arany; ~ i tackor rúdarany;-lova ngn ~ och gröna skogar fűt-fát ígér vkinek -arbetare -ti, — aranyműves (munkás) -arbete -t, -n aranyműves-munka, ötvösmunka -armband -et, = ' aranykarkötő, -karperec -bröllop [-o-] -et, = aranylakodalom -bågad: (ett par) glas-Ögon aranykeretes szemüveg -feber -n aranyláz -fisk -en, -ar aranyhal -fynd -et, = aranylelet -fyndighet -en, -er aranylelőhely -färgad aranyszínű -förande aranytartalmú guld|galon -en, -er aranypaszomány -glänsande aranyfényű, aranytól csillogó -gruva -n, -or aranybánya; áiv kincsesbánya -grävare -n, = aranyásó -gul -t aranysárga -halt -en aranytartalom -hårig -t aranyhajú; aranyszőrű -infattning -en, -ar arany-foglalat -kantad 1. arany- v. aranyozott szélű 2. aranyszegélyű (értékpapír) -kassa -n, -or aranykészlet (banké) -klimp -en, -är aranyrög -klocka [-o-] -n, -or aranyóra -krog -en, -ar o flancos étterem, luxusvendéglő Guldkusten npr Aranypart guld|makare -n, ~ aranycsináló, alkimista -malm -en, -er aranyérc -medalj -en,-er

aranyérem-medaljör-en, -er aranyérem tulajdonosa (sp is) -mynt -et, = aranypénz -myntfot -en, -fötter aranyalap, -valuta, -märke -t, -n

sp: aranyjelvény -ring -en, -dr aranygyűrű -rush -en, -er aranyláz -smed -en, -er ötvös; aranyműves; ékszerész, ékszerkereskedő -smedsaffär -en, -er ékszerüzlet -smidd -smitt arannyal kivert, aranysujtásos -snitt -et, — nyomd aranymetszés -stoft [-o-] -et aranypor -tacka -n, -or arany rúd -tryck -et, ~ nyomd aranynyomás -täckning -en aranyfedezet -vaskare -n, = aranymosó -våg -en, -ar aranymérleg; väga sina ord på ~ mérlegeli v. megfontolja minden szavát -åder -n, -ådror hány: aranyér, aranyat tartalmazó ér -ålder -n mii: aranykor

gul|färga sárgára színez v. fest -grå -grått sárgásszürke -hyad sárga v. sárgás bőrű guling -en, -ar o 1. sárga bőrű (ember)

2. pejor sztrájktörő, „sárga" gull guld

gull|gosse [-o-] -77, -ar: en lyckans ~ a szerencse fia; mammas ~ a mama kedvence gullig -t o édes, kedves, aranyos gull|regn -et, = nov aranyeső -stol: bära i v. på ~ széken (v. összefont kezeken) visz -viva -n, -or nov: (tavaszi) kankalin gulna (meg)sárgul

gul I ockra -n, -or ásv: sárgaföld, (sárga) okker -siktig -t sárgaságos; sápkóros -skiva -n, -or foto: sárga(szín)szűrő -sot -en sárgaság -sparv -en, -ar áll: citromsármány -trast -en, -ar áll: sárgarigó gumaktig -t öregasszonyos gumma -n, -or 1. öregasszony, anyó (-ka); ~n A. az öreg A.-né; A. anyó 2. O feleség, asszony 3. (becézve:) min lilla ~ o . szívem, szívecském, drágám

gummera gumíroz, gumiz, gumival bevon v. átitat, ragaszt gummi -t, -n 1. gumi; mézga 2. kaucsuk -band -et, = gumiszalag -batong [-o'ng] -en, -er gumibot -boll F-o~] -en, -ar gumilabda -bottnad [-o-] gumitalpú -båt -en, -ar gumicsónak -klack -en, -ar gumisarok -propp [-o-] -en, -ar gumidugó -ring -en, -ar gumigyűrű; gumiabroncs -slang -en, -ar gumitömlő, -cső -stövel -n, -stövlar gumicsizma -sula -nt -or gumitalpgummiträd

-írad -- /u. 1. eukaliptuszfa 2, käiKrükfd, gin j:fa, fikusz gump -en, -a/ i. uti far(tájék); (madáré) pűsi i Lid t tréf far, [vkinek a]

hátulja gumse -/i, -ar d/7; kos gumstackare -n, = szegény öregasszony gunga L s: -n, -or hinta; ge ~n fart meglöki a hintát IL vt hintáztat; himbál, ringat III. vi hintázik; himbálódzik, . ring; inog; ~ på en stol hintázik a széken; marken ~r under oss mozog v. inog a föld a lábunk alatt

gungj bräde -t, -r v. -n hinta ülődeszkája; (mérleg)hinta, biilenőhinta, libikóka -häst -en, -ar hintaló gungning -en, -ar híntáz(tat)ás; hirn-bál(ódz)ás, ring(at)ás; ingås (pl. hajóé.) gungstol -en, -ar hintaszék gun(n)rum -rummet, = tiszti étkező

(hadihajón) gunst -en kegy; kegyes jóindulat; pártfogás; stå 7 ~ hos ngn kegyben áll vkinél

gunstig -t 1. kegyes, jóindulatú (mot ngn vkihez); kedvező, előnyös 2. O gúny nagyságos; behagar del ~ herrn Git klä på sig ? a nagyságos úr (v. az ifi úr) kegyeskedik felöltözni? gunstling -en, -ar kegyenc; kedvenc;

[vkinek a] kegyeltje gunås int erj o sajna, sajnos, persze, természetesen gupp -et, = 1. hepehupa, bucka; kis gödör, bemélyedés 2. közlekedés bukkanó; rep légzsák 3. sáncasztal /sípályán) 4. hirtelen ugrás v. rázkódás, zökkenés

guppa 1. döcög, zötyög, ráz(ódik) (úton) 2. ring, himbáló(d)zik (hullámokon)

guppig -t hepehupás, gödrös, egyenetlen gurgel gurglet o gräl gurgelvatten -vattnet, = torokvíz, toroköblögető víz gurgla öblöget(i a torkát), gurguláz(ik), gargarizál; bugyborékol; c sig (i halsen) torkát öblögeti gurka -n, -or uborka gurkjíist -en, -er, -säng -en, -ar uborkaágy

gustaviansk -t gusztáviánus, IIí. Gusztáv korabeli

gute -n, -ar gotlandi (ember) gutera kedvei, értékei guttaperka--rz guttapercha; gumi guttural I. adj: -i torokból

eredő,, gutturális; torok- II. s: -en, -er nyelv: torokhang guvernant -en, -er nevelőnő guvernement -et, — kormányzóság guvernör -(e)n, -er L kormányzó 2. rég

nevelő (fejedelmi személyé) gyckel gycklet tréfa, móka, csíny, tréfás ugratás; driva ~ med ngn megtréfál, vkit, tréfát űz vkivel -büd -en, -er csalóka kép, álomkép; káprázat, -makare -n, = tréfacsináló, -mester, mókázó -spe! -et, ~ szemfényvesztés, bűvészmutatvány, bűvészkedés gyckla tréfál(kozik), mókázik; bohóckodik; ~ med ngn ugrat vkit, ingerkedik vkivel; ~ över ngt tréfát v. gúnyt űz vmiből, kigúnyol vmit gycklare -//, — szemfényvesztő, bűvész;.

tréfakedvelő, -csináló; bohóc gylf -en, -ar julp gyllene indecl arany-, aranyozott, aranyos; den ~ medelvägen az ara*rr középút; mat: ~ snittet aranymetszés gymnasist -en, -er gimnáziumi, tanulj

gimnazista gymnasium gymnasiet, gymnasier gimnázium gymnast -en, -er tornász gymnastik -en testgyakorlás, -nevelés,, -edzés, torna; tornagyakorlat; fristående ~ szabadgyakorlatok -byxor plur tornanadrág -direktör -(e)n, -er testnevelő tanár, tornatanár -dräkt-en* -er tornaruha -redskap -et, = tornaszer, -eszköz -sal -en, -ar tornaterem*, -csarnok -uppvisning -en, -ar tornabemutató, dísztorna gymnastisera tornászik, tornázik gymnastisk -/ testgyakorlási, torna-;

~a övningar tornagyakorlatok gynekolog [-olo'g] -en, -er nőgyógyász, gynekologi [-lo-] -fe)n nőgyógyászat gynekologisk f-lö'-] -t nőgyógyászati gynna kedvez (ngn vkinek), kedvezményben részesít; elősegít, -mozdít; pártfogol, támogat; ker: mest ~d nation a legnagyobb v. legtöbb kedvezményben részesített ország gynnare -n, = 1. pártfogó, jóakaró; [vminek az] előmozdítója; patrónusgynnsam

255

2. tréf fickó, kópé, csibész; en snygg ~ szép [kis] aiak gynnsam -t előnyös, kedvező; jóindulatú; ta en ~ vändning kedvező fordulatot vesz, kedvező fordulat álí be gvroskop [-oskö'p] -et, = pörgettyű,

* pörgőcsiga gytter gyttret halmaz, halom, rakás;

rendetlenség, zűrzavar gyttja -n, -or iszap, sár; üledék, lerakódás gyttje|bad -et, = iszapfürdő, lápfürdő

-lager -lagret, = iszapréteg gyttjig -t iszapos, sáros; piszkos gyttra: ~ ihop össze- v. felhalmoz; összezsúfol; ~ (ihop) sig osszegyü-lemlik, felhalmozódik, összezsúfolódik ^/tírig 4 (össze)zsúfolt, össze- v. fel-lia!moz(ód)ott; (zűr)zavaros gick, gått I. vi 1. (személyről:) megy; jár; barnet kan redan gå a gyermek mar tud járni; han har svårt för att gå nehezére esik a járás; då hon gick tavozás(a)kor; kom, som du går och står! £yere . úgy, ahogy vagy!; gå. några steg néhány lépést megy v. tesz; jag har gåü hela vägen az egész utat gyalog tettem meg; gå din väg/ menj uíadra v. el!, tűnj el!; gå fel rossz irányban megy, eltévéd; rosszul jár (pl. óra); det går • i trappan megy valaki a lépcsőn; gå och hämta ngt elmegy vmiért; gå och lägga sig megy lefeküdni; gå från bordet felkel az asztaltól; gå rakt i armarna på ngn egyenesen vkinek a karjaiba fut; gå på bio, teatern moziba, színházba megy; gå på alla fyra négykézláb jár; gå på tå lábujjhegyen jár; gå till ngn (el)megy vkihez; gå till torget a piacig v. piacra megy; inte gå ur fläcken nem mozdul el a helyéről; gå ur vägen för ngn kitér vkinek az útjából 2. (személyről, átv:) du kommer att gå långt rnég sokra viszed; gå för långt túl messzire rnegy; túlzásba visz (i ngt vmit); gå efter ngt vmihez igazodik v. alkalmazkodik; jag vet vad han går jör tudom miben töri a fejét; gå i hatt kalapban jár, kalapot hord; han går som underläkare (o) alorvosként működik, alorvosi beosztása van; då hon gick med sitt första barn amikor első gyermekét várta; ga med glasögon szemüveget hord; han går på fjärde

året a negyedik évébe lép; gå rakt på sak egyenesen nekivág (a dolognak); ~ under namnet D. D. .néven ismeretes (v. lép fel) 3. (tárgyakról, mozgással kapcs.:') var går filmen? hol adják a filmet?; klockan går rätt az óra jól v. pontosan jár; klockan går pä tio az óra tízre jár; sjön gar hög a tenger háborog; trumman ~r a dob pereg; motorn har gått varm a motor túlmelegedett {v. hőn futott); pennan bra a toll jól fog; åskan ~r mennydörög; bussen går varje halvtimme az autóbusz félóránkint közlekedik; båten går pä Sverige a hajó Svédországba megy; tåget går klockan fyra a vonat négy órakor indul 4. lefolyik, történik; sikerül; det går inte (ez) nem megy, nem lehetséges; det går av sig själv ez magától megy; gå bra v. illa jol v. rosszul megy;'allting går bra för dem minden sikerül nekik; varor som går kelendő áruk; det går inte att få az nem kapható; hur har det gått för honom? hogy ment

neki?, milyen sora voit?; mi lett vele?; det gick bra för honom i examen jól ment neki a vizsga; så går det för. den som. . . így jár az aki . . . ; jag visste att det skulle gå sä tudtam hogy így lesz; det får gå hur det vill lesz ami lesz; hur går det med saken? hogy áll a dolog?; låt gå för den här gången most az egyszer még nem bánom (v. hadd menjen) 5. forgalomban van; det går ett rykte om att .. . híre jár hogy . . . ; kikhostan går terjed a szamárköhögés; myntet går inte a pénz nincs forgalomban (v. nem érvényes) 6. tartalmaz; (bele)fér; foglaltatik; det går två liter i flaskan az üvegbe két liter fér; det går hundra öre på en krona egy koronában száz öre van; 2 i 8 går 4 gånger nyolcban a kettő megvan négyszer 7. ér [vméddíg]; kjolen går till knäna a szoknya térdig ér; vattnet går mig till bröstet nekem mellig ér a víz 8» (el)múlik; tiden går az idő megy v. múlik; hur fick du tiden att gå? hogyan töltötted az időt? 9. vezet, visz; vägen går över ängen az út a réten keresztül vezet 10. rúg [-[vmeny- nyíre];-] {+[vmeny- nyíre];+} gå till tio kronor tíz koronára rúg; det går till pengar, det l ez [bizony]256

m

egy csomó pénzbe kerül!; hur mycket går räkningen till? mennyit tesz ki a számla? 11. (kifejezésekben:), gå i blått kékbe játszik; gå om intet füstbe megy, dugába dől; semmivé válik, meghiúsul; gå å(t) liv az életről van szó; gå ngn till hjärtat szívére vesz vmit

II. vt: gå ed esküt tesz; det går hans ära for när a becsületéről van szó

III .gä sig trött egészen elfárad a [sok] járkálásban .

* IV. (hgs igek:) ~ an a) megjárja; b) illik; det går an (az) megjárja, (még) elmegy, tűrhető; det går inte an az nem illik v. megy; det går ju an. att försöka mindenesetre meglehetne próbálni; det går väl an för er att prata ti könnyen beszéltek, ön könnyen beszél; går det an att äta? meg lehet ezt enni?; gå av a) leszáll (tåget a vonatról); b) be- v. elszakad; eltörik; c) lemegy, leválik; d) kihull (haj); e) elsül (fegyver); gå av och an fel s alá jár; gå bort elmegy, eltávozik; elköltözik, elhuny; társaságba megy; kimegy (folt); gå efter ngn a) követ vkit, vki mögött megy; b) elmegy vkiért, elhoz vkit; gå efter en stol elmegy (egy) székért, hoz egy széket; klockan går efter az óra késik; gå emellan közbelép; gå emot ngn elébe megy vkinek; (fel)vonul vki ellen; allt går honom emot semmi sem sikerül neki; gå fram a) előremegy; előjön, -lép; odamegy; b) O konfirmálják; első áldozáshoz járul; gå rakt fram egyenesen (előre) megy; gå fram till ngn odamegy v. -lép vkihez; gå fram och tillbaka ide-oda járkál, jön-megy; gå framjör ngn vki előtt megy; megelőz vkit; gå för sig gå an; om det går för sig ha meg lehet csinálni, ha lehetséges; gä förbi ngn elmegy v. elhalad vki mellett; det gick nu g förbi (az) elkerülte figyelmemet; gå före a) elöl v. előremegy; b) megelőz; elsőbbsége van; c) siet (óra); gå i belefér, -megy; allting går i honom o (o) mindent bevesz (v. készpénznek vesz); gå ifrån kilép, kiválik; elhagy, felhagy [vmivel]; låta ngt gå ifrån sig elszalaszt v. elmulaszt vmit; tåget, går ifrån oss a vonat az

orrunk előtt megy el, lekésünk a vonatról; gå ifrån en vana leszokik vmiről, elhagy egy szokást ; gå igen a) csukódik, záródik; b) visszajár, kísért; c) visszatér, megismétlődik; gå igenom a) átmegy, keresztülmegy, -halad, áthatol (ngt vmin); kijár (iskolát); b) átv keresztülmegy, elfogadják (pl. javaslatot);

c) átél, kiáll; átmegy, átesik (ngt vmiri);

d) átnéz, átvizsgál; átvesz (tananyagot); gå igenom en kurs tanfolyamra jár; gå igenom en examen vizsgán átmegy; han har gått igenom mycket sok mindenen ment keresztül; gå ihop a) csukódik, záródik; b) összefut, -találkozik; c) (meg)egyezik, rendben van, helyes; összeillenek, megértik egymást; få ngt att gå ihop egyensúlyba hoz vmit; inte få det att gå ihop nem tud kijönni (a jövedelméből); gå in bemegy, belép; gå in för ngt kiáll vmiért, lándzsát tör vmi mellett; gå in i en förening belép egy egyesületbe; gå in pä ngt beleegyezik v. belemegy vmibe, elfogad vmit, hozzájárul vmihez; gå in vid teatern elhelyezkedik a színháznál, színésznek megy; gå inat befelé nyílik (ajtó) ; gå inåt med fótierna befelé rakja a lábát; gå itu kettétörik, eltörik; gå med vkivel megy v. jön, elkísér vkit; går du med? té is jössz?; velünk v. velem jössz?; gå med på ngt beleegyezik v. belemegy vmibe; han går med på vad som helst ő mindenben benne van (v. részt vesz); gå ned lemegy; lenyugszik (pl. nap); süllyed (hőmérő); csökken (ár); temperaturen har gått ned till 0° a hőmérséklet 0°-ra süllyedt; han har gått ned sig (på isen) beszakadt alatta a jég; gå om utolér, behoz, (meg)előz; gå om varandra keresztezik v. elkerülik egymást

(levelek); bältet går inte om az öv nem ér körül; gä om en klass újrajár egy osztályt, osztályt ismétel; gå omkring körbejár, körüljár; ide-oda járkál, bolyong; gå omkull hanyatt esik, elesik; átv kútba esik, füstbe megy (terv); firman gick omkull a cég csődbe ment; gå på a) fellép, -száll (járműre); b) tovább megy, előremegy; folytat; c) felmegy (ruha, cipő); gå påI előre!, további rajta!; siess!;gående

257

gå runt ngt körüljár v. megkerül vmit; det går runt i huvudet på mig kóvályog a fejem; gå sönder el- v. széttörik, szétmegy; elszakad (cipő); szétreped, kilyukad; gå tilt a) történik, végbemegy, (le)folyik; b) virágzik, virul, fejlődik (növény); hur gick det till? hogyan is történt; det gick lustigt till vígan voltak, széles jókedv uralkodott; gå tillbaka visszamegy, -tér; gå tillbaka till ämnet visszatér a tárgy-,, ra; låta köpet gå tillbaka érvényteleníti a vételt; gå undan a) kitér (az útból), helyet csinál (för ngn vkinek); b) gyorsan megy; arbetet går undan för honom ég a inunka a keze alatt, az.ő kezében (jól) halad a munka; låt det gå undan! hadd haladjon (a dolog)!,. iparkodj!; gå under a) alámegy, alá- v. lemerül, lesüllyed; tönkremegy, elpusztul; b) ker. alulkínál; ett företag går upp i ett annat egy vállalat beleolvad a másikba; gå upp a) felmegy,-mászik (på ngt vmire); b) felkel (nap is); c) kinyílik; szét-feslik (varrás); d) (bent) foglaltatik; det går upp ett ljus för mig megvilágosodik előttem; sjön går upp a tó jégtakarója (el)olvad; gå upp i rök füstbe røegy; 5 går jämnt upp i 20 öt maradék nélkül megvan (v. foglaltatik) húszban; han går helt upp i sina studier teljesen elmerül tanulmányaiban; gå upp mot ngn felér (v. felveszi a versenyt) vkivel; gå upp till hundra kronor száz koronára rúg; gå uppe fent jár v. van (beteg); gå uppför felfelé megy; gå uppför trappan felmegy a lépcsőn; gå ur a) kiszáll, kilép (átv is); felad (versenyt); b) kimegy, eltűnik (folt); gå ut a) kimegy; b) kiindul [vmiből]; c) kihal; kipusztul; lejár (idő); d) kitapos (cipőt); e) átv kimegy [vmire], céloz; gå ut genom dörren kimegy az ajtón; gå ut och in ki és be járkál, jön-megy; gå ut och gå elmegy sétálni; gå ut skolan kijárja az iskolát; tidningen går ut i en stor upplaga az újság nàgy példányszámban jön ki (v. jelenik meg); den första upplagan av boken har

gått ut a könyv első kiadása elfogyott; gä at ifrån att abból indul ki hogy; vad går det ut på? mire megy ez ki?,

17 Svéd—.nagyar szútár

ennek ini a célja?; látá sin vrede gå ut över ngn a haragját kitölti vkin; gå utför :'lefelé megy v. vezet (út); lefelé lejt; det går utför med honom lemenőben van a csillaga; gå utåt kifelé nyílik (pl. ajtó); gå utåt med fötterna kifelé rakja a lábát; gå vidare továbbmegy, folytatja útját; folytat; gå åt a) rámegy, szükséges; b) elkel, kelendő (átv is); hur många meter tyg går åt? hány méter szövet kell?; varan går át bra az'áru kelendő (v jól megy); gå illa át ngn elbánik (v. rútul bánik) vkivel; vad går det át dig?, mi van veled?, mi bánt?, mi bajod?; gå åt av skratt megpukkad a nevetéstől; gå åt av värme megfullad a hőségtől; gå över a) átmegy; átkel, átlép; átáll, átpártol; b) túllép, -halad; meghalad, felülmúl; c) átvizsgál, átnéz, ellenőriz; d) elmúlik, megszűnik; gå över floden átkel a folyón; de hade gått över gränsen (ők) átlép ték a határt; gå över till fienden átpártol az ellenséghez; det går över min förmåga ex meghaladja képességemet; det gick för honom över aili ez mindennél fontosabb voit számára gående I. adj menő, járó, gyalogló; komma ~ gyalog jön; ~ bord (álló)büfé II. s: 1. -t menés, járás; rida i ~ lépésben lovagol 2. en ~ egy gyalogjáró v. gyalogos gång1 -en 1. járás(mód); ungdomlig ~ fiatalos járás; känna igen ngn på ~eti megismer vkit a járásáról 2. menés, járás; menet, mozgás, működés; (le-) folyás; låta saken ha sin ~ hagyja a doígot a maga útján menni"; sjukdomens ~ a betegség lefolyása; det är så världens ~ ilyen a világ folyása, ez a világ sora; få ett samtal i ~ elkezd beszélgetni; komma i ~ mozgásba jön, megindul; sätta i ~ megindít, működésbe hoz; sätt i ~! ki vele!, kezdd v. mondd el!; vara i ~ jár, működik, üzemben van (gép); folyamatban van (ügy); under samtalets ~ a beszélgetés folyamán; här går allting sin jämna ~ itt megy minden a maga útján, itt nincs semmi különös újság

gång2 -en, -ar 1. kerti út v. ösvény 2.

folyosó; járat 3. anatómia vezeték, csatornagång3

258

gåta

gång3 -en, -er (érielme legtöbbször:) alkalommal, ízben; -kor; -szor, -szer, -ször; det var en ~ voit egyszer; han vet inte en ~ att még azt sem tudja hogy; det är nu en ~ så ez már csak így van; en ~ vart fjärde år négyévenkint egyszer; en annan ~ máskor, másszor, más alkalommal; en och annan ~ egy-szer-másszor, olykor; en eller två ~er egyszer-kétszer; ~ efter annan, ~ pä ~ újra meg újra; en ~ för alla egyszer s mindenkorra; en ~ till még egyszer; den ~cn akkor(iban); denna enda ~ csak ez alkalommal, ez egyszer; flera ~er többször, több ízben; förra ~en előzőleg, múltkor; ingen ~ egyszer sem; mången ~ némelykor, néhány-.szor, olykor; många ~er sokszor, gyakran;' många ~er större sokkalta v. sokszorta nagyobb; hur många ~er? hányszor?; någon ~ valamikor, valaha; néha; några ~er néhányszor; nästa ~ legközelebb; varje ~ minden (egyes) alkalommal, mindannyiszor; valahányszor; varje ~ han kommer valahányszor (el)jön; fór den här ~en ez alkalommal, ezúttal; för en skull kivételesen egyszer, ez egyszer; fór första ~en először(re), első ízben; för sista ~en utoljára, utolszor; på en ~ egyszerre; hirtelen; egyszer csak; pá samma ~ ugyanakkor, egyidejűleg; två ~er två är fyra kétszer kettő négy; fyra åt ~en négyesével, egyszerre négy(en)

gångare -n, == 1. paripa, hátasló 2. sp

(táv)gyalogló gång|art -en, -er járás(mód) -bana -n, -or járda, gyalogjáró -bar -t 1. járható 2. forgalomban levő, érvényes (pénz); kelendő (áru) -bro -n, -ar gyaloghíd, palló, bürü gången gånget (-^ gå) 1. bejárt, megtett (út). 2. lejárt, (el)múlt; előrehaladott (betegség) gång|järn -et, = csukló(vas), forgósarok, sarokvas -kläder plur felsőruha -låt -en, -ar menetelő(-dal) -matta -n, -or futószőnyeg -spel -et, — hajó járgány, gugora, horgonycsörlő -stig -en, -ar gyalogút, -ösvény -stol -en, -ar járószék, járóka -trafik -en gyalogosforgalom -trafikant -en, -er gyalogjáró, gyalogos -tävlan indecl (en),

-tävling -en, -ar sp: távgyalogló-verseny -väg -en, -ar gyalogút (átv is) gåpåaraktig -t rámenős gåpåare -n, — O rámenős v. erőszakos ember

går: i ~ tegnap; i ~ kväll tegnap este; i ~ åtta da(ga)r se(da)n tegnap egy hete; natten till i ~ tegnap(ra virradó) éjszaka; Ert brev av i ~ az Ön tegnapi levele; han är inte född i ~ O nem mai csirke gård -en, -ar 1. üdvar; rum åt ~en udvari v. hátsó szoba; han bor över ~en az udvari (v. a hátsó) épületben lakik 2. birtok, gazdaság, jószág, major(ság), farm, tanya; vara gammal i ~en régi bútor a házban, otthon érzi magát 3. udvar (pl. holdé) gårdag: ~eti a tegnap(i nap); ~ens

tidning a-tegnapi újság gårdagsnummer -numret, — a tegnapi

szám (újságé) gård|farihandel -n házaló kereskedés, házalás -farihandlare -n, = házaló (árus)

gårds|dräng -en, -ar béres, gazdasági cseléd -folk-rf 1. háznép 2. (gazdasági) cselédség. -hund -en, -ar házőrző kutya -kari -en, -ar mindenes, béres, udvaros -plan -en, -er udvar -rum -rummet, — udvari szoba gårdvar -en, -ar o házőrző kutya gås -en, gäss liba, lúd; jag har en ~ oplockad med dig lenne hozzád egykét szavam; det är som att slå vatten på en ~ annyi mint a falra hányt borsó; det går vita gäss på sjön a tenger habzik, tarajos hullámok vannak a tengeren -bröst -et, ~ libamell -dun -et, = libatoii -fett -et libazsír -flock [-o-] -en, -ar libanyáj -han(n)e -n, -ar gúnár -hud -en, -ar libabőr, lúdbőr; få ~ libabőrös (lesz) -karl -en, -ar gúnár -lever -n, -levrar libamáj -leverspaste| -en, -er libamájpástétom -marsch: gå i ~ libasorban rnegy -penna -n, -or lúdtoll; a liba szárnytolla -unge -n, -ar kisliba; libuska (átv is) -vaktare -n, = iibapásztor -vakterska -n, -or libapásztorlány -ögon plur idézőjel(ek) (») gåta -n, -or rejtvény, talány; találós kérdés; rejtély; gissa v. lösa gåtor rejtvényeket (meg)fejt v. megold; ge ngn en ~ rejtvényt ad fel valakinekgåtfull

gåt|full -lik -t rejtélyes, talányos gåva -n, -or 1. ajándék, adomány 2.

képességek, tehetség, adottság gåvo| brev -et, = adomány le vél -paket -et v. -en, = v. -er ajándék- v. szeretetcsomag

gäck 1. -et: driva ~ med ngn bolonddá tesz (v. felhúz) vkit 2. -en, -ar a) bolond; b) tréfacsináló, -mester; vara

ngns ~ vkinek a bolondja; släppa ~en lös szabadjára engedi bolondozó kedvét gäcka 1. (ki)gúnyol, (ki)csúfol; ätv bolonddá tesz 2. megcsal; semmivé tesz, megsemmisít, meghiúsít; ~ ngns planer meghiúsítja vkinek a terveit; vara ~d i sina förhoppningar reményeiben csalódott gäckande gúnyolódó, csúfolódó, gúnyos,

csúfondáros gäckas gäckades, gäckats: ~ med ngn bolondot csinál vkiből, megtréfál vkit, csúfot űz vkiből, ugrat vkit; ~ med flickorna kötődik v. ingerkedik a leányokkal gäckeri -(e)t, -er bolondozás, gúnyolódás), csúfolódás; durva tréfa gädda -n, -or áll: csuka gäl -en, -ar kopoltyú gäld -en tartozás, adósság gälda ki- v. megfizet; megtérít; jóvátesz; viszonoz; (rneg)lakol (ngt vmiért), kiengesztel gäldenär -(e)n, -er adós gäll -t átható, éles, metsző; élénk, rikító (szín)

gälla gällde, gällt 1. érvényben v. forgalomban van, érvényes, ér(téke van); biljetten gäller (för) fem dagar a jegy öt napig v. napra érvényes; ~ för alla mindenkire érvényes; ker: priset gäller fob Hamburg az ár fob Hamburg értendő; upphöra att ~ érvényét veszti 2. súlya v. jelentősége van; hans ord gäller mycket (az ő) szava nagy súllyal esik a latba 3. [vminek] számít; han gäller för v. som sakkunnig (őt) szakértőnek tartják, szakértőnek számít, szakértő számba megy; det gäller som regel az szabály 4. érint, céloz; vonatkozik (ngn v. ngt vkire v. vmire); denna anmärkning gäller dig ez a megjegyzés neked szól (v. rád vonatkozik); frågan gäller alla som ... a kérdés mindenkit érdekel aki ...; vad gäller

17*

vadet? miben áll a fogadás?, mibe fogadunk?; detsamma gäller även om andra yrken ugyanez áll más foglalkozásokra is 5. (személytelenül:) szó van (ngt vmiről), kockán forog; det gäller din hälsa az egészségedről van szó; det gäller liv och död életre halálra megy (a dolog); nu gäller det/ (most) itt a döntő pillanat 1; här gäller det att se uppl most vigyázz!, most tartsd nyitva a szemed! gällande érvényes, érvényben v. forgalomban levő; de nu ~' priserna a jelenleg érvényben levő árak; ~ för två két személyre érvényes; göra ~ érvényesít; állít, hangoztat, bizonygat, elhitet; ngt börjar göra sig ~ vmi kezd érezhető lenni (v. kezdi éreztetni hatását v. kezd érvényesülni) gäms -en, -er áll: zerge, gäng -et, = O 1. munkáscsapat v. -brigád 2. csapat, kompánia, csoport 3. banda, klikk 4. galeri gänga I. s: -n, -or techn: (csavar-) menet; gå i gamla gängor a régiben van, változatlan, úgy megy mint régen; komma i sina gamla gängor visszatér a rendes kerékvágásba; komma v. råka ur ~orna kizökken a kerékvágásból II. vt csavarmenetet vág v. metsz; ~d bult menetes csapszeg gänglig -t hirtelen nőtt, hosszú (és sovány), hórihorgas, langaléta gängse indecl általánosan elfogadott,

szokásos, közismert, elterjedt gärd -en, -er 1. tört (rendkívüli) adó V. szolgáltatás 2. átv tan új el, bizonyíték; en ~ av hans tacksamhet hálájának (tanú)jele v. kifejezése gärda: ~ in be- v. körülkerít (kerítéssel) gärde -t, -n 1. (szántó)föld, mező; bekerített legelő 2. táj kerítés gärdsgård -en, -ar (léc- v. deszkakerítés, palánk gärdsgårdsstör -en, -ar kerítéskaró, -osz-lop

gärdsmyg -en, -ar áll: ökörszem gärna adv szívesen, örömest, jó szívvel; mycket ~ nagyon szívesen; lika ~ éppoly szívesen, épp(en) annyira, éppúgy; tack ~ köszönöm; igen, kérek szépen (válasz kínálásra); ~ för migl O miattam!, felőlem!; han dricker ~ vin szereti a bort; jag skulle ~ viljagärning

vetq nagyon szeretném tudni; hur ~ jag äiv ville bármennyire is szeretném; det kan han ^ göra ezt iigazán megteheti; inte ~ i dag nem éppen má; det är inte-o> möjligt éz nem igen lehetséges; den bästa vän man ~ kan tänka sig a legjobb barát akit csak kívánni lehet

gärning -en, -ar V tett, cselekedét; en god ~ (egy) jótett; gr ipa.ngn på bar ~ tetten ér vkit 2. foglalkozás, munka, [-tevékenység-gärningsman-] {+tevékenység- gärningsman+} -mannen, -män tettes gärs -en;, -är. áll: vágó durbincs. gäspa ásít

gäspning *en, -ar.ásítás gäst-en,-er vendég; objudna ~er'hívatlan vendégek

gästa i. ~- (hos) ngn vendégségben van (v. vendégeskedik) ykinél 2, meglátogat (átv is) gästabud -et, =•

vendégség, lakoma; bankett

gäst | bok -en, -böcker vendégkönyv -dirigent -en, -er vendégkarmester;, -fri -fritt vendégszerető -frihet -en vendégszeretet -givare -n,\ = vendéglős, fogadós -givargård -en, -űr Vendégfogadó, vendéglő, szálló -hem -hemmet, ^ vendégház> penzió -roll [-o-] -en, -er vendégszérep; ge en ~ vendégszerepel -rum -rúmmet, = vendégszoba -spe! -et,.— vendégjáték, -szereplés -vänlig -i vendégszerető göda gödde, gött I . vt 1. hizlal ; töm (baromfit) 2. trágyáz II, ~ sig hízó-kúrát tart, hízik gödboskap -en hízómarha, hízott marha, göböly

gödning" -en, -ar í. hizlalás; tömés (baromfié); hízás 2. trágyázás 3* (mű)trágya gödnings]kur -en, -er hízókúra -medel -medlet, .=, -ämne -t, -n trágyázószer, trágya

gödsel -n trágya; műtrágya -hög -stack -en, -ar trágyadomb, -rakás -vatten . -vattnet trágyáié gödsla (meg)trágyáz gök -en, -ar i. kakukk; ~en gal szól a kakukk 2. tréf ravasz kópé; átv fickó, alak, (jó)madár 3. o feketekávé pálinkával v. konyakkal -klocka [-o-] -n, -or kakukkos óra

göl -en, -ar 1. pocsolya, tócsa; kis. tó

. 2; .mély víz (folyóban, tóban) gömma I. s: *n, -or rejtekhely, búvóhely; megőrzőhely; leta i sina gömmor minden zugot felkutat II. vt: gömde, gömt 1. elrejt, eldug; hon gömde ansiktet i händerna kezébe temette arcát 2; (meg)őriz, tartogat, (jól) eltesz; jag -gömmer litet Ull i morgon elteszek egy keveset holnapra; ~ det bästa till sist utoljára tartogatja a- legjobbat; ^ ngt som minne emlékül megőriz vmit; ~ på èn hemlighet megőriz egy titkot; gömt är inte glömt ami késik nem múlik; ~ undan elrejt, eldug; ~ sig för ngn elrejtőzik v. elbújik vki elől; átv: det göms rejlik, rejtőzik gömsle gömställe -t, -n rejtekhely, búvóhely

görá I. s: -t tennivaló, teendő; munka, dolog; fáradság, vesződség; ha etí förfärligt ~ med att ... sok baja v. vesződsége van azzal hogy ... II. vt, vi: gjorde, gjort 1. (főnévi tárggyal:) (meg)csinál, (meg)tesz;. készít, előállít; okoz, kelt; cselekszik; ker: ~ ngn ètt anbud ajánlatot tesz vkinek; ^ en anmärkning mot ngn megró vkit, kifogást emel vki ellen; ~ ett gott arbete jó munkát végez; ~ ett besök látogatást tesz, látogatóba megy; ~ sitt bästa megtesz minden tőle telhetőt; ~ fel hibát csinál (v. követ el), hibázik; det har du gjort fel ezt rosszul v. helytelenül tetted; ~ en fråga kérdést tesz fel; ~ ngn gott jót tesz v. cselekszik vkivel; jót tesz vkinek; ~ 90 km i timmen 90 km-.t tesz meg óránként; ~ motstånd .ellenállást tanúsít, ellenáll; sp: ~ ett mål gólt rúg; ~ en god människa av honom jó émbert farag belőle; ~ nytta hasznossá teszi magát; hasznot hajt, hasznos; ~ en paus szünetet tart; ~ ngn rättvisa igazságot szolgáltat vkinek; ~ slut på ngt véget vet vminek; felhasznál v. elfogyaszt vmit; ~ slut. på pengarna elkölti minden pénzét; ~ ngn sorg bánatot okoz vkinek; ~ en stol széket csinál v. készít; ~ ngn sällskap együtt megy v. utazik vkivel, vkivel tart, elkísér vkit; ~ ngn en tjänst szívességet tesz vkinek; ~ ett undantag kivételt tesz;Göran

~ underverk csodát tesz v. művel; ~ god verkan jó hatása van, jól hat; . tillfället gör tjuven alkalom szüli a tol-, vaj t 2. (semleges .névmási tárggyal:) " sitt megteszi a magáét; varf ska(ll) jag ". ? mit tegyek?; vad skulle jag mit kellene tennem?; vad har du här att "? mi keresnivalód Årån itt?; det gór (mig) detsamma áz (nekem) mindegy; det gör ingenting nem tesz semmit, nem számít, nem baj ; det gör ingenting till saken ennek semmi köze a dologhoz; det är ingenting att " åt det ez ellen semmit sem lehet tenni; hon gór ingenting annat än läser mást sem csinál csak olvas; gór du det? ja, det gör jag megteszed? igen; regnar det ännu? ja, det gör det esik még az eső? igen (esik) 3, (accusativusi tárggyal és állítmány kiegészítővel:) [vmivé] tesz; ". ngn ansvarig felelőssé tesz vkit; ~ ngt begripligt för. ngn vmit megértet, vkivel; ~ ngn glad felvidít vkit; ~ ngn lycklig boldoggá tesz vkit; du har gjort honom till din fiende ellenségeddé tetted őt 4. (határozóval kapcs. :) " ngn illa fájdalmat okoz vkinek, bánt vkit; jag skall inté " dig iUa nem foglak bánta(lmaz)ni; det gör ont (ez) fáj; det gör mig ont sajnálom; det gör du rätt i ebben hélyesen cselekszel; " till sitt magáévá tesz; ~ ngn till viljes vkinek a kedvére cselekszik 5. (egyéb käpcsolatokban:) hur mycket gör det tillsammans? mennyi (v. mennyibe kerül) ez össze* . sen?;"fem gånger två gör tio ötször kettő az tíz; detta gör att... ez odavezet hogy ...; det gjorde att bilen stannade ez megállásra

késztette az autót; húr gör man för att få en fribiljett? hogy juthat az ember (egy) szabadjegyhez?; han är svår att ha att " med nehéz kijönni vele; ha mycket att " sok a dolga; då får du med mig att " akkor velem gyűlik meg a bajod; vad har du att " med det? mi közöd hozzá?; jag kan intet " därvid azon nem tudok segíteni; härvid är intet att " itt nincs mit tenni; det kan lätt ~s ez könnyen megcsinálható; sagt och gjort a szót tett követte; gjort

är gjort ami megtörtént az megtörtént, nem . lehet megváltoztatni

..Ili. /y. sig teszi v. tetteti magát; csinál HL szerez magának; sig bra jól mutat v. fest; ~ sig dummaré än man är ostobábbnak teszi magát mint amilyen; ~ sig sjuk betegnek tetteti magát; ~ sig en föreställning om ngt képet v. fogalmat alkot magának vmiről; " sig ett namn hevet szerez magának; " s ig samvete av ngt lelkiismereti kérdést csinál vmi-bö\; han låter " sig (ő) könnyen kezelhető, lehet vele beszélni.

IV.. (hgs igék:)]: var skall jag ". av dét? hoya tegyem (el) ezt?; ~ av med ngt Q. (el- v.. fel)használ y* elpazarol vmit, végez vmivel; ~ av' med pengar o nyakára hág a pénznek, elkölti a pénzét; ~ . av med ngn Q vkit èltesz láb alól; " av med sig o végez önmagával, öngyilkos lesz* " sig av med ngt megszabadul vmitől, túlad vmin; ~ bort sig q áiv: bakót lő; blamálja magát; ~ efter utánoz, utánacsinál; " ngn. emot vkinek: ellenére cselekszik, szembeszáll vkivel; "fast meg- v. kiköt, rögzít; ^ ifrån sig végez v. elkészül [[-vmivel]-] {+vmi- vel]+} har du gjort bra ifrån dig jól elvégezted ä dolgod; ~ loss el- v. leold, elszabadít; ~ med ngt (fel)használ vmit, szüksége van vmire; det har jag inte något att " med semmi közöm hozzá; ~ om még egyszer csinál, megismétel; változtat, átdolgoz; gör inte om. det!, meg ne tedd ismét!; ~ på sig o ösz-szecsinálja magát, becsinál, (a' nadrágba); ~ sitt till megteszi a:-magáét, hozzájárul; része van [vhiiBen],; hozzásegít; det gör varken till eller ifrån se nem oszt, se nem szoroz; ~ sig till (för ngn) kelleti magát (vki előtt), affektál, pózoí, adja a bankot; ~ iiridan gyorsan elvégez v* elintéz; átv leráz; ^ upp a) készít, csinál (pl. tüzet, tervei); b /megegyezik; c) kiegyenlít, kifizet; " upp ett kontrakt szerződést (meg)köt; ~ upp med ngn el- v. leszámol vkivel; ~ upp med ngn om ngt megegyezik v. megállapodik vkivel vmiben

Göran npr György

görande -t, -n: hans ~(n) och låtande(n)

az ő ténykedése (v. egész" magatartása)gördel

gördel -n, gördlar 1. Öv; heveder;

csípőszorító 2. övezet gördla (fel)övez

görlig -1 megtehető, megvalósítható, kivihető, lehetséges; i ~aste mån minden lehetőség szerint, amennyire csak lehetséges görningen: vara i ~ folyamatban van,

készül, várható göromål -et, = munka, dolog; elfoglaltság, tennivaló; vara överhopad med ~ nyakig vän a munkában gös1 -en; -ar áll: fogas-süllő

gös2 -en, -ar techn: vascipó, nyersvas-

tuskó, bocs, tömb gös3 -en, -ar hajó: orrlobogó göt1 -en, -ar y. -er 1. götalandi (ember) 2. skandináv (ember); de gamle göter az ókori (v. a régi) svédek göt2 -et, = techn öntecs, öntött tuskó,

buga göt3 gjuta

göteborgare -n, = göteborgi (ember) göteborgsk [-o-] -t göteborgi götisk -t gót; skandináv(iai) götjärn -et techn: folytvas H

ha1 hade, haft I. vt 1. bír, van (neki); megvan (neki); hon har ett barn (neki egy) gyermeke van; vi hade berget åt. höger a hegy jobbra voit tőlünk; hur har du det? hogy vagy?, hogy megy a sorod?; jag har det bra jól vagyok, jól megy dolgom; där har vi det! most aztán itt vagyunk!; hur mycket skall ni ha? mennyit fizetek?, mennyi jár

önnek?; vi hade långt till skolan messzi voit tőlünk az iskola; jag har svårt att göra det nehezemre esik ezt megtenni 2. (segédige:) jag har skrivit írtam; jag hade skrivit írtam (voit) 3. (ha + inf) kell; han har att utstå vedermödor sok viszontagságot kell kiállnia II. (hgs igek:) ha av el- v. letör; levesz, levet (ruhát); ledob (takarót); ha bort elveszít; elrak, elhány; eltávolít; ha ngt emot ngn kifogása van vki ellen, baja van vkivel; det har jag ingenting emot semmi kifogásom ellene; ha för sig szándékozik (tenni), foglalkozik; vél, gondol; képzel; vad har du för dig i kväll? mit csinálsz ma este?; ha dumheter för sig ostobaságokkal foglalkozik, butaságokat csinál; ha kvar hátravan, még van neki; megtart; vi har bara två kilometer kvar már csak két kilométer van hátra; hon hade sin bror med sig elhozta a fivérét is, vele voit a fivére is; ha ned levesz, leszed; leküld; becsomagol; leránt, letép; ha på sig van rajta, visel, hord; van nála; har du pengar på dig? van nálad pénz?; ha bara fem minuter på sig csak öt perce van neki; ha sönder széttör, -szakít, tönkretesz; ha tillbaka visszakap ha2 interj ah!, ó!, ej!, ejnye! Haag npr Håga habegär -et, = O bírvágy habil -1 ügyes, hajlékony; előzékeny habit -en, -er tréf: gúnya, öltözet habitué -(e)n, -er törzsvendég, állandó

vevő, gyakori (színház)látogató habitus (en) indecl (maga)tartás, megjelenés, összbenyomás hack1: följa ngn i ~ och häl, vara ~ i häl

efter v. på ngn vkinek a sarkában v. nyomában van, nyomon követ vkit; ha ngn ~ i häl a nyomában van vki hack2 -et, = 1. vágás 2. bevágás, rovátka 3. repedés 4. hebegés, dadogás 5. csepülés, kárpálás hacka1 -n, -or 1. kártya kis értékű (v. alacsony) lap 2. csekély összeg, némi pénz; förtjäna en ~ pár koronát ill. forintot keres; han går inte av för hackor (ő) derék v. kiváló ember hacka2 I. s: -n, -or kapa, csákánykapa II. vt vág, vagdal, aprít; kapál; csipked, csipeget, szedeget (madár); ~ ett hål i isen léket vág a jégbe; ~ tänderna) vacog a foga III. vi 1. hebeg, dadog 2. köhécsel; köpköd (motor) 3. hajó; ~ i vinden szél alatt van; ~ på ngn csepül, kárpál, kritizál vkit; ~ på ngt ócsárol v. bírálgat vmit IV. (hgs igek:) ~ av levág, lehasít; ~ fram kinyög, kidadog; ~ sönder szét- v. összehasogat, összevagdal; ~ ut ögonen på ngn kivájja a szemét vkinek hackad (fel)vagdalt; det är varken hackat eller malet (ez) se hal se hús, sem ez sem az

hackbräde -t, -r zene: cimbalom hackelse -n szecska -maskin -en, -er

szecskavágógép hackhosta -n száraz köhögés hackig -t döcögős, akadozó, dadogó hack|kniv -en, -ar vágókés, -bárd -kyckling -en, -ar: han är deras ~ o a céltáblája csipkelődéseiknek -mat -en 1. vagdalt hús, vagdalék 2. o keverék, zagyvalék, zagyvaság -spett -en, -ar áll: harkály haffa o elcsíp, elfog, fülön csíd hafs -et hanyagság, gondatlanság, felületes munka; göra ngt på ~ hanyagul v. felületesen csinál vmit hafsa o hanyagul v. hevenyészve dolgozik, Összecsapja a munkát; ~ med ngt hanyagul v. kapkodva, csinál vmit,

kontárkodik vmivel hafsig -t gondatlan, hanyag; slampos:, kapkodóhafsverk

hafsverk -et, — hanyag v. hevenyészett v. összecsapott munka, kontármunka hage -n, -ar 1. bekerített legelő 2. rét, berek, liget 3. gyerekjáróka 4. hoppa ~ ugróiskolát játszik hagel haglet, = 1. jégeső,-verés; jégszemcse, -darab 2. sörét -blandad jéggel vegyes, jeges -by -n, -ar met: jégesős görgővihar, jégeső-fergeteg, jégverés -bössa -n, -or sörétes puska -korn -et, ~ jégszem, -darabka (jégesőben) -skada -n, -or jégkár -skott [-o-] -et, =à sörétes lövés -skur -en, -ar met: jégzápor

hagla jég(eső) v. dara esik; átv záporozik,

zuhog, ömlik <över ngn vkire). hagmark-£/7, -er legelő (fákkal, bokrokkal) hagtorn -en, -ar nov: galagonya hagtornshäck -en, -ar galagonyasövény haj1 -en, -ar 1. áll: cápa 2. üzér, nyerészkedő, szélhámos haj2 indecl O ijedt, meghökkent, elképedt

haja: ~ ////.meghökken, elképed, összerezzen, megijed hak -et, bevágás, rovátka, rovás; repedés

haka1 -n, -or áll (testrész) haka2 hgs igek: ~ av leakaszt, lekapcsol; ~ fast v. i oda- v. hozzákapcsol; ~ sig fast meg- v. belekapaszkodik (vid ngt vmibe); fennakad, beleakad; /+* i en spik beleakad egy szögbe; ~ pá

odakapcsol, ráakaszt; ~ upp leakaszt* kikapcsol; (horogra) ráakaszt; ~ upp sig megakad, beleakad; megreked; fennakad (átv is); ~ upp sig pá ngt fennakad vmin (átv) hake -n, -ar 1. horog, kampó 2. nyomd cédille; szögletes zárójel 3. det är en ~ med det bökkenője van a dolognak 4. (för) tusan hakart teringettét!, a jnennykobe! hakgrGp.-£^.Æür godröcske (arcon) hakkors -et, — ^horogkereszt hak|lapp -en, -ar 1. élőké, parterii 2. . (nyak)lebeny (madáré) -påse -n, -ar 1. toka 2. -pofazacskó -rem -remmen, -remmar állszíj -skägg -et} = kecskeszakáll, állszakáll hal 1. sima, síkos, csúszós 2. behízelgő, sima nyelvű; sätta ngn pá det. jégre visz vkit, o csőbe húz vkit, beránt vkit |

hala 1. .vt, vi von, vontat, húz II. (hgs igek:) ~an bevon, behúz (kötelet); ~ in behúz, bevon; ~ ned leereszt, lebocsát, levon; ~ upp felhúz, felvon; ~ ut på tiden med ngt elhúz v. elnyújt v. halogat v. húz-halaszt vmit halhet -en simaság, síkosság; simanyelvűség

halka I. s: -n síkos jég. v. út, síkosság; gä inte ut i den här ~n ne menj ki amikor ilyen síkos az út II. vi (elcsúszik, megcsúszik, (ki)siklik; ^ pá golvet elcsúszik a padlón; III. (hgs igek:) ~ av brädan lecsúszik a pallóról; ~ omkull elcsúszik és hanyatt esik; hur det nu ~de ur henne hogy csúszhatott ki ilyesmi a száján!; jag ~de till megcsúsztam; ~ över ngt átsiklik vmin, figyelmen kívül hagy vmit

halkig -t síkos, csúszós hall -en, -ar előtér, előcsarnok, hall; terem, csarnok; (vásárcsarnok; fedett csarnok

hallon [-o-] -et, = málna í-buske-n, -ar málnabokor -saft -en, -er málnaszörp ' -sylt -en v. -et, -er málnabefőtt, -lekvár, -íz

hallstämpel -n átv: bélyeg, jegy, jel/ jelleg hallucination -en, -er érzéki csalódás,

káprázat, hallucináció hallá I. interj halló!, hahó!;-hé! II. s: ~(e)t o hűhó, zaj, kavarodás, zsivaj; det var ett förskräckligt ~ szörnyű ricsaj t csaptak.

hallåa o hallózik; rádió bemond hallá [kvinna -or rádió: bemondónő -man -mannen, -män rádió :,bemondó; műsorvezető halländskM haliandi, Halland tartományi

hallänning -en, -ar hallandi (ember) halm -en szalma -färgad szalmaszínű -hatt -en, -ar szalmakalap -matta -n, -or' szalmagyékény -stack , -en, -ar szalmakazal -strå -(e)t, -n szalmaszál; gripa efter ett räddande ~ még a szalmaszál után is kapkod -tak -et, szaimatető -täckt szalmafedeles, szalmával porított ' halo -n, -er fényudvar, -gyűrű (nap v.

hold körül) hals -en, -ar 1. nyak; o torok; ~ över huvud hanyatt-homlok, fejvesztve;halsa

bryta ~en av sig nyakát szegi; ge ~ ordít, kiabál; csahol, ugat; kosta ngn ~en vkinek a fejébe (v. az életébe) kerül; skratta med full ~ tele torokkal kacag; skrika av v. för v. med full ~ torkaszakadtából kiabál, tele torokkal ordít; fastna i ~en på ngn vkinek a torkán akad; ha andan i ~en liheg, kifullad; ha ont i ~en fáj a torka v. nyaka; han satte v. fick (fisk)benet i ~en torkán akadt a (hal)szálka; vara torr i ~en száraz a torka (szomjas); de föll varandra om ~en egymás nyakába borultak; hänga v. kasta sig om ~en på ngn vkinek a nyakába varrja magát; lägga v. slå armarna om ~en på ngn vkinek a nyaka köré fonja a karját; jag har det på ~e.n a nyakamon van, engem terhel; ligga ngn på ~en vkinek a nyakán van v. él; han har fått sin svärmor på ~en a nyakán él az anyósa; skaffa ngn ngt på ~en a nyakára küld (v. a nyakába akaszt) vkinek vmit; sträcka på ~en nyújtogatja a nyakát; sitta (upp) till <»en i ngt nyakig van vmiben (munkában) 2. hajó csücsökkötél (vitorlán)

halsa 1. üvegből iszik, nyakai 2. hajó szél előtt (v. széllel) fordul, átfarol

hals|band -et, = 1. nyakék, -lánc 2. nyakörv, -szíj -brytande nyaktörő, életveszélyes-bränna -n gyomorégés -duk -en, -ar 1. "nyakkendő 2. (női) nyakvédő, vállkendő, fejkendő -fluss -en, -er torokgyulladás, mandulagyulladás -grop -en: han har hjärtat i ~en torkában dobog a szíve -hugga -högg, -huggit lefejez, lenyakaz -järn -et, = tört nyakkaloda -kedja -n, -or nyaklánc -kota -n, -or nyakcsigolya -krås -et, = nyakfodor -linning -en, -ar nyakszegély (ruhán) -läkare -n,. — torok- és gégegyógyász (szakorvos) -ont det halsorida torokfájás -pulsåder -n, -ådror nyaki

verőér -ring -en, -ar nyakkarika -smycke -t, -n nyakék -starrig Hf nyakas, konok, csökönyös

halster halstret, — (tűz)rostély, rost

halstra roston süt

hals [vidd -en, -er nyákbőség -åkomma

-n, -úr torokbántalom, -baj

halt1 -en 1. tartalom; " ~en av guld i en

legering egy ötvözet aranytartalma 2. érték, minőség, tartalom halt2 I. s: -en, -er megállás, szünet, pihenő; göra ~ megáll, pihenőt tart II. interj állj!, megállj! halt3 sánta, sántító, béna halta sántít, biceg; hästen ~r på högra framfoten a ló sántít a jobb elülső lábára; jämförelsen ~r a hasonlat sántít

haltlös -t értéktelen, tartalmatlan halv -t fél, fele [vminek]; två och en ~ minut (v. minuter) két és fél perc; en och en ~ mii másfél mérföld; ett ~t år gammal féléves; klockan är ~ nio fél kilenc (az idő); ~a antalet kunder a vásárlók fele; ~ biljett fél(árú) jegy, gyerekjegy; en ~ gång till så stor felével nagyobb; hissa flaggan på ~ stång félárbocra ereszti (v. húzza fel) a zászlót; halvt félig; stanna på ~a vägen feleúton megáll; mötas på ~a vägen félúton találkoznak; gå för ~ maskin félgőzzel megy (átv is); lyssna bara med ett ~t öra csak félfüllel figyel oda; hon v. klockan slog just ~ éppen felet ütött, (az óra) halva -n, -or 1. fele [vminek] 2. második féldeci (pálinka); ta <wi a második kupica snapszot issza 3. kis üveg (ital) (% I); en ~;öl kis üveg sör halv|annan halvtannat másfél, egy és fél; ^ timme másfél óra -ark -et, = nyomd fél ív -back -en, -ar sp: fedezet -backs-kedja -n, -or sp: fedezetsor -besatt félig teli v. megtelt -bildad félművelt, felszínes tudású -blind -blint félig vak, félvak -blod = félvér, keverékfajta -bro(de)r -brodern, -bröder féltestvér (fivér) -cirkel -n, -cirklar félkör -dag en, .rar. fél nap -dager -n félhomály, szürkület -dagsarbete -t, -n félnapos munka v. elfoglaltság -dagshjälp -en félnapos háztartási segítség; fél(hapos) állású háztartási alkalmazott -dags-plats -en, -er fél(napos) állás -dan(n) -t o közepes, hiányos, kétes -dunkel I. s; -dunklet félhomály II. adj: -t félhomályos, derengő; átv homályos -dussin -et, = fél tucat -död -dött félholt -enskild -enskilt: halvenskilt rum

kétágyas betegszoba (kórházban)

halvera (meg)felez

halv|fabrikat -et, = félkészgyártmány,halvfemtiden

266

hampa1

félkészáru -femtiden: vid ~ fél öt (óra) tájban -fet -fett félkövér (nyomd is) -figur -en, -er mellkép -fnoskig -t O félcédulás, félbolond -fransk -t: ~t band félbőrkötés -full -t 1. félig teli 2. becsípett, pityókos -färdig -t félig kész -galen -galet félbolond -gammal -t öregedő, idős; régi, nem új (ruha) -gjord -gjort félig elvégzett v. megcsinált, félig kész; han gör inget halvgjort arbete nem végez félmunkát -gräs -et, = nov sásfélék -gud -en, -ar félisten -gången -gånget 1. félig eltelt (idő) 2. félidős terhes (nő); halvgånget foster félig kifejlődött (v. félérett) magzat -herre -n, -ar félművelt (és közönséges modorú) férfi, úrhatnám ember halvhet -en 1. felemás v. tökéletlen v. félbemaradt dolog, félintézkedés 2. határozatlanság, tökéletlenség, hiányosság, félbemaradottság halv|hög -t 1. félhangos, halk 2. félmagas (cipő) -klar -t félig felhős v. borult -klot -et, = félgömb -klädd -klätt félig felöltözött -kokt félig megfőtt; félkész -kväden -kvädet: förstå ~ visa fél szóból (meg)ért, az első szóra megérti, azonnal kapcsol -kvävd -kvävt fulladozó, félig megfulladt; elnyomott, elfojtott; ~(a) snyftning(ar) elfojtott zokogás -linne -t, -n tex: féllen-vászon (lenből és pamutból) -lång -t fél-hosszú -läkt félig gyógyult halv|mesyr -en, -er félintézkedés, fél v. felemás rendszabály -meter(s)djup -t fél méter mély -mii -en, = fél (svéd) mérföld, 5 km -mogen -moget félig érett, félérett -måne -n, -ar félhold -mörker -mörkret félhomály *naken -naket félmeztelen -not -en, -er zene: félhangjegy halv|officiell -t félhivatalos -part -en, -er felerész, fele [vminek] -rund -runt félgömbölyű, félkör alakú -rutten -ruttet félig rothadt v. korhadt -sekel -seklet, == fél évszázad -siden -et

félselyem -sidesannons -en, -er féloldalas hirdetés -skugga -n, -or félárnyék -slummer -n félálom, szunnyadás, szendergés -sluten -slutet félig zárt -smält félig megemésztett (átv is); félig elolvadt -sova Ö-1-S0V, -sovitfélálomban van, szunnyad, szunyókál -springa -sprang, -sprungit futva megy -statlig -t félig

állami -sula I. vt megtalpal II. s: -n, -or féltalp -svälta -svalt, -svultit koplal, félig-meddig éhezik -syskon plur [-féltestvérek

halvt adv fele részben, félig; ~ om ~

félig-meddig halvtid -en, -er 1. fél (munka)nap; arbeta på ~ fél munkanapot dolgozik 2. sp félidő

halv|timme -n, -ar.fél óra; varje ~ minden félórában, félóránkint; en ~s uppehåll félórás tartózkodás; om en ~ fél óra múlva, fél órán belül -tjog -et, = rég tíz darab -tom -t félig üres -ton -en, -er félhang -tropp [-o-] -en, -er kat, rég: raj -vaken -vaket félig éber -vild -vilt félvad -vissen -visset félig elhervadt -vägs adv feleúton, félúton; félig-meddig -ylle -t félgyapjú -år -et, = fél év -årig -t félévi, féléves; félévenkénti-årsvis advfélévenként -ö -n, -ar félsziget -öppen -öppet félig nyitott V. nyílt

hambo(polska) -n hambo (%-es ütemű

svéd népi tánc) hamburgerkött-e/ füstölt lóhús hammare -n, == v. hamrar kalapács, pö-röly; ~n och skäran sarló és kalapács hammar|skaft -et, — kalapácsnyél -slag

-et, = kalapácsütés, pörölycsapás hammel -n, hamlar ürü hammondorge! [-orj-] -n, -orglar elektromos orgona hamn1 -en, -ar 1. alak, kép, forma; i vargs ~ farkas képében 2. kísértet hamn2 -en, -ar kikötő, rév (átv is); átv: föra ngt i ~ tető alá hoz valamit; komma i ~ révbe jut hamna kerül, jut; átv kiköt, révbe jut; ~ i papperskorgen a papírkosárba kerül; ~ i galgen akasztófán végzi; ~ pá sjukhus kórházban köt ki, kórházba kerül

hamn [anläggning -en, -ar kikötőberendezés -arbetare -n, = kikötőmunkás -avgift -en, -er kikötőilleték, -díj, révdíj -fogde -n, -ar kikötőfelügyelő -inlopp -et, = kikötőbejárat -kapten -en, -er révkapitány -kvarter -et, — kikötőnegyed -pir -en, -ar v. -er kikötőgát, -móló -stad -en, -städer kikötőváros -styrelse -n, -r kikötőigazgatóság hampa1 -n 1. nov kender 2. o gripa v. hugga v. ta ngn i ~n nyakon csíp vkithampa2

267

hänndukshängare

hampa2: tfet ~de sig så, att úgy esett v.

történhogy hamp|frö -(e)t, -n kendermag -odling -en,

-ar kendertermesztés hamra h vt, vi 1. kalapál, kalapácsol; techn kalapáccsal megmunkál, kikalapál, kovácsol 2. üt, ver, csapdos; ~ med fingrarna på bordet ujjaival dobol az asztalon; ~ på pianot veri a zongo^ rát, kalimpál II. (hgs igek:) ~ på ngn (jól) elver vkit; techn: ~ ut kikalapálj domborít, trébel hamrad techn kikalapált; domborított,

kovácsolt> trébelt hams, -eí o 1. hanyagság, lomposság, gondatlan munka, kapkodás 2. ostobaság; vlpcsogás, pletyka hamsa o I. s: -n, -or lompos nő II. vi hanyagul.viselkedik; locsog, pletykál; ~ med ngn hülyéskedik v. ízetlenkedik vkivel; ~ iväg elcsoszög hamslg rendetlen, felületes, slampos;

pajkos; locsogó, pletykás hamster -n, hamstrar áll: hörcsög hamstra halmoz, készletet gyűjt v. rejteget

hamstrare -n, = áruhalmazó, -rejtegető han pron (hímnemű) ő; honom őt; neki '(-+ honom); hans az ő ..-a, -e (-ja, -je), stb. (-»- hans); ~ säger att (ő) azt mondja hogy -blomma -n, -or nov: hímvirág, porzós virág hand -en, händer kéz; ököl; marok; aviga ~en a kézhát; flata **en a tenyér; ngns högra ~ vkinek a jobb keze (átv is); ~ens insida tenyér; anhålla om ngns ~ megkéri vkinek a kezét; bära ~ på ngn kez(et emel vkire; bära ~ pá sig själv kárt tesz (ön)magában; átv: ge ngn jsin kezét adja vkinek (nő); ge ngri fria khänder szabad kezet ad vkinek; iríte'ha någon ~ med ngn nem boldogul vkivel; ha god ~ med ngn tud bánni vkivel; ha ~ om ngt, ha ngt om ~ gondoskodik vmiről; intéz (v. kézben tart) vmit; felügyel vmire; élén áll vmiriíek, vezet vmit; hålla sin ~ över ngn rajta tartja a kezét vkiri; lägga sista ~(en) vid ngt az utolsó simításokát végzi vmin; räcka upp ~en feltartja a kezét; (iskolában)

jelentkezik; ta ~ om ngt, iq. ngt om ~ kézbe vesz vmit (átv), gohdot visel vmire; átvesz vmit megőrzésre; ta sin ~ ifrån

ngn leveszi a kezét vkiről; átv: två sina händer mossa kezeit; vara som en omvänd ~ mintha kicserélték volna; efter ~ lassankint, fokozatosan; gjord fór ~ kézzel készült v. előállított; vara fór ~en (meg)van, létezik, rendelkezésre áll; i första ~ elsősorban, először; falla i händerna på ngn vkinek a kezei közé kerül; på höger ~ jobbra, jobb kézről; gå ~ i ~ összefogózva (v. kézen fogva) mennek; átv együtt haladnak; allt går honom väl i händer minden sikerül neki; átv: ha ngn i sin ~ kezében tart vkit; hyra i andra ~ albérletben lakik; köpa i andra ~ másodkézből vásárol; hålla ngn i ~en kézen fog vkit; komma i goda händer jó kezekbe kerül; ta varandra i ~ kezet fognak (v. nyújtanak egymásnak); ta mig i ~ på det add erre a kezed, adja erre a kezét; med blotta händerna puszta kézzel; vinka med kalla ~en leint, elhallgattat; göra ngt med uppräckta händer szívesen (v. nagy örömmel) tesz vmit; jog: giva v.skänka med varm ~ életében odaajándékoz; bort med händernal el a kezekkel!; upp med händernal fel a kezekkel!; på egen ~ saját szakállára; på fri ~ szabadkézből; på tu man ~ négyszemközt, kettesben; ge v. lämna ngt på ~ előlegül v. foglalóul ad vmit, (elszámolásra) odaad v. átad vmit; kyssa ngn på ~en kezet csókol vkinek; vara säker på ~(en) biztos keze van; till ~a [vkinek a] kezébe (levélen); gå ngn till ~a kezére jár vkinek; vara till ~s kéznél van; ligga nära till ~s kézenfekvő; ur ~ i ~ kézről kézre; låta ngt gå sig ur händerna elszalaszt (v. kienged a kezéből) vmit; ge vid. ~en jelez, mutat [vmire], bizonyít; detta ger vid ~en ebből adódik v. következik

hand I arbete -t, -n 1. kézimunka (női és isk) 2. kétkezi munka -bagage -t kézipoggyász -boja -n, -or (kéz)bilincs-bok -en, -böcker kézikönyv -boll [-o-] -en sp: kézilabda -bollsspelare [-o-] -n, = sp: kézilabdázó -brev -et, ~ (államfői stb.) kézirat; személyes (kézírásos) levél -broms [-o-J-e/*, -ar kézifék -duk -en, -ar törülköző; (konyhai) törlőruha -dukshängare -n, •= törülközőtartóhandel

handel -n 1. kereskedelem, kereskedés; idka ~ med ngt vmivel kereskedik; varan finns i ~n az áru forgalomban van (v. kapható) 2. üzlet, bolt, kereskedés 3. ~ och vandel mindennapi tevékenység v. ténykedés; i all sin ~ och vandel minden ténykedésében handeldvapen -vapnet, = kézi lőfegyver händels| attaché -(e)n, -er kereskedelmi attasé -avtal -et, = kereskedelmi szerződés v. megállapodás -balans -en, -er külkereskedelmi mérleg -balk(en) (a) (svéd) kereskedelmi törvény(könyv) -böd -en, -ar bolt, üzlet -bok-^n, -böc-ker üzleti könyv; vara skyldig att föra handelsböcker könyvvitelre kötelezett -bolag -etr — kereskedelmi társaság -departement -et, — kereskedelem-, iparügyi és tengerhajózási minisztérium (S) -fartyg -et, = kereskedelmi hajó -flagg -en, -flagga -n, -or kereskedelmi lobogó -flotta -n, -or kereskedelmi flotta v. tengerészet -folk [-o-] -et 1. kereskedőnép 2. üzletemberek, kereskedők -förbindelse -n, -r kereskedelmi kapcsolat v. forgalom; knyta ~er med ngn kereskedelmi v. üzleti kapcsolatba lép vkivel -för-drag -et, — kereskedelmi szerződés -förhandlingar plur kereskedelmi tárgyalások -gymnasium -gymnasi\et, -er kereskedelmi középiskola -högskola -n, -or kereskedelmi főiskola -idkare -n, = kereskedő, iparűző -kammare -n, -kamrar v. = kereskedelmi kamara -kalender -n, -kalendrar kereskedelmi címtár -man -mannen, -män boltos, kereskedő, szatócs -minister -n, -ministrar kereskedelemügyi miniszter -plats -en, -^kereskedelmi piac -register -registret, = cégjegyzék; införa i handelsregistret a cégjegyzékbe bejegyez -resande -n, = kereskedelmi utazó v. képviselő -rätt -en kereskedelmi jog -rättighet -en, -er iparjogosítvány (kereskedő számára) -stad -en, -städer kereskedőváros -term -en, -er kereskedelmi szakkifejezés -utbyte -t, -n kereskedelmi forgalom, árucsere -vara -n, -or kereskedelmi áru -väg -en, -ar 1. kereskedelmi út(vonal) 2. gå ~en kereskedői pályára lép -väsen -väsendet kereskedelem(ügy), kereskedelmi élet

hand [fallen -fallet megdöbbent, -hökkent, -lepett; elképedt; tanácstalan -fast: markos, eros -fat -et, = (kis) mosdótál -flata -n, -or tenyér; han slog i bordet tenyérrel az asztalra csapott -flikig -t nov: tenyeres, ujjas(an elágazó) -full: en ~ egy inarék(nyi); maroknyi, néhány; två händer fulla két ma-rék(nyi) -gemäng -et, = kézitusa, közelharc, verekedés; de råkade i ~ med varandra összeverekedtek -gjord -gjort kézzel készített; ~t papper

meritett papír -grepp -et, = (munka)fogás, kézmozdulat; átv műfogás, módszer -griplig -t 1. kézzelfogható, nyilvánvaló, meggyőző 2. tettleges; gå tillväga tettlegességre vetemedik, erőszakosan jár el -griplighet -en, -er tettlegesség, erőszak, verekedés; övergå till ~er tettlegességre vetemedik, erőszakhoz folyamodik -gången -gånget: ~ man [vkinek a] híve, "hűséges embere, követője -ha(va) -hade, -haff kezel, bánik [vmivel];. ellát, gondoskodik; intéz handicap handikapp -et v, -en sp: előny (-adás), kedvezmény; esélykiegyenlítés; átv hátrány, akadály, megterhelés, hendikep handikappa sp megterhel, kiegyenlít. (esélyt), hendikeppel; hátrányos helyzetbe juttat, akadályoz, nehézségeket okoz

handjur -et, — hím állat hand|kammare -n, -kamrar v. — rég: éléskamra, -tár -kanna -n, -or vizeskanna -klappning -en, -ar taps(olás) -klaver -et, = harmonika -knuten knutet kézzel csomózott v. kötött "kraft: för v. med ~ kézi erővel -kyss. . -en, -ar kézcsók handla 1. bevásárol; vásárol [vkinélj; ~ upp alla sina pengar minden pénzét elvásárolja; gå ut och ~ megy (bevásárolni 2. kereskedik, ad-vesz 3. cselekedik, eljár, viselkedik; ~ illa mot ngn rosszul viselkedik (v. barátságtalanul jár el) vkivel szemben; ~ / ngns intresse vkinek az érdekében cselekszik 4. szól (v. szó van) [vmiről], tárgyal; det ~r om dig rólad van sző; varom ~r denna bok? miről szól ez a könyv?

handlag (ett): ha gott ~ ügyes keze van;handlande

ha det rätta ~et ismeri a helyes fogást; fia gott ~ med barn tud a gyermekekkel bánni, ért- a gyerekek nyelvén handlande I. 5 U-t cselekvés; eljárásmód; tevékenység 2. -fl, = kereskedő, üz-' letember, boltos II. adj: de ** personerna a (szereplő) személyek, a szereplők (drámában) handled -en, -er kéztőízület, (kéz)csukló hand|leda -tedde, -lett vezet, útbaigazít; oktat, instruál -ledning -en, -ar vezetés, útmutatás; oktatás; vezérfonal, bevezetés (könyvcím) liandling -en, -ar 1. tett, cselekedet 2. cselekmény; ~en försiggår i en by a cselekmény egy faluban játszódik 3. (ügy)irat, akta, okirat, dokumentum

handlingsfrihet -en cselekvési szabadság, szabad kéz -förmåga -n jog: cselekvőképesség -kraft -en tetterő, aktivitás, energia -sätt -et, = cselekvésmód, eljáráskód), magatartás hand |linning -en, -ar (rávarrott) kézelő -lov(e) -(e)n, -ar kéztő -lykta -n, -or kézilámpás -lån -et, = kis összegű kölcsön -lägga -lade, -lagt kezel, foglalkozik [vmivel], (el)intéz; tárgyai -löst adv hanyatt-homlok, fejetlenül; vakon; falla ~ elvágódik -ordbok -en, -böcker kéziszótár -pengar plur, -penning -en, -ar 1. foglaló, felpénz; előleg 2. plur zsebpénz -räckning -en, -ar 1. jogsegély 2. kat (laktanya)ügye-let(i szolgálat); karhatalom (kive-zénylése) 3. (pénzbeli) segély, segítség, támogatás; ge ngn en ~ (ki)segít vkit, kölcsönt ad vkinek -rörelse -n, -r kézmozdulat, gesztus hands | bred -brett tenyérnyi, tenyérszélességű -bredd -en, -er tenyérszélesség

handsekreterare -fl, — magántitkár liandskaffär -en, -er kesztyűsbolt handskakning -en, -ar (erőteljes) kézfogás, kézszorítás handskas handskades, handskats: ~ med ngt bánik v. eljár vmivel, kezel vmit handskbeklädd -beklätt, kesztyűs handske -fl, -ar kesztyű; klädd i handskar

kesztyűs, kesztyűt viselő handskmakare -n, = kesztyűkészítő, kesztyűs

hand|skrift -e.n, -er 1. kézírás 2. kézirat

-skrivelse -n, -r (államfői stb.) kézirat -skriven -skrivet kézzel írott, kézírásos

handskskinn -et, = kesztyűbőr hand|slag -et, =s kézadás,-fogás, parola -spegel -fl, -speglar kézitükör -spruta -fl, -or (tűzoltó) kézifecskendő -stickad kézikötésű, kézzel kötött -stickningsmaskin -en, -er tex: kézikötőgép -stil en, -ar kézírás; ha (en) god ~ jó (kéz-) írása van -sydd -sytt kézzel varrott -tag -et, = 1. fogantyú, fogó, markolat, nyél; fül (edényen); kilincs 2. kézfogás 3. segély, támogatás -teckning -en, -ar szabadkézi rajz -tryckning -en, -ar 1. kézszorítás 2. vesztegetési pénz, borravaló; ge ngn en ~ megken vkit (átv), vkinek borravalót nyom a markába -tvål -en, -ar mosdószappan -vändning: i en ~ egy szempillantás alatt-väska -n, -or kézitáska, retikül; kézikoffer -vävd -vävt kézzel szőtt, kéziszövésű hane1 -n, -ar 1. rég kakas 2. (fegyveren) elsütőbillentyű, kakas, ravasz; spänna ~n felhúzza a ravaszt hane2 -n, -ar hím (állat); (madár hímje:) kakas

hànegäll -et: i ~et kakasszóra, hajnalban hang -et, =; hegyoldal, lejtő hangar -en, -er repülőgépcsarnok; (nyitott) repülőgépszín, hangár -fartyg -et, == repülőgép-anyahaj ó hanhund -en, -ar kan kutya hank: inom stadens ~ och stör a város

határán belül hanka o: (gä och) ~ betegeskedik, nyavalyog; hgs igek: ~ sig fram tovább vonszolja magát, elvánszorog; eltengődik; ~ med en förkylning hűléssel nyavalyog, nem tud kilábalni a meghűlésből; ~ med nagy nehezen tud együtt haladni, épp hogy csak tudja követni hankatt -en, -er kandúr hankig -t o nyavalyás, nyűglődő, betegeskedő), gyenge han|kön -et hímnem, férfinem -könad

hímnemű hanlig -t biol; hímnemű, hím-hanne -n, -ar hane hanorgan -et, === 1. nov porzó 2. hím ivarszerv

hanrej -en, -ar v, -er megcsalt v, felszarvazott férjhans

hans pron (hímnemű birtokos) az ő .. .-a, -e (-ja, -je); az ő .. .-ai, -ei (-jai, -jei); az övé; az övéi; ~ dotter az ő lánya; ~ söner az ő fiai; det är ~ ez az övé hansa -n tört: Hanza hanseat -en, -er tört: a Hanza-szövetség

tagja, Hanza-városi kereskedő hanse|förbund -ettört: Hanza-szövetség

-stad -en, -städer Hanza-város hantel -n, hantlar sp: súlyzó(szer) hantera kezel; bánik v. dolgozik [vmivel]; han låter inte ~ sig hur som helst nem olyan teddide-teddoda ember, vele nem lehet sokat kukoricázni hantering -en, -ar 1. kezelés, használat

2. ipar, szakma, foglalkozás hanteriig -t kézhezálló, (könnyen) kezelhető, kényelmes; engedelmes, kezes hant|langa segédkezik (kézművesnek) -langare -n, =' 1. segítő, segédmunkás), napszámos; téglahordó 2. készséges kiszolgálója (v. szekértolója v segítője) [vkinek] hant|verk -et, = (kézmű)ipar, kisipar; (ipari) szakma, mesterség; foglalkozás, tevékenység -verkare -n, = (kézműiparos, kisiparos, kézműves, mesterember

hantverks|förening -en, -ar ipartestület, -egyesület -gesäll -en, -er iparossegéd, -legény -institut -et, — (ipari) mesteriskola -mässig -t kézműipari v. kisipari jellegű; iparszerű, sablonos (átv) -skola -n, -or ipariskola har (en v. ett), — hektar harang -en, -er ünnepi szónoklat; hosszú beszéd, üres szóáradat; hålla en lång ~ om ngt hosszasan szónokol y. papol vmiről

harangera: ~ ngn beszédet intéz vkihez,

szónokol vkinek hare -n, -ar 1. nyúl 2. nyúlszívű v,

gyáva ember harem -et, == hárem har|hjärtad félénk, nyúlszívű -hona -n,

-or nőstény nyúl haricots verts [arrikove'r] plur (gyenge)

zöldbab hårig -t o gyáva, félénk harjakt -en, -er nyúlvadászat harkla: ~ (sig) torkát köszörüli, krákog, köhécsel

harkrank -en, -ar 1. áll: tipoly, lószúnyog 2. átv gyáva v. nyúlszívű ember

harläpp -en, -ar nyúlszáj, -ajak harm -en bosszúság; elkeseredés, méltatlankodás, felháborodás, megbotránkozás (över ngt vmin); rosszkedv; väcka ~ hos ngn megbotránkoztat v. felháborít vkit harma bosszant; ingerel; mérgesít, dühít harmas harmades, harmats bosszankodik; feldühödik; mérgelődik, haragszik (över ngt vmin, vmi miatt; på ngn vkire) harm|full -t 1. bosszús, haragos, felindult 2. felháborodott, elkeseredett -lös -t ártalmatlan, jámbor, ártatlan harmoni -(e)n, -er összhang(zás), össz-hangzat, összecsengés, harmónia; átv egyetértés

harmoniera összhangban van, egyetértésben él, harmonizál; det ~r illa med ngt nincs összhangban (v. nehezen egyeztethető össze) vmivel harmonilära -n, -or zene .' összhangzattan harmonisk -t kiegyensúlyozott; össz-

hangzó, harmonikus harmsen harmset felháborodott, elkeseredett; bosszús, haragos, méltatlankodó harmynt nyúlajkú

harnesk -et, = vért(ezet), páncél; sätta (v. bringa) ngn i ~ megharagít v. feldühít v. felingerel vkit; råka i ~ dühbe

gurul, felbőszül harpa I. s: -n, -or 1. hárfa; spela (på) ~ hárfán játszik, hárfázik 2. rosta, szita 3. o en gammal ~ vén hárpia, satrafa II. vt (át)rostál, szitál harpist -en, -er hárfás, hárfaművész harpolek -en, -ar (rég), harpspel -et, =

hárfajáték, hárfázás harpun -en, -er szigony harpunera (meg)szigonyoz, szigonyt vet harpy(j)a -n, -or 1. mit. hárpia 2. ált

Hárpia sas harr -en, -ar áll: pénzes pér (hal) har|skramla -n, -or kereplő, lármafa -stek -en, -ar nyúlpecsenye -syra -n, -or (erdei) madársóska hart adv: ~ när majdnem, aligha; ~ när omöjligt majdnem lehetetlen; ~ nära nagyon közel, szorosan hartass -en, -ar nyúlláb; stryka över med ~en igyekszik .jóvátenni, enyhébb színben tünteti fel (a dolgot); megédesíti a keserű pirulátharts

harts -et, -er gyanta, kolofónium

hartsa (meg)gyantáz

harunge -n, -ar nyúlfióka, nyulacska,

nyuszi harv -en, -ar borona harva boronál

harvar ja: ta titi ~n kerekét old, felveszi

a nyúlcipőt has-en, -or v. -ar csánk (háziállaté); láb(szár) (emberé); rör på ~ or na I gyors(abb)an!, szaporá(bba)n!, siess!, mozogj!

hása húzza a lábát, csoszog; ~ ned lecsoszog; lecsúszik (pl. harisnya); ~ ned skorna félretapossa a cipőjét; ~ sig fram odacsoszog, -vonszolja magát; előrecsúszik hasard -en (szerencsés) véletlen; szerencse» v. hazárdjáték hasled -en, -er csánkízület hasp -en, -ar ép: kapocs(vas), bilincs; ablakhorog, kampó, forgópánt (ablakon)

haspel -n, hasplar techn : szállítócsörlő; motringoló- v. csévélőgép, motolla; orsó, cséve haspia techn gömbölyít, csévél, felteker, motollál

hassel -n, hasslar nov: mogyq>róbokor -käpp -en, -ctr mogyorófabof, -pálca -mus -en, -moss áll: mogyorós pele -nöt -en, -nötter mogyoró hast fenj sietség, sietés; i ~ sürgősen, sietve; i största v. all ~ nagysiétve, lélekszakadva hasta siet, rohan; det ~r inte (med det) .

ez nem sietős v. sürgős hastig-/ 1.sietős, gyors, hirtelen, sürgős; helt ~t egész váratlanul,. hirtelenül; r^t och lustigt haladéktalanul, minden teketória nélkül, egy szempillantás alatt; som ~ast (csak) futólag; besöka ngn som ~ast benéz v. beugrik vkihez egy pillanatra 2. i ~t mod haragjában; fog eros felindulásban, indulatban

hastighet -en, -er 1. gyorsaság, sebesség; högsta tillåtna ~ a" megengedett legnagyobb sebesség 2. sietség; ix ~en a (nagy) sietségben; [vminek a] hevében

hastighets |begränsning -en, -ar sebességkorlátozás -mätare -n, = sebességmérő -åkare -n, =. sp gyorskorcsolyázó

-åkning -en, -ar sp: gyorskorcsolyázás -ökning -en, -ar sebességnövekedés, gyorsulás

hastverk -et, = összecsapott v. hevenyészett munka hat -et gyűlölet; fatta ett dödligt ~ till v.

mot ngn halálosan meggyűlöl vkit hata gyűlöl

hatad gyűlölt, gyűlöletes hatfull -t, hatisk -t gyűlölködő, rosszindulatú

hatt -en, -ar 1. kalap; hård ~ keménykalap; hög ~ cilinder; ~eri avi le a kalappal!; lyfta på ~en kalapot emel; vara karl för sin ~ megállja a helyét, legény a gáton; o vara litet i ~en felöntött a garatra 2. tört kalappárti (ember) (S) hatt | affär -en, -er kalapüzlet -ask -en, -ar kalapdoboz -brätte -t, -n kalapkarima -hylla -n, -or kalaptartó (előszobában) -hängare -n, = kalapfogas -makare -n, = kalapkészítő, kalapos -partiet tört a kalappárt (S) -stomme -n, -ar techn: kalapforma, tomp -svamp -en, -ar nov: kalapos gomba haubits -en, -er v. -ar kat: - tarack haussa

[ho'sa] ker felver (árat); átv feldicsér, reklámoz hausse [hos] -n, -r ker: áremelkedés, árfolyamemelkedés, hossz (tőzsdén) hav -et, = tenger, óceán; på andra sidan *»et tengerentúl; på öppna ~et, ute till ~s nyílt tengeren, kint a tengeren; ett ~ av tårar tengernyi könny, könnytenger hava hade, haft ->- ha havande terhes, állapotos; göra .~ teherbe ejt

havandeskap -et, = terhesseg haverera hajókárt v. hajótörést Szenved; balesetet v. törést szenved (repülőgép, autó); szerencsétlenség v. baleset éri haveri -(e)t, -er'hajókár, havária; hajótörés; rep, autó: sérülés, (gép)törés; baleset, szerencsétlenség; enskilt ~ különös hajókár; gemensamt ~ közös ha-iókár; göra v. lida ~ hajótörést v. hajókárt szenved; megsérül, balesetet szenved (repülőgép, autó) haverist -en, -er sérült jármű (hajó, repülőgép, autó); hajótörött, szerencsétlenséget szenvedett ember havre -n zab -gryn -et, = zabdara, -pe-havregrynsgröt

hely -grynsgröt -en, -ar zabkása, -nyák -spad -et zabnyák -välling -en, -ar zab-dara-v. zablisztleves havs|arm -en, -ar benyúló tengeröböl-, tengerág -bad -et, ±= tengeri fürdő; tengeri fürdőhely; bada ~ a tengerben fürdik -band: i ~et a nyílt tengeren, a parti szigettenger szélén -botten [-o-] -boti(n)en, -bottnar, tengerfenék -bukt -en, -er tengeröböl -fiske-/ nyílttengeri v. óceáni halászát -katt --en, -er áll: pásztás.farkashal -kusi-en, -er tengerpart -lax -en, -ar áll: nemes lazac havs [sköldpadda -n, -or áll: tengeri teknős -strand -en, -stränder tengerpart -ström -strömmen, -strömmar tengeráram(lás) . -trut -en, -ar áll: dolmányos sirály-tång -en tengeri moszat v. alga -vidunder -vidundret, — tengeri szörny -vik -en, -ar tengeröböi -yta -n a tenger felszíne; tengerszint; höjden över ~n a tengerszint feletti magasság -ål -enH -ar áll: tengeri angolna -örn -en, -ar áll: rétisas, halászsas havtorp -ert v. -et, -ar nov: homoktövis H-balk [hö'-] -en, -ar szélestalpú tartó v.

gerenda, H-tartó K-bomb [hö'bomb] -en, -er hidrogénbomba

heat [hit] -et, == sp előfutam hebré -(e)n, -er héber, zsidó (ember) hebreiska -n héber nyelv; det är ~ jör mig

ez nekénl kínaiul van Hebriderna npr a Hebridák hed -en, -ar puszta(ság) heden hedet rég: pogány; i ~ tid, i hedna

tider a pogány korban heden|dom :-en pogányság -hos rég: av v. från v. sedan ~ ősidőktől fogva, időtlen idők óta heder -n becsület; tisztesség; megtiszteltetés; ~ och tack!, hálás köszönet!; göra ngn ~ megtisztel vkit; becsületére válik (v. megbecsülést szerez) vkinek; ha ~ av ngn v. ngt becsületére válik vki v. vmi; ta~ och ära av ngn vkit megfoszt becsületétől; vkinek a becsületébe gázol; det länder honom till ~ ez becsületére válik; komma till ~s megbecsülésre tesz szert, érvényesül; en man av ~ becsületes v. derék ember hederlig -t becsületes, tisztességes; jóravaló, derék; megtisztelő; tekintélyes; bőséges, bőkezű

hedersam -t tiszteletteljes, megtisztelő

~ belöning tisztes jutalom heders [begrepp -et becsület érzés, a becsület fogalma -feetygelse -n, -r tiszteletadás; tisztelgés [vkinël]; meg-tisztelés, ünneplés -borgare -n, = díszpolgár -doktor -n, -er díszdoktor -gåva -n, -or ünnepi ajándék (évfordulón stb.) -gäst -en, -er díszvendég -knyffel -n, -knyfflar tréf: pompás fickó -kompani -(e)t, -er kat: díszszázad -känsla -n becsületérzés, önérzet -ledamot -en,, -ledamöter tiszteletbeli tag, dísztag -legionen a (francia) becsületrend -man -mannen, -män becsületes v. feddhetetlen ember -omnämnande -t, -n dicsérő említés, elismerés, dicséret; elismerő irat -ord -et, — becsületszó -pascha -n, -or o hedersknyffel -plats -en, -er díszhely -pris -et, = v. -er elismerést jelentő díj, jutalomdíj (pályázaton) -sak -en, -er. becsületbeli dolog v. ügy -skuld -en, -er. becsületbeli adósság -tecken -tecknet,. = díszjelvény, kitüntető jelvény -yakt -en, -er díszőrség -varv -et, = s/? tiszteletkör hedervärd -värt becsületes, tisztességes,

tiszteletre méltó hednajfolk -et, = pogány nép -mission -en, -er a pogányok térítése, misszió a pogányok között -tid -en pogány kor hedning -en, -ar pogány v. istentagadó

(ember) hednisk -t pogány

hedra (meg)tisztel, (meg)becsül; ~ ngn med ett besök látogatásával megtisztel vkit; det ~rhonom ez becsületére válik; jag känner mig ~d av er närvaro az ön jelenléte megtisztelő .számomra; ~ sig megbecsülést v. elismerést szerez magának, kitűnik; megbecsüli magát hedrande megtisztelő; dicséretes; en ~ vandel feddhetetlen magatartás, v. életmód

hegemoni -(e)n (politikai) vezetőszerep,

főhatalom, uralom, hegemónia hej interj 1. hej!, ihaj! 2. hé!, hallói; rajta! 3. o szervusz!, jó napot!; ~ på dig szervusz! heja I. vi: ~ på ngn odakiált vkinek; lelkesít v. biztat vkit; o szervusszal köszönt vkit II. interj hajrá!, rajta! hejare1 -n, = o ördöngös fickó, fene-gyerékhejare2

hejare2 -n, .== techn cölöpverő kalapács,

sulyok,, verőkos heja(r)klack ren, sp: lelkesítő v. biztató kórus,* szurkoló-csoport hejarop »et, — hajrázás, biztatás hejd (en) idet är ingen ~ på hans skrytande hencegése nem ismer határt; utan~ mértéktelenül, határtalanul hejda megállít, visszatart, feltartóztat; megakadályoz, rfékez, visszafojt; ~ sin vrede visszafojtja haragját; ~ sig mérsékli magát> uralkodik magán; félbeszakítja magát, megáll hejdlös -í mértéktelen, szertelen, féktelen; dricka ~t mértéktelenül iszik; ett t skratt visszatarthatatlan nevetés hejduk -en, -ar fullajtár készséges kiszolgálója [vkinek] hejdundrande o klassz, remek, nagyszerű

hejsan interj hej

hektár -et v. -en, = hektár

hektisk -t tüdővészes, hektikás; átv

' lázas, túlhajtott hekto == fiektogràm héktograf -en; -er sokszorosító (gép),

hektográf hektcgrafera sokszorosít, lehúz hekto|gram -grammet, — hektogramm, 100 gramm, 10 dekagramm -liter -n, =s hektoliter, O hektó hel -t egész, teljes; ép; ~a dagen egész nap; tiè ~a dagar három egész hap(ig); ~a fnánader hónapokon, keresztül; ~a dref (om) egész évben; ~a Sverige egész Svédország; ~a tat egész számok; avkastningen a teljes hozadék, az összjövedelem; av ~a mitt hjärta teljes szívemből; en ~ kart derék ember, ember a talpán; det är inte så ~t med den saken nem egészen tiszta az ügy; på det ~a taget egész(é)bèn véve; på v. i det stora ~a nagyjából, nagyjában és egészében hela I. vt gyógyít, orvosol II. s: 1. det ~ az egész 2. -fi, -or egész üveg; az első pohár (snapsz); adag kávé; ta ~n az első féldecit issza helaftonspr c gramm -programmet, == egész

estét betöltő műsor hcl| ark -et, — egész ív (papír) -automatisk -t teljesen önműködő helbrägda rég egészséges, ép -görare -n,= í. vall a betegek gyógyítója

(Jézus) 2. pejor javasember; csodadoktor -görelse -n gyógyítás kézrá-tétellel, imával, ráolvasással hel|dagsanställd -ställt teljes munkaidőre alkalmazott -dagsanstallning -en, -ar egész napos alkalmazás -enskild -en-skilt:' helenskilt rum egyágyas szoba, különszoba (kórházban) -fet -fett: 1. zsíros; ~ ost zsíros sajt 2. nyomd kövér/fett (betűtípus) -figur: porträtt i ~ egész testet v. alakot ábrázoló kép helg -en, -er ünnep, ünnepnap(ok); i ~eti

az ünnepeken, az ünnepnapokon belga megszentel; megünnepel; átv szentesít; szentel [vkinek v. vminek]; ~ sitt liv åt frihetens sak a szabadság ügyének szenteli életét; ändamålet medlen a cél szentesíti az eszközt helgd -en szentség, [vminek a] szent volta; megszentelés; átv sérthetetlenség; lagarnas ~ a törvények sérthetetlensége; söndagens ~ a vasárnap megszentelése; hålla i ~ tiszteletben tart, megszentel helgdag -en, -ar ünnepnap helgdàgs|afton [-o-] -en, -aftnar az ünnep előestéje; ünnep előtti nap -klädd -klätt ünneplő ruhás, ünneplőbe öltözött -kläder plur ünneplő (ruha) helgedom -en, -ar 1. szentély, szent

hely, templom 2. ereklye helgeflundra -n, -or áll: óriási laposhal helgelse -n vall: megszentesülés; (élet-) szentség

helgerån -et, = szentséggyalázás, -törés, • templomrablás; megszentségtelenítés helgfri -fritt: ~ dag munkanap helgjuten -gjutet 1. egy darabban öntött; egy öntésből való 2. egyöntetű, tökéletes, harmonikus helgon [-o-] -et, == szent; upphöja till ~ szentté avat -bild -en, -er szentkép -dyrkan = (en) a szentek tisztelete -gloria -n, -or dicsfény -lik -t: ~t tålamod angyali türelem -skrin -et, = ereklyetartó helg(s)målsringmng -en, -ar ünnepesti

v. ünnepre harangozás helhet -en [vminek] egész volta; egész, egység; i sin ~ a maga egészében, teljesen

helhets|bild -en, -er összkép, teljes kép -intryck -et, = összbenyomás -verkan = (en) összhatás

helhjärtad odaadó, őszinte, lelkes, fenntartás nélküli helig -t szent; den ~e ande a Szentlélek;

lova dyrt och ~t szentül megígér heligjförklara szentté nyilvánít v. avat -göra -gjorde, -gjort megszentel -hålla -höll, -hållit szentként tisztel, tiszteletben tart

helinackordering -en teljes ellátás, panzió

hell interj: ~ (dig)! üdv (neked)! hellen -en, -er hellén (ember) hellensk -t hellén

heller adv: inte v. ej ~ se(m), szintén nem; jag ser inte ~ ngn én sem látok senkit; det är knappast ~ möjligt ez aligha lehetséges; tusan ~! az ördögbe is!

hellinne -1 tiszta len vászon; egészvászon hellre (comp -ogärna) adv inkább, előbb,

sőt inkább; szívesebben heljnot -en, -er zene: egész hangjegy -nykter -t szeszes italtól tartózkodó, bornemissza, antialkoholista -nykterist -en, -er antialkoholista -omvändning -en, -ar hátra arc; átv teljes fordulat -pension -en, -er teljes ellátás v. panzió; magán nevelőintézet (bentlakással) -sida: <77 ~ (egy) teljes oldal -siden -et tiszta selyem -sidesannons -en, -er egész oldalas hirdetés helsike o helvete Helsingfors npr Helsinki hel|skinnad: komma v. slippa ~ undan ép bőrrel megmenekül v. megússza -skägg -et, = körszakáll -spänn: med hanen på ~ felhúzott ravasszal (lőfegyveren); på ~ feszülten helst I. adv (superi gärna) 1. leginkább, legszívesebben; vad vill du ~ ha, äpplen eller apelsiner? mit akarsz inkább, almát vagy narancsot?; ~ av allt a legszívesebben, leginkább 2. hur som så är jag . . . mindenesetre én . ..; han må vara hur dum som ~ bármennyire buta (legyen) is; hur länge som ~ bármeddig (is), bármilyen sokáig; ingen som ~ anledning egyáltalán semmi ok; när som ~ akármikor, bármikor; vad som ~ akármi, bármi; var som ~ akárhol, bárhol; utan varje som ~ hjälp bárminemű v. minden segítség nélkül; vart som ~ akárhova, bárhova; vem som ~ akárki,

bárki; det kan hända vem som ~ ez mindenkivel megtörténhetik; vem som ~ som gör det akárki v. bárki (is) teszi ezt; vilken dag som ~ bármelyik napion) (adv); vilket pris som ~ bármilyen (v. tetszés szerinti) ár II. (kötőszóval kapcsolatban:) allra ~ som különösen azért (v. annál is inkább) mert; ~ om különösen ha hel|stekt egészben sütött v. sült -svart teljesen fekete -syskon plur édestestvérek

helt adv egészen, teljesen; göra ~ om hátra arcot csinál, megfordul; ~ om! hátra arc!; ~ och hållet teljesen, tel-eséggel; ~ igenom av guld egészen aranyból, tiszta aranyból; ~ nyligen (csak) nemrég, a legutóbbi napokban, a minap; ** säkert v. visst egész biztosan

heltid: arbeta på ~ egész(napos) állásban van, teljes munkaidőben dolgozik heltids]anställd -ställt teljes (napi) munkaidőre alkalmazott -anställning -en, -ar egésznapos alkalmazás v. állás heltimme -n, -ar egész óra; varje hel- och halvtimme minden egész és fél órában; klockan slår bara heltimmar az óra csak az (egész) órákat üti hel| täckt fedett, csukott (jármű) - veckad: ~ kjol berakott szoknya helvete -t, -n pokol; dra åt ~! menj a pokolba!; gå v. barka åt ~ veszendőbe megy, elviszi az ördög; ett oväsen pokoli lárma; en ~s huvudvärk pokoli v. átkozott fejfájás helvetesmaskin -en, -er pokolgép helvetisk1 -/pokoli helvetisk2 -t helvét, svájci hel|ylle -t tiszta gyapjú -år -et: prenumerera fór ~ egész évre előfizet -årsprenumerant -en, -er éves előfizető hem I. s: hemmet, = otthon, lakás; (szülői) ház; hus och ~ hajlék; ~ fór gamla aggok otthona; eget ~ saját otthon, családi ház; egna ~ -*-

egnahem; i vårt ~ otthon(unkban), nálunk; vara från ett gott ~ jó családból való II. adv

1. haza; gå ~ hazamegy; gå ~ till ngn elmegy vkihez, vkinek a lakására megy; hitta ~ hazatalál; komma ~ hazatér, -jön; ringa ~ hazatelefonál

2. (kártya:) han tog ~ första sticket övé az első ütés., az első ütést ő vitte elhemarbete

hem]arbete -t, -n ház(tartás)i v. otthoni munka; házi feladat; háziipari munka; jag har tagit med lite(t) ~ hazavittem egy kis munkát -assistent -en, -er háztartási alkalmazott -bageri -(e]t, -er kis sütöde v. pékség -bakad, -bakt saját sütésű, házilag sütött -biträde -/, -n háztartási alkalmazott -bjuda -bjöd, -bjudit: ~ ngn ngt (till inlösen) felajánl vkinek vmit (beváltásra) -bränning -en, -ar házi pálinkafőzés -buren -buret: fritt ~ díjmentesen házhoz szállítva -by -n, -ar szülőfalu

hem|bygd -en, -er szülőföld, hazai táj v. vidék -bygdsforskning -en, -ar tájkutatás -bygdskunskap -en honismeret -bygdsmuseum -museet, -museer tájmúzeum -bygdsvård -en helyi mű-emlék- és természetvédelem -bära -bar, -burit 1. hazavisz; házhoz szállít; kézbesít 2. elvisz, elnyer; ~ priset elnyeri a díjat; ~ segern győzelmet arat; ~ ngn sina tacksägelser köszönetet mond vkinek -bärning -en, -ar hazavitel; házhoz küldés v. szállítás; kézbesítés -bär-ningsavgift -en, -er a házhoz szállítás v. küldés díja; kézbesítési díj -dragande: komma ~ med ngt hazavisz, -cipel vmit hem]f alla -föll, -fallit: ~ till straff büntetés alá esik; ~ åt dryckenskap iszákosságra adja magát; ~ åt glömskan feledésbe merül -frid -en házi béke -fridsbrott [-o-] -et, — jog magánlaksértés -färd -en, -er hazautazás, visszautazás -föra -förde, -fört hazavezet, -visz, -hoz; ~ ngn som hustru feleségül vesz vkit -förlova hazaenged, -küld; szabadságol; elnapol (országgyűlést) -gift -en, -er hozomány -gjord -gjort házilag készült, maga készítette -gymnastik -en szobatorna -gången -gånget: han är ~ ő (már) hazament -hjälp -en, -er segítség a háztartási munkában; háztartási alkalmazott -ifrån adv hazulról, otthonról; vara ~ nincs otthon -industri -(e)n, -er háziipar -inredning -en, -ar lakásművészet, lakberendezés, lakásberendezés hemisfär -en, -er félgömb, -teke hem]kalla hazahív, visszarendel; vall magához szólít -kommen -kommet: han är ännu inte ~ még nem jött v.

tért haza -komst -en haza- v. vissza-

térés -konsulent -en, -er háztartási tanácsadónő j-känsla -n, -or otthonos érzés -kär -t otthonát szerető, otthon ülő, házias -körd -kört: fritt ~ díjmentesen hazaszállítva -lagad házilag v. otthon készített (étel) -land -et haza, szülőföld, hon -landstoner plur hazai v. honi hangok hemlig -t titkos, titkolt, titokzatos; ~t avtal titkos megállapodás v. szerződés; ~ polis titkosrendőrség; hålla ngt ~t fór ngn vki előtt eltitkol vmit; förlovad titokban eljegyzett hemligen adv titokban, titko(sa)n hemlighet -en,-er titok, rejtély; titkolódzás; en offentlig ~ nyílt titok; i ~ titokban, titkon hemlighets |f ull -t titokzatos, titkoló(d)zó; rejtelmes, titkos; vara v. spela ~ titkolódzik -makare -n, = titokzatoskodó v. titkoló(d)zó (ember) -makeri -(e)t, -er titokzatoskodás, titkolódzás

hemlig|hålla -höll, -hållit eltitkol, titokban tart (för ngn vki elől, előtt) -stämpla a „titkos" (v. „szigorúan bizalmas") bélyegzővel ellát, titkosnak nyilvánít (aktát) hemjliv-e/családi v. házias élet(mód) -lån -et, — kikölcsönzés, könyvkölcsönzés (könyvtárból) -längtan = (en) honvágy -läxa -n, -or házi feladat, lecke -lös -t hazátlan,, hontalan; hajléktalan hemma adv otthon, odahaza; ~ hos oss nálunk (otthon), a lakásunkon; känna sig (som) ~ otthonosan érzi magát; vara ~ i ngt otthonos v. jártas vmiben, jól ismer vmit hemmajbruk: för v. till ~ házi használatra -dotter -n, -döttrar házikisasszony, munkába nem járó leány -fru -n, -ar háziasszony -gjord -gjort házilag v. otthon készített -hörande: ~ i Stockholm Stockholmban lakó, stockholmi lakos, Stockholmba való-klänning-en, -ar (női) háziruha -kväll -en, -ar otthon töltött este -lag -et, = sp hazai csapat -marknad -en, -er ker: hazai v. belföldi piac

hemman -et, = parasztbirtok, -gazdaság hemmansägare -n, = (egész)telkes gazda;

parasztgazda, gazdálkodó hemmaiplan -en, -er sp: spela pá ~ hazai v. saját pályán játszik -sittare

-n, — otthon ülő ember; szavazástól távolmaradó (ember) -stadd -statt otthonos, járatos; göra sig " på ett ställe megszokik (v. kezdi magát otthonosan érezni) egy helyen; känn dig ~l érezd magad otthon !; vard ~ i ngt otthonos v. jártas vmiben -varande otthon levő v. maradó v. maradt hemorrojder plur orv: aranyér hem|ort -en, -er illetőségi v. születési hely; hajó anyakikötő -ortsrätt -en illetőség(i jog); átv polgárjog -permit-tera szabadságol, szabadságra hazaenged -resa -n, -or hazautazás, visszautazás -sjuk -t: vara ~ honvágya van, elfogta a honvágy hemsk -t 1. rémítő, szörnyű, borzasztó, iszonyú, rettenetes 2. o vi hade roligt irtó jól mulattunk hem|skickad hazaküldött; házhoz küldött; visszaküldött -skillnad -en, -er különélés (házastársaké) -skrivning -en, -ar írásbeli házi feladat -skydd -et (polgári) légoltalom -slöjd -en (népi) háziipar; iparművészet -ställa -ställde, -ställt [vkinek a] döntésére bíz, [vki elé] terjeszt; kérelmez, folyamodik; indítványoz; ~ till ngn att göra ngt felkér vkit hogy tegyen vmit; ~ om ngt hos ngn vkinél előterjesztést tesz vmire, vkihez folyamodik vmiért -ställan = (en), plur: -ställningar előterjesztés, folyamodvány, kérelem; indítvány; på ~ av ngn vkinek az indítványára -sysslor plur házi munka -syster -n, -systrar háztartási munkában segítő „nővér" (községi alkalmazott, S) -sända -sände, -sänt hazaküld, házhoz küld v. szállít -söka -sökte, -sökt sújt, büntet; próbára tesz; meglátogat (áiv) -sökelse -n, -r csapás, megpróbáltatás, büntetés -tam -t (nagyon) otthonos [vhol], otthonias -trevlig -t otthonos, meghitt, kényelmes, lakályos -trevnad -en otthonosság, meghittség, lakályosság hemul -n jog: szavatosság hemulsman --mannen, -män 1 .jog: szava-tos, szavatolásra kötelezett (eladó) 2. átv tekintély hem |uppgif t -en, -er házi feladat -van -t otthonos, megszokott -vist -et v. -en, = lakóhely, tartózkodási hely;- [növény] hazája -väg -en, -ar hazafelé vezető

út; hazatérés; på "(en) hazatérőben, -menet, visszajövet; stadd pá ~ hazatérőben (levő), útban hazafelé-vändande hazatérő, visszatérő -värn -et, = helyi v. polgári védelem, „polgárőrség" (S) -vävd -vävt kézzel szőtt hemåt adv hazafelé -vändande hazatérő, visszátérő

henne pron (nőnemű) őt; neki (->• hon); du såg " láttad őt; v i sade ~ (azt) mondtuk neki; med ~ vele; åt ~ neki, az ő számára v. részére hennes pron (nőnemű birtokos) az ő.. .-a, -e (-ja,-je); az ő .. .-ai, -ei (-jai, -jei); az övé; az övéi; ~s fader az ő apja; barnen är ~ a gyer(m)ekek az övéi heraldik -en címertan, heraldika heraldisk -t címertani, heraldikai herbarium herbariet, herbarier növénygyűjtemény, herbárium herdabrev -et, = vall pásztorlevél herde -n, -ar pásztor; juhász -folk -et, = pásztornép, pásztorkodó nép -gosse »nP -ar pásztorfiú -stund -en, -er pásztoróra herdinna -n, -or pásztornő, -leány herkulesarbete -t, -n herkulesi munka v.

feladat herkulisk -t herkulesi hermafrcditisk -t hímnős, kétnemű,

hermafrodita hermetisk -t légmentes(en záró), hermetikus

heroisk [-o-] -t hősi(es), heroikus heroism -en hősiesség, heroizmus heros [-o-] -en, heroer hős, hérosz herr -n, -ar úr (megsrólitüsban); hur mår (ni) " A.? hogy érzi ön magát A. úr? " N:s bil N. úr autója; önskar ~n tala med mig? óhajt uraságod velem beszélni?; är det ~arnas hattar? uraságtok kalapjai ezek?; (megszólítás levélben:) Herr Professor I I e:en tisztelt Professzor Űr !; Eäsie Herr N. / Ked-vés N. Űri, Igen tisztelt N. Or! herravdelning -en, -ar férfiosztály (pl.

áruházban) herravälde -t, -n uralom, hatalom; ~ till sjöss tengeri uralom; ha ~ över sig själv uralkodik magán herr|bekant (en), plur: -a, -bekantskap -en, -er férfiismerős -bjudning -en, -ar férfitársaság, -mulatság -cykel -n, -cyklar férfi kerékpár -dubbel -n sp férfi párosherre

herre -n, -ar úr; (házi)gazda, tulajdonos, munkáitató; földesúr; spela ~ az urat adja, uraskodik; vara sin egen ~ a maga ura; bli ~ över ngt úrrá lesz vmin; Herren az Űr, az Isten; Herren Gud az Úristen; vad i herrans namn gör du? az isten szerelmére, mit csinálsz?; vilket herrans väder! micsoda kutya idő!; i många herrans år soksok évig

herrefolk -et, — felsőbbrendű nép (náci

szóhasznúlat) herrekiperingsaffär -en, -er férfiruha-

és -divatáruüzlet herre jíös -t gazdátlan, uratlan -säte -1, -n (földes)úri birtok; (vidéki) kúria, udvarház, kastély herr]frsmmande -t férfilátogató(k), -vendégnek) -gård -en, -ar földesúri v. nemesi birtok, nagybirtok (kúriával v. kastéllyal) -hatt -en, -ar férfikalap -mod -et, — v. -er férfidivat hcrrnhutare -n, = tört morva testvér; 5: az evangélikus „testvérgyülekezet" tagja, „herrnhuti" hen sin gel -n sp: férfi egyes heriskap -et, == uraság, úr; är ~ct hemma? itthon vannak az urék?; mitt ~! hölgyeim és uraim! hert {skräddare -n, = férfiszabó -sällskap -et, = férfitársaság -tycke: ha ~ tetszik a férfiaknak, buknak rá a férfiak herrum (elv.: herr-rum) -rummet, — úriszoba

hertig -en, -űr herceg -dome -t, -n hercegség

hertiginna -n, -or hercegné; hercegnő hertiglig -t hercegi hes -i rekedt

hesitera habozik, tétovázik, határozatlan het hett forró; átv heves; tüzes (bor); var inte så ~ på gröten! (csak) ne olyan hevesen!; göra det ~t om öronen jör ngn jól befűt vkinek (átv) heta hette, hetat nevezik, hívják; neveztetik, hivatik; jelent; vad heter du? hogy hívnak (téged)?, mi a neved?; vad heter hon i sig själv? mi az ő leánykori neve?; vad héter det pá svenska? mit jelent ez (v. hogy mondják ezt) svédül?; vad skall detta mit jelentsen ez?; det heter i lagén a törvény azt mondja; det heter v. hetes att hon är sjuk azt mondják hogy beteg

hetlevrad heves, tüzes; forrófejű, -vérű hets -en 1. hajtóvadászat 2. hajsza; üldözés

hetsa hajszol, üldöz; uszít; izgat; ~ hunden på ngn a kutyát vkire uszítja; ~ upp felizgat, felingerel hetsig -t forró, lázas; heves vérű, szenvedélyes

hetsjakt -en, -er hajtóvadászat; átv hajsza, (eszeveszett) rohanás hetsporre [-spo-] -n, -ar forrófejű (v.

hirtelen haragú) ember hetta I. s: -n hő(ség), forróság; átv hevesség, felindulás; i stridens ~ a küzdelem hevében II, vt, vi forró, izzik; det ~r i kinderna på mig ég az arcom; ~ (upp) felhevít, (fel)melegít, tüzesít hetär -en, -er hetéra hibiskus -en, -ar nov: törökrózsa, hibisz-kusz

hicka I. s: -n csuklás; jag har ~ csuklóm

IL vi csuklik hierarki -(e)n, -er rangsor, hierarchia himla I. adj o szörnyű, hatalmas, kolosszális II, adv q szörnyen, borzasztóan III. ~ sig ájtatos képet vág, álszenteskedik; (erkölcsi) felháborodást színlel himla | kropp -en, -ar égitest -stormande eget ostromló v. vívó, felforgató, féktelen -valv -et égbolt, mennybolt himmel -n v. himlen v. himmelen, himlar 1. ég, menny; mennyország; under bar ~ a szabad ég alatt; som en blixt jr ån klar ~ mint derült égből a villámcsapás; vara i sjunde himlen a hetedik mennyországban van; jör himlens skull! az ég szerelmére! 2. éghajlat 3. baldachin, mennyezet himmelrike -t mennyország himmels |blå -blått égszínkék -färd -en mennybemenetel -färdsdag -en: Kristi ~ áldozócsütörtök -hög -t égig érő himmelsk -t égi, mennyei; isteni, pompás himmelsskriande égbekiáltó, hallatlan -stormande -»- himlastormande -streck -et, t== égtáj; égalj, éghajlat -vid -vitt mérhetetlen, óriási; en ~ skillnad ég és föld (különbség) hin: ~ (håle v. onde) az. ördög; hon är ett hår av ~ az ördög bújt belé, nem bír magával hind -en, -ar szarvastehén, -gím, ünő hinder hindret, = akadály, gát (sp is);hinderlöpning

det möter inget ~ ennek semmi sem áll az útjában, ennek semmi akadálya; sp: ta ett ~ átugorja v. veszi az akadályt

hinderlöpning -en, -ar sp: akadályfutás;

akadály lovaglás, -verseny hindersam -1 akadályozó, gátló, hátráltató

hinderslöshetsbevis -et, = (lap)kiadási engedély

hindra (meg)akadályoz; visszatart, hátráltat, feltart; ~ ngn från att arbeta akadályoz vkít a munkában hinduisk -t

hindu hinduiska -n, -or hindu nő hingst -en, -ar csődör, mén hink -en, -ar vödör, sajtár hinna1 hann, hunnit i. vt, vi 1. elér; (el-) jut, halad; hur långt har du hunnit med ditt arbete? mennyire jutottál a munkáddal?; han har inte hunnit långt nem vitte sokra; nem jutott messzire; ~ långt i sina studier igen előrehaladt a tanulmányaiban; han hade hunnit halva vägen a fele utat már megtette; så långt ögat hinner ameddig a szem ellát 2. ~ (med) ngt elkészül vmivel; ráér v. van ideje vmire; ~ göra ngt hozzájut v. ráér vmit megcsinálni; inte ~ äta nem jut hozzá az evéshez, nincs ideje enni; jag hinner inte till tåget nem érem el a vonatot; om jag hinner ha ráérek, ha lesz időm IL (hgs igek:) ~ fram megérkezik, odaér; ~ förbi ngn behoz v. utolér v. elhagy vkit; ~ före ngn vkit megelőz; ~ med [vkivel] együtt megy v. halad; tud v. bír [vkivel] együtt menni; lépést tart [vkivel], követ [vkit]; elér; idejében (oda)érkezik [vmihez]; ~ med tåget idejében érkezik a vonathoz, eléri a vonatot; inte ~ med båten nem éri el a hajót, lekési a hajót; ~ undan ngn (el)menekül vki elől; ~ upp utolér, beér [vkit]; felér [vmeddig]; elér [vmit] hinna2 -n, -or hártya, vékony réteg v.

bevonat; techn film(réteg) hinsidan rég: på ~n (om) ngt vmiii túl,

vminek a túlsó oldalán hipp: o det är ~ som happ egyre megy, egykutya

hippa -n, -or o lakoma, vendégség, muri hippodrom [-5'm] -en, -er lóversenypálya, lovarda, cirkusz

hippologi -(e)n lóismeret hirs -en nov: köles

hisklig -t szörnyű, borzasztó, iszonyú;

roppant (nagy) hiss1 -en, -ar felvonó, lift hiss2 -et, = zene hisz hissa L vt 1. felhúz, felvon 2. segraren ~des av jublande kamrater a győztest ujjongó társai a levegőbe dobálták II. (hgs igek:) ~ ned leteker, leereszt, lebocsát

hiss|dörr -(e)n, -ar liftajtó -förare -n, ~ liftkezelő, liftes -korg [-o-] -en, -ar felvonókas, szállítókosár his(s)na: jag ~r szédülök hisspojke -n, -ar liftesfiú historia historien (o -n), historier történelem; történet, elbeszélés; história; ügy, eset; Sveriges ~ svéd történelem; roliga historier vidám történetek v. anekdoták; hela historien az egész ügy v. história; det var en snygg ~ szép kis história v. meglepetés! historie i bok -en, -böcker történelemkönyv -forskare -n, === történelemkutató, történész -skrivare -n, — történetíró historiett-en, -er (kis) elbeszélés, anekdota historik -en, -er történelmi áttekintés historiker -n, = történész historisk -t történelmi, történeti hit adv ide; ~ och dit ide-oda, összevissza;

~ med pengarna! ide a pénzzel! hiterst adv (superi hit) legközelebb hitersta (superi hit): den ~ (ide) a legközelebbi; i det ~ huset a szomszéd házba(n)

hit|hörande ide tartozó; idevágó, ide vonatkozó -Intills adv eddig, ez ideig -om praep [vmin] innen -resa -n, -or ideutazás; på ~(n) ideutaztában, idejövet -rest: vara ~ ide utazott v. érkezett

hitta I. vt, vi (meg)talál; rátalál; eligazodik; megtalálja az utat, kiismeri magát; det är som ~t mintha találta volna (v. ingyen jutott volna hozzá) II. fhgs igek:) ~ dit odatalál; ~ hem hazatalál; ~ på kitalál, kigondol, kieszel; kohol; vad skall vi ~ på att göra ? mihez kezdjünk?; mit tudjunk kitalálni?; ~ ut kitalál [vhonnan] hitte|barn -et, = talált gyermek, lelenc -gods -et talált tárgy -lön -en, -er a megtaláló jutalomdíja; jog találódíjhittills

hittills adv eddig, mostanáig -varande eddigi

hit|väg -en: på ~en idejövet -åt adv

idefelé, erre(felé) hiva 1. hajó (horgonygéppel) behúz v.

felvon 2. o dob, hajít hjord -en, -ar nyáj, csorda hjort -en, -ar szarvas -horn -et,.= szarvas-agancs, -szaru -hornssalt -et vegy: agancssó (ammóniumkarbonát) -kalv -en, -ar szarvasborjú hjortron [-ön] -et, = nov törpe málna hjortskinn -et, = szarvasbőr hjul -et, = kerék hjuía cigánykereket hány hjul|axel -n, -axlar keréktengely -bas -en, -er kerék- v. tengelytáv(olság) -bent görbe v. lőcslábú, ó-lábú -eker -n, -ekrar küllő -nav-et, — {v.-en, -ar)

kerékagy -spår -et, = kerékvágás, -ny om; gå i de gamla ~en a régi kerékvágásban halad v. marad -ångare -n, = kerekes gőzhajó hjälm -en, -ar sisak Hjälmaren npr (a) Hjälmar tó hjälmbuske -n, -ar sisakforgó hjälp -en, (-er) segítség, segély; (kisegítő, segéderő; första ~en elsősegély; med av en linjal (egy) vonalzó segítségével; ropa på ~ segítségért kiált; komma ngn till ~ segítségére siet vkinek; vara ngn till ~ segítségére van (v. seg ítséget nyújt) vkinek hjälpa hjälpte, hjälpt (rég: halp, hulpit) I. vt, vi segít, segítséget ad, kisegít; dtv használ; så sant mig Gud hjälpe! Isten engem úgy segéljen!; det kan inte ~s ezen nem lehet segíteni; jag kan icke ~ det ezen nem tudok változtatni v. segíteni; han står inte att nem lehet rajta segíteni; det är lätt hjälpt ezen könnyű segíteni; ~ ngn till ngt hozzásegít vkit vmihez; ~ sig segít magán IL (hgs igek:) ~ ngn av med rocken vkiről lesegíti a kabátot; ~ fram ngn tovább-v. előresegít vkit; ~ ngn igenom átsegít vkit; ~ ngn på med rocken felsegíti vkire a kabátot; ~ till segít, kisegít, közreműködik; ~ till med v. vid ngt segít vmiben; ~ ngn upp på hästen felsegít vkit a lóra; det hjälper inte upp saken ez nem segít v. változtat a dolgon; ~ ngn över átsegít vkit

hjälpaktion -en, -er segély- v. segítőakció

hjälpande: räcka ngn en ~ hand segítő

kezet nyújt vkinek hjälpare -rí, = segítő, segítséget nyújtó

(ember); segéd(erő) hjälp |behövande segítségre v. támogatásra szoruló, nélkülöző, szűkölködő -fru -n, -ar, -gumma -n, -or bejárónő, takarítónő -klass -en, -er gyógypedagógiai osztály-kryssare -n, = segédcirkáló -källa -n, -or segélyforrás hjälplig -t meglehetős, tűrhető hjälplös -t gyámoltalan, tehetetlen hjälp jmedel -medlet, — segédeszköz -motor -n, -er segédmotor -präst -en, -er segédlelkész -reda -n, -or 1. segítő, segéderő, segítség, szolgáló(lány) 2. segédkönyv, kézikönyv hjälpsam -t segítésre kész, segítőkész, készséges, szolgálatkész -het -en segít ő- v. szolgálatkészség hjälp|sökande segítséget kereső, segélyt kérő -trupp -en, -er segédcsapat -verb -et, — nyelv segédige hjälte -n, -ar hős -bragd -en, -er, -dater plur hőstett(ek) -dikt -en, -er hősköltemény -dåd -et, = hőstett -död -en hősi halál; dö ~en hősi halált hal -mod -et hősiesség, hőslelkűség -modig -t hősies, hős lelkű -roll -en, -er szinh: hősszerep -tenor -en, -er hőstenor hjältinna -n, -or hősnő hjärna -n, -or 1. agy (velő); stora ~n nagyagy 2. dtv fej, koponya; en klar ** világos fej h järn [bark -en, -ar v. -er agykéreg -blödning -en, -ar agyvérzés »gymnastik -en fejtorna, fejtörés -hinna -n, -or agyhártya -hinneinflammation -en, -er agyhártyagyulladás -kirurgi -(e)n agysebészet -kontoret tréf az agy, a ko-bak -skakning -en, -ar agyrázkódás -skål -en, -ar agykoponya -spöke -t, -n agyrém, rémkép -uppmjukning -en, -ar agylágyulás -vindling -en, -ar agy-tekervény hjärta -t, -n szív (átv is); mitt mening őszinte véleményem; ha ~t på rätta stället helyén van a szíve; han hade inte ~ att säga henne sanningen nem vitte rá a léiek, hogy megmondja neki az igazat; lätta sitt ~ könnyít a szívén; utgjuta sitt ~ för ngn kiönti a szívét vki előtt; av hela sitt ~

teljes szívéből; szíve mélyéből; i ~thjärtblad

av landet az ország szívében; det ligger mig om ~t a szívemen viselem; ha ngt på ~t vmi nyomja a szívét; lägga ngn ngt på ~t vkinek a lelkére köt vmít; tala fritt ur ~t őszintén beszél; ~ns gärna szíves-örömest; ~ns glädje szívbéli öröm; kära ~n(d)esl te ió égi hjärtblad -et, = nov sziklèvéf hjärte|angelägenhet -en, -er szívügy -barn -et, = kedvelt v. kedvenc gyermek -blod -et div: a szíve vére -glad -glatt szívből vidám, igen jókedvű -god -gott áldott jó, jószívű -krossare -n, = nőcsábász, szoknyavadász, szívtipró

hjärter -n, = kártya: szív, kőr -dam -en, -er kőr dáma -ess -et, = kőr ász hjärterot -en, -rötter: detta grep oss i hj är-t(e)rötterna ez a szívünkbe markolt

hjärter I tia -n, -or kártya: kőr tízes -äss

-et, — hj ärter ess hjärte|sak -en, -er szívügy -sorg -en, *er szívfájdalom, szerelmi bánat -suck -en, -ar mély sóhaj -vän -vännen, -vänner szívbéli jóbarát, kebelbarát; [vkinek] szíve szerelme hjärt|fel -et, = orv szív(billentyű)hiba, szívbaj -formig -t szív alakú -förlamning -en, -ar szívbénulás -förstoring -en, -ar szívtágulás -gripande szívre

ható, szívbe markoló, szívfacsaró -innerlig -t szívbéli, bensőséges -klappning -en, -ar szívdobogás -kramp -en, -er szívgörcs -lidande -t, -n szívbaj, -bántalom hjärtlig -t szíves, szívélyes, kedves; szívből jövő hjärtlös -t szívtelen hjärt|nupen -nupet érzékeny; érzelmes, érzelgős -punkt -en, -er átv: szív, középpont, mag -sjukdom -en, -ar szívbetegség -skakande -skärande szívet tépő, szívszaggató -slag -et, = 1. szívverés 2. szívbénulás, -szélhűdés -slitande szívszaggató, szívet tépő -trakten: i ~ a szív tájékán -åkomma -n, -or szívbántalom, -baj -ängslan = (en) szívszorongás, szívbéli aggodalom v. félelem -ängslig -t nagyon aggódó, szorongó hjässa -n, -or 1. fejtető; från ~n till fotabjället tetőtől talpig 2. átv kopár (hegy)orom, csúcs

hjäss|ben -et, = orv falcsont -punkt -en9

-er csúcs- v. tetőpont ho -n, -ar teknő, vályú hockey|klubba [hok ki-]-rt,-or gyeplabda-ütő, hokiütő -spelare -n, = gyeplabdajátékos, (gyep)h okijátékos hojta [-.o-] hallózik; kiabál, zajt csap;

^ åt ngn odakiált vkinek holk -en, -ar 1. (fém)hüvely, tok; gyűrű, karika 2. nov fészekörv 3. tojófészek, -kosár Holland tipr Hollandia hollandaisesås [hollandäs-] -en, -er holland mártás holländare [-o-.] -ti, =s hollandi v. hollandus (ember) holländsk [-o-] -t holland(iai) holländska [-o-] -n 1. holland (nyelv)

2. plär: -or holland nő holme [-o-] -n, -ar kis sziget homerisk -t homéroszi; löje homér(o-

sz)i kacaj

homogen [ho-] -t egynemű, homogén homogenisera [ho -] egyneművé tesz, homogenizál

homonym I. adj: -t nyelv: egyenlő v. rokon hangzású II. s: -en, -er nyelv: egyenlő v. rokon hangzású szó hon pron (nőnemű) ő; henne őt; neki (-v henne); hennes az ő ... -a, -e -(ja, -je), stb. hennes)-, ~ kan inte komma (ő) nem jöhet hona -n, -or áll: nőstény hon |blomma -n, -or, -hänge -t, -n nov: nő- v. termősvirág -kön -et női nem -könad nőnemű honnett becsületes, tisztességes honnör -en, -er 1. kat tisztelgés; tiszteletadás; göra ~ tiszteleg (jör ngn ykinek; för ngt vmi előtt) 2. elismerés

3. kártya „honőr" honnörsvakt -en, -er díszőrség honom pron (hímnemű) őt; neki

han); jag ser ~ látom őt; ge ~ en krona adj neki egy koronát; med ~ (ő)vele; åt ~ neki, az ő részére v. számára

honorar -et, — tiszteletdíj, honorárium honoratiores plär 1. tört honoráciorok

2. előkelőségek, notabilitások honorera díjaz, honorál; elfogad, kifizet,

honorál (pl. váltót) honung [-öy-] -en méz honungs|dagg [-Ö-] -en nov: mézharmathonuiigskaKa

281

hostia

-kaka -n, -or 1. mézeslép 2. mézes sütemény, mézeskalács -len -t mézes-mázos, édeskés -slungare -n, == mézpergető (gép) -söt -sött mézédes hop I. s: -en, -ar halom, rakás; sokaság, nagy mennyiség, csoport, tömeg; det kostar en hel ~ pengar egy csomó pénzbe kerül II. adv össze; ihop hopa (fel)halmoz, halomba rak, gyűjt; ~ sig (fel)halmozódik, őszszegyülem-lik, gyűlik hop|byggd -byggt össze- v* egybeépített -fallen -fallet beesett; összezsugorodott; hopfallna kinder beesett arc -filtad összecsomósodott, -gubancoló-űott -fega összeilleszt; älv összeegyeztet -fllltar -t összehajtható v. -csukható; ~ slol összecsukható v. tábori szék -fästad egymáshoz erősített -gy tirad összezsúfolt, -gyömöszölt, -csomagolt -knäppt Összegombolt; összekulcsolt -kommen -kommet: bra ~ jól összeállított v. kigondolt -krupen -krupet összekuporodott; sitta ~ guggol, kuporog hcfp1 [-0-3 I. s: -et, = ugrás; ta ett ~ ugrik egyet; i ett ~ egy ugrással II. irterj hopp! fccjp2 [-o-] -et remény, reménység (om rigi vnri e, vminek a); få nytt ~ reményt merít; ge ngn ~ om ngt vki-ben reményt kelt vmire; ge upp ~et feladja a reményt; sätta sitt ~ till ngn v. ngt vkibe v. vmibe helyezi a reményét; han ger gott ~ om sig tőle még sokat lehet várni, hozzá nagy reményeket lehet fűzni hoppa1 [-o,-j I. vi ugrik; ugrál; ^ på huvudet fejest ugrik; ~ längdhopp távolugrást csinál II. (hgs igek:) ~ av leugrik; átáll, disszidál; ~ i vízbe ugrik; ~ om újra ugrik; sp, o mesz-szeb^ ugrik; ~ på tåget felugrik a vonatra; ~ på. ngt harap vmire (útv); ~ över átugrik hoppa2 [V-] -n, -or o ->• hoppetossa hoppas f-o'-] hoppades, hoppats remél, reménykedik {på ngt vmit; vmiben); jag ™ att vi snart ses

igen remélem hamarosan találkozunk (v. viszontlátjuk egymást) hoppetossa [-o*-] -n, -or o ugribugri v.

szeleburdi lány, szél vészkisasszony hopp [full [-o*-] -t reményteljes -Ingivan-

de reményt keltő, bátorító -lös -t reménytelen hopprep [-o'-] -et, — ugrókötél hoppsan [-o1-] iriterj hopsza! hopptorn [-o'-] -et, = sp ugrótorony hop|rafsad összekap(kod)ott, -szedett

-sparad megtakarított, összespórólt hoptals adv tömegesen, csoportosan hop|trängd -trängt összezsúfolt, -préseit

-vuxen -vuxet, -växt összenőtt hora -n, -or köz: szajha, ringyó hord [-o-] -en, -er horda horisont f-o'nt] -en, -er látóhatár, horizont; .szellemi színvonal; vid ~en a lát(ó)határon horisontal horisontell -t vízszintes, horizontális

hormonpreparat -et, = hormonkészítmény

horn -et, 1. szarv, agancs 2. szaru 3. kürt, tülök; autóduda, -kürt 4. átv: ha ett ~ i sidan till ngn neheztel v. kirúg vkire; stånga ~en av sig kitombolja magát; lehiggad horn|blåsare -n, — kürtös -blände -t ásv: szarufény, közönséges amfibol -boskap -en szarvasmarha -bågad: glasögon szaru- v. csontkeretes szemüveg -hinna -n, -or szaruhártya -stöt -en, -ar kürtszó, -harsanás -uggla -n, -or áll: erdei fülesbagoly horoskop [horoskö'p] -et, horoszkóp, csillagjóslat; ställa ngns ~ elkészíti vkinek a horoszkópját horribel -t szörnyűséges, irtózatos, horribilis

hortensia -n, -or nov: hortenzia hortikultur -en kertészet, kertművészet hos praep -nál, -nél; mellett; mellé; han var ~ oss ő nálunk voit; sätt dig ~ mig ülj mellém; skulden ligger ~ honom (ő)benne van a hiba; väcka hänförelse ~ ngn elragadtatást kelt vkiben; det står ~ G oethe Goethe írja hospital -et, = o, rég tébolyda, őrültek háza

hosplts [-o-] -et, — (egyházi jellegű)

vendégház, (egyszerűbb) szálloda hosta I. s: -n köhögés; ha ~ köhög II. vi, vt köhög; köhécsel; — hgs igek: ~ upp fel- v. kiköhög host[anfall -et, =, attack -en, -er köhögési roham

hostia [-o*-] -n, -or vall: (szent) ostyahostmedicin

liostmedicin -en, -er köhögéscsillapító orvosság, köhögés elleni (gyógy)szer hostning -ert, -ar köhögés, könintés hot -et, plär: hotelser fenyegetés, fenyegetőzés; ~ mot ngn vkit fenyegető veszély; ~ om hämnd bosszúállással való fenyegetőzés; vika fór ~ enged a fenyegetésnek liota fenyeget, fenyegetőzik; ** ngn till livet vkinek az életét fenyegeti, vkinek az életére tör; huset ~r att störta in á ház beomlással fenyeget; en ~nde fara fenyegető v, közelgő veszély; av fara veszély fenyegeti hotell -et} = 1. szálloda, szálló, vendégfogadó, hotel; bo på ~ szállodában lakik; ta in på (ett) ~ szállodában v. (vendég)fogadóban száll meg 2. palota, előkelő ház -märke -/, -n szálloda-címke -rum -rummet, = szállodai szoba -råtta -n, -or o szállodai tolvaj -räkning -en, -ar szállodaszámla liotelse -n, -r fenyegetés, fenyegetőzés; fara ut i ~r mot ngn fenyegető kijelentéseket tesz vki ellen, fenyeget vkit -brev -et, = fenyegető levél hotfull -/ fenyegető, ijesztő hov1 -en, -ar pata

3iov2 [höv] -et, = udvar(tartás), királyi udvar -bal -en, -er udvari bál -dam -en, -er udvarhölgy Jiovdjur -et, = patás állat hovdräkt -en, -er udvari viselet V. ruha (női)

hovera: ~ sig büszkélkedik, pöffeszkedik, nagyzol; ~ sig över ngt henceg vmivel

hov|folk -et udvari emberek v. nép, udvaroncok -fröken =, -fröknar udvarhölgy (hajadon) -hållning -en, -ar udvartartás -kapell -et, •= udvari zenekar; S: a királyi opera zenekara -leverantör -en, -er udvari szállító (kereskedő címe) -man -mannen, -män udvari ember, udvaronc; -marskaik -en, -ar udvarnagy -mästare -n, = 1. főpincér 2. udvarmester -nigning -en, -ar udvari (mély) térdhajtás v. pukedli

hovrätt [-Ö-] -en, -er kb.; fellebbviteli bíróság, tartományi v. megyei törvényszék (S) hovrätts [assessor -n, -er kb.: tartományi v. megyei törvényszéki bíró helyette-

se (S) -fiskai -en, -er kb.: (állam-) ügyész/5,) -råd -et,~kb.: tartományi v. megyei törvényszéki bíró (S) hovsam -t

mérsékletes, méltányos, mértéktartó, tartózkodó; szerény, igénytelen

hovskald -en, -er udvari költő

hov|slag -et, = lódobogás -slagare -n, =

patkolókovács hov|sorg -en udvari gyász -stall -et, = v.

-ar udvari istálló -stat -en udvartartás hovtång -en, -tänger harapó- v. csípőfogó hu interj jaj!, juj, hű! huckle -t, -n fejkendő hud -en, -ar bőr, irha; nyersbőr; få på ~cn elpáholják; kikap; ge ngn på ~en kiporolja vkinek az irháját -flänga -flängde, -flängt megkorbácsol, -vesszőz; átv ostoroz, megszid -kräfta -n bőrrák -kräm -en, -er arckrém, bőrkrém -läkare -n, — bőrgyógyász -mask -en, -ar bőratka; mitesszer -salva -n, -or bőrkenőcs -valk -en, -ar bőrkeményedés -veck -et, =s (bőr)ránc -överföring -en, -ar orv: bőrátültetés hugad: ~e spekulanter vásárolni szándékozók, reflektálok hugenott [-o1-] -en, -er hugenotta hugfästa -fäste, fäst (v, -fästade, -fästat) emlékezetében megtart v. megőriz, emlékezetébe vés; megemlékezik; minnet av ngn vkinek az emlékét ünnepli v. megörökíti hugg -et, — vágás, ütés, csapás, döfés; forradás; szúrás, nyilallás; ge ~ på sig elárulja gyengéjét; rikta skarpa ~ mot ngn éíes támadásokat intéz vki ellen; i första ~et az első csapásra v. kísérletre

hugga högg, huggit I. v/, vií. vág, (oda)üt, ver, csap; (követ) fejt; (fát) dönt; ~ .huvudet av ngn vkinek a fejét levágja t\ leüti; ~ träd fá(ka)t kivág v. (ki-) dönt; ~ ved (öl)fát (fel)vág; fát aprít; ~ i stycken darabokra vág, felaprít, -vagdal 2. handen högg mig i benet a kutya beleharapott a lábamba; O ~ ngn i kragen nyakoncsíp vkit; •v tag i ngt vmit megfog v. -ragad;

i sten melléüt, -fog; hibázik, téved; det är hugget som stucket egészen mindegy, egyre megy; det hugger i tanden szaggat a fogam; ~siga) megvágjahuggare

283

hámor

(i handen a kezét); b) (ki- v. le)vág magának; c) (utat) vág magának; d) o elemei, megcsap, ellop; ~ omkring sig vagdalózik II. (hgs igek:) ~ av levág, leüt; ~ av den gordiska knuten elvágja a gordiuszi csomót; ~ sig fast i ngt belekapaszkodik vmibe; ** för sig nekilát v. -esik, mohón vesz [-[vmi-ből],-] {+[vmi- ből],+} habzsol; ~ i hozzáfog, (keményen) nekilát, belevág (átv); ~ i med ngt hozzáfog vmihez; ~ sig igenom keresztülvágja magát; ~ ned le- v. kivág; agyonüt; ~ üli odavág, -üt; megharap; nagyzol, felvág; találomra mond v. rávág [vmit]; (hevesen) elkezd, rákezd, előjön [vmivel]; borsos ára(ka)t számít, túl magas árat kér huggare -n, — 1. (kő)törő, -fejtő; (fa-) vágó 2. rövid kard, oldalfegyver 3. en ~ (till kari) fenegyerek, ördöngös fickó; en ~ till gädda óriási csuka hugg|järn -et, = véső, kézivágó, hidegvágó -kubb -en, -ar, -kubbe -n} -ar (favágó)tuskó, (húsvágó)tőke -orm -en, -ar áll: (keresztes) vipera; mérges kígyó -ormsbo -(e)t, -n viperafészek -sexa -n, -or o nagy zabálás v. kaja, „versenyzabálás" -sår -et, — vágott seb -tand -en, -tänder áll: tépőfog; agyar; méregfog liugna megörvendeztet hugnad -en öröm, megelégedés, vigasz; till stor ~ för ngn vkinek nagy megelégedésére

hug|skott -et, = ötlet, (felmerülő) gondolat, eszme; szeszély -stor -t nagylelkű, nemes szívű, fennkölt -svala vigasztal -svalelse -n vigasz(talás) huj I. interj hű! II. s indecl: i ett ~ egy

pillanat alatt, rögtön huk s indecl: sitta pá ~ guggol, kuporog;

sätta sig på ~ leguggol huka: ~ sig (ned) leguggol, lekuporodik; sitta ~d över ngt vmin guggol v. kuksol

huld hult jóságos, jóindulatú, kegyes (mot ngn vkihez, vki iránt); hű(séges); om lyckan är oss ~ ha kedvez nekünk (v. ránk mosolyog) a szerencse; vara ngn ~ jó szívvel van vki iránt -gu-dinna -n, -or irod, mit: Grácia huldhet -en 1. (kegyes) jóindulat, kegyesség), jóakarat 2. (alattvalói) hűség

huldhetsed -en, -er rég: (alattvalói) hűségeskü

huldra -n, -or mit: (erdei) nimfa hull -et hús, háj (élő testen); vara vid gott ~ jó húsban van, elhízott; ha dåligt ~ rossz bőrben van, sovány; leva på ~et saját zsírján él; lägga på ~et meghízik, elhájasodik; med ~ och hår szőröstül-bőröstül huller om buller adv összevissza, rendetlenül, a feje tetején hullig -/jó húsban levő, jól táplált,

kövér hulHng -en, -ar horgas vég, nyílhegy szakálla; horog- v. szigonyszakáll, horog visszája

hum indecl (en v. ett): ha inget ~ om saken halvány fogalma (v. sejtelme) sincs a dologról; han har fått ~ om det hallott róla harangozni human -t emberies, emberséges, barátságos, humánus; ~t pris méltányos v. mérsékelt ár humaniora plur indecl humán v. humanisztikus tanulmányok humanisera emberiessé tesz, kiművel,

enyhít, humanizál humanism -en humanizmus humanist -en, -er 1. humán műveltségű

ember 2. tört humanista humanistisk -t humanisztikus, humanista, humán humanitär -t emberbaráti, humanitárius humanität -en emberiesség, emberszeretet, humanitás humbug -en í. szélhámosság, humbug

2. plur: -ar szélhámos, csaló humla -n, -or poszméh, dongó humle -n v. -t nov: (közönséges) komló humleblomster -blomstret, = nov bókoló gyömbérgyökér -bo ~(e)t, -n dongó-fészek

humlestör -en, -ar komlókaró; átv égimeszelő, nyurga fickó hummer -n, humrar áll: homár -sallad

-en, -er homársaláta humor [-o-] -n humor humoresk -en, -er humoreszk humorist -en, -er humorista humoristisk -t humoros, mulatságos, hu-

morisztikus humusskikt -et, = humuszréteg humör -et, — (v. -er) kedv, hangulat, kedélyállapot; szeszély; fatta ~ bosz-szankodik; elkedvetlenedik; hålla ~ethund

uppe megőrzi jókedvét; gondoskodik hangulatról; tappa ~et bosszankodik; rosszkedvű lesz; elkedvetlenedik, kedvét veszti; vara på v. vid gott *» jókedvű, jókedvében van; då han är på det ~et amikor olyan hangulatban van hund -en, -ar 1. kutya, eb; slita ~ agyondolgozza magát; úgy él mint egy kutya; där ligger en ~ begraven ott van a kutya elásva, ott valami bűzlik 2. orv: röda ~ kanyaró hund|dagar plur 1. nehéz v. strapás napok 2. ~na a kánikula (időszaka) (S: VII. 23- VIII. 23.) -galenskap -en veszettség -gård -en, -ar kutyatenyészet -göra -1 O kutyának való munka, (baromi) nehéz munka -huvud -et, = 1, kutyafej 2. få bära ~et för ngt más helyett tartania keli a hátát vmiért -koja -n, -or kutyaól, -ház -koppel -kopplet, = 1. póráz 2. kutyafalka -liv -et o 1. kutyaélet, cudar élet 2. kutyamarakodás -loka -n, -or nov: erdei turbolya -piska -n, -or kutyakorbács hundra száz; ett ~ (egy)száz; *»ett százr egy; ~Jörsta százegyedik; två ~ kétszáz; ~en kvinnor százegy asszony; flera ~ personer több száz személy; sex per ~ hat százalék; inte en på ~ százból egy sem hundracka -n, -or korcs kutya, falusi kutya

hundrade I. s: -t, -n százas (szám) II. (sorszámnév:) századik; fór var ~ meter százméterenkint hundra(de)del -en, -ar századrész;

två ~s meter két század méter hundra|faldig -t százszoros -faldiga meg-százszoroz -falt adv százszorosan -gra-dig -t százas beosztású, százfokos; százszoros -kronesedel -n, -sedlar százkoronás bankjegy -lapp -en, -ar o százas (bankó) -meterslopp -et, — sp: százméteres futás hundras -en, -er kutyafaj(ta) hundra|tal -et, = százas szám; összet évszázad; nitton~et az 1900-as évek, a XX. század; ett ~ människor mintegy száz ember; i ~ százával -tals százával, százszámra; ~ träd a fák százai, száz meg száz fa -tusen százezer -tusentals százezrével, százezerszámra; ~ insekter a rovarok százezrei

-årig -t százéves, száz évig tartó -åring -en, -ar százéves férfi v. nő -årsdag -en, -ar századik születésnap v. évforduló -årsjubileum -jubile]et, -er, -årsminne -t, -n százéves jubileum, századik évforduló hundrova -n, -or növ: fekete földitök hund [skall -et, = kutyaugatás -skatt -en, -er ebadó -släde -n, -ar kutyaszán -spann -et, == kutyafogat -vakt -en, -er hajó: kutyaőrség (0—4 óráig) -valp -en, -ar kölyökkutya -viol -en, -er nov: sovány ibolya, ebviola -väder -vädret, — kutyának való idő -vän -vännen, -vänner kutyabarát -år -et, = a kemény munka éve; küzdelmes v. nehéz (ifjúkori) év(ek) -äxing -en, -at nov: csomós ebír -öra -t, -öron 1. kutyafül, a kutya füle 2. szamárfül (könyvben) hunger -n éhség, éhezés, koplalás; känna éhes; dö av ~ éhen hal -död -en éhhalál; dö ~en éhen hal -känsla -n, -or éhségérzet hungersnöd -en éhínség; ínséges év hunger|strejk -en, -er éhségsztrájk -strejka éhségsztrájkot kezd v. folytat hungra éhes, éhezik (efter ngt vmire); koplal

hungrig -/ éhes, éhező, kiéhezett; bli ~

megéhezik hunn -en, -er, hunner -n, = tört hun (ember)

hunsa, hundsa o gyötör, nyúz; kutyául bánik (ngn vkivel); megszid, lehord hur adv 1. hogyan?, miképpen?; milyen?; ahogy; ~ dags mikor?; ~ då [s aztán] hogy(an)?, hogy-hogy?; ~ länge sedan mennyivel ezelőtt?, mióta?; ~ ofta? milyen gyakran?, hányszor?; ~ som helst bármiképp, bárhogymenar du ? hogy gondolod?; ~ står det till? hogy van?; ~ mycket? mennyi?, hány?; ~ många hány(an)?, mennyi(en)?; ** stor lön har du? mennyi a fizetésed?; ~ (sa)? tessék?, hogyan?; ~ glad var du inte milyen vidám voltál l; han förstår inte, ~ något sådant är möjligt ő nem érti, hogyan lehetséges ilyesmi 2. ~ så? hogyan?, hogy-hogy?; eller ugye?, nemde?, vagy nem?; ~ ... än akárhogy(an)... is, bármennyire ... is; bármilyen ... is; ~ skicklig han må vara bármilyen ügyeshurdan

is;]ag kunde ej fara, ~ gärna jag än ville bármennyire is akartam, nem utazhattam Ii ur dan -t milyen?, miféle?; ~ skrivmaskin har du köpt? milyen írógépet vettél?; ~t vädret än blir bármilyen idő legyen v. lesz is liurra I. interj hurrá!; ~ för presidenten! éljen az elnök! IL s: -1, -n v. — hurrázás, éljenzés; utbringa ett trefaldigt ~ för ngn háromszoros hurrával köszönt vkit III. vi hurrázik; éljenez (jör ngn vkit); O det är ingenting att ~ för ezzel nincs mit büszkélkedni hurrarop -et, = hurrákiáltás, hurrázás, éljenzés

huri il -en, -ar o nyakleves, pofon hurtig -t fürge, eleven, mozgékony, gyors huru -v hur hurudan hurdan huru|ledes adv hogyan, miképpen -som conj hogyan, milyen módon; hogy -vida conj vajon, mennyiben hus -et, = 1. ház, épület; ~ och hem ház belsőséggel; det är fullt ~ telt ház van (pl. színházban); var har du hållit ~ ? hol voltál v. maradtál?; inom ~ bent. (a házban);- gå man ur ~e mindnyájan (ki)mennek v. kivonulnak; senki sem marad otthon; ur ~ i ~ házról házra; vara utom ~ kint van; nincs itthon v. otthon 2. háznép; háztartás; hela ~et az egész ház-(nép); föra stort ~ nagy házat vi.sz, nagy lábon él;göra rent ~ tiszta munkát végez, mindent megeszik, tabula rasa-t csinál 3 királyi ház v. család 4. kereskedőház, cég huså -n, -or szobalány husapotek -et, = házigyógyszertár husar -en, -er huszár hus|tehcv: till ~ házi használatra, saját szükségletre -besök -et, = családlátogatás; házi agitáció -bil -en, -ar lakókocsi (autóhoz) -bonde -n, -bönder házigazda, családfő; gazda, munkaadó (rég); parasztgazda -bondfolk -et házigazdáék, gazda és családja -tygge -t, -n házépítés -byggnad -en ép: magasépítés -båt -en, -ar lakóbárka, -hajó -djur -et, = háziállat husera tanyázik, lak(oz)ik; gazdálkodik;

hazajár; garázdálkodik husesyn -en, -er jog: házszemle; gä~ meg-

szemléli a házat, házszemlére megy hus|fader -n, -fäder családapa; házigazda -fluga -n, -or házilégy -folk -et háznép; cselédség -fred -frid -en házi béke -fru -n, -ar háziasszony, családanya, feleség; gazdasszony, házvezetőnő -föreståndarinna -n, -or házvezetőnő, gazdasszony -geråd -et, = háztartási eszköz(ök) v. felszerelés; konyhafelszerelés

hushåll -et, = háztartás, gazdaság; család; bilda eget ~ önálló háztartást (v. családot) alapít; sköta ~et a háztartást v. gazdaságot vezeti hushålla -höll, -hållit háztartást vezet, gazdálkodik; ~ för ngn vkinek a háztartását v. gazdaságát vezeti; ~ med ngt gazdálkodik v. takarékoskodik vmivei

hushållerska -n, -or gazdasszony, házvezetőnő

hushållning -en háztartás;, gazdálkodás;

takarékosság hushållningssällskap -et, = kb.: gazdaszövetkezet, mezőgazdasági szövetkezet (S)

hushålls|arbete -t, -n ház(tartás)i munka -assistent -en, -er konyhai gép -bestyr plur házi munkák -göromål plur háztartási tennivalók; háztartástan (tantárgy) -kol [-Ö-] -et, = háztartási szén -maskin -en, -er háztartási gép -skola -n, -or háztartási iskola -våg -en, -ar konyhamérleg hus|jungfru -n, -r szobalány -knut -en, -ar a ház sarka -kors -et, = tréf házisárkány, házsártos asszony husiig -t házi, családi; házias hus [läkare -n, = háziorvos -länga -n, -or hosszan elnyúló ház; házsor -manskost -en házikoszt husmo(de)r -modern, -mödrar háziasz-

szony, családanya, gazdasszony husmoderssemester -n, -semestrar családanyák szabadsága (S: állami támogatással)

hus|mus -en, -moss házi egér -rad -en, -er házsor -rannsakan (en), -rannsakning -en, -ar jog: házkutatás -rum -rummet, = szállás, lakás, hajlék husse -n, -ar o gazdi, gazdika (kutyához,

macskához való viszonylatban) hussit -en, -er tört: huszita hus|svala -n, -or házifecske -tak -et, =hustomt

háztető -tomt [-o-] -en, -er házhely, -telek -tomte [-o-] -n, -ar (jótékony) házi manó; átv jó szellem, házitündér hustru -n, -r feleség, [vkinek a] neje; ta(ga) ngn till (sin) ~ feleségül vesz vki t -plågare -n, = feleségkínzó v. brutális férj hus|typ -en, -er háztípus -undersökning -en, -ar jog: házkutatás -vagn -en, -ar lakókocsi -vili hajléktalan, otthontalan -vard -en, -ar háziúr, -gazda; házgondnok -ägare -n, = háztulajdonos hut I. (interj): (vet) szégyelld magad I, szégyellje magát! II. s (indecl): veta ~ szégyelli magát, szégyenkezik; han har ingen ~ i sig nincs benne szégyenérzet; lära ngn (att) veta ~ mó-resra tanít vkit huta: ~ åt v. till ngn ráförmed v. rámordul vkire, rendreutasít vkit hutlös -t szemérmetlen, arcátlan, szégyentelen

hutt -en, -ar o snapsz, itóka; ta sig en

~ lehajt egy snapszot huttia: o 1. jag låter inte ~ med mig velem nem lehet packázni 2. tétovázik, teketóriázik; mellébeszél; pél-dálódzik huttra didereg, borzong huv -en, -ar techri: kupak, sapka, süveg; fedél, (motor)fedő; ép oromdísz, koszorúpárkány huva -n, -ør csuklya, főkötő; techn sisak huvud -et (o: hiivut v. huvet), = v. -en fej, fő; értelem; ész; ha gott ^ jó fejű, igen értelmes; ha ~et på skaft van esze, jó feje van; göra ngn ett ~ kortare lefejez vkit; köra ~et i väggen fejjel rohan a falnak; träffa ~et på spiken fején találja a szöget; din bror är ~et längre än du bátyád egy fejjel magasabb mint te; stöta ngn fór ~et megsért v. megbánt vkit, nekimegy vkinek; jag har ont i ~et fáj a fejem; få i sitt att fejébe veszi, hogy ...; han kan inte få det i sitt ~ ez nem megy neki a fejébe; det gick runt i ~et på mig csak úgy szédült (v. azt sem tudtam hol áll) a fejem; hänga med ~et lógatja a fejét; vara kortom ~et heves, forrófejű; korlátolt, fejre esett; ställa saken på ~et a feje tetejére állítja a dolgot; hoppa på ~et fejest ugrik; framgången har stigit I

honom åt ~et a siker a fejébe szállt; jag kan inte få det ur mitt ~ ez nem megy ki a fejemből, nem tudok tőle megszabadulni; växa ngn över ~et vkinek a fejére nő huvud|arvinge -n, -ar főörökös -bangård -en, -ar főpályaudvar -betydelse ~n, -r

1. fő jelentőség v. súly (átv) 2. nyelv elsődleges jelentés, alapjelentés -bok -en, -böcker ker: főkönyv -bonad -en, -er fejrevaló, fejfedő -bry -(e)t fejtörés; göra sig ~ för ngt töri a fejét vmin -drag -et, = fő v. jellemző vonás, alapvonás -duk -en, Tar fejkendő -form -en, -er 1. fejforma, a fej alakja 2. fő fajta v. forma. 3. nyelv igenem (cselekvő, szenvedő) -gáta -n, -or főutca -gärd -en, -er 1. fejpárna, -vánkos

2. ágyfej -ingång -en, -ar főbejárat -jägare -n, = fejvadász_-kontor -etr == központi iroda, igazgatóság; központ (banké) -krän -en, -ar főcsap -kudde -n, -ar fej párna -kvarter -et, = főhadiszállás (átv v. tréf is) -led -en, -er főútvonal -ledning -en, -ar fővezeték -lus -en, -löss fejtetű -lös -t fej nélküli; átv fejetlen, balga, esztelen -man -mannen, -män 1. nemesi család feje 2. vezető 3. jog megbízó -måltid -en, -er főétkezés -näring -en, -ar 1. fő gazdasági v. foglalkozási ág 2. fő táplálék -part -en legnagyobb rész, zöm[e vminek] -person -en, -er fő személy; szính főszereplő -prydnad -en, -er fejdísz -punkt -en, -er a legfontosabb pont, sarkpont -redaktör -(e)n, -er főszerkesztő -roll -en, -er főszerep -räkning -en fejszámolás -sak -en fődolog, lényeg; i ~ lényégében, főképpen -saklig -t fontos, lényeges, döntő, fő -sakligen adv főleg, főképpen, lényegében -sallat -én, -er fejes saláta -sats -en, -er 1. főtétel 2. fő-mondat -skalle -n, -ar koponya -skål -en, -ar (agy)koponya -skäl -et, = főok -stad -en, -städer főváros -stråk -et, — fő közlekedési útvonal -stupa adv fejjel előre; hanyatt-homlok, elhamarkodva -styrka -n, -or kat: zöm -svål -en, -ar fejbőr, skalp -säte -t, -n székhely (vállalaté) -titel -n, -titlar fejezet, főcím (állami költségvetésben) -trappa -n, -or főlépcső -uppgift -en, -er fő feladat -vikt -en, -er átv: fő súly, főhuvudvärk

hangsúly; lägga ~cn på ngt a fő hangsúlyt vmire helyezi -värk -en, -ar fejfájás -yr -1 szédülős -ämne -/, -n fő-(tan)tárgy, fő téma; főszak(tárgy) -ända -n, -r [vminek] felső vége; ágyfej

hux flux adv sebtiben, (azon) nyomban,

ripsz-ropsz hy -n bőr, arc- v. bőrszín, teint hyacint -en, -er 1. nov jácint 2. ásv hia-

cint, cirkon hybrid I. s: -en, -er keverékfaj, keresztezés eredménye, korcs II. adj keverékfaj ú, keresztezett, korcs, hibrid hyckel hycklet képmutatás, kétszínűség, szemforgatás, tettetés, álszenteskedés hyckla színlel, tettet; kétszínűsködik; álszenteskedik; ~ ngt (in)för ngn vkinek színlel vmit; ~de känslor színlelt érzelmek hycklare -n, = képmutató, színlelő v.

álszent (ember), farizeus hyckleri -(e)t, -er színlelés, tettetés, képmutatás, álszenteskedés hydda -n, -or kunyhó, viskó, kalyiba hydra -n, -or 1. mit hidra 2. áll hidra hydrat -et, = v. -er v egy: hidrát hydraulisk -t víznyomásos, hidraulikus hydrofon [-Ö-] -en, -er víz alatti lehallgató készülék, hidrofon hydrografi ~(e)n vízrajz, hidrográfia hydrologi -(e)n víztan, hidrológia hydroplan -et, = vízirepülőgép, hidroplán

hydróteknik -en vízmű tan, vízépítészet,

hidrotechnika hydroterapi -(e)n vízgyógyászat, hidroterápia

hyena -n, -or hiéna (átv is) hyende -t, -n (kis) vánkos, párna; lägga ~ under lasten egyengeti a bűn útját hyfs (en) indecl csín; csiszoltság, jólne-veltség, jó modor; sätta v. få ~ på ngn jó modorra tanít vkit hyfsa 1. rendbe hoz v. tesz; kicsinosít 2. átv (ki)palléroz, csiszol, jó modorra tanít, civilizál; o kikupál, kipofoz 3. mat rendez, egyszerűsít (egyenletet); ~ en ekvation egyenletet redukál hyfsad pallérozott, jó modorú, jól nevelt, rendes, udvarias; en ~ ung man jól nevelt (v. pallérozott) fiatalember; ett hyfsat uppträdande kulturált fellépés, illedelmes viselkedés

hyfsning -en rend(behozás), kicsinosítás;

pallérozottság, jó modor, műveltség hygga: o ~ (till) sig kedvesebb v. szívélyesebb lesz; megjavul hygge -t, -n (erdő)vágás, fakitermelés;

vágásra szánt terület; irtás (erdőben) hygglig -t barátságos, kedves, szívélyes (mot -hez); jó modorú, kellemes, tisztességes, humánus; elfogadható, mérsékelt, elég jó; ett ~t pris elfogadható v. méltányos ár hygien -en egészségügy, -tan; higiénia, higiéné

hygienisk -t egészségügyi, egészségtani;

egészséges, higiénikus hygroskopisk [-kő1-] -t nedvességszívó,

higroszkopikus hylla1 -n, -or 1. polc, állvány, rekesz; átv: lägga på ~n szegre akaszt, félretesz 2. vasút csomagtartó 3. o (szín-házi) kakasülő hylla2: ~ ngn v. ngt hódol vkinek v. vminek; ~ ngn ünnepel vkit; ~ en åsikt [vmely] véleménynek a híve, [vmilyen] nézetet vall hylle -t, -ti nov: gallér-fészekörv (murvalevelek)

hyllning -en, -ar hódolat, hódolás; ünneplés, üdvözlés; bringa ngn sín ~ hódolatát bemutatja (v. hódol) vki előtt

hyllnings]adress -en, -er hódoló felirat, üdvözlő irat -gärd -en, -er ünneplés, üdvözlés, tiszteletadás hyllpapper -et, = szekrénycsík (papír) hylsa -n, -or hüvely, tok hymn -en, -er himnusz hynda -n, -or nősténykutya, szuka hyperbel -n, hyperbler mat: hiperbola hyperbol [-ö'l] -en, -er irod: (szónoki)

túlzás, nagyítás hypernervös túl(ságosan) v. nagyon ideges

hypertrofi -(e)n orv: hipertrófia, túltengés, (kóros) megnagyobbodás hypnos [-ö's] -en hipnózis hypnotisera (meg)hipnotizál hypnotisk [-nö1-] -t hipnotikus hypnotism -en hipnotizmus hypofys -en, -er orv: hipofízis, agyfüggelék, agyalapi mirigy hypokonder [-ko'n-] -n, hypokondrer

képzelt beteg, hipochonder hypokondri ~(e)n orv: hipochondriahypokrisi

hypokrisi ~(e)n képmutatás, álszentes-

kedés, hipokrízis hypotek -et, — jelzálog hypoteks]bank -en, -er jelzálogbank, földhitelbank -lån -et, = jelzálogkölcsön

hypotenusa -n, -or mat: átfogó hypotes -en, -er feltevés, hipotézis hypotetisk -t feltételezett, feltételes, kétes, hipotetikus hypotisera elzálogosít, jelzáloggal terhel hyra1 -n, -or 1. bérlet (pl. lakas-); bér (-Ieti dij), bérösszeg; lakbér, házbér;-betala 4800 kronor i ~ 4800 korona [évi] (lak)bért fizet 2. hajó (munkavállalási szerződés; (munka)bér ('tengerészé); ta ~ på ett fartyg elszegődik v. elszerződik egy hajóra hyra2 hyrde, hyrt I. vt, vi 1. bérel, bérbe vesz; ~ en våning lakást bérel; rum att ~ kiadó szoba; ~ i andra hand albérletben lakik 2. hajó szerződtét, felfogad (tengerészt) II. (hgs igek:) ~ in sig hos ngn lakást bérel (v. vesz ki) vkinél; ~ in ngn hos sig befogad v. odavesz vkit albérlőnek; ~ ut bérbe ad, kiad hyrbil -en, -ar bérautó, taxi, géperejű bérkocsi

hyres|annons f-on^s] -en, -er íakáshir-detés -avkastning -en, -ar (lakbér-jövedelem, bérhozam -avtal -et, = (lakás)bérleti szerződés -bidrag -et, = lakáspénz (közalkalmazottnak); lakbérsegély -fri -jritt (lak)bérmentes; bo hyresjritt ingyen lakik, nem fizet lakbért v. házbért -förmedling -en, -ar lakásközvetítés; lakásközvetítő (iroda) -gast -en, -er (lakás)bérlő -hus -et, = bérház -höjning -en, -ar lakbéremelés -kasern -en, -er bérkaszárnya -kontrakt -et, = (Iakás)bérleti szerződés -kvartal -et, = lakbérnegyed -lag -en, -ar lakbértörvény -ledig -t kiadó, üres, azonnal beköltözhető (lakás) -marknad -en lakáspiac, lakásbörze -nämnd -en, -er lakáshivatal, lakásügyi hivatal -reglering -en, -ar lakbérszabályozás; lakásügyi szabályzat v. jogszabályok -vard -en, -ar (lakás-)bérbeadó; háztulajdonos, háziúr -värdinna -n, -or (lakás-)bér-beadó nő; háztuíajdonosnő, háziasszony

hysa hyste, hyst I. vt t. szállást v. hajlékot ad (ngn vkinek), elszállá* -sol, befogad; ~ en brottsling hos sig bűnözőt rejteget magánál 2. átv táplál; ~ agg mot ngn haragot táplál vkivel szemben, neheztel vkire; ^ jörhoppningar reményeket táplál, reménykedik; ~ jörkärlek jör ngt előszeretettel viseltetik vmi iránt; ~ jörtroende jör ngn bizalommal viseltetik v. van vki iránt; ~ den åsikten att azon a nézeten van hogy II. (hgs igek:) ~ in be- v. elszállásol, elhelyez; ~ in sig hos ngn beszállásolja magát (v. megszáll) vkinél hyska -n, -or kapocshurok, kapocsszem, nősténykapocs; ~ och hake kapocs és horog; o klara ~n nyélbe üti a dolgot

hyss1 -et, = o csíny; ha (ngi) ~ jör sig

helytelenkedik, rosszalkodik hyss2 interj hyssj hyssa v i hyssja

hyssj interj pszt!, csitt!, csönd (legyen)! hyssja vi 1. ~ åt v. på ngn rápisszeg vkire, pisszegéssel elhallgattat (v. csendre int) vkit 2. pisszeg (nemtetszése jeléül); ~ åt ngn lepisszeg v. kifütyül vkit hysteri -(e)n v. -(e)t orv: hisztéria hysteriker -n, = hisztérikus férfi hysterisk -t hisztériás, hisztérikus; hon jick ett ^t anjall idegrohamot (v. hisztériás rohamot) kapott hytt -en, -er K (hajó)kabin, kajüt 2.

fülke (pl. telejon-) hytta1 vt höta

hytta2 -n, -or kohó; (iiveg)huta hytt|arbetare -n, = kohómunkás -drift

-en kohóüzem hytt|kamrat -en, -er hajó: kabintárs -plats -en, -er hajó: kabinhely, hálóhely (kabinban) hyva vt -> hiva

hyvel -n, hyvlar gyalu -bänk -en, -ar gyalupad -spån -et v. -en, = gyalu-forgács

hyvla I. vt t. gyalul 2. átv csiszol, kiművel; pojken måste a fiúnak még csiszolóania kell II. (hgs igek:) ~ av le-v. meggyalul; alv lehord, o letol; ~ över végiggyalul, átgyalul hyvleri -(e)t, -er- gyalulóműhely hyvling -en, -ar gyaluláshå

hå interj 6 !, hó!, nol; hå, verkligen? ó(,) tényleg?, no de igazán?; hå hå! aha!, ohó!, hű!; hå hå!(,) ja ja! hűha!, ejha!

håg -en 1. lelkület; átv szív, ész; glad i ~en víg kedélyű; ngt leker honom i ~en állandóan vmi jár az eszében, vmiről álmodozik; slå ngt ur ~en kiver vmit a fejéből, nem gondol többé vrnire 2. kedv, hajlam; ha ~ för studier van kedve a tanuláshoz hågad hajlandó; vara ~ jör ngt kedve

van vmihez, hajlandó vmi re hågjkomst [-o-] -en, -er emlékezet; visszaemlékezés, megemlékezés; emlék -lös -t kedvetlen; fásult, közömbös, lusta

hål -et, = 1. lyuk; nyílás, rés; szakadás; ha ett ~ på strumpan lyukas a harisnyája; det går ~ på ngt kilyukad vmi;. det gick ~ på bölden a kelés felfakadt; hon har rivit ~ på klänningen kiszakította a ruháját 2. átv odú, (nyomorúságos) lyuk, fészek håla -n, -or 1. barlang; odú, lyuk (állaté) ; üreg (orv is) 2. átv pejor fészek (kisváros) hållfot -en, -fötter lábboltozat, talp boltozata -fotsinlägg -et, — talpbetét, cipőbetét

hålig -t üreges, odvas; lyukas, átlyuggatott; likacsos -het -en, -er, 1. üre-gesség, odvasság; [vminek a] lyukas v. likacsos volta 2. håla 7. hål|kort -et, — lyukkártya, lyukasztott kártya -kortsmaskin -en, -er lyukkártya-rendszerű adatfeldolgozó gép, Hollerith-gép -kal -en, -ar ép: hor-nyolat, homorulat, váj olat, vápa håll -et, = 1. átv: få ~ på ngn elbánik vkivel; ta i ~ med ngt hozzáfog vmihez, nekilát vminek 2. orv szúrás, nyilallás; ~ sidan oldalszúrás, -nyilallás 3. vad les(hely); lőtávolság; stå i ™ lesben áll, lesen van 4. távolság; på lagom ~ illő távolságban v. távolságról; på långt ~ távolról, mesz-sziről; släktingar på långt ~ távoli rokonok; på nära ~ közelről; strid på nära ~ közelharc; på närmare ~ közelebbről; på sina ~ helyenként 5. irány; oldal; från alla ~ och kanter minden oldalról, mindenfelől, mindenünnen; från säkert ~ biztos forrás-

ból; från vilket håll? mely(ik) irányból?, merről?; blåser vinden från det ~et? [hát] onnan fúj a szél? (átv); på annat ~ máshol; másfelől, máshonnan; arbeta på oliká ~ különböző helyeken dolgozik; åt alla ~ minden irányba(n), mindenfelé, mindenüvé, mindenhova; åt annat ~ másfelé, máshova; åt det ~et ebbe(n) ill. abba(n) az irányba(n), errefelé ill. arrafelé; åt motsatt ~ ellenkező irányban; fortsätt att gå åt samma ~ / menj (en) tovább ugyanebben az irányban!; var och en gick åt sitt ~ kiki inent a maga útján, más-más irányban mentek, szétváltak; åt vilket ~ ? mely(ik) irányba(n)? hålla höll, hållit 1. vt 1. tart (átv is); megtart, betart; fenntart; ~ ngt i handen kezében tart vmit; hon håller barnen snygga tisztán tartja a gyer-(m)ekeit; ~ färgen megtartja színét, színtartó; ~ ett föredrag előadást tart; ~ gudstjänst istentiszteletet tart; ~ (en) konsert hangversenyt ad; hajó: ~ kursen tartja az irányt; ~ leveranstiden megtartja a szállítási határidőt; ~ måttet megüti a mértéket (átv is); átv mértéket tart; ~ (ett) möte gyűlést tart; ~ sitt ord megtartja szavát; ~ standarden fenntartja az életszínvonalat; tartja v. biztosítja a (minőségi) színvonalat; ~ takten (be)tartja az ütemet (v. a taktust); ~ tal beszédet mond v. tart; ~ en tidning újságot járat; ~ (ett) val választás(o-ka)t tart; ~ sin fulla vikt megvan a kellő súlya; ~ ngn med mat élelmez v. O kosztol vkit; ~ ngn om ryggen segítségére van vkinek, támogat vkit; ~ ngn till arbete munkára fog (v. dolgoztat) vkit; ~ ngn under armen karön fog vkit, o belekarol vkibe; vi gick och höll varandra under armen kart karba öltve (v. karonfogva) mentünk 2. tartalmaz; kärlet håller sex liter az edény űrtartalma, hat liter 3. (fogadásban:) tesz, tart; jag håller tio mot ett att tízet teszek egy ellen (v. tízszeres pénzbe fogadok) hogy; ~ vad fogad, tartja a fogadást; ~ på en häst tesz egy lóra, megtesz egy lovat 4. (ki)áll, elbír; ~ provet állja a próbát 5. visszatart^

~ andan visszatartja lélegzëtét 6* [vminek] tart, tekint; ~ ngn főr dum butának tárt vkit

II. vi 1, (meg)fog, tart; ~ i skaftet (meg)fogja a nyelet; håll i stegen! tartsd v. fogd a létrát! 2. ~ pä sin mening kitart a véleménye mellett, ragaszkodik a véleményéhez; ~ på sin värdighet sokat ad (v. vigyáz) a tekintélyére; ~ på ngt (sokat) ad vmire, (nagy) súlyt helyez vmire; ~ på ett kort (mindent)1 egy kártyára tesz fel 3. (meg)áll;

vagnen höll... a kocsi megállt...; håll! álljon) meg!, megállj! 4. tart(ós), erős; elbír; eláll (étel); tyget håller bra a kelme igen tartós; • isen håller inte än a jég még nem tartja meg (v. nem bírja el) az embert 5. tart [vhova]; céloz; <v på fyren a világítótorony felé v. irányában tart; ~ åt höger jobbra tart (gépkocsivezető); ~ under pricken a célpont alá tart v. céloz

III. ~ sig tartja magát; tartózkodik, marad, van; eláll, nem. romlik meg (élelmiszer); tartós (időjárás); ~ sig rak egyenesen tartja magát; ~ sig hemma otthon tartózkodik v. marad; ~ sig i sängen ágyban marad v. van; ~ sig allvarlig komoly marad; ~ sig beredd készenlétben van; ~ sig lugn nyugodtan viselkedik, nyugodt marad; ~ sig från dåligt sällskap távol tartja magát a rossz társaságtól, nem keveredik rossz társaságba; ~ sig för god till ngt rangján alulinak tart vmit; jag kunde inte ~ mig för skratt nem állhattam meg nevetés nélkül, nem bírtam visszafojtani a nevetést; ~ sig i räcket megfogóc!z(kod)ik a . korlátban; inte ~ sig i skinnet nem fér a bőrében, nem uralkodik magán; ~ sig med bil (gép)kocsit tart, autója van; ~ sig till ngn ragaszkodik vkihez, vkivel marad v. van, nem tágít vki mellől; ~ sig till sanningen ragaszkodik az igazsághoz, nem tér el az igazságtól; ~ sig till ämnet a tárgynál marad (beszéd közben); ~ sig väl med ngn jóban van vkivel; ett intryck som höll sig tartós benyomás

IV. (hgs igek:) ~ av ngn szeret

vkit, ragaszkodik vkihez; hajó: ~ av från land (el)távolodik a parttól, a nyílt tenger v. víz felé tart; man skall ~ av åt vänster balra kell kitérni (szembejövőnek); ~ sig borta távol tartja magát (från ngt vmitől), távol marad; <*» efter ngn rövid pórázon tart vkit, szigorúan v. keményen fog vkit; ~ emot nekidől, nekifeszül (ngt vminek) (hogy el ne dőljön); megtámaszt, dtv ellene van (ngt vminek), ellenkezik; ~ fast megfog, fogva tart, nem enged el; megtart, megőriz (pl. emlékezetében) ; átv (szilárdan) kitart, megmarad (vid ngt vmi mellett); ~ fast vid ett beslut kitart v. megmarad egy elhatározás mellett; ~ sig fast vid ngn belekapaszkodik vkibe; ~ fram odatart, oda- v. kinyújt; o ráültet (kisgyermeket éjjeliedényre); håll fram handen tartsd v. nyújtsd ide a kezedet; ~ sig framme előretolakodik; kihasználja v. megragadja az alkalmat; ~ för elé(je) tart; befog, becsuk; ~ för ögonen befogja (saját) szemét; ~ för Öronen befogja fülét; ~ fore tart, vél, gondol; jag håller före, att azt tartom (v. azon a véleményen vagyok), hogy; ~ i (meg)fog, tart; vö, hålla (fast); ™ i sig megfogódzkodik, megkapaszkodik; (tovább) tart, tartós; regnet höll i (sig) az esőzés tovább tartott, az eső nem állt el (v. nem szűnt); ~ i med arbetet folytatja a munkát, tovább dolgozik; ~ igen csukva v. zárva tart; becsuk; visszatart; ellenszegül, ellenkezik; håll igen ögonen! hunyd be (v. tartsd behunyva) a szemed!; ~ ihop összefog, összekulcsol; összetart; együtt tart; han håller inte ihop längre már nem bírja tovább, fogytán van az ereje; ~ in beletart; behúz; megállít; ~ in sin häst megállítja lovát; ~ in mot land a szárazföld v. part felé tart (hajó); ~ inne bent tart, nem enged ki; ~ inne ngns lön visszatartja vkinek a fizetését v. bérét; ~ inne mitt i arbetet abbahagyja, v. félbeszakítja a munkát; ~ inne med ngt megtart magának vmit (pl. véleményt), hallgat vmiről; håll inne med det! hallgass!, ne folytasd!, tartsd meg magadnak!; ~ sig inne otthonhållare

marad; nem hagy(hat)ja el a szobát (beteg); ~ isär kíilön(választva) tart; ~ kvar visszatart; megtart; ~ sig kvar megállja a helyét, tartja magát (új állásban); ~ med ngn egy véleményen van (v. egyetért) vkivel; igazat ad vkinek; átv vkivel tart; det kan jag inte ~ med om ebben nem értek veled egyet; ~ ned v. ner a) letart, lefelé v. lejjebb tart; lefog, lenyom; lógat; b) hajó [vmi] felé tart; ~ ner huvudet lógatja a fejét; hajó: ~ ner mot en ångare egy gőzhajó felé tart; ~ nere lent v. lenyomva tart (pl. víz alatt); átv elnyom, féken tart, (le-) fékez; håll inte på fingret! ne tartsd rajta az ujjad!; ~ på att räkna számolással van elfoglalva, éppen v. javában számol; ~ på att klä sig éppen öltözködik; huset håller på att byggas a házat most építik, a ház épülőfélben van; föreningen håller på att bildas az egyesület alakulóban van; jag höll just på, att skriva till honom éppen azon voltam, hogy írjak neki; om kriget håller på länge ha a háború még sokáig tart; ~ på med ett arbete (egy) munkán dolgozik, (egy) munkát folytat; jag håller just på med det éppen ezzel vagyok elfoglalva, éppen ezt csinálom; han höll på att svimma majdnem elájult; vi höll på att komma för sent majdhogy el nem késtünk; ~ till' tartózkodik [vhol], lakik;

tanyázik, él; var har du hållit till? hol voltál?, honnan jössz?; ~ tillbaka visszatart; visszafojt (könnyeket); ~ tyst v. tätt titkot tart, hallgat; titokban tart (med ngt vmit); kan du ~ tätt med saken ? o tudsz hallgatni az ügyről?, titokban tudod tartani a dolgot?; ~ tätt tätt; ~ undan a) félre- v. eltart, távoltart [vmitől]; b) kitér (för ngn vki elől); ~ sig undan félrehúzódik, elbújik; távol tartja magát, nem mutatkozik; ~ under [vmi] alá tart; håll under handen tartsd alá a kezed; ~ upp a) feltart, fölemel; felfog (pl. szoknyát); nyitva tart; b) megáll; abbahagy; eláll (eső); håll upp händerna! tartsd fel a kezedet!, kezeket fel!; ~ upp dörren nyitva tartja (v. kinyitja) az ajtót (för ngn vkinek); ~ upp med ngt abbahagy

19*

vmit; ~ uppe magasra tart, feltart; fenntart; a víz felszínén tart, nem enged elmerülni; ~ modet uppe nem veszti el bátorságát, nem csügged; det håller uppe (már) nem esik, elállt az eső; ~ sig uppe fenntartja magát, a víz felszínén tartja magát; átv felszínen marad; ~ ut kinyújt(va tart) (pl. kart) ; kitart (hangot; zene, átv is) kibír, elvisel (med ngt vmit); ~ ut tungan kiölti a nyelvét; ~ ut med strapatserna (ki)bírja a fáradalmakat

hållare -n, = tartó; (ruha)akasztó hållas hölls, hållits o 1. tartózkodik [vhol], tanyázik, van 2. låta ngn ~ engedi hogy vki azt tegye amit akar, békén hagy vkit; låt mig ~! bízd (csak) rám!, ne avatkozz a dolgomba !, hagyj békén! hållbar -1 1. tartható, (meg)védhető; ett argument alapos érv 2. tartós; eltartható, nem romlandó (étel) -het -en 1. (fenn)tarthatóság, (meg)védhetőség; [vminek a] (fenn)tartható v. (meg-) védhető volta 2. tartósság; eltarthatóság (ételé) hållen1 hållet (meg)tartott; gondozott; (meg)fogalmazott, megírt; vö. hålla; väl ~ (jól) gondozott v. megművelt, jól karban tartott; vara strängt ~ szigorúan fogják, kordában tartják; hel och ~ az egész hållen2 s indecl: lovén är bra, men ~ är bättre az ígéret szép szó, ha megtartják úgy jó hållet adv: helt och ~ teljes egészében,

teljességgel, teljesen, egészen håll |fäst szilárd (fiz, techn is), tömör, kemény; tartós; ~ mot tryck nyomásálló, nagy nyomásszilárdságú -fasthet -en szilárdság (fiz, techn is), tömörség, keménység; tartósság -fasthetslära -n szilárdságtan -fasthetsprov -et, = techn szilárdsági próba, szilárdságvizsgálat -hake -n, -ár ép: vaskapocs, kapocsvas, kajmó; átv: ha en ~ på ngn befolyása v. hatalma van vki felett, kezében tart vkit hållning -en 1. (test)tartás; ha dålig ~ rossz a (test)tartása 2. álláspont; magatartás, viselkedés; inta en avvaktande ~ várakozó állaspontra helyezkedik 3. (morális) tartás, (jellem-)hållningsfel

szilárdság, karakter; en person utan ~ gyönge jellemű (v. állhatatlan) ember, nem valami szilárd jellem hållnings]fel -et, = hibás testtartás -lös -t ingatag, állhatatlan, gyenge (jellemű) -löshet -en ingatagság, állhatatlanság, (jellem)gyengeség, gyönge jellem

håll!plats -en, -er közi: mégállö(hely) -punkt -en, -er tám(asz)pont (útv is), szilárd pont hål I sí ag -et, = (irodai) lyukasztó(gép) -slev -en, -ar habmerő kanál -söm -sömmen, -sömmar azsúr(hímzés), szál-húzásos v. azsúros kézimunka; sy ~ azsúroz. -timme -n, -ar i sk: lyukas óra.-väg -en, -ar mély út -ögd -ögt beesett (v. mélyen ülő) szemű hån -et gúny, gúnyolódás; kigúnyol ás, ki- v. megcsúfolás; ett ~ mot sunda förnuftet a józan ész megcsúfolása håna (ki)gúnyol, (ki)csúfol; gúnyt űz

(ngn vkiből) hån|flina (gúnyosan) vigyorog -full -t gúnyos, lenéző, megvető; kaján, gúnyolódó, csúfolódó hångla vi: o ~ med ngn fogdos v.

csipked v. tapogat vkit hån|grin -et, = gúnyos vigyör(gás) -le -log, -lett (vi) gúnyosan v. megvetően v. kajánul mosolyog (åt ngn vkin) -leende -t, -n, -löje -t, -n gúnyos v. csúfondáros v. kaján mosoly -skratt -et, = gúnykacaj, gúnyos kacaj v, nevetés; brista ut i ~ gúnyos kacajra fakad -skratta vi gúnyosan kacag v. nevet (dt ngt vmin); gúnyosan kikacag v. kinevet (åt ngn vkit) hår -et, = haj, hajszál; szőr, szőrszál; hajzat; szőrzet; ~et faller av mig hull a hajam; ~et reser sig på ens huvud égnek áll a haja az embernek; han gór sig inga gräf a) ~ för att kisebb gondja is nagyobb annál hogy; hon slet ~et av sig (v. hon slet sig i ~et) i förtvivlan kétségbeesésében a haját tépte; dra en pojke i ~et meghúzza v. megcibálja egy fiú haját; flickan med rött ~ a vörös hajú leány; på ~et

hajszálra, hajszálpontosan; på ett ~ när hajszálnyira, hajszálnyival, egy hajszállal, hajszál híján; det hängde på ett det var på ett ~ (när) (egy) hajszálon függött v. múlott; likna ngn på

~et hajszálra hasonlít vkihez, szakasztott mása vkinek håra vi (hgs igek:) ~ av sig hullatja

szőrét; ~ ned teleszőröz hår I avfall -et hajhullás, kopaszodás -band -et, = hajszalag -beklädd '-beklätt -v hårbevuxen -beklädnad -en szőrzet, bunda(szőrzet), szőr (állaté) -bena -n, -or haj választék -bevuxen -be~ vuxet, -bevâxt szőrös, szőrrel ill. hajjal benőtt -borste [-0-] -n, -ar hajkefe -borttagningsmedel [-0-] -medlet, = szőrtelenítő(szer) -botten [-0-] -bottnen v. =, -bottnar fejbőr hård hårt kemény; erős; zord, szigorú, kíméletlen; súlyos, nehéz, keserves; en bädd kemény ágy; müv: ~ färg kemény szín; en ~ dorn szigorú ítélet; útv: ha ~ hud vastag a bőre; ett hårt klimat zord éghajlat; ~ måge székrekedés, szorulás, nehéz széklet; ha ~ måge, vara ~ i magen székreke -dése v. szorulása (v.: nehéz széklete) van; ~a ord kemény v. szigorú szavak, kemény beszéd; ett hårt slag erős ütés, súlyos csapás; hårt vatten kemény v. meszes víz; ett hårt ode keserves v. mostoha sors; bli ~ (meg-) keményedik; zorddá v. szigorúvá válik; vara ~ moi ngn keményen v. durván bánik vkivel, szigorú v. rideg vkihez; göra ~ megkeményít; kemény-nyé v. érzéketlenné tesz; båda satte hårt mot hårt (kettőjük közül) egyik sem akart engedni, mindketten megmakacsolták magukat; man. kommer att sätta hårt mot hårt kemény küzdelemre van kilátás hård I arbetad nehezen megmunkálható ill. dagasztható; útv nehezen kezelhető -fjällad åtv megátalkodott, hétpróbás (gonosztevő) -frusen -fruset erősen befagyott; keményre fagyott -för -t eros, erőteljes, kemény; edzett -gräddad 1. keményre sütött 2. nehezen süthető -gummi -t keménygumi, ebonit -handskar: ta i med ~na, ta till ~na kemény eszközökhöz nyúl, keményen beavatkozik, szigorúan jár el

hårdhet -en, -er keménység; zordság, szigorúság, kíméletlenség; szigor; mostohaság; [vminek a] nehéz v. keserves voltahårdhetsgrad

hårdhetsgrad -en, -er keménységi fok

hård|hjärtad keményszívű, könyörtelen, szívtelen -hudad átv vastagbőrű, érzéketlen -hänt I. adj keménykezű; kemény, kíméletlen; en ~ behandling kemény v. szigorú bánásmód; våra ~ mot ngn keményen v. szigorúan bánik vkivel II. adv: gå till väga szigorúan v. kíméletlenül jár el; handskas ~ med ngt kíméletlenül bánik vmivel -koka -de, -1 (v. -kokte, -kokt) keményre főz -kokt 1. keményre főzött v. főtt; ~ ägg kemény tojás 2. nehezen fövő 3-hårdjjällad 4. irod, jilm naturalista, nem szentimentális -mjölkad nehezen fejhető -munt -mynt keményszájú (ló) hårdna vi megkeményedik (átv is), meg-keményszik; megszilárdul; köt (cement); ~de anletsdrag kemény arcvonások

hårdnackad makacs, konok, nyakas; ett hårdnackat motstånd elkeseredett ellenállás

hårdnad -en, -er keményedés; en ~ i

huden borkeményedés hår I draga -drog, -dragit 1. átv hajánál fogva előráncigál [vrnit]; ** ord szavakon lovagol 2. rég: ~ ngn meghúzza v. megcibálja vkinek a haját -dragen -draget átv: hajánál fogva előráncigált, erőltetett; en ~ tolkning erőltetett magyarázat hård|saltad erősen meg- v. besózott -sint kemény szívű v. lelkű -smält 1. nehezen emészthető, nehéz (étel); (meg-) emészthetetlen (átv is); nehezen érthető 2. nehezen olvasztható v. olvadó (jém) -stekt 1. nagyon v. túlságosan megsütött 2. nehezen süthető -sövd -sövt mélyen alvó -valuta -n, -or kemény v. nemes valuta hår|fin -t 1. hajszálfinom, haj szál vékony, hajszál-; jiz: ~a rör hajszálr vékony csövek, hajszálcsövek 2. átv (rendkívül) finom, minimális; skillnaden är ^ a különbség minimális (v. rendkívül kicsi) -fläta -n, -or hajfonat, copf -frisör -en, -er fodrász -frisörska ~n, -or fodrásznő -färg -en, -er hajszín; szőrzet színe, szőrszín (állaté) -färgning -en, -arhajfestés, hajszínezés -fäste -t hajzat határa (az arc jelé);

rodna upp till fülig (v. füle hegyéig) elpirul

hårig -t hajas; szőrös; összet utótag -hajú; -szőrű

hår|klippning -en, -ar hajvágás -klippningsmaskin -en, -er hajvágó gép -klyvare -n, = szőrszálhasogató (ember) -klyveri -(e)t, -er szőrszálhasogatás -klädsel -n, -klädslar hajviselet, frizura -knut -en, -ar konty -kärl -et, = hår rörskärl -nål -en, -ar hajtű -nålskurva -n, -or hajtű-kanyar -nät -et, — hajháló -olja [-o-] -n, -or hajolaj -piska -n, -or rég: (szalaggal befont) varkocs v. copf (jérjié) -resande hajmeresztő -rot -en, -rötter hajgyökér -rör -et, = jiz hajszálcső -rörskraft -en jiz: hajszálcsövesség -rörskärl -et, = orv hajszálér hårsbredd -en hårsmån hår|sikt -en, -ar szőrszita -slinga -n, -or

(haj)gyűrű, göndör hajfürt, lökni hårsmån s indecl (en) hajszálszélesség, hajszálvastagság; hajszálnyi; det fattades bara en ~ att egy hajszálon múlott hogy; inte vika en ~ jrån ngt egy hajszálnyit v. jottányit sem enged vmiből; en ~ längre egy hajszálnyival hosszabb hår|spänne -t, -n hajcsat -strå -(e)t, -n

hajszál; szőrszál hårt adv keményen; erősen; szigorúan; nehezen, keservesen; hård; arbeta ~ keményen dolgozik; dra ** åt erősen v. keményen meghúz; sitta ~ át szorosan testhez simul, feszül (pl. harisnya); ->• sitta (åt); jag tog det ~ nagyon a szívemre vettem, súlyosan érintett (a dolog); han är ~ insom nad mélyen elaludt; ~ lastad súlyosan megrakott; hon har blivit ~ prövad súlyos megpróbáltatásokon ment át; ~ spänd erősen ki? v. megfeszített hår|test -en, -ar hajfürt -tofs -tott [-o-] -en, -ar hajcsomó, hajtincs, csimbók; szőrcsomó -torkning [-o-] -en hajszárítás -torkningsapparat [-o-] -en, -er hajszárító (készülék) -tång -en, -tänger hajsütővas -uppsättning -en, -ar hajviselet, frizura -vatten -vattnet háj szesz, hajvíz -virvel -n, -virvlar haj örvény (jej tetőn) -vård -en hajápolás -växt -en 1. hajnövés; szőrnövés 2. hajzat; szőrzethåv

håv -ett, -ar 1* nyeles háló, merítőháló (halfogásra); lepkefogó v. madárfogó háló 2. (nyeles) persely (templomban); gå med ~en perselyez; átv dicséretet hajhász, bókokra vadászik, dicséretre éhes håva I. vt, vi hal: nyeles hálóval (v. merítőhálóval) fog ill. halászik II. (hgs igek:) ~ in összeszed, összegyűjt; besöpör (pénzt);»megkaparint; ~ upp (a vízből) kiemel v. kihúz v. kifog håvor plur költ: ajándék(ok); adományok); skogens ~ az erdő ajándékai; jordens ~ a föld gyümölcsei v. terményei

häck1 -en, -ar 1. sövény 2. sorfal; vi bildade ~ sorfalat álltunk 3. sp gát, akadály; 110 m ~ 110 méteres gátfutás

häck2 -en, -ar 1. mez jászol, szénatartó, szénakas; jászolrács, etetőrács 2. létrás v. zápos szekéroldal 3. (hajó)far, tat

häcka vi költ, kelt, kotlik (madár) häckla I. s: -n, -or tex: gereben II. vt 1. tex gerebenez, gyárától (lent, kendert) 2. átv szapul, ócsárol, kritizál häcklln g. -en tex: gerebenezés häck|löpare -n, = sp gátfutó -löpning

-en, -ar sp: gátfutás häckning -en, -ar költés (tojásoké), kotlás

häckningstid -en, -er költési v. párzási

időszak (madáré) häckplats -en, -er költőhely (madáré) häda vt, vi káromol; gyaláz, szidalmaz; káromkodik; gyalázkodik; ~ Gud káromolja Istent; ~ ngn gyaláz v. szidalmaz vkit; som man är klädd så blir man hädd ruha teszi az embert hädan adv innen, el; gå ~ elhalálozik, elköltözik; vik ~ / távozz innen 1, távozz tőlem! -efter adv ezentúl, ettől kezdve, mostantól fogva -fara -for, -farit örökre elköltözik, elhalálozik, elhuny -färd -en, -er elhalálozás, elköltözés, [vkinek az] elhunyta -gången elköltözött, elhunyt, elhalt /-kalla magához szólít, elszólít, (az Úr) hädelse -n, -r káromkodás, káromlás, gyalázás; ~ mot Gud istenkáromlás hädisk -t istenkáromló, istentelen; becsmérlő, ócsároló häfta I. s: -n, -or ragtapasz II. vt, vi 1.

fűz, összeerősít (könyvkötésnél); ~ fast ngt vid ngt vmit hozzáfűz vmihez; ~ ihop összefűz 2. tapad, hozzáragad (vid ngt vmihez); átjár (szag) 3. jótáll, felel, felelős (för ngt vmiért); ~ för skuld tartozik, adóssága van; ~ i skuld till ngn pénzzel tartozik vkinek

häftad fűzött (könyv) häfte -t, -n füzet; folyóiratszám; irka häftig -t heves, erős; hirtelen, szenvedélyes, indulatos; ~ storm heves v. erős vihar; ~ feber erős láz; brista ut i ~ gråt keserves sírásban tör ki; bli ~t sjuk hirtelen v.

súlyosan megbetegszik; dricka fór ~t túl mohón iszik häft|maskin -en, -er fűzőgép -plåster -plåstret, =? ragtapasz -stift -et, rajzszeg

häger -n, hägrar áll: szürkegém hägg -en, -ar nov: zelnicemeggy(fa) hägn -et védelem, oltalom, menedék hägna 1. védelmez, oltalmaz, megvéd . 2. be- v. körülkerít hägnad -en, -er 1. kerítés 2» oltalom hägra a levegőben tükröződik; átv dereng; det hägrar délibáb látszik; ljusare framtid ~r för oss jobb jövő csillan fel előttünk hägring -en, -ar légtükrözés, délibáb;

légvár, csalóka délibáb häkta I. s; -n, -or kis kampó, horgocska II. vt 1. be(le)akaszt, bekapcsol, hozzákapcsol; ~ av leakaszt, lekapcsol 2. letartóztat, őrizetbe vesz, elfog häkte -t, -n letartóztatás, (vizsgálati) fogság; frige ur ~t szabadlábra helyez, kienged a fogságból häktning -en, -ar letartóztatás, őrizetbe vétel

häl -en, -ar sarok (lábé, harisnyáé, cipőé); följa ngn (tätt) i ~arna vkinek a sarkában van hälare -n, = orgazda häleri -(e)t orgazdaság hälft -en, -er [vminek a] fele; ~en så stor som . .. fele akkora mint...; ~en så kort tid fele annyi idő; betala ~en var fele-fele alapon fizet; till ~en félig; sänka priset till v. med ~en felére csökkenti az árat hälgångare -n, = áll talponjáró häll -en, -ar lemez, lap, (kő-, szikla- v. vas)lap; tűzhelylaphälla

hälla1 -n, -or h talpalló (nadrágon) 2.

ugratószíj (ló lábán) hälla2 hällde, hällt T. vt í. önt, kiönt, tölt 2. ömlik, zuhog (eső) II. (hgsigek:) av leönt; ~ bort kiönt; ~ i v. upp be-(le)önt; tölt (vkinek); ~ pá hozzá-önt, -tölt; felönt (teavizet); ~ ur kiönt [vmiből]; ut vattnet kiönti a vizet

hälleberg -et, = (kő)szikla hällkista -n, -or arch: sírkamra (kőlapok-bál)

häll|regn -et, = zápor(eső), felhőszakadás -regna záporeső esik, szakad v. zuhog az eső hällristning -en, -ar sziklarajz, -kép hälsa1 -n egészség; ha ~n egészséges;

vara vid god ~ jó egészségben van hälsa21. vt, vi 1. köszönt, üdvözöl; ~ ngn välkommen üdvözöl v. köszönt vkit (érkezéskor), szívélyesen fogad vkit; var <»d! légy üdvözölve 1; üdvözöllek 1; ~ god morgon på ngn jó reggelt kíván vkinek; ~ med flaggan zászlóval üdvözöl (hajó) 2. ~ på ngn köszön v. tiszteleg vkinek, köszönt vkit; hon vägrar att ~ på mig nem fogadja köszönésemet; ~ på militäriskt sätt katonásan tiszteleg 3. üdvözletet küld; ~ din syster så mycket tiszteltetem a nővéredet, add át a nővérednek szívélyes üdvözletem; ~ dem så mycket från mig adja át nekik legmelegebb üdvözletemet; han ~r och frågar om... üdvözletét küldi és kérdezteti hogy ... ~ ngn från ngn tiszteltet vkit, üdvözletét küldi vkinek, vkinek átadja vkinek az' üdvözletét; vem får jag ~ ifrån ? kit jelenthetek be?; kihez van szerencsém? (telefonban); ~ hem! üdvözletem [add v. adja át] otthon !, üdvözlöm a családot; då kan vi ~ hem O akkor végünk van, akkor el vagyunk veszve II. (hgs igek:) ~ igen visszaköszön, fogadja a köszönést; ~ på ngn meglátogat vkit, látogatást tesz vkinél; inte ~ tillbaka nem köszön vissza

hälsning -en, -ar 1. köszöntés, üdvözlés; üdvözlet; framföra en ~ till ngn üdvözletet átad vkinek; komma med ~ar från ngn üdvözletet hoz vkitől, vkinek az üdvözletét átadja v. tolmácsolja; be om sin ~ till ngn tiszteltet v, üdvö-

zöltet vkit, üdvözletét küldi vkinek 2. köszönés; kat tisztelgés 3. üzenet hälsnings|plikt -en, -er kat: tisztelgési kötelezettség -tal -et, = üdvözlő beszéd

hälsö|brlngande egészséget adó, egészséges, gyógyító, jótékony hatású -brunn -en, -ar gyógyforrás, -hely -farlig -t egészségre ártalmas, egészségtelen -källa -n, -or gyógyforrás -lära -n, -or egészségtan -sam -t gyógyhatású, egészséges; üdvös, hasznos -skäl: av ~ egészségi okokból, egészségügyi szempontból -tillstånd -et egészségi állapot, hogylét -vådlig -t az egészségre káros v. ártalmas, egészségtelen

hälsovård -en egészségvédelem, egészségügyi gondozás, (köz)egészségügy hälsovårds|lära -n,, -or (köz)egészségtan -nämnd -en, -er (helyi) közegészségügyi hivatal, egészségügyi hatóság -polis -en közegészségügyi rendőr(ség) (S) -stadga -n, -or (köz)egészségügyi szabályzat v. rendelet -väsen -väsendet

közegészségügy hälta -n sántítás, sántaság hämma akadályoz, gátol, megakaszt; meg- v. elállít; visszafojt; véget vet; ~ blodflödet elállítja v. csillapítja a vérzést

hämna megbosszul; ~ sig megbosszulja magát; det ~r sig att ljuga a hazugság megbosszulja magát hämnare -n, = bosszúálló (ember) hämnas hämnades, hämnats megbosszul, bosszút áll, elégtételt vesz; ~ på ngn för ngt vmiért bosszút áll vkin hämnd -en bosszú, bosszúállás; ta(ga) *» på ngn för ngt bosszút áll vkin vmiért -begär -et, — bosszúvágy; av ~ bosszúból -girig -t bosszúvágyó, -álló -känsla -n, -or a bosszú érzése -lysten -lystet bosszúszomjas, -vágyó -lystnad -en bosszúszomj, -vágy hämning -en, -ar 1. akadályozás, meg-v. elállítás; akadály, fennakadás 2. gátlás

hämningslös -t gátlástalan, fékevesztett hämpling -en, -ar áll: kenderike hämsko ~n, -r féksaru; átv fék hämta I. vt hoz, elhoz, érte megy, elmegy [vkiért]; ~ ngn vid stationen elmegy vkiért a pályaudvarra; ~ andan le-hän

legzetet vesz; ~ frisk luft friss levegőt szí(v); ~ nya krafter új erőt merít; ~ lärdom från ngt tanulságot von le vmiből; ~ nytta av ngt hasznot húz vmiből; låta ~ posten elhozatja a postát, elküld a postáért; ~ sig magához tér, összeszedi magát, erőre kap; jag kunde knappast ~ mig från min förvåning alig tudtam magamhoz térni a csodálkozástól II. (hgs igek:) ~ in soppan behozza v. feltálalja a levest; ~ upp felhoz, -visz; ~ ut kihoz hän adv (innen) el, oda, arra; vart ska(11) du ~ ? hová indulsz?; vart vill du ~ med detta ? hová akarsz kilyukadni?, mit akarsz ezzel mondani?; ~ emot felé, [vminek az] irányában hända hände, hänt történik; előfordul; megesik, -történik [vkivel]; det har hänt en olycka szerencsétlenség történt; det händer ibland att néha megtörténik hogy; sådant händer ilyesmi előfordul; det kan inte ~ mig ez velem nem fordulhat elő; ~ vad sóm ~ vili történjék aminek történnie kell, bármi történjék is; hänt i veckan a héten történt; det måste ha hänt dem något bizonyára valami baj érte őket (v. valami történt velük); kan ~ lehet; talán; del må vara hänt énmiattam!; feKlem!; ~ sig történik, megesik; det hände sig inte bättre, än att jag missade tåget bosszúságomra (az történt hogy) lekéstem a vonatot händelse -n, -r 1. esemény, történés 2. véletlen; av en ~ véletlenül, történetesen 3. eset; för den ~ att arra az esetre ha, feltéve hogy; i ~ att abban az esetben ha; i ~ av behov szükség esetén; i alla ~r mindenesetre; det är just ~n med mig pontosan az én esetem, velem is ez történt händelse|dlger -t eseményekben gazdag, eseménydús, viszontagságos -fattig -t eseménytelen -förlopp -et az ësemé-ny(ek) lefolyása -rik -t eseménydús, eseményekben gazdag -vis adv történetesen, véletlenül, éppen händig -/ ügyes; kézhezálló, (könnyen)

kezelhető, praktikus hänföra -förde, -fört 1. [vhova] számít, sorol; kapcsolatba hoz, visszavezet; vonatkoztat {till -re); till en grupp egy csoporthoz számítják 2. lelkesít,

magával ragad, elbájol; publiken var hänförd a közönség el voit ragadtatva 3. ~ sig till ngt vmire vonatkozik, vmihez kapcsolódik v. tartozik hänförande elbájoló, magával ragadó hänförelse -n, -r elragadtatás, lelkesedés, eksztázis

hänga hängde, hängt I. vt (fel)függeszt, (fel)akaszt; ~ huvudet lógatja a fejét;

läpp durcásan elhúzza a száját, duzzog; ~ tvätt a (kimosott) ruhát felteregeti; ~ ngn (fel)akaszt vkit; låta tungan ~ lógatja a nyelvét IL vi függ, csüng, lóg; det hänger på ett hår egy hajszálon függ; ~ sin mamma i kjolarna az anyja szoknyáján lóg; ~ i telefonen a telefonon lóg; ~ med huvudet lógatja a fejét; kläderna ~ på honom lóg rajta a ruha; ~ och slänga, gå och ~ „lóg", csavarog, tétlenkedik, lopja a napot; ~ på krogen a kocsmában lóg; det hänger på dig om tőled függ hogy III. ~ sig felakasztja magát; ~ sig på ngns arm belekarol v. belecsimpaszkodik vkibelV. (hgs igek:) ~ efter ráakaszkodik, a nyakán lóg (ngn vkire; vkinek); (kellemetlen) utóhatása érzik (v. következménye van), tart, nem múlt el; ~ sig fast vid ngt lóg vmin; kitart vmi mellett; ~ fram előre-ugrik (dtv); kilóg, kilátszik; ~ för be-v. elfüggönyöz; elébe akaszt; előttefügg v. lóg; ~ i bele- v. megkapaszkodik; nem enged, kitart; ~ ihop összefügg, kapcsolatban van; összetart; de hänger ihop som ler och långhalm örökké egymás nyakán lógnak, elválha-tatlanok; ~ kvar fenn- v. megakad; kitart, megmarad [vmi mellett]; ~ med i svängen mindenben részt vesz; ~ pá rá- v. felakaszt; ~ på sig bjäfs teleaggatja magát csecsebecsével; ~ sig pä ngn ragad v.

ráakaszkodik vkire [mint a bogáncs]; ~ upp felakaszt; ~ upp sig på ngt beleakad vmibe, fennakad vmin (átv is); häng inte upp dig på struntsaker! ne akadj fenn minden semmiségen!; ~ ut a) kiakaszt, kifüggeszt; b) kilóg; ~ över ngn lóg vkinek a feje fölött, fenyeget vkit; en fara hänger över oss veszedelem fenyeget bennünket hängare -n, = (ruha)akasztó, ruhafogas, vállfahängbana

häng|bana -n, -or függőpálya, sodrony-kötélpálya -björk -en, -ar közönséges nyír(fa) -bro -n, -ar függőhíd hänge1 -t, -n nov: barka, barkavirágzat hän|ge2 -giva -gav, -givit: ~ sig oda- v. átadja rtíagát, [vmire] adja magát, [vminek a] rabja lesz; ~ sig åt nöjen átadja magát az élvezeteknek; ^ sig åt sina dystra tankar sötét gondolataiba merül

liängf ärdig -t o csüggedt, csüggeteg, kétségbeesett; bágyadt, lankadt hangig -t o gyengélkedő; bágyadt, lankadt; erőtlen; „agyonütött" hängiva hänge2

hängivelse -n odaadás, önfeláldozás, lelkesedés

hängiven -givet odaadó, készséges, önfeláldozó -het -en odaadás, hűség, önfeláldozás

häng|lampa -n, -or függőlámpa -lås -et, = (függő)lakat -matta -n, -or függőágy

hängning -en, -ar 1. felakasztás, -füg-

gesztés akasztás hängsjuk -t o beteges, gyengélkedő hängsle -t, -n: ~n nadrágtartó hängväxt -en, -er nov: csüngő (hajtású) , növény

hän|rycka -ryckte, -ryckt elragad,- magával ragad, lelkesít, elbűvöl -ryckning -en elragadtatás, lelkesedés, eksztázis -seende -t, -n tekintet, vonatkozás, szempont; i alla i varje ~ minden tekintetben; i ~ till hans ålder korára való tekintettel -skjuta -sköt, -skjutit utal; átad (till ngn vkihez; vkinek), [vki] elé terjeszt hän |sovén -sovet elszenderült, elhunyt -svunnen -svunnet (rég) elmúlt, letűnt -syfta: ~ på ngt céloz(gat) v. utal vmire hänsyn -en, — tekintet, kímélet, figyelem; ta ~till ngt tekintettel van vmire, tekintetbe vesz vmit; utan att ta ~ till vad det kommer att kosta tekintet nélkül arra mibe fog kerülni; av ~till ngn vki iránt való figyelemből; med till hans ungdom tekintettel fiatalságára, fiatal korát tekintve hänsyns|full -t kíméletes, figyelmes, tapintatos -lös -t kíméletlen, tapintatlan, figyelmetlen -tagande tekintetbe- v. figyelembevétel; med ** till

omständigheterna a körülmények figyelembevételével hän|tyda -tydde, -tytt: ~ på ngt utal v. céloz vmire -visa utasít, utal; vara ~d till sig själv saját magára van utalva -visning -en, -ar utalás; hivatkozás -vända -vände, vänt: ~ sig till ngn vkihez fordul -vändelse -n, -r kérés, kérelem, beadvány; tudakozódás; göm ~r till myndigheterna beadványokat intéz a hatóságokhoz häpen häpet meghökkent, -lepett, elképedt; ámuló, csodálkozó; megdöbbent, ,-rökönyödött; göra ~ meglep, elképeszt, megdöbbent; blifva) ~ meglepődik, elképed, elcsodálkozik; megdöbben

häpna csodálkozik, elámul, álmélkodik (över ngt vmin); meghökken, -lepődik häpnad -en meghökkenés, elképedés, ámulat, csodálkozás, megdöbbenés, -rökönyödés; slå ngn med ~ bámulatba ejt vkit; väcka ~ csodálkozást v. bámulatot kelt; stå stel av ~ a bámulattól v. csodálkozástól mozdulni sem tud, bámul mint borjú az új kapura häpnadsväckande bámulatot keltő, bámulatos, csodálatos här1 -en, -ar hadsereg; sereg (átv is) här2 adv itt; den det ~ ez (itt); de ~ ezek (itt); den ~ boken ez a könyv (itt); det ~ myntet ez a pénzdarab; de ~ pojkarna ezek a fiúk (itt); den ~ gången ez alkalommal, ezúttal; ~ är jag itt vagyok; är (det) någon van itt valaki?; är det ~ ni bor? itt lakik (maga)?; ~ har du! itt van!, nesze!, ez a tied!; ~ i landet ebben az országban, a mi országunkban, itt nálunk; ~ i staden itt v. ebben a városban, a mi városunkban; ~ i Ungern (itt) Magyarországon; ~ på platsen (itt) ezen a helyen; ker (itt) helyben; ~ borta itt, ideát, ezen az oldalon; ** inne itt benn, idebenn, idebent; ~ ute ott kinn v. künn, odakinn, odakint; ~ uppifrån innen fentről v. felülről; ** om dagen häromdagen härad -et, — v. -er v. -en járás (közigazgatási egység) härads I domare -n, = kb.: első v. rangidős ülnök (elsőfokú bíróságon, S) -hövding -en, -ar kb.; járásbírósági elnök, járásbíró (elsőfokú bíróság elnöke, S)häradsrätt

-rätt -en, -er kb.: járásbíróság (elsőfokú bíróság, S) härav adv ebből, innen; ~ ser da, att ebből látod, hogy; överlämnaren ~ ennek átadója härbre -t, -n bódé, kamra, raktárházikó

härbärge -t, -n 1. szállás; giva ngn ~ szállást ad vkinek 2. fogadó 3. éjjeli menedékhely härbärgera szállást ad (ngn vkinek), elszállásol

härd -en, -ar 1. tűzhely; kovácstűzhely; den husliga ~en a családi tűzhely; vid hemmets ~ családi körben 2. átv góc, fészek härda 1. vt 1. techn edz; ~ stål acélt edz 2. (meg)edz, megacéloz, ellenállóvá tesz (mot ngt vmivel szemben) II. vi (hgs igek:) ~ ut med ngt kibír v. elvisel vmit; hon kan inte längre ~ üt [már] nem bírja (ki) tovább III. ~ sig edzi magát; felvértezi magát; (meg-) edződik, megacélozódik härdad 1. techn edzett 2. (meg)edzett, megedződött, megacéloz(ód)ott; ~ mot köld fagyálló härdbar -t 1. techn edzhető 2. (meg)edz-

hető, megacélozható härdig -t (meg)edzett, ellenálló, erős;

fagyálló, télálló (növény) här | efter adv ezután, ezentúl, mostantól

fogva -emot adv ezzel szemben här |flyta -flöt, -flutit folyik, ered; származik (av v. från v. ur ngt vmiből) här|fågel -n, -fåglar áll: búbos banka härför adv ezért; som bevis ~ ennek

bizonyítékaként v. bizonyítékául härförare -n, = hadvezér här|i adv ebben, e tekintetben -ibland adv ezek között, köztük; ezek közé, közéjük -ifrån adv innen(ről), innentől; átv ebből; ~ och dit innentől odáig -igenom [-o-] adv ezáltal, ennek (a) segítségével -intill adv 1. (idő:) eddig, idáig, mostanáig 2. (hely:) e mellett, mellette; e mellé -invid adv e mellett, itt mellette, a közelben; e mellé, ide mellé; alldeles ~ itt egészen közel (mellette) härja I. vt (el)pusztít, (fel)dúl II. vi 1. dühöng; ~nde farsoter pusztító járványok 2. o tombol, lármázik 3. O züllik, lumpol

härjad 1. elpusztított, feldúlt 2. átv megviselt, kimerült, (kicsapongások-tól) tönkretett, züllött; ett härjat ansikte kiélt arc; han ser ~ ut megviseltnek látszik härjning -en, -ar pusztítás, dúlás härjningståg -et, = rablóhadjárat härjämte adv emellett, ezenkívül; ezzel

(együtt), csatolva här|komst [-o-] -en eredet, származás -leda -ledde, -lett I. vt levezet, (le-) származtat (nyelv is) (från ngt vmir bői); ~ ett ord från ett annat egy szót egy másik szóból vezet le (v. származtat) II. ~ sig ered, származik, jön (från v. av v. ur ngt vmiből) härledning1 -en, -ar hadvezetés; hadvezetőség

härledning2 -en, -ar 1. levezetés, (le-) származtatás 2. nyelv származtatás, eredet, etimológia; ett ords egy szó eredete v. etimológiája härlig -t nagyszerű, remek, pompás; gyönyörű; en ~ seger nagyszerű győzelem; ett ~t väder gyönyörű v. ragyogó idő(járás); årets ~aste tid az év legszebb időszaka, legszebb évszak; gúny: jo, du ser ~ utl no(,) te szépen nézel ki! -het -en, -er nagyszerűség, pompa; gyönyörűség; pompás tárgy, gyönyörű dolog, nagyszerű étel(ek); biblia dicsőség; all ~en i skyltfönstren a gazdag v. ragyogó kirakatok; all världens ~ a világ minden dicsősége v. gyönyörűsége; o hela ~en az, egész cókmók v. hóbelevanc härma vt utánoz, o majmol härmed adv ezzel, evvel; ezennel; ker csatoltan, mellékelten; vad menar du'*> mit értesz ezen?, mit akarsz ezzel mondani?; ~ får jag underrätta Eder ezennel értesítem önt v. Önöket härmning -en, -ar utánzás, o majmo-lás

härmnings] drift -en utánzási ösztön -förmåga -n utánzási v. utánzó készség, utánzóképesség härnad -en, -er harc, hadi vállalkozás, hadjárat; dra(ga) i ~ mot ngn v. ngt harcba száll vkivel v. vmivel; han drog i ~ mot gamla uppfattningen harcba szállt a régi felfogással härnadståg -et, = hadjárat, hadi vállalkozáshärnedan

här|nedan adv (itt) alul, alább, lejjebb -nere adv itt lenn v. lent, idelenn -näst adv legközelebb, a legközelebbi v. következő alkalommal; mindenekelőtt, elsősorban härold [-o-]-en,-er 1. tört: hírnök, herold; kikiáltó 2. átv (elő)hírnök; vårens ~ a tavasz hírnöke härom [-o-] I. adv erről; ettől; erre(felé); öster ~ ettől keletre; bry dig inte ~ evvel ne törődj II. praep -nál, -nél; ~ hörnet itt a sarkon v. saroknál -dagen adv minap(ában), a(z elmúlt)

napokban, nemrégiben -kring adv itt a közelben v, környéken -kvällen adv (nemrégiben) valamelyik (v. az egyik) este -natten adv (nemrég) valamelyik (v. az egyik) éjjel -sistens adv o legutóbb, múltkor, nemrég(iben) -året adv egy-két évvel ezelőtt, néhány éve

härordning [-ör-] -en, -ar kat: hadszervezet, hadrend; hadseregszervezet här|ovan [-Ö-] adv' itt fenn y. fent, idefenn; fentebb -på adv 1. (hely:) erre (rá), ide 2. (idő:) erre, ekkor; ezután 3. erről (beszél) här|röra -rörde, -rört átv: ered, származik {från v. av ngt vmiből); misstaget härrör av att a tévedés abból v. onnan ered hogy

hárs adv: ~ och tvärs keresztül-kasul,

mindenfelé härska uralkodik (över ngt v. ngn vmin v. vkin); átv honol; dominál; ^ över ett stort rike egy nagy ország fölött uralkodik; där ~de en djup tystnad ott mély csend honolt härskande adj uralkodó; domináló; de ~ klasserna az uralkodó osztályok; den ~ smaken az uralkodó (v. a domináló) ízlés härskara -n, -or sereg, hads ereg härskare -n, = uralkodó; úr (över ngt vminek az); ~n Över havet a tenger ura; ~ över liv och död élet és halál ura

härskarinna -n, -or uralkodónő; úrnő;

mitt hjärtas ~ szívem királynője härsken härsket 1. avas 2. o másnapos,

rossz kedvű härsk|lysten -lystet uralomra v. hatalomra

Vágyó, uralkodni vágyó -lystnad -en

uralomvágy, uralkodni vágyás

härskna vi (meg)avasodik härskri -(e)t, -n v. = csatakiáltás, harci kiáltás; átv zajos méltatlankodás, tiltakozó kiáltások härsmakt -en haderő, fegyveres erő; rycka fram med stor ~ nagy haderővel v. hadsereggel nyomul előre här|stamma (le)származik, ered (frän ngn vkitől; från ngt vmiből); varifrån du? honnan származol?, hová való vagy?; ordet ~r från latinet a szó a tøtin nyelvből származik V. ered; ~ frän en tid då olyan korból való amikor -stamning -en (lejszármazás, eredet här|städes adv itt, ehelyütt; helyben (levélborítékon) -tappad belföldön palackozott v. lefejtett (bor stb.) -tappning -en, -ar belföldi palackozás v. fejtés; belföldön palackozott v. lefejtett bor (ilL szeszes ital) -till adv ehhez;, erre;. ~ kommer ännu ehhez jön még; ~ tre bilagor (ide) csatolva három melléklet (levélben); ~ svarade vi, att erre mi azt feleltük, hogy -under adv 1. (hely:) ez alatt ill. alá 2. (idő:) ezalatt, eközben -uf adv ebből; ~ framgår ebből kiderül -utöver adv ezen túl; ezenkívül

härva -n, -or 1. gombolyag, fonalköteg, matring; összekuszálódott gombolyag, gubanc 2. átv zavaros ügy, zűrzavar; en *» som är svår att reda ut rendkívül zavaros v. bonyolult ügy här|varande adj itteni, helyi, helybeli, idevaló(si); jelen levő -värö -n jelenlét; ittlét

härvel -n, härvlar (fonal)motolla, fonalcsévélő, gombolyító härvid adv emellett, ennél; ebben, ezen; ~ var intet att anmärka ebben nem voit semmi kivetnivaló; saken blev ~ a dolog ennyiben maradt -lag adv e tekintetben, ebben (az esetben), ami ezt illeti; ~ vore det bättre att du gjorde det ebben az esetben jobb lenne ha megtennéd härå adv ->• härpå

här I åt adv ide, errefelé; ~ skrattade alla ezen nevetett mindenki -över adv efölött; ezen; itt (nálunk), (erre)

mifelénk

hässja mez I. s: -n, -or (gabona-, széna-häst

ill. len)szárító (állvány) II. vt szárítóállványra rak häst -en, -ar 1. ló; paripa; till ~ lovon; soldat till ~ lovas katona; sitta till ~ lovon til; stiga till ~ lóra száll v. til; sätta sig på sina höga ~ar felül a magas lóra, fenn hordja az orrát 2. torna ló 3. sakk ló, huszár 4. en motor på tio ~ar tíz lóerős motor häst|avel -n lótenyésztés -filt -en, -ar lópokróc, lótakaró -garde -t lovas testőrsége lovasgárda -gardist -en, -er lovas testőr -gödsel -n lótrágya, ló-ganéj -handlare -n, lókereskedŐ, lókupec -hov -en, -ar lópata -hår -et lószőr -kari -en, -ar lóismerő, ló-szakértő; jó lovas -kastanje

-n, -r nov: vadgesztenye(fa), lógesztenye, bok-rétafa -kraft -en, -er techn: lóerő; en motor på 50 ~er 50 lóerős motor -krake -n, -ar o gebe -kur -en, -er átv: drasztikus gyógymód -köti -et lóhús -lass -et, — kocsi- ül. szekérrakomány; ett ~ egy szekér(nyi), egy fuvar -lort -en lóganéj, o lócitrom(ok) -längd -en, -er lóhossz; ligga två ~er före de andra két lóhosszal megelőzi a többieket -minne -t o kitűnő v. rendkívüli emlékezőtehetség -rygg -en: på ~en lóháton, nyeregben -räfsa -n, -or mez: lovas gereblye -sko -n, -r lópatkó -skojare -n, = o lócsiszár, tisztességtelen lókupec -sko|söm -sommet v. -sömmen, = (ló)patkószeg -skötare -n, — lovász, istállófiú -sport [-o-] -en lósport; lovaglás -svans -en, -ar lófark -tagel -taglet lószőr -täcke -t, -n lótakaró, lópokróc -uppfödare -n, =. lótenyésztő -uppfödning -en lótenyésztés hätsk -t gyűlölködő, engesztelhetetlen; en ~ fiende elkeseredett ellenség; en ~ kritik éles bírálat; vara ~ mot ngn gyűlöl vkit -het -en gyűlölködés, gyűlölség

hätta -n, -or csuklya, kámzsa; kapucni;

hegyes sapka häva hävde, hävt (rég: hov, hävit) I. vt 1. (föl)emel; bröstet hävdes melle v. keble emelkedett 2. megszüntet, kiküszöböl; csillapít (fájdalmat); jog érvénytelenít, felbont; ~ belägringen megszünteti az ostromot; ~ missförhållanden visszaéléseket megszün-

tet; ~ en sjukdom betegséget meggyógyít; avtalet har hävts a szerződést felbontották v. érvénytelenítették 3, O hajigál, hány, dobál II. vi fölemelkedik; torna: på tå häv! lábujjhegyre állj! III. ~ sig 1. emelkedik, dagad; sjön häver sig i väldiga vågor a tenger erősen hullámzik v. háborog, feltámad a tenger 2. torna húzódzkodik; ~sig på en arm egy karral húzódzkodik IV. (hgs igek:) ~ i sig o magába töm, felfal, bezabál; ~ upp sin röst fölemeli szavát, szót emel; vö. upphäva; ~ ur sig o kirukkol (ngt vmivel), kikottyant; ont (magából), szór, zúdít; hon hävde ur sig en massa beskyllningar mot mig a vádak özönét zúdította rám; ~ ur sig dumheter rengeteg butaságot fecseg; ~ ut kidob(ál), kihajigál, kihány hävande -t 1. (föl)emelés 2. megszüntetés; kiküszöbölés hävarm -en, -ar emelőkar hävd -en, -er 1. mez jó állapot, kellő művelés (szántóföldé) 2. jog elbirtoklás; urminnes ~ időtlen idők óta való elbirtoklás; förvärva genom ~ elbirtokol (ingatlant) 3. hagyomány, szokás; bryta mot gammal ~ ősi szokás ellen vét; bli ~ szokássá v. hagyományossá válik; vinna ~ meghonosodik; átv polgárjogot nyer 4. ~er történelmi feljegyzések, évkönyvek, annalesek; történelern(könyvek); feerna lär oss a történelem [arra] tanít minket; det är upptecknat i feerna (ez) föl 0 van jegyezve az annalesekben (v. a történelem lapjain)

hävda I. vt 1. megvéd, érvényesít; fenntart; ~ sin rätt érvényt szerez a jogának, megvédi a jogát (till ngt vmihez); ~ sin ståndpunkt fenntartja v. megvédi álláspontját 2. bizonygat, hangoztat; kiemel, hangsúlyoz; han ~de att azt hangoztatta v. erősítgette hogy 3. mez, jog kellőképperi (meg)művel (földet) II. ~ sig helytáll, megállja a helyét, állja a sarat; megvédi magát; ~ sig i konkurrensen állja a versenyt, megállja a helyét a versenyben hävda|forskning [-o-] -en, -ar történelmi kutatás, forráskutatás -tecknarehävdateckning

= történetíró -teckning -en történetírás

hävd I vunnen -vunnet hagyományos, (régtől fogva) szokásos, általánosan elfogadott; meghonosodott; ett hävdvunnet bruk meghonosodott v. ősrégi szokás

havert -en, -ar szívócső, szivornya, szifon

häv|kraft -en emelőerő -stång -en, -stänger emelő(rúd); emeltyű -stångsarm -en, -ar emelőkar häxa -n, -or boszorkány; en gammal ~ vén banya; o tréf: din lilla te kis boszorka! häxdans -en, -er 1. boszorkánytánc 2.

nov -> häxring häxeri -(e)t, -er boszorkányság, (boszorkányos) varázslat, bűbájosság; varázslás

häx|förföljelse -n, -r boszorkányüldözés -kittel -n, -kittlar boszorkányüst (dtv is) -mästare -n, — boszorkánymester, varázsló, mágus -process -en, -er tört: boszorkányper -ring -en, -ar nov: boszorkánygyűrű, varázsgyűrű, gombakör

hö -(e)t széna; bärga (v. köra in) hö szénát (be)hord; slå hö szénát kaszál -bärgning -en, -ar szénagyűjtés,

szénabetakarítás -feber -n orv: szénaláz -frö -(e)t, -n fűmag höft1: på en ~ találomra, gondolomra, vaktában; körülbelül, hozzávetőleg höft2 -en -er csípő; ~er fäst í kezeket csípőre 1 (vezényszó) -ben -et, = csípőcsont -hållare -n, — csípőszorító; harisnyatartó (öv) -led -en, -er csípőízület -sjuka -n csípőízületi gyulladás -skynke -t, -n ágyékkötő, ágyékkendő -vidd -en csípőbőség hög1 -en, -ar 1. rakás, halom, halmaz, kupac; ligga i små ~ar kis kupacokban v. rakásokban fekszik; lägga i en ~ egy rakásba rak; fel- v. összerak (pl. fät); lägga på ~ halomba rak V. gyűjt, felhalmoz, egymásra rak; samla v. lägga pengar på. ~ élére rakja a pénzt, gyűjti a pénzt; ta ett exempel ur ~en találomra kiragad egy példát a sok közül 2. (ókori) (sírhalom (pl. kunhalom) o kártya talon 4. O sokaság, csomó; en hel ~ människor égy csomó (v. egész sereg) ember;

held ~en az egész kompánia v. banda, mind(n.yájan) hög2 -t (comp: högre, superi: högst) 1. magas; emelkedett, fennkölt; nagy; ~a berg magas hegyek; ~a ben hosszú láb(szár)ak; ~a betyg' igen jó jegyek, jeles osztályzatok; zene: ~a c a magas c; ~a herrar nagy v. előkelő (v. magas rangú) urak, nagyurak; en ~ himmel felhőtlen v. derült ég; kártya: ett ~t kort magas lap; en.'~ kust magas v. meredek part; ~t vattenstånd magas vízállás; av ~ kvalitet kitűnő v. príma minőségű; i ~ grad nagymértékben; i egen ~ person saját személy(é)ben; vid ~ ålder rriagas korban; ~(a) och låg(a) előkelő(ek) és alacsony szár-mazású(ak), úr és paraszt, mindenki; stämningen blev ~ a hangulat (egyre) emelkedett; det är ~ tid att vi går (itt az) ideje (v. legfőbb ideje) hogy (el-) menjünk; han är ~ (av sig) fenn hordja az orrát; det är för ~t för mig ez túl magas nekem 2. hangos, erős; med ~ röst hangos szóval, nagy v, eros hangon, fennhangon, hangosan hög|adel -n főnemesség -adlig -t főnemesi hö 1 gaffel -n, -gafflar szénavilla, (kétágú) vasvilla

hög|akta nagyra becsül v. értékel, tisztel -aktning -en nagyrabecsülés, tisztelet; med utmärkt ~ kiváló tisztelettel (levélzáradék) -aktningsfull -t tiszteletteljes; ~t kiváló v. őszinte tisztelettel (levélzáradék) -aktuell -t nagyon időszerű, igen aktuális -altare -t, -n főoltár-barmad dús v. telt keblű, „melles" -bent hosszú láb(szár)ú -borg [-o-] -en, -ar dtv: fellegvár, központ -bro -n, -ar völgyhíd, magasvasút hídja -buren -buret: med högburet huvud emelt fővel -djur -et, — 1. vad nagyvad 2. átv híres ember, előkelőség; o fejes, nagykutya -dragen -draget fennhéjázó, gőgös, dölyfös hög(e)ligen adv fölöttébb, felette, erősen,

nagyon, rendkívül höger I. adj jobb (felőli), jobb oldali; högra handen a jobb kéz; han är chefens högra hand ő a főnök jobb keze; ~ om! jobbra át! (vezényszó); på ~ hand jobb kéz felől, jobbról; jobbra; på din högra sida a jobb oldaladon, a jobbodon; a jobb oldaladra, a jobbod-högerback

ra II. s 1. jobb oldal; från ~ jobbról; till v. åt ~ jobbra, jobb felé; hon satt till ~ om mig (ő) a jobbomon (v. tőlem jobbra) ült 2. S, pol: ~n a jobboldal; a konzervatívok; a konzervatív párt; två ~ két konzervatív párti (politikus) 3. ökölvívás jobbkezes (ütés); en rak ~ jobbegyenes höger|back -en, -ar sp: jobbhátvéd -flygel -n (kat, pol:) jobbszárny -gängad techn jobbmenetes, -menetű -halv -en, -er -halvback -en, -ar sp: jobbfedezet -handske -n, -ar jobb (kézre való) kesztyű -hänt jobbkezes (ember) -ifrån adv jobbról -inner -n, -inrarsp: jobbösszekötő -man -man-nen, -mänpol: jobboldali (férfi); S; konzervatív párti (férfi) -parti -(e)t, -er S: jobboldali párt; konzervatív párt -press -en jobboldali V. konzervatív sajtó -sida -n, -or jobb v. páratlan oldal (pL könyvben) -sinnad pöl jobboldali v. konzervatív beállítottságú, konzervatív -sko -n, -r jobb (lábra való) cipő -socialist -en, -er jobboldali szocialista -styrd -styrt jobboldali kor-mányú (gépkocsi); pöl jobboldali vezetés alatt álló -sväng -en, -ar jobbra kanyarodás; jobb oldali kanyar; göra en ~ jobbra kanyarodva kitér (szembejövő elől) -trafik -en jobb oldali közlekedés -vridande vegy jobbra forgató; vö. vrida -ytter -n, -yttrar sp: jobbszélső

hög |fjäl! -et, — magashegység; ~en a havasok -fjälls- összet előtag magashegységi, havasi -frekvens -en nagyfrekvencia -frekvens|ström -strömmen, -strömmar vill: nagyfrekvenciájú áram -frekvent vill: nagyfrekvenciás, nagyfrekvenciájú hög|färd -en kevélység, nagyzás, elbizakodottság, felfuvalkodottság; hiúság -färdig -t kevély, gőgös, elbizakodott, felfuvalkodott, fennhéjázó; hiú; vara ~ över ngt kevély v. hiú vmire, nagyra van vmivel högfärds|djävul -en kevélység ilL hiúság ördöge -galen -galet nagyzási hóbortban szenvedő, betegesen hiú -galenskap -en nagyzási hóbort, beteges hiúság; lida av ~ nagyzási hóbortban szenved, betegesen

hiú hög|förrädare felségsértő; hazaáruló

-förräderi -(e)t, -er jog: felségsértés, felségárulás, hűtlenség; hazaárulás -förrädisk -t (haza)áruló

hogg hugga

hög|gradig -t 1. magas fokú, intenzív 2. nagyfokú; átv erős; ~ nervositet nagyfokú idegesség 3. ásv kiváló minőségű -halsad hosszú nyakú; magas(an zárt) nyakú (ruha)

höghet -en 1. magasság; emelkedettség; fennköltség; fenség; nagyság; stilens ~ a stílus emelkedettsége v. fensége 2. felségjog; vö. överhöghet 3. fennhéjázás, gog 4. plur: -er fenség (cím); Ers Höghet Fenséged

hög|hus -et, .== magasépület, magasház -intressant rendkívül érdekes -kant -en ép: ställa på ~ élére (v. keskeny lapjára) állít -karmad magas háttám-. lás (szék) -klackad magas sarkú -klassig -t elsőrendű, kitűnő minőségű, príma (áru) -konjunktur [-o-] -en, -er csúcskonjunktúra -kvarter +et, = kat főhadiszállás -kyrka -n, -or hivatalos egyház, államegyház; anglikán v. episzkopális egyház, „High Church" -land -et, -länder felföld, felvidék; hegyvidék; skotska ~et a skót felvidék, Felső-Skócia -ljudd -ljutt erős hangú, hangos, nagyhangú; zajos, lármás -ljuddhet -en hangos beszéd; hangoskodás; zajongás, lármázás; zaj, lárma -ländare -n, = felföldi, felvidéki, hegyvidéki (ember); hegylakó; a skót felvidék lakója, „highlander" -länt magasan fekvő, magas fekvésű -läsning -en fennhangon való olvasás, felolvasás -mod -et fennhéjázás, gőg, dölyf, kevélység, elbizakodottság; ~ går fore fall kb.: aki fenn hordja az orrát(,) megszégyenül -modern -t rendkívül modern, nagyon divatos -modig -t fennhéjázó, gőgös, elbizakodott, beképzelt (över ngt vmire); vö. högfärdig -mässa -ti, -or katol: nagy mise; prot délelőtti istentisztelet -platå -n, -er földr: fennsík, plató -prosa -n emelkedett (irodalmi) stílus, széppróza

högre (comp hög) I. adj 1. magasabb; felsőbb; emelkedettebb, fennköltebb; nagyobb; han är huvudet ~ än jag egy fejjel magasabb v. nagyobb nálam; de ~ klasserna a felsőbb v. magasabb (társadalmi) osztályok; iskhögrest

à felső osztályok; ~ matematik felsőbb matematika; ~ skola felsőbb iskola; en ~ flickskola leány-középiskola; ~ stadium felső tagozat v. osztályok (iskolában); ~ undervisning középfokú v. középiskolai oktatás; en ~ ämbetsman magasabb rangú (köz-) hivatalnok; i ~ stil emelkedett stílusban; átv: på ~ ort felsőbb helyen; intet ~ önska nincs hőbb kívánsága, éppen ezt akarja 2. hangosabb, erősebb (hang) II. adv 1. magasabban; feljebb; eineikedettebben, fennköltebben; flyga allt ~ egyre följebb repül 2. hangosabban, erősebb hangon; tala ~ hangosabban beszél hög|rest magas (termetű), szálas -röd -rött élénkpiros, -vörös, tűzpiros, skarlátvörös -röstad erős hangú, nagyhangú; hangos(kodó); zajos, lármás -sinnad -sint fennkölt, emelkedett szellemű, nemes lelkű, nagylelkű -sinthet -en fennköltség, nemeslelkű-ség, nagylelkűség; emelkedett -szellemiség) -sjö -n nyílt tenger, óceán högskola -n, -or főiskola; egyetem högskole|bildad főiskolai képzettségű, egyetemi végzettségű -bildning -en főiskolai ill. egyetemi képzettség -student -£//„, -er főiskolai ill. egyetemi hallgató hög|slätt -en, -er földr: fennsík -som-mar [-o-] -(e)n, -somrar nyárközép, kánikula; på v. under ~en (a) nyár derekán, (a) kánikula idején -språk -et irodalmi nyelv, köznyelv -spänd -spänt 1. vill nagyfeszültségű 2. átv feszült (várakozás), túlzott, túlfűtött -spänn átv: på ~ a legnagyobb feszültségben, (a) tetőfokán -spänning -en, -ar vill: nagyfeszültség -spänningsledning -en, -ar vill: nagyfeszültségű vezeték

högst (superi hög) I. adj legmagasabb; legfelső(bb), legfőbb; legnagyobb, maximális; det ~a berget a legmagasabb hegy; Högsta domstolen a Leg-, felsőbb Bíróság; ~a tillåtna fart legnagyobb v. maximális sebesség; ~a punkten a legmagasabb pont; ~a vikten a legmagasabb v. maximális

Súly; det ~a väsendet a legfőbb lény;

vall: den Högste a Magasságbeli; nyelv: ~a tonvikten főhangsúly; av ~a

kiáss első osztályú, elsőrendű; av vikt rendkívül fontos, különös fontosságú; i ~a grad a legnagyobb mértékben II. adv 1. legmagasabban; legmagasabbra, (leg)felül(re); a legnagyobb mértékben, legjobban, leginkább; fölöttébb,

nagyon, rendkívül; hoppa ~ legmagasabbra ugrik; hon älskar dig ~ (ő) téged szeret legjobban; ~ uppe legfölül, egészen fent, [vminek a] tetején; han är ~ förvånad nagyon csodálkozik; det var ~ obehagligt för oss fölöttébb v. rendkívül kellemetlen (voit) számunkra; ~ antagligt nagyon valószínű(en) 2* legföljebb; legkésőbb; ~ tio kronor legföljebb tíz korona; hon kan vara ~ tjugo år legföljebb húsz éves lehet; om ~ tre da(ga)r legkésőbb három napon belül (v. három nap múlva); ett uppskov på ~ åtta da(ga)r legfeljebb nyolc napi haladék 3. leghangosabban hög|stadium -stadiet, -stadier felső tagozat v. osztályok (iskolában); elever på högstadiet a felső osztályok tanulói v. növendékei, felsősök -stammig -t magas törzsű (fa) högstbjudande: den a legtöbbet ígérő

(pl. árverésen) hög|stämd -stämt zene: magasra hangölt; átv: magasröptű, emelkedett, ünnepélyes -svenska -n svéd irodalmi nyelv, helyes svédség -säsong [-on&] -en, -er főidény, főszezon -säte -t, -n díszhely; asztalfő; sitta i. ~t a díszhelyen (v. az asztalfőn) ül högt adv 1. magasan; magasra; átv nagyra (becsül); ~ belägen magasan fekvő, magas fekvésű; ~ stående magasan álló; átv magas állású; spela ~ nagyban v. hazárdul (v. nagy tétekben) játszik 2. hangosan; läsa ~ ~ hangosan v. fennhangon olvas; läsa ~ för ngn felolvas vkinek; tänka ~ hangosan gondolkozik 3. nagyon, mélyen, erősen; ~ begåvad igen tehetséges, nagy tehetségű; ~ älskad forrón v. hőn szeretett; ~ ärad mélyen v. igen tisztelt; leva ~ nagy lábon él; älska ngn ~ nagyon szeret vkit 4. tre man ~ összevissza három ember högtalare -n, = hangszóró högtals adv rakásszámra, halmokban, kupacokban; tömegesenhögtflygande

högtflygande magasan repülő; átv magasan szárnyaló, nagyralátó, nagy rátörő; ~ planer nagyratörő v. nagyszabású tervek högtid -en, -er ünnep; ünnepség högtidlig -t ünnepélyes; ünnepi(es); vid ~a tillfällen ünnepélyes alkalmakkor -het -en 1. ünnepiesség, ünnepélyesség, ünnepélyes jelleg; pompa 2. plur: -er ünnepség -hålla -höll, -hållit .megünnepel; ~ en helg ünnepet megül -hållande -t megünneplés; ünnepi megemlékezés högtidsjdag -en, -ar ünnepnap; (születésnapi stb.) évforduló; gratulera ngn på ~en gratulál vkinek a születésnapján -dräkt -en, -er ünneplő v. ünnepi ruha, díszruha; estélyi ruha; frakk; díszegyenruha -klädd -klätt ünneplőbe öltözött; ünnepi v. estélyi ruhás; frakkos; díszegyenruhás -säl -en, -ar díszterem -stämning -en ünnepi v. ünnepélyes hangulat -tal -et, = ünnepi beszéd hög|travande fellengzős, dagályos, szó-nokias; en ~ stil fellengzős v. dagályos stílus -tryck -et 1. fiz nagynyomás, magasnyomás; átv: arbeta under v. för ~ gőzerővel dolgozik 2. met magas légnyomás 3. nyomd magasnyomás -trycksmaskin -en, -er techri: magasnyomású (gőz)gép -trycksområde [-o-] -t, -n met: magas légnyomású terület, anticiklon-terület -tryckspress -en, -ar nagynyomású sajtó -tysk -t irodalmi német; felnémet -tyska -n irodalmi német nyelv; felnémet nyelv -vakt -en, -er fő őrs ég; udvarlaki őrség -vatten -vattnet nagyvíz, árvíz, (leg)magas(abb) vízállás -vattenstånd -et magas vízállás, nagy vízszint, árvízszint -vilt -et vad: nagyvad -vin-ter -n tél közepe v. dereka -välboren [-Ö-] méltóságos (pl. báró, gróf) -välvd -välvt magas boltozatú; boltozatos (homlok) -växt magasra v. nagyra nőtt, magas (növésű), szálas -vördig prot nagytiszíeletű; katol főtisztelendő -vördighet -en: Ers Högvördighet Nagytiszteletű ill. Főtisztelendő Űr; Eminenciád (bíboros címe megszólításban) -önsklig -t: befinna sig i ~ välmåga a legjobb egészségnek örvend höja höjde, höjt I. vt (föl)emel; magasít,

épít; növel, fokoz; ~ sitt glas emeli poharát; ~ handen fölemeli kezét; ~ en vägg falat emel v. magasít; ~ glansen hos ngt emeli vminek a fényét; ~ levnadsstandarden emeli az életszínvonalat; ~ modet bátorít; ~ priserna (föl)emeli az árakat; ~ rösten fölemeli hangját; mat: ~ i potens hatványra emel; ~ ngn till skyarna az égig magasztal vkit; ~ hastigheten növeli v. fokozza a sebességet; ~ trafiksäkerheten növeli a közlekedés biztonságát; ~ upprorsfanan kibontja a felkelés zászlaját; ~ vapen mot ngn fegyvert ragad vki ellen; ~ ett leve för ngn megéljenez vkit; det höjdes röster olyan hangok hallatszottak (för att hogy) II. ~ sig (fölemelkedik (över ngt vmi fölé); kiemelkedik, kimagaslik (átv is); (meg)kel (tészta); ~ sig på tåspetsarna lábujjhegyre emelkedik v. áll; ~ sig över mängden kiemelkedik v. kiválik a tömegből höjd I. s; -en, -er 1. magasság; ~en i en triangel egy háromszög magassága; hajó : på ~en av......-nek a

magasságában (v. szélességi fokán); på ~en av sin lycka boldogsága tetőfokán; vattnet har stigit över sin normala

~ a víz a normális szint fölé emelkedett 2. magaslat, halom, domb, hegy 3. csúcs; tetőpont, tetőfok (átv is); bergets högsta ~ a hegy csúcsa (v. legmagasabb pontja); ~en av elegans az elegancia teteje; ~en av oförskämdhet az arcátlanság netovábbja v. tetőfoka; det är då ~enl ez már [mégiscsak] sok!, ez mindennek a teteje!; på sin ~ legföljebb II. adj: höjt (föl)emelt; (fölemelkedett; vö. höja; med ~ röst emelt hangon, hangosan; vara ~ över ngt fölötte áll vminek, fölülemelkedett vmin; det står höjt över allt tvivel (ez) minden kétségen felül van, (ez) kétségtelen höjd I bestämning -en, -ar magasságmeghatározás -flygning -en, -ar magas-repülés -hopp [-o-] -et, = sp magasugrás; stående ~ magasugrás helyből -hoppare [-o-] -n, = sp magasugró -led: i ~ függőleges irányban, függőlegesen -läge -t, -n magassági helyzet v. fekvés; zene felső fekvés -mått -et, =höjdmätare

magasságméret-mätare -ri, = magasságmérő (műszer) -mätning -en, -ar magasságmérés -punkt -en, -er tetőpont, tetőfok, csúcspont (átv is), legmagasabb pont; hans diktnings ~ költészetének csúcspontja -rekord [-ö*-] -et, = magassági csúcs v. rekord -riktning -en, -ar kat: függőleges (be)irányzás (pl. ágyúé) -roder -rodret, = magassági kormány (rep is) . -skillnad -en, -er magasságkülönbség, szintkülönbség -sträckning -en, -ar dombvonulat, hegyvonulat, hegylánc höjning -en, -ar 1. (föl)emelés; magasítás, építés; növelés, fokozás; (föl-) emelkedés; fokozódás; vö. höja; ~ av hyra lakbéremelés; ~ av'pris áremelés, áremelkedés; ~ av vattenståndet a vízállás emelése ill. emelkedése

2. emelkedés, magaslat, halom, domb

3. ,ver stån hangsúlyos szótag höjnings |tecken -tecknet, = zene kereszt hök -en, -ar 1. áll: héja; karvaly; ~ar

vágómadarak 2. ~ och duva fogócska (játék); leka ~ och duva fogócskázik hö|Iada -n, -or szénapajta -lass -et, =

(egy) szekér v. fuvar széna hölja höljde, höljt I. • vt (be)takar, burkol, (be)féd; höljd i trasor rongyokba burkolódzott v. burkolt v. takart; div: vara höljd i dunkel homály fedi, homályban van; staden höljdes i mörker a város sötétségbe (v. a városra sötétség) borult II. ~ sig beburkoló(d)zik, (be)takaró(d)zik; betakarja v. befedi magát; ~ sig med ära sok dicsőséget szerez III. (hgs igék:) ~ om beburkol, betakar, befed; ~ på ngn betakar v. beburkol vkit; ráterít vk'ire (med ngt vmit); ~ på sig betakaró(d)zik; ~ över letakar, befed hölje -t, -n burkolat, takaró, lepel; nov

burok, hüvely höll ^ hålla.

hölster hölstret, = 1. pisztolytáska, -tok

2. nov buroklevél, virághüvelylevéi höna -n, -or 1. tyúk; ung ~ jérce; skall ägget lära ~n värpa a csirke okosabb akar lenni a tyúknál (a tanítvány a mesterénél) 2. gúny: en riktig (liten) ~ ostoba (kis) liba, libuska

höns -et, = baromfi, tyúkféle szárnyas; tyúk, kakas; ~ med ris rizses szár-

nyas(hús); átv: högsta ~et i korgen a legfontosabb személy, o fejes höns|avel -n baromfitenyésztés -buljong [-on«] -en, -er tyúk(hús)lev.es -bur -en, -ar tyúkketrec hönseri -(e)t, -er baromfitelep, tyúkfarm

höns|gård -en, -ar 1. baromfiudvar, baromfikiiutó 2. tyúkfarm, baromfigazdaság, -telep -hjärna -n, -or tyúkész; o átv tyúkeszű nő; ha en riktig ~ tyúkesze van, tyúkeszű; det går inte i hennes nem fér a fejébe, tyúkeszé-yel nem tudja felfogni -hud -en átv: íibabőr; hon fick ~ på kroppen, libabőrös lett -hus -et, = baromfiól, tyúkól, baromfiketrec -kyckling -en, -ar csirke, csibe -mintie -t o gyenge v. rövid emlékezőtehetség -nät -et (aprószemű) drótháló(kerítés) (baromfiudvaré) -sköterska -n, ror baromfigondozónő -skötsel -n baromfinevelés, -tenyésztés -stege -ar tyúklétra, tyúkketrec létrája -vagel -n, -vaglar tyúkülő -ägg -et, = tyúktojás höra hörde, hört I. vt, vi 1. hall; megtud; hallgat [vkit, vmit]; ~ illa rosszul hall; hon hör inte bra nem jól hall, nagyothall; han hör inte vad jag säger nem hallja v. érti (,) mit mondok; hörde ni inte att det ringde? nem hallotta hogy csöngettek (v. a csöngetést)?; det har vi redan hört ezt már hallottuk v. tudjuk; han tycker om att ~ sin egen röst szereti hallani a saját hangját, gyönyörködik.a saját hangjában; efter vad jag hört amint hallottam, tudtommal; ~ ngt av ngn vkitől

hall v. megtud . vmit; jag har hört det av andra másoktól tudtam meg (v. hallottam); gå och hör, om brevet har kommit nézz utána, megjött-e a levél; ~ på ngn (meg-) hallgat vkit, hallgat v. odafigyel vkire; jag har hört (på) hans föreläsningar hallgattam az (ő) előadásait;

(på) musik zenét hallgat; ~ (på) radio rádiót hallgat; vi har hört honom spela hallottuk őt játszani; jag hör klockan, ticka hallom az óra ketyegését; ~ glunkas om ngt hallja hogy rebesgetnek vmit; det har jag också hört talas om erről, én is hallottam; hör du, är det sant atthörande

hon har gift sig? mondd, igaz hogy ő férjhez ment?; få (meg)hall, megtud; jag har fått ~ a fülembe (v. tudomásomra) jutott, megtudtam; utan att låta ~ ett ljud anélkül hogy egy hangot hallatott volna, egy hang nélkül; göra sig hörd eléri hogy meghallgassák, szóhoz jut, hallatja szavát; det låter ju sig ~ ezt érdemes meghallgatni, ez nem is bolondság; det hördes ett skrik kiáltás v, sikoly hallatszott; hörs det bra här? jól hallani itt?; hörs det. på mig, att jag är. utlänning? hallani a kiejtésemen, hogy külföldi vagyok?; det hörs. på rösten, att du är osäker hallik v. érződik a hangodon, hogy bizonytalan vagy (v. a bizonytalanság) 2. kihallgat, kikérdez; vittnen'-tanúkat, kihallgat; ~ ngn på läxan kikérdezi a leckét vkitől, kikérdez v. kihallgat vkit 3. meghallgat (kérést, könyörgést)

II. vi (hozzá)tartoziky való (till ngt vmihez); vari hör det? ..hová tartozik ez?; locket hör till grytan a fedő a fazékhoz való v; tartozik; trädgården hör till huset a kert a házhoz tartozik; det hör inte till saken ez nem tartozik a tárgyhoz; det hör till mit yrke ez a foglalkozásomhoz v. szakmámhoz tartozik, szakmámba vág; den här frågan hör under annan avdelning ez a kérdés más osztály hatáskörébe tartozik

III. refl: det låter ~ sig hallat magáról, hallani v. beszélnek róla; han låter ~ sig hallatja szavat v. hangját; låta ~ sig offentligt a nyilvánosság előtt szerepel v. énekel v. játszik; det låter ja ** sig! ez már beszéd!

IV. (hgs igek:) låta ~ av sig hallat (v. hírt ad) magáról; hon har inte hörts av på länge [már] régóta nem adott hírt magáról; ~ dit odatartozik, odavaló; <v efter megtudakol, megérdeklődik, megkérdez (ngt hos ngn vmit vkitől); tudakozódik, érdeklődik (ngt vmi felől v. után); (oda)figyel (ngt vmire); ~ fel félreért, tévesen v. rosszul hall; ** sig för tudakozódik, érdeklődik, kérdezősködik (efter ngt vmi felől v. után); megtudakol, meg-

kérdez; /v hemma i Lund Lundban-lakik, Lundba való, lundi illetőségű; de hör hemma i barnkammaren nekik ä gyer(m)ekszobában a helyük, ők a gyer(m)ekszobába valók; hör hit ett slagl idehallgass(atok) egy kicsit !, figyelj(etek) csak idel; det hör inte hit ez nem tartozik ide; ~ ihop összetartozik, együvé v. egymáshoz tartoznak; hör in i morgon

0 [nézz(en) be és] érdeklődj(ön) holnap; ~ sig om efter (en) våning lakás után érdeklődik v. néz, lakást keres; ~ på ngn (oda)hallgat, (oda-) figyel (ngn vkire); (meg)hallgat; ni hör ju inte på ti nem figyeltek ide; han hörde inte på vad hans föräldrar sade honom nem hallgatott , a szülei szavára; hör på! idehallgass(on)!, idefigyelj(en)!, hallgass(on) v. figyeljen) idel; hör man på! nézze •meg az ember!, [no] nézd csak!; /v till hozzátartozik; illik; kell, szükséges [vmihez]; vö. tillhöra; det hör till att illik hogy; några skruvar hör också till néhány csavar is hozzá tartozik; ~ upp megszűnik; abbahagy; felhagy (med att azzal hogy); vö. upphöra; (oda)hallgat, (oda)figyel; hör upp i flickor! lányok, figyelem (v. figyeljetek ide)!; ~ upp läxan kikérdezi a leckét

hörande I. s: -t 1. hall(gat)ás; vö. höra L 2. ki- v. meghallgatás; ~ av vittnen tanúk kihallgatása II. adj: ~ till ngt vmihez (hozzá)tartozó; den till villan ~ trädgården a villához tartozó kert hörapparat -en, -er hallókészülék hörbar -t hallható, kivehető, érthető -het -en hallhatóság, érthetőség; rádió vétel hörjfel -et, = hallási fogyatékosság, halláshiba; hallási hiba, elhallás; det var ett ~ rosszul hallottam v. hallotta (stb.) -håll -et, = • inom ~ hallótávolságra; utom ~ hallótávolságon kívül -lur -en, -ar 1. hallócső (nagyothallóé) 2. tel hallgató, kagyló; rádió fejhallgató hörn -et, = 1. sarok, szöglet, szeglet; átv (távoli) zug; rundade ~ legömbölyített sarkok; vika ett ~ på ett visitkort névjegy sarkát behajtja;

pontján v. táján; i ~et a sarokban; a(z utca)sarkon; i ~et av K.-gatan a K. utca sarkán;yws/ om ~et mindjárt a sarkon; vika om ~et befordul a sarkon; han är med på ett ^ o ő is részt vehet v. vesz; egy kis helyet kap; får jag vara v. komma med på ett ~ ?

0 volna egy kis hely számomra is?; én is részt vehetek?; csatlakozhatnék ön(ök)höz? 2. könyvkötészet sarok, sarokerősítés (fedélen)

hörna -n, -or í. o sarok; zug; hörn 2. sp szöglétrúgás, korner; sarokdobás (kézilabda) hörn|bord -et, = sarokasztal -hus -et, = sarokház -hylla -n, -or sarokpolc -kast -et, = sp sarokdobás (kézilabda) -rum -rummet, — sarokszoba -skåp »et, = sarokszekrény -spark -ar labdarúgás: sarokrúgás, korner(rú-gás) -sten -en, -ar sarokkő, szegletkő; átv sarkkő, [vminek az] alapja -tand -en, -tänder szemfog hörsal -en, -ar előadóterem hörsam -t engedelmes, szófogadó -het

-en engedelmesség, szófogadás hörsamma vt engedelmeskedik (ngn vkinek), eleget tesz (ngt vminèk); ** en befallning parancsnak engedelmeskedik; ~ en kallelse felszólításnak eleget tész hörsel -n hallás; nedsatt ~ csökkent hallás; ha god ~ jól hall -gång -en, -ar orv: hallójárat hangvezeték -nerv -en, -er hallóideg -organ [-o-] -et, — hallószerv, a hallás szerve -sinne -t hallóérzék, hallás -skadad csökkent hallású

hörspel -et, = rádió hangjáték hörsägen s indecl hallomás; szóbeszéd, mendemonda; veta ngt av ~ [csupán] hallomásból tud vmit; genom ** hallomásból

hö]skrinda -n, -or szénásszekér -skulle -n, -ar szénapadlás -skörd -en, -ar szénakaszálás, -gyűjtés; szénatermés -slåtter -n szénakaszálás -snuva -n orv: szénanátha höst -en, -ar ősz; det blir ~ őszre fordul v. jár az idő; i ~ ősszel, őszkor;

1 ~as múlt ősszel; i livets ~ az élet alkonyán; om v. pá ~en ősszel; (på) ~en 1967 1967 őszén; till ~en őszre, ősszel

hösta 1. (le)arat; szüretel; — hgs igek: ~ in betakarít, behord, begyűjt; ~ in mycket pengar sok pénzt vág zsebre 2. átv, költ learat, élvez (vminek a gyümölcsét) höstack -en, -ar szénakazal, -boglya höstdag -en, -ar őszi nap -jamning -enh

-ár őszi napéjegyenlőség höstlig höstlik -t őszi(es) höst|mod -et, = v. -er őszi divat -plöjning -en őszi szántás -rusk -et őszi latyak; (késő) őszi nedves és hideg idő(járás) -mg -en őszi (vetésű) rozs -söl -en őszi nap(fény) -säd -en őszi (vetésű) gabona, őszi vetés -termin -1en, -er isk: téli félév, első félév -vete -t őszi (vetésű) búza böta hötte, hótt fenyegetőleg hadonászik; ~ med näven åt ngn ököllel fenyeget vkit

hö|tapp -en, -ar szénacsomó, szénanyaláb -tjuga -n, -or (kétágú) szénavilla -torg [-o-] -et, c= szénapiac(tér) hötorgskonst [-o-.. -o-] -en o giccs hövan: över ~ kelleténél többet, mértéken felül, mértéktelenül, szertelenül hövas hövdes, hövts illik (ngn vkihez); megkívántatik, megkívánják (ngn vki-től); megillet; tålamod höves honom illik hozzá a türelem; det höves barn. att lyda gyer(m)ekekhez illik az engedelmesség, . gyer(m)ekektől megkíván-ják hogy szót fogadjanak; som det höves amint ifffk; det höves hennë icke ez nem illeti meg őt, ez nem jár neki hövding -en, -ar 1. törzsfő(nök); vezető; vezér (för ngt vminek a) 2. o tréf nagyfőnök, kiskirály' (járás ill. megye élén); vö. häradshövding, landshövding hövisk -t rég: illedelmes, pallérozott, tisztességes; udvarias, lovagias -het -en rég: illedelmesség, pallérozottság, tisztesség; udvariasság, lovagiasság hövits|man -mannen, -män (rég, tört) kapitány, százados; (királyi) várkapitány; főkapitány hövlig -t udvarias (mol ngn vki iránt, vkivel); svara ~t udvariasan válaszol hövlighet -en udvariasság hövlighets|betygelse -n, -r udvariasság (tanú)jele, figyelmesség -visit -en, -er udvariassági látogatás hö|volm [-o-] -vålm -en, -ar szénaboglya, -rakás -vändare -n, =

szénaforgató gép í

t1 i-l v. i-et, i-n v, i i (betű); pricken över

i a pont az i betűn l2 L praep 1. (helyei jelöl:) -ba(n), -be(n); -ön, -en, -ön; -ra, -re; bo i huset a házban lakik; sitta i trädet a fán ül; klättra upp i trädet felmászik a fára; hoppa i vattnet a vízbe ugrik; gä in i rummet bemegy a szobába; den största fabriken i Ungern Magyarország legnagyobb gyára; svenskarna i Rom a Rómában élő (i\ római) svédek; universitetet i Uppsala az uppsalai egyetem; alla sidor i boken a könyv minden lapja; dela i två delar két részre oszt; gå i skola(n) iskolába jár; az iskolába megy; komma i dagen napvilágra kerül; slå ngn i huvudet fejbe ver vkit; klia sig i huvudet a fejét vakarja; ett hus i fyra våningar háromemeletes ház 2. (időt jelöl:) -ban, -ben; -ön, -en, -ön; -ra, -re; -kor; -kint; előtt; múlva; i början kezdetben; i afton ma este; i •dag ma; igår tegnap; i morgon holnap; i morse ma reggel; i lördags a múlt szombaton; i år az idén; i juni i år az idén júniusban, ez év júniusában; i vår tavasszal, ez év tavaszán;. jövő tavasszal; i jul karácsonykor; i julas a múlt v, tavaly karácsonykor; i tre dagar három napig, három napon keresztül; i ett (sträck) egyfolytában, szakadatlanul, állandóan; jag har väntat i en hel timme egy egész órát vártam; (klockan är) fem minuter i tolv öt perc múlva tizenkettő (óra); tre gånger i veckan hetenkint háromszor; 7000 kronor i månaden havi 1000 korona 3. (átv:) i brist på ngt vminek a híján v. hiányában; förlora 100 man i döda vesztesége halottakban 100 fő; i tre språng három ugrással; i få ord kevés szóval; stark i armarna erős karú; han har 1000 kronor i lön ezer korona fizetése van; hundra kronor i ersättning száz korona kárpótlásul); betala i kontanter készpénzzel fizet; falla i smaken ínyére v. ked-

vére van; fä ett gott betyg i franska ja jegyet kap franciából; professor i svenska a svéd nyelv (és irodalom) professzora 4. (kötőszóval; még egy praep-val:) du gjorde rätt i att hjälpa honom jól tetted hogy segítettél rajta; i det (att) miközben, míg, mialatt; azzal v. azáltal hogy; i och för inspektion ügyeletre, ügyeletes szolgálat végett; i och för sig önmagában, magában véve; i och för att abból a cél-' bol hogy; i och med antagandet av detta anbud ennek az ajánlatnak az elfogadásával; i och med att mihelyt, amint II. adv benne, abba(n); be, bele; det har ni rätt i ebben igaza van önnek; en vas med nejlikor i váza és benne szekfűk, váza szekfükkel; i med dig bara I be veled ! (pl a vízbe) I (pron) rég ti; (népiesen:) maga iakt|ta(ga) -tog, -tagit megfigyel, észlel, észrevesz; tekintetbe vesz; meg- v. betart; som kan ~s észrevehető, észlelhető , megfigyelhető; ~ försiktighet óvatosságot tanúsít, elővigyázatos; ~ regein megtartja a szabályt; ~ tystnad (következetesen) hallgat, csendben van -tagande -t 1. megfigyelés; észlelés, észrevétel 2. megtartás (előírásé) -tagare -n, — megfigyelő -tagbar -t megfigyelhető, észlelhető, észrevehető

iakttagelse -n, -r megfigyelés, észrevétel •förmåga -nt -or megfigyelőképesség ianspråktagande -t igénybevétel I-balk -en, -ar ép: I-tartó, l-profil Iberisk -t ibér(iai); Iberiska halvön az

Ibériai-félsziget Ibland I. praep között, közepette; közé II. adv néha, olykor, hébe-hóba; ~ skrattar hon, ~ gråter hon egyszer nevet, másszor sir; hol kacag, hol sir icke adv nem, ne; ~ dess v. desto mindre nem kevésbé, mindazonáltal, mégis; ~ krigförande nem hadviselő icke-angreppspakt -en, -er megnemtámadási szerződésicke-fackman

icke-fackman -mannen, -män -nem szakember, laikus icke-rökare -n, — nem dohányzó (ember)

id -en, -ar áll; jászponty, jász idag adv ma

Idas iddes, itts: inte ~ nem tudja magát rászánni V. elhatározni; túl lusta; nem akaródzik neki; nincs kedve; han ids inte stiga upp lusta felkelni ide -t, -n barlang, téli szállás(hely); ligga

i ~ téli álmát alussza idé -(e)n, *er eszme, ötlet; fogalom, képzet; gondolat; fix ~ rögeszme; jag fick den ~n eszembe ötlött, az a gondolatom támadt; kunna göra sig en ~ om ngt képet tud alkotni magának vmiről; han har besynnerliga ~er különös v. furcsa ötletei vannak; om hur detta skall göras jag har ingen ~ fogalmam v.

sejtelmem sincs róla hogyan csináljam; det är ingen ~ nincs értelme, céltalan; falla v, komma på den ~n az az ötlete támad, arra a gondolatra jut

ideal I. s: -et, = eszménykép, mintakép, ideál; hennes manliga ~ a(z o) férfiideálja; ~et för en man az eszményi férfi, a férfiideál II. adj: -1 eszményi, tökéletes, ideális; eszmei ideal|barn -et, = eszményi gyer(m)ek

-bild -en, -er eszménykép, ideál idealisera eszményít, idealizál idealisk -t eszményi, ideális idealism -en idealizmus idealist -en, -er idealista (ember) idealistisk -t idealista idealkvinna -n, -or eszményi nő idé|association -en, -er eszme- v. képzettársítás, képzettársulás -debatt -en, -er politikai v. kulturális vita ideell -t eszmei, fogalmi; ~ förening kulturális egyesület idéfattig -t gondolat- v. ötletszegény idegran -en, -ar nov: tiszafa idel indecl csupa, merő; jag är ~ öra

csupa fül vagyok idelig -t szakadatlan, folytonos, szüntelen (adv: ~en) idelära -n, -or fil: eszmetan identifiera azonosít; felismer identifikation -en, -er azonosítás, (személyazonosság megállapítása identisk -t azonos; egyforma

Identitet *en azonosság, személyazonosság; styrka sin ~ igazolja személyazonosságát identitets|bricka -n, -or kat: azonossági jegy -kort -et, = személyazonossági igazolvány ideologi -(e)n, -ef ideológia ideologisk -t ideológiai idé|rik.-í eszmékben v. gondolatokban

gazdag -väild -en, -ar eszmevilág idiom f-ö'-] -et, = nyelvjárás, nyelv;

nyelvi sajátosság idiomatisk •4 idiomatikus; tala ~t hibátlanul beszéli a nyelvet idíot -en, -er gyengeelméjű, idióta; o hülye,- félkegyelmű; din ^ te hülye l Idioti -(e)n, -er gyengeelméjűség, hülyeség; ~er badarságok, hülyeségek idiotisk -t idiotikus, idióta, gyengeelméjű,

bárgyú, hülye idiotism -en, -er t. gyengeleméjűség, idiotizmus 2. badarság, hülyeség 3. nyelv nyelvi sajátosság, idiomatizmus idissla kérődzik, újra megrág (útv is);

ismétel idisslare -n, — áll kérődző idka űz, folytat, kifejt (tevékenységet), foglalkozik' [vmivel]; sport sportot űz; ~ ett yrke ipart űz idkare -n, '~ (összet) -űző, -pártoló (pl.

näringsidkare iparűző) idog -t serény, dolgos, tevékeny idol [-Ö-] -en, -er bálvány idrott [-o-] -en, -er sport, testgyakorlás, testedzés; fri v; allmän ~ (könnyű-) atlétika

idrotta [-o-l sportol, sportot űz idrotts evenemang [-o-] -et, ~ sportesemény -flicka -n, -or sportoló leány, női sportoló -förbund -et,. == sportszövetség -förening -en, -ar sportegyesület -gren -en, -ar sportág -in-' tresserad a sport iránt érdeklődő, sportkedvelő -klubb -èn,-ar sportklub, -egyesület -kvinnà -n, -or sportoló nő, női sportoló -ledare -n, = sportvezető idrottslig [-o-] -t sporttal kapcsolatos, sport-

idrotts|liv [-o-] -et sportélet -man -man-nen, -män sportember, sportoló (férfi) -märke -t, -n sportjelvény -plan -en, -er sportpálya; játéktér, mezőny -plats -en, -er sporttelep, -pálya -sida -n, -or sportrovat, -oldal (újságban) -stjärnaidrottstidning

310

ilasíning

-n, -or élsportoló, sportcsillag -tidning -en, -ar sportújság, -lap -tävling -en, -ar sportverseny, -mérkőzés ids idas idyll -en, -er idill idyllisk -t idilli(kus) ifall conj ha; abban az esetben ha ifjol fjol

ifråga|komma -kom, -kommit fråga L -satt kérdéses; kétes, vitás; javaslatba hozott -sätta -satte, -satt fråga I. -varande kérdéses, illető, szóban forgó ifrån praep, adv (->- från): nu är jag ~ den saken már túl vagyok ezen a dolgon, végre megszabadultam ettől az ügytől; inte komma ~ ngt nem kerülhet el vmit, nem tud megszabadulni vmitől; var har du (fått) det fagyán) honnan kaptad ezt?, honnan van ez?

iföra -förde, -fört 1. ~ ngn ngt vkit vmibe öltöztet, vkire ráad vmit; iförd baddräkt fürdőruhás(an), fürdőruhában 2. ~ sig ngt felvesz v. felölt magára vmit (ruhát) igei -n, iglar pióca igelkott -en, -ar sündisznó igen adv 1. (om) ~

ismét, újból, megint; gör inte om det ~ ne tedd v. tegye ezt még egyszer; behöver du pengar nu már megint pénzre van szükséged?; om och om ~ újra meg újra, ismételten 2. vissza; jag kommer strax ~ mindjárt visszajövök 3. csukva; be(-); dörren är ~ az ajtó be van csukva

igenkännings [märke -t, -n, -tecken -tecknet, = ismertetőjel igenkännlig -t fel- v. megismerhető (på -TŐI)

igenmulen -mulet borús, felhős igenom praep, adv: (hela) dagar ~ napokon át, naphosszat; vara ~ ngt túl van vmin, letudott vmit; (-*- genom) igensnöad behavazott iglo(o) -n, -er v. -s eszkimó jégkunyhó Ignorera figyelmen kívül hagy, nem vesz

tudomásul, mellőz, ignorál • igång -v- gång 2.

igång|sättande -t, -sättning -en üzembe helyezés; beindítás (motoré); el- v. megindítás -sättningsapparat -en, -er indító szerkezet ihjäl adv: arbeta ~ sig agyondolgozza

(v. holtra fárasztja) magát; slå ~ ngn agyonüt vkit; skratta ~ sig halálra neveti magát; svälta ~ éhen pusztul v. hal

ihop adv össze, egybe, egymáshoz, egymásba; együtt; binda ~ összeköt; bjuda ~ össze- v. egybehív; råka ~ med ngn összevesz v. hajbakap vkivel; det går icke ~ nem vág v. illik Össze

ihåg adv: komma ~ ngn v. ngt emlékezik vkire v. vmire, eszébe jut vki v. vmi; megemlékezik vkiről v. vjniről; nu kommer jag ~ hans namn most jut eszembe a neve; kom ~ det! jegyezd meg magadnak!, ne feledd el!; komma ~ ngn i sitt testamente végrendeletében megemlékezik vkiről; komma ~ ngt megjegyez magának vmit, emlékezetben tart vmit ihåg I kommen -kommet: bli ~ megemlékeznek róla, nem feledkeznek meg róla; ünneplik ihålig -t 1. üreges, odvas, lyukas, kivájt; üres; en ~ röst tompa hang; ~a ögon beesett szem(ek) 2. tartalmatlan; hézagos, felszínes; ~a kunskaper hézagos ismeretek ihållande, ihållig -t tartós, hosszantartó,

huzamos, állandó ihärdig -t állhatatos, kitartó, fáradhatatlan, makacs; arbeta ~t kitartóan v. serényen dolgozik; neka

ikläda -klädde, -klätt: ~ ngn ngt vkit vmibe öltöztet; iklädd frack frakkoson), frakkban; ~ sig ngt (fel)öltözik vmibe, felvesz vmit (ruhát); sig ansvar vállalja a felelősséget ikraftträdande -t hatálybalépés, érvénybelépés

ikring praep, adv o körül, köröskörül ikull o omkull

111 -en, -ar szélroham, -lökés

112 -et, = o ilgods; gyorsáru; sürgős telefonbeszélgetés; skicka ngt som ~ gyorsáruként küld vmit

ila1: det ~r i tänderna (på mig) szaggat

v. hasogat a fogam ila2 siet, rohan; tiden ~r az idő repül; ~ bort el- v. tovasiet; ~ förbi ngn v. ngt elrohan vki v. vmi mellett ilandsätta -satte, -satt -> land ilastning -en, -ar berak(od)ás, rakodásilbud

il|bud -et, = futár, (gyors)küldönc -gods

-et, — gyorsáru illa (comp: värre, superi: värst) Fadv 1. rosszul; ~ känd rosszhírű, hírhedt; behandla ngn ~ rosszul bánik vkivel; det kan gå ~ ennek rossz vége lehet; gå ~ åt ngn elbánik vkivel; göra ngn rosszat v, kárt tesz vkinek; göra sig ~ i handen felsérti a kezét; lukta ~ rossz szagú; han är ~ omtyckt őt riem kedvelik v. szeretik, nem népszerű; vara ~ till mods rosszkedvű; det är ~ nog att elég baj hogy; ta ngt ~ upp rossz néven vesz vmit; jag mår ~ rosszul vagyok v. érzem magam; det står ~ till med honom rosszul áll, rosz-szul mennek a dolgai, nem valami jól van; saken ser ~ ut az ügy rosszul áll; ta(ga) ~ vid sig kellemetlenül érint vkit; tala ~ om ngn rosszat beszél vkiről; det var inte ~ / ez nem rossz!; vara ~ anskriven rossz a híre; med ~ dold skadeglädje rosszul leplezett kárörömmel 2. nagyon, alaposan, súlyosan; han är ~ sjuk nagyon beteg; ~ skadad súlyosan sérült illa|luktande rossz szagú, bűzös -mående I. s: -t rosszullét; II. adj: jag är (v. känner mig) ~ rosszul érzem magam -sinnad rosszindulatú, -akaratú -sittande rosszul álló (ruha) -smakande rossz ízű

iilbragd -en, -er, illdåd -et, = gaztett illegal -t törvénytelen, illegális illegitim -t törvénytelen; ~t barn házasságon kívül született gyermek iller -n, illrar áll: görény, illjfundig -t ravasz, agyafúrt, alattomos -gärning -en, -ar gonosztett, gaztett -gärningsman -mannen, -män gonosztevő

iílistig (elv.: ill-listig) -t álnok, alattomos,

sunyi

illitterat kis olvasottságú, tanulatlan,

műveletlen illmarig -t furfangos, ravasz, agyafúrt illojal -t tisztességtelen, hűtlen, illojális fil|parig -t furfangos, ravasz, agyafúrt

-tjuta o jajveszékel, jajgat fllumination -en, -er 1. (ünnepi) kivilágítás 2. kiszínezés, kifestés (kéziraté) illuminera 1. kivilágít 2. kiszínez, kifest (kéziratot)

illusion -en, -er ábránd, illúzió; göra sig

~er om ngt ábrándokba ringatja magát vminek a tekintetében illusionist -en, -er bűvész, szemfényvesztő

illusorisk -t megtévesztő, csalóka, kétes,

illuzóri(k)us illuster -t előkélő, híres, illusztris illustration -en, -er illusztráció, kép, ábra;

szemléltető magyarázat v. példa illustrationsmaterial -et, = v. -ier képanyag, illusztrációs anyag illustrera képekkel díszít, szemléltet,

megvilágít, illusztrál illjvilja -n, rosszakarat, -indulat -viliig -t rosszakaratú, -indulatú, gonosz -vråla O jajveszékel, jajgat, óbégat, ordít ilmársch -en, -er gyorsított menet ilning -ett, -ar 1. borzongás; ~ av glädje

örömmámor 2. hasogatás, nyilallás il|paket -et, = (v. -en, -er) sürgős csomag -samtal -et, = tel sürgős beszélgetés ilska -n düh, hirtelen harag; låta sin ~ gå ut över ngn kitölti a dühét vkin ilsken ilsket 1. dühös, dühöngő, tomboló (över v. för ngt vmi miatt; på ngn vkire); telefonen ringde ilsket a telefon erősen csengett 2. harapós (állat) ilskna: o ~ till dühbe gurul, meg- v.

feldühödik ü|snälltåg -et, = gyorsmotorvonat -te-legram -telegrammet, = sürgős távirat -tåg -et, =3 expresszvonat Imaginär [-si-] -t 1. képzetes, képzelt, képzeletbeli 2. mat: ~t tal imaginárius szám imbecill -t hülye, imbecillis imitation -en, -er utánzás, utánzat imitatör -en, -er utánzó, imitátor imitera utánoz, imitál Imma I. s; -n pára, gőz; det är ~ på glasen bepárásodtak a poharak II. vi, refl bepárásodik, elhomályosodik; det (sig) på fönstret, fönstret ~r sig az ablak bepárásodik immanent benső, benne rejlő, immanens immatrikulera beiktat, az anyakönyvbe

bejegyez v. beír immig -t párás, bepárásodott; gőzös immigrant -en, -er bevándorló immigrera bevándorol immun -t védett, mentes, felvértezett, immúnis

immúniséra védetté v. immúnissá tesz, közömbösítimorgott

Imorgon morgon imperativ h -en, -er nyelv: felszólító v. parancsoló mód 2. -et, = fil: erkölcsi törvény v. parancs; kategoriska ~et kategorikus imperatívusz imperfekt -et, ~ v. -er nyelv: folyamatos

múlt, félmúlt, imperfektum imperialism -en imperializmus imperialist -en, -er imperialista Imperialistisk -t imperialista impertinens -en, -er szemtelenség, arcátlanság, impertinencia Impertinent szemtelen, arcátlan, impertinens

Imponera nagy hatással van, tiszteletet kelt, imponál (på ngn vkire, vkiben,

vkinek)

impopularitet -en népszerűtlenség Impopulär -t népszerűtlen Import o'-j -en behozatal, bevitel [--artikel -n, -

artiklar behozatali v. beviteli cikk, importcikk Importera behoz, bevisz, importál (från -ból; till -ba); ~de varor behozatali áruk, importáruk import|firma [-o-] -rt, -or importcég -förbud -et, ™ behozatali v. beviteli tilalom -licens -en, -er behozatali v. beviteli engedély -restriktioner plär behozatali korlátozások -tull -en, -ar behozatali vám -vara -n, -or behozatali áru, importáru -överskott -et, = behozatali többlet, importtöbblet imposant nagyszerű, tiszteletet parancsoló, impozáns impotens -en orv: impotencia impotent impotens

impregnera átitat, vízhatlanít, impregnál; ~d regnkappa vízhatlan esőkabát

impregneringsmedel -medlet, = impreg-

nálószer

impressionism -en müv: impresszionizmus Impressionistisk -t impresszionista improduktiv -t terméketlen, nem termelő; nem kifizetődő improvisera rögtönöz, improvizál; rögtönözve v. kapásból beszél v. játszik (szónok, zenész) impuls -en, -er lökés, ösztönzés, indítás, impulzus

impulsiv -t heves, hirtelen, érzékeny, ösztönös

in adv be, bele, befelé, (oda v. ide) be;

kom ini gyere bel; tessék!, szabad!; dit in oda be; hit in ide be; längst in egész hátra ill. hátul; till långt in pá natten késő éjszakáig in [ackordera [-0-] (vhova be)ad (ellátásra), kosztba ad, elhelyez; ~ sig panzióba vonul v. megy -ackordering -en, -ar 1. teljes ellátás, panzió 2. panzióvendég, fizetővendég; ta emot ~ar fizetővendégeket (el)fogad -ackorde-ringsställe -t, -n panzió inadekvat nem (ossze)illő, nem megfelelő

v. (meg)egyező; helytelen inalles adv (mind)összesen, egészében,

mindent egybevetve in]andas -andades, -andats belélegez -andning -en, -ar, belé(le)gzés -arbetad 1. bedolgozott, gyakorlott 2. ker bevezetett, jól ismert |n|avet -n beltenyésztés, beltenyészet -begrepp -et 1. beleértés, -számítás; med ~ av ngt vminek a be(le)számítá-sával, vmit beleértve 2. átv összesség; megtestesülés -begripa -grep, -gripit

1. magában foglal, belefoglal, be(le)-számít, beleért 2. vara inbegripen i ett samtal belemerült a beszélgetésbe -beräkna be(le)számít, beleért; allt inberäknat mindent be(le)számítva v. beleértve -bespara megtakarít -betala -talade v. -tålde, -talat v. -talt befizet -betalning -en, -ar befizetés -betalningskort -et, = befizetési lap, csekklap -billa: ~ ngn ngt vkinek vmit bebeszél v. bemagyaráz; det kan du inte ~ mig ezt nem tudod velem elhitetni; ~ sig beképzel v. bebeszél magának; hisz -billning -en, -ar képzelődés, képzelet, ábránd; beképzelés

inbillnings |foster -fostret, = agyrém -förmåga -n, -kraft -en képzelőerő, -tehetség, fantázia -sjuk -t képzelt beteg -sjuka -n, -or, -sjukdom -en, -ar képzelt betegség inbilsk -t beképzelt, önhitt; hiú in|bindning -en/-ar 1. kötés, könyvtábla

2. bekötés (könyvé) -biten -bitet megrögzött, megcsontosodott, javíthatatlan; meggyökerezett; en ~ stadsbo megrögzött városi ember -bjuda -bjöd, -bjudit meghív -bjudan — (en) meghívás -bjudande meghívó; hívogató, vonzó, csábító -bjudning -en, -ar meghívás, meghívó; utfärda en ** till ngnInbjudningskort

meghívót küld vkinek -bjudningskort

-et, = meghívó (kártya) -blandad: jag vill inte bli ~ i saken nem akarok belekeveredni a dologba -blandning -en, -ar be(le)avatkozás, belekeveredés in|blick -en, -ar bepillantás, betekintés; få en ~ i ngt betekintést nyer vmibe; ge ngn en ^ i ngt vmibe bepillantást v. betekintést enged vkinek -bringa -bragte v. -bringade, -bragt v. bringat: ~ ngn ngt hoz vkinek vmit (hasznot); affären *»r mycket az üzlet sokat hoz v. jövedelmez -bringande jövedelmező, hasznot hajtó -bromsning [-0-] -en, -ar (le)fékezés inbrott [-0-] -et, = 1. kezdet, [vminek a] beállta; vid dagens ~ virradatkor; főre nattens ~ az éj(szaka) beállta előtt; en ny tids ~ új kor(szak) hajnala 2. betörés; föröva v. göra ~ i ett hus betör egy házba inbrotts I försäkring [-0-] -•en, -ar betörés elleni biztosítás -stöld -en, -er betöréses lopás -

tjuv -en, -ar betörő injbryta -bröt, -brutit 1. betör, behatol; beáll, beköszönt (éjszaka) 2. virrad, hajnalodik, kezdődik -brytning -en, -ar kat: betörés -buktning -en, -ar öblö-södés, (be)hajlás, [vminek az] öble -bunden -bundet 1. (be)kötött (könyv) 2. zárkózott, tartózkodó, megközelíthetetlen -byggare -n, — lakos, telepes -byggd -byggt beépített -böjning -en, -ar (be)hajl(ít)ás inbäddad beágyazott; körülvett; staden ligger ~ i grönska a várost zöld övezet veszi körül . inbördes adv, adj indecl kölcsönös(en), egymás közt, egymással; ~ testamente közös v. kölcsönös végrendelet -krig -et, = bel- v. polgárháború incest -en, -er jog: vérfertőzés incitament -et, = izgatószer; ingerlés, izgatás

indefinit nyelv határozatlan in deklin ab el -t ragozhatatlan indela beoszt, feloszt indelning -en, -ar beosztás, felosztás indelningsgrund -en, -er be- v. felosztási alap

index -en v. -et v. —, — 1. jegyzék, mutató, index 2. polgazd jelző- v. mutatószám, index -reglerad: löner a megélhetési indexhez igazodó bérek

indian -en, -er indián -bok -en, -böcker indiántörténet (könyv) -hövding -en, -ar indián törzsfőnök indiansk -t indián indianska -n, -or indián nő indiansommar -(e)n, -somrar vénasszonyok nyara, nyárutó indiciebevisning -en, -ar jog: közvetett (v. indiciumokra alapított) bizonyítás

indicium [-di'si-] indici\et, -er [vmire

utaló] jel; jog gyanújel, indicium Indien npr India; Främre ~ Elő-India;

Bortre ~ Hátsó-India Ind(i)er -n, = indiai v. indus (ember) indifferens -en közömbösség, közöny indifferent közönyös; közömbös (vegy is) Indignation -en, -er felháborodás, méltatlankodás

indignerad felháborodottt, méltatlankodó, indignált indigo -11 indigó -blå -blått indigókék indikatív -en, -er nyelv: kijelentő mód indikativisk -t nyelv: kijelentő módbeli.

indikativuszi indirekt 1. közvetett; ~ skatt közvetett adó 2. nyelv függő; ~ anföring függő beszéd

indisk -t indiai; Indiska oceanen az

Indiai-óceán Indiskret tapintatlan, tolakodó, indiszkrét indisponerad kedvetlen, rossz hangulatú, gyengélkedő,, in diszponált; han är ~ nincs formában indisposition -en kedvetlenség, gyengélkedés, (múló) rosszullét individ -en, -er (nov, áll: -et, =) egyén; egyed; en avsigkommen ~ (egy) züllött alak

individualism -en individualizmus individuell -t egyedi; egyéni indoeuropeisk -t indoeurópai indolens -en nemtörődömség, közöny,

restség Indonesien npr Indonézia in]drag -et, — nyomd (sor)behúzás; göra ~ behúzza a sort -dra(ga) -drog, -dragit 1. behúz, be(le)von 2. behajt (követelést) 3. megszüntet; meg-v.visz-szavon; elkoboz; csökkent, levon -dra-gen -draget 1. be(le)vont; behajtott (követelés) ; han får körkortet indraget bevonják a hajtási igazolványát 2. visszavonult; föra ett indraget lev-indragningsstat

nadssätt visszavonultan él rdragnings-stat: komma på ~ a leépítendők listájára (B-listára) kerül, megszüntetik az állását; leva pá ~ szűkösen él -drivá -drev, -drivit behajt, beterel; beszed, behajt (pénzt); ~ skatter adót behajt indräktig, -t kifizető, jól jövedelmező, előnyös

induktion -en, -er (fit, fiz) indukció induktions|apparat -en, -er fiz: indukáló készülék -ström -strömmen, -strömmar indukált áram industri -(e)n, -er ipar; ipari üzem industrialisera iparosít industri | anläggning -en, -ar ipartelep

-arbetare -n, — ipari munkás industriell -t ipari

industri|gren -en, -ar iparág -idkare -n, =

gyáriparos, gyáros -land -et, -länder ipari ország -mässa -n, -or ipari vásár -område -t, -n iparvidék, ipari terület -riddare -n, — iparlovag, szélhámos ineffektiv -t hatástalan inemot praep felé; megközelítőleg, körülbelül; ~ aftonen este felé; det var ** 100 personer megközelítőleg százan voltak; han är ~ femtio (år) ötven felé jár (korban) in|etsa: ~ sig bemaródik; átv bevésődik; nyomd: ~d bemaratott, be-maródott -fall -et, = t. (ellenséges)' betörés 2. ötlet, gondolat; få det ~et az.az ötlete támad, arra a gondolatra jut -falla -föll, -fallit 1. betör, behatol; ~ i landet betör az országba, elözönli az országot 2. (bele)ömlik, torkollik 3. esik [vmikorra]; beáll, kezdődik; födelsedagen infaller på en söndag a születésnap vasárnapra esik; när skymningen inföll a szürkület beálltakor 4. közbeszól, -vág 5. egybe^ v. összeesik -fallen -fallet beesett; üreges; med infallna kinder beesett arccal v. arcú -fallsvinkel -n, -vinklar fiz: beesési szög

infam -t becstelen, gyalázatos, szemtelen infanteri -(e)t gyalogság -regemente -t,

-n gyalogezred infanterist -en, -er kat: gyalogos infantil -t gyermekes, fejletlen infantinna -n, -or tört: infánsnő infart -en, -er, infartsväg -en, -ar bejárás, behajtás, befutás; bejárat; behajtási út

in|fatta (be)foglal; ~ ädelstenar i guld drágaköveket aranyba foglal -fattning -en, -ar 1. befoglalás 2. foglalat (ékszereké); keret infektera (meg)fertőz infektion -en, -er fertőzés infektionssjukdom -en, -ar fertőző betegség

infernalisk -t pokoli, ördögi, szörnyű infiltration -en, -er 1, orv beszüremlés,

beszűrődés 2. átv beszivárgás infinitiv -en, •er nyelv.: főnévi igenév,

infinitivus infinitivisk A nyelv: főnévi igenévi v.

igeneves, infinitivusi infinna -fann, -funnit: ~ sig megjelenik,

-érkezik, ott van inflammation -en, -er gyulladás inflammera gyulladásba hoz; ~d gyulladásos; ~s gyulladásos lesz, gyulladásba jön inflation -en, -er pénzromlás, -hígítás, infláció

infli(e)ka közbeszúr, közbeiktat, betold, beszúr

influens -en fiz: (villamos) megosztás,

influencia Influensa -n náthaláz, influenza influera: ~ (på) ngn v. ngt befolyásol vkit v. vmit, befolyással van vkire v. vmire

in|flygnihg -en, -ar 1. berepülés (a légi-térbe) 2. rep rárepülés, közeledés 3. techn berepülés, bejáratás (repülőgépé) -flyta -flöt, -flutit be(le)folyik, be(le)torkollik; befut, befolyik (pénz); låta en annons ~ betétet v. megjelentet egy hirdetést -flytande -t, -n befolyás, (be)hatás; utöva på ngn v. ngt befolyással van vkire v. vmire, hatást tesz vkire inflytelse -n, -r befolyás, (be)hatás; róna ~ av ngn v. ngt vki v. vmi befolyásolja, vkinek v. vminek a hatása alatt van -rik -t befolyásos in|flytta 1. bevándorol 2. beköltözik -flyttning -en, -ar 1. behordás, bevitel 2. beköltözés; våning färdig för ~ beköltözhető (új) lakás 3. bevándorlás -flöde -t, -n betorkollás; torkolat -foga be(le)iktat, be(le)illeszt -fordra (be)követel, behajt; visszakövetel information -en, -er tájékoztatás, tudósítás, értesülés, információinformator

informator [-tor] -n, -er házitanító informatorlsk -t tájékoztatási, információs

informera tájékoztat, tudósít, értesít, informál; han är mycket väl ~d nagyon jól tájékozott v. értesült; ~ sig tájékozódik, informálódik infraröd -rött infravörös in|fria bevált, teljesít; ~ sitt löfte beváltja ígéretét; våra förhoppningar <»des inte reményeink nem váltak valóra -frusen -fruset befagyott, befagyasztott (átv is) infusion -en, -er orv: forrázat, infúzió infusionsdjur -et, = ázalékállatka, csillós in|fånga elfog> foglyul ejt, befog; polisen ~de tjuven a rendőrség elfogta a tolvajt -fälld -fällt 1. [vhová] beépített, bevésett; beszerelt; beillesztett; ^ bild szöveg közti kép 2. szabó betoldott, beleeresztett -född -fött bennszülött; született; ~ stockholmare stockholmi születésű -föding -en, -ar bennszülött -för praep előtt, elé; -nek a láttára v. ismeretében; ~ detta faktum e tény

ismeretében, e ténnyel számolva införa -förde, -fört 1. behoz, importál 2. bevezet .(piacon); införd på mark-naden a piacon bevezetett 3. beír, bevezet (könyvbe) 4. közzétesz, megjelentet; ~ en artikel megjelentet egy cikket, cikket tesz közzé in|förliva bekebelez, birtokba vesz, hozzácsatol; átv összekapcsol, egyesít; provinsen ~des med grannstaten a tartományt bekebelezte a szomszéd állam -förpassa: ^ ngn i fängelse börtönbe küld v, dug vkit -försf 1 -n 1. behozatal; import 2 .jog: ~ i lön bér- v. fizetésletiltás -förskaffa (meg- v. be)szerez; ~ upplysningar felvilágosítás(oka)t kér v. szerez -förskriva -skrev, -skrivit (írásban) megrendel, hozat, beszerez (külföldről) ingalunda adv semmi esetre sem, semmiképpen, egyáltalán nem inge -gav, -givit 1. bead, benyújt 2. sugalmaz; kelt; ~ ngn mod bátorságot önt vkibe; ~ ngn respekt tiszteletet ébreszt. vkiben ingefära -n nov: gyömbér ingen inlet v. inget, inga (pron) senki (sem), semmi (sem); egy sem; ~ annan senki más; för ~ del semmiképp sem,

egyáltalán nem; inget.som helst ansvar semmiféle felelősség;, han har så gott som inga utsikter att få platsen jóformán semmi kilátása v. reménye sincs arra hogy megkapja az állást; ~ av oss közülünk senki, (sem); ~ av dessa böcker e könyvek közül egyik sem, e könyvek egyike sem ingendera intetdera v. ingetdera- egyik sem, semelyik, sem ez sem az; ~ vitt vika egyik sem akar kitérni a másik elől; ~ brodern egyik fivér sem; ~ av oss egyikünk sem; ~ delen egyik sem (a kettő közül); pä ~ sidan a két oldal egyikén sem, semelyik oldalon (sem) ingenjör [-§en-J -(e)n, -er mérnök ingenjör(s)trupper [-sen-] plur kat: utászok, műszaki csapatok ingenjörsvetenskap -en, -er mérnöki tudomány

ingenmansland -et senki földje ingenstans adv sehol (sem); sehova (sem); jag går ~ sehova sem megyek v. járok; det kommer du ~ med ezzel semmire sem mész

ingenstädes adv sehol ///, sehova (sem) ingenting pron semmi; ~ alls semmi sem, egyáltalán semmi; ~ annat semmi más; ~ nytt semmi újság; det gör ~ nem tesz semmit; jag har ~ att klaga över semmi okom panaszra; det är ~ att tala om szóra sem érdemes ingeny [eng§e-] -(e)n, -er naiva |n|gifte -t, -n i. rokonok közötti házasság; beltenyésztés 2. beházasodás, be-nősülés -giva -gav, -givit inge -givel-se -n, -r sugallat, eszme, ötlet -gjuta -göt, -gjutit átv: önt, csepegtet; mod hos ngn bátorságot önt vkibe ingrediens -en, -er alkatrész, hozzávaló,

tartozék, alkotóelem ingrepp -et, = 1. beavatkozás; ett kirurgiskt ~ sebészeti beavatkozás

2. átv csorbítás, sérelem; göra ~ i ngns rättigheter megsérti vkinek a jogait

3. techn egymásba akaszkodás ingress -en, -er bevezető szavak, bevezetés

in |gripa -grep, -gripit 1. be(le)avatkozik, közbelép; (ki)haf [vmire]; polisen måste ~ a rendőrségnek kellett közbelépnie 2. átv csorbít, sért 3. techn bele-akaszkodik, egymásba akaszkodnak -grodd -grott belenőtt; meggyökerezett,ingå

-rögzöttj belerögződött; ~ varia beidegződött szokás ingå -gick, -gått I. vi h bejön > befut, beérkezik; det ~r underrättelser hírek érkeznek; ~ med ansökan kérvényt nyújt be 2. ~ i ngt behatol vmibe; tartozik vmihez, benne van vmiben, vminek része; det ~r i priset ez bent-foglaltatik az árban 3, kezdődik; dagen ingick beköszöntött a nap 4. (bele)bocsátkozik; ~ i svaromål védekezik II. vt átv: köt; ~ äktenskap házasságot köt, házasságra lép; ** ett fördrag szerződést köt in |gående I. adj befutó, beérkező; beható, alapos; ~ kritik beható kritika II. s: -t: ett fartyg på ~ befutó hajó -gång -en, -ar 1. bejárat 2. beérkezés, befutás 3. kezdet; vid ~en av det nya året az új esztendő kezdetén inhalera belélegez, inhalál in|hav -et, — beltenger -hemsk -t hazai,

honi, belföldi; honos inhibera (meg)akadályoz, megszüntet;

lemond; meg- v. betilt inhuman -t embertelen in|hysa -hyste, -hyst elhelyez, elszállásol -hägna be- v. elkerít, körülkerít -hägnad -en, -er bekerített terület; kerítés, sövény -hämta átv 1. behoz, pótol; ~ ett försprång előnyt behoz 2. (be)szerez; ~ upplysningar felvilágosítást szerez, tudakozódik; ~ kunskaper ismereteket szerez; ~ ngns råd kikéri vkinek a tanácsát -hösta betakarít, arat; szerez inifrån I. praep -bol, -bői; ~ landet az

ország belsejéből II. adv belülről initial -en, -er kezdőbetű, iniciálé initiativ -et, = kezdeményezés, javaslat; 1a ~et kezdeményez; på ngns ~ vkinek a kezdeményezésére v. javaslatára -tagare -n, — kezdeményező, javaslattevő initierad beavatott, jól értesült injaga: ~ skräck hos ngn félelmet kelt vkiben

injektion -en, -er befecskendezés, injekció injektionsspruta -n, -or injekciós fecskendő

inkalla behív (kat is), beszólít; összehív; (meg)idéz; han är ~d som vittne tanúnak idézték be inkallelse -n, -r behívás; összehívás;

(még)idézés -order [-ör-] -n, = kat behívóparancs inkarnation -en, -er megtestesülés, inkarnáció

inkassera behajt, beszed (pénzt), inkasz-szál

Inkasserar© -n, = pénzbeszedő inkassering -en, -ar pénzbeszedés, -behajtás, inkasszó inkast -et, = 1. sp bedobás^. 2. ellenvetés, kifogás, megjegyzés inklarera vámbevallást ad (hajórako-mányról)

inkludera magában foglal, beleért, -számít

inklusive adv beleértve, -számítva inklämd -klämt beszorított, összenyomott, becsípett; inklämt broek kizáródott sérv

inkokt befőzött, eltett inkomma [-o-] -kom, -kommit beérkezik, befolyik (pénz); ~ med ngt benyújt, bead; ~ med en ansökan om ngt vmiért folyamodik, kérelmez vmit inkommensurabel [-o-] -t összemérhetetlen, -hasonlíthatatlan inkompetens [-o-] -en illetéktelenség, alkalmatlanság, inkompetencia inkompetent [-o-] illetéktelen, alkalmatlan, nem kompetens inkomst -en, -er bevétel, jövedelem; ~er och utgifter bevétel(ek) és kiadás(ok) -bringande jövedelmező, hasznot hajtó -källa -n, -or bevételi forrás, jövedelemforrás -sidan: på ~ a követel oldalon (könyvelés) -skatt -en, -er jövedelemadó

inkonsekvens [-o-] -en, -er következetlenség s inkonsekvent [-o-] következetlen, nem

következetes inkorporera bekebelez, beolvaszt (med ngt vmibe), egyesít, város v. község kötelékébe felvesz inkorrekt 1. hibás, téves, pontatlan

2. helytelen, nem illő in|kråm -et kenyérbél; belsőségek, zsige-rek -krånglad bonyolult, zavaros, zilált inkräkta vi behatol; birtokba vesz, elfoglal, bitorol; ~ på ngt korlátoz v csorbít v. megsért vmit; ~ på ngns rättigheter (meg)sérti vkinek a jogait inkräktare -n, = betolakodó, behatoló; bitorló; „hívatlan vendég"inkubationstid

317

inneboende

inkuballonsiid -en, -er orv; lappangás! idő inkvartera be- v. elszállásol Inkvisition -en inkvizíció Inkvisiíorisk -t szigorúan vallató, inkvi-zitórikus.

in I köp -et, == bevásárlás, vétel -köpa -köpte, -köpt bevásárol, (fel)vásárol inköpspris -et, = v. -er vételár, beszerzési ill. önköltségi ár; till ~ beszerzési ill. önköltségi áron inJkörd -kört behordott, beszállított; begyakorlott; bejárt, bejáratott (jármű) -körsport -en, -ar kapubejárat, kapualja -laga -n, -or h beadvány 2. szivarbetét -lagd -lagt behelyezett, berakott; (télire) eltett, befőzött; mariniro-zott; ~ sill (be)sózott hering -land -et 1. az ország belseje, belső vidék 2. i in-och utlandet bel- és külföldön -landsis -en, -ar szárazföldi v. glaciális jég -lastning -en, -ar berak(od)ás, rakodás inleda -ledde, -lett 1. bevezet, (meg)kezd; (meg)indít, megnyit; ~ bekantskap ismeretséget köt; ~ ett samtal beszélgetést kezd 2. irányít, terel; vezet; bevon; ~ ngn i frestelse kísértésbe visz vkit

Inledare -n, = első szónok v. hozzászóló inledning -en, -ar bevezetés inlednings|anförande -t, -n megnyitó beszéd -vis adv bevezetőben, bevezetésképpen

in |lemma felvesz, bevesz (tagnak); besorol, beiktat -levelse -n beleélés, átélés -leverera beszolgáltat, beszállít -logera [-se1-] elszállásol, elhelyez (szállásra) -lopp -et, = 1. (kikötő-) bejárat 2. torkolat 3. techn bebocsátás, bebocsátónyílás, beömlés(i nyílás) -låning -en, -ar kölcsönvétel, kölcsönzés [vkitől]; (bank)betét -låning^-ränta -

n, -or betéti kamat -låta -lät, -låtit: 1. ~ sig i v. på ngt vmibe (bele)bocsátkozik v. kezd 2. ~ sig med ngn szóba áll (v, leáll) vkivel -lägg -et, = 1. betét 2. fejtegetés, szavak; megjegyzés; hozzászólás; hans ~ i debatten felszólalása a vitában in|lägga -lade, -lagt: ~ gensaga óvást emel -läggning -en, -ar 1. behelyezés, betevés 2. berakás; berakott v. intarziás munka 3. (télire) eltevés, befőzés; befőtt, konzerv -läggssula -n, -or talpbetét -lämning -en, -ar 1. beadás,

benyújtás, beszolgáltatás; feladás (postán, vasúton); 2. poggyászfelvé-tel -lämningsbevis -et, — posta: feladóvevény; vasút: poggyászvevény -läm-niitgsdag -en: sista ~en beküldési határidő

in|ländsk -t belföldi, hazai, honi; in- och utländsk bel- és külföldi -lärd -lärt be- v. megtanult; bemagolt *löpa -löpte, -löpt befut, beérkezik -lösen indecl, -lösning -en be- v. megváltás; kifizetés, kiváltás -lösa -löste, -löst bevált, megvált; kifizet, kivált -maining -en beőrlés -marsch -en, -er kat: bevonulás -mundiga o elfogyaszt, elkölt, bekebelez (ételt) -muta bányajogosítványt kér (ngt vmi re) -mutning -en, -ar bánya jogosítvány iránti kérelem -mönstring -en, -ar kat: sorozás; hajó szerződtetés, félfogadás

innan I. conj mielőtt; míg; ~ han kom mielőtt jött II. praep előtt; ~ månadens slut a hónap vége előtt III. adv 1. utan och ~ kívül(ről)-belül(ről), alaposan 2. dagen ~ előző nap

innan|döme -t, -n [vminek a] belseje -fönster -fönstret, = belső ablak; kettős ablak -för I. praep belül; mögött, mögé; alatt; ~ rocken a kabát alatt II. adv belül, bent; vad finns det mi van belül;? i rummet ~ a belső szobában -hav -et, = beltenger -läsning -en olvasás -mate -t, -n belsőrészek, zsigerek, pacal; kenyér bele; gyümölcs húsa -till adv belülről; läsa ~ felolvas; könyvből olvas

inne adv 1. (helyet jelez és átv) benn, bent, belül; här ~ itt benn, idebent; djupt ~ i skogen az erdő mélyén^ sitta ~ otthon ül; börtönben ül; vard *» bent van (a szobában); otthon van; bent található; a házban van; vi har inte den varan ~ olyan árunk most nincs; jag har inga pengar ~ most nincs pénzem; vara ~ i ngt benne van vmiben, járatos v. gyakorlott vmiben 2. (időt jelez:) tiden är ~ itt az idő; den stora dagen var ~ elérkezett a nagy nap; man var ~ i december már decemberben voltunk

inne|bana -n, -or sp: fedett pálya -bo -bodde, -bott albérletben lakik -boende adj, s a házban lakó; albérlő; átv veleinnebruk

született, benne lakozó; en ~ lust att måla vele született festési hajlam -bruk: för ~ házi használatra -bränd -bränt: bli ~ bennég, a lángokban elpusztul -byggare -n, = lakos, lakó -bära -bar, -burit tartalmaz, magában foglal; jelent, [vmivel] együtt jár (átv); ~ en ständig fara állandó ver szélyt jelent -börd -en tartalom, jelentés, értelem; kihatás, horderő -fatta magában foglal, tartalmaz, felölel -ha "hade, -haft birtokol, bír; birtokában van [vminek]; ~ ett ämbete hivatalt visel v. tölt be -hav -et, =: av ngt vminek a birtoklása (v. birtokban tartása) -havare -n, = tulajdonos, birtokos innehåll -et tartalom (átv is) innehålla -höll, -hållit tartalmaz, magában foglal innehålls|diger -t tartalmas, magvas -förteckning -en, -ar tartalomjegyzék -lös -t tartalmatlan -rik -t tartalmas, gazdag (tartalmú) inne|klänning -en, -ar otthoni ruha, háziruha -liggande 1. bent levő, meglevő; ~ lager raktárkészlet 2. csatolt, mellékelt; ~ översända vi csatoltan megküldjük

inner -n, inrar sp: belső csatár -ficka -n,

-or belső zseb innerlig -t bensőséges, szívbeli, őszinte, hő, buzgó (adv: ~en); ~t efterlängtad hőn óhajtott; ~t avskydd szívből utált; ~t gärna nagyon szívesen iriner|sida -n, -or belső oldal -slang -en,

-ar tömlő(cső) innerst adv superi legbelül; leghátul;

~ inne legmélyebben, legbelül innersta superi legbelső, legbensőbb; i

sitt ~ szíve (leg)mélyén inner|stad -en, -städer belváros -sula ~n, -or talpbélés; talpbetét -tak -et, = mennyezet -öra -t belső fül inne|sko -n, -r házicipő -sluta -slöt, slutit 1. körülzár, körülvesz 2. (hozzácsatol, mellékel, beletesz 3.

átv belefoglal -stående bent levő, fel nem vett; ha pengar ~ hos ngn kintlevősége van vkinél -varande 1* bent leyő 2. ez a(z), jelenlegi, folyó; ~ år a folyó év

innästla: <v sig befészkeli v. behízelgi magát

inofficiell -t nem hivatalos inom [-o-] praep^ -ban, -bért; -ba, -be; belül (hely és idő); ~ sig magában v. magukban; a maguk körében v. köréből; han tänkte ~ sig gondolta magában; ~ lår och born lakat alatt, börtönben; ~ tre dagar három napon belül; ^ kort rövidesen inombords [-om-] adv 1. fedélzeten (belül); 2. ha mycket ~ sok van a fejében, világos koponya Inomhus adv bent a házban, a házon belül; otthon -antenn -en, -er belső v. szobaantenna -idrott -en, -er teremsport inomlands [-o-] adv az országon belül, belföldön

in|ordna besorol, be- v. elhelyez; ~ sig beleilleszkedik -pass -et, = közbevetés, megjegyzés; ellenvetés, kifogás -piskad kitanult, minden hájjal megkent -planta: ~ ngt hos ngn vkibe beleplántál vmit -prägla: ~ i-minnet emlékezetébe vés -pyrd -pyrt áthatott, átitatott, átjárt; ~ med rök (bejfüstölt, füstös; ~ med fördomar előítéletekkel teli, erősen elfogult -på praep (egészen) ... -ig; våt ~ bara kroppen bőrig átázott; gå ngn livet vkinek az életére tör; (till) långt **» natten késő éjszakáig -rangera [-§è-] besorol, beilleszt,behelyez -rapportera (be)jelent, jelentést tesz Inre L adj comp belső, benső; bel-; házi; den ~ staden a belváros; av ~ drift belső ösztön(zés)ből II. s indecl [vminek a] belseje; det ~ av landet az ország belseje; i mitt ~ bensőmben, a lelkem mélyén in|reda -redde, -rett berendez -redning -en, -ar berendezés -registrera beiktat, bejegyez, beír, regisztrál inresa -n, -or beutazás; ~n till staden

a városba való utazás inresetillstånd -et, — beutazási engedély -visum = v. -et, -visa v. = beutazási vízum

inrikes indecl belföldi, hazai; ~ handel belkereskedelem -departement -et, = belügyminisztérium -handél -n belkereskedelem -minister -n, -ministrar belügyminiszter -politik -en belpolitika -politisk -t belpolitikai in|rikta beállít, beirányít; ~ sin uppmärksamhet på ngt a figyelmét vmireinriktad

319

Insolvens

irányítja; ~ sig på ngt beállítja magát vmire, a figyelmét vmire összpontosítja -riktad: vara ~ på ngt vmire be van állítva (dtv) -ringa bekerít, körülfog -ringningspolitik -en bekerítési politika -ristning -en, -ar belekarcolás, bevésés -rop -et, = 1. vásárlás, vétel (árverésen, aukción) 2. (árverésen) megvásárolt tárgy -ropa: 1. ~ ngt på en auktion árverésen vásárol vmit, árverez vmire 2. bli. ~d kihívják a függöny elé (színházban) -rota: ~ sig meggyökerezik -ryckning -en, -ar bevonulás (katonai szolgálatra) inrymma 1. magába foglal, befogad, tartalmaz, be- v. elfér; huset inrymmer flera familjer a házban több család elfér v. lakik; vara inrymd helyet kapott, elhelyezték 2. átv engedélyez, biztosít, elismer, (meg)ad in|rådan = (en): på ngns ~ vkinek a tanácsára -rätta berendez; "v sig berendezkedik, elhelyezkedik -rättning -en, -ar 1. berendez(ked)és 2. techn készülék, berendezés 3. intézmény, intézet -rökt befüstölt, füstös; kiszívott (pipa) -samla (be)gyűjt, beszed -samlingsställe -t, -n (be)gyűjtőhely -sats -en, +er 1. betét (ruhán, tárgyakon) 2. ker üzletrész, betét 3. tét (játékban); med livet som ~ életét kockáztatva 4. teljesítmény; hozzájárulás; részesség; hans stora ~er i forskningen a kuta-. tás(ok) terén végzett nagy munkája; lägenhet med ~ építési költség-hozzájárulással épült.lakás -satt: 1. ha sina pengar ~a på banken a pénze bankban van (elhelyezve); ~ kapital betéttőke; ~a medel betétek 2* vara ~ i ngt jártas vmiben, tisztában van vmivel in|se -såg, -sett belát, megért -seende -t: ha ~ över ngt felügyel v. felvigyáz vmire -segel -seglet, = pecsét; en bok med sju ~ hétpecsétes titok insekt -en, -er rovar insekt(s)|håv -en, -ar lepkeháló insekts [samling -en, -ar rovargyűjtemény -ätare -n, = áll, nov: rovarevő insemination -en, -er mesterséges megtermékenyítés inseminera mesterségesen megtermékenyít

insida -72, -or belső oldal; [vminek a] visszája;* handens ~ tenyér

insignier plur (hatalmi) jelvények, rangjelvények

insikt -en, -er 1. belátás, megértés; han har kommit till ~ om att arra a belátásra jutott hogy 2. ~èr ismeretek, tudás; hon har goda ~er i matematik jó matematikai ismeretei vannak insiktsfull -t belátó, megértő insinuant

rágalmazó* gyanúsító; gyanúsítást v. ráfogást tartalmazó insinuera rágalmaz, gyanúsít, ráfog insistera: ~ på ngt ragaszkodik vmihez, kitart vmi mellett, nem tágít vmitől in]sjukna megbetegedik -sjungning -en, -ar ének felvétele (på band hangszalagra; på skiva hanglemezre) -sjunken -sjunket beesett, besüppedt, mélyen fekvő; insjunkna ögon beesett szemek

insjö -n, -ar tó -fisk *en, -ar édesvízi hal

-fiske -t tavi halászat in]skeppa 1. hajón behoz 2. behajóz, berak; ~ sig hajóra száll -skeppnings-hamn -en, -ar behajózási kikötő -skri-da -skred, -skridit közbelép, rendszabályokat alkalmaz, be(le)avatkozik; ~ till förmån för ngn vkinek az érdekében közbelép -skrift -en, -er felirat (bevésett)

inskrivning -en, -ar 1. beírás, bejegyzés 2. beirat(koz)ás, felvétel (pl. iskolába); (egyetemi) beiktatás 3. kat sorozás, felvétel a névjegyzékbe inskrivningsbok -en, -böcker katonakönyv -skyldig -t kat: állításköteles injskränka -skränkte, -skränkt korlátoz (till -re), megszorít, csökkent; ~ sig korlátozódik (till. -re); csökkenti az igényeit, összehúzza magát -skränkt 1. korlátozott, korlátolt, csökkentett; i ~ mening szűkebb értelemben; leva ~ szűkösen v. takarékosan él 2* korlátolt, szűk látókörű -skärning -en, -ar bevágás, bemetszés, rovátka -skärpa -skärpte, -skärpt: ~ ngt hos ngn vkinek lelkére köt vmit -slag -et, = 1. átv beütés, behatolás; vonás 2. tex vetülék (-fonal) -smickra: ~ sig hos ngn behízel-gi magát vkinél -smyga -smög, -smugit: ~ sig becsúszik; belopódzik, beoson; ett fel hade insmugit sig i hans kalkyl

hiba csúszott a számításába -snöad

behavazott, hó borította insolvens [-o-] -en fizetésképtelenségInsolvent

320

insaítare

insolvent [-o-] fizetésképtelen insomna [-o-] L elalszik 2. elhuny, jobblétre szenderül inspektera megszemlél, -tekint, ínspící-ál

inspektor -(e)n,-er 1. tanfelügyelő 2» intéző, felügyelő; kurátor 3® vasút állomásfőnök 4, egyetemi nation (diákegyesület) inspektora injspelning -en, -ar (lemez- stb.) felvétel, rájátszás; film forgatás -spelningsap-parat -en, -er hangfelvevő készülék (lemezre, szalagra stb.) -spelningsbil -en, -ar rádió: felvételi kocsi, feiv.e-vőkocsi

inspicient -en, -er szinh: ügyelő inspiration -en, -er 1. belé(le)gzés 2* ihlet, sugallat, inspiráció 3. sugalmazás, ráhatás

inspirera 1. belélegez 2. (meg)ihlet, sugalmaz, lelkesít, inspirál insprutning »en, -ar befecskendezés installation -en, -er 1, beiktatás (tisztségbe), installáció 2. (épület)szerelés; szerelési anyag (villany-,, központi fűtés-, vízvezeték-) installationsföreläsning -en, -ar székfoglaló előadás (egyetemen) installera beiktat (tisztségbe), installál 2. elhelyez, elszállásol; ~ sig elhelyezkedik, berendezkedik 3. techn szerel (épületet), berendez instans -en, -er 1. fellebbviteli fok; hatóság; första ~en elsőfokú bíróság; gå till högre ~ fellebbez, felsőbb hatósághoz fordul; i högsta v. sista ~en végső v. felső fokon 2. körülmény, tény in [steg -et: få v. vinna ~ behatol, meghonosodik, tért hódít, elharapódzik, elterjed -stifta alapít, létrehoz instinkt -en, -er ösztön instinktiv -t ösztönszerű, ösztönös nstitut -et, = intézet; intézmény institution -en, -er intézmény (átv is);

egyetemi intézet instruera utasít, tájékoztat, oktat, instruál

instruktion -en, -er 1. utasítás, előírás, (szolgálati) szabályzat 2. oktatás, in-struálás instruktiv -t tanulságos instruktor ~(e)n, -er kiképző; (sport-)

oktató, edző; instruktor instrument -et, = 1. eszköz, szerszám,

műszer (átv is) 2. hangszer 3, jog okirat, jegyzőkönyv instrumentalmusik -en hangszeres zene instrument|bräda -nf -or, -bräde -t, -n vill: kapcsolótábla; autó műszertábla, szereivényfal -flygning -en, -ar műszerrepülés, vakrepülés -makare -n, = hangszerkészítő; műszerész -mekaniker -n, = műszerész in|studera betanul, begyakorol -stundande közelgő, jövő, legközelebbi inställa -ställde, -ställt megszüntet, abbahagy; föreläsningen inställs az

előadás elmarad; ~ sig beáll, fellép; megérkezik, megjelenik; dä installer sig den frågan akkor felvetődik a kérdés; ~ sig inför rätta megjelenik a bíróság előtt, bíróság elé áll in |ställd -ställt: vara ~ på ngt be van állítva vmire, (elő)készült vmire, szokva van vmihez -ställelse -n, -r 1. megjelenés, jelenlét; iakttaga personlig ~ személyesen megjelenik 2. meg-v. beszüntetés, abbahagyás -ställning -én, -ar 1. beállítás 2. álláspont, beállítottság -ställsam -t hízelgő; behízelgő

instämma1 -stämde, -stämt: ~ ngn megidéz vkit; ~ ngn som vittne tanúnak idéz vkit

instämma2 -stämde,-stämt egyetért, helyesel, csatlakozik véleményhez; belekapcsolódik; ~ med ngn egyetért vkí-vel; alla instämde i sången mindnyájan belekapcsolódtak az énekbe instängd -stängt 1. (el)zárt, bezárt 2. ~ luft nyomasztó v. zárt v. áporodott levegő

insiilär -t szigeti, sziget-insupa -söp, -supit beszív, magába szív; belélegez

insurgent -en, -er felkelő, inzurgens in|svängd -svängt befelé ívelt, svejfolt -syltad 1. befőzött, eltett 2. o belebonyolódott, -keveredett -syn -en betekintés; kat megfigyelés -sända -sände, -sänt beküld -sändare -n, = 1. beküldő; levélíró (laphoz) 2. (újságban) az olvasó levele, hozzászólás (vitához) -sätta -satte, -satt 1. be- v. elhelyez, betesz, beállít, beszerel 2. átv beiktat; ^ ngn till sin arvinge megtesz vkit örökösének -sättare -n, = befizető; (bank)betéttulajdonos, bete-Insättning

321

interrogatiy

yő ^sättning -ett, -ar 1. behelyezés, bëtevés, beállítás, beszerelés 2. betét (bankban, üzletben); részesség -söva

1. elaltat, álomba ringat 2. átv: ~ sig i säkerhet biztonságba ringatja magát

Intag -et, = 1. techn betorkollás, beeresztő- berendezés; vili bekötés (helye)

2. beömlőnyílás

intá(ga) -tog, -tagit bevesz, magához vész; elfoglal, hatalmába kerít; felvesz; megnyer, meghódít; ~ frukost reggelizik;. ^ en avvaktande hållning várakozó álláspontra helyezkedik;. ^ sängen ágyba fekszik; intagen pá sjukhus kórházba felvett; vara intagen av v. i ngn elfogult vki iránt; szerelmes Vkibe, el van bájolva vkitől intagande I. s: -t, -n bevétel, magához * vétel; elfoglalás; felvétel II. adj mégnyerő, megejtő, elbájoló intagstråd -enx-arvill, tel:bevezető-huzal intakt érintetlen, sértetlen, ép; feddhetetlen, szűzies intala: ~ ngn ngt bebeszél vkinek vmit, elhitet vkivel vmit; rávesz vkit vmire; ~ ngn mod bátorságot önt vkibe; han ~de sig att han hade rätt bebeszélte magának hogy igaza van inte adv ném, ne; ~ ännu még nem; en enda människa egyetlen (egy) ember sem; några pengar har vi ~ pénzünk egyáltalán nincs; hur vackert är det ~ / milyen szép isi; ~ för ~(t) nem ok nélkül, nem hiába anteckna jelzáloggal (meg)terhel inteckning -en, -ar jelzálog(jog); jelzálogkölcsön; ta en ~ i en fastighet jelzálogkölcsönt vesz fel egy ingatlanra integral I kalkyl -en, -er, -räkning -en, -ar

integrálszámítás integrerande lényeges, integráns Integritet -en sért(het)etlenség, épség,

integritás Intellekt -et, = értelem, intellektus intellektuell -1 értelmi, észbeli, értelmiségi, intellektuális intelligens -en 1. értelmesség, ítélőképesség, értelem 2. értelmiségiek, intelligencia

intelligensundersökning -en, -ar intelligenciavizsgálat Intelligent értelmes, intelligens intelligent(s)ia -n értelmiség, intelligencia

21 Svéd-magyar szótár

intendent, -en, -er 1. főfelügyelő; (fö-) igazgató, intendáns (múzeumé) 2. kat hadbiztos intendentur -en kat: hadbiztosság intensifiera fokoz, erősít, (meg)élénkít,

élénkké v. intenzívebbé tesz intensitet -en erősség, hevesség, hatásosság), intenzitás intention -en, -er szándék, cél(zat), törekvés

interferens -en fiz: interferencia interfoliera nyomd: (papírlapokkal) belő interimistisk -t ideiglenes interimsbevis

-et, = ideiglenes részvény-

elismervény, részvényutalvány interiör -en, -er 1. belső tér, fvminek a] belseje 2. belső kép (lakásról), enteriőr (-kép)

interjektion -en, -er nyelv: indulatszó, interkontinental -1 kontinensek közötti,

interkontinentális interlokutör -en, -er beszélgető társ v. partner

intermittent időszaki) kihagyásos, egyenetlen; ~ produktion szakaszos termelés

intern I. s; -en, -er 1. bentlakó növendék 2. börtönlakó, fogoly 3. (elmegyógy-) intézeti ápolt 4. belgyógyász (orvos) II. adj: -t belső, bel-; bizalmas internat -et, = bentlakásos iskola, internátus

International -en, -er internacionálé Internationalen npr az Internacionálé

(himnusz) internationalisera nemzetközivé tesz internationalism -ert nemzetköziség, internacionalizmus internationell -t nemzetközi, internacionális

Internera internál, elkülönít internist -en, -er belgyógyász (szakorvos) internordisk -t a skandináv (v. az északi)

államok közötti interpellation -en, -er interpelláció, kérdés interpellera: ~ ngn om ngt vkit meginterpellál v. megkérdez vmi felől interpolera 1. betold, közbeiktat (szö*

vegbe) 2* mat interpolál interpunktera írásjelekkel ellát interpunktion -en írásjelek alkalmazása,

központozás interpunktionstecken -tecknet, = írásjel interrogatiy -t nyelv: kérdőInterurbán

interurbán -t: ~t samtal távolsági beszélgetés (tel) intervall -ert v. -et, -er v. — 1. idő- v.

térköz, távolság 2. zene hangköz intervenera közbelép, közbenjár, közvetít, interveniál intervention -en, -er közbelépés, közbenjárás, közvetítés, beavatkozás, intervenció intervju -n, -er interjú intervjua kikérdez, meginterjúvol intet pron semmi; ~ nytt semmi újság; han har ~ vin neki nincs bora; inte för ~ nem hiába v. ingyen; gå om ~ meghiúsul, füstbe megy; göra om ~ meghiúsít, megsemmisít -sägande semmitmondó intig -t üres, jelentéktelen, hiábavaló intill I. praep 1. (helyhat:) mellett; -nál, -nél; mellé; -hoz, -hez, -höz; stå tätt ~ väggen szorosan a falnál áll; alldeles ~ torget egész közel a piachoz, a piactér közvetlen közelében 2. (időhat:) -ig; ~ vår tid egészen a mi időnkig; ~ dess addig 3. (mértékhat:) ~ tio meter tíz méterig II. adv mellé; mellette; amellett; huset ligger här nära ~ a ház itt van a közelben intim -t bizalmas, meghitt, bensőséges, intim

intolerans -en türelmetlenség, intolerancia

intolerant türelmetlen intonera zene intonál; rákezd, rázendít intransitiv -t nyelv: tárgyatlan, bennható intrasslad bonyolult, bonyodalmas, szövevényes

intressant érdekes, lebilincselő, szórakoztató

intresse, -t, -n érdeklődés; érdek; érdekesség; jelentőség; fånga ~t lebilincseli az érdeklődést; det ligger i ditt eget ~ saját érdekedben áll; vara av allmänt ~ közérdekű -gemenskap -en érdekközösség -lös -t érdektelen, nem érdekes; nem érdekelt, unott intressent -en, -er (vállalatban) érdekelt

fél, üzlettárs intressera érdekel; érdekeltté tesz (üzletben); det ~r mig (ez) érdekel engem; ~ ngn fór ngt vkinek az érdeklődését felkelti vmi iránt; vara ~d i ett företag érdekelt egy vállalatban; ~ sig för ngt érdeklődik vmi után v. iránt

intresse|sfär -en, -er pöl: érdekkör, -szféra -väckande érdeklődést keltő, lebilincselő intrig -en, -er 1. cselszövény, fondorlat, intrika 2. irod bonyodalom, meseszövés

intrigant I. adj, II. s: -en, -er cselszövő,

ármánykodó, intrikus intrigera cselt sző, ármánykodik, intrikál intrig |makare -n, = cselszövő, intrikus -spel -et, = cselszövés, ármánykodás intrikat bajos, bonyolult, kényes introducera 1. bevezet 2. bemutat (külföldi követet, államfői audiencián); (vkinek a) jóindulatába v. pártfogásába ajánl introduktion -en, -er 1. bevezetés 2. bemutatás (külföldi követé) 3. zene előjáték

introduktionsbrev -et, — ajánlólevél intryck -et, = 1. benyomás; få v. ha det ~et att az a benyomása hogy; ge ~ av att azt a benyomást kelti mintha; ta ~ av ngt benyomást tesz rá vmi, nagy hatással van rá vmi 2. hatás 3. lenyomat, nyom 4. érzet intrång -et károsítás, csorbítás, sérelem; göra ~ i ngns rättigheter vkinek a jogait csorbítja; göra ~ på ngns område behatol vkinek a területére; beleártja magát vkinek a dolgába inträda -trädde, -trätt 1. belép; ~ i tjänst szolgálatba lép; ~ i ngns ställe vkinek a helyére lép 2. beáll, bekövetkezik, kezdődik, beköszönt; en förbättring inträdde javulás állott be inträde -t 1. belépés; felvétel; csatlakozás; landets ~ i pakten az ország csatlakozása az egyezményhez; hans ~ i ämbetet az ő hivatalba lépése; fritt ~l belépődíj nincs! 2. kezdet; våren gjorde sitt ~ megérkezett a tavasz inträdes|ansökan =, -ansökning -en, -ar felvételi kérelem -avgift -en, -er belépődíj; felvételi díj -biljett -en, -er belépőjegy -fordringar plur felvételi feltételek v. követelmények -prov -et, =, -prövning -en, -ar felvételi vizsga -sökande (felvételt) kérelmező, pályázó -tal -et, = székfoglaló beszéd inträffa 1. (meg)érkezik 2. átv esik [-[vmi-re]-] {+[vmi- re]+} 3. bekövetkezik, történik, közbejön; det har ~t omständigheter [-[bizonyos]-] {+[bizo- nyos]+} körülmények jöttek közbefntvålnlng

323

inöv*

in|tvålning -en bészappanozás -tyg -et, = bizonyítvány, igazolvány, igazolás (om v. över -ről); utfärda ett ~ åt ngn bizonyítványt v. igazolást állít ki vkinek -tyga igazol, tanúsít, bizonyít; elismer, nyugtáz -tåg -et, — bevonulás, megérkezés; göra v. hålla sitt ~ i staden bevonul a városba -täkt -en, -er 1. bevétel 2. taga ngt till ~ hivatkozik vmire, indokul felhoz vmit -under

1. praep alatt; alá II. adv alatta, alul; det ligger ngt ~ emögött van vmi, ott van a kutya elásva -uti I. praep -ban, -ben; -ba, -be II. adv benne, bent, belül(ről)

invadera behatol, benyomul, megrohan; ~ ett land betör v. benyomul egy országba, elözönli az országot Invagga: ~ ngn i säkerhet biztonságba ringat vkit; ~ sig i falska förhopp-mingar hamis reményekkel kecsegteti magát

invalid -en, -er rokkant, hadirokkant invaliditet -en rokkantság invaliditetsförsäkring -en, -ar rokkantsági biztosítás

invalid [pension -en, -er rokkantsági nyugdíj

invand -vant megszokott, begyakorlott, betanult; meggyökerezett; invant handgrepp begyakorlott fogás; föreställningar megrögzött elképzelések in | van dra bevándorol -vandrare -n, —

bevándorló invasion -en, -er (ellenséges) betörés,

megrohanás, elözönlés, invázió invasionsarmé -n, -er inváziós hadsereg inveckla 1. begöngyöl, betakar 2. belebonyolít, belekever; ~s (v. bli ~d) i ngt belekeveredik v. belebonyolódik vmi-be; ~ sig i motsägelser ellentmondásokba bonyolódik; saken är mycket ~d a dolog igen bonyolult; en ~d historia bonyolult história invektiv -et, = szidalom, szitok, szitkozódás, sértő szavak, invektiva inventarieförteckning -en, -ar leltár (-jegyzék)

inventarium inventari]et, -er 1. leltár

2. átv: han är ett gammalt ~ i familjen ő (már) régi bútor a családban 3. inventarier leltári tárgyak, ingóságok

inventera leltároz; ~ lagret leltárba veszi a raktárkészletet

inventering -en, -ar leltározás, leltárfelvétel

inventeringsrealisation -en, -er leltári kiárusítás

inventiös [-§ö's] -t ötletes, praktikus;

találékony, leleményes in|verka hatással van, hat; befolyásol (på -re; -t) -verkan = (en), -verkning -en, -ar (be)hatás, ráhatás, befolyás; utöva en menlig ~ káros hatást [gyakorol, károsan hat invertera megfordít; ~d ordföljd fordított szórend; ~t värde fordított v. reciprok érték investera beruház, befektet (pénzt), invesztál

invid I. praep -nál, -nél; mellett; mellé II. adv mellette, amellett; rummet ~ a mellette levő szoba; här ~ (közvetlenül) itt mellette; ~ liggande határos, szomszédos inviga -vigde, -vigt 1. felszentel, felavat; szentel [vmivé]; ~ ngn till biskop vkit püspökké szentel; ~ en ny klänning felavatja az új ruhá(já)t 2. ~ ngn i en plan beavat vkit egy tervbe invit -en, -er meghívás; felkérés, -szólítás,

buzdítás invitera meghív; felkér, -szólít invånarantal -et, = a lakosok száma invånare -n, = lakos, lakó; ~ i staden a város lakosai; husets ~ a ház lakói

in | väl ja -valde, -valt välja (in); ~s beválasztják, felveszik (tagnak) -vän-da -vände, -vänt ellenvetést v. kifogást tesz -vändig -t belső; ~t belsőleg, belül(ről) -vändning -en, -ar ellenvetés, kifogás; göra ~ar kifogást emel, ellen -vetés(eke)t tesz -vänta be- v. meg- v. kivár -värtes belső; till ~ bruk belső használatra, belsőleg; ~ sjukdom belső betegség -ympa beolt (ngt på v. hos ngn vkit vmivel); nov szemez, olt; átv beleolt, -nevel inåt I. praep [vminek a belseje] felé; rummet ligger ~ gården a szoba faz udvarra néz II. adv befelé; dörren går ~ az ajtó befelé nyílik inåt|böjd -böjt befelé hajlított v. hajlott -vänd -vänt befelé fordított v. fordult; átv magába néző, zárkózott in|älvor plur belek, zsigerek; belső részek, belsőség -öva begyakorol; betanít

Iordningställa ^ställde?-ställt rendbe hoz,

helyreállít, kijavít, elkészít iraker -n, iraki (ember) irakisk -1 iraki iran -en, -er iráni (ember) iransk -t iráni irer = ír (ember) iris -en, -ar t. orv szivárványhártya

2. nov nőszirom, kardliliom, írisz irisk -t ír(országi) Irland npr Írország irländare -n, == írországi (ember) irländsk ir(országi) irländska -n 1. ír nyelv 2. plär: -ørirnö ironi -(e)n gúny, irónia ironiker -n, = gúnyolódó, ironizáló (ember)

ironisera gúnyolódik, ironizál (över ngt vmin)

ironisk -t gúnyos> irónikus

irra: ~ omkring tévelyeg, ide-oda bolyong

irrationell -t ésszerűtlen, irracionális;

mat: ~a tal irracionális számok irrbloss [-o-] -et, = lidércfény, bolygótűz

irreguljär -t szabálytalan, irreguláris irrelevant jelentéktelen, lényegtelen,

számba nem vehető, irreleváns irreligiös -t vallástalan irreparabel -t pótolhatatlan, helyrehozhatatlan, jóvátehetetlen irr|färd -en, -er tévelygés, bolyongás -gång -en, -ar útvesztő, labirintus; átv tévút

irritabel -t ingerlékeny irritation -en, -er irritáció, izgatás, ingerlés, ingerültség, izgalom irritationsmoment »et, = zavaró körülmény

irritera ingerel, izgat, idegesít; det ~r mig ez idegesít engem; skarpt ljus ~r ögonen az éles fény bántja v. irritálja a szemet; i ~d ton ingerült han-

!jon, ingerülten

lara -n, -or tévtan, eretnek tan -lärig -t téves, eretnek is -en, -ar jég; konstgjord is műjég; varning jör svag is! vigyázat: vékony jég; vara kall som is jéghideg, fagyos; átv: bryta isen fhegtöri a jeget; gå ner sig på isen

beszakad alatta a jég; átv: locka ngn (ut) på hal is jégre visz (v, csőbe húz) vkit; lägga ngt på is * jégre v. hidegre tesz vmit; átv félre-

tesz v: elhalaszt vmit; hatt är under isen nagyon lecsúszott isa jéggel borít; jégbe hűt, jégre tesz; jéggé fagy, megfagy; blodet ~des i mina ådror megfagyott a vér. az ereimben

isabell(a)färgad izabellaszínű, piszkos* . sárga

isandé dermesztő, fagyos, jeges is|bana -n, -or motorversenypálya (jégen); jégpálya, korcsolyapálya -bark -en, -ar v. -er jégkéreg -belagd -belagt jég borította, jeges; en ~ sjö befagyott tó v. tenger -berg -et, = jéghegy -berättelse -n, -r jégjelentés -bildning -en, -ar jégképződés, -képződmény -bill -en, -ar (jég)lékvágó vasrúd -björn -en, -ar jegesmedve -blomma -n, -or jégvirág -blåsa -n, -or orv: jégtömlő -brytare -n, — jégtörő (hajó) -bränna -n, -or mez: jégkéreg(kép-ződés) -bälte -t, -n jégzóna iscen|sätta -satte, -satt 1. színre v. filmre alkalmaz, színpadra visz 2. (meg-) rendez

ischias = v. -en orv: isiász isjdös -en, -ar jégverem -fiak -et, — jégtábla -fri -jritt jégmentes -gata -n jeges út -hav *et, — : Norra ~et Északi Jeges-tenger -hinder -hindret, =s jégakadály, -torlasz -hink -en, -ar pezsgő- v. borhűtő vödör ishockey [-hokki] -n sp: jégkorong-(játék), jéghoki -klubba -n, -or jéghokiütő -rör plur jéghoki-korcsolya -spelare -n, = jégkorongjátékos, jégkorongozó isig -t jeges, jéggel borított; jéghideg,

fagyos, dermesztő is|jakt -en, -er sp: jégvitorlás -segling

-en, -ar sp: jégvitorlázás Is|kall -t jéghideg; dermesztő, fagyos -kyla -n dermesztő hideg -kyld -kylt jégbe hűtött -källare -n, = jégverem islami(ti)sk -t mohamedán Island npr Izland

islands|lav -en, -ar, -mossa [-o-] -n, -or nov: izlandi zuzmó -sill -en, -ar izlandi hering Is[lossning -en jégzajlás, olvadás; átv erjedés, olvadás -lägga -lade, -lagt; ~s befagy, jég borítja isländare -n, = izlandi (ember) isländsk izlandisländska

isländska -n 1. izlandi nyelv 2. plur:

-or izlandi nő islänning -en, -ar izlandi (ember) isolation -en, -er 1. elszigetel(őd)és, elkülönítés, elkülönülés, izoláció 2. fiz szigetelőanyag Isolator [-or] -n, *er szigetelő, izolátor Isolera elszigetel, elkülönít, isoler(ings)band -et, = szigetelő szalag isoleringscell -en, -er magánzárka, különcella -politik -en az elszigetelődés politikája, izolációs politika isop [-o-] -en nov : izsóp Isotop [-ő'p] ren, -er vegy: izotóp ispigg -en, -ar jégcsap Israel npr Izrael (állam) Israel -en, -er, israelier -n, = izraeli

(állampolgár) israel(i)sk -t izraeli israelit -en, *er izraelita, zsidó israelitisk -t izraelita is|rapport [-o-] -en, -er jégjelentés -regn -et, = jeges eső -ränna -n, -or hajó(zó)-út (feltört jégben) -skorpa [-o-] -n, -or jégkéreg -skruvning -en jégtorlódás -skåp -et, .= jégszekrény istadig -f makrancos, csökönyös, akaratos (ló; ember) Istapp -en, -ar jégcsap ister istret (sertés)háj; sertés- v. disznózsír -buk -en, rar o pocak, potroh; pocakos (ember) -haka -n, -or toka (emberé) -måge -n, -ar isterbuk Istid -en, -er jégkorszak Istånd -v stånd 8. -sätta -satte, -satt

rendbe hoz, helyreállít, kijavít Istäcke -t, -/i jégburok, -takaró Istället adv ställe

is|upptagning -en jégkitermelés -vak -en, -ar (jégbe vágott) lék -varning -en, -ar figyelmeztetés a jégveszélyre (sajtóban, rádióban) -vatten -vattnet jeges víz isydd -sytt fel-*v. rávarrott isynnerhet adv különösen, kiváltképpen

isänder (sänder) adv egyszerre isär adv szét, széjjel, külön; ta(ga)

~ szétvesz, széjjelszed isärtagbar -t szétszedhető isättning -en, -ar 1. behelyezés, beillesztés, betoldás 2. betét (ruhán) Italien npr Olaszország italienare -n, = olasz (ember) italiensk -t olasz

italienska -n 1. olasz nyelv 2. plär:

-or olasz nő itu adv ketté, darabokra, szét, széjjel; gå mitt ~ középen el- v. kettétörik; átv: ta <>> med ngn

elővesz vkit, lelkére beszél vkinek, beszél vkinek a fejével; ta ~ med ngt hozzáfog vmihez, nekilát vminek ity conj: ~ att mivelhogy, minthogy, mert

iver -n 1. buzgalom, buzgóság 2. hév,

hevesség, felindultság Ivra: ~ för ngt buzgón fáradozik vmin, vmiért lelkesedik, buzgólkodik vminek az érdekében Ivrig -t buzgó, szorgos, lelkes; heves; vara ** på v. efter ngt áhítozik vmire, feni a fogát vmire, töri magát vmi után

iögon(en)fallande [-o-] szembetűnő, szembeötlő, feltűnő J

ja I. interj, adv igen, igenis; sőt; jelen I (névsorolvasásnál); ja då mi az hogy!, de igen!; akkor (hát), igenis; ja ja män1 hát perszeI, meghiszem azt!; ja visst ó igen, persze, természetesen; det är svårt, ja omöjligt ez nehéz, sőt lehetetlen II. s: -(e)t, = v. -n igen; säga ja till ngt igent mond vmire, beleegyez vmibe jack1 -et, = o rovátka, (be)vágás, bemetszés

jack2 -en, -ar tel: dugós csatlakozó

jacka -n, -or rövid kabát; (kis)kabát,

zeke; (női) kabátka jacketkrona -n, -or fogorv: dzseket- v.

porcelánkorona jackett [sa-] -en, -er zsakett jag I. pron (-+ mig) ënydet är ~ én vagyok az II. s: -et, = én; mitt andra ~ a második énem; hans bättre ~ a jobbik énje jaga I. vt, vi 1. vadászik (ngt vmire); (ki)űz, kerget, üldöz; hajhász(ik), hajszol; gå ut och ~ vadászatra v. vadászni megy; ~ fienden på flykten megfutamítja (v. menekülésre kényszeríti) az ellenséget; ~ ngn på dörren ajtót mutat vkinek; átv kidob vkit; ~ ngn till förtvivlan kétségbeesésbe kerget vkit; ~ en kula genom huvudet golyót röpít az agyába, fejbe lő; ~ efter berömmelse a dicsőséget hajhássza 2. kergetőzik, száguld, nyargal, rohan II. (hgs igek:) ~ bort elkerget, elűz; ~ in bekerget, behajt, (beterel jagare -n, = 1. hajó (háromszögű) külső orrvitorla 2. torpedóromboló 3. rep vadászgép jag|betonad egyéni, személyes; önös, önző -form [-o-]: i ~ első személyben (írott) -roman -en, -er én-regény, első személyben írott regény jaha! interj igen!; aha!; értem! jak -en, -ar áll: jak jaka igent mond, igenel; ~ till ngt igennel válaszol vmire, helyesel vmit

jakande igenlő, helyeslő; ~ svar igenlő

válasz; beleegyezés jakaranda [sa-] -n faip: paliszanderfa jakobin -en, -er tört: jakobinus jakt1 -en, -er jacht

jakt2 -en, -er vadászat; gå på ~ vadászatra megy; vara på ~ vadászaton van; vara på ~ efter bostad lakásra vadászik; anställa ~ på ngt vmire vadászik

jakt|byte -t, -n vadászzsákmány -falk -en, -ar vadászsólyom -flyg -et vadász-repülő-kötelékek; vadászrepülők (mint fegyvernem) -flygare -n, = kat vadászrepülő (pilóta) -flygplan -et, = vadászrepülőgép -gevär -et, = vadászfegyver, -puská -horn -et, = vadászkürt -kniv -en, -ar vadászkés -licens -en, -er vadászjegy, -engedély -mark -en, -er vadászterület; gå till de sälla ~erna az örök vadászmezőkre távozik, meghal -plan -et, = jaktflygplan -rätt -en 1. vadászati jog, vadász jog 2. vadászati jogszabályok jalu [sa-] indecl féltékeny, irigy jalusi [sa-] -(e)n 1* féltékenység, irigység 2. plur: -er (ablak)redőny, zsalu, rolló

jama nyávog; ~ med o kritikátlanul

helyesel, mindenbe beleegyez jamb -en, -er verstan: jambus jambisk -t jambusi, jambikus januari (en) január Japan npr Japán

japan(es) -en, -er japán(i) (ember) japan(esi)sk -t japán(i) japan(esi)ska-n 1. japán nyelv 2.plur:

-or japán nő jargong [sargo'n£] -en, -er 1. csoportnyelv, osztálynyelv, zsargon 2. zagyva beszéd, halandzsa jarl -en, -ar tört: legfőbb királyi tisztviselő, jarl (S) jaröst -en, -ar igen-szavazat jasmin [sa-] -en, -er nov: jázmin jass -en, -er dzsessz(zene) jassa dzsessz-zenére táncoljassband

jassband -et, — dzsesszzenekar jaså interj vagy úgy!; (ja) úgy?, valóban?; aha!, értem! javan(es) -en, -er jávai (ember) jávan(esi)sk -t jávai jazz -en, -er (stb.) jass (stb.) jehu: o komma som ett ~ úgy jön, mint a szélvész; eszeveszetten rohan jesuit -en, -er jezsuita jesuit(er)orden = jezsuita rend, Jézustársaság

jesuitisk -t 1. jezsuita 2. átv gátlástalan,

álszent, ravasz Jesus npr Jézus -barnet a gyermek

Jézus, a Jézuska jetong [se-] -en, -er játékpénz, zseton jfr röv (jämför) vö. (vesd össze) jiddisch -en jiddis (nyelv) jiujitsu -n sp: cselgáncs, dzsiu-dzsicu jo interj de igen, (hát) igen, bizonyára; jo då! dehogynem!, persze hogy igen; jo-jo män! meghiszem azt, de (még) mennyire l; jo (be)varsl hát persze!, valóban!; jo visst! ó igen, hát persze, természetesen jobb -et, — o 1. munka, dolog, gürcölés, meló 2. állás, alkalmazás 3. (tőzs-de)spekuláció, üzérkedés, feketézés jobba o 1. dolgozik; gürcöl, melózik

2. spekulál, üzérkedik, feketézik jobbáré -n, = o í. munkás, melós 2. (tőzsdei) spekuláns, üzérkedő, feketéző

jobberi -(e)t, -er o üzérkedés, feketézés,

spekuláció jobbig -t o megerőltető, fáradságos, strapás

jobspost [-o-.. -o-] -en, -er vész- v.

gyászhír, Hiób-hír jockej [so-] -en, -er (hivatásos) versenylovas, zsoké jod [-o-] -en jód joddla jódlizik jodsprit -en jódtinktúra Johan npr János

johannesbröd -et, — szentjánoskenyér joile [-o-] -n, -ar kis (evezős) csónak; kis

vitorlás, jolle joller [-o-] jollret 1. gügyögés, gőgicsé-

lés 2. ostoba fecsegés, csacsogás jollra 1. gügyög, gőgicsél 2. fecseg,

csacsog, locsog jolmig [-o-] -t ízetlen, lapos, fád; émelyítő; állott

jón -en, -er (fiz, vegy) ion jonglera bűvészkedik, zsonglőrködik jonglör -en, -er zsonglőr jonisation -en, -er, jonisering -en, -ar

(fiz, vegy) ionizáció, ionizál(ód)ás jonisk -t (tört, földr) jón jonosfär -en ionoszféra jord -en, -ar 1. Föld, földkerekség, világ

2. (megművelt) föld, szántóföld; talaj

3. földbirtok 4. (kifejezésekben:) som försvunnen från ~en mintha eltűnt volna a föld színéről; sjunka genom ~en av blygsel elsüllyed (v. a föld alá bújik) szégyenében; falla i god ~ jó földbe hull; en resa kring ~en föld körüli út v. utazás; på hela ~en az egész világon; hålla sig på ~en a valóság talaján áll; vänaste land på ~ a legszebb ország a földön (a svéd himnuszból); átv: gå under ~en illegalitásba vonul; elrejtőzik

jorda 1. elföldel, eltemet 2. vili földel jordagods -et, = földbirtok, jószág jord|arbetare -n, = 1. földmunkás 2. mezőgazdasági munkás -art -en, -er talajnem, -fajta -axel -n a Föld ten-. gelye

jord|bruk -et 1. földművelés, mezőgazdaság 2. plur: = birtok, mezőgazdasági üzem -brukare -n, = földműves, gazdálkodó jordbruks {arbetare -n, = mezőgazdasági munkás -arbete -t, -n mezőgazdasági v. mezei munka -departement -et, = földművelésügyi minisztérium -mi-nister -n, -ministrar földművelésügyi miniszter -produkt -en, -er mezőgazdasági termék jord {bunden ^bundet földhöz kötött, földön csúszó; átv földhöz ragadt, röghöz tapadó -bävning -en, -ar földrengés -drott -en, -ar nagybirtokos, földbirtokos

jordebok -en, -böcker telekkönyv, kataszter

jordegendom -en, -ar 1. földtulajdon

2, földbirtok jordenrunt|flygning -en, -ar föld körüli repülés -segling -en, -ar a világ körülhajózása

jord|fynd -et, = arch ásatási lelet -fästa -fäste, -fäst (v. -fästade, -fästat) eltemet, temetési szertartást végez -

fästning -en, -ar temetés, temetési szertar-jordförstöring

tås -förstöring -en a talaj lepusztítása v. lepusztulása, erózió -glob *en, -er földgömb, glóbusz -golv [-go-] -et, = földes padló -gubbe -n, -ar földieper, (kerti) szamóca -hög -en, -ar földrakás, -kupac jordig -t földes

jordisk -t földi; (e) világi, mulatidó; de ~a kvarlevorna a földi maradványok (halotté); lämna det ~a elköltözik az árnyékvilágból jord|klot -et, = földteke, -golyó, -gömb -klump -en, -ar göröngy, rög -koka -ti, -or hant, rög; göröngy -lager -lagret, = földréteg -lapp -en, -ar kis földdarab, talpalatnyi föld -ledning -en, -ar földvezeték -loppa -n, -or áll: földi bolha -lott -en, -er birtok- v. telekrész, kis földdarab, parcella -magnetism -en földmágnes(es)ség -mån -en, -er talaj, talajminőség, -féleség; (átv) (táp)talaj jordning -en, -ar 1. (el)temetés 2. vill földelés

jord|nöt -en, -nötter amerikai v. földi mogyoró -ras -et, = földcsuszamlás -reform [-o-] -en, -er földreform -ränta -n, -or földjáradék -skalv -et, = földindulás, -rengés -skorpa -n földkéreg -skred -et, = földcsuszamlás -stöt -en, -ar földlökés -vall -en, -ar földsánc -yta -n a föld felülete; a föld (felszíne) -ägare -n, = földtulajdonos, -birtokos -ärtskocka -n, -or csicsóka jota -t, -n v. = ióta (görög i betű); inte

ett ~ egy jottányi(t) sem jour [§ur] -en, -er napi szolgálat, ügyelet; vern har ~(en)7 ki az ügyeletes?; (-+ à jour) -havande I. adj szolgálattevő, ügyeletes II. s: -n, = ügyeletes, napos

journal [§ur-] -en, -er 1. napló (hajón is) 2. folyóirat, (hír)lap -film -en, -er filmhíradó journalist [§ur-] -en, -er újságíró, hírlapíró journalistik [Sur-] -en újságírás, hírlapirodalom, zsurnalisztika journalistisk [§ur-] -t újságírói, hírlapirodalmi jovial(isk) -t kedélyes, joviális Ju I. adv (de) igen; (de)hiszen; persze II. conj minél...; ~ ... desto v. dess.., minél... annál... jubel jublet ujjongás, örömrivalgás -doktor -fl, -er jubiláló v. aranydiplomás

doktor -fest -en, -er örömünnep, jubileum -skri -(e)t, -n v. = örömrivalgás jubilar -en, -er ünnepelt, jubiláns jubilera jubileumot ünnepel, jubilál;

rég ujjong jubileum jubileet, jubileer évforduló,

örömünnep, jubileum jubla ujjong, örvendezik (över ngt vmin, vminek)

judafolket [-o-] indecl a zsidó nép judaskyss -en, -ar Júdás-csók jude -n, -ar zsidó (férfi) Judeen npr tört Júdea jude {fientlig -t zsidóellenes -förföljelse -/?. -r zsidóüldözés -kristen plur; -kristna zsidókeresztény -kvarter -et, — zsidónegyed, gettó judendom -en zsidóság jude|tyska -n zsidó-német nyelv, jiddis

-vänlig -t zsidóbarát judiciell -t bírósági, bírói, törvényszéki judinna -n, -or zsidó nő judisk -t zsidó juft -en v. -et bagaria(bőr) jugoslav -en, -er jugoszláv, délszláv

(ember) Jugoslavien npr Jugoszlávia jugoslavisk -t jugoszláv(iai), délszláv jugoslaviska -n, -or jugoszláv nő jul -en, -ar karácsony; god ~! kellemes karácsonyi ünnepeket!; i ~as múlt karácsonykor; i v. till ~ karácsonyra; annandag ~ karácsony más(od)napja jula karácsonyt ünnepei v. tart v. (el-)

tölt, karácsonyoz jul|afton -en, -aftnar karácsonyest, szenteste -bock [-o-] -en, -ar 1. „karácsonyi kecske", kb.: télapó 2. „karácsonyi kecskét" ábrázoló dísz (szalmából v. mézeskalácsból) -boksflod -<et karácsonyi könyváradat v. könyvvásár -brådska -fl karácsony előtti sietség v. nyüzsgés -dag 1. ~en karácsony első napja 2. ~arna a karácsonyi ünnepek -ferier plur karácsonyi szünet julgran -en, -ar karácsonyfa julgrans |plundring -en, -ar a karácsonyfa leszedése -prydnad -én, -er karácsonyfadísz jul|gris -en, -ar karácsonyi malac -gröt -en, -ar karácsonyi kása -helg -en karácsonyi ünnep(ek) -hälsning -en, -ar karácsonyi üdvözlet Juli (en) júliusjulkalas

jul I kalas -et, = karácsonyi lakoma v. vendégség -klapp -en, -ar karácsonyi ajándék; få ngt i ~ karácsonyi

ajándékul kap vmit -kort -et, = karácsonyi üdvözlő lap -korv -en, -ar karácsonyi virsli jul|lek -eni -ar karácsonyi (társas)játék -lik -t karácsonyi(as) -marknad -en, -er karácsonyi vásár -natt -en, -nätter karácsony éj -otta -n, -or karácsonyi korai istentisztelet; éjféli mise Julp -en, -ar rejtett gombolás; nadrágnyílás, slicc jul|skyltning-en, -ar karácsonyi kirakatdíszítés -stök -et karácsonyi előkészületiek) v. készülődés -sång -en, -er karácsonyi ének -tomte [-0-] -n, -ar télapó jumbo -n sp: utolsó, sereghajtó (versenyen)

jungfru -n, -r 1. hajadon; szűz; den heliga ~n, ~ Maria a Szent Szűz, Szűz Mária 2. háztartási alkalmazott; rég szolgáló(lány), cseléd 3. tört kisasz-szony 4. Jungfrun (a) Szűz (csillagkép) 5. techn kövezetsulykoló, (út) döngölő -bur -en, -ar tört: leányszoba -dorn -en szüzesség, leányság -färd -en, -er első út (pl. hajóé) -kammare -n, = háztartási alkalmazott szobája; rég cselédszoba jungfrulig rt lányos, szűzies, szűzi;. ~

mark szűzföld jungfrutal -et, = szűzbeszéd jung|man -mannen, -män tanulómatróz, hajósinas; tengerésziskolai növendék juni (en) június

junior [-0-] I. adj indecl II. s: -(e)n, -er 1. ifjabb (testvér v. cégtulajdonos), junior 2. sp ifjúsági (versenyző) -mästare -n, = ifjúsági bajnok junonisk -t júnói, méltóságteljes juridik -en jog(tudomány) juridisk -t jogi, jogászi; slå in på den ~a

banan jogi pályára lép juris: ~ doktor jogászdoktor jurisdiktion -en, -er jogszolgáltatás, törvénykezés; joghatóság jurist -en, -er jogász jury [-i] -n, -er 1. esküdtszék 2. bírálóbizottság, zsűri -man -mannen, -män 1. esküdt 2. zsűritag just1 adv éppen; ~ nyss az imént; du är mig ~ rätte (mannen) / te vagy az én emberém!; det är ~ vad jag ville säga

éppen ezt akartam mondani; ~ det (ja)! éppen úgy van!; pontosan 1; ahogy mondod just2 [§-] helyes, igazságos, becsületes, igaz; megfelelő, kifogástalan, korrekt, méltányos justera [s-] 1. be- v. megigazít, beállít; beszabályoz; ki- v. megjavít; (mértéket) hitelesít 2. (jegyzőkönyvet) hitelesít, jóváhagy 3. sp nekimegy, fellök, sérülést okoz; ~s megsérül justerare [§-] -n, = (mérték)hitelesitő, ellenőr

justerbar [§-] -t beállítható, beigazítható,

szabályozható justitie|departement -et, = igazságügy-minisztérium -minister -n, -ministrar igazságügyminiszter -mord -et, = halálbüntetés téves bírói ítélet alapján, justizmord -råd -et, = a legfelsőbb bíróság tagja (S) jute -n v. -t juta jutematta -n, -or jutaszőnyeg juvel -en, -er drágakő, ékkő, ékszer juveleraraffär -en, -er ékszerüzlet juvelerare -n, = ékszerész juvel|halsband -et, = gyémánt nyakék v. nyaklánc -prydd -prytt ékszerrel díszített, felékszerezett -ring -en, -ar (ék)köves gyűrű -skrin -et, = ékszerdoboz, -tartó juver juvret, = tőgy jägare -n, = vadász (kat is) jägarspråk -et, = vadásznyelv jägmästare -n, = (állami) főerdész, erdészeti felügyelő; erdőmérnök jäkel -n, jäklar o ördög; det var ~n, titi att springa! ez aztán átkozottul jól fut!; jäklar! az ördögbe is! jäklas jäktades, jäktats o * ~ med ngn megkeseríti vkinek az életét; veszekszik vkivel jäklig -t o átkozott, pokoli jäkt -et sietség, rohanás; hajsza, hajszolás

jäkta I. vt hajszol, hajt, űz, kerget II, vi

siet, rohan; hajszolja magát jäktig -t hajszás, idegölő, felőrlő; ha det ~t megfeszített erővel dolgozik, nyakig van (sürgős) munkával jäm|bredd: i ~ med mellett; mellé; egyenlő színvonalon v. színvonalra, egy vonalba^) [vkivel]; std i ~ med ngn vkivel egy(enlő) színvonalon áll, e-jämbördig

gyenlő értékű vkivel -bördig -t egyenrangú, egyenértékű; egyenlő -fota adv: hoppa ~ (egyszerre) két lábbal ugrik jäm|föra -förde, -fört összehasonlít, egybevet -förelse -n, -r összehasonlítás, egybevetés; hasonlat; i ~ med ngt vmihez képest, vmivel összehasonlítva; utan ~ (össze)hasonlithatatlanul -förelsevis adv viszonylag, aránylag -förlig -1 összehasonlítható jämka 1. tol, elmozdít; (helyére) igazít, megigazít; ~ stolen litet åt sidan a széket kissé félretolja; ~ (på) slipsen megigazítja a nyakkendőjét 2. átv közelebb hoz, közvetít; ~ mellan stridande parter közvetít a küzdő v. vitázó felek között 3. enged [vmiből]; ~ ngt på priset enged vmit az árból 4. ~ (ihop)

kiegyenlít, összeegyeztet, elsimít (átv) 5. hozzáidomít, -igazít (efter ngt vmihez) jämkning -en, -ar változtatás, módosítás; kiegyenlítés, hozzáigazítás, elsimítás (átv) jämlik -t egyenlő, egyenrangú, egyenértékű

jämlike: hans ~ hozzá hasonló; vår ~ magunkfajta; vara ngns ~ felér vkivel; utan ~ páratlan, egyedülálló jämlikhet -en, egyenlőség, egyenrangúság

jämmer -n jajgatás, nyögés, nyöszörgés; siránkozás, siralom, panasz -dal -en siralom völgye jämmerlig -t siránkozó, panaszos; siralmas, nyomorúságos, szánalomra méltó jämmer|rop -et, =, -skri -(e)t, -n jajkiáltás, jajszó, panaszos kiáltás jämn -t 1. sima, sík; vägen är ~ az út sima 2. egyenes (vonal) 3. egyenlő; egyforma; med ~a mellanrum egyenlő térközökkel; egyenlő időközökben; ~a motståndare egyenlő ellenfelek; med ~a steg egyforma v. egyenletes léptekkel; hålla ~a steg med ngn lépést tart vkivel (átv is); dela ~t egyenlő részekre oszt, egyenlően eloszt 4. egyenletes, szabályos,megszokott; szakadatlan, folytonos, állandó; ~ rörelse egyenletes mozgás; lynne nyugodt természet, kiegyensúlyozottság; allting går sin gäng minden a megszokott mederben halad 5. kerek, pontos (pénzösszeg); ~a pengar meg-

számlált pénz (amennyit fizetni kell); ~ 100 kronor kereken v. pontosan 100 korona; tack, det är ~t! a többi marad (v. az öné)! (nem kell visszaadnia); tre går ~t upp i nio három maradék nélkül megvan a kilencben 6. páros (szám); de husnumren a páros házszámok jämna el- v. lesimít, (el)egyenget; ~ vägen för ngn egyengeti vkinek az útját; ~ ngt med marken vmit a földdel egyenlővé tesz; ~ ut kiegyenlít, kiegyenget jämnan o: för ~ állandóan, folyton, mindig

jäm(n)bred -brett (végig) egyforma széles; egyenlő szélességű (egy másikkal) jämnfördelad egyformán v. egyenlően elosztott

jäm(n)god -gott egyformán jó; éppen olyan jó; vara ~ med ngn felér vkivel jämn|het -en 1. simaság, egyenletesség 2. egyformaság; egyenlőség -hög -t: ~ med ngn v. ngt vkivel v. vmivel egyenlő magas, ugyanolyan magas mint vki v. vmi -höjd: / ~ med ngt vmivel egy(enlő) magasságban jäm(n)löpande egyenletesen futó; párhuzamosan futó v. haladó) jämn|mod -et egykedvűség, közöny, nyugalom -mått -et arányosság, egyenletesség -stark -t (-vei) egyenlő eros -stor -t (-vei) egyenlő nagy, egyenlő nagyságú -árig -1 egykorú, egyidős; hon är ~ med mig ő egyidős v. egykorú velem; annyi idős mint én; mina a velem egykorúak, a kortársaim jämnstruken -struket T. lesimított, csapott (mérték) 2. átv egyenlő, hasonló; közepes, átlagos jäm(n)tjock [-0-] -t egyenletesen vastag;

[-vei] egyenlő vastag v. kövér jämra: ^ sig jajgat, jajveszékel, siránkozik, nyög, panaszkodik jäms adv: ~ med ngt vmivel egy(enlő) magasságban; vminek a mentén, vmi mellett; vmivel együtt v. egyidejűleg jäm|sides adv egymás mellett, párhuzamosan; egyidejűleg; ~ med mellett -spelt: 1. de är ~a egyformán jól játszanak, egyenrangú ellenfelek 2. átv egyenrangú, -értékű; han är dig ~ e-gyenlő v. egyenrangú veled -ställa -ställde, -ställt egy sorba állít, egyen-Jämställd

lŐvé tesz; egyenjogúsít; összehasonlít -ställd ställt egyenrangú(vá tett), egyenjogú, emancipált jämt adv mindig, folyton; ~ och ständigt

állandóan, folyvást, örökké jämte1 praep -val, -vei (együtt); -stul, -stül; mellett, mellé; valamint; professorn *» familj a tanár (úr) családostul

jämte2 -n, -ar, jämtlänning -en, -er jämt-

landi (lakos) jämvikt -en egyensúly jämviktsläge -t, -n egyensúlyi helyzet v. állapot

jämväl adv szintén, éppúgy, hasonlóképpen, is jänta -n, -or o leány(ka) järn -et, == vas; ha många ~ i elden egyidejűleg több vasat tart a tűzben, többfélével foglalkozik -affär -en, -er vaskereskedés, -üzlet -balk -en, -ar vasgerenda -beslag -et, = techn vasalás -beslagen -beslaget techn megvasalt -betong [-o'ns] -en vasbeton -bruk -

et, = vaskohó, -huta, -hámor -fast vasszilárdságú, vaskemény -filspån plur vasreszelék, -forgács -galler -gallret, — vasrács, -rostély -gjuteri -(e)t, -er vasöntöde -grind -en, -ar vasrácsos ajtó v. kapu -gruva -n, -or vasbánya -gryta -n, -or vasfazék järn|halt -en vastartalom -haltig -t vastartalmú -hand: styra med ~ kemény kézzel irányít v. kormányoz -handlare -n, — vaskereskedő -hantering -en vas-feldolgozás; vasfeldolgozó ipar, vasipar -hård -hårt 1. vaskemény(ségű) 2o átv szilárd, kemény -hälsa -n vasegészség -konstruktion -en, -er vasszerkezet -kors [-o-] -et, = vaskereszt (kitüntetés is) -lunga -n, -or orv: vastüdő -maim -en, -er vasérc -nätter plur fagyos éjszakák, éjjeli fagyok; ~na a fagyos szentek -piller -pillret, = vastartalmú pilula, vaspirula -plåt -en, -ar vasbádog, -lemez -ridå -n, -er vasfüggöny (átv is) jämjskodd -skott (meg)vasalt, vasvégű (pl. bot) -skrot -et ócskavas, vashulladék -smed -en -er vaskovács -spett -et, = feszítővas, emelőrúd (vasból) -spis -en, -ar vastűzhely -staket -et, — vas™ rács(os kerítés) -svarvare -n, = vasesztergályos -tråd -en, -ar vashuzal,

-drót -valsverk -et, = vashengermű -varor plur vasáruk -verk -et, = vasmű, -huta, -gyár -vilja -n vasakarat järnväg -en, -ar vasút; sända med v. på

vasúton küld järnvägs|anläggning -en, -ar vasútépítés; vasút-létesítmény, vasúti berendezés -arbetare -n, = vasúti munkás, páiya-munkás -bank -en, -ar vasúti töltés v. pályatest -biljett -en, -er vasúti (menetjegy -bom -bommen, -bommar vasúti sorompó-bro -n, -ar vasúti híd -bygge -n vasútépítés -förbindelse -n, -r vasúti összeköttetés -knut -en, -ar vasúti csomópont -korsning [-o-] -en, -ar vasúti átjáró v. kereszteződés -linje -n, -r vasútvonal -man -mannen, -män vasútas -nät -et, = vasúthálózat -skena -n, -or vasúti sín -spår -et, — vasúti vágány v. sínpár -station -en, -er pályaudvar, vasútállomás -styrelse -n, -r vasútigazgatóság -taxa -n, -or vasúti díjszabás -tjänsteman -mannen,-män vasúti tisztviselő -trafik -en vasúti forgalom -vagn -en, -ar vasúti kocsi -övergång -en, -ar vasúti átjáró

järnålder -n vaskorszak järnåldersfynd -et, = vaskorszakbeli lelet

järpe -n, -ar császármadár järtecken -tecknet, = előjel, intő jel, ómen

järv -en, -ar áll: torkos borz, rozsomák jäsa jäste, jäst erjed, forr (átv is); kel (tészta)', blodet jäser i honom forr a vére; låta ~ erjeszt; keleszt (tésztát); ~ upp megkel (tészta); átv kikel magából; ~ över kifut (tészta)', kitör [vkiből]

jäsning -en, 1. erjedés, forrás (pl. boré);

kelés (tésztáé) 2. átv forrongás jäsningsämne -t, -n erjesztő anyag, fer-

mentum jäst1 jäsa

jäst2 -en élesztő -pulver -pulvret, — sütőpor -svamp -en, -ar élesztőgomba jätte -n, -ar óriás -anläggning -en, -ar óriási létesítmény -arbete -t, -n gigászi v. herkulesi munka -brand -en, -brän-der hatalmas tűzvész -hög -t óriási (magas) -lik -t óriási, gigászi -orm -en, -ar óriáskígyó -stor -t óriási nagy, kolosszális -succé -n, -er óriási v. hatal-jättevinst

mas siker -vinst -en, -er óriási nyereség v. nyeremény jättinna -n, -or óriás(nő) jäv -et, = jog visszautasítás; kifogásolás); anmäla v. inlägga ~ mot ngn elfogultság miatt visszautasít vkit jäva 1. jog kifogást emel (ngn vki ellen), visszautasít; ~ ett testamente végren-

deletet (kifogással) rnegtámad 2. ellentmond; megcáfol; vitat, tagad jävig -tjog: elfogult; nem illetékes jökel -/i, jöklar gleccser, jégár, -mező -vatten -vattnet, = gleccsertej -älv -en, -ar gleccserpatak |öns -en, -ar o oktondi, tökfilkó jösse-n,-ar o tapsifüles (mesében), nyuszi K

kabbelek kabbelök -en, -ar nov: mocsárt gólyahír

kabel -n, kablar kábel; hajókötél, drótkötél; vill szigetelt vezeték -brott [-o-] -et, s= kábelszakadás -brunn -en, -ar kábelakna kabeljo -n szárított tőkehal kabel |längd -en, -er hajó: kábelhossz (hosszmérték = 185,2 m) -telegram

telegrammet, — kábeltávirat, „kábé 1"

kabinett -et, — v. 1, szobácska; kis előszoba; (női) szalon; (művészeti) gyűjtemény; illemhely, W. C. 2. dolgozószoba (államfőé) 3. kormány, minisztérium, kabinet kabinetts|format -et, = kabinetforniá-tum (képnagyság) -fråga -n, -or bizalmi v. kabinetkérdés -kris -én, -er kormányválság -sekreterare -n, — külügy(minisztérium)i államtitkár ($) kabla (meg)kábelez

kabyss -en, -er i. hajókonyha 2. o odú, lyuk

kackel kacklet kotkodálás, kotkodácso-

lás, gágogás; locsogás kackerlacka -n, -or csótány, svábbogár kacklá 1. kotkodá(cso)l, kotyog; gágog; kurrog, kerreg, hurukkol, pulyog (pulyka) 2. karattyol, fecseg kadaver kadavret, == hulla; dög -lydnad

-en vakfegyelem kader -n, kadrar v. kadrer kat: (személyi)

állomány, keret, káder kadett -en, -er katonaiskolai növendék,

kadét -fartyg -et, =± iskolahajó kadrilj -en, -er négyes (tánc) kafé -(e)t, -er kávéház; cukrászda, uzson-

názóhely; kisvendéglő kaffe -t kávé; obränt ~ nyers kávé; utan grädde fekete(kávé); bjuda ngn på ~ feketére v. kávéra meghív vkit -bjudning -en, -ar kávétársaság, vendégek feketére -bricka -n, -or kávéstálca -bröd -et, = kávésütemény, aprósütemény -biiské -n, -űr kávé-

cserje -böna -n, -or kávébab -dags;

det är ~ itt a kávézás ideje -kanna -n, -or kávéskanna -kokare -n, = kávéfőző(gép) -kopp [-o-] -en, -ar kávéscsésze -kvarn -en, -ar kávédaráló -moster -n, -mostrar o kávénénike -panna -n, -or kávéfőző (edény), kávés kanna -pumpa -n, -or lombik kávéfőző -rast -en, -er kávészünet -rep -et, = o kávédélután, kávézás -servis -en, -er kávéskészlet -sked -en, -ar kávéskanál -sump -en, -ar kávéalja, zacc -surrogat -et, — kávépótlék, -pótszer, pótkávé -tår -en, -ar o korty kávé -törstig o: vara ~ kávéra szomjas kaftan -en, -er kaftán kagge -n, -ar hordócska, kis hordó kainsmärke -t, -n káinbélyeg (artåra

van írva, hogy gyilkos) kaj -en, -er rak(odó)part kaja -n, -or áll: csóka kajak -en -er kajak; csónak kaj I anläggningar plur rakparti berendezések -avgift -en, -er kikötőilleték, partpénz -hyra -n, -or rak(odó)pafti bér -plats -en, -er hajó: kikötőhely, horgony(zó)hely (rakpart mellett) Kajsa npr Kati

kajuta -n, -or (hajó)kabin, fülke, kajüt kaka -n, -or 1. lepény; kalács, sütemény; átv: äta kronans ~ az állam kenyerét eszi, állami fizetést kap; ~ söker maka megleli a zsák a foltját 2. tábla (pl csokoládé) 3. torta 4. méhészet lép

kakao -n kakaó -böna -n, -or kakaóbab kakel kaklet (v. -rí), = csempe, kályhacserép -klädd -klätt csempézett, csempével borított -ugn -en, -ar cserépkályha -ugnslucka -n, -or (cserép-) kályhaajtó -ugnsmakare -n, = kályhás

kakfat -et, = süteményestál, tortástál kakspade -n, -ar tortalapát kakté -n, -er nov: kaktuszféle kaktus -en, -ar nov: kaktusz kaktång -en, -tänger süteményfogókát 334 kallvalsa

kal -t csupasz, kopár; kopasz, tar; hjässa kopasz(odó) rész (fejen), kopasz fej; kopasz (ember); ~a träd csupasz v. lombtalan fák kalabalik -en, -er csetepaté, verekedés, tumultus

kalas -et, = vendégség, lakoma, mulatság, „muri"; átv: jä betala ~et fizeti a cechet kalasa lakomázik, lakomát csap, jól eszik--iszik, dőzsöl; ~ på ngt lakmározik vmiből, élvezettel (el)fogyaszt vmit, jóllakik vmivel kalas|kula -n, -or tréj: pocak -mat -en ünnepi ebéd ill. vacsora, gazdag menü

kalebass -en, -er nov: tök; lopótök kalender -n, kalendrar naptár; évkönyv;

almanach -år -et, = naptári év kalesch -en, -er cséza, homokfutó (kocsi)

kalfaktor [-0-] -n, -er tisztiszolga, legény, csicskás kalfatra 1. hajó dugaroz, iszkábál 2,

csepül, ócsárol, kritizál kalhugga -hogg, huggit erdőt irt v.

kivág, letarol (területet) kali -t vegy: káli

kaliber -n, kalibrar (cső)átmérő; idomszer, kaliber; átv minőség, méret, érték kalif -en, -er kalifa Kalifornien npr Kalifornia kali|gödsel -n káli-műtrágya -salt -et, -er kálisó

kalk1 -en, -ar 1. kehely, serleg 2. nov

csésze, kehely kaik2 -en mész; bränd ~ égetett mész;

släckt ~ oltott mész kalka 1. meszel 2. meszez (pl. talajt) kalkIaktig -t meszes, mésszerű -brott [-0-] -et, = mészkőbánya -bruk -et 1. mészégető (kemence) 2. mészhabarcs

kalkera átmásol, átnyom, átrajzol; lemásol, plagizál kalkerpapper -et, = másoló- v. szénpapír,

pauszpapír kalk|halt -en mésztartalom -haltig -t

mésztartalmú, meszes kaikon -en, -er pulyka kalksten -en, -ar mészkő kalkyl -en, -er számítás, számvetés, kalkuláció

kalkylera számít(gat), kiszámít, kalkulál

kall1 -1 hideg; hűvös (átv is), hűs; det kriget a hidegháború; vara ~ jör ngt érzéketlen vmi iránt; vara ~ om händerna hideg a keze; jern grader ~f öt fok hideg; hälsa ~t hidegen üdvözöl v. köszön(t) kall2 -et, = 1. (élet)hivatás; feladat, küldetés; foglalkozás 2. hívó hang, hívás, kiáltás kalla I. vt, vi 1. nevez, hív; ~ ngn en hjälte hősnek nevez vkit; ~ ngn ejter ngn vkit vkiről elnevez; det ~r jag att vara punktlig ezt nevezem pontosság-nak; vad ~s det? hogy mondják v. nevezik ezt?; så ~d úgynevezett 2. hív, odahív, szólít; ~ ngn till en projessur meghív vkit egy tanszékre; ~ tilt bolagsstämma összehívja a (vállalati) közgyűlést; ~ på en taxi taxit hív; känna sig ~d hivatottnak érzi magát II.(hgs igek:) ~ ngn avsides félrehív vkit; ~ jram előhív; ~ till sig magához hív v. szólit; ~ upp felhív, -szólit kall |båd -et, = hideg fürdő -blodig -t V hideg vérű 2. átv hidegvérű, nyugodt -brand -en, -bränder orv: (hideg) üszök, üszkösödés -dusch -en, -ar hideg zuhany Kalle npr Karcsi

kallelse -n, -r 1, hívás; meg- v. összehívás; idézés 2. hivatás, (elhivatottság, küldetés; känna ~ jör ngt hivatást érez vmire kall|front -en, -er met: hidegfront -grin -et, — csúfondáros nevetés, gúnyos mosoly -grina gúnyosan mosolyog r. vigyorog kalligrafi -(e)n szépírás kall I jord -en mez: på ~(en) szabadföldben -mat -en hideg étel, hidegkonyha kallna hidegedik, hül; kihűl, lehűl; átv elhidegül

kall I permanent -en, -permanentning

-en, -ar hideg hullámosítás v. dauer -prat -et üres fecsegés, terefere -prata fecseg, tereferél -sinnig -t közömbös, közönyös, érdektelen, hideg -skuret (hat. alak: det kallskurna) indecl hideg felvágott -skänka -n, -or a hidegbüfé kiszolgálónője, hideg-büfésnő -sup -en, -ar: jå (sig) en ~ vizet nyel, „iszik" (jürdés közben) -svettas -svettades, -svettats kiveri a hideg veríték -valsa hidegen henge-kallvatten

335

kandera

rel -vatten -vattnet hideg víz -vatten(s)-kran -en, -ar hidegvízcsap kalmuck -en, -er kalmük kalops [-o'-] -en kb.: (marha)pàprikàs,

(marha)pörkölt kalori -(e)n, -er kalória kalott [-o-] -en, -er 1. kis kerek (papi) sapka 2. ép süveg 3. mat gömbsüveg

kalsonger [-o1-] plur alsónadrág kalufs kaluv -en o üstök, haj bóbita; ta ngn i ~en üstökön ragad vkit; på nykter kaluv józan fővel v. állapotban

kalv -en -ar borjú; borjúhús kalva (meg)borjadzik, ellik kalv|bräss -en v. -et borjúmirigy -färs -en, -er töltött borjú (étel) kalvinism -en kálvinizmus kalvinist -en, -er kálvinista, református kalv|kött -et borjúhús -lever -n, -levrar borjúmáj -skinn -et, = borjúbőr -stek -en, -ar borjúsült kam kammen, kammar 1. fésű; skära alla över en »* egy kalap alá vesz mindenkit 2. taraj, taréj (hullámé is) 3. (hegy)gerinc 4. techn bütyök, karom kamé -n, -er müv:

kámea kamel -en, -er teve

kameleont [-o1-] -en, -er áll: kaméleon kamelhår -et, = teveszőr kamera -n, -or fényképezőgép kameral -t közpénzekre vonatkozó, (állam)pénzügyi, kamarai, kamerális kamfer -n kámfor -droppar plur

kámforcseppek kam]garn -et, = v. -er fésűs (gyapjú-) fonál -garnstyg -et, == v. -er fésűs (gyapjú)szövet kamin -en, -er kályha, vas- v. cserépkályha

kamkofta -n, -or fésülködőköpeny kamma fésül; ~ sig fésülködik; — hgs

igek: ~ tillbaka hátrafésül kammare -n, kamrar v. = 1. kamra, szobácska; techn kamra 2. (szív)kam-ra 3. kamara, ház (svéd országgyűlésé); andra ~n az alsóház, a képviselőház; första ~n a felsőház kammar|herre -n, -ar kamarás -jungfru -n, -r komorna -lärd (en), plur: -a szobatudós -musik -en kamarazene -spel -et, == szính kamaradarab, -játék -tjänare -n, = komornyik

kantning -en, -ar fésülés; hajviselet, frizura

kamomill -en, -er nov: orvosi székfű, „kamilla"

kamouflage [-mufla's] -t álcázás; átv

leplezés, kendőzés kamp1 -en, -er harc, küzdelem; sp, összet verseny, tusa; ~en för fred a békéért folyó harc; ~en för tillvaron a létért való küzdelem kamp2 -en, -ar o gebe, (rossz) ló kampa sátorban él v. nyaral, sátorozik,

sátort ver, táborozik kampanj -enr -er 1. hadjárat 2* kampány; (gyártási) idény kampare -n, = sátorlakó, sátorban

nyaraló, táborozó (ember) kampera táborozik; o tanyázik, tartózkodik; ~ ihop v. tillsammans együtt lakik; együtt dolgozik; összetart

kamping -en táborozás, sátorban nyaralás, sátorélet, camping -plats -en, -er tábor(ozó)hely, camping-hely kamplust -en harci kedv kamrat -en, -er társ, pajtás; bajtárs; elvtárs; iskolatárs; kartárs, kolléga; munkatárs -anda -n bajtársi v. baráti v. elvtársi szellem; bajtársiasság; elvtársiasság -krets -en, -ar baráti kör; i ~en bajtársak v. elvtársak körében

kamratlig -t bajtársi(as), baráti, elv-társi(as)

kamratskap -et pajtásság; bajtársiasság; elvtársiasság; bajtársi v. elvtársi viszony

kamratäktenskap -et, — pajtásházasság kamrer -(e)n, -er irodafőnök; pénztárfőnök; főkönyvelő, bankfiók-vezető kana I. s: -n, -or csúszka, csúszkálóhely (jégen); slå v. åka ~ csúszkái II. vi csúszik, csúszkál (jégen) kanadensare -n, = kanadai (ember) kanadensisk -t kanadai kanal -en, -er csatorna, kanális; Engelska

~en (a) La Manche-csatorna kanalisera csatornáz kanalje -n, -r gazfickó, gazember, csirkefogó, csibész, semmirekellő kanariefågel -n, -fåglar kanári(madár) Kanarieöarna npr (a) Kanári-szigetek kancer -n orv: rák kandera cukroz, kandírozkandidat

kandidat -en, -er 1. jelölt, pályázó,kandidátus; uppställa sig som ~ jelöltként fellép 2. kb.: kandidátusi vizsgát (v. alapvizsgát) (v. első szigorlatot) tett hallgató (S: egyetemen v. főiskolán); filosofie ~ alapvizsgát tett bölcsész 3. o /tø,.* kandidátusi vizsga, alapvizsga, első szigorlat -lista -n, -or jelöltlista kandidatur -en, -er jelöltség kandidera jelöltként fellép, pályázik kandisocker [-o-] -sockret kandiscukor kanel. -en fahéj (fűszer) kanfas -en kanavász kanhända adv talán, esetleg kanik -en, -er kanonok kanin -en, -er üregi nyúl; (házi)nyúl -avel -n nyúltenyésztés -bur -en, -ar nyúlketrec -skinn -et, = nyúlbőr, -szőrme kanister -n, kanistrar bádogkanna, -doboz

kanna -n, -or kanna; kancsó; korsó kann|stöpa -stöpte, -stöpt politizálgat -stöpare -n, = kávéházi politikus v. konrád -stöperi -(e)t, -er malom a-latti politizálás, politizálgatás kanon1 [-o-] = (en), -er 1. zsinórmérték, szabály, előírás 2. vall, zene> nyomd kánon kanon2 -en, -er ágyú, löveg; som skjuten ur en ~ mintha puskából lőttéJk

volna ki kanonad -en, -er ágyúzás, ágyúszó, ágyútűz

kanon|bàt -en, -ar ágyúnaszád -dunder -dundret, = ágyúdörgés -eld -en ágyútűz -gjuteri -(e)t, -er ágyúöntöde

kanonisera szentté avat

kanonisk -t hitelesnek elismert, kánoni,

kanonikus, kánonjogi kanon i kula -n, -or ágyúlövedék; ágyúgolyó -lavett -en, -er ágyútalp -mat -en ágyútöltelék (átv) -rör -et, === ágyúcső -salva -n, -or ágyúsortűz -skott [-o-] -et, = ágyúlövés kanot -en, -er kenu; kajak kanota sp kenuzik kanotist -en, -er sp: kenuzó, kenus kanske adv talán, esetleg; meglehet; ni vill visa mig ... lenne szíves megmutatni nekem ... kansler -n, -er kancellár lcanslersämbete -t, -n kancellári tisztség; kancellári hivatal, kancellária

kansli -(e)t, -er v. -n iroda, hivatalt titkárság; (egyetemi) kvesztura; (színházban) igazgatói iroda; tört kancellária -råd -et, = kb.: minisztériumi főosztályvezető; rég miniszteri osztályfőnök -sekreterare -n, = kb.: minisztériumi osztályvezető; rég miniszteri tanácsos -språk -et hivatali nyelv -stil -en hivatalos v. hivátaii v. kancelláriai stílus VLZXú-en,-er 1. [vminek az] éle v. széle; szegély, perem, káva; margó; (kenyér-v. sajt)héj, -vég, -darab; sarok; anteckna i ~en mellékesen megjegyez; a lap szélére feljegyez; ställa på ~ élére állít; från alla håll och *>er minden oldalról, mindenfelől; upp till ~en színültig 2. átv: hålla sig på sin ~ begombolkozik, tartózkodó; komma på ~ med ngn összezördül (v. összerúgja a patkót) vkivel kanta szegélyez, beszeg; (be)foglal, keretez, körülvesz; gatorna var ~de av folk az utcákon sűrű sorokban álltak az emberek kantarell -en, -er nov: rókagomba, tojásgomba, narancs színű tölcsérgomba kantat -en, -er kantáta kant|band -et, = szegőszalag, szegélydísz -hugga -hogg, -huggit leélez, legömbölyít; négyszögűre vág v. farag kantig -t szögletes (átv is), sarkos, éles kant|list -en, -er szegély- v. párkányléc

-nål -en, -ar áll: tűhal kantra felborul, -fordul (hajó); (meg-) fordul; vinden har ~t megfordult a szél

kant|sten -en, -ar szegélykő; járdaszegély -stött 1. kicsorbult, csorba (szélű), ütődött 2. kopott, megviselt kanyl -en, -er orv: kanül, fecskendő csöve v. tűje kaos [-o-] -et káosz; zűrzavar, összevisz-szaság

kaotisk -t kaotikus, zűrzavaros kap1 -et, — (part)fok, hegyfok kap2 -et, = zsákmány, fogás kapa1: hajó (el)koboz, feltartóztat, zsákmányol; ~ åt sig magához ragad, hatalmába kerít kapa2: ~ (av) levág, lecsap; lerövidít kapabei -t képes, alkalmas, ügyes/tehetséges

kapacitet -en 1. képesség, alkalmasság,kaparbrev

337

karakteristisk

ügyesség 2. plär: -er tehetség(es ember), szaktekintély 3. teljesítő- v. termelőképesség; techn befogadóképesség 4. fiz kapacitás kaparbrev -et, = jog kobzási engedély kapare -n, = 1. kalóz; kalózhajó 2. jog. kobzást foganatosító hajó, kobzási engedéllyel ellátott hajó kapell1 -et, = (védő)huzat, burkolat, tok kapell2 -et, = 1. kápolna 2, zenekar

-mästare -n, = karmester kapillar v. kapillär L adj: -t hajszálcsöves, hajszál-, kapilláris II. s: -en, -er hajszáledény kapillärkraft -en hajszálcsövesség, ka-pillaritás

kapital1 -t óriási (nagy), hatalmas, kapitális; ni har gjort ett ~t misstag súlyos hibát követett el kapitäl2 -et, = tőke; dött ~ holt tőke; fast ^ állótőke; brist på ~ tőkehiány -flykt -en tőke-kiáramlás, a tőke menekülése -insats -en, -er tőkebetét kapitalisera tőkésít, kapitalizái kapitalism -en kapitalizmus kapitalist -en, -er tőkés, kapitalista kapitalistisk -t tőkés, kapitalista, kapi-

talisztikus kapitalplacering -en, -ar tőkebefektetés, -elhelyezés, beruházás -ränta -tf, -or tőkekamat -stark -t tőkeerős -varor plur tőkejavak -ökning -en, -ar alaptőkeemelés; tőkenövelés, -gyarapítás kapitel kapitlet, = 1. fejezet 2. káptalan -rubrik -en, -er fejezetcím kapitulation -en, -er fegyverletétel, megadás, kapituláció; ^ utan villkor feltétel nélküli megadás kapitulera leteszi a fegyvert, megadja

magát, kapitulál kapitäl 1. -et v. -en, = v. -er ép: oszlopfő 2. -en, -er nyomd: alacsony nagybetű, kis kapitális, kapitälchen kaplan -en, -er prot: segédlelkész; katol:

káplán Kaplandet npr Fokföld kapp adv: springa i ~ med ngn versenyt fut vkivel; gå v. hinna i ~ ngn utolér vkit

kappa -n, -or 1. köpeny; (felső)kabát, felöltő; (női) kosztümkabát; vända ~n efter vinden köpönyeget forgat, köpönyegforgató 2. sarokbőr (cipőn); fodor (szoknyán); (felső) keresztfüggöny

kappas kappades, kappats verseng, versenyez, vetélkedik (om ngt vmiért) kappe -n, -ar mérő (S: régi űrmérték, = 4,58 1)

kappficka -n, xor köpeny- v. kabátzseb kapp|körning -en, -ar (gép)kocsiverseny; versenyhajtás -löpning -en, -ar versenyfutás, futóverseny; (ló)verseny-futtatás, gyorsasági verseny (galoppban)

kapplöpnings]banà -n, -or futópálya; (ló)versenypálya -häst -en, -ar versenyló

kapprak -t sugáregyenes, egyenes mint

a gyertyaszál kapprotíd -en, -er versenyevezés, evezősverseny kapprum -rummet, = ruhatár kapp|rustning -en fegyverkezési verseny -segling -en, -ar vitorlásverseny -simning -en, -ar versenyúszás, úszóverseny

kappsäck -en, -ar (uti)bőrönd, útitáska,

kézikoffer kapriciös -t szeszélyes, hóbortos kapris1 -en, -er szeszély, hóbort kapris2 -en nov: kápri(bogyó) kapsejsa hajó felborul, -fordul, -billen kapsel -n, kapslar 1. tok, kupak, hüvely, burkolat, kapszli; (gyógyszer)kapszu-la 2. anatómia tok (szervek burka) 3. nov magtok, tok(termés) 4. techn agyagégető (tok) kapsla: in sig bet okosodik kapson -en, -er orrfék; lägga ~ på ngn

fékez v. csillapít vkit Kapstaden npr Fokváros, Cape Town kapsyl -en, -er (záró)kupak (pl. palackon);

hüvely, kapszli kapten, -en v. =, -er 1. kat sfcázados 2. (hajós)kapitány; haditengerészet sorhajóhadnagy 3. <sp csapatkapitány kapucin -en, er, kapuciner -/?, = kapucinus (szerzetes) kapun -en, -er kappan kapuschong o'-j -en, -er csuklya kar -et, = kád

karaff karaffin -en, -er (csiszolt) [-üvegpalack, vizes- v. borosüveg karakterisera jellemez, leír karakteristik -en, -er jellemzés, jellemrajz, leírás karakteristisk -t jellegzetes, jellemző, I karakterisztikus (för -re)karaktär

karaktär -en, -er 1. jellem; en man med ~ jellemes férfi 2. jelleg; sajátosság, stílus 3. (keleti) írásjel, betűtípus karaktärisera stb. -»- karakterisera stb. karaktärs |daning -en jellemformálás, -nevelés -drag -et, = jellemvonás -fast szilárd jellemű, állhatatos -fasthet -en jellemszilárdság, állhatatosság -lös -t jellemtelen -skildring -en, -ar jellemábrázolás, jellemzés -skådespelare -n, = jellemszínész -svag-/ gyenge jellemű

karamell -en, -er 1. karamella, égetett

cukor 2. cukorka, bonbon karantän -en, -er vesztegzár; lägga i

vesztegzár alá helyez karantänstid -en a vesztegzár (időtartama

karat -en v. -et, — karát; arton ~s guld

18 karátos arany karavanväg -en, -ar karavánút karbad -et, — (meleg) kádfürdő karbas -en, -er rég: nádpálca, vessző, korbács

karbidlampa -n, -or karbidlámpa karbin -en, -er karabély -hake -n, -ar rugós horog v, akasztó, karabiner horog

karbolsyra -n karbolsav karbonpapper -et, = másoló- v. karbonpapír

karbunkel -n, karbunkler í. orv kelevény, „darázsfészek" 2. karbunkulus, vörös drágakő (gránát, rubin) karburator [-o-] -n, -er techn: porlasztó,

karburátor karda I. s: -n, -or kártoló(gép) II. vt kártol

kardan|axel -n, -axlar techn: kardántengely -knut -en, -ar techn: kardáncsukló

kardansk -t: ~ upphängning kardánfelfüggesztés kardberre -n, -ar nov: bojtorján kardemumma -n (sziámi) kardamómum

(fűszernövény) kardinal I. s; -en, -er bíboros, kardinális II. adj (összet) fő, alapvető, sarkalatos -fel -et, = fő hiba, alapvető v. döntő hiba

kardinalshatt -en, -ar bíborosi kalap kardinaltal -et, = mat alapszám kardning -en, -ar kártolás karduspapper -et (sárga) csomagolópapír

karel -en, -er, karelare -n, = karjalai (ember)

Karclen npr Karjala, Karélia karelsk -t karjalai

karenstid -en, -er várakozási v. váromá-nyi idő (biztosítási összeg, táppénz ki-fizetése előtt) karess -en, -er simogatás, cirógatás, becézés

karessera simogat, cirógat, becéz(get) karg -t fukar, takarékos; terméketlen; zord; szűkös, nyomorúságos; ~ pä ord szófukar karikatyr -en, -er torzkép, karikatúra -tecknare -n, ?= karikaturista, karika-túrarajzoló karikera kifiguráz, torzképet rajzol (ngn

vkiről), -karikíroz Karin npr Kati, Kató Kari npr Károly

karl [kär] -(e)n, -ar férfi; legény; béres, munkás, ember; fickó; en bra v. duktig ~ derék fickó; det är han ~ till att genomdriva (ő) elég eros ahhoz hogy ezt keresztülvigye; vara ~ jör sin hatt helytáll magáért, megállja a helyét; som en hel ~ egész emberként karlakarl: en ~ egész ember; eros v. kemény fickó, legény a talpán kariaktig -t férfias, erélyes karlatag -et, = jó (meg)fogás, erős szorítás

Karlavagnen npr csill (a) Göncölszekér,

(a) Nagy Medve karlavulen -vulet férfias karl|galen -galet o férfibolond -göra -t

férfimunka karl johanssvamp -en, -ar vargánya, közönséges tinóru (gomba) karlItokig -t o férfibolond -torka [-o-] -n tréf: det rådde stor ~ nagy hiány voit férfiakban -tycke: hon har ~ sikere van a férfiaknál, van szeksze-pilje

karm -en, -ar (szék)karfa; (ajtó-v. ablak-) keret

karmelit -en, -er, karmeliter -n, =» karmelita (szerzetes) karminröd -rött kárminvörös karmosinröd -rött karmazsinvörös karmstol -en, -ar karosszék karneval -en, -er farsang, karnevál karnevals I skämt -et, = farsangi tréfa v. móka -tåg -et, = farsangi felvonuláskarolin

339

kassera*

karolin -ett, -er tört: XII. Karoly svéd

király (1682—1718) katonája karclingisk -/ tört: karoling karolinsk -t XII. Károly svéd király korabeli

karess [-o1-] -en, -er (dísz)hintó, -kocsi karcsseri -(e)t, -er karosszéria, kocsiszekrény

karott1 [-0}-]-en,-er mély tál, (főzelékes) tál

karott2 [-o'~] -en, -er karott a, sárgarépa karp -en, -ar ponty, potyka Karpaterna npr (a) Kárpátok karp|damm -en, -ar halastó (pontytenyésztésre) -odling -en ponty- v. hal-tenyésztés karriär -en, -er 1. sebes Vágta, vágtatás; i Juli ~ galoppban, a legnagyobb sebességgel 2. (hivatali) pályafutás; előmenetel, karrier karsk -t merész, bátor; magabiztos,

hetyke, nyers kart -en, -ar v. = éretlen gyümölcs karta -n} -or 1. térkép; ^ över Ungern Magyarország térképe 2. postai küldemények jegyzéke; átv: komma på överblivna ~n pártában v. hoppon marad 3. levél (kartohlap); en ~ knappar egy levél gomb kart|blad -et, = térképlap -bok -en,

-böcker (térkép)atlasz kartell -en, -er egyezmény (politikai pártok között); kartell -bildning -en, -ar kartellalakítás, kartellbe tömörülés

kartesch -en, -er kat: kartács kartfodral -et, = térképtok, -védő kartig -t éretlen (gyümölcs) kart|lägga -lade, -lagt (fel)térképez; térképet készít {ngt vmiről) -läggning -en, -ar térképfelvétel, kartográfiai felvétel; (fel)térképezés -läsning -en térképolvasás kartnagel -n, -naglar meggörbült v. be-

hasadozott köröm kartograf -en, -er térképész, térképrajzoló

kartografi -(e)n térképrajzolás, térképészet, kartográfia kartografisk -t térképészeti, kartográfiai kartong f-o'ng] -en, -er 1. kéregpapiros, karton(papír) 2. kartondoboz 3. (rajz) vázlat, karton kartonnera könyvkötészet kartonál

22*

kartotek -et, = kartoték, cédulakatalógus

kartritare -n, = térképrajzoló, kartográfus

kartverk -et, = 1. (térkép)atlasz Rikets allmänna ~ országos térképészeti hivatal (S) karusell -en, -er 1. körhinta, ringlispíl; åka ^ körhintázik 2. rég lovasjáték, lovas felvonulás, karusszel karva o (el)faricskál, (el)farigcsál (på ngt vmin); farag, (be)vág, ügyetlenül vág (i rigt vmit) kas -en, -ar, kase -n, -ar máglya kasematt -en, -er 1. kat bástyaboltozat, erődbolt, kazamata 2. páncélozott lövegállás (hadihajón) kasern -en, -er laktanya; Jkaszárnya kasernera laktanyában' elhelyez v. elszállásol

kasern |förbud -et, ^..'laktanyafogság

-vakt -en, -er laktåiiyaörség kask1 -en, -ar sisak

kask2 -en, -ar o kávé pálinkával V. konyakkai

kaskad -en, -er (kis) vízesés; átv szóáradat kaskoförsäkring-m, -ar kaszkóbiztosítás,

a szállitóeszköz biztosítása kasper -n Paprika Jancsi,- paprikajancsi -teater -n, -teatrar paprikajancsi színház, bábszínház Kaspiska havet npr (a) Káspi-tenger k$ssa -n, -or 1. készpénz(készlet); vara vid dålig ~ rosszul áll pénz dolgáfcán, egy vasa sincs; vara vid (god); ^ van pénze; per ~ készpénzért,; készpénzfizetés ellenében 2. pénztáf, kassza; ha hand om ~n pénztárt .vëzet, pénzt kezel; 3. alap, pénztár (sjukkassa) -apparat -en, -er (ellenőrző) pénztárgép, automatapénztár -behållning -en, -ar pénztári állomány -bok -en, -böcker pénztárkönyv, pénztárnapló -brist -en, -er pénztári hiány -förvaltare -n, pénztárkezelő, pénztáros -lucka -n, -or pénztárablak -pjäs -en, -er kasszadarab -skrin -et, = pénzes ládika -skåp -et, = pénzszekrény -valv -et, = páncélszoba, -kamra (bankban) kasse -n, -ar háló; szatyor kassera1 1. alkalmatlannak nyilvánít, kiszuperál; techn kiselejtez 2. elvet; eltöröl, érvénytelenít, megszüntetkassera2

kassera2: ~ in beszed, -hajt, inkasszál kassett -en, -er tartó, tok, doboz, kazetta (foto is)

kassun -en, -er iechn: süllyesztőszekrény, keszon

kassör ~(e)n, -er pénztáros, pénztárnok kassörska -n, -or pénztárosnő kast1 -en, -er rakás, kupac, farakás kast2 -en, -er 1. nyomd szedő- v. betűszekrény 2. kert melegágy, hajtatóágy kast3 -en, -er kaszt

kast4 -et, s=s U dobás, hajítás, vetés (sp is); ett ~ kol egy lapát(nyi) szén

2. négy darab (heringek számlálásánál)

3. hirtelen mozdulat; (fej)rántás; (változó irányú) széllökés(ek) 4. átv; stå sitt ~ vállalja a következményeket, fele

1 a tettéért; ge sig i ~ med ngn nekimegy vkinek, harcba bocsátkozik vki-vel; ge sig i ~ med ngt nekivág vminek, beleveti magát vmibe

kasta I. vt, vi 1. dob, hajít, vet; ~ ankar horgonyt vet; /v boll labdázik; nyit ljus över ngt új megvilágításba helyez vmit; ~ lott sorsot vet; ~ skulden på ngn för ngt vkit hibáztat vmiért; ~ tigt i huvudet på ngn vkinek a fejéhez vág vmit; ~ ngn på dörren kidob vkit; ~ ngn till marken földhöz vág vkit; tärningen är ~d a kocka el van vetve; ~ (sitt) vatten vizel, hugyozik; átv: ~ yxan i sjön elcsügged, reményét veszti, abbahagy mindent 2. állatorv elvetél 3, endliz 4. irányt változtat, iorául (szél) II. sig veti v. dobja magát; (meg)vetemedik (fa); megbokrosodik, -ugrik (ló); ~ sig i vattnet a vízbe veti magát; ~ sig om halsen på ngn vkinek a nyakába borul; ^ sig på studier tanulmányokra adja a fejét III. (hgs igek:) ~ av sig kläderna ledobja ruháit; bort eldob, elhajít; ~ bort tid på ngt időt pocsékol vmire; ~ sig fram előrohan; ~ i sig en matbit (gyorsan) bekap egy falatot; ~ ifrån sig eldob, elhajít, elvet; ~ igen betemet, betölt (mélyedést); bevág, becsap (ajtót); ~ in bedob, behajít, bevet (csapatot); ~ in ngt genom fönstret bedob vmit az ablakon; ~ sig in i ett företag beleveti magát (v. belevág) egy vállalkozásba; hajó: ~ loss kikötőkötelet elereszt; a kikötőből kifut, elindul; ^ ned ledob, lehajít; ~

ned ett par rader på papperet papírra vet néhány sort; ~ om a) ismét dob v. hajít; hirtelen átfordít (hajókormányt); b) hirtelen átfordul (szél); véleményt változtat, átnyergel; szakmát változtat; ~ om sig en kappa kabátot. v. felöltőt kap magára ** omkull fellök, -borít, földhöz vág; ~ pá sig kläderna magára kapja ruháit; ~ tillbaka visszadob, -hajít; ~ undan félredob, -hajít; ^ upp feldob, -hajít; felhány (földet); kihány, kiokád; en vindstöt ~de upp fönstret egy szélroham feltépte az ablakot; ^ sig upp på hästen felpattan a lóra; *** ut kidob, kihajít; kivet (pl. hálót); ~ ut i marknaden piacra dob; ~ över átdob, áthajít; hon hade ~t över sig sin röck vállára vetette a kabátját; ~ över ända felborít, -dönt; ~ sig över ngn v. ngt ráveti magát vkire v. vmire kastanda -n, kasztszellem kastanje -n, -r gesztenye; krafsa ~rna ur elden kikaparja a gesztenyét a tűzből

kastanjett -en, -er kasztanyetta, csattogtató

kastby -n, -ar szélroham, -lökés kasteli -et, = várkastély, erőd kastning -en, -ar 1. dobás, hajítás; vetés (kockáé) 2. állatorv elvetélés 3• mez gabonatisztítás (lapátolással) kastrera (ki)herél, kasztrál kastrull -en, -er lábas, serpenyő kast|spjut -et, = hajítódárda, gerely -söm -sömmen, -sömmar endlizés -vapen -vapnet, = hajítófegyver kastväsen -väsendet kasztrendszer kasus indecl (en v. ett) eset (nyelv is); kázus

katafalk -en, -er (díszes) ravatal katakomb [-o'-] -en, -er katakomba katalog j>ö'-] -en, -er katalógus, jegyzék; árjegyzék

katalogisera [-o-] jegyzékbe foglal, katalogizál

katapult -en, -er 1, tört hajítógép 2. rep kidoJbó v. röpítő szerkezet, katapult katarakt -en, -er 1. vízesés, zuhatag 2.

orv szürke hályog katarr -en, -er orv: hurut katastrof [-ö!~] -en, -er szerencsétlenség, pusztulás, katasztrófa; kifejlet (drámában)katastrofal

katastrofal [-o-] 4 katasztrofális, szerencsétlen, végzetes kateder -n, katedrar (előadói) emelvény,

dobogó; tanszék, katedra katederblomma -n, -or katedrai szóvirág katedral -en, -er székesegyház, katedrális, dóm

kategori -(e)n, -er 1. fii kategória 2,

csoport, osztály; fajta kategorisk -t feltétlen, határozott, kategorikus

katekes -en, -er 1. vall katekizmus, káté 2. tankönyv, összefoglalás (kérdések és felele' ek) katet -en, -er. mat: befogó katod -en, -er fiz: katód katolicism -en katolicizmus katolik -en, -er katolikus (ember) katolsk -t általános, egyetemes; katolikus katrinplommon [-ön] -et, = katalinszilva; aszalt szilva katt -en, -er macska; kandúr; det frågar ingen ~ efter a kutya se törődik vele; när ~en är borta, dansa råttorna på bordet ha nincs otthon a macska,

cincognak az egerek; gå som ~en kring het gröt kerülgeti mint macska a forró kását; det ger jag ~en i o eszem ágában sincs; nem törödöm vele; det vete ~en! o tudja az ördög! katta -n, -or nőstény macska kattaktig -t macskaszerű katt|djur plär macskafélék -fot -en, -fötter nov: macskatalp -musik -en macskazene -ost -en, -ar nov: mályva -rakande -t o futkározás, veszekedés, zsivaj, lárma -släkte: ~t a macskafélék (családja) -uggla -n, -or macskabagoly

kattun -et v. -en, -er tex: karton katt I unge -n, -ar cica, kismacska Kaukasien npr Kaukázus kaukasisk -t kaukázusi kausal -t okozati, oksági, kauzális kausalitet -en okság, kauzalitás kausal|sammanhang -et, = okozati ösz-szefüggés -sats -en, -er nyelv: okhatá-rozói mellékmondat kaution -en, -er óvadék, kaució kautschuk kautsjuk -en 1. kaucsuk, gumi 2. plur: -ar törlőgumi, radír Icav adv o egészen, teljesen; ~ lugn

egész(en) nyugodt kavaj -en, -er (kis)kabát, zakó; zakó-

öltöny -kostym [-o-] -en, -er uicai ruha, zakóöltöny kavaljer -(e)n, -er 1. lovag, udvari ember 2. gavallér 3. (tánc)partner; ~en bjuder upp damen a férfi felkéri a hölgyet (táncra) kavalkad -en, -er lovasmenet, lovas

(dísz)felvonulás kavalleri -(e)t, -er lovasság kavallerist -en, -er lovas (katona), huszár

kavat o hetyke, pimasz, vakmerő, bátor kavel -n, kavlar kavle kavelbro -n, -ar dorongtöltés kavitet -en, -er üreg(esség), vájat, mélyedés

kavla I. vt hengerel; mángorol; hengerít, gördít, görget, gurít II. (hgs igek:) ~~ned leteker, legyűr (ruhaujjat); ~ upp felgyűr, -tűr (ruhaujjat); ut kinyújt, -sodor (tésztát) kavle1. sodrófa, nyújtófa 2. dorong 3. (staféta)bot 4» (kard)marko-lat 5, (száj)pecek kaxe -n, -ar o pöffeszkedő alak; átv~~

~~fejes, nagyfejű kaxig -t o pöffeszkedő, beképzelt (över ngt vmire); fölényes(kedő), hatalmaskodó, arrogáns kedja I. s: -n, -or 1. lánc 2. sp sor (pl. csatársor) 3. sorozat, láncolat II. vi meg- v. leláncol (vid -hez); ~ fast odaláncol~~

~~kedje|brev -et, = hólabda-levelezés, -levél -länk -en, -ar lánctag, -szem -reaktion -en, -er láncreakció -stygn -styng -et, = láncöltés (kézimunka) kejsardöme -t, -n császárság; császári~~

~~hatalom kejsare -n, = császár kejsar| grönt indecl schweinfurth zöld~~

~~(festék és növényvédő szer) kejsarinna -n, -or császárnő; császárné kejsar|krona -n, -or 1. császári korona 2. nov császárkorona -snitt -et, = orv császármetszés kejserlig -t császári~~

~~kela: o med ngn cirógat v. simogat vkit; (el)kényeztet v. becézget vkit kelen kelet: o vara ~ becézteti magát,~~

~~kényeztetik kelgris -en, -ar kedvenc (gyerek); a mama kedvence, elkényeztetett v. agyonbecézett gyerek~~keit

kelt -en, -er kelta (ember) keltisk -t kelta keltiska -n kelta nyelv kemi -(e)ri vegyészet, vegytan, kémia kemikalier plär vegyszerek, vegyi cikkek kemiker -n, ~ vegyész, kémikus kemisk -1 vegy(észet)i, vegytani, kémiai; h ~ vegytisztítás; ~t ren vegytiszta, vegyileg tiszta kemist -en, -er vegyész, kémikus kennel -nf kennlar kutyatenyésztő telep,

kutyatenyészet keps -en, -ar sportsapka keramik -en agyagművesség; fazekás-

ság, kerámia keramisk -t agyagműves-, fazekas-, kerámiai

kick1 [ki-]: o pä ett litet ~ egy pillanat.

alatt, gyorsan kick2 [ki-] -en, -ar o rúgás kid -et, = 1. gida 2. sevró kidnappa [ki-] elrabol (pl. gyermeket) kidnapp(n)ing [ki-] -en, -ar gyermekrab-jf lás, emberrablás kika o néz, kukucskál, kandikál kikare -n, = távcső, messzelátó; látcső, kukker; átv: ha ngt i ~n kilátása van vmire kikarsikte -t, -n kat: célzó- V. irányzótávcső

kikhosta -n szamárköhögés, -hurut kikna ki- v. elfullad; han skrattade sä han ~de úgy nevetett hogy majd megpukkadt kil -en, -ar 1. ék 2. ék alakú betoldás

(ruhába), „cvikli" kila1 I. vt ékel, ékét bever II. (hgs i-gek:) ~ in beékel; ~ sig emellan v. in beékelődik; ~ under ngt éket helyez vmi alá

kila2 o I. vi rohan, fut, szalad, nyargal; II. (hgs igek:) jag måste ~ in i den här affären be kell(ett) ugranom ebbe az üzletbe; ~ intill ngn beugrik v. benéz vkihez; ~ över till ngn átugrik vkihez kil I b en -et, = orv ékcsont -f ormig

[-o-] -t ék alakú kille [k-] -n, -ar gyerkőc, srác, kölyök;

fickó, legény killing -en, -ar (kecske)gida, gödölye kilo -t, = kiló -gram -grammet, — kilogramm -meter -n, — kilométer -watt (en), plur: = kilowatt -wattimme

(elv.: kilowatt-timme) -n, -ar kilowattóra -vis adv kilónkint, kiló(szám)ra kií[skrift -en, -er ékírás kimrök -en gázkorom, fenyőkorom Kina npr Kina

kina -n kinin; kinafakéreg -bark -en,

-ar v. -er kinafakéreg kind -en, -er arc, orca, pofa -ben -et,

=r orv járomcsont, pofacsont kindergarten [k-] = (en), = óvoda, kisdedóvó

kind|k(n)ota -n, -or pofacsont, arccsont

-tand -en, -tänder zápfog kines -en, -er kínai (ember) kinesa: o ~ hos ngn vkinél éj jelezik, tanyázik

kineseri -(e)t, -er Í. kínai stílus; kínai díszítés v. dísztárgy 2. átv formalizmus, üres ceremóniák kinesisk -t kínai

kinesiska -n 1. kínai nyelv 2. plur: -or kínai nő

kinesögon plur ferde vágású szem(ek) kinetik -en fiz: kinetika kink -et o nyafogás, nyűgösködés kinka nyafog, nyűgösködik, jajgat, akadékoskodik kinkig -t akadékoskodó, „szőröző"; igényes; válogatós, kényes; nyafogó, nyűgös(ködő); nehéz(kes); kínos; en ~ situation kényes v. kínos helyzet; han är ~ på mat (ő) válogatós az ételben

kiosk [-o1-] -en, -er 1. kioszk, elárusítóbódé 2. telefonfülke 3. kerti ház v. pavilon

kippa1: skon ~r a cipő lötyög kippa2: ~ ejter andan levegő után kapkod, zihál(va lélegzik), liheg kippskoddr^ű ~ meztelen lábra felhúzott

cipőben jár kirgis [k-] -en, -er kirgiz (ember) kirgislsk [k-] -t kirgiz kirurg -en, -er sebész kirurgi -(e)n sebészet kirurgisk -t sebész(et)i kis -en, -er 1. ásv pirít, kovand 2. kavics, murva

klsa hunyorít, hunyorog, összehúzza a szemét; ~ med ögonen félig lehunyt (v. összehunyorított) szemmel néz kisel -n v. kisiet szilícium -sten -en, -ar

kovakő, tűzkő; kavics kiss [k-] interj cici, cica! (hívószó)kissa

343

klanderfri

kissa [k-] o pisil, pipil

kisse -n, -ar, -miss -en, -ar cica(mica), ci-

ctiska, macska kista -n, -or 1. láda; ládika 2. koporsó 3.

techn szekrény(mű) (hídé) kist (botten [-o-]: o ha pengar på ~ van pénze a ládafiában -lock [-o-] -et, = láda teteje; koporsófedél kitslig -t 1. akadékoskodó, kellemetlen (-kedő); sértődékeny; rosszmájú; kicsinyes 2. nehéz, bonyolult, kényes (kérdés, ügy) kitt -et ragacs, tapasz, gitt, kitt; tömítőanyag

kitta gittel; ragaszt, tapaszt, tömít kittel -n, kittlar üst, vizforraló edény V. fazék; katlan -dal -en, -ar völgy katlan -flickare -n, = üstfoltozó kittla csiklandoz; ~ ngns fåfänga hízeleg vki hiúságának; det ~r i näsan på mig viszket az orrom kittiig -t csiklandós

kittiing -en, -ar csiklandozás; csiklandó

érzés; viszketés kiv -et viszály, veszekedés, civakodás, perpatvar, vita; o på pin ~ (puszta) kitolásból, csak azért is kivas kivades, kivats veszekszik, civakodik, pörlekedik,. vitatkozik kjol -en, -ar szoknya -regemente -t nő-

uralom, női vezetés kjortel ~n, kjortlar szoknya klabb1 -en, -ar tuskó, fatönk klabb2 -et: o hela ~et az egész cókmók v. cucc

klabba (rá)tapad, ragad (hő) klabbföre -t tapadó hó klabbig -t tapadó(s), ragadós klack1 -en szính: (fizetett) tapsolók

csapata,

klack2 -en, -ar 1. cipősarok; div: slå ~ar-na i taket kirúgja a falat jókedvében 2. (kiálló) szikla(tömb), szirt 3* (ék-) hát; (fejsze)fok klacka (meg)sarkal (cipőt) klack järn -et, = sarokvas, patkó (lábbelin)

kläckning, -en, -ar sarkalás (cipőé) klackring -en, -ar pecsétgyűrű kladd1 -en, -ar 1. fogalmazvány, piszko-zat 2. ker előjegyzék, pénztári napló kladd2 1. -et irka-firka, firkálmány; mázolmány, maszat, paca, pacni 2. -en,

-ar maszatoló v. mázoló (ember), kosz-

fészek, malac; kontár, fuser(áló egyén); semmirekellő kladda foltot v. pacát ejt, pacáz, maszatol; firkál, kapar, mázol; ~ igen o meg- v. Összeragaszt; ~ ner sig bemaszatolja v. bemocskolja magát kladder -n, kladdar kladd2 2. kladdig-í 1. maszatos, piszkos; ragadós; nyúlós, ragacsos 2, beszeszelt, becsípett, spicces klaff -en, -ar csapó, csappantyú; fedél;

szelep; billentyű (szivé) klaffa egyezik, (össze)vág, „passzol",

„stimmel" klaff|bord -et, = csapóasztal, lehajtható asztal -bro -n, -ar csapóhíd, billenőhíd klaffel (elv,: klaff-fel) -et, = szívbillentyűhiba klafsa o cuppog, tocsog klaga 1. panaszkodik (fór v. hos ngn över ngt vkinek vmiről); siránkozik (ngt vmin); panaszol; ingen kan ~ på honom senki sem panaszkodhat rá 2. bepanaszol, (be)vádol; fellebbez klagan indecl (en) 1. panasz 2. panaszkodás, jajgatás, siránkozás 3. jog panasz, kereset, vád klagande I. adj panaszkodó, panaszos, siránkozó II. s: -n, = panasztevő; yø£ panaszos, felperes klagojlát -en panasz(hang), jajgatás -mål -et, = panasz; kereset; vád; reklamáció -skrift -en, -er panaszirat; jog keresetlevél -tid -en, -er jog: felszólam-lási v. ellentmondási határidő -visa -n, -or panaszdal, siratóének; siralom (Jeremiásé) klämmer -n, = v. klamrar 1. szögletes zárójel 2. összefogó- v. kapcsolójel klammeri -(e)t, -er o szóváltás, összetűzés; råka i ~ med ngn összeütközésbe kerül, összetűz v. összevesz vkivel, szóváltásba keveredik vkivel klamp -et dobogás, trappolás klampa otrombán jár; dobog (lábbal), trappol

klamra: ~ sig fast vid ngt (szorosan) belekapaszkodik v.belecsimpaszkodik vmibe

klander klandret 1. feddés, megrovás, gáncs, kifogás [vmi ellen], kritika 2. jog óvás; anföra ~ óvást emel, ellenvetést tesz, kifogásol -fri -fritt kifogástalan, gáncs nélküli, feddhetetlenklandersjuk

-sjuk -t gáncsoskodó, akadékoskodó, kákán csomót kereső -vøtum -et, -yoia v. =3 bizalmatlansági szavazat -värd -värt kifogásolható, hibáztatható, hibás

klandra kifogásol, helytelenít, gáncsol; hibát talál (ngt vmiben); megró, (-)fedd (jör ngt vmiért; vmi miatt) klang 1. -en, -er hang(szín), tónus; csengés (poharaké is); zene összhang; ha en god jó csengése van 2. -en, -ar csengő (telefonéx óráé) -full -t zengzetes, csengő -Tàxg-en, -er hángszín(ezet) -lös -t hangtalan,' tompa, színtelen (hang); nem összhangzó klanka: ~ på ngt kritizál vmit, beleköt vmibe

klapp -en, -ar 1. (meg)legyintés, megvere-getés 2. o karácsonyi ajándék f-* julklapp)

klappa í. meglegyint, -vereget, -paskol; (meg)simogat, 2. ver, üt; kopog (ajtón); dobog (szív); ~ (i) händerna tapsol; med ^ande hjärta dobogó szívvel; nu är allt ~t och klart most már minden el van intézve, minden rendben

van; ^ om ngn o megvereget v. megpaskol vkit; ~ till ngn o lehúz vkinek egyet, megüt vkit, odasóz vkinek klapp i brygga -n, -or mosóhely, -palló (folyóban) -bräde -t, -n mosódeszka -jakt -en, -er hajtóvadászat klappra csattog, kattog, csörömpöl, zörög; kelepel (gólya); ~ med tänderna vacog a foga klar -t 1. tiszta; derült, felhőtlen; ragyogó; világos, fényes; ^t ljud tiszta v. csengő hang; som en blixt från (en) ~ himmel mint derült égből a villámcsapás; ha papper rendben vannak a papírjai, átv nincs rejtegetni valója; ha ngt ~t för sig, vara pá det ~a med ngt tisztában van vmivel; få ngt ~t f ór sig, komma på det med ngt tisztába jön vmivel; se ~t tisztán lát (átv is) 2. kész; ~ till start indulásra v. rajtra kész; göra sig ~ elkészül klara I. vt 1. tisztít; derít (bort); ~ strupen torkát köszörüli, krákog 2• rendbe tesz, el(ő)készít 3. átv tisztáz, elintéz; kiegyenlít; ~ begreppen tisztázza a fogalmakat; ~ examen leteszi a vizsgát, átmegy a vizsgán; ~ ett hinder legyez egy akadályt; ~ livhanken megússza,

átvészeli; ~ (av) ett problem egy problémát megold; megbirkózik egy kérdéssel; ~ en skuld kigyenlíti v. rendezi adósságát; ~ (av) en svårighet legyőz egy nehézséget II. ~ sig megmenekül, megússza a dolgot; boldogul, átv kijön, megél; ~ sig fint kitűnően boldogul, pompásan kivágja magát; du kan inte ~ dig på den här lönen ebből a bérből nem tudsz kijönni v. megélni III. (hgs igek:) ~ av rendez, kiegyenlít, elintéz; honom ska(11) jag nog ~ av! majd csak lerázom v. elintézem őt!; ~ upp tisztáz, megvilágít (pl. kérdést); felderít (ügyet); saken kommer nog att ~ upp sig majd csak tisztázódik az ügy hlar|blå -blått élénk v. ragyogó kék klarera elintéz, tisztáz; rendez, kiegyetl-lít; hajó vámbevallást ad (a rakományról), vámot fizet klargöra -gjorde, -gjort megvilágít, -magyaráz (för ngn vkinek); elkészít, rendbe tesz

klarhet -en, -er tisztaság; világosság, érthetőség; bringa ~ i ngt fényt v. világosságot derít vmire; få ~ i ngt, komma till ~ i ngt megvilágosodik előtte vmi, kezd tisztán látni vmiben klarinett -en, -er klarinét klar I lägga -lade, -lagt megvilágít, felfed,

kifejt, tisztáz, megmagyaráz klarna kiderül (átv is), kitisztul; derül, tisztul, leülepszik (folyadék); tisztázódik, megvilágosodik; det ~r kiderül, kitisztul (égbolt); det ~r fór míg (a dolog) kezd világossá válni számomra, dereng nekem; — hgs igek : ~ upp kiderül, kitisztul (égbolt); átv felderül (arc) klar|signal -en, -er indítójel, startjel -synt tisztán v. világosan látó, tiszta látású -synthet -en tisztánlátás, éleslátás -text -en, -er nyílt (v. nem rejtjeles) szöveg -tänkt világosan gondolkodó, világos fejű -vaken -vaket teljesen éber v. felébredt-ögd-øg/tiszta v. ragyogó szemű; világosan látó, tisztafejű klase -n, -ar 1. fürt; en ~ druvor egy fürt szőlő, egy szőlőfürt 2. nov fürtvirágzat, csomóvirágzat, buga 3. átv csomó-klass -en, -er osztály (iskolai, társadalmi); átv osztály, rang (minőség); första ~(ens) hotell első osztályú (v. elsőren-klassamhälle

tíű) szálloda; åka (i) andra ** második) osztályon utazik klassamhälle (elv.: klass-samhälle) -t,

-n osztálytársadalom jklassjanda -n osztályszellem -bók -en, -böcker osztálykönyv -fiende -n, -r osztályellenség-föi dom -en, -ar osztály-előítélet -föreståndare -n, = isk osztályfőnök klassicism -en klasszicizmus klassificera osztályoz, minősít klassifikation -en, -er osztályozás, minősítés

klassiker -n, = remekíró, klasszikus klassintresse -n osztályérdek klassisk -t klasszikus klass|kamp -en, -er osztályharc -kamrat

-en, -er osztálytárs klasskillnad (ely.: klass-skillnad), -en,

-er osztálykülönbség klass (medvetande -t osztályöntudat -medveten -vetet osztályöntudatos -rum -rummet,- = osztályterem, tanterem -vis adv osztályonkint -välde -t osztályuralom klatsch I. interj csattl, piff-paff!, durr! IL s: -en, -ar csattanás; (ostorpattogás; átv legyintés, ütés; (odacsapott) festékfolt

klatscha 1. csattogtat, pattogtat; csapkod; csattan, csattog; ~ till hästen odacsap a lónak 2. ~ dit (vastagon) felrak (festéket) 3. ~ med ögonen kacsingat, szemez (åt ngn vkire; vkivel)

klatschig-/ o szembeötlő, feltűnő; köny-

nyed, lendületes; hatásos klausul -en, -er záradék (szerződésben) klav -en, -er átv: kulcs (zenei is) klavbunden -bundet béklyóba kötött, megbéklyózott, -bilincselt, -kötözött klave -n, -ar: 1. nyög (szarvasmarha, lábán); átv béklyó 2. krona eller ~? fej vagy írás?; kasta v. spela krona eller ~ fej vagy írást játszik klaver -et, = zongora; trampa i ~et ostobaságot követ el, bakot lő, (ostobán) elszólja magát -utdrag -et, =: zongorakivonat klaviatur -en, -er billentyűzet, klaviatúra

klema: ~ med ngn (el)kënyeztet vkit

klemig -t elkényeztetett, elpuhult, -kényes; átv gyenge kezö, elnéző

klen -t gyenge, nyápic, beteges; ~t förråd sovány készlet v. tartalék; ~a Ögon gyenge szem; ~a utsikter gyenge kilátások; vara** till förståndet gyenge felfogású

klenmcdig -t kishitű, csüggeteg, bátortalan, félénk klenod -én, -er drágaság, ékszer; kincs klen|smed -en, -er lakatos; késes -smide -t, -n lakatosmunka; késesmunka -trogen -troget kishitű; hitetlen, szkeptikus klerikal -t papi, egyházi; klerikális kii -(e)t mez: korpa klia I. vi viszket; det i fingret viszket az ujjam IL tø vakar, kapar; vakargat III. ~ sig vakarózik; ~ sig bakom örat a füle tövét vakargatja klibba tapad, rá- v. hozzáragad; kläderna ~r vid kroppen a ruha a testhez tapad; ~ ihop (sig) összetapad klibbig -t ragadós, tapadós; ragacsos (kenyér)

kliché -n, -er 1. nyomd nyomódúc, klisé

2. közhely, elcsépelt frázis klick1 -en, -ar klikk, (érdek)csoport klick2 -en, -ar 1. darabka, gömböcske; en ~ smör egy darabka vaj 2. folt; szégyenfolt klicka csütörtököt mond; felmondja a szolgálatot, kihagy (pl. motor) ; rosz-szul sikerül, balul üt ki klickväsen -väsendet klikkrendszer, -ura-lom.

klient -en, -er védenc; ügyfél, kliens klientel -etv.-en, = védencek; ügyfelek,

klientéla, klientúra klimakterium klimaktariet orv: változás

kora, klimaktérium klimat -et, = éghajlat, klíma -ombyte -t

levegőváltozás klimatisk -t éghajlati, klimatikus klimax -en, -ar 1. irod fokozás 2. tetőpont

klimp -en, -ar 1. (alaktalan) darab, csomó (pl. fém); rög, göröngy 2. (kis) gombóc 3. O bébi klimpa: ~ sig összecsomósodik klimpig -t csomós, darabos klinga1 -n, -or penge; (fűrész)íap klinga2 -de, -t (v. klang, klungit) cseng, hangzik; visszhangzik (av ngt vmitől); ~ i glaset megkocogtatja a poharát;

^ med glasen koccint (poharakkal)

klingande I. s: 4 csengés; koccintás II»klinik

adj csengő, hangzó; átv hangzatos (pl. cím); ~ fraser szépen csengő frázisok; ~ mynt ércpénz (arany v. ezüst) klinik -en, -er klinika klinisk -t klinikai klink -et kalimpálás (zongorán) klinka1: ~pá pianot kalimpál a zongorán klinka2 -n, -or kilincs kiint -en, -ar v. -er domb; hegycsúcs;

sziklafal; meredek tengerpart klipp, -et, = (újság)kivágat; kivágás; vágás

klippa1 klippte, klippt I. vt vág, nyír; nyes (fát); lyukaszt (menetjegyet); rakas eller ~s? borotválkozás vagy hajvágás?; låta ~ sig hajat vágat; ~ gräsmattan pázsitot nyír; vara (som) klippt och skuren till ngt nagyon rátermett vmire, kiválóan alkalmas vminek II. vi: ~ med vingarna csapdos a szárnyaival; ~ med ögonen pislog, hunyorgat; kacsint, kacsingat (mot ngn vkire); ~ med öronen a fülét hegyezi Ili. (hgs igek:)~av levág, lenyír; lenyes; ~ sönder szétvág; szétvagdos; ~ till kiszab; o leken, odavág (ngn vkinek) klippa2 -n, -or szikla, szirt; sziklazátony klipp j block -et, = sziklatömb -fast sziklaszilárd -fisk -en, -ar szárított (tőke)hal klippig -t sziklás

klippmaskin -en, -er í. lemezvágógép

2. hajnyírógép klippning -en, -ar vágás, nyírás; nyesés;

lyukasztás (menetjegyé) klipprev -et, = sziklazátony' klipp |täng -en, -tänger (menetjegv)lvu-kasztó; csípőfogó -verktyg -et, ~ vágószerszám klipsk -t ravasz, fortélyos, furfangos, fifikus

klirra csörög, csörömpöl, zörög; csörren, összekoccan; cseng, peng (ércpénz) klister klistret csiriz, enyv, ragasztó (-anyag); råka• i klistret o csávába kerül, bajba jut; vara i klistret o benne van a csávában v. pácban -remsa -n, -or ragasztószalag klistra !. vt ragaszt; enyvez; csirizei íí, (hgs igek:) ~ fast oda- v. beragaszt; ~ igen leragaszt; ~ ihop összeragaszt; ~ in beragaszt; ~ upp fel- v. beragaszt; ~ över le- v. átragaszt kliv -et, = (hosszú) lépés; ta ett stort ~ jó nagyot lép

kliva I. vi: kiev, klivit (nagy léptekkel) megy; hosszúkat lép; lépked, mászik II. (hgs.igek:) ~ av leszáll (kocsiról); ~ in o (nehézkesen) bejön, bemegy; becammog; ~ på derekasan kilép, siet

klo -n, -r 1. karom, köröm; olló (ráké); få ngt i sina ~r megkaparint vmi t; råka i ~rna på ngn vkinek a karmai közé kerül 2• techn fog (villáé); köröm, horog kloak -en, -er !♦ szennyvízcsatorna, kloá-ka; átv (erkölcsi) fertő 2. áll kloáka -brunn -en, -ar emésztő- v. pöcegödör -ledning -en, -ar szennyvízlevezető cső -nät -et, — szennyvízcsatorna-hálózat -vatten -vattnet, = szenny- v. lefolyóvíz, csatornavíz klocka -n, -or 1. harang; csengő; csengettyű 2. óra (mérőeszköz); ~n är ett egy óra (van); hur mycket (v. vad) är ~n ? hány óra ?; vi träffas ~n5 5 órakor találkozunk; ~n är fem minuter i 8 öt perc múlva 8 óra; ~n är tio minuter över två két óra múlt tíz perccel; ~ri går fel v, rätt az óra rosszul v, jól jár; min ~ är 9 nálam 9 óra van; han vet vad ~n är slagen tudja hányat ütött az óra klockare -n, = harangozó, egyházfi, sekrestyés; kántor klockarkärlek [-o-] -en ragaszkodás, (elő-) szeretet; ha en viss ~ fór musik a zene a gyengéje klock|armband [-o-] -et, karóraszíj -formig [-o-] -t harang alakú -gjutare -n, — harangöntő -kedja -n,-or (zseb-) óralánc -kjol -en, -ar harangszabású szoknya -ringning -en, -ar harangozás, harangszó -slag -et, = harangütés, -szó; óraütés; på ~et percnyi pontossággal -spel -et, harangjáték -stapel -n, -staplar harangtorony -sträng -en, -ar harangkötél; csengettyűhúzó, csengőzsinór

klok -t 1. okos, eszes, értelmes; jag blir inte ~ på detta ezen nem okosodom ki (v. igazodom el); bli ~ på skadan okul a káron; göra >W i alt gå okosan teszi hogy elmegy 2. épeszű, normális; han är inte riktigt ~ nincs helyén az esze, nem egészen normális 3. en ~ gubbe kuruzsló klor [-Ö-] -en klór-kloroforméra

347

klå

kloroformera [-fo-] kloroformmal elaltat,

kl orof ormoz klorofyll -et v. -en nov; klorofill, levélzöld klosett -en, -er árnyékszék, vécé kloss [-o-] -en, -ar 1. tuskó, tönk, rönk, kolonc 2. techn sulyok, kéziverő 3. építőkocka (játékszer) 4. (átv) (fa)tuskó kloster [-o1-] klostret, = kolostor, monostor, zárda -broder -n, -bröder szerzetes, barát -liv -rf .kolostori.v. zárdai v. szerzetesi élet -löfte -t, -n szerzetesi fogadalom klot1 -et, — golyó; gömb; költ égitest . klot2 -en klott, félszatén (szövet), bélésanyag; könyvkötővászon klotband -et, = vászqnkőtés (könyvé) klotrund -runt gömbölyű, gömb v. golyó alakú

klots [-0-1 -en, -ar -v kloss

klotter [-o-] klottret irka-firka, firkálás,

macskakaparás klottra [-o-] firkál, firkant, kapar, csúnyán ír; ~ ned le- v. odafirkant; telefirkál

klottrig [-o-] -t odafirkantott, olvashatatlan, hanyag (írás)) telefirkált Idove -n, -ar techn: kapocs(vas), (csavar-) szorító, befogó szerkezet; sikattyú, kézi satu klubb -en, -ar klub klubba I. s: -n, -ór 1. bunkó, buzogány; sulyok, (kézi) döngölő, verőfá 2. (fa-) kalapács (pl. árverési, elnöki); föra ~n elnököl; gå under ~n árverésre (v. kalapács alá) kerül 3. (golf- v. jégko-rong)ütő 4, nyalóka II. vt (kalapácscsal) leüt; ~ ned talaren megvonja a szót a szónoktól; ~ ned, ett förslag elutasít egy javaslatot klubb |lokal -en, -er klubhelyiség -mästare -n, — 1. (egyesületi) háznagy, ceremóniamester; kb.: „magister bibendi" (diákegyesületben) 2. sp egyesületi bajnok

klubbslag-rf, = kalapácsütés (árverésen

v. elnöki); átv (lesújtó) csapás klucka 1. kotkodácsol, kárál; dürög (nyirfajd); hurukkol (pulyka) 2. csobog, locsog, .kotyog (víz); vågorna ~r mot stranden a hullámok a parthoz csapódnak kludd 1. -et o rossz festmény, mázolmány; irka-firka 2. -en, -ar kontár, pingáló, mázoló

kludda csúnyán ír, firkál; mázol, pingál; — hgs igek: ~ ned befirkál, bepiszkít, betintáz, bemázol kluddig -t maszatos, piszkos, pacás, olvashatatlan klump -en, -ar rög, göröngy; alaktalan darab [vmiből], csomó; i ~ egy tömegben, egyben, globálisan klump |fot -en, -fötter dongaláb -fotad

dongalábú klumpig -t otromba, esetlen; faragatlan; ügyetlen, nehézkes klumpsumma -n, -or átalány(összeg),

globális összeg klunga -n, -or átv: csomó, sereg, rakás

(gyermek); csoport, banda klunk -en, -ar korty; húzás (italból); ta

(sig) en ~ kortyint v. húz egyet klunka I. vt kortyol(gat); ~ i sig lehajt, leönt (italt) II. vi csobog, kotyog (víz) kluns -en, -ar I. klump 2. fajankó, bugris

klunsig -1 otromba, darabos, esétlen; faragatlan

klut -en, -ar 1. szövet- v. vászon darab, rongy 2. vitorla; sätta till alla ~ar minden vitorlát felvon; átv mindent belead

kluta: ut sig kiöltöz(köd)ik, kicsípi magát

kluven kluvet (-+ klyva) hasított, hasadt;

szétágazó, kétágú klyfta -n, -or 1. hasadék, (hegy)szaká-dék; vízmosás, mélyút; átv szakadék 2. szelet, cikk (gyümölcs); negyed (tojás)

klyftig -t o éles eszű, eszes; agyafúrt, ravasz

klyka -n, -or 1. villa; evezővilla 2. fehérneműcsíptető klys -et, = hajó horgonyláncnyílás, -rés klyscha -n, -or o elcsépelt frázis, közhely klyva klöv, kluvit (szét)hasít; repeszt; ~ atomer atomokat hasít; ~ ved fát hasogat; ~ vågorna szeli a hullámokat; ~ ord szavakon lovagol; ~ sig hasad, reped; átv szakad klyvare -n, — hajó (háromszögű) orrvitorla

klyvbar -t hasítható, repeszthető, hasadó

klyvning -en, -ar hasítás; hasadás, repe-*' dés; átv szakadás

klå klådde, klått o h vt 1. (meg)vakar 2.klåfingrig

elpáhol, eltángál, megver 3. div megsarcol, -vág; han blev ~dd på 5 kronor megvágták 5 korona erejéig IL (hgs igek:) ~ íill odavág, -sóz (ngn vkinek); ~ åt sig magához ragad, megkaparint klåfingrig -t: vara ~ mindent összefogdos

v. megtapogat klåpa kontárkodik, fuserál klåpare -n, = kontár, fuser kla klädde, klätt ->• kläda kläcka1 klack, kläckt: o det klack (till) i mig összerezzentem, hirtelen elfogott az ijedtség, megijedtem kläcka- kläckte, kläckt kikölt (tojást); ~ ar sig ngt o előhozakodik v. kirukkol vmível, kibök vmit kläckning -en, -ar (ki)költés (tojásé); kotlás

kläckningstid -en, -er áll: (ki)költés időpontja; kotlási idő kläda v. klä klädde, klätt 1. vt 1. öltöztet, ruház; ~ sina tankar i ord szavakba önti gondolatait 2. díszít; ~ julgranen a karácsonyfát díszíti; átv: ~ väggarna])etrezselymet árul 3. bevon, huzattal ellát 4. átv öltöztet; (jól) áll (ruha); katten klär henne bra a kalap jól áll neki (v. öltözteti őt) 5. ~ skott jör ngn vki helyett tartja a hátát II. ~ sig -íelöltöz(köd)ik; ^ sig i svart feketébe öltözik lif. (hgs igek:) ~ av levetkőztet; ~ av sig levetkőzik; ~ om új huzattal lát el (bútort); ~ om sig átöl-tüz(köd)ik; ~ pá (fel)öltöztet, ráadja a ruhát; ~ pá sig felöltözik; ^ upp ngn felruház (i\ ruhával ellát) vkit; ^ ut álruhába öltöztet; ^

ut sig titi tiggare koldusruhába v. koldusnak öltözik; ~ över beburkol, beborít; bevon, behúz, huzattal ellát klädd klått (fel)öltözött, (fel)öitöztetett; hon är ~ i en blå klänning kék ruha van rajta; ^ med marmor márvány-burkolatú, márvánnyal borított klatíe -1, -n 1. (kétnyüstös) fésűs (gyapjúszövet, kelme 2. szövet- v. vászondarab, (íej)kendő klädedräkt, -en, -er öltözék, öltözet, ruha kläder plur ruha; ruhák, ruházat, ruhatár; fehérnemű, alsóruha; byta ~ átöltözik, ruhát cserél; piska kiporolja az ágyneműt; bli varm i ~na megszokik, otthonos lesz, megmelegszik; jag skulle inte vilja vara i hans ~ nem

szeretnék az ő bőrében lenni; med ~ria pá ruhástul, ruhában, felöltözve kläd(es)borste [-o-] -n, -ar ruhakefe klädes|persedel -n, -persedlar, -plagg -ef»

= ruhadarab kläd|hängare -n, = ruhafogas, -akasztó; álló (ruha)fogas -korg [-o-] -en, -ar ruháskosár -loge [-lös] -n, -r szinh: öltöző -lus -en, -löss ruhatetü* klädnad -en, -er ruha, köntös, öltözet klàdnypa -n, -or ruhacsíptető klädsam -t jól álló, előnyös, tetszetős (ruha)

klädsel -n, klädslar 1. (fel)öltözés 2. öltözet, ruha 3. (bútor)liuzat 4. dísz (kalapon)

kläd [skåp -et, ~ ruhásszekrény -streck -et, = ruhaszárítókötéi -sömnad -en ruhavarrás -väg: i ~ruha v. ruházat dolgában

kläm klämmen, klämmar X. få fingret i ~ becsípi az ujját; råka i ~ szorítóba kerül, bajba jut 2. lendület; hév, energia, nyomaték 3. (végső) megállapítás, összefoglalás, nyilatkozat 4. o få ~ på ngt megtud vmit, értesül vmiről; megtudakol, kiderít, kipuhatol vmit; ha ~ på ngt járatos vmiben, ért vmihez

klämma I. s: -n, -or 1. kapocs, szorító-(kapocs); csíptető; iratkapcsoló, gemkapocs; papírtartó; (haj)csat 2. átv szorult helyzet; sitta i nyakig ü| a pácban; hjälpa ngn ur kihúz vkit a slamasztikából v. a pácból II. vt, vi: klämde, klämt szorít, becsíptet;' nyom; mr är det skon klämmer hol szorít a cipő? (átv is); jag Jiar klämt mig i fingret becsíptem az ujjamat HL (hgs igek:) ~ av lecsíp; ^ efter ngn erősen szorongat vkit (pl. hitelező), gyötör v. kínoz: vkit; ~ fram kiszorít; áív kiprésel, kicsikar; ~ fram med ngt előhozakodik v. előrukkol vmivel; ~ sig fram előretolakodik; áív: ~ i med ngt belevág,, -kezd vmibe; ** ihjäl agyonszorít, -nyom; ~ ihop összenyom; ** in beszorít, benyom; ~ in sig beszorul,, bepréselődik; sönder szétnyom, -zúz; ~ till odaszorít, -nyom; o odavág, -csap; ~ till i rätta ögonblicket a kellő pillanatban lép közbe; kläm till! kezdd el!, ki vele!; ~ ur sig kiprésel magából; előáll v. előrukkol (ngt vmi-kiäiimig

349

knapp2

vei); o vall; ~ ut kiszorít, kinyom, kiprésel; ~ at ngrt a) szorongat v. gyötör vkit; b) o (jól) odavág vkinek klämmig -t o jóvágású, remek, fess, klassz

Mämskruv -en, -ar szorító- v. rögzítőcsavar, kapocscsavar klämta kongat, félrever; kong (harang); ~ i klockan megkondítja a lélekharangot; félreveri a harangot klänga klängde, klängt mászik, kapaszkodik; felkúszik, -fut (növény); ~ (sig) fast vid ngt megkapaszkodik vmi-ben, belekapaszkodik vmibe; (növény) felkúszik v." felfut vmire Månge -/, -n nov: kacs, inda klängväxt -en, -er kúszónövény klänning -en, -ar (női) ruha klänningstyg -et, = v. -er (női)ruhaanyag klapp -en, -ar 1. nyelv, ütő (harangé)

2. függő dísz (csilláré) klärobskyr [-o-] -en fest: árnyékos fény,

fény és árny játéka, clair-obscur klarvoajans -en tisztánlátás, látnoki képesség, ihletett látás; hatodik érzék klärvoajant látnoki, jövőbe látó klätter|fågel -n, -fåglar küszómadár -järn

-1, = mászóvas klättra I. vi mászik, kúszik; kapaszkodik; ~ ibergen hegyeket mászik, a hegyeket járja; ~ i träd a fákon mászkál; ~ över muren -átmászik a falon II. (hgs igek:) ~ ned från trädet lemászik a fáról; ^ upp i trädet felmászik a fára; ~ upp på taket felmászik v. felkúszik a tetőre

klösa klöste, klöst karmol, kapar; karcol; ~ ni ögonen på ngn kikaparja vkinek a szemét klösas klöstes, klösts vakarózik klöv -en, -ar pata -djur -et, = áll párosujjú (patás állat) klöver1 -n nov: lóhere, here klöver2 -n, = kártya

treff; (vö. hjärter és összet)

klöverblad -et, = lóherelevél; átv három

személy, trió klövja málhás állaton szállít; ~ ngt på ett diur málhás állat hátára rak vmit klövje| börda -n, -or málhás állat rakománya -häst -en, -ar málhás ló klövsjuka -n mul- och klövsjuka knacka I. vt, vi kopog(tat); ver, lit; ~ hål pä ett ägg tojást feltör; ~ i glaset kopog-

tat a poháron, megkocogtatja a poharat; ~ på dörren kopog az ajtón; det ~r kopognak II. (hgs igek:) ~ av lekopog; techn lever, leüt; ~ ned ngt på skrivmaskinen lekopogtat vmit az írógépen; ^ på (be)kopogtat, bezörget; ~ sönder szétver, -kalapál; ~ ur pipán kiveri a pipáját knackning -en, -ar kopog(tat)ás, zörgetés knaggla: ^ sig igenom en bok átrágja

magát egy könyvön knagglig -t rögös, göröngyös, döcögős (átv is); akadozó; nehézkes; det går ~t med tyskan döcögve megy [neki] a német (nyelv), töri a németet; han har det ~t (gazdasági szempontból) rosszul megy neki knaka reccsen, roppan; recseg, ropog; det ~r i alla fogar minden ízében v. eresztékében recseg-ropog knal -t o szűkös, szegényes; gyenge, gyatra; affärer rossz üzlet(kötés)ek; det är ~t med hans kunskaper i svenska gyenge lábon áll a svéd tudása knall -en, -ar durranás; csattanás; dörgés; ~ och fall hirtelen, azonnal, ott helyben, nyomban knalla1 1. durran; csattan; dörög, robban 2. o lő knalla2 o mendegél, baktat, ballag; det ~r och går csak úgy lassacskán!, vagyogatunk, megvagyunk, éldegélünk; ~ (sig) i våg elhordja magát, odébbáll, szedi a sátorfáját, eltűnik knalle1 -n, -ar (köves) dombocska, halom knalle2 -n, -ar házaló (árus) (Västergöt-landból)

knalle3 -n, -ar hajós-kétszersült knall|effekt -en, -er elképesztő hatás; csattanó; szenzáció -gas -en, -er regy: durranógáz -hatt -en, -ar 1. gyújtófej (lövedéken) 2. o* keménykalap, kobak -röd -rött élénk v. rikító vörös, tulipiros knapp1 -en, -ar 1. gomb 2. (markolat-, sisak-, sétapálca)gomb 3. techn nyomógomb, vezérlőgomb knapp2 -t szűkös, szegényes; csekély, szűkre szabott, korlátozott; förråd szerény készletek; en ~ mii alig 1G kilométer; ~a fem minuter alig öt perc; leva i ~a omständigheter szűkös körülmények között él; med ~ nöd nagy nehezen, üggyel-bajjal, alig-alig; ha ~t om tid kevés ideje van, szűkébenknappa

350

kn#gn

van az időnek; tilltagen szűken mérve

knappa: ~ av v. in' på ngt megszorít v.

korlátoz v. csökkent vmit knappast adv (-»- .knapp2) alig(ha) knapphål -et, = gomblyuk knapphåls|silke -t, -n gomblyukselyem

-söm -sömmen gomblyukvarrás knapphändig -t szűkös, szegényes, sovány; szűkszavú, kimért, sommás knappnål -en, -ar gombostű knappnål|sbrev -et, = egy levél v. tasak gombostű -sting -stygn -et, = (gom-bos)tűszúrás knapprad -en, -er gombsor; en rock med

två ~er kétsoros kabát knappt >adv 1. knapp2 2. alig(hogy), nehezen^ nem igen;]ag kunde ~ tata alig (v. csak nehezen) tudtam beszélni; ~ hade hon somnat, förrän hon blev väckt alighogy elaludt, (máris) felébresztették

knapra rágcsál, ropogtat, majszol (på

ngt vmit) knaprig -t ropogós

knarr 1. -et csikorgás; nyikorgás; du har ~ i skorna csikorog a cipőd 2. -en, -ar (folyton) morgó ember; átv dörmögő medve

knarra 1. csikorog; nyikorog 2. morog, dörmög

knarrig -t 1. csikorgó, nyikorgó 2. dörmögő, morgó, mogorva knastra pattog, serceg; recseg, ropog; csikorog

knatte -n, -ar o kisfiú, tacskó; kis növésű ember, vakarcs knatter knattret ropogás, durrogás, pattogás

knattra ropog, durrog, pattog knek: vara pá ~en csehül áll, lecsúszott,

le van égve (átv) knekt -en, -ar 1. katona, zsoldos 2. átv bérenc, zsoldos 3. kártya bubi; alsó, filkó

knep -et, = fortély, csel(fogás), ravaszság, trükk

knepig -t 1. fortélyos, furfangos, leleményes, ravasz; ötletes, ügyes (tárgy) 2. nehéz, bonyolult knip-£í, = gyomorfájás; hasfájás, -csika-rás

knipa I. s:-n, -or szorult helyzet, (kutya-) szorító; baj, pác, slamasztika; (pénzza-

var; vara i ~ benne van a pácban v. kutyaszorítóban II. vt: knep, knipit 1. megcsíp; becsíp, beszorít 2. elcsen, szerez; ~ en applåd tapsot kap III. vi: det kniper i magen fáj a gyomrom v. hasam; om det kniper ha égetően szükséges, szükség esetén IV. (hgs igek:) ~ av lecsíp; ~ ihop läpparna összeszorítja ajkát; ~ ihop ögonen összehúzza a szemét

knippa I. s: -n, -or köteg, nyaláb; csomó; (kis) csokor; två knippor rädisor két csomó retek II. vt kötegel, nyalábba köt; ~ ihop összeköt knippe -t, -n 1. köteg, nyaláb, csomó; fürt; átv csomó, néhány 2. nov bogas virágzat, bogernyő knippvis adv kötegenkint, nyalábonkínt, csomónkint; nyalábba v. csomóba kötve

knip|slug -t fortélyos, furfangos, ravaszai) -tång -en, -tänger harapófogó -tångsmanöver -n, -manövrer v. -manövrar kat: átkaroló hadmozdulat kniv -en, -ar kés -fclad -et, = késpenge, -lap; késlapnyi -hugg -et, = késszúrás -hugga -högg, -huggit megkésel, -bicskáz, -szurkál knivig -t o furfangos, fifikus; zűrös,

nehéz, kényes knivlägg -et, = (asztali) késtartó, -láb knivs I egg -ert, -ar kés éle-rygg -en, -ar kés foka

kniv|skaft -et, = a kés nyele -skarp -t borotvaéles (átv is) -skära -skar, -skurit megbicskáz, megkésel, -szurkál (késsel) -smed -en, -er késes, késműves -sting -styng -et, = késszúrás knivsudd -en, -ar kés hegye; késhegy(nyi) knix -en, -ar (gyors) térdhajtás, bók, pukedli

knixa térdet hajt, bókol, pukedlizik

knocka [no1-] sp kiüt

knodd -en, -ar o 1. felvágó v. hencegő

ember 2. boltossegéd knog-^ o gürcölés, nehéz munka, robot,

strapa; vesződség, küszködés knoga gürcöl, robotol, strapálja magát; vesződik, küszködik; cipekedik; vánszorog; magol, bifIázik; ~ med ngt küszködik (v. strapálja magát) vnil-vel; (be)magoi vmit; ~ på en borda terhet cipel, trógerol; ~ uppför berget felvánszorog a hegyre, megmásszakfioge

a hegyet; ~ fram előrekiizdi magát, elővánszorog; ~ igenom o a) keresztülvergődik, átküzdi v. -rágja magát [vminj; b) átgürcöi; ~ in med becipei; ~ pá alaposan nekigyürkőzik (munkának), „ráver"; ~ upp a) felvánszorog; b) felcipel; åstad felkerekedik, útnak ered knoge -n, -ar ujjperec, -ízület knogig -1 o strapás, fáradságos, nehéz knollrig [-o-] -t göndör (hajú), bodor knop hajó 1, -en, -ar csomó, hurok (kötélen) 2. -en, ~ csomó (~ tengeri mérföld — 7S52 mjóra); med 25 ~s fart 25 csomó sebességgel knopp [-o-} -en, -ar 1. bimbó; rügy; skjuta ~(ar) bimbózik; rügyezik 2. gomb (pl. sétapálcáé), (gömb alakú) fogó v. fogantyú 3. átv fej, kobak; han är inte riktigt klar i ~en hiányzik az egyik kereke knoppas [-o-] knoppades, knoppats bimbózik; rügyezik; hajt (növény) knoppning [-o-] -en 1. nov bimbózás;

rügyezés 2. áll sarjadzás, bimbózás knorr1 [-o-] -en, -ar 1. kunkorodás, csavarodás; görbület; ha ~ på svansen kunkorodó farka van; slå ~ kunkoro-tíiK, csavarodik, gyűrű(d)zik 2. O csomó, hurok (fonalon) knorr2 [-o-] -et t. morgás (átv is); dohogás, dörmögés 2. korgás knorra1 [-o-] 1. morog (átv is); dohog, dörm.ög 2. korog; magen ~r, det ~r i magen korog a gyomor knoria2 [-o-]: ~ (sig) csavarodik, tekeredik, kunkorodik; göndörödik; ~ ihop sig összetekeredik; összegabalyodik, -bogozódik knot1 -en, -ar áll: (szürke) morgóhal knot2 zúgolódás,

elégedetlenség, morgás, dörmögés knota1 zúgolódik, elégedetlenkedik, morog, dörmög (över ngt vmi miatt, vmiért); ~ mot ödet lázadozik a sors ellen

knota2 -n, -or 1. orv csont ízületi vége, csontfej; csont 2. görcs, csomó (fában) knotig -t 1. csontos 2. görcsös, csomós,

göcsörtös (fa) knott -et v. -en, = áll púpos szúnyog, cseszíe

knöttra: skinnet ~r sig på mig lúdbőrös vagyok

knottrig-2 1. szemcsés, recés, érdes, egyenetlen; bli ~ libabőrös lesz 2. kedvetlen, morcos, mérges knubbig -t tömzsi, vaskos; gömbölyded,

pufók, dundi; telt knuff -en, -ar 1. lökés (átv is), (oldalba) döfés; taszítás; (ököl)csapás, ütés 2. átv ösztönzés, impulzus knuffa 1. vt lök, lökdös, bök, taszít, taszigál; han ~de honom i ryggen hátba vágta (őt) II. (hgs igek:) ~ fram előretol, -taszít; ~ sig fram előretolakszik; ~ in belök, betaszít; ~ ned lelök, letaszít; ~ omkull fellök (hanyatt); ~ till ngn meglök (v. oldalba bök) vkit, nekimegy vkinek; ~ undan félretaszít, félre- v. ellök knuffas knufjades, knuffats lökdösődik;

tolakodik; nekiütődik, meglökődik knussel knusslet szűkmarkúság, fukarság, zsugoriság; fukarkodás, garasoskodás

knussla fukarkodik; krajcároskodik; átv

lefarag (på ngt vmiból) knusslare -n, = szűkmarkú, garasoskodó, fukar, zsugori (ember) knusslig -t garasoskodó, szűkmarkú,

fukar, zsugori knut -en, -ar 1. csomó, bog; knyta v. slå en ~ csomót köt (på ngt vmire) ; det är just ~enl éppen ez a bökkenő v. nehézség! 2. ágcsomó, göres 3. sarok, szöglet (pl. házé, szobáé); ej gå utom ~arna nem mozdul ki a házból (v. hazulról)

knuten knutet (knyta) (meg)csomózott; (meg)kötött; en ~ matta csomózott szőnyeg; ~ näve ököl; han är ~ tilt sekretariatet (ő) a titkársághoz van beosztva, a titkárságon működik; kronan var ~ till pundet a korona [értéke] a fonthoz voit kötve knutig -t csomós; görcsös, bütykös knut|piska -n, -or kancsuka -punkt -en,

-er csomópont; központ knyck -en, -ar rántás, rándítás; lökés,

lódítás; hirtelen mozdulat knycka knyckte, knyckt I. vt 1. ránt, rándít 2. o (el)csen, csór, lop II. vi: ~ på nacken felszegi a fejét; megvető mozdulatot tesz a fejével; lefitymál (åt ngt vmit) knyckig -t lökésszerű, szaggatott (mozdulat)knyckla

knyckla: ~ (ihop) összegyűr knyppel |dyna -n, -or csipkeverő párna -pinne -n, -ar csipkeverő pálca, klöpli knyppla csipkét ver, klöplizik; ~d spets

vert csipke, klöpli-csipke knypplerska -n, -or csipkeverőnő knyppling -en, -ar csipkeverés; vert

csipke, klöpli-csipke knyst (ett) pisszenés, mukk(anás); inte säga ett ~ egy mukkot v. kukkot sem szól

knysta knyste v. -de, knyst pisszen,

(meg)mukkan knyta knöt, knutit I. vt csomót köt, csomóz; (meg)köt, összeköt(öz); ~ bekantskaper ismeretségeket köt; ~ en förbindelse kapcsolatot teremt; ~ handen ökölbe szorítja a kezét; dtv: ~ handen i byxfickan ökölbe szorul a keze; ~ handen v. näven åt ngn öklét rázza vki felé, öklével fenyeget vkit; ~ mattor szőnyegeket csomóz; ~ slipsen nyakkendőt köt; vid honom knöts stora förhoppningar nagy reményeket fűztek (ő)hozzá II. ~ sig 1. összecsomósodik, -gubancolódik 2. fejese-dik (pl. saláta) 3. megáll v. visszamarad a növésben 4. o gå och ~ sig ágyba megy, lefekszik III. (hgs igek:) átv: ~ an összeköt, -kapcsol; kapcsolódik,

csatlakozik; ~ fast oda- V. hozzáköt, (erősen) megköt; ~ igen bekötöz) (pl. zsákot); ~ om körülköt, átköt; ~ upp en knut kibont v. kioldoz egy csomót knyte -t, -n 1. batyu, köteg, csomag

2. átv csöppség, kisbaba knytkalas -et, = o kb.: piknik knytnäve -n, -ar ököl knytnävs|kamp -en, -er ökölharc; (ókori) ökölvívás -politik -en erőszakpolitika -slag -et, = ökölcsapás -stor -t ökölnyi, ököl nagyságú knåda dagaszt, gyúr knåp -et. pepecselés, babrálás, piszmogás knåpa pepecsel, babrál, piszmog knåpgöra -t pepecselő v. babra munka knä -(e)t, -n 1. térd; ~na böj! térdet hajlíts!; ~na vek sig under honom térdei összecsuklottak; be ngn om ngt på sina (bara) ~n térden állva könyörög vkinek vmiért; falla på ~ térdre esik v. borul; ligga på ~ térden áll, térdepel; han har ~n på byxor-

na ki van térdelve a nadrágja 2. öl; sitta i ~(t) på ngn vkinek az ölében (v. a térdén) ül; ta ett barn i ~t ölébe vesz egy gyermeket 3. techn könyök

knä|byxor plur térdnadrág, rövid nadrág, bricsesz -böja -böjde, -böjt térdet hajt, letérde(pe)! -töjning -en, -ar térdhajtás, letérde(pe)iés; sp térd-hajlítás

knäck1 -en, -ar szirupos karamella

(házi készítésű, tölcsér alakú) knäck2 -en, -ar (meg- v. fel)törés; reccsenés, roppanás; repedés, hasadás, ütődés; alv csapás; det gav honom ~en ez megadta neki a végső döfést; få en ~ megreped (üveg); átv megromlik, -gyengül (egészség) knäcka knäckte, knäckt tör, repeszt, meg- v. feltör; ~ nötter diót tör; átv: en svår nöt att ~ kemény dió; denna motgång knäckte mig ez a kudarc le-V. megtört engem knäckebiöd-tf, = ropogós (gyári) (rozs-) kenyér

knà|fall -et, = térdre borulás, térdhajtás, (le)térde(p)lés -falla -jöll, -jalht térdre borul v. hull, letérde(pe)l -hund -en, -ar öleb -hög -t térdmagasságú, térdig érő -höjd -en: i ~ térdmagasságban -led -et. = 1. térdízület 2. techn könyökcsukíó knapp 1. -en, -ar a) csettintés, pattintás; ketvegés; b) pöccintes, fricska; c) kattintás, kattanás; d) fagv(os időszak); rövid tartamú hideghullám 2. -et, =* ph szenes, mukkanás; det hördes inte ett ~ egy pisszenés sem hallatszott knappa1 knäppte, knävpt I. vt K ~ ngn på fingrarna a körmére koppint vkinek; ~ ngn på näsan megfricskáz vkit 2. foto lekap 3. ~ nötter diot tör 4. o elver, eltángál 5. o klo, ledur-rant II. vi csettint, pattint; Kattint; ketyeg; ~ med fingrarna csettint az ujjával; ~ på en sträng megpendít egy húrt HJ. (hgs igek:) ~ av elkattint (joto); elsüt (pisztolyt): ~ av ljuset eloltja a lámpát; ~ av radion kikapcsolja a rádiót; ~ bort elpöccint, elfricskáz; ~ på ljuset felgyújtja a villanyt; ~ på radion bekapcsolja a rádiót; ~ nu ngn odaüt, -vág vkinek; det knävper titi och blir kallt az időfjárás) íhirtelen]knäppa2

hidegebbre fordul; det knäppte till i glasrutan az üvegtábla elpattant knäppa2 knäppte, knäppt l. vt (be)gombol; (be)csatol, bekapcsol (ruhát); ~ blusen begombolja v. bekapcsolja a blúzt; ~ (ihop) händerna Összekulcsolja a kezét; klänningen knäpps i ryggen a ruha hátul gombolódik v. záródik II. (hgs igek:) ~ av sig rocken leveti a kabátját; ~ igen v. till begombol; ~ ned byxorna legombolja a nadrágját; ~ upp kigombol knäppe -t, -n (patent)kapocs kn äppinstrument-et, — pengető hangszer knäppning1 -en, -ar csettintés, pattintás; kattintás, kattanás; pöccintés, frics-kázás; foto elkattintás knäppning2 -en, -ar (be)gombolás; (be-) csatolás, bekapcsolás (ruháé); en klänning med ~ bak hátul gombolódó ruha

knä|rör -et, = techn könyökcső -satt elismert; elfogadott, jóváhagyott -skydd -et, — térdvédő -skål -en, -ar térdkalács -stående térden álló, térdelő -svag -t rogyadozó (térdű), roskadozó -sätta -satte, -satt elismer; elfogad, jóváhagy (véleményt) -veck -et, — térdhajlat; darra i ~en remeg a térde

knöl -en, -ar 1. egyenetlenség, (ki)dudo-r(odás), daganat; púp; gumó, bütyök; görcs; csomó 2. átv faragatlan v. modortalan ember knöla: ~ (ihop) (össze)gyűr; ~ sig (ösz-

sze)gyűrődik knölig -í 1. egyenetlen, göröngyös; gödrös; gumós; dudoros, bütykös, görcsös; csomós 2. o faragatlan, modortalan, esetlen knöl|påk -en, -ar furkósbot, fütykös, husáng; bunkósbot -svan -en, -ar v. -or

bütykös hattyú knös -en, -ar: en rik ~ o gazdag pali ko -n, -r tehén

koaffyr -en, -er hajviselet, frizura koagulation -en (meg)alvadás koagulera orv, vegy (meg)alvad koalition -en, -er szövetkezés, szövetség, koalíció

koalitionsregering -en, -ar koalíciós kormány

köbke -rí, -ar 1. (kis) sziklasziget, szirt

2. fóka

kobent csámpás, iksz-lábú kobolt [-bo'-] -en kobalt -blå -blått kobaltkék

kock [-o-] -en, -ar szakács; ju flera ~ar dess sämre soppa sok szakács elsózza a levest kocka [-o-] -n, -or szakácsnő kod [-Ö-] -en, -er jelkódex, (sürgöny)kód,

rejtjel-rendszer, -kulcs kodiciíl -en, -er kiegészítés, toldalék;

jog: pótvégrendelet kodifiera törvénybe foglal, jogszabályokat törvényben egyesít, kodifikál kodtelegram -telegrammet, = rejtjeltávirat, kódtávirat koefíicient -en, -er mat: együttható,

koefficiens koexistens -en együttélés, egyidejű létezés v. fennállás kofferdifartyg [-o-] -et% = rég kereskedelmi hajó koffert [-0-] -en, -ar bőrönd, útitáska, koffer

ko|fot -en, -fötter 1. tehén lába 2. feszítővas, emelőrúd kofta -n, -or kötött kabát, kardigán ' (nőé, gyermeké)

kofångare -n, = sínkotró (pl. mozdonyon) ; lökhárító (gépkocsin) kogar kogret, — tegez, puzdra ko|gubbe -n, -ar o (öreg) tehenész v. tehénpásztor, csordás, gulyás -handel -n átv: alkudozás (pártok között); [kulisszák mögötti] tárgyalás; hosz-szas alkudozás -handlapöl fa kulisszák mögött] alkudozik, tárgyalásokat folytat (kölcsönös engedményekről) koj [-o-] -en, -er hajó: függőágy, háló-hely; gå v. krypa till ~s o megy lefeküdni, ágyba bújik koja1 [-o-] -n, -or kalyiba, kunyhó, viskó

koja2: ~ (sig) o megy lefeküdni,

ágyba bújik v. megy kojplats -en, -er hálóhely (hajón) kok -et, — 1. főzés, főzet; ett ~ potatis egy főzet burgonya 2. átv: ett ~ stryk egy adag verés koka1 -n, -or hant, rög, göröngy koka2 kokade v. kokte, kokat v. kokt I. vt, vi főz; forral; fő, forr; bugyborékol, habzik; det ~de i honom (v. han kokade) av vrede forrt benne a méreg; soppa på en spik kb.: semmiből csinálkokapparat

ebédet ÍÍ. (hgs igek:) ~ bort a) kifőz (pl. ruhát)) b) elfőz, elpárologtat; ~ ihop összefőz, -kotyvaszt; átv kifőz, kigondol; összetákol, -hoz; ~ in befőz, eltesz (télre); ~ upp a) felforral; b) kezd forrni, felforr; ~ över kiforr, kifut; felfortyan kokapparat -en, -er főzőkészülék, forraló

kokard -en, -er kokárda, szalagrózsa kokare -n, = főző(készülék), (kávé)for-raló*

kokbok -en, -böcker szakácskönyv

kokerska -n, -or szakácsnő

kokett I. adj kacér, tetszeni vágyó,

kokett II. s: -en, -er kacér nő kokettera kacérkodik, kokettál koketteri -(e)t, -er kacérkodás, kacérság,

tetszeni vágyás kokhet -hett forró

kokill -en, -er (fém) öntőforma, -csésze,

Jkokilla

kokjkonst [-kon-] -en szakácsművészet, ínyesmesterség -kärl -et, = főzo-v. konyhaedény -låda -n, -or önműködő főzőedény, „kukta" kokning -en, -ar főzés; forralás; fövés,

forrás; bugyborékolás kokong [-o'ng] -en, -er gubó, selyem-gubó

kokos|fett -et, -er kókuszzsír -nöt -en, -nötter kókuszdió -palm -en, -er kókuszpálma kokott f-o't] -en, -er félvilági nő, örömlány, kokott kok|platta -n, -or (elektromos) főzőlap

-punkt -en, -er forr(ás)pont koks [-o-] -en koksz koksalt -et konyhasó -lösning -en, ar

konyhasóoldat kok |spis -en, -ar (takarék)tűzhely -vagn -en, -ar tábori konyha, gulyáságyú -vrå -77, -(a)r fozőfülke kel [-Ö-] -et (v. -en), = szén; vegy elemi szén; bryta ~ szenet fejt; la in ~ szenet vesz fel (hajó); átv: bränna sina ~ förgäves hiába fárad(ozik); biblia: samla glödande ~ på ngns huvud eleven szenet gyűjt vkinek a fejére, jócselekedetével megszégyenít vkit kela1 [-Ö-] -n, -or tejszínkaramell köla2: o ~ (av) elpatkol köla3 [-Ö-] í. vt elszenesít, szénné éget; ~ ved fát elszenesít II. vi 1. el- v.

megszenesedik; rosszul ég 2. hajó szenet vesz föl, szenei kolare [-Ö-] -n, = szénégető kol|box [-o-.. .-P-] -en, -ar hajó: szénraktár, -kamra -brytning -en, -ar szénfejtés, -kitermelés koldioxid [-Ö-. .-o-] -en széndioxid koleriker -n, = indulatos v. lobbanékony v. kolerikus ember kolerisk -t indulatos, lobbanékony, kolerikus

kol|fyndighet [-Ö-] -en, -er széntelep, -lelőhely -förening -en, -ar vegy: szénvegyület, szerves vegyület -gruva -n, -or szénbánya -(gruve)industri -(e)n szénbányászat -halt -en vegy: széntartalom -haltig -t széntartalmú -hydrat -et, — v. -er szénhidrát kolik -en bélgörcs, kóliká kolja [-o-] -n, -or áll: foltos tőkehal kol jé [-o-] -n, -er nyaklánc, -ék kolka [-o-]: ~ (i sig) vedel, nyakal kclkällare [-5-] -n, = szenespince kollabera orv összeesik, -roppan, kolla-bál

kollaps [-o-] -en, -er 1. orv összeesés, -roppanás, kollapszus 2. átv katasztrófa, teljes vereség, öszeomlás kollapsa [-o-] o összeesik, -roppan kollation [ko-.] -en, -er l, ünnepi lakoma v. összejövetel (a résztvevők közös költségén) 2. egybevetés, összehasonlítás, -olvasás, egyeztetés kollationera [ko-] egybevet, összehasonlít, -olvas, egyeztet kollegial [-o-] -t 1. testületi, kollégiumhoz tartozó 2. kartársi, baráti, kollé-giáíis

kollegierum [-o-] -rummet, = tanári

szoba (iskolában) kollegium [-o-] kollegiet, kollegier 1. testület, testületi hatóság 2. tantestület, tanári kar 3. értekezlet, konferencia 4. kollégium (főiskolásoké) 5. (egyetemi) előadás(sorozat), kollégium

kollekt [-o-] -en, -er 1. (jótékony célú pénz)gyűjtés (templomban) 2. egyh kollekta (csendes miseimádság) kollektion [-o-] -en, -er gyűjtemény,

(minta)kollekció kollektiv [-o-] I. adj: -t együttes, közösségi), kollektív II. s: -et, = v, -er 1. közös v. kollektív gazdaság 2.kollektivavtal

(munka)közösség, kollektiva 3. nyelv gyűjtőnév -avtal -et, = kollektiv szerződés kollektivisera [-o-] kollektivizál kollektivjordbruk [ko-] -et, = kollektiv gazdaság,, kolhoz; (mezőgazdasági) termelőszövetkezet koller [-o-] -nl. állatorv: düh, csira (lóé) 2. átv o dühroham, dühöngés kolli -t, = v. -n teheráru(darab); csomagolt darabáru; (darab)poggyász; csomag; antal ~ darabszám kollidera [-o-] összeütközik; összefut [vkivel]

kollision [ko-] -en, -er összeütközés,

(div is), összecsapás; konfliktus kollra [-o-]: ~ bort ngn megbolondít vkit,

elcsavarja vkinek a fejét kcllrig [-o-] -t 1. (ló) csirás, dühödt 2• O eszeveszett, zavarodott, bolond kol|lämpare -n, = hajó szénrakodó munkás -mila -n, -or (szén)boksa, szénégető kupac -mörk -t koromsötét

kclna [-Ö-] (el- v. meg)szenesedik; átv

kialszik, kihuny, megszűnik kolon [-ön] -et, = kettőspont koloni -fe)n, -er 1. gyarmat 2. település, kolónia 3. (szünidei £yermek)üdülő-telep

kolonial [kolo-] -t gyarmati; gyarmatügyi -makt -en, -er gyarmattartó ország, gyarmati hatalom -vara -n, -or gyarmatáru -välde -t, -n gyarmatbirodalom

kolonisation -en, -er gyarmatosítás kolonisera [kolo-] gyarmatosít; betelepít

kolonist [kolo-] -en, -er gyarmatos(ító);

telepes

koloni|stuga [kolo-] -n, -or kertvárosi házikó -trädgård -en, -ar juttatott kert v. parcella (zöldövezetben) kolonn [kolo'n] -en, -er oszlop; (menet-

v. had)oszlop kolonnad [kolo-] -en, -er oszlopsor,

-csarnok, oszlopos folyosó kolorado[skalbagge -n, -ar kolorádó-

bogár, amerikai burgonyabogár koloratursångerska [kolo-] -n, -or kolo-

ratúrénekesnő kolorera [kolo-] (ki)színez, színesre fest; den ~de (vecko)pressen a színes

(alacsony színvonalú) magazinok 23*

kolorit [-o-, .-o-] -en, -er színezés(mód), színfelrakás, szí'nhatás; hangszín, kolorit

kolos [köl-] -et széngáz, -monoxid koloss [kolo'-] -en, -er hatalmas szobor; óriás, kolosszus kolossal [kolo-] -t óriási, roppant (nagy),

kolosszális koloxid [kőloxi'd] -en, -er szénoxid kolportage [kolportä's] -t házalás (könyvekkel), könyvárusítás, kolportázs -roman -en, -er ponyvaregény kolportera [kolpo-] házal (könyvekkel); ~ ut terjeszt, hord (pl. híreket); átv házal (ngt vmivel) kolportör [-o-, .-o-] -(e)n, -er házaló könyvárus v. könyvügynök; újságárus, rikkancs; (laikus) vándorprédikátor

kol|stybb [-Ö-] -en v. -et széntörmelék, -salak, -por; sp salakpálya -svart szén-V. koromfekete -syra -n szénsav -syrad szénsavas -syrebad -et, = szénsavas fürdő

kolt [-o-l -en, -ar (gyermek)kabátka, zubbony

kol|teckning [-Ö-] -en, -ar szénrajz -trast -en, -ar áll: feketerigó -trådslampa -n, -or szénszálas izzólámpa kc|lugn -t o nyugodt (természetű), rendíthetetlen, szenvtelen kolumbarium kolumbari]et, -er urnacsár-

nok, kolumbárium kolumn -en, -er nyomd: oszlop, hasáb; rovat; szedésoldal -titel -n, -titlar nyomd: hasáb- v. kolumnacím; levande ~ élőfej

kolv [-o-] -en, -ar 1. puskatus, agy 2• techn dugattyú 3. vegy lombik, re-torta 4. nov buzogányvirágzat -ring -en, -ar techn: dugattyúgyűrű kolväte [-Ő-] -t szénhidrogén kombination1 [kombin ë'>sen] -en, -er kombiné

kombination2 [kom-] -en, -er összeállítás, -kapcsolás, csoportosítás; számítás, kombináció (mat is) kombinera [-o-] összeállít, -kapcsol, egyesít, kombinál; ~d biljett (vasúti) füzetjegy

komedi [-o-] -fe)n, -er vígjáték, komédia

komet -en, -er esi 11: üstökös -lik -t tíst(H kösszerükomforíabeí

komma8

komfortabel [-o-, .-o-] -r kényelmes

komik -en komikum

komiker -n, = 1. komikus (színész) 2*

vígjátékíró komisk -t vígjátéki, komikus, lcomikai;

nevetséges ko|mjölk -en tehéntej „

komma1 [-o-] -t, ~n vessző Yírásjel) komma2 kom, kommit hvi 1. jön; megy; megjön, ^-érkezik, ér [vhova]; jut, kerül; ~ springande futva jön; r* och hämta ngn elmegy vkiért, elhoz vkit; kom inte och säg att ... senki ne jöjjön nekem azzal hogy . ~ att hålla av ngn megkedvel vkit; det kom att stå dig dyrt sokba került ez1 neked; ~ av ngt vmiből következik; det kommer därav alt... ez onnan van hogy ...; ordet kommer från franskan a szó a francia nyelvből származik; var kommer du ifrån ? honnan jössz?; du nar kommit långt i ditt fack sokra vitted a szakmádban; ~ i tidningen belekerül az újságba; ~ med undan-flykter kifogásokkar jön elő, kifogásokat hoz fel; átv: ~ pá ngns del vkire esik v. jut; hur har du kommit på den idén? hogy (an) jutottál erre a \gondoIatra? 2. (jövő idő kifejezésére:) hart kommer att stanna här (ő) itt fog maradni; du kommer inte att lyckas (ez) nem fog neked sikerülni

II. vt: ~ ngn alt göra ngt rávesz v. rábír vkit hogy megtegyen vmit, vkivel csináltat vmit; ~ ngn att skratta megnevettet (v. nevetésre késztet) vkit

III. ~ sig a) felépül, erőre kap, magához tér; b) (meg)történik, -esik; hur kommer det sig alt... ? hogyan lehetséges az hogy ... ?

IV. (hgs igek:) kom anl gyerünk!, rajta!; ~ an på ngt vmin múlik, vmitől függ; ~ av sig megakad, zavarba jön, elveszti a fonalat; ~ bort a) elmegy, elkerül [vhonnan]; b) veszendőbe megy, elveszik, elkallódik; ~ bort från ämnet eltér a tárgytól; ~ efter a) utánamegy, követ; b) hátul jön; hátramarad, elmarad; c) elmegy érte; ~ emellan közbejön, -lép; ~ emot ngn elébe megy vkinek; ~ emot ngt nekimegy vminek, beleütközik vmibe; ~ fram előjön, -bújik; közelebb jön v. megy; előkerül;

előremegy, -halad; átjut, átmegy; megérkezik, eljut; átv kiderül; ~ fram i livet boldogul az életben; ~ fram med ngt előhozakodik vmivel; ~ fram till ngn odamegy v. odalép v. eljut vkihez; inte ~ fram på telefon nem kap vonalat; jag kom ända jram .titi dörren eljutottam egészen az ajtóig; det kom .plötsligt /ör/rz/^ hirtelen eszembe jutott v. ötlött; ~ jörbi 'mellette elmegy v. elhalad; átv megmenekül, -ússza; ~ jore szóba v. szőnyegre kerül; målet kommer jore i rätten på måndag a bírósági tárgyalás hétfőn lesz; ~ ijrån meg- v. elszabadul; kilábal, megússza; ~ ifrån varandra eltávolodnak v. elhidegülnek egymástól; ~ igen visszajön, -megy, -tér; hazajön, -megy; újra (el)jön; újra előjön [vmivclj; ~ igenom átjön; át-megy (ngt vmin), kiáll; ~ ihop sig összevesznek, hajba kapnak; ~ ihåg emlékezik (ngt vmire); ~ in bejön, bemegy, belép; kom ini tessék!, szabad (bejönni)!; átv: ~ in i ngt belejön v. belemélyed vmibe; ~ in i en firma belép egy céghez (alkalmazottként); ~ in på. ett ämne rátér egy témára; ~ med [vkivel] együtt jön v. megy; részt vesz; hon kommer med ő is jön (v. részt vesz); átv: hon har intet att ~ med nincs [több] ütőkártyája, nem tud mit kezdeni; ^ med i ngt belekeveredik vmibe; ~ ned lejön, lemegy; beleesik (pl. vízbe) ; när allt kommer omkring mindent összevéve, végül, a végén; ~ på ngt rájön vmire, eszébe jut vmi; ~ på ngn med ngt Vkit rajtakap vmin; ~ till hozzájön; keletkezik, létrejön; világra jön; történik; sor kerül [vmire]; ~ till sig magához v. eszméletre tér; ~ tillbaka visszajön, -tér; ~ tillsamman(s) összejön; ~ undan megmenekül; ~ undan för billigt pris olcsón megússza; ~ upp feljön, -megy, -jut; felkel (ember, égitest); kikel, kibújik (növény); keletkezik, létrejön; átv [vmennyire] rúg, elér; tárgyalásra v. szőnyegre kerül; ~ upp med ett nytt mod új divatot honosít meg; ~ ut kijön, kimegy; kiszivárog, elterjed (hír); ~ ut med ngt összehoz, előteremt vmit (pl.kommande

pénzt); telik neki [vmire]; det kommer på ett ut az egyre megy; vad kommer det dig vid? mi közöd hozzá?; ~ åt elér, hozzájut, megszerez; hozzáférkőzik (ngn v kihez); så ofta jag kommer åt valahányszor csak hozzájutok; vad kom at honom ? ni i ütött belé?; ~ över átjön, átmegy, átjut; átv meglep, -száll, hatalmába kerít; sújt; de kom över honom, då ... rajtakapták, amikor...; ^ över ngt hozzájut vmíhez, megszerez v. talál vmit; túljut vmin; felülkerekedik vmin; ett stort lugn kom över honom nagy nyugalom szállta meg; natten kom över oss ránk

szakadt az éjszaka kommande I. adj jövő, jövendő II, s: 4

jövés; jövetel -kommanditbolag -et, = ker betéti társaság

kommando -t, -n 1. parancsnoklás, vezénylés; parancs, vezényszó; föra ~ över ngt parancsnokol vmi fölött 2. parancsnokság; vezetés; ta ~t átveszi a parancsnokságot 3. különítmény, osztag -brygga -n, -or parancsnoki híd (hajón) -ord *-et, = vezényszó, parancs(szó) kommatera [-o-] írásjellel ellát; kiteszi

az írásjeleket (v. a vesszőket) kommatering [-o-] -en, -arm (vessző v. egyéb) írásjelek alkalmazása, központozás

kommateringsfel [-o-] -et, = vesszőhiba,

központozási hiba kommendant [-o-] -en, -er parancsnok

(erődítményé, hely örségé) kommendera [-o-] parancsnokol, vezényel; parancsol kommendör -(e)n, -er 1. parancsnok; haditeng sorhajókapitány 2. parancsnokai kereszt tulajdonosa); komrnen-dátor, kom tur (lovagrendé); ~ med stora korset [kitüntetés] nagy kereszt [-jének] tulajdonosa -kapten -en v. =, -er:~ av första graden fregattkapitány; ~ av andra graden korvettkapitány kommensurabel [-o-] -t összemérhető,

-hasonlítható kommentar [-o-] -en, -er magyarázat;

magyarázó jegyzet, kommentár kommentator f-o- . . -o-] -n, -er magyarázó, kommentátor kommentera [-o-] magyaráz, kommentál

kommers [-or] -eh, -er kereskedelem; üzlet

kommerseråd [-o-] --et, ~ kereskedelmi tanácsos („kommerskolie gum"-i ügyosztályvezető) kommersiell [-o-] -t kereskedelmi, kommerciális

kommerskollegium [-o-.. -o-] -kollegiet kereskedelem-, hajózás- és iparügyi (országos) hivatal (S) komminister [-o-] -n,. -ministrar segéd? lelkész

kommissariat [-o-] -et, « biztosság,

biztosi hivatal kommissarie [-o-] -n, -r biztos, megbízott, -hatalmazott kommission [ko-] -en, -er 1. megbízás

2. bizomány 3. bizottság kommissionsaffär [ko-] -en, -er bizományi üzlet

kommissionär [ko-] -en, -er 1. ker: bizományos, (bizományi) ügynök 2. megbízott

kommisskläde [-o-] -/, -n kincstári

posztó, komisz kommitté [-o-] -n, -er bizottság, választmány -ledamot -en, -ledamöter bizottsági tag

kommittent [-o-] -en, -er megbízó, megbízást adó kommitteràd [-o-] plur: -e bizottsági tag kommod -en, -er mosdó(állvány) kommun -en, -er 1. község; helyi önkormányzat; (városi) kerület 2. helyi (alap)szervezet (svéd munkásmozgalomban) 3. kommuna 4, tört (párizsi) kommün

kommunal [-o-] -t községi, városi, köz-;-kommunális; ~a verk községi v. kommunális üzemek, városi közművek

kommunal [fullmäktig [-o-] -en, -e községi tanács tagja -nämnd -en, -er községi tanács v. képviselőtestület -skatt -en, -er községi adó -stämma -n, -or falugyűlés; községi képviselőtestület ülése -val -et, = községi képviselőtestületi választás kommunicera [-o-] 1. összeköttetésben van, közlekedik; fiz: ~nde kärl közlekedő edények 2. vall prot úrvacso-rát vesz; katol áldozik; prot úrvacso* rát oszt; katol áldoztat 3. jog közöl kommunikation [ko-] ren, -er 1. össze*kommunikationsdepartement 358

koncentration

köttetés, kapcsolat 2. közlekedés 3. jog közlés kommunikations I departement [ko-] -et,— közlekedésügyi minisztérium -medel -medlet, = közlekedési eszköz -tabell -en, -er menetrend(könyv) -väsen -väsendet közlekedésügy kommunion -en, -er vall: úrvacsoravétel; áldozás

kcmmunism [-o-] -en kommunizmus kommunist [-o-] -en, -er kommunista (ember)

kommunistisk [-o-] -t kommunista kommunistparti [-o-] -(e)t, -er kommunista párt kompakt [-o-] tömör, szilárd; sűrű, tömény

kompani [-o-] -(e)t, -er t, ker társaság, vállalat 2. kat század -chef -en, -er kat: századparancsnok kompanjon [ko-] -en, -er (üzlet)társ kcmparation -en, -er nyelv: fokozás komparativ I. adj: -t összehasonlító

II. s: -en, -er nyelv: középfok komparera 1. nyelv: fokoz 2. összehasonlít, -vet kompass -en, -er iránytű, tájoló -nål -en, -ar iránytű tűje -ros -en, -or tájoló-rózsa

kompendium kompendi]et, -er (összefoglaló) kézikönyv kompensation -en, -er kiegyenlítés, kompenzáció; kárpótlás kompensera kiegyenlít, kompenzál; kárpótol

kompetens -en 1. alkalmasság; (szak-) képzettség, képesség 2. jog illetékesség, kompetencia kompetent í. alkalmas; szakképzett, képesített 2. jog illetékes, kompetens kompilera összeállít, -hord (adatokat),

-tákol, kompilál kompis -en, -ar o pajtás, cimbora;

i ~ közösen, együtt komplement -et, = kiegészítés -färg -en,

-er fiz: kiegészítő szín komplett teljes, komplett; adv teljesen, egészen

komplettera 1. teljessé tesz, kiegészít; ~ lagret kiegészíti v. feltölti a raktárt 2. kiegészítő (ill. pót)vizsgát tesz kompletterings|prövning -en, -ar pótvizs- *

ga -val -et, — pöl pótválasztás komplex 1. s; -et v. -eri, = v. -cr 1. össze-

függő egész, komplexum; épületcsoport, (ház)tömb 2. pszichológia gátlás, komplex(us) II. adj: -t (mat, vegy) összetett, komplex komplicera bonyolít, bonyolulttá tesz,

összegabalyít, komplikál komplikation -en, -er bonyodalom; bonyolultság, komplikáció; orv szövődmény

komplimang -en, -er bók, tiszteletadás;

hízelgés; üdvözlet komplimentera bókol, bókot mond (ngn vkinek); dicsér, üdvözöl; szerencsét kíván (ngn vkinek) komplott -ert, -er összeesküvés, cselszövés

komponent -en, -er alkotóelem; fiz összetevő, komponens komponera összeállít, alkot; (megszerkeszt; zenét szerez, komponál; ~ en opera operát szerez v. komponál komponist -en, -er zeneszerző, komponista

komposition -en, -er 1. összeállítás, megszerkesztés; alkotás, mű 2. müv szerkezet, felépítés, kompozíció; (zenei) szerzemény, zenemű 3. nyelv összetétel

kompositör -en, -er zeneszerző, komponista

kompost [-po-] -en, -er keveréktrágya,

komposzt; trágyadomb kompott -en, -er befőtt, kompót kompress -en, -er orv: borogatás kompression -en, -er összenyomás; sűrítés

komprimera összenyom, sajtol, sűrít, komprimál; ~d luft sűrített levegő kompromettera szégyenbe v. hírbe hoz,

kompromittál kompromiss -en, -er ki- v. megegyezés,

megalkuvás, kompromisszum kompromissa ki- v. megegyezik, megalkuszik, kompromisszumot köt kompromissförslag -et, — kiegyezési v.

kompromisszumos javaslat kon -en, -er 1. mat kúp; stympad ~ csonka kúp 2. techn kónusz 3. met vihar* jelző (kúp) kona -n, -or techn: kónusz, kúp koncentrat -et, = 1. töményített oldat,

sűrítmény 2. (rövid) összefoglalás koncentration -en, -er 1. összevonás, -gyűjtés 2. vegy, fiz töményítcs, (be-)koncé ntrationsf örmåga

sűrítés; töménység, sűrűség 3. összpontosítás, koncentrálás (figyelemé) koncentrations|förmåga -n összpontosítási készség -läger -lägret, = koncentrációs tábor, internáló- v. gyűjtőtábor

koncentrera 1. összevon, -gyűjt 2. vegy, fiz töményít, (be)sűrít 3* Összpontosít (pl. figyelmet); ~ sig összpontosítja figyelmét), koncentrál (pá ngt vmire); tömörül

koncentrisk -t közös középpontú, körkörös, koncentrikus koncept -et, — v. -er fogalmazvány, tervezet; tappa ~erna elveszti a fonalat, kizökken a gondolatmenetéből -papper -et, = fogalmazó-papír koncern -en, -er ker: vállalatcsoport, konszern

koncession -en, -er (kiaknázási) engedély, jogosítvány, koncesszió; engedmény koncessions(inne)havare -n, = koncesz-

sziótulajdonos koncessiv -t nyelv: megengedő -sats -en,

-er megengedő (mellék)mondat konciliant békülékeny, engedékeny koncis -t rövidre fogott, velős, tömör kondensator -n, -er kondenzátor, sűrítő

(-berendezés) kondensera sűrít, kondenzál; ~d mjölk

sűrített tej kondition -en, -er 1. feltétel (pl. eladási)

2. alkalmazás, szolgálati viszony

3. (egészségi) állapot, kondíció; sp erőnlét, forma

konditionalis = (en) nyelv: feltételes mód konditionalsats -en, -er nyelv: feltételes

(mellék)mondat konditor -n, -er cukrász konditori -(e)t, -er cukrászda; gå på ~

cukrászdába megy kondoleans -en, -er részvétnyilvánítás -brev -et, = részvétnyilvánító v. kon-doleáló levél kondoíera részvétét nyilvánítja v, kifejezi (ngn vkinek) konduktor -(e)n, -er kalauz, jegyszedő; liftkezelő; fast ~ ülőkalauz; kvinnlig ~ kalauznő konfekt -en édesség, cukorka, nyalánkság, konfekt; bli lurad på ~en csalódik számításában, becsapják, bepalizzák konfektion készruha, konfekció; ruhagyártás

konfektions [affär -en, -er ruházati bolt, készruhaüzlet -fabrik -en, -er ruhagyár ^

konferencie konferencier [-anssië1] -(e)n, -er műsorközlő, konferáló, konferanszié konferens -en,, -er értekezlet, tanácskozás, konferencia konferera értekezik, tanácskozik, megbeszélést folytat konfession -en, -er hitvallás; vallomás;

(hit)felekezet konfessionell -t felekezeti, vallási konfessionslös -t felekezet nélküli konfidentiell -t bizalmas konfirmand -en, -er prot: konfirmálandó;

katol bérmálandó konfirmation -en, -er 1. prot konfirmáció; katol bérmálás 2. megerősítés konfirmera 1. konfirmál; bérmál 2. megerősít

konfiskera elkoboz, lefoglal, konfiskál konflikt -en, -er összeütközés; nézeteltérés, vita, konfliktus konfrontera szembeállít, szembesít; ösz-szevet

konfundera összezavar, -kavar; megzavar, zavarba hoz konfys -t zavaros, zavart, konfúzus konglomerat [-o- .. -o-] -et, — halom, halmaz; törmelékkőzet, konglomerátum) kongolesisk -t kongói kongress -en, -er 1. kongresszus, nagygyűlés 2. pöl országgyűlés, parlament, kongresszus (USAJ kongressa kongresszust tart, ülésezik kongruens [-o-] -en 1. egybevágóság,

kongruencia 2, nyelv (meg)egyezés kongruent egybevágó, egyező, kongruens konisk -t kúp alakú, kónikus, kúp-konjak [kon-] -en borpárlat, konyak konjugation -en, -er nyelv: igeragozás,

konjugáció konjugera nyelv ragoz (igét) konjunktion -en, -er 1. nyelv kötőszó

2. csill együttállás, konjunkció konjunktív -en, -er nyelv: kötőmód,

coniunctivus konjunktur -en, -er körülmények, viszonyok, kilátások; ker gazdasági helyzet, konjunktúra konjunkturbetonad a konjunktúrától

függő, konjunkturális

konkav -t homorú, vájt, konkávkonkret

360

konstalster

konkret 1. adj tényleges, kézzelfogható, konkrét; egyedi II. s; -et,-er nyelvi konkrét főnév, dolognév konkubin -en, -er ágyas; rég vadházasságban élő nő konkurrens -en verseny, versengés, kon? kurrencia; illojal ~ tisztességtelen verseny -befrämjande: ~ åtgärder a versenyt elősegítő intézkedések.-begränsande: i ~ syfte a verseny korlátozása céljából -förmåga -n versenyképesség -kraftig -t versenyképes ' konkurrent -en, -er verseny-V. vetélytárs, konkurrens konkurrera versenyez, verseng, konkur-rái;'pályázik; ~ om en plats pályázik egy állásra; ~ ut ngn legyőz vkit a versenyben

konkurs -en, er csőd, vagyonbukás, fizetésképtelenség; bedräglig ** zsalárd bukás; gå i (v. göra) ~ csődbe megy v. jut -ansökan = (en), plur: -ansökningar csődnyitási kérelem -auktion -en, -er (csődbeli) kényszerárverés -bo -(e)t, -n csődtömeg -förvaltare -n, = csődtömeggondnok -mässig -t csőd előtt álló, fizetésképtelen konnässör -en, -er hozzáértő, szakértő,

[vminek az] ismerője koriossement -et, = (tengeri) hajóelis-'

mervény, hajófuvarlevél (pá -ről) konsekutiv -t (egymásra) következő; következtető, következményes -sats -en, -er nyelv: következményes mellékmondat konsekvens -en, -er (logikus) következmény, következés, konzekvencia; következetesség; ia feerna levonja a következtetést konsekvent következetes, konzekvens konselj -en, -er miniszter- v. államtanács (ülése) -beslut -et, — minisztertanácsi határozat -president -en, -er miniszterelnök

konsert -en, -ér hangverseny, koncert konsertera hangversenyez konsert|flygel -n, -flyglar hangversenyzongora -hus -et, = hangversenycsarnok -mästare -n, = koncertmester

konserv -en, -er konzerv konservatism -en maradiság, konzervativizmus

konservativ -t 1. konzervatív, a régihez

ragaszkodó; maradi 2* orv megőrző, -óvó, konzerváló konservator -n, -er preparátor; (kép-) restaurátor; múzeumi őr (tisztviselő) konservatorieelev -en, -er zeneművészeti főiskolai (v. zeneakadémiai) növendék

konservatorium konservatori\et, -er zene^ művészeti főiskola, konzervatórium konserv |brytare -n, = konzervnyitó -burk -en, -qtr konzervdoboz; konzer-ves üveg i

konservera 1* megőriz, -tart, tartósít, karbantart, konzervál 2. befőz, .eltesz (télire) ; ~t kött tartósított v. konzervhús, húskonzerv konservering -en, -ar 1. megőrzés, -tartás, tartósítás, karbantartás, korizer-! válás 2. , befőzés, eltevés (télre) konserveringsapparat -ert, rer konzerváló készülék

konservöppnare -nf = i konzervnyitó ionsignation -en, -er bizomány(ba adás);

(áruk) átadása megőrzésre konsistens -en, -er állag, összetétel, konzisztencia; szilárdságai fok), tömörség konsistorium konsistoriet, -er 1. egyetemi tanács 2. egyházi gyűlés v. tanács, konzisztórium; rég káptalan (S) konsol -en, -er 1. ép konzol, gyámkar,

kinyúlókar 2. fajiknr, -polc konsolidera 1. megszilárdít, -erősít, állandósít, konszolidál 2. összevon, egyesít 3. pénz fundál, konszolidál, (adósságot) konsonant -en, -er nyelv: mássalhangzó konsonantisk -t mássalhangzós, mássalhangzói

konspiration -en, -er összeesküvés konspiratör -en, -er összeesküvő konspirera összeesküszik, konspirál 1 konst [-o-] -en, -er 1. művészet; de sköna ~erna a szépművészetek 2. ügyesség, készség; (ügyes) fogás, trükk; du kan ~en érted a módját, értesz hozzá; ~en att läsa az olvasási készség, az olvasás művészete; det är ingen ~ att... nem nehéz.. .; göra ~er o kunsztokat csinál; efter alla ~ens regler az elfogadott szabályok szerint, művésziesen; o alaposan -akademi -(e)n, -er képzőművészeti főiskola; művészeti akadémia -alster -alstret, = műalkotáskonstant

konstant r-o-]L adj változatlan, állandó, konstans II. s: -en, -er mat: állandó (mennyiség), konstans konstapel -nt konstaplar 1. rendŐr(or-

mester) 2. tizedes (tüzérségnél) konstatera megállapít, konstatál konst|beridare-n, — műlovar, műlovagló

-bevattning -en öntözés konstellation -en, -er csillagkép; helyzet,

konstelláció konsternerad megdöbbent,elképedt, kon-sternált

konst|flygning [-o-] -en, -ar műrepülés -färdighet -en művészi készség, ügyesség -förfaren -jörfaret ügyes, jártas -gjord -gjort mesterséges -gi epp -et, I. mű-v. mesterfogás 2. mesterkedés, fogás, trükk -gödning -en, -ar 1. műtrágyázás 2. műtrágya -gödsel -n műtrágya -handel -n műkereskedelem; műkereskedés -hantverk -et, ~ -kézműipar, iparművészet; kézműipari termékek) -harts -et, -er műgyanta -historia -historien mű(vészet)történet konstig -t különös, furcsa, sajátságos,' szokatlan; nehéz; bonyolult;kände mig så ~ furcsán (v. nem jól) éreztem magam .

konstfindustri -(e)n, -er iparművészet -intresserad művészet iránt érdeklődő -is -en, -ar műjég konstituera • alakít, alapít, megalkot, -szervez; kijelöl, kinevez; fvminek az] alapját alkotja; ~ sig (meg)alakul konstitution -en, -er 1. testalkat 2. alkotmány, alaptörvény 3. tud összetétel, szerkezet konstitutionell -t 1. (test)alkati 2. alkotmányos

konst|kritiker -n, = műbíráló, műkriti-

kus -kännare -n, — műértő konstlad mesterkélt; affektált; erőltetett,

keresett; mesterséges, mű-konst|läder -lädret műbőr -lös -t mesterkéletlen, természetes, egyszerű -mässig -t 1. művészi(es) 2. mesterséges, mű-konsínar -(e)n, -er művész konstnärinna -n, -or művésznő konstnärlig -t művészi konstnärsliv -et, — művészélet konst|paus -en, -er művészi v. hatáskeltő szünet

konstra o akadékoskodik, okoskodik; fondorkodik, ravaszkodik

konstrik -t művészi; művészi tehetségű konstruera szerkeszt (mat is), tervez,

rajzol; (fel)épít; alkot; konstruál konstruktion -en, -er szerkesztés; szerkezet, terv, rajz; (fel)építés; kialakítás, konstrukció; nyelv (mondatszerkezet

konstruktions |fel -et, = ' szerkezeti v. konstrukciós hiba -ritning -en, -ar szerkezeti rajz, tervrajz; mat szer* kesztési rajz .

konstruktiv -t szerkezeti; építő, alkotó,

konstruktív konstruktör -en, -er szerkesztő, építő, i tervező, megalkotó konstjsak -en, -er műtárgy, műalkotás -samlare -n, = műgyűjtő -siden -et, -silke -t, -nl műselyem -skatt -en, -er műkincs, -slöjd -en, -er kézműipar, iparművészet; kézműipari termék(ek) -stoppning -en műstoppolás -stycke -t, -n ügyességi mutatvány, bűvészmutatvány, kunszt; ügyes fogás, trükk -utställning -en, -ar képzőművészeti kiállítás, tárlat -verk -et, = műalkotás, remekmű -åkare -n, = műkorcsolyázó -åkning -en, -ar sp; műkorcsolyázás -älskare -n, művészetkedvelő, műpártoló, műbarát konsul f-o-] -n, -er konzul konsulat -et, = konzulátus, konzuli hivatal

konsulent -en, -er tanácsadó (szakértő címe)

konsulinna -n, -or konzulné; konzul özvegye

konsult -en, -er tárca nélküli miniszter konsultation -en, -er tanácskozás, konzultáció; tanácskérés, konzultálás konsultativ -t tanácskozó, konzultatív;

~t statsråd ->• konsult konsultera tanácsot kér (ngn vkitől),

konzultál konsum ~> konsumtionsförening konsument -en, -er fogyasztó; vásárló, vevő -upplysning -en vevőszolgálat konsumera (el)fogyaszt konsumtion -en fogyasztás konsumtionsförening -en, -ar fogyasztási szövetkezet -skatt -en, -er fogyasztási adó

kontakt -en, -er 1. érintkezés, összeköttetés, kapcsolat; stå i intim ~ med ngn benső viszonyban van vkivel; ta ~kontakta

med ngn felveszi a kapcsolatot vkivel

2. vill érintkezés; kapcsoló; dugasz kontakta: ~ ngn érintkezésbe v. összeköttetésbe lép vkivel, kapcsolatot létesít vkivel

kontakt|gift -et, -er vegy: kon takt méreg -ledning -en, -ar vasút: munka- v. felsővezeték -man -mannen, -män összekötő (férfi) kontant1 készpénzben való, készpénz-; ~ betalning készpénzfizetés; pengar készpénz; betala ~ készpénzben fizet; köpa ~ készpénzért vásárol; átv: ta för ~ készpénznek vesz; ker: per (extra) ~ (azonnali) készpénzfizetés ellenében

kontant2 o bizalmas, közeli; de har varit mycket ~a nagy barátságban voltak kontantbelopp -et, = készpénzösszeg kontanter plur készpénz; ércpénz, aprópénz

kontantförsäljning -en, -ar eladás v.

árusítás készpénzfizetés ellenében kontemplation -en, -er szemlélődés, elmélkedés, kontempláció kontempíativ -t szemlélődő, elmélkedő,

befelé forduló kontenans -cn higgadtság, önuralom; behålla ~en megőrzi higgadtságát v. nyugalmát; tappa ~en elveszti önuralmát, kijön a sodrából kontenta -n: ~n av ngt vminek a lényege v. veleje v. magva konteramiral [-0-] -en, -er ellentengernagy

kontinent -en, -er szárazföld, kontinens, világrész

kontinental -t szárazföldi, kontinentális kontingent -en, -er 1. hozzájárulás, járulék; tagdíj; részesedés 2. csoport, csapat

kontinuerlig folytonos, folytatólagos,

folyamatos; összefüggő; állandó kontinuitet -en folytonosság, folyamatosság, állandóság konto -t, -n v. konti ker:. számla; skriva ngt på det dåliga vädrets ~ a rossz idő számlájára ír vmit -innehavare -n, = (folyó)számlatulajdonos -kurant -en, -er ker: folyószámla kontor -et, — 1. iroda; rég segédhivatal; sitta på ~ irodában dolgozik, irodai alkalmazott 2. hivatal(i osztály)

3. lomtár (padláson), kamra

kontorist -en, -er irodai alkalmazott, irodista

kontors|anställd plur: -a irodai alkalmazott -chef -en, -er irodavezető; (hivatali) irodafőnök -maskin -en, -er irodagép -plats -en, -er irodai állás -tid -en hivatalos idő v. órák -vaktmastare -n, = irodai altiszt, hivatalsegéd -vånå: ha ~ van irodai gyakorlata kontoutdrag -et, ~ számlakivonat kontra [-o-] praep ellen, szemben -band -et csempészáru; hadi dugáru -bas -en, -arzene: 1. kontrabasszus 2. nagybőgő, gordon kontrahent -en, -er szerződő fél kontrahera szerződést v. megállapodást köt; ~ (om) ngt megállapodik vmiben kontrakt -et, — 1. szerződés 2. prot

egyházmegye; esperest kerület kontraktera szerződést köt; szerződésileg

megállapodik kontrakts|brott -et, = szerződésszegés -enlig -mässig -t szerződés szerinti, szerződéses -prost -en, -ar prot: esperes kontramandera (rendelést) visszavon, lerendel

kontra|märke -t, -n ellenőrzőjegy, -szel-vény, -bárca; (poggyász)vevény -punkt -en, -er zene: ellenpont -revolution -en, -er ellenforradalom -signera ellenje-gyez -spionage -t kémelhárítás kontrast -en, -er ellentét, kontraszt kontrastera ellentétben áll; (erősen) elüt

(imed v. mot ngt vmivel; vmitől) kontrast I medel -medlet, = orv kontrasztanyag

kontrastverkan = (en), plur: -verkningar kontraszthatás kontroll -en, -er ellenőrzés; felügyelet;

sp ellenőrző hely kontrollant -en, -er ellenőr(ző), felülvizsgáló

kontrollera ellenőriz, felülvizsgál, kontrollál

kontroll|räkna utánaszámol -stämpel -n,

-stämplar ellenőrző jelzés; márkajel; fémjelzés, (finomsági) próba (arany-v. ezüsttárgyon) -torn -et, = rep irányítótorony -väga -vägde, -vägt utánamér

kontrollör -(e)n, -er ellenőr konträr -t ellenkező, ellentétes kontur -en, -er körvonal, kontúr kontusion -en, -er orv: zúzódáskonung

konung [-o-] -en, -ar király konunga- összet előtag vö. kungarike konungslig -t királyi konvalescens -en lábadozás konvalescent -en, -er lábadozó konvalescent|hem -hemmet, = utókezelő

gyógyintézet, gyógyüdülő konvalje -n, -r gyöngyvirág konvenans -en illendőség, illern, jó modor

konvent -et, = 1. gyűlés, gyülekezet

2. tört konvent 3. kolostor, zárda konvention -en, -er 1. megegyezés; egyezmény, szerződés 2. hagyomány, szokások), konvenció konventionell -t 1. egyezményes, szerződéses 2. hagyományos, szokásos, konvencionális; kimért, formális konversation -en, -er 1. beszélgetés, társalgás 2. dipl (előkészítő) megbeszélés, tárgyalás, eszmecsere konversationslexikon -et, = lexikon konversera beszélget, társalog; ~ (med) ngn om ngt vkivel beszélget vmiről konvertera 1. átalakít, átváltoztat 2. konvertál (kölcsönt) 3. vall áttér konvertit -en, -er vall: áttért, konvertita konvex -t domború, konvex konvoj -en, -er védőkísérettel haladó hajóraj, (hajó)karaván, konvoj; védőkíséret (hadihajók) konvojéra védőkíséretet nyújt (ngt vminek), kísér, oltalmaz konvolut -et, — nagy (levél)boríték;

iratgyűjtő, -csomó (borítólappal) konvuísion -en, -er rángógörcs, görcsös

vonaglás, rángatódzás konvulsivisk -t görcsös, vonagló, rángatódzó

kooperation -en együttműködés, kooperáció; szövetkezés kooperativ -t együttműködési, együttműködésre alapított; szövetkezeti; ~ förening (fogyasztási) szövetkezet; Kooperativa förbundet Szövetkezetek Szövetsége, Szövetkezeti Központ (S) koordinera koordinál, egymás mellé

rendel; mellérendel kopia -n, -or másolat; levonat; utánzat; ta en ~ av ngt másolatot készít vmiről (gépíró)

kopiejbläck -et másolótinta -papper -et, —

másolópapír (foto is) kopiera (le)másol, leír, kopíroz

kopist -en, -er másoló kopiös -t roppant nagy; hatalmas; bőséges

kopp -en, -ar csésze koppa1 -n, -or himlőhólyag, himlőhely, ragya; koppor(na) himlő, bárány-himlő koppa2 orv köpölyöz koppar -(e)n (vörös)réz; rézpénz -färgad rézszínű -förande réztartalmú -gruva -n, -or rézbánya -haltig -t

réztartalmú -kittel -n, -kittlar rézüst -orm -en, -ar 1. áll törékeny gyík 2. rézkígyó -röd -rött rézvörös, rezes -slagare -n, •= 1. rézműves 2. o másnapos hangulat; ha ~ másnapos, fáj a feje -slant -en, -ar (réz)garas -stick -et, = rézmetszet -stickare -n, = rézmetsző -tråd -en, -ar (vörös)rézhuzal -vitriol -en rézgálic -ärg -en rézrozsda, grünspan

koppel kopplet, = 1. póráz; vad (pórázon tartott) kutyafalka; átv falka, banda 2. kat derék- és vállszíj 3. vasút csavarkapocs, (kocsi)kapcsoló -hjul -et, = kapcsolt kerék koppla I. vt összekapcsol, -köt, -csatol; vili, tel kapcsol; ~de fönster vízszintesen forgó kettős ablak II. vi: pejor kerít III. (hgs igek:) ~ av lecsatol, le-v. szétkapcsol; vili kikapcsol; átv kikapcsolódik, pihen; ~ avngnszabadságol vkit; elbocsát vkit; ~ ihop összekapcsol, -köt (átv is); ~ in bekapcsol (átv is); (vill, tel:) ~ om átkapcsol; ~ till hozzákapcsol (till ngt vmihez); techn: ~ ur kikapcsol kopplare -n, kerítő kopplerska -n, -or kerítőnő koppling -en, -ar (össze)kapcsolás; vili, tel összekötés, kapcsolás, csatolás; tengelykapcsoló kopplings|pedal -en, -er autó: (tengely-) kapcsolópedál, kuplung(pedál) -tavla -n, -or vili: kapcsolótábla koppor(na) plur koppa1 kopp|ärr -et, — himlőhely, ragya -ärrig

-t himlőhelyes, ragyás kopt -en, -er, kopter -n, = kopt (ember) koptisk -1 kopt

kopulation -en, -er 1. egyesítés, egyesülés, egybeolvadás, kopuláció 2. nov párosítás, párosító oltás kopulativ -t nyelv: kapcsoló364

korridorpolitik

kor1 -et, = kórus (főoltár térsége) kor2 -en, -er 1. (ókori) kórus, kar 2.

karének 3. énekkar, kórus kora kiválaszt, kiszemel;» (meg)választ

(till -nek; -vé) korai -en, -er templomi karének, karmű, korál -bok -en, -böcker zsoltárkönyv,' egyházi énekeskönyv; korálgyűjte-mény

korall -en, -er korall -tev -et, === korallszirt, -zátony -ö -n, -ar korallsziget koran -en, -er vall: korán korda [-o-] -n, -or mat: húr korderoj -en kordszövet kordiai -t szív(ély)es, bizalmas, meghitt kordong [kordo'ns] -en, -er t. zsinór, szalag 2. kordon, zárólánc, korlátkötél 3. kordonfa, spalírfa (gyümölcsfa) korean -en, -er koreai (ember) koreansk -t koreai

koreografi -(e)n koreográfia; táncművészet

korg -en, -ar kosår, kas; átv: få ~en kosarat kap -arbete -t, -n kosárfonás, -készítés; kosárfonó munka -blommig -blomstrig -t nov: fészkes virág(zat)ú -boll -en, -ar sp: kosárlabda -flätning -^kosárfonás; kosárfonat -möbel -n, -möbler fonott bútor korgosse -n, -ar ministráns korgstol -en, -ar fonott szék, kosárszék-korint -en, -er (fekete" szemű) mazsola korintisk -t korinthoszi korintkaka -n, -or mazsolás kalács kőrist -en, -er karénekes, kórista kork -en, -ar 1. para(fa) 2. parafadugó korka L vt 1. parafával bevon 2; (be-) dugaszol II. (hgs igek:) ~ igen v. till bedugaszol; ~ upp kihúzza a dugót (ngt vmiből); felbont (palackot) korkad 1. bedugaszolt 2. O fafejű, ostoba, korlátolt kork |bälte -t, -n parafa öv (úszáshoz) -dyna -tf, -or parafa párna -ek -en, -ar paratölgy -matta -n, -or linóleum(sző-nyeg) -skruv -en, -ar dugóhúzó -smak -en: ha ~ dugóíze van -sula -n, -or parafa talp korn -et, • = 1. mag, (gabona)szem; en blind höna hittar också ett ~ vak tyúk is talál szemet; ett ~ av sanning egy szemernyi igazság 2. árpa 3. kat célgömb; få ~ på ngt megpillant v. észrevesz vmit; ta ~ på célba vesz, meg-

céloz; ta på ~et híven tükröz v. visszaad, pontosan eltalál; tagen på ^et az életből vett 4. szimat korn I blixt -en, -ar távoli villámlás -blå -blått búzavirágkék -bod -en, -ar magtár, hombár kornett -en, -er 1. kürt, korn éta 2. kat rég zászlótartó, zászlós (lovasságnál) korn|gryn -et, = árpakása,, -gyöngy, gersli; árpadara -grynsgröt -en, -ar árpadara(pép) kornig -i szemes, szemcsés kornisch -enK -er 1. függönytartó rúd,

karnis 2. ép (koszorú)párkány. korn|knarr -en,- -ar áll: haris -mjöl -et

árpaliszt . korp -en, -ar áll: holló -gluggar plur

O -szem(ek) korporation -eh\ -er testület, (érdekképviseleti) egyesülés, korporáció korp(orations)idrott -en egyesületi sport (-élet)

korpral -en, -er kat: tizedes; rég káplár

.korpsvart hollófekete

korpulens -en testesség, kövérség

korpulent testes, kövér

korrekt helyes,"kifogástalan, korrekt

korrektion -en, '-er javítás, helyesbítés,

igazítás, korrekció, korrektiv -et, = korrektívum; ellensúly korrektur -et, ,"= nyomd korrektúra; läsa ~ på ngt vminek a kefelevonatát javítja, vmit korrigál -avdrag -et, = kefe- v.-korrektúralevonat -läsa -läste, läst kefelevonatot javít", korrektúrát olvas, korrigál -läsare -n, = korrektor -läsning -en korrektúrajavítás, korrektúrázás korrespondens -en, -er 1. levelezés, levélváltás; (sajtó)tudósítás, levél; kert sköta den svenska ~en végzi a svéd levelezést 2. megfelelés, -egyezés, ösz~ szefüggés -institut -et, = levelező (oktatást nyújtó) tanintézet -kurs -en, -er levelező tanfolyam -undervisning -en levelező oktatás korrespondent -en, -er t. levelező (ker

is), levélíró 2. (sajtó)tudósító korrespondera 1. levelez, levelet vált; ~nde ledamot levelező tag 2. megfej lei (med ngt vminek), megegyezik korridor -en, -er folyosó, előtér, korridor; oldalfolyosó (vasúti kocsiban) -politik -en (parlamenti) folyosói politikakorrigera

korrigera [-se1-] javít, helyesbít, korrigál

korrosion -en korrózió, maródás, berágó-

dás; rozsdásodás korrugerad techn: ^ plåt hullámlemez, -bádog

korrumpera (erkölcsileg) megront, elzülleszt, megveszteget; korrumpál korruption -en megvesztegetés, megvesztegethetőség; (erkölcsi) romlottság, züllöttség, korrupció kors I. s: -ct, = í. kereszt (átv is); keresztfa*; Röda ~et (a) Vöröskereszt; csill: Södra ~etDé 1 keresztje; lägga kereszbe tesz v. fektet; lägga armarna i ~ összefonja (v. keresztbe teszi) a karját; se v. titta i ~ o bandzsít, kancsalít; med benen i ~ keresztbe tett lábbal; dtv: krypa till ~et megbánja bűnét, megalázkodik 2. orv keresztcsonttájék, d'erék 3. zene keresztjei) II. adv: ~ och tvärs keresztül-kasul, összevissza, ide-oda III. interj tyű!, ejha!, ejnye!; ~ i alla mina da(ga)rl jóságos V: szent ég!, no de ilyet!; ~ vad han är dumI tyű de buta (ő)! korsa I. vt keresztez (átv is); kereszttel megjelöl; keresztbe tesz, összemér (kardokat); keresztülhalad (ngt vmin), átszel; ^ ngns planer keresztezi v. keresztülhúzza vkinek a terveit; linjerna ~r varandra a vonalak metszik egymást; breven ~de varandra a levelek keresztezték egymást; våra vägar ~s útjaink keresztezik egymást; dessa arter kan ~s ezeket a fajtákat lehet keresztezni; ~ över ngt keresztet vet vmire II. ~ sig 1. keresztet vet (magára) 2. nov, áll kereszteződik korsar -en, -er kalóz kors|band -et, — posta keresztkötés; som ~ nyomtatványként -bandsförsändelse -n, -r (postai) nyomtatványküldemény -ben -et, — orv keresztcsont -blommig -t: ~ växt keresztesvirágú növény -drag -et, = kereszthuzat, légvonat -eld -en (kat, átv:) kereszttűz korsett -en, -er (női) fűző, míder kors|farare -n, — tört keresztes vitéz -formig -t kereszt alakú -fästa -fäste v. -de, -fäst v. -t keresztre feszít -iästelse -n, -r keresztre feszítés -förhör -et, — jog keresztkérdésekkel tör-

ténő vallatás; faggatás -gång -en, -af keresztfolyosó korsikan -en, -er, korslkanare -n, = korzikai (ember) korsikansk -t korzikai, kors I kyrka -n, -or kereszthajós templom

-lagd -lagt keresztbe tett v. rakott korsning -en, -ar keresztez(od)és (biol is)

kors [ord -et, -ordsgata -n,-or keresztrejtvény

kors|riddare -n, = tört keresztes lovag •rygg ~en) -ar derék, a keresztcsont tája -spindel -n, -spindlar keresztespók

-stygn styng -et, = keresztöltés -tecken -tecknet, = keresztvetés; göra korstecknet keresztet vet -tåg -et, = tört keresztes háború v. hadjárat -virke -t ép: faváz; favázas szerkezet -virkeshus -et, = favázas ház -vis adv keresztben, kereszt alakban -väg -en, -ar 1. keresztút, kálvária 2. útkereszteződés

kort1 -et, ~ 1. (játék)kártya, (kártya-) lap; lägga ~en på bordet felfedi szándékát, színt vall; spela ~ kártyázik; spela v. sköta.sina ~ väl okosan intézi a dolgait; spå i ~ kártyából jósol, kártyát vet; sätta allt på ett ~ egy lapra tesz fel mindent 2. (levelező-) lap 3. névjegy; (élelmiszer)jegy 4. tengeri térkép . kort2 [-0-] rövid, kurta; ~a varor rövidáruk; dra det ~aste strået a rövidebbet húzza; göra processen ~ med ngn kurtán elintéz vkit, nem sokat teketóriázik vkivel; ~ och gott, ~ sagt röviden (szólva), egyszóval; ~ förut röviddel azelőtt; inom ~ rövidesen, rövid időn belül, nemsokára; komma till ~a alul marad, pórul v. rosszul jár, a rövidebbet húzza; csütörtököt mond korta (meg)rövidít; ~ av meg- v. lerövidít, megkurtít; csökkent, leszállít kort|armad rövid karú -bent rövid lábú kortbrev -et, = zárt levelezőlap kort|byxor [ko-] plur rövidnadrág,-, short -distanslöpare -n, — rövidtávfutó -distanslöpning -en, -ar sp: rövidtávfutás

kortege [-te's] -n, -r (dísz)felvonulás,

-menet; díszkíséret korteligen adv röviden, egyszóval . kort|fattad rövidre fogott, tömör, szűk-Kortfilm

365

kostnadsberäkning

szavú -film -en, -er rövidfilm -fristig -t ker: rövid időre szóló, rövid lejáratú -het -en rövidség; i största ~ egész röviden, két szóval -huggen -hugget

1. szűkszavú, kurta; tömör, lapidáris

2. rövid darabokra vágott korthus -et, — kártyavár kortklippt [-o-.] rövidre nyírt; ha ~ hår

rövid haját visel kort|konst [-kon-] -en, -er kártyamutatvány, -trükk -lek -en, -ar csomag kártya

kort|livad 1. rövid él(e)tű; rövid ideig tartó 2. rövid derekú -register -registret, — (nyilvántartó) kartoték kort|sida -n, -or [vminek a] rövidebbik v. keskenyebbik oldala -siktig ker: rövid lejáratú, rövid határidőre szóló -slutning -en, -ar vili: rövidzárlat kort]spe! -et, — kártyajáték, kártyázás -spelare -n, = kártya játékos, kártyázó, kártyás kcrtjstrumpa -n, -or rövidharisnya, zokni -synt rövidlátó (átv is) -synthet -en rövidlátás (átv is) kortsystem -et, = 1. kartoték(ren d'szer)

2. (élelmiszer)jegyrendszer korttidsarfcetare [-ö-] -nK = [munkahiány miatt] rövidített munkaidőben dolgozó munkás kortjtankt meggondolatlan, nem előre látó, rövidlátó (átv), feledékeny -varig -t rövid (ideig tartó), rövid életű -varor plur rövidáruk -varuaffär -en, -er rövidáru-kereskedés -våg -en, -or vili: rövidhullám -vågig -t rövidhullámú -vågsstation -en, -er, -vågssändare -n, = rádió rövidhullámú adó (-állomás) -vägg -en, -ar kereszt(tám)-fal; válaszfal -växt kis növésű v. termetű -ärmad rövidujjú (ruhadarab) korum = v. -et, = kat ima, (rövid)

istentisztelet korus: i ~ kórusban, karban korv -en, -ar kolbász; virsli; hurka;

stoppa ~ kolbászt v. hurkát tölt korva: strumpan ~r sig összeráncolódik a harisny(áj)a, harmonikás a harisnya korvett -en, -er 1. tört könnyű [vitorlás v. gőzös] hadihajó 2. páncélos kísérőhajó, korvett korvjfabrik -en, -er kolbász(áru)gyár -försäljare -n, =, . o -gubbe -n, -ar utcai (meleg)virsliárus -skinn -et, =

kolbászbél, hurkabőr -spad -et kolbász-v. hurkaié; o det är klart som ~ világos mint a vakablak -stånd -et, = (utcai) melegvirsliárus bódéja -öre -t: o i ute ha ett ~ egy fityingje v. garasa sincs kos: springa sin ~ elfut, meglép; vara sin ~ odavan, el- v. letűnt; han var redan sin ~ hegyen-völgyön túl jár, bottal üthetik a nyomát kosa -n, -or (menet)irány; út; styra v. ställa ~n till v. åt Stockholm Stockholmba tart v. igyekszik; ta en annan ~ másik utat választ, másik útra tér kosack -en, -er kozák ko|skälla -n, -or (tehén)kolomp kosmetik -en, szépségápolás, kozmetika;

szépítőszer, kozmetikum kosmetisk -t szépítő, kozmetikai kosmisk [-o1-] -t kozmikus kosmopolit -en, -er

világpolgár, kozmopolita

kosmopolitisk -t világpolgári, kozmopolita

kosmos [-o1- ... -o-] = (en) világegyetem, kozmosz kossa -n, -or o tehénke kost -en élelem, táplálék, ellátás, koszt; fri ~ ingyen étkezés, ingyenes ellátás; ~ och logi lakás és ellátás; teljes ellátás

kosta kerül [vmibe]; vad ~r det? menynyibe kerül?; det ~r mig 7 kronor ez nekem 7 koronámba kerül;' det ~de honom livet (ez) az életébe került; ~ vad det ~ vili kerül(jön) amibe kerül, bármi áron; ~ på ngt költ vmire, vminek a költségét viseli, fizet vmit, áldoz vmire; ~ på ngn uppfostran áldoz vkinek a neveltetésére; det ~r på mig ezzel még sok bajom lesz, (ez) fáradságomba kerül, nehezemre esik; det har jag råd att ~ på mig ezt megengedhetem magamnak; det ~r på

att ... megerőltető dolog___

kostbar -t költséges, értékes, drága kost|foraktare -n, — (ételben) válogatós ember; han är ingen ~ (o) nem válogatós, beéri azzal ami van -håll -et élelmezés, koszt; étrend Kostlig -t 1. pompás, nagyszerű, fényes,

ragyogó 2. különös, furcsa kostnad -en, -er költség, kiadás (på ngt

vminek a; vmire) kostnadsberäkning -en, -ar költségki-kostnadsfri

számítás, -kalkuláció -fri -fritt költségmentes, díjmentes, ingyenes -förslag -et, = költségelőirányzat, költségvetés -skäl: av ~ pénzügyi okokból

kostpengar plur élelmezési (napi)díj,

kosztpénz kostsam -t költséges, drága kostym -en, -er 1. (férfi)oltöny 2. jelmez, kosztüm 3. összet utótagja öltözet, ruha -bal -en, -er jelmezbál kostymera: ~ sig jelmezbe öltözik; (át-) öltözik [vminek]; kosztümöt v. álruhát ölt

kosvamp -en, -ar tehéntinóru (gomba) kota -n, -or 1. csigolya 2. csűdcsont (lóé) kotlett -en, -er karaj, bordaszelet, kotlett (húsétel) kotte -n, -ar 1. nov toboz 2. o ember,

lélek; inte en ~ egy lélek sem kotteri -(e)t, -er (zárt) társaság, (baráti)

kör, (érdek)csoport, klikk kova -n o dohány, guba, pénz . ko|vända -vände, -vänt 1. hajó szél előtt (v. széllel) fordul,'átfarol 2. átv (hirtelen) fordulatot csinál, véleményt változtat (pol) -vändning -en, -ar átv: hirtelen fordulat -öga -t, -ögon 1. tehén.szeme 2. plur átv nagy kifejezéstelen szem(ek) -ögd -ögt tehénszemű,- bután bámuló krabat -én, -er tréf: kópé, fickó, csibész krabb -t hajó: fodrozódó, borzolódó* hullámos (tenger); ~a vågor rövid és magas hullámok krabba -n, -or áll: rövidfarkú rák; parti

tarisznyarák krafs -et 1. lim-lom, kacat, értéktelen

holmi . 2. kaparás; kapirgálás krafsa 1. kapar, vakar; ~ en grop i snön lyukat kapar a hóban; ~ upp ngt ur jorden kikapar vmit a földből; ~ sig i huvudet megvakarja a fejét, 2. kapirgál

kraft -en,-er 1, erő; képesség; hajtóerő, energia; ha sina ~er i behåll még jó erőben van; av alla ~er minden erejével v. erejéből; i sin ~s dagar erejének teljében 2. hatály, érvény; vinna laga ~ jogerőre emelkedik, jogerőssé válik; äga lagd ~ érvényben van, hatályos, jogerős; i ~ av ngt vminél fogva,

vminek: az alapján; sätta ur ~ érvénytelenít, hatálytalanít; träda i ~ ha-

tályba v. életbe lép; träda ur ~ hatályát veszti 3. munkatárs, -erő, munkás -anläggning -en, -ar (elektromos) erőmű(telep) -ansträngning -en, -ar erő(meg)feszítés -behov -et, = energiaszükséglet -central -en, -er erőmű, (villany)centrálé -foder -fodret erőtakarmány -full -t erőteljes, eros -förbrukning -en energiafogyasztás kraftig -t 1. erős, erőteljes, életerős, energikus; hatásos, hathatós 2. tápláló, bőséges 3. jelentékeny, nagy kraft|källa -n, .-or

erőforrás; energiaforrás -ledning -en, -ar elektromos (táv-) vezeték -lös -M. erőtlen, gyenge; hatástalan 2. érvénytelen, hatálytalan -mätare -/7, = erőmérő, dinamométer -mätning -en, -ar átv: erők összemérése, erőpróba -prestation -en, -er nagy (erőt igénylő) teljesítmény, erőmutatvány -prov -et, = erőpróba (átv is) -station -en, -er erőmű -uttryck -et, = eros kifejezés, durva szavak, káromkodás -verk -et, = erőmű -åtgärd -en, -er határozott v. szigorú intézkedés -överföring -en, -ar erőátvitel krage -n, -ar 1. gallér; ta v. hugga ngn i ~n nyakon csíp vkit 2. techn hajtóka; perem, gyűrű, karmantyú 3. nov virágpárta krag|handske rfl, -ar hosszú szárú sportkesztyű, szárkesztyű -knapp -en, -ar gallérgomb -skyddare -n, = nyaksál, gallérvédő -stövel -n, -stövlar (magas szárú) lovaglócsizma krake -n, -ar í. o gebe, rossz ló 2. pe-jör vékonydongájú v. nyápic ember; szerencsétlen alak krakel -et veszekedés, civódás, kötekedés, verekedés; ställa till ~ veszekszik, kötekedik, izgágáskodik krakmandel -n, -mandlar nov: papírhéjú mandula

kram1 -et rövidáru; (olcsó) csecsebecse,

zsibáru; átv kacat kram2 -en, -ar átkarolás,, ölelés kram3 -t: snön är ~ a hó puha v. tapadós krama I. vt 1. sajtol, présel, zúz; nyom, szorít, szorongat; ~ saften ur en citron kinyomja egy citrom levét; ~ en snöboll hógolyót csinál 2. meg- v. átölel II. (hgs igek:) ~ ihjäl agyonnyom,

-szorít; ~ ihop összenyom, -présel;

összegyűr (papírt); ~ om ngn kar-kramhandlare

jába zár (v. átölel) vkit; ~ sönder szétnyom, -zúz, -lapít; ^ ur v, ut kinyom, kiprésel, kifacsar kramhandlare -n, = zsibárus kramp -en, -er orv: görcs krampa -n, -or (ács)kapocs, vaskapocs, kajmó

kramp|aktig -t görcsös -anfall -et, — görcsroham -ryckning -en, -ar görcsös rángás v. vonaglás -stillande görcsoldó kramvaror plur rövidáruk, díszműáruk,

aprócikkek •krän -en, -ar í. (elzáró)csap 2. (emelő-) daru 3, o orr -förare -n, =s darukezelő

kranium kraniet, kranier koponya •kränk -t 1. o gyengélkedő, beteges 2. rég beteg

krans -en, -ar 1. koszorú; virágfüzér 2. áív kör, gyűrű, koszorú 3. techn foglalat, keret; perem, szegély (pl. keréké)

kransa koszorúval övez, (meg)koszorúz krapp -en nov: festőbuzér kras: gå i ~ darabokra törik, széttörik krasa I. v i recseg, ropog, csikorog; recs-csen; serceg JI. vt (darabokra) tör, széttör

krasch í. s: -en, -er (gazdasági) összeomlás, krach II. interj puff!, püff!, reccs I krascha 1. reccsen, roppan 2. o összeomlik (gazdaságilag), megbukik; csődbe kerül, tönkremegy 3. o összetörik kraschan -en, -er csillag (érdemrendé) kraschlanda rep leszáll töréssel (megrongálódva) krass -t 1. kirívó, éles, feltűnő 2. otromba, vaskos, durva, nyers; en ~ lögn otromba hazugság; ~ okunnighet feltűnő v. kiáltó tudatlanság krasse -n, -ar nov: zsázsa; sarkantyúka krasslig -1 o 1. beteges, nyavalyás,

girhes 2. rossz, vacak (pl. rádió) •kraís -en, -ar techn: kaparóvas, vakaró;

kotró; kártoló; drótkefe kratsa kapar, vakar; kikapar, kitisztít; ~ i jorden kapargál a földön (tyúk); ~ sig i huvudet megvakarja a fejét kratta 1. s: -n, -or gereblye II. vt gereblyéz

krav -et, — 1. követelés, követelmény; (jog)igény; szükséglet; kívánság; ställa vissa krav på ngn igényeket támaszt vkivel szemben; motsvarande nuti-

dens ~ a mai idők követélményeinek megfelelően 2. ker (fizetési) felszólítás, figyelmeztetés kravall -en, -er lármás csődület, rendzavarás, zavargás, zendülés kravatt -en, -er nyakkendő kravbrev -et, — fizetési felszólítás, figyelmeztetés (írásban) . kravla mászik, csúszik, kúszik; ~ (sig), fram előmászik, -vánszorog;- előrejut

kraxa 1. károg 2. rikácsol; rekedt hangon beszél v. énekel kreation -en, -er 1. (divat)kreáció, alkotás 2. (színészi)

alakítás, szerep kreatur -et, = 1. barom, jószág, (nagyobb házi)állát; szarvasmarha 2. rég teremtmény, teremtett lény 3. pejor kreatúra

kreatursbesättning -en, -ar állatállomány (egy gazdaságé) -handlare -n, = marhakereskedő -lös -t: ~t jordbruk állattartás nélküli földművelés v. gazdálkodás -vagn -en, -ar marhavagon kredit 1. fkrë'-] indecl (ett) könyvelés: követelés; követei-oldal; till Edert ~ az Ön javára 2. [-dí't] -en, -er hitel (átv is); kölcsön; tre månaders ~ háromhavi (fizetési) határidő; lämna ~ hitelt nyújt v. nyit; köpa på ~ hitelbe vásárol

kreditanstalt -en, -er hitelintézet kreditera jóváír, javára ír; ~ ngn fór ett belopp vkinek javára ír egy összeget; ~ ett konto med 500 kronor jóváír egy számlán 500 koronát kreditiv -et, =, krediíbrev -et, = 1. hitellevél 2. dipl megbízólevél krediter -n, -er hitelező kredit|sida -n, -or könyvelés: követei-ól^ dal -åtstramning -en, -ar hitelkorlátozás

kreera 1. megalkot, kreál; divatba hoz

2. (elsőként) alakít (szerepet) kremation -en, -er elégetés, halotthamvasztás

kremera eléget, elhamvaszt (halottat) kreol [-o1-] -en, -er kreol (ember) kreolsk [-ö1-] -1 kreol kreclska [-ö1-] -n, -or kreol nő krepera o felfordul, megdöglik; szétmegy; ~ av ilska megpukkad dühében kret(ens)isk -t krétai kretin -en, -er hülye, félkegyelmű, idióta.kreti och pleti

369

kreti och pleti/?£/ør mindenféle ember(ek),

szedett-vedett társaság v. népség kretong kretonn -en, -er text karton, kreton

krets -en, -ar 1. kör (átv is); i ~en av sin familj családja körében 2. körzeti v. helyi tagozat (szervezeté) 3. körzet, kerület

kretsa kering, köröz, körben jár v. forog krets |formig -t kör alakú, kerek -gång -en, -ar kör(járat); gå i ~ körben jár -lopp -et, = körforgás, -mozgás; körfolyamat; keringés; szabályos váltakozás (pl. évszakoké) krevad -en, -er (fel)robbanás; átv kirobbanás

krevera 1. (fel- v. szét)robban 2• ~ av skrätt (majd) megpukkad a nevetéstől kria -n, -or isk: dolgozat -bok -en,

-böcker dolgozatfüzet kricket -en sp: krikett krig -et, = háború; átv harc, küzdelem; háborúság, viszály; föra ~ hadat visel, hadakozik, háborúskodik; förklara ngn ~ háborút v. hadat üzen vkinek; så går det HU i ~ ilyen a háború (v. az élet); ligga i ~ med ngn háborúskodik vkivel; viszálykodik (v. hadilábon áll) vkivel (om ngt vmi miatt) kriga háborúskodik, hadat visel; harcol krigare -n, = harcos, hadfi, katona krigar [folk -et,. — katonanép, harcias nép -yrke -t hadi mesterség, katonai pálya, katonáskodás krig|fërande hadviselő, háborúskodó -förin g -en hadviselés krigisk -t 1. harcias; harcos 2. háborús,

hadi, katonai krigs]barn -et, — <a világháború után . svéd stb. nevelőszülőknél elhelyezett •külföldi gyermek) -byte -t, -n hadizsákmány -departement -et, — hadügyminisztérium (S) -domstol -en, -ar katonai bíróság, hadbíróság -duglig -t kat: fegyveres szolgálatra alkalmas -fara -n a háború veszélye, háborús veszély -fartyg -et, — hadihajó -flotta -n, -or hadiflotta, -tengerészet -fot: stå på ~ med ngn hadilábon áll vkivel; ställa på ~ hadi létszámra (mel -fånge -n, -ar hadifogoly -förbrytare -n, — háborús bűnös -förklaring -en, -ar hadüzenet -förnödenheter plur hadi v. háborús szükséglet -försäkring

-en, -ar háborús biztosítás -handling -en, -ar háborús cselekmény, hadicselekmény -hetsare -n, = háborús uszító -hovrätt -en, -er felsőbtí katonai bíróság (v. haditörvényszék) -händelse -n, -r háborús esemény -här -en, -ar (hadi létszámú) hadsereg, hadra kelt sereg -härjad háború sújtotta -högskola -n, -or katonai akadémia-invalid -en, -er hadirokkant -konjunkturskatt -en, -er hadinyereség-adó -konst -en a hadviselés művészete, had(i)tudomány -korrespondent -en, -er haditudósító krigs|lag -eh, -ar 1. katonai büntetőtörvény 2. ~ar a hadviselés nemzetközi jogi szabályai -ledning -en: högsta ~en a főparancsnokság -Üst -en, -er hadicsel -lycka -n hadiszerencse -lys-ten -lystet háborút áhító, háború után sóvárgó -makt -en, -er haderő -materiel ^-en hadianyag -målning -en, -ar 1.

harcra kifestés (pl. indiánoknál); tréf kikészítés, kifestés (nőé) 2. fest csatakép 3. kat álcázás (festés által) -risk -én, -er háború veszélye, háborús veszély -råd -et, = 1. haditanács 2* hadbiztossági tanácsos -rätt -en, -er elsőfokú katonai bíróság (v. hadbíróság) -skadad (háborúban) megsebesült v. megsérült -skuld -en, -er háborús adósság -skådeplats -en, -er hadszíntér -stig -en: vara på ~en hadiösvényen jár, hadba vonul -tid -en, -er háborús idő, a háború ideje -tillstånd -et, = hadiállapot -tjänst -en hadiszolgálat -trött a háborúba belefáradt -utbrott -et a háború kitörése -ändamål: för ~ háborús célokra kriminal I. adj: -t bűnügyi, büntető-; kriminális II. s: -en o bűnügyi rendőrség

kriminalitet -en bűnözés, kriminalitás kriminal | konstapel -n, -konstaplar bűnügyi rendőrségi tisztviselő -polis -en bűnügyi rendőrség -roman -en, -er bűnügyi v. detektívregény kriminell -t 1. bűnös, büntetendő; bűnöző hajlamú 2. bűnügyi, büntetőjogi krimskrams -et csecsebecse, mütyürke; ócskaság, limlom, kacat; átv apróság, semmiség

kring praep, adv 1. körül; köré; gå ~ hörnet megkerüli á sarkot; ~ väggarna a falak mentén 2. köröskörül, minde-

ntítt 3. .. .-ről (szóló), .. .-re vonatkozó 4. o vara ~ sig fukar, zsugori -boende: de ~ a környéken lakók, a környékbeliek -byggd -byggt: en ~ gård körülépített udvar -bärning -en, -ar posta: kézbesítés -flackande kószáló, kóbor, vándor(ló); ~ liv kóbor v. csavargó élet(mód) -gå -gick, -gått meg- v. kikerül; ~ende rörelse megkerülő v. átkaroló (had)mozdulat; ~ en fråga megkerül egy kérdést; ~ lagen kijátssza a törvényt -irrande bo-ly(on)gó, kóbor -kastad összevissza dobált, szétszórt; sakerna ligger ~e överallt på bordet a holmik szanaszét hevernek az asztalon kringla -n, -or 1. perec 2. hótányér (si-boton)

kringjiiggande körülfekvő, környező -resande utaz(gat)ó, vándorló; ~ cirkus vándorcirkusz -ränna -rände, -ränt kat: körülzár, bekerít -skära -skar, -skurit korlátoz, megszorít, -nyirbál -strödd -strött szétszórt, elszórt -stående körülálló

kris en, -er válság, krízis, fordulópont, döntő fordulat -artad válságos -företeelse -n, -r válságjelenség kristall -en, -er kristály -apparat -en, -er rádió: kristálydetektoros készülék -glas -et, = 1. kristály(tiveg) 2, kristálypohár

kristallinisk -t kristályos (szerkezetű),

kristályszerű kristallisera vt, vi kristályosít; *>(s) kristályosodik; ~ ut sig kikristályosodik

kristallisk -t kristálytiszta, kristályos;

~t klar kristallklar kristall | klar -t kristálytiszta -krona -n,

-or kristály(üveg)csiilár kristen I. adj: kristet keresztény II. s, határozott plur: de kristna keresztény (ember)

kristendom -en 1. kereszténység 2. hittan (tantárgy) kristendomslärare -n, = hitoktató, -ta-nár -undervisning -en, -ar hitoktatás kristenhet -en kereszténység kristid -en, -er (gazdasági) válság időszaka

kristids|företeelse -n, -r válságjelenség -nämnd -en, -er (helyi) élelmiszerjegy-hivatalY** IL világháború alatt)

kristlig -t 1. keresztény; keresztyén; keresztényi 2. humánus, felebaráti, igazságos; göra ett ~t byte becsületes cserét csinál kristna 1. meg- v. áttérít (keresztény vallásra) 2. (meg)keresztel (till... . . .-nek) Kristus npr Krisztus krisår -et, = a válság éve(i) krita I. s; -n, -or kréta; ta på ~ felírásra v. hitelbe vásárol; när det kommer till ~n amikor a dolog komolyra fordul II. vt (be)krétáz; krétával ír v. rajzol v. megjelöl; ~ ned sig bekrétázza magát

kritbit -en, -ar krétadarab; (egy) darab

(író)kréta kritig -1 1. krétás 2. krétaszerű kritik -en, -er bírálat, kritika; műbírálat, ismertetés; under all ~ minden kritikán aluli

kritiker -n, = v. kritici bíráló, .kritikus;

műbíráló, recenzens kritik|lysten -lystet könnyen kritizáló,

gáncsoskodó -lös -t kritikátlan kritisera bírálgat, kifogásol, kritizál;

bírál, ismertet (müvet) kritisk -t 1. bíráló, kritikai 2. válságos,

döntő, kritikus krit|klippa -n, -or krétaszikla -pipa -n, -or agyagpipa -vit -vitt krétafehér; sápadt kroasera biot keresztez kroat -en, -er horvát (ember) Kroatien npr Horvátország kroatisk -t horvát

kroatiska -n 1. (szerb)horvát nyelv 2.

plur: -or horvát nő krock -en, -ar o összeütközés (jármüveké)

krocka vi, vt O összeütközik; ~ (med) en bil összeütközik egy autóval, nekimegy egy gépkocsinak krocket indecl krokett (játék) krog -en,-ar kocsma, italmérés, vendéglő csárda, csapszék; gå på ~(en) kocsmába jár -disk -en, -ar kocsmai pult. söntéspult -kund -en, -er kocsmai, törzsvendég, o kocsmatöltelék -rörelse -n, -r italmérés, kocsma -vard -en, -ar kocsmáros krok -en, -ar 1. kampó, horog; o horgony; lägga ut sina ~ar för ngn kiveti .a hálóját vkire; nappa på ~en harapkroka

(hal), pedzi a horgot 2. hajlat; kä-nyar(ulat), forduló; kerülő(út); gå i ~(ar) kanyarodik; kanyarog kroka horogra v. kampóra erősít; — hgs igek: ~ av leakaszt, levesz (horogról, kampóról)

krokan -en, -er (toronyszerű, díszített)

mandulás cukrászsütemény krokjben: sätta ~ för ngn elgáncsol vidt

-bent görbe lábú, lőcslábú krokig -t görbe, hajl(ít)ott; kampós (orr); görnyedt; kanyargó (út); sitta ~ görnyedten ül krokün(i)ig -t görbe vonalú krokna meggörbül; meg- v. összegörnyed

kr ök| näsa -n, -or görbe v. kampós orr

-ryggig -t görnyedt, hajlott hátú krokus -en, -ar sáfrány krokväg -en, -ar kerülő(út);^d ~ar görbe

utakon jár krollsplint -en tengeri fű, afrik krom [-Ő-] -en v. -et króm kromatisk -t zene: kromatikus krom|gult [-Ö-] indecí krómsárga (festék) -stål -et, = krómacél krona -n, -or 1. korona (átv is; pénz); sätta ~n på verket betetőzi a művet; en ~ bland kvinnor az asszonyok gyöngye 2. állam(kincstár), korona; ~ns egendom kincstári v. állami tulajdon; äta ~ns kaka az állam kenyerét eszi, állami alkalmazott 3. koszorú 4. nov párta 5. csillár 6. elő- v. fej oldal (éremé)

kron|blad -et, = nov sziromlevél -hjort.

-en, -ar gímszarvas kronisk -t idült, krónikus; átv állandó, tartós

kronjuveler plär koronaékszerek; koronázási jelvények krono jord -en, -ar koronabirtok, kincstári v. állami földbirtok kronologi -(e)n, — l. időpont(ok) megállapítása, időszámítás; kortan 2. időrend, kronológia kronologisk -t időrendi, kronológiai, kronologikus

kronemeter -n, -metrar precíziós időmérő

(óra), kronométer krono|park -en, -er kincstári v. állami erdő -skatt -en, -er állami adó -skog -en, -ar kronopark kronjprins -en, -ar trónörökös; vö. arv-

prins -prinsessa -ri, -or trónörökösné -prinspar -et trónörököspár -tai: utjämna till närmast högre ~ egész koronára felkerekít (összeget) -vittne -t, -n koronatanú -vrak -et, = o kiszuperált, fegyveres szolgálatra alkalmatlan (személy) -ärtskocka -n, -or nov: articsóka

kropp [-o-] -en,-ar 1. test; törzs; bära ngt närmast ~en vmit a csupasz testén, visel; en sund själ i en sund ~ ép testben ép léiek; vara våt inpå bara ~en bőrig ázott; med ~ och själ szívvel-lélekkel; inte äga kläderna på ~en ;egy szál inge sincs; till och själ testben és lélekben, testileg (és) lelkileg 2. o alak, pacák, pasas; en konstig ~ különös alak kroppkaka -n, -or szalonnás v. húsos

krumpligombóc kropps |aga [-o-] -n testi fenyítés -ansträngning -en, -ar testi megerőltetés v, erőfeszítés -arbetare -n, — testi v. fizikai munkás -arbete -t, -n testi v. fizikai munka -byggnad -en testalkat, fizikum -del -en, -ar testrész -hydda -n, -or tréf: test, porhüvely -krafter plur testi erő -kultur -en testnevelés, -edzés

kroppslig [-o-] -t testi, anyagi, fizikai kropps|längd -en, -ér testhossz -pulsåder -n:. stora ~n (a) főütőér, (az) aorta -rörelse -n, -r testmozgás -skada -nt -or testi sérülés -storlek -en életnagyság, teljes nagyság; porträtt i ~ életnagyságú arckép -straff -et, — testi fenyíték -styrka -n testi erő -tyngd -en, -er testsúly -visifation -en, -er (testi) motozás -visitera: ~ ngn megmotoz vkit -vård -en testápolás -värme -n testhő, a test melege -övning -en, -ar testgyakorlat kross -en, -ar zúzógép krossa1 (szét- v. össze)zúz, (össze)tör; szétroncsol, -morzsol; betör, bezúz; porrá tör v. zúz; átv megtör; ~ mot~ ståndet megtöri az ellenállást; ~ ngns illusioner szertefoszlatja vkinek az ábrándjait krossa2 tréf átszel, átkel; ~ Atlanten átkel az Atlanti-óceánon krossår (elv.: kross-sår) -et, = zúzott

seb, zúzódás . krubba -n, -or jászolkrubbitare

krubbitare (elv.: krubb-bitare} -n, = 1. jászolrágó ló 2. átv zsugori (ember)

krucifix -et, — feszület kruka -n, -or 1. fazék, korsó, köcsög; virágcserép 2. gyáva, pipogya, jellemtelen (alak) kruk|makare -/?, — fazekas -växt -ert, -er

cserepes növény, szobanövény krulla összeteker, göngyölít; göndörít, bodorít; kunkorít; • ~ sig összetekeredik; göndörödik, bodorodik; kunkorodik

krullig* -t göndör, bodor

jkrum -t görbe, hajlott; görnyedt; kacska

(kéz); en ~ näsa görbe orr krum|bukt -en, -er 1. csavarodás, kanyarulat) 2. ~er hajlongás, hájbókolás 3. ~er kibúvók; köntörfalazás, kertélés -bukta: ~ (sig) csavarodik, kanyarog 2. meghajol; hajlong, hajbókol 3. köntörfalaz, kertel krumelur ~(e)n, -er cikornya, cifrázat (írásban)t kacskaringó; macskakaparás

jkrumpen krum'pet hajlott, görbe; összezsugorodott, töpörödött krumpna meggörbül, ^hajlik, összezsugorodik, -töpörödik krumsprång -et, ~ szökdécselés, ugrán-

dozás, ugrabugrálás, bakugrás krupp -en orv: krupp, álhártyás (torok-)

gyulladás krus1 -et, — korsó, kancsó krus2 -et, — 1. berakás, csipkés dísz, zsabó 2. teketória, ceremónia; teke-tóriázás; utan ~ teketória (v. minden további) nélkül krusa I. vt göndörít, bodorít; fodroz, fodorba rak II. vi kényeskèdik, kéreti magát; teketóriázik; (Jör) ngn teketóriázik vkivel; vkinek a kedvét keresi, udvarol v. hízeleg v. gazsulál vkinek; honom ~r jag inte I nem is hederítek rá!, ővele nem törődöm! III. ~ sig göndörödik; fodrozódik (vízfelület); inte *» sig för ngn nem feszélyezi magát vki előtt krusbär -et, — egres,, köszméte, piszke kruserlig -t körülményeskedő, udvariaskodó, kényeskedő krus|flor -ét, gyászfátyoí -hårig -t

göndör v. gyapjas hajú krusiduller plur o 1. cifrázat; ciráda;

ékítés (zene. is) 2* átv teketória; utan alla ~ minden teketória nélkül krusig -t 1. göndör, bodor, kondor 2.

fodros (káposzta); fodrozódó (víz) kriis|kål -en fodros kel -mynta -n, -or

fodormenta krusning .-en, -ar göndörítés, bodorítás;

fodrozódás (vízé) krustång -en, -tänger (haj)sütővas krut -et 1. lőpor, puskapor; átv erő, energia;han var inte med

då ~et fanns upp o sem találta fel a puskaport; spilla ~ på döda kråkor hiába lövöldözi el a puskaporát; ágyúval lő a verébre 2. ont förgås inte (så lätt) csalánba nem üt a mennykő -durk -en, -ar lőporkamra, -raktár -gubbe -fi, -ar o. makkegészséges- v. mokány öregember -rök -ren lőpörfüst -tunna -n, -or puskaporos hordó kry krytt egészséges, életerős, -vidám,

élénk, eleven, éber krya: ~ på v. till sig felépül, taípra áll, újra erőre kap, összeszedi magát, meggyógyul krycka -n, -or 1. mankó; gå på kryckor mankóval jár; átv sántít 2* görbe fogantyú (pl. boté) krydda I, s:' -n, -or fűszer, ízesítő; hungern är den bästa ~n az éhség a legjobb szakács II. vt fűszerez, ízesít; ~d (meg)fűszerezett, fűszeres; starkt ~d erősen fűszerezett; átv ízes, pikáns

krydd [nejlika -n, -or szegfűszeg -ost -en, -ar köményes sajt -peppar -n szegfűbors -växt -en, -er fűszernövény krympa krympte, krympt: I. vi: ^ (ihop) összemegy v. -zsugorodik, -ugrik; összehúzódik (vasöntvény); átv összeszorul (szív) ; fogy, csökken; ~ i tvätten a mosásban összemegy II. vt (össze)zsugorít; avat (kelmét) krympfri -fritt zsugorodásmentes, zsu-?

' gortalanított; (be)avatott (kelme) krympling -en, -ar nyomorék, rokkant; sánta

krympmåri indect: beräkna ~ számításba veszi a zsugorodást (v. az össze-menést)'

krympning -en, -ar 1. (össze)zsugorodás; összehúzódás,-menés, -ugrás (kelméé) 2. (össze)zsugorítás; tex (be)avatáskryp

kryp -et, = kukac, féreg (div is); rovar,

bogár; bogárka (kedveskedve) krypa kröp, krupit I. yi csúszik, mászik; kúszik; mászkál, csúszkál; átv: ~ bakom ngn vki mögé bújik; ~ för ngn csúszik-mászik v. alázatoskodik v. meghunyászkodik vki előtt; ~ pá alla fyra négykézláb ríiászik v. mászkál; ~ till kojs v. sängs o bebújik az ágyba; ~ ur ägget kibújik a tojásból; det kryper i mig vmi bizsereg bennem II. (hgs igek:) ~ fram előbújik, -mászik; till sist kröp sanningen fram végül [is] kiderült az igazság, kibújt a szög a zsákból; ihop összekuporodik; összehúzódnak, -bújnak; átv: ~ in i sitt skal begubózik, visszahúzódik; ~ omkring ide-oda mászkál krypande csúszó, mászó; kúszó; alázatos-

kodó, szolgalelkű, talpnyaló kryperi -(e)t, -er csúszás-mászás, alá-zatoskodás, szolgalelkűség, talp-nyalás

kryp|hål -et, = 1. búvó- v. rejtekhely 2. átv kibúvó, hátsó ajtó -In krypinnet, búvóhely, rejtek(hely), menedék; meghitt szöglet v. fészek -skytt -en, -ar vad: lesipuskás, lesvadász; orvvadász, vadorzó -skytte -n lesvadászat; orvvadászat, vadorzás krypta -n, -or kripta, sírbolt krypto 1. s: -t titkos írás v. nyëlv, rejtjel 2. összet előtag titkos, rejtett kryptogam -en, -er nov: spórás v. krip-

togám növény kryss 1. -et, = kereszt(vonás) 2. -en hajó: cirkálás; lavírozás; ligga på ** cirkál

kryssa I. vt keresztbe rak (tárgyakat); kereszttel megjelöl II. vi: hajó L lavíroz 2. cirkál; ~ över gatan az-utcán kószál v. tekereg kryssare -n, = hajó í. cirkáló 2. tengerjáró jacht kryssfaner -et, = enyvezett v. rétegélt

falemez, furnér kryssning -en, -ar hajó: 1. lavírozás 2. cirkálás

kryssvalv -et,. = ép keresztboltozat krysta -de v. kryste, -1 v. kryst nyom, szorít; erőlködik; ** fram kinyom, kiprésel; átv (rneg)szül, nehezen összehoz (müvet) krystad keresett, mesterkélt; erőltetett

krystvärk *en, -ar orv; tolófájás kråka -n, -or 1. (dolmányos) varjú; elda för kråkorna az utcát fűti; hoppa leguggolva két lábbal ugrik 2. jel, „pipa", kampó; hibajel kråk]fötter plär ákombákom, macskakaparás, krikszkraksz -spark -en, -ar szálkaöltés -sång -en: det är det fina i ~en ez benne a vicc (átv) -vinkel -n, -vinklar isten háta mögötti városka v. falu, eldugott (vidéki) zug kråma: /v sig 1. büszkén jár, feszít, páváskodik; leszegi a fejét (ló) 2. illegeti magát, tetszeleg; kelleti magát krångel krånglet 1. vesződség, baj(ló-> dás); kellemetlenség; bosszúság; deí var nagőt ^ med motorn valami zűrvolt a motorral 2. fondorlat; kibúvó, kifogás; jag vill inte veta

àv något ~ nekem ne gyere kifogásokkal 3. veszekedés -makare -n, = izgága alak, baj-. keverő

krångla hvi 1. bajlódik, vesződik 2. bajt v. nehézséget okoz 3. kibúvókat keres, kifogásokkal él 4. ingadozik 5. rósz* szul működik, akadozik, nincs rendben; dörren ~r az ajtó rosszul nyílik v. záródik 6.veszekedik II. (hgs igek:) ** sig fram [vmire] vergődik v. jut; átv: sig ifrån ngt kimászik vmiből; tilt összekuszál, -zavar, -bonyolít krånglig -t bonyolult, zavaros, nehéz; rossz(ul működő) (pl. motor); en ~ person kellemetlen v. akadékoskodó személy, „nehéz ember"; en ~ måge érzékeny gyomor krås1 -et (szárnyas)aprólék, belső rész(ek); smörja ~et o lakmározik (med ngt vmiből), jól belakik krås2 -et, = (nyak)fodor, fodros gallér (-dísz), rüs -nål -en, -ar nyakkendőtű kräfta -n, -or rák (csitt, orv is); röd som en kokt ~ rákvörös; Kräftan (a) Rák (csillagkép); Kräftans vändkrets Ráktérítő

kräft|fiske -t rákászás, rákászat -forskning [-o-] -en, -ar orv; rákkutatás -gång -en hátrafelé menés, ráklépés; visszaesés;, gå *»(en) visszaesik, hanyatlik, visszafelé halad -kalas -et, ráklakoma, -evés -klo -n, -r rák ollója

»skada -n, -or rákfene (átv is) -svulst

-en, -er, -sår -et, = rákos daganat kräk -et, = 1. féreg, kukac 2. Okräkas

(szarvas)marha; (házi)álíat 3. pejor szánalmas alak; hitvány ember, csirkefogó, gazember; stackars ~ szegény ördög; ett beskedligt ~ együgyű alak, balek kräkas, kräktes, kräkts L vi hány, O okádik II. vt: ~ blod vért hány; ~ upp kihány, o kiokád kräkla -n, -or pásztorbot (püspöké) kräkmedel -medlet, = hánytató(szer) kräkning -en, -ar hányás, O okádás kräla 1. csúszik, mászik, kúszik 2. hemzseg, nyüzsög; det ~r av myror nyüzsögnek a hangyák kräldjur -et, ~ csúszómászó (állat) kräm -en, -er krém; kenőcs krämare -n, — szatócs, kiskereskedő, kalmár

krämarfolk -et, — kalmárlelkű nép

krämfärgad krémszínű

krämla -n, -or nov: galambgomba,

galambica krämpa -n, -or testi fogyatkozás, baj, nyavalya

kränga krängde, krängt I. vt kifordít; (meg)forgaí; oldalra dönt; megdönt; ~ av (sig) rocken kibújik a kabátból, lehúzza a kabátját II. vi (hajó) oldalára dől, megdől; jobbra--balra dől; himbáló(d)zik; felborul, -dől (kocsi) krängning -en, -ar hajó: oldalra dőlés, dülöngélés, himbálódzás; autó felborulás, -dőlés kränka kränkte, kränkt 1. (meg)sért (átv is); megszeg, áthág (törvényt) 2. bánt, bosszant 3. átv beszennyez, szégyenbe hoz kräpp -en v. -et, -er krepp . kräppapper (elv.: kräpp-papper) -et, =

krepp-papír kräsen kräset válogatós, finnyás kräslig -t ízletes, finom, ínyenc (étel); leva ~t nagy lábon él, jól eszik-iszik, dőzsöl

kräsmagad válogatós, kényes kräva1 -n, -or begy

kräva2 krävde, krävt (meg)követel, kíván; igényel; det krävs mod till det ehhez bátorság kell; ~ ngn på pengar pénzt követel vkitől; ~ tillbaka visszakövetel

krävande nagy igény (eke) t támasztó, igényes, nehéz, megerőltető

krögare -n, = rég kocsmáros, csapláros krök -en, -ar 1. hajlás, hajlat, görbület

2. kanyar(ulat) kröka krökte, krökt I. vt meg- v. begörbít, meg- v. behajlít; ~ läpparna ajkát biggyeszti; ~ rygg alázatoskodik, hajbókol; inte ett hår skall ~s på hans huvud a haja szála sem görbülhet meg II. vi meghajol, -görbül; kanyarodik, fordul; kanyarog; ~ på ryggen begörbíti a hátát, meggörnyed; vägen kröker åt vänster az út balra kanyarodik; ~ (på) sig meg- v. elgörbül; lehajol III. ~ sig a) meggörbül, -hajlik, -görnyed; lehajol; b) kanyarodik, kanyarog; ~ sig ned lehajol krökning -en, -ar kanyarulat krön -et, = 1. (hegy)gerinc, -hát, csúcs, tető 2. ép fal felső felülete, (fal)koszo-rú; töltéskorona 3. [vminek a] felső része v. széle 4. átv: ~et på festen az

ünnepség csúcspontja kröna krönte, krönt 1. (meg)koronáz; (meg)koszorúz; átv betetőz; en krönt poet koszorús költő; krönt vapen koronás címer; ~s med framgång siker koronázza 2. (mértéket) hitelesít

krönika -n, -or krónika; szemle (pl. újságban)

krönikör -en, -er krónikaíró, krónikás;

szemleíró (újságé) kröning -en, -ar 1. (meg)koronázás; megkoszorúzás 2, (mérték)hitelesí-

tés

kub -en, -er mat: kocka; köb, harmadik hatvány; ~en på 4 négy a köbön (43) kuban -en, -er kubai (ember) kubansk -t kubai kubanska -n, -or kubai nő kubb -en, -ar 1. (fa)tuskó, tönk; tőke

2. keménykalap kub era 1. köbtartalmat kiszámít 2.

mat köbre emel 3. erd köböz kubik |centimeter -n, — köbcentiméter -innehåll -et köbtartalom, térfogat -meter -n, = köbméter -mått -et, = köbmérték -rot -en, -rötter mat: köbgyök kuMsk -1 1. kocka alakú 2. mat harmadfokú, köbös kubism -en kubizmus kubistisk -t kubista kuckei kucklet 1. kópéság, csínytevés 2. fondorkodás, (szerelmi) mesterke-kuckla

dés, fortély 3. szemfényvesztés, hókuszpókusz kuckla: ~ ihop ngt összekotyvaszt v.

kifőz vmit kudde -n, -ar párna, vánkos kuddvar -et, — párnahuzat kuf -en, -ar o különc, cs odabogár,

fur(cs)a figura kufisk -i ktilönc(ködő), fur(cs)a kugga 1. meg- v. elbuktat (vizsgán); han blev ~d megbukott, elvágták 2. becsap, rászed, átejt kugge -n, -ar techn: fog (fogaskeréké);

átv kerék, láncszem kuggfråga -n, -or fogas kérdés kugghjul -et, — fogaskerék kuggningsprocent -en, — bukási százalék

kuggutväxling -en, -ar fogaskerékhajtás,

-hajtómű kujon -en, -er gyáva fickó kujonera galádul bánik (ngn vkivel), zsarnokoskodik (ngn vki fölött); nyúz, gyötör, zaklat kukeliku interj kukuriku kul adj indecl o klassz, pompás, remek kula1 -n, -or 1. (kis) gömb; golyó; spela golyózik 2. lövedék, golyó 3. sp súly; súlylökés; stöta ~ súlyt lök 4. átv: börja på ny ~ élőiről v. újra kezd; vara på ~n (kissé) becsípett, spicces

kula2 -n, -or 1. barlang, üreg, odú 2.

tréf szoba, lyuk kul i bakterie -n, -r kokkusz (gömb alakú baktérium) -bana -n, -or röppálya -blixt -en, -ar gömbvillám kulen kulet 1. zord, barátságtalan, hűvös, nyirkos 2. fázós; lehangolt, komor kulrormig [-o-] -1 gömb alakú, gömbölyű kulinarisk -t konyhai; szakácsművészeti, ínyenc

kuling -en, -ar hajó: (eros) szél; szélroham

kuliss -en, -er színfal, kulissza kull1 omkull

kull2 -en, -ar 1. áll alom, egyhasi kölykök; fészekalja, költés; egy alja tojás 2. ugyanazon házasságból született gyerekek; gyereksereg 3. végző osz-íály v. évfolyam, végzősök (iskolában) külla1 -n; -or Dalarna svéd tartomány-beli nő

kulla2 ráüt (ngn vkire) (játékban)

kullager -lagret, — golyóscsapágy kulle1 -n, -ar kalap felső része (v. teteje) kulié2 -n, -ar domb, halom kullerbytta -n, -or bukfenc; göra v. slå

en ~ bukfencet vet, bukfencezik kullersten -en, -ar gömbölyű kő, macska-

kő (utcán) kuilfallen -fallet hanyatt esett, elvágódott; le- v. kidőlt kuliig1 -t dombos, lankás kuliig2 -t: ~

nötboskap szarvatlan marha kuli|kasta átv: halomra dönt, felborít; megsemmisít (ítéletet); (kasta omkull) -ridning -en, -ar felbukás, esés (lóval) kullrig -t domború, kidudorodó, gömbölyű; hepehupás, egyenetlen kulmen (en) indecl csúcspont (átv is), tetőpont

kulminera 1. tetőpontjára emelkedik, tetőfokra hág, eléri a tetőfokot, kulminál; végződik (i v. med ngt vmivel) 2. csill delel kul|regn -et golyózápor -(spets)penna -n, -or golyóstoll -spruta -n, -or géppuska -sprutegevär -et, = golyószóró -sprutepistol -en, -er géppisztoly -stötar e -n, = sp súlylökő -stötning -en, -ar sp: súlylökés, o súlydobás kult -en, -er 1. vallásos tisztelet, kultusz; istentiszteleti forma 2. átv istenítés, imádat kulting -en, -ar malac kultivera 1. kiművel 2. művel (földet) 3. kultivál; ápol (barátságot); ~d iskolázott, (ki)művelt, kifinomult; megművelt (föld) kultje -n hajó: gyenge v. középerős szél

(9—18 m/sec) kultur -en, -er 1. műveltség, művelődés, kultúra 2. (talaj)megmunkálás, művelés; termelés; tenyésztés; megművelt föld 3. biol tenyészet, kultúra kulturell -t művelődési, műveltségi, kulturális

kultur|fientlig -t kultúraellenes -historia -historien művelődéstörténet -lager -lagret, — arch kultúrréteg -minnesmärke -t, -n kultúrtörténeti (mű-) emlék -minnesvård -en műemlékgondozás, -védelem -människa -n, -or művelt ember, kultúrember -nivå -n kulturális színvonal -växt -en, -er termesztett növény, kultúrnövény376

kupong

kulör -en, -er szín(ezet); dtv árnyalat kulört színes, sokszínű; tarka; ~ lykta lampion

kummel kumlet, = 1. kőrakás 2. sírdomb, kurgán (bronz- v. vaskorból) kummin -en v. -ef kömény -ost -en, -ör

köményes sajt kumpan -en, -er pajtás, cimbora; pejor cinkostárs

kund -en, -er vevő, vásárló; ügyfél; ven- ; dég (pl. fodrásznál) -krets -en, *ar vevőkör*... -közönség -tjänst -en vevőszolgálat kung -en, rar király; gå till a legfelsőbb bírósághoz fellebbez, a királyhoz v. kormányhoz fordul künga|döme -t, -n királyság -längd -en, -er királyok névsora v. listája -makt -en királyi hatalom -rike -í, -n királyság

kunglig -i királyi;. ~ förordning kormányrendelet (S); Kungliga Biblioteket a Nemzeti Könyvtár (S); Kunglig Majestät (röv: K- Mit) királyi kormány; de ~a a királyi család (tagjai); roa. sig ~t nagyszerűen v. pompásan szórakozik -het -en, -er 1* királyi méltóság 2. királyi személy kungs|fiskare -n, = áll jégmadár -gård -en, -ar koronauradalom, királyi v. állami- birtok -ljus -et, = nov ökörfarkkóró -ord -et, = királyi szó; det är inte ~ vad han säger nem szentírás amit ő mond -sång -en, -ér királyhimnusz -vatten -vattnet vegyi királyvíz -väg -en, -ar (széles) országút; átv könnyű (v. nehézség nélküli) út -örn -en, -ar szirti sas kun|göra-£/ønfø, -gjort közzétesz, közhírré tesz, (ki)hirdet; közöl, tudtul ad -görelse -n, -r közzététel, kihirdetés; hirdetmény kunna kunde, kunnat ÍJ (segédige) -hat -het; képes [vmire]; szabad;.jag kan inte klaga över det nem panaszkodha-tom arra v. arról; kan jag få gå ut? ki-mehetek?, szabad kimennem?;(det) kan hända megtörténhet, lehet, megesik;det kan så vara lehet hogy úgy van, lehetséges; han kunde ha gjort det megtehette volna; du har inte ~t komma te nem jöhettél el, nem tudtál eljönni; man skulle ~ tro att ... azt gondolhatná az ember hogy...; kan du tänka dig!

képzeld csak!; det kan inte förnekas nem tagadható; det kan inte hjälpas-ezen nem lehet segíteni; gör mig det efter, den som kan csinálja ezt utánam, aki tudja; jag kan inte nem tudom [megtenni], nem tehètem; képtelen vagyok rá; jag kan inte med honom nem bírom (v. állhatom ki) őt 2. tud; ért; ismer; ~ svenska tud svédül; ~ sin läxa tudja a leckét; ~ bokstäverna ismeri a .betűket; ~ ngt utantill (v. på sina fem fingrar) könyv nélkül (v. betéve) tud vmit kunnande -t tudás; ügyesség kunnig -t 1, tudó, hozzáértő; ügyes, tapasztalt, jártas,' tájékozott, (szak-) avatott; ~ i språk nyelvékben jártas, nyelveket tudó 2. göra v. giva •közhírré tesz kunskap -en, -er 1. tudás, ismeret; goda ~er i ryska jó orosz nyelvtudás; din ~ om detta.tidevarv amit erről a korról tudsz 2. tudomás; få ~ om ngt tudomást szerez vmiről; komma, fül ngns <v vkinek a tudomásárá jut kunskapa kat rég felderít kunskapare s= kai rég felderítő, hírszerző

kunskaps|begär -et tudásvágy -gren -en, -ar tudományág; tantárgy -rik -t nagy tudású -törst -en tudásszomj kupa I. s: -n, -or 1. (üveg)bura; (lámpa-) bura 2. (méh)kas 3. (talpas) kis pohár (5 cl-es; konyak kiméréséhez) 4.

boltozat, kupola (átv is) 5. mez (föld)kupac, (föld)hányás (fa gyökereénél) II. vt t. ~ händerna för munnen tölcsért formál a két markából 2♦ ~ potatis burgonyát feltölt v, töltöget

kupé -n, -er. 1. vasút fülke,. szakasz, kupé 2. zárt hintó 3. kétajtós automobil

kupera 1. (meg)kurtít, levág;- le- v. megnyes 2. kártya emel 3. átv hullán rnossá v. hepe-hupássá tesz' kuperad dombos, buckás; hepe-hupás, egyenetlen; ~ terräng egyenetlen v. hullámos terep kúpig -t bura alakú; boltozatos; öblös,

domború; dülledt (szem) kuplett -en, -er kabarédal, dalbetét, kupié kupol -eh; -er kiipola kupong [-o'ngj -en, -er szelvény; (élei-kupongbiljett

miszer)jegy; kamat- v. osztalék- v. nyereményszelvény -biljett -en, -er vasút: füzetjegy, jegyfüzet kupp -en, -er 1. vakmerő tett v. csíny, merész vállalkozás, erőszakos akció; kat rajtaütés 2. államcsíny; puccs; dó på ~en belehal (pl. vállalkozásba) -makare -n, — puccsista kur1 -en,- -ar 1. őrbódé, faköpönyeg 2.

bódé, kalyiba, fészer 3. (kocsi)ernyő kur2 -en, -er gyógykezelés, kúra; gå

igenom en ~ kúrát tart, kúrázik kur3 -en, -er 1. (királyi) udvari fogadás 2. tisztelgés 3. udvarlás; göra ngn sin ~ a) tiszteleg vkinél; b) udvarol vkinek; keresi vkinek a kegyét kura: sitta och ~ ihop sig kucorog,

kuporog, gubbaszt kurage [-ä's] -t o bátorság, mersz, kurázsi

kuranstalt -en, -er gyógyintézet, szanatórium

kurant 1. ker kelendő, forgalomban levő, keresett, kurrens 2. o egészséges, jó erőben levő kurator [-o-] -n, -er 1. egyetemi nation elnöke (-+ nation) 2. gondnok, kurátor; (szociális) gondozó kurbits -en, -ar v. -er nov: tök kurera (ki)gyógyít (för -bői), (gyógy-)

kezel, kúrál kurfurste -n, -ar tört: választófejedelem kur|gäst -en, -er fürdővendég, gyógyhelyi vendég -hotell -et, = gyógyszálló

kurialstil -en hivatali v. hivatalos stílus kuriositet -en, -er különleges v. ritka tárgy; különlegesség, ritkaság, kuriozitás

kurir -en, -er futár, kurir -(flyg)plan -et, = rep futárgép -post [-0-] -en, -er futárposta kuriös -t különös, furcsa, érdekes kurort -en, -er gyógyhely, fürdőhely kurra1 -n o dutyi, áristom kurra2 1. korog; det ~r i magen (på mig) korog a gyomrom 2. turbékol, búg (galamb) 3. dorombol (macska) kurragömma: leka ~ bújócskát játszik,

bújócskázik kurre -n, -ar o alak, pasas, mókus; en underlig ~ furcsa v. különös pacák kurs -en, -er 1. (út)irány; átv irányvonal; hålla v. styra ~ på ngt vmi felé

tart, irányt vesz vmire; ändra ~ irányt változtat 2. tanfolyam, kurzus; ge en ~ tanfolyamot tart 3. (tőzsdei) árfolyam, kurzus; dagens ~ napi árfolyam; sälja till en ~ av 20 kronor 20 koronás árfolyamon elad; stå högt i ~ magas az árfolyama; átv nagy az ázsiója; nagy . becsben v. kegyben áll 4. forgalom (pl. pénzé) -deltagare -n, — tanfolyam hallgatója v. résztvevője -fali -et, = árfolyamesés

kursiv nyomd I. s: -en kurzív (v. dőlt betűs) szedés v. írás II. adj: -t 1. dőlt, kurzív 2. folyamatos; előkészület nélküli, szótár nélküli (-fordítás); läsa ~t folyamatosan (v. előkészület nélkül) olvas

kursivera 1. dőlt betűvel (v. kurzívval)

szed, kurziválás 2. aláhúz, kiemel kursledare -n, = tanfolyamvezető -lista -n, -or árfolyamjegyzék -notering -en, -ar árfolyamjegyzés -stegring -en, -ar árfolyamemelkedés -verksamhet -en kb.: iskolán kívüli népművelés kurtage [a's] -t alkuszdíj, jutalék kurtis -en udvarlás, széptevés, kurizá-lás, flört

kurtisera udvarol, teszi a szépet, kurizál, flörtöl; <n# en flicka udvarol egy lánynak

kurtisör -en, -er udvarló, széptevő kurva -n, -or 1. kanyar(ulat), forduló 2.

mat görbe kurvig -t kanyargós

kuscha I. vi lefekszik, meglapul, kussol (kutya); átv meghunyászkodik II. vt: ~ ngn megfélemlít v. elhallgattat vkit

kusin -en, -er unokatestvér (férfi ill nő); unokabátya ill. -öcs; unoka-néne ill. -húg kusk -en, -ar kocsis, hajtó kuska 1. ~ (för) ngn kocsikáztat vkit 2. hajt 3. O kószál; ~ Europa runt bekóborolja Európát 4. ~ omkring körülkocsikázik kuskbock -en, -ar (kocsi)bak, kocsisülés kuslig -t félelmetes, ijesztő, rémes, (hát)borzongató; gyászos, komor; känna sig ~ (till mods) kellemetlen érzése van, borzong, libabőrös a háta

kust -en, -er tengerpart -artilleri -(e)tkustband

378

kvarglömd

parti tüzérség -band -et: i ~et a partvidéken -bevakning -en partvédelem; (tenger)parti őrség -bo -n, -r tengerparti lakos, partlakó -fart -en parthajózás -försvar -et partvédelem -land -et, -länder 1. tengerparti tartomány, partvidék 2. tenger melléki ország -lillje -n, -r partvonal -remsa -n, -or partsáv -stad -en, -städer tengerparti város -sträcka -n, -or partszakasz kuta görnyedezik, görnyedten megy;

0 ~ i väg elrohan, elszáguld kutig -t (meg)görnyedt; görbe, hajlott

(hátú)

kutryggig -t görbe hátú, görnyedt; púpos

kutter1 kuttret turbékolás

kutter2 -ti, kuttrar kutter, egyárbocos

vitorlás v. motoros hajó kutting -en, -ar kis hordó, hordócska kuttra turbékol, búg (galamb) kutym -en, -er szokás kuva leigáz, elnyom; elfojt; lever; megfékez, leküzd; erőt vesz (ngt vmin); ~ sin motvilja legyőzi viszolygását kuvert -et, = 1. (levél)boríték 2. teríték; duka med fem ~ öt személyre terít

kuvertera borítékba tesz, borítékoz kuvös -en, -er 1. (tojás)keltetőgép 2.

orv inkubátor (koraszülöttek számára) kvacksalva kuruzsol kvacksalvare -n, = kuruzsló, sarlatán kvacksalveri -(e)t, -er kuruzslás, (orvosi)

sarlatánság kvadda o összezúz, -lapít kväder -n, kvadrar ép: (faragott) kockakő, terméskő, épületkő kvadrant -en, -er 1. mat, csill körnegyed, kvadráns 2. techn (szintező) negyedlő, kvadráns kvadrat -en, -er 1. négyzet; 1 meter i **

1 méteres oldalú (négyzet) 2. mat négyzet, második hatvány; ~en av 3 är 9 háromnak a négyzete kilenc; ~en på fem, fem i ~ öt a négyzeten; upphöja i ~ négyzetre emel-centimeter -n, — négyzetcentiméter

kvadratisk -t négyzetes; mat másodfokú

kvadrat|meter -n, = négyzetméter -rot -en, -rötter mat: négyzetgyök kval -et, — kín, gyötrelem, szenvedés -full -t kínos, gyötrelmes

kvalificera minősít, képesít, kvalifikál; ~ sig a) képesítést szerez, alkalmasnak bizonyul (för v. till ngt vmire); b) sp bejut az elődöntőbe v. a döntőbe kvalificerad képesített, minősített, szakképzett, kvalifikált (för ngt vmire); ~ majoritet minősített v. kétharmados többség

kvalificering -en, -ar 1. minősítés, képesítés, kvalifikálás 2. sp selejtező mérkőzés; válogató verseny kvalificeringsmatch -en, -er sp: selejtező mérkőzés kvalifikation -en, -er minősítés, képesítés, szakképzettség, kvalifikáció; alkalmasság, képesség kvalitativ -t minőségi kvalité -77, -er ker: minőség, minőségi osztály

kvalitet -en, -er minőség, kvalitás kvalitetsvara -n, -or jó minőségű áru kvalm -et fülledt v. áporodott v. füstös levegő; fullasztó meleg; fülledtség; bódító illat kvalmig -t tikkasztó (nyár); nehéz, bódító (illat); fülledt, áporodott; füstös (levegő); állott (víz) kvantitativ -t mennyiségi kvantitet -en, -er 1. mennyiség, kvantitás 2. nyelv időtartam kvantum = v. -et, kvanta v. = 1. meghatározott mennyiség [vmiből] 2. rész, adag (átv is) 3. fiz kvantum kvar adv hátra (levő), vissza; det blev intet ~ nem maradt semmi; dröja ~ elidőzik, el- v. odamarad; finnas ~ (még) megvan; fennáll, -maradt; han glömde hatten ~ ottfelejtette a kalapot; ha pengar ~ még van pénze; har vi långt sok van még hátra [az útból],? messzire vagyunk még [a céltól]?; han har inte långt ~ [már] nem sok van neki hátra (az életből) ; lämna ~ hátrahagy; otthagy; sitta ~ ül tovább a helyén; stanna v. vara ~ över natten hos ngn ottmarad vkinél éjszakára; är du ~ här i morgon ? itt vagy még holnap?; det var inte mycket ~ av mig nem sok erőm maradt, fogytán voit az erőm -bliven -blivet hátrahagyott, -maradt; meg-v. visszamaradt, eladatlan (pl. jegy) -glömd -glömt ottfelejtett, elvesztett; ~a effekter talált tárgyak [osztálya]kvarhålla

(vasúton) -hålla -höll, -hållit visszatart, nem enged el v. tovább; megtart (emlékezetében) kvarka -n takonykór (lóbetegség) kvar|leva -n, -or maradvány; relikvia; átv csökevény; hans jordiska kvarlevor földi maradványai -levande: de ~ az életben maradtak -liggande elfekvő, el nem vitt; fiz visszamaradó, remanens

kvarlåtenskap -en hagyaték (áfv is) kvarn -en, -ar malom; munnen går som en ~ folyton kerepel, nem áll be a szája; nu får hon vatten på sin ~ ez az ő malmára hajtja a vizet -damm -en, -ar 1. malomtó, malom víztárolója 2, malomgát -hjul -et, == malomkerék -sten -en, -ar malomkő -vinge -n, -ar szélmalom vitorlája kvar|sittare -n, = (osztályt) ismétlő, bukott diák -skatt -en, -er adóhátralék -stad -en, -er jog: (le)foglalás, zár alá vétel; elkobzás; belägga med ~ lefoglal, zár alá vesz; elkoboz -stå rstod, -stått (meg)marad, fennmarad, megvan; fennáll, érvényben marad; ~ende skatt hátralékos adó kvart -en, -ar 1. negyed(rész); en ~s meter negyed méter; 2. plur: = negyedóra; akademisk ~ akadémiai negyedóra; en ~ i fyra háromnegyed négy; en ~ över tre negyed négy; vänta i tre ~ háromnegyed órát vár 3. nyomd negyedrét (alak) 4. zene negyed hangköz 5. vívás kvart kvartal -et, — negyedév, évnegyed kvartals|hyra -n, -or negyedévi lakbér -skifte -t negyedév vége; vid ~t a negyedév végén -vis adv negyedéven-kint

kvarter -et, ~ 1. háztömb; (város-) negyed 2. (hold)negyed 3. szállás(hely), • kvártély; förlägga i ~ elszállásol, bekvártélyoz; ligga i ~ el van szállá-

. solva

kvartett -en, -er zene; négyes, kvartett kvarting -en, -ar o negyedliteres (pun-

csos)üveg kvarts -en, -er ásv: kvarc kvart(s)|ark -et, — negyed ív -format -et, = nyomd negyedrét (alak), kvart kvartslampa -n, -or kvarclámpa kvartssekel -seklet, — negyedszázad, 25 év

kvartar -t geol: negyedkori -formation

-en, -er negyedkori képződmény kvasi- összet előtag látszat-, ál-, fél--bildning -en felszínes v. látszatműveltség; átv külső máz -vetenskaplig -t áltudományos kvast -en, -ar 1. seprő, seprű; nya ~ar sopar bäst új seprű jól seper 2. en ~ av blommor egy (kis) csokor virág 3, nov ernyővirágzat -skaft -et, = seprűnyél

kvav I. adj: -t fojtó, fullasztó, nyomasztó, zárt; fülledt, áporodott II. s: gå i ~ elsüllyed (hajó); átv meghiúsul, balul sikerül kverulans -en (alaptalan) panaszkodás, sopánkodás; akadékoskodás, gáncsoskodás

kverulant -en, -er panaszkodó, sopánkodó; veszekedő, összeférhetetlen (ember)

kvick -t gyors, élénk, eleven; gyors (felfogású); szellemes, tréfás; vara ~ i benen gyors lábú, fürge járású; vara ~ i huvudet gyors észjárású; göra sig ~ på ngns bekostnad vkinek a rovására szellemeskedik kvicka: o ~ på (sig) siet, igyekszik kvickhet -en 1. gyorsaság, élénkség, elevenség 2. plur: -er szellemesség, elmésség; tréfa, vicc kvickhuvud -et, = szellemes v, elmés

ember; tréfás v. viccelődő ember kvickna: ~ till feléled, megelevenedik;

magához tér, felocsúdik; erőre kap kvickrot -en tarackbúza kvicksilver -silvret higany; átv: ha ~ i

kroppen nem fér a bőrében kvicksilver|pelare -n, = higanyoszlop -termometer -n} -metrar higanyos hőmérő

kvicktänkt gyors felfogású V. észjárású,

eleven eszű, értelmes kvida kved v. kvidde, kvidit 1. nyöszörög; nyivákol; nyüszít; jajgat 2. nyikorog kviga -n, -or üsző kvillra 1. csörgedezik 2. csipog kvinna -n, -or nő, asszony kvinn|foik -et, — 1. fehérnép, asszonynépség 2. nő(személy) -kön -et 1. nyelv nőnem 2. női nem, nők

kvinnlig -t női(es), asszonyi, asszonyos;

~ advokat ügyvédnő; en ~ bekantkvinnoarbete

egy nőismerős; ~ rösträtt a nők szavazati joga kvinnoj arbete -/, -n női munka -bröst -et, = női kebel -dräkt -en, -er női ruha -dyrkan — (en) nőtisztelet v. -kultusz -emancipation -en a nők egyenjogúsítása, nőemancipáció -frid -en a nők biztonsága; störande av ~en nők molesztálása (utcán) -hatare -n, = nőgyűlölő -linje -n: pä ~n női ágon v. ágra -läkare -n, = nőgyógyász -rörelse -n, -r nőmozgalom -i öst -en, -er 1. női hang 2. női szavazat -sak -en nőkérdés, feminizmus -sakskvinna -n, -or feminista nő -sjukdom -en, -ar női betegség -tjusare -n, = no-bolondító, nőcsábász -välde -t nő-uralom

kvinnsperson -en, -er o nőszemély,

fehérnép; statisztika nő kvintcssens -en [vminek a] lényege v.

veleje v. legjava, kvintesszencia kvissla -n, -or pattanás, pörsenés kvisslig -t pattanásos, pörsenéses kvist -en, -ar 1. ág, gally; komma på grön ~ zöld ágra vergődik 2» goes, csomó, ághely (fán) kvista1: ~ (av) (le)gallyaz kvista2 o átv: ~ in tilt stån beszalad a városba; ~ över till ngn átugrik vkihez

kvistfri -fritt ágatlan; goes v. csomó nélküli, göcsmentes kvistig -t 1. ágas, gallyas, ágas-bogas 2. göcsös, csomós (fa) 3. bonyolult, kusza, kényes (kérdés) kvitt szabad; kiegyenlített, elintézett; nu är vi ~ most kvittek vagyunk; det är ~ ki van egyenlítve, el van intézve; bli ~ ngn v. ngt megszabadul vkitől v. vmitől; átv: göra sig ~ ngn leráz vkit

kvitta kiegyenlít, (Ie)kvittel; ** med varandra elszámolnak egymással; pol: ~ sina röster [kölcsönös [-megegyezéssel]-] {+megegye- zéssel]+} tartózkodnak a szavazástól; det ~r mig lika nekem mindegy, egyre megy kvitten = (en v. ett), = birsalma(fa) kvittens -en, -er nyugta, elismervény

(på ngt vmiről) kvitter kvittret csicsergés, csipogás, csi-

vitelés (átv is) kvittera nyugtáz; átv viszonoz; sp

egyenlít; betalt ~s fizetve, [-[köszönettel]-] {+[köszö- nettel]+} felvettem (számlán); ~ ut ett belopp kifizettet magának egy összeget

kvitto -t, -n 1. nyugta(tvány), elismervény (på ngt vmiről) 2. vonaljegy kvittra csicsereg, csipog, csivitel (átv is) kvot -en, -er 1. mat hányados 2. kvóta,

részesedés aránya kväde -t, -n (elbeszélő) költemény,

(históriás)ének (óskandináv tárgyú) kväka kväkte, kväkt kuruttyol, brekeg,

vartyog; hápog (kacsa) kväkare -n, = kvéker kvälja kväljde v. kvalde, kväljt v. kvalt: 1. (meg)undorit; det kväljer mig undorodom (attól); maten kväljer henne (o) undorodik az ételtől 2. költ kínoz, gyötör

kväljande undorító, émelyítő, hányingert keltő

kväljning -en, -ar hányinger, undor kväll -en, -ar 1. est(e); god ~! jó estét 1; i ~ ma este; i morgon ~ holnap este; mot ~en este felé; på ~en, om ~arna esténként; sent på ~en késő este 2. äta ~ vacsorázik kvälla kvällde, kvällt áramlik, buzog, bugyog; ~ fram előtör, elő- v, felbuzog

kvällas kvällades, kvällats esteledik kvällningen: i *+* este felé, alkonyatkor kvälls|kröken: på ~ o este (felé), alkonyattájt -kurs -en, -er esti tanfolyam -kvisten kvällskröken -mat -en vacsora -nyheter plur (késő) esti hírek (rádióban) -sömnig -t: vara ~ (este) hamar elálmosodik -tidning -en, -ar esti újság -vard -en, -er vacsora -öppen -öppet: ha kvällsöppet este nyitva tart kväsa kväste, kväst megaláz, meg- v. letör, megpuhít; elnyom; ~ ngns högmod megtöri vkinek a kevélységét; ~ (till) ngn megaláz v. megpuhít vkit

kväva kvävde, kvävt megfojt, -fullaszt;

megmérgez (gáz); átv elfojt, elnyom kvävande fojtó, fullasztó; átv nyomasztó kvävas kvävdes, kvävts megfullad; vara nära att ~ majdnem megfullad, fulladozik

kväve -t nitrogén -haltig -t nitrogéntartalmúkvävgas

kvävgas -en (szabad) nitrogén kvävrJng -en megfojtás; (meg)fulladás;

fuldoklás; átv elfojtás kyckling -en, -ar csirke; csibe kyffe -/, -n o átv: lyuk, odú; viskó, vityilló, kulipintyó kyla I. s: -n hideg(ség), hűvösség (átv is); i den här ~n ebben a hidegben II. vt: kylde, kylt (le- v. be)hűt; (meg)fagyaszt; hűsít; ~ fötterna lefagy a lába kyl | anläggnings/2, -ar hűtő- v. fagyasztóberendezés -apparat -en, -er készülék, hűtő- v. fagyasztógép kylare -n, = 1. hűtő (motoré); hűtőberendezés 2. (bor- v. pezsgő)hűtő vödör kylhus -et, — hűtőház kylig -t hűvös (átv is), hűs; átv hideg kylknöl -en, -ar fagyás, fagydaganat kylning -en, -ar (le- v. be)hűtés; fagyasztás; hűsítés; lehűlés kylrum -rummet, = hűtőhelyiség kylsa (öS9ze)ráncol; ~ sig (összeráncolódik

kyijskada -n, -or fagykár -skåp -et, — hűtő- v. jégszekrény -slagen -slaget meglangyosított, langyos; átv hűvös -sår -et, = fagyási seb -vagn -en, -ar (vasúti) hűtőkocsi -vatten -vattnet, — hűtővíz

kyndelsmässa -n egyh: gyertyaszentelő kynne -t, -n természet, alkat, jellem;

jelleg, típus kypare -n, = pincér kypert -en, -ar tex: sávoly, köper kyrka -n, -or 1. templom 2. egyház kyrk|backe -n, -ar templomtér, templom előtti tér(ség) -bröllop -et, = egyházi esküvő -by -n, -ar templomos falu v. község -bänk -en, -ar templomi pad -dags: det är ~ ideje templomba menni -folk -et 1. templomba járók 2. egyházi személyek -håv -en, -ar csengettyűs persely -klocka -n, -or 1. templomi harang 2. toronyóra kyrklig -t 1. templomi, egyházi; ~ vigsel egyházi esküvő 2. templomba járó, vallásos kyrkoadjunkt -en, -er segédlelkész kyrk(o)[besök -et, = templomba járás, templomlátogatás -bok -en, -böcker egyházi anyakönyv -bokföra -förde, -fört az egyházi anyakönyvbe bevezet

kyrko|fader -n, -fäder egyházatya -fientlig -t egyházellenes -furste -n, -ar egyházfejedelem -gård -en, -ar 1. temető 2. templomkert -handbok -en, -böcker szertartáskönyv, rituálé -herde -n, -ar lelkész, lelkipásztor; plébános -herdeboställe -t, -n lelkészlak, paplak; parókia -historia -historien egyháztörténet -musik -en egyházi v. templomi zene -möte -t, -n zsinat

kyrkorgel -n, -orglar templomi orgona kyrko|råd -et, = egyházközségi tanács, presbitérium -staten npr tört: az egyházi (v. a pápai) állam kyrk|råtta -n: fattig som en ~ szegény mint a templom egere -sam -t templomba járó, templomozó; vara ~ rendszeresen jár templomba -skriva -skrev, -skrivit az (egyházi) anyakönyvbe bejegyez, egyházilag anyakönyvez; han är kyrkskriven i Lund a lundi lelkészi hivatalban anyakönyvezték (v. van bejelentve) -socken -socknen, -socknar egyházközség; község -torn -et, = templomtorony -tupp -en, -ar szélkakas (templomtornyon) -vaktare -n, = egyházfi, sekrestyés -värd -en,-ar egyházi kurátor, egyházközségi va g von keze lő kysk -t szemérme(te)s, szűzi(es), tiszta kyss -en, -ar csók

kyssa kysste, kysst (meg)csókol; han kysste henne på hand(en) kezet csókolt neki; vågen kysser stranden a hullám nyaldossa a partot kyssande -t (meg)csókolás; csókoló(d)zás kyssas kysstes, kyssts csókoló(d)zik kyss]tack -1 csókolnivaló(an szép) -äkta

csókálló (rúzs) kåda -n, -or gyanta kådig -t gyantas; gyantaszerű kåk -en, -ar o viskó, vityilló, bódé kål -en 1. káposzta 2. ätv: göra ~ på^ ngn végez vkivel, megöl vkit; ta ~ på ngt ízzé-porrá zúz vmit -blad -et, = káposztalevél -dolma -n, -or töltött káposzta (sütve) -fjäril -(e)n, -ar káposztalepke -huvud -et, = káposztafej -mask -en, -ar káposztalepke hernyója -rabbi -n karalábé -rot -en, -rötter nov: karórépa -supare: de är lika goda ~ az egyik tizenkilenc a másik egy híján húszkånka

kånka: o ~ på ngt cipel vmit; cipekedik vmivel

kåpa -n, -or 1. csuklyás köpeny; (barát-) csuha; kámzsa; kat álcázó .köpeny 2. techn tok, hüvely, kürtő kår -en, -er 1. testület, kar; diplomatiska ~en a diplomáciai testület 2. kat önálló alakulat; csapat -anda -n testületi szellem kåre -n, -ar 1. szél, szellő; széllökés 2. átv: det går kalla kårar efter v. längs ryggen på mig végigfut a hátamon a hideg

kåsera cseveg, könnyed stílusban előad

v. ír (om v. över ngt vmiről) kåseri -(e)ty -er csevegés, könnyed stílusú előadás v. cikk; tárca (újságban) kåsör -(e)n, -er csevegő, szellemes előadó; tárcaíró kåta -n, -or lapp sátor v. kunyhó käbbel käbblet (semmiségeken való) vitatkozás, szóváltás, perpatvar, veszekedés; akadékoskodás käbbla (makacsul) vitatkozik, veszekedik, pörlekedik; akadékoskodik; ~ emot visszabeszél, felesel käck -t bátor, rámenős; derék; merész,

vakmerő; hetyke; eleven, élénk käft -en, -ar 1. pofa, száj (állaté); O håll ~(en) / fogd be a pofádat!, pofa be!; vara slängd i ~en jó beszélőkéje van; slå ngn på ~en vkinek a pofájába vág 2. techn (szorító)pofa (fogóé) käfta: o ~ emot visszapofázik, -beszél kägel: slå v. spela ~ tekézik, kuglizik -bana -n, -or teke- v. kuglipálya -for-mig -t kúp alakú -spelare -n, — te-kéző, kuglizó kägla -n, -or (teke)bábu; slå v. spela

käglor tekézik, kuglizik käk -en, -ar állkapocs käka o zabál, fal käkben -et, == állkapocscsont käke -n, -ar -v käk käkled -en, -er állkapocsízület kälkbacke -n, -ar ródlipálya kälk I borgare -n, = nyárspolgár, filiszter

-borgerlig -t nyárspolgári kälke -n, -ar szán(kó); ródli; åka ~

szánkázik; ródlizik kälk [åkning -en szánkázás; rődlizás källa -n, -or forrás (átv is); kútfő (átv); ~n till allt ont minden rossz kútfeje; ur v. från säker ~ biztos forrásból

källardörr -en, -ar pinceajtó källare -n, = 1. pince; alagsor 2. vendéglő, kocsma kallar | glugg -en, -ar pincelyuk -mästare -n, = vendéglős, szállodás -valv -et, = pinceboltozat -våning -en, -ar alagsor, pincesor, szuterén källforskning -en, -ar tud: forráskutatás -frisk -t friss (mint a forrásvíz) -kritik -en tud: forráskritika -skatt -en, -er kereseti adó -skrift -en, -er forrásmű -språng -et, = feltörő vízér v. forrás -studium -studiet, -studier tud: forrástanulmány, kútfők tanulmányozása -vatten -vattnet, = forrásvíz -åder -n, -ådror vízér kält -et kunyerálás; zaklatás, szekálás; nyafogás

kälta kunyerál; zaklat, gyötör, szekál (på ngn om ngt vkit vmiért); nyafog; siránkozik, sápítozik (över ngt vmin) kämpa harcol, küzd; viaskodik (om v. för ngt vmiért); ~ (e)mot ngt küzd v. harcol vmi ellen; ~ mot strömmen az ár ellen úszik (átv is); ~ sig fram előre-verekszi v. felküzdi magát; ~ sig till ngt kiharcol v. kiküzd v. kivív vmit kämpa|gestalt -en, -er óriás alak v. termet -lek -en, -ar harci játék, tornajáték -lik -t óriási, hatalmas termetű kämpe -n, -ar harcos; vitéz, levente;

bajnok, előharcos (för ngt vminek a) känd känt 1. ismert, híres (för ngt vmiről), neves; ~ för att vara snål fukar-ságáról ismert; illa ~ rossz hírű, hírhedt 2. (át)érzett; vårt djupt ~a tack szívből fakadó hálánk känga -ri, -or 1. magas szárú cipő, bakancs 2. o ge ngn en ~ belerúg vkibè, megrúg vkit kängsnöre -t, -n cipőzsinór, -fűző

känguru -n, -(e)r áll: kenguru känn: på ~ érzés szerint, ösztönösen; ha på ~ att. . . az az érzése v. előérzete hogy

känna I. s indecl: ge ngt till ~ tudtul v. hírül ad valamit; ge sig till ~ megismerteti magát (för ngn vkivel); megnyilvánul, mutatkozik, érezhető II. vt: kände, känt 1. érez, tapint, érzékel; tapasztal; ~ fruktan fél(elmet érez); inte ~ förbarmande nem ismer irgalmat; ~ tacksamhet mot ngn hálás vkinek; jag känner mitt hjärta slå érzemkännare

hogy a szívem dobog; ~ slutet nalkas érzi hogy à vége közeledik; jag f örstår hur du känner det igazán veled tudok érezni ; man känner på dig att.. . érzik v, érezhető rajtad hogy . . .; låta ngn ~ sin vrede vkivel érezteti a haragját; ~ ngn på pulsen megtapogatja vkinek a pulzusát; átv tapogató(d)zik v. puhatoló(d)zik vkinél; ~ för ngn 'együttérez v. szimpatizál vkivel 2. ismer; ~ ngn personligen személyesen ismer vkit; ~ ngn till namnet névről ismer vkit; vi har känt varandra länge régóta ismerjük egymást; lära ~ ngn megismer vkit, megismerkedik vkivel; kärin dig själv! ismerd meg önmagadat !; inte ~ några gränser nem ismer határt III. vi megpróbál; megízlel, -kóstol; megszagol; megtapint; ~ med fingret ujjával megtapint; känn på den här cigarren, szagold v. szagolja meg ezt a szivart, (próbaképpen) szívd v. szívja el ezt a szivart IV. ~ sig érzi magát; ismeri magát; ~ sig lycklig boldognak érzi magát; ~ sig orolig för ngn aggódik vkiért; han kände sig träffad találva érezte magát V. (hgs igek:) ~ av érez, tapasztal; det får du ~ av majd meglátod v megérzed [még] ennek a következményeit; ~ efter i sina fickor a zsebeiben kutat; ~ efter om dörren är låst utánanéz hogy az ajtó be van-e zárva; ~ sig fram előretapoga-tó(d)zik; ~ sig för tapogató(d)zik (átv is); óvatosan jár el; ~ sig för hos ngn om ngt puhatoló(d)zik vkinél vmi után; ~ igen fel- v. megismer; ráismer (ngn vkire); ~ igen sig kiismeri v. feltalálja magát; ~ igen ngn på rösten ráismer vkire a hangjáról; ~ på megpróbál, -tapasztal; få ~ på megérez, »tapasztal, -tud; ~ på sig (ösztönösen) érzi, az az érzése.. .; ~ till ismer, tud; jártas (ngt vmiben); han känner till saken (ő) ismeri az ügyet, tud a dologról; ~ till sig pä en ort kiismeri magát egy helységben kännare -n, = hozzáértő, [vminek az]

ismerője; műértő, szakember kännarmin -en, -er: med ~ hozzáértő v.

műértő szemmel kännas kändes, känts érződik, érezhető, [vmilyennek] tetszik; ízlik; tapintható; det känns inte nem érezhető v.

érződik; hur känns det nu ? hogy érzi magát most?; det känns bittert (ez) keserű (ízű); det känns kallt i rummet [úgy érzem v. érzi] hideg van a szobában; det känns i benen a lábamban érzem, érzem a lábam; ~ vid beismer; elismer (pL gyermeket); vem känns vid den här kniven? kié ez a kés? kännbar -t érezhető; érzékeny, fájdalmas; en ~ förlust érzékeny veszteség känne|dom -en tudomás; ismeret; få ~ om ngt tudomást szerez vmiről; med ~ om ngt vminek az ismeretében, vmit ismerve v. tudva; bringa till ngns ~ tudomására hoz vkinek; det har kommit till min ~ tudomásomrajutott -märke -t, -n, -tecken -tecknet, = ismertetőjel v. -jegy (på -nek a); jel, tünet -teckna jellemez, megkülönböztet-tecknande jellemző (för-re); jellegzetes; megkülönböztető känning -en, -ar 1. érintkezés, kapcsolat; ha ~ med v. av land megpillantja a szárazföl det;/a ~ med bottnen feneket ér 2. fájdalomérzés; ha ~ar i magen (valami) fájdalmat érez a gyomrában 3. előérzet känsel -n érzékelés, érzés; tapintás; érzék; uppfatta med ~n érzékel, érez -organ -et, = tapintószerv -sinne -t tapintás (érzéke), tapintóérzék -spröt -et, = áll csáp, tapintó, tapogató (kar) känsla -n, -or érzés, érzelem; érzet; átv érzék; ~ av smärta fájdalomérzet; ha en ~ av att az az érzése (v. a benyomása) hogy; ha ~ för ngt van érzéké vmihez; i ~n av sitt värde saját értékének tudatában; med blandade känslor vegyes érzelmekkel; vara utan ~ érzéketlen, érzéstelen känslig -t érzékeny, fogékony; finom érzésű; érzelmes, megindító (pl. film); ~ ~ för intryck benyomásokra érzékeny; beröra ett ~t ämne kényes témát érint känslo|betonad érzelmileg telített, érzelmi színezetű -full -t túl érzékeny, érzelmes; érzelgős, szentimentális -liv -et érzelmi élet -lös -t érzéketlen (för ngt vmi iránt); érzéstelen; (el)zsibbadt -människa -n, -or a szív embere -pjunk -et érzelgés, ömlengés, érzelgősség -sam -t (túl) érzékeny, érzelmes; érzelgős, szentimentális -stämning -en, -ar kedélyállapot, hangulat -tankande -/känsloutbrott

érzelmektől befolyásolt gondolkodás -utbrott [-ott] -et, = érzelmi kitörés käpp -en, -ar 1. bot, pálca, vessző 2. nyél 3. (gyám)karó -häst -en, -ar vesszőparipa (átv is) -rapp -et, = botütés kär -t 1. kedves, szeretett; mina ~a szeretteim, az enyéim; ~a ni! o gyerekeim!, gyerekek!; barátaim!; hålla ngn ~ szeret v. kedvel vkit; det är mig ~t att örülök hogy 2. szerelmes; bli ~ i ngn beleszeret vkibe kära1: o ~ ner sig belehabarodik, -bolondul (szerelmes) kära2 jog panaszosként v. felperesként lép fel,

kärande -n, = jog panaszos, felperes käresta -n, -or o [vkinek a] kedvese,

szerelmese, babája, szeretője käril -et, = átv: ett svagt ~ törékeny

edény, gyönge lény käring -en, -ar vénasszony, banya -skvaller -skvallret vénasszonyok pletykája kärkommen [-o-] -kommet szívesen látott, várva várt; kellemes kärl -et, = edény

kärlek -en szerelem; szeretet; ^ HU arbete a munka szeretete; ~ till nästan felebaráti szeretet; fatta ~ till ngn megszeret vkit; beleszeret vkibe; av ~ till ngn vki iránti szerelemből v. szeretetből kärleks!affär -en, -er szerelmi ügy v. kaland -brev -et, — szerelmes levél -full -t szeretetteljes, szerető, gyengéd -förbindelse -n, -r, -förhållande -t, -n szerelmi viszony -förklaring -en, -ar szerelmi vallomás -historia -historien, -historier 1. szerelmi történet 2. szerelmi ügy v. kaland -liv -et szerelmi v. szexuális élet -lös -t 1. szívtelen, szeretetlen, rideg 2. szeretetet nélkülöző, örömtelen -pant -en, -er 1. szerelmi zálog 2. átv szerelem gyümölcse, gyerek -äventyr -et, — szerelmi kaland kärlig -t szerelmes; szívélyes; ~a

ögonkast szerelmes pillantások kärl |kramp -en, -er érgörcs -sammandragande: ~ medel érszűkítő (szer) -utvidgande: ~ wedel értágító (szer) kärna11, s: -n, -or (vaj)köpülo II. vt: ~

smör vajat köpül kärna2 -n, -or 1. mag 2. nov mag (gyümölcsé) ; bél (pl. dióé); ta ut kärnorna nr ngt kirnagoz vmi t 3. (kötél- v.

kábel)bél 4. átv [vminek a] magva v. veleje; ~n av landets ungdom az ország ifjúságának színe-java; pudelns ~ a dolog veleje; tränga till sakens ~ behatol a dolog lényegébe kärn I energi [-si]' -(e)n atom(mag)ener-gia, nukleáris energia -fri -fritt mag nélküli -frisk -t makkegészséges -frukt -en, -er húsos ill. csonthéjas gyümölcs -full -t magvas; átv velős, erőteljes, kifejező -fysik -en (atom)magfizika -gubbe -n, -ar jó erőben levő öregember -hus -et, = nov magház (termésé) -kari -en, -ar pompás fickó, egészségtől duzzadó férfi -kemi -(e)n magkémia -klyvning -en, -ar (atom)maghasítás; maghasadás kärnmjölk -en író (tejtermék) kärn |punkt -en: ~en i ngt vminek a magva v. középpontja -språk -et, = erőteljes nyelv; velős mondás, aforizma -svensk -t valódi v. tipikus svéd -trupp -en, -er kat: káderalakulat; elitcsapat -vapen -vapnet, = atomfegyver -ved -en, -virke -t nov: (fa)geszt; színfa käromål -et, = jog panasz, kereset; magánvád

kärr -et, = mocsár, ingovány; láp kärra -n, -or 1. (kétkerekű) taliga, kordé; targonca, talicska 2. o, tréf tragacs (motor)

kärr|mark -en, -er mocsaras talaj v. terület; láptalaj -sköldpadda -n, -or áll: mocsári teknős kärv -t 1. érdes, durva; fanyar, kesernyés; motorn är ~ a motor [még] nincs bejáratva 2. szegényes, fukar 3. átv rideg, nyers, kemény, száraz; éles (hang); egyszerű, tömör (stílus) kärva vt kévébe köt kärve -n, -ar kéve

kärvänlig -t gyengéd, szívélyes; mézes-mázos, édeskés; ~a blickar szerelmes pillantások kättare -n, = eretnek kätte -n, -ar rekesz, box (istállóban) kätteri -(e)t, -er eretnekség; eretnek tan kättersk -t eretnek kätting -en, -ar lánc kättja -n bujaság, buja v. érzéki gerjede-

lem; ledérség käx1 -et v. -en, — keksz käx2 -et nyafogás, nyavalygás, zaklatás, szekáláskäxa

käxa nyafog, nyavalyog; nyaggat, zak-l at (på ngn vkit); sig till ngt kikunyerál vmit käxburk -en, -ar kekszesdoboz kö1 -n, -er (biliárd) dákó kö2 -n, -er 1. sor(baállás), várakozók sora; stå i ~ sort áll, sorban áll 2. kat menetoszlop vége; sp mezőny vége köa sort áll, sorban áll kö|bildning -en, -ar sor(ba)állás, sor -bricka -n, -or

sorszám (várakozásnál) kok -et, = 1. konyha; det franska ~et a francia konyha 2. főző(készülék); gaskök

koksa -n, -or konyhalány, szakácsnő köks|avfall -et, = konyhai hulladék v. szemét -bord -et, = konyhaasztal -förkläde -t, -n konyhakötény -handduk -en, -ar konyharuha -kniv -en, -ar konyhakés -latin -et konyhalatin(ság) -mästare -n, = konyhafőnök, főszakács -skåp -et, = konyhaszekrény -spis -en, -ar konyhai tűzhely, takaréktűzhely -trappa -n, -or hátsó lépcső -trädgård -en, -ar konyhakert -väg: gå ~en a konyhabejáraton át (v. a hátsó lépcsőn) közlekedik -växt -en, -er konyhakerti növény, főzelék, zöldség

köl -en, -ar hajógerinc, hajótőke; hajó: tőgerenda; med ~en i vädret tőkével felfelé, felfordulva; på svenska ~ar svéd hajókon; komma på rätt ~ visszanyeri normális egyensúlyi helyzetét (hajó); átv visszazökken a [-[rendes]-] {+[ren- des]+} kerékvágásba köld -en, -er hideg(ség) -blandning -en, -ar hűtőkeverék -förnimmelse -n, -r a hideg érzete -grad -en, -er hidegfok (fagypont alatt); det är fem ~er öt fok hideg van -knäpp -en, -ar hidegbetörés, rövid ideg tartó hideg v. fagy -våg -en, -or hideghullám köl|hala 1. megdönt, oldalára fordít (hajót, javítás végett) 2. (büntetésből) áthúz a hajótőke alatt, megmárt -rum -rummet, = hajófenék -sträckning -en, -ar hajó: gerincfektetés (hajóépítés elkezdése) -svin -et, = hajó belső tőke -vatten -vattnet, = hajó sodor(víz), nyomdokvonal; följa i ngns ~ vkinek

a nyomdokain (v. az uszályában) ha-

lad

kön -et, = (biol, nyelv) nem -lig -t nemi, 25 Svéd—magyar szótár

ivaros, ivari -lös -i nem nélküli; ivartalan (szaporodás) köns|bestämning -en, -ar biol: a nem meghatározása -cell -en, -er ivarsejt -delar plur nemi szervek -drift -en, -er nemi ösztön -liv -et nemi élet -mognad -en nemi érettség, ivarérettség -organ -et, s=s nemi szerv, ivarszerv -sjukdora -en, -ar nemi betegség v. baj -umgänge -t, -n nemi érintkezés, közösülés köp -et, = vétel, (be- v. meg)vásárlás; adásvétel; göra ett gott ^ jó vásárt csinál; slippa undan för gott r* olcsón megússza; ge på ~et ráadásul ad, ráad; till på ~et a tetejébe, ráadásul, méghozzá, azonfölül köpa köpte, köpt I. vt (meg)vesz, (megvásárol; ~ grisen i säcken zsákbamacskát vesz II. (hgs igek:) ~ in be-v. megvásárol; befizet [vmire]; ~ upp felvásárol; ~ upp sina pengar elvásárolja minden pénzét köpare -n, = vevő, vásárló köpe|avtal -et, = vételi egyezség v. szerződés -brev -et, = (adás)vételi szerződésíi okirat), köt le vél (ingatlanvételnél) -kontrakt -et, = (adás)vételi szerződés Köpenhamn npr Koppenhága köpenhamnsk -t koppenhágai köpenskap -en kereskedés, kereskedelem;

driva ~ med ngt vmivel kereskedik köpe|skilling -en, -ar, -summa -n, -or

vételár, vételi összeg (ingatlané) köping -en, -ar mezőváros, városka köp | kraft -en vásárlóerő -kraftig -t vásárlóképes, nagy vásárlóerejű -lust -en vásárlási kedv -man -mannen, -män kereskedő, üzletember -mannabana -n: gå ~n kereskedelmi pályára lép -mansfamilj -en, -er kereskedőcsalád -order [-ör-]-n, = vételi megbízás -slagan =, -slagning -en, -ar alkudozás -slå -slog, -slagit alkuszik, alkudozik (om ngt vmire); átv megalkuszik [vmivel] -stark -t vásárlóképes -strejk -en, -er vevősztrájk -tvång -et vételkényszer kör1 [k-] -en, -er énekkar, kórus; i ~

karban, kórusban kör2: o i ett ~ egyfolytában, -huzamban

köra körde, kört I. vt, vi 1. haj t; hajtat;

vezet (jármüvet); szállít, fuvaroz, (el)visz (járművön); ~ bil autót vezet;körare

~ hästar lovakat hajt; jag körde Kungsgatan a Király utcán hajtottam ilL hajtattam (végig); ~ timmer fát szállít; kör! indíts(on)!, hajts(on)!; kör mig till stationen! vigyen az állomásra!; kör för det l, kör i vind! o rendben (van)!, ám legyen!, felőlem! 2. megy, halad; utazik; (el)indul 3. a) üzemeltet, működtet (gépet); b) üzemel, működik; dolgozik; ~ hårt keményen dolgozik, gürcöl 4. mez szánt 5. kerget, (el)zavar; hajszol, hajt; ~ ngn på

porten kiteszi a szűrét vkinek 6. (bele-) ver; beledug; nekimegy; ~ kniven i ngn a kést beledöfi vkibe; ~ huvudet i väggen fejjel rohan a falnak (átv is); ~ handen i fickan zsebbe dugja a kezét, a zsebébe nyúl 7. előad, játszik (filmet, színdarabot); filmen har körts fem månader a film öt hónapig ment, a filmet Öt hónapig játszották 8. o cl) elhasal, meg- v. elbukik (vizsgán); b) elvág, elhúz, megbuktat; ~ i tre ämnen elhasal v. elhúzzák három (tan)tárgyból; ~ på en skrivning eltol egy dolgozatot; läraren körde honom a tanár elhúzta v. megbuktatta II. (hgs igek:) ~ avvägen lehajt v. letér az útról; tåget körde av ngn båda benen a vonat levágta vkinek mindkét lábát; ~ bort a) elszállít, elvisz; elkerget, elzavar; kidob, elbocsát (szolgálatból); b) "elhajt, elindul (járműn); ~ emot en sten nekihajt v. nekimegy egy kőnek; ~ fast elakad, megreked, kátyúba jut; underhandlingarna har kört fast a tárgyalások megfeneklettek; ~ fram odahajt, előáll (kocsi);odaszállít; előrehajt; kidug, előretol; ~ förbi ngn elhajt v. elhalad vki mellett; ~ i ngn ngt beletöm vkibe vmit; ~ i ngn kunskaper tölcsérrel tölti vkinek a fejébe a tudományt; ~ ihjäl halálra gázol, elgázol; ~ ihop a) összezsúfol; b) összeütköznek; összecsapnak; c) felhalmozódik; ~ in behajt (kocsi); be(le)hajt, be(Ie)kerget; beszállít, bevisz, befuvaroz; ~ in en försening oe-hozza a késést: ~ in en ny bil új autót bejárat; ~ ned a) lemegy, hajt [vho-vaj; b) lezavar, lekerget; ~ ned en påle le- v. bever egy cöveket; ~ om ngn megelőz vkit, eléje kerül; ~ omkull ngn elüt vkit; ~ omkull med cykeln felbo-

rul a kerékpárral; ~ på a) rákapcsol; továbbhajt; b) ráhajt, nekí-hajt; hajt, siettet [vkit]; ~ sönder szétlapít, összetör; tönkretesz, kikoptat (utat); ~ undan a) kitér (az útból); gyorsan elhajt; b) elkerget, elűz; elszállít; ~ upp a) felhajt, -megy; gépjárművezetői vizsgát tesz; b) kizavar, kikerget; ~ ut a) kihajt; b) kiszállít, kivisz; átv kidob, kihajít; ~ över átmegy, áthalad (ngt vmin); elgázol, elüt körare -n, — 1. járművezető; fuvarozó 2. o szélroham, eros szél 3. o átv lökés

kör|bana -n, -or úttest, kocsiút; övergång över ~ utcai átkelőhely -bar -t járható (út) -förbud -et hajtási tilalom -hastig-het -en, -er hajtási sebesség, menetsebesség -kort -et, = hajtási v. gépjárművezetői igazolvány v. jogosítvány -korstprov -et, = gépjárművezetői vizsga

körning -en, -ar hajtás; közlekedés, utazás (járművön); szállítás, fuvarozás kör|riktning -en, -ar hajtási irány, menetirány -riktningsvisare -n, — irányjelző (gépkocsié is), index, menetiránymutató körsbär -et, — cseresznye körsbärs]brännvin -et, -er cseresznyepálinka -kärna -n, -or cseresznyemag -röd -rött cseresznyepiros -sylt -en v. -et, -er cseresznyebefőtt -träd -et, = nov cseresznyefa körskola -n, -or gépjárművezető-iskola körsla -n, -or 1. rakomány, fuvar 2. szállítás, fuvarozás körsnär -(e)n, -er szűcs körsven -svennen, -svenner kocsis, hajtó körsång -en, -er kórusmű; karének, kardal

körtel -n, körtlar mirigy

körtrafik -en (jármű)forgalom

körväg (en): det är en kvarts ~ dit

kocsin negyedóra az út odáig kött -et hús; få ~ på benen (meg)hízik; átv: sätta ~ på benen élethűen ábrázol vmit -aktig -t, -artad hússzerű, húsos -besiktning -en, -ar (hatósági) húsvizsgálat -bit -en, -ar húsdarab -bulle -n, -ar húsgombóc -ed -en, -er durva káromkodás -färgad hússzínű -färs -en, -er darált v. vagdalt hús, fasírozottköttgryta

-gryta -n, -or húsosfazék (átv is); főzelék feltéttel köttig -t húsos

köttjkíubba -n, -or húsverő, -kalapács -kvarn -en, -ar húsdaráló -mat -en húsos koszt, húsétel -rätt -en, -er húsétel, húsos fogás -skiva -n, -or hússzelet

köttslig -t 1. vér szerinti (rokon), édes (testvér); min ~e bror édestestvérem (fivér) 2. testi, érzéki kött|soppa -n, -or húsleves -spad -et (kifőtt) húslé -yxa -n, -or hentes- v. mészárosbárd -ätande I. adj húsevő II. s; -t húsevés, -fogyasztás -ätare -n, = húsevő (ember v. állat)

labb -en, -ar h láb (állaté), mancs

(átv is) 2. O kéz, csülök labbis = (ett), = o labor(atórium) laber -t lanyha, gyenge (szél) labil -t .ingatag, bizonytalan, labilis labilitet -en ingatagság, labilitás laborant -en,-er laboráns laboration -en, -er laboratóriumi (tudományos) munka ilL kiértet laborator -n, -er laboratóriumvezető;

(egyetemi) laboratóriumi asszisztens laborera laboratóriumban dolgozik (tu~ dományos munkán), kísérletezik; átv foglalkozik; küszködik, laborál labyrint -en, -er útvesztő, labirintus (orv is)

labyrintisk -t labirintszerű, kusza, bonyolult

lack -et v. -en, =s v. -er fénymáz, lakk;

pecsétviasz lacka1 1. ~ ihop lepecsétel (viasszal) 2. lackera

lacka2 csöpög, csurog; svetten av

honom csurog róla az izzadság lacka8: det ~r mot jul karácsony közeledik

lackera lakkoz, fényez

lack|fernissa -n, -or lakk-kence -färg

-en, -er lakkfesték lackmus-i/7 Iakmusz läckning -en lepecsételés; lakkozás lack |sigill -et, = (viasz)pecsét -sko -n,

-r lakkcipő lada -n, -or csűr, pajta ladda I. vt megtölt, -rak, ellát; tölt (fegyvert; fiz); ~ en kamera filmet tesz a (fényképező)gépbe; vara ~d med energi feszül az energiától; det rädde en ~d atmosfär feszült voit a légkör II. (hgs igek:) ~ om újra tölt;fiz: ~ ur kisüt; ~ ur sig kisül; átv kipakol laddflaska -n, -or fiz: leydeni palack laddning -en, -ar (meg)töltés (fegyveré;

fiz is); töltet; o rakomány laddnings |förmåga -n, -kapacitet -en (fiz, vill) kapacitás -station -en, -er (akkumulátor)töltőállomás

la(du)gård -en, -ar tehénistálló la(du)gårds|besättning -en, -ar szarvasmarhaállomány -dräng -en, -ar istállós (-fiú), tehenes, marhagondozó (béres) lag1 -en oldat, főzet; szirup lag2-ef, = 1. réteg 2. társaság, csapat (sp is); munkásbrigád, -csoport; glatt ** vidám társaság; bryta ~et megbontja a társaságot, útnak indul, felkerekedik; gå ~et runt körben jár (a társaságban); ge sig i ~ med ngn o összeáll vkivel, viszonyt kezd vkivel; ha ett ord med i ~et van beleszólása, (neki is) van egy pár szava; över ~ kivétel nélkül; bjuda över ~ mindenkinek v. rundot fizet 3. vara i ~ rendben van; i minsta ~et igen szűkösen; i senaste ~et az utolsó pillanatban; göra ngn till vkinek a kedvére tesz; vid det ~et abban az időben; vid det här ~et e pillanatban, most 4. kat a hajó egyik oldalán levő lövegek lag3 -en, -ar törvény; ~en om energins oförstörbarhet az energia megmaradásának törvénye; läsa *>en för ngn megleckéztet vkit; i förbjudet törvényileg tilos; i ~ens namn a törvény nevében

laga1 törvényes; ~ förfall alapos gátló ok; vinna ~ kraft jogerőssé válik, jogerőre emelkedik laga21, vt 1. ~ (till) (el)készít, csinál; ~ mat főz; ~d mat főtt étel 2. kijavít, (meg)foltoz II. vi: ~ att úgy intézi (a dolgot), hogy III. ~ sig i väg (v. bort) odébbáll, elszelel; ~ er i väg! takarodjon! lag|balk -en, -ar törvénykönyv (fejezete) -beredning -en, -ar törvényelőkészítő bizottság -bestämd -bestämt törvényben előírt, törvényes -bok -en, -böcker törvénykönyv -brott -et, = törvénysértés, törvény áthágása -brytare -n, = törvénysértő, -szegő (ember) -bun-den -bundet törvényileg korlátozott, alkotmányos; törvényszerű, szabályszerűlagd

lagd lagt: vara ~ för v. åt ngt van tehetsége v. hajlama vmihez lagenlig -t a törvénynek megfelelő,

törvényes, törvényszerű lager1 lagret, — 1. raktár, készlet; inneliggande ~ raktárkészlet 2. réteg (geol; átv is); de breda lagren a széles (nép)rétegek 3. techn csapágy lager2 -n, lagrar nov: babér; átv: skörda lagrar babérokat arat; vila pá sina lagrar babérain pihen lager3 -n ászoksör

lager|arbetare -n, = raktári munkás -behållning -en, -ar raktárkészlet -bokhållare -n, = raktárkönyvelő lagerJbär -et, s= babérbogyó, -termés -bärsblad -et, = babérlevél -krans -en, -ar babérkoszorú -kransa, -kröna -krönte, -krönt babérral koszorúz v. övez -träd -et, = babérfa lager|vara -n, -or raktári áru v. cikk

-öl -et ászoksör lag|fara -for, -farit telekkönyvbe bejegyezget); bíróságilag hitelesít(tet) -faren -faret törvényben jártas, törvénytudó; bíróságilag hitelesített -fart -en, -er telekkönyvi bejegyzés; bírósági hitelesítés -fången -fånget törvényesen (meg)szerzett -fästa -fäste v. -fästade, -fäst v. -fästat törvényesen v. hivatalosan megállapít; törvényerőre emel, jogerőssé tesz -förslag -et, = törvényjavaslat tø&g -en, "ar 1- serpenyő; ostyastitő(vas)

2. (hordó)donga lag|gill -giltig -t törvényszerű, törvényes, jogerős

lagkapten -en v. sp: csapatkapitány lag|kari -en, -ar jogász, jogtudós -klok -kunnig -1 törvénytudó, jogban járatos

lagledare -n, = csapatvezető (sp is) laglig -t törvényes, törvényszerű (adv: ~en))

lagjlott -en, -er fog: köteles rész -lydig -t törvénytisztelő, lojális -lös törvényt nem tisztelő, törvény nélküli; törvénytelen, törvényellenes lagning -en, -ar 1. elkészítés (ételé), főzés 2. javítás; foltozás; stoppolás lagom I. adv (éppen) megfelelően v.

eléggé; kellően; mérsékelten, mérték-I letesen; ~ stekt kellően megsütött v. átsült (hús); ~ stor éppen elég nagy;

mer än ~ a kelleténél több; det var sä ** trevligt hos dem nem valami kellemes voit náluk; hon kom just ~ éppen jókor jött; skrik ~ ! ne kiabálj úgy! II. adj indecl megfelelő, kellő, illő, elég, elegendő; mérsékelt; på ~ avstånd kellő v. megfelelő távolságban; i ~ tid kellő időben; ~ värme mérsékelt meleg; vara ~ megfelelő, illő; elég, elegendő (till ngt vmire) III. s indecl: det rätta v.gyllene ~ a helyes mérték, az arany középút; ~ är bäst legjobb az arany középút, mindent mértékletesen

lagra I. vt 1. rétegez, rétegekbe rak 2. (el- v. be)raktároz, tárol II. ~ sig rétegződik; lerakódik lagring -en, -ar 1. réteg(ződés); lerakódás 2. (be)raktározás, tárolás lag|rum -rummet, = törvényhely, -szakasz -skipning -en igazságszolgáltatás ►språkjogi nyelv, a törvények nyelve -stadgad törvényben meghatározott v. megszabott, törvényes -stiftande törvényhozó, -alkotó -stiftning -en törvényhozás -stridig -t törvénybe ütköző, törvényellenes -söka -sökte, -sökt beperel, perbe fog; peresít (követelést) -tlma indecl rendes; ~ riksdagen az országgyűlés rendes ülésszaka -tolkning [-o-] -en, -ar törvénymagyarázat lagun -en, -er lagúna lag|vigd törvényesen összeesketett; o min ~a hites feleségem -vrängare -tf, = törvénycsavaró, agyafúrt ügyvéd lagård -en, -ar ladugård lagöverträdelse -n, -r törvénysértés, -szegés

lakan -et, = (ágy)lepedő; ligga mellan

ágyban fekszik; az ágyat őrzi lakans|Iärft -et v. -en, -er, -väv -en, -ar

lepedővászon lake1 -n sós lé v. pác laKe2 -n, -ar áll: tarka menyhal lakej -en, -er lakáj, urasági inas; átv

szolgalelkű ember lakonisk -t szűkszavú, lakonikus lakrits -en édes(gyökér)fa -rot -en, -rötter édesgyökér -stång -en, -stänger med-vecukorrúd lakun -en, -er hiány, hézag, űr lalla gagyog, gügyög, gőgicsél; motyog lam -t béna, bénult; átv lanyha, gyengelama1

lama1 -n, -or ált: lama lama2 -n, lamaer v. lamor (tibeti) láma (szerzetes)

lamell -en, -er (vékony) lemez, lamella; techn tengelykapcsolótárcsa -hus -et, = [szabadon álló] csoportos magasház -koppling -en, -ar lemezes v. tárcsás tengelykapcsoló lamhet -en bénaság, bénultság; átv

lanyhaság, gyengeség lamm -et, = bárány lamma ellik (juh), bárányozik lamm |kotlett -en, -er báránybordaszelet, -karaj -sadel -n, -sadlar báránygerinc, -hátrész (étel) -skinn -et, = báránybőr -stek -en, -ar báránysült -unge -n, -ar báránnyka; o átv: vara dödens ~ a halál fia lampa -n, -or lámpa

lampett -en, -er falilámpa, -kar, fali

gyertyatartó lamp[fot -en, -fötter lámpatalpazat, -alj(zat) -hållare -n, — lámpafoglalat -kupa -n, -or lámpabura -ljus -sken -et, = lámpafény -skärm -en, -ar lámpaernyő lam|slagen -staget megbénított, -bénult

-slå -slog, -slagit megbénít land -et, länder 1. ország; föld(terület); här i ~et errefelé, mifelénk, itt nálunk; i främmande ~ idegenben; inom ~et belföldön, nálunk; se hur ~et ligger megnézi mi a helyzet (v. merről fúj a szél) 2. szárazföld, part; gå i ~ partra száll; gå i ~ med ngt megbirkózik vmivel, tető alá hoz vmit; tilt ~s och sjöss szárazon és vízen 3. plur: = (megművelt) föld; kert ágy 4. vidék, falu; en flicka från ~et vidéki leány; bo på ~et vidéken lakik; falun nyaral; fara till ~et vidékre utazik landa 1. hajó kiköt; partra száll; 2. rep

leszáll, földet ér landamären plur, rég: inom våra ~ a mi vidékünkön, a mi fatornyos hazánkban

land|avträdelse -11, -r területátengedés, -átadás -backe -n: på ~n szárazföldön -gräns -en, -er országhatár -gång -en hajó: 1. kiszállás, partra lépés, partraszállás 2. plur: -ar kikötőhíd (járó)palló 3. plur: -ar O nagy szendvics -krabba -n, -or 1. áll szárazföldi tarisznyarák 2. átv o szárazföldi

patkány -känning -en, -ar hajó: part megpillantása, partközelség; fe-nékhorzsolás; få v. ha ~ partot lát; feneket súrol, fenékhez ütődik -märke -t,-n hajó: part jel landning -en, -ar 1. hajó kikötés, partraszállás; 2. rep leszállás landnings I bana -n, -or rep: leszállópálya -märke -t, -n leszállójel (repülőtéren) -plats -en, -er 1. hajó kikötőhely

2. rep leszállóhely -sträcka -n, -or rep: kifutópálya -tillstånd -et, = leszállási engedély

land I område -t, -n (föld)terület -permis-sión -en, -er haditeng: partralépési engedély -remsa -n, -or földsáv lands|bygd -en vidék; falu; på ~en vidéken, faluhelyen; flykt från ~en elvándorlás faluról (a városba), városba özönlés, a falu elnéptelenedése -del -en, -ar országrész; tartomány -fiskai -en, -er tartományi v. körzeti rendőrfőnök (és ügyész) (S) -flykt -en száműzetés, -kivetés; gå i ~ száműzetésbe megy; elmenekül v. kibújdosik hazájából -flyktig -t száműzött, számkivetett; menekült, kibújdosott -förrädare -n, = hazaáruló -förräderi -(e)P hazaárulás -förrädisk -t hazaáruló -förvisa kiutasít (az országból); száműz, kiűz -förvisning -en, -ar kiutasítás (az ország területéről); száműz(et)és, kiűzés -hövding -en, -ar tartományfőnök -kamp -en, -er sp: nemzetközi mérkőzés

landskap -et, ~ 1. tartomány 2. táj (ék)

3. tájkép

landskapsmålare -n, — tájképfestő lands]knekt -en, -ar tört: zsoldos »kommun -en, -er község (falu) landslag1 -en, -ar tört: országos ill.

tartományi törvény landslag2 -et, ~ sp országos válogatott (csapat)

lands]man -mannen, -män honfitárs, földi -manlnna -n, -or honfitársnő -mål -et, = 1. tájnyelv, nyelvjárás, népnyelv 2. újnorvég nyelv Landsorganisationen (a) Szakszervezeti

Szövetség (S) landsort -en vidék; i ~en vidéken landsorts|bo -n, -r vidéki (lakos), falusi ember -mässlg -t vidéki(es) -upplaga -n, -or vidéki kiadás (fővárosi lapé)landsplåga

lands|plåga -n, -or országos csapás

-sorg [-o-] -en országos gyász land [stiga -steg, -stigit partra száll (kat is) -stigning -en, -ar partraszállás

lands|ting -et, ~ tartománygyűlés -tingsman -mannen, -män tartománygyűlési képviselő land [storm -en kat: népfelkelés, népfelkelők -stridskrafter plur szárazföldi haderő(k) -strykare -n, = csavargó -ställe -t, -n (falusi) birtok, vidéki ház (nyaralásra) landsväg -en, -ar országút landsända -n, -r táj, vidék land [sänkning -en, -ar szárazföld süllyedése -sätta -satte, -satt partra tesz v. szállít, kihajóz -sättning -en, -ar partra szállítás, -szállás, kihajózás -transport -en, -er szárazföldi (úton való) szállítás -tunga -n, -or földnyelv -vind -en, -ar szárazföldi szél -vin-ning -en, -ar újonnan meghódított v. feltört föld, szűzföld; átv térhódítás, vívmány, siker -vägen adv

szárazföldi úton, szárazföldön; fara ~ szárazföldi úton utazik landå -n, -er hintó, lan dauer langa 1. kézről kézre ad 2. o (oda)nyújt, átad (till ngn vkinek) 3, illegálisan árusít (szeszt) langobard -en, -er tört: longobárd (nép) lank -en lőre, lötty, gyenge kávé ilL pálinka

lans -en, -ar lándzsa, dzsida; bryta en ~ för ngn lándzsát tör vki mellett, síkraszáll vkiért lansera elindít, lanszíroz; forgalomba hoz, bevezet, reklámoz (ker is) 1 ansett -en, -er orv: (oltó)gerely, lancetta

-formig -lik -t lándzsa alakú tansiär -en, -er tört: dzsidás, lándzsás lant[adel -n vidéki nemesség -arbetare -n, = mezőgazdasági munkás -ar.mé -77, -er szárazföldi hadsereg -befolkning [-o-] -^/i vidéki v. falusi lakosság -bo -hj yt- falusi (lakos) lant[brük mezőgazdaság, földművelés -brukare -n, == földműves, gazdálkodó lantbruksjelev^ -en, -er mezőgazdasági gyakornok -högskola -n, -or mezőgazdasági/főiskola -möte -t, -n mezőgazdasági kongresszus -skola -n, -or

(mező)gazdasági iskola, földműves-

iskola -utställning -en, -ar mezőgazdasági kiállítás lantegendom -en, -ar (falusi) birtok,

parasztbirtok lanterna -n, -or (hajó)lámpa, lámpás; rep irányfény

lant[folk [-o-] -et falusi nép, falusiak, vidékiek -försvar -et 1. szárazföldi védelem 2. szárazföldi hadsereg v. haderőik) -gárd -en, -ar falusi birtok, földbirtok -hushåll -et, = falusi v. paraszti háztartás -hushållning -en mezőgazdaság; gazdálkodás (falusi gazdaságban) -junkare -n, — vidéki v. birtokos nemes, kurtán ern es lantiig -t vidéki(es), falusi(as) lånt [liv -et vidéki v. falusi élet -lolla -n, -or o átv falusi liba -man -marmen, -män földműves, gazdálkodó, paraszt -mannaförening -en, -ar gazdaegylet, mezőgazdasági egyesület -mätare -n, — földmérő -mäteri -(e)t földmérés; földmérésügy -präst -en, -er falusi pap v. lelkész lapa 1. fellefetyel; (fel)nyal 2. O önti magába, vedel; habzsol; ~ söl sütteti magát a nappal, sütkérezik, napozik lapis -en pokolkő, lápisz lapp1 -en, -ar lapp (ember) lapp2 -en, -ar folt; rongy, cafat; darab; cédula, lap, cetli; szinh: ~ på luckan minden jegy elkelt lappa (meg)foltoz, (ki)javít; ~ ihop össze-v. megfoltoz; ~ till ngn o lekever egyet vkinek

lapp| hund -en, -ar lapp(földi) .kutya lappkatalog [-Ö-] -en, -er cédulakatalógus

lapp [kvinna -h, -or lapp nő -kåta -n, -or

lapp sátor v. kunyhó Lappland npr Lappföld lappländsk -t lappföldi, lapp. lappri -t jelentéktelen dolog, csekélység, lappália

lappskräddare -n, = foltozószabó lappsläde -n, -ar (rénszarvas húzta)

lappszánkó lapp|täcke -t, -n különböző színű ^darabokból összevarrt takaró -verk -et, ~ szedett-vedett mű v. munka,v tákolmány; férc- v. kontármuiíka lapsk -t lapp; lappföldi

lapska -n 1. lapp liyelv 2. plär: -or

lapp nőlapskojs

lapskojs -en vagdalt hús burgonyával

(hajósétel) larm -et, = 1. zaj, lárma 2. riadó; slå ~

riadót ver v. jelez larma I. vi zajong, zajt csap, lármázik

II. ví riadóztat, riaszt larm|beredskap -en, -er riadókészültség -signal *en, -er riadó- v. riasztójel, vészjel

larv1 -en, -er áll: lárva, álca; hernyó larv2 -et ostobaság(ok), szamárság; hülyeség

larva 1. tipeg, ,"tföcög, billeg(ve jár) 2. O hülyeségeket beszél v. csinál, hülyéskedik

larvfötter plur techn hernyólánc v. -talp, lánctalp; traktor med ~ hernyótalpas traktor larvig -t o ostoba, hülye

lasarett -et, = kórház lasaretts|fartyg -et, — kórházhajó -läkare -n, = kórházi orvos -tåg -et, = kórházvonat

lask -en, -ar techn: heveder, rátét; gerendakötés; lapos kötés, lapolás laska techn hevederrel kapcsol; fedőlemezzel összeköt; kalodáz; ferdén la-pol v. illeszt lass -et, = rakomány, fuvar, szállítmány; átv teher lassa (meg)rak, megterhel; ~ på ngn ngt vkire rárak vmit, vkit vmivel megterhel, vkinek nyakába värr vmit lasso -77, -er lasszó

lass |tals -vis adv rakományszámra, fuvarszámra, fuvaronkint last1 -en, -er rakomány; teher; fa ta v. ligga ngn Ml ** terhére van vkinek; lägga ngn ngt till ~ vkinek vmit felró (v. terhére ír); låta ngt komma sig till ~ elkövet vmit last2 -en, -er bűn, vétek; bűnös v. káros szenvedély; vara hemfallen åt en ~ bűnös szenvedélynek a rabja lastá1 rég hibáztat, gáncsol, megró;

szidalmaz, káromol lasta21 .vt, vi (meg)rak; rakományt V. terhet felvesz; rakodik; ~ och lossa be- és kirakodik; fartyget ~r 2000 ton a hajó teherbíróképessége 2000 tonna; fartyget ~r styckegods a hajó darabárut vesz fel II. (hgs igek:) ~ av lerak; kirak; ~ in berak(odik); lossa och ~ ont átrakja a rakományt (másik hajóra);

pá rá- v. felrak; rakodik [vmire]; ~ ur kirak; kirakodik lastageplats [-tas-] -en, -er rakodóhely lastbar -i bűnös, káros szenvedélynek

hódoló, romlott last|bil -en, -ar teherautó, -gépkocsi -bát -en, -ar teherhajó -djur -et, = málhás állat, igavonó állat -fartyg -et, = teherszállító hajó -fiak -et, = rakodófelület (teherautóé) -förmåga -n teherbíróképesség, hordozó- v. rakodóképesség, teherbírás -gammal -t o vén, nagyon öreg, elaggott, -kaj -en, -er rak(odó)part; rakodó-feljáró, -rámpa -krän -en, -ar rakodódaru lastning -en meg- v. berakás; rakodás lastnings|dag -en, -ar rakodás napja -kostnader plur rakodási v. berakási költség(ek) -plats -en, -er rakodóhely, . rakodó

last|rum -rummet, = hajótér, rakodótér, hajófenékrekesz -vagn -en, -ar teherkocsi -ångare = tehergőzös lat lusta, renyhe latent lappangó, rejtett, látens lata: ~ sig lustálkodik, henyél later plur modorosság; taglejtés, gesztusok; med (stora) fennhéjázóan; utan (stora) ~ szerényen lathund -en, -ar o 1. naplopó, henyélő v. lustálkodó, lajhár, 2• sorvezető; „puska" (fordításhoz); jogi segédkönyv latin -et latin nyelv latinare -n, = humán tagozat növendéke

(gimnáziumban) latinlinje -n, -r (gimnáziumi) humán

tagozat latinsk -t 1. latin 2. latiuml latinskrivning -en, -ar isk: latin dolgozat latitud -en, -er 1. f'öldr szélesség; pá 60* nordlig ^ az északi szélesség 60°-án 2. átv mozgástér, latitüd lat|mansgöra (ett): detta var inget ~ ez nem naplopóknak való munka voit -mask -en, -ar o naplopó, semmittevő ember, léhűtő, lajhár latrin -en, -er árnyékszék, latrina latsida: ligga på ~n lustálkodik, henyél laudatur (ett), = dicséretes, kitűnő

(osztályzat; jele: A) lav -en, -ar nov: zuzmó lava -77, -or láva -ström -strömmen, -strömmar lávafolyamlave

lave -n, -ar priccs, fekvőpad

lavemang -et, = beöntés, bélmosás

lavendel-n levendula

lavett -en, -er löveg- v. ágyútalp

lavin -en, -er lavina

lavoar -(e)n,-er mosdó(állvány)

lax -en, -ar lazac; en glad ~ vidám fickó

v. cimbora laxa ép (egymásba) fogaz (gerendákat), csapolással összeilleszt, fecskefarkkal illeszt laxativ -et, == hashajtó laxera hashajtót vesz v. ad be; meghajt laxer(ings)medel -medlet, = hashajtó (-szer)

lax|fiske -t lazaófogás, -halászat -odling -en lazactenyésztés -trappa -n, -or lazac-hallétra -öring -en, -ar

lazacpisztráng, tengeri pisztráng le log, lett mosolyog; ~ mot ngn (rá-) mosolyog vkire; lyckan log mot honom rámosolygott a szerencse; ** åt ngt mosolyog vmin led1 -en, -er út; irány; hajózó út, útvonal';

på andra ~en a másik irányban led2 1. -en> -er ízület, íz; tag; csukló (techn is); ha värk i ~erna fájnak az ízületei; darra i alla ~er minden ízében reszket; vrida i ~ helyére igazít v. tesz (kificamodott tagot) ; vrida armen ur ~ kificamítja a karját; vara ur ~ kificamodott; átv kijött a sodrából 2. -et, == v. -er sor, rend (kat is); átv láncszem; första ~et az első sor (kat is); de djupa ~en a köznép; a. széles (nép)rétegek, a tömegek; det fattas ett ~ i beviset hiányzik egy láncszem a bizonyításból; sluta ~en zárkózik (kat is); öppna ~en nyitódik (kat is); stå i främsta ~et a legelső sorban áll; på två ~ két sorban 3. -en v. -et, -er v. = nemzedék, rokonsági fok, ág; nyelv tag (összetételben); i rätt nedstigande ~ egyenes lemenő ágon

led3 lett 1. vara ~ på ngt belefáradt v. beleunt vmibe, torkig van vmivel; han är ~ vid livet unja az életet, (ő) életunt 2. csúnya, rút, undok 3. o den a gonosz, az ördög leda1 -n (meg)unás; kelletlenség; viszolygás, ellenszenv, undor; ~ vid livet életuntság; ~ för v. vid arbetet viszolygás a munkától; känna ~ vid ngt ellen-

szenvet érez 'vmivel szemben, viszolyog vmitől; gripas av ~ undor fogja el; få höra ngt ända till ~ unos--untig kell vmit hallgatnia leda2 ledde, lett I. vt, vi: vezet (átv; fiz, vill is); visz; irányít; ~ ett barn vid handen kézen fogva vezet egy gyereket; hundar måste ~s i band a kutyákat pórázon kell vezetni; ~ ngn på v///o-spår tévútra vezet (v. megtéveszt) vkit; ~ misstankarna på ngn vkire tereli a gyanút; ~ sitt ursprung från ngt származik v. ered vmiből; ~ ngn efter sin vilja a saját akarata szerint irányít vkit; vart leder den här vägen? hova vezet v. visz ez az út?; ~ till vansinne őrületbe visz; det kommer inte att ~ till något gott ez semmi jóra nem vezet II. (hgs igek:) ~ bort tlvezet; átv elterel; ~ bort ngns uppmärksamhet från ngt eltereli vkinek a figyelmét vmiről;~ fram elővezet; ~ in bevezet; ** in samtalet på ngt vmire tereli a beszélgetést; ** ned levezet (vhon-nan); ~ tillbaka visszavezet, -visz (till -hez; -re) leda81. vt (meg- v. be)hajlít (pl kart) II. vi (meg- v. be)hajlik (ízületben)', ~ mot ngt csuklósan össze van kötve vmivel

ledad tagozott, ízeit; csuklós ledamot -en, ledamöter tag (testületé) ledande vezető, irányító; ~ artikel vezércikk; ** personlighet vezető személyiség

ledare -n, = 1. vezető, irányító (személy); pöl vézér 2. fiz, vili vezető, vezeték 3. vezércikk, szerkesztőségi cikk

ledarinna -n, -or vezetőnő ledarpost -en, -er vezető állás ledarskap -et vezetés, irányítás ledarskribent -en, -er vezércikkíró ledas v. leds [o less] leddes, letts unatkozik; vágyakozik (efter ngt vmi után); ^ vid v. åt ngt megunt vmit, torkig van vmivel ledband -et, = póráz, járószalag; föra ngn i ~ járószalagon (v. orránál fog-va) vezet vkit; gå i ~ pórázon tartják, gyámkodnak fölötte led|brosk -et, — ízületi porc -bruten: känna sig alldeles ~ úgy érzi magát mintha minden tagját összetörtékleddjur

volna -djur -et, — ízeit lábú állát, ízeltlábú(ak) ledfyr -en, -ar hajó: irányítófény; átv

világítótorony, vezércsillag ledgång -en, -ar ízület; techn csukló ledgångs [inflammation -en, -er ízületi gyulladás -reumatism -en' izületi' reuma v. csúz ledig -t 1. hajlékony; gyakorlott, ügyes; folyékony; könnyű; könnyed; ~a! pihenj !; ~ .handstil folyékony v. kiírt (kéz)írás; ha en ~ penna ügyes tolla van; ~a rörelser könnyed mozdulatok; han talar svenska ~t (ő) folyékonyan beszél svédül; allt gick lätt och ~t minden simán v. könnyen ment 2. szabad, üres, megüresedett, betöltetlen; ~ till uthyrning kiadó, kibérelhető; ~a platser betöltendő állások (hirdetések rovatcíme); på mina ~a stunder szabad időmben; han är ~ (neki) nincs munkája; munka nélkül van; Ő szabad v. nincs elfoglalva; vara ha ~t szünnapja v. szabadnapja van; kimenője van (háztartási alkalmazottnak); ta sig szabaddá teszi magát, •szabadságot vesz ki ledig|annonsera: ~ en befattning meghirdet egy állást -bliven megüresedett, -ürült (állás) -förklara: ~ en plats pályázatot hirdet egy [megüresedett] állásra

ledighet -en, -er 1. hajlékonyság; ügyesség; könnyedség; folyékonyság 2. szabad idő; szabadság 3. megüresedett, v. betöltetlen állás, üresedés ledmotiv-^/, = vezérmotivum, -gondolat ledning -en, -er 1. vezetés, írányítás;

útmutatás, tájékoztatás; támpont; ta ~en átveszi a vezetést (sp is); med ~ av denna ordbok ennek a szótárnak a segítségével (v. az alapján); tjäna till ~ támpontul v. tájékoztatásul szolgál; under ~ av ngn vkinek a vezetése alatt 2. techn vezeték; dra en ~ vezetéket fektet lednings|brott [-o-] -et, = vezeték- v. vonalszakadás -nät -et, = vezeték- v. vonalhálózat -tråd -en, -ar vezetékhuzal ledsaga kísér (zenében is) ledsagare -n, = kísérő, társ ledsagarinna -ti, -or kíséro(nő), társnő ledsam -í unalmas; kellemetlen; szomorú;

bánatos; det var ~t! (ez) kellemetlen!, kár!

lèdsamhet -en, -er unalom; kellemetlenség, bosszúság; råka ut för ~er kellemetlenségei vannak; bosszúság éri ledsen ledset bánatos, bús, szomorú (över ngt vmi miatt); megbántott, bosszús; göra ngn ~ elszomorít v. megbánt vkit; jag är ~ (över) att sajnálom hogy ledsna: ~ på ngt megun v. megelégel vmit,. beleun vmibe; ~ på att vänta megunja a várakozást ledsnad -en bánat, szomorúság; sajnálat;

jag hör till min ~ sajnálattal hallom led|stjärna -n, -or vezércsillag -stång -en, -stänger karfa, korlát -tråd -en, -ar átv: támpont, nyom(ra vezető jel), vezérfonal leende I. adj mosolygó(s); derűs, kellemes

(táj) II. s: -1, -n mosoly(gás) lega -n, -or bérlet; bér, zsold legal -t törvényes, legális legalisera törvényesít, hitelesít, legalizál legat 1. -et, = jog hagyomány, 2. -en,

-er pápai (nagy)követ, legátus legation -en, -er dipl: követség legations|råd -et, — tf//?/ követségi tanácsos -sekreterare -n, === követségi titkár'

legend -en, *-er 1. legenda; monda, rege

2. körirat, felirat (érmén) legendarisk -t legendás; legendaszerű íegera ötvöz

legering -en, -ar ötvözet, ötvény legio: deras antal var ~ számuk légió voit, megszámlálhatatlanul sokan voltak legion -en, -er légió (tört is) legionär -en, -er légionárius legitim -1 törvényes, jogszerű legitimation -en, -er L törvényesítés; igazolás; 2. (személyazonossági) igazolvány; működés v. gyakorlat engedélyezése

legitimations|bevis -et, — 1. igazoló irat 2. működési engedély-kort -et, == személy(azonosság)i igazolvány legitimera törvényesít; igazol; működésre jogosít; ~d läkare bejegyzett (v. működésre jogosított) orvos; ~ sig igazolja személyazonosságát v. magát lego|knekt -en, -ar, -soldat -en, -er zsoldos (katona) -trupper plur zsoldoscsapatoklegymer

395

leta

legymer plur főzelék(ek), zöldségfélék leja lejde, lejt bérel; felfogad, felbérel;

lejd mördare bérgyilkos lejd -en menlevél, védettség; (védő)kí-séret, fedezet; ge ngn (fri) ~ menlevelet ad (v. szabad elvonulást biztosít) vkinek

lejdare -n, = kötél hágcsó, -létra lejdebrev -et, — menlevél lejon [-o-] -et, — 1. oroszlán; átv arsz-lán 2. Lejonet (az) Oroszlán (csillagkép) -gap -et, — 1. az oroszlán torka v. szája 2, nov oroszlánszáj lejoninna [-o-] -n, -or nőstény oroszlán lejon |klo: visa ~n megmutatja oroszlánkörmeit -part -en oroszlánrész -unge -n, -ar oroszlánkölyök lek -en, -ar 1. játék; átv: nu börjar ~en most kezdődik a tánc; vara med i ~en benne van a keze a dologban, része van benne; på ~ játékból, tréfából; vara ur~ennem jön többé számításba, eljátszotta szerepét 2. (egy) csomag kártya 3. ivás; kotlás, párzás leka lekte, lekt I. vt, vi 1. játszik; han är inte att ~ med nem lehet kukoricázni vele; denna sjukdom är inte att ~ med ezzel a betegséggel nem lehet tréfálni, ez a betegség nem tréfadolog; lika barn ~ bäst megleli a zsák a foltját; denna resa har lekt mig i hågen erről az utazásról álmodoztam 2. ívik; pár-zik, kotlik; dürög II. (hgs igék:) ~ bort sin tid elfecsérli az időt; ~ med részt vesz a játékban, együtt játszik [vkivel] lekamen = (en) test (vall is) lekamlig -t testi; vall földi, evilági; ~en testileg

lekande: ~ lätt játszi könnyedséggel, játszva

lek|boll [-o-] -en, -ar átv: játékszer, játék; en ~ jör ödet a sors játékszere -full -t játékos, játszi kedvű; bohókás,

tréfás -kamrat -en, -er játszótárs -lys-ten -lystet játékos kedvű lekman -mannen, -män laikus (átv is), világi személy; hozzá nem értő ember lekmanna|håll: på ~ laikus körökben

-mässig -t laikus lek|plan -plats -en, -er játszótér -sak

-en, -er játékszer leksaks]affär -en, -er játékbolt -bil -en, -ar játékautó'

lek|skola -n, -or gyermekfoglalkoztató, óvoda -tant -en, -er játék vezetőnő (iskolában, parkban); óvónő -tid -en, -er 1. játékóra, -idő 2. ívási ill. párzási idő(szak) lektion -en, -er lecke(óra), óra; (tanítási) óra; előadás; ~ i svenska svédóra; ge ~er órákat ad; ta ~er jör ngn órákat vesz vkitől lektionstimme -n, -ar tanítási óra lektor [-0-] -n, -er (középiskolai) tanár;

(egyetemi) lektor lektorat -et, = (középiskolai) tanári

állás; (egyetemi) lektori állás lektris -en, -er 1. felolvasónő 2. lektornő

(kiadóvállalatnál) lektyr -en 1. olvasás 2. olvasmány,

olvasnivaló lektor -en, -er 1. felolvasó 2. lektor

(kiadóvállalatnál) lem lemmen, lemmar végtag; tag (átv is); biblia nyelv ilL szem -lästa megcsonkít; nyomorékká v. rokkanttá tesz lemonad -en, -er limonádé len -t puha, finom, bársonyos; lágy, enyhe, szelíd; gyenge, behízelgő, édeskés

lena enyhít, csillapít; enyhülést hoz,

jót tesz leninism -en leninizmus leninist -en, -er Lenin híve v. követője,

leninista leninistisk leninsk -t lenini leopard -en, -er leopárd, párduc ler -et: o de hänger ihop som ~ och

' långhalm ->- hänga (ihop) lera -n, -or agyag; agyagos talaj; iszap, sár ler|duva -n, -or sp: agyaggalamb -tíuve-skytte -t agyaggalamblövészet -fötter plur: en koloss på ~ agyaglábú kolosszus -gods -et agyagáru -golv [-o-] -et, — vert padló, földes szoba padlója -gök -en, -ar agyag okarina lerig -/ agyagos, agyagszerű ler|jord -en, -ar agyagos föld v. talaj -klump -en, -ar agyaggöröngy, -rög -kruka -n, -or agyagkorsó, cserépfazék -kärl et, = agyagedény -välling -en sár, latyak (úton) leta I. vt, vi kutat, keres(gél); ~ efter malm ércet kutat; han ~r efter ord keresi a szavakat; sådana människor får man ~ efter az ilyen embereket keresni kell II. (hgs igek): ~ framleit

396.

előkeres,-kotor,-szed; ~ sig fram előre- v. odatapogatózik (till ngt vmihez); ** igenom átkutat; átfésül (területet); ** rätt v. reda på ngt előkeres v. felkutat vmit; megtalál vmit, rátalál vmire; ~ upp felkeres, -kutat; megtalál; ^ ut kikeres, kiválaszt; átv • rájön [vmire], kisüt lett -en, -er lett (ember) lettisk lett, lettországi lettiska -n 1. lett nyelv 2. plur: -or

lett nő tettland npr Lettország leva levde, levt v. levat L vi, <vt 1. él; (meg)él [vmiből]; leve han! éljen (ő)l; leve friheten! éljen a szabadság!; den som lever får se majd meglátjuk (v. a jövő megmutatja); så sant jag lever! olyan igaz mint ahogy itt állok I; låta ngn. veta att han lever jól meggyötör v. megtáncoltat vkit; jól odamondogat vkinek; ~ jlott v. högt nagy lábon él; ~ ett sunt liv egészséges életmódot folytat; inte ha ngt att ~ av nincs miből megélnie; ~ jör dagen csak a mának él; hur lever världen med dig? hogy megy sorod?; ~ av v. på ngt vmiből él; ~ av v. på sin lön fizetésébői v. béréből él; ~ i sus och idus dí-nom-dánom az élete, dőzsöl; ^ pá grönsaker zöldségfélékkel táplálkozik, főzeléken él; ~ på hoppet a reményből él 2. kiabál, lármázik; ~ rövare vadember módjára viselkednek, zsivajognak (gyerekek) 3. det lever i seglen a vitorlák lobognak II. (hgsigek:) ~ sig in i ngt beleéli magát vmibe; ^ kvar tovább él; túlél; még életben van; ** med i.en jilm beleéli magát egy filmbe; ~ med (i sällskapslivet) társasági életet él; ^ om a) mulatozik, dőzsöl; okirúg a hámból; b) újra átél; ~ om sitt liv újra átéli az életét; ~ upp felél, elfogyaszt; eltékozol; ^ upp igen újraéled; új életre kel, tovább él

levande élő; eleven, élénk; ~ fantasi élénk képzelőerő; ~ ljus égő gyertyák; ~ språk élő nyelvek; ~ begraven élve eltemetett; ~ vikt élősúly; hysa ett ~ intresse jör ngt élénken érdeklődik vmi iránt; inte veta sig någon ~(s) råd

egészen tanácstalan, nem tudja mihez kezdjen

leve I. s: -f, -n éljen(kiáltás); höja v# utbringa ett ~ jör ngn éljent kiált vkire, megéljenez vkit II. interj leva levebröd -et megélhetés, mindennapi kenyér; förtjäna sitt ~ megkeresi a kenyerét lever -n, levrar máj leverans ~en, -er 1. szállítás; köpa på későbbi időpontban történő szállításra vásárol 2. szállítmány; küldemény -avtal -et, == szállítási szerződés -klar -í szállításra kész, szállítható -kraftig -t szállítóképes (vállalat); teljesítő-képes

leverantör -en, -er szállító

leverera szállít; ^ batalj csatába száll

v. bocsátkozik, megütközik" lever|fläck -en, -ar májfolt -korv [-0-]

-en, -ar májashurka leverne A 1. élet(mód) 2. zsivaj, lárma leverop -et, = éljenkiáltás, éljen(zés) lever|pastej -en, -er májpástétom -sjukdom -en, -ar májbetegség, -baj -trå» -en csukamájolaj levnad -en élet(mód) levnads |bana -n, -or életpálya -beskrivning -en, -ar életrajz -förhållande» plur életkörülmények,-viszonyok -gittel -glatt életvidám -konst [-o-] -en életművészet -kostnader [-o-] plur létfenntartási v. megélhetési költség(ek) -kostnadsindex [-o-] -en v. -et, létfenntartási jelzőszám v, index -lopf [-o-] -et, = pályafutás, életút -om* ständigheter [-o-] plur életkörülmények -standard -en életszínvonal -sätt -et, — életmód -teckning -en, -ar életrajz, -leírás -vett -et jó modor, udvarias viselkedés -år -et, = életév levra: ~ sig megalvad (vér) lexikalisk -t szótári, lexikális lexikograf -en, -er szótáríró, -szerkesztő,

lexikográfus lexikograf! -(e)n 1. szótárírás, -szerkesztés 2. szótártan, lexikográfia lexikon f-o-] *et, = v. lexika szótár;

biograjiskt ~ életrajzi lexikon liberal I. adj: -t 1. előítéletmentes, megértő, elnéző 2. pöl szabadelvű, libfr» rális 3. bőkezű II. s: -en,-er szabad» elvű v. liberális (ember) liberalism -en szabadelvűség, liberalizmus libysk -1 líbiaiäeens

397

Hggedagsersättning

licens -en, -er engedély, jogosítvány -avgift -en, -er engedélydíj; rádió előfizetési díj licentiat [-nsi-] -en, -er licenciátus (li-cenciátusi fokozatot szerzett, egyetemi végzettségű személy); ta ~en o leteszi a licenciátusi vizsgát Ida1 led, lidit előrehalad, megy; múlik; det lider mot kvällen estére jár az idő; det lider mot slutet med honom végét járja, már nem sok (ideje) van neki iiátra; det är långt lidet på dagen késő v. öreg este van (már); tiden lider az idő eljár v. múlik; vad det v. tiden lider idő múltával, idővel Máa2 led, lidit (vt, vi) szenved (av ngt vmiben); (el)tűr, kiáll, elvisel; ~ brist hiányt szenved (på ngt vmiben); ~ nöd ínséget szenved, nélkülöz; jag kan inte'** honom ki nem állhatom (őt); det lider inget tvivel om att semmi kétség nem fér hozzá hogy; ~ av magsår gyomorfekélyben szenved; hans hälsa lider av det az egészsége megsínyli; få ~ fór ngt bűnhődnie kell vmiért Mande I. adj szenvedő; bli ~ på ngt a rövidebbet húzza vmiben; hälsan blir ** på det (ez) az egészség rovására megy, az egészség megsínyli (azt) IL s: -t, -n szenvedés; fájdalom, kín; ősszet utótag baj, betegség iáelse -n, -r szenvedély -fri -fritt szenvedély nélküli; szenvtelen, nyugodt -full -t szenvedélyes lider lidret, = fészer, (kocsi)szín fiderlig buja, feslett, ledér, kéjel-gő

lie -n, -ar kasza liemannen költ a kaszás, a halál liera: ~ sig társul, szövetkezik; vara nära ~d med ngn szoros kapcsolatban van vkivel lifta o autóstoppal v. potyán utazik Hftning -en, -ar o autóstoppal való utánzás, potyautazás liga -n, -or 1. szövetség, liga (sp is) 2.

banda, galeri ligapojke -n, -ar (fiatal) huligán ligga låg, legat I. vi 1. fekszik; tartózkodik [vhol]; van; hál; ~ sjuk betegen fekszik; fartyget ligger 2 m djupt a hajónak 2 m a merülése; var ligger felet ? hol a hiba?; ~ och dra sig heverészik, lustálkodik az ágyban; se hur landet

ligger iiiegnézi hogy áll a dolog; ~ för ankar horgonyoz; ~ för döden halálán van; det ligger inte för mig (v. min rost) nem fekszik (v. felel meg) nekem; ~ i Lund (och studera) Lund-ban tanul; ~ i läger táborozik; ~ i strid

harcban áll; ~ i träning edzésben van; ~ nära till hands kézenfekvő, nyilvánvaló; ~ vid universitet az egyetemen tanul, egyetemre jár; rummet ligger åt gatan a szoba az utcára néz 2• (madár) tojásokon ül, kotlik 3. be van fagyva II. (hgs igek:) techn: ~ an ráfekszik, tapad (mot ngt vmihez)? ^ av sig a) (meg)romlik (áru, raktározás közben); b) kijön a gyakorlatból, elfelejt (/ ngt vmit); det ligger ngt bakom van valami emögött; ** efter a) e 1 van maradva, elmarad; b) zaklat, molesztál; ~ framme ki van téve v. rakva (pl. kirakatba); átv: ~ fór ngn fekszik v. való vkinek; ** i a) benne fekszik (vízben); b) erősen be-> lefekszik (munkába), robotol; korgen med allt som ligger i a kosár egész tartalmával (együtt); ^ inne a) bent van katonáéknál; b) készlete van [raktáron] (med ngt vmiből); ~ kvar fekve marad (ágyban); ott marad; ^ nere pang (üzlet); leállt (üzem); ** på rajta fekszik, rá v. fel van téve (pl. terítő); solen ligger på erősen ide v. oda süt a nap; ~ bra till jó fekvése van, jól fekszik; saken ligger så till így áll á dolog; som det nu ligger till a dolgok jelenlegi állása szerint; ~ till sig megérik (áru; terv); átv: ~ under ngn vki mögött marad, hátrább van. vki-nél; átv: det ligger något under emögött van valami; ~ ute kint fekszik; a .szabadban hál; ute med pengar kintlevősége van; ~ över hos ngn vkinél tölti az éjszakát; ~ över ngn i ngt felülmúl vkit vmiben, vki felett áll;-~ över ngn med ngt rágja vkinek a fülét vmiért (v. vmi miatt) liggande fekvő; ett avsides ~ hús félreeső ház; djupt ~ mélyen fekvő (széni); átv mélyen gyökerező liggare -n, = napló, főkönyv, pénztárkönyv

liggdags: det år ideje lefeküdni ligge|dag -en, -ar hajó: veszteglési nap -dagsersättning -en, -ar (hajó)állás»liggepengar

pénz -pengar hajóálláspénz, danguba-pénz

Hgg|fåtölj -en, -er fotelágy -hall -en, -ar fekvőcsarnok -höna -n, -or kotlóstyúk -plats -en, -er fekvőhely, hálóhely; horgonyzóhely -stol -en, -ar nyugágy sår -et, = orv felfekvés, fekvési seb ligist -en, -er huligán lik1 -et, = 1. holttest, hulla; stå v. ligga ~ fel van ravatalozva 2. nyomd temetés (szedésből kifelejtett szavak) lik2 -et, = hajó (vitorla)szegélykötél lik3 -t hasonló; ugyanaz, azonos; vara ~ ngn hasonló vkihez, hasonlít vkihez v. vkire; han är sig alltid ~ hű önmagához, (ő) nem változott; det är ~t honom ez rá vall; allt är sig ~t här itt semmi sem változott; ~(t) en klippa sziklaszilárdan), mint (egy) szikla lika I. adj indecl egyenlő, egyforma; azonos; ~ lön för ~ arbete egyenlő munkáért egyenlő bér(t); av ~ värde egyenértékű; två pius tre är ~ med fem kettő plusz három egyenlő öttel, 2+3 = 5; ~ mot ~ ahogy te nekem(,) én úgy neked, szemet szemért II. adv egyenlően, egyformán; azonosan; u-gyanolyan, éppolyan; ~ mycket u-gyanannyi; vara ~ stor som éppen olyan nagy (v. akkora) mint; átv: ge ~ gott igen visszaadja a kölcsönt lik(a)berättigad egyenjogú lika |dän -t ugyanolyan, egyforma, ugyanaz, hasonló; det är ~t överallt mindenütt ugyanaz v. egyforma; det kommer att gå ~t för honom ő is úgy jár majd -fullt adv éppúgy, épp annyira; mégis, mindazonáltal, nem kevésbé -ledes adv hasonlóképpen, éppúgy, szintúgy -lydande egybehangzó, egyező; nyelv azonos v. hasonló hangzású -lönsprincipen a béregyenlőség elve (egyenlő munkáért egyenlő bért) likartad hasonló (jellegű), egynemű lik(a)|sinnad hasonló gondolkozású, azonosan gondolkodó, egyívású -så adv éppen úgy, szintúgy likaväl adv éppúgy, éppen úgy, épp

annyira likbegängelse -n, -r temetés likbent mat egyenlő szárú lik jbesiktning -en, -ar halottszemle -blek -t halálsápadt -bränning -en, -ar halotthamvasztás, -égetés -bår -en -ar

ravatal -bärare -n, — halottvivő, ko-. porsóvivő like -n, -ar hasonló; embertárs, felebarát; min ~ hozzám hasonló, magamfajta; mina likar hozzám hasonlók, magamfajták; våra likar embertársaink; han har inte sin ~ nincs hozzá fogható; han söker sin ~ keresni kell à párját; utan (all) ~ páratlan, egyedülálló

lik|formig [-o-] -t egyforma, hasonló v. azonos alakú; (meg)egyező; egynemű, egységes; ~a trianglar hasonló háromszögek ^ likfölje -t, -n gyászkíséret, gyászmenet, gyásznép

likförgiftning -en, -ar hullamérgezés likgiltig -t közömbös, érzéketlen (för i-ránt); közönyös, egykedvű; det är mig komplett ~t nekem teljesen mindegy likhet -en hasonlóság; egyenlőség, azonosság; (allas) ~ inför lagen a törvény előtti egyenlőség; i ~ med... .. .-vei (meg)egyezőleg, úgy mint... likhetstecken -tecknet, = mat

lik I kista -n, -or koporsó likljudande hasonló hangzású, homonim liklukt -en hullaszag likmätigt adv, praep -nek megfelelően, szerint; sin plikt ~ kötelességszerűen likna I. vt hasonlít (ngn vkire); de varandra hasonlítanak egymáshoz v. egymásra\ han ~r sin far apjára hasonlít v. ütött; det ~r inte någonting O (az) teljesen haszontalan v. értéktelen; det ~r honom ez reá vall, ez jellemző reá II. vt összehasonlít, hasonlít (ngn vid ngn vkit vkivel ill. vkihez) liknande hasonló; ilyen(féle); ngt ~ olyasféle

liknelse -n, -r hasonlat, példázat, példabeszéd; átv (szó)kép, metafora lik|nämnig -tmat: egyenlő v. közös nevezőjű; fiz egynemű; göra bråk ~a törteket közös nevezőre hoz -nöjd -nöjt egykedvű, közömbös, közönyös lik|plundrare -n, — hullarabló, halottfosztogató -procession -en, -er halottas menet, gyászmenet lik|rikta 1. fiz, vili egyenirányít 2. pöl egységesít, egybehangol, „gleischal-tol" -riktare -n, = vili egyenirányító -riktning -en, -ar 1. vili egyenirányításliksidig

2. pol egységesítés, egybe-v. összehangolás, uniformizálás -sidig -t egyenlő oldalú -sinnad lik(a)sinnad

liksom L conj (úgy) mint, éppúgy mint; ~ (om) mintha; ~ (om) han vore herre i huset .;. mintha ő volna az úr a házban IL adv mintegy, némiképp, úgyszólván likstelhet -en hullamerevség lik|ström -strömmen egyenáram -ställa "Ställde, -ställt egyenlővé v. egyenrangúvá tesz, egy színvonalra helyez -ställd -ställt egyenlő, egyenrangú, egy fokon álló -ställig -t egyenjogú, egyenlő; megegyező, azonos liktorn -en, -ar tyúkszem liktydig -t azonos jelentésű v: értelmű,

hasonló jelentésű, szinonim liktåg -et, = gyászmenet liktänkande hasonló gondolkodású, egy nézetű

lik|vagn ren, -ar halottaskocsi -vaka

-n, -or halottvirrasztás likvid I. s: -en, -er ker: (ki)fizetés, kiegyenlítés; mot kontant ~ készpénzfizetés ellenéberi> készpénzért; ~ per tre månader három havi határidő v. lejárat II. adj folyósítható, rendelkezésre álló, likvid; fizetőképes likvidation -en, -er 1. kifizetés, kiegyenlítés 2. felszámolás, lebonyolítás, megszüntetés, likvidálás likvidera 1. ter ki- v. megfizet, kiegyenlít 2. felszámol, megszüntet, likvidál

3. megöl, kivégez

lik|visst -väl adv mégis, mindamellett,

ennek ellenére likvärdig -t egyenlő értékű, egyenértékű likör -en, -er likőr

lila I. adj indecl lila II. s; -n lila (szín) lilja -n, -or liliom

liljejkonvalje [-o-] -n, -r gyöngyvirág

-vit -vitt liiiomfehér lilla (lille) -*♦* liten kicsi, kis; ~ mamma anyu(s)ka, anyácska; ~n a kicsike (leányka); a legkisebb leány (a családban); lillen a kicsike (fiúcska); a legkisebb fiú (a családban); det ~ som finns kvar az a kevés ami még megvan

lillasyster -n húgocska, [vkinek a] (leg-)

kisebbik húga lille. — lilla

lillebror indecl öcsiké, kisöcsi

lille|putt -pytt -en, -ar v. -er liliputi; átv tökmag

lill|finger -fingret, -fingrar kisujj -gammal -t koraérett, -vén (gyerek) -klocka [-o-] -n kisharang -tå -n, -r kis lábujj lim limmet, = enyv -färg -en, -er enyves' festék

limma enyvez; —- hgs igek: ~ fast oda- v. ráenyvez; ~ ihop összeenyvez, -ragaszt

limning -en, -ar enyvezés; gå upp i ~et% szétesik, -mállik; összeroskad, -csuklik

limpa -n, -or (rozs)kenyér; (nagy) kerek kenyér, cipó; en ~ cigaretter o egy karton cigaretta lim|panna -n, -or enyvesfazék lin -et len

lina -n, -or kötél; dansa på ~ kötélen táncol; átv: visa sig på styva ~n megmutatja mit tud, fitogtatja ügyességét

linbana -n, -őr drótkötélpálya lind -en, -ar hársfa linda I. s: -n, -or pólya; kväva i sin ~ csírájában elfojt II. vi (be)pólyáz; bekötöz (testrészt); (be)göngyöl; (be-) burkol; vili tekercsel, csévél; ~ armarna om ngn átkarol v. átölel vkit; (kunna) ~ ngn kring v. om lillfingr et a kisujja köré csavar vkit UL(hgsigek:) ~av leteker, legöngyölít; ~ in bebugyolál, beburkol, begöngyöl; ~ om körülteker; begöngyöl, beburkol; ~ på felgöngyölít; ráteker; ~ upp a) felgöngyölít, -teker; b) legömbölyít, leteker

Un |dansare -n, = kötéltáncos -danserska

-n, -or kötéltáncosnő lindblomma -n, -or hársfavirág -blomme-

te -blomste -(e)t, -er hársfatea lindebarn -et, = pólyásgyermek lindning -en, -ar bepólyázás; begöngyölés;

tekercselés, csévélés; tekercs lindra enyhít, csillapít; könnyít (ngt vmin); ~ straffet enyhíti v. csökkenti a büntetést lindrig -t enyhe, kíméletes; gyenge, köny-nyű; vara ~t förkyld enyhe (meghűlése van; ~t sagt enyhén szólva; komma ~t undan könnyen (v. ép bőrrel) megússza

linearritning -en, -ar vonalas v. mértani rajz(olás)linfrö

lin|frö -(e)t, -n lenmag -garn -et, = len-» fonál

lingon -et, = vörös áfonya; inte vara värd ett ruttet ~ egy lyukas garast sem ér -sylt -en v. -et, -er vörösáfonyabefőtt

lingul -t lensárga, »szőke

lingvist -en, -er nyelvész

lingvistik -en nyelvészet

lingvistisk -t nyelvészeti

lin|hår -et lenhaj, lenszőke haj -hårig -f

lenhajú linjal -en, -er vonalzó linje -n, -r vonal (vasút is); közlekedési vonal; (földi) egyenlítő; tel: ~nl vonalat kérek! hajó: passera ~n áthalad az egyenlítőn; vara helt inne på ngns ~ teljesen egyetért vkivel; átv: utefter v. över hela ~n az egész vonalon -arbetare -77, = (lég)vezetékszerelő -buss -en, -ar (menetrendszerű) távolsági autóbusz -domare -n, = sp partjelző -fart -en vonalhajózás -fartyg -et, = menetrendszerűen közlekedő hajó -föring. -en vonalvezetés (úté is) linjera: ~ (upp) (meg)vonalaz; **t

papper vonalas papír . linje|skepp -et, = tört sorhajó (háromárbocos hadihajó) -trupper plur sorkatonaság -väljare -n, ==s tel vonalválasztó linka sántikál, biceg linne -t 1. (len)vászon 2. ágynemű; fehérnemű; alsóruha 3. plur: -n női ing linne|duk -en, -ar vászonkendő -förråd -et, .= fehérnemű(készlet), ágynemű -garn -et, = lenfonal -skåp -et, = fe-hérneműs szekrény -söm -sömmen fehérneművarrás; sy ~ fehérneműt värr -varor plur vászonáru(k), fehérnemű -väv -en, -ar lenvászon, gyolcs linning -en, -ar szegély (ruhán), pánt

{pl. szoknyán) lin|odling -en lentermelés -olja [-o-] -n len olaj

lins -en, -er (nov, fiz, orv) lencse lintott [-o-] -en, -ar lenhaj; lenhajú V.

szöszke gye^m^k, szöszkeség lip 1. -et bőgés, sírás 2. ta till ~en bőgni

kezd, rázendít lipa o bőg, sir

lip|sill -en, -ar o bőgőmasina, sírós teremtés

lirka ide-oda forgat; (meg)forgat-; ~

med v. på ngt elpepecsel v. elpiszmog vmivel; ~ med ngn vkit igyekszik rábeszélni v. rábírni; ~ ur ngn ngt kiszed vkiből vmit (pl. titkot); ~ sig in igyekszik beférkőzni lisa 1. s: -n enyhülés, balzsam; vigasz II. vt, vi enyhít, enyhülést nyújt; (meg)vigasztal lisma csúszik-mászik, hízeleg (för ngri vki előtt, vkinek); alakoskodik; ^ sig in hos ngn behízelgi magát vkinél, beférkőzik vkinek a bizalmába lismande (be)hízelgő, mézesmázos lismare -n, == hízelgő, talpnyaló, képmutató (ember) list1 -en csel; fortély, ravaszság; ana argan ~ cselt gyanít, ravaszságot v. rosszat sejt [vmi mögött] list2 -en, -er 1. szegélyléc 2, ép párkány, szegély(dísz), fríz 3. kert keskeny (virág)ágy lista1 -n, -or jegyzék, lajstrom, névsor,

lista (på -nek a; -ről) lista2 (hgs igek:) ~ in ngt be(le)csempész vmit (/ ngt vmibe); ~ ur ngn ngt vkiből kiszed v. kicsal vmit; ~ ut ngt kiderít, kisüt, kitalál; kiszed {vmit]; ~ sig in be!opó(d)zik; ~ sig till ngt kicsal v. (ravaszsággal) megszerez vmit; ~ sig ut kilqgo(d)zik Üstig -t fortélyos, agyafúrt, furfangos, ravasz

listverk -et techn: szegélylécek, lécezet;

párkányzat lit (indecl) biz(od)alom; sätta (sin) ~ iill ngn vkibe veti a bizalmát, bízik vkiben

lita: ~ på ngn (meg)bízík vkiben, (rá-) hagyatkozik vkire; det kan ni ~ på! erre számíthat !, afelől nyugodt lehet (ön)!; han är inte att ~ på nem lehet •megbízni benne (v. számítani rá) Litauen npr Litvánia litauer -n, = litván (ember) litauisk -t litván

litauiska 1. litván nyelv 2. plur: -or litván nő

liten L adj: litet (határozott: lille, lilla; plur: små; comp: mindre, superi; minst) kis, kicsi(ny), apró; csekély, rövid; en ~ flaska (egy) kis tiveg; ett litet hus (egy) kis ház, egy házacska v. házikó; en ~ tid rövid idő; en ~ stund egy kis idő; mycket ~ nagyon

kicsi, apró, icipici; alltsedan (v. från det) jag var ~ kiskorom óta; vara ~ i maten kis étkű (ember), kisevő; vara ~ till växten alacsony növésű, kis termetű II. s indecl: hon väntar en ~ kisbabát vár; som ~ mint (kisgyermek

litenhet -en kicsi(ny)ség; csekélység liter -n, = (o litrar) liter -butelj ~en, -er iiteres üveg -vis adv literenkint, literszámra

litet I. adj litenlhadv, s kevés, kicsi; kevéssé, kissé, kevéssel; jag dricker mycket ~ nagyon keveset iszom; få två kronor Jör ~ tillbaka két koronával kevesébbet kap vissza; han är inte ~ dum elég ostoba; hon lika ~ som jag visste att ... ő éppen olyan kevéssé tudta mint én hogy...; nöja sig med ~ kevéssel beéri; det vill inte säga ~ l ez már igen!, ez már beszéd!; om än aldrig så ~ bármily kevés, ha mégoly kevés is; jör ~ sedan kevéssel ezelőtt; ~ mer(a) kaffe? még egy kis kávét?; vänta várj (ön) egy kicsit 1; ~ för mycket kicsit sok; ~ var mindenki, mindegyik; ~ varstans majdnem mindenütt; ~ av varje mindenből egy kicsi v. kevés, mindenféle lito|graf -en, -er kőnyomó, kőnyomdász, litográfus -grafera kőnyomatot készít, kőre rajzol, litografál -grafi -(e)n, -er kőnyom(tat)ás, kőnyomat, litográfia litteratur -en, -er irodalom -historia -historien irodalomtörténet -historiker -n, — irodalomtörténész -historisk -t irodalomtörténeti litteratör -(e)n, -er irodalmár, íróember litterär -t irodalmi

liturgi -(e)n, -er egyházi szertartás

(-rend), liturgia liturgisk -t szertartási, liturgikus liv -et, — 1. élet; lét; få ~ megelevenedik; megélénkül; få nytt ~ feléled, újraéled; ge ~ åt ngt (meg)élénkít (v. mozgalmassá tesz) vmit; plåga ~et ur ngn halálra kínoz vkit; ta ~et av ngn, bringa ngn om ~et megöl v. meggyilkol vkit; ta ~et av sig, ta sitt ~ eldobja magától az életet; springa för (brinnande) ~et lélekszakadva fut v. rohan; aldrig i hela mitt ~ soha életemben; med ~ och själ szívvel-lélekkel; trött på ~et életunt; bli(va) vid ~ élet- .

ben marad; hålla vid ~ életben tart; skrämma ~et ur ngn halálra rémít v. ijeszt vkit; vara vid ~ életben van 2. zaj, lárma; för inte ett så(da)nt ~ l ne zajongj(atok) úgy! 3. léiek, élőlény; inte ett enda ~ egy árva léiek sem 4. test; veka ~et hastáj; gå v. komma v. rycka v. tränga ngn inpå ~et nekimegy vkinek, sarokba szorít, szorongat vkit; en patriot till ~ och själ ízig-vérig hazafi 5. derék, csípő; (ruha)derék; vara smal om ~et karcsú a dereka; fatta v. ta ngn om ~et derékon fog (v. átölel) vkit 6. få sig ngt till ~s kap vmit enni; átv van mit hallgatnia

liva (fel)élénkít, -vidít ~ upp felvidít,

jó kedvre derít-Hvad víg, vidám, jókedvű; italos, spicces; vara ~ för ngt kedvet érez vmihez

livaktig -t élénk, eleven, működő, tevékeny, aktív liv|boj [-o-] -en, -ar mentőöv -båt -en, -ar mentőcsónak -bälte -t, -n mentőöv -egen adj, s; plur: -egna (tört) jobbágy -egenskap -en tört: jobbágyság -full -t eleven, élénk; életteljes-försäkra: ~ ngn vkinek a javára életbiztosítást köt -försäkring -en, -ar életbiztosítás -garde -n testőrség -givande életadó; élénkítő, felvidító -hanken: O klara ~ menti a bőrét; riskera ^ kockáztatja az életét livlig -t élénk, eleven, fürge; életteljes, mozgalmas; ~ trafik élénk forgalom; jag har det ännu i ~t minne még élénken él emlékezetemben livlös -t élettelen

liv [medikus = v. -en, -medici udvari orvos -moder -n orv: (anya)méh -nära -närde, -närt táplál; eltart; ~ sig táplálkozik, él (av v. på ngt vmivel, vmiből) livré|klädd -klätt libériás liv|rem -remmen, -remmar derékszíj -rustkammare -n, -kamrar v. = (királyi) fegyvertár -räddning -en, -ar életmentés -räddningsbåt -en, -ar mentőcsónak -ränta -n, -or életjáradék -rätt -en, -er kedvenc étel livs|andar plur dtv: életerő, -kedv -avgörande létfontosságú, döntő -behov -et, = életszükséglet -bejakande élet

igenlő, derűlátó -duglig -t életképes, életrevaló -erfarenhet -en, -er élet-, tapasztalat -fara -n, -or életveszély -farlig -t életveszélyes -frukt -en, -er (méh)magzat,. [vki] méhének gyümölcse -fråga -77, -or életkérdés -föring -en életmód -förnekelse -n az élet tagadása, borúlátás -förnödenheter plur életszükségletek, élein iszerek -glädje -n életöröm -gnista -//, -cr életszikra -gärning -en, -ar életmű -kraft -en, -er életerő -kraftig -t életerős -leda -n életuntság -ledsagare -n, = élettárs -levande élő, eleven, valóságos; hon stod där ~ (o) ott állt teljes életnagyságban (v. személyesen) -lust -en életkedv -lång -/ élethossziglani, holtig tartó -längd -en élettartam; életkor (för ngn vkinek a) -medel plur élelmiszerek

livsmedels [affär -en, -er élelmiszerüzlet -brist -en élelmiszerhiány -försörjning -en élelmiszerellátás, közélelmezés -kort -et, — élelmiszer jegy -ranson -en, -er élelmiszer(fej)adag livs|mod -et életkedv, -akarat -mål -et, = életcél -oduglig -t életképtelen -rum -rummet, == élettér- -sak -en, -er .létfontosságú (v. életbe vágó) ügy, létkérdés -syn -en életszemlélet, -felfogás -tecken -tecknet, = életjel -tid -en (élet)idő, élet(tartam); i v. under mitt ~ az én időmben v. életemben; ív. under min faders ~ apám életében; för ~en egész életre szóló(an), élethossziglan; döma till fängelse életfogytiglani börtönbüntetésre ítél -tidsfånge -n, -ar életfogytiglanra ítélt rab -tråd -en, -ar életfonal livstycke -t, -n mellényke, rékli livs I uppehälle -t létfenntartás, megélhetés -uppgift -en, -er életfeladat, -hivatás -verk -et, = életmű -viktig -i létfontosságú -villkor -et, = életfeltétel -yttring -en, -ar életmegnyilvánulás -åskådning -en, -ar élet- v. világszemlélet, életfelfogás -öde -t, -n (élet)sors liv I tag -et, — sp alsó fogás -vakt -en, -er

testőr(ség) ljud -et, — hang; zörej, zaj; fiz: läran om ~et a hangtan; inte ge ett ~ ifrån sig a) nem szól egy szót sem; b) egy hangot sem ad ki, nem szólal meg (hangszer); inte få fram ett enda ~ egyetlen

hang sem jön ki a torkán, meg sem tud mukkanni ljuda 1. ljöd, ljudit hangzik; hallatszik;, cseng; fel- v. megcsendül, felhangzik; hans svar ljöd válasza [így] hangzott; melodin ljöd ännu i mina öron a melódia még fülemben csengett; det ljöd steg i trappan a lépcsőházban léptek hallatszottak 2. ljudade, ljudat betűzne olvas) ljud|barriär -en, -er fiz: hanghatár -bildning -en nyelv: hangképzés -dosa -n, -or hangdoboz, pick-up

(lemezjátszóé) -dämpare -n, = techn hangtompító, -nyelő -effekt -en, -er hanghatás -enlig -t hang v. kiejtés szerinti, fonetikus -film -en, -er hangosfilm -förstärkare -n, — hangerősítő -härmande hangfestő (szó) -isolering -en, -ar hangszigetelés -kuliss -en, -er hangkulissza (pl. rádióban) -lag -en, -ar nyelv: hangtörvény(szerű változás) -lagsenlig -t nyelv: hangtörvényszerű ljudlig -t hangos, erős (hang) ljud I lära -n nyelv: hangtan -lös -t hangtalan, zajtalan; ~ tystnad néma csend -skridning -en, -ar nyelv: hangváltás, -eltolódás -skrift -en hangjelölő v. fonetikus írás; fonetikai átírás -styrka -n hangerő(sség) -vall -en rep: hanghatár, -fal -våg -en, -or hanghullám -överföring -en, -ar techn: hangátvitel

ljuga ljög, ljugit hazudik; átv csal; ~ för ngn hazudik vkinek, rászed v. becsap vkit; på ngn megrágalmaz vkit; ^ ngn mitt upp i ansiktet vkinek a szemébe hazudik; ^ i ngn ngt elhitet vkivel vmit, vkinek bebeszél vmit; ~ ihop (össze)hazüdik, kohol, kitalál; ~ sig fram hazugsággal boldogul (v. előbbre jut); ~ sig fri hazugság útján kivágja magát ljum -t langyos, langymeleg; átv lanyha ljumma: ~ (upp) meglangyosít, kissé

megmelegít ljumsk|brock [-o-] -bråck -et, = orv lágyéksérv ljumske -n, -ar orv: lágyék ljung -en nov: csarab, seprővirág ljunga villámlik; (fel)villan, villog; átv (menny)dörög; blixtarna ~de a villámok cikáztak; ~ mot ngn villámokat szór vkireljungande

403

locka*

ljungande villámló; villogó; átv éles hangú; en ~ protest heves tiltakozás ljungeld -en, -ar költ: villám (átv is) ljunghed -en, -ar hangafüves pusztaság ljus L s: -et, = 1. fény; világ(osság); (meg)világítás; átv tehetség, lumen; elektriskt ~ villanyfény, elektromos világítás; ~ och bränsle világítás és fűtés; något (större) ~ är han inte (ő) nem valami nagy lángész v. lumen; autó': ha ~et på be van kapcsolva a fényszórója; tända ~ lámpát v. villanyt gyújt; nu gick det upp ett ~ for honom hirtelen világosság gyúlt benne, most kezd(ett) benne derengeni; föra ngn bakom ~et félrevezet v. megtéveszt vkit; se v." skåda dagens ~ megpillantja a napvilágot, világra jön; sprida ~ och glädje fényt és örömöt áraszt; sprida ~ över ngt fényt derít vmire; ställa ngt i dess rätta ~ helyes megvilágításba helyez vmit 2. gyertya; en lampa på 60 ~ 60 gyertya fényű lámpa v. villanyégő; sitta som tända ~ úgy ül mintha karót nyelt volna; bränna sitt ~ i båda ändar agyonhajszolja magát II. adj: -t fényes, világos; világos színű, szőke; en ~ flicka egy szőke leány; få en ~ idé ragyogó ötlete támad; ~a utsikter kedvező v. fényes kilátások; ha sina ~a ögonblick v. stunder vannak világos pillanatai; stå i ~an låga lángokban áll, lobogva ég; mitt på ~ a dagen fényes nappal ljus |båd -et, = fényfürdő -behandling -en, -ar orv: fénykezelés -beständig -t fényálló -bild -en, -er vetített kép -bit -en, -ar gyertyavég, -csonk -blå -blått világoskék; átv naiv, hiszékeny -brytning -en,- -ar fiz: fénytörés -båge -n, -ar vill: ívfény -dunkel -dunklet fest: fény-árnyékhatás, clair--obscur -dämpning -en fénytompítás -filter -filtret, = v. -fillrer fényszűrő -flod -en fényár, -özön -glimt -en, -ar I. felvillanó fénysugár, fényjel(zés) 2. átv reménysugár -gård -en, -ar 1. világítóudvar" 2. csill fényudvar -huvud -et, c= átv világos fő, eszes ember -hyad -hyllt világos bőrű -hållare -n, = gyertyatartó -hårig -t világos v. szőke hajú, világosszőke -Knippe

-/i, -ar fénykéve -kopiering -en fény-26*

másolás -krona -n, -or csillár -källa -n, -or fényforrás -känslig -t fényérzékeny -lagd -lagt világos bőrű; szőke -lockig o-J -t szőke fürtű v. fürtös -låga -n, -or gyertyaláng -lätt [-ljus-lagd -mätare -n, = fénymérő ljusna világosodik; dereng, pitymallik; hans ansikte ~de felderült az arca; utsikterna ~r a kilátások javulnak ljusning -en t. derengés; pitymallat, virradat 2. tisztás 3. átv javulás Ijus|punkt -en, -er 1. fénypont 2. átv fénysugár, reménysugár; vili fényforrás, világítótest -röd -rött halványpiros,. rózsaszínű -sken-, -et (természetes ill. mesterséges) fény -skygg -t fénykerülő; átv sötétben bujkáló, sötét, gyanús -skylt -en, -ar világító cégtábla, fény cégér -stake -n, -ar gyertyatartó -stark -t eros fényű, fényes; foto fényerős -strimma -n, -or fénycsík -stråle -n, -űr fénysugár -stump -en, -ar gyertyacsonk, -vég -styrka -n fényerő(sség) -svag -t gyenge fényű v. fényerejű ljuster ljustret, = hal szigony, angolnafogó villa

ljustra szigonnyal megszúr, megszigo-nvoz

ljus|tryck -et, = 1. fénynyom(tat)ás 2. fénynyomat -våg -en, -or fényhullám -år -et, = csill fényév -äkta fényálló;

színtartó ljuta ljöt, ljutit költ: ~ döden halált

szenved, meghal ljuv -t kellemes, remek; nyájas, kedves, édes; langyos, enyhe (idő); vonzó, bájos; dela ~t och lett med ngn örömét bánatát megosztja vkivel, jóban-rossz-ban együtt van vkivel ljuvlig -t kitűnő, pompás; kellemes,

kedves, szeretetre méltó LO röv Landsorganisationen lo -n, loar áll: hiúz. lob -en, -ér orv, nov: lebeny lock1 [-o-] -en, -ar hajfürt, tincs lock2 [-o-] -et, — fedő> fedél; det slår

för öronen fülsiketítő lock3 [-o-] -et vad: hívás, csalogatás; med ~ och pock Ígéretekkel és fenyegetésekkel, szépszerével és erőszakkal locka1 [-o-] fürtökbe rak, göndörít, becsavar (hajat); ~ sig göndörödik locKa2 [-o-] I. vt, ví csalogat, hívogat;

elcsal, elcsábít; det ~r mig inte ez nemlockbete

vonz engem; det låter inte vidare ~nde ez nem valami csábítóan hangzik II. (hgs igek:) ~ av ngn ngt elcsal vkitől vmit; ~ fram toner ur ett instrument hangszerből hangokat csal elő; ~ fram tårar hos ngn könnyekre fakaszt vkit; ~ med sig ngn elcsal magával vkit; ~ titi sig magához csalogat; ~ ur ngn ngt kicsal v. kiszed vkiből vmit lockbete [-0-] -ty -n csalétek (úlv is) lockelse [-0-] -n, -r csalogatás, csábítás;

vonzerő, csáb(erő) lockfågel [-0-] -n, -fåglar vad: csalimadár; átv csalétek, csalogató lockig [-0-] -t fürtös, göndör(ített) lockout [lokaü't] -en, -er munkáskizárás, -elbocsátás lockouta [lökaü'ta] o kizár, elbocsát

(munkásokat) lockton [lo-] -en, -er hívogató hang; átv

csábhang, szirénhang lod -et, = 1. mérőőn 2. (óra)súly, ellensúly 3. hajó mélységmérő 4. for-rasztófém 5. rég lat loda1 1. hajó (vízmélységet) mér, kutat, szondáz 2. átv (ki)kutat, [vminek a] mélyére hatol 3. ép függélyez loda2: (gå och) ~ o kódorog, őgyeleg, lebzsel

lod are -n, = o őgyelegő, csavargó, lebzselő lodjur -et, = hiúz

lod|lina -n, -or 1. hajó mélységmérő kötél 2. sp mászókötél -linje -n, -r függőleges (vonal) lödning -en, -ar 1. hajó: mélységmérés 2. átv puhatoló(d)zás, tapogató(d)-zás

lodrät -rätt függőleges loft [-0-] -et, = padlás(tér); rég padlásszoba log -v le

logaritm [-0-] -en, -er mat: logaritmus

-tabell -en, -er logaritmustábla loge1 -n, -ar csűr, pajta; szérű loge2 [lös] -n, -r páholy; öltöző (színházban)

logement [lose- v. Iu§e-] -et, = kat legénységi szoba; lakóhelyiség legements (befälhavare [lose- v. lu§e-] -n, — /^ szobaparancsnok -fartyg -et, — kat tanyahajó lakóhajó -kamrat -en, *er kat: szobatárs logera [Jose'- v. luSë'-] I. vi megszáll

[vhol], lakik II. vt szállást ad {ngn vkinek), befogad logg [-0-] -en, -ar hajó: sebességmérő loggbok [lo-] -en, -böcker hajónapló loggert -en, -ar hajó: luggervitorlás loggolv [-go-] -et, — 1. csűrpadló 2. szérű logi [lo§r v. lusl'] -(e]t, -er v. -n szállás, lakás, hajlék; kost och ~ teljes ellátás logik [-I'k] -en logika logisk [lo'-] -t logikai, logikus ' loj [-0-] -t hanyag, tunya, lusta; kedvetlen, unott lojal [-0-] -t lojális, hűséges, törvénytisztelő, megbízható lojalitet [-0-] -en lojalitás, hűség, megbízhatóság lojalitetsförklaring [-0-] -en, -ar hűségnyilatkozat lojhet [-0-] -en hanyagság, tunyaság,

lustaság; kedvetlenség, unottság lok -et, = o mozdony (-+ lokomotiv) lokal I. s; -en, -er helyiség; találkozóhely; nov előfordulási hely II. adj: -t helyi, lokális; ~a meddelanden helyi hírek (újságban) -avdelning -en, -ar helyi tagozat v. szervezet -bedöva helyileg érzéstelenít -brev -et,== helyi levél -färg -en helyi szín v. színezet; irod élethű környezetrajz lokalisera [vminek a] helyét meghatározza v. megjelöli; lokalizál, korlátoz (//// -re); vara ~d kiismeri magát, ismerős a hellyel; ~ sig ismerkedik a hellyel

lokalitet -en, -er 1. helyiség; épület 2. hely(ség)

lokal I kännedom -en helyismeret; ha ~ ismerős a hellyel v. vidékkel -ombud -et, = helyi megbízott v. képviselő -patriotism -en lokálpatriotizmus -samtal -et, = tel helyi beszélgetés -sinne -t tájékozódási képesség -sändare -n, — rádió helyi adóállomás) -telefon -en, -er 1. házi telefon 2. helyi telefon -trafik -en helyi forgalom -tåg -et, — helyiérdekű vonat lokförare -n, = mozdonyvezető loko adv: sälja ~ helyben elad lokomotiv -et, — mozdony -förare -n, = mozdonyvezető -stall -et, — mozdony-, szín, fűtőház lom lommen, lommar áll: (északi v. sarki) búvár (madár)toma

405

lova1

loma. ~ av, ~ i väg elkullog, elsomfordál, eloldalog lomhörd -hört nagyothalló longitud [-o-] -en, -er földr hosszúság longör [-o-] -en, -er hosszadalmasság, ter-jerigősség; unalmas rész (pl. könyvben) ío(o)ping -en, -ar hurok(repülés) lopp [-o-] -et, = 1. futás; versenyfutás, futam; folyás (időé, folyóé), csill pálya; sp dött ~ holtverseny; flodens Övre ~ a folyó felső folyása; ge v lämna fritt ~ åt ngt szabad folyást enged vminek; i det långa ~et hosszabb időre, huzamosan, idővel; under dagens ~ a nap folyamán; under ~et av en månad egy hónap alatt 2. techn furat (pl. puskáé) loppa [-o-l I s -n, -or bolha II. vt bolház

lopp|bett [-o-J -et, = bolhacsípés -mark-

nad -en, -er zsibvásár, ócskapiac lornjett [-o-] -en, -er nyeles szemüveg, lornyon

lort -en, -ar 1. ganaj, ganéj, ürülék; köz szar 2. o piszok, szutyok -gris -eh, -ar szutyokmatyi, malac, maszatos »gyerek lortig -t szutykos, piszkos; köz szaros loss [-0-] adj indecl, adv 1. szabadon (levő).; le- v elválasztott; få ~ el- v kiszabadít; elold; lekapcsol, leakaszt; kasta ~ elereszt, elold (hajót); komma ~ el- v leoldódik, elszabadul; ta ~ el- v megszabadít; leválaszt; elold; leszakít 2. o laza; skruven är ~ a csavar meglazult lossa [-o-] 1. (meg- v. ki)old, (meg)lazít; ~ ett rep meglazít egy kötelet; ~ tungans band megoldja a nyelvét; ~ på kappan kigombolja a kabátját; ~ på pungen kinyitja az erszényt 2. el- v. leold 3. hajó, yasút kirak(odik); ~ lasten kirakja a rakományt 4. ~ ett skott lead egy lövést, lő lossna (meg- v ki)o!dódik, (meg)lazul; olvad; leszakad (gomb); leválik; orv oldódik (nyálka), tungans band ~de megoldódott a nyelve; tänderna ~r meglazulnak a fogai lossning [-o-] -en, -ar hajó, vasút

kirakodás, kirakás lossnings|hamn [-o-] -en, -ar kirak(od)ási kikötő -plats -en, -er kirakodóhely, rakpart

lots -en, -ar 1. hajó révkalauz 2. (hegyi)

vezető, kalauz lotsa (hajót) kalauzol, bevezet lots|båt -en, -ar révkajauz-csónak, -hajó

-pengar plur révkalauzdíj lott [-o-] -en, -er 1. sors; sorsjegy; rész(esedés); (kis) földdarab, parcella; ~en får avgöra döntsön a sors; dra ~ sorsot húz; kasta ~ sorsot vet (om ngt vmire); falla på ngns ~ vkinek osztályrészül jut; vkire hárul 2. lägga om ~ halomba rak, egymásra dobál lotta1 -n, -or kb. (katonai) segédszolgálatos nő, lotta (S, Finnországban) lotta2:[-o'-] ~omngt (ki)sorsol vmit, sorsot vet vmire, sorshúzással dönt vmiben; ~ bort v ut kisorsol lottad [-o-J; bättre ~ jobb módú, jobban szituált; vara lyckligt ~ a sors v szerencse kegyeltje, szerencsés lottdragning [-o-] -en, -ar sorshúzás, sorsolás

lotteri [-o-J -(e)t, -er sorsjáték, lutri

-försäljare -n, = sorsjegyárusító lottlös [-o-] -t' bli ~ semmit sem kap; kihagyják (osztozkodásnál), inte bli ~ megkapja a részét, nem mellőzik lottning [-o-] -en, -ar sorsolás, sorshúzás lottsedel [-o-] -n, -sedlar sorsjegy; tombolajegy lotusblomma -n, -or lótuszvirág lov1 [-Ö-] 1. indecl engedély, engedelem; får jag ~ ? szabad?; szabad kérnem? (táncra); megengedi?; ge ngn ~ engedélyt ad (v. megengedi) vkinek; vad får det ~ att vara ? mivel szolgálhatok? (üzletben), mivel kínálhatom meg? 2. nu får jag ~ att gå most mennem keli 3. -et, = szünet; szün^ idő, vakáció; szabadnap; ha ~ från skolan iskolai szünnapja van; be om ~ szabadságot v szabadnapot kér lov2 [-Ö-] -et költ: dicséret, magasztalás; sjunga ngns ~ vkinek a dicséretét zengi, magasztal vkit; Gud ske v vare

~ / hála Istennek! lov3 -en, -ar hajó. szél felé fordulás; göra en ~ szélnek tart, szél felé fordul; slå sina ~ar kring ngn vki körül forgolódik, megkörnyékez vkit; ta ~en av ngn fölébe kerekedik vkinek, túlszárnyal v legyőz vkit lova1 [-Ö'-I (meg)ígér; megfogad; det vill jag ~ meghiszem azt!, ^ (att)lova2

komma elfogadja a meghívást; ~ bort sig elígérkezik'(máshova) lova2 [-5'-] költ dicsér, dicsőít, magasztal lova3 hajó szél felé fordít v fordul; - hgs igek ~ upp szélnek (v szél felé) tart, szélnek vitorlázik lovande sokat ígérő, reményteljes, kedvező; vädret ser ~ ut úgy látszik(,) jó idő lesz, jó idő ígérkezik lovart indecl hajó: szél feletti (v szeles)

oldal; szélfél; i ~ szél felé lovart(s)sitía -n hajó széloldal, luvol-

dal, felső oldal lovdag [-Ö-] -en, -ar iskolai szünnap lovén [-ő1-] indecl ünnepélyes ígéret, fogadalom; költ hålla tro och ~ megtartja a hűségi fogadalmat; rég pä tro och ~ tiitemre és becsületemre (v hitére és becsületére; stb.), mindenre ami szent Lovisa npr Lujza

lovlig [-Ö-] -t megengedett, szabad; dicséretes, dicséretre méltó; änderna är ~a nu most szabad a vadkacsavadászat; han är mer än ~t dum o (ő) butább az átlagosnál lov|ord -et, — dicséret; vara full av ~ över ngt nem fogy ki vminek a dicséretéből -orda dicsér -prisa dicsőít, magasztal -sjunga -sjöng, -sjungit *

1. ~ ngn vkinek a dicséretét zengi 2. dicsőít, magasztal -sång -en, -er dicsőítő ének {över ngn vkiről) -tal -et, = dicsőítő v magasztaló beszéd (över -ről) -timme -n, -ar lyukas óra (iskolában) -värd -värt dicséretre méltó, dicséretes

lucern -en, -er lusern luciafirande -t Luca-napi ünnepség (S; dec. 13.)

lucka -n, -or 1. kis ajtó, (kályha)ajtó; nyílászáró fedél, tábla (tolóablaké); hajó nyílásfedél 2. nyílás; repedés, hasadás; (súgó)lyuk; toló- v. pénztárablak; (jegy)pénztár; hajó fedélzeti nyílás, lejárat; szính lapp på ~n minden jegy elkelt 3. hézag (szövegben is), átv hiány, hiányosság, űr 4. O kat legénységi szoba tucker -t laza, porhanyó luckra: ~ (upp) fellazít, porhanyít ludd -en v. -et 1. áll (puha) szőrzet; pihe

2. [vminek a] bolyha; nov moholy; (bél)bolyh 3. rost, szál (papírban)

ludda: ~ sig bolyhosodik, bolyhozódik; molyhosodik; — hgs igek ~ av sig szőrét hullatja, vedlik luddig -t bolyhos, pelyhes; rojtos; nov

molyhos luden ludet szőrös; bolyhos luder ludret, — 1. vad csalétek (döghúsból) 2. köz szajha, dög luff -en vara på ~en o luffa 1 luffa o 1. lófrál, kóborol, csavarog 2.

cammog, baktat luffare -n, = o csavargó, kóborló lufsa cammog

luft -en 1. levegő; lég; han är ~ för mig levegőnek tekintem (őt), semmibe sem veszem; få ~ under vingarna szárnyra kap; átv fellendül; ge ~ åt sin vrede szabadjára ereszti haragját; flyga i ~en levegőbe repül; spränga i ~en levegőbe repít, felrobbant; gripen ur ~en légből kapott 2. en ~ gardiner két félablakra való függöny lufta I. vt szellőztet; levegőztet, levegőre visz II. vi ~ på sig levegőzik, kimegy a levegőre luft|affär -en, -er csalárd ügylet, szélhámosság (fiktív árukkal) -anfall -angrepp et, = légitámadás -ballong -en, -er léggömb -bevakning -en kat: légvédelmi figyelő- és jelzőszolgálat -blåsa -n, -or légbuborék -bro -n, -ar légihíd -bössa -n, -or légpuska -drag -et, = léghuzat -fart -en (polgári) repülés, légiforgalom -fylld -fyllt levegővel telített -färd -en, -er légi utazás, repülőút, repülés -försvar -et légvédelem -grop -en, -ar rep: légzsák -herravälde -t légi uralom luftig -t levegős, szellős; légies; könnyű (szövet)

luft|intag -et, — techn légbevezetés, -beszívócső -konditionerad légkondicionált, szabályozott hőmérsékleti -krig -et, — légi háború -kudde -n, -ar légpárna -kurort -en, -er klimatikus gyógyhely -kyld -kylt léghűtéses -lager -lagret, = légréteg -landsatt: ~a trupper légi úton szállított csapatok -ledning -en, -ar vili: légvezeték, felső- v. szabadvezeték -maska -n, -or horgolás: levegő(szem) luftning -en, -ar szellőztetés luft| ombyte -t 1.

levegőváltozás 2. levegőcsere -post [-o-] -en légiposta -pumpluftrenare

-en, -ar légszivattyú -renare -n, == légtisztító, -szűrő -rot -én, -rötter növ léggyökér -rör -et, = 1. orv hörgök 2. techn szelelőcső, légkürtő -rörskatarr -en, -er orv hörghurut -skepp -et, = (kormányozható) léghajó -skydd -et légoltalom, passzív légvédelem -slott [-0-] -et, = légvár -spegling -en, -ar légtükrözés, délibáb -spärr -en, -ar kat • légizár, léggömbzár -streck -et, — égöv; éghajlat -strid -en, -er légi harc v. csata* -stridskrafter plur kat légierők -strupe -n, -ar orv légcső -tom -1 légüres -trumma -n, -or légakna, szellőzőakna -tryck -et légnyomás -tät -tätt légáthatlan, légmentesen záró v zárt), hermetikus -vapen -vapnet, = kat légierő, légi fegyvernem -våg -en, -or 1. hanghullám 2. léghullám -värdig -t légi közlekedésre (v. repülésre) alkalmas luftvärn -et kat• légelhárítás, aktív légvédelem

luftvärns I artilleri -(e)t légvédelmi tüzérség -kanon -en, -er légvédelmi ágyú luftväxling -en levegőcsere, szellőztetés lugg1 -en puha szőrzet; bolyhozat, bolyhos v. bársonyos felület; [vminek a] bolyha

lugg2 -en, -ar 1. homlokba fésült haj (-fürt), frufru; homlokra lelógó sörény (lóé); titta under ~ titkon v. lopva néz v. (oda)sandít (på ngn vkire) 2. hajcibálás; ge ngn ~ megcibálja v. meghúzza vkinek a haját lugga1: ~ sig bolyhosodik, bolyhozó-dik

lugga2: ~ ngn (meg)cibálja v. meghúzza

vkinek a haját luggsliten -slitet kopott (átv is), elnyűtt lugn I. s: -et nyugalom; szélcsend; békesség; ~et före stormen vihar előtti csend; i ~ och ro teljes nyugalommal, nyugodtan, békében \med ~ nyugodtan II. adj: -1 nyugalmas, nyugodt; megnyugtató; csendes (idő); det kan du vara ~ för afelől nyugodt lehetsz; hálta sig ~ nyugodtan viselkedik; ta det~tl maradj(on) nyugton!, csak nyugalom 1 lugna I. vt megnyugtat, lecsillapít, lecsendesít; ~ sitt samvete megnyugtatja lelkiismeretét; ~ ngns tvivel eloszlatja vkinek a kételyeit II. vi *

~ (av v på) enyhül, csillapodik, elül (szél) III. ~ sig megnyugszik, lecsillapul; türelemmel van; vi får ~ oss några dagar pár napig türelemmel kell lennünk lugnande (meg)nyugtató; ett ~ medel csillapító- v nyugtatószer; det känns ~ för mig att veta att megnyugtató számomra az a tudat hogy lugnvatten -vattnet csendes víz lukrativ -t hasznot hajtó, jövedelmező lukt -en, -er 1. szag, illat 2. szaglás,

szaglóérzék; szimat lukta vt, vi szagot v. illatot áraszt, szaglik, illatozikpå ngt megszagol vmit; O átv beleszagol v. belekóstol vmibe; ~ gott jó szag(a) v illat(a) van, jó szagú; ~ illa rossz szag(a) van, bűzlik, büdös; det ~r kaffe kávészag van lukt|flaska -n, -or rég: illatos v. repülősós üvegecske -fri -fritt szagtalan »förnimmelse -n, -r szagérzet -lös -t szagtalan -organ -et, = szaglószerv -sinne -t szaglóérzék -viel -en, -er illatos ibolya -ärt -en, -er növ: szagos bükköny

lukuilisk -t Iukulluszi, pazar, fényes lull: stå ~ [egyedül] tud állni (kisgyerek) lulla1 vt, vi o dúdol; ~ ngn i sömn (v. till sömns) dúdolva álomba ringat vkit

lulla2: o gå och ~ tántorog, bizonytalanul megy (ital hatására) lumberjacka -n, -or lemberdzsek, lumber-jack

luminös -t ragyogó, szellemes (ötlet) lummig1 -t sűrű lombú, lombos, árnyas lummig2 -t o beszeszelt, spicces lump -en 1. rongy, rongyhulladék, cafat; szemét, ócskaság, vacak; o ócska v. kopott ruha; ligga i ~en o katoná-éknál szolgál, katonáskodik 2. plur: -ar korhely, lump -böd -en, -ar ócskaruhabolt

lumpen lumpet kicsinyes; közönséges, jelentéktelen, kisszerű; hitvány, nyavalyás, ócska, vacak, potom lumphandlare -n, — ószeres, ócskás,

handlé, zsibárus lumpor plur rongyok, rongyos ruha;

ócskaság, kacat, vacak lumpsamlare -n, — rongyszedő lunch [-ns] -en, -er villásreggeli, (dél-) ebéd, löncs; ebédszünetluncha

luncha [-ns-] villásreggelizik, ebédel, löncsöl

lunch|rast [-n§-] -ert, -er ebédszünet -rum -rummet, = étkezőhelyiség (gyári, vállalati, iskolai) lund -en, -ar v. -er liget, (lomb)erdőcske lunga -n, -or tüdő

lung|blödnlng -en, -ar tüdővérzés -blöt indecl csuromvizes, bőrig ázott -inflammation -en, -er tüdőgyulladás -katarr -en, -er hörghurut -kräfta -n tüdőrák -mos -et vagdalt tüdő (étel) -siktig -t tüdővészes, gümőkóros, tu-berkulotikus -sot -en tüdővész, gümő-kór -säck -en, -ar mellhártya -säcksinflammation -en, -er mellhártyagyulladás -tuberkulos [-Ö-] -en tüdőtuberkulózis, -gümőkór lunk -en 1. (lassú) ügetés, poroszkálás 2.

átv monoton munkamenet lunka o üget, poroszkál; kocog, bandukol

luns -en, -ar o tenyeres-talpas férfi v

nő; esetlen fickó, fajankó lunsig -t o tenyeres-talpas, esetlen, otromba, ügyetlen; formátlan (ruha) lunta -n, -or 1. ócska v vastag könyv; papírcsomó, -csomag; tréf nådiga ~n O költségvetési előterjesztés 2, rég (gyújtó)kanóc lupp -en, -er nagyító(üveg), lupa lur1 -en, -ar 1. kürt, tülök; arch bronzkürt 2. hallócső; tel hallgató; rádió fejhallgató lur2 -en, -ar o szundikálás, szundítás;

ta sig en ~ szundít egyet lur3: ligga v stå på ~ lesben áll lura2 o szundikál, szunyókál, bóbiskol;

~ till elszundít, elbóbiskol lura21, vi Ies(elkedik), megles (på ngn vkire, vkit); ~ på ett tillfälle alkalomra vár II. vt becsap (på ngt vmivel), rászed, félrevezet; bli ~d, låta ~ sig lépre megy III. (hgs igek:) ~ av v. ifrån ngn ngt vkitől kicsal vmit; ~ på ngn ngt o rásóz vkire vmit; ~ sig till (v till sig) csalással megszerez, kicsal

lurifax -en, -ar o ravasz kópé, vén

róka; csaló, csirkefogó, csibész lurk -en, -ar o tökfilkó, fajankó, esetlen

v bamba fickó lurpassa vi kártya: „lausol"; átv ~ pá ngn les (v lesben vár) vkire

lurvig -t 1. bozontos; borzas 2. o kissé

elázott, becsiccsentett, becsípett lus -en, löss tetű; läsa ~en av ngn leszedi

vkiről a keresztvizet lusern -en, -er nov: lucerna lusfattig -t o szegény mint a templom egere

lusig -t 1. tetves, eltetvesedett 2. késlekedő, késedelmes, lassú luska: o ~ rätt v. reda på ngn ólálkodik vki után lust -en kedv; vágy; öröm, élvezet, gyönyör; (érzéki) megkívánás; betaga ngn ~en för ngt elveszi vkinek a kedvét vmitől; ha god ~ att (nagy) kedve lenne ahhoz hogy; i nöd och ~ jó és balsorsban, jóban-rosszban; av hjärtans ~ szívből, kedve szerint; med liv och ~ nagy kedvvel, szívvel-lélekkel lusta -n, -r (érzéki) vágy, gerjedelem, megkívánás; vara slav under sina érzéki vágyainak rabja lust|barhet -en, -er vigasság, vigalom -betonad öröm- v kéjérzettel összekötött -eld -en, -ar örömtűz -färd -en, -er kéjutazás, kirándulás -gas -en, -er kéjgáz -gård -en, -ar díszkert, park; átv paradicsom; Edens ~ édenkert, a paradicsom -hus -et, = kerti v nyári Iak

lustig -t mulatságos, szórakoztató, tréfás, víg, vidám; nevetséges, furcsa, bolondos; göra sig ~ över ngn (v på ngns bekostnad) vkinek a rovására mulat, kigúnyol vkit -het -en, -er 1. vidámság 2. éle, tréfa, vicc -kurre -n, v-ar tréfás ember, mókacsináló lust|jakt -en, -er kéjutazásra szolgáló jacht -mord -et, = kéjgyilkosság -resa -n, -or kéjutazás -spel -et, = vígjáték -spelsförfattare -n, = vígjátékíró -vandra sétál(gat), andalog lut1: på ~ ferdén, ferdére; stå på ~ ferdén áll; ha rígt på ~ van vmije tartalékban lut2 -en, -ar lúg luta1 -n, -or lånt, koboz luta2 lúgban áztat, lúgoz luta3 I. vi hajlik; dől, dűl, lejt; ferdén áll; tornet ~r a torony ferde; ~ mot sitt fall eldőléssel fenyeget; átv összeomlás előtt áll; semestern ~r mot sitt slut a szabadság a végéhez közeledik; ~ åt en åsikt fvmelyl nézet felélutad

hajlik; se vártát det **r látja merre dől el a dolog II. vt támaszt, hajt; ~ huvudet i v. mot händerna kezébe hajtja fejét III. ~ sig a) támaszkodik; hajol; b) o ledől, lefekszik; ~ sig mot ngt vminek v. vmihez v. vmire támaszkodik; ~ sig över ngn vki fölé hajol IV. (hgs igek:) ~ bakåt hátrahajói; hátradől; ~ sig fram emot ngn odahajol vkihez; ~ framåt előrehajol; előredől; ^ sig ner lehajol; ~ sig ut genom fönstret kihajol az ablakon lutad (meg)hajlott, (meg)görnyedt; [vminek] támasztott; stå ~ mot väggen a falnak támaszkodva áll lutande ferde, lejtős; dőlt; ett ~ plan ferde sík; ha en ~ gång görnyedten jár luteran -en, -er lutheránus v. evangélikus

(ember) lutersk -1 lutheri; lutheránus lutfisk -en, -ar szárított (tőke)hal lutning1 -en, -ar 1. lúgozás 2» (ki-)

áztatás (szárított halé) lutning2 -en, -ar hajlás; dőlés, lejtés; hajlat, esés; lejtő lutningsvinkel -n, -vinklar hajlásszög lutpulver -pulvret, .= mosópor lutspelare -n, = lantos lutter indecl tiszta, csupa luttra [salaktól] megtisztít, finomít;

átv megnemesít, -edz, -acéloz luftring -en, -ar megtisztítás; átv megtisztulás, -edződés luv -en, -ar: ligga v. vara i ~en på varandra civakodnak; komma v. råka i ~en på varandra hajba kapnak luva -n, -or sapka; bojtos (gyapjú-) sapka

luxuös -t fényűző, pazar, luxus-lya -n, -or barlang, üreg, odú, lyuk

(vadállaté); átv o odú, lyuk lycka -n szerencse; boldogság; ~ tilll sok szerencséti; göra ~ megalapozza szerencséjét; sikere van; kunna prisa sin ~ szerencséjének köszönheti, szerencsésnek mondhatja magát; till all ~ szerencsére lyckad sikerült, sikeres; szerencsés lyckas lyckades, lyckats sikerül; det har lyckats mig, jag har lyckats sikerült nekem; han lyckades rädda flickan sikerült neki megmenteni a leányt; han ~ med v. i allt minden sikerül neki

lycklig -i szerencsés; boldog (över ngt

vmi miatt) (adv: ~en) lycklig|göra -gjorde, -gjort megörvendeztet, boldoggá tesz lyckligtvis adv szerencsés módon, szerencsére

lycko|bringande szerencsét hozó, szerencsés -dag -en, -ar szerencsés nap -kast -et, = szerencsés dobás; átv telitalálat -sam -t szerencsés, sikeres (pl. utazás) -slant -en, -ar szerencse-fillér -tal -et, — szerencseszám lycksalig -t 1. (igen) boldog 2. vall üdvözült -het -en 1. (legfőbb) boldogság 2. vall üdvösség lycksökare -n, = szerencsevadász,

-lovag, kalandor lyckt: inom v. inför ~a dörrar zárt ajtók mögött

lyck|träff -en, -ar szerencsés véletlen, (tiszta) szerencse -önska: ~ ngn till ngt szerencsét kíván (v. gratulál) vkinek vmihez -önskan indecl (en), -önsk-ning -en, -ar szerencsekívánat lyda1 lydde v. löd, lytt I. vt 1. engedelmeskedik; hallgat [vmire], megtart; ~ order engedelmeskedik a parancsnak;. ~ en jöreskrift előírást megtart 2. hunden lyder namnet T. a kutya a T. névre hallgat II. vi: ~ under ngn alá van rendelve v. vetve vkinek, vkt alá tartozik lyda2 lydde v. löd, lytt hangzik, szól; domen lyder på ... az ítélet .. .-re szól; räkning ~nde på 700 kronor 100 koronáról szóló számla lydelse -n, -r (szó szerinti) szöveg lydig -t engedelmes, szófogadó; engedelmeskedő (mot ngn vkinek) lydnad -en engedelmesség (mot ngn vki iránt)

lydnadsvägran indecl (en) engedelmesség megtagadása lyd|rike -t, -n, -stat -en, -er tört: vazallus v: adófizető állam; csatlós állam lyfta lyfte, lyft I. vt (fel)emel; felvesz (átv is); ~ ankar(et) felszedi a horgonyt; ~ glaset poharát emeli; ~ sin lön megkapja v. felveszi a (munka)bért v. fizetését II. vi 1. (fel)emelkedik (a magasba), (fel)száll; flygplanet lyfter a repülőgép a levegőbe emelkedik 2. ~ på hatten för ngn kalapot emel vki előtt; på luren felveszi a (telefon-}lyften ordning

kagylót III. ~ sig (föi)emelkedik; ~ sig på krokig arm húzódzkodik (torna) IV. (hgs igek.) ~ av leemel; kiemel

(sarkaiból) (ajtói), ~ upp fölemel; ~ upp på hästen felsegít a lóra

lyft|anordning -en, -ar emelőszerkezet, -berendezés -block [-o-] -et, = techn (emelő) csigasor -krän -en -ar emelődaru

lyftning -en, -ar 1. (fel)emelés; leemelés 2. emelkedettség; lendület 3. felvétel (pénzé)

lyhörd -hörtl. éles hallású, jó fülü', han är ~ för nya idéer (ő) fogékony az új eszmék iránt 2. hangáteresztő, rosszul hangszigetelt (helyiség) lykta1 -n, *br lámpa, lámpás; fényszóró ' (gépkocsié), kulört ~ lampion, színes papíríámpa lykta2 rég lezár, bevégez, befejez; ~s

(ie)Zjárul, (be)végződik, befejeződik lykt|hållare -n, — lámpatartó (pl.

kerékpáron) -stolpe -n, -ar lámpaoszlop lymfa -n orv: nyirok, lympha lymf|kärl -et, — nyirokér -körtel -n,

-körtlar nyirokmirigy lymmel -n, lymlar faragatlan fickó, ri-pők, fajankó -aktig -t faragatlan, otromba, ripők lyncha [-ns-] (meg)lincsei lynchning [-nsn-] -en, -ar (meg)lincse-lés

lynne -t, -n 1. lelki alkat, vérmérséklet, természet 2. kedély(állapot), hangulat, kedv; vara vid gott ~ jókedvű, jó hangulatban van lynnesdrag -et, = jellemvonás lynnig -t szeszélyeskedő lyra1 -n, -or sp: (labda)dobás, volé; ta (en) ~ elkapja a labdát (röptében) lyra3 -n -or líra, lånt; átv stränga v.

strämma sin ~ lantot penget, verset ír lyrik -en líra(i költészet) lyriker -n, = lírai költő, lírikus lyrisk -t lírai, lírikus; érzelmes; zenés

(drámai mii) lysa lyste, lyst I. vi, vt 1. világít, fénylik; ragyog; süt (nap), átv hivalkodik, tüntet; lampan lyser bra a lámpa jól világít; det lyser i fönstret világos az ablak; av glädje örömtől sugárzik; solen lyser honom i ögonen szemébe süt a nap; det lyser ngn i ögonen ez

vkinek szemet szúr (v szemébe ötlik); ~ ngn i ansiktet vkinek az arcába világít; ~ med lånta fjädrar idegen tollakkal ékeskedik; ~ med sin frånvaro távollétével tüntet 2. (ki)hirdet (házasulandókat)', det har lyst fór dem kihirdették őket II. (hgs igek:) solen lyste fram előbújt a nap; ~ igenom átvilágít; átlátszik, áttetszik; átv beragyog; ~ upp a) meg- v kivilágít; átv felderít, beragyog; b) felderül, -ragyog lysande világító, fénylő; ragyogó, fényes, kitűnő; ~ begåvning ragyogó tehetség; ~ elände cifra nyomorúság lys|boj -en, -ar hajó • világítóbója -bomb

-en, -er világítóbomba lyse -t világítás; világosság, fény;

värme och ~ fűtés és világítás lys|gas -en, -er világítógáz -kraft -en fényerő(sség) -mask -en, -ar áll: szentjánosbogár lysning -en, -ar kihirdetés (házasulandóké), avkunna ~ kihirdet; ta ut bejelenti házasságkötési szándékát lysningspresent -en, -er nászajándék lys|pistol -en, -er kat: rakétapisztoly -raket -en, -er világítórakéta -rör -et, = vill fénycső lyss lyddes költ hallgat(ózik), fülel, figyel

lyssna hallgat, figyel; hallgatózik; fülel (efter ngt vmire); ~ endast med ett öra csak fél füllel hallgat oda; ~ på hjärtat meghallgatja a szívet; ~ på radio rádiót hallgat; ~ på ett samtal odafigyel egy beszélgetésre; kihallgat egy beszélgetést; ~ till ngn meghallgat vkit; ~ till ngns råd hallgat vkinek a tanácsára; ~ vid dörren az ajtónál hallgató(d)zik lyssnarapparat -en, -er kat lehallgató-

v. fülelőkészülék lyssnare -n, = hallgató (személy); hallgatódzó v. fülelő (ember); (rádióhallgató

lyssnarpost [-o-] -en, -er 1. kat lehallgatóállomás, fülelőőrs 2. rádió a hallgatók levelei

lysten lystet (mohón) vágyakozó, sóvárgó (efter v på ngt vmire); mohó; kéjsóvár; lystna blickar sóvár v mohó pillantások lyster1 I. s. -n, lystrar v lystrer 1. ragyo-lyster2

gás, csillogás, fény 2. reg csillár II. adj: -t ragyogó, fénylő lyster2 lyste (vi): det ~ mig att göra ngt kedvem van v.

kívánok vmit csinálni; det ~ honom att vetaszeretné tudni fystmäte -t, -n. få sitt ~ av v. på ngt eleget kap vmiből, megelégel vmit; ha fått sitt ~ på ngt elege van vmiből, torkig van vmivel lystnad -en (erős) vágy(akozás), sóvárgás

dystra: ~ till ngt hallgat v. figyel vmire; engedelmeskedik vminek; ~ till namnet K. K. névre hallgat (kutya) lystring -en kat: ~I vigyázz! lyte "ty -n testi hiba v. fogyatkozás;

(erkölcsi) hiba, fogyatékosság lytt1 testi fogyatkozásban szenvedő,

nyomorék, rokkant lytt2 éles hallású

lyx -en fényűzés, pompa, luxus; pazarlás -artikel -n, -artiklar luxuscikk -bil -en, -ar luxusautó, -gépkocsi -blankett -en, -er dísztávirat-blanketta -docka [-o-] -n, -or pejor: divatbáb lyxig -t o fényűző, pazar lyx|skatt -en, -er fényűzési adó -tåg -et, = luxusvonat -utförande -t luxuskivitel -älskande fényűzést kedvelő, pompaszerető

låda -n, -or 1. láda; doboz; fiók; postaláda 2. (sütő)forma; formában sült hal- v. húsétel 3. o villamoskocsi 4. hålla ~ fecseg, locsog, karattyol 5. ösizet -bolt (-* boklåda) lådkamera -n, -or doboz alakú fényképezőgép, box låg -t (comp: lägre, superi, lägst) 1. alacsony; mély (hang); gyenge (osztályzat); közönséges, hitvány, aljas; flyga på ~ höjd alacsonyan repül; ~a klackar alacsony (cipő)sarkak; ~a handlingar aljas cselekedetek; köpa till ~t pris olcsón vásárol; ha en ~ ~ tanke om ngn kevésre becsül vkit; ^a toner mély hangok; av ~ valör csekély értékű; det är ~t i taket a mennyezet alacsony 2. med ~ röst halk hangon, halkan låga L s: -n, -or láng; stå i ljusan <» lángokban áll, nagy lánggal ég; råka è eld och lågor tűzbe jön (jör ngt vmiért), fellelkesül; försätta ngn i eld och lågor tűzbe v lázba hoz vkit II. vi lángol,

lobog; átv ég, izzik; hans ögon ~de av hat szemében a gyűlölet tüze égett; ~nde eld lobogó tűz låg|adel -n köznemesség -anfall -et, = rep mélytámadás -flygning -en, -ar mélyrepülés -frekvens -en fiz, vili: kisfrekvencia -halsad 1. kivágott (nyakú), mély kivágású (ruha) 2. rövid nyakú -halt bicegő, sánta; vara ~ biceg, sántít låg)het -en, -er aljasság, alávalóság, hitványság -klackad alacsony sarkú -konjunktur -en, -er gazdasági mélypont v. pangás, depresszió -land -et, -länder földr: mélyen fekvő terület v. síkság, alföld -länt mélyen fekvő (terület) -màld -mält, -mält halk (szavú); i ~ ton halk hangon -sint alacsony lelkületű, közönséges, hitvány, aláváló -sko -n, -r félcipő -slätt -en, -er alföld, mélyen fekvő síkság -spänning -en, -ar vili: kisfeszültség -sta-dium -stadiet, -stadier alsó tagozat (iskolában) lågt adv 1, alacsonyan, mélyen (átv is), közönségesen, aljasan, hitványán; ~ liggande mélyen fekvő; en ~ stående människa alacsony színvonalon álló ember 2. halkan, csendesen; tala ~ halkan beszél låg|tryck -et, = 1. met alacsony légnyomás, barométerminimum 2. fiz, techn kis v. alacsony nyomás -tysk -t alnémet, plattdeutsch -vatten -vattnet (leg)alacsony(abb), vízállás, kisvíz; vízállás apály idején -växt alacsony növésű v. termetű lån -et, = kölcsön; kölcs.önadás ill. kölcsönvétel; kölcsönzés; — mot inteckning jelzálogkölcsön; ta upp ett ~ kölcsönt vesz fel; få ngt till ~s kölcsönkap vmit låna -de, -t v. lånt I. vt. kölcsönöz; kölcsönad ill. -kap, -vesz; ~ ngn ngt (v ngt åt ngn) kölcsönad vkinek vmit; ~ ngt av v. från ngn kölcsönkap v. kölcsönvesz vmit vkitől; gúny: ~ en bil autót lop; han fick ~ ett paraply kölcsönkapott egy esernyőt; ~ ngn ett välvilligt öra jóindulatúan meghallgat vkit; ~ sitt namn till ngt odaadja a nevét vmihez; ~ sig till ngt odaadja magát vmihez, belemegy vmibe II. (hgs igek:) ~ bort kölcsönad; ** hemlånbibliotek

kölcsönvesz, kikölcsönöz; ~ upp kölcsönvesz; ~ ut oda- v. kikölcsönöz; ~ ut pengar mot ränta kamatra ad ki pénzt

lånbibliotek -et, ==. kölcsönkönyvtár låne|ansökan = (en), plur: -ansökningar kölcsönkérvény, -kérelem -expedition -.en, -er kölcsönzési osztály (könyvtáré) -kassa -n, -or 1. kölcsönpénztár (bankban) 2. hitelszövetkezet lånfången: en ~ summa kölcsönvett össze

lång -t (comp. längre, superi: längst) 1, hosszú; hosszan tartó; han föll så ~ han var teljes hosszában elvágódott; ~t avstånd nagy távolság; på håll messziről, távolról; messzire, távolra; se bra på ~t håll jól lát messzire; släkting

på ~t håll távoli rokon; ta ~ tid sokáig tart; sedan ~ tid tillbaka hosszú idő óta, régóta; inte på ~a vägar, inte på ~t när távolról sem; hela dagen ~ egész áldott nap; bli ~ i ansiktet v synen megnyúlik az ábrázata, savanyú képet vág; hur ~t är det till sta(de)n? milyen messze van ide a város? 2. magas (termetű), nagy (ember) lång|armad hosszú karú -bent hosszú lábú; nyakigláb -boll [-o-] -en, -ar 1. hosszúméta (labdajáték) 2. hosszú dobás ill. rúgás, hosszúlabda -byxor plur hosszúnadrág, pantalló -dans -en, -er (népi) körtánc -distansflygning-en, -ar távolsági repülés -distanslöpare -n, — hosszútávfutó -distanslöpning -en, -ar sp: hosszútávfutás -dragen -draget hosszúra nyújtott; hosszadalmas, terjengős; bőbeszédű -film -en, -er (egész estét betöltő) játékfilm -finger -fingret v. -n, -fingrar középső ujj -fingrad, -fin gr ig -t' í. hosszú ujjú 2. átv enyveskezű -franska (ett), plur = zsúrkenyér -fredag -en, -ar nagypéntek -fristig -t hosszú lejáratú -färd -en, -er hosszú utazás, nagy út; sokáig tartó tengeri út -grund -grunt enyhe lejtésű; sekély (víz) -halsad hosszú nyakú -hårig -t hosszú hajú; hosszú szőrű långivare -n, = kölcsönadó, (pénz)köl-csönt adó, hitelnyújtó (ember v. bank) lång|kok -et hosszas főzés v. fövés -körare -n, = filmen blev en ~ a film sokáig voit műsoron, a filmet már

régóta játsszák -lagd -lagt hosszúkás (arc)

långlig: på ~a tider régesrégen, nagyon

régóta v. régen lång|linje -n, -r tel: távvezeték -livad hosszú életű; hosszan tartó -lån -et, = hosszú lejáratú kölcsön -mjölk -en Tätte-tej (aludttejfajta, S) -modig -t türelmes, béketűrő, elnéző -näst L hosszú orrú 2. csalódott långods -et kölcsönzött tárgy; átv (szellemi) kölcsönvétel, kölcsönzés, átvétel

lång|panna -n, -or hosszúkás serpenyő -randig -t átv: hosszúlélegzetű, terjengős, unalmas -rev -en, -ar (több horoggal ellátott) hosszú horgászzsinór långsam -t 1. lassú; késedelmes; skynda ~t! lassan járj (,) tovább érsz l 2. unalmas; ha det ~t unatkozik lång|sida -n, -or hosszabbik oldal, hosszoldal -sides adv hajó: (hosszában) egymás mellett; ~ med ngt vminek az oldalán (v. a mentén) -sim -simmet, -simning -en, -ar (hosszú)távúszás -sint haragtartó, neheztelő -sjal -en, -ar 1. rég hosszú sál 2. tréf ezres v. ezerkoronás bankó -skallig -t hosszú koponyájú v. fejű -skepp -et, = ép főhajó -skjutande messzehordó (ágyú) -skäggig -t hosszú szakállú -sluttande enyhén lejtő, lassan ereszkedő -släpig -t vontatott, terjengős, hosszadalmas -smal -t hosszúkás, keskeny -spelande: ~ grammofonskiva mikrobarázdás (gramofon-) lemez -sträckt hosszan elnyúlt v. elnyúló, hosszú -synt 1. távollátó 2. átv messzire látó, előrelátó -sökt keresett, erőltetett, hajánál fogva előráncigált långt adv (-+lång) hosszan; messze, távol; sokkal (comp előtt); gå ~ messze v, messzire megy (átv is); det går för ~ ez már több a soknál; han går för ~ (ő) túl messzire megy; átv túloz, túlmegy minden határon; ~ bort(a) messze távol; a távolban; messzire; ^ (bort)ifrån messziről, a távolból; ~ därifrån! egyáltalán nem 1, a legkevésbé sem!; ~ efter sokkal v. jóval később ~ fram på dagen este felé; ~ bättre sokkal jobb; ~ härifrån messze innen; han är ~långtgående

ifrån rik éppen nem gazdag; ~ ifrån färdig távolról sem (v. korántsem) kész; det var inte *** ifrån att kis híja voit hogy; titi ~ in på natten késő éjszakáig; ~ inne i skogen az erdő mélyén; ~ om länge végre (valahára); ej på ~ när egyáltalán nem; det ligger ~ tillbaka (i tiden) ez régesrégen voit v történt; så ~ jag kan döma amennyire meg tudom ítélni; så ~ är allt gott och väl eddig v. addig minden rendben van (gondolatmenetben)

långtgående messzemenő långtids [anställning -en, -ar hosszabb időre való (v állandó jellegű) alkalmazás -prognos [-o-, .-ő-] -en, -er met távprognózis -program -programmet, = távlati program v. terv lång|tradare -n, = 1. hosszú járatú kereskedelmi hajó 2. távolsági tehergépkocsi -tråkig -t nagyon unalmas -tur -en, -er nagy kirándulás v. túra; hajó hosszú járat -varig 1. hosszan tartó, tartós, hosszadalmas; bli ~ elhúzódik, hosszúra nyúlik 2. sokáig maradó (vendég) -våg -en, -or rádió: hosszúhullám -väga I. adj messziről jövő v. jött II. adv: ~ ifrån messziről, távolról -vägg -en, -ar hosszanti fal, hosszfal -oråd hosszú fülű lån|ord -et, = nyelv jövevényszó -tagare

-n, == kölcsönvevő, -kérő lår1 -en, -ar (nagy) láda lår2 -et, == felső lábszár; comb -ben -et, =

felső lábszárcsont, combcsont ikring -en, -ar hajó: faráthajlás lås -et, — zár; lakat; záró- v elzárószerkezet; retesz; gå i ~ becsapódik, becsukódik (ajtó); átv sikerül, (jól) megy, klappol; slå en dörr i ~ becsapja az ajtót; sätta inom

~ och bom (hét) lakat alá tesz, börtönbe dug; sätta ~ för munnen på ngn lakatot tesz vkinek a szájára; ha under ~ zár alatt (v. elzárva) tart låsa låste, låst I. vt (be- v. el- v. le)zár; lelakatol; bereteszel; ~ om sig bezárkózik, bezárja az ajtót maga mögött II. ~ sig elzáródik; el-v. megakad (átv is); det låste sig för mig elakadtam, egy szót sem tudtam kinyögni III. (hgs igek:) ~ fast belakatol, lakatra zár, be- v. rá-

zár; átv (meg)köt, korlátoz; polgazd befagyaszt (pl. munkabéreket); ~ fast sig i ngt köti magát vmihez; ~ igen bezár, ráfordítja a kulcsot; bereteszel; ~ in bezár; ~ in sig i sitt rum bezárkózik a szobájába; ~ ngn inne bezár vkit; ~ ned ngt elzár vmit; ~ undan elzár; ~ upp felnyit; ~ ngn ute kizár vkit (nem enged be) lås|anordning -en, -ar záróberendezés,

-szerkezet láss: o på ~ játékból, tréfából låss(a) o låtsa

lås|smed -en, -er lakatos -vred -et, = kilincs

låt -en, -ar 1. (népi) dallam; dal, nóta 2.

hang; tónus låta1 lät, låtit I. vt meghagy; ereszt; ont (vért); ~ sitt liv életét veszti v. adja; ~ (sitt) vatten vizel II. segédige 1. enged, hagy; ~ ngn behålla ngt meghagy vkinek vmit; ~ ngn (få) komma in beenged v. beereszt vkit; ~ hatten sitta på fenn hagyja a kalapot (a fején); jag låter mig icke skrämmas nem hagyom magam megijeszteni; det låter göra sig (v. göras) ezt meg lehet tenni, ez lehetséges; så gott sig göra låter amennyire csak lehetséges; det låter tänka sig (ez) elgondolható, elképzelhető; ~ bli elhagy [vmit]; felhagy [vmivel]; békében hagy [vkit]; ~ bli att röka elhagyja a dohányzást, felhagy a dohányzással; låt blil hagyd (békén)!, ne nyúlj hozzál, ne bántsd!; inte kunna ~ bli att nem tudja megállni hogy, nem mulaszthatja el hogy; låt vara att det är så még ha így is van; låt mig komma igenom! hadd menjek át!, engedj(en) át!; låt mig slippa det! kímélj(en) meg ettől, hagyj(on) engem békén ezzel! 2. (műveltető értelemben:) ~ tvätta mosat; ~ tala om sig beszéltet magáról; jag lät snickaren göra en bokhylla az asztalossal csináltattam egy könyvespolcot; ~ ngn förstå ngt megértet vkivel vmit 3. (felszólító mód:) låt höra! halljuk!; låt honom kommat hadd jöjjön!; låt oss gå! menjünk!, gyerünk!; låt oss inte tala mer om det! ne beszéljünk többé erről! låta2 lät, tátit 1. hangzik; átv cseng; hangot ad (ki); szól; det låter sagoliktlåtsa

ez úgy hangzik mint valami mese; pianot låter bra a zongora jól szól; hur låter citatet? hogy szól az idézet? 2. látszik, tetszik; han låter ond dühösnek látszik; det låter som om úgy látszik v tetszik mintha låtsa !. vt színlel, tettet, mutat; ~ okunnighet tudatlanságot színlel II. vi låtsas

låtsad színlelt, tettetett, megjátszott, állítólagos

låtsas, o låssas låtsades, låtsats tetteti magát, úgy tesz mintha; ~ vara sjuk betegnek tetteti magát, betegséget színlel; han ~ inte veta ngt teszi magát hogy semmit sem tud; ~ som ingenting, inte ~ om något (arckifejezése ill. viselkedése) nem árul el semmit; ~ som om ingenting hänt úgy tesz mintha semmi sem történt volna; inte ~ om ngn nem törődik vkivel

lä I. s (ett) 1. szélárnyékos v. szélmentes (v széltől védett) hely v oldal; sitta i lä szélárnyékban ül, a széltől védett helyeri ül; vara i lä jör vinden védve van a széltől 2. hajó szél alatti oldal; i lä a széltől védett oldalon v. oldalra; a szél alatti oldalon v oldalra; átv: ligga i lä för ngn elmarad vki mögött, alulmarad vkivel szemben II. adv lä om ngt szél alatt vmitől

läck indecl lyukas; springa ~ léket kap,

kilyukad, „ereszt" läcka I. s -n, -or lék, rés, hasadék, lyuk; täta en ~ léket v rést betöm II. vi • läckte, läckt szivárog, ereszt, csöpög; vattnet läcker ur tunnan a víz szivárog a, hordóból; nyheten har läckt ut a hír kiszivárgott läckage [-ä'3] -t, = 1. szivárgás, csöpögés 2. ker elfolyás, szivárgás(i veszteség)

äcker -t ízletes; átv ízléses, finom -bit -en, -ar ínyencfalat, nyalánkság; átv csemege -gom -gommen, -gommar ínyenc -het -en, -er ízletes falat, ínyencség, nyalánkság, csemege läder lädret (kikészített) bőr -artad bőrszerű -

band -et, — bőrkötés -hud -en orv. irha, derma -kula -n, -or o futball-labda -lapp -en, -ar bőregér, denevér -plastik -en domborított bőr-

inunka -rem -remmen, -remmar bőrszíj -röck [-o-] -en, -ar bőrkabát -sula -n, -or bőrtalp -väska -n, -or bőrtáska läge -i, -/i fekvés, helyzet; állapot; i sakernas nuvarande ~ a dolgok jelenlegi állása szerint lägenhet -en, -er 1. lakás; en ~ på två rum och kök kétszobás lakás konyhával 2. alkalom, (utazási) lehetőség; (hajó-, vonat- stb.) összeköttetés; med! första ~ az első (induló) hajóval v. vonattal stb. 3. efter råd och ~ képessége és lehetősége szerint, anyagi helyzete szerint 4. íekvőség, kisebb ingatlan

läger lägret, = 1. tábor (átv is), táborozás; slå ~ tábort üt; ligga i ~ táborozik; átv: det blev oro i lägret általános izgalom kerekedett 2. kött fekvőhely, ágy läger|bål -et, -eld -en, -ar tábortűz -liv -et tábori élet, táborozás -mössa -n, -or kat: tábori sapka -plats -en, -er táborhely lägervall -en: ligga v vara i ~ parlagon hever; råka i ~ hanyatlásnak v romlásnak indul, tönkremegy lägg1 -en, -ar alszár, (alsó) lábszár; csft-lök

lägg2 -et, — papírköteg; újságkötet, -köteg

lägga lade, lagt I. vt fektet, helyez, tesz* rak; var skall vi ~ honom ? hova fektessük őt?; ~ (ett) förband kötést tesz (v. rak fel); låta ~ håret berakatja a haját; ~ ett gott ord för ngn egy jó szót szól vkiért; ~ ngt på minnet emlékezetébe v. eszébe vés vmit II. vi• ~ i land kiköt, parthoz áll (hajó); ~ i väg (gyorsan) útnak ered, felkerekedik III. ~ sig 1. lefekszik; lerakódik; megdől (gabona); csillapodik, csillapul; elül (szél); enyhül (fájdalom); svullnaden har lagt sig a daganat lelohadt; ~ sig sjuk ágynak dől 2. befagy IV. (hgs igek:) ~ an céloz; nekiszegez, ráfog (fegyvert); átv: ~ an på ngn célba vesz vkit, célja van vkivel, pályázik vkire, udvarol vkinek; ~ av letesz (ruhadarabot); félretesz, megtakarít; hajó ~ bi szél irányába áll; ~ bort el- v letesz; elveszít, elhány; elhagy; felhagy (ngi vmivel); ~ emellan közétesz, közbe-äggdags

415

läkekonst

helyez; különbözetként fizet, ráfizet (cserénél); ~ fram oda- v. kitesz; átv előad, kifejt; ~ fór ngn ngt vki elé helyez vmit, vkinek kitálal v kitesz vmit (ételt); ~ i belehelyez, -tesz; ~ sig i ngt o beleavatkozik vmibe; ~ ifrån sig (kézből) letesz, félretesz; ~ igen becsuk (könyvet); betölt, betemet; ~ ihop összerak, -hajt; összegyűjt; összeszámol, -ad (átv is), ~ in behelyez, betesz, berak; beburkol, becsomagol; bevarr; eltesz, befőz; bead, benyújt (kérvényt), átv belead (-ja) (sin själ lelkét); ~ in väldiga mängder o hatalmas mennyiséget kebelez be (ételből), ~ in om ngt kérvényez v. kérelmez vmit; ~ ned lefektet; lehelyez, letesz; becsomagol; leterít, elejt (vadat) ; (alul) le-v. kienged (ruhát); leállít (üzemet); becsuk, megszüntet (üzletet, vállalatot); abbahagy (pert); szinh levesz a műsorról; átv (rá)fordít [vmire], (bele)fektet [vmibe]; ~ ned arbetet beszünteti a munkát (sztrájkol) ; ~ ned pengar i ett företag pénzt fektet egy vállalkozásba; ~ ned tid på ngt időt fordít vmire; ~ om körülköt, bekötöz (sebet); átirányít, elterel (forgalmat), átállít (üzemet); újra burkol v kövez (utcát); (meg)változtat (irányt); átalakít, átrendez; ~ om rodret a kormányt megfordítja, (hirtelen) irányt változtat; ~ på ráfektet; ráhelyez, rátesz; feltesz (terítőt); felver (árat); ~ på ett brev levelet bedob v. felad; ~ till a) hozzátesz, -ad; b) kiköt, mellé-áll (hajó), ~ sig till med ngt szert tesz vmire, szerez v. elsajátít vmit; ~ undan félretesz / átv is); ~ under sig ett /am/leigáz v. meghódít egy országot; ~ upp felhelyez, -tesz, -rak; feltálal, -szolgál (ételt), felhalmoz, tárol; felhajt, -värr (ruhát); előkészít, tervez, létesít; felfektet (számlát); felfed (kártyát), elkezd (kötést, hor-golást); leszerel, téli kikötőbe visz (hajót), o (végleg) felhagy [vmivel]; visszavonul (sportoló), ~ upp håret felcsavarja a haját; ~ ut kihelyez, kitesz, kirak; kiterít; előlegez (för ngn Vkinek); kifejt, (meg)magyaráz (szöveget); meghízik, erősödik; hajó elindul; ^ ut nät hálót vet ki* ~ ut från

land elhagyja a kikötőt, kifut (a kikötőből); ~ över ráterít, ráhelyez; hajó oldalra dől läggdags adv det är ideje (már) lefekúdni

läggning -en, -ar 1. fektetés, helyezés; (haj)berakás 2. jeliem, természet, karakter; hajlam läggspel -et, — összerakós (türelem)játék läglig -t alkalmas, megfelelő; vid ~t tillfälle alkalmas v megfelelő időben; komma ~t för ngn jókor v kapóra jön vkinek

lägra: ~ sig tábort üt; átv rátelepszik, ráfekszik, borul, nehezedik (köd, füst) (över ngt vmire) lägre (-+ låg) I. adj 1. alacsonyabb, mélyebb; alsó(bb); de ~ klasserna az alsó osztályok (isk, társadalmi), en ~ tjänsteman alacsony(abb) rangú (v. beosztott) tisztviselő 2. halkabb II. adv 1. alacsonyabban; mélyebben; lejjebb 2. halkabban lägst (-* låg) I. adj 1. legalacsonyabb, -mélyebb; legalsó(bb); bilen går på ~a växeln a (gép)kocsi a legkisebb (v az első) sebességgel megy 2. leghalkabb II. adv 1. legalacsonyabban, -mélyebben 2. leghalkabban lägstbjudande a legalacsonyabb ajánlatot

tevő (árlejtésen) läka läkte, läkt 1. (meg)gyógyít, orvosol

2. (meg)gyógyul läkande gyógyító, gyógy-; ~ örter gyógyfüvek, -növények läkar|arvode -t, -n orvosi honorárium -behandling -en, -ar orvosi kezelés -betyg -et, — orvosi bizonyítvány v igazolás -brist -en orvoshiány läkare -n, — orvos; o doktor; kvinnlig

~ orvosnő läkarjhjälp -en, orvosi segítség -intyg -et, — -> läkar betyg -kår -en orvosi kar -mottagning -en, -ar orvosi rendelés; orvosi rendelő -röck [-o-] -en, -ar orvosi köpeny -sällskap -et orvosegyesület -undersökning -en, -ar orvosi vizsgálat -vetenskap -en orvostudomány -vård -en orvosi kezelés v ellátás; ha fri ~ ingyenes orvosi ellátásban részesül läkas läktes, läkts (meg- v be)gyógyul,

beheged (seb) läke]konst [-o-] -en gyógyászat, orvos-läkemedel

tudomány -medel -medlet, = orvosság (átv is); gyógyszer -växt -en, -er gyógynövény läkkött -et ha gott ~ sebe(i) [mindig] könnyen gyógyul(nak) v hegedjek)

läkning -en gyógyítás; gyógyulás läkt -en, -er ép: léc; lécezet läktare1 -n, — karzat, erkély, kórus;

galéria; tribün läktare2 -n, = hajó (rakodó)dereglye läm lämmen, lämmar 1. nyílásfedő, -fedél; csapóajtó; ablaktábla (fából) 2. vad csapda lämmel -n, lämlar áll (közönséges) lemming

lämna I. vt 1. (ott)hagy; hátrahagy; elhagy; ~ ngt hemma otthon hagy vmit; han har ~t sin tjänst otthagyta állását; ~ i fred béké(be)n hagy; ~ ngn åt sitt öde sorsára hagy vkit 2. átenged, átad; ad; hoz (átv is); nyújt; ~ betalning fizetést teljesít; ~ ngn hjälp segítséget nyújt vkinek; ~ råd tanácso(ka)t ad; ~ svar választ ad; hon ~de mig ett paket hozott v átadott nekem egy csomagot; ker: ~ ngn en order megrendelést ad vkinek; kai: parancsot ad vkinek II. (hgs igek:) ~ bort odaad; ~ ngn efter sig maga mögött hagy vkit (futásban); ~ fram átnyújt, átad, lead, bead; ~ ifrån sig odaad, átad, kiad; ~ igen visszaad, -visz, -hoz; ~ in a) bead, benyújt, beterjeszt; b) o elpatkol, meghal; ~ in ett telegram táviratot felad; ~ kvar hátrahagy; otthagy; meghagy; ~ tillbaka visszaad, -hoz, -szolgáltat; ~ upp felhoz; ~ ut kiad, kiszolgáltat (ngn till ngn vkit vkinek) lämning -en, -ar maradvány; rom; (művelődéstörténeti) emlék, ereklye lämpa I. s: -n, -or • med lampor szépszerével, szép szóval, szelíden; gå fram med lämpor szelíden v. jóindulatúan jár el II. vt 1. (hozzá)alkalmaz, -szab (efter ngt vmihez); ~d för ngt alkalmas vmire 2. hajó egyensúlyba hoz, kiegyensúlyoz, elrendez (rakományt) III. ~ sig 1. megfelel, alkalmas (för v till ngt vmire) 2. alkalmazkodik (efter ngt vmihez) lämplig -t alkalmas, megfelelő (fór ngt vmire; till -nek); rátermett; tanácsos,

helyénvaló, célszerű; en film ~ för barn gyermekeknek való film lämpligen adv alkalmas módon, megfelelően, legjobban lämplighet -en alkalmasság, rátermettség; [vminek] megfelelő v tanácsos volta; célszerűség; visa ~ Jör ngt alkalmasnak mutatkozik vmire län -et, = 1. tartomány (közigazgatási egység; S, Finnorsz.); kb.. megye 2. tört hűbér länd -en, -er ágyék; far (lóé) lända lände, länt: ~ till ngt vmire vezet; ~ ngn till9 heder becsületére válik vkinek; ~ till varning figyelmeztetésül szolgál ländkota -n, -or ágyékcsigolya länga I. s -n, -or épületek sora, (ház-) sor; tárgyak sor(ozat)a II. vt meghosz-szabbit III. ~ sig meghosszabbodik

längd -en, -er 1. hosszúság (földr is), hossz; (test)magasság; sp távolugrás; av två meters ~ két méter hosszú (-ságú); på ~en hosszában, hosszirányban; dra ut på ~en hosszúra nyújt, elnyújt (átv is), hosszúra nyúlik, elhúzódik 2. (idő)tartam; i ~en idővel, huzamosan, hosszabb időre, hosszú távra 3. jegyzék, lajstrom, lista längd|axel -n, -

axlar hossztengely -enhet -en, -er hosszmértékegység -grad -en, -er földr hosszúsági fok -hopp [-0-] -et, = sp távolugrás -hoppare -n, = távolugró -löpning -en, -ar sp: sífutás -mått -et, = hosszmérték -riktning -en, -ar hosszirány -snitt -et, = hosszmetszet

länge adv (comp: längre, superi: längst) hosszan, sokáig; både ~ och väl hosszú v. jó ideig, sokáig; har ni varit ~ här? régóta van (ön) itt?; stannar du ~ här ? sokáig maradsz itt?; hur ~ ? mennyi ideig?, meddig?; mennyi ideje?, mióta?; adjö så ~! a (közeli) viszontlátásra!; vänta här så ~l várj(on) itt addig!; så ~ jag har känt honom amióta én ismerem (őt); så ~ jag lever amíg élek, egész életemben; så ~ jag minns amennyire vissza tudok emlékezni; för ~ sedan régen; för inte ~ sedan nemrég, nem sokkal ezelőtt; på ~ hosszú ideje, régóta; än så ~ egyelőre, mostanáig, eddigiangeseoan

längesedan adv régen, hosszú ideje; det

är ~ jag säg dig régen láttalak längre I. adj (-+ lång) hosszabb; távolabbi; magasabb, nagyobb; bli ~ (meg)hosszabbodik; megnyúlik; du är eft huvud ~ än jag egy fejjel magasabb vagy nálam II. adv (långt, ->► länge) hosszabban; távolabb(ra), messzebb; tovább; többé; inte ett steg ~ egy lépést sem tovább; gå ~ än anständigheten tillåter túlmegy az illem határain; jag kan inte tiga ~ nem hallgathatok tovább; han är inte ~ något barn nem gyerek már; ~ bort távolabb, messzebb; ~ fram előbb(re); alább, lentebb (szó-vegutalásnál), később; ~ upp fentebb, feljebb längs adv, praep hosszában, mentén; ~ kusten a part mentén v mellett; ~ efter, ~ (ut)med längsefter -efter mentén, hosszában, mellett längst I. adj (-+ lång) leghosszabb; leg-távolibb, -messzebbi; legmagasabb, -nagyobb; i det ~a ameddig csak lehet, legtovább; a végsőkig; du hade i det ~a trott att az utolsó pillanatig azt hitted hogy II. adv (långt; länge) leghosszabban; legtávolabb(ra),-mesz-szebb; legtovább; han har hunnit ~ ő jutott legmesszebb; ő vitte legtöbbre; ~ bort legtávolabb, -meszebb; egész hátul; ~ fram legelöl; egész elöl; ~ ner legalul; egészen lent; ~ ner vid bordet az asztal végén längta I. vi vágyódik, vágyakozik, sóvárog (efter ngt vmi után); (erősen) kíván (vmit tenni); hon ~r till landet falura vágyik II. (hgsigek:) ~ bort elvágyódik, elkívánkozik; ~ hem hazavágyódik, honvágya van; ~ tillbaka visszavágyik längtan — (en) vágy, sóvárgás (efter

ngt vmire, vmi után) längtande, längtansfull -/ vágyódó, vágyakozó, sóvárgó länk -en, -ar 1. láncszem (átv is), techn tag, ízület; den felande ~en a hiányzó [közbülső] lény (ember és állat között); átv a hiányzó láncszem 2. lánc 3. hajtincs, -fürt länka 1. (össze)köt, -kapcsol; ~ fast odaláncol (átv is); ~ ihop összeláncol, -kapcsol 2. irányít, kormányoz läns indecl 1. hajó vízmentes, üres;

pumpa ~ kiszivattyúzza a vizet (hajófenékből) 2. átv o üres; pénztelen; jag var ~ le voltam égve, sóher voltam

länsa1 vt 1. kiszivattyúz; eltávolítja v kimeri a vizet (en båt csónakból), szapolyoz 2. o kiürít; kifoszt, kirámol

länsa2 vi ~ (undan) för stormen vihar elől menekül, hátszéllel fut (hajó) läns|arbetsnämnd -en, -er tartományi v megyei munkaügyi hivatal -herre -n, -ar tört hűbérúr -lasarett -et, = tartományi v megyei kórház länspumpa -> läns 1 länsjresidens -et, = tartományfőnök hivatali lakása -styrelse -n, -r tartományfőnökség länstol -en, -ar kar(os)szék, fotel länsväsen -väsendet tört hűbériség, feudalizmus

läpp -en, -ar ajak; hänga ~ ajkát bigy-gyeszti, duzzog, felhúzza az orrát; bita sig i ~en ajkába harap; jag hade ordet på ~ama a nyelvemen voit a szó; falla ngn på ~en ínyére van (v. tetszik) vkinek; vara på allas ~ar közszájon forog -blomstrig -t nov. ajakos virágú läppja szürcsöl(get), kortyol(gat); ízlelget, kóstolgat (på ngt vmit) läpp|ljud -et, — nyelv ajakhang -stift

-et, — ajakrúzs lär (jelen idejű segédige) 1. (azt) mondják, állítólag; han ~ vara förmögen mondják hogy vagyonos, állítólag jómódú (ember) 2. úgy látszik, valószínűleg; fog -ni (főige jövő ideje), jag ~ aldrig få se honom mer sohasem v aligha fogom őt többé látni; vi ~ allt få vänta úgy látszik még [mindig] várnunk kell; det ~ vara sista gången alighanem az lesz az utolsó alkalom lära I. s -n, -or tan, tanítás; (gyakorlati) oktatás (iparban),

~n om ljudet hangtan; den kristna ~n a keresztény hit v tanítás, a kereszténység; gå i ~ hos ngn vkinél tanonckodik v tanul (átv is) II. vt lärde, lärt 1. tanít (ngn ngt vkit vmire); ~ ngn sjunga énekelni tanít vkit; ~ ngn en sång megtanít vkit egy dalra; jag ska(ll) ~ dig! majd én megtanítalak (v segítek a bajodon)! 2.(sig) (meg)tanul, elsajátít; han I har lätt att könnyen tanul; ^ kännaläraktig

megismer; megismerkedik (ngn vkivel); ~ sig ngt av ngn (el)tanul vkitői vmit; han lär sig svenska svédül tanul; ~ (sig) ngt utantill könyv nélkül megtanul vmit III. (hgs igek:) ~ ngn av med ngt o leszoktat vkit vmiröl; ~ bort ngt megtanít vmire; ~ in v. upp betanit; ~ ut megtanít (ngt vmire); kitanul (szakmát) läraktig -t tanulékony lärarbefattning -en, -ar tanítói i IL tanári állás

lärare -n, = tanító; tanár; ~ / historia történelemtanár; ~ i språk nyelvtanár; ~ i svenska a svéd nyelv tanára, svéd-tanár

lärarhögskola -n, -or pedagógiai főiskola

lärarinna -n, -or tanítónő; tanárnő lärar|kall -et tanítói ill. tanári hivatás -kraft -en, -er tanerő -kår -en tanszemélyzet, tanítói ill. tanári kar -rum -rummet, = tantestületi ill. tanári szoba

lärd lärt 1. tanult, képzett, tudós; bland ~a tudósok között 2. tudományos; gå deri ~a vägen tudományos pályára lép 3. összei utótag megtanulható

lärdom -en, -űr 1. tanultság, tudás, tudományos felkészültség 2. tanulság; ta v. dra ~ av ngt levonja a tanulságot vmiből; tanul v. okul vmiből lärdoms|grad -én, -er egyetemi ill. főiskolai fokozat -historia -historien tudománytörténet -ljus -et, = a tudomány kiválósága v. dísze -merit -en, -er tudományos érdem -prov -et, = tudományos vizsga v. próbatétel v. teljesítmény lärft -et v. -en, -er (len)vászon, gyolcs, fehérnemííanyag; blek v. vit som (ett) ~ halotthalvány, krétafehér lärjunge -n, -ar tanuló, növendék; tanítvány

lärka -/i, -or (mezei) pacsirta lärksång -en pacsirta éneke, pacsirtadal lärkträd -et, = nov (európai v. közönséges) vörösfenyő lärling -en, -ar (ipari) tanuló; rég (iparosinas, tanonc lärlings|skola -n, -or iparitanuló-iskola; rég tanonciskola -tid -en, -er tanuló- v. tanoncidő

läro|anstalt -en, -er tanintézet -bok -en, -böcker tankönyv -dikt -en, -er tan-költemény -fader -n, -fäder tanítómester; egyházatya -kurs -en, -er tanfolyam -mästare -n, = tanítómester, tanító -rik -t tanulságos -sal -en, -ar tanterem; előadóterem -sats -en, -er (tan)tétel -spån -et v. -en, = : göra sina första ~ (i ngt) a kezdő lépéseket teszi (vmiben), az első tapasztalatokat szerzi (vmiben) -stol -en, -ar tanszék -säte -t, -n tanintézet; egyetem, főiskola; egyetemi város -tid -en, -er tanulmányi idő; tanuló- v. tanoncidő läroverk -et, = középiskola, felsőbb iskola; högre allmänt ~ gimnázium, általános középiskola; tekniskt ~ műszaki középiskola, kb.: technikum läroverksadjunkt -en, -er, -lärare -n, =

(kinevezett) középiskolai tanár läro| år -et, = tanulóév(ek), tanulmányi év(ek); iskolai év, tanév -ämne -t, -n tantárgy

lär|pengar plur, rég v. átv: tandíj; få betala dyra ~ för ngt drága tandíjat kell fizetnie vmiért -pojke -n, -ar (ipari) tanuló (fiú); rég inas, tanonc läsa jäste, läst I. vt, vi 1. olvas; (f)elmond; tanul; ~ sina läxor leckéjét tanulja; ~ lagen för ngn megleckéztet vkit, átv megmossa a fejét vkinek; ~ ngt i ngns ögon vkinek a szeméből kiolvas vmit; ~ på examen vizsgára készül; ~ historia vid universitetet történelmet hallgat az egyetemen; ~ högt hangosan olvas, felolvas, elmond, szaval; han läser innantill könyvből olvas; ~ till bords asztali imát mond 2. ~ för ngn órákat vesz vkitői, tanul vkinél; gå och ~ för prästen konfirmá-ciós ill. bérmálási oktatásra jár; az első áldozásra készül; ~ / en tidning újságot olvas; 3. ~ med ngn órákat ad vkinek, tanít v. oktat vkit; ~ extra med ngn korrepetál vkit, különórákat ad vkinek II. (hgs igek:) ~ av gasert leolvassa a gázt; ~ efter utánaolvas, újra elolvas; utánamond; ~ igenom végig- v. átolvas; ~ in betanul, o (be-) magol; ~ om újra elolvas; ~ pá tovább olvas; du måste ~ pá bättre jobban keli tanulnod v. készülnöd; ~ upp felolvas; (f)elmond; ~ ut végig- v. kiolvas läsare -n, =

1. olvasó 2. vall szektaläsarinna

híve, pietista, 3. pejor szenteskedő, álszent (ember) läsarinna -/?, -or olvasónő làsjart -en, -er olvasásmód, olvasat, szövegváltozat -bar -t olvasható -barn -et, = vall o konfirmálandó -drama -t, -dramer drámai költemény, könyv-dráma

läsejtck -en, -böcker olvasókönyv -cirkel -n, -cirklar olvasókör -krets -en, -ar [író v. lap] olvasóközönsége, -tábora, olvasói -sal -en, -ar olvasóterem,

-helyiség

läshuvud -et, — jó képességű tanuló; ha

gott ~ jó feje van a tanuláshoz läsida -n, -or hajó: szél alatti (v. szélárnyékos v. szélvédett) oldal läska I. vt 1. (szomjúságot) olt v. csillapít; (fel)iidít, -frissít; ~ ngns törst vkinek a szomját oltja v. csillapítja; en ~nde dryck üdítő v. frissítő ital 2. le- v. felitat (itatóssal) II. ~ sig szomj(úság)át oltja; felüdíti magát läskedryck -en, -er üdítő ital, frissítő,

gyümölcslé (szénsavas) läskpapper -et, = itatós(papír) läs|kunnig -t olvasni tudó -lampa -n, -or

olvasólámpa läslig -t olvasható

läslust -en olvasási kedv; tanulásvágy läsning -en olvasás; felolvasás; olvasmány; tanítás, oktatás; tanulás läsordning -en, -ar tanterv, -menet; tan-

v. órarend läspa selypít, pöszén beszél läspning -en, -r selypít és, pösze beszéd läsrum -rummet, = olvasószoba läst -en, -er kaptafa, sámfa lästa: ~ (ut) en sko cipőt (ki)sámfáz (v.

kaptafára húz) läsjvärd -värt olvasásra érdemes; boken är ~ a könyvet érdemes elolvasni -ár -et, = tanév, iskolai év; tanulmányi év (egyetemen) -övning -en, -ar olvasási gyakorlat läte -t, -n 1. hang 2. állati hang lätt I. adj könnyű, könnyed; enyhe, gyenge; ett ~ arbete könnyű munka; det gardet a könnyűvérű nők, az örömlányok; ~a industrin a könnyűipar; med ~a steg könnyű v. könnyed léptekkel; könnyű léptű; ^ tungvikt sp: félnehézsúly; hon blev ~are otn hjärtat megkönnyebbült; vara ~ på

27*

foten könnyű v. gyors lábú; könnyelmű, meggondolatlan; vara ~ pá harid(en) könnyű kezű; det är ~ att förstå könnyen (meg)érthető; ha ~ fór språk könnyen tanul nyelveket; han har ~ fór sig neki minden könnyen megy, könnyen tanul; ha ~ fór att bli förkyld könnyen meghűl; ha ~ för att gråta könnyen sir II. adv könnyen, könnyedén; enyhén, kissé; ~ grånad őszülő; ta ngt ta ~ pá ngt könnyen v. félvállról vesz vmit lätta I. vt (meg)könnyít, könnyebbé tesz; emel; enyhít; ~ ankar felszedi a horgonyt; ~ sitt samvete könnyít a lelkiismeretén lf. vi 1. könnyebb lesz, (le)fogy; ~ 3 kg három kilót fogy v. lead 2. ~ pä ngt meglazít vmit; enyhít v. csökkent vmit; ~ på hatten megemeli kalapját, kalapot emel; ~ på rocken kigombolja a kabátot 3. enyhül, csökken; det ~r az jót tesz, megkönnyebbülést hoz 4. det ~r (på v. upp) kiderül, kitisztul (az ég); dimman ~r a köd felszáll v. eloszlik ő. hajó felszedi a horgonyt; rep felszáll, a levegőbe emelkedik lättad átv megkönnyebbült lätt|antändlig -1 könnyen gyulladó, gyúlékony, lobbanékony; könnyen hevülő -fattlig -t könnyen érthető, közérthető -flytande könnyen folyó, folyékony (átv is) -fotad könnyű v. gyors lábú; könnyeknű -fångad könnyen elfogható; átv könnyen szerzett -färdig -/könnyelmű, léha, laza erkölcsű -förklarlig -t könnyen megmagyarázható -förståelig -t könny en.érthető -grogg [-o-] -en, -ar gyenge grog -gående könnyen járó (gép) -hanterlig -t könnyen kezelhető (átv is) lätthet -en könnyűség; könnyű súly; könnyedség; med ~ könnyen, köny-nyedén

lättillgänglig (elv.: lätt-tillgänglig) -t könnyen megközelíthető v. hozzáférhető v. elérhető; könnyen érthető; könnyen megszerezhető lätting -en, -ar lusta, henyélő, semmittevő, naplopó lättja -n lustaság, henyélés, semmittevés lättjefull -t (nagyon) lusta; henye, tétlen

lätt|köpt átv könnyen szerzett v. kivívott,lättkörd

olcsó, könnyű (győzelem) -körd -kört könnyen vezethető (jármű); könnyen járható (út) -lagad: ~ middag gyorsan elkészített (est)ebéd -ledd -lett könnyen irányítható v. kezelhető, engedelmes -lurad könnyen becsapható v. rászedhető -läst könnyen olvasható -löslig -1 vegy: könnyen oldható -löst könnyen megoldható (pl. rejtvény) -metall -en, -er könnyűfém lättna 1. könnyebbé válik, megkönnyebbül; enyhül (fájdalom); (le)fogy 2. kiderül, kitisztul; el-v. szétoszlik (felhő) lättnad -en, -er könnyítés, enyhítés; (meg)könnyebbülés, könnyebbség, enyhülés

lätt|retad ingerlékeny, sértődékeny, érzékeny -road: hon är ~ könnyen el lehet (őt) szórakoztatni -rodd: båten är ~ a cs.ónakban könnyű evezni lättrogen (elv.: lätt-trogen) -troget hiszékeny

lätt|rökt gyengén füstölt (sonka) -rörd -rört könnyen meghatódó, érzelmes, érzelgős -rörlig könnyen mozgatható, mozgékony -sinne -t könnyelműség, meggondolatlanság; gondatlanság, léhaság -sinnig -t könnyelmű, meggondolatlan; gondatlan; léha, laza erkölcsű -skrämd -skrämt ijedős -skött könnyen kezelhető (gép); könnyen gondozható; könnyen ellátható v. vezethető (háztartás) -smält 1. köny-nyen olvadó 2. könnyen emészthető; átv könnyen olvasható-stött könnyen sértődő, sértődékeny, érzékeny -såld -sålt könnyen eladható -sövd -sövt: vara ~ könnyű az álma, éber alvó -vikt -en sp: könnyűsúly -viktare -n, = 1. sp könnyűsúlyú ökölvívó v. birkózó v. súlyemelő 2. könnyű motorkerékpár -vindig -t 1. könnyű, egyszerű; kényelmes 2. hanyag, felületes, gondatlan; ta ngt könnyen vesz (v. nem vesz komolyan) vmit -vunnen -vunnet könnyen megnyerhető v. megnyert v. kivívott; könnyű (győzelem) -åtkom-lig -t könnyen megközelíthető v. hozzáférhető läxa I. s: -n, -or lecke, házi feladat; átv tanulság; få i ~ leckének (v. házi feladatnak) kap; ge i ~ felad (leckének); vad har du i ~ till i morgon ? mi a leckéd holnapra?; låt nu detta bli

dig en legyen ez számodra [jó] tanulság v. lecke! II. vt: ~ upp ngn megleckéztet v. megszid vkit (för ngt vmiért)

läx|fri -fritt: ~ dag nap amelyre nincs lecke feladva -läsning -en lecketanulás, készülés az órákra; hålla på med ~en a leckéjét tanulja, a házi feladatot csinálja

löda lödde, lött forraszt; — hgs igek: ~ fast hozzáforraszt, ráforraszt (vid ngt vmi-hez, vmire) lödapparat -en, -er forrasztókészülék lödder löddret hab; tajték (állaté) löddra: ~ sig habzik; tajtékzik löddrig -t habos, habzó; tajtékzó, tajtékos, verítékes lödig -t valódi, igazi, megbízható (barát) löd|kolv [-o-] -en, -ar forrasztópáka

-lampa -n, -or forrasztólámpa lödning -en, -ar forrasztás löfte -t, -n ígéret; fogadalom; o engedély; avlägga ett ~ fogadalmat (le)tesz; bryta sitt ~ megszegi ígéretét v. szavát; jag har hans ~ på att ígéretet kaptam tőle arra hogy; ge ~ om ngt ígéretet tesz vmire, megígér vmit; året ger ~ om god skörd az év jó termést ígér; ta ~ av ngn vkxnzk az ígéretét veszi, megígértet vkivel; mot ~ om drickspengar a kilátásba helyezett borravaló reményében löftes|brott [-o-] -et, = szószegés -brytare -n, = szószegő (ember) -rik -t sokat ígérő, biztató lögn-in, -er hazugság; beslå ngn med ~ hazugságon rajtakap vkit; fara med ~ hazud(oz)ik; det var ~ att få upp dörren o lehetetlen voit kinyitni az ajtót

lögnaktig -t hazug, hazudozó, hazudós lögnare -n, = hazug v. hazudozó (ember) lögnerska -n, -or hazug v. hazudozó nő löje -t, -n mosoly, nevetés; nevetséges (-ség); det vilade ett ~ts skimmer över honom voit rajta valami nevetséges -väckande nevetséges löjlig -t nevetséges; furcsa, komikus; göra sig ~ över ngn vkinek a rovására mulat, derül vkin löjtnant -en, -er főhadnagy; ~ i v. vid flottan sorhajóhadnagy; ~ i reserven tartalékos főhadnagy lök -en, -ar hagyma -f ormi g -t hagymalöklukt

alakú -lukt -en, -er hagymaszag -sås -en, -er hagymamártás lömsk -t alattomos, álnok, sunyi, ravasz; ~t alattomosan; átv hátulról, orvul; vara ~ på ngn o haragszik vkire lön -en, -er bér, (munka)díj, fizetés; illetmény;

zsold; fizetség, jutalom; fast ~ alapbér, -fizetés; fä ~ för mödan megkapja fáradsága jutalmát löna I. vt jutalmaz, díjaz, (meg)fizet; ~ ngn med otack hálátlansággal fizet vkinek; ~ ont med gott rosszért jóval fizet, a rosszat jóval viszonozza; det ~r inte mödan nem éri meg a fáradságot II. ~ sig kifizetődik, hasznot hajt, érdemes; det ~r sig inte att tata om det beszélni sem érdemes róla lönande kifizetődő, hasznot hajtó, jövedelmező lönarbetare -n, = bérmunkás löne|akticn -en, -er bér- v. fizetésemelési akció, bérharc -anspråk plur bérigények), fizetési igény(ek) -avdrag -et, = bérlevonás, levonás a fizetésből -avtal -et, = bér- v. fizetési megállapodás (írásban) -förhöjning -en, -ar bér -v. fizetésemelés -förmån -en, -er kedvezmény, juttatás; ~er (szolgálati) járandóság, illetmény -grad -en, -er bér- v. fizetési fokozat -nivå -n, -er bér-v. fizetési színvonal -reglering -en, -ar illetmények megállapítása, fizetésren-dezés -rörelse -n, -r bérmozgalom -skala -n, -or bér- v. fizetési skála -stopp [-o-] -et bérrögzítés -sänkning -en, -ar bérleszállítás, fizetéscsökkentés -tillägg -et, = bér- v. fizetési pótlék, bérkiegészítés -vilikor plur bér- v. fizetési feltételek lönlös -t hasz(on)talan, hiábavaló, céltalan-

lönn1 -en, -ar juharfa, jávorfa, iharfa;

platánlevelű juhar lönn2: i ~ titokban, titkon lönn |brännare -n, = titkos (v. engedély nélküli) pálinkafőző (személy) -bränneri -(e)t, -er 1. titkos (v. zug)szesz-főzde 2. titkos (v. engedély nélküli) pálinkafőzés -dom: i ~ titokban, titkon -dorr -en, -ar titkos ajtó -gång -en, -ar titkos (föld alatti) járat v. folyosó -krog -ert, -ar zugpálinkamérés -låda -n, -or titkos fiók v. rekesz -mord -et, = orgyilkosság -mörda örvul meg-

gyilkol -mördare -n, — orgyilkos -trappa -nf -or titkos lépcső lönsamhet -en gazdaságosság, jövedelmezőség; [vminek a] kifizetődő volta lönt: det är inte ~ nem éri meg a fáradságot; semmi értelme löntagare -n, === bérért v. fizetésért dolgozó (ember); bérmunkás, alkalmazott löpa I. s: -n, -or lesiklópálva II. vi: löpte, löpt (rég: lopp, lupit) 1. fut, szalad; rohan; ~ fara v. risk att az a veszély fenyegeti hogy; ~ linan ut mindent végigélvez; kitombolja magát; låta tankarna ~ szabad folyást enged gondolatainak 2. tüzel (szuka, farkas) III, (hgs igek:) ~ av stapeln lefut a sólyáról (hajó), vízre bocsátják; ~ in i hamnen befut a kikötőbe; ~ till storms (meg)rohamoz (mot ngt vmit); ~ ut kifut; lejár, eltelik (idő) löpande futó; folyó; på ~ band futószalagon; ~ räkning folyószámla; i ~ följd folytatólagosan, folyamatosan löparbana -n, -or sp: futópálya löpare -n, = futó (sakkban is) löpe -t (tej)oltó

löp|eld -e/?, -ar futótűz -grav -en, -ar kat:

futóárok löpmage -n, -ar áll: oltógyomor lopna megtúrósodik, összemegy (tej) löpning -en, -ar 1. futás; sífutás; korcsolyázás 2. zene futam löpsedel -n, -sedlar újságplakát (jobb hi-

rek címével) löpsk -t tüzelő (pl. szuka) löp|stil -en, -ar sp: futási stílus -tid -en, -er 1. lejárati idő (pl. kölcsöné) 2. áll üzekedési v. párzási idő(szak) lördag -en, -ar szombat; (vö. jredag és összet)

lördagsstängning -en szombati (tizlet)zá-rás

lös -t 1. laza; szabad, különálló, mozgó, ingó; ~t band egyes kötet (könyv); blommor vágott virágok; ~ del alkatrész; ~t och jast ingó és ingatlan vagyon; ~ skiva betétlap (asztalé);gå ~ szabadon jár; szabadlábon van; elszabadult (állat); göra ~ el- v. kiold; skruven sitter ~ a csavar meglazult; elden är ~ tűz van, tűz 1 (kiáltás); med tyglar megeresztett gyeplőszárra\ 2. laza, puha, lágy; snön är ~ a hó laza v. puha; vara ~ i magen hasmené-lösa

se van; vila på ~(an) sand hámokra épült 3. mesterséges, hamis, ál-4. (kifejezésekben) átv: på grunder gyenge alapokon; pengar aprópénz; ~t rykte v. prat alaptalan híresztelés v. fecsegés; ~a seder laza erkölcsök; skott vaktöltény; gå ~ på ngn rátámad, vkire, nekimegy vkinek; sitta ~t O bizonytalan a helyzete (v. az állása); lazán áll, meglazult; túl bő, lötyög lösa löste, löst I. vt (el- v. ki)old; szabadon enged v. ereszt; felold; megold (átv is); vált; ~ biljett jegyet vált v. vásárol; det löses lätt i vatten köny-nyen oldódik a vízben; ~ ngn från ett löfte felment vkit az ígérete alól II. ~ sig kiválik, elkülönül; oldódik; megoldódik (probléma) III. (hgs igek:) ~ in be- v. megvált (pénzzel); ~ upp en knut csomót megold; ~ ut en fånge foglyot kivált lösaktig laza erkölcsű, ledér, könnyelmű; erkölcstelen lösande v egy oldó; hashajtó lös [arbetare -n, = alkalmi munkás, napszámos -bladsbok -

en, -böcker kivehető lapokból álló (kapcsos) füzet v, jegyzőkönyv -drivare -n, ~ csavargó »driveri -(e)t csavargás -egendom -en ingó vagyon, ingóság(ok) lösen = (en) 1. váltságdíj 2. posta büntetőportó 3. (bélyeg)illeték 4. kat jelszó -belägga -belade, -belagt büntetőportóval megterhel, megportóz lösepenning -en, -ar váltságdíj lös|fläta -n, -or álhajfonat, műcopf -gom -gommen, -gommar mesterséges szájpadlás; műfogsor -göra -gjorde, -gjort le- v. elold; elereszt, kiszabadít; vegy felszabadd; készpénzzé tesz (tőkét); ~ sig kiszabadítja magát, kiszabadul, kibontakozik; vegy felszabadul, fejlődik, keletkezik lös|hår -et, ~ vendéghaj, paróka »häst -en -ar 1. tartalékló; lógós (ló); kat veze-tékló 2. átv O „szabad" férfi; egyedülálló férfi ill. nő -kokt lágyra fő(zö)tt; ~ ägg lágy tojás -krage -/?, -ar külön gallér

löslig -t oldható; megoldható; laza, felületes, alaptalan; ~t sammanhang laza összefüggés lösjmanschett -en, -er le- v. rágombolható kézelő -mynt fecsegő, szószátyár; szókimondó

lösning -en, -ar 1. oldás;- oldat 2. megoldás, eredmény (på ngt vminek az) lösnings|förmåga -n vegy: oldóképesség

-medel -medlet, = oldószer lösnummer -numret, = egyes szám (újságból) -försäljning -en utcai árusítás (újságé)

lÖs|näsa -n, -or ragasztott orr-pengar plur apró- v. váltópénz -ryckt leszakított, letépett; ~a ord [az összefüggésből] kiszakított szavak löss1 -en geol: lösz löss2 lus

lös|skägg -et, ~ álszakáll -släppt 1. szabadjára eresztett; szabadon engedett; szabadon lebegő (léggömb) 2. gátlástalan, féktelen -sula -n, -or talpbélés -tagbar-/ levehető; lekapcsolható -tand -en, -tänder műfog -ärm -en, -ar karvédő -ore -t, -n ingóság(ok), ingó vagyon

löt -en, -ar techn: kerékkoszorú, -talp;

autó kerékpánt löv -et, = (fa)levél; lomb löva lombbal díszít lövas lövades, lövats lombosodik, levelese-dik

löv|fällning -en lombhullás -groda -n, -or leveli béka -hydda -n, -or lombkunyhó, -sátor -hvddohögtid -en sátoros ünnep (zsidókéj -klädd -klätt 1. lombbal díszített 2. lombos; lomberdővel benőtt lövkoja -rí, -or kerti viola löv [kransad lombkoszorús -mask -en, -ar áll: hernyó -rik -t sűrű lombú, lombos, árnyékos; lomberdős -ruska -n, -or zöld (lombos) ág -skog -en, -ar lombos erdő, lomberdő -sprickning -en rügyfakadás -såg -en, -ar lombfürész »sångare -n, — fitisz-füzike (madár) -trä -(e)t, -rí faipar: lombfa -träd -et, = növ lombos fa -valv -et, = lombsátor, -tető -verk -et lomb(ozat) M

macedonisk-/macedón(iai),makedón(iai) mack -en, -ar benzinszivattyú; benzinkút, benzintöltő állomás macka -n, -or o vajas kenyér, rakott kenyér

mackla: o ** med ngt bíbelődik vmivel, pepecsel vmivel v. vmin, babrál vmin utad -en, -er mocsaras rét made(i)ra -n madeira (bor) madjar magyar

madrass -en, -er matrac, ágybetét, derékalj

madrassera kárpitoz, (ki)párnáz, vattával kitöm magasin -et, = 1. raktár(ház), tárház; raktárhelyiség; magtár Z üzlet, bolt; áruház 3. (töltény)tár 4. folyóirat, magazin

magasinera (be)raktároz, tárol, felhalmoz

måg| blödning -en, -ar gyomorvérzés

-dans -en, -er hastánc måge -n, -ar gyomor; bendő, has; få ~ pocakot ereszt; ha ~ titi ngt v. att.. van képe vmihez v. ahhoz, hogy ... ; ha ont i ~n fáj a gyomra, hasfájása v. hascsikarása van; dtv: det går honom i ~n ez megfekszi a gyomrát; ligga på ~n hason fekszik; ~n blir mätt före ögonen nagyobb a szeme, mint a szája mager -/ sovány, szikár, vézna; dtv szegényes, silány; sju magra år hét szűk esztendő; ge mig av det magra kötteti a sovány húsból kérek -lagd -lagt sovány (alkatú), vézna, cingár magjgrop -en, -ar gyomor- v. szívgödör -gördel -n, -gördlar 1. haskötő 2. has-ló 3. szivargyűrű magi -(e)n varázslat, varázslás, bűbájosság, mágia magiker -n, — varázsló, mágus magisk -t bűvös, varázslatos, mágikus;

rádió: ~t öga varázsszem magister -n, magistrar 1. tanár, tanító; rég iskolamester 2. magister (egyetemi fokozat); filosofie ~ szakvizsgás tanárjelölt; (okleveles általános iskolai

HL középiskolai) tanár; ta ~n o magisteri vizsgát tesz; kb.: tanári (szak)vizsgát tesz -examen = (en), -examina S: magisteri vizsga v. szigorlat (egyetem bölcsészeti ill. természettudományi karán); kb.: középiskolai tanári szigorlat v. szakvizsga magistrat -en, -er városi tanács, magisztrátus

mång| katarr -(e)n, -er gyomorhurut -knip -et, =±= hasfájás, hascsikarás, kólika -kräfta -n gyomorrák -mun -munnen gyomorszáj magnat -en, -er mágnás magnesia -n (égetett) magnézia, magnéziumoxid

magnesium = v. magnesiet v. -et magnézium -blixt-en, -ar foto: magnéziumfény, villanófény magnet -en, -er mágnes, delej -apparat -en, -er mágneses gyújtókészülék; autó gyújtómágnes magnetisera (meg)mágnesez, mágnességét kelt, magnetizál magnetisk -t mágneses, delejes magnetism -en mágnes(es)ség, delejesség magnetnål -en, -ar mágnestű, delejtű, iránytű

magnettändning -en, -ar mágneses gyújtás

magnifik -t nagyszerű, pompás, ragyogó mag|plågor plur gyomorfájdalmak,- fájás, hasfájás -pump -en, -ar gyomorszivattyú, -pumpa -pumpa vt a gyomortartalmat kiemeli (ngn vkinél) magra (le)soványodik, (le)fogy; ~ två

kilo két kilót fogy mag|saft -en, -er gyomornedv -sjuk -t gyomorbeteg, gyomorbajos -sköljning -en, -ar gyomormosás -stark -t nehéz, nehezen emészthető; det var ~tl ez már több a soknál! -sur -t átv besavanyo-dott, barátságtalan,mogorva -syra -n 1. gyomorsav 2. gyomorégés -sår -et, = gyomorfekély -sack -en, -ar gyomor magyar -en, -er magyar (ember) magyarisk -t magyarmagyariska

magyariska-n 1. magyar nyelv 2. plur;

-or magyar nő magåkomma -n, -or gyomorbaj, -bántalom

mahogny -n v. -t mahagóni

s (en) május; första ~ május elseje

maj2 -en zöld lomb, gally maj|bagge -n, -ar áll: 1. (közönséges) nünüke 2. ritk cserebogár -blomma -n, -or S: tuberkulózis elleni akció virág alakú jelvénye majestät -et, = v. -er felség; Hans Majestät őfelsége; E(de)rs Majestät Felséged

majestätisk -t fejedelmi, királyi, pompás,

méltóságteljes majestäts [brott -et,, = felségsértés »förbrytare -n, ~ felségsértő majonnäs -en, -er majonéz major -(e)n, -er őrnagy; ~ vid infanteriet

gyalogsági őrnagy majoritet -en, -er többség; szótöbbség, majoritás; få ~ megkapja a szavazatok többségét, többséget kap majoritets|beslut -et, = többségi határozat -parti -(e)t, -er többségi párt majorska -n, -or az őrnagy felesége, őr-

nagyné majs -en kukorica, tengeri majsena -n (finom) kukoricaliszt majs|flingor plur kukoricapehely -kolv -en, -ar kukoricacső -mjöl -et kukoricaliszt majstång -en, -stänger májusfa majuskel -n, majuskler nagybetű mak: i sakta ~ kényelmesen, lassan,

lassacskán, komótosan maka1 I. adj indecl páros; párosak; összetartozó; vara ~ összetartoznak, párt alkotnak; dessa handskar är icke ~ ezek a kesztyűk nem párosak II. s; -n, -or feleség, hitves; hans äkta ~ hites felesége maka2 tol, elmozdít, taszít; ~ (på) ngt vmit félretol; ~ (på) sig odébb húzódik v. ül; ~ ihop (sig) (egymáshoz) közelebb húzódnak; ~ sig i väg odább-áll, kereket old; ~ dig i väg! szedd a sátorfádat!, hordd el magad! ~ sig undan elmegy az útból; ~ åt sig a) helyet csinál (för ngn vkinek), odébb megy v. húzódik; b) maga felé (v.

közelebb) húz

makaber -t hátborzongató, félelmetes;

halotti(as), halál-makadam -en makadám, zúzott kő makadamisera makadánioz, kavicsol makalös -t páratlan, összehasonlíthatatlan, egyedülálló, soha nem látott makaroner plur, makaroni -n, = makaróni, csőtészta make -n, -ar 1. [vminek a] párja, a (pár) másik (darabja); var är ~n till handsken? hol a másik kesztyű, hol (van) a kesztyű párja? 2. ellenkép, -példány, -darab; [vkinek v. vminek a] párja v. pendant-ja v. megfelelője; det finris inte hans han .har ej sin ~ neki nincs párja, párját ritkítja; ~n tilL skytt får mari leta efter ilyen lövészt lámpással kell keresni; till en tavla egy festmény megfelelője v. pendant-ja; gör ~n till det, den som kan! ezt csinálja utána valaki!; har man hört ~n till fräckhet? ki hallott már ekkora szemtelenséget? 3. férj, hitves; äkta makar házastársak, -felek makedonisk -1 macedón(iai), makedón

<-iai)

makiig -t kényelmes, lassú, tempós; sakta och ~t egész komótosan; föra ett ~t liv kényelmes életet él makrill -en, -ar áll: makrahal, makréla makrón -en, -er mandulás csók, habcsók

(sütemény) makt -en, -er hatalom, államhatalom; erő, erőszak; uralom; állam; ~ går före rätt a nyers erő nagyobb hatalom a jognál; det ligger ~ uppå, att. fontos, hogy... ; de krigförande ~erna a hadviselő hatalmak v. államok; himmelska ~er! ó, egek.!; te jóságos ég!; verkställande ~ végrehajtó hatalom; få ~ med ngn v. ngt hatalmába kerít vkit v. vmit; elfoglal vmit; jag har ingen ~ mcd honom nem bírok vele; ha ~en i sina händer kezében van a hatalom; ha ~ över ngn hatalma van vki felett, ura vkinek; ha ~ över liv och död élet és halál ura; övertagande av ~en hatalomátvétel; ha ordet i sin ~ mestere a szónak; det står inte i min ~ ez nem áll módomban, nincs hatalmamban; med all minden erővel; sitta inne med ~en hatalmon van, kezében van a hatalom; komma till ~en hatalomramaktbefogenhet

jut v. kerül; hålla vid ~ fenntart; hatalmon tart; vara vid ~en hatalmon van

maktbefogenhet -en hatáskör, illetékes-' ség -begär -et hatalomvágy -bud -et, = hatalmi szó, parancsszó -fred -en, -er békediktátum -fullkomíighet -en a hatalom teljessége, teljhatalom -havande I. adj hatalmon levő; kat parancsnokló II. s: -n, = hatalmon levő, a hatalom birtokosa -lysten -lystet hatalomvágyó, hatalomra éhes -lystnad -en hatalomvágy -lös -t 1. erőtlen, gyenge 2. tehetetlen; stå ~ inför ngt tehetetlen vmivel szemben -missbruk -et hatalommal való visz-szaélés, hatalmi túlkapás -ord-£/,= hatalmi szó, parancs -politik -en erő-politika, hatalmi politika -påliggande igen fontos; felelősségteljes; sürgős -språk -et, = hatalmi szó; parancsszó -strävan (en) hatalmi törekvés, hátalómra törés -ställning -en -ar hatalmi helyzet, v. pozíció -tillträde -t hatalomra jutás -ägande hatalmon levő, uralkodó -övertagande -t, -n hatalomátvétel

makulera 1. zúzdába ad, bezúz (papíranyagot) 2. posta értéktelenít, érvénytelenít beszennyez mai1 -en, -ar moly, molylepke mai2 -en, -ar harcsa mala malde, malt (perf. part: malen, målet v. mald, malt) 1. őröl, darál; målet kaffe őrölt kávé; målet kött darált hús; — hgs igek:~ sönder apróra őröl, szétzúz 2. ~ om ngt kérődzik v. rágódik vmin; tankarna mål a gondolatok kavarognak a fejében; sitta och ~ om samma sak folyton ugyanazt ismételgeti, mindig ugyanazon a témán lovagol 3. szaggat, hasogat (fájdalom); det mål i tänderna szaggat a fogam malaj -en, -er 1. maláj (férfi) 2. O

(katonai) irodai kukac, lógós malajisk -t maláj malaria ~n malária malfjäril -(e)n, -ar mai1 maliciös -t gonoszkodó, epés, rosszmájú,

maliciózus malis -en rosszindulat, -májúság, malí-cia; påstår, att... a rossz nyelvek azt mondják, hogy ... mail -en rdr .1. techn idomszer, alak(o)zó,

minta; hajó mintaidom; 2. görbevonalzó malle -n kenyérbél

mallig -t o felfuvalkodott, nagyképű,

pöffeszkedő maim1 -en, -ar előváros, külső városrész malm2 -en, -er 1. (termés)érc, 2. sárgaréz, bronz, fémötvözet -brytning -en, -ar ércfejtés malmedel medlet, — molyirtó(szer) malmfyndighet -en, -er érclelőhely, érc-telep -fält -et, = ércmező -förande érctartalmú -gruva -n, -or ércbánya -halt -en érctartalom -haltig -t érctar-talmú -letning. -en, -ar t érckutatás -rik -t ércben dús, dús ércű -åder -n, -ådror ércér, telér maining -eh, -ar őrlés, darálás malplacerad alkalmatlan, nem helyénvaló, helytelen, nem megfelelő, sikerületlen malpåse -n, -ar molyzsák malström -strömmen, -strömmar hatalmas tengeri örvény, örvénylő tengeráram; átv örvény, forgatag maisakra moly(rágás) ellen impregnál,

molymentesít mait -et v. -en maláta maltes -en, -er, maltesare -n, —, malteser

-n, == máltai (lakos) malteser|kors -et, = máltai kereszt (techn is) -orden = a máltai lovagrend -riddare -n, = máltai lovag maltextrakt -et, — v. -er malátakivonat malträtera bántalmaz, gyötör; rosszul

bánik (ngn vkit; vkivel) malva -n, -or mályva mal|äkta molyálló, molymentesített -äten -ätet molyrágta; átv. kopott, elnyűtt, leromlott, nyomorúságos malör -en, -er (kis) baleset, baj, malőr;

balsors, balszerencse malört -en nov: (fehér) üröm; drypa ~ i glädjebägaren, gjuta ~ i bägaren az örömbe ürmöt: vegyít; megkeseríti az örömét

malörts|bägare -n, = a keserűség pohara

-likör -en, -er abszint mamma -n, -or mama, anyu; vara <v för

ngn anyáskodik vki felett mammasgosse -n, -ar a mama kedvence,

elkényeztetett gyer(m)ek mamsell -en, -er (rég v. tréf) 1. kisasszony 2. vénkisasszonyman1

man1 [-ä-] -en, -ar sörény man2mannen, män (plur költ: männer; O mannar; csapattagjai: í. férfi, ember; ~ mot ~ ember ember ellen; fyrtio ~ negyven fő; alle ~ på däck! minden ember a fedélzetre!; som en (enda) ~ egy emberként, mindnyájan, egybehangzóan; var ~ mindenki; hans närmaste ~ legközelebbi munkatársa; a jobb keze; vara ~ att... elég erős ahhoz, hogy ...; varén män! legyetek férfiak!; vara ~ för ngt emberül helytáll vmiért; överlåta till treaje ~ átengedi egy harmadiknak; det skall jag bli ~ för erről majd én gondoskodom, ez az én gondom lesz, ezt én vállalom; ~ och ~ emellan szájról szájra; gå under med ** och allt mindenestül eltűnik v. elpusztul; 5 kr per~ fejenként öt korona; på tu ~ hand ketten, kettesben, négyszemközt; till sista ~ az utolsó emberig 2. férj; hennes blivande ~ leendő férje

man3 (határozatlan pron, általános alany) az ember, emberek; valaki; ~ säger (azt) mondják; ~ brukar szokás (v. szoktak v. az ember szokott); sedan dansade ~ azután táncoltak; ^ sover bra här itt jól lehet aludni; ~ får se meglátjuk; ~ kan aldrig veta soha nem lehet tudni; ~ måste arbeta dolgozni kell; ~ har i allmänhet trott általában azt hitték; hur kán ~ vara så dum? hogy lehet valaki ilyen ostoba? mana int, figyelmeztet, buzdít, felszólít; ~ gott för ngn hos ngn közbenjár vki-nél vkiért; ~ till efterföljd utánzásra buzdít, követendő mintaképül szolgál; han känner sig ~d hivatottnak érzi magát, kedve van [vmihez]; kötelességének tartja, szükségét érzi (hogy) — hgs igek: ~ fram felidéz; ~ på ngn siettet, serkent, biztat vkit; ~ ut kihí(v)

manbar -t felserdült, házasságra érett;

eladó, O anyányi (leány) manbyggnad -en, -er főépület; lakóház manchestersammet -en manchester

(bársonyszövet), kordbársony Manchuriet (Mandsjuriet) npr Mandzsúria mandarin -en, -er mandarin (gyümölcs is) mandat -et, = 1. megbízás, felhatalmazás; megbízólevél 2. (képviselői) man-

dátum 3. gyarmati mandátum v. megbízatás

mandel -n, mandlar mandula (orv is) -blom -blommen mandulavirág(zás) -blomma -n, -or nov:.bibircses kőtörő-

fű -massa -n, -or mandulakrém, marcipán

mandom -en 1* nemi érettség; nä ~ eléri a férfikort 2. férfiasság, férfiúi, bátorság

man | dråp -et, = emberölés, gyilkosság manege [~ë's] -n, -r lovarda, (cirkusz-) porond

manér v. manér -et, — 1. mód; på franskt ~ franciásan, francia módra 2. modor, viselkedés 3. stílus, előadásmód 4. modorosság, mesterkéltség; förfalla till ~ modorossá válik manerlig -t udvarias, jó modorú manet -en, -er áll: medúza man |fall -et, = (ember)veszteség; vérfürdő; det blev starkt ~ nagy vérfürdő voit; det var stort ~ i examen nagy buktatás voit, sokan elbuktak a vizsgán -folk -et 1. férfi(személy) 2. férfiak, férfinép(ség) mangel -n, manglar mángorló -böd -en,

-ar mángorlóhelyiség mangla mángorol

mangling -en, -ar 1. mángorlás 2. átv

elhúzódó v. nehéz tárgyalás mangold -en nov: fehérrépa, mangold man|grann -grant teljes számú; egyhangú -grant adv egy emberként, teljes számban, mindnyájan, valamennyien -gård -en9 -ar, -gårdsbyggnad -en, -er főépület; lakóház -häftig -t férfias, erélyes -haterska -n, -or férfigyűlölő nő mani -(e)n, -er rögeszme, mánia; hóbort,

szenvedély manick *en, -er O izé manierad keresett, erőltetett, modoros, mesterkélt manifest -et, = 1. kiáltvány, nyilatkozat 2. hajó árukimutatás manifestation -en, -er kinyilvánítás, kinyilatkoztatás; megnyilvánulás, megnyilatkozás manifestera kinyilvánít, -nyilatkoztat, -fejez; ~ sig megnyilvánul, kifejeződik manikyr -en kézápolás, manikűr; hon

får ~ (őt) manikűrözik manikyrera (ki)manikűröz; ~ sig (ki)rna-nikűrözi a kezétmanikyrist

427

manufakturaffär

manikyr Is t -en, -er manikűrösnŐ maning -en, -ar intés, figyelmeztetés manipulation -en, -er ügykezelés; (üzleti v. rnű)fogás; mesterkedés, fondorlat, manipuláció manipulera kezel; mesterkedik, fondorlatosan jár el, manipulál manisk -t megszállott, mániás manke -n, -ar áll: mar; lägga ~n till O

nekiveselkedik v. -gyürkőzik mankemang -et, ~ v. -er 1. nehézség, baj, fennakadás, bonyodalom 2. hiba, hiányosság; mulasztás mankera 1. elmarad, hiányzik 2. cserbenhagy, elmulaszt; elhibáz 3. rosszul sikerül, balul üt ki mankill -en, -er ólmosbot; gumibot mankön -et hímnem, férfinem manlig -t 1. férfi; hím; férfias, határozott (adv: ~en) 2. nyelv hímnemű manna1 hajó személyzettel v. legénységgel ellát; ~ relingl korláthoz! (tiszteletadás hadihajón) manna2 -n v. -t manna -gryn -et, = v. -er búzadara, gríz -grynsgröt -en, -ar dara- v. grízpép manna|kraft -en, -er férfierő; i sin ~ férfikora delén -minne: i ~ emberemlékezet óta -mod -et férfiúi bátorság -mån s indecl elfogultság, részrehajlás; utan ~ személyre való tekintet nélkül, személyválogatás nélkül -mör-darde (ember)gyilkos, pusztító manna| ålder -n férfikor -år plur (a) férfikor (évei); hinna till ~en elérkezik a férfikorhoz mannekäng -en,-er !♦ próbababú, kira-. katbábú 2. próbakisasszony, mane-ken -uppvisning -en, -ar divatbemutató manometer -n, -metrar nyomásmérő,

feszmérő, manométer mansardtak -et, = manzárdtető manschett -en, -er kézelő, manzsetta, kézelófodor; darra på ~en reszket a félelemtől; O citerázik -knapp -en, -ar kézelő- v. manzsettagomb mans |dräkt -en, -er férfiruha, férfiöltözet; uppträda i ~ férfiruhában lép fel; nadrágszerepet játszik -hög -t embermagasságú -höjd -en, -er embermagasság

manskap -et t. legénység 2. személyzet manskapsmäss -en, -ar legénységi étkezde

mans I kör -en, -er férfikar, -kórus -lem

-lemmen, -lemmar hímvessző, -tag manslinje -n, -r férfiág; på ~n férfiágon man|slukerska -n, -or férfifaló, vamp mansnamn -et, = férfinév manspillan = emberveszteség mans]röst -en, -er férfihang -sidan: på ~ férfiágon, apai

ágon; dö ut på (fér)fiágon kihal manstark -t nagy létszámú mans [tukt -en (katonai) fegyelem -ålder

-n, -åldrar emberöltő, nemzedék mantal-lf, = kb.: telek (S: adóügyi nyilvántartásban : jöldbirtok adóterhének mértéke v. mutatója) mantals|blankett -en, -er kb.: (lakás)be-jelentőlap (S: egyben adóbevallási ív) -förteckning -en, -ar -+- mantalslängd -kontor -et, kb.: (lakás)be jelen tő-hivatal -längd -en, -er kb.: a lakosok nyilvántartása (bejelentőhivatalban) -skriva -skrev, -skrivit kb.: a lakosok ill. az adófizetők nyilvántartásába felvesz v. bejegyez; (låta) ~ sig a lakosok ill. az adófizetők nyilvántartásába felvéteti magát -skriven -skrivet kb.: (a bejelentőhivatalnál) bejelentett, az adófizetők jegyzékébe felvett; ~ i Lund Lundban bejelentett lakással rendelkező, lundi illetőségű -skrivning -en, -ar kb.:. felvétel a lakosok ill. az adófizetők nyilvántartásába (bejelentőhivatalban) -skrivningsort -en, -er állandó ill. bejelentett lakóhely, illetőségi hely -uppgift -en, -er bejelentés ill. bevallás a bejelentőhivatal ill. az adóhivatal számára; fylla i ~en kitölti a bejelentőlapot (ill. az adóbevallási ívet) mantel -n, mantlar 1. köpeny, köpönyeg, palást, 2. mat köpeny, palást 3. techn köpeny, palást, burkolat, tok 4. áll köpeny 5. ker jog (részvény)köpeny -djur -et, = áll zsákállat -tråd -en, -ar techn: köpenyes v. bevont huzal mantilj -en, -er csipke fejkendő v. sál, mantilla

mantlad techn köpenyes, köpennyel v. palásttal v. burkolattal v. tokkal ellátott manuell -t kézi, manuális; ~ drijt kézihajtás

manufaktur -en, -er 1. tört műhely, gyár; manufaktúra 2. kézműáru; méter- és rövidáru 3. vastömegcikk -affär -en,manufakturhandlare

-er kézműáru-üzlet; méter- és rövidárukereskedés -handlare -n, = rőfös, rövidáru-kereskedő -vara -n, -or kéz-műáru; méter- és rövidáru, textiláru; vasáru

manus -et, — o, manuskript -et, = (eredeti) kézirat; filmforgatókönyv; nyomd kézirat; tryckt som ~ kézirat gyanánt

manöver -n, manövrer v, (kat> /JtfyU^ manövrar 1. hadmozdulat, hadgyakorlat 2. rep művelet, manőver 3. mesterkedés, ügyeskedés -duglig -t

1. manőverképes 2. /zű/ó jól manőverezhető, műveletképes

manövrera 1. hadmozdulato(ka)t végez

2. hajó műveletez, manőverez; vezet (pl. gépkocsit) 3. mesterkedik, ügyeskedik

m. a. o. röv (med andra ord) más szóval

v. szavakkal mapp -en, -ar irattáska, -tartó, mappa mara -n, -or 1. lidérc(nyomás); ~n rider honom lidércnyomása van 2. mumus; banya

maraton|lopp -et, = sp maratoni futás

-löpare -n, = sp maratoni futó mardröm -drömmen, -drömmar lidérces álom

mareld -en, -ar a tenger(víz) villódzása

v. fénylése marginal -en, -er 1. papírlap széle, szegély; lapszél, margó; anmärkning i ~en széljegyzet; anteckna v. skriva i ~en a lap szélére v. margójára ír 2. ker árrés, ár(folyam)különbözet; értékkülönbség, különbözet; dtv: hålla inom ~en korlátok között tart, korlátok közé szorít 3. dtv mozgási lehetőség -anmärkning -en, -ar széljegyzet -anteckning -en, -ar lapszéli feljegyzés v. megjegyzés Marié Bebådelsedag Gyümölcsoltó Boldogasszony marig -t 1. satnya, csenevész, korcs 2.

O bosszantó, bajos, nehéz marin I. s: -en, -er 1. (hadi)tengerészet, flotta, hajóhad 2. tengert ábrázoló kép II. adj: -t tengeri, tengerészeti marinad -en, -er 1. ecetes lé; pác, sóié

2. savanyúság marinlattaché -(e)n, -er tengerészeti attasé -blå -blått sötét- v. tengerészkék

marinera pácol, besóz, mariníroz marin|flyg -et (hadi)tengerészeti légierő -förvaltning -en tengerészeti igazgatás -ingenjör f-sen-] -(e)n, -er tengerészmérnök (haditengerészetnél) -kikare -n, = tengerésztávcső -läkare -n, = (hadi)tengerész-orvos -soldat [-o-] -en, -er tengerészgyalogos -stab -en, -er haditengerészeti vezérkar marionett -en, -er 1. báb, bábu 2. átv akarat nélküli ember, (tehetetlen) báb marionetteater (elv.: marioriett-teater)

-n, -teatrar bábszínház maritim -t tengeri

mark1 -en, -er 1. talaj, föld; terep; jungfrulig ~ szűzföld; ny bruten ~ (újonnan)feltört föld; sank~ rqocsaraa talaj v. terep; rep: ta ~ földet ér, landol; jämna med ~en földdeP.egyen-lővé tesz; földig lerombol; falla pá ~en leesik a földre, lerogy; lägga sig på ~en lefekszik a földre; sova på (bara) ~en a (puszta) földön alszik v. hál; falla till ~en földre esik v. rogy; slå till ~en földhöz vág 2. terület; (község- v. város)határ; föld(birtok); átv taláj, tér; kommunens ~(er) a község területe v. határa; ~en bränner under mina fötter ég a lábam alatt a talaj; bereda v. jämna ~en för ngn v. ngt előkészíti v. egyengeti a talajt vki v. vmi számára; vinna ~ tért hódít; i skog och ~ erdőn-mezőn; arbete ute i v. på ** mezei munka; på svensk svéd területen v. földön mark2-en, = márka (pénz) mark3 -en, -er játékpénz, zseton markant jellegzetes, feltűnő, markáns markatta -n, -or 1. cerkófmajom 2.

iréf hárpia, boszorkány markera 1. megjelöl, jelez 2. (találatot) jelez 3. (helyet) lefoglal 4. kiemel, hangsúlyoz 5. (versenypályát) kimér 6. megjátszik, markíroz marketenteri -(e)t, -er 1. kantin 2. tört-

markotányosság marketenterska -n, -or 1. kantinosnő 2»

tört markotányosnő markförsvar -et földi légvédelem markgreve -n, -ar tört: őrgróf markis1 -en, -er nap ellen védő ponyva;

napellenző markis2 -en, -er márki; tört határőrgróf markisinna -n, -or márkinémarknad

marknad -en, -er 1. piac, (országos) vásár 2. piac(tér), vásár(tér) 3. ker felvevő piac; átv kelendőség; göra en god ~ jó vásárt csinál; finna god vinna stor ~ nagy kelendősége van; i fria ~en szabad piacon; tőzsde szabad kézből; föra (v. släppa uf) i ~en piacra v. vásárra visz; jag var på ~en voltam a vásárban; försvinna ur <~en eltűnik a piacról marknads|berättelse -n, -r ker: piaci jelentés -gåva -n, -or vásárfia -stånd -et, — piaci árusítóhely, vásárosbódé -undersökning -en, -ar piackutatás, -elemzés -vimmel -vimlet vásári nyüzsgés v. sokadalom -värde -t, -n piaci v napi érték

mark|område -t, -n földterület -personal -en, -er rep: földi személyzet -stridskrafter plur szárazföldi fegyveres erők markör -(e)n, -er eredményjelző, találatjelző

Marmarasjön npr (a) Márvány-tenger marmelad -en, -er gyümölcsíz marmor -n márvány -bord -et, — márványasztal -brott -et, = márványbánya, -fejtő(hely) marmorera márványoz, erez, rnárvá-nyosít

marmor|skiva -n, -or márványlap, -le-mez -stod -en, -er márványszobor marockan -en, -er marokkói (ember) marockansk -t marokkói Marocko npr Marokkó marodera fosztogat, rabol marodör -en, -er martalóc, fosztogató

katonaszökevény marokäng -en marokenbőr, marokkóbőr,

szattyán marritt -en lidércnyomás mars indecl (en) március Mars npr mit, csill: Mars marsch I. s: -en, -er 1. kat menet(elés); ~ på stället helyben járás; sätta sig i ~ elindul; mozgásba lendül 2. zene induló II, adv: indulj!; framåt irány egyenes(,) indulj 1 marschall -én, -er (földbe szűrt) fáklya (-tartó)

marschera menetel; det var raskt ~t ez aztán gyorsan ment: ~ upp på torget

a téren felvonul

marsch [färdig -t menetkész, indulásra kész -kolonn -en, -er kai: menetoszlop

-order -n, = kat menetparancs -ruti -n, -or 1. út- v. menetirány, (meg-* szabott) útvonal 2. menetlevél -van -f. meneteléshez szokott marseljäsen npr a Marseillaise marsin(ne)vånare -n, == marslakó marsipan -en marcipán marsk1 -en, -er földr: gáttal védett, tengermelléki termékeny mélyföld v. lapály, marsch marsk2 -en, -ar tört: udvarnagy marskalk -en, -ar 1. kat tábornagy, marsall 2. vőfély 3. jegyszedő 4. (egyetemi) ünnepélyrendező marskalksstav -en, -ar tábornagyi bot,

marsallbot marskland -et, — v. -länder marsk marsvin -et, = áll tengerimalac martall -en, -ar törpefenyő marter plur kínzás, kínok martera kínoz, gyötör; ~ sin hjärna

töri a fejét marterpåle -n, -ar kínzó karó, rcölöp martialisk [-tsi-] -t katonás, harcias, marcona, marciális martin|metod -en, -er techn: Martin-eljárás -stål -et, = martinacél -ugn -en, -ar martinkemence martyr -en, -er vértanú, mártír; ^ ßr sitt land hazájának mártírja -död -en: lida ~en vértanú- v. mártírhalált szenved

martyrskap -et vértanúság, mártíromság marvatten hajó: ligga i ~ tele van vízzel,

behatolt a víz marxism -en marxizmus marxist -en, -er marxista marxistisk -1 marxista maräng -en, -er, -bakelse -n, -r habcsók (sütemény) -sviss -en, -er tejszínhab habcsókkal mas1 -en, -ar 1. O Dalarna-i (férfi) 2. (S) lomha v. lassú ember, lajhár mas2 -en, -ar O végrehajtó, adóbehajtó masa1: ~ sig élvezi a meleget, melegszik, heverészik masa2 1. lustálkodik; ligga och ~ sig i sängen az ágyban heverészik 2. őgyeleg, ténfereg; gå och ~ ballag, bandukol, cammog, vánszorog 3. sig i väg nekikészülődik, útnak indul; ~ sig

åstad elballag, elcammog mask1 -en, -ar féreg, kukac, giliszta; hernyó; nyű, lárva, pondró; szú;mask*

barnet kar ~ a gyereknek gilisztája van; äpplet har ~ férges az alma; inte göra en ~ för när (még) a légynek sem árt; det är ~ i träet szú van a fában; a fa szúette; befria träd från ~ leher-nyózza a fákat mask2 -en, -er 1. álarc, maszk (átv is); védőálarc; kasta ~en leveti az álarcot (átv is); rycka ~en av ngn lerántja a leplet vkiről, leleplez vkit; under vänskapens ~ barátság álarcában (v. leple alatt) 2. szinh maszk 3. álarcos maskara (bálban) 4. kat álcázás mask3 -en, -er impassz; impasszolás

(bridzsjátékban) maska1 vi 1. impasszol, impasszt ad (bridzsjátékb.an) 2. úgy tesz mintha dolgoznék, mímeli a munkát; lazsál maska2 vt, vi: ~ på kroken kukacot rak a horogra

maska3 (horgolás, kötés) I. s: -n, -or szem, húrok, csomó (hálóé is); tappa en ~ leejt egy szemet; ta upp en ~ felszed egy szemet II. vt (hgs igek:) ~ av szem(ek)et levesz; leköt, befejez (egy sort); ~ upp (en strumpa) leszaladt v. lefutott szem(ek)et felszed (harisnyán); ~ upp sig leszalad, lefut (szem)

maskera I. vt 1. álarcot tesz (ngn vkire), maskarába öltöztet, (ki)masz-kíroz; ~d álarcos, jelmezes; maszkírozott; kat álcázott 2. kat álcáz II. àig álarcot v, jelmezt ölt, maskarába öltözik; maszkírozza magát; álcázza magát (kat is) maskerad [-ä1-] -en, -er álarcos v. jelmezes mulatság; álarcosbál -bal -en, -er álarcosbál

mask|formig-* féreg v. kukac alakú; orv: ~a bihanget féregnyúlvány -frat -et szúrágás; szuvasság -frätt féregrágta, férges, szúette, szuvas maskin -en, -er gép, gépezet, készülék; sätta ~en i gång megindítja a gépet; fór full ~ teljes gőzzel v. erővel; gjord på * gépi úton előállított; skriva (på) ~ (író)gépen ír, gépír, gépel; skriva ngt på ~ legépel v. lekopog vmit maskin|bokföring -en gépi könyvelés v. könyvvitel -del -en, -ar gép(alkat)rész -driven -drivet gépi meghajtású, géppel hajtott maskinell -t 1, gépi; ~ reglering gépi v.

mechanikai szabályozás 2* gépies, mechanikus; ~ rörelse gépies mozdulat

maskineri -(e)t, -er gépezet, gépi berendezés; hajtómű maskin |f öt packad gépi csomagolású -gevär -et, = kat géppuska -gevärseld -en, -ar géppuskatűz -gjord -gjort gépi úton előállított, gépi -hall, -en, -ar gépterem, -csarnok -industri -(e)n gépipar -ingen|ör-(e)n, -er gépészmérnök

maskinist -en, -er gépész, gépkezelő maskinjlära -n géptan -mjölkning -en, -argépi fejés -massig -t gépies, gépszerű; gépi, gyári ^rem -remmen, -remmar gépszíj -rum -rummet, = gépterem, -ház -satt nyomd géppel

szedett -skrift -en, -er gépírásos szöveg, gépírás -skriva -skrev, -skrivit gépen leír, legépel -skriverska -n, -or gépírónő -skrivning -en, -ar gépírás, gépelés -så -sådde, -sått géppel vet -sättare -n, = nyomd gépszedő maskhipen: ~ strumpa leszaladt szemű harisnya maskopi -(e)n v. -(e)t, -er titkos egyetértés, összejátszás; ligga v. stå v. vara i ** med ngn összejátszik vkivel, egy követ fúj vkivel maskot -en, -ar v. -er tálizmán, kabala, mütyürke

maskstungen -stunget féregrágta, férges,

kukacos; szúette maskulin -t hirn-, férfi-; férfias; nyelv hímnemű

maskulinum maskulin]et, -er 1. hímnemű lény; férfi 2. nyelv hímnem(ű szó) masküten -ätet férges, szúette maskör -(e)n, -m szinhi maszkmester,

sminkmester massa1 -n, -or 1. tömeg, (ember)törneg; nagy mennyiség v. csomó; sokaság 2. anyag, massza; en kropps ~ egy test tömege; en mjuk ~ lágy massza; en ~ människor csomó ember; vt har massor av det ebből nekünk tömegével van; ez nekünk nagy bőségben van; i ~ v. massor tömegesen, tömegestül; bőségesen; den stora ~n a nép, a (széles) tömeg(ek) massa2 -n faköszörület, facsiszolat; cellulóz

massage [-ä'§] -n gyúrás, masszázs; hanmassaker

431

mathämtare

får v. tar ~ (őt) gyúrják; (meg)masszí-roztatja magát massaker -n, massakrer mészárlás, öldöklés, vérengzés, vérfürdő massakrera 1. lemészárol, felkoncol 2.

megcsonkít, elnyomorít fnassanhållande. -n tömeges letartóztatás

massartikel -n, -artiklar tömegcikk massaved -en csiszolat-fa, celluiózfa mass|avrättning -en, -ar tömeges kivégzés -bespisning -en, -ar tömegétkeztetés -demonstration -en, -er tömegtüntetés

massera gyúr (emberi testet), masszíroz mass I grav -en, -ar tömegsír -häktning

-en, -ar tömeges letartóztatás massiv I. adj: -t tömör, tömött; súlyos, erős, tartós, masszív II. s: -et, = földr hegytömb, masszívum; hegyvidék;

mass|koisband -et, — posta nagy tömegben feíadott nyomtatvány -mord -et, = tömeggyilkosság -möte -t, -n tömeggyűlés -rörelse -n, -r tömegmozgalom -tillverka nagy tömegben gyárt v. előállít -vis adv tömegesen, csőstül

massör -en, -er gyúró, masszőr massös -en, -er női gyúró, masszőz mast -en, -er árboc; antennarúd, -árboc;

zászlórúd; ép, techn oszlop mastad árbocos; összet: tre~ háromárbocos (hajó) mastig -t O eros, megtermett, hatalmas;

jókora, rendes mastjkorg -en, -ar árbockosár -topp -en,

-ar árboccsúcs, -orom masugn -en, -ar nagyolvasztó, kohó masur -n csomoros v. eres fa -björk

-en, -ar csomoros nyírfa mat -en étel, élelem; ellátás, koszt; eleség, (állati) eledel, abrak; en bit ~ egy kis harapnivaló v. ennivaló; ~ och dryck étel és ital; ~ och husrum lakás és ellátás, koszt és kvártély; ett mål varm ~ egy tál meleg étel; inte ha ~(en) för dagen nincs betevő falatja; laga ~ főz; efter ~en étkezés után; vad har vi jör ~ Ull middag? mí lesz (nálunk) (esí)ebédre?; ha ngn i ~eri ellátást ad vkinek; ía ngn i ~en elfogad vkit kosztosnak; vara stor i ~en nagyétkű, nagyevő; vad vili ni

ha till ~ mit kíván enni?; ge en häst ~ lovat abrakol; ge en katt ~ macskát etet

mata enni ad (ngn vkinek); etet; táplál; abrakol; techn táplál, etet, ellát [vmivel]; ~ en ångpanna gőzkazánt táplál; ~ fram odavisz, -szállít, -vezet

matarapparat -en, -er techn: etetőberen de-

zés, adagoló(késziilék) m at| b esti c k -et, = evőeszköz, -készlet -bit -en, -ar harapás, falat (étel);, egy kis harapnivaló -bod -en, -ar éléskamra -bord -et, = étkező- v. ebédlőasztal -bricka -n, -or tálca match -en, -er sp: mérkőzés, meccs, matcha I. vi mérkőzést játszik, mérkőzik

II. vt: ™ ngn vkit menedzsel matdags adv: det är ~ itt az evés ideje;

ideje ebédelni matematik -en mennyiségtan, matematika

matematiker -n, = matematikus matematisk -t mennyiségtani, matematikai

material -et, = v, -ier anyag (dtv is); hozzávaló; nyersanyag -böd -en, -ar 1. anyagraktár, raktárbódé 2. szerszámkamra -brist -en anyaghiány -förvaltare -n, = anyagkezelő materialisera megtestesít, materializál;

~ sig testet ölt, materializálódik materialism -en materializmus materialist -en, -er materialista materialistisk -t materialista; ~ världsåskådning materialista világnézet materialprovning -en, -ar techn: anyagvizsgálat -samling -en, -ar anyaggyűjtés

materiel -en anyag; szerszám, eszközök; felszerelés; kasserad ~ kiselejtezett anyag; vasút: rullande ~ gördülőanyag

materiell -t anyagi, testi, fizikai, materiális

mat|fett -et, -er (étcl)zsír, zsiradék -friat e-n, ™ O potyaleső, ingyenélő,

kenyérpusztító -frisk -t jó étvágyú, nagyétkű; vara ~ jó étvággyal (v. derekasan) eszik -frukt-er süteménybe való gyümölcs -gäst -en, -er kosz-tos; állandó vendég (étteremben) -hållning -en élelmezés, ellátás, koszt -hämtare -n, = ételhordó (edény)matjessil!

matjessill -en, -ar (sózott) fiatal hering mat|jord -en, -ar humuszos talaj, tele-vény(föid) -lag -et, = asztaltársaság, -társak; äta i samma ~ együtt étkeznek; (állandó) asztaltársak -lagning -en főzés; lära sig ~ (meg)tanul főzni -lust -en étvágy -mamma -n, -or O hon är en riktig ~ (ő) kitűnő háziasz-szony, igen jól főz -mor -modern, -mödrar háziasszony, gazdasszony; asszonyka (állat etetője Önmagáról) matning -en, -ar 1. etetés, abrakolás 2. techn táplálás, adagolás, ellátás; maskinens *+» med papper a (nyomda)gép táplálása papírral mat|nyttig -t 1. ehető 2. átv, tréf hasznos, (gyakorlatilag) előnyös -olja -n, -or étolaj -ordning -en, -ar étrend -cs -et ételszag -pengar plur kosztpénz, háztartási v. bevásárlási pénz -ranson -en, -er (étel)adag, porció, fejadag -rast -en, -er 1. étkezési szünet 2. kat pihenő -rester plur ételmaradék

matrikel -n, matriklar törzskönyv, anyakönyv, lajstrom-data plur törzskönyvi v. anyakönyvi adatok matris -en, -er nyomd: anyadúc, matrica matro -n étkezési pihenő v. szünet; han unnar sig knappt någon ~ alig enged magának időt azétkezésre matros -en, -er matróz, tengerész mat|ium -rummet, = ebédlő -rätt -en,

-er fogás, tál, étel mats: ta sin ~ ur skolan (ügyesen) kimászik a csávából; (idejében) kivágja magát a bajból, idejében kiszáll (a játékból)

mat|sal -en, -ar ebédlő; étterem; üzemétkezde -salsskåp -et, = pohárszék-, tálaló, ebédlőszekrény-sedel -n, -sedlar étlap; äta efter ~ étlap szerint étkezik -servering -en, -ar matställe -silver -silvret ezüst étkészlet -sked -en, -ar evőkanál; en ~ full egy evőkanálnyi -smältning -en emésztés -smältningsapparat -en, -er orv: emésztőrendszer, emésztőszervek -smältningsfel -et, = emésztési hiba v. zavar -smältningskanal. -en, -er orv: emésztőcsatorna -smältningsorgan -et, = emésztő-szerv -strejk -en, -er éhségsztrájk -strejka éhségsztrájkot folytat -strupe -n, -ar orv: nyelőcső -ställe -t, -n ét-

kezde, (kis)vendéglő -svamp -en, -ar ehető gomba -säck -en, -ar 1. tarisznya, kenyérzsák 2. útravaló (élelem); tà ~ med sig visz magával útravalót; rätta mun efter ~en addig nyújtózik, ameddig a takarója ér matt1 1. gyenge, bágyadt, erőtlen, lanyha 2. fénytelen, tompa (fényű), fakó, halvány; *» färg matt szín; ^ ljus tompított fény matt2

sakkját ak I.- adj indecl: göra ngn ~ mattot ad vkinek, megmattol vkit (átv is); schack och sakk-matt! II. s: -en matt matta1 -n, -or szőnyeg, futószőnyeg; gyékény(fonat); átv: hålla sig på ~n nem lépi át a határt, a korlátokon belül marad; nem ragadtatja el magát, nem esik túlzásba matta2 1. fénytelenné v. homálvossá v. fakóvá tesz 2. elgyengít; elbágyaszt; ~ ut kifáraszt, kimerít mattas mattades, mattats 1. halványul, (ki)fakul, mattá válik 2. (el)gyengül, elbágyad; el- v. kifárad mattbelagd -belagt szőnyeggel v. szőnyegekkel borított mattblå -blått halványkék matte -n, -ar O asszonyka, gazdasszony (kutya v. macska etetője önmagáról) mattéra fénytelenít, mattá .tesz, mattí-roz; ~t glas homályos v. matt üveg mattetsning -en 1. mattmaratás; matt (réz)karc 2. üvegipar íiiattpácolás, mattozás Matteus npr Máté mattflätning -en szőnyegfonás mattförgyllning -en, -ar matt-aranyozás matthet -en 1. bágyadtság, lankadtság, gyengeség 2. fénytelenség, fakóság, homályosság mattid -en, -er az étkezés v. evés ideje mattighet -en matthet matt] knytning -en szőnyegcsomózás

-piskning -en szőnyegporolás mattjsam -t fárasztó, fáradságos -skiva -n, -or foto: homályosüveg, mattüveg -slipad mattra csiszolt mattstump -en, -ar kis szőnyeg; szőnyegdarab

mat|tvång -et (italhoz) kötelező ételfogyasztás (vendéglőben) -varor plur éíelmiszer(ek) -varuaffär -en, -er élelmiszerüzlet -vrak -et, = O nagyétkű,matvrå

-bélű, falánk (ember) -vrå -n, -r v. ar étkezőfülke, -sarok -väg: allt som fanns i ~ minden(,) atm megehető voit; minden ennivaló(,) ami (csak) voit -äpple -t, -n rétesalma mausolé -n, -er, mausoleum mausoleet, mausoleer (díszes) síremlék, mauzóleum

maxim -en, -er (élet)elv; aíapelv, alapigazság, maxima maximal -t legnagyobb (fokú), legma-

åasabb, maximális

dmera: ~ ngt maximál vmit; vminek a felső határát megszabja maximi {belopp -et, = legmagasabb v. maximális összeg, felső összeghatár -hastighet -en legnagyobb v. maximális sebesség, csúcssebesség -lön -en, -er bérplafon, maximális bér -termometer -n, -metrar maximum-hőmérő mecenat -en, -er mecénás, (bőkezű) pártfogó

med1 -en, -er szántalp med21. praep 1. -val, -vei; útján, által; ~ osäkra steg bizonytalan léptekkel; ~ långa mellanrum nagy térközökkel, egymástól nagy távolságra; nagy megszakításokkal; ~ hänvisning till ngt utalással v. rámutatva vmire; ** nöje örömmel, szívesen; ~ post postán, posta útján; ~ det villkor azzal a feltétellel; ~ kännedom om ngt vminek az ismeretében, ismerve vmit; ~ god fart nagy iramban; ~ huvudet (stött) mot handen fejét a tenyerébe hajtva; han har ej ngt att börja ~ nincs mivel kezdenie; ~ efterkommande av mångas önskningar eleget téve többek kívánságának 2. -val, -vei; ellenére; ~ sina förbindelser összeköttetéseivel; összeköttetései ellenére; tekintettel összeköttetéseire; ~ all sin klokhet minden okossága ellenére, bármilyen okos is 3. (mértékhatározó:) höja priset ~ 2 kronor 2 koronával emeli az árat 4. (birtokviszony:) syftet ~ resan az utazás célja, az úticél 5. (ellátottság, felszereltség:) middag ~ champagne pezsgős estebéd v. vacsora; en blus ™ broderier (på) hímzett blúz; en gosse ~ gott minne jó emlékezőtehetség ű fiú; en korg ~ äpplen (i) egy kosár alma 6. (kifejezésekben, vonzatokban:) bort ~ fingrarna v. händerna! el

az ujjakkal v. a kezekkel!; fram v. hit ~ pengarna! ide a pénzzel!; hur går det ~ arbetet? hogy megy a munka?; så var det ~ det! hát így történt!; ~ en gång egyszerre, hirtelen; ~ flera (röv: m. fi.) és többen) más(ok); ~ mera (röv: m. m.) és a többi;, s több efféle; hur är det dig? hogy megy a sorod?; från och i dag a mai naptól kezdve; från måndag till och ~ lördag hétfőtől szombatig bezárólag; i och ~ att han gör detta mihelyt azt teszi; nöja sig ~ att megelégszik azzal hogy; han slutade ~ att försäkra att végül is arról biztosított hogy; du förstör din hälsa ** att röka tönkreteszed az egészségedet a dohányzással; ~ erkännande av Edert brev nyugtázva v. elismerve az ön(ök) levelének vételét; ~ oför-rättat ärende dolgavégezetlenül; det är nödvändigt ~ kontroll szükséges az ellenőrzés; det är trevligt ~ en kamera jó dolog ha van az embernek fényképezőgépe II. adv is, együtt, szintén, ugyancsak;

vara ~ szintén ott van; vele van v. tart; követni tud (gonda« latmenetet); átv lépést tart; han är trött på saken och det är jag ~ ő már belefáradt és én is; blir du jössz te is?, te is ott leszel?, velünk tartasz?; till och ~ -ig bezárólag; sőt még; gå ~ på ngt beleegyezik vmibe, hozzájárul vmihez; jag gór så ~ én is azt teszem; jag är nog ** därom benne vagyok, beleegyezem, én is azon a nézeten vagyok medalj -en, -er (emlék)érem; érdemérem; ~ens frånsida az érem hátlapja (v. másik oldala); tilldela ngnen ~ érdemérmet adományoz vkinek medaljera éremmel kitüntet medaljong -en, -er 1. nyakérem, meda-

lion 2. násfa medaljör -en, -er 1. (érdem)érem tulajdonosa 2. éremkészítő, -metsző medan conj mialatt, miközben, (a)míg med]ansvarig -t a felelősségben részes, [vkivel] együttesen v. egyetemlegesen felelős -arbeta közreműködik, együttműködik -arbetare -n, — munkatárs, közreműködő; tidningens fast anställde ~ az újság állandó v. belső munkatársa -arvinge-n,-ar társörökös,medbestämmande

örököstárs -bestämmande: han är ~ beleszólási joga van -bestämmanderätt -.en beleszólási jog, az együttes döntés joga -bjuden -bjudet szintén meghívott -borgare -n, == 1. állampolgár 2. polgár, polgártárs, honfitárs; akademisk ~ egyetemi polgár; bli ungersk ~ magyar állampolgárrá v. honossá lesz; upptagas till ungersk megkapja a magyar állampolgárságot -borgarrätt -en 1. az állampolgárság joga; polgárjog 2. állampolgári jogok -borgarskap -et 1. állampolgárság; svenskt ~ svéd állampolgárság 2. polgárság, polgárok -borgerlig-/ 1. állampolgári; rättigheter állampolgári jogok 2. polgár(társ)i; åtnjuta ~t förtroende polgártársainak bizalmát élvezi -broder -n, -bröder (ember)társ, felebarát; hittestvér; ~ i olyckan társ a szerencsétlenségben -brottslig -t bűnrészes -brottsling -en, -ar bűntárs meddela I. vt 1. közöl, tudtul ad, értesít; ~ ngn ngt vkivel közöl v. tudat vmit, vkinek tudtára ad vmit, vkit értesít vmiről; ~ ngn sitt beslut vkivel közli elhatározását; en magnet **r järnet sina egenskaper a mágnes átadja tulajdonságait a vasnak; ~s endast på detta sätt minden külön értesítés helyett; jag ber härmed få ~ van szerencsém ezennel közölni, legyen szabad ez úton közölnöm 2. jelent, hírül ad, kihirdet; det ~s från Stockholm Stockholmból jelentik; dom ~s senare az ítéletet később hirdetik ki; härmed ~s közhírré tétetik 3. részesít, ad; ~ ngn undervisning tanít v. okta t vkit; órát ad vkinek; ~ ngn råd tanácsot ad vkinek II. ~ sig med ngn érintkezik vkivel (szóban v. írásban); megnyilatkozik (v. kiönti a szívét) vki előtt; ~ sig med varandra kapcsolatban v., levelezésben állanak; förskräckelsen ~de sig åt alla az ijedtség mindenkit hatalmába kerített meddelaktig -t részes, [vkivel] együttesen v. egyetemlegesen felelős meddelande -n 1. közlemény, közlés, tájékoztatás, értesítés; närmare ~n közelebbi felvilágosítás, részletek; göra ngn ett ~ om ngt közöl vkivel vmit; avvaktande Edra ~n közléseiket v. értesítésüket várva 2. jelentés; hír;

nyilatkozat; lämna ett ~ nyilatkozatot v', bejelentést tesz, nyilatkozik meddelsam -t közlékeny mede ~nr -ar med1 medel1 medlet, = 1. eszköz, szer; gyógyszer; otillåtna ~ meg nem engedett eszközök; med alla till buds stående ~ minden rendelkezésre álló eszközzel; ~ mot kramp görcsoldó szer 2. anyagi eszközök, pénz; av v. för almänna ~ közpénzből; av v. fór statens ~ állami eszközökből.v. pénzből 3. [vminek a] közepe; i medlet av maj május közepén v. derekán medel-2 összet közepes, közép-; átlagos, átlag- -avkastning -en, -ar átlagos hozam -avstånd -et, = közepes v. átlagos távolság medelbar -1 közvetett medel|distans -en, -er sp: középtáv -distanslöpare -n, = sp középtávfutó -distanslöpning -en, -ar sp: középtávfutás -europeisk -t közép-európai; ~ tid közép-európai idő -god -gott közepes(en jó); ~ kvalitet közepes minőség -hastighet -en átlag- v. közép-sebesség

Medelhavet npr a Földközi-tenger medel|hög -t középmagas -högtyska -n középfelnémet (nyelv) -höjd -en, -er közepes v. átlagos magasság -klass -en, -er középosztály -livslängd -en, -er átlagos életkor v. élettartam -lång -i közepes hosszúságú -längd -en, -er átlagos hosszúság; átlagmagasság (emberé); vara av ~ középmagas, közepes magasságú; vara över ~ a közepesnél v. az átlagosnál magasabb medellös -t vagyontalan, pénztelen medellöshets|bevis -et, =, -intyg -et, = vagyontalansági v. szegénységi bizonyítvány

medel |måtta -n 1. átlag, középszer(űség); hålla megüti az átlagot; under ~n az átlagon alul 2. plur: -or átlagember, -diák -måttig -t középszerű, közepes -proportional -en, -er mat: középarányos -punkt -en, -er középpont, központ (átv is) medels(t) praep által, [vminek] segítségével, útján; ~ brev levélben, levél(be-l)ileg,

levél útján medelsvensson átlagsvéd (tréf is) medeljtal -et, — átlagszám, középérték;medeltemperatur

i ~ átlagban, átlagosan -temperatur -en, -er középhőmérséklet medeltid -en 1. tört középkor; under ~ert a középkorban 2. plur: -er átlagos idő, időátlag; csill középidő, normál idő

medeltida indecl középkori; ~ litteratur középkori irodalom, a középkor irodalma

medel|väg -en, -ar középút; den gyllene ~en az arany középút -värde -t, -n átlagos érték, középérték -ålder -n, -åldrar 1. közepes életkor; en man i ~n, en man középkorú férfi 2. átlagos életkor med|fären -faret: illa ~ alaposan helybenhagyott; erősen megrongált v. megviselt; lecsepült -fart -en kemény v. szigorú bánásmód -fånge -n, -ar fogolytárs -född -fött vele született, természetes; öröklött; (en) vänlighet természetes nyájasság medfölja -följde, -följt mellékelve v. csatolva van; ~nde brev a mellékelt levél; följa (med) medföra -förde, -fört 1. magával hoz v. visz, elhoz; van nála 2. okoz, előidéz, maga után von; [vmivel] együtt jár; ~ vissa fördelar bizonyos előnyökkel jár

med |ge v. -giva -gav, -givit 1, el- v. beismer, bevall; det medger jag gärna ezt szívesen elismerem; detta medges, men ... ez ugyan igaz, de ... 2. megenged, engedélyez, biztosít; saken intet dröjsmål a dolog nem tűr halasztást 3. beleegyez, egyetért -givande -t, -n. 1. engedelem, engedély, beleegyezés, egyetértés; genom tyst ~ hallgatólagos beleegyezéssel 2. elismerés, beismerés, vallomás -gång -en (jó) szerencse, jó sora; siker; ha ~ szerencséje v. sikere van; i med- och motgång jó és balsorsban -görlig -t engedékeny, kezelhető, alkalmazkodó -havd -haft magával hozott v. vitt, nála levő -hjälpare -n, = 1. segítő(társ), segéd 2. munkatárs, asszisztens 3. bűn- v. cinkostárs -hjälperska -n, -or 1. (női) segítő(társ) V. segéd 2. munkatársnő, asszisztensnő 3. bűn- v. cinkostárs (nő) -håll -et l* tetszés, hozzájárulás, beleegyezés 2t támogatás, pártfogás; få

v. ha finna v. vinna ~ támogatásban részesül, pártfogásra talál 3. ked-vezés, kedvezmény -hållare -h, = [vkinek a] híve, támogatója medicin -en, -er 1. orvostudomány; belgyógyászat; ~e doktor (röv: med. dr) orvosdoktor; ~e kandidat (röv: med. kand.) ($: egyetemen kandidátusi vizsgát tett) orvos(jelölt), orvostanhallgató; studera ~ az orvostudományi egyetemen tanul, orvostanhallgató 2. gyógyszer, orvosság medicinái |råd -et, = kb.: egészségügyi tanácsos -stryrelse -n, -r kb.: országos (köz)egészségügyi hatóság (a svéd belügyminisztérium főosztálya) -växt -en, -er gyógynövény medicinare -n, — orvostanhallgató, medikus

medicinera orvosságot szed (v. vesz be) medicinflaska -n, -or orvosságosüveg medicinsk' -t orvostudományi; orvosi, gyógyító, gyógyászati, gyógy-; ~ avdelning belgyógyászat^ osztály) medicinskåp -et, = orvosságos szekrény,

házi patika medikament -et, = v. -er orvosság, gyógyszer

medikolegal -t törvényszéki orvosi v. orvostan

medintressent -en, -er érdektárs, ugyancsak érdekelt, érdekelt fél medio s indecl: i ~ av maj május közepén v. derekán meditera elmélkedik, töpreng, meditál; ~ över ngt elmélkedik vmiről, töpreng vmin

medium mediet, medier 1. fiz közeg 2. mai közép(érték) 3. (spiritiszta)'médium 4. i mediet av januari január közepén

med|kontrahent -en, -er szerződő társ, a másik szerződő fél -kämpe -n, -ar küzdőtárs -känsla -n, -or rokonszenv, együttérzés medla közvetít, egyeztet; elsimít; összebékít; - fred békét közvetít medlem -lemmen, -lemmar tag; ~ av v. i en förening egyesület tagja, egyesületi tag

medlems]antal -et taglétszám -avgift -en, -er tagsági díj -förteckning -en, -ar a tàgok jegyzéke, tagnévsor medlemskap -et tagság

medlemskort -et, = tagsági jegy medlemstat -en, -er tagállam medlidande -t részvét, szánalom, könyö-rület; ha v. hysa v. känna ~ med ngn részvétet v. szánalmat érez vki iránt, részvéttel van vki iránt; väcka szánalmat kelt; av ~ szánalomból medlidsam -t részvétteljes, szánakozó,

együttérző medling -en, -ar közvètités; egyeztetés, békítés

medlingsförsök -et, = közvetítési v. békítési kísérlet med|ljud -et, = nyelv mássalhangzó -lö-pare -n, pol útitárs -människa -n, -or embertárs, felebarát -passagerare -resande -n, = útitárs, utas(társ) -ryckande magával ragadó -räkna hozzászámít, be(le)számít; betud; fraktkostnaden ~d a fuvardíjat beleszámítva v. beleértve -samma adv o azonnal, rögtön -skyldig -t bűnrészes, cinkos -sols adv az óramutató járásával egyezően; keletről nyugatra -spelare -n, = játék- v. játszótárs, partner -sökande -n, ~ versenytárs, vetélytárs; a másik v. többi versenyző v. pályázó (till -ért; -re) -tagen -taget 1. magával vitt 2. igénybe vett; kimerült, megviselt -tävlare -n, := versenytárs, vetélytárs medjverka közreműködik; ~ i en teaterpjäs, vid ett jramjörande közreműködik egy színdarabban, egy előadáson; ~ till uppklarandet av ngt közreműködik (v. részt vesz) vminek a tisztázásában -verkan = közreműködés; under ** av ngn vkinek a közreműködésével -vetande -t eszmélet, tudat, öntudat; förlora ~t eszméletét veszti; han har intet ~ därom fogalma sincs róla, nem tud róla semmit; i ~ av N. om sin o-skuld ártatlansága tudatában; komma till återfå ~t magához tér, eszméletre tér; vara vid julli ~ teljes öntudatánál van -veten -vetet tudatos, szándékos, [vminek] tudatában levő; öntudatos; eszméleténél levő; vara ~ om ngt tudatában van vminek; var han ~ därom? tudatában voit Ő ennek?; volt-e tudomása erről?; ljuga medvetet tudatosan hazudik -vetslös -t eszméletlen, ájult, öntudatlan -vetslöshet -en esz-méletlenség, ájulás, öntudatlanság

med|vind -en, -ar 1. hajó hátszél 2. kedvező szél; átv kedvező körülmények medvurst -en, -ar füstölt kolbász med jägare -n, — társtulajdonos -ömkan

= szánalom, együttérzés megafon -en, -er hangszóró, hangosanbeszélő

megära -n, -or zsémbes nő, hárpia meja kaszál, arat; ~ av learat, levág;

ned lekaszál; átv lekaszabol mejeri -(e)t, -er tejgazdaság, tehenészet, tejüzem -böd -en, -ar tejcsarnok -för-ening -en, -ar tejszövetkezet -hantering -en, -ar tejgazdaság -produkt -en, -er tejtermék mejerist -en, -er 1. tejgazdasági v. tejüzemi munkás 2. tejgazdaság vezetője, tejüzem-vezető mejram -en nov: majoránna mejsel -n, mejslar véső mejsla vés

mekanik -ett 1. fiz mechanika 2. szerkezet; gépezet, mechanizmus mekaniker -n, = v. mekanici (gépszerelő, gépész; műszerész; mechanikus mekanisera gépesít, mechanizál mekanisk -t gépi, géperejű; gépies, mechanikus; mechanikai; ~a anordning-ar gépi berendezések; techn: ~ massa faköszörüiét; ~ verkstad gépgyár, gépműhely

mekanism -en, -er 1. gépezet, szerkezet, mechanizmus 2. készülék, berendezés

melankoli -(e)n búskomorság, mélabú,

melankólia melass -en melasz

melerad 1. kevert v. vegyes v. több színű,

tarka 2. pettyes mellan praep között, közt; közé; ~ fyra ögon négyszemközt; natten ~ måndag spch tisdag hétfőről keddre virradó éjszaka; hon satte sig ~ sin man och hans vän leült férje és annak barátja közé; ~ himmel och jord ég és föld között; arvet delades ~ släktingarna az örökséget felosztották a rokonok között; bättre jörstäelse ~ jolken a népek közötti jobb egyetértés mellanakt -en, -er felvonásköz, szünet Mellanamerika npr Közép-Amerika mellan|avgift -en, -er különbözet, ráfizetés; hur stor blir ~en? mennyit kell még ráfizetni (v. pótlólag fizetni)? mellándagarna

-dagarna plur a karácsony és újév közötti napok -däck -et, = hajó fedélköz Mellaneuropa npr Közép-Európa mellan |foder -fodret, = közbélés -folklig -;t népek közötti, nemzetközi -form -en, -er átmeneti alak(ulat) -fot -en, -fötter orv: lábközép -färg -en, -er középszín, halvány v. átmeneti szín -gift -en, -er különbözeti (pénz)összeg, különbözedként fizetendő v. fizetett összeg); (számla)egyenleg; få ngt i ~ különbözetként v. egyenlegként kap vmit; ge ngt i ~ a különbözet kiegyenlítéseképpen ad vmit; lämna varor i ~ a különbözetet árukkal egyenlíti ki -grad -en, -er közbeeső fok, közbülső fokozat -grupp -en, -er: samhällets ~er (társadalmi) középrétegek -gärde -t, -n orv: rekeszizom -hand -en 1. orv kézközép 2. kártya második ilL harmadik játékos, másodkéz; sitta i v. pá ~ közbülső játékos; dtv kényes v. kellemetlen helyzetben van; komma i (svår) ~ nehéz v. kínos helyzetbe kerül 3. közvetítő (kereskedő ilL ügynök); viszonteladó; közvetítő, harmadik személy -handel -n közvetítő kereskedelem -havande -t, -n 1. elintézetlen ügy; göra upp ett ~ med ngn elintéz egy függőben levő iigyet vkivel; ker kiegyenlíti a számláját vkinél 2. kifizetetlen számla 3i vitás kérdés; göra upp sina ~n med ngn tisztázza vkivel a függő v. vitás kérdéseket -klänning -en, -ar délutáni ruha -kommande közbejövő, közbelépő; på grund av ~ förhinder közbe-

f'ött akadályok miatt -komst -en ,.. -nek] a közbejötte; közbelépés -krigstid: under ~en a két háború kö-zött(i időben) -landa rep közbeeső leszállást végez -liggande közbül fekvő, közbeeső, közbülső -länk -en, -ar összekötő tag v. láncszem -mål -et, ~ uzsonna; tízórai; falatozás -parti -(e)t, -er pöl: középpárt -rum -rummet, = I. középső szoba 2. térköz, távolság; időköz; szünet; med jämna ~ egymástól szabályos távolságra; szabályos időközökben; med tio sekunders ~ tíz másodperces időközökben, tíz másodpercenként -rätt -en, -er közbeeső v. könnyű fogás (étel) mellan[skola -n, -or középfokú iskola;

kb.: polgári iskola -skov -et szünet -slag -et, = 1. nyomd térző, hosszú térzŐ, regietta, durchschuss; sätta med ** térző(k) közbeiktatásával szed; ritkít(va szed) 2. szóköz, spácium (gépírásnál) -slagstangent -en, -er szóköz-billentyű -spel -et, = közjáték -stadium -stadiet, -stadier átmeneti fok(ozat), közbeeső fok, középi ok(ozat); középső stádium -statlig -t államok közötti, államközi -stor -t középnagy -stund -en, -er szabad óra v. pillanat; isk lyukas óra; pihenő -stående közbül álló, közbeeső, középső -stämma -n, -or zene: középfekvésű hang -svensk -t közép-svédországi Mellansverige npr Közép-Svédország mellan {termin -en, -er szünidő, vakáció -tid -en, -er közbeeső idő, időköz; med vissa *»er bizonyos megszakításokkal, időközönként; under ~en időközben, azalatt, aközben; o sp félidőben, a szünetben -timme -n, -ar (óraközi) szünet, tízperc; lyukas óra -ting -et, = közbeeső valami, átmeneti forma -vikt -en, -er sp: középsúly -våg -en, -or rádió: középhullám -våning -en, -ar félemelet -vägg -en, -ar köz- v. válaszfal -öra -t, -öron középfül mellerst adv (éppen) középen, középütt; középre; gå ~ középen megy; placera ~ középre ültet mellersta indecl középső, legbelső; közbülső; ^ Sverige Közép-Svédország; Mellersta Östern Közép-Kelet melodi -(e)n, -er dallam, melódia melodisk -t dallamos, melódikus melodram -en, -er melodráma melon -en, -er dinnye -skiva -n, -or diny-

ny eszelet, (egy) szelet dinnye memoarer plur emlékiratok memorera könyv nélkül megtanul, emlékezetébe vés, memorizál memorial 1. -et, = emlékirat; kérvény; beadvány; (írásbeli) nyilatkozat v. vélemény 2. -en, -er ker: napló, előjegyzési napló men1 [-ë-] I. conj de, hanem, azonban, mégis, csakhogy; ~ det ville han inte ezt azonban nem akarta; hon är rik olycklig ő gazdag, mégis szerencsétlen; förlåt, ~ kan ni säga mig... bocsánat, meg tudná nekem mondani...; fa, ^ kom nut csak jöjj már!; ja,f|len2

~ du sade ju... igen ám, de (hiszen) te azt mondtad...; (nej) ~ vad hör jagt ugyan mit hallok! IL s: efter många om och ~ sok huzavona után

men2 [-ë-] -et, — kár, károsodás; hátrány; hiba; du har inte fått (något) ~ av sjukdomen betegségednek nem voit káros utóhatása; vara titi ~ för ngn, lända ngn titi ~ vkinek kárára van v. válik; titi ~ för hans hälsa egészségének rovására v. kárára mena menade, menat (q, költ: mente, ment) 1. gondol, vél(ekedik); szándékozik, akar; ért; vad

~r du om saken ? mi a véleményed a dologról?; vad ~r ni(med det)? mit akar ezzel mondani?; mi a célja ezzel?; vem ~r du? kit v. kire gondolsz?; det ~r du intet ezt nem gondolhatod komolyan!; ~ allvar •komolyan gondolja; ~ väl med ngn vkinek a javát akarja, jót akar vkinek; det var inte illa ~t v. ment ez nem rosszindulatból történt; vad ~s med detta uttryck? mit értünk ezen a kifejezésen? 2. stå och ~ töpreng, tétovázik, mondani akar vmit menageri [-seri'] -(e)t, -er állatsereglet menande sokatmondó, jelentőségteljes;

~ blickar sokatmondó pillantások mened -en,-er (szándékos) hamis eskü; híszegés; begå v. svärja ~ hamisan esküszik; hitszegést követ el menedare -n, = hamisan esküvő; hitszegő

menföre -t rossz szán út menig -t (adj, s) 1. kat legénységi állományú; közlegény; ~a közkatonák, legénység 2. ~e man az egyszerű emberek, az utca embere; köznép mening -en, -ar 1. vélemény, nézet, megítélés; ~arna är delade a vélemények megoszlanak; den allmänna ~en a közvélemény; bilda sig en ~ om ngt véleményt alkot vmiről; ha en förutfattad ~ elfogult; ha annan v. olika ~ om ngt más véleménye van vmiről; säga ngn sin ~ (rent ut) vkinek kereken megmondja a véleményét; jag är av samma ~ som ni egy véleményen vagyok önnel; enligt min ~ véleményem v. megítélésem szerint; szerintem 2. szándék, cél; det var inte min ~ ez nem voit szándékomban; det var

~en med köpet ez voit a cél(ja) a vásárlással; vad ar ~en? mit jelentsen ez? 3. jelentés, értelem, Összefüggés; det är ingen ~ i v. med det ennek se füle se farka; av ~en framgår az összefüggésből kitűnik; i ordets egentliga ~ a szó igazi értelmében; i egentlig, ~ tulajdonképpeni v. valódi értelemben 4. mondat; jag kan inte översätta den här ~en nem tudom lefordítani ezt a mondatot

menings|brytning -en, -ar nézeteltérés, véleményellentét -byte -t, -n eszmecsere, vita -frände -n, -r azonos gondolkodású ember; [vkinek] híve; elvbarát -lös -t értelmetlen, képtelen; céltalan; det är ~t att... semmi értelme sincs annak hogy. .. -skiljaktighet -en, -er véleménykülönbség," -eltérés -utbyte -t, -n eszmecsere -yttring -en, -ar véleménynyilvánítás menlig -t káros, ártalmas, hátrányos;

inverka ~t på ngt károsan hat vmire menlös -t árta(lma)tlan, együgyű, naiv;

~a barns dag aprószentek napja mens (en) o menstruation * menstruation -en, -er havi vérzés, havibaj, menstruáció mental -t lelki, pszichikai; ~t tillstånd

pszichikai állapot, elmeállapot mentalitet-£/?,-er lelki alkat v. beállítottság, gondolkodásmód, mentalitás mentalsjukhus -et, = ideg- v. elmegyógyintézet meny -n, -er étrend, ételsor, menü; étlap mer(a) (comp mycken) adj, adv 1. több; inkább; többé; még; ~ arbete több munka; ~ människor több ember; allt ~; ~ och ~ egyre inkább, egyre több(en); aldrig ~ soha többé; ingen ~ senki más; det regnar inte ~ már nem esik; mycket ~ sokkal inkább v. több; så mycket ~ som annál is inkább mert; någon ~ még valaki; valaki más; skall det vara något szolgálhatok még valamivel? (üzletben); parancsol még ebből (az ételből)? (asztalnál); vad ~ ? még mi?; vad ~ är sőt, mi több; än(nu) ~ még inkább; ~ än több mint; vi voro ~ än tre háromnál többen voltunk; hon är ~ begåvad än vacker ő inkább tehetséges mint szép; ~ än nog untig elég; több mint elég; ~ än någonsin inkább v.merarbete

több mint valaha; ~ ärt väl nagyon (is) jól; för ~ än tio år sedan több mint tíz évvel ezelőtt; inte ~ än csak; nem több mint; mer eller mindre többé-kevésbé; varken ~ eller mindre sem több sem kevesebb; med mera (rov: m. m.) és a többi, és így tovább 2. (comp képzése:) en ~ förtjusande flicka bájosabb leány; du är ~ begåvad än han tehetségesebb vagy mint ő merarbete -t, -n munkatöbblet, több munka

merendels adv nagyobbrészt, többnyire, általában

meridian -en,, -er földr, csill: délkör,

hosszúsági kör merinkomst -en,-er többletjövedelem, -bevétel

merit -en, -er érdem; minősítés, képesítés, kvalifikáció; samla ~er (fokozatosan) képesítést v. szakképzettséget

szerez, kvalifikációt szerez meritera: ~ sig érdemeket szerez magának; képesítést v. szakképzettséget szerez (för -re, -hez); det är inte ~nde för honom ez nem válik dicsőségére;

érdemes, érdemekben gazdag; szakképzett merit [förteckning -en, -ar kb.: szolgálati lap, életrajz (a szolgálati érdemek feltüntetésével) -lista- n, -or 1. meritförteckning 2. bűnlajstrom; ha en ful ~ sok van a rovásán merkantil -t kereskedelmi, kereskedői, üzleti

mer |kostnad -en, -er költségtöbblet, többletköltség -värde -t, -n polgazd: értéktöbblet

mes1 -en, -ar áll: cinke, cinege

mes2 -en, -ar tartóállvány (háton vihető)

mes3 -en, -ar gyáva v. nyúlszívű ember;

-aktig gyáva, pipogya, nyúlszívű mesallians -en, -er rangon aluli házasság; göra v. ingå en ~ rangon aluli házasságot köt

mesan -en, -er hajó: farvitorla -mast

-en, -er hajó: farárboc mesopotamisk -t mezopotámiai mesost -en, -ar savósajt mest (superi -> mycken) I. adj legtöbb; ~ (med) tid, (den) ~a tiden a legtöbb idő; az idő legnagyobb része; sin ~a tid idejének legnagyobb része;

~ (med) bilar a legtöbb autó; az autók legtöbbje; de ~a a legtöbben; det möjliga a lehető legtöbb; du får skynda dig det ~a du kan siess ahogy csak tudsz; för det ~a legnagyobbrészt, leginkább, (leg)többnyire; hon fick ~ ő kapott legtöbbet II. adv t. leginkább, a legnagyobb mértékben, legjobban; vem tycker du ~ om? ki tetszik neked legjobban? 2. (superi képzése:) den ~ bildade a legképzettebb; en av våra ~ lästa författare egyik legolvasottabb írónk; de ~ berömda konstnärer a leghíresebb művészek 3. (leg)többnyire, legtöbbször, leggyakrabban; rendszerint; han gick ~ ensam magányosan szokott járni; han är som folk är ~ olyan mint az emberek általában; ~ av allt leginkább, legszívesebben 4. majdnem, csaknem; hon är borta ~ hela året majdnem egész évben távol van mesta mest

mestadels adv legnagyobbrészt, legtöbb-

nyire, legtöbbször, leginkább mestbjudande legtöbbet ígérő mestis -en, -er mesztic meta horgászik

metafor [-ö'r] -en, -er irod: metafora, szókép

metafysik -en fii: metafizika metafysisk -t metafizikai metall -en, -er fém -arbetare -n, — fémmunkás, vasmunkás, vasas -bearbetning -en fémmegmunkálás -beklädd -klätt fémburkolatú -haltig -t fémtartalmú, fémes -industri -(e)n, -er fémipar

metallisera fémez, fémmel bevon metallisk -t fémes, fém-metallklädd -klätt metallbeklädd metalltråd -en, -ar fémdrót metallurg -en, -er (fém)kohász metallurgi -(e)n (fém)kohászat, metallurgia

metallurgisk -t kohászati, kohó-metallvärde -t, -n fémérték metamorfos [-ö's] -en, -er átváltozás,

metamorfózis metare -n, — horgász metatablett -en, -er spirituszkocka metdon -et, = horgászfelszerelés mete -t, -n horgászás, horgászat meteor -en, -er hullócsillag, meteormeieorolog

meieoro|log -en, -er meteorológus -logi -(e)n meteorológia, időjárástan -logisk -t meteorológiai; ** station időjárásjelző v. meteorológiai állomás meter -n 1. plur: — méter (mértékegység); 5 ~ tyg 5 méter szövet v. anyag; tvä bredd két méter szélesség; en mur av 5 ~s höjd 5 méter magas fal; en mur på tre ~ háromméteres fal; loppet på 400 ~ 400 méteres (sík)futás; tyget kostar 22 kronor ~n a szövet métere 22 koronába kerül 2, plur: meirar mintaméter 3. plur: metrar versmérték, metrum meter|lång -t méteres, méternyi hosszúságú -system -et, = méterrendszer -vara -n, -or méteráru, -vis méterenként, méterével met|krok -en, -ar (horgász)horog -mask

-en, -ar horgászat: giliszta, kukac metning -en horgászás metod -en, -er módszer, eljárásmód; tervszerűség; det är ~ i galenskapen ha őrültség is, van benne tervszerűség metodik -en módszertan metodisk -t módszeres; tervszerű metodism -en vall: metodista tan metodist -en, -er vall: metodista metrev -en, -ar horgászzsinór, -zsineg metrik -en metrika

metrisk -t időmértékes, metrikus, metrikai

metropol -en, -er főváros, metropolis metspö -(e)t, -n horgászbot metvurst -en, -ar -> medvurst mexikan -en, -er, mexikanare -n, =s

mexikói (ember) mexikansk -t mexikói; Mexikanska buk»

ten (a) Mexikói-öböl m. fL ->- med (flera) mickel -n, micklar csalafinta róka Mickel npr 1. Mihály 2. ~ räv róka koma (mesében) mickelsmässa -n, -or Szent Mihály napja middag -en, -ar 1. dél, délidő; i ma délben; om v. pä ~en déiben; om v. på ~arna delenként, delente 2. ebéd; efter ~en ebéd után; äta v, hålla <** ebédel; sova ~ ebéd után alszik, sziesztázik 3. estebéd, vacsora; god jó étvágyat!, jó napot!; ~en väntar a vacsora tálalva van; hålla ~ fór ngn estebédet v. vacsorát ad vkinek a tiszteletére; äta o* ute a városban ebédel v.

vacsorázik; vara bjuden på ~ hos ngn meghívták (est)ebédre v. vacsorára' vkihez; vad får vi till ? mit kapunk ebédre: v. vacsorára? middagsbjudning -en, -ar vacsora(meg-hívás); estebéd adása -bord -et, = vacsoraasztal -föreställning -en, -ar déli v. délutáni előadás -höjd -en csitt: delelési magasság, delelő, tetőpont; stå på sitt livs ~ élete delén van -linje -n, -r délkör, hosszúsági kör -lur: o tet sig en ~ szundít egyet délután -mat -en, -mål -et, ==, -måltid -ert, -er 1. ebéd, déli étkezés 2, estebéd, vacsora; intaga sitt middagsmål a) (meg)ebédel; b) (meg)vacsorázik -rast -en, -er déli szünet, ebédszünet -söl -en déli nap -stängning -en déli üzletzárás, ebédszünet -tal -et, = pohárköszöntő (vacsora közben) -tid -en délidő; vacsoraidő; vid *»en déltájban, délidőben -tidning -en, -ar déli v. délutáni lap (újság) -upplaga-n, -or déli v. délutáni kiadás midfastosöndag-en Laetare vasárnap (3.

vasárnap húsvét előtt) midja -n, -or derék, csípő; smal om

karcsú derekú midjemått -et, = derékbőség midnatt -en éjfél; vid ~ éjfélkor midnatts|mässa -n, -or éjféli mise -söl

-en éjféli nap -tid -en éjfél, midskepps adv a hajó közepén; középre midsommar ~(e)n, -somrar nyárközép; nyári napforduló (jún. 21.) -dag -en, -ar János-nap, Szent Iván-nap (jún. 24.)

Midsommarnattsdrömmen Szentivánéji

álom (Shakespeare) midsommar |stång -en, -stänger Jánosnapi májusfa -vaka -n szentviáriéji virrasztás

midvinter -n, -vintrar a tél dereka; téli

napforduló mig jag; pron engem; (åt) ~ nekem, számomra; gärna för ~ énmiattam, felőliem; iställlet för ~ helyettem; till ~ hozzám

migrän -en migrén, féloldali fejfájás mikro |fön -en, -er mikrofon -fotografera: ~ ngt mikromásolatot v. mikro-felvételt készít vmiről -fotografi -(e)í, v. (e)n, -er 1. mikrofotografálás 2. mikrofelvétel, -fotográfia -skop -et, ~mikroskopisk

mikroszkóp -skopisk -t mikroszkó-pikus; parányi, igen kicsi mil -en, = mérföld; en svensk ~ svéd mérföld, tíz kilométer; nautisk ~ tengeri mérföld

mila -n, -or szénégető-máglya, (szén-) boksa

mild milt enyhe, lágy, gyenge; szelíd, jámbor, kegyes; en ~ cigarr könnyű szivar; en ~ dorn enyhe ítélet; ~ stiftelse kegyes v. jótékony alapítvány; milt väder enyhe idő(járás); ~a makter!, ~e fader v. himmel! jóságos egek!; kallt så till den ~a grad o roppant v. nagyon hideg mildra enyhít, mérsékel; szelídít milis -en, -er milicia, polgárőrség, (népi) véderő

militarism -en militarizmus militär I. s: -en, -er 1. katona(tiszt) 2. katonaság, hadsereg II. adj: -t katonai; ~a myndigheter katonai hatóságok militär|attaché ~(e)n, -er katonai attasé -befäl -et, = kút parancsnoki állomány -befälhavare -n, = katonai körzetparancsnok -förläggning -en, -ar helyőrség, garnizon -förvaltning -en, -ar katonai közigazgatás militärisk -t katonai, katonás militär|iäkare -n, == katonaorvos -makt -en, -er 1. katonaállam; katonai hatalom 2. fegyveres erő -område -t, -n katonai körzet -post -en tábori posta -skräddare -n, — egyenruhaszabó -tjänst -tjänstgöring -en katonai szolgálat(tétel); inkallas i v. till ~ behívják katonai szolgálatra -utbildning -en katonai kiképzés -väg -en, -ar 1. hadiút 2. katonai pálya; gå ~en a katonai pályát választja, katonai pályára lép -väsen (ett) hadügy miljard -en, -er milliárd miljardär miljardör -en, -er milliárdos miljon -en, -er millió; ~er gånger millió? szor -affär -en, -er milliós üzlet -belopp -et, milliós összeg -brand -en, -bränder milliós kárt okozó tűzvész -del -en, -ar milliomod(rész) -stad -en, -städer milliós város -tals adv milliószámra, sok v. több millió(nyi) miljonär -(e)n, -er milliomos tnlljonärsdotter -n, -döttrar milliomoslány

miljonärska -n, -or milliomosnő miljö -n, -er környezet, környező világ miliö -betingad a környezettől meghatározott -skildring -en, -ar környezet rajz, miliőábrázolás mille: pro ~ ezrenként, ezerből; ezrelék milliard -eny -er miljard million -en, -er ->- miljon millopp -et, = tízezer méteres síkfutás milo -t, -n militärområde milslång -t mérföldes, mérföld hosszú milsten -en, -ar, -stolpe -n, -ar kilométerkő; mérföldkő (átv is) milt adv szelíden, enyhén, lágyan, jóságosan; ~ talat enyhén szólva; mild miltals adv mérföldszámra, több mérföldnyire mimik -en arcjáték, mimika mimisk -t mimikai mimosa -n, -or nov: mimóza min1 mitt, mina (prön) (az) enyém; (az én) ... -am, -em; min man a(z én) férjem; mitt hus a(z én) házam; mina döttrar àz én leányaim; hatten är min a kalap az enyém; de ~a az enyéim; för ~ del részemről; för ~ skull (az én) kedvemért, miattam; jag mitt nöt! óh, én szamár v. ökör!; mitt och ditt az enyém és a tied; jag har gjort allt mitt till (vad jag kunnat) minden tőlem telhetőt megtettem (amit tudtam) min2 -en, -er arc(kifejezés); fintor; jag ser på hans att látom az arcán, hogy; han gör ingen ~ av att betala esze ágában sincs fizetni; göra ~er arco(ka)t v. pofákat vág, fintorokat csinál; göra ~(er) åt ngn att tiga kacsint (v. jelt ad) vkinek, hogy hallgasson; göra sura ~er savanyú képet vág; göra (v. ge sig) ~ av att.. úgy tesz mintha...; hålla god ~ i elakt spel jó arcot vág a rossz tréfához; visa en glad ~ vidámnak látszik; jó képet vág [vmihez]; inte ändra en ~ egy arcizmát sem rándítja mina -n, -or akna; lägga ut minor aknát rak v. telepít; gå v. stöta på en ~ aknára fut, aknába ütközik; låta ~n gå v. springa felrobbantja az aknát; átv elsüti a nagyágyút mindervärd -värt, -värdig -t alacsonyabb

v. kisebb értékű, alsóbbrendű mindervärdighets [komplex -et v. -en, =mindervärdighetskänsla

v. -er kisebbrendűségi komplexus -känsla -n, -or kisebbrendűségi érzés minder|årig -t kiskorú, fiatalkorú; ~a äga ej tillträde fiatalkorúaknak tilos a bemenet mindre (comp liten) I. adj kisebb; csekélyebb, kevesebb; alacsonyabb rangú; Mindre Asien Kisázsia; ~ brottmål kis-sebb (kevésbé súlyos) bűnügy; så mycket ~ skäl att... annál kevesebb ok arra hogy .. .; ingen ~ än ... nem kisebb személy mint. .. II. adv kevésbé, kisebb mértékben; ~ vetande csökkent szellemi képességű; mer eller ~ többé-kevésbé; allt ~ egyre kevésbé; inte dess v. desto ~ nem kevésbé, mindazonáltal; annak ellenére is; med ~ (än att) amennyiben v. ha nem, hacsak nem; han kan ej läsa än ~ skriva olvasni sem tud, nem hogy írni; hon är ingenting ~ än vacker ő minden más mint szép; sä mycket ~ som annál kevésbé(,) mert mindre|tal -et, = (számszerű) kisebbség

-värd -värt o -»- mindervärd minera elaknásít, aknákat elhelyez; aknát fúr; aláaknáz, -ás mineral -et, = v. -ier ásvány -fyndighet -en, -er természeti v. ásványi kincs -halt -en ásványtartalom -källa -n, -or ásványvízforrás, gyógyforrás mineralog -en, -er mineralógus mineralogi -(e)n ásványtan mineralogisk -t ásványtani mineral I olja -n, -or ásványolaj -rike -t ásványvilág -vatten -vattnet, = ásványvíz

minering -en, -ar (el)aknásítás, akna(le)-rakás; aknafúrás; aláaknázás, aláásás min|fara -n, -or aknaveszély -fartyg -et, = aknarakóhajó -fri -fritt aknamentes -fält -et, = aknamező, elaknásított terület miniatyr -en, -er 1. miniatúra 2. miniatűr -målning -en, -ar 1. miniatúra- v. miniatűrfestés 2. miniatúra; miniatűr festmény -upplaga -n, -or

nyomd: miniatűrkiadás

minimal -t legkisebb, -csekélyebb, minimális

minimi|belopp -et, = legkisebb v. minimális összeg -fordringar plur minimális követelmények v. követelések-lön -en, -er legkisebb bér ill. fizetés, bérmini-

mum -pris *et, = v. -er legkisebb ár; kikiáltási ár (árverésen) -ålder -n minimális életkor, alsó korhatár minimum — v. minimet, minima v. =

1. legkisebb érték v. mérték, minimum

2. met (barométeres) minimum, légnyomás mélypontja

minister -n, ministrar 1. miniszter 2. dipl (meghatalmazott) miniszter, - követ; svenske ~n i Ankara az ankarai svéd követ ministeriell -t miniszteri(ális), minisztériumi

ministerium ministerilet, -er minisztérium

minister|kris -en, -er miniszterválság -portfölj -en, -er miniszteri tárca -post -en, -er miniszteri v. követi állás -president -en, -er miniszterelnök -skifte -t, -n miniszterváltozás ministär -en, -er kormány; minisztérium mink -en, -ar áll: nyérc, nerc.-päls -en,

-ar nercbunda minnas mindes emlékezik (ngn, ngt vkire, vmire); emlékezetben (meg-) tart; denna regel är lätt att ~ ez a szabály könnyen emlékezetben tartható; jag minns honom knappt längre már alig emlékezem rá; jag vill ~ att jag sett henne förut úgy tetszik(,) mintha már láttam volna őt egyszer; om jag minns rätt ha emlékezetem nem csal, ha jól emlékezem; så långt jag kan ~ (tillbaka) ameddig v. amennyire vissza tudok emlékezni minne -t, -n 1. emlékezet; emlékezőtehetség; (vissza)emlékezés; memóriaegység, emlékező elem (elektronikus számológépben); ~t av den döde, den dödes ~ az elhunytra való emlékezés, az elhunyt emlékezete; jag har bara ett dunkelt ~ av min farfar csak halványan emlékszem (apai) nagyapámra; ha gott v. dåligt ~ jó v. rossz memóriája van; tappa v. förlora ~t elveszti emlékezőtehetségét; 5 i ~ marad 5 (számolásnál); behålla i emlékezetben v. fejben (meg)tart; behålla ngn i gott ~ vkit megtart jó emlékezetében; ha ngt i ~t emlékezetében van vmi, észben tart vmit; jag har i friskt ~ még élénken emlékezetemben él; inprägla i ~t emlékezetbe vés, megjegyez; lagra i ~t a memóriaegységbenminnesalbum

tárol (számológép); återkalla i ~t emlékezetébe idéz; lägga ngt på ~t megjegyez (magának), emlékezetébe vés vmit; till ~t av . . . -nek az em-lék(ezet)ére; dra sig ngt till ~s felidéz (v. emlékezetébe idéz) vmit; visszaemlékezik vmire; det har fallit mig ur ~t kiment az eszemből 2. emlék, emléktárgy 3. med hans goda ~ az ő beleegyezésével v. hozzájárulásával; utan ngns ~ vkinek a beleegyezése nélkül minnes|album -et, = emlékkönyv, emlékalbum -beta -n, -or 1. emlékeztető cédula 2. verés nyoma, „emlék"; emlékeztető, lecke -dag -en, -ar .emléknap -fel -et, = memóriazavar -fest -en, -er emlékünnep -god -gott: vara ~ jó emlékezőtehetségű v. memóriájú -gåva -n, -or emlék(tárgy) (ajándékul) -märke -t, -n emlékmű; műemlék; resa ett ~ över ngn emlékművet állít vkinek -penning -en, -ar emlékérme, -pénz -rik -t emlékekben gazdag, felejthetetlen -runa -n, -or emlékbeszéd, -vers, (az elhunyt) méltatás(a), nekrológ -tal -et, = emlékbeszéd -tavla -n, -or emléktábla -teckning -en, -ar megemlékezés, életrajz, nekrológ -vård -en, -ar emlékmű; resa en ~ över ngn emlékművet állít vkinek -värd -värt emlékezetre méltó, emlékezetes minoritet -en, -er kisebbség minröjning -en aknaszedés minsann adv, interj valóban, igazán, bizony; szavamra!; där är han! nahát, ott van (ő)! minska I. vt csökkent, kisebbít, kevesbít, mérsékel; ~ farten csökkenti a sebességet; ~ ngt med v. till hälften felére csökkent vmit II. vi csökken, fogy, apad; ~ i vikt (súlyban) fogy; antalet influensafall har ~t az influenzás megbetegedések száma csökkent; ~ (av) på ngt vmit csökkent v. korlátoz minskas minskades, minskats csökken, kevesbedik, fogy, apad; mérséklődik, lanyhul

minskning -en, -ar 1. csökkentés, apasz-tás 2. csökkenés, kevesbedés, fogyás, apadás minspel -et, = arcjáték miti|spränga -sprängde, -sprängt: aknára fut, aknán felrobban -spärr -en, -ar aknazár

minst (superi liten) I. adj legkisebb, -csekélyebb, -kevesebb; det ~a barnet a legkisebb gyer(m)ek; det ~a möjliga a lehető legkisebb; det är det ~a du kan göra ez a legkevesebb amit megtehetsz; inte det ~a (éppen) semmi; egyáltalán nem; det det blir kallt mihelyt egy kissé hideg lesz lí. adv 1. legkevésbé; ~ fariig legkevésbé veszélyes; inte ~ för Sverige nem kevésbé (v. nem utolsó sorban) Svédország számára; ~ av allt (leges)leg-kevésbé; ~ sagt enyhén szólva, legalább is, legkevesebb 2. legalább; ~ tre gånger dagligen legalább háromszor napjában; ~ tre dagar före förfallodagen legalább három nappal az esedékesség (napja) előtt; han kunde i det ~a ha sagt mig ^/ legalább (azt) megmondhatta volna min|svepare -n, = aknakutató (hajó), aknaszedő (naszád) -svepning -en, -ar aknaszedés -sökare -n, = aknakutató készülék v, műszer minuend -en, -er mat: kisebbítendő minus I. adv kevesebb, levonva, mínusz; 12 ~ 7 górׄ 5 12-ből (kivonva) 7-et marad 5; det är ~ 5grader mínusz 5 fok van II. s: -et, — hiány, veszteség; mínuszjel; mínusz -grad -en, -er hidegfok; det är tio ~er tíz fok hideg van minuskel -n, minuskler kisbetű, minúsz-kula

minusjsida -n, -or 1. negatív oldal, hátrány 2. ker tartozik-oldal -tecken -teck-net, = mínuszjel minut1 -en, -er 1. perc; fem ~ers paus öt perc(nyi) szünet; 3 liter i ~en percenkint 3 liter; på ~en azonnal, rögtön; percre (pontosan) 2. sälja i ~ darabonkint v. kicsinyben elad; försäljning i ~ kicsinyben való árusítás, darabonkinti eladás minutera: ~ ut darabonkint v. kicsinyben elad v. árusít minut]försäljning -en kicsinyben való eladás v. árusítás -handel -n kiskereskedelem

minutiös [-tsi] -t aprólékos, részletes; kínosan pontos, kicsinyes minutläggare -n, = aknarakó v. -telepítő (hajó) minutvisare -n, = percmutató mirakel miraklet, — v. mi rak ler csodamirakulös

mirakulös -t csodás, csodálatos misantrop -en, -er embergyűlölő, -kerülő

miserabel -i nyomorúságos, szánalmas, siralmas

miss1 -en, -er [angol] kisasszony miss2 -en, -ar hibás dobás, elhibázott

lövés; balfogás, kudarc (főleg sp) missa 1. nem talál célba, célt téveszt; elhibáz 2. lekésik; ~ tåget lekésik a vonatról, lekési a vonatot miss|akta megvet, lenéz, semmibe vesz -aktning -en megvetés, lenézés, semmibevevés (för -nek a) -anpassad nehezen alkalmazkodó -belåten -belåtet elégedetlen-bildad torz (alakú); alaktalan; hibás -bildning -en, -ar torzképződmény, -alak -biliiga helytelenít -bruk -et, = visszaélés -bruka visszaél; han har ~t ditt förtroende visszaélt a bizalmaddal -dåd -et, = gonosztett, gaztett -dådare -n, =. gonosztevő missé -n, -ar o cica miss|fall -et, == koraszülés, elvetélés -firma gyaláz, rossz hírbe kever, rágalmaz -firmelse -n, -r rossz hírbe keverés, rágalmazás, sértés -foster -fostret, — 1. torzszülött 2. szörnyszülött, -szülemény, szörny -förhållande -t, -n 1. aránytalanság; stå i ~ till ngt nincs arányban vmivel 2. visszás helyzet v. állapot, visszásság, visszaélés; igazságtalanság -förstå -förstod, -förstått félreért, rosszul ért; félreismer -förstånd -et, — 1. félreértés, tévedés 2. rossz viszony; de lever i ~ med varandra nincsenek jóban -grepp -et, ~ balfogás, baklövés, hiba -gynna nem kedvel, háttérbe szorít, mellőz, méltánytalanul kezel; han är ~d av lyckan nem kedvez neki a szerencse -gärning -en, -ar gaztett, gonosztett -gärningsman -mannen, -män gonosztevő, a (gonosz)tett v. bűncselekmény elkövetője -hag -et ellen-. érzés, ellenszenv, kellemetlen érzés, nemtetszés, visszatetszés -haga nem tetszik, visszatetszést kelt, kellemetlenül érint (ngn vkinek, vkiben, vkit) -h agi i g -t visszatetsző, nem kívánatos, kellemetlen -handel -n bántalmazás -handla (tettleg) bántalmaz; átv gyötör, ver; .rosszul bánik (ngn vkivel);

kerékbe tör (nyelvet) -hugg: i ~ tévedésből, tévesen -humör -et rosszkedv; råka i~ elkedvetlenedik, kedvét veszti, rosszkedvűvé válik; vara i v. på~ rosszkedvű, kedvetlen,rosszkedvében van -hushålla -höll, -hållit rosz-szul gazdálkodik v. sáfárkodik -hällighet -en, -er egyenetlenkedés, civódás, viszálykodás) mission -en, -er 1. küldetés, megbízás,

misszió 2. hittérítés, miss(z)ió missionera mint hittérítő működik, misz-

sziós tevékenységet folytat missionshus -et, == imaház missionär -en, -er hittérítő, misszionárius

miss|klä(da) -klädde, -klätt: ~ ngn nem öltöztet vkit, rosszul áll vkinek (ruha); nem. illik vkihez v. vkinek; hatten missklär henne rosszul áll neki a kalap -klädsam -t rosszul álló (ruha) -kredit -en, -er rossz hír(név); råka i ~ rossz hírbe kerül, tekintélyét v. hitelét veszti -kreditera (rossz) hírbe hoz, rossz hírét költi (ngn vkinek), diszkreditál; ~d rossz hírű, hírhedt -kund s indecl (en) irgalom, könyö-rület; szánalom; utan ~ irgalmatlanul), könyörtelen(ül) -kundsam -t irgalmas, könyörületes, együttérző -känd -känt félreismert, meg nem értett -känna -kände, -känt félreismer, rosszul ítél meg; 'v ngns förtjänster félreismeri (v. nem értékeli) vkinek az érdemeit missköta (elv.: miss-sköta) misskötte, misskött elhanyagol ;~sig(i sitt arbete) elhanyagolja munkáját miss|leda -ledde, -lett félrevezet, megtéveszt -ljud -et, — hamis v. zavaró hang (átv is); disszonancia -lyckad rosz-szul sikerült, félresikerült, sikertelen, meghiúsult, gyenge -lyckas -lyckades, lyckats nem-v. rosszul sikerül, balül üt ki; kudarcot vall,. meghiúsul; ~ i examen megbukik a vizsgán; han misslyckades i alla sina försök minden kísérlete csődöt mondott; du har misslyckats med det ez nem sikerült neked, ebben kudarcot vallottál -lynt rosszkedvű, bosszús, mogorva; göra ngn ~ (fel)bosszant, elkedvetlenít vkit; vara ~ över ngt bosszankodik v. mérgelődik vmirí -minna -minde: ~missroman

445

sig rosszul emlékezik, téved; om jag inte missminner mig ha nem tévedek, ha emlékezetem nem csal -mod -et rosszkedv, kedvetlenség, levertség -modig -t bátortalan, elbátortalanodott, rosszkedvű, kedvetlen, levert, lehangolt (jör v. över ngt vmi miatt, vmitől) -nöjd -nöjt elégedetlen (över v. med ngt vmivel; vmi miatt) -nöje -t elégedetlenség; jog: anmäla (sitt) ~ fellebbez -pryda -prydde, -prytt elrútít, elcsúfít -riktad 1. tévútra terelt, rosszul irányított v. alkalmazott 2. helytelen, hibás missroman -en, -er érzelmes v. giccses

regény; átv limonádé miss|räkna: ~ sig elszámolja v. elszámítja magát (pá-ben); (számolásban) téved; ha ~t sig på ngn csalódott vkiben -tag -et, = tévedés, hiba -ta(ga) -tog, -tagit: ~ sig téved, csalódik (om v. på -ben); ~ sig om vägen elvéti az utat -tanke -n, -ar gyanú; gyanakvás (för v. om -nek a; miatt); fatta misstankar gyanút fog; rikta misstankar mot ngn ráirányítja a gyanút vkire; på blotta puszta gyanúra -tolka rosszul értelmez, félremagyaráz -tro I. vt: trodde, -trott bi-zalmatlankodik, nern bízik (ngn vkiben) II. s: -n bizalmatlanság, gyanakvás -troende -t bizalmatlanság, gyanakvás, gyanú; hysa ~ till ngn bizalmatlan vkivel szemben; väcka ~ hos ngn till ngt gyanút kelt vkiben vmi iránt -troendevotum -et, -vota v. = bizalmatlansági szavazat -trogen -troget bizalmatlan, gyanakvó -trösta elcsügged, kétségbeesik, kedvét veszti, elveszti reményét (om ngt vmi miatt) -tröstan = (en) csüggedés, csiiggedt-ség, reménytelenség -tycka -tyckte, -tyckt rossz néven vesz, zokon vesz -tyda -tydde, tytt félremagyaráz, helytelenül értelmez.....

misstämning (elv.: miss-stämning) -en rossz hangulat, lehangoltság, rosszkedv

miss|tänka -tänkte -tänkt gyanúsít (för -vei); gyanít, sejt; han ~er nog ingenting ő bizonyára semmit sem sejt; gyanúban áll, gyanús -tankiig -t gyanús -tänkliggöra -gjorde, -gjort gyanúsít, gyanúba kever -tänksam -t

gyanakvó, bizalmatlan -tänksamhet -en gyanakvás, gyanú, bizalmatlanság -tänkt gyanúsított; gyanús; bli ~ gyanúsítják (fór ngt vmivel); vara ~ fór stöld lopással van gyanúsítva -unna: ~ ngn ngt irigyel v. sajnál vkitől vmit; han ~r mig boken irigyli tőlem a könyvet -unnsam -t irigy (mot -re) -unnsamhet -en irigység -uppfatta félreért, helytelenül ért -uppfattning -en, -ar félreértés, téves felfogás -visande megtévesztő, félrevezető -visning -en, -ar fiz: mágneses elhajlás, deklináció -växt -en, -er rossz termés v. aratás -växtår -ei, = mostoha v. szűk esztendő, rossz termésű év

missämja (elv.: miss-sämfa) -n egyenetlenség, viszály missöde -t, -n 1. balsors, balszerencse 2.

baleset, szerencsétlenség mist -en hajó: köd

mista miste v. mistade, mist v. mistat elveszít; ~ livet életét veszti; jag kan ej ~ honom nem élhetek nélküle; jag har mist aptiten (v. lusten) elment az étvágyam (v. a kedvem) miste adv hibásan, rosszul, félre-; gå ~ om ngt

elveszít v. eljátszik vmit; gå ~ om att träffa ngn vkit elszalaszt; ta ~ på ngt téved vmiben; ta ~ på v. om vägen eltéved, eltéveszti az utat; trampa ~ mellé- v. félrelép, megbotlik

mistel -n, mistlar nov: fagyöngy mistlur -en, -ar hajó: ködkürt misär -en, -er nyomor, ínség, mizéria mitraljös -en, -ér rég: géppuska mitt1 min

mitt21. s; -en közép; i v. på v. vid ~en középen; i v. vid ~en av århundradet a(z év)század közepén v. derekán; i deras ~ közöttük, körükben, társaságukban II. adv középen, közepette, (kellős) közepén; éppen, pontosan; käppen gick ~ av a bot középen kettétört; ~ emellan (a kettő között) középen; középütt; ~ emellan dem éppen közöttük; ~ emot éppen szemben; det ligger ~ för näsan pá digaz orrod előtt van; skratta ngn ~ i ansiktet vkinek a szemébe nevet; ~ i vintern a tél (kellős) közepén; ~ ibland oss közöttünk, körünkben;mittbena

446

mocka3

sluta ~ i félbehagy; ~ itu középen ketté; ~ på dagen fényes nappal; ~ (ute) på havet a nyílt tengeren; ~ under kriget a háború kellos közepén; vara ~ uppe i ngt javában benne van vmiben

mitt|bena -ti, -or középen levő (haj-) választék -emellan -emot -*- mitt2 II. mitterst adv egészen középen, a közepén

mittersta adj indecl középső, legközpontibb

mitt|gång -en, -arép: középhajó (templomé) -parti -(e)t, -er 1. [vminek a] középső része 2. pol középpárt -punkt -en, -er középpont, központ -sjöss adv a tenger közepén -åt adv: rättning ~! középre igazodj! mixtra: o ~ med ngt (el)pepecsel v. (el)piszmog v. bajlódik vmivel; ~ ihop összerak; összekever mixtur -en, -er (gyógyszer)keverék miußß: i ~ titokban, titkon, lopva;

skratta i ~ a markába nevet mjuk -t 1. puha, lágy 2. hajlékony, simulékony; ~ i ryggen alázatos, hízelgő; göra ngn ~ megpuhít vkit mjuka: ~ upp 1. meglágyít, megpuhít (átv is) 2. beáztat (mosnivalót) 3. sp lazít (izmokat) mjukas mjukades, mjukats: ~ upp megpuhul, -lágyul (átv is) mjukdelar plur orv: lágy részek mjukna meglágyul, -puhul; ellágyul mjukost -en, -ar krémsajt mjäkig -t elpuhult, elkényeztetett mjäll1 -et v. -en (haj)korpa mjäll2 -t 1. áttetszően fehér, tiszta, finom (arcbőr) 2. porhanyós (hús) mjältbrand -en orv: lépfene mjälte -n, -ar orv: lép mjält|hugg -et, • = oldalszúrás, nyilallás -sjuk -t búskomor, mélabús, melankolikus -sjuka -n búskomorság, mélabú, melankólia mjärde -n, -ar halászat: varsa mjöd -et méhsör

mjöl -et liszt; átv: inte ha rent ~ i påsen

rosszban sántikál mjöla liszttel behint, lisztbe hengerget; ~ in v. ned belisztez; ~ sig belisztezi magát

mjöl|bagge -n, -ar malombogár -dagg -en nov: lisztharmat -dryga -n, -or

nov: anyarozs, varjúköröm -haltig -t liszttartalniú, lisztes mjölig -t lisztes, lisztszerű mjölk -en tej; skummad ~ lefölözött

tej; sur ~ aludttej mjölka I. vt fej; átv megfej, -vág II. vi tejet ad, tejel; kon bra a tehén jól tejel (v. sok tejet ad) mjölk|aktig -t tejszerű, tejes -bar -en, -er tejbár, -vendéglő -böd -en, -ar tejcsarnok -bud -et, = tejesasszony, tejes (ember) -butik -en, -er ->- mjölkbod -djur -et, = tejelő állat mjölke -ti, -ar 1. (hal)tej 2. nov: mjölkört

mjölkerska -ti, -or fejőnő mjölk|flaska -n, -or 1. tejeskanna, (szállításhoz) 2. tejesüveg -glas -et, — tejüveg mjölkig -t tejes

mjölk|kanna -n, -or tejeskanna (asztali) -ko -n, -r fejőstehén (átv is) -körtel -n, -körtlar tejmirigy -mat -en tejes étel(ek); tejes koszt mjölkning -en, -ar fejés mjölkningsmaskin -en, -er fejőgép mjölk |provare -n, — tej vizsgálókészülék, tejmérő -skumningsmaskin -en, -er tejfölözőgép -stinn -stint tejtől duzzadó -syra -n, -or tejsav -tand -en, -tänder tej fog -tillbringare -n, = tejesköcsög -ört -en, -er nov: keskeny-levelű füzike, deréce mjolnare -n, = molnár mjölon -et, = nov: medveszőlő mjölsäck -en, -ar liszteszsák mnemoteknik -en mnemotechnika mo -n,

-ar 1. puszta; homoki fenyőerdő

2. finom homok moatjé -(e)n, -er szembenülő, -levő;

partner(nő), [vkinek a] párja mobb -en csőcselék mobilisera mozgósít mobilisering -en, -ar mozgósítás mobiliseringsorder -n, = mozgósítási

parancs mocka1 -n mokka(kávé) mocka2 -n szarvasbőr; (festett) irhabőr

mocka3: ~ (gödsel) kilapátoíja v. kihordja a trágyát (istállóból); ~ (i) la(du)gården tehénistállót takarít; ~ gräl med ngn összekap v. összevesz v. veszekedik vkivelmockajacka

moeka|jacka -n, -or szarvasbőr-mellény, -zeke

mockakopp -en, -ar mokkáscsésze mod1 -et bátorság, kedv; betaga ngn ~ et, nedslå ~et på ngn, krossa ngns ~ vkinek kedvét szegi; elveszi vkinek a kedvét; fatta v. repa ~ bátorságot merit; få ~ (till) att göra ngt kedvet kap ahhoz hogy vmit csináljon; fälla v. förlora v. tappa ~et kedvét veszti, elcsügged; hålla ~et uppe nem csügged el, nem veszti el kedvét v. bátorságát; inge v. intala ngn ~ bátorságot v. lelket önt vkibe, (fel)bátorít vkit; ta ~ till sig összeszedi a bátorságát, megembereli magát; av v. i hastigt ~ hirtelen harag(já)ban; jog eros felindulásban; i vredes ** haragjában; med berått ~ szándékosan, célzatosan, előre megfontolt szándékkal; med glatt ~ jókedvűen, vidáman; hur är han till ? milyen kedvében v. hangulatban van?; milyen a kedve v. hangulata?; bli(va) illa till ~s elkedvetlenedik; jag är illa till ~s rosz-szul érzern magam; vara väl till ~s jókedvű, jókedvében van; vara vid gott ~ jókedvében van, jókedvű mod2 -et, = v. -er divat; följa (med) ~et követi a divatot, a divattal halad; efter sista ~et a legújabb divat szerint; komma på ~et divatba jön, divatos lesz; målare på ~et divatos festő; vara på ~et divatban van, divatos; komma ur ~et kimegy a divatból; vara ur ~et divatjamúlt, nem divatos, kiment a divatból modal -1 nyelv: módbeli modd -en hólé; latyak, sár mode|affär -en, -er divatáruüzlet-artikel -n, -artiklar divatcikk -docka -n, -or divatbáb (nő), divatbolond -galenskap -en, -er divathóbort, -őrület -journal -en, -er divatlap -lejon -et, = piperkőc, jampec modell -en, -er minta, modell; stå ~ for ngn modellt áll vkinek; arbeta efter ~ modell után v. alapján dolgozik -byggare -n, == repülőmodell-építő, repülőmodellező -enlig -t modell-hű

modellera1 (meg) mintáz, formáz, modellez

modellera2 -n, -or ->- modell-lera

modeller(ings)massa -n, -or mintázó gyurma

modell |flygplan -et, — repülőmodell

-klänning -en, -ar ruhamodell modell-lera modellerlera -n, -or mintázó-agyäg

modell|plan -et, = modellflygplan

-studie -n, -r akt(tanulmány) mode|magasin -et, = divatáruüzlet -narr -en, -ar divatbolond, -majom -nyck -en, -er divatszeszély -nyhet -en, -er divatújdonság -ord -et, = nyelv: divatszó moder -n, mödrar anya; ~ jord anyaföld

moderat mérsékelt; mértékletes, mértéktartó; higgadt, megfontolt; ~ pris mérsékelt ár; pöl: de ~a a mérsékeltek

moderation -en mérséklet, önmérsék-lés; tartózkodás, türtőztetés; med ~ módjával, mértékletesen moderera mérsékel, enyhít; szabályoz, moderál; hozzáalkalmaz, szab [-[vmi-hez]-] {+[vmi- hez]+}

moder|fartyg -et, =?= anyahajó; ~ för flygmaskiner repülőgép-anyahajó -firma -n, -or, -företag -et, = anyavállalat

moderiktning-en, -ar divat- v. ízlésirányzat

moder|kaka -n,-or orv: méhlepény -kyrka -n -or anyaegyház(község) -land -et, -länder anyaország; szülőföld moderlig -t anyai

moder|liv -et anyaméh, -Öl -lös -t anyátlan

modern -/ modern, divatos; újkori; korszerű; undervisning i språk a modern nyelvek oktatása modernisera megújít, korszerűsít, modernizál

modernitet -en, -er újdonság; korszerűség, modernség mcder|näring -en, -ar fő kereseti ág, fő foglalkozás -planta -n, -or anyanövény

moderskap -et anyaság moderskaps|hjälp -en szülési v. anyasági

segély -skydd -et anyavédelem moders|kärlek -en anyai szeretet -mjölk

-en anyatej; insupa ngt med ~en vmit

az anyatejjel szív magába -mål -et, = 1. anyanyelv; 2. S: svéd nyelv és iro-modersmålslärare

dalom) (tantárgy) -målslärare -n, = S: svédtanár modersugga -n, -or anyadisznó,. koca modesak -en, -er 1. divatcikk 2. divatügy

modest szerény, tapintatos; félénk,

szégyenlős; rendes, tisztességes mode [tecknare -n, = divatrajzoló, -tervező -teckning -en, -ar divatrajz -tidning -en, -ar divatlap -vara -n, -or divatáru, -cikk modfälld -fällt (el)csüggedt, csüggeteg,

bátortalan; kedvetlen, levert modifiera módosít, (meg)változtat; mérsékel; korlátoz modifikation -en, -er módosítás, változ-(tat)ás; mérséklés; korlátozás; det är en sanning med ~ ez csak részben felel meg a valóságnak modig -t 1. bátor, elszánt, merész, rettenthetetlen 2. (kifejezésekben:) det kostar sina ~a hundra kronor ez kemény száz koronába kerül; fälla v. gråta sina ~a tårar keserű könnyeket hullat, keservesen sir modist -en, -er divatárusnő, kalaposnő, masamód

mod|lös -t kedvetlen, csüggedt, bátortalan -stulen -stulet csüggedt, levert, elkedvetlenedett modulera fiz, techn modulál; zene hangnemet vált, modulál nictíus indecl (ett v. en) 1. nyelv igemód 2. fil létforma, -mód modusvivendiavtal -et, = mocius vivendi-

-megállapodás modärn -t ->- modern mogen moget érett (för -re); efter moget övervägande érett v. alapos megfontolás után; ~ för avgörande döntésre érett, elbírálható, eldönthető mogenhet -en érettség mogenhetsexamen =, -examina (rég)

studentexamen mogna I. vi érik, érlelődik; ~ till man férfivá érik; nov: ~ efter utánaérik, (szedés után) beérik Ii. vt megérlel, érni hagy mognad -en érés, érettség; bringa till ~ megérlel, érni hagy; komma till ~ meg-er(lelőd)ik

mohám medan -en, -er ->- muhammedan moj1 -et o 1. ócskaság, limlom, cókmók; vacak 2. piszmogás, vacakolás

moj2 [-o-] -en o izé (műszaki tárgy, szerszám)

möja1 o: ~ sig 1. élvez 2. heverészik,

terpeszkedik, lustálkodik möja2 -n, -or isk: ,,puska" mojna hajó: ellanyhul, alábbhagy; det v. vinden ~r (av) csendesedik a szél mojäng -en, -er o holmi, vacak, szerszám, izé

mol nyomósító adv egészen; ~ aliena v.

ensam egyes-egyedül mola vi (személytelen ige) sajog, tompán v. kissé fáj, lüktet; det i tänderna sajog v. fáj a foga(m); ~nde värk sajgó fájdalom, tompa fájás v. lüktetés moldauer -n, = mold(o)vai (ember),

moldován moldauisk -t mold(o)vai Moldavien npr Mold(o)va moldavisk -t moId(o)vai molekyl -en, -er molekula molekylär -t molekuláris molekyl(ar)vikt -en, -er molekulasúly moll1 (ett) indecl zene: moll moll2 -en mull, géz

molla -n, -or nov: 1. (fehér) libatop

2. (terebélyes) laboda mollskinn -et tex: moleszkin mollusk -en, -er áll: puhatestű moln -et, = felhő(zet); ett ~ låg över hans panna felhős lett a homloka -bank -en, -ar felhőréteg, sötét felhők -betäckt felhős, borult -fri -fritt felhőtlen -gubbe -n, -ar felhőalakzat, -gomoly

molnig -t felhős -het -en felhősség, felhősödés

moln|tapp -tott -en, -ar felhőfoszlány -täcke -i, -n felhőtakaró, felhőzet -täckt felhős, borult molok -en moloch; átv emberfaló szörny moloken moloket levert, csüggedt, lógó

orrú; vara ~ lógatja az orrát mol|still(a) adj: vara ~ meg sem moccan, nem mozdul (a helyéről) -tiga -teg, -tegat v. -tigit egy árva szót sem szól -tyst nagyon csendes v. hallgatag; vara ~ rneg se mukkan -värka -värkte, -värkt -v-mola molybden -et v. -en (ásv, vegy) molibdén ni o ni an g -en, -er o pillanat, szempillantás; på ~en tüstént, azonnal, nyomban moment -et, — 1. mozzanat, körülmény, momentum; ett störande ~ zavaró té-momentan

nyező v. momentum 2. bekezdés, pont 3. pillanat momentan pillanatnyi; ideiglenes, átmeneti

momentbild -en, -er foto: pillanatkép,

-felvétel monark -en, -er uralkodó monarki -(e)n, -er egyeduralom, monarchia; inskränkt ^ alkotmányos monarchia

monarkisk -t egyeduralmi, monarchikus mondän -t nagyvilági/társasági, elegáns monegask -en, -er monacói (ember) monetär -t monetáris, pénzmongol -en, -er mongol (ember) Mongoliet npr Mongólia mongolisk -t mongol mono |gam -t egynejű ill. egyférjű, monogám -gami -(e)n egynejűség ill. egyférjűség, monogámia -grafi -(e)n, -er monográfia monokel -n, monoklar v. rnonokler monokli

monojlog -en, -er monológ, magánbeszéd, -jelenet -mani -(e)n, -er kényszerképzet, rögeszme, monománia -plan -et, — egyfedelű repülőgép monopol -et, = egyedáruság, monopólium

monopolisera monopolizál monopolställning -en, -ar monopolhelyzet

monoteism -en egyistenhit, monoteizmus mono|ton -t egyhangú, unalmas, monoton -toni ~(e)n egyhangúság, egyformaság, monotónia monster monstret, =, monstrum mon-

str\et, -er szörny(eteg), torzalak monstr(u)ös -t szörnyű, torz, monstruózus

montage [a's] -t, = 1. (össze- v. fel-)

szerelés 2. film, foto: montázs monter -n, montrer v. montrar tárló, vitrin montera 1. (fel- v. össze)szerel, felállít'

2. szegélyez, díszít montör -(e)n, -er szerelő monument -et, = emlékmű, műemlék; resa ett ~ över ngn emlék(műv)et állít vkinek

monumental -t hatalmas, nagyszabású,

monumentális mopp -en, -ar hajó: nyélre erősített rongy-pamacs v. felmosórongy (takaritóesz-köz)

moppa hajó feltöröl, megtisztít, tisztogat (-+ mopp- pal) moppe: o få på ~ kap egyet a fejére;

ge ngn på ~ ráhúz egyet (ütést) mops -en, -ar mopszli mopsa: o ~ (tipp) sig elpimaszodik, elszemtelenedik mopslg -t o pimasz, szemtelen mor1 -en, -er mór (ember) mor2 indecl (-+ moder) anya, anyuka; dag anyák napja; tilia anyácska, anyu(s)ka; átv: be fór sin sjuka ~ burkolt szavakkal kéreget moral -en, -er 1. erkölcs 2. erkölcsiség, morál 3. (erkölcsi) tanulság, okulás' 4. erkölcsi (ki)oktatás moralisera erkölcsről elmélkedik v. prédikál, moralizál moralisk -t erkölcsi

moral|kaka -n, -or erkölcsi prédikáció; szidás, „lelkiföccs" -predikan = (én), plur: -predikningar erkölcsi prédikáció moras -et, = mocsár, ingovány morbro(de)r -brodern, -bröder anyai nagybácsi;/ars v. mors ~ másodfokú nagybácsi

mord -et, = gyükosság; megyilkolás (pá ngn vkinek a); begå ~ gyilkosságot követ el; platsen för ~et a gyilkosság színhelye -anslag -et, = gyilkos merénylet -brand -en, -bränder gyújtogatás; anlägga en ~ gyújtogat-brännare -n, = gyújtogató -försök -et, = gyilkossági kísérlet mordisk -t gyilkos, vérengző mord|lysten -lystet vérszomjas, gyilkoló, gyilkos -vapen -vapnet, = gyilkos fegyver -ängel -n, -änglar vall: öldöklő angyal morell -en, -er meggy morfa(de)r -fadern, -fäder anyai nagyapa v. nagyatya; far anyai dédapa; mor anyai dédanya morfin -et v. -en morfium, morfin morfinist -en, -er morfinista morfinspruta -n, -or morfiumfecskendő morfologi -(e)n alaktan, morfológia morföräldrar plur anyai nagyszülők morganaíisk -t morganatikus (rangon aluli)

morgon -en, morgnar reggel; átv hajnal; hälsa ngn god ~ jó reggelt kíván vkinek; ~en därpå, följande ~ másnap, rá következő reggel; från ~ till kväll

reggeltől estig; i ~ holnap; tills i ~ holnapig; i ~ bittida holnap reggel; i ~ middag holnap délben; i ~ åtta dagar holnaphoz egy hétre; om ~en reggel; om morgnarna reggelente, reggelen-kint; i dag på ~en ma reggel; tidigt på ~en korán v. kora reggel; (på) tisdag ~ kedden reggel morgon|dagen a holnapi nap;~s sammanträde a holnapi ülés -dimma -n, -or hajnali v. reggeli köd -dopp -et, =, o -ent -ar reggeli fürdő -frisk -/ korán-' kelő, kialudt; friss; üde (mint a hajnal) -gryning -en, -ar reggeli szürkület, pitymallat, virradat -humör: fia dåligt ~ reggel (mindig) harapós kedvű, (mindig) bal lábbal kel -kröken v. -kulan v. -kvisten: på ~ kora reggel, hajnalban -mjölk -en reggel fejt tej -mål -et, = reggeli (étkezés) -pigg -t: han är ~ av sig ő koránkelő; friss -röck -en, -ar 1. hálókabát, háziköntös 2. pongyola -rodnad -en hajnalpír -sidan: på ~ reggel felé, reggeltájt; reggel -söl -en reggeli nap -stjärna -n, -or 1. hajnalcsillag 2. tört szöges buzogány, csatacsillag 3. nov sárma, madártej -stund -en, -er reggeli óra; ~ har guld i mund ki korán kel aranyat lei -tidig -t: vara ~ av sig koránkelő, friss -tidning -en, -ar reggeli lap -tåg -et, — reggeli v. hajnali vonat -upplaga -n, -or reggeli kiadás morian -en, -er rég: szerecsen, mór, néger morisk -t mór; ~ stil mór stílus morkulla -n, -or áll: erdei szalonka morkull(s)sträck -et, = szalonkahúzás mormo(de)r -modern, -mödrar anyai nagyanya; ~s far anyai dédapa; ~s mor änyai dédanya morna [mo-]: ~ sig nyújtózkodik, ébredezik, fölébred mornad éber, felébredt morot -en, morötter murokrépa, sárgarépa

morotsfärgad vörösessárga; morotsfärgat

hår vörösesszőke haj morr -et ->- morrning morra [mo-] morog; ~ at ngn rámordul v. (rá)morog vkire morrhår -et, — bajusz (állaté) morrning -en morgás m orron -en, mornar o ->• morgon morsarv -et, = anyai örökség v. örökrész

morse: i ~ ma reggel; igår ~ tegnap reggel

morsera morzézik, morzejeleket ad morsetecken -tecknet, = morzejel morsgris -en, -ar mama kedvence, elkényeztetett gyerek; anyámasszony katonája

morsk -t merész; büszke, öntelt, gőgös;

zord, nyers, szemtelen morska: ~ upp sig büszkélkedik, henceg, nagyzol; felbátorodik; átv sarkára áll

mortalitet -en halandóság, halálozási

arányszám mortel -n, mortlar mozsár -stöt -en, -ar

mozsártörő morän -en, -er föld: moréna mos -et 1. pép, kása, püré 2. gyümölcsíz, lekvár; göra ~ av ngt péppé zúz vmit; göra ~ av ngn pocsékká ver vkit mosa: I. vt: ~ sönder szétmorzsol, összezúz, péppé zúz II. ~ sig péppé válik, megpépesedik, -kásásodik . mosaik -en, -er mozaik -golv -et, =

mozaikpadló mosaisk -t 1. mózesi 2. zsidó; ~a församlingen a zsidó hitközség Mosebok: de fem Moseböckerna Mózes

öt könyve moselvin -et, -er Mosel-vidéki bor mosig -t 1. pépes, pépszerű, kásás 2. o

han är ~ bepiált, beszeszelt moské -n, -er mecset moskit -en, -er áll: moszkitó Moskva npr Moszkva mossa -n, -or nov: moha moss|belupen -belupet, -betäckt mohlepte, -fedte, mohás, mohos mosse -n, -ar láp, mocsár moss| jord -en, -ar, -mark -en, -er láptalaj, -föld, ingovány -ros -en, -or nov: moharózsa

moster -n, mostrar anyai nagynéni;

fars v. mors ~ másodfokú nagynéni mot I. praep ellen, szemben; irányában, felé; -ra, -re; ellenére; ellenében; ~ bakgrunden av ngt vminek a fényénél v. világánál (átv); ~ kvällen este felé; ~ ditt löfte ígéreted ellenére; ~ min vilja akaratom ellenére; förräderi ~ ... -nek az elárulása, árulás ... -vei szemben; natten ~ tisdagen keddre virradó éjszaka; med ryggen ~ elden háttal a tűznek; ett gott råd ~ förkylningmota

jó tanács meghűlés ellen; immun ngt védett v. immúnis vmivel szemben; vara hövlig ~ ngn udvarias vkihez; vinkelrät ~ ngt merőleges vmire; jag gör det bara ~ (det) att ezt csak akkor teszem meg ha ...; csak annak ellenében teszem meg hogy...; pressa händerna ~ pannan homlokára szorítja kezét; slå sig ~ en sten kőbe botlik v. ütközik; ~ mig ellenem; ellenemre; velem szemben, irántam; vad är jag ~ honom? mi vagyok én őhozzá képest?; segra med tio röster ~ sex győz tíz szavazattal hat ellenében; i riktning ~ irányában, felé; tåg (i riktning) ~ Stockholm Stockholmba menő vonat, stockholmi vonat; se (upp) ~ himlen felnéz az égre; hon kom ~ mig szembejött velem, felém jött II. adv -> emot mota I. vt 1. megállít, feltart; útját állja (ngn vkinek); ~ Olle i grind a bajnak elejét veszi, megelőzi a bajt 2. hajt, terel (állatot) II. (hgs igek:) ~ bort v. undan elűz, elhajt; ~ in beterel, behajt, bekerget; ~ ut kiűz, kihajt mot|anfall -angrepp -et, — ellentámadás -anklagelse -n, -r viszonvád -arbeta: ~ ngn vki ellen dolgozik; ~ ngt küzd vmi ellen -bevis -et, = ellenbizonyíték -bevisa: ~ ngt megcáfol vmit, bebizonyítja vminek az ellenkezőjét -bjudande ellenszenves, visszataszító, ellenére való (för ngn vkinek) -bok -en, -böcker 1. ker ellenszámlakönyv 2. takarékkönyv, (bank)betétkönyv 3. rég, S: bevásárlási v. ellenőrző könyvecske (tömény ital vásárlásához) motell -et, -er motel (szálloda autósoknak) mot|fordran = (en), plur: -fordringar viszont- v. ellenkövetelés -förslag -et, = ellenjavaslat -gift -et, -er ellenméreg -gång -en, -ar baj, kellemetlenség; balsors, balszerencse; kudarc, viszontagság; i ~en (a) bajban, a szeren-csetlenségben, a balsorsban -håll: jag har v. får ~ för honom ő ellenem van v. fordul; ha ~ av ngn vki mellőzi, ellene van, nem kedvel, nem szeret -hårs adv szőr ellenében, visszafelé motig -t kedvezőtlen, kellemetlen, rossz; ~ vind ellen szél; allt är ~t för mig minden összeesküdött ellenem motion -en, -er 1. mozgás, testmozgás;

en promenad för ~s skull o egészségügyi séta; ta (sig) ~ mozgást végez, egy kicsit mozog v. sétál v. járkál 2. javaslat, indítvány; väcka ~ om ngt javaslatot tesz vmire, javasol vmit motionera I. vt: ~ en häst lovat járat v. lelovagol II. vi 1. testmozgást végez, mozog 2. ~ om ngt javasol vmit, indítványt tesz vmire motionsrätt -en javaslattételi jog motionär -(e)n, -er javaslattevő, indítványozó

motiv -et, = 1. indítóok, indíték; átv

rugó 2. müv, zene motívum motivera indokol, megokol, motivál motivering -en, -ar megokolás, indokolás mot|kandidat-£rt, -er ellenjelölt -liggande szemben levő, túloldali -ljus -et, == foto ellenfény -lut -et, == emelkedés, lejtő -läsa -läste, -läst nyomd: összeolvas (korrektúrát) -offensiv -en, -er ellentámadás, -offenzíva -offert -en, -er ellenajánlat motor [-or] -n, -er motor; elektrisk ~ villanymotor; stanna ~rz meg- v. leállítja a motort; starta ~n beindítja a motort

motor|bränsle -t, -n motorüzemanyag, -hajtóanyag -buller -bullret motor-zúgás, -berregés -båt -en, -ar motorcsónak -cykel -n,-cyklar motorkerékpár; ~ med sidvagn oldalkocsis motorkerékpár -cyklist -en, -er motorkerékpáros -driven -drivet motorral hajtott, motormeghajtású -fartyg -et, = motoros hajó -fordon -et, = gépjármű, motoros jármű -fordonsförsäkring -en, -ar gépjármű-biztosítás -förare -n, = gépjárművezető -huv -en, -

ar motorfedél, -burkolat motorisera motorizál, gépesít motorisk -t mozgató, mozgási, motorikus motor |krångel -krånglet motorhiba, üzemzavar -plog -en, -ar motoros eke -stopp -et, = motorhiba, -defekt -styrka -n, -or motor (ló)ereje; motorteljesítmény -torpedbåt -en; -ar hajó: gyorsnaszád -trupper plur kat: gépkocsizó alakulatok -väg -en, -ar autóút mot|part -en, -er ellenfél; ~ens advokat az ellenfél ügyvédje -pöl -en, -er ellenpólus -prestation -en, -er ellenszolgáltatás -reformation -en, -er ellenreformáció -revolution -en, -er ellenforra-moträkning

dalom -räkning -en, -ar ken ellen-számla -sats -en, -er [vminek] az ellenkezője v. ellentéte; påstå (raka) ~en éppen az ellenkezőjét állítja; han var raka ~en till sin bror tökéletes ellentéte voit a fivérének; i ~ till v.-mot ... -vei ellentétben -satsförhål-lánde -t, -n ellentétes viszony, ellentét -satt ellenkező, ellentétes; szemben fekvő; szemben álló; nov: ~a blad átellenes levelek; ~ sida ellenkező v. túlsó oldal; på ~a stranden a-túlsó (v. szemben levő) parton; vara av ~ mening ellenkező véleményen van; i ™ fali ellenkező esetben -se -ság, -sett szembenéz; elébe néz [vminek],'vár -sida -n 1. ellenkező (v. szemben levő) oldal 2. ellenpárt (átv), ellenfél -skäl -et, = ellenérv-sols adv az óramutató járásával ellenkezőleg; nyugatról keletre (az égbolton) -spelare -n, — ellenjátékos, -fél, partner mot|spänstig -1 motsträvig -stridig-/ 1. ellenkező, dacos, ellenszegülő, akaratos 2. ~a uppgifter ellentmondó adatok -strävig -t makrancos, dacos, ellenszegülő, ellenkező -ström -strömmen, -strömmar 1. /zö/dellenáram; ellenfolyás 2. vill ellenáram -ströms adv ár ellen, az árral szemben -stycke-/, -rc ellenkép, -darab; [vminek a] megfelelője v. párja; utan ~ példátlan, példa nélkül (való) -stå -stod, -stått ellenáll (ngn vkinek); szembeszáll (ngt vmivel); som ingen kan ~ ellenállhatatlan -stående szemben álló v. fekvő, átellenes; mat: ~ vinklar csúcsszögek mot|stånd -et, — ellenállás (vill is);göra ~ mot ngn ellenáll, ellenszegül vkinek, ellenállást fejt ki vkivel szemben; förslaget rönte starkt ~ a javaslat nagy ellenállásba ütközött motståndare -n, = ellenfél motståndarsida: på ~n a szembenálló

oldalon, az ellenfél oldalán motstånds|kraft -en, -er ellenállóerő, -képesség -rörelse -n, -r ellenállási mozgalom

mot|stöt -en, -ar 1. kat ellenlökés 2. vívás visszavágás, riposzt -svara: ~ ngt megfelel vminek; resultatet ~r icke arbetet az eredmény nem felel meg a [végzett] munkának; ~nde värde ellenérték -svårighet -en, -er megegyező-

ség, egyenértékűség; analógia; ~ till ngt [vminek a] megfelelője v. párja mot|säga -sade, -sagt ellentmond, ellenkezik (ngn vkinek, vkivel); han tál inte att bli motsagd nem tűr ellentmondást -sägande ellentmondó, ellenkező; de mest ~ underrättelser a Ieg-ellentmondóbb értesülések v. hírek -sägelse -n, -r ellentmondás, ellenvetés; stå i ~ till ngt ellentétben van vmivel, ellentmond vminek; inveckla sig i ~r ellentmondásokba keveredik -sägelselusta -n, -r ellentmondási hajlam, a tagadás szelleme mot|sätta -satte, -satt: ~ sig ngn szembehelyezkedik vkivel; ~ sig ngt ellenszegül vminek -sättning -en, -ar ellentét; ellentétesség mott -en v. -et, = 1. áll fényilonca 2. biblia : där ~ och mal icke förstöra ahol moly és rozsda nem emészt mot|ta(ga) -tog, -tagit 1. (meg)kap, elfogad; átvesz; vi har mottagit Edert brev av den... megkaptuk ... -n kelt levelüket; alla bidrag ~s med tacksamhet minden támogatást köszönettel fogadunk; ~ en inbjudan meghívást kap v. elfogad; mottag mina hjärtligaste lyckönskningar på din jödelsedag l születésed napján fogadd szívélyes jókívánságaimat!; mottag jörsäkran om min högaktning fogadja nagyrabecsülésem kifejezését 2. fogad (vendéget); befogad, felvesz; bli vänligt mottagen szívesen fogadják, szíves fogadtatásra talál 3. átv fogad; jör slaget mottogs med bijall a javaslat tetszésre talált mottagande I. s: -t 1. elfogadás, (át)vé-tel; befogadás, felvétel; v i bekräftar ~t av Edert brev igazoljuk levelük vételét 2. fogadtatás; få ett hjärtligt ~ szívélyes fogadtatásban részesül II. adj elfogadó, átvevő, befogadó mottagare -n, = rádió vevőkészülék mottagarrör -et, = rádió vevőcső mottaglig -t 1. fogékony; vara ~ jör sjukdomar betegségek iránt fogékony; ~ jör undervisning tanulékony 2. hozzáférhető, megközelíthető; inte vara ~ jör skäl nem hallgat az okos szóra mottagning -en, -ar 1. fogadás, fogadónap; ministern har ~ på måndagarna a miniszter v. követ minden hétfőn fogad; vid en ~ jör X. X. tiszteletéremottagningsbevis

adott fogadáson 2. rádió vétel; störningsfri ~ zavartalan vétel 3. orv rendelés(i idő); han har ~ mellan 10 och 11 10-től 11-ig rendel 4. fogadószoba; orv rendelő mottagningsbevis -et, = átvételi elismervény, vevény -förhållande -t, -n rádió: goda ~n jó vételi viszonyok -rum -rummet, = fogadószoba; orv rendelő -sköterska -n, -or orv: rendelői asszisztensnő -tid -en, -er fogadási v. rendelési idő motto -n jelszó, jelmondat, jelige mottryck -et, — ellennyomás (átv is) mot|verka ellene dolgozik v. hat, (meg-) akadályoz, gátol, keresztez; det ~de mina planer ez keresztezte terveimet; ~nde krafter ellenkező irányban ható erők, ellentétes erők-verkan = (en), -verkning -en, -ar ellenhatás -vikt -en, -er ellensúly -vilja -n, -or ellenszenv, viszolygás, idegenkedés (för v. mot -vei szemben, -tői); jag hyser ~ för ngn ellenszenvvel viseltetem vki iránt; känna ~ mot detta arbete idegenkedik v. viszolyog ettől a munkától -viliig -t kelletlen, idegenkedő, ellenkező; vara ~ att göra ngt idegenkedik attól hogy vmit tegyen -vind -en, -ar ellenszél; átv: segla i ~ balszerencsével v. nehézségekkel küzd -väga -vägde, -vägt: ~ ngt ellensúlyoz v. kiegyenlít vmit -värde -t, -n ellenérték -värn -et, — védelem; sätta sig till ~ védekezésbe vonul, védekezik, ellenáll -åtgärd -en, -er ellenintézkedés, -rendszabály moussera mussera mua bőg (állat)

muck1 s indecl: o inte begripa ett ~ egy

mukkot sem ért muck2 s indecl o leszerelés (katonai

szolgálat befejeztével) mucka1 o I. vi zúgolódik, morog; (meg-) mukkan; han vågar inte ~ mukkanni sem mer II. vt: ~ gräl kötekedik, veszekedni kezd mucka2 vi o kat leszerel mudd -en, -ar érmelegítő mudder muddret iszap, iszaplerakódás; kotralék, kotrott anyag -pråm -en, -ar kotró v. sárdereglye -skopa -n, -or kotrókanál, -puttony -verk -et, — kot-rómű, kotró(gép)

muddra (ki)kotor; ~ tipp kikotor muff -en, -ar 1. karmantyú, muff 2. techn csőkarima, -kötés, -hüvely, karmantyú mugg -en, -ar csupor, bögre; arbeta för fulla ~ar teljes fordulatszámmal dolgozik

muhammedan -en, -er mohamedán (ember)

muhammedansk -t mohamedán mula -n, -or öszvér mulatska -n, -or mulatt nő mule -n, -ar pofa, száj (állaté) mulen mulet felhős, borús, borult; komor, sötét; det är mulet borús idő van

muljera nyelv: jésít, lágyít, palatali-

zál

mulkorg -en, -ar szájkosár mull -en 1. föld; (termő)talaj, televény 2. por(ladék); [vkinek a] hamvai, porai; ~ och stoft por és hamu; på hans döda ~ haló poraiban 3. ércpor mul(I)bänk -en, -ar o tubák, burnót mullbär -et, = faeper mullbärsträd -et, = eperfa (élő) mullig -t o dundi, telt, gömbölyded, pufók

mullra (tompán) dörög, mennydörög; dübörög

mullvad -en, -ar vakond mullvads|arbete -t, -n átv: aknamunka

-hög -en, -ar vakondtúrás mulna felhősödik, be- v. elborul, elsötétül; átv elkomorodik; det ~r (be)borul (az ég)

mul- och klövsjuka -n állatorv: száj- és

körömfájás multen multet korhadt, redves, rothadt; elporladt

multilateral -t többoldalú, több félre kiterjedő

multipel -n, multipl[er v. -ar mat: többszörös

multiplicera (meg)szoroz; megsokszoroz multiplikand -en, -er mat: szorzandó multiplikation -en, -er szorzás; megsokszorozás

multiplikationstabell -en, -er egyszeregy;

szorzótábla multiplikator -n, -er mat: szorzó multna (el)korhad, (el)rothad, (ei)porlad mulåsna -n, -or szamáröszvér mumie -n, -r múmiamumifiera

mumifiera bebalzsamoz, mumifikál mumla 1. mormog, motyog, mormol, dörmög; ~ i skägget a fogai között mormog, magában dörmög 2. zúgolódik, morog mumma -n, -or erős barna sör; cukrozott barna és világos sör keveréke mummel mumlet 1. mormogás, motyogás

2. zúgolódás, morgás mums I. s (ett) nyalánkság; det smakade ~! ez aztán ízlett! II. interj hm, pompás!

mumsa majszol, csámcsog, rágcsál, kóstolgat (på ngt vmit) mun munnen, munnar száj; (állati) pofa, orr; hålla ~ befogja a száját; ta en ~ egy falatot v. harapásnyit vesz; ta ~(nen) full nagyzol, henceg; tysta (v. täppa till) ~nen på ngn betömi vkinek a száját; prata bredvid ~nen elszólja v. elkottyantja magát; ta bladet från ~nen (jól) kinyitja a száját; megered a nyelve; nem tesz lakatot a szájára; leva i folkets ~ a nép ajkán él (szájhagyományként); prata i ~nen på varandra egymás szavába vágnak; leva ur hand i ~ máról holnapra él; vara i var mans ~ közszájon forog, közbeszéd tárgya; han är ful i nen) csúnya szájú; vara stor i ~(nen) nagyszájú, szájas, jártatja a száját, dicsekszik, henceg; med en ~ egyhangúlag, egy emberként; dra på ~nen elmo'so-- lyodik, mosolyra húzza (el) a száját; ta ordet ur ~nen på ngn vkinek a szájából veszi ki a szót; ta(ga) ngn brödet ur ~nen elveszi vkinek a kenyerét munart -en, -er nyelvjárás mundering -en, -ar kat: 1. (egyéni) felszerelés, egyenruha, szerelvény, o mundér 2. lószerszám mun|full: en ~ egy teliszájra való [étel]; (nagy) falat, harapás(nyi); korty; två munnar fulla két falat v. korty -gipa -n, -or szájszöglet; dra. ner mungiporna lebiggyeszti az ajkát -huggas -höggs, -huggits civódik, pörlekedik, veszekedik -håla -n, -or szájüreg

municipal -t községi municipalsamhälle -t, -n S: bizonyos kommunális jogokkal felruházott település munk -en, -ar 1. szerzetes, barát 2. benediktiner (likőr) 3. (berlini) fánk

munjkavel -n, -kavlar, -kavle -n, -ar szájpecek; átv szájkosár; sätta på ngn kipeckeli v. betömi vkinek a száját; átv elhallgattat v. elnémít vkit munk|kåpa -n, -or barátcsuha -likör -en, -er benediktiner (likőr) -löfte -t, -n szerzetesi fogadalom -orden = (en), -ordnar szerzetesrend mun|korg -en, -ar szájkosár; sätta ~ på ngn szájkosarat tesz vkire -lås -et átv: sätta ~ på ngn lakatot tesz vkinek a szájára, elhallgattat vkit -läder tréf: ha gott ~ jó beszélőkéje van, (jól) felvágták a nyelvét munsbit -en, -ar harapás, falat; ta i en ~

egyszerre lenyeli mun|skänk -en, -ar tört: pohárnok -spel -et, = szájharmonika -stycke -t, -n 1. szopóka, szájrész 2. techn fúvóka, fúvófej 3. szipka munta -n, -or : o ~n a szóbeli (vizsga) munter -t jókedvű, derűs, vidám, élénk -gök -en, -ar o tréfamester, -csináló muntlig -t szóbeli (adv: ~en) muntra: en ~nde historia vidám történet; ~ upp felvidít, -derít, -élénkít muntration -en, -er mulatság, szórakozás mun |vatten -vattnet, = szájvíz -vig -i beszédes, pergő nyelvű, nyelves; vara ~ jól felvágták a nyelvét, helyén van a nyelve -väder -vädret, = ostoba beszéd, üres fecsegés, locsogás mur -en, -ar fal; tiga (v. vara tyst) som

~en hallgat mint a sir mura falat húz, falaz; ~ igen be- v. elfalaz; ~ in befalaz; ~ till be- v. elfalaz; hozzáépít; ~ upp falat fölrak v. emel

muralmålning -en, -ar falfestmény murankare -t, -n ép: falkapocs, -kötővas murare -n, = kőműves mur |bruk -et, — habarcs, malter -bräcka -77, -or tört: faltörő kos -gröna -/7, -or nov: borostyán, repkényborostyán murken murket rothadt, korhadt, redves murkla -n, -or nov: papsapkagomba,

kucsmagomba murkna elrothad, elkorhad, redvesedik murkrön -et, — ép falkorona, -fejezet murmeldjur -et, = áll mor mota murrig -t dörmögő, morgó, zsémbes mur (slev -en, -ar vakoló- v. kőműveskanál

murvel -n, murvlar q újságíró, firkászítiufverk

mur|verk -et, = falazat; tégla- ill. kőfal;

omladozó falak -yta -n, -or falfelület mus -en, moss egér musa -n, muser mit: múzsa musch -en, -er szépségtapasz, -flastrom -plåster -plåstret angoltapasz v. -flastrom museal -t múzeumi, muzeális muselföremål . -

et, = múzeumi tárgy museiman -en, -er (v. -mannen, -män)

rég: muzulmán, mozlim museum muse]et, -er múzeum musicera zenél, muzsikál musik -en zene, muzsika; sätta till ngt

megzenésít vmit musikalier plur kották, kottafüzetek musikalisk -1 1. zenei; ~ akademi zeneművészeti főiskola, zeneakadémia 2. zeneértő, -kedvelő, muzikális musikant -en, -er zenész, muzsikus musikdirektör -(e)n, -er (zeneakadémiát végzett) karnagy; katonai karmester musiker -n, = v. musici zenész, zeneművész, muzsikus musik {estrad -en, -er hangverse nypódium -handel -n zeneműkereskedés -kapell -et, = zenekar -kår -en, -er fúvószenekar; katonazenekar -lärare -n, = zenetanár -recensent -en, -er zenekritikus -öra -t zenei hallás muskatell -en, muskatellvin -et, -er muskotály (bor) muskedunder -n v. muskedund[ret, -rar

v. = tréf mordály, flinta muskel -n, muskler izom -knippe -t, -n izomnyaláb -kraft -en, -er izomerő -måge -n, -ar áll: előgyomor, zúza -stark -t izmos, eros izmú -sträckning -en, -ar izomrándulás -styrka -n izomerő -tråd -en, -ar izomrost musketör -(e)n, -er tört: muskétás muskot f-ot] -en szerecsendió muskulatur -en, -er izomzat muskulös -t izmos, eros musköt -en, -er tört: muskéta, kanócos puska

muslin -en v. -et tex: muszlin mussel|djur -et, = áll: kagyló -skal

-et, = kagylóhéj mussera habzik, pezseg, tajtékzik; ~nde

vin habzóbor musseron -en, -er nov: pereszke(gomba)

mussla -n, -or kagyló

must -en 1. nedv, lé 2. (élet)erő; átv:

suga ~en ur ngt kiszívja vminek az erejét (v. a velejét); vara utan ~ ízetlen, erőtlen; nincsen sava-borsa 3* gyümölcslé; (édes) must mustasch -en, -er bajusz mustig -1 1. leves(es); zamatos, ízletes, eros 2. átv erőteljes, erős; velős 3« átv durva, vaskos, zaftos muta11. s; -n, -or mutor IL vt megveszteget, -ken, lekenyerez muta2: ~ in bányajogosítványt kér

(ngt vmire) mutbar -t megvesztegethető mut|försök -et, = megvesztegetési kísérlet -kolv o: vara en ~ (könnyen) megvesztegethető v. lekenyerezhető mutor plur vesztegetési pénz, O sáp; ta ~ megvesztegethető, hagyja magát megvesztegetni mutter -n, muttrar techn: (csavar)anya,

anyacsavar muttra mormog, motyog, morog; ~ jör

sig själv magában mormog mycken mycket. sok, igen sok; nagy; ~ tack! hálás köszönet!, köszönöm szépen; det myckna regnet a sok eső; hans myckna lärdom az ő nagy tudása; med mycken kostnad nagy költséggel; mycket folk sok ember; det myckna som ännu är ogjort az a sok (munka) ami még hátravan; mycket nöje! jó mulatást v. szórakozást!; mycket pengar sok pénz; utan (att) så mycket som kasta en blick bakom sig anélkül hogy egy pillanatra is hátratekintene mycket I. adj ->- mycken IL adv L (alapfokú adj és adv előtt:) nagyon, igen; ~ stor nagyon nagy; det är ~ möjligt nagyon v. könnyen lehetséges; ~ riktigt nagyon v. igen helyes(en) 2. („för" és comp előtt:) túl(ságosan), nagyon, sokkal; ~ för liten túl kicsi, rendkívül kicsi; ta(ga) för ~ betalt nagyon megfizetteti magát; nagyon drága; ~ bättre sokkal jobb; så ~ bättre annál jobb; ~ mera sokkal több(en) v. inkább; så ~ mer som annál inkább . mert... 3. (igével, főnévvel:) nagyon, sokat; klockan är ~ későre jár (az idő); han har ~ att säga sok mondanivalója van; så ~du vet det csak azért hogy tudd; utan så ~ som (ett) tack

egyetlen köszönő szó nélkül; han läser

~ sokat olvas; det gläder mig ~ na- ,mygg

gyon örülök; han tycker ~ om böcker nagyon szereti a könyveket; skrik sd ~ du kan kiálts v. kiabálj (olyan erősen) ahogy csak tudsz; tack så ~ köszönöm szépen mygg -en szúnyogok mygga -ny -or szúnyog; göra en ~ titi en

elefant bolhából elefántot csinál mygg|bett -et, = szúnyogcsípés -biten -bitet szúnyogcsípte -nät -et, ™ szúnyogháló -svärm -en, -ar szúnyograj mylla I. s: -n, -or televény(föld), kerti föld, humusz IL vt: ~ (ned) 1. földdel betakar; elföldel, elás 2. fellazít myller myllret nyüzsgés, tolongás, csődület

myllra nyüzsög, hemzseg, tolong; ~nde

liv mozgalmas v. pezsgő élet myndig -t 1. teljes- v. nagykorú; förklara ~ nagykorúvá nyilvánít, nagykorúsít 2. tiszteletet parancsoló v. keltő; parancsoló (külsejű); tekintélyes, hatalmas; pejor fölényes; med ~ stämma parancsoló hangon myndighet -en,-erl. teljes- v. nagykorúság 2. hatalom, hatalmi jogkör; tekintély 3. hatóság, hivatalos szerv; behörig ~ illetékes hatóság v. szerv; lokala ~er helyi hatóságok myndighets]dag -en, -ar a nagykorúság napja -förklaring -en, -ar nagykorúvá nyilvánítás -person -en, -er hatósági v. hivatalos személy myndling -en, -ar gyámolt, gyámság alatt

álló, [vkinek a] nevelt fia v. lánya mynna: ~ (ut) torkollik, (be)ömlik; átv

torkollik, végződik mynning -en, -ar 1. techn (cső)torkolat, csőszáj, szád, nyílás 2. torkolat; be-torkollás

mynnings]flamma-n, -orkat: torkolattűz

-laddare -n, = elöltöltő puska mynt -et, =. 1. érme, (érc)pénz; utländskt ~ külföldi pénz,' deviza; i svenskt ~ svéd pénzben; slå ~ av ngt tőkét kovácsol vmiből 2. pénzverde mynta1 -n, -or nov: menta mynta2 (pénzt v. érmét) ver, kiver; átv

alkot, gyárt mynt|enhet -en, -er pénzegység -fot -en, -fötter pénzláb; pénznem, valuta -inkast -et, = pénzbedobás, -bedobó-nyílás -kabinett -et, = v. -er éremgyűjtemény

myntning -en pénzverés mynt|samling -en, -ar éremgyűjtemény -slag -et, -sort -en, -er érmefajta, pénznem; valuta -verk -et, = pénzverde, -verő -värde -t, -n érme- v. pénzérték -öppning -en, -ar pénzbedobó-nyílás myr -en, -ar láp, mocsár myra -n, -or hangya; sätta myror i huvudet på ngn bolhát tesz vkinek a fülébe, fejtörést okoz vkinek myriad -en, -er tízezernyi, miriád; töméntelen sok' myrjord -en, -ar láptalaj, -föld myr j lej ön -et, = áll hangyaleső myrra -n mirha

myrjslok -en, -ar åll: sörényes lián-gyász, hangyászmedve -stack -en, -ar hangyaboly -syra -n hangyasav myrten =, myrtnar mirtusz -krans -en, -ar, -krona -n, -or mirtuszkoszorú myrägg -et, = hangyatojás mysa myste, myst mosolyog (åt ngt vmin); ~ mot ngn rámosolyog vkire. mysk -en pézsma -djur -et, = pézsma-. szarvas, -állat -oxe -n, -ar pézsmatulok

mysteriespel -et, = misztériumjáték mysterium mysteri\et, -er t. titok(zatos-

ság), rejtély 2. misztérium mysteriös -i titokzatos, rejtelmes, rejtélyes

mysticism -en fil: miszticizmus mystifiera félrevezet, elámít, becsap;

misztifikál mystifikation -en, -er félrevezetés, ámítás, becsapás; misztifikáció mystik -en 1. titokzatosság 2. vall misztika

mystiker -n, = misztikus mystisk -t titokzatos, rejtelmes; misztikus

myt -en, -er hitrege, mítosz

myteri -(e)t, -er zendülés, lázadás;

göra ~ fellázad myterist -en, -er zendülő, lázadó mytisk -t hitregei, mitikus; mondai mytologi -(e)n, -er mitológia mytologisk -t mitológiai må1 mådde, mått érzi magát, van [-[valahogyan];-] {+[vala- hogyan];+} hur ~r du? hogy vagy?; fag ~r bra jól vagyok, jól érzem magam; jag ~r illa rosszul vagyok, rosszul érzem magam; jag ~r bra av de457

mån1

ez jói esik (v. jót tesz) nekem; ~ sá gott/ jó egészséget! må2 imperf: måtte (segédige) 1. lehet, -hat, -het; kell;

(gyakran felszólító móddal fordítható); mot domen ~ talan ej föras az ítélet ellen nem lehet fellebbezni; det ~ kosta vad det vill kerüljön amibe kerül; han ~ säga vad han vill mondjon v. mondhat amit. akár; ~ (så) vara meglehet, lehetséges; ám legyen; vad som än ~ komma jöjjön aminek jönnie kell, bármi jöjjön; vem det vara ~ bárki is legyen (az); på vad sätt det vara ~ bármily módon, bármiképpen 2. måtte måbär -et, — havasi ribiszke måfå: på ~ vaktában, találomra mååg -en, -ar vő måhända adv talán

mål1 -et, = 1. hang; beszélőképesség; igenkänna ngn på ~et vkit hangjáról megismer; har du inte ~ i munnen? nem tudsz beszélni?, megnémultál?; ha ~ i mun helyén van a nyelve; sväva på ~et akadozva beszél, kerülgeti a szót; utan att sväva på ~et habozás nélkül 2. nyelvjárás mål2 -et, = jog (peres) ügy; bírósági tárgyalás (ideje); per; ~et är utsatt till den 2 maj a tárgyalást május 2-ára tűzték ki; akterna i ~et a periratok; i oträngt ~ kényszerítő ok nélkül, szükségtelenül mål3 -et, = étkezés; få sig ett gott ~ jót eszik; jó (est)ebédet kap; äta tre ~ om dagen naponta háromszor étkezik

mål4 -et, =1. cél 2. sp kapu; gól; göra ett ~ gólt lő; gå i ~ célba ér, befut a célba; komma till ~et eléri a célt, célhoz ér; skjuta till célba lő; skjuta över ~et túllő a célon måla I. vt, vi fest, lefest, (be)mázol; ~i olja olajban (le)fest; dörren var ~d i rött az ajtó vörösre voit festve; förskräckelse stod ~d i hans ansikte rémület tükröződött az arcán; ~ sig (ki)festi v. kendőzi magát; II. (hgs igek:) ~ av lefest; ~ om ismét befest, újrafest, -mázol; ~ upp kifest, kimázol; (ki-) sminkel; ~ över át- v. ráfest, bemázol målande képszerű, festői; szemléletes, élénk

målarduk -en> -ar festővászon

målare -n, = 1. festőművész 2. (szobafestő, mázoló 3. kártya figura, figurás lap målargrejor plur festőfelszerelés, -készlet

målarinna -n, -or festő(művész)nő tnálat\klaáá-kluáú-en,-aropejormázo\6, kontár (festő) -konst -en festőművészet -mästare -n, = szobafestő-mester, mázolómester -skrin -et, = festékes-doboz, -láda -verkstad -en, -städer festőműhely målbrott -et, = hangváltozás, mutálás;

han är i ~et változik v. mutál a hangja målbrottsåldern a serdülő- v. kamaszkor,

a pubertás mål|bur -en, -ar sp: kapu -domare -n, =

sp bíró, játékvezető; célbíró måleri -(e)t, -er 1. festészet, festés; szobafestés 2. festmény, kép målerisk -t festői

målföre hang; tappa ~t elveszti a

hangját v. beszélőképességét mål|kamera -n, -or célfotó -kvot -en,

-er sp: gólarány målla -v molla

mållinje -n, -r 1. futás célvonal 2. futball kapuvonal, gólvonal mållös -t 1. hangtalan, néma; vara ~ av häpnad eláll v. elakad a szava a csodálkozástól 2. céltalan målmedveten -medvetet céltudatos, célratörő

målning -en, -ar 1. festés; festészet 2. mázolás, szobafestés 3. festmény, kép

målro: hålla ~n vid makt nem engedi

hogy a társalgás elakadjon måls: kasta till ~ célba dob(ál) målskjutning -en céllövészet, célba lövés målsman -mannen, -män 1. gyám, nevelőapa 2. szóvivő, szószóló mål|snöre -t, -n célszalag -stolpe -n, -ar

sp: kapufa målsägare -n, — jog panaszos, felperes mål|sättning -en, -ar célkitűzés -tavla

-n, -or céltábla måltid -en, -er étkezés(i idő); tillaga en enkel ~ egyszerű ebédet v. vacsorát készít

målvakt -en, -er sp: kapuvédő, kapus mån1 indecl (en) mérték, fok; någon ~ större valamivel nagyobb; i sin ~ a maga részéről, a maga módján, bi-mån2

zonyos mértékig; i ~ av szerint, -hez mérten; i ~ av behov szükség szerint, a szükséghez mérten, kiki szükséglete

szerint; i ~ av tillgång mig a készlet tart; i görligaste v. möjligaste ~ minden lehetőség szerint; amennyire csak lehetséges; i lika ~ ugyanolyan mértékben, hasonlóképpen, éppúgy; i någon ~ bizonyos fokig, * némileg; i den ~ han förtjänar amennyire megérdemli; vad jag i min ringa ~ kan göra ami tőlem telik; inte i någon v. minsta ~ a legkevésbé sem; i vad ~ amennyiben mån2 -1: vara ~ om ngn törődik vkivel; vara ~ om sig a saját hasznát nézi, ügyel a saját előnyére; takarékos; szűkmarkú; vara ~ om ngt óvatosan V.' kíméletesen bánik vmivel, kímél vmit; takarékoskodik vmivel; jag är mycket ~ om ngt igen fontosnak tartok vmit, nagyon a szívemen viselek vmit; vara ~ om sin heder kényes a becsületére; vara ~ om sin klädsel nagy gondot fordít az öltözködésre; vara ~ om sitt rykte vigyáz a jó hírére, törődik a jó hírével; han är mycket ~ om att nå 'detta mål neki igen fontos hogy elérje ezt a célt måna: o ~ om ngn törődik v. foglalkozik

vkivel, gondoskodik vkiről månad -en, -er hónap; en ~ i dag mához egy hónapra; ma egy hónapja; en ~s semester egy havi szabadság; tre ~er därefter három hónapra rá; en gång i ~en havonta egyszer; hon är i femte ~en az ötödik hónapban van (nő); den första i varje ~ minden hónap elsején; i ~er hónapokig; ett barn på tre ~er háromhónapos gyerek månads I avlöning -en, -ar havi díjazás v. (bér)fizetés -gammal -t: ett ~t barn egyhónapos gyer(m)ek -lön -en, -er havi bér v. fizetés -skifte -t, -n a hó (-nap) vége v. eleje; vid ~t a. hó végén v. elején -vis adv havonként, havonta månatlig -t havi, havonkénti (adv: ~en) mån|bana -n, -or holdpálya -belyst

holdfényes, -világos måndag -en, -ar hétfő; fira (fri) ~ blau-montágot tart; i förra ~cn a múlt hétfőn

månde rég (segédige) fog, akar, kell; -hat, -het; vad ~ detta betyda? mit

jelentsen ez?; vad ~ (det) blifva) av detta barn ? ugyan mi lesz ebből a gyer(m)ekből?; vad som än ~ hända bármi történjék, jöjjön aminek jönnie kell; vem det vara ~ bárki legyen is måne -n, -ar 1. hold, Hold; gubben i mån(en) számunkra vadidegen valaki; mintha a holdból érkezett volna 2. o kopasz fej, holdvilág(fejű) månförmörkelse -n, -r holdfogyatkozás många plur mången -handa különféle, sokféle

mång|beprövad sok vihart látott, viharedzett -besjungen -besjunget sokszor megénekelt -dubbel -t sokszoros -dubbla megsokszoroz mången månget, många (comp: flera, superi: flesta) (pron) némely(ik); egyes; sok; ~ säger att... némely ember azt mondja hogy...; ~ kvinna némely nő v. asszony; ~ gång néha, olykor; på ~ god dag jó hosszú ideje v. idő óta; många némelyek, többen, sokan; hur(u) ~ hány; många goda kakor sok jó sütemény; många gånger sokszor; vi voro många där sokan voltunk ott; mångt-och mycket némely, (oly) sok, különféle, sokféle; i mångt. och mycket némely vonatkozásban, sok tekintetben, sokban mångenjstans -städes adv sokhelyütt,

többfelé, némely helyen mång|fald -en, -er 1. sokféleség, változatosság, bőség; sokaság; nagy szám; en ~ växter sokféle növény; 2. mat többszörös; 16 är en ~ av 4 16 többszöröse 4-nek -fáidig -t 1. sokféle, változatos 2. sokszoros, többszörös; ismételt; számos;~agånger ismételten, több ízben, sokszor -faldiga megsokszoroz; sokszorosít -falt adv sokszorosan, többszörösen -frestande sok mindennel foglalkozó v. probálkozó, sok minden iránt érdeklődő, mozgékony, ügyes -färgad sokszínű, tarka -gifte -t, -n 1. többnejűség 2. többférjűség -gudadyrkan —, -guderi -(e)t sok-istenimádás, többistenhit -hörning -en, -ar mat: sokszög -kunnig -t nagy tudású, sokoldalú; ügyes mångla házal; üzletel, árusít, feketézik månglare -n, = házaló; összet -árus månglerska -n, -or kofa; utcai árus (nő) mång|millionär -en, -er sokszoros millió-mångordig

mos -ordig 4 bőbeszédű, terjengős -sídig -/ sokoldalú -skiftande gazdagon árnyalt, sokszínű; változatos, tarka -sysslare -n, vara en ~ több (szak)területen működik, sokféle foglalkozást űz; ezermester mångt mången

mångtalig -t 1. nagyszámú, számos; nagy létszámú 2. bőbeszédű, terjengős

mångtydig -/ több jelentésű HL értelmű mångård -en, -ar holdudvar mångårig -t U több évi v. éves, több

évig tartó 2. nov évelő mån|klar -t holdfényes, -világos -ljus I. s: -et holdfény, -világ II. adj: -t holdvilágos, -fényes; det är ~t holdvilág van; det här var just ~t! ez aztán cifra dolog!, ez bizony szép kis história

månn(e) v. månntro adv rég vajon; talán; ~ det är sant? valóban igaz (lenne)?; vad ~ står på? mi (a) baj?; huru hogy-hogy?; ~ han kommer ? vajon (el)jön-e?; vill han ~ något? akar talán valamit?; ~ det? valóban?, igazán? mån|raket -en, -er holdrakéta -sken -et holdfény, -világ -skensnatt -en, -nätter holdvilágos éj -skifte -t, -n holdváltozás -sten -en, -ar ásv: holdkő -varv -et, = holdkeringés; holdhónap mård -en, -ar áll: menyét, nyest, nyuszt Mårten npr Márton

mårtensgås -en, -gäss 1. Márton-napi

lúd 2. Márton-nap mås -en, -ar áll: sirály måste =, måst (segédige) kell; jag ~ bort el kell v. kellett mennem; han har måst vänta várnia kellett; du ~ vara mycket trött bizonyára nagyon fáradt vagy mått -et, == mérték (átv is); méret; ett ~ grädde kb.: egy deciliter tejszín; kvaliteten fyller icke ~et a minőség nem felel meg (v. nem üti meg a mértéket); hålla ~et megüti a mértéket (átv is); megfelel a várakozásnak v. követelményeknek; ta ~ på ngn mértéket vesz vkiről; vidta nödiga ~ och steg megteszi a szükséges intézkedéseket; av stora ~ nagyszabású, nagystílű; gjord efter ~ mérték v. méret szerint készült; efter ~et av mina krafter erőm-höz képest v. mérten; i rikt ~ gazda-

gon, bőségesen; i större ~ nagyobb mértékben; i ökat ~ fokozott mértékben

måtta1 -n mérték; átv határ; mértékletesség; ~ i allt mindent mértékkel; hålla v. iaktta(ga) ~ mértéket tart; aldrig hålla ~ nem ismer határt; i högsta måtto legnagyobb mértékben; i lika måtto hasonlóképp, ugyanúgy; i möjligaste måtto a lehető legnagyobb mértékben; i synlig måtto láthatólag, láthatóan; i så måtto annyiban, abban a tekintetben; utan all ~ mértéktelenül måtta2 céloz; irányoz, (rá)irányít (mot ngt vmire); célba vesz (mot v. åt ngt vmit)

måttagning (elv.: mått-tagning) -en, -ar

mértékvétel mått I band -et, = mérőszalag -beställd -beställt mérték szerint (v. méretre) készült

måtte (segédige.) 1. (óhajtást kifejező:) bárcsak (-f- feltételes mód); ~ hon komma bárcsak (el)jönne; ~ det inte ha hänt honom något bárcsak ne történt volna baja 2. (vélekedést kifejező:) valószínűleg, feltehetőleg, bizonyára; det ~ du väl veta hiszen bizonyára tudod; han ~ vara sjuk valószínűleg beteg; hon ~ väl komma feltehetőleg (mégis) eljön; han ~ inte ha hört det aligha hallotta ezt mått| enhet -en, -er mértékegység -full -t

mértékletes, mértéktartó måttlig -t 1. mérsékelt; ~ vind mérsékelt szél 2. mértékletes, mértéktartó; ~ i. mat och dryck mértékletes az evésben és ivásban måttlös -t mértéktelen; határtalan måtto ->• måtta

måttsadverb -et nyelv: mértékhatározó måttstock -en, -ar mérővessző, -léc, -rúd; átv (zsinór)mérték, mérce; anlägga en viss ~ på ngt bizonyos mértékkel mér vmit, bizonyos követelményt támaszt vmivel szemben mähä -(e)t, -n v. = o balga ember, fajankó; (buta) liba mäkla közvetít; ker alkuszként működik; ~ fred békét közvetít mäklare -n, = 1. közvetítő (viszályban) 2. ker alkusz, ügynök mäkta1 képes v. bír [vmit tenni]; -hat,mäkta2

-het; jag ~r inte (göra) det képtelen vagyok megcsinálni, nem tudok ezzel megbirkózni mäkta2 adv nagyon, szerfelett; ~ rik

roppant gazdag mäktig -t 1. hatalmas, erős; bőséges, nagy; det enda främmande språk som jag är ~ az egyetlen idegen nyelv amelyet tudok v. beszélek; inte vara sig själv ~ nem ura önmagának 2. tápláló, nehéz (étel) 3. bány vastag, kiterjedt Mälaren npr Målar tó mäld -en, -er őrölnivaló, őrlendő gabona mälta malátáz män plär man

mänga mängde, mängt kever, vegyít mängd -en, -er tömeg, sokaság; nagy mennyiség, csomó; en stor ~ ungdomar infann sig számos fiatal jelent meg; det finns en ~ sådana fel däri ilyenfajta hiba tömegével akad benne; han har vin i *"(er) nagy mennyiségű bora van, bőven van bora; höja sig över ~en a tömeg fölé emelkedik människa -n, -or ember; ~n (megvető-leg) nő, lány; jagf gamla ~n én öreg (ember) létemre; jag är inte ~ att begripa ... nem vagyok képes megérteni...; vara som en annan ~ mintha kicserélték volna människo [anden az

emberi szellem -apa -77, -or emberszabású majom -barn -et, = emberfia -blivande -t vall: inkarnáció, megtestesülés -boning -en, -ar emberi lakás -fiende -n, -r, -fientlig -t embergyűlölő, -kerülő -fot -en, -fötter emberi láb; ef beträdd av ~ ember nem járta -föda -n emberi táplálék; kött otjänligt till ~ emberi táplálkozásra alkalmatlan hús -hamn: ett odjur i ~ vadállat emberi alakban, állat az emberben -hat -et embergyűlölet -hatare -n, = embergyűlölő -kännare -n, = emberismerő -kännedom -en emberismeret -kärlek -en emberszeretet -lik -t emberhez hasonló, ember alakú -liv -et, = emberélet -makt -en: det står inte i ~ ez emberileg nem lehetséges, (ez) meghaladja az emberi erőt -offer -offret, = emberáldozat -släkte -t emberi nem; r*>t az emberiség

Människosonen vall az Ember Fia människo|tom -t néptelen -vän -vännen, -vänner emberbarát -vänlig -t emberszerető; emberbaráti, filantróp -värdig -t emberhez méltó -ålder -n emberöltő; nemzedék -ätare -n, = emberevő mänska -n, -or o människa mänsklig -t emberi; emberies, emberséges; göra vad som står i ~ makt mindent megtesz ami emberileg lehetséges; det är ~t att fela tévedni emberi dolog; ~t att döma emberi számítás szerint

mänsklighet -en 1. emberség; emberi természet v. mivolt 2. emberiesség 3. ~en az emberiség märg -en 1. orv velő; förlängda ~en nyúlt-agy; átv: gå genom ~ och ben vesékig hat(ol), átjárja az ember egész valóját 2. nov bél märgben -et, = velőscsont märgel -n márga

märg|full -t velős, magvas, erőteljes -pipa -77, -or velőscsont; lapocka (állaté) -ärter plur velőborsó märisk-/morva

märka märkte, märkt 1. (meg)jelöí (pl. árut), megjegyez, jellel ellát; megbélyegez; ~ ut meg- v. kijelöl 2. észrevesz; (meg)érez; felismer, megfigyel; megjegyez (magának); ~ avsikten észreveszi v. felismeri a szándékot; vi märkte en underlig lukt különös illatot éreztünk; låt inte någon ~ något ne árulj el semmit, ne vegyenek észre rajtad semmit; ^ ngt på ngn észrevesz vmit vkin; man märker på språket, att han a kiejtésén érezhető, hogy; märk regeln jegyezd meg a szabályt; märk väl, att jól jegyezd meg, hogy; det märks inte ezt nem is venni észre; az nem érezhető; väl till ~ndes jól megjegyzendő märk|bar -t észrevehető, érezhető; látható, megfigyelhető; ~a framsteg észrevehető v. szembetűnő haladás -bläck -et, = fehérneműjelző vegytinta märke -t, -n 1. jel; védjegy, gyári jel, márka; jelvény; sätta ~ 'för ngt (kereszttel) megjelöl vmit, aláhúz vmit; 2. posta bélyeg 3. lenyomat, nyom: ha v. bära ~n efter ngt vminek a nyomát viseli; sätta v. efterlämna ~n nyomot hagy maga után 4. jegy, foltmärkesdag

(testén); heg, sebhely 5. nov bibeszáj, porfogó 6. ismertetőjel v. -jegy 7. lägga ~ till észrevesz, figyelembe vesz; megfontol, szem előtt tart; megjegyez; jag har lagt ~ till feltűnt nekem, megfigyeltem, észrevettem; värd att lägga ~ titi figyelemre méltó; lägg noga ~ till vad jag sägeri nagyon figyelj arra amit mondok! røärkes|dag -en, -ar 1. emléknap 2. emlékezetes v. jeles nap -man -man-nen,-män kiemelkedő egyéniség, vezető személyiség -vara -n, -or márkás áru -åkning -en, -ar sp: jelvényszerző sífutás

märk|garn -et, = v. -er monogramhímzőfonal -järn -et, = bélyegzővas märklig -t figyelemre méltó, jelentékeny, fontos; feltűnést keltő; nevezetes, emlékezetes; különös, rendkívüli märkning -en (meg)jelölés, jelzés; megbélyegzés

märkt jelzett, jellel ellátott; (megbélyegzett; vara ~ av ngt vminek a nyomát v. lenyomatát viseli; maskinen är ~ B 100 a gép megjelölése B 100; svar ~ N. N. válasz N. N. jeligére märkvärdig -t figyelemre méltó, nevezetes; különös, sajátos; jellegzetes; kiemelkedő, kiváló; O göra sig ~ érdekessé teszi magát, feltűnősködik; ~t nog különösképpen, sajátságos módon -het -en, -er nevezetesség; sajátosság; érdekesség; látnivaló tnarla1 -n, -or áll: (pataki) bolharák méx\tir-n,-or techn: kapocs(vas), kengyel, kapocsszem; fűzőkarika, -szem, O ringli

märlspik -en, -ar hajó: (kötél)bontóvas,

bújtatóár märr -(e)n, ^ar kanca; pejor gebe märs -en, -ar hajó: árbockosár -segel

-seglet, = hajó: derékvitorla mäsk -en cefre, szeszmoslék maska cefréz

mäskkar -et, = cefréző- v. cefrekád mäss -en, -ar 1. kat étkező(helyiség), étkezde 2. haditeng tiszti és tiszthelyettesi asztaltársaság mässa I. s: -n, -or 1. mise; gå i ~n, besöka en ~ misére megy 2. vásár, árumintavásár II. vt, vi 1. misézik, misét mond 2. átv monoton v. éneklő hangon olvas v. elmond

mäss|bok -en, -böcker 1. misekönyv, misszálé 2. szertartáskönyv, rituálé -hake -n, -ar miseruha -hall -en, -ar ipari vásárcsarnok, kiállítási csarnok (árumintavásáron) mässing -en sárgaréz; i bara ~en anyaszült mez(í)telenül; ádámkosztümben mässings|beslag -et, = sárgarézveret -instrument -et, = rézfúvóhangszer -kvartett -en, -er rézfúvós^ kvartett -tråd -en, -ar sárgarézhuzal mässkrud (elv.: mäss-skrud) -en, -ar

miseruha mässling -en orv: kanyaró mässoffer -offret, — szentmise-áldozat mästarbrev -et, — mesterlevél mästare -n, = 1. mester; växa ~n över huvudet fejére nő mesterének; han är en ~ på fiol mestere a hegedűnek; du är en ~ i (att spela) tennis mesterien teniszezel; ~ i tusen konster ezermester; i honom finner du din ~ benne emberedre találsz v. akadsz 2. sp bajnok; svensk ~ i tennis svéd teniszbajnok mästarhand -en, -händer mesteri kéz mästarinna -n, -or 1. mester(nő) 2. sp bajnoknő

mäster indecl mester, főnök (megszólítás) -katten: Mästerkatten i stövlar Csizmás Kandúr (mesében) -kock -en, -ar főszakács, konyhafőnök -kupp -en, -er ügyes rajtaütés ill. sakkhúzás mästerlig -t mesteri

mäster|lots -en, -ar hajó: (fő)révkalauz -prov -et, = mestermű, remek(mű) mästerskap -et, ~ 1. mesteri tudás v. ügyesség; remeklés 2. sp bajnokság; inneha ~et i jäktning megnyerte a vívóbajnokságot; vívóbajnok mästerskapstävling -en, -ar sp; bajnoki

verseny v. mérkőzés mäster|skott -et, = mesterlövés -skytt -en, -ar mesterlövész -stycke -t, -n remek(mű), mestermű -sångare -n, = mesterdalnok -verk -et, = mesteri munka v. mű, remekmű mästra (meg)Ieckéztet, kioktat mät: ta i ~ lefoglal, zár alá vesz mäta mätte, mätt I. vi, vi 1. mér, megmér; átv végigmér; ~ skadan v.jörlus-ten felméri a kárt v. veszteséget; ~ rummet med oroliga steg nyugtalan léptekkel rója a szobát; ~ ngn med blickarmätare

na vkit végigmér, végignéz vkin 2. (méret megjelölésére:) rummet mäter 4 m i bredd a szoba 4 m széles 3. kunna ~ sig med ngn mérkőzhet (v. összemérheti az erejét) vkivel; versenyezhet (v. felveheti a versenyt) vkivel, fölér vkivel II. (hgs igek:) ~ av lemér, kimér; ~ fel pontatlanul v. rosszul mér; ~ om újból lemér, utánamér; ~ upp lemér; felmér (területet); ~ ut kimér utmäta mätare -ti, = 1. mérő- v. számlálóiké-szülék); (villany- ill. gáz)óra 2. átv mérce, mérték 3. mérő (személy) 4. áll araszolólepke mät| band -et, = mérőszalag -bar -t (meg)mérhető -glas -et, = mérőtiveg, -pohár -instrument -et, = mérőeszköz, -műszer mätning -en, -ar mérés, meg- v. lemérés;

felmérés (területé) mätress -en, -er szerető mätsticka -n, -or mérővessző, -léc, mérce mätt jóllakott, eltelt; belefáradt; det blir man inte ~ av nem lehet jóllakni v. betelni vele; äta sig ~ av v. på ngt jóllakik vmivel; vara ~ på ngt torkig van vmivel; vara ~ på livet unja az életét, életunt; inte kunna se sig ~ på ngt nem tud betelni vminek a látásával; ~ av ålder v. år koros, élemedett mätta jóllakat, laktat; vegy telít; ~ ngns nyfikenhet kielégíti vkinek a kíváncsiságát; mjölmat är mycket ~nde a tésztaféle nagyon laktató étel; ~d jóllakott; telített; blifva) ~d jóllakik

mättnad -en í. jóllakottság, teltség 2.

vegy telítés; telítettség mättsam -t laktató, jóllakató, tápláló mö -ti, -r (rég) 1. leányzó, hajadon; tréf: en bedagad mö idős l(e)ány, vénlány, vénkisasszony 2. szűz l(e)áífy möbel -ti, -möbler bútor; bútorzat -affär -en, -er bútorüzlet -snickare -n, = bútorasztalos -tyg -et, = v. -er bútorszövet -vagn -en, -ar bútorszállító kocsi

möblemang -et, = v. -er bútorzat, berendezés

möblera bebútoroz; hyra ~t bútorozott lakást v. szobát bérel, bútorozott lakásban v. szobában lakik möblering -en, -ar 1. bebútorozás 2.

bútorzat; ~ för fyra rum négy szoba bútor

möda -n, -or fáradság, fáradalom, kínlódás, vesződség; gör Er ingen ~ ne fáradjon 1; göra sig ~ vesződik, bajlódik; lönar det ~n? megéri a fáradságot ?; han sparade ingen ~ nem sajnálta a fáradságot; med ~ nagy-nehezen, üggyel-bajjal, alig möderne -t 1. anyai ágon való leszármazás ill. rokonság; på ~t anyai ágon v. részről; brås på ~t az anyjára hasonlít v. üt 2. anyai ági rokonok -arv -et, = anyai örökség v. örökrész

mödom -en, -ar í. szüzesség 2. szűzhártya

mödoms|hinna -n, -or orv: szűzhártya

-hippa -n, -or o tréf: leány búcsú mödosam -t fáradságos, fåradalmas,

vesződséges, nehéz mödra|hem -hemmet, = szülőotthon -hjälp -en anyasági v. szülési segély -vård -en anyavédelem mögel möglet penész; borvirág, pimpó; lukta ~ penészszaga van -fläck -en, -ar penészfolt -lukt -en, -er penészszag -svamp -en, -ar penészgomba mögla (meg)penészedik; pimpósodik möglig -t penészes; pimpós, penészfoltos möjlig -t lehetséges, lehető; det är mycket ~t ez könnyen lehetséges; inte ~ att trafikera nem járható (út); göra det ~t för ngn lehetővé teszi vkinek, lehetőséget nyújt vkinek; om ~t ha lehetséges, lehetőleg; så snart som ~t mihelyt lehetséges, a lehető leghamarabb; inom det ~as gränser v. område a lehetőség határain belül; den bästa ~a a lehető legjobb; syssla med allt mindenfélével foglalkozik; i ~astc mån amennyire (csak) lehetséges; med ~aste skyndsamhet a lehető legnagyobb gyorsasággal; med största ~a omsorg a lehető legnagyobb gondossággal v. gonddal möjligen adv esetleg, talán; vid en ~ inträffande förändring esetleges változás esetén

möjliggöra -gjorde, -gjort lehetővé v,

lehetségessé tesz möjlighet -en, -er lehetőség; inom ~ernås gränser a lehetőségek határain belülmöjligtvis

möjligtvis adv esetleg, talán, alkalmasint mönja I. s: -n minium(festék) II. vt

míniummal befest, míniumoz mönster mönstret, = 1. minta, modell

2. minta- v. példakép; ett ~ av ordentlighet a rendesség v. rendszeretet

> mintaképe; han är mönstret för en god äkta man (ő) mintaképe a jó férjnek; ta ngn till ~ vkit példaképül választ, példát vesz vkiről 3. szabásminta 4. mutatványdarab, mustra mönster|bok -en, -böcker minta- v. mustrakönyv -gill -t mintaszerű, példás -gård -en, -ar mintagazdaság -skydd -et minta- v. mustra védelem; lagen om ~ a mintavédelemről szóló törvény mönstra I. vt, vi 1. vizsgál(gat), szemügyre vesz, megszemlél, mustrál; ^ ngn från topp till tå tetőtől talpig végignéz vkin; ~ nde blick vizsgáló tekintet

- 2. tex mintáz; ~d mintázott, mintás

3. kat (be)soroz; sorozzák; 4. hajó fel-, fogad, szerződtet; elszerződik 5. számlál, magában foglal II. (hgs igek:) ~

- av lemintáz; kat, hajó: leszerel, elbocsát; ~ (på) felfogad, szerződtet, toboroz (hajóra); ~ üt kiselejtez, kimustrál

mör -t porhanyó, puha; vara ~ i mun (-nen) mézes-mázos beszédű, hízelgő mörbulta 1. kiver v. kiklopfol (húst) l 2. alaposan elpáhol; jag är alldeles ~d. teljesen össze vagyok törve, mintha kerékbe törtek volna mörda (meg)gyilkol, (meg)öl; legyilkol mördande gyilkos, vérengző; ~ kritik

megsemmisítő bírálat mördare -n, — gyilkos mördarhand: falla v. dö för ~ gyilkos kéz

által hal meg mördeg -en, -ar omlós tészta mörderska -n, -or gyilkos (nő) mör ja -n 1. parazsas hamu 2. csatak, sár, latyak

mörk -t sötét, homályos; komor, borús; ~ arrest sötétzárka; ~a moln sötét felhők; ~a utsikter szomorú kilátások;

öl barna sör; se ~ ut komor képet v. arcot vág; det ser ~t ut a helyzet nem sok jóval biztat, rosszak a kilátások; se allting i ~t mindent sötéten lát -blond -blont sötétszőke -blå -mått \ sötétkék

j mörker mörkret sötétség, homály; mörk-

rets (v. rég: mörksens) gärningar gonosz v. bűnös cselekmények, sötét üzelmek; i skydd av mörkret a sötétség oltalma v. leple alatt; famla i mörkret sötétben tapogatózik (átv); vid mörkrets inbrott a sötétség beálltával, besöté-tedéskor

mörk|hyad sötét bőrű -lagd -lagt t. barna bőrű, barna 2. elsötétített 3. titokban tartott, (el)titkolt, eltussolt mörklägga -lade, -lagt 1. elsötétít, sötétségbe borít; genom strömavbrottet mörklades hela staden az áramzavar sötétségbe borította az egész várost 2. elhomályosít, elködösít; titokban tart, eltitkol, eltussol mörkna (be v. elsötétedik, elhomályosodik; alkonyodik; elborul; hans ansikte ~de arca elkomorult mörkning -en: i ~en alkonyatkor,

az est beálltával mörk|rum -rummet, = foto sötétkamra -rädd: vara ~ fél a sötétben -ögd -ögt sötét v. fekete szemű mörsare -n, — mozsárágyú mört -en, -ar áll: veresszárnyú koncér (hal); pigg som en ~ alig fér a bőrébe, nagyon jókedvű möss plur mus

mössa -n, -or 1. sapka; diáksapka 2. főkötő 3. techn kupak, sapka 4. tört: mössor „sapkapárt" (S: 1738—1772) mösskärm (elv.: möss-skärm) -en, -ar

sapkaellenző möta mötte, mött (össze)találkozik (ngn vkivel); elébe megy v. jön (ngn vkinek); vár, fogad; en ~ande bil egy szembejövő autó; jag mötte henne i gar tegnap találkoztam vele; många motgångar mötte honom sok viszontagságon (v. sok mindenen) ment keresztül; ~ förståelse megértésre talál; ~ faran szembeszáll a veszéllyel; det möter svårigheter (az) nehézségekbe ütközik; för att kunna ~ konkurrensen hogy megállhassa a helyét a konkurenciá-val szemben; ~ våld med våld erőszakra erőszakkal válaszol; en fruktansvärd syn mötte oss szörnyű látvány tárult elénk; det möter inget hinder ennek semmi sem áll útjában,

ennek nincs (semmi) akadálya; förslaget möttes med gillande a javaslatot tetszéssel fogadták; väl mött/ üdvöz-Jiiëfas

löm!, üdvözöljük!, Isten hozta!; ~ upp megjelenik; egybegyűl, összegyűlnek mötas möttes, mötts találkozik, összetalálkozik, -akad; skall vi ~ där? ott találkozzunk?; våra blickar möttes kettőnk tekintete találkozott möte -t, -n 1. (össze)taiálkozás; találkozó, találka; légyott; stämma ~ med ngn találkozót v. összejövetelt beszél meg vkivel; találkozót ad vkinek; gá ngns önskningar till ~s teljesíti vkinek a kívánságait; gå ngn till ~s vkinek elébe megy; előzékeny vki

iránt, kedvére tesz vkinek 2. összejövetel, gyűlés; ülés; értekezlet, kongresszus, zsinat; tanácskozás; vid a gyűlésen 3. kat rég fegyvergyakorlat

mötes|deltagare -/?, = az összejövetel v. a gyűlés résztvevője (vö. möte) -frihet -en gyülekezési szabadság -förbud -et, = gyülekezési tilalom -lokal -en, -er gyűlésterem -plats -en, -er 1. az összejövetel helye; találkozóhely 2. vasút kitérő(hely) -spår -et, = vasút kitérővágány N

nabo -n, -(a)r szomszéd -gård -en, -ar szomszéd(os) birtok v. telek -rike -t, -n szomszéd ország nacka o lenyakaz; levág (baromfit);

kitekeri a nyakát nackben -et, = orv nyakszirtcsont nackdel -en, -ar hátrány, kár nacke -n, -ar nyakszirt, tarkó; bryta ~ti av sig nyakát szegi, kitöri a nyakát nack|kärn -kammen, -kammar díszfésű -spegel -n, -speglar kézitükör -styv -t 1. merev nyakú 2. átv nyakas, konok, gőgös, büszke nafs: i ett ~ egy szempillantás alatt nafsa harapdál; (szájával) kap(kod) (efter ngt vmi után); ~ till v. åt sig elkap, elragad, magához ragad, O elhappol nafta -n kőolaj nagel1 -n, naglar köröm nagel2 -n, naglar szög, szeg; nitnagel; han är ngn en ~ i ögat ő szálka vkinek a szemében nagel|borste [-o-] -n, -ar körömkefe -huvud -et, = szögfej -fara -for, -farit aprólékosan megvizsgál; (meg)kriti-zál -sax -en, -ar körömolló -trång -et orv: körömméreg -tång -en, -tänger harapófogó nagga megszurkál (kenyeret); megrág, rágcsál; átv emészt, gyötör; liten, meri ~nde god kicsi, de remek nagla szegez; ~ fast odaszegez naiv -t hiszékeny, ártatlan, természetes, naiv

naivitet -en, -er hiszékenység, ártatlanság, természetesség, naivitás naja hajó odaköt, megerősít najad -en, -er hableány, vízitündér, sellő naken naket meztelen, csupasz -het

-en meztelenség, csupaszság nakterhus -et, = hajó tájolóállvány, -ház

nalkas nalkades, nalkats közeledik (ngn

vkihez); közeleg (ngt vmihez) nalle -n, -ar o mackó (játék is) namn -et, = név; gott ~ och rykte jó hír-

név; vad är ~et på det? hogy nevezik ezt?, mi a neve ennek?; känna ngn till ~et névről ismer vkit; vid ~ név sze-szerint...; ... nevű namnam -et O nyalánkság, édesség namn|bricka -n, -or kat: azonossági jegy -chiffer -n, = v. -chiffrer kézjegy, monogram namne -n, -ar névrokon; drusza namn|förteckning -en, -ar névjegyzék, névsor -förändring -en, -ar névváltoz-(tat)ás -ge v. -giva -gav, -givit nevet ad (ngt vminek), elnevez; nevén nevez, megnevez -kunnig-/neves, híres -lös -t névtelen, ismeretlen -plåt -en, -ar névtábla (ajtón) -register registret, = névmutató namns|dag -dagen, -dagar névnap namn|sedel -n, -sedlar névcédula; szavazólap, -cédula -säkerhet -en bank: kezesség -teckning -en, -ar névaláírás -upprop -et, =. névsorolvasás; omröstning genom v. med ~ név szerinti szavazás -värde -t, -n névérték napp1 -en, -ar szopóka; cucli, dudli napp2 -et, = horgászat pedzés, harapás nappa vt; vi pedz, harap (hal); beleharap, elkap; ~ på kroken pedzi v. bekapja a horgot; átv horogra akad, lépre megy nappatag -et, = küzdelem, birkózás, verekedés; ta ~ med ngn megbirkózik (v. összeméri erejét) vkivel narciss -en, -er növ: nárcisz narig -t durva, repedezett, reszelős (bőr) narkos -en, -er orv: narkózis, altatás, el-bódítás

narkotisk -t altató, bódító, kábító, nar-kotikus

narr -en, -ar bolond; bohóc; göra sig titi ~ nevetségessé teszi magát, bolondot csinál magából; göra ~ av ngn a bolondját járatja vkivel narra rászed, becsap, O átejt; ~ ngn

att skratta megnevettet vkit; ~ av v.

ifrån ngn ngt kicsal vkitől vmit; ~ ngn med ngt megtréfál, ugrat vkitnarraktig

vmivel; blifva) ~d på ngt becsapják vmivel; ~ till sig ngt kicsal vmit narraktig -t bolond(os), esztelen; nevetséges -het -en, -er bolondság, esztelenség; nevetségesség narras narrades, narrats 1. lódít, füllent 2. bolondozik, tréfál, mókázik; han är ej att ~ med nem érti a tréfát, vele nem lehet mókázni; ~ för ngn. lódít vkinek, becsap vkit narri -t bolondság, tréfa, bohóság; på ~ tréfából

narr|kåpa -n, -or bohócsüveg, csörgŐ-sapka; bohócruha -streck -et, = csíny, bolondozás, bohóckodás narv -en techn: barka (bőrön) nasal I. adj: -1 orrhangú, nazális; orr-II. s: -en, -er orrhang, nazális (hang) nasalera orrhangon ejt, nazalizál nasalljud -et, — nyelv orrhang, nazális nasaré -(e)n, -er, nasaren [-e'n] -en, -er

názáreti (lakos) nasse -n, -ar o malac nation -en, -er 1. nemzet 2. (egy tartomány v. egyházkerület diákjait magában foglaló) diákszervezet, „náció" (S egyetemen) national -t nemzeti; nemzet- -anda -n nemzeti szellem -dag -en, -ar nemzeti ünnep -drag -et, = nemzeti vonás v. sajátság -dräkt -en, -er nemzeti viselet, népviselet -egendom -en, -ar nemzeti tulajdon -ekonomi -(e)n közgazdaságtan; nemzetgazdaságtan -ekonomisk -t közgazdasági; nemzetgazdasági -församling -en, -ar nemzetgyűlés -försvar -et nemzetvédelem-hjäl-• te -n, -ar nemzeti hős -inkomst -en,

-er nemzeti jövedelem nationalisera 1. honosít 2. államosít nationalism -en nacionalizmus nationalist -en, -er nacionalista nationalitet -en, -er 1. nemzetiség 2. állampolgárság; han är av svensk ~ ő svéd állampolgár nationalmuseum -museet, -museer nemzeti múzeum -socialism -en nemzetiszocializmus -sång -en, -er nemzeti himnusz

nationell -t nemzeti, népi; honi, hazai;

hazafias

nativitet -en születések száma, születési

arányszám natrium = v. natriet v. -et nátrium.

-bikarbonat -et v. -en szódabikarbóna, nátriumhidrokarbonát -karbonat -et, = v. -er szóda, sziksó, nátriumkarbonát

natron [-ön] -et nátron, nátrium(hidr)-oxid -lut -en, -ar nátronlúg, marólúg natt -en, nätter éj, éjszaka; god ~ / jó éj(szaká)t 1; ~en mellan tisdagen och onsdagen a keddről szerdára virradó éj-je\;~entill söndagen szombat éjjel; nätter igenom éjjeleken át; i ~ ma éjjel; / går ~ tegnap éjjel; jog: inom ~ och ár egy esztendőn belül; om ~en, om nätterna éjjel, éjjelente; stanna över ~en meghál, megalszik [vhol] -arbete -t, -n éjszakai munka -asyl -en, -er éjjeli menedékhely -blindhet -en orv: farkasvakság -duksbord -et, = éjjeliszekrény nattetid I. s: -en éjszaka II. adv éjszaka, éjjel, éjnek idején, éjjelente natt|fjäril -en, -ar éjjeli lepke, bagolylepke -frost [-o-] -en, -er éjjeli fagy nattjänstgöring (elv,*: natt-tjänstgöring)

-en, -ar éjjeli szolgálat v. ügyelet natt I klocka -n, -or éjjeli csengő -kröken: O på ~ éjnek idején -kvarter -et, = éjjeli szállás -kärl -et, = éjjeli(edény) nattlig -t éjszakai, éjjeli natt|linne -t, -n hálóing (női) -logi [-§i] -(e)t, -er v. -n éjjeli szállás(hely) -mössa -tf, -or hálósapka; éjjeli főkötő -ro -n éjszakai nyug(od)alom v. alvás -röck -en, -ar hálókabát -skift -et, = éjszakai v. éjjeli műszak -skjorta -n, -or hálóing (férfi) -skärra -n, -or áll: lappantyú, kecskefejő -sköterska -n, -or éjszakás ápolónő v. nővér -strid -en, -er éjszakai harc -stycke -t, -n mäv: éjszakai jelenet; éjszakai életkép v. táj(kép) -suddare -n, — korhely, mulatozó natt|uggla -n, -or éjjeli bagoly (átv is); -vak -et éjszakázás, virrasztás -vakt -en, -er éjjeliőr; éjszakai őrszolgálat v. őrség -vaktsbolag -et, = vagyonőrző vállalat -vard -en, -er vall: (prot) úrvacsora; katol oltáriszentség; (szent-) áldozás; gå till ~en úrvacsorához járul; (meg)áldozik -vardsbarn -et, = konfirmálandó gyermek; első áldozó -vardsgång -en, -ar úrvacsora-vétel; áldozás -vardsgäst -en, -er úrvacsorához járuló; áldozó, -viol -en, -er nov:nattväkfare

estike -väktare -n, = rég éjjeliőr nattåg (elv.: natt-tåg) -et, = éjjeli vonat natur -en, -er természet (átv is); av ~en természeténél fogva; det ligger i sakens ~ a dolog természetében rejlik natura: in ~ természetben, természetbeni -hushållning -en naturális gazdálkodás, terménygazdálkodás naturaliekabinett -et, = természetrajzi

szertár v. gyűjtemény naturalier (plur) természeti tárgyak;

természetrajzi gyűjtemény darabjai naturaliesamling -en, -ar természetrajzi

gyűjtemény naturalisera honosít, naturalizál naturalism -en naturalizmus naturalist -en, -er naturalista, a naturalizmus híve naturalistisk -t naturalista, naturalisztikus

naturalster -alstret, === termény, természeti produktum naturalön -en, -er természetbeni bér v. fizetés

naturanlag -et, = természetes hajlam v. készség

naturaprestation -én, -er természetbeni

szolgáltatás natur|barn -et, = a természet gyermeke; természetes v. romlatlan ember -behov -et, = természetes szükséglet -drift -en, -er természetes ösztön naturell I. -en, -er (egyéni) természet, lelki alkat II. adj: -t természetes színű

natur |enlig -t természetes, természetszerű, a természetnek megfelelő -fenomen -et, — természeti jelenség v. tünemény -filosofi -(e)h természetbölcselet, -filozófia -folk [-o-] -et, = természeti nép -forskare -n, = természetkutató, természetbúvár -företeelse -n, -r természeti jelenség v. tünemény -gas -en, -er természetes gáz, földgáz -gåva -n, -or természeti adomány; vele született tehetség-historia-/z/stor/-en természetrajz -historisk -t

természetrajzi -kunnighet -kunskap -en természetismeret -lag -en, -ar természeti törvény

naturlig -t természetes; i storlek természetes nagyságban naturligen naturligtvis adv természetesen, magától értetődően

natur|lära -n természetrajz, -ismeret -människa -n, -or 1. természetes v. primitív ember, vadember 2. természetbarát 3. természetes v. romlatlan ember -riket a természet birodalma -rätt -en jog: természetjog -skydd -et természetvédelem -skyddsförening -en, -ar természetvédelmi egyesület -skyddsområde -t, -n védett terület -skön -t festői (szépségű); szép fekvésű -stridig -t természetellenes -tillstånd -et természetes v. eredeti állapot -trogen -troget természethű, életszerű -trohet -en természethűség, életszerűség -vetenskap -en, -er természettudomány -vetenskaplig -1 természettudományi, -tudományos -vetenskapsman -mannen, -män természettudós -vidrig -t természetellenes nautik -en hajózástan, nautika; a hajózás mestersége v. tudománya, tengerészet

nautisk -t hajózástani, nautikai; hajó-zás(ügy)i, tengerészeti; ~ mii teng'eri mérföld (1852 m) nav-et, = (v. -en, -ar) kerékagy navel -n, navlar -v navle navel|broek -bråck -et, = köldöksérv

-sträng -en, -ar köldökzsinór nàvigabel -t hajózható, navigation -en hajózás, léghajózás, navigáció

navigations|hytt -en, -er hajó: navigációs fülke -skola -n, -or hajóstisztképző v. tengerészeti iskola navigatör -(e)n, -er 1. (tengeri) hajós, 'tengerész; kormányos 2. rep megfigyelő, navigátor navigera hajózik; hajót v. repülőgépet

kormányoz, navigál navigeringsofficer -(e)n,-officerare navigációs tiszt navle -n, -ar köldök nazism -en nácizmus (hitleri nemzeti-

szocializmus) nazist -en, -er náci, nemzetiszocialista (egyén)

n. b. röv (nedre botten) földszint Neapel npr Nápoly

neapolitan napolitan -en, -er, neapolita-

nare -n, — nápolyi (ember) neapolitansk -t nápolyi

nebulösa -n, -or esi 11: ködfolt, csillagköd necessär -en, -er útikészlet, neszesszer

30*ned

ned (o ner) adv, igekötő le, lefelé; alá; gå ~ lemegy; lenyugszik; lejár (óra); längre ~ alább, lejjebb; ~ med honoml le vele!; resa ~ till Malmö leutazik Malmőbe nedan I. adv lent, alant, alul; se ~ lásd lejjebb II. s: -et, — fogyó hold; månen är i ~ a hold fogyóban van; hans lycka står i ~ szerencsecsillaga lemenőben van -för praep, adv lent, alább, lejjebb; alatt, alul -nämnda (határozott alak) a lent említett, a lejjebb megnevezett -stående alanti, alábbi, következő, alább említett ned|blicka letekint, lepillant -bläcka betintáz -bringa -bragte, -bragt csökkent, mérsékelkostnaderna csökkenti a költségeket -brunnen -brunnet leégett -bruten -brutet átv: letört, levert; -v bryta (ned) -efter praep [vmin] le(felé); ~ floden a folyón lefelé -emot praep [vmi] felé le, lefelé neder|börd -en csapadék -bördsmängd -en, -er csapadékmennyiség -lag -et, = 1. vereség; csatavesztés; átv kudarc; lida ~ vereséget szenved; kudarcot vall 2. lerakat, raktár -lagsort -en, -er lerakat v. raktár helye nederländare -n, = holland(us), németalföldi (ember) Nederländerna (plur) Hollandia, Németalföld

nederländsk -t holland, hollandi(ai), né-, metalföldi

nederländska -n 1. holland nyelv 2.

plur: -or holland nő nederst superi adv legalul nedersta (superi -»- nedre) határozott adj a legalsó; ~ våningen a legalsó emelet ned |flottning -en leúsztatás, faúsztatás, tutajozás -fällbar -t leereszthető -för praep, adv [vmin] lefelé, le; ~ trappan a lépcsőn le(felé) -gående lemenő, leszálló; hanyatló; ~ tåg lefelé menő vonat -gång -en, -ar

1. leszállás, lemenés; hanyatlás; csökkenés; vid solens ~ napnyugtakor 2. lejárat -gången: klockan är ~ az óra lejárt -hala -»- hala (ned) -hukad guggoló, lekuporodott; sitta ~ guggol ' ned|ifrån praep, adv -tói, -tői, -ról, -ről (fel); felől; alulról, lentről (felfelé); ~ och ända upp lentről fentig -ikring praep, adv Q lent [vmi] körül ilL

köré -isa eljegésít, jégréteggel borít -kastning -en, -ar le- v. eldobás, leha-jítás -kippad: ~ sko félretaposott cipő -komma -kom, -kommit 1. lejön, leereszkedik 2. szül; ~ med en son fiúgyermeket szül -komst [-o-] -en, -er szülés -låta -lät, -låtit: ~ sig leereszkedik (till ngt vmihez) -låten -låtet leereszkedő, nyájas -låtenhet -en leereszkedés, nyájasság -lägga -lade, -lagt 1. letesz, lehelyez; (bele)tesz, (bele)helyez (vmibe); ~ en kabel kábelt fektet (le); ~ en krans på graven koszorút helyez a sírra; ~ vapen leteszi a fegyvert 2. abbahagy, megszüntet; ~ arbetet abbahagyja a munkát; ~ processen megszünteti a pert; ~ ett ämbete megválik állás(á)tól 3. felhasznál [vmire], (rá-) fordít; ~ pengar på ngt pénzt áldoz v. fordít vmire 4. leterít, elejt (vadat) nedom praep, adv -> nedanför ned|packa be- v. elcsomagol -prutning -en, -ar alku(dozás); (ár)csökkentés, (ár)engedmény nedpå praep, adv alatt; alá; lent (vmin ill. vmire); [vminek az] alsó részén ill. részére nedre (comp -v nere) ací/alsóbb; alsó, lenti; ~ botten földszint; i ~ våningen a földszinten; vid ~ loppet av Volga a Volga alsó folyásánál; Nedre Österrike Alsó-Ausztria nedrig -t aljas, aláváló, közönséges, gyalázatos -het -en, -er aljasság, alávalóság, gyalázatosság, közönségesség ned|rivning -en, -ar 1. leszakítás 2. lerombolás -rustning -en, -ar leszerelés (haderőé) -rökning -en be- v. telefüstölés -rökt be- v. telefüstölt; füstös -saltning-en besózás -satt 1. leszállított (ár) 2. átv hanyatló, meggyengült -sjunka -sjönk, -sjunkit 1. sjunka (ned) 2. átv süllyed, (bele)merül [vmibe] -skriva -skrev, skrivit leír -sköljning -en Ieöblités, lemosás -slag -et, — 1. leütés (írógépen) 2. becsapódás (lövedéké) 3. nekicsapódás, lezuhanás (repülőgépé) 4. becsapás (villámé) 5. sp leugrás; talajérés -slagen -slaget 1. bevert 2. levert, csüggedt; med nedslagna ögon lesütött szemmel -slå -slog, -slagit 1slå (ned) 2. átv lever, lesújt, elkedvetlenít; ~ ngns bevis megcáfolja vkinek a bizonyítékaitnedslående

-slående átv leverő, lesújtó -snöad behavazott, havas -sopning -en le-söprés, letakarítás -stigande I. adj: i ~ led lemenő ágon; i rätt ~ led egyenes ágon II. s: -t -> nedstigning -stigning -en, -ar leszállás, leereszkedés [vhonnan] -stämd -stämt lehangolt, levert; csüggedt -störtning -en lezuhanás; lerohanás [vhova] -stötning -en lelökés, letaszítás -svepning -en kat: áknátlanítás -sänkning -en 1. el-v. lesüllyesztés, lebocsátás 2. csökkentés, leszállítás -sätta -satte, -satt 1. leszállít, csökkent 2. kinevez, beiktat; ~ en kommitté bizottságot küld ki (v. létesít) 3. lekicsinyel, lebecsmérel; leront -sättning -en, -ar 1. leszállítás, csökkentés 2. létesítés, alapítás 3. lekicsinylés, lebecsmérlés -tagning -en 1. levétel, lehozatal 2. techn leszerelés -till adv alul, lent -trampad letaposott -tryckt le- v. elnyomott (átv is); elfojtott, levert; ~ av bekymmer gondterhelt -tysta elhallgattat; elken, eltussol; ~ samvetet elaltatja lelkiismeretét -under praep, adv alatt; alul (lent) -uti praep, adv lent, alul, legalul; [vminek az] alján -vid praep, adv lent vminél; lefelé -vikt: ~ krage lehajtható gallér -vänd -vänt lefelé fordított v. fordult; felborított; felborult; upp och ~ fenekestül felfordított v. felforgatott nedåt praep, adv [vmi] felé (v. vmihez) le; lefelé -gående I. adj lefelé menő v. haladó; leszálló (görbe); csökkenő irányzatú (tőzsde) II. s: -t lefelé menés v. haladás; csökkenő irányzat (tőzsdén); vara i ~ hanyatlóban van, hanyatlik -lutad lefelé hajlott, előrehajlott -vänd -vó'nMefelé fordított v. fordult

néd|ärvd -ärvt öröklött; hagyományos, ős(rég)i

nefrit -en, -er 1. orv vesegyulladás 2.

ásv nefrit, baltakő neg -*r niga

negation -en, -er tagadás negationsord -et, — tagadószó negativ I. adj: -t nemleges, tagadó, negatív II. s: -et, — negatív (kép) neger -n, negrer néger negera tagad, tagadóan felel, tagadó választ ad

negligé -n, -er pongyola; (női) hálókabát* -köntös

negligera elhanyagol, mellőz, figyelmen

kívül hagy negociera 1. tárgyal, megbeszélést folytat, alkuszik 2. kieszközöl, szerez; közvetít negress -en, -er néger nő nej (o: nä, nehej, nähej) interj nem; ~ då, ~ visst icke, ~ fór all del egyáltalán nem, éppenséggel nem; ~ mån egyáltalán nem; ~ tack köszönöm: nem; få ~ elutasító választ kap; säga ~ nemet mond nejd -en, -er vidék, tájék nejlika -n, -or szegfű nejonöga -t, -ögon áll: ingola, orsóhal nej |röst -en, -er nemleges szavazat, ellenszavazat -sedel -n, -sedlar nemleges (szavazatot tartalmazó) szavazólap nek -en, -ar v. -er kéve neka (meg)tagad, visszautasít; ~ ngn ngt megtagad vkitől vmit; ~ att göra ngt vonakodik vmit tenni; han ~de för sin namnteckning a névaláírást nem ismerte el sajátjának, (eskü alatt) tagadta hogy az aláírás tőle származik; ~ till (le)tagad, kétségbe von, vitat; ~ sig megvon magától [vmit], tartózkodik [vmitől] nekande I. adj (meg)tagadó, elutasító; besvara ~ elutasítólag válaszol II. s : -1 tagadás; vonakodás nekrolog -en, -er emlékbeszéd, megemlékezés, nekrológ nekros -en orv: szövetelhalás, nekrózis neolog -en, -er 1. nyelvújító; a helyesírási reform híve 2. teol neológus neologism -en, -er nyelvújítási szó; új

képzés neonljus -et neonfény ner ned

nere adv lent, alul; átv: han är alldeles ~ (ő) igen rossz állapotban van, nagyon leromlott (v. le van törve); handeln ligger ~ a kereskedelem pang ner tid -en, -er tengeri sellő, hableány nerifrån adv lentről, alulról nerium nerien, nerier nov: (o)leander,

babérrózsa nerv -en, -er ideg -attack -en, -er idegro-ham -chock -en, -er (ideg)sokk -droppar plur idegerősítő cseppek -feber -n tífusz -knut -en, -ar idegdúc -kuran.nervkuranstalt

stält -en, -er ideggyógyintézet -lidande

1. adj idegbajos, -beteg II. s: -t idegbaj, -betegség -läkare -n, — idegorvos, ideggyógyász

nervositet -en idegesség, ideggyengeség,

ingerlékenység nerv retande (ideg)izgató, ingerlő -sammanbrott [-o-] -et, == idegösszeroppanás -sjuk -t idegbeteg -sjukdom -en, -ar idegbetegség -skakning -en, -ar idegmegrázkódtatás, (ideg)sokk -slitande idegőrlő -spännande idegfeszítő -stärkande idegerősítő -svaghet -en ideggyengeség -system -et, = idegrendszer

nervös -t ideges, ingerlékeny; ideg-; det

gör mig ~ ez idegesít engem nesa -n szégyen, gyalázat neslig -t (adv: -en v. -t) szégyenletes, gyalázatos -het -en, -er gyalázatosság netto I. adv tisztán, levonás(ok) után, nettó II. s: -t, -n (tiszta) nyereség; nettó összeg -behållning -en, -ar tiszta jövedelem v. bevétel -pris -et, = v. -er ker: nettó ár -vikt -en, -er tiszta v. nettó súly -vinst -en, -er tiszta nyereség neuralgi [nevralgV]-(e)n idegzsába, -fáj-

dalom, neuralgia neurasteni [nevr-] -(e)n ideggyengeség,

neuraszténia neuros [nevrö's] -en, -er orv: neurózis neutral -t 1. semleges, pártatlan, közömbös, neutrális; ~ makt semleges hatalom 2. nyelv semleges (nemű) 3. vegy közömbös neutralisera semlegesít, közömbösít; ne-utralizál

neutralisering -en, -ar semlegesítés; közömbösítés; neutralizálás neutralitet -en semlegesség, pártatlanság;

väpnad ~ fegyveres semlegesség neutralitets |br ott [-o-] -et, = a semlegesség megszegése -förklaring -en, -ar semlegességi nyilatkozat, a semlegesség kinyilvánítása neutrum neutret, neutrer v. neutra nyelv:

semleges nem nevö -n, -er unokaöcs ni pron 1. ti; er titeket; åt er nektek, számotokra; sätt er här! üljetek idel

2. ön, maga; önök, maguk; vad säger ~ därtill? mit szól(nak) ön(ök) ehhez?; er önt, magát; önöket, magukat; åt er önnek, magának; önöknek,

maguknak; sätt er üljön v. üljenek le nia1 magáz, önöz

nia2 -n, -or 1. kilences (számjegy) 2. kilences (pl. villamos, autóbusz) nick -en, -ar (fej)bólintás, bólogatás; sp

nicka 1. bólint (åt ngn vkinek); bólogat; ~ till elbóbiskol, elszundít 2. sp fejel

nickel -n v. nicklet nikkel -gruva -n, -or nikkelbánya -maim -en, -er nikkelérc nickning -en, -ar 1. (fej)bólintás, bic-

centés 2. sp fejelés niding -en, -ar gonosztevő, gazember nidingsdåd -et, == gonosztett, gaztett nidsk -t zsugori, fukar nid|skrift -en, -er gúnyirat, pamflet -skrivare -n, = gúnyirat szerzője, pamfletíró -visa -n, -or gúnydal nie o nio

niece [nies] -n, -r unokahúg niga neg, nigit térdet hajt, bókol, meghajol, pukedlizik (Jör ngn vki előtt) nigning -en, -ar térdhajtás, bók, pu-kedli

nihilism -en nihilizmus nihilist -en, -er nihilista nikotin -et v. -en nikotin -förgiftning -en,

-ar nikotinmérgezés nimbus -en 1. dicsfény, fénykoszorú, .sugárkorona; átv hírnév, nimbusz 2. met nimbusz(felhő), esőfelhő nio (o nie) kilenc -föreställning -en, -ar kilenc órai előadás (moziban) -hundra kilencszáz riio|månadersperiod -en, -er kilenchónapos időszak -tal -et, = kilences szám (-jegy)

nionde kilencedik -del niondel -en, -ar

kilencedrész; kilenced nlpper (plur) csecsebecsék, apró dísztárgyak, díszműáruk -tippa -n, -or O 1. kotnyeles v. szemtelen teremtés, kotnyeles kisasszony 2. divatbaba nisch -en, -er falmélyedés nisse -n, -ar 1. manó, törpe, kobold 2.

vendéglátóipari tanuló nit1 -et buzgóság, buzgalom nit2 -en, -ar v. -er még ki nem húzott

sorsjegy v. tombolajegy nit3 -en, -ar techn: szegecs, nitt(szeg) nita szegecsel, nittel; megszegecsel; ~ fast hozzá- v. rászegecsel; ~ ihop v. samman v. till összeszegecselnlíare

471

nonå

nitare -n, = szegecselő (munkás) nitfull nitisk -t buzgó, lelkes, serény nit|huvud -et, = techn: szegecsfej -maskin -en, -er szegecselőgép -nagel -n, -naglar(nagy)szegecs, nittszeg nitning -en, -ar szegecselés nitrat -et, == v. -er vegy: nitrát (salétromsav sója) nittio (o nitti) kilencven; vö. fem,

femtio és összet nittionde kilencvenedik nittiotal 1. ett ~ mintegy kilencven(en)

2. på ~et a kilencvenes években nitton tizenkilenc; vö. fem, femton és Összet

nittonde tizenkilencedik; vö. femte nittonhundratalet a huszadik század, az

1900-as évek àitjälska buzgólkodik, fáradozik (för ngt vmi körül; vmin) -älskan = (en) [vmin] buzgólkodás, fáradozás nivellera kiegyenlít, egy szintre hoz, egyenlővé tesz; (el)egyenget (terepet); földmérés szintez, szintet mér, nivellál nivellering -en, -ar kiegyenlítés, egy szintre hozás; (el)egyengetés (terepé) ; földmérés szintezés, szintmérés, ni-vellálás

nivå -n, -er színvonal, szint, magasság; i ~ med ngt egyenlő magasságban (v. egy szinten) vmivel -skillnad -en, -er szintkülönbség, színvonalkülönbség njugg -t fukar, szűkmarkú; vara ~ med v. på ngt fukarkodik vmivel -het -en túlzott takarékosság, fukarkodás, szűkmarkúság (med v, på ngt vmivel) njurbäcken -et, = orv vesemedence njure -n, -ar vese

njur|grus -et orv: vesehomok -inflammation -en, -er vesegyulladás -lidande -t, -n vesebaj -stek -en, -ar vesepecsenye (étel) -sten -en, -ar orv: vesekő njuta njöt, njutit 1. élvez; örvend [-[vminek];-] {+[vmi- nek];+} ~ en god hälsa jó egészségnek örvend; ~ av livet élvezi az életet 2. szórakozik; örömét leli, gyönyörködik (av ngt vmiben) njutbar -t élvezhető njutning -en, -ar élvezet; élv-njutnings|lysten -lystet élvhajhászó, kéjsóvár, szórakozni vágyó -lystnad -en élvezetvágy, élvhajhászás -medel i -medlet, = élvezeti cikk -rik -t élvezetes,

Noak npr Noé; ~s ark Noé bárkája nobel -t nemes(Ielkű), fennkölt, előkelő, nobilis -fest -en, -er Nobel-(emlék)ün-riepély, a Nobel-díjak kiosztása -pris -et, ~ Nobel-díj -pristagare -n, =* Nobel-díjas (férfi) -pristagarinna -or Nobel-díjas (nő) nobless -en nemesség; nemes lelkület,

fennköltség, előkelőség nocke -én, -ar 1. hajó: vitorlarúd vége

2. ép (tető)gerinc, taréj(gerinc) nog adv 1. elég; eléggé; alldeles ~ telje* sen v. tökéletesen elegendő; icke därmed nyncsak az; nem elég az; inte ** med att.. utan ... nemcsak hogy ..., de (még)...; klok ~ att elég okos ahhoz, hogy; mer än ~ több mint elég; jag har ~ med bröd elegendő kenyerem van; vara ~ elegendő, elégséges; hatt har ~ att leva av van miből élnie; hon har fått ~ av ngt elege van vmiből, megelégelt vmit; jag vet ~ [-[természetesen]-] {+[termé- szetesen]+} nagyon jól tudom 2. való-' színűleg, bizony(ára); det kan ~ hända az bizony megtörténhet; han kommer ~ bizonyára eljön 3. eléggé, kielégítően; det här rummet är ~ bra ez a szoba elég(gé) jó 4. (nyomósitó szóként:) dumt ~ elég bután, (eléggé) ostobán; nära ~ majdnem; snart ~ elég hamar, rövidesen

noga 1. adv pontosan, gondosan; ^ använda tiden jól kihasználja az időt; som ~st alig; ~ taget szigorúan v. szorosan véve II, adj pontos, gondos; takarékos; vara ~ om tiden takarékoskodik az idejével; det är ej så ~ därmed nem olyan fontos; ~ste priset az utolsó ár(a vminek)

nog|grann -grant pontos, gondos; pedáns -grannhet -en pontosság, gondosság -räknad válogatós; kényes, (kínosan) pontos; vara ~ med ngt szigorúan v. pontosan vesz vmit, kényes vmire nogsamt adv eléggé

nojs -et móka, tréfa, bolondozás; évődés; hålla ~ med ngn mókázik, tréfál vkivel, ugrat vkit nojsa [-o*-] tréfál(kozik), bolondozik,

mókázik; dévajkodik, évődik noll (ett) indecl nulla, zérus; av ~ och intet värde teíjesen értéktelen, semmis,

érvénytelen

nolla -rí, -or nulla, zérus (számjegy)nollgradig

noll|gradig -t nulla fokú, zérus fokú -punkt -en, -er nullapont, zéruspont nollte nulladik

nomad -en, -er nomád, vándorló, kóbor

-folk [-o-] -et, = nomád nép nomadisera nomád életet él; kóborol nomadisk -t nomád nomadliv -et nomád v. kóbor élet nomen -et, = v. nomina nyelv: névszó nomenklatur -en, -er műszó-jegyzék,

szakszójegyzék, műszótár nominal -t 1. név szerinti, név- 2. névszói, névszó- -katalog -en, -er nevek szerinti (könyv)katalógfs -värde -t, -n névérték nominativ -en, -er nyelv: alanyeset, no-minativus

nominel! -t névleges; ~ förbrukning névleges fogyasztás; ~t värde névleges érték, névérték nominera jelöl; kiválaszt, kiszemel nonagressionspakt -en, -er megnemtámadási szerződés nonchalans -en 1. hanyagság, gondatlanság, nemtörődömség 2. közönyösség 3. fölényesség nonchalant 1. hanyag, gondatlan, nemtörődöm 2. közönyös 3. fölényes nonchalera vt elhanyagol, semmibe vesz,

mellőz, nem törődik [vmivel] nonintervention -en be nem avatkozás nonsens (ett) indecl képtelenség; értelmetlenség, badarság nonstopflygning -en, -ar (közbeeső)

leszállás nélküli repülés nord I. s: -en észak; északi terület v. vidék; vinden är på ~ északi szél fúj; i ~en északon II. adv, adj indecl északra; északi, észak-; ~ om ngt vmi-től északra -afrikansk -t észak-afrikai Nordamerika Észak-Amerika nordamerikansk -t észak-amerikai nordan I. adv északról, északi II, s (en)

északi szél -vind -en, -ar északi szél nord|atlantisk -t észak-atlanti -bo-/?, -r északi v. skandináv ember, Észak lakója

norden v. Norden (s) az északi (skandináv) országok; Észak; den v. det fria ett fritt ~ (a) szabad Észak nordisk -t északi, skandináv(iai); északeurópai, nordikus; antropológia: ~a rasen a nordikus rassz Nordkap földr Északi-fok

nord | kust -en északi part(vidék) -lig -t északi; ~ bredd északi szélesség -man -mannen, -män tört: skandináv harcos, normann, varég, viking -mannatåg -et, = tört: normannok kalandozása v. portyázása -ost I. s: -en 1. északkelet; északkeleti terület 2. északkeleti szél II. adv északkelet felé; északkeletre (om -tői) -ostlig -t északkeleti -ostpassagen földr az északkeleti átjáró -pöl -en Északi-sark -polsexpe-dition -en, -er északi-sarki expedíció -polsfarare -n, — északi-sarki utazó -polsfärd -en, -er északi-sarki utazás Nordsjön az Északi-tenger nord|stat(erna) északi állam(ok) (Egyesült Államokban) -stjärna -n (északi) sarkcsillag -stjärneorden = (en) Sarkcsillag-rend (S kitüntetés) -svensk -t észak-svéd(országi) -vart adv észak felé, északnak -väst I. s: -en 1. északnyugat; északnyugati terület 2. északnyugati szél II. adv északnyugat felé; északnyugatra (om -tői) -västlig -t északnyugati -västpassagen földr áz északnyugati átjáró -västra északnyugati -öst nordost -östlig -t, -östra északkeleti Norge npr Norvégia norm -en, -er 1. szabály, zsinórmérték; jogszabály; 2. mérték; minta 3. szabvány

normal I. adj: -t 1. szabályos 2. kellő, minta- 3. rendes, átlagos 4. épeszű, normális (gondolkodású) II. s: -en, -er mat: merőleges -arbetsdag -en, -ar rendes v. törvényes munkanap -bredd -en szabványos szélesség normalisera egységesít, szabályoz; szabványosít; normalizál normalisering -en 1. egységesítés, szabályozás 2. rendez(őd)és, normalizál(ó-d)ás

normal |ljus -et, = fiz normálgyertya (-fény)-lön -en, -er hivatalosan megszabott munkabér -motstånd -et vili: normálellenállás -pris -et, — v. -er szokványár, rendes ár -spårig -t vasút: szabványos nyomtávolságú -spårvidd -en, -er vasút: szabványos nyomtávolság -temperatur -en, -er középhőmérséklet -tid -en, -er 1. normálidő, zónaidő 2. normális idő(tartam) -tillstånd -et, = normál állapotnormand

473

nu

normand -en, -er 1. tört normann 2.

normandiai (ember) Normandiet npr Normandia normandisk -t normandiai normera szabályoz; normát megállapít, normáz

normgivande mértékadó, irányadó norna -n, -or mit: (északi) sorsistennő (párka)

norr I. s: (ett) észak; i ~ északon; mot v. åt ~ észak felé, északnak; tigga mot ~ északra van (v. terül el); északi fekvésű; bo på ~ a város északi részén lakik II. adv északra; ~ om ngt vmitől északra norra határozott adj északi; ~ bangården az északi pályaudvar; i ~ Sverige Észak-Svédországban Norrbotten npr (ett) Norrbotten (észak-

svédországi tartomány) norr|bottning-£n, -ar norrbotteni (ember) -bottnisk -t norrbotteni -ifrån adv északról, észak felől Norrland npr Norrland (öt észak-svédországi tartomány területe) norr [ländsk -t norrlandi -länning -en, -ar norrlandi (ember) -man -mannen, -män norvég (férfi), norvégiai ember -sken -et, — északi fény -ut adv észak felé; északon

nors -en, -ar áll: viaszlazac, bűzös lazac

norsk -t norvég, norvégiai

norska -n 1. norvég nyelv 2. plur: -or

norvég nő nos -en, -ar 1. orr (főleg állaté), pofa;få på ~en O orrot kap, orrára koppinta-nak; ge ngn på ~en O orrára koppint vkinek 2. átv [vminek az] orra v. hegye nosa szimatol, szaglász; ~ på ngt körülszaglász v. körülszimatol vmit; megszagol ill. szagolgat vmit; ~ upp meg- v. kiszimatol, kifürkész nos|grann -grant finnyás, válogatós nos|grimma -n, -or szájkosár -hörning

-en, -ar áll: orrszarvú nősig -t o hetyke, szemtelen, kotnyeles noslängd -en, -er sp: orr hossz not1 -en, -ar halászat: gyalom, vontatór háló

not2 -en, -er 1. kotta, hangjegy 2. dipl jegyzék 3. lábjegyzet, (lapalji) jegy-.zet

nota -n, -or 1. számla 2. jegyzék; taga ad notam megjegyez, figyelembe vesz

notabel -t tekintélyes, előkelő, nevezetes notabilitet -en, -er 1. előkelőség, híresség

2. előkelő személy, notabilitás notariat -et, = közjegyzőség; közjegyzői iroda; közjegyzői kar »avdelning -en, -ar bank: értékpapírosztály

notarie -n, -r bírósági jegyző; fogalmazd

(hivatalban); országgyűlési gyorsíró notarius publicus =, notarii publici közjegyző

not|blad -et, — kottalap -bok -en, -böcker

hangjegyfüzet not[dragning -dräkt -en hal: gyalomhúzás notera feljegyez, leír; jegyez (árfolyamot); vara illa ~d rossz hírben áll notering -en, -ar 1. feljegyzés 2. (árfolyamjegyzés, (napi) árfolyam (tőzsdén)

notesbok -en, -böcker jegyzőkönyvecske,, notesz

notfiske -t, -n halászat vontatóhálóvai not|hylla -n, -or kottatartó, -állvány

-häfte -t, -n hangjegyfüzet noti|ficera értesít, közöl, tudtul ad -fikation -en, -er értesítés, közlés; dipl jegyzékátadás notis -en, -er 1. értesítés 2. rövid hír v. közlemény (újságban) 3. tudomás; få ~ om ngt tudomást szerez (v. értesül) vmiről; inte ta (ga) ~ om ngt nem vesz tudomásul v. figyelembe vmit notorisk -/közismert, köztudomású, nyilvánvaló; hírhedt; notórius not [papper -et, — kottapapír -ställ -et, -ställare -n, == kottatartó (állvány) -växling -en, -ar dipl: jegyzékváitás novell -en, -er elbeszélés, novella -författare -n, =, novellist -en, -er novellaíró -samling -en, -ar novellagyűjtemény november (en) november novis -en, -er 1. újonc, kezdő 2. próbaidős szerzetes ill. apáca, novícius ill. novícia

novisch -en, -er o elsőéves egyetemi

hallgató(nő), „gólya" (Lundban) novitet -en, -er újdonság, újság novitiat [-tsia't] -et, — (szerzetesi) próbaidő, noviciátus nu I. adv most, (már) most; ~ för tiden mostanában, mostanság, manapság; ~ genast. rögtön, azonnal II. s: -et a jelen; pillanat, szempillantás; i ett egy pillanat alattsittbb

474

nyförloVäd

nubb -en, -ar (rövid) kis szeg, apró szeg, széles fejű szegecs; cipészszeg, teksz nubba (meg)szögez nubbe ~n, -ar O snapsz, pálinka nubier -n, —-nubiai (ember) nucka -n, -or o vénkisasszony, vénlány, aggszűz

nudel -n, nudlar metélt (tészta) nudist -en, -er nudista nuditet -en, -er 1. meztelenség 2. aktkép, akt

nuförtiden adv mostanában, mostanság,

manapság nukleär -t nukleáris, mag-nuílitet -en, -er 1. semmisség, érvénytelenség 2, jelentéktelenség; jelentéktelen ember numera adv most már, Immár; manapság, mostanában numerisk -t számszerű, szám szerinti,

számbeli, numerikus numerus (ett) (s) indecl nyelv: szám;

~ singularis egyes szám numerär I. s; -en (lét)szám, mennyiség II. adj: -t szám szerinti, számbeli; ~t överlägsen számbeli fölényben levő numismatik -en éremtan, numizmatika numismatiker -n, = éremszakértő, éremgyűjtő, numizmatikus nummer numret, = szám; löpande ~ folyószám; göra ett stort ~ av ngt nagy dolgot csinál vmiből -bricka -n, -or sorszám(mal ellátott fémlap) (sorbanállásnál); kat: azonossági jegy -byrå -n, -er tel: a hívószámokat nyilvántartó tudakozó(iroda) -följd -en sorrend -karl -(e)n, -ar 1. közkatona, közlegény 2. jelentéktelen alak, nulla -lapp -en, -ar sorszám(cédula) -ordning [-ör-] -en sorrend -plåt -en, -ar 1. számtábla 2. autó rendszámtábla -skiva -n, -or tel: számtárcsa -skylt -en, -ar (ház)számtábla numrera (meg)számoz,sorszámoz;paginál numrering -en, -ar (meg)számozás,

sorszámozás, paginálás numro indecl: ~ ett egyes (szám), első;

~ två kettes (szám), második nuna -n, -or o arc, pofa, ábrázat nunna1 -n, -or apáca, szerzetesnő nunna2 nynna

nunne I kloster -klostret, — apácazárda v. -kolostor -orden [-5*-] = (en), ordnar apácarend

nuntlatur [-tsia-] -en, -er pápai követség, nunciatúra nuntie [-tsie] -n, -r pápai követ v. nuncius nutid -en jelen(kor); i ~en korunkban,

napjainkban nutida adj jelenkori, mostani, mai; korszerű

nutids|historia -historien jelenkori v. modern történelem -människa -n, -or mai v. modern ember nutria -n, -or 1. all hódpatkány, nutria

2. nutriaszőrme nuvarande jelenlegi, mostani; under ™ förhållanden, a jelenlegi viszonyok között

ny I. adj: nytt új; gott nytt år boldog új évet; på nytt újra,, újból; vad nytt? mi újság? II. s: -(e)t, -n v. = telő hold, újhold nyanlagd -anlagt újonnan alapított v. létesített

nyans -en, -er (szín)árnyalat, színezet,

nüansz (átv is) nyansera árnyal, nüanszíroz Nya Zeeland npr Üj-Zéland ny|bakad frissen sült; újsütetű, újdonsült. -bildad újonnan képzett v. alakított -byggare -n, = (új) telepes, újonnan letelepedő -byggd -byggt újonnan épített -bygge -t, -n 1. új építkezés; új építmény 2. új telep(ülés) -byggnad -en, -er új épít(kez)és; új épület -börja-re -n, = kezdő, újonc -börjarkurs -en, -er tanfolyam kezdők számára nyck -enr -er szeszély, (különös) ötlet, hóbort, o [vkinek a] bogara; ha sina ~er (furcsa) szeszélyei v. hóbortjai vannak, szeszélyes, o bogaras nyckel -n, nycklar kulcs; ~n till gåtan a rejtély kulcsa -ben -et, = orv kulcscsont -blomster -blomstret, = nov: kosbor -hål -et, — kulcslyuk -knippa -n, -or kulcscsomó -piga -n, -or áll: katicabogár -roman -en, -er kulcsre-gény -ställning -en, -ar kulcspozíció nyckfull -t szeszélyes, bogaras -het -en

szeszélyesség, bogarasság. nydanare -n, = újjáalakító, -szervező, -teremtő

ny [fallen -fallet újonnan v. frissen esett; ~ snö új hó, frissen hullott hó -fiken -fiket kíváncsi (på ngt vmire) -fikenhet -en kíváncsiság -född -fött újszülött; újjászületett -förlovad nemrég el jegy-nygift

475

zett; de ~e az uj(donsült) jegyesek -gift új házas; de ~a az új házasok nyhet -en, -er 1. újdonság, újság, [-[vminek]-] {+[vmi- nek]+} új volta 2. újítás, reform 3. hír; de senaste ~erna a legújabb v. legfrissebb hírek nyhets|byrå -n, -er hírügynökség -förmedling' -en, -ar hírszolgálat Hy|inkommen [-o-] -inkommet most érkezett -komiing [-o-] -en, -ar jövevény, újonnan érkezett nykter -t józan, mértékletes; på ~ måge éhgyomorra, éhomra -het -en józanság, mértékletesség, antialkoho-lfemus

nykterhets |förening -en, -ar antialkoholista egyesület -rörelse -n, -r antialkoholista mozgalom nykterist -en, -er mértékletes, mértéktartó (a szeszfogyasztásban), antialkoholista nyktra: ~ titi kijózanodik ny| kärnad frissen köpült -lagad frissen

készített (étet) nyligen adv a minap, legutóbb, nemrégiben); helt /v az imént nylon -et v. -en nylon -strumpa -n, -or

nylonharisnya nymf -en, -er 1. mit nimfa 2. örömlány ny|modig -t új divatú -mor(g)nad 1. éppen most felébredt; álmos 2. üde és kipihent-målad frissen festett v. mázolt -måne -n újhold nynna 1. dúdol, dudorász 2. zümmög, dong

nyo: å ~ ånyo nyodling -en, -ar 1. művelésbe vétel, megművelés, termősítés ,2. mez művelésbe vétel, újonnan feltört szűzföld nyp -et, = csípés; ge ngn ett ~ megcsíp

vkit; áív leken vkinek egyet nypa I. s: -n, -or csipet; en ~ satt egy csipet(nyi) só il. vt: nöp, nupit (v. nypte, nypt) 1. megcsíp, csipked;

csipkelődik 2• ~ åt sig ngt megcsap v. elemel vmit 3. ~ till leken [vkinek] egyet nyplatonism -en új- v.

neoplatonizmus nypon -et, = csipkebogyó, hecsedli -blomma -n, -or csipke- v. vadrózsa -buske -n, -ar vadrózsabokor ny|potatis -en, -ar új burgonya -rakad frissen borotvált -rik -t újgazdag-romantik -en új- v. neoromantika

nys s; få ~ om.ngt megneszel v. megszimatol vmit nysa nös v. nyste, nyst (v. nysit v. nusit)

tüsszent, tüsszög nysilver -silvret új ezüst nysning -en, -ar tüsszentés, tüsszögés nysnö -n frissen hullott hó, új hó nyss adv éppen most, (az) imént; -nämnd az imént említett, szóban forgó

nysta tekercsel, csévél, gömbölyít; — hgs igek: ~ upp felgombolyít, (fel)csévél nystan -et, = gombolyag, motring ny|stavning -en, -ar új helyesírás -svenska -n újsvéd nyelv nyter -t vidám, (meg)elégedett ny|testamentüg -i újszövetségi, újtesta-mentumi -tryck -et, = nyomd újranyomás; új (le)nyomat nytt ny

nytta I. s: -n haszon, nyereség; dra (ga) ~ av ngt hasznot húz vmiből; göra ~ hasznot hajt, hasznossá teszi magát, tevékenykedik; vara ngn till ~ vkinek hasznára van II, vi o ' det ~r tilt ingenting semmi hasznot nem hajt, semmit sem használ, semmire sem jó nyttig -t hasznos, hasznavehető (för ngn vkinek; till -re; vid -ben) -göra -gjorde, -gjort hasznosít, felhasznál -het -en hasznosság-hetssynpunkt-en, -er hasznossági szempont nyttja (fel)használ, kihasznál, alkalmaz;

él [vmivel] nyttjanderätt -en haszonélvezet, használati jog (till ngt vminek a) nytto|konst [-ko-] -en, -.er iparművészet; iparművészeti termékek -växt -en, -er haszonnövény ny|tändning -en újhold ny|upplaga -n, -or új kiadás -utkommen [-o-]: ~ bok most megjelent v. kiadott könyv -utnämnd -nämnt újonnan kinevezett -val -et, = új választás -väld -valt újonnan (meg)választott nyår -et, = újév, újesztendő nyårs i afton -en, -aftnar szilveszterest -dag-en, -ar újév napja, újév -hälsning -en, -ar újévi üdvözlet -natt -en, -nätter szilveszter éjjele, szilveszteréj -vaka -n, -or szilveszterezés -önskan = (en), plur: -önskningar újévi jókívánság nå1 nådde, nätt I. vt elér; nå land (száraz-) földet ér; nå målet eléri a célt; nå med476

nåt

handen eléri a kezével II. vi (el)ér [vmeddig]; eljut (till ngn vkihez); så långt ögat når ameddig (csak) a szem ellát III. (hgs igek:) nå fram elér, eljut (till -hez, -ig); célhoz ér; nå upp elér, utolér; felér (till -vei) nå2 interj no(s), na, hát *»ådl -en, -er 1. kegyelem, megkegyel-mezés; i ~er kegyesen, kegyelemben; giva v. ge sig på ~ och onåd åt ngn kény-re-kegyre megadja magát vkinek; leva på ~cr hos ngn kegyelemkenyéren él vkinél 2. kegy; ta(ga) ngn till ~er vkit kegyébe fogad; finna ~ för ngns ögon megnyeri vkinek a jóindulatát v. kegyét 3. (cím, megszólítás:) Ers ~ Kegyelmed, Méltóságod, Nagyságod; hennes ~ őnagysága, nagyságos asszony nåd2 -en, -ar szegecs, szögecs nåda szegecsel

nådatid -en, -er kegyelmi idő(haladék) nåde (coniunctivus imperf:) Gud ~ dig

Isten irgalmazzon neked nåde| ansökan = (en), plur: -ansökningar kegyelmi kérvény -betygelse -n, -r, -bevisning -en, -ar [vki] kegyének nyilvánítása (ill. jóindulatának jele) -bröd -et kegyelemkenyér -full -t kegy(elm)es, kegyelemteljes -gåvà -n, -or 1. kegyes ajándék 2. átv az ég ajándéka -hjon: vara ~ hos ngn kegyelemkenyéren él vkinél

nådePg -t rég: irgalmas, kegyelmes nåde|rik -t kegyelemben gazdag, kegyelemteljes -stöt -en, -ar kegyelemdöfés; ge v. giva ngn ~en vkinek megadja a kegyelemdöfést -väg jog: i ~ kegyelmi úton, kegyelem útján nådig -t 1. kegy(elm)es, irgalmas 2. rég nagyságos; ~ frun (a) nagyságos asz-szony

någon (o nån) något, plur: några (pron) I. adj valamely(es), némi, valami; egy; ~ gång olykor, néha, valamikór, valaha, némelykor; ~ v. något som helst bármilyen, bármelyik; ~ annorstädes valahol máshol; med ~ fiit némi szorgalommal; har du ~ bror? van neked fivéred?; på något avstånd némi távolságban; på något sätt valamilyen módon II. s: valaki, valami; valamely(ik); ~ annan valaki más, egy másik; ~ som helst bárki, akárki; ~ av e(de)r közületek (v.

önök közül) valaki; icke ~ egy sem, senki; vad för milyen?, miféle?, melyik?; några av mina vänner néhány barátom, a barátaim közül némelyek

någondera (o nåndera), någotdera (pron) valamelyik, egyik (a kettő közül); az egyik vagy a másik; icke ~ egyik sem någonsin (o nånsin) adv valamikor, valaha; ej v. icke aldrig ~ sohasem någon |stans (o nånstans), -städes adv valahol; valahova; vart skall vi gå ~ hova menjünk (hát)?; någonstädes ifrån valahonnan någonting (o nånting) pron valami; han bryr sig icke om ~ nem törődik semmivel

någorlunda I. adv némileg, némiképpen,

valamelyest; meglehetősen II. adj némi, valamilyen, meglehetős något (-+ någon) valami, némi; ser du ~ ? látsz valamit; i går föll ~ regn tegnap esett egy kis eső; han har ej ~ att levd av nincs miből élnie; känna sig ~ bättre valamivel (v. egy kissé) jobban érzi magát; ~ litet valami kevés; egy kicsi(t); ^ över tio personer valamivel több mint tíz személy någotdera ->- någondera någotsånär adv valamennyire, valamelyest, némileg, tűrhetően några (någon) plur némely(ek), né-hány(an), egyesek; ~ gånger néhányszor; ^ och fyrtio negyven és (egy-) néhány; ~ bekanta har jag inte nincsenek ismerőseim; har du ~ fler? van még neked (abból) néhány? nål -en, -ar tű; träda på en ~ befűz a tű-. be; sitta som på ~ar tűkön ül nåla: ~ fast (tűvel) hozzáerősít, feltűz; ~ ihop egymáshoz tűz, összetűz nåljbrev -et, — (egy) levél v. csomag tű -dyna -n, -or tűpárna -hus -et, — tűtartó, tűskatulya -pengar (plur) tű-pénz (női zsebpénz) -spets -en, -ar tűhegy -stick -stygn -styng -et, = tűszúrás

nåls I udd -en, -ar tűhegy -öga -t, -ögon

a tű foka, tűfok nålvass -t hegyes (mint a tű) nån (összet is) o någon nånting o någonting nåt1 o -*- någotnåt2

nåt2 -en, -ar (v. -et, =) 1. varrás, varrat,

tűzővarrat 2. hajó ereszték nåtla (le)tűz, megtűz* összevarr (cipőfelsőrészt) nåväl interj no(s) hát, nos jó nä o nej

näbb -en, -ar (v. -et, ==) csőr; försvara sig med ~ar och klor kézzel-lábbal védekezik näbba -n, -or kotnyeles kisasszony näbbas näbbades, näbbats 1. csókolózik (madár) 2. civakodik, veszekedik näbbdjur -et, = áll kacsacsőrű emlős näbbig -t nyelves, szemtelen, hetyke näck -en víziember (mesében) näckros -en, -or tavi- v. ttindérrózsa,

vízililiom nähej o nej

-näktergal -en, -ar fülemüle, csalogány nämligen adv tudniillik, ugyanis, éspedig

nämna nämnde, nämnt 1. nevez, elnevez; hur(u) nämnes han? hogy hívják v. nevezik (őt)? 2. említ; mond, szól (för ngn vkinek); nämnda person az említett személy nämnare -ti, = mat nevező nämnbar -t 1. (meg)nevezhető 2. említhető, említésre méltó nämnd -en, -er 1. esküdtek (bíróságon) 2. bizottság, választmány 3. hivatal, iroda, osztály nämndeman -mannen, -män esküdt (bíróságon)

nämn [värd -värt említésre méltó nännas nändes, nänts magára vesz, rászánja magát, képes (vmire), tud, bír; det nänns jag inte (ezt) nem veszem magamra, erre nem tudom magam rászánni

näpen näpet csinos, takaros, helyes -het

-en csinosság, takarosság näppeligen adv nehezen, alig, üggyelbajjal

näpsa näpste, näpst megbüntet, megdorgál, -fenyít; (meg)fedd, rendreutasít näpst -en büntetés, fenyítés; dorgálás,

feddés, rendreutasítás när1 adv, conj mikor, amikor; amidőn, amint, miután; ~ gár tágét? mikor indul a vonat?; ~ som helst bármikor, akármikor; tills ~ meddig (időben) nar? adv közel; från ~ och fjärran közel s távolról; inte på långt ~ távolról

sem; så ~ (som) majdnem, csaknem, kis híján; det.hade så ~ kostat mig livet ez majdnem az életembe került; något så ~ valamennyire, valamelyest, tűrhetően; exakt vägt på ett gram ~ grammra pontosan lemérve; han är 60 år på en dag ~ (v. så ~ som på en dag) egy nap híján (v. holnap lesz) 60 éves; det var på ett hår ~ att... egy hajszálon múlott hogy ...; göra v. komma ngn för ~ megsért v. megbánt vkit; det gick honom för ~ ez már sok

voit neki, az már bántotta nära1 comp: närmare v. närmre, superi: närmast v. närrnst v. näst (adv, adj) közel; közeli; ~ nog csaknem, majdnem; ~ släkting közeli rokon; på ~ håll közelről, a közelben; på tre meter ~ három méternyire; ~ varandra egymáshoz közel; ~ åttio år (gammal) közel a nyolcvanhoz, majdnem nyolcvan éves; ~ stående närstående; ~ intill közvetlenül ..; mellett; vi har *» till kyrkan mi közel lakunk a templomhoz; han var ~ att falla kis híja hogy le nem esett nära2 närde, närt táplál, eltart, ápol /átv is); detta yrke kan ej ~ honom ebből a mesterségből nem tud megélni; ~ misstro, hat bizalmatlanságot, gyűlöletet táplál; ett länge närt hopp régóta dédelgetett remény(ség); ~ sig táplálkozik; fenntartja magát närande tápláló

närapå adv csaknem, majdnem, közel när|belägen -beläget közel fekvő, közeli, szomszédos -besläktad közeli rokon -bild -en, -er közelkép, nagyfelvétel -gränsande határos, szomszédos; közeli -gången -gånget tolakodó, szemtelen; en ~ fråga indiszkrét kérdés -gångenhet -en tolakodás, szemtelenkedés närhelst conj bármikor; amikor csak; ~ du vili amikor (csak) akarod v. akarsz, amikor neked tetszik närhet -en közelség; i ~en av staden

a város közelében riärig -t fukar, szűkmarkú, O (nagyon) spórolós; kapzsi; han är **» kapzsi; csak a saját hasznát nézi -het -en fukarság, szűkmarkúság, garasoskodás; kapzsiság

näring -en, -ar 1. táplálék, eleség 2. kereset; foglalkozás, mesterség, ipar.näringsavund

handel och ~ar kereskedelem és ipar närings I avund -en szakmai , irigység »behov -et táplálék- v. élelmiszerszükséglet -bekymmer -bekymret, = megélhetési v. élelmezési gond -flit -en iparko-dás, szorgalom (gazdasági tevékenységben) -frihet -en iparszabadság, szabad iparűzés -fång -et, — kereset, megélhetés; foglalkozás, mesterség -gren -en, -ar kereseti ág, gazdasági ágazat, iparág -idkare -n, = iparűző, iparos, mesterember, -källa -n, -or megélhetési v. jövedelmi v. kereseti forrás -liv ret gazdasági élet -medel -medlet, = élelmiszer, táplálék, eleség -organ -et, = a táplálkozás szerve -politik -en gazdasági politika -rik -t (igen) tápláló, gazdag táperejű -råd -et közellátási tanács (S) -salt -et, -er tápsó -ställe -t, -n kisvendéglő, kifőzés, étkezde -värde -t, -n tápérték, tápláló érték -ämne -t, -n tápanyag närkamp -en, -er sp: közelharc närliggande 1. közel fekvő, közeli; határos 2. átv kézenfekvő, nyilvánvaló närma közel visz, közelít (till -hez); ~ sig (ngn), närmas közeledik, közeleg (vkihez) närmande -t, -n (meg)közelítés, közeledés närmare (comp nära1) 1; közelebb; közelebbi 2. pontosabb; pontosabban; 'på ~ håll közelebb; ~ upplysningar közelebbi v. részletes felvilágosítások); vid ~ påseende közelebbi megtekintésnél närmast (superi nära1) 1. legközelebb; legközelebbi; mina ~e legközelebbi hozzátartozóim; ~ dörren az ajtóhoz legközelebb, közvetlenül az ajtónál; ~ föregående a közvetlenül megelőző; ~ högre tal a második legnagyobb v. legmagasabb szám; átv: chefens ~e man a főnök jobb keze; ~e vägen a legrövidebb út; rummet ~ invid a szomszédos szoba; i det ~e majdnem egészen; hozzávetőleg, körülbelül; saken berörde mig på det ~e a dolog a legközelebbről érintett engem 2. elsősorban

närmelsevis adv (meg)közelítően, hozzávetőleg närskyld närbesläktad när|sluta -slöt, -slutit mellékel, csatol

-sluten -slutet (ide) mellékelt, csatolt -strid -en, -er közelharc -stående közel álló -synt közellátó, rövidlátó -synthet -en közellátás, rövidlátás när I vara -var, -varit jelen van (vid ngt vmin) -varande 1. jelenlevő 2. jelenlegi, mostani, jelen; för ~ jelenleg, pillanatnyilag -värö -n jelenlét; i ngns ~ vkinek a jelenlétében näs -et, — földszoros, földnyelv näsa -n, -or orr; få lång ~ hosszú v. lógó orral távozik; hänga ~n lógatja az orrát; lägga v. sticka sin ~ i aili mindenbe beleüti az orrát; sätta ~n i vädret fenn hordja az orrát; hon ser ej längre än ~n räcker nem lát tovább az orránál; tala i v. genom orrhangon (v. az orrából) beszél; hängd med ~n över boken orrával olvas; ta ngt mitt för ~n på ngn vkinek az orra elől elkap vmit; rynka på ~n åt ngt fintorgatja az orrát vmi miatt; dra(ga) ngn vid ~n vkit orránál fogva vezet, rászed vkit näs|ben -et, = orrcsont -blod -et, -blödning -en, -ar orrvérzés; blöda näsblod orrvérzése van, vérzik az orra -borr [-o-] -en, -ar orrlyuk -bränna -n, -or: o få (sig) en ~ szidást v. orrot kap, rendreutasításban részesül rduk -en, -ar zsebkendő -håla -n, -or orr-üreg -knäpp -en, -ar orrfricska -ljud -et, = nyelv orrhang -pärla -n o szájas v. nyelves v. kotnyeles lány -rot -en, -rötter arv: orrgyök(ér) -rygg -en, -ar brrhát

nässel|feber -n orv: csalánkiütés (urtica-

ria) -kål -en csalánleves nässla -n, -or csalán näst1 -et, =3 fércöltés näst2 (superi ->- nära1) adv legközelebb; közvetlenül; ~ honom hozzá legközelebb; den ~ bästa a második legjobb; ~ efter közvetlenül azután; közvetlenül v. mindjárt [vki] után; [vkinek a] nyomában; ~ intill (közvetlenül) mellett(e); den ~ sista az utolsó előtti nästa1 (superi nära1) adj legközelebbi;' következő, jövő; ~ dag másnap, a következő napon; ~ gång a legközelebb(i alkalommal); i ~ vecka a következő v. jövő héten; i ~ år a jövő v. következő évben; i mars ~ ár a jövő év márciusábannästa2

nästa2 -n felebarát, embertárs; kärlek

till felebaráti szeretet nästa3 nästade y. näste, näst fércei; ~

ihop összefércel, -värr nästan adv majdnem, csaknem, jóformán

näste1 -/, -n. 1. (madár)fészek 2. átv

fészek, tanya näste? (superi nära1) adj: ~ man a legközelebbi v, következő férfi näst|följande (rá)következő, közvetlenül utána v. utánuk következő -gårds adv: det var inte W ez nem éppen a közelben v. szomszédban van - intill näst2

nästipp -en, -ar orrhegy nästkommande elkövetkez(end)ő, legközelebbi, jövő nästla: ~ sig in befészkeli magát, befészkelődik; ~ sig in i ngns förtroende beférkőzik vkinek a bizalmába nästsist utolsó előtti näsjvinge -n, -ar orrcimpa -vis -1 szemtelen, nyelves, kotnyeles -vishet -en, -er szemtelenség, kotnyelesség; szemtelen megjegyzés nät -et, •=. 1. háló; halászháló; binda ~ hálót köt v. csomóz; laga ~ hálót javít; lägga ut ~ hálókat kivet 2, csomagtartó háló, csomagháló (vonaton) 3. átv háló, csapda, kelepce; fastna i eget ~ saját hálójába v. kelepcéjébe kerül, saját vermébe esik; locka ngn i siit.~ kelepcébe csal vkit 4. hálózat (út-, vasút-, telefon- stb.) ; rácsozat; ett ~ av kanaler csatornahálózat, -rendszer 5. orv cseplesz -anod -en, -er rádió: hálózati anódpótló-anslutning -en, -ar vili: hálózati csatlakozás -(anslutnings)mottagare -n, = rádió hálózati (táplálású) vevőkészülék - antenn -en, -er hálózati antenna -fiske -it halászat hálóval -formig [-o-] -t háló(zato)s, hálószerű, recés -hinna -n, -or orv: rece- v. ideghártya -kasse -n, -ar háló, necc (bevásárláshoz) -måge -n, -ar áll: recés gyomor -maska -n,. -or hálószem -spänning -en, -ar vili: hálózati feszültség -strumpa -n, or neccharisnya -troja -n, -or áttört (alsó)ing, necc-kötésű alsóing nätt I. adj csinos, takaros, helyes, kedves II, adv: ~ och jämnt alig, éppen 0 csak, üggyel-bajjal, nagy nehezen

nättast superi (-> nätt): i ~e laget

a lehető legszűk(ös)ebben, alig nättelduk -en, -ar tex: muszlin nät|verk -et, = ép háló(s)díszítmény -vinge -n, -ar áll: recésszárnyú (rovar) -öga -t -ögon a háló szeme näve -n, -ar 1. ököl; knyta ~n åt ngn öklét rázza vki felé, öklével fenyeget vkit; slå ~n i bordet (öklével) az asztalra csap 2. marék; en ~ salt egy marék só

näver -n, nävrar nyírfakéreg -kont -en, -ar v. -er nyírfakéreg kosár -ränsel -n, -ränslar nyírfahéj tarisznya -sko -n, -r nyírfaháncs bocskor, háncscipő näv|rätt -en ököljog -tals adv marékszámra

nöd -en szükség, ínség, nélkülözés, baj; lida ~ (på ngt) szükséget szenved (vmiben); bli(va) av ~en szükségessé válik; ha ngt av ~en szüksége van vmire, kell neki vmi; vara av ~en szükséges, szükség van (rá); när det är ~ amikor baj van, amikor szorul a kapca; det går ingen ~ på honom semmiben sem lát szükséget, nincs semmi baja; det har ingen ~ nincs semmi baj; i ~ och lust búban és örömben, jóban-rosszban; med knapp ~ nagy nehezen, üggyel-bajjal; *»en har ingen lag szükség törvényt bont -ankare -f, -n hajó: vészhorgony -bedds vara ~ sokáig kéreti magát -belysning -en szükségvilágítás -broms [-o-] -en, -ar vasút: vészfék nödd nött kényszerített, kényszerült; ~ därtill arra kényszerítve; ~ och tvungen kénytelen-kelletlen; han var ~ och tvungen att avträda kénytelen voit (állásáról) lemondani nödfall -et: i ~ szükség esetén; / yttersta v. största ~ végszükségben, végső

szükség esetén nödfalls Imédel -medlet, végső v. kisegítő eszköz -utväg -en, -ar szükségmegoldás -åtgärd -en, -er szükségintézkedés, rendkívüli intézkedés

nöd|flagga -n, -or vészjelző zászló nödga kényszerít, erőltet, rábír; se sig ~d att göra ngt kényszerítve érzi magát hogy vmit tegyen nödgas nödgades, nödgats kényszerül, kénytelen, kényszerítve érzi magátnödhamn

nöd|hamn -en, -ar szükség- v. vészkikötő, menedékrév -hjälp -en, -er ínségsegély -hjälpsarbete -t, -n szükség- v. ínségmunka nödig -/ szükséges, kellő nöd|landa rep kényszerleszállást végez -landning -en, -ar rep: kényszerleszállás -lidande 1. szükséget szenvedő, szűkölködő, ínséges 2. ker bajba jutott, diszhonorált (váltó) -läge -t kényszerhelyzet, szorult helyzet, szorultság -lögn -en, -er kényszerhazugság -myn t-et, — szükségpénz (ércpénz) ^raket -en, -er vészjelző rakéta -rop -et, = vész- v. segélykiáltás -saka kényszerít, rábír -sakad kényszerí-tett; kénytelen, kényszerült; vara ~ att göra ngt kényszerül v. kénytelen vmit (meg)tenni -signal -en, -er vészjel -ställd -ställt szükséget szenvedő, ínséges, rászorult -torft -en szükséglet -torft(e)ligen adv szűkösen, nyomorúságosan -torftig -t szűkös, nyomorúságos -tvungen a szükségtől kényszerí-tett; kényszerűségből -tvång -et kényszer; göra ngt av ~ a szükségtől kényszerítve tesz vmit nödvändig -t szükséges, elengedhetetlen (för -nek; -hez) -het -en szükségesség), szükségszerűség nödvändighets|artikel, -n, -artiklar, -vara

-n, -or közszükségleti cikk v. áru nödvändigt(vis) adv szükségképpen, szükségszerűen nöd|värn -et jog: önvédelem; handla i ~ önvédelemből cselekszik -växt csenevész -år -et, = ínséges esztendő v. év

nöja nöjde, nöjt: ~ sig med ngt megelégszik v. beéri v. (meg)elégedett vmivel nöjaktig -t kielégítő, elegendő nöjd nöjt (meg)elégedett; vara ~ med

litet kevéssel beéri nöje -t, -n élvezet, szórakozás, öröm; mulatság; finna ~ i ngt örömet lei (v. szórakozást talál) vmiben; det gjorde honom ett stort ~ nagy örömöt okozott (v. élvezetet szerzett) neki; för ~s skull

a mulatság kedvéért, szórakozásból, kedvtelésből; med ~ örömest, örömmel, szívesen; göra v. vara ngn till ~s vkinek kedvére cselekszik, vkinek kedvére van; mycket ~! jó mulatást v. szórakozást! nöjes|fält -et, — vidám park, vurstli -lokal -en, -er szórakozó- v. mulatóhely -lysten élvezetvágyó, szórakozni vágyó -lystnad -en élvezetvágy, élvhajhászás -resa -n, -or kéj utazás -skatt -en, -er vigalmi adó nöjsam -t szórakoztató, mulatságos, vidám

nöp -v nypa II. nös -*- nysa

nöt1 -en, nötter dió; átv: det är en hård ~

att knäcka ez kemény dió nöt2 -et, = 1. ritk (szarvas)marha 2.

átv állat, barom nöta nötte, nött: ~ (på) (el)koptat, (el)nyű, (el)hord, (el)használ; ~ av elkoptat, elhasznál; ~ bort tiden el-fecsérli az idejét, agyonüti az időt; ~ in emlékezetébe vés; ~ ut elnyű, elhord; kitapos, kikoptat nöt| aktig-/ostoba, szamár, csacsi -boskap -en marhák, (szarvas)marha, barom (gyűjtőfogalom) nötbrun -/ dióbarna nöthår -et, = 1. marhaszőr 2, szőrfonál

nötknäppare -n, — diótörő nötkreatur -et, • = (szarvas)marha nötkreatursavel -n szarvasmarhatenyésztés

nötkärna -n, -or dióbél; frisk som en ~

makkegészséges nötkött -et marhahús nötning -en koptatás; elhasználódás, kopás

not|skal -et, = 1. dióhéj 2. átv lélekvesztő (csónak) 3. átv: det är problemet i ett ~ íme a probléma dióhéjban -skrika -n, -or szajkó, mátyásmadár nött (nöta) elkoptatott, elhasznált, elnyűtt; átv: ~a klichéer elcsépelt szólamok v. frázisok o

o interj ó; óh!

o- fosztó képző -talan, -telen; -atian, -etlen

oaccentuerad hangsúlytalán, nem hangsúlyozott

oaktat I. praep ellenére; det(ta) ~ ennek ellenére II. con] (ám)bár, noha, jóllehet

oaktsam -/ gondatlan, vigyázatlan, figyelmetlen -hét -en gondatlanság, vigyázatlanság, figyelmetlenség oamerikansk -t: ~ verksamhet Amerikaellenes tevékenység o|anad nem sejtett -anfäktad meg nem támadott, háborítatlan, bántatlan -angenäm -t kellemetlen -angriplig -t megtámadhatatlan; kifogástalan -anmäld -mält bejelentetlen, bejelentés nélküli -ansenlig -t jelentéktelen, csekély -ansenlighet -en jelentéktelenség, csekélység -anständig -/ illetlen -anständighet -en, -er illetlenség, illetlen-kedés -ansvarig -t felelőtlen, felelősség nélküli -ansvarighet -en felelőtlenség -antagbar -antaglig -t elfogadhatatlan, el nem fogadható -antastad háborítatlan, zavartalan -antastlig -/ megtámadhatatlan, sérthetetlen; ~t rykte feddhetetlen hírnév, -antastlig-liet -en megtámadhatatlansájf, sérthetetlenség -anträffbar megtalálhatatlan, hozzáférhetetlen -använd -vänt (felhasználatlan; nem alkalmazott -användbar -/ használhatatlan, alkalmatlan (för -re) -aptitlig -t undorító, étvágyrontó o]art-en, -er rossz szokás; illetlenség, modortalanság -artig -/ udvariatlan, neveletlen -artighet -en, -er udvariatlanság, neveletlenség -artikulerad tagolatlan, artikulátlan oas -en, -er oázis

o |assurerad biztosítatlan, nem biztosított -avbruten -brutet szakadatlan, megszakítás nélküli, folytonos -avgjord -gjort eldöntetlen (sp is); bizonytalan, kétes; saken är ännu ~ az ügy

még függőben van -avhängig -1 függet-len -avhängighet -en függetlenség -avhängighefsförklaring -en, -ar függetlenségi nyilatkozat -avkortad nem rövidített, rövidítés nélküli, teljes -avlåtlig -/ szüntelen, szakadatlan (adv: ~en) -avlönad nem díjazott, fizetéstelen, fizetés nélküli; ~ konsul tiszteletbeli konzul -avsett praep tekintet nélkül [vmire]; [vminek] ellenére; ~ detta ettől függetlenül, ennek ellenére -avsiktlig -/ önkéntelen, nem szándékos, akaratlan -avslutad befejezetlen, bevégzetlen, lezáratlan -av-sättlig -/ el mozdíthatatlan -avvislig -/ elutasíthatatlan -avvänd -vänt kitartó; merev (tekintet) -avytterlig -/ elidegeníthetetlen o [balanserad kiegyenlítetlen; kiegyensúlyozatlan -banad töretlen, nem járt, ki ném taposott; járhatatlan; átv: gå ~e vägar töretlen v. új útakon jár -barmhärtig -/ könyörtelen, kegyetlen ob|ducera (fel)boncol -duktion -en, -er boncolás

o]beaktad figyelembe nem vett, figyelmen kívül hagyott; lämna ngt obeaktat vmít figyelmen kívül hagy -bearbetad megmunkálatlan, feldolgozatlan -bebodd -bott lakatlan -beboelig -/ lakhatatlan -bebyggd -byggt beépítetlen, lakatlan -befintlig -/ nem létező, rendelkezésre nem álló; nem található, eltűnt -befintlighet -en nem létezés; távollét -befläckad beszennyezetlen, folt nélküli; szeplőtlen -befogad jogosulatlan, jogtalan,, illetéktelen, alaptalan -befordrad 1. elszállítatlan, nem továbbított 2. elő nem léptetett -befruktad meg nem termékenyített -befäst v. -befästad meg nem erősített -begagnad használatlan -begriplig -t fel- v. megfoghatatlan, érthetetlen -begriplighet -en, -er fel- v. megfoghatatlanság, érthetetlenség;. érthetetlen

dolog -begränsad határtalan, korlátlan -begåvad tehetségtelenobehag

o|behag -et 1. rossz közérzet; 2. kellemetlenség; kényelmetlenség; vålla ngn ~ vkinek kellemetlenséget okoz -behaglig -1 kellemetlen, kényelmetlen -behindrad akadálytalan, nem akadályozott -behärskad: vara ~ nem tud magán uralkodni -behörig -1 jogosulatlan, illetéktelen (adv :~en); ~a äga ej tillträde idegeneknek tilos a bemenet -behörighet -en jogosulatlanság, illeték-telenség -behövlig -t szükségtelen, fölösleges -bekant ismeretlen; ekvation med flera ~a többismeretlenes egyenlet -bekräftad meg nem erősített -bekväm -t kényelmetlen; alkalmatlan (fór ngt - vmire) -bekymrad gondtalan; közömbös, nemtörődöm; var ~ för den saken azzal te ne törődj!; vara ~ för allt nem törődik semmivel; hon sjöng, ~ om någon hörde på dalolt, nem törődve azzal, hogy hallgatja-e valaki -belevad faragatlan, modortalan obelisk -en, -er obeliszk o|belyst megvilágítatlan, meg nem világított -belåten -belåtet elégedetlen -belönad -belönt jutalmazatlan, meg nem jutalmazott -bemedlad vagyontalan -bemärkt feltűnést nem keltő, észrevétlen; /eva ~ visszavonultan él -benägen -benäget nem hajlandó

(för ngt vmire); vara ~ att göra ngt vonakodik (v. nem hajlandó) vmit megtenni -benägenhet -en ellenszenv, idegenkedés, vonakodás -benämnd-nó'/nn/ mat: megnevezetlen, absztrakt -beprövad kipróbálatlan, próbára nem tett -beredd -berett 1. ' megmunkálatlan; kikészítetten (bőr) Z felkészületlen (på -re) -beroende I. adj független (av -tői) II. s: -t függetlenség _ -beräknad előre nem látott, váratlan; számításba nem vett; oberäknat den omständigheten azt a körülményt figyelmen kjvtil hagyva -beräknelig -t kiszámíthatatlan -berättigad Jogosulatlan, fel nem jogosított; alaptalan -berörd -rört 1. érintetlen, nem érintett 2. érzéketlen, közömbös; det lämnar mig ~ ez hidegen hagy engem, nem hat meg engem -besatt el nem foglalt; meg nem szállott; be nem töl-- tott, üresedésben levő -besedd -sett látatlan, meg nem tekintett; köpa ngt obesett látatlanban vásárol vmit

-besegrad legyőzetlen, le nem győzött -beskedlig -t nem szíves v. készséges, barátságtalan; gonosz -beskrivlig -t leírhatatlan -beslutsam -t határozatlan, tétovázó, ingadozó rbeslutsam-het -en határozatlanság, tétovázás -beslöjad fátyol nélküli; leplezetlen -besmittad meg nem fertőzött, mocsoktatalan, tiszta (átv is) -besticklig -t megvesztegethetetlen -bestraffad büntetlen, meg nem büntetett -bestridd -bestritt nem vitatott, kétségtelen -bestridlig -1 vitathatatlan, kétségbevonhatatlan, tagadhatatlan (adv: ~en) -bestyrkt meg nem erősített, ném hiteles(ített) -bestånd -et, —. fizetésképtelenség; komma på fizetésképtelenné válik, tönkremegy -beställbar -t kézbesíthetetlen -bestäm-bar -t meghatározhatatlan, bizonytalan -bestämd -stämt határozatlan, bizonytalan -beständig -t állhatatlan, ingatag, vá!toz(and)ó, ingadozó -besvarad megválaszolatlan, meg nem válaszolt; viszonzatlan -besvärad háborítatlan, zavartalan; fesztelen, természetes;. egendomen är ~ av skatter a birtokot nem terhelik adók-betagen-tag^: det är I onom obetaget att.. jogában áll hogy... obetalbar -t megfizethetetlen -betald -talt (ki)fizetetlen -betingad feltétlen, feltétel nélküli; obetingat feltétlenül, feltétel nélkül -betonad hangsúlytalan -betvinglig -1 legyőzhetetlen, leküzdhetetlen -betydlig -t jelentéktelen -betydlighet -en, -er jelentéktelenség, • kicsi(ny)ség, csekélység -betäckt fedetlen, csupasz-betänksam -t meggondolatlan, -fontolatlan -bevakad őrizet nélkül álló; őrizetlen, óvatlan; jog be nem jelentett (követelés) -bevandrad járatlan (i -ben) -beveklig -t kérlelhetetlen; hajthatatlan; ~t visszavonhatatlanul -bevisad (be)bizonyítatlan, be nem bizonyított -bevislig -t be-bizonyíthatatlan -bevittnad nem tanúsított, nem igazolt, nem hitelesített -bevågen -beväget kedvezőtlen, mostoha; lyckan var honom ~ nem kedvezett neki k szerencse -beväpnad fel nem fegyverzett, fegyvertelen ojbildad műveletlen -biliig -t méltánytalan, igazságtalan -billighet -en méltánytalanság, igazságtalanságobjekt

483

ockultism

objekt -et, = 1. tárgy (átv is), dolog

2. nyelv tárgy objektiv -t I. adj tárgyilagos, pártatlan,

objektív II. s: -et = fiz tárgylencse objektivism -en objektivizmus objektivitet -en tárgyilagosság, pártatlanság, objektivitás o|bjuden -bjudet hívatlan, kéretlen -blandad 1. keveretlen, vegyítetlen 2. átv hamisítatlan, tiszta; zavartalan oblat -en, -er ostya

o|blekt fehérítetlen -blid -blitt zord, barátságtalan, kedvezőtlen, mostoha, rideg; se ngn med ~a ögon nem jó szemmel néz vkit -blidkelig -t kérlelhetetlen, (ki)engesztelhetetlen obligat 1. kötelező, elmaradhatatlan 2.

zene obligat o obligation -en, -er 1. kötelezettség 2.

kötvény, kötelezvény obligationslån -et, kötvénykölcsön obligatorisk -t kötelező, előírt; ~t ämne

kötelező (tan)tárgy oblik -t nyelv függő, obliqua . o|blodig -t vértelen, vér(ontás) nélküli -blyg -t szemérmetlen, szerénytelen, szemtelen oboe -n, -r oboa oboist -en, -er oboás, oboista o {borstad 1. fésületlen 2. átv faragatlan, csiszolatlan (modorú) -botfärdig-/megátalkodott -botiig -t 1. gyógyíthatatlan 2. javíthatatlan, jóvátehetetlen -brottslig -t 1. megszeghetetlan, szigorú (pl. semlegesség) 2. megingathatatlan, rendíthetetlen, tör(het)etlen -brukad 1. nem használt, használatlan 2. mez megműveletlen, parlagon har xgyott -brukbar hasznavehetetlen^ használhatatlan -bruklig -t nem használatos, nem szokásos, szokatlan -bruten -brutet 1. töretlen 2. fel nem nyitott (levél) 3* mez meg nem művelt, feltöretlen öbs.! observera

obscen -t szemérmetlen, trágár, obszcén observation -en, -er 1. megfigyelés, észlelés, észlelet 2. észrevétel, megjegyzés observator -n, -er megfigyelő, észlelő observatorium observatoriet, observatorier 1. megfigyelőhely 2. csillagvizsgáló, obszervatórium 3. meteorologiskt ~ meteorológiai állomás v. intézet

31«

observera észrevesz, figyel; megjegyez;

figyelembe vesz, megfigyel obskur -t -+• obskyr obskurant a felvilágosodás ellensége obskurantism -en felvilágosodásellenes.-

ség, obskurantizmus obskyr -t 1. sötét, homályos 2. kétes,

gyanús, obskúrus obstetrik -en szülészet obstinat makacs, önfejű, nyakas, dacos

obstruktion -en, -er 1. ellenállás, obstruk-

ció 2. orv eldugulás, elzáródás o {bunden -bundet kötetlen (átv is); meg nem kötött (állat); jag är ~ av några löften engem nem köt semmiféle ígéret -bygd -en, -er beépítetlen v. lakatlan terület, megműveletlen terület; vadon -bytt: de har något ~ med varandra nekik elszámolnivalójuk van egymással (átv) -bäddad vetetlen (ágy); det är obäddat nincs megágyazva -bändig -t féktelen, zabolátlan, szilaj -böjlig -t 1. hajlíthatatlan 2. átv hajthatatlan, merev 3. ragozhatatlan -bönhörlig -t kérlelhetetlen ocean -en, -er óceán, világtenger; kolonier på andra sidan ~en tengerentúli gyarmatok

oceanograíi -(e)n tengertan, (mély-)

tengerkutatás, oceanográfia oceanångare -n, = óceánjáró gőzhajó ocensurerad cenzurázatlan; nem cenzúrázott, át nem vizsgált och conj és, s, meg; ~ det(ta) éspedig; värre ~ värre egyre rosszabb; var god ~ skriv legyen szíves(,) írjon; två ~ två kettesével; ~ dylikt és több efféle; ~ så vidare és így tovább; en ~ fem-ti(o) egy (korona) ötven (öre); gå ~ bada fürödni megy; både far ~ mor mind az apa(,) mind az anya ociviliserad civilizálatlan, műveletlen ock adv is; om ~ habár, noha ocker [o1-] ockret uzsora ockergul -t okkersárga ockerränta -n, -or uzsorakamat ockra1 -n, -or åsv: okker ockra2 uzsoráskodik; ~ pä ngt vmit

kiaknáz v. kihasznál ockrare -n, = uzsorás också adv is, szintén; eller ~ vagy pedig ockult rejtett, titkos,- okkult ockultism -en okkultizmusockupation

484

felbar

ockupation -en, -er megszállás, elfoglalás,

birtokbavétel ockupationstrupp -en, »er megszálló csapat

ockupera megszáll, elfoglal, birtokba vesz; han är för närvarande ~d jelen-lég el van foglalva, nem ér rá odal-en v.-et tört: szabad birtok, allódium

-bonde -n -bönder szabadparaszt ódaterad keltezetlen ode -t, -n óda

o|delad osztatlan, meg nem osztott

-delbar oszthatatlan 'Odén npr mit Odin, Wodan o]disciplinerad fegyelmezetlen -disponerad 1. igénybe nem vett 2. kedvetlen, gyengélkedő, indiszponált; sångerskan var ~ az énekesnőnek rossz napja voit -disputabei -t vitathatatlan, kétségtelen -djur -et, = szörny(eteg), szörnyállat, dúvad odla 1. (meg)művel (földet); — hgs igek: ~ upp megművel, művelés alá fog 2. mez termel, termeszt; tenyészt; ~ potatis burgonyát termel 3. átv (ki)művel, fejleszt; ápol; ~ sina talanger fejleszti képességeit; ~ ngns bekantskap ápolja az ..ismeretséget vkivel; ett föga språk kevéssé fejlett v. kiművelt nyelv, keveset v. ritkán használt nyelv 4. foglalkozik [vmivel]; ~ konst művészettel foglalkozik

odlare -n, = 1. földműves, gazdálkodó

2. összet -termelő; -tenyésztő odling -en, -ar 1. mez (meg)művelés 2. termelés, termesztés; tenyésztés; ~ av råg rozs termelés; ~ av fjäderfä baromfitenyésztés 3. tenyészet; kultúra 4. ültetvény 5. átv kultúra, művelődés, műveltség odlings|bàr -t (meg)művelhető odon -et, = nov hamvas áfonya, mocsári fenyvesbogyó odontologi -(e)n fogászat o|drickbar -t ihatatlan -dryg -t nem kiadós, nem tartós, rövid ideig tartó, nem elégséges; pengar är ~a för honom nála nem marad meg a pénz, hamar elfogy a pénze -dräglig -t kibírhatatlan, elviselhetetlen; ~a människor kiállhatatlan emberek -duglig -t alkalmatlan, használhatatlan, nem megfelelő; han är ~ därtill ő arra nem

való; ~ till tungt arbete nehéz (testi) munkára alkalmatlan -dygd -en, -er rossz szokás; pajkosság, csintalanság; csíny; rosszalkodás -dygdig -t neve-1 etlen, pajkos, csintalan odyssé -(e)n, -er bolyongás, odisszea ódád -et, = gaztett, gonosztett odåga -n, -or semmirekellő, mihaszna o|däckad fedetlen, be nem fedett -dödlig -t halhatatlan; (el)múlhatatlan, feledhetetlen -dödliggöra -gjorde, -gjort halhatatlanná tesz, megörökít -död-lighet -en halhatatlanság -döpt ke-reszteletlen, meg nem keresztelt odör -en, -er illat, szag odört -en, -er nov: bürök ojeftergivlig -t elengedhetetlen -efter-härmlig -t utánozhatatlan -efterrättlig -t javíthatatlan, meg nem javítható o]egennytta -n önzetlenség -egennyttig -1 önzetlen -egentlig -t 1. nem valódi, nem igazi; ál, hibás, helytelen; mat: ~t bråk áltört 2. átvitt (értelmű) -egentlighet -en, -er 1. pontatlanság, helytelenség 2. jog: ~er szabálytalanságok); sikkasztások -ekonomisk -t nem gazdaságos; nem takarékos - eldad fűtetlen, be nem fűtött -émot-ståndlig-/ellenállhatatlan -emotsäglig -t vitathatatlan, kétségbevonhatatlan -emottaglig -t nem fogékony, érzéketlen (för -re, iránt) -eníj£ ,-f nem egységes, nem egyező, ebéëit* lenkedő; de är ~a nem értenek egyet -enighet -en 1. egyenetlenség, meghasonlás, viszály; de leva i ~ med varandra rossz viszonyban vannak egymással 2. nézeteltérés -ense indecl nem egyező, egyenetlenkedő; de är ~ nem értenek egyet; leva ~ rosszul élnek, rossz viszonyban vannak egymással; bli(va) ~ med sig själv meghasonlik önmagával -erfaren -faret tapasztalatlan (i -ben) -erhörd -hört hallatlan, hihetetlen, szörnyű -ersättlig -t pótolhatatlan ofantlig -t óriási (nagy), hatalmas, szörnyű

o|farbar -t járhatatlan (út) -fariig -t veszélytelen; ártalmatlan -fattbar -fattlig -t felfoghatatlan; hihetetlen, megfoghatatlan -felbar -t csalhatatlan; tévedhetetlen, megbízható; kétségtelen, biztos (jel)offensiv

offensiv -t I. adj támadó IL s: -en, -er támadás, offenzíva; ta(ga) till ~en támadást indít, támadásba megy át -allians -en, -er támadó szövetség, dacszövetség offentlig -/ nyilvános (adv ~en); en ~ byggnad középület -göra -gjorde, -gjort nyilvánosságra hoz, közhírré tesz, kihirdet -het -en nyilvánosság; ge ~ åt ngt nyilvánosságra hoz (v. közzétesz) vmit

offer offret, = áldozat; bliva falla ~ áldozata lesz, áldozat(á)ul esik (för -nek); bringa ngn ett ~ áldozatot hoz veiért; bringa fäderneslandet offret av sitt liv életét áldozza a hazáért; förrätta ~ áldozatot mutat be -djur -et, = áldozati- állat -död -en vértanúhalál, vértanúság Offerera ker ajánlatot tesz, kínál (ngn

ngt vkinek vmit) offer|lamm -et, = áldozati bárány -mod

-et áldozatosság offert -en, -er ker: ajánlat offer | vilja -n áldozatkészség -viliig -t

áldozatkész officer -(e)n, officerare tiszt officers|aspirant -en, -er tisztjelölt -kår

-en, -er tisztikar officiell -t hivatalos, szolgálati; ünnepélyes

officiera misézik, istentiszteletet tart; szertartást végez; közreműködik, fungál

officin -en, -er műhely; nyomdaüzem,

nyomdai műintézet officiös -t félhivatalos offra (fel)áldoz (ngt för ngn vmit vkiért

v. vkinek) offring -en, -ar feláldozás; az áldozat

bemutatása offsettryck -et, — nyomd offszetnyomás o|fin -t nem finom, durva -finkänslig -t nem finom érzésű, tapintatlan -fjädrad 1. tollatlan 2. rugózatlan oflax O pech; nu hade du ~ l most

(aztán) peched voit! ofodrad 1. nem abrakolt, nem etetett

2. béleletlen, bélés nélküli ofog -et, — rendbontás, garázdálkodás; helytelenkedés; bedriva ~ garázdálkodik; helytelenkedik ojformiig -t alaktalan, idomtalan, formátlan -fosterländsk -t hazafiat-

lan -framkomlig -t járhatatlan -frankerad nem bérmentesített, bér-mentesítetlen -fred -en .békétlenség, háborúság; háborús idők -freda nyugtalanít, zaklat, háborgat, molesztál; ~ ett land megtámad v. megrohan egy országot -fri -fritt nem szabad -frid -en ofred -frihet -en elnyomatás, szolgaság, rabság -frivillig -t önkéntelen, akaratlan -fruktbar -fruktsam -t terméketlen, meddő -frårikomlig -t elkerülhetetlen -frälse indecl nem nemes(i); adófizetésre kötelezett ofta adv gyakran, sokszor; ganska v. rätt ' ~ nog elég gyakran; ju ~re minél gyakrabban v. többször; ~st leggyakrabban, legtöbbször; rendszerint; allt som ~st gyakran, sokszor oftalmiatrik -en szemorvoslás, szemészet

oftalmolog -en, -er szemorvos oftalmologi -(e)n szemészet o|fullbordad befejezetlen, bevégzetlen -fullgången -gånget 1. félbemaradt, idő előtti 2. orv ki nem hordott, koraszülött -fullkomlig -t tökéletlen, nem tökéletes, nem teljes, hiányos -full-komlighet -en 1. tökéletlenség 2. hiányosság -fullständig -t nem teljes, hiányos -fulländad, bevégzetlen, befejezetlen

o]färd -en baj, szerencsétlenség; pusztulás, vég, végzet; bereda ngns ~ vkinek a romlását okozza -färdig-/ 1. befejezetlen 2. béna, sánta, nyomorék 3. satnya, csenevész -färgad festetlen o|förarglig -t ártalmatlan, ártatlan -förbehållsam -t fenntartás nélküli, egyenes, nyílt, nyíltszívű; säga ngt ~t kertelés nélkül (v. nyíltan) megmond vmit -förberedd -berett elő nem készített; fel nem készült, (előkészületien; tala oförberett rögtönözve beszél -förblommerad leplezetlen, kendőzetlen, nem szépített (vélemény) -för-bränn(e)lig -t 1. eléghetetlen, tűzálló 2. átv elpusztíthatatlan, el nem múló -förbätterlig -t javíthatatlan - fördelaktig -t kedvezőtlen, előnytelen, hátrányos -fördragsam -t türelmetlen; összeférhetetlen, -fördröjligen adv haladéktalanul, azonnal -fördärvad romlatlan -förenlig -t összeegyeztethetetlen, össze nem illő -företagsam -toföretagsamhet

rest, passzív, gyámoltalan; du är ~

- nem vagy vállalkozó szellemű »företagsamhet -en a vállalkozó szellem

1 hiánya -förfalskad hamisítatlan, { tiszta -förfaren -förfaret rég: tapasztalatlan -förfärad rettenthetetlen, csüggedetlen -förgriplig -t 1. megin-

- gathatatlan, elvitathatatlan; ~ rätt megtámadhatatlan jog 2. nem mérvadó, nem irányadó; (fter min mening szerény véleményem szerint -förgänglig -t elévülhetetlen, maradandó -förgätlig -t felejthetetlen -förhap-pandes adv O váratlanul, véletlenül,

- hirtelen; komma ~ idecseppen (átv) , -förhindrad nem akadályozott, aka-i dálytalan; jag är ~ att resa nincs

akadálya annak, hogy utazzam , -förklarlig -t megmagyarázhatatlan;

rejtélyes -förliknelig -1 (össze)hason-. líthatatlan, páratlan -förlåtlig -t megbocsáthatatlan -förmedlad közvetlen -förminskad nem csökkentett, csorbítatlan; nem csökkenő -förmodad váratlan, nem remélt, előre nem sejtett -förmåga -n képtelenség, alkalmatlanság; ~ till arbete munkaképtelenség -förmånlig -t előnytelen -förmärkt adv észrevétlenül -förmögen -förmöget 1. képtelen, alkalmatlan; ~ att betala , fizetésképtelen; ~ till arbete munkára : képtelen 2. gyámoltalan -förneklig -/ tagadhatatlan -förnuft -et oktalanság, esztelenség -förnuftig -t oktalan, esztelen, értelmetlen -förnöjd -förnöjt elégedetlen -förnöjsam -t kielégíthetetlen, (mindig) elégedetlen, telhetetlen -förrätt -en, -er jogtalanság, igazságtalanság; méltánytalanság, sérelem -förrättad: med oförrättat ärende dolgavégezetlenül -försiktig -t vigyázatlan -försiktighet -en vigyázatlanság -förskräckt rettenthetetlen, megfélemlíthetetlen -förskylld -skyllt meg nem érdemelt -förskämd -förskämt szemtelen, arcátlan -försonlig -t (ki)engesztel-hetetlen -försonlighet -en engesztelhe-tetlenség, kérlelhetetlenség -förstådd -stått meg nem értett -förståelig -t érthetetlen, értelmetlen -förstående értetlen, meg nem értő -förstånd -et oktalanság, esztelenség -

förståndig -t

oktalan, értelmetlen, botor -förställd -ställt színleletlen, őszinte; ^ glädje leplezetlen öröm -förstörbar -t elpusztíthatatlan; elévülhetetlen, maradandó -försvarlig -t megbocsáthatatlan, nem menthető -försynt arcátlan, szemtelen; kíméletlen -försökt: inte lämna något ~ mindent megkísérel v. megpróbál -försörjd -sörjt ellátatlan, el nem látott -förtjänt meg nem érdemelt, meg nem szolgált -förtruten -förtrutet csüggedetlen, fáradhatatlan -förtröttlig -t fáradhatatlan, lankadatlan -förtullad (el-) vámolatlan -förtäckt leplezetlen, kendőzetlen -förtövad haladéktalan, azonnali -förutsedd -sett előre nem látott, váratlan -förvansklig -t halhatatlan, maradandó -förvarandes 1. váratlanul 2. akaratlanul, véletlenül -förvillad meg nem zavart V» tévesztett; elfogulatlan (ítélet) -för* vissnelig -t hervadhatatlan; múlhatatlan -förvitlig -ffeddhetetlen, kifogástalan -förvållad vétlen; akaratlan -förvägen -förväget vakmerő, merész -för-ytterlig -1 elidegeníthetetlen; át nem adható, át nem ruházható -föränderlig -t megváltoztathatatlan, változhatatlan -förändrad változatlan ojgagn -et kár, hátrány -gemen -t nem közönséges, rendkívüli -gen# -t hosz-szadalmas, körülményes, bonyolult; en ~ väg kerülő út -generad fesztelen, otthonos, könnyed, természetes; hetyke -genomskinlig -t átlátszatlan, át nem látszó -genomskådlig -t áttekinthetetlen, beláthatatlan -genomträngligt 1. áthatolhatatlan; ~ för vätskan a folyadékot át nem bocsátó 2. átv kifürkészhetetlen -gift nem házas,, nőtlen ill. hajadon -gilla 1. helytelenít, rosszall 2. jog érvénytelenít, hatályon kívül helyez; el- v. visszautasít, elvet -gillande -t 1. helytelenítés, rosszallás 2. jog hatályon kívül helyezés, érvénytelenítés; el- v. visszautasítás -giltig -t érvénytelen; förklara för ~ érvénytelennek v. semmisnek nyilvánít -gin -t 1. nem készséges, nem szívélyes, barátságtalan, mogorva 2. körülményes; vö. ogen Ogjord -gjort meg nem tett, meg nem \ történt; om det vore ogjort ändå togrannlaga

ha- ezt meg ném történtté lehetne tenni!; vara ute i ogjort väder beleártja magát mások dolgaiba; okvetetlenkedik o]grannlaga indecl gyengédtelen, tapintatlan, indiszkrét -graverad 1. tehermentes, zálogjoggal nem terhelt; en ~ fastighet tehermentes ingatlan 2. érintetlen, hiánytalan -grumlad nem zavaros, tiszta; átv zavartalan -grundad alaptalan, indokolatlan; ~ misstanke alaptalan gyanú -gräs -et, = gyom, gaz, dudva (ätv is); rensa ~ gyomlál -gudaktig -t istentelen -gulden -guldet kifizetetlen; ~ skatt adóhátralék Ogunst -en 1. jóakarat hiánya, rosszakarat, rosszindulat; lyckans ~ a szerencse mostohasága 2. kegyveSz-tettség; vara v. stå i *» hos ngn nem áll kegyben vkinél 4)lgvnnsam -t kedvezőtlen, mostoha; káros; vara ~t stämd mot ngnv ki iránt kedvezőtlenül van hangolva -gärna adv kelletlenül, nem szívesen -gärning -en, -ar gaztett, gonosztett -gärningsman -mannen, -män gonosztevő; bűnöző »gàstvänlig k nem vendégszerető, barátságtalan; zord -görlig -t lehetetlen, kereszttilvihetetlen -hanteriig -t nehezen kezelhető, nem kézhez-_ álló, ügyetlen fogású, kényelmetlen »harmonisk -t összhangtalan> diszharmonikus; aránytalan -hederlig -t tisztességtelen, becstelén; átv piszkos -hejdad akadálytalan, gátlástalan; mértéktelen; féktelen, feltar-- íóztathatatlan, ellenállhatatlan -hejd-bar -t feltartóztathatatlan -helga megszentségtelenít, megzavar (ünnepet) -helig -t nem szent, evilági, ~ profán -hemul -t jogosulatlan, illetéktelen, jogtalan; alaptalan; [vkit] .meg nem illető Oherrans: o ett ~ väder borzasztó- V.

kutya idő(járás) O]hindrad akadálytalan -hjälplig -t javíthatatlan; reménytelen, menthetetlen; pótolhatatlan -hjälpsam -t nem készséges, nem segítőkész, kellet-* len -hulpen -hulpet segítség v. gyá-molítás nélkül(i); han lät ingen gå

ifrån sig senkit sem -bocsátott el

magától anélkül, hogy né segített

volna rajtà -hyfsad átv faragatlan; neveletlen, műveletlen; ápolatlan, gondozatlan, mocskos -hygglig -t szörnyű, iszonyú; félelmetes, borzasztó; förtelmes -hygglighet -en, -er szörnyűség, borzalom, förtelem ohyra -n féreg, kártékony rovar o|hyvlad 1. gyalulatlan 2. átv faragatlan, bárdolatlan -hågad nem hajlandó, idegenkedő; vara ** fór ngt nincs kedve vmihez, idegenkedik vmitől, nem kedvel v. szível vmit -hållbar -t tarthatatlan, alaptalan -hägn -et kár; kártevés -hägnad bekerítetlen -hälsa -n rossz egészségi állapot; be-tegesség, gyengélkedés -

hälsosam -t egészségtelen, ártalmas (az egészségre) -hämmad akadálytalan, nem gátolt, gátlástalan, gátlás(ok) nélküli -hängd -hängt O átv pimasz, szemtelen -höljd -höljt 1. be nem burkolt, betakaratlan 2. átv nem titkolt, leplezetlen -hörbar -t hallhatatlan, nem hallható -hörd -hört meg nem hallott, hallatlan; meghallgatás nélkül maradó); hans ord förklingade szavaira senki sem ügyelt -hörsam -1 engedetlen, szófogadatlan -hövlig -t udvariatlan -hövlighet -en, -er udvariatlanság -igenkännlig -1 felismerhetetlen -inbunden -bundet kötetlen, be nem kötött -infriad: ett oinfriat löfte be nem váltott (v. meg nem tartott) ígéret -inskränkt korlátlan, határtalan; feltétlen, fenntartás nélküli -intaglig -t bevehetetlen - intressant érdektelen, nem érdekes -Intresserad 1. nem érdekelt, érdek nélküli (av ngt vmiben) 2. érdektelen, közömbös -invigd -vigt be nem avatott, avatatlan oj interj jaj!; juj!; of v. ojoj då! ejha! öja: ~ sig sopánkodik, siránkozik (över ngt vmin)

o]jämförlig -t (összehasonlíthatatlan -jämn -t 1. egyenetlen, durva; döcögős 2. páratlan (szám) 3. egyenlőtlen, nem egyenlő, különböző -jävig -t elfogulatlan , pártatlan; kifogástalan, megtámadhatatlan ok -et, = járom, iga (átv is); bringa under ~et leigáz, iga alá hajt

Oka: ~ av ett djur állatot a járom-

-ból kifog; <v pá igába fogokallad

o [kallad hívatlan -kammad fésületlen

-kamratlig -t bajtársiatlan okben -et, = orv járomcsont o|klanderlig -t feddhetetlen, kifogástalan -klar -t zavaros, homályos; nem világos; borús -klippt nyíratlan -klok -t oktalan, ostoba -klädd -klätt fel nem öltözött, ruhátlan; meztelen; huzat nélküli (bútor) -kokt meg nem főzött v. főtt, fövetlen -konstlad mesterkéletlen, keresetlen, természetes, egyszerű -kontant: bli ~ med ngn Összevesz vkivel -krigisk -t nem harcias; békés -kristlig -t nem keresz-tény(i); istentelen, pogány; átv: ett ~t väder szörnyű v. istentelen idő(járás) -kroppslig -t testetlen, anyagtalan -kryddad nem fűszerezett, fűszerte-len -kränkbar -t sérthetetlen, meg nem bántható -krönt koronázatlan oktav -en, -er 1. zene oktáv(a); ett-strukna ~ egyvonalas oktáv; tilia v. ostrukna ~ kisoktáv 2. nyomd nyolcadrét, oktáv -format -et, = nyomd nyolcadrét alak, oktávalak oktober (en) október; en vacker ~ (egy) szép október -revolution -en: den Stora Socialistiska Oktoberrevolutionen a Nagy Októberi Szocialista Forradalom okular -et, = fiz szemlencse(rendszer) okulera kert szemez, szemre olt okultiverad műveletlen okulär -t (meg)szemlélés útján történő; ~ undersökning helyszíni vizsgálat; techn szabad szemmel történő vizsgálat -besiktning -en, -ar 1. szem(ügybevételezés 2. jog szemle; ta ngt i ~ szemügyre vesz (v. megszemlél) vmit o|kunnig -t tudatlan, járatlan (i -ben); hon är ~ i matlagning (ő) nem tud főzni; vara ~ om ngt vmiről nem tud; nem ismer vmit -kunnighet -en tudatlanság, járatlanság; nem tudás, nem ismerés (i -ben; -nek a); ~ i lagen a törvény nem ismerése; lämna ngn i ~ om ngt vki előtt (el)titkol vmit -kuvad töretlen, lankadatlan, elszánt -kuvlig -t leküzdhetetlen, lebírhatatlan; hajlíthat at lan; fékezhetetlen; lankadatlan -kvinnlig -t nőietlen, nem nőies Okväda: ** ngn (meg)szid v. szidalmaz. v. gyaláz vkit

okvädin(g)sord -et, = szidalom, szitkozódás, szitok-; sértő szó, gyalázkodás okynne -t rosszaság, pajkosság, neveletlenség; göra ngt på rent ~ merő pajkosságból v. rosszaságból tesz vmit o|kynnig -t pajkos, csintalan, neveletlen -kysk -t szemérmetlen, parázna, -känd -känt ismeretlen (jör ngn vki előtt) -känslig -t érzéketlen (jör ngt vmi iránt); érzéstelen -laddad 1. meg nem rakott 2. töltetlen, meg nem töltött (pL Jegyver) olag: komma v. råka i ~ hibássá válik, elromlik',* bringa v. sätta i ~ elront; vara i ~ nincs rendben, nem működik (gép); elromlott; hans måge är i ~ elrontotta a gyomrát; han har det ~et neki az a rossz szokása van, neki az a hibája olaga, olaglig -t törvénytelen, törvényellenes, jogtalan; olaga jiske jogosulatlan halászat v. horgászat; (vad, hal:) olaga tid tilalmi idő olaglighef -en, -er törvénytelenség olat -en, -er rossz szokás; hiba (állatnál)

o [ledande jiz nem vezető -ledare -n, = jiz rossz vezető, nem vezető -lidlig -t elviselhetetlen, tűrhetetlen -lik -t nem hasonló, nem egyenlő; különböző, különféle; hon är ~ alla andra 6 más, mint a többiek -lika I. adj különböző, eltérő, nem egyenlő; különféle; vara av ~ mening eltérő v. más véleményen van; alldeles ~ ngt

alapjában különböző, teljesen elütő vmitől; ~ till det yttre külsőre nézve eltérő(k) v. különböző(k) II. adv másképp(en), különbözőképp; ~ tänkande másképpen gondolkodó; de är ~ stora ők különböző nagyságúak -likartad különféle, különböző fajta, másfajta -likformig -t különböző alakú, eltérő; egyenlőtlen -likhet -en, -er különb(öző)ség, különbözés, egyenetlenség; ~én i priset árkülönbség; i mot v. med ngt vmitől eltérőleg olinjerad vonalozatlan oliv -en, -er olajbogyó, oliva -grön -t olajzöld -kvist -erí, -ar olajág -olja -n, -or olívaolaj, táblaolaj -träd -et, = nov olajfa olja I. s: -n, -or 1. olaj; gjuta ~ på elden olajat önt a tűzre; sardiner i **oljebehållare

489

olajos szardínia 2. kőolaj II. vt (meg-) olajoz; ~ in meg- v. beolajoz olje|behållare -n, =, -cistern -en, -er olajtartály, -ciszterna -eldning -en olajtüzelés, -fűtés -färg -en, -er olajfesték -kaka -n, -or mez: olajpogácsa -kvarn -en, -ar olaj ütő, -sajtoló tizem -källa -n, -or (kő)olajforrás -ledning -en, -ar (kő)olaj vezeték -målning -en, -ar 1. olajfestés v. -mázolás 2. olajfestmény -raffinaderi -(e)t, -er olajfinomító -tryck -et, =:

1. techn olajnyomás 2. nyomd olajnyomat -träd -et, = olajfa

Oljig -t 1. olajos 2. átv kenetteljes oljning -en olajozás, olajkenés oljud -et, = zaj, lárma, zenebona; föra ~ lármázik, lármát v. zajt v. zenebonát csap ollon -ret, = 1. (tölgy)makk; bükkmakk

2. orv makk -bőrre -n, -ar cserebogár o|logisk -t logikátlan, nem logikus

-lovandes engedély nélkül -lovlig -t meg nem engedett, tilalmas, tilos ojlust -en kedvetlenség, kelletlenség; rossz érzés -lustig -t kedvetlen, kelletlen, levert; szomorú; kellemetlen lanyha (tőzsde) olvon -et, ~ nov bangita, labdarózsa olycka -n, ror szerencsétlenség, baj, baleset; balszerencse; boldogtalanság; tilt alt szerencsétlenségre; titi råga på ~n hogy a baj teljes legyen, mindennék a tetejébe; störta ngn i <v bajba sodor vkit o|lycklig -t szerencsétlen, balszerencsés; boldogtalan; nem v. rosszul sikerült -lyckligtvis adv szerencsétlen módon, [vkinek a] szerencsétlenségére -lycksalig -t boldogtalan; szerencsétlen; ~a människa l te szerencsétlen (ember) !

Olycks|barn -et, = sok gondot okozó gyer(m)ek;- semmirekellő; szerencsétlen ember -bringande vészes, bajthozó -bådande vészjósló, baljóslatú) -dag -en, -ar szerencsétlen nap, vésznap, a szerencsétlenség napja -diger -t vészterhes, vészes -fali -et, ~ baleset, szerencsétlenség -fallsförsäkring -en, -ar balesetbiztosítás -fågel -n, -fåglar szerencsétlen

flótás, peches ember -händelse -n,

-r szerencsétlenség, baleset -kamrat

-en, -er sorstárs, bajtárs -plats -en, -er a szerencsétlenség v. baleset színhelye -tillbud -et, — fenyegető szerencsétlenség, kritikus, helyzet -öde -t, -n balsors, balszerencse o|lydig -t engedetlen, szófogadatlan (mot ngn vkivel szemben) -lydnad -en engedetlenség, szófogadatlanság (mot -vei szemben) Olympen npr az Olimposz olympiad *en, -er olimpiai játékok, olimpia

olympia|mästare -n, — olimpiai bajnok olympisk -t olimposzi; olimpiai; (de) ~a

spelen az olimpiai játékok o|låst be nem zárt, bezáratlan -låt -en, -ar lárma, zaj; üvöltözés, ordítozás; jajgatás -lägenhet -en, -er kellemetlenség, kényelmetlenség; baj; hátrány -läglig -t alkalmatlan, kellemetlen, nem kívánatos (fór -nek a számára); komma ngn ~t rosszkor jön vkinek; i ~ tid rosszkor -läklig -t gyógyíthatatlan -lämplig -t alkalmatlan, nem megfelelő, helytelen, célszerűtlen -ländig -t 1. hozzáférhetetlen, megközelíthetetlen 2. mez (meg)művelhetetlen, terméketlen, sivár 3. alkalmatlan -läraktig -t nem tanulékony, nehézfejű -lärd -lärt 1. tanulatlan 2. tudománytalan -läslig -t (el)olvashatatlan -löslig -t 1. megoldhatatlan, megfejthetetlen 2. vegy oldhatatlan, nem oldható

om1 I. conj 1. (feltételes és megengedő) ha, hogyha; även om még ha; még akkor is ha; om möjligt ha lehetséges, lehetőleg; om han kunde, skulle han komma eljönne, ha tudna; om det hade varit vackert väder, så . ha szép idő lett volna, akkor ...; om blott (v. endast) hacsak; som om mintha 2. (óhajtó) om ... bara bárcsak; om du bara ville komma! bárcsak eljönnél 1 3. (függő kérdésben) vajon, hogy; jag frågade, om han var sjuk

megkérdeztem, hogy beteg-e 4. (ösz-szehasonlító) som om mintha; som om du vore sjuk mintha beteg lennél II. s: efter många om och men sok huzavona után

om2 I. praep 1. (helyről) körül; -nál,

-nél; -ön, -en, -ön; köré, -ra, -re;omak

490

omedelbar

-tói, -től; mellett el; binda en duk ont halsen kendőt köt a nyaka köré (v. nyakára); bussen viker just om hörnet az autóbusz éppen befordul a sarkon; vara kall om fötterna hideg v. fázik a lába; hennes väl låg mig om hjärtat az ő jólétét szívemen viseltem; norr om staden a várostól északra; på andra sidan om.floden a folyó másik oldalán, a folyón túl; till höger om huset a háztól jobbra; våra brev har gått om varandra leveleink keresztezték egymást; gå om ngn elmegy vki mellett; om varandra összevissza 2. (időről) alatt; múlva; belül; om dagen nappal; napközben; om våren tavasszal; om söndag (jövő) vasárnap; om ett år egy éven belül; egy év múlva; i dag om en vecka mához egy hétre; om en liten stund rövid időn belül; egy kis idő múlva; om dagarna nappal; om somrarna nyáron, nyaranta; om söndagarna vasárnapinként); en gång om dagen (v. året) egyszer napjában (v. egy évben) 3. (átv) -ról, -ről; -ért; tata om ngn beszél vkiről; boken handlar om nya "uppfinningar a könyv új találmányokról szól; avge rapport om ngt jelentést tesz. vmiről; anhålla v. be om ngt megkér vmire, kér vmit; kämpa om ngt küzd v. harcol vmiért; hoppet om en fredlig lösning a békés megoldás reménye; ett brev om fem sidor (egy) ötoldalas levél; en vikt om tio kilo egy tízkilós súly; en armé om 20 000 man 20 000 főből álló hadsereg; sp: om trettio harminc egyenlő II. adv 1. (helyhat) körül; runt om köröskörül; höger om l jobbra át!; gå v. köra ~ ngn elmegy v, elhajt vki mellett; vkit (meg)előz; se sig om körülnéz, szétnéz; vinden har kastat om a szél (iránya) megfordult; vända om bladet fordít (a könyvben egy lapot); vända om megfordul, visszafordul 2. (időhat) om igen még egyszer; ismét; om och om igen újra és újra; (hela) året om egész éven át; dagarna om napokon át, napszámra; många gånger om már sokszor 3. (igekötő) bygga om újraépít; átépít; göra om megismétel; arbetet måste göras om a munkát újra meg kell csinálni.

omak -et kellemetlenség, vesződség, fáradozás, baj; göra sig med ngt •fáradozik v. vesződik vmivel omaka indecl 1. páratlan, felemás;" ~ handskar páratlan kesztyűk 2. átv össze nem illő, rosszul összeválogatott o]malen »målet őröletlen -manlig -t

férfiatlan, nem férfias om|arbeta átdolgoz; ~d och förbättrad upplaga átdolgozott és javított kiadás -arbetning -en, -ar átdolgozás -arma át- v. megölel -bedd -bett: jag har blivit att... arra kértek hogy ... -bestyra -styrde, -styrt, -besörja -sörjde, -sörjt i * gondoskodik, ellát; elintéz (ngt vmiről; vmit) 2* beszerez -betro -trodde, -trott: ~ ngn ngt rábíz vkiré vmit -bilda átalakít, át-v. újjászervez -bildning -en, -ar átalakítás, újjászervezés; átalakulás *bonad: vät ~ 1. (szél és hideg ellen) jól védett, lakályos 2. jól bebugyolált, melegen öltözött ombord adv hajón, fedélzeten (pä ngt vminek a); gå ~ hajóra ill. repülőgépre száll -läggning -en, -ar összeütközés (hajóké) om|bryta -bröt, -brutit nyomd: tördel -brytning -en, -ar nyomd: tördelés ombud -et, == képviselő, megbízott;

ombudsman ombudsman -mannen, -män megbízott"; meghatalmazott; bizalmi személy; jogi képviselő (pl. banké) ombyggnad -en, -er 1. át- v. újjáépítés 2. át- V. újjáépített épület om|byte -t, -n 1. vált(oz)ás, változatosság; csere;. ** av luft levegőváltozás; linne till váltás fehérnemű; Jör ~s skull változatosság kedvéért; ~ förnöjer a változatosság gyönyörködtet 2. átszállás -bytlig -t változékony, állhatatlan, szeszélyes -dana átalakít, átformál -debatterad -diskuterad (sokat) vitatott omdöme -t, -n 1. ítélet, vélemény, szakvélemény; megítélés; fälla ett ~ om ngn v. ngt ítéletet v. véleményt mond Vkiről v. vmiről 2. ítélőképesség; han har (ett) gott éles ítélőképessége van

omdömes|förmåga -n ítélőképesség -lös

t ítélőképesség nélküli, kritikátlan o]medelbar -t 1. közvetlen; azonnali; *»tomelett

491

közvetlenül, azonnal 2. természetes -medgörlig hajthatatlan, makacs -medveten -medvetet nem tudatos, öntudatlan; tudattalan; önkéntelen; vara ~ om ngt vminek nincsen tudatában, nem tud vmiről omelett -en, -er tojáslepény, omlett omening -en, -ar értelmetlenség, badarság, zagyvaság om]famnaát-v. megölel, átkarol-f amning -en, -ar átkarolás, ölelés -fatta 1. átfog, -karol, körülfog, -vesz 2. magában foglal, felölel, tartalmaz; ~ en lära (vmilyen) tant vall (v. magáévá tesz);. ~ en avvikande ståndpunkt eltérő álláspontot foglal el; ~ en tro [vmilyen] hitre tér, áttér egy vallásra; ~ en åsikt [vmilyen] nézetet vall (v. magáévá tesz) -fattande átfogó, széleskörű, kiterjedt -fattning -en, -ar 1. keret, foglalat; 2. kiterjedés, terjedelem, méret -formare -n, = vili áramátalakító omfång -et 1. kerület % terjedelem;1 kiterjedés, kiterjedtség; méret, nagyság, volumen omfångsrik -t nagy kiterjedésű, terjedelmes.

om|ge -gav, -givit körülvesz, környez

-gestalta átalakít, -formál omgift: vara ~ újból házasságót kötött (ill. férjhez ment); bli ~ újra házasságot köt; újra mégnősül (férfi); újra férjhez megy (nő) omgiva -gav, -givit omge omgivning -ren, -ar 1. környezet 2* környék, vidék; Stockholms ~ar Stockholm környéke Omgjord -gjort. átdolgozott om|gjorda körülövez, (fel)övez; sig med svärdet kardót köt, felcsatolja v, felövezi kardját -gående azonnali; svara med ~ azonnal v. postafordultával válaszol; med ~ post postafordultával -gång -en, -ar 1. -szor, -szer, -ször; två ~ar kétszer; két izben; i flera ~ar több ízben; többször; i första ~en az első (választási) fordulóban; i ~ar egymás után, felváltva 2. sp forduló, menet; kártya játszma 3. készlet, garnitúra 4. en ~ kläder egy váltás v. rend ruha 5. kerülő út, teketória; utan vidare ~ar minden teketória nélkül; för-

enad med ~ar körülményes -gärda h körülvesz, sövénnyel körülkerít 2. oltalmaz -hulda 1. (gondosan) ápol, gondoz 2. kedvez (ngn vkinek); pártfogol; ajnároz, dédelget omhänder|ha(va) -hade, -haft kezel, gondoz -ta(ga) -tog, -tagit gondoz, gondoskodik; törődik, gondját viseli; elfog, kézre kerít, őrizetbe vesz; megőrzésre átvesz, gondjaiba vesz; lefoglal; vara väl omhändertagen jó kézben v. helyen van om|hölje -t, -n burok, burkolat, lepel

-igen adv még egyszer, ismét omild -milt gyöngédtelen, durva; zord, kemény

omintet|gora -gjorde, -gjort semmivé

tesz, megsemmisít, meghiúsít ominös -t baljóslatú, vészterhes, ominózus

omisskänn(e)lig -t félreismerhetetlen, félre nem ismerhető, félreérthetetlen

omistlig 4 nélkülözhetetlen, pótolhatatlan; elidegeníthetetlen omjkast -et, = 1. sp új dobás v. hajítás 2» fordulat, változás -kastare -n, «=? vili (át)kapcsoló, irányváltó •»kastning -en, -ar 1. (hirtelen) változás; átv fordulat; irányváltás- 2. vili átkapcsolás, átváltás 3. megfordulás, átcsapás (szélé) 4. (meg)változtatás, átállítás -klädnad -en, -er, -klädning -en, -ar 1. átöltÖz(köd)és 2. új huzat (bútorra) -klädningsrum -rummet, s= öltöző(helyiség) -klädsel -n, -klädslar omklädnad -komma -kom, -kommit elpusztul, életét veszti (av -tői) -kopplare -n, = vili átkapcsoló, áramirányváltó -koppling -en, -ar átkapcsolás -kostnad -en, -er költség(ek), kiadás -krets -en, -ar kerület; környék, körzet; på. v. inom 100 meters ~ 100 méteres körzetben

omkring L praep körül; köré; körülbelül; (-nek a) táján, tájban, felé;. ~ staden a város körül; ~ tusen mintegy v. körülbelül ezer.; ~ den 15 mars március 15-e körül v. táján;

klockan tolv tizenkét óra felé: v. tájban II. adv körül; runt ~ köröskörül, mindenütt; vida ~ széltében--hosszában, messze földön, mindenütt;omkull

gå ~ i staden sétálgat a városban; se sig ~ körülnéz; när allt kommer ~ végeredményben, végül is om|kull adv hanyatt, földre, hátra; falla ~ hanyatt esik v. vágódik, elesik; összerogy, -esik; felborul, -fordul; gå ~ 1. hanyatt esik, elesik, felbukik 2. füstbe megy, meghiúsul 3. tönkremegy, csődbe jut -kväde -/, -n visszatérő rím, refrén -

körning -en, -ar előzés, utolérés (jármüvei) -lasta átrak(odik) -lastning -en, -ar átrak(o-d)ás -liggande környező -ljud -et, = nyelv umlaut -lopp -et, = 1. keringés, forgás; (keringési) pálya 2. forgalom; sätta i ** forgalomba hoz, terjeszt; ett rykte är i ~ olyan hír járja v. terjeng 3. mez vetésforgó 4. erd vágásforduló -loppstid -en, -er keringési idő -läggning -en, -ar 1. körülrakás, rárakás; körülkötés 2. a (seb-) kötés megújítása 3. újrakövezés 4. átirányítás, elterelés (forgalomé) 5. átrendezés; átállítás, átszervezés 6. átv megváltoztatás, átalakítás -läggningsrum -rummet, = orv kötözőhely -möblering -en, -ar 1. a bútorok átrendezése 2. újra betöltés (állásé); átalakítás (kormányé) -nejd -en, -er környék, vidék -nämna -nämnde, -nämnt (meg-) említ, szóba hoz -nämnande -t, -n (meg)említés -nämnd -nämnt említett, nevezett o [modern -modärn -t nem divatos, divatjamúlt; nem korszerű, nem modern -mogen -moget éretlen; átv meg nem érlelt, korai -moralisk -í erkölcstelen omorganisation -en, -er átszervezés,

újjárendezés o[mor(g)nad álmos, álomittas -motiverad megokolatlan, indokolatlan, alaptalan; jogosulatlan om|placera 1. áthelyez, másként (el-) helyez 2. pénz másképpen elhelyez v. befektet 3. át- v. elhelyez (tisztviselőt) -plantera 1. újra beültet (területet); átültet, kiültet (növényt) 2. átv áttelepít, máshol meghonosít -prövning -en, -ar felülvizsgálat; át-v. felülvizsgálás; ta(ga) ngt under ~ felül- v. átvizsgál vmit -rama bekeretez -redigera újra megszerkeszt, átszerkeszt, átdolgoz, átír -reglering

-en, -ar újraszabályozás -ringa' 1. körülvesz, -áll 2. kat körülzár, bekerít

område -t, -n terület (átv is); körzet, kerület; fridlyst ~ természetvédelmi v. védett terület; det ligger utom för hans befogenhet hatáskörén kívül van

om|räkna átszámít (i -be) -räknings-kurs -en, -er átszámítási árfolyam -röra -rörde, -rört (fel- v. meg)kever; vö. röra (om) -rösta (le)szavaz, szavazatát leadja-röstning-£/?, -ar szavazás; sluten ~ titkos szavazás; öppen ~ nyílt szavazás; skrida till ~ szavazni megy,, az urnákhoz járul oms -en v. -et omsättningsskatt om i segling -en, -ar körülvitorlázás, -hajózás -sider adv: (sent) ~ végre, végül (is) -sikt -en körültekintés, óvatosság -skaka meg- v. felráz; väl! [használat előtt] jól felrázandó I -skapa átalakít, átformál -skiftning -en, -ar változás; váltakozás -skola átképez -skolning -en, -ar átképzés -skriva -skrev, -skrivit át- v. körülír; mat: en omskriven cirkel (egy) körülírt kör -skrivning -en, -ar 1. át- v. újraírás 2. körülírás -skuren -skuret -»- omskära om|skära -skar, -skurit vall: körülmetél

-skärelse -n vall: körülmetélés omslag -et, = 1. borogatás; csomagolás; boríték, burkolat; lägga ~ om ngt borogatást tesz vmire; lägga på värma ~ meleg borogatást rak 2. fordulat, (hirtelen) változás; det blir ~ i väderleken az időjárás (hirtelen) megváltozik omslags|bild -en, -er kép a borítólapon -blad -et, — borítólap -papper -et, = csomagolópapír -presentation -en, -er fülszöveg (könyvborítón) omslingrad: de håller v. hålla varandra fast ~e egymást szorosan átölelve tartják

omsluta -slöt, -sluiit körülvesz, -fog,

-zár; magában foglal, felölel omslutning -en ker: az aktívák (ill. a pasz-

szívák) összege omsorg -en, -er 1. gond, gondoskodás, gondozás; bära v. draga v. ha ~ om ngt gondot visel vmire, gondoskodik vmiről 2. gond(osság); nedlägga stor ~ på ngt nagy gondot fordít vmire omsorgsfull -t gondosomspinna

om|spinna -spann spunnit körülfon; befon (átv is) -spola körülnyaldos -spunnen -spunnet körülfont; befont (átv is); ~ (lednings)tråd körülfont v. szigetelt huzal -stigning -en, *ar átszállás (pl. vonatról) -stridd -stritt vitatott -stråla körülragyog, besugároz, fénnyel övez -stående túloldali, előbbi lapon levő -ställning -en,-ar átállítás; átrendezés; megváltoztatás omständighet -en, -er körülmény; förmildrande (försvårande) ~er enyhítő (súlyosbító) körülmények; han befinner sig efter ~erna väl a körülményekhez képest jól megy neki (v. jól van); rätta sig efter ~erna a körülményekhez igazodik; vara i ~er más állapotban van, várandós; vara i goda ~er jó körülmények között él; under dessa ~er ilyen körülmények között; utan (vidare) ~er minden teketória nélkül

omständlig-/ 1. körülményes, hosszadalmas, terjengős 2. alapos, kimerítő, részletes, részletező 3. bonyolult omstörta 1. le- v. kidönt; megdönt, felforgat 2. felborít 3. meghiúsít (tervet) 4. megbuktat (kormányt) om|störtning -en, -ar 1. le- v. kidöntés; 2. pöl megdöntés; felforgatás; forradalom 3. megbuktatás (kormányé) -störtningsman -mannen, -män felforgató (ember) -svep -et, — 1. kertelés, köntörfalazás; utan ~ köntörfalazás nélkül, nyíltan 2. ármány (-kodás); göra ~ ármány(oka)t sző, ármánykodik; -svängning -en, -ar kanyarodás; átv (hirtelen) fordulat omsvärma körülrajoz; átv körülrajong omsägning -en, -ar ismétlés -sätta -satte, -satt 1. áthelyez, átültet; ~ ord i handling a szavakat tettre váltja; ~ sina tankar i gärning gondolatait tettre váltja; ~ i praktiken a gyakorlatba átültet v. átvisz 2. nyomd újra-v. átszed 3. ker forgalmaz; (meg)-forgat; forgalomba hoz, elad; megújít -sättning -en 1. áthelyezés; átültetés; orv: ~ av ämnen anyagcsere 2, nyomd újra- v. átszedés 3. ker forgalom; eladás (áruké); megújítás (pl. váltóé); meghosszabbítás (pl. kölcsöné); den årliga ~en uppgår till az évi forgalom eléri a

4. átv: ~ på lärare tanítók v. tanárok cserélődése v. változása -sättningsskatt -en, -er forgalmi adó omtagning -en -ar (meg)ismétlés om|tala beszél, elmond; (meg)említ; ~ ngt för ngn vkinek elmond vmit, vkinek beszámol vmiről, említ vkinek vmit; höra ngt ~s hall vmiről; mycket ~d sokszor megtárgyalt, sokat emlegetett -tanke -n, -ar körültekintés, megfontoltság, előrelátás, elővigyázat; gond(osság); ha ~ om ngn v. ngt gondoskodik vkiről v. vmiről; gondját viseli vkinek v. vminek -tryck -et, — nyomd újranyomás; új lenyomat -trycka -tryckte, -tryckt nyomd: újranyom -tvistad vitatott, kétes, támadott -tvistbar -tvistlig -t vitatható, eldöntetlen om|tyckt kedvelt, szívesen látott, keresett (av, hos, bland -nél; által); népszerű; illa ~ nem kedvelt, népszerűtlen -tänksam -t körültekintő; gondos-(-kodó), előrelátó; figyelmes -töcknad ködös, elhomályosult, elborult; ~ av vin borgőzös; ~ tillförståndet elborult elméjű

o|mutbar -mutlig -t megvesztegethetetlen -mutlighet -en megvesztegethetetlen-ség

om|vaccinera újraolt -val -et, = új választás; újraválasztás; ismételt megválasztás -väld -valt újraválasztott; újra megválasztott omvandla megváltoztat, átalakít omvandling -en, -ar megváltoztatás, átalakítás; átváltozás omvittna tanúsít

om|vårdnad -en gondoskodás, gondozás (om -ről; -nek a); ha ~ om ngt gondoskodik vmiről -väg -en, -ar kerülő út; göra v. ta en ~ kerülőutat tesz; átv: på ~ar kerülő úton -välja -valde, -valt 1. újból választ 2. újraválaszt; újra megválaszt ont|välvning -en, -ar (forradalmi) változás v. átalakulás; (hirtelen) fordulat; felfordulás -vänd -vänt 1. (megfordított; han var som en. ~ hand (ő) egészen megváltozott 2. vall meg- v. áttérített; megtért omvända -vände, -vänt vall: megtérít;

~ sig megtér omjvándelse -n, -rvall: meg-v. áttérítés;omvänt

megtérés -vänt adv (meg)fordítva, ellenkezőleg -värdera átértékel -värdering -ert, -ar átértékelés -värld -en környező világ, környezet omvärva -värvde, -värvt körülvesz, -rajong

om I växla felvált, váltogat; váltakozik -växlande változó, változatos; váltakozva, felváltva -växling -en, -ar változás; váltakozás, váltogatás; változatosság; för skull változatosság kedvéért

ojmyndig -t kiskorú; förklara ngn ~ gyámság v. gondnokság alá helyez vkit -myndighet -en kiskorúság -måttlig -t mértéktelen, mérhetetlen, szertelen, határtalan; ~ köld rendkívüli hideg Cm | än dra megváltoztat, átalakít -ändring -en, -ar (meg)változtatás, átalakítás; változás, átalakulás omänniska -n, -or szörny (emberről) ojmänsklig -t embertelen -mänsklighet -en embertelenség -märkbar -märklig -t észrevehetetlen, észrevétlen; jelentéktelen -mätlig -t (meg- v. felmérhetetlen -mättlig -t telhetetlen, kielégíthetetlen; en ~ hunger csillapíthatatlan éhség -möblerad bútorozatlan -möjlig -t lehetetlen (adv; r*>en); ~t att begripa meg- v. felfoghatatlan -möjlighet -en, -er lehetetlenség -natur -en természetellenesség -naturlig -t mesterkélt, nem természetes, természetellenes ond ont (comp: värre, superi: värst) I. adj

1. rossz, gonosz; aningar rossz sejtelmek; det väcker ~ v. ont blod ez rossz vért szül; av två ~a ting väljer man det minst ~a két rossz közül a kisebbet kell választani 2. haragos, dühös (på -re; för v. över miatt); bli ~ på ngn megharagszik vkire; vara ** på ngn haragszik v. dühös v. orrol vkire II. s 1. baj, rossz, gonosz; den v. hin ~e a gonosz, az ördög; det ~a a rossz, *a baj; ett nödvändigt ont szükséges rossz; intet ont anande semmi rosszat sem sejtő, mit sem sejtő; göra det ~a värre a bajt még tetézi; göra ngn ngt ont vkit (meg)bánt, vkinek fájdalmat okoz; ha ont i sinnet rosszban töri a fejét, rosszat forral; löna ont med gott rosszért jóval fizet

2. fájdalom; det gör ont i ögonen på mig

fáj(nak) a szetne(i)m; det gör mig ontr att... sajnálom, hogy ...; det gör migm ont om Er sajnálom önt; var har ni ont? hol fáj (önnek)?; jag har ont i huvudet v. magen fáj a fejem v. gyomrom; fejfájásom v. gyomorfájásom van; ha ont i ögat v. foten rossz v. beteg a szeme v. lába 3. hiány, szűkösség; det är ont om ngn v. ngt hiány van vkiben v. vmiben; ha ont om ngt vmiben hiányt szenved; det börjar bli ont om kol kezd hiány lenni szénben; rosszabbodik a szénellátás; här är ont om läkare itt hiány mutatkozik orvosokban; vi har ont om pengar szűkében vagyunk a pénznek; vi har för ont om tid för att... túl kevés időnk van ahhoz hogy... ondgöra: ~ sig över v. för ngt bosszankodik vmin, mérgelődik vmi miatt ondo -»- ond rég: vara av ~ rossz, erkölcstelen, ártalmas; all överdrift är av ~ minden túlzás rossz v. káros; fräls oss ifrån ~ / szabadíts meg minket a gonosztól!; med godo eller ~ szépszerével vagy erőszakkal; ha törik(,) ha szakad ondsint 1. haragos, mérges, dühös 2.

állat; harapós, rúgós, öklelős ondska -n gonoszság, rosszindulat;

rosszaság, romlottság, erkölcstelenség ondskefull -t gonosz, rosszindulatú,

alattomos ondulera (hajat) hullámosít, ondolál ondulering -en, -ar (haj)hullámosítás, ondolálás

o|neklig -t tagadhatatlan, vitathatatlan, kétségtelen (adv; ~en) -njutbar -t élvezhetetlen (áív isj onkel -n, onklar nagybátya, nagybácsi onormal -t abnorm(ál)is, nem normális

(gondolkodású)' onsdag -en, -ar szerda ont otid

onumrérad számozatlan onus -et, = v. onera 1. teher, baj, vesződség 2. átv teher, adó o [nykter -t becsípett, ittas, részeg -nyttig -t haszontalan, hiábavaló, céltalan*

o]nåd -en kegyvesztettség; råka v; falla i ~ kegyvesztetté válik; ge sig på nåd och ~ kényre-kegyre megadja magát -nådig -t rosszindulatú (mot- ngn vkionämnbar

iránt), mostoha -nämnbar -t megnevezhetetlen, kimondliatatlan; tréf: de a kimondhatatlan, az alsónadrág -nämnd meg nem nevezett, névtelen' -näpst büntetlen -nödan: i ~ szükségtelenül, ok nélkül, fölöslegesen -nödig -t szükségtelen, haszontalan, fölösleges -nödigtvis adv szükségtelenül, fölöslegesen -ombedd -bett kéretlen, hívatlan -omtvistlig -1 vitathatatlan, kétségtelen -ordentlig -t rendetlen -ordnad rendezetlen, rendetlen -ordning -en, U rendetlenség, összevisszaság; bringa i ~ felforgat; szétzilál; komma v. råka' i ~ összezavarodik, -keveredik; man har ställt alla mina böcker i ~ széthányták. v. felforgatták, a könyveimet 2. kavarodás, zűrzavar, felfordulás -organiserad szervezetlen; ~ arbetare szervezetlen munkás -organisk -t szervetlen Opal .-en, -er opál

O|parig -t páratlan -partisk -t pártatlan, elfogulatlan -passande oda nem illő, nem megfelelő, alkalmatlan; illetlen, helytelen -passlig -t gyengélkedő; känna sig ~ gyengélkedik, rosszul érzi magát -patriotisk -t hàzafiatlan Opera -n, -or 1. opera, dalmű, daljáték; 2f operaház, dalszínház; gå på az operába megy -föreställning -en, -ar operaelőadás -sångare -n, = operaénekes -sångerska -n, -or operaénekesnő operation -en, -er műtét; operáció; hadművelet; *>er csapatmozdulatok; undergå en ~ műtéten megy keresztül operatiohs|bas -en, -er hadműveleti bázis v. támaszpont -säl -en, -ar orv: műtő(helyiség) operatör -en, -er sebész, műtőorvos operera t» (meg)operál,' műtétet végez (Jör miatt) 2» operál, működik, dolgozik

operett -en, -er operett ©personlig -t személytelen - opie|håla -n, -rdr ópiumbarlang -rökare -n, == ópiumszívó,

ópiumista opinera véleményt nyilvánít opinion -en, -er vélemény, nézet; den allmänna ~en a közvélemény; väcka en ~ mot ngt hangulatot csinál vmi ellen

opinions|bildare -n, pressen som I a sajtó mint közvéleményalakító té-

nyező -undersökning -en, -ar közvéleménykutatás -yttring -en, -ar véleménynyilvánítás; tüntetés opium opiet v. -et ópium o]placerad sp helyezetlen; han blev ~ nem ért el helyezést -plockad lesze-detlen, le nem szakított v. tépett; meg nem kopasztott (madár); átv: ha. en gås ~ med ngn vkivel még számolnivalója van -poetisk -t költő-ietlen -politisk -t politikamentes, apolitikus; nem politikus v. diplomatikus; oktalan «pp(e) upp(e)

opponent -en -er ellenző; ellenszónok; opponens

opponera ellenez, opponál; ~ på en avhandling opponensként részt vesz egy (tudományos) értekezés vitájában; sig ellenkezik, ellenszegül (mot -vei; -nek); kifogásol, ellenez (mot ngt vmit).

Opportunism -en opportunizmus, megalkuvás; elvtelen alkalmazkodás opportunist -en, -er opportunista, megalkuvó

opposition -en, -er 1. ellenállás, ellenkezés; opponálás 2. ellenpárt; ellenzék 3. csitt szembenállás, oppozíció oppositionell -t ellenző, ellenzéki oppositionsparti -(e.)t, -er ellenzéki párt Opraktisk -t gyakorlatiatlan, célszerűtlen, ügyetlen, nem praktikus -pressad vasalatlan -pris -et, « túlzott v. túl magas ár -proportionerlig -t aránytalan, nem arányos, idomtalan optera jog optál; állampolgárságot választ

optik -en fénytan, optika optiker -n, látszerész, optikus optimism -en derűlátás, optimizmus optimist -en, -er derűlátó, optimista option -en jog: 1. optálás, állampolgárság választása 2. ker opció; vételi jog optionsrätt -enjog; az optálás joga, opció-jog

optisk -t fénytani, optikai;- villa optikai csalódás o]påkallad hívatlan; nem kívánt; indokolatlan -pålitlig -t megbízhatatlan -påräknad váratlan, nem remélt -på-tald -talt, -påtalt nem kifogásolt, kifogástalan; meg nem dorgált; büntetlen», -påverkad befolyásolatlanor 496 ordförandeskap

•or -et, = áll atka, pondró orakad borotválatlan orakel oraklet, = v. orakler 1. jóslat; jóshely 2. homályos (kétértelmű) válasz 3. tévedhetetlen v. mindentudó (ember); bölcs tanácsadó -språk -svar -et, == jóslat orange [-a'ngs] -n, -r I. s 1. narancsszín, narancssárga 2. narancs II. adj narancs színű orangeri [-angs-] -(e)t, -er növényház,

üveg-, v. melegház oransonerad nem adagolt, jegy nélkül

vásárolható ord -et, — 1. szó; ett ~ till tack a köszönet v. hála szava; ett ~ till tröst egy vigasztaló szó; begära ~et szót kér, szólásra jelentkezik; han fick inte fram ett ~ egyetlen szót sem tudott :szólni; elakadt a szava; fránta(ga) ngn ~et megvonja vkitől a szót; fâ ~ei szót kap, szóhoz jut; fâ sista ~et övé az utolsó szó; låta ngn fâ sista ordet vkinek átengedi az utolsó szót; fälla v. lägga ett gott ~ för ngn egy jó szót szól vkinek az érdekében; föra ~et viszi a szót, vezeti a tárgyalásokat, elnököl; ge ngn ~et, lämna ~et åt ngn szót ad (v. megadja a szót) vkinek; du har ~et tied a szó, téged illet a szó; ha ~ om sig att abban a hírben áll,- hogy . . .; ha ~ei i sin makt mestere a szónak, jó szónok; fag vill också ha ett ~ med i laget nekem is volna :szavam a dologhoz; ebbe nekem is van beleszólásom; låta ett ~ undfalla sig om ngt vmiről szót ejt, vmit szóba hoz; lägga sina ~ väl megtalálja a megfelelő szavakat; lägga ~en i ngns mun vkinek a szájába rágja v. adja a szavakat; ta(ga) ~et (fel)szól(al); ta(ga) ~et av ngn megvonja a szót vkitől; ía(ga) ~et ur munnen på ngn vkinek a szájából veszi ki a szót; innan man visste ~et av mielőtt az ember észbe kapna (v. felocsúdna); ~ för ~ szóról •szóra, szó szerint; vara stor i ~en viszi a szót; szónokol; szájhős(ködik); nagyszájú; stor i ~en och liten på jorden nagy pipájú(,) de kevés dohá-nyú; en telegramtext på tjugo ~ egy húsz szavas távirat(szöveg); komma íill ~a szóhoz jut; ta(ga) till ~a felszólal 2. bevingade ~ szállóigék

3. (adott) szó, igéret; på mina ~ szavamra (mondom); bryta sitt ~ megszegi szavát; ge ngn sitt ~ på ngt szavát adja vkinek vmire; hålla ~ megtartja a szavát; ta(ga) ngn på ~en vkit szaván fög; tro ngn på hans ~ hisz vki szavának; stå vid sitt ~ állja a szavát; en karl står vid sitt ~ egy férfi állja a szavát; embere szavának 4. vall: ~et az ige orda:

~ om ngt beszél vmiről; vmit megbeszél v. -tárgyal; ~ vitt och brett om ngt terjengősen v. hosszadalmasan beszél vmiről orda]grann -grant szó szerinti, szóról szóra (pontos) -grant adv szó szerint, szóról szóra -lag plur szavak, kifejezések; szöveg; i väl valda ~ válogatott szavakkal; ~en i brevet a levél szövege -lydelse -n, -r (szó szerinti) szöveg ord|bildning -en szóképzés -blind -blint orv: szóvak -bok -en, -böcker szótár; svensk-fransk ~ svéd—francia szótár; ~ över främmande ord idegen szavak szótára -böjning -en, -ar (szó-) ragozás.

orden [ö'rden] = (en), ordnar 1. (íovag-ill. szerzetesrend 2. rendjel, érdemrend

ordens|band -et, — rendszalag; rendjel szalagja -broder -n, -bröder rendtárs; szerzetes -bärare -n, = rendj elviselő, -tulajdonos ordentlig -t 1. rendes; szabályos 2. alapos, derekas; en ~ måltid kiadós étkezés

order -n, = 1. parancs, utasítás, rendelkezés; ge ~ om ngt parancsot ad vmire; lyda ~ engedelmeskedik a parancsnak; på <** av läkaren az orvos rendeletére, orvosi rendeletre 2. ker megbízás; (meg)rendelés (på -re); rendelet (váltónál); få ~ på en vara megrendelést kap egy árura; för ngns ~ och rakning vkinek a megbízásából és számlájára -bok -en, -böcker ker: megrendelőkönyv ord|fattig -t szűkszavú -fläta -n, -or keresztrejtvény -flöde -t szóáradat -följd -en, -er szórend; rak (v. omvänd) ~ egyenes (v. fordított) szórend -förande -n, = elnök -förandeskap -et elnökség, elnöklés, elnöklet; under ~ av ngn vkinek az elnökleté-ordförråd

vei (v. elnöksége alatt) -förråd -et nyélv: szókincs, szókészlet -håli|g szavatartó, megbízható ordinarie indecl rendes; állandóan alkalmazott, státusbeli; ~ bolagsstämma rendes közgyűlés (részvénytársaságé) ; ~ lärare rendes v. kinevezett tanító ill. tanár; ~ Mg menetrendszerű vonat; extra ~ rendkívüli ordination -en, -er 1. orvosi előírás, rendelvény 2. vall felszentelés, az egyházi rend feladása; pappá v. püspökké szen-telés

ordinera 1. orv rendel, előír 2. vall, felszentel, pappá v. püspökké szentel ordinär -t közönséges, átlagos; mindennapi, középszerű; ~t pris normális v. bolti ár

ord|karg -t szófukar, szűkszavú, hallgatag -klass -en, -er nyelv: szófaj -klyveri -(e)t, -er. szőrszálhasogatás -knapp -t ordkarg -lek -en, -ar szójáték -lista -n, -or szójegyzék (HU -hez; över -rol) Ordna 1. vt rendez, rendbe hoz v. szed, elrendez, (el)intéz; kiegyenlít; ~ sitt hår, sin klädsel rendbe hozza a haját, a ruháját; det skall jag ~ ezt majd elintézem v. kiegyenlíteni; saken är ~d az ügy rendben van (v. el van intézve); . leva i ' ~de förhållanden rendezett viszonyok között él II. ~ sig (el)rendeződik, rendbe jön; det ~r sig nog majd rendbe jön a dolog III. (hgs igek:) ~ in besorol, behelyez (ngt i ngt vmit vmibe); ~ om átrendez; elintéz; ~ upp ngt med ngn tisztáz v. elintéz vkivel vmit ordning -en, -ar 1. rend; den allmänna ~en a közrend; ~ens upprätthållare rendfenntartó(k), a közrend őre(i); det är ingen ~ med honom ő igen hanyag v. gondatlan; hålla ~ rendet tart; det är alldeles i sin ~ ez teljesen rendjén való; göra i ~ ett rum vendbe hoz egy szobát, rendet csinál egy szobában; göra sig i ~ (för ngt) rendbe hozza v. szedi magát; elő- v. felkészül (vmire); hålla i ~ rendben tart; hålla, sig i ~ készenlétben van; ställa i ~ elkészít; rendbe tesz v. hoz; sätta i ~ rendbe tesz; höra till ~en för dagen napirenden van; kalla ngn till ~en rendreutasít vkit; vänja ngn till ~

rendre szoktat vkit; det är i sin ~ att méltányos hogy 2. sorrend, sor; ett konstverk av första ~en elsőrangú műalkotás; i tur och ~ sorjában, sorrendben; den tredje i ~en a harmadik; var i sin ~ egyik a másik után, sorjában; vilken i ~en? (sorrendben) hányadik?

ordnings|följd -en, -er sorrend; i ~ sorrendben, sorjában -makt -en a közrend őrei, rendőrség -man -mannen, -män 1. (rend)őr; felügyelő 2. i sk vigyázó, (osztály)felelős -nummer -numret, == sorszám, folyószám -sinne rendszeretet -stadga -n, -r rendszabályzat; ~ för städer városi rendőrségi rendtartás (S) -tal -et, = nyelv rendszám(név), sorszámnév -vakt -en, -er őr

ordonnans -en, -er kat: futár, küldönc -officer -(e)n, -officerare kat: parancs-őrtiszt

ord]rik -t bőbeszédű, beszédes; szavakban gazdag -ryttare -n = szőrszálhasogató -skatt -en, -er szókincs, szókészlet -språk -et, '= közmondás -strid -en, -er szócsata, szóharc, szóváltás -ställning -en szórend -stäv -et, =

szólás(mondás); közmondás -svall -et, — szóáradat -val -et a szavak meg válogatása -vändning -en, -ar (szófordulat, szólásmód -växling -en, -ar szóváltás, vitatkozás (om -rol); komma v. råka i ~ vitába v. szóváltásba keveredik

ö[reda -n rendetlenség, zűrzavar, összevisszaság, ziláltság, káosz; ställa till ~ i ngt vmit összezavar -redig -t ren-d(ez)etlen, (zűr)zavaros, zilált, kuszált; homályos, elmosódott; kaotikus -redlig -t tisztességtelen, nem becsületes

o|regelbunden -bundet szabálytalan, szabályellenes -regeriig -t féktelen, rakoncátlan, szófogadatlan -ren -t 1. tisztátalan, piszkos (átv is); zavaros (folyadék); homályos (drágakő) 2. vall tisztátalan, szennyes 3. zene hamis -rena bepiszkít, beszennyez -renlig -/ tisztátlan, piszkos, szennyes -renlighet -en, -er tisztátlanság, piszkos-.ság; piszok, szenny, szemét -rensad tisztítatlan, nem tisztított; gyornlá-latlan;,ki nem válogatott (pl. borsó);

ki nem belezett (baromfi); le nem pikkelyezett (hal) orera o prédikál

oresonlig értelmetlen, oktalan; nyakas, konok; befolyásolhatatlan,, megátalkodott; méltánytalan organ -et, = 1. biol szerv 2. hang, orgánum 3. átv szerv, eszköz, szócső 4. lap, (sajtó)orgánum organisation -en, -er szervezés; szervezet organisations |förmåga -n, -talang -en

szervezőképesség organisatorisk -t szervezési, szervezeti organisatör -en, -er szérvező, rendező organisera (meg)szervez; (meg)rendez;

~ sig szervezkedik organisering -en szervezés organisk -t szervi, szerves, organikus organism -en, -er (élő) szervezet, organizmus

organist -en, -er orgonajátékos, orgonista, kántor

orgel -n, orglar zene: orgona -pipa -n, -or orgonasíp

orgie -n, -r tivornya, dorbézolás, orgia oridderlig -t lovagiatlan -oriental -en, -er keleti (ember) orientalisk rt keleti, orientális orientalist -en, -er nyelv: orientalista,

keletkutató; keleti nyelvész Orienten npr a Kelet; a Napkelet; Främre ~ a Közel-Kelet orientera I. vt 1. tájol 2. tájékoztat II. ~ sig tájékozódik, eligazodik, orientálódik; ha svårt för att ~ sig nehezen V. rosszul tájékozódik III. vi sp: tájékozódási versenyen részt vesz orientering -en tájolás; tájékoztatás; tájékozódás; természetjáró tájékozódás; tappa ~en elveszti az irányt, nem tud tájékozódni orienterings]flygning -en, -ar repülési tájékozódás (földi tárgyak alapján) -löpare -n, = sp mezei futó -löpning -en, -ar sp: terepjáró tájékozódási futóverseny original -et, = 1. eredeti kézirat v. okirat; eredeti (példány); alapszöveg; minta(kép), prototípus; i ~ eredetiben; likheten med ~et intygar... tanúsítom hogy a másolat az eredetivel egyező; a másolat hiteléül... 2. különc -förpackning -en, -ar eredeti csomagolás

originalitet -en eredetiség; sajátosság original|språk -et, = eredeti nyelv; läsa en bok på ~et egy könyvet eredetiben olvas -upplaga -n, -or nyomd: első v. eredeti kiadás originell -t eredeti; eredetit alkotó; sajátságos, különös o|riktig -t helytelen, téves, hibás, rossz; nem valódi -rimlig -t méltánytalan, túlzott, balga, értelmetlen, képtelen; ~a anspråk túlzott igények; du begär det ~a lehetetlen(sége)t kívánsz; det

i situationen a helyzet abszurd " volta -rimlighet -en, -er méltánytalanság; balgaság, értelmetlenség, képtelenség; begära ~er lehetetlenségeket kíván -rimmad rímtelen, rím nélküli ork -en O erő, energia orka bír, tud, képes (vmit tenni); skrika allt vad man ~r teljes erejéből kiált; kiabál(,) ahogy csak bír; du är så trött, att du inte ~r längre olyan fáradt vagy hogy már nem bírod tovább; ~ med ngt van ereje vmihez; bír v. tud vmit csinálni; jag ~r inte med soppan nem tudok megbirkózni a levessel; nem bírom elfogyasztani à levest; jag ~r inte med henne nem bírom ki vele tovább

orkan -en, -er szélvihar, orkán, orkeslös -t erőtlen, gyenge, tehetetlen, gyámoltalan -het -en erőtlenség; (aggkori) gyengeség; gyámoltalanság, tehetetlenség orkester -n, orkestrar zenekar -plats -en,

-er zenekari zsöllye orkestrera hangszerel orkidé rn, -er nov: orchidea, kosbor orklös orkeslös

orm -en, -ar kígyó (átv is); nära en ~ vid sin barm kígyót melenget a keblén orma: ~ sig kígyózik, tekereg; kanyarog;

~ sig fram elősompolyog, -söndörög Ofm| b ett -et, — kígyómarás -biten -bitet kígyómarta -b o - (e)t, -n kígyófészek -gif t -et, -er kígyóméreg -skinn -et, kígyóbőr -tjusare -n, = kígyóbűvölő ornament -et, = díszítmény, díszítés ornamentik -en ornamentika; díszítőművészet

ornat -en, -er hivatalos öltözet, papi or-

nátus ornera (fel)díszít

ornitoiogi -(e)n madártan, ornitológia©ro

499

_ å

orättvisa

oro -n 1. nyugtalanság, izgalom; aggodalom, aggódás; hysa ~ fór ngn v. ngt aggódik vkiért v. vmiért 2. plur: -r v. -ar billegő (órában) o|roa nyugtalanít, (fel)izgat; aggaszt; zaklat;.~ sig för ngn aggódik vkiért; ~ sig över ngt nyugtalankodik vmi miatt -rolig -t nyugtalan; aggódó (för miatt; -ért); fag är ~ för honom aggódom érte -rolighet -en, -er nyugtalanság; zavárgás; ~er har utbrutit zavargások törtek ki óro(s)stiftare -n, = bujtogató,; csendháborító

orostad pörköletlen, pirítatlan oroväckande nyugtalanító, aggasztó orre1 -n, -ar áll: nyírfajd orre2 -n, -ar o nyakleves, pofon orr|höna -n, -or nyírfajd-tyúk v. -tojó -spel -et, — nyírfaj d-dürgés -tupp -en, -ar. nyírfajd-kakas ersak -en, -er ok; indítóok, indíték (till -nek a, -re); ~ och verkan ok és okozat; av vilken mi okból?, miért? ingen kérem!; nincs miért!; ~en till en sjukdom (égy) betegségnek az oka; inte ha ngn ~ att skratta nincs oka nevetni; vari ligger ~en? mi az oka?; för vissa ~ers skull bizonyos okokból orsaka okoz, szerez

orsaks [förhållande -t, -n, -sammanhang -et, = oksági viszony, okozati összefüggés

ort -en, -er hely; helység; bány fejtőhely; på ~ och ställe a helyszínen, az esemény színhelyén; vistas på utrikes ~ külföldön tartózkodik; átv: på högre ~ magasabb helyen v. helytől; kom-ma fram till ~ och ställe a helyszínre érkezik; här på ~en errefelé, e vidéken; ebben a helységben ortlig -t helyi

ortnamn -et, = hely(ség)név ortodox -t igazhitű, hithű, ortodox ortodoxi -(e)n igazhitűség, hithűség,

ortodoxia ortografi -(e)n, -er helyesírás ortografisk -t helyesírási ortopedi -(e)n ortopédia, testegyenészet ortopedisk -1 ortopéd(iai), ortopedikus orts [befolkning -en helyi lakosság, helybeliek -bo -n, -r helybeli (lakos) -förteckning -en, rar helységnévtár -tidning -en, -ar helyi újság v. lap

32*

o|rubbad érintetlen; változatlan, zavartalan; sitta i orubbat bo a teljes hagyatéknak birtokában van v. marad (özvegyi jogon) -rubblig -1 rendíthetetlen, rendületlen, megingathatatlan orygglig -t rendíthetetlen; megdönthetetlen, megingathatatlan; visszavonhatatlan, (meg)változ(tat)hatatlan; elengedhetetlen; mitt beslut står ~t elhatározásom visszavonhatatlan oråd -et, = csalafintaság, csíny; ostobaság; szerencsétlen gondolat; ana ~ rosszat v. csalafintaságot sejt, bajt szimatol, gyanút fog; han föll på det ~et az az ostobaság ötlött az eszébe; hitta på ~ ostobaságokat talál ki; /a sig det ~et före,.. arra a szerencsétlen gondolatra jut.,.; vad för r* tar du dig nu före ? milyen ostobaság got forgatsz a fejedben? . o]rädd félelmet nem ismerő) bátor, rettenthetetlen -räknad számlálatlan, ol-vasatlan; nem számítva; söndagarna ~e a vasárnapokat (bele) nem számítva -räknelig -t megszámlálhatatlan, számtalan -räntabel -t nem jövedelmező v. kifizetődő v. rentábilis o]rättl. adj helytelen, nem jó, téves, hibás; meg nem engedett; min klocka går ~ az órám rosszul v. pontatlanul jár; det har kommit i ~a

händer avatatlan v. illetéktelen kezekbe került; på ~ tid rosszkor, meg nem felelő időben; stiga på ~ tåg ellenkező v. rossz vonatra száll; vända sig titi ~ person nem az illetékes, (v.-a megfelelő) személyhez fordul II. s: -en igazságtalanság, jogtalanság, méltány^ talanság; ge ngn ~ nem ad igazat vkinek; göra ngn ~ igazságtalanságot' követ el vkivel szemben; du gör däri, att helytelenül teszed, hogy; ha - ~ nincs igaza; jag ser ingenting ~ däri nem látok abban semmi méltánytalanságot; med ~ igazságtalanul, jogtalanul, ok nélkül; tévedésből III. adv helytelenül, tévesen; igazságtalanul -rättfången -fånget jogtalanul szerzett, eltulajdonított -rättfärdig -t igazságtalan, igaztalan, méltánytalan; bűnös, istentelen -rättmätig -t jogtalan, törvénytelen -rätträdig -»- orättfärdig -rättvis -t igazságtalan, méltánytalan -rättvisa -n, -or igazságtalanság; begåoröjd

en ~ mot ngn vkivel szemben igazságtalanságot követ el o|röjd -röjt fefszántatlan, feltöretlen, megműveletlen, szűz (föld) -rörd -rört érintetlen (átv is), el nem mozdított; érzéketlen, közömbös; teljes, levonás nélküli -rörlig -t mozdulatlan, el- v. megmozdíthatatlan; átv: ett ~t hjärta kemény szív, kőszív 08 -et 1. (füst)szag, bűz 2. széngáz osa szagot áraszt, szag lik; bűzlik; det. ~r (széngáz)szagot áraszt (kályha); lampan ~r a lámpa füstöl v. kormoz; ** bränt égett v. kozmás szag(a) vàn, égett v. kozmás szagú; det ~r (av) kaffe kávészag van; (vmi) kávészagú; hon kände att det började *v hett érezte hogy ég a föld a talpa alatt; ~ ihjäl széngáztól megfullad o]sagd -sagt meg v. ki nem mondott; el nem hangzott; låta ngt vara osagt egy szóval sem említ vmit; vmiről nem akar szólni -salig -t elkárhozott; boldogtalan; nyughatatlan; -saltad be v. meg nem sózott, sót(a)lan -sammanhängande összefüggéstelen -sams indecl nem egyező, nem egy véleményen levő; haragos; bli(va) ~ med ngn om ngt vkivel összevesz vmin (v. vmi miatt); vara ~ haragban van -sann -sant valótlan, nem igaz, hazug -sannfärdig -t hazug, megbízhatatlan; valótlan ^sanning -en, -ar valótlanság; beslå ngn med ~ rajtakap vkit a hazugságon;/ara med (v. tala) ~ valótlanságot beszél v. mond -sannolik -t valószínűtlen oscillation -en, -er fiz, mat: lengés; ingås;

rezgés; oszcilláció oscillera fiz leng; rezeg; oszcillál o|sed -en, -er rossz szokás; lära ngn en ~ rosszra tanít vkit -sedd -sett látatlan -sedig -t: en ~ häst makrancos ló -sedlig -t erkölcstelen, léha -sedvanlig -t rendkívüli; szokatlan; »*t god O ritka jó -segelbar -t hajóz-hatatlan -självisk -t önzetlen -självständig -t Önállótlan, nem önálló -skadad, -skadd -skatt sértetlen, ép, meg nem sebesült v. sebzett; undkomma ~ ép bőrrel megússza -skadlig -t ártalmatlan -skadliggöra -gjorde, -gjort ártalmatlanná tesz; közömbösít -skalad hámozatlan; hántolatlan; ~ potatis

héjában főtt burgonya -skaplig -t formátlan, idonitalan, alaktalan; o elképesztő -skattbar -t fel- v. megbecsülhetetlen -skick -et, — modortalanság, neveletlenség, rossz modor v. viselkedés -skicklig -t 1. ügyetlen, esetlen 2. illetlen, helytelen, udvariatlan -skiljaktig -t elvál(aszt)hatatlan; ~a vänner elválhatatlan v. testi-lelki jó barátok -skodd -skott 1. lábbeli nélküli, cipőtlen, mezítlábas 2. pat-kolatlan, meg nem patkolt (ló) -skolad iskolázatlan, be ném tanított -skriven -skrivet íratlan, le nem írott; tele nem írott; tiszta; ~ lag íratlan törvény; hon är ett oskrivet blad ő (még), olyan, mint egy tiszta lap -skrynitad nem színlelt, nem tettetett, őszinte, mesterkéletlen

oskuld -en 1. ártatlanság; gyanútlanság; szüzesség 2. plur: -er ártatlan v. é-rintetlen leány; en ~från landet falusi ártatlanság; spela ~ játssza az ártatlant

oskuldsfull -t ártatlan; gyanútlan, tiszta lelkű

o|skummad lefölözètlen; ~ mjölk teljes v. fölözetlen tej -skuren -skuret 1. be v. meg nem vágott; levágatlan;. felvágatlan (könyv) 2. ki nem herélt -skyld -skylt 1. nem rokon, idegen 2. leplezetlen, meztelen -skyldig -t ártatlan (till -ben); ártalmatlan; ~ som ett lamm ártatlan, .mint a ma született bárány -skäl: med skäl eller ~ okkal vagy ok nélkül

oskälig -t 1. oktalan, értelmetlen; ~t. djur oktalan állat 2. méltánytalan, mértéktelen, túlzott; ~t pris túl magas ár

oskära beszennyez, bemocskol; megszent-. ségtelenít, meggyaláz

o|skön -t rút, csúnya, csúf -slagbar -t verhetetlen, legyőzhetetlen -slagen slaget (le)kaszálatlan; veretlen -slipad 1. csiszolatlan, . köszörületlen 2. bárdolatlan,. faragatlan -slitlig -t elnyűhetetlen, elszakíthatatlan; tartós -släck-lig -1 (el)olthatatlan, csillapíthatatr lan; ~ törst csillapíthatatlan szomjúság -släckt (el)oltatlan; ~ kaik oltat-lan mész -smak -en rossz íz, mellékíz; rossz ízlés; ízléstelenség; O ha ~ peche van -smaklig -t ízetlen, rossz ízű, undo-osman

501

otid

rító; rosszízű, ízléstelen, visszataszító osman -en, -er pszmánrtörök osmansk -t oszmán-török, oszmánli o|sminkad 1. kendőzetlen, festetlen • 2. leplezetlen; den ~e sanningen a leplezetlen igazság -smält meg v. el nem olvadt; (meg)emésztetlen (áív is) -smältbar -t olvaszthatatlan; nem olvadó; emészhetetlen (átv is) -snygg -t szennyes, piszkos, tisztátalan -spard -spart: ha all möda lämna ingen möda ~ semmi fáradságot sem sajnál; med ~ möda fáradságot nem kímélve -sportslig -t sportszerűtlen oss vi; minket,, bennünket; åt ~ nekünk, számunkra; med ** velünk; vi tvätter ~ mosakodunk ost11. s: -en 1. kelet 2. keleti szél II,

adv keletre (om -tői), kelet felé ost2 -en, -ar sajt; átv: en lycklig ~ szerencsés fickó, szerencse fia; ge ngn betalt för gammal ~ jól ellátja a baját vkinek; átv vkinek visszafizeti a (régi) tartozását ostadig -t 1. állhatatlan, változékony, változó; ~ karaktär ingatag jellem; ~t väder változékony idő(járás) 2« ingadozó, bizonytalan ostan I. adv keletre, kelet felé II. 5: en **

keleti szél ostasiatisk -t kelet-ázsiai ostekt meg nem sütött, sületlen ostentativ -t hivalkodó, hencegő, feltűnést keltő, kihívó Ostindien npr Kelet-India ostindisk -t kelet-indiai ostkant -en, -er sajt héj ostlig -t keleti ost|mask -en, -ar sajtkukac östra -n, -or -v- ostron o {straffad büntetlen -strafílig 4 nem

büntethető, feddhetetlen ostridig -t obestridlig ostron -et, = osztriga -bank -en, -ar oszt rigatelep -odling -en, -ar osztriga-tenyészet

ostruken -struket 1. vasalatlan 2. zene: ostrukna oktav kisoktáv 3. tetézett, púpozott

ost|smörgås -en, -ar sajtos kenyér v. szendvics -stång -en, -stänger sajtos rúd v. stangli -tillverkning -en, -ar sajtkészítés, -gyártás, ostvart adv kelet felé, keletnek

o|stympad csonkítatlan -styrig -t féktelen, szilaj, vad -städad 1. takaritat-lan, rendetlen (helyiség) 2. neveletlen, pimasz, durva ^stämd -stämt ze~-ne: le- v. elhangolt, lehangolódott -stämplad lebélyegezetlen, le nem bélyegzett -störd -stört zavartalan, háborítatlan -sund -sunt egészségtelen, (az egészségre) ártalmas v. káros -sundhet -en [vminek az] egészségtelen v. ártalmas volta, ártalmasság -svensk 4 nem svéd(es); nemzetietlen -sviklig -t 1. csalhatatlan; medel biztos szer v. orvosság; 2. teljesen megbízható 3. megingathatatlan; ^ trohet töretlen hűség -sympatisk -t ellenszenves -synlig 4 láthatatlan -syrad savanyítatlan, be nem savanyított; osyrat bröd kovásztalan kenyér -såld rsålt eladatlan, el nem adott; ker: om ~ ha időközben el nem adjuk -sårad sértetlen -sårbar -t sebezhetetlen, sérthetetlen -ságiig -t kimondhatatlan, mérhetetlen -säker -í bizonytalan, kétes; nem biztonságos; ~ om framgången nem biztos a sikerben; ta det säkra för det osäkra a biztosat választja a bizonytalan helyett -säljbar -t eladhatatlan, el nem adható -sällskaplig -t nem barátkozó, társaságkerülő, tartózkodó, magának való -sämja -n meghasonlás, egyenetlenség, viszály; leva i ~ med ngn összeveszett v. haragban van vkivel -sökt keresetlen, fesztelen, önkéntelen, természetes, magától kínálkozó; man gör sig ~ frågan az ember önkéntelenül felteszi magának (azt) a kérdést -tack -et v. -en hálátlanság; ~ är världens lón a világ hálátlansággal fizet, jótett' helyébe jót ne várj -tacksam -t hálátlan (mot iránt) -tacksamhet -en hálátlanság -tadüg -t kifogástalan, feddhetetlen -takt: kom* ma i ~ kiesik az ütemből; dansa i <*•> nem tart ütemet a táncban -tal: ett ** sokaság, számtalan (sok), egész tömeg -tálig -t számtalan, megszámlálhatatlan; gånger számtalanszor -talt: átv: ha ngt ~ med ngn van (még) egy-két szava vkihez; jag har ingen-ting o* med honom semmi dolgom vele -tam -t szelídítetlen, vad -tid: i ~ rosszkor, alkalmatlan időben, időnap©tidig

502

előtt; i tid och ~ folyton; unos-ointalan -tidig -1 goromba, durva, szemtelen; nem helyénvaló, nem odaillő -tidsenlig -t időszerűtlen, korszerűtlen -tillbörlig -t illetlen, helytelen; meg,nem illető, jogtalan; illetéktelen -tillfredsställande ki nem elégítő, elégtelen, hiányos -tillfredsställd -ställt ki nem elégített, kielégítetlen; elégedetlen -tillfredsställelse -ti j; elégedetlenség -tillförlitlig -t megbízhatatlan -tillgänglig -t megközelíthetetlen, hozzáférhetetlen; járhatatlan, úttalan (terület); érzéketlen (/ör iránt) -tillräcklig -t nem elegendő,!elégtelen; nem kielégítő -tillräknelig f-t beszámíthatatlan; förklarad för ~ beszámítha-tatlannak nyilvánított -tillständig -t nem illő, illetlen; meg nem engedett; nem megfelelő -tillåten (elv.: otill-låten) -tillåtet meg nem engedett, tilalmas -tillåtlig (elv.: otill-låtlig) -t megengedhetetlen, meg nem engedhető -ting -et, = haszontalan holmi; képtelenség -tjänlig -t alkalmatlan, nem megfelelő, káros, kedvezőtlen; vid ~ väderlek kedvezőtlen idő esetén -tjänst -en, -er: göra ngn en ~ . vkinek rossz szolgálatot ftesz -trafi-kabel -t járhatatlan -trevlig -/ kellemetlen, barátságtalan, kedélytelen; ~t rum barátságtalan szoba -tro -n 1. hitetlenség; kétkedés, gyanakvás 2. hűtlenség -trogen -troget 1. hűtlen; vara ~ mot ngn, vara ngn ~ hűtlen vkihez 2. vall hitetlen -trohet -en hűtlenség -trolig -t hihetetlen, képtelen; det gränsar till det ~a ez a hihetet-lenséggel határos; ez (már) alig hihető -tryckt ki nem nyomtatott -trygg -t bizonytalan, nem bizt(onság)os; nyugtalan -trängd -trängt: i oträngt mål nyomós; ok(ok) nélkül, szükségtelenül -tröstlig -t vigasztal(hatatl)an (över miatt) ©tta -n, -or 1. reggel, hajnal; stiga upp i ~n korán v. hajnalban kel 2. prot reggeli prédikáció v. istentisztelet; katol hajnali mise ©tte|fågel -n, -fåglar tréf: koránkelő -sång

-en, -er ->• otta 2. ottoman -en, -er 1. ottomán, török 2. pamlag, kerevet, heverő 3. tex ottomán (bordázott szövet)

o|tukt -en fajtalanság, fajtalankodás; bedriva ~ fajtalankodik -tuktad 1. neveletlen, fegyelmezetlen 2. faragatlan (kő) 3. nyesetlen (fa) -tuktig -t fajtalan(kodó) -tur -en, -er balszerencse, balsiker; viszontagság, baj, szerencsétlenség; O pech; ~ i speL tur i kärlek balszerencse a játékban, szerencse a szerelemben; ha(va) ~ nincs szerencséje; peche van; jag hade ~en att inte träffa någon hemma szerencsét lenségemre (v. pechemre) senkit sem találtam otthon; sitta med ~ nincs szerencséje; kártya: sorozatosán veszít, pechszériában van -túriig -tur-sam -t: en ~ dag szerencsétlen v. peches, nap -tvetydig -t félreérthetetlen, egyértelmű, világos, nyilvánvaló -tvivelaktig -t kétségtelen, kétségbevonhatatlan -tvungen -tvunget nem kényszerített v. erőltetett; fesztelen, könnyed, természetes, elfogulatlan -tvättad mos(d)atlan -tydlig -t nehezen olvasható; nem világos, homályos -tyg -et 1. ördögi dolog, ördöngösség 2. holmi, vacak, kacat -tyglad fékte* len, fékezhetetlen -tymplig -t esetlen, otromba, idomtalan; formátlan; gyámoltalan, ügyetlen -tysk -t nem németes) -tålig A türelmetlen (över miatt); vara ~ över ngt türelmetlenkedik vmi miatt -tålighet -en türelmetlenség; brinna av ~ ég a türelmetlenségtől -täck -t kellemetlen; rút, csúf, förtelmes, undok -tämd -tämt nem szelídített, zabolátlan, szilaj -tänkbar -t elképzelhetetlen, lehetetlen, képtelen -tät -tätt tömítetlen, szi-várgós, átbocsátó; ritka -törstig -t: dricka sig ~ szomj(úság)át csillapítja v. oltja -umbärlig A nélkülözhetetlen -undgänglig -t el- v. kikerülhetetlen elengedhetetlen -undviklig -t elkerülhetetlen, elháríthatatlan; ~ följd elmaradhatatlan következmény -uppfostrad neveletlen, faragatlan -uppfylld -fyllt teljesítetlen, teljesületlen -uppgjord -gjort elintézetlen; kiegyenlítetlen, ki nem fizetett -upphinn(e)lig -t elérhetetlen, utolérhetetlen -upp-' hörlig -t szüntelen, szakadatlan (adv: ~en) -upplöslig -t (fel)oldhatatlan; felbonthatatlan (házasság); elválaszthatatlan (barát) -uppmärksam -t fi-ouppnåelig

gyelmetlen, szórakozott -uppnåelig -1 elérhetetlen -uppodlad (meg)művelet-len, parlagon levő, kopár, szűz-(föld) -uppskuren -skuret felvágatlan -uppsåtlig -t nem szándékos, akaratlan, önkéntelen; jog: ~t vållande till annans död gondatlanságból elkövetett) emberölés

o|ursäktlig -t megbocsáthatatlan, nem menthető -utbildad (ki)fejletlen; (ki-) képzetlen; iskolázatlan -utforskad kiderítetlen, ki v. fel nem kutatott -ut-förbar -t keresztülvihetetlen, teljesíthetetlen -utgrundlig-/ kifürkészhetetlen, érthetetlen, ^megmagyarázhatatlan, rejtélyes -uthyrd -hyrt bérbe nem adott, ki nern àdott -uthärdlig -t kiállhatatlan, tűrhetetlen, elviselhetetlen -utnyttjad kihasználatlan -utplån-lig -t el- v. kitörölhetetlen, kiirthatatlan

-utredd -rett kiderítetlen, tisztázatlan -utrotlig -t kiirthatatlan, kipusztíthatatlan -utslagen -slaget ki nem nyílott, nem feslő (virág) -ut-slitlig -t elnyűhetetlen, eltéphetetlen, elszakíthatatlan; átv elpusztíthatatlan -utsläcklig -t (ki)olthatatlan; ~ hat engesztelhetetlen gyűlölet -utsäglig -t kimondhatatlan, kifejezhetetlen -ut-tröttlig -/ fáradhatatlan, lankadatlan -uttömlig -t kimeríthetetlen, kifogyhatatlan, kiapadhatatlan; ~t ämne kimeríthetetlen téma -utvecklad (ki) nem fejle(szte)tt; (ki)fejletlen, (fejlődésben) elmaradott oval I. adj: -t tojásdad, kerekded, ovális; orv: ~a fönstret ovális ablak (labirintusban) II. s: -en, -er ovális, tojásalak ovalbar -t pöl: nem választható ovan1 [ö'-] I. adv fenn, fent, felül; från ~ felülről; högst ~ legfölül; som ~ mint fent(ebb) II. praep felett; fölé; -ön, -en, -ön; -ra, -re ovan2 -t 1. hozzá nem szokott; gyakorlatlan, tapasztalatlan (vid ngt vmihez; vmiben); han är ännu ~ ő még nincs hozzászokva; még tapasztalatlan 2. nem közönséges, ritka ovana -n, -or 1. szokatlanság, vminek szokatlan volta; ~ vid ngt gyakorlatlanság v. járatlanság vmiben 2. rossz szokás

ovanför I. adv (ott) fenn v. fent II. praep fölött; fölé

ovanifrån adv fentről, felülről ovanlig -t 1. szokatlan, rendkívüli, nem közönséges; hon är ~t stor för sin ålder korához képest szokatlanul nagy 2. különös, furcsa; det ~a inträffade bekövetkezett (az) a furcsaság -het -en szokatlanság, rendkívüliség; különösség, furcsaság; för ~ens skull kivételképpen, kivételesen ovan |läder -lädret felsőbőr (cipőé) -nämnd -nämnt fent említett v. nevezett v. idézett; fenti ovanpå I. adv fenn, (leg)felül; (leg)felülre; vem bor här ~ ? ki lakik odafönt (fölöttünk) ? II. praep fölött; fölé; -ön, -en, -ön; -ra, -re; promenera ~ maten étkezés után sétál ovansklig -t elévülhetetlen, (elmúlhatatlan, maradandó, örök Ovanstående 1. felül álló 2. fent(ebb)i,

fent említett, előbbi ovantill adv fenn, fent; fölül; vall az égben

o|varaktig -t nem tartós, változó, mulandó

ovarium ovariet, ovarier orv: petefészek ovarsam -t nem óvatos, vigyázatlan,

meggondolatlan ovation -en, -er viharos ünneplés V. tetszésnyilvánítás, ováció o|vederhäftig -t megbízhatatlan, nem helytálló; felelőtlen, alaptalan; ker nem hitelképes, nem fizetőképes -ve-derlägglig -t megcáfolhatatlan, megdönthetetlen -vedersäglig -t vitathatatlan, kétségbevonhatatlan, tagadhatatlan -verklig -t nem valóságos, nem létező, irreális -verksam -t 1. tétlen, ráérő(s) 2. hatástalan -verkställ-bar -t megvalósíthatatlan -vetande(s) adv nem tudva, tudtán kívül, nem tudatosan; mig ~ tudtomon kívül; min far ~ édesapám tudtán kívül (v. tudomása nélkül) -vetenskaplig -t tudománytalan, nem tudományos -vett -et (le)szidás, szemrehányás; szidalom; han fick ~ alaposan leszidták v. lehordták; ge v. giva ~ szid-(almaz); överösa ngn med ~ a szitkok özönével áraszt el vkit -vettig -t szitkozódó; goromba, durva, szemtelen; vara ~ mot ngn durván räripakodik v. ráförmed vkire -vig -t merev, nehézkes, esetlen, ügyetlen;oviktig

504

oövervägd

nem kézhez álló, nehezen kezelhető (szerszám) -viktig -t- nem fontos, jelentéktelen -vilja-n kelletlenség, ellenszenv, idegenkedés; neheztelés, harag; bosszankodás; göra ngt med ~ kedvetlenül v. immel-ámmal csinál vmit;' hysa ~ mot ngn för ngt neheztel v. haragszik vkire vmiért -villig -t kelletlen, idegenkedő; nem hajlandó -villkorlig -t feltétel, nélküli, feltétlen; elkerülhetetlen -vilikoriigen adv feltétlenül -vis -1 oktalan, balga, dőre; ~t nit vakbuzgóság -viss bizonytalan, nem biztos, kétes; jag är ~ om vad man skatt göra nem tudom mit tegyünk -vårdad elhanyagolt, ápolatlan, gondozatlan oväder -vädret, = zivatar, vihar; rossz idő(járás)

oväders|centrum = v. -centret v. -et, -cént-ra v. = met: viharközpont, ciklonmag; átv viharsarok, tűzfészek -moln [-öt] -et, = viharfelhő (átv is) ovägbar -t jiz: (meg v. le) nem mérhető, megmérhetetlen, imponderábilis; átv kiszámíthatatlan oväld -en rég: pártatlanság, igazságosság-oväldig -t pártatlan, igazságos o|vän -vännen, -värner ellenség; hli(vä) »»ner összëvesznek -vänlig -t barátságtalan, rideg -vänskap -en ellenségeskedés, ellenséges viszony, viszály' ^-väntad váratlan, itiéglepő. -väpnad fegyvertelén ryärderlig -t fel-, v. meg-, becsülhetetlen -värdig -/ méltatlan, nem méltó, érdemtelen; szégyenletes; det är ~t en läkäre ez. nem méltó, egy orvoshoz; ngs aktning vkinek a tiszteletére méltatlan r-väsen -väsendet lárma, zsivaj, zenebona, hűhó; jör a ** lármázik,

.'zajong;• ett jörjärtigt- ~ pokoli lárma -väsentlig -t lényegtelen oxbringa -n, -or marhaszegy oxe -n, -ar 1. ökör 2. Oxen (a) Bika

(csillagkép) oxel -n, oxlar berkenyéfa oxeltand -en, -tänder zápfog oxid -en, -er oxid oxidera vt, vi 'oxidál(ódik).

ox|kött -et marhahús -stek -en, -ar marhasült -öga -ögon 1. az ökör szeme, ökörszem 2. ép kerek v. ovális ablak 3. szinh proszcénium-páholy 4, tükörtojás

o|år -et, sovány v. szűk esztendő, ínséges év -återhållsam -t mértéktelen, nem önmegtartóztató -återkallelig -t visszavonhatatlan, megmásíthatatlan; visszahozhatatlan (adv: ~en) -åtkomlig rt hozzáférhetetlen, megközelíthetetlen; elérhetetlen, megszerezhe-tetlen -åtspord -sport kérdezetlen, meg nem kérdezett; mig ~ megkérdezésein nélkül -ädel -t nem nemes; nemtelen, közönséges, hitvány -äkta nem valódi, hamis; ~ barn házasságon kívül született gyer(m)ek; nyelv: ~ sammansättning . elváló összetétel; ~ tand. műfog -ändamålsenlig -t célszerűtlen -ändlig -t végtelen, határtalan; i det ~a a .végtelenségig -ändlighet -en végtelenség, határtalanság; i ~ vég nélkül, örökkön-örökké -ärlig -t nem becsületes> tisztességtelen, csaló -ät» bar -ätlig -t ehetetlen, élvezhetetlen -även -ävet O : inte sä. ~ nem rossz; det skulle inte vara så oävet nem is lenne olyan rossz.

ojöm -t érzéketlen (jör ngt vmi iránt);-gyengédtelen, szeretetlen,, keményszívű -öppnad ki hem nyitott; fel nem tört (levél) -övad gyakorlatlan, tapasz-talatlán, járatlan; kat kiképzetlen oöverkomlig -t áthághatatlan, áthidalhatatlan; leküzdhetetlen; elérhetetlen, megfizethetetlen (ár) -överlagd ' -lagt meggondolatlan, megfontolatlan -överskridlig -t áthághatatlan -överskådlig -t át- v. beláthatatlan, áttekinthetetlen; kiszámíthatatlan; av ~ räckvidd óriási horderejű -överstiglig -t áthághatatlan; • átv leküzdhetetlen; ~ klyjta áthidalhatatlan szakadék (átv is) -översättlig -t lef or-, díthatatlan -överträfflig -t felülmúlhatatlan *övervinn(e)lig -t legyőzhetetlen, leküzdhetetlen -övervägd -Vägt meggondolatlan, megfontolatlan p: sätta p för ngt véget v. gátat vet vminek, feltartóztat vmit pacificera megbékéltet, lecsendesít, pacifikál

pacifism -en pacifizmus pacifist -en, -er pacifista pacifistisk pacifista pack1 -et csőcselék, söpredék pack2 pick

packa I. vt 1. csomagol, (össze)rak; meg-v. teletöm; ~d med folk telezsúfolt, zsúfolásig megtelt; som ~de sillar mint hordóban a heringek 2. techn tömít, fojt, eltöm 3. ~ sig i väg O elhordja magát, eltakarodik II. (hgs igek:) ~ ihop összecsomagol; ~ ihop sig összeszorul, egymásra torlódik (jég); Összefagy (hó); ~ in v. ner becsomagol; ~ upp kicsomagol, kirak

packare -n, = csomagoló, málhàzó packe -n, -ar köteg, csomag, bála packerska rn, -or csomagoló(nő) pack |ficka -n, -or málhatáska; szerszámtáska (kerékpáron). -häst -en-ar málhásló -is -en, -ar zajló (tengeri) jég(táblák) -låda -n, -or, -lår -en, -ar csomagoló-láda -mästare, -n, = cso-magolómester; vasúti rakodótiszt packning -en, -ar 1. be- v. elcsomagolás 2. poggyász,. málha; (telerakott) hátizsák 3. techn tömítés packpapper -papperet, == csomagolópapír packåsna -n, -or málhás v. teherhordó szamár

padda -n, -or varangyos béka, varangy paddel -n, paddlar kajakevező, kettős evező -kanot -én, -er (merev) kajak paddia evezés kanalaz page [pä§] -n, -r apród -hår -et, =* apródfrizura

pagina -n, -or nyomd: oldal(szám), lap

(-szám), pagina paginera nyomd lapszámmal ellát, lap-számpz, paginál

pagod -en, -er pagoda

paj -en, -er pástétom

pajas -en, -er v. -ar paprikajancsi, bohóc, pojáca

paket -et, — (v. -en, -er) csomag paketera (be- v. el)csomagol paket|inlämning -en, -ar posta, vasút: csomagfeladás -post -en csomagposta -utlämning -en, -ar posta, vasút: csomagkiadás; csomagkézbesítés pakt -en, -er szerződés, egyezmény, paktum

palatal nyelv L adj: -t palatális, íny-

II. s: -en, -er ínyhang, palatális palats -et, — palota

paleografi -(e)n paleográfia, írástörténet paleontologi -(e)ri őslénytan, paleontológia

palestin(ensi)sk -t palesztinai palett -en, -er festékkeverőlap, paletta paletå -n, -er. felöltő, kabát palissád -en, -er cölöpsor, cölöpzet paljett -en, rer csillogó pikkely lemez,

fémpikkely, flitter pall -en, -ar (láb)zsámoly, sámli palla: ~ upp felbakol; leállít (autót, télre)

palliativ -et, — csillapítószer

palira ballag, baktat; ~ sig av (v, i väg)

odábbáll, elkotródik, palm -en, -er pálma -blad -et, — pálmalevél -olja -n, -or pálmaolaj -söndag -en, -ar virágvasárnap palp -en, -er áll: tapogató, csáp palpera orv megérint, -tapint, -tapogat

palsternacka -n, -or nov: paszternák palt -en, -ar vérgombóc (étel) palta: ~ på beburkol, bebugyolál paltor plur rongyok, cafatok; kacat pamflett -en, -er gúnyirat, pamflet pamp -en, -ar o fejes, nagyfejű, nagykutya

pampig -t daliás, pompás, remek pampusch -en, -er sárcipő, hócipő panamerikansk -t pánamerikai, össz-amerikai

panegyrik -en, -er magasztaló v. dicsőítő

beszéd v, verspanel

panel -en, -er faburkolat, falburkolat, panel

panela faburkolattal ellát panelhöna -n, -or o petrezselymet áruló

leány panera paníroz

panik -en vakrémület, pánik -stämning

-en, -ar pánikhangulat panisk -1 páni (pl. félelem) pank: vara ~ le van égve (átv), egy vasa

sincs, tönkrement panna1 -n, -or 1. serpenyő; kávéfőző (edény); kaffepanna 2. techn kazán panna2 -n, -or homlok; skjuta sig en kula för ~n golyót repít a (saját) fejébe; torka svetten ur ~n homlokáról letörli a verejtéket; ha ~ att göra ngt van képe vmit tenni pannben -et, = homlokcsont pann|biff -en, -ar darálthús-pogácsa, fasí-rozott -kaka -n, -or palacsinta; det blev ~ av alltihop dugába dőlt (v. meghiúsult) az egész -rum -rummet, = kazántér, fűtő- v. tüzelőtér -sten -en techn: kazánkő pannå -n, -er mélyített tábla, mező (falon, ajtón); ajtótükör panorama -t v. -n, -or tájkép, kilátás,

panoráma; körkép pansar -et, == páncél, vért -bil -en, -ar kat: páncélgépkocsi -division -en, -er páncélos hadosztály -fartyg -et, = páncélos hajó -klädd -klätt páncélos, páncélozott -näve -n, -ar-+ pansarskott -plåt -en, -ar páncéllemez -skott -et, = kat páncélököl -tåg -et, — páncélvonat -värn -et kat: páncélelhárítás -värnskanon -en, -er páncéltörő ágyú pansra páncéloz, vértez pant -en, -er zálog; lämna v. sätta ngt i ~ zálogba ad v. tesz valamit; ta(ga) i ~ zálogba vesz, zálogul elfogad, lefoglal -bank -en, -er zálogház -brev -et, = záloglevél panteism -en panteizmus panter -n, pantrar párduc pant|innehavare -n, = (jel)záloghitelező, zálogtartó -kvitto -t, -n zálogjegy -lek -en, -ar zálogosdi (társasjáték) -lånare -n, = zálogkölcsönadó -lånekontor -et, = zálogkölcsön-iroda, zálogház pantning -en, -ar zálogolás, (le)foglalás pant|rätt -en zálogjog -satt elzálogosított, zálogba tett -sätta -satte, -satt elzálogo-

sít, zálogba ad v. tesz -sättning -en, -ar elzálogosítás, zálogba tevés papegoja -n, -or papagáj papegojsjuka -n papagájkór papiljott -en, -er haj csavaró (papír) papill -en, -er orv: szemölcs; mellbimbó, papilla

papism -en pápistaság; pápaság papist -en, -er pápista papp -en v. -et keménypapír, papírlemez pappa -n, -or papa pappasgosse -n, -ar a papa kedvence papp|ask -en, -ar kartondoboz -band -et, = nyomd kartonkötés papper -et, = papír; irat, igazolvány; értékpapír; han har klara ~ rendben vannak a papírjai; lägga ~en på bordet felfedi

kártyáit, színt vall pappers I ark -et, = ív papír, papírív -bruk -et, — papírgyár, -malom -handel -n papírkereskedés, papír- (és író-szer)üzlet -industri -(e)n papíripar -kniv -en, -ar papírvágó kés -korg -en -ar papírkosár -kvarn -en, -ar papírmalom -lapp -en, -ar (egy) darab papír, papírlap -lykta -n, -or lampion -massa -n, -or papírpép, -massza, cellulóz, faköszörület -massefabrik -en, -er cellulózgyár -pengar plur papírpénz -påse -n, -ar papírzacskó, -tölcsér -remsa -n, -or papírcsík, -szalag -sax -en, -ar papírvágó olló -tunn -tunt papírvékony papp | kartong -en, -er, -låda -n, -or kartondoboz -tak -et, = kátránylemeztető

paprika -n, -or nov: paprika papyrus papyren v. -en, papyrer papirusz par -et, = 1. pár; äkta ~ házaspár; sista ~et ut utolsó pár előre (fuss) I (játék); ett ~ handskar egy pár kesztyű; två ~ skor két pár cipő; ett ~ glasögon egy szemüveg; ~ om ~ párosan, párosával, páronkint; vara ~ páros 2. ett ~ néhány, pár; ett ~ gånger néhányszor, (egy)párszor para: ~ (ihop) párosít, pároztat; ~ sig

párosodik, párzik, párosul parabel -n, parabler parabola parabolisk [-bö'-] -1 parabolikus, parabola alakú parad -en, -er 1. díszszemle, parádé; bemutató 2. dísz(egyen)ruha 3. védekezés, elhárítás, visszavágás (sp is)paradera

paradera díszeleg, hivalkodik, parádézik paradigm -et, = nyelv ragozási minta,

paradigma paradis -et, = paradicsom, éden(kert) -dräkt -en, -er: i ~ Ádám-kosztüm-ben, ruhátlanul, pucéran -fågel -n, -fåglar áll: paradicsommadár paradisisk -t paradicsomi, édeni paradisäpple -t, -n 1. kert paradicsomalma 2. biblia (paradicsomi) alma parad {marsch -en, -er díszmenet -nummer -numret, = bravúros mutatvány, (a műsor) fénypont(ja), nagy produkció paradox I. s: -en, -er képtelenség, para-, doxon IL adj: -t képtelen, fonák, paradox

paradoxal -t (látszólag) képtelen, fonák,

paradox; orv abnorm(ál)is paraduniform -en, -er díszegyenruha parafera kézjeggyel ellát, parafál, aláír paraffin -et v. -en parafin -ljus -et, =

parafingyertya parafras -en, -er körülírás, parafrázis paragraf -en, -er szakasz, cikk(ely), paragrafus

parallax -en csill, fiz: látószög, parallaxis

parallell I. s: -en, -er párhuzamos (vonal) II. adj: -t párhuzamos; hasonló, megfelelő -fali -et, — párhuzamos v. megfelelő eset parellellinje (elv.: parallell-linje) -n, -r

párhuzamos vonal parallellism -en párhuzamosság, parale-lizmus

parallell | klass -en, -er párhuzamos osztály

-kopplad vill párhuzamosan kapcsolt parallellogram -grammen, -grämmer mat: egyenlőközű négyszög, paralelogramma

paralysera megbénít, paralizál paralysi -(e)n bénulás; agylágyulás, pa-ralízis

paralytiker -n, — paralitikus

paralytisk -t paralitikus

pararit divatos, mutatós, feltűnően

elegáns, sikkes paranöt -en, -nötter nov: paradió, amerikai v. brazíliai dió paraply -(e)t v. -n, -er (es)ernyő; spänna upp ~t felnyitja az ernyőt -krycka -n, -or (es)ernyőfogantyú -makare -n, = (es)ernyőkészítő -ställ -et, = esernyőtartó

parasit -en, -er élősködő, élősdi, parazita parasitisk -t élősködő, élősdi, parazita parasoll -et v. -en, — v. -er napernyő paratyfus -en paratífusz parbladig -t nov: pároslevelű parcell -en, -er parcella pardon -en bocsánat, megbocsátás, kegyelem; utan ~ könyörtelenül, irgalmatlanul;^ ~ megbocsát, -kegyelmez parentation -en, -er 1.

halotti beszéd, gyász- v. emlékbeszéd 2. emlékünnep parentes -en, -er 1. (kerek) zárójel; inom ~ sagt mellesleg v. zárójelben mondva; sätta inom ~ zárójelbe tesz 2. betoldás, közbeszúrt szó v. kifejezés parera 1. elhárít, kivéd 2. rég fogad,

fogadást köt parfym -en, -er illat(szer), parfüm parfymera illatosít, parfümöz parfymeri -(e)t,-er 1. illatszertár 2. illat-

szergyár(tás) pari I. s: -t névérték; till ~ névértéken v. parin; under ~ névértéken alul II. adj (a névértékkel) egyenlő értékű párig -t páros

parikurs -en, -er névérték-árfolyam,

paritásos árfolyam parisare -n, = párizsi (ember) paris(er)|liv -et párizsi élet -mod -et, =

v. -er párizsi divat parisersmörgås -en, -ar (mindkét oldalán

megsütött) vagdalthús-szendvics parisisk -t párizsi

parisiska -n 1. párizsi nyelvjárás 2. plur:

-or párizsi nő parisk -t pároszi

paritet -en egyenlőség, egyenérték(űség), -jogúság; paritás; i ~ med -vei egyenlő értékben, paritásosan parivärde -t, -n névértéknek megfelelő

érték, pariérték, paritás park -en, -er park, liget, kert -anläggning

-en, -ar parkírozott terület, park parkera parkol, áll(omásozik) (gépjármű) parkering -en, -ar parkolás parkerings |förbud -et, = parkolási tilalom -plats -en, -er parkolóhely -vakt -en, -er parkolóhely őre parkett -en, -er 1. parketta 2. szinh földszint; földszinti közönség -golv -et, = parkettpadló -läggning -en, -ar parkettázás -plats -en, -er szinh: földszinti ülőhely, zártszék parkvakt -en, -er parkőrparlament

parlament -et, == országgyűlés, parlament

parlamentarisk -t parlamentáris parlamentarism -en népképviseleti rendszer, parlamentarizmus parlamentera tárgyal, tanácskozik parlamentsbeslut -et, = parlamenti határozat -ledamot -en, -ledamöter a parlament tagja parlament(s)val -et, = országgyűlési v.

parlamenti választás parlamentär -en, -er kat: hadikövet,

parlamenter parlör -en, -er társalgási zsebkönyv,

nyelvkalauz parning -en, -ar párosítás; párosodás, párzás

parnings]drift -en, -er párzási v. nemi ösztön -lek -en, -ar párzási enyelgés, dürgési játék -tid -en, -er párzási v. dürgési idő parodi -(e)n, -er paródia parodiera kigúnyol, kifiguráz, parodizál parodisk -t gúnyolódó, kifigurázó, paro-disztikus

paroli [-o'll] -en, -er jelszó (kat is) part -en, -er 1. (osztály)rész 2. jog fél; vara ~ i målet érdekelt fél az ügyben (v. a perben); för alla ~er minden fél (v. mindenki) számára parti -(e)t, -er 1. rész(let) 2, házasság, parti; göra ett gott ~ jól házasodik, jó partit csinál 3. játszma, parti; spela ett ~ schack játszik egy sakkpartit

4. ker tétel; sälja i ~ nagyban elad

5. pöl párt 6. ta ~ jör ngn kiáll vki mellett, pártjára kel vkinek; ta ngns ~ pártját fogja vkinek; ta sitt ~ elhatározza magát

parti|affär -en, -er nagykereskedés -anda -n pártszellem -bildning -en, -ar pártalakítás -chef -en, -er pártvezető particip -et, = melléknévi igenév, parti-cipium

participiell -t melléknévi igenévi v, igeneves, participiumos partidag -en, -ar pártnap partiell [-tsi-] -t részleges, részbeni, parciális; ~t arbetsför korlátozott munkaképességű

partigrupp -en, -er S: (parlamenti) pártcsoport

parti |gångare -n, = 1. fanatikus pártember 2. szabadcsapat vezetője -han-

del -n nagykereskedelem -hänsyn -en pártszempont, pártérdek -intresse -t, -n pártérdek partikel -n, partiklar nyelv: partikula parti|kongress -en, -er pártkongresszus -ledare -n, — pártvezető -ledning -en, -ar 1. pártvezetés 2. párt vezetőség -lös -t párton kívüli; pártonkívüli -man -mannen, -män pártember, -tag -möte -t, -n pártgyűlés, pártkongresszus -organ -et, = pártszerv -organisation -en, -er pártszervezet -politik -en pártpolitika -politisk -t pártpolitikai -pris -et, =. v. -er nagybani v. nagykereskedői ár partisan -en, -er 1. partizán 2. párthíve [vkinek] -krig -et, = partizánháború partisekreterare -n, = párttitkár partisk -t 1. pártos 2. elfogult, részrehajló

partisplittring -en, -ar pártszakadás, -viszály -strid -en, -er pártharc -styrel-se -n pártvezetőség -tagande -t pol: állásfoglalás, kiállás -trogen -troget párthű -trohet -en párthűség partitur -et, = vezérkönyv (zeneműé), partitúra

parti I vara -n, -or nagykereskedelmi cikk, parti-áru -vän -vännen, -vänner tagtárs (pártban) partåig -t áll: párosujjú parvagn -en, -ar kettős fogat, kétlovas kocsi

parvel -n, parvlar: liten ~ kis tacskó,

emberke, kislegény parvis adv párosan, párosával, páron-kint

pascha -n, -or pasa, basa paskill -en, -er gúnyirat, -dal pass1 -et, = 1. (hegy)szoros, hágó 2. útlevél; ~ på Sverige Svédországba szóló útlevél 3. (rendőrije-katonai) őrjárat körzete; polisen går på sitt ~ a rendőr őrjáratra megy 4. vad les(hely); stå på ~ lesen van, lesben áll pass2: hur ~ mycket (körülbelül) mennyi, hány; så ~ mycket (körülbelül) annyi; komma (ngn) väl till ~ jókor v. kapóra jön (vkinek); göra ngn till ~ vkinek kedvére cselekszik; vid ~ körülbelül, mintegy

pass3 interjkártya: passz!; säga ~ passzol;

~ för den l ez az enyém 1 passa I. vt, vi 1. ~ (på) ngn v. ngt vigyázpassabel

v. ügyël vkire v. vmire, figyel vkit v, vmit; ~ tiden ügyel az időre, pontos(an érkezik); ~ tåget idejében érkezik a vonathoz, eléri a vonatot 2. ~ (på) ngn v. n^í utánanéz vkinek v. vminek, ügyel vkire v. vmire; gondoz v. ki-r szolgál vkit v. vmit 3. sp átad, pasz-szol 4. (bele- v. rá)iílik; jól áll (ruha) ; lampan ~r i fattningen a látnpa beleillik a foglalatba 5. illik, illő (ngn vkihez); megfelel, alkalmas (för v. tf// -nek); när .det ~r dig amikor neked megfelel v. alkalmas 6. kártya passzol II. ~ sig 1. megfelel, alkalmas 2. illik, illő (för -nek, -hez) 3. vigyáz, figyel; óvakodik (för -tői) III. (hgs igek:) . ~ . ihop összeilleszt, -illik; blått och gult ~r bra ihop a kék és a sárga jól illik egymáshoz; ~ in beleilleszt, -illik; ~ in på ngn (rá)illik vkire; ~ på vigyáz, figyel; pass(a) pá! vigyázat!, figyelem!; ~ pá (tillfället) megragadja az alkalmat; ~ upp (pá) ngn felszolgál vkinek, kiszolgál vkit; låta ~ upp sig kiszolgáltatja niagát (vki által); pass upp v. opp! vigyázat I, figyelem!

passabel -t tűrhető, meglehetős, elég jó,.

elfogadható passad -en, -er, -vind -en, -ar passzátszél passage [-ä's] -n, -r 1. átjáró; átjárás 2. (szöveg)részlet, passzus 3. csill áthaladás

passagerare [-se1-] -n, = utas, utazó passagerarfartyg [-së-] -et, == személyszállító hajó, személygőzös -(flyg)plah = utasszállító repülőgép passande illő, megfelelő, alkalmas; illendő, helyénvaló; känsla för det r» illemérzék, tisztességtudás passàré -n, = körző pass|avgift -en, -er útlevél-illeték -^byrå -n, -er útlevélhivatal, útlevélosztály, passera I. vt, vi 1. áthalad, át- v. keresztülmegy, átkel; ~ graderna végigmegy a ranglétrán 2. megelőz, túlhalad; elhagy, elmegy (ngn vki mellett); han ~de dè andra löparna megelőzte v. elhagyta a többi futót; de lät ingen ~

senkit sem engedtek át(menni) 3. áttör, paszíroz II. vi 1. (meg)történik, megesik 2. megfelel, alkalmas; det får ~ ez mehet v. elmegy 3. elmúlik passersedel -n, -sedlar 1. menetlevél

2. . nemzetközi gépkocsi-igazolvány, triptik; határátlépési engedély (motoros jármű számára) 3. szállítási engedély - (vámhivataltól) , ' .... pass|foto -t v. -n, -n v. -s ütieyélkëp -frihet -en: införa ~ megszünteti az útlevélkényszert; det råder nincs útlevélkényszer, útlevél nélkül lehet utazni -gång -en poroszkálás -gångare -rt, = poroszkáló állat passion -en, -er 1. szenvedély, szerelem 2. passió, szenvedés 3. kedvtelés, passzió

passionerad szenvedélyes, lelkes passions |fri -fritt szenvedély nélküli,

szenvtelen -spel -et, = passiójáték 'passiv I. adj: -t szenvedő, tétlen; pasz-szív (nyelv is); ~ delägare csendes (részes)társ II. is: -et v. -en, = v. -er nyelv: szenvedő (ige)alak, passzívum passiva plur tartozás(ok), teher, passzíva

passivitet ren tétlenség, passzivitás passkontroll -en, -er útlevélvizsgálat passlig -i megfelelő, elfogadható, használható

passning -en, -ar 1. gondozás; kiszolgálás 2. sp továbbadás, passzolás; előre-adás 3. techn illesztés passopp -en, -ar v. -er segítő, kiszolgáló;

kifutó, küldönc jpasstvång -et útlevélkényszer pass|visering -en, -ar útlevélláttamozás -visum = v. -et, -visa v. == (útlevél-) vízum pasta -/?, -or paszta, pép pastej -en, -er pástétom pastell -m, -er pasztell(kép) -färg -en, -er pasztellszín -målning -en, -ar .1. pasztellfestészet 2. pasztell(kép) pastüj pastill -en, -er pasztilla, tabletta pastor [-or] -n, -er prot: lelkipásztor, lel-:kész

pastoral I. adj: -t 1. pásztori, idilli 2. lelkipásztori, lelkészi (hivatali) II. s; -en, -er pásztorköltemény, -já-... ték, -dal; pasztorál pastorat -et, — 1. lelkészi hivatal v.

állás 2. egyházközség, eklézsia pastors | adjunkt -en, -er prot: segédlelkész -expedition -en, -er lelkészi hivatal; (egyházi) anyakönyvi hivatal -ämbete -t, -n lelkészi hivatal (mint hatóság) pastörisera csírátlanít, pasztörizálpatent

patent -et, =s szabadalom; söka ** på ngt szabadalmat bejelent vmire, szabadalmaztat vmit; ta ~ pá ngt szabadalmat vált vmire -ansökan = (en), ansökningar a szabadalom bejelentése, szabadalom iránti kérvény -brev -et, = szabadalmi okirat -byrå -n, -er szabadalmi iroda patentera szabadalmaz patenterbar -t szabadalmazható patent | (inne)havare -n, = szabadalomtulajdonos -lag -en, -ar szabadalmi törvény -lås -et, = biztonsági zár -medicin -en, -er 1. szabadalmazott gyógyszer 2. átv csodaszer -nyckel -n, -nycklar biztonsági kulcs -ombud szabadalmi ügyvivő -rätt -en szabadalmi jog -skydd -et szabadalomvédelem -verk -et, — szabadalmi hivatal paternoster [-no'-] (ett), plur: = 1. vall miatyánk 2. rózsafüzér 3. techn kotrógéplánc -hiss -en, -ar körforgó felvonó, páternoszter -verk -et, = techn vederláncmű, páternosztermű patetisk -t szenvedélyes, heves, patetikus patiens [-sia'ngs] -en, -er kártya: pasziánsz; lägga ~ pasziánszozik patient [-(t)si-] ~en, -er beteg, páciens patinera patinával bevon, patináz patolog [-lö'g] -en, -er orv: patológus patologi -(e)n kórtan, patológia patologisk [-15'-] -t kóros, kórtani, patoló-gikus

patrask -et csőcselék, söpredék, banda patriark -en, -er 1. pátriárka (vall is), ősatya; aggastyán 2. patriarcha, nemzetségfő patriarkalisk -í ősi, patriarkális; patriarchális

patriarkat -et 1. patriarchátus, apa jog

2. vall pátriárkátus, pátriárkaság patricier -n, ~ patrícius

patriot -en, -er hazafi, honfi, patrióta patriotisk -t hazafias, hazafiúi patriotism -en hazafi(as)ság, hazaszeretet patron1 -en (v. o =), -er 1. földesúr; bányatulajdonos 2. gazda, főnök, tulajdonos 3. védnök; védőszent, patrónus

patron2 -en, -er 1. kat töltény 2. töltet

3. sablon, (festő)patron, 3. tex minta -bälte -t, -n töltényheveder -knippe -t, -n tölténytárlap -kök -et, = rég patronväska -magasin -et, =

tölténytár -väska -n, -or tölténytáska patrull -en, -er járőr, őrjárat; előőrs; őrs; stöta på ~ ellenállásba v. akadályba ütközik; átv érzékeny pontot érint patrulledare (elv.; patrull-ledare) -n, =

jár őr vezető patrullera járőrbe megy, (járőrszolgálatot teljesít, őrjáraton van, cirkál patrull |strid -en, -er előőrs-csatározás

-tjänst -en, -er járőrszolgálat paus -en, -er szünet -signal -en,-er rádió: szünetjel -tecken -tecknet, = zene: szünet(jel) paviljong [-o'nS] -en, -er kerti Iak;

szárnyépület; pavilon pedagog [-ö'g] -en, -er nevelő, pedagógus pedagogik -en neveléstan, -tudomány, pedagógia

pedagogisk [-gö1-] -* nevelői, neveléstani,

pedagógiai pedal -en, -er lábító, pedál pedant -en, -er kicsinyeskedő v. szőrszálhasogató v. pedáns ember pedanteri -(e)t, -er kicsinyeskedés, szőrszálhasogatás, pedánsság pedell -en, -er 1. hivatalsegéd, altiszt, pedellus (egyetemen) 2. tört törvényszolga

pediatrik -en gyermekgyógyászat pediatriker -n, == gyermekorvos, -gyógyász

pedikur -en lábápolás, pedikűr pedikurerad pedikűrözött pedikurist -en, -er pedikűrös(nő) pedikyr -en ->• pedikur pejla 1. hajó vízmélységet mér 2. rep tájol, irányt mér, bemér 3. (ki)kutat, kipuhatol, -fürkész pejlantenn -en, -er rádió: iránymérő antenna

pejling -en, -ar 1. (víz)mélységmérés 2.

tájolás; (rádió)iránymérés, bemérés pejl|ram -en, -ar rádió: iránymérő keretantenna -skiva -n, -or iránymeghatározó tárcsa peka (rá)mutat (på -re); visaren ~r på tolv a(z óra)mutató tizenkettőt mutat; gå dit näsan ~r az orra után megy; ~ finger åt ngn ujjal mutat vkire; ~ ut rámutat; átv megjelöl, -nevez; kiszemel; ~ ut ngt på kartan megmutat vmit a térképen pekfinger -fingret v -n, -fingrar v = mutatóujjpekoral

pekoral -lf, = irka-firka, (irodalmi) férc-mű

pekuniär -/ anyagi, pénzbeli, pénzügyi pelare -n, = pillér; (tartó)oszlop pelargon -ert, -er, pelargonia -n, -or v.

-er nov: muskátli pelar|gång -en, -ar oszlopsor, -csarnok

-säl -en, -ar oszlopcsarnok penater plur mit: \\kzi istenek pendang [pang-] -en, -er ellenkép, -darab,

[vminek] a párja pendel -n, pendlar inga -rörelse -n,. -r

ingamozgás -trafik -en ingajárat pendla leng, ing; ingadozik pendyl -en, -ipasztali v. fali ingaóra, álló-óra

penetrera: ~ ngt áthatol vmin, behatol vmibe; behatóan vizsgál v. kutat vmit; ~ ett problem egy problémának mélyére hatol pengar plur (penning) pénz; kontanta v. reda ~ készpénz; betala med jämna ~ (előre) kiszámolt v. előkészített pénzzel fizet; ha ~ som gräs annyi a pénze mint a pelyva; förvandla ngt i ~ pénzzé tesz vmit; hágott om ~ sok pénze van, bővében van a pénznek; ha ont om ~ szűkében van a pénznek, kevés a pénze; leva på (sina) ~ pénzéből él; det går till (hát) ez [jó kis] pénzbe kerül!, erre egy csomó pénz elmegy!; gifta sig till ~ gazdagon házasodik

penibel -1 kínos, kellemetlen; kényes penna -n, -or toll; írótoll, penna; irón, ceruza; fatta ~n tollat ragad; vara v. ha en skarp ~ éles hangon ír penn|drag -et, = tollvonás -fejd -en, -ér tollharc -fodrai -et, = tolltartó -forme-rare -n, = irónhegyező -fäktare -n, s» 1. (írásban) vitázó, pamfletíró 2. firkász, skribler penning -en, pengar (rég: -ar) pénzdarab), érme, (érc)pénz -begär -et pénz-sóvárság, kapzsiság -belopp -et, = pénzösszeg -bidrag -et, = pénzbeli

adomány v. hozzájárulás -brist -en pénzhiány -dryg -t: vara ~ büszke a pénzére v. gazdagságára -ersättning -en, -ar pénzbeli kárpótlás v. kártalanítás -förlägenhet -en, -er pénzzavar -förvärv -et, = pénzszerzés -hjälp -en, -er pénzsegély -hushållning -en pénzgazdálkodás -insamling -en, -ar

(pénz)gyűjtés -knipa -n pénzszűké, szorultság -lån -et, = pénzkölcsön -medel plur pénzeszközök, anyagi eszközök v. erőforrások -placering-en, -ar pénzbefektetés, -elhelyezés -pung -en, -ar erszény, pénzes zacskó -stark -t tőkeerős; jómódú -summa -n, -or pénzösszeg -värde -t, -n pénzérték -värdeförsämring -en, -ar pénz(érték)-romlás -väsen -väsendet pénzügy(ek) penn|kniv -en, -ar zsebkés, tollkés -skaft -et, == tollszár -skrin -et, = tolltartó -stift -et, = ceruzabél -teckning -en, -ar tollrajz pensé [pang-] -n, -er nov: kerti árvácska penséer [pang-] plur: o sitta i sina **

el van merülve gondolataiba pensel -n, penslar ecset, pamacs -föring

-en ecsetkezelés pension [pang-] -en, -er 1. nyugdíj, nyugellátás; öregségi járadék; få v. ha v. uppbära ~ nyugdíjat v. öregségi járadékot kap; avgå med ~ nyugalomba vonul, nyugdíjba megy 2. ellátás; penzió; (leány)nevelőintézet pensionat [pang-] -et, = penzió pensionera [pang-] nyugdíjaz, nyugalomba helyez pensions|avgift [pang-] -en, -er öregségi járulék, nyugdíjjárulék -berättigad öregségi járadékra jogosult, nyugdíjjogosult -försäkring -en, -ar öregségi v. nyugdíjbiztosítás -kassa -n, -dr nyugdíjpénztár -mässig -t öregségi ellátásra jogosult, nyugdíjjogosult -nämnd -en, -er a (nép)nyugdíjintézet (helyi) kirendeltsége (S) -pris -et, == penzióár -styrelse -n, -r S: öregségi járadék-és nyugdíjintézet; a betegségi, öregségi és nyugdíjbiztosítás országos felügyeleti hatósága -tagare -n, nyugdíjas -ålder -n öregségi járadékra jogosító kor, nyugdíjkorhatár pensionär [pang-] -en, -er 1. öregségi járadékos, nyugdíjas 2. bentlakó; penzióvendég pensla ecsetel, mázol penteri -(e)t, -er, pentry [-ri] -t, -n

1. hajó tálaló(helyiség), hajókonyha

2. főzőfülke

peppar -n bors; hogy el ne kiabáljam !; jag önskar honom dit ~n växer akkor lássam amikor a hátam közepét -kaka -n, -or mézeskalács -korn -et, ==pepparmynta

borsszem -mynta -n, -or nov: borsmenta -rot -en, -rötter torma -rotskött -et marhahús tormamártással -ströare -fl, = börstartó peppra 1. (meg)borsoz 2. átv eláraszt; ^ med kulor golyóval eláraszt, szitává lő

pepprad 1, (meg)borsozott, borsos 2. éles, eros, csípős (hangú) 3. en ~ räkning borsos számla 4. átv elárasztott per praep útján, által; -ön,-en,-ön; -kint; >v järnväg vasúton; ~ kontant készpénzfizetés ellenében; ~ post postán, posta útján; ~ telefon távbeszélőn, telefon útján; ~ dag naponta, naponkint; ~ styck darabja, darabonkint perenn perent évelő, áttelelő (növény) perfekt L adj befejezett, tökéletes, perfekt II. s: -et, = v. -er befejezett múlt (idő), perfektum -particip -et, = befejezett (v. múlt idejű) melléknévi igenév

perforera átlyukaszt, perforál pergament -et, = v. -er hártyapapír, pergament -band -et, — pergamentkötés pergola -n, -or (séta)lugas, pergola periferi -('e)n, -er külterület, külső rész, periféria; a kör kerülete; bo i stadens ~ a város szélén v. peremén v. külterületén lakik periferisk periférikus period -en, -er 1. korszak, időszak, időköz, periódus 2. körmondat periodicitet -en időszakosság, periodicitás periodisk -t időszakos, rendszeres(en

visszatérő), szakaszos, periodikus periskop [-ö'p] -et, = periszkóp permanens -en állandóság, tartósság,

permanencia permanent I. adj állandó, tartós, permanens II. s: -en tartóshullám permanenta 1. tartóshullámot csinál (ngn vkinek); ha ~t hår a haja dauerol\rø van 2. (tartós) burkolattal ellát (utat)

permanentondulerjng -en, -ar tartóshullám, ondolálás permisk -t geol: permi permission -en, -er szabadság; anhålla

om ~ szabadságot kér (pl. katona) permissionsförbud -et, = szabadságolási tilalom

permittent -en, -er szabadságon levő, szabadságos (katona)

permittera 1. szabadságol; 2. [beteget]

ideiglenesen elbocsát (kórházból) perniciös -t orv: vészes, rosszindulatú;

~ anemi vészes vérszegénység perpendikel -n, perpendiklar mat: függőleges (vonal) perplex -t meghökkent, elképedt perrong [-öns] -en, -er vasút: peron persedel -n, persedlar 1. kat felszerelési cikk, szerelvény 2. ruhadarab 3. persedlar holmik; o cókmók, cucc perser -n, = perzsa (ember) -päls -en,

-ar perzsabunda persian -en perzsián, perzsaprém Persien npr Perzsia persienn -en, -er zsalu persika -n, -or őszibarack persiketräd -et, = őszibarackfa persilja -n 1. petrezselyem 2. o prata ~ sok zöldséget összebeszél, butaságot fecseg

persisk -t perzsa, perzsiai; Persiska viken

(a) Perzsa-öböl persiska -n 1. perzsa nyelv 2. plur: -or perzsa nő

person -en, -er személy, személyiség; i tredje ~ singularis egyes szám harmadik személyben; min ringa ~ csekélységem; för min ~ részemről, ami engem illet; vad är det för en miféle ember ez?; i egen ~ személyesen, saját személyében; i egen hög ~ saját fennkölt személyében; utan anseende till ~ személyre való tekintet nélkül

personal -en, -er 1. személyzet 2. összet előtag személyi, személyzeti -bostad -en, -städer üzemi (munkás)lakás, szolgálati lakás -chef -en, -er személyzeti főnök v. vezető personalier plur személyi adatok personalunion -en, -er perszonálunió person [befordran = (en) személyszállítás -bil -en, -ar személygépkocsi -hiss -en, -ar személyfelvonó, -lift personifiera megszemélyesít; han är den ~de godheten ő (maga) a megtestesült jóság personifikation -en, -er megszemélyesítés; megtestesítés, -testesülés personlig -t személyes, személyi (adv: ~en); ~tpronomen személyes névmás; jag för min ~a del a magam személyét illetően, a magam részérőlpersonlighet

personlighet -en, -er személyiség, egyéniség; gå v. komma injpå ~er személyeskedik

personlighetsklyvning -ert, -ar orv: személyiséghasadás person {skifte -1, -n személyi változás -trafik -en személy- v. utasforgalom -tåg -et, = személyvonat perspektiv -et, = távlat; kilátás(ok),

perspektíva perspektivisk -t távlati, perspektivikus perspektiv |lara -n, -or távlattan(kőnyv) -ritning -teckning -en, -ar perspektivikus rajzolás; távlati rajz peruk -en, -er vendéghaj, paróka -maka-

re -n, ~ parókakészítő pervers -t természetellenes, perverz perversitet -en, -er természetellenesség,

perverzitás pessimism -en borúlátás, pesszimizmus pessimist -en, -er borúlátó v. pesszimista (ember)

pessimistisk -t borúlátó, pesszimista,

pesszimisztikus pest -en, -er dögvész, pestis; (av)sky ngn som ~en vkit utál mint a bűnét -härd -en, -ar a pestis fészke (átv is) -smittad pestissel fertőzött, pestises peta I. vt, vi: ~ hål på ngt vmibe lyukat szúr, kilyukaszt vmit; ^ naglarna körmeit tisztogatja; ~ (sig i) näsan (ujjával) az orrát piszkálja, az orrában vájkál; ~ (sig i) tänderna fogát piszkálja; ~ i maten turkál az ételben, finnyáskodik; ~ med ngt (el)piszmog v. babrál vmi vei; ~ på ngt piszkál v. bökdös vmit; átv: bli ~d O kitúrják, megfúrják, elfűrészelik II. (hgs igek:) ~ av v. bort eltol, eltávolít; ~ in betuszkol; benyom (állásba)', ~ till ngt megbök vmit

petgöra -t o piszmogó munka, pepecselés petig -t kicsinyes, aprólékos; pedáns; ~ stil pedáns kézírás; ett ~t arbete piszmogó munka, babramunka petition -en, -er kérvény, folyamodvány, petíció

petitionera kérvényez, folyamodványt

nyújt be; petíciónál petitionär -en, -er kérvényező, kérelmező,

folyamodó petmoj -en, -ar o tel: számtárcsa petrifi(c)era megkövesít, kővé változtat petrografi -(e)n kőzettan

petroleum -en v. -et kőolaj, petróleum pianist -en,-er zongorista, zongoraművész piano zene I. s; -t, -n zongora; spela (på) ~ zongorázik II. adv halkan, piano -lektion -en, -er zongoraóra -stammare -n, = zongorahangoló pick: med ~ och pack cókmókostul, mindenestül; sitt *» och pack az ő holmija v. cucca

picka h csipked, csipeget; ~ pä ngt (meg- v. ki)csipked vmit 2. ketyeg; dobog, (gyorsan) ver (szív) picknick -en, -er v. -ar piknik, piknikkirándulás pickola [-o-] -n, -or, -flöjt -en, -er zene; pikkoló

pickolo -n, -r v. -s pincérfiú, pikoló piedestal -en, -er talapzat, lábazat,

oszlopszék, piedesztál pietet -en kegyelet, pietás pietetsfull -t kegyeletes pietism -en vall: pietizmus piff I. s: -en: o sätta ~ på ngt csinos v. sikkes külsőt ad vminek, sikkessé tesz vmit; kicsinosít vmit; sätta ~ på såsen a mártást ízesíti; a mártásnak pikáns ízt ad; det är ~ på henne ő sikkes II. interj: ~ paff (puff) piff, puff! piffa o: ~ tipp ngt sikkessé tesz (v, kicsinosít) vmit piffig -1 divatos, sikkes; pikáns (étel) piga -n, -or 1. szolgáló(lány) 2. rég

cseléd(lány); (paraszt)lány pigg1 -en, -ar tüske, pecek; csúcs, [vminek a] hegye; faszeg; jégszeg (bakancson)

pigg2 -t jókedvű, élénk, friss, fürge; ~ och kry friss és egészséges; vidám és jó erőben levő; känna sig ~ jól érzi magát; jó erőben van; o vara ~ pá ngt (v. att göra ngt) áhítozik v. feni a fogát vmire pigga: ~ upp felélénkít, -vidít; serkent, buzdít; det ~de upp ez jót tett; ez jól esett; ~ upp sig felfrissül, -vidul piggig -t tüskés

pigg|svin -et, — áll: tarajos sül -var

-(e)n, -ar áll: nagy rombuszhal plggögd -ögt élénk v. ragyogó szemű pigtjusare -n, — o nőcsábász pik -en, -ar 1. dzsida, pika 2. hegycsúcs, -orom 3. hafó (vitorla)csúcs 4. csípős megjegyzés, csipkelődés; ge ngn en ~ vkire csípős megjegyzést teszpika

514

pika o csipked, csipkelődik (ngn jör

ngt vkit v. vkivel vmiért) pikant 1, fűszeres, csípős 2. ingerlő,

érzéki, pikáns piké1 -n, -ertex: piké -isättning -en, -ar

pikébetét (női ruhán) piké2 s indecl pikét (kártyajáték) piket -en, -er (rendőri v. katonai) készültség piktur -en, -er kézírás pil1 -en, -ar fűzfa

pil2 -en, -ar nyíl, nyílvessző; snabb som

en ~ nyílsebes pila: ~ i väg elrohan, elszáguld, elrobog pil|båge -n, -ar íj; játékíj pilgrim -en, -er zarándok, búcsújáró pilgrims|falk -en, -ar vándorsólyom -färd -en, -er, -tåg -et, = zarándoklat, zarándokút, búcsújárás pil|kastning -en, -ar nyíldobá(lá)s (játék) -koger -kogret, — puzdra, tegez pilla piszkál, turkál, kapirgál (i -ben); babrál, piszmog, játszik (med -vei); ~ jram ngt kipiszkál vmit; sitta och ~ med ngt elbabrál v. pepecsel vmivel piller pillret, = pirula, labdacs; svälja det beska pillret lenyeli a keserű pirulát -trillare -n, = o tréj: méregkeverő, patikus pillra o pilla

pilot -en, -er repülőgép-vezető, pilóta pil|skott -et, = nyíllövés -snabb -t nyílsebes

pilsner -n, = világos sör; två ~ két üveg

világos sör pimpel -72, pimplar hal: villantókanál pimpla1 villantókanállal horgászik pimpla2 iszogat, iddogál pim(p)sten -en, -ar horzskő, habkő, tajtékkő

pin adv, nyomósító szó o borzasztó(an),

nagyon, egészen; ~ kär pinkär pina I. s: -n, -or szenvedés, kín, gyötrelem; kínszenvedés; jör att göra ~n kort hogy a szenvedésnek véget vessen II. vt gyötör, kínoz; ~ livet ur ngn vkit halálra kínoz; ~nde blåst metsző szél; ~ i sig ngt vmit legyűr (v. nagy kínnal lenyel) III. ~ sig 1. kínlódik, gyötrődik 2. röken ~r sig ut a füst elötör; ~ sig in behatol IV. (hgs igek:) ~ jram kierőszakol, kicsikar; ~ in beleerőszakol, -kényszerít pinal -en, -er o holmi, limlom, kacat

pinbänk -en, -ar kínpad pincett -en, -er csipesz pin|full -t o 1. tökrészeg 2. teletömött, -zsúfolt -färsk -t o egészen friss, vadonatúj pingel pinglet csengés, csengetés pingla I. s: -n, -or csengettyű, csengő II. vi, vt cseng, bong; csenget; o ngn vkit felhív v. felcsenget (telt-jonon)

pingst -en, -ar pünkösd; annandag ~ pünkösd más(od)napja, pünkösdhétfő -afton -en, -ajtnar pünkösd szombatja -dag -en, -ar 1. ~en pünkösd első napja, pünkösdvasárnap 2. ~arna a pünkösdi ünnepek -lilja -n, -or fehér nárcisz -rörelse -n vall: pünkösdista mozgalom -vän -vännen, -vänner pünkösdista (hivő) pinje -n, -r nov: mandulafenyő, pinia pinkär -t o borzasztóan v. halálosan

szerelmes pinlig -t kínos, kínzó, gyötrő pinne -n, -ar fadarab; bot, botocska; ülőrúd (madaraknak); cövek, karó; fog (gereblyén); (szék)léc; (létra)fok; (dob)verő; sátorcövek; stel som en ~ merev mint a bot; mintha karót nyelt volna

pinnhål -et, átv: ett (par) ~ högre egy

(pár) fokkal feljebb pino|redskap -et, = kínzószerszám v.

-eszköz -rum -rummet, — kínzókamr a pinsam -t kínos, gyötrelmes pinscher -n, — v. pinschrar öleb, pincsi (-kutya)

pion -en, -er bazsarózsa, pünkösdi rózsa pionjär -en, -er 1. kat utász, műszaki 2. úttörő (átv is), telepes 3. úttörő (ifjúsági mozgalom tagja) -arbete -t, -n úttörő munka -rörelse -n úttörőmozgalom -trupp -en, -er utászcsapat, műszaki csapat pip1 I. s: -et, = csipogás, csiripelés; cincogás; süvítés, sivítás; nyafogás; inte säga ett ~ meg se mukkan II. interj csipcsirip pip2 -en, -ar edény szája v. csőre, csurgó pipa1 pep, pipit csiripel, csipog; cincog;

fütyül, süvít; o nyöszörög, nyafog pipa2 -n, -or 1. pipa; röka ~ pipál, pipázik 2. síp, fütyülő; dansa ejter ngns ~ úgy táncol ahogy vki fütyül 3. cső; puskacső 4. o det går åt ~n vacakulpipare

áll a dolog, (ezt már) megette a fene, ennek már lőttek pipare -n, = áll: lile pipett -en, -er pipetta, cseppentő piphuvud -et, = v. -en pipafej pipig1 -t csipogó(s), sivító; nyafogó piplg2 -t lyukacsos, likacsos, csöves piplärka -n, -or áll: pipiske pippi -n 1. plur: -argyerm: pipi (madár) 2. o bogarasság, bogár; har du fått ~ ? megbolondultál?; ha ~ på ngt bukik vmire

pip |rök -en pipafüst -rökare -n, = pipázó pip|sill -en, -ar o bőgőmasina, sírós v.

nyafogó gyerek pip| skaft -et, = pipaszár pipjskägg -et, — kecskeszakáll pir -en, -ar v. -er 1. kikötőág; kikötőgát; rak(odó)part 2. hullámtörő gát, móló

pirat -en, -er kalóz, tengeri rabló pirog [-Ö-] -en, -er töltött pástétom,

húsos tekercs pirra bizsereg, viszket piruett -en, -er forgás, pörgés, piruett pisk -et o verés, ütleg piska I. s: -n, -or 1. ostor 2. hajfonat, copf II. vt, vi (meg)ostoroz; ver, csapdos; (ki)porol (pl. szőnyeget); ~ ngt till skum habbá ver vmit; vara ~d att göra ngt kénytelen megtenni vmit, feltétlen meg kell tennie vmit III. (hgs igek:) ~ in ngt i ngn vkinek fejébe ver vmit, bemagoltat vkivel vmit; ~ på ostoroz, ütlegel; ostorral ösztökél; ~ upp elver, elnáspángol; átv felkorbácsol pisk| käpp -en, -ar poroló(pálca) -rapp -et, = ostorcsapás -skaft -et, — ostornyél -ställning -en, -ar (szőnyeg)poroló (állvány) piss -en köz: húgy, pisa pissa köz hugyozik, pisál pissoar -en, -er vizelde pist -en, -er sp: pást

pistasch -en, -er növ: pisztácia, zöldmandula

pistill -en, -er növ: termő pistol -en, -er pisztoly -helster -hölstret, = pisztoly táska -skott -et, = pisztolylövés pistong [-o'ng] -en, -er techn: dugattyú pitprops -en bányafa, támfa pivot [-vö1] -en, -er, pivå -n, -er tengelycsap, forgócsap

pjoller [-o-] pjollret gyerekes v. ostoba

fecsegés, csacsogás, locsogás pjollra [-o-] fecseg, csacsog, locsog pjollrig [-o-] -t fecsegő, locsogó, szószátyár

pjosk [-o-] -et 1. (el)kényeztetés, ba-

busgatás 2. pjunk pjoska [-o-]: ~ med ngn elkényeztet v.

babusgat vkit pjoskig [-o-] -t elkényeztetett, elpuhult; kényeskedő, nyafka, nyafogó, nyűgösködő

pjunk -et 1. elkényeztetettség, elpuhult-ság 2. érzelgés; nyafogás, nyűgöskö-dés

pjunkig -t pjoskig pjäs -en, -er 1. dolog, tárgy, darab 2. sakk bábu, figura 3. löveg, ágyú 4. színdarab; det hör till ~en hozzátartozik a dologhoz, ez beleillik a képbe pjäxa -n, -or (sí- v. sport)bakancs placera (el)helyez, (le- v. oda)tesz; (oda)állít; ültet; elhelyez v. befektet (tőkét); elhelyez (állásba); hur ska(ll) vi ~ gästerna? hogyan ültetjük majd a vendégeket?; ~ sig elhelyezkedik, Jetelepedik, leül; sp helyezést ér el; — hgs igek: ~ om áthelyez placering -en, -ar elhelyezés, elhelyezkedés, odaállítás; ültetés; befektetés; elhelyezés (tőkéé); sp helyezés; ~ vid bordet asztalrend, ültetés; det är ingen god ~ av pengarna ez nem jó pénzbefektetés .

placerings|kort -et, — ültetési kártya, asztal- v. névkártya -lista -n, -or asztalrend, ültetési rend pladask I. interj puff, pötty II. adv:

falla ~ földre huppan, elvágódik pladder pladdret o fecsegés, csacsogás,

locsogás pladdra fecseg, csacsog, locsog piafond [-o1-] -en, -er mennyezet, plafon -målning -en, -ar 1. mennyezetkép 2. mennyezetfestés plage [-ás] -n, -r (fürdő)strand, föveny-

part, strand(fürdő) plagg -et, = ruhadarab plagiat -et, = plágium plagiera plagizál, leír (ngn vkitől) plakat1 -et, — falragasz, hirdetmény, plakát

plakat2 o holtrészeg, tökrészeg

plan I. adj: -t sík, sima, lapos II. s: -et, =planenlig

516

plats

1. sík felület; sluttande ~ lejtősík; lejtő (átv is); en villa i två ~ kétszintes villa; i samma ~ som ... [vmivel] egy síkon (v. egyenlő magasságban); átv ugyanazon a színvonalon mint ...; diskussionen stod på ett högt ~ a vita magas színvonalon folyt 2. mat sík(lap) 3. repülőgép III. s: -en, -er 1. tér, udvar; füves tér; sp pálya 2. alap- v. tervrajz, terv (-ezet); terv, szándék; ha ~erpå att... szándékozik (v. szándéka van) ...; göra upp en ~ till ngt tervet készít vmihez; umgås med (v. välva) stora ~er nagy terveket forgat a fejében, nagy tervekkel foglalkozik planenlig -1 tervszerű, terv szerinti planera 1. elegyenget, planíroz 2. tervez planet -en, -er bolygó, planéta plan|fart -en rep: vízszintes sebesség -film -en, -er síkfilm -flykt -en, -er síkrepülés -geometri -(e)n síkmértan -halva -n, -or sp: térfél -hushållning -en tervgazdálkodás -hyvel -n, -hyvlar simító v. egyengető gyalu plank 1. -en v. -et deszkázat, deszkák, pallók 2. -et, = deszkakerítés, palánk planka -n, -or deszka, palló(deszka) plan|konkav -t síkhomorú -konvex -t síkdomború -korsning -en, -ar (út-) keresztezés szintben plankstrykare -n, = tréf mázoló, piktor plan jlägga -lade, -lagt tervez -lös -t tervszerűtlen, terv nélküli; céltalan -mässig -t tervszerű, terv szerinti -ritning -en, -ar alaprajz, szerkezeti v. szerkesztési rajz plansch -en, -er tábla(kép), (kép)mellék-let; szemléltető tábla -verk -et, = képes mű (könyv) plan|skild -skilt: ~ korsning bújtatott (út)kereszteződés -skiva -n, -or techn: síktárcsa -slipa síkcsiszol, síkköszörűi planta -n, -or növény, palánta plantage [-äs] -n, -r ültetvény -ägare

-n, — ültetvényes plantera I. vt nov: ültet; termeszt; tenyészt; kitűz (zászlót) ; felállít (ágyút) ~ ngt med blommor virágokkal beültet vmit; ~ med skog erdősít, erdőt telepít II. (hgs igek:) ~ in be- v. elültet; áttelepít, (máshol) meghonosít (növényt, állatot); ~ om átültet; áttelepít; ~ ut kiültet; kitesz, kihelyez (állatot)

plantering -en, -ar 1. ültetvény, park, kert 2. ültetés, palántázás, veteménye-zés

plantskola -n, -or csemetekert, faiskola

plask I. s: -et pacskolás, pancsolás, lubickolás II. interj puff plaska pacskol, pancsol, lubickol; csobog, csorog, csepereg; ~ omkring össze-vissza pacskol v. pancsol plaskdamm -en, -ar lubickoló medence plast -en, -er, plastic -en, -s plasztik, (szintetikus) műanyag; mjuk ~ habgumi; gardin av ~ plasztikftiggöny plasticitet -en alakíthatóság, képlékenység

plastik -en 1. szobrászat; plasztika 2. orv plasztika 3. szinh arcjáték, taglejtés -kirurgi -(e)n plasztikai

sebészet

plastindustri -(e)n, -er műanyagipar plastisk -t alakítható, képlékeny; szemléletes, plasztikus; kifejező, lágy (vonal)

plastvara -n, -or műanyag- v. plasztikáru piatan -en, -er boglárfa, platán platina -n platina -infattning -en, -ar platinafoglalat -räv -en, -ar platinaróka

platon(i)sk -t plátói, platonikus plats -en, -er 1. hely; (ülő)hely; helység; tér; ~ i solen napos hely; ~ på teatern (ülő)hely a színházban; här är inte ~en jör att... itt nincs helye annak hogy...; det får inte ~ ez nem helyezhető el; bereda v. ge v. lämna ~ åt ngn vkinek helyet ad v. csinál; (in)ta ngns ~ elfoglalja vkinek a helyét v. az állását; lämna ~ för ngt helyet hagy vminek; ta ~ helyet foglal, leül; helyet foglal el, teret igényel; vasút: tag ~ l (tessék) beszállni!; O vika en ~ åt ngn egy (ülő)helyet fenntart v. lefoglal vkinek; där på ~en ott (helyben); bli på ~en helyben marad; elesik (csatatéren)', på allmän ~ nyilvános helyen; sp: på era ~erl helyre 1; rätt man på rätt ~ a megfelelő embert a megfelelő helyre; bo på ~en helyben lakik; ställa ngt på sin ~ vmit a helyére állít; sätta ngn på ~ rendreutasít vkit; gå till sin ~ helyére megy; återvända till ~en för brottet visszatér a bűncselekmény (szín)he-platsansökan

lyére 2. állás, alkalmaz(tat)ás, hely; szolgálat; lediga ~er állásajánlatok, üres állások (újsághirdetés); ha ~ van állása, alkalmazásban áll; söka ~en pályázik az állásra; söka ~ pá ett kontor irodai állást keres; ta ~ elfoglal v. elfogad egy állást, állásba megy; vara utan ~ állás nélkül van> állástalan

plats|ansökan = (en), -ansökningar állás iránti kérvény v. kérelem -förmedling -en, -ar 1. munkaközvetítés 2. munkaközvetítő hivatal -ombyte -t, -n állásváltoztatás, -csere; ... önskar ~ .,. állást kíván változtatni, új munkahelyet keres -sökande adj, s álláskereső, munkát kereső -tidning -en, -ar helyi újság platt I. adj lapos; sekélyes, ízetlen II. adv: ~ intet egyáltalán semmi; ~ omöjligt teljességgel lehetetlen; átv: falla ~ till marken megbukik (pl. színdarab) platta I. s: -n, -or 1. lemez, lap 2. hanglemez II. vt (hgs igek:) ~ till lelapít, laposra nyom, elsimít; átv: ~ till ngn letör, letorkol; fejbe kólint vkit plattfisk -en, -ar áll: lepényhal plattform [-o-] -en, -ar 1. terasz, plató; emelvény, dobogó 2. vasút peron; kocsielőtér (villamosé is); rakfelület 3. átv tárgyalási alap, politikai program, platform

plattformsbiljett -en, -er vasút: peronjegy,

(pályaudvari) belépőjegy platt|fot -en, -fötter lúdtalp -fotad lúdtalpú, lúdtalpas -het -en, -er laposság (átv is) ; sekélyesség, ízet lenség -mask -en, -ar áll: laposféreg -näst tömpe v. lapos orrú plattysk (elv.: platt-tysk) -t alnémet plattång (elv.: platt-tång) -en, -tänger laposfogó

plata -n, -er 1. fennsík, plató 2. tálca plausibel -t elfogadható, valószínű, plauzibilis

plebej -en, -er plebejus plebejisk -t plebejus(i), népi plenarsession -en, -er teljes V. plenáris ülés

plenum = v. -et, plena v. « teljes v.

összes ülés, plénum (leonasm -en, -er nyelv: szószaporítás, -halmozás, pleonazmus

pli -n v. -(e)t jó modor v. fellépés; (jó) tartás;/d ~ på sig (egy kis) jó modorra tesz szert; csiszolódik; sätta ~ på ngn jó modorra v. illemre tanít vkit; megnevel vkit pligg -en, -ar cipész: faszög pligga (meg)szögez (faszöggel)

plikt1 -en, -er csónak-hátsórész, süllyesztett ülőtér plikt2 -en, -er 1. kötelesség, kötelezettség 2. pénzbüntetés, -bírság plikta pénzbüntetést fizet; lakol, bűnhődik; hon höll på ott få ~ med livet för sin nyfikenhet majdnem az életévei fizetett kíváncsiságáért plikt|enlig -t kötelességszerű -fälla -fällde, -fällt: ~ ngn vkit pénzbüntetésre ítél, vkire pénzbírságot ró (ki) -förgäten -förgätet kötelességmulasztó,, kötelességéről megfeledkező pliktig -t köteles, kötelezett plikt | känsla -n, -or kötelességérzet -skyldig -t kötelességtudó; köteles -skyldigast adv kötelességéhez híven, kötelességszerűen -trogen -troget kötelességtudó -tro(gen)het -en kötelességtudás -uppfyllelse -n, -r kötelességteljesítés

plint -en, -ar 1. ép talplap, plintosz

(oszlopé) 2. sp ugrószekrény plira pislog, hunyorít, hunyorgat; åt

ngn kacsint vkinek plissera redőkbe rak, plisszíroz plister -n, plistrar nov: árvacsalán plita: ~ med ngt 1. (el)piszmog vmivel

2. vesződik, bajlódik, fáradozik vmivel

plock -et 1. ta ett (litet) ~ ur högen találomra választ a sok közül 2. kaparék; aprócseprő dolgok; apróságok 3. hulladékgyapjú plocka I. vt szed, tép, szakít; gyűjt, keres; kopaszt; ~ blommor virágot szakít v. szed; ~ höns tyúkot kopaszt; átv; ~ ngn megkopaszt v. kifoszt vkit; II. (hgs igek:) ~ av leszed, leszakít; ~ bort elvesz, el- v. kiszed; eltávolít; ~ fram előhoz, -vesz, -szed; ~ ihop összekeresgél, -szed; ~ sönder széttép, szétszed; ~ upp fölszed, összegyűjt plog -en, -ar eke

ploga 1. szánt 2. hóekével havat takarít

3. sízés hóekézik (lesiklásnál) plogjbill -en, -ar eke- vt szántóvas -fåraplogrist

518

plåt

-n, -or barázda -rist -en, -er (eke)cso-roszlya, kis ekevas -styre -t, -n eke-szarv

plomb [-o-] -en, -er 1. (fog)tömés, plomba 2. ólomzár, pecsét plombera [-o-] 1. (fogat) töm, plombál 2. ólomzárral ellát, leólmoz, leplombál plommon [-ön] -et, = (kék) szilva -stop -et, = o keménykalap, pincs -sylt -en v. -et, -er szilvalekvár -träd -et, = szilvafa (élő) plotter [-o-] plottret 1. limlom, ócskaság, haszontalanság 2, irkafirka, ákombákom plottra [-o-] 1. (el)piszmog; ~ bort tiden elvesztegeti v. elfecséreli az időt 2. firkál, olvashatatlanul ír, kapar plugg I. -en, -ar dugó, dugasz; csap, csapszeg; dugócsavar; dugópecek II. -et o magolás, biflázás; suli, iskola; ha mycket ~ sok magolni való ja van plugga vi, vt 1. ~ igen betöm, bedug 2. o bemagol, bevág, bebifláz; magol, biflázik; ~ i ngn ngt bemagoltat vkivel vmit; ~ i sig ngt bemagol v. bevág vmit; ~ med ngn (på en examen) (vizsgára) paukol vkit plugghäst -en, -ar o magoló, biflázó plump1 -t esetlen, otromba, durva, nehézkes, formátlan plump2 -en, -ar tintafolt, paca; balfogás plumpa foltot, ejt, pacáz; ostobaságot csinál; —hgs igek: ~ ned betintáz, telepacáz

plumpig -1 tintafoltos, tintás, pacás plumppapper -et, = itatóspapír plums I. s: -et v. -en, -ar (le)pottyanás; loccsanás II. adv pottyanva; egy pottyanással; loccsanva III. interj pötty 1, zsupsz!; loccs!, placcs! plumsa I. vi (le)pottyan; loccsan; ~ i snö gázol a hóban II. (hgs igek:) ~ i belepottyan (vízbe); ~ ned lepottyan plundra (ki)rabol, kifoszt; fosztogat; leszed (karácsonyfát); ~ ngn på allt vkit mindenéből kifoszt; ~ ngn på ngt vkitői elrabol v. elvesz vmit plundring -en, -ar rablás, fosztogatás, kifosztás

plundringståg -et, = rablóhadjárat plunta -n, -or o bütykös, utazóflaska

(zsebbe való pálinkásüveg) plural I. s: -en, -er többes szám II. adj: -t többes számú -bildning -en, -ar

a többes (szám) képzése -ändelse -n, -r nyelv: többesjel, a többes szám jele pluring -en, -ar o pénz, dohány, guba plurr -et: o ramla i ~et vízbe pottyan v. esik

pius I. adv plusz, meg II. s: -et, — többlet, fölösleg, plusz; gyarapodás, szaporulat; plusz(jel); plusz(fok);

termometern visar (på) ~ a hőmérő a nulla fölött áll -grad -en, -er pluszfok; det är 5 ~er plusz öt fok van -konto -t, -n követei-számla v. -oldal pluskvamperfekt -et, = v. -er nyelv:

befejezett múlt, régmúlt plustecken -tecknet, = pluszjel pluta: ~ (med munnen) durcásan elhúzza a száját

plutig -t bosszús, haragos, durcás plutokrati -(e)n 1. a gazdagok uralma, pénzuralom, plutokrácia 2. vagyonos osztály, gazdagok pluton -en, -er kai: szakasz -chef -en,

-er kat: szakaszvezető plutt -en, -ar o tacskó, vakarcs, emberke plutter pluttret pattogás, ropogás; bu-

gyogás, pezsgés pluttig -t o apró, parányi pluttra pattog, ropog; bugyog, pezseg plym -en, -er 1. tollforgó, -bokréta 2.

kalaptoll, strucctoll plysch -en, -er tex: plüss plåga I. s: -n, -or kín, gyötrelem; gond, baj; II. vt kínoz, gyötör; ™d av törst szomjúságtól kínzott plågoris -et, = 1. vessző, virgács 2. átv csapás, istencsapás, szerencsétlenség

plågsam -t fájdalmas, gyötrelmes, kínos, kínzó

plån -et, = 1. (író)tábla; lemez; jegyzetlap 2. dörzsfelület (gyufásdo-bozon) -bok -en, -böcker (levél)tárca, pénztárca

piaster plåstret, = tapasz, flastrom; lägga ~ på såret tapaszt helyez a sebre; átv gyógyírt csepegtet a sebre; han är (som) vita plåstret (ő) semmitmondó v. jelentéktelen ember plåstra 1. tapaszt v. flastromot tesz rá 2. bajlódik, vesződik, bíbelődik; ~ med ngn doktorkodik vki körül, kúrál vkit; ~ om ngn ápolgat v. gondoz vkit plåt -en, -ar 1. bádog, pléh 2. lemez, lap; (név)tábla 3. foto lemez: ta ehåta

~ av ngn v. ngt (fénykép)felvételt készít vkiről v. vmiről 4. tepsi plåta 1. o (le)fényképez, fotografál 2.

bádoggal borít plåt|burk -en, -ar bádogszelence, -doboz -sax -en, -ar lemez- v. bádogvágó olló -slagare -n} = bádogos -tak -et, — bádogtető

pläd -£H, -er v. -ar (úti)takaró, pléd plädera 1. szónokol, hangoskodik 2. ~ /ør ngt síkraszáll vmi mellett, szót emel vmiért 3. jog perbeszédet v. védőbeszédet mond plädering -en, -ar per- v. védőbeszéd pläga I. v/ fpraes o * plär) szokott, szokása (vmit csinálni); ~r tfe/ vara så? ez mindig így szokott lenni?; da ~de göra det ezt szoktad csinálni; rendszerint ezt csináltad II. vt 1. megvendégel 2. ~ umgänge med ngn rendszeresen érintkezik v. kapcsolatot tart fenn vkivel; ~ vänskap barátságban van, barátkozik plägsed -en, -er szokás pläter -n lemezeit v. futtatott áru; dublé pl äter a techn lemezei, fémlemezzel

bevon, plattiroz plätt -en, -ar 1. folt, pecsét 2. kis palacsinta

plöja plöjde, plöjt I. vt szánt IL (hgs igek:) ~ igenom fel- v. végigszánt; div alaposan áttanulmányoz; végig-megy [vmin], végigbogarász [vmit]; ~ ned alászánt; ~ om újra felszánt; ~ upp felszánt, -tör plöjning -en, -ar szántás plös -en, -ar cipőnyelv plötslig -t hirtelen, gyors, váratlan

(adv: ~en) P. M. röv promemoria pneumatisk [-ev-] -t légnyomással működő, pneumatikus pocka 1. fennen hangoztat, hivatkozik; hivalkodik; ~ på siti rätt hivatkozik a jogára; ~ på sin rikedom gazdagságával hivalkodik, nagyra van a gazdagságával 2. sürget, követel(őzik); ~ på betalning fizetésre szorít, követeli [az adóstól] hogy fizessen; hgs igek: ~ sig till ngt vmit kierőszakol v. kicsikar magának poem -et, ~ költemény, vers poesi -(e)n, -er 1. költészet, poézis; költőiség 2. költemény, költői mű

poet -en, -er 1. költő, poéta 2. versfaragó poetik -en költészettan, poétika poetisk -t költői, poétikus; költészeti pojk|aktig -t fiús, kamaszos -byting

-en, -ar legényke pojke -n, -ar fiú, fiúgyermek pojk|klass -en, -er fiúosztály -scout [-skaut] -en, -er cserkészfiú -skola -n, -or fiúiskola -streck -et, = fiú- v. gyerekcsíny, csibészség -valp -en, -ar O zöldfülű, (fiatal) kölyök -vasker -n, -vaskar o kis csibész v. srác, gyerkőc -år plur gyermekévek (fiúé) pokal -en, -er serleg, kupa pokulera

poharazik, iddogál pöl -en, -er sark, pólus polack -en, -er lengyel polar -t sarkvidéki, sarki, poláris -flygning -en, -ar sarkvidéki repülés, a sarkvidék átrepülése -forskare -n, = sarkkutató, -utazó -is -en sarkvidéki jég

polarisation -en, -er polarizáció polariserad polarizált polar|länder plur sark(vidék)i tájak -natt -en, -nätter sark(vidék)i éj (szaka) -sken -et, — sarki fény polcirkel -n, -cirklar sarkkör polemik -en, -er vita, vitatkozás, toll-

harc, polémia polemisera vitázik, vitatkozik, polemizál polemisk -t vitatkozó, vitázó, polemikus Polen npr Lengyelország polera csiszol, fényez, simáz polermedel -medlet, = csiszolószer pol|färd -en, -er sark(vidék)i út v. utazás -höjd -en, -er csill: sarkmagasság poliklinik -en, -er poliklinika polio -n gyermekbénulás -vaccin -en v. -et oltóanyag gyermekbénulás ellen -vaccinering -en, -ar gyermekbénulás elleni (védő)oltás polis1 -en, -er biztosítási kötvény polis2 -en 1. rendőrség; hemlig ~ titkos-- rendőrség; förbjuden av ~en rendőrileg tilos; anmäla ngn för ~en feljelent vkit a rendőrségen 2. plur: -er rendőr polis I anmälan — (en), -anmälningar rendőrségi feljelentés -bevakning -en, -ar rendőri őrizet -bil -en, -ar rendőrautó -bricka -n, -or detektivjel-vény -domstol -en, -ar rendőrbíróság -förbud -et, = rendőrség? betiltás v. tilalompolis(i)är

polis(i)är -t rendőrségi, rendőri polis I kammare -n, = (S:) adminisztratív hatóság (nagyobb városokban) -kedja -n, -or rendőri zárólánc, rendőrkordon -kommissarie -n, -r (S:) rendőrbiztos -konstapel -n, -konstaplar rendőr, rendőrőrmester -kontor -et, — rendőrőrszoba -kund -en: vara ~ régi ismerőse a rendőrségnek -myndighet -en, -er rendőrhatóság -mästare -n, = rendőrkapitány, -főkapitány polisonger (plär) pofaszakáll polis|patrull -en, -er rendőri őrjárat, rendőrjárőr -pipa -n, -or rendőri riasztósíp -rapport -en, -er rendőr(ség)i jelentés -skydd -et rendőri védelem -stat -en, -er rendőrállam -station -en, -er rendőrőrszoba -syster -n, -systrar rendőrnő, rendőrségi nőalkalmazott -undersökning -en, -ar rendőrségi nyomozás v. vizsgálat -uppsikt -en rendőri felügyelet -utredning -en, -ar rendőr(ség)i nyomozás -väsen -väsen-det (köz)rendészet politik -en 1. politika; az államvezetés művészete; államügyek, közügyek 2. (okos) taktika, számítás, ravaszság politiker -n, = v. politici politikus politisera politizál; politizálgat; átpolitizál politisk -t 1. politikai 2. számító, fortélyos, ravasz polityr -en, -er 1. fényezet, fényezés, lakkozat, politúr 2. csiszoltság, jó modor

polka -ti, -or (tánc, zene) polka -hår -et, = apródfrizura -takt-en,-er polkaütem

pollare [-o-] -n, = hajó kötélbak pollen [-o1-] -et nov: virágpor, pollen pollett -en, -er (ruhatári stb.) jegy V.

szám; elismervény, boletta pollettera: ~ resgods poggyászt felad V.

felvesz (vasúton) pollettering -en, -ar 1. lämna bagaget till ~ a poggyászt feladja (vasúton) 2. ~en är stängd a poggyászfelvétel(i iroda) zárva van polletteringsmärke -t, -n poggyászve-vény

pollination [-o-] -en, -er nov: beporzás,

megtermékenyítés polo -t sp: (lovas- ilU vízi)póló; -+vat~ tenpolo

polsk [-o-] -t lengyel polska [-o-] -n 1. lengyel (nyelv) 2. plär: -or lengyel nő 3. plär: -or tánc: polka-mazurka Polstjärnan npr a Sarkcsillag polygami fpolygami'] -(e)n többnejűség, poligámia

polyglott [polyglo'tt] -en, -er 1. több nyelven beszélő (ember) 2. több nyelvű szótár v. könyv polygon [polygő'n] -en, -er mat: sokszög polynesisk [poly-] -t polinéziai polyp -en, -er (áll, orv) polip polyteism [poly-] -en politeizmus, többistenhit

polyteknisk [poly-] -t általános műszaki,

politechnikai pomada -n, -or (haj)kenőcs, pomádé pomadera hajkenőccsel beken, kenőcsöz,

pomádéz pomerans -en, -er keserű narancs Pommern [-o-] npr tört: Pomeránia pommersk [-o-] -t pomeráni(ai) pomologi -(e)n gyümölcstermesztéstan,

pomológia pomp [-o-] -en, pompa [-o-] -ti dísz,

fény, pompa pompös [-o-] -t nagyszerű, díszes, pompás; fellengős, fellengző pomrare [-o-] -n, = pomerániai (ember)

ponera feltesz, feltételez; ~ att tegyük fel (v. feltéve) hogy ,.. ; mat legyen ... ponny [po'nni] -n, -er törpe ló, póni (ló) ponton [po-] -en, -er 1. ponton 2. rep úszó(talp), csónak -bro -n, -ar hajó-v. pontonhíd -krän -en, -ar úszódaru pop [-o-] -en, -er görögkeleti pap, pópa poplin [-o-] -en v. -et, -er tex: puplin poppel [-o-] -n, popplar nov: nyárfa popularisera népszerűsít, közérthetően

tárgyal v. előad popularitet -en népszerűség, közkedveltség

popularitetsjakt -en, -er népszerűséghaj hászás, népszerűsködés populasen o a csőcselék populär -t népszerű, közkedvelt, közérthető

populärvetenskaplig -t népszerű-tudományos, ismeretterjesztő por -en, -er lyukacs, pórus porig -t lyukacsos, porózusporla

porla [-o'-] 1. bugyog, bugyborékol, forr,

pezseg 2. csörgedezik, csobog p orm ask -en, -ar orv: bőratka, mitesszer pornografi -(e)n, -er szennyirodalom,

pornográfia pornografisk -t pornográf, szeméremsértő

pors [-o-] -en nov: 1. viaszcserje 2. vízi rozmaring

porslin -et, -er porcelán; porcelánedény porslins|blomma -n, -or nov: viaszvirág -fabrik -en, -er porcelángyár -fyllning -en, -ar orv: porcelántömés (fogba) -kopp [-ko-] -en, -ar porceláncsésze -lera -n, -or porcelánföld, kaolin -målning-en porcelánfestés, -festészet port -en, -ar kapu; kapubejárat, -alj, porta; fienden står utanför ~arna az ellenség a kapuk előtt áll; köra v. visa ngn på ~en ajtót mutat vkinek, kiutasít vkit, kiteszi a szűrét vkinek portabel [-o-] -t hordozható portal -en, -er kapuzat, díszkapu, portál portativ [-o-] -t hordozható, vihető, szállítható

porter [-pö'r-] -n, — portersör, barna sör portfölj [-o-] -en, -er 1. irat- v. aktatáska; (irat)tárca, irattartó 2. (miniszteri) tárca; statsråd v. minister utan ~ tárca nélküli miniszter; Magyarországon államminiszter 3. értékpapírtárca, értekpapírállomány (pl banké) portförbjuda -bjöd, -bjudit: ~ ngn vkit kitilt a házból; han är portförbjuden hos denna familj ő nem teheti be (többé) a lábát ehhez a családhoz port|gång -en, -ar kapubejárat, -alj

-halva -n, -or kapu- v. ajtószárny portier [portjë1] -(e)n, -er kapus, portás -loge [-lös] -n, -rkapus-v. portásfülke portion [po-] -en, -er adag, porció portionera [po-]: ~ ut kiadagol, kiporci-

óz; adagonkint kioszt portionsvis [po-] adv adagonkint, adagokban, kiadagolva portiär [-o-] -en, -er ajtófüggöny portjé -(e)n, -er portier portklapp -en, -ar (ajtó)kopogtató portmonnä [portmone1] -n, -er erszény,

pénztárca portnyckel -n, -nycklar kapukulcs porto [po-] -1. -n posta: bérmentesítési

díj, postailleték portofri -fritt bérmentes

porträtt -et, = arckép, portré porträttera lefest, lefényképez, megmintáz, arcképet készít porträttmålare -n, = arcképfestő porttelefon -en, -er házi távbeszélő, kaputelefon Portugal npr Portugália portugis -en, -er portugál (ember) portugisisk -t portugál portugisiska -n 1. portugál (nyelv)

2. plur: -or portugál nő port|vakt -en, -er házfelügyelő, portás

-valv -et, = kapuboltozat portvin [-o-] -et, -er portói bor porös -t lyukacsos, likacsos, porózus; szivacsos

pose [pös] -n, -r testállás, -tartás, helyzet, póz

posera [po-] modellt ül v. áll; nagyképűsködik, hatást akar elérni, pózol (fór ngn vkinek; vki előtt) position -en, -er 1, helyzet; testtartás; átv társadalmi állás, pozíció 2. kat állás 3. álláspont positiv11, adj: -t pozitív, igenlő,

állító, helyeslő; határozott, biztos, döntő II. s: 1. -en, -er nyelv alapfok 2. -et, ==* foto pozitív positiv2 -et, — kintorna, verkli -halare o

-spelare -n, = kintornás, verklis possessiv [-o-] -t nyelv: birtokos -pronomen -et v. -pronominet, = v. -pronomina birtokos névmás post -en, -er 1. posta, posta(küldemény); postahivatal; har jag någon ~ ? van postám v. levelem?; en sorglig ~ szomorú hír; bära ut ~en kézbesíti a postát; hämta ~en elhozza a postát, elmegy a postáért; med dagens ~ a mai postával; per ~ postán, posta útján; gå på ~en a postára megy; hämta brev på ~en levele(ke)t elhoz a postáról; lägga brev på ~en levele(ke)t postára visz (v. postán felad) 2. kat őrhely, őrség, poszt; őrszem; stå på ~ őrt áll; stanna på sin ~ őrhelyén v. posztján marad 3. állás, hivatal, poszt 4. ker (könyvelési) tétel; (áru)tétel 5. ép szárfa, (ajtó- v. ablak)félfa posta I. vt postára visz, postán felad, postaládába dob II. vi őrt áll, poszton áll

post|adress -en, -er postacím; ~ Sigtuna utolsó posta: Sigtuna; /. n. har jagpostanstalt

ingen ~ jelenleg nem vagyok elérhető levél útján -anstalt -en, -er postahivatal -anvisning -en, -ar postautalvány (på -rol); per ~ postautalványon -avgift -en, -er postailleték, postai díj -befordringsavgift -en, -er postai szállítási díj -box [-box] -en, -ar postafiók -bud -et, = fevélhordó, postás -båt -en, -ar postahajó postdatera későbbre keltez, posztdatál postera I. vt őr(sége)t állít II. vi őr(sége)t

áll, posztol post |expedition -en, -er postai kirendeltség, postahivatal -fack -et, = postafiók -fröken ==, -fröknar o postáskisasszony; postatisztviselőnő -fö-rantíe: ~ tåg postavonat -förbindelse -n, -r postai összeköttetés -föring -en, -ar postai szállítás -förskott [-o-]-e/,= (postai) utánvét -giro -t postacsekkforgalom; per ~ postacsekk útján -girokonto -t, -n postacsekkszámla -girokort -et, = postacsekk(lap); átutalási lap (csekkszámlák között) -gång -en postajárat, -forgalom postiljon -en, -er postaaltiszt, postás;

rég postakocsis pcst|kontor -et, — postahivatal -kupé -n, -er postaszakasz (vonaton) -kupp -en, -er postarablás; (postai) hamisítás -mästare -n, = postahivatalvezető, postamester posto: fatta ~ (védekező) állást foglal el, megveti a lábát; elfoglalja őrhelyét post|paket -et, — (v. -en, -er) postacsomag -(remiss)växel -n, -växlar kb.: bankcsekk -röst -en, -er postán küldött szavazat -sparbank -en, -ar postatakarékpénztár) -sparbanksbok -en, -böcker postatakarékkönyv -stämpel -n, -stämplar postabélyegző -säck -en, -ar postazsák -tjänsteman -mannen, -män postatisztviselő -tur -en, -er (posta)kézbesítés, postaindítás postum -t 1. utószülött 2. hátrahagyott,

posztumusz (mü) post|union -en (Egyetemes) Posta Egyesület -verk -et 1. posta(hivatal) 2. postaigazgatóság -väska -n, -or levélhordótáska -ångare -n, = postagőzös, -hajó

potatis -en, -ar burgonya, krumpli; färsk ~ újburgonya; oskalad ~ hámo-zatlan (v. héjában főtt) burgonya; sätta

~ burgonyát ültet; ta upp ~ burgonyát szed -land -et, — burgonyaföld -mjöl -et burgonyaliszt -mos -et tört krumpli, burgonyapüré -puré -n, -er burgonyapüré -skalningsmaskin -en, -er burgonyahámozógép potens -en, -er 1. erő, képesség 2. nemzőképesség, potencia 3. fok; mat hatvány; höja i ~ hatványra emel potentiell -t potenciális, lehetséges; átf

szunnyadó pott [-o-] -en, -er kártya: kassza, pinka potta 0-3 -n, -or 1. o éjjeli(edény)

2. (antik) (cserép)edény, csésze, fazék

3. köz szarházi pottaska -n vegy: hamuzsír

poäng -en 1. plur: = pont; isk (rossz-) pont; segra på ~ pontozással győz 2. plur: -er csattanó, poén -seger -n -segrar pontozásos győzelem poängtera kiemel, hangsúlyoz pracka o szélhámoskodik, csal; ~ på ngn ngt vkit becsap vmivel, ráerőszakol v. rátukmál vkire vmit Prag npr Prága

prakt -en pompa, dísz -band -et, — nyomd díszkötés, díszes kötés -full -t díszes, pompás, nagyszerű praktik -en gyakorlat, tapasztalat; praxis praktisera gyakorlatot folytat/ praktikái;

~nde läkare gyakorló orvos praktisk -t gyakorlati(as), hasznos, [-praktikus; ~t taget gyakorlatilag prakt|lysten -lystet pompaszerető, fényűző -upplaga -n, -or díszkiadás (könyv) pralin -en, -er praliné prassel prasslet zizegés, zörgés; sercegés,

pattogás, sistergés prassla zizeg, zörög; serceg,pattog, sistereg prat -et beszélgetés, csevegés; fecsegés;

szóbeszéd, pletyka prata beszél(get), cseveg; fecseg, locsog; pletykál(kodik); ~ om ngn pletykál vkiről, megszól vkit; ~ bort en timme elcseveg v. eldiskurál egy órát; ~ ut végigmond, elmond prat|makare -n, = fecsegő v. szószátyár v. pletykás (férfi) -makerska -n, -or fecsegő v. csacsogó v. pletykás nő -sam -t beszédes, bőbeszédű -sjuk -t fecsegő, locsogó, szószátyár -sjuka -n szószátyárság, fecsegő hajlam -stund -en, -er egy kis csevegés, terefere -tagen plur: vara i ~ javában beszélget(nek)praxis

praxis = v. -en szokás, gyakorlat; jogszokás

precedensfall -et, = precedens precis I. adj: -1 pontos, szabatos, preciz II. adv pontosan, szabatosan, éppen; ~ klockan 8 pontosan 8 órakor precisera pontosan megállapít, (szabatosan) meghatároz precision -en pontosság, szabatosság precisionsarbete -t, -n finommechanikai

v. precíziós munka predestination -en vall: eleve elrendelés,

predesztináció predestinera eleve kijelöl, előre elrendel,

megszab, predesztinál predika prédikál, szentbeszédet mond (jör ngn vkinek); ~ fór döva öron süket füleknek prédikál predikament -et, = v. -er helyzet, állapot;

kellemetlen v. fonák helyzet, baj predikan = (en), plär: predikningar szentbeszéd, prédikáció (över v. om ngt vmiről); átv: hålla en ~ för ngn erkölcsi prédikációt tart vkinek predikant -en, -er hitszónok, prédikátor predikat -et, = 1. nyelv állítmány 2. fil

állítás, predikátum predikativ -t nyelv: állítmányi predikatsfyllnad -en, -er nyelv: állítmányi kiegészítő predikstol -en, -ar szószék; bestiga ~en a szószékre lép; stå i ~en a szószéken áll

predisponera érzékennyé v. hajlamossá

tesz (för -re) preferens -en, -er 1. előnyben részesítés, kedvezés; elsőbbség, előny 2. kártya preferánsz -aktie -n, -r elsőbbségi részvény

prefix -et, = nyelv előtag, -képző pregnans -en [vminek a] pregnáns volta,

pregnánsság pregnant velős, kifejező, pregnáns preja1 hajót kiáltással felhív preja2: ~ ngn på ngt kicsal vkitől vmit (pénzt), megvág vkit vmely összeg erejéig

prejudicerande a dolognak elébe vágó,

prejudikáló prejudikat -et, = jog elvi határozat, v.

döntvény prekär -í bajos, kínos, kényes, nehéz

prelat -en, -er főpap, prelátus preliminär -t előzetes, előkészítő, beve-

zető; ~a överläggningar előzetes v. előkészítő tárgyalások preliminärskatt -en, -er előre fizetett adó preludiera zene előjátékot játszik, prelu-dál

premie -n, -r 1. díj, jutalom, nyeremény, prémium 2. biztosítási díj -bok -en, -böcker jutalomkönyv -lån -et, — nyereménykölcsön -obligation -en, -er nyereménykötvény premiera díjaz, jutalmaz, premizál premieutdelning -en, -ar jutalom(díj)-kiosztás

premiss -en, -er 1. előzmény, feltevés 2. logika felső v. alsó tétel, premissza (következtetésben) 3. előfeltétel

premiär -en, -er bemutató (előadás), első előadás (på -nek a) -dansös -en, -er első táncosnő -minister -n, -ministrar miniszterelnök -publik -en, -er a bemutató (előadás) közönsége prenumerant -en, -er előfizető, megrendelő

prenumeration -en, -er előfizetés, megrendelés (på -re, -nek a) prenumerationspris -et, = előfizetési díj prenumerera előfizet, megrendel; ~ på en tidning újságra előfizet; ~ på posten a postahivatal útján megrendel preparandkurs -en, -er előkészítő tanfolyam

preparat -et, = készítmény, preparátum preparera előkészít; preparál, kitöm, kikészít (pl. állatot) preposition -en, -er elöljáró, viszonyszó,

prepozíció prepositionsuttryck -et, = elölj árós kifejezés

prerogativ -et, = előjog, kiváltság presbyterian -en, -er vall: presbiteriánus presbyteriansk -t vall: presbitériumi,

presbiteriánus presenning -en, -ar vízhatlan ponyva,

vitorlavászon, kocsiponyva presens (ett), plur: — nyelv jelen idő -particip -et, = nyelv folyamatos (v jelen idejű) melléknévi igenév present1 -en, -er ajándék; ge ngn ngt i ~ vkinek ajándékba ad (v. ajándékoz) vmit

present2 adj az emlékezetben (v. a tudatban) levő; ha ngt ~ för sig az emlékezetében van vmi, (jól) emlékszik vmire presenta: o ~ ngn (med) ngt ajándékozpresentabel

vkinek vmit, megajándékoz vkit vmivel

presentabel -i bemutatható, szalonképes, rendes

presentation -en, -er bemutatás, bemutatkozás; felmutatás presentera 1. bemutat (ngn för ngn vkit vkinek); be- v. felmutat, prezentál;

en växel váltót bemutat; ~ sig a) bemutatkozik; b) mutatkozik, jelentkezik 2. (meg)ajándékoz presentkort -et, = vásárlási utalvány v.

bón (ajándékba) preservativ -et, = óv(ó)szer preses = (en) elnök president -en, -er elnök presidentskap -et elnöki tisztség, elnökség

presidentval -et, = elnökválasztás presidera elnököl

presidium presidi]et, -er 1. elnöklet 2. elnökség

preskribera elévültnek v. érvénytelennek

nyilvánít preskriberad elévült; bli ~ elévül preskription -en, -er jog: elévülés press -en, -ar sajtó (átv is); prés; få dålig ~ rossz sajtója van; gå i ~ sajtó alá kerül; ligga i ~ sajtó v. nyomás alatt van; (éppen) nyomják; öva hård ~ på ngn erős nyomást gyakorol vkire pressa I. vt 1. nyom, sajtol, présel; áív szorít, megerőltet 2. vasal; ~t glas öntött üveg II. (hgs igek:) ~ av ngn ngt kierőszakol v. kicsikar vkitől vmit; ~ fram kiprésel; ~ fram en bekännelse vallomást kicsikar; ~ ned lenyom, leszorít; ~ ned priserna lenyomja az árakat; ~ ned kläderna i väskan a ruhákat belegyömöszöli v. -préseli az útitáskába; ~ upp priset felveri az árat; ~ upp farten till 100 km i timmen a sebességet óránkinti 100 km-re fokozza; ~ üt kisajtol, kiprésel; átv kizsarol; ~ ut ett veck ráncot v. gyűrődést kivasal pressande nyomasztó, megerőltető, nehéz; ett ~ förhör szigorú vallatás press|attaché -(e)n, -er sajtóattasé -byrå -n, -er 1. sajtóosztály (külügyminisztériumban) 2. sajtótermékeket terjesztő vállalat (S) -frihet -en sajtószabadság -glas -et, = öntött

üveg -gurka -n, -or kb.: uborkasaláta -järn -et, = vasaló -konferens -en, -er sajtóértekezlet -lag -en, -ar sajtótörvény -läggningsögonblicket: i ~ lapzártakor pressning -en, -ar 1. nyomás, sajtolás,

préselés 2. vasalás pressjombudsman -mannen, -män I. sajtóösszekötő 2. a (külügyminisztériumi) sajtóosztály

képviselője -veck -et, — berakás (ruhán), vasalt ránc pressylta (elv.: press-sylta) -n, -or disznósajt

prestation -en, -er teljesítmény prestationsförmåga -n teljesítőképesség prestera teljesít, véghezvisz, szolgáltat, nyújt; ~ bevis bizonyítékot szolgáltat

prestige [-í'§] -n tekintély, befolyás,

presztízs

presumtiv -t várományos, reménybeli,

vélt, leendő pretendent -en, -er követelő, igénylő;

trónkövetelő pretendera: ~ på ngt igényel vmit, igényt

támaszt vmire, követel vmit pretention [-an*-] -en, -er igény, követelmény, kívánalom; ha v. ställa (stora) ~er på ngn (magas) követelményeket támaszt vkivel szemben; denna ordbok gör inga ~er på fullständighet ez a szótár nem tart igényt a teljességre pretentiös [-anssö's] -t igényes, követelődző)

pretiosa plur drágaságok, ékszerek pretiös -t mesterkélt, modoros, kényeskedő, finomkodó, aprólékos preussare [pröj-] -n, — porosz (ember) Preussen [pröj-] npr Poroszország preussisk [pröj-] -1 porosz preussiska [pröj-] -n, -or porosz (nő) preventív -t megelőző, elhárító, preventív; ~ åtgärd megelőző intézkedés, óvintézkedés -krig -et, = preventív háború -medel -medlet, = óv(ó)szer prick -en, -ar 1. pont(ocska), folt(ocska), petty; ~en a fekete pont (céltáblán) ; ~en över i a pont az i betűn; träffa ~(en) célba talál, eltalál; på ~en, till punkt och *»a szabatosan, hajszálpontosan; likna ngn på ~en szakasztott mása vkinek; stämma på ~en, hajszálra egyezik; få en ~ på sig rossz pontot (v. intést) kap 2. sp btin-pricka

tetőpont 3. (személyről:) o én rolig ~ egy vidám fickó, jópofa 4. hajó póznásbója; jelzőrúd pricka I. vt 1. (ki)pontoz, pettyez; linje pontozott vonal 2. hajó: ~ (ut) póznásbójákkal kijelöl, kipécéz; led póznásbójákkal kitűzött (v. póznákkal jelzett) hajózóút 3. o célba talál, eltalál; célba lő 4. int, megró, -dorgál; bli ~d megdorgálják, dorgálást v. feddést kap II. (hgs igek:) ~ av v. fór (kereszttel) megjelöl, aláhúz, kipipál; ~ in en väg på kartan egy utat berajzol a térképre; ~ in fronten på kartan a frontot [gombostűkkel] megjelöli a térképen prickfri -fritt sp: büntetőpont nélküli; ~tt uppträdande kifogástalan viselkedés

prickig -t pontozott, pettyezett, pety-tyes

prickning -en, -ar 1. (ki)pontozás 2. hajó kipécézés 3. intés, dorgálás; få en ~ dorgálásban részesül, megintik prick|skytt -en, -ar mesterlövész -säker -t biztosan találó; átv egészen biztos (på ngt vmiben) prím -en, -er vívás, zene: prím príma indecl első(rendű), kitűnő, príma; extra ~ nagyon finom; ~ ballerina prímabalerina, első táncosnő (balettben); ~ kvalitet elsőrendű v. príma minőség; zene: ~ vista első látásra, lapról; ker látra primadonna [-o-] -n, -or primadonna prímás = (en) 1. egyh (herceg)prímás

2. zene első hegedűs, prímás primitív -1 eredeti, ősi; egyszerű, kezdetleges, primitív primtal -et, — mat: törzs- v. prímszám primus = (en) első, legjobb; osztályelső -kök -et, — petróleumfőző primär -t első, elsődleges, alapvető -material -et, = forrásanyag, alapanyag

primőr -en, -er első termés, újdonság, zsenge

princip -en, -er elv, alapelv, sarkigazság, életelv, princípium; av ~ elvből, elvszerűen principal -en, -er főnök, gazda, munkáltató, principális jprincip|beslut -lf, = elvi határozat -fast elvhű -fråga -n, -or elvi kérdés

principiell -t elvi, elvszerű; alapvető principlös -t elvtelen princip |ryttare -n, — elveken lovagoló (v. vaskalapos) ember -uttalande -t, -n elvi kijelentés v. nyilatkozat prins -en, -ar 1. S: királyi herceg, főherceg; királyfi 2. herceg prinsessa -n, -or 1. S: királyi hercegnő, főhercegnő; királyleány, -kisasszony 2. hercegnő prinsessklänning -en, -ar princesszruha prins |kory -en, -ar virsli -regent -en, -er

kormányzó herceg, régensherceg prioriterad előnyben részesített v. részesülő, kiváltságos prioritet -en elsőbbség, elsőbbségi jog,

elsőség, prioritás pris1 -en, -er 1. hajó tengeri zsákmány; förklara ett fartyg för god ~ jogos zsákmánynak nyilvánít egy hajót; átv: ta ngt som god ~ jogos nyereségként könyvel el, szerencsés fogásnak tekint vmit; ge till ~ kiszolgáltat, prédául dob 2. (egy) csipet v. szippantás tubák; ta (sig) en ~ tubákot felszippant, tubákol pris2 -et, = v. -er 1. ár; dagens ~ napi ár; ~et på ngt vminek az ára; för billigt ~ olcsó áron; icke för ngt ~ semmi áron; varan står högt i ~ az áru ár(folyam)a magas; stiga i ~ [vminek az] ára emelkedik; till varje ~ minden áron; till ett ~ av 3 kr. 3 koronás áron; sätta ~ på ngt fontosnak tart vmit, fontosságot tulajdonít vminek; komma undan till billigt ~ olcsón megússza 2. díj, jutalom; utfästa ett ~ (pálya)díjat kitűz; sätta ett ~ på ngns huvud díjat tűz ki vkinek a fejére; ta(ga) ~et elnyeri a díjat 3. (plur nincs) dicséret, magasztalás prisa dicsőít, magasztal, dicsér; han kan ~ sin lycka att szerencséjének tarthatja hogy; ~ sig lycklig szerencsésnek v. boldognak vallja magát

pris|belöna: ~ ngn odaítéli vkinek a díjat, díjjal jutalmaz v. kitüntet vkit -belönad v. -belönt pályadíjjal jutalmazott, díjazott -bildning -en, -ar árképzés; áralakulás -billig -1 jutányos, olcsó -domare -n, == (verseny-)

bíró, zsűritag -fali -et, = áresés; plötsligt v. starkt ~ árzuhanásprisge

pris|ge v. -giva -gav, -givit kiszolgáltat, prédául dob, átenged, odaad; ~ åt elände nyomorba dönt pris|höjning -en, -ar áremelés -index -en v. -et, = árindex -kontroll -en, -er árellen őrzés -kontrollerad az ár-ellenőrzés hatálya alá tartozó, ellenőrzött árú -kontrollnämnd -en, -er S: árellenőrzési hivatal -lista -n, -or árjegyzék, árlap, árlista prisma -t v. -n, prismer v. prismor (mat,

fiz) hasáb, prizma prismatisk -t hasáb alakú, hasábos pris|nedsättning -en, -ar árcsökkentés; árengedmény -nämnd -en, -er versenybizottság, -zsűri -reglering -en árszabályozás -skillnad -en, -er 1. árkülönbözet, árkülönbség 2. vasút pótdíj -stegring -en, -ar áremel(ked)és -stopp -et árrögzítés, -stopp -sänkning -en, -ar árleszállítás, -csökken(t)és -sätta -satte, -satt: ~ varorna az áruk árát megállapítja -sättning -en, -ar ármegállapítás (på -re vonatkozólag; -nek a) -tagare -n, =, -tagarinna -n, -or díjnyertes, (pálya)díjjal kitüntetett; -díjas (férfi ill. nő) -tävlan = (en), -tävling -en, -ar pályázat; pályázat kiírása, pályázati felhívás -uppgift -en, -er ker: ármegjelölés -utdelning -en, -ar díjkiosztás -värd -värt 1. dicséretre méltó 2. jutányos; vara ~ megéri az árát privat magán, személyes, egyéni, házi, privát; jag för min ~a del ami engem illet, a magam részéről; i det ~a a magánéletben -angelägenhet -en, -er magánügy -anställd -ställt magánalkalmazásban álló -bana -ti, -or magánvasút -bil -en, -ar magánautó -bostad -en, -bostäder magánlakás -egendom -en, -ar magántulajdon privatist -en, -er isk: magántanuló privatjlektion -en, -er magán- v. privátóra; korrepetáló óra; ta(ga) ~er för ngn magánórákat vesz vkitői -liv -et magánélet -man -mannen, -män magánember, magánzó -person -en, -er magánszemély -rätt -en magánjog -sak -en, -er magánügy -skola -n, -or magániskola privilegiera kiváltságokban v. előjogokban részesít, privilegizál; ~d előjogokkal rendelkező, kiváltságos

privilegium privilegi\et, -er kiváltság,

előjog, privilégium pro latin praep ... -ért, helyett; ~ anno

évenként; ~ primo először pro- összet 1. helyettes (pl.: prorektor) 2. -barát (pl.: prorysk) 3. hivatásos (pl.: proboxning) probabel -t valószínű, elfogadható, hihető

probabilitet -en valószínűség probera 1. (meg- v. ki)próbál, megkísérel 2. techn (meg)vizsgál, elemez; nemesfémpróbát végez probersten -en, -ar próbakő problem -et, = probléma, kérdés; ma$ feladat

problematisk -t kérdéses, kétes, bizonytalan, problematikus problem|barn -et, — nehezen nevelhető gyermek -ställning -en, -ar kérdésfeltevés

proboxning -en professzionista ökölvívás procedur -en, -er eljárás(mód), procedúra procent -en, = százalék,

percent procentare -n, = uzsorás procent|halt -en százalékos tartalom

-sats -en, -er százalék(os arány) procentuell 4 százalékos process -en, -er 1. lefolyás, folyamat 2. jog per, pör; börja v. öppna en ~ med ngn pert indít vki ellen; göra ~en kort med ngn röviden végez vkivel processa pereskedik, perlekedik (om ngt vmi miatt, vmiért); ~ med ngn pert folytat vki ellen, pereskedik vkivel

procession -en, -er ünnepi felvonulás

temetési menet processrätt -en perjog producent -en, -er termelő, termesztő,

előállító, gyártó producera termel, termeszt, létrehoz, előállít, gyárt, alkot; ~ sig szerepe 1, produkálja magát produkt -en, -er 1. termék, termény,

gyártmány, produktum 2. szorzat produktion -en, -er termelés, előállítás, gyártás

produktionskostnad -en, -er termelési v. gyártási' v. előállítási költség -kris -en, -er termelési válság -medel -medlet, — termelőeszköz produktiv -t termelő, termelékeny, eredményes, alkotóproduktivitet

527

promotion

produktivitet -en termelékenység, alkotóképesség, produktivitás profan -t 1. vall világi 2. avatatlan, profán

profanera megszentségtelenít, -gyaláz profession -en, -er hivatás, foglalkozás, szakma; en skräddare till ~en hivatásos szabó professionell I. adj: -t hivatásos, hivatásszerű; ~ idrottsman hivatásos sportoló II. s professzionista (sportoló) .professor -n, -er egyetemi v. főiskolai tanár, professzor; ~ i historia vid Uppsala universitet az uppsalai egyetemen a történelem tanára professorska -n, -or professzorné; egyetemi tanár(nő) professur -en, -er egyetemi v. főiskolai tanári állás, tanszék; ~en i fysik är ännu inte tillsatt, a fizika tanszék még nincs betöltve profet -en, -er próféta; látnók; ingen är ~ i sitt fädernesland senki sem próféta a hazájában profetera megjósol, jövendöl (om ngt

vmit); prófétál profetisk prófétai, profétikus, látnoki proffs -en, — o hivatásos sportoló,

profi -boxare -n, — profi ökölvívó profil -en, -er oldalnézet, arcél; keresztmetszet, profil profilera profilban ábrázol; techn [vminek

a] profilját kialakítja; profií(ír)oz profiljärn -et, = alak- v. idomvas -rit-ning -en, -ar oldalnézet, szelvényrajz; profilrajzolás profit -en, -er haszon, nyereség, profit -begär -et, nyereségvágy, profitéhség

profitera hasznot húz, profitál (av ngt vmiből)

profylaktisk -t megelőző, profilaktikus profylax -en orv: megelőzés, megelőző

védekezés, profilaxis prognos j-ö's] -en, -er jóslat, kór jóslat, prognózis

program -grammet, — műsor, tárgysorozat; színlap; (munka)terv, program; stå på programmet szerepel a programon, tervbe van véve program |enlig -t programszerű, program

szerinti, a programnak megfelelő -förklaring -en, -ar programnyilatkozat programmatisk -t programszerű

program|musik -en programzene -tal -et,

— programbeszéd, progression -en, -er 1. (előre)haladás,

növekedés 2. mat sor, haladvány progressiv -t haladó, növekedő, progresszív; ~ beskattning progresszív adóz(tat)ás prohibitiv -t tiltó, gátló projekt [-se1-] -et, = terv(ezet), tervrajz; vázlat projektera [-se-] tervez, kitervel projektil [-§e-] -en, -er lövedék projektion -en, -er 1. vetítés 2. vetület, projekció

projektionsapparat -en, -er vetítőkészülék

projic(i)era vetületben ábrázol; (más síkra) vetít; ki- v. rávetít, projiciál proklamation -en, -er 1. kihirdetés, közzététel 2. kiáltvány, felhívás, proklamáció proklamera 1. kihirdet, közzétesz 2.

kikiált, proklamál prokura -n ker: cégvezetés, -jegyzés(i jog)

prokurist -en, -er ker: cégvezető, proku-rista

proletariat -et proletariátus, proletárság

proletarisera proletárrá tesz, proletari-

zál

proletär I. s: -en, -er proletár II. adj: -t proletár-

proletär|diktatur -en, -er proletárdiktatúra -författare -n, = proletár író v. költő

prolog [-15'g] -en, -er előszó, -hang,

beköszöntő vers; előjáték, prológus prolongation -en, -er meghosszabbítás,

halasztás, prolongálás prolongera meghosszabbít (határidőt); prolongál

promemoria -n, -or emlékeztető, feljegyzés; emlékirat; beadvány promenad -en, -er 1. séta; ta (sig) en sétál, sétát tesz 2. sétány, sétatér -dräkt -en, -er utcai ruha (női), kosztüm -käpp -en, -ar sétapálca promenera sétál; ~ omkring sétálgat, járkál

promille I. adv ezrenként, ezrelékben

II. s; -n ezrelék

promotion -en, -er 1. doktorrá avatás 2. S: úszóavatáspromovera

promovera 1. doktorrá avat; hon har ~ts doktorrá avatták, (ő) doktorált 2. S: úszójel vényt átad (vizsga után) prompt I. adv azonnal, gyorsan, haladéktalanul; pontosan; feltétlenül II. adj azonnali, gyors; pontos promulgation -en, -er kihirdetés, közzététel

promulgera kihirdet, közzétesz pronomen -et v. pronominet, — v.

pronomina nyelv: névmás pronominal pronominell -1 névmásl prononcerad [prononS-] kifejezett,

hangsúlyozott, határozott propaganda -n propaganda, terjesztés; hírverés, reklám; göra ~ jör ngt propagandát csinál vminek, terjeszt v. propagál vmit -avdelning -en, -ar propagandaosztály propagandist -en, -ar propagandista propagera terjeszt, hirdet, reklámoz, propagál; agitál (jör ngt vminek az érdekében) propeller -n, propellrar hajtócsavar; légcsavar; hajócsavar -blad -et, — (hajtó)csavarszárny; légcsavarszárny -driven -drivet propellerrel hajtott -fartyg -et, = csavargőzös proper -t [prö'-] tiszta, takaros, gondozott

proponera javasol, indítványoz, proponál proportion [-por-] -en, -er arány, aránylat, viszony; i ~ till -hez arányítva v. viszonyítva; inte ha sinne jör ~er nincs arányérzéke proportional [-por-] -en, -er mat: arányos

proportionell [-por-] -t arányos; ~a val arányos v. proporcionális választás(i rendszer)

proportionerlig [-por-] -t arányos;

egyenletes, szabályos proposition -en, -er 1. javaslat, indítvány; törvényjavaslat, határozati javaslat; kunglig regerings* törvényjavaslat; framlägga (en) ~ javaslatot előterjeszt; framställa ~ på ngt vmire vonatkozólag szavazást javasol 2. mat, fit tétel propp [-o-] -en, -ar 1. dugó, dugasz, fojtás; csőkapcsoló (karmantyú) 2. vili biztosíték; ~en har gått o a biztosíték kiégett proppa [-o-] dugaszol, töm; ~ full

teletöm; ~ i ngn lögner vkinek a fejét telebeszéli hazugságokkal; i sig (mat) teletömi magát (étellel); ~ igen bedugaszol propp |full [-o-] -t (tele)tömött; zsúfolt -mätt: vara ~ jóllakott mint a duda propsa: ~ på ngt erősködik vmin, makacsul kitart vmi mellett, nagy hangon követel vmit; ~ igenom ngt keresztülvisz vmit; ~ sig till v. fram kierőszakol, kikövetel (magának) prorektor -n, -er rektorhelyettes (egyetemen prorysk -t oroszbarát prosa -n

próza, kötetlen beszéd; på ~ prózában -berättelse -n, -r prózai elbeszélés

prosaisk -t 1. prózai 2. köznapi, józan,

száraz

prosaist prosatör -en, -er prózaíró proselyt -en, -er át- v. megtért, prozelita prosit interj egészségére! (tüsszentéskor) proskribera száműz, kiközösít proskription -en, -er száműzetés, kiközösítés

prosodi -(e)n, -er verstan, prozódia prosodisk -t verstani, prozódiai prospekt -et, == 1. (reklámszerű) ismertetés, tájékoztató, prospektus 2. sugárút prost -en, -ar 1. prot esperes, szuperintendens 2. katol prépost prostituera gyalázatba v. szégyenbe taszít, lezülleszt; áruba bocsát, elad; ~ sig eladja v. prostituálja magát; átv lealjasodik prostituerad I. adj lezüllött, meggyalázott II. 5 kéjnő, prostituált prostitution -en 1. prostitúció, keresetszerű kéjelgés 2. átv lealjásítás, meg-becstelenítés protegé [-së1] -(e)n, -er pártfogolt, védenc, protezsált protegera [-§ë'-] pártol, támogat, protezsál

protektion -en pártfogás, védelem, protekció

protektionism -en védővámrendszer protektorat -et, = védnökség, védnök-

ségi terület, protektorátus protes -en, -er műfog(sor), műszem, művégtag, protézis protest -en, -er 1. óvás, tiltakozás; inlägga ~ tiltakozik, óvást emel 2. pénz óvatolásprotestant

protestant -en, -er protestáns protestantisk -t protestáns protestantism -en protestantizmus protestera 1. tiltakozik, óvást emel, protestál 2. pénz (meg)óvatol; (låta) ~ ~ en växel váltót megóvatol(tat) protestmöte -n tiltakozó gyűlés protokoll [-o111] -et, = 1. jegyzőkönyv; föra v. uppsätta ~ över ngt vmiről jegyzőkönyvet vesz fej; ta till ~et jegyzőkönyvbe vesz 2. dipl protokoll -chef -en, -er protokollfőnök -föra -förde, -fört jegyzőkönyvbe foglal, jegyzőkönyvez -förare -n, = jegyzőkönyvvezető

protokolls [justering [-oll -] -en, -ar jegyzőkönyvhitelesítés -lösen = (en) illeték jegyzőkönyvi kivonatért -utdrag -et, = jegyzőkönyvi kivonat prototyp -en, -er őskép, őstípus, prototípus (fór-nek a) protuberans -en, -er 1. csitt protuberancia 2. orv daganat prov -et, = 1. próba, kipróbálás, kísérlet; anställa v. företaga ~ med ngt próbát tesz vmivel, kipróbál vmit; bestå v. Mila ~et kiállja a próbát; genomgå ett hårt ~ (súlyos) megpróbáltatáson megy keresztül (v. esik át); sätta v. ställa på. ~ próbára tesz; ta(ga) ngn på ~ próbaképpen felvesz vkit 2. vizsga, vizsgálat; avlägga ~ vizsgát tesz 3. bizonyíték; ge ett ~ på ngt bebizonyít vmit, tanújelét adja vminek 4. plur: — v. -er (áru)minta; ~ utan värde minta érték nélkül; sända ~(er) på en vara árumintát küld; ta ~er av en vara mintát vesz egy áruból prova (meg)próbál, megkísérel; ~ kläder

ruhát felpróbál; ~ ut kipróbál prov|ark -et, = próbaív, mintaív -be-lasta: ~ ngt próbaterhelést végez vmin -bit -en, -ar minta(darab v. -példány) -docka -n, -or próbababa -filma: hon ~dc próbafelvételt készítettek róla -flyga -flög, -flugit: ~ (ett plan) próbarepülést végez; techn berepül v. bejárat egy repülőgépet -flygning -en, -ar próbarepülés -färd -en, -er próbaút, -járat -föreläsa -läste, -läst próbaelőadást tart -glas -et, == vegy kém(lő)-cső

proviant -en, — kai élelem, élelmiszer (-készlet), útravaló

proviantera élelmez, élelmiszerrel ellát(ja magát)

provins -en, -er országrész, tartomány,

provincia; ~en a vidék provinsialism -en, -er nyelvjárási szó v.

kifejezés, provincializmus provinsialläkare -n, = S: (vidéki) körzeti tisztiorvos provinsiell -t tartományi; vidéki; vidékies, kisvárosias; nyelvjárási színezetű provinsstad -en, -städer vidéki város provision -en, -er jutalék, provízió provisorisk -t ideiglenes, időleges, átmeneti; ~ bro szükséghíd provisorium provisori\et, -er 1. ideiglenes

intézkedés v. rendezés 2. ideiglenes v. átmeneti állapot prov | karta -n, -or 1. ker mintalap 2. átv nagy választék -kollektion -en, -er ker: mintagyűjtemény -kort -et, = foto próbafelvétel -köra -körde, -kórt: ~ (en bil) autóval próbautat tesz; ~ en film (egy) filmet próbaképpen levetít

provning -én, -ar (meg- v. ki)próbálás;

felpróbálás; próba; megvizsgálás provningsanstalt -en, -er anyagvizsgáló intézet

provnummer -numret, — mutatványszám provocera 1. kihív, provokál 2. előidéz provokation -en, -er kihívás, provokáció provokatorisk -t kihívó, provokáló prov|rum -rummet, == próbaterem -räk-ning -en, -ar számtandolgozat -rör -et, — vegy kémcső -sjunga -sjöng, -sjungit próbaéneklést végez -skrivning -en, -ar dolgozat(írás) -tur -en, -er próbaút -år -et, = próbaév, gyakorlóév -års-kandidat -en, -er kb.: gyakorló tanárjelölt

prudentlig -t (kínosan) pontos v. gondos;

szertartásos, (kínosan) udvarias prunk -et dísz, fény, pompa, ragyogás prunka pompázik, ragyog, csillog; kérkedik

prut -et alku(dozás); utan ~ ellentmondás v. nehézség nélkül pruta alkudozik,. alkuszik; ~ på ngt a) alkuszik vmire (vevő); b) enged vmi-ből (eladó); han låter ~ med sig lehet vele beszélni v. alkudozni; — hgs igek: ~ av på priset az árból lealkuszik ilL enged [vmit]; ~ ned priset lealkudja v. leszorítja az áratprutmån

prutmån (en) alku útján elérhető (ár-) engedmény; priset är tilltaget med ~ az ár úgy van megállapítva(,) hogy alkudni lehessen belőle; átv: utan (någon) ~ alkudozás v. engedmény nélkül pryd prytt szemérmeskedő, álszemérmes;

finomkodó, érzékenykedő pryda prydde, prytt díszít, ékesít pryderi -(e)t, prydhet -en álszemérem prydlig -1 takaros, csinos; díszes, ékes prydnad -en, -er dísz, ékesség; díszítmény; dísztárgy; hon är en ~ fór sitt kön ő a női nem dísze prydnads |föremål -et, -sak -en, -er

dísztárgy -växt -en, -er dísznövény prydno s ; i sin ~ igazi mivoltában,

hamisítatlanul prygel pryglet, — verés, ütleg -straff -et,

— botbüntetés prygla (meg)ver, ütlegel

pryl -en, -ar 1. (cipész)ár, fúrótű 2. o

~ar holmik, cucc prål -et 1. cicoma, dísz; üres csillogás

2. hencegés, kérkedés pråla ékeskedik, tündöklik, díszeleg; hivalkodik, kérkedik, büszkélkedik prålig -t felcicomázott, cicomás(kodó), túl díszes, agyondíszített; hivalkodó; ~t klädd cicomásán öltözött, felcicomázott

pråm -en, -ar uszály(hajó); ladik, dereglye, laposfenekű csónak -skeppare -n,

— uszály vezető, -hajós; dereglyés -släp -et, = uszálykaraván

prång -et, = 1. (szűk) átjáró; köz, sikátor 2. kamra, sufni; zug, sarok prångla üzérkedik, kufárkodik; szélhá-moskodik; ~ ut ngt forgalomba hoz vmit, túlad vmin prånglare -n, == üzér, kufár; szélhámos prångleri -(e)t kufárkodás/ üzérkedés;

szélhámoskodás prägel -n, präglar í. érmeverődúc 2, bélyeg, jelleg, jegy; bära sanningens ~ magán viseli a valóság bélyegét v. jegyeit; sätta sin ~ på ngt rányomja a bélyegét vmire prägla 1. (érmét) ver, belevés, belenyom; 2. jellemez; hans artiklar ~des av klarhet cikkei kitűntek világos gondolatmenetükkel prägling -en, -ar érme- v. pénzverés; veret präktig -t pompás, remek, nagyszerű, kitűnő, derék

pränt -et, = nyomtatott írás; díszes írás;

på ~ nyomtatott betűkkel pränta nyomtatott betűkkel ír; díszesen ír; ~d stil nyomtatott írás; ~ i ngn ngt, ~ in ngt hos v. i ngn belever vkibe vmit

prärie -n, -r préri -varg -en, ar préri-farkas

präst -en, -er lelkész, pap, prédikátor, lelkipásztor -betyg -et, = S: lelkész(i hivatal) által kiállított igazolás (ill. anyakönyvi kivonat); flyttnings-betyg; åldersbetyg prästerlig -t papi, lelkészi; egyházi prästerskap -et papság, lelkészek, klérus präst|fru -n, -ar papné, lelkészné -gård

-en, -ar paplak; plébánia prästinna -n, -or papnő präst|krage -n, -ar 1. papi (fehér) gallér 2. nov papvirág, réti margitvirág -röck -en, -ar papi talár, reverenda -viga -vigde, -vigt pappá szentel -vigning -en, -ar pap(pá)szentelés -väg: gå ~en papnak készül -ämbete -t, -n papi v. lelkészi hivatás pröva I. vt 1. (meg)vizsgál; próbára tesz, kipróbál; megkísérel, -próbál; ~ sina krafter på ngt erejét kipróbálja vmiben; ~ sin lycka szerencsét próbál; ~ ngns tålamod próbára teszi vkinek a türelmét; i nöden ~s vännen bajban ismerni meg a barátot 2. ~ nödigt szükségesnek tart v. ítél II. ~ sig fram tapogatózva halad előre III. (hgs igek:) ~ in felvételi vizsgát tész (iskolában); ~ på (meg-) próbál; han har ~t på mycket ő sokat próbált; sok megpróbáltatáson ment át prövande vizsgáló; megerőltető, nehéz, terhes

prövning -en, -ar megvizsgálás, -fon-tolás; meg- V. kipróbálás; vizsgálat; megpróbáltatás prövningsnämnd -en, -er 1. (adó)fellebbe-zési bizottság 2» (verseny)bizottság, -zsűri

prövosten -en, -ar próbakő psalm [salm] -en, -er zsoltár, egyházi ének -bok -en, -böcker zsoltároskönyv, (egyházi) énekeskönyv psaltare [sa-] -n, s= 1. rég hárfaszerű húros hangszer; biblia citera 2. Psaltaren Zsoltárok könyve (bibliában)pseudo

pseudo- [psevdo-] összet előtag ál-, látszat-, nem valódi pseudonym [psevdo-].I. s: -en, -er álnév, fedőnév IL adj: -t álnevű, álnév alatt szereplő v. kiadott psyke -n v. -t, -n lélek, psziché; lelki, alkat

psykiater -n, psykiatrer elmeorvos, -gyógyász, pszichiáter psykiatri ~(e)n elmekórtan, elmegyógyászat

psykiatriker -n, = elmeorvos, pszichiáter

psykisk -1 lelki, pszichikai psyko|analys -en, -er pszichoanalízis, lélekelemzés -analytisk -1 pszichoanalitikus, -analitikai, lélekelemző -fysik -en pszichofizika psykogen -t lelki eredetű, pszichogén psykolog [-ö'g] -en, -er pszichológus;

átv lélekbúvár, emberismerő psykologi -(e)n lélektan, pszichológia psykologisk [-15'] -t lélektani, pszichológiai

psykopat -en, -er orv: pszichopata psykopatisk -t pszichopatikus psykos [-ö's] -en, -er pszichózis psyko |teknik -en pszichotechnika -terapi

-(e)n pszichoterápia ptro interj brr 1, állj 1 pubertet -en serdülőkor, pubertás pubertetsåldern a serdülőévek, a pubertás kora publicera nyilvánosságra hoz, kiad,

közöl, publikál publicist -en, -er közíró, publicista publicistik -en publicisztika, újságírás publicitet -en nyilvánosság, publicitás; ge ngt ~ nyilvánosságra hoz, publikál vmit

publik I. s: -en közönség, publikum; den stora v. breda ~en a nagyközönség II. adj: -t nyilvános publikation -en, -er 1. közzététel, publikálás 2. kiadvány, sajtótermék, publikáció publik [favorit-e/2, -era közönség kedvence -framgång -en, -ar közönségsiker -frieri -(e)t a közönség kegyének hajhászása -succé -n, -er publikjramgáng puckel -n, pucklar púp -rygg -en, -ar 1. púp 2. púpos (ember) -ryggig -t púpos pucklig -1 púpos

pudel -n, pudlar uszkár, púdli; átv:

kärna a dolog veleje puder pudret, = hintőpor, púdef -ask -en, -ar, -dosa -n, -or púdertartó, -doboz -socker -sockret porcukor -vippa -n, -or púderpamacs pudra hintőporoz, (be)púderez pudrett -en mez: porított fekália pueril -t gyer(m)ekes, gyermeteg puff I. s:-en, -ar 1. ütés, lökés 2. buggy, puff (ruhán) 3. ülőke, puff 4. csattanás, puffanás 5. hatásos v. vásári reklám 6. füstfelhő II. interj puffl puffa I. vt 1. taszigál, lök(dös); ~ ngn i ryggen hátba vág vkit; ~ till meglök, -taszít 2. buggyos it II. vi: ~ jör ngn v. ngt reklámot csinál vkinek v. vminek, feldicsér vkit v. vmit puffas puffades, pujjats 1. puffan 2. lökdösődnek, taszigálják egymást puff ärm -en, -ar buggyos v. puffos ujj puka -n, -or üstdob; med pukor och trumpeter síppal dobbal, nagy csinnadrattával

puk[pinne -n, -ar döbverő (pálca) -slagare

n, = üstdobos pulka -n, -or lapp szán(kó) puli interj: ~! pi, pi, pi! pulla -n, -or 1. csibe, (kis)csirke 2. O szívecském, mókuskám (becéző név) 3. pinka pullmanvagn -en, -ar pullmankocsi pulpa -n, -or 1. orv fogbél 2. (gyümölcs-)

pulp; (burgonya)pulpa pulpet -en, -er lejtős lapú íróasztal,

pulpitus; iskolapad puls -en, -ar érverés, pulzus; ta (v. känna på) ngns ta ~en på ngn megtapintja vkinek a pulzusát; átv: känna ngn på *»en puhatolózik vkinél, kitapogatja vkinek a szándékát pulsa: ~ i snön a hóban gázol pulsera lüktet, ver

puls [slag -et, — érverés, pulzus -åder

-n, -ådror verő- v. ütőér, artéria pultron -en, -er gyáva v. nyúlszívű ember

pulver pulvret, — por, porított anyag;

(orvosság)por pulverisera porrá tör, elporlaszt, porit

pump -en, -ar szivattyú, pumpa

pumpa1 szivattyúz, pumpál; o kikérdez, faggat; átv: ~ ngn på ngt kiszedpumpa2

v. kiprésel vkiből vmit; ~ läns kiszivattyúz; ~ upp felfúj, felpumpál pumpa2 -/7, -or 1. nov tök 2. kávéfőző , lombik

pump|handtag -et, = szivattyúkar -kolv [-o-] -en, -ar szivattyúdugattyú pund -et, = font (süly és pénz); vät förvalta sitt ~ jól sáfárkodik képességeivel; gräva ner sitt ~ véka alá rejti tehetségét pundsedel -n, -sedlar font-bankjegy pung -en, -ar 1. zacskó; erszény (áll is); lossa pá ~en kinyitja az erszényét (v. a bugyellárisát) 2. orv herezacskó punga: få ~ ut (med) pengarna O ki

v. le kell szurkolni a pénzt pung|djur -et, — áll erszényes -råtta -n, -or erszényes patkány, oposszum -slå -slog, -slagit: ~ ngn pénzt csikar ki vkiből, megvág v. megkopaszt vkit; ~ ngn på 10 kr. vkit megvág 10 koronával -sten -en, -ar orv: here -åderbrock f-o-] -et, = heresérv punkt -en, -er pont; pontocska, petty; en svag v. öm ~ gyenge v, érzékeny pont; sätta ~ pontot tesz; sätta ~ för ngt befejez vmit, pontot tesz vmire; pá denna ~ a) ezen a ponton v. helyen; b) ebben a tekintetben; pá den ~ sakerna står amint az ügyek állanak; tata till ~ beszédét befejezi v. végigmondja; till ** och pricka hajszálpontosan, aprólékos pontossággal punktera 1. pontoz, kipontoz; ~d linje szaggatott vonal 2. pettyez 3. orv pungál 4. autó kilyukad; ringen har ~t a gumi kilyukadt punktering -en, -ar 1. pontozás, ki-pontozás 2. pettyezés 3. orv pungá-lás 4. autó abroncsköpeny-sérülés; få en ~ gumidefektje van punkt |hus -et, = pontház -klassificering

-en sp: pontozás punktlig -t pontos

punkt|strejk -en, -er célsztrájk -svetsning -en, -ar ponthegesztés puns -en, -ar techn: poncolótű punsa mäv poncol, trébel punsch -en svéd puncs pupill -en, -er 1. orv pupilla, szembogár 2.

gyámgyermek, gyámolt puppa -n, -or áll: báb pur -t tiszta, csupa, hamisítatlan; ~t guld színarany

puré -(e)n, -er püré, pép; krémleves purism -en 1. nyelvtisztítás, purizmus 2.

plur: -er purista szó v. kifejezés purist -en, -er nyelvtisztító, purista puritansk -t puritán purjo -n, -lök -en, -ar póréhagyma purken purket o mogorva, morcos,

rosszkedvű; sértődött, durcás purpra költ bíborszínűre fest; ~s bíborszínűvé válik purpur -n bíbor, bíborszín -röd -rött

bíborvörös. purra1 hajó ébreszt, hív (őrséget vát* tásra)

purra2 o rászed, becsap; ~ på ngn ngt

vkire rásóz vmit purung -i nagyon fiatal puss1 -en, -ar pocsolya, tócsa puss2 -en, -ar o (cuppanós) csók, puszi pussa o csókol, puszil; ~s csókolóznak

pussig -t puffadt, duzzadt, dagadt pust -en, -ar 1. fuvallat,, szellő; szélroham 2. (kézi) fújtató pusta1 1, liheg, szuszog, fúj; ~ ut kifújja magát 2. ~ på elden a tüzet éleszti v. szítja pusta2 -n, -or puszta puta1 -n, -or párna, vánkos; párnázás puta2: ~ med munnen (duzzogva) félrehúzza a száját; ~ ut eláll (ruha); ~ ut med magen kidülleszti a hasát puts1 -et, — csíny(tevés), tréfa puts2 -en 1. vakolat 2. tisztítószer 3» tisztaság

putsa 1. (meg)tisztít, tisztogat; simít, .csiszol; (át)javít; ~ skägget megnyírja a szakállt; ~ ett rekord csúcsot (meg)dönt, rekordot javít; ~ sig rendbe teszi magát; — hgs igek: ~ av letisztít; ~ upp feldíszít, felcicomáz 2. ép bevakol 3. koppant (gyertyát)

putslustig -t mulatságos, bohókás, mókás putsmedel -medlet, = tisztítószer putfa: o ~ till meglök; ~ undan félrelök, -taszít putte -n, -ar o tacskó, kislegény, kisgyerek

puttefnask puttifnask -en, -ar, putti-fnasker -n, -fnaskar o tökmag, vakarcs, lurkó, dugó putten: O gå i ~ veszendőbe v. füstbe megy, dugába dől, tönkremegyputtra

533

puttra 1. lassú tűzön forr v. fő; bugyborékol, /bugyog, suhog, sustorog (viz) 2. duruzsol pygmé -(e)n, -er törpe, pigmeus pyjamas -ert, — pizsama pykniker -n, — wrv piknikus (alkatú

ember) pyknisk -Vorv:. piknikus pynta (ki)csinösít, (fel)cicomáz, díszít; ~ ut sig felcicomázza v kicsípi magát

pyra pyrdérpyrt parázslik, izzik pyramid -en, -er gúla, piramis pyramidal -1 1. gúla alakú 2. óriási,

roppant (nagy), piramidális pyramidpoppeí [-o-] -n, -popplar növ:

topolya- v. jegenyenyárfa pyre -t,: -n babuska, kicsike; - pöttöm "jgyer(m)ek-

Pyrenéerna npr (a) Pireneusok pyreneisk; -t pireneusi pyroman -en, -er gyújtogató, piroriiá-niás

pyro|teknik -en tűzszerészet, pirotech-•nika -tekniker -n, = tűzszerész, pirotechnikus pyrrusseger -n, -segrar pirrusi győzelem pys -en, -ar fiúcska, pöttöm gyerek,

lurkó, tacskó pysa pyste, pyst gőzölög/ forr,~sustorog;

~ över kifut pyssla: (gå och) ~ foglalkozik, elpiszmog, pepecsel; ~ om ngn dédelget v. babusgat vkit pyssling -en, -ar h pöttömnyi emberke, Hüvelykmatyi 2. (házi) manó, törpe pytagoreisk -t püthagoraszi; mat: den

~a satsen a Pitagorasz-tétel pyts -en, -ar 1. vödör, csöbör 2. (festé-kes)vödör

pytt1 interj: jo ~! hát még mit nem!,

toronyórát lánccal! pytt2 -en, pyttipanna -n húsvagdalék, „pyttipanna" (sült húskockák hagymával és burgonyával); átv vegyes felvágott

pyttsan interj: (jo) ~! hát még mit képzelsz!; fick du veta*t! éppen ezt kötöm az orrodra! på I. praep hely hat 1. (hol? kérdésre:) -ön, -en, -ön; -ban, -ben; -nál, -nél; ligga på bordet az asztalon fekszik; kyssa ngn på munnen vkit szájon csókol; ha hatten på (sig) a kalapja a

fején van, fent van a kalapja; ha ngt på hjärtat vmi nyomja a szívét; ha ert ring på fingret gyűrű van az ujján; på båt hajón, hajóval; på cykel kerékpáron; skicka på järnväg v. posten vasúton v. postán küld; vara på resa úton van; vara på bio v. kontoret moziban v..irodában van; bö på X-gatan v. hotell az X utcában y. szállodában lakik; ligga på sjukhus(et) kórházban fekszik; på 90 m höjd 90 m magasságban; på bredden szélességben, a szélességnek megfelelően; jag har inga pengar på mig nincs nálam pénz; har ni tändstickor på er? van önnél gyufa?; på prosa prózában 2. (hova? ritk honnan? kérdésre:) -ra, -re; -ba, -be; ritk: -bol, -bői; lägga på bordet az asztalra helyez; ställa ngt på huvudet fejre állít vmit (átv is); gå på bio v. kontoret moziba v. irodába megy; gå på, bal, besök, jakt, konsertfen), operan, posten bálba, látogatóba, vadászatra, hangversenyre, operába, postára megy; export på Amerika az Amerikába irányuló kivitel; fel på fel hibát hibára; inte en på hundra százból egy sem, egy százalék sem; på uppdrag av regeringen a kormány megbízásából

i dö hat 1. -ban, -ben; -(o)n, -(e)n, -(ö)n; -ra, -re (stb.); på 1800-tofet/ml 1800-as években, a XIX. században; på min fars tid édesapám idejében; på lördag szombaton; han har hyrt rummet på en månad kibérelte a szobát egy hónapra; på natten éjjel, éjszaka; på nätterna éjjelente; på dagen nappal; på hösten ősszel; i dag på morgonen ma reggel; på tre veckor har jag inte arbetat három hétig nem dolgoztam 2; alatt, belül; óta; på så kort tid ilyen rövid idő alatt; det kan du göra på några timmar ezt néhány óra alatt (v. órán belül) megcsinálhatod; jag har inte sett honom på många år évek óta nem láttam őt.

mó d hat: på allvar komolyan; på svenska svédül; blott på ett villkor csak egy feltétellel

átv 1. (igék vonzataiban:) arbeta på ngt dolgozik vmin; bjuda ngn på middag meghív vkit (est)ebédre;påbjuda

känna igen ngn på rösten felismer vkit a hangjáról; ropa på hjälp segítségért kiált; ropa på konduktören a kalauzt hívja; vänta på bättre dagar jobb napokat vár 2. (melléknevek vonzataiban:) arg på ngn haragos vkire; blind på ena ögat félszemére vak; fattig v. rik på ngt vmiben szegény v. gazdag 3. (főnévhez kapcsolódó elöljárós kifejezésekben:) lösningen på gåtan a rejtély megoldása; titeln på boken a könyv címe; kaffe på maten étkezés után(i) kávé; en pojke på 8 år 8 évés fiú; ett belopp på 500 kronor 500 koronás összeg; en besättning på fem man öt főből álló legénység; uppskov på en månad egyhavi haladék; priset på kaffe a kávé ára; trycka handen på ngn megszorítja vkinek a kezét, kezet szorít vkivel; räkna fel på 6 kronor 6 koronával téved (v. elszámolja magát) II. adv 1. mannen med hatten på a férfi kalappal a fején; a kalapos férfi 2. (hgs igekötőként:) bättra på meg- v. kijavít; lasta på felrak, rakodik, megrak; släppa pä vatten átereszti a vizet III. conj: på det att hogy; azért hogy på|bjuda -bjöd, -bjudit meghagy, -parancsol, elrendel -brå -t (természetes) adottság v. hajlam, öröklött képesség; ha gott ~ jó (természetes) képességei vannak -bröd -et, = ráadás, külön juttatás -bud -et, — parancs, rendelkezés, rendelet -byggnad -en, -er ráépítés -byltad bebugyolált, túl melegen öltöztetett -börda: ~ ngn ngt vkinek nyakába värr vmit, vkit (meg)terhel vmivel, vkire ráfog vmit -börja el- v. megkezd; hozzáfog -dikta: ~ ngn ngt vkire ráfog vmit, vkiről költ v. kohol vmit -drag -et 1. techn beindítás (motoré); indító(készülék); automatiskt ~ önindító 2. átv erők mozgósítása, erőbevetés -drivare -n, — 1. ösztökélő, ösztönző, sürgető, hajcsár 2. techn futókerék, járókerék -fallande feltűnő, szembetűnő -finning -en, -ar kitalálás -flugen -fluget tolakodó, erőszakos -fordra (meg-) követel, megkíván, igényel -frestande megerőltető, fáradságos, nehéz; det är ~ för motorn ez túlságosan igénybe veszi a motort -frestning -en, -ar

megpróbáltatás; (meg)terhelés, igénybevétel; erőfeszítés -fund -et, = ötlet; kitalálás, koholmány; fogás, trükk -fyllning -en, -ar 1. (fel)töltés (földé) 2. hozzáöntés, -töltés, felöntés; får det lov att vara szabad (hozzá)töltenem? påfågel -n, -fåglar páva påfågelsfjäder -n, -fjädrar pávatoll på|foljande (rá) következő -följd -en, -er következmény; vid (laga) vid ~ av straff büntetés terhe alatt -föra -förde, -fört 1. odavisz, -hord 2. könyvelés : ~ ngn ngt i räkning vkit számlán megterhel vmivel; vi ha påfört Ert konto detta belopp ezt az összeget számlája terhére írtuk -gå -gick, -gått (tovább) tart, fennmarad, folyamatban van, folyik; strejken ~r ännu som bäst a sztrájk még javában tart; tel: *»r samtal ? beszélnek még? -gående folyamatban levő, folvó, mostani; mitt under

~ krig a háború folyamán (v. kellős közepén); under den nu ~ strejken a mostani sztrájk folyamán -hitt -et, = ötlet, gondolat; kitalálás, koholmány; (csel)fogás; ett sådant micsoda ötlet v. gondolat! -hittig -t leleményes, találékony -hälsning -en, -ar látogatás -häng -et, ~ 1. toldalék, függelék 2. átv kolonc, teher, nyűg; vara ett ~ för ngn vkinek terhére van -hängsen -hängset: vara ~ ragad mint a kullancs; nem lehet lerázni -hängsmotor -n, -er segédmotor påk -en, -ar dorong, furkósbot på|kalla 1. (elő- v. oda)hív; ~ ngns hjälp segítségül hív vkit 2. (meg-) követel, -kíván, igényel; av behovet ~d szükséges, megkívánt -klädd -klätt felöltöztetett, felruházott; felöltözött -klädning -en (fel)öltöztetés; felöltözés -klädningsrum -rummet, = öltöző(helyiség) på|kommande bekövetkező, előforduló, esetleges, alkalmi; vid ~ behov szükség esetén; ett hastigt ~ illamående hirtelen (fellépő) rosszullét -kostad költséges -kostande megerőltető, fáradságos, keserves; det är ~ för mig nagy önmegtartóztatásomba kerül, nehezemre esik -känning -en, -ar megterhelés, igénybevétel; káros hatás, kár(tétel)påla

påla cölöpöt v. karót bever; cölöpöz* karóz

pålaga -n, -or beszolgáltatás, adó(teher) pålandsvind -en, -ar tengeri (v. tenger

felőli) szél pålastning -en (rá)rakodás, megterhelés pål|bro -n, rör cölöphíd -byggnad -en, -er

cöiöpépitmény påle -n, -ar cölöp, karó; biblia: en ~ i köttet tövis a testembe; dédelgetett bűn, tartós megpróbáltatás pålitlig -t megbízható, biztonságos, hűséges

pålkran -en, -ar cölöpverő, verőkos pålle -n, -ar o lovacska, paci pålning -en, -ar cölöpverés, döngölés,

cölöpözés; cölöpzet pålverk -et, = cölöpmű, cölöpzet på | lägg -et, = 1. ráhelyezés 2. mez nevelés, tenyésztés 3. ker felár, pótdíj, pótlék 4. feltét (kenyéren); smörgås med ~ (svéd) szendvics -lägga -lade, -lagt ráhelyez, rátesz; kiró, kiszab, kivet; megterhel (ngn ngt vkire vmit; vkit vmivel) påläggskalv -en, -ar h tenyészborjú

2. átv a jövő embere på|minna -minde v, minte, -mind v. -mint emlékeztet (ngn om ngt vkit vmire), figyelmeztet (om -re); megjegyez, észrevételt tesz; hon påminde mycket om sin mor erősen emlékeztetett anyjára; påminn mig om det figyelmeztess(en) engem arra; göra sig påmint hos ngn vkinek eszébe juttatja magát, ismét jelentkezik vkinél; ~ sig ngt emlékezik vmire, eszébe jut vmi -minnelse -n, -r emlékeztetés, emlékezés (om -re); figyelmeztetés, felszólítás; megjegyzés, észrevétel -mönstra hajó 1. felfogad, szerződtet 2. elszerződik -mönstring -en, -ar hajó: fel-. fogadás, szerződtetés pånyttfödd -jött újjászületett; som ~ mintha újjászületett volna -födelse -n, -r újjászületés på|passlig -t mozgékony, fürge, éber; figyelmes; vara ~ kihasználja az alkalmat -peka: ~ ngt vmire rámutat v. utal; kiemel v. hangsúlyoz vmit; ~ ngt för ngn vkinek a figyelmét felhívja vmire -pekan = (en), plur: -pek-ningar, -pekande -t, -n utalás, rámutatás; útmutatás; megjegyzés, észrevétel

-pälsad bebugyolált, melegen öltözött -ringning -en, -ar tel: (fel)hívás -rop -et, = jog ügy kikiáltása (bíróságon) -ropa jog kikiált (peres ügyet) -räkna:. ~ ngt számít (v. számot tart) vmire påse -n, -ar zacskó, zsákocska, papírzacskó; ha rent mjöl i ~n nincsenek rossz szándékai på|seende -t meg- v. rátekint és, megnézés; áttekintés, átnézés; till ~ megtekintésre; vid första ~(t) első pillantásra -segla: ~ en båt összeütközik egy hajóval pásig -t duzzadt, pufók; elálló (ruha);

~a kinder petyhüdt arc v. orcák påsk-en, -ar húsvét; annandag ~ húsvéthétfő, húsvét másnapja; i ~ húsvétkor; i ~as múlt húsvétkor; glad ~ / kellemes húsvéti ünnepeket! -afton -en, -aftnar húsvét előestéje, nagyszombat

påskalamni -et, = húsvéti bárány påsk|dag -en, -ar húsvét napja; ~en húsvétvasárnap, húsvét első napja -hare -n, -ar húsvéti nyúl v. nyuszi -helg -en, -er húsvét ünnepe påskina: låta ~ ngt vmit sejtet v. jelez, vmit értésére ad, vmire céloz; han vill låta ~ att han ... úgy tesz mintha ő\..; azt a látszatot kelti mintha ő. ..

påsk|kort -et, = húsvéti üdvözlőlap. -kär(r)ing -en, -ar böjti boszorkány -lilja -n, -or nov: sárga nárcisz påsklov (ett) húsvéti szünet påskrift -en, -er felirat; címzés; aláírás; feljegyzés

påskris -et kb.: nyírfavessző (suprikd-lásra)

påskriven -skrivet 1. aláírt; láttamozott 2. få påskrivet dorgálásban részesül, leszidják; ge ngn påskrivet megszid v. lehord vkit påskvecka -n nagyhét, húsvét hete påskynda siettet, (meg)gyorsít; ~ arbetet

sürgeti a munkát påsk|ägg -et, = húsvéti tojás påssjuka -n, fültőmirigygyulladás, mum(p)sz

på|stigning -en, -ar be- v. felszállás -stridig -t önfejű, akaratos; kötekedő, izgága -struken -struket o italos, becsípett, boros, kapatos -stå -stod, -stått állít, kijelent; Jog sürget, kér, kíván;påstådd

536

det ~s úgy hírlik, azt beszélik; efter vad det ~s amint mondják, állítólag; han ~r sig ha rätt azt állítja hogy igaza van -stådd -stått állítólagos, vélt -stående -t, -n 1. állítás, vélemény 2. jog indítvány; kereset -ståendesats -en,-er kijelentő v. állító mondat -stötning -en, -ar felszólítás; figyelmeztetés, jel(zés); (első) lökés (átv) påta piszkál, turkál, vájkál på|ta(ga) -tog, -tagit felvesz, -ölt (ruhát), feltesz; ~ sig ngt (el)válial (v. magára vesz) vmit; elismer v. vállal vmit -tagiig -t kézzelfogható, szemmel látható, szembeötlő, nyilvánvaló (adv: ~en) -tal: utan ~ kifogástalan, feddhetetlen -tala szóvá tesz, kifogásol, rosszall -teckna aláír; láttamoz -teckning -en, -ar aláírás; láttamozás; bejegyzés -tryckning -en, -ar átv: nyomás; utöva ~ på ngn vkire nyomást gyakorol -träffa (rá)talál, rábukkan (ngn v. ngt vkire v. vmire) -trängande sürgős, kényszerítő; erőszakos, tolakodó, törtető -tvinga ráerőltet, ráerőszakol, rátukmál (ngn ngt vkire vmit) -tår -en második (v. még egy) csésze (kávé); får det lov att vara en megengedi hogy öntsek még egy csészével? -tänkt tervezett, tervbe vett, szándékolt påve -n, -ar pápa; tvista om ~ns skägg fülemülefüttyért pereskedik -dome -t pápaság

påver -t szegény(es), nyomorúságos, silány

på|verka befolyásol; ~d av ngn v. ngt vki v. vmi által befolyásolt; vkinek v. vminek a befolyása alatt álló; en lätt ~d människa könnyen befolyásolható ember -verkan = (en), -verkning-en, -ar befolyásolás (pá -nek a); befolyás (på -re) -verkbar -1 befolyásolható påve|stol -en pápai szék, szentszék -val

-et, — pápaválasztás på | visa kimutat, bebizonyít -visbar -vislig -1 kimutatható, igazolható (adv: pávisligen) påvlig -t pápai

på|yrka kér, követel, sürget -ökning -en, -ar megnövelés, megnagyobbítás; (bér)pótlék, -emelés -ökt: få ~ bérpótlékot kap, béremelésben részesül päls -en, -ar szőrme, prém, bunda; ge ngn

pá ~en kiporolja vkinek az irháját, elpáhol vkit; få på ~eti kikap; mégmossák a fejét; vara rädd om ~en félti az irháját pälsa: ~ på ngn bebugyolál vkit päls |aff är -en, -er szűcsáru-üzlet -brämad szőrmézett, prémes, prémszegélyes -bärande: ~ djur -djur -et, = prémes állat -(djurs)farm -en, -ar v. -er prémesáilatfarm -foder -fodret, = szőrmebélés -fodrad prémmel bélelt, szőr-* mebélésű, bundás -handlare -n, = szőrmekereskedő -jacka -n, -or prém-zeke -jägare -n, = prémvadász -kappa -n, -or női bunda(kabát); prémzeke -krage -n, -ar szőrmegallér -mössa -n, -or szőrmesapka, kucsma -varor plur szőrme- v. szűcsáruk -verk -et, ~ szőrmeáru(k), szőrmék p&r-en,-er angol főnemes (ilL felsőházi tag), pair

pärla I. s: -n, -or gyöngy; kasta pärlor för svin méltatlanra pazarolja kincseit; må som en ~ (i guld) él mint Marci Hevesen II. vi gyöngyözik; tårarna ~r fram könnyek peregnek [a [-szeméből]-] {+szemé- ből]+}

pärlband -et, = gyöngysor, -füzér pärle|mo(r) -n gyöngyház -knapp -en, -ar

gyöngyházgomb päri [fiskare -n, = gyöngyhalász -fiske -t, -77 gyöngyhalászat -gryn -et, = v. -er árpagyöngy -grå -grått _ gyöngyszürke -halsband -et, = gyöngysor, -nyaklánc -höna -n, -or, -höns -et, gyöngytyúk -koljé -n, -er gyöngy-nyakék -mussla -n, -or gyöngykagyló -socker -sockret kristálycukor -stav -en, -ar ép: gyöngyfüzér -stickad gyönggyel hímzett -stil -en, -ar nyomd: gyöngybetű -vit -vitt gyöngyfehér; gyöngyházfényű, ragyogó fehér (fog) pärm -eh, -ar (köriyv)fedél, -tábla, keménytábla; iratrendező; från ~ till ~ elejétől végig päron -et, = körte -ítM -et, = körtefa (élő)

pärs -en, -er v. -ar kemény próba, csapás,

megpróbáltatás pöbel -n csőcselék, söpredék -hop -en, -ar

gyülevész sokaság v. tömeg pöl1 -en, -ar 1. tócsa, pocsolya 2. átv mocsár, fertő pöl2 -en,-ar hengerpárna, fej vánkos, rolnpölsa

537

pösmunk

pölsa -n, -or kásáshurka

pörte -n (finn) fa- v. gerendaház

(kémény nélküli) pösa pöste, pöst 1. (fel)dagad, duzzad; megkel (tészta) 2. pöffeszkedik, hivalkodik, henceg; ~ upp feldagad, -puf-

fad; (meg)kel; ~ över túlfolyik; kifut pösig -t 1. duzzadó, puffadt; (jól) megkelt 2. pöffeszkedő, felfuvalkodott,

hencegő

pösmunk -en, -ar 1. apácafánk 2. átv

pöffeszkedő (ember) R

rabalder rabaldret zavargás, kavarodás, zűrzavar; zenebona, nagy zsivaj, ricsaj rabarber -n nov: rebarbara rabatt1 -en, -er virágágy; füves virágszegély (út mentén) rabatt2 -en, -er ker: árengedmény, árle-vonás, rabatt; lämna v. ge 10 % ~ (på priset) 10% árengedményt ad -biljett -en, -er vasút: kedvezményes

jegy

rabattera ker engedményt ad, levon

(az árból) rabbin -en, -er rabbi, zsidó pap rabbla el- v. ledarál, elhadar, elmormol; ~ upp ledarál, monoton hangon (fel)olvas

rabiat dühös, bőszült, veszett, rabiátus rabies indecl (en) állatorv: veszettség rabulist -en, -er felforgató, bujtogató, áskálódó (ember), (politikai) bajkeverő

rabulistisk -t felforgató, bujtogató, lázongó, zavargó, demagóg racer [rä'-] -n, = v. -s verseny(motor)-kerékpár, versenyautó, -motorcsónak -förare -n, = (motor)kerékpár- v. autó- v. motorcsónakversenyző racka1 -n, -or o korcs kutya v. macska racka2: ~ ned på ngn o lepocskondiáz, lehord, leránt vkit, nekitámad vkinek rackare -n, = gazfickó, -ember; semmirekellő, csibész, gézengúz, csirkefogó rackar|följe -t szemét népség, csőcselék, banda -tyg -et, = ostoba csíny, csi-bészség; på ~ csintalanságból -unge -n, -ar csintalan v. rossz gyerek, (kis) betyár v. csibész racket -en, -ar (tenisz)ütő, rakett; (ping-

pong)ütő racksläde -n, -ar lovas szán rad -en, -er sor (írott, nyomtatott is); sorozat; en ~ hus egy házsor; en lång ~ av bilar hosszú gépkocsisor; i ~ egy sorban, egymás mellett; egymás mögött; fem gånger i ~ ötször egymás után; d ~ egy sorban, egymás után; tre dagar å ~ három nap(ig) egyfolytá-

ban; ny ~ / bekezdés!; börja (på)ny~ új sort kezd; szính: första ~en első emeleti első zsöllyesor; első emeleti páholysor; andra ~en második emeleti erkély; tredje ~en harmadik emeleti erkély; karzatülés rada: ~ (upp) sorba állít v. rak, egymás mellé soroz v. elrendez; felfűz (gyöngyöt)

radar -n techn: rádiólokátor, radar radar|anläggning -en, -ar radarberendezés -skärm -en, -ar rádiólokátor ernyője, radarernyő -station -en, -er radarállomás rad|avstånd -et, = sortávolság -band -et,

= vall rózsafüzér, olvasó radera 1. ~ (bort v. ut) kitöröl, kiradíroz; kivakar 2. míív (fémlemezre) karcol

radergummi -t, -n törlő- v. radírgumi radering -en, -ar 1. törlés, radírozás;

vakarás 2. műv (fém)karc rader|kniv -en, -ar vakarókés radhus -et, = sorház radiator [-o-] -n, -er fűtőtest, radiátor radie -n, -r mat: sugár, rádiusz radiera rádión sugároz v. lead v. közvetít

radig -t (összet utótag) -soros (-+ /vd-

radig)

radikal I. adj: -t 1. alapos, gyökeres, radikális 2. pöl szélsőséges, radikális; en ~ tidning baloldali lap II. s: -en, -er 1. pöl radikális (ember) 2. vegy, mat gyök radikalism -en radikalizmus radikalmedel -medlet, — radikális (gyógy) szer

radio -n, -r 1. rádió; rádióadás; höra v. lyssna på ~ rádiót hallgat 2. rádióállomás, -adó 3. rádió(-vevő)készülék radio |aktiv -t radioaktív -aktivitet -en radioaktivitás -anläggning -en, -ar rádióberendezés (adó ill. vevő) -an-tenn -en, -er rádióantenna -apparat -en, -er rádiókészülék -bearbetning -en, -ar átdolgozás rádióra -bil -en,radiofyr

539

raketdrift

-ar 1. (rendőrségi); URH-autö 2. rádió közvetítő- v. fel vevőkocsi 3. (Vidám Parkban) elektromos autó; nálunk: dodzsem -fyr -en, -ar hajó: rádióirányjeladó (állomás) -förbindelse -n, -r rádióösszeköttetés -grammofon [-ön-] -en, -er rádiógramofon, rádió (-vevőkészülék) lemezjátszóval -licens -en, -er rádióengedély;. betala ~en kifizeti a rádió-előfizetési díjat radiolog [-ö'g-] -en, -er radiológus;

röntgenológus, .röntgenszakorvos radiologi -(e)n radiológia, sugárzástan radio [lur -en, -ar rádió :, fejhallgató -lyssnare -n, — rádióhallgató -mottagare -n, = rádió-vevőkészülék »mottagning -en, -ar rádióvétel -pejling +en rádiótájolás> -iránymérés -pjäs ~en, -er rádió- v. hangjáték -polis -en CJRH-járőr -program -grammet, = rádióműsor -rör -et, — rádiócső, -lámpa -station -en, -er rádió(-adó)-állomás -styrd -styrt rádió útján irányított, (rádió)távirányítású -sändare -n, = rádió-adéállomás -teknik -en rádiótechnika -telefon -en, -er rádiótelefon, vezeték nélküli távbeszélő -telefoni -(e)n rádiótávbeszélés, vezeték nélküli távbeszélés, rádiótele-fónia -telegrafi -(e)n rádiótávírás(zat), vezeték nélküli telegráfia -telegrafist -en, -er rádiótávírász, rádiós -telegram -grammet, — rádiótávirat, rádiógram -tjänst -en 1. rádiószolgálat 2. S: rádiótársaság -utrustning -en, -ar rádiófelszerelés -utsändning -en, -ar rádióadás, -közvetítés Tadium = v. radi(um)et rádium rad|längd -en, -er sorhosszúság -papper -et, = sorvezető -rät -rätt egyenes (sorú); adv: c~t egyenes sorokban, egyenesen; skriva ~t egyenesen ír -så -sådde, -sått mez: sorosan vet (géppel) -såningsmaskin -en, -er méz: sorvetőgép -vis adv soronkint raffinad -en, -er finomított v. rafinált cukor

raffinaderi ~(e)t, -er finomító (gyár,

üzem)

raffinemang -et, = v. -er kifinomultság, kifinomult ízlés, választékosság; ötletesség, eredetiség, rafináltság, rafinéria

raffinera finomít, tisztít, rafinál

raffinerad 1. finomított, tisztított 2. kifinomult, túlfinomult, választékos, keresett; ravasz, agyafúrt, rafinált rafflande izgató; izgalmas, érdekfeszítő, hajmeresztő, idegtépő; ~ historia hajmeresztő történet rafraschissör -en, -er (illatszer)porlasztó räfsa kapkod, kotor, kapar; ~ ijrán sig összecsap (munkát); ~ ihop összekap(kod), -szed; lefirkant, sebtében papírra vet (pl. levelet); ~ át v. till sig magához ragad v. kaparint rafsig -t rendetlen, lompos, hanyagul

összedobált; lefirkantott (levél) ragata -n, -or o házsártos asszony,

hárpia, boszorkány ragg -en kecskeszőr; durva V. bozontos

szőrzet ill. haj, b ozon t raggen indecl o az ördög raggig -t bozontos, gubancos, durva (szőrzet)

ragg|munk -en, -ar krumplilángos -socka -n, -or sp: kecskeszőrzokni, sízokni ragla tántorog, támolyog, botorkál ragnarök indecl (en v. ett) 1. istenek alkonya (skandináv mitológia) 2. világkatasztrófa, világ vége ragu -n, -er 1. vagdalék, ragu; becsinált,

pörkölt 2. átv zagyvalék raja -n, -or v. -s rádzsa, fejedelem (Indiában)

rajolera mez talajt (mélyen) forgat, rigol(ír)oz

rak -1 egyenes; sima (haj); ~ linje egyenes (vonal); ~a vägen egyenesen, egyenest; pá ~ arm kinyújtott karral; átv azonnal, rögtönözve, hevenyészve, kapásból raka1 I. s: -n, -or kaparó, vakaró; gereblye; tűzpiszkáló II. vt, vi kapar, vakar; kotor, piszkál; ~ i väg o elrohan, elsiet raka2 (meg)borotvál; ~ skägget av sig leborotválja a szakállát; ~ sig (meg-) borotválkozik rak|apparat -en, -er borotvakészülék; villanyborotva -blad -et, == borotvapenge -borste -n, -ar borotvapamacs, -ecset -dön plur borotvakészlet raket -en, -er rakéta; röppentyű (tűzijátéknál); sända v. skicka upp en ^

rakétát fellő

raket|bil -en, -ar rakétaautó -bomb [-o-] -en, -er rakétabomba -drift -en rakéta-raketflygplan

meghajtás -flygplan -et, = rakétahajtású repülőgép -signal -en, -er rakétajelzés; jelzőrakéta rakhyvel -n, -hyvlar önborotvakészülék rakitis -en angolkór rakitisk -t angolkóros rak I kniv -en, -ar borotva(kés) -kopp [-o-] -en, -ar borotválkozótál -kräm -en, -er borotvakrém raklång -t teljes hosszában; elnyúlva, kinyújtózva; falla ~ teljes hosszában elvágódik

rakna kiegyenesedik, egyenessé válik;

kimegy a göndörség v. hullám (hajból) rakning -en, -ar borotválás; borotválkozás

rakryggad 1. egyenes hátú v. tartású 2.

áív szilárd, becsületes raklsalong -en, -er (férfi)fodrászszalon

-strigel -n, -striglar (borotva)fenőszíj rakt adv egyenesen; éppenséggel, igazán, tisztára; ~ fram egyenesen előre, egyenest; ~ ingenting éppenséggel v. egyáltalán semmi; ~ inte egyáltalán v. éppen nem; csak azért sem;^d ~ pá sak egyenesen a tárgyra tér, nem kerülgeti a dolgot raktvål -en, -ar borotvaszappan rakvuxen -vuxet egyenesen nőtt, egyenes növésű

raljant tréfás, tréfálkozó; csúfolódó, gúnyos

raljera tréfál(kozik), kötődik; csúfolódik,

gúnyolódik raljeri -(e)t, -er tréfa, kötődés, móka;

csúfolódás, gúnyolódás rallare -n, = o vasút pályamunkás ram1 -en, -ar keret, ráma; sätta i(nom) glas och ~ bekeretez; inom ~enför ngt vminek a keretében ram2 -en, -ar mancs; átv: suga pá ~arna tengődik, koplal, éhezik, nyeli az éhkoppot ram3 tiszta, valódi, teljes; rena ~a sanningen a színtiszta v. o meztelen igazság; pá ~a allvaret egész komolyan; pá ~a bondlandet eldugott vidéki helyen, isten háta mögötti faluban rama: ~ in bekeretez ramantenn -en, -er keretantenna ramaskri -(e)t, -n v. = felzúdulás, -háborodás, hangos méltatlankodás; höja ett ~ mot ngt kikel v. felzúdul vmi ellen, méltatlankodik vmi miatt

ram|avtal -et, = keretszerződés -berättelse -n, -r keretes elbeszélés ramla o I. vi esik; zuhan; összeomlik; átv meghiúsul; ^ nedför trappan leesik a lépcsőn II. (hgs igek:) ~ av leesik, lezuhan (pl. lóról); ~ ned leesik, lebukik, lezuhan; ~ omkull hanyatt esik, elesik; ^ ur v. ut kiesik, kizuhan;~ Över ända felbuk(fencez)ik ramm -en, ar sarkantyús hajóorr,

vágóorr (hadihajón) ramma vt 1. hajó; sarkantyús hajóorral léket üt, (vágó)orral nekimegy (másik hajónak) 2. átv sújt, döf rammel ratnlet 1. zaj, zörgés, dörömbölés 2. o verés, ütleg -buljong -en, -er tréf: verés, elagyabugyálás ramp -en, -er 1. lámpasor, rivalda 2. feljáró v. felhajtó (út), rámpa; feljárat -feber -n lámpaláz -ljus -et, = rivaldafény

ramponera kárt tesz (ngt vmiben),

(erősen) megrongál; össze- v. eltör rampris -et, == potom ár; fór v. till ~

potom áron, nagyon olcsón ramsa -n, -or [adatok hosszú] sora; felsorolás; szóáradat, tiráda; gyermekvers, mondóka; láng ~ av ord (összefüggéstelen) szavak hosszú sora ramsvart holló- v. koromfekete ramsåg -en, -ar keretfűrész(gép); keretesfűrész

rand -en, ränder [vminek a] széle, pe* remszegély; csík, sáv; ráma (cipőé); vid gravens ~ a sir szélén randa 1. szegélyez; csíkoz, sávoz 2.

átv elpáhol, kékre zöldre ver rand |anmärkning -en, -ar széljegyzet;

átv (kritikai) megjegyzés randas randades, randats költ: (fel)virrad, pitymallik, hajnalodik; när dagen ~ virradatkor, pitymallatkor, hajnalhasadáskor randig -t csíkos, csíkozott, sávos; tréf; ha sina ~a skäl alapos oka van; ~ pá längden hosszanti csíkos randjlist -en, -er szegély- v. párkányléc -stat -en, -er 1. peremállam 2. tengerparti állam -sydd : ~ sko rámán varrott cipő

rmg -en rang; rendfokozat; átv minőségi fokozat v. osztály; av första ~(en) elsőrangú, -rendű rangera [rangsë'ra] 1. rendez 2. vasútrangerad

tolat 3. [vmilyen] ranghelyet foglal el; ~ bland de främsta i sitt fack szakmájában az elsők közé tartozik rangerad france1-] elrendezett; jómódú, módos, tehetős rangerbangård [rangsë'r-] -en, -ar rendező pályaudvar ranglig -t 1. hosszú és sovány, langaléta; vékony, karcsú, nyurga 2. ing(adoz)ó, bicegő, rozoga rang | ordning -en, -ar rangsor -plats -en, -er magas rang; tekintélyes v. magas állás; rangfokozat); kat rendfokozat, -rulla -n, -or kat: ranglista, -sor -sjuka -n rangkórság -skala -n, -or (társadalmi) ranglétra -skillnad -en, -er rangkülönbség rank -t 1. karcsú, nyúlánk, szikár, sudár 2. hajó ingatag, dülékeny, könnyen billenő

ranka1 -n, -or 1. inda, kacs; tőhajtás; (szőlő)vessző 2. költ karcsú termetű nő, nádszál tanka2: rida ~ térden lovagol (gyermek) rankig -t ingó, ingadozó, rozoga, rossz rann rinna

rannsaka (meg)vizsgál, fürkész, kutat; jog kihallgat, vizsgálatot v. nyomozást folytat (ngn vki ellen); ~ sitt minne kutat az emlékezetében; ~ i ett mål vizsgálatot indít (v. bűnvádi eljárást folytat) egy bűnügyben rannsakning -en, -ar át- v. megvizsgálás;

jog vizsgálat, nyomozás rannsakningsdomare -n, = vizsgálóbíró -fånge -n, -ar vizsgálati fogoly, előzetes letartóztatásban levő terhelt -häkte -t, -n vizsgálati fogság; előzetes letartóztatás ranson -en, -er (napi) adag* fejadag, porció; sätta på halv ~ vékonyabb kosztra fog ransonera adagol, kiporcióz; kaffet var ~t a kávét jegyre adták (jegyrendszer keretében)

ransonering -en, -ar adagolás, porciózás;

jegyrendszer (alapján való elosztás) ransoneringskort -et, = élelmiszer jegy; ruhajegy

ranta o szaladgál, futkos, rohangál, lót-fut; ~ på dans él-hal a táncért, táncolni jár ranunkel -n, ranunklar v. ranunkler nov: boglárka

rapa o böfög rapid gyors

rapning -en, -ar o böfögés rapp1 -et, == ütés, csapás rapp2 I. adj: -t gyors, fürge II. s: i (första) ~et egyszeriben, egy pillanat alatt; i röda(ste) ~et gyorsan, nyomban, rögvest, tüstént rapp3 -en, -ar fekete ló rappa1 meg- v. elver, megcsapkod; ~

till odacsap, -vág rappa2: ~ sig o siet, igyekszik rappa3 (be)vakol

rappa4: o ~ åt v. till sig magához ragad,

megkaparint, elhappol rappakalja -n o szamárság, értelmetlen

v. buta beszéd, sületlenség rapp|höna -n, -or, -höns -en áll: fogoly rapphönshund -en, -ar foglyászó eb, vizsla

rappning -en, -ar (be)vakolás; vakolat rapport [-o-] -en, -er 1. jelentés, beszámoló, tudósítás 2. kapcsolat, viszony

rapportera jelent(ést tesz), tudósít; ~ sig

sjuk beteget jelent rapport|hund [-o-] -en, -ar kai: hírvivő-v. jelentőkutya -karl -en, -ar kat: jelentőfutó rapportör -en, -er 1. jelentő, jelentéstevő, tudósító; be- v. feljelentő 2. titkos ügynök

raps -en nov: repce -kaka -n, -or mez:

repcepogácsa rapsodi -(e)n, -er rapszódia rapsodisk -t szaggatott, csapongó, rapszodikus rapsolja -n repceolaj rar -t 1/ ritka 2. kedves, édes; csinos,

helyes, elragadó raring -en, -ar kedves v. szeretett személy, kedvenc raritet -en, -er ritkaság; ritka v. rendkívüli tárgy ras1 -en, -er 1. faj; fajta 2. jó (faji) tulajdonságok; fajtisztaság; av ädel ~ fajtiszta, nemes fajta ras2 -et, — 1. le- v. beomlás; (földcsuszamlás; összeomlás, -dőlés; omladék, rom(ok) 2. vad v. tomboló játék 3. átv tombolás, dühöngés, őrjöngés; stormens ~ a vihar tombolása

rasa I. vi 1. (be)omlik; megcsuszamlik 2. vadul játszik 3. tombol, dühöng)rasande

őrjöng II. (hgs igek:) ~ ned leomlik, lezuhan; ~ ut kitombolja magát rasande I. adj tomboló, dühöngő, őrjöngő; dühös (på ngn vkire); bli ~ dühbe gurul (jör v. över ngt vmi miatt v. vmin); med ~ fart óriási v. őrült sebességgel II. adv o szörnyen, borzasztóan; ~ bra borzasztó jó(l) ras|besläktad rokon fajú, fajrokon -blandning -en, -ar fajok keveréke v. keresztezése; fajkeveredés -diskriminering -en faji megkülönböztetés -djur -et, = fajállat, fajtiszta (v. tiszta fajú) állat

rasera lerombol, lebont; a földdel egyenlővé tesz; átv megszüntet, -semmisít raseri -(e)t düh(öngés), tombolás, őrjöngés; átv, összet szenvedély, őrület, mánia; råka i ~ dühbe gurul -anfall -et, — dühroham, -kitörés rasering -en, -ar lerombolás, lebontás ras|fordom -en, -ar faji előítélet -förädling -en fajnemesítés -hat -et fajgyűlölet -häst -en, -ar fajló, fajtiszta ló rask1 -t gyors, fürge; friss, egészséges; erőteljes, tetterős; ~ och kry (friss és) egészséges

rask2 -et 1. hulladék 2. O heta ~et

az egész (cucc), minden raska: ~ på siettet; meggyorsít; ~ på v.

sig siet raskrig -et, = fajok harca rasp -en, -ar reszelő

raspa I. vt reszel II. vi kapar, karcol, serceg III. (hgs igek:) ~ av v. bort lereszel; ~ ihop lefirkant, sebtében megír (pt. levelet) rasren -t fajtiszta, tiszta fajú rassel rasslet csörömpölés, csörgés, zörgés rassla csörömpöl, csörög, zörög rast -en, -er pihenés; megállás, szünet (isk is); tio minuters ~ tíz perc szünet; utan ~ och ro megállás v. pihenés nélkül; hålla ~ pihenőt tart rasta I. vt sétáltat (foglyokat; lovat) II. vi pihen

raster rastret, = foto: rács, raszter rastlös -t szüntelen, állandó; fáradhatatlan; nyughatatlan, nyugtalan; arbeta ~t megállás nélkül dolgozik rast|plats -en, -er, -ställe -t, -n pihenőhely rata el-' v. visszautasít, elvet; lebecsül,

lenéz, semmibe vesz ratificera megerősít, jóváhagy, ratifikál

ratifikation -en, -er megerősítés, jóváhagyás, ratifikálás; dipl megerősítő okirat

rationalisera ésszerűsít, racionalizál rationalism -en, -er racionalizmus rationalist -en, -er racionalista rationell -i ésszerű, okszerű, értelmes;

módszeres, tudományos; racionális ratt -en, -ar kormánykerék (pl. autóé, hajóé) -fylleri -(e)t gépjárművezetés ittas állapotban -fyllerist -en, -er ittas gépjárművezető ravin -en, -er vízmosás, hasadék, hegy-

v. völgyszoros, szurdok reagens -etv. -en, = v. -er v. reagentier

vegy: kémszer, reagens reagera visszahat, reagál (mot v. för ngt vmire); ~ surt a) (vegy) savas kémhatást ad; b) tréf felbosszankodik, megharagszik reaktion -en, -er 1. vissza- v. ellenhatás, reagálás 2. pol reakció 3. kémhatás, reakció reaktions|drift -en, -er gázsugár-meghaj-tás, sugárhajtás -driven -drivet (gáz-) sugárhajtású, lökhajtásos, léglökéses; reaktionsdrivet jaktplan sugárhajtású vadász(reptilő)gép -flygplan -et, = reaplan -motor [-or] -n, -er gázsugármotor reaktionär I. adj: -t reakciós,' haladásellenes II. s: -en, -er reakciós (ember) real -t dologi, tárgyi; való(ságos), tényleges, reális; reál- -examen = (en), -examina kb.: általános iskolai záróvizsga; rég polgári iskolai-záróvizsga -genus = v. -et nyelv: ütrum, közös nem, hím- és nőnem -gymnasium -gymnasi\et, -er reálgimnázium; (gimnáziumi) reáltagozat -inkomst o-J -en, -er reáljövedelem realisation -en, -er 1. kiárusítás; [-végeladás 2. eladás, értékesítés 3. megvalósítás, kivitelezés, végrehajtás, realizálás

realisera 1. kiárusít 2. pénzzé tesz, elady értékesít 3. megvalósít, kivitelez, végrehajt, realizál realiserbar -t 1. megvalósítható, kivi-(telez)hető, végrehajtható 2. eladható, értékesíthető, pénzzé tehető realism -en realizmus realist -en, -er 1. realista (író, művész) 2. reálisan v. praktikusan gondol-realistisk

kodó ember 3. reáltagozatos tanuló; realskola tanulója; realskola realistisk -1 1. természethű, élethű, realista, realisztikus 2. gyakorlatias (gondolkodású) realitet -en, -er valóság, realitás; tény; i ~en a valóságban, valójában, ténylegesen

realjlinje -n, -r reáltagozat (gimnáziumi) -läroverk -et, == S: reáliskola; reálgimnázium -lön -en, -er reálbér -politik -en reálpólitika -skola -n, -or kb.: általános iskola felső tagozata; rég polgári iskola -värde -t, -n valódi v. tényleges érték, reálérték reaplan -et, = (gáz)sugárhajtású v.

lökhajtásos repülőgép réassurans -en, -er viszontbiztosítás reassurera viszontbiztosít rebell -en, -er lázadó, lázító, zendülő,

felkelő, rebellis rebellera fellázad, -kel; zendül, lázong rebellisk -t lázadó, pártütő, rebellis;

lázító, felforgató rebus -en, -ar (kép)rejtvény, talány, rébusz

recensent -en, -er bíráló, (könyvismertető, recenzens recenséra (meg)bírál, ismertet (pl. könyvet)

recension -en, -er bírálat, (könyvismertetés, recenzió recentior [rese,n(t)sior] -n, -er gólya

(elsőéves egyetemi hallgató) reception -en, -er 1. (ünnepélyes) fogadás, fogadtatás; felvétel (pl. rendbe) 2. fogadóhelyiség (pl. szállóban) receptív -t fogékony, érzékeny; befogadóképes, tanulékony, receptív receptivitet -en fogékonyság, befogadóképesség, tanulékonyság recett -en, -er jutalomjáték, -előadás;

bevétel, jövedelem recidiv -et, — v. -er (orv, jog) yisszaesés recipient -en, -er techn: (felfogó)edény, tartály

reciprocitet [-o-] -en kölcsönösség, viszonosság, reciprocitás reciprok [-o1-] -t kölcsönös, viszonos; nyelv kölcsönösséget kifejező; mat: ~t värde [vminek a] reciproka

recitation -en, -er előadás, szavalat

recitera előad, elmond, (el)szaval reda1 -n rend; világosság, érthetőség;

det är ingen ~ med honom nem lehet megférni v, kijönni vele; bringa ~ i ngt rendbe hoz vmit; få ~ på ngt

a) megtud v. megtudakol vmit, tudomást szerez vmiről; b) rátalál vmire, meglel vmit; göra ~ för\ngt redogöra; göra ~ för sig számot ad, beszámol; göra sig ~ för ngt (önmagaszámára) tisztáz vmit, megmagyaráz: magának vmit; ha ~ på ngt tud vmiről v. vmit; ismerős vmi, kiismeri magát vmiben, ért vmihez; ha ~ pá sig tájékozott, kiismeri magát; hålla ~ på (fel)ügyel (ngt vmire), szemmel tart; rendben tart; kordában v. féken tart (ngn vkit); ta ~ på ngt a) kifürkész v. kinyomoz v. megkeres vmit;

b) tájékozódik vmiről, utánanéz vminek, tisztáz v. kiderít vmit

reda2: ~ pengar készpénz reda8 redde, rettl. vt 1. meg- v. lefésül, kibont (hajat) 2. rendez; rendbe hoz; tisztáz, megvilágít (fogalmat) 3. ~ (av) behabar, beránt (levest) II. ~ sig

1. rendeződik, rendbe jön, tisztázódik

2. beéri [vmivel], megél, kijön [-[vmiből];-] {+[vmi- ből];+} segít magán, boldogul; helytáll; du kan inte ~ dig med pengarna nem tudsz kijönni a pénzből; han reder sig utan mig nálam nélkül is boldogul v. megvan III. (hgs igek:) ~ till (el)készit; ~ upp kibogoz, kibont; rendez, rendbe hoz; ki- v, felderít, tisztáz; ~ ut

a) kibont, kibogoz; kifésül (hajat);

b) tisztáz; megvilágít, kifejt; kivizsgál, kikutat

redaktion -en, -er 1. szerkesztés 2. szerkesztőség

redaktionell -t szerkesztőségi; szerkesztési redaktions|chef -en, -er szerkesztőség vezetője; szerkesztőségi osztályvezető -sekreterare -n, = helyettes (főszerkesztő, szerkesztőségi titkár (újságnál)

redaktris -en, -er szerkesztőnő redaktör -(e)n, -er szerkesztő redan adv már

redare -n, = hajótulajdonos, hajózási vállalkozó

redbar -t becsületes, tisztességes; megbízható, lelkiismeretes redd -en, -er hajó t nyílt rév, kikötő, külső

horgonyzóhely, ráda rede -t, -n fészek (madáré)rederi

544

regelvidrig

rederi -(e)t, -er 1. hajóépítés, -felszere-? lés (mint ipar) 2. hajózási vállalat V. társaság -bolag -et, == hajózási társaság

redig -t 1. világos, értelmes 2. eszméletnél v. észnél levő 3. O derék, rendes; alapos (Hülés) redigera [-se1-] szerkeszt redighet -en világosság, értelmesség redlig -t redbar

redlös -t 1. hajó mozgásképtelen, erősen megrongálódott, menthetetlen 2. ittas, részeg; ~t berusad holtrészeg 3. ritk gyámoltalan redning -en, -ar rántás (ételbe) redo indecl kész; készen; göra sig till ngt (fel)készül, vmire; hålla sig ~ készenlétben van -bogen -boget kész, hajlandó; ~ till offer áldozatkész -göra -gjorde, -gjort jelentést tesz, beszámol (jör ngn jör ngt vkinek vmiről); számot ad, elszámol; kifejt, megvilágít, leír -görèlse -n, -r jelentés, beszámoló; lämna ~ jör ngt jelentést tesz (v. beszár mol) vmiről -visa; ~ (för) ngt fór ngn számot ad vkinek vmiről; för ngn elszámol vkivel -visning -en, -ar számadás, elszámolás (jör ngt vmiről) -visningsskyldig -t számadásra köteles v. kötelezett (för ngt vmiről) redskap -et v. -en, = szerszám; eszköz (átv is); felszerelés, (torna)szer(ek) redskaps |böd -en, -ar szerszámkamra, -raktár, -fészer -gymnastik -en szertorna

reducera 1. csökkent, kisebbít, leszállít, redukál (vegy is) 2. fiz átszámít; átváltoztat, átalakít 3. mai egyszerűsít

reduktion -en, -er 1. csökkentés, kisebbítés, leszállítás, redukció (vegy is) 2. fiz átszámítás; átváltoztatás, átalakítás 3. mat egyszerűsítés reell -t tényleges, valóságos, reális; megbízható, szolid (áru); valódi, hamisítatlan

referat -et, = beszámoló, jelentés, referátum

referens -en, -er ajánlás, referencia; uppgiva ngn som ~ hivatkozik vkire (mint referenciára) -bibliotek -et, == kézikönyvtár, referensz könyvtár referent -en, -er 1. előadó, jelentéstevő, referens 2. (lap)tudósító, riporter

referera I. vt jelentést tesz (rigi vmiről), előad, referál II. vi: ~ till ngri hivatkozik vkire reflektant -en, -er 1. vásárolni szándékozó, [vmire] igényt tartó, reflektáló (ember) 2. pályázó, jelölt (állásra) reflektera I. vt visszaver, -tükröz II. vi gondolkodik (på v. över ngt vmin, vmiről); meggondol, -fontol (pä ngt vmit); igényt tart; reflektál (på ngt vmire)

reflex-en, -er 1. visszfény, visszaverődés, -tükröződés (átv is) 2. biol reflex reflexion -en, -er 1. visszaverődés, -tükr röződés 2. gondolkodás, elmélkedés, megfontolás; gondolat, megjegyzés, reflexió

reflexionsförmåga -n 1. fiz visszaverő-

képesség 2. gondolkodóképesség reflexiv -t visszaható (nyelv is) reflexrörelse -n, -r reflexmozgás reform -en, -er újítás, reform reformation -en, -er 1. hitújítás, reformáció 2. megújítás, (megreformálás; megújulás, -javulás reformator [-o-] -n, -er (hit)újítö, reformátor

reformera megújít, át- v. újjáalakít,

megjavít, -reformál reformert református, kálvinista reformism -en pöl: reformizmus refräng-m,-errefrén, ismétlődő (vers)sor; tänka på ~en o a hazamenésre v. távozásra gondol (vendég) refug -en,. -er járdasziget refusera v. refysera el- v. visszautasít,

elveti elhárít, nem fogad el regal1 -en, -er nyomd: szedőállvány,

regális regal2 -t királyi

regalier plur királyi jelvények regel1 -n, reglar tolózár, retesz; kallantyà regel2 -n, regler szabály; előírás; efter konstens alla regler az elfogadott szabályoknak megfelelően, a lehető legjobban; i v. som ~ rendszerint, általában

regei |bunden -bundet szabályos; rendszeres, rendezett, rendes -lös -t sza-. bálytalan, kötetlen; rend(ez)etlen -mässig -t regelbunden -rätt szabályos, szabályszerű, korrekt -stridig--vidrig -t szabályellenes, szabály(ok)ba ütközőregemente

regémente -t, -n 1. kat ezred 2. kormányzat, uralom regements|chef -en, -er ezredparancsnok -läkare -n, = ezredorvos -officer -fe)n, -officerare kat: törzstiszt regent -en, -er uralkodó, fejedelem;

régens, kormányzó regenískap -et régensség, kormányzóság; uralkodás, kormányzás regera vt, vi 1. uralkodik, kormányoz; irányít, vezet; ~ över v. i ett land egy országon uralkodik, országot kormányoz 2. o zajong, zenebonát csap, lármázik

regering -en, *ar 1. kormányzás, uralkodás; kormányzat,, uralom; tillträda ~en trónra lép 2. kormány regerings|beslut -et, = kormányhatározat -bildning *-en kormányalakítás -chef -en, -er kormányfő, miniszterelnök -fientlig -t kormányellenes -form [-o-] -en, -er 1. kormányforma, kormányzat 2. alkotmány (S) -kris -en, -er kormányválság -organ -et, =

1. kormányszerv 2. kormánylap, kormánypárti újság -parti -(e)t, -er kormánypárt -rätt -en, -er közigazgatási bíróság -skifte -t, -n kormányváltozás -tid -en, -er uralkodás(i idő)

regi [-§!'] -(e)n 1. szinh, film rendezés

2. vezetés, igazgatás

regim [-sí'm] -en, -er 1, kormányforma, kormányzat, rezsim 2. vezetés, igazgatás 3. életrend, étrend, diéta regien -en, -er vidék, táj(ék), terület,

zóna, régió regional -t táji, területi, regionális regissera [si-] rendez (filmet, darabot) regissör [-si-] -(e)n, -er (szinh, film) rendező

register registret, = 1. jegyzék, lajstrom, nyilvántartás, iktatókönyv; mutató, index (könyvben) 2. zene regiszter; (hang)fekvés, -terjedelem -ton [-o-] -tonnet, == hajó regisztertonna registrator [-o-] -n, -er iktató, lajstromozó, irattáros registrera lajstromoz, (be)iktat, jegyzékbe vesz, be- v. feljegyez, regisztrál regla be- v. elreteszel, tolózárral bezár reglementarisk -t szabályzat szerinti, szabályszerű, előírásos

reglemente -t, -ri (szolgálati') szabályzat,

ügyrend, munkarend, előírás

reglementerá szabályoz, előír, rendez reglementsenlig -1 szabályzat szerinti,

szabályszerű, előírásos reglera szabályoz, rendez; techn beállít, beigazít

reglerbar -t szabályozható, beállítható,

beigazítható reglering -en, *ar 1. szabályozás, rendezés 2. orv havi tisztulás, havibaj regn -et, = eső (átv is) regna esik (eső); átv záporozik, zuhog, özönlik; låtsa(s) som om det ~r tudomást sem vesz róla, rá sem hederít; det ~r. in (genom fönstret) beesik v. bever az eső (az ablakon) regn|by -n, -ar (heves) zápor(eső) -båge -n, *ár szivárvány -bågshinna -n, -or orv: szivárványhártya -dag -en, -ar esős nap -diger -t esővel terhes v. fenyegető -droppe [-o-] -n, -ar eső-csepp -dusk -et permetező v. szitáló eső regnig -t esős

regn |kappa -n, -or esőköpeny, -kabát -moln [-o-] -et, = esőfelhő -röck [-o-] -en, -ar regnkappa -skur -en, -ar záporeső, felhőszakadás, futóeső -stänk -et, = esőcsepp -tak -et, — (kis) várócsarnok (autóbuszmegállónál) -tid -en, -er esős idő(szak); esős évszak -väder -vädret esős idő(járás) regress -en, -er 1. visszatérés; hátrafelé haladás, hátrálás; visszaesés, hanyatlás 2. jog visszkereset regressiv -t visszafelé haladó, visszaható, hátrafelé ható, hanyatló, regresszív reguladetri -(e)n mat:. hármasszabály regulator [-ő-] -n, -er techn: szabályozó

(szerkezet) reguljär -t szabályos, szabályszerű; reguláris; ~a trupper reguláris csapatok rehabilitera 1. rehabilitál,, visszahelyez jogaiba, [vkinek a] jó hírnevét visszaállítja 2. újra munkaképessé tesz rejäl -t megbízható, derék; átv erős,

alapos, derekas, kiadós, rendes rek -et, — ajánlott levél ill. küldemény;

(levélen) ajánlott rekapitulation -en, -er összefoglalás, ismétlés

rekapitulera összefoglal, röviden összegez, ismétel reklam -en, -er reklám, hirdetés, hírverés;

göra ~ för ngt reklámot v. propagandát csinál vminek, reklámoz vmitreklamation

546

religionstvång

reklamation -en, -er felszólamlás, panasz, reklamáció; visszakövetelés reklamjbyrå -n, -er hirdetőiroda, hirdetési ügynökség -chef -en, -er reklámfőnök (/ en firma egy cégnél) reklamera I. vt (vissza)követel, (-)igényel; panaszt tesz (n^/ vmi miatt), reklamál II. vi reklámoz, reklámot v. propagandát csinál (för ngt vmit; vminek) reklam |man -mannen, -män reklám- v. propagandaszakember -skylt -en, -ar reklámtábla (cégtábla) rekognoscera [-kongnos-] 1* kat felderítést végez) 2. átv át- V» felkutat, kikémlel, kipuhatol rekommendation [-o-] -en, -er 1. ajánlás, ajánló irat 2. posta ajánlás rekommendations|avgift [-ko-] -en, -er posta: ajánlási díj -brev -et, = ajánlólevél

rekommendera I. vt 1. ajánl; ~ ngn for v. åt v. hos ngn beajánl vkit vkinél 2. posta ajánlva küld v. ad fel; ~t brev ajánlott levél; ajánlott, ajánlva (pl. levélen); som kan ajánlatos II. rv sig ajánlja magát, elbúcsúzik rekonstruera [-o-] újjáépít, helyreállít,

rekonstruál; átalakít rekonstruktion [-o-] -en, -er újjáépítés, helyreállítás, rekonstrukció; átalakítás

rekonvalescens [-o-] -en lábadozás, felépülés, -gyógyulás rekonvalescent [-0-] -en, -er lábadozó (ember)

rekord [-ö'-] -et, = csúcs(eredmény), csúcsteljesítmény, rekord; slå ~ csúcsot (meg)dönt; sätta ~ (új) .csúcsot v. rekordot állít fel -artad példátlan, páratlan, rekordszerű, rekord- -íart -en rekordsebesség -flygning -en, -ar rekordrepülés -hållare -innehavare -n, = csúcstartó, csúcsvédő, rekorder -jakt -ehrekordhajhászás -tid -en, -er rekordidő

rekreation -en, -er üdülés, felépülés,

pihenés

rekreera I. vt felüdít, -frissít; szórakoztat II. ~ sig felüdül, -frissül, erőre kap, kipiheni magát rekryt -en, -er kat:

újonc rekrytera kai: besoroz, toboroz; verbuvál (átv is) rekrytering -en, -ar kat; újoncozás, soro-

zás, toborzás; verbuválás (átv is); átv utánpótlás (személyzeti, szakmai) rekrytutbildning -en kat: újonckiképzés rektangel -n, rektanglar derékszögű

négyszög, téglalap rektangulär -t derékszögű, téglalap alakú

rektor [-o-] -n, -er tsk; igazgató; egyet rektor

rektorat -et, = igazgatói HL rektori

tisztség; igazgatóság; rektorátus rekviem v, -et, = katol gyászmise, rekviem

rekvirera 1. beszerez, megrendel, hozat

2. kér, kíván, követel, igényel 3, kat lefoglal, igénybe vesz, rekvirál

rekvisita plur (szinh, film) kellékek;

tartozékok, hozzávaló rekvisition -en, -er 1. beszerzés, megrendelés 2. (segítség)kérés, -igénylés

3. kat lefoglalás, igénybevétel, rekvirálás

rekyl -en, -er visszaütés> rúgás (lőfegyveré) ; hátrafutás (lövegcsőé) relatera elbeszél, jelent; beszámol, tudósít (ngt vmiről) relation -en, ±er 1. jelentés; beszámoló, tudósítás 2. kapcsolat, vonatkozás, viszony, összefüggés; összeköttetés; sätta ngt i ~ till ngt vmit kapcsolatba hoz vmivel relativ 1. adj: -t viszonylagos, reiatív; nyelv vonatkozó; ~t viszonylag(osan) II. s: -et, =• v. -er nyelv: vonatkozó névmás, v: határozószó relativitet -en viszonylagosság, relativitás

relativitetsteori ~(e)n fiz: relativitáselmélet

relegation -en, -er kizárás, eltávolítás,

kicsapás (iskolából) relegera kizár, eltávolít, kicsap (iskolából)

relief -en, -er dombormű; átv: ge (ökad) * ~ át ngt (fokozottan) kiemel vmit; i domborúan, kiemelkedően -karta -n, -or dombortérkép -tryck -et dombornyomás religion -en, -er vallás; hit; isk vallástan, hittan religions [bekännelse -n, -r hitvallás -frihet -en vallásszabadság -historia -historien vallástörténet -tvång -et vallásszabadság korlátozása, vallási türel-religionsundervisning

met lenség. -undervisning -en hitoktatás, vallástanítás -utövning -en val-lásgyakorlat religiositet -en vallásosság religiös -t vallási, hit-; vallásos, istenfélő, jámbor relik -eh, -er ereklye -skrin »et, =

ereklyetartó reling -en, -ar hajópárkány, -perem, -peremdeszka, habvető; fedélzeti hajókóriát, mellvéd relä -(e)t, -er techn: relé; jelfogó -station -en, -er erősítőállomás; rádió közvetítő vevő-adóállomás, reléállomás rem remmen, remmar szíj; hajtószíj, gépszíj, heveder -drift -en techn: szíj(meg)hajtás remi sakk I. adj indecl döntetlen; spelet blir ~ a játszma döntetlenre áll IL s: -(e)n, -er döntetlen játszma reminiscens -en, -er (vissza)emlékezés,

emlék; utánérzés, reminiszcencia remiss -en, -er 1. törvényjavaslatnak országgyűlési bizottság elé utalása; skicka ut ett ärende på ~ egy ügyet állásfoglalás v. véleményezés végett megküld 2. ker remissa remissa -n, -or ker: pénzküldemény;

(váltó)küldvény remissdebatt -en, -er költségvetés általános vitája (országgyűlésen) remittera 1. bizottság elé utal, megküld, átad; visszaküld (pénzt, váltót); küld 2. ker átutal 3, orv szakorvoshoz v. kórházba küld remmare1 -n, = talpas borospohár remmare2 -n, = hajó póznásbója, -köböl remont [-o1-] -en, -er kat: remonda

(még be nem tört hátasló) remsa -n, -or sáv, csík, szalag, szegély;

** av papper papírszelet remskiva -n, -or techn: szíjtárcsa, hajtó-tárcsa

ren1 -en, -ar árok v. út széle; mezsgye ren2 -en, -ar áll: rén- v. iramszarvas ren3 -t tiszta (átv is); teljes, merő, puszta; ~ t guld tiszta arany, színarany; en ~ jungfru ártatlan v. szűz hajadon; ~t linne tiszta fehérnemű; det är ~ lögn ez szemenszedett hazugság; av ** nyfikenhet puszta v. merő kíváncsiságból* ~a (rama) sanningen a színtiszta v. meztelen igazság; spel becsületes játék; ^ vinst tiszta

35*

nyereség; ~t ylle tiszta gyapjú; göra ~ ki- v. megtisztít; átv: göra ~t hus alapos tisztogatást rendez; hålla ~ tisztán tart; skriva ~t letisztáz; tvätta ~ tisztára mos; vara ~ om händerna tiszta a keze rena (meg)tisztít, finomít (átv is); derít, leszűr (folyadékot); lepárol (szeszt)

ren|avel rn rénszarvastenyésztés -bete

-n rénszarvaslegelő rendera [ran^dé'ra] jövedelmez, hasznot

hajt, (nyereséget) hoz rendevu [rang-] ~(e)t,- -er, rendezvous [-vü1] -et, -er találkozó, találka, légyott, randevú

ren|göra »gjorde, -gjort (meg)tisztít, tisztogat; (ki)takarít -göring -en, -ar (meg)tisztítás, tisztogatás; takarítás -het-en tisztaság/á/v is); ártatlanság -hjärtad tiszta* szívű -hållning -en (út)tisztogatás, tisztántartás; utca-söprés; szemétszállítás -hållningsverk »et, = köztisztasági hivatal -hårig »t o rendes, jó, megbízható rening -en -ar (meg)tisztítás, finomítás;

tisztálkodás; tisztulás; (vö. rena) reningsmedel -medlet, = tisztítószer renklor [re'n&klor] plur ringló(szilva) ren|kött -et rénszarvashús -lav »en, -ar

nov: rénszarvaszuzmó renlevnad -en szüzesség, tiszta élet,

önmegtartóztatás renlig -t tiszta, takaros, rendes ren|lärig -t igazhitű; hithű, ortodox -odla kitenyészt; átv kifejleszt; ~d egoism hamisítatlan v. valódi önzés -odling »en, -ar biol: tiszta tenyészet, színtenyészet

renommé [-o-] -(e)t hírnév; känna ngn

par ~ hírből ismer vkit renommerad [-o-] híres, jó hírű, (jól)

ismert

renons f-o-] kártya I. s: -en, -er hiányzó szín (S) II. adj: vara ~ i klöver nincs treffjé; vara ~ på ngt nélkülöz vmit, vmi nélkül levő; vara ~ på karaktär jellemtelen renovera meg- v. felújít, helyreállít,

kijavít, renovál, restaurál renrakad 1» simára borotvált 2. o

leégett, pénztelen rensa hvt (meg)tisztít (pl. zöldséget);szemel, kiválogat (bogyókat); felbont,rensk

kibelez (halat, szárnyast); gyomlál; ~ landet från fiender megtisztítja az országot az ellenségtol II. (hgs igek:) ~ bort kigyomlál; ~ upp kitisztít, kitakarít; kiküszöböl (hibát); eltávolít (személyt); ~ ut kigyomlál; átv eltávolít (személyi) rensk -/ rajnai

ren |skriva -skrev, -skrivit (le)tisztáz, (újra) leír v. lemásol -skrivning -en, -ar (le)tisztázás, (újra) leírás, lemásolás; tisztázat -skura tisztára súrol v. sikál

rensning -en, -ar (meg)tisztítás; szemelés, kiválogatás (bogyóké); felbontás, kibelezés (halé, szárnyasé); gyomlálás; pöl tisztogatás rensningsaktion -en, -er tisztogatási akció

renstek -en, -ar rénszarvassült rent adv 1. tisztán; läsa * tisztán v. hibátlanul olvas; sjunga ~ tisztán énekel 2. tisztára, teljesen, egészen; det är ^ otroligt (az) teljesen hihetetlen; ~ av, ~av éppenséggel, ..egyenest, egyenesen; ~ ut, ~ut nyíltan, egyenesen, kereken; tala ~ ut őszintén , (v. kertelés nélkül) beszél; ** ut sagt őszintén szólva. rentier, [rangtiel] -(e)n, -er járadékos,

tőkepénzes rentvå rtvådde, -tvått v. -tvagit átv: tisztára mos, tisztáz; ^ sig tisztázza magát (från ngt vmi alól) ren vin -et, -er rajnai bor renässans -en reneszánsz, renaissance reorganisation [-or-] -en, -er újjá- v.

átszervezés, újjáalakítás reorganisera újjá- v. átszervez, újjáalakít, reorganizál rep1 -et, — kötél; dömas till ~et kötél

általi halálra ítélik rep2 -et, = o repetition repa I. s: -n, -or 1. karcolás, horzsolás; hasadás, repedés 2. gereben II. vt 1. karcol; horzsol; ~ eld på en tändsticka gyufát meggyújt 2. ~ (av) (lejszakít, (le)tép, (le)szed; bogyóz, (le-) szemez; ~ lin lent gerebenez; ~ upp a) megkarcol, felhorzsol; b) felfejt (kötést) 3. ~ mod összeszedi a bátorságát, nekibátorodik III. ~ sig összeszedi magát, erőre kap; megerősödik, feljavul

reparation -en, -er (ki- v. meg) ja vitás,

rendbe hozás; tatarozás reparations |arbet© -t, -n javítási munka -verkstad -en, -städer javítóműhely reparera (ki v. meg)javít, rendbe hoz, tataroz, reparál; helyrehoz, jó vátesz repartisera (egyenlően) (f)eloszt (om ngt vmit)

repatriera visszahonosít, hazatelepít, reT pátriái

repertoar -(e)n, -er szinh: játékrend,

műsor, repertoár repetera ismétel; újra átolvas v. átvesz;

szinh próbál repetergevär -et, = ismétlőfegyver repetition -en, rer ismétlés; átismétlés

(leckéé); szinh próba repetitionsövning -en, -ar kat: gyakorlat replik -en, -er 1. (gyors) válasz, viszon-válasz, visszavágás, replika 2. szinh végszó 3. ~ av en skulptur szobornak a(z alkotója által készített) másodpéldánya

replikera (gyorsan v. találóan) válaszol, visszavág (ngn vkinek), viszonoz, replikázik

reportage [-portä'§] -t, = tudósítás, riport

reporter [-ö1-] -n, = v. -s v. reportrar

tudósító, riporter representant -en, -er képviselő (ker is); megbízott, küldött; ker utazó, ügynök -huset a képviselőház representation -ent -er 1. képviselés; (nép)képviselet; külképviselet 2. reprezentálás, reprezentáció 3. szinh előadás

representativ -t 1. reprezentálni tudó 2. jellegzetes, jellemző (för ngt vmire), reprezentatív representera I. vt képvisel, helyettesít

II. vi reprezentál repressalier plur megtorlás; megtorló intézkedések; (ut)öva ~ mot ngn för ngt megtorló intézkedéseket tesz vki ellen vmi miatt repris -en, -er 1. zene ismétlés 2. szinh felújítás, repríz 3. i flera ~er több ízben, többször reproducera újra előállít v. megalkot; felidéz, visszaad; sokszorosít; reprodukál

reproduktion -en, -er újbóli előállítás; átv felidézés, visszaadás, reprodukálás;repslagare

sokszorosítás; másolat, lenyomat, reprodukció

rep|slagare -n, = kötélverő, ^gyártó, köteles -slageri -(e)t,. *er kötélverőműhely, kötélgyártó üzem -stégé -n, -iar kötélhágcsó reptil -en,'-(i)ér áll: csúszómászó, hüllő republik -en, -er köztársaság republikan -en, -er köztársaság állampolgára; köztársasági érzelmű, köztársaságpárti (személy), republikánus republikansk -t köztársasági, republikánus

reputation -en hírnév, tekintély, reputáció

resa1 í. s: -n, -or utazás, út; túra; pá v. under ~n az utazás folyamán, útközben II. vi: reste, rest utazik; elutazik; ^ i affärer üzleti ügyben utazik; /v i vagn kocsin utazik, autóval megy; ~ med v. på 'båt hajón utazik; ~ med flyg repülőgépen utazik, repül; ~ andra klass másodosztályon utazik III. (hgs igek:) ~ bort elutazik, elmegy; emot

elébe utazik; ~ förbi.mellette v. előtte elhalad (utazás közben); ~ igenom beutaz(ik), bejár; keresztül- v. átutazik, áthalad (ngt vmin); ~ in titi staden beutazik a városba; ~ med vele utazik v. megy, [vkivel] együtt utazik; ~ tillbaka visszautazik, -tér resa2 -n, -or jog: första stöld első

(ízbeni) lopás resa3 reste, rest I. vt (fel)emel, -állít; átv kiemel; fellázít; ~ invändningar kifogást emel, ellenvetéseket tesz; ~ minnessten emlékkövet állít; ~ en mur falat emel v. felhúz; ~ ett tält sátort ver; átv: ~ (på) huvudet felüti a fejét; ~ på sig resa sig 1. II. ~ sig 1. felegyenesedik, -emelkedik, -áll, -ül, -kel (asztaltól) 2. felkel, -lázad; ellenszegül, ellenkezik 3. (ki-v. felemelkedik, (ki)magaslik; ~ sig över ngt magasabb vminéí, vmi fölé emelkedik 4. håret reste sig på hans huvud . haja az égnek állt resande I. adj utazó, úton levő; vándor-; vara på ~ fot úton van II. s:

1. -rt, = utas; utazó (ker is) ; turista;

(szállodai) vendég 2. -t utazás -bok -en, -böcker vendégkönyv (pl. szállóban)

rese|berättelse -n, -r úti beszámoló ^beskrivning -en, -ar útleírás -byrå -n, -er utazási iroda reseda -n, resedor nov: rezeda res(e)ersatíning -en, -ar útiátalány;

-térítmény reseffekter plur útiholmi; útipoggyász;

utazási kellékek rese|grammofon [-ön] -en, -er hordozható v. táskagramofon -handbok -en, -böcker útikalauz, -könyv -kostnad [-o-] -en, -er útiköltség -kreditiv -et, = hitellevél (utas számára) -ledaré-n, =s vezető (csoportos utazásnál) resenär -(e)n, -er utas, utazó reseradio -n, -r hordozható rádióiké-szülék)

reserv -en, -er tartalék; kapten i ~en

tartalékos százados reservant -en, -er (szavazástól) tartózkodó (ember); [határozattal [-szemben]-] {+szem-ben]+} ellenvéleményen levő reservat -et, — 1. természetvédelmi ill. védett terület 2. fenntartott terület, rezervátum, rezerváció reservation -en, -er \. fenntartás; eltérő vélemény; ellenzés; med all ~ för ngt vminek a fenntartásával 2. tartózkodás 3. fenntartott terület, re^ zerváció, rezervátum reserv |belysning -en, -ar tartalékvilágítás -del -en, -ar pót- v. tartalékalkatrész

reservera fenntart, félretesz, lefoglal (pl. helyet), rezervál; ~ sig fenntartással él, ellenvéleményt jelent be; óvást emel, tiltakozik reserverad fenntartott, félretett, lefoglalt; átv tartózkodó, hűvös (magatartás), rezervált reserv|fond [-o-] -en, -er ker: tartalékalap -hjul -et, — pótkerék -lag -et, = sp tartalékcsapat reservoar -(e)n, -er tartály, (víz)tároló,

vízgyűjtő medence reservoar|penna -n, -or töltőtoll -(penne)-

bläck -et, = töltőtolltinta reserv I officer [-o-] -(e)n, -officerare tartalékos tiszt -ring -en, -ar tartalék-(kerék)abroncs -trupper plur kat: tar-

talékcsapatok -utgång -en, -ar vészkijárat

rese|räkning -en, -ar útiszámla -skildring -en, -ar útleírás; úti beszámoló,reseskrivmaskin

útirajz skrivmaskin -en, -er hordozható írógép res|feber -n utazási láz, utazás előtti •izgalom -filt -en, -ar útitakaró, pléd -färdig -t útra kész resgods -et (úti)poggyász, málha -expedition -en, -er poggyászfeladás -förvaring -en, -ar poggyászmegőrző -utlämning -en, -ar poggyászkiadás -vagn -en, -ar poggyász- v. pakli-kocsi

residens -et, rezidencia, (fejedelmi) lak(óhely); kastély, palota; hivatali lakás (pl. tartomány főnöké); .székhely residera székel, lakik resignation -en belenyugvás, -törődés,

megadás, lemondás, rezignáció resignera belenyugszik, -törődik, megadja magát (sorsának)) lemond resignerad beletörődő, megadó, lemondó, rezignált

res|kamrat -en, -er útitárs -kappa -n, -or útiköpeny -kassa -n útipénz -koffert [-0-] -en, -ar útibőrönd, -táska res|kcst r-o-] -en úti élelem v. elemózsia, útravaló; átv szellemi táplálék, (útra való) olvasmány -lektyr -en, -er úti olvasmány reslig -t magas (termetű), szálas, daliás;

magas törzsű (fa) rcs|lust -en utazási kedv v. vágy -lysten -lystet utazni vágyó, az utazást kedvelő

resning-en, -ar 1. emelés (pl falé), felállítás, -építés 2. emelkedettség, magasság, nagyság; en man med andlig ~ emelkedett szellemű férfi 3. felkelés, lázadás 4. jog: ~ i målet perújítás resolut [-o-] határozott, elszánt, eltökélt resolution -en, -er 1. határozat; végzés; döntés; elhatározás, rendelet 2. orv eloszlás, felszívódás resolvera (el)határoz, (el)dönt, elrendel reson indecl (en) (józan) ész, értelem; ta ~ hallgat az okos szóra; jå ngn att ta ~ észre térít vkit; tala ~ med ngn lelkére beszél vkinek, észre térít vkit; utan rim och ~ teljesen értelmetlen, se fii le se farka resonafeel -t eszes, értelmes, okos; méltányos (ár)

resonans f-o-] -en együttrezgés, együtt-V.. fiiiángzás, rezonancia; átv megértés, egyetértés,, visszhang -botten

[-bo-] -bottnen v. =, -bottnar hangfenék, zengő (lap) (hangszeré) resonemang [-o-] -et, = v:-er okoskodás, érv(elés), okfejtés, fejtegetés, gondo-, latmenet; megbeszélés, vita; inget ~ 1 semmi ellentmondás!, vita nincs! resonemangsparti [-o-] -(e)t, -er érdekházasság

resonera beszél, tárgyal, megbeszélést folytat; érvel, okoskodik, vitatkozik; ~ bort elvitat, kimagyaráz resonlig -t értelmes, eszes; ésszerű, elfogadható, méltányos respass -et, = útlevél; átv: jå ~ megkapja az elbocsátólevelet, elbocsátják, elküldik; ge ngn ~ vkinek kiadja az útját, elküld v. elbocsát v. kirúg vkit respekt -m tisztelet, nagyrabecsülés; tekintély; átv figyelem, tekintet; ha v. hysa ~ jör ngn tisztelettel van vki iránt, tiszteletben tart. vkit; ha ~ jör ngns mening tekintettel van vkinek a véleményére, tiszteli vkinek a. .véleményét; sätta sig i ~ hos ngn tiszteletet kelt vkiben maga iránt; ha ~ med sig van tekintélye; med ~ till sägandes engedelmével mondva, tisztesség ne essék szólván (rég v. iréj) respektabel -t tiszteletre méltó, tisztes; tekintélyes; feddhetetlen, kifogástalan

respektera tiszteletben tart), nagyra becsül, respektál; tekintettel van (ngt vmire)

respektingivande tiszteletet parancsoló respektive indecl I. adj kérdéses, megfelelő; de intog sina ~ platser ki-ki elfoglalta a (maga) helyét II. adv illetőleg, illetve; külön-külön respektlös -t tiszteletlen respengar plur útiköltség respiration -en orv: lélegzés, légzés respirera lélegzik

respit -en, -er haladék, halasztás; határidő-meghosszabbítás res |plan-en,-er útiterv -pläd -en, -er v.-ar útitakaró, pléd -rutt -en, -er út(vonal), útirány -sällskap -et, — utazótársaság, turistacsoport; útitárs(ak); jå v. göra ~ együtt utazik; ha ~ med ngn vkivel együtt (v. vkinek a társaságában) utazik rest -en, -er maradék (mat is); maradvány; ~en a megmaradó v. hátralevőresføntier

rész; a többi(ek); vara på ~ hátralékban van; for **en egyébként, különben

restantier plur hátralék, hátralékos tartozási ok), kintlevőségek, restaurang [-to-] -en, -er étterem, vendéglő; på/» étteremben, vendéglőben; gå på ~ Vendéglőbe megy v. jár -vagn -ert, -ar vasút; étkezőkocsi restauration -en,-er 1. vendéglő, étkezőhely 2. helyreállítás, restaurálás 3. pöl visszahelyezés a trónra, restauráció

restauratris -en, -er vendéglősnő restauratör -en, -er vendéglős; büfés (klubban)

restaurera helyreállít, kijavít, restaurál restera marad, fennmarad (összeg); hátralékban van (med ir, för ngt vmivel)

resterande fennmaradó, hátralevő, hátralékos, maradék; hátralékbari levő; ** belopp maradék összeg restid -en, -er 1. (el)utazás időpontja 2.

utazási idő, utazás időtartama restituera 1. Visszatérít, -szolgáltat, -fi-

zet 2, helyreállít (régi szövegei) restitution -en, -er visszatérítés, -fizetés,

-szolgáltatás rest|lager -lagret, ker maradékraktár -langd -en, -er adóhátralékosok v. -tartozások jegyzéke restriktion -en, -er korlátozás, megszorítás restrött utazástól fáradt restskatt -en, -ér adóhátralék resultat -et, = eredmény; siker; utan

eredménytelen(ül) resultatlös -t eredménytelen, sikertelen resultera származik^ következik (av ngt vmiből); ~ i ngt ymivel végződik., vmit eredményez resumé -n,. -er (rövid) összefoglalás,, áttekintés resumera (röviden) összefoglal resurs -en, -er segédeszköz, segély- V. erőforrás; ~er anyagi eszközök, lehetőségek; sista ~en az utolsó mentsvár res |van -t utazáshoz szokott, utazásban jártas -vånå -n utazásban való jártasság -väg -en, -ar utazás útvonala -väska -n, ror útitáska, kézikoffer resår -en, -er I. (spirál)rugó 2. gumiszalag -band -et, — gumiszalag -madrass -en, -er rugós ágybetét v. matrac

reta 1. ingerel, izgat,. (fel)gerjeszt; dtv kelt, gerjeszt; ~ aptiten étvágyat kelt v. csinál; ~ till hosta köhögésre ingerel 2. felizgat; bosszant, haragít, mérgesít; ~ upp ngn felbosszant, -mérgesít, -dühít vkit; ~ upp sig felizgatja magát, megharagszik; ~ sig bosszankodik, mérgelődik (pá ngn vki miatt; på v. över ngt vmin) retande 1. ingerlő, izgató; dtv [vmit] keltő, gerjesztő, fakasztó 2. bosszantó, dühítő 3. költ elbájoló retas retades, retats ingerkedik, incselkedik, kötődik retbar -t ingerlékeny, izgulékony, (fel-)

izgatható retelse -n, -r inger

ret|full -t bosszantó; gúnyos -hosta -n

ingerlő száraz köhögés retirera visszavonul, hátrál, retirál rétiig -t könnyen izgatható, ingerlékeny;

izgatott, ingerült, bosszús; bosszantó retmedel -medlet, « izgatószer, stimuláló szer

retning -en, -ar ingerlés, izgatás; inger retorik -en ékesszólás(tan), szónoklattan, retorika

retorisk -t szónoki, retorikai; szónokias; dagályos

retort [-o1-] -en, -er techn: lombik, retor-

ta

retro|aktiv -t visszaható (erejű v. érvényű) -spektiv -/ visszatekintő, -pillantó, a múltra vonatkozó, retrospektív reträtt -en, -er 1. visszavonulás, hátrálás; megfutamodás; menedék; blåsa till visszavonulót fúj; ta till ~(en) visszavonul, meghátrál (átv is) ; megfutamodik (sereg) 2. tgyli lelkigyakorlat

retsam -t bosszantó, mérgesítő, bántó; gúnyös (mosoly); ingerkedő, köte* kedő

retur 1. s: -en, -er visszatérés, -utazás; visszaküldés; ker visszküldemény; skicka i ~ visszaküld 2. indecl: tur och ~ oda-vissza (szóló jegy); 3. átv: vara på ~ hanyatlóban van, hanyatlik retur|biljett -en, -er U térti jegy 2. o

menettérti jegy returnera visszaküld; utána küld; átv viszonoz

retur]porto [-po-} -t, -n válaszportó, -bélyegretuschera

retuschera ki- v. átjavít, javítgat, átdolgoz, retusál reumatiker -n, = csúzos v. reumás (beteg)

reumatisk -/ csúzos, reumás, reumatikus

reumatism -en csúz, reuma

rev1 -en, -ar horgászzsinór

rev2 -et, == (szikla)zátony, -pad, szirt;

(homok)zátoriy, -pad rev3 -et, — hajó vitorlakurtítás, harmadolás, fogás (a vitorla kurtítására), reff rev4 riva

reva1 I. s: -n, -or inda; kúszó szár, tő-hajtás; indás v. kúszónövény II. ~ sig indásodik, kúszó szárat hajt reva2 -n, -or szakadás, repedés", hasadás;

rés, hasadék; karcolás, seb (átv is) reva3hajó fogást beköt, vitorlát kurtít, reffei

revansch -en, -er viszonzás, bosszú(állás), megtorlás, revans; ge ngn ^.revansot ad vkinek (játékban); ta ~ revansot vesz, kiköszörüli a csorbát; ta ~ pá ngn för ngt megtorol vkin vmit, bosz-szút áll vkin vmiért revanschera: ~ sig 1. bosszút áll, megtorol, visszafizet (Jör ngt vmiért; vmit) 2. o viszonoz (meghívást), revan zs ál revben -et, = borda

revbens|brott [-o-] -et, bordatörés

-spjäll -et, ~ sült sertésoldalas revel -n, revlar víz alatti szirt, (homok-)

pad, -zátony revelj -en, -er kat: ébresztő reverens -en, -er tiszteletadás, (mély) meghajlás v. bók, hódolat, reverencia; göra sin meghajol, bókol; átv tiszteletet tanúsít (för ngt. vmi iránt) revers -en, -er í. kötelezvény, adóslevél

2. hátlap, -oldal (éremé) reversal -et, = v. -er 1. kötelezvény- v. adőslevél(minta) 2. (írásbeli) értesítés pénz- v. iratküldésről reversibel -t megfordítható (vegy is),

reverzibilis revetera bevakol revetering -en, -ar vakolat revidera felülvizsgál, ellenőriz, rovancsol, revideál; újra átnéz, átdolgoz, (ki-) javít

révig -t indás; kúszó (növény) révir -et — erdőkerület; vadászterület

revision -en, -er átnézés, átvizsgálás; felülvizsgálat, ellenőrzés, revízió; ro-vancsolás

revisionsberättelse -n, -r számadásvizsgálati v. revizori jelentés; számvizsgáló bizottság jelentése revisor [-o-] -n, -er ellenőr, felülvizsgáló, revizor; ker könyvvizsgáló, -szákértő revolt [-o1-] -en,-er felkelés, lázadás, zendülés

revoltera felkel, -lázad, lázong, zendül revolution -en, -er forradalom revolutionera forradalmasít revolutions|härd -en, -ar forradalmi góc -rörelse -n, -r forradalmi mozgalom revolutionär I. adj: -1 forradalmi II. s:

-en, -er forradalmár revolver [-0'-] -n, revolvrar forgópisztoly, revolver -skott [-o-] -et, = revolverlövés -svarv -en, -ar techn: revolver-esztergapad) revorm -en, -ar orv: pikkelysömör revy -rí, -er 1. kat szemle; díszszemle; átv: passera ~ elvonul [vki előtt] 2. írod szemle, folyóirat; áttekintés (över ngt vmiről) 3. szính revü revär -en, -er nádrágcsík, -sáv (frakké,

egyenruháé) Rhen npr Rajna rhensk -t rensk rhenvin -et, -er -> renvin ria I. s: -n, -or gabonaszárító II. vt (gabonát) szárít ribba -n, -or 1. léc 2. sp (ugró)iéc; felső kapufa (labdarúgás) 3. borda (bordásfalé, harisnyáé) 4. hajó fenékdeszka ribbstol -en, -ar torna: bordásfai ricinolja -n, -or ricinusolaj rida red, ridit I. vi, vt lovagol; hajó: ~ för ankare(t) lé van horgonyozva; ~ i trav üget (ló); ~ på ord szavakon lovagol II.{hgs igek:) ~ bort ellovagol; ~ igenom át- v. keresztüllovagol (ngt vniin); lóháton bejár; ~ in a) belovagol [vhova]; b) belovagol, betör (lovat)) ~ omkull lezuhan a lóról; lóval el- v. legázol; ~ ut kilovagol [vhova]; ~ ut en storm kiáll egy vihart (átv is) ridande lovagló; lovas; ^ artilleri lovas tüzérség; komma ~ lovagolva jön v. közeledik

rid |bana -n, -or lovaglópálya, -tér -byxor

plur lovaglónadrág riddarborg [-o-] -en, -ar lovagvárriddare

riddare -n, = lovag riddar|hus -et 1. Riddarhuset & Nemesség Háza (Stockholmban) 2. tört lovagság és nemesség (mint rendi szervezet); nemesi gyűlés -orden [-ör-] — (en), -ordnar lovagrend -slag -et,~ lovaggáütés. -spel -et,. lovagi torna(játék) -sporre -n, -ar 1. lovagi sarkantyú 2. növ sarkantyúvirág -stånd -et lovagi rend, lovagság -väsen -väsendet lovagság, lovagi intézmény ridderlig -t lovagi(as) ridderskap -et tört: lovagság, lovagok;

hadköteles nemesség rid|dräkt -en, -er lovaglóruha, -öltözet -häst -en, -ar hátasló -knekt -en, -ar lovász

ridning -en, -ar lovaglás rid|skola -n, -or. lovaglóiskola, lovarda -spö -(e)t, -n lovaglópálca -stövel -n, -stövlar lovaglócsizma -tur -en, -er sétalovaglás -väg -en, -ar 1. lovaglóút 2. i ~ (a) lovaglásban, lovaglás tekintetében

ridå -n, -er függöny; applåder för öppen

~ nyíltszíni taps rigg -en, -ar 1. hajó kötélzet, árbocozat,

csarnakzat 2, o ruha rigga hajó felszerel, -vitorláz; ~ upp sig

O kiöltözik, kicsípi magát rigorös -t (túlságosan) szigorú, rideg,

kérlelhetetlen, kínosan pontos rik -t gazdag; bővelkedő, (på ngt vmiben) ett land. ~t på skog erdőben bővelkedő ország; ett ~t urval dús v. bő választék rike -t, -n 1. birodalom; királyság; ország, állam; ~ts gränser az ország v. állam határai 2. összet utótag -világ; vö. djurrike rike|dom -en, -ar gazdagság, vagyon; bőség (på ngt vminek a, vmiben); landets ~ar az ország (természeti) kincsei -man ^mannen, -män gazdag ember -mansbara -et, .= gazdag emberek gyermeke

rikhaltig -t gazdag (tartalmú), dús, bőséges-

riklig -t bőséges, dús, busás; (adv: ~en) rikoschett [-o-] -en, -er 1. visszapattanás

(lövedéké) 2. visszapattanó lövedék rikoschettera fel- v. visszapattan (lövedék)

riks|arkiv -et, = országos v. állami levéltár -bank -en, -er nemzeti bank -be-

kant 1. országszerte ismert, közismert 2. hírhedt, notórius -budget -en, -er állami költségvetés riksdag -en, -ar országgyűlés, pariáment riksdags]debatt -en, -er országgyűlési ill parlamenti vita -grupp -en, -er parlamenti frakció (vmely párté) -hus-etr .= országgyűlés épülete, országház -man -mannen, -män országgyűlési képviselő rval plur országgyűlési (v, képviselőválasztások riks|förening -en, -ar országos egyesület -föreståndare -n, = tört kormányzó -förrädare -n, = hazaáruló -förräderi -(e)t, -er hazaárulás -gräns -en, -er országhatár -gäld -en államadósság -hushållning -en, *ar államháztartás -idrottsförbund [-o-] -et, = országos sportszövetség -kansler -n, -er tört: 1. (királyi) kancellár (S) 2, birodalmi kancellár (Németországban) -marskalk -en, -ar főudvarmester Y5) -olycka -n, -or országos szerencsétlenség v. csapás -råd -et, — tört 1. államtanács 2. államtanács v. kormány tagja -sal -en, -ar trónterem .-samtal -et, — tel távolsági v. interurbán beszélgetés -språk -et, = nyelv köznyelv; irodalmi nyelv -stat -en, -er állami költségvetés -telefon [-Ő-] -en országos v. állami távbeszélő hálózat -vapen -vapnet, — országos v. birodalmi címer -viktig -t országos fontosságú; rendkívül fontos -väg -en, -ar (széles) országút, elsőrangú út -äpple -t, -n országalma (királyi v. császári jelvény) rikta1 gazdagít; ^ sig gazdagodik, vagyo-nosodik

rikta? I. yt 1. irányít, irányoz, igazít; ráirányít, rászegez (fegyvert) (mot ngn vkire); ~ misstankar mot ngn vkire rátereli a gyanút; ^ ett slag mot ngn csapást mér vkire; ~ sina blickar på ngt vmire veti ä tekintetét; ~ sin uppmärksamhet på ngt figyelmét vmire fordítja v. irányítja 2. intéz (pl. kérdést); ~ anklagelse mot ngn vádat emel vki ellen; ~ några ord till ngn néhány szótintéz vkihez 3. techn (ki)egyenesit, egyenget; beigazít, beállít II. ~ sig irányul; fordul [vkihez, vki felé]

íiktantenn -en, -er rádió: irányított v. irányhatású, antennariktig

riktig -t helyes, megfelelő; pontos, kor- I rekt; igazi, valódi; igaz; átv: han är inte ~ hiányzik egy kereke, nincs egészen észnél riktighet -en helyesség, pontosság, korrektség; valódiság; hűség (fordításé) ; avskriftens intygas a másolat hiteléül

riktigt adv helyesen, pontosan, korrektül; igazán, válóban; teljesen, nagyon; jag är inté ~ kry nem vagyok egészén jól (egészségileg) riktlinje -n, -r irányvonal; átv irányelv riktning -en, -ar 1. irány; irányzat; / mot ngt vminek az

irányában, vmi felé; ändra ~ irányt változtat 2. kat célzás; (be)irányzás (fegyveré) riktningsvisare -n, =* irányjelző, index

(gépkocsin) rikt|pris -et, = v. -er ker: irányár -punkt -en, -er célpontfrinnande

(hgs igek:) ~ av a) el- v. lefolyik; lecsurog, lecsöpög; b) lecsurgat, lecsöpögtet; ~ bort elfolyik; átv szétfolyik, semmivé válik; ~ fram tovafolyik; ~ igenom keresztülfolyik (ngt v min), át-- .szel; sinnet rann på honom elfutotta a méreg; ~ upp ered (folyó); felkel (nap); keletkezik, támad (gondolat)) ~ ut kifolyik, kiömlik, kicsurog; ömlik, torkollik (i ngt vmibe); ~ ut i sanden szétfolyik a homokban; elsikkad; kútba esik, semmivé válik; ^ över túlfolyik, kiömlik, kicsordul rinnande; ~ vatten folyó víz ripa -n, -or áll: hófajd; havasi fäjd ripost [-o1-] -en, -er (sp v. átv) visszavágás, riposzt rips -en v. -et, -er ripsz, bordásszovet ris1 -et, = rizsma (papír) ris2 -et rizs

ris3 -et, — 1. (száraz) gallyak, ágak; rő-zse; bozót 2. nyírfavesszők, virgács 3. átv mégvesszőzés, verés, fenyítés; gáncs(oskodás); få smaka ~et megismeri a virgácsot, elnáspángolják; ge ngn ~ mégvessző z v. elver v, elfenekel ykit; utdela både ~ och ros kritizál és \dicsér 4. ~èt o angolkór risa 1. karóz (borsót) 2. fenyőgallyak-kal teleszór (padlót) 3. megvesszőz, -fenyít, elver 4> átv büntet, sújt; ostoroz, kritizál risbastu -n, -r megvesszőzés, verés, elr fenekelés

ris |falt -et, s=s rizsföld -gryn -et, ==. (hántolt) rizs; ett ~ egy rizsszem (v. szem rizs) -grynsgröt -en, -ar tejberizs, rizskása -grynspudding -en, -ar rizsfeifújt rishög -en, -ar rőzsehalmaz, -rakás risig -/ bozótos, cserjés (terület); száraz

ágakkal borított risk -en, -er kockázat, veszély(eztetés), rizikó; löpá ~ veszély fenyegeti, veszélyben v. kockán forog; ta ~en fór ngt vállalja vminek. a kockázatát, kockára tesz vmit; med ~ att kockáztatva hogy; med ~ fór ngt vminek a 'kockáztatásával; på egen ~ saját veszélyére v. felelősségére riska -n, -or nov: rizike, tejelőgomba riskabel -t kockázatos, veszélyes, merész riskera (meg)kockáztat, kockára tesz, veszélyeztet; veszélyben forog, (az a) veszély fenyegeti

risk|fri -fritt kockázat nélküli, veszélytelen, biztonságos -full -t, -fylld -fyllt (nagyon) kockázatos v. veszélyes, veszedelmes -moment -et, == veszélymomentum, kockázat risjknippa -n, -or rőzsenyaláb, -köteg -koja -n, ror gallyakból összerótt (erdei) kunyhó v. kalyiba -kvast -en, -ar nyírfa seprű -kvist -en, -ar gally, ág ris|mjöl -et rizsliszt -odling -en, -ar rizs*

termesztés; rizsültetvény jrispa I. s: -n, -or karcolás, horzsqíás (bőrön); hasadás, repedés, szakadás. II. vt (meg)karcol, felhasít, -sért, -horzsol; ** sig i fingret megkarcolja V: felhasítja az ujját III. ~ sig (ki)roj'tö$q* -dik, foszlik IV. (hgs igek:) ~ tipp felkarcol, -horzsol; felhasít, -metsz;: ~ upp en söm varrást felfejt (tűvel, v .késsel) rispapper -et, == rizspapír rissel rissíet, =. (gabona- v. szén)rosía; geréb

rissla 1. rostál 2. költ csörgedez(ik); suhog, zizeg (gabona) rist1 -en, -ar (tűz)rostély, rács rist2 -en, -er (kis) ekevas, csoroszlya rista1: ~ (in) (be)karcol, (be)metsz, (be-) vés; ~ sitt namn i hävderna beírja nevét a történelembe rista2 riste, rist (ritk: -de,-t) I. vt (meg-) ráz; kiráz (ágyneműt) II. vi: vinden riste i rutan a szél rázta az ablaktáblát; ~ på huvudet csóválja v. rázza a fejét; hon rister från huvud till fot egész testében remeg v. reszket; det rister i armen szaggat a karom rit -en, -er (vallási) szertartás, ritus rita I. vt rajzol II. (hgs igek:) ~ av léraj*

zol; ^ upp felrajzol, -vázol ritare -n,= rajzoló

rit|bestick -et,'= rajzkészlet, körzőkészlet -bok -en, -böcker rajzfüzet -bord -et, = rajzasztal -bräde -t, -nrajztábla -kol f-ö-] -et rajzszén -konst \-o-] -ent -er rajzművészet -lärare -n, rajztanító, -tanár ritning -en, -ar 1, rajzolás 2. rajz; vázlat, tervrajz rit|papper -et, == rajzpapír -penna -n, +Qt

rajzirón, -toll rits -en, -ar v. -er karcolás ritsa l.s: -n,-or karcolás II. v/(meg)karcoI rit|saker plur rajzeszközök, -

szerek -sal -en, -ar rajzterem -skola -n, -or rajz-ritstift

iskola -stift -et, = t. rajzirón, -toll; rajzszén 2. rajzszeg ritt -en, -er lovaglás, sétalovaglás ritual -en v. -et, -er v. = szertartásrend,

szertartások; rituálé rituell -t szertartásos, szertartásszerű, rituális

riva rev, rivit T. vt 1. tép, szakít; szaggat; ~ (ett) hål på strumpan kilyukasztja a harisnyáját; ~ sina kläder megszaggatja ruháját 2. karmol, kapar, vakar, ~ ngn i ansiktet vkinek az arcába karmol 3. (szét)morzsol; dörzsöl; reszel (pl. sajtot) 4. lebont (pl: házat); lerombol 5. széttép II. vi 1. turkál, kotorász, (lázasan) keresgél; kapirgál 2. átv: det river i halsen kaparja V; marja a torkot III. ~ sig 1. megkarcolja v. megsebzi magát (på en nål tűvel) 2. ~ sig bakom örat megvakarja a füle tövét; ~ sig i huvudet megvakarja a fejét IV. (hgs igek:) ~ av letép, leszakít; ledörzsöl; ~ ned-letép,- leszakít; lebont, lerombol; ~ sönder széttép, -szakit; összeszaggat; el vakar (sebet); ~ upp feltép, felszakít; felszed (padlót)] lebont; felmorzsol, szétszór (hadsereget); ~ upp ett beslut határozatot érvénytelenít v. megsemmisít; ~ ut kitép, kiszakít; kihúz (fogat); ~ ut ögonen på ngn kikaparja vkinek a szemét; ~ åt sig magához ragad, megkaparint rival -en, -er vetélytárs, versenytárs, rivális

rivalisera vetélkedik, verőéng, versenyez

(om ngt vmiért) rivalitet -eri vetélkedés, versengés (om

ngn v. ngt vkiért v. vmiért) rivande 1. heves; sebes; med ~ fart óriási tempóban, szédítő sebességgel 2. kaparó, maró (ital) 3. átv élénk, érdekes (cikk) 4. rámenős, erélyes, életrevaló

rivas revs, rivits karmol; egymást marják

v. tépik, marakodnak (kutyák) rivebröd -et, zsemle- v. kenyérmorzsa, prézli

rivjärn -et, 1. (konyhai) reszelő 2.

átv házsártos nő, házisárkány, hárpia rivning -en, -ar 1. tépés, szakítás; szaggatás 2. karmolás, kaparás 3. dörzsölés; reszelés (pl sajté) 4..lebontás;

lerombolás (vö. riva)

rivstart -en, -er sp: repülőrajt, repülőstart (motorversenyen) ro1 -n 1. nyugalom; pihenés; hon får v. har ingen ro för dig (neki) nincs nyugta tőled; du ger mig ingen ro nem hagysz (engem) nyugton v. békén; jag gav mig ingen ro förrän jag ... nem nyugodtam (addig) míg ...; i lugn och ro a legnagyobb nyugalomban v. nyugalommal; gå till ro nyugovóra tér; slå sig till ro kényelembe helyezi magát; letelepedik; nyugalomba vonul; átv megnyugszik (med ngt vmi-ben); taga ngt med ro nyugodtan fogad vmit 2. för ro skull szórakozásból, tréfából

ro2 rodde, rott I. vt, vi èvez; csónakon (el-) visz; ro båten i land parthoz evez; ro hit ideevez; ro hit med pengarna ! O ide a pénzzel II. (hgs igek :) ro bort elevez; ro ut kievez; csónaktúrát tesz> csónakázik; ro ut med det l mondj el mindent!, pakolj kü; ro över átevez, átkel; csónakon átvisz roa szórakoztat, mulattat; det ~r míg att szórakoztat v. jólesik az hogy, örülök annak hogy; varä ~d av ngt örömet lei vmiben, szeret vmit; jag är ej road av sådant az efféle nem érdekel engem; ~ sig szórakozik, mulat; bárd-tänka på, att ~ sig csak a szórakozáson jár az esze; ^ sig på ngns bekostnad mulat vkin roande szórakoztató, mulattató rob [-Ö-] -en, -er hosszú női ruha robot [ro'bot] -en, -er gépember, robotembere-automata; robotvapen -plan -et, — távirányítású repülőgép -vapen -vapnet, — kat távirányítású fegyver (pl. rakéta) robust erős, erőteljes, izmos, robusztus;

vaskos, durva röck1 [-o-] -én, -ar kabát, zakó; felső-'kabát, felöltő; en vit ~ fehér (munka-) köpeny; átv: vara jör kort i ~en túl kicsi [vmihez]; nem alkalmas [vmire], nem állja meg a helyét röck2 [-0-] -en, -ar rokka rocka -n, -or áll: rája rockad [-o-] -en, -er sakk: sáncolás rockera [-o-] .sakk: sáncol, rosál rock|ficka [-o-] -n, -or kabátzseb, zakózseb .-b ängar e -n, = kabátakasztó,

vállfa; (ruha)fogas, -kampó -pengarrockskösfí

pliir ruhatári díj -skört -et, — kabát-szárny -vaktmästare -n, = ruhatáros (pl. étteremben) -ärm -en, -ar kabátujj rodd -en 1. evezés; csónakázás 2. plur:

-er csónakkirándulás, -túra roddarbänk -en, -ar evezőpad roddare -n, — evezős; csónakos; révész rotídarlag -et, == evezőscsapat rodd|båt -en, -ar evezős csónak v. hajó -kiubb -en, -ar evezőségylet, csónakklub-sport [-ort] -en evezősport, evezés -tur -en, -er csónakkirándulás, evezős- v. csónaktúra -tävling -en, -ar evezősverseriy, regatta roder rodret, = hajó kormány; rep oldalkormány, kormányfelület; sitta vid rodret a kormánykeréknél*ül; átv kormányon v. hatalmon van rodna [-5'-] piroslik; (el)pirul (över ngn v. ngt vki v. vmi miatt); pirospozsgás (av ngt vmitől); ~ av blygsel szégyenében elpirul; ~ upp över öronen fülig pirul

rodnad [-Ö-] -en, -er pír; piros folt, pirosság; (el)pirulás roffa o'-j vt, vi rabol; elragad, élrabol; harácsol, (ki)zsarol; ~ ngt från ngn megfoszt vkit vmitől; ** åt sig [-megkaparint; o elhappol rofferi [-o-] -(e)t, -er rablás; kifosztás;

harácsolás rogivande megnyugtató; nyugtató, csillapító

rojalism [-o-] -en. királypártiság, -hűség rojalist [-0-] -en, -er királypárti, -hű

(ember), royalista rojalistisk [-o-] -t királypárti, -hű, ro-. yalista

rolig -t szórakoztató, mulatságos; örvendetes; kellemes, élvezetes, érdekes; tréfás, vidám; mókás; furcsa; ha jól szórakozik v. mulat, jól érzi magát; ha ~t åt ngn mulat v. derül vkin, kinevet v, kigúnyol vkit; det var ~t att träffa dig (nagyon) örülök hogy láttalak; det vore ~t, om nagyon jó (v. nagyszerű) lenne, ha; så ~t att ni kom! (úgy) örülök (v. kedves magától) hogy eljött!

rolighet -en, -er tréfa, szellemesség, vicc;

szórakozás, mulatság rolighetsminister -n, -ministrar tréf: tréfamester, a társaság mulattatója v. lelke

roll [-0-] -en, -er szerep; det spelar ingen ~ (az) nem számít, nem fontos; falla ur ~eh kiesik szerepéből -besättning -fördelning -en, -ar szereposztás -häfte -t, -n szính: szerepfüzet -innehavare -n, = szerep alakítója rollista [-o-] (elv. : roll-lista) -n, -or szereplők jegyzéke, személyek (pl. színdarabban) rolös -t nyugtalan Rom npr Róma

rom1 [-o-] rommen (hal)ikra; lägga ~

ívik, ikrákat rak rom2 [-o-] rommen rum roman -en, -er regény -cykel -n, -cyklar regényciklus -författare -/?, = regényíró -hjälte -n, -ar regényhős romani rommani -n cigány nyelv romanist -en, -er romanista, román

nyelvekkel foglalkozó szakember romanlitteratur -en, -er regényirodalom romans -en, -er románc romansk -t római eredetű, román; de ~a språken á román (v. az újlatin) nyelvek; ép : ~ stil román stílus romantik -en romantika; irod romanticizmus

romantiker -n, — romantikus irányzat híve; romantikát kedvelő, romantikus (ember)

romantisera regényessé alakít, regényes formában .előad, romantikussá tesz, regényesít;, en skildring regényes ábrázolás'

romantisk -t regényes, romantikus; ábrándos; festői (táj) rbmare -n, = római (ember) romarinna -n, -or római nő romarriket a római birodalom romb [-o-] -en, -er mat : rombusz rombisk [-o-] -t rombusz alakú, rombikus romersk -t római; ~ rätt római jog romersk-katolsk -t római katolikus romfisk -en, -ar ikrás hal romresa -n, -or 1. római utazás 2. átv

hosszú utazás, távoli út rond [-o-] -en, -er 1. körjárat; (szolgálati) körút; őrjárat; (orvosi) vizit (kórházban) ; gå sin ~ őrjáraton van, körüljár (őr, rendőr); gå ~en végigjárja a kórtermeket, vizitel (orvos) 2. körtánc 3. ökölvívás menet; átv forduló

rop -et, — 1. kiáltás; ~ av glädje öröm-ropa

kiáltás; ~ om v. på hjälp segélykiál-tás(ok) 2. ajánlat (árverésen) 3. komma i ~et divatba jön, híressé válik; vara i ~et divatban van, divatos, népszerű; kedvelt, látogatott (hely) rcpa -de, -t; o, költ: ropte, ropt L vt, vi

1. kiált; kiabál; ~ på hjälp segítségért kiált; ~ till v. åt ngn odakiált vkinek; göken ~r a kakukk szól v. kiált 2. hív, szólít (på ngn vkit); ~ på polis rendőrt hív, rendőrért kiált 3. ~ efter fred békét követel 4. ~ på ngt árverez, ajánlatot tesz, licitál vmire (árverésen) il. (hgs igek:) ~ an odakiált, odahív; kiált (taxinak), megállít; jelez (arra menő hajónak); ~ in behív; kihív (függöny elé színészt); megvásárol (árverésen); ~ till felkiált; ~ tillbaka visszahív, -szólít; ~ upp névsort olvas; felhív [magához]; kikiált (árverésen); ~ ut kihív, kiszólít; kikiált, kihirdet; kikiált (pl. árverésen), hangosan kínál (árut); kat riaszt (örséget)

ropare -n, = t. kiáltó; kikiáltó (árverésen); ~n i öknen a pusztában kiáltó

2. szócső, hangosan .beszélő rophåll: inom ~ hallótávolságra

ror (-> roder) : stå till ~s a kormánynál áll (hajón) -gångare -n, = hajó kormányos -kult -en, -ar, -pinne -n, -ar hajó: kormányrúd rors|man -mannen, -män ror gångare ros1 -en, -or 1. rózsa (átv is); átv: dansa på ~or jól megy. a sora; livet är ingen dans på ~or az élet nem csupa öröm (v. nem fenékig tejfel) 2• met szélrózsa ros2 -en orv; orbánc ros3 -et dicséret; eget ~ öndicséret;

och ris dicséret és gáncs (-* risz) rosa1 (fel)dicsér; inte ~ marknaden rájön a csalásra (v. hogy becsapták); átv nincs éppen elragadtatva (a dologtól) rosa2 indecl, rosafärgad rózsaszínű rcsen|buske -n, -ar rózsabokor, -tő -doft -en, -er rózsaillat -färgad rózsaszínű, rózsás -gård -en, -ar rózsáskert, rózsakert -kindad rózsás arcú -knopp [-opp] -en, -ar rózsabimbó (átv is) -krans -en, -ar 1. rózsakoszorú 2. vall rózsafüzér, olvasó -kål -en bimbóskel, kelbimbó -olja [-ol-] -n, -or rózsaolaj -potatis -en rózsaburgonya -rasande

0 dühöngő, őrjöngő, bősz; őrült; bli ~ över ngt felbőszül vmin -röd -rótt rózsapiros, -színű, rózsás; hon ser livet

1 rosenrött rózsaszínben látja az életet -trä -(e)t, -n faipar: rózsafa -vatten -vattnet, = rózsavíz

rosett -en, -er szalag(csokor), szalagrózsa, kokárda; csokornyakkendő; ép rozetta -fönster -fönstret, — ép ablakrózsa

rosig -t 1. rózsaszínű, -piros 2. rózsás v*

virágos mintájú rosmarin [-o-] -en, -er nov: rozmaring rosodlare -n, === rózsatermelő rossel [-o1-] rosslet hörgés rossla [-o*-] hörög rosslig [-o'-] -t hörgő, rekedt rossling [-o-] -en, -ar hörgés rost1 [-o-] -en 1. rozsda; angripen av ~ (meg)rozsdás(odott) 2, nov rozsda (-gomba)

rost2 [-o-] -en, -ar (tűz)rostély, rostély-rács, rost

rosta1 [-o'-] vi (meg)rozsdásodik; ~ igen

be- v. megrozsdásodik rosta2 [-o*-] pirít, roston, süt; pörköl (kávéi; ércet); ~ 'kastanjer gesztenyét süt; ~t bröd pirított kenyér rost|biff [-o-] -en, -ar marhasült, hátszínsült, roszbif rostbrun [-o-] -t. rozsdabarna rosteri [-o-] -(e)t, -er pörleölde rost|fläck [-o-] -en, -ar rozsdafolt -fr£

-fritt rozsdamentes. rostig [-o-] -t 1. rozsdás 2. átv rekedt rostlager [-o-] -lagret, = rozsdaréteg röstning1 [-o'-] -en, -ar rozsdásodás röstning2 [-o%-] -en, -át pirítás, roston

sütés; pörkölés (ércé. is) rost|skydd [-(?-] -et rozsdavédelém -skydda rozsda, ellen véd -skyddsfärg -en, -er rozsdavédő v. -gátló festék -svamp -en, -ar nov: rozsdagomba, rot -en, rötter 1. gyökér (átv is); vid ~en av berget a hegy lábánál v.. tövénél; ~en av tand fog gyökere; ha sin ™ i ngt vmiből ered, .vmiben gyökerezik; slå ~ gyökerét ereszt v. ver, meggyökerezik; meggyökeresedik; rycka upp med ~en gyökerestül kitép v. kiirt/átv is) ; sälja på ~ lábon elad ftermést) 2. mat gyök; ~en av v. till ett tal egy szám (négyzet)gyöke; dra ~en gyököt von (ur

rota1 o I» vi túr, turkál; kutat; vájkál (i ngt vmiben) II. (hgs igek:) ~ igenom átkutat; ~ upp feltúr, -kutat rota2: ~ (sig) meggyökerezik, -gyökeresedik, gyökeret ereszt v. ver (dtv is) rotad meggyökeresedett, -gyökerezett; djupt ~ vidskepelse mélyen gyökerező babona

rotation -en, -er tengely körüli forgás,

(kör)forgás, pörgés, rotáció rotationshastighet -en, -er forgási sebesség -press -en, -ar nyomd: körforgó v. rotációs gép -tryck -et, = nyomd rotációs nyomat rot|bildning -en, -ar gyökérképződés; gyökérképződmény -blöta -n, -or tar-~ tós v. kiadós eső -borste [-bo-] -n,

-ar gyökérkefe, sikálókefe rote -n, -ar 1. kb>: (városi v. községi) körzet 2. kat két ember (sorban egymás mögött) 3. torna, sp szakasz, csoport, csapat (/ő) rotera (körben) forog, pörög rot|fast be- v. meggyökeresedett, gyökeret vert; átv megrögzött -frukt -en, -er

- gyökértermés -fyllning -en, -ar (fog-) gyökértömés -fäst átv meggyökerezett, -rögződött -fästa -fäste v. -de, -fäst v. -t: ~ sig meggyökerezik, -rögződik

- -fäste -t átv: fä ** gyökeret ver, meggyökerezik -index -en v. -et, = mat gyökkitevő -knöl -en, -ar gyökérgumó -lös -t gyökértelen, gyökér nél-

- küli; átv gyökerét vesztett -mos -et karórépapüré-märke -t,-n mal: gyökjel

rotor [-or] -n, -er techn: forgórész, rotor rots [-o-] -en állatorv: takonykór rot|saker plur levesbe való zöldség v. gyökér -skott [-ott] -et, = gyökérhaj-

- tás, -sarj -stock [-sto-] -en, -ar gyökértörzs, rizóma -tecken -tecknet, ==

rotmärke

rotting [-o'-] -en, -ar 1. nov nádpálma, spanyolnád 2. nádpálca, poroló -käpp -en, -ar nádpálca -stol -en, -ar nádszék rot|tråd -en, -ar nov: hajszálgyökér rotunda -n, -or körépület, -templom, kör

alakú terem rotutdragning -en, -ar 1. mat gyökvonás

2. orv (fog)gyökérhúzás rotvälska -n 1. torzított v. érthetetlen beszéd; keveréknyelv, kerékbe tört nyelv 2. titkos nyelv, tolvajnyelv, zsargon

I

rov -et, = rablás; zsákmány, préda; bli lågornas *» a lángok martaléka lesz; atv: vara ett ~ för ngt vminek az áldozata v. rabja; gå ut på ~ rablásra indul; zsákmányra les (állat); icke akta för ~ att göra ngt nem átall megtenni vmit rova -n, -or 1. fehérrépa, karórépa (takarmányrépa) 2. átv, tréf: sätta en ~ leül (a fenekére), földre huppan 3. tréf krumpli (zsebóra) rov i djur -et, = ragadozó (állat) -drift -en rablógazdálkodás -fisk -en, -ar ragadozó hal -fiske -t rablóhalászat -fågel -n, -fåglar ragadozó madár -girig -t zsákmányra éhes, prédaleső, ragadozó, rabolni vágyó; kapzsi, mohó -girighet -en ragadozó természet; prédalesés, kapzsiság, mohóság -lysten -lystet rovgirig -lystnad -en rovgirighet rovjolja f-ol-] -n, -or repceolaj -raps -en

nov: réparepce rov [riddare -n, = rablólovag -tand -en,

-tänder tépőfog, agyar (ragádozóé) rovåker -n, -åkrar répaföld rubb: ~ och stubb [kivétel nélkül] minden, o cakkpakk, cakompakk; han sålde ~ och stubb mindent eladott, O az egész cuccot eladta rubba 1. el- v. kimozdít (helyéről), eltol 2. megingat, -rendít; megváltoztat, felborít (pl. tervet); zavar; ~ ordningen zavarja a rendet; hans ställning är ~d helyzete megingott rubbad hibbant, zavarodott, (elme-)

háborodott rubbning -en, -ar 1. elmozdítás, eltolás 2. meging(at)ás, -rendítés, -rendülés, -rázkódtatás; felbórítás, -

borulás (pl. tervé) 3. zavarás; zavar; ~ i trafiken forgalmi v. közlekedési zavar rubel -n, = v. rubler rubel rubrik -en, -er cím, felirat; hasábcím, rovat (újságban); stor ~ nagybetűs fej- v. "címsor rucka 1. mozgat; elmozdít, eltol (helyéről) 2. beigazít, beállít (órát) 3* átv megváltoztat ruckel1 rucklet, = düledező viskó V*

fészer, ócska barakk ruckel2 rucklet dorbézolás, dáridózás, tivornyázás, kicsapongás, züllés

ruckla dorbézol, dáridózik, tivornyázik,, kicsapongó életet él, züllikrucklare 560

rucklare -n, — dorbézoló, tivornyázó,

kicsapongó' v. züllött ember rucklig -t düledező, omladozó, rozzant,

roskatag ruda -n, -or. áll: kárász(ponty) rudiment -et, — 1. biol kezdetleges alak, csökevény(es szerv), rudimentum 2. áiv kezdemény, kezdet, csíra rudimentär -t 1, biol fejletlen, csökevényes, csenevész 2. kezdetleges, s:sűk-körű t (pl. ismeretek) irudis: vára ~ i ngt o teljesen tudatlan v. járatlan vmiben, hatökör v. nem konyít vmihez ruelse -n megbánás, (bűn)bánat, lelkiøs-meret)furdalás -full -t bűnbánó, töredelmes

ruff1 -en, -ar hajó : fedélzeti felépítmény v. fülke, (kis) kabin (motorcsónakon, vitorláson) ruff2 -en o erő, hév, lendület; ha ~ i sig eleven, mozgékony; van benne virtus, karakán(ul viselkedik) ruff3 -en v. -et, — sp durva játék, durvaság; lökdösés ruffig1 -t rendetlen, kopott, ócska, rossz (pl. ruha); ett ~t kvarter rossz hírű (v. veszélyes) városnegyed ruifig2 -t sp: durva, túl kemény (játék) rufsa: ~ till v. om fel- v. összeborzol,

összekócol, szétzilál rufsig -t borzas, kócos, zilált, boglyas rugga I. vt, tex: bolyhoz, bolyhosít II. vi vedlik (madár) III. ~ sig bolyhossá válik, bolyhosodik; ~ upp sig felborzolja a tollát, berzenkedik (madár) ttiggig -1 bolyhos; rojtos; körülvágatlan szélű (könyv); összetapadt, csapzott (haj); borzas, bozontos; kopott, kes-hedt; kellemetlen; nyirkos (idő); känna sig ~ nem jól érzi magát, rosszkedvű, o mísze van; (vö. ruskig) ruggning -en 1. tex bolyhozás 2. vedlés (madáré)

ruin -en, -er 1. rom; omladék, törmelék; ligga i ~er romokban hever; vara bara en ~ av sig själv csupán árnyéka önmagának 2. romlás, összeomlás, pusztulás; gå mot sin ~ vesztébe rohan ruinera 1. tönkretesz (átv is); en ~d man (egy) tönkrement (v. csődbe jutott) ember; ~nde káros, végzetes, vészt hozó 2. romlásba dönt, pusztulásba visz; lerombol, elpusztít

rullning

ruin!hög -en, -ar romhalmaz -stad -en

-städer romváros rulad -en, -er 1. göngyölt hús v, hal,

roládl 2. zene futam (énekben) ruljangsen: hela ^ o az egész dolog, az ügyek; han sköter hela ~ ő intézi az ügyeket, mindennel ő foglalkozik rulla1 -n, -or lajstrom, (hivatalos) jegyzék, nyilvántartás (kat is) rulla21, vt, vi 1. gördít, hengerít; görget; gurít 2. (meg)forgat, -pörget (på ngt vmit); ~ med ögonen forgatja a szemét, (dühösen) 3. gördül; görög, gurul; csill forog, kering; 4. höm-pölyget; hömpölyög; hajó dülöng, himbáló(d)zik, ring 5. göngyöl; sodor (tésztát; cigarettát) 6. dörög (hang; menny) 7. låta pengarna ~ elveri a pénzt, pazarol, nagy lábon él 8. o du ~ de i studenten elvágtak v. megbuktál az érettségin II. ~ sig

1. hempereg, hempergőzik, hentereg

2. összecsavarodik (pl. falevél) 3. átv dúskál [vmiben]; ~ sig i stoftet fór ngn O a porban fetreng vki előtt, gazsulál v. hajbókol vkinek III. (hgs igek): ~ av legömbölyít, leteker; ~ bort elhengerít, elgurít; ~ ihop összegöngyöl, -teker; ~ in behengerít, begördít, be-gurít; begördül, begurul; ~ ned legördít, legurít; lehúz, leereszt (pl. függönyt); legördül, legurul; ~ upp fel- v. kigöngyöl; fel- v. legömbölyít, felteker, -csévél; felhúz, -ereszt (függönyt) ; felhengerít, -görget; kat felgöngyölít; ~ ut kigördít, kigurít; kigördül, kigurul

rullad -en, -er rulad rullager (elv.: rull-lager) -lagret, = görgőscsapágy rullande gördülő; görgő; guruló; vasút: ~ materiel gördülőanyag; ~ restaurang étkezőkocsi (vonaton) rull|bana -n, -or görgőpálya; rep gurulópálya -band -et, = karika (játékszer) rulle -n, -ar 1. tekercs; köteg; gombolyag; göngyöleg; en ~ papper papírtekercs; en ~ tobak egy köteg dohány 2. görgő; henger; csévé, orsó 3. kat köpenykoszorú

rull|füm -en, -er tekercsfilm -gardin -en, -er gördülőfüggöny, roletta -jalusi [-sa-] -(e)n, -er gördülőredőny rullning -en, -ar 1. gördítés; görgetés;rullskridsko

gurítás; gördülés; gurulás; 2. hajó dülöngélés, himbáló(d)zás, ringás rull|skridsko -n,-r görkorcsolya -sten -en, -ar görgetegkavics, -kő -stol -en, -ar tolószék -sylta -n, -or göngyölt fejhús (sertés- v. borjúhúsból), húsos rolád -trappa -n, -or mozgólépcső -tårta -n, -or piskötatekercs rulta I. s; -n, -or kövérkés v. dundikislány; totyogó kisgyerek II. vi döcög, kacsázik; totyog rum1 rummet, = 1. tér; térség; lufttomt ~ légüres tér 2. hely; ülőhely; få ~ helyét talál v. kap, elfér; få~i soffan elfér a kereveten; ge ~ för v. åt invändningar okot szolgáltat a kifogásokra; inta sitt ~ bland landets främste elfoglalja helyét az ország első emberei között; lämna ~ helyet csinál v. .ad (fór v. åt ngn vkinek); lämna ~ f ör v. åt misstankar alkalmat ad a gya-„ fiúra; lämna ~ för tvivel okot ad a kétkedésre; ta för stort ~ túl nagy helyet foglal el; äga ~ végbemegy, lefolyik, lesz, történik; i första ~met első helyen, elsősorban, először; i sista ~met utolsósorban, utoljára 3. helyiség, szoba; ~ åt gatan utcai szoba; ta ~ på hotell szállodában vesz ki szobát (v. száll meg); hålla sig på sitt ~ szobájában tartózkodik; en våning på v. om två ~ och kök kétszoba-konyhás lakás 4. rekesz (pl. bőröndé, pénztárcáé); hajófenékrekesz, rakodótér 5. törvényhely, cikkely, paragrafus rum2 -t hajó: nyílt, tágas, térséges; ~ sjö nyílt tenger; ~ vind hátszél, keresztszél, kedvező szél; återvända efter en ~ tid hosszú idő v. távollét után visszatér

rumla dáridózik, tivornyázik, dőzsöl,

mulat, lumpoí rumlaré -n, = dáridózó v. mulatozó v.

tivornyázó egyén, lump fráter v. alak rumpa -n, -or 1. o, köz ülep, far, fenék,

segg 2. áll farok rums |antenn -en, -er szobaantenna -arrest -en,-er szobafogság -granne -n, -ar szobaszomszéd -kamrat -en, -er szobatárs -ren -t szobatiszta -temperatur -en, -er szobahőmérséklet rumstera átv felforgatja a házat; lármázik, pöröl, garázdálkodik rumsväxt -en, -er szobanövény

rumän -en, -er, rumänier -n, = román

v. romániai (ember) Rumänien npr Románia rumän(i)sk -t román, romániai rumän(i)ska -n 1. romá'n nyelv 2. plur:

-or román nő runa1 -n, -ör 1. rúna (az ösgermán rovásírás betűjele) 2. varázsjel, bűvös jel 3. varázsének 4. sírfelirat (kőbe vésve) runa2 -n, -or írod: finn népi epikus ének;

runó (Kalevalában) runalfabet -et, = rúnaábécé, -sor rund I. s; -en, -er 1. kerekség; domborulat; jordens ~ földkerekség; himlens ~ égbolt(ozat) 2. kör 3. körjárat, (szolgálati) körút; gå sin vanliga ~ rendes körútját végzi, körüljár II. adj: runt kerek; gömb alakú, gömbölyű; hengeres; pufók; vid ~a bordet kerek asztal mellett; med ~ hand bőkezűen; en ~ timme egy jó óra (hosszat); i runt tal kerek számbán; (runt) runda I. vt 1. kerekít (átv is); gömbölyít; ~ en summa uppåt felfelé kerekít egy összeget 2. hajó megkerül [vmit]; körülhajóz; ~ gathörnet befordul az utcasarkon (jàrmü) II. s: -n, -or körüljárás, kör járat; gå en * runt ngt (egyszer) körüljár v. megkerül vmit rundabordskonferens -en, -er kerekasztalkonferencia rund|bana -n, -ór körpálya (motor- v. kerékpárversenyhez) -brev -et, — körlevél -båge -n, -ar félkörív, román ív rundbågs|fönster -fönstret, = félköríves (v. román stílusú) ablak -stil -en ép: román stílus rundel -n, rundlar í. kert kerek (virág-) ágy 2. kör; vägen går.i rundlar az út kanyarog 3. körbástya, rondella rund|flyg -et, -flygning -en, -ar körrepülés, sétarepülés -fråga -n, -or körkérdés -färd -en, -er rundresa rundhet -en kerekség; gömbölyűség rund|hänt bőkezű, adakozó; adv bőkezűen -kindad gömbölyű v. telt arcú, pufók

rundlig -t bőséges; bőkezű; busás, jelentékeny; ~ tid tetemes v. hosszú idő rundning -en, -ar 1. (le)kerekítés; (le-) gömbölyítés; gömbölyűség, domborulat; hajlat, görbület; jordens ~ a föld gömbölyűsége 2. hajó megkerülés,

körülhajózás 3. techn ívelés, ívelt kialakítás

rund|radiera rádión lead, közvetít, sugároz -radio -n rádió(adás), rádióműsor-szórás -resa -n, -or körutazás; (szolgálati) körút -resebiljett -en, -er körutazási jegy -skrivelse -n, -r körírat, -levél -smörjning -en, -ar techn: leke-nés, zsírozás -såg -en, -ar körfűrész -tur

- -en, -er városnézés, körséta, -utazás -vandring -en, -ar körséta, -út (gyalog); ta sig en ~ i v. genom staden

- körsétát tesz a városban -virke -t, -n gömbfa, dorongfa

runforskning [-0-] -en rúnakutatás runga visszhangzik, dörög; zúg, harsog; ett ~nde leve dörgő éljenzés; en ~nde örfil csattanós pofon runinskrift -en, -er rúna-felirat, rovásírásos felirat runka vt, vi ingat, ráz; inog, mozog;

~ på huvudet fejét csóválja v. ingatja runolog [-ő'g] -en, -er rúnakutató, ru-nológus

run|skrift-£n, -er rúnaírás, rovásírás; rúnafelirat -sten -en, -ar rúnás v. rúnaírásos kő, rovásírásos kő runt (rund) I. adv körül, körben; ~ om(kring) körös-körül, körbe(n); körülötte; gå ~ körül- v. körbejár, körben jár; bägaren går laget ~ a serleg körben jár; irra ~ (ide-oda) kóborol, bolyong; det går ~ för mig forog velem a világ; ~ fem ár kereken öt év(ig); lova ~ och hålla tunt sokat igér (és) keveset tesz II. praep: ~ (om) körül; ~ hörnet a sarok körül; jorden ^ a föld körül; året ~ egész éven át, egész évben runtom(kring) I. praep körül IL adv

körös-körül, körben, körülötte rus -et, — részegség, ittasság; mámor (átv is); sova ~et av sig kialussza mámorát; ta sig ett ~ leissza magát, lerészegedik; under ~et(s inverkan) ittas v. mámoros állapotban rusa1 I. vi 1. rohan; száguld, robog; iramodik; siet; ~ i fördärvet vesztébe rohan; ~ på v. mot dörren az ajtóhoz

- rohan;. ~ vidare tovaszáguld 2. techn (hirtelen) kiáramlik, kiszökik (gőz);

- motorn ~r a motor túrázik v. pereg (i\ nagy fordulatszámmal működik) IL vt, techn (üresen) nagy fordulatszámmal járat, feltúráztat, pörget

(motort) III. (hgs igek:) ~hort elrohan, elszáguld; ~ efter utánarohan, -iramodik; elrohan [vmiért] (hogy elhozza); ~ emot nekirohan, -ront (ngn vkinek); eléje rohan; ~ fram elő(re)-v. ki- v. odarohan; elősiet; ~ förbi ngn vki mellett elrohan v. elszáguld; ~ in berohan; berobog; ~ iväg elrohan, eliramodik, elnyargal; pá tovarohan, -száguld; rárohan, ráront (ngn vkire); ~ upp felrohan; felpattan, fel- v. kiugrik (ur sängen az ágyból); blodet ~de upp i ansiktet på henne arcába tolult a vér; ~ ut kirohan, kisiet rusa2 megrészegít, mámorossá tesz; ~nde részegítő, mámorító; kábító (illat) rus I dryck -en, -er szeszes ital -drycksför-

bud -et, = szesztilalom rusig -t ittas, részeg; mámoros -het -en

ittasság, részegség; mámor rusk -et (hideg és) esős v. csatakos idő;

havas eső; o pocsék idő ruska1 -n, -or 1. (levágott) zöld ág v. gally v. lomb 2. jelzőpózna; sätta ut ruskor jelzőpóznákat állít ruska2 I. vt, vi ráz; cibál; rázódik; ~ ngn vaken, ~ liv i ngn felráz vkit álmából, felébreszt vkit; ~ ngn i håret (meg-) cibálja vkinek a haját; ~ på huvudet fejét csóválja v. rázza; ~ pá sig megrázza magát, (meg)rázkódik II. (hgs igek:) ~ upp felráz; ~ upp sig összeszedi v. megembereli magát ruska3: det ~r (hideg és) esős v. nyirkos

v. csatakos idő van ruskig -t 1. (hideg és) esős, nyirkos, rossz (idő) 2. gyalázatos, undok, pocsék; undorító, ellenszenves; hírhedt; O szörnyű; en ~ figur züllött v. undok alak; en ~ historia piszkos ügy; O csúnya v. kellemetlen história; ~t kvarter hírhedt v. veszélyes (város-) negyed; jag känner mig ~ rosszul érzem magam; borzongok ruskning -en, -ar rázás, meg- v. fel-

rázás; (meg)cibálás; rázódás ruskprick -en, -ar hajó: seprűs jelzőpózna

v. jelzőrúd ruskväder -vädret rusk rusning -en, -ar 1. rohanás; tódulás, tolongás, tülekedés; (leg)nagy(obb) forgalom, csúcsforgalom (üzletben is); ~ efter biljetter tülekedés jegyekértrusningstid

(pl. moziban); ert allmän ~ till banken a bank megrohanása (ügyfelek által) 2. techn, vill nagy fordulatszámmal való járatás, feltúráztatás rusningstid -en, -er (közlekedési) csúcs-

forgalmi idő russin -et, = mazsola »kaka -n3 -or mazsolás sütemény v. kalács rusta I. vt, vi fegyverkezik; készül(ődik) (för v. till ngt vmire); felfegyverez, -szerel; előkészít; rendbe hoz; ~ för v. till krig háborúra készül, fegyverkezik; ~ till bröllop esküvőre készül(ő-. dik) II. ~ sig fegyverkezik; készülődik) (till v, för ngt vmire) III. (hgs igek:) ~ av leszerel (sereget, hadihajót); ~ upp helyreállít, rendbe hoz; jó karba helyez

rustad felfegyverzett; felszerelt; felkészült, (elő)kész(ült) (till v. jör ngt vmire)

rustibus(s) -en, -ar q zabolátlan v. szilaj

gyerek, vadóc rustkammare -n= fegyverterem; fegyvertár

rustning -en, -ar 1. hadi készülődés, fegyverkezés 2. tört páncélzat, fegyverzet 3. hajó felszerelés (kötélzettel, árbocozattal) rustnings [begränsning -en, -ar fegyverkezés korlátozása -industri -(e)n, -er hadiipar

ruta I. s: -n, -or 1. négyszög; kocka (minta); (egy darab) föld, mező 2. (ablak)tábla 3. sakk, játék kocka, mező II. vt kockásra mintáz (szövetet); kockásán megvonalaz; ~t papper kockás papír ruter1 -n, = kártya káró; (összet vö. hjärter)

ruter2 indecl (en) átv: (hajtó)erő, bátorság; lendület; ha ™ i sig van mersze, van benne kurázsi; rámenős, életrevaló rutig -t kockás (mintájú), kockázott rutin -en 1. (szakmai) gyakorlottság, gyakorlat, ügyesség, rutin; já in ~en jártasságot v. rutint szerez 2. sablonos (mindennapi) munka rutinerad gyakorlott, jártas, ügyes, rutinos

rutinmässig -t egyhangú, mindennapos,

gépies, sablonos; rutin-rutpapper -et, == kockás papír rutsch -en 1. plur: -ar (sebes) lecsú-

szás, lesiklás 2. lendület, iram, (gyors) tempó

rutscha csúszik, siklik; ~ ned(jör) v. utför lecsúszik, lesiklik (ngt vmin) rutschbana -n, -or csúszda, (fa)csúsztató (-pálya); hullámvasút (vurstliban); le-csúszópálya, vízi csúszda (strandon) rutt -en, -er út(vonal), útirány rutten ruttet ro(t)hadt; romlott (átv is) ;

poshadt; záp (tojás); korhadt ruttna I. vi (meg)rothad, romlik; (meg-) poshad; (el)korhad II. (hgs igek:) ~ av le- v. elro(t)had; elkorhad; ~ ned el- v. szétro(t)had; el- v. szétkorhad ruva vi, vt 1. kotlik, költ (madár); kikölt; ~ (pá) ägg tojásokat kikölt, (tojásokon) ül, kotlik; ~ pá hämnd bosszút forral; átv: ~ pá ngt kotlik v. töpreng vmin; ~ pá livets gåta az élet rejtélyén töri a fejét 2. tystnaden ~de över huset csend feküdte meg a házat; ~ över sina skatter féltve őrzi kincseit ruvhöna -n, -or kotlós(tyúk) rya(matta) -n,-or csomózott (ágy)takaró

v. szőnyeg, (jinn) ryijy ryck -et, = 1. rán(dí)tás, lökés; i ett egyszerre, egy csapásra 2. (meg-) rándulás; rángás, vonaglás 3. szeszély, (hirtelen fellobbanó) buzgalom V. kedv; roham; o rapli; han jick ett ~ av vansinne rájött a bolondéria rycka ryckte, ryckt I. vt, vi 1. ránt, tép, szakít; rándít; meghúz; rángat, cibál; ~ ngn i håret (meg)cibálja v. (meg)huzigálja vkinek a haját; ~ ngt ur händerna på ngn kitép vmit vkinek a kezéből; ~ på axlarna vállat von (at .ngt vmire); ~ sig loss kitépi v. kiszakítja magát 2. (személytelen ige:), det rycker i hans jinger belenyilall(ik) [a fájdalom] az ujjába; det ryckte i hennes underläpp alsó ajka megvo-naglott v. megrándult. 3. megy, vonul, indul, nyomul; ~ i jält hadba vonul; ~ närmare közelebb jön v. megy, közeledik; ~ ngn in på livet sarokba szorít (v. szorongat) vkit II. (hgs igek:) ** an előnyomul, felvonul, közeledik; ~ av letép, el- v. leszakít; ~ bort elszakít, elragad (halál) ; ~ jram előre-v. odatol; elő(re)nyomul; átv előjön, -rukkol [vmivel]; ijrån ngn ngt elragad vkitől vmit; ~ in beránt, behúz; benyomul; kat bevonul (országba) ;

[vkinek a] helyére lép, beugrik; ~ med sig magával ragad v. ránt; elragad (átv is); ~ ned leránt; ~ sönder széttép, -szakít; ~ titi összerezzen, -rázkódik; ~ titi v. åt sig magához ragad v. ránt; ~ tillbaka visszaránt; visszahőköl; kat visszavonul, hátrál; ~ upp kitép, kiránt, kiszaggat; kigyomlál; felránt, -tép (pl. ajtót); átv felráz, -éleszt; átv előlép, -rukkol; átv: ~ upp sig összeszedi v. megembereli magát; /w ut kitép, ki- v. leszakít; kihúz (fogat); kat kivonul, kirukkol; leszerel (szolgálati idő leteltével) rycken: stå ~ helytáll, kitart; kibír, elvisel (mot ngt vmit) ryckning -en, -ar rán(dí)tás, lökés; (meg-) rándulás; rángató(d)zás, rángás, vonaglás

ryckvis adv lökésszerűen, megszakításokkal; időnkint rygg -en, -ar hát; (hát)gerinc; ~ mot ~ egymásnak háttal; ~en på en bok könyv háta v. gerince; ~en på en kniv kés ioka; falla ngn i ~en hátba támad vki t (átv is); hålla ngn ~en fri biztosítja vkinek a hátát v, visszavonulását; hålla ngn om ~en támogat v. védelmez vkit; knäcka ~en på ngn összetöri vkinek a gerincét; lägga benen på ~en nyakába szedi a lábát, elszalad; skjuta ~ felgörbíti a hátát (macska); tala illa om ngn på hans ~ (v. på ~eri) rosszat mond vkire a háta mögött, megszól v. rágalmaz vkit; vända ngn ~en (v. ~en åt ngn) hátat fordít vkinek; vända ~en till elfordul; átv hátát fordít, nem törődik (för ngt vminek; vmivel) rygga I. vt 1. visszavon; érvénytelenít, megszeg (pl. ígéretet) 2. hátraitat (lovat) II. vi hátrál; átv (meg)hátrál, visszavonul, enged; ** tillbaka för ngt visszariad vmitől; inte ~ tillbaka för ansträngningar nem sajnálja a fáradságot; inte ~ tillbaka för att göra ngt nem átall vmit csinálni rygg|fena -n, -or áll: hátuszony -flygning -en, -ar hátonrepülés -kota -n, -or hátcsigolya -läge -t, -n hanyatt fekvés; ligga i ~ háton fekszik -märg -en gerincvelő -rad -en, -er hátgerinc, gerincoszlop; a7vgerinc(esség), (jellem-) szilárdság, állhatatosság; szilárd jellem

ryggrads|djur -et = gerinces (állat) -krökning -en, • -ar hátgerincferdülés -lös -t gerinctelen (átv is); állhatatlan

rygg|sim -simmet hátúszás -skott [-o-] -et, = derékzsába, hexensussz -stycke -t, -n hátrész -stöd -et, = háttámasz, háttámla; átv támasz -säck -en, -ar hátizsák -tavla -ri, -or hát -ås -en, -ar ép: gerinc- v. t^réjszelemen -åsstuga -n, -or gerincszelemenes faház(ikó) (belső mennyezet nélkül) ryka rök, rukit (v. rykte, rykt) I, vi 1. füstöl; füstölög, senyved (tűz); gőzölög; felszáll, gomolyog; dammet ryker porzik, kavarog a por; det ryker ur skorstenen a kémény füstöl 2. elkallódik, elvész; (el- v. össze)törik 3. ~ i luven på varandra hajba kapnak II. (hgs igek:) ~ ihop egymásnak esnek, összeakaszkodnak; det ryker in visszajön a füst, füstöl (tűzhely); ~ på ngn megtámad vkit, nekiesik vkinek, rátámad vkire rykt -en vakarás, gondozás (pU lóé);

átv ápolás rykta 1. vakar, kefél, lecsutakol, ápol, (pl. lovat) 2. ~ sitt kall hivatását gyakorolja v. ellátja ryktare -n = lovász, lóápoló ryktas ryktades, ryktats: det ~ att

azt híresztelik (v. az a hír járja) hogy ryktbar -t híres, nevezetes -het -en híresség, hírnév, nevezetesség; híres ember ryktborste [-0-] -n, -ar lókefe rykte -t, -n 1. hír(esztelés), szóbeszéd, mendemonda; ett gängse ~ elterjedt hír(esztelés); ett löst ~ kósza hír; ~t går att híre jár hogy, úgy hírlik hogy 2. hír(név); ha dåligt ~ rossz híre van, rossz hírű; hágott ~ om sig jó hírben áll; vinna ~ och ära dicsőséget arat ryktes|smidare -n, = álhírterjesztő; pletykafészek, hírharang -vis adv hír(ek) szerint, híresztelésként; ~ förljudes att azt híresztelik v. beszélik hogy

rymd -en, -er 1. űrtartalom, köbtartalom 2. űr; világűr; levegőég 3; átv térség, terület, régió; fest: levegő, mélység -fart -en, -er (világ)űrutazás »geometri -(e)n térmértan -innehåll -et űr- v. köbtartalom, térfogat -mått -et, = űrmérték -raket -en, -er űrraké-rymdskepp

ta -skepp -et, — űrhajó -strålning -en kozmikus sugárzás rymlig -t tágas, tér(ség)es; terjedelmes, nagy; tág; ett ~t samvete tág lelkiismeret; bo ~t kényelmesen (v. nagy lakásban) lakik -het -en tágasság; terjedel-messég, nagyság; nagy térfogat rymling -en, -ar szökevény; menekülő rymma rymde, rymt I. vt 1. magában foglal, tartalmaz, befogad; båten rymmer fem personer a csónakban öt ember fér el 2. elhagy; ~ fältet elhagyja a csatateret; átv megszökik, -hátrál, II. vi megszökik (kat is); elmenekül (från ngn vki elől); o meglép, -lóg; ~ ur fängelset megszökik a börtönből rymmare -n, = szökevény; menekülő rymmas rymdes, rymts (el)fér; i sälen

ryms inte många a terembe nem sokan férnek be, a teremben nem sok ember számára van hely rymning -enK -ar szökés; menekülés rymningsförsök -et, = szökési v. menekülési kísérlet rynka I. s: -n, -or ránc; redő II. vt, vi ráncol; redőz; ráncot vet; ~ pannan homlokát ráncolja; ~ på näsan åt ngt orrát fintorgatja vmire; ~ sig ráncolódik, ráncot vet; ráncosodik rynkig -t ráncos; redős; gyűrött rysa ryste v. rös, ryst I. vi borzong, remeg, reszket; borzad, retteg (för -tői); ^ av köld reszket a hidegtől II. (hgs igek:) ~ till megborzong, -remeg; ~ tillbaka visszaretten (för ngt vmitől) rysch -et, — (kis) fodor, rüs (női ruhán) rysk -t orosz

ryska -n 1. orosz nyelv 2. plur: -or orosz nő

tysk |flentiig -t oroszellenes -språkig -t

orosz nyelvű -talande oroszul beszélő -vänlig -t oroszbarát ryslig -t jjorzasztó, szörnyű, irtózatos; O ~t många irtó sokan -het -en, -er borzalom, iszonyatosság, szörnyűség rysning -en, -ar borzongás, remegés, reszketés; borzadás, rettegés; det gick en ~ genom henne borzongás futott végig rajta

ryss -en, -ar orosz (ember) ryssja -n, -or hal: varsa

Ryssland npr Oroszország

ryss|läder -lädret bagariabőr -vänlig -t oroszbarát

ryta röt, rutit ordít, bőg; bömböl, üvölt; harsog; ~ åt ngn ráordít v. rákiált vkire

rytande -t, -n ordítás; bömbölés, üvöltés rytm -en, -er ritmus, ütem; szabályos

váltakozás rytmik -en ritmika

rytmisk -t ritmusos, ritmikus, ütemes ryttare -n, = 1. lovas 2. tört lovas katona

ryttarinna -n, -or lovasnő, lovarnő ryttar|staty -n, -er, -stod -en, -er lovasszobor

rytteri -(e)t 1. rég lovasság 2. átv, összet

utótag lovaglás ryttmästare -n, =s kat (lovas)kapitány,

lovassági százados rå1 rått 1. nyers (átv is) 2. megmunká-latlan; érdes 3. zord (éghajlat); hideg és nedves (idő); metsző (szél) 4. durva, faragatlan; brutális; den råa styrkan a nyers erő rå2 -n, -rhajó: vitorlarúd, árboc-kereszt-rúd

rå3 -n v. -(e)t, -r 1. határ(vonal); határjel, kőhalom 2. birtokhatár, mezsgye; mezsgyekaró, -kő, -jelző; leva inom eget rå och rör a saját földjén v. birtokán él

rå4 -(e)t v. -n, -n v. -r mit: erdei v. vízi v. házi szellem, manó, kobold; (tengeri) nimfa; védő szellem rå5 rådde, rått I. vi 1. bír, van ereje, képes [vmit tenni]; rår du lyfta stenen? fel bírod emelni a követ? 2. råda (vi) II. rå sig själv a maga ura, nem függ másoktól; maga rendelkezik (ngt vmivel) III. (hgs igek:) du rår inte för det nem tehetsz róla, nem a te hibád; rå med bírja [vinni; emelni; enni]; győzi; elbír; megbirkózik [-[vmivel]-] {+[vmi-vel]+} ;rå om birtokol; rendelkezik [-[vmivel];-] {+[vmi- vel];+} vem rår om båten? kié a hajó?, ki a hajó tulajdonosa?; rå pá felülmúl, legyőz; elbánik [vkivel]; fölébe kerekedik (ngn vkinek); úrrá lesz (ngt vmin)

råbarkad átv bárdolatlan, faragatlan,

durva; ~ sälle faragatlan fickó råbock [-o-] -en, -ar őzbak råd -et, == 1. tanács; nu är goda ~ dyra

most elkel a jó tanács; ge ngn

tanácsot ad vkinek; lyda ngns hallgat vkinek a tanácsára, megfo-råda 566 råga

gad ja vkinek a tanácsát; med ~ och dåd szóval és tettel; fråga ngn om ^ (v. till ~s) tanácsot kér vkitől, kikéri vkinek a tanácsát 2. (en) átv: eszköz, kiút; det blir väl någon (med det) majd csak lesz valahogy; det finns ingen annan ~ nincs más kiút v. hátra; få ingen ~ med ngn nem boldogul v. bír vkivel; inte veta sig ngn (levande) ~ teljesen tanácstalan, nem talál kiutat; finna på ~ utat és módot talál; kommer tid, kommer ~ az idő a legjobb tanácsadó; aludjunk rá egyet 3. (en) mód, anyagi eszközök; ha god ~ jómódú; ha ~ (till) att välja módjában áll

választani; inte ha ~ att förlora en enda arbetsdag nem engedheti meg magának hogy, elveszítsen akárcsak egyetlen munkanapot; jag har (god) ~ till v. med det megengedhetem magamnak, módom van rá, (nekem) telik rá; efter ~ och lägenhet anyagi erejéhez képest, képessége szerint 4. tanácskozás 5. tanács (testület) (vö. riksråd) 6. tanácsos; tanácsnok

råda rådde, rått I. vt !. tanácsol, tanácsot ad (ngn vkinek); ^ ngn till ngt rábeszél vkit vmire, tanácsol v. ajánl vkinek vmit; ~ till sparsamhet takarékos-? kodásra int; låta ~ sig elfogadja a tanácsot 2. ~ bot för v. på ngt segít vmin, orvosol vmit II. vi: rå(da) ural-I kodik; rendelkezik (över ngt vmivel); határoz, végez; djup tystnad råder mély csend uralkodik; det råder intet tvivel nincs kétség (om ngt vmi iránt); ~ (över) sig själv saját gazdája, maga ura; om jag finge ~ ha beleszólásom ; lenne, ha én dönthetnék rådande uralkodó; nu ~ mostani, jelenlegi, fennálló; bli ~ diadalmaskodik, győz, dominál (pl. vélemény) rådbråka 1. kerékbe tör; jag känner mig ~d összetörtnek érzem magam 2. tör, törve beszél (nyelvet) råd|fråga: ~ ngn tanácsot kér vkitől (om ngt vmiben), kikéri vkinek a tanácsát; megkérdez v. konzultál vkit; ~ (en) läkare orvoshoz fordul; ~ ett lexikon szótárban meg- v. utánanéz -frágning -en, -ar tanácskérés; megkérdezés, konzultálás -föra -förde, -fört: ~ sig tanácskozik;

konzultál (med ngn vkivel; vkit) -givande tanácsadó -givare -n, =s tanácsadó, tanácsos -givning -en, -ar tanácsadás -givningsbyrå -n -er tanácsadó iroda -göra -gjorde, -gjort tanácskozik (om ngt vmiről) rådhus -et, = városháza; városi tanács ill. bíróság épülete -källare -n, = városházi vendéglő (pincében) -rätt -en, -er városi bíróság rådig -t találékony, leleményes; határozott; megfontolt, átgondolt; vara ** van lélekjelenléte; feltalálja magát -het -en lélekjelenlét; találékonyság; határozottság rådjur [rö 'j-j -et, = őz rådjursstek [röj-] -en, -ar őzsíilt rådlig -t tanácsos, ajánlatos; célszerű,

alkalmas, okos rådlös -t tanácstalan; határozatlan; gyámoltalan; vara nem tudja mitévő legyen, zavarban van -het -en tanácstalanság; határozatlanság; gyámoltalanság råd|man -mannen, -män városi tanácsnok; S: városi bíró, békebíró -pläga, tanácskozik (om ngt vmiről) -pläg-ning -en, -ar tanácskozás -rum -rummet, = gondolkodási idő; haladék; (elegendő) idő råds |församiing -en, -ar 1. tört államtanács, királyi tanács 2. tanácskozó testület, tanács -herre -n, -ar tört: tanácsos; tanács v. államtanács tagja råd|slag -et, — 1. tanácskozás, értekezlet; hålla ~ tanácskozik (om ngt vmiről); haditanácsot tart 2. határozat, rendelés; terv, szándék -slut -et, = határozat, végzés; ödets a sors végzése v. akarata -slå -slog, -slagit tanácskozik (om -rol) -snabb -snar -t találékony, leleményes, lélekjelenléttel bíró, gyors észjárású rådsrepublik -en, -er szovjet köztársaság; tanácsköztársaság rådstu(gu)rätt -en, -er ->• rådhusrätt rådvill -t határozatlan, tanácstalan råg -en, -ar rozs

råga I. vt púpoz, tetéz; színültig tölt; ** måttet betölti a mértéket; måttet är rågat betelt a mérték; i ~t mått tetézve, bőven; en ~d tallrik púpozott tányér II. s: -n: till ~ på olyckan a baj v. szerencsétlenség bete-rågäx

tőzéséül; till ~ på allt mindennek tetejébe, (még) ráadásul råg|ax -et, = rozskalász -bröd -et, ==:

rozskenyér råge -n púpozottság, tetézettség; bő mérték

råglas -et, = homályos üveg råg|mjöl -et rozsliszt -sikt -en, -ar rozs--lángliszt

rågummi -t nyersgumi, kaucsuk -sula

-n, -or .krepp(gumi)talp råg I åker -n, -åkrar rozsföld rågång -en, -ar mezsgye, határ(vonal); határjel.

råhet ^en, -er nyerseség; durvaság råjärn -et, = nyersvas råk1 -en, -ar rianás, hasadék (jégben) råk2 -et v. -en belső részek, zsigerek,

belek (halé) råka1 -n, -or áll: vetési varjú-råka2 I. vt 1. (el)talál; ~ målet célba talál 2. (véletlenül) találkozik, összeakad (ngn vkivel) II. vi 1. ~ rätt eltalál [vhova], ismeri az utat; ~ vilse i skogen eltéved az erdőben 2. (inf-szal: véletlenül tesz vmit:) jag ~de falla véletlenül elestem; ~ få höra véletlenül meghall v. megtud; ~ komma véletlenül v. éppen jön; jag ~de säga (azt) találtam mondani, kiszaladt a számon; ~ tappa ngt elvész(í)t vmit; jag

~de vara där történetesen v. éppen ott voltam; om hon ~de dö ha (netán) meghalna (v. meg talál halni) 3. [vmibe] jut, kerül; ~ i brand kigyullad; ~ i fara veszélybe kerül; ~ i glömska feledésbe merül; ~ i händerna på ngn vkinek a kezei v. karmai közé kerül; ~ i nöd nyomorba jut; ~ i olycka bajba jut; teherbe esik (házasságon kívül); ~ i onåd kegyvesztetté válik; ~ i raseri dühbe gurul; ~ i skuld adósságba keveredik III. (hgs igek:) ~ fast elfogják, elkapják; o elcsípik; ~ ihop összetalálkozik, -akad, -fut; ~ ihop sig om ngt összekapnak v. vitatkoznak vmin; ~ på ngn ráakad v. rátalál v. rábukkan vkire, összeakad vkivel; ~ på motstånd ellenállásba ütközik, ellenállásra talál; han har ~t illa ut pórul járt, bajba került, jól megjárta; ~ ut fór ngn vkinek a kezébe v. társaságába kerül; átv (szerencsétlen-

ségére) belebotlik vkibe; ut för obehag kellemetlenség éri; ~ ut för en olycka baja történik v. esik, baleset v. szerencsétlenség éri; ~ ut för storm viharba kerül råkall 4 hűvös és nedves, zord råkas råkades, råkats találkoznak,

(viszontlátják egymást rå|kopia -n, -or foto: nyers v. retusálat-lan másolat -kost [-o-] -en. nyers-koszt

råkia bőg (tehén); üvölt (sziréna);

bömböl (tenger) råmaterial -et, = nyersanyag råmärke -t, -n határjel, -kő; mezsgyekaró, -jelző; átv határ, terület; utanför lagens ~n a törvény keretein kívül, törvényen kívül rån1 -et ostya (sütemény), ostyatölcsér rån2 -et, = rablás; rablótámadás-råna rabol; kirabol; ~ ngn på ngt (v.

ngt från ngn) elrabol vmit vkitől rånare -n, ~ rabló

rån I mord -et, ~ rablógyilkosság -mördare -n, rablógyilkos rånock [-o-] -en, -ar hajó: vitorla-rúdvég

rå|olja [-o-] -n, -or nyersolaj -oljemotor [-ol-.; .-or] -n, -ér nyersolajmotor -produkt -en, -er nyerstermék råsegel -seglet, = hajó rúdvitorla rå|siden -et nyersselyem -silke -t, -n tex: nyersselyem; ekrü -skala (meg-) hámoz (nyersen) -skinn -et, — o durva v. nyers ember -socker [-o-] -sockret nyerscukor -sprit -en finomítatlan szesz v. alkohol -stål -et nyers-acél

råtta -n, -or patkány; egér rått|bo -(e)t, -n patkányfészek -fälla -n, -or patkány- v, egérfogó -gift -et, -er patkányméreg -hund -en, -ar patkányfogó kutya, rattler -hål -et, = patkány- v. egérlyuk -lort -en egér-piszok -svans -en, -ar 1. patkány- v. egérfark 2. o vékony hajfonat -utrotning -en, -ar patkányirtás -äten -ätet patkány- v. egérrágta rå I vara -n, -or nyersanyag, -termék -varubrist -en nyersanyaghiány -varuförsörjning -en nyersanyagellátás -ämne -t, -n nyersanyag räck -et, — 1. korlát; karfa 2. sp nyújtó; hängande ~ trapézräcka

568

rakna

räcka I. s; -n, -or sor; sorozat (átv is) IL vt 1. nyújt; átnyújt, átad (ngt åt ngn vmit vkinek); ^ ngn handen kezét nyújtja vkinek; en hjälpande hand segédkezet nyújt; vill du mig saltkaret légy szíves add ide a sótartót 2. elér 3. techn (meg)nyújt, hengerei (pl. vasat) III. vi 1. elegendő, elégkitart [vmeddig]; futja (pénz); det räcker inte långt az nem sokáig elég (v. tart ki), azzal nem lehet messzire menni 2. .tart (időben); mötet räckte till midnatt a gyűlés éjfélig tartott 3. ér [vmeddig]; vattnet räcker honom till halsen a víz a nyakáig ér IV. (hgs igek:) ~ fram oda- v. átnyújt; előre- v, kinyújt; elér (till ngt vmit); in belenyúlik (időbelileg); ~ till elegendő (-+• I IL 7.); tyget räckte inte tilt a szövet nem voit elég; du kan inte få pengarna att ~ till te nem tudsz kijönni a pénzedből; ~ upp handen felnyújtja a kezét; jelentkezik (isko* Iában); ~ upp till taket felér a meny-nyezetig räcke -1, -n (lépcső)korlát, karfa räck|håll indecl hatótávolság, -sugár, -kör; (vara) inom ~ elérhető, hozzáférhető; ha ngt inom a kezeügyében van vmi; utom elérhetetlen, hozzáférhetetlen -vidd -en hatósugár, -távolság; horderő, jelentőség räd -en,.-er kat: rajtaütés, (rajtaütésszerű) támadás, (hirtelen) rácsapás radas räddes, rädits költ: fél (ngn. vki-

től); retteg (för ngt vmiért) rädd félő, ijedt; aggódó; félénk, ijedős; bli ~ megijed (för -tői); göra ngn ~ megijeszt vkit; vara ** áv sig félénk (természetű); vara ~ för ngn fél vkitől; aggódik vkiért, félt vkit; vara ~ för sitt liv félti az életét; var intè ~! ne félj(en)!; ne aggódj(on)! (för mig értem v. miattam); vara ~ om ngt óvatosan v. takarékosan bánik vmivel; félt v. kímél vmit; vigyáz vmire; vara. ~ om sig kíméli magát; inte vara ~ om besväret

nem restelli v. sajnálja a fáradságot rädda (meg)ment; ~ livet på ngn megmenti vkinek az életét; ~ ngn från att drunkna megment vkit a vízbefúl ástól; ngn undan döden megment vkit a haláltól; ~s ur livsfara

.életveszélyből (meg)menekül; inte stå (till) att ~ menthetetlen, elveszett; ** sig (meg)menekül, megszabadul, kivágja magát (a bajból) räddare -n, = (meg)mentő, szabadító räddhåga -n félelem, félénkség räddning -en,- -ar (meg)mentés; (meg-)

menekülés, szabadulás räddnings|ankare • -t, -n mentőhorgony -båt -en, -ar mentőcsónak -försök -et, — mentési kísérlet -kår -en (önkéntes) mentőszolgálat; (a) mentők -lös -t menthetetlen, reménytelen -manskap -et, s» mentőcsapat, -osztag -planka -n, -or átv: 1. utolsó menedék v. mentség 2. könnyű tétel (írásbeli érettségin) -station -en, -er mentőállomás rädisa -n, -or hónapos retek rädsla -n félelem; aggódás; szorongás;

ritk ijedtség, rémület räffla I. s: -n, -or horony, vájat, rovátka, rece, barázda; huzagolás (csőfuratban) II. vt hornyol, kiváj, rovátkol, recéz, barázdál; huzagol (csőfuratot, lőfegyvert)

räfsa I. s; -n, -or gereblye II. vt gereblyéz; " ihop összegereblyéz räfspinne -n, -ar gereblyefog räfst -en, -er leszámolás, megbüntetés, -torlás; hålla ** med ngn leszámol vkivel, felelősségre von. vkit rajong [-o-] -en, -er kerület, körzet; átv

hatáskör, látókör; terület räka -n, -or áll: garnéla(rák), ollótlan

rák, krevett räkel -n, räklar: en lång de vkinek a napjai megräkneapparat

.569

ränna®

vannak számlálva; staden 50 000 invånare a város 50 000 lakost számlál, a városnak 50 000 lakosa van; ~ det som en stor ära nagy megtiszteltetésnek tartja; ~ fel elszámolja

" magát, rosszul számol v. számít; téved; han ~s inte ő nem jön számításba, ő nem számít; man ~r ngn bland de bästa vkit a legjobbak közé sorolnak, vki a legjobbak közé számít; ~ i huvudet fejben számol; ~ med ngt számol (v. számot vet) vmivel; ~ på fingrarna az ujjain (meg)számol; ~ på ngn v. ngt számít vkire v. vmire; ~ på ngt kiszámít v. -kalkulál vmit (költséget) ; man ~r dig till opposition téged az ellenzékhez számítanak, ellenzékinek tartanak; ~ ngn till förtjänst vkinek érdeméül tud be; ~ ngn ngt. till godo vkinek a javára ír vmit; högt ~t legfeljebb; lågt ~t legalább, alacsony becslés szerint; ~t från och med i dag mától számítva v. fogva II. (hgs igek:) ~ av leszámít, lëvon; leszámol (aprópénzt); ~ efter utána-' számol, -számlál; ~ (i)från leszámít, levon; igenom át- v. megszámol; /v ihop összeszámol,. -számlál, -ad; ^ in be(le)számít; ^ med számításba vesz, beleszámít; ~ om újra megszámol v. megszámlál; átszámít; ~ till hozzászámít, -számol; ^ upp felsorol, előszámlál; ki- v. leszámol (pénzt); ** ut kiszámít; kikalkulál; kitérvel, kigondol; ~ över. át- v* utánaszámol, megszámlál, -olvas; (nagyjából) kiszámít; számba vesz.

räkne|apparat -en, -er 'számolókészülék -bok -en, -böcker 1. számtanfüzet 2. számtankönyv -exempel-exemplet, = számtanpélda, -feladat -fel -et, = számolási v. számítási hiba -maskin -en, -ér számológép -ord -et, = számnév -sticka -n, -or számoló- v. logár-léc -sätt -et, = számolási eljárás; üe fyra (enkla) ~en a négy számtani alapművelet -uppgift -en, -er számtanfeladat -verk -et, = techn számlálómű

räkning -en, -ar 1. számolás; (megszámlálás, számítás; tappa bort ~en eltéveszti a számolást; hålla ~ med.

ngn (le)számol vkivel; ta till tio kiszámolják (ökölvívásban) 2» szá-.

molás, számtan (tantárgy); vara bra i ~ számolásban erős, jó számoló 3. kei, átv*számla; en ~ på 100 kronor 100 koronáról szóló számla; göra upp ~en kiegyenlíti v. kifizeti a számlát; leszámol (átv is); felhagy [vmivel]; för hans ~ (az ő) számlájára; för v. på ngns och risk vkinek a számlájára és veszélyére; skriva ngt på ngns ~ vjdnek a számlájára ír vmit; ta ngt på ~ hitelbe vásárol vmit; får jag be om ~en fizetek kérem- (vendéglőben) 4. elszámolás, számadás; föra ~ på v. över sina utgifter számadást vezet a kiadásairól; göra upp ~en utan värden gazda nélkül csinál(ja a) számvetést 5. átv: göra sig ~ fór számot vet, megfontol; hålla ngn ~ för ngt vkinek betud

vmit, hálával adózik vkinek vmiért; hålla ~ på ngt számon tart vmit; det får stå för hans (egen) ~ ezért neki magának kell felelnie; ta med i ~en számításba v. figyelembe vesz; számol (ngt vmivel); vara ett sträck i <»en för ngn keresztülhúzza vkinek a számításait; lämna ur ~en nem vesz számításba,, figyelmen kívül hagy; falla v. vara ur ~en nem jön többé számításba, már nem számít räksmörgås -en, -ar rákszendvics räl -en, -er, räls -en, — vasút sín, vágány räls]brott [-o-] -et, sín.törés -buss -en,

-ar sínautóbusz rämna I. s: -n, -or hasadás, repedés; hasadék; rés, nyílás II. vi (meg)hasad, -reped

ränker plur ármány, cselszövény, fondorlat, intrika; smida ~ ármánykodik., cselt sző, fondorlatoskodik, intrikál rank |full -t ármánykodó, cselszövő, fondorlatos, intrikáló -makare -smi-dare -n, = ármánykodó, cselszövő, intrikus (ember) ränna1 -n, -or 1. bevágás, vágat; árok, csatorna 2. rianás, hasadék (jégben) 3; (esővíz)csatorna, csurgó 4. (hajózható) csatorna, hajózóút (tengerszorosban) 5. (cső)vezeték ränna2 rände, ränt I, vi o szalad, fut; szaladgál, futkos; /v i väg elszalad, elszelel, elrohan;omkring (ide-oda) futkos, szaladgál; lót-fut; ~ på grund zátonyra fut, megfeneklik; <» i"ännande

Vädret, hirtelen nő (pl. gyerek) IL vt döf (pl. kést); ~ huvudet i v. mot väggen fejjel megy a falnak (átv is) rännande -1 szaladgálás, futkosás, lótás-

-futás, jövés-menés rännil -en, -ar patak(ocska), erecske, (víz)ér

ränning -en, -ar tex: lánc(fonál), nyüst;

div alap- v. jellemvonás rännsnara -n, -or siklóhurok rännsten -en, -ar folyóka (járda mentén),

(utcai) csatorna rännstensunge -n, -at o utcagyerek, kis csibész

ränsel -n, ränslar hátizsák; tarisznya;

iskolatáska ränta1 I. s: -n, -or kamat; kamatláb; kamatjövedelem; járadék; ~ på ~ kamatos kamat; ge 5% ~ 5 %-kal kamatozik, 5 % kamatot hoz; låna ut pengar mot 5 pénzt ad kölcsön 5%-os kamatra; leva på sina räntor kamatjövedelemből v. járadékból él; átv: betala ngn med ~ kamatostul fizet vissza vkinek II. vt kamatot fizet (ngt vmire); kamatot hoz, kamatozik, jövedelmez, fizet; ~ sig kamatozik; jövedelmez; kifizetődik ränta2 -n, -or (állati) belsőség (láb, fej, nyelv is)

räntabel -1 jövedelmező, hasznot hajtó, rentábilis

räntabilitet -en jövedelmezőség, rentabilitás

ränte|belopp [-o-] -et, = kamatösszeg -bärande kamatozó, . jövedelmező -fot -en kamatláb -fri -fritt kamatmentes -höjning -en, -ar kamatlábemelés -inkomst [-o-] -en, -er kamata jövedelem -nedsättning -en, -ar ka-matláb-leszállítás -räkning -en mat: kamatszámítás -sats -en, -er kamattétel, -láb -tabell -en, -er kamatszámítási táblázat rät rätt egyenes; átv helyes; ~ linje egyenes (vonal); ~ vinkel derékszög; ~ sida [szövet] jobb oldala (v. színe) räta I. s: -n o: ~n på tyget a szövet jobb oldala (v. színe) II. vt, vi: ~ (ut) (ki)egyenesít, egyenessé tesz; kinyújt; ~ på v. ut benen kinyújtja lábait; jár egyet, járkál; ~ på ryggen kiegyenesíti a hátát; ~ på v. upp sig fel- v. kiegyenesedik, feláll

rät|lin(j)ig -t egyenes vonalú; átv egyenes (lelkű) -sida -n, -or [szövet] jobb oldala (v. színe); előlap, fej oldal (érméé); det går inte att få någon ~ på detta nem lehet vele zöld ágra vergődni (v. mihez kezdeni)

rätt1 -en, -er fogás, étel, tál; dagens ~ (a) mai különlegesség (étlapon); middag med fem ~er ötfogásos (est-) ebéd

rätt2!. s:-en, -er 1. jog; jogosultság; igazság; ~en titi arbete a munkához való jog; han fick ~ neki lett igaza; få sin ~ jogához v. igazához jut, megkapja azt ami megilleti; gengn ~ igazat ad vkinek; göra ~ i att helyesen teszi hogy; göra ~ för sig eleget tesz kötelezettségeinek; ha ~ i ngt igaza van vmiben; ha ~ till ngt joga van vmihez v. vmire; mer än han har ~ till több mint amennyi megilleti; skipa ~ igazságot szolgáltat, ítélkezik; ta ut sin ~ követeli a

jogát v. jussát; vara i sin goda ~ teljesen igaza van; teljesen jogos [vmi]; låta nåd gå för(e) ~ kegyelmet gyakorol, enyhébben ítél; med all v. full ~ teljes joggal; med vad ~ ? milyen jogon? 2. jog, törvény; igazságosság; romersk ~ római jog; 3. bíróság, törvényszék; högre ~ felsőbb bíróság; inställa sig (in)för ~en megjelenik a bíróság előtt 4. få ~ på ngt megtalál vmit; tisztáz vrnit; hålla ~ på ngt rendben tart vmit

II. adj helyes, megfelelő; igazságos; pontos; valódi, igazi; igaz, becsületes; ~e v. ~a mannen a megfelelő (v. az igazi) ember; ~ arvinge törvényes örökös; det är inte mer än ~ (az) csak rendjén való (v. igazságos); det är ~ åt honom megérdemli, úgy kell neki; i ~(an) tid megfelelő időben, idejében, jókor; i ~a ögonblicket az alkalmas (v. a kellő) pillanatban; på sin ~a plats a helyére; rég: vända sig till ~er man az illetékeshez fordul; du är mig just den ~e pontosan rád van szükségem (gúny is); det ~a segrar till slut az igazság végül is győz; det enda ~a az egyetlen helyes dolog

III. adv 1. helyesen, megfelelően; pontosan; éppen; gå ~ a helyes úton jár; klockan gick ~ az óra pontosan járt; gissa ~ ki- v. eltalál;rätta

handla helyesen cselekszik; hora jól hall; jag minns ~ jól emlékszem; ~ avskrivet intyga(r) a másolat hiteléül; allt går v. står inte ~ till här itt nincs minden rendjén v. rendben; ~are sagt helyesebben, jobban mondva, inkább; ~ som jag kom (éppen) amint jöttem; ~ som det var, ~ vad det är egyszerre csak, hirtelen; hon kommer ~ som det är (ő) nyomban v. mindjárt jön, minden pillanatban jöhet 2. (nyomósitó szócska) igazán, elég(gé); egészen, nagyon; en ~ begåvad man elég tehetséges ember; ~ bra egész jól; ~ ofta igen gyakran; ~ väl igazán v. nagyon jól 3. egyenesen; ~ fram egyenesen v. egyenest (előre); ~ och slätt egész egyszerűen; ~ så eléggé, nem kevéssé, meglehetősen; kunna vara ~ (så) nöjd med det egészen elégedett lehet azzal; ^ säl helyes!, jól van!; hajó egyenesen így (tarts)! (vezényszó a kormányosnak) rätta L s indecl (praep-val) 1. med ~ joggal, jogosan; finna sig till ~ eligazodik, kiismeri magát, (jól) tájékozódik; alkalmazkodik (med ngt vmiben v. vhol; vmihez); hjälpa ngn till ~ ki-v. megsegít, útbaigazít vkit (med ngt vmiben); komma till ~ megkerül, előkerül; komma till ~ med ngn boldogul (v. dűlőre jut) v. kijön vkivel; komma till ~ med ngt boldogul (v. rendbe jön) vmivel, eligazít v. elintéz vmit; tala ngn till ~ belátásra bír vkit; ställa ngn till ~ för ngt felelősségre von vkit vmiért (v. vmi miatt); lägga ngt till ~ rendbe hoz (v. elrendez) vmit (átv is); 2. draf ga) v. ställa ngn (in)för ~ bíróság v. törvény elé állít (v. törvénybe idéz) vkit, pert indít vki ellen; inställa sig (in)för ~ megjelenik a bíróság előtt; gå till ~ med ngn perbe száll vkivel, a törvény előtt felelősségre von vkit (för ngt vmi miatt) II. vt 1. (meg- v. ki)igazít; (ki)javít, helyesbít; korrigál; ~ till kijavít, rendbe hoz 2. hozzáigazít, (efter ngt vmihez); ~ mun (nen) efter matsäcken addig nyújtózkodik ameddig a takaró ér III. ~ sig 1. megjavul, -változik; 2. igazodik, alkalmazkodik; nyelv megegyezik (efter ngt vmihez; vmivel); ~ sig efter omständig-

heterna alkalmazkodik a körülményekhez; veta vad man har att ~ sig efter tudja mihez tartsa magát rättare1 -n, = mez S: munkafelügyelő,

ispán; béresgazda rättare2 -n, = javító (személy); bíráló, kritikus; av uppsatser dolgozatok javítója; en skarp ~ av andras fel mások hibáinak éles .kritikusa råttegång -en, -ar per, pör; bíró(ság)i eljárás; börja v. väcka ~ mot ngn pert indít vki ellen; förlora (i) en ~ pört elveszt rättegångs |biträde -t, -n (perbeli) képviselő, jogi tanácsadó -dag -eh, -ar (bírósági) tárgyalás(i nap) -förhandling -en, -ar bírósági tárgyalás -handling -en, -ar 1. perirat, bírósági ügyirat 2* bírói intézkedés v. aktus -kostnad [-0-] -en, -er perköltség -ordning [-ör~] *en, -ar perrendtartás -säl -en, -ar (bírósági) tárgyalóterem -väsen -väsendet igazságszolgáltatás, igazságügy rätteligen adv tulajdonképpen, igazság

v. jog szerint rättelse -n, -r 1. kiigazítás, javítás, helyesbítés 2. figyelmeztetés, rendreutasítás 3. utasítás, direktíva; lända ngn till ~ útmutatásul v. zsinórmértékül szolgái vki számára 4. (hiba)javítás, helyesbítés; korrekció; göra javít, korrigál rättesnöre -t, -n átv: zsinórmérték, vezérfonal; tjäna till ~ zsinórmértékül v. útmutatásul szolgál rättfram -t egyenes, nyílt, őszinte,

becsületes, szókimondó rätt|färdig -t igazságos, jogos; igaz; sova den ~es sömn az igazak álmát alussza -färdiga igazol; tisztáz; ~ sitt handlingssätt igazolja eljárását; ~ sig inför ngn för ngt igazolja v* tisztázza magát vki előtt vmi miatt rättfärdig|göra -gjorde -gjort, igazzá tesz, megszabadít bűneitől, üdvözít; ~s megigazul -görelse -n megigazulás -het -en igazságosság rätthaveri -et kb.: konokság, hajthatatlanság, erősködés rättighet -en, -er jog(osultság); jogosítvány; engedély; előjog; ha ~ till ngt joga van vmihez, jogosult vmire; med förbehåll av alla ~er minden jog fenntartvarättika

572

rättänkande

rättika -n, -or nov: retek rättmätig -t jogszerű, jogos, törvényes,

igazságos

rättning -en, -ar 1. (ki)javítás, kiigazítás 2. kat igazodás; ~ vänster! balra igazodj! rättrogen (elv.: rätt-trogen) 1. igazhitű

(mohamedán) 2. átv ortodox rättrådig -t igazságos, becsületes, igaz, derék

rätts I anspråk -et, = jogigény -begrepp -et, == jogi fogalom; plur jogi felfogás -enlig -t jog szerinti, jogszerű, jogos -fall -et, = jogeset -filosofi [-so-] -n, -er jogbölcselet, rfilozófia -följd -en, -er jogkövetkezmény, -hatás -förhållande -t, -n jogviszony -förmåga -n jogképesség -gill -giltig -t jogerős, -érvényes -grund -en, -er jogalap, -cím -handling -en, -ar jogi cselekmény v. aktus -historia -historien jogtörténet -hjälp -en jogi tanácsadás rättsinnad rättrådig rättsinnehavare -n, = jogosított, jogosult

rätt|sinnig -t becsületes, jóravaló; ~e upphittar en a becsületes megtaláló -skaffens indecligaz (lelkű), becsületes, tisztességes, derék rätts|kapacitet -en jogképesség -kemi -(e)n igazságügyi v. törvényszéki vegyészet v. .vegyvizsgálat -kemisk -t igazságügyi vegyész(et)i rätt|skipning -en jog- v. igazságszolgáltatás; törvénykezés rätts I kraft -en jogerő rätt|skrivning -en, -ar helyesírás; helyesírási gyakorlat, tollbamondás • -skrivningsfel -et, = helyesírási hiba rätts I kränkning -en, -ar jogsértés, törvényszegés -kunnig -t jogtudó, jogi képzettségű -känsla -n jogi érzék, jogérzék, igazságérzet, rättslig -t jogi, törvényes; bíró(ság)i, törvényszéki; ~t skydd jogi v. törvényes védelem; detta medför påföljd ez törvényes eljárást von maga után; på ~ väg törvényes úton, bírói eljárás (v. per) útján rätts |läkare -n, = törvényszéki orvos, igazságügyi orvosszakértő; rendőrorvos -lära -n jogtan, -tudomány -lärd I. s (plur: -a) jogtudós, jogász

II. adj jogtudományban járatos -lös -t jog nélküli, jogfosztott -löshet -en jognélküiiség, jogfosztottság -medel -medlet jogorvoslat -medicin -en igazságügyi v. törvényszéki orvostan -medicinsk -t igazságügyi v. törvényszéki orvos(tan)i -medvetande -t jogtudat; igazságérzet -norm [-o-] -en, -er jogi norma v. alapelv -ordning [-őr-] -en jogrendszer; jogrend -praxis = v. -en joggyakorlat -princip -en, -er jogelv, jogi alapelv -psykiater -n, -psykiatrer igazságügyi v. törvényszéki elmeszakértő -psykiatri -(e)n igazságügyi v. törvényszéki elmekórtan -regel -n, -regler jogszabály -säl -en, -ar (bírósági) tárgyalóterem -samhälle -t, -n jogrenden alapuló társadalom -skipning -en ->• rättskipning -skydd -et jogvédelem, törvényes védelem -språk -et, = jogi (szak-) nyelv -stat -en, -er jogállam -stridig -t jog- v. törvényellenes -säkerhet -en jogbiztonság

rättstavning -en helyes írásmód; helyesírás

rätts|tillstånd -et, = jogállapot; ett osäkert ~ jogbizonytalanság -titel -n, -titlar jogcím -tjänare -n, == törvényszéki altiszt v. hivatalsegéd -tvist -en, -er jogvita, per -vetenskap -en, -er jogtudomány -vetenskaplig -t jogtudományi -vidrig -t jog- v. törvényellenes -väsen -väsendet igazságügy -åskådning -en jogszemlélet, -felfogás

rättvis -t igazságos; jogos, méltó (pl büntetés)

rättvisa -n igazságosság; átv törvény, igazságszolgáltatás; göra ~ igazságot szolgáltat (åt ngn vkinek); átv érvényre juttat, kiemel (åt ngt vmit); gå ~n i förväg kivonja magát a földi igazságszolgáltatás alól, végez Önmagával; låta ~n ha sin gång szabad folyást enged az igazságszolgáltatásnak; överlämna ngn i ~ns händer (v.

åt ~ri) a törvény kezébe (v. rendőrkézre) ad vkit, átad vkit a bíróságnak

rättvisligen adv igazság szerint, tulajdonképpen

rättänkande (elv.: rätt-tänkande) egyenes gondolkozású, becsületes, igazságosrätvinklig

rätvinklig -t derékszögű räv -en, -ar róka (átv is); ha en ~ bakom örat ravasz (v. minden hájjal megkent) fickó -aktig -t ravasz, furfangos, csalafinta -grop -en, -ar rókaverem -gryt -et, = rókalyuk -hona -n, -or nőstény róka -jakt -en, -er rókavadászat -lya -n, -or rókalyuk -päls -en; -ar rókabunda, -prém -sax -en, -ar rókavas, csapda -skinn -et, ~ rókairha, -bőr, -prém -svans -en, -ar 1. rókafar(o)k 2. nov mezei zsurló -unge -n, -ar rókakölyök, -fi rö ~(e)t, -n v.. = nád, nádszál; böjas som ett rö jör vinden hajladozik mint nád a szélben röd rött vörös, piros; tört: ~a armén a Vörös Hadsereg; den ~a hånen a vörös kakas, a tűz(vész); Röda havet (a) Vörös-tenger; ~a hund rózsahimlő, rubeóla; Röda korset (a) Vöröskereszt; inte äga ett rött öre o nincs egy huncut vasa v. fillérje sem; i ~a(ste) rappet q villámgyorsan, rögtön; bli ~ (i ansiktet) elvörösödik, el- v. kipirul, arcába szökik a vér; det ~a a vörös v. piros (szín ill. festék); i rött vörös színbe(n), vörösbe^); se rött o vérbe borul a szeme, dühbe gurul rödakorssyster -n, -systrar vöröskeresztes nővér

röd|aktig -t vöröses, pirosas -beta -n, -or céklarépa -blommig -t piros virágú; vörös virágos; átv pirospozsgás, rózsás (arc) -blond [-o-] -blont vörösesszőke .-bok --en, -ar nov: bükk (-fa) -brokig +t vörös foltos, vöröstarka (tehén) -brun -t vörösesbarna; (piros) pej (ló) -brusig -t rézvörös (arc); o borvirágos -fläckig -t vörös foltos -färg -en, -er vörös festék, vörös okker -färga vörösre v. pirosra fest ilU színez -glödande vörösen izzó -glödga vörösizzásig hevít -glödgning -en vörösizzás -gråten -gråtet vörösre sírt, kisírt -gul -t vörösessárga -hake -n, -ar, -hakesångare -n, = áll vörösbegy -hårig -t vörös hajú röding -en, -ar áll: vitéz szemlíng, vöröspisztráng

rod|kantad vörös szegélyű v. szélű; ~e ögon vörös szemhéjak -kindad piros V. rózsás arcú, pirospozsgás -klöver -n

nov: vöröshere, réti (ló)here -krita -n, -or vörös kréta; vörös (pasztell)ceruza -kål -en vöröskáposzta -luva -n: Lilla *>n Piroska (mesében) -lätt piros arcú; rózsás, üde, viruló -lök -en, -ar vöröshagyma -metall -en, -er techn: vörösöntvény, tombak -myra -n, -or vöröshangya -måla vörösre v. pirosra fest -näst vörös orrú -penna -n, -or vörös ceruza -plister -n, -plistrar nov: piros árvacsalán -prickig -t piros-v. vöröspettyes -randig -t piroscsíkos -rutig -t vöröskockás -sjuka -n, -or (sertés)orbánc -skinn -et, = rézbőrű,-indián -skäggig -t rőt szakállú -sot -en vérhas -spotta -n, -or áll: sirria lepényhal -sprit -en denaturált szesz, spiritusz -sprängd -sprängt véraláfutá-sos, vérben forgó; med rödsprängt kött vérbélű (narancs) -spätta -n, -or rödspotta -stjärt -en, -ar áll: kerti rozsdafark(ú) -strimmig -t vörös- v. piroscsíkos -vin -et, -er vörösbor -ögd -ögt vörös v. gyulladásos szemű röja1 röjde, röjt elárul; leleplez; felfed; (ki)mutat; mutat (ngt vmire); ~ en hemlighet jör ngn elárul egy titkot vkinek; ** intresse jör ngt érdeklődést mutat v. tanúsít vmi iránt; ~ sig elárulja v. leleplezi magát; [-[vmilyen-nek]-] {+[vmilyen- nek]+} mutatja magát, mutatkozik röja2 röjde, röjt I. vterd: irt; tisztít; ~ mark földet művelésre alkalmassá tesz (v. feltör); ~ sig väg utat tör magának; ~ väg jör ngn v. ngt egyengeti vkinek v. vminek az útját; ~ ur vägen eltávolít; elhárít (akadályt); átv eltesz láb alól II. (hgs igek:) ~ av letakarít, letisztít; o lerámol; ^ undan eltávolít, elrak, elhord; ~ upp (kövektől, gyökerektől) megtisztít; kitakarít; rendet csinál (rummet a szobában); ~ ut kiürít; o kirámol röjning -en, -ar 1. erd irtás, tisztítás; irtvány, feltört föld 2. eltakarítás, elhordás

rök -en, -ar füst; füstgomoly, -oszlop; pára, gőz, felhő, köd; gå upp i ~ elég; átv füstbe megy, semmivé válik; ta sig en ~ szippant egyet, rágyújt; sedan såg man aldrig ~en av honom azóta még a nyomát sem látták röka rökte, rökt I. vi 1. füstöl 2. dohányzik IL vi L meg- v. felfüstöl; kifüstöl,rökare

füstöléssel fertőtlenít v. féregtelenít; rö/tf füstölt hús 2, (el)szí(v) (dohányt); ~ en cigarrett elszí(v) egy cigarettát,

cigarettát szí(v); cigarretter cigarettázik; pipa pipázik III. (hgs igek:) ~ in en pipa pipát kiszí (v); ~ in füstöl (tűzhely); visszajön a füst; upp el- v. végigszí(v) (pl. szivart); ^ upp mycket pengar sok pénzt elfüstöl (v. költ dohányra); ~ ut a) kifüstöl, füstöléssel kiirt; b) . elszív (pl. cigarettát) rökare -n, = dohányos, dohányzó (ember); kupé för icke ~ nemdohányzó szakasz

rök|bar -t elszívható, elfüstölhető (dohány) -bomb [-o-] -en, -er kat: füst-bomba, füstfejlesztő bomba, füstgránát -bord -et, = dohányzóasztal rökelse -n, -r tömjén; tömjénfüst; átv tömjénezés -kar -et, = tömjéntartó, illatszerfüstölő rökeri -(e)t, -er (hús)füstölőhelyiség, füstölde

rök|fri -fritt füstmentes, füst nélküli -fång -et, — ép huzatkürtő, füstvezeték -färgad füstszínű -förbud -et dohányzási tilalom -förgiftning -en, -ar füstmérgezés -gång -en, -ar kémény, kürtő, füstjárat -huv -en, -ar kéménysisak, kürtősüveg -hytt -en, -er dohányzó (-kabin) (hajón) rökig -t füstös; füstölgő; homályos,

sötét; párás, ködös rök]kupé -n, -er dohányzó szakasz (vonaton) -mask -en, -er füstvédő álarc -moln [-Ö-] -et, = füstfelhő rökning -en, -ar 1. füstölés; felfüstölés; fertőtlenítés; féregtelenítés 2. dohányzás; ~ förbjuden tilos a dohányzás rök|pelare -n, = füstoszlop -ridå -n, -er kat: füstfüggöny -ring -en, -ar füstkarika -röck [-o-] -en, -ar házikabát- -rum, rummet = ' dohányzó (-szoba) -skrift -en, -er (repülőgéppel írt) füstírás -sugen: jag är ~ o szeretnék rágyújtani, de rágyújtanék! -svamp -en, -ar nov: pöfeteg(gomba) rökt (-> röka) füstölt; ~ skinka füstölt sonka

rök |tobak -en (szívni való) dohány -verk -et, =s 1. o füstölnivaló, szívnivaló (dohány, szivar, cigaretta stb,) 2. tömjén

rölleka röllika -n, -or nov: közönséges cickafark

rön -et, = tapasztalat; (kísérleti) eredmény; észlelés, megfigyelés; megállapítás

röna rönte, rönt tapasztal, kap; [vmire] talál; részesül [vmiben]; ** prov på ngns välvilja tapasztalja vkinek a jóindulatát; ^ bifall tetszésre talál, tetszést arat; livlig efterfrågan nagyon keresett v. kapós (áru); ^ förståelse megértésre talál; ~ inflytande av ngn vkinek a befolyása alatt áll

rönn -en, -ar nov: vörös- v. madárberke-nye(fa) -bär -et, = vörös- v. madárberkenye (termés)bogyója röntga (meg)röntgenez, átvilágít; röntgenfelvételt készít (ngn vkiről) röntgen|apparat -en, -er röntgenkészülék -bild -en, -er röntgenkép, -felvétel -fotografera röntgenfelvételt készít röntgenolog [-ö'g] -en,-er röntgenorvos,

röntgenológus röntgen |plåt -en,-ar (előhívott) röntgenfilm -stråle, -n, -ar röntgensugár rör1 -et, = kőhalom, -rakás (mezsgye-jelző)

rör2 -et, = 1. cső; (cső)vezeték 2. o légcső 3. (rádió)cső, -lámpa 4. nád; spanskt ~ spanyolnád 5. nádsíp, (pásztor)síp 6. o ->• rörskridsko röra I. s: -n keverék, habarék, kotyva-lék; kavarodás, zűr(zavar), összevisszaság; zagyvalék II. vt, vi: rörde, rört 1. mozdít; mozgat; inte ~ ett finger az ujját sem mozdítja; ~ (på) armen mozgatja a karját; ~ på sig mozog, járkál; mozdul, moccan; átv mozgolódik; ~ på benen szedi a lábát, siet 2. (meg)érint, illet (átv is), nyúl [vmihez]; se men inte ~ l nézd(,) de rie nyúlj hozzál; hozzányúlni tilos!; ~ vid ngt (meg)érint vmit; hozzányúl vmihez (átv is); hon rörde knappt (vid) maten alig nyúlt az ételhez; det rör hela din framtid az egész j övödről van szó, a jövőd forog kockán; det rör mig inte engem nem érint v. illet, semmi közöm hozzá; vad rör det dig ? mi közöd hozzá? 3. ~ i gröten keveri a kását 4. (érzelmileg) megindít, meghat; det kunde ~ en sten (az) még egy követ is megindítana;rörande

^ till medlidande részvétre indít; ~ till tårar könnyekig meghat

III. ^ sig 1. mozog, járkál; halad, vonul (menet); (meg)mozdul, moccan; forog, kering (kring v. runt ngt vmi körül); dtv forgolódik; han har stora summor att ~ sig med nagy összegekkel rendelkezik; ~ sig med stora planer nagy terveket forgat a fejében 2. lejátszódik, végbemegy 3. ~ sig om ngt szó van vmiről, szóban forog vmi; vmi

körül forog (pl. beszélgetésj;

IV. (hgs igek:) ~ i behabar; hon rör i mjöl i soppan liszttel behabarja a levest; ** ihop összekever (átv is); összezavar; ~ om megkever; megpiszkál (i brasan tüzet); feltúr, összeturkál (i ngt vmit); kotorász [vmiben]; ^ till kever, (el)készít (mártást, festéket); átv összekavar, -kever (fogalmakat) ; ~ upp felkavar, mozgásba hoz; felver (port) ; ~ upp himmel och jord eget-földet megmozgat

rörande I. adj megindító, -ható II. praep .. .-t illető(en), .. .-re vonatkozó(an), .. »-vei kapcsolatos(an); önskemål ~ språkundervisningen a nyelvtanítással kapcsolatos kívánságok

rörd rört érintett; meghat(ód)ott, -in-dult, elérzékenyült; bli djupt ~ mélyen meghatódik v. megilletődik (av ngt vmitől); vara ~ av ngt vminek a hatása alatt van

rördrom -drömmen,-drömmar áll: bölömbika

rörelse -n, -r 1. mozgás; mozdulat; hadmozdulat; sätta en maskin i ~ gépet mozgásba hoz (v. megindít); sätta sig i ~ mozgásba jön, mozogni kezd; meg- v. elinduljjármű) 2. sürgésforgás; élénkség, mozgalmasság 3. (kereskedelmi) vállalat, üzlet, bolt, (kis)üzem; nedlägga ~n megszünteti a vállalatot, leállítja az üzemet; O (végleg) becsukja a boltot; sköta ~n vezeti az üzletet (v. a vállalatot); utvidga ~n fejleszti a vállalatot, kibővíti az üzemet 4. kereskedés, kereskedelmi v. üzleti tevékenység; forgalom; släppa ut i ~n forgalomba hoz 5. mozgalom, megmozdulás; politisk ~ politikai mozgalom 6. meg- v. felindulás, elérzékenyülés; meg- v. fel-indultság, meghatottság; din röst dar-

rar av ~ a hangod remeg a meghatottságtól -energi [si] ~(e)n fiz: mozgási energia -frihet -en mozgási szabadság (átv is) -förmåga -n mozgási képesség, -gren -en, -ar kereskedelmi ág(azat) -kapital -et, = üzemi tőke, forgótőke -kraft -en, -er techn: mozgatóerő -medel plur közg: forgóeszközök -nerv -en, -er mozgatóideg -riktning -en mozgásirány, a mozgás iránya rör|formig [-o-] -t cső alakú, csőszerű rörig -t l: kevert, ragacsos; ~a rätter nehéz ételek 2. zavaros, zűrös; en ~ dag zűrös nap 3. összefüggéstelen, zagyva, kusza; ett ~t brev összefüggéstelen v. zavaros levél rörledning -en,. -ar csővezeték rörlig -t 1. mozgékony, fürge, élénk; tevékeny, agilis; gyors; en ~ fantasi élénk v. csapongó fantázia; ett liv aktív v. mozgalmas élet; ha en ~ tunga jól pereg (v. helyén van) a nyelve, (nagyon) beszédes; du är ständigt på ~ fot te állandóan úton vagy

2. mozgatható; mozgó; változó (pl. ünnep); vasút: ~ materiel gördülőanyag; ~t postkontor mozgóposta

3. rendelkezésre álló, mobil, likvid; polgazd: ~t kapital folyékony tőke-

ror|läggare -n, = csőszerelő, Víz- V. gázvezetékszerelő; csőfektető munkás -läggning -en csőszerelése-fektetés; víz- v. gázvezetékszerelés; csatornázás -matta -n, -or ép: nádforiat, -szövet -mokare -n, = vízvezeték-. ill. központifűtés-szerelő, csőszerelő -mottagare -n, = (elektron)csövés y. lámpás rádió(vevő)készülék -nät -et, = csőhálózat -post [-o-] -en csőposta -skridsko -n, -r sp: gyorskorcsolya, csöves korcsolya -socker [-o-] -sockret nádcukor -sopp [-o-] -en, -ar nov: vargánya, tinóru(gomba) -stol -en, rar (acél)csőszék -tång -en, -tänger techn: csőfogó -valsverk -et, — csőhengermű rös1 rysa

rös2 -et, =, röse -t, -n kőrakás, -halom;

mezsgyejel, határjel (köböl) rösa kövekkel ki- v. megjelöl (határi,

. mezsgyét)

röst -en, -er 1. hang (beszéd- v. ének-); átv szó, szózat; en djup ~ mély hang; med hög hangosan; med låg ~ halkan; folkets ~ ^a nép szava; förnuftetsrösta

576

röveri

~ a józan ész szava; höja ~en felemeli a hangját, hangosabban beszél; sakna ~ nincs (ének)hangja; lyda hjärtats ~ hallgat a szívére; lyda en väns ~ hallgat a jó barát szavára v. tanácsára; átv: det ligger inte jör min ~ nem fekszik

nekem, nincs ínyemre; känna igen ngn på ~en felismer vkit a hangjáról; vara vid ~ hangjánál van, jól van diszponálva 2. énekes (kórusban) 3. szavazat; avge v. avlämna sin ~ (le)szavaz, leadja a szavazatát (för ngn vkire); ge sin * åt ngn szavaz vkire; nedlägga sin ~ tartózkodik a szavazástól rösta szavaz (jör ngt vmire; på ngn vkire); leadja a szavazatát; ~ öppet nyíltan szavaz; ~ med slutna sedlar titkosan szavaz; ~ om ngt szavazással dönt vmiről, szavazásra bocsát vmit; ~ ja.igennel szavaz röst | antal -et, = szavazatszám, szavazatok száma -apparat -en, -er anatómia: hangszerv(ek) -band -et, = anatómia hangszalag -berättigad szavazásra jogosult, szavazati joggal bíró röstetal -et, == szavazatok száma, szavazatszám; lika * szavazategyenlőség

röst|fiske -t o korteskedés, szavazathaj-hászás -flertal -et szavazattöbbség -fångare -n, ~ o kortes -läge -t, -n zene: hangfekvés -längd -en, -er választói névjegyzék röstning -en, -ar szavazás röst|omfång -et zene: hangterjedelem -räkning -en, -ar szavazatszámlálás rösträtt -en szavazati jog, választójog;

allmän ~ általános választójog rösträtts [reform [-o-] -en, -er választójogi reform -ålder -n választójogi teljeskorúság röst|sedel -n, -sedlar szavazólap, -cédula -siffra -n, -or szavazatszám -skolkare [-0-] -n, = szavazástól tartózkodó, szavazati jogával nem élő (ember) -splittring -en szavazatok szétforgá-csolódása -springa -n, -or hangrés

-värvning -en szavazatszerzés, választási propaganda -ägare -n, = szavazati joggal bíró (ember) -ökning -en szavazatok számának növekedése -övervikt -en szavazattöbbség röta I. s: -n rothadás; korhadás, reve-sedés; mállás; enyészet; ta (v. angripas av) * rothadásnak indul, korhadni v. mállani kezd II. vt: rötte v. -de, rött v. -t 1. rothaszt; korhaszt; mállaszt 2. áztat (kendert) III. vi rothad; korhad; mállik röt|feber -n, -febrar o (rothadásos) üszök v. üszkösödés -månad -en kánikula, nagy hőség időszaka (S: júl 23— aug. 23.) -månadshistoria -histori\en, -er hihetetlen v. fantasztikus történet rötning -en, -ar kender- v. lenáztatás rötsår -et, = genny(es)edő seb rött röd rötter rot

rötägg -et, = 1. záptojás 2. átv fekete bárány; semmirekellő, haszontalan fickó, csibész; familjens ~ a család szégyene

röva rabol (från ngn vkitől); el- v. kirabol; megfoszt (ngt från ngn vkit vmitől); ~ bort elrabol, elragad, megszöktet

rövarband -et, = rablóbanda rövare -n, = rabló; zsivány/ útonálló, haramia; betyár; leva ~ izgágáskodik, garázdálkodik rövar|historia -histori\en, -er rablóhistória; rémmese, hihetetlen történet -håla -n, -or 1. ->- rövarkula 2. átv nyomortanya, odú -händer: falla v. råka i ~ rablók kezébe kerül -hövding -en, -ar rabló- v. haramiavezér -kula -n, -or rablóbarlang, rablók tanyája -näste -t, -n rablófészek, zsivány-tanya -pris -et, = o potom ár; för ~ potom pénzért v. áron, majdnem ingyen, bagóért -roman -èn, -er 1. rablótörténet (regényben), kalandregény; betyárregény 2. rémregény -tåg -et, = rablókaland, -hadjárat röveri -(e)t, -er rablás; fosztogatás s

sa o säga saarländsk -1 Saar-vidéki Saaromrádet npr (a) Saar-vidék sabbat -en, -er vall: szombat (zsidóknál); vasárnap (protestánsoknál); átv pihenőnap, ünnepnap; fira ~(en) (meg-) tartja a szombatot sabbats|brott [-o-] -et, = szombat ilU vasárnap megszentségtelenítése -vila -n szombati ill. vasárnapi pihenés sabel -n, sablar szablya, kard -balja -n, -or kardhüvely -fäktare -n, = sp kardvívó -fäktning -en, -ar sp: kardvívás -fäste -t, -n kardmarkolat -hugg -ef, = kardvágás, -csapás -lilja -nt -or nov: kardvirág -skrammel -skramlet kardcsörgés; átv kardcsörtetés -slukare -n, = kardnyelő (cirkuszi) sabla1: ~ ned lekaszabol; levág (karddal) sabla2 o I. adj indecl átkozott, ördögi

II. adv átkozottul sabotage [-ä's] = szabotálás, szabotázs sabotera szabotál sachsare -n, = szász (ember) Sachsen npr Szászország sachsisk -1 szász(országi) sacka: ~ efter elmaradozik, hátramarad;

áiv lemarad sackarin -et szaharin (cukorpótló) sade säga

sadel -n, sadlar 1. nyereg; sitta säkert v. fast i ~n biztosan til a nyeregben (átv is); kasta ngn ur ~n kivet a nyeregből, levet a hátáról; átv kiüt vkit a nyeregből 2. hegynyereg, hágó 3. nyereg (vonós hangszeren) -bom -bommen, -bommar nyeregváz, -fa -fast: vara ~ biztosan ül a nyeregben (átv is) -gjord -en, -ar nyereghevedér, hasló -knapp -<en, -ar elülső nyeregkápa -makare -rc, = nyerges(mester), nyereggyártó, szíjgyártó -makeri -(e)t, -er nyerges-v. szíjgyártóműhely; nyerges- v. szíjgyártómesterség -plats -en, -er nyer-gelő(hely) (lóversenypályán)

-tak -et, = ép nyeregtető sadism -en szadizmus

sadist -en, -er szadista (ember) sadistisk -t szadista sadla I. vt megnyergel, (fel)nyergel (lovat) II. (hgs igek:) ~ av lenyergel; ~ om átnyergel (átv is); véleményt ill, szakmát változtat; ~ pä fel- v. megnyergel saffian -en v. -et szattyán(bőr), marokén saffran -en v. -et sáfrány (fűszer) saffrans |bröd -et, — sáfrányos kenyér

-gul rt sáfránysárga safir -en, -er zafír -blå -blått zafírkék saft -en, -er 1. nedv; lé; húslé, szaft

2. szirup, szörp; gyümölcslé (ital)

3. átv erő, velő

safta I. vi gyümölcslevet v. szörpöt készít, befőz II. vt: ~ halion málnaszörpöt készít III. ~ sig nedvet v. levet ereszt, levesedik; sziruposodik saftjbutelj -en, -er, -flaska -n, -or szörpös-üveg

saftig -t nedvdús; leves(es), lédús; szaftos, zamatos, ízes (átv is); átv erőteljes: ~a färger élénk színek saft| kräm -en, -er gytimölcskrém (desz-szert) -lös -t nedv v. lé nélküli, nedvetlen; szaft nélküli; átv erőtlen, száraz saftning -en, -ar gyümölcslé- v. szörpkészítés

saftsoppa [-o-] -n, -or gyümölcsleves saga -n, -or 1. mese; berätta sagor meséket mond, mesél (för ngn vkinek); nu är ~n all itt a vége a mesének; itt a vége, fuss el véle; átv: hans ~ är all eljátszotta szerepét (v. kisded játékait) 2. monda, rege; saga (skandináv monda v. epikus ének) sagd sagt (-^ säga) mondott, nevezett; ~a person az említett személy; rättare sagt helyesebben mondva; som sagt (var) mint már mondottam sägen s indecl: det bär syn fór ~ (ez) meglátszik rajta, szembeszökik, (ez) magáért beszél sagesman -mannen, -män tájékoztató, hírközlő (ember), informátor; átv (hír-) forrásságo

sago -fl v. -t sagogryn

sagoberättare -n, — mesemondó -be-rätießVa -n} -or mesemondó nő -bek -en, -böcker insséskönyv, mesekönyv sagogryn szágó(liszt) sago^ynssoppa [-so-] -n, -or szágóleves ssgyjl^Hd -länder meseország, mesebeli v. mondabeli ország; álomvilág -lik -1 meseszerű, mesébe Illő, mesés; O hihetetlen, fantasztikus sagöpdm -en, -er szágópáima sagojprms -en, -űr mesebeli herceg v. királyfi -skstt -ra, -er 1. mese- ill. mondakincs 2. mesebeli ill. mesés kincs -sieti [-ott] -eí, = mesebeli ill. mesés kastély -spd = Yrøtf mesejáték -tid -en, -er mondák (v. izlandi sagcik) kora, mondai őskor »värld -en, -ar mesék v, mondák világa, mesevilág -i -n, -ar L mesebeli ill. mondabeli sziget fL mondák ill. sagák szigete (pl. Izland) sak -tn, -er 1. dolog, tárgy (átv is); holmi; poggyász; ügy; det är en helt annan ~ az egészen más (dolog); det år samma ~ (v. ~ samma) (az) mindegy; ~en är den att a dolog úgy áll hogy; som ~erna nu står, som ~en ligger till a dolgok jelenlegi állása mellett; det är min ~ ez az én dolgom v. ügyem; låt det bli min ~ hagyd (csak) rám!; det är vár ~ att... a mi dolgunk v. feladatunk az hogy...; ordna ~en elintézi a dolgot; göra gemensam ~ med ngn együtt harcol v. mégy (v. szövetkezik) vkivel; för den goda ~ens skull a jó ügy érdekében; i ~ érdemben, lényegében; érdemileg; gå rakt på ~ rögtőn a tárgyra tér; vara säker på sin ~ biztos a dolgában; till ~en! [térjen] a tárgyra!; komma till ~en rátér a tárgyra; hålla sig till ~en a tárgynál marad; det gör ingenting till ~en az semmit sem változtat a dolgon, (az) nem tesz semmit 2. jog (peres) ügy; per; göra ~ av ngt perre viszi a dolgot; söka ~ med ngn beleköt vkibe; åtaga sig ngns ~ magáévá teszi vkinek az ügyét saker adj indecl, jog: bűnös, vétkes (till

ngt vmiben) sak|förare -n, = jogi képviselő v. tanácsadó; ügyvéd -förhållande -1, -n tényállás

sakkunnig I. adj: 4 szakértő; szakavatott, hozzáértő II. s: -en, -e v. -a

szakértő

sak|kunskap -utlåtande -i, -n szakértői vélemény, szakvélemény -kännedom -en tárgyismeret, szaktudás, -értelem;

den samlade **en az összes szakértők saklig -í dologi, tárgyi; tényeken alapuló; a tárgyhoz tartozó, odaillő, érdemi; tárgyilagos' sak|Iäge -i, -n tényállás -lös -t jog: ártatlan -lest adv büntetlenül; kockázat nélkül, nyugodtan, minden további nélkül sakna 1. nincs neki; híjával van (ngt vmije; vminek); nélkülöz [vmit]; hiányzik neki; ~ begåvning v. förmåga nincs tehetsége; ~ all grund minden alapot nélkülöz; jag ~r ngt nélkülözök vmit, nekem hiányzik vmi (v. vmim); det torde inte intresse nem lenne érdektelen; du ™r mod nincs bátorságod; jag ord för att nem találok •szavakat hogy; du ~r sinne för humor nincs humorérzéked 2. hiányol; sajnál, fájlal [vkinek v. vminek az [-elvesztését];-] {+elvesz- tését];+} du ngt? hiányzik vmld?; elvesztettél vmit?; vi har henne mycket nagyon nélkülöztük v. hiányoltuk őt, nagyon hiányzott nekünk saknad1 -en 1. hiány; i ~ av ngt vminek a hiányában v. híján; vara i ~ av alla medel híjával van minden anyagi eszköznek 2. sajnálkozás, sajnálat; bánkódás; gyász(olás);~en efter honom är stor (az ő) elvesztését nagyon fájlalják, mindenki fájdalommal nélkülözi őt; känna ~ efter ngn vágyakozik vki után; sajnál v. gyászol vkit saknad2 adj, s elvesz(t)ett; eltűnt; hiányzó; sörjd och ~ megsiratott, meggyászolt (halott); lista över az eltűntek névjegyzéke saknas saknades, saknats hiányzik; távol van; fem saknades öten eltűntek sakral -t egyházi, istentisztelethez tartozó, szent, szakrális sakrament -et, = vall szentség; átv szent dolog

sakramentskad o átkozott, istenverte sak |register -registret, = tárgymutató (könyvben) -rik -t tartalmas, részletes,

alapos

sakristia -n, -or sekrestyesakrätt

579

salta

sak|rätt -en dologi jog »skäl -et, = tárgyi

v. gyakorlati ok sakta I. adj lassú; csendes, halk; enyhe, szelíd; ~ steg lassú léptek; koka vid ~ eld lassú tűzön főz; ** musik halk zene; ett ~ regn csendes eső; en ~ vind gyenge szél II. adv lassan; csendesen, halkan: enyhén, szelíden; ^ framåt! lassan előre!; ~ i backarnaI lassan a testtel!; kora ^ lassan hajt; tala ~ halkan v. csendesen beszél; klockan går fem minuter för ~ as óra öt percet késik; ~ men säfcert lassan de biztosan III. vt (le)lassít; csökkent, mérsékel; csillapít; csendesít, haikít; ~ bilen (le)lassítja a (gép)kocsit, csökkenti az autó sebességét; ~ farten csökkenti az iramot (v. a tempót); lassít; ~ sina steg (meglassítja lépteit IV. vi (meg)lassul, lassúbbodik; lassít (jármű) V. ~ sig (le)lassul; enyhül, mérséklődik, elcsendesedik, elül (vihar); késik (óra) VI. (h^s égek:) ™ av a) lelassít; b) elcsendesül, enyhül, elül (szél); ~ in csökkenti a sebességet saktelfga, saktellgen, sakteligt adv las» san, kényelmesen, tempósan, sietség nélkül

saldiariig -t lassú, kényelmes; hanyag; nyugodt

s&ktjmod -et szelídség; békés v. nyugodt lelkület «m©dig szelíd, békés (természetű)

sakvärde -t, -n tárgyi érték(ek), értékálló (dologi) javak . sal -en, -ar terem; ebédlő; ligga på altman

** közös kórteremben fekszik sala vt, vi o (pénzt) összead(nak) v. összedob(nak) (Ull ngt vmire); befizet, bedob (pénzt) saladjar -(e)n, -er salátástál; előételes-- v.

kompótostál salamander -n, salamandrar áll: szalamandra, tűzgyík saidera 1. (számla)egyenleget megállapít, (számlát) lezár, szaldíroz 2. ki-rg> eni t, kifizet 8a£2u -t, -n ker: egyenleg, szaldó; mara-d k (számlán); kontot utvisar ett ~ av kr 90 a számla 90 korona egyenleggel zárul salicylsyra -n szalicilsav salig -t 1. üdvözült; boldog 2® (jelzőként indecl) (meg)boldogult; min ~ far

boldogult apám; ~ i åminnelse boldog

emlékezetű saligen adv: ~ avsomnad v. avliden békében elhunyt, megboldogult seüg|göra -gjorde, -gjort üdvözít; boldogít -görande üdvözítő; boldogító; den allena ~ kyrkan az egyedül üdvözítő* egyház

salighet -en, -er üdvösség; boldogság salin -i/z, -er (tengerparti) sópárló medence v. telep saliv -en nyál -avsöndring -en nyálkiválasztás -körtel -n, -körtlar nyálmirigy sallad -en, -er saláta salladsgurka -n, -or ecetes

uborka sal!ad(s)skål -en, -ar salátástál sallat -en, -er nov: saláta sallatshuvud -et, — salátafej, (egy) fej saláta

salifiiik -en végy: szalmiák -sprit -en

szalmiákszesz salomonisk -t salamoni; igazságos, bölcs;

~ dorn salamoni ítélet salong [-o1-] -en, -er 1. fogadószoba, szalon 2. hajószalon 3. terem; nézőtér (pl. színházi); átv közönség 4. tárlat, (művészeti) kiállítás salongs {berusad [-o-] o szalonspicces, pityókás -biljett -en, -er hajó-: másodosztályú jegy -gevär -et, = kispuska, flóbert(puska) -hjälte -n, -ar, -lejon [-o-] -et, = szalonhős, arszlán -mässig -t szalonképes -passagerare -n, = hajó másodosztályú utas -vagn -en, -ar vasút: szalonkocsi, termes kocsi

salpeter -n salétrom -haltig -t salétromtartalmú, salétromos *syra -n salétromsav

sals|bord -et, = ebédlőasztal -patient -en, -er közös kórteremben ápolt beteg salt I. s: -et, -er só; attiskt ~ „attikai só", finom v. csípős szellemesség; lägga i ~ besóz, sós lébe v. pácba rak; ta ngt med en nypa ~ csak fenntartással fogad el vmit, nem "-étű ~zerint vesz vmit II. adj sós; megsozott; (be-) sózott; átv éles, c ípős ~ b d sós ill. tengeri fürdő: ~ kott (be)sózott v. pácolt hús; <*«a tårar keserű könnyek; ~ vatten sós víz, tengervíz alltför ~ túl sós, elsózott; det smakar ~ sós íze van

salta vt, vi (meg)sóz; (be)sóz; ~ ngt

för mycket elsóz vmit; fisk sózott hal; en ~d räkning borsos számla; — hgs igek: ~ in v. ned besóz, bepácol saltbad -et, == 1. sós ill. tengeri fürdő

2. techn sós fürdő, sóoldat salter! -(e)t, -er halbesózó tizem salt|fattig -1 sóban szegény, sószegény, kevéssé sózott -gruva -n, -or sóbánya -gurka -n, -or ecetes uborka -halt -en sótartalom -kar -et, = (asztali) sótartó -källa -n, -or sós (vizű) forrás -lake -n sós lé, sóié, (sós) páclé -lösning -en, -ar 1. sóoldat 2. só (fel)old(ód)ása -mat -en sós étel saltning -en, -ar (meg)sózás; besózás, pácolás

saltomortal -en, -er 1. halálugrás, szaltó

mortále 2. bukfenc (áiv is) salt|sill -en, -ar sós hering -sjö -n, -ar 1. sós tó 2. Saltsjön a tenger, a Keleti-tenger -sjöbad -et} = 1. tengeri fürdő (fürdés) 2. fürdés tengervízben (fürdőkádban) -sjöfisk -en, -ar tengeri (v. sós vízi) hal -sjöfiske -t tengeri halászat -smak -en sós íz -stod -en, -er sóbálvány -ströare -n, =,-strödosa-/7, -or (asztali) sószóró -stäpp -en, -er sós sztyepp, szikes puszta -syra -n sósav -vatten -vattnet sós víz; tengervíz; vegy sóié, sóoldat -vattensfisk -en, -ar saltsjöfisk -öken -öknen, -öknar szikes pusztaság v. sivatag salu: (vara) till ~ eladó; kapható; utbjuda till ~ salubjuda -bjuda -bjöd, -bjudit megvételre kínál, áruba bocsát -hall -en, -ar vásárcsarnok -pris -et, = v. -er eladási ár -stånd -et, — (el)árusítóhely v. -bódé, stand salut -en, -er kat: díszlövés, -tűz; tisztelgés; skjuta v. ge ~ dísz- v. tidvlö-vés(eke)t ad le salutera vt, vi 1. kat tiszteleg, szalutál (ngn vkinek); ~ flaggan tiszteleg a zászló előtt; ~ ngn med sabeln karddal tiszteleg vkinek 2. átv üdvözöl; ~ med glaset pohárral [a kezében] üdvözöl

salutorg [-o-] -et, = piac- v. vásártér salutskott [-o-] -et, = díszlövés, üdvlövés saluvärde -t, -n piaci v. forgalmi érték salva 1 -n, -or 1. kat össztűz, sortűz; avlossa v. (av)skjuta en ~ össztüzet v. sortüzet ad 2. átv (szó)áradat, (szó-) özön; (taps)vihar

salva21, s: -n, -or kenőcs, (gyógyító) ír,

krém II. vt (kenőccsel) beken salvelse -n kenetesség, kenetteljesség

-full -t kenetes, kenetteljes salvia -n, -or nov: zsálya sam- összet előtag együtt-, Össze-;

együttes, közös; össz-sam| arbeta együttműködik, kooperál -arbete -t, -n együttműködés, együttes munka, kooperáció -arbetskommitté [-0-] -n, -er együttműködési bizottság -arbetspolitik -en együttműködési politika

samarit -en, -er 1. szamáriai lakos, szamaritánus 2. átv elsősegély nyű j t á-si tanfolyamot végzett (ember) -kurs -en, -er elsősegélynyújtási v. vöröskeresztes tanfolyam sam |båd -et, — közös fürdő (férfiaknak és nőknek) -band -et összefüggés; összeköttetés (kat is), kapcsolat; nära ~ szoros összefüggés; i ~ härmed ezzel kapcsolatban, ebben a vonatkozásban; stå i o> med ngt összefüggésben v. kapcsolatban van vmivel, kapcsolódik vmihez; ställa v. sätta i ~ med ngt összeköt v. összekapcsol vmivel; összefüggésbe v. kapcsolatba hoz vmivel -bandsofficer -(e)n, -officerare kat: összekötő tiszt -beskattning -en, -ar házastársak együttes (meg)adóztatása -boende I. adj együtt lakó II. s: -t együtt lakás -byggare -n, = nov egy-laki növény -dräkt -en egyetértés, összetartás same -n, -r lapp (ember) -folket a lappok sam |fund -et, — 1. társaság, társulat; egyesület, testület 2. társadalom 3. vall közösség -fälld -fällt együttes, közös, kollektív; egyhangú; egyetemleges (felelősség) -färdsel -n közlekedés; összeköttetés, forgalom; átv érintkezés, kapcsolat -färdsmedel -medlet, — közlekedési eszköz -foretag -ei, = szövetkezeti vállalat -förstånd -et kölcsönös megértés, egyetértés; megegyezés; i ~ med ngn vkivel egyetértésben v. egyetértve ill. összejátszva -förstånds** fred -en, -er megegyezéses béke -for-ståndspoütik -en (kölcsönös) megértés, politikája -gymnasium -gymnasi\ei, -er vegyes v. koedukációs gimnázium samhälle -t, -n 1. társadalom; közösség* állam 2. község, falu, város; helység;samhällelig

település, lakott hely 3. nov, áll telep, kolónia; (hangya)boly 4. (tudományos) társaság

samhällelig -t társadalmi, szociális; állami; polgári (jogok)

samhälls[anda -n közösségi szellem, közszellem -behov -et, = társadalmi szükséglet -bevarande a [fennálló] társadalmat megőrző; konzervatív -fariig 4 a társadalomra veszélyes, közveszélyes -fientlig -t társadalomellenes, antiszociális -form [-o-] -en, -er 1. társadalmi forma, társadalmi ill. politikai rendszer 2. települési forma -fördrag -et társadalmi szerződés -författning -en, -ar alkotmány -klass -en, -er társadalmi osztály -kunskap -en társadalmi v. állampolgári ismeretek (tantárgy) -lager -lagret, = társadalmi réteg -liv -et társadalmi élet -lära -n társadalomtudomány -nytta -n a közösség v. társadalom haszna, közhaszon -nyttig -t a köz(össég) v. társadalom számára hasznos, társadalmilag hasznos -omstörtande (társa-daiom)felforgató -ordning [-ör-] -en, -ar társadalmi rend -problem -et, = társadalmi v. szociális probléma -skick -et, = társadalmi rend(szer) -skikt -et, = samhällslager -skildring -en, -ar társadalomábrázolás, -rajz -ställning -en, -ar társadalmi helyzet v. állás -vetenskap -en, -er társadalmi v. társadalomtudomány fa természettudománnyal szembeh) -vådlig -t a társadalomra nézve veszélyes, közv^r szélyes

sam|hörig -t összétartozó, -függő, (egymással) kapcsolatos; szolidáris -hö-righet -en összetartozás, együvé tartozás; szolidaritás -hörighetskänsla -n összetartozás v. szolidaritás érzése

samisk -t lapp

sam|klang -en összhang, harmónia; átv egyetértés; i ~ med ngt vmivel összhangban -kväm -et, = (társas) összejövetel, rendezvény -känsla -n 1. közösségi érzés v. szellem 2. együttérzés -könad kétnemű (állat); hímnős (virágú)

samla I. vt, vi (össze)gyűjt, -szed; szedeget; ~ blommor virágo(ka)t szed;-

frimärken bélyeget gyűjt; ~ sina kraf" ter összeszedi erejét; ~ sina tankar

összeszedi gondolatait; ~ sin uppmärksamhet összpontosítja figyelmét, koncentrál; ~ på hög halomra gyűjt, felhalmoz II. ~ sig I. összegyűlik, gyülekezik; tömörül [vki körül] 2. ösz-szeszedi magát III. (hgs igek:) ~ ihop összegyűjt, -szed; ~ in begyűjt, beszed; gyűjt; ~ upp összegyűjt, felszed samlad összegyűjtött, -szedett; összegyülekezett, -gyűlt; átv összeszedett, megfontolt; en ~ bild átfogó v. teljes kép; ~e verk av Strindberg Strindberg összegyűjtött v. összes művei; i ~ trupp zárt egységben samlag -et, — közösülés, coitus samlare -n, — gyűjtő samlarlidelse -n, -r gyűjtőszenvedély samlas samlades, samlats összegyűlik, -sereglik; gyülekezik, csoportosul; rzfcs-dagen ~ az országgyűlés.összeül; ~ titi sina fäder megtér őseihez, meghal sam {lastning -en

ker: gyűjtő vagon-rakomány (különféle áruk) -lastningsvagn -en, -ar gyűjtőkocsi, -vagon -levnad. -en 1. együttélés 2. egymás mellett élés

samling -en, -ar 1. (össze)gyűjtés; gyülekezés (kat is); átv tömörülés; kalla till ~ tömörülésre v. egységre szólít fel 2. átv összeszedettség, elmélyülés, koncentráció 3. gyűjtemény, (múzeumi) tár; en ~ tavlor képgyűjtemény 4. tömeg, csoport(osulás) samlings|lins -en^ -er fiz: gyűjtőlencse -lokal -en, ~er egyesületi helyiség, klubhelyiség, találkozóhely -namn -et, = nyelv gyűjtőnév -parti -(e)t koalíciós párt -plats -en, -er gyülekezőhely; találkozóhely (för -(k)nek a) -punkt -en, -er 1. találkozó- ill. gyülekezőhely 2. átv gyújtópont, középpont -pärm -en, -ar iratgyűjtő, -tartómappa; irományfedél -regering -en, -ar nemzeti egységkormány, koalíciós kormány -säl -en, -ar gyűlésterem; díszterem, aula (iskolában) -verk -et, = gyűjteményes mű v. kiadvány samliv -et együttélés; äktenskapligt házasélet

samma pron adj ugyanaz (som mint); en och ~ egy és ugyanaz; ~ afton

aznap este; ~ dag ugyanazon a napon,

aznap; [vkivel] egy napon; på ~ gång ugyanakkor, egyszerre, egyidejűleg;sammaleíi

jag anlände på ~ gång som han ugyanakkor érkeztem amikor ő, vele egyidejűleg érkeztem; vara av ~ mening ugyanazon a véleményen van, [-[vki-vel]-] {+[vki- vel]+} azonos v. egy véleményen van; med ~ namn azonos nevű; på ~ sätt ugyanúgy, hasonlóképpen; vi bodde under ~ tak egy fedél alatt laktunk; det gör mig det ~ nekem mindegy; (det är) sak ~ o egyre megy, mindegy; gör det med ~ / o csináld v. csináljátok de rögtön! -ledes adv ugyanúgy, éppúgy, hasonlóképpen; tack köszönöm viszont [kívánom] 1 sam|malen 'malei korpás, barna (liszt) sammalunda adv sammaledes samman adv együtt; össze; bo ~ med sin mor együtt lakik az anyjával; slå sönder och ~ ízzé-porrá tör v. zúz; tala ~ beszél(get)nek egymással -binda -band, -bundit összeköt, -kapcsol »bindning -en, -ar összekötés, -kapcsolás -bindningsbana -n, -or vasút: összekötő vonaí v. pálya -bindningslänk -en, dtv: összekötő láncszem -biten -bitet ösz-szeharapott; dtv el- v. visszafojtott, elkeseredett, konok; med sammanbitna tänder összeszorított fogakkal -blanda összekever, -vegyít; összezavar, -cserél -bo -bodde, -botí együtt lakik; együtt él -brott [-o-] -et, = összeomlás (átv is); ett nervöst ~ idegösszeomlás -drabbning -en, -ar összeütközés, -csapás, csetepaté; összetűzés -drag -et, = összefoglalás, kivonat; tartalmi ismertetés; áttekintés -dra(ga) -drog, -dragit összehúz; összevon (kat is); összefoglal, kivonatol, lerövidít; sammandragande medel összehúzó v. vérzéselállító szer; sammandragen upplaga rövidített kiadás (könyvé) -fall -et, = 1. össze-- esés, -dőlés, -omlás; bukás 2. egybeesés; egyezés -falla -föll, -fallit 1. összeesik, -dől, -omlik; sammanfallna kinder beesett arc 2. összefolyik, egy-beömlik 3. egybeesik, egy napra esik; egyezik, azonos -fatta összefoglal, összegez -fattning -en, -ar összefoglalás, összegezés, rezümé -fattningsvis adv összefoglalásképpen, összefoglalóan -flyta -flöt, -flutit összefolyik (átv is), egybeömlik -fläta összefon (átv is) -flöde -t, -n összefolyás, egybeömlés, betorkollás -foga összeilleszt; össze-

kapcsol, -köt -fogning -en, -ar 1. ereszték, illesztés, kötés 2. összeillesztés; összekapcsolás, -kötés -föra -förde, -fórt-összehoz, egymáshoz vezet; egyesít, egybefoglal

samman|gadda: ~sig 1. összeverődik, -csődül, -röffen 2. összeesküszik, ár-mánykodik, szövetkezik (vki ellen) -hang -et, = összefüggés; kapcsolat; kontextus (szövegben); brist på ~ összefüggéstelenség, összefüggés hiánya; átv: förlora ~et elveszti a [-[beszéd]-] {+[be- széd]+} fonalát; utan ~ összefüggéstelen, össze nem függő; független (med ngt vmitől) -hangslös -t összefüggéstelen -hålla -höll, -hållit összetart (átv is), egybefog; [fejben] tart; együtt tart (csapatot) -hållning -en összetartás, -fogás, egyetértés; egység, szolidaritás ;fiz összetartó erő, kohézió -hänga -hängde, -hängt összefügg; kapcsolódik (med ngt vmihez) -hängande ösz-szefüggő; i ~ följd egyfolytában, megszakítás nélkül -hörande összetartozó -jämka összeegyeztet, összhangba hoz; kiegyenlít -jämkning -en, -ar összeegyeztetés, -hangolás, összhangba hozatal; kiegyenlítés -kalla össze- v. egybehív -kedja összeláncol, -kapcsol (lánccal) -komst [-o-] -en, -er összejövetel; megbeszélés; találkozás, találkozó -koppla [-o-]

összekapcsol (átv is), összeköt -koppling [-o-] -en, -ar összekapcsolás, -kötés -lagd -lagt 1. egymásra helyezett, egymás mellé rakott 2. összesített, összes, teljes; de ~a kostnaderna az összes költségek, az összköltség -lagt adv összevéve, összesen -levnad -en együttélés -löpa -löpte, -löpt összefut; egymást keresztezik

samman {pressa öszesaj tol, -présel, -nyom; átv (össze)sűrít; ~de läppar összeszorított ajkak -rafsa (sebtében v. innen-onnan) összeszed, -kapkod; ~d sze-dett-vedett -räkna össze- v. megszámol, összeszámlál -räkning -en, -ar össze-v. megszámol ás, összeszámlálás -satt összetett; bonyolult, komplikált; ~a ord összetett szavak; vara ~ av ngt ösz-szetevődik v. áll vmiből -sjungning -en zene: összpróba (énekkaré) -skjuta -sköt, -skjutit összerak; (össze)gyűjt (pénzt) -slagning -en, -ar egyesítés,sammansluta

összevonás; egyesülés, fúzió -sluta -slöt, -slutit: ™ sig 1» össze- v. becsukódik, bezáródik 2. div összefog, szövetkezik; egyesül, egybeolvad -slutning -en, -ar 1. összecsukódás, bezáródás 2. összefogás, szövetkezés; egyesülés, egybeolvadás 3. egyesület, társaság -slå -slog, -slagit slå (ihop) -smälta -smälte, -smält I. vt összeolvaszt; kever (színeket) II. vt össze- v. egybeolvad; le- v. elolvad -ställa -ställde, -ställt 1. összeállít; összekapcsol; kombinál; csoportosít 2. össze- v. egybevet, összehasonlít -ställning -en, -ar 1. ösz-szeállítás; összekapcsolás; kombinálás; csoportosítás 2. összevetés, -hasonlítás -störtning -en, -ar összeomlás (átv is), beomlás -stöta -stötte, -stött összeütközik; kat összecsap; összetalálkozik, -akad; átv egybeesik -stötning -en, -ar összeütközés; kat összecsapás, csetepaté; összetalálkozás -svetsa összehegeszt; átv egybe- v. összekovácsol, egybeforraszt -svuren adj, s ösz-szeesküvő; de sammansvurna az összeesküvők -svärja -svor, -svurit: ~ sig összeesküszik -svärjning -en, -ar összeesküvés -sätta -satte, -satt összetesz, -rak, -szerel; összeállít -sättning -en, -ar összetevés, -rakás, -szerelés; összeállítás; összetétel; nyelv (szóösszetétel; összetett szó; tud szintézis -sätt-ningsled -en, -er nyelv: szóösszetétel tagja

samman|tryckning -en összenyomás; (össze)sűrítés; összeszorítás -träda -trädde, -trätt összejön; össze- v. egybegyűlik, összeül -träde -t, -n ülés, értekezlet, gyűlés; összejövetel -trädeslokal -en, -er ülésterem -träffa (össze)találkozik; egybeesik [vmivel], együttesen hat v. fellép; egybevág; (meg)egyezik -träffande I. adj összetalálkozó; egybeeső, egyidejűleg ható v. fellépő II. s: -t, -n (össze)találkozás; egybeesés; ett egendomligt ~ av omständigheter a körülmények különös összejátszása v. találkozása -trängd -trängt összepréselt; összezsúfolt; sűrített; tömör (stílus) -viga -vigde, -vigt összeesket, -ad -vikning -en, -ar összehaj-t(ogat)ás -vuxen -vuxet -> sammanväxt -växning -en, -ar összenövés -växt összenőtt, egybenőtt

sammastädes adv ugyanott samme (samma): ~ man ugyanaz a férfi

sammel|namn -et, — gyűjtőnév (nyelv is)

-plats -en, -er samlingsplats sammelsurium sammelsuriet, -er keverék, „vegyes felvágott", zagyvalék; zavaros beszéd, zagyvaság sammelverk -et, = gyűjteményés mű v. kiadvány

sammet -en (ritk: -et) bársony; röd v.

rött ~ vörös bársony sammets|band -et, = bársonyszalag -klänning -en, -ar bársonyruha (női) -len -t bársonypuha; bársonyos samojed -en, -er szamojéd (ember) sam| ordna [-őr-] egymás mellé rendel, összhangba hoz, koordinál; nyelv mellérendel -ordning -en, -ar egymás mellé rendelés ill. rendeltség, összhangba hozás, koordináció -regent -en, -er uralkodótárs; társrégens -råd indecl (ett) tanácskozás; i ~ med ngn vkivel egyetértésben v. egyetértve -råda -rådde, -rått tanácskozik, érteke-. zik

sams adj indecl o * vara~ med ngn békességben (v. jó viszonyban) van vkivel, megfér v. kijön vkivel; bli ~ om ngt megegyezik v. egyetért vmiben (v. vmire nézve); åter bli ~ kibékül(nek) samsas samsades, samsats o meg- v. összefér; megegyeznek, egyetértenek; ~ bra jól megvannak v. kijönnek egymással

sam |skola -n, -or vegyes v. koedukációs iskola -spel -et, — összjáték -spelt (összjátékban) begyakorlott -språk -et beszélgetés, társalgás -språka beszélget, társalog -stämmig -t egybehangzó, egyező, azonos; egyhangú -

stämmig-het -en egybehangzás, egyezés, összhang; egyhangúság samt I. conj és, meg, valamint II. adv: ~ och synnerligen mindnyájan, mindahányan, -annyian; jämt och ~ o szakadatlanul, állandóan, folyton samtal -et, = beszélgetés (tel is), társalgás; megbeszélés, tárgyalás; under ~ets gång beszélgetés közben; tel: bryta ~et megszakítja a beszélgetést, szétkapcsol; föra ett ~ med ngn om ngt vkivel megbeszélést folytat vmiről; föra ~et in på ngt vmire tereli a be-samtala

iszélgetést; inlåta sig i ~ med ngn beszédbe elegyedik vkivel samtala beszélget, társalog; megbeszélést folytat; tárgyal, értekezik (om ngt vmiről)

samtals|avgift -en, -er tel: beszélgetés díja -form [-o-]: i ~ párbeszédes formában -mätare -n, = tel beszélgetésszámláló -språk -et, == beszélt v. társalgási nyelv, köznyelv -ton -en társalgási hangnem -vis adv beszélgetve, társalogva -ämne -t, -n beszélgetés v. szóbeszéd tárgya,', beszédtéma; det utgör allmänna ~t i staden erről beszél az egész város, (ez) közszájon forog sam|tid -en jelenkor, jelen; korunk; ~en a kortársak -tida I. adj indecl jelenkori, jelenlegi; korunkbeli; egykorú, korabeli; kortársi II. s 1. kortás(ak) (till ngn vkinek a); sina ~ kortársai 2. -n, -or o laptárs(unk) -tidig -t egyidejű, egykorú; kortársi, korunkbeli; ~t egyidejűleg, egyszerre, ugyanakkor; ~t med honom ugyanakkor amikor ő -tidighet -en egyidejűség; (időbeli) egybeesés samtliga plur (az) összes, valamennyi; minden (jelenlevő); ~ elever valamennyi v. minden tanuló sam|trafik -en egybehangolt forgalom (vasúttársaságok ill. vasút és autóbusz között) -tycka -tyckte, -tyckt: ~ till ngt beleegyezik v. belemegy vmibe, hozzájárul vmihez, egyetért vmiben -tycke -t beleegyezés, hozzájárulás (till ngt vmibe; vmihez) samum -en számum sam I värö -n (társas) együttlét; együtt töltött idő -verka együttműködik; közreműködik -verkan = (en) együttműködés; közreműködés samvete -t, -n lelkiismeret; ha dåligt ~ över v. för ngt rossz a lelkiismerete vmi miatt; ha ngt på sitt ~ vmi terheli a lelkiismeretét v. lelkét, az ő lelkén szárad vmi samvets|agg plur lelki(ismeret)furdalás -betänkligheter plur (lelkiismereti) aggályok, skrupulusok -frid -en lelki nyugalom, nyugodt lelkiismeret -frihet -en lelkiismereti szabadság -fråga -n, -or lelkiismereti kérdés -grann -grant lelkiismeretes, gondos -kval -et, = lelki gyöterelem, lelkifurdalás -lös -t

lelkiismeretlen -sak -en, -er elkiisme-retbe vágó dolog, lelkiismereti kérdés -tvång, -et lelkiismereti kényszer -äktenskap -et, = lelkiismereti házasság -öm -t érzékeny v. finom lelkiismeretű, lelkiismeretes; en ~ a katonai szolgálatot lelkiismereti okokból megtagadó katonaköteles sam| välde -t: det brittiska ~t a Brit Nemzetközösség -ägare -n, = társtulajdonos (* ngt vminek a) -övning -en, -ar együttes gyakorlás, közös gyakorlat sanatorievård -en szanatóriumi ápolás sanatorium sanatori\et, -er szanatórium;

(tüdő)gyógyintézet; utókezelő intézet sand -en homok; föveny; ha ~ i ögonen álmos; rinna ut i ~en elsikkad, semmivé válik; nyomtalanul eltűnik; meghiúsul; átv: bygga (sitt hus) på lösan ~ homokra épít sanda vt, vi homokoz, homokkal felszór,

homokot szór; kavicsol sandal -en, -er saru, szandál sand I bank -en, -ar fromokpad, -zátony -bläster -n, -blästrar techn: homokfúvó (berendezés); homloklégfúvó -botten [-0-] -bott(n)en, -bottnar hajó: homokos (víz)fenék <-dyn -en, -er homokdűne, -dombvonulat sandelträ -(e)t, -n faip: szantálfa sand|grop -en, -ar homokbánya -gång -en, -ar homokos út (kertben) -hed -en, -ar homokpuszta -hög -en, -ar 1. homokbucka; homokprizma 2. homokosláda, homokozó (gyerekeknek) sandig -t homokos, fövenyes sand I jord -en, -ar homokos talaj, homoktalaj -korn -et, = homokszem(cse) -krypare -n, = áll fenékjáró küllő (hal) -låda -n, -or homokosláda, homokláda -löpare -n, — áll fenyérfutó (madár) -papper -et, = üvegpapír, csiszolópapír -rev -et =, -revel -n, -revlar homokzátony, -pad -sikt -en, -ar homokszita -skikt -et = homokréteg -sten -en homokkő -storm -en, -ar homokvihar -strand -en, -stränder homokos part -sug -en, -ar, -sugare -72, = techn szívó-kotró berendezés ill. hajó -säck -en, -ar homokzsák; homokoszsák -tag -et, = homokbánya, -gödör -ur -et, — homokóra sandwich [send- v. sandviö] -en, -ar v. -es szendvicssandås

sand|ås -en, -ar homokos dombvonulat, homokbuckasor, homokdűne -ödla -n, -or áll: (fürge) "gyík -öken -öknen, -iöknar homoksivatag sanera 1. (meg)gyógyít, egészségessé tesz 2. lebont és újjáépít 3. pénzügyileg rendbe hoz, (gazdaságilag) talpra állít, szanál sanforisera iex szanforizál (méretállandóságot biztosít) sang [sang] -en, = kártya adu nélkül,

szanzadu (licit) sangviniker -n, = vérmes v. szangvinikus ember

sangvinisk -t vérmes, könnyen hevülő,

szangvinikus; derűlátó, bizakodó sanitets- összet előtag egészségügyi sanitets|binda -n, -or egészségügyi felkötő, havikötő -flagga -n, -or vöröskeresztes zászló rförhållanden pl ur egészségügyi viszonyok -tåg -et, = kórházvonat -väsen -väsendet egészségügy; kat egészségügyi szolgálat sanitär -t egészségi, egészségügyi sänk I. s indecl, hajó: borra i ~ megfúr, -lékel, elsüllyeszt; gå i elmerül, elsüllyed; skjuta i ~ ágyútűzzel elsüllyeszt II. adj: -t lapályos; vizenyős; ingoványos, mocsaras; ~ mark sankmark; ~a ängar vizenyős rétek -mark -en, -er ingoványos talaj; ingovány, mocsár sankt szent; Sankta Birgitta Szent Brigitta; Sankte Per Szent Péter; Sankt Eriksmässan Nemzetközi (ipari) vásár (Stockholmban) -bernhardshund -en, -ar bernáthegyi kutya sanktion -en, -er 1. szentesítés, megerősítés (törvényé); jóváhagyás, elfogadás 2. megtorlás, szaakció sanktionera szentesít, megerősít (törvényt); jóváhagy sann sant igaz; valóságos, valódi, igazi; őszinte; en ~ händelse megtörtént esemény; en ~ vän igaz v. hű(séges) barát; inte sant? nem igaz?, nemde?; så sant jag lever olyan igaz mint ahogy itt állok; det var sant. . . igaz is!..., majd elfelejtettem!... sanna: ~ mina ord! [meglátod v. [-meglátja]-] {+meg- látja]+} nekem lesz igazam!, én mondom

ezt neked v. magának!

Sann|dröm -drömmen, -drömmar teljesülő v. megvalósuló álom

sannerligen adv igazán, valóban, tényleg; bizony, csakugyan sannfärdig -t igaz, (az igazsághoz) hű,

való(szerű); őszinte sanning -en, -ar igazság, az igaz; valóság; ~en att säga az igazat megvallva, őszintén szólva; dagsens ~ a színtiszta igazság; säga ngn ~en vkinek megmondja az igazat; tala ~ igazat mond; hålla sig till ~en kitart az igazság mellett; i ~ igazán, valóban, bizony, csakugyan sannings|enlig-t az igazságnak (v. a valóságnak) megfelelő, az igazsághoz hű, valószerű, igaz -enlighet -en igazság; valószerűség, az igazsághoz való hűség -kärlek -en igazságszeretet -lös -t valótlan, alaptalan -sökare -n, = az igazságot kereső, igazságra törekvő (ember) -vittne, -t, -n, 1. szavahihető ember v. tanú 2. hitvalló, vértanú -älskande igazságszerető sannolik -t valószínű, valószerű; hihető,

elfogadható sannolikhet -en, -er valószínűség (för ngt vminek a); hihetőség, elfogadhatóság; efter v. med all ~ minden valószínűség szerint

sannolikhets |beräkning -en, -ar, -kalkyl

-en, -er mat: valószínűségszámítás sann|saga -n, -or igaz történet -skyldig -t igazi, valódi, valóságos, tényleges -spådd -spått: hon blev ~ igazat jósolt, jóslatai teljesültek sans1 [san*] -en, — sang sans2 -en eszmélet, öntudat; józan ész; átv érzék [vmihez]; förlora v. mista ~en eszméletét veszti; vara från ~en nincs észnél; vara vid full ~ teljesen öntudatánál v. eszméleten van; med ~ och måtta okkal-móddal, mértékletesen

sansa: ~ sig észhez v. magához tér; lecsillapul, megnyugszik sansad higgadt, megfontolt, józan; mérsékelt; okos sanskrit = v. -en szanszkrit (nyelv) sanslös -t eszméletlen, öntudatlan, ájult sant adv (sann) az igazságnak megfelelően, őszintén; tala ~ őszintén beszél, igazat mond v. beszél sard -en, -ar szárd v. szardíniai (ember) sardell -en, -er áll: szardella, ajóka sardin -en, -er áll: szardíniasárdlnare

sardlnare -n, — szardínia! v. szárd (ember)

sardinburk -eri, -ar szardíniásdoboz sardin (l)sk -t szardíniai sarg -en, -er v. -ar 1. szegély (léc), keret, (ajtó)tok; káva, karima, perem 2. oldallap, -lemez (vonós hangszeré) 3. sp pályaszegély; palánk (jégkorongozásban)

sarga 1. felsebez, -hasít, megvág 2. d/v

gyötör, kínoz sarkasm -en 1. maró v. metsző gúny,

szarkazmus 2. p/ur: -er epés v. fullánkos megjegyzés sarksaíisk -t gúnyos, maró, szarkasztikus sarkem [-5'-] = orv szarkóma

(rosszindulatú daganat) sári -en v. -eí, -er fex: (bélés)sávoly,

serzs, szerzs sarv1 -en, -ar rénszarvasbika sarv2 -en, -ar áll: pirosszemű kele satan = (en) sátán; ördög; ett ~s oväsen

pokoli lárma satanisk -t sátáni, ördögi sate -n, -ar o ördög; stackars szegény ördög! satellit -en, -er 1. hold (bolygóé), mellékbolygó; konstgjord ~ mesterséges hold, műhold, szputnyik (Földé) 2, csatlós (pöl is) -stat -en, -er csatlós állam

satin [~e'n§] -en v. -et, -er satäng satinera simít, fényez, szatinál, szatiiií-

roz (papírt, tapétát, szövetet) saür -en, -er szatíra, gúnyirat, -vers

(över ngt vmiről, vmi ellen) satiriker -n, — szatíraíró, szatirikus satirisk -t gúnyos, szatirikus satkär(r)ing -en, -ar ördögi némber, (vén)

boszorkány, sárkány sats -en, -er 1. mat, fil, zene tétel 2, nyelv mondat 3. mennyiség, adag, dózis 4. (teljes) sorozat, készlet, garnitúra 5. nyomd szedés 6. kártya (be)tét 7. sp nekifutás, lendület; ta ~ nekifut, lendületet vesz; hopp med ~ ugrás nekifutással; hopp utan ~ helyből ugrás

satsa L vt L tesz (tétet; fogadásban, játékban); megtesz (på en häst egy lovat); ~ på fel häst rossz lóra tesz (átv is) 2. befizet (üzletrészt); kockáztat (tőkét) II. vi nekifut, lendületet vesz sats|accent [-aks-] -en, -er mondathang-

súly -analys -en, -er mondatelemzés -anvisning -en, -ar nyomd: szedési utasítás -bindning -en, -ar mellérendelt összetett mondat -bräde -t, -n 1. nyomd (szedés)deszka 2. sp ugródeszka (átv is) -byggnad -en mondatszerkezet -del -en, -ar mondatrész; ta ut ~arna mondatot elemez -fogning -en, -ar alárendelt összetett mondat; körmondat ' -lara -n mondattan -yta -n nyomd:

szedéstükör satt1 tömzsi, zömök, köpcös satt2 sitta satte ->- sätta

sat I tyg -et, = ördögi csíny,, pokoli tréfa; ördöngösség -unge -n, -ar ördögfióka, pajkos v. vásott gyerek, gézengúz; lilla ~ kis betyár v. kópé satyr -en, -er mit: szatír (átv is) satäng -en v. -et, -er tex: szatén sav -en, säve -n nedv (fáé); életnedv;

átv (élet)erő sava biol: nedvkeringés megindul (növényben), a nedv kering savann -en, -er szavanna, füves puszta savojkål [-o-"] -en fodros kel sax -en, -ar 1. olló 2. fogóvas, csapda

(vadfogásra) 3. sp olló(zás) saxa I. vt 1. keresztbe tesz v. rak v. állít (vitorlákat) 2. kiollóz, kivág (újságból) 3. skidorna halszálkamenetben megy felfelé (síző) II. vi: sp ollózik

saxare -n, = szász(országi) (ember) saxisk -t szász(országi) saxofon [-fö'n] -en, -er zene: szaxofon scarf -en, -ar v. scarves (nyak)sál scen [sen] -en, -er 1. színpad; ~ens konst színpadi művészet, színművészet; bakom ~en a kulisszák mögött; sätta i ~ színpadra visz, színre alkalmaz 2. színhely; szín; díszlet 3. jelenet (átv is) ; átv: ställa till en ~ jelenetet rendez (med ngn vkinek) 4. ép munkaállvány, (deszka)állás -anvisning -en, -ar színpadi utasítás -arbetare -n, — dísz-letezőmunkás scenario [se-] -t, -n v. -er 1. szinh szövegkönyv, szcenárium 2. forgatókönyv (filmé)

scen|belysning [sen-] -en, -ar színpadi világítás -bild -en, -er színpadkép, szín -dekoration -en, -er színpadi díszletsceneri

sceneri [së-] -(e)t, -er U szính díszlenek), szín; színpadkép 2. átv tájkép, kép, kilátás scenförändring [sen-] -en, -ar szính: színváltozás

scenisk [së-] -t szín(pad)!, színházi, szcenikai

scen|konst [sënko-] -en színpadi művészet, színművészet -konstnär [-o-] -en, -er színművész -vana -n színpadi v. színházi gyakorlat schaber [sä1-] plär o guba, dohány, pénz schablon [sa-] -en, -er (másoló)minta, sablon (átv is), modell; (mérő)idom-szer; efter ~ sablon szerint, egy kaptafára; gå efter ~er más(ok) nyomdokán halad (átv), sablonosan jár el schabrak [sa-] -et, = 1. (díszes) nyeregtakaró 2. (dísz)szőnyeg, -takaró schack 1. -et, — sakk (játék); spela ~ sakkozik 2. -et, = (v. -en, -ar) sakk (a királynak); átv: hålla ngn i ~ sakkban tart vkit 3. adj indecl: göra ngn ~ sakkot ad vkinek; vara ~ efter resan az utazás elcsigázta v. kimerítette

schacka I. vi sakkot ad (a királynak), sakkot mond II. vt fenyeget, sakkban tart; o kimerít, elcsigáz schack|bräde -t, -n sakktábla -(bräds)-mönster -mönstret, = (sakktáblaszerű) kockás minta -drag -et, = sakkhúzás -matt I. s: -en sakk-matt II. interj sakk (és) matt! III. adj: göra ~ sakkmattot ad, megmattol; bli ~ av ngt O teljesen ki van (merülve v. el van csigázva) vmitől -mästare -n, = 1. sákkbajnok 2. sakkmester, kiváló sakkjátékos -mästerskap -et, = sakkbajnokság -parti -(e)t, -er sakkjátszma -pjäs -en, -er sakkfigura, -bábu -pro-blem -et, — sakkfeladvány schackra kufárkodik, üzérkedik; házal (áruval); feketézik, láncol; ~ bort elkótyavetyél schackrare -n, = 1. kufár, üzér; feketéző, spekuláns 2. utcai árus schack |ruta-n, -or mező, kocka (sakktáblán) -spel -et, = 1. sakkjáték 2. sakkkészlet -spelare -n, = sakkozó, sakkjátékos -turnering -tävling -en, -ar sakktorna, -verseny schagg -en, -er gyapjúplüss (bútorra is), bútorpliiss

schah [§a] -en, -er (perzsa) sah schakal -en, -er sjakal schakt1 -et, = 1. bány, techn akna 2. átv titkos v. rejtett zug, kamra, [vminek a] mélye v. rejteke schakt2 -en, -er bevágás (pl. útépítésnél) ;

munkagödör; kubikgödör schakta I. vt kiás, kiemel (földet, homokot)* kubikol II. (hgs igek:) ~ bort eltávolít, eihord (pl. földet); ~ ner lehord

schaktarbetare -n, = földmunkás, kubikos

schaktning -en, -ar földkiemelés, -kiásás; kubikolás

schaktningsarbete -t, -n földmunka, kubikosmunka schal -en, -er sjal schalett -en, -er sjalett schalottenlök [-o-] -en, -ar nov: mogyoró-hagyma

schaman -en, -er sámán, varázsló schamponera vt samponnal (hajat) mos, samponoz

schamponeringsmedel -medlet, — haj mosószer, sampon schanker -n orv: lágyfekély, sänker scharlakan -et, = 1. skarlátvörös v. élénkvörös (szín) 2. skarlátvörös szövet v. köpeny scharlakans|feber -n orv: vörheny, skarlát, sarlach -röd -rött skarlátvörös, élénkvörös scharner -et, = csukló(vas), forgósarok,

sarokvas, zsanér schas sjas schasa sjasa

schattera árnyékol, satíroz; árnyal schattering -en, -ar árnyékolás, satírozás;

árnyalás; árnyalat, nüansz schatull -et, = doboz, ládika, szelence schavott [-o1-] -en, -er 1. vesztőhely,

vérpad 2. pellengér, szégyenfa schavottera [-o-] pellengéren áll; låta ngn ~ kipellengérez (v. pellengérre állít) vkit (átv is) schejk -en, -er sejk, (arab) törzsfőnök schellack -en techn: sellak schema -t, -n 1. minta, vázlat; beosztás, terv, séma 2. isk órarend 3. fii szké-ma

schematisera vázlatosan ábrázol, leegyszerűsít, sematizál; sémába szorít schematisk -t vázlatos, sematikusschematism

schematism -en sematizmus schersmin -en, -er nov: jezsámen schimpans -en, -er csimpánz schism -en, -er (hit- v. egyházszakadás,

skizma; egyenetlenség, viszály schismatiker -n, — szakadár; eretnek schizofreni [skitso-] -(e)n orv: szkizofré-

nia, hasadásos elmezavar schlager -n, = schlagrar zene: sláger,

divatos dal v. szám Schweiz [svepts] npr Svájc schweizare [svepts-] -n, = svájci (ember) schweizerost [SveHs-] -en, -ar ementáli (sajt)

schweizisk [Sve'ts-] -t svájci schweiziska [§ve»ts-] -n, -or svájci nő schvung -en lendület; (friss) tempó -fúll

-t lendületes, lendületteljes, tüzes schäfer -n, schäfrar, -hund -en, -ar német

juhászkutya, farkaskutya schäs -en, -ar cséza, homokfutó (kocsi);

det hör till ~en o úgy illik v. dukál schäslong [-ío'ns] -én, -er (támlás) heverő, kerevet, sezlon scirocko [siro- v. si-] -n sirokkó scooter -n, scootrar v. scooters robogó

(járműfajta) scout [skaut] -en, -er cserkész(fiú) -flicka

-n, -or leánycserkész, cserkészlány se såg, sett I. vt, vi 1. lát; néz; tekint; meglát, -pillant, észrevesz; megnéz, -tekint; se illa rosszul lát, rossz a látása v. szeme; hon kan inte se nem lát; se nedan lásd lejjebb v. alább (pl. könyvben); se gäster hos sig vendégeket fogad; få se meglát, -pillant, észrevesz; får jag se? láthatom?, megnézhetem?, kérem mutassa meg; få se!, låt (mig) sel (hadd) lássam v. lássuk 1; mutasd!, mutassa!; det får vi se majd meglátjuk; får vi se vad du kan! lássuk mit tudsz!; du ska(ll) få se på annat! majd megkapod a magadét!, majd adok én neked!; råka se véletlenül meglát v. megpillant; se där! néz-z(en) odal, nézd ill. nézze csak!, ni!, lám!; se, där går läraren nézd ill. nézze, ott megy a tanár; se där barnet ni v. íme ott a gyer(m)ek; se hit v. här! nézz(en) ide!; se så! (no) nézd v. ni csak!, nini!, nahát!, na tessék (itt a baj)!, lám! 2. (elöljáróval kapcsolatban :) jag ser av hans brev a leveléből (azt) látom; se efter ngn nézvlr! után

(távozó után); se saken från en annan synpunkt más szempontból nézi az ügyet; vad kan du se hos henne ? (ugyan) mit találsz (v. o eszel) rajta?; se i ngns kort belenéz vkinek a lapjába (kártyajátéknál); se i spegeln a tükörbe néz; se sig i spegeln a tükörben néz(eget)i magát; se döden i vitögat szembenéz a halállal; se ngn i ögonen vkinek a szemébe néz; endast kunna se med ena ögat csak fél szemére lát; det såg jag med (mina) egna ögon (ezt) saját szememmel láttam; se med stora ögon på ngn tágra nyitott szemmel néz (v. nagy szemeket mereszt) vkire; se på ngn (rá)néz vkire; megnéz v. megvizsgál vkit; jag såg på klockan az órára néztem v. pillantottam, megnéztem az órát; se på vänster! balra nézz! (kat is); han ser mörkt på framtiden sötéten látja a jövőt; se snett på ngn ferde szemmel néz vkire; se sig mätt på ngt kigyönyörködi magát vmiben, betelik Vminek a csodálásával; se pá utställningen megnézi v. megtekinti a kiállítást; man ser på honom att han är en främling^ látszik rajta hogy idegen; inte se på besväret nem sajnálja a fáradságot; inte se på priset nem törődik az árral, nem érdekli az ár; se pú styvern megnézi a garast (átv), garasoskodik), (nagyon) takarékos; han ser endast på sin egen fördel csak a saját hasznát nézi (v. hasznára gondol); se ngn på en kopp te meghív vkit (egy csésze) teára; han ser inte åt ngn rá sem néz vkire, figyelembe v. észre sem vesz vkit, elnéz vki fölött; hon vili inte ens se åt mig látni sem akar engem; se át ett annat håll másfelé néz; se över áttekint; härifrån kan man se över hela staden innen áttekinthető az egész város; se ngn över axeln félvállról bánik vkivel, lenéz vkit

II. (hgs igek:) se tiden an (ki)várja az alkalmas időt, várakozó állásponton van; se bori félrenéz, -pillant; (->-bort-se); se efter utánanéz, megnéz, -vizsgál; megkeres, -néz (könyvben); se efter barnen felügyel v. vigyáz a gyermekekre; se fram (e)mot ngt szembenéz vmi vei; se sig för vigyáz v. ügyel [-[vmi-re],-] {+[vmi- re],+} elővigyázatos; se igenom átnéz; átvizsgál; se in genom fönstret benéz v.seans

bepillant az ablakon; se ned lefelé néz, lenéz, letekint; lesüti a szemét; se ned på ngn lenéz vkit; se om újra megnéz v. megtekint; se om ngn utánanéz vkinek; (fel)ügyel v. vigyáz vkire; gondoz vkit; se om sitt hus rendben tartja a háza táját; se sig om körülnéz, -tekint; hátra- v. visszanéz; se om sig efter ngt (körül)néz vmi után, keres vmit (pL állást); se sig om i världen körüí-v. szétnéz a világban; få se sig om efter ngt várhat vmire, leshet vmit, nézhet vmi után, bottal ütheti a nyomát; se sig omkring körülnéz, -tekint, szétnéz; se på megnéz, -tekint; (ide- v. oda)néz; (hosszan) elnéz, szemlél; belenéz (leckébe), átnéz, átvesz; ser man på! nézze meg az ember!; se till a) lát; b) vigyáz, ügyel [vmire]; c) utánanéz [vminek], felügyel [vmire]; har ni sett till min bok? látta (ön) a könyvemet?; se till att du inte blir bedragen / vigyázz (hogy) be ne csapjanak!; se till ett arbete felügyel egy munkára; se tillbaka visszanéz, -tekint, -pillant; se upp a) felnéz, -tekint; b) vigyáz (magára), figyel, résen van; óvakodik (för ngn vkitől); se bedjande upp mot ngn ké-rőleg néz fel vkire; se upp till ngn felnéz vkire (tisztelettel); se upp! vigyázzon) !; vigyázat!, figyelem!; se upp Jör tåget! vigyázz [ha jön] a vonat!; man måste se upp med henne vigyázni kell vele, ügyelni kell reá; se ui a) kinéz (átv is); látszik [-[vminek];-] {+[vmi- nek];+} b) kikeres, kiválaszt; se ut genom fönstret kinéz v. kitekint az ablakon; se bra ut jó színben van, o jól néz ki; han ser ingenting ut semmitmondó külseje van; du ser sur ut savanyú képet vágsz (v. képed van); det ser at att bli regn esőre áll az idő; det ser ui som om... úgy látszik (v. olyan) mintha..det ser så ut így fest v. àll; så du ser ut! o ahogy te kinézel?!, micsoda állapotban vagy?!; hon ser ut en lämplig plats åt sig alkalmas helyet néz ki magának; (utse); se över átnéz, átvizsgál seans [-a'nss] -en, -er 1. müv ülés 2.

összejövetel, (spiritiszta) szeánsz sebra -n, -or áll: zebra sebu -n, -er áll: zebu sed -en, -er 1. szokás; (hagyományos)

életmód; ~er och bruk szokások és hagyományok; enligt gammal ~ régi szokás szerint; jag har för ~ att az a szokásom hogy; man har där för ~ att ott az a szokás hogy; ta ~en dit man kommer alkalmazkodik az ország szokásaihoz (v. a helyi szokásokhoz) 2. ~er erkölcs(ök); modor; magaviselet, magatartás (isk); lära sig goda ~er jó modort tanul sedan I. adv (comp: senare, superi: senast) azután, aztán; erre; később; och és aztán?; för ... ~ .. .-vei ezelőtt; för två veckor ~ két héttel ezelőtt; för länge ~ régen; för inte så länge ~ nemrégen, nemrég; det är för länge ** régen, hosszú ideje (annak); hur länge ~ är det ? milyen tågen?; mennyi ideje (annak)?; han kommer ~ ő majd később jön; (-+ sen1) IL praep óta; ~ dess azóta, attól fogva; ~ min barndom gyermekkoromtól fog-va v. kezdve; ~ i går tegnap óta; jag har bott där ~ tio år tillbaka tíz évé (v. év óta) lakom ott III. conj miután; mióta; azóta hogy; ~ jag ätit, gick jag miután ettem, elmentem; det är en månad ~ han reste egy hónapja hogy elutazott; det är ett år ~ du var hemma egy éve hogy nem voltál itthon sedd sett (-^ se) adj látott; en väl v. gärna ~ gäst szívesen látott vendég; vara illa ~ nem szívesen látják, nem kedvelik

sede|betyg -et, = isk magaviseleti jegy, osztályzat magatartásból; få nedsatt ~ magatartásból rossz osztályzatot kap -domare -n, — erkölcsbíró -fördärv -et erkölcsi romlottság v. züllöttség; erkölcstelenség -íördaryande erkölcsrontó -förfall -et erkölcsi hanyatlás v. süllyedés -förfining -en az erkölcsök finomodása -komedi [-o-] -(e)n, -er társadalmi vígjáték sedel -n, sedlar 1. bankjegy, bankó; papírpénz; i sedlar papírpénzben 2, cédula, jegy(zék), igazolás; välja med slutna sedlar titkos szavazással választ -bank -en, -er jegybank -bunt -en, -ar bankjegy csomó, bankóköteg -förfal-skare -n, — bankjegyhamisító -förfalskning -en, -ar bankjegyhamisítás -omlopp [-o- ... -o-] -et bankjegyforgalom -press -en, -ar bankóprés -stocksedeltryckeri

[-o-] -en forgalomban levő bankjegy-mennyiség -tryckeri -(e)t, -er bankjegynyomda -utgivning -en, -ar bankjegykibocsátás sede|lara -n erkölcstan, etika -lärande (erkölcsileg) tanulságos -målning -en, -ar erkölcsrajz -regel -n, -reglar erkölcsi szabály sedermera adv azután, utána; Lésdb'% utóbb; general Bernadotte, ~ s m*ka kung Bernadotte tábornok, a késöüoi svéd király sedesam -1 illedelmes; tisztességes, erkölcsös; szemérmeskedő, sedeskildring -en, -ar erkölcsrajz seáeslss -t erkölcstelen, züllött -het -en

erkölcstelenség, züllöttség seáesirpn^ -t szigorú erkölcsű sedlg -t L illedelmes, jól nevelt 2. szelíd,

kezes (ló) sediment -et, == v. -er üledék Sëdlncntär -t üledékes sedL?£ -t erkölcsi, morális, etikai; erkölcsös, erényes (élet); szemérmes(kedő), á! ;zemérmes; grundsatser .erkölcsi alapelvek -het -en erkölcs(össég); erény(esség); jó erkölcs(ök); erkölcsi táraság

ecdtighets|brott [-o-] -et, = nemi-erkölcs elleni bűncselekmény v. bűntett -förbrytare -n, — szexuális bűnöző v. bűntettes -polis -en erkölcsrendészet -sårande szeméremsértő sed |vånå -n, -or szokás; hagyomány(os gyakorlat) -vanerätt -en szokásjog -vanlig -t szokásos, - megszokott, hagyományos -vänja -n, -or sedvana

seende (-* se) I. adj- látó; néző II. s: -t

látás; nézés, seg -1 1. rágós, szíjas (hús); szívós, tartós, erős; nyúlós, ragadós 2. átv szívós, kitartó, kemény; hosszúra nyűló; en ~ energi lankadatlan energia segel seglet, == vitorla; hissa ~ felvonja a vitorlákat; reva seglen bereffeli v. bevonja w kurtítja a vitorlákat; stryka ~ bevonja a vitorlákat; átv beadja a derekát, visszakozik; för fulla ~ duzzadó vitorlákkal, teljes sebességgel; átv: nu har du vind i seglen ez a malmodra hajtja a vizet; gå till tengerre száll segelbar -t hajózható

segel|bàt -en, -ar vitorlás (csónak) -duk -en, -ar vitorlavászon -fart -en vitorlázás, hajózás (vitorlással) -fartyg -et, — vitorlás (hajó) -flyg -et 1. vitorlázórepülés 2. vitorlázó repülőgép -flyga -flög, -flugit vitorlázógépen repül, vitorlázórepülő -flygare -n, = vitorlázórepülő (férfi ill. nő) -flygning -en, -ar vitorlázórepülés »flygplan -et,. = vitorlázó repülőgép -garn -et, = vitorlavarró fonal -kanot -en, -er sp: vitorlás kenu v. kajak -klar -t útra kész (vitorlázás előtt) -led -en, -er hajózó út; hajóút -makare -n, = vitorlakészítő -ränna -n, -or hajózó csatorna, (keskeny) hajózó út -sport [-o-] -en vitorlássport/ (verseny)vitorlázás -sällskap -et, — vitorlásklub, jachtklub -tur -en, -er (séta)vitorlázás, vitorlásút, -túra -yta -n, -Gr vitorlafelület seger -n, segrar győzelem {över felett); diadal; hemföra avgå med ~n győzelmet arat, győztesen kerül ki (a küzdelemből); vinna ~ kivívja a győzelmet, diadalt arat; legyőz (över ngn vki -feleit; vidt); győz; fira en ~ diadalt ül; föra ngt fram till ** győzelemre v. diadalra visz vmit -byte -t, -n (győzelmi) zsákmány, hadizsákmány -drucken -drucket diadal-v. győzelemittas -herre -n, -ar győztes; hódító -huva -n, -or magzatburok; vara född med ~ burokban született -krans -en, -ar győzelmi koszorú -krönt győzelemtől övezett, diadal koszorúzta -rik -t győz(ed)elmes, győztes, diadalmas; költ győzelmekhez szokott, sok diadalt látott (föld) -rcp -et, = diadalkiáltás -rus -et győzelmi mámor, diadalmámor -stolt [-o-] győzelmére büszke, diadalmaskodó, tri-umfáló -tecken -tecknet, = győzelmi emlék, diadal emléke, trófea -tåg -et, = győzelmes előnyomulás; diadalmenet (átv is) -van -t győzelemhez szokott, győzedelmes, diadalmas -vlí-ja -n győzni akarás -vinnare -n, — győztes, győző -viss -t győzelmében biztos, a győzelem (biztos) tudatában levő -visshet -en a győzelem biztos tudata -yra -n diadalmámor, győzelmi mámor

segflytande vastagon folyó, nyúlós seghet -en 1. rágósság (húsé); tartósság;•segla

591

sekterisk

nyúlósság 2. átv szívósság, kitartás, /keménység segla L vi9 vt 1. vitorlázik; hajózik; bidevind szorosan szélfélt jár, ferdéz, szél ellen vitorlázik; ~ fördevind hátszéllel vitorlázik; ** i kvav elsüllyed, elmerül (hajé); áiv csődöt mond, csődlxí megy, megsemmisül; ~ pá grund megfeneklik, zátonyra fut 2. (vitorlás)- hajón szolgál 3* átszállít (hajón); ~ ngn över fjärden átszállít vkit az öblön 4. kormányoz, vezet ([vitorlás] hajót) II. (hgs igek:) ~ bort -elvitorlázik; ** förbi elvitorlázik (ngt vmi mellett v. előtt); álv (büszkén) elmegy (ngn vlci.mellett); ~ in bevitorlázik; befut, beérkezik (hajó); (hajózással) keres v. szerez, nyereséget ér el; ~ om körülvitorláz, -hajóz (en udde egy földnyelvet); megelőz, elhagy (másik hajót); ** omkring körülvitorlázik; ~ omkull (vitorlázva) felborai; felborít (hajót); ~ på eit fartyg nekimegy egy hajónak, összeütközik egy hajóval; ^ ut kivitorlázik; kihajózik (a nyílt vízre); ~ över havet átvitorlázik v. áthajózik v. átkel a tengeren; ~ över till Europa átvitorlázik v. áthajózik Európába seglare -n, = 1. vitorlás (hajó) 2. vitorlázó; hajós, tengerész 3. sp versenyvitorlázó seglatlrø -en, -er hajózás seglationstid -en, -er hajózási időszak seglats -en, -er í. vitorlásút, sétahajózás (vitorláson), hajókázás 2. hajózás; átkelés, áthajózás segling -en, -ar vitorlázás; hajózás; sp

versenyvitorlázás; csónakázás seglivad szívós; áiv (makacsul) kitartó, makacs; ~ som en katt szívós mint a

macska; ett seglivat rykte makacs híresztelés; ~ tvist hosszan tartó (v. makacs) vita; vara ~ szívós természetű, o agyon sem lehet ütni segment -et, = 1. (kör)szelet, szegmens (mat is) 2. áll szelvény, íz (ízeltlábúé)

segna: ~ ned le- v. összerogy, leroskad; hon ~de (ned) till marken a földre rogyott

segra győz; győzedelmeskedik, diadalmaskodik (över ngn vkin)

segrande győző, győztes, győze(de)lmes,

diadalmas; gå ~ ur striden győztesen kerül ki a harcból segrare -n, = győztes, győző; nyertes

(versenyben) segrarinna -n, -or győztes (nő); nyertes (nő)

segrarmakt -en, -er győztes hatalom segsliten ^slitet elnyűhetetlen, tartós, erős (pl. szövet); en ~ fråga nehezen megoldható kérdés, vitás probléma; en ~ tvist hosszadalmas viszály seismisk -t földrengési, szeizmikus oeismograf -en, -er szeizmográf, (föld-)

rengés]ebő v. -jegyző (készülék) seismc'ogi -(e)n földrengéstan, szeizmológia sej o sig

őcjcI -sn (óskandináv) varázslat, mágia sejdel -n, sejdlar (sörös)korsó; söröskan-csó (fedeles is); en ~ öl (egy) korsó sör

sejdman -mannen, -män (óskandináv)

varázsló sejníall -et, == hajó lobogókötél sejour [-süir] -en, -er 1. (átmeneti) tartózkodás, időzés (pl. fürdőhelyen) 2. vendégszereplés (színtársulaté) sekatör -(e)n, -er (kis) kertészoiló, (ág-) nyesőolló

sekel seklet, = v. sekler évszázad; kor -dag -en százéves évforduló (v. centenárium) napja -gammal -1 évszázados, ősrégi; százéves -lång -t (évszázadokig tartó, évszázados -skifte -t, -n századforduló; vid ~t a századforduló táján ^

sekcnd [-o1-] -en, -er 1. (hadihajón) első tiszt, parancsnokhelyettes 2. sp szorítósegéd (ökölvívásban) 3. (tánc-) partner

sekret1 -eí, — fiziológia (mirigy)váladék sekret2 adj titkos

sekretariat -et, = titkárság; titkári hivatal; iroda sekreterare -n, — titkár; titkárnő sekretess -en titokzatosság; titoktartás;

bryta ~en megszegi a titoktartást sekretion -en, -er biol: ki- v, elválasztás,

szekréció (mirigyé) sekretär -en, -er írószekrény, kis (polcos)

íróasztal, szekreter sekt -en, -er 1. szekta; felekezet 2. pöl,

irod csoport(osulás)

sekterisk -/ szektás, szektáns, szektáriussekterism

sekterism -en szektásság, szektaszellem sekterist -en, -er 1. szekta tagja, szektás, szektáns 2. szektaalapitó 3. pöl, irod csoport(osulás) szervezője sektion -en, -er 1. (kereszt)metszet; szelet (mat is) 2. (intézménynél) osztály, al- v. ügyosztály; részleg, tagozat; szekció 3. (front- ill. vonalszakasz 4. orv (hulla)boncólás, tetembontás sektor [-o-] -n, ~er 1. mat körcikk, szektor 2. kat övezet, szektor sekt|väsen -väsendet szektásság, szektaszellem, szektarianizmus sekularfest -en, -er százéves jubileum sekularisera 1. szekularizál, világi tulajdonba vesz (egyházi javakat); államosít 2. átv elvilágiasít sekulär -t százéves, (év)százados sekund -en, -er 1. másodperc; rädda sig i sista ~en az utolsó pillanatban megmenekül; bussen går på ~en az autóbusz percnyi pontossággal megy v. közlekedik; jag kommer på ~en egy pillanat múlva (v. rögtön) jövök 2. mat (szög)másodperc 3. zene másod (hangköz), szekund 4. vívás szekund (-vágás)

sekunda indecl másod(ik); másodrendű, -osztályú; ker: ~ vara másodosztályú (v. közepes minőségű) áru; ker: ~

växel másodváltó sekundant -en, -er 1. párbajsegéd, szekundáns 2. segítő sekundera 1. segédkezik, segít, szekun-

dál [vkinek] 2. zene kísér sekund|meter -n, = .méter másodpercenként (szélerősség jelzése) -visare -n, — másodpercmutató sekundär -t másodlagos; másodrendű, -rangú; közvetett (fény); av ~ betydelse alárendelt jelentőségű sela I. vt szerszámoz (lovat) II. (hgs igek:) ** av leszerszámoz; ** på fel-szerszámoz, -kantároz seldon -et, = lószerszám sele -n, -ar lószerszám; hám; átv: ligga jämt i ~n állandóan be van fogva, szakadatlanul húzza az igát selektion -en tud: kiválaszt(ód)ás; kivá-

logat(ód)ás; szelekció selektiv -t kiválasztó; rádió szelektív selektivitet -en rádió: szelektivitás, ki-

v. elválasztóképesség selleri -(e)t v. -(e)n zeller

seltyg -et, = seldon semafor [-5'-] -en, -er szemafor, jelzőkészülék, -berendezés (pl. vasútnál) semantik -en nyelv: jelentéstan, szemantika

semester -n, semestrar (évi) szabadság; szünidő; ha ~ szabadságon van -dag -en, -ar szabadságnap; jag har 24 ~ar 24 napi szabadságom van -ersättning -en, -ar szabadság(idő) pénzben való megváltása -firare -n, = szabadságon levő; nyaraló (ember) -hem -hemmet, = üdülő(ház) -resa -n, -or szabadság ideje alatti utazás, utazás nyaralásra v. üdülésre -rätt -en (fizetéses) szabadsághoz való jog -tid -en, -er szabadságolási v. nyaralási időszak -vikarie -n, -r szabadságon levő dolgozót helyettesítő személy semestra szabadságát tölti, nyaral, üdül semifinal-en, -er sp: elődöntő ül. közép-' döntő

semikolon [-ön] -et, — pontosvessző seminarieövning -en, -ar (egyetemi) szemináriumi gyakorlat seminarist -en, -er 1. S: tanítóképzős, tanítóképző ill. tanítónőképző intézeti növendék 2. papnövendék, szemina-rista

seminarium seminaristr-er 1. S: tanítóképző ill. tanítónőképző (intézet) 2. (egyetemi v. főiskolai) szeminárium 3. papnevelő intézet, (papi) szeminárium

semination -en, -er mesterséges -megtermékenyítés (pl. háziállaté); vő. inse-

minaíion

seminera mesterségesen megtermékenyít

semit -en, -er szemita (ember) semitisk -t szemita, sémi; ~a språk sémi

nyelvek semia -n, -or zsemle sen1 [-ë-] adv (-+ sedan) aztán; nå än ~ då? na és aztán?, hát aztán!?; nå än ~ om han gjorde det? na és ha ő tette is?!; och hör (és) halld hát!, hallgasson) csak ide! sen2 [-ë-] 1. késő(i), kései; későn jövő v. érkező; en ~ gäst késői vendég; till ~a kvällen késő estig; vid en ~ timme késői órában; våren är ~ i år az idén késik a tavasz; det är ~t késő van; det börjar bli ~t későre jár az idő 2.sena

593

sent

késedelmes, rest, lassú; inte vara ^ att hjälpa nem kés(edelmesked)ik segíteni

sena -n, -or orv: ín; bőnye senap -en mustár

senaps|burk -en, -ar mustároscsésze, mustártartó -deg -en, -ar mustárpép (borogatásnak) -duk -en, -ar senapsplåster -frö -(e)t, -n mustármag -gas -en, -er mustárgáz -korn -et, = mustármag -plåster -plåstret, = mustártapasz -sås -en, -er mustármártás senare I. adj (sen2) 1. későbbi; utóbbi; utólagos;- den ~ az utóbbi; a második (kettő közül); ez; de ~ az utóbbiak; ezek; en ~ beställning utólagos v. utánréndelés; ~ delen (a) második rész (könyvé); à második kötet; ~ hälften av mars március második fele; hennes ~ liv az ő további élete; pä ~ tid(en) (az) utóbbi időben, újabban, nemrég(iben) 2. késedelmesebb, restebb, lassúbb" IL adv (sedan) később; utóbb; utólag; ^ på dagen a nap folyamán később; förr eller ~ előbb vagy utóbb; någon gång ~ később egyszer; majd később; fem år öt évvel később, öt év múlva senast (-*- sedan) adv legkésőbb; legutóbb; (leg)utoljára; jag såg honom ~ i förrgår legutóbb tegnapelőtt láttam őt; han träffade mig ~ i Malmö utoljára Malmőben találkozott velem; ~ i morgon legkésőbb holnap; * i morse még ma reggel; ~ i somras még v. már a (múlt) nyáron; ~ om

lördag legkésőbb szombaton; jag kommer ~ kl. 6 legkésőbb hat órakor jövök v. megyek; tacka för ^ (meg)köszöni a legutóbbi vendéglátást (v. társas együttlétet) senaste (-+ sen2) legkésőbbi; legutóbbi; (leg)utolsó; ~ gången legutoljára, legutolszor, legutóbb; de ~ gästerna az utolsó(ként érkezett) vendégek; de ~ händelserna a legutóbbi v. legújabb események; ~ (nytt) legfrissebb hírek, lapzárta után érkezett (üjságrovat); efter ~ modet a legújabb divat szerint; i ~ laget az utolsó pillanatban; på ~ tiden (a leg)utóbbi időben, legújabban; mostanában senat -en, -er szenátus; felsőház; gúny

első kamara (S: parlamentben) senator [-o-] -n, -er 1. szenátor; a fel-

sőház tagja 2. iréf az első kamara tagja (S)

senatsbeslut -et, = szenátusi ill. felsőházi határozat sendrag -et, — (izom)görcs senegales -en, -er Szenegál, szenegáli

(ember) senegalesisk -t szenegáli sen|färdig -t késlekedő, késedelmes, rest, lassú -född -fött későn született, kései -gångare -n, = áll lajhár senhinna -n, -or orv: ínhártya senhöst -en, -ar késő ősz, őszutó; på ~en

késő ősszel, ősz utóján v. végén senig -/.inas, izmos; rágós; bőnyés (hús) senil -t elaggott, szenilis senilitet -en elaggottság, aggkori gyengeség, szenilitás senior I. adj indecl idős(eb)b II. s:-(e)n, *er 1. rangidős, szenior 2. szenior (felsőéves egyetemi v. főiskolai hallgató) 3. sp szenior (versenyző) sen|komling [-o-] -en, -ar későn jövő, késve érkező (ember) -kvällen: på ~ késő este, este későn -latin -et későlatin nyelv, késői latinság -medeltida adj indecl késő középkori sennablad -et, szennalevél (orvosságnak)

senpotatis -en, -ar kései burgonya sensation -en, -er 1. érzet; érzékelés 2. érzés, benyomás 3. feltűnés, szenzáció

sensationell -t feltűnést keltő, feltűnő, szenzációs

sensationslysten -lystet szenzációra éhes sensibel -t érzékeny; túlérzékeny, sértő-dékeny

sensmoral [sans(s)-] -en erkölcsi tanulság, morál [vmiből] sensommar [-o-] -(e)n, -somrar késő

nyár, nyárutó sensträckning -en, -ar ínhúzódás, ínrán-dulás

sensualitet -en érzékiség sensuell -t érzéki

sent adv (sen2) 1. későn; ~ på kvällen este későn, késő este; ~ på året az év vége felé (v. végén); till ~ på natten késő éjszakáig, a késő éjszakai órákig; ~ omsider végre (valahára), végül is; komma för ~ elkésik, késve érkezik, későn jön; késik; komma för ~ till tåget lekésik a vonatról; jag skall ~sentens

glömma det egyhamar nem fogom (azt) elfelejteni; hur ~ är det? mennyi az idő?, hány óra van?; så ~ som i går csak v. még tegnap, nem korábban mint tegnap 2. késedelmesen, (el)kés-ve

sentens -en, -er velős v. bölcs mondás,

szentencia; (erkölcsi célzatú) tétel sentera megbecsül, méltányol, értékel;

van érzéke (ngt vmihez) sentida adj indecl késői, kései, későbbi korbeli; en ~ ättling äv ngn vkinek késői ivadéka sentimental -t érzelmes, érzelgős, szentimentális

sentimentalitet -en érzelmesség, érzelgősség, szentimentalizmus senvinter -n, -vintrar télutó; på a tél

utóján v. végén separat I. adj elkülönített, különálló, külön- II. adv elkülönítve, külön-kü-lön; ker külön levélben III. s: -et, = separattryck separatfred -en, -er különbéke separatism -en elszakadás, elkülönülés;

különválás(i törekvés); szeparatizmus separatist -en, -er elszakadás v. különválás híve, szakadár, szeparatista separatistisk -t szakadár, szeparatista separator f-o-] -n, -er techn: szét- v. elválasztó (készülék), szeparátor;

separat|tryck -et, = nyomd külön(le)-nyomat -utställning -en, -ar egyéni kiállítás (művészé) separera I. vt elkülönít, különválaszt; lefölöz (tejet) II. vi el- v, különválik; elkülönül; kiválik, kilép (egyházból) sepsis -en orv: vérmérgezés, szepszis september (en) szeptember; (vö. april) septisk -t vérmérgezéses, szepszises, szeptikus; ~ tank szennyvíztisztító medence

seraf -en, -er v. -im vall: szeráf serafimer|orden f-ör-] = (en) (a)Szeráf-rend (legmagasabb svéd érdemrend) -riddare -n, = a Szeráf-rend lovagja

seralj -en, -er tört: szeráj, palota ilU hárem (török szultáné) serb -en, -er szerb (ember) Serbien npr Szerbia 8erbier -n, — serb serbisk -t s?erb

serbiska -n 1. szerb nyelv 2. plur: -or szerb nő

serbokroater plur szerbek és horvátok serbokroatisk -t szerb-horvát serbokroatiska -n szerb-horvát nyelv serenad -en, -er éjjelizene, szerenád;

hålla ~ för ngn éjjelizenét ad vkinek sergeant [-sa'nt] -en, -er őrmester serie -n, -r 1. sorozat, széria; sor; en ~ av förelåsningar előadássorozat; vili: koppla i ~ sorba kapcsol 2. (folytatásos) rajz- v. képsorozat (újságban) 3. sp, játék (bajnoki) mérkőzések, bajnokság; allsvenska ~n svéd nemzeti bajnokság (I. osztályú", pl. labdarúgásban); 4. mat sor, haladvány; aritmetisk ~ számtani haladvány -koppling [-o-] -en, -ar vili: soros kapcsolás -nummer -numret, = sorozatszám -tillverkning -en, -ar sorozat- v. szériagyártás -tävling -en, -ar sp: (nemzeti) bajnoki (kör)mérkőzés -vinnare -n, = sp nemzeti bajnokság győztese seriös -i komoly, ünnepélyes; ta ~t pä

saken komolyan veszi a dolgot serpentin1 -en ásv: kígyókő, szerpentin serpentin2 -en, -er 1. szerpentin (út v. ösvény); kanyargó (hegyi) út; kanyarulat (folyóé is) 2. szerpentin(szalag) (papírból) 3. kígyóvonal serum -et, sera v. = szérum; vérsavó -behandling -en, -ar orv: savókezelés, szé-rumos kezelés, szérumterápia serva [sö'rva] sp szervál, adogat (pl.

teniszben) servare [sö'r-] -n, = sp szerváló servboll [sö'rvboll] -en, -ar sp: szervalabda; szerva serve [sörv] -n, -ar sp: szerva, szerválás, adogatás

Servera vt, vi 1. kiszolgál; felszolgál, (fel)tálal, szervíroz (ngn vkinek); önt, tölt {vkinek]; ~ kaffe kávét szervíroz v. önt, kávéval (meg)kínál; ~ ngn vin bort tölt vkinek, borral kínál (meg) vkit; ~ rusdrycker szeszes italokat kiszolgál v. kimér; det är ~t tálalva van 2. átv feltálal, traktál; ~ ngn en lögn hazugsággal traktál vkit 3. kat kezel, kiszolgál (löveget) servering -en, -ar 1. kiszolgálás; felszolgálás, tálalás, szervírozás; (szeszei-mérés; hon sköter ~en vid bordet (ő) felszolgál, szervíroz; ingen ~ av rus-serveringsbord

drycker szeszes italt nem szolgálunk ki (felirat) 2. összet utótag étkezőhely, kisvendéglő, büfé; italmérés serverings | b ord -et, = tálaló(asztal) -kupé -n, -er étszolgálat(i fülke) (vonaton) -lokal -en, -er étkezőhely, étkezde, (kis)vendéglő -lucka -n, -or tálalóablak -rum -rummet, = tálalóhelyiség servett -en, -er asztalkendő, szalvéta; han blir mottagen med varma ~er (igen) meleg fogadtatásban részesítik -ring -en, -ar szalvétagyürü service [sö'(r)vis] -n vevőszolgálat, vevők kiszolgálása; javítószolgálat, -üzem, szerviz; ha bilen på ~ a szervizben van a (gép)kocsija -station -en, -er autó: benzinkút (szervizzel), szervizállomás

servil -t szolgai, szolgalelkű, megalázkodó, szervilis servilitet -en szolgaiság, szolgalelkűség,

meghunyászkodás, szervilizmus servis -en, -er 1. asztali edénykészlet, (porcelán- és üveg)készlet, szerviz 2. fel- v. kiszolgálás 3. ritk kiszolgálási díj, borravaló 4. servismanskap servis|avgift -en, -er kiszolgálási díj, borravaló -manskap -et, — kat kezelőlegénység, -személyzet servitris -en, -er pincérnő, -lány, felszol-gálónő

servitut -et, = jog szolgalom; vara belagd

med ~ szolgalom terheli servitör -en, -er pincér, felszolgáló servi|nje [sörv-] -n, -r sp: adogatóvonal serös orv: savószerű, (vér)savós ses sågs, setts látják egymást, találkoznak; när ~ vi? mikor látjuk egymást (v. találkozunk)?; vi ~ snart igen nemsokára viszontlátjuk egymást; vi ~ snart! a közeli viszontlátásra! sesam1 -en nov: (indiai) szezámfű sesam2 (ett): öppna dig! szézám, nyílj

meg! (mesében) session -en, -er ülés (parlamenté stb.);

(bírósági) tárgyalás; ülésszak sessicns|dag -en, -ar ülés napja, ülésnap; (bírósági) tárgyalási nap -säl -en, -ar ülésterem

seså interj (-+ se) no lám!, nono!, nézze

meg az emberi set -et, ~ 1. sp játék, játszma, szett (pl. teniszben) 2. készlet, váltás, garnitúra (pl. alsónemű)

38*

setter -n, settrar áll: angol vizsla, szetter sevärd -värt megtekinteni való; figyelemre méltó, nevezetes, érdekes sevärdhet -en, -er látnivaló, látványosság;

nevezetesség sex1 számnév hat; (vö. fem és összet) sex2 5 indecl o nemi v. szexuális élet; nemiség

sexa1 -n, -or 1. hatos (számjegy v. számérték); vö. femma 2. isk hatodik osztály

sexa2 -n, -or könnyű v. hideg vacsora (pl. vendéglőben, összejövetellel kapcsolatban)

sex|bent hatlábú -dagarslopp [-o-] -et, = sp hatnapos verseny (pl. kerékpáros-) -hundra számnév hatszáz -månaderskurs -en, -er hathónapos tanfolyam -stängning -en hatórai (üzlet)zárás sextant -en, -er szextáns (szögmérő műszer)

sextett -en, -er zene: hatos, szextett sexti o sextio

sextio számnév hatvan; (vö. femtio és

összet)

sextionde számnév hatvanadik sextiowattslampa -n, -or hatvanwattos

izzólámpa v. körte sexton [-o-] számnév tizenhat; (vö. femton és összet) sextonde [-o-] számnév tizenhatodik;

(vö. femte) sexual- összet nemi, szexuális -brott [-o-] -et, = jog nemi erkölcs elleni bűncselekmény -drift -en nemi ösztön -förbrytare -n, — jog nemi erkölcs elleni bűncselekmény elkövetője sexualitet -en nemiség, szexualitás sexual|liv -et nemi v. szexuális élet -moral -en, -er nemi erkölcs -organ [-o-] -et, — nemi szerv -system -et nov: Linné rendszere -upplysning -en nemi felvilágosítás sexuell -t nemi, szexuális sfär -en, -er 1. mat gömb 2. éggömb, égi szféra 3. működési kör, hatáskör, szféra

sfärisk -t gömb alakú, gömbölyű, gömb-shantung [san-] -en santung(selyem) shejk -en, -er ->- schejk shellack -en schellack Shetlandsöarna [Set-] npr (a) Shetland-szigetekshoppa

shoppa vi a boltokat járja, bevásárol,

O soppingol shopping -en bevásárlás, bevásárlóút

-väska -n, -or bev^sárlótáska shorts [so-] plur sort(nadrág), rövid nadrág

shrapnel [sra1-] -n, -$ srapnel shunt [s-] -en, -ar vill: sönt, párhuzamosan kapcsolt (v. mellékáramköri) ellenállás

si1 adv: si och så úgy-ahogy, nem valami

jól; än si än så hol így hol úgy si2 interj, rég v. o nézd!, nézd csak! sia vt, vi (meg)jövendöl, (meg)jósol; prófétái

siames -en, -er sziámi v. thaiföldi (ember) siamesisk -t sziámi, thaiföldi; ~a tvillingar sziámi ikrek siare -n, =

látnók, próféta; jós, jövendőmondó

siargåva -n, -or látnoki tehetség, jóstehetség

sibettkatt -en, -er áll: cibetmacska Sibirien npr Szibéria sibirier -n, = szibériai (ember) sibirisk -t szibériai sibylla -n, -or (ókori) jósnő, szibilla sicilian -en, -er, sicilianare -n, = szicíliai (ember)

siciliansk -t szicíliai; tört: ~a aftonsången szicíliai vecsernye (felkelés 1282-ben)

Sicilien npr Szicília; På ~ Parasztbecsület (opera) sicken sicket (pron) o micsoda; ~ enl

micsoda (egy) alak v. pofa! sicksack: i ~ zegzugosán, cikcakkban,

cikcakkosan sida -77, -or oldal (könyvben is); derék, csípő; sedd från ~n oldalról nézve; från regeringens ~ a kormány részéről; från alla sidor minden oldalról, mindenfelől; kat: anfalla från ~n oldalba támad; hon sätter händerna i ~n v. sidorna csípőjére teszi a kezét; med händerna i sidorna csípőre tett kézzel; ligga på ~n az oldalán fekszik; på ~n 9 a 9. oldalon (könyvben); en bok på 250 sidor 250 oldalas könyv; han har sina goda sidor vannak neki jó oldalai v. tulajdonságai; det är hennes svaga ~ ez az ő gyenge oldala (v. gyengéje); på andra ~n a másik oldalon, túl [vmin]; a másvilágon, a túlvi-

lágon; på andra bron a híd túlsó oldalán, a hídon túl; på den här ~n sjön a tó innenső oldalán, a tavon innen; på alla sidor minden oldalon v. oldalról, köröskörül; på båda sidor minkét oldalon; mindkét részről; på v. från ungersk ~ magyar részről, Magyarország részéről; på ömse sidor mindkét oldalon v. részről, kölcsönösen; ställa sig på ngns ~ vkinek az oldalára áll; vki mellé áll, vkinek pártját fogja; komma på ~n om ämnet eltér v. eltávolodik a tárgytól; på moderns ~ anyai részről v. ágon; vid av ngn vkinek az oldalán, vki mellett; stå vid ngns ~ vki mellett (v. vkinek az oldalán) áll (átv is); ~ vid ~ egymás mellett v. oldalán; vállvetve; d ena ~n egyrészt, egyfelől; å andra ~n másrészt, másfelől; jag å min ~ részemről, ami engem illet; åt oldalra, oldalt, oldalvást; félre; hålla åt ~n oldalt tart, félreáll; lägga åt félretesz; skjuta åt ~n félretol; átv: lämna ngt å sido (v. åsido) figyelmen kívül hagy (v. mellőz) vmit sidantal -et\ = oldalak v. lapok száma,

lapszám (könyvben) siden -et, = selyem -band -et, = selyemszalag -klänning -en, -ar selyemruha -svans -en, -ar áll: csonttollú madár -tyg -et, = selyemszövet sid|ficka -n, -or oldalzseb -fläsk -et disznó hasaalja; oldalszalonna -led: i ~ a) oldalt, oldalvást; b) oldalági (rokonság)) rörelse i ~ oldalirányú mozgás -linje -n, -r sp: oldalvonal, partvonal sido|arvinge -n, -arvingar oldalági örökös -bana -n, -or vasút: szárnyvonal -blick -en, -ar oldalpillantás; átv sandítás -dörr -en, -ar oldal- v. mellékajtó -gata -72, -or mellékutca -gren -en, -ar oldalág (fáé); oldal- v. mellékág (családé) -gång -en, -ar oldal- v. mellékfolyosó; oldal- v. mellékhajó (templomban) -hugg -et, = oldalvágás. (átv is) -linje -72, -r 1. oldalvonal 2. vasút szárnyig mellékvonal 3. oldalág (családé); barn på ~n házasságon kívül született (v. természetes) gyer(m)ekek 4. sp oldalvonal, partvonal -roder -rodret,

— rep oldalkormány -rum -rummet,

— oldalszoba -skepp -et, ~ oldalhajó (templomé) -spår -et, — mellékvágánysidovind

(átv is) -vind -en, -ar oldalszél -väg -en, -ar mellékút Sid |rö der -rodret, — sidoroder -sim simmet oldalúszás -vagn -en, -ar oldalkocsi (motorkerékpáré) -vördnad -en tiszteletlenség sierska -n, -or látnoknő, jósnő, jövendőmondó nő siffer- összet szám- -granskare -n, = szám(adás)vizsgáló, rovancsoló -kari -en, -ar a számok embere; jó.számoló, kalkulátor -kolumn -en, -er számoszlop -mässig -t számszerű siffra -n, -or 1. szám(jegy); romersk ~

római szám 2. átv összeg sifon -en, -er 1. szívócső, szivornya 2.

szódavizes üveg, szifon sig [sej; irod : sig] pron 1. (igével, visszaható értelemben:) (ön)magát; (önmagukat; kamma ~.(meg)fésülködni; han v. hon kammar ~ (ő meg)fésülködik; de satte ~ (ők) leültek; det rör ™ omkring solen (ez) a nap körül forog; han tvättar ~ om händerna megmossa a kezét, kezet mos 2, (önállóan, praep után);

av ~ själv(t) (ön)magától; (ön)maguktól; hon är häftig av ~ heves természetű, természeténél fogva heves; i och för ~ magában véve; var för ~ mindenki magában, külön-küiön; han hade sin son med ~ vele voit a fia, magával vitte a fiát; han har pengar på ~ van nála pénz; till ~ (ön)magához; (ön)magukhoz; åt ~ (ön)magának; (ön)maguknak; (vö. själv)

sigill -et, = 1. pecsét; sätta siti under v. på ngt pecsétjével ellát (v. lepecsétel) vmit 2. pecsétnyomó, bélyegző -ring -en, -ar pecsétgyűrű signal -en, -er 1. jel, jelzés; jeladás; ge ~ till anfall jelt ad a támadásra 2. jelző(készülék) signal janläggning -anordning ör-j -en, -ar jelzőberendezés -eld -en, -ar [-jelzőtűz

signalement -et, = 1. személyleírás 2.

ismertetőjel(ek) signalera vt, vi jelez, jelt ad; tülköl (gépkocsi)

signal|flagga -n, -or jelzőzászló -horn -et, = jelzőkürt; kürt, tülök (gépkocsié) signalist -en, -er kat; jeladó, jelző; híradós, rádiós

signal|lampa -n, -or jelzőlámpa -man -mannen, -män signalist -pistol -en, -er rakétapisztoly -skott [-o-] -et, = jelzőlövés -system -et, = jelzőrendszer; jelzőberendezés -ton -en, -er tel: sza-bad-jelzés -trupp -en, -er kat: híradócsapat

signatur -en, -er 1. (név)aláírás, kézjegy, szignó 2. írói v. művésznév, álnév; jelige; svar till v. under ~ válasz ... jeligére 3. névrövidítés; betűjel (pl. rádióadóé) 4. átv (személyi) jegy, bélyeg 5. orv használati utasítás, szignatúra (recepten) 6. nyomd ívjelzés, norma

signatärmakt -en, -er (nemzetközi szerződést) aláíró hatalom signera aláír, kézjeggyel v. jellel ellát, szignál

signetring -en, -ar pecsétgyűrű signifikativ -t jelentős, kifejező, sokatmondó

sik -en, -ar áll: vándormaréna -löja -n,

-or áll: törpemaréna sikt1 -en, -ar szita; rosta sikt2 -en, 1. hajó, rep látási viszonyok; fri ~ szabad (ki)látás 2. ker lát, bemutatás (pl. váltóé); mot v. på ~ látra, bemutatóra; på kort ~ rövid határidőre v. lejáratra 3. átv: arbeta på lång ~ hosszú távra (v. nagy előrelátással) dolgozik sikta1 szitál; rostái

sikta21, vi 1. céloz (på v. mot ngt vmire), célba vesz; ~ högre magasabbra céloz; átv magasabb céljai vannak, magasabbra tör 2. átv céloz, célzást tesz [vmire] II. vt (hajó): ~ land megpillantja v. meglátja a szárazföldet sikte -t, -n 1. irányzék (lőfegyveren) ; ta ~ på ngt céloz vmire, célba vesz vmit 2. látás, látómező (átv); behålla i ~ szem előtt tart; få i få ~ på meglát, -pillant, észrevesz; ha land i ~ szárazföld a látóhatáron (v. látótávolságban); ha ngt i ~ vmire törekszik (v. veti a szemét), vmit célul tűz maga elé; förlora ur ~ elveszt a szeme elől; lämna ur ~ szem elől téveszt;: vara ur ~ a látómezőn kívül van, (már) nem látható 3. átv cél, szándék; vad har du nu i most mihez szándékozol kezdeni? Sikt|förbättring -en a látási viszonyoksiktförsämring

javulása -försämring -en a látási viszonyok romlása sikt|kikare -n, = célzó- v. irányzótávcső -korn -et, = célgömb (lőfegyveren) -linje -n, -r irányzóvonal -punkt -en, -er célpont -skåra -n, -or nézőke (lőfegyveren) siktväxel -n, -växlar ker: látra szóló váltó

sil -en, -ar szűrő; szita sila I. vt (meg)szűr; filtrál; áttör, átnyom (szítán) II. vi szűrődik; szivárog; szitál, permetez (eső) III. (hgs igek:) ~ av v. bort v. (i)från el- v. le- v. megszűr; ~ sig igenom átszivárog, átszüremlik; ~ in beszűrődik (fény) silduk -en, -ar szűrőkendő, -vászon sil(h)uett -en, -er árnykép, sziluett silikat -et, = v. -er vegy: szilikát silke -t, -n selyem -band -et, — ->- silkesband -duk -en, -ar selyemkendő silkes|band -et, — selyemszalag -docka [-o-] -n, -or (egy) gombolyag v. motring selyem -fjäril -(e)n, -ar áll: selyemlepke -len -t selyempuhaságú, selymes -mask -en, -ar selyemhernyó -näsduk -en, -ar selyem zsebkendő -odling -en, -ar selyemhernyó-tenyésztés -papper -et, — selyempapír -spinneri -(e)t, -er selyemfonó üzem, selyemfonoda -strumpa -n, -or selyemharisnya -tråd -en, -ar selyemfonál; varróselyem -vante -n, -ar selyemkesztyű; ta i ngn med

silkesvantar kesztyűs kézzel bánik vkivel sill -en, -ar hering; inlagd ~ pácolt hering; som packade ~ar összezsúfolva mint a heringek -bulle -n, -ar kb.: heringgombóc -burk -en, -ar heringes (konzerv-) doboz; (egy) doboz hering -fiske -t heringhalászat -fångst -en heringfogás; heringzsákmány -sallat -sallad -en, -er 1. heringsaláta 2. átv keverék, egyveleg, zagyvalék -stim -stimmet, = heringraj -tunna -n, -or heringeshordó silo -n, -r v. -s (gabona)tároló tartály, (torony)siló; (gödör- v. árok)si!ó -foder -fodret silótakarmány silregn -et, == szitáló v. szemerkélő eső silver silvret ezüst; ezüstnemű; ezüstpénz -barr -en, -er ezüstrúd -beslag -et, — ezüstveret -bröllop [-o-] -et, = ezüstlakodalom -bägare -n, — ezüstkupa, -serleg -fat -et, — ezüsttál »fö-

rande ezüsttartalmú -glans -en 1. ezüstfény; ezüstös fény 2. ásv argentit, lágy ezüstérc -glänsande ezüstösen csillogó, ezüstfényű -gran -en, -ar ezüstfenyő -gruva -n, -or ezüstbánya -grå -grått ezüstszürke -halt -en ezüsttartalom -haltig -t ezüsttartalmú -hår -et, = ezüstös v. ezüstfehér haj -klang -en, -er ezüstcsengés -medalj -en, -er ezüstérem -medaljör -en, -er ezüstérem nyertese v. tulajdonosa -mynt -et, = ezüstpénz, -érme -märke -t, -n sp: ezüstjelvény -papper -et, = ezüstpapír -pengar plur ezüstpénz -poppel [-o-] -n, -popplar ezüstnyárfa, fehérnyár(fa) -puts -en ezüsttisztító szer -räv -en, -ar ezüstróka -sak -en, -er ezüsttárgy; ~er ezüstnemű -servis -en, -er ezüst étkészlet -sked -en, -ar ezüstkanál -slant -en, -ar ezüst váltó- v. aprópénz -smed -en, -er ezüstműves -stämpel -n, -stämplar fémjel(zés) (ezüsttárgyon) -tråd -en, -ar ezüst huzal, -szál -ur -et, = ezüstóra -vit -vitt ezüstfehér, ezüst színű, ezüstös -åder -n, -ådror, -ådra -n, -orgeol: ezüstér -ålder -n (mit, irod) ezüstkor

sim simmet sp: 1. úszás 2• úszási mód (összet utótag) -bassäng -en, -er úszómedence -blåsa -n, -or úszóhólyag (halé) -byxor plur úszó- v. fürdőnadrág -bälte -t, -n úszóöv -dräkt -en, -er fürdőruha -dyna -n, -or parafa úszópárna v. úszóöv; (felfújható) gumipárna (úszáshoz) -fena -n, -or áll: uszony -fot -en, -fötter áll: úszóhár-tyás láb, úszóláb -fågel -n, -fåglar áll: vízimadár, úszólábú madár -gördel -n, -gördlar úszóöv -hall -en, -ar fedett uszoda -hopp [-o-] -et, — vízbe ugrás; sp műugrás, toronyugrás -hoppare [-o-] -n, — sp műugró, toronyugró -hud -en, -ar áll: úszóhártya -idrott [-o-] -en úszósport simili adj, s, indecl nem valódi, mesterséges; utánzat -diamant -en, -er gyémántutánzat, strassz -smycke -t, -n hamis ékszer sim |kunnig -t úszni tudó; vara ~ tud úszni -lärare -n, = úszómester simma -de, -t (v. sam, summit) I. vi úszik (átv is); úszkál; ~ i kapp versenyt úszik; ~ i land partra úszik; ~ i tårar könnyben úszik; motsimmare

strömmen az árral szemben úszik (átv is) II. (hgs igek:) ~ bort el- v. tovaúszik; ~ om ngn vki mellett elúszik, úszva megelőz v. elhagy vkit; ~ omkring ide-oda úszkál; ~ omkring ön körülússza a szigetet; ~ över floden átússza a folyót, átúszik a folyón simmare -n, = úszó simmerska -n, -or úszónő simmig -t 1. sűrű (pl. mártás); nyúlós, mézgás, szirupos 2. érzéki, lágy (pillantás); nedvesen csillogó (szem) simning -en úszás; úszkálás simpel -t 1. egyszerű; könnyű; közönséges; en ~ sak egyszerű v. könnyű dolog; ~ soldat közkatona, harcos; ~ hövlighet puszta udvariasság; helt ~t egész egyszerűen 2. pejor közönséges; hitvány, aljas; en ~ handling hitvány cselekedet; uppföra sig ~t közönségesen viselkedik; sd ~tl micsoda közönséges dolog! simpelhet -en, -er 1. egyszerűség 2. közönségesség, közönséges viselkedés; hitványság, aljasság Sim [stadion (ett), plur: = sp versenyuszoda, úszóstadion -stil -en, -ar úszóstílus -sätt -et, = úszási mód, úszóstílus; sp: fritt ~ szabadstílusú úszás -tag -et, = úszótempó -tur -en, -er úszás, úszkálás; han gör en ~ till andra stranden átúszik a másik partra -tävling -en, -ar úszóverseny simulant -en, -er színlelő, tettető, szimuláns

simulera vt, vi színlel, tettet, szimulál;

tetteti magát simuppvisning -en, -ar úszóbemutató sin1 sitt, sina (pron) 1. (birtokos jelző:) az ő (saját) ... -a, -e; -ja, -jé; han tog ~ hatt vette a kalapját; sitt hus a(z ő) háza, saját háza; ~a vänner (az ő) barátai; bli ~ egen (herre) a maga ura lesz, önállósítja magát; på ~ tid annak idején; pá ~a ställen némely helyen, helyenként; i ~om tid megfelelő v. alkalmas időben, idejében, alkalomadtán 2. (főnévként:) a (saját) magáé, az övé; var och en sitt mindenkinek a magáét; göra sitt till ő is megteszi a magáét; hozzájárul a sikerhez; de ~a az övéi, a hozzátartozói

sin2 [sín]: stå v. vara i ~ apaszt (tehén),

(már) nem ad tejet, nem tejel sina: ~ (ut) elapad (tej); ki- v. elapad, kiszárad (kút, patak); átv kimerül; aldrig ~nde kiapadhatatlan; kimeríthetetlen

sinekur -en, -er (kevés munkával járó)

zsíros állás, szinekúra singales -en, -er szingaléz (ember) singalesisk -t szingaléz singel1 -n kavics, murva singel2 I. adj egyetlen, egyedüli; szingli, blank; spela ~ egyest játszik, „szingli-zik" (tenisz) II. s: -n 1. sp egyes v. szóló játék, egyes; 2. kártya egyetlen lap (vmely színből), szingli singelklass " -en egyágyas hálófülke

(hálókocsiban) singla I. vt: ~ slant om ngt pénzfeldobással dönt el vmit, fej vagy írást játszik [vminek az eldöntésére]; sorsot vet vmire II. vi pereg(ve hull) (falevél); pörög, forog, röpköd; snöflingorna ~r i luften a hópelyhek kavarognak a levegőben singular nyelv I. s; -en, -er egyes szám, singularis II. adj: -t egyes számú v. számi, egyes számban használt singularis (en) ->• singular L sinka1 feltart(óztat), késleltet; ~ sig (el)időzik, késlekedik, az időt húzza, hosszú időt eltölt [vmivel] sinka2 -n, -or öt pont, ötös (játékkockán)

sinka3: ** (ihop) fémkapcsokkal összeerősít (törött porcelánt); fecskefarkkal illeszt, (össze)csapol, „cinkel" (fát) sinkadus -en, -er 1. slå en ~ ötöst és kettest dob (kockajátékban) 2. véletlenség, szerencsés véletlen; på en ~ véletlenségből, véletlenül 3. nyakleves; pofon; ge ngn en ~ pofon vág vkit; megüt vkit sinksam -t időrabló, hosszadalmas, sokáig elhúzódó sinnad [vmilyen] érzelmű, indulatú, lelkületű, gondolkodású, szellemű; fientligt ~ ellenséges érzületű; vänskapligt ~ barátságos érzelmű (mot ngn vki iránt); annorlunda ~ másképpen gondolkodó, más természetű; illa ~ rosszindulatú; vara ~ att göra ngt hajlamos v. hajlandó v, szándékozik vmit tennisinne

sinne -t, -n 1. érzék; de fem ~na az öt érzék 2. átv ész, (ön)tudat; vara från sina ~n nincs észnél; vara vid sina ~n(s fulla bruk) (teljesen) észnél van, szellemi képességeinek (teljes) birtokában van 3. lelkület, lelki alkat, természet; kedély; kedv, hangulat; elme, lélek, ész; érzék, hajiam; ett häftigt ~ heves vérmérséklet v. természet; lätta sitt ~ könnyít á szívén; det faller mig i ~t eszembe jut v. ötlik; ha ngt i ~t vmit tervez (v. forgat a fejében); ha (något) ont i ~t rosszban töri a fejét; få (v. sätta sig) i ~t att ... fejébe veszi hogy....; tänka ngt i sitt stilla ~ gondol vmit magában; ~t rann på honom elfutotta a méreg, dühbe gurult, felfortyant; ha ~ för musik van érzéke a zenéhez; han saknar ~ för humor nincs humorérzéke; lugna de upprörda ~na megnyugtatja a felzaklatott kedélyeket; efter mitt ~ kedvemre való, ízlésem szzT'm\(i)] lägga ngt på szívére vesz vmit; det går mig djupt till ~s nagyon a szívemre veszem; vara glad till ~s víg kedélyű; vara ung till ~t fiatalos temperamentumú sinne|bild -en, -er jelkép, szimbólum (för ngt vminek a) -bildlig-/ jelképes, szimbolikus -lag -et, = lelki alkat, lelkület, érzület, vérmérséklet, természet; vänligt ~ baráti v. barátságos érzület

sinnes|beskaffenhet -en lelki alkat, lelkület, természet, vérmérséklet -frid -en belső béke, lelki békesség v. nyugalom -frånvarande szórakozott, . figyelmetlen, gondolataiba merült -frånvaro -n szórakozottság, figyelem hiánya, figyelmetlenség -författning -en, -ar lelki- v. kedélyállapot; lelki alkat -förnimmelse -n, -r érzet -förvirrad elmezavarodott, -háborodott -förvirring -en elmezavar, -háboro-dottság; under tillfällig ~ pillanatnyi elmezavarban -intryck -et, = érzéki benyomás -lugn -et lelki nyugalom -närvaro -n lélekjelenlét, hideg-_ vér -organ -et, = érzékszerv -rö -n lelki nyugalom v. béke -rubbad elmeháborodott, zavarodott elméjű, bolond -rubbning -en, -ar elmezavar, -baj -rus -et érzéki mámor -rörelse

-n, -r (lelki) izgalom, emóció; felindulás

sinnes|sjuk -t elmebeteg, -bajos -sjukavdelning -en, -ar elme-osztály -sjuk-dGtti -en, -ar elmebetegség, -baj -sjukhus -ef, = elme- v. ideggyógyintézet -sjukläkare -n, = elmeorvos, -gyógyász -sjukvård -en elmebeteggondozás -skakning -en, -ar lelki megrázkódtatás -slö -slött gyengeelméjű, szellemileg korlátolt, hülye -slöhet -en gyengeelméjűség, hülyeség -styrka -n lelkierő, lelki erősség v. nyugalom -stämning -en, -ar kedély- v. lelkiállapot, hangulat -svag -t gyengeelméjű, szellemileg fogyatékos; hülye, esztelen (pl. ötlet) -svaghet -en gyengeelméjűség, szellemi fogyatékosság, hülyeség -tillstånd -et elmeállapot, elmebeli állapot -undersöka -sökte,

-sökt: ~ ngn megvizsgálja vkinek az elmeállapotát -undersökning -en, -ar elmeállapot vizsgálata -villa -n, -or érzéki csalódás sinnevärld -en érzéki v. érzékelhető

világ; áiv (földi) élet sinnlig -t 1. érzékelhető, érzéki, anyagi 2. érzéki, testi; kéj vágyó; ~t begär érzéki vágy -het -en 1. érzékelhetőség 2. érzékiség sinnrik -t leleményes, találékony, eszes, éles eszű; ötletes, elmés, szellemes (pl. szerkezet) sinolog [-ö'g] -en, -er Kína-kutató, sino-lógus

sinologi [-ogí'] ~(e)n Kínával foglalkozó tudomány, sinológia sinom1 [-o-] sin1

sinom2 [-o-]: tusen ~ tusen ezer meg

ezer, sok ezer sinsemellan adv egymás kőzött; komma överens ~ megállapodnak egymással sintring -en, -ar techn: tömörítés, zsugorítás, szinterezés; zsugorodás, összesülés

sinus = (en) 1. mat szinusz 2. orv üreg

sionism -en cionizmus sionist -en, -er cionista (ember) sipp -t szemérmeskedő, álszemérmes; kényeskedő; prűd sippa -n, -or növ: szellőrózsa; kökörcsin sippra I. vi szivárog, csepeg, csöpög, (cseppenként) folyik; tårar ~de urSira

hennes ögon könnyek szivárogtak a szeméből II. (hgs igek:) *» fram elő- v. kiszivárog; ~ igenom átszivárog; vattnet ~de in a víz becsurgott; ~ ut kiszivárog (átv is) sira díszít, ékesít

sirap -en, -er 1. cukorlé, melasz; szirup,

cukoroldat 2. szörp, gyümölcslé siraps | burk -en, -ar szirupos- (v. melaszos-) üveg -leende -1, -n édeskés v. mézes-mázos mosoly sirat -en, -er dísz(ítés), díszítmény,

cifraság siren -en, -er 1. mit szirén; átv csábító nő 2. sziréna; vészkürt -tjut -et, = szirénaüvöltés, -búgás sitiig -t elegáns, díszes, kecses, tetszetős; finom, (túl) választékos, kifinomult, elókelősködő; ~ handstil kicirkalmazott kézírás -het -en díszesség, kecs (-esség), finomság; (túlzott) választékosság, kicirkaimazottság siska -n, -or áll: csíz sist I. adv utoljára, végül; legutóbb; allra ~ legutoljára, legvégül; ~ i boken a könyv végén; du gick ~ i ledet te mentél a sor végén, te voltál az utolsó a sorban; först och ~ mindenekelőtt, elsősorban; först som ~ (most) mindjárt, már most v. előre; egyszer s mindenkorra; ~ men icke minst utoljára de nem utolsósorban; komma ~ utolsóként érkezik, utoljára |ön, az utolsó; jag stod ~ på listan utolsó voltam a listán; tack för ~ kb.: köszönöm a legutóbbi vendéglá-~ tást v. találkozást; */// ~ végre, végtére, végül (is); a végén; végig; till ~ göra ngt végigcsinál v. befejez vmit; det bästa har jag sparat Ült ~ a legjobbat a végére tartogattam II. conj (amikor) legutóbb v. utoljára; ~ jag såg honom låg han sjuk amikor utoljára v. legutóbb láttam őt betegen(,) feküdt sista (hímnemben siste is) indecl utolsó; végső; den siste v. ~ az utolsó; a legutóbbi; az utóbbi, ez; den siste i klassen az utolsó tanuló az osztály-- ban, az osztályutolsó (fiú); den siste i kön az utolsó (férfi) a sorban, a. sor végén álló férfi; den ~ i månaden a hónap utolsó napja; den näst ~ az utolsó előtti; för ~ gången utoljára, utolszor; i ~ rummet utolsósorban,

utoljára; i ~ stund(en) az utolsó pillanatban; kämpa till ~ man az utolsó emberig harcol; hon är klädd efter ~ modet a legújabb divat szerint van öltözve; vinna processen i ~ instans megnyeri a pört a legfelső fokon; han går i ~ klassen a legfelső osztályba jár; in i det ~ egészen végig, a végsőkig; på ~ tiden az utóbbi időben, mostanában, legújabban; i ~ hand végső soron; lägga ~ handen vid ngt az utolsó simításokat végzi vmin; ~ priset a végső v. legalacsonyabb ár; det är ~ skriket o ez a legújabb divat siste > sista

sist|förfluten -förflutet (el)múlt, előző, legutóbbi -kommande [-o-] utolsóként jövő, utoljára érkező -lidén -lidet (el)múlt, legutóbbi, előző; sistlidna vecka a múlt hét(en) -nämnda az utóbb említett; den sistnämnde az utóbbi (kettő közül) sistone: på ~ az utóbbi időben; a vége

felé, a. végén sisu -n fizikai és lelkierő; (szívós) kitartás; küzdeni akarás, harci szellem sisyfusarfcete -/, -n

sziszifuszi munka sits1 -en, -ar 1.. fenék, ülep (nadrágé is) 2. ülés (széké, járműé); en stol med mjuk ~ puha ülésű szék 3. (lovagló-) ülés, tartás; ha god *» jól megüli a lovat 4. kártya elosztás; det är en bra ~ jól ülnek a lapok, a lapok jó elosztásban vannak 5*. játékosok sorrendje, ülés; dra om ~en partnerre v. ülésre húz(nak) sits2 -en, -er tex: karton, kreton sitt pron sin1

sitta satt, suttit (v. setat) I. vi 1. til; var så god och sitt l tessék leülni (v. helyet foglalni)!; foglalj helyet!, ülj le!; jag satt och skrev írással voltam elfoglalva, írogattam; man sitter bra här jó itt üldögélni; få~ a) ülőhelyet kap; szabad v. kell ülnie; b) nem kérik fel (táncra), petrezselymet árul; ~ vackert két lábon ül, szolgál, pitizik (kutya); ~ i soffan a pamlagon ül; ~ i trädet a fán ül; ~ på parkett a földszinten ül (pl. színházban); ~ till bords asztalnál ül; ~ till häst lovon ül, lovagol; ~ fast v. väl i sadeln biztosan ül a nyeregben (átv is) ; ** och hänga över böckerna a köny-sittande

vek fölé görnyed, a könyveket bújja; få ~ och vänta várnia kell; ~ i sammanträde ülésen van; ~ som på nålar tűkön ül; ~ modell modellt ül; ~ fór en målare festőnek ül (modellt) 2. benne van fvmiben]; be van szúrva v. verve [vmibe]; lóg [vmin]; nyckeln sitter i låset a kulcs a zárban van; ~ i marken be van szúrva a földbe, a földben van; lampan sitter i taket a lámpa a mennyezeten lóg; ~ i väggen erősen áll a falban, be van verve a falba (pl. szög); tavlan sitter snett a kép ferdén áll; átv: ~ i klistret benne van a pácban v. csávában; ~ till doms över ngn törvényt ül vki felett; nu sitter vi där (vackert)! most aztán itt vagyunk a pácban v. slamasztikában!; vi sitter ju inte i sjön kb.: még nincs minden veszve, lehetne (még) rosszabb is, nem kell kétségbeesni 3. van, tartózkodik, lakik [vhol]; működik, állása van [vhol]; ~ i fängelse börtönben ül v. van; ~ som domare bíróként működik; ~ i riksdagen tagja az országgyűlésnek; ~ med många barn sok gyermeke van, nagy családú; ~ med stor lón jól fizetett állása (v. nagy fizetése) van; ~ på bank bankban van állása (v. dolgozik); ~ vid makten hatalmon van 4. áll, fekszik (ruhadarab); kostymen sitter bra az öltöny jól áll v. fekszik; rocken sitter illa a kabát rosszul áll; fracken sitter som gjuten úgy áll rajta a frakk(,) mintha ráöntötték volna; min hatt satt på sned a kalapom ferdén állt (v. félre voit csapva) 5. kártya: han vet inte hur korten sitter nem tudja hogy(an) ülnek (v. vannak elosztva) a lapok II. (hgs igek:) ~ av böter pénzbüntetést leül; ~ av sitt straff leüli v. letölti a büntetését; ~ av (lóról) leszáll; ~ bort tiden elüldögéli az időt; få ~ emellan a rövidebbet húzza, megsínyli; ~ fast elakad', bennreked, belesüpped, bennragad; tapad (på v. vid ngt vmi-hez); oda van erősítve v. varrva v. szögezve (vid ngt vmihez), meg v. el van fogva; vi satt fast i snön elakadtunk a hóban; spiken sitter fast i väggen a szög jól be van verve a falba (v. erősen áll a falban); ~ i benne van (a zárban) (kulcs); tartós, megmarad,

nem pattog le (festés, festék); átv (továbbra is) megmarad, nem szűnik meg; terjeng (szag); hans groll sitter ännu i haragja még nem párolgott v. múlt el; ~ ihop (jól) tartanak v. (össze)illeszkednek (deszkák); egyben marad, nem esik széjjel; ~ tätt ihop szorosan egymás mellett ülnek, szoronganak; ~ inne otthon ül v. tartózkodik, ki sem mozdul hazulról; bent gubbaszt (szobában); (börtönben) ül; bekännelsen satt långt inne hos dig nehéz voit téged vallomásra bírni; ~ inne med goda kunskaper nagy tudással (v. széleskörű ismeretekkel) rendelkezik; ~ kvar ülve marad; tovább marad; helyén v. bent marad (tárgy); isk (osztályt) ismétel, megbukik; be van zárva (diák); hivatalban marad (kormány); knappen sitter kvar a gomb jól fel van erősítve (v. nem esik le); ~ ned leül; var så god och sitt nedI tessék leülni!; fog-lalj(on) helyet!; ~ ned soffan leüli a pamlagot; locket'sitter på a fedő rajta van (pl. fazékon); låta hatten ~ på fenntartja v. fennhagyja a kalapot; ~ sönder üléssel tönkretesz v. elnyű; ~ upp felül, -száll (lóra, kocsira is); ~ uppe fenn marad, helyén marad (tárgy); fenn van, felkelt (az ágyból) (beteg); (sokáig) fennmarad, virraszt; den sjuke sitter uppe i sängen a beteg felül az ágyban; ~ åt simul, feszesen áll, testhez álló (ruha); szorít, szűk (cipő); det sitter hårt åt nehéz v. fáradságos (dolog); det kommer att sitta hårt åt (az) nem fog könnyen menni; ~ över en dans kihagy egy táncot; ~ över marad; vár(akozik); ~ över till nästa tåg megvárja a következő vonatot; du sitter över te nem veszel részt (benne), te kimaradsz (belőle); jag får ~ över én (csak) nézhetek; engem mellőznek (v. kihagynak belőle) sittande ülő; den ~ regeringen a hivatalban levő (v. jelenlegi) kormány; i ~ ställning ülő helyzetben, ülve; inför ~ rätt a bírósági tárgyaláson (v. tárgyalás alatt); bli ~ ülve

marad; elakad, bennragad sitt|arbete -ty -n ülőmunka -båd -et, = ülőfürdő -ben -et, — orv ülőcsont -bräde -t, -n ülésdeszka -lek -en, -arsittmöbel

társasjáték -möbel -n, -möbler ülőbútor sittning -en, -ar ülés (lovon) festőnek; átv is)

sittopp [-0-l]-en,-ar o pofon, nyakleves sittplats -en, -er ülőhely -biljett -en,

-er vasút: helyjegy sitt|strejk -en, -er ülősztrájk -vagn -en,

-ar vasút: személykocsi situation -en, -er helyzet, szituáció; vara ~en vuxen a helyzet magaslatán van, megállja a helyét; sätt dig in i min ~! képzeld (v. éld bele) magad az én helyzetembe 1 situations [komik -en helyzetkomikum

-plan -en, -er helyszínrajz •situerad: väl ~ jómódú, jól szituált sjabbig -t o kopott, viseltes, rongyos;, lompos, slampos; ~t klädd rosszul, öltözött sjaber schaber sjackra schackra

sjafs o 1. -et lomposság, rendetlenség,

slamposság 2. -en, -ar -»- sjafser sjafsa o 1. vi csoszog II. s: -n, -or lompos

v. slampos nő sjafser -n, sjafsar o lompos v. rendetlen

v. slampos ember sjafsig -t o lompos, gondpzatlan, rendetlen, slampos sjajas -en, -ar o züllött egyén, hitvány

alak, lump (fráter) sjakal -en, -er sakál sjal -en, -ar sál; vállkendő sjalett -en, -er fejkendő; sál(kendő) sjanghaja hajó o matróznak elrabol

(leitatott embert) sjapp -et, = (v. -en, -ar) o. 1. kocsma,

csapszék, butik 2. szín, fészer sjappa o kereket old, meglóg, olajra lép sjappen: o ta till ~ sjappa sjas interj sicc!, sipirc!; hess!; elv. ki

innen !, mars ki 1 sjasa: ~ bort elzavar, elkerget; elhesseget sjask -en, -ar o züllött egyén, hitvány

ember, lump sjaska: ~ ner bemocskol, bepiszkol, bekoszol

sjask er -n, sjaskar o sjask sjaskig -t mocskos, piszkos, koszos, lompos; slampos; züllött; megbízhatatlan, ^ hitvány sjava o csoszog, csoszogva jár sjok -et, = 1. nagy mennyiség [vmiből]; nagydarab 2./cerbála

sju számnév hét; (vö. feni és összet) sjua -n, -or hetes (szám); (vö. femma) sjuarmad hétkarú; (további összet vö.

fem összet) sjubb -en, -ar áll: mosómedve sjuda sjöd, sjudit I. vi forr (átv is); fő; ~ av ilska forr a dühtől, forr benne a méreg; átv: ~nde serény, lázas (tevékenység) II. vt főz (pl. szappant, sót) sjud|het -hett forró, forrásban levő sjuglasvagn -en, -ar (hétablakos) királyi

díszhintó (S) sjuk -t 1. beteg; beteges; bli ~ megbetegedik (av ngt vmitől); vara svårt ~ súlyos beteg; ligga ~ i ngt betegen fekszik vmiben; vara ~ i mässlingen kanyaróban' megbetegedett; ~ till kropp och själ testben és lélekben beteg; vara ~ av längtan efter ngn gyötri a vágy (v. majd eleped a vágytól) vki után; skratta sig ~ betegre neveti magát; äta sig ~ betegre eszi magát 2. átv beteg, korhadt; sötét, kétes, gyanús; en ~ sak beteg dolog; gyanús v. sötét ügy sjuka -n, -or 1. kór, betegség (növényé, állaté is); (marha)vész, járvány; engelska ~n angolkór; det var hela ~n ez voit az egész, más baj nem történt; det är där ~n sitter o ez az ő fájó v. érzékeny pontja, itt szorít a cipő 2. átv kórság; szenvedély, mánia; vö. rangsjuka, titel sjuka sjuk I anmäla -anmälde, -anmält: ~ (sig) beteget jelent -anmälan = (en), -anmälning -en, -ar betegség bejelentése, betegjelentés -besök -et, = beteglátogatás (főleg orvosi) -betyg -et, = betegség igazolása, orvosi bizonyítvány (betegségről) -bil -en, -ar betegszállító (gép)kocsi -bud -et, — orvoshívás (beteghez); fä ~ beteghez hívják (ki) (orvost); sända ~ orvosért küld, orvost hívat -bår -en, -ar hordágy -bädd -en, -ar betegágy; ligga på ~en betegen fekszik, az ágyat nyomja -bärare -n, = beteghordó (kat is) sjukdom -en, -ar 1. betegség; kór, baj, bántalom; på grund av ~ betegség miatt; lida av en ~ betegeskedik,

betegségben szenved; ådra(ga) sig en ~ betegséget szerez v. (meg)kap 2. átv szenvedély, vágy, mánia; (társadalmi v. erkölcsi) baj, kór, rákfenesjukdomsbild

sjukdoms|bild -en, -er kórkép -fall -et, == kóreset; megbetegedés -förlopp [-o-] -et betegség lefolyása, kórfolyamat -historia -histori\en, -er kórtörténet -orsak -en, -er megbetegedés v. betegség oka -sym(p)tom [-töm] -et, = kórtünet -tecken -tecknet, = betegség jele; kórjel, -tünet sjuk I ersättning -en, -ar táppénz -fartyg -et, = betegszállító hajó -försäkra biztosítást köt betegség esetére -försäkring -en, -ar betegségi biztosítás -gymnastik -en gyógytorna -hem -hemmet, = 1. magángyógyintézet, -szanatórium 2. elfekvő-kórház -hjälp -en betegsegély(pénz), táppénz sjukhus -et, — kórház; ligga på ~ kórházban fekszik -avgift -en, -er kórházi ápolási díj -läkare -n, — kórházi orvos -vård -en kórházi ápolás sjuk I journal [-sur-] -en, -er betegnapló -kassa -n, -or betegsegélyző (pénztár), betegbiztosító intézet -kost [-o-] -en betegkoszt, diéta -ledig -t: vara ~ betegszabadságon van -ledighet -en, -er betegszabadság sjuklig -t beteges (átv is); betegeskedő, gyenge egészségű; ~a drifter beteges ösztönök; ~ misstänksamhet beteges gyanakvás; vara ~ betegeskedik, gyengélkedik -het -en 1. betegesség, gyenge egészség 2. megbetegedési arányszám, egészségügyi helyzet sjukling -en, -ar beteg, páciens; beteges ember

sjukjlägcr -lägret betegágy -mat -en, -er beteg(ek) étele v. tápláléka, betegkoszt

sjukna megbetegedik, -betegszik sjuk I penning-en, -ar táppénz -permission -en, -er betegszabadság -rapport [-o-] -en, -er jelentés a betegek létszámáról -rapportera [-o-] beteglistára felvesz; låta ~ sig beteget jelent -rond [-o-] -en, -er orvosi vizit (kórházbari) -rulla -n, -or kat: gyengélkedőkönyv -rum -rummet, — betegszoba -sal -en, -ar kórterem -skriva -skrev, -skrivit (táppénzre) kiír, betegállományba vesz; vara sjukskriven betegállományban van

sjuksköterska -n, -or ápolónő, betegápoló nővér

sjuksköterskejelev -en, -er tanuló nővér,

ápolónőképző iskola növendéke, nővérke -skola -n, -or ápolónőképző iskola

sjuk|stuga -n, -or (falusi) kiskórház, egészségház -syster -n, -systrar sjuksköterska -säng -en, -ar betegágy -vagn -en, -ar betegszállító vasúti kocsi (///. gépkocsi) sjuk|vård -en beteggondozás, -ápolás; orvosi ellátás v. kezelés; kat egészségügyi szolgálat; fri ~ ingyenes orvosi ellátás; privat ~ magánörvosi kezelés -vårdare -n, = 1. (beteg)ápoló 2. kat egészségügyi (katona) sjukvårds)affär -en, -er orvosi szaküzlet, gyógyászati cikkek boltja -anstalt -en, -er gyógyintézet -artiklar plur betegápolási v. gyógyászati cikkek -biträde -t, -n kisegítő ápolónő -kunnig -t betegápoláshoz értő -personal -en, -er ápolószemélyzet (gyógyintézetben) -soldat [-o-] -en, -er kat: egészségügyi katona

sjumilastövlar plur hétmérföldes csizma sjunde számnév hetedik; (vö. femte); vara i ~ himlen a hetedik mennyországban van -del -en, -ar heted(rész) sjunga sjöng, sjungit I. vt, vi I. énekel, dalol; ~ bas basszust énekel; ~ ngt för ngn vkinek előénekel vmit; ~ ett barn till sömns gyer(m)eket dallal álomba ringat; ~ for ngn a) énekel vkinek; b) énekórákat vesz vkinél 2. átv: ~ ngns lov vkinek a dicséretét zengi; hon sjunger när hon talar éneklő hanglejtéssel (v. énekelve) beszél; átv: ~ pá sista versen a végét járja; snön sjunger under fötterna a hó csikorog a lépte(in)k alatt; det sjunger i öronen cseng a fülem II. (hgs igek:) ** efter utánénekel; ~ ihop v. in en förmögenhet vagyont énekel össze; ~ in begyakorol (énekszámot); ~ in (en grammofonskiva) hanglemezre énekel; ~ med (a többiekkel) együtt énekel, részt vesz az éneklésben; ~ om újra (el)énekel; ~ ut a) érthetően énekel; b) végigénekel; ~ ut sin mening kereken megmondja a véleményét; sjung ut ! ki vele!, mondd v.. mondja el (bátran)! sjungande éneklő, daloló; átv ragyogó, kitűnő; vara ~ glad ragyogó jó kedvében van; ett ~ pris előnyös v. mér*sjunka

sékelt ár; med sju ~ fart o szédítő sebességgel sjunka sjönk, sjunkit I. vi (el)süllyed, (el)merül; süpped; (le)ülepedik; (le-) rogy, (le)roskad, (le)esik; apad (víz); csökken (pl. ár); hanyatlik, (erkölcsileg) süllyed; båten sjönk a hajó v. csónak elsüllyedt;, huset har sjunkit a ház megsüllyedt; hon väntar tills kaffet sjunkit vár míg a kávé(zacc) leülepedik; ~ i ngns famn vkinek a karjaiba omlik; ~ på knä térdre rogy v. esik; ~ till marken a földre rogy v. roskad; solen sjunker (ned) a nap lebukik v. lenyugszik v. lemegy; termometern sjönk till fryspunkten a hőmérő a fagypontig süllyedt; låta maten ~ evés után ejtőzik; ~ i glömska feledésbe merül; ~ i djup sömn mély álomba merül; ~ / värde veszít az értékéből, csökken az értéke; priserna sjunker az árak esnek v. csökkennek; hans mod sjönk inába szállt a bátorsága; låta modet ~ elveszti a bátorságát, elcsügged; átv: hur djupt har han inte sjunkit! milyen mélyre süllyedt! II. (hgs igek:) ~ ihop összerogy, -roskad, -esik; ~ ned lesüllyed, lemerül; belesüpped, -merül (átv is); lerogy, leroskad; átv lehanyatlik; ^ död ned holtan rogy le; ~ ned på en stol egy székre (le)rogy v. (le)roskad; ~ tillbaka visszahúzódik, apad (viz); hátra- v. visszahanyatlik, hátradől; átv visszaesik; ~ undan süllyed; süpped; lefolyik, leapad (víz) sjunkande süllyedő, (el)merülő; átv csökkenő, eső (ár); hanyatló; befinna sig i ~ tillstånd süllyedőben van (hajó); ~ priser csökkenő árak sjunkbomb [-0-] -en, -er mélységi bomba,

vízibomba sjunken sjunket lesüllyedt, lemerült;

átv: vara djupt ~ mélyre süllyedt sjunkhastighet -en rep: süllyedési sebesség

sju|sovare [-0-] -n, = 1. hétalvó, álomszuszék; o mormota 2. áll nagy pele -stjärnan v. -stjärnorna csill (a) Fiastyúk

sjutfi o sjuttio

sjuttio számnév hetven; (vö. fem és femtio és összet)

sjuttionde számnév hetvenedik

sjutton [-0-] számnév tizenhét; (vö. fem és femton és összet); dyrt som ~ pokoli drága; fy ~! hű a mindenit!, az ördögbe (is)!; för a kutyafáját!, az ördög vigye el! sjuttonde [-0-] számnév tizenhetedik;

(vö. femte) sjuttonhundratalet [-0-] a tizennyolcadik század sjutusan: en ~ titi kari ördöngös fickó,

fenegyerek sjå -(e)t o nehéz v. nagy meló, strapa sjåare -n, = (kikötői) rakodómunkás,

dokkmunkás sjåp -et, — mulya alak, mamlasz; buta liba; nyimnyám v. gyáva ember; kényeskedő, affektált (ember) sjåpa: ~ sig mulyáskodik, mamlaszko-

dik; kényeskedik, affektál sjåperi -(e)t mulyaság, mamlaszság, nyimnyámság; mulyáskodás, mamlasz-kodás; kényeskedés, affektálás sjåpig -1 mulya, mamlasz, nyimnyám,

gyáva; kényeskedő, affektáló själ -en, -ar 1. lélek; szellem; ~ens behov lelki szükséglet(ek); han var ~en iföretaget ő voit a(z egész) vállalkozás lelke; englad ~ vidám teremtés; en ärlig ~ becsületes ember; inte en ~ var hemma egy lélek sem voit otthon; där fanns inte en levande ~ egy árva léiek sem voit ott; i ~ och hjärta lelke v. szíve mélyén; med liv och ~ szívvel-lélekkel, testestüMelkestül; till kropp och ~ testben és lélekben; (vid) min o lelkemre!, igazán! 2. lakos; samhället räknar blott 500 ~ar a településnek mindössze ötszáz lakosa van

sjala|glad -glatt (szívből) örvendező, nagyon vidám v. boldog; vara ~ szívből örül, el van ragadtatva (az örömtől) -mässa -n, -or gyászmise -nöd -en lelki nyomorúság v. gyötrelem -ringning -en, -ar halottra haran-gozás; lélekharang (szava) -spis -en lelki v. szellemi táplálék -sörjare -n, = lelkipásztor, lelkiatya, lelkész -tåg -et halálküzdelem, -tusa; ligga i <*»et halálán van, a végét járja -vandring -en lélekvándorlás -vård -en egyh[: lelki gondozás, lelkipásztorkodás)

pasztorálás

själ|f ull -t lelkes, bensőséges, mély éívsjällös

telmű; életteljes, kifejező, szellemes -lös -/ lélek nélküli, lélektelen; élettelen, kifejezéstelen, szellemtelen, üres; lélekőrlő, gépies (pl. munka) själs|adel -n lelki nemesség, nemes lelkület -arbete -t, -n szellemi munka -besläktad rokon lelkű, lélekben rokon -dödande lélekölő -egenskap -en, -er lelki tulajdonság -frid -en lelki béke v. nyugalom -frånvarande gondolatokba merült, szórakozott, figyelmetlen -frånvaro -n szórakozottság, figyelmetlenség -frände -n, -r lelki v. szellemi rokon, rokon lélek -frändskap -en lelki v. szellemi rokonság -förmögenhet -en, -er szellemi képesség; med alla ~er i behåll szellemi képességeinek teljes birtokában -gåvor pliir szellemi képességek, tehetség -kraft -en, -er 1. szellemi erő 2. lelkierő -kval -et, = lelki gyötrelem v. kín själslig -t lelki; szellemi själs|liv -et lelki élet -lugn -et lelki nyugalom -sjuk -t elmebeteg, -bajos; lelki beteg -sjukdom -en, -ar elmebetegség, -baj; lelki betegség -storhet -en lelki nagyság -strid -en, -er lelki v. belső vívódás -styrka -n lelki szilárdság, állhatatosság; lelki v. erkölcsi erő -tillstånd -et lelkiállapot -verksamhet -en szellemi tevékenység -ångest -en lelki gyötrelem, szorongás själv I. pron: -t v. = (ön)maga, saját maga; személyesen; du ~ te v. saját magad; vi ~a mi v. saját magunk; jag har ~ sett én magam (v. saját szememmel) láttam; hon var godheten ~ (v. ~a godheten) (ő) maga voit a (megtestesült) jóság; jag måste komma ~ személyesen kell(ett) jönnöm v. mennem; ~a (v. o ~aste) kungen maga a király, a király személyesen; még a király is; ~a staden maga a város, a tulajdonképpeni város; på ~a julafton(en) éppen karácsony estéjén; tack ~! köszönöm, hasonlóképpen v. viszont (kívánom)!; kö-szönöm(,) neked v. önnek is!; han är inte längre sig ~ (o) már nem a régi, (nagyon) megváltozott; han blir sig ~ igen ő ismét a régi lesz, olyan lesz amilyen régen voit; var och en är sig ~ närmast minden szentnek maga felé hajlik a keze; det säger sig ~(t)

(ez) magától értetődik; av sig <*> (ön)magától, saját magától; önként; det går inte av sig ~(t) az nem megy magától; jör sig ~ önmaga számára,, saját magának; (ön)rnagáért; magában (pl. beszél); egyedül, külön; leva för sig ~ egyedül él v. lakik; magának él; huset ligger för sig ~ a ház egyedül áll; tala för sig ~ magában beszél; det talar för sig ~(t) ez önmagáért beszél; vara för sig ~ magában v. egyedül van; där var vi för oss ott magunk között voltunk; i sig ~ önmagában, saját magában; vad heter hon i sig mi az ő leányneve?; hon heter N. i sig ~ a(z o) leányneve N., leánynevén N.-nek hívják II. s: -et fil: az én, a belső én själv|aktning -en önbecsülés -antändning; -en, -ar öngyulladás -bedrägeri -(e)t, -er öncsalás, önámítás -beflackelse -rt önfertőzés, onánia -befruktning -enr -er biol: Önmegtermékenyités -behärskning -en önuralom -bekännelse -n, -r 1. önvallomás 2. irod vallomás -belåten -belåtet Önmagával elégedett, önelégült, öntelt -belåtenhet -en önelégültség, önteltség -beröm -berömmet öndicséret, önmagasztalás -bestämmanderätt -en önrendelkezési jog -betjäning -en önkiszolgálás -betjäningsbutik -en, -er önkiszolgáló bolt -bevarelse -n önfenntartás -bevarelsedrift -en önfenntartás! ösztön -bindare -n, = önműködő kévekötő (arató)gép -biografi -(e)n, -er önéletrajz -bjuden -bjudet hívatlan (vendég) -deklaration -en, -er adóbevallás (jövedelemről stb.); átv önvallomás -dö -dog, -dött természetes halállal meghal; elhal; magától elpusztul, elhullik (állat); kipusztul, kimúlik (átv is); megszűnik -fallen -fallet magától értetődő, nyilvánvaló själv|förakt -et önmegvetés -förebråelse -n, -r önmagának tett szemrehányás, önvád -förgäten -förgätet önmagáról megfeledkező, önfeledt -förhävelse -n elbizakodottság, önteltség, felfuvalkodottság -förnekelse -n önmegtagadás, lemondás -förnöjd -förnöjt självbelåten -försakelse -n lemondás, áldozatosság, önzetlenség -försvar -et önvédelem; till ditt ~ saját védelmed-självförsörjande

re, mentségedre -försörjande önmagát eltartó, önfenntartó, önálló (keresettel bíró); önellátó -föisörjning -en önfenntartás; önellátás -íörtroende -t, -förtröstan ~ (en) önbizalom -för-vállád önhibájából eredő v. való -gjord -gjort maga készítette, saját készítésű; a maga erejéből lett, önerejéből érvényesülő -god -gott önelégült, önhitt, elbizakodott, beképzelt -gående magánjáró, önmeghaj-tású, önműködő -hjälp -en 1. önsegély 2. kölcsönös segély 3. jog önhatalmú eljárás -härskare -n, = egyeduralkodó, kényúr, zsarnok -induktion -en vili: önindukció -ironi -(e)n öngúny självisk -t önző, egoista -het -en önzés, egoizmus

själv|klar -t magától értetődő, nyilvánvaló -kontroll [-0-. .-o'-] -en önuralom -kostnad [-o-] -en önköltség -kostnadspris [-o-] -et, — v. -er önköltségi ár -kritik -en önbírálat, önkritika -kritisk -t önbíráló, önkritikus -känne-

dom -en önismeret -känsla -n önérzet själv|ljud -et, = nyelv magánhangzó -lockig [-o-] -t természettől göndör, magától hullámos (haj) -lysande (magától) világító, saját fényű -lärd -lärt autodidakta själv|mant adv magától, önként, Önszántából -medvetande -t öntudat; önérzet -medveten -medvetet öntudatos; önérzetes; magabiztos, önhitt -mord -et, — öngyilkosság; begå ~ öngyilkosságot követ el -mords-försök -et, — öngyilkossági kísérlet -mordstankar plur: gå i ~ öngyilkossági gondolatokkal foglalkozik -motsägelse -n, -r belső (v. önellentmondás -mördare -n, = öngyilkos själv|porträtt f-o-] -et, = önarckép -prövning -en, -ar önvizsgálat, lelkiismeretvizsgálat -registrerande öníró, önműködően rajzoló v. regisztráló (műszer) -reglerande önszabályozó, önigazító, öribeállító -renande öntisztító -risk -en, -er saját kockázat (biztosításban) -rådig -t önfejű, konok, akaratos; önhatalmú, önkényes -servering -en önkiszolgálás

(étkezésnél) ; restaurang med ~ önkiszolgáló étterem v. vendéglő

-skriven -skrivet magától értetődő; vara ~ ledamot av ngt hivatalból v. automatikusan tagja vminek; han är ~ till platsen az állás teljes joggal őt. illeti meg, az állásra csak ő jöhet számításba -start -en, -er techn: önindító (motoré) -studium -stndi\et,. -er önképzés, önművelés; egyéni tanulás -stympning -en, -ar öncsonkítás -styrelse -n, -r önkormányzat, autonómia -standig -t önálló; független -ständighet -en önállóság; függetlenség -ständighetsförklaring -en, -ar függetlenségi nyilatkozat -stängande magától záródó v. csukódó; dörren är ~ az ajtó magától csukódik självs|våld -et akaratosság, önfejűség; fegyelmezetlenség, rakoncátlanság -våldig -t akaratos, önfejű; fegyelmezetlen, rakoncátlan själv|säker -t magabiztos, -bízó; elbizakodott -säkerhet -en magabiztosság, önbizalom; elbizakodottság -tagen -taget 1. önként magára vett v. vállalt 2. (jogtalanul) magának követelt, bitorlott; med ~ rätt jogtalanul, (alaptalan v. illetéktelenül) jogot formálva -tillit -en önbizalom, magabízás -tillräcklig -t önmagával megelégedett, önelégült, öntelt -tillräck-líghet -en önelégültség, önteltség -torka [-0-] magától megszárad -takt -en jog: Önsegély, önvédelem; önhatalmú eljárás -tandning -en autó: öngyújtás -uppgivelse -n 1. lemondás, önfeláldozás, önzetlenség 2. letargia, teljes tétlenség, passzivitás -uppoffrande [-o-] önfeláldozó, odaadó -uppoffring f-o-} -en önfeláldozás, odaadás -väld -valt maga választotta; önkéntes; önjelölt -verkande 1. önműködő, automatikus 2. öntevékeny, aktív -verksamhet -en öntevékenység -ägande: ~ bonde birtokos paraszt, paraszti birtokos, parasztgazda -ändamål -et, = öncél -överskattning -en túlzott önbecsülés, elbizakodottság; önmaga túlbecsülése -övervinnelse -n önmaga legyőzése sjätte számnév hatodik; (vö. jemte és

összet) -del -en, -ar hatod(rész) sjö -n, -ar 1. tó 2. tenger; Karibiska ~n (a) Karib-tenger; öppna ~n a nyílt fenger; gå i ~n a vízbe öli magát; hoppa i ~n a vízbe ugrik; tillsjöbefäl

608

sjörfgfc

(a) tengerre; a tengeren; gå till kifut a tengerre, tengerre kel (hajó); tengerésznek megy; ute till ~ss a nyílt tengeren v. vízen; till lands och ~ss szárazon és vízen 3. hullám(ok), hullámzás; tengermozgás; hög ~ erős hullámzás (tengeren): ~ar höga som hus házmagasságú hullámok; ^n går hög a tenger hullámzik; ~n ligger a tenger ül. tó be van fagyva; tåla tengerálló, bírja a tengert, nem kap tengeri betegséget 4. átv nagy meny-nyiség(ű folyadék), tenger; <^ar av brännvin tengernyi v. rengeteg pálinka; den brinnande a pokol sjö|befäl -et, = tisztikar (kereskedelmi hajón) -befälsskola -n, -or hajóstisztképző iskola -björn -en, -ar í.úll medvefóka 2. tréf (vén) tengeri medve, öreg tengerész -böd -en, -ar parti fészer; csónakház -bcrre -n, -ar áll: tengeri sün -botten f-o-] -bottnen v. = 1. tófenék 2. tengerfenék sjöbuss1 -en, -ar tréf: (vén) tengeri

medve, öreg tengerész sjöbuss2 -en, -ar vízibusz sjöd sjuda

sjö|drabbning -en, -ar tengeri ütközet -duglig -t tengerálló, -bíró, -képes -farande I. adj tengerjáró, hajózó 11. s: -n, = tengeri utazó, tengerjáró, (tenger)hajós -fart -en hajózás; tengerhajózás; tengeri kereskedelem; inrikes ~ belvízi hajózás; fore ~ens avslutande a hajózási idény vége előtt -fartsmuseum -muse]et, -er tengerészeti múzeum -flygplan -et, — vízirepülőgép, hidroplán -flygplats -en, -er hidroplán-támaszpont -folk [-o-] -et tengerészek, hajósok -fågel -H, -fåglar vízimadár; tengeri madár -förklaring -en, -ar biztosítás: hajókáróvás, hajókár-jelentés(i jegyzőkönyv) -försvar -et haditengerészeti erők) -försäkring -en, -ar tengeri biztosítás -gast -en, -ar o matróz,

tengerész -gräs -et tengeri fű, afrik; tengeri moszat(ok), algák -grön -t tengerzöld rgående tengerjáró, tengeri (hajó) -gång -en hullámzó tenger; (tenger)hullámzás -hamn -en, -ar tengeri ill. tavi kikötő -handel -n tengeri kereskedelem -häst -en, -ar áll: tengeri csikó (hal) -ingenjör

[-sen-] -(e)n, -er hajó: főgépész, első gépész, vezető géptiszt -jungfru -n, -r hableány, sellő, vízitündér -kadett -en, -er haditengerészeti iskolai növendék, tengerészkadét -kapten -en, -er tengerészkapitány (kereskedelmi hajón) -karta -n, -or -> sjökort -ko -n, -r áll: tengeri tehén v. szirén; dugong -kert -et, = tengerészeti v. hajózási térkép -krig -et, = tengeri háború -krigshögskola -n, -or haditengerészeti akadémia -krigsskola -n, -or haditengerészeti iskola -ledes adv tengeri v. vízi úton, tengeren -lejon [-o-] -et, = áll oroszlánfóka, sörényes fóka -liv -et tengeri élet, tengerész- v. hajósélet -luft -en tengeri v. sós levegő -makt -en, -cr 1. tengeri haderő; hadiflotta 2. tengeri hatalom (állam) sjö|man -mannen, -män tengerész; hajós;

matróz; vitorlázó (férfi) sjömans|blus -en, -ar matrózzubbony, -blúz -hem -hemmet, = tengerészotthon -hus -et, == (körzeti) tengerészeti (munkaiigvi) hivatal, révkapitánysági hivatal sjömanskap -et fvkinek a] tengerész

(mi)volta; tengerész-mesterség sjömans|kista -n, -or matróz- v. tengerészláda -knop -knut -en, -ar tengerészcsomó (kötélen) -kostym [-o-] -en, -er matrózruha (gyereké) -krage -n, -ar matrózgallér -mössa -n, -or matróz- v. tengerészsapka -rulla -n, -or személyzeti jegyzék (kereskedelmi hajóé) -visa -n, -or tengerészdal, matrózdal -yrke -t tengerészmesterség, -szakma sjö|mil -en, = tengeri mérföld 1852 m) -minister -n, -ministrar tengerészeti miniszter -märke -1, -n tengeri v. hajózási jel(zés) -mätning -en, -ar tenger-felmérés, hidrográfiai felmérés v. munkák sjöng —sjunga sjönk -»- sjunka

sjö|nöd -en tengeri veszély; végveszély -odjur -et, = tengeri szörny; (mesebeli) tengeri kígyó -oduglig -t nem tengerálló v. tengerképes -officer [-o-] -(e)it, -officerare tengerésztiszt -elyeka -n, -or tengeri szerencsétlenség -resa -n, -or tengeri utazás v. út; átkelés (a tengeren) -risk -en, -er biztosítás: tenge-sjöräddning

ri veszély -räddning -en tengeri mentés (veszélyben levő hajók mentése) -räddningstjänst *en tengeri mentőszolgálat -rätt -en tengeri jog, tengerjog -rövare -77, s= kalóz, tengeri rabló -rövèri -(e)t kalózkodás -seger -n, -segrar tengeri győzelem -sidan: frári ~ a tenger ill. tó felől -sjuk 4 tengeribeteg -sjuka -n tengeribetegség -skada -n, -or hajókár, tengervíz okozta kár -skadad hajókárt szenvedett (áru) -skum -skummet 1. tenger ilL tó habja v. tajtékja 2. ásv tajték -skums-pipa -n, -or tajtékpipa -slag *et, = tengeri csata sjöss: till ~ (a) tengerre; (a) tengeren; (— sjö)

sjö]stad -en, -städer tengerparti város -stat -en, -er tengeri állam v. hatalom -stjärna -n, -or ált: tengeri csillag -strand -en, -stränder tópart -strid -en, -er tengeri harc v. ütközet -strids-krafter plur tengeri haderő, hadiflotta -säck -en, -ar matrózzsák (holmiknak) -säker -t tengerálló, -bíró -sänkning -en, -ar vízszintsüllyesztés (tóé ill. tengeré) -sätta -satte, -satt vízre bocsát (hajét) -sättning -en, -ar vízre bocsátás (hajóé) -term -en, -er tengerészeti kifejezés -territorium -territoriet, -er felségvizek, parti tenger -t|änst -en (hadi)tengerészeti szolgálat -transport

o-l -en, -er tengeri szállítás v. [-fuvarozás -tunga -n -or áll: vörös lepényhal; nyelvhal -van -t tengerhez szokott, tengerbíró, -álló; bli ~ megszokja a tengert v. a hajóséletet -vart adv a tenger felé -vatten -vattnet, = tó- ill. tengervíz -väg -en, -ar tengeri út; vízi út; fara ~en tengeren utazik -värdig -t ->• sjödiiglig -värn -et kat: tengeri védelem -värnskår -en S: tengeri védelmi (önkéntes) szervezet (együttműködik a tengeri haderővel) -väsen -väsendet tengerészet, tengerhajózás ska o skola1

skabb -en orv: rüh, rühesség -djur -et, =

áll rühatka skabbig -t rühes; pejor koszos

skabrös -t sikamlós, illetlen, pikáns

^kackel -n, skacklar v. skacklor skakel skada I, 5; -n, -or kár; károsodás, árta-

lom, baj; rongálódás; sérülés; veszteség; átv hátrány; det är v. var stor ~ / nagy kár!; ~ bara, att.. . csak az a kár, hogy.. .; det är ~ pá honom l kár értei; det är ingen ~ skedd nem történt semmi (baj); o semmi vész!; det var någon ~ på maskinen a gépnek valami hibája voit; anställa ~ kárt okoz; göra ngn ~ kárt csinál vkinek; göra ~ på säden kárt tesz a gabonában; lida ~ till hälsan megsínyli az egészség(e); ta ~ av ngt kárt szenved, károsodik, megrongálódik vmitől; lasten har tagit ~ a rakomány megrongálódott; ta ~n igen kárpótlást szerez, kárpótolja magát (på ngt vmiből); tilltaga fienden stor ~ nagy veszteséget okoz az ellenségnek; ingen kom till ~ senki sem károsodott v. vesztett (v. szenvedett kárt); till ~ för de andra a többiek kárára v. rovására; av blir man vis saját kárán tanul az ember II. vt kárt tesz v. okoz, árt, bajt okoz (ngn vkinek); károsít, (meg)rongál; megsebesít; (meg- v. fel)sért; det ~r inte att försöka nem árt megkísérelni; det skulle inte ~ om hon kom nem ártana (v. nem lenne rossz) ha eljönne; det ~r honom inte nem árt neki, megérdemli; ~ ngns intressen sérti vkinek az érdekeit; vid en bilolycka autószerencsétlenségnél megsérül ÍIL ~ sig kárt csinál (v. árt) magának; megsérül, megsebzi magát; ~ sig i foten felsérti a lábát skadad rongált, megrongálódott; sérült;

meghibásodott, hibás (áru) skadejanmälan = (en), plur: -anmälningar kárbejelentés -djur -et, — kártékony állat, állati kártevő -ersättning -en, -ar kártérítés,-pótlás, kártalanítás -försäkring -en, -ar kárbiztosítás -glad -glatt kárörvendő -glädje -n káröröm -görare -n, = kártevő (ember ill. állat) -görelse -n, -r kártevés, -tétel, rongálás -insekt -en, -er kártékony rovar, kártevő -lysten -lystet ártani vágyó, rosszindulatú, gonosz; kárörvendő

skadeslös -t 1. kár nélküli, kártalanított;

hålla ngn — för ngt kártalanít v. kárpótol vkit vmiért 2. rongálatlan, hibátlanskadestånd

610

skaka

Skadestånd -et, = kártalanítás, kártérítés, kárpótlás; (háborús) jóvátétel

skadeståndsanspråk -et, = kártérítési ill. jóvátételi igény -belopp [-o-] -et, = kártalanítási v. kártérítési ill. jóvátételi összeg -kommission [-ko-] -en, -er kártalanítási ill. jóvátételi bizottság -skyldig -t kártérítésre ill. jóvátételre kötelezett -skyldighet -en kártérítési ill. jóvátételi kötelezettség -talan (en) indecl jog: kártérítési kereset

skade|verkan = (en), -verkning -en, -ar káros v. ártalmas (be)hatás; károsodás), ártalom, -värdering -en, -ar kárbecslés

skadlig -1 káros, ártalmas, veszélyes; ~t inflytande káros befolyás; ** för hälsan az egészségre ártalmas

skadjskjuta -sköt, -skjutit meglő, -sebesít

skaffa I. vt Í. szerez; szert tesz (ngt vmire); meg- v. beszerez; (meg)vásárol; hoz; hozat; ~ hjälp segítséget szerez v. hoz; ~ ngn något att äta szerez v. hoz vkinek valami ennivalót; ~ böcker könyveket szerez (be) (v. vásárol); ~ ngn arbete munkát szerez vkinek; ~ pengarna åt ngn megszerzi a pénzt vkinek (a számára); ~ barn till världen gyer(m)ekeket hoz a világra; ~ ngn bekymmer gondot okoz vkinek; ~ ngn en process på halsen pert akaszt vkinek a nyakába; ~ mig en taxi! hozass(on) nekem egy taxit!; ~ rätt på ngt megkeres v. felkutat vmit; ~ till rätta előteremt, megszerez, ide- v. odahoz; ~ ur vägen elvisz v. eltakarít az útból; ~ ~ ur världen eltesz láb alól (átv) 2. ~ sig szerez magának; megszerez, (meg)vásárol; ^ sig klarhet i ngt világosságot derít vmire, tisztába jön vmivel; ~ sig en sjukdom betegséget szerez v. megkap; ~ sig visshet bizonyosságot szerez (magának), megbizonyosodik; ~ sig vänner barátokat szerez magának II. vi 1. csinál, foglalkozik; ha att ~ dolga v. tennivalója van [vkivel]; ha ingenting med ngn att ~ semmi dolga vkivel, semmi köze vkihez; här har ni ingenting att ~ itt nincs magának semmi keresni-

valója v. dolga; annars får du med mig att ~ különben velem gyűlik meg a bajod 2. étkezik (hajólegénység) III* (hgs igek:) ~ fram előteremt, megsze* rez, elő- v. idehoz; átv napvilágra hoz, felmutat; ~ hem mat élelmiszert

bevásárol v. beszerez, gondoskodik ennivalóról (för helgen az ünnepekre); ~ igen v. tillbaka visszaszerez, -nyer; ~ ihop összegyűjt, -szed, -hoz; felhajt (pénzt); ~ undan elhord, el- v. félrerak, elvisz, eltakarít skafferi -(e)t, -er éléskamra, éléstár skaffning -en, -ar étkezés (hajólegénységé) ; élelem, ennivaló skafföttes adv: ligga ~ fejtől-lábtól fekszenek

skaft -et, = 1. nyél, fogantyú; markolat; ~et på en kvast seprű nyele 2. nov szár, (tő)kocsány; (levél)nyéi 3. szár (csizmáé, harisnyáé is) 4. tex nyüst 5. ép (oszlop)törzs 6. átv: ha huvud(et) på ~ helyén van az esze, nem esett a fejére; han har ögon på hans ögon står på ~ kidülled a szeme, kimereszti a szemét; les; med ögonen på ~ kidülledt v. kimeresztett szemmel; per ~ o koponyánként, fejenként skafta nyéllel v. fogóval v. szárral ellát skaftad nyeles, nyéllel v. fogantyúval

ellátott, nyelű, szárú skaföttes adv -v skafföttes Skagerack npr Skagerrak (tengerszoros) skaka I. vt (meg)ráz; felráz; megrendít; ~ hand med ngn kezet ráz vkivel; ~ mattorna (ki)rázza a szőnyegeket; huset skakades i sina grundvalar a ház alapjaiban megrendült II. vi rázódik, rázkódik; (meg)inog; rezeg, remeg; reszket; vagnen ~r a kocsi ráz; hela huset **de az egész ház megremegett v. megrendült; ~ av fruktan reszket a félelemtől (v. félelmében); ~ av köld reszket v. didereg a hidegtől; ~ av skratt a hasát fogja nevettében; ~ pdhand(en) remeg a keze; ~ på huvudet reszket a feje; fejét rázza (tagadólag); ~ på trädet (meg)rázza a fát III. (hgs igek:) ~ av leráz (sig magáról) (átv is); ** fram ur ärmen kirázza az ujjából (v. a kabátja ujjából) (átv is); ~ ned frukt från trädet gyümölcsöt (Ie)ráz a fáról; ** om megráz; fel- v, összerázskakad

611

skalpeli

(orvosságot is); ~ sönder a) szétráz; b) szétrázódik; ~ upp felráz (pl. párnát); ~ ut kiráz skakad: djupt ~ mélyen megrendült skakande megrendítő, -rázó; en ~

upplevelse megrázó élmény Skakel -n, skakler v. skaklor (kétágú) kocsi- v. szekérrúd, villásrúd; hoppa över skaklarna megvadul, -bokrosodik; átv kirúg a hámból skakis: vara ~ o citerázik, be van

gyulladva; remeg, reszket Skakning -en, -ar rázás; rázogatás; fei-rázás; rázkód(tat)ás, rengés; ingás; megrendülés; rezgés, vibrálás (motoré); ~ på huvudet fejrázás; fejcsóválás; fri från ~ar rengésmentes skal -et, = 1. nov héj (borsóé, dióé is), tok, (mag)burok, hüvely 2. héj (tojásé, osztrigáé); páncél (ráké) 3. átv: dra v. sluta sig inom sitt ~ be-gubózik, magába zárkózik, visszavonul; átv: krypa ur ~et felenged, közvetlenebbé válik; inte bry sig ett ~ om ngt o egy csöppet sem törődik vmivel, fütyül vmire skala1 -n, -or 1. fokbeosztás, skála (műszeren) 2. zene hangsor, -létra, skála; sjunga skalor skálázik (énekes) 3. méretarány, lépték (pl. térképé); i förstorad ~ nagyított méretben, nagyítva 4. átv méret, arány (pl. vállalkozásé); (érzelmi) skála, regiszter; affärer i stor ~ nagyszabású V. nagystílű üzletek skala2 (meg)hámoz; hánt (fakérget); ~ äpplen almát hámoz; ~ potatis burgonyát tisztít ill. hámoz, o krumplit pucol; — hgs igek: ~ av lehámoz; lehánt

skala3 o elpucol, meglóg, kereket old skalbagge -n, -ar bogár; skalbaggar

fedelesszárnyúak, bogarak skald -en, -er költő; középkori (skandináv) dalnok, bárd skalda o költ, verset ír skalde [gåva -n költői adottság v. tehetség -konst [-o-] -en költészet -stycke -/, -n költemény -ådra -n, -or költői véna

skaldinna -n, -or költőnő skal [djur -et, = áll héjas állat(ok), rák(ok)

skaldskap -et költészet, költői munkásság 39*

skalfrukt -en, -er növ: zárt termés; kaszattermés skalk1 -en, -ar kenyérvég, sercli; kenyérhéj; (száraz) sajtdarab, -héj skalk2 -en, -ar kópé, huncut, csínytevő, selma; gazfickó; han har ~en i ögat a szeme sem áll jól, huncut a né* zése

skalka hajó: ~ luckorna a raktárszádá-

kat tengerállóan elzárja skalk [aktig -t huncut, pajkos, dévaj, csintalan; ett ~t leende huncut v. kaján mosoly skalkas skalkades, skalkats tréfál, hun-cutkodik, dévajkodik, csintalankodik skall1 -et, — 1. (erős és éles) hang;

harsogás; zengés; csengés 2. csaholás, ugatás; ge ~ csahol(ni kezd) 3. haj tó-vadászat, hajtás 6kall2 igealak skola1 skalla1 visszhangzik; hangzik, szól (zene); harsog; zeng, cseng; trumpeten ~r a trombita harsog; ~nde applåder zúgó taps; ~nde skratt harsogó kacaj skalla2 sp fejel (labdát) skallbas -en, -er koponyaalap; brott på

~en koponyalapi törés skalle -n, -ar 1. koponya 2. o fej, kobak; slå in ~n på ngn beveri vkinek a fejét; han kan inte få det i sin (az) nem megy a fejébe; det är ~ på honom jó koponya, jó feje van skallerorm -en, -ar csörgőkígyó skallfraktur -en, -er koponyatörés skallgång -en, -ar 1. hajtóvadászat 2. keresés, kutatás, nyomozás, fürkészés; gå ~ efter ngn vkinek a keresésére indul, kutat v. nyomoz vki után (pl. szökésnél) skallig -t kopasz, tar; csupasz; kopár; ~a berg kopár hegyek -het -en kopaszság skallra I. s: -n, -or csörgő (játékszer); kereplő II. vi 1. csörög, zörög; zörögve halad (jármű) 2. vacog; tänderna ~r på honom vacog a foga skallskada -n, -or koponyasérülés skälm -en, -ar 1. kocsirúdpár szára, villásrúd karja 2. szár (szemüvegé, ollóé, fogóé) skalmeja -n, -or pásztorsíp, tilinkó skalp -en, -er lenyúzott fejbőr, skalp

(indiánoknál) skalpéi! -en, -er orv; szike, (sebész)ké$skalpéra

skalpera megskalpol; lenyúzza a fejbőrét (ngn vkinek) skalv1 -et, = (föld)rengés skalv2 skälva

skam skammen 1. szégyen(érzet); szemérem; szemérmesség; ej ha ngn ~ i sig nincs benne egy csöpp szemérem (-érzet) sem; hardu ingert ~ i dig!, vet du inte ~ ! nem szégyelled magad!, nem ismersz szégyent!; ha bitit huvudet av ~men elvesztette minden szégyenérzetét, kivetkőzött minden szégyenérzetéből; känna ~ över ngt szégyenkezik vmi miatt; ~ till sägandes szégyenszemre; dö av ~ majd meghal szégyenében; rodna av ~ elpirul szégyenében; för ~s skull az illendőség kedvéért, illemből; nu går ~men på torra land ez már több a soknál, ez (már) a pimaszság teteje 2. szégyenletes dolog); gyalázat; ~ och vanära szégyen és gyalázat; det är (både) synd och ~ szégyen (és) gyalázat!; dra ~ över ngn szégyent hoz vkire; anse fór ~ szégyen(letes)-nek tart; få stå där med ~men megszégyenülten áll ott; komma ngn på ~ vkinek szégyenére válik, vkit megszégyenít; komma ngns beräkningar på ~ vkinek a számításait semmivé teszi (v. keresztülhúzza); átv: komma på ~ semmivé válik, füstbe megy (remény) 3. indecl az ördög 4. rég szemérem(test) skamjfila 1. hajó horzsol, súrol, dörzsöl 2. (meg)rongál, (el)koptat; átv megvisel; megrongált, ütött-kopott; átv megviselt; csorbát szenvedett -fíat nagyon megszégyenített v. megszégyenült, szégyenkező -fläck -en, -ar szégyenfolt, -bélyeg; han är en ~ för sin familj (ő) a család szégyenfoltja -känsla -n szégyenérzet skamlig -t szégyenletes, gyalázatos, szégyenteljes, csúfos; becstelen; (adv: ~en) -het -en, -er gyalázatosság; csúfság; becstelenség skamlös -t szemérmetlen, szégyentelen; arcátlan, pimasz -het -en szemérmetlenség, arcátlanság, pimaszság skam|påle -n, -ar rég: szégyenoszlop, -fa, pellengér; ställa ngn vid ~ri pellengérre állít vkit; kipellengérez vkit -rodnad £-o-] -en szégyenpír

skamsen skamset szégyenkező (över rigi vmi miatt); szégyenlős; megszégyenített; megszégyenült; vara känna sig ~ szégyenkezik, szégyelli magát skamvrå -n: ställa ngn i ~n (a) sarokba állít vkit (büntetésből) skandal -en, -er botrány; szégyen; skandalum; ställa till ~ botrányt csap v. rendez; väcka ~ megütközést kelt -blad -et, == bulvárlap -historia -historiken, -er botrányos történet, társasági botrány -hungrig -t botrányra v. pletykára éhes skandalisera 1. megszégyenít, botránynak tesz ki; pellengérre állít; 2. megbotránkoztat, felháborít; megütközést kelt (ngn vkiben) skandal|krönika -n, -or botránykrónika -press -en revolversajtó -tidning -en, -ar revolverújság, -lap, szennylap skandalös -t botrányos; megbotránkoztató, felháborító skandera skandál, a versmértéknek megfelelően olvas (v. mond el) (verset)

skandinav -en, -er skandináv (ember) Skandinavien npr Skandinávia skandinavisk -t skandináv(iai) skandinavism -en skandinávizmus (a skandináv államok ill. népek együttműködésre törekvése) skandisk -t költ: skandináv(iai) skänk -en, -ar v. -or v. fc> -er 1. alszár (háziállaté) 2. o lábszár, láb (emberé) ; dra in ~arna behúzza a lábát v. csülkeit skans -en, -ar 1. sánc; (föld)erődítmény, (kis) erőd 2. legénységi szállás (kereskedelmi hajón elöl) Skansen npr szabadtéri falumúzeum,

művelődési park (Stockholmban) skapa -de, -t (költ v. o: skapte, skapt) I. vt teremt; alkot, létrehoz; ~ ett

konstverk műalkotást hoz létre; ~ sin (egen) lycka (saját) szerencséjének kovácsa; ~ misstro bizalmatlanságot kelt; ~ en roll szerepet alakít v. kreál; ~d varelse teremtmény; du är som ~d för den uppgiften te éppen v, nagyon alkalmas vagy erre a feladatra; ez a feladat éppen neked való; han är som ~d v. skapt till lärare az Isten is tanárnak teremtette II. ** sig 1. teremt v. szerez magának; ~skapande

(sig) en förmögenhet vagyont szerez 2. átváltozik; han ~dc sig till en falk átváltozott sólyommá (mesében) 3. kényeskedik, affektál HL (hgs igek:) ~ om átalakít, átváltoztat; ~ om sig átalakul, át- v. megváltozik; ~ till v. ut sig kényeskedik, affektál skapande I. adj 1. teremtő; alkotó; en ~ konstnär alkotó művész 2. o inte göra ett ~(s) grand egy szalmaszálat sem. tesz keresztbe, az égvilágon semmit sem csinál II. s: 4 (meg)teremtés; (meg)alkotás, létrehozás

skaparanda -n alkotó szellem skapare -n, = teremtő; alkotó; [vminek a] megteremtője v. létrehozója skapar|förmåga -n alkotóképesség, alkotó- v. teremtőerő -glädje -n az alkotás öröme -gärning -en alkotás, alkotó tevékenység -kraft -en, -er alkotó- v. teremtőerő skapelse -n, -r 1. teremtés; ~n a világ, a természet; tréf: ~ns herrar a teremtés koronái, a férfiak; sedan världens ~ a világ teremtése óta 2. alkotás, mű; ~ av människohand emberi kéz alkotása v. műve -historia -.historien teremtéstörténet; genezis skaplig -t tűrhető, meglehetős; elfogadható, elviselhető, megfelelő; ha en ~ figur nem rossz (v. elég jó) alakja van; ~t pris elfogadható v. méltányos ár; o en ~ film klassz film skaplynne 4, -n lelkület, kedély, jellem, természet

skapnad -en, -er alak, forma; külső;

(test)alkat skapt [-ä-] (-v skapa) teremtett; alkotott, létrehozott skar skära

skara -n, -or csoport; csapat, sereg; banda, falka; tömeg; en ~ arbetare egy csoport munkás, munkáscsoport; en ~ glada barn vidám gyermeksereg; samla sig i skaror kring ngn vki körül csoportosul, vki köré sereglik

skare -n jégkéreg v. jégréteg (havon),

megkérgesedett hó skärf -en, -ar scarf

skarföre -t: det är bra ~ a kérges havon

jól lehet síelni v. sízni skarp I. adj: 4 éles (átv is), metsző;

erős, csípős (pl. íz); rikító; en ^ kniv éles kés; ~a ögon éles szem(ek); skjuta élessel v. élestölténnyel lő; fundera ~t på ngt erősen gondolkozik (v. töri a fejét)vmin II. s: -en: hugga i på ~en keményen hozzáfog (a munkához), derekasan nekifekszik (a munkának); säga till på ~en éles megjegyzést tesz; nem tesz lakatot a szájára; ta itu mèd ngn på ~en alaposan megmossa vkinek a fejét (átv) skarp I blick -en éles szem, éleslátás, tisztánlátás -eggad éles, kiélesített -kantad éles szélű, éles -ladda élesre tölt -rättare -n, = bakó, hóhér -sill -en, -ar spratt, „sprotni" -sinne -t éleselméjűség; éles ész; ítélőképesség; tisztánlátás -sinnig 4 éles eszű v. elméjű -skjutning -en éleslövészet -skytt -en, -ar jó lövő v. lövész; rég önkéntes lövész -slipa élesre köszörül -spetsad 1. hegyes (csúcsú); en ~ näsa hegyes orr 2. jói kihegyezett (irón) -synt éles látású v. szemű, jó szemű -synthet -en éleslátás -sås -en, -er kb.: remuládmártás -tandad éles fogú; techn éles fogazatú -ögd -ögt éles szemű v. látású skarsnö -n kérges v. megkérgesedett

hó; vö. skare skarv1 -en, -ar áll: nagy kárókatona, kormorán

skarv3 -en, -ar 1. techn illesztés, toldat, toldalék; ereszték 2. (betoldás; láthatatlan varrás skarva I. vt 1. összeilleszt; összevarr; ~ skenor síneket (össze)illeszt 2. (meg-) told, (meg)hosszabbít II. vi átv: hozzá-költ, tódít, lódít III. (hgs igek:) ~ i ett stycke i en kjol szoknyát megtold v. leereszt; szoknyába betold egy darabot; ~ ihop összetold, -illeszt; ~ tilt hozzátold

skarvsladd -ent -ar vili: hosszabbító-zsinór

skata -ny -or áll: szarka skatbo -(e)t, -n szarkafészek skait-en, -er 1. kincs; drágaság (átv is); értéktárgy; min ~ kincsem, drágaságom (becézve) 2. adó; direkta ~er egyenes adók; indirekta ~er közvetett adók; preliminär ~ adóelőleg; ~ på bensin benzinadó; ~ vid källan közvetlenül levont adó, mun-skatta

kabér-adó, kereseti adó; jag måste betala ~ på detta belopp ez után az összeg után adót kell(ett) fizetnem; indriva ~er adókat behajt; lägga ~ på ngt adót vet ki vmire, megadóztat vmit; betala 800 kr. i ~ 800 korona adót fizet

Skatta I. vt 1. ... adót fizet, .. .-t fizet adóba 2. ki- v. leszed; kifoszt; ~ ett fågelbo på ägg madárfészket kifoszt, madárfészekből kiszedi a tojásokat 3. (fel)becsül, értékel; tart [vminek]; ~ ngn högt nagyra becsül vkit; ~ sig lycklig boldognak tartja magát II. vi 1. adót fizet, adózik [vmi után]; ~ för ett belopp ad6t fizet egy összeg után; han ~r för 15 000 kr. om året évi tizenötezer korona után adózik 2. átv: ~ åt för-gängeisen osztozik minden ember (közös) sorsában, meghal

skatt|belagd -belagt megadóztatott, adóköteles

Skatte |avdrag -et, = 1, adólevonás (illetményből) 2. levonható összeg v. tétel (adóbevallásnál) -belopp [-o-] -et, = adóösszeg -betalare -n, = adófizető -börda -n, -or adóteher -dragare -n, = adózó, adóviselő -flykt -en 1. adóelvonás 2. S: tőke- v. vagyon-síbolás; elköltözés más országba ilL községbe (magas adó miatt) -fri -fritt adómentes -frihet -en adómentesség -fusk -et adócsalás (hamis adóbevallás által) -höjning -en, -ar adóemelés -indrivning -en, -ar adóbehajtás -in-komst [-o-] -en, -er adóbevétel -krona -n, -or S: adókivetési egység (100 kor. jövedelem után 1 kor. adó); skatten har fastställts till 10 kronor per ~ a (községi) adókivetési százalékkulcsot (az adóköteles jövedelem) 10 %-(á)ban állapították meg -lagstiftningen adóügyi törvényhozás -längd -en, -er adólajstrom, -főkönyv -lättnad -en, -er adókedvezmény, -könnyítés

skatte|moral -en adómorál -myndighet -en, -er adóügyi hatóság -objekt [-o-] -et, = adótárgy -plikt -en adófizetési kötelezettség -pliktig -i adóköteles, adó alá eső -politik -en adópolitika -restantier f-tsier] plur adóhátralék(ok) -skolkare f-o-] -n, ~ adócsaló -skruv -en adóprés -sänkning -en, -ar adó-

csökkentés, -mérséklés -tryck -et (nyomasztó) adóteher -underlag -et adókivetési alap, adóalap -uppbörd -en adóbeszedés, -behajtás -verk -et kb.: pénzügy igazgatóság (Stockholmban) -väsen -väsendet adóügy -ore -t, -n S: a skattekrona századrésze Skattjfri -fritt skattefri -gravare -n, = kincskereső -kammare -n, = 1. kincseskamra, kincstár 2. (államkincstár -lägga -lade, -lagt adót vet ki (ngt vmire), megadóztat -mas -en, -ar o finánc -mästare -n, = (egyesületi) pénztáros -pliktig -t skattepliktig -sedel -n, -sedlar adókivetési értesítés, adőcédula -skriva -skrev, -skrivit összeír (megadóztatás céljából) -skyldig -t adóköteles, adófizetésre kötelezett -sökare -n, = kincskereső skava skavde, skavt I. vt, vi vakar, kapar; dörzsöl, feltör (pl. lábat); kragen skaver (på) halsen a gallér (fei)dörzsöli a nyakat; ~ hål på skinnet sebesre dörzsöli a bőr(é)t II. (hgs igek:) ~ av levakar, lekapar;** sönder felkapar, sebesre vakar v. dörzsöl

Skavank -en v. -et, -ero 1. hiba, tökéletlenség, fogyatékosság 2. (testi v. lelki) hiba, baj, nyavalya; vi har allå våra ~er mindnyájunknak megvan a magunk baja, mindnyájunknak vannak hibái

Skavning -en, -ar vakarás, kaparás; (fel)dörzsölés; (fel)dörzsölődés; feltörés (lábon) skavsår -et, = feldörzsölés (okozta seb), feltörés (pl. lábon); han fick ~ pá foten (a cipő) feltörte a lábát ske skedde, skett (meg)történik, megesik, bekövetkezik; teljesedik; det får inte ~ ennek nem szabad megtörténnie v. előfordulnia; kat: skall ~! igenisI, parancsárai; leverans ~r omedelbart azonnali szállítás; ~ din vilja! legyen meg a te akaratod!; en nyligen ~dd händelse egy nemrég történt esemény f* sked -en, -ar 1. kanál; två ~ar medicin dagligen naponta két kanál orvosság; átv: ta ~en i vacker hand alább adja; jó "képet vág a rosszhoz 2. tex (szö-vő)borda, fésű skeda 1. különválaszt (fémeket); vegyskedblad

választ (aranyat); derít (cukrot) 2. átv megkülönböztet (valódit a hamistól) skedblad -et, = kanál homorú része; kanálnyi (mennyiség); tre ~ ättika három kanál(nyi) ecet skede -t, -n időszak, szakasz, fázis; korszak, periódus; állás, állapot; i frågans nuvarande ~ a kérdés jelenlegi fázisában (v. állása mellett) sked|full (en) s indecl kanálnyi (meny-nyiség); en ~ soppa egy kanál leves -skaft -et, = kanálnyél skedvatten -vattnet, = vegy választóvíz skedvis adv kanalanként skeende -t, -n történés, folyamat; det historiska ~t a történelmi folyamat skela kancsalít, bandzsit; átv (rá)sandít (på ngn vkire); ~ på högra ögat a jobb szemére kancsal v. bandzsít skelett [ske-] -et, — 1. csontváz; hon är magor som ett ~ (ő) csupa csont és bőr (v. csont-bőr) 2. váz (ép is) skelning -en, -ar 1. kancsalítás, bandzsí-

tás; kancsalság 2. sandítás skeljögd -ögt 1. kancsal, bandzsa 2. ritk

sanda -ögdhet -en kancsalság sken1 -et, — 1. fény; világosság; ragyogás; vid lampans vänliga ~ barátságos lámpafénynél 2. látszat; külső; ~et bedrager a látszat csal; bevara v. rädda ~et megőrzi v. megóvja a látszatot; ge sig ~ av att vara rik gazdagnak teszi magát, azt a látszatot kelti hogy gazdag; hon har ~et emot sig a látszat ellene szól; för ~et$ skull a látszat kedvéért, (csak) színleg; under ~ av vänskap barátság örve v. leple alatt 3. összet előtag színleges, színlelt; látszat-, ál-; vö. skenhelig sken2: falla i ~ megvadul, -bokrosodik, -ugrik (ló); i fullt ~ vadul vágtatva skena1 megvadul, -bokrosodik, -ugrik (ló); hans fantasi ~de i väg med honom elragadta a fantáziája; låta fantasin ~ szabadjára ereszti fantáziáját; en ~nde häst egy megvadult ló skena2 -n, -or 1. sín (vasút, vili, orv)

2. techn kerékpánt; kerékkoszorú skenanfall -et, = kat színlelt támadás skenbar -t látszólagos, színleges, színlelt;

~t motstånd színleges ellenállás Sken {bariig -t szemmel látható, szembeszökő, nyilvánvaló -bariigen adv szemlátomást, nyilvánvalóan

skenben -et, — orv sípcsont sken|bild -en, -er 1. csalóka kép, ábrándkép, látomás; álomkép 2. fiz látszólagos v. virtuális kép -död I. s: -en tetszhalál II. adj: -dött tetszhalott -fager -t csalóka, csalárd; üres, puszta (ígéret) -frukt -en, -er nov: áltermés -helig -t álszent, szenteskedő, képmutató -helighet -en szenteskedés, képmutatás

skenläggning -en, -ar sínfektetés skenmanöver -n, -manövr\er v. -ar színlelt hadmozdulat v. manőver; átv csel skenskarv -en, -ar sínillesztés, -ütköző sken|värld -en, -ar látszatvilág, képzelt világ -äktenskap -et, = látszatházasság, névházasság skepnad -en, -er 1. alak, forma; i ~ av en fågel madár alakjában v. képében 2. kísértet, árny skepp -et, = hajó (ép, nyomd is); átv: bränna sina ~ feléget minden hidat (maga mögött) skeppa 1. hajón szállít v. küld 2. behajóz, berak (hajóba) skeppare -n, = hajóvezető, kis hajó

kapitánya; uszálykormányos skeppar [historia -histori\en, -er fantasztikus történet, nagy lódítás -krans -en, -ar tengerész-körszakáli skeppning-en,-ar 1. hajón (v. vízi úton) történő szállítás 2. behajózás, be-rak(od)ás

skeppnings| dokument plur hajó: el- v. behajózási okmányok (árué) -klar -t behajózásra v. berakásra kész (áru) -ort -en, -er hajó: behajózási hely v. kikötő

skepps [besättning -en, -ar hajószemélyzet -brott [-o-] -et, = hajótörés; lida ~ hajótörést szenved (átv is) -bruten -brutet (adj, s) hajótörött -byggare -n, = hajóépítő; hajóépítő mérnök -byggeri -(e)t, -byggnad -en hajóépítés, -gyártás -byggnadsingenjör [-sen-] -(e)n, -er hajóépítő mérnök -båt -en, -ar hajócsónak, szolgálati csónak (hajón) -dagbok -en, -böcker hajónapló -docka [-o-] -n, -or (hajó)dokk, hajójavító műhely -däck -et, = (hajó)fedéi-zet -fart -en hajózás -furnerare -n, = hajó élelmiszert és szükségleti cikkeket szállító (kereskedő) (ship-chandler) -förnödenheter plur hajófelszerelésiskeppsgosse

cikkek v. anyagok -gosse [-o-] -n, -ar hajóstanuló, hajópincér-tanuló; rég hajósinas -handlingar plur hajóokmányok -journal [-Sur-] -en, -er hajónapló

skepps I klarerare -n, = hajóügynök -klocka [-o-] -n, -or hajóharang, vészharang -kock [-o-] -en, -ar hajószakács -

last -en, -er hajórakomány -lista -n, -or hajólajstrom (egy ország hajóiról) -lucka -n, -or hajó: fedélzeti nyílás; raktárnyílás, -szád -lägenhet -en hajóalkalmatosság, alkalmi hajó -läkare -n, = hajóorvos -mäklare -n, — hajózási ügynök, (hajó)fuvarügynök -papper plur hajópapírok, -okmányok -redare -n, = hajótulajdonos; hajófelszerelő -register -registret, — ->-skeppslista -skorpa [-0-] -n, -or hajó: kétszersült, galetta -skrov [-5-] -et, = hajótest, -törzs -trappa -n, -or hajó: kötélhágcsó -varv -et, = hajógyár, hajóépítő (és -javító) műhely-vrak -et, = hajóroncs

skepsis [ske-] ren kétely, kétkedés,

szkepszis

skepticism [ske-] -en kétkedő v. hitetlenkedő magatartás, kétkedés; szkepticizmus (fii is) skeptiker [ske-] -n, = kétkedő, hitetlenkedő, szkeptikus (ember) skeptisk [ske-] -/kétkedő, hitetlenkedő,

szkeptikus sketsch [skeé] -en, -er (szính, rádió,

film) (rövid) jelenet, szkeccs skev -t 1. ferde; kajsza, megvetemedett; görbe 2. átv téves, helytelen, fonák; en ~ ställning fonák helyzet skeva I. v i ferde; ferdén áll ilL megy; görbe; kancsalít; ~ med benen görbe lábú II. vt ferdére v. rézsút állít; lapjára állít v. forgat (pl. evezőt); be-dönt (repülőgépet) skevbent görbe lábú skevhet -en, -er 1. ferdeség; görbeség 2. átv [vminek a] téves v. helytelen volta, fonákság skevning -en, -ar dőlés, dűlés; rep keresztdőlés

skev(nings)roder -rodret, = rep csűrőlap,

csűrő(kormány) skick -et, = 1. állapot; i färdigt ~ kész állapotban; vara i gott ~ jó állapotban v. karban van; ker: i oskadat ~ sértetlen

v. jó állapotban, épségben; sätta ngt i ~ igen vmit újra rendbe hoz (v. helyreállít) 2. modor, jó fellépés; ha gott ~ jó modorú; är det ~ och fason? (hát) illik v. való ez?, micsoda modor ez? 3. szokás; efter landets ~ az ország szokásai szerint skicka I. vt 1. (el)kijld; eljuttat; ~ ngn ngt (v. ngt till ngn) küld vkinek vmit; ~ ett brev med posten postán küld egy levelet; ~ bud efter ngn elküld vkiért; ~ ngn till posten a postára (el)küld vkit; ~ ngn på porten kiutasít vkit, kiadja vkinek az útját 2. átv: ödet har ~t att... a sors [úgy] rendelte v. hozta hogy... II. ~ sig 1. (jól) viselkedik; illik 2. alkalmazkodik, igazodik (efter ngt vmihez); ~ sig efter omständigheterna alkalmazkodik a körülményekhez III. (hgs igek:) ~ av v. bort elküld; ~ fram előreküld; ~ iväg elküld; ~ med [vkivel] elküld, megküld; ~ omkring körülküld; mindenhova elküld, szétktild (pl. meghívókat); ~ tillbaka visszaküld; ~ ut kiküld; szétktild (pl. körlevelet); ~ över átküld skickad alkalmas, megfelelő, rátermett

(Jör v. till ngt vmire) skickelse -n, -r 1. rendelés, végzés; akarat; ödets ~ a sors rendelése v. végzése 2. alak, forma -diger -t 1. sorsterhes, végzetes 2. eseményekben gazdag, mozgalmas skicklig -t 1. ügyes; jártas, gyakorlott, hozzáértő; képes, alkalmas (till ngt vmire); en ~ arbetare ügyes v. jó munkás; vara ~ i ngt jártas vmiben, jól ért vmihez, erős vmiben 2. rég illő, illedelmes -het -en 1. ügyesség; jártasság, hozzáértés; képesség; alkalmasság 2. rég illendőség, illem skida1 -n, -or 1. nov becő(termés); hüvely 2. hüvely, tok (kardé, tőré); dra svärdet ur ~n kihúzza kardját (a hüvelyből) skida2 -n, -or síléc, sítalp; åka skidor sízik, síel

skid|backe -n, -ar síterep; síugrósánc -bindning -en, -ar síkötés -dräkt -en, -er síruha -färd -en, -er sítúra -fore -t: det är bra v. gott ~ sízésre alkalmas a hó, jól lehet sízni -hoppare -n, = síugró -löpare -n, = sífutó, síelő, sízőskidlöpning

sklljbar

♦-löpning -en, -ar sífutás, síelés, sízés -mästerskap -et, — síbajnokság -pjäxa -n, -or síbakancs -spår -et, = sinyom -stav -en, -ar sibot -stavskringla -stavstrissa -n, -or hótányér (síboton) -terräng -en, -er siterep -tävling -en, -ar sí(futó)verseny -utrustning -en, -ar sífelszerelés -valla -n, -or siviasz skidväxt -en, -er nov: hüvelyes v. becős növény

skid|åkare -n, = síző, síelő, sífutó -åkning -en sízés, síelés, sífutás Skiffer -n, skiffrar pala; palalemez -brott [-o-] -et, = palabánya -olja o-J -n, -or palaolaj -tak -et, = palatető -tavla -n, -or palatábla -täcka -täckte,-täckt palával

(be)fed (tetőt) -täekare -n, = tetőfedő (munkás) skiffrig -t palás, palaszerű Skift -et, = 1. műszak, váltás; arbeta i ~

műszakban dolgozik 2. réteg skifta I.vM. (f)eloszt, szétoszt; ~ arvet felosztja az örökséget 2. változtat, vált; ~ kläder ruhát vált; ~ hugg [-csapásokat osztogatnak, vagdalkoznak; ~ ord (hevesen) vitakoznak, veszekednek; ~ färg színt vált(oztat) II. vi váltakozik; (meg)változik; színt játszik; vinden ~r a szél (meg)változik v. változó; ^ i rött vörösbe játszik; ~ i alla regnbågens färger a szivárvány minden színében ragyog v. pompázik

Skiftande váltakozó, változó, változatos; vegyes; med ~ lycka váltakozó szerencsével

skift|arbetare -n, = (váltott) műszakban dolgozó munkás, a műszakhoz tartozó munkás -arbete -t, -n műszakban végzett munka skifte -t, -n 1. fel- v. megosztás; szétosztás 2. mez parcellázás; laga ~ tagosítás 3. földdarab, tag, parcella 4. változás; váltakozás; fordulat; viszontagság; összet forduló; i alla livets az élet viszontagságaiban (v. változó körülményei között) 5. időszak, periódus mez: nyomás, forgó skiftes|bruk -et mez: váltógazdaság, vetésforgó(s gazdálkodás) -rik -t változatos, viszontagságos, mozgalmas -vis adv váltakozva, felváltva Skiftning -en, -ar 1. fel- v. megosztás 2. változás 3. árnyalat, színezet, vál-

tozat; blått med en ~ i grått szürkébe hajló kék, szürkéskék skiftnyckel -n, -nycklar (állítható) csavarkulcs, franciakulcs skikt -et, — réteg (átv is), sor (tégla stb.) skikta rétegenként v.rétegesen rak, rétegez skiktmoln [-o-] plur rétegfelhők skiktvis adv rétegenként, rétegesen skild skilt (->- skilja) 1. elkülönített, elválasztott; eltérő, különböző, különféle; külön; ~ ingång külön bejárat; vara av~a meningar eltérő véleményen vannak 2. elvált (házastárs) skilde skilja

skildkönad 1. nov kétlaki 2. áll különnemű, váltivarú skildra leír, ábrázol, vázol, lefest, ecsetel, rajzol

skildrare -n, = leíró, ábrázoló, elbeszélő skildring -en, -ar leírás, ábrázolás, elbeszélés, rajz (av ngt vmiről, vminek a) Skilja skilde, skilt I. vt el- v. szétválaszt; elkülönít; kiválogat; megkülönböztet; floden skiljer det ena landet från det andra a folyó választja el az egyik országot a másiktól; ~ äkta makar till säng och säte házastársakat ágytól és asztaltól elválaszt; ~ ngn från tjänsten elbocsát vkit a szolgálatból; ~ en lärjunge från skolan eltávolít v. kizár egy tanulót az iskolából; ~ stridande åt szétválasztja a küzdőket II. vi: ~ mellan v. på ... megkülönböztet, különbséget tesz; man skiljer mellan lövträd och barrträd megkülönböztetünk lombos fákat és tűlevelűeket III. ~ sig el- v. szétválik; elkülönül, kiválik; különbözik, eltér; megválik (från ngt vmitől); (låta) ~ sig från sin hustru elválik a feleségétől; ~ sig från andra különbözik másoktól; ~ sig från sin uppgift eleget tesz megbízatásának, elvégzi feladatát skiljaktig -t eltérő, különböző; különféle -het -en, -er különbözőség, különbözés, különbség; különféleség skiljas skildes, skilts elválik, elbúcsúzik (från ngn vkitől); szétoszlik; elválnak (házastársak); här ~ våra vägar itt elválnak útjaink; ~ som vänner mint barátok válnak el; hon har skilts från sin man elvált a férjétől skiljbar -t elválasztható, le- v. szétválasztható; szétszerelhetőskiljedom

skilje|dom -en, -ar 1. választott bírósági (v. döntőbírósági) ítélet 2. egyeztető bizottsági határozat -domare -n, =

I. választott bíró; o döntőbíró 2. békéltető -linje -n, -r választóvonal (átv is) -man -mannen, -män ->- skiljedomare -mur -<?n, -ar válaszfal C div is), közfal -mynt = váltópénz, aprópénz -märke -t, -n 1. megkülönböztető jel v. jegy 2. rég határjel, mezsgyejel -nämd -en, -£r : döntőbizottság, egyeztető bizottság - tecken -tecknet, — 1. nye/v írásjel 2. megkülönböztető jel -väg -en, -ar útelágazás; válaszút; vid ~en válaszúton - vägg -en, -ar válaszfal, közfal

skillnad -en, -er különbség; eltérés; különbözet; ~ i ålder korkülönbség; göra ~ på folk különbséget tesz ember és ember között, részrehajló; man känner knappast ~en på dem alig lehet megkülönböztetni őket egymástól; till ~ från . . . -tői eltérőleg; ... -vei ellentétben; utan ~ till person személyre való tekintet (v. személyválogatás) nélkül; det är ~ det o ez már egé-sz(en) más!

skilsmässa -n, -or 1. válás (házastársaké), házasság felbontása; söka (v. ta ut) ~ kér(elmez)i a házasság felbontását, válópert indít 2, elválás, elszakadás, búcsú

skilsmässo|orsak -en, -er válóok; jog bon-tóok -process -en, -er válóper; jog bontóper

skiltvakt -en, -er (kat, rég) őr(szem),

silbak

skimmel -n, skimlar almásszürke v. almásderes (ló)

skimmer skimret csillogás, csillámlás,

ragyogás

skimra csillog, csillámlik, csillan, ragyog

skina sken, skinit I. vi fénylik, ragyog; süt; sugárzik; solen skiner a nap süt; ~ av belåtenhet sugárzik az örömtől

II. (hgs igek:) solen skiner fram kisüt v. előbújik a nap; ~ igenom átvilágít, átsüt; ~ in [vhova] beragyog, bevilágít, besüt; ~ upp felragyog, -derül, -vidul; det skiner upp kiderül (az idő)

Skingra I. vt szétszór, -oszlat; eloszlat, elűz (átv is); ~ bekymren elűziagon-do(ka)t; ~ ngns misstankar, tvivel

eloszlatja vkinek a gyanúját, kételyeit II. ~ sig skingras skingras skingrades, skingrats szétszóródik, -oszlik; elszéled, eloszlik skinka -n, -or 1. sonka; rökt ~ füstölt

sonka 2. o far skink|omelett [-o-] -en, -er sonkás omlett: v. tojáslepény -smörgås -en, -ar sonkáá szendvics

skinn -et, = bőr; irha; nyersbőr; kikészített bőr; szőrme, prém; héj (gyümöU csé) ; bőr (tejen); han är bara ~ och ben csupa csont és bőr; mit: det gyllene ~et az aranygyapjú; byta v. ömsa ~ vedlik; rädda ~et megmenekül; ha ~ på näsan o nem hagyja magát, kemény legény; hålla sig i ~et megfér a bőrében, nem leng ki, fegyelmezetten él; vara rädd om sitt eget ~ félti a bőrét; krypa ur ~et kibújik a bőréből skinna megnyúz (átv is); kizsákmányol, kifoszt, becsap; ~ ngn in på bara benen alaposan kifoszt v. megkopaszt vkit skinnare -n, = 1. nyúzó, kizsákmányoló

2. gyepmester, sintér skinn|band -et, = bőrkötés -byxor plur bőrnadrág -fri -fritt: skinn- och benfri pikkely és szálka nélküli (szardella) -fäll -en, -ar állatbőrből készített takaró; báránybőr, (subaszerű) bunda -kappa -n, -or (női) szőrmebunda -klädd -klätt bőrrel bevont, bőrhuzatú -krage -n, -ar szőrme- v. prémgallér -mössa -n, -or szőrmesapka, prémes sapka, kucsma -päls -en, -ar (férfi) szőrmebunda -rygg -en, -ar bőrhát, -gerinc (könyvé) -soffa [-o-J -n, -or bőrdívány -torr [-o-]-/ kiaszott, csont és bőr, nagyon lesoványodott skioptikon [skioptikon v. §i-] -et, skioptikonjapparat -en, -er fiz: epidiaszkóp, vetítőkészülék -bild -en, -er diapozitív

skipa vt: ~ lag och rätt ítélkezik, bíráskodik; jogot szolgáltat; ~ rättvisa igazságot szolgáltat skir -t tiszta, átlátszó (méz); leheletfinom, áttetsző (szövet) ; kisütött, olvasztott (vaj); átv légies, finom skira vt; perf. part.: skir(a)d fel- v. kiolvaszt (pl. hájat) ; tisztít (mézet) ; skir (a)t smör olvasztott v. kisütött vaj skiss [sk-] -en, -er míív: vázlat, tervezet, skicc; irod karcolat, krokiskissartad

skiss|artad [sk-] vázlatos, skiccszerű -bok -en, -böcker rnüv: vázlatkönyv, -füzet skissera [sk-] (fel)vázol, (le)skiccel; vázlatot készít (ngt vmihez v. vmiről) skit -en, -ar köz: szar, ganéj; prata inte ne beszélj(en) marhaságokat v. bolondokat !

skita sket, skitit köz: szarik; átv: ~ i ngn v. ngt fütyül v. szarik vkire v. vmire

skiva I. s: -n, -or 1, lemez, lap; korong, tárcsa; månens runda ~ a hold korongja (v. kerek tányérja) 2. hanglemez 3. szelet; en ~ bröd egy szelet kenyér 4. o lakoma, bankett, muri 5. o klara ~n kilábal belőle, túljut a nehezén II. vt 1. szeletel, szeletekre vág; ~ upp felszeletel 2. rétegez III. ~ sig (rétegesen) lepattog, leválik; (lemezekben) hasad; rétegződik skivad felszeletelt, szeletekre vágott skiv|bytare -n, == lemezváltó (automata)

-fodrai -et, = hanglemeztasak skivling -en, -ar nov: lemezes gomba skiv|samling ,-en, -ar hanglemezgyűjtemény -

spelare -n, = (hang)lemezjátszó -växlare -n, = lemezváltó (automata) skjorta -n, -or (férfi)ing; i bara egy

(szál) ingben skjort|bröst -et, = ingmell -knapp -en, -ar inggomb (gallér- és kézelőgomb is) -krage -n, -ar inggallér -ärm -en, -ar ingujj; i ~arna ingujjban; kavla upp ~arna felgyűri az ingujj át; ta av sig i ~arna ingujj ra vetkőzik Skjul -et, = fészer, szín, pajta; (szer-szám)bódé; kalyiba; átv menedék; só-ka ~ undan storm menedéket keres a vihar ellen Skjuta sköt, skjutit I. vt, vi 1. lő; meglő; alv lövell; ~ bom mellélő; ~ prick (pontosan) célba talál, eltalálja a célpontot (lövő); ~ på ngn (rá)lő vkire; ^ till måls célba lő; átv: ~ över målet túllő a célon; ~ sig agyonlövi magát; ~ skarpt élessel v. élestölténynyel lő; ~ med lös ammunition vaktölténnyel lő 2. tol, elmozdít; áiv áttol, (át)hárít; ~ skulden på ngn vkire hárítja a felelősséget, vkit hibáztat 3. ~ rygg felpúposítja a hátát

(macska) 4. nov hajt, növeszt; ~ ax

kalászba szökken, kalászosodik; ~ knopp rügyet hajt, rügye(d)zik; ^

skott sarja(d)zik; ~ i höjden a magas* ba szökken, gyorsan nő (felfelé) 5. ~ på operationen elhalasztja v. halogatja az operációt II. (hgsigek:) ~ av elsüt (fegyvert); ellő, kilő; ~ bort ellő(döz); el- v. félretol; ~ fram a) előretol; b) átv előrenyúlik, -ugrik, kiáll, kiemelkedik; ~ för előretol, rátol (pL reteszt); ~ förbi mellélő; ~ ifrån sig ngt eltol v. eltaszít magától vmit; ~ igen be-v. visszatol, becsuk (fiókot); ~ igenom keresztüllő; ~ ihjäl agyonlő, lelő; ~ ina) belő; belelő (ngt vmibe); betol; beletol; közbeiktat, beszúr; b) benyúlik; ~ in sig (på ett mål) belövi magát (egy célpontra); ~ in några ord beszúr néhány szót; ~ ned a) lelő, leszed (pl. repülőgépet); agyonlő; összelő (falat); letol (tárgyat); b) lecsap, rácsap (pl. ragadozó madár) ; ~ på (előre)tol; elő(re)segít, előmozdít; ~ sönder szétlő, összelő; ~ till oda- v# hozzátol; betol, becsuk (fiókot); odalő, rálő; ~ tillbaka visszatol; visszaállít (órát); ~ undan félre- v. eltol; ~ upp a) feltol; (átv: uppskjuta); b) kiemelkedik, kiáll, kinyúlik; sarjad (pl. fä); ~ ut a) kitol; kilő (nyomd is); b) kiugrik, kinyúlik; ~ över allt ansvar på ngn minden felelősséget áthárít v. o rátol vkire skjutande -t 1. lövés; lövöldözés; tüzelés 2. tolás

skjut|avstånd -et, = lőtávolság skjutbana -n, -or lőtér, lövölde; céllövölde, céllövő bódé skjutbar -t 1. lőhető, lövésre alkalmas (vad) 2. (el)tolható, állítható, mozgatható; dörren är ~ az ajtó tolható skjut |dorr -en, -ar tolóajtó -fält -et, == lőtér -glugg -en, -ar lőrés -klar -t lövésre kész; foto felvételre kész -mått -et, = tolómérce, subler skjutning -en, -ar 1. lövés; lövöldözés;

tüzelés; lövészet 2. földcsuszamlás skjuts -en, -ar 1. (el)szállítás, fuvarozás; vitel (utasé); ge ngn ~ till stationen kicsin el- v. kivisz vkit az állomásra 2. fogat, (ló és) kocsi, fuvar; utazási alkalmatosság; åka med ~ alkalmi kocsival v. fuvarral utazik 3. o lökés,

taszítás• jag fick en ~ meglöktek*

skjutsa vt, vi 1. szállít, fuvaroz; elvisz (utast,, járművön) 2. lök(dös), taszít;skjutskicklighet

~ ngn ut genom dörren kilök v. kituszkol vkit az ajtón; —- hgs igek: ~ undan félrelök, -taszít; eltol skjut|skicklighet -en ügyesség a (cél)lö-vésben, jó céllövő készség -tävling en, -ar céllövőverseny -vapen -vapnet, = lőfegyver -övning -en, -ar lő-gyakorlat

skleros [-51-]-en, -er orv: elmeszesedés, szklerózis

sko I. s: -n, -r 1. cipő; lábbeli; ta på sig ~rna felhúzza v. felveszi cipőjét 2. (ló-) patkó 3. (vas)veret, vasalás (boton, ernyőn) II. vt: skodde, skott 1. cipővel v. lábbelivel ellát 2. megpatkol 3. megvasal, verettel éllát; szegélyez III. ~ sig på andras bekostnad megszedi magát mások rovására sko |affär -en, -er cipőüzlet -arbetare -n, — cipőipari munkás -band -et, — cipőfűző, -zsinór -block [-blok] -et, = sámfa -borstare [-bo-] -fl, = cipőtisztító -borste [-bo-] -n, -ar cipőkefe skock [-o-] -en, -ar falka, nyáj, rajzcsoport, sereg; (madár)csapat skocka [-o-]: ~ sig összesereglik, -csődül, -verődik, csoportosul skockas [-o-] skockades, skockats ->• skocka (sig)

skockning [-o-] -en, -ar 1. csoportosulás, tömörülés, csődület 2. sokaság, tömeg skodon plur lábbeli skofabrik -

en, -er cipőgyár skog -en, -ar erdő; erdőség; en ~ av master árbocerdő; gå tilt ~s elmegy az erdőbe; inte se ~en för bara trän a fától nem látja az erdőt; som man ropar i ~en, får man svar amilyen az adjonisten, olyan a fogadj isten; en fågel i handen är bättre än tio i ~en jobb ma egy veréb mint holnap egy túzok; det går v. bär åt ~en rosszul áll v. megy a dolog, ennek még rossz vége lesz; dra åt ~en! menj a fenébe!, eredj a pokolba!, hordd el magad! -bevuxen -bevuxet, -beväxt erdő borította, erdős -fattig -t erdőben szegény

skogig -t, skog|klädd, -klätt erdős, erdő borította

skog|lös -t erdőtlen, kopár -rik -t erdőben gazdag, erdős skogs |arbetare -fl, = erdőmunkás, erdei

favágó, erdő- v. fakitermelő munkás -avverkning -en, -ar erdő- v. fakitermelés, erdővágás; kitermelt fa(mennyiség) -backe -n, -ar erdős hegyoldal v. lanka, erdőhát -bestånd -et erdőállomány -bete -t, -fl erdei legelő -brand -en, -bränder erdőtűz, -égés -bruk -ef erdőművelés, -gazdálkodás, -gazdaság -bryn -et, = erdő széle -bygd -en‡ -er erdős vidék -bär -et, = erdei bogyé -dunge -a, -ar erdőcske, liget -duva -fl, -or vadgalamb, kék galamb -elé -en, -ar erdőtűz -fågel -n, -fåglar erdei madár -gräns -en, -er nov: erdőhatár -hushållning -en erdőgazdálkodás, -gazdaság -hygge -t, -n erd: vágásterület, kijelölt vágás; erdőkitermelés -högskola -fl, -or erdészeti főiskola -ingenjör [-sen-] -(e)n, -er erdőmérnök -mark -en, -er 1. erdőtalaj 2. erdős(í-tett) terület skogs |edling -en erdőművelés, erdészet -plantering -en, -ar erdőültetés, -telepítés; erdőültetvény -rik -t ->- skogrik -rå -(e)t v. -rn, -n v. -r mit: erdei szellem v. tündér -sjö -fl, -ar erdei té -skola -fl, -or erdészeti iskola -skötsel -fl erdőgondozás, -művelés; erdészet -skövling -en, -ar erdőpusztítás, erdőirtás -smultron -et, = (erdei) szamóca -snår -et, = az erdő sűrűje -stig -en, -ar erdei ösvény -styrelse -fl kb.: erdőfelügyelőség -trakt -en, -er erdős táj v. vidék -viol -en, -er nov: erdei ibolya -vård -en erdőgondozás -väg -en, -ar erdei út -åverkan — (en) erdei kártétel, erdőrendészeti kihágás -äng -ar erdei rét, tisztás skog|vaktare -n, = erdőőr, -kerülő sko |horn -et, = cipőhúzó, »kanál -iü-

dustri -(e)n cipőipar skoj [-o-] -et o 1. csalás, szélhámosság, svindli, humbug 2. móka, tréfa, csíny; fór skull, på ~ tréfa kedvéért, tréfából; driva ~ med ngn tréfát tíz vkivel, megtréfál vkit skoja [-o-] vi, vi o 1. csal, szélhámos-kodik, svindlizik; ~ ngn på femtio kronor becsap vkit ötvén koronával 2. mókázik, tréfál, bolondozik; csínyt tesz; ~ med ngn megtréfál v. elbolon-dít vkit, tréfálkozik v. bolondozik vkivel

skojare [-o-] -n, = o I. csaló, szélhá-skojfrisk

mos, svihák 2. tréfa- v. mókacsináló,

Jkópé

skojfrisk 0-3 -U o tréfás kedvű, [-csintalan, féktelen, pajkos skojig -t o mókás, tréfás; vidám, víg; furcsa; en ~ typ (egy) nevetséges alak; det var ~t att'du ville komma kedves tőled hogy jössz v. eljöttél sko jklack -en, -ar cipősarok -kräm -en,

-er cipőkrém, -paszta skola1 v. o ska skalle, skotat (segédige) A (időbeli; jövő idő kifejezésére:) fog .. -ni; jag skatt (v. o ska) resa bort i morgon holnap el fogok utazni; når skall vi resa ? mikor utazunk?; jag skall snart vara tillbaka mindjárt visszajövök (v. itt leszek); doktorn sade, att jag snart skulle bli frisk az orvos azt mondta, (hogy) hamarosan meggyógyulok; hon visste, att hon skulle behöva hjälp tudta, hogy segítségre lesz szüksége; du anade, att jag skulle göra det sejtetted, hogy meg fogom (azt) tenni; vi kom överens om att vi skulle resa till Stockholm megállapodtunk, hogy elutazunk Stockholmba; hon väntade tills något skulle bli beslutet várta hogy döntés szülessék B (módbeli) 1. (akarás, szándék:) vi skall försöka meg akarjuk v. fogjuk kísérelni, majd megkíséreljük; vart skall du hän ? hova igyekszel v. mégy?; vart skall du gá? hova szándékozol menni?, hova tartasz?; jag skall kern hazafelé tartok, haza igyekszem (v. akarok menni); han skulle till Erik, men vände om Erikhez készült v. kellett (volna) mennie, de visszafordult; han skulle just säga något éppen mondani akart vmit; hon skulle just gå ut, när jag kom éppen el akart menni (v. elmenőben voit), amikor én megérkeztem; jag glömde, vad jag skulle säga elfelejtettem, mit akartam mondani 2. (felszólítás, parancs, kötelesség:) kell; vad skall jag

göra? mit csináljak?; du skall icke stjäla ne lopj; han skall gå genast azonnal menjen (v. mennie kéli); nu skall vi äta most együnk; de skall fä böckerna meg kell kapniuk a könyveket; det skall inte upprepas ennek nem szabad megismétlődnie, ez ne forduljon elő ínég egyszer; vad skall det betyda?

mit jelentsen ez?; enligt avtal han skulle också gå dit a megbeszélés szerint neki is oda kellett v. kellene mennie; jag vill, att ni skall arbeta azt akarom, hogy ön dolgozzon; ni skall inte begära det omöjliga (ön) ne kívánjon lehetetlent; ni skall aldrig glömma, att... (ön) sohase feledje el, hogy ...; hon skulle vara här nu most itt kellene lennie; jag önskar, att han skulle lyckas kívánom, hogy sikerrel járjon; han önskade, att jag skulle komma [azt] kívánta, hogy jöjjek (el); han lovade, att det inte skulle upprepas megígérte, hogy ez többet nem fordul elő; han visste inte, hur han skulle tolka hennes svar nem tudta, hogyan értse a válaszát; jag visste inte, vad jag skulle tänka nem tudtam, mit gondoljak; hon frågade, om hon skulle laga te åt honom megkérdezte, készítsen-e neki teát; jag skulle ha tänkt på det erre gondolnom kellett volna; det skulle du inte ha gjort ezt nem kellett volna (v. lett volna szabad) tenned; varför skulle detta hända just honom ? miért kellett annak éppen vele megtörténnie? 3. (vélekedés, feltevés:) azt | mondják hogy; állítólag, feltehetőleg, bizonyára; hon skall vara mycket rik azt mondják hogy (ő) nagyon gazdag; nu skall väl regnet vara över most már bizonyára elállt az eső; det ser ut, som om det skulle bli regn úgy látszik, eső lesz; det såg ut, som om han skulle somna úgy látszott, hogy [rögtön] elalszik; de skulle ha rest redan f ór en månad sedan állítólag már egy hónappal ezelőtt elutaztak; han skulle behöva en kvart f ör att gå dit beletelhet egy negyedórába amíg odaér; det skulle kosta honom mycket pengar (ez) sok pénzébe kerülhet; det skulle kunna tänkas ez elképzelhető 4. (feltételes mód ill. kétkedés kifejezésére:) jag skulle råda dig, att... azt tanácsolnám neked, hogy ...; skulle hon var a? [valóban] ő lenne az?; skulle det verkligen vara fallet? valóban így történt?; skulle ni kunna låna mig tio kronor? tudna nekem tíz koronát kölcsönözni?; jag skulle inte bli förvånad om ... nem csodálkoznék ha .. hade hon pengar, skulle hon resa haskola3

(neki) volna pénze, utazna; om du skulle träffa honom, så säg honom... ha véletlenül látnád, mondd meg neki..jag skulle vilja se bilden szeretném látni a képet; vi skulle vilja veta, om ... szeretnénk tudni, vajon ..skulle ni vilja vara så vänlig och hjälpa mig lenne (olyan) szíves segíteni nekem 5. (érzelmi hangsúllyal és egyéb esetekben:) det är tråkigt, att , han skall bära sig åt så kár, hogy (ő) így viselkedik; -det var verkligen tur, att jag skulle möta dig igazán szerencse, hogy találkoztunk; ingenting tyder på att han skulle ha gjort en sådan upptäckt semmi sem utal arra hogy ilyen felfedezést tett (volna); några minuter till. och de skulle ha kommit Jör sent még néhány perc és már későn jöttek volna; fast det inte skulle vara till någon nytta, så... bár semmi haszna sem lesz, mégis .. skall det vara ett glas vin? tetszik egy pohár bor?, óhajt egy pohár bort?; hon klarar sig nog, skall ni få se (ő) kivágja magát a bajból, majd meglátjátok

skola21, s: -n, -or iskola; tanítás, oktatás; ~n började klockan åtta a tanítás nyolc órakor kezdődött; lämna v. sluta elvégzi v. befejezi az iskolát; átv: bilda ~ iskolát csinál;gå i ~ iskolába jár; gå i ~ hos v. för ngn vkihez jár iskolába, vkinél tanul, vkinek a tanítványa; gå i gå till az isr kólába megy; sätta i ~n iskolába ad v. küld, beiskoláz; ha lov från *>n iskolai szünnapja van; skolka från ~n iskolát kerül, lóg az órákról; lovaglás; den höga v. högre ~n a magas iskola II. vt iskoláz, (ki)képez, (be)gyakorol; belovagol, idomít, dresszíroz; en väl ~d stämma jól iskolázott hang skolarbete -t, -n iskolai munka; iskolai

dolgozat skolastik -en fil: skolasztika skolastiker -n, = 1. fil skolasztikus bölcselő 2. átv szőrszálhasogató (ember) skolastisk-/ 1. skolasztikus 2. szőrszálhasogató

skol| avgift -en, -er tandíj -avslutning -en, -ar (iskolai) évzáró (ünnepély) -barn -et, = iskolás gyermek -barnsbespisning-en, -ar (ingyenes) iskolai ét-

keztetés -betyg -et, = iskolai bizonyítvány -bok -en, -böcker tankönyv, iskolakönyv -buss -en, -ar (tanulókat iskolába szállító) autóbusz -byggnaá -en, -er iskolaépület -bänk -en, -at iskolapad -fartyg -et, = iskolahajó -ferier

plur (iskolai) szünidő, vakáció -film -en, -er oktatófilm -flicka -nt -or iskolás l(e)ány, diáklány, (iskolai) tanuló(lány) -flygning -en, -ar iskola-repülés -flygplan *et, = rep iskolagép, gyakorlógép -föreståndare -n, = iskolaigazgató -gosse [-o-] -n, -ar skolpojke -gång -en iskolába járás; iskolalátogatás (tanuléké); obligatorisk ** kötelező iskoláztatás, tankötelezettség: -gård -en, -ar iskolaudvar -hus -ef, = iskola(épület) skolk [-o-] -et indokolatlan távolmaradás v. mulasztás (iskolától, munkából); munkakerülés, o lógás skolka [-o-] indokolatlanul távol marad (v. mulaszt); lóg, bliccel; ~ från v. i skolan iskolát kerül, lóg az órákról, elblicceli az órákat; ~ från arbetet munkahelyről lóg, bliccel skcl]kamrat -en, -er iskolatárs, tanuló-diáktárs -klass -en, -er (iskolai) osztály -kort -et, =• tanulójegy -kunskaper plur iskolai ismeretek -kök -et, 1. iskolai konyha (ahol főzést és háztartástant tanítanak) 2. isk háztartástan (v. háztartási ismeretek) oktatása skolla f-o-] -n, -or vékony lemez, (fém-)

lap; (fém)veret, lemezburkolat skcl|liv -et iskolai élet -ljus -et, = O az iskola büszkesége, kitűnő tanuld -lov [-löv-] -et, = (iskolai) szünnap; szünet, szünidő -lovskoloni [-[-lövskolo-]-] {+[-lövsko- lo-]+} -(e)n, -er szünidei üdülőtelep V. -tábor (iskolásoknak) -läkare -n, =* iskolaorvos -lärare -n, = tanító; (általános iskolai) tanár -lärarinna -n, ior tanítónő; (általánosiskolai) tanárnS -läxa -n, -or házi feladat, lecke -man -mannen, -män pedagógus, tanító ilU tanár, tanférfiú -materiel -en tanszerek (tankönyvek, írószerek stb.) -mogen -moget iskolaérett, beiskolázható (kel~ lően fejlett gyerek) -måltid -en, -er (ingyenes) iskolai étkezés -mästerskap -et, = sp iskolák közti bajnokság -mössa -n, -or diáksapká Skolning -en, -ar iskolázás, (ki)képzés.skolplikt

(be)gyakorläs; betanítás, idomítás, dresszírozás

skölj plikt -en iskola- v. tankötelezettség -pliktig -1 iskola- v. tanköteles -pojke [-po-] -n, -ar iskolás fiú, diák(fiú), (iskolai) tanuló -radio -n iskolarádió; ~ns språkkurser az iskolarádió nyelvtanfolyamai (iskolások számára) -reform [-fo-] -en, -er iskolareform, tanügyi reform -rídning -en, -ar iskolalovaglás -rum -rummet, = tanterem, osztályterem -råd -et, ® 1. iskolaszék 2. kb(körzeti) iskolafelügyeleti hatóság -säl -en, -ar iskolai terem; osztályterem, tanterem -schema -t, -n (heti) tanrend, órarend -sjuk -t: vara ~ iskolabetegségben szenved, színlelt beteg, iskolakerülő -skepp -et, = iskolahajó -skrivning -en, -ar iskolai dolgozat (-írás) -stad -en, -städer iskolayáros -tandvård -en (ingyenes) fogászati kezelés (iskolások számára) -tid -en I. iskolai évek, diákévek; minnen från ~en diákkori emlékek 2. (napi) tanítási idő (iskolában) -tidning -en, -ar iskolai újság (tanulóké) -tvång -et

1. iskola- v. tankötelezettség 2. iskolakényszer -typ -en, -er iskolatípus •undervisning -en iskolai oktatás v. tanítás -ungdom -en, -ar tanulóifjúság; <~ar tanköteles korban levő fiatalök, tanulók -upplaga -n, -or iskolai kiadás (könyvé) -utflykt -en, -er iskolai kirándulás -verkstad -en, -städer iskolai (tan)műhely -väsen -väsendet iskolaügy, tanügy -väska -n, -or iskolatáska ••ålder -n iskolaköteles v. tanköteles kor, iskoláskor -år -et, = t ♦ iskolai év, tanév, iskolaév 2. plur iskolai évek, diákévek -ämne -t, -n tantárgy; obligatoriskt ~ kötelező (tan)tárgy; valfritt ~ szabadon választható (tan-) tárgy -överstyrelse -n, -r kb.: központi tanügyi igazgatási hivatal (S)

skomakare -n, = cipész, lábbelikészítő; csizmadia; varga; suszter; cipőkereskedő

skomakarverkstad -en, -städer cipészműhely; csizmadiaműhely

Skomakeri -(e)t, -er U cipő- v. lábbelikészítés; cipészet, cipészmesterség

2. cipész- ill. csizmadiaműhely; cipőbolt

Skona (meg)kímél; (meg)kegyeímez (ngn

vkinek); ^ ögonen kíméli a szemét;

sin hälsa vigyáz az egészségére; ** ngn från ngt megkímél vkit vmitől; ~ ngn till livet megkegyelmez vkinek; hon behöver ~s kíméletre szorul skonare -n, skonert -en, -er v. -ar hajó: sóner, szkúner (kétárbocos vitorlás)

skoning -en, -ar 1. (meg)patkolás; techn megvasalás 2. (vas)veret; vasalás 3. (ruha)szegély skoningslös -t

kíméletlen, kegyetlen skonsam -t kíméletes; elnéző, szelíd -het ien kímélet(esség); elnézés, szelídség skonummer -numret, = cipőszám, -nagy-

säg (mérete) skopa -n, -or (nyeles) merítőkanáf, -edény; techn (kotró)veder, -serleg; hajé vízmerő, szapoly; ge ngn en ~ ovett alaposan megszid v. lehord vkit skopasta -n, -or cipőpaszta skopkedja -n, -or techn: vödőrlánc 8ko|pligg -en, -ar cipész: faszeg -putsare = cipőtisztító (ember) -rem -remmen, -remmar cipő- ill. saruszíj -reparationsverkstad -en, -städer cipőjavító műhely skorpa [-o*-] -n, -or 1. kéreg, héj; jég- v.

hókéreg 2. var 3. kétszersült skorpion [sko-] -en, -er 1. skorpió 2.

pionen (a) Skorpió (csillagkép) skorpmjöl [-o-] -et zsemlemorzsa, prézli skorra [-o'-] 1. raccsol, pergeti az r hangot 2. kellemetlenül v. hamisan hangzik; det ~r i öronen (ez) sérti v. bántja a fület skorsten [-o-] -en, -ar kémény, kürtő-skorstens |eld [-o-] -en, -ar kémény tűz -fejare -n, = kéményseprő -pipa -n, -or ép: füst- v. kéménycsatorna skorv [-o-] -en 1. orv pörk, var; ótvar

2. nov varasodás skorvig [-0-] -t varas; ótvaros sko|skav-ei feltörés (cipőtől); feltört láb; jag har fått ~ a cipő feltörte a lábam -snöre -t, -n cipőzsinór, -fűző -spänne -t, -n cipőcsat -sula -n, -or cipőtalp -svärta -n fekete cipőkenőcs v. cipőkrém

skot -et, = hajó (vitorla)kivonókötél,.

szarvkötél skota vt hajó: ~ an meghúzza a (vitorla-)

kivonóköteleket v. szarvköteleket skotsk [-o-] -t skótskotska

skotska [-o-] -n 1. skót nyelv 2. plär:

-or skót nő skott [-o-] -ef, — 1. lövés (sp is); töltés, töltet; ett ~ föll eldördült egy lövés, lőttek; avfyra v. avlossa ett ~ lead egy lövést; få kläda ~ för ngt tartania kell a hátát (v. lakolnia kell) vmiért; som ett ~ mintha puskából lőtték volna ki 2. nov hajtás, sarj; riigy; skjuta ~ hajt, rügyet hajt 3. hajó válaszfal,, közfal skotta [-o -] I. vt lapátol; ~ snö havat Iá--pátol v. hány II. (hgs igek:) ~ bort v. undan ellapátol, elhány; ~ igen (lapátolva) betemet skottavla [-o-] (elv.: skott-tavla) -n, -or céltábla (átv is) (för ngt vminek a) skottdag [-o-] -en, -ar szökőnap (február 24-e)

skotte [-o*-] -tf, -ar 1. skót v. skóciai (ember) 2. skót terrier (kutya) -historia -histori]en, -er skót vicc v. anekdota skottglugg -en, -ar lőrés skotthåll [-o-] -et, = lőtávolság; vara inom ~ Iőtávol(ság)ban v. lőtávolra van; utom ~ lőtávol(ság)on kívül; átv biztos távolságban, biztonságban skottkärra -n, -or talicska Skottland [-o-] npr Skócia .skott|linje [-o-] -n, -r kat: lővonal -lossning [-lo-] -en (ki)lövés, elsütés; tüzelés, lövöldözés -pengar plur vad: lődíj, vadbér -rädd: vara ~ fél a (puska)! övéstől, ijedős -salva -n, -or sortűz -skada -n, -or lőtt sérülés -spole -n, -ar tex: vetélő; hajó (varrógépé); fara omkring som en ~ ide-oda futkos v. rohangász (mint a bolond), lót-fut -sår [-o-] -et, == lőtt seb rsäker -t 1. golyó- v. lövésálló 2. biztosan lövő 3. (lövések dörrenésétől) nem ijedező (pl. ló) -vidd -en, -er lőtávol(ság) -växling -en, -ar golyóváltás, lövöldözés, tüzelés skottår [-o-] -et, = szökőév .skovel [-ov. -ö'-] -n, skövlar lapát (techn is) -hjul -et, = lapátkerék, lapátos kerék, vízikerék skövla [-o'-] lapátol; ~ sand homokot

lapátol v. hány skovor plur 1. ételmaradvány (edény belső falán) 2. piszokréteg (testen) skrabbig -t o ócska, vacak, rozoga; göthös, nyavalyás

skrak -en, -at, skrake -tf, -ar ált: bukó

(-madár), búvár skr ál-/ göthös, nyavalyás, gyenge; rossz, vacak, gyatra; hajó: en ~ vind szembeforduló v. gyenge szél; det gick ~t för mig nyomorúságosan ment a dolgom Skralna hajó előrefordul, fogy (szél) skraltig -t skral; en stol rozoga szék skramla I. s: -tf, -or csörgő (játékszer); kereplő II. vi csörög; csörömpöl, zörög (pl. kocsi); csörren, csördül; ** med nycklarna i fickan a kulcsokat csörgeti a zsebében; ~ med sabeln kardját csörteti

(átv is); ~ till en vängåva o pénzt gyűjt egy baráti ajándékra; — hgs igek: ~ till megcsörren, -csördül, -zördül

skrammel skramlet csörgés; csörömpölés, zörgés; csörtetés (kardé); csörrenés, megcsördülés skranglig -t 1. nyurga, hórihorgas, liosz-szú 2. ingadozó, ingatag, bicegő, rozoga

skrank -et, = korlát, karfa, mellvéd;

bírósági tárgyalóterem korlátja skranka -tf, -or korlát, sorompó (főleg átv); átv határ; sociala skrankor társadalmi korlátok v. válaszfalak; inom lagens skrankor a törvény keretei között; 'hålla sig inom skrankorna fékezi v. fegyelmezi magát, nem lépi túl a (megengedett) határokat skrap -et 1. (le)kaparás, (le) vakar ás;

hántolás 2. kaparék, vakarék skrapa I. s: -tf, -or 1. techn kaparó(vas), vakaró; lián tolókés; lábtörlő, sárkaparó; hántológép (útkarbantartáshoz) 2. karcolás, horzsolás 3. megrovás, feddés, szidás; få en <** megszidják, -dorgálják II. vt, vi kapar, vakar; karcol, horzsol; lekapar, levakar, letisztít; hántol; bőripar lehúsol; pennan ~r a toll karcol v. serceg; ~ potatis lekaparja a burgonya héját, burgonyát tisztít; ~ med fötterna (türelmetlenül) topog, toporzékol; dobog; lábaival súrolja a padlót; kapálja a földet (ló); rég: *» med foten hajbókol, pukedlit csinál, pukedlizik III. (hgs igek:) ~ av lekapar, levakar; lehorzsol; letisztít; ~ bort lekapar, levakar; ~ ihop Összekapar, -szed (átv is); ~ sönder szétkapar, -vakar; ~ ur kikapar, -vakarskrapjärn

skrapjärn -et, = kaparóvas, vakaró(vas); hántoló- v. tisztítókés; sárkaparó (vas); bőripar húsolókés skrapning -en, -ar 1. kaparás, vakarás; karcolás, hofzsolás; lekaparás, leva-karás, letisztítás 2. orv kikaparás, (méh)kaparás, kürett skratt -et, = nevetés, kacagás; kacaj; skaka av ~ az oldalát fogja nevettében, majd megszakad a nevetéstől; vrida sig av ~ gurul a nevetéstől; vara full av (v. o i) ~ majd megszakad v. megpukkad nevettében; brista i ~ nevetésben tör ki; inte kunna hålla sig för ~ nem tudja visszatartani v. elfojtani a nevetést; få sig ett gott ~ jóízűt kacag skratta I. vi nevet, kacag (at ngn v. ngt vkin v. vmin); ~ ngn mitt (upp) i ansiktet vkinek a szeme közé nevet; ~ med v. av full hals tele torokkal nevet v. kacag; det är sä man kan ~ ät det ez kész nevetség; det är ingenting ' att ~ åt ezen nincs semmi nevetni való; ^ sig fördärvad halálra v. betegre neveti magát, majd megszakad nevettében; ~r bäst som ~r sist az nevet legjobban(,) aki utoljára nevet II. (hgs igek:) ~ till felnevet, -kacag; ut kinevet, kikacag; (alaposan) kineveti magát

skrattare -n, — nevető, kacagó (ember) skratt|grop -en, -ar gödröcske (arcon) -lust -en nevetőkedv, nevetési hajlam, nevethetnék -lysten -lystet nevetős (kedvű) -mås -en, -ar dankasirály -retande nevetséges, nevetni való, komikus -salva -n, -or (általános) kitörő nevetés, harsogó kacagás, hahota skred1 ->- skrida

skred2 -et, = (föld- v. hó)csuszamlás,

suvadás, omlás skrek skrika skrev1 skriva

skrev2 -et, = lába köze, kettéágazás

(nadrágé)

skreva1 vi: ~ (med benen) szétveti v.

szétterpeszti a lábát skreva2 -n, -or (hegy)hasadék, szakadék;

rés, repedés skri ~(e)t, -n, v. = sikoly, sikoltás; si-

vítás, visítás; (éles) kiáltás; rikoltozás

(bagolyé); vijjogás, visongatás (sirályé) ; ordítás, iázás (szamáré)

skria vi kiált, kiáltozik, kiabál; iázik, ordít (szamár); vijjog, visongat (sirály); rikoltoz (bagoly); károg (varjú); det i magen korog a gyomra; ~ mot himmeln égbekiált(ó); en ~nde orättvisa égbekiáltó igazságtalanság skribent -en, -er (cikk)író, újságíró;

tollforgató skrida skred, skridit I. vi lépked, lépdel, (lassan) halad, jár; csúszik, siklik; tiden skrider az idő halad v. múlik; det skrider mot kväll estére jár az idő; ~ titi angrepp támadásba megy át (v. lendül); ~ till verket munkához lát, hozzáfog a munkához; ~ till åtgärder rendszabályokhoz folyamodik II. (hgs igek:) ~ fram (előre)halad (átv is); továbbhalad, -megy; odalép (till ngn vkihez); ~ framåt előrehalad skridsko [skris-] -n, -r korcsolya; åka ~(r) korcsolyázik -bana -n, -or (természetes) jégpálya, korcsolyapálya -före -t: gott ~ (korcsolyázás szempontjából) jó jég -is -en korcsolyázásra alkalmas jég -löpare -n, = gyorskorcsolyázó -segling -en, -ar vitorlás korcsolyázás -åkare -n, = korcsolyázó -åkning -en korcsolyázás skrift1 -en, -er 1. írás; kézírás; betűk 2. irat, iromány; kiadvány, (irodalmi) mű; brosúra; Ibsens samlade ~er Ibsen összegyűjtött művei; valda ~er válogatott írások v. művek; den Heliga Skrift a Szentírás, az írás, a Biblia

skrift2 -en prot: előkészület az úrvacsora vételére; katol gyónás; gå till ~ úr-vacsorához járul; gyónni megy skrifta gyóntat; ~ sig (meg)gyónik skriftbild -en, -er íráskép skriftermål -et, = prot: előkészület az

úrvacsora vételére; katol gyónás skriftexpert -en, -er írásszakértő skriftlig -t írásos, írásbeli, írott; ge ngn ~t på ngt írásban ad vmit vkinek; ha ngt ~t, ha ~t på ngt írása van vmiről skriftligen skriftligt adv írásbelileg, írásban

skrift|lärd adj, s vall: írástudó, bibliamagyarázó -språk -et, — írott v. irodalmi nyelv -ställare -n, = író,

irodalmár, szerző -växling -en, -ar

iratváltás, (diplomáciai) jegyzékváltás; rég levélváltás, levelezés

skrik -et, = kiáltás, felkiáltás; visítás, sivítás, sikoly, sikoltás; kiabálás, zsivaj, lárma; ett ~ av glädje örömkiáltás, -sikoly; ~ på hjälp segélykiáltás; ge till ett ~ felkiált, -sikolt; visít; ~ i pressen felzúdulás v. ribillió a sajtóban; sista ~et o a legújabb divat

skrika I. s: -n, -or áll: szajkó, mátyásmadár; északi szajkó II. vt, vi: skrek, skrikit 1. kiált; kiáltoz(ik), kiabál; rikolt; ordít, üvölt; sikolt, sikít, sivít, visít; bömböl, bőg (kisgyermek); ~ sig hes rekedtre kiabálja magát; ~ av smärta ordít v. jajgat fájdalmában; ~ för full hals torkaszakadtából kiabál; ~ på hjälp segítségért kiált;

på ngn kiált. vkinek, hív vkit; ~ ngt till ngn odakiált v. odakiabál vkinek vmit; ~ åt ngn rákiált v. ráordít vkire; ~ över ngt panaszkodik v. siránkozik vmi miatt 2. korog; csikorog; det skriker i magen, magen skriker a gyomor korog; snön skriker under fötterna a hó csikorog v. ropog a lép-te(in)k alatt; med ~nde bromsar csikorgó fékekkel 3. átv elüt, eltér; rikít(ó), kirívó (szín); våra åsikter skriker mot varandra véleményeink erősen eltérnék (v. különböznek egymástól); ~ndefärg rikító (v. túl élénk) szín III. (hgs igek:) ~ till felkiált, -ordít; rikkant, kurjant; felsikolt; ~ ut kikiált; (rossz) hírbe hoz skrikhals -en, -ar o 1. sírós v. nyafka gyerek, bőgőmasina 2. kiabálós v. ordítozó v. nagyhangú (ember) skrikig -1 sírós, nyafogós, nyafka; visító,

éles (hang); rikító, kirívó (szín) skrin -et, == ládika, ládikó, doboz, kazetta skrinda -n, -or hosszúszekér, létrásszekér,

szénásszekér skrin |lägga Aade, -lagt 1. ritk ládikába helyez, dobozba zár; biztos helyre (el)tesz 2. átv (bizonytalan időre) elhalaszt, szögre akaszt, felad (tervet, reményt), lemond (ngt vmiről) skrinnare -n, = korcsolyázó skriptum -et, skripta isk: dolgozat skritt -en lépés (pl. lóé); köra i ~ lépésben hajt; rida i ~ lépésben lovagol skriva skrev, skrivit I. vt, vi ír, megir; ~ stenografi gyorsírással ír, gyorsír; vi skrev 1940 då... 1940-et írtunk

amikor...; han skriver för v. i tid-ningar újságokban ír, újságoknak dolgozik;. ~ ngt i koncept v. kladd fogalmazványban v. piszkozatban ír meg vmit; ~ med blyerts ceruzával ír; ~ om ngt vmiről ír; ~ på maskin gépen ír, gépír; hon skriver på en roman regényt ír, (egy) regényen dolgozik; ~ på tavlan a táblára ír; ~ till ngn ír vkinek v. vkihez; ~ hem efter pengar pénzért ír haza, (írásbelileg) pénzt kér hazulról; ~ ren(t) letisztáz;

sitt namn på en lista aláír egy listát; ~ huset pá sin son fiára íratja a házat; var står det skrivet ? hol van ez megírva v. kimondva?; brevet är skrivet på ungerska a levél magyarul van írva; det måste ~s på krigets konto (ezt) a háború számlájára kell írni II. refl: låta ~ sig bejelenti magát (S; nyilvántartási ill. adóztatási célból) ; ~ sig ngt till minnes emlékezetébe vés (v. jól megjegyez magának) vmit III. (hgs. igek:) ~ av leír, lemásol; plagizál (efter ngn vkitől); han har skrivit av efter sin granne [a [-dolgozatot]-] {+dolgoza- tot]+} a szomszédjáéról írta le; ~ in beír, bejegyez; ~ in sig i en förening beiratkozik v. belép egy egyesületbe; ~ in sig vid universitetet beiratkozik az egyetemre; ~ ned leír, írásba foglal, le- v. feljegyez; ker -leértékel; vö. nedskriva; ~ om újraír, újra leír, átír; átdolgoz; ~ på aláír; láttamoz, vízummal ellát; ~ under aláír (átv is); ~ upp felír, -jegyéz; felértékel (pénzt); ~ ut kiír, kiállít (pl. számlát); ki- v. lemásol, letisztáz; behív (hadi szolgálatra); kiró, kivet (pl. adót); teleír; vö. utskriva; ~ över [-fölé]-] {+fö- lé]+} e ír, fölé- v. átír; felirattal ellát skrivarbete -t, -n írásbeli munka, írni-

v. másolnivaló skrivare -n, = 1. írnok, irodatiszt; író, másoló 2. techn írószerkezet, író- v. regisztráló készülék skriv|biträde -t, -n írnok, irodai alkalmazott, irodista -block [-o-] -et, = jegyzettömb, blokk -bläck -et írótinta -bok -en, -böcker (író)füzet, irka -bord -et, = íróasztal -byrå 1. -n, -er leíróiroda 2. -ar (fiókos) íróasztal, szekreter -don -et, = írószer, -eszköz skrivelse -n, -r irat, (hivatalos) írás,skriveri

iromány; beadvány, kérvény; dipl jegyzék; ker levél skriveri -(e)t, -er irkálás, firkálás, irkafirka; iromány, firkálmány skriv|fel -et, = íráshiba -göromål -et, = írásbeli munka* írni- v. másolnivaló -klåda -n írási viszketeg, írásszenvedély -konst [-o-] -en írásművészet; írni tudás -kramp -en, -er írógörcs -kunnig -t írni(-olvasni) tudó, írásban jártas -kunnighet -en írni(-olvasni) tudás

skrivmaskin -en, -er írógép skrivmaskins|band -et, = írógépszalag -flicka -n, -or gépírólány -fröken —, -fröknar gépírókisasszony, gépírónő -vals -en, -ar írógépheger skrivning -en,-ar 1. írás; ~ och räkning írás és számolás 2• írásbeli feladat; dolgozat; írásbeli vizsga skriv|papper-^, = írópapír -portfölj [-0-] -en, -er írómappa -stil -en, -ar 1. nyomd kurzív írás, kézírást utánzó betűk 2. (iskolai) dolgozat, fordítási gyakorlat -sätt -et, = írásmód -tecken -tecknet, = írásjel, -jegy, betű -underlägg -et, = írómappa, itatós (-tömb) (mint alátét) -övning -en, -ar írásgyakorlás; írásgyakorlat skrock [-o-] -et, = babona skrocka [-o-] kotkodácsol (tyúk); kun-

] COg

skrockfull [-o-] -t babonás skrodera kérkedik, henceg, nagyzol, o felvág

skrodör -en, -er hencegő, hetvenkedő,

nagyzoló, o felvágó (ember) skrofler [-o'-] plär görvélykór, skrofula skrofulos -t görvélykóros, görvélyes, skrofulás

skrot -et 1. ócskavas, vas- v. fémhulladék; (fém)szilánk (lövedéké) 2. sörét 3. teljes súly (pénzérméé); ~ och korn keverési arány, finomság 4. átv: han är av annat ~ och korn (őt) más fából faragták; av gammalt ~ och f korn régi vágású; av samma ~ och korn hasonszőrű, hasonló gondolkodású; en man av äkta ~ och korn talpig férfi 5. (régi) kacat, ócskaság, limlom Skrota: ~ (ned) ócskavas közé tesz; (ócskavasként) kiselejtez, kimustrál (gépkocsit, hajót) skrot|handlare -n, = ócskavaskereskedő

-hög -en, -ar ócskavashalom, -rakás -järn -et ócskavas -värde -t ócskavasérték

skrov [-Ö-] -et, = 1. test, törzs; (állati) csontváz, tetem 2. hajótest, -törzs; váz (pl régi házé) 3. has, bendő, gyomor; du har ännu inte fått någonting i ~et még semmi sem került a gyomrodba, egy falatot sem ettél skrovlig K- v. -o'-] 1. érdes, egyenetlen, durva 2. rekedt(es) 3. átv bárdolatlan, csiszolatlan Skrovmål [-Ö-] -et, bőséges ebéd v. vacsora; fi sig ett o teletömi a bendőjét

skrubb1 -en, -ar rekesz, gardrób(ftilke);

lomtár, sufni skrubb2 -en, -ar (nyeles) súroló- v, siká-

lókefe

skrubb3 -ef szidalom, szitok

skrubb a1 -n, -or áll: félszegúszó hal,

érdes lepényhal skrubba2 1. sikál, súrol (pl. padlót) 2. dörzsöl, dörgöl; (fel)horzsol; ~ sig mot väggen a falhoz dörgölő(d)zik;- ~ skinnet av benet lehorzsolja a bőrt a lábáról 3. nagyolva gyalul 4. (meg-v. le)szid

skrubb |hyvel »n, -hyvlar nagyológyalu -sår -et, sä horzsolt seb, horzsolás skrud -en, -ar (ünnepi) öltözet, díszruha (átv is); papi- ornátus skruda (ünnepi ruhába) öltöztet; díszít; ~ sig ünnepi ruhát ölt, díszbe öltözik; ornátust ölt; (fel)díszíti magát skrumpen skrumpet összezsugorodott,

-aszott, fonnyadt; ráncos skrumpna összezsugorodik, -aszik, -szárad, fonnyad; ráncosodik (pl. bőr) skrumpnjure -n, -ar orv: zsugorvese, vesezsugorodás skrupel -n, skrupler (lelkiismereti) aggály, skrupulus; utan skrupler gátlástalanul, lelkiismeretlenül -fri -fritt gátlástalan, gátlás nélküli, lelkiismeretlen skrupulös -t aggályoskodó, túlzottan lelkiismeretes, kínosan pontos v. gondos, aprólékos skruv -en, -ar csavar, sróf; átv: ha en lös hiányzik egy kereke; átv: det tog ~ ez segített, ennek megvolt a foganatja v. hatása skruva I. vt, vi csavar, srófol; pörget, nyes (labdát) II» ~ sig csavarodik;skruvboll

átv kisiklik, kibújik (ur ngt vmiből); össze- v. feltorlódik (jég); pörög, forog (labda); átv: ~ sig för ngt o kihúzza v. kivágja magát vmiből, kibújik vmi alól III. (hgs igek:) ~ av le- v. kicsavar, lesrófol; kikapcsol, lezár (rá-diót); ~ fast (jól) oda- v. rácsavar, csavarral rögzít (vid väggen a falhoz); ~ igen be- v. rácsavar, besrófol; ~ ihop összecsavar(oz), -srófol, csavarral összeerősít; ~ in becsavar, besrófol (i ngt vmibe); ~ lós ki- v. lecsavar; ~ ned lejjebb csavar v. srófol; lefelé csavar; kisebbre v. takarékra állít (gázlángot); lehalkít (rádiót); ~ pá rácsavar(oz), rásrófol; felcsavar; ~ på gasen kinyitja a gáz-(csapo)t; ~ upp felcsavar, -srófol; kicsavar; kinyit (gázt); ~ upp priserna felveri v. felsrófolja az árakat skruv|boll [-o-] -en, -ar sp: csavart v. nyesett labda -bult.-£A, -ar csavarfejű szeg, csavarszeg; csavarmenetes csapszeg -gänga -a, -or csavarmenet -mejsel -n, -mejslar csavarhúzó, sróíhúzó -mutter -n, -muttrar csavaranya, anyacsavar, csavartok -nyckel -fl, -nycklar csavarkulcs -penna -fl, -or csavaros irón v. ceruza -stycke -t, -a, -städ -et, t= techn: satu skrymgods -et vasút: (terjedelmes áru skrymma skrymde, skrymt nagy helyet

foglal el (v. igényel), terjedelmes skrymmande terjedelmes; ^ gods

skrymgods skrymsla -n, -or, skrymsle 4, -n (rejtett)

zug, rejtekhely, búvóhely skrymta alakoskodik, színlel, (ál)szen-

teskedik ' skrymtande képmutató, alakoskodó,

színlelő, álszent skrymtare -fl, = képmutató, alakoskodó,

álszent (ember) skrymteri -(e)t képmutatás, alakoskodás,

(ál)szenteskedés skrynka ->- skrynkla skrynkelfri -fritt gyűrődésmentes; nem

gyűrődő, gyűrhetetlen skrynkla I. s; -a, -or gyűrődés; ránc, redő (arcon is) II. vt (össze)gyűr; ráncol, redőz; ~ sig (össze)gyűrődik; ráncosodik, ráncot vet skrynklig -t gyűrött, összegyűrt; ráncos; bli ~ gyűrődik; ráncosodik

skryt -et kérkedés, hencegés, dicsekvés, nagyzolás, o felvágás; på ~ hencegés-ből, o felvágásból skryta skröt, skrutit kérkedik, henceg, dicsekszik, nagyzol, o felvág; ^ över v. med ngt kérkedik v. henceg vmivel, o felvág vmire skrytsam -t kérkedő, hencegő, dicsekvő, nagyzoló, o felvágó -het -en skryt skrå -(e)t, -n 1. tört céh 2. átv

testület, szakmai egyesület, társaság -anda -n céhszellem, testületi szellem, (túlzott) szakmai összetartás; pejor klikkszellem skrål -et, = ' kurjongatás, üvöltözés, gajdolás

skråla kurjongat, üvöltözik, gajdol skråma -n, -or karcolás, horzsolás; , vágás (helye), sebhely, forradás skrå|mässig -t céhszerű -mästare -fl, céhmester -ordning [-ör-] -en, -ar céhszabályzat skråpuk -en, -ar 1. madárijesztő 2.

(ijesztő v. torz) álarc skrå|tvång -et 1. tört céhkényszer 2. átv testületi (v. szakmai egyesületi) kény-. szer -väsen -väsendet tört: céhrendszer skräck -en ijedelem, ijedtség, rémület; félelem; átv rém; injaga ~ hos ngn, sätta ~ i ngn rémületet kelt vkiben, megrémít (v, rémületbe ejt) vkit; vara stel av kővé mered rémületében; gripas av ~ rémület v. félelem fogja el; skolans ~ az iskola réme -bild ^en, -er rémkép, -jelenés, (ijesztő V. rémítő) látomás -drama -t, -dramer rémdráma -film -en, -er vérfagyasztó film, borzalmak filmje -full -t, -fylld -fyllt ijesztő, borzasztó, rémületes -injagande rémületet keltő, ijesztő, rémítő -medel -medlet, = terroreszköz, rémületkeltés eszköze -natt -en, -nätter rémület ' éjszakája, borzalmak éje -slagen -slaget ijedtségtől v. rémülettől megdermedt, páni félelembe esett, megrémült -stämning -en terrorhangu-1-it, rémület légköre -välde -t rémuralom

skräda skrädde, skrätt elkülönít, elválaszt kiválogat, osztályoz (pl. ércet); (meg)-szitál (lisztet); inte ~ orden nem válogatja meg a szavait skräddare -a, = szabó skräddarmästare -a, = szabómester -sydd -sytt rendelésre készített, mértékskräddarverkstad

szerint készült (ruha) -verkstad -en, -städer szabóműhely skrädderi -(e)t, -er szabóság; szabómesterség; szabóműhely skräll -en, -ar 1. recsegés, ropogás, robaj; csattanás, durranás, dörej; dörgés 2. átv szerencsétlenség, csapás, krach; botrány skrälla skrällde, skrällt recseg, ropog; csattan, durran; harsog; dörög; en ~nde högtalare recsegő v. harsogó hangosanbeszélő skrälle -t, -n 1. rozoga v, ócska tárgy; ócska szerkezet; o tragacs (jármű); krumpli (óra); ~ till vagn rossz tragacs (kocsi); ett (gammalt) ~ ócska zongora; ~ till hus (rozzant) viskó, bódé 2. roskatag vénember skrällig -t recsegő, ropogó; harsogó;

dörgő; rekedt, érdes (hang) skrämma skrämde, skrämt I. vt (meg-) ijeszt, (meg)rémít, megriaszt; megfélemlít; ~ ngn med v. för ngt (meg-) ijeszt vkit vmivel, felkelti vkiben a félelmet v. rémületet vmitől; ~ livet ur ngn halálra ijeszt v. rémít vkit; ge en ~nde bild av ngt ijesztő képet fest vmiről; bli skrämd megijed, -rémül, -riad; se skrämd ut ijedtnek v. riadtnak látszik IL (hgs igek:) ~ bort v. undan elijeszt, elriaszt; ~ upp fel-ijeszt, -riaszt, -ver; megfélemlít skrämsel -n ijedség, ijedelem, rémület, félelem

skrämskott [-o-] -et, = riasztólövés, figyelmeztető lövés; átv üres fenyegetés, mumus skrän -et, — rikoltozás, ordítozás, kiabálás, gajdolás, üvöltözés skräna 1. rikoltozik, ordítozik, kiabál, gajdol, üvöltözik; rikácsol, sivít; ~nde reklam zajos hírverés v. reklám 2. skryta

skränfock [-o-] -en, -ar o ordítozó v. kiabáló(s) v. garázda egyén; nagy pofájú (ill. hencegő) ember, szájhős skränig -t 1. ordítozó, kiabáló(s), kiáltozó, lármázó 2. ->- skrytsam skräp -et 1. limlom, kacat, vacak (holmi), ócskaság; cókmók; hulladék, szemét; giccs 2. badarság, sületlenség, ostobaság, buta beszéd; prata ~ ostobaságot fecseg, hetet-havat ösz-szehord

skräpa I vi 1. rendetlenséget csinál, szemetel; barnen ~r a gyer(m)ekek rendetlenséget csinálnak 2. (ligga och) ~ (rendetlenül v. szanaszét) hever, útban van (limlom) 3. gå och ~ lődörög, henyél, tétlenkedik II. (hgs igek:) ~ ner mindent összevissza dobál (v. szétszór); szemetel skräphög -en, -ar szemétrakás, -domb (átv is)

skräpig -t 1. rendetlen, rendbe nem tett; takarítatlan; ett ~t skrivbord rendetlen íróasztal 2. o göthös, nyavalyás skräp]kammare -n, =, -rum -rummet, == lomtár -vrå -n: kasta i ~n (a) sarokba vág, félredob skrävel skrävlet hetvenkedés, száj hősködés, hencegés, háryjánoskodás, o felvágás

skrävla hetvenkedik, szájhősködik, henceg, O felvág skrävlare -n, = hetvenkedő, szájhős (-ködő), hencegő, háryjános(kodó), o felvágó (ember) skröplig -t elaggott, elgyengült, roskatag, törékeny, gyenge (átv is);

omladozó, düledező skröt skryta

skubba I. vi dörzsöl, dörgöl, vakar, kapar II. vi o lohol, rohan, siet; szaladgál III. ~ sig dörgölő(d)zik (mot väggen a falhoz) skudda leráz; ~ av sig leráz magáról; ~ stoftet av sina fötter lerázza lábáról az út porát; átv odébbáll, eltűnik, kereket old; — hgs igek: ~ av oket lerázza az igát

skuff -en, -ar lökés, taszítás

skuffa lök, taszít; lökdös, taszigál;

~ bort ellök, eltaszít; vö. knuffa skuffas skuffades, skuffats lökdösődik;

taszigálják egymást; tolakodik skugga I. s: -n, -or árnyék (átv is); árny; homály; skuggor och dagrar fények és árnyak; i skuggornas land az árnyak (v. a holtak) birodalmába(n); ge v. skänka ~ árnyékot ad v. nyújt; beárnyékol, árnyékot vef (åt rigt vmit, vmire); kasta ~ på ngn árnyékot vet vkire (átv is), beárnyékol vkit; det kastar en ~ på hans karaktär rossz fényt vet a(z ő) jellemére; vara rädd för sin egen ~ megijed, a saját árnyékától (is); ställa ngn i ~nSkuggbild

háttérbe szorít vkit, elhomályosítja vkinek a hírét; han är bara en ~ av sitt forna jag (már) csak árnyéka önmagának II. vt, vi 1. beárnyékol, árnyékba borít; árnyékot ad; (meg-) véd (eros fénytől); jag ~de (för) ögonen med handen kezemmel eltakartam a szemem; ~ fór ngn árnyékot csinál vkinek (v. vet vkire) 2. müv _ árnyékol, árnyal, satíroz 3. (árnyékként) nyomon követ, (észrevétlenül meg)figyel skuggbild -en, -er 1. árnykép, sziluett

2. átv árny, ködkép, -alak skuggig -t 1. árnyékos, árnyas, árnyékot adó; en ~ plats árnyékos hely 2. átv sötét, homályos, gyanús skugglik -1 árnyhoz v. szellemhez hasonló, árnyszerű skuggliv -et árnyék- v. látszatélet skuggning -en, -ar 1. beárnyékolás, árnyékba borítás 2. müv árnyékolás, árnyalás, satírozás 3. (feltűnés nélküli) nyomon követés, (észrevétlen meg-) figyelés (személyé) skugg|regering -en, -ar árnyékkormány; bábkormány -rik -t skuggig -rädd saját árnyékától (is) megijedő, túlzottan félénk -rädsla -n túlzott félelem -sida -n, -or 1. árnyékos oldal (átv is); bo åt ~n az árnyékos oldalon lakik 2. átv árnyoldal -spel -et, — árnyjáték -tillvaro -n skuggliv -värld -en, -ar 1. látszatvilág 2. ~en az árnyékvilág, a holtak birodalma -växt -en, -er árnyékot kedvelő növény skuld -en, -er 1. adósság, tartozás; ker: ~er tartozás(ok), teher, passzíva; efterskänka ngns ~ elengedi vkinek a tartozását; göra ~er adósságo(ka)t csinál; komma v. råka it ~ adósságba keveredik, eladósodik (hos ngn vki-nél); sitta i ~ upp över öronen nyakig ül az adósságban; sätta sig i ~ adósságba veri magát, eladósodik; stå i ~ hos ngn vkinek adósa, tartozik vkinek 2. vétek, bűn, hiba; det är icke hans ~ nem az ő hibája; han bär ~en till ngt 6 a hibás vmiben, Ő az oka vrninek, ő viseli a felelősséget vmiért; ~en faller på honom ez az ő bűne, rá hárul a felelősség; ge ngn ~en fór ngt hibáztat vkit vmiért; skjuta ~en på ngn vkire hárítja a felelősséget; ta(ga)

~en pä sig magára vállalja a felelősséget; vara ~ till ngt bűnös v. hibás vmiben, oka v. előidézője vminek; vems är ~en till det? ki a hibás v. bűnös ebben?, ki az oka ennek?; ~en är din te vagy a hibás v. bűnös v. felelős, (ez) ate hibád skuld |belastad 1. adóssággal megterhelt, eladósodott 2. bűntudattal terhelt, bűntudatos; skuldbelastat samvete bűntudatos v. rossz lelkiismeret -börda -n, -or (adósság)teher skuldebrev -et, = adóslevél, kötelezvény skulderblad -et, = lapocka skuldfri -fritt 1. adósságmentes, tehermentes 2. ártatlan, bűntelen -fråga -n, -or felelősség kérdése -förbindelse -n, -r adóslevél, kötelezvény -känsla -n, -or bűnösség átérzése; ha ~ átérzi bűnösségét -medveten -medvetet bűntudatos -medvetenhet -en bűntudat -post -en, -er tartozási tétel, adósságrészlet skuldra -n, -or váll

skuld|register -registret, = bűnlajstrom -satt eladósodott; adóssággal megterhelt -sedel -n, -sedlar elismervény (tartozásról), adóslevél, kötelezvény -sätta -satte, -satt (adóssággal) megterhel, adósságba ver; ~ sig adósságba veri magát, adósságo(ka)t csinál, eladósodik -sättning -en adósságcsi-nálás, eladósodás skull; för .. .(s) ~ .. .-nek a kedvéért; .. .-nek az érdekében;... miatt;.. .-re tekintettel; *. .-nek a következtében, .. .-nek az okából; för min ~ a(z én) kedvemért, értem, miattam; genera er inte för min ~ ne zavartassa magát miattam; gör det för min ~ tedd

v. tegye meg az én kedvemért; fór sin egen ~ a saját érdekében; det är för den ~ som jag... emiatt v. ezért van az hogy én ...; för dödsfalls ~ haláleset következtében v. miatt; för en gångs ~ ez egyszer, kivételesen; Jör Guds ~! az Isten szerelméért v. szerelmére!, az Istenért!; för ro ** tréfa kedvéért, tréfából, szórakozásból; för syns ~ a látszat kedvéért; för säkerhets ~ biztonság kedvéért v. okából skulle1 segédige skola1 skulle2 -n, -ar szénapadlássktilor

skulor plur moslék, mosogatóvíz (étel-

maradványokkal), szennyvíz skulptera müv (ki)farag, (ki)vés; kőbe v.

fába vés skulptris -en, -er szobrásznő skulptur -en, -er 1. szobrászat 2. szobormű) skulptör -(e)n, -er szobrász skum1 -t 1. homályos, sötét; átv zavaros, fátyolos; ~ blick fátyolos tekintet; det börjar bli ~ sötétedik 2. o gyanús, kétes; en ~ figur sötét alak (ember); skumma individer gyanús egyének skum2 skummet 1. hab; tajték 2. o

habzóbor, pezsgő skumgummi -t, -n habgumi skumma I. vi habzik; tajtékzik; pezseg (ital); ~ av raseri tajtékzik a dühtől II. vt (hgs igek:) ~ (av v. bort) habiot ill. tejfölt leszed (ngt vmiről); lefölöz; ~ en tidning újságot átfut skum mjölk -en lefölözött tej skumpa zötyög, döcög (kocsi) skumrask -et 1. alkonyat, (esti) szürkület, esthomály; i ~ alkonyatkor, szürkületkor 2. átv kétes v. gyanús körülmények -affär -en, -er kétes v. gyanús ügylet skum|släckare -n, === -släckningsapparat

-en, -er haboltókészülék skumögd -ögt homályosan látó, gyenge

látású, félvak, vaksi; átv rövidlátó skunk -en, -ar áll: bűzös borz; szkunksz (szőrme)

Skur -en, -ar 1. zápor; zuhogó eső, felhőszakadás 2. átv özön, áradat; en ~ av ovett szidalmak özöne, szitkok áradata

skura súrol, sikál; (dörzsöléssel) tisztít v. tisztogat, fényesít, csiszol(gat) (pl. fémet); — hgs igek: ~ av lesúrol, lesikál skur|balja -n, -or súrolódézsa, -vödör -borste [-o-] -n, -ar súroló- v? sikáló-kefe -gumma -ri, -or súrolóasszony, takarítónő -hink -en, -ar felmosóvödör

skurk -en, -ar gazfickó, gazember, csirkefogó; szélhámos, svihák -aktig -t gaz, aljas, aláváló -streck -et, = gaztett, gazság, aljasság; gálád csíny; szélhámosság 5kur I pulver -pulvret, = mosópor (súroláshoz) ; kőpor -trasa -n, -or súroló-rongy, felmosórongy

skuta -n, -or 1. vitorlás v. motoros (kisebb) teherhajó 2* o hajó, bárka skutt -et, = 1. ugrás, szökellés; göra v. ta ett ~ ugrik egyet 2. o táncmulatság, csörgés skutta ugrál, ugrándozik, szökdécsel;

~ av glädje ugrál örömében skvadron -en, -er kat: lovasszázad skvala ömlik, árad, özönlik, folyik (átv is); ~ ned v. o ner (vastag sugárban) folyik, ömlik, patakzik Skvaller skvallret pletyka, szóbeszéd, mendemonda; o traccs; isk árulkodás -aktig -t pletykálkodó, pletykás -bytta -n, -or o 1. ißk árulkodó, besúgó, spicli 2. hírharang, pletykafészek -historia -histori\en, -er pletyka, mendemonda -håla -n, -or O pletykafészek, pletykás hely -krönika -n, -or botránykrónika -kär(r)ing -en, -ar pletykás (öreg)asszony v. nőszemély, pletykafészek -spegel -n, -speglar kémlelőtükör (ablakon kívül), ablaktükör -tag: komma i ~en belejön a pletykálkodásba -väg.-en: få veta ngt (på) ~en pletyka útján megtud vmit, másodkézből (v. kerülő úton) értesül vmiről skvallra pletykál(kodik), pletykázik; o trécsel, traccsol; isk árulkodik; ~ för ngn elpletykál v. visszamond vkinek vmit, árulkodik vkinek; ~ om ngn pletykál vkiről; ~ om ngt elpletykál v. kifecseg vmit; ~ på ngn beárul v. feljelent vkit; ~ ur skolan titkot kifecseg v. elárul; — hgs igek: ~ bort tiden eltrécseli az időt skvalp -et 1. loccsanás, csobbanás; csobogás 2. o lötty, kotyvalék, híg lé

skvalpa loccsan, csobban; csobog, locsog (pl. patak); lötyög (folyadék, edényben);— hgs igek: ~ över kiloccsan, kilöttyen

skvatt indecl (ett): o átv: inte ett ~ egy cseppet sem; det betyder inte ett ~ ez (egyáltalán) semmit sem jelent; inte

förstå ett ~ egy kukkot sem ért; inte göra ett ~ a kisujj át sem mozdítja, semmit sem csinál skvätt -en, -ar (néhány) csepp, kevés folyadék; maradék (ital); en ~ vatten egy kevéske v. csöpp víz; sista ~en az utolsó korty; gråta en ~skvätta

sírdogál v. szipog egy kicsit, néhány könnyet ejt skvätta skvätte v. skvatt, skvätt I. vt fecskendez, fröcsköl, spriccel; loccsant; — hgs igek: ~ ut kiloccsant, kiönt II. vi 1. (fel)fröccsen, fröcsköl, spriccel; loccsan; csepereg, szemerkél, permetez (eső) 2. ~ (till) összerezzen 3. de skvatt åt olika håll szétugrottak, (különböző irányba) szétfutottak sky1 -n, -ar 1. felhő (átv is); en ~ av damm porfelhő 2. (levegő)ég, levegő; som fallen från ~n v. ~arna mintha az égből pottyant volna; skrika i högan v. himmelens ~ eszeveszetten kiabál, ordít mintha karóba húznák; höja ngn till ~arna az egekig magasztal vkit, dicshimnuszokat zeng vkiről sky2 skydde, skytt kerül [vkit, vmit]; átv sajnál, kímél; visszariad, fél; ~ sällskap kerüli a társaságot; ~ ngn värre än pesten kerül vkit mint a rühös kutyát; inte ~ någon möda nem sajnálja v. kíméli a fáradságot, semmiféle fáradságtól nem riad vissza; utan att t» några kostnader a költségekre való tekintet nélkül; ~ varken eld eller v.atten semmitől sem riad vissza; han ~r inte att säga sanningen nem fél attól hogy megmondja az igazat sky3 -n (hús)lé, pecsenyelé, szaft skydd -et, = védelem, oltalom, menedék (mot v. fór ngt vmi ellen, vmitől); söka ~ mot regn menedéket keres az eső elől; ta ngn i sitt ~ védelmébe v. oltalmába vesz vkit; i ~ av nattens mörker az éj (v. a sötétség) leple alatt; under lagens ~ a törvény oltalma alatt

skydda véd, oltalmaz, óv; ~ sin ära megvédi becsületét; ~ ngn för v. mot ngt (meg)véd v. oltalmaz vkit vmitől (v. vmi ellen); ~ ngn för en olycka megóv vkit egy balesettől; ~ sig mot v. för köld(en) védekezik a hideg ellen; han ~r sig mot överraskningar biztosítja magát meglepetések ellen; fór väta! nedvességtől óvandó !, száraz helyen tartandó ! skydds|ande -n, -ar védőszellem -anordning [-ör-] -en, -ar védő- v. óvóberendezés -färg -en, -er 1. védőfesték, -festés 2. biol védőszín -galler -gall-ret, = védőrács, -rostély -glasögon

plur védőszemüveg -hamn -en, -ar hajó: menedékkikötő -helgon [-o-] -et, = védőszent, patrónus ill. patrö-na -herre -n, -ar védnök, védő, oltalmazó, pártfogó, patrónus -häkte -t, -72 védőőrizet skyddsling -en, -ar védenc, védett v.

pártfogolt (személy); gyámolt skydds|lös -t védtelen -makt -en, -er dipl: [vmely állam] érdekeinek védelmét ellátó hatalom (pl. háború idején) -medel -medlet, = óv(ó)szer, védőszer, védekezési eszköz(ök) -mur -en, -ar védőfal, tűzfal; átv védőpajzs, -bástya -märke -t, -n védjegy -område -t, -n 1. kat (különleges) védelmi övezet (pl. erődé); tilos terület 2. védnökség (alatt álló terület v. ország), protektorátus -om-slag -et, — borító(lap) (pl. könyvé); védőburkolat -ridå -n, -er 1. szính vasfüggöny 2. kat köd- v. füstfüggöny -rum -rummet, — óvóhely, légoltalmi pince -stat -en, -er védnökség (alatt álló ország), protektorátus -ställning -en, -ar kat: fedezék -sökande védelmet v, oltalmat kereső -tid -en, -er védelmi idő (szerzői jogban) -tull -en, -ar védővám -tull(s)system -et védővámrendszer -uppfostran = (en) hatósági gondozónevelés -vall -en, -ar védősánc -ympa védőoltást ad (ngn vkinek), beolt -ympning -en, -ar védőoltás -åtgärd -en, -er védő-v. óvintézkedés -ängel -n, -änglar őrangyal sky|drag -et, = viharos forgószél, szélforgatag, -örvény; tájfun -fali -et, = felhőszakadás skyffel -n, skyfflar 1. lapát; szemétlapát

2. gyomkapa, saraboló, horoló skyffla 1. lapátol 2. gyomtalanít, kapál, sarabol, horol; ~ (bort) ogräs gyomot irt, gyomlál, sarabol, horol skygd -et költ: menedék(hely), oltalom,

védelem (pl. eső ill. nap ellen) skygg -t félénk, bátortalan, tartózkodó;

ijedős, félős, vad (állat) skygga I. vi megriad, -ijed (ló); átv fél; inte ~ för ngt nem riad vissza (v. ijed meg) vmitől; ~ tillbaka fór ngt meghátrál vmi elől, visszariad vmitől II. vt (be)árnyékol, véd (för ngt vmitől) skygghet -en félénkség, bátortalanság, tartózkodás; ijedősség (állaté)skygglapp

skygglapp -ien, -ar szemellenző (lóé); átv: gå med ~ar szemellenzőt visel, szűk látókörű skyhög -t égig érő, égbe nyúló, toronymagas, nagyon magas; ett berg égbe nyúló hegy skyl -en, -ar álló (gabona)kereszt, kepe, kalangya

skyla1 kereszt(ek)be v. kepé(k)be v.

kalangyába rak (gabonát) skyla2 skylde, skytt el- v. betakar, befed, elrejt; ~ ansiktet eltakarja az arcát; —hgs igek: ~ över be- v. elfed, be- v. eltakar; átv (el)palástol, elrejt, lep-lez(get)

skyldig -t 1. adós; vara ~ ngn pengar pénzzel tartozik vkinek; han är ~ mig tio kronor tíz koronával tartozik nekem (v. adósom); bli ngn svaret ~ adós marad vkinek a válasszal, nem (tud) válaszol(ni) vkinek; vara ngn tack ~ hálával tartozik vkinek; vad är jag mivel tartozom? 2. vétkes, bűnös, hibás; erkänna sig ~ elismeri bűnösségét, bűnösnek vallja magát (till ngt vmiben); förklara den anklagade ~ till mord a vádlottat gyilkosságban bűnösnek nyilvánítja; göra sig ~ till ett brott bűncselekményt követ el 3. köteles, kötelezett; med ~ aktning köteles tisztelettel; vara ~ (att) avlägga räkenskap számadásra kötelezett; jag år ~ (att) hjälpa kötelességem segíteni skyldighet -en, -er kötelezettség, kötelesség; han anser det vara sin ~ att... kötelességének tartja hogy...; fullgöra sin ~ till det yttersta a végsőkig teljesíti kötelességét; du har ingen ~ att göra detta erre nem vagy kötelezve skyldighetsbesök -et, = kötelező v hivatalos látogatás; udvariassági látogatás

skyldra: ~ gevär puskával tiszteleg;

~ med sabeln karddal tiszteleg skylight [ska'jlajt] -et, = ép felülvilágító ablak; hajó hajóablak, fedélzeti ablak skylla skyllde, skyllt (vt, vi): ~ ngt på ngn hibáztat v. okol v. vádol vkit vmiért; på ngn hibáztat vkit, a hibát vkire hárítja v. keni (v. vkinek felrója); ~ på okunnighet tudatlanságát hozza fel mentségül, tudatlanságával védekzik; på otur a bal-

szerencsét okolja, a balszerencsére hivatkozik; det får du ~ dig själv för ezt saját magadnak köszönheted, ezért csak magadat okolhatod; det kan ingen ~ mig fór azt senki sem róhat ja fel nekem; skyll dig själv ! te magad vagy az oka!, magadra vess!; csak magadra vethetsz (majd); ~ ifrån sig a hibát másra hárítja (v. másnak a nyakába varrja) skyllerkur -en, \ -ar őrbódé, faköpönyeg skylt -en, -ar 1. cégtábla, címtábla, cégér; névtábla (ajtón; utcáé); (ház-) számtábla 2. pajzs (kulcslyuk fedőlapja)

skylta vi kirakatot rendez v. díszít; ~ med varor árukat kirak v. kihelyez v. kiállít (megtekintésre, kirakatba); átv: ~ med ngt közszemlére kitesz vmit; tüntet v. hivalkodik vmivel, fitogtat vmit; (få) ~ i tidningarna szerepel a lapokban; ligga och ~ kirakatban van, ki van állítva; stå och ™ mutogatja magát, parádézik skylt|docka [-o-] -n, -r kirakati bábu, próbababa; átv divatbábu -fönster -fönstret, — kirakat -låda -n, -or kirakatszekrény, üvegszekrény, vitrin (árubemutatásra) -målare -n, = 1. címfestő 2. kirakatrendező 3. plakátfestő

skyltning -en, -ar 1. kirakatrendezés, kirakat díszítése 2. kirakat(ban elhelyezett áruk) skyltjskåp -et, = kirakatszekrény, vitrin (árubemutatásra) -söndag -en, -ar ker: arany- ill. ezüstvasárnap (karácsony előtt) skyltvakt -en, -er skiltvakt skyltvara -n, -or kirakati (v. kirakatban

elhelyezett) áru, kirakat Skymf -en, -er sértés, megbántás, -szé-gyenítés; gyalázat, szégyen; ~er sértegetés; gyalázkodás; han har lidit en ~ megsértették, (súlyosan) megbántották (őt); becsületébe gázoltak; smälta en ~ sértést lenyel (v. zsebre vág); tillfoga ngn en ~ megszégyenít v. gyaláz vkit skymfa gyaláz, sérteget, szidalmaz, ócsárol

skymflig -t gyalázatos, szégyenletes, szégyenteljes, csúfps; séitő; ett ~t nederlag szégyenletes vereségskymford

skymford -et, = szidalmazó v. becsmérlő v. sértő szó; gyaláz(kod)ó beszéd, szidalom Skymla: det ~r jör ögonen elhomályosodik a szeme v. látása skymma skymde, skymt I. vt árnyékot vet, a fény útjába áll, elveszi a világosságot; eltakar, elfed, elrejt, elhomályosít; molnet skymde solen a felhő eltakarta a napot; skogen skymmer

utsikten jör mig az erdő elveszi előlem a kilátást; skym mig inte ! ne állj(on) elém!, ne fogd v. fogja el előlem a világosságot v. fényt!; tårar skymde hennes blick könnyek homályosították el a szemét II. vi: det skymmer (pá), det skymmer (mot kväll) alkonyodik-(be)sötétedik, esteledik, estébe haj % lik (az idő); när det skymmer (på) alkonyatkor, besötétedéskor; det skymde för ögonen elhomályosodott a szeme v. látása skymning -en, -ar alkony(at), (besötétedés, esteledés; i ~en alkonyatkor, (be)sötétedéskor, esti szürkületben; i livets ~ az élet alkonyán skymt -en, -ar fénysugár, gyenge v. halvány fény; futó (rá)pillantás; átv tvminek a] szikrája v. nyoma; den sista ~en av dagen a nap utolsó sugara; ^ en ~ av hopp a remény szikrája, (egy) reménysugár, halvány remény; inte en ~ av intresse az érdeklődés szikrája sem; icke en ~ av tvivel szemernyi kétség sem, a kétely árnyéka sem; med en ~ av bitterhet i hans röst hangjában némi v. szemernyi keserűséggel; se en ~ av ngn futólag megnéz vkit, futó pillantást vet vkire; jag har inte sett ~en av henne nyomát sem láttam (neki) skymta I. vt futólag v. homályosan (meg)lát, megpillant; átv (homályosan) előre lát, sejt; ~ problemets lösning ' sejti a probléma megoldását II. vi futólag v. homályosan látható; fél-, csillan, -villan, -bukkan; hennes namn r*de i tidningarna neve fel-felbukkant az újságokban III. (hgs igek:) ~ jram * előbukkan, -csillan; kivillan; elő- v. kibújik; solen ~r fram a nap előbújik; ~ förbi elsuhan (ngn vki mellett)

skym [undan s indecl (ett) félreeső zug v.

szöglet, rejtekhely; hålla .sig i ~ meghúzódik egy sarokban; átv háttérben marad, félrevonul skynda I. vi siet, igyekszik; ~ ngn titi hjälp segítségére siet vkinek; ~ mot v. till sitt fördärv vesztébe rohan; det ~r med arbetet a munka sürgős; ~ lagom v. långsamt / lassan járj tovább érsz! II. ~ sig siet, iparkodik, igyekszik III. (hgs igek:) ~ bort el-v. tovasiet; ~ efter ngn vki után siet; ~ emot ngn vki elé siet; ~ fram elő-v. ide- v. odasiet; ~ förbi ngn elsiet vki mellett; ~ på siet, iparkodik, igyekszik; ~ på ngn siettet v. serkent v. hajt vkit; ~ på ngt siettet v. sürget vmit; ~ till odasiet; ~ undan elsiet; ~ ut kisiet skyndsam -t sietős, sürgős; gyors skynke -t, -n egy darab kelme v. posztó; takaró, terítő, burkolat; (védő)huzat; (ágyék)kötő; átv: ett rótt ~ vörös posztó skyskrapa -n, -or felhőkarcoló skyt [sk-] -en, -er tört; szkíta v. szittya (ember)

skytt -en, -ar 1. lövész 2. vadász skytte -t, -n 1. lövés; lövöldözés; lövészet 2. vadászat skytte |förening -en, -ar lövészegyesület

-grav -en, -ar lövészárok skyttel -n, skyttlar 1. tex vetélő 2. hajó,

csónak (varrógépé) skyttelinje -n, -r 1. kat csatár- v. lövészvonal, lövészlánc 2. vad hajtólánc skytteltrafik -en közlekedés: ingajárat Skytten (a) Nyilas (csillagkép) skåda vt, vi szemlél, néz, tekint; megpillant, (meg)lát; ~ dagens ljus meglátja a napvilágot, világra jön, megszületik; ~ sanningen i vitögat szembenéz az igazsággal skådejbana -n, -or 1. színpad; színház 2. átv színtér, küzdőtér, porond -lysten -lystet látni vágyó, kíváncsi -penning -en, -ar (emlék)érem, medália -plats -en, -er 1. színhely, színtér; ~en jör ngt vminek a színhelye 2. rég színház -spel -et, = 1. színjáték, -darab; színmű, dráma 2. látvány, jelenet -spelare -n, — színész -spelar-konst [-o-] -en színművészet -spe-lerska -n, -or színésznő -spelsförfattare -n, = színdarabíró, színműíró, drámaíróSkål

skål -en, *ar t. ivócsésze; (félgömb alakú) csésze; kupa, serleg; tál; tálka, szilke 2. teli pohár v. serleg; ivás vkinek az egészségére; pohárköszöntő; egészségére!, egészségedre!; damernas ** a hölgyek egészségére!, éljenek a hölgyek!; dricka ngns ~ vkinek az egészségére iszik; föreslå v. utbringa en ~ för ngn pohárköszöntőt mond vkire, felköszönt v, éltet vkit, iszik vkinek az egészségére; höja sitt glas till en ~ för ngn v. ngt poharát emeli vkire v. vmire; mellan ~ och vägg ivászat közben, ital mellett, jóbarátok között skåla I. vi: ~ för ngn poharát üríti (v. iszik) vkinek az egészségére, pohárköszöntőt mond vkire, felköszönt v. éltet vkit; ~ för ngt poharát üríti (v. iszik) vmire, éltet vmit; koccint vmire; ~ med ngn poharát emeli vkire, koccint vkivel;/år jag med dig? koccinthatok veled? II. vt kiváj, kivés Skålla leforráz, forró vízbe márt; ~ sig leforrázza v. megégeti magát; ~nde het mjölk forró tej skållhet -hett forró

skålpund -et, == font (régi súlymérték =

425 gramm) skåltal -et, = pohárköszöntő, (asztali)

felköszöntő, tószt Skåne npr Skåne (történelmi táj, országrész S déli részén) skåning -en, -ar skånei (ember) skånsk -t skånei

Skånska -n 1. skånei nyelvjárás 2.plur:

-or skånei nő Skåp -et, = szekrény; faliszekrény; pohárszék; hon säger v. bestämmer var ~et áia(ll) stå o ö viseli a nadrágot, ő az úr a házban -mat -en maradék étel, ételmaradék, hideg étel; átv: gammal ~ régi v. lejátszott lemez -nyckel -n, -nycklar szekrénykulcs -supa »söp, -supit o titokban v. stikában jrszik -supare -n, = o titokban v, stikában ivó ember, csöndes piás skår -et, =, skåra -n, -or rovátka, rovás, bevágás, bemetszés; (mély) vágott seb skäck -en, -ar tarka ló HL szarvasmarha ßkäckig -t tarka, tarkánfoltos (pl. ló) skägg -et, — 1. szakáll; ha v. bära

szakállt hord v. visel, szakálla van; låta *»et växa szakállt növeszt; le v. skratta i ~et markába nevet; mumla v. tala i ~et mormog, dörmög; strida om påvens ~ semmiségeken vitatkozik, fülemtilefüttyért pörlekednek; tata ur ~et érthetően beszél; nyíltan beszél (v. megmondja az igazat) 2. sza-kállszerű szőrzet, szakáll, bajusz (állaté) -botten [-o-] -bottnen v. =, -bottnar <az arcnak az a része ahol szakáll nő); ritk borosta; ha mörk ~ sötét V. fekete szakálla van -fjun -et pely-hedző szakáll, legénytoll skäggig -t szakállas; borotválatlan; szőrös

skägg|lös -i szakálltalan, csupasz (arcú); átv tejfelesszájú, éretlen -strå -(e)t, -n szakállszőr, (egy) szál szakáll -stubb -en borosta, o sörte (arcon) -svamp -en, -ar szőrtüszőgyulladás -växt -en szakállnövés skäkta L s: -n, -or tiloló v. kendertörő

fa II. tilol (lent, kendert) Skäl1 -et, =s ok (tilt ngt vmire); indok, alap; érv; det finns inget ~ att tvivla semmi ok a két(el)kedésre; det är ~et varför (v. till att) du.... ez az oka annak hogy te...; det vore ~ (i) att gå dit érdemes volna oda elmenni; göra ~ för maten megérdemli az ételt; göra ~ för namnet megérdemli (v. joggal viseli) a nevét; göra ~ för sig megállja a helyét, derekasan dolgozik; ha goda ^ för ngt alapos oka van vmire; jag har mina ~ megvan rá az okom; förslaget har goda ~ fór sig jó érvek szólnak a javaslat mellett; av flera ~ több okból; med eller utan ~ okkal vagy ok nélkül; med fullt ~ teljes joggal; på goda ~ alapos okokból; utan ~ ok nélkül, oktalanul, alaptalanul skäl2 -et, = 1. tex vävskäl 2. útelágazás

skälig -t megfelelő, alapos; méltányos, mérsékelt, jogos; ~ orsak megfelelő v. alapos ok; ett ~t pris méltányos ár skäligen adv elég(gé), meglehetősen;

okkal, joggal skäll -et 1. ugatás, csaholás 2. o szidás skälla1 -n, -or kolomp, csengő, csengety-tyű; átv: nu blev det annat ljud i ~n most [már] más húrokat pengetnek skälla2 skällde, skällt I. vi, vt 1. ugat,skällande

636

skänka

csahol; üvölt, vonít 2. o (meg)szid, szidalmaz, gyaláz, pocskondiáz; ~ på ngn megugat vkit; (meg)szid vkit; ~ ~ på regeringen szidja a kormányt; ~ ngn (för) tjuv tolvajnak nevez v. mond vkit II. (hgs igek:) ~ ned leszid, lehord; ~ ut ngn össze- v. megszid vkit

skällande I. adj 1, ugató, csaholó 2. O szidó, szidalmazó, gyalázó, pocskondiázó II. s: -t 1. ugatás, csaholás 2. o szidás, szidalmazás, gyalázás, pocskondiázás skäll |gumse -n, -ar vezérkos, -ürü -ko

-n, -r kolompos tehén skällsord -et, = szidalom, szitok, sértő

szó, gyaláz(kod)ó beszéd skälm -en, -ar 1. gazember, csirkefogó, szélhámos 2. kópé, csibész, huncut gyer(m)ek -aktig -t huncut, hamiskás, csintalan; ~ blick pajkos v. huncut tekintet -romatr~-en, -er pikaró v. pikareszk regény, kalandregény skälmsk -t huncut, hamiskás, pajkos,

pajzán, csintalan skälmstycke -t, -n kópéság, huncutság,

(rossz) csíny skälva skälvde v. skalv, skälvt megrendül, reng; remeg, reszket; borzong; ~ som ett gelé reszket mint a kocsonya; ~ i hela kroppen av köld egész testében dideregy (v. reszket, a hidegtől); ~ av vrede reszket

skälvning -en, -ar rengés; remegés, reszketés; borzongás skämd skämt romlott, rothadt, rossz; skämt kött romlott hús; ~ luft áporodott v. rossz levegő; ~a ägg záptojások

skämma skämde, skämt I. vt 1. elront, tönkretesz, elcsúfít; för mycket och för litet skämmer allt kb.: jóból is megárt a sok, mindent mértékkel v. mértékletesen 2. meggyaláz, -becs-telenít, elcsábít II. (hgs igek:) ~ bort elkényeztet; rosszul v. félrenevel; ~ ut szégyent hoz (ngn vkire); megszégyenít, -gyaláz; hon skämmer ut hela sin familj (ő) szégyent hoz (az) egész családjára; ~ ut sig szé-j, gyent hoz a (saját) nevére, lehetetlen-né teszi magát skämmas skämdes, skämts 1. meg- v.

elromlik, (meg)rothad; megzápul; låta potatisen ~ a burgonyát hagyja megrothadni 2. szégyenkezik, szégyelli magát; ~ för v. över ngn szégyenkezik vki miatt (v. vkiért); ingenting att ~ för nincs miért szégyenkezni; han skäms för att han ... szégyenkezik amiatt hogy (ő) . .., szégyelli (magát) hogy ...; ~ (in)för ngn szégyelli magát vki előtt; ~ ögonen ur sig kisül a szeme (v. majd meghal) szégyenében; fy sMms/pfuj szégyelld magad!

skämt -et, — tréfa, móka; éle, vicc; förstå (sig på) ~ érti a tréfát; säga ngt på ~ tréfából mond vmit; ^ åsido l félre a tréfával!, tréfán kívül skämta tréfál(kozik), mókázik; élcelődik, viccel; ~ med v. om ngt tréfálkozik vmin, tréfát űz vmiből; med honom kan man inte ~ vele nem lehet tréfálni

skämtare -n, = tréfálkozó, tréfás v. élcelődő ember, tréfacsináló skämt|dikt -en, -er tréfás vers v. költemény -lynne -1 tréfás kedély, joviális természet; tréfálkozó hajlam v. kedv skämtsam -t tréfálkozó, élcelődő, viccelődő; tréfás, mókás; humoros, vicces -het -en, -er joviális kedély, tréfálkozó természet; tréfálkozás, mókázás, élcelődés, viccelődés; tréfásság, mókásság skämt|serie -n, -r (újságban folytatólagosan megjelenő) tréfás rajzsorozat -tecknare-n, — karikaturista-tidning -en, -ar vicclap, élclap skända átv bemocskol, beszennyez, befeketít; meggyaláz, -szentségtelenít; megbecstelenít, erőszakot követ el (en flicka egy lányon) skändlig -t gyalázatos, szégyenletes, aljas -het -en, -er gyalázatosság, becstelenség, aljasság skänk1 -en, -ar 1, pohárszék, ebédlőszekrény, kredenc 2. tálalóasztal; sön-téspult

skänk2 -en, -er adomány, ajándék; fd ngt till ~s ajándékul v. ajándékba kap vmit; ge ngn ngt till ~s ajándékba ad (v. ajándékoz) vkinek vmit skänka skänkte, skänkt I. vt ajándékoz, adományoz, ad; ~ ngn tröst vigaszt nyújt vkinek; ~ ngn friheten megadja vkinek a szabadságot; hon skänkte livskänkbord

åt ett gossebarn fiúgyermeknek adott életet; kan du ~ mig ett par minuter? tudnál nekem pár percet áldozni v. szentelni ? II. (hgs igek:) ~ bort elajándékoz, odaad; ~ efter elenged (adósságot, büntetést); ~ (i) tölt, önt (pohárba)

skänk |bord -et, = tálaló asztal -disk -en,

-ar söntésasztal, -pult skänkel skänkeln, skänklar 1. lábszár,

comb 2. szár (szerszámé, körzőé) skänkrum -rummet, = 1. söntés, ivó 2.

tálalószoba skäppa -n, -or 1. véka 2. kosár (nyírfakéregből) 3. átv: ha rent mjöl i ~n tiszta a lelkiismerete; ge v. mäta ngn full alaposan lehord v. összeszid vkit; sätta sitt ljus under en ~ véka alá rejti tudását skär1 -t 1. világos- v. halványpiros, rózsaszínű 2. tiszta, makulátlan; ren och ~ lögn tiszta v. nyilvánvaló hazugság; ~ morgon derült reggel; ~ stämma tiszta v. csengő hang skär2 -et, = 1. sziklasziget, kis sziget (tengerben), tengeri szirt 2. átv nehézség, akadály skär3 -et, = 1. techn él; ekevas 2. (be-) vágás, (be)metszés 3. korcsolyázás ív, bógni; lépés; ta kraftiga ~ nagy köröket ír le skära1 -n, -or sarló

skära2 skar, skurit I. vt, vi 1. vág, metsz; vagdal, szel(etel); (meg)nyes; kniven skär bra a kés jól vág (v. éles); ~ sig en skiva bröd vág magának egy szelet kenyeret; ~ en bok könyvet körülvág; ~ en kurva görbét ír le, kanyarodik (pl. gépkocsi); ~ lagrar babérokat v. dicsőséget arat; ~ torv tőzeget vág v. fejt; ~ tänder(na)

csikorgatja a fogát; fartyget skar (genom) vågorna a hajó hasította v. szelte a hullámokat; gatorna skär varandra az utcák keresztezik v. metszik egymást; ~ i bitar darabokra vág, feldarabol; det skär mig i hjärtat ez szíven üt v. talál (engem), ez a szívembe hasít; det skär i öronen ez hasogatja v. sérti a fülét, ez fülsértő; ~ guld med täljknivar dől v. ömlik hozzá a pénz, gyorsan meggazdagszik; ~ alla över en kam mindenkit v. mindent egy kalap alá vesz, mindent egy kaptafára húz 2. levág,

learat (gabonát) 3. felvág, -metsz, -hasít; operál; (ki)herél II. ~ sig 1. megvágja magát (på rakbladet a borotvapengével); ~ sig i fingret megvágja az ujját 2. összefut, -megy, megalszik (tej) 3. åsikterna skar sig a vélemények eltértek; det skar sig mellan dem (ők) szakítottak III. (hgs igek:) ~ av el-v. levág; ~ halsen av sig elvágja a (saját) nyakát; ~ bort levág, lemetsz, leoperál; ~ för steken åt ngn a sültet felszeleteli vkinek; ~ igenom át- v. keresztülvág; átv átszel, hasít; ~ in bevág, bemetsz, be- v. belevés; ~ ned ifrån ngt levág vmiről; ~ sönder szét- v. kettévág; ~ till kiszab (ruhát) ; ~ upp felvág, -metsz, -hasít; ~ ut kivág; ~ ut ngt i trä fából kifarag vmit skärande vágó, metsző; éles, sivító, fülsértő; ~ motsats éles ellentét skär|bräda -n, -or, -bräde -t, -n vágódeszka, szeletelődeszka -böna -n, -or zöldbab

skärgård -en szigetvilág, (partmenti) sziklaszigetek (pl. Stockholm közelében)

skärgårdsbo -n, -r a szigetvilág lakója, a (partmenti) sziklaszigetek egyikén lakó ember skärm -en, -ar ellenző; ernyő (pl. lámpáé, ejtőernyőé, radaré); spanyolfal skärmaskin -en, -er vágógép; szeletelőgép

skärm [bild -en, -er röntgen-ernyőkép, röntgenkép, -felvétel (főleg mellüregről) -bildsundersökning -en, -ar tüdőszűrővizsgálat -blad -et, = nov murvalevél, virágtartó levél -lampa -n, -or ernyős lámpa -mössa -n, -or ellenzős sapka.-tak -et, = ép eresz, ernyős fedél; védőtető skärmytsla csatároz(ik), csetepatéz skärmytsling -en, -ar 1. csatározás, csetepaté 2. átv szóváltás, vita, disputa

skärning -en, -ar 1. vágás, metszés; szel(etel)és; nyesés 2. metszés (mat is), keresztez(őd)és (pl. utaké); ~en mellan landsväg och järnväg országút és vasút keresztez(őd)ése 3. szabás (ruháé) 4. techn (kereszt)metszet, szelvény

skärnings j linje -n, -r metszésvonalskärningspunkt

-punkt -ert, -er metszés- v. metsző-pont

skärp -et, = (széles) öv, derékszíj, -pánt

skärpa I. s; -n élesség (átv, foto is); átv él; nyerseség (hangé); csípősség, szigor(úság); hörselns ~ a hallás élessége; omdömets ~ éles ítélőképesség; vinterns ~ a tél keménysége v. szigora; mildra ~n i kritiken enyhíti a bírálat élességét; med en viss ~ i tonen némi élességgel hangjában II. vt, vi: skärpte, skärpt a) élesít, élez, fen; (ki- v. meg)hegyez; serfei (bőrt); átv kiélez; (meg)szigorít, súlyosbít; fokoz, növel; b) fokozódik, növekszik; konflikten har skärpts a konfliktus kiéleződött; ~ fordringarna fokozza a követelményeket; ~ straffet (meg)szigorítja v. súlyosbítja a büntetést; kölden skärper (till v. i) a hideg fokozódik v. erősödik skärpning -en, -ar 1. élesítés, élezés, fen és; (ki)hegyezés; ~ av skinn a bőr (szélének) serfelése v. elvéko-nyítása (könyvkötésnél) 2. kiélez(ő-d)és; (meg)szigorítás, súlyosbítás; fokozás, növelés; súlyosbodás; fokozódás; ~ av skatterna az adók emelése, az adóteher súlyosbodása skärpspänne -t, -n övcsat skärseld -en 1. vall tisztítótűz, -hely, purgatórium 2. átv nehéz próba, próbatétel; kínszenvedés, gyötrelem skärskåda szemügyre vesz, bíráló szemmel néz, töviről hegyire (v. alaposan) megvizsgál; ~ ett problem egy kérdést megvizsgál, egy problémát tanulmányoz v. elemez skärslipare -n, = köszörűs skär|sår -et, = vágott seb, vágás -tand

-en, -tänder metszőfog skärtorsdag -en, -ar nagycsütörtök (húsvét előtt)

skärv1 -en, -ar garas, obulus, fillér; din sista ~ utolsó garasod; betala till sista ~en megfizet (mindent) az utolsó fillérig

skärv2 -en murva, sóder, kőtörmelék skärva I. s: -n, -or-cserépdarab; (üveg-) cserép; szilánk, forgács; repeszdarab; falla i skärvor skärva II. II. ~ sig darabokra törik, széttöredezik, -hasadozik

skärverktyg -et, = vágószerszám sköka -n, -or örömlány, kéjnő, prostituált

sköld -en, -ar pajzs; címer(pajzs); páncél, teknő (állaté); átv oltalom, menedék; vad för han i ~en ? mit forgat a fejében?, miben sántikál? -brosk [-o-] -et, = orv pajzsporc(ogó) sköldе|brev -et, = tört nemeslevél, nemesi levél -märke -t, -n címertan: címerkép, címer(pajzs) sköld|formig -í pajzs alakú -kortel -n, körtlar pajzsmirigy -lus -en, -löss áll: pájzstetű -mo -n, -r mit: amazon, valkűr -padd -en teknősbéka-szaru-anyag, teknőc -padda -n, -or áll: teknősbéka) -paddskam -kammen, -kammar teknőcfésű -padd(s)skal -et, = teknősbékapáncél, békateknő -padd(s)« soppa [-o-] -n, -or teknősbékaleves skölja sköljde, sköljt I. vt, vi öblít; öblöget; mosogat; nyaldos, mos (hullám); ~ en flaska palackot kiöblít v. kimos; ^ ngn över bord lesodor vkit (a fedélzetről) (hullám); átv: ~ över ngt elönt v. eláraszt vmit; ~ (sig i) munnen kiöblíti a száját II. (hgsigek:) ~ av leöblít, lemos; (el)mosogat; ~ bortelmos, elhord (víz partot); ~ upp kiöblít, öblöget (pl. kimosott ruhát) ; ~ upp ngt på stranden a partra sodor vmit; ~ ur kiöblít, kimos skölj|kopp [-o-] -en, -ar (asztali) kézöblítő csésze v. edény -maskin -en, -tr öblítőgép, palackmosó gép sköljning -en, -ar (ki)öblítés, öblögetés;

el- v. ki- v. lemosás sköljvatten -vattnet öblögetővíz, mosogatóvíz, -lé skön1 indecl (ett): efter eget <» belátása v. tetszése szerint, amint jónak látja; det står i edert ~ ez öntől (v. az ön belátásától) függ skön2 -t (nagyon) szép, szépséges, remek,-gyönyörű; en ~ historia szép kis história; den ~a litteraturen a szépirodalom; en ~ tavla remek v. gyönyörű festmény v. kép; väder szép v. kitűnő idő(járás); det var ~tl (ez) nagyon szép (voit)!, kitűnői; sinne för det ~a szépérzék -färgare -n, — kelmefestő

skönhet -en, -er szépség; szép nő skönhets[drottning [-o-] -en, -ar szépségskönhetsexpert

királynő -expert en, -er kozmetikusnő -fel -et, = szépséghiba -institut -et, = kozmetikai intézet v. szalon -lära -n, -or esztétika; rég széptan, -medel -med-let, = szépítőszer, szépségápoló szer -salong [-öns] -en, -er kozmetikai szalon -sinne -t szépérzék; ha v. äga ~ jó ízlése van -tävlan (indecl) (en), -tävling -en, -ar szépségverseny -vård -en szépségápolás, kozmetika skönja skönjde, skönjt felismer, észrevesz, kivesz; aív (meg)lát, -sejt; ~ på långt håll távolról felismer, messziről meglát

skönjbar -t felismerhető, észrevehető, kivehető, látható; ~ för blotta ögat puszta szemmel látható v. kivehető skön [litteratur -en szépirodalom -litterär -t szépirodalmi -målning -en, -ar átv: szépít(get)és, lakkozás -skrivning -en szépírás

skör -t rideg, merev, törékeny; ~ hälsa

gyenge egészség skörbjugg -en orv: skorbut, süly skörd -en, -ar 1. aratás, betakarítás (pl. gabonáé) 2. termés(hozam); jorden lämnar god ~ a föld jó termést hoz; av årets ~ idei termésű ill. évjáratú (pl. bor) skörda arat (átv is), betakarít (termést) ; átv lekaszál, elragad (halál) ; som man sår får man ~ ki mint vet úgy arat; ~ bifall sikert arat; ~ frukten v. frukterna av sitt arbete learatja munkájának gyümölcsét skörde I arbetare -n, t= aratómunkás, arató -fest -en, -er aratóünnep -folk [-o-] -et aratók, aratómunkások -maskin -en, -er (kévekötő) aratógép, kaszálógép -tid -en, -er aratás ideje, ara-tás(i idő) -tröska -n, -or arató-cséplő-gép, kombájn -utsikter plur aratási kilátások, terméskilátások skörhet -en ridegség, merevség, törékenység

skörlevnad -en rég: erkölcstelen v. feslett

élet(mód), kéjelgés skört -et, = szárny (frakké, kabáté) skörta: ~ upp 1. becsap, rászed, o megvág; felsrófol (árat) 2. feltűr, -gyűr; felfog (ruhát), felköt (szoknyát)

sköt1 -en, -ar vontatóháló (heringfogásra)

sköt2 —skjuta

sköta skötte, skött I. vt h ápol, gondoz;

~ sjuka betegeket ápol; ** sin hälsa vigyáz az egészségére, törődik az egészségével, vigyáz magára 2. gondoskodik, gondot visel (om -ről, -re), ellát, végez, (el)intéz, vezet; kezel, kiszolgál; törődik (ngt vmivel); ~ böckerna (üzleti) könyveket vezet, könyvel; ~ en gård (kis) birtokon gazdálkodik; ~ hushållet a háztartást vezeti; ~ kassan pénztárt kezel, pénztáros; ~ korrespondens a levelezést végzi; ~ en maskin gépet kezel v. kiszolgál; hon kan inte ~ pengar nem tud a pénzzel bán-ni; ~ sina plikter eleget tesz kötelességeinek, teljesíti kötelességét; han sköter sin sak bra jól végzi a dolgát v. munkáját; den saken sköter jag ez az én dolgom; ~ sina studier tanulmányaival foglalkozik, rendesen tanul; ~ en tjänst szolgálatot ellát, tisztséget betölt; sköt du ditt!, sköt du dina affärer! törődj a magad dolgával l II. ~ sig 1. gondozza v. ápolja magát, vigyáz magára 2. megállja a helyét, helytáll, megteszi kötelességét; visel~ kedik; låta ngn ~ sig själv magára hagy vkit III. (hgs igek:) ~ om ápol, gondoz; gondoskodik, felügyel (ngn vkiről; vkire); ellát; vezet; om in-köpet bevásárol skötare -n, = (beteg)ápoló; gondozó;

(gép)kezelő sköte -t, -n öl (ülő emberé); átv kebel; rég (anya)méh; barnet i moderns ~ az anyja ölében [levő] gyermek; i jordens ~ a föld méhébe(n) v. gyomrába^); i familjens >» családja köré-bein); i kyrkans ~ az egyház kebelébe^); i naturens ~ a természet ölén; vad framtiden bär i sitt ~ mit hoz (v. rejt méhében) a jövő -barn -et, = 1. ölbeli v. karonülő gyer(m)ek 2. átv kedvenc v. elkényeztetett gyer(m)ek, a mama kedvence sköterska -n, -or ápolónő, nővér (kórházi); (orvosi) asszisztensnő; gyermekgondozónő sköterskeutbildning -en ápolónőképzés sköte |synd -en, -er dédelgetett v. megrögzött bűn, rossz szokás, [vkinek a] különös gyengéje -vän -vännen, -vänner kebelbarát

skötsam -t gondos, igyekvő, iparkodó, szorgalmas, rendesskötsel

skötsel -n ápolás, gondozás; gondoskodás; vezetés (pl. üzleté); kezelés, kiszolgálás (pl. gépé) skövla feldúl, kifoszt, letarol; (teljesen) elpusztít, tönkretesz, lerombol; ~ skog erdőt (ki)irt; ~cl íycka tönkretett boldogság

skövlare -n, = dúló, fosztogató; pusztító,

tönkretevő, romboló (ember) skövling -en, -ar dúlás, fosztogatás/rablás; pusztítás, tönkretevés, rombolás; pusztulás; utlämna en erövrad stad till ~ egy elfoglalt városban szabad rablást engedélyez sladd1 -en, -ar 1. hajó kötél (vége) 2. vili zsinór, vezeték- v. csatlakozózsinór, (hajlékony) huzal 3. [sor stb.] vége; komma på ~en hátul (v. a sor végén) kullog, az utolsók között van; komma med på ~en véletlenül együtt megy, a többiekkel tart, együtt v. közéjük sodródik sladd2 -en, -ar mez: borona, talajsimító sladda I. vt boronál, porhanyósít, lazít (talajt) II. vi oldalra csúszik, (meg-) farol (gépkocsi) sladder sladdret locsogás, (üres) fecsegés; pletyka -aktig -t locsogó, fecsegő, csacsogó, pletykás, trécselő -kär(r)ing -en, -ar, -taska -n, -or locsogó v. fecsegő v. szószátyár v. pletykás v. trécselő nő

sladdra 1. trécsel, traccsol, locsog, fecseg, csacsog 2. pletykázik, pletykál (-kodik)

sladdrig1 -t petyhüdt, ernyedt, lötyögő,

tartás nélküli sladdrig2 -í sladderaktig slafsa o 1. csámcsog; szürcsöl, lefetyel; ~ i sig felszürcsöl;. (be)lefetyel 2. cuppog(va jár), O caplat; O lötyög slafsig -t o slampos, lompos, rendetlen slag1 -et, = fajta; -féle; nem; allt v. all ~s frukt mindenfajta gyümölcs; alla ~s människor mindenféle ember; detta ~s kvinnor. kvinnor av detta *** I efféle v. effajta nők; intet semmiféle; olika ~s varor különféle áruk; tre ~s háromféle; han är något ~s författare ő valami íróféle; böcker av alla ~ mindenféle könyv; hon sade ingenting av _ det ~et (o) nem mondott semmi ilyes- ~ - félét; i sitt ~ a maga nemében; utan något ~s resultat a legcsekélyebb ered-

mény nélkül; vad för ~s ost? miféle v. milyen sajt?; vad för ~?o hogyan?, mit (mond)?; mit jelentsen ez? slag2 -et, = 1. ütés, csapás (átv is);. vágás; i v. med ett ~ egy csapásra, egyszerre, hirtelen; ~ i ~ gyors egy-< másutánban; ett ~ på v. för örat nyakleves; kyrkklockornas ~ a harangok zúgása, harangzúgás, -szó; ödets ~ a

sors csapása, sorscsapás; göra ~ i saken eldönti a kérdést, dönt; elhatározza magát; (határozottan) nekivág (a dolognak), hozzáfog 2. verés, lüktetés; ritmikus mozgás; hjärtats ~ szívverés, -dobogás; pendelns ~ az inga lengése, ingalengés; pulsens ™ érverés 3. óraütés; på ~et sju pontosan hét órakor, amikor hetet üt(ött) az óra; komma pá ~et percre pontosan jön v. érkezik 4.Ägy) kis idő, pillanat; ett litet ~ (egyPcis ideig v. darabig; ett ~ trodde han att... egy ideig azt hitte hogy.. .; gå ut ett ~ kimegy egy kis időre (v. egy pillanatra) 5. ének, csattogás, trilla (madáré); näktergalens ~ a csalogány éneke v. csattogása, fülemüleszó 6. guta(ütés), szélütés, szélhűdés; få träffas av ~ gutaütést kap, megüti a guta, szélütés éri 7. csata, ütközet; utkämpa ett ~ csatát vív; ~et vid Lund a lundi csata 8. techn fordulat, forgás; löket (dugattyúé) ; vrida om nyckeln två ~ kétszer ráfordítja a kulcsot 9. hajó irányváltoztatás nélkül megtett útszakasz (lavírozásnál); hajóépítés hajómeder; göra >» irányt változtat 10. vad (hirtelen) kanyar, csel (üldözött állaté); szimat, vadszag; haren gjorde ett ~ a nyúl cselezett 11. hajtóka, kihajtás, (pl. kabáton); felhajtás (nadrágon); kavaj med dubbla ~ kétsoros zakó slaga -n, -or (kézi)csép, csép(hadaró) slag|anfall -et, == gutaütés, szélütés, -hűdés -bom -bommen, -bommar 1. (felhúzható v. billenő) sorompó 2. bordadorong (szövőszéken) -bord -et, — felhajtható asztal -dänga -n, -or felkapott v. divatos dal, sláger slagen slaget megütött, -vert; meghökkent, elképedt, meglepett (vö. slå) slag|fält -et, — csatatér, -mező -färdig -t 1. csatára v. harcra kész 2. átv gyors visszavágásra kész, gyors észjárású.slagfärdighet

64Í

slang3

talpraesett -färdighet -en V harckészség, harcra készség 2. átv gyors észjárás, talpraesettség slagg -en v. -et, -er salak (átv is), szénsalak -betong [-ong] -en salakbeton -hög -en, -ar salaklerakó, salakdomb, -hányó

slag|instrument -et, = ütőhangszer -kraft -en 1. ütőerő (kat is) 2. visszalökő erő (lőfegyveré) 3. átv átütő erő, (hatóerő -kraftig -t nagy ütőerejű, hatásos -kryssare -n, = csatacirkáló -Hnje -n, -r kat: csatavonal; harcvonal; csatarend -nummer -numret, = kapós árucikk; nagy sikerű műsorszám, sláger -ord -et, = 1. találó szó v. kifejezés; divatos jelszó v. szólam; nötta ~ elkoptatott jelszavak 2. cím- v. vezérszó (pl. könyvtári katalógusban, szótárban) -ordning [-örd-] -en, -ar kat: csatarend -regn -et, — zuhogó (zápor)eső, szakadó eső, felhőszakadás -ruta -n, -or varázsvessző (víz- ill. érckutatásra) -ruteman -mannen, -män varázsvesz-szős forrás- ill. érclelőhely-kutató -sida -n hajó: oldalra dőlés; få v. ha ~ oldalára dől -skepp -et, — csatahajó -skugga -n, -or (élesen kirajzolódó) árnyék, teljes árnyék slags|kämpe -n, -ar verekedő, kötekedő (ember) -mål -et, — verekedés, dulakodás; råka i ~ verekedésbe keveredik slag|svärd -et, = (kétkezes) pallos, csatakard -trä -(e)t, -n 1. ütő (labdajátékban) 2. csép sújtója v. hadarója -vatten -vattnet hajó: fenékvíz -verk -et, — 1. ütőszerkezet (órában) 2. zene ütőhangszerek slak -t 1. lógó, laza, megeresztett; köra med ~a tyglar megeresztett kantárszárral hajt 2. átv o kókadt, ernyedt, lankadt, erőtlen; känna sig ~ kókadtnak érzi magát, hervadt slakna 1. meglazul, -ereszkedik 2. o elkókad, elernyed, ellankad, elgyengül

slakt -en, -er (v. -et, =) 1. (le)vágás, leölés (állaté) 2. átv mészárlás, öldöklés, vérfürdő slakta: ~ (ned) 1. levág, leöl (állatot) 2. átv (le)mészárol, (le)öldös, (lejkaszabol, legyilkol slaktarbod -en, -ar mészárszék, hússzék, hentes- és mészárosbolt

slaktare -ti, = mészáros (átv is); hentes

és mészáros slakt|boskap -en vágómarha -bänk -en, -ar vágószék, -híd; átv: föra till ~en vágóhídra visz slakteri -(e)t, -er 1. vágóhíd; húsbolt, hentesbolt, mészárszék 2. (le)vágás, leölés (állaté)', mészárlás, öldöklés, vérfürdő -affär -en, -er hentesüzlet, húsbolt -arbetare -n, = vágóhídi v. húsipari munkás; mészáros- v. henteslegény slakthus -et, = vágóhíd slaktning -en, -ar 1. (le)vágás, leölés (állaté) 2. mészárlás, öldöklés 3. csata, ütközet slakt|offer [-o-] -offret, — vall: véres áldozat (állat ill. ember) -vikt -en, -er vágósúly, holtsúly slalom [-o-] indecl sisport: műlesiklás,

slalom -åkning -en, -ar műlesiklás siam1 stammen, slammar kártya: szlemm siam2 slammet iszap, sár slamma 1. mos (ércet) 2. (iszaptól) megtisztít, iszapol; ülepít; ~d krita iszapolt kréta 3. meszel slammer slamret csörgés, csörömpölés, kattogás, zakatolás, zörgés; slamret av v. från maskiner gépek kattogása slammig -t iszapos, sáros

slampa -n, -or o lompos v. ápolatlan v. szurtos nőszemély; feslett életű nő, cafat

slampig -t o lompos, slampos, hanyag,

trehány, szurtos; átv feslett, ledér slamra csörög, csörömpöl, kattog, zakatol, zörög; ~ med sabeln kardját csörteti, háborúval fenyegetőzik slams -et o 1. lomposság, hanyagság, slamposság, trehányság 2. locsogás, csacsogás

slamsa I. s: -n, -or 1. slampa 2. cafat (ruha- ill. hús-) II. vi 1. trehánykodik, hanyag, slampos 2. locsog, csacsog 3. lóg (ruha) slamsig -1 -> slampig slana -n, -or karó, (vékony) pózna, rúd;

ép fenyőrúd slang1 -en szleng, jassznyelv, tolvajnyelv,

(szakmái) zsargon slang2: slå v. ge sig i ~ med ngn szóba áll (v. leáll v. összeáll) vkivel, hozzászegődik vkihez slang3 -en, -ar tömlő, (gumi)cső, hajié-

kony cső; (gépkocsi- ill. kerékpár)töm-lő -båge -n, -ar parittya, csúzli -matning -en mesterséges táplálás (csövön út)

Slangord -et, = tolvaj- v, jassznyelvi szó;

(szakmai) zsargonszó slank1 -en, -ar o csepp, csöpp, korty,

maradék (folyadéké) slank2 -t karcsú, nyúlánk, vékony slank3 -v slinka.2'

slankig -jf lötyögő, lompos; lógó, hervadó; tartás nélküli, petyhüdt; kläderna hängde ~t pä mig lötyögött rajtam a ruha

slant -en, -ar (kis) pénzdarab, aprópénz^ garas; pénz(ecske); (néhány) fillér; summa; förtjäna en ~ extra egy pár garast keres .mellékesen; ha en sparad <» på banken megtakarított pénze(cskéje) van a bankban; kosta ngn en vacker ™ vkinek szép kis pénzébe kerül; vända v. se på ~en fogához veri a garast; vända på ~arna takarékoskodik; vara slagen till ~ teljesen tehetetlen, megáll az esze,. o egészen paff; för hela ~en kiadósan, alaposan; surt förvärvade ~ar keservesen szerzett pénzecske)

slapp -t laza (átv is), petyhüdt; ernyedt, .lankadt, lagymatag; erélytelen, engedékeny; ~ moral laza erkölcs; karaktär ingatag v. gyenge jellem slappa lazít, elernyeszt, ellankaszt; ~ musklerna lazítja az izmokat v. izmait; /y uppmärsksamheten a figyelme lanyhul v. lankad slappas slappades, slappaís elernyed, (el)lankad, lazul, lanyhul, gyengül; intresset ~ az érdeklődés lanyhul v. csökken; vaksamheten slappades az éberség (meg)lazult slapphet -en lazaság, petyhüdtség; er-nyedtség, lankadtság; erélytelenség, gyengeség

Slapphänt átv gyenge kezíí, erélytelen,

engedékeny,' elnéző slappna 1. slappas % petyhüdtté válik

slarv1 -et hanyagság, gondatlanság, felületesség, rendetlenség slarv2 -en, -ar ->• slarver slarva I. s: -n, -or 1, hanyag v. gondatlan v. rendetlen v. slampos nő 2. rongy, cafat (ruha) II. vi 1. hanyagul

v. felületesen v. kapkodva dolgozik, kontárkodik; gondatlan, hanyag, rendetlen; ~ i sitt arbete gondatlanul végzi (v. összecsapja) a munkáját, felületes a munkában; ~ med sin klädsel elhanyagolja ruházatát; ~ med ngt belekontárkodik vmibe, elfuserál vmit 2. gå och ~ mulatozik, lumpol, korhelykedik III. (hgs igek:) ^ bort elfecsérel, eltékozol, elveszteget; elhány; elver (pénzt); ~ ifrån sig ngt hanyagul v. kapkodva csinál vmit, összecsap v. összeüt vmit slarver -n, slarvar hanyag v. gondatlan v. felületes fickó; korhely fráter), lump; lilla v. lille lurkó!, kis legényke!

slarvfel -et, t= gondatlanságból v. figyelmetlenségből eredő hiba Slarvig -t hanyag, gondatlan, rendetlen; ett ~t arbete összecsapott v. hanyag v. trehány munka; gå ~t klädd hanyag ruházatban (v. slamposan) jár, hanyagul

öltözködik slask1 -et 1. latyak, sár, csatak 2. latyakos v. lucskos idő 3. mosogatóvíz, szennyvíz 4. lé, lötty slask2 -en, Tar (konyhai) lefolyó, (víz-

vezeték)kagyló slaska 1. (sárban v. latyakban) pancsol, pacskol, fröcsköl 2. det ~r havas eső esik, latyakos v. lucskos idő van slaskhink -en, -ar szennyvízvödör,

moslékosdézsa; szemétvödör slaskig -t 1. lucskos, vizes 2. latyakos,

sáros, csatakos slask|ledning -en, -ar, -tot-et, = szennyvízlevezető cső, lefolyócső -vatten -vattnet mosogatóvíz, szennyvíz -väder -vädret latyakos v. csatakos idő slav1 -en, -er szláv (ember) slav2 -en, -ar rabszolga, rab; (kényszermunkát végző) hadifogoly; säljas tilt

eladják rabszolgának; spritens *» under spriten az alkohol rabja; han är en ~ under sina lidelser (ő) szenvedélyeinek rabja slava rabszolga módjára dolgozik; robotol, gürcöl; raboskodik slav|arbetare -n, — 1. kényszermunkás 2. rosszul fizetett (v. ingyen)munkás -arbete -t, -n 1. rabszolgamunka; kényszermunka (hadifogolyé) 2. rosz-szul fizetett (v. ingyen)munkaslaveri

slaveri -(e)t 1. rabszolgaság 2. átv rabság, szolgaság, rabiga slav I göra -1 rabszolgamunka; kényszermunka; nehéz v. fáradságos munka, kulimunka -handel -n rabszolgakereskedelem; vit leánykereskedelem -handlare -n, = rabszolgakereskedő slavinna. -n, -or rabszolganő, rabnő slavisk1 -t szláv

slavisk2 -t szolgai, rabszolgai, alázatos slavist -en, -er szlavista, szláv filológus slavistik -en szlavisztika, szláv filológia slav|üv -et rabszolgaélet (átv is) -marknad -en rabszolgapiac, -vásáí -ägare -n, rabszolgatartó slejf -en, -er v. -ar 1. pánt, heveder, szalag (ruhán) 2. pánt, spangni (cipőn)

slem slemmet nyálka, nyál, váladék, slejm -hinna -n, -or orv: nyálkahártya -körtel -n, -körtlar orv: nyálmirigy slemmig -t nyálkás, nyálas; nyúlós, ragadós

slentrian -en gépies megszokottság, megrögzött szokás, régi kerékvágás, rutin; följa gammal i» kitaposott úton (v. a régi kerékvágásban) halad (átv) siet slita

slev -en, -ar merőkanál, merítőkanál, nagykanál; (vakoló)kanál; átv: få en i släng av ~en megkapja a részét v. magáét

sleva: ~ i sig kanalaz; kikanalaz, (be-) habzsol

slick -en, -ar o csöpp, csepp; korty; egy

kicsi, kevéske slicka I. vt nyaldos, nyalogat, nyal; ~ pá ngt nyaldos v. nyalogat vmit; ~ sig om munnen (előre) nyalogatja a szájaszélét; ~ sig om munnen efter ngt az ujját is (v. mind a tíz ujját) megnyalja vmi után; ~ i sig (be)habzsol, (be)fal, nyel(des) (átv is); håret ligger som a haja le van nyalva v. simítva II. (hgs igék:) ~ av v. bort lenyal; ~ upp fel-*nyal; belefetyel, -habzsol; ~ lit kinyal slickepinne -n, -ar nyalóka slid -en, -er techn: tolattyú; tolóka, szán, szupport

slida -n, -or 1. hüvely, tok; sticka svärdet i ~n a kardot hüvelyébe dugja 2«

nov levélhüvely 3. orv hüvely

slniddersladder interj lárifári!, ostobaság!, hülyeség 1

41*

slidkniv -en, -ar tokos v. finn kés slik -t rég: ilyesmi, olyasmi; ilyen, olyan slinga -n, -or hurok, csomó; kanyar(ulat); (füst)karika; tekervény, tekercs; füzérdísz

slinger|bult -en, -ar 1. kibúvó, kifogás; (csel)fogás, fortély; kertelés, köntörfalazás; slå ~ar kibúvókat keres, kibúvókhoz folyamodik 2. csalafinta v. csűrő-csavaró v. köntörfalazó ember -växt -en, -er kúszónövény;

futónövény

slingra I. vt [vmi köré] teker, csavar, fon; ~ armarna om halsen på ngn vkinek a nyaka köré fonja karjait II. vi 1, kanyarog (pl. út), teker(g)ődzik 2. hajó dülöng, himbáló(d)zik III. ~ sig 1. tekeredik, csavarodik, [vmi köré] fonódik; tekergőzik, kanyarog, kígyózik 2. átv kerülgeti a dolgot, kibúvó(ka)t keres, kertel, hímez-hámoz IV. (hgs igek:) ~ sig ifrån ngt (ügyesen) kibújik (v. kivonja magát) vmi alól, kitér vmi elől; ~ sig igenom keresztül- v. átfurakodik; ~ sig undan kitér [vmi elől] (átv), kivonja magát v. kibújik [vmi alól]; ~ sig undan en fråga kitér egy* kérdés elől; ~ sig ur ngt kimászik v. kikecmereg vmiből (átv) slingrande, slingrig -t tekeredő, tekergőző; tékergős, tekervényes; kanyargó(s); kígyózó; kúszó (növény) slingring -en, -ar 1. tekeredés, tekergő-» zés, csavarodás; kanyargás,' kígyózás; kanyarulat; tekervény 2• hajó dülön-gés, himbáló(d)zás slinka1 -n, -or utcalány, szajha; feslett

életű lány, ledér nő Slinka2 slank, slunkit I. vi 1. lóbáló(d)zik; lóg, lötyög, fityeg; benet slank på honom lógott a lába; hon slinker med benet lötyögve jár 2. csúszik; surran, lopakodik II. (hgs igek:) ~ emellan félbeszakít (egy pillanatra); ~fram elősurran, odaoson; ~ förbi ngn elsurran v. eloson vki mellett; ~ igenom átcsúszik, átbújik; átsurran; ^ igenom en examen átcsúszik (v. éppen csak átmegy) egy vizsgán; ~ in besurran, belopakodik, belopó(d)zik; ~ in pá bio benéz v. betér a moziba; ~ undan

kicsúszik, kisiklik; eloson; elrepül

(idő); ** ur ngn kicsúszik vkinek a száján; ~ över ngt elsiklik vmi fölött,slint

hallgatással mellőz vmit; ~ över till ngn beugrik v. átnéz v. benéz vkihez slint: slå ~ balul tit ki, rosszul v, nem

sikerül, csődöt mond slinta slant, sluntit csúszik, siklik; meg-v. el- v. kicsúszik; glaset slant ur handen på henne a pohár kicsúszott a kezéből slip -en, -ar hajó: sólya(pálya), csúszda slipa köszörül, élez, élesít, (meg)fen; csiszol (pl. drágakövet) ; — hgs igek: ~ av v. bort leköszörül; lecsiszol slipad 1. (ki)köszörült, élezett, éles(ített), megfent; csiszolt; slipat glas csiszolt üveg 2. átv agyafúrt, ravasz, minden hájjal megkent, dörzsölt slipare -n, = köszörűs; csiszoló sliper -n, sliprar v. slipers vasút; talpfa sliperi -(e)t, -er köszörűs- ill. köszörülő-

műhely; csiszolóműhely, -üzem slip|maskin -en, -er köszörűgép; csiszológép -massa -n papírgyártás: faköszö-rület

slipning -en, -ar 1. köszörülés, élezés, fe-nés; csiszolás 2. köszörűiét, csiszolat slipover [-Ö1-] -n, -ovrar v. -overs ujjatlan pulóver

slippa slapp, sluppit I. vt, vi 1. megszabadul, mentesül, megmenekül (ngt vmi-től); megússzik, elkerül [vmit]; ~ ngn megszabadul vkitől, leráz vkit a nyakáról; det var väl vi slapp honom csakhogy megszabadultunk tőle; hon slipper allt besvär (ő) minden fáradságtól mentesül; ~ frågan megússza a felel-tetést (diák); du slipper inte läxorna nem bújsz ki a tanulás alól, meg kell csinálnod a leckét; ~ skolan megszabadul az iskolától, mentesül az iskolába járástól, nem kell többé iskolába járnia; ~ straff elkerüli v. megússza a büntetést; ~ stryk megússza a verést, nem kap verést; ~ (att) göra ngt nem kell vmit tennie, mentesül v mitől; inte ~ (att) göra ngt meg kell tennie vmit, nem kerülhet el vmit, nem ússza meg; ~ (att) betala mentesül a fizetéstől, nem kell fizetnie; jag ska(ll) be att få ~ elnézést kérek de távoznom kell; O köszönöm(,) de ebből nem kérek; kikérem magamnak; jag ber att få ~ svara kérem engedje el nekem a választ; låta ngn ~ ngt elenged vkinek vmit, megkímél v. mentesít vkit vmitől; låt mig ~ höra det/

kímélj (en) meg ettől!, ne mondd v. mondja tovább! 2. kicsúszik, kisiklik; glaset slapp ur handen på mig a pohár kicsúszott a kezemből II. (hgs igek:) ~ fram v. igenom át- v. keresztüljut, átvergődik (ngt vmin); átmegy (pl. vizsgán); ~ förbi ngn elsurran vki mellett ~ ifrån ngn v. ngt megszabadul vkitől v. vmitől, túlad vkin v. vmin; du slipper inte ifrån det ettől nem menekülsz, ezt nem úszód meg; ~ lyckligt ifrån saken szerencsésen megússza a dolgot; ~ ifrån tidigt korán szabadul v. eljön [vhonnan]; du kan inte ~ ifrån att besvara hans visit nem kerülheted

el hogy látogatását viszonozd; ~ in sikerül bemennie, bejut, becsúszik; jag slipper inte in nem tudok bemenni v. bejutni; ~ lós elszabadul; ~ undan megússza; jag slapp undan med blotta förskräckelsen az ijedségen kívül más bajom nem történt; ~ undan med livet i behåll ép bőrrel megússza, éppen csak hogy megmenekül (v. életben marad); ~ undan för gott pris olcsón megússza (a dolgot); ~ ut ur fängelset (ki)szabadul a börtönből, szabadlábra kerül; det slapp ur mig kicsúszott a számon, elszóltam magam; hemligheten har sluppit ut a titok kiszivárgott slipprig -t 1. csúszós, síkos 2. sikamlós, kétértelmű, illetlen; en ~ historia sikamlós történet slips -en, -ar nyakkendő; knyta ~en megköti a nyakkendőt slip|skiva -n, -or köszörülő- ill. csiszolókorong -sten -en, -ar köszörűkő slipstvång -et kötelező nyakkendőviselés (S: étterembe való bebocsátáshoz)

slira (meg)csúszik, csuszamlik; farol (gépkocsi); ~ åt sidan oldalt farol; — hgs igek: bussen ~de av vägen az autóbusz lefarolt az útról slirig -t csúszós, síkos sürning -en, -ar (meg)csúszás, farolás (pl. gépkocsié)

slirskydd -et csúszásgátló (gépkocsi kerekén)

slisk -et 1. édesség(ek), nyalánkság(ok)

2. átv hízelgés, talpnyalás sliskig -t 1. émelyítően édes, édeskés 2. hízelgő, mézes-mázos, talpnyalóSlit

slit -et kimerítő munka, strapa, robot, gürcölés

slita slet, slitit l. vt 1. (el)koptat, (el)nyű, elhord, elhasznál, strapái; ~ hål på byxorna lyukasra koptatja (v. kikoptatja v. kilyukasztja) a nadrágját; ett tyg som tål att ~ på nagyon tartós (v. strapabíró) szövet; ~ sfcor i onödan hiába strapálja magát; ~ spö megvesszőzik; slit den med hälsan I használd v. használja egészséggel! 2. szaggat, (el)szakít, tép; ~ ngt i stycken darabokra szaggat vmit; ~ boken ur händerna på ngn kitépi a könyvet vkinek a kezéből; ~ sitt hår i förtvivlan haját tépi kétségbeesésében; ~ kläderna av kroppen letépi magáról a ruhát; inte kunna ~ sina blickar v. ögon från ngn nem tudja levenni a szemét vkiről; ~ en tvist vitát elintéz v. elsimít; vitás ügyet eldönt 3. ~ (som en) hund agyondolgozza v. lestrapálja magát; robotol, húzza az igát; ~ ont cudar élete van, sokat elvisel v. vesződik IL vi 1. szaggat, tép(des), cibál (í ngt vmit); ~ sig i skägget a szakállát tépdesi; vinden slet i seglen a szél tépte a vitorlákat 2. gürcöl, robotol; /v med ngt vesződik v. kínlódik vmivel 3. ~ på nerverna az idegekre megy, idegőrlő; den saken slet på henne ez a dolog megviselte az idegeit (v; az idegeire ment) III. ~ sig kitépi v. kiszakítja magát; elszakad, el- v. megszabadul (från ngt vmitől, vmiből) IV. (hgs igek:) ~ av le- v. elszakít, leszaggat, letép; ~ bort elszakít, el- v. kitép, elragad; ~ ngt ifrån ngn elragad vkitől vmit; ~ lös elszakít; ~ sig lös elszabadul; megválik (från ngt vmitől); szabaddá teszi magát; ~ ned letép, leszaggat; ~ sönder széttép, -szaggat, -marcangol; ~ upp felszakít, -tép; elkoptat, elnyű, elhord, elhasznál; ~ lit teljesen elnyű v. elhasznál; kikoptat, kitapos (cipőt, lépcsőt); lestrapál; ~ ut sig agyondolgozza v. lestrapálja magát slitage [-ä's] -t kopás, elhasználódás slitas slets, slitits 1. vergődik; ~ mellan hopp och fruktan remény és félelem között hányódik v. vergődik 2. töri v. strapálja magát (om ngn vkiért); tülekedik, tolong (om ngt vmiért)

sliten slitet elkoptatott, kopott, elnyűtt, (el)használt, viselt; elcsigázott, megviselt, lestrapált slitning -en, -ar 1. (el)koptatás, elnyű-vés, elhasznál(ód)ás; használat, kopás 2. átv súrlódás, viszálykodás; utan ~ar súrlódás nélkül(i), súrlódásmentesen) 3. ~ av en tvist vitás ügy elintézése v. eldöntése slits -en, -ar 1. rés, hasadék (falban); horony; rovátka (fémen) 2. épületasztalos villa, olló, slicc 3. hasíték, slicc (ruhán) slitsam -t fáradságos, fåradalmas, vesződséges, o strapás slit|stark -t tartós, elnyűhetetlen, erős, O strapabíró -varg -en, -ar; q han är en riktig ~ sok ruhát elnyű V; szaggat, sok cipőt koptat (fiú) slockna [-o%-] 1. ki- v. elalszik (pU tüz), kihúny, elhamvad 2. átv kihűl, elhal, elgyengül; ~d kärlek kihűlt szerelem; med ~d röst elhaló hangon slog slå2

slogan [-Ö'-] (en), plur: -s jelszó, jelmondat (reklám céljára) slök -en, -ar o mihaszna, naplopó, csavargó

sloka vi, vt csüng, lóg, lekonyul, lehajlik; lógat, lekonyít, lehajt; blommorncfi ~r a virágok lekonyulnak (v. lehajtják fejüket); ~ (med) öronen lekonyítja v. behúzza a fülét; ~nde mustascher lógó bajusz sloker -n, slokar o -»- slök slok|hatt -en, -ar széles (lelógó) karimájú puhakalap, művészkalap -örad lelógó fülű; átv

megszégyenített, (szégyenében) zavart, levert, lógó orrú slopa 1. megszüntet, elvet, elhagy; megdönt; (el)töröl; felad; jag ~de punkterna efter rubrikerna a címek utáni pontokat elhagytam v. töröltem; ^vi får ~ tanken på resa lemondhatunk az utazás gondolatáról 2. rég lerombol, leszerel, lebont (hajót, erődöt)

slott [-o-] -et, — kastély; palota; (királyi) vár; kungliga ~et a királyi palota v. vár; på ~et a kastélyban; a palotában

slotts|flygel [-0-] -n, -flyglar kastély- ill. palotaszárny -fogde -n, -ar tört: várnagy; várkapitány -fru -n, -arslottsherre

várúrnő -herre -n, -ar várúr -lik -t, -liknande kastélyhoz ilL palotához hasonló, kastély- ill. palotaszerű -ruin -en, -er kastély- i IL palotarom; - várrom -torn -et, = kastélytorony; vár torony slovak -en, -er szlovák (ember) Slovakien npr Szlovákia slovakisk -t szlovák, szlovákiai slovakiska -n 1. szlovák nyelv 2. plur:

-or szlovák nő sloven -en, -er szlovén (ember) slovensk -t szlovén

slovenska -n 1. szlovén nyelv 2. plur: f -or szlovén nő sludtíer sluddret 1. dünnyögés, dadogás

2. zagyvaság, badarság sluddra: ^ (pä målet) dünnyög, dadog,

nem forog a nyelve (ittasnak) sluddrig -t dünnyögő, dadogó, érthetetlen, akadozó, zagyva (beszéd) slug -t 1. ravasz, furfangos, éles eszű, okos 2. O inte vara riktigt ~ nincs egészen helyén az esze; man blir inte ~ på dig o nem lehet eligazodni rajtad (v. kiismerni téged) -het -en ravaszság, furfang(osság), okosság -huvud -et, = v. -en ravasz v. agyafúrt kópé, ravasz róka sluka -de v. slök, -t elnyel, (fel)fal; bekap (ételt); ~ en roman (egy) regényt fal; ~ ngn med blicken v. ögonen majd elnyel vkit a szemével; ~ orden elnyeli a szavakat, érthetetlenül beszél; det ~r mycket pengar ez sok pénzt emészt fel

slum slummen, -kvarter -et, = nyomornegyed, szegénynegyed slummer -n szendergés, szunnyadozás,

szunyókálás, szundikálás, félálom slump -en, -ar 1. véletlen; en lycklig ~ szerencsés véletlen; en ren ~ tiszta * v. puszta véletlen; ~en gjorde att.. » a véletlen (úgy) akarta hogy...; ~en gynnade oss a véletlen v. szerencse kedvezett nekünk; av en ~ véletlen-t ségből, véletlenül; på en ~ vaktában, találomra 2. maradék (áruból, étel-^ bol); maradék(készlet), (áru)tétel;

i ~ egy tételben, egy tömegben, egész-^ ben; ker átalányban

slumpa I. vt, vi: ~ (bort) (potom áron) í . elveszteget, elad, kiárusít; elkótyavetyél II, refl: det ~de sig så, att ...

úgy esett V. adódott, hogy ..,; a véletlen úgy hozta, hogy ..,; \ det ~de sig så att jag var där véletlenül v. történetesen ott voltam slump I artad véletlen(szerű), esetleges -pris -et, = v. -er potom ár -vis adv 1. véletlenül, történetesen 2. ker egy tételben, egyben, egészben slumra szendereg, szunnyad(ozik), szunyókál, szundikál; ~nde anlag szuny-nyadó képességek; — hgs igek: ~ in elszenderedik, elszenderül, elszuny-nyad, elszunyókál slumsyster -n, -systrar szociális gondozónő (az Üdvhadsereg tagja) slunga I. s: -n, -or parittya; (méz)perge-tő, centrifuga II. vt (parittyából ki-) röpít, hajít, dob, vet; (ki)perget (mézet); ~ en sten på ngn követ dob vkire; ~ ngt till marken a földhöz vág vmit; ~ vredgade blickar haragos pillantásokat vet; átv: ~ ngn ngt i ansiktet vkinek a fejéhez v. szemébe vág vmit; ~d honung pergetett méz; ~s ur bilen kivágódik v. kirepül a gépkocsiból III. (hgs igek:) ~ bort elhajít, eldob, elröpít; ~ fram oda- v. kihajít, odadob, -vet; ~ fram en beskyllning mot ngn vádat szór vkire,| meggondolatlanul megvádol vkit; ~ in behajít, bedob; ~ ned lehajít, ledob, leröpít; ^ ut kihajít, kidob(ál), kivet, kiröpít; okád (pl. tűzhányó); átv szór, zúdít slung|boll [-o-] -en, -ar sp: 1. füleslabda 2. füleslabda-játék -sten -en, -ar parittyakő slunk -en, -ar o korty, kortyintás,

(utolsó) csepp slup -en, -ar 1. (nagy) hajócsónak, segédcsónak (kereskedelmi hajón) 2. evezős v. vitorlás csónak (hadihajón) 3. bárka, naszád; parti vitorlás hajó slurk -en, -ar o hörpintés, korty slusk -en, -ar, slusker -n, sluskar toprongyos alak; csavargó, csirkefogó; apacs sluskig -1 (top)rongyos, lerongyolódott,

lompos, piszkos, mocskos sluss -en, -ar zsilip, csege; himlens ~ar öppnas megnyílnak az ég csatornái, zuhog az eső slussa I. vt átzsilipel, zsilipen átereszt, zsilipez, csegéz (hajót) II. vi zsilipen áthalad

sluss [bassäng -en, -er, -kammare -n,slut

-kamrar zsilipkamra, -medence -port -en, -ar zsilipkapu -vakt -en, -er zsilip őr

slut I. s 1. -et, = vég; bevégződés, be-fejez(őd)és; eredmény; när ~et är gott, är allting gott minden jó, ha a vége jó; ~et på ett brev égy levélnek a vége v. befejezése; efter föreställningens ~ az előadás (befejezése) után; ~etpä visan blev att... az lett a nóta vége hogy ...; få ett dåligt ~ rossz véget ér; få ~ på ngt elkészül v. végez vmivel, elintéz vmit; göra ~ på ngt véget vet vminek; (f)elhasznál v.* elfogyaszt vmit; elver vmit (vagyont); göra ™ med ngn szakít vkivel; han kände ~et nalkas érezte hogy közeleg a vége, halálát érezte közelegni; närma sig ~et végéhez közeledik; la ** (be)végződik, befejeződik; véget ér, vége szakad, megszűnik; ki- v. elfogy, elkel (pl. áru); aldrig ta ~ sohasem szűnik meg, sosem lesz vége; hans krafter håller på att ta ~ fogytán van az ereje; den andre från ~et hátulról a második, az utolsó előtti; före årets ~ (v. ~et av året) az év vége előtt; i ~et hátul, a végén; i ~et av v. på boken a könyv végén; i ~et av mars március végén; mot ~et av seklet a század vége felé; till ~ végül, befejezésül, utoljára; végig; från början till ~ elejétől végéig; till mitt livs ** életem végéig; till det bittra ~et a legvégsőkig, a keserves v, szomorú befejezésig; det var början till ~et ez voit a vég kezdete; föra ngt till ett lyckligt ~ sikeresen v. szerencsésen befejez vmit; hör mig till ~ l hallgass(on) végig!; läsa (till) végigolvas, kiolvas; vid *>et av året az év végén 2. -en, -ar ép: zárókő II. adj: vara ~ el van végezve, be van fejezve, vége, o fuccs; ki- v. elfogyott, elkelt; kimerült, o kikészült, kész; skolan är ~ az iskolának (v. a tanításnak) vége van; boken är a könyv kifogyott v. elkelt; mina pengar är ~ elfogyott a pénzem, a pénzem odavan; sommaren är ~ a nyár elmúlt (v. odavan); allt är ~ minden odavan, mindennek vége; härmed var högtidligheten ~ ezzel véget ért az ünnepség; han är alldeles

(ő) ki van merülve v. o készülve; det är ~ med regnet elállt v. megszűnt az eső; det är ~ med mig végem van, O kész vagyok; det är ~ mellan oss közöttünk mindennek vége Sluta slöt, slutit (v. -de, -t) I. vt 1. bezár, zár; becsuk, behuny; (be- v. el)végez, befejez; berekeszt; ~ ngn i sina armar karjába zár vkit; ~ ngn till sitt bröst keblére szorít vkit; ~ en krets omkring ngn körülfog v. -áll vkit; kat: ~ leden (fel)zárkózik; ~ strömmen zárja az áramkört, bekapcsolja az áramot; ~ ögonen behunyja szemét; ~ ögonen fór ngt szemet huny vmi felett;

inom sig magába zár (érzelmei); ett arbete egy munkát befejez; ~ sammanträdet az ülést bezárja v. berekeszti; ~ skolan a tanítás befejeződik, a tanításnak vége (aznapra) ; befejezi a félévet (ill. az évet); elvégzi az iskolát, végez; ~ skolan klockan tolv tizenkét órakor jön ki az iskolából; jag ~de v. slöt mitt tal med att... beszédemet azzal végeztem hogy...; ~ tåget a menetet zárja, a menet végén halad 2. átv (meg)köt; ~ en affär (egy) üzletet (meg)köt; ^ (ett) avtal szerződést (meg)köt; ~ fred békét köt; ~ (ett) förbund szövetséget köt 3. következtet; ~ ngt av ngt vmiből következtet vmit

II. vi 1. bevégződik, befejeződik; [vmiben v. vmivel] végződik; vége van v. szakad, véget ér, zárul; matchen ~de oavgjord a mérkőzés döntetlenül végződött; när ~r skolan? mikor fejeződik be a tanítás?; mikor van vége az iskolának? (szünidő előtt); hur skall detta ~ mi le& ennek a vége?; ~ väl jól végződik; det kommer att ** illa ennek rossz vége lesz; hon har hos oss (ő) már nem dolgozik nálunk; få ™ bevégzi életét, meghal; elbocsátják, elküldik; ~ i en spets hegyben végződik, hegyes végű; en sjukdom som ~r med döden halálos kimenetelű betegség; räkningen ~r på nittio kronor a számla végösszege kilencven korona; ordet ~r på vokal a szó magánhangzóra végződik 2. abbahagy, felhagy; megszűnik; var ~de vi sist? hol hagytuk abba legutóbb?; dricka felhagy az ivással, lemondslutackord

az ivásról; det har regna elállt v. megszűnt az eső, az esőnek vége (van); ~ med ngt ~ upp med ngt; ~ (med att) röka abbahagyja a dohányzást, felhagy a dohányzással; ~ med det där! hagyd v. hagyja már abba!

III. ~ sig 1. be- v. lezárul, (be- v. le)csukódik; bezárkózik; átv (felsorakozik, -zárkózik; simul; hennes ögon slöt sig szeme lecsukódott; ~ sig inom sig magába zárkózik; ~ sig till v. efter .kroppen testhez simul (ruha) 2. ~ sig till ngn v. ngt csatlakozik vkihez v. vmihez; ~ sig till sällskapet csatlakozik a társasághoz; ~ sig till ngns åsikt csatlakozik vkinek a véleményéhez 3. ~ sig till ngt av ngt vmiből következtet vmire

IV. (hgs igek:) ~ till a) becsuk, bezár; behuny (szemet):b) (be)csukódik, (be)zárkózik; zárul; locket sluter dåligt till a fedő rosszul zár(ódik); ~ sig tillsammans v. samman tömörülnek, társulnak, összefognak, egyesülnek; ~ upp felzárkózik (kat is); ~ upp kring ngn csoportosul v. tömörül vki körül v. köré; ~ upp med ngt felhagy vmivel, abbahagy vijiit, lemond vmiről

slut|ackord [-Ö-] -et, = záróakkord, befejező v. végső akkord -akt -en, -er utolsó felvonás; átv záróaktus -anmärkning -en, -ar befejező v. végső megjegyzés; végszó slutare -n, = zár (fényképezőgépé) slutartikel -n, -artiklar 1. nyelv vég-artikulus, főnévhez kapcsolódó névelő (pl. a svédben) 2. zárócikk (újságban) slutas slutades v. slöts, slutats (be-)

végződik, befljeződik, zárul slut|behandla letárgyal, lezár (ügyet); elintéz, befejez -belopp [-o-] -et, = végösszeg -bokstav -en, -stäver utolsó betű -dom -en, -ar végítélet -effekt -en, -er végső hatás v. benyomás, hatásos befejezés (pl. drámáé) sluten slutet 1. zárt, bezárt; ~ försändelse zárt küldemény; slutet hav beltenger; ~ ordning, slutna led zárt rend, zárt sorok (kat is); ~ omröstning titkos szavazás; rösta med slutna sedlar titkosan szavaz; slutet sällskap zárt társaság; ~ vokal zárt magánhangzó; med slutna ögon behúnyt

szemmel; 2 zárkózott, tartózkodó, kevés szavú Slutenhet -en 1. zártság 2. zárkózottság slut|fas -en, -er utolsó v. végső fázis -följd -en, -er 1. végeredmény 2. végső következtetés, (logikai) zárótétel, konklúzió -föra -förde, -fört véghezvisz, befejez ^försälja -försålde, -försålt (vég)kiárusít -försäljning -en, -ar végeladás, végkiárusítás -giltig -t végérvényes -hastighet -en, -er végsebesség -kapitel -kapitlet, = utolsó fejezet, zárófejezet -kläm -klämmen, -klämmar 1. hatásos befejezés v. jelenet, csattanó, poén 2. összefoglalás; [beadvány] veleje v. lényege -konsonant [-o-, .-o-] -en, -er utolsó v. végső mássalhangzó -kurs -en -er 1. befejező v. záró tanfolyam 2. ker záróárfolyam -körd -kört elcsigázott, (teljesen) kimerült, kifáradt, O kikészült -ledning -en, -ar következtetés, konklúzió slutlig -t végső, befejező; végleges slutligen adv végre, végül (is), utoljára slut|likvid -en, -er végelszámolás; (teljes) kiegyenlítés v. kifizetés; som ~ teljes kiegyenlítésképpen -lön -en, -er utolsó bér v. fizetés (pl. nyugdíjazás előtt) -mål -et, = végcél -nummer -numret, = befejező v.»utolsó szám (műsoré) -omdöme -t, -n végső megítélés, végleges vélemény (pl. írás-műben) -ord -et, = zár(ó)szó, végszó -produkt -en, -er végtermék; végeredmény -punkt -en, -er végpont, végső pont -påstående -t, -n végső megállapítás; összegezés, összefoglalás (beszédvégén); jog záróindítvány -realisation -en, -er kér: végkiárusítás -resultat -et, — végeredmény -rim -rimmet, == végrím -sammanträde -t, -n záróülés -sats -en, -er 1. logika zárótétel, végkövetkeztetés, konklúzió 2. következtetés; draen ~ av ngt vmiből következtetést von le (v. következtet); kom-ma till den ~en arra a következtetésre jut -scen [-sën] -en, -er szính: utolsó jelenet, záró jelenet -sedel -n, -sedlar ker: kötlevél, -jegy, kötésigazolás -spel -et, = sp végjáték -spurt -en, -er sp: hajrá, finis; átv végső erőfeszítés v. erőbedobás -station -en, -er végállomás (átv is) -stavelse -n, -r nyelv:slutsten

649

utolsó szótag, végszótag -sten -en, -ar ép: zárókő -summa -n, -or végösszeg, teljes összeg -såld -sålt kiárusított, eladott; el- v. kifogyott, elkelt; boken är ~ a könyv (már) nem kapható (v. elfogyott) -sälja -sålde, -sålt (vég-) kiárusít

slutta lejt, ereszkedik; hajlik (lefelé); kullen ~r mot sjön a domb lejt a tó felé

sluttande lejtő(s), ereszkedő; hajló; dőlt, ferde; ~ plan lejtős v. ferde sík, lejtő; ~ tak rézsútos tető; ~ panna hátrahaj ló homlok; ~ axlar csapott váll(ak); átv: komma på det ~ planet lejtőre kerül

sluttning -en, -ar lejtő, ereszkedő;' lejtős terület, lanka, domb- v. hegyoldal; rézsű; hajlás, hajlat slut|varv -et, =

s/7 utolsó kör V. forduló (jutásnál) -vinjett -en, -er nyomd: záródísz, -léc, -vinyetta (fejezet végén) slya -n, -or (fűzfa)vessző slyna -n, -or süldő lány, bakfis; neveletlen fruska, kamasz v. csibész (lány) Slyngel -n, slynglar kamasz, neveletlen fickó; csibész, gézengúz, csirkefogó -aktig -t csibészes; pimasz, szemtelen, ripők -år plur kamaszévek slynålder -n serdülőkor (lányoknál), bakfiskor

slå1 -n, -ar keresztléc, -fa, -rúd; (létra-)

fok; retesz slå2 slog, slagit I. vt, vi üt, ver, csap; verdes, csapdos, csapkod; megver, legyőz; levág, lekaszál; önt, tölt; dob; vet; rúg; hjärtat ~r a szív ver v. dobog; ~ fienden megveri az ellenséget; alla medtävlare minden ellenfelét legyőzi; ~ ngn fördärvad télholtra v. laposra ver vkit; ~ ngn gul och blå kékre-zöldre ver vkit; ~ eld tüzet csihol; ~ läger tábort ver, letáboroz; ~ mynt pénzt ver; ~ mynt av ngt tőkét kovácsol (magának) vmiből; kihasznál vmit; tel: ~ ett nummer egy számot tárcsáz; ~ tält sátrat ver, felüti sátorfáját; klockan slog fyra az óra négyet ütött; märka vad klockan är slagen tudja hányat ütött az óra; då timmen är slagen amikor üt(ött) az

óra; ~ en bonde (ki)üt egy gyalogost

(sakkban); det slog mig eszembe jutott v. ötlött; (ez) feltűnt nekem; samvetet

slog honom furdalta a lelkiismeret, megszólalt a lelkiismerete; en vara som ~r kelendő v. kapós áru; ~ ngn för v. på munnen szájon üt v. vág vkit; ~ för en flicka csapja a szelet (v. udvarol) egy leánynak; ~ ngn i ansiktet arcul csap vkit; ~ näven i bordet (ököllel) az asztalra csap; ~ i dörrarna csapkodja az ajtókat; ~ glaset i golvet földhöz vágja a poharat; ~ ngn i huvudet fejbe üt v. ver vkit; ~ dörren i lås bevágja v. becsapja az ajtót; ~ klorna i ngt belevágja a karmait vmibe; ~ en spik i väggen bever egy szöget a falba; ~ vin i ett glas bort önt egy pohárba; ~ glaset fullt teletölti a poharat; vinet ~r i v. åt huvudet a bor a fej(é)be száll; ~ med vingarna szárnyaival csapdos; ~ ngn med häpnad elképeszt v. meghökkent vkit; huvudet mot väggen a falba üti v. veri a fejét; ~ armarna om ngn karjába zár (v. átölel) vkit; ~ papper om ngt papírba burkol v. göngyöl vmit; ^ ett snöre om ngt zsineggel körülköt vmit; ~ ngn på fingrarna vkinek az ujjára koppint; ~ ngn på flykten megfutamít vkit; ~ huvudet på spiken fején találja a szöget; ~ på trumman ráüt a dobra, veri a dobot; átv: ~ på trumman för ngt dobra üt v. ver vmit, reklámot csinál vminek;

på stort nagy lábon él, nagy hűhót csap, kitesz magáért; ~ ngn till marken földhöz vág vkit; ~ en bro över floden hidat ver a folyón

II. ~ sig 1. megüti magát; [-[vmi-hez]-] {+[vmi- hez]+} ütődik, csapódik; tekeredik, tekergőzik; ~ sig lös szabaddá teszi magát; átv: ~ sig for sitt bröst veri a mellét; ~ sig för pannan a homlokára üt v. csap; han ~r sig i backen på att ... a fejét teszi rá hogy .. .; ~ sig i huvudet beveri a fejét; ~ sig på knät be- v. megüti a térdét; ormen slog sig om armen a kígyó a karjára tekeredett; sjukdomen slog sig på lungorna hos henne a betegség a tüdejére ment (v. a tüdejét támadta meg); kölden ~r sig a fagy enged v. gyengül; vinet ~r sig a bor megromlik (v. állott lesz); fönstret ~r sig az ablak(üveg) bepárásodik; ~ sig till ro megnyugszik (med ngt vmi ben);slå2 650

pihenőre v. nyugovóra tér; (refI igéket lásd még I IL alatt is) 2. (meg-) vetemedik (fa), meggörbül

III. (hgs igek:) ~ an megüt,-pendít; ~ an en ton megüt egy hangot; ~ an på ngn benyomást tesz (v. hat) vkire; visszhangra talál vkinél; tetszik vkinek; det slog an på åhörarna (ez) lebilincselte a hallgatókat; ~ av eltör; ledob, levet (lovast); ieönt; levág, lekaszál; enged [vmiből]; ~ av gräset levágja a füvet; ~ av ngt på priset enged vmit az árból; ^ av sig állott lesz, ízetlenné válik, megromlik (bor, sör); ~ bakut hátrafelé rúg, kirúg (ló); ~ bort kiönt; átv elűz, elhesseget, leráz; ~ bort alla bekymmer elűzi minden gondját, félretesz minden gondot; ~ bort ngt med skämt tréfával üt el vmit; ~ bort tanken på ngt elűzi v. elhessegeti vminek a gondolatát, nem gondol többé vmire; ~ emot nekiütődik, -csapódik (ngt vminek); beleütközik (ngn vkibe); en stank slog emot mig bűz ütötte meg az orrom; ~ fast odaszögez, -erősít, [vmihez] rögzít; bever (szöget); átv megállapít, leszögez; ^ fel melléüt, -fog (zongorázásnál); balul üt ki, rosszul sikerül; skörden har slagit fel az aratás rossz eredménnyel zárult; ~ fram előhoz, indítványoz, javasol; ~ sig fram előreküzdi v. keresztülvágja magát; boldogul; ** i bever, beüt; beönt, be(le)tölt; beletöm, teletöm; ~ i vin i ett glas bort tölt egy pohárba; ^ i ngn ngt bemesél vkinek (v. elhitet vkivel) vmit, teletömi v. telebeszéli vkinek a fejét vmivel; i ngn historier meséket ad be vkinek;

i sig en massa data teletömi a (saját) fejét egy csomó adattal; ~ ifrån motorn kikapcsolja v. leállítja a motort; ~ ifrån sig visszaver; elűz, elhesseget; elutasít, elvet; ~ ifrån sig alla dystra tankar minden borús gondolatot elhesseget magától; ** igen a) becsuk, becsap (pl. ajtót); összecsuk, -csap (könyvet); (végleg) bezár (boltot); visszaüt, -csap; b) becsukódik, becsapódik; ~ igenom átüt; (átütő) sikert arat, (nagy) visszhangra talál, ismertté válik; bläcket ~r igenom a tinta átüt; ~ sig igenom keresz-

tülvágja magáé, boldogul; ~ ihjäl agyonüt, -csap; ~ ihop a) összeüt, -ver, -csap; összehajt, -csuk (könyvet is); összeönt; összetesz, -rak; átv Összevon, egyesít; b) össze- v. becsapódik, össze- v. becsukódik; ~ ihop händerna összecsapja a kezeit, összeveri a tenyerét; ~ sina huvud ihop o összedugják a fejüket; ~ ihop två klasser összevon két osztályt (iskolában); ~ sig ihop társul, egyesül; átv összefog, -áll; ~ in a) beüt, bever; betör, bezúz; begöngyöl, beburkol, becsomagol; b) behatol, benyomul; átv beválik, bekövetkezik, igaznak bizonyul, talál(ó); ~ in öppna dörrar nyitott kapukat dönget; ~ in ngt i papper papírba göngyöl v. csomagol vmit; regnet slog in genom fönstret az eső bevert v. befolyt az ablakon; på henne ~r ordspråket in rá érvényes a közmondás; det ~r in úgy van, igaz, stimmel; <v in på en ny bana új (élet-) pályára lép, új foglalkozást v. pályát választ; ~ in på en annan väg más útra tér; ^ ned leüt, lever; lecsap (átv is); lesüt (szemet); lehajt, lecsuk (gallért, ernyőt); ~ ned en påle lever egy cölöpöt; blixten slog ned i trädet a villám belecsapott a fába; örnen slog ned på sitt byte a sas lecsapott a zsákmányára; fågeln har slagit ned på taket a madár leszállt a tetőre; nyheten slog ned som en bomb a hír bombaként hatott; ~ ned på ngt levág v. lekritizál vmit; ~ sig ned leereszkedik, letelepszik, leül, helyet foglal; meg- v. letelepedik; ^ sig ned vid ett bord letelepszik egy asztal mellé, asztalhoz ül; ~ sig ned i Ungern letelepedik Magyarországon; ~ Er ned! foglaljon helyet!, tessék leülni!; ** om körülcsavar, -köt(öz); begöngyöl-; átv átcsap, megváltozik; átnyergel, foglalkozást v. pályát változtat; ~ om ett rep om ngt kötéllel körülköt(öz) vmit, kötelet csavar vmi köré; ~ om papper papírba burkol v. göngyöl v. csomagol (om ngt vmit); vädret har slagit om az időjárás (hirtelen) meg-, változott; han slog om och blev diktare (o) pályát változtatott és költő lett; ~ omkring sig csapkod maga körül; ~ omkull a) fellök, -borít, -dönt,slående

-fordít; b) felborul, -dől, -fordul, hanyatt vágódik; ~ på felver, -erősít, rászögez; hozzáönt, -tölt; ** sig på ngt nekifekszik vminek, ráveti magát vmire; vmire adja magát; sig på studier nekifekszik a tanulásnak, a tanulásra adja a fejét; ~ sig på att supa ivásra adja a fejét; ~ runt felborul, -dől, -fordul, -bukfencezik, bukfencet vet; ~ sönder szét- v. összetör, szét- v. összezúz; ~ titi odaüt, -vág, -csap; belecsap (vkinek a kezébe), kezet csap; belemegy (ajánlatba), elfogad; nekilát, hozzáfog; bekapcsol; átv bevág, sikerül; ~ tilt ngn megüt vkit, ráüt v. rácsap vkire, O leken vkinek egyet; ~ till! kezet rá!, csapj(on) belel;\ vetet slog till i år az idén a búza(termés) bevágott (v. jól sikerült); ~ till ett skratt kacajra fakad, felkacag, -nevet; ~ tillbaka visszaüt, -ver (kat is); ~ under sig magához ragad; hatalma alá hajt, leigáz; ~ upp felüt, -ver; felerősít, -szegez, -ragaszt; felhajt (pl. gallért); felnyit; ~ upp framsätet felcsapja v. felhajtja az elülső ülést (gépkocsiban); ~ upp paraplyt fel- v. kinyitja az (es)ernyőt; ~ upp en flaska (egy) palackot felnyit v. felbont; ** upp sidan tio i boken felüti v. fellapozza a könyv tizedik lapját; ~ upp ett ord i ordboken megkeres egy szót a szótárban; ~ upp en förlovning eljegyzést felbont; ~ upp med ngn szakít vkivel; ~ ur kiönt; ~ ut kiüt, kiver, kicsap; kiönt; kilöttyent (pl. kávét); felborít (poharat); kinyílik, kivirágzik; fakad, kihajt; átv végződik, sikerül; sp: ~ ut ngn legyőz vkit; ökölvívás kiüt (v. kiütéssel legyőz) vkit; ~ ut en fönsterruta (egy) ablaktáblát kiver v. bever v. kitör; ~ ut ett kort kijátszik v. kihív egy kártyát; lågorna ~r ut genom dörren a lángok kicsapnak az ajtón; blommor ~r ut nyílnak a virágok; knoppar ~r ut fakadnak a rügyek; ~ Ma ut balul üt ki, rosszul végződik v. sikerül; ~ väl ut jól végződik v. sikerül (v. üt ki); ** sig ut kivágja magát, boldogul; ~ över átcsap (vili, átv is); átönt; kifolyik, kiömlik; felborul, -fordul, -bukfencezik; túlzásba (v. a másik végletbe) esik; átvált, megbicsaklik

(hang); ~ över i sin motsats ellentétébe csap át slående találó, csattanós; feltűnő; ~ bevis csattanós v. frappáns bizonyíték; ~ jämförelse találó hasonlat; ~ lik feltűnően (v. a megszólalásig) hasonló slån -en v. -et nov: kökény -

bär -et, =

kökény (bogyó) slåss slogs, slagits verekedik, verekszik, küzd, harcol; ~ med v. mot fienden küzd v. viaskodik az ellenséggel; ^ omförmåner előnyökért harcol; ~ om ngt tülekedik vmiért slåtter -n fű- v. szénakaszálás, szénabegyűjtés; széna(termés) -folk [-0-] -et kaszások, szénabegyűjtők -kari -en, -ar kaszás -mark -en, -er rét, kaszáló -maskin -en, -er fűkasza, fűkaszálógép -öl -et szénakaszálás utáni ünnep v. áldomás

släcka1 släckte, släckt (vt, vi) hajó: ~ på ereszt, (utána)enged (pl. kötelet)

släcka2 släckte, släckt olt, el- v. kiolt; kikapcsol, lecsavar (villanyt); átv (el)olt, csillapít; ~ kaik meszet olt; släckt kalk oltott mész; ~ törsten csillapítja a szomjúságot; ~ sin vrede på ngn kitölti a haragját vkin; — hgs igek: ~ ut kiolt

släckning -en, -ar el- v. kioltás; (tűz)oltás;

átv csillapítás släcknings I arbete -t, -n (tűz)oltási munkálatok) -redskap -et, = tűzoltó eszköz v. szerszám släde -n, -ar szán, szánka; techn sólya-

szánkó; åka ~ szánkázik släd|färd -en, -er kirándulás szánon, szánkázás -före -t: bra ~ jó szánút, szánkázásra alkalmas hó -parti -(e)t, -er kirándulás (szánon), szántúra, szánkázás

slägga I. s: -n, -or ráverőkalapács, (ko-vács)kalapács, pöröly; sp kalapács IL vt kalapácsol, kovácsol Slägg|kastare -n, '— sp kalapácsvető

-kastning -en sp: kalapácsvetés Släkt I. s: -en, -er nemzetség, nem;, család; rokonság; ~en Vasa a Vasa-ház, a Vasa-dinasztia; <v och vänner rokonok és barátok; det ligger i ~en ez családi vonás, örökletes a családban II. adj indecl rokon; vi är ~ på fädernet apai ágon rokonok vagyunk;släktas

652

släpa

han är ~ med mig på långt håll (ő) távoli rokonom släktas släktades, släktats: ~ på ngn

O fajzik v. hasonlít v. üt vkire släkt|bolag -et, = családi vállalat -drag

-et, = családi vonás släkte -t, -n 1. nemzedék; det unga ~t az ifjú nemzedék, az ifjúság, a fiatalság; från ~ till ~ nemzedékről nemzedékre 2. nemzetség, faj(ta) 3. biol, nyelv, fii nem, genus släkt|fejd -en, -er családi viszálykodás; törzsek harca -forskare [-o-] -n, = családkutató, genealógus -förbindelse -n, -r rokoni kapcsolat, rokonság -gren -en, -ar ág (családé, nemzetségé) släkting -en, -ar rokon; en ~ till mig

(egy) rokonom släkt|klenod -en, -er családi ékszer v. drágaság -krönika -n, -or családi krónika -kär -t rokonságszerető -kärlek -en családi érzés v. összetartás -led -et, = nemzedék, generáció; gångna ** korábbi nemzedékek -middag -en, -ar családi ebéd -möte -t, -n családi összejövetel v. ünnep (pl. évfordulón) -namn -et, = 1. családnév, nemzetségnév, vezetéknév 2. biol nem- v. nemzetségnév, genusnév släktskap -en rokonság (átv is); sógorság

släktskaps|band -et, = rokon(ság)i kötelék -förbindelse -n, -r rokoni kapcsolat -förhållande -t, -n rokon(ság)i viszony (-lat)

släkt|tavla -n, -or nemzetségfa, családfa -tycke -t, -n családi hasonlóság v. hasonlatosság; (jellembeli) hasonlóság slända1 -n, -or tex: orsó, guzsaly slända2 -n, -or áll: szitakötő släng -en, -ar 1. lódítás, rántás, rándítás; ~ med huvudet a fej felvetése, fejrán-dítás, -mozdulat 2. ütés, csapás 3. csipkelődés 4. enyhe megbetegedés; ha en ~ av influensa egy kis náthaláza van 5. kacskaringó, cikornya (írásban)

slänga slängde, slängt I. vt hajít, dob, vet, lódít; ~ pengarna på bordet az asztalra dobja a pénzt; ~ i sig en matbit (gyorsan) bekap egy falatot; ~ en kula efter ngn találomra egy golyót küld vki után II. vi lóbál, lógat; lóg; (ide-oda) hánykolódik, dülöngél; ~ i

dörrarna bevágja v. csapkodja az ajtókat; ~ med armarna a karját lóbálja; ~ med benen a lábát lógatja; ~ omkring

sig med fraser dobálózik a frázisokkal, nagyokat mond; ~ på huvudet felveti a fejét; kläderna hängde och slängde på henne a ruha lígett-lógott (v. lötyögött) rajta III. ~ sig på soffan rádobja magát a pamlagra; ~ sig i sadeln nyeregbe pattan IV. (hgs igek:) ~ av v. bort el- v, lehajít, el- v. ledob, el- v. levet; ~ av (sig) rocken ledobja magáról a kabátot; ~ fram odahajít, -dob, -vet; ~ ifrån sig ellódít, elhajít, eldob; lehány magáról; ~ igen becsap, bevág (pl. ajtót); ~ ned lehajít, ledob; ~ på sig kläderna magára kapja a ruhá(já)t; ~ till ngn leken (egyet) vkinek; ~ till ngn ngt odalök v. odavet vkinek vmit; ~ undan félrelódít, -hajít, -dob; ~ ut kilódít, kihajít, kidob

slängd slängt o jártas, ügyes, erős (vmely tantárgyban); ravasz, agyafúrt; pojken är ~ i fysik a fiú erős a fizikában (v. jól tudja a fizikát) släng|gunga -n, -or hinta -kappa -n, -or körgallér, o malaclopó -kyss -en, -ar: ge v. kasta ngn en ~ csókot dob vkinek slänt -en, -er, slänta -n, -or fvminek a] lejtős oldala; töltés oldala; lejtő; techn rézsű släntra őgyeleg, lődörög, lézeng släp -et, = 1. uszály (ruháé) 2. ha på ~ vontat; ta på ~ vontatókötélre vesz 3. kimerítő munka, strapa, robot; efter veckans ~ a heti munka után släpa I. vt vonszol, von, húz; vontat; hurcol; cipel; ~ en pråm (egy) uszályt vontat; ~ efter sig maga után húz v. vonszol; ~ fötterna v. benen (efter sig) húzza a lábát II. vi 1. vonszolódik, húzódik; klänningen ~r på marken a ruha a földet söpri; ~ på orden nyújtja a szavakat, vontatottan beszél; ~ med fötterna csoszog(va megy); ~nde steg csoszogó lépések 2. keményen dolgozik, küszködik, strapái ja magát, robotol III. (hgs igek:) ~ bort elvonszol, elhurcol, elcipel; ~ efter utánasántikál, hátul kullog; késik, nem halad; arbetet ~r efter a munkában lemaradás van; ~ fram elő- v. odavonszol, odahúz, elő- v. odacipel; ~Släpig

sig fram (oda)vonszolja magát; ~ med sig magával hurcol v. cipel; ~ ned levonszol, lehurcol, lecipel; ~ omkring körülhurcol, -cipel; ~ undan félrevonszol, -hurcol, -cipel; ~ upp felvonszol, -húz, -hurcol, -cipel; ~ ut kivonszol, kihurcol, kicipel släpig -/ 1. vontatott, (el)nyújtott (pl. hang), lassú (járás) 2. fáradságos, kemény, strapás släp|lina -n, -or vontatókötél -nät -et, =

vontatóháló släppa släppte, släppt I. vt elenged, elereszt; elejt; lemond [vmiről]; békén hagy; släpp mig! eressz(en) el!; ~ fågeln ur buren a madarat kiereszti a kalitkából; ~ en fånge foglyot szabadon enged v. bocsát; ~ hundarna på ngn a kutyákat ráereszti v. rászabadítja v. ráúszítja vkire; ~ taget i ngt elenged v. elereszt vmit; átv: ~ taget lazít a fogáson, kienged a kézből; jag släppte boken elejtettem v. kiejtettem a kezemből a könyvet, a könyv kiesett a kezemből; ~ tillfället ur händerna elszalasztja az alkalmat; han släpper dig inte förrän... (ő) nem hagy téged békén addig míg ...; ~ tanken på ngt elejti vminek a gondolatát, lemond vmiről; ~ på bete legelőre (ki)hajt II. vi megereszkedik, -lazul; (ki)hullik (haj), leválik; (meg-) enyhül, mérséklődik, enged; isen släpper a jég zajlik; kölden släpper a fagy enged v. enyhül, a hideg mérséklődik; spänningen släpper a feszültség felenged v. csökken III. ~ sig 1. elereszti v. elengedi magát 2. o szellent IV. (hgs igek:) ~ av el- v. kiereszt, elenged; leereszt (vizet); ~ efter (meg)lazít, (meg)ereszt (på ngt vmit); átv enged; man får icke ~ efter på disciplinen nem szabad engedni hogy a fegyelem lazuljon; ~ efier på kraven leszállítja igényeit, enged a követeléseiből; ~ fram odaenged, -ereszt, -bocsát; ~fram strömmen átbocsátja az áramot; ~ igenom átenged, átereszt, átbocsát; tyget släpper inte igenom vatten a szövet nem engedi át a vizet; ~ in beenged, beereszt, bebocsát; ~ lös szabadon enged v. bocsát, kienged, kiereszt; szabadjára enged; ned leenged, leereszt, lebocsát;

leejt; ~ på rá- v. beenged, (be)ereszt; rá- v. bekapcsol (áramot); ~ på vatten i badkaret vizet ereszt a fürdőkádba; ~ till odaenged, -ereszt [vhova]; odaad, átenged (használatra); ad [vmihez]; átv áldoz [vmire]; ** till livet életét adja v. áldozza; ^ upp felenged, -ereszt, -bocsát; ~ upp en drake sárkányt felereszt; ~ UPP ngn i en högre klass felsőbb osztályba enged vkit; ~ ut kienged, kiereszt, kibocsát; szabadon enged v. bocsát; ut aktier részvényeket bocsát ki; ~ ut hästen på bete a lovat kicsapja v. kihajtja a legelőre; ~ ut en klänning ruhát kienged v. kiereszt; ~ ut ånga gőzt ereszt ki; ~ ut i marknaden forgalomba hoz; átv piacra visz v. hoz släpphänt 1. ügyetlen (kezű); vara ~ mindent elejt, minden kiesik a kezéből, lyukas a keze 2. átv engedékeny, elnéző, laza; ~ kontroll laza ellenőrzés; vara ~ med v. mot ngn elnéző vkivel szemben -het -en engedékenység, elnézés;lazaság släp I tåg -et, — vontatókötél; ta i ~ vontatókötélre vesz; átv: vara i ngns ~ vkinek az uszályába került -vagn -en, -ar pótkocsi;

en bil med ~ pótkocsis autó

slät slätt sima, sík, egyenletes, lapos; csupasz; egyszerű; közepes, gyenge; ~t ansikte sima v. csupasz arc; ~t hår sima haj; spela v. göra en ~ figur közepes szerepet játszik, gyengén szerepel; en ~ kjol egyszerű v. sima szoknya; en ~ kopp kaffe egy sima fekete (-kávé) (sütemény nélkül) ; en ~ ursäkt gyenge v. rossz kifogás släta I. vt simít, egyenget; ~ håret lesimítja a haját II. (hgs igek:) ~ till le- v. elsimít, (el)egyenget; ~ ut kisimít, kiegyenget; ~ över végigsimít; átv elken, (el)palástol, leplez, takargat slät|bana -n, -or sp: sima futópálya (akadályok nélkül) -borra simára fúr (fegyvercsövet); ~t lopp sima cső (fegyveré)

släthet -en simaság, egyenletesség; középszerűség, jelentéktelenség slät|hyvel -n, -hyvlar simító v. eresztő gyalu -hårig -t sima v. lesimított hajú; sima v. rövid szőrű -kammadslätlöpning

simára fésült, o lenyalt (hajú); slätkammat folk szürke v. mindennapi emberek -löpning -en, -ar lósport: síkíuttatás, -verseny; sp síkfutás -rakad simára borotvált -struken -struket 1. simára vasalt,. kisimított 2. átv középszerű, közepes, szürke, jelentéktelen slätt1 -en, -er síkság, róna(ság), alföld slätt2 adv 1. rosszul; stå sig ~ rosszul v. gyengén áll 2. rätt och egész egyszerűen; ingen (egyáltalán) senki sem

slätt|bo -n, -r alföldi lakos, síksági ember, síkság v. alföld lakója -bygd -en, -er, -land -et, = sík v. lapos vidék, síkság, rónaság

slätvar -en, -ar áll: sima rombuszhal slö .slött tompa, életlen; átv eltompult, érzéketlen; erőtlen, gyenge; lusta, hanyag; pilledt, álmos; ostoba, buta slöa I. vi henyél, lustálkodik; sitta och a napot lopja II. vt eltompít (átv is), életlenné tesz; ~s eltompul (átv is), életlenné válik III. (hgs igek:) ** till figyelmetlenné válik, eltompul; elbóbiskol, elszundít; elbutul slödder slöddret söpredék, csőcselék slöfock [-o-] -en, -ar o naplopó, lajhár,

álomszuszék slöhet -en tompaság, életlenség; (el-) tompultság, érzéketlenség; lustaság, hanyagság; elbutultság slöja -n, -or fátyol; lepel; dra v. kasta en ~ över ngt fátyolt borít vmire; lyfta en flik av framtidens fellebbenti a jövő fátylát; ta ~n apáca lesz, fátyolt ölt, kolostorba vonul slöjd -en, -er (háziipari) kézimunka; barkácsolás, famunka; isk kézügyesség(i gyakorlat), kézimunka(óra), szlöjd Slöjda I. vi kézimunkázik, fúr-farag, barkácsol II. vt (fát) megmunkál, (ki)farag

slöjd|iärare -n, — isk kézimunka-oktató, -tanító, szlöjdoktató -timme -n, -ar isk: kézimunka- v. szlöjdóra -undervisning -en isk: kézimunka- v. szlöjdoktatás (S) slör1 -et, = állebeny (kakasé, pulykáé) slör2 -en hajó: hátfélszél, háromnegyed szél

slöra hajó hátfélszéllel (v. háromnegyed széllel) vitorlázik

slösa vt, vi (el)pazarol, (el)tékozol, (el-) fecsérel (med ngt vmit); költekezik;

med statens medel pazarolja v. (el-) herdálja az állam pénzét; ^ sina krafter på ngt erejét (el)fecséreli vmire; ** beröm på ngn dicsérettel halmoz el vkit; — hgs igek: ~ bort elpazarol, elpocsékol, elfecsérel, elvesztegel slösaktig -t pazarló, tékozló, költekező; pazar, fényűző -het -en pazarlás(i hajlam), tékozlás, költekezés slösare -n, = pazarló, tékozló, fecsérlő,

költekező (férfi) slöseri -(e)t pazarlás, tékozlás, fecsérlés, költekezés; ~ medíid(en) időpazarlás, -fecsérlés

slöserska -n, -or pazarló, tékozló, fecsérlő, költekező (nő) slöt sluta

smack1 -en, -ar kétárbocos halászhajó,

halászvitorlás smack2 -en v. -et, -ar csettintés; cuppa-

nás, cuppogás smack3 indecl (ett): o inte begripa ett ~ egy kukkot sem ért (belőle); inte göra ett ~ egyáltálán semmit sem csinál smacka csettint; csattint, pattint; cuppan, cuppog; ~ med tungan csettint a nyelvével; åt hästen csettint a lónak smackning -en; rar cuppantás; csettintés;

csattiritás, pattintás; átv cuppogás smak -en, -er ízlelés, ízlés; íz (átv is); ~en är olika az ízlések különbözők; ha god ~ jó ízlése v. gusztusa van; sakna ~ nincs ízlése (esztétikailag); en syrlig ~ savanykás íz; soppan hade ingen ** a leves ízetlen voit; få v. ta ~ efter ngt (mellék)ízt kap vmitől; sätta ** på en rätt ízt ad egy ételnek, ízesít egy fogást (fűszerrel); känna ngt på ~en felismer vmit az ízéről; äta med god ~ jó étvággyal (v. jóízűen) eszik; allt efter tycke och ~ (egészen) tetszés és ízlés szerint, ki-ki a gusztusa szerint; enligt den då rådande ~en az akkori ízlés v. divat szerint; i min ~ ízlésem v. véleményem szerint; få ~ för v. på ngt rájön vmi-nek az ízére, megkedvel vmit, kedvét leli vmiben; ha ~ fór starka drycker kedveli v. szereti a tömény ital(oka)t; falla ngn i ~en ínyére v. kedvére van (v. tetszik) vkineksmaka

smaka I. v/(meg)ízlel, (meg)kóstol; jag har inte ~ten bit (mat) hela da(ge)n egész nap egy falatot sem ettem; han ~r aldrig sprit (ő) sohasem iszik szeszes italt; låta ngn ~ ngt megízleltet vkivel vmit; låta sig ngt väl ~ jóízűen eszik v. iszik vmit, jóllakik vmivel IL vi h íze van; ízlik; maten ~r bra v. gott az étel jóízű v. ízlik v. ízletes; vinet ~r (av) fat a bor hordóízű; ~ lök hagymaíze van, -hagymaízű; soppan ~de ingenting a levesnek semmi íze sem voit; hur ~r,det? milyen íze van (ennek)?; hogy ízlik?; ingenting honom semmi sem ízlik neki; det ~r att vara lös och ledig kellemes (dolog) szabadnak lenni 2. ^ på ngt megízlel v. megkóstol, vmit; ízlelget v. kóstolgat vmit; han smakade på alla rätterna minden fogásból evett IIL (hgs igek:) av megízlel, -kóstol; ~ på eszik, kóstol (ngt vmiből); átv megkóstol, -ismer, -tud, -lát smak|bit -en, -ar ínyencfalat; ízelítő (átv is) -domare -n, = az ízlés (v. a divat) irányítója; művészeti v. irodalmi kritikus -fråga -n, -or ízlés kérdése, gusztus dolga smakfull -t ízléses -het -en ízlésesség, jó ízlés

smakförnimmelse -n, -r ízlelési érzet,

ízérz(ékl)et smaklig -t 1. ízletes, jóízű; ~ måltidl

jó étvágyat! 2. kellemes, ízléses smaklös -t 1. ízetlen (átv is) 2. ízléstelen -het -en, -er 1. ízetlenség (átv is) 2. ízléstelenség smak|organ [-o-] -et, « ízlelőszerv, ízlés szerve -prov -et, = ízelítő, kóstoló (átv is) -riktning -en, -ar ízlés(beli irányzat v. felfogás), (esztétikai) irányzat, stílus -råd -et, — 1. tanács ízlés kérdésében 2. tanácsadó (ízlés dolgában); litterärt ~ irodalmi tanácsadó -sak -en, -er ízlés v. gusztus dolga -sensation -en, -er ízérz(ékl)et, ízlelési érzet -sinne -t 1. ízlelőérzék, ízérzék 2. esztétikai érzék, ízlés -sätta -satte, -satt ízesít, fűszerez; ízt ad {ngt vminek); ~ såsen (meg)ízesíti a mártást -ämne -t, -n ízesítő, fűszer

smal -í keskeny, szűk; vékony, karcsú;

en ~ port szűk kapu(bejárat); *>a fingrar vékony ujjak; vara <** om livet

karcsú a dereka, karcsú derekú; han är ~ över bröstet (neki) szűk a mellkasa, (ő) szűk mellű; en ~ sak jelentéktelen dolog, apróság, semmiség; det ären ~ sak för honom (ez) semmiség az ő számára smal [ben -et, = lábszárnak boka feletti harmada, sípcsont; csüd (lóé) -film -en, -er keskenyfilm -filmare -n, = keskenyfilmes (személy) -filmskamera -n, -or keskenyfilm-felvevőgép smalna elkeskenyedik, el- v. összeszűkül;

elvékonyodik; lesoványodik smal|randig -t keskenycsíkos -spårig

-t keskeny nyomközű v. nyomtávú smaragd -en, -er smaragd -grön -t

smaragdzöld smart [-är-] élelmes, furfangos, hétpróbás, ügyes; en ~ affärsman minden hájjal megkent üzletember smaska o L cuppan; cuppog; kyssa ngn så det cuppanós csókot ad vkinek 2. csámcsog smatter smattret ropogás, pattogás; kattogás, berregés, pufogás; harsogás, recsegés; kopogás, zuhogás; (vö. smattra) smattra ropog, pattog (fegyver, lövés); kattog, berreg, pufog (pl motor); harsog, recseg (trombita); kopog, zuhog (eső, jég); haglet ~r mot fönstret a jégeső ver(des)i az ablakot; regnet ~de på taket az eső kopogott a tetőn smed -en, -er kovács smedja -n, -or kovácsműhely smek -et smekning smeka smekte, smekt cirógat, simogat;

becéz(get), dédelget smekas smektes, smekts cirógatják v. simogatják v. becézgetik v. dédelgetik egymást

smek|månad -en, -er mézeshetek -namn

-et, = becenév, becéző név smekning -en, -ar cirógatás, simogatás;

becéz(get)és, dédelgetés smekord -et, = becéző v. gyengéd szó,

kedveskedő kifejezés smeksam -t cirógató, becézgető, kedveskedő, hízelkedő smet1 smita213

smet2 -en, -er 1. pép, nyúlós massza,

kenőcs; sár 2. tészta, massza smeta I. vt, vi 1. ken; beken; maszatol; ragaszt; ** smör på ngt vajat ken vmire 2. ragad(ós), tapad(ós), fog (pl frisssmetig

656

smittkoppsepidemi

mázolás) II. (hgs igek:) ~ av v. ifrån sig fog, színét átadja (friss festés); maszatol; ragad(ós), tapad(ós); ~ fast beken; fel- v. rá- v. odaragaszt; ~ ned v. ner összemaszatol, -ragacsol, -ken; ~ ned sig med fett zsírral összekeni (v. bezsírozza) magát; ~ på rá- v. beken; rágaraszt smetig -/ ragadós, tapadós, ragacsos;

maszatos, piszkos smicker smickret hízelgés, hízelkedés;

talpnyalás smickra I. vt hízeleg; hízelkedik, kedveskedik (ngn vkinek); det ~de hans fåfänga (ez) hízelgett a hiúságának, legyezgette a(z ő) hiúságát; hon är ~d {över) att hon ... hízeleg neki az hogy (ő) . . ., el van ragadtatva attól hogy (ő) ... II. ~ sig hízeleg magának; [azt] képzeli v. reméli; [azzal] dicsekszik; ~ sig med för-hoppningen att . . . azzal kecsegteti (v. abban a reményben ringatja) magát hogy...; han ~r sig med att vara den förste azt képzeli (v. azzal kérkedik) hogy ő az első smickrande hízelgő (átv is), hízelkedő, kedveskedő; det är mycket ~ för mig (ez) nagyon hízelgő rám nézve smickrare -n, == hízelgő, hízelkedő, kedveskedő

smickrerska -n, -or hízelgő, hízelkedő,

kedveskedő (nő) smida smidde, smitt I. vt, vi kovácsol (átv is); kalapál, ver (fémet); ~ ngn i järn vasra ver vkit; (man måste) ~ medan järnet är varmt addig üsd a vasat míg meleg; ~ planer terveket kovácsol v. sző II. (hgs igek:) ~ fast hozzá- v. odakovácsol; ~ ihop összekovácsol; átv kiagyal, kohol, sző; ~ om újrakovácsol; ~ ut kikovácsol, kikalapál smidbar -1 kovácsolható smidde smida

smide -t, -n 1. kovácsolás 2. kovácsolt munka; kovácsmunka; kovácsoltvas áru

smides|järn -et, = kovácsolt vas -kol [-Ö-] -et, = kovácsszén -ugn -en, -ar kovácstűzhely smidig -t 1. kovácsolható, kalapálható, alakítható 2. hajlékony, rugalmas, simulékony; ügyes (pl. diplomata)

-het -en hajlékonyság, rugalmasság, simulékonyság; ügyesség smil -et, = behízelgő v. huncut mosoly,

mosolygás smila mosolyog; ~ mot ngn (behízelgően)

(rá)mosolyog vkire smil|band -et: dra på ~et elmosolyodik; rámosolyog (åt ngn vkire) -fink -en, -ar o hízelgő, talpnyaló -grop -en, -ar gödröcske (arcon) smink -et, -er arcfesték, smink; rúzs sminka (ki)fest (arcot), kikészít; kendőz; ~ sig kraftigt erősen (ki)festi v. sminkeli magát; — hgs igek: ~ av sig eltávolítja a sminket, leszedi a festéket magáról, lesminkeli magát sminkjburk -en, -ar sminkdoboz -stift -et, ==, -stång -en, -stänger szájrúzs; arcfesték- v. sminkrudacska smisk -et o paskolás, legyintés; verés smiska o megpaskol, -legyint, elfenekel;

~ ungen ráver a gyerekre smita1 -n o átv csapat, csomó, banda; cucc; en hel ~ (med) ungar egy csapat v. rakás gyerek; hela ~n az egész banda v. pereputty; az egész cucc smita2 smet, smitit I. vi (el)oson, elillan, elszelel; meglép, -lóg; kivonja magát (från ngt vmi alól); ~ utan att betala fizetés nélkül távozik, meglóg a fizetés elől; han smet från bjudning angolosan távozott a vendégségből v. fogadásról II. (hgs igek:) ~ bort meglép, -lóg; eloson, elillan, o elpucol; ~ ifrån ngn cserbenhagy vkit; ~ in beoson, besurran; ~ undan meglóg, -lép; ~ ut kioson, kisurran smita3 smet, smitit: ~ (åt) testhez simul,

testhez álló, feszül (ruha) smitta I. s: -n, -or fertőzés, ragály; átv káros befolyás, métely; göra ngn oemottaglig för ~ immúnissá tesz (v. immunizál) vkit II. vt, vi megfertőz (átv is); megmételyez; fertőz, ragályos, ragadós (betegség); det? (ez) fertőző v. ragályos?; exemplet ~r a példa ragadós III. (hgs igek:) ~ ifrån sig fertőz(ő), ragályos, ragályt terjeszt; hans goda humör ~r av sig jókedve ragadós; ~ ned med influensa influenzával megfertőz smittkoppor [-ko-] plur himlő smittkoppsepidemi [-o-] -(e)n, -er himlőjárványsmitt(o)bärare

smitt(o)]bärare -n, = bacilusgazda -fara -n, -or fertőzés veszélye, ragályveszély -fri -fritt nem fertőző v. ragályos, csíramentes -förande fertőző, ragályt terjesztő -härd -ert, -ar fertőzési góc, ragályfészek (átv is) smitt(o)sam -t fertőző, ragályos; átv ragadós

smitt (o)]spridare -n, = a fertőzés v. ragály terjesztője, bacilusgazda -vådlig -t fertőzés veszélyével járó smittämne -t, -n fertőző anyag; kórokozó,

vírus, bacilus smocka [-o-] o I. s: -n, -or 1. tehéntrágya, -ganéj 2. ütés, pofon, nyakleves II. vt (hgs igek:) ~ till ngn odasóz v. leken v* lekever (egyet) vkinek

smockfull [-o-] -t o zsúfolásig tele, túlzsúfolt

smoking [-0-] -ert, -ar szmoking -byxor plur szmokingnadrág -fluga -n, -or (fekete) csokornyakkendő (szmokinghoz) -klädd -klätt szmokingba öltözött, szmokingos -skjorta ~n, -or szmokinging

smolk [-0-] -et porszem; (kis) piszok, szenny; få ~ i ögat a szemébe esik valami (piszok); det har kommit ** i mjölken (valami) piszok került a tejbe; átv összezördültek smord smort (->• smörja) (meg)kent; (be)zsírozott; be- v. megolajozott; felkent (uralkodó); Herrens ~e az Űr felkentje; det går som (om det vore) smort úgy megy mint a karikacsapás smorläder -lädret zsírosbőr (lábbelihez) smorläder(s)stövel -n, -stövlar zsírosbőrcsizma

smuggel smugglet csempészet, csempészés -gods -et, == csempészáru, dugáru smuggla I. vt, vi csempész, csempészik; ~ sprit förbi v. genom tullen szeszt csempész át a vámon II. (hgs igek:) ** in becsempész; ~ ut kicsempész smugglarband -et, — csempészbanda smugglare -n, == csempész smuggleri ~(e)t, -er, smuggling -en, -ar

csempészet, csempészés smul1 -t hajó: csendes, nyugodt; ~ sjö

sima v. csendes tenger smul2: inte en v. ett ~ egy morzsányi(t) v. csipetnyi(t) v. csepp(et) sem, egyáltalában nem

smula 1.5; -n, -or 1. morzsa; (kis) darabka, (apró) részecske; smulor kenyér-v. zsemlemorzsa; små smulor är också bröd kb.: a kicsit is meg kell becsülni, a kevés több a semminél; mina små smulor az a kevéske amim van; den ~ svenska han lärt sig az a kevés svéd amit megtanult 2 .átv: en ~ egy kicsike v. kevéske v. morzsányi v. csepp(nyi); han är en ~ större (ő) egy kicsivel nagyobb; du är en ~ tankspridd egy kissé szórakozott vagy;. vänta en várj(on) egy kicsi(ké)t v.' keveset II, vt: ~ (sönder) (szét-) morzsái, (szét)morzsol; ~ sig (szétlő el)morzsálódik, (szét)morzsolódik smulgråt -en, -ar krajcároskodó, zsugori,

fösvény (ember) smulig -t morzsálódó, morzsolódó, omlós;

morzsás; szemcsés smultron [-0-] -et, = erdei szamóca, földieper -färgad eperszínű -ställe -t, -n szamócás (hely) smussel smusslet csalás, svindli, (megtévesztő) mesterkedés; dugdosás, titokzatoskodás smussla I. vt, vi csal, mesterkedik, (rosszban) sántikál; dugdos; ~ bakom ngns rygg vkinek a háta mögött (titokban) mesterkedik; ~ med ngt (titokban) mesterkedik vmivel, dugdos vmit; ~ sko S: megy a cipő vándorútra (játék) IL (hgs igek:) ~ bort v. undan eltüntet [vmit]; o elsinkófál; ~ in be(le)csempész, (titokban) beletesz [vmi közé]; ~ till ngn ngt odadug (v. titokban odaad) vkinek vmit; ~ till sig ngt csalárd módon megszerez (magának) vmit, megkaparint vmit; smuts -en piszok, szenny (átv is), mocsok, szutyok; sár; (légy- ill. madárjpi-szok; átv: dra ned i ~en sárba ránt; lägga ngt i ~en a szennyesbe tesz vmit smutsa: ~ (ned) be- v. összepiszkít, bepiszkol, bemocskol, beszennyez (átv is); ~ ned sig bepiszkítja v. .bemocskolja magát; ~ ned sig om händerna be- v. összepiszkol ja a

kezét smuts|blad -et, — h (pornográf) szennylap 2. nyomd szennycímlap -fläck -en,. -ar (piszok)folt, szennyfolt (átv is) -gris -en, -ar o szutyokmatyi; szutykos lány; malac -grå -grått piszkosszürke

smutsig -t piszkos,, szennyes, mocskos, szutykos; sáros (út); vara ~ i ansiktet piszkos az arca; vara ~ om händerna piszkos a keze smuts|kasta átv sárba ránt, bemocskolja vkinek a becsületét), megrágalmaz -kläder plur szennyes (ruha); piszkos ruha v. fehérnemű -litteratur -en szennyirodalom, pornográf irodalom -påse -n, -ar szennyeszsák -titel -n, -titlar nyomd: , szennycím -vatten -vattnet piszkos víz, szennyvíz smutt -en, -ar korty(intás), hörpintés; ta sig en ~ (ur flaskan) kortyint egyet (az üvegből) smutta kortyint(gat), hörpint(get) (pá ngt vmiből); ~ på glaset kortyint(gat) a pohárból smycka (fel)díszít, ékesít smycke -t, -n dísz, ékesség (átv is);

ékszer, drágaság smyg1 -en, -ar 1. szöglet, zug, sarok; búvó- v. rejtekhely 2. i ~ titokban, titkon, lopva, rejtve smyg2 -en, -ar techn smygvinkel smyga smög, smugit I. vt (bele)csúsztat, (titokban bele)dug, (bele)csempész; han smög armen omkring henne átkarolta a (nő) derekát; ~ ngt i handen på ngn vkinek a kezébe csúsztat v.-dug vmit II.• vi lopakodik, lopódzik, oson, surran; han kom ~nde (ő) lopakodva v. lopózva jött; gå och ~ ólálkodik, settenkedik IIL ^ sig lopó(d)zik, lopakodik, oson, surran; hozzásimul; klänningen smög sig efter kroppen a (női) ruha a testhez simult IV. (hgs igek:) ~ (sig) bort ellopakodik, eloson, elsomfordál; ^ (sig) efter utánalopódz(kod)ik, titokban v. lopva követ; ^ fram előbújik, kilopakodik, kioson, elő- v. kisurran (rejtekhelyről); sig fram odalopó(d)zik, odaoson (till ngn vkihez); ~ (sig) förbi ngn eloson v. elsurran vki mellett;.^ (sig) igenom keresztül- v. átlopó(d)-zik, átlopakodik, átoson, átsurran (ngt vmin); ^ (sig) in belopódz-(kod)ik, beoson, besurran; ett fel har smugit sig in (egy) hiba csúszott be; ~ sig in i ngns förtroende beférkőzik vkinek a bizalmába; sig intill ngn hozzásimul vkihez; ^ (,sig) ned lelopódz(kod)ik, leoson, lesurran; ~

omkring ólálkodik, lopó(d)zva ide--oda járkál; ~ sig på odalopó(d)zik v. odaoson (ngn vkihez); lopva megközelít, meglep; átv elfog (pl. álom); ** (sig) upp fellopó(d)zik, -oson, -surran; ~ (sig) üt kilopakodik, kioson, kisurran Smygande lopó(d)zó, lopakodó; lappangó, alattomos, lassú; ~ gång lopakodó járás; komma ** lopó(d)zva jön, osonva közeledik; ~ gift lassú méreg; en ** sjukdom lappangó betegség, alattomos kór smyg]handel -n zug- v. csempészkereskedelem, feketekereskedelem -hål -et, =? h búvólyuk, búvó- v. rejtekhely 2.- átv kibúvó, kiút; rés -läsa läste, -läst lopva v. titokban olvas -passagerare [-së-] -n, = potyautas, (menet)jegy nélküli utas -röka -rökte, -rökt titokban dohányzik; lopva elszív (pl. cigarettát) -vinkel -n, -vinklar techn: állítható szögmérő v. ferdemérő -väg -en, -ar titkos út, rejtek-út; átv: gå ~ar kerülő v. görbe utakon jár, alattomosan cselekszik små adj plur (comp: smärre) (-+ smått; liten) kicsi(ny), kis', apró; csekély; szűkös; stora och ~ nagyok és kicsinyek, felnőttek és gyer(m)ekek; de ~ a kicsinyek, a gyer(m)ekek; a kisemberek; från det vi var ~ kiskorunktól (v. a gyermekkortól) fogva; ~ bokstäver kisbetűk; ~ framsteg csekély haladás; ha ~ inkomster kis jövedelmű; leva i ~ omständigheter szűkösen él, éldegél, tengődik; ~ själar kisszerű v,, jelentéktelen emberek småaktig -t kisszerű, kicsinyes, apró-iékoskodó -het -en, -er kisszerűség, kicsinyesség, aprólékoskodás Små|annons [-o-] -en, -er apróhirdetés -barn plur kisgyer(m)pkek; kisdedek, bébik -bil -en, -ar kisautó, kiskocsi -bildskamera -n, -or kisképes fényképezőgép, kisfilmes kamera -bitar plur apró v. kis darabok, darabkák -blommig -t apró v. kis virágú; aprővirágos (minta) -bonde -n, -bönder szegényparaszt, kisparaszt -bord pltif kis asztalok, asztalkák -borgare [-o-] -n, — kispolgár; nyárspolgár -borgerlig [-o-] -t kispolgári(as); nyárspolgári -boskap -en aprómarha, kis-småbruk

állat(ok) (juh, kecske, sertés) -bruk -et, = kisgazdaság, kisbirtok, mezőgazdasági kisüzem -brukare -n, =s kisbirtokos, kisgazda -bröd -et, = apró (száraz) sütemény -båtar plur kis hajók; csónakok -del -en, -ar részecske; (kis) alkatrész -djur plur kisállatok -djursavel -n kisállattenyésztés -dugga: det ~r szemerkél, csepereg, permetez (az eső) -fel plur kis v. apro hibák -fisk -en apróhalak -flickor plur kisl(e)ányok, leánykák -folk [-o-] -et, = 1.

kisemberek 2. törpék (mit is); pigmeusok 3. kisgyermekek, kicsinyek, aprónép 4. kis nép (-ek) -frysa -frös, -frusit borzong, didereg -fågel -n, -fåglar aprószárnyas (vad); småfåglar kis madarak, madárkák -företagare -n, — kisvállalkozó, kisüzem-tulajdonos -gata -n, -or kis utca -gnola vt, vi (halkan) dúdol, dudorász -gossar [-o-] plur kisfiúk, fiúcskák -gris -en, -ar kismalac -gräla egy kicsit pöröl, zsörtölődik, zsém-bel, morog, civakodik -hosta köhécsel -industri -(e)n, -er kisipar -kaka -n/ -or aprósütemény -klasser: ~na az alsó osztályok (iskolában) -koka vt, vi kis lángon főz; lassan (v. lassú tűzön) fő v. forr -kryp -kräk -et, =s bogarak; férgek, féreg, élősdiek -kusiner plur másodfokú unokatestvérek Småland npr Småland (S: táj Göta-landban)

små|le -log, -lett mosolyog {åt ngt vmin); ~ mot ngn rámosolyog vkire -leende -t, -n (kis) mosoly, mosolygás -log småle -lägenhet -en, -er kislakás småländsk -t smålån di småländska -n 1. smålandi nyelvjárás

2. plur: -or smålandi nő smålänning -en, -ar smålandi (ember) små I löje -t, -n (kis) mosoly; ett söisurt ~ édes-bús mosoly -mynt -et aprópénz -mönstrad apró- v. kismintás småningom [-om] adv: (så) ~ lassanként, lassacskán, apránként; nemsokára, hamarosan små]n vit s indecl kis hír(ek), rövid hír(ek) -nätt I. takaros v. csinos kis ... 2. tion är ~ i maten (o) keveset eszik, kisevő -pengar plur aprópénz -planet -en, -er csill: kisbolygó, planetoid(a) -plock [-o-] -et apró-cseprő dolgok,

apróság(ok), semmiség(ek); kis napihírek, rövid hírek (újságban) -pojkar [-o-] plur kisfiúk -prat -et terefere, csevegés, diskurzus -prata terefeérél, beszélget, diskurál -regna: det ~r csepereg, csendesen esik, szemerkél, szitál (az eső) -rutad, -rutig -t kiskockás (pl. minta) -sak -en, -er apró (dísz-) tárgy; (jelentéktelen) apróság, csekélység, semmiség; det är inte ~er ez nem csekélység; hänga upp sig på ~er minden semmiségen fennakad v. felindul -sill -en apró heringek -sinnad kicsinyes -sinne -t kicsinyesség, kk csinyes természet -sínt kicsinyes -sjunga -sjöng, -sjungit (vi) dúdol (-gat), dudorászik -skog -en, -ar fiatal erdő, növendékerdő småskola -n, -or S: népiskola kezdő tagozata (első és második osztály), kisiskola; óvoda småskolebarn -et, ~ S: kisiskolás, a népiskola első ül. második osztályába járó gyer(m)ek; óvodista (gyermek) småskol(e)lärarinna -n, -or S: népiskolai tanítónő (első ill. második osztályosoké); óvónő små|skratta (befelé) kuncog, magában nevet -skrift -en, -er rövid tanulmány v. cikk, irat, brosúra -skuld -en, -er csip-csup adósság; ~er (piszkos) kis adósságok -skuren -skuret 1. kis darabokra vágott (pl. burgonya) 2. átv kicsinyes -slug -t furfangos, fortélyos, o dörzsölt -smulor plur 1. morzsák; apró részecskék 2. átv csekélység, apróság; tusen kronor .är inga ~ ezer korona nem csekélység -snål -t szűkmarkú, garasoskodó, fukar, takarékos (kis dolgokban) -springa -sprang, -sprungit sietősen v. futva megy, szaporán lépked, o üget småstad -en, -städer (vidéki) kisváros småstads]aktig -1 kisvárosi(as) -bo -n, -r kisvárosi v. vidéki ember -håla -n, -or O unalmas vidéki fészek (v. kisváros)

små|stat -en, -er kis állam -sten -en, -ar apró kövek, kövecskék; kavics; átv: om det också regnar ~ még ha cigánygyerekek potyognak is -stuga

-n, -or kis ház, házacska; családi ház -stugebebyggelse -n, -r városszéli település (kis családi házakkal) -summorsmåsvär(j)a

plur kis összegek -svär(j)a -svor, -svurit halkan v. magában káromkodik -syskon [-o-] plur kis testvérek -timmarna: på ~ á késő éjjeli órákban, hajnal tájban v. felé -tjänster plur apró szívességek -trevlig -t kellemes, kedélyes -träd plur törpefák; fácskák, fiatal fák smått (n sing små) I. adj, s kicsi(ny), kis, apró; szűkös; ~ folk apróságok, aprónép, kisgyer(m)ekek; hacka köttet alltför ~ túl apróra vagdalja a húst; ha det leva ~ szűkösen él, tengődik; ha ~ om tid kevés (szabad) ideje van, nagyon el van foglalva; ~ och gott mindenből egy kicsi(t); vänta ~ (i huset) gyer(m)eket vár; i stort som ~ nagy és kis dolgokban egyaránt II. adv egy kicsit v. kevéssé, kissé; lassacskán; szűkösen; vara ~ förälskad egy kicsit szerelmes; så ~ lassacskán; det går <** för henne (csak úgy) lassacskán megy neki (a dolga) smätting -en, -ar apróság, csöppség, kisgyer(m)ek, kisbaba; fióka (pl. madáré); ~arna a kicsik, a kisgyermekek, a kicsinyek små|täck -t csinos v. kedves v. édes kis, szemrevaló -töser plur o

kislányok, lánykák -ungar plur kicsinyek, kisgyermekek -utgifter plur apró kiadások v. költségek -varmt det småvarma kis melegtál(ak) (étel), meleg falatok v. harapnivaló -vilt -et apróvad -vuxen -vuxet kis növésű v. termetű, alacsony, kis -vägar plur mellékutak -värka -värkte, -värkt tompán fáj, sajog -växt småvuxen smäck -en, -ar (csattanós) ütés, csapás

(tenyérrel), nyakleves, pofon smäcka smäckte, smäckt I. vt tit, csap II. vi o lódit, hantázik, hazudik (för ngn vkinek) III. (hgs igek:) ~ ihop O kiagyal, kitalál; ~ till ngn o leken v. odasóz vkinek (egyet) smäcker -t karcsú, vékony, sudár smäck|fet -fett o elhízott, hájas, (nagyon) kövér -full -t O zsúfolásig telt, túlzsúfolt, tömött smäcklås -et, = o csapózár, patentzár smäda gyaláz, ócsárol, szidalmaz, sérteget; káromol smädare -/?, = gyalázkodó v. sértegető v. szitkozódó v. káromkodó ember

smäde|brev -et, — gyalázó (v, sértő tartalmú) levél -dikt -en, -er gúnyvers, bökvers, gyalázkodó vers smädelse -n, -r gyalázkodás, szidalmazás, szitkozódás; szidalom, sértés; káromkodás smädeskrift -en, -er gyaláz(kod)ó írás;

gúnyirat, pamflet smädlig -t 1. gyaláz(kod)ó, ócsárló, sértő, szidalmazó; káromló 2. gyalázatos, szégyenletes smäkta 1. eped, epekedik, sóvárog, vágyakozik; ~nde blickar epekedő pillantások 2. rég sínylődik, senyved smälek -en gyalázat, szégyen; sértés smäll 1. -en, -ar csattanás; csattogás; durranás; dörgés; dörrenés; csapódás; csapás, ütés; dörren slogs igen med en ~ az ajtó nagy robajjal becsapódott; slå två flugor i en ~ két legyet üt egy csapásra 2. -et o verés; få ~ verést kap, kikap smälla smällde v. small (vi), smällt I. vt becsap (pl. könyvet); rá- v. lecsap, ráüt, rákoppint; csapdos, csapkod; ~ dörren i lås becsapja v. bevágja az ajtót; ~ näven i bordet ököllel az asztalra csap; hon smällde barnet på stjärten (ő) rácsapott v. rávert a gyerek fenekére; ~ ngn på fingrarna a körmére koppint (v. körmöst ad) vkinek; ~ flugor legyeket csapkod II. vi csapkod; csapdos; csattog; dörren, eldördül; csettint, pattint; pattogtat; ~ i dörrarna csapkodja az ajtókat; flaggan smällde i vinden a zászló csattogott v. lobogott a szélben; ett skott smäller egy lövés dörren (v. dördül el); ~ med fingrarna csettint az ujjával; ~ med piskan pattogtatja az ostort, pattint az ostorral; i kväll smäller det ma v. estére eldől (a dolog); det smäller Ijka högt o (az) teljesen mindegy; nu smäller det! O most jön a nemulass v. haddelhadd !, most jön a dolog csattanója!; en ~nde örfil csattanós pofon v. nyakleves III. (hgs igek:) ~ av eldörren, eldördül; ~ igen a) becsap, bevág (pl. ajtót): b) becsapódik, bevágódik; ~ på rácsap, ráüt; ~ üli ngn rácsap vkire, nyakon v. pofon csap vkit, odavág vkinek; ~ till ngn i ansiktet vkinek az arcába csap v. vág, arcul csap vkitsmällare

smällare -n, ==: durrantó, petárda smäll|fet -fett o smäckfet -kall csikorgó v. csípős hideg; det var keményen fagyott, farkasordító hideg voit -karamell -en, *er durranó cukorka -kyss -en, -ar cuppanós v. csattanós csók

smält (-> smäita IL, III.) olvasztott;

olvadt; megemésztett smälta I. 5; -n, -or 1. techn olvadék 2. átv o nagy csomó, rakás; csapat; cucc lí. vt: smälte, smält 1. (meg-) olvaszt; fel- y. kiolvaszt (zsiradékot); folyékonnyá tesz 2. (meg)emészt (átv is); vara lätt att ~ könnyen emészthető 3. átv lenyel, elvisel; ~ skymfen lenyeli (v. zsebre vágja) a sértést III. vi: smälte, smält (v. smalt, smultit) 1. (meg- v. eI)olvad; fel- v. kiolvad; smöret smälter i solen a vaj (meg)olvad i a napon; ~ i tårar könnyekre fakad, könnyeket ont; kapitalet smälte hasiigt a tőke gyorsan leolvadt v. (elfogyott 2. (meg)emésztődik 3. összeolvadnak, -folynak; färgerna sfnälter i varandra a színek egymásba olvadnak IV. (hgs igek:) ~ borta) elolvaszt; b) elolvad; ~ ihopr a) összeolvaszt; b) összeolvad; átv leolvad, összezsugorodik; ~ ihop till hälften a felére olvad -le (v. csökken); ~ ned a) beolvaszt; b) beolvad; ~ om újraolvaszt; samman a) összeolvaszt; b /összeolvad; leolvad, leapad, csökken smältbar -t 1. olvasztható 2. (meg-)

emészthető smält|degel -n, -deglar olvasztótégely (átv is.)

smältning -en, -ar 1. olvasztás; olvadás

2. emésztés smält|ost -en, -ar ömlesztett sajt, krémsajt -punkt -en, -er olvadáspont -ugn -en, -ar olvasztókemence -vatten -vattnet olvadékvíz, hólé; gleccservíz smärgel -n csiszolószer, -anyag, o smirgli -duk -en, -ar

csiszolóvászon, o smirglivászon -papper -et, == csiszolópapír, o smirglipapír -skiva -n, -or csiszolókorong smärgla csiszol, smirgliz

smärre —^ små

smärt karcsú, vékony; sudár, nyúlánk; vara ~ om livet karcsú derekú

smärta I. s: -n, -or fájdalom, fájás; känna smärtor i magen fáj a gyomra, gyomorfájásá van; med ~ har jäg erfarit, att... fájdalommal értesültem arról, hogy ... II. vt fájdalmat okoz, fáj, sajog (ngn vkinek); átv lesújt; det ~r mig djupt mélyen fájlalom v. lesújt

smärt|fri -fritt fájdalommentes, fájdalom nélküli -förnimmelse -n, -r, -känsla -n, -or fájdalomérzet smärting -en vitorlavászon smärtlindrande fájdalmat enyhítő, fájdalomcsillapító smärtsam -t fájdalmas, fájó; átv lesújtó, szomorú

smärtstillande fáj dalomcsillapító; ~ medel fájdalomcsillapító v. nyugtató-szer

smör -et vaj; brynt ~ pirított vaj; gå åt som ~ (i solsken) úgy (el)kel v. (el)fogy mint a cukor; vara (uppe) i ~et jól megy sora; (nagy) kegyben v. becsben áll smöra vajjal kiken (sütőformái) smör|ask -en, -ar vajtartó -bakelse -n, -r vajassütemény ^blandning -en vaj és margarin keveréke -blomma -n, -or nov: (réti) boglárka -bytta -n, ~or vajasbödön, (kis) vajashordó -deg -en, -ar vajastészta, leveles tészta -drittel -n, -drittlar S: hordó(nyi) vaj f = 50,8 kg) smörgås -en, -ar vajas kenyér, rakott kenyér, szendvics; vajas pirítós kenyér; ~ med pålägg rakott kenyér; ~ med skinka sonkás szendvics; breda ~ar vajas kenyereket ken, szendvicseket készít; bjuda ngn på eri enkel ~ meghív vkit egy kis harapnivalóra; kasta ~ kavicsot ügrat, kacsázik, O csesztet, szűr (követ szöktet vízen) -bord -et, — S: vejgyes (hideg) előétel, svédtál; hideg büfé; svéd előétel-tálakkal megrakott asztal) -bricka -n, -or (kisebb) svédtál; vegyes előétellel (v. szendvicsekkel) megrakott tálca -mat -en (hideg) felvágott, feltét (szendvicsre) -nisse -n, -ar pincértanuló, felszolgálófiú -papper -et, = zsírpapír

smörhaltlg -i vájtártalmú

smörj -et o ütleg, verés, elpáholás, eltángálás; sp vereség; få ~ veréstsmörja

kap, elpáholják, eltángálják; kikap, megverik (sp is); kártya veszt, elveszti a játszmát; ge ~ el- v. megver, elpáhol, eltángál smörja I. s: -n, -or 1. kenőzsír, -olaj, -anyag; kenőcs 2. szenny, sár; átv giccs; sületlenség, ostobaság, hülyeség; prata ~ ostobaságokat v. hülyeségekét beszél II. vt: smorde, smort (meg)ken; (be)zsíroz; (be- v. meg-) olajoz; átv hízeleg, keneget, megken, -veszteget; felken (titi koriung királlyá); ~ kräset, ~ sig lakmározik, jól eszik-iszik; det går som (om det vore) smort úgy megy mint a karikacsapás III. (hgs igek:) ~ in beken; bezsíroz; beolajoz; ~ ned összeken, -zsíroz, -olajoz; bepiszkít; ~ ned sig összekeni v. bepiszkítja magát smörj |anordning [-ör-] -en, -ar, -apparat -en, -er kenőkészülék, -berendezés, olajozó

smörj are -n, — kenő v. zsír(o)zó v. olajozó munkás; vasút kocsikenő (munkás)

smörjelse -n, -r 1. kenés; zsírozás; olajozás 2. vall (szentelt) olaj, kenet, krizma; katol: sista ~n az utolsó (v. a szent) kenet smörjig összekent, -piszkított; kenő-

csös; sáros; vajas, zsíros, olajos smörj |kanna -n, -or (kézi) olajozókanna -kopp [-o-] -en, -ar olajozószelence, kenőolaj-edény; olajozó (pl. kerékpárhoz) -medel -medlet, === kenőanyag, (gép)kenőzsír, gépolaj, -kenőcs smörjning -en, -ar kenés; zsírozás; olajozás

smörjolja [-o-] -n, -or kenőolaj, gépolaj

smör|klick -en, -ar vajgömböcske, -da-rabka, darabka vaj -kniv -en, -ar vaj-kés -kärna -n, -or vajköpülő -papper -et, = zsírpapír, pergamentpapír -sopp [-o-] -svamp -en, -ar barnagyűrűs tinóru (gomba) -syra -n, -or vajsav -sås -en, -ar vajas mártás, besamel mártás snabb -t gyors, sebes; élénk; ~ hjälp gyors v. sürgős segítség; med ~a steg

gyors léptekkel; ha ~ uppfattning gyors felfogású, fürge észjárású; ~ som blixten villámgyors; ~ i vändningarna gyors, fürge, élénk

snabb | eld -en kat: gyorstűz, -tüzelés -flytande gyors folyású (folyó) -fotad gyors lábú -foto -t v. -n, -n v. -s gyorsfénykép -gående gyors járású, gyors (járatú); ~ tåg gyorsított (személy-) vonat

snabbhet -en gyorsaság, sebesség; élénkség

snabbkurs -en, -er gyors(ított) tanfolyam snabbköp -et önkiszolgálás (üzletben) snabbköps|affär -butik -en, -er önkiszolgáló üzlet v. bolt snabb | löp are -n, = gyorsfutó, gyors v. jő futó; gyorskorcsolyázó -löpning -en gyorsfutás, versenyfutás; gyorskorcsolyázás -skjutande kat: gyorstüzelő; en ~ kanon gyorstüzelő ágyú -skrift -en gyorsírás; sebes írás -tvätt -en, -ar gyorstnosás -tänkt gyors észjárású, élénk szellemű snabbuss (elv.: snabb-buss) -en, -ar

gyorsjáratú autóbusz snabel -n, snablar ormány snack -et o 1. locsogás, (üres) fecsegés;

pletyka 2. beszélgetés, terefere snacka o locsog, fecseg; pletykál(kodik) snagga rövidre vág v. nyír (hajat) snagghårig snaggig -1 rövidre nyírt

(hajú), rövid hajú snappa I. vt, vi kap [vmi után]; kapkod; elkap, megfog; ~ efter luft levegő után kapkod II. (hgs igek:) ~ bort elkap, elragad, elkaparint; ~ till v. åt sig megragad, -fog, -kaparint (maga számára); o elhappol (magának); ~ upp felkap, -ragad; átv felszed, véletlenül meghall v. megtud (hírt); elfog, elcsíp (levelet); ki- v. lehallgat (pl. telefonbeszélgetést) snapphane -n, -ar tört: martalóc, fosztogató (dánok oldalán) snaps -en, -ar pálinka, snapsz; ta sig en ~

iszik egy kupica pálinkát snapsa o (egy kupica) pálinkát v.

snapszot iszik; pálinkázik snaps|flaska -n, -or pálinkásüveg -glas

-et, = pálinkáspohár(ka), kupica snapshot [-sott] -et, ~ v. -s foto: pillanatfelvétel "Snar -t hirtelen, gyors, mielőbbi; ~ hjälp gyors v. sürgős segítség; han är ~ att förlåta gyorsan v. könnyen megbocsát; vara ~ till vrede hirtelen haragú; inom en ~ framtid a közeli jövőbensnara

663

snedsegel

snara -n, -or vad: hurok, háló; csapda, kelepce, tőr (átv is); lägga ut en ~ fór ngn csapdát állít (v. cselt vet) vkinek; fastna i sin egen ~ saját vermébe esik; råka i ~n kelepcébe kerül snarare adv (-> snar) 1. hamarabb, gyorsabban, korábban, előbb; han kom ~ än vi tänkte (ő) hamarabb megjött mint gondoltuk 2. inkább; ~ ful än vacker inkább csúnya mint szép

snarast (snar) I. adj: med det ~e (a lehető) leghamarabb, leggyorsabban, mihamarabb, mielőbb; hamarosan, rövid időn belül II. adv 1* leghamarabb, leggyorsabban, legkorábban, legelőbb; ~ möjligt a lehető leghamarabb v. leggyorsabban, mihelyt lehet 2. (leg)inkább, tulajdonképpen, valójában snarfyndig -1 gyors v. eleven eszű, találékony, talpraesett snarka 1. horkol, hortyog 2. szortyog

(pl pipa) 3. o durmol, alszik snarkning -en, -ar 1. horkolás, hortyogás

2. szortyogás 3. O durmolás snarligen, snarligt adv rég hamarosan,

csakhamar, nemsokára snar|lik -1 (nagyon) hasonló (ngn vkihez) -stucken -stucket könnyen sértődő, sértődékeny, ingerlékeny -stuckenhet -en sértődékenység, ingerlékenység snart adv hamarosan, gyorsan, nemsokára, rövidesen; jag kommer ~ rögtön jövök v. megyek; det är ~ slut mindjárt vége; ~ sagt úgyszólván, majdnem; ~ sagt varje dag majdnem mindennap; alltför ~ túl hamar v. korán; så ~ som möjligt mihelyt (csak) lehet, a lehető leghamarabb v. leggyorsabban; så ~ (som) mihelyt; så ~ jag fick se henne mihelyt v. amint megláttam őt

snask -et édesség(ek), nyalánkság(ok) snaska I. vi, vt édességet v. nyalánkságot eszik; torkoskodik, o nassol; majszol; csámcsog; ~ (på) frukt gyümölcsöt majszol II. (hgs igek:) ~ i sig (édességet) eszik v. majszol; ~ ner

összemaszatol, -ken, bepiszkol snaskig -t piszkos (átv is); szennyes, maszatos, összekent; ~ fantasi piszkos fantázia; ~ litteratur szennv-

irodalom

snatta elcsen, (el)lop; o (el)csór, elemel snatter snattret 1. hápogás, sápogás, gágogás 2. átv karattyolás, locsogás, fecsegés

snatteri -(e)t, -er tolvajlás, kis lopás (S: 30 kor. érték alatt); (meg)dézsmálás (élelmiszeré); o csórás snattra 1. hápog, sápog, gágog 2. átv

karattyol, locsog, fecseg snava vi 1. megbotlik, belebotlik (på v. över ngt vmiben, vmibe); rosszul lép, félrelép; ~ i trappan megbotlik a lépcsőn; på mattan megbotlik a szőnyegben v. szőnyegen 2. átv beleütközik, -botlik, összetalálkozik; ~ över bekanta ismerősökbe ütközik, ismerősökre bukkan sned I. adj: snett 1. ferde; hajlott, dőlt; rézsútos; görbe; (-»- snett); ~ vinkel ferdeszög; kasta ~a blickar på ngn ferde szemmel néz vkire 2. o vara felöntött a garatra, beszeszelt, becsics-csentett II. s indecl: på ~ a) ferdén; rézsútosan; görbén; b) ferdére; oldalt, oldalvást; hatten sitter på ~ a kalap ferdén áll (v. félre van csapva); han tade huvudet på ~ oldalt hajtotta a fejét; átv: gå på ~ balul üt ki, rosszul áll, félresikerül; komma på ~ félre- v. elcsúszik; han har kommit på ~ rossz körülmények közé került, o lecsúszott; komma på ~ med ngn össze-zördül v. összevesz vkivel Snedda I. vt: ~ (av) ferdén v. ferdére vág v. metsz, rézsútosan levág, le-sarkaz, leélez, rézsűz II. vi ferdén v. keresztben átmegy (ngt vmin); rézsútosan átszel, átvág; ~ (över) gatan ferdén átmegy v. átvág az utcán snedden s indecl: på ~ ferdén, rézsút(o* san), keresztben; ställa bordet på ferdén helyezi el (v. ferdére állítja) az asztalt

sned|ficka -n, -or ferde zseb -gången -,gånget félretaposott, ferde sarkú (cipő)

snedhet -en 1. ferdeség; haj lás, dőlés;

rézsútosság 2. gerincgörbülés sned|hugga -hogg, -huggit ferdén (le-) vág -kudde -n, -ar ék alakú párna -läge 4 ferde v. rézsútos helyzet -munt -mynt ferde szájú; ferde pofájú

(állat) -ruta ~n1 -or 1. rombusz 2,

kártya káró -segel -seglet, = ferdesnedsprång

vitorla -språng -et, — 1. félre- v. oldalugrás 2. dtv félrelépés, ballépés, (erkölcsi) botlás, kirúgás a hámból -steg -et, = félrelépés (dtv is); ballépés, (erkölcsi) botlás -streck' -et, = ferde vonás v. áthúzás (betűé: % ø) -tak -et, = ferde tető -vinklig -t ferdeszögű -vrida -vred, -vridit 1. félre- v. kicsavar, elforgat; ~ munnen félrehúzza a száját 2. dtv kiforgat, elferdít, eltorzít, meghamisít -vriden -vridet 1. félre-v. kicsavart, elforgatott 2. átv kiforgatott, elferdített; nyakatekert, abnormális, bolond, őrült -ögd -ögt ferde szemű

snegla sandít, pislant, oldalpillantás(o-ka)t vet; ~ på ngn rásandít (v. lopva rápillant) vkire snett adv (sned) ferdén; rézsút(osan), keresztben; görbén; han bor ~ emot (ő) átellenben lakik; gå ~ över gatan ferdén v. rézsútosan átmegy az utcán; gå ~ på skorna félretapossa a cipő-(jé)t; se ~ på ngn ferdén (v. ferde szemmel) néz vkire; ögonen sitter ~ ferde vágású szeme van snibb -en, -ar 1. csücsök, csúcs; szöglet; [vminek a] sarka v. hegye v. vége; cimpa. 2. háromszögletű kendő v. sál

snibbig -t csücskös, csúcsos, hegyes (végű)

snibbsjal -en, -ar háromszögletű (nyak-)

sál

snickar| arbete -t, -n asztalosmunka -bänk

-en, -ar gyalupad snickare -n, — asztalos snickar|lim -limmet, = asztalosenyv -verkstad -en, -städer asztalosműhely snickeri -(e]t, -er 1. asztalosság, asztalosmesterség 2. asztalosműhely; asztalosmunka 3. átv o

piszmogó v. babra munka -arbete -t, -n asztalosmunka -fabrik -en, -er asztalosüzem, fafeldolgozó gyár snickra vt, vi 1. asztalosmunkát végez, asztaloskodik; (fát) farag v. megmunkál, fúr-farag 2. átv o piszmogó munkát végez

snlcksnack -et o locsogás, (üres) fecsegés snida vt, vi farag, kifarag (fából) snidare -n, — fafaragó, faszobrász snideri -(e)t, -er (fa)faragás; faragvány, (fa)szobor

snigel -n, sniglar áll: csiga; éti csiga -fart -en lassú tempó, csigatempó; det går med ~ (ez) csigalépésben v. csigalassúsággal halad sniken sniket kapzsi, mohó; sóvár(gó), áhítozó, vágyó (efter v. på ngt vmi után, vmire); med snikna blickar sóvár v. mohó pillantásokkal -het -en kapzsiság, mohóság; mohó vágy; sóvárgás, áhítozás snilla: ~ undan elsikkaszt, hűtlenül kezel, jogtalanul elsajátít snille -t, -n lángész, lángelme, alkotó szellem, géniusz, zseni -blixt -en, -er (szellemi) sziporka, a lángész felvillanása -drag -et, = zseniális húzás; zseniális ötlet -foster -fostret, = gúny zseniális alkotás; zseniális agy szüleménye (gúny is) -gåvor plur: äga ~ rendkívül tehetséges, nagy talentum snillrik -t lángeszű, lángelméjű, zseniális; szellemes, elmés -het -en, -er zsenialitás, szellemesség, elmésség; lángész, lángelme, zseni snip -en, -.ar csőr (edényé) snipa -n, -or 1* (keskeny, mindkét végén) hegyes csónak 2. (csőrös) kan-nácska, kis kanna (pl. tejszínnek) snipig -t hegyes (végű), csúcsos; keskeny

(arc); en ~ sko hegyes orrú cipő snlrkel -n, snirklar 1. cikornya, kacskaringó 2. ép csigavonal, spiráldísz snirklad 1. kicikornyázott, cikornyás, kacskaringós 2. átv körülményes, szertartásos

snits -en o sikk; jó szabás; stílus(osság); elegancia; sätta ~ pá ngt sikkessé tesz vmit

snitsel -rí, snitslar 1. vinersnitsel 2. papírszelet, -csík (terepfutás pályájának kijelölésére) -jakt -en, -er hajtóvadá-szat (elszórt papírszeletekkel kijelölt útvonalon) snitsig -t o sikkes, jóvágású, mutatós, elegáns

snitt -et, = 1. vágás; metszés; bevágás, bemetszés; hasadék; mat: gyllene ~et aranymetszés 2. metszet, szelvény, szelet; keresztmetszet (átv is) 3. (fa-) metszet 4. szabás, fazon; en man av gammaldags ~ (egy) régi vágású férfi 5. nyomd metszés, vágás (könyvé) snitt|blomma -n, -or vágott virág -yta -n, -or vágási felület8 tlO

sno snodde, snott I. vt sodor, (össze)fon; pödör(get) (bajuszt); csavar, teker; ~ rep kötelet sodor v. fon; ~ ett rep om livet kötelet csavar v. teker a derekára; sitta och ~ tummarna maimozik, lopja a napot; ~ ngn kring sina fingrar az ujja köré csavar vkit II. vi o rohangászik), lót-fut, lohol; hajt(ja magát); forog (szem) III. ~ sig 1. összekuszálódik, gubancolódik 2. csavarodik, tekeredik (kring ngt vmi köré); kígyózik 3. csűri-csavarja a dolgot, kibúvót keres, (ügyesen) kisiklik, kibújik 4. o iparkodik, rákapcsol, siet IV. hgs (igek:) ~ sig ifrån ngt kibújik (v. kivonja magát) vmi alól; ~ ihop összesodor, -fon, -csavar; ~ ihop sig összekuszálódnak, -gubanco-lódnak, egymásba bonyolódnak; ~ in sig i ngt belecsavarja v. beletekeri magát vmibe; belebonyolódik v. belekeveredik vmibe; ~ om köré csavar v. teker; hon ~dde om barnet en filt a gyer(m)eket (egy) takaróba csavarta v. burkolta; ~på o átv rákapcsol, iparkodik, siet; ~ upp szétcsavar, -sodor, kibont, kibogoz; ~ åt sig o elcsór, megcsap, -fúj snobb [-o-] -en, -ar sznob; divatbáb, piperkőc

snobberi [-o-] ~(e)t, -er sznobság, sznobizmus; piperkőcség; az előkelők maj-molása, divatmajmolás snobbig [-o-] -t sznob, előkelősködő, keresetten elegáns snobbism [-o-] -en sznobizmus, sznobság; piperkőcség, előkelősködés snodd -en, -ar 1. zsinór; fonal; paszo-mány(zsinór), sujtás 2. techn sodrás snok1 -en, -ar áll: vízisikló snok2 -en, -ar o szaglászó, szimatoló, besúgó, spicli snoka I. vi szaglászik, szimatol, fürkészek); kutat, turkál, vájkál; ~ i allting mindenbe beleüti az orrát; ~ i andras angelägenheter beleártja magát mások ügyeibe; gå och ~ mindenfelé szaglász v. fürkész v. kutat II. (hgs igek:) ~ igenom átkutat; ^ upp (v. reda på) ngt fel- v, kikutat vmit; kiszimatol v. kifürkész vmit snoker -n, snokar o snok2 snopen snopet elképedt, meghökkent, -rökönyödött; csalódott, lógó orrú

-het -en elképedés, meghökkenés, -rö-könyödés; csalódottság, csalódás snopp [-o-] -en, -ar 1. [vminek a levágott v. lecsípett] vége ill. hegye (pL szivaré) 2. gyertya hamva sncppa [o-] levág, lecsíp (szivar végét) ; (el)koppant (gyertyát), gyertya hamvát lecsípi; (meg)tisztít (bogyót); ~ krusbär egrest tisztít; — hgs igek: ~ av ngn O leéget

v. ejt (v. kurtán elutasít) vkit snor -et takony

snorgärs -en, -ar o taknyos (kölyök),

tejfölösszájú snorig -t o taknyos, náthás snork -en, -ar o pökhendi fickó, fennhéjázó alak stiorkig -t pökhendi, pimasz, fennhéjázd snor|unge-n, -ar, -valp -en, -ar o taknyos.

(kölyök v. fickó) snubbla botorkál, botladozik, csetlik--botlik; megbotlik,-csúszik; átv megakad; ^ mot v. på v. över en sten megbotlik egy kőben, belebotlik egy kőbe snubbor plur szemrehányás, szidás, feddés; ge ngn ~ szemrehányást tesz vkinek, megszid v. megfedd vkit snudda: ~ vid ngt érint v. súrol v. horzsol vmit; jag har bara ~t frågan csak érintettem a kérdést snugga1 -n, -or rövid skót pipa, makrapipa snugga2 vi o étéit kunyerál, pitizik; hunden ~r a kutya pitizik (v. lesi a falatot)

snurra I. s: -n, -or búgócsiga, (játék)csi-ga; pörgettyű, giroszkóp II. vi: ~ frunt v. omkring) (körben) forog; (meg)perdül; pörög; allt v. det ~r runt för mig forog velem a világ, kóvályog: a fejem, szédülök III. vt megforgat; megperdít; pörget; ~ tummarna maimozik (hüvelykujjaival), lopja a napot;

runt ngn i en dans táncban megforgat v, megpörget vkit snurrig -t o szédülő(s), kába; bogaras,.

dilis, kótyagos snus -et, -er tubák, burnót snusa vi, vt 1. (fel)szippant; tubákol;, ~ tobak tubákol, burnótozik 2. megszagol; szaglász, szimatol; han ~depå glaset innan han drack megszagolta a poharat mielőtt ivott 3. szuszog snus|brun -t dohányszínű -dosa -n, -or tubákos- v. burnótszelencesnusen

snusen: vara på ~ o beszívott, részeg, kapatos

snusförnuftig -t tudá(lé)kos; koravén snusk -et 1. szutyok, mocsok, szenny, piszok 2. átv trágárság, malacság, disznóság

snuska vt, vi: ~ ned v. ner a) össze-szutykol, -piszkít, bemocskol; b) szuty-kol, piszkol snusk(e)pelle -n, -ar o szutyokmatyi, malac

snuskig -t 1. szutykos, mocskos, szeny-nyes, piszkos 2. trágár, disznó, pornográf

snusning -en, -ar 1. (fel)szippantás; tu-bákolás, burnótozás 2. szaglászás, szi-matolás 3. szuszogás snus[näsduk -en, -ar (nagy színes) zsebkendő -torr [-o-] -t száraz (mint a tapló); átv nagyon száraz v. unalmas snut -en, -ar o 1. csőr, pofi(ka), száj; håll ~en på dig! fogd be a csőröd 1 2. zsaru, rendőr snutfager -t kikent, kikészített; tréf: ett ~t ansikte csinos arcocska v. pofika snuva -n, -or nátha; få ~ náthát szerez, megkapja a náthát, megnáthásodik; ha ~ náthás sr.uvig -t náthás

snyfta zokog; — hgs igek: ~ till felzokog snyftning -en, -ar zokogás snygg -t tiszta, rendes; o takaros, helyes, csinos; átv szép; gå ~t klädd mindig csinosan v. rendesen van öltözve; hålla ~t i huset tisztán v. rendben tartja a házat; det var en ~ historia! ez (aztán) szép (kis) história v. dolog snygga vt, vi (hgs igek:) ~ till sig rendbe hozza (v. kicsinosítja) magát; ~ upp kitakarít, rendet csinál; rendbe hoz, kijavít, felfrissít; ~ upp sig rendesen felöltöz(köd)ik, rendbe hozza magát, kicsinosítja v. kicsípi magát snygghet -en tisztaság, rendesség; takarosság, helyesség, csinosság snylta élősködik, potyázik; ~ hos v. på ngn élősködik vkin, vkinek a nyakán él snylt|djur -et, = áll élősdi, parazita -gäst -en, -er 1. élősködő, élősdi, ingyenélő, potyázó (ember) 2. áll, nov élősködő, élősdi, parazita -växt -en, -er élősdi növény snyta snöt, snutit I. vt 1. ~ näsan orrot (ki)fúj v. (meg)töröl; ~ barnet meg-

törli a gyer(m)ek orrát 2. o (el)csen, (el)csór; ~ ngn på ngt kicsal vkitől vmit 3. (el)koppant (gyertyát), gyertya hamvát lecsípi v. leveszi II. ~ sig (ki)fújja v. (meg)törli az orrát snytning -en, -ar orrfúvás, -törlés snål -t 1. zsugori, fukar, fösvény; szűkmarkú; kapzsi, mohó; gyér, csekély; ~a blickar mohó pillantások; vara om v. på ngt fukarkodik v. takarékoskodik vmivel 2. átv éles, metsző; en ~ blåst metsző szél snåla I. vi: ~ på v. med ngt fukarkodik v. takarékoskodik vmivel, zsugorgat vmit II. (hgs igek:) ~ ihop össze-kuporgat, o összekapar, -spórol; ~ in megtakarít, meg- v. összespórol; megkoplal, lespórol; átv lefarag (pá ngt vmiből); ~ in på mat az evésen

takarékoskodik, a kosztos spórol snålhet -en zsugoriság, fukarság, fösvénység; szűkmarkúság; kapzsiság, mohóság

snål|j åp -måns -en, -ar o zsugori, fukar, fösvény; kapzsi v. haszonleső (ember) -skjuts": åka (på) ~ ingyen v. potyán utazik ; o potyázik -varg -en, -ar

snåljåp

snår -et, = cserjés, csalit, bozót, sűrű

(erdőé)

snårig -t cserjés, csalitos, bozótos snårskog -en, -ar sűrű erdő, bozótos erdő,

sűrűség

snäcka -n, -or 1. áll csiga; kagyló 2. csigaház; kagylóhéj 3. ép csigavonal 4. orv csiga (belső fülben) 5. csiga (sütemény) 6. (tejszínes) kis kanna 7. techn végtelen csavar, szállítócsiga snäck|formig [-o-] -t csiga alakú, csiga- v. csavarvonalú, spirális -hus -et, = csigaház, -héj -linje -n, -r csiga- v. csavarvonal, spirál -skal -et, = csigaház, -héj; kagylóhéj snäll1 -t kedves, szíves, szívélyes, jóságos (mot ngn vkihez); jó viseletű, engedelmes, jó; ~a barn jó gyer(m)ekek;

du kedves barátom, kedvesem (megszólítás, férfihoz ill. nőhöz); var ~ och ge mig tidningen légy szíves add ide azt az újságot; legyen szíves ideadni az újságot; ge mig boken är ni ~ lenne szíves ideadni a könyvet?; gör det så är du ~; ~a du, gör det légy szíves tedd meg; det vore ~t av dig,snäll2

om du . . . [igazán] kedves volna tőled, ha .. . snäll-2 összet előtag gyors, sebes snällhet -en kedvesség, szív(ély)esség, jóság

snällpress -en -ar nyomd: gyorssajtó snälltåg -et, = gyorsvonat snälltågs]avgift -en, -er gyorsvonati pótdíj -biljett -en, -er kiegészítő gyorsvonati (menet)jegy -fart: med ~ gyorsvonati sebességgel v. tempóban snäppa -n, -or áll: partfutó; cankó (szalonkafélék) snäppfåglar plur áll: szalonkafélék snärja snärjde, snärjt I. vt 1. hálóval fog, megfog (pl. madarat) 2. rátekeredik, rácsavarodik (ngt vmire); átv behálóz, tőrbe ejt, kelepcébe csal, megtéveszt; en ~nde fråga megtévesztő v. fogós v. ravasz kérdés; ~ sig om ngt vmi köré tekeredik v. csavarodik II. (hgs igek:) ~ in belegabalyít, belebonyolít; átv hálójába ejt, behálóz, befon; ~ in sig i ngt (bele)bonyolódik v. (bele)keveredik v. belezavarodik vmibe; ~ in sig i motsägelser ellentmondásokba keveredik snärjig -t o átv fáradságos, vesződséges, hajszás; du har det ~t nagy hajszában vagy, nagyon hajszolnak v. hajtanak téged

snärt -en, -ar 1. ostorhegy, (ostor)csapó, O sudár 2. (csípős) ostorcsapás (csapóval) 3. átv éles vágás, szúrás; csípős v. gúnyos megjegyzés, csipkelődés snärta1 vt, vi 1. ~ (till) ngn ostorral rávág v. rásuhint vkire 2. csattog, pattog; csapdos; flaggan ~de a zászló csattogott v. lobogott; ~ med piskan pattint az ostorral 3. átv megcsipked, kigúnyol; en ~nde replik csípős v. éles visszavágás (szavakkal) snärta2 -n, -or ->- flicksnärta snäsa I. s: -n, -or ráförmedés, ráripako-dás; legorombítás, o letolás; få snä-sor szidást kap, megszidják, ráförmednek II. vt: snäste, snäst (hgs igek:) ~ (till) ráförmed, ráripakodik (ngn vkire); legorombít, megszid, o letol; ~ av letorkol, leint, gorombán el- v. visszautasít snäsig -t mogorva, mord, udvariatlan, elutasító, goromba, durva; svara ~t mogorván válaszol

snäv -t 1. szűk, szoros; szűkös, korlátozott; en ~ kjol szűk szoknya; inom en ~ krets szűk körben 2. átv rideg, barátságtalan, hideg; ett ~t svar rideg v. kurta válasz; ett ~t mottagande hideg fogadtatás snö -n hó; ~n faller esik a hó, havazik; det som göm(me)s i ~ kommer upp i tö előbb-utóbb minden napfényre kerül (v. kiderül); tala inte om den ~ som föll i fjol kb.: ami történt megtörtént, ne beszéljünk arról ami elmúlt, hol van már a tavalyi hó?! snöa I. vi (személytelen): det ~r havazik II. (hgs igek:) ~ igen a hó belep v. beborít, behavaz; det ~r in bever a hó snö|betäckt hóval borított, hófödte -blandad hóval kevert; snöblandat regn havas eső -blind -blint hó vak -blindhet

-en hóvakság snöboll [-o-] -en, -ar hólabda, hógolyó;

kasta ~ hólabdázik, hógolyózik snöbolls|buske [-o-] -n, -ar iabdarózsa (-bokor) -kastning -en hólabdázás, hógolyózás -krig -et, — hólabda-csata snöjbrillor plur hószemüveg -by -n, -ar

hózápor, hóförgeteg snöd hitvány, aljas, gyalázatos, piszkos;

~ vinning piszkos nyereség snö|driva -n, -or hófúvás, hófuvat, hó-bucka -droppe [-o-] -n, -ar nov: hóvirág -dräkt -en, -er kat: fehér álcázó köpeny, hóköpeny -fali -et, — hóesés, havazás -fattig -t hóban szegény, hó nélküli -flinga -n, -or hópehely -glopp [-o-] -et havas eső; vizes hó; hólé -gräns -en, -er hóhatár -gubbe -n, -ar hóember -hinder -hindret, — hóakadály, hótorlasz -höljd -höljt hólepte, hóval borított, behavazott snöig -t havas, behavazott, hóval borított; ~ vinter havas tél snö|kedja -n, -or hólánc (gépkocsi kerekén) -klocka [-o-] -n, -or nov: tavaszi tőzike -klädd -klätt hóborította, hófedte; en ~ skog hólepte erdő -massa -n, -or hótömeg snöpa snöpte, snöpt kiherél, kasztrál;

megféríiatlanít snöping -en, -ar herélt (férfi), kasztrált snöplig -t gyalázatos, szégyenletes; siralmas, gyatra; ett ~t nederlag szégyenletes vereség; få ett ~t slut dicstelen véget érsnöplog

snöplog -en, -ar hóeke

snöpning -en, -ar kiherélés, kasztrálás;

megférfiatlanítás snöra snörde, snört I. vt (be)fűz; összefűz, -kötöz (pl. batyut); ~ en sko cipőt befűz; ~ sig (össze)fűzi magát, fűzőt hord II. Yhgs igek:) ~ av kifűz, kiold; ~ igen v. ihop össze- v. befűz, összekötöz; ~ till összefűz; szorosabbra fűz; ~ upp kifűz, kiold snörband -et, = fűzőzsinór, cipőfűző, -zsinór

snöre -t, -n zsineg, madzag, spárga; zsinór, fonal; (cipő)fűző; slå ett ~ om ngt zsineggel körülkötöz vmit snörhål -et, = zsinór- v. fűzőlyuk snöripa -n, -or áll: sarki hófajd snör|känga -n, -or magas szárú fűzős cipő, bakancs -liv -et, = (női) fűző, o míder -makare -n, = paszománykészítő, paszományos -makeri -(e)t, -er 1. paszomány osság, paszomány os-ipar 2. paszományosműhely 3. paszomány(ok), sujtás(ok) snörning -en, -ar (be)fűzés-; össze- v. körülkötözés snörpa snörpte, snörpt (vt, vi): ~ (ihop) összehúz, (össze)ráncol; ~ på v. med munnen félrehúzza száját, ajkát bigy-gyeszti

snörjrem -remmen, -remmar fűzőszíj; cipőfűző (szíjból) -rät - rätt zsinór- v. nyílegyenes -sko -n, -r fűzős cipő -slå -slog, -slagit techn: zsinórt csap, zsinórral megcsap v. megjelöl, zsinóroz -stump -en, -ar darab(ka) zsineg v. madzag -snörvla az orrából (v. orrhangon) beszél,

dünnyög, motyog; horkol, szuszog snöjskata -n, -or fenyvesmadár, fenyőrigó -sko -n, -r hótalp -skcttare [-o-] -n, = hólapátoló (ember) -skottning [-o-] -en hóeltakarítás, hólapátolás, hóhányás -skred -et, — hógörgeteg, lavina -skärm -en, -ar hófogó, hógát (pl. út mentén) -slask -et olvadt v. vizes hó, hólatyak -smältning -en, -ar hóolvadás; i ~en hóolvadáskor, hóolvadás idején -sparv -en, -ar áll: hósármány -storm [-o-] -en, -ar hóvihar, hóförgeteg -sörja -n, -or latyak(os v. olvadt hó), locspocs snöt -> snyta

snö'tillgång -en átv: hóvastagság, (ren-

delkezésre álló) hó; god ~ elegendő v. megfelelő vastagságú hó -täcke -t hótakaró, hólepel; ~ts tjocklek a hótakaró vastagsága -täckt hófödte, hóval borított, hóborította -vall -en, -ar hósánc -vinter -n, -vintrar havas tél -vit L adj: -vitt hófehér II. Snövit Hófehérke (mesében) snövla ->- snörvla

snöyra -n hóförgeteg, kavargó hó, eros hóvihar

so -n, plur: suggor koca, anyadisznó, emse soaré -n, -er estély, esti előadás sobel [-Ö-] -n, soblar áll: coboly -päls -en, -ar 1. cobolyszőrme, -prém 2. cobolybunda sober [-ö1-] -t átv: józan, mértéktartó, egyszerű; gondozott, ápolt; nyugodt (szín); ett ~t språk kifogástalan v. gondos (irodalmi) nyelv social -t társadalmi, szociális -

demokrat -en, -er szociáldemokrata -demokrati -(e)n szociáldemokrácia -demokratisk -t szociáldemokrata -departement -et, = 5 szociális v. jóléti ügyek minisztériuma, belügyminisztérium -försäkring -en, -ar társadalombiztosítás -hjälp -en, -er szociális segély, közsegély

socialisera szocializál, társadalmasít, társadalmi kezelésbe v. tulajdonba vesz, köztulajdonba vesz socialisering -en, -ar szocializálás, társadalmasítás, társadalmi kezelésbe v. tulajdonba vétel, köztulajdonba vétel socialism -en szocializmus socialist -en, -er szocialista (ember) socialistisk -t szocialista; ~ tävlan szocialista verseny socialiststat -en, -er szocialista állam social [lagstiftning -en, -ar szociális törvényhozás -minister -n, -ministrar S: szociális v. jóléti ügyek minisztere, belügyminiszter -politik -en társadalom- v. szociálpolitika -vetenskap -en társadalomtudomány, szociológia -vård -en szociális gondozás -vårdare -n, = o, -vårdstjänsteman -mannen, -män szociális gondozó societet -en, -er 1. (jó) társaság, felsőbb társadalmi körök 2. (irodalmi ill. tudományos) társaság, társulat societetshus -et, — kaszinó, klubház, kúrszalon (fürdő- v. gyógyhelyen)sociolog

sociolog [-ö'g] -en, -er társadalomkutató,

szociológus sociologi -(e)n társadalomtudomány,

szociológia sociologisk [-15'-] -t társadalomtudományi, szociológiai socka [-o-] -n, -or zokni, rövid harisnya,

félharisnya sockel [-o1-] -n, socklar ép: lábazat, talapzat, aljzat; talp, alap (szoboré is) socken socknen, socknar 1. egyházközség; plébánia (területe) 2. község -bo -n, -r 1. az egyházközség (ill. a plébánia) területén lakó hivő 2. a község lakója, községbeli -kyrka -n, -or plébániatemplom -stuga -77, -or községháza, (falusi) tanácsháza -stamma-77, -or O 1. egyházközségi gyűlés 2. községi elöljáróság v. tanács ülése socker [-o-] sockret cukor; brynt ~ égetett cukor, karamell(a) -bagare -n, = rég cukrász -beta -n, -or cukorrépa -lit -en, -ar kocka cukor; ta två ~ar két kocka cukrot vesz -bruk -et, — cukorfinomító üzem, cukorgyár -dricka -n v. -t kb.: cukros szódavíz, limonádé -fabrik -en, -er cukorgyár -gryn .-et, — 1. cukorszemcse 2. mitt M kis aranyom!, édeském! -halt -en cukortartalom -haltig -1 cukortartalmú -kaka -n, -or kb.: kuglóf (szerű édes tészta) -lag -en cukoroldat, -szirup -mattad cukorral telített -plantage {-äs] -77, -r cukornádültetvény -ranson -en, -er cukoradag -rot -en, -rötter nov: cukorgyökér -rör -et, = cukornád -sjuk -t cukorbeteg, -bajos -sjuka -n cukorbetegség, -baj -skål -en, -ar cukortartó -söt -sött 1. édes mint a cukor, cukorédes 2. átv édeskés, mézesmázos, behízelgő -tillverkning -en cukorgyártás -topp [-o-] -en, -ar süvegcukor, cukorsüveg -tång -ert, -tänger cukorfogó -vatten -vattnet cukros víz -ärt -en, -er cukorborsó sockra IV-] I. vt, vi (meg)cukroz, (meg-) édesít (cukorral); ~ (på) maten megcukrozza (v. meghinti cukorral) az ételt II. ~ sig (meg)cukrosodik, cukrossá válik III. (hgs igek:) ~ in cukorban eltesz; (jól) megcukroz; kandíroz; cukorréteggel bevon; átv becsomagolva ad (pl. kritikát) soda -n í. v egy szóda (nátriumkarbonát)

2. szódavíz -lut -en, -ar szóda- v. nátronlúg, szódaoldat (mosáshoz) -vatten -vattnet szódavíz, szikvíz Sodom npr (ett) Szodoma soffa [-o1-] -77, -or pamlag, dívány, kerevet, heverő, kanapé; pad (parkban); sitta i ~72 a pamlagon ül soff [hörn [-o-] -et, = pamlag v. heverő v. dívány sarka -kudde -n, -ar pam-íag- v. díványpárna -liggare -n, = henyélő, lustálkodó, naplopó; tunya nyárspolgár Sofia npr Szófia

sofism -en, -er álokoskodás, szofizma sofist -en, -er álokoskodó, szofista sofistisk -t szofisztikus, szofista, hamisan érvelő soignerad [suenj- v. suanj-] gondozott,

ápolt, jól öltözött, elegáns soja [-oV] -/i nov: szója -böna -n, -or szójabab -mjöl -d szójaliszt söl -en, -ar nap (égitest); ~en går upp i öster a nap keleten kel föl; i ~en a napon; kräva en plats i ~en követeli helyét a nap alatt; (det finns) intet nytt under ~en nincsen új a nap alatt sola vt, vi kitesz a napra, napoztat; na-pozik; ~ sig napozik; sütkérezik (átv is)

solaväxel [-o -] -n, -växlar ker: sola-vál-tó, egyetlen példányban kiállított váltó

sol |båd -et, = napfürdő -bada napfürdőzik, -kúrázik, napozik -bana -n, -or nappálya -belyst nap által megvilágított, napsütötte, napos -blekt a napon kifakult v. elszíntelenedett, napszítta -blind -blint napfénytől

elvakított v. elkápráztatott -bränd -bränt napbarnított^), lebarnult, (barnára) lesült (naptól) -bränna -n lesülés, leégés (bőré), napbarnítottság sold [-o-] -en zsold soldag -en, -ar napsütéses nap soldat [-o-] -en, -er katona; közkatona,

harcos -ed -en, -er katonai eskü soldatesk [-o-] -en martalóchad, szolda-teszka

soldai|hem -hemmet, = S kb.: kultúrterem (helyőrség katonáinak) -liv -et katonaélet -massig -t katonás -visa -77, -or kaíonadal sol|dräkt -en, -er napozó- v. strandruha -dyrkan = (en) napimádat, -kultuszsoldyrkare

-dyrkare -n, = napimádó (átv is) solenn solent ünnepélyes; under ~a for-

mer ünnepélyes formák között solennitet -en, -er ünnepség, ünnepély solennitetssal -en, -ar díszterem solfattig -t napsütésben szegény; en ~

sommar esős nyár solfjäder -n, -fjädrar legyező -formig

[-fo-] -t legyező alakú sol|fläck -en, -ar 1. csill napfolt 2. napsütötte hely, napos folt -förmörkelse -n, -r napfogyatkozás -gass -et tűző napsütés, nap heve, napmeleg; i ~et a tűző napon -glasögon [-ön] plur napszemüveg -glimt -en, -ar napsugár -gud -en, -ar napisten -gård -en, -ar csill: gyűrű (nap körül), napkorona -hatt -en, -ar (széles karimájú) napvédő kalap -hetta -n napmeleg, (rekkenő) hőség, forróság -hjälm -en, -ar trópusi sisak (napsiités ellen) -höjd -en nap magassága (horizont fölött) solid solitt szilárd, tömör; megbízható, alapos, tartós; szolid; ker fizetőképes; ~a kunskaper alapos ismeretek v. tudás; en ~ middag tartalmas v. bőséges (est)ebéd solidarisk -t 1. egyetemlegesen felelős v. érdekelt); ansvar egyetemleges felelősség 2. szolidáris, összetartó, kölcsönösen együttérző; förklara sig ~ med v. mot ngn szolidaritását nyilvánítja vki iránt, kijelenti hogy szolidáris vkivel solidaritet -en 1. egyetemleges felelősség v. kötelezettség, egyetemlegesség 2. szolidaritás, összetartás, összefogás soliditet -en szilárdság, tömörség; megbízhatóság, alaposság; szolidság; ker fizetőképesség soliditets|byrå -n, -er ker: hiteltudósító iroda -upplysning -en, -ar ker: hiteltudósítás, tájékoztatás [vkinek a] fizetőképességiről solig í. napos, napsütéses, verőfényes; dagar napsütéses napok 2. áiv sugárzó, vidám, derűs solist -en, -er, szólista, szóló- v. magánénekes; szólójátékos; szólótáncos solk [-0-] -et szenny(folt), piszok solka [-o1-]: ~ ned v. ner beszennyez,

bepiszkol; foltot ejt (ngt vmin) solkatt -en, -er tükörreflex, (tükörből) visszaverődött napfény, tükrözés;

kasta v. sätta ~(er) på ngn tükröz (v. tükrözéssel elvakít) vkit solkig [-ox-]-t szennyes, piszkos, (szenny-) foltos

söl| klar -t 1. napfényes, verőfényes, napsütéses; en ~ dag verőfényes nap 2. átv napnál világosabb, magától értetődő, természetes -klänning -en, -ar (női) strandruha, napozóruha -ljus I. s: -et napfény, -világ; komma ut i ~et napvilágra kerül II. adj: -t napfényes, verőfényes, napsütéses; átv derűs, vidám, sugárzó sollös -t 1. nap nélküli, napfénytelen 2.

átv örömtelen, sivár söl|månad -en, -er csill: naphónap, szoláris hónap -nedgång -en, -ar 1. naplemente, napnyugta; i ~en napnyugtakor 2. átv az élet alkonya solo I. s: -t, -n v. soli (zene, kártya) szóló; szólójáték; magánszólam; sjunga ett ~ szólót énekel II. adv egyedül, magában, szóló(ban); dansa ~ egyedül táncol; sitta ~ magányosan ül solochvåra (v. sol-och-våra) [sulovö'ra]: O ~ ngn (házasság ígéretével) pénzt csal ki vkitől; (csalárdul) házasságot ígér vkinek; vara ~d házasságszédel-gő csapdájába került solcchvår|man -mannen, -män házasság-

szédelgő (férfi) solo |dansör -en, -er szólótáncos -dansös

-en, -er szólótáncosnő sololja [-olja] -n, -or napolaj solo|stämma -n, -or zene: szólóhang, szóló(szerep) -sång -en szólóének -sångare -n, = szóló- v. magánénekes sol|ros -en, -or nov: napraforgó -rök -en szárazköd, magaslati párásság -sida -n napos oldal (áiv is); på livets ~ az élet napos oldalán solsken -et napfény, -sütés; det är ~ süt a nap; lapa ~ élvezi a napot, habzsolja a napfényt; sitta i ~et a napon ül; efter regn kommer ~ borúra derű solskens|

dag -en, -ar napsütéses nap -väder -vädret, = napsütéses v. napos idő(járás)

sol|skiva -n, -or napkorong -spektrum •= v. -spektr(um)et, -spektra v. -spektrer napszínkép, napspektrum -sting -et, = napszúrás -strimma -n, -or napfénycsík, napfénysáv, napsugár -stråle -n, -ar. napsugár -strålning -en, -arsolstyng

napsugárzás -styng -et, — solsting -stånd -et, — csill napforduló, solsti-tium -system -et, = naprendszer -tak -et, = napvédő tető, napellenző, -e-resz; tolótető, hátratolható tető (személygépkocsin) -torka [-o-] vt, v i a napon (meg)szárít; a napon (meg-) szárad -tält -et, = napellenző sátor; sátorponyva (hajón) -uppgång -en, -ar nap(fel)kelte; i ~eti napkeltekor -ur -et, = napóra solv [-o-] -et, = tex nyüst solva tex: (a láncfonalat) befűzi söl| varg -en: grina som en ~ vigyorog v. nevet mint a fakutya -varm -t napsütéses, meleg; átv derűs, sugárzó -varv -et, = 1. napfordulat; nap (időtartam) 2. év 3. napciklus solvens [-o-] -en .fizetőképesség solvent [-o-] fizetőképes, hitelképes söl| visare -n, = napóra (pálcája v. mutatója) -vända -n, -or nov: (molyhos) nap virág, tetemoldó -värme -n v. -1 naphő, nap melege -år -et, = csill napév, szoláris év som [-o-] I. vonatkozó pron, adv 1. aki, amely, ami; akik, amelyek, amik; den ~ (az) aki; det ~ (az) ami; alla ~ mindazok akik; turister ~ besökte staden turisták akik meglátogatták a várost; den flicka (v. flickan) ~ springer där är min dotter az a leány aki ott fut a(z én) leányom; den bok (v. boken) ~ hon gav mig a könyv amelyet (ő) nekem adott; den ~ en gång ljuger, (honom) tror. man inte aki egyszer hazudik, annak nem hiszünk; det är det minsta (V) du kan göra ez a legkevesebb amit megtehetsz; jag var dum ~ trodde henríe szamár voltam, mert hittem neki; vem är det ~ har gjort det? ki tette ezt?; vilka är det ~ kommer där? kik jönnek ott?; hände vad ~ hända v///-történjék aminek történnie kell, lesz ami lesz; det var något mera (~) jag tänkte säga még valamit akartain mondani; den man (~) vi trodde vara läkare, är en bedragare az a férfi akii orvosnak hittünk(,) csaló; de barn (~) hon redan gett biljetter kan gå azok a gyer(m)ekek akiknek (ő) már adott jegyet mehetnek; det är en sak (~) jag måste be er om van valami amire meg kell magát kérnem; anto-

logi (e)n (~)vi talade om az az antoló~ gia amelyről beszéltünk; hans bror och syster (~) jag just talade om a(z o), fivére és nővére akikről éppen beszéltem; stället ~ vi bodde på az a hely ahol laktunk; vem är det (~) du tänker på? kire gondolsz?; en nyhet (~) vi kunde glädja oss åt egy hír amelynek örülhettünk 2. (hely- ill. időhat. után; helyhat. után nem fordítjuk le) amikor, hogy; det var i Stockholm ~ jag träffade henne Stockholmban találkoztam vele; på den tiden ~ jag var där abban az időben amikor (én) ott voltam; det var första gången (~) vi hörde henne skratta ez voit az első eset amikor v_ hogy őt nevetni hallottuk, először fordult elő hogy őt nevetni hallottuk; det var för tio år sedan (~) han såg mig sista gången tíz évvel ezelőtt látott engem utoljára; varje gång (~) hangár ut mindannyiszor amikor (v. valahányszor) kimegy

II. conj, adv 1. (mellérendelő} mint; såväl... ~ ... mind ... mind ... ; .. éppúgy mint... ; du såväl ~ jag te éppúgy mint én, te és én egyaránt; unga ~ gamla fiatalok és öregek egyaránt, a fiatalok éppúgy* mint az öregek, mind a fiatalok mind az öregek 2. (hasonlító; mód- ill. minőség hat. ; essivus) mint, amint, miként, ahogy; -ként; böcker ~ dennct [olyan] könyvek mint ez; jag är lika gammal ~ du olyan idős vagyok mint te; lika god ~ vacker olyan jó mint amilyen szép, jó is szép is; en sådan jag olyan ember mint én; vara så stor ~ olyan nagy (v. akkora) mint; så snart ~ möjligt mihelyt lehet(séges),. amilyen gyorsan csak lehet; gör ~ du vili tégy ahogy akarsz; i en tid ~ vår olyan korban mint a mienk; ~ sagt amint már mondottam; ~ barn var jag mycket livlig nagyon élénk gyer-(m)ek voltam; jag har känt dig ~ barn ismertelek téged [már] gyer(m)ek-korodban; ~ svar på ngt válaszként v. válaszul vmire; dö (~) ung fiatalon hal meg; sörja för ngn ~ en far atyailag v. apaként gondoskodik vkiről; han fick anställning ~ lärare tanítónak alkalmazták (őt), tanítói állást kapott;

anse ngt ~ självklart magától értető-somalier

dőnek tart vmit; behandla ngn ~ en vän barátként bánik vkivel; han är klädd ~ kvinna (6) nőnek (v. női ruhába) öltözött; ~ om mintha; hon låtsas ~ om hon inte såg úgy tesz mintha nem látna; du lever ~ (om) du vore miljonär úgy élsz mintha milliomos volnál; om jag vore ~ du ha a helyedben volnék, én a te helyedben; det ser ut ~ úgy áll a dolog mintha; han ser ut ~ ő olyan mintha; så gott ~ jóformán, úgyszólván, majdnem; mer än ~ behövs több mint ami kell, a kelleténél több; så mycket mer ~ annál inkább mert ; så mycket mindre ~ annál kevésbé mert; ~ man bäddar, får man ligga ki mint veti ágyát, úgy alussza álmát 3. (időhat.:) bäst v. just ~ éppen amikor v. amint; rätt ~ det var egyszerre, hirtelen 4. (okhat.:) minthogy, mivel, mert; ~ hon hade bråttom, tog hon en taxi minthogy sietett, taxiba ült; ~ jag har pengar mivel van pénzem 5. (egyéb hat.:) vi skulle resa till staden ~ på lördag a városba kellene utaznunk (éspedig) szombaton; när festen pågick ~ bäst amikor javában folyt az ünnepség (v. állt a mulatság); ~ hastigast sebtében, nagy sietve, futólag somalier -n, == szomáli (ember) Somalilandet npr Szömáli(föld) somlig K-] -1 némely, egyes; ~t var bra, ~t dåligt van ami jó voit, van ami rossz; det finns som vannak v. akadnak (egyesek) akik sommar [-ov-] -(e)n, somrar nyár; förra ~en a múlt nyár(on); tavaly nyáron; en fluga gör ingen ~ egy fecske nem csinál tavaszt; i ~ a nyáron (az idén -ill .jövőre); mitt i *yen a nyár derekán; i soniras (a) múlt nyáron, a nyáron; på v. om ~en nyáron, nyaranta; om somrarna nyaranta -afton [-ön] -en, -aftnar nyári est, nyáreste -bostad -en, -städer nyári lakás, nyaraló -dag -en, -ar nyári nap -dräkt -en, -er 1. (női) nyári öltözet v. ruha 2. nyári tollazat ill. bunda (állaté) -ferier plur nyári szünet, nagy szünidő v. vakáció -gäst -en, -er nyári vendég; nyaraló(vendég) -hetta -n nyári hőség -klädd -klätt nyáriasan öltözött, nyári ruhás -kläder plur

nyári ruhák v. ruházat -klänning -en, -ar (női) nyári ruha -kurs -en, -er nyári tanfolyam -kväll -en, -ar sommarafton -ledighet -en, -er nyári szabadság -lik -t nyárias -lov [-Ö-] -et, — -> sommarferier -natt -en, -nätter nyári éj, nyáréjszaka -nöje -t, -n

1. nyári szórakozás, nyaralás; vara på ~ nyaral 2. nyaraló, nyári Iak; hyra ~ nyaralót bérel -regn -et, ~ nyári eső -röck [-o-] -en, -ar (férfi) nyári felöltő -sjuka -n o nyári hasmenés -sko -n, -r nyári cipő -solstånd -et, = csill nyári napforduló -stuga -n, -or víkendház, kis nyaraló (v. nyári Iak) -ställe -t, -n nyári lakás, nyaraló; vidéki Iak v. villa -taxa -n, -or nyári díjszabás v. tarifa -tid -en 1. nyári időszak, nyár; ~en nyáridőben 2. nyári időszámítás 3. nyári (rövidített) munkaidő -tidtabell -en, -er vasút: nyári menetrend -vistelse -n nyári tartózkodás, nyaralás; han är på ~ på landet (ő) vidéken nyaral -väder -väd-ret, — nyári idő(járás) -värme -n nyári meleg v. hőség

somna [-o'-] I. vi 1. elalszik, elszunnyad; ~ (i)från arbetet a munkája fölött (v. munka közben) elalszik; ~ (i)från boken a könyv mellett elalszik; ~ (i-) från ljuset az égő lámpa mellett elalszik, elalszik és égve hagyja a villanyt

2. elzsibbad; foten har ~t elzsibbadt a lába(m) II. (hgs igek:) ~ in elalszik, álomba merül v. szenderül; elszenderül (átv is); ~ om újra elalszik v. elszunnyad; ~ till elszunnyad, elszenderedik, (kis időre) elnyomja az álom

somnambul [-o-] I. s: -en, -er alvajáró, holdkóros (férfi ill. nő) II. adj: -t alvajáró, holdkóros

somnambulism [-o-] -en alvajárás, holdkórosság

somt [-0-] pron (n sing) rég v. o (egy-) néhány, némely (rész), [vminek] egy része

son [-Ö-] -en, söner [vkinek a] fia, fiú; min ~ (a) fiam; en folkets ~ a nép fia; han är sin fars ~ (ő) egészen az apja, nagyon hasonlít az apjára, o kiköpött apja; från far till ~ apáról fiúra; ~ till ngn vkinek a fia

sona (meg)lakol, bűnhődik, vezekel (ngt vmiért); jóváteszsonant

sonant -en, -er nyelv: szótagot alkotó

hang, magánhangzó, szonáns sonat [-o-] -en, -er zene; szonáta sönd [-o-] -en, -er (orv, techn) szonda;

kutasz; földfúró, kutatófúró (eszköz) sondera [-Ó-] 1. orv szondáz, szondával vizsgál; techn talajt vizsgái v. kutat 2. átv kikutát, kifürkész, kipuhatol; ki-v. megtapogat; ** stämningen kipuhatolja a hangulatot; ~ terrängen

kikémleli v. felderíti a terepet; átv puhatolódzik, tapogató(d)zik; ~ ngn megtapintja vkinek a pulzusát son | dotter [-ö-... -o-] -n, -döttrar leány-unoka, [vki] fiának a leánya; min ~ (leány)unokám, fiamnak a leánya; son ill. dotter dédunoka (fiú ill. leány) sonett [-o-] -en, -er irod: szonett scn|hustru [-Ö-] -n, -r meny sonika adv: helt ~ egész ègyszerüen,

minden további nélkül sonlig [-5'-] -t fiúi, gyermeki; ~ kärlek

fiúi szeretet sonor [-5 'r] -t zengzetes, zengő, hangos, csengő; ~ stämma csengő v. zengzetes hang

sonoritet [-or-] -en zengzetesség, hangosság; hallhatóság (foka) son|son [-ö1-... -5-] -en, -söner fiúuno-ka, [vki] fiának a fia; ^s son ill. dotter (fiági) dédunoka (fiú ill. leány) sopa I. vt, vi söpör, seper; kisöpör; ~ ett ram szobát kiseper; ~ rent fór (sin) egen dorr kiki a. maga háza előtt söpörjön (átv) II. (hgs igek:) ~ av el- v. lesöpör; ~ bort v. undan elsöpör, eltakarít; ~ igen spåren efter ngt eltünteti v. eltörli vminek a nyomait; ~ ihop összesöpör; <v upp fel- v. ősszesö-pör

sop [avstjälpningsplats -en, -er szemétlerakó hely -backe -n, -ar szemétdomb -bil -en, -ar szemétszállító gépkocsi -borste [-bo-] -n, -ar kézisöprű, kis söprű; söprű, partvis rhink ren, -ar szemétvödör -hög -en, -ar szemétdomb, -rakás -kvast -en, -ar söprű, seprű -lår -en, -ar szemét- v. szemetesláda -maskin -en, -er utcaseprő gép -nedkast -et, = szemétledobó akna

(nyílása) (lakásban) sopning -en, -ar söprés, seprés sopor plur (házi) szemét, (összesöpört) hulladék

sopp [-o-] -en, -ar 1. vargánya, tinóru-

gomba, úrigomba 2. o gomba söppa [-o'-] -n, -or leves; húsleves; koka ~ pá en spik semmiből csinál v. készít valamit (pl. ételt) ; det blir en snygg ~ szép kis kalamajka lesz (ebből) sopp|kött [-o-] -et leveshús -rötterplur leveszöldség, levesbe való zöldség -sked -en, -ar leveseskanál -skål -en, -ar levesestál -slev -en, -ar levesmerő kanál -tallrik -en, -ar levesestányér, mélytányér sopran -en, -er zene: szoprán (hang; szólam; énekes ill. énekesnő) sop I skyffel -n, -skyfflar szemét- v. szemeteslapát -station -en, -er szemétlerakó telep (köztisztasági hivatalé) -tunna -n, -or szemeteshordó, száméttartály (udvaron) -vagn -en, -ar szemeteskocsi -åkare -n, = szemetes(ko-csis)

sordin [-o-] -en, -er zene: hangfogó, -tompító, szordinó; spela med ~ szordinó-val játszik; lägga ~ på ngt hangfogót tesz vmire; mérsékel v. tompít vmit sorg [-o-] -en, -er 1. bánat, bú, szomorúság; fájdalom; gond; sajnálat; glädje och örom és bánat; ~ över ngt vmi miatt érzett bánat v. szomorúság; bereda ngn ~ bánatot v. gondot okoz vkinek; titi min (stora) ~ (nagy) sajnálatomra v. bánatomra, (nagy) sajnálattal v. fájdalommal; efter sju ~er och åtta bedrövelser temérdek gond és baj után, nagy üggyel-bajjal 2. gyász; gyászruha; gyászmenet; djup ~ mély gyász; få ~ gyász éri; ha ~ efter ngn gyászol vkit; anlägga klä sig i ~ gyász(ruhá)t ölt, gyászba öltözik; bära ~ gyászt visel, gyászruhát hord; gyászol (efter ngn vkit); beklaga ~en részvétét nyilvánítja (v. fejezi ki)

sorg|band [-o-] -et, = gyászszalag, fekete (kar)szalag -bunden -bundet bánatos, gondterhelt, szomorú, búskomor -dräkt -en, -er gyászruha sorge|barn [-o-] -et, = (sok) gondot okozó gyer(m)ek -betygelse -n, -r részvétnyilvánítás -brev -et, == 1. gyászjelentés 2. gyászkeretes levél -bud -et, = gyászhír; szomorú hír v. üzenet -dag -en, -ar gyásznap -dok -et, = gyászfátyol -hus -et, = 1. halottas ház.sorgespel

gyászház 2. gyászoló család v. rokonok -spel -et, = szomorújáték, tragédia -tid -en, -er gyász ideje, gyászidő -tåg -et, = gyászmenet -år -et, — gyászév

sorg|fana [-o-] -n, -or gyászlobogó -flor -et, = gyászszalag, fekete karszalag; gyászfátyol -fri -fritt gondtalan; en ~ ålderdom gondtalan v. nyugodt öregség -fällig -t gondos, alapos -fällighet -en gondosság, alaposság; gondoskodás -hatt -en, -ar gyászkalap -kant -en, -er gyászszegély, -keret; brev med ~er gyászkeretes levél; ha ~er på naglarna O piszkos v. gyászol a körme -klädd -klätt gyászruhás, gyászruhába öltözött -kläder plur gyászruha, -

öltözet -kuvert -et, = gyászkeretes boríték ßorglig [-o-] -t szomorú, bánatos, bús; ~t nog sajnos; ~t att säga sajnos, fájdalom, sajnálatomra, sajnálatára (stb.) sorglustig [-o-] -t tragikomikus sorglös [-o-] -t 1. gondtalan, nyugodt 2. gondatlan, nemtörődöm, könnyelmű -het -en 1. gondtalanság 2. gondatlanság, nemtörődömség, könnyelműség

sorg|marsch [-o-] -en, -er gyászinduló -mod -et mélabú, búskomorság, búbánat -modig -t mélabús, búskomor, búbánatos, borús -musik -en gyászzene sorgsen [-o-] sorgset szomorú, bánatos, bús, mélabús, búskomor; levert, rosszkedvű; ett sorgset ansikte bánatos arc sorgslöja [-o-] -n, -or gyászfátyol; özvegyi fátyol sorgår [-o-] -et, = sorgeår sork [-o-] -en, -ar áll: mezei ill. vízi pocok

sorl [sön] -et moraj(lás), zúgás, zsongás; csörgedezés, csobogás, mormolás; bäckens ~ a patak csörgedezése; ett ~ av bifall tetszésmoraj sorla [söVrla] morajlik, zúg, zsong; csörgedezik, csobog, mormol sort [sort] -en, -er 1. fajta, féle(ség), minőség; ker árufajta; flera ~ers frukt többfajta v. többféle gyümölcs; den sortens människor effajta v. efféle emberek; av bästa v. finaste ~ a legjobb minőségű, elsőrendű; gúny: han är just av rätta ~en megéri a pénzét 2. mat: ~er megnevezett v. konkret számok

sortera [-o-] L vt osztályoz, (el)rendez, kiválogat, csoportosít, szortíroz; ~ efter storlek nagyság szerint rendez v. szortíroz IL vi [vki v vmi] alá tartozik (v. van rendelve); ~ under ett ämbetsverk egy hivatal (felügyelete) alá tartozik, egy hivatalnak van alárendelve III. (hgs igek:) ~ in besorol, helyére rak, beszortíroz; ~ upp (el-) rendez, szortíroz; ~ ut kiválogat, elkülönít, kiszortíroz; kiselejtez sorterad [-o-] osztályozott, (el)rendezett, válogatott, szortírozott; ker: väl ~ nagy v. bő választékkal rendelkező sortering [-o-] -en, -ar 1. osztályozás, (el)rendezés, kiválogatás, szortírozás 2. (áru)választék, árukészlet; varor av första ~ elsőosztályú áruk sorti [-o-] -(e)n, -er lelépés, távozás (a színről); elmenetel; göra sin ~ lelép, távozik; göra en snöplig ~ dicstelenül távozik v. elvonul sortiment [-o-] -et, = v. -er (áruválaszték, árukészlet, kollekció, szortiment sosse -n, -ar o szocdem, szociáldemokrata ill. szocialista (ember) sot1 -et 1. korom 2. nov üszög, rozsda (gabonán)

sot2 -en rég: kór, betegség; baj; söka bot där man tagit ~ kutyaharapást a szőrével gyógyítja sota1 I. vt 1. kotor, söpör (kéményt); (ki)kormoz, (ki)tisztít, megtisztít a koromtól (pl. tűzhelyet) 2. bekormoz, (korommal) bepiszkít II. vi kormoz; lampan ~r a lámpa kormoz III. (hgs igek:) ~ (i)från sig kormoz; ~ned v. ner bekormoz, (korommal) bepiszkít v. befeketít sota2 vi: få ~ för ngt (meg)lakol v. megbűnhődik vmiért; det ska(ll) du nog få ~ fór! ezért még meglakolsz (v. fizetni fogsz) !, ezt még megkeserülöd l sötare -n, = kéményseprő sotarmurre -n, -ar o kéménykotró sotdöd -en rég: természetes halál; dö ~en

természetes halállal hal meg sot | eld -en, -ar kémény tűz -höna -n, -or

áll: (fekete) szárcsa sotig -t 1. kormos, bekormoz(ód)ott 2. koromszínű 3. üszkös, rozsdás (gabona)

sotlucka -n, -or tisztítónyílás, kormozó-nyílás; tisztítóajtó (kazánon, kályhán)sotning

675

spalt

sotning -en, -ar kéményseprés, -kotrás, -tisztítás; (ki)kormozás, koromtól való megtisztítás (pl. tűzhelyé) sotsäng -en, -ar rég: halálos ágy sottis -en, -er ostobaság, butaság, szamárság; säga ~er ostobaságokat mond v. beszél soulagera -»- sulagera souschef [su'sef] -en, -er igazgatóhelyettes; másodfőnök; osztályvezető souvenir -en, -er -* suvenir sova [so*-] sov, sovit I. vi 1. alszik; szunyókál, szundít; gå och ~ aludni megy; lägga sig att~ lefekszik (aludni); ~ den rättfärdiges sömn az igazak álmát alussza; ~ som en stock alszik mint a bunda v. mormota; sov gott! alud-j(on) jól!, jó éjszakát!; ~ middag ebéd után alszik, sziesztázik; jag skall v. måste ~ på saken erre még alszom egyet, még meg kell gondolnom a dolgot 2. átv ábrándozik, álmodozik; pihen; el van zsibbadva; hál (hos ngn vkivel); ~ den eviga sömnen örök álmát alussza; naturen sover a természet pihen; min fot sover elzsibbadt a lábam; ~ hos en kvinna nővel hál II. (hgs igek:) ~ av sig (v. ~ bort) ruset kialussza mámorát; ~ ut kialussza magát, eleget alszik; ~ över (sig) alvás miatt elmulaszt (v. elalszik) vmit; ~ över tiden el- v. átalussza az időt, túl sokáig alszik, nem ébred fel a kellő időpontban sovalkov [-Ö- ... -Ö-] -en, -er hálófülke, alkóv

sovande [-Ö-] alvó; szunyókáló, szuny-nyadó

sovare [-Ö-] -n, = alvó (ember ill. állat) sov|dags [-Ö-] adv: det är ~ ideje aludni menni -dräkt -en, -er hálóruha, hálóköntös

sovel [-ö1-] sovlet kenyérre (v. kenyér mellé) való (étel); körítés, feltét; felvágott

sovjet [-o-] -en, -er 1. tanács, szovjet; högsta ~ Legfelső Tanács (Szovjetunióban) 2. Sovjet (npr) (a) Szovjetunió

sovjetbruk [-o-] -et, ~ szovhoz, állami

gazdaság (Szovjetunióban) sovjetisk [-o-] -t szovjet

sovjet|makt [-0-] -en szovjethatalom -mästare -n, = sp szovjet bajnok, a

Szovjetunió bajnoka -regering -en, -ar szovjet kormány -republik -en, -er szovjetköztársaság; Socialistiska Sovjetrepublikernas Union Szovjet Szocialista Köztársaságok Szövetsége, Szovjetunió Sovjetryssland [-o-] npr tört: Szovjet-

Oroszország sovjetsk [-o-] -t szovjet Sovjetunionen [-o-] npr (a) Szovjetunió sov|kupé [-ö*-]-n, -er vasút: hálókocsifülke -plats -en, -er 1. fekvőhely, ágy 2. vasút hálókocsihely; háló(füike)-hely (hajón) -platsbiljett -en, -er hálókocsijegy; hálófülkejegy (hajón) sovra [-ö*-] (ki- v. meg)válogat, elkülönít; (meg)tisztít, szelektál; átv (meg-) rostál; ~ sitt umgänge megválogatja a társaságát sov|rum [-ö*-] -rummet, — hálószoba -säl -en, -ar hálóterem -säck -en, -ar hálózsák -vagn -en, -ar vasút: hálókocsi -vagnsbiljett -en, -er hálókocsijegy

spackelkniv -en, -ar ep: simítólapát, spa-

tulya, o spachtli spackla spatulyáz, lapátkával simít, o spachtliz

spad -et (o spat) 1. lé, húslé (főzésnél) ; víz; szaft; kort ~ rövid lé 2. o trilla i spat a vízbe pottyan spade -rí, -ar ásó; (kis) lapát spader -n, = kártya pikk; dra en ~ egy játszmát v. partit játszik; (vö. hjärter összet) spad [skaft -et, = ásónyél -tag -et, = 1. ásó vágás; ta det första ~et megteszi az első kapavágást 2. átv o vänta ett ~ várj(on) egy kicsi(ké)t spak1 -en, -ar techn: emelő, emelőrúd; hajó járgányrúd; rep kormánybot, botkormány; rep: vid ~arna a kormánynál

spak2 -t kezes, szelíd, jámbor; csendes(en. folyó) (víz); göra ngn ~ megszelídít v. megpuhít (v. kezes báránnyá tesz) vkit

spakna megszelídül, kezessé válik; megjuhászodik, elcsendesedik; elcsüggedi spakvatten -vattnet csendes(en folyó) víz spaljé -n, -er l. kert redély, lécrács, rácsozat; lugas 2. átv: bilda ~ sorfalat áll -träd -et, — kert redély- v. rácsosfa spalt -en, -er 1. bőripar hasíték, hasított

43*spalta

bőr 2. nyomd hasáb; (szám)oszlop spalta 1. hasít; hasogat; vegy szétbont 2. nyomd hasábosan szed ill tördel ill nyom

6paltavdrag -et, = nyomd hasáblevonat 8paltbar-í 1. hasítható, hasadó 2. nyomd hasábosan szedhető ill tördelhető ill nyomható spalt|fyllnad -en töltő(anyag) (újságban) -korrektur -et, = nyomd hasábkorrektúra

Spana I. vi, vt fürkész, kémlel, kutat; kifürkész, kikémlel, kipuhatol; nyomoz; kai felderít, megfigyel; ~ efter en förbrytare gonosztevő v. bűnöző után nyomoz; o tréf : vad ~r mitt öga? mit látnak szemeim? II. (hgs igek:) ~ upp felkutat; a nyomára bukkan (ngn vkinek); kinyomoz; kat felderít; ~ ut kifürkész, kikémlel, kikutat; kinyomoz; ~ ut över nejden fürkészi v. kémleli a környéket spanare -n, = fürkésző, kémlelő; kat felderítő, megfigyelő (hajó ill. repülőgép is) Spanien npr Spanyolország spaning -en, -ar fürkészés, kémlelés, kutatás; nyomqzás; kat felderítés, megfigyelés; vara på ~ efter ngt kutat v. nyomoz vmi után, fürkész v. keres Vmit

spaningsflygning -en, -ar kat: felderítő repülés -(flyg)plan -et, = kat felderítő repülőgép -patrull -en, -er kat:

felderítő járőr v. őrs -tjänst -en kat: felderítő szolgálat, felderítés Spanjor -èn, -er spanyol (ember) spanjorska -n, -or spanyol nő spankulera ténfereg, lézeng, járkál, sétái spann1 -et, = 1. ép fesztáv(olság);

(híd)nyílás 2. görbület, hajlat (silécé) spann2 -et v. -en, — v. -ar v. spänner

vödör, dézsa, sajtár spann3 -en, = rég fél hordó (gabonamérték; = 73,5 l) Spann4 -et, = fogat (pl ló-) spann5 spinna spannmål -en gabona spannmåls|bod -en, -ar hombár -börs -en, -er gabonatőzsde -handel -n gabonakereskedelem; gabonakereskedés -magasin -et, = magtár, gabonatároló -odling -en gabonatermesztés, -termelés -pris -et, = v. -er gabonaár

spansk -t 1. spanyol; áll: ~ fluga kőrisbogár; ~peppar piros paprikaf/ászer); kat: ~ ryttare spanyollovas; ~a sjukan a spanyol(nátha), a náthaláz 2• átf büszke, gőgös, fennhéjázó spanska -n 1. spanyol nyelv 2. plur:-or

spanyol nő spansk [amerikan -en, -er, -amerikanare -n, = latin-amerikai (ember) -amerikansk -t latin-amerikai -fluga -n, -or spansk -rör -et, spanyolnád, nádpálca, bambusz sétapálca -talande spanyolul beszélő; spanyol nyelvű

spant -et, = hajóborda, bókony; rep

törzsborda spara I. vt, vi megtakarít, félretesz, gyűjt; takarékoskodik;-tartogat; kímél; (el)halaszt; ~ tid időt takarít meg; ~ pengar åt v. fór ngt pénzt gyűjt (v. tesz félre) vmire; ~ på ngt takarékoskodik v. o spórol vmlvel v. vmin; inte ~ på beröm nem takarékoskodik v. fukarkodik a dicsérettel; ~ på slanten v. slantarna fogához veri a garast; spar (på) dina tårar/ ne sírj 1; ~ till ålderdomen öreg korára v. napjaira gyűjt; ~ till en annan gång máskorra tartogat v. félretesz; den som spar han har van annak aki meg nem issza; en ~d slant megtakarított pénzecske; ~ sina kläder kíméli a ruháját; ~ sina krafter kíméli (az) erejét; inte ~ någon möda nem sajnálja a fáradságot; ~ ngn ngt megkímél vkit vmitől; ~ arbetet till morgondagen a munkát másnapra halasztja II. ~ sig kíméli magát; megkíméli magát [-[vmitől];-] {+[vmi- től];+} du kunde ~t dig den mödan megtakaríthattad volna magadnak ezt a fáradságot, ettől megkímélhetted volna magad; ~ dig besväret! ne fáradj! III. (hgs igek:) ~ ihop ösz-szegyűjt (pénzt), összekuporgat, o összespórol; ~ in megtakarít; takarékoskodik; ~ in på maten az ennivalón takarékoskodik, o az evésen spórol(ja meg) sparare -n, — takarékos(kodó) v. o spórolós ember; techn megtakarító berendezés (pl. áram-) spar [bank -en, -er takarékpénztár -banks-bok -en, -böcker takarékbetétkönyv -brännare -n, == takarékégő (gázon).sparbössa

-bössa -n, -or takarékpersely -gris -en, -ar (malac alakú) takarékpersely spark -en -ar 1. rúgás (labdarúgásban is); han fick en ~ av hästen megrúgta a 16; ge ngn en ~ megrúg vkit, belerúg vkibe 2. átv o fä ~en elbocsátják, kirúgják, kidobják (állásából); ge ngn ~en elbocsát v. kirúg v. kidob vkit, kiteszi a szűrét vkinek 3. lábbal hajtott szánkó, „finn szánkó" sparka I. vt 1. rúg; ~ boll labdát rúg, futballozik; ~ ngn megrúg vkit, belerúg vkibe; ~ ngn på benet lábszáron rúg vkit; ~ ngn i ändan o feneken v. fenékbe rúg vkit 2. átv o kirúg, kidob, elcsap, elbocsát (állásából) Ií. vi 1. rugdaló(d)zik, rugdos; ~ inte på dörreni ne rugdosd v. rugdossa az ajtót!; ~ bakut hátrarúg, kirúg (ló) 2. „finn szánkót" hajt (lábbal), szánkázik III. (hgs igek:) ~ av sig (täcket) lerugdalja magáról a takarót; ~ bort elrúg, (lábbal) ellök; ~ fram ngn o tol v. támogat v. protezsál vkit; ~ igen dörren (lábbal) belöki v. berúgja az ajtót (hogy becsukja); ~ ihjäl agyonrúg, -rugdos, -tipor; ~ omkull (lábbal) fellök, felrúg; ~ sönder szétrúg, -rugdal, -tipor; ~ till megrúg; belerúg (ngn v. ngt vkibe v. vmibe); ~ undan félrerúg, (lábbal) félrelök; ~ ut kirúg, kidob; elcsap, elbocsát; kiteszi a szűrét (ngn vkinek); O kizár (pl. egyesületből) sparkapital -et, = megtakarított pénz v. tőke

sparkas sparkades, sparkats rúg; rugdalódzik; rugdossák v. rugdalják egymást; kirúg, hátrarúg (ló) sp ar|kassa -n, -or takarékpénztár -kasse-, räkning -en, -ar takarékpénztári (folyó)számla spark |bol! [-o-] -en, -ar fütball-labda -cykel -n, -cyklar (gyermek)roller, futó-• ka -stötting -en, -ar taposószán, lábbal hajtott szánkó, „finn szánkó" sparlakan -et, — ágyfüggöny, -kárpit sparlakansläxa -ti, -or o t. kuklipródiká-ció, (négyszemközti) dorgatórium (feleség részéről) 2. (éles) szemrehányás, korholás, rendreutasítás spar |låga -n, -or takarék(láng) -medel plur megtakarított pénz, megtakarítás -obligation -en, -er kamatozó (állami)

kötvény -pengar plur megtakarított pénz(ecske) sparre -n, -ar 1. (vékony) gerenda 2. ép szarufa, gyámfa 3. heraldika szarufa sparris -en nov: spárga, nyúlárnyék, csirág -soppa [-0-] -n, -or spárgaleves -säng -en, -ar ,spárgaágy(ás) sparsam -t takarékos, beosztó, o spórolós; gyér, ritka, szűkös; egyszerű, szerény (étkezés); vara ~ med allmänna medel takarékoskodik (v. takarékosan bánik) a közpénzzel; han är ~ på v. med beröm (ő) fukarkodik a dicsérettel; förekomma ~t ritkán fordul elő; ~t upplyst gyéren v. gyengén (meg)világított sparsamhet -en takarékosság; beosztás, takarékoskodás, o spórolás; [vminek a] gyér v. ritka volta, ritkaság sparsamhets | kampanj -en, -er takarékossági kampány -skäl: av ~ takarékossági okokból, takarékosság okából -syfte: i ~ takarékossági célzattal spartan -en, -er spártai (ember) spartansk -t spártai sparv -en, -ar veréb; átv: stekta ~ar sült galamb -hök -en, -ar áll: verebész v. közönséges karvaly -uggla -n, -or áll: törpe kuvik spasm -en, -er göres; ~er rángás(ok),

(görcsös) rángató(d)zás spasmodisk -t görcsös, rángásos spastisk -t görcsös, görcsszerű, spasztikus spat -en, -er ásv: pát spatel -n,spatlar simító- v. kenőlapát(ka), spatula

spatiös [-tsi] -t téres, tágas; átv levegős; en bok med ~t tryck levegős szédésű v. nyomású könyv spatsera sétál, sétálgat; gå och ~ sétál (-gat)

spatsertur -en, -er séta; göra en ~ sétál egyet

spatt -en állatorv: ínpók, himpók spattig -t állatorv: ínpókos, himpókos (ló)

spe s indecl gúny; gúnyolódás, csúfolódás; göra ~ av ngn gúnyt v. csúfot űz vkiből, kigúnyol (v. csúffá tesz) vkit; driva ~ med ngn gúnyolódik vkivel v. vkin, gúnyt űz vkiből speaker [sp!1-] -n, — v. -s bemondó, szpíker

speceri|affär -butik -en, -er fűszer- ésspecerier

gyarmatáru-kereskedés, fűszerüzlet, csemegeüzlet, -kereskedés specerier plur fűszer- és gyarmatáru(k),

csemegeáru(k) specerihandlare -n, specerist -en, -er

fűszerkereskedő, fűszeres, csemegés specialbegåvning -en, -ar különleges tehetség; ~ för- språk kivételes nyelvtehetség -fali -et, = különleges v. speciális eset -intresse -t, -n különleges érdeklődés; kedvenc időtöltés specialisera közelebbről meghatároz, részletez, felsorol; az egyes eset(ek)re alkalmaz; szakosít; ~ sig a szak(ma) egyik ágazatát tanulmányozza; szakképzettségre tesz szert, szakosítja v. specializálja magát (på ngt vmiben ill. vmire) specialist -en, -er szakember, specialista

(på ngt vmiben); szakorvos Specialitet -en, -er 1. szak(terület), szakma 2. sajátosság, jellegzetesség, sajátos tulajdonság 3. különlegesség, specialitás (cégé) special|karta -n, -or részletes térkép -korrespondent [-o- ... -o-] -en, -er külön- v. kiküldött tudósító (újságé) -uppdrag -et, = különleges megbízatás, speciális küldetés -ändamål -et, = : jör ~ különleges cél(ok)ra speciell -t különleges,saját(ság)os, speciális

speciellt adv különösen,, saját(ság)osan,

speciálisan specificera (egyenként) felsorol, részletez; nedan ~de varor az alább részletezett áruk specifik -t 1. sajátos, sajátságos, különleges; jellegzetes, specifikus 2. fiz fajlagos, faj-; ~ vikt fajsúly; ~t värme fajhő

specifikation -en, -er felsorolás, részletezés, specifikáció; kimutatás, jegyzék (över ngt vminek a; vmiről) specimen (ett), plur: = v. specimina 1. (minta)példány, mutatvány 2. tudományos munka v. értekezés (pl. professzori állás elnyeréséhez) spediera szállítmányoz, szállít, fuvaroz spedition -en, -er szállítmányozás, szállítás, fuvarozás speditionsfirma -n, -or szállítmányozási cég v. vállalat; (tengeri) hajózási v. fuvarozási vállalat

speditőr -en, -er szállítmányozó, szállítási

vállalkozó, O speditőr spefull -t gúnyos, gúnyolódó, gunyoros, csúfondáros; i ~ ton gúnyos hangon spefågel -n, -

fåglar gúnyolódó v. csúfolódó (természetű ember) spegel -n, -speglar 1. tükör (átv is); vattnets ~ a víz tükre; ögat är själens ~ a szem a lélek tükre; se sig i ~n (meg-) nézi magát a tükörben 2. (mélyített) tábla, mező (pl. ajtón) -bild -en, -er tükörkép -blank -1 tükörfényes -fäk-teri -(e)t, -er szemfényvesztés; megtévesztő manőver, üres szavak -glas -et, — tükörüveg -glatt tükörsima -reflexkamera -n,. -or tükörreflexes fényképezőgép -skrift -en, -er tükörírás -teleskop [-5-] -en, -er csitt: tükrös távcső, teleszkóp spegla I. vt tükröz(tet), visszatükröz II.

~ sig ^tükröződik, visszatükröződik speglosa -n, -or gúnyos v. epés megjegyzés, csúfondáros szó speja vi fürkész, kémlel, kutat; kat rég híreket szerez; felderítést végez; ~ efter v. på ngn leskelődik v. kémkedik vki után, leselkedik vkire; o szimatol vki után; ~ mot framtiden a jövőt fürkészi; ~nde blick fürkésző tekintet, kutató pillantás spejare -n, = kém, titkos ügynök; kat

hírszerző; felderítő spektakel spektaklet, = 1. zenebona, zűr, lárma; botrány; ställa till ~ zenebonát csap, botrányt v. jelenetet rendez; ett sånt micsoda zűr! 2. gúny v. nevetség tárgya; madárijesztő; se ut som ett ~ olyan (v. o úgy néz ki) mint egy madárijesztő; bli tilt ett ~ csúfolódás v. nevetség tárgyává válik; göra ~ av ngn gúnyt v. csúfot űz vkiből

spektral -tfiz: színképi, színkép-, spekt-rál- -analys -en, -er fiz: színképelemzés, spektrálanalízis -färg -en, -er fiz: színképi szín, spektrumszfn spektroskop [-ö'p] -et, = fiz színképelemző készülék, spektroszkóp spektrum — v. spektr(um)et, spektra v,

spektrer fiz: színkép, spektrum spekulant -en, -er 1. [vminek a [-megvételére]-] {+meg- vételére]+} reflektáló, reflektáns, igényt tartó, vásárolni szándékozó, érdeklődő, érdekfél; vara ~ på nßt reflektál (vmspekulation

679

spela

igényt tart) vmire 2. tőzsdejátékos, spekuláns

spekulation -en, -er 1. (elméleti) vizsgálódás, okoskodás; filosofisk ~ filozófiai elmélkedés, filozofálás 2. (kockázatos) üzleti vállalkozás, nyerészkedés, spekuláció; tőzsdejáték; på ~ nyerészkedésből, spekuláció céljából

spekulatív -t 1. elmélkedő, okoskodó, spekuláló, spekulatív 2. nyerészkedő, spekuláló

spekulera 1. elmélkedik, töpreng, gondolkozik, spekulál (över ngt vmin); ~ på att köpa en bil autóvásárlás gondolatával foglalkozik, azon spekulál hogy (gép)kocsit vásárol 2. kockázatos üzleti vállalkozásba bocsátkozik, nyerészkedik, spekulál; ~ i aktier részvényekkel spekulál; ~ i fastigheter ingatlanokkal spekulál; ~ i hausse áremelkedésre spekulál; ~ på börsen a tőzsdén játszik, tőzsdézik

spel1 -et, — 1. hajó horgony tekerő, -emelő, gugora; techn csörlő, vitla 2. átv: rör på ~et! o mozogj í, szedd a lábad!, siess! 3. techn -»- spelrum

spel2 -et, — 1. játék (zene, szlnh, sp, átv is); rent ~ becsületes játék; olympiska ~en az olimpiai játékok; solens ~ pá vattnet a nap(sugarak) játéka a vízen; driva sitt ~ jár, kísért (szellem, kísértet); driva sitt ~ med ngn játékot űz vkivel; förlora ~et elveszti a játékot, veszít (játékban); ge upp ~et feladja a játékot v. mérkőzést; ha fritt ~ szabad keze van; vinna ~et megnyeri a játékot, nyer (játékban); fuska i ~ csal a játékban, hamisan játszik; hålla god min i elakt ~ jó képet vág a rossz tréfához; ha ett finger med i ~et az ő keze is benne van a dologban; komma med i ~et (ő is) belemegy a játékba, részt vesz a játékban; vara med i ~et (ő is) benne van a játékban v. dologban; det var en kvinna med i ~et nő voit a dologban; stå på ~et kockán forog; sätta ngt på ~ kockára tesz (r. kockáztat) vmit; vinna på ~ nyer a játékban v. kártyán; dra sig ur ~et abbahagyja a játékot; O kilép a játékból v. buliból, ügyesen kihúzza magát a csávából, visszalép, -vonul; (för)sätla ur ~ kivet a nyereg-

ből, félreállít; átv: vara uf ~ct nem számít többé, eljátszotta szerepét 2. sp mérkőzés 3. áll dürgés, párzás (fajdkakasé) 4. kártya ütés spela -de, -t (o v. költ: spelte, spelt) I. vt, vi 1. játszik (szính, sp, átv is) ; hangszeren játszik, zenél; trillázik, énekel (pacsirta); játszódik; ~ fiol hegedül; ~ första fiolen az első hegedűt játssza (zenekarban); átv hangadó; ~ fotboll futballozik; ~ hasard szerencse- v. hazárdjátékot játszik; 'v klöver treffet hív

v. játszik; ~ kort kártyázik; ~ piano zongorázik; ** schack sakkozik; hon ~de mot dig i ,Hamlet1 ő voit a partnered a „Hamlet "-ben; det ~r ingen roll v. teater o nem játszik szerepet, (ez) nem számít; ~ falskt hamisan játszik (zene, kártya); ~ ett högt spel nagyban (v. magas tétben) játszik; sp: ~ oavgjort döntetlenül végez ill. mérkőzik; ~ efter gehör hallás után játszik; ~ ngt för ngn eljátszik v. előad vkinek vmit; ~ piano för ngn zongoraórákat vesz vki tői; kártya: det är han som ~r ő hív; ~ om pengar pénzért v. pénzben játszik; ~ med ngn vkivel játszik; zenére tanít vkit, zeneórákat ad vkinek; ~ pá börsen a tőzsdén játszik, tőzsdézik; ~ pä lotteri a sorsjátékon játszik; ~ under täcket med. ngn összejátszik vkivel; filmen ~r i Lund a film Lundban játszódik; springbrunnen ~r a szökőkút működik 2. (meg-) játszik, úgy tesz mintha . ..; ~ sjuk (meg)játssza v. adja a beteget, betegnek tetteti magát 3. dürög, párzik (fajdkakas)4. játsz(adoz)ik (pl. fény); csillog, ragyog (szem); solskenet ~de mellan löven a napfény játszadozott a levelek között

II. (hsg igek:) ~ av ngn ngt (játékban) elnyer vkitől vmit; ~ bort eljátszik, elveszít (játékban); elkártyáz; ~ igenom végigjátszik; ~ in a) begyakorol, betanul; próbál (színdarabot); hanglemezre énekel ill. játszik; b) átv bele- v. közrejátszik; beleszól; ~ in en film filmet forgat v. készít; ~ in en grammofonskiva hanglemezfelvételt készít; här ~de många faktorer in ebben sok tényező játszott közre v. szerepet; ~ medspelande

(ő is) részt vesz a játékban; ~ om újra (v. még egyszer) (el)játszik, megismétel; zene; ~ upp rákezd, rázendít, játszani kezd; intonál; eljátszik, előad (för ngn vkinek, vki előtt); ~ upp en vals rázendít egy keringőre (zenekar); ~ upp till dans tánczenét kezd játszani, rázendít a tánczenére; kártya: ~ ut kijátszik, hív, kezd; végigjátszik, eljátszik (pl. zeneszámot); ~ ut ngt mot ngn kijátszik vmit vki ellen; han har ~t ut sin roll eljátszotta szerepét (átv is); ~ ut sin sista trumf kijátssza az utolsó ütőkártyáját v. aduját (átv is); ~ över (zene:) (be)gyakorol, betanul, próbál; szinh: túljátszik, túloz (átv is); han ~de över i rollen som fadern (ő) túljátszottá az apaszerepet spelande játszó; játékos, élénk, csillogó (pl. szem)] de ~ a játszók v. játékosok; a zenészek; a színészek spelare -n, = 1. szerencsejátékos, szenvedélyes (kártya)játékos 2. (főleg összet) játékos (sp is); hangszeren játszó, előadó(művész) spel|bank -en, -er játékkaszinó -bord -et, = játék- v. játszóasztal; kártyaasztal -dosa -n, -or zenélődoboz spelevink -en, -ar, spelevinker -n, -vinkar

O széltoló, széllelbélelt fickó spel|film -en, -er játékfilm -hall -en, -ar játékcsarnok -helvete -t, -n, -håla -n, -or játékbarlang -kort -et, = játékkártya -lektion -en, -er zeneóra -lista -n, -or (zene, szinh) játékrend, műsor, repertoár -lärare -n, — játékoktató; zeneoktató,-tanár-man-mannen, -män (népi) zenész, muzsikus; hegedűs; vara glad som en ~ olyan vidám hogy madarat lehetne fogatni vele -parti -(e)t, -er játszma, parti; kártyaparti -passiun -en, -er játékszenvedély -regel -n, -regler játékszabály -rum -rummet, — átv szabad tér v. mozgás, mozgásszabadság, játék; techn holtjáték; löketköz, hézag; ha ~ van tere a mozgásra; van mozgási lehetősége; ge sin fantasi fritt ~ képzeletét szabadjára engedi; lämna ngn fritt ~ szabad kezet (v. mozgási lehetőséget) ad vkinek, szabad teret biztosít vkinek -säl -en, -ar játékterem -skuld-en, -er játék- ill., kártyaadósság -säsong

[-öns] -en, -er színházi ill. zenei évad -sätt -et, = játékmód, -modor -tag; vara i ~en javában játszik, benne van a játékban, formában van; javában dtirög (fajdkakas) -virist -en, -er nyereség (játékban)', kártyanyereség -ár -et, == zenei ill. színházi év; sportév -öppning -en, -ar sp: (játék)kezdés, játék kezdete; sakk nyitás spenat -en paraj, spenót spenbarn -et, = csecsszopó gyerek, csecsemő

spendera vi, vi bőkezűen költ v. kiad (pénzt); fizeti [vminek a] költségeit; O spendíroz; megvendégel, fizet (ngn pá ngt vkit vmivel, vkinek vmit); ~ mycket pá ngt sokat költ vmire spendersam -t adakozó, bőkezű; vara ~ med andras pengar más pénzéből bő-kezűsködik v. nagylelkűsködik spene -n, -ar csecs, mellbimbó; emlő; tőgy

spenslig -t karcsú, vékony, nyúlánk;

törékeny, vézna, cingár spenvarm -t langyos (tej, fejés után);

~ mjölk frissen fejt tej speord -et, = csúfondáros v. gúnyos szó,

csúfolódás, gúnyolódás sperma -t v. ondó, mag, sperma spets1 -en, -ar csúcs, hegy, (hegyes) vég (tárgyé); (hegy)csúcs, orom; él (meneté; átv is); átv csúcs- v. tetőpont; ~en på en nål (egy) tű hegye; ~arna inom partiet a párt vezetői; bjuda ngn ~en szembeszáll v. szembehelyezkedik vkivel, vkinek ellenszegül; sluta i en ~ hegyben v. csúcsban végződik; gä i ~en az élen jár v. halad; stå i ~en jör ett företag egy vállalat élén áll, (egy) vállalatot vezet; ställa v. sätta sig (v. träda) i ~en för ngt vminek az élére áll; med musiken i ~en zenekarral az élen; sätta ngt på sin ~ az élére állít vmit; driva saken till sin ~ a végletekig kiélezi (v. a végsőkig viszi) a dolgot; nå sin ~ eléri tetőpontját; sätta ~ på ngt megadja vminek a sa-vát-borsát (átv is) spets2 -en, -ar csipke; knypplade ~ar

vert csipke, klöpli spets3 -en, -ar spicc, pomerániai kutya spetsa 1. ki- v. meghegyez; hegyez; ~ en blyerts(penna) ceruzát (ki-) hegyez; ~ munnen csücsöríti a száját;Spetsbergen

~ öronen hegyezi a fülét 2. felszúr, -tűz; átszúr, átdöf; ~ ngt på gaffeln a villára (fel)szúr vmit 3. ízesít, fűszerez; ~ kaffe med brännvin pálinkát önt a feketekávéba Spetsbergen npr Svalbard, (a) Spitzber-

gák (szigetcsoport) spets]borgare [-o-] -n, — nyárspolgár, filiszter -borgerlig [-o-] -1 nyárspolgári, filiszteri spets|bov -en, -ar csirkefogó a javából, gazfickó, -ember -byxor plur lovaglónadrág, bricsesz(nadrág) spets [båge -n, -ar ép: csúcsív, gótikus (bolt)ív -båg(s)stil -en ép: csúcsíves v. gótikus stílus spetsfundig -t körmönfont, szőrszálhasogató, szofista -het -en, -er körmönfont okoskodás, álokoskodás, szőrszálhasogatás, szofizma spetsgardin -en, -er csipkefüggöny spetsgavel -n, -gavlar ép: csúcsos orom

(-zat) v. homlokzat spetsjglas -et, = csúcsos pohár, karcsú kehely (borospohár); pálinkáspohárka, kupica" -hacka -n, -or csákány spetsig -t hegyes, csúcsos, éles, szúrós; ~ vinkel hegyesszög; i ~ ton éles hangon

spets| klänning -en, -ar csipkeruha -knyppling -en csipkeverés -krage -n, -ar csipkegallér -krås -et, ~ csipkefodor, -zsabó -näsduk -en, -ar csipkés zsebkendő

spets|näst hegyes orrú -vinklig -t hegyesszögű

spett -et, — 1. nyárs; steka på ~ nyárson süt 2. feszítőrúd; emelőrúd, bontórúd spetälsk -t leprás, bélpoklos spetälska -n lepra, bélpoklosság spex -et, = 1. (diák)bohózat, paródia

2. o komédia spexa vi 1. (diák)bohózatot v. paródiát ad elő 2. parodizál, kigúnyol; ~ med ngn gúnyt űz vkiből spexig -t parodisztikus, bohókás, tréfás,

(nagyon) komikus spicken spicket (be)sózott, füstölt, szárított

spicke|sill -en, -ar sózott v. sós hering

-skinka -n, -or füstölt sonka spigg -en, -ar áll: tüskés pikó, durbincs (hal)

spik1 nyomősitó adv egészen, teljesen; ~

nykter spiknykter; ~ rak spikrak; ~ säker spiksäker spik2 -en -ar szög, szeg; mager som en ~ sovány mint a piszkafa; slå v. träffa huvudet på ~en fején találja a szöget, elevenére tapint, talál spika I. vt, vi szögez, szegez; kitűz, kifüggeszt (pl. hirdetményt) II. (hgs-igek:) ~fast odaszögez (vid ngt .vmi-hez); ~ för en Öppning beszegez egy nyílást; ~ för en bräda för ngt deszkát szögez vmi elé, bedeszkáz vmit; ~ igen meg- v. beszögez; ~ ihop össze-v. megszögez; ~ på en brädlapp egy darab deszkát szögez rá; ~ upp felszögez, -erősít; felakaszt (pl. képet) spik|böld -en, -er kelés, kelevény, furun-kulus -huvud -et, = szög feje, szögfej -hål -et, — szöglyuk, bevert szög által ütött lyuk -klubba -n, -or 1. szöges buzogány 2. nov maszlag spik|nykter -t o színjózan -rak -t nyílegyenes; egyenes(,) mint a gyertya; ~t hår egyenes szálú haj spik|sko -n, -r hegymászó cipő; futó- v. ugrócipő, szöges talpú (sport)cipő--smed -en, -er szegkovács spiksäker -t o holtbiztos, egészen biztos spilkum -en, -ar szilke, tál(acs)ka (tejnek) spill -et ker: káló, súly veszteség, apadás,., elcsurgás

spilla spillde, spillt I. vt, vi 1. (véletlenül) kiönt, leönt; önt, kiloccsant; le- v. elszór, leejt; ~ kaffe på duken kávét

önt v. löttyint az abroszra, kávéval leönti az abroszt 2. (ki)ont; elveszteget, elfecsérel, (el)pazarol; ~ blod vért ont; ~ ord på ngt szót veszteget vmire; ~ pengar på ngt pénzt pazarol vmire;-tid (på ngt) időt (el)fecsérel (vmire); spilld möda kárba veszett v. hiábavaló fáradság; ~s kárba vész, elvész II. (hgs: igek:) ~ ned leönt, bepiszkít (folyadékkal);<» på sig magára v. ruhájára önt [vmit], leönti magát; ~ ut kiönt, kilöttyent, kiborít spiller nyomősitó adv: egészen, teljesen; ~ (språngande) ny vadonatúj; är du ~ galen ? egészen megbolondultál (v* elment az eszed)? spillkråka -n, -or áll: fekete harkály spillning -en, -ar 1. hulladék; veszteség, fogyaték; elcsöpögés 2. ganéj, trágya; ürülékSpillo

spillo: ge till ~ rászán, feláldoz; gå till ~ veszendőbe megy, kárba vész, elvész, tönkreme *y spillra -n, -or szilánk, forgács; törmelék; roncs; spillror töredékek, maradványok), roncs(ok) (átv); spillrorna av armén a (szétvert) hadsereg marad-ványa(i); gå v. falla i spillror összeomlik, romba dől; slå i spillror darabokra tör, porrá zúz, szétzúz spill |sad -en kihullott v. elszóródott v. kipergett gabona -vatten -vattnet kifolyó v. kilöttyenő v. túlfolyó víz; fölösleges víz; elhasznált víz, szennyvíz spilta -n, -or (ló)állás, rekesz, box (istállóban) spin -»- spinn1 spindel1 -n, spindlar áll: pók •spindel2 -n, spindlar techn: orsó, csavarorsó; tengely; ép lépcsőorsó spindel)nät -et, —, -tråd -väv -en, -ar

pókháló; ökörnyál spindelvävstunn -tunt pókháló vékonyságú, pókhálószerű spinett -en, -er zene: spinét spink -et (szövet)hulladék, foszlány, levágott darabkák spinkig -t cingár, vézna, sovány spinn1 indecl rep: önpörgés, dugóhúzó; gå i ~ dugóhúzóban száll v. zuhan le; komma v. råka i ~ dugóhúzóba esik v. kerül

spinn2 -et horgászás: pergőcsali, villantó spinna spann, spunnit I. vt, vi 1. fon; sodor; átv sző; átv: ~ vidare på tråden tovább szövi v. fűzi a gondolatot 2. dorombol, fon (macska) II. (hgs igek:) ~ ihop összefon; összesodor; ~ ihop intriger cselt sző, intrikál; ~ in sig begubózik

spinnaker -n, spinnakrar hajó: hosszú háromszögletű (segéd)vitorla, hátszél-vitorla, pillangóvitorla spinnare -n, — 1. fonó(munkás) 2. áll

szövőlepke spinneri -(e)t, -er fonoda, fonóműhely .spinnerska -n, -or fonó(munkás)nő spinnfiske -t horgászás pergőcsalival v.

villantó val spinn |maskin -en, -er fonógép -röck [-o-] -en, -ar rokka -rockshuvud [-o-] -et, = guzsaly -sida -n női ág, nőág (leszármazásnál); på ~n női ágon; nők v. hölgyek között

! spinnspö -(e)t, -n horgászbot (villantó-I val történő horgászáshoz) spion -en, -er kém; besúgó, o spicli spionage [-á's] -t kémkedés spioncentral -en, -er kémközpont spionera kémkedik; ~ på ngn leskelődik vki után, nyomon követ (v. megfigyel) vkit; — hgs igek: ~ u/kikémlel, kipuhatol, kifürkész spioneri -(e)t, -er kémkedés; o spionko-dás, spicliskedés -affär -en, -er kémkedési ügy spion |nät -et, = kémhálózat -skräck -en

kémektől való félelem, kémpánik spira I. s: -n, -or 1. ép csúcs, hegy (pl. toronyé) 2. pózna, rúd; vékony gömbfa 3. (királyi) jogar; átv uralom, hatalom; föra ~n uralkodik, hatalmon van II. vi sarjad(zik), kihajt, kinő; átv csírázik, fakad; ~nde kärlek bimbózó szerelem; ~nde liv fakadó élet; — hgs igek: ~ upp ur marken kisarjad v. kihajt a földből spiral -en, -er csavar- v. csigavonal, spirál; spirálmenet; tekercsrugó, spirálrugó -fjäder -n, -fjädrar tekercsrugó, spirálrugó -formig [-o-] -t csavar- v. csigavonalú, csigavonalas, spirális -trappa -n, -or csigalépcső spirant -en, -er nyelv: réshang, spiráns spiritism -en spiritizmus spiritist -en, -er spiritiszta (ember) spiritualism -en fii: spiritualizmus spiritualitet -en, -er szellemesség, elmésség, ötletesség spirituell -t szellemes, elmés, ötletes spirituösa -n szeszes italok spiritus (en) borszesz, spiritusz spis1 -en, -ar nyomd: emelkedő kizárás, spísz

spis2 -en, -ar tűzhely; (konyhai) takaréktűzhely; öppen ~ kandalló; stå vid ~en a tűzhely mellett áll, főz spis3 -en rég: étek, eledel; átv táplálék;

andlig ~ szellemi táplálék spisa (vt, vi) rég 1. eszik, étkezik 2. táplál, megvendégel; ételt ad (en skara

sokaságnak) spisbröd -et S: ropogós kenyér spisel -n, spislar ->- spis2 spis(el)vrå -n, -(a)r kandallósarok (szobában), tűzhely szöglete spiskrok -en, -ar piszkavas spisning -en evés; táplálás; ételkiszolgá-683

lás;o utan vidare** egész egyszerűen, teketória nélkül Spjut -et, = (hajító)dárda, lándzsa; sp gerely -kast -et, = (egyszeri) dárda- v. lándzsadobás itt. gerelyvetés -kastare -n, = sp gerelyvető rkastning -en sp; gerelyvetés -spets -en, -ar dárdahegy, lándzsahegy spjuver -n, spjuvrar kópé, huncut v. dévaj fickó, selma -aktig -t huncut, dévaj, hamiskás spjäla I. s: -n, -or léc; létrafok; orv (rög-zítő)sín II. vt sínbe tesz, sínpólyába helyez (törött tagot) Spjäldörr -en, -ar lécajtó spjale -n, -ar spjäla /. Spjäl|förband -et, — orv sínkötés, rögzítőkötés -gardin -en, -er lécroletta (ablaktáblák között) spjälka 1. orv sínbe tesz, sínpólyába helyez 2. hasít, hasogat (fát) 3. vegy (fel)bont, hasít 6pjäll -et, = csappantyú; huzatszabályozó; kályhacsappantyú; techn szabályozó- v. fojtószelep; kipufogószelep spjäl|staket -et, = léckerítés -verk -et, = rács(ozat), bordázat, lécezet; kert redély(zet), spalír spjärn (ett) (Iáb)tárnasz(ték); ta ~ (med fötterna) mot ngt a lábával nekitámaszkodik vminek, nekifeszíti a lábát vmi-nek

spjärna vi: ~ emot ngt ellenszegül vminek, ellenállást fejt ki vmivel szemben, tiltakozik v. kapáló(d)zik v. berzenkedik vmi ellen splendid nagyszerű, pompás, fényes, ragyogó

fpOnt -en 1. nov szíj ács, fafehére 2. (fa-)

szilánk(ok), (fa)forgács split -et viszály, egyenetlenség, széthúzás splits -en, -ar hajó: kötélbújtatás, tőrö-

zés, kötélvégek összefonása splifsa hajó bújtat, tőröz, kötélvégeket

összefon splitt adv splitter1 splitter1 nyornósitó adv o egészen, teljesen, totálisan splitter2 splittret, = szilánk(ok), forgácsok); repesz(darabok) ^plitterfri -fritt szilánkmentes(en törő), szilánkbiztos (üveg) ; ~ít glas törhetetlen v. biztonsági üveg Splitt(er)|galen -galet o tiszta bolond,

őrült -naken -naket o teljesen v. anyaszült meztelen, 'pucér -ny -nytt O vadonatúj splitterskydd -et szilánk- v. repeszvédelem (kat is)

splittra I. s: -n, -or szilánk, forgács (átv is) II. vt szétforgácsol, szilánkokra hasít v. repeszt, szilánkokká zúz; széthasít, -repeszt; átv fel- v. széjjeloszt, részekre oszt; ~ sina krafter szétforgácsolja erejét; ~ sin tid på ngt az idejét elfecsérli v. elaprózza vmire;

szétforgácsolódik; elaprózódik; megoszlik; rösterna har ~ts a szavazatok megoszlottak III. ~ sig 1. szilánkokra v. darabokra törik v. zúzódik (pl. üveg) 2. átv szétforgácsolja magát, elaprózza v. elfecseréli erejét (på ngt vmire) splittring -en, -ar 1. szétforgácsol(ód)ás; szilánkokra törés; széthasítás, -repesz-tés, -zúzás 2. átv hasadás, szakadás (pl. pártban), véleménymegoszlás, nézeteltérés; viszály, egyenetlenség spola1 I. vt, vi lemos, (le)öblít; (vízzel) eláraszt; meglocsol, -öntöz; ~ en skridskobana jégpályát eláraszt v. locsol; vågorna ~de över däcket a hullámok végigsöpörtek v. átcsaptak a fedélzeten II. (hgs igek:) ~ av v. ned lemos, leöblít; ~ bort elmos, kimos, elhord (víz) spola2 techn tekercsel, csévél, felgombo-lyít, orsóz; — hgs igek: ~ av lecsévél, legömbölyít, leteker spole -n, -ar cséve, gombolyag, orsó; vili tekercs; filmorsó; en ~ tråd egy orsó v. karika v. o spulni cérna spolformig [-fo-] -1 orsó v. cséve alakú spoliera elpusztít, tönkretesz; átv elront, aláás spoling -en, -ar o tacskó, kölyök, gyer-

kőc, zöldfülű spolmask -en, -ar áll: orsóféreg, -giliszta spolning1 -en, -ar lemosás, leöblítés; öntözés, locsolás (pl. utcáké) spolning2 -en, -ar techn: tekercselés, csé-

vélés, felgombolyítás, orsózás spondé -n, -er irod: spondeus (versláb) spont [-o-] -en, -ar techn: ereszték, horony

sponta oM techn; eresztékel, csapoz, fugáz, hornyol; spontade bräder [-hornyolt pallókspontan

spontan [-o-] -t spontán, saját jószántából való, önkéntelen, akaratlan spontan(e)itet [-0-] -en spontaneitás,

spontán jelleg, önkéntelenség spor -en, -er nov: spóra sporadisk -t szórványos(an előforduló),

elszórt, elszigetelt, sporadikus sporde spörja

sporra o'-j (meg)sarkantyúz; div [-sar-. kall, ösztökél, serkent, ösztönöz; ~ hästen megsarkantyúzza (v. sarkantyúba kapja) a lovát; ~ ngn till handling cselekvésre buzdít v. serkent vkit sporre [-0-] -n, -ar sarkantyú; átv ösztökélés, serkentés, ösztönzés, ösztönző; ge hästen sporrarna, sätta sporrarna i hästen megsarkantyúzza (v. sarkantyúba kapja) a lovát; klädd i sporrar sarkantyús; átv: tjäna v. vinna sina sporrar kivágja a rezet, dicsőséget arat

sporrsträck [-0-]: i ~ teljes vágtában,

vágtatva, lóhalálában sport [-0-] -en sport sporta [-0'-] sportol sport|affär [-0-] -en, -ér sport(áru)üz!et -avdelning -en, -ar sportosztály (áruházban) -til -en, -ar sport(gép)kocsi -dräkt -en, -er sportöltözet; (női) sportkosztüm -fiskare -n, == sporthor-, gász -flygplan -et, — sportrepülőgép -gren -en, -ar sportág -hall -en, -ar sportcsarnok sportig [-0-] -t sport-; sportszerű sport|intresserad [-0-] sport iránt érdeklődő, sportkedvelő -klädd -klätt sportruhás, sportszerűen öltözött -kostym [-ko-] -en, -er sportöltöny -kvinna -n, -or sportoló nő, női sportoló sportler [-o1-] plur mellékjövedelem, -kereset

sport|mössa [-0-] -n, -or sportsapka -nyheter plur sporthírek -sida -n, -or sportoldal, -rovat (újságban) -sko -n, -r sportcipő sportslig [-0-] -t sport-; ~t intresserad sport iránt érdeklődő, sportkedvelő sports|man [-0-] -mannen, -män sportember, sportoló (férfi) -mannaanda -n sportszellem sport(s)mässig -t sportemberhez méltó,

sportszerű sport|stuga -n, -or víkendház; kis nyaraló (-ház) -tröja -n, -or sporttrikó; szvetter

-tävling -en, -ar sportverseny, atlétikai verseny

spotsk [-0-] -t megvető, lenéző, gőgös;

. gúnyos, gunyoros spott [-0-] -en v. -et 1. nyál; nyálka; köpés, köpet 2. megvetés, lenézés; gúny(olódás); vara föremål för ~ och spe gúny(olódás) v. nevetség tárgva spotta [-o*-] I. vt, vi köp; köpköd, köp-dös; ~ blod vért köp; katten ~r a macska fúj v. prüszköl; ~ ngn i ansiktet arcul köp vkit; ~ i händerna och ta nya tag a markába köp és nekilát a munkának; inte ~ i glaset o szeret piálni, nem veti meg az italt II. (hgs igek:) ~ upp sig összeszedi v. megembereli magát; ~ ut kiköp spott|kluns [-0-] -en,-ar o turha, slejm, köpet -kopp f-ko-] -en, -ar köpőcsésze -körtel -n, -körtlar nyálmirigy spottning [-0-] -en, -ar köpés; köpködés, köpdösés; ~ förbjuden tilos a köpködés

spottstyver [-0-] -n potom pénz, nevetséges összeg; för en ~ potom pénzért v. áron, (nevetségesen) olcsón, bagóért spov -en, -ar áll: póling sprack spricka II. spraka pattog, ropog, serceg; szikrázik;. átv sziporkázik; ~ (omkring) röpködnek (szikrák) sprakfåle -n, -ar 1. tüzes csikó v. ló 2. átv vadóc, zabolátlan v. szeleburdi teremtés

sprallig -t o csintalan, dévaj, mókás,

felajzott sprang springa2

spratt1 -et, = (durva) tréfa, csíny, beugratás; spela ngn ett (fult) ~ (komiszul) megtréfál vkit, (rossz) tréfát űz vkivel, a bolondját járatja vkivel spratt2 spritta

sprattelgubbe -n, -ar 1. zsinóron rángatott báb v. figura, paprikajancsi 2. átv báb sprattla ficánkol, fickándozik; kápáló(d)-zik, rugdalózik, izeg-mozog; vergődik (átv is) ...

spreta vi eláll, feláll, égnek áll v. mered; szétfeszít, -terpeszt; håret ~r åt alla håll eláll (v. égnek áll) a haja; ~ med fingrarna széttartja v. szétfeszíti az ujjait

spretig -t elálló, felálló, égnek- álló v.685

springa2

meredő (haj), borzas; bozontos; ~ handstil egyenetlen kézírás flpri -(e)t,-n hajó: pányvafa, pányvas-

vitorlá feszítőrúdja spricka I. s: -n, -or repedés, hasadás; rés, hézag, hasadék; få en ~ megreped, -hasad; få

sprickor i händerna megrepedezik a keze IL vi: sprack, spruckit 1. reped, hasad; megrepedezik; meg- v. szétpukkad; hålla på ott ~ av ilska majd megpukkad dühében; det värker så att huvudet kan ~ úgy fáj a feje(m)(,) majd szétreped; ata så man kart ~ pukkadásig eszik v. jóllakik 2. o megbukik, elvágódik, leég, lebőg (vizsgán) IIL (hgs igek:) ~ sönder szétreped, -hasad; szét- v. elpattan; megrepedezik (bör); ~ upp lei- v. megreped, felhasad; felfeslik; ~ ut kihasad, kinyílik, kifeslik (pl. bimbó)

sprickfärdig -t pukkadásig v. pattanásig tele; vara ~ kifeslőben van (rügy); majd megpukkad sprickig -t repedezett, hasadozott; ki-

repedezett, kicserepesedett (bőr) sprida spridde v. spred, spritt I. vt (el-) terjeszt; áraszt (fényt); (szét)szór, szétoszlat; ~ böcker könyveket terjeszt v. propagál; ~ en doft illatot áraszt; ~ ljus över ngt fényt áraszt v. derít vmire; ** ett rykte hírt terjeszt; ~ en sjukdom betegséget (el)terjeszt; bössan sprider a puska szór; ryktet har spritts över hela landet a hír az egész országban elterjedt; — hgs igek: ~ ut falska rykten álhíreket terjeszt IL ~ sig

1. (el)terjed, elhatalmasodik, tért nyer, elharapó(d)zik; ryktet spred sig som en löpeld a hír futótűzként terjedt (el); ett leende spred sig över hans ansikte mosoly futott át az arcán 2. szétszóródik, -oszlik, , elszéled; folkhopen spred sig a tömeg szétoszlott

spridare -n, = 1. terjesztő (pl. híré)

2. techn elosztó; porlasztó; permetező spridd spritt (el)terjesztett; elterjedt;

szét- v. elszórt; szétszóródott; szórványos, elszigetelt; ~ över ett stort område nagy területen szétszóródott v. elterjedt; ~a fali elszigetelt v. egyes

esetek; regnskurar szórványos (futó)

esők, helyi záporok; hans rykte är vida spritt messze eljutott a híre; kat: i ~

ordning nyitott alakzatban, szétszórt rendben (rég); på ~a ställen egyes helyeken, helyenként spridning -en, -ar (elterjesztés; elterjedés; elterjedtség; szétszór(ód)ás, szét-v. eloszlatás; kat szórás (lövedékeké); sjukdomens ~ a betegség elterjedése v. elterjedtsége; boken har vunnit stor ~ a könyv igen elterjedt; en tidning med stor igen elterjedt újság spring -et futkosás, szaladgálás, rohangálás, lótás-futás springa' -n, -or hasadék; rés, hézag, repedés; nyilás (pénz ill. levél bedobására) springa2 sprang, sprungit I. vi 1. szalad, fut, rohan; szaladgál, futkározik, futkos, rohangál; ~ sin väg elszalad, elfut; jag har sprungit staden runt för att få tag i boken beszaladgáltam az egész várost hogy megszerezzem a könyvet; ~ på bio gyakran jár moziba; han springer bra ő jó futó; han har sprungit, inte åkt (ő) gyalog jött v. ment, nem [pedig] járművön; ~ i butiker járja a boltokat, bevásárol; ~ sig trött kifárad v. kifullad a fut(kos)ásban; ~ för brinnande livet futásban keres menekvést, futva menti az irháját, lélekszakadva fut; ~ efter flickor lányok után futkos; ~ fór ngn elszalad vki elől; ~ hos läkare gyakran megy orvoshoz, orvosokhoz járkál v. szaladgál 2. ugrik, szökken, pattan; felszökik, hirtelen felmegy (ár); ~ i byxorna beleugrik v. belebújik a nadrágba; ~ i sadeln a nyeregbe pattan; ~ mot v. på dörren az ajtóhoz ugrik v. rohan; ~ från ett samtalsämne till ett annat egyik (beszéd)témáról a másikra ugrál 3. el- v. szétpattan; megreped, elhasad; felrobban; átv meg- v. szétpukkad; en sträng på fiolen sprang elpattant egy húr a hegedűn; låta en mina ~ (egy) aknát felrobbant; ~ i luften a levegőbe repül, felrobban; ~ i stycken darabokra hull (szét), szétreped 4. fel- v. előtör, felszökik, kibuggyan (forrás, vér); ~ i dagen fel- v. előtör [a földből] (pl. forrás) II. (hgsigek:) ~ av leugrik, lepattan (lóról); lepattan, lepattog(zik), leválik; ~ av och an ide-oda szaladgál v. futkos; ~ benen av sig lefutkossa v. lejárja a lábát; ^ bort elszalad, elfut;.springande

el- v. megszökik (pl kutya); ~ efter utánaszalad, -fut; elszalad [vkiért v. vmiért]; ~ efter läkaren elszalad (az) orvosért, orvost hoz; spring efter paraplyet! szaladj(on) el (az) esernyő-1 ért!, hozd v, hozza el az esernyőt!; ~ emot eléje szalad v. fut; nekiszalad, -rohan (ngn vkinek); ~ fram odaszalad, -fut, -rohan (till ngn vkihez); előszalad, -ugrik, -bukkan; kifut, elő-v. kirohan; elő- v. kibuggyan, kibugyog, ered (forrás); kiugrik, kiemelkedik;

~ fram och tillbaka ide-oda futkos v. szaladgál; ~ förbi ngn elszalad v. elfut v. elrohan vki mellett v. előtt; åren Springer förbi az évek elrepülnek; ~ fore ngn vki előtt szalad v. fut; ~ (i)fatt (futva) elér, (futásban) utolér; ~ ifrån elszalad, elfut; el- v. megszökik (ngn vkitől, vki elől); ~ igenom keresztülszalad, -fut, -rohan (ngt vmin); ~ in beszalad, befut, berohan; ~ med [vkivel] együtt szalad v. fut; ~ ned leszalad, lefut, lerohan; ~ ned av hästen leugrik v. lepattan a lóról; ~ nedför berget leszalad v. lefut a hegyről; ~ om a) (hirtelen) megfordul, átcsap (szél) b) (futásban) elhagy, megelőz; ~ omkring (mindenfelé) szaladgál v. futkos; ~ omkring i butiker végigszaladgálja a boltokat; ~ omkull (futva) fellök, elgázol, elüt; legázol; ~ på tovább szalad v. fut; ~ på ngn nekirohan vkinek, ráveti magát vkire; ~ sönder szétpattan, -reped, -hasad, -pukkan; ~ tillbaka visszafut, -szalad; ~ undan félreugrik, elugrik (för en bil gépkocsi elől); elszalad, elfut, elszökik; ~ upp felszalad, -fut; felugrik, -szökken; feltör, -buggyan, -fakad (forrás); ~ upp på hästen felpattan a lóra, lóra pattan; ~ upp ur sängen kiugrik az ágyból; dörren sprang upp az ajtó felpattant v. kicsapódott; priserna springer upp az árak magasra szöknek (v. hirtelen felmennek); ~ uppför en trappa lépcsőn felszalad v. felrohan; ~ ur en bil autóból kiugrik; ~ ut kiszalad, kifut; kisiet, kimegy; ~ över átszalad, átfut, átrohan (gatan az utcán); átugrik; ~ över till grannen átszalad a szomszédhoz

springande 1. szaladó, futó, rohanó;

komma ~ szaladva v. rohanva jön ///. megy 2. den ~ punkten a döntő» mozzanat, a leglényegesebb pont springare -n, = 1. (gyors) ló v. paripa (költ is) 2. sakk ló, huszár 3. áll (közönséges) delfin spring|brunn -en, -ar szökőkút -fjäder -n, -fjädrar tekercs- v. spirálrugó -flicka -n, -or kifutólány, küldöne (leány) -flod -en, -er szökőár, szökő-dagály -pojke [-o-] -n, -ar kifutófiú, küldönc (fiú) -tid -en, -er szökőár v. szökődagály időpontja -vatten -vattnet, = szökőkút (vize) sprinkler -n, = v. -s techn: locsoló berendezés, (önműködő) tűzoltó készülék (pl. színházban) sprint -en, -ar techn: ékfejű csapszeg,

tengelycsapszeg, fogóék, pecek sprinter -n, = v. -s sp: rövidtávfutó, sprinter -lopp [-o-] -et, = sp rövidtávú futóverseny sprit -en szesz, alkohol; borszesz, spiritusz; szeszes ital(ok); pálinka sprita11. vt szesszel v. alkohollal átitat

II. vi o piál, iszik (szeszt) sprita2 1. (ki)htivelyez; ~ ärter borsót fejt v. hüvelyez 2. ~ fjäder tollat foszt 3. (be)permetez, (be)fecskendez sprit jbegär -et iszákosság -bolag -et szeszárusítási monopolvállalat (üzlete) -dryck -en, -er szeszes ital -förbud -et, — szesztilalom -haltig -t szesztartalmú -kök -et, — spirituszfőző -lampa -n, -or borszeszlámpa -langare -n, = szesszel üzletelő v. feketéző -påverkad szeszes ital hatása alatt álló; bilföraren är ~ az autóvezető italos állapotban van (v. szeszes italt fogyasztott) -ranson -en, -er szesz(fej)adag -restriktioner plur szeszkereskedelmi v. szeszvásárlási korlátozások -rättigheter plur italmérési jog sprits -en, -ar nyomótölcsér (sütemény

díszítésére); fecskendő spritsa (nyomótölcsérből) kinyom; fecskendez, spriccel sprit|servering -en szeszkiszolgálás, italmérés (vendéglőben); ~en börjar kloo-kan 12 szeszes italt 12 óra után szolgálunk fel -smugglare -n, = szeszcsempész -stark -t nagy szesztartalmú spritt nyomósító adv o egészen, teljesen, nagyon; ~ (språngande) galen egészspritta

(-en) bolond; ~ (språngande) naken anyaszült meztelen; ~ (sprängande) ny vadonatúj; ~ vaken teljesen éber v. felébredt

spritta spratt, spruttit I. vi ficánkol, izeg-mozog; vonaglik, rángató(d)zik; remeg, (meg)rezzen; det spritter i kroppen på mig egész testemben remegek; ~ av liv pezseg az élettől; ~ av otålighet remeg a türelmetlenségtől II. (hgs igek:) ~ till av rädsla Összerezzen félelmében; ~ upp ur sömnen felriad v. felrezzen álmából sprittande ficánkoló, izgő-mozgó; vonagló; rángató(d)zó; remegő; vara ~ glad majd kiugrik a bőréből örömében; ~ gott lynne pezsgő v. sziporkázó jókedv; ~ musik pattogó zene sprittermcmeter -n, -metrar borszeszhőmérő

spritt |galen -galet spritt -naken -naket spritt

sprittning -en, -ar ficánkolás, izgés--mozgás; vonaglás, rángató(d)zás; meg-v. felrezzenés, felriadás spritvaror plur szeszes italok spritärter plur (fejtett) zöldborsó sprucken sprucket repedt, hasadt; repedezett, hasadozott (vö. spricka); spruckna läppar kicserepesedett ajkak; ~ röst repedt hang sprudel -n, sprudlar (feltörő) melegvízforrás, meleg vizű gyógyforrás sprudla buzog, bugyog; átv pezseg; ~ av kvickhet sziporkázóan szellemes; ~nde kvickhet sziporkázó szellemesség sprund -et, — 1. dugó, dugasz (hordóé); nyílás, szád, csaplyuk (hordón) 2. hasíték, kivágás, slicc (ruhadarabon) -hål -et, = szád, csaplyuk (hordón) spruta I. s: -n, -or fecskendő (orv is); få en ~ injekciót kap II. vt, vi fecskendez), kilövell; (sugárban) előtör, spriccel; bepermetez; ~ vatten på elden vizet fecskendez a tűzre, vízzel oltja a tüzet; ~ eld tüzet okád (vulkán); villámokat szór (szem); hans ögon sprutade gnistor szikrázott a szeme III. (hgs igek:) ~ fram (sugárban) előtör, kilövell, spriccel; ~ in befecskendez; injekciót ad (ngn vkinek);

~ upp felíövell, -fröccsen, -spriccel;

~ ut kifecskendez, kispriccel; (sugárban) előtör v. (ki)Ömlik, kilövell

sprut|bil -en, -ar tűzoltóautó (fecskendővel) -hus -et, = tűzoltószertár -måla festékszóróval fest -pistol -en, -er festékszóró (pisztoly) -slang -en, -ar tűzoltótömlő språk -et, = 1. nyelv; ungerska ~et a magyar nyelv; döda ~ holt nyelvek; främmande ** idegen nyelvek; undervisning i främmande ~ idegen nyelvek tanítása; det talar sitt eget ~ ez magáért beszél 2. beszélgetés; be-széd(mód), stílus; ge v. slå sig i ~ med ngn beszédbe v. szóba elegyedik vkivel; i högre ~ emelkedett nyelven, fennkölt stílusban; på vanligt ~ mindennapi nyelven; föra ett simpelt ~ közönségesen (v. vulgáris nyelven) beszél; inte vilja ut med ~et kerülgeti mint macska a forró kását, nem mondja ki ami a szívét nyomja; ut med ~ett na gyerünk csak ki vele!, nos halljuk 3. mondás; kärnfulla ~ velős mondások språka beszélget, cseveg (om ngt vmi-rol)

språkas språkades, språkats: ~ vid (egymással) beszél(get)nek; det får vi ~ vid om senare erről majd később beszél(get)ünk, ezt majd később megbeszéljük

språk {atlas -en, -er nyelvatlasz -begåvning -en, -ar nyelvtehetség (átv is)r nyelvkészség -bruk -et nyelvhasználat, -szokás -egenhet -en, -er nyelvi sajátosság -familj -en, -er nyelvcsalád -fel -et, — nyelvi v. nyelvtani hiba -forskare [-o-] -n, == (kutató) nyelvész, nyelvtudós -forskning [-o-] -en, -ar nyelvtudomány, (összehasonlító) nyelvészet(i kutatás) -förbistring -en, -ar (bábeli) nyelvzavar -kunnig -t nyelveket ismerő v. tudó -kunskap -en, -er nyelvismeret, -tudás -kurs -en, -er nyelvtanfolyam -känsla -n nyelvérzék -lag -en, -ar 1. nyelvi törvény 2. pol nemzetiségi nyelv használatára vonatkozó törvény -lektion -en, -er nyelvlecke, -óra; ge ~er Nyelvórákat ad språklig -t nyelvi, nyelvészeti språk] låd a -n: o slå upp ~n kinyitja a száját, elkezd beszélni -lära -n, -or nyelvtan -lärare -rt, = nyelvmester; nyelvtanár -lärarinna -n, -or női nyelvmester; nyelvtanárnő. -manspråkområde

-mannen, -män nyelvész -område [-o-] -t, -n nyelvterület -regel -n, -regler nyelvtani szabály -rensning -en nyelvtisztítás, purizmus -riktig -1 nyelvileg helyes -riktighet -en nyelvhelyesség, helyes nyelvhasználat -rör -et, =s átv szócső, szóvivő, szószóló (för -nek a); göra sig till ~ för ngt kiáll vmi mellett språksam -t beszédes; közlékeny fipråk|sinne -t nyelvérzék; nyelvkészség -skatt -en szókincs -skiva -n, -or hanglemez idegen nyelv tanulásához -spalt -en, -er nyelvrovat (újságban) -studier plur nyelvi v. nyelvészeti tanulmányok, nyelvtanulás -undervisning ren nyelvoktatás, -tanítás -vetenskap -en, -er nyelvtudomány, nyelvészet -vetenskaplig -t nyelvtudományi, nyelvészeti -vidrig -t a nyelv szellemével ellenkező, nyelvileg helytelen -vård -en nyelvápolás, nyelvművelés -öra -t fül, hallás (vmely nyelvhez); ha gott ~ jó nyelvérzéke van

språng -et, = 1. ugrás; szökellés; szökkenés, szökés; ta ett ~ ugrik egyet, szökken; i ett ~ egy ugrással v. szökkenéssel; vara ute på ~ o kuncsorog, tekereg, csavarog 2. futás; i fullt ~ teljes iramban v. sebességgel; stå på ~ futásra v. ugrásra készen áll, indulóban van; vara på ~ efter ngn v. ngt futkos vki v. vmi után 3. hág(at)ás, fedez(tet)és (ló; szarvasmarha) 4. hajó fedélzet (hosszirányú) hajlása v. lejtése språng|bräde -t, -n ugródeszka (átv is) -marsch -en futólépés -segel -seglet, = ugrópönyva (mentéshez tűzvésznél) -vis I. adj ugrásszerű II. adv

ugrásszerűeri, hirtelen(ül) spräcka spräckte, spräckt, (meg- v. elepeszt, eltör (pl. üveget, csontot); ~ skallen betöri a (saját) koponyáját, koponyatörést szenved; ~ rösten erőlteti a hangját, rekedtre kiabálja magát; ~ ngn i tentamen o vizsgán megbuktat v. elvág vkit spräckas spräcktes, spräckts (meg- v. el)reped, (meg- v. el)hasad, eltörik (pl. üveg, csont) 6präcklig -t pettyes, foltos, tarka spräckt (spräcka) (meg- v. el)repedt,

(meg- v. el)hasadt, eltört; ~ porslin repedt porcelán; bli ~ spräckas spränga sprängde, sprängt I. vt (fel-) robbant; szétrepeszt; fel- v, széttör; szétszór, -ugraszt (pl. ellenséget); ~ ett tåg i luften vonatot a levegőbe röpít (v. felrobbant); ~ banken robbantja a bankot (játékban); ~ en dörr fel- v. betör egy ajtót; ~ en häst (egy) lovat agyonhajszol; ~ målsnöret elszakítja a célszalagot (pl. futóversenyen) II. vi vágtat; ugrat; ~ över ett dike egy árkon átugrat III. (hgs igek:) ~ borta) robbantás útján eltávolít; b) elvágtat; ~ fram vágtatva közeledik; ~ fram ur skogen az erdőből elő vágtat v. előnyargal; sönder szétrobbant; szétrepeszt sprängas sprängdes, sprängts fel- v. szétrobban; szétreped, -hasad; hans hjärta slår som om det skulle ~ úgy ver a szíve majd szétszakad sprängbomb [-o-] -en, -er robbanóbomba sprängd sprängt 1. felrobbant(ott); szétrepeszteti; szétrepedt (vö. spränga); en ~ bro felrobbant(ott) híd 2. gyengén (be)sózott spräng|kall -t nagyon hideg, zord.-kraft -en robban(t)óerő -laddning -en, -ar robbanótöltet -lärd -lärt nagy tudású, nagyon tudós; han är ~ i sitt fack kitűnő ismerője szakmájának -läsa -läste, -läst (vi) o magol, bifláz(ik) -medel -medlet, = robbantószer, robbanóanyag sprängning -en, -ar (fel)robbantás; szét-repesztés; fel- v. széttörés; szétszórás; robbanás; szétrepedés; szétszóródás spräng|skott [-o-] -et, = robbantólövés, robbantás -verkan = (en) robbantó-hatás -värka -värkte, -värkt: det sprängvärker rettenetesen fáj -ämne -t, -n robbanóanyag, robbantószer sprätt1 -en, -ar piperkőc, ficsúr, divatfi,

gigerli, jampec sprätt2 -en: o sätta ~ på ngt lendületet ad vminek; sätta ~ på ngn felélénkít (v. svungba hoz) vkit sprätta1 -de -t (v. sprätte, sprätt) vi fi-csúroskodik, gigerliskedik, piperkőc v. jampec módjára kiöltözködik v. feszít sprätta2 sprätte, sprätt (vt, vi) 1. kapirgál (tyúk) 2. fröccsent, spriccel; fröcsköl; pennan sprätter a toll fröcs-sprätta3

köl 3. (szét)szór, (szét)dobál; ~ dynga 'trágyát szór, trágyáz 4. ugrál, szökell,, szökdécsel (pl. nyúl) sprätta3 -de, -t (v. sprätte, sprätt) (hgs igék:) ~ av -v. bort lefejt (varrást); ~ sönder szétfejt, -bont (ruhadarabot); ~ upp fel- v. szétfejt (varrást); felhasít, -vág sprättig -1 piperkőc (módjára kiöltözött), piperkőcös, gigerlis, jampeces -het -en piperkőcség, ficsúrság, gigerliske-dés, jampecság sprättkniv -en, -ar fejtőkés (szabóé) spröd sprött rideg, merev, törékeny; gyenge, finom, vékony; érdes, repedezett (bőr); ~a metaller rideg fémek spröt -et, — 1. vessző; karó; borda

(esernyőé) 2. áll csáp, tapogató spröte -t, -n spröt 1. spurt -en, -er sp: hajrá(zás); finis(elés); végső erőbedobás v. erőfeszítés (átv is)

spurta sp hajrázik, finisei;.minden erejét beveti

spy spydde, spytt (vt, vi) hány, okádik (átv is), o rókázik; szór; lövell; ~ eld tüzet okádik spydig -t rosszmájú, maróan gúnyos, csípős, éles, személyeskedő -het -en, -er rosszmájúság, maró gúny; epés v. csípős megjegyzés; személyeskedés spyfluga -n, -or 1. áll: (kék) dongó légy,

húslégy 2. átv mérges kritikus spygatt -et, = hajó fedélzeti vízlefolyó (-nyílás)

spå spådde, spått (vt, vi) jósol, jövendöl; előre megmond; ~ ngn (meg)jósol (ill. kártyát vet) vkinek; ~ i handen tenyérből jósol; ~ i kort kártyából jósol, kártyát vet; jag spådde att det skulle gå så előre megmondtam hogy így történik; människan ~r och Gud rår ember tervez Isten végez spådom -en, -ar jóslat, jóslás, jövendölés; ~en gick i uppfyllelse a jóslat (be-) teljesedett spådomskonst [-ko-] -en jóslás (tudománya), jövendőmondás spå|gubbe -n, -ar jós, jövendőmondó -gumma -kvinna -n, -or, -kär(r)ing -en, -ar jósnő, jövendőmondó nő -man -mannen, -män jövendőmondó; (csillagjós

spån -et v. -en, =, spåna -n, -or 1. for-

gács, szilánk; dum som ett v. en ** buta mint a tök 2. zsindely spånad -en 1. fonás; fonal 2. (háziszőttes

spånads|växt -en, -er (fonó)ipari növény -ämne -t, -n tex: fonóanyag, szálasanyag spång -en, spänger v. spångar gyaloghíd,

bürü, járópalló (patak fölött) spån|korg [-o-] -en, -ar forgácsból készült kosár -tak -et, = zsindely tető -täcka -täckte, -täckt (be)zsindelyez, zsindellyel fed spår -et, = 1. nyom, (láb- ill. kerék-) nyom; nyomdok; kerékvágás; csapás, csapa (vadé); förlora ~et elveszti a nyomot v. szimatot; följa ngn i ~en nyomon követ vkit; vkinek a nyomában v. sarkában van; allt går i de gamla ~en minden a régi kerékvágásban megy (tovább) 2. vasút vágány, sínpár; hoppa ur ~et kisiklik 3. techn rovátka, bevágás (pl. csavarfejen)' 4. átv: ~ av svunnen skönhet a hajdani szépség nyoma(i) v. maradványa^); sopa igen ~en efter sig eltünteti a nyomokat maga után; sätta djupa ~ mély nyomot hagy (maga után), mély benyomást tesz; gå i ngns ~ vkinek a nyomdokain jár v. halad; föra ngn på rätt ~ a helyes nyomra v. útra vezet vkit; komma ngn på ~en vkinek a nyomára bukkan; vara inne på fel ~ hamis nyomon van 5. inte ett ~ egy csöpp(et) sem, egyáltalán nem; jag var inte ett ~ intresserad egy csöppet sem voltam érdekelve; han är inte ett ~ bättre ő egy szikrá(nyi)val (v. semmivel) sem jobb; utan varje ~ till bevis minden bizonyíték nélkül, teljesen alaptalanul spåra I. vt, vi nyomon követ, (ki)nyomoz, (ki)szimatol; (meg)érez (szagot); átv nyomára bukkan, megtalálja [vkinek v. vminek a] nyomait, felfedez;** ngn nyomon követ vkit II. (hgs igek:) ~ upp kinyomoz, felkutat; rábukkan; felleli [vkinek v. vminek a] nyomait; ~ ur kisiklik (átv is) spår|hund -en, -ar 1. vizsla, kopó; véreb (átv is) 2. átv kopó, spicli, kém -lös -t nyom(ok) nélküli; érintetlen (pl. hó); ~t försvunnen nyomtalanul eltűnt -snö -n vad: frissen hullott hóspårvagn

690

spänna

spår I vagn -en, -ar villamos, villamoskocsi; åka ~ villamossal v. villamoson utazik

spårvagns [biljett -en, -er villamosjegy -förare -n, = villamoskocsi-vezető -konduktör ~(e)n, -er villamoskalauz -kvitto -t, -n (egy utazásra szóló) villamosjegy, vonaljegy -linje -n, -r spärvägslinje -pengar plur villamospénz -stall -et, = villamos-kocsiszín, remiz spår|vidd -en, -er vasút: nyomtáv(olság) -vis adv: ~ förekommande nyomokban előforduló

spår|väg -en, -ar villamos, közúti villamosvasút -vagare -n, = o villamosvasúti alkalmazott spårvägs|förbindelse -n, -r villamosösszeköttetés -linje -n, -r villamosvonal -nät -et, = villám os(vasút-)hálózat -olycka -n, -or villamosszerencsétlenség -stall -et, = spårvagnsstall spår [växel -n, -växlar vasút: váltó spä späda

6päck -et 1. szalonna; (bálna)zsír 2. o

(emberi) háj späcka (meg)tűzdel (pl. szalonnával), szalonnáz, spékel;a7v megtölt, teletöm; O megspékel; han ~de sin framställning med anekdoter előadását anekdotákkal tűzdelte tele (v. fűszerezte); en ~d börs tömött erszény; ett tal ~t med svordomar szitkoktól hemzsegő beszéd

späck [huggare -n, = áll kardszárnyú delfin -lager -lagret, = szalonnaréteg; o tréf háj réteg späckning -en, -ar (meg)tűzdelés (pl. szalonnával), szalonnázás, spékelés; átv tele- v. megtömés späd spätt zsenge, gyenge, fiatal, kis; vékony(ka), törékeny; korai; ~ röst vékony v. gyenge . hang; ~ planta sarjadó v.* zsenge növény, palánta; ~a grisar szopós malacok, kismalacok; ~ ålder zsenge kor; ha en ~ växt törékenyalkatú; från sin ~aste barndom zsenge gyermekkorától (fogva) späda v. spä spädde, spätt: ~ (ut) (fel-) hígít, felereszt; ~ mjölken vizezi v. O pancsolja a tejet; ~ (ut) vinet med vatten a bort vízzel keveri (v. felvizezi v. o megkereszteli); ~ pä ngt med vatten vízzel (fel)hígít vmit, vizet önt vmibe v. vmihez

spädbarn -et, = csecsemő, kisbaba, kisgyermek (másfél éves. korig) spädbarns [hem -hemmet, — csecsemőotthon -vård -en csecsemőgondozás spädgris ^en, -ar szopós malac, kismalac spädhet -en zsengeség; zsenge kor; gyengeség; vékonyság, törékenység; törékeny (test)alkat 8päd[kalv -en, -ar szopós borjú, kisborjú -lemmad vékony csontú, törékeny alkatú

spädning -en, -ar (fel)hígítás, feleresztés, felvizezés

späka späkte, späkt sanyargat, gyötör; ~ sitt kött sanyargatja a testét; ~ sig sanyargatja v. gyötri magát, ön-sanyargatást végez späkning -en, -ar (ön)sanyargatás, (ön-)

kínzás, gyötrés spänd spänt (ki- v. megfeszített; befogott (ló); felhúzott (ravasz); átv feszes; feszült; med ~a muskler megfeszített izmokkal; spänt förhållande feszült viszony; högt ~ förväntan felcsigázott várakozás; i ~ givakt feszes vigyázz(állás)ban; med ~ uppmärksamhet feszült figyelemmel, feszülten; han är ~ på vad som kommer att ske feszülten v. kíváncsian várja hogy mi fog történni spann indecl: hålla intresset på ~ ébren tartja az érdeklődést; med öronen pä ~ fülét hegyezve spänna spände, spänt I. vt t. (ki- v, meg)feszít; befog (pl. lovat); ~ en båge íjat feszít v. felajz; ~ en fjäder (egy) rugót kifeszít v. felhúz; ~ hanen på geväret felhúzza a puska ravaszát; ~ sina krafter till det yttersta a végsőkig megfeszíti erejét; ~ sina muskler megfeszíti izmait; ~ en bro över floden áthidalja a folyót; ~ hästen för vagnen a lovat befogja (a kocsiba); ~ ögonen på v. i ngn tekintetét vkire szegezi v. függeszti, erősen néz vkit; ~ öronen hegyezi a fülét 2. (fel-) csatol; meghúz, szorosabbra húz v. csatol; ~ ett bälte om livet övet csatol a derekára; ~ skidorna på fötterna felcsatolja (saját) lábára a síléceket; ~ en rem szíjat meghúz (v. szorosabbra csatol) il. vi feszül; blusen spänner över bröstet a blúz mellben feszül v. szűk Iií. ~ sig megfeszül,spännande

megerőlteti magát, erőlködik IV. (hgs igek:) ~ av lecsatol; kifog (lovat); ~ av sig skridskorna lecsatolja a kor-csolyát; ~ fast felcsatol, oda- v. hozzászíjaz; ~ för befog (lovat); felszerszámoz; ~ (i)från kifog (lovat); ~ ned ett paraply esernyőt le- v. összecsuk; ~ på (sig) ryggsäcken felcsatolja (magára) a hátizsákot; ~ upp le- v. kicsatol; kifeszít (pl. kötelet); ~ upp ett paraply esernyőt fel- v. kinyit; ~ ut kifeszít; ~ ut bröstet kidülleszti a mellét; ~ åt meghúz, -feszít; szorosabbra húz v. csatol spännande átv érdekfeszítő, lebilincselő,

izgalmas spänne -t, -n csat; kapocs; fibula spänn |fjäder -/?, -fjädrar feszítőrugó Spänning -en, -ar 1. (ki- v. megfeszítés 2. feszültség (vill, átv is); feszítőerő; hög ~ nagyfeszültség; låg ~ alacsony feszültség; ~en mellan parterna a felek közötti feszültség (v. feszült viszony); átv: ~en släppte a feszültség enyhült 3. feszült érdeklődés ill. várakozás; izgatottság, izgalom; hålla ngn i ~ izgalomban v. bizonytalanságban tart vkit; vänta med ~ feszülten v. kíváncsian vár spänn |kraft -en 1. feszítőerő; rugalmasság 2. átv erőfeszítés, energia -vidd -en

1. ép támaszköz; ívnyílás, ívköz; rep fesztáv; vili oszloptávolság 2. átv terjedelem, kör; ha stor ~ széles körű

spänst -en frisseség, jó testi erő; rugalmasság, ruganyosság spänstig -t friss, életerős, edzett; rugalmas, ruganyos; ~ hållning egyenes v. stramm tartás; med ~a steg ruganyos léptekkel; ~ stil élénk v. lendületes (irodalmi) stílus spänt adv (spänd) feszülten, erősen;

~ lyssna på ngn feszülten figyel vkire spänta hasogat, aprít; ~ stickor gyújtóst

vág, aprófát csinál spän tve d -en aprófa, gyújtós spärr1 s í. ha fingrarna på ~ ujjai szét vannak nyitva v. feszítve 2. -en nyomd: ritkítás, ritkított szedés spärr2 -en, -ar 1. techn zár, elzáró(szer-kezet); záró kiiincs v. csappantyú (gépkocsin); műszaki zár (kat is)

2. vasút peronbejárat 3. sorompó

(vasút is); (út)elzáró, torlasz; (rend-44*

őr)kordon 4. átv zárlat, stop (ker is); felvételi tilalom (főiskolára); sajtó közlési tilalom spärra1 I. vt, vi 1. szétterpeszt, -tár, -vet, -nyit; ~ med fingrarna szétnyitja • v. szétfeszíti ujjait 2. nyomd ritkít, ritkítva szed; kizár; ~d stil ritkított betűk v. szedés II. (hgs igek:) ~ upp ögonen tágra nyitja a szemét; ~ ut széttár, -terpeszt; ~ ut benen szétveti a lábait

spärra2 I. vt 1. le- v. elzár (pl. utat), eltorlaszol; ~ en hamn kikötőt lezár (v. ostromzár alá vesz); ~ vägen för ngn el- v. lezárja az utat vki elől, útját állja vkinek; ~ tillförseln zárolja, a felhozatalt, elvágja az utánpótlást; ~

återtåget elvágja a visszavonulás, útját (för ngn vki elől) 2. ker zárol, zár alá vesz; ~t tillgodohavande zárolt követelés II. (hgs igek:) ~ in ngn (i fängelse) bezár vkit (börtönbe) spärr [ballong [-ong] -en, -er kat: záróléggömb -elå-en kat: zárótűz -hake -n, -ar techn: zárópecek, záró- v. rögzítőkampó; hullóék; ütközőpecek; kapcsolóhorog-inrättning -en, -ar reteszelő v. zárószerkezet, záróberendezés -konto [-kon-] -t, -n zárolt v. befagyasztott számla (bankban) spärrning1 -en, -ar 1. szétterpesztés, -vetés, -nyitás (pl. ujjaké) 2. nyomd ritkítás, ritkítással való kiemelés; kizárás

spärrning2 -en, -ar 1. le- v. elzárás (pl. úté), eltorlaszolás; ostromzár (alá vétel), blokád 2. ker zárolás, zár alá vétel

spätta -n, -or ->- rödspätta spö -(e)t, -n 1. vessző, (hajlékony) ág(acska); pálca 2. (horgász)bot 3. tört vesszőcsapás; pálca- v. botütés; slita ~ nyilvánosan megvesszőzik v. megbotozzák, botbüntetést szenved 4. o ge ngn ~ megver vkit; sp: laget fick ~ a csapat kikapott (v. vereséget szenvedett) 5* átv: regnet står som ~n i backen szakad az eső, úgy ömlik (az eső) mintha dézsából öntenek

spöa 1. megvesszőz, -botoz 2. o elpáhol, elnáspángol

spöka I. vi kísért, vissza- V. hazajár;

det ~r i huset kísértet jár a házbanspökaktig

II. vt (hgs igek:) o ut sig kicsípi v. kinyalja v. felcicomázza magát spökaktig -1 -v spöklik spöke -t, -n kísértet, hazajáró léiek, szellem, fantom; tro på hisz a kísértetekben; se (mitt) på ljusa dagen fényes nappal is kísérteteket lát, ok nélkül fél spök{historia -historien, -historier kísértettörténet, -história, rémtörténet -hus -et, = kísértet(ek)től látogatott ház, ház amelyben kísértet jár spök |lik -/, -liknande kísérteties, kísértetszerű, fantomszerű; hátborzongató, rémes

spö |knippe -t, -/i vesszőnyaláb (ókori római)

spök|rädd: vara ~ kísértet(ek)től fél -skepp -et, — 1. bolygó hollandi, fantomhajó 2. sűrű ködben látszó hajó -timme -n, -ar kísértetek v. szellemek órája (éjfél után) spörja sporde, sport 1. kérdez(get), (megtudakol, firtat; ~ ngn om hans mening érdeklődik vkinek a véleménye felől; med ett ~nde tonfall kérdő hanglejtéssel 2. megtud, -hall; det spörj(e)s v. O spors om hon kan repa sig megtudjuk vajon felépülhet-e spörsmål -et, = kérdés, probléma; ett

invecklat ~ bonyolult probléma spöstraff -et, = tört botbüntetés st interj pszt!, csend! stab -en, -er 1. kat törzs, törzskar 2. alkalmazotti állomány, munkatársak (gárdája), személyzet, kíséret; stáb stabbe -n, -ar 1. fatönk, tuskó 2. zömök v. tömzsi fickó, o dagadt 3. köz fater, (az) öreg 4. farakás (fatelepen száradó fűrészeltfa-áru) stabb\g-t 1. tagbaszakadt, zömök 2. sűrű stabil -t szilárd, tartós, állandó, állékony,

(hajó), biztos egyensúlyú, stabil stabilisera megszilárdít, rögzít, állandóvá

tesz, stabilizál stabilisering -en, -ar megszilárdítás, rögzítés; állandósítás, stabilizálás; megszilárdulás, állandósulás; stabilizáció (pénzé) stabilitet -en szilárdság, (értékállandóság, stabilitás; állékonyság (pl. hajóé) stabs|chef [-§ëf] -en, -er kat: törzsparancsnok -officer [-o-] -(e)n, -officerare kat: törzstiszt, törzskari tiszt

stack -en, -ar i. kazal, boglya; kupac, rakás, halom, prizma; lägga betor i ~ répát kupacba v. prizmába rak 2. (hangya)boly; dra sitt strå till ~en (ő is) megteszi a magáét v. kötelességét, közreműködik, részt vesz (benne) stacka kazalba v. boglyába rak (pl. szénát)

stackare -n, == szegény (v. sajnálatra méltó) ember (férfi ill. nő), szerencsétlen v. nyomorult (egyén); gyáva V. nyúlszívű alak; en fattig ~ szegény ördög; den ~n! ó, a szegény!, sze--rencsétlen teremtés!; din lilla ó, te szegényke!; te gyáva kukac! var och en är herre över sin ~ mindenki úr a saját portáján stackars adj szegény, szerencsétlen; ~ jag v. mig! szegény fejem!, ó én (szegény) szerencsétlen!; ~ du v. digl ó te szegény!, te

szerencsétlen (barátom)!; ~ liten! szegény kicsike v.. teremtés!, szegényke! stad1 -en, -er tex: szövetszegély, szélszegő, szegély

stad2 -en v. o stån, städer város; ~en Göteborg, Göteborgs ~ Göteborg városa; det talade hela ~en om erről beszélt az egész város; bo i ~en a városban lakik; hon är inne i sta(de)n (ő) bement a városba; han år ute i v. på sta(de)n a városban van, elment hazulról, nincs itthon; gå ut på sta(de)n (egy kis időre) elmegy hazulról, a városba megy (körülnézni); fara till ~en a városba utazik; Över hela ~en városszerte stad3 (en) költ: hely, tartózkodási hely, menedék(hely); ej ha någon varaktig ~ nincs állandó lakóhelye; biblia: vi hava här ingen varaktig ~ nincsen itt maradandó városunk; var (och en) i sin ~ kiki a maga helyén v. részéről, mindenki képessége szerint; / ngns ~ och ställe vki helyett, vkinek a helyében v. nevében stadd1 statt: ~ i fara veszély közepette, veszélyben; vara ~ i utveckling fejlődőben van; ~ på hemväg úton hazafelé; vara ~ på resa úton van; vara ~ vid kassa van pénze (v. nála pénz)

stadd2 statt städja II.

stad|fästa -fäste, -fäst (v. -fästade, -fäs-stadfästelse

tat) megerősít, jóváhagy, helybenhagy; szentesít; hitelesít; érvényesnek nyilvánít (választást); ratifikál (szerződést); ~ en dorn ítéletet jóváhagy; ~ en lag törvényt szentesít stadfästelse -n, -r megerősítés, jóváhagyás, szentesítés; hitelesítés; ratifikálás

stadga I. s: -n 1. szilárdság, tartósság, állandóság; határozottság; (jellem-) szilárdság, állhatatosság, higgadtság 2. plur: -or szabályzat; alapszabály; jogszabály; (szabály)rendelet, előírás (vö. stadgar) II. vt 1. megszilárdít, (meg)erősít; ~ sin ställning megszilárdítja helyzetét 2. elrendel, előír, megszab; lagen ~r ... a törvény

előírja (v. úgy rendelkezik)___III.

~ sig megszilárdul, -erősödik; állandósul, tartóssá válik (időjárás); megállapodik, lehiggad (ember) stadgad 1. szilárd; tartós, állandó; megállapodott, higgadt, érett (ember); en ~ karl o megállapodott v. (le-) higgadt v. megfontolt ember (férfi); en man vid ~ ålder (egy) érett(ebb) korú férfi; han åtnjuter stadgat rykte (ő) jó hírnévnek örvend; stadgat uppträdande higgadt fellépés; ~ väderlek állandó v. tartós időjárás 2. előírt, megszabott, -határozott; inom den ~e tiden az előírt (v. a kitűzött) időn belül stadgar plur alapszabályok, (szervezeti) szabályzat; előírások; rendelkezések, rendeletek, jogszabályok Stadge|enlig -t szabályzat szerinti, alapszabályoknak megfelelő, alapszabályszerű -ändring -en, -ar alapszabálymódosítás

stadig -t szilárd (átv is); tartós, állandó; szolid; megfontolt; zömök, vastag; erős; o alapos, kiadós (étkezés); ~ hand nyugodt v. biztos kéz (pl. lövésnél); en ~ kund állandó vevő; en ~ middag o kiadós v. laktató (est-) ebéd; äta en ~ middag o alaposan beebédel v. bevacsorázik; gå med ~a steg kemény v. határozott léptekkel megy; ~t väder változatlan idő(járás); stå ~t på benen szilárdan v. biztosan áll a lábán stadighet -en szilárdság; tartósság, állandóság

stadigvarande állandó, tartós, folytonos, permanens; en ~ anställning állandó alkalmazás stadion [-a-] (ett), plur: = sp stadion,

versenypálya stadium stadiet, stadier (fejlődési) szakasz, állapot, fokozat, stádium; högre ~ felsőbb fokozat v. tagozat (pl. iskolában) städs|aktig -t városias, városi jellegű, városszerű -arkiv -et, = városi levéltár -barn -et, = városi gyer(m)ek; városban felnőtt (v. városi) ember -befolkning [-o-] -en, -ar városi lakosság -bild -en, -er városkép -bo -n, -r városlakó, városi (ember), polgár -bud -et, = (városi) küldönc; hordár -del -en, -ar városrész, -negyed -fiskal -en, -er (városi) tisztiügyész (S) -fullmäktig *en, -e városi képviselőtestület v. tanács tagja; törvényhatósági bizottsági tag; ~e városi képviselő-testület v. tanács; (városi) törvényhatósági bizottság (pl. Stockholmban) -fullmäktig(e)val -et, == képviselőtestületi ill. törvényhatósági választás(o'k) -förbund -et, = városok (érdekvédelmi) szövetsége "församling -en, -ar egyh: városi gyülekezet -hotell -et, — városi szálloda v.

szálló (a városé) -hus -et, = városháza -liv -et városi élet -läkare -n, = városi tisztiorvos -match [-t§] -en, -er sp: városok közti (v. városközi) mérkőzés -mur -en, -ar városfal, város fala -myndighet -en, -er városi hatóság -område [-o-] -t, -n város területe, városterület -plan -en, -er városalaprajz, a város tervrajza, városfejlesztési v. beépítési terv -planering -en várostervezés, -fejlesztés -port -en, -ar városkapu -teater -n, -teatrar városi színház -tjänst -en városi szolgálat; vara i ~en a város szolgálatában áll, a városnál dolgozik -tull -en, -ar tört: városi vám; városi vámszedőhely -vapen -vapnet, = a város címere, városcímer stafett -en, -er 1. (lovas) hírnök v. hírvívő, (gyors)futár, küldönc, staféta 2. sp váltó- v. stafétabot 3. sp váltó, staféta -löpning -en, -ar sp: váltófutás, stafétafutás -pinne -n, -ar sp: váltó- v. stafétabotstaffage

staffage [~ä's] -/ 1. fest staffázs, emberi v. állati (meliék)alak(ok) (tájképen) 2. átv mellékalak, másodrendű személy; mellékes dolgok, járulékok, körítés staffli -(e)t, -er v. -n festőállvány stag -et, — hajó (árboc)előkötél, tarcs (-kötél); tartókötél (sátoré); ép támasz, függesztődúc; gå över ~ stagvända

staga hajó kiköt, rögzít, merevít (árbocot); ép meg- v. alátámaszt, (fel)dúcol; merevít

stagnation -en, -er pangás, leállás, stagnálás; megrekedés, elakadás, torlódás (közlekedésben) stagnera pang, leáll, stagnál; megreked,

elakad, torlódik stag|segel -seglet, = hajó előkötélvitorla, tarcsvitorla -vända -vände, -vänt hajó: átfordul (a szélen vitorlával), irányt változtat

staka1: ~ sig o akadozik, el- v. megakad, belesül (beszédbe); utan att ~ sig folyékonyan, akadozás v. megakadás nélkül staka2 I. vt, vi rúddal hajt v. taszít, csáklyáz II. (hgs igek:) ~ fram en båt csónakot rúddal taszít előre; ~ ut (karókkal) kitűz, kijelöl (pl. utat); átv előír, kidolgoz (pl. tervet) stake -n, -ar 1. rúd, pózna; csáklya; karó

2. gyertyatartó staket -et, = (léc- v. drót)kerítés; rács-

kerítés stal -v stjäla

stall1 -et, = zene (húr)láb (hegedűn);

hangláb (zongorán) stall2 -et, — v. -ar istálló; szín (jármű-veknek)

stalla mez I. v t beistállóz, istállóba helyez

II. vi hugyozik (ló) stall | bro der -n, -bröder cimbora, pajtás, O haver; cinkostárs -dräng -en, -ar istállófiú, lovász -gödsel -rí istállótrágya, lótrágya -mästare -n, = 1. istállómester 2. lovászmester stam stammen, stammar 1. törzs (fáé; átv is) 2. (nép)törzs, nemzetség 3. törzs- v. tőszelvény (pl. csekkfüzetben); kártya talon 4. (állat- ill. növényállomány 5. törzsállomány, -személyzet, -gárda; en man av gamla ~men régi vágású ember (férfi) 6.

kat hivatásos keret; rég törzslegény-

ség, káder 7. nyelv (szó)tő, tőalak; nyelvcsalád, stam|aktie [-tsie] -n, -r törzsrészvény -anställd adj, s kat: hivatásos (katona); rég továbbszolgáló (katona) -bana, -n, -or vasút: fővonal -bok -en, -böcker 1. nemzetségkönyv 2. törzskönyv (tenyészállatokról) -bord -et, = törzsasztal (vendéglőben) -fa(de)r -fa-dem, -fäder ősapa, ős -frände -n, -r, -förvant -en, -er (vér)rokon; törzsrokon, ugyanazon törzsbeli -föräldrar plur ősszülők -gäst -en, -er törzsvendég (pl. kávéházban) -kund -en, -er állandó vevő v. vásárló v. megrendelő -linje -n, -r vili: távvezeték -lokus -et, = o törzsvendéglő, -kávéház, kedvelt ösz-szejöveteli hely stamma1 származik, ered stamma2 dadog, hebeg, akadozva beszél; — hgs igek: ~ fram eldadog, elhebeg, (akadozva) kibök stammanskap -et kat: tényleges w

hivatásos keret (legénység) stammare -n, = dadogó v. hebegő (ember)

stam|mo(de)r -modern, -mödrar ősanya stamning -en dadogás, hebegés stam|officer [-o-] ~(e)n, -officerare kat: hivatásos tiszt -ord -et, = nyelv: tőszó -ort -en, -er 1. származási hely, szülőhely 2. állandó tartózkodási hely;

székhely

stamp s 1. -et (láb)dobogás 2. -en, -ar techn: lyukasztó, bélyegző; döngölő, verőkos; zúzó; leszorítóvas stampa1 I. vi 1. dobbant, toppant; dobog, topog; toporzékol; kapál (ló); stå och ~ på samma fläck egy helyben topog 2. hajó bukdácsol II. vt 1. tapos; döngöl; ~ takten (lábával) veri a taktust; ~d jord döngölt föld 2. tex kallóz, ványol 3. bánya zúz, tör (ércet) III. (hgs igek :) ~ av sig snön från skorna lerázza cipőjéről a havat; ~ sönder széttapos, -tipor; ~ till

a) ledöngöl, keményre tapos (földet);

b) dobbant, toppant (egyet) stampa2 vi, vt: ~ (på) ngt o zaciba v.

zálogházba tesz (v. elzálogosít) vmit stampen o a zaci, a zálogház; sätta ngt

på ~ vmit betesz a zaciba stampning -en, -ar 1. dobogás, topogás;

toporzékolás 2. taposás; döngölés 3-stampverk

695

stansa

hajó bukdácsolás 4. tex kallózás, vá-nyolás 5. bánya (érc)zúzás stampverk -et, = bánya: (nedves-) zúzómű

stam|rulla -n, -or kat: {. csapattörzskönyv 2. hadkötelesek törzskönyve -stavelse -n, -r nyelv: tőszót ag -tavla -n, -or 1. nemzetségtábla, családfa 2. származási lap, pedigré (állaté) -träd -ef, = családfa standar -et, = (lovassági ill. egyesületi,

testületi) zászló standard -en 1. szabvány(minta), alapmérték, normálmérték 2. színvonal, fok, nívó, standard; en hög ~ magas színvonal; bevara ~en ferintartja a színvonalat, biztosítja a nívót 3. plär: = v. -s (űrmérték fűrészelt fa mérésére hajóra rakodásnál) standard| brev -et, = szabályos v. szabványos levél -höjning -en (életszínvonal emelése standardisera 1. szabványosít, tipizál, standardizál 2. egyformává tesz, uniformizál

standardisering -en, -ar szabványosítás,

tipizálás, standardizálás standardiseringskommitté f-o-] -n, -er

szabványügyi bizottság standard|mått -et, = alap- (v. minta-) szabványmérték, hitelesítő mérték -vara -n, -or szabvány- v. típusáru, standard áru -verk -et, = standard munka, alapvető fontosságú könyv standért -en, -ar hajó: háromszögletű v. kéthegyű lobogó (vállalati v. jelzőzászló); parancslobogó stank -en, -er bűz, rossz szag stanna I. vi 1. megáll; áll; (pl. kocsi); el- v. megakad, megreked (forgalom); meg- v. félbeszakad (pl. munka); bilen måste ~ az autónak meg kell(ett) állnia; klockan har ~t az óra megállt; klockan ~r az óra áll (nem jár); hjärtat ~de a szív megállt (v. megszűnt dobogni); ~ i växten megáll v. elmarad a növ(eked)ésben; ~ på halva vägen félúton megáll (átv is); sista gången ~de vi vid första världskriget múltkor az első világháborúig jutottunk el; här ~de berättelsen itt megszakadt az elbeszélés; pulsen ~r a pulzus kihagy

v. akadozik; jag ~de irite vid det

nem hagytam ennyiben (a dolgot),

nem értem be ezzel; det får ~ därvid maradjon a dolog annyiban; låta det ~ vid det annyiban hagyja (a dolgot), belenyugszik v. beletörődik (a dologba) 2. összeáll, megalvad (folyadék) 3. marad, itt ill. ott marad; ~ hemma otthon marad; det ~r oss emellan ez köztünk marad; ~ i förbindelse till ngn (nagyon) le van kötelezve vkinek, hálára van kötelezve vki iránt; beslutet ~de på papperei a határozat papíron maradt (v. nem valósult meg); ~ till middagen itt ül. ott marad (est)ebédre; det ~de vid hotelser nem jutottak tovább a fenyegetőzésnél; ~ över natten (itt ill. ott) marad éjjelre, éjszakázik (hos ngn vkinél); ~ över vintern [egész] télen át (itt ill. ott) marad, (át)telel II. vt meg- v. leállít (gépet, jármüvet); feltartóztat; meg-v. beszüntet; ~ blod(flöd)et elállítja v. csillapítja a vérzést; ~ driften leállítja v. szünetelteti az üzemet; ~ tåget megállítja a vonatot III. (hgs igek:) ~ava) megáll, -szűnik, leáll; elakad; pang (kereskedelem; b) meg-v. leállít, megszüntet; regnet ~r av az eső eláll v. szűnik;, samtalet ~de av a

beszélgetés elakadt v. félbeszakadt; ~ efter elmarad [vki mögött]; /v kvar itt ill. ott marad, (vissza-) marad; be van zárva (diák); ~ uppe fennmarad, ébren marad, virraszt; ~ uppe hela natten egész éjjel fennmarad; ^ ute kint marad (i det fria a szabadban); kimarad, nincs otthon. stannande -t 1. megállás; állás (pl. kocsié); el- v. megakadás; meg- v. félbeszakadás 2. összeállás, meg-alvadás 3. (itt ^ ill. ott) maradás 4. meg- v. leállításYgépé); megszüntetés (vérzésé)

stann|fågel -n, -fåglar nem költöző madár

stanniol -en sztaniol, ónfólia-lemez, O

ezüstpapír stans1 -en, -er verstan: stanza, nyok>

soros jambikus versszak stans2 -en, -ar techn: hidegsajtoló; lyukasztó v. kivágó szerszám; stancni; bőripar csák(ozó) stansa: ~ (ut) techn: (ki)lyukaszt, (ki)vág, mélyít; hidegen sajtol; stan-col; bőripar csákozstansning

stansning -en, -ar techn: lyukasztás, kivágás, mélyítés; hidegsajtolás; stan-colás; bőripar csákozás feíápel -n, -staplar 1. (szabályos) rakás; máglya; en ~ böcker egy rakás (oszlopba rakott) könyv 2. fiz: galvanisk ~ galvánoszlop, galvántelep 3. hajóépítés sólya; gå v. löpa av ~n vízre fut, vízre bocsátják (hajót); átv: gå av ~n elindul, startol; létrejön; megtörténik, lezajlik; låta ett fartyg gå v. löpa av ~n hajót vízre bocsát 4. felmenő v. függőleges vonal, betűszár (pl. t betűé) 5. oszlop (diagramon) stapel[avlöpning -en, -ar vízre bocsátás (hajóé) -bädd -en, -ar hajóépítés; sólyatér -ort -plats -en, -er tengerparti kereskedelmi gócpont, árulerakodó hely -stad -en, -städer tört: tengerparti kereskedőváros (árumegállítási joggal) -vara -n, -or exportáru stapla I. vt 1. egymásra v. oszlopba rak, o stószol; máglyáz (fát) 2. átv (fel)halmoz; ~ svårighet på svårighet nehézséget nehézségre halmoz II. (hgs igek:) ~ upp felrak, o felstószol stapling -en, -ar felrakás, oszlopba rakás,

O (fel)stószolás; máglyázás (fáé) stappla 1. támolyog, tántorog, botorkál;

megbotlik; ~ av utmattning támolyog * a kimerültségtől; ~ som en drucken tántorog mint a részeg (ember); jag ~de över tröskeln megbotlottam a küszöbön; ta de första ~nde stegen megteszi az első (bizonytalan) lépéseket, kezdő v. újonc [vmiben]; med ~nde steg tétova v. bizonytalan léptekkel 2. akadozik (beszédben), hebeg, dadog; ~ på ett ord megakad egy szón(ál); ~ på målet akadozva beszél, hebeg, dadog; läsa utan ott ~ akadozás nélkül (v. folyékonyan) olvas stare -n, -ar áll: seregély stark-/erős; erőteljes; tartós; nyelv:** böjning erős ragozás; ~ dimma sűrű köd; ~a drycker szeszes italok; nyttja ~t szeszes italt iszik; ~ fart erős iram, nagy sebesség; ~ feber magas láz; ~ fysik erős testalkat, egészséges fizikum; ~ a färger élénk v. eros színek; ~ hetta nagy hőség; ~t intryck mély benyomás; ~ karaktär erős v. szilárd jellem; ~ köld kemény hideg, erős fagy; ~a misstankar súlyos gyanú; ~a

hefver~zxő% idegek; ~a skäl aláj)ö|,y. nyomós okok; en hundra mq.n ~?*trupp száz főből álló csapat; ~a tyger tartós szövetek; ~a varor o erős v. szeszes italok; nyelv; ~t verb erős ige; ^ i anden lélekben erős, erős lelkű; vara ~ i armarna eros v. izmos karú; det är väl ~t ez már egy kicsit erős, ez mégiscsak sok; det blev mig för ~t ezt már megsokallottam; med den ~ares rätt az erősebb jogán; när stormen var som ~ast a vihar tetőpontján; ~t kryddad erősen fűszerezett v. fűszeres stark|peppar -n feketebors -ström -strömmen, -strömmar vill: erősáram -strömsledning -en* -ar vill; erősáramú vezeték -varor plur szeszes italok -vin -et, -er erős (v. nagy szesztartalmú) bor (10 %-on felül) -öl -et erős sör

starr1 -en nov: sás

starr2 -en, -ar orv: hályog; grå ~ szürke hályog

starrbliga vi o a szemét (rá)mereszti,

mereven bámul (på ngn vkire) starr [blind -blint 1. hályogos szemű, hályogtól vak 2. átv teljesen vak, elvakult, szemellenzős start -en, -er indulás, rajt, start (sp is); rep felszállás; átv indítás, kezdés, kezdet; sp: flygande ~

repülőrajt; sp: stående ~ állórajt; ge barnet en god ~ i livet a gyer(m)eket kedvezően indítja el az életbe; göra en dålig ~ rosszul indul v. startol starta I. vi indul, rajtol, startol; rep felszáll; el- v. meg- v. beindul; motorn ~de inte a motor nem indult be; ~ i en tävling versenyen indul II. vt indít, rajtoltat, startoltat; el- v. meg- v. beindít (átv is); ~ en affär üzletet nyit; ~ en bil (egy) gépkocsit el- v. beindít; ~ ett nytt företag új vállalatot létesít; ~ en tidning újságot indít, lapot alapít; sp: ~ med flagga zászlóval indít start|anordning [-örd-] -en, -ar techn: indítókészülék, -motor, önindító, starter -bana -n, -orrep: felszállópálya, futópálya, startpálya starter -n, — v. -s sp: indító (személy) start]flagga -n, -or sp: indítózászló -kapital -et, = kezdőtőke -klar -tstartlinje

indulásra v. rajtra v. startra kész -linje -n, -r sp: rajt- v. startvonal -motor [-or] -n, -er indítómotor (pL gépkocsié) -pedal -ert, -er indítópedál, lábindító -signal [-sin*n-] -en, -er sp: indítójel, rajt- v. startjel ,-skott [-o-] -et, = indítólövés, rajt- v. startlövés -vev -en, -ar techn: indítófor-gattyú, -kar, kurbli 8tass -en o cicoma, dísz, pucc; sätta på sig (hela) ~en díszbe vágja magát; vara iförd sin finaste ~ puccosan kiöltözött

stat1 -en, -er állam; en man i ~en magas rangú állami funkcionárius; Förenta ~erna az Egyesült Államok; ~ens ... állami, állam-; Statens järnvägar Államvasutak; Statens provningsanstalt Állami Anyagvizsgáló Intézet (S); på ~ens bekostnad államköltségen; från ~ens sida az állam részéről, államilag; i ~ens tjänst állami szolgálatba(n) Stat2 -en 1. állami alkalmazottállomány (v. tisztviselői kar), állami alkalmazottak ill. tisztviselők; személyzet; 2. föra stor ~ költséges életmódot folytat, nagy lábon él, nagy házat visz; dra in på ~en csökkenti v. korlátozza kiadásait, összébb húzza a nadrágszíjat

stat3 -en, -er 1. státus; személyi állomány; (állami) költségvetés, költségvetési előirányzat; officer på ~ aktív v. hivatásos tiszt; på extra ~ anställd állományon kívül alkalmazott; vara anställd på ordinarie ~ költségvetésben rendszeresített állást tölt be, állományba v. státusba van véve; ämbetsman över ~ állományon kívüli (v. létszám fölötti) hivatalnok 2. élelmezési ellátmány, ellátási költség (-terv) (betegeké, foglyoké) 3. vagyoni helyzet, (vagyon)mérleg (csődben) stat4 -en (rég, mez) szegődmény, természetbeni járandóság v. bér, kom-menció

statare -n, = rég szegődményes mezőgazdasági munkás ill. alkalmazott; gazdasági cseléd; napszámos statera szính statisztál statik -en fiz: statika, erőműtan; ösz-

szet -sztatika (pl. elektrostatik) station [sta(t)sü'n] -en, -er 1. vasút-

állomás, pályaudvar; állomás; megállóhely) (pl. autóbuszé); meteorologisk ~ meteorológiai állomás 2. katol (keresztúti) stáció stationera [statsu-] elhelyez; kat állomásoztat; elszállásol; vara ~d állomásozik

stations [föreståndare -n, = vasút állomásvezető; rég állomáselöljáró -hus -et, = vasút állomásépület, pályaudvar épülete -inspektor -(e)n, -er vasút: állomásfőnök -kari -en, -ar tolató(munkás), váltókezelő, -őr; (vasúti) hordár -klocka [-o-] -n, -or vasútállomás ill. pályaudvar órája -ort -en, -er állomáshely, szolgálati hely -samhälle -t, -h vasútállomás körül épült település stationär [statsu-] -t helyben maradó, (helyben) álló, állandó; egyenletes; folytonos, stacionárius statisk -t statikai, statikus; egyensúly-statisí-en,-er szính: statiszta (átv is),

néma szereplő statistik -en, -er statisztika statistiker -n, = statisztikus statistisk -t statisztikai, számszerű stativ -et, = állvány (műszeré, gépé);

(háromlábú) fényképezőgép-állvány statlig -t állami, állam-; ~ egendom állami tulajdon; ~t företag állami vállalat; ~t lån államkölcsön; ~ skuld államadósság stats|anslag -et, = állami támogatás v. hozzájárulás szubvenció, -anställd I. adj állami szolgálatban v. alkalmazásban levő II, s, plur: -a állami alkalmazott -arkiv -et, állami v. országos levéltár -bana -n, -or állami vasút, államvasút -bank -en, -er állami bank -bankrutt -en, -er államcsőd -bidrag -et, = államsegély, állami támogatás -chef [-sëf] -en, -er államfő -egendom -en, -ar állami tulajdon -fientlig -t államellenes -finanser plur (az) állam pénzügyei -form [-o-] -en, -er államforma -fru -n, -fruar udvarhölgy, kamaráshölgy -fånge -n, -ar rég: politikai fogoly, státusfogoly -förbrytelse -nt -r államellenes bűncselekmény -förbund -etj — (független) államok szövetsége, államszövetség -företag -et, = állami vállalat v.

üzem -förvaltning -en, -ar államigazgatás, köz-statshandling

igazgatás -handling -en, -ar 1. állami (ok)irat 2. (ünnepélyes) állami aktus -hemlighet -en, -er államtitok -hushållning -en áilamgazdaság, -háztartás -inkomst [-o-] -en, -er állami bevétel v. jövedelem -institution -en, -er állami intézmény -kalender -n, -kalendrar (állami) cím- és névtár -kapitalism •ien államkapitalizmus -kassa -n állampénztár, (állam)kincstár -klok -t államügyekben járatos, jó politikai érzékű, politikus (ember) -klokhet -en államügyekben való járatosság, politikai bölcsesség -konst [-o-] -en államvezetés művészete, politika, diplomácia -kunskap -en államtudomány -kupp -en,-er államcsíny, puccs -kyrka -n, -or államegyház,, nemzeti egyház -lån -et, = államkölcsön -läroverk -et, = állami középiskola v. gimnázium -lös -í hontalan, állampolgárság nélküli -makt -en államhatalom; tréf: tredje ~en a sajtó (mint nagyhatalom) -man -mannen, -män államférfi -medel plur állami pénz(ek) v. eszközök -minister -n, ^ministrar miniszterelnök -monopol [-pöl] -et, állami •egyedárúság v. monopólium -myndighet -en, -er állami hatóság -obligation {-ob-j -en, -er államkötvény -papper plur 1. állampapírok, -kötvények 2. állami (ok)iratok -religion -en, -er államvallás -råd -et, = 1. kormány, •minisztérium, kabinet (S). 2. minisztertanács; államtanács, koronatanács (monarchiában) 3. miniszter (S); konsultativt ~ tárca nélküli miniszter -rádinna -n, -or miniszterné, miniszter felesége -rätt -en 1. államjog, alkotmányjog 2. közjog -rättslig -t állam jogi -sekreterare -n, == államtitkár -skick -et, — államforma -skuld ~en, -er államadósság -tjänst -en állami szolgálat -tjänsteman -mannen, -män állami tisztviselő v. hivatalnok -understöd -et, = állami támogatás -utskott [-o-] -et, = költségvetési bizottság (országgyűlésé) -verks-proposition -en, -er költségvetési törvényjavaslat -vetenskap -en, -er államtudomány -välvning -en, -ar államcsíny, politikai átalakulás v. fordulat -ägd -ägt állami tulajdonban lévő -ämbete -t, -n állami hivatal v, tisztség

-ärende -t, -n államügy -överhuvud -et, = államfő statuera (fel)állít, megállapít, elrendel; ~ ett exempel (elrettentő) példát szolgáltat v. statuál; példásan megbüntet (på ngn vkinek; vkit) statur -en, -er (nagy) termet, testalkat, alak

status s (en) 1. (személyi ill jogi) állapot, státus; rättslig ~ jogi státus v. helyzet 2. vagyoni helyzet 3, ~ quo előbbi v. korábbi állapot, fennálló helyzet, status quo statut -en, -er alapszabály, szabályzat, statútum; Förenta Nationernas ~er az Egyesült Nemzetek (Szervezetének) alapokmánya statutenlig -t alapszabályoknak v. szabályzatnak megfelelő staty -n, -er szobor

statyett -en, -er szobrocska, kis szobor stav 1. -en, -ar bot; pálca; sp (sí)bot; (ugró)rúd; orv pálcika (recehártyán); vonás, szár (rúnáé); bryta ~en över ngn pálcát tör vki fölött; vinna (i) ~en o rúdugrásban győz 2. -en, stäver (hordó)donga stava vt, vi (le)betűz; betűzve olvas; szótagol; (helyesen le)ír; ~ (till) ett ord egy szót lebetűz; ~ fel helytelenül v. hibásan ír ill. betűz; ~ rätt helyesen ír ill. betűz; hur ~s det? Jhogy(an) írják ezt (v. íródik ez)? — hgs igek: ~ sig igenom betűzve (el)olvas, betűzget, (végig)silabizál stavelse -n, -r szótag stavfel -et, =t helyesírási hiba stav|hopp [-o-] -ei, = sp rúdugrás

-hoppare [-o-] -n, = sp rúdugró stavning -en, -ar helyesírás, írás; (le-)

betűzés, szótagolás stav|rim -rimmet, = verstan .betűrím,

alliteráció -sätt -et, = írásmód stearin -et v. -en v egy: sztearin -ljus

-et, = sztearin gyertya steg -et, =1. lépés (átv is); ett avgörande ~ döntő lépés; med långsamma ~ lassú léptekkel; hålla jämna ~ med ngn lépést tart vkivel; ta långa ~ hosszúkat lép; ta första ~et megteszi az első lépést; ta ut ^en jól kilép; jag bor några ~ härifrån pár lépésre (v. egy ugrásnyira) lakom innen;. ~ för ~ lépésről lépésre, lépé-699

senként, lassan, fokozatosan; på tre avstånd három lépés távolságra v. távolságban, három lépésnyire; följa ngn på några avstånd néhány lépés távolságban követ vkit; ta ^et fullt ut végigviszi v. véghezviszi (v. elejétől végig megcsinálja) a dolgot, nem végez félmunkát, megteszi a döntő lépést; vidta nödiga mått och ~ megteszi a

szükséges lépéseket (és intézkedéseket) 2. lábnyom; ~ i snön lábnyomok a hóban 3. lépcsőfok; på översta ~et a lépcső tetején 4, nyomd űrtőltő, űrpótló

siega I. vi lépdelj lépked; nagyokat lép; ^ i väg nagy léptekkel elmegy v. elindul; komma ~hde nagy léptekkel V. dérrel-dúrral jön v. megy II. vt (lépésekkel) le- v. kimér, lelép; ^ avståndet (lépésekkel) leméri a távolságot III. (hgs igek:) ~ in nagy léptekkel bejön v. bemegy, bevonul; ^ upp lépéssel le- v. kimér, lelép; ~ ut a) kilépdel, kivonul; b) kilép, lépéssel kimér ötege -n, -ar létra (div is); kettőslétra ftiegel steglet, = tört kínzókerék, kínzócölöp (kerékkel); dömas till ~ och hjul kerékbetörésre ítélik etegla tört: Jcínzókerékre kötöz; kerékbe tör

Btegíing -en, -ar tört: kínzókerékre

kötözés; kerékbetörés ftteglitsa -n, -or áll: tengeíic(e), stiglic iteg|längd -en, -er lépés hossza, lépéshossz -mätare = lépésmérő, -számláló (készülék) stegpinne -n, -ar létrafok stegra1 fokoz, növel; (fel)emel; ~ tillverkningen fokozza a termelést; ^ hyran för ngn emeli vkinek a lakbérét; ^ ngns nyfikenhet fokozza v. felcsigázza vkinek a kíváncsiságát; ~d efterfrågan megnövekedett v. fokozódó kereslet; de **de levnadskostnaderna a megélhetési költségek emelkedése, az élet drágulása; till ~de priser fel-% emelt árakon

wegra2: ~ sig 1. (fel)ágaskodik (ló) 2. átv szembeszegül, ellenkezik; kapálódzik (inför ngt vmivel; vmi ellen)

Stegras stegrades, stegrats fokozódik,

növekszik; emelkedik (pL ár) Stegring1 -en, -ar fokozás, növelés; eme-

lés (áré); fokozódás, növekedés; emelkedés stegring2 -en, -ar 1. (fel)ágaskodás (lóé) 2. átv ellenszegülés, ellenállás; kapá-ló(d)zás [vmi ellen] stegräknare -n, == lépésszámláló, -mérő

(készülék) stegvagn -en, -ar létráskocsi, -szekér stegvis adv lépésenként, lépésről lépésre, lassan; lépcsőzetesen; 4tv fokozatosan, lassanként stek1 -et, = hajó csomó, hurok, bog

(kötélen) stek2 -en, -ar sült; pecsenye steka stekte, stekt I. vt süt; roston HL zsírban süt; pirít; párol, o dinsztel; ~ kött, fisk húst, halat süt; ~ på spett nyárson süt; solen stekte dem bruna a nap jól lebarnította őket, lesültek (v. jól lebarnultak) a napon; bli stekt i solen (meg)sül ill. lesül a napon II. vi 1. perzsel, éget, (erősen) süt (nap) 2. sül; låt köttet ~ en kvart till! hagyd v. hagyja a húst sülni még egy negyedóráig I III* sig i solen sütteti magát a nappal, sütkérezik a napon Stekel -n, steklar áll: hártyásszárnytf (rovar)

stek |fat -et, = pecsenyéstál -fett -et, -er, -flott [-0-] -et pecsenyezsír -fisk -en, -ar sütni való hal -gryta -n, -or (fedeles) fazék v. lábas (pl. hús pár(b lására ill. sütésére) -het -hett perzselőea v. égetően forró stekning -en, -ar sütés (pl. húsé); roston HL zsírban sütés; pirítás; párolás, o dinsztelés; sülés stek | os -et pecsenyeszag, -illat, stílt hús. szaga -panna -n, -or serpenyő (pl. hús sütésére) -potatis -én sütni való-(ül. sült) burgonya -spett -et, nyárs (hús sütésére) -sás -en, -er pe-csenyelé, -szaft, sült hús leve V. szaftja; sülthöz való mártás Stekt (->- steka) (meg)sütøtt; pirított, párolt; sült, megsült; ~ fisk sült hal;

potatis sült burgonya; ~ ägg tükörtojás; ~a äpplen sült almák v. alma; för hårt ~ túlságosan megsütött v. megsült, agyon- v. túlsütött; lagom ~

^ kellőképpen megsütött, jól (meg-)

stílt; löst ~ gyengén sütött, félig sült, angolosan készítettstekugn

stekugn -en, -ar sütőkemence; sütő

(tűzhelyben) stel -1 merev (átv is), megmerevedett, nehezen hajló; gémberedett; zsibbadt; dermedt; rideg, kimért; ~ blick merev tekintet; ~ hållning merev v. feszes tartás; en ~ och slutén man kimért és zárkózott férfi; en ~ middag kényszeredett hangulatú (est)ebéd; ~ av köld a hidegtől elgémberedett v. dermedt; ~ av skräck a rémülettől dermedt; hon var ~ av att ha suttit az üléstől elzsibbadtak a tagjai; vara ~ i fingrarna meggémberedtek

az ujjai; bli ~ i halsen megmerevedik a nyaka; bli ~ i lederna megmerevednek v. elzsibbadnak a tagjai stel [bent 1. merev v. zsibbadt v. gémberedett lábú 2. átv lélektelen, rideg -frusen -fruset el- v. meggémberedett, (meg)dermedt (hidegtől); keményre fagy(aszt)ott (pl. hús); jag är ~ om fingrarna elgémberedtek az ujjaim -het -en merevség (átv is); gémbere-dettség; zsibbadtság; dermedtség; ridegség, kimértség -kramp -en, -er orv: merevgörcs, tetanusz stelna megmerevedik (átv is); el- v. meggémberedik; elzsibbad; megdermed, -fagy, -alvad, -szilárdul; jag ~de av fasa a rémülettől megdermedtem (v. elhűlt bennem a vér); blodet ~de i hennes ådror megfagyott a vér az ereiben; ~d lava megkövesedett v. megszilárdult láva sten -en, -ar 1. kő; kavics; szikla; kőzet; bryta ~ követ fejt v, tör; kasta ~ på ngn követ dob vkire, kővel dobál (v. megkövez) vkit; átv követ vet vkire, elítél vkit; ädla ~ar drágakövek; åkta ~ar valódi (drága)kövek; under denna ~ vilar... e sírkő alatt (v. itt) nyugszik ...; springa över stock och ~ árkon-bokron át fut; de vises ~ a bölcsek köve; átv: en (stor) ~ har fallit från mitt bröst nagy kő esett le a szívemről; han har ett hjärta av ~ kőszívű ember; átv: hugga i ~ (alaposan) melléfog, bakot lő, felsül; lägga ~ar i ngns väg akadályokat gördít vkinek az útjába; lägga ~ på börda megnehezíti [vkinek] az életét, tetézi a bajt, súlyosbítja a helyzetet; inte lämna ~ på ~ teljesen elpusztít;

det kunde röra en ~ (till tårar) (ez) még a kövét is megindítaná 2. tégla 3. csonthéjas mag, kőmag 4. orv (epe- ill. vese- ilL húgy)kő; operera ngn för ~ kioperálja vkinek a köveit 5. nyomósitó szó; összet előtag egészen, nagyon stena 1. megkövez, agyonkövez 2. követ köt (háló szélére) sten [arbetare -n, = kőfaragó, kövező, kőműves munkás -art -en, -er kőzet (-fajta) -belagd -belagt kővel burkolt, (ki)kövezett, köves (pl. út) -blandad kővel kevert -blind -blint teljesen vak -block [-o-] -et, = kőtömb -bock [-o-] -en, -ar 1. kőszáli v. vadkecske 2. Stenbocken (a) Bak (csillagkép) -bro -n, -r kőhíd -brott [-o-] -et, = kőbánya, kőfejtő -bräcka -n, -or nov: (bibircses) kőtörőfű -bunden -bundet köves, kavicsos, sziklás; ~ mark köves talaj -byggnad -en, -er kőépület, téglaépület -bänk -en, -ar kőpad stencil -en, -er stencil, sokszorosító sablon

stencilera stencilez, stencillel sokszorosít sten|död -dött (egészen) halott; han är ** egy szikra élet sincs benne -dös -en, -ar régészet: kősír, síremlék (kőből), dolmen -döv -t egészen süket, süket mint az ágyú -ek -en, -ar nov: örökzöld tölgy, magyaltölgy -fat -et, = kő-v. agyagtál -flisa -n, -or kőszilánk -fot -en, -fötter 1. kőláb 2. (plur: -fotar is) ép kőalap(zat) (házé) -frukt -en, -er nov: csonthéjas termés; csonthéjas magvú gyümölcs -gata -n, -or kövezett utca -get -en, -getter áll: zerge -gods -et kőedény(áru), kő- Hl. agyagedény(ek) -golv [-o-] -et, = kő-padló

stengrund1 -et, = 1. kőszirt, sziklazátony (víz alatt) 2. köves v. sziklás tó- ill. tengerfenék stengrund2 -en, -er 1. köves v. sziklás

talaj 2. kőalap(zaí) (házé) sten [huggare -n, = kőfejtő, kővágó, kő-törő; kőfaragó -huggning -en kőfaragás, kőmegmunkálás -hus -et, = kőház, téglaház -hård -hårt kőkemény -häll -en, -ar kőlap -hög -en, -ar kőrakás, -halmaz stenig -t 1. köves; kövecses; kavicsos; sziklás 2, átv göröngyösstenkast

fiten|kast -et, = 1. kődobás, kőhajítás 2. kőhajítás(nyi távolság); det är ett ~ till viken (csak) egy kőhajításnyira van az öböl, egy ugrás innen az öböl -kastning -en, -ar kődob(ál)ás, kőhajítás, kőhajigálás stenkol [-Ö-] -et v. -en, = 1. kőszén; bryta ~ kőszenet fejt 2. ásv gagát, fekete borostyánkő stenkols|eldad [-Ö-] kőszénfűtéses -gruva -n, -or kőszénbánya -lager -lagret, = 1. kőszénraktár, -készlet 2. geol kőszénréteg, -telep -perioden geol a karbon(korszak) -tjära -n, -or kőszénkátrány

sten|kross [-o-] -en, -ar techn: kőtörő gép; kő- ill. érczúzó gép -kruka -n, -or kőkorsó -kula -n, -or kőgolyó; játékgolyó -lagd -lagt (ki)kövezett, kővel burkolt -lägga -lade, -lagt (ki)kövez, kővel burkol -läggning -en, -ar 1. (ki-) kövezés, kővel burkolás 2. kövezet, kőburkolat -mark -en, -er köves v. sziklás talaj -mur -en, -ar kőfal, téglafal steno|graf -en, -er gyorsíró (férfi ilL nő); och maskinskriverska gyors- és gépírónő -grafera vt, vi gyorsírással ír v. jegyez, gyorsír, sztenografál -graf! -(e)n gyorsírás -grafisk -t gyorsírási, gyorsírásos -gram -grammet, = gyorsírásos szöveg, sztenogram sten|parti -(e)t, -er sziklakert -platta -n, -or kőlap, kőlemez,

burkolólap -rik -1 1. kőben gazdag, köves 2. átv dúsgazdag -riket az ásványvilág -skär-va-m, -or kőszilánk -slipare -n, = kőcsiszoló -stil -en 1. kőbe vésett (klasszikus) feliratok stílusa 2. átv lapidáris v. tömör stílus -sätta -satte, -satt stenlägga -söta -n, -or édesgyökerű páfrány -tavla -n, -or (feliratos) kőtábla; törvénytábla (Mózesé)

stentorsröst [-o-] -en sztentori v. harsogó hang

sten I tryck -et, = nyomd kőnyomás; kőnyomat, litográfia -yxa -n, -or arch: kőbalta stenåldern a kőkorszak stenålders |fynd -et, = kőkorszakbeli lelet

-grav -en, -ar kőkorszakbeli sir stenöken -öknen, -öknar kősivatag; kören ge t eg (~ v åros) stereo|metri -(e)n mat; térmértan, test-

mértan, sztereometria -metrisk -t mat: térmértani, testmérési, sztereomet-rikus -skop [-Ö-] -et, = sztereoszkóp, térlátó készülék -skopisk [-ö1-] -t sztereoszkópikus, térhatású, háromdimenziós; ~ film plasztikus film, sztereofilm -typ I. s: -en, -er nyomd: tömöntvény, sztereotiplemez II. adj: -/sztereotip, sablonos, megmerevedett; változatlan, állandóan ismétlődő; fraser sztereotip szólamok v. frázisok steril -t 1. terméketlen, meddő, steril; magtalan (személy) 2. csírátlan, csíramentes, steril 3. átv üres, gondolatszegény

sterilisera 1. ivartalariít, meddővé tesz, sterilizál 2. csírátlanít, csíramentesít, sterilizál; ~ instrument műszereket sterilizál

sterilisering -en, -ar 1. ivartalan ítás, sterilizálás 2. csírátlanítás, csíramentesítés, sterilizálás sterilitet -en 1. terméketlenség, meddőség, magtalanság, sterilitás 2. csíramentesség, sterilitás sterling indecl; pund ~ (angol) font sterling -området [-o-] a sterlingövezet, a fontterület stetoskop [-Ö-] -et, = orv hallgatócső,

szívhallgató, sztetoszkóp Sthlm röv Stockholm stia -n, -or (disznó)ól, táj hidas stick I. s: -et, = 1. szúrás, döfés; hon känner ett ~ i hjärtat szúrást érez a szívében; lämna v. sätta ngn i ~et cserbenhagy vkit 2. metszet (pl. réz-) 3. kártya ütés; ta hem ett ~ ütést elvisz v. csinál II. adv: hajó: ha vinden ~ i stäv szembe kapja a szelet, szél ellenében hajózik; han handlar ~ i stäv mot befallningen a paranccsal szöges ellentétben (v. ellentétesen) cselekszik; vara ~ i stäv mot ngt pontosan az ellenkezője vminek, szöges ellentétben áll vmivel sticka11. s: -n, -or 1. (fa)szálka, szilánk; jag har fått en ~ i fingret szálka ment az ujjamba; mager som en ~ sovány mint a piszkafa 2. (gyufa)szál; pálcika, rudacska 3. kötőtű

II. vt: stack, stuckit (-+ stucken) 1. szúr, döf; meg- v. leszúr; megcsíp (rovar); megmar; ~ ngn med en nål tűvel megszúr vkit; jag stack mig med nålensticka2

i fingret a tűvel megszúrtam az ujjam (-at); ~ gaffeln i köttet a villát beleszúrja a húsba; ~ kniven i ngn a kést beledöfi vkibe; ~ svin disznót öl v. leszúr; ormen stack honom i foten a kígyó megmarta a lábát; ~ hål i v. på ngt kilyukaszt vmit; ** hål pä en böld kelést felszúr v. megnyit; röken sticker mig i ögonen a füst csípi a szemem; solen sticker henne i ögonen a szemébe tűz a nap; ~ sig i handen megszúrja a (saját) kezét 2. mäv metsz; ~ i koppar rézbe metsz, rézmetszetet készít 3. áiv megsért, -bánt, -sebez; átv: det stack mig i hjärtat ez szíven szúrt v. talált; bli lätt stucken könnyen megsértődik, sértődékeny 4. éget, perzsel (pL nap) 5. (be)dug; ~ handen i fickan zsebre dugja a kezét; ~ en slant i näven på ngn pénzt dug v. nyom vkinek a markába, borravalót ad vkinek; ~ svärdet i skidan kardját hüvelyébe dugja; ~ huset i brand felgyújtja a házat; ~ sin näsa i saken beleüti az orrát a dologba; ~ svansen mellan benen behúzza a farkát (átv is); átv meghunyászkodik 6. kártya üt; ~ med trumf aduval üt

III. vi 1. szúr, nyilall; det sticker i sidan szúr v. nyilall a dereka(m); solen sticker a nap tűz v. perzsel; doften stack i näsan på mig az orromba csapott az illat (v. a szag); denna färg sticker i ögonen ez a szín szembeötlik (v. szemet szúr); ~ under stol med ngt véka alá rejt (v. eltitkol v. elhallgat) vmit

2. O ~ (i väg) meglép, -lóg, odébbáll

3. fartyget sticker djupt a. hajó mély járatú (v. mélyen jár); ~ till sjöss kifut a tengerre

JV. (hgs igek:) ~ av elüt (mot ngt vmitől); kiemelkedik> kiválik (mot v. från ngt vmiből); ~ emellan a) közbeszúr, -iktat, -vet; b) be(le)töld, belesző (med ngt vmit); ~ emellan med ett ord közbeszúr v. közbevet egy szót; ~ fast fel- v. odatűz; ~ fram a) elő- v. kidug; b) elő- v. kibújik; kinyúlik, kilóg; kikandikál; ~ fram huvudet. elődugja a fejét; solen stack fram ur molnen a nap kibújt a felhők közül; näsduken sticker fram ur fickan a zsebkendő kikandikál a zseb(é)ből; ~ igenom át-v. keresztülszúr, át- v. keresztüldöf;

~ en nål igenom ngt tűvel keresztülszúr vmit, tűt szúr vmin keresztül; ~ ihjäl agyonszúr, leszúr; ~ in

a) be(le)dug; b) o bekukkant, be* ugrik, beszalad [vhova]; jag måste ** in till min vän ett slag o beugrom % bekukkantok egy pillanatra a barátomhoz; ~ ned leszúr, ledöf, agyon* szúr; ~ ned handen i fickan zsebbe dugja a kezét; ~ sönder összeszurkál;

till odadug, -csúsztat, észrevétlenül (oda)ad (ngn ngt vkinek vmit); oda- v. megszúr; ~ upp a) fel-kiemelkedik; felszökken, szárba szökken, elő- v. kibújik (növény); O (egy pillanatra) felugrik, felszalad (på vindskontoret a padlásra); b) fel-v. kidug, felnyújt; en storm sticker upp vihar kerekedik v. támad; ~ upp huvudet feldugja v. kidugja a fejét: ~ ut a) kidug, kinyújt; kiszúr; (tűvel) kitűz, kijelöl (pl. hímzésmintát):

b) átv kiáll, ki- v. előreugrik, ki- ilL benyúlik (i havet a tengerbe); hon stack ut huvudet genom fönstret kidugta (a) fejét az ablakon; ~ td ögonen på ngn kiszúrja vkinek a szemeit; ~ ut till havs kifut a tengerre, elindul (hajó); ~ över a) kártya: felülüt, üt; b) o átruccan, átránduL átugrik, átszalad; hon stack över tim grannen átszaladt a szomszédba

sticka2 -de, -t I. vt 1. köt (pl. harisnyái)

2. (le)tűz (varrással), steppel, vattád

3. kivarr (pl. arany szállal), híme* II. (hgs igek:) ~ om új ráköt (harisnyát)', ~ vid hozzáköt, megfejel (he*» risnyát)

stickad sticka2) kötött (pl. harisnya); (le)tűzött, steppelt; kivarrott, hímzett; en ~ kofta kötött kabát(ka); ~ krage hímzett gallér stickande szúró, szúrós; nyilalló; ~ luki szúrós szag; ~ smak csípős íz; ** smärta szúró v. nyilalló fájdalom, nyilallás; ~ storm szörnyű v. hatalma» vihar; ~ svar csípős válasz; små ögon apró szúrós szem(ek) stickas stacks, stuckits vi: szúr (pl. rovar)f

szúrós; csíp (pl. harisnya) stick|båge -n, -ar hímzőkeret -bäcken-

-et, =s ágytál stickerska -n, -or kötőnő, kötött holmit készítő nő; tűzőnő; hímzőnőstlckert

703

stiga

stickert -en, -ar tőr (oldalfegyver) stickgarn -ef kötőfonal, -pamut stickkontakt [-o-] -en, -er vill: dugós

csatlakozó stickling -en, -ar kert: dugvány stick]maskin -en, -er 1. tex kötőgép 2. tűzőgép 3. leköszörülőgép, gyaluló-gép -mygga -ti, -or szúnyog stickning -en, -ar 1. szúrás, döfés; csípés 2. kötés (pl. harisnya-); (le)tűzés (varrással), steppelés, vattázás; ki-varrás, hímzés 3. szúró fájdalom, nyilallás

stickord -et, = 1. csípős v. bántó megjegyzés, csipkelődés; ge ngn ~ csipked v. szurkál vkit, csipkelődik vkivel

2. címszó, vezérszó (pl. szótárban)

3. szính végszó

sílckjpropp [-o-] -en, -ar vili: dugós csatlakozó, csatlakozódugó, dugó, dugasz -prov -et, =s szúrópróba, kémpróba, O stichpróba -spår -et, = vasút holtvágány, csatlakozó vágány -strumpa -n, -or (kézzel) kötött harisnya -sår -et, — szúrt seb -söm -sömmen, -sömmar letűzés, tűzővarrat stift1 -et, = katol egyházmegye (püspöké

ill. érseké); prot egyházkerület stift2 -et, = 1. (fej nélküli fém)szög, drótszög; cipész faszög; (gramofon)tű 2.

rajzszeg 3. (ceruza)bél; rudacska

4. nov bibeszál

stifta1 (faszöggel meg)szögez, felszögez;

~d skosula szögezett v. szöges cipőtalp stifta2 alapít; létrehoz, létesít, alkot; okoz, előidéz; ~ en förening egyesületet alapít; ~ lagar törvényeket hoz v. alkot; ~ bekantskap med ngn ismeretséget köt (v. megismerkedik) vkivel; ~ familj családot alapít; ~ fred békét teremt v. létrehoz stiftande -t -v stiftning2 stiftare -n, ~ 1. alapító (pl. egyesületé) ; [vminek a] létrehozója v. megteremtője 2. [vminek az] okozója v. előidézője

stiftelse -n, -r alapítvány; intézmény (kulturális, jótékonysági); (megalapítás -urkund -en, -er alapítóokmány (för ngt vminek az) stiftning1 -en, -ar (meg)szögezés (fa-szöggel), felszögezés

stiftning2 -en alapítás; létrehozás, létesítés (meg)alkotás

stifts|jungfru -nf -r alapítványi hölgy -stad -en, -städer püspöki ill. érseki székhely, püspöki ill. érseki város stift|tand -en, -tänder csapos fog (müfog) stig -en, -ar 1. ösvény, gyalogút 2. átv

út; dygdens ~ az erény útja stiga steg, stigit I. vi 1. lép; jár, megy; (fel)száll (pl. lóra); stig närmareí lépj(en) közelebb!; ~ varsamt óvatosan jár v. lépked; ~ till häst lóra száll; ~ åt sidan félrelép, -áll 2. emelkedik (átv is);' kel (nap); felszáll, -megy; növekszik, fokozódik; drágul; árad (víz); landsvägen stiger långsamt az országút lassan emelkedik; barometern stiger a barométer emelkedik; febern steg a láz emelkedett; räntan steg med en procent a kamatláb egy százalékkal emelkedett; átv:. hans aktier stiger emelkedik az ázsiója v. értéke, jobban megbecsülik; priserna stiger az .árak emelkednek; solen stiger a nap kel; vinet steg mig åt huvudet a bor a fejembe szállt; ~ i ngns aktning megnő vkinek a szemében; ~ i gra-d(erna) rangban előlép, előléptetik; tårarna steg honom i ögonen könny szökött a szemébe; konsumtionen har stigit a fogyasztás növekedett v. fokozódott; i antal számban gyarapodik; ~ i pris (meg)drágul; kaffet har stigit a kávé megdrágult (v. ára emelkedett); han har stigit till general tábornokságig vitte fel, elérte a tábornoki rangot; exporten steg till en miljon kronor a kivitel (értéke) egy millió koronára emelkedett v. rúgott; floden-stiger a folyó árad

II. (hgs igek:) ~ gv le- v. kiszáll; ~ av hästen leszáll a lóról; ~ av tåget leszáll a vonatról; ~ fel rosszul lép, félrelép, megbotlik; ~ fram előrelép; előlép [vhonnan]; közelebb lép; átv előre-ugrik (pl balkon); kiemelkedik, feltűnik, szembeötlik (szín); ~ fram till fönstret az ablakhoz lép; ~ fram till ngn odalép vkihez (v. vki elé); stig fram! lépj(en) közelebb; ~ i båten csónakba száll; ~ i land partra száll; ~ in i vagnen beszáll a kocsiba; ~ in i rummet belép a szobába; stig in! szabadi, tessék (bejönni)!; fáradjon bel; ~ ned le- v. alászáll, lejön ill. lemegy; ~ ned v. ner i gruvan le-stigande

száll a bányába; ~ ned från trädet lejön a fáról; ~ på belép; fel- v. beszáll (járműre); stig på! szabad!, tessék 1 (kopogáskor); ~ på båten (a) hajóra száll, beszáll a hajóba; ~ pá tåget felszáll a vonatra, vonatra száll; ~ upp felmegy, -hág, -mászik; felemelkedik, -száll, a magasba emelkedik; felkel; átv keletkezik, támad; ~ upp i en vagn felszáll egy kocsira; ~ upp på berget felmászik v. felmegy a hegyre, megmássza a hegyet; ~ upp på ngt fellép, -hág, -áll vmire; ~ upp på tronen trónra lép; ~ upp ur vattnet kijön a vízből; blodet steg upp i mitt ansikte arcomba szökött a vér; röken steg rakt upp a füst egyenesen szállt felfelé; solen stiger upp (fel-) kel a nap; ~ upp från bordet felkel az asztaltól; ~ upp ur sängen felkel az ágyból; ~ upp ur graven kikel a sírból, feltámad; han har stigit upp på fel sida bal lábbal kelt fel; stig uppl kelj(en) feil, állj (ön) feil; ~ upp ur havet kiemelkedik a tengerből (pL szirt); ett tvivel steg upp inom dig kétség támadt benned; ~ uppför berget felmászik v. felhág a hegyre; ~ uppför trappan felmegy a lépcsőn; ~ ur bilen kiszáll a (gép)kocsiból; ~ ut kilép, kiszáll (pl. felvonóból); ~ ut på balkongen kilép v. kimegy a balkonra; ~ över átlép; átmászik; ~ över ngns tröskel átlépi vkinek a küszöbét; ~ över sina bräddar kilép a medréből, kiárad, kiönt (folyó); ~ över muren átmászik a falon stigande I. adj emelkedő; kelő; felszálló; növekvő, fokozódó; ha en ~ tendens emelkedő irányzatot mutat (v. irányzatú); med

~ bitterhet növekvő v. fokozódó keserűséggel; ~ efterfrågan növekvő kereslet; med ~ intresse fokozódó érdeklődéssel II. s: -t emelkedés; felszállás; növekedés, fokozódás; vara stadd i ~ emelkedőben v. növekvőben van

stig|bygel -n, -byglar 1. kengyel 2. orv kengyel (fülben) -hastighet -en, -er rep: emelkedési sebesség, emelkedősebesség -höjd -en, -er emelkedési magasság; rep csúcsmagasság stig|man -mannen, -män rég: zsivány, útonálló, betyár

stigmatisera 1. vall stigmatizál 2. rég

megbélyegez stigmatisering -en, -ar 1. vall stigmatizá-

ció 2. rég megbélyegzés stigning -en, -ar emelkedés; rep felszállás; növekedés, fokozódás; áradás (vízé); prisernas ~ az árak emelkedése; en backe med långsam ~ enyhe emelkedésű (v. enyhén emelkedő) lejtő stigvinkel -n, -vinklar rep; emelkedési szög

stil -en, -ar 1. kézírás; skriva en tydlig ~ olvashatóan ír, olvasható írása van

2. nyomd betű, írás; fet ~ kövér v. fett betű(forma); liten ~ apróbetűs írás; tryckt med spärrad ~ ritkított betűkkel (v. ritkítva) nyomtatott

3. müv, irod stílus;. írásmód; romansk ~ román stílus; obunden ~ próza; svulstig ~ dagályos stílus 4. modor, (élet)mód, stílus; i stor ~ nagyszabásúin), -vonalú(an), -stílű(en); i ~ med... ... -nek a módjára; ... -vei összhangban, olyan mint...; i samma <x som skulptören Milles a szobrász Miiles stílusában v. modorában; något i den ~en valami ilyesféle; gå i ~ med ngt illik vmihez (stílusban); det är ~ på honom van stílusérzéke; ízlésesen jelenik meg (v. öltözködik v. viselkedik) 5. (iskolai ill. házi) dolgozat, (fordítási) gyakorlat 6. időszámítás; efter gamla ~en a régi időszámítás (v. Julián-naptár) szerint; nya ~en az új időszámítás, a Gergely-naptár

stil|analys -en, -er stíluselemzés, -kritika -art -en, -er stílus(fajta), -irányzat -blomma -n, -or szóvirág -bok -en, -böcker dolgozatfüzet -brott [-o-] -et, = stílustörés, -keverék -enlig -t stílszerű, a stílusnak megfelelő; stílusos, ízléses stilett -en, -er (háromélű v. ár alakú) tőr,

gyilok, stilet stilfull -t stílusos, ízléses stílig -t ízléses (en öltözött), finom, sikkes, elegáns, jóvágású; derék, rendes; ~ figur jó. v. csinos alak; vara en ~ människa finom v. rendes ember; det var ~t gjort av dig ez szép (voit) tőled

stilisera 1. (rneg)fogalmaz 2. müv stilizál stilisering -en, -ar 1. (meg)fogalmazás 2. müv stilizálásstilist

stilist -en, -er stiliszta; vara god ~ jó

stílusa van, jól tud írni stilistik -en stilisztika stilistisk -t stilisztikai stil|klänning -en, -ar stílruha (estélyi ruha) -känsla -n stílusérzék, esztétikai érzék

still adv stilla II. stilla I. adj indecl (ritk: stillt) nyugodt, csendes, mozdulatlan; Stilla havet (a) Csendes-óceán; en ~ timme csendes óra; ~ vatten csendes víz, állóvíz; ~ veckan nagyhét (húsvét előtt); föra ett ~ liv csendesen éldegél, nyugodt életet él; det var stillt i luften szélmentes idő (v. szélcsend) voit II. adv nyugodtan, nyugton, csendesen, mozdulatlanul; hålla sig ~ nyugton v. veszteg marad, nem mozog; ligga ~ nyugodtan v. csendesen fekszik; sitta ~ nyugton v. csendesen ül; stå ~ (mozdulatlanul v. csendesen) áll; nem mozog v. működik (pl. gép); meg- v. leállt; ker pang, szünetel; mitt förstånd står ~ megáll az eszem; stå ~ / vigyázz! (vezényszó) III. vt csillapít, enyhít; kielégít; etet (állatokat); ~ blodflödet csillapítja v. elállítja a vérzést; ~ sin törst csillapítja szomjúságát; ~ sin nyfikenhet kielégíti kíváncsiságát IV. ~ sig csillapodik, enyhül, szűnik; (le)csendesedik, elül (szél, vihar)

stillaliggande I. adj (mozdulatlanul) álló (pl. hajó) II. s; -t (orv) (ágyban) fekvés, ágynyugalom stillande

csillapító, enyhítő, szüntető; ~ medel csillapító- v. nyugtató- v. enyhítőszer stillasittande I. adj ülő; föra ett ~ liv ülő életmódot folytat II. s: -t ülés; ülő életmód stillastående I. adj álló, mozdulatlan, nyugodt; csendes; ~ vatten állóvíz II. s; -t állás, mozdulatlanság; meg- v. leállás; pangás, stagnálás; ~ är tillbakagång a megállás hanyatlást jelent Stillatigande hallgató; hallgatag, csendes; hallgatólagos; ~ medgivande hallgatólagos beleegyezés; ~ förbigå hallgatással mellőz, elhallgat [vmit], agyonhallgat

stilleben (elv.: still-leben) -et, == csendélet (festmény)

stillestånd -et, — 1. fegyverszünet, -nyugvás; sluta ~ fegyverszünetet köt 2. ker pangás, stagnálás; üzemszünetelés, leállás (iparban) stillestånds |förhandlingar plur fegyverszüneti tárgyalások stillhet -en nyugodtság, nyugalom, csendesség), mozdulatlanság, békesség; i all ~ a legnagyobb csendben, titokban; feltűnés nélkül; leva i <**> visszavonultan v. csendben él(degél); begravas i ~ csendben eltemetik stillna csendesedik, csillapul, alábbhagy, eláll, elül (vihar, szél); átv elcsitul, (meg)szűnik stillsam -t nyugodt, csendes, békés; megállapodott, komoly -het -en nyugodtság, nyugalom, csend(esség), békesség; békés természet stiljlös -t stílustalan; ízléstelen -möbel -n, -möbler stílbútor -prov -et, — 1. (kéz)írásminta, -próba 2. nyomd betűminta 3. irod stíluspróba, szárnypróbálgatás -ren -t tiszta stílusú -riktning -en, -ar műv: (stílusirányzat, (-)áramlat; stílus stiltje -n 1. hajó szélcsend 2. ker lanyha

üzletmenet, pangás stil jtrogen -troget stílushű -vidrig -t (egy bizonyos) stílussal ellentétes; stílustalan -övning -en, -ar stílusgyakorlat

stim stimmet, = 1. halraj; rajzó v. nyüzsgő halivadék 2. zajongás, zaj(os játék), zsivaj stimfisk -en, -ar rajban vonuló hal stimma 1. rajzik, raj(ok)ban vonul (hal);

nyüzsög 2. zajong, zsivajog, zsibong stimulans 1. -en, -er serkentés, élénkítés, izgatás, stimulálás (átv is) 2. (ett) indecl serkentő- v. élénkítő- v. izgatószer, stimuláns stimulantia [-tsia] plur élénkítő- v. izgatószerek, stimulánsok stimulera serkent, élénkít, izgat, ösztökél, stimulál (átv is); ~nde medel serkentő- v. élénkítő- v. izgatószer sting -et, — 1. szúrás; (rovar)csípés; (-+ styng) 2. szúró fájdalom, nyilallás; han får ~ i sidan szúr az oldala; átv: känna ett ~ i hjärtat belenyilallt a szívébej — i samvetet lelkiismeretiurda-

lás

j stinga stack, stungit szúr (átv is); szur-

kál; csíp (rovar); mar (kígyó); ord som ~ szúrós v. sértő szavak stinka stank bűzlik, büdös; ~ av sprit bűzlik a szesztől; ~nde bűzös, büdös, rossz szagú stink (bomb [-o-] -en, -er bűzbomba -djur -et, — ált bűzösborz, szkunk, görény; menyétfélék stinn stint puffadt, duzzadt, dagadt; duzzadó, tömött, telt (pl. erszény); nagyon jóllakott, feszülő, (étellel, itallal) eltelt, tele; ~a djur hízott v. kövér állatok stins -en, -ar o állomásvezető; állomásfőnök

stint adv feszülten, mereven; se ~ pá ngn mereven néz v. bámul vkire, merően néz vkit; stirra ngn ~ i ögonen . erősen a szemébe néz vkinek stipel -n, stipler nov: pálha(levél), melleklevél

stipendiat -en, -er ösztöndíjas stipendieresa -rí, -or tanulmányút (ösztöndíjjal) stipendium stipendi]et, -er ösztöndíj stipulation -en, -er kikötés (szerződésben);

megállapodás stipulera kiköt (szerződésben), megszab, -határoz; megállapodik; den ~de tiden a (szerződésben) kikötött v. megszabott idő

stirra I. vi mereszti a szemét, merően néz; bámul; ~ efter ngn vki után bámul; ~ framför sig maga elé mered, a semmibe néz; ~ på ngn rábámul (v. a szemét mereszti) vkire, mereven néz vkit II. ~ sig blind på ett problem belegabalyodik egy problémába; hosz-szasan töri a fejét egy probléma megoldásán (úgyhogy se lát se hall) stirrande I. adj átv: kimeredő, kidülledő, meredt (szemű); merev; bámuló; ~ blick merev v. üres tekintet; med ~

ögon kimeresztett v. kidülledő szemmel II. s: -/merev nézés; (rá)bámulás stjäla stal, stulit I. vt lop (från ngn vki-től); el- v. kilop II. ~ sig Iopódz(ko-d)ik, lopakodik; ~ sig bort ello-pó(d)zik, ellopakodik, eloson; ~ sig ' till att läsa lopva v. titokban olvas, \ időt szakít magának az olvasásra; ~ sig till en stunds vila szakít magának egy kis időt a pihenésre stjälk -eri, -ar nov: szár, kocsány;

nyél (levélé); torzsa -blad -et, = nov szárlevél -stygn -styng -et, — kézimunka száröltés stjälpa stjälpte, stjälpt I. vt felborít, -fordít, -dönt; átv megdönt, romlásba dönt; megbuktat, -hiúsít (javaslatot); liten tuva stjälper ofta stort lass kb.: kicsi a bors de eros II. vi felborul, -fordul, -dől; han stjälpte med bilen i diket a (gép)kocsival az árokba fordult III. (hgs igek:) ~ av le- v. kiborít (rakományt); ~ i sig magába Önt, vedel (szeszt); ~ omkull felborít, -fordít, -dönt; ~ ur v. ut kiborít, kifordít (rakományt); kiürít, kiönt stjärn -en mez: hold, csillag, fehér folt

(ló v. szarvasmarha homlokán) stjärna -n, -or 1. csillag (átv is); csillagzat; talrika som stjärnorna på himlen olyan sok (v. annyi) mint csillag az égen; hója ngn till stjärnorna az egekig magasztal vkit; hennes ~ är i uppgående csillaga emelkedőben van; du kan tacka din lyckliga ~ för din framgång csak a jó szerencsédnek köszönheted sikeredet; det står skrivet i stjärnorna ez meg van írva a csillagokban; du är född under en lycklig ~ szerencsés csillagzat alatt születtél; lägga (en) ~ kártyát vet, kártyából jósol (för ngn vkinek); konjak med tre stjärnor háromcsillagos v. elsőrendű konyak 2. nyomd csillag 3. átv (személy:) (színpadi) csillag, (film)csillag, sztár stjärn|baneret a csillagos lobogó (USA-é) -beströdd -bestrött költ: csillagokkal telehintett, csillagos (ég); átv kitüntetésekkel v. rendjelekkel díszített -bild -en, -er csillagkép, csillagzat -dyrkan — (en) csillagimádás -fali -et, = 1. hullócsillag, meteor 2. csillaghullás (átv is); kitüntetések v. rendjelek osztogatása, rendjel-eső -for-mig [-0-] -t csillag alakú -himmel -himlen csillagos ég(bolt) -hop -en, -ar csill: csillaghalmaz -karta -n, -or esi 11: csillagtérkép -klar -t csillagfényes, (tiszta) csillagos; det är ~t ragyognak a csillagok, tiszta csillagos az ég -kunskap -en csillagászat, asztronómia -ljus I. s: -et csillagfény II. adj: -1 csillagfényes -skott [-o-] -et, = költ hullócsillag -smällstjärnspelare

707

stolrad

-en, -ar o fejbe csapás v. kólintás, erős ütés (fejre) (hogy csillagokat lát) -spelare -n, = sp éljátékos, sztár -tydare -n, = csillagjós, asztrológus -valv -et, — 1. égbolt(ozat), csillagos boltozat 2. ép csillagboltozat -ár -et, = esi 11 csillagév, sziderikus év stjärt -en, -ar 1. áll farok 2. o ülep, fenék, popsi 3. átv hátsó rész, far; flygplanets ~ a repülőgép farokfelülete -fena -n, -or farkuszony (halé) -fjäder -n, -fjädrar farktoll -lös -t farkatlan, farok ill. farktoll nélküli -mes -en, -ar áll: északi őszapó sto -(e)t, -rí áll: kanca stock [-o-] I. s: -en, -ar 1. rönkfa, sz álfa, fatörzs; (fa)tuskó, tönk; sova som en ~ úgy alszik mint a tuskó v. bunda; . över ~ och sten árkon-bokron keresztül 2. rég kaloda; sätta ngn i ~en kalodába ültet v. zár vkit 3. (puska-) agy, puskatus 4. kalapforma, -töm b 5. nagy mennyiség; (részvény)tőke; en ~ hin méhraj II. nyomósító adv nagyon, teljesen; ~ rik nagyon gazdag, dúsgazdag; ~ omöjlig teljesen lehetetlen

stocka [-o-]: ~ sig 1. el- v. megakad, - megreked, eldugul, elzáródik; akado-" zik, pang; blodet ~r sig a vérkeringés elakad(t); trafiken ~r sig a forgalom elakad(t) v. megreked(t); orden ~de sig i halsen på henne torkán akadt a szó 2. összetorlódik; felhalmozódik; folket ~de sig på torget a nép összetorlódott a téren stock|blind [-o-] -blint teljesen vak -bro -n, -ar gerendahid -dum -t nagyon ostoba, tökkelütött -döv -t nagyon süket; (olyan) süket(,) mint az ágyú -eld -en, -ar (fahasábokból rakott) tábortűz v. máglya -fisk -en, -ar szárított tőkehal stockholmare [-o- . . -o-] -n, = stockholmi (ember ill. lakos) stockholmsk [-o-.. -o-] -t stockholmi stockholmska [-o-.. -o-] -n 1. stockholmi (köz)nyelv 2. plur: -or stockholmi nő stockkonservativ [-o- .. -o-] -t megrögzött konzervatív, ókonzervatív Stockning [-o-] -en, -ar el- v. megakadás, megrekedés, eldugulás, elzáródás; orv vértolulás; (forgalmi v. közlekedési) torlódás; üzleti pangás ^ ,

stockros [stö-] -en, -or nov: mályvarózsa stockved [-o-] -en hasábfa stod1 -en, -er szobor; átv oszlop stod2 stå

stoff [-o-] -et, .= v. -er anyag (átv is); szövet, kelme; samla ~ till ngt anyagot gyűjt vmihez (irásmühöz) stoffera beszeg, szegélyez; díszít; ~ ut

felszerel, ellát; feldíszít stofil -en, -er o begyepesedett fejű (vén)

ember, (vén) különc stoft [-0-] -et 1. por; skudda ~et av sina fötter lerázza lábáról a port; kräla i ~et för ngn csúszik-mászik v. megalázkodik vki előtt 2. hamvak (halotté), földi maradványok; bli till ~ porrá lesz, elporlad; frid över hans ~ t béke poraira! stofthydda [-o-] -n, -or költ: porhüvely, [vkinek a] földi maradványai; o (emberi) test stoföl -et, = kancacsikó stoicism [-o-] -en 1. fii sztoicizmus 2.

sztoikus v. lelki nyugalom, önuralom stoiker [-o-] -n, = sztoikus (filozófus) stoisk [-o-] -t sztoikus; ~t lugn sztoikus nyugalom

stoj [-o-] -et zsivaj, zaj(ongás), zenebona, lárma

stoja [-o-] zsivajog, zajong, zajt v. zenebonát csinál, lármázik stol -en, -ar szék; ülőke, zsámoly; stoppad ~ párnázott szék; sätta sig mellan två ~ar két szék közt a pad alá esik v. ül; inte sticka under ~ med sin mening nem rejti véka alá a véleményét stolben -et, = -*• stolsben stolgång -en, -ar orv: 1. székelés, ürü-lés; széklet, ürülék 2. végbélnyílás stolkarm -en, -ar -*- stolskarm stoll [-o-] -en, -ar bány: táró, tárna stolle [-o%-] -n, -ar bárgyú alak, tökfilkó, bolond, hülye; bära sig åt som en úgy viselkedik mint egy bolond siollgång [-o-] -en, -arbány:aknafolyosó;

járat, táró, tárna stollig [-o-] -t bolond(os), hóbortos, „hibás", dilis; bárgyú, ostoba stolpe [-o*-] -n, -ar 1. pózna, oszlop; cölöp; szárfa; bány tárn 2. horgolás pálcika 3. stolpar támpontok, emlékeztető szavak (beszédhez) stol|piller -pillret, .= orv végbélkúp -rad -en, -er széksor

stolpsko [-sto-] -n, -r mászóvas (póznára mászáshoz) stols I ben -et, = székláb -karm -en, -ar

kartámasz, szék karja stolt [-o-] büszke (över -re); gőgös, kevély, rátarti; vara ~ över ngt büszke vmire, büszkélkedik vmivel -het -en büszkeség; gog, kevélység; berättigad ~ jogos büszkeség; falsk ~ álbüszke-ség; sätta sin ~ i ngt büszkélkedik (v. nagyra van) vmivel, büszke vmire stoltsera [-o-] büszkélkedik, kérkedik (iöver -vei); büszkén jár-kel, kevélyen lépked; feszít; ~ med ngt kérkedik vmivel, fitogtat vmit; ~ med lånta fjädrar idegen tollakkal ékeskedik stomme -n, -ar váz; szerkezet, alkotmány; keret (bútoré)', ép ácsolat, gerendázat; forma (kalapé); váz(lat) (irásmüé); ~ av stål acélváz, -szerkezet; ~ till en hatt kalapforma stop -et, — 1. kb.: pint (régi űrmérték:

1,3 l) 2. korsó, kancsó stopp1 o-yen, -ar 1. stoppolás, stoppolt rész; beszövés, betömés (pl. harisnyán) 2. (egy) tömés dohány (pipába) 3. [-(fonál- v. szőr)csomó stopp2 [-o-] I. s: -et, = be- v. eltömődés, eldugulás; leállás; megállás, stop; (üzleti) pangás; det är ~ i avloppet eldugult a lefolyó; det var ~ i trafiken a forgalom szünetelt, forgalmi dugó voit; slå ~ på motorn leállítja a motort; utan (ett) ~ megállás nélkül (járműről); sätta ~ för ngt véget vet vminek, megakadályoz vmit; semaforen visar ~ a szemafor tilosat v. megálljt jelez; säg till när det skall vara ~ szólj(on)* amikor elég; mondja v. mondd meg meddig töltsem a poharát v: poharadat II. interj állj!, megállj, stop! stoppa1 [-o'-] I. vt 1. (meg)stoppol, bessző; ~ strumpor harisnyá(ka)t stoppol

2. (meg)töm; betöm; kitöm, (ki-) párnáz; töm, hizlal (baromfit); (meg-) tölt (szárnyast, húst); ~ pipan (meg-) tömi a pipá(já)t; ~ en madrass matracot (ki)töm; ~ korv kolbászt v. virslit tölt; ~ full med ngt teletöm vmivel;

stol párnázott v. kárpitozott szék

3. (be)dug; ~ ngt i fickan zsebbe v. zsebre dug vmit II. (hgs igek:) ~ főr betöm (lyukat), eldugaszol; /^ i sig ngt

magába töm vmit, teletömi magát' vmivel; ~ igen betöm, bedugaszol; ~ in v. ner ngt i ngt be(le)töm v. be(le)-dug vmit vmibe; ~ om újrapárnáz, -kárpitoz, áthúz (bútort); újra megstoppol; ~ om ngn jól betakar v. bebugyolál vkit; ~ på sig ngt a zsebébe töm vmit, zsebre tesz v. vág vmit; ~ till betöm, bedugaszol (lyukat); ~ till munnen på ngn betömi vkinek a száját (átv is), elhallgattat vkit; ~ undan eldug, elrejt; félrerak; ~ upp kitöm (pl. madarat) stoppa2

[-o%-] I. vt meg- v. leállít; elállít (vérzést); megakadályoz; véget vet (ngt vminek); ~ tåget megállítja a vonatot; ~ exporten megszünteti a kivitelt; ~ utbetalningarna leállítja v. zárolja a kifizetéseket II. vi 1. meg-v. leáll; tåget ~r vid alla stationer a vonat minden állomáson megáll; ~ på halva vägen félúton megáll 2. orv székrekedést v. szorulást okoz, konsti-pál- 3. megér (időbelileg), eltart [vmeddig], kitart; hon ~r ännu många år 6 még hosszú éveket megér 4. futja; elegendő, elég; det ~r inte ez nem elég, ezzel nem megy messzire; ezzel nem lakik jól; det ~r inte med femti kronor ötven koronából nem futja, ötven korona nem elég stoppande [-o-] székrekedést v. szorulást okozó; ~ medel hasmenés elleni szer, obstipáns; összehúzó hatású (v. vérzéscsillapító) szer stopp |flagga [-o-] -n, -or sp: stopzászló;

-förbud -et, = megállási tilalom stoppgarn [-o-] -et, ~ stoppolópamut, -fonal

stoppgräns [-o-] -en, -er stopvonal (útkereszteződésnél) stopp|ljus [-o-] -et, —, -lykta -n, -or

stoplámpa, féklámpa (gépkocsin) stoppmätt [-o-]: jag är ~ nagyon jóllaktam, torkig vagyok stoppning [-o-] -en, -ar 1. betömés; tömés; megtöltés (szárnyasé, húsé); töltelék; eltömődés, eldugulás 2. (ki-) tömés, (ki)párnázás; tömőanyag; párnázat 3. stoppolás; beszövés stoppnål [-o-] -en, -ar stoppolótű stoppsignal [-o-] -en, -er megállító-jelzés,

megállj-jelzés, -jelző stoppsvamp [-o-] -en, -ar stoppolófastoppur

709

storljugare

stoppur [-o-] -et, = stopperóra stor (comp: större, superi: störst) -t nagy (átv is); terjedelmes; magas; felnőtt; ~a bokstäver nagybetűk; min ~e bror (a) bátyám; en ~ del av oss közülünk sokan, nagy részünk; till ~ del nagyrészt; i ~a drag nagy vonásokban; ~ efterfrågan eros v. nagy kereslet; en ~ familj népes v. sokgyermekes család; leva på ~ fot nagy lábon él; ~ förstoring erős nagyítás (képé); till min ~a förvåning nagy csodálkozásomra; ~a hjärnan a nagyagy (-velő); den ~a hopen a nagy sokaság, a (nagy) tömeg; en ~ kari egy nagy (termetű) férfi v. fickó; ~a män nagy emberek; Stora Oceanen (a) Csendes-óceán; förtjäna ~a pengar sok pénzt keres; det är ~a saker i görningen nagy dolgok vannak készülőben; affärer i ~ skala nagyszabású v. nagystílű üzletek; en ~ skald nagy költő; ~a världen az előkelők, az előkelő világ, a nagyvilági társaság; bli ~ meg- v. felnő; när jag blir ~ amikor nagy leszek, ha megnövök; hon är ju ~a flickan (hiszen) ő már nagyl(e)ány; ~ för sin ålder korához képest nagy v. magas; vara ~ i maten nagyétkű, nagyevő; vara ~ i orden nagy hangon beszél, szaval, nagyszájú(skodik); vara ~ till växten magas növésű, nagy (termetű); hur ~ ? milyen nagy v. magas?, mekkora?; hur ~t är rummet? mekkora (v. milyen méretű) a szoba?; hur ' ~ ... än bármekkora, bármilyen nagy is; dubbelt så ~ som jag kétszer akkora mint én; lika ~ som éppen akkora mint; de a felnőttek, a nagyok; ~a och små kicsinyek és nagyok, gyer(m)ekek és felnőttek; tört: Kari den ~e Nagy Károly; du ~e! te jóságos égi; ker: sälja i ~t nagyban árusít; slå på ~t költekezik, szórja a pénzt, nagy lábon él; i det ~a hela nagyjából, egészében véve stor|artad nagy(arányú),nagyszerű, pompás, remek -bedragare -n, — világcsaló, agyafúrt gazember, nagystílű csirkefogó -blommig -t 1. nov nagy virágú 2. nagy virágmintás (szövet) -bonde -bönder nagygazda, zsíros-paraszt; kulák Storbritannien npr Nagy-Britannia

stor'drift -en nagyüzem -dåd -et, — nagy tett, hőstett -finans -en nagytőkések, -tőke -främmande -t előkelő látogató(k) v. vendég(ek) -furste -n, -ar nagyherceg -furstendöme -t, -ti nagyhercegség -furstinna -n, -or nagyhercegnő; nagyhercegné -företag -et, = nagyvállalat -företagare -n, — nagyvállalkozó -gata -n, -or főutca -gråta o nagyon v. keservesen sir, (hangosan) zokog -gubbe -n, -ar o nagyfejű, fejes, nagykutya (magas állású férfi) -hertig -en, -ar nagyherceg -hertigdöme -t, -n nagyhercegség

storhet -en, -er 1. nagyság 2. mat meny-nyiség 3. nagy ember, kiválóság, nagyság; en obekant ~ ismeretlen nagyság; mat ismeretlen mennyiség storhets|mani -(e)n nagyzási hóbort v. mánia -tid -en, -er fénykor, virágkor; nagyhatalmi korszak -vansinne -t nagyzási hóbort, megalománia stor|hjärnan orv a nagyagy(velő) -hornig -t nagyszarvú (szarvasmarha) -industri -(e)n,-er nagyipar; nehézipar; nagyüzem

stork [-o-] -en, -ar gólya storkapital -et, — nagytőke storkbo [sto-] -(e)t, -n gólyafészek storklocka [-klo-] -n, -or

nagyharang storkna [-o%-] fulladozik, fuldoklik, (majd) megfullad (av ngt vmitől); ~ av skratt fuldoklik a nevetéstől stor|kommun [-ko-] -en, -er nagyközség -kors [-ko-] -et, — nagykereszt (érdemrendé) -krig -et, = nagy háború, világháború stork|unge [-o-] -n, -ar gólyafi(óka) storlek -en, -ar nagyság (tud is); mé-ret(ek); térfogat; ett rums ~ egy szoba nagysága v. méretei v. térfogata; stjärnor av första ~en első nagyságrendű csillagok; i naturlig ~ természetes nagyságban, életnagyságban; en staty i naturlig ~ életnagyságú szobor storleks I nummer -numret, méret, szám (ruháé, lábbelié) -ordning [-örd-]

-en, -ar nagyságrend; nagyság, méret .....

storligen adv nagyon, nagymértékben, erősen; han blev ~ förvånad nagyon elcsodálkozott; ni misstar er ~ (ön) nagyon v. alaposan téved storljugare -n, = (notórius) hazudozó, í „Háry János"storm

710

storskrika

storm [-o-] -en, -ar 1. (szél)vihar; förgeteg; szélvész; átv vihar, zűrzavar; < özön, áradat; det drar ihop sig titi ~ ' vihar készül (v. van készülőben); en av applåder tapsvihar; lidelsernas ; ~ar a szenvedélyek viharai; ~ i ett vat-y tenglas vihar egy pohár vízben, sok hűhó semmiért 2. kat roham; ta ngt med ~ rohammal bevesz v. elfoglal vmit; han tog allas hjärtan med ~ min-. den szívet egy csapásra meghódított; löpa till ~s mot ngt megrohamoz vmit 3. o kürtőkalap, cilinder storma [-o'-] I. vi h det ~r viharos szél fúj, (szél)vihar van; dühöng a vihar 2. zajt csap, zajong, tombol; rohangál, viharzik; tódul; megrohan; genom huset keresztülviharzik a házon; ~ \ mot utgången a kijárathoz tódul, megrohamozza a kijáratot; minnena ~de över mig az emlékek megrohantak; ^ på sin hälsa nem kíméli egészségét, elfecsérli erejét; kicsapongó életet él IL vt, kat: megrohamoz, rohammal bevesz, megostromol; átv megrohan (pl. üzletet); ~ en fästning egy erődöt megrohamoz III. (hgs igek:) ~ ön (odarohan, előtör, rohamoz; ~ efter utánarohan, -ront; ~ emot eléje rohan - (ngn vkinek); ~ fram elő(re)rohan, . előront; ~ fram mot fienden megroha-, mozza az ellenséget, ráront az ellenségre; ~ in beviharzik, berohan, beront

stormakt -en, -er nagyhatalom stormakts|dröm -drömmen, -drömmar nagyhatalmi ábránd v. álom -konferens [-ko-] -en, -er nagyhatalmak értekezlete -tid -en, -er nagyhatalmi korszak

storman -mannen, -män 1. tort tekinté-, lyes v. nagy ember; (feudális) nagyúr;

mágnás 2. kiváló ember, kiválóság, , híresség

stormande [-o*-] viharos, zajos; ~ bifall viharos tetszés(nyilvánítás), zúgó taps; göra ~ lycka óriási v. fairengető sikert arat

stormast -en, -er hajó: főárboc storm |by -n, -ar heves szélroham v. széllökés; átv förgeteg; rida ut en ~ (ki-) / állja a vihart (hajó), ellenáll a vihar-. nak -diger -t vészterhes, fenyegető, viharos, vihar- -driven -drivet viharban

hányódó, vihartól hányt-vetett; en människa viharvert ember -flod -en, -er 1. özönár (vihar következtében); vihardagály, 2. átv özön, áradat -fågel -n, -fåglar áll: sirályhojsza; viharmadár -förtjust: vara ~ nagyon el van ragadtatva -hake -n, -ar ablakkitámasztó kampó v. horog -hatt -en, -ar nov: sisakvirág

stormig [-o-] -t viharos (átv is), viharzó; zajos; ett ~t hav viharos v. háborgó tenger

storm|klocka [-o-... -o-] -n, -or vészharang; ringa i ~n félreveri a harangot -lykta -ti, -or viharlámpa -läsa -läste, -läst erősen tanul v. magol -löpning -en, -ar meg- v. lerohanás, megrohamozás, roham (átv is) -moln [-ö-J -et, — viharfelhő (átv is)

stormning [-o-] -en, -ar megrohamozás, -ostromlás; átv megrohanás (pl. üzleté)

storm|plugga [-o-] o erősen biflázik v. magol -rik -t o nagyon gazdag, dúsgazdag -steg: med ~ rohamlépésben, -léptekkel, nagyon gyorsan -svala -n, -or 1. áll viharfecske 2. átv viharmadár -trupp -en, -er kat: rohamcsapat, -osztag -(tänd)sticka -n, -or vihargyufa

stormunt nagyszájú, szájaskodó

storm|varning -en, -ar met: viharjelzés -vind -en, -ar 1. vihar szele, szélvihar, -vész, förgeteg 2. áiv: revolutionens ~ar a forradalom viharai -virvel -virvlei, = forgószélvész, forgóvihar, tornádó, ciklon -väder -vädret viharos időjárás

stor | mynt stormunt -mästare -n, = nagymester (sakk is) -ordig -t nagy-száj ú, kérkedő, hencégő, nagyhangú; fellengző(s), dagályos -rengöring -en, -ar nagytakarítás -rutig -t nagykockás (szövet) -rysk -t tört: nagyorosz -ryss -en, -ar tört: nagyorosz (ember) -segel -seglet, = hajó fő- v. nagy vitorla -sinnad -sint nemes szívű v. lelkű, nagylelkű, -vonalú, emelkedett szellemű, fennkölt -sinthet -en nemesszívűség, nagylelkűség, -vonalúság, emelkedett szellem -sjöfiske -i nyílttengeri halászat -skratta nagyon v. hangosan kacag, teli torokból nevet, hahotázik -skrika -skrek, -skrikit torkaszakadtából kla-storslagen

: bál, ordít, üvölt -slagen -slaget nagyszerű, pompás, remek; nagyarányú, -vonalú, -szabású -slagenhet -en nagyszerűség; nagyvonalúság; [vminek a] nagyszabású volta; pompa, ragyogás -sp o v -en, -ar áll: nagy póling -springa -sprang, -sprungit nagyon fut, teljes erejéből szalad, rohan -stad -en, -städer nagyváros storstads | aktig -t nagyvárosi(as) -barn -et, = nagyvárosi gyer(m)ek -bo -n, -r a nagyváros lakója, nagyvárosi ember stor|stilad nagyvonalú, -stílű, imponáló -strejk -en, -er általános sztrájk v. munkabeszüntetés -ståtlig -t pompás, fényes, nagyszabású, -szerű -städning -en, -ar nagytakarítás -stövlar plur magas szárú csizma; tengerészcsizma -sändare -n, = rádió nagyadó stort adv (.-* stor) nagyon; sokkal; se ~ på ngn nagyon megnéz vkit; tänka ~ nemesen gondolkodik; inte bry sig ~ om ngt nem sokat v. nagyon törődik vmivel; inte ~ bättre nem sokkal jobb storting -et (kétkamarás) parlament

(Norvégiában) stortings|man -mannen, -män parlamenti képviselő, a (kétkamarás) parlament tagja (Norvégiában) stor|tjuv -en, -ar cégéres v. nagy tolvaj -tvätt -en nagymosás; kimosott fehérnemű -tå -n, -r nagy lábujj -verk -et, — nagy tett, rendkívüli teljesítmény -vilt -et nagyvad -vuxen -vuxet, -växt nagyra nőtt, nagy növésű, magas termetű -ätare -n, == nagyevő, nagy étkű; tréf haspárti -ögd -ögt nagy (v. tágra nyílt) szemű; bli ~ nagy szemeket mereszt straff 1. -et, = büntetés (jog is); fenyítés, fenyíték; efterskänka ngn ~et elengedi vkinek a büntetését; få sitt ~fór ngt elnyeri büntetését vmiért; pålägga ngn ~ büntetést ró v. szab ki vkire, büntetéssel sújt vkit, megbüntet v. megfenyít vkit; sitta av ett ~ leüli v. kitölti (a) büntetését; belägga ngt med ^büntetéssel sújt (v. büntet) vmit; det är belagt med strängt ~ ez szigorú büntetés (hatálya) alá esik, ezért szigorú büntetés jár; till ~ fór ngt büntetésül vmiért; vid laga ~ törvény

szabta büntetés terhe alatt 2. -en,

-ar sp: büntetőrúgás; büntetődobás straffa (meg)büntet; (meg)fenyít; elítél (för ngt vmiért; vmi miatt); ~ ngn med böter pénzbüntetéssel sújt (v. pénzbüntetésre ítél) vkit; synden ~r sig själv a bűn magában hordja büntetését; förut ~d büntetett előéletű; bli ~d för stöld lopásért (v. lopás miatt) elítélik; han ~des (v. blev ~d) för sin djärvhet megbűnhődött vakmerőségéért

straff |anstalt -en, -er büntetőintézet -arbete -t, -n kényszermunka, fegyház (-büntetés), börtön(büntetés); livstids ~ életfogytiglani kényszermunka v. fegyház(büntetés) Straffbar -t büntethető, büntetendő; elítélendő; bűnös; en ~ handling büntetendő cselekmény straff|dom -en, -ar 1. jog büntető ítélet 2. Guds ~ Isten büntetése -lag -en, -ar büntetőtörvény -lagstiftning -en büntető törvényhozás -lindring -en, -ar büntetés enyhítése -lös -t siraffrt -predikan — (en), plur: -predikningar 1. egyh a megátalkodott bűnösöket ostorozó szentbeszéd v. prédikáció 2. átv dorgáló beszéd, dorgatórium; o alapos fejmosás, (erkölcsi) prédikáció straffri (elv.: straff-fri) straff ritt büntetlen, nem büntethető straff|rätt -en 1. büntetőjog 2. büntető hatalom (pl. államé) -spark -en, -ar sp: büntetőrúgás -tid -en, -er büntetés tartama, büntetési idő -verkställighet -en büntetés végrehajtása, büntetésvégrehajtás -värd -värt büntetést érdemlő, büntetendő; bűnös straffånge (elv.: straff-fånge) -n, -ar (szabadságvesztés) büntetését töltő elítélt; fegyenc, rab, fogoly (büntetőin-tézetben)

stram -t feszes, kemény; stramm; merev, kimért, tartózkodó; korlátozott, szűkös; szilárd (tőzsde); i ~ givakt

feszes vigyázz(állás)ban; ~ hållning katonás (test)tartás, jó kiállás; en ~ livsföring szigorú életmód v. életvitel; strumpan sitter a harisnya feszül (a lábán)

strama I. vi feszül, feszes; szorít, húz (ruha) II. vt (hgs igek:) ~ till v. åt ki- v. megfeszít, szorosra húz; ~ upp sig összeszedi magát; ^ át tyglarnastramalj

rövid(ebb)te fogja a gyeplőt; kurserna ~s åt az árfolyamok (megszilárdulnak (tőzsdén) stramalj -en, -er 1. (durva) hímző vászon, kanavász 2. hímzés (Jiímzővásznon) Strand -en, -stränder part; längs med ~en a part mentén; gå längs ~en a parton (végig)megy, a part mentén megy; på v. vid ~en a parton; på andra ~en a másik v. túlsó parton; átv a túlvilágon; ro till ~cn a parthoz evez stranda megfeneklik, zátonyra fut, hajótörést szenved (átv is); átv meghiúsul; hans planer ~de på ngt tervei megfeneklettek vmin; förhoppningarna ~de a remények meghiúsultak (v. füstbe mentek) strandJbad -et} = strandfürdő -fynd -et, = partra sodort (uratlan) jószág (gazdátlan tárgy, holmi) -försvar -et kat: partvédelem -gods -et strandfynd

strandning -en, -ar megfeneklés, zátonyra futás, hajótörés; átv meghiúsulás strand|promenad -en, -er parti sétány; séta a parton (v. part mentén) -remsa -n, -or partsáv -rätt -en 1. fog partra sodort dolgokra vonatkozó jogszabály (ok) 2. part jog -satt átv cserbenhagyott, szorult helyzetben (v. pénzzavarban) levő; han var alldeles ~ nyakig benne voit a pácban, nagy pénzzavarban voit, o nagyon le voit égve (v. meg voit szorulva); vara ^ pá pengar pénzzavarban v. pénzszűkében van -sätta -satte, -satt átv: szorult helyzetbe (v. zavarba) hoz, benne hagy a csávában v. pácban, cserbenhagy -tomt [-o-] -en, -er parti telek -vakt -en, -er 1. strandőr, partőr 2. parti őrség -väg -en, -ar parti (v. part menti) út

strapats -en, -er fáradalom, fáradság, o strapa; resans ~er az utazás fáradalmai, az úti fáradalmak; van vid ~er fáradalmakhoz (hozzá)szokott, o strapabíró strapats [fylld -fyllt, -rik -t fáradságos,

strapás, nehéz trass -en drágakőutánzat, strassz trateg -en, -er hadvezér, stratéga strategi [-gí1] -(e)n hadászat, stratégia strategisk [-g-] -t hadászati, stratégiai stratosfär -en stratoszféra

strax I. adv rögtön, azonnal, mindjárt; közvetlenül, szorosan; det börjar ~ mindjárt v. azonnal kezdődik; jag kommer ~ rögtön jövök v. megyek; klockan är ~ tio mindjárt tíz óra; ~ bredvid v. intill közvetlenül v. szorosan mellette; ~ intill mig közvetlenül mellettem; följa ~ efter ngn nyomon követ vkit, sarkában van vkinek II. conj mihelyt streber -n, strebrar törtető, stréber streberi -(e)t törtetés, stréberség streck -et, = 1. vonás; húzás; vonal; dra ett ~ över ngt keresztül- v. áthúz vmit; átv fátyolt borít vmire, elfelejt v. megbocsát vmit; átv: det var ett ~ i rakningen ez keresztülhúzta [vkinek a] számítását; under ~et a tárcarovatban (újságban); flickan är smal som ett ~ a leány olyan sovány v. vékony mint a piszkafa 2. hålla ~ helytáll, megállja a helyét, (fenn)áll, érvényes 3. pol: sänka ~et leszállítja a korhatárt v. cenzust (szavazati jog szempontjából) 4. (ruhaszárító) kötél; zsineg, zsinór; hänga tvätt på ~ a fehérneműt felteregeti a (szárító-) kötélre 5. csíny, (vaskos) tréfa, o stik-li; ett dumt ~ ostoba csíny 6. felszólalók számának korlátozása (gyűlésen) strecka I. vt vonalaz, vonalkáz; vonal(a-k)athúz; vonallal v. vonással megjelöl; ~ med dubbla streck két vonással (v. kettős vonallal) megjelöl; ~ tvätten kiteregeti a (kimosott) fehérneműt [kötélre]; ~d linje szaggatott vonal II. (hgs igek:) ~ för ett ställe i texten (vonással) megjelöl egy helyet a szövegben; ~ under aláhúz streckare -n, = vonal alatti cikk (újságban), tárcacikk stred strida

strejk -en, -er sztrájk, munkabeszüntetés; gå i ~ sztrájkba lép strejka 1. beszünteti a munkát, sztrájkba lép, sztrájkol 2. átv: ~ från sko lan iskolát kerül, lóg (tanuló) 3. nem működik, felmondja a szolgálatot, elromlott (pl. gép); bromsen a fék nem működik v. fog strejkande I. adj sztrájkoló II. s 1. -t munkabeszüntetés, sztrájkolás 2. de ~ a sztrájkolok strejkare -n, = sztrájkoló (ember)sírejkbrytare

strejkjbrytare -n, = sztrájktörő -bryteri -(e)t sztrájktörés -fond [-o-] -en, -er strejkkassa -förbud -et, = sztrájktilalom -kassa -n, -or sztrájkalap,

- -pénztár-kommitté [-[-o-]-n,-ersztrájkbizottság-] {+[-o-]-n,-ersztrájk- bizottság+} -rätt -en sztrájkjog -rörelse -n, -r sztrájkmozgalom -understöd -et, = sztrájksegély -vakt -en, -er sztrájkőr -våg -en, -or sztrájkhullám

streta I. vi küszködik, küzd, erőlködik; bajlódik, vesződik; gürcöl II. (hgs igek:) ~ emot ngt szembeszegül vmivel, ellenáll vminek, berzenkedik v. kapálódzik vmi ellen; ~ uppför backen (nagy üggyel-bajjal) felfelé kapasz-

_ kodik a lejtőn v. dombon; ~ vidare tovább küszködik v. bajlódik v. gürcöl

stretig -t 1. vesződséges, fáradságos, nehéz 2. makrancos, borzas, felálló (Haj)

strid1 stritt szilaj, heves; sebes (folyású); stritt regn zuhogó v. szakadó eső; reg-

- net fölt i ~a strömmar erősen zuhogott (v. szakadt) az eső; gråta ~a tårar keservesen sir

strid2 -en, -er 1. harc, küzdelem, viadal; összeütközés; ütközet, csata; ~en är ojämn a küzdelem v. harc egyenlőtlen; inre ~ belső harc v. konfliktus; ~en

_ för tillvaron a létért való küzdelem; en ~,på liv och död élethalálharc; dra ut i ~ harcba száll v. vonul, csatába

- megy; falla i ~en elesik a harc mezején (v. csatában); råka i ~ med ngn összeütközésbe kerül vkivel; gå seg-

- rande ur ~en győztesen kerül ki a küzdelemből, győzelmet arat 2. vita

- 3. ellentét; stå i ~ med v. mot lagen ellentétben áll a törvénnyel, (a) tör-

- vénybe ütközik; i ~ mot ngt vmivel ellentétben, vminek ellenére; i ~ mot givet löfte ígérete (v. adott szava) ellenére

strida stred v. stridde, stritt v. stridit 1. harcol, küzd, viaskodik (om v. för -ért) 2. vitázik, vitatkozik (om -rol) 3. ~ mot ngt ellentétben áll (v. ellenkezik v. ellentétes) vmivel, vmibe ütközik; det strider mot mina principer ez ellentétben áll elveimmel; det stred mot våra intressen az érdekeinkbe ütközött; ~ mot varandra ellentmondanak egymásnak (pl. tények)

stridande 1. harcoló, küzdő, viaskodó; hadviselő; de ~ makterna a hadviselő (v. az ellenséges) hatalmak; de ~ a harcolók; a hadviselők; a vitatkozók v. vitcizók 2. szemben álló, ellentétes; ellentmondó (mot vmivel; vminek); det var ~ mot min uppfattning ez ellenkezett a felfogásommal stridbar -t 1. küzdőképes, harcképes; försätta ur ~t skick harcképtelenné tesz 2. harcias, vitázó, vitatkozó (természetű) stridig -t 1. harcias, vitatkozó, nyakas; en ~ natur harcias v. vitatkozó természet 2. vitás, kétes, kérdéses; göra ngn ngt ~t elvitat vkitől vmit, kétségbe vonja vkinek a jogát vmihez 3. ellentétes, ellentmondó; intressen (egymással) ellentétes érdekek; känslor ellentétes érzelmek stridsjanda -n harci szellem -beredskap -en kat: harckészültség -broder -ti -bröder küzdőtárs, harcostárs, fegyvertárs -duglig -t harcképes -flygare -n, — kat vadászrepülő -flygplan -et, = vadászrepülőgép, harci repülőgép -fot: sätta på ~ (kat:) a) hadiállapotba helyez; b) hadilétszámra emel; stå på ~ med ngn hadilábon áll vkivel -fråga -n, -or vitás kérdés, vitakérdés, -anyag -fält -et, = harcmező, csatatér -gas -en, -er kat: harcgáz -handske -n, -ar tört: páncélkesztyű; kasta ~n till ngn kesztyűt dob vkinek, párbajra kihív vkit; átv: ta upp ~n felveszi a kesztyűt, elfogadja a kihívást -humor -et harcias v. vitatkozó hangulat -häst -en, -ar csataló, harci mén -kamrat -en, -er küzdőtárs, harcostárs, bajtárs -krafter plur kat: fegyveres erők, haderő -linje -n, -r harcvonal -lust -en harci kedv v. vágy -lycka -n hadiszerencse -lysten -lystet harcvágyó, harcias, harcos, hadakozó; vitatkozó kedvű; veszekedős, izgága -man -mannen, -män rég: harcos -o-duglig -t harcképtelen -skrift -en, -er vitairat -sång -en, -er harci dal -tupp -en, -ar 1. harci kakas, vívókakas (kakasviadalon) 2. átv harcias ember; veszekedős v. izgága ember stridsvagn -en, -ar 1. kat: harckocsi, páncélkocsi, tank 2. tört harci szekér stridsvagns[fälla -n, -or kat: harckocsi-stridsvagnsförband

csapda, tankcsapda -förband -et, ~ kat harckocsikötelék, páncélos kötelék -hinder -hindret, = kat harckocsiakadály

strids I van -t harcedzett, harchoz szokott -vana -n harcedzettség -yxa -n, -or harci bárd, csatabárd; gräva ned ~ri elássa a harci bárdot (v. csatabárdot), befejezi a harcot, véget vet az ellen-, ségeskedésnek -äpple -t Erisz almája, a viszály csírája, a civakodás oka -övning -en, -ar kat: harcászati gyakorlat strigel -n, strigtar fenőszíj (borotva-) strigía fen, élesít (pl. borotvát, szíjon) strikt I. adj szabatos, pontos, szigorú; en ~ definition szabatos meghatározás v. definíció; ~ neutralitet szigorú semlegesség; iförd ~ klänning finom (v. nem feltűnő) eleganciával öltözött II, adv -v strikte strikte adv szabatosan, pontosan, szigorúan

striktur -en, -er orv: szűkület stril -en, -ar 1. öntözőrózsa, permetezőfej (kannán) 2. (víz- ill. tej)sugár strila I. vi permetez(ik), szitál; csordogál; spriccel; vékony sugárban folyik; át-szűrődik (fény) II. (be)permetez, bespriccel, megöntöz (kannával virágot)

strilregn -et, — permetező v. szitáló eső strimla I. -n, -or sáv, csík; keskeny szelet; skära potatis i strimlor burgonyát keskeny szeletekre vág II. vt csíkokra (v. keskeny szeletekre) vág, felvagdal strimma -n, -or csík, sáv; ér, erezet (fában, márványban)-, kék folt, o hurka; < sugár (átv is); ~ ljus fénysugár; en ~ söl (egy) napsugár; en ~ av hopp (egy) reménysugár strimmig -t csíkos, sávos; csíkozott, sá-

vozott; erezett; kék foltos stringens -en szigorú következetesség,

szigorúság stringent szigorú(an következetes), meggyőző, logikus stripa I. s; -n, -or (sima elszabadult) hajtincs, -csomó, -fürt II. vt (dohánylevelet) kocsányoz stripig -t tincsekben v. csomókban v.

fürtökben lógó (haj, szakáll) strit -en, -ar áll: kabóca, cikáda stritt adv strid): regna ~ zuhog V. ömlik v. szakad az eső

strof [-Ö-] -en, -er irod: versszak, szakasz, strófa -vis adv versszakonként, szakonként, strófánként strong [-o-] -t o erős, karakán, kemény, stramm

stropp [-o-] -en, -ar 1. húzófül (cipőé), húzó (csizmáé); fogantyú, kapaszkodóul) (utasoknak) 2. hajó szorítókö-tél, brága

stroppig [-o-] -t o fontoskodó, nagyképű strosa: (gå och) ~ csatangol, kószál, ténfereg

struken struket (-*- stryka) lesimított, csapott; kat: struket korn csapott célgömb; en ~ tesked (egy) csapott teás-kanálnyi

struktur -en, -er szerkezet, (belső) felépítés, alkat, struktúra; språkets ~ a nyelv szerkezete strukturál strukturell -t szerkezeti, alkati,

strukturális struma -n, -or orv: golyva, strúma strumpa -n, -or harisnya; zokni; techn (gáz)izzóharisnya; korta strumpor rövid harisnya, zokni strumpbyxor plur harisnyanadrág strumpeband -et, = harisnyakötő, -tartó;

zoknitartó strumpebandsorden [-ör-] = térdszalagrend

strump|fabrik -en, -er harisnyagyár -fot -en, -fötter harisnyafej -garn -et, = harisnyafonal, -kötőpamut -hållare -n, — harisnyatartó -läst -en: gå i ~en harisnyában jár(kál) -skaft -et, — harisnyaszár -sticka -n, -or kötőtű (harisnya-) -stickningsmaskin -en, -er harisnyakötő gép -stoppning [-o-] -en harisnyastoppolás strunt 1. -en v. -et vacak(ság), szemét; nulla (ember)\ semmiség, csekélység; sületlenség, badarság, ostobaság; å ~ l szamárság 1, sületlenség!, buta beszéd; prata ~ sületlenséget beszél, hetet-havat összehord; ~ i det! fütyülök rá!, ne törődj vele!, spongyát rá!; ~ i honom! fütyülök rá!, nem érdekel! 2. -en, -ar strunter strunta: ~ i ngt o nem is hederít vmire, fütyül vmire, nem törődik vmivel; det ~r han i! fütyül rá!, rá se ránt! struntanmärkning -en, -ar szőrszálhasogatás, kicsinyes v. gáncsoskodó megjegyzésstfunter

strunter -n, struntar o silány v. semmirekellő ember (férfi), szerencsétlen flótás

strunt|litteratur -en szennyirodalom -prat . -et buta beszéd] üres fecsegés, stilet-. lenség, szamárság -sak -en, -er semmi-,. ség, csekélységJ potomság, bagatell -summa -n, -or nevetséges v. csekélyke (pénz)összeg strupe -n, -ar torok, gége; légzőcső; nyelőcső; klara <*n köszörüli a torkát; vara torr i ~n száraz a torka;få maten i galen ~ cigányútra megy az étel; átv: sätta kniven på ~n på ngn vkinek a torkára teszi a kést Sirup |huvud -et, -- orv gégefő -katarr -en, -er orv: gegehurut -ljud -et, = nyelv torokhang -tag: ta ~ på ngn torkon ragad veit strut -en, -ar pap rtölcsér, -zacskó, sta-

nicli; (ostya)tölcsér struts -en, -ar áll: strucc -fjäder -n, -fjädrar strucctoll -måge -n, -ar : struccgyomor {átv is) -politik -en struccpolitika -ägg -et, = strucctojás strutta peckesen lépked, feszít; aprózza

a lépést struva -n, -or kb.: kitolófánk stryk -et verés, elpáholás; elfenekelés; fä ~ meg- v. elverik, elpáholják; átv megverik, kikap, legyőzik; ge ngn ~ meg- v. élver v|eit; elpáhol v. elfenekel vkit; han fick ett duktigt kok ~ alaposan elverték v. elpáholták v. elagya-bugyálták ; ful som ~ csúf (v. o ronda) mint a sötét éjszaka, rút mint az ördög

Stryka strök, strukit I. vt 1. (meg- v. végig)simít; végighúzza a kezét; (meg-) simogat; ~ ngn på kinden (megsimogatja vkinek az arcát; ~ ngn över ; håret végigsimítja v. megsimogatja vkinek a haját; han strök sig om hakan az állát simogatta; ~ sig om munnen (kézzel) megtörli a száját; ~ håret ur ansiktet (arcából) félre- v. hátrasimítja a haját 2. vasal; ~ ngt slätt kisimít ill. kivasal vmit 3. (be)ken; (be)mázol, (be)fest; ~ golvet med fernissa a padlót bekeni fénymázzal; ~ smör på brödet vajat ken a kenyérre, megvajazza a kenyeret 4. fen; dörzsöl; ~ eld pä en . tändsticka gyufát gyűjt, meggyújt egy szál gyufát; ~ sömnen ur ögonen ki-

dörzsöli az álmot a szeméből 5. (ki-) húz, (ki)töröl (pl. szövegből); húz (vonalat); ~ ngn ur en förteckning jegyzékből töröl v. kihúz vkit; ~ ett streck över ngt át- v. keresztülhúz vmit; átv pontot tesz vminek a végére, lezár vmit; ~ ett streck över det förflutna lezárja a múltat, leszámol a múlttal 6* hajó.: ~ flagg bevonja a lobogót; átv beadja a derekát, behódol (för ngn vkinek); ~ segel bevonja v. leengedi a vitorlákat; átv beadja a derekát II. vi 1. hátrafelé megy, hátrál; ~ med årorna seper az evezőkkel, hátrafelé v. visszafelé evez; átv: ~ på foten för ngn enged vkinek 2. kószál, kóborol 3. húz, vonul (madár); elsuhan, elhúz [vmi fölött]; flygplanet strök över hustaken a repülőgép elsuhant a háztetők fölött III. ~ sig mot ngt odadör-gölő(d)zik vmihez i V. (hgs igek:) ~ av lehúz, levesz (kesztyűt); lesimít, lecsap (megmért anyagmennyiséget); letöröl; levasal; ~ bort (håret från pannan) félresimítja (a haját a homlokáról/ram a) előresimít; b) (előre)halad, (előre)megy, folyik; elhúz, tovasuhan; vinden strök fram över slätten a szél végigsöpört a síkságon; ~ för (med rött) (pirossal) megjelöl; ~ in bedörzsöl, beken; bevasal (fehérneműt); ~ med elmegy, rámegy, (gyorsan) elfogy (pl. pénz); o elpatkol, meghal; ~ ned lerövidít, meghúz (szöveget); ~ omkring (mindenfelé) kóborol, kószál, csavarog; ~ omkring på gatorna az utcákon kóborol v. csatangol; ~ pá bemázol, beken (ngt vmi vei); ráken; ~ på skokräm cipőkrémmel beken; ~ under aláhúz (átv is); ~ upp felfelé simít, hátrasimít (hajat); ~ ut kihúz, ki- v. letöröl (írást); kisimít, kivasal; ~ över átmázol, átfest; átvasal; át- v. keresztülhúz ; kihúz, kitöröl strykande: ~ aptit pompás étvágy, farkasétvágy; ~ åtgång nagy kelendőség; ha (en) ~ åtgång nagyon kelendő v. kapós, gyorsan elfogy (áru) stryk are -n, = csavargó strykbräde -t, -n vasalódeszka; ujjafa,

ujjavasaló (deszka) strykerska -n, -or 1. vasalónő 2. csavargó no

stryk|filt -en, -ar vasalóruha -fågel -n,strykjärn

-fåglar vándormadár rjärn -et, = vasaló -kläder plur stryktvätt -maskin -en, -er vasalógép stryknin -et v. -en sztrichnin strykning -en, -ar 1. simítás; simogatás; ge ngn en ~ megsimogat vkit 2. (ki-) vasalás 3.(be)mázolás, (be)festés; (be-) dörzsölés, (be)kenés 4. (ki)húzás, törlés (pl. szövegből) 5. hajó hátrafelé evezés; bevonás

(vitorláé) strykpojke [-o-] -n, -ar bűnbak stryk|rädd: vara ~ fél á veréstől; félénk, félős, gyáva -tvätt -en vasalni való fehérnemű -täck -t pimasz, szemtelen; ha en ~ uppsyn tenyérbe mászó képe van

strypa strypte v. ströp, strypt megfojt; fojtogat; átv elfojt, elnyom; korlátoz, leszűkít; ~ importen leszorítja v. korlátozza a behozatalt; ~ gasen kisebbre állítja a gázt strypning -en, -ar megfojtás; fojtogatás strypningsdöd -en fojtogatás okozta halál

stryp|sjuka -n álhártyás torokgyulladás v. torokgyík, krupp -ventil -en, -er techn: fojtószelep, zárószelep strå -(e)t, -n (fű- ill. gabona)szár, szalmaszár, -szál; haj- v. szőrszál; dra det kortaste ~et a rövidebbet húzza; inte lägga två ~n i kors (för ngn) egy szalmaszálat sem tesz keresztbe, a kis-ujját sem mozdítja (vkiért); vara ett ~ vassare än ngn (jóval) különb vki-nél, (alaposan) felülmúl vkit, túltesz vkin

strä|f oder -fodret száraztakarmány -hatt

-en, -ar szalmakalap stråk1 -et, = 1. élénk forgalmú útvonal, forgalmas utca 2. átv (madár)húzás útvonala, vonulási útvonal; pászta, sáv stråk2 -et, = (vonó)húzás, vonás stråkdrag -et, = vonóhúzás stråke -n, -ar vonó; stråkar vonósok

(zenekarban) stråk |f öring -en, -ar zene: vonó vezetés, -kezelés -instrument -et, = vonós hangszer -kvartett -en, -er vonósnégyes -orkester [-o-] -n, -orkestrar vonószenekar; vonóskar (zenekarban) stråkväg -en, -ar fő közlekedési út, közforgalmi út; élénk forgalmú útvonal ^ v. utca; (szokásos) útvonal (pl. kutatóké)

stråla 'sugárzik, fénylik, ragyog; ~ av glädje sugárzik az örömtől; hans ansikte ~de av tacksamhet az arca hálától sugárzott; ~ av hälsa duzzad (v. majd kicsattan) az egészségtől; — hgs igek (vt, vi): ~ ut (ki)sugárzik; kisugároz, kibocsát (pl. fényt) strålande I. adj sugárzó, fénylő, ragyogó; en ~ aptit kitűnő étvágy; han fick en ~ idé ragyogó ötlete támadt; ~ av lycka boldogságtól sugárzó v. ragyogó II. adv sugárzóan, ragyogóan; ~ glad örömtől sugárzóan v. ragyogva strål|behandling -en, -ar orv: sugárkezelés -ben -et, = orv: orsócsont -brytning -en, -ar fiz: sugártörés -djur -et, — ált sugárállatka stråle -n, -ar sugár; (víz)sugár; solens strålar a nap sugarai, napsugarak; kosmiska strålar kozmikus sugarak; en ~ av hopp (egy) reménysugár strålformig [-o-] -t sugár alakú, sugárszerű, sugaras strålkastare -n, = fényszóró, reflektor; signalera med ~ fényszóróval jelez (gépkocsivezető) strålkastarljus -et fényszóró-fény, reflektorfény (átv is); bländas av ~ elvakítja a reflektorfény strålknippe -t, -n sugárnyaláb, -kéve strålning -en, -ar sugárzás, ragyogás; besugárzás

strålnings|mätare -n, = (fénysugárzás-mérő, fotométer -skydd -et sugárvédelem, sugárzás elleni védelem strål|terapi -(e)n orv: sugárterápia, -kezelés -värme -t fiz: sugárzó v. sugárzási hő

stråt -en út; ösvény; pálya; leda på rätt ~ helyes v. jó útra vezet; slå in på en ny ~ új pályára lép, új életet kezd stråt|rövare -n, — útonálló, (országúti) rabló, zsivány -röveri -(e)t, -er útonállás

sträck 1. indecl: i (ett) ~ egyfolytában, egyhuzamban, szakadatlanul, megszakítás nélkül; läsa en bok i ett ~ egyfolytában elolvas egy könyvet; sova hela natten i ett ~ végigalussza az éjszakát; han var borta månader i ~ hónapokon át egyhuzamban távol voit 2. -et, = vonulás, húzás (madaraké); vonuló madárraj v. madárcsapat sträcka í. s: -n, -or 1. (út)szakasz, -da-sträckabar

rab, távolság; vasúi pálya- v. vonalszakasz; en ~ pä tre km egy három km-es (út)szakasz; på stora sträckor nagy távolságokon v. távolságokra 2. rég (föld)terület, földdarab II. vt: sträckte, sträckt 1. (ki)nyújt; nyújtogat; meg- v. kifeszít, meghúz; kiterjeszt (átv is); ~ handen efter ngt a kezét nyújtja vmi után, nyúl vmiért; ~ halsen fór att se bättre a nyakát nyújtogatja hogy jobban lásson; ~ segel kifeszíti a vitorlákat; ~ sin omsorg till ngt gondoskodását kiterjeszti viliire; ~ sitt välde över ngt az uralmát kiterjeszti vmire 2. ^ en sena inat megrándít; ~ armen ur led kificamítja a karját 3. ~ vapen leteszi a fegyvert, megadja magát; ~ ngn till marken leterít (v. a földhöz teremt) vkit 4. ~ sina blickar till v. mot ngt tekintetét vmire irányítja III. vi 1. kinyújt, kiegyenesít; ~ på armarna kinyújtja karjait, nyújtóz(kod)ik; ~ på benen kinyújtja lábait v. lábát, kinyúj-tóz(kod)ik; jár egyet, járkál 2. vonul, húz

(madár) IV. ~ sig 1. (el)nyúlik; elterül, (ki)terjed; Ungern sträcker sig från . . . till. . . Magyarország . . . -tői.. .-ig terjed (v. terül el); så långt sträcker sig inte hans makt odáig nem terjed (v. ér el) az ő hatalma; så långt min förmåga sträcker sig amennyire erőmből telik; längre än till tjugo kronor sträcker han sig inte húsz koronánál többet nem szándékozik kiadni v. fizetni, legfeljebb húsz koronáig megy el; författarens anteckningar sträcker sig över femtio år a szerző feljegyzései ötven évre terjednek (v. ötven évet foglalnak magukban) 2. nyúl (efter ngt vmi után, vmiért); ~ (på) sig elnyúlik, nyújtózkodik; ~ sig i gräset leheveredik a fűben, elnyúlik a gyepen V. (hgs igek:) ~ fram előre- v. kinyújt; ~ upp felnyújt (pl. kezet), a magasba nyújt; o lehord, megleckéztet; ~ upp sig (felfelé) nyújtózkodik, kihúzza magát; kiöltöz(köd)ik, kicsípi (v. díszbe vágja) magát; ~ ut a) kinyújt; (oda)nyújt (kezet); kifeszít, kihúz; átv meghosszabbít, -növel; felemel; b) szaporán lép, nekiiramodik (pl. ló); (derekasan) kilép; ~ ut handen efter ngt kinyújtja a kezét vmi után, nyúl

vmiért; ~ ut huvudet genom fönstret kinyújtja v. kidugja a fejét az ablakon; ~ ut sig i gräset elnyújtózik v. leheveredik a fűben; låta hästen ~ ut nekiereszti a lovat, megereszti a kantárszárat

sträckbar -t nyújtható, nyúlékony, elasztikus

sträck|bänk -en, -ar kínpad; hålla ngn på ~en kínpadra feszít (v. kínoz) vkit; átv kínzó bizonytalanságban. tart v. hagy vkit; ligga på ~en kínpadon fekszik; átv tűkön ül; lägga på ~en kínpadra von, kínvallatásnak vet alá; -förband -et, ™ orv nyújtókötés -muskel -n, -muskler orv: feszítő- v. nyújtóizom

sträckning -en, -ar 1. (ki)nyújtás; nyújtogat ás; meg- v. kifeszítés 2. kiterjedés, távolság; irány 3. orv rándulás, húzódás

sträng1 -t szigorú; átv kemény'; zord; håUa ~ diet szigorú diétán él; ~ köld szigorú hideg, kemény fagy; vara ~ mot barnen szigorú a gyer(m)e-kekhez; ~t arbete kemény munka; ~t klimat zord éghajlat sträng2 -en, -ar húr (hangszeren, Íjon, teniszütőn); kötélág; zsinór; biol szál, (porzó)szál; átv: anslå den rätta ~en eltalálja a megfelelő hangot stränga húroz (hangszert, íjat, teniszütőt)

strängeligen adv szigorúan; átv keményen

stränghet -en szigorúság; átv keménység; zordság

sträng |instrument -et, — húros hangszer -musik -en 1. húros hangszereken előadott zene; zene húros hangszerekre 2. húros hangszereken játszó zenekar

strängning -en, -ar húrozás (hangszeré,

íjé, teniszütőé) strängt adv szigorúan; átv keményen, erősen; ~ förbjudet szigorúan tilos; ~ taget szigorúan véve; hålla ~ på reglerna szigorúan megtartja a szabályokat; vara ~ upptagen nagyon el van foglalva, erősen elfoglalt ember; arbeta ~ keményen dolgozik sträv ~t érdes, durva; rekedtes; fanyar, kesernyés, húzós; rideg, kemény, nyers; ~ röst• érdes v. rekedtessträva1

.hang; átv: under en ~ yta érdes külső alatt; ~ i v. till smaken fanyar ízű sträva1 -n, -or ép: gyámfa, dúc, támasz;

gyámpillér sträva2 I. vi törekedik, törekszik, töri magát; küzd; tör [vmire; vmi 'felé]; ~ efter ngt törekedik vmire, töri magát vmiért; ~ efter makt hatalomra tör; ~ för sina barn gyermekeiért küzd v. fáradozik; ~ med ngt küzd v. bajlódik vmivel; ~ mot vinden küzd a széllel (szél ellenében); ~ till ngt törekszik v. áhítozik v. pályázik vmire; ~ högt magasra tör(ekszik), nagyra tör II. (hgs igek:) ~ emot ngt ellenszegül vmi-nek, ellenkezik vmivel, berzenkedik i vmi ellen; ~ uppåt felfelé törekszik; magasra v. nagyra tör strävan = (en), strävande -t, -n törekvés, igyekvés, igyekezet; fáradozás; erőfeszítés; strävan efter makt hatalomra tör(ekv)és; hela min strävan går ut

- på att ... minden törekvésem v. igyekezetem arra irányul hogy ...

strävbåge -n, -ar ép: gyám (bolt) ív, tá-rnasztóív

strävhet -en érdesség, durvaság; rekedtes-ség; fanyarság, kesernyésség; ridegség, nyerseség

strävhårig -t durva hajú, kefehajú; drótszőrű (kutya) strävpelare -n, = ép gyámoszlop; tám-pillér

strävsam -1 törekvő, igyekvő, serény, dolgos, munkás; fáradságos, kemény; föra ett ~t liv kemény v. küzdelmes életet él; ha det ~t nehéz sora van -het -en serénység, igyekvés, iparko-dás

strö I. s: -(e)t alom, alj II. vt: ßtrödde, strött szór, hint; almot szór; ~ pengar omkring sig szórja v. pazarolja a pénzt; han ~dde sand på gångbanan homokkal felszórta a járdát; ~ socker på ngt cukrot hint vmire, megcukroz vmit; ~ med blommor virággal teleszór III. (hgs igek:) ~ in beleszór, -hint (i ngt vrnibe); áiv (bele)sző; megtűzdel (ngt i ngt vmit vmibe; vmit vmivel); ~ ut szét- v. elszór, szét- v. elhint; ~ ut

- pengar szórja v. pazarolja a pénzt; ~ ut för alla vindar a szélrózsa minden irányában szétszór; ~ över be- v. meg-

- szór, be- v. meghint

ströare -n, = szóró, tartó (pl. cukor-) strödd strött el- v. szétszórt; elszigetelt; szórványos, egyes;, különféle, vegyes; ~a anmärkningar elszórt v. egyes megjegyzések; tankar gondolatfoszlányok; ~a skrifter vegyes írások, elegyes iratok v. tanulmányok; ~a ämnen vegyes (hírek) (rovatcím újságban) strö|fall -et, = szórványos v. elszigetelt v. egyes eset -gods -et irod: különfélék, vegyesek, vegyes írások -gäst -en, -er alkalmi vendég, futóvendég (vendéglőben) -halm -en alomszalma strök stryka

strökund -en, -er alkalmi vevő; ~er alkalmi vevők(ör) ström strömmen, strömmar 1. folyam, folyó; (sebes víz)folyás; sodor 2. (tengeráram, áramlat, áramlás; ár; árapály; kalla ~rnar hideg tengeráram-(lat)ok; driva v. följa med ~men úszik az árral (átv is); simma mot ~men az árral szemben (v. az ár ellen) úszik (átv is) 3. vili áram; bryta ~men megszakítja v. kikapcsolja az áramot; kasta om ~men átkapcsolja az áramot (ellenkező irányba) 4. átv áradat, özön; en ~ av blod vérözön, -patak; ~men av människor az emberáradat; ~mar av ord szóáradat; regnet faller i ~mar zuhog v. szakad az eső; spriten flöt i ~mar patakokban folyt a szesz ström|avbrott [-o-] -et, = vill árammeg-szakítás, -megszakadás; áramszolgáltatási zavar -bana -n, -or vili: áram-pálya, áramkör -brytare -n, = vilt (be- ill. ki)kapcsoló, áramkapcsoló, -megszakító -fåra -n, -or 1. folyam-ill. folyómeder, folyamárok 2. átv meder -förbrukning -en áramfogyasztás -kantring -en, -ar 1. vili (áram-) irányváltás, átkapcsolás, átváltás 2. árapály irányváltozása 3. átv fordulat; opinionens ~ a közvélemény hirtelen változása -karlen mit a vízi szellem, a víziember -krets -en, -ar vili: áramkör -ledare -n} = vili áramvezető, (elektromos) vezető -ledning -en, -ar vill: 1. elektromos v. villamos vezeték, villanyvezeték 2. áramveze-tés -leverans -en, -er áramszolgáltatás, -adás

strömlinje -n, -r fix: áramlási vonal, áramvonal -form [-o-] -enr -er áram-strömlinjeformad

vonalas alak, áramvonalasság -for-mad [-0-] áramvonalas strömlös vill: áram nélküli, árammen-tes(ített)

strömma I. vi áramlik, özönlik, ömlik, hömpölyög, folyik; átv patakzik; tódul; blodet ~r till hjärtat a vér a szívbe áramlik; folket ~r till bion o az emberek özönlenek v. tódulnak a moziba; tårarna ~r ur ngns ögon patakzik a könny vkinek a szeméből IL (hgs igek:) ~ igenom át- v. keresztülfolyik (ngt , vmin); át- v. keresztüláramlik, -hömpölyög; ~ in beáramlik, beözönlik, befolyik (útv is); publiken ~de in i sälen a közönség betódult v. beözönlött a terembe; ~ ned lefelé áramlik v. ö-zönlik, lezúdul, lefolyik; ömlik, szakad (eső); regnet ~de ned ömlött v. zuhogott az eső; ~ samman összeverődik, -sereglik, -gyűlik, -tódul, -csődül; ~ till odaáramlik, -özönlik, -hömpölyög; átv odatódul, -csődül; befolyik (pénz); ~ ut kiáramlik, ki-özönlik, kifolyik; ömlik, elillan (pL gáz); átv kitódul; floden ~r ut i havet a folyó a tengerbe ömlik; barnen ~de ut ur skolan a gyer(m)ekek kitódultak az iskolából; ~ över kiömlik, kiárad, túlfolyik

strömming -en, -ar áll: (keleti-tengeri)

hering

strömmingsfiske -t heringhalászat (Keleti-tengeren) strömmätare -n, = 1. vili árammérő 2.

(víz)áramlásmérő (készülék) strömning -en, -ar áramlás (víz- ill.-lég-); átv áramlat, irányzat; litterära ~ar irodalmi irányzatok strömoln [-S-] plur szakadozott felhőzet,

szórványos felhők, felhőfoszlányok ström|riktning -en, -ar 1. áramlás iránya, áramlási irány 2. vili áramirány -slutare -n, = vili (áram)kapcsoló, áram-záró -stare -n, -ar áll: vízirigó -styrka -n, -or vili: áramerősség -virvel -n, -virvlar (víz)örvény, forgó, forgatag strö [pulver -pulvret, — hintőpor -sked -en, -ar szórókanál; cukorszóró -skrift -en, -er röpirat, röplap; brosúra -socker [-o-] -sockret porcukor ströva I. vi barangol, kóborol, kószál; ~ i skog och mark erdőn-mezőn baran-gol II. (hgs igek:) ~ igenom landet be-

barangolja az országot; ~ omkring (mindenfelé) barangol v. kóborol ströv|tåg -et, — 1. barangolás, kirándulás (átv is) 2. kat portyázás, portya; tört kalandozás stubb1 -en 1. tarló 2. (szakáll)sörte, borosta stubb2 rubb

stubba levág, meg- v. lenyír; (meg)kurtít, rövidre vág v. nyír; o stuccol; le- v, megnyes (pl. fát); ~ öron och svans; på en hund (egy)kutya fülét és farkát megkurtítja (v. rövidre vágja); ~de åkerfält learatott szántóföldek, tarlók stubbe -n, -ar fatönk, tuskó stubbhårig -t rövidre nyírt (v. stuccolt) hajú, sörtehajú; rövid(re vágott) szőrű stubbig -t 1. rövidre vágott v. nyírt; o stuccolt; sörteszerű 2. zömök, kis növésű v. termetű stubb |mustasch -en, -er rövidre nyírt (v.

stuccolt) bajusz -näsa -n, -or tömpe orr stubbrytning (elv.: stubb-brytning) -ett

erd: tuskókiszedés, tuskóirtás stubb|skägg -et, = rövid v. o stuccolt szakáll -svans -en, -ar kurtított farok; farkcsonk -åker -n, -åkrar tarló (föld) stubin -en, -er, -tråd -en, -ar gyújtózsinór stuck -en, -er ép: stukkó, gipszvakolat, díszvakolat -arbete -t, -n ép: stukkódíszítés, -készítés; stukkómunka, gipszmunka, műmárványmunka -arbetare -n, — stukkómunkás, ^stukkoló munkás, gipszmunkás stuckatur -en, -er ép: stukatúra, gipszvakolat

stuckatör -en, -er stukkókészítő (iparos

ill. művész) stucken stucket (-+ sticka II.) megcsípett; átv megsértett, -bántott, sértődött; ingerült; pojken satte i väg som ~ av ett bi a fiú elszaladt mintha darázs csípte volna meg; hon blir lätt ~ köny-nyen megsértődik, (ő) sértődékeny; bli ~ över ngt megsértődik vmin (v. vmi miatt) student -en, -er 1. érettségizett, érettségit tett (diák) 2. egyetemi v. főiskolai hallgató; egyetemista; főiskolás; diák; han är ~ (ő) letette az érettségit; (ő) egyetemista v. főiskolás 3. o ta ~en leteszi az érettségit, érettségi vizsgát tesz; gå upp i ~en érettségizik; rég maturálstudentbetyg

student|betyg -et, = érettségi bizonyítvány -examen = (en), -examina érettségi vizsga -förbund -et, = diákszövetség -förening -en, -ar diákegyesület -hem -hemmet, = egyetemi v. főiskolai diákotthon, kb.: kollégium studentikos -t diákos, [-diák-student]-] {+diák- student]+} kamrat -en, -er osztály- v. iskolatárs, diáktárs (akivel együtt érettségizett) -kula -n, -or o diákszobácska, -tanya -kår -en, -er diáktestület, diákság (v mely egyetemé v. főiskoláé) -liv -et (egyetemi v. főiskolai) diákélet -mössa -n, -or (S: fehér) diáksapka studentska -n, -or 1. érettségizett (nő); érettségit tett (nő) 2. egyetemi v. főiskolai hallgatónő; egyetemista (nő); főiskolás (nő); diáklány; hon är ~ (ő) letette az érettségit; (ő) egyetemista v. főiskolás (nő) studentskrivning -en, -ar írásbeli érettségi (vizsga) -stad -en, -städer 1. egyetemi város, diákváros 2. (egyetemi v. főiskolai) diáknegyed -sång -en, -er 1. diákdal, -nóta 2. diákok által előadott ének v. dal -tid -en diákkor, -évek; ander din ~ diákkorodban -år plur diákévek, -kor -äktenskap -et, — egyetemi v. főiskolai hallgatók közötti házasság, diákházasság studera vt, vi tanul; tanulmányoz, o studíroz; vizsgál; kutat; ~ språk nyelveket tanul; ~ juridik jogot hallgat, joghallgató; ~ medicin orvosi tanulmányokat folytat, orvostanhallgató; ~ till läkare orvosnak készül (tanul); ~ vid ett universitet egyetemen tanul, egyetemre jár; hon ~r vid universitetet i Uppsala az uppsalai egyetemen tanul; låta sin son ~ taníttatja a fiát; — hgs. igek: ~ in betanul (pl. szerepet); begyakorol (zeneszámot) studerad 1. tanult, iskolázott, képzett; en ~ kari tanult ember (férfi) 2. raf-finált, kiszámított, színlelt studerande I. adj tanuló; tanulmányozó;

tanulmányokat végző v. folytató; den ~ ungdomen a tanuló ifjúság, a diákság II. s: 1. -n, — középiskolai tanuló, diák, gimnazista (fiú ill. leány); egyetemi v. főiskolai hallgató; egyetemista; főiskolás (férfi ill. nő); filosofie ~ bölcsészhallgató; juris ~ joghallgató, jogász; medicine orvos-

tanhallgató, medikus ill. medika 2. -t tanulás; tanulmányozás s+udie -n, -r irod, miív: tanulmány; vázlat; (rövid) értekezés, esszé (över v. av ngt vmiről) -cirkel -n, -cirklar tanulókör, tanulmányi csoport -gren -en, -ar tanulmányi ág, tanulmányszak -kamrat -en, -er diákpajtás, -társ, tanulótárs (fiú ill. leány) -ledare -n, — tanulókör-vezető, tanfolyamvezető, tanulmányi vezető -lån -et, = S: tanulmányi kölcsön (tanulmányokköltségeinek fedezésére) -plan -en, -er tanulmányi terv; tanterv, tanfolyamterv; munkaterv (kutatóé) -resa -n, -or tanulmányút -skuld -en, -er tanulmányi kölcsön felvételéből származó tartozás -syfte -t, -n tanulmányi cél; i ~ tanulmány(ok) céljából -tid -en tanulmányi idő, tanulóid diákévek -ämne -t, -n tanulmányozás) tárgya, stúdium anyaga v. tárgya; tananyag, tantárgy studio -n, -r v. -s (film, rádió, miív:) műterem, stúdió studium studiet, studier tanulmány, stúdium; (tudományos) kutatómunka; efter avslutade studier tanulmányai befejeztével; musikaliska studier zenei tanulmányok v. stúdiumok; naturvetenskapliga studier természettudományos kutatás(ok) v, kutatómunka; bedriva studier vid högskola főiskolai tanulmányokat folytat; föremål fór ett ingående ~ beható tanulmányozás tárgya

studs -en, -ar visszapattanás, -ugrás;

visszaverődés studsa I. vi visszapattan (labda, golyó), visszaugrik; (fel)ugrik (labda)', visszaverődik (hang) II. (hgs igek:) ~ emot ngt visszapattan v. visszaverődik vmiről; ~ tillbaka vissza- v. lepattan; átv visszahőköl, meghökken, megdöbben (csodálkozástól); bollen ~de (tillbaka) mot väggen a labda visszapattant a falról studsare -n, = (golyós) vadászpuska, karabély

studsning -en, -ar vissza- v. lepattanás, visszaugrás; felugrás (labdáé); visz-szaverődés stuert -en, -ar v. -er steward stuga -77, -or 1. kis (fa)ház, házikó,stuggris

kunyhó; Onkel Torns ~ Tamás bátya kunyhója 2. szoba, helyiség; nappali (szoba)

stug|gris -en, -ar átv o stugsittare -knut -en, -ar kis (fa)ház (v. kunyhó) sarka -sittare -n, = otthonülő ember Stuka1 1. megüt, -rándít, kificamít; ~ foten megrándítja v. kificamítja a lábát 2. össze- v. belapít, behorpaszt, bever; bli be- v. összelapul, behorpad, benyomódik 3. techn le- v. szétlapít, laposra kalapál; zömít, tömörít 4. átv letör, leszállít a magas lóról; megfélemlít, -aláz; han kände sig ~d le voit törve; megszégyenült stuka2 -n, -or 1. verem; lägga potatis i *+» burgonyát el ver mel 2. összerakott kévék

stulen stulet (stjäla) adj (el)lopott stulta Ls:-n,-or o totyogó (v. járiii tanuló) kislány IL vi tipeg, totyog stum -t néma; hallgatag, szótlan; bli ~ el- v. megnémul, eláll a szava, elhallgat; bli ~ av skräck megnémul az ijedségtől; utbyta ~ma blickar néma pillantásokat váltanak stumfilm -en, -er némafilm stumhet -en némaság; hallgatagság,

szótlanság; hallgatás stump -en, -ar [vminek a] maradványa v. vége; csonk; csikk; csutka; kis darab, darabka; använda sin blyertspenna till sista ~en a ceruzáját az utolsó darabkáig elhasználja; sjunga en ~ egy dalocskát énekel stumpa -n, -or o kislányka, kis csöppség; becézve babuska, kicsike; min kicsikém!

stund -en, -er rövid v. kis idő; pillanat; óra; vänta en ~ vár egy (kis) ideig (v. egy kicsit); glada ~er vidám órák, derűs percek; en god ~ jó ideig; eh kort v. liten ~ egy kis idő v. ideig, pár perc(ig); en läng ~ hosszú idő v. ideig; ? min sista ~ utolsó órám; vilken ~ som helst bármely pillanatban, bármikor; hämndens ~ har kommit a bosszú órája ütött; frän den ~en attól v. ettől a pillanattól fogva, akkortól fogva; leva blott för ~en csak a pillanatnak él; för en ~ sedan égy kis idővel ezelőtt v. * előbb, röviddel ezelőtt, nemrég; i farans ~ a veszély idején v. pillanatában; i nödens ~ szükségben, bajban;

i dystra ~er komor pillanatokban, nehéz órákban; i rätta ~en a megfelelő időpontban, a kellő pillanatban; i samma ~ som (éppen) abban a pillanatban (v. az időpontban) amikor; i sista ~(en) az utolsó pillanatban, a tizenkettedik

órában; om en (liten) ~ egy kis idő múlva, nemsokára, csakhamar, mindjárt; pä ~en azonnal, rögtön, nyomban, haladéktalanul; pä en ~ egy pillanatra; adjö pä en viszontlátásra pár perc múlva!; pá lediga ~er szabad v. ráérő időben, üres órákban; ända till denna ~ (egészen) eddig a pillanatig' stunda közeleg, közeledik, közel van

(időbelileg) stundande közelgő, közeledő, közeli (időbelileg)

stundligen adv minden pillanatban v. órában, óránként; det händer dagligen och ~ ilyesmi naponta megtörténik stundom [-o-] adv néha-néha, olykor,

időről időre stundtals adv időnként, időközönként, hébe-korba, egyszer-másszor, néha-néha

stup -et, — meredély, (meredek) sziklafal, szakadék, meredek hegyoldal v. lejtő

stupa -de v. stöp, -t I. vi 1. meredeken lejt (v. zuhan alá); berget ~r brant a hegy meredeken lejt 2. (le)esik, (le-) zuhan, le- v. összerogy; ~ pä näsan orra esik v. bukik; ~ i sängen av trötthet az ágyba esik a fáradtságtól; ~ omkull összerogy; jag var sä trött sä jag kunde ~ majd(nem) összerogytam a fáradtságtól, halálosan fáradt voltam; hästen ~de under honom a ió összerogyott alatta 3. elesik (pl. harcban), meghal; de ~de ők elestek; kat az elesettek II. vt megdönt, előrebillent (edényt) stupande meredek, (erősen) lejtős stupfull -t holtrészeg, o tökrészeg, stupid (n ritk: stupitt) ostoba, buta, bárgyú, hülye stupiditet -en, -er ostobaság, butaság,

bárgyúság, hülyeség stursk -1 1. dacos, szemtelen, arcátlan 2. nagyképű, felvágó, felfuvalkodott, gőgös; vara ~ över ngt hivalkodik v. henceg vmivel, ó felvág vmire

stuss -en, -ar o ülep, far, fenék stut -en, -ar tinó, herélt bikaborjú. (1,5— 4 éves)

stuteri -(e)í, -er méntelep, ménes; te-

nyésztelep, állattenyészet stuv -en, -ar maradék (szövetvégből) stuva1 párol, dinsztel, főz; mártással' v. tejjel v. lével elkészít; ~d potatis párolt burgonya (fehér v. besamel mártással); — hgs igek: ~ upp (mártás-. ban v. tejben) felmelegít (ételmaradékot); átv (új ra) felmelegít (régi dolgot) ; felújít, -frissít stuva2 I. vt 1. hajó elrak, (arányosan) elrendez v. eloszt (rakományt) 2. (be-) rak, (be)csomagol, (be)gyömöszöl II. (hgs igek:) ~ in berak (rakományt); becsomagol; átv bezsúfol; ~ om átrak, másképp rak (hajórakományt); ~ undan félrerak, elrak (az útból) stuvare stuveriarbetare -n, = hajó ra-

kodó- v. berakómunkás stuvning1 -en, -ar 1. párolás, dinsztelés, főzés; mártással való elkészítés 2. mártással készült (v. párolt) étel; ragu; mártás, szósz stuvning2 -en, -ar hajó: rakomány elra-

kása v. elrendezése styck s indecl darab; två kronor (per) ~ darabonként v. darabja két korona; pris per ~ darabonkénti ár; arbeta per ~ darabbérben dolgozik; sälja efter v. per ~ darabszámra v. darabonként ad el

stycka fel- v. szétdarabol; darabokra vág; feloszt, (fel)parcelláz (földet); ~ ett slaktdjur levágott állatot feldarabol

stycke -t, -n 1. darab, darabka; ett ~ ost egy darab sajt; fem ~n hästar öt ló; två ~n sängar két ágy; ett par ~n näsdukar két zsebkendő; néhány v. egypár zsebkendő; sex kronor ~t darabja v. darabonként hat korona; en tio ~n mintegy v. valami tíz (darab); körülbelül tízen; vi var v. voro bara tre ~n (mi) csak hárman voltunk; äga ett ~ mark van egy darabka földje (v. kis földecskéje); ~ för ~ darabonként, egyenként; i ett ~ egy darabban, egyben; slå i ~n darabokra tör v. zúz, széttör, -zúz; skuren ur ett ~ egy darabból (ki)vágott v. (ki)szabott 2. zenedarab, -mű; (ének- ill. zene)szám;

(szín)darab, irodalmi mű; sjunga ett egy énekszámot v. dalt énekel; valda ~n válogatott rész(let)ek; irod szemelvények 3. bekezdés; szakasz (iratban) ; rész, hely, passzus (szövegben) ; nytt ~! új bekezdés! 4. ett ~ egy darab út (átv is); ett gott ~ härifrån innen (még) jó darab út, jó messze innen; följa ngn ett litet ~ elkísér vkit egy kis darabon; du har hunnit ett gott ~ (már) jókora utat megtettél; jól előrehaladtál; han är ett gott ~ in på

fyrtiotalet jól bent jár a negyvenes években 5. átv dolog; tekintet; i alla ~n minden tekintetben v. vonatkozásban; vara hemma i sina ~n érti a dolgát 6. pejor nőszemély; elakt ~ undok per-szóna; ett lättfärdigt ~ könnyelmű nőszemély 7. rég löveg, ágyú stycke|gods -et darabáru -pris -et, =

v. -er darabonkénti ár styck(e)vis adv darabonként, egyenként;

darabszámra styck Ijunkare -n, — kat főtörzsőrmester (tüzérségnél) -lön -en, -er darabbér, akkordbér styckning -en, -ar fel- v. szétdarabolás;

felosztás, (fel)parcellázás (földé) styckverk -et, — félbemaradt v. töredékes

v. tökéletlen mű; töredék stygg -t rossz; rakoncátlan, engedetlen; rég csúnya, csúf, undok, komisz; en ~ dröm (egy) rossz álom; din flicka! te szófogadatlan l(e)ány! styggelse -n, -t utálat, irtózat; borzalom,

iszonyúság, iszonyat stygghet -en rosszaság; rossz magaviselet v. modor; rakoncátlanság, engedetlenség

stygn -et, — varrás öltés

stylta -n, -or gólyaláb (fából); faláb;

gå på styltor gólyalábon jár stympa megcsonkít (átv is), levág; kurtít; le- v. megrövidít, elferdít, eltorzít (szöveget); ~ en människa megcsonkít egy embert; en hund med ~d svans kurtított farkú kutya; mat: ~d kon csonka kúp styng1 -et, = (varrás) stygn styng2 -et, = 1. szúrás, csípés; átv: det var honom ett ~ i hjärtat ez szíven szúrta v. találta (őt) 2. átv szúrás, nyilallás

styng3 -et, — áll bögöly, pőcsikstyf

styr indecl (en): hålla ngn i hålla ~ på ngn féken v. kordában v. sakkban tart vkit; hålla sig i ~ fékezi v. türtőzteti magát, uralkodik magán; gå om v. över ~ zátonyra fut, megfeneklik, elsüllyed (hajó); átv tönkremegy; füstbe megy, kudarcba fullad (pl. terv)

styra styrde, styrt I. vt 1. kormányoz (hajót; átv is); irányít; ~ kurs mot v. på ngt vmi felé tart v. hajózik; ~ stegen mot staden a város felé irányítja lépteit; ~ en häst lovat hajt; ~ landet kormányozza v. vezeti az országot; ~ allt till det bästa mindent jó útra terel, jól elrendezi a dolgokat 2. uralkodik (ingt vmin); féken tart, megfékez, elfojt (érzelmeket is); ~ sina passioner uralkodik szenvedélyein; ^ sin tunga féken tartja a nyelvét; ~ sin vrede vissza- v. elfojtja haragját; ~nde klass uralkodó osztály; de ~nde a hatalmon levők, a vezetők, az irányítók 3. nyelv vonz; prepositionen styr dativ a viszonyszó részeshatározó esetet vonz, a prepozíció dativusszal jár; ~nde sats főmondat II. vi 1. rendelkezik, intézkedik; ~ och ställa rendelkezik, (belátása szerint) intézkedik, parancsol; låta ngn ~ och ställa szabad kezet ad vkinek; i huset är det hon som styr ő az úr a házban 2. hajó kormányoz [vmilyen irányba]; a kormánykeréknél áll; hajózik, halad, navigál; kormányozható III. ~ sig uralkodik magán, fékezi v. mérsékli v. türtőzteti magát; hon kunde inte sig av glädje nem bírt magával örömében IV. (hgs igek:) ~ om gondoskodik (ngt vmiről), intézkedik; du skaíl ~ om att det sker gondoskodni fogsz arról hogy ez megtörténjék; vad du har styrt till micsoda rendetlenséget v. felfordulást csináltál (pl. szobában); ~ till sig felcicomázza magát; tönkreteszi v. bepiszkolja a ruháját; vad du har styrt till dig I hogy nézel ki?!, ezt jól megcsináltad I; ~ ut a) hajó kifut, elhagyja a kikötőt; b) felszerel, -ruház, ellát; kelengyével elíát, kistafíroz; ~ ut till sjöss kifut a nyílt tengerre; ~ ut sig felszereli v. ellátja magát; kistafírozza magát; kícico-inázza v. kicsípi magát

styrbar -/ kormányozható; vezethető; irányítható

styrbord hajó I. s indecl jobb oldal (menetirányban) II. adv jobbra (vezényszó is), jobb felé styrbordssida -n, -or hajó jobb oldala

(menetirányban) styre -t, -n 1. hajó kormánykerék, kormányrúd) (átv is); kormány (kerékpáré); ekeszarv 2. átv

hatalom, vezetés; komma till ~t kormányra v. uralomra jut; átv: sitta vid ~t hatalmon v. kormányon van, kormányoz styrelse -n, -r 1. vezetés, irányítás, kormányzás, igazgatás; under hans ~ az ő vezetése v. kormányzása alatt 2. vezetőség; igazgatóság; választmány, tisztikar (egyesületé); felügyelőbizottság (ker. társaságé); sitta i bent van a vezetőségben, tagja a vezetőségnek (v. az igazgatóságnak) styrelse {berättelse -n, -r évi jelentés (ker. társaság üzletviteléről) -form [-o-] -en, -er kormányzási forma, kormányforma -ledamot -en, -ledamöter (egyesületi) választmányi tag; (társulati) felügyelőbizottsági tag -sammanträde -t, -n választmányi (ill. felügyelőbizottsági) ülés -sätt -et: det parlamentariska ~et a parlamentáris rendszer v. kormányforma styres|man -mannen, -män vezető, [vminek a] feje; főnök, igazgató, ügyvezető, elöljáró; elnök; kormányzó styr|hytt -en, -er hajó: kormányfülke, kormányház -Inrättning -en, -ar techn: kormányszerkezet, -berendezés (jár-* müé); vezéri őberendezés styrka I. s: -n, -or 1. erő; erősség (átv is); tartósság, szilárdság; den råa a nyers erő; han har stor ~ i armarna nagy erő van a két karjában; brännvinets ~ a pálinka ereje ill. szesztartalma; viljans ~ akaraterő; enighet ger ~ egységben az erő; matematiken har varit min ~ a matematika erős oldalam voit; av oerhörd ~ hallatlan v. óriási erejű; med samlad ~ egyesült erővel 2. létszám, katonai erő; legénység; csapat; arméns ~ ifred a hadsereg békelétszáma; väpnad ~ fegyveres erő; en ~ på en division egy haűosztálynyi (had)erö II. vt: styrkte, styrkt 1. megerősít, -szilárdít; erőtstyrkande

ad (ngn vkinek); detta styrker vad jag sagt ez megerősíti amit mondtam; ~ ngn i hans tro megerősít vkit hitében; detta styrkte mig i mitt beslut ez megszilárdította elhatározásomat 2. e-rősít, tanúsít; bizonyít, igazol; ~ ngt med ed esküvel (meg)erősít vmit; ~ sin identitet igazolja személyazonosságát v. magát; ~ sin rätt igazolja jogát; /v med vittnen tanúkkal bizonyít; ~ skriftligt (írásban) igazol V. bizonyít III. ~ sig erősíti magát; üdíti magát (alvással) styrkande; ~ medel erősítőszer styrke | dryck -en, -er o erősítő itóka, szíverősítő; stimuláns (szeszes ital, feketekávé) -förhållande -t, -n erőviszony -grad -en, -er erősségi fok, szeszfok styrkompass [-0-] -en, -er hajó: kormánytájoló styr]man -mannen, -män 1. kormányos 2. kereskedelmi hajón másodkapitány; hajóstiszt; förste ~ első tiszt; andre ~ másodtiszt 3. hadihajón tiszthelyettes

styrning -en, -ar 1. kormányzás, irányítás (hajóé is); vezetés (gépkocsié); techn vezérlés 2. kormányszerkezet), kormánymű; vezér(lő)mű styrratt -en, -ar kormánykerék, vezérlőkerék

styrsel -n 1. tartás, szilárdság (átv is); magatartás, fellépés; han har inte någon ~ (neki) nincs- tartása V. fellépése 2. irány(ítás); ge ngt ~ mëg-szabja vminek az irányát, irányít vmit

styr|spak -en, -ar gépkocsi: kormánykar, -emeltyű; rep kormánybot, botkormány -stång -en, -stänger techn: ve-zérlőrúd; kormányvilla, -szarv (kerékpáré); kormányrúd (gépkocsié) styv -t 1. merev; kemény; kifeszített; átv erős; vara ~ i lederna merevek (v. nem hajlanak) az ízületei; vara.~ i nacken merev v. megmerevedett a nyaka; vara ** i mun kemény szájú (ló); ~a fingrar merev v. gém-- beredett ujjak; en ~ lina merev kötél; átv: visa sig på ~a linan o megmutatja mit tud, kitesz magáért, produkálja magát; ~ hatt keménykálap; ~ krage keménygallér, keményített gallér; bli ~ ->- styvna; ett ~t fartyg

viharálló v. stabil hajó; ~ jord nehezen művelhető (v. erősen agyagos) talaj; hajó: ~ bris eros v. heves szél; ett ~t arbete kemény v. fáradságos munka; en ~ timmes resa egy jó órányi utazás v. út 2. átv haj(lí)thatat-lan, keménykötésű, nyakas, makacs 3. o erős [vmiben], (nagy) menő, ügyes; han är ~ i matematik erős a matematikában, jó matematikus (diák); en ~ gymnast ügyes tornász; en ~ simmare remek úszó styva 1. merevít, merevvé tesz; (ki-) keményít 2. ép megtámaszt, -erősít styvbarn -et, = mostohagyer(m)ek styvbent merev lábú; vara ~ merev(ek) a lába(i)

Styv|bro(de)r -brodern -bröder mostohafivér; féltestvér (fivér) -dotter [-0-] -n, -döttrar mostohal(e)ány styver -n, = v. átv: styvrar garas, krajcár, fillér; átv fabatka, fitying; inte vara värd två ~ egy fabatkát v. vasat sem ér; han är rädd om styvrar-na minden garasért reszket styv|fa(de)r) -fadern, -fäder mostohaapa

-föräldrar plur mostohaszülők styvhet -en 1. merevség, keménység; átv haj(lí)thatatlanság, makacsság 2. hajó

állékonyság, stabilitás styv|mo(de)r -modern, -mödrar mostohaanya -moderlig -t mostoha(anyai); han blir ~t behandlad mostohán bánnak vele -morsviol -en, -er nov: (réti v. vad) árvácska styvna megmerevedik, merevvé válik;

megkeményedik; meggémberedik styv|nackad -sint hajlíthatatlan, akaratos; nyakas, konok, makacs -sinthet -en hajlíthatatlanság, akaratosság; nyakasság, konokság, makacsság styv]son [-5-] -en, -söner mostohafiú -syskon [-0-] plur mostohatestvérek -syster -n, -systrar mostohanővér; féltestvér (nővér) styvt adv 1. mereven; keményen; erősen; arbeta ~ kitartóan v. keményen dolgozik; hålla ~ på ngn nagyra v. sokra tart vkit; jag håller ~ på mitt beslut (állhatatosan) kitartok elhatározásom mellett; det håller hon ~ på ehhez erősen ragaszkodik, ettől nem áll el, ebből nem enged 2. o derekasan, ügyesen; det var ~ gjort lstå

(ez) derék munka v. dolog (voit)!, nagyon jól van! stå stod, stått I. vi 1. áll; van; ~ och vänta (áll és) vár(akozik); han och lyssnar vid dörren (ő) hallgatózik az ajtónál; ~ och skriva állva ír; ~ och sova állva alfeik, átv alszik; kom som ni går och jöjjön úgy ahogy van (ne öltözzön át); hon har bara vad hon går och ~r i nincs egyebe mint ami rajta van; jag fick ~ hela tiden egész idő alatt állnom kellett; låta ngn ~ állni hagy (v. nem ültet le) vkit; låta ngt ~ a helyén hagy vmit, nem nyúl hozzá vmihez; låta disken ~ (ott) hagyja a mosatlan edényt, nem mosogat el; ~ brud esküszik (menyasszony), esketik (nőt); hon stod brud igår tegnap ment férjhez (v. voit az esküvője); ~ modell modellt áll; ~ rak egyenesen áll; ~ stilla áll, nyugodtan áll v. marad, nem mozdul; statyn ~r vit av snö a szobor fehérlik a hótól, a szobrot belepte a hó; öppen nyitva áll; murarna ~r ännu a falak még állnak (v. fennmaradtak); så länge världen ~r amíg a világ áll; hon stod som förlamad úgy állt [ott] mintha kővé meredt volna; hon ~r som fallen från skyarna úgy áll [ott] mintha az égből pottyant volna le; regnet ~r som spön i backen (csak úgy) szakad az eső, úgy esik mintha dézsából önte-nék 2. áll, nem működik:; fabriken ~r a gyár áll v. leállt; klockan ~r az óra áll v. megállt; tåget stod fem minuter a vonat öt percig állt; mitt förstånd ~r stilla megáll az eszem 3. (le-) folyik; áll; van; tart; slaget stod vid Pdkozd a csata Pákozdnál folyt le (v. voit); när skall bröllopet mikor lesz az esküvő?; bröllopet skall ~ i ma] az esküvő májusban lesz, a lakodalmat májusban tartják; bröllopet stod hela tre dagar a lakodalom három teljes napig tartott v. állt 4. kerül, van (vmennyibe); möbeln stod mig i tusen kronor a bútor ezer koronámba került (v. koronába van nekem); nöjet stod mig dyrt a szórakozás sok pénzembe került, ez drága

mulatság voit számomra; det kommer att ~ dig dyrt ez sokba fog neked

kerülni; det kommer att ~ honom dyrt ezért még megfizet, ezt még megkeserüli 5. átv: ~ att få v. köpa kapható, vásárolható; det ~r mig fritt att gå dit szabadon (el)mehetek oda, módomban v. jogomban áll hogy elmenjek oda; • pojken stod ingenstans att finna a fiút sehol sem lehetett megtalálni, a fiú sehol sem voit található; det ~r inte att hjälpa ezen nem lehet segíteni; hon ~r inte att trösta (ő) vígasztalhatatlan; det ~r inte att ändra ezen nem lehet változtatni; hon stod ej att övertala nem hagyta magát meggyőzni, nem engedett a rábeszélésnek; (så) som saken nu ~r ahogy jelenleg áll a dolog, a dolog jelenlegi állása mellett; lika egyenlően áll (vkivel) (pl. pontszámban); ~ maktlös tehetetlen(ül áll); nu ~rvi där vackert I o most aztán jól nézünk ki!, itt állunk megfüröd-vel

II. ví: ** sitt kast vállalja v. viseli a következményeket, szembenéz a következményekkel; ~ risken viseli v. vállalja a kockázatot

III. ~ sig: 1. ~ sig trött elfárad az állásban 2. eláll, megmarad, nem romlik meg; tart(ja magát), tartós; maten ~rsig till i morgon az étel eláll holnapig; denna köld ~r sig inte länge ez a hideg nem tart sokáig; ~ sig bra v. gott jól áll, jól bírja magát (anyagilag)9 jómódban él; ^ sig slätt rosszul áll, rosszul megy a dolga, nem boldogul 3. helytáll, állja a sarat; (ki)bír; ~ sig bra i konkurrensen állja a versenyt v. konkurrenciát; på den här frukosten ~r jag mig till middagen ezzel a reggelivel kibírom v. elleszek délig

A. (elöljáróval:) ~ efter ngt törekszik v. vágy(ód)ik vmire; det är ingenting att ~ efter ez nem valami csábító (dolog), erre nem érdemes áhítozni; ~ efter ngns liv vkinek az életére tör; ~ framför spegeln a tükör előtt áll; ~

fór ngt felel(ős) v. jótáll v. szavatol vmiért, garantál vmit; han ~r för att jótáll azért (v. garantálja)

Hogy; ~ fór betalningen állja a költségeket (v. o cechet); ~ för följderna vállalja v. viseli a következményeket;stå

átv: ~ för dörren küszöbön áll, közeleg, közel van; våren ~r fór dörren a tavasz közeleg; ~ för hushållet vezeti a háztartást; det ~r tydligt för mig világosan áll előttem, világos számomra; det ~r väl inte för livet nem olyan égetően sürgős (a dolog); ~ väl hos ngn kegyben áll (v, jól fekszik) vkinél; ~ i begrepp ott... (inf) (már--már) azon a ponton van hogy; ~ i begrepp att resa elutazóban van, (éppen) elutazni készül; ~ i förbindelse med ngn kapcsolatban v. összeköttetésben áll vkivel; ~ i genitiv birtokos esetben áll; aktierna ~r i nittio kronor a részvények kilencven koronán állnak (v. árfolyama kilencven korona); ~ i kö sorban áll; ~ i ljuset fór ngn elfogja v. elveszi a világosságot vki elől, vki elé áll; det ~r inte i min makt nincs hatalmamban v. módomban; ... vad som ~r i boken ... (hogy) mi áll a könyvben, ... mit ír v. mond a könyv; det stod i tidningen benne voit az újságban, a lap megírta (ezt); ~ i ngns tjanstvlúnek a szolgálatában áll; ~ i vida fältet attól még messze vagyunk, az még a jövő titka; ~ i vägen fór ngn útjában áll v. van vkinek; ~ sig inför kritiken kiállja a kritikát; ~ med skammen szégyenkezve v. megszégyenülten áll (ott); sonen ~r mot fadern a fiú szemben áll az apjával; fradgan stod honom om munnen tajtékzott v. habzott a szája; ~ på bar backe pénzzavarban (v. fillér nélkül) van; du kan knappt ~ på benen alig állsz a lábadon (v. bírsz a lábadon állni); ~ på egna ben a saját lábán áll; ~ på ngns bästa a javát akarja vkinek, szem előtt tartja vkinek az érdekét, vki mellett áll v. szól (átv); ~ på god fot med ngn jó viszonyban (v. jóban) van vkivel; ~ på spänd fot med ngn feszült viszonyban van vkivel; ~ på huvudet fejen v. tótágast áll, fejre áll (átv is); fejjel lefelé esik; boken stod på hyllan a könyv a polcon voit v. állott; det ~r inte på kartan ez nincs rajta a térképen; barometern ~r på regn a barométer esőre áll; ~ på sin rätt nem enged a jussából, ragaszkodik a jogához; ~ på spel koc-

kán forog; klockan på tolv az óramutató a tizenkettőn áll, az óra tizenkettőt mutat; ^ på vakt őrségen v. őrt áll; átv résen van; mitt hopp ~r till honom minden reményem benne van, benne reménykedem; ~ till buds rendelkezésre áll; bilen ~r till mitt förfogande a gépkocsi rendelkezésemre áll; vattnet stod henne till knäna térdéig ért a víz, térdig vízben állt; ~ till svars fór ngt felel(ős) vmiért; jag ~r till er tjänst szolgálatára v. rendelkezésére állok (önnek); varmed kan jag ~ till tjänst ? mivel szolgálhatok?; ~ under byggnad építés alatt áll; ~ under förmyndare gyámság alatt áll; han ~r vid sitt ord (ő) állja a szavát, ura a szavának, szavatartó ember; ~ vid ngns sida vki mellett áll (átv is); ~ vid väggen a falnál (v. fal mellett) áll; jag ~r vid vad jag sagt ennél maradok, kitartok emellett (amit mondtam)

B. (hgs igek:) ~ av sig állott lesz, (állástól) megromlik (ital); ~ bakom mögötte áll v. van; átv mögötte rejlik (vmi); ~ bi a) [vmeddig] tart, futja; kiáll, elvisel; b) biståå; ~ efter ngn i ngt elmarad vki mögött vmiben (átv is); ~ emot ellenáll (ngn v. ngt vkinek v. vminek); ~ fast szilárdan áll (pl. cölöp); átv meg- v. helytáll; ~ fast vid ngt kitart vmi mellett, ragaszkodik vmihez; ~ fasf vid anbudet fenntartja ajánlatát; ker: han ~r fast vid detta pris tartja ezt az árat; jag ~r fast vid min åsikt kitartok véleményem mellett, fenntartom véleményemet; du ~r fast vid att ragaszkodsz ahhoz (v. kitartasz amellett) hogy; bordet ~r fór långt fram az asztal nagyon kiáll v. előreáll; jag stod längst fram(me) legelői álltam; ~ för előtte áll; du ~r för, så att jag inte kan se előttem állsz, úgyhogy semmit sem látok; du ~r för utsikten elveszed előlem a kilátást; jag ~r för hälften (én) vállalom v. fizetem a felét; det ~r för mig att az az érzésem hogy; ~ i o szakadatlanul dolgozik, gürcöl, melózik; ~ inne marad, van (összeg, számlán); ~ inne på ngns konto vkinek a számláján (bent) van (követelésként,

#stå

betétként); låta pengar ~ znne (7?d banken) pénzt bent hagy a bankban; ~ kvar még áll, megvan; meg-v. fennmarad; (helyben v. ott) marad, nem mozdul; átv továbbra is érvényes v. (fenn)áll; (vö. kvarstå); ~r vagnen

kvar ? itt v. ott áll még a kocsi? ; jag stod kvar en stund i fönstret egy kis ideig még az ablaknál álltam v. maradtam; slottet ~r kvar a kastély még áll (v. fennmaradt); låta ~ kvar itt v. ott hagy; meghagy; 5 (i)från 6 ~r 1 kvar hatból [elveszek] ötöt, marad egy; ~ kvar i tjänsten (továbbra is) szolgálatban maraa; vattnet kvar på samma höjd a víz [még] ugyanolyan magasan (v. azonos szinten) áll; ~ på tart (idöbelileg); det stod inte länge på, förrän nem sok idő múlt el (v. nem sok időbe telt), amíg; stormen stod på hela natten egész éjjel állt v. dühöngött a vihar; vad ~r på ? mi van ?, mi történik v. folyik itt ?; ~ på sig (erősen) kitart, nem enged; helytáll, állja a sarat; hur ~r det till? hogy vagy v. vagytok v. van ?; det ~r bra till jól vagyok v. vagyunk, a dolgok jól állnak v. mennek, minden rendben van; hur ~r det till hemma ? hogy van. a család(od v. családja)?; det ~r illa till med honom rosszul mennek a dolgai (v. áll a szénája); hur ~r det till med din mor? hogy van édesanyád?, mi van édesanyáddal.?; det ~r inte rätt till med barnet valami baj van a gyer(m)ekkel, nincs rendben a gyerkek; så ~r det till med den saken így fest v. áll a dolog, o így nézünk ki (ezzel); ... så det ~r härliga till O ... ahogy csak lehet v. tud v. belefér; det ~r inte till att... (inf) nem lehet(séges)... -ni; det ~r inte till att berätta lehetetlen (azt) elbeszélni, az el nem mondható; ~ tillbaka el- v. lemarad (för ngn vki mögött); hátrább való (för ngn vkinél); inte ~ tillbaka för ngn i ngt nem marad el vki mögött vmiben; få ~ tillbaka för ngn át keli engednie az elsőbbséget vkinek, háttérbe kell szorulnia vkivel szemben; ~ under ngn alá van rendelve vkinek, vkinek alárendeltje; ~ under ngn i rang rangban vki alatt

áll, alacsonyabb rangú vkinél; ~ under ngn i begåvning tehetségben alulmarad vkivel szemben; ~ upp feláll, -kel; feltámad; ~ upp från de döda feltámad halottaiból; ~ ut a) kiáll, kinyúlik (pl. zászlórúd); eláll (pl. fül); b) kiáll, kibír, elvisel, eltűr; jag ~r inte ut längre nem bírom ki tovább, nem bírom tovább (elviselni); ~ ut med ngn kiáll v. kibír vkit; ~ ut med smärtor fájdalm(ak)at elvisel v. elszenved; ~ ute kint áll; künn marad; kint van, ki van helyezve, be van fektetve (pénz); nincs behordva (gabona); ~ väl hos ngn jó viszonyban van vkivel, jól áll vkinél; ~ över ngn rangban vki fölött áll; fölényben van vkivel szemben, különb vkinél, felülmúl vkit (i ngt vmiben); ~ över ngt vminek fölötte áll, felülemelkedik vmin; ~ över en sjukdom betegséget kiáll, betegségen túl van (v. átesett); det måste ~ över till en annan dag (azt) más napra kell halasztani, ezt el kell napolni stående I. adj álló; mozdulatlan; állandó; szokásos, rendes; bli állva marad; megáll; hajó: ~ gods álló kötélzet; i ~ ställning álló helyzetben, állva; ~ vatten állóvíz; hans ~ fråga állandóan visszatérő v. ismétlődő kérdése; ~ här v. armé állandó hadsereg; en ~ rätt på matsedeln az étlapon állandóan szereplő étel V. fogás; teater állandó színház; ^ talesätt szólás(mondás); ~ höjdhopp helyből történő magasugrás; på ~ fot nyomban, azonnal, egyből, kapásból, előkészület nélkül; en högt ~ ambets* man magas állású hivatalnok V. tisztviselő ill. főpáp; de närmast a legközelebb v. közel állók; en utanför ~ egy kívül álló (személy); kívülálló, idegen II. s: -t (egy helyben) állás; det myckna ~t blev tröttsamt a sok állás fárasztó voit ståhej -et o hűhó, zaj, felhajtás, cécó; göra ~ om ngt nagy hűhót csap vmiért; det var stort ~ kring henne nagy hűhót csaptak körülötte stål -et, = acél; han har muskler av ** acélos izmai vannak; klädd i ** páncélba öltözött -band -et, = acélszalag; hangszalag; fa upp päståłblå

felvesz hangszalagra -Må -blått acélkék -fjäder -n, -fjädrar acélrugó -gjuteri -(e)t, -er acélöntöde -grå -grått acélszürke -hjälm -en, -ar acélsisak, rohamsisak -hård -hårt acél-kemény (átv is) -industri -(e)n, -er acélipar -klinga -;?, -or acélpenge (kardé, késé) -klädd -klätt acéllal borított v. burkolt, páncélozott; vasba v. páncélba öltözött; páncélos, felvértezett -lina -n, -or drótkötél -penna -n, -or acéltoll -plåt -en, -ar acélbádog, -lemez -produktion [-pro-] -en acéltermelés -rör -et, = acélcső -(rörs)-möbel -n, -möbler acélcsőbútor -skena -n, -or acélsín -stick -et, = acéltnet-szet -sätta -satte, -satt (meg)acéloz, (meg)edz; ~ sig mot ngt felvértezi magát vmi ellen, megkeményíti v. megacélozza szívét vmivel szemben; ~ sig mot frestelser ellenáll a kísér-tés(ek)nek -tråd -en, -ar acélhuzal, -sodrony -trådsnät -et, = acélsodronyháló, -huzalháló -ugn -en, -ar acélolvasztó kemence -ull -en acélforgács -varor plur acéláruk -verk -et, « acélmű, -gyár -vilja -n acélos v. kemény akarat Stånd ret, = (8.: ständer is) 1, állapot; helyzet; i gott ~ jó karban v. állapotban; hålla i (gott) ~ (jó) karban tart vmit; sätta ngt i ~ jó karba helyez (v. helyreállít) vmit, (újra) rendbe hoz vmit; sätta ngn i ~ att képessé tesz vkit (arra) hogy, lehetővé teszi vkinek a számára hogy; vara i ~ till att göra ngt abban a helyzetben . van bogy megtehet vmit, képes vmit

mégcsinálni, módjában van megtenni vmit; hon är i ~ till allt (o) mindenre képes, tőle minden kitelik; jag är inte i ~ att „. (inf) nem vagyok abban a helyzetben hogy ..„ nincs módomban- ., .-ni; bringa v. få ngt till r» létrehoz, megvalósít, tető alá hoz, megcsinál; komma till ^ létrejön, megvalósul, elkészül; átv tető alá kerül; kontraktet har redan kommit till• ~ a szerződés már létrejött; sätta ngn ur ~ att... (inf) képtelenné tész vkit (arra) hogy ..., lehetetlenné teszi vkinek a számára hogy ... ; vara ur ~ att förklara ngt képtelen (v. nincs módjában) meg-

magyarázni vmit 2. állás (pl. barométeré, vízé; átv is); magasság, szint; fatta ~ mot ngn állást foglal vki ellen; hålla ~ helytáll, megállja a helyét, kitart (mot -vei szemben); szembeszáll (mot fienden az ellenséggel; ellenáll (mot ngt vminek) 3. vad: göra ~ megállít, feltartóztat; áll (vadat); hunden gör. ~ framför älgen a kutya állja a jávorszarvast 4. tő (növényé), növény 5. árusítóhely, -bódé, stand 6. személyi v. családi állapot; ogift ~ nőtlen ill. hajadon állapot; (det) äkta ~et (a) házastársi állapot, (a) házasság; inträda i det äkta ~et házasságra lép 7. társadalmi állás v. helyzet; származás; rang; (társadalmi) osztály; eh person av ~ rangbéli személy; av borgerligt ~ polgári származású v. rendű; de lägre ~en az alacsonyabb társadalmi osztályok; efter sitt ~ társadalmi állásának (ill. rangjának) megfelelően, rangjához illően; gifta sig under sitt ~ rangján alul házasodik, rangján aluli házasságot köt 8. plur: = v. ständer (tört) rend(ek) (országgyűlésen); de fyra ~en a négy rend (S: 7866 előtt)) (det) andliga ~et a papi rend, a papság Ståndaktig -t állhatatos, rendíthetetlen, szilárd, kitartó; förbli ~ rendületlenül kitart -het -en állhatatosság, szilárdság, kitartás ståndare -n, = 1. ép állványoszlop;

oszlop, tartó; szárfa 2. nov porzó ståndar|knapp -en, -ar nov: (hím)portok -mjöl -et nov: virágpor, hímpor, pollen ståndkrage -n, -ar szimpla gallér, állógallér

ståndpunkt -en, -er álláspont; nézőpont, szempont; állásfoglalás, nézet; pöl platform; en övervunnen ~ túlhaladott álláspont v. nézet; inta en ~ álláspontot foglal el (v. képvisel); ändra ~ i en fråga megváltoztatja álláspontját (v. véleményt változtat) egy kérdésben; från min ~ (sett) az én szempontomból v. szemszögemből (nézve); på sakernas nuvarande ™ a dolgok jelenlegi állása mellett, ahogyan az ügyek jelenleg állnak; síd på en hög ~ magas színvonalon áll, magas színvonalú ståndpunktstagande -t, -n állásfoglalásståndrätt

ståndrätt -en, -er rögtönítélő v. statári-ális bíróság; rendkívüli katonai bíróság stånds | anda -n rendi-szellem ill. öntudat, osztályszellem -fördom -en, -ar rendi előítélet, osztályelőítélet, -gog -mässig -t rang(já)hozillő, rang(já)nak megfelelő; en ~ uppfostran társadalmi állásának megfelelő (v. rangjához illő) nevelés -person -en, -er rangbéli v. 'főrangú személy -riksdag -en, -ar rendi országgyűlés -skillnad -en, -er rendi különbség, osztály- v. rangkülönbség

stång -en, stänger 1. rúd, pózna; karó (növénynél); (fém)pálcika; flagga på halv ~ félárbocra ereszti a zászlót; átv: hålla ngn ~en helytáll (v. megállja a helyét) vkivel szemben, nem hátrál 2. rudacska (pl. smink-) - 3. hajó árbocsudár, -szár 4. zabla-rúd; rudaszabla 5. rég 10 láb (hossz-mérték = 2,969 m) stånga (fel)öklel, döf, bök (szarvval); átv: ~ hornen av sig kitombolja magát (ifjúság) stångas stångades, stångats öklelő(d)zik, döfköd (szarvval); átv verekednek; ~ (med varandra) döfködik v. öklelik egymást stång|betsel -betslet, = feszítőzabla -järn -et rúdvas, -acél -järnssmedja -n, -or vashámor, pörölymű -korv [-o-] -en, -ar kásás hurka -piska -n, -or merevített hajfonat, copf (régi női hajviselet) -stål -et, = rúdacél stånka1 -n, -or (füles és fedeles) kanna

v. kancsó (fából) stånka2 zihál, liheg, fújtat; nyög ståplats -en, -er állóhely ståt -en pompa, dísz, parádé; ragyogás, fény; díszes v. pompás ruhák; utveckla stor ~ nagy pompát fejt ki; i full ~ teljes díszben v. pompában; med pomp och ~ nagy fénnyel és pompával ståta pompázik, díszeleg, parádézik; büszkélkedik, kérkedik (med ngt vmi-vel)

ståthållare -n, = helytartó; kormányzó ståtlig -t pompás, díszes, nagyszerű,. nagy(szabású); fényes, ragyogó, remek; en ~ begravning díszes temetés; en ~ byggnad impozáns épület; en ~ kari jóvágású férfi, jóképű fickó; ett ~t utseende remek külső, pompás meg-

jelenés -het -en pompa; díszesség, nagyszerűség, gazdagság; fényesség, fény(űzés), ragyogás stäcka släckte,

stäckt (v. -de, -t) 1. rövidre vág, lenyír (szárnyat); megnyirbál; ~ vingarna på ngn megnyirbálja vkinek a szárnyait, korlátozza vkinek a lehetőségeit 2. átv félbeszakít, megszakít; véget vet (ngt vminek); meghiúsít (pl. tervet) städ -et, = üllő

städa I. vt, vi rendbe tesz v. hoz; rendet csinál; (ki)takarít, kitisztít; ~ ett rum (egy) szobát rendbe hoz (v. kitakarít); ~ efter ngn rendet csinál vki után; ~ åt ngn takarítja (v. rendben tartja) vkinek a lakását II. (hgs igek:) ~ av le- v. kitakarít; ~ undan elrak, eltakarít; rendet csinál städad rendbe hozott, rendben tartott, kitakarított; rendes, tiszta, csinos, takaros; illedelmes städdag -en, -ar (heti) takarítás napja,

takarítási nap städer stad1

städerska -n, -or takarítónő, bejárónő; szobalány, szobaasszony (szállodában)

städhjälp -en takarításban való segítség;

takarításban segítő személy städja rég I. -n, -or foglaló, előleg (cselédnek); hely, alkalmaz(tat)ás II. vt; stadde, statt felfogad,. szegődtet, szolgálatba vesz; han städ(j)er ngn på ett ár egy évre felfogad vkit städning -en, -ar takarítás; tisztogatás städrock [-o-] -en, -ar ruhakötény, köpeny (takarításhoz) städse adv mindenkor, mindig, állandóan

städsel -n rég: foglaló, előlég (cselédnek) städsla rég felfogad, szegődtet, szolgálatába vesz, alkalmaz ställ -et, = 1. állvány; tartó (pl. kotta-) 2. szerelvény, garnitúra; ett ~ segel vitorlázat (hajóé) ställa ställde, ställt I. vt (vi) 1. állít, helyez (átv is), tesz; ~ ngt i hörnet a sarokba állít v. helyez vmit; ~ på bordet az asztalra állít v. tesz; ~ ngt på sin plats helyére állít v. tesz v. rak vmit; ~ ngn mot väggen a falhoz állít vkit; átv sarokba szorít vkit; ~ bordet vid fönstret az asztalt az ablakhozställa

tolja; ~ ngt i rätt dager helyes megvilágításba helyez vmit; ~ i ordning rendbe tesz v. rak; helyére állít v. tol; előkészít (titi ngt vmire); ~ i ordning för resan előkészületeket tesz az utazásra, előkészíti az utazást; ~ ngn i skuggan árnyékba helyez vkit; útv elhomályosítja vkinek a hírnevét v. dicsőségét; ~ i utsikt kilátásba helyez; ~ ngn i valet och kvalet nehéz választás elé állít vkit; ~ ngn inför rätta bíróság elé állít vkit; man ställdes ofta inför (den) frågan om az ember gyakran szembekerült azzal a kérdéssel hogy; ~ diagnos diagnózist megállapít v. csinál v. felállít; ~ ngns horoskop elkészíti v. felállítja vkinek a horoszkópját; ~ fordringar på ngn követeléseket v. követelményeket támaszt vkivel szemben; ~ vilikor feltételeket szab; ~ ngt på framtiden elhalaszt (v. függőben hagy) vmit; ~ ngn på plats helyreigazít v. rendreutasít vkit; ~ ngt till rätta helyreigazít v. helyesbít vmit; ~ sitt hopp till ngn reményét helyezi vkibe; ~ ngt till ngns disposition vkinek a rendelkezésére bocsát vmit; ~ ngn till räkenskap för ngt felelősségre von vkit vmiért; ~ en fråga under diskussion vitára bocsát egy kérdést; ~ under förmyndare gyámság alá helyez; ~ åt sidan oldalt állít, félreállít, -tesz 2. (be)állít, (be)igazít, (be)szabályoz (műszerty órát, ágyút); átv irányít, intéz; ~ klockan efter radion az órá-(já)t a rádióhoz igazítja; ~ ett brev till ngn levelet intéz vkihez; ~ en fråga till ngn kérdést intéz vkihez (v. tesz feí vkinek); ~ sina steg till ngt lépteit vmi felé irányítja, elindul vmi irányába; ~ sitt tal till ngn szavait vkihez intézi, vkihez szól v. fordul; ~ resan till Ungern Magyarországra utazik 3. (el)intéz, (el)rendez; hon ställer illa för sig (ő) rosszul intézi dolgait; ~ så att úgy intézi (a dolgot) hogy; du får ~ hur du vill intézd úgy ahogy akarod; jag har mycket att ~ med sok elintéznivalóm van 4. ad, nyújt, állít; ~ borgen kezességet vállal, kezeskedik, biztosítékot ad (v. tesz le); ~ säkerhet för ngn vki helyett biztosítékot nyújt, jótáll vkiért; ~

karl för sig embert v. helyettest állít (maga helyett); ~ vittnen tanúkat á'ilít II. ~ sig 1. áll [vhova]; hon ställde sig att stryka odaállt vasalni; ~ sig i rad sorba áll, felsorakozik; ~ sig i vägen för ngn (az) útjába áll vkinek (átv is), elállja vkinek az útját; ~ sig vid fönstret az ablakhoz áll; ~ sig vid v. på ngns sida vkinek az oldalára áll, vki mellé áll (átv is) 2. [vmilyen] magatartást tanúsít, viselkedik, viszonylik, áll [vhogyan], mutatkozik, van; ~ sig skeptisk mot ngt szkeptikus magatartást tanúsít (v. szkeptikusan áll) vmivel szemben; ~ sig avvaktande várakozó álláspontra helyezkedik; ~ sig välvillig mot ngn jóindulatú(nak mutatkozik) vki iránt; utsikterna ställer sig

gynnsamma a kilátások kedvezőek (v. kedvezően alakulnak); priserna ställer sig högre az árak magasabbak v. emelkednek; det ställer sig dyrt sokba kerül, drága; varan ställer sig inte dyrare än tvä kronor az áru nem kerül többe két koronánál; hur ställer du dig till frågan hogy(an) viszonyulsz ehhez a kérdéshez?, mi a véleményed erről a kérdésről? 3. tetteti magát; ~ sig sjuk betegnek tetteti magát III. (hgs igek:) ~ av félretesz, elteszftartalékba); techn leállít, kikapcsol, elzár; ~ bort (az útból) el- v. félretesz, félreállít; ~ efter hátraállít, -tol; hátraigazít (órát); ~ fram (elő)hoz; ide-v. odaállít, ide- v. odatesz; eléje állít v. tesz; ide- v. odahoz; előreigazít; ~ fram stolar székeket hoz (elő); ~ fram maten eléje teszi az ételt (az asztalra); (ide)hozza az ételt (åt ngn vkinek); ~ fram klockan előreigazítja az órát; ~ ifrån sig letesz, lehelyez, leállít (pl. kosarat); ~ ihop összeállít; összetol; ~ in beállít (átv is); beállít, be(le)helyez; állít, helyez [-[vmi-be];-] {+[vmi- be];+} be(le)rak; beigazít, beszabályoz (pl. műszert); meg- v. beszüntet, abbahagy; ställ in fem stolar állíts v. hozz be öt széket; ~ in ngt i kylskåpet vmit a hűtőszekrénybe állít v. helyez v. rak; ~ in möbler hos ngn till förvaring bútorokat beraktároz vkinél (v. átad vkinek megőrzésre); ~ in radion på en annan station aStällbar

rádiót más állomásra állítja be (v. kapcsolja át); ~ in sig på ngt beállítja magát vmire; ~ sig in hos ngn be-hízelgi magát vkinél, beférkőzik vkinek a kegyeibe, bevágódik vkinél; ~ ned leállít (pl. földre), letesz, lerak; ~ om átállít, átrendez, másképp helyez el; megváltoztat; gondoskodik (ngt vrni-ről); szerez; han har ställt om (ett) rum (ő) szerzett v. talált (egy) szobát; ~ till rendez, szervez, csinál; ~ till fest ünnepélyt rendez; ~ till oreda rendetlenséget csinál; ~ till oroligheter zavargásokat szít; ~ till gräl med ngn összevesz vkivel, beleköt vkibe; vad har du ställt till? mit műveltél?; sä ni har ställt tilll na ezt jól megcsináltátok !; nu har du ställt till det fint för dig! most aztán jól befűtöttél magadnak!; ~ tillbaka visszaállít (helyére), visszahelyez, -tesz, -rak; hátra- v. visszaigazít (órát); ~ undan félreállít, félre- v. eltesz, félre- v. elrak; ~ upp a) felállít (átv is); feltesz, -rak; helyére állít; összeállít, elrendez (irat anyagát); kat, sp fel- v. kiállít; indít (mérkőzésen); b) feláll, indul, részt vesz (versenyen, mérkőzésen; választáson); ställ upp boken på hyllan tedd v. tegye (föl) a könyvet a polera; ~ upp en stege mot väggen létrát a falnak állít; bilarna ställdes upp i en lång rad a gépkocsik hosszú sorban álltak fel (v. helyezkedtek el); kompaniet ställdes upp på gården a század felállt v. felsorakozott az udvaron; ~ upp en armé hadsereget ki- v. felállít (v. hadilábra állít); vår klubb kan ~ upp ett fotbollslag klubunk ki tud állítani egy labdarúgó-csapatot (mérkőzésre); ~ upp ett mål för sig célt tűz maga elé; ~ upp regler szabályokat állít fel; upp villkor feltételeket szab (för ngn vkinek); ~ upp som kandidat (jelöltként) fellép, jelölteti magát (választáson); ~ upp sig feláll, sorakozik (kat is); han ställde sig upp i bänken felállt v. felegyenesedett a padban; ~ ut kiállít, kitesz, kihelyez, kirak; ~ ut varor árukat kiállít; konstnären ställde

ut i Rom a művész Rómában állított

ki, a művésznek kiállítása voit Rómában; ~ ut vakt őrszemet v. őr(sége)t

állít; ~ ut en växel váltót intéz(vé-nyez) v. kiállít (på ngn vkire); ~ ut ngt till beskådande kiállít (v. közszemlére kitesz) v. mutogat vmit ställbar -t állítható, igazítható, szabályozható

ställd ställt 1. [vhova] állított, helyezett, tett, rakott; som det nu är ställt ahogy a dolog áll, a jelenlegi körülmények között; så är det ställt így állunk, ez a helyzet; du har det bra ställt te jól állsz, jó dolgod van (anyagilag); átv: vi har det lika illa ställt egy hajóban evezünk, egy a bánatunk; hur har du det ställt med pengar? hogy állsz pénz dolgában?; en växel ~ på innehavaren bemutatóra szóló váltó; det synes vara ställt utom allt tvivel úgy látszik ez minden kétségen kívül áll 2. o han blev ~ zavarba jött, elvesztette a fejét ställe -t, -n 1. hely (átv is); ej röra sig från ~t nem mozdul el helyéről, nem moccan; på ~t helyben; nyomban, tüstént; kat: på ~t marsch! helyben járás! (vezényszó); kat: på ~t vila! pihenj!; pá ort och ~ a helyszínen; på annat ~ más helyen, másutt; máshol; på flera ~n több helyütt v. helyen; på något ~ valahol; átv: ha hjärtat på rätta ~t helyén van a szíve; på sina ~n helyenként, imitt-amott; ej komma ur ~t nem halad, nem jut előbbre 2. nyári lakás, nyaraló sommarställe); hyra ett ~ nyári lakást bérel (vidéken) 3. (szö-veg)hely, részlet, passzus; på anfört ~ az idézett helyen (irásmüben) 4. átv hely, helyzet; om jag vore i ditt ~ ha (én) a te helyedben volnék; i ~t ahelyett, helyette;

i ~t för ngn v. ngt vki v. vmi helyett; i ~t för att läsa olvasás ill. tanulás helyett, ahelyett hogy olvasna ill. tanulna; sätta ngn i chefens ~ a főnök helyébe ültet vkit, a főnököt vkivel helyettesíti; sätt dig i mitt képzeld magad a helyembe!; träda i ngns ~ vkinek a helyébe lép, helyettesít v. pótol vkit; uppta(ga) ngn i barns ~ örökbe fogad (v. adoptál) vkit; vara ngn i fars ~ vkinek apja helyett apja ställföreträdare -n, — helyettes, Helyettesítőfcstaftning

ställning -en, -ar 1. helyzet, állás (átv is); testhelyzet; álláspont; beroende ~ függő helyzet, függőség; ekonomisk~ gazdasági helyzet v. viszonyok; vagyoni helyzet; liggande ~ fekvő helyzet; underordnad ~ alárendelt helyzet; ändra ~ helyzetet változtat; fatta v. ta ~ állást foglal (till en fråga egy kérdésben); vilken ~ intar du till frågan ? milyen álláspontot foglalsz el (ebben) a kérdésben? 2. kat állás, hadállás; harcálláspont; en framskjuten ~ előretolt állás 3. (társadalmi) állás, pozíció, rang; en person i hög ~ magas állású v. rangú személy 4. sp állás, eredmény (versenyé, mérkőzésé) 5. állvány (-zat), (építő)állás; váz ställnings|krig -et, = álláskarc, állóháború -steg: göra ~ vigyázzba v. haptákba áll -tagande -t, -n állásfoglalás

ställskruv -en, -ar techn: állító- v. igazító-

csavar; gépkocsi biztonsági csavar ställverk -et, = 1. vasút állítómű, jelző-és váltóállító berendezés ill. torony 2. vili kapcsolóberendezés stämband -et, — orv hangszalag stämd stämt 1. hangolt (vö. stämma1 II.); göra ngn ogynnsamt ~ mot ngt vmi ellen hangol vkit; vara ogynnsamt ~ mot ngn vki ellen van hangolva, elfogult vki vei szemben; vara välvilligt ~ mot ngn kedvezően van hangolva vki iránt; han är vänskapligt ~ (Ő) barátságos érzületű (mot ngn vki irányában) 2. -v stämma!2>3 stäm[gaffel -n, -gafflar zene: hangvilla stämjärn -et, = véső, kézi- v. hidegvágó

stämläge -t, -n zene: hangfekvés; hang (-nem)

stämma1 I. s: -n, -or 1. hang; ének-

- hang; ha en.vacker ~ szép (ének)hangja v. orgánuma van 2. szavazati jog; ha säte och ~ (részvételi és) szavazati joga

_ van (gyűlésen) 3. zene szólam; första ~n az első szólam; sång för en ~ egyszólamú ének v. dal; szóló(ének) 4. regiszter (orgonán) II. vt: stämde, stämt hangol (átv is), felhangol; átv [vmilyen] hangulatba hoz; ~ ett instrument (egy) hangszert hangol; ~ högre

- magasabbra hangol (hangszert); ~ ngn glad vidámságra hangol (v.

felvidít) vkit; ~ ngn sorgsen elszomorít vkit; ~ ngn (ogynnsamt) mot ngt vmi ellen hangol vkit (vö. stämd 7.) III. (hgs igek:) zene: ~ ned lejjebb hangol; ~ ned humöret elszomorít, elkedvetlenít, deprimál; átv: ~ ned tonen mérsékli a hangot, szelídebb húrokat penget; ~ upp en sång (egy) énekbe v. dalba kezd, rázendít egy dalra, (egy) éneket intonál IV. vi: stämde, stämt összhangban van (átv is); egyezik, rendben van, stimmel; ~ med originalet egyezik az eredetivel; räkningen stämmer a számla rendben van (v. pontos); det stämmer! helyes!, rendben van!, stimmel!; ~ överens överensstämma stämma2 stämde, stämt megakaszt, -gá-tol, gátak közé szorít; megállít, fékez; ~ blod elállítja a vérzést; átv: ~ i bäcken csírájában elfojt vmit, elébe vág (v. elejét veszi) vminek; det är bättre ~ i bäcken än i ån (kb.:) jobb elejét venni a bajnak stämma31, s: -n, -or gyűlés; közgyűlés; ülés; kallas till extra ~ rendkívüli ülésre hívják II. vt: stämde, stämt 1. jog bíró(ság) elé állít v. idéz, beperel, bepanaszol; ~ ngn inför rätta törvénybe idéz (v. perbe fog) vkit; ~ ngn för en fordran pert indít (v. keresetet ad be) vki ellen egy követelés miatt; ~ ngn för ärekränkning beperel vkit becsületsértésért; ~ ngn som vittne tanúnak be- v. megidéz vkit; bli stämd för ngt perbe fogják (v. beperelik) vmiért 2. ~ möte med ngn találkozót beszél meg vkivel stämning1 -en, -ar 1. zene hangolás 2. hangulat, kedély- v. lelkiállapot, kedv; ~en bland folket a nép hangulata, a közhangulat; ~en var hög a hangulat emelkedett voit, magasra hágott a jókedv; ~en är tryckt a hangulat nyomott; upprörd ~ izgatott lelkiállapot, izgatottság; vara i den rätta ~en för att skriva abban a hangulatban van(,) hogy írjon, hangulata v. kedve van az íráshoz; vara riktigt i ~ elemében van stämning2 -en, -ar jog: idézés;

perbeidézés; kereset; ta(ga) ut ~ mot ngn perbe fog (v. beperel) vkit, keresetet indít vki ellen (för ngt vmiért)stämningsansökan

stämnings I ansökan = (en), -ansökningar

jog: kereseti kérelem stämnings (bild -en, -er hangulatkép, hangulatos kép -full -t hangulatos __ stämnings |man -mannen, -män bírósági kézbesítő

stämningsmänniska -n, -or hangulatember

stäm I nyckel -n, -nycklar zene: hangoló-kulcs

-stämpel -n, stämplar 1. bélyegző, pecsét; techn lyukasztó; érmesajtoló v. dombornyomó szerszám 2. bélyegződ-lenyomat, pecsét; fémjel(zés) (aranyon, ezüstön); árujegy, gyári jegy, védjegy, márka; átv bélyeg, jegy; sätta sin ~ pä ngt rányomja a bélyegét vmire, nyomot hagy vmin 3. vad lábnyom (állaté) -avgift -en, -er bélyegilleték -dyna -n, -or bélyegzőpárna -fri -fritt (okmány)bélyegmen-tes -märke -t, -n okmány- v. illetékbélyeg -papper -et, = bélyeges okiratpapír -skatt -en, -er bélyegadó stämpla1 1. (le)bélyegez, (le)pecsételi;

megjelöl, jellel ellát; ~ träd fát meg-- jelöl v, jellel lát el (vágásra) 2. átv (meg)bélyegez; nevez, mond [-[vminek];-] {+[vmi- nek];+} ~ ngn som förrädare árulónak bélyegez vkit; ^ ngn som lögnare vkit hazugnak nevez v. titulál; hon är ~d av sin sjukdom betegsége nyomot ' hagyott rajta

stämpla2 áskálódik; összeesküvést sző; intrikál; ~ mot ngn cselt sző (v. konspirál) vki ellen; ~ mot ngns liv sötét terveket sző vki(nek az élete) ellen, (ármánnyal) vkinek az életére tör

stämpling1 -en, -ar 1. (le)bélyegzés (pl. levélé), (le)pecsételés 2. erd megjelölés (fáké); vágásra kijelölt fák stämpling2 -en, -ar összeesküvés; ármány (kodás); intrika; ~ar cselszö-vény, üzelmek ständig -t állandó, folytonos, örökös, szüntelen, tartós; ~t utskott állandó bizottság (országgyűlésé); i ~ ängslan állandó aggodalomban; ~ ledamot örökös tag; ~ sekreterare örökös (v. élethossziglan választott) titkár; ~ vår örök tavasz Ständigt adv állandóan/folytonosan, örökösen, szüntelenül, mindig; ~ och

jämt folyton-fq'lyvást, unos-untalan, örökösen

stänga stängde, stängt í. vt 1. (be)zár, becsuk, betesz* ~ dörren bezárja v. becsukja v. beteszi az ajtót (efter sig maga után); ~ en teater (egy) színházat bezár; det går inte att ~ fönstret az ablakot nem lehet becsukni v. bezárni, az ablak nem csukódik; butikerna är stängda i morgon a boltok holnap zárva tartanak; posten är stängd a posta(hivatal) zárva van; stängt mellan 1 och 2 egy órától kettőig zárva; för stängda dörrar zárt ajtók mögött; jog a nyilvánosság kizárásával 2. körül- v. bekerít (kerítéssel) 3. el- v. lezár, eltorlaszol, elvág (pl. utat); akadályoz; ~ vägen för ngn elzárja v. eltorlaszolja az utat vki elől, útját állja vkinek; skogen stängde utsikten för mig az erdő elzárta v. elvette a kilátást előlem II. vi zárul, záró(dik), (be)zárja kapuit (pl. kiállítás); affären stänger kl. 6 az üzlet [este] hat órakor zár, az üzletet hatkor zárják III. ~ sig (be)záródik, (be-) zárul, (be)csukódik; dörren stänger sig själv az ajtó magától csukódik v. zá-- ródik IV. (hgs igek:) ~ av e 1- v. lezár, kikapcsol (villanyt, telefont); ~ av gasen för ngn kikapcsolja a gázt vki-nél; ~ av vatten elzárja a vizet (v. vízvezetéket), leállítja a vízszolgáltatást; ~ igen bezár, becsuk, betesz (pl. ajtót); ~ igen om ngn be-v. lezár v. lecsuk vkit; ~ in bezár, becsuk (i ett rum szobába); ~ in sig på sitt rum bezárkózik a szobájába; ~ inne bezár, fogva tart; ~ sig inne bezárkózik; ~ till ~ igen; ~ ute kizár, kicsuk (nem enged be) stängas stängdes, stängts (be)záródik, (be)csukódik, zár; dörren stänges av sig själv az ajtó magától (be)csukódik stängdags adv: (det är) ~ záróra (van);

före ~ záróra előtt stängel -n, stänglar nov: szár (virágé), kocsány, nyél; bräcklig som en ~ törékeny mint egy virágszál stänger ->- stång

stängning -en, -ar (be)zárás, becsukás stängnings I dags adv stängdags -tid -en, -er zárás időpontja; (üzlet)zárási idő; záróra (vendéglőé)stängsel

stängsel stängslet, = 1. kerítés, sövény, rács; vadaskert kerítése 2, átv akadály, korlát(ozás) stänk -et, = 1. (fröccsenő) csepp(ek); freccsenés, felfröcsögés; spriccelés; fölfreccsent sár, sárfolt; petty; ~et av vågorna a hullámok permetege; några grå(a) ~ i håret néhány ősz hajszál; röda ~ piros pettyek (mintán) 2. átv egy csöpp v. kevés; ett ~ av saknad enyhe v. némi sajnálkozás stänka stänkte, stänkt I. vt freccsent, (be)fecskendez, (be)fröcsköl; (vízzel) meghint, bepermetez; locsol (utat); bespriccel; ~ vatten på ngn vizet fröcsköl v. spriccel v. hint vkire; ~ tvätt fehérneműt bespriccel (vasalás előtt) II. vi freccsen, fröccsen; fröcsköl, fröcsög; csepereg; csöpög; spriccel; det v. regnet stänker csepereg v. szemerkél az eső

stänk|bord -et, = hajó habvédő, hullámvédő -fråga -n, -or alkalmilag felvetődő v. váratlan kérdés -röst -en, -er pöl: egyes (elszigetelt) szavazat (választásnál); tjugo ~er har avgivits húsz szavazat megoszlott v szétforgácsolódott -skärm -en, -ar sárvédő Jgépkocsin); sárhányó (kerékpáron) stäpp -en, -er sztyepp, steppe, füves puszta -höna -n, -or áll: pusztai talpas tyúk stärbhus -et, = jog hagyaték; örökösök stärka stärkte, stärkt I. vt 1. erősít, megerősít; erőt. ad (ngn vkinek); ~ karaktären erősíti v. szilárdítja a jellemet; ~ ngn i hans beslut megerősít vkit elhatározásában; ~ krafterna visszaadja az erejét; med stärkta krafter újult erővel 2. (ki)keményít (manschetter kézelőket) II. ~ sig erősíti magát; ~ sig med mat och dryck étellel-itallal erősíti magát stärkande erősítő; erőt adó; orv: '

medel erősítő szer stärkelse -n 1. keményítő 2. ker keményítőliszt -haltig -t keményítőtartalmú -rik -t keményítőben gazdag v. dús stärkkrage -n, -ar keménygallér,. keményített (ing)gallér stärkning -en, -ar (ki)keményítés (fehérneműé)

stärk|skjorta -n, -or keményített ing -veck -et, — keményített ingmell

stätta -n, -or kerítésátjáró (lépcsős átjáró kerítés fölött); vadaskerti bejá-ró(hely)

stäv -en, -ar hajó: orrtőke; fartőke; längd över ~ (v. mellan ~ar) a hajó hossza az orrától a faráig stäva1 vi hajó: [vmerre] tart, halad, hajózik

stäva2 -n, -or fejősajtár, -edény stäver stav

stäv ja vt gátat vet (ngt vminek), megfékez, -akadályoz; elfojt; megszüntet; ~ oskicket véget vet a garázdálkodásnak, megakadályozza a garázdálkodást; ~ ngns högmod megtöri vkinek a kevélységét; ~ sin iver fékezi buzgalmát; ~ sin oro féken tartja izgalmát v. nyugtalanságát; ~ sin nyfikenhet elfojtja kíváncsiságát stöd -et, = 1. támasz (átv is); támaszték; ép, bány tám(fa), gyám; dúc, tartó; feszítő; ~ för huvudet fej támasz, -tartó; ett ~ för minnet támpont az emlékezet számára; skjuta med ~ feltámasztott fegyverrel lő; ta ~ mot väggen nekitámaszkodik a falnak; ge ~ åt ngt támogat v. alátámaszt vmit; med ~ av en käpp bot segítségével, bottal 2. átv támasz, segítő, oszlop, pillér; alátámasztás; alap; han är ett ~ för sina föräldrar ő szüleinek támasza: finna i ngn ett fast ~ vkiben szilárd támaszra lei; det har inget ~ i lagen ennek nincs törvényes alapja, ebben az esetben nem lehet a törvényre hivatkozni; påståendet saknar varje ~ az állítás minden alapot nélkülöz; med ~ av ngt vmire támaszkodva, vminek a segítségével; vminek az alapján v. értelmében; átv: till v. som ~ för ngt vminek az alátámasztására v. megerősítésére stöda stödde, stött stödja stödaktion -en, -er segélyakció, akció [vminek a] támogatására; szimpátiasztrájk

Stödja stödde, stött I. vi, vi 1. támaszt, meg- v. alátámaszt; ~ en mur falat megtámaszt; ~ huvudet i handen kezébe támasztja v. hajtja fejét; ~ huvudet mot ngt fejét nekitámasztja vminek; han stöd(j)er en stege mot väggen létrát támaszt a falnak; icke kunna ~ på foten nem tud megállni astöd(je)mur

. . lábán; stå stödd med ryggen mot väggen háttal a falnak támaszkodva áll 2. - támogat, segít; átv alapít, alapoz,

hivatkozik (på ngt vmire); ~ varandra egymást támogatják; ~ ngn med råd och dåd szóval és tettel segít vkit; ~ en fordran på ngt követelést vmire alapít; stödd på majoritetens beslut a többség határozatára támaszkodva v. hivatkozva II. ~ sig (neki)támasz-

- kodik (mot ngt vminek; på -re);

- . alapul, alapszik, nyugszik (på ngt

vmin); hivatkozik (på ngt vmire); ~

- sig med ryggen mot ngt háttal nekitámaszkodik vminek; ~ sig på käppen

. botra támaszkodik; ~ sig på ngn vkire . támaszkodik; mina uttalanden stöd-(j)er sig på fakta kijelentéseim tényeken alapulnak stöd(je)mur -en, -ar ép; váll(azó)fal;

támfal, gyámfal stödjepelare -n, — 1. ép támpillér, gyámpillér; vill megerősítő-oszlop 2. átv támasz, oszlop, pillér stöd(je)punkt -en, -er 1. tám(asz)pont; ~er för minnet támpontok az emlékezet számára, emlékeztető szavak . 2. támaszpont (kat is); fiz (alá-)

támasztási pont stödmur -en, -ar stöd(je)mur stök -et o (alapos) tisztogatás, (nagy-) takarítás; felfordulás, rendetlenség, zűr

stöka I. vi tisztogat, takarít, nagytakarítást csinál; szöszmötöl, rakosgat, tesz-vesz; ~ till jul karácsonyi nagytakarítást csinál; ~ i lådor och skåp rakosgat v. rámol a szekrényekben II.

- (hgs igek): ~ till rendetlenséget v. felfordulást csinál; ~ undan rendet csinál, elrámol; átv elintéz, be- v. elvégez; elkészül, végez (ngt vmivel)

stökig -t rendetlen, takarítatlan; det ser ~t ut i rummet nagy a rendetlenség v. felfordulás a szobában stöld -en, -er lopás, tolvajlás; begå (en) ~ lopást követ el, lop; en serie ~er lopások sorozata -försäkra lopás ellen biztosít -försäkring -en, -ar lopás elleni biztosítás -kupp -en, -er szenzációs lopás, rajtaütésszerű (előre kitervelt) rablás -liga -n, -or tolvajbanda

stöna nyög, liheg; nyöszörög

stönande I. adj nyögő, lihegő; nyöszörgő II. s: -t, -n nyögés, lihegés; nyöszörgés stöp -et latyak(os hó), hólé, locspocs, lucsok; átv: gå v. stanna i ~et balul üt ki, kútba esik, kudarcba fullad stöpa stöpte, stöpt 1. önt; ~ bly ólmot önt; ~ ljus gyertyát önt; átv: vara stöpt i samma form ugyanabból a fából faragták 2. mez beáztat; techn duzzaszt

stöp |förrn [-o-] -en, -ar öntőforma -slev -en, -ar techn: öntőkanál; átv: ligga v. vara i ~en az átformálás v. átalakulás állapotában van stör1 -en, -ar áll: tok (hal) stör2 -en, -ar karó; cölöp; (gyám)karó

(növény mellett) störa1 karóz (babot, komlót) störa2 störde, stört zavar, megzavar; ~ ngns glädje (meg)zavarja vkinek az örömét; ~ ngn i hans arbete zavar vkit munkájában; förlåt att jag stör bocsánat a zavarásért (v. hogy zavarom); icke låta ~ sig nem hagyja, magát (meg)zavarni, nem zavartatja magát; låt inte mig ~ ne zavartassa magát (általam); det är mycket ~nde för mig ez nagyon zavar engem störböna -n, -or karósbab, futóbab störning1 -en, -ar karózás (növényé) störning2 -en, -ar 1. zavarás, háborgatás 2. rádió zavar(ó zörej); sercegés; zavarás; atmosfäriska ~ar légköri zavarok

störnings|fri -fritt zavar(ás)mentes, zavartalan -skydd -et rádió: zavarelhárító (kondenzátor), zavarszűrő -sändare -n, = rádió zavaróadó(ál-lomás

större comp (-+ stor) nagyobb; ~ delen a nagyobb rész; a többség; till ~ delen nagyobbrészt, nagyobbára, jobbára; med ~ lön nagyobb bérrel v. fizetéssel; i ~ mängd nagyobb mennyiségben; vara ~ än nagyobb mint; bli ~ nagyobbodik, növekszik, növekedik störst superi (stor) legnagyobb; maximális; (den) ~a delen a legnagyobb rész; a nagy többség; a legtöbbje; (den) ~a delen av befolkningen a lakosság legnagyobb v. túlnyomó része; till ~a delen legnagyobbrészt, túlnyomóan; ~a hastighet legnagyobb v. maximális sebesség; när nöden är som ~

legnagyobb a szükség; han var den ~e av de två kettejük közül ő voit a nagyobb

stört adv teljesen, teljességgel, tisztára;

det är ~ omöjligt (az) teljesen lehetetlen störta I. vt (le)taszit, (le)lök, (le)dönt; felborít, -billent; átv dönt [vmibej; megdönt, -buktat; ~ ngn från tronen letaszít vkit a trónról; ~ ngn utför trappan letaszít v. lelök vkit a lépcsőn; ~ ngn i fördärv (et) romlásba dönt vkit, vkinek vesztét okozza; ~ ngn i elände nyomorba dönt vkit; ~ regeringen megbuktatja a kormányt II. vi 1. (le)zuhan, (le- v. fel)bukik, (le)esik; rogy; ~ av motorcykeln leesik a motorkerékpárról; ~ med hästen lovastul felbukik; ~ till marken a földre zuhan v. esik, felbukik; lerogy 2. rohan, siet; ~ till hjälp segítségére siet, rohan segíteni III. ~ sig 1. veti v. dobja magát; [vmibe] dönti magát; tönkreteszi magát; ~ sig i armarna på ngn vkinek a karjaiba veti magát (v. omlik); ~ sig i fara veszélybe dönti (v. veszélynek teszi ki) magát; ~ sig i fördärv(et) vesztébe rohan, romlásba dönti magát; ~ sig i vattnet a vízbe veti magát;. ~ sig på huvudet i vattnet fejest ugrik (v. fejjel lefelé esik) a vízbe; ~ sig på sitt svärd kardjába dől; ~ sig över ngn ráveti magát (v. róront v. rátámad) vkire, nekirohan v. -esik vkinek; ~ sig över maten ráveti magát az ételre, nekiesik az ételnek 2. (bele)merül; han ~de sig i utsvävningar kicsapongásokba merült IV. (hgs igek:) ~ fram előrerohan; előront, -rohan, -tör; odarohan; ~ fram till ngn odarohan vkihez; ~ in beront, berohan; beviharzik (på scenen a színpadra); beomlik, beszakad, be- v. összedől; ~ in i rummet beront v. berohan a szobába; huset hotar att ~ in a ház beomlással fenyeget (v. roska-dozófélben van); ~ ned a) letaszít, lelök, ledönt; b) lezuhan, leesik, lebukik (från hästen a lóról); ledől, leomlik; ~ ned i djupet lezuhan (v. leveti magát) a mély(ség)be; regnet ~r ned zuhog v. szakad az eső; ~ omkull a) feldől, -bukik, elvágódik, hanyatt esik; b) feldönt, -lök; hanyatt lök; átv megdönt; ~ samman össze-

omlik (átv is), össze- v. bedől; összeroskad, -rogy; beszakad (pl. mennye-zet); ~ upp felpattan, -ugrik; ~ ut kirohan, kiront, kitör; ~ ut ur rummet kirohan v. kiviharzik a szobából stört|anfall -et, = kat zuhanóbombázás -bombare [-o-] -n, —, -bombplan [-o-] -et, — kat zuhanóbombázó (gép), „stuka" -dykning -en, -ar bukórepülés, zuhanórepülés (madáré, repülőé) -flod -en, -er rohanó ár(adat), özönvíz; átv áradat, özön; en ~ av skymford szitkok áradata -flygning -en, -ar zuhanórepülés, bukórepülés -hjälm -en, -ar bukósisak (sp is) störtning -en, -ar (le)zuhanás, (le)esés; le- v. felbukás; be- v. összeomlás; bukás; fel- v. megdöntés, felfordítás; feldőlés; rohanás, lázas sietség stört|regn -et, = zuhogó eső, heves zápor, felhőszakadás -regna: det ~r zuhog az eső (mintha dézsából önte-nék) -sjö -n, -ar bukóhullám, (fedélzetre felcsapó) nagy hullám;, átv özön, áradat; ~ av ord szóözön, -áradat -skur -en, -ar heves zápor(eső), felhőszakadás; átv áradat, zuhatag stöt -en, -ar 1. lökés, taszítás; bökés; ütődés, zúzódás; ütés; döfés, szúrás; csapás, megrázkódtatás; megrendülés; zökkenés, ráz(kód)ás (járműé); visz-szalökés, -rúgás (lőfegyveré); ge ngn en ~ i sidan oldalba lök v. bök vkit; en ~ i huvudet fejbe kólintás v. vágás; elekU risk ~ elektromos ütés, áramütés; ta emot (den) första ~en felfogja v. kivédi az első lökést; den slutliga ~en a döntő csapás v. támadás;- det var en hård ~ för henne ez súlyos csapás v. megrázkódtatás voit számára; i ~en egyszerre, egyidejűleg; tre i ~en egy csapásra három v. hármat 2. rakás, köteg, „stósz" (iratok, könyvek) 3. nyelv torok- v. zárhang, laringális explozíva (pl. a dánban) stöta stötte, stött I. vt 1. lök; taszít, tol; bök; (bele)üt; döf, szúr; ~ ngn i sidan oldalba lök v. bök (v. megbök) vkit; ~ ngn ifrån sig ellök v. eltaszít magától vkit; ~ foten mot en sten a lábát kőbe üti, megbotlik egy kőben; ~ huvudet i taket beüti v. beveri a fejét a mennyezetbe; ~ kniven i bröstet på ngn a kést vkinek a mellébe döfi v.stötande

szúrja; ~ och blöta ngt i det oändliga unos-untalan ócsárol vmit 2. (meg-) tör, (össze)zúz (pl. mozsárban); ~ peppar borsot tör; ~ ngt till pulver porrá tör vmit 3. ~ ngn (meg)bánt v. (meg)sért vkit; megütközést v. visszatetszést kelt vkiben, megbotránkoztat vkit; det stöter ögat (ez) sérti v. bántja a szemet; ditt uppförande

stöter oss viselkedésed megbotránkoztat minket; ~ ngn för huvudet megbánt v. megsért vkit

II. vi 1. nekiütődik -vágódik, -csapódik; beleütődik, -ütközik (emot- nek; -be); (rá)bukkan, (rá)akad (pá -re); hajó: ~ pá grund fenéknek ütközik, feneket érint; ~ på hinder akadályokba ütközik, akadályokra bukkan; ~ pá motstånd ellenállásba ütközik, ellenállásra talál; ~ på svårigheter nehézségekbe ütközik 2. lök, rúg (puska) ; döcög, ráz(ódik), zötyög (jármű); kitör, passzt csinál (vívásban); vagnen stöter a kocsi ráz v. zötyög 3. belefúj; ~ i trumpet trombitába v. kürtbe fúj, megfújja a trombitát 4. érintkezik, határos (terület); átv közel van; er trädgård stöter (in)till vår az ön kertje határos v. szomszédos a mienkkel; ~ i blått kékes (árnyalatú v. színű)

III. ~ sig 1. megüti v. megsebzi magát; beleütközik; nekiütődik (mot -be; -nek); jag har stött mig i huvudet beütöttem a fejemet; barnet föll och stötte sig på knäet a gyermek elesett és megütötte magát (v. megsérült) a térdén 2. átv: ~ sig med ngn összetűz v. összekap v. összevesz vkivel; ~ sig på ngt megütközik v. megbotránkozik vmin, zokon vesz vmit

IV. (hgs igek:) ~ av v. bort ellök, eltaszít; ~ bort ngn ellök v. eltaszít (magától) vkit, elűz vkit; (e)mot ngt nekiütődik v. nekiütközik vminek; átv (meg)sért vmit, vmibe ütközik; ~ fram a) előrelök(dös), -taszít, -taszigál; kiad, hallat (hangot); b) kat előretör, elő(re)nyo-mul; ~ fram ett skrik felkiált; ~ ihop a) összeüt, -koccint; b) összeütközik, -koccan; összeütköznek, egymásba rohannak (pl. vonatok); átv ütköznek; egybeesnek (körülmények); ~ ihop glasen összekoccintják a poharakat,

koccintanak; ~ ihop (med ngn) összeakad, -fut, -találkozik (vkivel); összeütközik ill. összezördül (vkivel); ~ ned lelök, letaszít; leszúr, agyonszúr; ~ omkull fellök, -dönt, -borít; ~ på a) hajó fenéknek ütközik, megfeneklik, zátonyra fut; b) (rá)bukkan, rátalál; c) jelez, figyelmeztet; ~ på fienden rábukkan az ellenségre, rátör v. rácsap az ellenségre, megütközik v. összecsap az ellenséggel; ~ på en mina aknába ütközik, aknára fut; stöt på mig, när szóljál v. figyelmeztess, amikor v. ha; ~ till a) odadöf, -szúr, -bök, -üt; meglök, -taszít; b) nekiütődik, -ütközik; közbejön, (váratlanul) bekövetkezik; (vö. tillstöta]) ~ till ngn a) meglök v. megbök vkit; b) nekiütődik v. nekimegy vkinek; ~ tillbaka visszalök, hátra- v. visszataszít; ~ undan félre- v. ellök, félre- v. eltaszít, félretol; ~ upp a) belök, betaszít, lökéssel v. taszítással kinyit; felver, -hajt, -riaszt (vadat); b) (fel)böfög; ~ upp en dorr ajtót belök; ~ ut a) kilök, kitaszít, kitol; ellök, eltaszít; kibocsát, ereget (pl. füstöt); kiad (hangot); átv kitaszít; kizár (egyesületből);b) hajó kifut, elindul; jag stötte, ut båten från land a csónakot ellöktem v. elrúgtam a parttól; ~ ut ngn ur samhället kitaszít vkit a társadalomból; ~ ut ett öga på ngn kiüti v. kiszúrja vkinek a (fél) szemét; båtarna stötte ut från land a csónakok kifutottak stötande 1. határos (till ngt vmivel); [vmilyen] színbe játszó, [vmilyen] (szín)árnyalatú 2. átv bántó, sértő; megbotránkoztató, botrányos, visszataszító; ett ~ uttryck illetlen kifejezés stötdämpare -n, = lökés- v. rezgéscsillapító; lökhárító; ütköző stötesten -en, -ar átv: botránykő stöt|fångare -n, = lökhárító (gépkocsin) -kraft -en lökőerő, ütőerő -ljud -et, = nyelv zárhang, explozíva -säker -t rázkódásálló, rázásálló (óra, robbanóanyag)

stött stöta) 1. ütődött, törődött (gyümölcs); ~ i kanten .csorba (szélű), kicsorbult (pl. porcelán) 2. (mozsárban) törött, porrá tört 3. megbántott, -sértett, sértődött; bli ~ över ngt megütközik v. megbotránkozik v. meg-* stötta

sértődik vmin (v. vmi miatt); bli ~

på ngn för ngt rossz néven (v. zokon) vesz vmit vkitől stötta I. s: -n, -or ép: (feszítő)dúc, támaszték), tám(asz)fa, gyámfa; bány dúc, pillér; vili erősítőrúd, -oszlop II. ví meg- v. alátámaszt, (alá)dúcol; átv segít, támogat; — hgs igek: ~ under alátámaszt, -dúcol; megtámaszt, támogat

stötte |pelare-n, — átv (eros) pillér, oszlop, támasz -pinne -n, -ar o átv oszlop(os tag), (szilárd) pillér, támasz; en föreningens ~ az egyesület oszlopos tagja stöt|trupp -en, -er kat: rohamcsapat -vapen -vapnet, = szúrófegyver -vis adv lökésszerűen, zökkenőkkel; szabálytalanul, megszakításokkal, kihagyásokkal; andas ~ szabálytalanul

lélegzik

stövare -n, — vizsla, kopó (vadászkutya)

stövel -72, stövlar csizma -knekt -en, -ar csizmahúzó, fakutya -skaft -et, = csizmaszár stövla o talpal; gázol; döngő (és nagy) léptekkel jár; komma ~nde nagy dérrel-dúrral jön ill. megy; ~ i väg útnak ered, útra kel subalpin havasalji, szubalpesi, szubalpin subaltern -en, -er alárendelt, beosztott, rég alantas (tisztviselő); kat alantos tiszt (századosi rendfokozat alatt) subjekt-^, = 1. alany, szubjektum (fii, nyelv, léi) 2. egyén, személy; ett misstänkt ~ gyanús egyén subjektiv -t 1. szubjektív, egyéni, személyes 2. nyelv alanyi subjektivism -en fii: szubjektivizmus subjektivitet -en szubjektivitás, alanyiság

subjektssats -en, -er nyelv: alanyi mellékmondat

subkommitté [-o-] -n, -er albizottság subkutan -1 orv: bőr alatti, szubkután sublim -t fenséges, fennkölt, magasztos, nagyszerű sublimat -et v. -en vegy: szublimát, higany klorid sublimera 1. vegy, fiz szublimál, szál-laszt 2. megnemesít, -tisztít, felemel, szublimál (léi is) submarin -t tenger alatti, tengerfenéki subordination [-ör-] -en 1. alárendelt-

ség, alárendelés (logikai is), függő viszony 2. (szolgálati) fegyelem, szubordináció; kat függelem subordinationsbrott [-ör- .. -bro-] -et, ==

fegyelemsértés; kat függelemsértés subordinera [-ör-] I. vt alárendel, függő viszonyba hoz II. vi alá van rendelve, függő viszonyban van; ~ under ngn vkinek alá van rendelve, vkinek az alárendeltje v. beosztottja, vkitől függ

subrett -en, -er szinti: szubrett subsidier plur (pénzbeli) segély, támogatás (idegen államnak) subskribent -en, -er aláíró, [vmely [-összeget]-] {+össze- get]+} jegyző, adakozó; előjegyző, előfizető

subskribera előjegyezheti magát), előfizet (på ngt vmire); aláír, jegyez (összeget); ~d lunch előfizetéses ebéd; ~d bal jótékony célú bál subskription -en, -er aláírás, jegyzés (pl.

gyüjtöiven) ; előjegyzés, előfizetés substans -en, -er 1. fii lényeg, szubsztancia 2. anyag, állag, állomány substantiell [-tsi-] -t 1. lényegi, lényeges, szubsztanciális 2. anyagi, reális 3. tápláló, bőséges (étkezés) substantiv nyelv I. s: -et, == főnév

II. adj: -t főnévi substantivera nyelv főnevesít; adjektiv főnévként használt melléknév substantivisk -t nyelv: főnévi substituera helyettesít, pótol substitut -et, = 1. helyettes 2. helyettesítő anyag, pótanyag, pótlék substitution -en, -er 1. helyettesítés, pótlás 2. mat (be)helyettesítés, szubsztitúció

substrat -et, = alap(ul szolgáló anyag),

szubsztrátum subtil -t finom, kifinomult, szubtilis; éles elméjű, körmönfont (pl. okoskodás) subtilitet -en, -er finomság, kifinomultság, szubtilitás; elmeél, éleselméjű-ség, körmönfontság subtrahend -en, -er mat: kivonandó subtrahera mat: kivon, levon, elvesz

(från ngt vmiből) subtraktion -en, -er mat: "kivonás subtropisk [-Ö-] -t szubtrópusi,, szub-tropikus, a forró égövhöz közel fekvő subvention -en, -er segély, (anyagi) támogatás, szubvenció (közpénzből)subventionera

subventionera segélyez, (államsegélyben (v. anyagi támogatásban) részesít, szubvencionál succé, [syksë1] -n, -er, succés [-se1] -en, -er (közönség)siker; göra ~ sikert arat, sikere van -bok -en, -böcker nagy könyvsiker, közönségsiker (könyv), „bestseller" succession [-ks~] -en, -er 1. trónutódlás, -öröklés; tört örökösödés 2. jog jogutódlás; öröklés 3, sorrend, egymásutániság)

successionskrig [-ks~] -et, = tört örökösödési háború successiv [-ks-] -t egymásra következő, egymás utáni, folyamatos, folytonos, fokozatos; ~ förbättring fokozatos javulás

successive, successivt [-ks-] adv egymás után, fokozatosan, fokonként, lépésről lépésre suck -en, -ar sóhaj,

sóhajtás; dra en djup ~ mélyet v. nagyot sóhajt; dra v. utandas sin sista ~ utolsót sóhajt, kileheli v. kiadja lelkét ^ sucka sóhajt, sóhajtozik; ~ djupt nagyot v. mélyet sóhajt; ~ efter ngt sóhajtoz(ik) v. sóvárog v. epekedik vmi után; ~ under oket az iga alatt • nyög; ~ över ngt bánkódik vmin (v. vmi miatt), sirat vmit suckan = (en) (rég, költ) sóhajtozás; nyögés

suckat -en v. -et kandírozott citromhéj, cukrozott gyümölcs suckulent I. adj nov: pozsgás, nedvdús, húsos II. s: -en, -er pozsgás v. szukku-lens növény Sudan npr Szudán sudanesisk -t szudáni sutíd1 -en, -ar 1. (kis) törlőrongy; kis

csomó (pl. vatta) 2. (rongy)dudli sudd2 -et 1. maszat, paca; maszatolás, irka-firka; maszatos v. piszkos v. slampos munka 2. átv dáridó(zás), dorbézolás, tivornya sudda I. vt, vi 1. (el)maszatol, (el)ken 2. piszkít, mázol; pacát ejt 3. (törlőronggyal) letöröl(get) 4. vacakol, lazsál, lopja az időt 5. dorbézol, mulatozik), lumpoIII. (hgs igek:) ~ bort el- v. kitöröl; elpuskáz, elront; eltékozol, elfecsérel, elmuiat; ~ ned bemaszatol, be- v. összeken, bepiszkol;

O lepacáz; ~ ut le- v. kitöröl; kiradíroz; elmázol, elmosódottá tesz (írást) suddig -t 1. maszatos, el- v. összekent, pacás, piszkos 2. elmosódott, homályos, halvány, bizonytalan; ~a konturer homályos körvonalak, elmosódott kontúrok; ha ~a begrepp om ngt halvány v. bizonytalan fogalmai vannak vmiről

Sudeterna npr (a) Szudéták, (a) Szudéta

hegység sudla költ besudla Suezkanalen földr a Szuezi-csatorna suffix -et, = nyelv képző, rag, jel, s(z)uf-fixum

sufflé -n, -er felfújt (tészta) (étel), szufflé sufflera vt, vi súg

sufflett -en, -er leereszthető v. csukható vászontető, kocsitető, (felhajtható) kocsiernyő, autófedél sufflör -en, -er szinh: súgó -lucka -n, -or súgólyuk

sufflös -en, -er szinh: súgónő "

sug: o tappa ~en elkedvetlenedik, elveszti kedvét, elmegy a kedve [vmitől], nem folytatja v. csinálja tovább; inte tappa ~en nem veszti el a kedvét, nem csügged suga sög, sugit L vt, vi szív; kisziv; szop(ogat) (på ngt vmit); ~ på tummen szopja a hüvelykujját; ~ på ett karamell (egy) cukorkát szopogat; ~ mattor szőnyegeket porszívóz (v. porszívóval tisztít); sjön suger a tengeri levegő étvágyat csinál; átv: ~ musten ur ngn kiszívja az erejét (v. kiszedi a zsírját) vkinek, (teljesen) kimerít vkit; det suger i magen på mig korog a gyomrom, nagyon éhes va- -gyok; átv: ~ pä ramarna az éhkoppot nyeli, éhezik, nyomorog II. (hgs igek:) ~ sig fast vid ngt hozzátapad vmihez, rátapad vmire; ~ i sig magába szív (átv is), beszív, felszív; ~ in beszív (levegőt, vizet); ~ till sig vatten beissza (v. magába szívja) a vizet; ~ upp felszív; ~ ut kiszív, kiszop; kiszívja [vminek az] erejét; átv kiszipolyoz; ~ ut ett rått ägg egy nyers tojást kiszív; ~ ut jorden kimeríti a talajt v. földet sugen suget: o vara ~ éhes; jag känner mig ~ korog a gyomrom, nagyon éhes vagyok; vara ~ pa ngt gusztusa v. étvágya van vmire; o harapna vmire;

hon är ~ på en kopp kaffe nagy gusz-.! tusa van egy csésze kávéra, meghal egy

csésze feketéért sugga -n, -or koca, anyadisznó, emse

(vaddisznóé is) 8iiggerera[-gg-] sugalmaz, sugàll; el akar hitetni (vmit); szuggerál; ~ ngn till ngt sugalmaz vkinek vmit, rávesz vkit vmire; ~nde musik sugallatos v. szuggesztív zene suggestibel [-gg-] -t befolyásolható, sugalmazható; szuggerálható suggestion [-gg-] -en, -er sugalmazás, sugallás, suggallat; befolyásolás, rábeszélés; szuggesztió suggestiv [-gg-] -t sugallatos, sugalló, ösztönző, csábító, a képzeletre (erősen) ható, szuggesztív sug|glas -et, = mellszívó (szoptató nőé); vegy szívócső -havert -en, -ar szívócső, szivornya, szifon(cső) -mun -munnen, -munnar áll: szívóka, szívószáj sugning -en, -ar szívás, kiszívás; be- v.

felszívás; szopás sug|pump -en, -ar emelő szivattyú, vákuumszivattyú -rör -et, = 1. szívócső (techn is) 2. áll szívóka, szipóka (rovaré) -ventil -en, -er techn: szívó-J szelep -vårta -n, -or áll: szívókorong,

szívóka (pL tintahalé) sujett [syse'tt] -en, -er színtársulat tagja,

színész ill. színésznő stikta: ~ efter ngt v. ngn o (hiába) sóvárog v. sóhajtozik v. epekedik vmi v. . vki után; det får du ~ efter arra még (sokáig) várhatsz, sóvároghatsz utána sula I. s: -n, -or talp (lábbelié, lábé) II. vt

(meg)talpal sulagera [-se1-] kárpótol, megvigasztal sulfat -et v. -en, — v, -er vegy: szulfát, kénsav sója -cellulosa -n szulfátcellu-lóz -fabrik -en, -er szulfátcellulóz-gyár -massa -n sulfatcellulosa 6ulfid -en, -er vegy: szulfid sulfit -et v. -en, == v. -er vegy: szulfit, kénessav sója -cellulosa -massa -n szul-fitcellulóz sulläder -lädret talpbőr sulning -en, -ar (meg)talpalás sultan -en, -er szultán -russin -et, =

magtalan (szmirnai) mazsola summa -n, -or összeg, végösszeg; pénzösszeg; átv [vminek a] lényege v. összefoglalása v. summázata; en vac-

ker ~ szép összeg v. summa; ~ 50 kronor összesen 50 korona (számlán) ; ~ summarum mindent összevéve, összegezve, végeredményben; i rund ~ kereken summarisk -t 1. (röviden) összefoglalt, összevont, rövid(re fogott) 2. jog sommás, rögtöni summera összegez (átv is), összeszámlál, -ad; átv összefoglal, sommáz; ~ sina intryck összegezi v. összefoglalja benyomásait sump -en 1. (kávé)üledék, zacc 2. plur: -ar mocsár, láp, ingovány 3. plur: -ar élőhaltartály, haltartó sumpa o 1. elszalaszt, elmulaszt; ~ ett tillfälle elszalaszt egy ^alkalmat 2. elveszít; elront, elpuskáz sump|feber -n mocsárláz, malária -gas -en, -er mocsárgáz, metán -liöna -n, -or áll: vízicsibe sumpig -t mocsaras, lápos, ingoványos sump |mark -en, -er mocsaras v. ingoványos talaj, lápföld; mocsár, láp, ingovány -trakt -en, -er mocsárvidék, mocsaras v. ingoványos terület sund1 -et, = tengerszoros, tengeri átjáró,

(keskeny) vízi út sund2 sunt egészséges, ép; átv józan, helyes; ~ föda egészséges táplálék; sunt förnuft józan ész; ~ till kropp och själ testben-lélekben egészséges; en ~ själ i en ~ kropp ép testben ép léiek Sundet npr o (az) Öresund (tengerszoros Dánia és Svédország között) sundhet -en egészség(esség), épség; (köz)-

egészségügy; higiénia sundhetsinspektör -en, -er tisztiorvos,

(köz)egészségügyi felügyelő sunnan I. adv délről, dél felől II. s: = (en) déli szél -fjälls adv a hegységtől v. hegy(ek)től délre -ifrån adv délről, dél felől -vind -en, -ar déli szél sup -en, -ar 1. (egy) pohár(ka) pálinka v. szesz(es ital); ta en ~ (till maten) iszik v. felhajt egy kupica pálinkát (evés előtt) 2. korty supa söp, supit I. vi, vt iszik (szeszes italt); italozik, részegeskedik, o piál; ~ rígn under bordet az asztal alá iszik vkit; ~ ngn full leitat v. berúgat v. lerészegít vkit II. ~ sig full leissza magát, berúg, lerészegedik III. (hgs igek:) ~ ihjäl sig leissza magát a sárgasupare

földig; ~ in sjöluften beszívja v. belélegzi a tengeri levegőt; ~ upp kiiszik; eliszik, elmulat, eldorbézol; ~ upp pengar elissza a pénzét; ~ ur kiiszik, kiürít; ~ ur en halvliter megiszik v. o beszopogat egy fél liter pálinkát

supare -n, = iszákos, részegeskedő, borissza, alkoholista sup|broder -n, -bröder szesztestvér, ivócimbora

supé -n, -er (késő esti) vacsora, szupé; bjuda på ~ meghív vacsorára, vacsorát v. szupét ad supera vi vacsorázik

superb -t kitűnő, remek, pompás, nagyszerű, pazar super|fin -t rendkívül v. extra finom, legfinomabb -fosfat [-0-] -et v. -en, = v. -er végy: szuperfoszfát (műtrágya) superi -(e)t (túlzott) italozás, ivás,

ivászat; iszákosság, részegeskedés superintendent -en, -er prot: szuperintendens, püspök superlativ I. s: -en, -er 1. nyelv felsőfok, superlativus 2. átv túlzó kifejezés, legnagyobb dicséret; ha bara ~er för - ngn a legnagyobb dicséret hangján - beszél vkiről, áradozik vkiről II. adj: -t 1. nyelv felsőfokú 2. átv túlzó, áradozó

supgille -t, -n ivászat, muri, dáridó, tivornya

supig -t iszákos, részeges, korhely, alkoholista; han är ~ rabja az italnak, iszákos, o (nagy) piás suppleant -en, -er helyettes; póttag

(pl vezetőségé) supplement -et, = 1. pótlás, kiegészítés, függelék 2. pótkötet; (lap)melléklet -band -et, = pótkötet, kiegészítő kötet -vinkel -n, -vinklar mat; mellékszög, kiegészítő szög (180°-ra) supplera pótol, kiegészít, teljessé tesz supplikant -en, -er kérelmező, kérvénye-. ző, folyamodó; könyörgő v. esdeklő (ember)

supremati -(e)n felső(bb)ség, főhatalom;

elsőség, szupremácia suput -en, -er v. -ar korhely, részeges,

iszákos, o (nagy) piás sur -t 1. savanyú, fanyar (átv is); savas; mogorva, morcos, rosszkedvű; ~ mjölk savanyú tej, aludttej; ~t

vin savanykás v. fanyar bor; ~a ögon (folyton) könnyező v. csipás szem(ek); bli ~ megsavanyodik, -romlik; han ser ~ ut (ő) fanyarnak látszik, savanyú arcot vág; göra ~a miner savanyú képet, vág; duzzog; göra livet ~t för ngn megkeseríti vkinek az életét; átv: bita i det ~a äpplet lenyeli a keserű pirulát (v. a békát); det kommer ~t efter hátra van még a feketeleves; vegy: ~ reaktion savas reakció, savanyú kémhatás; reagera ~t savasan reagál (vegy); átv fanyarul reagál 2. nedves, nyirkos; nyers; ~ mark savanyú (v. nedves és hideg) talaj; ^ ved nyers fa sura vi o rosszkedvű, morcos(kodik), duzzog, savanyú kedvében v. hangulatban van

surjbröd -et, — kovásszal készített kenyér -deg -en, -ar kovász surfing -en sp: vízisízés surhet -en savanyúság, savanyú íz; fanyarság (átv is); savasság; morcosság, mogorvaság, kedvetlenség surIkart -en, -ar v. = 1. éretlen v. zöld gyümölcs 2. átv besavanyodott v. morcos v. mogorva ember -kål -en savanyú káposzta -körsbär -et, = nov meggy -mjölk -en aludttej -mulen -mulet morcos, mogorva, mord, fanyar, savanyú

surna megsavanyodik, -ecetesedik; megalszik, o összemegy (tej) surr1 -et o surrogat surr2 -et zümmögés; dongás, döngicsélés (méheké); búgás, zúgás (motoré) ; duruzsolás, zsongás (beszélgetőké) surra1 zümmög; dong, döngicsél (méh) ; búg, zúg (motor); duruzsol (beszél* gető)

surra2 hajó: ~ (fast) lekötöz (kötéllel), odaköt(öz), le-v. odarögzít (rakományt) surrealism -en (irod, müv) szürrealiz-, mus

surrealist -en, -er (irod, müv) szürrealista (ember)

surrealistisk -t (irod, müv) szürrealista; en ~ tavla (egy) szürrealista festmény v. kép

surrogat -et, — pótanyag, pótlék, pótló;

szurrogátum sur|stek -en, -ar marinírozott marhasült (ecetes fűszeres lében pácolt húsból)ÖUfSÖt

-söt sött keserédes, kesernyés, savany-kás-édes

surt adv (-+ sur) savanyúan, fanyarul (átv is); átv keserűen, élesen; keservesen, nagynehezen; smaka ~ savanyú íze van (v. ízű); ~ förvärvad keservesen (meg)szerzett Surven: o hela az egész cókmók v.

cucc, minden sur|ögd -ögt (folyton) könnyező v. csipás szemű

sus -et 1. susogás, zúgás (susning); vindens ~ a szél susogása v. zúgása 2. leva i ~ och dus (állandóan) dőzsöl, mulatozik, tivornyázik, kicsapongó életet él, csupa dínomdánom az élete susa L vi 1. susog, suhog; sóhajtozik; zúg; vinden ~r a szél suhog v. zúg; det ~r i mina öron (v. i öronen på mig) zúg a fülem 2, süvít, fütyül (pl. puskagolyó); o száguld, robog; komma *»nde száguldva jön ill. megy II. (hgs igek:) ~ bort elzúg, elszáguld, elrobog; ~ förbi [vmi mellett v. előtt] elsüvít, elzúg susen: o göra ~ dönt(ő), megvan a hatása, megteszi a magáét; det är det som gör ~ (éppen) ez a döntő> ezen fordul meg a dolog susning -en, -ar 1. susogás, suhogás; sóhajtozás; zúgás (pl. szélé); ~ar i öronen fülzúgás 2. süvítés, fütyülés (pl. golyóé) suspekt gyanús; ~a affärer gyanús v.

sötét ügyek suspendera [-pend- v. -pan&d-] felfüggeszt ; ~ ngn felfüggeszt vkit (hivatalától), (ideiglenesen) felment vkit suspension [-pen- v. -panß-] -en, -er 1. jog felfüggesztés (hivatalától) 2. vegy szuszpenzió, lebegtetett állapot suspensiv pen- v. -pans-j -t felfüggesztő

(hatályú) sussa o szundizik, szundít sussig-f o álmos

sutare -n, == áll nyálkás compó, cigányhal sutenör -en, -er kitartott férfi, selyemfiú, szépfiú

sutur -en, -er (anatómia, orv) varrat suvenir -en, -er emlék(tárgy) suverän I. adj: -t szuverén, független, korlátlan; fölényes, rendkívül ügyes II. s: ren, -er (egyed)uralkodó, [-fejedelem, király

suveränitet -en állami főhatalom v-függetlenség, korlátlan uralom, szuverenitás; fölény svabb -en, -ar hajó: kötélkóc-seprű, nyeles fölmosó (fedélzet felmosására) svabba, svabla hajó (nyeles fölmosóval)

felmos (fedélzetet) svabel -n, svablar svabb svacka -n, -or (talaj)mélyedés, völgy-

teknő, üreg svada -n nagy beszédkészség, szóáradat; bőbeszédűség, sváda; han har en väldig ~ (neki) óriási svádája van, nagy svádájú v. dumás svag -t gyenge, gyönge; elgyöngült, bágyadt, erőtlen; engedékeny, elnéző; csekély; ha en ~ aning om ngt halvány fogalma v. sejtelme van vmiről; ~ antydan enyhe célzás; ha ~t bröst gyönge ttidejű, gyönge a melle; en ~ cigarr könnyű szivar; en ~ dager bágyadt fény, gyér világosság, gyenge megvilágítás; vid ~ eld lassú tűzön; átv: stå pá ~a fötter gyönge lábon áll; ~t hopp (vajmi) kevés remény; ~ hörsel gyönge hallás; varning fór ~ isi vigyázat, vékony jég!; ~t kaffe gyenge v. híg fekete(kávé); det ~a(re) könet a gyöngébb v. női nem; ett ~t leende bágyadt mosoly; ~t minne gyenge v. rossz emlékezőtehetség; en ~ motor kis teljesítményű motor; det är hennes ~a sida ez a(z ő) gyenge oldala v. pontja, ez a gyengéje; en ~ tröst gyenge v. sovány vigasz; nyelv: ~a verb gyenge igék; i ett ~t ögonblick egy gyönge pillanat(á)ban; bli (elgyengül, legyengül; csökken; vara ~ fór ngn túlságosan vonzódik vkihez, nagyon kedvel vkit; elnéző vki iránt, engedékeny vkivel szemben; vara ~ för v. mot ngn túl gyenge vkivel szemben, elfogult vkinek a javára; vara ~ för musik a zene a gyengéje; vara ^ för smicker fogékony a hízelgés iránt; isk: vara ~ i svenskan gyenge a svéd nyelvben; ~ till förståndet gyenge értelmi képességű (v. intelligenciájú), ostoba

svagdricka -t gyenge v. könnyű sör(ital),

híg házi sör svaghet -en, -er gyengeség, gyöngeség; erőtlenség; törékenység, gyenge testalkat; [vkinek a] gyenge oldala v.svaghetstecken

743

svansa

pontja (v. gyengéje); gyarlóság, hiba; túlzott vonzódás, előszeretet; visa ~ i vissa ämnen bizonyos (tantárgyakban gyenge; hans ~ fór blondiner erős vonzódása a szőkékhez svaghets|tecken -tecknet, = gyengeség jele -tillstånd -et, = általános (testi) gyengeség, erőtlenség (állapota) ^ svagsint gyengeelméjű, szellemileg fogyatékos

svagsinthet-rø gyengeelméjűség, szellemi

fogyatékosság svag|ström -strömmen, -strömmar vill:

gyengeáram svagströmsledning -en, -ar vill: gyengeáramú vezeték; híradóvezeték svagsynt gyenge látású v. szemű, vaksi svagsynthet -en gyenge v. rossz látás

(szemüveggel nemjavítható) svaj s 1. hajó: ligga på ~ forgolódik (horgony körül), (lehorgonyozva) ring 2. han har mössan på ~ félre van csapva a sapkája svaja 1. hajó (lehorgonyozva) forgolódik

2. ide- oda leng, mozog svai -t hűvös (átv is), friss svala -n, -or fecske svalbo -(e)t, -n fecskefészek svalg -et, = 1. garat, torok, gége 2. szakadék (átv is), hasadék, szurdok, -håla -n, -or garatüreg -katarr -en, -er garathurut svalka I. s: -n hűvösség, hűs (hely);

felfrissülés, lehűlés; enyhülés (hőségé) , II. vt hűsít, (fel)frissít, (fel)üdít; ~ sig 1 - med ett glas öl egy pohár sörrel hűsíti magát; en ~nde dryck hűsítő v. üdítő ital

svall -et, — (erős) hullámzás, háborgás (átv is); dagadás, ár(adás); átv áradat; vågornas ~ a hullámok háborgása; lidelsernas ~ a szenvedélyek árja v. viharzása; ett ~ av ord szóáradat svalla (erősen) hullámzik, háborog; dagad, árad, viharzik; forr, pezseg (vér); átv forrong; havet ~r a tenger erősen hullámzik (v. viharos);—hgs igek; ~ över túlárad, -folyik, kiárad, kicsordul

svallning -en hullámzás, háborgás (svall); átv forrás, forrongás; hans blod råkade i ~ vére felpezsdült (v. forrni kezdett), izgalomba jött uvallvåg -en, -or hajósodor, (hajó által

előidézett) hullám, bukóhullám; átv hullám; ~or hullámverés svalna el- v. lehűl, kihűl; átv lelohad, ellanyhul, lehűl, elhidegedik; ~nde intresse lanyhuló érdeklődés sval|stjärt -en, -ar fecskefarok (techn is) ; O frakk

sval|ört -en, -er nov: salátaboglárka svamla zavarosan beszél ilL ír, locsog,

szószátyárkodik, szaporítja a szót svamlig -t szószátyár, locsogó; szétfolyó,

összefüggéstelen, zavaros svammel svamlet szószátyárkodás, szószaporítás, locsogás; zagyvaság, badarság

svamp -en, -ar 1. nov gomba; giftiga ~ar mérges gombák; plocka ~ gombát szed; växa upp som ~ar ur jorden úgy nő mint a gomba (átv is) 2. szivacs (áll is); spongya; tvätta sig med ** (mosdó)szivaccsal lemossa magát

svamp | aktig -t 1. gombaszerű 2. szivacsszerű, spongyaszerű, szivacsos, puha és nedves -djur -et, — szivacsállat -förgiftning -en, -ar gombamérgezés svampig -t szivacsos, spongyás, szivacsszerű (svampaktig) svamp | kännare -n, = gombaszakértő, gombász -omelett [-o-] -en, -er gombás omlett -plockning [-o-] -en, -ar gombaszedés -soppa [-o-] -n, -or gombaleves -sås -en, -er gombamártás svan -en, -ar v. -or hattyú -damm -en, -ar

hattyús tó, hattyúk tava svanesång -en, -er hattyúdal (átv is) svang: o komma i ~ divatba v. szokásba jön, közkeletű lesz, elterjed; vara i ^ használatos, közkeletű, divatban van; forgalomban van, elterjedt (hír) svank |rygg -en 1. orv hajlott hát 2. keresztcsontsüllyedés (lóé) -ryggig -t (mélyen) hajlott hátú svans -en, -ar 1. farok, fark; csóva (üstökösé); sätta v. sticka ~en mellan benen behúzza a farkát; átv meghunyászkodik; vifta på v. med ~en a farkát csóválja 2. tréf far, ülep, fenék 3. kat (löveg)talptusa 4. kíséret, kísérők, slepp svansa vi, vt 1. o farkát csóválja; hízelkedik; ~ för ngn körülhízeleg vkit, talpát nyalja vkinek, hajbókol vki előtt; komma ~nde farkcsóválva jönsvanskota

v. közeledik 2. kat: ~ en kanon ágyút beállít svans I kota -n, -or farkcsigolya -lös -1 áll: farkatlan -motor [-or-] -fl, -er farmotor -rem -remmen, -remmar farszíj, farmatring svar -et, = 1. válasz, felelet (på ngt -vmire; till ngn vkinek, vkihez); viszonválasz; visszavágás; ** betalt válasz fizetve (táviraté); jakande ~ igenlő válasz; nekande ~ tagadó válasz; bli ngn ~et skyldig adós marad vkinek a válasszal; ge ~ på frågor kérdésekre válaszol v. felel; ge ngn ~ pä tal alaposan.megfelel v. visszavág vkinek, nem marad adós vkinek a válasszal; han har ett ~ för allt válaszért nem megy a szomszédba, mindig feltalálja magát; óm ~ anhålles választ kérünk, válasz kéretik; jag fick till ~ att azt a választ kaptam hogy, azt válaszolták v\ feleltek (nekem) hogy; som v. till ~ på Edert brev (az Ön) levelére válaszolva 2. stå till fór ngt felel(ős) ^ vmiért, magyarázatot v. számot ad vmiről (inför ngn vkinek); ställa ngn till ~s för ngt kérdőre v. felelősségre von vkit vmiért svara vt, vi 1. válaszol, felel; viszonoz; ~ ja igennel válaszol, igenlően felel; ~ nej nemmel válaszol, tagadóan felel; ~ på en fråga (egy) kérdésre , válaszol, egy kérdést megválaszol; hon ~r inte på mitt brev (ő) nem válaszol a levelemre, válaszolatlanul hagyja a levelemet; ~ på en hälsning köszönést viszonoz; en fråga som är svår att ~ pä nehezen megválaszolható (v. nehéz) , kérdés 2, ^ för ngn vki helyett válaszol v. felel; felelősséget vállal) vkiért; kezeskedik v. jótáll vkiért; ** för ngt felel v. felelős vmiért; jótáll v. kezeskedik vmiért; jag ~r för att det är sanning jótállok v. kezeskedem azért hogy ez igaz; han ~r inte fór följderna nem vállal felelősséget a következményekért, nem felel v. r kezeskedik semmiért, elhárít minden felelősséget; ~ fór en förlust veszteséget v. kárt megtérít 3. kártya: ~ på färg színre színt ad, ugyanazt a színt hívja

svarande -n, = jog alperes -part -eny -er jog: alperes (fél) ,

svaromål -et, = jog perbebocsátkozás; (alperesi) ellenkérelem; ingå i ~ előadja érdemleges ellenkérelmét, a keresetre nyilatkozik; előadja védekezését (bíróság előtt) svars |br évkort -et, — válasz-levelezőlap -hälsning -en, -ar visszaköszönés, köszön(t)és viszonzása -kupong [-ö 'ng] -en,-er posta: (nemzetközi) válaszdíjszelvény -lös -t: stå v. vara ~ nem tud mit válaszolni v. felelni, elakad a szava, zavarban van (a válaszoláskor); han är aldrig ~ (ő) sohasem marad adós a válasszal, mindig feltalálja magát; göra ngn ~ elhallgattat (v. zavarba hoz) vkit, betömi a száját vkinek -löshet -en (zavart) hallgatás, zavarodottság) (válaszolásnál) -not -en, -er dipl: válaszjegyzék -skrift -en, -er, -skrivelse -n, -r válaszirat, (írásbeli) válasz -stöt -en, -ar vívás : visszavágás, -szúrás, riposzt -visit -en, -er viszontlá-togatás, látogatás viszonzása svart í. adj fekete; sötét; piszkos; ^ bröd fekete kenyér; ~ börs feketepiac; köpa på börsen a feketepiacon (v. feketén) vásárol; ~a döden a fekete halál, .a dögvész (pestis);- Svarta havet (a) Fekete-tenger; ~a jorden feketeföld; átv: ett ~ kapitel sötét fejezet; komma upp på ~a listan feketelistára kerül; ~ magi fekete mágia; kártya: ~e Petter Fekete Péter; isk: ~a tavlan a (fekete) tábla; han vill göra ~ till vitt a feketét is fehérnek mondja; gatan är ~ av människor az utca feketéllik az emberektől IL s: det a fekete (szín); sakk: ~ har draget a fekete lép v. húz; klädd i ~ feketébe öltözött, feketeruhás; feketében, gyászruhában; hon har inte ngt ~ att ta på sig nincs semmi fekete ruhája v. holmija amit felvehetne; se allting i ~ mindent sötéten lát, sötéten látó, borúlátó; jag ger dig ~ på vitt på att írásban adom neked hogy; ha ~ på vitt på det erről írás van a kezében, ezt írásban adták neki; de ~as världsdel a fekete földrész, Afrika svartabörs |handel -n feketekereskedelem, zugkereskedelem -jobbare [-o-] -n, =• zugárus, feketéző -pris -et, ~ v. -er feketepiaci ár, feketeársvartblå

svart|blå -blått 1. kékesfekëte; sötétkék 2. fekete-kék -broder -n, -bröder fekete barát, domonkosrendi v. dömés szerzetes

svarte |petter -n, -pettrar 1. kártya Fekete

Péter 2. tréf maszatos gyer(m)ek svart [fläckig -t fekete foltos -gr å-grått 1. sötétszürke, feketésszürke 2. fekete--szürke -hyad -t fekete bőrű -hårig -i fekete hajú ill. szőrű svarting -en, -ar tréf: szerecsen, néger svart |jord -en feketeföld -klädd -klätt feketébe öltözött, fekete ruhás; fekete huzatú (pl. kerevet) -konst [-o-] -en 1. fekete mágia, varázslat. 2. műv fekete v. hántoló rézmetszőül járás; mezzotinto (rézmetszet) -konstnär [-o-] -(e)n, -er varázsló, mágus -krita -n, -or fekete kréta -lista I. s: -n, -or feketelista II. vt feketelistára tesz -muskig -t fekete hajú (és szőrzetű), barna bőrű -mylla -n, -or (humuszban gazdag) feketeföld -måla 1. feketére fest 2. átv sötét színben fest le, sötét színekkel ecsetel -målning -en, -ar 1. f eket ér e-f estés 2. átv sötéten látás, borúlátás; sötét kép svartna (meg)feketedik, (meg)feketül; elsötétedik; det ~de fór Ögonen på mig elsötétült előttem a világ svart|peppar -n fekete bors. -röck [-o-] -en, -ar o pap, csuhás -rutig -t fekete kockás -sjuk -t féltékeny (på -re) -sjuka -n féltékenység -skäggig -t fekete szakállú -soppa [-o-] -n, -or véres (liba)húsleves -vit -vitt fekete--fehér -ögd -ögt fekete szemű svarv -en, -ar techn: eszterga, esztergapad

svarva I. vt, vi 1. techn esztergályoz, esztergál 2. átv csiszol, farag, formál, kerekít; ~ fraser frázisokat gyárt II. (hgs igek:) ~ av leesztergályoz; átv leid kikerekít, (szépen) megformál; ** ihop o kifőz, kieszel, kiagyal, kitalál (hazugságot) svarvare -n, = esztergályos svarvbänk -en, -ar svarvstol svarvning -en, -ar techn: esztergályozás,

esztergálás svarvstol -en, -ar techn, rég: esztergapad svassa o feszít, kevélykedik; pöffeszkedik; henceg, felvág svassande, svassig -t o 1. feszes, peckes,

gangos 2. nagyhangú, fellengzős, dagályos

svavel svavlet kén; kénkő -aktig -t kénes, kéntartalmú; kénköves -båd -et, = kénes fürdő -blomma -n vegy: kénvirág -gul -t kénsárga- -förening -en, -ar kénvegyület -haltig -t kéntartalmú, kénes -kis -en, -er ásv: kénkovand, pirit -lukt -en kénszag -sticka -n, -or kénes gyufa -syra -n vegy: kénsav, ö vitriol -syrad vegy kénsavas; svavelsy-rat natron kénsavas nátrium, nátriumszulfát, glaubersó; svavelsyrat salt szulfát -syrlighet -en vegy: kénessav -väte -t vegy: kénhidrogén -ånga -n, -or kéngőz svavla vt kénez

Svea npr Svédország (megszemélyesítés);

rég: ~ rike Svédország, Svécia svear plur (vö. Svea) tört: a svea törzs

(Svédország területén) (Suiones) sweater [svett-] -n, sweatrar v. -s (gyap-

jú)szvetter, pulóver svecism -en, -er svéd nyelvi sajátosság, svédizmus, svéd(ből vett) kölcsönszó v. kifejezés, szveticizmus sveda1 -n égető v. csípős fájdalom, égés; kín, szenvedés; som ersättning fór ~ och värk fájdalomdíjként Sveda2 svedde, svett meg- v. leperzsel, meg-v. lepörköl, meg- v. leéget; ~ fingrarna på ngt megégeti az ujját vmin v. vmi vei; ~ håret på ljuset a gyertya lángja megpörköli a haját, a haja megperzselődik a gyertyalángnál; —• hgs igek: ~ av leperzsel, lepörköl, leéget; lefagyaszt (pl. rügyeket) svedd svett (-+ sveda2) meg- v. leperzselt, meg-v. leperzselődött, megpörkölődött, (oda)égett, (meg)pörkölt; lukta svedd égett szaga van svedja I. vt (erdőt) föléget, égetéssel irt (mezőgazdasági müvelésre alkalmas terület nyerése céljából); égető gazdálkodást folytat II. 5: -n, -or svedjeland

svedje|bruk -et égető gazdaság ill. gazdálkodás -land -et erdőégetés által mezőgazdasági művelésre alkalmassá tett terület, irtásföld svek1 svika

svek2 -et, = csalás, ámítás, rászedés; jog fondorlat; hamisság, álnokság; med ~ och bedrägeri csalással és ámítás-svekoman

sal; utan ~ hamisság nélkül(i), jó-hiszemű(en), őszintén, becsületesen -fri -fritt becsületes, álnokság nélküli, jóhiszemű, őszinte -full -1 csaló, álnok, hamis, hűtlen, fondorlatos -lös -t becsületes, nyílt szívű, őszinte, hamisságnélküli svekoman -en, -er svédrajongó, svédbarát (Finnországban) Sven svennen, svenner 1. legény, ifjú, fiú 2. rég béres, szolga 3. rég nemes apród v. úrfi, junker -dorn -en szüzesség (fiúé) -sexa -n, -or legénybúcsú svensk I. adj: -t svéd, svédországi; ~a flaggans dag a svéd zászló napja (S: nemzeti ünnep, jún. 6-a); ~(t)--engelskt lexikon svéd—angol szótár; ~t stál svéd acél II. s: -en, -ar svéd (ember)

svenska -n 1. svéd (nyelv); jag ~ talar beszélek svédül; tala beszélj(en) svédül!; átv beszélj(en) világosan v. magyarán!; din är god svéd nyelvtudásod jó; översätta från ~ till ungerska svédből magyarra fordít; hans brev är skrivet på ~ levele svédül van írva; vad heter det på hogy mondják ezt (v. mit jelent ez) svédül? 2. plur: -or svéd nő svensk | amerikan -en, -er, -amerikanare -n, — amerikai svéd, svéd származású amerikai (ember) -amerikansk -/amerikai svéd -bygd -en, -er svédek által betelepített (v. svédlakta,) vidék -fientlig -t svédellenes -finné -n, -ar finnországi svéd (ember) -född -fött svéd származású -het -en svédség, svéd jelleg v. géniusz -lärare -n, = svédtanár, svédtanító -mannásed -en, -er svéd szokás, svédek szokása -språkig -t svéd ajkú ill. nyelvű -talande svédül beszélő -timme -n, -timmar isk: svédóra

svensk-ungersk svensk(t)-ungerskt svéd-magyar; en ~ ordbok svéd—magyar szótár

svensk |vän -vännen, -vänner svédbarát (ember) -vänlig -t svédbarát -ättling -en, -ar svédek ivadéka v. sarja v. leszármazottja; vara ~ svéd származású

svep -et, = 1. köpenylemez (pl. kazáné) 2. haditeng aknakereső- v. aknaszedőberendezés 3. o (rendőrségi) bekerítő

razzia 4. húzás, vonás; i ett ~ egy csapásra, egyszerre; berätta ngt i stora ~ nagy vonásokban elmesél vmit svepa svepte, svept I. vt, vi 1. (be)burkol, (be)takar, (be)bugyolál; göngyöl; ~ ett lik holttestet felöltöztet (v. halotti lepelbe burkol); ~ en duk om huvudet kendőt köt a fejére, kendőbe bugyolálja a fejét; ~ manteln omkring sig köpenyébe burkoló(d)zik 2. haditeng aknát kutat ill. szed; kat átfésül, átkutat (területet) 3. végigsöpör, át-száguld (szél) 4. o bekap, burkol (ételt); felhajt, kihörpint (italt) 5. O végigrobog, átszáguld (genom sta~ den a városon); átfut (genom en bok egy könyvet) II. (hgs igek:) stormen svepte fram över fältet a vihar végigsöpört a mezőn; ^ i sig o bekap, behabzsol (ételt); felhajt, leönt (italt); ~ in (be)burkol, betakar; begöngyöl, becsomagol; bezúdul, betódul; (büszkén) bevonul; en stormvind svepte in över landet viharos szél söpört végig az országon; ~ in sig i

en kappa köpenybe burkolódzik; ~ in sig i ett täcke (takaróval) jól betakaró(d)zik; ~ óm ngn ngt beburkol v. begöngyöl vkit vmibe, betakar vkit vmivel;~om sig ngt beburkolódzik (v. bebugyolálja magát) vmibe, betakaró(d)zik vmivel svepduk -en, -ar sveplakan svepe -t, -n nov: gallér(-fészekörv) -blad

-et, = nov gallérlevél sveplakan -et, = halotti lepel, szemfedő svepning -en, -ar 1. haditeng aknakutatás, -szedés 2. halottöltöztetés; ; halotti ruha ill. lepel, szemfedő svepskäl -et, = ürügy, kifogás, kibúvó Sverige npr Svédország sverigemästare -n, = sp svéd bajnok svets -en, -ar techn: hegesztés; hegesztővarrat

svetsa I. vt techn: hegeszt II. (hgs igek:) ~ fast rá- v. hozzáhegeszt; ~ ihop v. samman összehegeszt; átv egybe- v. összeforraszt, egybekovácsol svetsare -n, == hegesztő svetsbar -t hegeszthető svets|fog -en, -ar techn: hegesztővarrat -maskin -en, -er techn:, hegesztőgép svetsning -en, -ar techn: hegesztés svett -en 1. izzadság, veríték, verej-svettas

ték; arbeta så ~en rinner úgy dolgozik j. hogy csurog róla a veríték; torka ~en l ur pannan letörli homlokáról az izzadságot (v. a verítéket); bada i ~ át van izzadva, csurog róla a verejték; bibi: i ditt anletes ~ skall du äta ditt bröd i orcád verejtékével egyed a kenyeredet; " med ~ och möda verejtékes v. keserves munkával 2. összet utótag izzadás Svettas svettades, svettats izzad, veríté-kezik, verejtékezik; han ~ om händerna izzad a keze; av ångest (félel-: mében) kiveri a hideg verejték; fönstret ~ az ablak párás; murarna ~ a falak izzadnak v. nyirkosak; — hgs igek: ut kiizzad svett|bad -et, = 1. izzasztó fürdő, gőzfürdő 2. erős izzasztás ill. izzadás -drivande izzasztó, izzadást okozó v. elősegítő; ~ medel izzasztószer -droppe [-o-] -n, -ar izzadságcsepp, verejték-- csepp

svettig -t 1. izzadásos, verítékes, izzadt; vara ~ svettas; vara ~ om händerna izzad(ós) a keze, nedves kezű 2. átv o keserves, strapás svett|kur -en, -er izzasztókúra, -gyógymód -körtel -n, -körtlar verejték- v. izzadságmirigy -lukt -en, -er izzadságszag

svettning -en, -ar izzadás, verítékezés, verejtékezés; orv izzasztás; komma i *>* megizzad

svett |paria -n, -or izzadság- v. verejték-csepp -rem -remmen, -remmar bélésbőr, verítékbőr (kalapban) svibel -n, sviblar nyomd: összedőlt V.

összedobott szedés svicka -n, -or ács: csap, szád svickla -n, -or (ék alakú) áttört kötésű

hosszcsík (harisnyán) svida sved, svidit (vi) ég (seb), mar, csíp; sajog, fáj; fötterna svider ég a lábam; röken sved i mina ögon a füst marta a szememet; det svider i såret a seb erősen sajog; pepparn svider på tungan a bors csípi a nyelv(em)et; átv: det svider i hjärtat när man i vérzik v. elszorul az ember szíve amikor; få ~ för ngt meglakol v. megfizet vmiért; det kommer du att få ~ för ezt még megbánod, ezért (még) megfizetsz; med ~nde hjärta vérző v. sajgó szívvel

svika svek, svikit (vt, vi) cserbenhagy, elhagy; faképnél hagy, o ejt; (meg-) csal, megtéveszt, becsap; elárul; átv felmondja a szolgálatot, elakad; gyengül, hanyatlik; inte ~ en vän i nöden nem hagyja cserben v. el barátját a bajban; krafterna svek mig elhagyott v. elfogyott az erőm; modet sviker henne elhagyja bátorsága; ~ ngns förhoppningar v. förväntningar nem váltja be vkinek a reményeit; om mitt minne inte sviker mig ha emlékezetem nem csal; ~ ngns f örtroende visszaél vkinek a bizalmával; han svek sitt land elárulta hazáját; ~ sitt löfte nem tartja meg (v. megszegi) ígéretét; ~ sitt ord megszegi szavát; ~ sin plikt nem teljesíti (v. elmulasztja) kötelességét; rösten svek honom elakadt a hangja sviklig -t csaló, csalárd, megtévesztő, fondorlatos;/ø£: ~t förfarande csalás, bizalommal való visszaélés svikt -en 1. rugalmasság, rugékonyság, ruganyosság; klingan har ~ a penge hajlékony v. rugalmas 2. plur: -ar sp: ugródeszka svikta vi hajlik, ing, leng; inog, ingadozik; átv megin(o)g, -rendül; enged (nyomásnak); ~ under bördan le- v. meghajlik a teher alatt; meggörnyed a súly alatt; hans knän ~r megrogy v. roskadozik a térde; få ngt att ~ ingásba v. lengésbe hoz (v. ingat) vmit; ~ i ett beslut meginog elhatározásában Svikt|bräda -n, -or sp: ugródeszka -hopp [-o-] -et, = ugródeszkáról való ugrás; sp műugrás svimma: ~ (av) eláju1, elalél, elveszti eszméletét; ~ av hunger elájul V. ájuldozik az éhségtől svimning -en, -ar ájulás, ájultság, aléltság,

eszméletlenség svimningsanfall -et, = ájulás(i roham),

hirtelen rosszullét svin -et, = disznó (átv is), sertés; kasta pärlor för ~ disznók elé szórja a gyöngyöt

svina (hgs igek:) o nerv. tilt összerondít, bemocskol svinaktig -t o szemérmetlen, disznó; trágár; gusztustalan, mocskos; aljas, gaz; ha en ~ tur állati v. disznó szerencséje van; ~t kalit kutya v. átkozott hideg -het -en, -er disznóság, trå-svinavel

gárság, malacság; mocskosság; aljasság, gazság svin |avel -n sertés- v. disznótenyésztés -borst [-o-] -et v. -en, — disznósörte svindel -n 1. szédülés; få ~ (el)szédül; szédeleg, forog vele a világ; gripas av ~ szédülés fogja el, szédül 2. szélhámosság, csalás, szédelgés; o svindli svindel| affär -en, -er szélhámos ügylet, tisztességtelen üzlet; szélhámosság, csalás, szédelgés, panama -känsla -n, -or szédülés (érzése) svindla 1. szédül; det ~r för ögonen på mig (v. för mina ögon) szédül a fejem, forog velem a világ 2. szédeleg, szél-hámoskodik, csal svindlande szédítő, szédületes; ~ djup szédítő mélység; ~ fart szédületes sebesség; ~ lycka hallatlan szerencse svindlare -n, — csaló, szélhámos, o svindler

svindleri -(e)t, -er szédelgés, szélhámosság, csalás

svineri -(e)t, -er disznólkodás; disznóság,,

trágárság, malacság svin|fett -et, -er disznózsír -foder -fodret.

sertéstakarmány sving -en, -ar ökölvívás: lengőütés swing -en szving (zene, tánc) svinga I. vt, vi lenget, lóbál; lendít; ~ sin hatt kalapját lengeti II. ~ sig lendül, veti magát; ~ sig över ett staket kerítésen átveti magát v. átlendül v. átugrik III. (hgs igek:) ~ sig upp fellendíti magát, felpattan [vmire]; (fel-) lendül, felröppen, -repül (madár); átv : feltornázza v. felküzdi magát; ~ sig upp i sadeln nyeregbe pattan; han ~de sig upp till direktör felküzdötte magát igazgatóvá, az igazgatóságig vitte svin |gård -en, -ar sertésudvar, -hizlalda, disznóhizlaló -herde -n, -ar disznópásztor, kondás, kanász -ho -n, -ar disznóvályú -hus -et, = disznóól (átv is), ser-tésól -ister -istret sertés- v. disznóháj -kött -et disznó- v. sertéshús -läder -lädret disznóbőr -mat -en sertéstakarmány; moslék -molla [-o-] -n, -or nov: fehér libatop svinn -et, = ker beszáradás, apadás;

elcsurgás; szóródás(i veszteség) svinna svann, svunnit (költ) ->- försvinna;

—v svunnen svin|otta: o i borzasztó korán,

kora hajnalban -pest -en sertéspestis, -vész -päls -en, -ar o köz disznó (fráter), (aláváló) gazember -skötare -n, = sertésgondozó (férfi) -slakt -en, -er (v. -et, =) disznóölés -stia -n, -or disznóól (átv is), sertésállás; táj hidas -sylta -n, -or sertéskocsonya svira mulat(ozik), tivornyázik, korhelykedik, züllik, lumpol svirare -n, = mulatozó v. tivornyázó v.

kocsmázó ember, korhely svirvel -n, svirvlar 1. horgászat forgócsali; (hal alakú) műcsali 2. techn forgóláncszem, kettős láncforgó 3. forgó evezővilla sviskon [-o-] -et, — aszalt szilva svit -en, -er 1. kíséret (pl. államfőé) 2. sorozat; (szoba)sor; kártya lapsorozat, bemondás 3. utóhatás; orv utóbaj; következmény 4. zene szvit svivel -n, svivlar 1. techn: forgókampó, -gyűrű; hajó forgóláncszem, kettős láncforgó 2. svirvel svivla forog svor ->• svära

svordom -en, -ar káromkodás, szitok,

szitkozódás svullen svullet dagadt, duzzadt, (fel-) puffadt, bedagadt; svullna ögon (be-) dagadt szem(ek); han är ~ om kinden dagadt v. püffedt az arca svullna: — (upp) (meg)dagad, (meg-) duzzad, (fel)puffad; foten har ~t på mig a lábam megdagadt v. felpüffedt; — hgs igek: ~ igen bedagad svullnad -en, -er duzzadás, puffadás,

püffedés, daganat svulst -en, -er 1. daganat, duzzanat 2. átv dagály(osság), terjengősség, fellengzősség (stílusé) svulstig -t dagályos, terjengős, fellengzős (stílus) -het -en, -er svulst 2. svulten svultet kiéhezett, nagyon éhes;

en ~ varg kiéhezett farkas svunnen svunnet (-* svinna) letűnt, elmúlt; svunna tider letűnt v. (rég-) múlt idők

svuren svuret esküdt; esküvel megerősített v. fogadott; en ~ ed letett eskü; en ~ fiende till ngt esküdt ellensége vminek svåger -n, svågrar sógor svågerlag svågerskap -et sógorság, sógori viszonysvål

svål -en, -ar 1. (fej)bőr (emberé) 2.

szalonnabőr svålig -t bőrös; ~t kött bőrös hús svång|rem -remmen, -remmar nadrágszíj, derékszíj; dra åt ~men összébb húzza a nadrágszíjat (átv is), leszállítja igényeit svår -t nehéz, súlyos; fáradságos,kemény, szigorú; (jelzőként:) ett arbete nehéz v. fáradságos munka; ~t fali súlyos eset (pl. betegség); átv nehéz v. kellemetlen eset; ett fel súlyos v. durva hiba; ~a följder súlyos következmények; ett ~t foretag nehéz vállalkozás; en ~ förkylning erős meghűlés; ~a kanoner nehéz ágyúk; en ~ kyla kemény v. szigorú hideg; en ~ människa nehéz ember (átv); en ~ olycka súlyos szerencsétlenség ilL baleset; en ~ sjukdom súlyos betegség; ~ sjögång háborgó v. viharos tenger; en ~ snuva erős nátha; ett ~t straff súlyos v. kemény büntetés; en ~ synd nagy v. súlyos bűn; ~a tider nehéz idők; en ~ uppgift nehéz feladat; ~a vilikor szigorú v. súlyos feltételek; en ~ överresa viharos v. nehéz átkelés (pl. tengeren); (igével v. elöljárós kifejezéssel:) det blir ~t att finna ett rum nehéz lesz szobát találni; det är för ~t för dig ez neked túl nehéz; göra det ~t för ngn vkinek nehézzé teszi az életét; hon har det ~t nehéz helyzetben van, rosszul megy a sora; ha ~tför sig nehéz felfogású; ha ~t för att... (inf) nehezére esik i. .-ni, nehezen megy neki...; hon hade ~t för att inte säga nehezére esett hogy el ne mondja; jag har ~t (för) att tro det om er ezt nehezen hiszem el önről; han har ~t för ungerska nehezen megy neki a magyar (nyelv); hon har ~t för att läsa nehezen megy neki az olvasás; vara ~ mot ngn keményen bánik vki-vel, szigorú vkihez; vara ~ på ngt mohón kíván vmit; áhítozik vmire; O du är (då) för ~! (hát) szörnyű ember vagy! svår | anskaffad nehezen beszerezhető -anträffbar 4 nehezen megtalálható -antändlig -t nehezen gyulladó -artad rosszindulatú (betegség); elég súlyos (szerencsétlenség); erős, komoly (meghűlés) -bearbetad nehezen megmunkál-

ható v. feldolgozható -begriplig -t nehezen érthető -beräknelig -t nehezen kiszámítható -botiig -t nehezen gyógyítható -ersättlig -t nehezen pótolható -fattlig -t nehezen felfogható v. érthető, homályos -förklarlig -t nehezen megmagyarázható -förståelig -1 nehezen érthető -hanteriig -t nehezen kezelhető (átv is); nehéz (ember); ügyetlen, nehézkes, esetlen (szerszám) svårighet -en, -er nehézség; akadály; baj; däri ligger ~en ebben van a nehézség, ez itt a bökkenő; göra ngn ~er, lägga ngn ~er i vägen nehézségeket támaszt vkinek, akadályokat gördít vkinek az útjába; det möter inga ~er ez egyáltalán nem ütközik nehézségbe; brottas v. dras med ~er nehézségekkel küzd; utan ~ nehézség nélkül, akadálytalanul, könnyen svårligen adv nehezen, bajosan, aligha, nemigen; det kan du ~ tro ezt bajosan hiszed el

svår|läkt nehezen gyógyuló -läslig -/, -läst nehezen v. rosszul olvasható -mod -et búskomorság, mélabú, melankólia; levertség -modig -t búskomor, mélabús, melankolikus; levert -smält nehezen emészthető svårt adv (-> svår) súlyosan, nehezen; fáradságosan, keményen; erősen; ~ sjuk súlyos beteg, nagybeteg; ~ sårad súlyosan sebesült v. sérült; han är ~ förkyld erősen v. nagyon meghűlt Svar [tillgänglig -t nehezen hozzáférhető v. megközelíthető (átv is) -uppfostrad nehezen nevelhető -åtkomlig [-o-] -t nehezen megközelíthető v. hozzáférhető (ember); nehezen elérhető v. kapható (áru); nehezen megközelíthető v. járható (terület) -överskådlig -t nehezen áttekinthető svägerska -n, -ör sógornő svälja sväljde, svälj t (v. svalde, svalt) (Ie)nyel; átv eltűr, zsebre vág (sértést); ~ maten(le)nyeli az ételt; ~ sina tårar lenyeli v. visszafojtja könnyeit; — hgs igek; ~ ned lenyel sväljning -en, -ar nyelés svälla svällde, svällt l. vi (meg)dagad, (meg)duzzad; (meg) árad; (meg)kel (tészta); seglen sväller a vitorlák dagadnak; floden har svällt a folyó megáradt; hon sväller av hälsa duzzadsvält

az egészségtől; ~ av stolthet dagad a büszkeségtől II. (hgs igek:) igen bedagad (szem); ~ upp fel- v. megdagad, megduzzad; ~ ut (ki)dagad, hasasodik (vitorla); felfúvódik; átv felduzzad, emelkedik (kiadás) svält -en koplalás, éhezés, éhség; andlig ~

szellemi éhség; dö av ~ éhen hal svälta I. vt: svälte v. svalt, svält koplaltat, éheztet; ~ sig koplalókúrát tart, koplal, éhezik II. vi: svalt, svultit koplal, éhezik III. (hgs igek:) ~ ihjäl a) éhen hal v. pusztul; b) halálra éheztet, kiéheztet; ~ ut kiéheztet, koplaltat; átv egzisztenciájától megfoszt svält|död -en éhhalál -föda -födde, -fött rosszul v. hiányosan táplál -gräns -en: leva v. vara på ~en nyomorog, éhezik, koplal -konstnär [-o-] -(e)n, -er koplalóművész -kur -en, -er koplalókúra, fogyókúra -lön -en, -er éhbér -rem -remmen, -remmar svångrem -system -et kíméletlen kizsákmányolás, kizsákmányoló rendszer svämma árad, kiárad; —hgs igek: ~ över a) kiárad, kiömlik (víz); kiönt; kilép a medréből (folyó); b) eláraszt, elönt

sväng -en, -ar forduló, fordulat; kanyarulat, hajlat; lendület; ta (sig) en ~ táncra perdül, táncol (egyet); vägen gór en ~ åt vänster az út balra kanyarodik; göra en tvär ~ élesen kanyarodik v. fordul (pl. út); gå en ~ kring parken sétái egyet (v. körüljár) a parkban; vara med i ~en mindenütt ott van (társaságban), divatban van svänga svängde, svängt I. vt lenget, lóbál, forgat; ~ hatten kalapját lengeti; ~ sitt svärd kardját forgatja II. vi 1. leng (fiz is); lóbáló(d)zik; rezeg (húr); pendeln svängde fram och tillbaka az inga ide-oda lengett; ~ med armarna a karját v. karjait lóbálja 2. kanyarodik, (be)fordul; ~ om hörnet a sarkon befordul; ~ åt sidan oldalt kanyarodik III. ~ sig (körben) forog (kring en axel tengely körül); átv kibúvó(ka)t keres, fortéllyal él, mellébeszél; ~ sig med fraser frázisokkal dobáló(d)zik IV. (hgs igek:) ~ av el- v. lekanyarodik, letér; ~ in bekanyarodik, befordul; ~ in på en gata bekanyarodik egy utcába; ~ om a) megfordít; b) (meg-)

fordul; forog; átcsap (szél); átv átvált, irányt változtat; ~ om i dansen körben táncol, kering; ~ om med en flicka egy leányt megforgat v. megtáncoltat; ~ (sig) om på klacken sarkon fordul; kat: ~ upp på v. i linje (fel)sorakozik; ~ sig upp på hästen felpattan a lóra svängbro -n, -ar forgóhíd svängd svängt hajlított, ívelt, ívben hajló; görbített, (el)görbült; ~a ögonbryn ívelt szemöldök svängdörr -en, -ar lengőajtó svängel -n, svänglar lengőkar, himbakar; gém (gémeskúton); kisafa, hámfa (kocsin)

svänghjul -et, = techn lend(ítő)kerék svängning -en, -ar lengetés, lóbálás, forgatás; lengés (fiz is); forgás, keringés; kanyarodás, fordulás; fordulat; rezgés (húré) ; en ~ i politiken fordulat a politikában, politikai fordulat svängningstal -et, — fiz lengésszám;

rezgésszám, frekvencia svängom [-o1-]: o ta (sig) en ~ táncol

(egyet), ráz, csörög sväng|rum -rummet, = tér(köz), (elég) hely, mozgástér, mozgási lehetőség; fritt ~ szabad tér (átv), cselekvési szabadság

svära svof, -svurit (vt, vi) 1. káromkodik, szitkozódik, átkozódik; ~ över ngn v. ngt szidalmaz v. átkoz vkit v. vmit 2. (meg)esküszik; esküdözik; ~ fanan felesküszik a zászlóra, katonai esküt tesz; ~ falskt hamisan esküszik, hamis esküt tesz; ~ högt och dyrt égre-földre esküdözik v. fogadkozik; han svor henne trohet hűséget esküdött neki; det kan jag inte ~ på erre nem esküdnék meg; vid bibeln esküszik a bibliára; han svär vid allt som är honom heligt esküszik mindenre ,ami szent; ~ sig fri esküvel tisztázza magát (a .vád alól) 3. átv: ~ (e)mot ngt ellenkezik (v. ellentétben van) vmi vei; nagyon elüt vmitől, nem illik vmihez;* det svär mot alla traditioner ez ellenkezik (v. ellentétben áll) a hagyományokkal; dessa färger svär (e)mot varandra ezek a színek nem illenek egymáshoz (v. ütik egymást) svärd -et, = 1. kard 2. hajó uszony(lap), kard -fisk -en, -ar áll: kardhal, kardorrú halsvärdotter

svärdotter [-o-] -n, -döttrar meny svärds I dans -en, -er kardtánc -egg -en, -ar kardél -fäste -t, -ti kardmarkolat -hugg -et, = kardvágás, -csapás -lilja -n, -or nov: (sárga) nőszirom, irisz -sida -n: på ~n férfiágon, apai ágon -steg -et, = kardcsapás -slukare -n, = kardnyelő svär|fa(de)r -fadern, -fäder após -föräldrar plur após és anyós, a házastárs szülei; mina ~ apósomék ill. anyóso-mék

svärja svor, svurit svära

svärm -en, -ar raj (-+ bisvärm); csapat,

csoport; átv özön, sereg svärma 1. rajzik 2. nyüzsög, hemzseg; sjön ~r av fisk a tengerben rengeteg a hal 3.

álmodozik, ábrándozik; rajong, lelkesedik; ~ i månskenet álmodozik a holdfényben; ~ för ngn rajong vkiért; ^ fór musik nagyon szereti a zenét, szenvedélye a zene svärmare -n, — 1. álmodozó, ábrándozó;

rajongó 2. áll szender (lepke) svärmeri -(e)t, -er 1. lelkesedés, elragadtatás, (érzelmi) túlfűtöttség 2. álmodozás, ábrándozás 3. rajongás; sze-i relem (tárgya); (rajongásig) szeretett j személy; mitt ~ är altså här a szerelmem (v. az imádottam) tehát itt van svärmisk -t álmodozó, ábrándos, regényes; rajongó, lelkesedő svärmning -en (ki)rajzás (rovaroké) svär|mo(de)r -modern, -mödrar anyós svärord -et, = o káromkodás, szitok svär|son -en, -söner vő svärta I. s: -n 1. fekete festék ill. kenőcs 2. feketeség 3. plur: -or áll: füstös réce II. vt (be)feketít, feketére fest; befüstöl; átv befeketít III. (hgs igek:) ~ av v. ifrån sig (fekete) színét veszti v. ereszti, ereszt, fog; tyget ~r av sig a kelme fog (v. feketére fest); ~ Tied befeketít (átv is), feketére fest; ~ ned ngn inför ngn befeketít vkit vki előtt, bemárt vkit vkinél sväva 1. lebeg (átv is); szálldos, úszik (levegőben); átv ingadozik; ~ i fara veszélyben forog; ~ i ovisshet om ngt bizonytalanságban van vmi felől; han mellan liv och död élet és halál között lebeg; ~ mellan fruktan och hopp félelem és remény között hányódik; ordet ~r på mina läppar a nyelvemen van v. lebeg a szó; hon ~r över

golvet (ő) könnyedén mozog (v. szinte lebeg) a padlón; en olycka ~r över honom szerencsétlenség fenyegeti őt; låta blicken ~ över ngt végigjártatja a tekintetét vmin; —hgs igek: ~ ut i sitt tal (beszéd közben) elkalandozik v. eltér a tárgytól 2. ~ på målet akadozva v. bizonytalanul beszél, hebeg svävande lebegő, (levegőben) úszó; függő; eldöntetlen; bizonytalan, határozatlan, homályos; vara ~ függőben van; en ~ skuld függő adósság; ett ~ svar bizonytalan v. homályos válasz sy sydde, sytt I. vt, vi värr; szab (ruhát); sy för hand kézzel värr; sy på maskin gépen värr; låta sy en kostym hos en skräddare szabónál csináltat magának egy öltönyt; hos vilken sömmerska låter du sy? melyik szabónőnél dolgoztatsz v. varratsz? II. (hgs igek:) sy fast v. i oda- v. rá- v. felvarr; sy i en ny knapp felvarr egy új gombot; sy igen bevarr (szakadást); sy ihop összevarr; sy ihop ett sår sebet összevarr v. bevarr; sy in be(le)varr; bevarr, bevesz (ruhából); sy om köré värr; újra megvarr, másképp värr meg, átalakít (varrással); sy på rá- v. felvarr; sy till összevarr (pl. szakadást); hozzávarr; sy upp felvarr (ruha hosszából); megvarr, kiszab, elkészít (ruhát) sy]arbete -t, +n varrás; varrásmunka -ask -en, -ar varródoboz -ateljé -n, -er nőiszabó-műhely, női szabóság, női divatszalon sybarit -en, -er szibarita, (elpuhult) élvezethajhászó (ember) sy]behör -et, = varrófelszerelés -be-hörsaffär -en, -er rövidáru-kereskedés -bord -et, — varróasztal(ka) syd I. s: -en dél (világtáj); déli rész, délre fekvő terület; i nord och ~ északon és délen II. adv, adj (hajó) délnek, délre, dél felé; déli, dél-Sydafrika npr Dél-Afrika sydafrikansk -t dél-afrikai Sydamerika npr Dél-Amerika sydamerikansk -t dél-amerikai sydasiatisk -t dél-ázsiai Sydasien npr Dél-Ázsia Sydeuropa npr Dél-Európa syd |europeisk -t dél-európai -frukt -en, -er déligyümölcs -gående I. adj déli irányban haladó, délnek tartó II. s: -t: ettsydkust

fartyg på ~ egy dél felé haladó hajó -kust -en, -er déli (tenger)part sydlig -t déli, délre fekvő; ~ vind déli szél; hålla ~ kurs dél felé halad, délnek tart

syd|ländsk -t délvidéki, déli(es) -länning -en, -ar délvidéki v. déli ember -ost I. s: -en délkeleti szél; délkelet (világtáj) II. adv délkeletre (om ngt vmitől) III. adj délkeleti (szél) -ostlig -1 délkeleti, délkeletre néző -pol -en 1. plur: -er fiz: déli sarok v. pólus 2. ~en (a) Déli-sark -slavisk -t délszláv -stat -en, -er déli állam (USA-ban) -svensk I. adj: -t délsvéd, dél-svédországi II. s: -en, -ar délsvéd v. dél-svédországi (ember)

Sydsverige npr Dél-Svédország sydsyd I ost I. s: -en dél-délkelet (világtáj) II. adv dél-délkeletre (om ngt vmitől) -väst I. s: -en dél-délnyugat (világtáj) II. adv dél-délnyugatra (om ngt vmitől) Sydungern npr Dél-Magyarország syd I vart adv délnek, délre, dél felé; ~ om ngt vmitől délre -vind -en, -ar déli szél -väst I. s i. -en délnyugati szél; délnyugat (világtáj) 2. -en, -ar hajó: viaszosvászon-kalap, viharkalap II. adv délnyugatra (om ngt vmitől) III. adj délnyugati (szél) -västlig -t délnyugati -västra délnyugati; ~ Sverige Svédország délnyugati része, Délnyugat-Svédország -öst -»- sydost -östlig -t délkeleti -östra délkeleti, [-Délkelet-syfilis-] {+Délkelet- syfilis+} -en szifilisz, bujakór, vérbaj syfilitisk -t szifiliszes, szifilitikus, vérbajos

syfta vi céloz; átv céloz(gat), célzást tesz; vonatkozik; ~ på ngt célba vesz vmit (átv); célzást tesz (v. céloz) vmire; tör vmire; det ~r på dig ez neked szól, ez rád vonatkozik; ~ till ngt célba vesz vmit (átv), vmit akar (elérni); vad ~r dy till med försöken ? mi a célod (v. mit akarsz elérni) ezekkel a kísérletekkel?; ~ tillbaka på ngt vmire (v. vmely előzményre) céloz v. hivatkozik v. visszautal; jag förstår vart ni ~r értem mire céloz ön (v. hova akar kilyukadni); förstår du inte riktigt vártát jag ~r? nem érted, mit akarok [ezzel] valójában mondani?

syfte -t, -n átv: cél; szándék; vad är ~t med ert besök? mi a célja ezzel a látogatással (v. látogatásának)?; vinna sitt ~ eléri célját, célt ér; ha ngt i v. till ~ szándékozik v. akar vmit (elérni); han har i ~ att besöka oss szándékában van hogy meglátogat minket; i ~ att a célból (v. avégett) hogy; / v. med ~ att köpa vásárlás céljából, azzal a szándékkal hogy vásárol; i vad v. vilket ~ ? mi v. milyen célból? syftemål -et, = syfte syftlinje -n, -r irány(zó)vonal, irányzási

vonal; rep látóvonal syftning -en, -ar 1. célzás; utalás, hivatkozás, vonatkozás (på ngt vmire) .2. cél, törekvés; en man med högre ~ magasabbra törő férfi syftpunkt -en, -er célpont (kat is) sy|förening -en, -ar (jótékony célú) varróösszejövetel -korg [-o-] -en, -ar kézimunkakosár syl -en, -ar ár (szerszám); inte låta ngn få en ~ i vädret nem hagy vkit szóhoz jutni

sylfid -en, -er 1. légi tündér(lány) 2.

kecses nyúlánk termetű nő, szilfid sylfidisk -t kecses és karcsú, légies, szilfid (termet) syll -en, -ar 1. ép párnafa, küszöbgerenda,

ászokfa 2. vasút talpfa, alj syllogism [-gi-] -en, -er fii: szillogizmus sylt -en v. -et, -er lekvár, dzsem sylta I. s: -n, -or 1. disznósajt; kocsonya 2. o csapszék, lebuj, söntés II. vt, vi: ~ (in) befőz, eltesz; lekvárt főz, dzsemet készít (ngt vmiből); ~ in lingon vörös áfonyából lekvárt főz; ~ in sig i ngt o belekeveredik vmibe sylt|burk -en, -ar lekvárosüveg, -fazék, dzsemesüveg -gurka -n, -or (télre eltett) dunsztolt uborka -lök -en, -ar rokambol-hagyma, gyöngyhagyma; ecetes lében eltett (gyöngy)hagyma syltning -en, -ar befőzés; eltevés (pl. ecetes

lében); lekvárfőzés, dzsemkészítés sylvass -t tűhegyes, hegyes mint a tű;

átv éles. szúrós, átható (tekintet) sylvesterfirande I. adj szilveszterező II.

s: -1 szilveszterezés Sy|lön -en, -er varrásdíj, csináltatási díj,

fazonár -maskin -en, -er varrógép symbol [-ö1-] -en, -er 1. jelkép, szimbó* lum 2. mat jelsymbolik

symbolik [-o-] -en jelképrendszer, szimbolika; jelképes v. szimbolikus ábrázolás

symbolisera [-0-] jelképez, szimbolizál;

[vminek a] jelképe symbolisk [-o1-] -t jelképes, szimbolikus symbolism [-0-] -en irod: szimbolizmus symfoni -(e)n, -er zene: szimfónia -orkester [-or-] -n, -orkestrar szimfonikus zenekar symfonisk [-51-]-/ szimfonikus symmetri -(e)n 1. szimmetria, részarányosság 2. átv arányos felépítés, ará-nyosság, harmónia symmetrisk -1 szimmetrikus, részarányos sympatetisk -t együttérző, rokon érzelmű, rokonérzésű; benső rokonságból eredő; ~t bläck láthatatlan írású tinta sympati -(e)n, -er rokonszenv, együttérzés, vonzalom, szimpátia (för iránt; med -vei); hysa ~för ngn rokonszenvez v. szimpatizál vkivel, vonzódik vkihez sympatisera rokonszenvez, együtt érez, szimpatizál; vonzódik (med ngn vkivel; vkihez) sympatisk -1 rokonszenves, megnyerő, vonzó, szimpatikus; ~ct nervsystemet a szimpatikus idegrendszer sympatistrejk -en, -er szimpátiasztrájk sympatisör -en, -er rokonszenvező, szimpatizáló; pöl szimpatizáns sym(p)tom [-ö'~] -et, = tünet, jel, szimptóma; orv kórtünet (på v. till ngt vminek a); ~ pá sjukdom kórtünet, betegség jele sym(p)tomatisk [-0-] -t jellemző (för ngt vmire), jellegzetes, szimptomatikus; orv tüneti

syn -en, -er 1. látás; ~ och hörsel látás és hallás; förlora v. mista ~en elveszti látását (v. szeme világát); ha god ~ jól lát, jó a látása; ha nedsatt ~ csökkent látású 2. látvány, jelenség; en egendomlig ~ különös látvány; en ståtlig ~

pompás látvány; det var en ~ för gudar ez isteneknek való (v. mulatságos) látvány voit, megérte hogy megnézze az ember; få ** på ngn meglát v. megpillant v. észrevesz vkit; komma till ~es láthatóvá válik, megjelenik, feltűnik 3. látszat; külső (kinézés);

för skull a látszat kévéért, illendőségből; till ~es látszólag, látszatra, külsőre nézve; hon är till ~es lugn

látszatra nyugodt, (ő) nyugodtnak látszik 4. o arc; bli lång i ~en hosszú v. savanyú képet vág, megnyúlik az ábrázata; slå ngn i ~en az arcába > (v. a képébe) vág vkinek; ljuga ngn mitt i ~en szemtől szembe hazudik vkinek; säga ngn ngt mitt i ~en vkinek a szemébe mond vmit 5. látomás, jelenés, vízió; ha v, se syner látomásai v. víziói vannak; se i ~e káprázik a szeme, téved, csalódik (látás által); látomásai vannak, kísérteteket lát; . ser jag i ~e? álmodom?, jól látok? 6. nézet, felfogás; hans ~ på ngt vmiről való nézete v. felfogása; en optimistisk ~ på livet optimista életfelfogás 7. megszemlélés, szemügyre vétel, szemle; vizsgálat; hålla ~ szemlét v. vizsgálatot tart syna megszemlél, szemügyre vesz, meg- -tekint; megvizsgál; ~ ngn v. ngt i sömmarna alaposan megvizsgál (v. szemügyre vesz) vkit v. vmit; ~ ngn från topp till tå tetőtől talpig végigmér vkit

synagoga -n, -or zsinagóga synas syntes, synts I. dep 1. látszik, látszódik, látható; det syns inte ez nem . látszik (meg); det syns inget spår nem látható semmi nyom; ~ för blotta ögot 1 szabad szemmel látható; knopparna syntes på träden a rügyek megjelentek a fákon; det syns inte på honom att han är utlänning nem látszik rajta hogy külföldi; gör som det syns dig. för gott tégy ahogy jón ak látod 2. kitűnik, kiderül; som synes av rapporten amint a jelentésből kitűnik v. látható 3. átv látszik, mutatkozik, tűnik; hon synes belåten elégedettnek látszik, úgy lát- 1 * szik (ő) elégedett; det synes mig vara förståndigt ez okos dolognak tetszik (nekem), (ezt) okos dolognak látom; han synes ha tagit fel úgy látszik tévedett; som det synes amint (ez) látható, úgy látszik; han vill ~ lärd tudósnak akar látszani; det vill ~ som om úgy látszik v. tetszik mintha, az a látszat (v. o úgy néz ki a dolog) mintha II. (hgs igek:) ~ till mutatkozik, megjelenik; látható; hon har inte

synts till i dag (ő) ma nem mutatkozott, Őt ma [még] nem láttuk synbar -t látható, észrevehető, szembe-* synbarligen

öt lő; en ~ förändring szembeötlő változás

synbarligen adv láthatóan, észrevehetően, szembeötlően synbild -en, -er látási v. vizuális kép synd -en, -er 1. bűn, vétek; begå en ~ bűnt követ el, vétkezik; det är ingen ~ att dansa táncolni nem bűn; det är ~ och skam att szégyen és gyalázat hogy 2. sajnálatos dolog, kár; det är ~ att kár hogy; det är ~ att säga att kár azt mondani (v. felesleges azt állítani) hogy; tulajdonképpen nem lehet azt mondani hogy; det är ~ om honom kár érte, sajnálom őt; tycka ~ om ngn sajnál vkit; så ~! milyen kár! synda bűnt követ el, vétkezik, vét

(mot elíen) syndabekännelse -n, -r bűnvallomás -bock [-o-] -en, -ar átv: bűnbak -fali -et vall: bűnbeesés -flod -en, -er vízözön, özönvíz -förlåtelse -n, -r bűnbocsánat -pengar plur bűnös úton (v. ebül) szerzett pénz; túlzott nyereség, méregdrága ár syndare -n, = bűnös, vétkes, vétkező;

en gammal ~ megrögzött bűnös synda|register -registret, ~ bűnlajstrom -straff -et, = büntetés a bűn(ök)ért bűn(ök) büntetése; bűnhődés synderska -n, -or bűnös v. vétkes nő synd|fri -fritt bűntelen -full -t bűnös, vétkes

syndig -t bűnös, vétkes; en ~ gärning bűnös cselekedet v. tett; o dyr ! hallatlanul v. szörnyen drága, méregdrága

syndikalism -en szindikalizmus \ syndikalist -en, -er szindikalista syndikat -et, = ker szindikátus, tőkecsoport; kartell (eladási szervezete) syne|handling-e/r, -ar, -instrument -et, = szakértői jelentés, vizsgálati jegyzőkönyv

syn]fel -et, ~ látási hiba v. zavar -fält -et, = 1. látómező, -tér 2. átv látókör -förmåga -n látóképesség -håll -et látótávolság; vara inom ~ látótávolságban van, látható; utom ~ látótávolságon v. látóhatáron kívül; han försvann ur ~ eltűnt szem elől synkop [-ö1-] -en, -er zene: szinkópa synkope -n 1. orv szinkópa (szív hirtelen megállása);

mély ájulás 2. nyelv

hangzó- ilL szótagkiesés, hangugratás (szó belsejében) synkop era 1. zene szinkopál 2. nyelv (hangot ill. szótagot) elhagy, kiugrat; hangugratással megrövidít (szót) synkrets -en, -ar látókör (átv is), látómező

synkron [-Ö-] -t szinkron, egyidejű, együtemű

synkronisera [-0-] szinkronizál, szinkro-

noz, összehangol, -igazít synkronur -et, = szinkronóra synlig -t látható, észrevehető, kivehető; ~ för blotta ögat puszta szemmel látható

synminne -t vizuális emlékezet v. memória

synnerhet: i ~ különös(képp)en, kiváltképpen, főképpen; i all ~ legfőképpen, mindenekelőtt; i ~ som különösen v. főképpen azért mert; annál is inkább mert synnerlig -t különös, különleges synnerligen adv különösen, kiváltképpen, rendkívül, nagyon; inte ~ biliig nem valami v. nagyon olcsó; ~ tacksam rendkívül v. végtelenül hálás; saml och ~ mindannyian, mindahányan, valamennyien synnerv -en, -er látóideg synod -en, -er egyh: zsinat, szinódus synodal [-o-] -t zsinati synonym I. adj: -t rokon értelmű, szinonim II. s: -et v. -en, = v. -er rokon értelmű szó, szinonima synorgan -et, = látószerv syn|punkt -en, -er szempont; från din ~ (sett j a te szempontodból (nézve) -rand -en, -ränder.szemhatár, látóhatár, horizont -sinne -t látás (érzéke), látóérzék

syntaktisk -t nyelv: mondattani syntax -en, -er nyelv: mondattan, szintaxis

syntes -en, -er 1. egységbe foglalás; magasabb egység 2./// ellentét(el)ek feloldása ill. egyesítése; szintézis 3. vegy szintetikus előállítás, szintetizálás syntetisk -t szintetikus, mesterségesen előállított), mű-; ~ gummi műgumi syn|vidd -en, -er 1. látótávolság; átv látókör 2. met látási viszonyok -villa -n, -or optikai csalódás -vinkel -n, -vinklar látószög; átv szemszög, szem-synål

pont; från v. ur denna ~ ebből a szemszögből v. nézőpontból synål -en, -ar varrótű synålsbrev -et, ~ levél varrótű syra I. s: -n, -or 1. savanyú íz, savanyúság 2. vegy sav 3. nedvesség, nyirkosság (talajé) 4. nov sóska IL vt savanyít -beständig -t, -fast saválló syre -t vegy: oxigén -brist -en oxigénhiány -fattig -t oxigénszegény -haltig -t oxigéntartalmú syren -en, -er nov: orgona -berså -n, -er orgonalugas -buske -n, -ar orgonabokor -doft [-o-] -en, -er orgonaillat syrgas -en oxigén(gáz) -apparat -en, -er

oxigénkészülék Syrien npr Szíria syr (i) er -n, = szír, szíriai (ember) syrisk -t szír, szíriai

syriska -n 1. szír fnyelv) 2. plur: -or szíriai nő

syrlig -t savanykás, kissé savanyú; átv kesernyés, epés, éles; ~a karameller savanyú cukorka syrlighet -en, -er savanykásság, savanyúság, savanykás íz; átv kesernyésség syrsa -n, -or áll: tücsök syr|sätta -satte, -satt 1. savanyít 2. vegy

oxigénnel telít, oxidál sy]saker plur varrószerek, varrókészlet

-silke -t, -n varróselyem syskon [-o-] -et, = testvér; fivér ill.

nővér; det yngsta av ~en a legfiatalabb - v. legkisebbik testvér -barn -et, = 1. (elsőfokú) unokatestvér 2. testvér gyer(m)eke -bädd -en, -ar közös ágy (több személynek); bädda ~ egymás mellé ágyaz -krets -en, -ar testvéri v. családi kör, testvérek köre -par -et, — testvérpár -tycke -t testvéri hasonlóság; de hade ~ látszott rajtuk hogy testvérek syskrin -et, = varródoboz syssel|satt foglalkoztatott; elfoglalt; foglalatoskodó, foglalkozó; vara ~ med ngt el van foglalva (v. foglalkozik) vmivel, dolgozik vmin; vara ~ med att skriva írással foglalkozik (v. van elfoglalva) -sätta -satte, -satt foglalkoztat, dolgoztat, alkalmaz; fabriken sysselsatte hundra arbetare a gyár száz munkást foglalkoztatott (v. száz munkás-N säl dolgozott); ~ sig foglalkozik, foglalatoskodik, dolgozik; elfoglalja ma-

gát (med ngt vmivel) -sättning -en, -ar foglalkoztatás; foglalkoztatottság; elfoglaltság, foglalkozás, munka; köz-gazd: full ~ teljes foglalkoztatottság; ha full ~ med ngt teljesen el van foglalva vmivel; sakna ~ a) nincs dolga, dologtalan, tétlen; b) nincs munkája v. foglalkozása v. állása, munka nélkül van, munkanélküli syssla I. s: -n, -or 1. foglalatosság, elfoglaltság; tennivaló, munka; husliga sysslor házimunkák, háztartási tennivalók; tillfällig ~ alkalmi elfoglaltság v. munka; han sköter sina sysslor munkáját végzi 2. állás, tisztség II. vi foglalkozik, foglalatoskodik (med ngt vmivel); dolgozik; piszmog; vad ~r ni (er) med? (ön) mivel foglalkozik (v. tölti az időt)?, mit dolgozik v. csinál?; hon ~r med att stoppa strumpor haris-nyastoppolással foglalkozik (v. van elfoglalva) syssling -en,-ar másodfokú unokatestvér; vara ~ med v. till ngn másodfokú unokatestvére vkinek sysslo|lös -t elfoglaltság v. foglalkozás nélküli, dologtalan, tétlen; gå v. vara ~ nincs elfoglaltsága ill. foglalkozása; állás ill. munka nélkül van, munkanélküli -löshet -en foglalkozásnélküliség, munkátlanság, tétlenség; munkanélküliség -man -mannen, -män 1. tiszttartó, kitéző 2. gondnok; gazdasági igazgató (kórházban) 3. jogi képviselő

system -et, = rendszer, módszer, szisztéma; sätta i ~ rendszerbe foglal; utan ~ rendszertelen(ül), tervszerűtlenül)

systematik -en rendszertan, szisztematika systematisera rendszerez, rendszerbe foglal

systematisk -t rendszeres, módszeres,

tervszerű, szisztematikus systemförändring -en, -ar, -skifte -t, -n

rendszerváltozás syster -n, systrar nővér, nőtestvér; ápolónő; en ~ till dig (egyik) nővéred -barn -et, = [vki] nővérének a gyer(m)eke, unokaöcs ill. unokahúg -dotter [-o-] -n, -döttrar unokahúg, [vki] nővérének a leánya -fartyg -et, = testvérhajó systerlig nővéri, (nő)testvéri syster|par -et, = testvérpár (két nővér)' systerson

756

sådor

-son -en, -söner unokaöcs, [vki] nővérének a fia -språk -et, = testvér-nyelv

syträd -en, -ar varrócérna, -fonal sa1 -n, -ar csöbör; dézsa så2 sådde, sått (vt, vi) vet; bevet; elvet; elhint, elszór (magot); så en åker (egy) szántóföldet bevet; som man sår Jár man skörda ki mint vet úgy arat; så tvedräkt a viszály magvát elhinti, viszályt vet; — hgs igek: så ut(tl)vet S&81. adv 1. úgy, így; ily(en) v. oly(an) módon; annyira; är det bra så? jó ez így?; om du ~ vill ha (így) akarod; hur så? hogyan?, hogy-hogy?; så där úgy; så där vid tiotiden (úgy) tíz óra körül v. tájban; så där bortåt tjugo personer körülbelül húsz személy; så här így; så här stor ilyen nagy, ekkora; ett kilo eller så (úgy) körülbelül egy kiló körül; ~ kallad úgynevezett; så att säga úgyszólván; herr så och så ez és ez az úr; så eller sä így vagy úgy; si och så úgy-ahogy, , csak úgy, lassacskán; än si än så hol így(,) hol úgy; må så vara legyen hát (úgy); lehet; han är så fattig - (ő) oly (an) szegény; något så vackert har du aldrig sett sose(m) láttál ilyen v. olyan szépet; så gott som ingenting jóformán semmi; så snällt av er att... / (igazán) nagyon kedves, (magától) hogy . ,.!; falla så lång man är teljes hosszában elvágódik; skrik inte säl ne kiabálj annyira!; så mycket mer (a) som annál (is) inkább mert; så mycket jag vet tudomásom szerint, amennyire én tudom; jag arbetar så mycket jag kan annyit dolgozom amennyit bírok; inte så mycket .,. som ... nem annyira ... mint inkább ... ; så mycket är då säkert annyi bizonyos; så mycket bättre annál jobb; sä ofta (som) ahányszor (csak), valahányszor; så dum är han inte annyira nem buta v. ostoba; så du vill inte att (te)hát nem akarod hogy 2. (felkiáltásban) milyen, mennyire, hogy; så synd! milyen kár!; så lycklig du är som skall resa ! milyen boldog is lehetsz hogy utazni fogsz!; så tiden går! hogy megy v. repül az idő V, så du ser ut! hogy te hogy nézel ki!; så ni säger! mit nem mond!; så mycket du

vet det! hogy megtudd (v. megjegyezd magadnak)! (fenyegetőleg); så länge han dröjer! milyen sokáig elmarad!; se så ni csak!, no lám!, nahát!, nos hát; då så! akkor hát!, nos jó! 3. az(u)tán, majd, akkor; ezért, azért; gå först till vänster, så till höger menj (en) először balra, aztán jobbra; först kom fadern, så hon, så dottern először jött az apa, majd ő, azután a l(e)ánya; kom hit, så skall jag tata om något för dig gyere (csak) ide, akarok neked mondani

valamit; jag var sjuk, så jag stannade hemma beteg voltam, (és) ezért otthon maradtam; om du skyndar dig, så kan du hinna ha sietsz, (akkor) még idejében odaérsz; skynda dig, så (att) du inte kommer för sent till bussen siess, hogy le ne késd az autóbuszt 4. (kötőszóval) akkor, és; (azért) hogy; úgy v. annyira hogy; så att .. . úgy hogy ...; úgyhogy ...; så som úgy mint; så länge som ameddig, (mindaddig) amíg, amíg csak; så snart som mihelyt; så rik han än är bármilyen v. bármenynyire gazdag is; så gärna du ville bármennyire akartad is II. pron ily(en), oly(an); i så fall ebben az esetben, ilyen esetben; på så sätt ily v. oly módon, így, úgy sådan (o sån) -t (pron) ilyen, olyan; ilyenféle, olyanféle; en ~ människa (egy) ilyen v. olyan ember; i ~t fali ilyen v. hasonló esetben; ~a idéer! micsoda eszmék!; en sån vacker röst! O micsoda v. milyen szép hang!; en sån tur! o milyen szerencse!; micsoda mázli!; ~ herre ~ dräng amilyen az úr olyan a szolga; en ~ egy ilyen v. olyan (ember), egy ilyenféle v. olyanféle (ember);allt~t minden ilyesféle, mindez; ingenting ~t semmi ilyenféle; något ~t valami ilyenféle, ilyesmi; med mera ~t és több efféle; en ~ som du egy olyan(féle) mint te, égy hozzád hasonló; som vi (az) olyan emberek mint mi, a magunkfajta emberek; arbetet som ~t a munka mint olyan sådd (-+ säz) I. adj: sått elvetett, elhintett, elszórt II. s: -en, -er vetés; elvetett mag v. gabona sådor plur korpasådär

sådär adv så3 I. 7.

såframt conj hogyha, amennyiben; ha

(-csak), feltéve hogy såg1 se

såg2 -en, -ar 1. fűrész 2. sågverk såga I. vt, vi fűrészel II. (hgs igek:) ~ av el- v. lefűrészel; ~ bort elfűrészel; ~ igenom átfűrészel; ~ ned lefűrészel; felfűrészel; ~ sönder szétfűrészel; upp felfűrészel; ~ ut kifűrészel såg I blad -et, — fűrészlap, -penge -bock [-o-] -en, -ar fűrészbak -fisk -en, -ar áll: fűrész(es)hal sågning -en, -ar fűrészelés såg I ram -en, -ar fűrészkeret -spån -et v. -en fűrészpor -tand -en, -tänder fűrészfog -verk -et, = fűrésztelep, -malom såhär adv såz L 1. såja interj így hát, nos hát, tehát; (csillapítótag) nocsak, nono! såld sålt (-+ sälja) 1. eladott, árusított, áruba bocsátott 2. átv: han är ~ (ő) el van veszve v. árulva, elveszett ember

således adv így hát, ilyenformán, eszerint

såll -et, — szita; rosta

sålla szitál; rostál; átv megrostál; — hg$

igek: ~ ifrån kiszitál, kirostál sålunda adv ekképpen, így, imígyen, következőképpen; így hát, ilyenformán

sång -en, -er 1. ének (isk is); énekszám, dal; éneklés, dalolás; fåglarnas >» a madarak éneke v. csicsergése; syrsornas ~ a tücskök cirpelése 2. tionde ~en i Iliaden az Iliász tizedik éneke 3. átv: ~en a költészet sångare -n, — 1. énekes; dalos 2. dalnok, költő 3. áll énekesmadár, éneklő madár; poszáta sångar|fest -en, -er dalosünnepély -förbund -et, = dalosszövetség sångbar -t énekelhető, dalolható sång|bok -en, -böcker énekeskönyv, daloskönyv sångerska -n, -or énekesnő sång|fågel -n, -foglar énekesmadár, éneklő madár -förening -en, -ar dalárda, daloskör, dalegylet, -kör -en, -er énekkar, kórus -gudinna -n, -or mit: múzsa -lek -en, -ar énekkel kísért

(népi) táncjáték -lektion -en, -ér ének-

Óra -lärare -n, = énektanító, -tanár -lärka -n, -or áll: mezei pacsirta -mö

-n, -r mit: múzsa -röst -en, -er énekhang -spel -et, .= daljáték -stämma -n, -or énekhang -svan -en, -ar v. -or áll: énekes hattyú -trast -en, -ar áll: énekes rigó såning -en vetés

sånings|man -mannen, -män magvető, szántóvető -maskin -en, -er vetőgép sånär adv 1. majdnem, csaknem 2. ^

som på......-nek a kivételével,

.. .-t kivéve, .. .-n kívül; ... híján såpa I. s: -n, -or kenőszappan; vegy

szappan II. vt (be)szappanoz såpass adv -> pass1 4. såp|bubbla -n, -or szappanbuborék (átv

is) -hal -t síkos, csúszós såpig -t szappanos; szappanszerű såp|lödder -löddret szappanhab -nejlika -n, -or nov: orvosi szappanfű -sjudare -n, = szappanfőző -tvätta szappannal mos, beszappanoz -vatten -vattnet szappanos víz -ört -en nov: pajzsos szappangyökér, szappanfű sår -et, = seb (átv is); tillfoga ngn svåra ~ súlyos sebeket ejt v. üt vkin, súlyosan megsebesít vkit såra megsebesít, (meg)sebez, megsért;

átv (meg)sért, megbánt sårad 1. megsebesített, (meg)sebzett; (meg)sebesült, (meg)sérült; svårt ~ súlyos(an) sebesült v. sérült; ^ i huvudet a fején megsebesült v. megsérült 2. átv (meg)sértett, megbántott; djupt ~ mélyen megsértett; ^ fåfänga sértett hiúság; känna sig ~ sértve érzi magát sårande (meg)sebző, sebet ejtő; átv

sértő, bántó sårbar -t megsebesíthető, (meg)sebezhető; átv megtámadható, érzékeny; ^ punkt sebezhető v. fájó pont -het -en sebezhetőség; átv érzékenység, [vminek a] fájó volta

sår|behandling -en, -ar sebkezelés -feber

-n sebláz sårig -t sebes, (fel)sebzett sårkant -en, -er seb széle sårnad -en, -er (könnyebb) sérülés v. sebesülés

sår|salva -n, -or sebkenőcs -skorpa [-o-J

-n, -or (seb)var sás -en, -er mártás, szósz såsa I. vt pácol (dohányt); — hgs igek: ~ ned v. ner mártással leönt v. be-sásig

piszkít; ~ ned duken foltot ejt az abroszon II. vi: (gå och) ~ o őgyeleg, lődörög, lézeng, ténfereg sèsig -t 1. mártással bepiszkított v. leöntött, (mártás)foltos, mártásos 2. bizonytalan, piszkos (szín) 3. o szöszmötölő, vacakoló, renyhe, lomha såskopp [-o-] -en, -ar l. sårsskål 2. átv o renyhe fráter, szuszi-muszi; piszmogó, vacakoló (ember) såsom conj (úgy) (a)mint, (a)miként; (úgy) mintha; mint például, amilyen; mint, .. .-ként; ~ vi alla vet (a)mint mindnyájan tudjuk; ett klimat ~ vårt « olyan éghajlat mint (például) a mienk; han fördes ~ fånge fogolyként vitték el; redan ~ barn már mint gyer(m)ek, gyerekkor(á)tól fogva sås|sked -en, -ar mártásoskanál, szószos-kanál -skål -en, -ar mártásoscsésze, mártásos- v. szószostál såt meghitt, bizalmas; ~a vänner kebelbarátok

såtillvida adv ennyiben, annyiban, eddig, addig, e tekintetben; ~ är allt gott och väl ennyiben minden (a legnagyobb) rendben van; ^ som annyiban hogy, amennyiben såvida conj (hogy)ha, amennyiben, hacsak; amennyire; ~ han kommer ha eljön; ~ icke hacsak nem; ~ jag kan bedöma amennyire meg tudom ítélni såvitt conj amennyire; amennyiben, ha; ~ (som) jag vet amennyire én tudom, tudomásom szerint såväl (conj): ~... som éppúgy ... mint, mind ... mind; modern ~ som dottern az anya éppúgy mint a l(e)ánya, mind az anya mind a l(e)ánya; ~ i tal som i skrift szóban éppúgy mint írásban, mind szóban mind írásban Säck -en, -ar zsák; två ~ar mjöl két zsák liszt; köpa grisen i ~en zsákbamacskát vesz; i ~ och aska vezeklőruhában, vezekelve, hamut hintve fejére; det har varit i innan det kom i påse o ez nem az ő szemétdombján termett, ez nem tőled v. tőle (stb.) származik säcka I. vt, vi t» ritk zsákol, zsákba önt v. rak 2. ~ (sig) buggyot vet, lötyög, rosszul áll (ruha) II. (hgs igek:) ~ ihop összecsuklik, -esik Säckig -t zsákszerű, lógó, lötyögős (ruhadarab); kitérdesedett (nadrág)

säck|löpning -en, -ar zsákbanfutás, zsákfutás -pipa -n, -or duda -pip(s)blåsare

-n, — dudás -station -en, -er vasútt fej pályaudvar, fejállomás, végállomás -väv -en, -ar zsák vászon, -szövet säd -en 1. gabona; gabonamagvak 2. vetés 3. ondó, sperma 4. átv rég ivadék, mag, utód säde -t, -n vetés

sädes|ax -et, — (gabona)kalász -cell -en, -er ondósejt, spermium -fält -et, — gabonaföld, -tábla -korn -ét, = gabonamag, -szem; vetőmag -magasin -et, = gabonaraktár, magtár -slag -et, = gabonafaj(ta); plur gabonafélék -ärla -n, -or áll: barázdabillegető Säga (o säja) sade (o sa), sagt I. vt, vi 1. mond; szól; beszél; ~ ja igent mond, beleegyezik; ~ ngn sanningen megmondja vkinek az igazat; vad säger du om det? mit szólsz hozzá?; ~ till ngn szól vkihez, mond vkinek; säger du det? ezt mondod?, tényleg?, valóban?; jag säger icke mycket nem sokat beszélek, nem vagyok bőbeszédű; det är lätt att ~ könnyű (ezt) mondani; det är lättare sagt än gjort (ezt)

könnyebb mondani mint megcsinálni; om det vore mycket att ~ erről sokat lehetne beszélni; det kan du ~ som är lycklig te könnyen beszélsz mert szerencsés vagy; efter vad man säger amint mondják; var det inte det jag sa! o nem megmondtam?!; säg det ki tudja v. tudhatná?; o säj mondd v. mondja (csak); vad har de sagt om henne ? mit mondtak róla?; har ni sagt något till mig? mondott (ön) nekem valamit?, szólt hozzám?; ~ sig magában v. magának mondja; han säger sig vara sjuk betegnek mondja magát, azt mondja v. állítja hogy beteg; hon sade sig inte veta azt mondta hogy nem tudja; det är inte sagt att nincs kimondva hogy; med förlov sagt engedelmével szólva, tisztesség ne essék szólván; oss emellan sagt köztünk mondva, közöttünk maradjon (a szó); som sagt (var) amint mondta(m) v. mondtuk (stb.); sagt och gjort szólt és cselekedett, a szót tett követte; sagda dag a mondott v. kitűzött napon; om jag så får ~ ha szabad így mondanom; låt oss ~ mondjuk, például; jag låtersägandes

759

säker

hälsa och ~ üdvözlöm és (azt) üzenem; jag lät inte ~ mig det två gånger (azt) nem kellett nekem kétszer mondani, nem mondattam magamnak kétszer; inte låta ~ sig något nem hallgat a jó szóra; det må jag ~ meg kell mondanom, megvallom, szó ami szó; efter vad det säg(e)s amint mondják v. hírlik, állítólag; han säg(e)s vara sjuk (azt) mondják hogy beteg; jag har hört att (azt) hallottam (v. úgy értesültem) hogy, azt beszélik (v. úgy hírlik) hogy; har du hört ~s att hallottál [már] róla hogy 2. (átv): barometern säger att a barométer azt mondja v. jelzi hogy; vad säger sunda förnuftet? mit mond a józan ész?; paragraf 12 säger att a 12. cikkely azt mondja (v. úgy szól) hogy; tidningarna säger az újságok (azt) mondják v. írják; klirr, sa det, som om csörömpölés hallatszott, mintha .. så att ~ úgyszólván, hogy úgy mondjam; det säger sig självt (ez) magától értetődik; det vill ~ (röv: dvs) azaz, vagyis; det vill inte ~ så litet ez már mond v. jelent valamit, ez már nem is kevés; vad vill det ~ ? mit jelentsen ez?; du vet vad det vill ~ tudod hogy ez mit jelent

II. (hgs igek:) ~ efter utánamond, szajkóz, megismétel; säg efter mig mondd v. mondja utánam, ismételd v. ismételje meg [amit mondtam]; ~ emot ellentmond (ngn vkinek); ~ för előmond (ngn ngt vkinek vmit); ~ ifrån nyíltan megmond, kijelent; kimondja amit gondol; jag sade bestämt ifrån att jag inte ville göra det határozottan kijelentettem hogy ezt nem akarom megtenni; ~ om újra elmond, megismétel; det är ingenting att ~ om ezen nincs semmi kivetni való; man kan inte ~ något om att du nem lehet semmi kifogás az ellen hogy te, nem lehet rossz néven venni tőled hogy; ~ till megmond, (oda)szól [vkinek]; megrendel; értesít (ngn om ngt vkit vmiről); közöl; hon gick (bort) utan att ~ till szó nélkül elment v. távozott, elment anélkül hogy szólt v. értesített volna; här har vi ingenting att ~ till om ebbe nekünk nincs beleszólásunk; säg till henne att

komma szóljál (v. mondd meg) neki hogy jöjjön (el); ríi behöver bara ~ till (önnek) csupán szólnia v. rendelnie kell; säg till om en taxi rendelj(en) v. hívj(on) egy taxit; ~ upp en anställd (egy) alkalmazottnak felmond; ~ upp ett avtal szerződést felmond; ~ upp sina fordringar felmondja követeléseit; hon har sagt upp sin våning (ő) felmondott a háziúrnak; ~ upp bekantskapen med ngn megszakítja a barátságot vkivel; ~ upp sig (v. sin plats) felmond(ja állását); ~ ut kimond; ~ ngn sin. mening rent ut nyíltan és becsületesen megmondja a véleményét vkinek; ~ åt ngn megmond v. (oda)szól vkinek; ~ åt ngn för ngt szól vkinek vmi miatt (v. vmiért), vkinek szemére vet vmit sägandes: så till ~ úgyszólván, hogy úgy mondjam; skam till ~ szégyenemre v. szégyenére (stb) legyen mondva; skam till ~ var jag ... szégyenszemre be kell vallanom hogy (én) ... sägas sades, sagts mondják, híresztelik,

az a hír járja (->- säga /. 1.) sägen v. sägn [-ngn] sägnen, sägner monda, rege, legenda; szájhagyomány; det går en ~ att az a monda járja hogy; bära syn för ~ arra vall, arról tanúskodik; hon bär syn för ~ meglátszik rajta säja sa, sagt o säga säker -1 biztos, biztonságos; bizonyos; megbízható; en ~ hamn biztonságos v. biztos kikötő; ~ smak biztos ízlés; ker: säkra fordringar biztos v. megbízható követelések; från ~t håll megbízható helyről v. forrásból; ker: ~ placering biztos befektetés; han är på den säkra sidan biztosra megy, nem vállal kockázatot; (ő) biztos a dolgában; säkra underrättelser biztos értesülések; gå ~ för ngt biztonságban van (v. nem kell félnie) vmitől, ment vmitől; gå en ~ död till mötes biztos halálnak néz elébe; inte vara ~ för sitt liv nincs biztonságban az élete, az

életét veszélyben látja; vara ~ på handen biztos kezű; vara ~ på ngt biztos v. bizonyos vmiben; det kan du vara ~ på afelől nyugodt lehetsz; ta det säkra för det osäkra a biztosat választja a bizonytalan helyett; (vö. säkert)säkerhet

säkerhet -en, -er 1. biztonság; bizonyosság; biztosság; megbízhatóság; den allmänna ~en a közbiztonság; farlig för den allmänna ~en közbiztonsági szempontból veszélyes, közveszélyes; ~ i uppträdande biztos fellépés (átv); ~ i omdöme biztos ítélet (átv); för ~s skull biztonság kedvéért v. okából; sätta sig i ~ biztonságba helyezi magát; jag kan med ~ påstå att határozottan (v. teljes bizonyossággal) állíthatom hogy; med ~ räkna på ngt biztosan számít vmire 2. biztosíték, , óvadék,, kaució (ker is); begära ~ biztosítékot kíván, kauciót követel; lämna v. ställa ~ biztosítékot nyújt, óvadékot ad; vilken ~ har man för att mi a biztosíték arra hogy Säkerhets [anordning [~ör-] -en, -ar biztonsági berendezés -broms [-o-] -en, -ar biztonsági fék, vészfék -bälte -t, -n rep: biztonsági öv, üléshevederkedja -n, -or biztosító lánc HL lán-cocska -känsla -n biztonságérzet -lås -et, = biztonsági zár -nål -en, -ar biztosítótű -propp -en, -ar vill: dugós biztosíték -råd: Säkerhetsrådet a Biztonsági Tanács .(ENSZ-é) -tjänst -en

- állambiztonsági szolgálat, államvédelmi szervezet -tändsticka -n, -or biztonsági gyújtó -ventil -en, -er biztonsági

, szelep, biztosítószelep (átv is) -åtgärd -en, -er biztonsági intézkedés v. rendszabály

säkerligen adv biztosan, bizonyosan, bizonyára, kétségkívül säker [ställa -ställde, -ställt biztonságba helyez; biztosít, garantál; ~ sig biz-~ tonságba helyezi magát; biztosítja magát (mot ngt vmivel szemben)

säkert adv biztosan, bizonyosan; biztonságosan; megbízhatóan; bizonyára, határozottan; kom ~ / biztosan v. feltétlenül jöjj (ön) el!; lova ~ biztosra v. határozottan ígér; veta ngt (alldeles) ~ (egész) biztosan tud vmit; sakta men ~ lassan de biztosan Säkra biztosít, garantál; (meg)óv, (meg-) oltalmaz, (meg)véd; ~ geväret biztosítja a fegyvert; ~ ngns framtid biz-

- tosítja vkinek a jövőjét; ~ ngn arbetet munkát biztosít vkinek, munkához juttat vkit

säkring -en, -ar 1. vili biztosíték 2. biztonsági zár (fegyveré) säl -en, -ar áll: fóka sälbisam -en pézsmaszil-szőrme säl|djur -et, = fóka -fångst -en fókavadászat

sälg -en, -ar nov: kecskefűz sälja sålde, sålt I. vt elad, árul, árusít, áruba bocsát, értékesít; (vö. såld); ~ ngt till ngn elad vmit vkinek; ~ i minut kicsinyben árusít (v. ad el); gå v. vara lätt att ~ könnyen eladható, kelendő; ~ sitt liv dyrt drágán adja életét; ~ sitt fosterland elárulja hazáját, hazaáruló; elkel, eladható, értékesíthető; ~s lätt könnyen eladható, kelendő; — hgs igek: ~ ut kiárusít II. vi, ker: boken säljer bra a könyv jól megy v. fogy (v. kapós), a könyv iránt nagy a kereslet III. ~ sig odaadja v. feláldozza v. kiszolgáltatja magát; varan säljer sig själv az áru köny-nyen eladható (v. kelendő) sälj akt -en, -er fókavadászat säljare -n, = eladó, [vmit] árusító v,

áruba bocsátó (ember) säljbar -t eladható, értékesíthető, kelendő

säljkurs -en, -er ker: eladási ár(folyam) säl jägare -n, = fókavadász säll -t boldog; üdvözült; de ~a jaktmarkerna az örök vadászmezők sälla: ~ sig till ngn csatlakozik v.

társul vkihez sällan adv ritkán, nemigen; inte så ~ elég gyakran

sälle -n, -ar o fickó, legény, fráter, csibész; en farlig ~ veszélyes alak; en oförvägen ~ vakmerő fickó, fenegyerek

sällhet -en boldogság, gyönyör; mennyei

boldogság, üdvösség, üdvözültség sällsam -t különös, furcsa, rendkívüli;

ett ~t öde különös sors sällsamhet -en, -er különösség, furcsaság, rendkívüliség sällskap -et, ='társaság; egyesület, kör; kísérő, társ, partner (nő is); trevligt ~ kellemes társaság; gúny: ett snyggt v. trevligt ~! szép v. finom kis

társaság!; få ~ együtt (v. egy úton) megy [vkivel], lesz társasága v. útitársa; får vi ~ ? együtt megyünk?, szabad (önt) elkísérnem?;göra v. hålla ngn ~ együttBällskapa

761

tnegy v. van vkivel, vkivel marad; szórakoztat vkit; társalog vkivel; göra ngn ~ hem hazakísér (v. hazáig kísér) vkit; göra ~ med ngn elkísér vkit; gör du ~ med oss? velünk jössz - v. tartasz?; tack för gott tack för ~et köszönöm az együtt töltött kellemes órákat; komma v. råka i dåligt ~ rossz társaságba kerül; i ~ med ngn vkinek a társaságában v. kíséretében, vkivel együtt sällskapa: ~ med ngn érintkezik v. összejár vkivel; szórakozik v. társalog vkivel; együtt van vkivel, vkivel tart sällskaplig -1 társasági, társas; társaságkedvelő, társaságbeli, barátkozó, barátságos; ~ samvaro társas együttlét sällskaps [dam -en, -er társalkodónő -dans -en, -er társasági tánc, szalontánc -dräkt -en, -er társasági ruha, estélyi öltözet v. ruha -krets -en, -ar társaság; társadalmi kör, ismerősök köre -lek -en, -ar társasjáték -liv -et társasági v. társadalmi v. társas élet; delta(ga) i ~et társas v. társadalmi életet él, társaságba jár -människa -n, -or társas lény, társaságbeli ember, kellemes társalgó -plikt -en, -er társadalmi kötelezettség -resa -n, -or társasutazás -rum -rummet, — társalgó(helyiség), fogadószoba, szalon -sjuk -t: hon är så ~ nagyon vágyódik (a) társaság után, majd meghal a társaságért -spel -et, = társasjáték säll|spord -sport sällsynt sällsynt I. adj ritka, kivételes, szokatlan; en ~ gäst ritka vendég; med ~ älskvärdhet szokatlan szívélyességgel II. adv ritkán, kivételesen, rendkívül, szokatlanul sällsynthet -en, -er ritkaság, ritka v.

rendkívüli dolog sällträ -(e)t, -n (labda)ütő, ütőfa sälskinn -et, = fókabőr sälta -n sósság, sótartalom, sós íz sämja -n egyetértés, egység, összhang; broderlig ~ testvéri egyetértés v. egység; leva i ~ egyetértésben élnek, jól összeférnek (v. megvannak egymással); det är dåligt med ~n nincs meg köztük az egyetértés, rossz viszonyban vannak; ~ ger rum kb.: sok jó ember megfér kis helyen sämjas sämjdes, sämjts egyetértenek,

egyetértésben élnek, meg- v. összeférnek; megegyeznek, egy(séges)ek [vmiben]

sämre (comp dålig) I. adj rosszabb; gyengébb, silányabb (minőségű); bli ~ rosszabbodik; hon blir ~ dag för dag napról napra rosszabbul van (v. betegebb) II. adv rosszabbul; allt ~ och ~ egyre rosszabbul sämskskinn -et, = irhás cserzésű bőr, zergebőr; ablaktisztítóbőr, mosóbőr sämst (superi dålig) I. adj legrosszabb; tro det ~a a legrosszabbra gondol; han vill inte vara den sämste o (o) nem akar az utolsó lenni II. adv legrosszabbul

sända sände, sänt I. vt 1. küld {till ngn vkinek v. vkihez) 2. rádió (le)ad, közvetít, sugároz; ~ pä kortvåg rövidhullámon ad; ~ en konsert hangversenyt közvetít II. (hgs igek:) ~ bort elküld; ~ in beküld; ~ ut kiküld; (vö. utsända)

sändare -n,~ 1. küldő, feladó 2. (rádió-)

adó, adóállomás sändebud -et, = 1. dipl követ; nagykövet; (pápai) nuncius; ungerska ~et i Stockholm a stockholmi magyar nagykövet 2. követ, küldött, küldönc, hírvivő

sänder adv: i ~ egyszerre, egyidejűleg; en i ~ egymás után; egyenként, egyesével; två i ~ kettőnként, kettesével; egyszerre kettő(t); litet i ~ apránként, apródonként, lassanként, fokozatosan; egyszerre keveset (v. egy kicsit); en sak i ~ egyszerre egy dolog v. dolgot

Sändning -en, -ar 1. küldés 2. (áruküldemény, szállítmány 3. átv küldetés, misszió 4. rádió adás, közvetítés sändningstid -en, -er rádió: adási idő, műsoridő

säng -en, -ar 1. ágy; rum med två ~ar kétágyas szoba; bädda ~en ágyat vet, (meg)ágyaz; hålla sig i ~en ágyban marad, az ágyat őrzi; ligga i ~en (az) ágyban fekszik v. van; ágyban fekvő beteg; få kaffe på ~en ágyban (fekve) kapja a kávét; bjuda ngn kaffe på ~en ágyba viszi vkinek a kávét; ta ngn på ~en [még] ágyban talál vkit; gå till ~s lefekszik (ágyba); ligga till ~s ágyban fekszik v. fekvő (beteg);sängalkov

762

särdrag |

lägga sig till ~s ágyba fekszik, ágynak dől (beteg); vara skild till ~ och säte ágytól és asztaltól elvált (ill. el van

választva) (jog), külön él 2. ágyás, ágy (kertben) säng|alkov [-Ö-] -en, -er ágy- v. hálófülke, alkov -dags adv: det är ~ ideje lefeküdni (v. aludni menni) -fösare -n, = O itóka lefekvés előtt (pohár bor v. pálinka) -gavel -n, -gavlar ágy vége, ágyfej HL ágyláb -himmel -n v. -himlen, -himlar ágymennyezet, baldachin -kammare -n, -kamrar v. = hálószoba -kamrat -en, -er hálótárs -kant -en, -er ágy széle -kläder plur ágynemű, ágy-felszerelés -liggande I. adj ágyban fekvő (beteg); jag blev ~ ágynak estem, megbetegedtem II. s: -t ágyban fekvés, ágynyugalom -linne -t ágynemű (lepedő, párnahuzat) -läge -t ágynyugalom, ágyban fekvés; fekvő helyzet; han måste inta ~ 4e kellett feküdnie (betegágyba) -matta -n, -or ágyelő (szőnyeg) -plats -en, -er hálóhely, fekvőhely, ágy -rökare -n, = : vara ~ az ágyban (is) dohányzik -täcke -t, -n (vatta)paplan; ágytakaró, -terítő -värmare -n, — ágymelegítő, melegvizes palack (ágymelegítésre) -värme -n ágy melege -vätare -n, = orv ágybavizelő -väfning -en, -ar orv: ágybavizelés -överkast -et, = ágyterítő, -takaró sänka I. -n, -or 1. (talaj)bemélyedés, be-vágódás, horhos; völgyteknő, völgy 2. orv o vérsüllyedés; ta ~n vérsejtsüllyedést vizsgál (på ngn vkinél) II. vt: sänkte, sänkt 1. süllyeszt, mélyít; elsüllyeszt 2. leereszt, leenged, (le)bocsát, le- v. elmerít; lejjebb helyez v. tesz ill. állít; ~ ett fartyg (egy) hajót elsüllyeszt; ~ fanan leereszti a zászlót (jelzésnél); ~ en sjö (egy) tó vizét leereszti, (egy) tó vízszintjét csökkenti; jag sänkte vapnet leengedtem a fegyvert; ~ blicken lesüti a szemét; ~ huvudet lehorgasztja v. lehajtja a fejét 3. átv leszállít, mérsékel, csökkent; halkít; ~ sina anspråk leszállítja v. mérsékeli igényeit, enged az igényeiből; ~ priset leszállítja az árat, enged az árból; ~ skatterna leszállítja v. mérsékeli az adókat; ~ rösten halkítja hangját, halkabban

beszél; átv: ~ tonen szelídebb húrokat penget, engedékenyebb lesz III. ~ sig 1. süllyed, merül; el- v. lemerül; leereszkedik, leszáll (átv is); lebukik, lenyugszik (nap); solen sänker sig -bakom molnen a nap lebukik a felhők mögött; ~ sig till barnens nivå. a gyer(m)ekek színvonalára száll le; han sänkte sig till att odáig süllyedt (v. arra vetemedett) hogy; sömnen sänkte sig över henne álom szállt szemére 2. ereszkedik, lejt(ősödik) (talaj); terrängen sänker sig mot kusten a terep a (tenger)part felé ereszkedik v. lejt 3. mérséklődik, csökken; priserna sänker sig az árak csökkennek v. esnek IV. (hgs igek:) ~ ned le- v. elsüllyeszt; leereszt, leenged, lebocsát; le- v. alá-v. elmerít; skymningen sänker sig (ned) az alkony leszáll, alkonyodik sänkbar -t süllyeszthető; leereszthető sänke -t, -n 1. ólomsúly, nehezék (pl. ködarab), süllyesztőön (halászhálón)

2. techn mintaüreg, (minta)odor, süly-lyeszték

sänk|håv -en, -ar (hosszú nyelű) merítő-

háló -lod -et, — hajó mérőön sänkning -eh, -ar 1. süllyesztés, mélyítés, elsüllyesztés (vö. sänka II.) 2. leeresztés, lebocsátás, elmerítés; (el-) merülés; lejjebb helyezés; ereszkedés

3. átv leszállítás, mérséklés, csökkentés; mérséklődés, csökkenés 4. süly-lyedés, süppedés (talajé) 5. (talaj-) bemélyedés, bevágódás; völgy(teknő) (vö. sänka I. 1.)

sänknings|reaktion -en, -er orv: vérsejt-süllyedés(i reakció) -tecken -tecknet, = zene bé, b-jel, I» (leszállító-jel) sänkvåg -en, -ar fajsúlymérő, sűrűségmérő, fokoló sär -t särartad; (vö. isär) särart -en, -er 1. sajátosság, sajátszerűség, különleges v. sajátos tulajdonság; reagera efter sin ~ a maga módján reagál 2. biol külön(álló) faj (ta) särartad különleges, különálló, sajátszerű, sajátos särdeles adv különösen, rendkívülien; nagymértékben, nagyon; ~ tacksam rendkívül v. nagyon hálás; inte ~ bra nem valami jól sär|drag -et, = sajátos v. különös vonás* megkülönböztető jegy; saját(os)ság,säregen

jellegzetesség -egen -eget különös, sa-ját(ság)os, sajátszerű, jellegzetes; jellemző (för -re); rendkívüli, furcsa -egenhet -en, -er különlegesség, sa-ját(os)ság, sajátszerűség, jellegzetesség; furcsaság -fali -et, = különös v. különleges eset särk -en, -ar (rég v. o) (női) ing särjklass -en, -er 1. stå v. vara i ~ külön klasszist képvisel 2. isk kis létszámú osztály (fejlődésben elmaradott tanulók-. nak) -levnad -en különélés (házastársaké)

särling -en, -ar különc sär|märke -t, -n megkülönböztető jegy, ismertetőjegy, jellegzetes vonás -prägel -n, -präglar sajátos jegy, különleges jelleg, jellegzetes vonás, jellegzetesség sär|skild -skilt különleges, különös, sajátos; külön(álló), egyes, egyéni; különböző, különféle; söka något särskilt valami különlegeset keres; ingenting

särskilt semmi különös; varje årstid har sin charm minden évszaknak megvan a sajátos varázsa; ~ ingång külön bejárat; han vill se en ~ film egy bizonyos filmet akar megnézni; jag har min ~a uppfattning om ngt megvan a különvéleményem vmiről; de ~a omständigheterna az egyes (v. a sajátos) körülmények; de ~a arterna a különféle (v. az egyes) fajok; vid ~a tillfällen különböző alkalmakkor sär|skilja -skilde, -skilt elválaszt, elkülönít {från -tői); átv megkülönböztet -skilt adv kiváltképpen, különösen, külön(állóan), sajátosan, éppen; varför ~ om lördag? miért éppen szombaton? -skriva -skrev, -skrivit különír, két v. több szóba ír -ställning -en, -ar 1. különállítás 2. különállás; különleges v. kivételes helyzet -ta(ga) -tog, -tagit szétvesz, -szed, -szerel -tryck -et, = nyomd külön(le)nyomat säsong [-o'ns] -en, -er 1. évszak 2. időszak, idény, évad, szezon; börja ~en (meg)kezdi v. megnyitja az idényt säsong|arbetare -n, = idénymunkás -biljett -en, -er idényjegy, bérletjegy -utförsäljning -en, -ar idény végi kiárusítás -vara -n, -or idényáru

Säte -t, -n 1. ülőke, ülés (pl. széké) 2.

ülep, far, fenék 3. székhely; központ (för ngn v. ngt vkinek v. vminek a);

~t för bolaget a vállalat v. cég székhelye; ha sitt ~ i Stockholm Stockholmban székel (v. van a székhelye) 4. udvarház, nemesi kúria 5. hely, részvételi jog (tanácskozó testületben) ; ha och stämma helye és szavazati joga van (gyűlésen) Säter -n, sätrar (hegyi) legelő (pásztorkunyhóval) säteri -(e)t, -er földesúri v., nemesi birtok;

tíemesi kúria, udvarház; kastély säter|jänta -n, -or pásztorlányka -stuga

-n, -or hegyi pásztorkunyhó sätes|bjudning -en, -ar orv: farfekvés

(magzaté) -gård -en, -ar ->• säteri sätt1 -et, — 1. (eljárás)mód; módozat; módszer; det billigaste ~et att resa az utazás legolcsóbb módja; ~ att betala fizetési módozat; hans ~ att tala (az ő) beszédmódja v. beszédmodora (v. szónoki stílusa); hennes ~ att uppträda az ő fellépése v. kiállása (v. színészi játékstílusa); på barns ~ gyer(m)e-k(ek) módjára; på ~ och vis bizonyos tekintetben v. értelemben; på allt ~ minden módon v. tekintetben, mindenféleképpen; på alla möjliga ~ minden lehetséges módon; på bästa ~ a legjobban; på bästa möjliga ~ a lehető legjobban; på det ~et, pä detta ~ ezen a módon, ily módon, így; meddelas endast på detta ~ minden külön értesítés helyett (hirdetésben); på ett ~ har du rätt bizonyos szempontból (v. valamiképpen) igazad van; på ett eller annat på det ena eller andra ~et egyik vagy másik módon, így vagy úgy; på följande ~ a következő módon, következőképpen; på intet ~ semmilyen módon, semmiképpen; inte på minsta ~ legkevésbé sem; på många ~ sok tekintetben; pá något ~ valamely módon, valamiképpen, valahogy(an); på rätt ~ (a) helyes módon, helyesen; det är på samma ~ med mig én ugyanígy vagyok vele, nálam ugyanez az eset; på så ~ úgy; på så ~ att oly módon (v. úgy) hogy; på ungerskt ~ magyar szokás szerint, magyar módra; på vad ~ ? mi(ly) módon?, miképpen?, hogyan?; det är

hans ~ ez az ő szokása v. modora, ő

[már] ilyen 2. modor, viselkedés, magatartás; ha ett fint ~ finom modorú;764

sätta

du har så gott ~ med människor olyan jól tudsz bánni az emberekkel; vad är det för ett ~ ? miféle modor v. viselkedés ez?; hans ~ mot barnen a gyermekekkel való bánásmódja; hon har intet ~ nincs modora, nem tud viselkedni

sätt2 -et,. — készlet, váltás, garnitúra; kocsisor, szerelvény; ett ~ underkläder egy váltás v. garnitúra alsóruha sätta satte, satt I. vt 1. (le)ültet; hon satte barnet på en stol a gyer(m)eket egy székre ültette; var ska(ll) vi ~ honom ? hova ültessük őt? 2. helyez, tesz, rak, állít [vhova] (átv is); ~ blommorna i vasen a virágokat a vázába helyezi v. teszi; ~ handen för munnen kezét a szájához emeli (v. a szája elé teszi); ~ handen v. händerna i sidan csípőre teszi a kezét; ~ hatten . på huvudet fejére teszi a kalapot; ~ maten på bordet az asztalra teszi (v. feltálalja) az ételt; ~ en vas på bordet (egy) vázát helyez v. állít az asztalra; ~ i fängelse börtönbe vet; ~ i land szárazföldre v. partra tesz; ~ inom parentes zárójelbe tesz; hon satte ett ben i halsen a torkán akadt egy (hal-) szálka ill. csont; inte ~ sin fot på en plats vidare nem teszi be többé a lábát egy helyre; ~ frimärken på ett brev levélre bélyege(ke)t

tesz v. ragaszt; ~ kronan på verket felteszi a koronát a műre; ~ märke för ngt megjelöl vmit; ~ sitt namn under ngt aláír vmit; ~ nyckeln i nyckelhålet a kulesot be(le)-. dugja a kulcslyukba; ~ pricken över i felteszi a pontot az i-re; ~ sporrarna i hästen megsarkantyúzza lovát; ~ ngn i arbete munkába állít vkit, munkát ad vkinek; ~ ngn i skolan iskolába ad (v. beiskoláz) vkit; ~ ngn till att göra ngt alkalmaz v. beállít vkit vmire, megbíz vkit hogy tegyen meg vmit, vkivel végeztet v. csináltat vmit; jag sätter honom främst av mina vänner barátaim közül őt becsülöm a legtöbbre; ~ ngn högt nagyra becsül v. tart vkit 3. (mozgásra vonatkozólag:) ~ i gång mozgásba hoz, meg- v. elindít; ~ i omlopp forgalomba hoz; ~ i rörelse mozgásba hoz, el- v. megindít 4. (el-) ültet (növényt); kiültet, palántál; ~ potatis burgonyát ültet 5. nyomd

szed 6. csinál; nov hajt; ~ en fläck på duken foltot ejt a terítőn; ~ knopp(ar) bimbózik, rügyezik 7. megállapít, -szab; (be)állít; ~ pris på en vara megszabja egy áru árát; ~ klockan på fem ötre állítja be az órát; ~ nummer på ngt megszámoz, számmal ellát vmit 8. szerez (zenét), komponál; ír; ~ musik till en dikt megzenésít egy költeményt; ~ ord(en) till en melodi szöveget ír egy dallamhoz 9. (kifejezésekben:) ~ bo otthont v. családot alapít, fészket rak, lakást rendez be (magának); ~ barn till världen gyer(m)e-k(ek)et hoz a világra (v. szül); ~ (en) deg tésztát odatesz kelni (v. kelni hagy); ~ en gräns för ngt határt szab vminek; ~ ngt i fråga kérdésessé tesz (v. kétségbe von) vmit; ~ ngn i förlägenhet zavarba hoz vkit; ~ ngt i tvivelsmål kétségbe von vmit, kételkedik vmiben; ~ ngt i verket átvisz vmit a gyakorlatba, megvalósít vmit; átv: ~ näsan i vädret fenn hordja az orrát; ~ värde på ngn nagyra becsül v. tart vkit; ~ värde på ngt értékel v. becsül vmit, fontosságot tulajdonít vminek, fontosnak tart vmit; ~ allt på ett kort mindent egy kártyára tesz fel; han satte femtio kronor på en häst ötven koronát tett egy lóra, ötven koronával játszott meg egy lovat; jag sätter en tia på att egy tízest teszek arra hogy, fogadok egy tízesbe hogy

II. vi (hajó) bukdácsol; o komma ~nde(s) sättande

III. ~ sig 1. leül, letelepszik, helyet foglal; elül (madár; átv is); ~ sig i en stol leül egy székre; ~ sig på marken letelepszik a földre; hon satte sig bredvid mig mellém ült v. telepedett; rätten har satt sig a bíróság megkezdte a tárgyalást; stormen har satt sig a vihar elült 2. (le- v. meg-) süllyed, (le)süpped; huset har satt sig a ház megsüllyedt 3. [vhova] helyezkedik, helyezi magát; [vhova] telepszik v. ül ill. áll; ~ sig i fara veszélynek teszi ki magát; ~ sig i förbindelse med ngn kapcsolatba lép vkivel; ~ sig i respekt tiszteletet kelt maga iránt; ~ sig i rörelse megmozdul, el-v. megindul; ~ sig ngt i sinnet a fejébe vesz vmit, elhatározza magát vmire;sätta

~ sig i skuld adósságba veri magát, adósságo(ka)t csinál; ~ sig i spetsen för ngt élére áll vminek; sätt dig i mitt ställe! képzeld magad à(z én) helyembe !; ~ sig på bakbenen (fel)ágaskodik, hátsó lábaira áll; dtv sarkára áll, nem hagyja magát; átv: ~ sig på sina höga hästar felül a magas lóra, fenn hordja az orrát; átv: ~ sig på ngn felülről kezel vkit; ~ sig till arbetet nekiül v. nekilát a munkának, hozzáfog a munkához; ~ sig till doms över ngn (illetéktelenül) bíráskodik (v. törvényt ül) vki fölött 4. leülepedik, lerakódik; letisztul (folyadék)

IV. (hgs igek:) ~ av a) lehelyez, letesz; félretesz; b) elszalad, elrohan, megugrik; elvágtat; ~ av ngn vid stadshuset [gépkocsiról] letesz vkit a városházánál; ~ av pengar pénzt félretesz; hajó: ~ av från land kifut, elindul (a parttól); ~ av i sken megbokrosodik, nekiiramodik; ~ bort el- v. félretesz; ~ bort mycken tid på ngt sok időt fordít v. fecsérel vmire; ~ efter üldözőbe vesz, üldöz, hajszol; sätt efter honom! utána!, fogjátok meg!; han sätter emot fem kronor öt koronát tesz ellene (fogadásban); ~ sig emot (ett förslag) szembehelyezkedik v. szembeszáll (egy javaslattal); ~ fast hozzá- v. felerősít, rögzít; elfog, kézrekerít, letartóztat; ~ fram odahelyez, -állít, (oda)hoz; előreállít, -igazít; feltálal (ételt); ~ fram ngt för ngn vki elé helyez v. tesz vmit; ~ fram en stol hoz egy széket (åt ngn vkinek); ~ fram klockan fem minuter öt perccel előreigazítja (v. előbbre állítja) az órát; ~ fór ngn ngt vki elé (v. eléje) helyez v. tesz v. állít vmit; ~ för hästar lovakat befog (för ngt vmibe); ~ för ett lås lakatot tesz (fel) (pl. ajtóra); ~ i behelyez, betesz, beállít; beilleszt, be(le)told; ~ i knappar gombokat (fel)varr (i ngt vmire); ~ i ett stycke beletold egy darab szövetet; ~ i ngn ngt bebeszél v. bead vkinek vmit; ~ i sig mat (mohón) falja az ételt, o zabál; ~ ifrån sig ngt [kezéből] letesz v. lehelyez vmit; ~ igen be- v. elzár, betöm (nyílást) ; ~ ihop összeállít, -

tesz, -rak; összetol

(pl. asztalokat); egyesít; átv kigondol, kitalál, kohol; ~ in a) be(le)helyez,

be(le)tesz, be(le)állít, be(le)rak; beleilleszt, beszerel; beállít (pl. sportolót); betesz, befektet (pénzt); bevet (kat is);b) (hirtelen) beáll, megkezdődik, beköszönt; jag satte in väskan i bilen betettem a táskát a (gépkocsiba; 'V- in bröd i ugnen kenyeret bevet a kemencébe; ~ in ngn becsuk vkit (börtönbe), o hűvösre tesz (v. be-kasztliz) vkit; ~ in en annons i tidningen betesz egy hirdetést az újságba; ~ in ett nytt tåg egy új vonatot állít be (forgalomba); ~ in pengar i en affär pénzt fektet (be) egy üzletbe; ~ in pengar på banken pénzt betesz a bankba (v. elhelyez a bankban); ~ in all sin kraft på ngt minden erejét latba veti vminek az érdekében, teljes erővel dolgozik vmin; átv: ~ in ngn i ngt bevezet v. beavat vkit vmibe; megismertet vkit vmivel; tájékoztat vkit vmiről; ~ sig in i ngt beledolgozza magát (v. beletanul) vmibe, megismerkedik vmivel; belehelyezkedik (v. beleképzeli magát) vmibe; ~ sig in i en tanke megbarátkozik egy gondolattal; hon kan ~ sig in i hur jag känner det (ő) bele tudja élni magát a helyzetembe; kylan satte in på nytt a hideg újra beállt; ~ ned leültet; lehelyez, letesz, leállít [vhova], lerak; elültet (növényt); átv leszállít, mérsékel; ~ ned sina anspråk igényeit lejjebb szállítja; ~ ned betyget rosszabb bizonyítványt ad, lerontja az osztályzatot v. érdemjegyet; ~ ned priset leszállítja v. mérsékli az árat; ~ ned ngn lekicsinyel v. leszól vkit; ~ sig ned leül, letelepedik, le- v. megtelepszik; ~ om áthelyez, átrak; átültet (növényt); nyomd újraszed, átszed; ~ om ett lån (egy) kölcsönt megújít; ~ om en växel (egy) váltót megújít v. prolongál; ~ på rá- v. feltesz, felrak; felragaszt (bélyeget); felvesz, felölt (ruhát); bekapcsol (rádiót); felcsavar; felver (patkót); ~ på en lapp på ngt foltot tesz vmire, megfoltoz vmit; ~ på locket rá- v. felteszi a fedőt; ~ på ett plåster tapaszt v. flastromot felrak; ~ på vatten vizet feltesz (tűzhelyre);

~ på sig magára vesz, felvesz, felölt;

~ på ngn skorna felhúzza a cipőt vkinek a lábára; ~ på (sig) glasögonensättande

felteszi a szemüveget; ~ på (sig) en ny kostym egy új öltönyt vesz v. ölt fel; inte ha något att ~ pá sig nincs mit felvennie; han satte på sig sina skridskor felcsatolta a korcsolyá(já)t; ~ på sig ordentligt melegen v. jól felöltözik; ~ på sig en allvarlig min komoly arcot ölt v. vág; ~ till a) hozzátesz, -fűz, -ad, -illeszt; (bele)tesz; hozzákever; elveszít, (fel)áldoz; b) el- v. rákezd; ~ till alla klutar minden vitorlát felvon; átv mindent latba vet; ~ till alla krafter mindent belead, minden erejét latba veti; ~ till segel vitorlákat kibont v. kifeszít; ~ till livet (v. livet tilt) életét teszi rá (v. áldozza); életébe kerül, életével lakol; när värken sätter till amikor elkezd fájni (v. a fájdalom belehasít); ~ till att skrika elkezd kiabálni, kiabálni kezd; ~ tillbaka visszahelyez, -tesz, -állít, -rak, helyére tesz; háttérbe szorít, mellőz; ~ tillbaka klockan vissza- v. hátraigazítja az órát; ~ undan eltesz, félretesz, -állít, el- v. félrerak; ~ undan pengar pénzt félretesz (v. tesz félre); ~ upp felhelyez, -tesz, -rak; felállít, épít, emel; felszerel; feltűz; alapít, szervez, létrehoz; szinh rendez; felragaszt, kitűz (hirdetést); megfogalmaz, -szövegez, (el)készít (irást); feljegyez, -vesz; nyomd kiszed; átv fellázít, -izgat, -bujt; ~ upp en affär üzletet alapít v. nyit; ~ upp ett förvånat ansikte csodálkozó képet vág; ~ upp en armé hadsereget felállít v. szervez; ~ upp gardiner függönyöket feltesz; ~ upp håret feltűzi v. felrakja a haját; ~ upp ngn som kandidat jelöl vkit (választáson); ~ upp en kandidat (egy) jelöltet állít; ~ upp ett kontrakt szerződést megszövegez v. készít; ~ upp en mur falat emel; ~ upp priset (fel)emeli az árat; ~ upp ett protokoll (över ngt) jegyzőkönyvet készít (v. vesz fel) (vmiről); nyomd: ~ upp en sida egy oldalt kiszed; ~ upp en teaterpjäs színdarabot rendez (v. színre visz); ~ upp ngt på en lista felvesz vmit egy listára; ~ upp ngt på ngns räkning vkinek a számlájára ír vmit, felszámít vkinek vmit, vkit megterhel vmivel; ~ upp ngn mot ngn fellázít v. felbujt v. bujtogat vkit vki ellen; ~ sig upp emot ngn fellázad v.

felkel vki ellen; ~ sig upp i sängen felül az ágyban; ~ sig upp på hästen felül a lóra; ~ ut kihelyez, kitesz, kirak; (ki)állít (őrt); kitűz, megállapít, -határoz (időpontot); (-+- utsätta); ~ ut ett barn gyer(m)eket kitesz; ~ ut en belöning jutalmat tűz ki; ~ ut en båt csónakot vízre tesz; ~ ut dagen kitűzi a napot; ~ ut datum kiteszi v. feltünteti a dátumot; kitűzi vminek a napját; ~ ut poster őrszemeket állít; átv: ~ åt ngn gyötör vt kínoz vkit; när värken

sätter åt ~ till; ~ över ráhelyez, rátesz; átvisz, átszállít (med båt csónakkal); ~ över en kupa på osten burát helyez a sajtra, burával leborítja a sajtot; ~ över en gärdsgård o átveti magát a (fakerítésen, átugorja a kerítést; ~ över ett hinder o átugrik v. átugrat egy akadályon; ~ sig över ngt túlteszi magát vmin

sättande: o komma ~(s) sebbel-lobbal jön, szaladva v. száguldva érkezik; vágtatva jön sättare -n, = nyomd (betű)szedő sättär|elev -en, -er nyomd.: szedőtanuló -nlsse -n (nyomd, tréf) szedőszekrény ördöge (szedési hibák okozója) sätteri -(e)t, -ernyomd: szedőterem, -helyiség

sätterska -n, -or nyomd: (betű)szedőnő sätt|fel -et, = nyomd szedési hiba, sajtóhiba -maskin -en, -er nyomd: szedő-gép

sättning -en, -ar 1. [vhova] helyezés, tevés, állítás, tétel (vö. sätta) 2. ültetés (növényé); kiültetés, palántázás; ~ av potatis burgonyaültetés 3. nyomd kiszedés; szedés 4. süllyedés, süppe-dés, ereszkedés (épületé, talajé) 5. zene megzenésítés, (meg)komponálás; átirat; tétel; kompozíció 6. hajó bukdácsolás 7. hajó sodrás v. áramlás iránya; sodr(ód)ás sätt|pinne -n, -ar kert: ültetőfa -planta -n, -or palánta -potatis -en vetőburgonya säv -en nov: káka, sás sävlig -t lassú, vontatott, kényelmes, komótos

säv| matta -n, -or kákagyékény, gyékény-fonat -sångare -n, = áll nádi poszáta socken: i helg och ~ ünnepnap(on) éssöckendag

767

sökare

hétköznap(on) -dag -en, -ar (hétköznap, munkanap söder I. s: -n dél (világtáj); délre fekvő vidék v. terület; bo i ~n délen lakik; mot ~ déli irányban, dél felé; resa till ~n v. Södern déli vidékre (v. délre) utazik II. adv délre, déli irányba(n);

~ ifrån délről; ~ om......-tői délre

södergående: ~ tåg déli irányban menő vonat

Söderhavet npr a Csendes-óceán déli része

Söderhavsöarna plur déltengeri szigetek, a Csendes-óceán déli részén levő szigetek

söder|ifrån adv délről; délvidékről -läge -t déli fekvés; lägenhet med ~ déli fekvésű lakás Söder(malm) npr Södermalm (Stockholm déli városrésze) Södermanland npr Södermanland (S:

táj Svealandban) södermanländsk -t södermanlandi södermanlänning -en, -ar södermanlandi (ember)

söder|om [-o-] adv .. .-tői délre -sluttning -en, -ar déli lejtő v. hegyoldal -sol -en déli nap v. verőfény; en våning med ~ déli fekvésű lakás -ut adv dél felé, délnek; délen -över adv délen; dél felé

södra déli (földr); ~ halvklotet a déli félteke; Södra ishavet (a) Déli-Jeges--tenger; ~ Sverige Dél-Svédország, Svédország déli része sög suga

sök -et vad: fürkészés, szimat(olás); ha

gott ~ jó szimata van (kutyának) söka sökte, sökt I. vt, vi 1. keres, keresgél; felkeres; kutat; ~ bot för ngt gyógyulást keres vmire; ~ döden keresi a halált; ~ gräl med ngn beleköt vki-be; ~ kontakt med ngn kapcsolatot keres (v. fel akarja venni a kapcsolatot) vkivel; ~ sin like párját ritkítja; ~ läkare felkeresi az orvost, orvoshoz fordul v. megy; ~ plats állást keres; ~ reda v. rätt på ngn kutat vki után, (meg)keres v. felkutat vkit; ~ sin räddning i flykten futásban keres menedéket; ~ skydd hos ngn védelmet , keres vkinél; den som söker han finner í aki keres (az) talál; ~ efter ngt kutat vmi után, keresgél vmit; ~ (efter) ngn

med ljus och lykta lámpással keres vkit; vem söker ni?, vem söks? kit keres?, kivel óhajt beszélni?; (en) maskin-skriverska sökes gépírónőt keresünk v. felveszünk (újsághirdetés), gépírónő kerestetik 2. megkísérel, -próbál; igyekszik, törekszik (inf-szal); ~ göra sitt bästa igyekszik megtenni minden lehetőt (v. tőle telhetőt) 3. kér, kérelmez; folyamodik (ngt vmiért); pályázik (ngt vmire); ~ hjälp hos ngn segítséget kér vkitől, segítségért

folyamodik vkihez; ~ en plats (egy) állásra pályázik, (egy) állásért folyamodik; ~ skilsmässa a házasság felbontását kéri, bontókeresetet ad be, bontópert (v. o válópert) indít; ~ ett stipendium ösztöndíjért folyamodik, megpályáz egy ösztöndíjat; ~ transport till Göteborg Göteborgba való áthelyezését kéri 4. beperel, bepanaszol; pert indít 5. vad fürkész, szimatol 6. (kifáraszt, bágyaszt, éhessé tesz; luften söker a levegő bágyaszt II. ~ sig keres magának; ~ sig en annan plats más(ik) állást keres magának; ~ sig till ngt felkeres vmit; ~ sig till landet vidékre igyekszik v. pályázik (v. kérelmezi magát); ~ sig till ngn felkeres vkit; csatlakozik vkihez III. (hgs igek:) ~ sig bort från staden elkívánkozik (v. igyekszik elkerülni) a városból; ~ sig bort från ngn v. ngt meg akar szabadulni vkitől v. vmitől; ~ sig bort från en tjänst állását ott akarja hagyni, állást akar változtatni, áthelyezését kér(elmez)i; ~ fram elő- v. kikeres; ~ igenom átkutat; ~ sig in vid radiotjänsten igyekszik bejutni v. bekerülni-a rádióhoz (alkalmazottként); ~ upp felkeres; megkeres; ~ ut kikeres; kiválogat, kiválaszt; ~ sig ut ur ngt kifelé igyekszik vmiből; röken sökte sig ut genom den öppna dörren a füst kifelé húzódott a nyitott ajtón sökande I. adj kereső, keresgélő; kutató»; fürkésző (vö. söka); en ~ blick kutató pillantás, fürkésző tekintet II. s: 1. -n, = álláskereső; pályázó, jelölt (állásra); kérelmező, folyamodó; panasztevő, panaszos; anmäla sig som-~ till en plats pályázik egy állásra 2. -t keresés, keresgélés; kutatás * sökare -n, = 1. kereső; [vmi után] ku-sökarljus

tató; fürkésző 2. foto kereső (fényképezőgépen) 3. keresőfényszóró (gépkocsin)

sökarljus -et, — keresőfény; reflektorfény (gépkocsié) sökt keresett, erőltetett, erőszakolt, mesterkélt; förklaringen är ~ a magyarázat erőltetett söl1 -et késedelmesség, lassúság; huzavona

söl2 -et ritk: csatak, locspocs, latyakos

út; mocsok söla1 vi őgyeleg, elmaradozik, késlekedik, késedelmeskedik, húzza az időt; szösz-mötöl, vacakol; rágódik (med ngt vmivel; vmin) söla2 vt: ~ (ned) bepiszkít, bemocskol, beszennyez; ~ sig i smutsen a sárban fetreng (átv is); ~ ner klänningen bepiszkolja a ruháját (nő); ~ ner sig bemocskolja v. bepiszkolja magát sölare -n, = őgyelgő, késlekedő, késedelmeskedő, elmaradozó (ember) söleri -(e)t -v söl1

sölig1 -t késlekedő, késedelmes, lassú,

elmaradozó; szöszmötölő, piszmogó sölig2 -t mocskos, piszkos; csatakos, latyakos sölja -n, -or csat

sölkorv [-o-] -en, -ar o késlekedő v. lassú v. elmaradozó v. szöszmötölő férfi ill. nő söm1 sömmet v. sömmen, — (patkó)szeg

(lópatkóhoz) söm2 sömmen, sömmar 1. varrás; öltés; varrat; gå upp i ~men felfeslik (varrás) 2. orv sebzárás (varrattal); forradás, varrat 3. techn szegély, karima, varrat, hézag, fuga sömíös -t varrás v. varrat nélküli (techn is)

sömma vt värr, össze- v. megvarr, összeölt

sömmerska -n, -or varrónő; (női) szabó-nő

sömn -en alvás, álom; hágod ~ jól alszik, jó alvó; den sista ~en (az) örök álom, a halál; i ~en alvás közben, álmában; falla i ~ álomba merül, elalszik; gå i ~en alva jár, holdkóros; tala i ~en álmában beszél; vyssja ngn till ~s álomba ringat vkit; ligga i sin djupaste ~ legédesebb álmát alussza; vakna upp ur ~en felébred álmából

sömnad -en, -er varrás; kézimunka sömn|behov -et alvási szükséglet, alvásigény -drucken -drucket álomittas, álmos -dryck -en, -er álomital, altató (-szer) -givande álmot hozó; altató (pl. tabletta); álmosító; ett ~ föredrag unalmas előadás, álmosító felolvasás -gångare -n, = alvajáró, holdkóros -gångerska -n, -or alvajáró, holdkóros (nő)

sömnig -t álmos; álmosító; ~t väder álmosító idő(járás) -het -en álmosság sömnlös -t álmatlan; ha en ~ natt álmatlanul tölti az éjszakát; vara ~ nem tud aludni -het -en álmatlanság; lida av ~ álmatlanságban szenved sömn|medel -medlet, — altató(szer)-sjuk -t álomkóros -sjuka -n 1. álomkór 2. járványos agyvelőgyulladás -tuta -

n, -or o álomszuszék söms|bredd -en, -mån (en) szegélyszélesség, felhajtás (szélessége) (varrásnál) söndag -en, -ar vasárnap; på sön- och

helgdagar vasár- és ünnepnapokon söndags|afton [-o-] -en, -aftnar vasárnap est(e) -barn -et, = 1. vasárnap született gyer(m)ek 2. o szerencsés ember, szerencsefi -bilaga -n, -or vasárnapi melléklet (rjságé) -fin -t ünneplőbe öltözött, kiöltözött; göra sig ~ ünneplőbe öltözik, szépen felöltözik, kicsípi magát -jägare -n, = vasárnapi vadász; kocavadász -klädd -klätt ünneplő ruhába öltözött, ünneplő ruhás -kläder plur ünneplő ruha, ünnepi v. vasárnapi öltözet -skola -n, -or kb.: vasárnapi iskola (S: istentisztelet gyermekeknek, vallásoktatással) -vila -ti vasárnapi pihenés -väder -vädret vasárnapi idő(járás) sönder I. adv 1. szét, széjjel; Össze; darabokra, apróra, ketté; bryta ~ szét-v. összetör; gå ~ szét- v. széjjelmegy, szét- v. össze- v. eltörik; szét- v. elszakad; tönkremegy; hugga ~ széthasít, -hasogat, szét- v. összevág (pl. fát); klippa ~ szétvág, -vagdos, -vag-dal (pl. ollóval); skära ~ szétvág, darabokra vág, szét- v. összevagdos; slå ~ széttör, -zúz, összetör, -zúz; tönkretesz; slå ngt ~ och samman ízzé-porrá tör vmit; trampa ~ széttapos, -tipor, összetapos, -tipor 2. igekötőként alább ill. a megfelelő igé-sönderbiten

nél; pl. sönderhacka hacka2 (sönder) II. adj: vara ~ szét- v. össze- v. eltörött; szét- v. elszakadt; szétment, tönkrement; dockan är ~ a baba eltörött; strumpan är ~ a harisnya elszakadt v. lyukas

sönder|biten -bitet szét- v. összeharapott, összeharapdált; összecsípett, -mart (rovar által); vö. bita (sönder) -bom-bad [-o-] szét- v. összebombázott -bruten -brutet szét- v. összetör(öt)t, darabokra tor(öt)t -bråkad: vara (v. känna sig) ~ össze van törve, mintha kerékbe törték volna, holtfáradt -dela szét- v. (f)eloszt, szétosztogat; szétszed, -bont, -tagol; szét-v. feldarabol; végy felbont, alkotórészeire bont -falla -föll, -fallit szétesik, -hull, darabokra hull; romba dől; szét- v. felbomlik; (fel)osztható, tagolódik (i -re); vö. falla (sönder); frågan sönderfaller i tre delar a kérdés három részre osztható v. tagolódik -fräta -frätte, -frätt szétmar; szétrág (pl. moly) -kokt szét főzött; szétfőtt -läst: en ~ bok salátává olvasott (v. olvasástól elnyűtt) könyv -riva -rev, -rivit szétszaggat, -tép, összeszaggat, -tép; összekarmol; vö. riva (sönder) -rostad [-0-] rozsdamarta, be- v. megrozsdásodott -skjuten -skjutet szét- v. összelőtt; vö. skjuta (sönder) -splittra szétforgácsol; szét- v. elmállaszt (pl. sziklát) -stycka szét- v. feldarabol; felparcelláz -styckning -en szét- v. feldarabolás; felparcellázás -tagbar -t szétszedhető, -bontható -tagen -taget szétszedett, -bontott; (vö. ta(ga) sönder) -trampad széttaposott, széttiport -trasa szét- v. elszaggat, szét- v. elrongyol, ronggyá tép; ~de nerver felőrölt idegek -tugga össze- v. megrág

söndra I. vt (fel)oszt; el- v. leválaszt, elkülönít; megbont; egyenetlenséget v. szakadást idéz elő (ett parti egy pártban); ~ och härska! oszd meg és uralkodj !; — hgs igek: ~ ut elkülönít, kiválogat; fiziológia kiválaszt II. ~ sig (fel- v. meg)oszlik (i ngt vmire); szét- v. le- v. különválik, elkülönül; (ketté)szakad (pl. párt); ~ sig i tvä läger két táborra szakad v. oszlik

söndrig -t össze- v. szét- v. eltör(öt)t;

elszaggatott; szakadt, tépett, rongyos; szét- v. tönkrement; ~a skor szakadt v. lyukas cipő(k) söndring -en, -ar megosztás; megbontás; szét- v. le- v. különválás; egyenetlen-kedés, egyenetlenség, szakadás söp -v supa

sörja1 -n latyak, locspocs, (híg) sár; hólé sörja2 sörjde, sörjt I. vt gyászol, meggyászol, (meg)sirat; vern sörjer du ? kit gyászolsz?; ~ förlusten av ngn vkinek az elvesztését siratja; ~ djupt mélyen gyászol II. vi 1. gyászban van, gyász-(ruhá)t visel (för ngn vkiért) 2. szomorkodik, bánkódik, búsul; aggódik, nyugtalankodik; ~ över ngt szomorkodik v. búsul vmi miatt (v. vmin); sirat vmit; (det är) ingenting att ~ över nincs miért búsulni v. nyugtalankodni; hon sörjer inte för det ezen nem búslakodik, emiatt nem aggódik, o (ő) ebből nem csinál magának gondot; inte ~ för morgondagen nem törődik v. gondol a holnappal, nem aggódik a holnapért 3. gondoskodik; törődik (för -ről; -vei); eltart; ~ fór sina barns framtid gondoskodik gyermekeinek a jövőjéről; jag har min familj att ~ för gondoskodnom kell családom eltartásáról, családfenntartó vagyok; ~ för att gondja van (v. ügyel) arra hogy III. ~ sig till döds eleped bánatában, halálra búsulja magát sörjande I. adj gyászoló (vö.

sörja2) II. s: de ~ a gyászoló közönség v. család, a gyásznép sörjig -1 (hőiétől) latyakos, lucskos, sáros

sörmländsk -t ->- södermanländsk sörmlänning -en, -ar södermanlänning sörpla vt, vi szürcsöl, hörpöl, lefetyel;

~ i sig felhörpöl, -lefetyel söt sött 1. édes; kellemes; átv édeskés, mézesmázos; ~ mjölk édes tej; ~t vatten édesvíz, ivóvíz; ~t vin édes bor; ~ lukt kellemes illat; ~a ord édeskés szavak; göra ~ (meg)édesít 2. bájos, édes, vonzó, (nagyon) csinos; ~ flicka bájos v. csinos l(e)ány 3. kedves; (megszólítás) édes; min ~a vän kedves barátom; ~a dul édesem!, drágám!, aranyosom!; ™ a mor édesanyám söta (meg)édesít

sötaktig -t édeses, kissé édes, édeskés sötebrödsdagar plur 1. biblia (zsidó) húsvéti ünnep 2. átv szép napok v. idők, gondtalan élet, gyöngyélet sötkörsbär -et, = nov cseresznye söttna -n [vminek az] édes volta, édes íz

v. illat, édesség; átv kellemesség söt[mandel -n, -mandlar édes mandula -mjölk -en édes tej; (friss) teljes tej

sötna édesedik

sötningsmedel -medlet, — édesítőszer,

cukorpótló söt|nos -en, -ar o édes pofika, szívecske, aranyoska -potatis -en, -ar nov: batáta, édes burgonya -saker plur édesség(ek), (édes) csemege, nyalánkság (pl. sütemény, befőtt) -sliskig -t 1. émelyítő, túl édes 2. átv hízelgő, mézesrnázos

-sur -t keserédes, savanykás-édes, savanykás; átv kesernyés; ett ~t leende kesernyés mosoly sött adv édesen; kellemesen; smaka ~ édes ízű; sova ~ édesdeden alszik sötvatten -vattnet édesvíz, ivóvíz sötvattensfisk -en, -ar édesvízi hal sötäpple -t, -n édes alma söva sövde, sövt 1. (el)altat; (ei)álmosít; ~ ett barn (egy) gyermeket elaltat (i\ álomba ringat); ~ sitt samvete elaltatja lelkiismeretét 2. orv (altatással) érzéstelenít, altat 3. átv elbódít; csillapít, enyhít; ~ värken enyhíti v. tompítja a fájdalmat sövning -en, -ar orv: altatás, érzéstelenítés (narkózissal) sövnings|medel -medlet, = érzéstelenítő (szer), narkotikum T

ta tog, tagit taga

tabbe -n, -ar o baklövés, melléfogás, hiba

tabell -en, -er táblázat, tabella tabellarisk -t táblázatos; ~ översikt

szinoptikus táblázat (meteorológia) tabellform [-o-] -en: i ~ táblázat formájában

t abelras indecl (ett) tiszta helyzet; teljes pusztítás v. pusztulás, tabula rasa; göra ~ tiszta helyzetet teremt; átv tiszta munkát végez, mindent elpusztít, tabula rasát csinál tabernakel tabernaklet, — v. tabernakler

1. szentségház, tabernákulum 2. védőmennyezet (oltár, szentkép felett) 3. imaház (szektáé)

tablett -en, -er 1. gyógyszer tabletta; pasztilla, pirula 2. tányér-alátét, abroszvédő (tányér alá) tablå -n, -er 1. kép (színdarabban) 2. élőkép; csoportkép; tabló 3. táblázatos áttekintés v. kimutatás 4. (fali) jelzőtábla (irodában) tabulator [-o-] -n, -er tabulátor (írógépen)

taburett -en, -er 1. támlátlan szék, ülőke

2. átv miniszteri állás v. tisztség tack -et v. -en, ~ köszönet; hála; mycken

v. stor ~ hálás köszönet, nagyon köszönöm; ~ så mycket / köszönöm szépen !; ~ ska(ll) du ha köszönet neked, (nagyon) köszönöm neked; ja ~ köszönöm igen (pl. kérek); igen kérem; nej ~ köszönöm nem (kérek); ~ för i går köszönöm a tegnapi vendéglátást v. találkozót; ~ för senast v. sist köszönet a (legutóbbi) szíves vendéglátásért, köszönöm a legutóbbi találkozót v. randevút; ~ för sällskapet köszönöm a társaságát (v. hogy elkísért); ~ för att du kom köszönöm hogy meglátogattál; är det ~en ? [hát] ez a köszönet v. hála?; jag är honom

mycken ~ skyldig sok köszönettel V.

hálával tartozom neki; Gud vare ~ hála Istennek; ~ vare honom hála

neki, az ő segítségével; ~ vare ngt hála vminek, vrninek a segítségével; jag blev räddad ~ vare edra bemödanden hála az ön fáradozásainak megmenekültem; med ~ på förhand előre is köszönet; till ~ köszönetül; hálából tacka1 vt, vi (meg)köszön; ~ ngn för ngt megköszön vkinek vmit, köszönetet mond vkinek vmiért; ~ himmelen hálát ad az égnek; ~ ja köszönettel elfogad; ~ nej köszönettel elhárít (till ngt vmit); som frågar köszönöm kérdését v. érdeklődését; (jag) ~r så mycket köszönöm szépen; hálásan köszönöm; jo jag (jag) / ez már igen 1, ezt nevezem!; köszönöm(,) ebből már nem kérek!; ~ din lycka adj hálát az égnek!; ingenting att ^ Jör I szóra sem érdemes, nincs mit (köszönni), ó kérem !; ^ för det l meghiszem azt!, természetesen !, persze l; det har han sig själv att ~ för ezt saját magának köszönheti, csak magára vethet tacka2 -n, -or anyajuh tacka3 -n, -or (arany- v. ezüst)rúd; ön-

tecs, (fém)tömb tackbrev -et, — köszönőlevél tackel tacklet, = hajó (kötél)csigasor;

~ och tåg (vitorla)kötélzet, árbocozat tackjärn -et nyersvas; öntött vas tackkort -et, = (nyomtatott) köszőnőlap

v. -kártya tackla I. vt 1. hajó árbocot felszerel; ~ ett fartyg hajót felszerel, felcsarna-kol 2. sp meg- v. fellök II. (hgs igek:) ~ av a) (hajó:) leszereli az árbocot, lecsarnokol; b) lefogy, lesoványodik, leromlik

tacklage [-ä'è] -t hajó tackling 7. tacküng -en, -ar 1. hajó kötélzet, árbocozat 2. sp meg- v. fellökés tacklös -t hálátlan; céltalan tacknämlig -t elismerésre v. dicséretre

méltó, dicséretes; hálás, kellemes tackoffer [-o-] -offret, = vall hálaáldozat,

hálaadó áldozat tacksam -t hálás (átv is); kellemes,

vara ~ mot ngn för ngt hálás vkinek vmiért; ~ jordmån termékeny talaj tacksamhet -en hálădatosság, hála tacksamhets I betygelse -n, -r, -bevis -et, = köszönet ill. hála jele -känsla -n, -or hálaérzet, hála érzete -skrivelse -n, -r köszönőlevél, -irat -skuld -en köteles hála, lekötelezettség; stå i ~ till ngn hálával tartozik (v. le van kötelezve) vkinek tacksägelse [-g-] -n, -r köszönetmondás, köszönet; hálanyilvánítás, -adás; framföra sin ~ till ngn (hálás) köszönetét nyilvánítja vkinek -brev -et, — köszönőlevél -fest -en, -er hálaadó ünnep -gudstjänst -en, -er hálaadó istentisztelet tacktal -et, = köszönőbeszéd tadel tadlet feddés, dorgálás, megrovás; gáncs, kifogás(olás); en riddare utan fruktan och ~ félelem és gáncs nélküli lovag -fri -fritt, -lös -t feddhetetlen, kifogástalan, gáncs nélküli -sjuk -t gáncsoskodó, kákán csomót kereső -sjuka -n gáncsoskodás -värd -värt feddést érdemlő, kifogásolható, hibáztatandó

tadla fedd, dorgál, megró; kifogásol, hibáztat, gáncsol tafatt1 inäecl fogócska; leka ~ fogócská-zik

tafatt2 gyámoltalan, élhetetlen, ügyetlen,

félszeg, esetlen taffel -n, tafflar 1. ünnepi asztal; lakoma;^hålla ~ lakomázik; hålla öppen ~ nyílt házat visz, sokat vendégeskedik 2. pianino -musik -en asztali zene tafs ren, ^ar 1. horgászat előke 2. o ge ngn på ~en a körmére koppint vkinek; leszid v. letol vkit;på ~en kap egyet, megkapja a magáét; leto-lásban részesül; sp kikap tafslg -t o esetlen, otromba taft -en v. -et taft (szövet), (selyem-) tafota

tag -el, — 1. fogás; (evező)csapás; (úszó)tempó, mozdulat; lendület; fatta v. gripa v. hugga v. ta ~ i megfog, -markol, -ragad; elkap; få ~ i v. på ngt rátalál v. rábukkan vmire; megszerez v. felhajt vmit; jag får inget ~ i det nincs rajta fogás, nincs jó fogása; ha ~en inne ismeri a dolog csínját--bínját, érti a rnesterségét; släppa ~et

el- v. kiereszt; el- v. kienged; átv enged; feslik (varrás); han tog ett ~ om karlen jól megfogta a fickót; komma i ~en belejön vmibe, lendületbe jön; vara riktigt i ~en teljes lendületben (v. jó formában) van; vara i ~eti att arbeta

javában v. derekasan dolgozik, benne van a munkában; nu när jag är i ~en most amikor javában benne vagyok (a dologban) (v. lendületbe jöttem); gäddan är i ~et a csuka harap (v. pedzi a horgot) 2. kis idő, pillanat; átv csapás; försök det själv ett ~! próbáld meg egyszer magad!; gå ut ett ~ kimegy egy kis időre; hör på ett hallgass(on) csak idel; skrika ett ~ kiált egyet; släpp mig ett eressz(en) v. engedj(en) el egy kicsit!; vänta ett ~! várj(on) egy kicsit !; andas ett ~ fellélegzik; det räcker ett bra ~ ez elég egy jó ideig v. darabig; i ett i ~et egyszerre, egy csapásra; två i ~et kettő egyszerre (v. egy csapásra); kettesével; i första ~et az első csapásra v. kísérletre; han blir inte rädd i första ~et nem ijed meg egykönnyen; jag går bara dit på ett litet ~ csak éppen átnézek v. átugrom egy percre; ~ på ~ újra meg újra, ismételten

taga v. ta tog, tagit A. (praep nélkül) I. vt vesz; fog, el- v. megfog, megragad; vásárol; tesz; meghat; ~ ansvaret vállalja a felelősséget; han tog sin hatt vette v. fogta a kalapját; grannen tog tjuven a szomszéd megfogta a tolvajt; arbetet tar mycket tid a munka sok időt vesz igénybe; resan tog ett helt dygn az utazás egy egész napig tartott; ~ eld tüzet fog; duken tar färg av ngt a vásznat megfogja vmi, a vászon elszíneződik vmitől; ~ betalt fór ngt pénzt kér vmiért; förstå att ~ folk tud bánni az emberekkel; ~ chansen felhasználja az alkalmat; ~ farväl av ngn búcsút vesz (v. elbúcsúzik) vkitől; ~ ett fotografi (fényképfelvételt csinál; ~ en genväg genom skogen átvág az erdőn; ~ hämnd bosszút áll; ~ initiativ- kezdeményez; ~ medicin orvosságot vesz be; ~ middagspaus ebédszünetet tart; ~ plats helyet foglal, leül; helyet foglal el (v. igényel); ~ priset elviszi a díjat (versenyen);taga

773

taga

~ (ett) rum kivesz v. bérel egy szobát; ~ slut véget ér, befejeződik; kifogy (áru); ~ ett steg egy lépést tesz; ~ första steget megteszi az első lépést; ~ sitt straff elnyeri v. megkapja büntetését; ~ temperaturen (meg)méri a hőmérsékletet; ~ en olycklig utgång szerencsétlen véget ér, rosszul sikerül; ~ annan väg más úton megy; ta(g) en bill utazz autóval!, ülj autóba!; ~ spårvagnen villamossal megy v. utazik, villamosra száll; ta(g) fem ägg végy v. vegyen öt tojást (ételreceptben); scenen tog mig djupt a jelenet mélyen meghatott v. megindított; ta det lugnt! ne izgasd fel magad!, ne izgulj !; ~ ngt alltför lätt túl(ságosan) könnyen vesz vmit, nem törődik v mivel II. vi 1. fog (ceruza, kés stb.); kniven tar bra a kés jól fog; pennan tar inte nem fog a toll; det tog! ez segített v. hatott! 2. (más igével kapcsolatban:) ta och ring honom! hívd csak fel Őt!; hon tog och gick hem fogta magát és hazament III. refl 1. ~ sig ett glas vin iszik v. lehajt egy pohár bort; ~ sig friheten att tilltala ngn bátorkodik v. mer megszólítani vkit; ~ sig en promenad sétát tesz, sétál egyet; ~ sig för pannan a homlokához kap; ~ sig över ngt átkel vmin 2. erőre kap, (meg)erősödik, összeszedi magát; gyarapodik, növekszik; előrehalad, javul; (meg)szilárdul (pl. árfolyam); det tar sig nog jól megy v. halad a dolog B. (hangsúlytalan igek-vel, iW.praep-val kapcsolatban:) ~ del av ngt tudomást szerez vmiről; ~ efter ngt kap v. nyúl vmi után; ~ arv efter ngn örököl vki után; ~ ngt från en författare egy írótól átvesz v. kölcsönöz vmit; ~ fór ngt vmi(lyen)nek vesz v. tart v. gondol; ingen tar er för mer än 30 år senki sem gondolja önt 30 évesnél idősebbnek; ~ ngt för givet biztosnak v. természetesnek vesz vmit; ~ ngt för skämt tréfára vesz vmit; vem tar ni mig för? kinek tart (ön) engem?; hur mycket tar ni för jordgubbarna ? mennyit kér a földieperért?; ~ i ngt megfog v. megérint vmit; hozzányúl vmihez; ta i trä! kopogd le !, jó órában legyen mondva!; ~ ngt i handen kézbe vesz vmit; ~ ngn i handen v. i armen

kézen v. karön fog vkit; ~ ngn i kragen galléron ragad vkit; ~ lektioner i svenska svéd órákat vesz; ~ om átkarol, átfog; han tog flickan om livet átölelte a leányt; ~ på megfog, -érint; megragad; megvisel, le-gyengít; leapaszt, csökkent (pl. készletet); det kan man ~ pá ez kézzelfogható; hans olycka har mycket tagit på honom a(z elszenvedett) baleset v. szerencsétlenség nagyon megviselte; det tar på krafterna az felőrli az erőt, ez nagyon megerőltető; ~ ngn på orden szaván fog vkit; ~ ngt på allvar komolyan vesz vmit; ~ ngn till hjälp segítségül (maga mellé) vesz vkit; ~ till hustru feleségül vesz; ~ ngn till sig magához vesz v. fogad vkit; ~ till tårar könnyekhez folyamodik; ~ ngn-under armen karön fog vkit (kart karba öltve); ~ ngt under armen hóna alá vesz vmit; ~ ur ngt ki- v. elővesz vmiből; ~ ngt ur en bok könyvből merít vmit; ~ ngn ur skolan kivesz vkit az iskolából; ~ vid handen kézen fog C. (hgs igek:) ~ av levesz, levet, letesz; amputál; csökken; (elkanyarodik, fordul; emel (kártyát); ~ av sig kläderna leveti ruháját, levetkőzik; han tog av till v. åt höger jobbra kanyarodott

(v. tért le); dagarna tar av a napok rövidülnek; febern tar av a láz csökken; krafterna tar v. ~ av gyengül az ereje; stormen tar av a vihar csendesedik; ~ bort el- v. levesz; elvisz, elragad; eltávolít; ~ efter utánoz; ~ emot fogad (látogatót); elfogad; befogad; eltűr, zsebre vág; elhárít, kivéd, felfog (pl. ütést); ~ emot bollen elkapja a labdát; ~ emot varor árukat átvesz; ~ emot sig med händerna kezeire támaszkodik; det tar emot att... ellenére van .. ., ellenszenves . .., kellemetlen (dolog) . ..; det tar emot att tigga idegenkedem v. idegenkedik (stb.) a koldulástól; ~ fast meg- v. elfog, megragad; elden tog fatt i tapeten a tűz belekapott a tapétába; han tog fatt mig på halva vägen félúton utolért v. elfogott (engem); ~ åter fatt på studierna újra hozzáfog a tanuláshoz; ~ fel téved; hibázik, melléfog; ~ fram elővesz; kivesz, -húz (pl. zsebből); sig fram utat tör magának, felküzdi magát;taga

átv előrejut, -halad; ~ från ~ ifrån; ~ får sig vesz magának (ételből); ~ sig fór ngt hozzákezd v. hozzáfog vmihez; ~ hem hazavisz; ~ hem mat för helgdagarna élelmiszert szerez be az ünnepekre; ~ hem varor från staden árukat visz haza a városból; kártya: ~ hem spelet megnyeri a játszmát (átv is); ~ hit idehoz, -ad; ~ i megfog, -ragad; bánik (ngn vkivel); nekifog, hozzálát; beavatkozik; den tar då il o ő aztán alaposan rákapcsol!; ta inte i så förskräckligt l ne törd magad annyira!; vinden tog i feltámadt a szél; ~ ifrån ngn ngt elvesz vkitől vmit; átv: ~ ifrån ngn levebrödet elveszi vkinek a kenyerét; ~ igen visszavesz; behoz (mulasztást), pótol; ~ skadan igen kárpótolja magát; átv: ~ igen sig újra talpra áll, erőre kap; kipiheni magát; ~ igenom átvesz, megtárgyal; ~ ihop összefog; (kézimunka:) (szemet) fogyaszt; ~ in bevesz; behoz; befogad; ker importál; bevarr, bevesz (ruhát); felvesz (egyesületbe); bevon (vitorlát); rádió: ~ in en station egy állomást beállít v. fog; ~ in vatten beereszti a vizet (hajó); becsap a víz (csónakba); ~ in i skolan felvesz az iskolába; ~ in på hotell szállodában száll meg; ~ sig in genom fönstret bemászik az ablakon; ~ isär szétvesz, -szed; ~ itu med ngt hozzáfog vmihez, nekilát vminek, elkezd vmit; ~ itu med ngn (på skärpen) alaposan elővesz vkit, jól megmossa vkinek a fejét; ~ med magával visz ill, hoz, bevisz; hozzávesz, -számít, beleszámít, (még) számításba vesz; vö. medta(ga); det har jag tagit med i beräkningen ezt számításba vettem, számoltam vele; ~ miste téved, csalódik (på -ben); ~ ned levesz, lehoz; lebont; ~ om ismétel; újra.átvesz; újra vesz (ételből); ~ på (sig) felvesz, -tesz; felhúz (cipőt); magára vesz, (fel)ölt; felcsatol; ~ på sig felöltöz(köd)ik; ~ på sig ansvaret magára vállalja a felelősséget; ~ på sig en högtidlig min ünnepélyes ábrázatot ölt; ~ sig samman összeszedi v. megembereli magát; ~ sönder szétvesz, -szed; ~ till vesz; túloz; ~ till så att det räcker végy eleget; ~ till (ett) för högt pris för ngt túl magas árat

kér v. szab vmiért; ~ till att gråta elkezd sírni; du tar då till! te bizony túlzói!; ~ ngn v. ngt till sig vkit v. vmit magához vesz; ~ sig till (el-) kezd, belefog, nekivág; csinál; vad tar du dig till? ugyan mit csinálsz?, mi jut eszedbe?, mit merészelsz?; ~ tillbaka visszavesz; visszavon; ~ ett steg tillbaka egy lépést tesz hátra; visszahőköl; ~ undan elvesz; (jól) eltesz, félretesz; ~ upp felvesz; felhoz; fel-v. kinyit; (kézimunka:) felszed (szemet)] megold (csomót); beszed (adót); ~ upp avgiften beszedi a viteldíjat; ~ upp ett lån kölcsönt vesz fel; ~ upp stor plats nagy helyet igényel (v. foglal el); ~ upp potatis krumplit felszed v. kiás; ~ upp en sång belekezd egy énekbe, dalt intonál; ~ upp hela min lediga tid minden szabad időmet elveszi v. lefoglalja; ~ illa upp rossz néven (v. zokon) vesz; ~ väl upp jó néven vesz; ~ sig upp felmászik, -kapaszkodik (hegyre); kimászik, kikecmereg (pl. gödörből); ~ upp sig talpra áll (átv), felépül, megerősödik; ~ ur kivesz, kiszed; eltávolít (foltot); felbont, kibelez (szárnyast); ~ ur nyckeln kiveszi v. lehúzza a kulcsot; ~ ut kivesz; kivisz; kihoz; kihúz; kiválaszt; eltávolít (foltot); megfejt, -old (rejtvényt); ~ ut pengar på banken pénzt kivesz a bankból; ~ ut sin pension felveszi a nyugdíját; ~ ut sin rätt követeli v. érvényesíti a jogát; ~ ut satsdelar mondatot elemez; ~ ut stegen (jól) kilép; ~ ut så mycket som möjligt a lehető legtöbbet kihoz (av ngt vmiből); ~ ut sängkläder fór vädring kirakja az ágynemű́t szellőzni; posterna tar ut varandra a tételek kiegyenlítődnek; ~ sig ut genom fönstret kimászik az ablakon; ~ sig bra ut jól mutat v. fest, jó hatást tesz; mutatós; allting tar sig bra ut på henne minden jól áll rajta; ~ sig illa ut rosszul áll v. fest, rossz benyomást kelt; ~ sig ut ur fängelset megszökik v. kitör a börtönből; ~ ut sig kifárad, kimerül; som kan ~s ut kivehető; eltávolítható (pl. folt); ~ v/űf(el)kezd; folytat; kezdődik, következik; du tar vid mitt arbete, där jag slutade te ott folytatod a munkámat, ahol én abbahagytam; ~ vid sigtaga

felizgatja magát; felizgul, -indul; megsértődik; ~ illa vid sig (nagyon) a szívére vesz; átv: ~ åt sig magára vesz [vmit]; magának igényel; találva érzi magát; ~ åt sig smuts magába veszi a piszkot, piszkolódik; vad tar det åt dig? mi van veled?, mi ütött beléd?; kártya: ~ över felülüt, (el)üt; ~ över sig magára vesz, felölt, -vesz (kabátot); ~ över sig en filt betakar ó(d)zik (gyapjútakaróval) tagas v. tas togs, tagits o civakodik, veszekedik; de tas om arvet civakodnak az örökségen; han är inte god att tas med nem jó kikezdeni (v. egy tálból cseresznyézni) vele; nehéz vele boldogulni v. kijönni

tagel taglet lószőr -madrass -en, -er ló-

szőrmatrac tagen taget (->- taga) 1. vett; megfogott,-ragadott; på det hela taget egészében véve, nagyjában-egészében; praktiskt taget gyakorlatilag; strängt taget szigorúan véve; över huvud taget egyáltalában, egyáltalán 2. megviselt, kimerült, fáradt 3. meghat(ód)ott; felindult, izgatott tagfatt ^ tafatt2

tagg -enf -ar tüske; tövis; [vminek a] hegye; fog (pl. fésűé, villáé); ág (szarvasagancsé) taggad fogazott, fogas taggig -t tüskés, tövises, szúrós; fogas, fogazott

taggsvamp -en, -ar nov: gerebengomba taggtråd -en, -ar tüskés- v. szögesdrót taggtråds|hinder -hindret, = (szöges-) drótakadály -stängsel -stängslet, = szöges- v. tüskésdrót kerítés tagning -en, -ar foto: felvétel taifolk [-o-] -et thai nép Tailand npr Thaiföld; rég Sziám tailändsk -t thaiföldi tak -et, — tető (házé, járműé); födém; fedél; mennyezet, plafon; brutet ~ manzárdtető; ~ över huvudet hajlék, szállás, menedék; ge ngn ~ över huvudet szállást v. menedéket ad vkinek; ha ~ över huvudet fedél van a feje fölött, biztonságban van; han har inte ~ över huvudet nincs hol lehajtania a fejét, hajléktalan; rummet är högt i ~ei a szoba ill. mennyezet magas;

glädjen stod högt i ~ a vidámság tető-

fokra hágott; bo under samma ~ egy fedél alatt lakik [vkivel]; få under ~ betakarít (gabonát); átv tető alá hoz; komma under ~ fedél alá kerül, menedéket talál; utan ~ över huvudet hajléktalanul taka1 vi betetőz, befed (házat) taka2 adj indecl (jog): sätta ngt i ~ händer megbízható v. érdektelen személynél elhelyez vmit (megőrzésre) tak|belysning -en, -ar mennyezetvilágítás -bjälke -n, -ar tetőgerenda -fönster -fönstret, = tetőablak, padlásablak taklag -et ép: tető- v. fedélszerkezet taklags|fest -en, -er, -öl -et ép: bokrétaünnep

tak I lampa -n, -or mennyezetlámpa, függőlámpa -list -en, -er tetőpárkány, koszorúpárkány; takaróléc (gépkocsin) -ljus -et felső világítás; ép: felülvilágító -lucka -n, -or ép: tető- v. padláskibúvó -målning -en, -ar meny-nyezetfestmény, -freskó, -kép -panna -n, -or tetőcserép -papp -en v. -et tetőfedő lemez, kátránylemez -ränna -n, -or tető- v. ereszcsatorna -spån -et v. -en, = zsindely -stol -en, -ar ép: fedélszék, tetőszék takt -en, -er 1. ütem, taktus (zene is); tempó; slå ~en a taktust üti, ütemez; gå i ~ ütemre lép, lépést tart; öka ~en fokozza a tempót 2. tapintat taktegel -teglet, — tető- v. fedélcserép takterrass -en, -er tetőterasz taktfull -t tapintatos, diszkrét -het -en

tapintat(osság) taktik -en, -er 1. kat harcászat, taktika 2. tervszerű eljárásmód; (ügyes) mesterkedés, taktikázás taktiker -n, = 1. kat taktikus, harcász 2. (ügyesen) mesterkedő (v. taktikázó) (ember)

taktisk -t 1. kat harcászati, taktikai 2. ügyesen manőverező, mesterkedő, taktikus

takt|känsla -n tapintat, tapintatosság -lös -t tapintatlan -löshet -en tapintatlanság -mässig -t ütemes, ütem szerinti, ritmikus taktäckare -n, = tetőfedő tal -et, — 1. beszéd; beszélgetés; szóbeszéd, mendemonda; ha ~ets gåva jól tud beszélni, jó beszédkészsége van; nyelv: direkt indirekt — egye-tala

nes beszéd, függő beszéd; hålla ett ~ beszédet mond; det är ~ om att... arról van szó hogy . . .; vad är det ~ om? miről van szó?, miről folyik a beszélgetés?; det kan bli tu ~ därom lehet róla vitatkozni; hur kan ni föra ett sådant ~ ? hogy beszélhet így?, hogy mondhat ilyet?; föra ~ mot ngn fellép vki ellen; föra ~et på ngt vmire tereli a szót; i

dagligt ~ a mindennapi nyelvben v. nyelvhasználatban; a társalgási nyelvben; i ~ och skrift szóban és írásban; falla ngn i ~et vkinek a szavába vág, félbeszakít vkit; ge sig i ~ med ngn szóba áll (v. beszélgetni kezd) vkivel; komma v. råka i ~ med ngn beszédbe elegyedik vkivel; på ~ därom erről beszélve, ha már (éppen) erről van szó; bringa v. föra ngt på ~ szóba hoz (v. szóvá tesz) vmit; komma på ~ szóba kerül; det är ofta på ~ ez gyakran szóba kerül; komma till med ngn megbeszélésre kerül a sor vkivel, beszél(get) vkivel; megállapodik (v. megegyezésre jut) vkivel (megbeszélésen); ta ngt till ~s szóba hoz vmit; det går ett ~ az a hír járja, azt beszélik 2. szám; számtanpélda, -feladat; hela ~ egész számok; jämnt udda ~ páros szám, páratlan szám; i runt ~ kerek számban, kereken; utan ~ számtalan, megszámlálhatatlan; ett 20personer mintegy húsz személy; från 80-~et a nyolcvanas évekből (XIX. századi); på 1900-~et az 1900-as években, a XX. században tala -de, -1 (v. o, költ: talte, talt) I. vt, vi beszél; szól; beszélget; ~r ni svenska? beszél ön svédül?; de ~de filosofi filozófiáról beszél(get)-tek; fakta som ~r fór sig själva tények, amelyek magukért beszélnek; allt ~r för att. . . minden a mellett szól (v. arra vall v. mutat) hogy . . .; ~ för ngn beszél vkinek az érdekében, szól vki mellett; ~ för sig själv a) magában beszél; b) önmagáért beszél, nem szorul magyarázatra; ~ i näsan az orrából (v. orrhangon) beszél; ~ i sömnen álmában beszél; ~ i telefonen telefonon beszél; ~ med v. vid ngn beszél vkivel (om ngt vmiről); kan jag få ~ med herr N. ? beszélhetnék N. úrral?;

vem har jag äran att ~ med? kihez van szerencsém?; han låter inte ~ med sig vele nem lehet (értelmesen) beszélni; ~ om ngt beszél vmiről; det är ingenting att ~ om szóra sem érdemes, ne is beszéljünk róla; inget regn att ~ om említésre sem méltó (v. jelentéktelen mennyiségű) eső; det är inte värt att ~ om nem érdemes beszélni róla; fór att inte ~ därom hogy arról ne is beszéljünk; ~ illa om ngn rosszat mond vkiről, megszól vkit; komma att ~ om ngt szóvá tesz (v. szóba hoz) vmit; låta ~ om sig beszéltet magáról; (få) höra ~s om ngt hall vmiről beszélni; inte vilja höra ~s om ngt hallani sem akar vmiről; det har jag aldrig hört ~s om erről még sohasem hallottam; han ~de någonting på ryska mondott valamit oroszul; ~ till ngn megszólít vkit; beszél (v. beszédet intéz) vkihez; ~ till folket a néphez szól; ~ till hjärtat a szívhez szól; ~ över ngt beszél vmiről; megbeszél vmit; ~ rent tud beszélni (kisgyerek); allvarsamt ~t komolyan mondva; bildligt ~t képletesen (szólva); ärligt ~t őszintén szólva II. ~ sig hes rekedtre beszéli magát III. (hgs igek:) det ~r snarare för än emot honom ez inkább mellette semmint ellene szól; ~ in en grammofonskiva hanglemezre beszél; ~ in ngt på band hangszalagra mond v. vetet vmit; ~ om megemlít, elmond, elbeszél (ngt för ngn vkinek vmit); ingen har ~t om för mig, att... senki sem említette nekem, hogy ...; ~ ut végigmond, befejezi mondanivalóját; megbeszél, -tárgyal (om ngt vmit); ~ ut! beszélj hangosan!; mondd meg mi nyomja a szíved!, mondd meg a magadét!; ~ vid ngn om ngt megbeszél vkivel vmit; talas (vid) és vidtala

talan (en): inte ha någon ~ nincs beleszólása v. szava; föra ngns ~ a) jog: vkinek a pőrét viszi, képvisel v. véd vkit; b) vkinek az érdekében beszél, vkinek a szószólója; jog: föra ~ mot ngn keresetet indít vki ellen; jog: fullfölja (sin) ~ (vid högre rätt) fellebbez; jog: nedlägga sin ~ visszavonja a keresetet

talande beszélő, szóló; ett ~ bevis beszédes bizonyítéktalang

talang -en, -er tehetség (för ngt vmire); ha musikalisk ~ zenei tehetség(e van) -full tehetséges, nagy tehetségű -lös -t tehetségtelen talar -en, -er talár

talarbegåvning -en, -ar szónoki tehetség;

tehetséges szónok talare -n, = szónok; előadó talar|estrad -en, -er szónoki emelvény -förmåga -n, -or szónoki képesség; szónoki tehetség (személy) talarinna -n, -or szónoknő; előadónő talar|konst [-0-] -en ékesszólás, retorika -stol -en, -ar szószék, szónoki emelvény talas talades, talats (v. o taltes, tälts): höra ~ om ngn hall (beszélni) vkiről; — hgs igek: ~ vid beszélnek egymással; vi får ~ vid senare majd később megbeszéljük v. megtárgyaljuk talegåva -n beszélő- v. beszédképesség talesman -mannen, -män szóvivő, szószóló; ~ för deputationen a küldöttség szónoka; göra sig till ~ för ngt vminek a szószólójaként lép fel, szót emel vminek az

érdekében talesätt -et, = szólásmód, szólás; ett stående ~ állandó fordulat; szólam, frázis

tal|fei -et, — beszédhiba -film -en, -er hangosfilm; -»- ljudfilm -för -t beszédes, bőbeszédű -förmåga -n beszélőképesség, beszédkészség talg -en faggyú talga faggyúz

talgdank -en, -ar faggyúgyertya; nu gick det upp en ~ (för mig) most esett le a tantusz v. húszfilléres O, most kapcsolok) O, most már érti (v. értem) talgig -t faggyús; faggyúszerű talg I körtel -n, -körtlar faggyúmirigy -ljus

-et, = faggyúgyertya talhytt -en, -er telefonfülke talisman -en, -er talizmán talja -n, -őrhajó: húzó (csigasor), csigázó talk -en ásv: zsírkő; síkpor, talkum talkonst [-0-] -en a beszéd művészete, ékesszólás

talkjpuder -pudret, —, -pulver -pulvret, = hintőpor

tálkor [-kö-] -en, -er szavalókórus tall -en, -ar nov: erdeifenyő tallbarr -et v. -en, = erdeifenyő tűlevele tallbarrs |had -et, = fenyőfürdő -olja [-0-] -n fenyőolaj

tallkotte [-0-] -n, -ar fenyőtoboz tallkott(s)körtel [-0-] -n, -körtlar orv:

tobozmirigy tallrik -en, -ar tányér; djup ~ mély tányér, levesestányér tallriks |harv -en, -ar tárcsás borona -slickare -n, = o élősködő, élősdi, tányérnyaló

tall|skog -en, -ar fenyőerdő -trast -en, -ar taltrast -ved -en erdeifenyőfa (tűzifa)

tallös -t számtalan, megszámlálhatatlan tal I man -mannen, -män S: országgyűlési kamara elnöke; képviselőház ill. országgyűlés elnöke talmiguld -et talmi arany, aranyutánzat talmystik -en számmisztika talorgan [-0-] -et, = beszélőszerv talrik -t számos; gyakori; ~t besökt nagyon látogatott; denna växt förekommer ~t ez a növény sűrűn v. gyakran előfordul (v. igen elterjedt) talrubbning -en, -ar beszédzavar tallrör -et, = szócső (pl. hajón) -scen [-sën] -en, -er drámai színpad ill. színház -skiva -n, -or beszélő hanglemez -språk -et, = beszélt v. társalgási nyelv -system -et, = számrendszer -teknik -en beszédtechnika -teori -(e)n mat: számelmélet -trast -en, -ar énekes rigó -trängd -trängt bőbeszédű, beszédes -värde -t, -n számérték -övning -en, -ar beszédgyakorlat tam -t szelíd, kezes; szelídített, házi (állat); bli ~ megszelídül; göra ~ megszelídít -bi -(e)t, -n (szelíd) méh tambur -en, -er 1. előtér, előszoba; ruhatár 2. hímzőkeret, -dob -dorr -en, -ar előszobaajtó, lakásajtó tamburin -en, -er csörgődob, tamburin (-dob)

tamburmajor -en, -er 1. kat (első) ezreddobos 2. o tréf ruhatáros tam I djur -et, = háziállat -gås -en, -gäss házi lúd, (szelíd) liba -het -en szelídség, kezesség -katt -en, -er házi macska tamp -en, -ar hajó: rövid kötélvég;

drótkötél v. lánc vége tamponéra orv: tampont helyez (ett sår

sebre), tamponál tampong [-o'n?] -en, -er orv: tampon, dugó

tand -en, tänder fog; tidens ~ az idő vasfoga; borsta tänderna fogat mos; barnet fårtanda

tänder a gyer(m)ek fogzik, a gyer(m)ek-nek jönnek a fogai; fälla v. tappa tån--der(na) elhullatja fogait, kihullnak a fogai; du hackar tänder vacog a fogad; hålla ~ för tunga tud hallgatni (v. vigyázni a nyelvére), féken tartja a nyelvét; peta tänderna fogát piszkálja; skära tänder (na) fogát csikorgatja; visa tänderna mutogatja a fogait; fogát vicsorítja (mot ngn vkire); ont i tänderna fogfájás; med händer och tänder kézzel-lábbal; såg med stora tänder nagyfogú fűrész; beväpnad till tänderna állig felfegyverzett tanda techn fogaz tandad techn fogazott, fogas tandagnisslan (en): gråt och ~ sírás és

fogak csikorgatása tand {borste [-o-] -n, -ar fogkefe-borstning [-o-] -en, -ar fogmosás -brygga -n, -or (fog)hid -doktor -n, -er o fogorvos -droppar [-o-] plur fogcseppek (fogfájás ellen)

tandem 1. -et tandemfogat 2. -en kétüléses kerékpár tandemalj -en fogzománc tandem|cykel -n, -cyklar kétüléses kerékpár, tandem(kerékpár) tand Ifyllning -en, -ar fogtömés; plomba -garnityr -en, -er műfogsor; fogsor -klinik -en, -er fogászati klinika -kräm -en, -er fogpaszta, -krém -kött -et foghús -ljud -et, = nyelv foghang, dentális -

läkare -n, = fogorvos (férfi v. no) -läkekonst [-o-] -en fogorvoslás, fogászat tandlös -t fogatian

tand I petar e -n, = fogpiszkáló, -vájó -protes -en, -er fogprotézis; műfogsor -pulver -pulvret, — fogpor -rad -en, -er fogsor -reglering -en fogszabályozás -rot -en, -rötter foggyökér -röta -n fogszuvasodás -sköterska -n, -or fogorvosi asszisztensnő -sprickning -en fogzás, fogak kibújása -sten -en fogkő -tekniker -n, = fogtechnikus -uidragning -en, -ar foghúzás -val -en, -ar áll: fogas cet -vård -en fogápolás -värk -en, -ar fogfájás; jag har ~ fáj a fogam -ömsning -en, -ar második fogzás, fogváltás tangent -en, -er 1. billentyű 2. mat érintő; tångens -bord -et, = billentyűzet (pl. írógépen)

tangera érint; átv súrol; határos (ngt

vmivel) tangering -en, -ar érintés tangeringspunkt -en, -er érintőpont; átv

érintkezési pont tanig -tösztövér, vézna, sovány; inas (hús)

tank1 -en, -ar 1. tartály, tank 2. o tankhajó

tank2 -en, -ar v. -s harckocsi, tank tanka vt, vi üzem- v. hajtóanyagot vesz

fel, tankol tankbåt -en, -ar tartályhajó, tankhajó

tanke -n, -ar gondolat; elgondolás; vélemény; szándék; det är min ~ att az a szándékom v. elgondolásom hogy; enligt min tanke elgondolásom v. nézetem szerint; han har inte en ~ därpå eszébe sem jut, nem is gondol rá; jag hade inte en ~ ditåt (az) még csak eszembe sem jutott, egyáltalán nem gondoltam arra; jag har inte haft den avlägsnaste ~ därpå eszem ágában sem voit; ha en dålig ~ om ngn rossz véleménnyel van vkiről; han har höga tankar om ngn nagyra tart v. becsül vkit; ha ringa ~ om ngt kevésre tart (v. nem sokra becsül) vmit; samla sina tankar összeszedi gondolatait v. magát; inte ägna en ~ åt ngt még csak nem is gondol vmire, nem törődik vmivel; han gór sig stora tankar sokat képzel magáról; vara av olika tankar eltérő véleményen vannak; jag är av annan ~ más véleményen vagyok; vara av samma ~ egy v. azonos véleményen van; i tankarna gondolatban, lélekben, képzeletben; gå i sina tankar gondolataiba mélyedt; szórakozott; han har ngt i tankarna vmit forgat a fejében, vmi jár az eszében; det har aldrig kommit mig i tankarna eszembe sem jutott soha; vara försänkt i tankar gondolataiba merült v. mélyedt; med ~ på ngt vmire gondolva v. tekintettel; med ~ på att, i den ~n att abban a hiszemben hogy; umgås med (den) ~n azzal a gondolattal foglalkozik; hon kom på den ~n az a gondolata támadt; hur kommer v. faller du på den ~n? hogy jut eszedbe ilyesmi?; få v. bringa ngn på andra v. bättre tankartankeansträngning

más v. jobb belátásra bír vkit; jag kan inte få det ur mina tankar nem akar kimenni a fejemből; slå ngt ur tankarna kiver vmit a fejéből; vid ~n på ngt vmire gondolva, vminek a gondolatára -ansträngning -en, -ar szellemi erőfeszítés v. megerőltetés -arbete -t, -n szellemi munka -diger -t gondolatokban v. eszmékben bővelkedő; mély értelmű, tartalmas -fattig -t gondolatokban szegény, tartalmatlan -frihet -en gondolatszabadság -förmåga -n gondolkodóképesség -gång -en, -ar gondolatmenet -läsare -n, = gondolatolvasó -rik -t gondolatokban gazdag -utbyte -t, -n eszmecsere, vélemények kicserélése -verksamhet -en gondolkodás, szellemi tevékenység -väckande gondolatébresztő, eszméitető -värld -en gondolat- v. eszmevilág, álomvilág -överföring -en, -ar gondolatátvitel tankfartyg -et, — tartályhajó, tankhajó tankfull -t gondolatokba mélyedt, (el-) gondolkozó, elmélkedő; elmélázó, álmodozó tankfälla -n, -or tankcsapda tanklös -t meggondolatlan, elhamarkodott; hebehurgya tankning -en, -ar üzem- v. hajtóanyag

felvétele, tankolás tankspridd -spritt szórakozott, figyelmetlen

tankstreck -et, = gondolatjel tankvagn -en, -ar tartálykocsi tant -en, -er 1. nagynéni 2. néni tantiem -en, -er részesedés, osztalék

(nyereségből) tantig -t o nénis

tapet -en, -er 1. tapéta, (fali)kárpit; sätta upp ~er tapétáz 2. átv: bringa på ~en napirendre tűz, szóba hoz; komma på ~en szóba v. szőnyegre kerül; vara pá ~en szóban forog -dorr -en, -ar tapétaajtó tapetsera tapétáz, kárpitoz tapetserare -n, = kárpitos tapisseri -(e)t, -er hímzett faliszőnyeg; falikárpit; hímzés -affär -en, -er kézimunkaüzlet tapp -en, -ar 1. dugasz, dugó (pl. hordóé) 2. ép csap, szád 3. techn csap, tengelycsap 4. kis csomó, foszlány, párnát

tappa11, vt le- v. megcsapol; leereszt; (le-)

fejt, tölt; techn, orv csapol; ~ vin på buteljer bort palackokba fejt (v. palackoz); ~ blod av ngn vért vesz vkitől II. (hgs igek:) ~ av leereszt, lefejt; le-v. megcsapol; ép: ~ ihop (össze-) csapol, csapoz; på vatten vizet ereszt be (v. tölt) [vmibe]; ~ ur ki- v. leereszt; lefejt; lecsapol, kiürít tappa2 I. vt, vi le- v. elejt; elvesz(í)t; ~ andan eláll a lélekzete; ~ modet elveszti bátorságát, elcsügged; ~ räkningen eltéveszti a számolást; ~ ett spel játékot v. játszmát elveszít II. (hgs igek:) ~ bort elvesz(í)t; ~ bort sig eltéved; belezavarodik (pl. beszédbe) tapper -t bátor, vitéz; derék tapperhet -en bátorság, vitézség tapperhets|medalj -en, -er vitézségi érem tappning -en, -ar 1. le- v. megcsapolás, leeresztés; lefejtés (pl. boré); csapolás (ital) 2. ép (össze)csapolás, csapozás tappt (tappa2):ge ~ enged, meghátrál, beadja a derekát; ge inte ~ / ne csüggedj v. engedj 1, ne hagyd magad! tapto -t, -n kat: takarodó; blåsa ~ takarodót fúj tara -n ker: burkolat- v. göngyölegsúly, tára

taréra burkolat- v. göngyölegsúlyt megállapít, tárái tariff -en, -er díjszabás, -jegyzék, tarifa; árjegyzék -avtal -et, = tarifa- v. "díjszabásszerződés; kollektív szerződés -sats -en, -er díjtétel, tarifatétel tarm -en, -ar bél -kanal -en, -er bélcsatorna -katarr -en, -er bélhurut -kräf-ta -n bélrák -sår -et, — bélfekély -vred -et, = orv bélcsavarodás tarv -et rég: 1. szükséglet 2. (természetes) szükséglet, szükség; förrätta v. göra sitt ~ szükségét (el)végzi tarva szüksége van, (rá)szorul (ngt vmire); igényel; ~ förklaring magyará-rázatot igényel tarvas tarvades, tarvats szükségeltetik, kívántatik/szükséges; här ~ pengar itt pénzre v^n szükség tarvlig -t szűkös, szegényes, gyatra, silány; igénytelen, egyszerű; közönséges, hitvány; en ~ måltid gyenge étkezés v. koszt; ~t sätt közönséges v. durva modor; ~ utkomst szűkös megélhetés

tas togs, tagits tagastaskspelare

task|spelare -n, = szemfényvesztő, bűvész, kókler taskspelarkonst [-o-] -en, -er szemfényvesztés, bűvészmutatvány, kókler-trükk

tass -en, -ar 1, láb (állaté), mancs 2. o kéz; bort med ~arnal el a kezekkel 1 tassa lopódz(kod)ik, lopakodik, oson, nesztelen léptekkel megy; ~nde steg halk v. nesztelen léptek tassel, tassla -v tissel, tissla tatar -en, -er tatár (ember) tatarisk -1 tatár

tattare -n, = 1. (svéd) cigány 2. csavargó

tatterska -n, -or (svéd) cigány nő tatuera tetovál tatuering -en, -ar tetoválás tautologi -(e)n, -er szóismétlés, »szaporítás, tautológia tavel|förfalskare -n, — képhamisító -galleri -(e)t, -er képcsarnok, -tár -ram -en, -ar képkeret -samling -en, -ar kép- v. festménygyűjtemény -utställning -en, -ar képkiállítás, tárlat tavla -77, -or 1. tábla; svarta ~n a fekete tábla, a falitábla (iskolában) 2. kép, festmény (keretben) 3. átv (természeti) kép, látvány; erbjuda en vacker ~ szép látványt nyújt 4. számlap (óráé) tax -en, -ar borzeb, tacskó, dakszli (-kutya)

taxa -n, -or (megállapított) ár, díj, taksa; díjszabás; árszabás; efter lägsta ~ a legalacsonyabb díjtétel szerint taxameter -n, -metrar viteldíj mérő, taksamérő

taxegräns -en, -er zónahatár (díjszabásban)

taxera 1. értékel, (meg)becsül, taksál 2, (adót) kivet, kiró; megadóztat; felbecsül (till -re) (adókivetés céljából); ~ ngn för högt túladóztat vkit; ~d inkomst megadóztatott (v. adó alá eső) jövedelem taxering -en, -ar 1. értékelés, becslés, taksálás; ármegállapítás 2. adókivetés; megadóztatás; felbecsülés (adókivetésnél) taxerings|man -

mannen, -män adóbecslő -nämd -en, -er adókivetési bizottság -värde -t, -n becsérték (ingatlané; adókivetésnél)

taxi -n, = (autó)taxi -båt -en, -ar motorcsónaktaxi -station -en, -er (autó-) taxiállomás T-bana -n, -or földalatti (vasút) tbc tbc-n (röv) tbc, tuberkulózis, gtimő-kór

te1 -(e)t, -er tea; tillaga te teát készít v. csinál

te2 tedde, tett: te sig mutatkozik, látszik; hur ter det sig? hogy fest a do-log?, milyen a helyzet? teater -n, teatrar színház; gd på ~n színházba megy; gå in vid ~n színi pályára lép -affisch -en, -er színlap, műsorplakát -besök -et, = színházlátogatás, színházba járás -biljett -en, -er színházjegy -biten -bitet o színházrajongó -dekoration -en, -er színházi díszlet -direktör -en, -er színházigazgató -föreställning -en, -ar színielőadás -författare -n, = színműíró, drámaíró -kikare -n, = színházi látcső -kritiker -n, = színikritikus -pjäs -en, -er színdarab -salong f-ong] -en, -er (színházi) nézőtér -skola -n, -or színiiskola -stycke -t, -n színdarab -sällskap -et, =, -trupp -en, -er színtársulat teatralisk -1 színházi; színpadias, szí-

nészies, mesterkélt te|bjudning -en, -ar meghívás teára; tea, uzsonnavendégség, zsúr -bröd -et, — teasütemény tecken tecknet, = jel; jelzés; (ismertető-) jegy; csill jegy; átv nyom; ett tidens ~ (egy) kortünet; om inte alla ~ slår fel ha a jelek nem csalnak; ~ på trötthet fáradtság jele; säkra ~ på sjukdom a betegség biztos ismérvei v. tünetei; vara ~ på v. till ngt jele vminek, vmire mutat; sätta ~ på ngt jel(zés)t tesz vmire, megjelöl vmit; ge ~ till upp* brott jelt ad az indulásra; han visade inga ~ till liv az életnek semmi jelét sem mutatta; göra v. ge ett ~ (åt ngn) jelt ad (vkinek); solen står i Tvillingarnas ~ a nap az Ikrek jegyében van; på givet ~ adott jelre; till ~ på att annak jeléül hogy; till ~ av v. på min vänskap barátságom jeléül -förklaring -en, -ar jelmagyarázat -skrift -en, -er jel írás -språk -et, = jelbeszéd -tydare -n, — jövendőmondó, jós, augur teckna I. vt, vi 1. jelt ad, jelez (till v.tecknare

781

telegraf

åt ngn vkinek); han ~de till mig att gå intett nekem hogy menjek 2. jegyez; (alá)ír; ~ sitt namn på en skrivelse aláír egy iratot; ha rätt att ~ firman cégjegyzésre jogosult; ~ en försäkring biztosítást köt; ~ ett lån kölcsönt jegyez; ~r jag högaktningsfullt maradok kiváló tisztelettel (levélben); ä-ljudet ~s med ... az o hangot ... -vei jelölik 3. rajzol; átv megrajzol, lefest, leír; ~ èfter naturen természet után rajzol; ~d film rajzos trükkfilm II. ~ sig írja v. jegyzi magát; aláír (på ngt vmit); átv kirajzolódik, tükröződik; ~ sig som deltagare jelentkezik v. feliratkozik résztvevőnek; ~ sig på en insamlingslista aláír egy gyűjtőívet; ~ sig ngt till minnes megjegyez magának vmit III. (hgs igek:) ~ av lerajzol; ~ på (sitt namn) aláír(ja a nevét); ~ under aláír; ~ upp feljegyez, -ír

tecknare -n, — 1. rajzoló 2. (részvény-ilL kölcsön)jegyző; ~ till aktier részvényjegyző teckning -en, -ar 1. rajz; rajzolás; átv leírás, ábrázolás; undervisning i ~ rajztanítás 2. jegyzés (ker is); előjegyzés; ~ på ett lån kölcsön jegyzése; utbjuda ett lån till ~ kölcsönt jegyzésre bocsát

tecknings|bevis -et, — ker ideiglenes részvényjegy -lista -n, -or jegyzési ill. előjegyzési lista; gyűjtői v -lärare -n, — rajztanár -rätt -en ker: (rész-vény)elővételi jog -sal -en, -ar rajzterem -timme -n, -ar i sk: rajzóra tedeum = v. -et, = hálaadó istentisztelet, tedeuin te|drickning -en teaivás, teázás -fat -et, = csészealj

teg1 -en, -ar szántóföldsáv; szántó(föld)-

parcella teg2 tiga

tegel teglet, = tégla; tetőcserép; eldfast ~ tűzálló tégla; slå ~ téglát vet -bruk -et, = téglagyár, -égető -brännare -n, = téglaégető (munkás) -mur -en, -ar téglafal -panna -n, -or (homorú ill. hullámos) tetőcserép -röd -rött téglavörös -slagare -n, — téglavető (munkás) -sten -en, -ar tégla -tak met, = cseréptető, -fedél -täckare -n, = cserepező, tetőfedő -täckt cseréppel

fedett, cseréptetős -ugn -en, -ar téglaégető kemence tehus -et, — teaház, teázó tekanna -n, -or teáskanna teknik -en, -er technika tekniker -n, — műszaki (szak)ember, technikus

teknisk -t technikai, műszaki; szakmai; ~ högskola műszaki főiskola v. egyetem; ~t institut technikum; ~ skola

ipariskola

teknolog [-ö'g] -en, -er technológus; műszaki főiskolai v. egyetemi hallgató teknologi [-lo-] -(e)n technológia, iparműtan

teknologisk [-lö1-] -t technológiai, iparmũt ani

te I kopp [-o-] -en, -ar teáscsésze -kök -et,

— teafőző (készülék) telefon -en, -er távbeszélő, telefon; ringa upp ngn i ~ telefonon felhív vkit, telefonál vkinek -abonnent [-bo-] -en, -er telefonelőfizető -apparat -en, -er telefonkészülék -avgift -en, -er távbeszélődíj) -avlyssning -en, -ar telefonbeszélgetés lehallgatása -bud -et, = telefonüzenet -central -en, -er távbeszélő-központ telefonera telefonál (till ngn vkinek; efter ngn vkiért); ~ in ett telegram táviratot telefonon felad telefon [förbindelse -n, -r telefonösszeköttetés -hytt -en, -er telefonfülke -katalog [-ög] -en, -er telefonkönyv, távbeszélő-névsor -ledes adv távbeszélő útján, telefonon -ledning -en, -ar távbeszélő-vezeték -lur -en, -ar telefonkagyló, -hallgató -nummer -numret, = telefonszám, hívószám -nät -et, = távbeszélő-hálózat, telefonhálózat -samtal -et, — telefonbeszélgetés -station -en, -er távbeszélő-hivatal; (városközi v. interurbán) telefonközpont; telefonautomata, (nyilvános) távbeszélőállomás -vakt -en telefonügyelet (üzenetközvetítési, ébresztő- stb. szolgálat tel.-központban) -väckning -en telefonébresztés -växel -n, -växlar telefonközpont; házi központ telefoto -t v. -n, -n v. -s képtáviratozás; távírón továbbított fénykép; rádiókép

telegraf -en, -er távíró; távíróhivatal; per ~ táviratilag, sürgöny útján,telegrafapparat

sürgönyileg -apparat -en, -er távírókészülék

telegrafera táviratozik, sürgönyöz, teleg-

raíái (till ngn vkinek) telegrafi -(e)n távírás, telegráfia telegrafisk -t távirati, sürgönyi

telegrafis! -en, -er távírász; távírdai tisztviselő

telegraf {ledning -en, -ar távíró vezeték -linje -n, -r távíróvonal -station -en, -er távíróhivatal, távírda -stolpe [-o-] -n, -ar távírópózna, -oszlop -tråd -en, -ar távíróhuzal, sürgönydrót telegram telegrammet, = távirat, sürgöny; lämna in ett ~ táviratot felad; intelefonerat ~ telefonon feladott távirat -adress -en, -er sürgönycím -befordran = (en) távirattovábbítás -blankett -en, -er távirat-űrlap -bud -et, = távirat- v. sürgönykihordó -byrå -n, -er hírügynökség, távirati iroda -kod [-Ö-] -en, -er sürgönyjel-ábécé, sürgönykód -ledes adv táviratilag, sürgönyileg -pojke [-o-] -n, -ar táviratkihordó (fiú) -postanvisning [-o-] -en, -ar távirati postautalvány -rum -rummet táviratfelvétel (telefon útján történő táviratfeladásnál) -stil -en távirati stílus -svar -et, = távirati v. sürgönyválasz -(utväxling -en, -ar táviratváltás telepati -(e)n telepátia, távolbaérzés;

gondolatolvasás, akaratátvitel telepatisk -t telepatikus teleprinter -n, -printrar táv-gépíró,

{betűíró) géptávíró teleskop [-öl-] -et, — (kihúzható) távcső, teleszkóp teleskopisk [-öl-] -t távcsöves, teleszkópos; teleszkopikus, csak távcsővel látható; átv jelentéktelen, kicsi telestyrelsen az (országos) távíró- és

távbeszélő-igazgatóság (S) teleteknik -en híradástechnika Televerket a távbeszélő- és távíróigaz-

gatóság (S) televisera televízión közvetít television -en techn: televízió, távolbalátás

televisions]apparat -en, -er televíziókészülék -kamera -n, -or televíziós felvevőkamera -mottagare -n, — televíziós vevőkészülék -skärm -en, -ar (televízió-)képernyő -sändare -n, =

televíziós adó(állomás) -(ut)sändning -en, -ar televíziós adás v. közvetítés, tv-adás

telex -en távgépíró, telex(gép)

telfer -n, telfrar techn: futómacska,

műhelydaru telfer I bana -n, -or techn: elektromos sodronykötélpálya -vagn -en, -ar daru-macska, -kocsi telning -en, -ar 1. nov hajtás 2. sarjadék), ivadék tema -t, -n v. temala 1. téma, tárgy 2. (kidolgozandó) tétel 3. isk (idegen nyelvi) dolgozat, fordítási gyakorlat

4. zene alapgondolat, -melódia, téma

5. nyelv ige főalakjai, a verbo; säga ~t pá 'fâ' elmondja a 'fâ' ige főalakjait -bok -en, -böcker dolgozat- v. gyakorlatfüzet

tempel templet, = templom; szentély -gård -en, -ar templomudvar -herre -n, -ar tört: templomos (lovag) -skän-dare -n, = templomgyalázó tempera kat időzít temperafärg -en, -er temperafesték temperament -et, = vérmérséklet, alkat,

temperamentum temp er amen t(s)| full-/ heves (vérmérsékletű), élénk, temperamentumos -sak: det är en ~ (az) temperamentum dolga temperatur -en, -er hőmérséklet; hőfok; ha (förhöjd) ~ hőemelkedése v. láza van; ta ~en [vkinek a] hőmérsékletét v. lázát (meg)méri -fall -et, = hőmérsékletsüllyedés -förhöjning -en, -ar hőemelkedés, láz -växling -en, -ar hőmérsékletingadozás, -változás temperera megfelelő hőfokra melegít ill. hűt, szabályoz (hőfokot), temperál; mérsékel, enyhít; ~de zonen a mérsékelt égöv; zene: stämning temperált hangolás tempering -en, -ar kat: időzítés tempo -t, -n v. (zene:) tempi 1. ütem, tempó (zene is); iram, sebesség 2. munkamozdulat, -fázis -arbetare -n, = futószalagon dolgozó munkás -arbete -t, -n futószalag-munka temporal -t 1. nyelv időhatározó; időbeli 2. orv halántéki, halánték- -sats -en, -er nyelv: időhatározó mellékmondat

temporär -t időleges, ideiglenes, átmeneti tempus = (ett), — nyelv (ige)idő, időalakten

ten -en, -ar (fém)rudacska, -pálcika;

techn orsó tendens -en, -er irányzat, célzat(osság), tendencia; áramlat, hajlam(osság) -fri -fritt, -lös -t célzat(össág) nélküli -ro-man -en, -er irányregény tendentiös [-(t)si-] -t célzatos, irányzatos,

tendenciózus tender -n, tendrar vasúi: szerkocsi tendera hajlik, hajlamos [vmire], irányul, tendál (till v. mot v. åt ngt vmire) Unn-et ón; cin -fat -et, = óntál; óntányér -gjuteri -(e)t, -er ónöntöde, ónöntő műhely -gruva -n, -or ónbánya -haltig -t ón- y. cintartalmú tennis -en sp: tenisz; spela ~ teniszezik -bana -n, -or teniszpálya -boll [-o-] -en, -ar teniszlabda -hall -en, -ar teniszcsarnok -nät -et, = teniszháló -plan -en, -er teniszpálya -räcket -en, -ar teniszütő, rakett -spe-lare -n, = teniszjátékos, teniszező -tävling -en, -ar teniszverseny, -mérkőzés

tenn I kärl plur ónedények -soldat [-o-] -en, -er ólomkatona -tallrik -en, -ar óntányér

tenor -en, -er tenor (hang; énekes) -stämma -n, -or 1. tenor hang 2. tenor szólam tenta o vizsgázik

tentakel -n, tentakler csáp (átv is), tapogató (rovaré) tentamen = (en), tentamina (elő)vizsga

(főiskolán); kb.: kollokvium tentamens |betyg -et, = (vizsga)érdem-jegy, vizsgaeredmény -bok -en, -böcker kb.: leckekönyv, index (főiskolai) -feber -n vizsgáláz, drukk -period -en, -er vizsgaidőszak (főiskolán) tentand -en, -er vizsgázó (főiskolán);

kb.: kollokváló (hallgató) tentator [-o-] -n, -er vizsgáztató (főiskolán)

tentera I. vt (elő)vizsgáztat; kb.: kollok-|vàltat II. vi (elő)vizsgázik; kb.: kollok-"vál

teodling -en teatermesztés, -termelés teolog [-ö'g] -en, -er hittudós, teológus; hittudományi főiskolai hallgató, papnövendék

teologi [-lo-]-(e)n hittudomány, teológia; studerande hittudományi kar v. főiskola hallgatója, papnövendék, teológus

teologisk [-lő1-] -t hittudományi, teológiai

teorem -et, = 1. tantétel 2. mat tétel teoretiker -n, — elméleti szakember,

az elmélet embere, teoretikus teoretisera elméleteket alkot v. gyárt,

teoretizál teoretisk -t elméleti, teoretikus teori -(e)n, -er elmélet, teória terapeut [-pevt] -en, -er kezelőorvos terapeutisk [-pev-] -t terápiai, gyógyászati

terapi -(e)n terápia, gyógykezelés, gyógyászat

term -en, -er 1. (szak)szó, (szak)kifejezés, terminus; teknisk ~ szakszó, -kifejezés, műszó, terminus technicus 2. logika fogalom, ítéletelem 3. mat tag, kifejezés (egyenletben) termin -en, -er 1. megállapított időpont, határidő, -nap, terminus; sälja på ~ határidőre elad; ker: i ~er szabályos időközökben 2. isk félév; szemeszter (főiskolán) terminologi -(e)n, -er terminológia,

szakszókincs, szakmai nyelv terminologisk [-lö1] -t terminológiai, szaknyelvi

termins|affär -en, -er ker: határidős ügylet, határidőüzlet, -ügylet -avgift -en, -er félévi tandíj -betyg -et, — félévi bizonyítvány termit1 -en, -er áll: termesz termit2 -en techn, vegy: termit termoelektricitet -en hőelektromosság termometer -n, -metrar hőmérő; **>n stiger a hőmérő [higanyszála] emelkedik termos -en, -ar, termosflaska -n, -or hő-

palack, termosz teros -en, -or nov: tearózsa terpentin -en v. -et terpentin -olja [-o-]

-n vegy: terpentinolaj terrakotta [-o-] -n, -or égetett agyag,

terrakotta (pl. váza) terrass -en, -er terasz (ép, geol is); lép-csőzet

terrester terrestrisk -1 földi; szárazföldi terrin -en, -er levesestál territorial | gräns -en, -er felségvizek határa -vatten -vattnet, = felségvizek, territoriális vizek territoriell -t területi territorium territori\et, -er terület; (állami) felségterületterror

terror -n rémuralom, terror terrorisera rettegésben tart, terrorizál; elnyom, megfélemlít; zsarnokoskodik (ngn vkin)

terrorism -en rémuralom, terrorizmus;

zsarnoki uralom, elnyomás terrorist -en, -er terrorista, rémuralmat

teremtő v. gyakorló (egyén) terroristisk -t rémuralmi, terrorisztikus,

terrorista, terrorterräng -en, -er terep (kat is), térszín, mező; átv tér, terület; vinna ~ teret nyer; tért hódít -bil -en, -ar terepjáró gépkocsi -förhållanden plur terepviszonyok -gående terepjáró -löpning -en, -ar sp: terepfutás, mezei futóverseny -ritt -en, -er sp: tereplovaglás ters -en 1. plur: -er (zene, vívás) terc 2. o harmadik [kupica] pálinka v. snapsz

tersett -en, -er zene: hármas, tercett, trió tertiär|tid [-tsi-] -engeol: harmadkor tes -en, -er tétel, tézis tesaurera felhalmoz, tezaurál (aranyat,

pénzt)

te|servis -en, -er teáskészlet -sil -en, -ar teaszűrő -sked -en, -ar teás- v. kávéskanál, kiskanál test1 -en, ^ar (haj)csomó, (haj)fürt test2 -et, — v. -s (alkalmassági v. intelli-

gencia)vizsgálat, próba, teszt testa (teszt útján való) vizsgálatnak

alávet; megvizsgál, kipróbál testamentarisk -t végrendeleti testamente -t, -n 1. végrendelet; végakarat; inbördes ~ közös végrendelet; göra v. upprätta sitt ~ elkészíti végrendeletét, végrendelkezik; klandra ett ~ (egy) végrendeletet megtámad 2. biblia: Gamla ~t (az) Ószövetség, (az) Ótestamentum; Nya ~t (az) Újszövetség, (az)

Újtestamentum testamentera hagyományoz, végrendele-tileg juttat; örök(ség)ül hagy, testál (ngn ngt vkire vmit) testamentsexekutör -n, -er végrendeleti végrehajtó -givare -n, — végrendelkező, örökhagyó -tagare -n, = jog hagyományos -vittne -t, -n végrendeleti tanú

testator [-o-] -n, -er végrendelkező, örökhagyó

testikel -n, testiklar orv: here -pung -en, -ar herezacskó

testmetod -en, -er tesztmódszer testning -en, -ar (teszt útján való) vizsgálat, próba tetanus = (en) orv: merevgörcs, tetanusz tëte-à-tete tätatät

té| vagn -en, -ar zsúrkocsi -vatten -vatt-net teavíz

text -en, -er szöveg; textus; szentírási szakasz; átv: gå vidare i ~en tovább megy, folytatja a munkát (v. az olvasást)

texta 1. nyomtatott betűkkel (v. kalligra-fikusan) ír, szépen leír 2. szöveget mond, (érthetően) kiejt text|bok -en, -böcker szöveggyűjtemény (iskolai használatra) -enlig -t szöveg szerinti, a szövegnek megfelelő »författare -n,p = szöveg szerzője; szövegkönyv)! ™ ; ~ till en operett egy operett szövegkönyvírója -förklaring -en, -ar szövegmagyarázat textil -t textil(ipari), szövött -arbetare

-n, = textilmunkás textilier plur textilipari termékek, (köt-)

szövött áruk, textíliák textilindustri -(e)n textilipar, fonó-szövő ipar -varor plur textiláruk, (köt)szö-vött áruk -växt -en, -er textilnövény textkritik -en szövegkritika textning -en, -ar 1. nyomtatott betűkkel való írás, szépírás 2. szövegmondás, (érthető) szövegejtés text|rättelse -n, -r szöveghelyesbítés -sida -n, -or szövegoldal (pl. könyvben) -trogen -troget szöveghű textur -en, -er 1. szövedék, szövet 2.

(belső) szerkezet, textúra tia -n, -or 1. tízes (szám ill. villamos); tizedik (versenyen) 2. tízes (bankjegy v. érme); (vö. femma) tiar -en, -er, tiara -n, -or 1. (keleti)

fejdísz 2. pápai korona v. tiara tibetan -en, -er, tibetanare -n, = tibeti

(ember) tibetansk -t tibeti ticka ketyeg

ticktack -et, = ketyegés, tiktak tid -en, -er idő; időpont; időszak; korszak, kor; ~en är ute az idő (v. a határidő) lejárt; ~ens gång az idő folyása; en timmes ~ egy óra(i idő); vad: förbjuden ~ tilalmi idő; hela ~en (az) egész idő alatt; hela sin ~ egész életében; ingen ~ att förlora nincs vesz-tida

tegetni való idő; (en) kört ~ egy kis ideig; nya ~en az újkor; nyare ~en az újabb kor, a modern idők; nyaste ~ens historia a legújabb kor története; det är hög ~ att ... legfőbb ideje.. éppen itt az ideje ...; en v. någon ~ egy ideig; jag var där en lång ~ hosszú ideig (v. sokáig) voltam ott; alla ~er på dygnet a nap minden szakában, egész nap(on át); alla ~ers största målare minden idők legnagyobb festője; det var andra ^er då akkor más idők jártak; vad är ~en? mennyi az idő?, hány óra (van)?; vilken ~ som helst bármely időben, bármikor; beställa ~ hos tandläkaren előzetesen bejelenti magát a fogorvosnál, időpontot beszél meg a fogorvossal; han dröjer där någon ~ ott időzik egy ideig (v. valameddig); om jag får ~ ha lesz (szabad) időm; ge sig (god) ~ kényelmesen v. nyugodtan [tesz vmit], nem siet; ge sig ~ att vänta van türelme (v. tud) várni; ha ~ med ngt (v. med ngn) van ideje vmire (v. vkinek a számára); ha v. få god ~ (på sig) van elég ideje; allt har sin ~ mindennek megvan a maga ideje; har ni ~ ett slag? van egy kis v. pillanatnyi ideje?; det tar (lång) ~ sok időbe kerül, sokáig tart; elhúzódik; ta ~ på ngt méri vminek az idejét (sp is); ta sig ~ tilt ngt időt szakít magának vmire; ~ efter annan időről időre, időnként; ~ jör avresan az elutazás időpontja v. órája; ~s nog elég korán, idejében; det blir v. är ~s nog i morgon (az) ráér holnap is;

(praep után:) efter någon ~ egy idő múlva; vara efter sin ~ elmarad a kor mögött; för kort ~ sedan rövid idővel

ezelőtt, nemrég; för lång ~ sedan régen; för något ~ sedan vmivel ezelőtt, nemrégiben; för alla ~er örök időkre, örökre; fórén v. något ~ egy kis időre; för en ~ av fem år öt évre; då för ~en (abban) az időben,* akkoriban; nu fór ~en manapság, mostanában; vara fore sin ~ megelőzi korát; i (god) ~ időben, jókor, idejében; i all min ~ egész

életerritæn; i alla ~cr minden Idöktoen,

mindenkor; mindenkorra, örök időkre; i långa ~er hosszú ideig, sokáig;

i rätt ~ megfelelő v. kellő időben; i sinom ~ adott időben, annak idején, a maga idejében; i vår ~ korunkban, napjainkban; aldrig i ~en soha többé; med ~en idővel; följa med ~en halad a korral; jag har gott om ~ (bőven) van időm, ráérek; jag har ont om ~ kevés az időm, nem érek rá; arbeta på ~ időbérben dolgozik; springa på ~ időre fut; det är på ~en att gå ideje menni; på utsatt ~ a kitűzött időben v. órában; på den ~en az időben, akkoriban; på hans ~ az ő idejében; på min ~ az én időmben; hon var på sin ~ vacker (ő) annakidején (v. a maga idejében) szép voit; på Napoleons ~ Napóleon korában v. idejében; pá kort ~ rövid időre; rövid idő alatt; på lång ~ hosszú időre; sokáig; på senaste v. sista ~en a legutóbbi időben, legutóbb, újabban; sedan en ~ bortåt v. tillbaka egy idő óta; till en ~ egy-ideig, valameddig, egyelőre; under ~en időközben, eközben, ezalatt, azalatt; under ett års ~ egy év alatt v. folyamán, egy éven át, egy évig; under min ~ életemben; under ~en 1—15 mars március elseje és 15-e között; under den närmaste ~en a legközelebbi időben, a következő napokban; gå ur ~en eltávozik az árnyékvilágból, meghal; vid den ~en abban az időben, az idő tájt, akkortájt; vid ~en för fullmåne telihold idején, teliholdkor; vid samma ~ i morgon holnap ugyanebben az időben; vidvilkerimely időben(v. idő tájt)?, mikor?; vid sjuden hét óra tájban v. körül; över ~ időn túl, túlórázva; vara herre över sin ~ ura az idejének, [kedve szerint] rendelkezik az idejével; några dagar över ~en néhány nappal később (v. a kitűzött időn túl) tida adv rég: korán; ~ och sent kora

reggeltől késő estig tide|böcker plur tört: évkönyvek -räkning -en, -ar időszámítás -varv -et, korszak, kor tidig -1 korai, kora; för ~ túl korai, idő előtti; äta ~ middag korán ebédel v. vacsorázik; vara ~ av sig korán jövö v. érkező; korán kelő' tidigare L adj comp korábbi; előbbeni, egykori, voit; előző; min ~ elev voit

v. egykori tanítványom; under ~ år a korábbi évek folyamán, az utóbbi években II. adv korábban; előbb, hamarabb; egykor, azelőtt; några år ~ néhány évvel előbb v. azelőtt tidigast I. adj superi legkorábbi;[legeIőbbi; mina ~e minnen legkorábbi v. legrégibb emlékeim; från hennes ~e barndom zsenge gy erinekkorát ól fogva; i sin ~e ungdom kora ifjúságában; den allra ~e a legeslegkorábbi; våren är ~ i södern a tavasz délen érkezik meg legkorábban II. adv legkorábban; leghamarabb; ~ möjligt a lehető legkorábban v. leghamarabb tidigt adv korán; idő előtt, idejében, jókor; hamar; komma ~ korán érkezik v. jön; stiga upp ~ korán kel; átv: vara ~ ute korán kezdi; ~ i morgon holnap reggel; ~ i morse ma reggel (jókor); från ~ på morgonen kora reggeltől; ~ på våren kora tavasszal; för ~ túl korán v. hamar; idő előtt tidjkrävande időrabló -lön -en, -er időbér -lös -t időtlen; örökké tartó; időálló -lösa -n, -or nov: őszi kikerics -mätare -n, = időmérő (műszer) tidning -en, -ar 1. újság, (hír)lap; daglig ~ napilap; dagens ~ a mai újság; az aznapi újság 2. rég hír tidningsjanka -n, -or tréf: hírlapi kacsa, álhír -annons f-o-] -en, -er újsághirdetés -artikel -n, -artiklar újságcikk -bilaga -n, -or újságmelléklet -bud -et, = újság- v. lapkihordó -försäljare -n, = újságárus; rikkancs -kiosk [-o-] -en, -er újságárus kioszk -kontor [-ko-] -et, = lapvállalat irodája, újság kiadóhivatala -läsare -nf — újságolvasó -man -mannen, -män újságíró -notis -en, -er rövidhír, hírmagyarázat), jegyzet, glossza (újságban) -papper -et újságpapír -pejke [-o-] -n, -ar lapkihordó v. újságárus fiú, rikkancs (-fiú) -prenumerant -en, -er újságelőfizető -press -en, -ar 1. napisajtó, -lapok 2. techn újságnyomó sajtó »redaktion -en, -er újság- v. lapszerkesztőség -(ur)klipp -et, = újságkivágás, lapkivágat -utgivare -n, = újság- v. lapkiadó (ember) tidjpunkt -en, -er időpont; vid ~en för händelsen az esemény időpontjában; viel denna ~ ebben az időpontban v.

időben -rymd -en, -er időköz, -szak, -tartam

tids|anda -n korszellem -avsnitt -et, = időszak, -szakasz, -köz -begränsning -en, -ar időbeli korlátozás -besparing -en, -ar időmegtakarítás, időnyerés -bestämning -en, -ar idő- ill. kormeghatározás; nyelv időhatározó -betonad a kor(á)ra jellemző, korát tükröző, korszerű -bild -en, -er korkép, -rajz -bisats -en, -er időhatározó mellékmondat -bomb [-o-] -en, -er időzített bomba -enlig -t korszerű, korhű; modern -form [-o-] -en, -er nyelv: idő(alak) -frist -en, -er (idő-) haladék; határidő -fråga -n idő kérdése -följd -en 1. idő(köz) 2. időrend, időbeli egymásután -fördriv -et, = időtöltés, szórakozás; till ~ időtöltésül, időtöltésből -förlust -en, -er időveszteség -inställd -inställt: ~ bomb időzített bomba tidskrift -en, -er folyóirat tidskrifts [artikel -n, -artiklar folyóiratcikk -förlag -et, = folyóiratkiadó vállalat

tids|krävande időrabló, sok időt igénylő -läge -t aktuális v. jelenlegi helyzet; átv (a) kor -längd -en, -er időtartam -målning -en, -ar korfestés; korrajz -mått -et az idő mértéke -ordning [-ör-] -en időrend -period -en, -er időszak, korszak -signal -en, -er rádió: időjelzés -skede -t, -n időszak, kor (-szak) -skildring -en, -ar irod: korrajz, -kép -skillnad -en, -er időbeli különbség; időkülönbözet tid(s)spillan indecl (en) időfecsérlés,

-veszteség, -pocsékolás tids|strömning -en, -ar koráramlat -studieman -mannen, -män techn: időelemző -studier plur techn: időelemzés -tecken -tecknet, — a kor [jellemző] jegye -trogen -troget korhű -vinst -en időnyereség, -nyerés -ålder -n, -åldrar kor, korszak -ödande időrabló tidtabell -en, -er menetrend tidtabelísenlig -t menetrendszerű tidtagare -n, = sp időmérő (személy) tidtagarur -et, — stopperóra tid|tagning -en, -ar sp: időmérés (stopperórával) -tals adv időnként, időről időre, koronként -vatten -vattnet árapály, apály és dagály -vis advtiga

időnként, időközönként, néha-néha tiga teg, tegat v. tigit hallgat, nem szól; ~ som muren hallgat mint a sir; ~ med ngt hallgat vmiről, elhallgat vmit; tig med det! hallgass(on) [v. ne beszélj(en)] erről S; ~ ihjäl ngt agyonhallgat vmit tigare -n, = hallgatag v. szótlan ember tiger -n, tigrar tigris -hjärta -t, -n 1. tigris szíve, tigrisszív 2. átv: tröst jör ett ~ gyenge vigasz -hona -n, -or nőstény tigris -hud -en, -ar tigrisbőr -språng -et, — tigrisugrás (átv is) -unge -n, -ar tigriskölyök tigga tiggde, tiggt I. vt, vi 1. koldul, kéreget; o kunyerál; ~ (om) ngt koldul vmit, könyörög vmiért; gå och ~ koldulni megy v. jár 2. ~ (och be) könyörög, esedezik (om -ért); ~ om förlåtelse bocsánatért könyörög, bocsánatot kér II. (hgs igek:) ~ av ngn ngt, ~ ngt av ngn elkunyerál vkitől vmit; ~ sig fram koldulásból tengődik, kéregetésből él; ~ ihop összekoldul; ~ sig till ngt kikönyörög v. kikunyerál (magának) vmit tiggarbrev -et, = kéregető v. kolduló levél

tiggare -n, = koldus tiggar |flicka -n, -or kolduslány -gosse [-o-] -n, -ar koldusgyerek -munk -en, -ar kolduló barát v. szerzetes -orden [-ör-] = (en), -ordnar kolduló szerzet (-esrend) -påse -n, -ar koldustarisznya -stav -en, -ar koldusbot; bringa ngn till ~en koldusbotra juttat vkit; ta till ~eri kezébe veszi a koldusbotot, koldulni megy -unge -n, -ar koldusgyerek tiggeri -(e)t, -er 1. koldulás, kéregetés

2. o gyűjtés (jótékony célra) tiggerska -n, -or koldusasszony tigrinna -n, -or nőstény tigris tik -en, -ar nőstény kutya, szuka tilja -n, -or 1. padlódeszka 2. átv szín (-pad); beträda ~n színpadra lép; gå över ~n színre kerül (színdarab); de tiljor som föreställer världen a világot jelentő deszkák till I. praep 1. -ba, -be; gå ~ skogen az erdőbe megy; anlända ~ staden megérkezik a városba; resa *+> Stockholm Stockholmba utazik; gå ~ sitt arbete munkába megy; gå ~ sängs aludni megy v. tér, lefekszik; tåget ~ Rom

a római (v. Rómába menő) vonat 2. -ra, -re; resa ~ landet vidékre utazik; gå ~ posten a postára megy; resa ~ utlandet külföldre utazik; anlända ~ bergets topp felér a hegytetőre; bringa ~ bekännelse vallomásra bír; från by ~ by faluról falura; ~ min glädje örömömre; ~ all lycka szerencsére; falla ~ marken leesik a földre; han kommer ™ påsk eljön húsvétra; den blir färdig ~ om fredag péntekre kész lesz; från väster ~ öster nyugatról keletre; ~ vänster om dörren az ajtótól balra; gå ~ vila pihenőre tér; döma ngn ~ döden halálra ítél vkit; komma ~ makten hatalomra jut v. kerül; förändring ~ det bättre jóra v. jobbra fordulás, javulás; vi får gädda ~ middag csuka van

ebédre; uppskjuta ngt ~ i nästa vecka a jövő hétre halaszt vmit; översätta från svenska ~ ungerska svédről magyarra fordít 3. -hoz, -hez, -höz; gå ~ bordet az asztalhoz megy; jag reser ~ min bror fivéremhez utazom; vända sig ~ ngn vki felé (ill. vkihez) fordul; äta bröd ~ maten kenyeret eszik az ételhez; min tillit ~ dig hozzád való (v. beléd vetett) bizalmam; av kärlek ~ ngn vki iránti szeretetből v. szerelemből 4, -nak, -nek; skriva ~ ngn ír vkinek v. vkihez; brevet är ~ mig a levél nekem szól; vad sade han ~ dig? mit mondott neked? 5. -vá, -vé; bli ^ sten kővé válik; förvandla ngn ~ ngt vkit vmivé változtat; göra ngn ~ sin fiende ellenségévé tesz vkit; välja ~ ordförande elnökké választ; utnämna ~ professor tanárnak kinevez 6. -ig; vattnet räckte honom ~ bröstet melléig ért a víz; ~ min död halálomig; följa ngn ~ dörren vkit az ajtóig kísér; ända ~ hemmet (egészen) hazáig; ~ världens ände a világ végéig; ~ dess addig; från jul ~ nyåret karácsonytól újévig; ^ i morgon holnapig; från måndag(en) ~ och med onsdag (en) hétfőtől szerdáig bezárólag; från början ~ slut elejétől végig; ~ sista man az utolsó emberig; stanna ~ midnatt éjfélig marad; (under) natten ~ den 20 mars a március 20-ra virradó éjjel 7. (birtokviszony:) författaren ~ denna bok ennek a könyv-

nek a szerzője; han är son-~ en arbetare (6) munkásnak a fia; mor ~ tre barn három gyer(m)ek anyja; en god vän ~ mig egy jó barátom; dörren^ köket a konyha ajtaja, a konyhaajtó; en källa ~ glädje őröm forrása 8. (egyéb kifejezésekben:) -ul, -iil; ...-ra, -re (nézve); szerint; -ön, -en, -ön; -nál, -nél; ~ avsked búcsúzásul; ~ förklaring magyarázatul; ~ exempel például; svag ~ förståndet gyenge felfogású; lång ~ växten termetre (nézve) magas, magas növésű; ~ antalet szám szerint; känna ngn ~ namnet névről (v. név szerint) ismer vkit; ~ utseendet külsőre, külsejére nézve; látásból [ismer]; han är läkare ~ yrket foglalkozására nézve orvos; tyg ~ en kjol egy szoknyára való kelme v. anyag; vad skall det vara ~ ? mire való ez?; om det kan vara ~ någon glädje för dig ha örömöd leled benne; landet gränsar ~ Österrike az ország Ausztriával határos; han döptes <*> Erik őt Eriknek keresztelték; svag ~ måttlig vind, gyenge—közepes (erősségű) szél; fem ~ sex dagar öt-hat nap(ig); tre »» fyra personer három-négy személy; ~ varje pris minden áron; jag kommer inte tillbaka förrän ~ hösten csak Ősszel jövök vissza; sitta ~ bords asztalnál ül; ~ fots gyalog(osan); ~ häst lovon, lóháton; sitta ~ häst lovon ül; hans slyngel ~ son (az ő) haszontalan v. csibész kölyke

II. adv 1. még, hozzá; en gång ~ még egyszer; drick ett glas ~ igyál v. igyon még egy pohárral; en sak ~ még valami (v. egy dolog); en vecka ~ tnég egy hét(ig), egy héttel tovább 2. (készüléken, műszeren) be(kapcsolva) 3. (kifejezésekben:) ~ och från ide-oda, fel-alá; hellyel-közzel, hébe-hóba; gå ~ och från jön-megy, ide-oda járkál; det gör varken ~ eller) (i)från az semmit sem változtat a dolgon, (áz) nem tesz semmit, egyre megy; ~ och med sőt, még, már ... is; åt byn ~ a falu felé 4. (hgs igek, hirtelen v. perfektív cselekvést fejez ki:) knyta ~ säcken beköti a zsákot; skrika ~ felkiált; sluta ~ ögonen behunyja a szemét 5. még a till hgs igekötős igéket)

•III. conj: ~ dess (att) addig amíg, (a)míg

tillaga (elv.: till-laga) (el)készít tillagning (elv.: till-lagning) -en, -ar

(el)készités tillbaka adv hátra; vissza; hátrafelé; visszafelé; fram eller ~ előre vagy hátra; sedan lång tid ~ hosszú idő óta, régóta; det ligger långt ~ i tiden az réges-régen voit v. történt; vara ~ visszatért, -jött; redan ~ ? már visszatérjél) v. visszajött(él)?; már megint itt vagy v. van?; få ~ visszakap; ge ~ visszaad; kamma håret ~ hátrafésüli a haját; (hgs igekötőként a megfelelő igéknél) -blick -ent -ar hátratekintés; visszapillantás (átv is) -böjd -böjt hátrahajlított, visszahajlított -dragen draget 1. vissza- v. hátrahúzott 2. visszavonult, magányos; zárkózott^ tartózkodó, szerény -gående I. adj hátra - v. visszamenő; átv hanyatló II. s: -t hátra- v. vissza-menés; átv hanyatlás; vara på ~ visszamenőben ill. hanyatlóban van -gång -en hátrafelé v. visszafelé haladás, hátrálás; átv hanyatlás, visszaesés; vara på ~ visszamenőben van; átv hanyatlóban v. visszaesőben van -lutad hátra- v. visszadőlt -satt visz-szahelyezett; átv mellőzött -trädande -ty -n hátralépés, visszalépés (átv is); átv visszavonulás, lemondás -visa visszautasít; elutasít; kat, sp visz-szaver (támadást) tillbaks adv o tillbaka till|be(dja) -bad, -

bettimád; tisztel, bálványoz -bedjan = (en) imádás; bálványozás; imádat, tisztelet -bedjansvärd -värt imádatra v. tiszteletre méltó, imádni való -bedjare -n, ==. imádó, tisztelő

tillbehör -et, = hozzávaló(k), kellék(ek);

tartozék (jog is) tillblivelse -n létrejövetel, keletkezés; átv

születés, megalakulás tillbomma eltorlaszol; elreteszel, jól bezár; beszögez till | bringa -bragte, -bragt (v. -de, -t) (el-) tölt (időt); ~ sommaren på landet vidéken tölti a nyarat tillbringare -n, = (asztali füles) kanna tillbucklad behorpadt, (összevissza) horpadttillbud

tillbud -et, = 1. ajánlat 2. (súlyosabb következmeny(ek) nélküli) baleset v. szerencsétlenség; ~ till eldsvåda tűzveszély; ~ till olycka fenyegető baleset v. szerencsétlenség; det var ett otäckt ~ egy hajszálon múlt a megmenekülés, éppen hogy csak megúsztuk

tillbuds adv bud tillbyggnad -en, -er hozzáépítés, hozzáépített rész, toldalék-épület tillbörlig -t megillető, kijáró, kellő, köteles, illő; på ~t avstånd illő v. kellő távolságban tillbörligen, tillbörligt adv kellő(képp)en, illő(képp)en, megfelelően, annak rendje-módja szerint tilldela 1. kioszt, juttat; adományoz, odaítél; részesít, (oda)ad; ~ ngn en bestraffning büntetésben részesít (v. megbüntet) vkit; ~ ngn ett slag csapást mér vkire; ~ ngn en varning figyelmeztetésben részesít vkit; priset ~des honom, han ~des priset a díjat neki ítélték oda (v. adományozták) 2. kat: ~s (v. bli ~d) till ett truppslag beosztják egy fegyvernemhez tilldelning -en, -ar 1. kiosztás, juttatás; adományozás, odaítélés; kiadás 2. (fej-) adag (jegyrendszerben) tilldess I. conj amíg II. adv addig till|dra(ga) -drog, dragit: ~ sig 1. magára von, magához vonz; ~ sig uppmärksamhet magára irányítja a figyelmet, észrevéteti magát; händelsen tilldrog sig allmän uppmärksamhet az esemény általános érdeklődést keltett 2. (meg-) történik, megesik; (le)játszódik tilldragande vonzó, lebilincselő tilldragelse -n, -r esemény, eset; vänta en lycklig ~ családi örömöknek néz elébe

tilídöma -dömde, -dömt: ~ ngn ngt 1. odaítél vkinek vmit 2. átv vkinek javára v. terhére ír vmit, vkinek vmit tulajdonít

tillerkänna -kände, -känt 1. ~ ngn ngt oda- v. megítél vkinek vmit 2. átv tulajdonít, elismer; ~ boken ett visst värde bizonyos értéket tulajdonít a könyvnek, elismeri a könyv némi értékét

till |f alla -föll, -fallit: ~ ngn jut vkinek, esik v. száll vkire; detta tillfaller dig

ez neked jut; ez rád esik, ezt te kapod (örökül)

tillfart -en, -er oda- v. behajtás tillfartsväg -en, -ar: ~en till staden

a városba vezető út tillflykt -en menedék; oltalom; hajlék, szállás; ta sin ~ till ngn menedéket keres vkinél, vkihez menekül v. folyamodik

tillflykts|ort -en, -er menedék(hely), mentsvár

tillflöde -t, -n 1. odafolyás, -ömlés, beáramlás; ett stort ~ av turister turisták áradata v. özöne 2. mellékfolyó tillfoga 1. hozzáilleszt, -tesz; csatol, mellékel 2. okoz; tesz; ~ ngn ett nederlag vereséget mér vkire; ~ ngn ont rosszat tesz vkinek; ~ ngn skada kárt okoz vkinek; ~ ngn ett sår sebet ejt vkin; honom ~des en stor förlust (ő) nagy kárt szenvedett, nagy veszteség érte

tillfreds (meg)elégedett; ge sig ~ med ngt megelégszik v. beéri vmivel -ställa -ställde, -ställt kielégít; megfelel (ngt vminek); ~ sin hunger éhségét csillapítja -ställande kielégítő; elegendő, elégséges -ställd -ställt kielégített, ki-elégült; (meg)elégedett -ställelse -n kielégülés; megelégedés, elégedettség (över v. med -vei); till allmän ~ közmegelégedésre till|friskna felgyógyul, -épül (efter v. från -bői); lábadozik -frisknande -t (fel)gyógyulás, felépülés; lábadozás -frusen -fruset befagyott; megfagyott, jéggé fagyott -fråga megkérdez; kérdést intéz (ngn

vkihez); tanácsot kér (om ngt vmiben); ~ ngn om hans åsikt vkinek a véleményét tudakolja -frågan (en): pd~om... arra a kérdésre hogy ... tillfullo adv teljesen, teljességgel tillfyllest adv eléggé; vara ~ elegendő, elég(séges) -göra -gjorde, ogjort : ~ ngt eleget tesz vminek, kielégít vmit -görande elegendő, kielégítő -görelse -n elégtétel; vall penitencia tillfånga |ta(ga) -tog, -tagit foglyul ejt, elfog; bli tillfångatagen foglyul ejtik, fogságba esik tillfälle -t, -n alkalom; véletlen; ~t gór tjuven alkalom szüli a tolvajt; utgjorde v. ville att a véletlen akarta hogy;tillfällig

det ges ~n då vannak alkalmak v. esetek amikor; begagna ~t megragadja az alkalmat, él az alkalommal; bereda sig ~ att alkalmat talál arra hogy; /d v. ha ~ titi ngt alkalma van vmire; ge v. bereda ngn ~ till ngt alkalmat ad vkinek vmire; ge ~ till klagan panaszra ad okot; gripa ~t i flykten üstökön ragadja az alkalmat, (kapva) kap az alkalmon; låta ~t gå sig ur händerna elszalasztja az alkalmat; passa på ~t, ta ~t i akt megragadja v. felhasználja az alkalmat; vara i ~ att abban a helyzetben van hogy; fór ~t pillanatnyilag, jelenleg; ez alkalommal; (éppen) akkor; egyelőre; vid ~ alkalomadtán, alkalmilag; vid ett annat ~ más alkalommal; vid första bästa ~ az első adandó alkalommal; vid vissa ~n bizonyos alkalmakkor v. esetekben

tillfällig -1 véletlen; alkalmi; esetleges; ideiglenes, átmeneti, múló; pillanatnyi; ~t arbete alkalmi munka; ~t utskott (parlamenti) rendkívüli bizottság -het -en, -er véletlen(ség); esetlegesség; véletlen eset; en ~ gjorde att det lyckades a véletlenen múlott hogy sikerült; av en ~ véletlenségből, véletlenül

tillfällighets|arbetare -n, — alkalmi munkás -dikt -en, -er alkalmi költemény -köp -et, — alkalmi vétel tillfälligtvis adv véletlenül; alkalmilag,

esetleg; történetesen tillföra -förde, -fört (oda)vezet; odavisz, -hoz, -szállít (ngn ngt vkinek vmit); ellát (ngt vmivel), ad tillförlitlig -t megbízható; hiteles, hitelt érdemlő -het -en megbízhatóság; hitelesség

till|förordna f-ör-] kirendel, megbíz -för-ordnad [-ör-] kirendelt, megbízott; ideiglenes, helyettes; ~ professor helyettes tanár (egyetemen, főiskolán) tillförsel -n szállítás; felhozatal; ellátás tillförsikt -en bizalom (till -ben) tillförsäkra: ~ ngn ngt biztosít v. fenntart vkinek vmit; ~ sig en god plats jó helyet biztosít magának till |ge -gav, -givit tillgiva tillgift -en bocsánat t?il|giva -gav, -givit megbocsát (ngn ngt vkinek vmit) -given -givet ragaszkodó,

hű(séges), őszinte, odaadó; din tillgivne vän őszinte v. hű barátod; E(de)r tillgivne tisztelő híve, őszinte tisztelettel (levélbefejezes) -givenhet -en ragaszkodás, hűség; odaadás (för ngn vkihez; vki iránt); hysa ~ för ngn ragaszkodik v hü vkihez, szeret vkit tilígjord -gjort mesterkélt, kereseti, erőltetett, csinált; modoros, affektált tillgodo adv godo -göra -gjorde, -gjort: ~ sig ngt hasznára fordít, hasznosít, ki- v. felhasznál, értékesít -havande -t, -n ker: követelés, aktíva -rakna: ~ sig ngt (saját) javára beszámít v. ír vmit -se -såg, -sett 1. tekintetbe v. figyelembe vesz; ügyel (ngt vmire);

se till; ~ ngns intressen ügyel vkinek az érdekeire 2. kielégít; eleget tesz; gondoskodik (ngt vminek; vmi-ről); ~ sitt behov av en vara kielégíti v. fedezi szükségletét egy áruból -skriva -skrev, -skrivit javára ír, jóváír tillgrepp -et, = 1. eltulajdonítás, elorzás; lopás; sikkasztás 2. határozott cselekedet; beavatkozás till! grip a -grep, -gripit 1. eltulajdonít, eloroz; (el)lop, (el)sikkaszt 2. átv nyúl, folyamodik (ngt vmihez); ~ åtgärder intézkedéseket tesz, intézkedésekhez folyamodik tillgränsande határos, szomszédos till|gå -gick, -gått I. vi végbemegy, lefolyik, történik II. vt: finnas v. vara att ~ kapható, van, hozzáférhető, rendelkezésre áll: ha att ** (birtokában) van, rendelkezésére áll; har da pengar att ~ ? van pénzed?; så länge jag har honom att ~ addig amíg ő itt van

tillgång -en, -ar 1. bejárat, (vhova vezető) út; bejutás; hozzájutás, -férés; ~ till arbete munkaalkalom, -lehetőség; ge ngn ~ till ngt hozzáférhetővé tesz vmit vki számára; ha ~ till ngt hozzájut v. hozzáfér vmihez, rendelkezésére áll (v. kéznél van) vmi; jag har inte ~ till telefon nem jutok hozzá telefonhoz, nincs telefonom 2. készlet, tartalék (på ngt vmiből); ~ och efterfrågan kínálat és kereslet; ~en på mjölk var knapp tejhez nehéz voit hozzájutni; ha riklig ~ på ngt bőségesen el van látva vmivel, bőséges tartaléka van vmiből; i mån av ~ amíg a készlettillgänglig

tart; vid bristande ~ tartalék(ok) hiányában 3. ~ar anyagi eszközök v. források, anyagiak; vagyon; aktíva; ker: skulder och ~ar passzíva , és aktíva; ha inga ~ar nem rendelkezik anyagi eszközökkel, nincs semmi vagyona v. pénze; leva över sina ~ar erején felül (v. anyagi lehetőségein túl) költekezik 4. átv nyereség, (értékes) támasz, kincs; han är en ~ för föreningen ő értékes támasza az egyesületnek

tillgänglig -í 1. hozzáférhető, elérhető, megközelíthető; rendelkezésre álló, kapható; museet är ~t för allmänheten a múzeum nyitva van a közönség számára; med alla ~a medel minden rendelkezésre álló eszközzel 2, barátságos; fogékony (för ngt vmi iránt) tillhanda adv kéznél; kezére; [vkinek a] kezéhez; gå ngn ~ tillhandagå; när detta brev kommer E(de)r ~ amikor Ön kézhez kapja ezt a levelet -gå -gick, -gått kezére jár, segítségére van v. siet, segít (ngn vkinek) -hålla -höll, -hållit készenlétben tart; rendelkezésére bocsát (ngn vkinek); árusít; szállít, szolgáltat; kiszolgál; ellát; tidningen tillhandahåll(e)s hos ngn az újság kapható v. vásárolható vkinél tillhandla: ~ sig ngt megvesz v. megvásárol (magának) vmit tillhands adv — hand tillhjälp -en segítség; közreműködés, támogatás

tillhopa adv össze; együtt(esen), összesen tillhygge -t, -n ütőfegyver, -szerszám till|håll -et, = tartózkodási hely; átv tanya; ha sitt ~ tanyázik, tartózkodik "[vhol] -hålla -höll, -hållit: ~ ngn att göra ngt rászorít v. ösztökél v. unszol vkit vminek a megtételére; ~ ngn att arbeta munkára szorít v. fog vkit

till|bör a -hörde, -hört 1. ~ ngn v. ngt

tartozik vkihez v. vmihez; detta hus tillhör mig ez a ház az enyém; valarna tillhör däggdjuren a bálnák az emlősök közé tartoznak; tilUiöre djuret den som hittade az állat azé legyen aki megtalálta; ~ en förening egyesülethez tartozik, egyesületnek a tagja 2. illet; vonatkozik; való (ngt vmire); vad som tillhör

handeln ami a kereskedelmet illeti; denna sko tillhör vänstra foten ez a cipő a bal lábra való 3. rég tartozik (ngn vkire), vkinek a dolga v. kötelessége; det tillhör inte mig ez nem tartozik rám, ez nem az én dolgom -hörande hozzá tartozó; ~ n^í vmihez tartozó; vminek a tagja v. alkalmazottja; en bok ~ dig, en dig ~ bok egy(ik) könyved; en våning med alla ~ bekvämligheter egy összkomfortos lakás -hörig -t tartozó (ngt vmihez); ngn ~ valakié; en mig ~ bok egy(ik) könyvem -hörighet -en, -er [vkinek a] tulajdona; ingóság, holmi, [vminek a] tartozéka tillika (elv.: till-lika) adv 1. ugyanakkor, egyúttal, egyszersmind; hon är vacker och ~ förståndig (ő) szép amellett értelmes is 2. ~ med -val, -vei együtt tillintet | g jör d -gjo rt megsemmisített; megsemmisült; átv le- v. összetört, lesújtott -göra -gjorde, -gjort megsemmisít; elpusztít; lerombol; teljesen legyőz, lehengerel (vitában); semmivé tesz, meghiúsít -görelse -n megsemmisítés; elpusztítás; lerombolás; meghiúsítás; megsemmisülés; (el-) pusztulás; meghiúsulás tillit (elv.: till-lit) -en bizalom; bizodalom (till -ben); ha v. hysa ~ till ngn bizalommal van v. viseltetik vki iránt; sätta sin ~ till ngn bizalmát helyezi vkibe, bizalommal van vkihez tillitsfull (elv.; till-litsfull) -1 bizakodó,

bízó, bizalommal teli tílljubla: ~ ngn en hälsning ujjongva

üdvözöl vkit tillkalla (oda)hív, magához hív; ~ (en) läkare orvost hív; ~ sakkuniga szakértőket von be tillklippa -klippte, -klippt kiszab (ruhát) tillklistra leragaszt

tillknäppt begombolt; átv begombolkozott, zárkózott tillkomma [-o-] -kom, -kommit 1. hozzájön, -járul (— hozzászámítandó) 2. ~ ngn (ki)jár vkinek, (meg)illet vkit; tartozik vkire; vkinek a dolga v. kötelessége; ge mig det som mig tillkommer add v. adja meg nekem ami jár v. megillet; det tillkommer inte dig ez nem tartozik rád; det tillkommer inte mig att avgöra frågan nem rám tartozik a kérdés eldöntése; det till-

%tilkommande

kommer honom att öva självkritik az ő dolga hogy önkritikát gyakoroljon 3. létrejön, keletkezik; tillkomme ditt

rike! jöjjön el a te országod 1 tillkommande [-o-] eljövendő, jövő, (el-) következő; hans ill. hennes ~ a jövendőbelije; a menyasszonya ill. vőlegénye

tillkomst [-o-] -en létrejövetel, [vminek

a] létrejötte; keletkezés, eredet tlllkonstlad [-o-] mesterkélt, erőltetett,

színlelt

tillkopplad [-o-] hozzákapcsolt; bekapcsolt (motor) tillkrånglad bonyolult, összekuszált tillkämpa: ~ síg kiharcol, kiverekszik, kiküzd; med ~t lugn magára erőszakolt nyugalommal tillkänna adv känna I. -ge v. -giva -gav, -givit tudtul ad, tudomására hoz, (be)jelent; közöl; tudat, értesít; kihirdet; (ki)nyilvánít; härmed tillkännagiv es... (ezennel) értesítjük. ..; han tillkännager sina känslor för ngn érzelmeit nyilvánítja v. elárulja vkinek -givande -t, -n 1. tudtul adás, (be-) jelentés; közlés; értesítés; kihirdetés 2. hirdetmény, hirdetés tillmäle -t, -n szitok, szidalom; gyalázó v.

becsmérlő szavak till|mäta -mätte, -mätt 1. kimér, kiszab; (ki)adagol 2. átv tulajdonít (ngn ngt vkinek vmit); ~ ngt betydelse jelentőséget tulajdonít vminek; ~ sig äran av ngt magának tulajdonítja vminek a dicsőségét, dicsekszik vmivel -mätt kimért, kiszabott, kiszámított; tiden är knappt ~ szűkre van szabva az idő, szűken áll(unk) idő dolgában tillmötes adv (möte): gå ~ elébe megy -gå -gick, -gått: ~ ngn kedvében jár, kedvére tesz vkinek; előzékeny vkihez (v. vki iránt); ~ en önskan kívánságnak eleget tesz, óhajt teljesít -gående I. adj előzékeny, szívélyes, megnyerő, udvarias II. s; -t 1. előzékenység, szívélyesség, udvariasság 2. ett ~ av rigi vminek a teljesítése v. elfogadása

tillnamn -et, = 1. vezetéknév, családnév 2. (megkülönböztető) melléknév, ragadványnév tillnarra: ~ sig ngt ki- v. elcsal vmit (av ngn vkitől)

tillnärmelsevis adv megközelítőleg tillocka [-o-] (elv.: till-locka): ~ sig ngt av ngn el- v. kicsal vkitől vmit tillopp [-0-] (elv.: till-lopp) -et, =

1. oda- v. befolyás, beömlés, beáramlás

2. tolongás, csődület

tilloppsrör [-o-] -et, = techn beömlőcső,

beeresztőcső tillplattad lelapított, elsimított; átv elképedt, paff; bli ~ o tátva marad a szája, paff lesz tillpåköpet adv ráadásul, azonfelül, a tetejébe (még) tillra gördül, pereg; tårarna ~de nerför hennes kinder a könnyek legördültek az orcáján tillreda -redde, -rett (el)készít tillreds adv készen, készenlétben tillrikta nyomd: (formát) egyenget till|rop -et, — (oda)kiáltás; felkiáltás; tetszésnyilvánítás; hälsa ngn med glada ~ ujjongva üdvözöl vkit -ropa odakiált (ngn vkinek); megszólít; megállásra felszólít (ör) tillrygga|lägga -lade, -lagt maga mögött hagy, megtesz (utat); leél, megér (időt)

till|råda -rådde, -rått tanácsol, ajánl; rábeszél; ~ ngn försiktighet óvatosságot ajánl vkinek -rådan — (en) tanács; javallat; rábeszélés* på läkarens ~ az orvos tanácsára -Vådlig -t tanácsos, ajánlatos tillräcklig -t elég(séges), elegendő; vi har ~t med tid elég (sok) időnk van; ~t elég(gé); ~t ofta elég gyakran tillräkna oda- v. kiszámol (pénzt); betud, beszámít; felró; ~ ngn ngt vkinek betud vmit; man kan inte ~ honom vad han gór nem lehet felróni neki azt amit csinál; ~ ngn förtjänsten av ngt vkinek érdeméül tud be vmit tillräknelig -t beszámítható (jog is) -het -en beszámíthatóság (jog is); förminskad ~ csökkent v. korlátozott beszámíthatóság tillrätta adv ->- rätta (I. 1.) -kommen [-o-] -kommet meg- v. előkerült -lagd -lagt elrendezett, eligazított -lägga -lade, -lagt 1. helyére tesz v. igazít, helyre rak, megigazít 2. átv tisztáz; elrendez, eligazít -skaffa előkerít, visszaszerez; visszajuttat, -ad (åt ngn vkinek) -visa rendreutasít; megdorgáltillrättavisning

(för ngt vmiért) -visning -en, -ar rendreutasítás; dorgálás (Jör ngt vmiért) tills I. con] (a)mig; jag väntar ~ hon

kommer várok amíg (ő) jön II. praep -ig; ~ vidare további intézkedésig, továbbra is; egyelőre; ~ i morgon holnapig; ~ om v. på lördag szombatig tillsagd -sagt (-*- säga): är det tillsagt? kiszolgálják már önt?, tetszik már kapni? (üzletben); är han megmondta v. megmondták neki?; értesült már [róla]? tillsamman(s) adv együtt; össze; együttesen, közösen; összesen; resa ~ med ngn együtt utazik vkivel, vkivel (v. vkinek a társaságában) utazik; vi fyra ~ mi négyen együtt; stå tätt ~ szorosan egymás mellett állnak; binda ~ egybeköt (könyveket) tillsats -en, -er 1. hozzátétel, -adás 2. hozzávaló, kellék; csepp(nyi), kis meny-nyiség, kevéske; hälla en ~ av rödvin i såsen egy kevés vörösbort önt a mártásba 3. hozzátét, toldalék (techn is)

till|se -såg, -sett utánanéz, (fel)ügyel, vigyáz; gondoskodik -seende -t szemmel tartás; felügyelet tillskansa: ~ sig eltulajdonít, magához ragad, megkaparint; ~ sig makten magához ragadja a hatalmat till|skjuta -sköt, -skjutit (anyagilag) hozzájárul, hozzájárulást ad; ~ tio kr. hozzájárul tíz koronával tillskott [-o-] -et, = hozzájárulás, járulék; pótlék (bérhez); átv nyereség (till ngt vminek a számára); göra ett ~ till ngt (anyagilag) hozzájárul vmihez till|skriva -skrev, -skrivit 1. ~ ngn ír vkinek 2. hozzáír, -fűz 3. ~ ngn ngt vkinek vmit tulajdonít; vkinek a terhére ill. javára ír vmit; man måste ~ dig skulden till olyckan téged kell okolni a szerencsétlenségért, neked kell felróni a szerencsétlenséget; ~ sig förtjänsten av ngt saját érdeméül tud be vmit; händelsen tillskrives inte politisk betydelse az eseménynek nem tulajdonítanak politikai jelentőséget till|skynda I. vt okoz (ngn ngt vkinek vmit); det ~r honom en stor förlust ez nagy veszteséget okoz neki II. vi ide- v. odasiet; Rommá ~nde sietve jön -skyndan = (en), -skyndelse -n, -r

ösztönzés, sürgetés; göra ngt på ngns ~ vkinek az ösztönzésére (meg)tesz vmit till [skära -skar, -skurit (ki)szab (pl. ruhát) -skärare -n, — szabász -skärer-ska -n, -or szabásznő -skärning -en, -ar kiszabás; szabás till|sluta -slöt, -slutit be- v. lezár; becsuk; ~ sina ögonen behunyja szemét; hermetiskt tillsluten légmentesen lezárt -slutning -en 1. (be- v. le)zárás; be-csukás 2. csatlakozás, felzárkózás, -sorakozás; [résztvevők] nagy száma, tömeg; under stor ~ av intresserade nagyszámú érdeklődő részvételével tillspetsa meg- v. kihegyez, kiélesít; átv kiélez; en ~d situation kiélezett helyzet; ~ sig kiéleződik, kiélesedik tillspika be- v. leszegez; hozzászegez; odaszegez

tillspillo adv ->- spillo -ge v. -giva -gav, -givit feláldoz, prédául enged v. vet, veszni hagy; elpazarol, eltékozol; tillspillogiven möda kárba veszett fáradság

tillströmning -en oda- v. beáramlás, be-ömlés; (oda)tódulás, -özönlés; tülekedés; en ~ av folk emberáradat tillstunda közeleg; våren ~r a tavasz közeleg

tillstymmelse -n, -r átv: jel, nyom, csíra; icke en ~ till fruktan a félelemnek nyoma v. árnyéka sem till|styrka -styrkte, -styrkt támogat, javasol, ajánl, helyesel; ~ ett fór slag támogat egy javaslatot -styrkan = (en) támogatás, javaslat, ajánlás till {stå -stod, -stått el- v. beismer; meg-v. bevall (ngt för ngn vkinek vmit); jag mig ha sagt det elismerem hogy ezt mondottam; fór att ~ sanningen az igazat megvallva tillstånd -et, = 1. engedély; hozzájárulás, beleegyezés; ge ngn ~ till ngt engedélyt ad vkinek vmire 2. állapot; helyzet; i flytande ~ folyékony állapotban; sakernas ~ a dolgok állása tillståndsbevis -et, = jogosítvány; hatósági engedély tillstädes adv helyben; a helyszínen; heiybe; a helyszínre; komma ~ a hely színére megy v. jön, megjelenik; vara ~ helyben (ill. a hely színén) van; jelen van -varande jelenlevő till|städja -stadde, -statt rég: megenged,tillställa

engedélyez -ställa -ställde, ställt átad, kézbesít, eljuttat, megküld (ngn ngt vkinek vmit) -ställning -en, -ar 1. rendezvény; ünnepély, ünnepség; mulatság 2. átv o história, dolog, cécó; hela ~en az egész hűhó v. cirkusz; en skön ~ szép kis história; vad är det härför ~ar? miféle cécó ez?, mi folyik v. történik itt?; det är hans ~ar ezt ő agyalta ki, ez az ő műve -stöta -stötte, -stött 1. csatlakozik (till ngt vmihez) 2. átv hozzájön, -járul (pl. betegség); bekövetkezik, fellép; om något oväntat inte tillstöter ha valami váratlan esemény nem jön közbe tillsvidare adv tills tillsyn -en felügyelet; ellenőrzés; ha v. hålla ~ över ngn v. ngt felügyel v. (fel)vigyáz vkire v. vmire; stå under ngns vkinek a felügyelete alatt áll tillsynes adv -v syn

tillsynings|man -mannen, -män felügyelő, eílenőr, őr

tili|säga -sade, -sagt felszólít; megmond, -hagy; utasít, megparancsol; säga (till); tillsagd -sägelse -n, -r

1. felszólítás; meghagyás; utasítás, parancs 2. rendreutasítás, dorgálás

till|sända -sände, -sänt megküld (ngn ngt vkinek vmit) -sändning -en, -ar küldemény

till jsätta -satte, -satt 1. hozzátesz, -fűz, -illeszt; beletesz, bele- v. hozzáad; ~ socker till kaffet cukrot tesz a kávéba

2. kinevez, kirendel; betölt (állást); ~ ngn kinevez vkit; ~ en kommitté bizottságot küld ki; ~ en plats (egy) állást betölt; professuren är ännu inte tillsatt a tanári állás (v. tanszék) még nincs betöltve -sättning -en, -ar 1. hozzátevés, -illesztés; beletevés, hozzáadás 2. kinevezés, kirendelés; betöltés (állásé) 3. tillsats

tilltag -et, — vállalkozás; kísérlet; csíny; ett djärvt ~ merész vállalkozás; vakmerő tett tilljta(ga) -tog, -tagit növekedik, gyarapodik; erősödik; fokozódik; dagarna tilltar a napok hosszabbodnak; stormen tilltar a vihar erősödik v. fokozódik; ~ i styrka erőben gyarapodik, erősödik -tagande I. adj növekedő, gyarapodó; erősödő, fokozódó II. s; -1 növekedés, gyarapodás; erősödés,

fokozódás; månen är i ~ a hold növekvőben van (v. növekszik) -tagen -taget: knappt ~ szűken mérve v. számítva; vara för lågt ~ túl alacsonyan van megállapítva v. számítva tilltagsen -tagset vállalkozó szellemű; merész, vakmerő; erőszakos, szemtelen -het -en vállalkozó kedv v. szellem; merészség, vakmerőség; szemtelenség

tilltal -et, — 1. megszólítás; [vkihez intézett] szavak; hon svarar inte på ~ ő nem válaszol ha szólnak hozzá (v. megszólítják) 2. jog vád; ställa ngn under ~ vád alá helyez vkit 3. rég megrovás

till Itala -de, -t (o, költ: -talte, -talt) 1. megszólít; szól (ngn vkihez); ~ ngn på ungerska megszólít vkit magyarul; den ~de a megszólított 2. tetszik (ngn vkinek); vonz; han ~r mig ő tetszik v. rokonszenves nekem, kedvelem őt; tavlan ~r mig inte a kép nem tetszik nekem (v. nem vonz engem), a kép nem mond nekem semmit; känna sig ~d av ngt tetszik neki vmi, érdekli v. vonzza vmi 3. jog (be)vádol; -»- åtala 4. rég megró -talande vonzó, rokonszenves, megnyerő; tetszetős, kellemes tilltals |förrn [-o-] -en, -er nyelv: megszólító alak -ord -et, — megszólítás tilltrasslad összegabalyított; összegabalyodott, -kuszált; átv bonyolult, kuszált, zavaros tilljtro I. s: -n hit(el); bizalom (/*'//-ben); sätta ~ till ngt hitelt ad vminek, elhisz vmit; inte vinna ~ hos ngn nem talál hitelre vkinél, vki nem hiszi el II. vt: -trodde, -trott: ~ ngn ngt képesnek hisz v: tart vkit vmire; det ~r jag honom inte ezt nem tételezem fel róla; ~ sig mycket túlságosan bízik saját erejében, túl nagy az önbizalma till|träda -trädde, -trätt belép; birtokba vesz; ~ ett ämbete hivatalba lép, elfoglalja hivatalát; ~ ett arv örökséget átvesz (v. birtokba vesz); ~ en mening (egy) véleményhez csatlakozik

tillträde -t, -n 1. belépés, bemenet; bebocsátás; fritt ~ ingyenes belépés, szabad bemenet; ~ förbjudet! tilos a bemenet!; ~ till havet kijárat a ten-tillträdesdag

gerhez; få ~ hos ngn bejut vkihez; ha ~ hos ngn bejáratos vkihez; obehöriga äga icke ~ idegeneknek tilos a bemenet 2. birtokbavétel; átvétel (vagy o né) ; hivatalba ill. szolgálatba lépés

tillträdesdag -en, -ar belépés napja (szolgálatba ill. hivatalba) tilltugg -et o falat, (egy kis) harapnivaló

(italhoz); borkorcsolya till|tvinga -tvang, -tvungit: ~ sig kierőszakol, kikényszerít, kicsikar tilltvåla átv: o ~ ngn ordentligt alaposan. megmossa vkinek a fejét tilltyga átv kikészít, helybenhagy,, elintéz; illa ~d derekasan helybenhagyott, csúfosan elagyabugyált tilltänkt elgondolt; szándékolt, tervezett; din ~a a jövendőbelid tillvalsämne -t, -n szabadon választható

(tan)tárgy (svéd gimnáziumban) tillvara|ta(ga) -tog, -tagit gondjaiba v. magához vesz, megőriz, eltesz; összegyűjt; fel- v. kihasznál; megvéd; ~ ngns intressen megvédi vkinek az érdekeit, őrködik vkinek az érdekein; tillvaratagna effekter talált tárgyak tillvaro -n lét, létezés; kampen för ~n a létért folyó küzdelem; föra en trist ~ nyomorúságos életet él tillverka készít (iparilag), gyárt, termel, előállít, csinál tillverkare -n, = készítő, gyártó,

előállító, termelő tillverkning -en, -ar 1. készítés, gyártás, termelés, előállítás 2. gyártmány, készítmény, termék; ungersk ~ magyar gyártmány tillverknings |hemlighet -en, -er gyártási titok -kostnad [-o-] -en, -er gyártási v. előállítási v. termelési költség(ek) -pris -et, — v. -er előállítási v. gyártási ár -år *et, = gyártási év tillvinka (oda)int; ~ sitt avsked búcsút int till|vinna -vann, -vunnit: ~ sig megnyer, (meg)szerez (magának); ~ sig ngns aktning megszerzi v. kiérdemli vkinek a megbecsülését tillviska odasúg

tillvita megvádol; (bűnül) felró, szemére vet (ngn ngt vkinek vmit); ráfog (ngn

Tigt vkire vmit); ~ ngn skulden för ngt

vkire hárítja a felelősséget vmiért tillvitelse -n, -r vád; szemrehányás; ráfo-

gás; göra ngn en ~ szemrehányást tesz vkinek tillväga adv (väg): gå försiktigt ~ óvatosan jár el -gående -t, -gångssätt -et, — eljárás(mód) tillvälla: ~ sig hatalmába kerít, magához ragad, (jogtalanul) megszerez, megkaparint; ~ sig makten magához ragadja a hatalmat tillväxt -en növés, növekedés; gyarapodás; szaporodás; fejlődés; vara stadd i ~ növekvőben v. gyarapodóban v. fejlődőben van; få stå på ~ várnia kell, várhat

tillydande (elv.: till-lydande) hozzá tartozó

tillåta (elv.: till-låta) tillät, tillåtit megenged, engedélyez (ngn ngt vkinek vmit); om ni tillåter ha (ön) megengedi; tillåt mig fråga engedd v. engedje meg hogy megkérdezzem; det är inte tillåtet att röka här itt nincs megengedve a dohányzás, itt nem szabad dohányozni; han tillåter sig lyxen av att ha bil (o) megengedi magának azt a fényűzést hogy autója legyen; jag tillåtes mig underrätta Er att bátor vagyok Önt értesíteni hogy tillåtelse (elv.: till-låtelse) engedély; engedelem; ge ngn ~ till ngt engedélyt ad vkinek vmire; med er ~ (szíves) engedelmével

tillåten (elv.: till-låten) tillåtet megengedett, engedélyezett; rökning ~ szabad dohányozni, a dohányzás meg van engedve; högsta tillåtna hastighet legnagyobb megengedett sebesség; ~ tid vadászati ill. halászati idő tillåtlig (elv.: till-låtlig) -t megengedhető, engedélyezhető; megengedett, engedélyezett tillägg (elv: till-lägg) -et, — kiegészítés, pótlás; toldalék; utóirat, függelék; pótlék (bérhez); felár, pótdíj (till ngt vmihez); ~ och rättelser pótlások és helyesbítések (könyv végén); med ™ av ngt vmit beleszámítva, vminek a hozzászámításával tillägga (elv.: till-lägga) tillade, tillagt 1. hozzátesz, -told; hozzáfűz, -ír; pótlólag be- v. feljegyez 2. ~ ngn ngt

vkinek vmit tulajdonít

tilläggning (elv.: till-läggning) -en kikötés (hajóé)tilläggsavgift

tilläggs I avgift -en, -er pótdíj -band -et, = pótkötet -biljett -en, -er pótjegy; ~ jör sovvagn hálókocsi-pótjegy -plats -en, -er, -ställe -t, -n kikötőhely tillägna I. vt ajánl, dedikál (ngn ngt vkinek vmit) II. ~ sig elsajátít, magáévá tesz, megszerez; eltulajdonít; ~ sig kunskaper ismereteket elsajátít

tillägnan = (en) ajánlás, dedikáció tillämna tervez, tervbe vesz, szándékozik; ~ ngn en gåva ajándékot szán vkinek

tillämpa (elv.: till-lämpa) alkalmaz; vonatkoztat (pá -re); ~d matematik alkalmazott matematika tillämplig (elv.: till-lämplig) -t alkalmazható, használható; vonatkoztatható (på ngt vmire); odaillő, megfelelő; ~ i praktiken a gyakorlatban alkalmazható; lagen gäller i ~a delar a törvény értelemszerűen alkalmazandó; det icke ~a överstrykes a nem kívánt (v. fölösleges) törlendő tillämpning (elv.: till-lämpning) -en, -ar alkalmazás, felhasználás; ha v. äga ~ på ngn alkalmazható v. érvényes vkire

tillända adv (ända1): gå ~ véget ér; elmúlik, lefolyik, lejár (idő) -gången -gånget, -lupén -lupét elmúlt, lefolyt; lejárt; efter ~ frist a határidő lejárta után

tillärna szándékol, szándékában van tilläventyrs adv véletlenül, esetleg, netalán

till (öka megnövel, gyarapít, szaporít; ~d upplaga bővített kiadás (könyvé) -ökning -en, -ar megnövelés,

gyarapítás; szaporítás; gyarapodás; szaporulat; få ~ (på lönen) fizetésemelést kap; vänta ~ o gyereket vár till| önska kíván (ngn ngt vkinek vmit) -önskan (en), -önskning -en, -ar (jó)kívánság; med ~ om en lycklig resa szerencsés utat kívánva tillövers adv (->- över [adv]) hátra, többé; inte ha ngt ~ nincs többé (v. nem maradt) semmije; inte ha ngt ~ för ngn már nem kedvel v. szeret vkit tim (arbetare -n, — órabéres munkás -avlöning -en, -ar órabér, -díj -betalning -en órabér ill óradíj szerinti bérezés ill. fizetés

timbre [te'nsber] -n hang csengése v.

hangzása, hangszín timglas -et, — homokóra timid félénk, bátortalan timiditet -en félénkség, bátortalanság timjan -en nov: kakukkfű, vadcsombor timlig -t mulandó, földi, evilági; lämna det ~a elköltözik ebből az árnyékvilágból, meghal tim (lärare -n, — óraadó tanár -lön -enr

-er órabér, -díj timme -n, -ar (költ: timma -n, -r) 1. óra (idő); en och en halv halvannan ~ másfél óra; tre kvarts ~ háromnegyed óra; hans ~ har slagit ütött az (utolsó) órája; varje ~ minden órában, óránként; varannan ~ minden második órában, kétóránként; en ~s tid egy óra(i idő); egy óra hossza(t); en ~s väg egyórányi v. egyórás út; två tim-mars resa kétórás utazás v. út; sex timmars arbetsdag hatórás munkanap v. munkaidő; ~ efter ~ óráról órára; 60 km i ~n 60 km óránként; i timmar órák hosszat, óraszámra; i flera timmar órákig, órák hosszat; i elfte ~n az utolsó percben, a tizenkettedik órában; om en ~ egy óra múlva; per ~ óránként; på en ~ egy órára; egy óra alatt; egy órán belül; arbeta på ~ órabérben dolgozik; komma på ~n percnyi pontossággal jön, pontosan érkezik 2. (tan)óra; ge timmar órákat ad

timmer timret, = fa(anyag), épületfa, rönk -flottare [-o-] -n, — faúsztató, tutaj os -flotte [-o-] -n, -ar tutaj -flottning [-o-] -en, -ar faúsztatás, tutajozás -huggare -n, = favágó -man -mannen, -män ács -skog -en, -ar szálerdő, szálas erdő -stock [-o-] -en, -ar rönk(fa), fatörzs (épületfának); gerenda; átv: dra ~ar húzza a lóbőrt, horkol

timotej -en nov: mezei komócsin, timót-fű

tim (penning -en, -ar órabér, -díj -plaè

-en, -er órarend timra ácsol; fából épít timslag -et, = óraütés timslång -t egyórás, egyórai; többórás,, hosszas

timtal: i ~ óraszámra, órákig tim|tals adv óraszámra, órák hosszattfimvis

797

-vis adv 1. óránként 2. timtals -visare -n, = óramutató tina1 -72, -or 1. bödön, faedény (vaj

tárolására) 2. kb.: varsa tina2 vt, vi: ~ (upp) felolvaszt; felolvad,

-enged (átv is) iindra ragyog, csillog ting1 -et, == dolog; tárgy; alla goda ~ år

tre kb.: három a magyar igazság •ting2 -ei, = 1. bírósági ülésszak; járásbíróság^ ülés); hålla ~ bíráskodik, ítélkezik, törvényt ül; sitta ~ járásbíróságon teljesít szolgálatot (v. működik) (mint bíró) 2. tört népgyűlés, (törvényhozó) gyűlés; (landsting, folketing)

tinga: ^ (på) megrendel; bérel; felfogad, szegődtet; ~ rum på ett hotell szálladában szobát rendel; ~ tid időpontot beszél meg (pl. látogatás céljából); — hgs igek: ~ bort vállalatba ad, kiad (munkát); ~ bort sig elszegődik, szolgálatba áll tingest -en, -ar dolog; tárgy; o izé iings|hus -et, = járásbírósági épület -lag -et, = járásbíróság területe, járásbírósági kerület -säl -en, -ar járásbírósági tárgyalóterem tinktur -en, -er tinktúra tinne -n, -ar 1. ép oromcsipke, -fog; csipkés oromzat 2. költ (hegy)orom, csúcs 3. átv tetőpont, csúcspont tinning -en, -ar halánték -ben -et, =

halántékcsont tio (o tie) számnév tíz; (vö. fem és ösz-szet)

tio | dubbel -t tízszeres -foting -en, -ar áll: tízlábú rák -kamp -en, -er sp: tíztusa, dekatlon tionde I. számnév tizedik; (vö. femte és összet) II. s: -n v. -t tört: tized, dézs-ma

tion(de)del -en, -ar tizedrész; en ~s

sekund egytized másodperc tiotal -et, = tízes (szám); ett ~ personer körülbelül v. mintegy tíz személy; på ~et a

tízes években (XX. század) tiotusentals adv tízezerszámra tioöring -en, -ar tízörés (érme) tipp1 -en, -ar [vminek a] csúcsa v. hegye v. vége

tipp2 -en, -ar 1. lerakodóhely 2. billenőszerkezet, billentő(berendezés) tippa11, vt, vi 1. fel- v. megbillent, fel-

borít, -dönt; kiürít 2. fel- v. megbillen, felborul, -dől II. (hgs igek:) ~ över a) át- v. felbillent, felborít; b) át- v. felbillen, felborul tippa2 vt, vi 1. találgat, kitalál; fogad, tippel (sp is); ~ ngn som segrare vkinek a győzelmére fogad, vkinek a győzelmét tippeli 2. játszik a totón, totózik

tippare -n, = sp fogadó, tippelő; totózó tippning3 -en, -ar fel- v. megbillen(t)és; felborítás, -döntés; kiürítés; lerakás; felborulás, -dőlés; ~ (av sopor) förbjudenl a szemétlerakás tilos! tippning2 -en, -ar sp: fogadás, tippelés; totózás

tips -et, = 1. tipp; ge ngn ett ~ (egy) tippet ad vkinek 2. sp fogadás, tippelés; totó; vinna på ~(et) nyer a totón -kupong [-o'ns] -en, -er tippszel vény, totószelvény -tolva [-o-] -n, -or tizenkét találat (totón) -vinst -en, -er totónyeremény tiptop [-o-] o kitűnő, nagyszerű; elsőrendű; ultramodern; tipp-topp tirad -en, -er tiráda, szóáradat tisdag -en, -ar kedd; (vö. fredag és összet) tissel tisslet: ~ och tassel sugdoló(d)zás, súgás-búgás; titkoló(d)zás; pletykálkodás

tissla: ~ och tassla sugdoló(d)zik, súg-

-búg; titkoló(d)zik; pletykálkodik tistel1 -n, tistlar tistelstång tistel2 -77, tistlar nov: bogáncs tistel|stång -en, -stänger kocsirúd, szekérrúd

titan1 1. -en, -er mit: titán, óriás 2. -en,

v. -et vegy: titán titanisk -t titáni, óriási, hatalmas, gigászi

titel -n, titlar cím; rang, titulus; állás v. rang szerinti megszólítás; en bok med

~n......című könyv; sp: inneha

~n a bajnoki cím védője; lägga bort titlarna tegező viszonyba lép, tegeződik (med ngn vkivel) -blad -et, — címlap -plansch -en, -er címkép -roll [-o-] -en, -er címszerep -sjuk -t cim-v. rangkórságban szenvedő -sjuka -n cím- v. rangkórság titt1 adv: ~ och tält v. ofta állandóan, folyton, gyakran, újra meg újra, ismételten

titt2 -en, -ar 1. pillantás; ta sig en ~ påtitta

ngt egy (futó) pillantást vet vmire 2. rövid látogatás, bekukkantás; tack för ~en! köszönöm hogy benéztél hozzám (v. felkerestél) titta I. vi néz, tekint, pillant; kukkant; ~ bara! nézd v. nézze csak!; ~ efter ngt keres vmit; ~ på ngt rápillant v. rátekint vmire, megnéz v. megtekint vmit; vad ~r du på? mit nézel?; átv: ~ för djupt i glaset túl mélyen néz a pohár fenekére II. (hgs igek:) ~ fram kinéz, kitekint, kikukucskál; kilátszik; ~ igenom átfut, (gyorsan) átnéz, átlapoz; ~ in benéz, betekint, bekukkant (genom dörren az ajtón); benéz, beugrik (till ngn vkihez); ~ in i ngt belenéz v. belekukkant vmibe; ~ sig omkring körülnéz; ~ till ngt utánanéz vminek; ~ ut genom fönstret kitekint az ablakon; ~ ut på landet o leruccan vidékre (rövid látogatásra); ~ över titi ngn o átnéz v. átszalad vkihez

titt|glugg -en, -ar, -hål -et, = kémlelőlyuk, -nyílás (pl. ajtón); lesőlyuk (színházi függönyön) -ut: leka ~ kukucskál (játékból), bújócskázik titulatur -en, -er hivatalos címzés, titu-lálás; ngns ~ vkinek a címe(i) és rangja(i)

titulera [vmilyen címmel] (meg)szólít, címez, titulál; han ~s direktor (őt) igazgató úrnak szólítják v. titulálják; ~ ngn (med) 'herr7 úrnak szólít v. címez vkit, uraz vkit titulär -t címzetes -professor [-or] -Yz,

-en címzetes egyetemi tanár tivoli [ti1-] -t, tn szabadtéri szórakozóhely (park), vidám park, vurstli tjafs -et o sületlenség, hülyeség, badarság; süket duma, buta beszéd tjafsig -t o ostoba, lüke, hülye; süket dumás

tjat -et o zsörtölődés; zsémbelés; duma; kárpálás, korholás tjata: ~ pá ngn o zsörtölődik v. zsém-bel vkivel, rágja a fülét vkinek, nyaggat v. gyötör v. korhol vkit; du ~r om allting a kákán is csomót keresel, mindenért zsörtölődsz; hon ~r jämt på mig állandóan zsémbel rám (v. szemrehányásokat tesz nekem) tjatig -t 1. zsörtölődő; zsémbes(kedő) 2. egyhangú, unalmas

tjeck -en, -er cseh (ember) tjeckisk -t cseh

tjeckiska -n 1. cseh nyelv 2. plur: -or

cseh nő

tjeckoslovak -en, -er csehszlovák (állampolgár) Tjeckoslovakien npr Csehszlovákia tjeckoslovakisk -t csehszlovák(iai) tjo interj hej!, ihaj!, tyuhaj 1 tjoa o kurjant; kurjongat tjock [-o-] -t vastag; testes, kövér; sűrű; ha ~ hud vastag bore van (átv is); ~t hår sűrű haj v. szőr; ~a släkten a legközelebbi rokonok v. rokonság; det känns ~t i halsen mintha valami összeszorítaná a torkomat; här är ^t med smultron itt bőven van földieper tjocka [-o-] -n sűrű köd tjock|hudad [-o-] vastag bőrű; átv vastagbőrű, szégyentelen -huding -en, -ar áll: vastagbőrű -hårig -t sűrű v. dús hajzatú v. szőrzetű tjockis [-o-] -en, -ar o pocakos ember;

dagi, dundi, pufi tjocklek [-o-] -en, -ar vastagság; tes-

tesség, kövérség tjockna [-o-] vastagodik; testesedik,

kövéredik; sűrűsödik tjock|skallig [-o-] -t 1. nagy fejű, hájfejű 2. o nehézfejű, kemény koponyájú, nehéz felfogású -tarm -en, -ar vastagbél -ända -n, -r [vminek a] vastag(abbik) vége tjog [-O-] -et, = húsz darab (mértékegység); ett ~ ägg húsz darab tojás -tals adv húszasával, húszával; ~ gånger tucatszor tjuder tjudret, = pányva (kötél v. lánc) tjudra kipányváz, kiköt (állatot) tjuga -n, -or szénahányó villa tjuge o tjugo

tjugo számnév húsz; ~ tusen húszezer;

(vö. fem, femtio és összet) tjugonde számnév huszadik; (vö. femte) tjugon(de)dag: ~en január 13. tjugon(de)del -en, -ar huszad(rész) tjugu tjugo tjur -en, -ar bika

t jura duzzog; dacoskodik, durcáskodik tjur I fäktare -n, = bikaviador -fäktning

-en, -ar bikaviadal ; tjurig -t duzzogó; dacos, durcás, makacs, nyakastjurkalv

tjur|kalv -en, -ar bikaborjú -nacke -n,

-ar bika nyaka; átv bikanyak, vastag nyak -skalle -n, -ar dacos v. makacs v. konok ember tjusa -de, -t (költ: tjuste, tjust) elbűvöl, megigéz, elbájol, elragad; o bűvöl; ~nde toner elbűvölő v. igéző hangok; — hgs igek: ~ till o megbabonáz, -igéz

tjusare -n, == o bűvölő; ormtjusare,

->- kvinnotjusare tjuserska -n, -or igéző v. elbűvölő v.

elragadó nő tjusig -t o bűbájos, elbájoló, elragadó, szép

tjuskraft -en bűvös v. igéző erő, varázserő

tjusning -en varázs, bűvölet, igézet, báj tjusningskraft -en tjuskraft tjut -et, = üvöltés; üvöltözés; vonítás; ordítás; bömbölés; ge till ett ~ fel-üvölt, -ordít tjata tjöt, tjutit üvölt; üvöltöz; vonít; rikoltoz'(bagoly); süvít (szél); búg (ködkiirt); bömböl; o bőg; ~ med ulvarna együtt üvölt a farkasokkal (átv)

tjuv -en, -ar tolvaj; tag fast ~enl tolvaj,

fogják megl tjuv|aktig -t tolvajkodó, lopós, ragadós kezű; tolvajhoz illő -aktighet -en tolvajlási hajlam -band -et, = tolvajbanda

tjuveri -(e)t, -er tolvajlás,. lopás tjuv|fiskare -n, = orvhalász; orvhorgász -fiske -t orvhalászat; orvhorgászat -gods -et lopott holmi v. jószág -gömma -n, -or lopott holmik rejtekhelye -görnmare -n, = orgazda -liga -n, -or tolvajbanda -lyssnare -n, — rádió orvhallgató tjuvnad -en, er tolvajlás, lopás tjuv|näste -t, -n tolvajok tanyája, zsiványfészek -pojke [-o-] -n, -ar o (kis) csibész, csirkefogó -pojksaktig [-0-] § -t csibészes -pojksstreck [-0-] -et, = csibészség, csíny -röka -rökte, -rökt (vi, vi) titokban v. lopva dohányzik; titokban elszív -skytt -en, -ar orvvadász, vadorzó -skytte -t orvvadászat, vadorzás -språk -et, — tolvajnyelv -start -en, -er sp: hibás rajt -titta odales, lopva oda- v. belepillant, belekukkant -unge -n, -ar

O (kis) csibész, csirkefogó, gézengúz -åka -åkte, -åkt potyán utazik, potyázik

tjäder -n, tjädrar áll: süketfajd -höna. -ri, -or fajdtyúk -lek -en, -ar fajd-dürgés -tupp -en, -ar fajdkakas tjäle -n 1. fagyos talaj v. föld 2. fagy (talajban); talaj fagyossága; ~n har gått ur marken a talaj (v. a föld fagya) [már] fölengedett tjäll -et, = rég, tréf egyszerű v. szerény

hajlék, kunyhó tjäl|lossning [-0-] -en fagyott föld(kéreg)

felengedése -skada -n, -or fagykár tjäna -de, -t (o, költ: tjänte, tjänt) I. vt, vi 1. szolgál (ngn vkit v. vkinek; till ngt vmire v. vmiül); ~ staten az államot szolgálja, az állam szolgálatában áll; ~ hos ngn vkinél szolgál v. dolgozik, vkinek a szolgálatában áll; ~ som v. till mönster mintául szolgál; ~ till förevändning ürügyül, szolgál; ~ (till) olika ändamål külön- , böző célokat v. célokra szolgál; det ~r ingenting till semmit sem használ v. segít, semmire sem jó; vad skall det ~ till? mire szolgál v. jó ez?; vad ~r det till att gråta? mit használ v. segít a sírás? 2. keres (pénzt); ~ grova pengar på ngt súlyos pénzeket keres

vmin; ~ sitt bröd med v. på......-vei

keresi a kenyerét II. (hgs igek:) ~ av leszolgál; ~ av ett straff büntetést leül; ~ ihop pengar pénzt megtakarít v. összegyűjt (keresetből) ; ~ in megszolgál, -érdemel (munkával); ~ sig upp (v. upp sig) sokra viszi, magasra emelkedik (rangban); han har ~t sig upp till kapten századosi rangig vitte, századossá küzdötte fel magát; ~ ut kiszolgál, elkopik; skorna har ~t ut a cipő kiszolgált v. tönkrement tjänare I. s: -n, = szolga (átv is); alkalmazott; (házi) inas; statens ~ az állam szolgája, állami alkalmazott v. tisztviselő II. inierj o szervusz! tjänarinna -n, -or szolgáló(lány), cselédlány)

tjänarstab -en cselédség, (szolgaszemélyzet

tjänlig -t alkalmas, megfelelő, használható, hasznos tjänst -en, -er szolgálat; szívesség; állás,tjänstaktig

(szolgálati) hely; tisztség, hivatal; erbjuda ngn sina ~er felajánlja szolgálatait vkinek; göra ngn en ~ szolgálatot v. szívességet tesz vkinek; göra god ~ jó szolgálatokat tesz (tárgy); göra ~ som lärare mint. tanár működik (v. teljesít szolgálatot); neka v. vägra att göra ~ felmondja a szolgálatot, csődöt mond; lämna ~en megválik állásától, kilép a szolgálatból; söka ~ helyet v. állást keres; ta ~ hos ngn elszegődik vkihez, szolgálatot vállal vkinél, vkinek a szolgálatába áll; tillträda ~en (v. sin szolgálatba lép, elfoglalja állását v. hivatalát; återta(ga) sin ~ újra megkezdi szolgálatát v. működését; ta i sin ~ szolgálatába fogad, felfogad, szegődtet; vara / ~ szolgálatban van; hivatalában van, működik; ügyeletes; vara i ~ hos ngn vkinek a szolgálatában áll, vkinél szolgál; stå till ngns ~ (v. ngn till ~) vkinek a szolgálatára v. rendelkezésére áll; vad kan jag stå till ~ med? mivel lehetek szolgálatára v. segítségére?; ställa ngt till ngns ~ vkinek a rendelkezésére bocsát vmit; det var mig till stor ~ nagy hasznomra voit; gå ur ~en kilép a szolgálatból; utom szolgálaton kívül(i); å ~ens vägnar hivatalból, hivatalosan tjänst|aktig szolgálatkész, készséges -aktighet -en szolgálatkészség -duglig -/ szolgálatra alkalmas tjänste|ande -n, -ar tréf: hűséges szolga; szolgalélek -angelägenhet -en, -er szolgálati v. hivatalos ügy -ansvar -et szolgálati v. hivatali felelősség -avtal -et, = szolgálati szerződés -bil -en -ar szolgálati gépkocsi -bostad -en, -bostäder szolgálati lakás -brev -et, = hivatalos irat v. levél; hivatalból (felirat borítékon) -ed -en, -er hivatali eskü -fel -et, = szolgálati hiba v. vétség -flicka -n, -or szolgálólány, cselédlány -folk [-o-] -et cselédség, háztartási alkalmazottak v. személyzet -förrättande adj, s

szolgálattevő, működő, helyettes; miséző; ügyeletes, napos -grad -en, -er szolgálati v. hivatali fokozat ill. rang, rendfokozat -kupé -n, -er vasút: szolgálati szakasz v. fülke

tjänste|man -mannen, -män tisztviselő;

(köz- ill. magánhivatalnok; alkalmazott -mannabana -n, -or tisztviselői v. hivatalnoki pálya -mannakår -en tisztviselői v. hivatalnoki kar; (köz-ill. magánalkalmazottak (összessége) -mannavägen: gå ~ tisztviselői v. hivatalnoki pályára lép Tjänstemännens centralorganisation Köz- és magánalkalmazottak országos szövetsége (S) tjänstepersonal -en személyzet (közül. magánalkalmazásban); szolgálattevő személyzet -plikt -en (közérdekű) szolgálati kötelezettség (S) -reglemen-te -t, -n kat: szolgálati szabályzat; -resa -n, -or szolgálati út, hivatalos utazás, kiszállás -rum -rummet, = hivatali szoba v. helyiség -ställning -en, -ar hivatali állás v. rang, pozíció -tid -en, -er 1. szolgálati v. hivatalos idő, hivatalos órák 2, szolgálati idő (alkalmazotté) -väg -0: i ~ szolgálati v. hivatalos úton; saken går ~en az ügy a [rendes] hivatalos úton halad -ålder -n szolgálati (v. szolgálatban eltöltött) idő, rangidősség -åliggande -t, -n szolgálati v. hivatali teendő v. kötelesség -år -et, = szolgálati év -ärende -t, -n szolgálati v. hivatalos ügy tjänst |fri -fritt szolgálatmentes, szabad (-napos), szabadságolt -förrättande ->- tjänsteförrättande tjänst |göra -gjorde, -gjort szolgálatot teljesít, szolgálatban van; szolgál; működik, dolgozik; ~ vid ett sjukfmti kórházban teljesít szolgálatot (V* dolgozik); ~ vid flyget a légierőíalÉ szolgál -görande szolgálattevő, ügyeletes, napos; ~ officer napos tiszt tjänstgöring -en, -ar szolgálattétel; szolgálat; működés, munka; halv ~ fél* napos szolgálat v. állás; vara i szolgálatban van; szolgálatos, ügyeletes, napos; inkalla till ~ szolgálattételre behív tjänstgöringsbetyg -et, = szolgálati bizonyítvány -reglemente -t, -n szolgálati szabályzat -skyldighet -en szof-gálati kötelezettség -tid -en, -er 1. (eltöltött) szolgálati idő 2. (napi) szolgálati v. hivatalos idő tjänst|ledig -t szabadnapos, szabadságon levő, szabadságolt, szabadságos; tatjänstledighet

801

tolerant

(sig) szabadnapot v. szabadságot vesz ki; vara ^ ~ för sjukdom betegszabadságon van -ledighet -en szabadság, szolgálatmentesség; ~ för sjukdom betegszabadság -sökande álláskereső, (hivatalra) pályázó -villig -t szolgálatkész, készséges -villighet -en szolgálatkészség -ålder -fl tjänsteålder -år -et, = ->- tjänsteår tjära I. s; -n, -or kátrány II. vt (be-) kátrányoz; — hgs igek: ~ ner v. ned kátránnyal bepiszkít, bekátrányoz tjär|blomma -fl, -or, -blomster [-o-] -blomstret, = nov szurkos mécsvirág, enyves szegfű, szúnyogfogó -brännare -n, = kátrányégető (munkás) tjärig -t kátrányos

tjärn -en, -ar (v. -et, —) kis (erdei v. hegyi) tó

tjär|papp -en v. -et kátránylemez, -papír -tvål -en, -ar kátrányszappan toalett -en, -er 1. öltözet, öltözék; göra ~ (fel)öltözködik, toalettet csinál 2. mosdó(helyiség); illemhely, toalett, vécé, W. C.; gä på ~efi a vécére megy -artikel -n, -artiklar piperecikk -bord -et, = 1. fésülködő- v. toalettasztal 2. éjjeliszekrény -papper -et, = toalett- v. vécépapír -rum -rummet, = mosdó(helyiség); illemhely, toalett, vécé, W. C. -spegel -n, -speglar öltöző- v. toalett-tükör toalettvål (elv.: toalett-tvål) -en, *ar

pipereszappan tobak -en dohány; röka ~ dohányzik

tobaks I affär -en, -er dohány áruda, -tőzsde, dohánybolt, trafik -blad -et, = dohánylevél -burk -en, -ar dohányszelence -buss -en, -ar bagó -handlare -fl, — dohányárus, trafikos -lukt -en, -er dohányszag -odling -en dohánytermelés -pipa -fl, -or pipa -pung -en, -ar dohányzacskó -rök -en dohányfüst -rökning -en dohányzás toddy [-o-] -n, -ar v. toddar grog (meleg ital)

toffel [-o-] -fl, tofflor papucs; házicipő; han står under ~n papucs alatt van v. nyög (férj) -hjälte -fl, -ar papucshős, 1 papucs (férj) -regemente -välde -t tréf; papucskormány, ass?onykor-mány

tofs [-o-] -en, -ar bojt, rojt; bóbita, 51 Svéd—magyar szótár

búb (madáré); haj- v. szőr- v. toll-csomó; üstök tofsig [-o-] -t bozontos (haj); bojtos,

rojtos; bóbitás, búbos tofs|lärka [-o-] -n, -or áll: búbos pacsirta

-vipa -fl, -or áll: bíbic toft [-o-] -en, -er evező(s)pad, csónakpad toga -n, -or tóga tok 1. -en, -ar, toker -n, tokar bolond; bolondos v. hóbortos (ember); hülye; din ~ / te bolond 1 2. (indecl) átv bolondság, badarság; prata ~ bolond-(ság)okat v. zöldségeket beszél; gå pá ~ rosszul megy, balul üt ki (a dolog), nem sikerül; det har gått på ~ med henne póruljárt, bajba került; där är något på ~ ott valami nincs rendben v. rendjén; det är något på ~ med honom valami nincs rendben nála, hiányzik egy kereke; det är alldeles på ~ ez tiszta őrültség v. bolondság toka -fl, -or bolond v. bolondos v. hóbortos nő tokajer -n tokaji (bor) tokenskap -en, -er, tokeri -(e)t, -er bolondság, ostobaság, hülyeség; bolondozás

tokig -t bolond; bolondos, hóbortos, fur(cs)a; ostoba, hülye; hibás, téves; det är sä att man kan bli ~ ebbe bele lehet bolondulni; göra ngn ~ megbolondít vkit; vara ~ efter ngn bolondul vki után; vara ~ i ngn bele van bolondulva vkibe; vara ~ i ngt bolondul vmiért, bolondja vminek; vara ~ av glädje odavan az örömtől; det är inte så ~t nem is olyan bolondság; det låter inte så ~t (ez) nem is hangzik olyan rosszul, nem is látszik olyan bolondságnak; klockan går ~t az óra összevissza jár /

tok|prat -et ostoba fecsegés; bolond(os) beszéd -rolig -t (nagyon) mulatságos, tréfás, bohókás, bolondos -rolighet -en, -er bohó(kás)ság, bolond(os)ság; bolondozás, bolondos ötlet, móka -stolle [-sto-] -fl, -ar bolondos v. bohókás fickó, bolond(ozó), hóbortos v* mókás alak tolerabel [-o-] -t (el)tűrhető, elviselhető, kibírható

tolerans [-o-] -en 1. türelem, türelmesség 2. orv, techn tűrés, tolerancia tolerant [-0-] türelmes, toleránstolerera

tolerera [-o-] el- v. megtűr, elvisel, tolerál

tolft [-o-] -en, -er tizenkét darab (pl. deszka)

tolfte [-o-] számnév tizenkettedik; (vö. femte)

tolftedel [-o-] -en, -ar tizenkettedrész tolk [-o-] -en, -ar 1. tolmács; göra sig till ~ för ngns önskan tolmácsolja vkinek a kívánságát 2. techn (mérő)idom-szer, kaliber, mestermérő tolka1 [-o'-] tolmácsol; értelmez, magyaráz; megfejt; kifejez; szinh interpretál; ~ lagen a törvényt magyarázza; ~ sina känslor kifejezi érzelmeit, kifejezést ad érzelmeinek tolka2 [-o*-] sp síjőringezik tolkning1 [-o'-] -en, -ar tolmácsolás; értelmezés, magyarázás; megfejtés; [vminek a] kifejezése; szính interpretálás tolkning2 [-o'-] -en, -ar sp: síjőring tolv [-o-] számnév tizenkettő; klockan (röv: kl.) ~ tizenkét órakor; délben ill. éjfélkor; (vö. fem és femton összet) tolva [-o-] -n, -or 1. tizenkettes (szám); 12-es villamös ill. autóbusz (stb.); tizenkettedik (pl. versenyen); (vö. femma) 2* tizenkét találat (totón); få v. ha en ~ tizenkét találata van tolv|fingertarm [-o-] -en,-ar orv: nyombél, patkóbél, duodenum -hundratalet: på ~ a tizenharmadik században -tiden: vid ~ tizenkét óra tájban, tizenkettő körül tom1 [-Ö-] -en, -er kötet tom2 [-o-] -t üres; csupasz; elhagyatott; átv tartalmatlan, hiábavaló, hiú; bli ~ (ki)ürül; med ma händer üres kézzel; ~ma fraser üres szólamok, kongó frázisok; ~t prat hiábavaló fecsegés; det är ~t efter honom üres a ház nélküle, (ő) nagyon hiányzik nekünk v. nekem; ~t på folk néptelen, kihalt, üres (pl. város); ~ på innehåll tarta Imatlan tomat -en, -er nov: paradicsom -sås -en,

-er paradicsommártás, -szósz tom [butelj -en, -er üres palack -fat -et, = üres hordó -glas -et, = üres üveg v. palack -gående üresen járó (techn is) -gång -en techn: üresjárat; gå (i v. på) ~ üresen jár tomhet -en üresség; csupaszság; átv

hiábavalóság, hiúság tom|hänt üres kezű; komma ~ üres

kézzel jön -låda -n, -or üres láda -rum -rummet, = üres hely; üresség, űr; hézag, hiány; han har lämnat ett stort ~ efter sig nagy űrt hagyott maga után (az elhunyt) -säck -en, -ar üres zsák

tomt [-o-] -en, -ar telek; házhely; kert, udvar

tomte [-o-]-n,-ar(jóindulatú házi)manó, kobold -bloss [-os] -et, = csillagszóró tomtebolycka [to-] -n: önska ngn ~

szerencsét és boldogságot kíván vkinek az új házához tomt|jobbare [-o- ... -o-] -n, = o telek-üzér, -spekuláns -nummer -numret, = telekkönyvi v. kataszteri szám -ägare -n, = telektulajdonos ton^[-o-] tonnet, = tonna; ett fartyg pá fyra tusen ~ (egy) négyezer tonnás hajó

ton2 [-Ü-] -en, -er 1. hang; hangnem, -szín; tónus (fest is); höga ~er magas hangok; ånge ~en megadja a hangot; átv hangadó; tala ur en annan ~ más hangot üt meg, másképpen beszél; átv: tala ur en hög ~ magas hangot üt meg, magas lóról beszél 2. nyelv hangsúly 3. modor, fellépés; det hör till god ~ (ez) a jó modorhoz tartozik tona I. vi hangzik, zeng, szól II. vt (foto)

színez, árnyal tonande hangzó, zengő; nyelv zöngés ton|art -en, -er zene: hangnem -båd -et, = foto színezőfürdő -fali -et hanglejtés, -hordozás tonfisk -en, -ar tonhal ton|givaiide hangadó, irányadó, befolyásos; zene hangot (meg)adó -gång -en, -ar hangsor; átv hang; kända ~ar ismerős hangok (átv is) -höjd -en, -er hangmagasság toning -en, -ar foto: színezés, tónusrögzítés

ton|konst [-ko-] -en zene(művészet) -konstnär [-ko-] -en, -er zeneművész, zenész -läge -t, -n (hang)fekvés -lös -t hangtalan; kifejezéstelen, színtelen (hang); nyelv zöngétlen -målning -en, -ar hangfestés tonnage [ton(n)ä's] -i hajó: tonnatartalom

tonsill [-o-] -en, -er orv: mandula ton|skala -n, -or zene: hanglétra, skála -skapelse -n, -r zenei alkotás, zeneműtonstavelse

-stavelse -n, -r hangzó v. hangsúlyos szótag -steg -et, = hangköz, -intervallum -stycke -1, -n zenemű, -darab -styrka -n hangerő(sség) tonsur [-o-] -en, -er tonzúra ton|sätta -satte, -satt megzenésít; zenét szerez, komponál -sättare -n, — zeneszerző; [vminek a] megzenésítője -vikt -en hangsúly (nyelv is); ~en ligger på sista stavelsen a hangsúly az utolsó szótagon van; lägga ~ på ngt hangsúlyoz vmit; átv vmire teszi v. veti a hangsúlyt -våg -en, -or hanghullám ton|åren [tonn-] plur serdülőkor, kamaszkor, ifjúkor (13-tól 19 éves korig) ; hon är i ~ a serdülőkorban v. bakfiskorban van -åring -en, -ar serdülőkorú, kamasz, tizenéves; bakfis (leány)

topas -en, -er ásv: topáz topografi [topo-] -(e)n helyrajz, tereprajz, hely leírás, topográfia; terepfelmérés, terepfelvétel topografisk [topo-] -t helyrajzi, tereprajzi, -felmérési, topográfiai topp1 [-0-] interj rendben van!, helyes 1,

benne vagyok!, állom! topp2 [-o-] -en, -ar 1, csúcs; [vminek a] hegye v. teteje (pl. fáé); (árboc)csúcs; kúp, (cukor)süveg; (hullám)taréj; ösz-szet előtag elsőrendű, legnagyobb, maximális, csúcs-; från ~ till tå o tetőtől talpig; hissa flaggan i ~ felvonja a zászlót v. lobogót; med flaggan i ~ felvont zászlóval; han tillhör ~ar-na inom företaget (ő) a vállalat vezetői közé tartozik 2. ~ tunnor rasande szörnyen dühös, nagyon felbőszült toppa '[-o1-] 1. fa csúcsát levágja, tetejez 2. ~ ranglistan a ranglista élén áll topp|belastning [-o-] -en, -ar legnagyobb v. maximális terhelés, csúcsterhelés -effekt -en, -er vill: maximális teljesítmény, csúcsteljesítmény -form [-o-]: vara i ~ a legjobb formában van (pl. versenyző) -fcrmig [-o-] kúp v. (cukor-) süveg alakú, kúpos -hastighet -en legnagyobb sebesség, csúcssebesség -höjd -en, -er 1. (lehető) legnagyobb magasság, csúcsmagasság 2. tengerszint feletti magasság (hegycsúcsé) toppig f-o-] -t csúcsos, hegyes topp]klass [-o-] -en, -er sp: élcsoport, első osztály -konferens -en, -er csúcs-

értekezlet -lanterna -n, -or hajó; árboccsúcs-jelzőlámpa, csúcslámpa -lu-va -mössa -n, -or csúcsos sapka, süveg, kucsma -möte -ty -n csúcstalálkozó -organisation [-or-] -en, -er csúcsszervezet (ker is) topprestation [to-] (elv.: topp-prestation)

-en, -er csúcsteljesítmény topp|rida [-o-] -red, -ridit o felülről kezel; fejére ül (ngn vkinfck); gyötör, nyúz

toppris [-o-] (elv.: iopp-pris) -et, = v.

-er legmagasabb v. maximális ár topp|segel [-o-] -seglet, = hajó csúcsvi-torla -socker [-so-] -sockret süvegcukor -spelare -n, = sp éljátékos toppunkt [-o-] (elv.: topp-punkt) -en legmagasabb pont; csúcs- v. tetőpont (átv is); esi 11 zenit topp|värde [-o-] -t, -n legmagasabb érték; mat, techn csúcsérték, maximum -ända -n, -r -ände -n, -ar [vminek a] felső vége; csúcs; erd felső- v. koronavég, facsúcs tordas o töras

torde segédige (-+ tör) 1. (valószínűség, lehetőség:) det ~ dröja ett tag, innan vi ses igen bizonyára v. valószínűleg elmúlik még egy kis idő, míg viszontlátjuk egymást; hon ~ vara sjuk ő alighanem beteg; bäst ~ vara att... a legjobb lenne ...; det ~ inte vara utan intresse feltehetőleg nem lenne érdektelen 2. (udvarias felszólítás:) ni ~ observera att... szíveskedjék figyelembe venni hogy ..., kérem vegye figyelembe hogy...; ni. ** ursäkta kérem bocsássa meg tordes töras

tordyvel -n, tordyvlar áll: ganajtúró v.

galacsinhajtó bogár tordön -et, = (menny)dörgés tordönsröst -en, -er dörgő v. stentori hang torftig [-o-] -t szegényes, szűkös, nyomorúságos, sovány; gyér, ritkás; ~a förhållanden nyomorúságos viszonyok; ~a kunskaper hiányos ismeretek v„ tudás; ~ växtlighet gyér növényzet -het -en szegény(es)ség, szűkösség, nyomorúság, ínség; hiányosság (ismereteké) ; terméketlenség, soványság (földé)

torg [torj] -et, — 1. piac- v. vásártér, piac; gå på ~et a piacra megy; föratorgdag

till ~s -v torgföra 2. tér; jag bor vid ~et a téren lakom torg|dag [-o-] -en, -ar piacnap, hetipiac napja -föra -förde, -fört piacra v. vásárra visz; (vásárra) felhajt (állatot); átv kifejez, kinyilvánít, kimutat (gondolatait, érzelmeit) -gumma -n, -or kofa, piaci árus (nő) -handel -n piaci kereskedelem v. adásvétel -kasse -n, -ar szatyor, bevásárlótáska, cekker -korg [-o-] -en, -ar piaci kosár -pris -et, = v. -er piaci v. napi ár -skräck -en tériszony -stånd -et, = piaci árusítóhely v. stand; piaci bódé -tillförsel -n piaci felhozatal tork [-o-] 1. hänga på hänga upp till ~ kiakaszt v. felterít száradni 2. -en, -ar szárító(készülék) torka [-o%-] I. s: -n szárazság, száraz időjárás, aszály II. vt 1. (meg)szárít; as^al; ~ frukt gyümölcsöt aszal; ~d fisk szárított hal; ~d frukt aszalt gyümölcs 2. le- v. eltöröl, letisztít; ~ dammet av bordet letörli a port az asztalról; ~ disk(en) eltörölget(i az edényeket), törölget; ~ sina glasögon megtörli szemüvegét; ~ händerna megtörli a kezét; ~ sina tårar letörli v. felszárítja könnyeit III. vi (meg-) szárad, szikkad; aszalódik, aszik; ~ i solen a napon szárad v. aszalódik IV. ~ sig (meg)törülközik (med v. på ngt vmivel); megszárítkozik; ~ sig i ansiktet, i ögonen, om munnen megtörli az arcát, a szemét, a száját; ~ sig i solen (meg)szárítkozik v. (meg)szárad a napon V» (hgs igek:) ~ av letöröl; feltöröl (padlót); ~ av fötterna på mattan letörli a lábát v. cipőjét a lábtörlőn; ~ bort a) letöröl; b) el- v. kiszárad, elaszik; ~ fast rászárad; ~ ihop összeszárad; ~ in a) beszárít; (meg)aszal, konzervál; b) beszárad; átv kútba esik, meghiúsul, elmarad; elapad, befagy (pl. segély); ~ upp a) felszárít; feltöröl; b) felszárad; ~ ut a) kiszárít; megaszal; kitörül; b) ki- v. (f)elszárad; elapad (forrás); kiaszik

tork [anläggning [-o-] -en, -ar szárítóberendezés -handduk -en, -ar (edény-) törlőruha, konyharuha -huv -en, -ar hajszárító készülék v. bura (női fodrásznál) -lina -n, -or ruhaszárító kötél

-medel -medlet, = szárítószer, szikkasztószer torkning [-o-] -en 1. (meg)szárítás; aszalás; száradás, szikkadás; aszalódás; hänga upp till ~ kiterít (száradni), ki-v. feltereget (fehérneműt) 2. le- v. feltörlés; törölgetés torfe|rum [-o-] -rummet, = szárítóhelyiség -ställ -et, = edényszárító (állvány); foto szárítóállvány -trasa -n, -or törlőrongy -ugn -en, -ar szárítókemence, aszalókemence -vind -en, -ar szárítópadlás -väder -vädret (ruhaszárításra alkalmas) száraz idő(járás) torn1 -en, -ar nov: tövis, tüske torn2 -et, = 1. torony 2. sakk bástya torna: ~ upp feltornyoz, -halmoz; ~ upp sig feltornyosul, egymásra torlódik, felhalmozódik; átv összetorlódik tornera lovagi tornán (v. harc játékban)

részt vesz, bajt vív tornering -en, -ar, tornerspel -et, = tört lovagi torna, torna- v. harcjáték, lovagjáték, bajvívás tornfalk -en, -ar áll: vörös vércse tornhög -t toronymagas(ságú) tornister [to-] -n, tornistrar 1. kat hátizsák; kenyérzsák; rég borjú 2. abrakos tarisznya (lónak) torn|klocka [klo-] -n, -or 1. (torony)ha-rang 2. toronyóra -rum

-rummet, = toronyszoba -spira -n, -or torony csúcsa, toronycsúcs -svala -n, -or sarlósfecske -ur = toronyóra -väktare -n, = rég toronyőr torp [-o-] -et 1. bérelt telek v. parcella;

zsellértelek 2. -> torpstuga /., 2. torparbarn [-o-] -et, = zsellérgyerek torpare [-o-] -n, = föld nélküli (földbérlő) paraszt; zsellér torped [-o-] -en, -er torpedó -båt -en, -ar

torpedónaszád torpedera [-o-] megtorpedóz (átv is) torped|flygplan [-o-] -et, = torpedóvető repülőgép -jagare -n, = hajó torpedóromboló -tub -en, -er torpedókilövő cső

torpstuga [-o-] -n, -or 1. föld nélküli paraszt kunyhója v. háza; zsellérház(ikó) 2. nyaraló (ház), nyári Iak torr [-o-] -t száraz; ~fisk szárított hal; ~ frukt aszalt gyümölcs; han är inte ~ bakom öronen még nejn nőtt be a feje lágya, zöldfülű, éretldn; göra ~ (meg-)torrbatteri

szárít; inte ha en ~ tråd på kroppen bőrig ázott, teljesen át van ázva; vin száraz (v. nem édes) bor; på det ~a, på ~a land a szárazföldön, a szárazon; átv: vara på det ~a kint van a vízből; ha sitt på det ~a (anyagilag) bebiztosította magát, van mit aprítania a tejbe; bli ~ megszárad; fór-varas ~t! száraz helyen tartandó! torr|batteri [-o-] -(e)t, -er vili: szárazelem -docka [-o-] -n, -or hajó: szárazdokk -foder -fodret száraztakarmány torrhet [-0-] -en szárazság; aszály torr|hosta [to-] -n száraz köhögés -lägga -lade, -lagt 1. kiszárít, lecsapol, víztelenít 2. átv utolsó cseppig megiszik (szeszt); szesztilalmat vezet be (ett land egy országban) -läggning -en, -ar kiszárítás, lecsapolás, víztelenítés, vízelvezetés -mjölk -en porított tej, tejpor

torrolig [to-] (elv.: torr-rolig) -1 száraz humorú

torr|skaffning -en száraz v. hideg étel; jag lever på ~ száraz eledelen v. koszton élek, hideg ételt eszem -skodd -skott száraz cipőjű ill. lábú; slippa ~ száraz lábbal kerül ki [vmiből] -ögd -ögt száraz szemű, nem síró torröta [-o-] (elv.: torr-röta) -n korhadás torsdag -en, -ar 1. csütörtök; när det blir sju ~ar i en vecka sohanapján 2. vö. fredag és összet torsion -en fiz: csavar(od)ás, torzió torsk1 [-o-] -en orv: szájpenész torsk2 [-o-] -en, -ár áll: (közönséges) tőkehal, kabeljau -fiske -t{ -n tőkehalhalászat, -fogás -leverolja [-ol-] -n, -or csukamájolaj, tőkehalmáj olaj torso [-to1-] -n, torser torzó, csonka szobor; átv befejezetlen v. csonka műalkotás)

tortera [-o-] (meg)kínoz; gyötör tortyr [-o-] -en, -er kínzás, kínvallatás, tortúra; átv kínszenvedés, gyötrelem -kammare -n, — kínzókamra torv [-o-] -en tőzeg, turfa; gyepes hant v. föld, gyep; ta upp ~ tőzeget fejt torva1 [-o*-] -n, -or gyeptégla, pázsitkocka; átv rög, föld(darab); den egna ~n a saját földecske, a hazai v. honi rög; bunden vid ~n röghöz kötött torva2 [-o'-]: ~ till ngn o odasóz v. leken egyet vkinek, rávág vkire

torv|brlkett [-o-] -en, -er tőzegbrikett -brytning -en tőzegfejtés, -kitermelés -mosse [-mo-] -n, -ar tőzegláp, tőzeges mocsár -strö -(e)t tőzegalom, alomtőzeg -tak -et, = ép gyeptető -täckt ép gyeptetős -upptagning -en torvbrytning

tosig-t o ütődött, dilis, bogaras; hóbortos; idéer zavaros eszmék tosing -en, -ar o ütődött v. dilis v. bolond

(ember); hóbortos egyén tossa [-o1-] -n, -or o ütődött v. dilis nő;

kis bolond, buta liba (nő) tossig [-0*-] -t o tosig tota: ~ ihop v. till o összetákol, -eszkábál

total -t teljes, egész, általános, totális, össz-; det ~a kriget a totális háború; «*t teljesen, egészen, totálisan -belopp [-op(p)] -et, = teljes összeg; végösszeg -bild -en, -er teljes v. általános kép, összkép -förbud -et, = teljes v. általános tilalom; szesztilalom -förmörkelse -n, -r teljes (nap- ill. hold-) fogyatkozás -intryck -et, = összbenyomás, általános benyomás totalisator [-or] -n, -er lóversenyfogadást rendszer); totalizatőr; spela på ~ játszik a lóversenyen totalitet -en teljesség, összesség, totalitás

totalitär -f totális, totalitárius (pl. állam)

total|kostnad [-ko-] -en, -er összköltség, összes költség -omdöme -t, -n összíté-let, a kérdés egészére vonatkozó ítélet -summa -n, -or teljes összeg;végösszeg -verkan == (en) összhatás -vikt -en, -er teljes súly, összsúly -värde -

t, -n teljes v. összes érték, összérték totem |pelare -n, —, -påle -n, -ar totem-

oszlop (indiánoknál) toto -n o totalisator -spelare -n, —

lóversenyjátékos tott [-o-] -en, -ar kis csomó; pamacs;

(haj)csomó, tincs tova I. s: -n, -or bozont, gubancos hajcsomó, gubanc; bozontos fűcsomó II.. ~ ihop sig összegubancolódik, -kuszá-lődik, -borzolódik tovig -t bozontos, gubancos, kócos, borzas, boglyas trade [tred] -1\, -r hajózási v. kereskedelmi útvonaltradera

tradera (szájhagyomány útján) hagyományoz

tradig -t o unalmas, hosszadalmas, terjengős

tradition -en, -er 1. hagyomány, (régi) szokás, tradíció; muntlig ~ szájhagyomány 2. jog átadás, átruházás traditionell -t hagyományos, szokásos,

tradicionális traditions |bunden -bundet hagyományokhoz v. tradíciókhoz ragaszkodó -enlig -t hagyományoknak megfelelő, hagyományos

trafik -en, *er forgalom; közlekedés; allmän ~ közforgalom; öppna jör ~en átad a forgalomnak; gå i ~ közlekedik trafikabel* -t járható, közlekedésre alkalmas

trafikant -en, -er a közlekedésben résztvevő (ember); utas; járókelő trafik]bil -en, -ar fuvarozó autó; közforgalmi gépkocsi; taxi -chef -en, -er forgalmi főnök trafikera vt közlekedik, jár (en väg egy úton); használ (utat); (rendszeres) járatot tart fenn (en linje egy vonalon); livligt ~d gata élénk forgalmú (v. nagyon forgalmas) utca trafik |flyg -et kereskedelmi repülés; légi szállítás -flyghamn -en, -ar közforgalmi légikikötő v. repülőtér -flygplan -et, — forgalmi repülőgép -hinder -hindret, = forgalmi akadály »konstapel 0-1 -n, -konstaplar közlekedési rendőr -led -en, -er közlekedési út v. útvonal, közút -olycka -n, -or [-közlekedési baleset -plan -et, = trafikflygplan -polis -en, -er 1. közlekedési rendőrség 2, közlekedési rendőr -rubbning -en, -ar forgalmi zavar -räkning -en, -ar forgalomszámlálás -signal -en, -er közlekedési jelzőlámpa -stackning [-o-] -en, -ar, -stopp [-o-] -et, = forgalomtorlódás, a forgalom elakadása v. leállása -säkerhet -en forgalmi biztonság -vett -ét o a közlekedési szabályok ismerete, közlekedési fegyelem -väsen -väsendet közlekedésügy tragedi [-se-] -(e)n, -er tragédia, szomorújáték tragedienn [-se-] -en, -er tragikus színésznő, tragika tragediförfattare [-se-] -n, = tragédiaíró tragg -et, traggel tragglet o 1« [vminek

a] hajtogatása v. ismételgetése; dtw rágódás, kérődzés; nyafogás, nyavalygás 2. vesződés, vesződség, baj, kín

tragg(l)a I. vi o 1. (állandóan) ugyanazt hajtogatja v. ismételgeti; átv rágódik, kérődzik (med ngt vmin); nyafog, nyavalyog 2. vesződik, bajlódik, kínlódik; magol, biflázik II. (hgs igek:) ~ igenom (nagy nehezen) átvergődik, átrágja magát (ngt vmin); lekalimpáí (zongorán); ~ in bemagol, bebifláz; ~ om hajtogat, ismételget; átv rágódik, kérődzik [vmin] tragik -en tragikum; ~en i hans liv életének tragikuma v. tragédiája tragiker -n, = 1. tragédiaíró 2. tragikus színész

tragikojnisk -t tragikomikus tragisk -t tragikus; átv gyászos kimenetelű, végzetes, megrázó trakassera zaklat, gyötör, vegzál; kellemetlenkedik (ngn vkinek) trakasseri -et, -er zaklatás, piszkálódás,

kellemetlenkedés, vegzálás trakt -en, -er vidék, tájék; környék; sydliga ~er déli vidékek; ~en kring Stockholm Stockholm környéke; här i ~en ezen a tájon v. vidéken v. környéken; i ~en av hjärtat a szív táján trakta: ~ efter ngt törekszik v. tör vmire, igyekszik elérni vmit; ~ efter ngns liv vkinek az életére tör traktamente -t, -n 1. (kiküldetési) napidíj 2. megvendégelés, ellátás traktan (en) törekvés; all< hans diktan och ~ går ut på att minden vágya és törekvése arra irányul hogy traktat -en, -er 1. (államközi) szerződés

2. (vallási, politikai) röpirat traktat(s)|brott [-o-] -et, — szerződésszegés -enlig -mässig -t szerződés sze^ rinti,

szerződésszerű, szerződéses traktera 1. megvendégel, traktál; ~ ngn med kaffe megkínál vkit kávéval; vara ~d av ngt nagyra értékel vmit; hízeleg neki vmi, el van ragadtatva vmitől; jag är inte vidare ~d av det nem vagyok tőle elragadtatva v. meghatva 2. kezel [vmit]; játszik (hangszeren); du ~r fiolen som en virtuos virtuózként kezeled a hegedűt traktering -en, -ar 1. megvendégelés* traktálás 2. ellátás, o trakta; bestítraktor

~en fizeti vkinek a fogyasztását, megvendégel vkit traktor f-o-] -n, -er traktor, vontató (gépkocsi) -förare -n, = traktoros, traktorvezető, traktorista trall1 -et, = (v. -en, -ar) rács; lábrács

(padlón); hajó rács trall2 -en, -ar nóta, dallam, melódia; trilla; div: den gamla ~en a régi nóta; livet går på i den gamla ~en az élet a régi kerékvágásban (v. a régi módon) folyik

tralla1 vt, vi dúdol(gat), dudorászik tralla2 -n, -or 1. targonca, csomagszállító kocsi (pályaudvaron) 2. vasút (kézi) hajtány

tramp1 -en, -ar szabadhajó(zó teheígőzös) tramp2 -et jár(kál)ás; lépés(ek); léptek

(zaja); lábdobogás (kövezeten) trampa I. s: -n, -or taposó(pedál), lábhajtó; lábító, pedál II. vt, vi (rá)lép; tapos; tipor, gázol; (nehézkesen) jár; gyalog megy v. jár; stå och ~ topog (mert fázik); ~ ngn på tårna v. lik-tomarna rálép v. rátapos vkinek a lábára v. tyúkszemére (átv is); ~ orgel tapossa az orgona fújtatóját, fújtat; ~ pedalerna tapossa a pedált, hajt; ~ symaskinen a varrógépet tapossa v. hajtja; ~ vatten tapossa a vizet (helyben maradva); ~ vin a szőlőt tapossa; ~ i ngt belelép vmibe (pl. sárba); ~ i ngns fjät v. spår vkinek a nyomdokaiba lép; ~ i samma fotspår járt utakon halad; átv: ~ under fötterna lábbal tipor, letapos, legázol III. (hgs igek:) ~ av letapos; ~ ihjäl agyontapos, széttapos; ~ ned letapos, letipor; legázol; ~ sönder széttapos, -tipor; ~ till letapos (pl. utat); ~ upp letapos (havat); széttapos, -tipor; ~ upp en stig ösvényt tapos; ~ ut kitapos; ~ ut barnskorna kinő a gyerekcipőből tramp | cykel -n, -cyklar (közönséges) kerékpár, bicikli tramp|fart -en szabadhajózás -fartyg -et,

— tramp1 tramp |hjul -et, = taposókerék -kvarn

-en, -ar taposómalom (átv is) trampolin -en, -er ugródeszka, trambulin -hopp [-ho-] -et, = trambulin-ug-rás; sp műugrás trampångare -n, = szabadhajózó teher-gőzös

trams o 1. -et üres locsogás, zagyvaság, sületlenség, (süket) duma 2. -en, -ar locsogó ember, nagy dumás tramsa o összevissza locsog, hetet-havat összehord, sületlenségeket beszél, dumál

tramser -n, tramsar o trams 2. tran -en halolaj, -zsír (bálnáé, fókáé is) trana -n, -or daru (madár) tranbär -et, = nov (tőzeg)áfonya, hamvas áfonya trance -n trans

tranchera [-se'-] felszeletel, -darabol,

trancsíroz (húst) trancherkniv [-së-] -en, -ar szeletelőkés tranig -t halzsírszerű, halolajszerű, halzsíros, -olajos trankil -t nyugodt, higgadt, szenvtelen trans -en révület, eksztázis, transz; önkívület

transaktion -en, -er egyezség; üzletkötés;

ügylet, tranzakció; manipuláció transatlantisk -t Atlanti-óceánon túli,

tengerentúli transcendens [-Sen- v. -sen-] -en fil; ér-

zékfölöttiség, transzcendencia transcendent [-sen- v. -sen-] t. fil érzék-fölötti, transzcendentális 2. mat transzcendens (pl. függvény) transferabel -t átutalható, transzferálható (más országba) transferbestämmelse -n, -r devizaátutalási rendelkezés transferera átutal, transzferál (devizát

más országba) transformation [-o-] -en, -er átalakítás; átalakulás; transzformálás; transzformáció

transformator [-formator] -n, -er transzformátor, áramátalakító transformera [-o-] átalakít, transzformál

transfusion -en, -er (vér)átömlesztés,

transzfúzió transistor [-o-]-n,-er techn: tranzisztor transit -en transito transitera tranzitó forgalomban átvisz, át- v. keresztülszállít, tranzitál (árut, egy országon) transitering -en, -ar át- v. keresztülszállítás, tranzitálás (árué, egy országon) transitiv -t nyelv: átható, tárgyas transito -n ker: át- v. keresztülszállítás (árué, egy országon); átmenő forgalom,transitogods

808

trasa

tranzité -gods -et, = átmenő v. tranzitáru -handel -n átmenő v. tranzitó kereskedelem transitorisk 4 könyvelés: átmenő (tétel) transkribera átír (zene is) transkription -en, -er nyelv, zene: átírás translator [-0-] -n, -er (hivatalos v, jogosított) fordító transmarin -t tengerentúli transmission -en, -er átvitel, átadás, továbbadás; erőátvitel, áttétel, transzmisszió

transmissions |rem -remmen, -remmar

techn: transzmissziós szíj transmutation -en, -er átváltoz(tat)ás,

átalakítás; átalakulás transmutera átváltoztat, átalakít transocean(sk) -t óceánon túli, tengerentúli; óceánon átmenő; i v. till ~a länder a tengerentúlra transparang -en, -er átlátszó kép, transzparens, világító reklám transparent átlátszó, áttetsző, transzparens

transpiration -en kipárolgás, kigőzölgés, izzadás; nov kilehelés, nedvpárolgás transpirera kipárolog, kigőzölög, izzad transplantation -en, -er orv: (szövet-

ill szervátültetés, transzplantáció transplantera orv átültet (szövetet ill. szervet)

transponera zene (más hangnembe) áttesz, transzponál transport [-o1-] -en, -er 1. szállítás, fuvarozás; szállítmányozás; szállítmány; 2. ker átruházás, engedményezés 3. áthelyezés (tisztviselőé); söka ~ áthelyezését kér(elmez)i 4. könyvelés átvitel; áthozat transportabel [-0-] -t szállítható, hordozható

transport]arbetare [-0-] -n, = szállítómunkás -arbetarförbund -et szállítómunkások szakszervezete- (S) -avgift -en, -er szállítási díj, fuvardíj -band -et, — techn szállítószalag -bil -en, -ar (áru)szállító gépkocsi -cykel -n, -cyklar áruszállító kerékpár; tricikli

transportera [-0-] 1. szállít, fuvaroz 2. ker átruház, engedményez 3. áthelyez (tiszviselöt) 4. könyvelés átvisz, átvitelez; áthoz (till ngt vmire) transport [fartyg [-0-] -et, = szállítóhajó

-(flyg)plan -et, = szállítórepülőgép -kostnad [-ko-] -en, -er szállítási v. fuvarköltség -lägenhet -en, -er szállítási lehetőség -medel -medlet, = szállítóeszköz -väsen -väsendet szállításügy

transportör -en, -er 1. techn szállítószalag, -berendezés, -mű 2. hajó irányszögmérő 3. techn pantográf 4. mat transzportőr (szögfelrakó) 5. szállító, szállítmányozó transposition -en, -er zene: áttétel (más

hangnembe), transzponálás transumera kivonatot készít, kivonatol; ~ ett aktstycke kivonatot készít egy (ügy)iratból transumt -et, = kivonat (iratból) transversal I. adj: -t átlós, rézsútos, haránt, keresztirányú, transzverzális II* 's: -en, -er mat: átszelő, transzverzális trapets 1. -et, -er mat: trapéz 2. -en, -er sp: lengőnyújtó, trapéz -konstnär [-0-] -(e)n, -er trapézművész (cirkuszban)

trapetsoid -en, -er mat: trapezoid trapp -en, -ar áll: túzok trappa -n, -or lépcső; lépcsőház; en ~ ned egy emelettel lejjebb; en ~ (högre) upp egy emelettel feljebb; hur många trappor (upp) ? hányadik emeleten?; bo två trappor upp a. második emeleten lakik; ~ upp och ~ ned lépcsőn fel lépcsőn le; gå nedför ~n lemegy a lépcsőn; på v. i ~n a lépcsőn; a lépcsőházban

trapp I avsats -en, -er ép: lépcsőpihenő -belysning -en trappljus -gavel -n, -gavlar ép: lépcsőzetes oromzat -hus -et, = lépcsőház -ljus -et, -lyse -t lépcső- ill. lépcsőházvilágítás -matta -n, -or lépcső-futószőnyeg -räcke -t, -n lépcsőkorlát, -karfa -steg -et, = lépcsőfok; átv fok(ozat) -stege -n, -ar lépcsős létra; kettős létra -stegsformigt [-0-]

-stegsvis adv lépcsőzetesen, fokozatosan, fokonként -uppgång -en, -ar íépcsőf el járat, lépcsőház trasa I. s: -n, -or rongy, cafat; rongyos v. ócska ruha; (törlő- v. felmosórongy; känna sig som en ~ nagyon kimerültnek (v. kifacsartnak) érzi magát, pocsékul érzi magát; våt som en ~ csuromvizes, teljesen átázott; trasor av kött húscafatok; gå i trasor rongyok-trasbylte

ban (v., rongyos ruhában) jár; höljd i trasor rongyokba burkol(óz)va II. vt: ~ sönder szétszaggat, ronggyá v. cafatokra tép

tras|bylte -n rongyköteg, (egy) csomó rongy; átv toprongyos ember -docka [-o-] -n, -or rongybaba -grann -grant felcicomázott; cifra, tarkabarka -hank -en, -ar o toprongyos alak v. fickó

trasig -t rongyos, szakadozott, tépett; elrongyolódott; (össze)törött; elromlott, tönkrement (pl. gép); strumpor lyukas harisnya traska baktat, bandukol, ballag; nehezen jár; ténfereg, kószál, járkál; — hgs igek: ~ bort (v. i väg) elbaktat, elballag, útnak ered; ~ omkring ődöng, lődörög

trasmatta -n, -or rongyszőnyeg trassat -en, -er ker: intézvényezett (váltóé)

trassel trasslet, = 1. pamut- v. textilhulladékok, tisztítógyapot 2. zűrzavar), zűrös v. zavaros viszonyok; bonyodalmak, nehézségek; zavar, konfúzió; ställa till ~ zűrt (v. o nagy grimbuszt) csinál, bonyodalmakat okoz trassent -en, -er ker: intézvényező, kibocsátó (váltóé); kiállító (csekké) trassera intézvényez (på ngn vkire), intéz, kibocsát (váltót); kiállít (csekket)', ~d växel intézvényezett váltó, intézvény

trassla I. vt: ~ till összekuszál, -guban-col, -gabalyít; összebonyolít, -zavar

II. vi zűrözik, zűrt v. grimbuszt csinál, nehézségeket támaszt, akadékoskodik

III. ~ sig összekuszálódik, -gubancoló-dik, -gabalyodik; összebonyolódik, -zavarodik; átv: ~ sig ifrån saken kihúzza v. kivágja magát (a bajból), kimászik v. kikecmereg az ügyből; ~ in sig belebonyolódik, -keveredik, -akad; belegabalyodik, -zavarodik (/ ngt vmibe); han ~de in sig i motsägelser ellentmondásokba keveredett

trasslig -t kusza, (össze)kuszált, gubancos; (zűr)zavaros, zűrös, zilált, bonyolult; ha ~a affärer a pénzügyei zavarosak v. zűrösek írást -en, -ar áll: rigó trasvarg -en, -ar o toprongyos fickó v. lány

tratt -en, -ar tölcsér

tratta1 -n, -or ker: intézvény, intézvényezett váltó tratta2 tölcsérrel (be)tölt v. (bele)önt, tölcsérez; átv: ~ i ngn ngt beletölt v. belediktál v. beletukmál vkibe vmit (ételt, italt); ~ i sig magába önt, fel-v. lehajt, leönt (italt); ~ i ngn en massa lögner telebeszéli vkinek a fejét hazugságokkal; átv: ~ ngt i öronen på ngn teleharsogja vkinek a fülét vmi-vei; ~ sig full med ngt teleissza v. O teleszívja magát vmivel tratt|formig [-o-] -lik -t tölcsér alakú, tölcsérszerű, tölcséres -skivling -en, -ar nov: tölcsérgomba trauma -t orv: sérülés, ütés, erőművi ben hatás; (lelki) megrázkódtatás, trauma

traumatisk -1 orv: sérülés okozta, sérüléses, traumás, traumatikus trav -et v. -en ügetés; rida i ~ üget; sätta hästen i ~ ügetésre fogja a lovat; átv: hjälpa ngn på ~en segít vkit az indulásban, elindít vkit (a pályáján) trava1 egymásra rak (halomba, oszlopba),

felrak, o stószol (fát, téglát) trava2 üget; tréf baktat travare -n, — ügető ló travbana -n, -or ügetőpálya trave -n, -ar rakás, halmaz, halom, o

stósz (fa, tégla, könyvek) travers -en, -er 1. kat vállvéd 2. techrt keresztgerenda, -tartó, (vas)traverz; darumacska, futódaru travestera (tréfásan) utánoz, travesztál, parodizál

travesti -(e)n, -er tréfás változat, tra-

vesztia, paródia travning -en, -ar felrakás, o stószolás. (pl. fáé)

trav|sport [-o-] -en ügetősport -tävling

-en, -ar ügetőverseny tre számnév három (vö. fem és összet); ~ hundra háromszáz; ~ tusen háromezer; ett par ~ stycken két-három darab; vi var v. voro ~ hárman voltunk; ett tu ~ blev det mörkt egykettőre besötétedett; alla goda ting är ~ kb.: három a magyar igazság trea -n, -or 1. hármas (szám); jag kom (som) ~ harmadikként jöttem v. érkeztem 2. O a harmadik sebesség (gépkocsivezetésnél) 3. vö. femmatreaktare

tre|aktare -n, = háromfelvonásos (színdarab ill. opera) -armad háromkarú, -ágú -atomig -1 háromatomos -bent háromlábú -bladig -í háromlevelű -dela három részre oszt, harmadol -delad háromrészes, -osztatú -dimensionell -t háromdimenziós iredje számnév harmadik; (vö. Jemte és összet); ~ graden a harmadik fokozat ('vallatásnál), kínvallatás; ~ man a) jog: harmadik személy; b) kívülálló v. pártatlan ember; tört: ~ ståndet a harmadik rend; för det ~ harmadszor (felsorolásban) tredje|dag -en harmadnap, harmadik nap (ünneppel kapcsolatban); ~ jul karácsony más(od)napja utáni nap -del -en, -ar harmad(rész); en ~s procent egyharmad százalék; med två ~ars majoritet kétharmados többséggel -gradsekvation -en,-ermat: harmadfokú egyenlet -kiassbiljett -en, -er harmadosztályú (menet)jegy -klassist -en, -er harmadikos, harmadosztályos (tanuló) -klasskupé -n, -er vasút: harmadosztályú szakasz tredsk -t makacs, dacos, csökönyös tredska -n makacsság, dac, csökönyösség tredskande tredsk tredskas tredskades, tredskats makacskodik, dacoskodik, csökönyösködik; ellenszegül (med v. mot ngn vkivel; vkinek)

tredskodom -en, -ar jog: mulasztási v.

makacssági ítélet tredubbel -t háronjjzoros; (tre- előtagú

összet vö. jfe|i Összet) tre I enig -t háromság!, háromságot alkotó -enighet -en "háromság, hármasság; vall Szentháromság -fáidig -t háromszoros -faldighetssöndag -en Szentháromság vasárnapja -fotad háromlábú -färgad háromszínű -hjulig -t háromkerekű -hundra számnév háromszáz -hundrade számnév három-századik -hörnig -t háromszögletes, -szögű -hörning -en, -ar háromszögletű tárgy v. idom, háromszög -hövdad háromfejű -kant -en, -er háromszög -kantig -1 háromélű, háromszögletű; ~ hatt háromszögletű kalap -klang -en, -er 1. zene hármashangzat 2. átv harmonikus egész, trió -klöver -n 1. háromlevelű lóhere 2. átv három-

tagú csoport, trió -kvart -en háromnegyed; háromnegyed óra; ~s kilo háromnegyed kiló; bära v. ha hatten på ~ ferdén áll (v. félre van csapva) a kalap a fején; vara på ~ o becsípett, beszeszelt, pityókos -kvartsstrumpa -n, -or térdharisnya -ledad háromtagú, három részből álló tremakts]förbund -et, = hármas szövetség -pakt -en, -er háromhatalmi szerződés v. paktum tre|mastad háromárbocos -mastare -n, = háromárbocos hajó -milsgrans -en (felségvizek) három (tengeri) mérföldes határa -motorig -t hárommotoros tremulera tremolózik (énekes); remeg, reszket

trepanation -en, -er orv: csont- v. koponyalékelés, trepanáció trepanera orv meglékel, trepanál (pl. koponyát)

tre|procentig -t háromszázalékos, -percentes -procentslån -et, — háromszázalékos kölcsön -radig -t háromsoros -rummare -n, — o. — trerumslägenhet -rums adj háromszobás -rumslagenhet -en, -er háromszobás lakás -sidig. -t háromoldalú

tre|skiftesbruk -et mez: hármas vetésforgó, háromnyomásos gazdálkodás -skiftsarbete -t, -n háromműszakos munka -spaltig -t háromhasábos (cikk) tre|spann -it, = hármasfogcft -språkig -t háromnyelvű -stavig -t háromszótagú -stegshopp [-o-] -et, = sp hármasugrás -stjärnig -t háromcsillagos (pl. konyak); o kiváló minőségű trettio (o tretti) számnév 1. harminc; klockan sju och ~ hét óra harminc perckor, fél nyolckor 2. összet vö. fem(tio) és összet

trèttio|en -ett számnév harmincegy -första

számnév harmincegyedik trettionde számnév harmincadik (vö. femte)

trettioåriga kriget tört a harmincéves háború

tretton [-o-] számnév tizenhárom (vö* fem(ton) és összet) -dág(en) vízkereszt, háromkirály ök napja (január 6-a) -dagsafton [-ön] -en vízkereszt előestéje

trettonde [-o-] számnév tizenharmadik (vö. femte)tretungad

-tre|tungad háromnyelvű; ~ flagga háromágú zászló v. lobogó -tår -en, -iar O harmadik csésze (kávé) -udd -en, -ar háromágú szigony -uddig -1 háromágú, -hegyű, -csúcsú treva I. vi tapogató(d)zik; tapogat, tapint; ~ i mörkret (a) sötétben tapogatódzik v. botorkál; ~ på ngt (meg-) tapogat v. megtapint vmit; ~ efter ngt keresgél vmit; ~ efter ord keresi a szavakat; ~nde försök próbálkozások, tapogató(d)zások lí. ~ sig fram tapogató(d)zva halad elöre; ^ sig fram till dörren az ajtó felé tapogató(d)zik v. botorkál

trevare -n, == 1. tapogató(dzó) embèr

2. átv tapogató(d)zás; átv: skicka ut en ~ tapogató(d)zik, puhatoló(d)zik

3. áll tapogató, csáp treveckorssemester -n, -semestrar háromhetes szabadság

tre|vinklig -t háromszögű -våningshus -et, = kétemeletes v. háromszintes ház -årig -t hároméves; (tre- elötagú további összet vö. fem összet) trevlig -t kellemes; kedves; szórakoztató; kényelmes; jó; en ~ bok (egy) jó v. szórakoztató könyv; ett ~t rum barátságos szoba; det var just ~tl szép kis história v. meglepetes!; éppen ez hiányzott!; bo ~t kényelmes v. jó lakása van; vi hade mycket ~t nagyon jól éreztük magunkat, kellemesen szórakoztunk trevnad -en kényelem; kellemes v. jó érzés; kellemesség; känna ~ kellemesen v. jól érzi magát; sprida ~ omkring sig kellemes légkört teremt maga körül

triangel -n, trianglar 1. mat háromszög 2. zene triangulum (ütőhangszer) -mätning -en, -ar háromszögelés -punkt -en, -er háromszögelési pont triangulering -en háromszögelés triangulär -t háromszögletű, -szögű tribun1 -en, -er (szónoki) emelvény, tribün

tribun2 -en, -er tört: tribun, tribunus

(Rómában) tribunal -et, = (v. -en, -er) törvényszék, bíróság

tribut -en, -er 1. sarc, adó 2. átv köteles tisztelet, hódolat -skyldig -t adófizető, sarc fizetésére kötelezett

trick1 -en, = v. -ar kártya: ütés, trikk trick2 -et, = v. -s (mű)fogás, fortély,

mutatvány, trükk trigonometri -(e)n mat: háromszögtan,

trigonometria trigonometrisk -t mat: háromszögtani,

trigonometriai, trigonometrikus trikin [-k-] -en, -er áll: borsóféreg, borsó-

ka, trichina trikå -7?, -er trikó -fabrik -en, -er kötöttárugyár -vara -n, -or kötöttáru, trikóáru

triljon -en, -er trillión trilla I. s: -n, -or 1. kbbricska, könnyű rugós kocsi 2. kis kerék, kerekecske II. vt gördít, görget, gurít; ~ piller pirulákat készít 111. vi gördül, görög, gurul; esik, hullik; pereg, potyog; ~ utför trappan legurul a lépcsőn; tårarna ~de a könnyek v. könnyei peregtek; ~ av hästen leesik a lóról; ~ av pinn o elpatkol, fűbe harap; ~ omkull hanyatt esik; ~ runt hempereg trilling -en, -ar hármas iker, hármas ikrek egyike; få ~ar hármas ikreket szül -födsel -n, -födslar hármasiker-szülés trillión -en, -er trillió trilogi -(e)n, -er irod: trilógia trilsk -1 makacs, csökönyös, önfejű, ellenkező, makrancos, dacos trilska -n makacsság, csökönyösség, ön-

fejűség, ellenkezés, dac(osság) trilskas trilskades, trilskats makacskodik, csökönyösködik, önfejűsködik, ellenkezik, dacoskodik; megmakacsoljá magát

triisken trilsket trilsk trilskhet -en trilska trim trimmen v. trimmet jó állapot; sp, O jó forma; hålla i ~ jó karban tart trimma 1. hajó kiegyensúlyoz, egyensúlyba hoz; kiegyenlít, arányosan eloszt, trimmel (rakományt); ~ segel

vitor!á(ka)t (a szélhez viszonyítva) beállít 2. helyesen beállít (gépet, motort); sp: ~ motorn beállítja (v. rendbe hozza) a motort 3. (jó) formába v. kondícióba hoz (sp is) 4. rövidre vág, lenyír, gondoz, trimmel (kutya szőrét)

trimning -en, -ar 1. hajó kiegyensúlyozás, egyensúlyba hozás; kiegyenlítés, helyes elosztás, elrendezés (rakományé); beállítás (vitorláé) 2. (jó) beállí-trind

812

ff®

tås (pl. motoré) 3. jó formába hozás (spis) 4. (le)nyírás, gondozás, trim-melés (kutyáé) trind trint kerek, gömbölyű; kerekded, gömbölyded, pufók; telt -skalle -n, -ar ostoba fickó, tökfilkó; önfejű v. makacs ember trio -n, -r v. -s 1. háromtagú csoport v.

társaság, hármas 2. zene hármas, trió triplett -en, -er 1. harmadpéldány (iraté)

2. háromszobás lakás (konyha nélkül)

3. foto háromlencsés objektív tripp1 -en, -er v. -ar rövid v. kisebb

utazás, kirándulás, kiruccanás; ta en ~ till landet kirándul v. leruccan vidékre

tripp2: ~ trapp trull o kicsi kisebb legkisebb, mint az orgonasípok (három különböző korú gyerek ill. különböző nagyságú tárgy) trippa tipeg, aprókat lép; med ~nde steg tipegő léptekkel, tipegve, lépteit aprózva

trippel összet háromszoros, tripla; három részből álló, hármas -allians -en, -er hármas szövetség triptyk -en, -er !. szárnyas oltárkép, triptichon 2. gépkocsi-útlevél, triptik (határátlépési igazolvány) trissa I. s: -n, -or 1. techn futókerék, (kis) kerék, korong (pl. csigáé), tárcsa; gurítókerék (bútoron) 2. sp korong (jéghokinál); hótányér (sibo-ton) 3. hajó csiga (vitorlarúd-fékkötélé) II. vt: ~ upp priset o felveri v. felsrófolja az árat trist szomorú, elszomorító; sivár, unalmas

tristess tristhet -en szomorúság; sivárság,

unalmasság; unalom triumf -en, -er 1. tört diadalmenet 2. diadal, győzelem, ragyogó siker (versenyen); átv diadalujjongás; fira ~er diadalt ül

triumfator [-o-] -n, -er 1. tört győztes

hadvezér, triumfátor 2. győztes triumfbåge -n, -ar diadalív, -kapu triumfera 1. diadalmaskodik, győzedelmeskedik (över ngn vki felett), legyőz; ett ~nde leende diadalmas mosoly 2. ujjong triumf [port -en, -ar diadalkapu -sång -en, -er diadalének, győzelmi dal -tåg -et, = diadalmenet

triumvirat -et, = triumvirátus trivas trivdes, trivts jól érzi magát, szeret [vhol lenni]; tenyészik, virágzik, megél, fejlődik (állat, növény); jag trivs mycket bra här itt nagyon jól (v. otthonosan) érzem magam; han trivdes inte alls i staden (o) nem érezte jól magát a városban, nem szeretett a városban lakni; hur trivs ni i Ungern? hogy(an) érzi magát Magyarországon?, hogy tetszik önnek Magyarország?; ~ med ngn jól érzi magát vkinek a társaságában; jag trivs bra med min sysselsättning tetszik nekem a foglalkozásom, meg vagyok elégedve a foglalkozásommal; ~ ihop jól megférnek egymással trivial -t köznapi, közönséges; útszéli;

elcsépelt, triviális, banális trivialitet -en, -er köznap i asság, közön-ségesség, trivialitás; útszéli hang; elcsépelt mondás, banális kijelentés, banalitás

trivsam -t kellemes, kedves, kedélyes; szimpatikus; otthonos; en ~ miljö kellemes v. otthonos környezet trivsel -n kellemes v. jó érzés; kellemesség, kedélyesség; kényelem; (trevnad); känna ~ kellemesen v. jói érzi magát

triör -en, -er mez: konkolyozó v. magtisztító gép tro I. s: -n 1. hit (pá -ben); bizalom (till v. på -ben; -hez); hűség; hysa en blind ~ till v. på ngn vakon (meg)bízik vkiben; sätta ~ till ngn v. ngt hitelt ad (v. hisz) vkinek v. vminek; megbízik vkiben v. vmiben; sätta ~ till löften ígéretekben bízik, ígéreteknek hisz; sätta sin ~ till ngn bizalmát helyezi vkibe, bizalommal van v. viseltetik vki iránt; svära ngn ~ och lydnad hűséget és engedelmességet fogad (v. hűségeskütt tesz) vkinek; handla i god ~ jóhiszeműen cselekszik; leva i den ~n att abban a hiszemben v. hitben

él hogy; bryta mot ~ och lovén megszegi adott szavát (v. ígéretét); på ~ och heder becsületszóra; lova v. svära på ~ och heder becsületszavára ígér v. fogad; enligt min ~ véleményem szerint 2. vall hit; vallás, felekezet; hitvallás; ~n på Gud az Istenben való hit, az istenhit; ~n på underverk a cso~troende

dákban való hit; den kristna ~n a keresztény hit v. vallás; den lutherska ~n a lutheránus (v. az evangélikus) vallás; ~ns artiklar hitcikkelyek; hitvallás, hiszekegy

II. vt, vi: trodde, trott hisz (ngn vkinek; på -ben); elhisz; bízik (på -ben); gondol, vél; (el)képzel; ~ ngt (el)hisz vmit; nej, det ~r jag inte azt hiszem, (hogy) nem (kérdésre válaszolva); det ~r jag, det! meghiszem azt!; jag ~r detsamma ugyanazon a véleményen vagyok; ~ på ngn hisz vkiben; bízik vkiben, bizalommal van vkihez; hon ~r blint på honom (ő) vakon hisz neki; vakon bízik benne; det ~r jag inte på ebben nem hiszek, ezt nem hiszem; ~ ngn på hans ord hisz vki szavának; ~ på fredens sak hisz a béke ügyében, bízik a békében; jag ~r på hans ord hiszek a(z ő) szavának, elhiszem amit mond; knappast ~ sina ögon alig hisz a szemének; jag ~r honom inte mer än jämnt egy szavát sem hiszem, nem bízom meg benne; vi ~dde du var hemma azt hittük otthon vagy; om man får ~ henne ha hinni lehet neki; det ~r du bara ezt csak [úgy] hiszed v. képzeled;, man skulle kunna ~ att hon var trettio år azt hihetné az ember hogy (ő) harminc éves, harminc évesnek gondolná őt az ember; ~ att ngn är rik gazdagnak tart v. vél vkit; vem

ni mig vara ? kinek tart maga engem?; jag vet inte vad jag skall ~ om honom nem tudom mit higgyek v. tartsak róla; du kan inte så ont det gjorde nem is tudod elképzelni, mennyire fájt; det smakade gott, må ni ~ nagyon ízlett, elhiheti; ~ det den somt vill! higgye aki akarja 1; jag ~r jag vantar (talán) inkább várok; han är ingen karl att nem lehet neki hinni, nem szavahihető ember; det får du mig inte till att ~ ezt nem tudod velem elhitetni; ~ ngn omgott jót gondol (v. tételez fel) vkiről; det skulle ingen ha ~tt om dig ezt senki sem hitte volna rólad (v. várta volna tőled); han blir inte ~dd nem hisznek neki, nem adnak hitelt a szavának; han ~s komma i morgon azt hiszik hogy ő holnap érkezik

III. refl: ~ sig höra något misstänkt valami gyanúsat vél hallani; han ~r

sig vara ett geni (ő) lángésznek hiszi v. képzeli magát; ~ sig vara ensam azt hiszi egyedül van; vi ~dde oss vara de första azt hittük mi vagyunk az elsők; ~ sig veta allting bättre mindent jobban akar tudni; ~ sig om ngt képesnek hiszi magát vmire; det ~r jag mig inte om alig hiszem hogy megtenném, ezt nem tudnám v. merném (megtenni); du ~r dig omför mycket túl sokat képzelsz (v. tételezel fel) magadról troende adj, s hivő, vallásos; icke ~ hitetlen

trofast hűséges, hű (mot ngn vkihez), állhatatos -het -en hűség, állhatatosság

trofé [-o-] -n, -er győzelmi emlék, diadalemlék; (hadi)zsákmány, trófea trogen troget hű, hűséges; vara ngn ~ hű valakihez; ~ mitt löfte ígéretemhez híven; sin vana ~ szokásához hű v. híven; lyckan förblev honom <» a szerencse hű maradt hozzá; en ~ skildring (valóság)hű v. pontos ábrázolás; en ~ översättning hű fordítás; var ~ intill döden légy hű mindhalálig; troget återge ngt híven visszaad vmit trohet -en hűség (mot -hez, iránt);

~ í äktenskapet házastársi hűség irohetsjbrott [-0-] -et, = hitszegés, szószeges, hűtlenség -ed -en, -er hűségeskü; avlägga ~ leteszi a hűségesküt; bryta sin ~ megszegi hűségesküjét -löfte -t, -n hűségfogadalom tro|hjärtad nyíltszívű, egyenes lelkű, őszinte, nyílt (tekintet) -hjärtat adv nyíltan, egyenesen, őszintén, trojan -en, -er trójai (ember) trojansk -t trójai trokaisk -t -> trokeisk troké -n, -er irod: trocheus trokeisk -t irod: trocheusi, trochaikus trolig -t valószínű, hihető; jag håller det för ezt valószínűnek tartom; söka göra ~t igyekszik elhitetni troligen troligtvis adv valószínűleg, hihetőleg, feltehetőleg troll [-0-] -et, = 1. mit (rosszindulatú) manó, kobold; rém, mumus 2. átv gonosz ember; boszorkány 3. o tréf: ditt lilla te (kis) ördögfióka ill. boszorka! [(kis)fiú ill. (kis)leány] trolla [-01-] varázsol; bűbájosságot v. boszorkányságot űz; bűvészkedik; jagtrollbunden

kan inte ~ csodára én sem vagyok képes, gyorsabban már nem csinálhatom; — hgs igek: ~ bort elvarázsol, eltüntet; ~ fram elővarázsol trollbunden -bundet elvarázsolt trolldom [troil-] -en varázs(lat), boszorkányság, ördöngösség, búbájosság; rontás, varázslás, mágia; varázsszer; öva ~ varázslatot v. boszorkányságotüz trolldomskonst [tro- ... -ko-] -en, -er varázslás (mestersége), boszorkánymesterség; bűvészmesterség, szemfényvesztés trolldryck [-0-] -en, -er varázs- v. bájital trolleri [-0»] -(e)t, -er varázslás, varázslat, boszorkányság, mágia trolleybuss [troili-] -en, -ar trådbuss troil|flöjt [-0-] -en, -er varázsfuvola -formel [-fo-] -n, -formler varázsige -gubbe -n, -ar öreg varázsló -gumma -n, -or öreg varázslónő, vén boszorkány -kari -(e)n, -ar varázsló, boszorkánymester, mágus; bűvész, szemfényvesztő -konst [-ko-] -en, -er varázslás mestersége; varazslás, boszorkányság, mágia; bűvészmutatvány, szemfényvesztés -konstnär [-ko-] -(e)n, -er bűvész, szemfényvesztő, varázsló -kraft -en, er varázserő, bűvös erő -krets -en, -ar varázskör, bűvkör -kunnig -t varázsláshoz v. boszorkánysághoz értő -kvin-na -/7, -or, -kar(r)ing -en, -ar varázslónő, boszorkány -makt -en varázserő -medel -medlet, = varázsszer, bűvös szer -packa -n, -or (vén) boszorkány; átv o boszorka (fiatal nő) -ring -en, -ar 1. varázsgyűrű 2» varázskör -skott [-sko-] -et, — o derékzsába, (ágyéki) .izomzsába, hexensussz -slag -et, = varázsütés (varázspálcával); som genom ett ~ mintegy varázsütésre-slända-/:, -or áll: szitakötő -spö -(e)t, -n, -stav -en, -ar varázspálca -sång -en, -er varázsének, -dal -trumma -n, -or varázsdob; lappdob -tyg -ef varázslat, bűbájosság, boszorkányság, rontás -unge -n, -ar o kis manó v. kobold; kis boszorkány tro|lova [-10-] eljegyez; ~ sig eljegyzi magát -lovad [-1Ö-] eljegyzett, jegyes; hans ~e a(z ő) jegyese -lovning [-löv-] -en, -ar eljegyzés, kézfogó trolsk [-0-] -t varázslatos, elbűvölő, elragadó; titokzatos

trolös -t hűtlen, (mot -hez); hitszegő, álnok, áruló -het -en hűtlenseg; hitsze-gés, árulás; jog: ~ mot huvudman kb.: bizalommal való visszaélés tromb1 [-0-] -en, -er met: forgóvihar, tornádó; felhőtölcsér, légörvény, szélforgatag

tromb2 [-0-] -en, -er orv: vérrög, trombus trombos [trombő's] -en, -er orv: trombózis

tron -en, -er trón, trónus; bestiga ~en trónra lép; störta ngn från ~»en letaszít vkit a trónról, megfoszt vkit a trónjától, detronizál vkit trona trónol

tron (arvinge -n, -ar trónörökös (nő is) -avsagelse -n, -r lemondás a trónról -bestigning -en, -ar trónra lépés -följare -;?, = utód (a trónon), trónörökös -följd -en trónöröklés -himmel -n v. -himlen, -himlar baldachin, díszmennyezet (pl. trón fölött) -pretendent -en, -er trónkövetelő -säl -en, -ar trónterem -skifte -t, -n uralkodóváltozás, korona átszállása -tal -et, = trónbeszéd

trop [-Ö-] -en, -er nyelv: szókép, képes

kifejezés, trópus tropik [-0-] -en, -er földr: térítő; ~erna a trópusok, a forró égöv -feber -n, -febrar trópusi láz, malária -hjälm -en, -ar trópusi sisak tropisk [-Ö-] -t forró égövi, délszaki, trópusi, tropikus; ~t klimat trópusi éghajlat

tropiiktig -t hűséges, engedelmes tropp -en, -ar 1. csapat, osztag 2. kai lovas szakasz ill. raj 3. torna raj, csoport

troppa I. vt, kat: ~ fanan díszelgés után begöngyölíti a zászlót 11. vi, hgs igek: ~ av elvonul, elmegy (egymás után) troppchef -en, -er szakasz- ill. rajparancsnok (kat is, pl. lovasságnál) tros (artikel -n, -artiklar hitcikkely, -ágazat, -tétel; átv (tan)tétel, dogma -bekännelse -n, -r hitvallás; krédó; apostoliska ~n az apostoli hitvallás, a hiszekegy; augsburgiska ~n az ágostai hitvallás; avlägga sin ~ hitvallást tesz -frihet -en vallásszabadság -frände -n, -r, -förvant -en, -er hit-sorsos,-testvér-förnekare -n, = hit-trosíver

tagadó, ateista -iver -n hitbuzgalom, -buzgóság

troskyldig -/ nyíltszívű, hiszékeny, ártatlan, naiv troslära -n, -or hittan, dogmatika trosor plur: (ett par) ~ (női) táncnadrág tross1 í-o-j -en, -ar hajókötél, vontatókötél, drótkötél tross2 [-o-] -en hat: (fogatolt) vonatosztag, trén

tros|sak -en, -er hit dolga -samfund -et, =

vallási közösség, hitközség,, gyülekezet -sats -en, -er hittétel, dogma trossbotten f-o-.. -o-] -bottnen v.

-bottnar ép: vakfödém tross|häst í-o-] -en, -ar kat: vonatló -kärra -n, -or kát: vonatkocsi, -kordé tros|stark -t erős v. szilárd hitű, hitében erős -strid -en, -er hitvita, vallási harc -varm -t hitbuzgó -viss -t szilárd v. erős hitű; hon är ~ (az ő) hite meg-rendíthetetlen -visshet -en hitbeli bizonyosság v. szilárdság; szilárd hit -vittne -t, -n hitvalló; vértanú trotjänare -n, — híi(séges) (öreg) szolga;

átv jól bevált (régi) munkaerő trots [-o-] I. s: -et dac; ellenkezés, ellenszegülés; konokság, makacsság; bjuda stormen ~ dacol v. szembeszáll a viharral; visa ~ mot .ngn dacol v. szembehelyezkedik vki vei; dig till ~ akaratod v. tilalmad ellenére, .ellenedre; i ~ av ngt vminek ellenére; pá'** dacból, ellenkezésből, kihívólag * lí. praep ... -nek ellenére v. dacára; ~ allt detta mindennek ellenére; ~ detta kom hon ennek ellenére (v. mégis) eljött; ~ (det) att annak ellenére V. dacára hogy, ámbár, noha trotsa r-o-] vt, vi dacol, ellenkezik, ellenszegül; szembeszáll; kihív (versenyre); ~ döden szembenéz v. dacol a halállal; ~ ngn v. ngt dacol v. szembeszáll vki-vel v. vmivel; ~ all beskrivning nem lehet leírni, leírhatatlan; ~ pá ngt fennen hivatkozik vmire, erősen ragaszkodik (v. köti magát) vmihez; ~ på sin rätt erősen ragaszkodik a jogához, követeli a jussát; ~ sig till ngt av ngn kierőszakol v. kicsikar vkitől vmit (fenyegetéssel ill. duzzogással)

trotsig ["-o-] -t dacos, ellenkező, durcás; konok, makacs; kihívó, pimasz -het -en

dac(osság); ellenkezés, durcásság; konokság; pimaszság trottoar [tro-] -(e)n, -er járda, gyalogjáró -kant -en, -er járdaszegély, -szél -servering -en, -ar terasz (vendéglőér kávéházé); terasz-kiszolgálás trovärdig -t szavahihető, hitelt érdemlő, megbízható; hiteles; från ~t hált megbízható helyről, biztos forrásból -het -en hitelesség, megbízhatóság trubba: ~ av el- v. letompít; av eltompul

trubbig -t tompa; életlen; tömpe, pisze;

átv eltompult, korlátolt trubb|nos -en, -ar o, -näsa -n, -or tömpe v. pisze orr; tréf tömpe v. pisze orrá (ember ill. állat) -näst tompa v. pisze orrú -vinklig -t mat: tompaszögű truck -en, -ar villamos targonca trug -et trugning truga I. vt erőltet, nógat, unszol, kényszerít (ngn till ngt vkit vmire); tukmál; ~ ngn till att äta evésre nógat v. unszol vkit; låta ~ sig kéreti v. kínáltatja magát II. (hgs igek:) ~ av ngn ngt kierőszakol v. kicsikar vkitől vmit; ~ i sig maten magába erőlteti (v. legyűri) az ételt; ~ på ngn ngt ráerőszakol v. rátukmál vkire vmit; ~ sig på ngn rátukmálja magát (v* ráakaszkodik) vkire, vkinek a nyakába varrja magát; ~ sig till ngt av ngn kierőszakol v. kicsikar vkitől vmit trugning -en, -ar erőltetés, nógatás, unszolás, kényszer(ítés); (rá)tukmálás truism -en, -er közhely, banalitás trulsig -t otromba, esetlen, faragatlan trumeld -en kat: pergőtűz trumf -en, = v. -ar ütőkártya, tromf, adu; ta(ga) med ~ tromffal v. aduval üt; spela ut sin sista ~ kijátssza utolsó ütőkártyáját; (vö. hjärter összet) trumfa I. vi kártya: tromfot v. adutjátszik, tromfot hív, aduttoz; átv kijátssza ütőkártyáját; ~ med kungen királyt játszik (ki) (v. ad ki) II. (hgs igek:) ~ i bordet az asztalra csap; ~ i ngn ngt, ~ ngt i ngn átv; vkinek a fejébe ver vmit; bevétet vkivel vmit; ~ igenom keresztülhajt, -hajszol (törvényjavaslatot); diadalra juttat (eszmét); ~ över felülüt, tromffal v. aduval üt, letromfol; átv túltesz (ngn vkin), felülmúl, túllicitál [vrniben],trumfess

letromfol; o rátromfol (ngn vkire)

trumf|ess v. -äss -et, = kártya adu ász -kort -et, = ütőkártya, tromf, adu (átv is)

trum|hinna -n, -or orv; dobhártya -håla

-n, -or orv: dobüreg trumma I. s: -n, -or 1. dob (techn is); ~n går a dob pereg, dobolnak; slå på ~(n) veri a dobot, dobol; slå på stora ~n för ngt veri a nagydobot (v. nagy reklámot csinál) vminek 2. techn henger, dob; áteresz(tő); (szennyvíz)csatorna, gyűjtőcsatorna; (lift)akna II. vi dobol; ~ på bordet dobol az asztalon; regnet ~r på taket az eső verdesi v. csapkodja a tetőt; — hgs igek: ~ ihop összedobol; összehív, -csődít trummande -1, -n

dobolás; dobszó trumpen trumpet rosszkedvű, kedvetlen; mogorva, morcos, mord -het -en kedvetlenség; rosszkedv; mogorvaság, morcosság trumpet -en, -er trombita; kürt; blåsa ~ trombitát fúj, trombitál; stöta i ~ för ngn v. ngt reklámot v. propagandát csinál vkinek v. vminek trumpeta trombitál; kürtöl; — hgs igek;

~ ut kikürtöl trumpetare -n, =, trumpetblåsare -n, =

trombitás; kürtös trumpet|fanfar -en, -er harsonaszó, trombitaszó -signal -en, -er trombitajel; kürtjel -skall -et trombita- ill. kürt-harsogás -stöt -en, -ar trombita- ill. kürtharsanás trum|pinne -n, -ar dob verő -skinn -et, = dobbőr -slag -et, = dob verés; dobszó -slagare -n, = dobos -virvel -n, -virvlar dobpergés trupp -en, -er csapat (kat is) ; csoport; színtársulat; en ~ idrottsmän sportemberek csapata v. csoportja; i samlad ~ zárt sorokbán -biljett -en, -er csoportos v. kollektiv (menet)jegy -förband -et, =' kat csapatkötelék, -egység (pl. ezred, hadtest) -revy -n, -er csapatszemle -rörelse -n, -r csapatmozdulat -sammandragning -en, -ar csapatösszevonás -slag -et, = fegyvernem -styrka -n, -or csapattest, csapat(kötelék) -transportfartyg [-o-] -et, = csapatszállító hajó -tåg -et, = csapatszállító vonat -vis adv csapatonként, csoporton-

ként, csapatosan, csoportosan -övning '-en, -ar kat: csapatgyakorlat trust -en, -er ker: tröszt trut1 -en, -ar áll: sirály trut2 -en, -ar o pofa, száj; vara stor i ~en nagypofájú, -szájú, szájaskodó; håll ~en l fogd be a szád!, ne pofázz!, pofa bel; ge ngn på ~en szájon v. pofon vág vkit, pofont ad vkinek truta: ~ med munnen biggyeszti az ajkát, (elégedetlenül v. durcásan) félrehúzza a száját tryck -et, = 1. nyomás (fiz, techn, átv is) ; szorítás; det ekonomiska ~et a gazdasági nyomás; skatternas hårda ** súlyos adóteher; utöva ~ på ngn nyomást gyakorol vkire; arbeta fór fullt ~ teljes erővel dolgozik 2. nyomd, techn nyom(tat)ás; nyomat; ge ut i ~ kinyomat, kiad; komma ut i v. av v. på ~et nyomtatásban megjelenik; lämna till ~et nyomdába ad 3. nyelv hangsúly, nyomaték

trycka tryckte, tryckt I. vt, vi 1. nyom; szorít (mot -hez); (rá)nehezedik; ~ ngns hand megszorítja vkinek a kezét, kezet szorít vkivel; ~ händerna mot ansiktet kezébe rejti arcát; ~ mot väggen a falhoz szorít v. nyom; ~ en kyss på ngns kind csókot nyom vkinek az arcára; ~ ngn till sitt bröst keblére szorít vkit; luften trycker a levegő nyomasztó v. nehéz; ~ priserna lenyomja v. leszorítja az árakat; ~ sitt sigill i v. på ngt rányomja a pecsétjét vmire; ~ på knappen megnyomja a gombot; átv: ~ på ngt hangsúlyoz v. kiemel vmit; ~ på en öm punkt érzékeny v. fájó pontot érint; bekymmer trycker honom gondok terhelik (v. nehezednek reá); ~ sig mot v. intill ngn hozzásimul vkihez 2. nyomd, techn nyomtat, nyom; présel; ~ med spärrad stil ritkított betűkkel nyom 3, vad, átv is (meg)lapul, meghúzódik, lapít II. (hgs igek:) ~ av lenyomatot készít (ett sigill bélyegzőről); nyomd le- v. kinyom; levonatot készít; ~ av ett gevär puskát elsüt; ~ igen (nyomva) becsuk, bezár, becsap; ~ ihop összenyom, -szorít; ~ in benyom, be- v. beleprésel; ~ ned lenyom, leszorít (átv is); ~ ned hissen a felvonót [-[gombnyomással]-] {+[gomb- nyomással]+} leküldi v. lehívja; nyomd:tryckalster

~ om újranyom; ~ på rányom; nyomd rányom(tat); ~ sönder szétnyom; ~ till összenyom, (meg)nyom; nyomd hozzányom, pótlólag kinyom (-tat); ~ ut kinyom, kiprésel [vmiből vmit]

tryckalster -alstret, = nyomda- v. sajtótermék, nyomtatvány tryckande nyomasztó, terhes, súlyos;

~ hetta tikkasztó v. rekkenő hőség tryckare -n, = 1. (könyv)nyomtató, nyomdász 2.] nyomd nyomó, tégelynyomó

tryck | ark -et, = nyomdai v. nyomtatott ív -bokstav -en, -bokstäver nyomtatott betű

trycke -t, -n ravasz (lőfegyveren) tryckeri -(e)t, -er nyomda tryckfel -et, = sajtóhiba; förteckning över ~ (sajtó)hibák jegyzéke, hibajegyzék

tryckfrihet -en sajtószabadság tryckfrihets|brott [-o-] -et, = sajtóvétség -förordning [-ör-] -en, -ar sajtótörvény -mål -et, =, -process -en, -er sajtóper tryck |f är dig -t nyomdakész, nyomtatásra kész, nyomható -färg -en, -er nyomdafesték, nyomófesték -förband -et, = orv nyomókötés -förfarande -t, -n nyomd: nyomási eljárás -knapp -én, -ar 1. vill nyomógomb, kapcsológomb 2. ->- tryckknäppe -knäppe -t, -n patentgomb, -kapocs -kokare -n, = gőzfőzőedény, gyorsfőző fazék, o kukta -kraft -en, -er techn: nyomóerő -luft -en techn: sűrített levegő; préslég -

luftborr [-o-] -en v. -e/, -ar v. = techn préslégfúró -luft(s)broms [-o-] -en, -ar légfék, légnyomásos fék -mätare -n, = techn nyomásmérő, feszmérő, manométer tryckning -en, -ar 1. nyomás; szorítás 2. nyom(tat)ás; lämna till ~ nyomásra átad; under ~ sajtó v. nyomás alatt trycknings|kostnad [-o-] -en, -er nyom-(tat)ási v. nyomdaköltség -tillstånd -et, = nyomási engedély, imprimatúra tryck I ort -en, -er a nyomtatás v. megjelenés helye -papper -et, = nyomópapír -penna -n, -or nyomóbetétes ceruza -press -en, -ar nyomd: nyomósajtó,

-gép -sak -en7 -er nyomtatvány -stark

-t nyelv: (fő)hangsúlyos, hangsúlyozott -stil -en, -ar nyomdabetű; nyom-

tátott (betűs) írás -svärta -n fekete nyomda- v. nyomófesték tryckt nyomtatott, (ki)nyomott; átv nyomott, lehangolt; lanyha (piac, tőzsde); ~ stämning nyomott hangulat; ~a tider nehéz v. válságos (v. o komisz) idők tryckår -et, — a nyomtatás éve, nyomtatási v. megjelenési év tryffel -n, tryfflar szarvasgomba trygg -/ biztonságos; biztos; védett (för ngt vmitől); nyugodt, félelem nélküli; magabiztos; en ~ hamn biztonságos kikötő, biztos rév; känna sig ~ biztonságban érzi magát; det kan jag ~t påstå ezt nyugodtan állíthatom trygga biztosít; megóv (för v. emot ngt vmitől); ngns framtid biztosítja vkinek a jövőjét; kat: ~ sitt återtåg biztosítja a visszavonulását; vara ~d för v. emot ngt biztonságban v. védve van vmitől; ~ sig till ngn oltalmat v. védelmet keres vkinél; rábízza magát vkire, (rá)hagyatkozik vkire, vkihez folyamodik trygghet -en biztonság; védettség; nyugodtság, nyugalom trygghetskänsla -n biztonságérzet trymå -n, -er nagy állótükör tryne -t, -n 1. orr, orrmány (pl. disznóé)

2. o orr, pofa (emberé) tryta tröt, trutit hiányzik (ngn vkinek); el- v. kifogy; ngt tryter (fór) ngn vkinek el- v. kifogy vmije; börja ~ fogytán van, végét járja; tålamodet tröt honom elfogyott a türelme trå trådde, trått vágyakozik, vágyódik;

áhítozik (efter ngt vmire; vmi után) tråck el |stygn -et, — fércöltés -tråd -en,

-ar fércelőcérna, fércfonal, férc tråckla fércei; — hgs igek: ~ fast hozzáféred (på ngt vmihez); ~ ihop össze-. fércei, -ölt

tråd -en, -ar 1. fonal, fonál; cérna; szál (átv is); livets ~ az élet fonala; átv: den röda ~en a vörös fonál, a vezető gondolat; inte ha en hel ~ på kroppen nincs rajta egy szál ruha sem, teljesen meztelen; le van rongyolódva; inte ha en torr ~ på kroppen csuromvizes, bőrig ázott; átv: hålla ~arna i sin hand, hålla i

*->ama kezében tartja az összes szálakat; tappa ~en elveszti a beszéd fonalát, egyik szavát a másikba öl-tråda

ti; hans liv hänger på en ~ az élete egy hajszálon függ; ha ngn på <*>en o a (telefon)drót végén van vki, telefonon beszél vkivel 2. huzal, fémszál, drót 3. rost, szál (pl. ideg-) tråda trådde, trått: ~ dansen táncot lejt, táncol

tråd|buss -en, -ar trolibusz, o troli -docka [-o-] -n, -or (fonal)motring -dragning -en techn: huzal- v. dróthúzás -fin -t cérnavékony trådig -t rostos, szálas; eres; összet -szálú,

-huzalú, -erű tråd|lös -/ drót nélküli -mask-en, -ar áll: fonalféreg -nystan -et, = fonal- v. cérnagombolyag -nät -et, == drótháló, -fonat -radio -n vezetékes rádió -rulle -ar orsó (fonal v. cérna v. selyem); spulni v. guriga (cérna) -sax -en, -ar drótvágó olló -sliten -slitet elnyűtt, elkoptatott, elvásott, (nagyon) kopott, foszladozó -smal -t cérna v. fonal vékonyságú, hajszálvékony -spik -en, -űr drótszeg -yante -n, -ar cérnakesztyű -ända -n, -r (egy) szál fonál v. cérna, fonal- v. cérnavég, cérnaszál tråg -et, = teknő; vályú tråka: ~ ihjäl halálra untat; ** üt ngn

untat v. (ki)fáraszt vkit tråkig -t unalmas, fárasztó; érdektelen; kellemetlen, bosszantó; sajnálatos; en ~ historia kellemetlen v. buta história; ha ~t unatkozik; det är ~t att da inte kunde vara med kár v. sajnálom hogy (te) nem lehettél velünk; så ~tl milyen kár!; nagyon sajnálom!; milyen kellemetlen v. bosszantó l -het -en, -er unalom;

unalmasság; kellemetlenség

tråkmåns -en, -ar o unalmas v. kellemetlen alak trål -en, -ar fenékháló, vonó- v. húzóháló tråla vi, vt fenék- v. vonóhálóval halászik

ill. fog (halat) trålare -n, = vonóhálót húzó halászhajó

trålfiske -t fenék- v. vonóhálóval történő halászat

tråna eped, epekedik, sóvárog, vágyakozik (efter ngt vmi után); emészti a vágy v. bánat; sorvad(ozik), senyved; en ~nde blick epekedő pillantás, "sóvárgó tekintet; — hgs igek: ~ bort eleped; elsorvad, elsenyved

trånad -en epekedés, sóvárgás, (emésztő) vágy(akozás); sorvadozás, senyvedés trånandè, trånfull -t epekedő, sóvárgó»,

vágyakozó trång (comp: trängre, superi: trängst) -t 1. keskeny; szűk, szoros; feszes; szűkös (körülmények); ~ farled keskeny hajózóút; ~a kläder szűk v. feszes ruha; ha ~a skor szűk (v. túl kis) cipőt visel; i trängre mening szűkebb értelemben; det är ~t i sälen túl kicsi a terem; nagy a zsúfoltság a teremben; här är det ~t om utrymmet itt szűkösen van hely (v. kevés a hely); vi sitter för ~t nagyon szorosan ülünk; ha ~t om v. efter ngt szűkében van vminek; ha det ~t szűkösen él 2. szűk látókörű, korlátolt -bodd -bott: vara ~ szűkösen v. zsúfoltan lakik -boddhet -en szűkös lakásviszonyok, (túlzsúfoltság -bröstad szűkkeblű, szűk látókörű, korlátolt, kicsinyes, elfogult, türelmetlen -halsad szűk nyakú trånghet -en keskenység; szorosság; szűkösség

trång|mål -et, = 1. szorultság, szorult helyzet; szükség; zavar, dilemma; bringa v. försätta ngn i ~ sarokba szorít vkit, zavarba hoz vkit 2. pénzszűke, -zavar; vara i ~ szorult helyzetben van; pénzzavarban van; råka i ~ szorult helyzetbe kerül, megszorul; (anyagilag) -skallig -t o korlátolt, ostoba, buta -synt szűk látókörű, korlátolt, kicsinyes gondolkodású trån|sjuk -t epekedő, sóvárgó, vágyakozó; sorvadozó, senyvedő -sjuka -n epekedés, sóvárgás, (emésztő) vágyakozás trä1 trädde, trätt -> träda* trä2 -(e)t, -n fa (anyag); fadarab, fahasáb; av ~ fából (készült v. való) -aktig -t fanemű, faszerű, fás; átv fafejű, .ostoba; egyhangú, száraz -arbetare -n, = famegmunkáló v. faipari munkás -aska -n fahamu -bearbetning -en famegmunkálás -ben -et, == faláb -bit -en, -ar fadarab, darab fa -blåsare -n, = fafúvós (zenész, hangszer) -bock [-o-] -en, -ar 1. (fűrész)bak, kecskeláb 2. o fajankó, tuskó 3. áll cincér -bro -n, -ar fahíd -byggnad -en, -er faépület, faház -bänk -en, -ar fapadträck

träck -en rég; ürülék (emberé, állaté), ganaj

träd (o trän) -et, (élő)fa; sitta i ~et a fán ül; det växer inte på ~ (ez) nem terem minden bokorban träda1 trädde, trätt i. vi lép; megy, járul; ~ närmare közelebb lép;.~ i besittning av ngt birtokba vesz vmit; ~ i dagen napvilágra kerül, kiderül, megmutatkozik; i ngns (fot)spår vkinek a nyomába v. nyomdokaiba lép (átv is); ~ i förbindelse med ngn kapcsolatba lép (v. felveszi a kapcsolatot) vkivel; ~ i kraft hatályba v. életbe lép; ~ i spetsen för ngt vminek az élére áll; ~ ur föreningen kilép az egyesületből'; ~ ur kraft hatályát veszti II. vt: ~ ngns rätt för när(a) sérti vkinek a jogát III. (hgs igek:) ~ emellan közbelép; közbenjár (för ngn vkinek az érdekében); beugrik, segít; ~ fram elő- v. odalép; ~ fram till fönstret az ablakhoz lép; ~ in i rummet belép a szobába; ~ ned lelép (átv is); ~ till odalép; efter faderns död måste sonen ~ till az atya halála után a fiúnak kellett helyébe lépnie; ~ tillbaka visszalép; visszavonul, lemond; ~ ut kilép (ur ngt vmiből); träda2 v. o trä trädde, trätt I. vt (be)fűz; (be)dug; ~ nålen på tråden, ~ tråden i nålsögat befűzi a cérnát ill. fonalat a tűbe; ~ pärlor på ett snöre gyöngyöket zsinórra felfűz II. (hgs igek:) ~ igenom keresztül- v. átdug, áthúz; in be- v. belefűz, be- v. beledug; ~ på tråden v. nålen tűbe fűz; ~ på pärlor gyöngyöket felfűz; ~ på (sig) byxorna belebújik a nadrágba, felhúzza a nadrágját; ~ på (sig) strumporna harisnyát húz; ~ upp felfűz (pl. gyöngyöket) ; ~ ut huvudet genom fönstret kidugja fejét az ablakon träda3 I. s: -n, -or mez: ugar, parlag; ligga i ~ -+> träde II. vt: trädde, trätt (v. -de, -t) 1. ugarol, ugart felszánt, parlagot feltör 2. ugarnak hagy, parlagon hagy v. hevertet träd|bark -en, -ar v. -er fakéreg -bevuxen

-bevuxet fával benőtt, fás träde -t, -n mez: ugar, parlag; ligga i ~ ugaron marad, parlagon hever (átv is); lägga i ~

ugarnak hagy, parlagon hagy v. hevertet; han låter sina kunska-

49*

per ligga i ~ parlagon heverteti a tudását

trädesåker -n, -åkrar mez: ugar(föld),

parlag(föld) träd|fattig -t fában szegény -fällning -en fakivágás, fadöntés -gren -en, -ar faág -gräns -en, -er nov: fahatár trädgård prägg-] -en, -ar kert trädgårds I alster [trägg-] -alstret, = kerti termény (gyümölcs, zöldség, virág stb.) -anläggning -en, -ar 1. kerttelepítés, -létesítés 2. kert -arbete -t, -n kerti munka, kertészkedés -arkitekt -en, -er kertépítész(-mérnök) -arkitektur -en kertépítészet -blomma -n, -or kerti virág -fest -en, -er kerti ünnepély -förening -en, -ar kertészeti egyesületi kertbarátok egyesülete -grind -ár kertajtó -gång -en, -ar kerti út v9 ösvény -kanna -n, -or (kerti) öntözőkanna -konst [-o-] -en kertművészet, műkertészet -land -et, = kertparcella, kerti ágy(ás), kiskert -mästare -n, = kertész -möb.el -n, -möblar kerti bútor -odling -en kertészet, kertművelés, kertészkedés -produkt -en, -er trädgårdsalster -redskap -et v. -en, = kerti szerszám -sax -en, -ar kerti olló, kertészolló -servering -ert, -ar 1. kerti kiszolgálás 2. kertvendéglő, -cukrászda -skola -n, -or kertészeti iskola, kertésziskola -skötsel -n kertgondozás, -művelés, kertészet -smultron [-o-] -et, = kerti eper, ananász-szamóca, földieper -stad -en, -städer kertváros -staket -et, — kertkerítés -sångare -n, = áll kerti poszáta -säng -en, +ar kerti ágyás, virág- v. veteményeságy -täppa -n, -or kertecske, kis kert -utställning -en, -ar kertészeti kiállítás -växt -en, -er kerti növény träd|krona -n, -or fakorona, fa koronája -lös -t fátlan trädnål -en, -ar (be)fűzőtű trädocka [-o-] -n, -or fabábu träd (plantering -en, -ar 1. faültetés, fásítás 2. faültetvény -rot -en, -rötter fagyökér -skola -n, -or faiskola, csemetekert -slag -et, = fafaj ta -stam -stammen, -stammar fatörzs -stubbè -n, -ar fatönk -topp [-o-] -en, -ar fa csúcsa, facsúcs träff -en, -ar 1. találat (sp is) 2. találka, o randevú; (össze)találkozás,träffa

összejövetel; ha ~ med ngn találkozik (v. randevúja van) vkivel 3. átv véletlen; av en ~ véletlenségből, véletlenül

träffa I. vt, vi 1. talál; eltalál; átv híven visszaad v. ábrázol; ~ ngn hemma otthon talál vkit; ~ målet célba talál; átv: ~ huvudet pä spiken fején találja a szöget; ~ pricken (v. mitt i prick) telibe talál (átv is); en sten ~de honom i huvudet egy kő fején találta; känna sig ~d találva érzi magát; ~ det rätta eltalálja a megfelelőt; ~ den rätta tonen eltalálja a helyes v. megfelelő hangot (átv is); typen är väl ~d a típus (v. az alak) jól el van találva (valósághű, hiteles) 2. ~ ngn találkozik vkivel 3. ér, sújt (vmi rossz); en olycka har t honom szerencsétlenség érte őt 4. ~ ett avgörande döntést hoz, dönt; ~ (ett) avtal om ngt megegyezésre v. megállapodásra jut vmire vonatkozólag, szerződést köt vmi-ről (v. vmire nézve); ~ förberedelser előkészületeket tesz; ~ sitt val (ki-) választ; ~ (en) överenskommelse med ngn megegyezésre jut vkivel II. (hgs igek:) ~ ihop v. tillsammans összetalálkozik; ~ pä rátalál, ráakad, rá-, bukkan

träffande találó; ett ~ svar frappáns válasz

träffas träffades, träffats 1. találkoznak, összejönnek; hoppas vi ~ snart remélem rövidesen találkozunk; ~ igen. ismét találkoznak, viszontlátják egymást 2. található; elérhető; fogad (látogatót); ~ fru J.? beszélhetek J.-nével? (személyesen v. telefonon); hon ~ inte i dag (ő) ma nincs itt v. itthon (v. nem fogad); han ~ pä telefon nummer... telefonon a számon érhető el (v. lehet vele beszélni) 3. éri v. sújtja (őt) (baj); han träffades av en förlust veszteség érte (őt), veszteséget szenvedett; ~ av en olycka szerencsétlenség v. baleset éri, szerencsétlenül jár; ~ av solsting napszúrást kap, napszúrás éri; ~ av svindel szédülés fogja el

träffning -en, -ar kat: (fegyveres) összecsapás, csetepaté *

träff|punkt -en, -er 1. találkozási hely 2. találati pont (céltáblán) -säker -t

biztosan találó, jól lövő; átv biztos; találó (kijelentés) -säkerhet -en találati

biztonság

trä|fibér -n, -fibrer farost -fiberplatta -n,

-or farostlemez -fri -fritt famentes -förädling -en fafeldolgozás trägen träget serény, szorgos, dolgos; kitartó, állhatatos, szívós; buzgó (ima); gyakori; ~ vinner az állhatatosság (v. a kitartás) győz -het -en se-rénység, szorgosság; kitartás, állhatatosság, szívósság trä i golv [-o-] -et, = fapadló -handtag -et, = fafogantyú -hus -et, — faház -häst -en, -ar 1. faló 2. sp ló (tornaszer)

träig -t fás; átv unalmas; fafejű, korlátolt trä|indastri -(e)n, -er faipar, famegmunkáló ipar -kari [-kar-] -(e)n, -ar kártya: asztal, stróman -kii -en, -ar faék -kloss [-o-] -en, -ar fatuskó, fatönk -kol [-Ö-] -et v. -en, = faszén -kärl -et, = faedény träl 1. -en, -ar rabszolga; jobbágy; átv O robotoló v. gürcölő ember; rab; vara ngns ~ vkinek a rabja; ~ under en last bűnös szenvedély rabja 2. -et O átv robot, gürcölés träla robotol (átv is), gürcöl trälast -en, -er hajó: farakomány trälbinda -band, -bundit rabszolgasorba dönt, rabigába hajt, szolgaságba taszít, leigáz träldom -en rabszolgaság; jobbágyság;

szolgaság, szolgasors träldomsok -et rabiga trälinna -n, -or rab(szolga)nő; jobbágynő trälist -en, -er faléc

trämassa -n (fa)rost- v. sejtanyag, cellulóz; facsiszolat, faköszörület trämasse|fabrik -en, -er cellulózgyár; facsiszolat- v. faköszörületgyár -industri -(e)n, -er cellulózipar trämjöl -et faliszt

träna vt, vi gyakoroltat; gyakorol; sp edz; treníroz; ~ / språk nyelvet gyakorol; ~d gyakorlott, betanított; tapasztalt; ~ sig gyakorol(ja magát), treníroz; —hgs igek: ~ in begyakorol tränare -n, = sp edző, oktató, tréner • träng -en, -er kat: vonatosztag, -osztály,

trén; hadtáp(-alakulatok) tränga trängde, trängt I. vt szorít, nyom; szorongat; ~ ngn mot väggen a falhozträngande

szorít v. nyom vkit; ~ huvudet genom öppningen keresztülnyomja v. átpréseli a fejét a nyíláson; ~ ngn åt sidan félre- v. kiszorít vkit; jag var trängd från v. på alla sidor minden oldalról szorongattak; om det tränger ha szükséges (lesz), szükség esetén; o ha szorul a kapca II. vi 1. szorít, szoros, szűk (lábbeli, ruha); skon tränger a cipő szorít (átv is), szűk a cipő(m) 2. nyomul, hatol; eljut; turkarna trängde ända till Wien a törökök egészen Bécsig nyomultak v. hatoltak; skriket trängde genom märg och ben a sikoly velőkig hatott; orden trängde till hennes hjärta a szavak a szívéig hatoltak III. ~ sig tolakodik, tolong, tülekedik; furakodik; tódul; ~ sig mot utgången a kijárathoz tódul(nak); minnena trängde sig på mig megrohantak az emlékek IV. (hgs igek:) ~ fram előrenyomul; eljut (till ngn vkihez); ~ sig fram előretolakodik, -furakodik, -küzdi magát; ~ sig fram till en ledande ställning vezető állásba küzdi fel magát; ~ igenom a) át- v. keresztül- v. behatol; áthat, átjár, átitat; b) átv érvényesül, elterjed, polgárjogot nyer; ljuset tränger igenom mörkret a fény áthatol a sötétségen; författarens idéer har trängt igenom az író eszméi elterjedtek (v. behatoltak a köztudatba); ~ sig igenom áthatol; keresztülnyomul, -nyomakodik, -vergődik, -furakodik; ~ ihop összeszorít, -zsúfol; ~ ihop sig összeszorulnak, -húzódnak, -zsúfolódnak; összébb szorulnak (ülők); ~ in a) be(le)szorít, belenyom, -erőszakol, -présel; b) behatol (átv is), benyomul; befúródik (golyó); ~ in ngn i hörnet sarokba szorít vkit; ~ in i medvetandet behatol a tudatba; ~ sig in behatol, benyomul; betolakodik, benyomakodik, befurakodik (átv is) ; ~ sig in i spårvagnen betolakodik (v. bepréseli magát) a villamosba; ~ ned

a) leszorít, lenyom; b) le- v. behatol; átv eljut; ~ på a) szorít, nyom, taszít;

b) nyomul, tolakodik, tolong; ~ sig på ngn ráakaszkodik vkire, vkinek a nyakába varrja magát; ~ tillbaka visszaszorít, -nyom; ~ sig tillsamman(s) összeszorulnak, összébb húzódnak; ~ undan félreszorít, -nyom, -to;

kiszorít; ~ upp a) felfelé szorít v. nyom; b) felfelé nyomul v. tolakodik; ~ ut a) kiszorít (átv is), kinyom; kitágít (cipőt); b) kitódul, kiáramlik; kiszivárog (folyadék); ~ sig ut kiszorul

trängande szorongató, sürgető, sürgős, kényszerítő; ett ~ behov sürgős szük-ség(let); ~ omständigheter kényszerítő körülmények trängas trängdes, trängts tolakodik, tolakszik, tolong,tülekedik (omngt vmiért);

lökdösődik; tódul; szorong trängre trång

trängsel -n tolongás, tülekedés; csődület, sokaság, tömeg; i ~n a tolongásban v. tömegben; vara fylld till ~ zsúfolásig tele van, zsúfolt; det råder ~ på lärar-banan a tanári ilL tanítói pálya túlzsúfolt

trängta epedezik, epekedik, sóvárog, vágyakozik; áhítozik (efter ngt vmi után; vmire) trängtan = (en) epedezés, epekedés,

sóvárgás, vágyakozás träning -en sp: edzés, gyakorlás, tréning, trenírozás; oktatás, betanítás; gå i lägga sig i ~ edzeni kezd (för ngt vmire)

tränings|bana -n, -or sp: gyakorlópálya -läger -lägret, = sp edzőtábor -overall [-överö'11] -en, -er v. -s tréningruha, melegítő

träns -en, -ar 1. (fonott) zsinór, paszomány (ruhán); tex szegőzsinór 2. (karikás) zabla 3. huroköltés träsk -et, = 1. mocsár, ingovány; átv

posvány, mocsár 2. tó trä|skaft -et, = fafogantyú, fanyél -skalle -n, -ar o fajankó, tökfilkó, tökfejű, ostoba (ember) träskartad mocsárszerű, mocsaras, ingoványos

träsked -en, -ar fakanál (evéshez) träskfeber -n, -febrar mocsárláz, ma ária träskig -t mocsaras, ingoványos, posványos

trä|sko -n, -r facipő; fapapucs -skulptur -en, -er 1. faszobrászat, fafaragás 2. faszobor, fafaragvány -slag -et, — fafaj-ta, faféleség -slev -en, -ar főzőkanáí (fából) -slöjd -en, -er famegmunkálás, (kézműipari) asztalosság; műasztalos munka -snidare -n, = fametsző, fafa-träsnitt

ragó, faszobrász -snitt -et, = fametszet -sprit -en faszesz -sticka -n, -or faszi-lánk; faforgács -stock [-o-] -en, -ar fatörzs, rönk -stol -en, -ar faszék -stycke -t, -n fadarab -sula -n, -or fatalp (d-Poé)

träta I. $: -an, -or (lármás) veszekedés, civakodás, perpatvar, pörlekedés (om -ért, miatt); råka i ~ összevesz, összekap II, vi: trätte, trätt veszekedik, veszekszik, civakodik, pöröl, pörlekedik (om ngt vmiért, vmi miatt); ~ med varandra veszekednek v. civakodnak egymással; ~ på ngn szid vkit, pöröl vkivel, kárpál vkit trätgirig -t veszekedő(s), civakodó, pörlekedő trätjära -n fakátrány tfätlysten -lystet trätgirig trä|toffel [-o-] n, -tofflor fapapucs -ull -en fagyapot, faforgács (pl. csomagoláshoz) -varor plur faáruk, fa(anyag) trävaru|affär -en, -er fakereskedés; fa-ügylet, faüzlet -export [-0-] -en fa-kivitel -handel -n fakereskedelem; fakereskedés -handlare -n, = fa-kereskedő -industri -(e)n, -er faipar trä|virke -t haszonfa, épületfa -ättika -n faecet

trög -t renyhe, tunya, lomha, rest; lassú, nehéz(kes); késedelmes(kedő), hanyag; tehetetlen (fiz is); en ~ betalare rossz fizető; ha ~ fattningsförmåga nehéz felfogású; ha ~ måge renyhe a

fyomra, székrekedése v. szorulása van; er: ~ omsättning gyenge v. lanyha forgalom; maskinen gick ~t a gép lassan járt; låset går ~t a zár v. lakat nehezen záródik -bedd: han är (så) ~ (ő) kéreti magát, kelletlen -djur rég lajhár (átv is) -flytande nehezen v. vastagon folyó, sűrű (folyadék) tröghet -en renyheség, tunyaság, restség; lassúság; késedelmesség; tehetetlenség (fiz is) tröghets] kraft -en, -er fiz: tehetetlenségi erő -lag -en fiz: tehetetlenség v. inercia törvénye -moment -et, = fiz tehetetlenségi nyomaték trög I läst nehezen olvasható, unalmas -måns -en, -ar o naplopó, lajhár, tunya, lusta, késlekedő (ember) -smält I 1. nehezen olvadó (fém) 2. nehezen emészthető -såld -sålt nehezen eladha-

tó -tänkt lassú észjárású, nehéz felfogású

troja -n, -or alsóing, jégering; atlétatrikó,

-ing, pólóing; szvetter, pulóver tröska csépel; — hgs igek: ~ av el- v. kicsépel; ~ om újra (el)csépel; ~ igenom (jól) elcsépel; átv alaposan áttanulmányoz v. megtárgyal, átrágja magát [vmin]; feldolgoz (pl. iratokat); ~ om

detsamma o (mindig) ugyanazt ismételgeti v. hajtogatja, folyton egy nótát fúj; ~ ur v. ut ki- v. elcsépel tröskel -n, trösklar küszöb; på ~n till det nya året az új esztendő küszöbén tröskmaskin -en, -er tröskverk tröskning -en, -ar cséplés tröskverk -et, == cséplőgép tröst -en vigasz, vigasztalás; en klen ~ gyenge vigasz; hämta (sin) ~ av ngt vigaszt merít vmiből trösta (meg)vigasztal (för ngt vmiért, vmi miatt); ~ ngn i hans sorg (meg-) vigasztal vkit bánatában; ~ sig (meg)vigasztalja magát (med ngt vmi-vel); (meg)vigasztalódik; beletörődik (över ngt vmibe); ~ dig! vigasztalódj!, nyugodj meg!; inte låta ~ sig vigasztalhatatlan; hon låter inte ~ sig över sin mors död nem tud beletörődni édesanyja halálába tröstare -n, = vigasztaló tröstarlnna -nt -or vigasztaló (nő) tröstefull -t vigasztaló; bizalommal teli, bizakodó

tröst(e)| källa -n, -or átv: vigasz forrása -ord -et, = vigasztaló szó; vigasztalás -rik -t vigasztaló, vigasszal teli tröstlös -t 1. vigasztalan, vigasztalhatatlan 2. reménytelen, kilátástalan -het -en 1. vigasztalanság, vigasztalhatatlanság 2. reménytelenség, kilátástalanság tröst|napp -en, -ar cucli, dudli -pris -et, =

v. -er vigaszdíj tröt tryta

trött fáradt, kimerült (av ngt vmitől, vmiben); bli ~ el- v. kifárad, kimerül; arbeta sig ~ belefárad a munkába; jag är ~ av att gå så mycket el- v. kifáradtam a sok járkálásban; han är ~ i armarna elfáradt a karja; ~ på livet életunt; vara ~ på ngt belefáradt vmibe, megunt vmit, ráuiit vmire, elege van vmiből; jag är ~ på honomtrötta

ráuntam, elegem van belőle, o torkig vagyok vele; ~ på att vänta unja v. megunta a várakozást; inte vara ~ på att . (inf) fáradhatatlan abban hogy., trötta: ~ (ut) el- v. kifáraszt, kimerít; untat; det ~r en att stå az állás (ki-) fárasztja az embert; han mig (ő) untat engem; ~ ut sig kifárasztja v. kimeríti magát> kifárad, kimerül tröttande fárasztó, kimerítő tröttas tröttades, tröttats el- v. kifárad,

kimerül (av hgt vmitől, vmiben) trötthet -en fáradtság, kimerültség trött|köra -körde, -kört agyonhajszol (pl. lovat); agyondolgoztat, (teljesen) kimerít; ~ sig agyondolgozza v. lestrapálja magát -körd -kört agyonhajszolt, (teljesen) kimerült, elcsigázott tröttna el- v. kifárad, kimerül (på ngt vmiben); du ~r aldrig (te) fáradhatatlan vagy; med aldrig ~nde flit lankadatlan szorgalommal; hon har ~t på ngn (ő) ráunt vkire, megunt vkit, elege van vkiből, o torkig van vkivel; ~ på ngt elfárad vmiben* belefárad vmibe, ráun vmire, elege van vmiből; jag har ~t på att läsa belefáradtam az olvasásba, meguntam az olvasást; han ~r inte på att forska (ő) fáradhatatlan a kutatásban tröttsam -t fárasztó, kimerítő; unalmas,

terhes (ember) tsar -en, -er cár tsarinna -n, -or cárné; cárnő tsarrike -t cári birodalom tsetsefluga -n, -or cecelégy tu számnév kettő; ett tu tre egy kettő három; egykettőre, hirtelen, gyorsan; de unga tu az ifjú pár; det är inte tu tal om den saken ez (a dolog) nem kérdéses (v. nem lehet vita tárgya), az ügy világos; ge sju för tu többet ad mint amennyit kapott, kamatostul meg- v. visszafizet; i tu ketté, kétfelé, kettőbe, széjjel, szét (-+ itu); på tu man hand kettesben, ketten; négyszemközt

tub -en, -er 1. techn cső; acélcső; for-r(aló)cső, fűtőcső 2. távcső; teleszkóp 3. tubus

tuba -n, -or zene: kürt, tuba; (ókori

római) trombita tubba elcsal(ogat), elcsábít (från ngn

vkitől); rávesz, rábír (titi ngt vmire); ~ vittnen tanúkat hamis vallomásra rábír

tuberkel -n, tuberkler orv: 1. gümő 2. dudor, bütyök -bacill -en, -er tuberkulózis- v. gümőkór-bacilus -fri -fritt gümőkórbacilus-mentes, nem gümőkóros

tuberkulos [-o-] -en gümőkór, tuberkulózis, tbc; O tüdővész -sjukhus -et, = tüdőbeteg-kórház; tüdőgyógyintézet -vård -en tüdőbeteg-ápolás ill. -gondozás

tuberkulos 4 gümőkóros, tuberkulotikus, tébécés; o ttidővészes; ~a patienter gümőkóros v. tébécés betegek, tüdőbetegek

tu|dela kettéoszt, (meg)felez -delning

-en, -ar kettéosztás, (meg)felezés tuff -en, -er ásv: tufa tufsa: ~ till ngn i håret összeborzolja v. szétzilálja vkinek a haját; ~ till ngn (alaposan) ellátja vkinek a baját, o kikészít vkit tugga I. s: -n, -or harapás, falat II. vt, vi rág; ~ på ngt rág vmit; átv rágódik vmin; ~ på naglarna a körmét rágja; ~ fradga habzik v. tajtékzik a szája; ~ tobak dohányt rág, bagózik; — hgs igek: ~ om ngt unos-untalan hajtogat v. ismételget vmit, kérődzik v. rágódik vmin; ~ sönder szét- v. összerág, megrág

tugg|buss -en, -ar bagó -muskel -n,

-muskler rágóizom tuggning -en, -ar rágás tuggtobak -en rágásra való dohány, bagó tuggummi (elv.: tugg-gummi) -t rágógumi

tugg|yta -n, -or rágófeltiiet (fogé) tukt -en fenyítés, fegyelmezés; nevelés; szoktatás; fegyelem; uppfostra ngn i ~ och ära becsületben és tisztességben (fel)nevel vkit; hålla ngn i sträng ~ szigorú fegyelem alatt tart vkit tukta 1. (meg)fenyít, fegyelmez 2. megmunkál, -farag (követ); megnyes (fákat)

tuktan = (en) (meg)fenyítés, fegyelmezés; szigorú nevelés tukthus -et, — fegyház, börtön; fem års ~ öt évi fegyház v. börtön(büntetés) -fånge -n, -ar fegyenc, (fegyházi) rab tuktlös 4 fegyelmezetlen; erkölcstelentuktomedel

tukto|medel -medlet, = fenyítő v. fegyelmező eszköz -mästare -n, = 1. rég szigorúan fenyítő v. fegyelmező . (ember) 2. ritk (szigorú) nevelő, tanító tull1 -en, -ar evezőtartó villa (csónakon) tull2 -en, -ar 1. vám; det var hög ~ pá siden a selyemnek magas volta vámja, a selyemre magas vám voit kivetve; är det ~ på sprit? szesz után kell vámot fizetni?; gå genom ~en átesik a vámvizsgálaton, átjut a vámon; betala tio kronor i ~ tíz korona vámot fizet; hur mycket blir det i ~ ? mennyi lesz a vám?, mennyi vámot kell fizetni?; belägga ngt med lägga ~ på ngt vámmal terhel vmit, vámot vet ki vmire; belagd med ~ vámköteles 2. vám (-szedő hely), vámkirendeltség, vámház; ~en o a vámhivatal; vara vid ~en a vám(hivatal)nál dolgozik, vámtisztviselő) tulla vt, vi 1. vámot fizet, lerója a vámot; el- v. megvámol 2. o átv megvámol; elcsen, elvesz [vmiből] tullare -n, = o vámos, vámőr, vámhivatalnok

tull [avgift -en, -er vámilleték -behandla vámkezel, elvámol -behandling -en, -ar vámkezelés, elvámolás -belagd -belagt vámmal terhelt, vám alá eső, vámköteles -belägga -belade, -belagt vámmal terhel, vámot vet ki (ngt vmire) -betjänt -en, -er vámőr, vámhivatali alkalmazott -bevakning -en vámőrség -båt -en, -ar vámőr-csónak, -hajó -deklaration -en, -er vám(áru)-nyilatkozat -fri -fritt vámmentes -frihet -en vámmentesség -gods -et vámáru(k) -gräns -en, -er vámhatár^ -hus -et, = vámház -kammare -n, = vámhivatal -man -mannen, -män vámhivatalnok, -tisztviselő, o vámos -myndighet -en, -er vámhatóság -nederlag -et, = vámlerakat, vámraktár -område -t, -n vámterület -pliktig -t vámköteles -sats -en, -er vámtétel -skydd -et vámvédelem; védővám (-rendszer) -skyddsvän -vännen, -vänner védővámrendszer híve -standért -en, -ar vámőrhajó lobogója -station -en, -er vámkirendeltség -styrelse -n vám főigazgatóság -system -et, — vámrendszer -tariff -en, -er, -taxa -n, -or vámdíjszabás, vámtarifa -tjänsteman

-mannen, -män vámtiszt(viselő), vámhivatalnok -union -en, -er vámunió -vaktmästare -n, = vámőr -verk -et, = országos vámhivatal -visitation -en, -er vámvizsgálat -väsen -väsendet vámügy(ek), vámügyi szervezet tulpan -en, -er tulipán -lök -en, -ar tulipánhagyma tulta I. s: -n, -or o kislányka II. vi:

~ (omkring) totyog; tipeg tum tummen hüvelyk (hosszmerték); inte ge efter en <» egy jottányit v. tapodtat sem enged; en konung i varje ~ minden ízében király tumhandske -n, -ar tumvante tumla I. vi (gurulva) lezuhan; bukfencezik; hempereg; hentereg, fetreng; tántorog, támolyog; ~ utför trapporna legurul a lépcsőn II. vt: ~ en häst lovat lelovagol v. gyakoroltat III. ~ sig hempereg; hentereg, fetreng IV. (hgs igek:) ~ av (hästen) leesik v. lebukfencezik a lóról; ~ om hempereg, hentereg; hancúrozik; verekszenek; ~ om v\ (om)kring med varandra

hancúroznak egymással; tankarna ~de om v. (om)kring i hennes huvud a gondolatok egymást kergették (v. csak úgy kavarogtak) a fejében; ** omkull felbukfencezik, -bukik tumlare -n, = 1. áll barna delfin, bukódelfin 2. talpatlan pohár, serleg tumma vt, vi 1. ~ (på) megérint, -tapint, -tapogat; babrál, piszkál; hozzányúl (ngt vmihez); ~ på hatten megböki a kalapját; ~ på sedlarna át- v. megszámlálja a bankókat; ~ ett ur az óramutatókat forgatja, órát be- v. megigazít; ^ på ngt (vkinek) kezet ad vmire; det ~r vi på / rendben van!, kezet rá! 2. megváltoztat, módosít; jag inte på min Övertygelse nem hagyom magam eltéríteni (v. nem tágítok) a meggyőződésemtől, nem engedek a meggyőződésemből tumme -n, -ar hüvelyk(ujj); hüvelykrész, -ujj (kesztyűé); ha ~ med ngn O (nagyon) jóban van vkivel; kezében v. hatalmában tart vkit; hålla ~n v. tummarna för ngn szurkol v. drukkol vkinek; hålla ~n på ögat på ngn a körmére néz vkinek, kordában tart vkit; rulla tummarna malmozik, lopja a napot; bita sig i hibát követ el,tummeliten

hibásan számol, elszámolja magát tummeliten (en) Hüvelyk Matyi (mesében); pöttöm emberke, liliputi (lény) tummelplats -en, -er átv • küzdőtér, csatatér

tummetott [-0-] -en nagyujj(acska),

hüvelykujj (gyermeknyelven) tums|bred -brett hüvelyknyi (v. egy hüvelyk) széles -bredd -en hüvelykszélesség, egy hüvelyknyi szélesség v. távolság; inte vika en ~ egy tapodtat sem enged tumskruv -en, -ar hüvelykszorító tums|lång -t hüvelyknyi (v. egy hüvelyk) (hosszú) -tjock [-0-] -t hüvelyknyi (v. egy hüvelyk) vastag tumstock [-0-] -en, -ar (összehajtható)

mérővessző, colstok tumult -et, = zenebona, zűrzavar; kavarodás, felfordulás, zavargás, tumultus

tumvante -n, -ar egyujjas v ujjatlan kesztyű

tumör -en, -er orv: daganat, tumor tung (comp: tyngre, superi: tyngst) -t nehéz, súlyos; nyomasztó; átv nehézkes; (bús)komor; ~t ansvar súlyos felelősség; ~t artilleri nehéztüzérség; ~a industri(e)n a nehézipar; ~ luft nehéz v. nyomasztó v. áporodott levegő; ~a skatter súlyos adók; ~ stil nehézkes stílus; átv nehezen olvasható kézírás; ~ sömn mély álom; fiz: ~t vatten nehézvíz; ~ tilt sinnes búskomor, mélabús, nyomott kedélyű; göra ngt med ~t hjärta nehéz szívvel tesz (meg) vmit; paketet är fem kilo ~t a csomag öt kilót nyom (v. súlya öt kiló); jag känner mig ~ i huvudet, mitt huvud känns ~t nehéz(nek érzem) a fejem; det känns ~t för honom nehezére esik; ha ~ andedräkt, andas ~t nehezen lélegzik; göra livet ~t för ngn megkeseríti (v. elviselhetetlenné teszi) vkinek az életét; gå ~t nehezen v. nehézkesen jár, nehéz(kes) járású; sova mélyen alszik; vila ~t över ngn súlyosan nehezedik vkire (átv is); ~t vägande skäl nyomós ok(ok) tunga1 -n rég: teher, súly; adóteher

twnga® -n, -or nyelv (techn is) ; ha. ond —

gonosz nyelve van (v. nyelvű); rökt ~ füstölt (marha- v. disznó)nyelv; hålla

~n rätt i munfnen) vigyáz a nyelvére, óvatos v. elővigyázatos (a beszédben); låta ~n löpa folyton fecseg (v. jártatja a száját); räcka ut ~n åt ngn kiölti a nyelvét vkire; megmutatja a nyelvét vkinek; styra sin hålla sin ~ i styr féken tartja a nyelvét; bita sig i ~n elharapja a szót, hirtelen elhallgat; vall: tala med tungor más nyelveken szól; tala med dubbel v. kluven ~ kétszínűén beszél; ha hjärtat på ~n ami a szívén az a száján, őszintén beszél; átv: jag har namnet på ~n a nyelvemen van a név; ~n på vågen a mérleg nyelve (átv is) tung|band -et, = orv nyelvfék; lossa ngns ~ megoldja vkinek a nyelvét -häfta -n orv: lenőtt nyelv (szervi hiba); inte lida av ~ (jól) felvágták a nyelvét, jó beszélőkéje van tungläst nehezen olvasható tungo|mål-et, = nyelv; nyelvjárás -målstalande -t vall: nyelveken szólás v beszélés, eksztatikus beszéd tungrodd -rott (evezővel) nehezen hajtható; átv nehezen mozgó, nehézkes, lassú; båten är ~ a csónakban nehéz evezni

tung|rot -en, -rötter orv: nyelvgyökér tung|sinne -t búskomorság, mélabú -sint búskomor, mélabús -sinthet -en -*

tungsinne

tung|spene -n, -ar orv: nyelvcsap, ínycsap -spets -en, -ar orv: nyelvcsúcs; a nyelv hegye tungsövd -sövt mélyen alvó, nehezen

ébreszthető tungus -en, -er 1. tunguz (ember) 2.

átv unalmas fickó v. alak tung|vikt -en sp: nehézsúly; lätt ~ félnehézsúly -viktare -n, ~ sp nehézsúlyú versenyző Tunisien npr Tunézia (rég: Tunisz) (or szág)

tunisier -n, = tunéziai (ember) tunisisk-/ tunéziai

tunn tunt vékony, keskeny; finom; sovány; híg; ritkás, ritka; tunt hår gyér v ritka haj ill. szőr; bli ~ v. ~are tunna(s) av tunna1 I. vt: ~ ut meg- v. kiritkít;

felhígít II. vi : ~(s) av elvékonyodik,

elkeskenyedik; lesoványodik; felhígul; gyérül, (meg)ritkultunna2

tunna2 -n, -or hordó; hoppa i galen ~ O alaposan téved v. melléfog, eltéveszti a házszámot tunn|band -et, = (hordó)abroncs; játék karika -bindare -n, = kádár, bodnár, pintér

tunnbladig -t vékony levelű; gyér v.

ritka levélzetű tunnbotten [-o-] -bottnen v. =, -bottnar

hordófenék tunnel -n, tunnlar alagút -bana -n, -or földalatti (vasút v. villamos), metró -banestation -en, -er földalatti v. metróállomás tunn |flytände folyós, folyékony, híg -het -en vékonyság, kesk'enység; finomság; [vminek a] híg ill. gyér volta -hårig -t ritka haj(zat)ú, gyér szőr(zet)ű -klädd -klätt könnye(dé)n v. vékonyan öltözött

tunnland -et, = 0,857 katasztrális hold,

kb.: fél hektár 4936 m2) tunn|skalig -t vékony héjú -sliten -slitet (ki)kopott, foszladozó, foszlott, elnyűtt -sådd -sätt ritkán vetett ill. bevetett, ritkás; átv ritka; gyéren látogatott; det är tunnsått i salongen a nézőtéren gyéren ülnek -tarm -en, -ar orv : vékonybél tunt adv vékonyan, keskenyen; ritkán, gyéren; (tunn); lova runt och hålla ~ sokat ígér és keveset tart meg tupp -en, -ar áll: kakas; röd som en ~

pulykavörös tuppa: ~ av o elájul, ősszecsuklik, -rogy; tréf elbóbiskol, elszundít; elszenderedik (átv is) tupp|fjäder -n, -fjädrar kakastoll -fjät -et, — kakaslépés; kakas lábnyoma; átv kis lépés v. távolság; det är bara ett ~ till M. csak egy (macska)ugrás ide M.; inte ett ~ tapodtat v. jottányit sem -fäktning -en, -ar kakasviadal -kam -kammen, -kammar kakastaréj -kyckling -en, -ar fiatal v. kis kakas; átv O tejfölösszájú (fiú), kis kakas -lur -en, -ar o szunyókálás, bóbiskolás; ta sig en ~ szundít egyet tur1 -en szerencse; siker; o mázli; ha ~ (med sig) szerencséje van; ha ~ i spel szerencséje van (v. szerencsés) a játékban; mera ~ än skicklighet több a szerencséje mint az esze; det är ~ för honom att (az a) szerencséje

hogy ., szerencséjére .; en så-(da)n ~! milyen szerencse!, o micsoda mázli!; som ~ var szerencsére tur2 -en, -er 1. sor, sorrend; vems ~ är det? ki van soron?, ki következik?; det är min ~ én vagyok soron, rajtam a sor, (most) én következem; nu blir det min ~ most én következem v. jövök; nu var det min ~ att bli förvånad most rajtam voit a csodálkozás sora; hon i sin ~ ő a maga részéről; i ~ och ordning sorrendben, sorjában; utom ~ soron kívül; stå i ~ soron van (pl. előléptetésnél); kártya: han är i ~ (att ge) ő oszt 2. kirándulás, túra; utazás, út; menet, forduló; (postai) kézbesítés, levélkihordás; bussen gór v. går sex ~er i veckan az autóbusz hetenként hatszor közlekedik; göra regelbundna ~er rendszeresen közlekedik v. jár; göra en ~ i trädgården sétál egyet a kertben; ~ och retur oda- és visszautazás, oda és vissza 3. tánc fordulat, figura A. játék forduló; kör, rund

tura; turas turades, turats: ~(s) om váltják egymást; sorjában v. felváltva v. turnusokban [csinálnak vmit]; ~(s) om att vaka felváltva virrasztanak turban -en, -er turbán -klädd -klätt turbános

turbin -en, -er turbina -fartyg -et, = turbinás hajó -hjul -et, = turbinakerék turism -en természetjárás, országjárás, idegenforgalom, turistaság, turizmus turist -en, -er természetjáró, országjáró,

utas, kiránduló, túrázó, turista turista o turistáskodik turist I buss -en, -ar kiránduló- v. turistaautóbusz -byrå -n, -er utazási v. idegenforgalmi iroda -båt -en, -ar kiránduló- v. turistahajó -förening -en, -ar természetjárók egyesülete, turistaegyesület -hotell -et, = turistaszálló -hydda -n, -or (kisebb) turistaház -klass -en,-er (kedvezményes) turistaosztály (hajón, repülőgépen) -ort -en, -er idegenforgalmi hely v. központ -station -en, -er turistaház, -szállás; menedékház -ström -strömmen, strömmar turista-áradat, tömeges idegenforgalom -stuga -n, -or turistaház; menedékház -säng -en, -ar (összecsukható) turista- v. tábori ágyÉtiristfraiik

-trafik -en idegen- v. turistaforgalom -väsen -väsendet természetjárás, országjárás, turistaság, idegenforgalom, turisztika

turk 1. -en, -ar török (ember); türk

(ember) 2. ~en o török fürdő Turkiet npr Törökország turkinna -n, -or török nő; türk nő turkisk -t török; türk; båd török fürdő, gőzfürdő turkiska -n török nyelv turkmen turkoman -en, -er türkmén (ember)

ttírkos -en, -er türkiz (drágakő) turlista -n, -or menetrend turné -n, -er turné, körutazás, körút turnera I. ví turnézik, körutazást tesz II. vt fordulatosán formuláz (v. fejez ki)

tur och retur-biljett -en, -er menettérti

(v. oda-vissza szóló) jegy tursam -t: en ~ dag szerencsés nap tursk -t: ~a bönor (finom) zöldbab turturduva -n, -or gerle, gerlice turvis adv sorjában, sorrendben, turnusonként tusan indecl az ördög; för ~! az ördögbe 1; ~ djävlar! ezer ördög!, ördög és pokol!; én ~ till karl ördöngös fickó, fenegyerek; vete ~ 1 tudja az ördög!; köra av bara ~ vadul v. őrülten hajt; jag ger ~ i det törődöm is én vele 1, bánja az ördög!, fütyülök rá 1 tusch1 -en 1. zene billentés, billentésmód; tus (zenekari) 2. müv ecsetkezelés 3. vívás találat, tus 4. átv máz, szín, látszat

tusch2 -en v. -et tus (festék)

tuscha tussal rajzol v. fest; tussal kihúz;

~ ögonbrynen kihúzza a szemöldökét tuschkopp [-o-] -en, -ar tuscsésze tusen I. számnév ezer; ~ man ezer ember v. személy v. fő; ~ ton ezer tonna; ~ tack! ezer köszönet!; flera ~ több v. sok ezer; många ~ gånger sok ezerszer; sju ~ hétezer; ~ sinom ~ ezer meg ezer; på ~ olika sätt ezerféle módon; Tusen och en natt Ezeregyéjszaka II. s indecl (ett) ezer (létszám, mennyiség); ett halvt ~ félezer; sju per ~ ezerből hét, hét ezrelék tusende számnév ezredik II. s: -t, -n ezer (létszám, mennyiség); ~ns beundran ezrek csodálata

tusen(de)del -en, -ar ezredrész; en ~s

sekund egy ezred másodperc tusen|faldig -t ezerszeres; o sokezres -falt adv ezerszeresen -foting -en, -ar áll: százlábú -hövdad ezerfejű, ezer főből álló -konstnär [-o-] -(e)n, -er ezermester -kronesedel -kronorssedel -n, -sedlar ez erkoronás bankjegy -lapp -en, -ar o ezres (bankó) -sköna -n, -or nov: százszorszép -tal -et, = 1. ezer (mennyiség); mat ezres (szám); det första ~et az első ezer; ett ~ barn körülbelül v. mintegy ezer gyer(m)ek; många ~ sok ezer v. ezren; i ~ ezerszámra, ezrével; gå upp till ~ ezrekre rúg 2. på ~et a tizenegyedik (XI.) században -tals adj, adv ezernyi; ezrek; ezerszámra, ezrével, tömegesen; ~ människor több ezer ember, emberek ezrei; ~ olika ezernyi különféle, ezerféle -árig -t ezeréves tuss -en, -ar kis csomó; gombolyag;

(papír)galacsin tussa: ~ hunden på ngn ráuszítja a kutyát vkire; — hgs igek: ~ ihop egymásra v. egymásnak uszít tut interj tutu!

tuta1 -n, -or ujjvédő, -tok; hüvelykvédő;

levágott kesztyűujj tuta2 vt, vi kürtöl, dudál, tülköl; tutul, sípol (gyermek); ~ ngt i öronen på ngn vkinek a fülébe

kiabál vmit, teleharsogja vkinek a fülét vmivel; átv belever vmit vkinek a fejébe tutta1 -n, -or o leányka, kis fruska tutta2: ~ eld a) tüzet gyújt; meg- v. felgyújt; b) meg- v. kigyullad; — hgs igek: ~ på a) meg- v. felgyújt; b) meg- v. kigyullad, tüzet fog tuva -n, -or (füves) dombocska, hepehupa, bucka; zsombék, fűpamacs, -csomó; liten ~ välter ofta stort lass kb.: kicsiny szikrából is nagy tűz támadhat

tuvig -t hepehupás, buckás; zsombékos TV -n -v television

tvagning -en, -ar rnosás; mos(ako)dás

(rituális is), tisztálkodás tvang tvinga

tvedräkt -en széthúzás, viszály(kodás),

egyenetlenség; meghasonlás tve|eggad kétélű (átv is) -gifte -t, -n kettős házasság, bigámia -hågsen -hågset határozatlan, ingadozó, této-tvehågsenhet

vázó; tanácstalan -hågsenhet -en határozatlanság, tétovázás; tanácstalanság -hövdad kétfejű tveka habozik, tétovázik, ingadozik; határozatlan(kodik); vonakodik; síd ~nde inför ngt tanácstalanul áll vmi előtt, nem tud dönteni vmiben tvekamp -en, -er párviadal, -harc; párbaj tvekan = (en) habozás, tétovázás, ingadozás, határozatlanság; vonakodás; hysa ~ habozik, tétovázik; utan ~ tétovázás v. habozás nélkül tveksam -t habozó, tétovázó, ingadozó, határozatlan; vonakodó; kérdéses, kétes; han blev ~ i sitt beslut megingott elhatározásában; vara ~ om habozik (v. nem tudja elhatározni magát) hogy . ; vara ~ om v. angående ngt nem tud eligazodni (v. nem ismeri ki magát) vmiben; i ~ma fali kétes v. kétséges esetekben -het -en ->- tvekan tvekönad kétnemű tvenne rég kettő, két tve|stjärt -en, -ar áll: fülbemászó -talan — (en) ellentmondó kijelentés, ellentmondás -tungad kétnyelvű; átv kétszínű, -kulacsos, álnok -tydig -t kétértelmű, kettős jelentésű; sikamlós, illetlen; kétes tvi interj pfuj 1

tvilling -en, -ar iker; Tvillingarna (az) Ikrek (csillagkép) -bror -brodern, -bröder ikertestvér (fivér) -börd -en, -er ikerszülés -forskning [-o-] -en ikerkutatás -föderska -n, -or ikreket szülő nő -syskon [-o-] plur ikertestvérek -syster -n, -systrar ikertestvér (nővér)

tvina: sorvad(ozik), senyved; hervad (-ozik); ~ bort elsorvad, elsenyved; elhervad, elhal tvinga tvang, tvungit (v. -de, -t) I. vt kényszerít, rászorít; erőltet, kötelez; ~ ngn till ngt kényszerít v. kötelez vkit vmire; ~ staden att ge sig megadásra kényszeríti a várost; hon var så illa tvungen nem voit más választása, nem maradt más hátra számára; jag är tvungen (till) att resa kénytelen vagyok elutazni, feltétlenül el kell utaznom; ~s kényszerül (titi ngt vmire); kénytelen (att göra ngt vmit megtenni) II. ~ sig kényszeríti v.

erőlteti magát; kényszerül (till ngt vmire); ~ sig (till) att göra ngt kényszerül v. kénytelen vmit megtenni, feltétlenül meg kell tennie vmit; ~ sig att le erőlteti a mosolyt, kényszeredetten mosolyog; ~ sig (att) vara lugn nyugalmat erőltet magára III. (hgs igek:) ~ fram előrekényszerít; kikényszerít, kierőszakol, kicsikar; ~ igenom áterőszakol, átnyom; átv keresztülhajt,-visz; ~ igenom sin vilja keresztülviszi az akaratát; — in bekényszerít; ~ ner lekényszerít, leerőszakol; leszállít; legyűr (ételt); ~ ner lenyom (pl. falatot a torkán); ~ ner ett flygplan repülőgépet leszállásra kényszerít; ~ på ngn ngt rákényszerít v. ráerőszakol v. rátukmál vkire vmit; ~ sig på ngn vkinek a nyakába varrja magát, ráakaszkodik vkire tvingande kényszerítő, parancsoló; sürgető; ellenállhatatlan; ~ nödvändighet kényszerítő v. égető szükség(esség); av ~ skäl kényszerűségből, nyomós okokból

tvinna sodor, pödör, fon, cérnáz; teker, csavar; —hgs igek: ~ ihop összesodor; összeteker, -csavar; ~ upp szétsodor, -bont, kisodor, kibogoz tvin|sjuk -t 1. sorvadásos, tüdővészes 2. trånsjuk -sot -en o sorvadás, tüdővész

tvist -en, -er viszály, egyenetlenség, széthúzás; veszekedés, vita, szóváltás, disputa (om ngt vmi miatt; vmin, vmiért); en lärd ~ tudományos vita; avgöra v. bilägga v slita en ~ vitát elintéz v. elsimít; jogvitát eldönt; ligga i ~ med ngn viszályban v. perben van vkivel; veszekedik v. vitázik vkivel; råka i ~ med ngn viszályba keveredik (v.

összevesz) vkivel tvista veszekedik, vitatkozik, vitázik, perlekedik (om ngt vmin; vmiről; vmiért)

tviste|fråga -n, -or vitás kérdés v. ügy, vitakérdés -frö ~(e)t, -n vita tárgya v. magva, viszály oka> Erisz almája -mål -et, — jog polgári per tvlstig -t vitás, vitatott; kérdéses, kétes; peres

tvivel tvivlet, = kétség, kétely, kételkedés; det är v. råder inget ~ om det ez kétségtelen, nem szenved kétséget,tvivelaktig

829

ehhez nem fér kétség; det lider intet ~ om att . nincs kétség az iránt (v. nem kétséges) hogy .; ha v. hysa sina ~ om ngt kételyei v. kétségei vannak vmi felől, kételkedik vmiben; inte lämna ngn i ~ om ngt nem hagy kétségben vkit vmi felől; utan ~ kétségtelenül, kétségkívül; vara höjd över allt ~ minden kétségen felül áll, nem fér hozzá kétség -aktig -t kétséges, kétes, kérdéses; kétértelmű; gyanús; rég két(el)kedő, hitetlen(kedő) -sjuk -t két(el)kedő, bizalmatlan, hitetlenkedő -sjuka -n két(el)kedés, bizalmatlanság tvivels |mål -et: dra v. sätta ngt i ~ kétségbe von vmit; vara i ~ om ngt kétségben van vmi felől, két(el)kedik vmiben -utan adv kétségkívül, kétségtelenül

tvivla kételkedik, kétkedik, kétségeskedik (på -ben); bizalmatlan (på -vei szemben); kétell, kétségbe von; det ~r jag starkt på ebben erősen kételkedem, ezt erősen kétlem tvivlande kételkedő, kétkedő, hitetlen (-kedő); hon ser~ ut hitetlen arcot vág; ställa sig ~ inför ngt kétkedve fogad vmit

tvivlare -n, = két(el)kedő v. hitetlenkedő (ember)

tvungen tvunget kényszerített (till ngt vmire); kényszerű, szükségszerű; kényszeredett, erőltetett, mesterkélt; ett tvunget leende kényszeredett mosoly; vara ~ ott göra ngt kényszerül v. kénytelen vmit megtenni två1 tvddde, tvätt v. tvagit (meg)mos;

átv: ~ sina händer mossa kezeit två2 számnév kettő, két; (vö. jern és összet); båda ~ mind a kettő, mindkettő, mindketten; ~ hundra kétszáz; ~ gånger kétszer; ~ slags kétféle; det skall vi bli ~ om! ebbe nekem is van beleszólásom!, ehhez nekem is volna egy pár szavam!, ebbe nem egyezem bele! tvåa -n, -or 1. kettes (szám; járat v. vonal) 2. második (versenyen) 3. isk második osztály; másodikos (tanuló) 4. gépkocsi második sebesség två larmad kétkarú -atomig -t vegy: kétatomos -axlad kéttengelyes -barns-system -et kétgyermekrendszer (csa-

ládonként 2 gyermek) -bent kétlábú -byggare -n, — kétlaki növény -delad két részre osztott, kétrészes; ~ baddräkt kétrészes fürdőruha -eggad kétélű tvåendel -en zene: två ~s takt kétkette-des ütem

två|faldig -/ kétszeres, kettős, dupla -familjshus -et, = kétlakásos családi ház -fásig -t vili: kétfázisú -fjärdedels-takt -en, -er zene: kétnegyedes ütem -frontskrig [-o-] -et, = kétfrontos háború -färgad kétszínű -färgstryck -et, — nyomd: kétszínnyomás; két-színnyomat -hjulig -t kétkerekű -hju-ling -en, -ar kétkerekű jármű; kerékpár -hjärtbladig -t nov: kétszikű -hundra kétszáz -kammarsystem -et, pol kétkamarás (parlamenti) rendszer -krona -n, -or kétkoronás (pénzérme) -könád áll, nov: kétnemű, -ivarú, hímnős, hermafrodita tvål -en, -ar szappan; darab szappan;

~ i stänger rúdszappan tvåla szappanoz; —hgs igek: ~ in beszappanoz; átv: ~ till ngn megmossa a fejét vkinek tvål |ask -en, -ar szappantartó doboz -bit -en, -ar szappandarab, darab szappan

två|ledad kéttagú, kettős tagoltságú -ledarsystem -et, = vili kétvezetékes rendszer

tvål|fager -t o édeskésen szép (mint egy reklám), báj dús -flingor plur szappanpehely -kopp [-o-] -en, -ar szappantartó -lödder -löddret szappanhab -lösning -en, -ar szappanoldat, szappanos víz -vatten -vattnet szappanos víz

tvåmans adj indecl kétszemélyes -kanot -en, -er kétszemélyes kajak -säng -en, iar kétszemélyes ágy -tält -et, = kétszemélyes sátor två|mastare -n, = kétárbocos (hajó)

-motorig -t techn: kétmotoros tvång -et kényszer; kényszerítés; erőszak; kényszerűség; göra ngt av ~

kényszer(űség)ből (meg)tesz vmit; bortföra med ~ elhurcol, elragad; handla under ** kényszer hatása alatt cselekszik

tvångs|ansluten -anslutet belépésre kényszerült, bekényszerített (till ett parti pártba) -arbete -t, -n kényszermunkatvångsarbetsläger

830

tvättorn

-arbetsläger -lägret, = kényszermunkatábor -evakuera erőszakkal kiürít v. evakuál (várost, lakosságot) -evakuering -en, -ar kényszerkiürítés, -evakuálás -föreställning -en, -ar kény-szerképzet -förflyttning -en, -ar kényszeráthelyezés; kényszeráttelepítés, kitelepítés -försäljning -en, -ar kényszereladás -kurs -en, -er kényszerárfolyam -lån -et, — kényszerkölcsön -läge -t, -n kényszerhelyzet -mata erőszakkal etet v. táplál -medel -med-let, = kényszerítő eszköz, kényszereszköz -mässig -t kényszerű, kényszer- -sparande -t kényszerű takarékoskodás, kényszertakarékosság -tröja -n, -or 'kényszerzubbony -uppfostran == (en) javító(intézeti) nevelés -uppfostringsanstalt -en, -er javítóintézet -vaccinering -en, -ar orv: kötelező oitás -åtgärd -en,-er kényszerintézkedés, kényszerű intézkedés; tillgripa kényszerrendszabályokhoz nyúl v. folyamodik två I plansvilla -n, -or kétszintes villa -polig-tfiz: kétsarkú, -pólusú -pucklig -t kétpúpú; ~ kamel kétpúpú teve -rådig -t kétsoros (öltöny is) -sitsig -t kétüléses -skaftad tex kétnyüstös -skiftesbruk -et, = mez kétnyomásos gazdálkodás -skiftsarbete -t, -n két-műszakos munka -spaltig -t nyomd: kéthasábos -språkig -t kétnyelvű, bilingvis; két nyelvet beszélő -språ-kighet -en kétnyelvűség -spänd -spänt kétfogatú, -lovas -spännare -n, = kettős fogat, kétlovas kocsi -stavig -t kétszótagú -stavighetsaccent -en, -er nyelv: kettős (zenei) hangsúly; tompa ékezet (fonetikai fel svédben, norvégban) -stämmig -t zenei: kéthangú, -szólamú -taktsmotor [-or] -n, -er kétütemű motor -tungad kétágú, -nyelvű, -csúcsú (pl. zászló) -veckorssemester -n, -semestrar kéthetes szabadság -vingar plur áll: kétszárnyúak, Diptera -våningssäng -en, -ar emeletes ágy -värd -värt, -värdig -t kétértékű; vegy két vegyértékű -äggstvilling -en, -ar kétpetéjű iker två- (egyéb összet vö. fem összet) tvär I. s: på ~en keresztbe(n), haránt; rézsút, ferdén; skära ngt pä ~en keresztben v. haránt átvág vmit; sätta sig

på ~en keresztben v. haránt helyezkedik el, keresztben fekszik v. áll (dolog).; átv ellenszegül, szembehelyezkedik [vkivel]; o sarkára áll II. adj: -t keresztirányú, keresztező, kereszt-* haránt-; hirtelen, éles; meredek; kurta, rideg, nyers; mogorva, bosszús; (adv tvärt); en ~ krök éles kanyar; ~ övergång hirtelen v. éles átmenet; ett ~t nej (egy) kurta nem; ta ett ~t slut hirtelen megszakad (v. véget ér)

tvära vt, vi keresztez, átszel; (keresztben) átmegy v. áthalad (en gata utcán)

tvär|bjälke -n, -ar keresztgerenda, -tartó; harántgerenda -brant I. adj meredek, szakadékos, (majdnem) függőleges II. s: -en, -er szakadék, meredély -bromsa [-0-] vt, vi hirtelen (le)fékez -drag -et kereszthuzat (léghuzat) -gata -n, -or keresztutca, mellékutca -gående keresztbe menő, keresztben haladó, haránt húzódó, rézsútos, átlós -hand: en ~ tenyérnyi (széles) -het -en átv: ridegség, nyerseség; mogorvaság; [vkinek] barátságtalan v. bosszús volta -huggen -hugget keresztben v. haránt levágott; szaggatott (stílus); szűkszavú, barátságtalan, kurta -linje -n, -r kereszt- v. harántvonal; átlós vonal -mätt hirtelen jóllakott (v. eltelt étellel); bli ~ hirtelen abba kell hagynia az evést, nem bír többet enni -randig -t keresztcsíkos, haránt* sávos

tvärs [-ë-] adv keresztbe(n), haránt, rézsútosan), ferdén; härs v. kors och ~ összevissza, keresztül-kasul, minden irányban; ~ igenom tvärsigenom; ~ om tvärtom; ~ över tvärsöver; bo ~ över gatan szemben (v. a túloldalon) lakik (az utca másik oldalán); gå ~ över% gatan (keresztben) átmegy v. átkel az utcán,- keresztülmegy az utcán -igenom [-0-] praep, adv (egyenesen v. rézsút) keresztül v. át; gä ~ ngt keresztül- v. átmegy vmin

tvär|skepp -et, — ép kereszthajó -skepps adv hajó: haránt, keresztben, hajótengelyre merőlegesen -slå -n, -ar ép: kereszheveder, -léc; harántretesz; vasút általfa, hevederfa -snitt -et, = keresztmetszet

tvärsom [-0-] adv — tvärtomtvärstanna

831

tvär|stanna hirtelen megáll> megtorpan -stopp f-o-] -et hirtelen megállás, megtorpanás; [vminek a] megszakadása -streck -et, — keresztvonás, tollvonás, -húzás (keresztülhúzás) -strimmig -t kereszt- v. harántcsíkos -säker -t holtbiztos, abszolút biztos; határozott, magabiztos -säkerhet -en határozottság, biztonság, magabiztosság tvärsöver praep, adv [vmin] (keresztben v. rézsút) át, keresztül; átellenben, szemben

tvärt [-ë-] adv (-+ tvär) azonnal, nyomban, rögtön; hirtelen(ül), egyszerre; meredeken; ridegen, kurtán, kereken, egyenesen; avbryta sig ~ hirtelen abbahagyja a beszédet (v. elhallgat); avslå ~ kereken elutasít; käppen gick ~ av a bot (hirtelen) kettétörött; ~ emot tvärtemot; ~ om -*> tvärtom tvärtemot I. praep .. .-nek ellenére, .. .-vei ellenkezően v. ellentétben; ~ alla förväntningar minden várakozás ellenére; handla ~ befallningen a parancs ellenére cselekszik; hon gór alltid ~ vad jag säger mindig pont az ellenkezőjét teszi annak amit mondok II. adv (éppen) ellenkezőleg, fordítva tvärtom [-0-] adv ellenkezőleg, fordítva; viszont; alldeles ~ éppen ellenkezőleg v. fordítva; .. .och ~ ... és fordítva (v. vice versa); göra ~ ellenkezőleg cselekszik, [vminek az] ellenkezőjét teszi; jag är belåten med dig ellenkezőleg, én meg vagyok elégedve veled

tvär|tystna hirtelen elhallgat -vigg -en, -ar zsémbes v. zsörtölődő v. morc (ember) -väg -en, -ar keresztút -yägg -en, -ar keresztfal -vända -vände, -vänt hirtelen megfordul, sarkon fordul -vändning -en, -ar hirtelen megfordulás ill. fordulat; hátraarc tvätt -en, -ar 1. mosás; tisztítás; kemisk ~ vegytisztítás; lämna bort ~(en) kiadja a mosást, mással mosat; átv: det går bort i ~en kimegy a mosásban; lämna till v. på ~(en) mosásba ad; vara på ~(en) mosásban van 2. mosni való, szennyes; kimosott ruha v. fehérnemű; hänga upp ~en på tork ki-v. felteregeti a kimosott ruhát tvätta I. vt 1. mos; tisztít; ~ fönster ablakot tisztít; ~ kemiskt vegyi-

leg tisztít; ren tisztára mos; det tål att ~s (ez) bírja a mosást, mosható 2. átv (ki)javít (kéziratot) II. ~ sig (meg)mosakodik, (meg)mosakszik; ~ sig i ansiktet megmossa az arcát; ~ sig om händerna kezet mos, megmossa a kezét III. (hgs igek:) ~ av v. bort elmos; ~ upp kimos (kismosásban); felmos, -töröl; ~ ur en fläck på v. ur ngt kimos egy foltot vmiből tvätt I anstalt -en, -er mosóüzem, mosoda; kemisk ~ vegytisztító üzem -balja -n, -or mosóteknő, -dézsa, -kád -bar -t (le)mosható -björn -en, -ar áll: mosómedve -borste [-0-] -n, -ar mosókefe -brygga -n, -or mosópalló -bräde -t, -n mosódeszka tvätterska -n, -or mosónő tvätt I fat -et, = mosdó(tál); (fali) mosdókagyló -hjälp -en, -er (kisegítő) mosónő -inrättning -en, -ar mostida, mosóüzem; kemisk ~ vegytisztító üzem; tvätt-och strykinrättning mosó- és vasalóüzem -kläder plur mosni való ruha, mosnivaló(k), szennyes; kimosott ruha v. fehérnemű -klämma -n, -or ruhaszárító csipesz -korg [-0-] -en, -ar ruháskosár -lapp -en, -ar mosdókesztyű -lina -n, -or szárítókötél -maskin -en, -er mosógép -medel -medlet,' = mosószer

tvättning -en, -ar mosás; tisztítás tvätt|nota -n, -or mosócédula -pulver -pulvret, = mosópor -påse -n, -ar szennyeszsák -räkning -en, -ar mosási ill. mosodai számla -siden -et mosóselyem, mosható selyem -skinns-handske -n, -ar mosóbőrkesztyű -stuga -n, -or mosókonyha;1 mosóház(ikó) -ställ -et, = mosdó(állváhy); (fali) mosdókagyló -svamp -en, -àr (mosdó-) szivacs -vante -n, -ar mosdókesztyű -vatten -vattnet mosdóyíz; mosóvíz, szappanos víz tvättvål (elv.: tvätt-tvål) -en,- -ar nxoso-szappan

tvättäkta mosható, színtartó, mos£sálíó;

átv hamisítatlan, igazi, százszázalékos ty1 conj mert, mivel, minthogy; ugyanis; jag måste gå, ty klockan är mycket mennem kell, mert későre jár (az idő) ty2 tydde, tytt: o ty sig till ngn menedéket v. oltalmat keres vkinél; vkihez húz v. csatlakoziktycka

tycka tyckte, tyckt I. vi 1. gondol, vél, vélekedik; képzel, hisz; talál [-[vmi-lyennek];-] {+[vmi- lyennek];+} jag tycker det år jör kallt här úgy találom (v. tetszik nekem), hogy itt nagyon hideg van; det tycker jag inte nem gondolom v. hiszem; det tycker du bara ezt csak úgy gondolod; som ni tycker ahogy (ön) óhajtja, az ön tetszése szerint; säg vad du själv tycker mondd el a saját véleményed, mondd mit tartasz [erről]; jag tycker det bör vara så véleményem szerint így •kell lennie; man kan ~ att... azt gondolhatná v. hihetné az ember hogy; jag tyckte jag hörde någon úgy tetszett (nekem) mintha valakit hallanék; han tyckte illa vara att jag ... rossz néven (v. zokon)

vette tőlem hogy; jag har alltid tyckt att én mindig azon a véleményen voltam hogy, én mindig úgy vélekedtem hogy 2. ~ om ngn v. ngt szeret v. kedvel vkit v. vmit; vad tycker du om pjäsen? hogy tetszik (neked) a darab?, mi a véleményed a darabról?; jag tycker (bra) om det (az) tetszik (nekem); ~ om att dricka szeret inni, kedveli az italt; vad tycker du om kaffet? hogy ízlik (neked) a kávé?, milyennek találod a kávét?; ~ om musik szereti a zenét; ~ illa om nem szeret v. kedvel, ki nem állhat, nem bír; jag tycker mycket om henne nagyon szeretem v. kedvelem őt; ő nagyon tetszik nekem; ~ bättre v. mer om jobban szeret; han tycker mer om öl än om vin (ő) jobban szereti a sört mint a bort; vad tycker du bäst v. mest om? mit szeretsz legjobban v. leginkább? II. refl: ~ sig höra ngt hallani vél (v. mintha hallana) vmit; han tycker sig kunna allting (ő) azt hiszi mindent tud; ~ sig vara något valaminek hiszi v. képzeli magát tyckas tycktes, tyckts látszik, tetszik, (fel-) tűnik; han tycks vara frisk egészségesnek látszik, egészséges ember benyomását kelti; det tycks mig som om ... úgy látszik (v. tűnik nekem) mintha; det kan ~ så úgy tűnhetik fel (v. festhet a dolog), olyan benyomást kelt; vad tycks ? mit gondolsz (v. szólsz hozzá)?; vad tycks om den här hatten ? mit szólsz (v. szól ön) ehhez a kalaphoz?, hogy tetszik neked v. magának ez a kalap?

tycke -72 1. Vélemény, nézet; i v. efter mitt ~ véleményem szerint 2. ízlés, tetszés; efter eget ~ ízlés v. tetszés szerint; det beror på ~ och smak ízlés dolga 3. vonzalom, hajlandóság (för -hez); összet utótag vonzás, vonzóerő; kedveltség; fatta ~ för ngn megkedvel v. megszeret vkit, vonzódik vkihez, beleszeret vkibe; vinna ngns ~ megnyeri vkinek a tetszését, vonz vkit 4. hasonlóság; ha ~ av ngn hasonlít vkire tyckmycken -mycket érzékeny, sértődé-keny; kényeskedő, finnyás, válogatós tyda tydde, tytt I. vt értelmez, magyaráz; megfejt; ~ drömmar álmokat (meg-) fejt; ~ allt till det bästa mindent jóra magyaráz II. vi: ~ på ngt vmire mutat v. utal, jelez vmit; vminek az előjele; allt tyder på att... minden jel arra mutat hogy... tydbar -t magyarázható, értelmezhető;

megfejthető tydlig -t érthető; kivehető; értelmes, világos; nyilvánvaló, evidens; en ~ skrift olvasható írás; i ~a ordalag érthető v. világos szavakkal; siffrorna talar sitt ~a språk a számok önmagukért beszélnek (v. félreérthetetlenek); tala ~t érthetően beszél tydligen adv nyilvánvalóan, magától értetődően, szemlátomást tydlig|göra -gjorde, -gjort megmagyaráz, -világít

tydlighet -en érthetőség; világosság; [vminek a] kivehető volta; fór ~ens skull az érthetőség kedvéért tydning -en, -ar értelmezés, magyarázat; megfejtés

tyfoidfeber -n, -febrar orv: hastífusz,

(hasi) hagymáz tyfon [-ö'n] -en, -er tájfun, forgóvihar, ciklon

tyfus -en tífusz, (hasi) hagymáz; kiütéses tífusz

tyg -et, = v. -er 1. szövet, kelme, anyag 2. allt vad ~en håller minden erejét összeszedve, a (tőle telhető) legnagyobb sebességgel v. gyorsasággal tyga: illa ~ till jól ellátja a baját (v. kikészít)

tygbit -en, -ar szövetdarab, (egy) darab kelme

tygel -n, tyglar gyeplő, kantárszár; átv: drfl åt tyglarna rövid(ebb)re fogja atygellös

gyeplőt; ge hästen (v. lösa tyglar) megereszti a kantárszárat; ge sin fantasifria v. lösa tyglar szabadjára ereszti a képzeletét; hålla ngn i ~n féken v. kordában tart vkit tygellös -t 1. zabolátlan, féktelen, fékevesztett, kicsapongó; ett ~t levnadssätt kicsapongó v. feslett életmód 2. ritk gyeplő v. kantárszár nélküli tyg|hus -et, — rég, kat hadszertár, arzenál -knapp -en, -ar (szövettel) behúzott gomb tygla (meg)zaboláz, (meg)fékez, féken tart (átv is); ~ sina begär uralkodik vágyain; ~ sig fékezi v, mérsékeli magát; uralkodik magán tyg[lapp -en, -ar -*• tygbit -packe -n, -ar (szövet)vég, vég szövet -remsa -n, -or szövetcsík, -sáv, -szalag -sko -n, -r szövet- v. posztócipő -sort [-0-] -en, -er szövet- v. kelmefajta -stycke -t, -n ->- tygbit -tryck -et tex: textil- v. kelmenyomás tykobrahedag -en, -ar szerencsétlen v. fekete nap, (sorozatos) szerencsétlenségek v. balsikerek napja tyll -en v. -et tüll, hálószövet -gardin -en

-er tüllfüggöny tyna: ~ av v. bort elsenyved, elsorvad, elfonnyad, (fokozatosan) elgyengül; átv elhal

tynande: föra en ~ tillvaro nyomorúságosan tengeti életét, éppen csak tengődik v. vegetál tynga tyngde, tyngt (vt, vi) nyom, (meg-) terhel, (rá)nehezedik; elnyom (álom); ~ sitt minne (tmg)terheli emlékezetét; det tynger mitt sinne nyomja a lelkemet; skatterna tynger (på) folket az adók nyomják v. sújtják a népet; ovissheten tynger (på) henne ránehezedik (v. nyomasztólag hat reá) a bizonytalanság; tyngd av bekymmer gondoktól terhelt, gondterhelt; tyngd av år az évek súlya alatt görnyedő v. meggörnyedt; — hgs igek: ~ ned (le-) nyom

tyngande nehéz, súlyos; nyomós; ~ skäl

nyomós okok tyngd -en, -er súly (átv is); teher; fiz nehézség(i erő), nehézkedés; luftens ~

a levegő súlya; med hela ~en av sin

auktoritet tekintélyének egész súlyával; under anklagelsens ~ a vád súlya

alatt -kraft-enfiz: nehézségi erő -lag -en fiz: a nehézkedés v. gravitáció törvénye -lyftare -n, — sp súlyemelő -lyftning -en sp; súlyemelés -punkt -en -er súlypont (átv is) tyngre -> tung tyngst tung

typ -en, -er 1. típus; mintakép, példakép; alapforma; ~en fór en god hustru a jó feleség mintaképe v. típusa 2. jelleg, fajta; jellegzetes alak v. példány; hon är en ~ fór sig ő (egy) különálló típus (v. jellegzetes egyéniség) 3. nyomd betű, betűfajta; átv o nyomdász 4. o alak, pofa, pacák; en underlig ~ különös alak, furcsa (egy) pacák, különc, csodabogár typisk -t tipikus; jellegzetes, jellemző

(för ngn vkire) typograf -en, -er nyomdász, tipográfus; betűszedő

typografi -(e)n nyomdászat, könyvnyomtatás, tipográfia; ~n i boken a könyv tipográfiája typografisk -t nyomdai, nyomdászati,

tipográfiái tyrann -en, -er zsarnok, kényúr, tirannus tyranni -(e)t zsarnokság; zsarnoki elnyomás; önkényuralom tyrannisera kegyetlenül elnyom; zsarnokoskodik (ngn vkin) tyrannisk -t zsarnoki, kegyetlen tyrolare f-ö'-] -n, = tiroli (ember) Tyrolen [-ö'-J npr Tirol tyrolerhatt [-ö'-] -en, -ar tiroli kalap tyrolsk [-ö1-] -t tiroli tysk I. adj: -t német II. s: -en, -ar német (ember)

tyska -n 1. német nyelv (vö. svenska 1.)

2. plur: -or német nő tysk|fientlig -t németellenes -född -fött német születésű v. származású -het -en németség, német jelleg Tyskland npr Németország tysk i talande németül beszélő, német

ajkú -vänlig -t németbarát tyst I. adj csendes; szótlan, hallgatag; néma; halk; zajtalan; hallgatólagos; ~/ csend!, psztl; ~ förbehåll hallgatólagos fenntartás; en ~ gata csendes utca; ~ medgivande hallgatólagos beleegyezés; ~ minut egyperces néma felállás (megemlékezésül); den ~a tiden a csendes időszak, holt idény v.

szezon (ker is); ~ trafik csendes közlekedés v. forgalom (fényjelzésekkel); en ~ överenskommelse titkos megegyezés v. megállapodás; ~ som graven v. maren néma mint a sir; det blev ~ i rummet csend lett a szobában; det har blivit ~ om saken elhallgattak a dologról; hålla sig ~ csendben van, csendesen v. nyugodtan viselkedik, hallgat; vara ~ csendben van, hallgat, nem szól egy szót sem; i det ~a csendben, titokban, titkon, feltűnés nélkül; leva i det ~a csendben v. visszavonulva él II. adv csendesen, csendben; szótlanul; halkan; titokban; gå ~ halkan v. nesztelenül jár; gå ~ tillväga titokban v. suttyomban cselekszik; håll ~ ! hallgass(atok)!, hallgasson!, egy szót sem!, csend!; hålla ~ med ngt hallgat (v. nem beszél) vmiről, elhallgat vmit; leva ~ och stilla csendben és nyugodtan él(degél); tala ~ halkan beszél tysta: ~ (ned) elhallgattat, hallgatásra kényszerít, elnémít; csendet parancsol {ngn vkinek); ~ kritiken elhallgattatja v. elfojtja a bírálatot; ~ munnen på ngn betömi v. befogja vkinek a száját (átv), elhallgattat vkit tystgående csendesen járó, zajtalan (járású) (pl. motor) tysthet -en csend(esség);

szótlanság; zajtalanság; hallgatás; hans ~ (az ő) hallgatása v. szótlansága; leva i ~ csendben v. visszavonulva él(degél); i all ~ a legnagyobb csendben, titokban; han försvann i all ~ észrevétlenül v. angolosan távozott tysthets |löf te -/, -n hallgatási v. titoktartási ígéret ill. fogadalom; under ~ titoktartás pecsétje alatt -plikt -en hallgatási v. titoktartási kötelezettség tystlåten -lätet hallgatag, kevés beszédű, szűkszavú, szótlan -het -en hallgatagság, szűkszavúság; hallgatás tystna vi elhallgat, elcsendesedik, elnémul; elcsitul, megszűnik, véget ér; vinden ~de a szél elcsendesedett v. elült

tystnad -en csend(esség); hallgatás; titoktartás; en lång ~ hosszú csend v. szünet; i nattens ~ az éjszaka csendjében; förbigå ngt med ~ elhallgat (v. hallgatással mellőz) vmit, átsiklik vmin, nem szól vmiről; iaktta(ga) ~

csendben van, hallgat, nem zajong; under ~ csendben, csendesen, szótlanul

tystnads |löf te -t ->- tysthetslöfte -plikt -en

titoktartási kötelezettség, (kötelező) hivatali v. szolgálati titoktartás; läkarnas ~ orvosi titoktartás (kötelezettsége)

tyvärr adv sajnos, fájdalom; ~ måste jag meddela E(der)r att... sajnálattal kell közölnöm (v. sajnálatomra közölnöm kell) önnel hogy ... tå -n} -r 1. lábujj; gå på tå lábujjhegyen megy v. jár; stå på tå lábujjhegyen áll; átv: stå på tå för ngn vigyázzban áll vki előtt, mindig szolgálatára v. rendelkezésére áll vkinek, lesi vkinek a kívánságát; ställa sig på tå lábujjhegyre áll; trampa ngn på tårna vkinek a lábujjára lép; átv vkinek a tyúkszemére hág, megsért v. megbánt vkit; från topp till tå tetőtől talpig 2. orr (harisnyáé, cipőé); spetsig tå hegyes orr (cipőé); skorna är trånga i tån v» tårna a cipő orrban szűk (v. a lábujjaknál szorít) tåg1 -en nov: szittyó, káka tåg2 -et, = kötél; hajókötél tåg3 -et, = 1. vonat; ankommande ~ érkező vonat(ok); avgående ~ induló vonat(ok); blandat ~ vegyes vonat; genomgående ~ közvetlen v. direkt vonat, sebes- v. gyorsvonat; byta~ átszáll (másik vonatra); åka ~ vonaton v. vasúton utazik; följa ngn till ~et kikísér vkit a vonathoz, kivisz vkit az állomásra (v. a pályaudvarra); komma för sent till ~et lekési a vonatot, lekésik a vonatról 2. menet (kat is); felvonulás; vonuló csapat ill. kocsisor; hadjárat, hadi vállalkozás; tört: ~et över Alperna átkelés az Alpokon; sluta sig till ~et csatlakozik a menethez (ill. a sor végéhez) tåga1 -n, -or rost, szál; átv lelkierő, szívósság, kitartás tåga21. vi vonul, menetel; halad; ~ i fält táborba száll, hadra kel; komma ~nde felvonul(va közeledik) II. (hgs igek:) ~ bort elvonul; ~ emot ngn vki ellen (fel)vonul; vki elé vonul; ™ framelő(re)-nyomul, vonul(va közeledik); ~ igenom a) át- v. keresztülvonul ; b) bejár (pl. országot); ~ in bevonul; benyomul;åganslutning

835

tárad

~ ned levonul; ~ tillbaka visszafelé vonul v. menetel, visszavonul;. ~ upp felvonul; ~ ut kivonul tåg I anslutning -en, -ar (vonalcsatlakozás -attentat -et, = vasúti merénylet -biljett -en, -er vasúti (menet)jegy, vonatjegy -byte -t, -n tågombyte -färja -n, -or vasúti komp -förbindelse -n, -r vasúti összeköttetés; regelbunden ~ rendszeres vasúti közlekedés v. forgalom -försening -en, -ar vonatkésés -hem -hemmet, = lakóvonat (pl. turistáknak) tågig -t rostos, szálas tåg|ledes adv vonattal, vasúton -mästare -n, = vonatvezető; kalauz -möte -t: det är ~ i N. a vonatok N.-ben találkoznak, a vasútvonalak N.-ben keresztezik egymást -olycka -n, -or vasúti szerencsétlenség v. baleset -ombyte -t, -n átszállás (másik vonatra); ~ till Budapest átszállás Budapest felé (v. a budapesti vonatra) -ordning [-ör-] -en 1. menetelési ill. felvonulási rend, menetrend 2. o bürokratikus v. lassú ügyintézés; det går i nådig ~ lassan halad az ügy, nagy huzavonával intézik (az ügyet) -personal -en, -er vonatszemélyzet; vasúti személyzet -resa -n, -or utazás vonaton -resande vonaton utazó; den ~ allmänheten az utazóközönség -sammanstötning -en, -ar vonatösszeütközés, vasúti összeütközés -s ätt-et, — (vasúti) szerelvény, kocsisor; ett ~ på 12 vagnar (egy) 12 kocsiból álló szerelvény v. vonat -tid -en, -er indulási ill. érkezési idő (vonatoké) -tidtabell -en, -er vasúti menetrend -trafik -en vasúti forgalom v. közlekedés -urspår(n)ing -en, -ar vonatkisiklás

tåg|verk -et, -virke -t hajó: kötélzet tågvärdinna -n, -or étszolgálatosnő (turistavonaton) tågångare -n, = áll ujjonjáró tågända -n, -r kötélvég, -darab tå]hätta -n, -or cipőorr, kapli -hävning -en, -ar lábujjhegyre állás, lábujjhe-gyen-állás -järn -et, ~ cipőorrvas tåla tålde, tålt (el)tűr; elvisel, elszenved; el- v. kibír, kiáll; megenged; inte ~

~ motsägelser nem tűr ellentmondást;

inte ~ skämt nem tűri v. érti a tréfát; min hälsa tål det intß ezt nem bírja a

szervezetem; saken tål inte(t) uppskov a dolog nem tűr halasztást; jag kan inte ~ honom nem bírom (elviselni) őt, ki nem állhatom; inte ~ sjön nem bírja a tengert, nem tengerálló; tyget tål att tvättas a szövet állja v. bírja a mosást; ~ ngt av ngn eltűr v. elvisel vkitől vmit; det tål att tänka på ez megfontolást v. figyelmet érdemel, ezt (jól) meg kell gondolni v. fontolni; — hgs igek: ~ vid elvisel, eltűr, elbír tålamod -et türelem, béketűrés; en ängels ~ angyali türelem; förlora ~et elveszti türelmét; ha ~ van türelme, türelmes (med -hez, iránt), elnéző (med ngn vkivel szemben); türelemmel (el-) visel (med ngt vmit) tålamods|arbete -t, -n, -göra -t türelmet kívánó munka -prov -et, = türelempróba -prövande türelmet próbára tevő, nagy türelmet igénylő tåled -en, -er lábujj ízület tålig -t türelmes, (béke)tűrő, elnéző; tartós, erős, strapabíró -het -en türelem, béketűrés; tartósság, [vminek] erős v. strapabíró volta tålmodig -t türelmes, béketűrő, sokáig

tűrő -het -en türelem, béketűrés tåls: ge sig till ~ türtőzteti magát, türelemmel van, (békésen) tűr tånagel -n, -naglar lábujjköröm tång1 -en, tänger harapófogó; fogó (orv is)

tång2 -en nov: tengeri moszat v. fű;

barnamoszat, hólyagmoszat tångförlossning [-o-] -en, -ar orv: fogós szülés

tår -en, -ar 1. könnycsepp, könny; ~ar av smärta (a) fájdalom könnyei, fájdalom okozta sírás; de skrattade så att ~arna rann úgy kacagtak, hogy a könnyeik is hullottak; han fick ~ar i ögonen könnybe lábadt a szeme; fälla ~ar könnyeket hullat v. ont; brista (ut) i ~ar könnyekre v. sírva fakad, elsírja magát; med ~ar i ögonen könnyes szemmel v. szemekkel; vara rörd till ~ar könnyekig meg van hatva (v. meghatódott) 2. o csepp (ital); en ~ kaffe egy korty (v. kis csésze) kávé; ta en på tand iszik egy kupicával, lehajt egyet tára: ~ sig tåras tárad könnyektől nedves, könnyes

53*táras

tåras tárades, tårats könnybe lábad, könnyel telik meg; hans ögon tárades szeme könnybe lábadt, könny szökött a szemébe tårdränkt könnyben úszó, zokogó, síró;

fátyolos, sírástól elfúló (hang) tåredal -en rég: siralom völgye tår(e)|flod -en, -er, -flöde -t, -n könnyáradat, könnyek árja; keserves sírás tår|fylld -fyllt könnyel teli, könnyes -gas -en, -er könnygáz, könnyfakasztó gáz -körtel -n, -körtlar könnymirigy -lös -t könnytelen, nem könnyező, száraz (szem) -pil -en, -ar nov: szomorúfűz -säck -en, -ar könnyzacskó tårta -n, -or torta

tárt [bit -en, -ar tortaszelet -spade -n, -ar tortakés

tårögd -ögt könnyes v. kisírt szemű;

vara ~ könnyes a szeme tåspets -en, -ar 1. lábujjhegy 2. orr (harisnyáé, cipőé) -dans -en, -er tánc: spiccelés -dansös -en, -er spiccelő táncosnő, balerina tåt -en, -ar (egy darab) madzag, zsineg, spárga

täck -t csinos, takaros, kedves, bájos; kellemes; det ~a könet a szép v. női nem

täcka täckte, täckt I. vt fed (átv is); (be-v. le)takar, (be- v. le)borit; bevön [vmivel]; ker fedez, megtérít, kifizet; ~ med tegel cseréppel (be)fed; ~ bordet med en duk letakarja az asztalt terítővel; ~ med koppar rézzel bevon v. borít; kat: ~ återtåget fedezi a visszavonulást; ~ sina behov av ngt kielégíti v. fedezi szükségletét vmiből; tillgången täcker efterfrågan a kínálat fedi a keresletet; ~ kostnaderna fedezi v. megtéríti a költségeket; ~ sinatrattor biztosítja (intézvényezett) váltóinak beváltását, gondoskodik váltóinak fedezetéről; ~ sig- befedi v. betakarja magát; betakarózik; átv fedezi magát II. (hgs igek:) ~ om újra befed; ~ till befed, betakar, beborít; ~ över ráterít, betakar, rá- v. beborít; befed, tetővel ill. fedélzettel ellát; elfed, eltakar; elpalástol, takargat

täckadress -en, -er fedőcím, hamis v. fiktív cím

täckande -t fedezés, fedezet; till ~ av kostnaderna a költségek fedezésére

täck|blad -et, = 1. felső v. fedő dohánylevél (szivaron) 2. nyomd fedőlap 3. nov fedőlevél -dika alagcsövez, talajcsövez, vizet levezet -dike -t, -n alag-cső, talaj cső, vízlevezető csatorna -dikning -en, -ar alagcsövezés, talajcsövezés, víztelenítés täcke -t, -n takaró; (ágy)terítő; paplan; átv lepel; spela under ~ med ngn egy követ fúj (v. összejátszik) vkivel täckelse -t, -r rég: lepel; takaró; fátyol; dra ett ~ över ngt fátyolt borít vmire (átv is); låta ~t falla leleplez (átv is); levetkőzik täck|fjäder -n, -fjädrar áll: fedőtoll -färg -en, -er fedőfesték -glas -et, — fedőüveg (pl. mikroszkópnál) -mantel -n átv: lepel, palást; till ~ fór ngt vminek a leplezésére; under vänskapens ~ a barátság leple v. örve alatt -namn -et, = fedőnév, álnév täckning -en, -ar 1. (be)fedés; (be- v. le)takarás; beborítás; bevonás [-[vmivel];-] {+[vmi- vel];+} ~ med metall fémbevonás, »borítás 2. ker fedezés; fedezet; ~ för en check egy csekk fedezete; till ~ för ngt vminek a fedezésére; check utan ~ fedezetlen csekk täckningsköp -et, — ker fedezeti vétel täckt (be)fedett; betakart, be- v. leborított (av ngt vmivel); bevont; ~ bil csukott gépkocsi täck|vagn -en, -ar zárt hintó v. kocsi, kupé -vinge -n, -ar áll: kemény szárnyfedő, fedőszárny (bogáré) tälja täljde, täljt (vt, vi) farag, faragcsál; vág, metsz; vagdos; ~ på ngt farag (-csál) vmit; — hgs igek: ~ bort kvistar gallyakat levagdos, (fákat) iegallyaz tälj are -n, = mat számláló tälj |kniv -en,-ar faragó- v. vonókés; nagy zsebkés; skära guld med ~ar annyi a pénze mint a pelyva -sten -en ásv: zsírkő, szalonnakő; vízkő, fazékkő tält -et, = sátor; slå upp ett ~ sátrat ver tälta 1. sátrat ver 2. sátorozik, sátorban lakik

tält I duk -en, -ar sátorvászon, -ponyva; (kocsi)ponyva -lag -et egy sátorban lakók -lina -n, -or sátorkötél -läger -lägret, = sátortábor tältning -en, -ar 1. sátorverés 2. sáto-

rozás, sátorban lakás tält|pinne -n, -ar sátorcövek -stol -en, -artältstång

837

tänka

(összecsukható) tábori szék -stång -en, -stänger sátorrúd -säng -en, -ar (összecsukható) tábori ágy, turistaágy -tak -et, = sátortető -vagn -en, -ar sátoros kocsi, ekhós kocsi v. szekér tämja täm(j)de, täm(j)t (v. tämde, tamt) 1. (meg)szelídít; domesztikál; ~ en vild häst (egy) vadlovat megszelídít 2. megfékez, -zaboláz (átv is), féken tart tämj are -n, = (állat)szelídítő tämj bar -t (meg)szelídíthető tämligen adv meglehetősen, elég(gé); többé-kevésbé, tűrhetően; ~ bra meg-lehetős(en) v. elég jól; Hur står det titi? — Så där ~ ! Hogy vagy v. van? — Csak úgy lassacskán! (v. Meglehetősen !)

tända tände, tänt I. vt (meg)gyújt; lángra gyújt v. lobbant (átv is); bekapcsol, felgyújt (villanyt); ~ en cigarrett cigarettára gyújt, rágyújt (egy cigarettára); ~ eld på ett hus felgyújt egy házat; ~ en lampa lámpát gyújt; ~ ljus világosságot gyújt; ~ en tändsticka gyufát gyújt; stå som ~ ljus egyenesen v. nyugodtan áll; — hgs igek: ~ på meg- v. felgyújt, lángba borít; tüzet gyújt; ~ upp (en) eld tüzet gyújt v. csinál II. vi (meg)gyullad, -gyúl,, tüzet fog; gyújt (motor) tändande gyújtó (átv is), tüzes, lelkesítő tändanordning [-Ör-] -en, -ar techn: gyújtóberendezés, -készülék tändare -n, — 1. gyújtó (személy),

(lámpa)gyújtogátó 2. techn gyújtó tänder1 -n, tändrar tender tänder2 tand

tändhatt -en, -ar gyújtófej (töltényen) tändning -en, -ar (meg)gyújtás; gépkocsi: gyújtás

tändningsnyckel -n, -nycklar gépkocsi:

indítókulcs, o slusszkulcs tänd I rör -et, — tüzérség (időzített) gyújtó -sats -en, -er techn, kat: gyújtótöltet, -elegy; gyújtófej (gyufaszálon) tändsticka -n, -or gyufa, gyújtó tändsticks|ask -en, -ar gyufásdoboz, gyufaskatulya -etikett -en, -er gyufacímke -monopol [-öl] -et, = gyufamonopólium tändstift -et, — 1. techn (gyújtó)gyertya

(motoré) 2. ütőszeg (lőfegyveré) tänja tänjde, tänjt: ~ (ut) nyújt, meg-v. kinyújt, kihúz, (ki)tágít; tyget tänjer

sig a szövet nyúlik; ~ (ut) sig meg- v. kinyúlik, kiterjed, kitágul tänjbar -t nyújtható, tágítható; átv rugalmas, hajlékony (politika); tág (lelkiismeret) -het -en nyújthatóság, tágíthatóság tänka tänkte, tänkt I. vt, vi gondol (på -

re); gondolkodik, gondolkozik, elmélkedik (om ngt vmiről); meggondol, -fontol (på ngt vmit); vélekedik; szándékozik, akar; ~ själv saját fejével gondolkodik; tänk först och handla sedan I előbb fontold meg azután cselekedj !; tänk bara I képzeld v. képzelje csak!; tänk så roligt! milyen kitűnő v. kellemes, ez aztán szép!; tänkt och gjort amint kigondolta már meg is tette, a gondolatot tett követte; vár det inte det jag tänkte! nem v. ugye megmondtam!?, (ezt) mindjárt gon-r doltam!; ~ gott om ngn jó véleménynyel van vkiről; vad tänker ni nugÖra? most (ön) mit szándékozik cselekedni?; ~ göra en resa utazni szándékozik v. akar, utazást tervez, utazásra készül; tänk, om jag nu .... mi lenne, ha én most... ; ~ för sig själv magában gondol; vad tänker du om det ? mi a véleményed (v. hogyan vélekedsz) erről?; vad tänker ni om henne ? mi a véleménye (ő)róla?; vad tänker du på? mire gondolsz?; (ugyan) hova gondolsz?, hol jár az eszed?; jag skall ~ på saken majd gondolkozom a dolgon; tänk pá din hälsa! vigyázz az egészségedre I; din farbror har tänkt på dig i sitt testamente nagybátyád megemlékezett rólad végrendeletében (v. végrendeleti juttatásban részesített téged); jag kom att ~ på att. .. (éppen) eszembe jutott hogy ...; det ger en hel del att ~ på ez nagyon elgondolkoztató; hon har viktigare saker att ~ på fontosabb gondjai vannak (neki), (ő) fontosabb dolgokat forgat a fejében II. ~ sig a) (el)képzel, gondol; b) szándékozik, készül, akar; kan du ~ dig (elképzelheted, gondolhatod; képzeld csak (el); kan man ~ sig! no de ilyet!, hallatlan»; ~ sig för megfontolja v. meggondolja (v. meghányja-veti magában) [mit fog tenni], megfontoltan cselekszik; tänk dig väl för jól gondold meg!; jag tänkte mig tillbaka i tiden visszagon-tänkare

doltam a múltra; tänk dig det värsta! készülj el a legrosszabbra!; vart tänker du dig? hova szándékozol menni v. utazni? III. (hgs igek:) ~ efter utána-v. visszagondol, gondolkozik, töri a fejét [hogy emlékezzék]; ~ igenom átgondol; ~ sig in i ngt beleképzeli magát (v. belehelyezkedik) vmibe; ~ tillbaka på rigi visszagondol vmire; ~ üt ngt kigondol v. kieszel vmit; ~ över ngt átgondol v. megfontol vmit, gondolkodik vmin tänkare -n, =s gondolkodó, bölcselő tänkbar -t (el)gondolható, (el)képzelhetŐ, lehetséges; med minsta ~a ansträngning a lehető legkisebb fáradsággal; på alla ~a sätt minden elképzelhető v. lehetséges módon tänke|språk -et, = elmés v. bölcs v. velős mondás, szállóige; jelmondat; szentencia -sätt -et, = gondolkodásmód; felfogás; ett ädelt ~ nemes lelkület v. érzület; känna (till) ngns ~ ismeri vkinek a felfogását tänkvärd -värt megfontolásra v. figye-. lemre méltó; emlékezetes, nevezetes täppa I. s: -n, -or kertecske; földdarab, (kis) telek, parcella; han är herre pä ő az úr a háznál II. vt: täppte, täppt betöm, bedugaszol; el- v. lezár; be- v. körülkerít; ~ vägen för ngn elzárja* az utat vki elől; det var täppt i avloppsröret a lefolyócső el voit dugulva v. tömődvej hon är täppt i näsan be- v. eldugult az orra; — hgs igek: ~ Ull ber v. eltöm, bedugaszol; elzár (pl. nyílást); átv: ~ till munnen pä ngn betömi vkinek. a száját täppthet -en be- v. eltömődés, be- v. eldugulás, elzáródás; (orr)dugulás tära tärde, tärt (fel)emészt; (szét)mar; elfogyaszt; emészt, sorvaszt (pl. betegség) (på ngn v. ngt vkit v. vmit); rosten tär på järnet a rozsda marja a vasat; ~ på kapitalet a tőké(jé)ből él; feléli a tőkét; avunden tär på henne az irigység emészti (őt); en ~nde sjukdom emésztő kór, sorvasztó betegség täras tärdes, täris emésztődik, sorvadozik); gyötrődik tärd tärt lefogyott, lesoványodott; beesett; (meg)gyötört, megviselt; ~ av bekymmer gondterhelt, gondoktól gyötört; vara ~ av längtan efter ngn emész-

ti a vágy vkiért, epekedik vki után tärna1 -n, -or 1. költ hajadon, leány(zó)

2. o nyoszolyólány tärna2 -n, -or áll: küszvágó csér tärning -en, -ar kocka (mat, játékkocka is); ~en är kastad a kocka el van vetve; kasta ~ om ngt kockát vet vmire; spela ~ kockázik; skära ngt i ~ar kockákra vág vmit tärnings|kast -et, = kockavetés, -dobás

-spel -et, = kockajáték, kockázás tät1 -en, -er [menet(oszlop)] eleje, él; i ~en för ngt vminek az élén; gä i ~en az élen jár (átv is), (leg)elöl megy; átv: ligga v. vara i ~en az elsők között (v, az élvonalban) van, vezet (sp is) tät2 tätt 1. sűrű; tömör; tömített, szorosan záró, lég- ill. vízzáró; dimma sűrű köd; ~t molntäcke vastag felhőtakaró 2. gyakori, sűrű; ~a besök gyakori látogatások 3. o pénzes, jómódú, vagyonos; han är ganska ~ (ő) jól bírja magát, tehetős (ember) täta 1. be- v. eltöm, bedugaszol, betapaszt; techn tömít, lég- ill. vízzáróvá tesz; dugaroz, kalafál (hajót) 2. sűrít; tömörít

tätatät -en, -er meghitt kettes, bizalmas együttlét, találka, négyszemközti beszélgetés

tät|bebyggd -bebyggt sűrűn beépített v. telepített -bebyggelse -n, -r zárt beépítés v. település -befolkad sűrűn lakott, sűrű lakosságú -het -en 1. sűrűség, tömörség; tömöttség; sűrű szövés; szorosság 2. gyakoriság 3. O vagyonosság, gazdagság -hårig -t sűrű hajú ill. szőrű -üst -eri, -er tömítőléc, hézagzáró léc; tömítőszegély -maskig -t tex: sűrű szemű, szoros kötésű tätna sűrűsödik, tömörül; tömítődik,

lég- ill. vízzáróvá válik tätning -en, -ar 1. tömítés (techn is) 2.

sűrítés; tömörítés; vö. tata tätningsring -en, -ar techn: tömítőgyűrű tätort -en, -er beépített v. lakott terület,

település, (nagyobb) helység fätskriven -skrivet sűrűn v. szorosan írott tätt adv sűrűn; szorosan; ^ befolkad sűrűn lakott, sűrű lakosságú; ~ hoppackade (szorosan) összezsúfolt, összezsúfolva (mint a heringek); ~ åtsittande testhez álló; hålla ~ szorosan v. jól zár(ódik), nem ereszt(i át a vizet),tättbebyggd

lég- ill. vízzáró,* átv hallgat, titkot tart, vigyáz a nyelvére; ~ bakom dig közvetlenül mögötted ül. mögéd; ~ efter szorosan v. közvetlenül utána; vara ~ i hälarna på ngn vkinek a nyomában v. sarkában van; ~ intill szorosan v. közvetlenül amellett v. mellette (ill. hozzá v. mellé); ~ intill varandra szorosan ëgymàs mellett (///. egymáshoz); ~ invid muren közvetlenül a falnál v. fal mellett (ilL falhoz v. fal mellé); sitta ~ (egymás mellett) szorosan ülnek; sluta ~ szorosan v. jól zár(ódik); växa <» sűrűn nő; i ~ slutna led sűrű v. zárt sorokban tättjbebyggd -bebyggt ->• tätbebyggd »befolkad [-o-] -v tätbefolkad; (tätt- összet tät- összet és tätt) tätting -en, -ar veréb(féle) tätt|sittande sűrűn ülő, egymáshoz közel levő; ~ grenar sűrű ágak -slutande szorosan v. jól záró(dó) tätört -en nov: hízóka tävla versenyez, verseng (med ngn om ngt vkivel vmiért; i ngt vmiben); mérkőzik (sp is); hon kan ~ med vem som helst (ő) akárkivel kiállja a versenyt; de ~de om priset a díjért versengtek v. mérkőztek v. küzdöttek; vi ~de om vem som skulle komma först versenyeztünk (abban) hogy ki érkezik (be) elsőnek

tävlan ~ (en), plur: tävlingar verseny, versengés (i ngt vmiben; om -ért); sp mérkőzés; (verseny)pályázat; en ädel ~ nemes versengés v. verseny; inlåta sig i (v. ta upp) ~ med ngn versenyre kel vkivel; utlysa en ~ om ngt pályázatot hirdet v. kiír vmire tävlande I. s: -t versenyzés, versengés;

(meg)mérkőzés II. adj tävlare tävlare -n, = versenyző, mérkőző; versenyjátékos; pályázaton részt vevő, pályázó

tävling -en, -ar verseny, mérkőzés; (versenypályázat tävlings|bana -n, -or versenypálya; futópálya -bil -en, -ar versenyautó, -gépkocsi -domare -n, — sp bíró, játékvezető; versenybíró, zsűritag -humör -et versenykedv, küzdőszellem -ledare -n, = versenyvezető; sp tornavezető -löpare -n, = sp versenyfutó -pris -et, = v. -er verseny díj -regei -n, -regler

versenyszabály -ryttare -n, = versenylovas -skjutning -en, -ar versenylövészet, céllövőverseny -skrift -en, -er pályamű -uppgift -en, -er versenyfeladat; pályatétel

tö -(e)t enyhe idő, enyheség (télen, 0° C

felett); (hó)olvadás töa I. vt megolvaszt (havat, jeget) II. vi olvad; det olvad, (a hó v. jég) III. (hgs igek:) ~ bort a) el- v. megolvad; b) el- v. megolvaszt; ~ upp a) felolvad, -enged (átv is); b) fel- v. megolvaszt; vägen har ~t upp az utat borító hó elolvadt, az út latyakossá vált; solen har ~t upp den frusna marken a nap hatására fel- v. kiengedett a fagyos talaj

töcken töcknet, = (köd)pára, párásság, köd

töcknig -t párás, ködös, ködbe burkolt töffa töfög, pöfög (pl. mozdony) töja töjde, töjt tänja töjbar -t tänjbar

tölp -en, -ar fajankó, tökfilkó, mufurc, bugris', „kanász"; esetlen v. faragatlan v. modortalan, fickó -aktig -t bamba, bugris; esetlen, faragatlan, modortalan, durva tölpig -t ->- iölpaktig töm tömmen, tömmar kantárszár, gyeplő

tömma tömde, tömt I. vt 1» (ki)ürít; (ki-) önt; kiborít; ^ brevlådan kiüríti a levélszekrényt; ~ sitt glas till botten fenékig üríti poharát; ~ en flaska vin megiszik egy üveg bort; min kassa är tömd kiürült v. üres a kasszám; sälen tömdes a terem kiürült; töm(me)s nästa gång... legközelebbi ... ürítik (levélszekrényt) 2. ~ på flaskor lefejt, palackoz II. (hgs igek:) ~ i (bele)önt, tölt (i ngt vmibe); ~ ur v. ut kiürít, kiiszik; kiönt, kifolyat; kiborít tömning -en, -ar 1. (ki)ürítés; (ki)ürülés;

lefejtés (boré) 2. (bél)ürítés; ürülés tör torde 2.

töras tordes, torts (o Inf: tordas, supinum: tordats) mer(észel), bátorkodik; szabad .. .-ni; jag törs inte fråga nem merem megkérdezni; om jag törs fråga ha szabad kérdeznem; han tordes inte göra det (ő) nem merte (azt) megtenni; jag förstår inte, hur han tordes göra de£ nem értem, hogy(an) tehette meg (azt).törhända

han tordes inte på mig (ő) tartott tőlem, nem merészkedett oda hozzám törhända adv talán, esetleg, alkalmasint törn -en, -ar 1. lökés, ütés; (hozzá- v. össze)ütődés, hozzácsapódás, ütközés; átv csapás; livets hårda ~ar az élet súlyos csapásai v. megrázkódtatásai; hajó: ta ~ kivédi a hozzáütődést, felfogja a lökést 2. hajó váltás, turnus; ha ~ szolgálatban van (őrségen) törnå I. vi, hajó: ~ med varandra váltják egymást (őrségen) II. (hgs igek:) ~ emot ngt beleütközik vmibe, nekiütődik vminek, hozzáütődik v. hozzácsapódik vmihez; hajó fenékbe ütközik; ~ ihop összeütődik, -csapódik, -ütközik; hajó: ~ in o lefekszik, átadja a szolgálatot, befejezi a munkát; hajó: ~ ut (felkel és) (őr)szolgálatát megkezdi

törn|beströdd -bestrött tövises, tüskés, tövissel teli; átv: en ~ väg tövises út -buske -n, -ar törnrosbuske törne -n 1. tövis, tüske; ingen ros utan ~n nincsen rózsa tövis nélkül 2.

törnrosbuske -krans -en, -ar, -krona -n, -or töviskoszorú, -korona -krönt tövissel koszorúzott, töviskoszorús

törnros -en, -or vadrózsa, csipkerózsa

(-bokor is) Törnrosa npr Csipkerózsika (mesében) törn|rosbuske -n, -ar vadrózsabokor, csipke(rózsa)bokor -skata -n, -or áll: tövisszúró gébics -snår -et, — vadrózsabozót, tüskés v. csipkés bozót -tagg -en, -ar tövis (rózsáé) törst -en 1. szomjúság; ha stark ~ nagyon szomjas; dó av ~ szomjan hal 2. átv áhítozás, (erős) vágy (efter ngt vmi után, vmire), szomj; ~ efter hämnd bosszúszomj, -vágy törsta szomjazik; szomjúhozik; szomjas (átv is) (efter ngt vmire); ~ efter hämnd bosszúra szomjazik v. szomjas; ~ ihjäl szomjan hal törstig -t szomjas

törstsläckande szomjúságcsillapító, szomjúságot oltó tös -en, -er o csitri, fruska, l(e)ány tösabit -en, -ar, tösunge -n, -ar q kislány,

lányka, kis csitri v. fruska tova késlekedik, halogat, várakozik; tart (időben); det ~r inte länge nem tart sokáig, (ez) nem húzódik el töväder -vädret tö; det är ~ olvad (a hó v. jég); i ~ olvadáskor, enyhe időben u

ubåt -en, -ar tengeralattjáró, búvárnaszád

ubåtskrig -et, = tengeralattjáró-háború udd -en, -ar 1. csúcs, hegy (tárgyé); fog (pl. villáé); ág (csillagé) 2. cakk; pikó (csipkén) 3. átv él, hegy; csattanó, poén; satiren hade ~en riktad mot... a szatíra éle ... ellen irányult; bryta ~en av ngt letöri vminek a hegyét; átv élét veszi vminek, tompít vmit; spjärna mot ~en (hasztalan) rugódozik v. berzenkedik [vmi ellen], (hiába) kapáló(d)zik v. tiltakozik; (biblia:) ösztöke ellen rugdalódzik udda1 adj 1. mat páratlan; de ~ talen a páratlan számok; låta ~ vara jämnt szemet huny a dolog felett, (sokat) elnéz, nagyon elnéző 2. nem páros, felemás, össze nem tartozó v. illő, egyes; två ~ handskar két felemás v. páratlan kesztyű; ett par ~ byxor (egy) szóló v. külön nadrág; en ~ kavaj (egy) szóló zakó -tåig -t páratlan ujjú;d//: ~a hovdjur páratlan ujjú patások, páratlan ujjúak udda2: ~ (ut) kicsipkéz, cakkoz, fogaz uddad (ki)csipkézett, cakkozott, fogazott; összet utótag -ágú; (vö. fem~) udde -n, -ar földnyelv, partfok, fok uddig -t csipkés, csipkézett, cakkos; összet utótag -ágú; átv hegyes, éles; en ~ kritik éles bírálat udd|ljud -et, — nyelv szókezdő hang, kezdőhang -lös -t csúcs v. hegy nélküli (tárgy)-, tompa; átv él ill. csattanó nélküli; ártalmatlan, ártatlan, enyhe (bírálat) -vass -t hegyes, éles,

csúcsos uggla -n, -or áll: bagoly, macskabagoly; det är ugglor i mossen emögött valami rejlik, itt valami nincs rendjén (v. álnokság készül) uggle|bo -(e)t, -n bagolyfészek -låt -en, -ar bagolyhuhogás

ugn -ert, -ar kemence; kályha; tűzhely;

sütő; kohó; en ~ full egy sütet(nyi) ugnsjlucka -n, -or kemence- ill. kályha-

ajtó -pannkaka -n, -or sütőben sült palacsinta -rör -et, = kályhacső ugn(s)|steka -stekte, -stekt sütőben v. kemencében süt; ugn(s)stekt gäddä (sütőben) sült .csuka ugnsvarm -t (sütőben ill. kemencében)

frissen sütött v. sült ugrisk -t ugor

ukas -en, -er ukáz, rendelet, utasítás,

parancs Ukraina npr Ukrajna ukrainare -n, — ukrán (ember) ukrainsk -t ukrán, ukrajnai ukrainska -n 1. ukrán nyelv 2. plur:

-or ukrán nő ukulele -n, -r (négyhúros) hawaii gitár ulan -en, -er kat: dzsidás, ulánus ull -en gyapjú; (teve- v.kecske)szőr; av ~ gyapjúból való, gyapjú-; hon är inte av den ~en ő nem abból a fajtából való, ő nem olyan(féle); de är av samma ~ ők egyformák v. egyívásúak ull|bal -en, -ar gyapjúbála -betäckt gyapjas -fett -et gyapjúzsír -garn -et, = gyapjúfonál -hår -et, = 1. gyapjúszál 2. gyapjas haj ill. szőr ullig -t gyapjas; gyapjúszerű, bolyhos, göndör

ullkardningsmaskin -en, -er gyapjúkártológép ull|spinneri -(e)t, -er gyapjúfonoda -strumpa -n, -or gyapjúharisnya; gå på i ullstrumporna nyugodtan v. rendületlenül tovább folytatja (mintha semmi sem történt volna) -tapp -tott [-0-] -en, -ar gyapjúpamat, -csomó Ulster -n, ulstrar hosszú bő (gyapjú-)

felöltő, ulszter ultima = v. -n nyelv: utolsó szótag, végszótag

ultimativ -t ultimátumszerű, ultimátum jellegű ultimatum = v. -et, = v. ultimata ultimátum; végső felszólítás; ge ngn ett ~

ultimátumot küld vkinek

ultimo I. adv a hó(nap) utolsó napján; hó(nap) végén (21-től a hó végéig);ultra

"v mars március (hó) utolsó napján (v. végén) II. s: -t a hó(nap) utolsó napja, ultimó

ultra I. adv túlságosan, túlzóan, szélsőségesen, túl; összet ultra- II. adj túlzó, szélső(séges), szertelen III. s (plur: -s) pol: en ~ szélsőséges v. túlzó (ember), ultra

ultra |högerman -mannen, -män szélsőjobboldali (v. a konzervatív párt jobbszárnyához tartozó) politikus -konservativ [-o-] -1 szélsőségesen konzervatív, ókonzervatív -kort [-0-] rádió ultrarövid -kortvåg [-0-] -en, -or rádió : ultrarövid hullám -ljud -et, = fiz ultrahang -marin I. adj: -t ultramarinkék II. s: -en ultramarin(kék) (festék ill. szín) -rapid adj (film): ~ upptagning lassított felvétel -rapid-kamera -n, -or film: ultrarapid felvevőgép -röd -rött fiz: vörösön túli, ultra- ill. infravörös; átv, pöl szélsőségesen) radikális -ton -en, -er fiz: ultrahang -violett fiz ibolyántúli, ultraibolya, -viola; ~a strålar ultraibolya sugarak

ulv -en, -ar rég: farkas; en ~ i fårakläder báránybőrbe bújt farkas; tjuta med ~arna együtt üvölt a farkasokkal

umbra -n 1. umbra(föld); müv urnbra festék 2. umbrabarna szín

um|bära -bar, -burit (főleg inf.-ban) nélkülöz; megvan v. elvan (vmi nélkül), lemond [vmiről]; jag kan inte ~ hans hjälp nem nélkülözhetem az ő segítségét -bärande -t, -n nélkülözés, szükség, ínség -bariig -t nélkülözhető, nem szükséges (för ngn vki számára)

um|gås -gicks, -gåtts 1. érintkezik, kapcsolatban van, összejár [vkivel]; jár [vhova], megfordul [vhol]; vi ~ inte mycket keveset járunk össze; veta att ^ med folk tud az emberek közt mozogni; ha lätt att ~ med människor

könnyen barátkozik, barátkozó v. barátságos természetű; hon ~ ofta i huset ő sokszor megfordul (ebben) a házban; han ~ mycket i societeten sokat forog társaságban 2. bánik, kezel; ~ försiktigt med skjutvapen óvatosan bánik a lőfegyverrel 3. átv foglalkozik; jag ~ med tanken på att azzal a gondolattal foglalkozom hogy;

du ~ med stora planer nagy terveket forgatsz a fejedben umgälder plur költségek, kiadás(ok); adók

um|gälla -gällde, -gällt (meg)lakol, (meg-) fizet, megszenved (ngt vmiért); det skall du få ~ ! ezért még (meg)lakolsz I, O ennek még megiszod a levét!; låta ngn få ~ ngt vkinek fizetnie v. lakolnia kell vmiért umgänge -t, -n 1. (társas) érintkezés, kapcsolat; ismeretségi kör, társaság; dåligt ~ rossz társaság; ha ~ med ngn érintkezik (v. kapcsolatban van) vkivel; ha stort ~ nagy ismeretségi v. baráti köre van, sok ismerőse van; han är inget ~ fór er nem önnek való az ő társasága 2. sexuellt ~ nemi érintkezés v. kapcsolat, (szexuális) viszony

umgänges |förrn [-0-] -en, -er (társas) érintkezési forma; ~er illemszabályok, etikett -krets -en, -ar ismeretségi v. baráti kör -liv -et társas(ági) v. társadalmi élet -språk -et, = köznyelv, beszélt nyelv -ton -en társalgási hangnem, (társasági) modor umgängsam -t társaságot kedvelő, barátságos, barátkozó undan I. adv 1. el; félre; undan! el innen!, félre az útból!, helyet!; ~ med händerna ! el a kezekkel! 2. (igekötőként:) gömma ~ elrejt, eldug; komma ~ el- v. megmenekül, megszabadul; el-v. megszökik; o megússza; jag lyckades komma ~ sikerült megmenekülnöm; lägga el- v. félretesz, el-v. félrerak; megtakarít (pénzt); slippa ~ slippa II. 3. gyorsan, jó ütemben; det gick ~ med arbetet a munka haladt (v. gyorsan ment) 4. ~ fór ~ egyik a másik után; lassanként; och så ~ för ~ és így tovább II. praep -tói, -től; alól; elől; flykten ~ verkligheten menekülés a valóság elől (v. valóságtól); dra sig ~ vännerna visszahúzódik barátaitól; dra sig ~ ansvaret kivonja magát a felelősség alól; fly ~ sina fiender elmenekül v. megfutamodik ellenségei elől; komma ~ polisen megszökik v. meglép a rendőrség elől undan|be v. -bedja -bad, -bett: ~ sig elhárít (magától), elutasít, nem fogadundanbedjas

843

under2

el; kikér magának; ~ sig ett uppdrag (egy) megbízást elhárít v. elutasít; jag undanber mig dylika anmärkningar kikérem magamnak az ilyen megjegyzéseket -bedjas -bads, -betts: blommor undanbedes koszorúk mellőzése kéretik (temetésnél); rökning undanbedes kérjük a dohányzás mellőzését (figyelmeztető felirat); sorgens beklagande undanbedes részvétlátogatások mellőzését kérjük -dra(ga) -drog, -dragit I. vt elvon, megvon (ngn ngt vkitől vmit) II. ~ sig ngt kihúzza v. kivonja magát vmi alól (v. vmiből); kibújik vmi alól; átv (ki)kerül vmit; ~ sig sina förpliktelser kibú'jik kötelezettségei alól; detta undandrog sig mitt bedömande ez meghaladta ítélőképességemet undanflykt -en, -er kibúvó, kifogás, ürügy, mentség; du har alltid en ~ att komma med mindig találsz (valami) kibúvót v. kifogást; komma med ~er kifogásokkal hozakodik elő, kifogásokat hoz fel undan |gjord -gjort elintézett, elvégzett, megtett; disken är ~ a mosogatás kész (v. el van végezve) -gömd -gömt (el-) rejtett, eldugott, félreeső, távoli; en ~ vrå (egy) távoli (v. isten háta mögötti) zug; föra en ~ tillvaro (nagyon) visszavonultan él -gömma -gömde, -gömt -»- gömma (undan) -hålla -höll, -hållit: ~ ngn ngt megvon v. visszatart v. megtagad vkitől vmit; ~ sanningen eltitkolja v. elhallgatja az igazságot; vö. hålla (undan) -manöver -n, -manövrer v. manövrar kat: kitérő (had)mozdulat -röja -röjde, -röjt 1. -> röja (undan) 2. áiv eltávolít (az útból), elhárít; eltesz láb alól; ~ ett hinder (egy) akadályt elhárít v. eltávolít; ~ spår eltünteti a nyomokat; han måste ~s el kell távolítani őt az útból 3. hiv hatályon kívül helyez, érvénytelenít; ~ en dorn ítéletet felold (v. hatályon kívül helyez) -skymd -skymt eltakart, elfedett, álcázott; en ~ vrå félreeső zug -stöka stöka (undan); det värsta är ~t a legrosszabbján v. legnehezebbjén már túl vagyunk

undan|tag -et, = 1. kivétel (från regeln a szabály alól); ~en bekräftar regeln

a kivétel erősíti a szabályt; göra ett ~ för ngn kivételt tesz (v. kivételez) vkivel; med ~ av ngn v. ngt vkinek v. vminek a kivételével; det hör till ~en kivételnek számít; ingen regel utan ~ nincs(en) szabály kivétel nélkül 2» életfogytig tartó ellátás, aggkori ki-kötmény (lakás és eltartás; birtokeladásnál); leva på ~ (szerződésben kikötött) természetbeni ellátásból él; átv szerényen v. visszavonultan él -taga v. -ta -tog, -tagit 1. ta(ga) (undan) 2. kivesz, figyelmen kívül hagy; kivételt tesz (ngn vkivel); mentesít, felment; ~ ngt eltekint vmitől; detta

undantaget ezt kivéve; söndagen undantagen (a) vasárnapot kivéve, vasárnap kivételével -tagandes praep .. .-t kivéve, .. .-nek a kivételével; >v lördagar szombati napokat kivéve, szombat kivételével; hon har berättat det fór alla, ~ mig rajtam kívül (v. engem kivéve) mindenkinek elmesélte ezt; ~ att kivéve (v. azzal a kivétellel) hogy undantags [fali -et, = kivételes eset, kivétel -lag -en, -ar kivételes törvény -lös -t kivétel nélküli -människa -n, -or kivételes (v. nem mindennapi) ember -ställning -en, -ar kivételes helyzet -tillstånd -et, = kivételes állapot, szükségállapot -vis adv kivételesen, kivételképpen undan|tränga -trängde, -trängt 1. tränga (undan) 2. kiszorít, háttérbe szorít; [vkinek a] helyét elfoglalja under1 undret, = csoda (vall is); ett teknikens ~ a technika csodája; göra ~ csodát tesz v. művel; det är ett ~ att hon lever csoda hogy él (v. életben van); intet ~ att nem csoda hogy; som genom ett ~ csodával határos módon; ~ över alla ~ csodák csodája under2 I. praep 1. (hely:) alatt, alá; söka skydd ~ ngt menedéket keres vmi alatt; dricka ngn ~ bordet az asztal alá iszik vkit; krypa fram ~ bordet előbújik az asztal alól; sitta ~ trädet a fa alatt ül; sätta sig ~ trädet a fa alá ül; simma ~ vattnet a víz alatt úszik; 2. (átv:) stå ~ ngn (rangban) vki alatt áll; ha ngt ~ arbete vmin dolgozik; vara ~ byggnad épülő(fél)ben van; kanonernas dunder ágyúdörgés köz-underarm

ben; vara ~ förberedelse készülő-félben v. előkészületben van; ~ alla förhållanden minden körülmények között; ~ hand kéz alatt; ~ intrycket av nyheterna a hírek hatása alatt (v. hatására); pol; gå ~ jorden illegalitásba vonul; gå ~ klubben kalapács alá (v. árverésre) kerül; ^ all kritik kritikán alul(i); ~ stridens lopp a hare folyamán v. során; lås och bom hét lakat alatt; stå ~ läkaruppsikt orvosi felügyélet alatt áll; ~ falskt namn álnéven; två grader ~ noll két fok nulla alatt, mínusz két fok; se ~ paragraf 20! lásd a 20. paragrafust I; ~ ett visst pris bizonyos áron alul; ~ glatt samspråk vidám beszélgetés közben; ~ sken av vänskap barátság ürügyével (v. örve alatt); ~ tystnad csendben, hallgatva; ~ tårar könnyek között; leva ~ den villfarelsen att abban a tévhitben él hogy; ~ ett villkor egy feltétellel; anse det (vara) ~ sin värdighet méltóságán alulinak tartja; barn ~ sju år hét éven aluli gyer(m)e-kek 3. (időtartam:) alatt; [vminek a] folyamán v. idején; -ban, -ben; közben; ~ din barndom gyermekkorodban; ~ dogen napközben, a nap folyamán, nappal; ~ hans frånvaro távolléte alatt, távollétében; ~ leken játék közben; ~ hennes livstid élete folyamán, (az ő) életében; ~ tio månader tíz hónapon át, tíz hónapig; tíz hónap óta; ~ natten az éjszaka folyamán, éjjel; ~ pausen a szünetben; ~ hans regering (az ő) uralkodása alatt v. idején; ~ regeringen Branting a Branting-kormány idején; ~ hela sommaren egész nyáron (át); ~ sista tiden az utóbbi időben; ~ vägen útközben 4. ~ det (att) mialatt, amíg; ~ det (att) världskriget pågick mialatt a világháború folyt, a világháború alatt; ~ det (att) jag talade (a)míg beszéltem IL adv alul; alá; összet előtag alsó, al-; lägg en papperslapp ~ tégy v. tegyen alá(ja) egy darab papírt; skriva ~ aláír; (vö. underskriva) under|arm -en, -ar alkar, alsókar -armsben plur alkarcsontok -art -en, -er (nov, áll) alfaj -avdelning -en, -ar alosztály, részleg -balans -en, -er ker: veszteséges v. deficites mérleg

-balansera: ~d budget deficites költségvetés

under|bar t- csodálatos, csodás, csodálatra méltó, mesés; csodával határos -barn -et, = csodagyer(m)ek -bart adv csodálatosan, csodásan, csodálatra méltóan; ~ vacker csodálatosan v. mesésen szép, csodaszép underjbefolkad [-o-] gyéren v. ritkán lakott, gyér lakosságú -befäl -et, =s kat tisztes(ek); tiszthelyettes(ek); rég altiszt(ek) -befälhavare -n, = kat alparancsnok (tábornoki rangban) -ben -et, = alsó lábszár -betala rosszul v. elégtelenül fizet (meg) [vkit], keveset fizet (ngt vmiért) -betyg -et, = isk rossz osztályzat v. érdemjegy (på ngt vmire); få ~ megbukik, rossz v. elégtelen osztályzatot kap (i ngt vmi-ből) -binda -band, -bundit orv; elköt -bjuda -bjöd, -bjudit, áron alul kínál, alákínál, kevesebbet kínál v. ajánl; ~ ngn vkinél kevesebbet kínál (v. olcsóbb árajánlatot tesz) -blåsa -blåste, -blåst átv: szít, éleszt; <v missnöjet szítja az elégedetlenséget -borgen [-o-] indecl (en) jog: visszke-zesség -borgensman [-o-] -mannen, -män jog: visszkezes -bud -et, — áron v. értéken aluli ajánlat, alacsonyabb (ár)ajánlat -bygga -byggde, -byggt aláépít, -falaz; átv alátámaszt -byggnad -en, -er 1. ép alépítmény, alap(zat) 2. elő- v. alapképzettség, alap(tudás), alapismeretek -byxor plur alsónadrág -bädd -en, -ar alsó ágy (pl. hálókocsifülkében) -del -en, -ar alsó rész, alap, alj -dimensionera túl kicsire méretez under|djur -et, = 1,

csodaállat, -szörny, mesebeli állat 2. átv tréf csodalény -doktor -n, -er csodadoktor underdomstol -en, -ar elsőfokú bíróság,

alsóbíróság underdånig -t alázatos, alattvalói, engedelmes; szolgalelkű; rég alávetett, alárendelt (ngn vkinek); en ~ skrivelse felségfolyamodvány (királyhoz) ; r^st (Felségednek) legalázatosabb szolgája -het -en alázatosság, engedelmesség; rég alávetettség, alárendeltség

underexponera foto elégtelenül exponál,

alulexponál underfund adv: komma ~ med ngt rájönunderfundig

vmire, átlát vmin, tisztába jön vmivel; inte kunna komma ~ med ngn nem tud eligazodni vkin, nem tud kiismerni vkit underfundig -1 furfangos, huncut, ravaszkás; kétértelmű; ~t småleende huncut mosoly -het -en, -er furfangosság, huncutság; kétértelműség under |förstå -förstod, -förstått hozzágondol, oda-v. beleért; predikatet är ~tt az állítmány hozzáértendő (v. nincs kitéve); ~dd bennefoglalt, beleértett, beleértődő; ki nem fejezett; en ~dd hotelse burkolt v. kimondatlan fenyegetés

under|given -givet- beletörődő, -nyugvó, megadó; alázatos; engedelmes; hon är ~ sitt öde beletörődött a sorsába, megadja magát sorsának; vara ~ ngns vilja megnyugszik vkinek az akaratában -givenhet -en beletörődés, megnyugvás, megadás; alázat(osság); engedelmesség under|gräva -grävde, -grävt aláás, aláaknáz (átv is); alámos, kiváj (pU partot); undergrävd hälsa megrendült egészségi állapot -gå -gick, -gått átv: átmegy, átesik (ngt vmin); aláveti magát (ngt vminek); kiáll, elszenved; ~ (en) examen vizsgázik, vizsgát tesz; ~ förhör kihallgatják, kihallgatásnak vetik alá; ~ en förändring változáson megy át, változást szenved; ~ en operation műtéten esik át, műtétnek veti alá magát; han undergick svåra prövningar súlyos megpróbáltatásokon ment át; låta ngn ~ ngt vkit alávet vminek -gång -en 1. pusztulás, romlás, bukás; vara dömd till ~ pusztulásra van ítélve; gå sin ~ till mötes vesztébe megy v. rohan 2. (vasúti) aluljáró

under|görande csodatevő; csodás (hatású) -görare -n, = csodatevő (férfi) -görerska -n, -or csodatevő (nő) underhal -t (hóréteg alatt) síkos (pl. út) underhaltig -t gyengébb v. rosszabb minőségű, csekélyebb értékű, másodrendű, közepes -het -en gyengébb v. rosszabb minőség, csekélyebb értékűség), közepesség underhand adv kéz alatt; magánúton, bizalmasan, nem hivatalosan, kerülő utakon

under|handla tárgyal, tanácskozik; ~ med ngn om ngt vmiről tárgyal (v. megbeszélést folytat) vkivel -handlare -n, = közvetítő (tárgyalásnál), tárgyaló fél, tárgyalás résztvevője -handling -en, -ar tárgyalás, tanácskozás, megbeszélés; ligga i ~ar tárgyalás(o-ka)t folytat, tárgyal underhandslöfte -t, -n kéz alatti ígéret under|havande -n, = alárendelt (v. függő viszonyban levő) személy; zsellér, napszámos, gazdasági munkás (nagybirtokon) -havskabel -n, -kablar tenger alatti kábel -hud -en orv: bőralja -huggare -n, = o alantas (tisztviselő v. alkalmazott); kellemetlen alak -huset az (angol) alsóház, a képviselőház under|håll -et, ==. 1. ellátás, (létfenntartás, ellátási ill. fenntartási költség; tartás, (gyermek)tartásdíj 2. (pénzbeli) támogatás, segély; ett årligt ~ évi ellátás v. tartásdíj v. apanázs 3. fenntartás, karbantartás; ~et av vägarna az utak karbantartása 4. kat utánpótlás -hålla -höll, -hållit 1. eltart, gondoskodik (vkinek az) ellátásáról; kitart 2. fenntart, karbantart (pl. épületet); ~ bekantskapen med ngn fenntartja v ápolja az ismeretséget vkivel 3. szórakoztat, mulattat; ~ sig med ngn beszélget v. társalog v. szórakozik vkivel -hållande szórakoztató, mulattató, mulatságos, lebilincselő Underhållning -en 1. fenntartás, karbantartás; eltartás 2. szórakozás, múlatás 3. plur: -ar mulatság underhållnings]lektyr -en szórakoztató v. könnyű olvasmány -musik -en szórakoztató zene, könnyűzene -program -programmet, = rádió szórakoztató v. vidám műsor underhålls|berättigad (el)tartásra jogosult -bidrag -et, = eltartási hozzájárulás; tartásdíj, apanázs -kostnad [-o-] -en, -er fenntartási v. karbantartási költség -plikt -en, -er (eltartási kötelesség v. kötelezettség -pliktig -skyldig -t (el)tartásra köteles -skyldighet -en, -er underhållsplikt -tjänst -en kat: hadtáp, ellátó szolgálat

under|ifrån adv alulról, lentről -jorden mit taz alvilág; a Hadész -jordisk -tunderjordsarbete

föld alatti; átv földalatti, illegális; mit alvilági; ~a källor föld alatti források; ~ bana földalatti vasút; ~ verksamhet illegális tevékenység -jordsarbete -1, -n föld alatti munka (pl. bányában) -jordsbana -n, -or földalatti vasút -kant -en, -er 1. [vminek az] alsó széle v. szegélye 2. átv: beräkna i ~ szűken számít v. mér, nagyon kiszámít -kasta I. vt alávet; ~ ngt en granskning vizsgálatnak vet alá vmit; ~ ngn förhör kihallgat (v. vallatóra fog) vkit; vara ~d kritik kritika tárgya; vara tvivel ~d kétséges, kétes; det är intet tvivel ~t kétségen felül áll; nem fér hozzá kétség; ~s tortyr kínzásnak vetik alá, megkínozzák II. ~ sig 1. aláveti v. alárendeli magát (ngt vminek); behódol, megadja magát (ngn vkinek); ~ sig en operation (egy) operációnak aláveti magát; ~ sig mödan vállalja a fáradságot 2. beletörődik, bele- v. megnyugszik (ngt vmibe; vmiben); elfogad -kastelse -n be- v. meghódolás; megalázkodás; alávetettség, -rendeltség (under -nek); kat megadás, feladás, kapituláció; bringa till ~ megadásra v. meghódolásra bír, méghódít, leigáz -kjol -en, -ar alsószoknya -klass -en 1. biol alosztály 2. alsó társadalmi rétég(ek) -klassig -t alsóbbrendű; közönséges, vulgáris -kläder plur alsóruházat, alsónemű, testi fehérnemű -klänning -en, -ar alsószoknya, -ruha -kropp [-o-] -en, -ar altest -kunnig -t tájékozott, [vmiről] tudomással bíró; jag är ~ tájékozva v. informálva vagyok, tudomásom van (v. értesültem) (om ngt vmiről); göra sig ~ om ngt tájékoztatást kér (v. felvilágosítást szerez be) vmifől, tájékozódik vmiről underkur -en, -er csodakúra, csodálatos

(gyógy)kezelés under|kurs: sälja till ~ árfolyamon alul ad el -kuva leigáz, igába hajt, szolgaságba dönt, meghódít, lever, legyőz; ~de länder elnyomott országok -kyla -kylde, -kylt fiz: túlhűt; en underkyld koksaltlösning túlhűtött konyhasóoldat; underkylt regn (igen) hűvös eső -käk -en, -ar, -käke -n, -ar alsó állkapocs jinder|känna-káfxden 4űxnt 1. elégtelen-

nek nyilvánít, alkalmatlannak minősít 2. isk meg- v. elbuktat; elégtelen osztályzatot (v. rossz érdemjegyet) ad (ngn vkinek); ~ ngn i ryska elbuktat vkit oroszból; en underkänd skrivning elégtelen dolgozat; bli underkänd i examen el- v. megbukik a vizsgán 3. jog hatályon kívül helyez, felold (Ítéletet) 4. nem hagy jóvá, nem fogad el, el- v. visszautasít -känt (ett), plur: — elégtelen (osztályzat v. érdemjegy); hon har fått ~ i engelska angolból elégtelent kapott -lag -et, = alátét, alap(zat), aljzat; átv alap -lakan -et, = lepedő -ledare -n, = második vezércikk underlig -t különös, furcsa, csodálatos; hóbortos, hibbant; en ~ kurre o különös v. fura pasas, különc, csodabogár; det är inte ~t nem csoda v. csodálatos; det vore ~t meglepő lenne; ~t nog különös v. furcsa módon, csodálatosképpen underliggande alatta fekvő v. levő; átv

mögötte rejlő underlighet -en, -er különösség, furcsaság, különcség;, [vminek a] meglepő v. csodálatos volta; hóbort(os-ság), o bolondéria underjliv -et, = 1. alhas, altest 2. rékli, mellényke (gyermeké, nőé) -livslidan-de -1, -n altesti bántalom v. betegség, női betegség -lydande I. adj alája v. hozzá tartozó, alája rendelt, alárendelt, függő; leigázott; ~ myndighet alárendelt hatóság II. s l. underhavande 2. alantas (kat is), alárendelt, beosztott (személy); plur személyzet -låta -lät, -låtit elhagy, elmulaszt, elhanyagol; jag vill inte ~ att nämna nem szeretném említés v. szó nélkül hagyni; du kan inte ~ att ... (inf) nem mulaszthatod el hogy underlåtenhet -en, -er mulasztás, hanyagság

underlåtenhetssynd -en, -er mulasztással

elkövetett bűn under|läge: komma i ~ alul kerül (sp); átv hátrányba kerül,-lägg -et, = alátét, írómappa -lägga -lade, -lagt 1. átv ad, tulajdonít;" ~ ett ord en annan betydelse egy szónak más értelmet tulajdonít 2. ~ sig hatalmába kerít, leigáz [vmit]; vö. lägga (under)underlägsen

under |lägsen -lågset alábbvaló, alsóbbrendű, gyengébb, rosszabb (minőségű), kisebb értékű {ngn v. ngt vkinél v. vminél); vara ngn ~ i ngt vkinél alábbvaló vmiben, elmarad vki mögött vmiben; numerärt ~ számbelileg gyengébb; han har känt sig ~ alsóbb-rendűségi v. kisebbségi érzése voit -lägsenhet -en alsóbbrendűség, gyengeség, nem teljes értékűség

under|iäkare -n, = alorvos, segédorvos -läpp -en, -ar alsó ajak -lätta meg-könnyít (ngt för ngn vkinek vmit), segít -medvetande -t tudatalatti, rég altudat -medveten -medvetet tudat alatti, tudattalan; det undermedvetna a tudatalatti -mening -en, -ar rejtett értelem, burkolt célzás, hátsó gondolat -minera 1. aláaknáz (kat is); átv aláás 2. alámos (partot) -máiig "t 1. han är ~ (az előírtnál) alacsonyabb termetű, nem üti meg a mértéket, alkalmatlan 2. átv gyengébb minőségű, csökkent értékű, selejtes (áru)

under|närd -närt rosszul v. hiányosan táplált -näring -en rosszul tápláltság, hiányos v. elégtelen táplálkozás -offi-cer [-o-] -(e)n, -officerare kat: tiszthelyettes; rég altiszt -ordna [-ör-] alárendel (ngt under ngt vmit vminek); ~ sig alárendeli v. aláveti magát (ngn vkinek) -ordnad [-ör-] adj, s alárendelt (nyelv is); másodrendű (jelentőségű), mellékes; vara ngn ~ alá van rendelve vkinek; du är inte hans (te) nem vagy az ő alárendeltje v. alantasa; ~ sats alárendelt mondat; av ~ betydelse másodrendű fontosságú -ordnande [-ö1*-] nyelv: ~ konjunktion alárendelő kötőszó -ord-ning ör-j -en, -ar 1. áll, nov alrend 2. nyelv alárendelés -pant -en, -er zálog, biztosíték (átv is) (på ngt vmire, vminek a) -plagg -et, = [-alsóruha (ruhadarab) ; alsónemű, testi fehérnemű -plats -en, -er alsó fekvőhely v. ágy (hálókocsifülkében) -pris -et, = v. -er: sälja ngt till ~ áron alul (v. veszteséggel) ad el vmit, potom áron vesztegет vmit -rede -1, -n alváz -representerad gyengén (v. nem kielégítően) képviselt -rubrik -en, -er alrovat, alcím (könyvben is) -rätt

-en, -er alsóbíróság, elsőfokú bíróság under|rätta tájékoztat, értesít, tudósít, felvilágosítást ad, informál; tudomására hoz, közöl (om ngt vmiről; vmit); ~ sig om ngt tájékozódik v. informálódik vmiről, tudakozódik v. érdeklődik vmi felől -rättad tájékozott, értesült; från väl underrättat håll jól tájékozott helyről; hålla ngn ~ folyamatosan tájékoztat vkit; göra sig ~ om ngt tudakozódik v. érdeklődik vmi felől, tájékozódik vmiről underrättelse -n, -r hír, tájékoztatás, értestilés, felvilágosítás, információ; értesítés, figyelmeztetés; jag har inga ~r om henne semmi hírem sincs felőle; jag fick i går ~ om olyckan tegnap értesültem a szerencsétlenségről; inhämta (v. skaffa sig) hos ngn om ngt információkat szerez be (v. tudakozódik) vkitől vmiről -tjänst -en, -väsen -väsendet 1. hírszolgálat (újságoké) 2. kat hírszerző szolgálat, titkos szolgálat

under|sida -n, -or alsó oldal, alj, [vminek az] alsó része v. felülete -skatta lebecsül, alábecsül, lekicsinyel, nem méltányol (eléggé) -skattande -t, -skattning -en lebecsülés, alábecsülés, lekicsinylés -skog -en, -ar erdőalja, aljnövényzet -skott [-o-] -et, == (pénztári ill. költségvetési) hiány, deficit; veszteség -skrida -skred, -skridit (vt) alulmarad, alatta marad, nem ér el; sp: ~ världsrekordet med en sekund a világcsúcsot egy másodperccel túlszárnyalja -skrift -en, -er (név)aláírás -skriva -skrev, -skrivit aláír (átv is); parafál; átv egyetért (ngt vmivel) underskön -t csodaszép underslev -et, — jog sikkasztás; hűtlen kezelés; isk puskázás; begå ~ sikkasztást követ el, sikkaszt; isk puskázik underst adv legalul understa adj legalsó

under|sticka -stack, -stuckit alá- v. becsúsztat, becsempész, el- v. kicserél -stiga -steg, stigit nem halad meg, alatta van v. marad, nem ér el; alacsonyabb (ngt vminél); priset understiger fem kronor az ár öt korona alatt van (v. nem éri el az öt koronát); ~nde två kilo két kilót el nem érő, két kilón aluli under|streckare -n, = tárcacikk, (hos&~understryka

szabb,) vonal alatti cikk (újságban) -stryka -strök, -strukit aláhúz; átv kiemel, hangsúlyoz -ström -strömmen, -strömmar alsó (v. vízszint alatti) áramlás; átv (rejtett) áramlás -stucken -stucket becsempészett, becsúsztatott, el- v. kicserélt (vö. under sticka); ett understucket barn (családba) becsempészett gyer(m)ek -stundom [-o-] adv némelykor, olykor, közbe--közbe, néha-néha -stå -stod, -stått: ~ sig merészkedik, mer(észel), veszi magának a bátorságot, o van (hozzá) képe; ~ sig att göra ngt mer(észel) vmit (meg)tenni; ~ dig inte att (inf) ne merészeld v. merj . .-ni -ställa -ställde, -ställt elő- v. be- v. felterjeszt, [vki] elé terjeszt v. utal; továbbít (ngn ngt vkinek v. vkihez vmit); ~ ngt ngns prövning felülvizsgálás v. döntés végett vki elé terjeszt vmit; vara underställd ngn vkinek alá van rendelve, vkihez be van osztva iinder|stöd -et, = támogatás; segély, segítség; szubvenció; vinna ~ támogatásra talál (pl. javaslat) -stödja -stödde, -stött támogat; segélyez, segít; segítségére van (ngn vkinek); han

understöd(j)er mitt förslag támogatja javaslatomat understöds|berättigad támogatásra v. segélyre jogosult -fond [-0-] -en, -er segélyalap, segítőalap -förening -en, -ar segélyegy(esü)let -kassa -n, -or segélypénztár -tagare -n, = segélyben részesülő, segélyezett (személy) undersåte -n, -ar 1. alattvaló 2. állampolgár

undersåtlig -t alattvalói, alázatos undersåtlig -t zömök, köpcös, tömzsi -het .-fc/rzömökség, köpcösség, zömök tenxiet

underfsoka -sökte, -sökt megvizsgál, feíüKv. át- v/ kivizsgál; vegy elemez, analizál; ~ en patient beteget (meg-) vizsgál -sökning -en, -,ar meg- v. kivizsgálás; vizsgálat (jog, orvosi is), vizsgálódás; elemzés, analízis -sök-ningsdomare -n, = jog vizsgálóbíró -sökningsfånge -n, -ar vizsgálati fogoly; előzetes letartóztatásban levő terhelt -teckna aláír -tecknad aláírat; alulírott

undertiden adv tid under I titel -n, -titlar alcím (pl. könyvé) -ton -en, -er 1. zene alhang 2. átv mellék-zönge, árnyalat -trycka -tryckte, -tryckt elnyom, elfojt-tryckning -en elnyomás, elfojtás -tröja -n, -or alsóing, (ing alatt hordott) trikóing, atlétatrikó; kötött kabát(ka) v. mellény -utvecklad (gazdasági és társadalmi) fejlődésben elmaradott; ~e länder gazdaságilag elmaradott országok urrdervattens|båt -en, -ar tengeralattjáró, búvárnaszád -kabel -n, -kablar víz ill. tenger alatti kábel -klippa -n, -or víz ill. tenger alatti szikla -mina -n, -or víz alatti akna -rev -et, — sziklazátony -simning -en víz alatt úszás undervegetation -en aljnövényzet, erdőalja

underverk -et, = csodatétel, csoda (vall is); världens sju ~ a világ hét csodája; göra ~ csodá(ka)t tesz v. művel undervikt -en, -er súlyhiány, kelleténél

kisebb súly undervisa oktat, tanít; (ki)képez (i ngt vmit; vmire); ~ ngn i franska francia nyelvre tanít vkit; han ~r i v. vid ett läroverk középiskolában ///.gimnáziumban tanít, (ő) középiskolai ill. gimnáziumi tanár; i ~nde ton kioktató hangon, oktatólag undervisning -en oktatás, tanítás; kiképzés; ~ i musik zeneoktatás, -tanítás; ge ~ i geografi földrajzot tanít; få ~ i räkning számtanra tanítják; meddela ngn ~ i svenska svédre tanít vkit undervisnings [anstalt -en, -er oktatási intézmény, tanintézet -film -en, -er oktatófilm -metod -en, -er tanítási v. oktatási módszer, tanmódszer -ministerium -ministeri\et, -er (közoktatásügyi minisztérium (nem S-ban) -plan -en, -er tanterv -språk -et, = tanítás v. oktatás nyelve, tanítási nyelv -timme -n, -ar tanítási óra, tanóra -van -t tanításban jártas, oktatásban gyakorlott; ~ lärare gyakorlattal rendelkező tanító ill. tanár, gyakorlott v. tapasztalt pedagógus -väsen -väsendet (köz)oktatásügy, tanügy -ämne -t, -n tantárgy under|värdera aláértékel, alábecsül, lebecsül, értékénél kevesebbre becsül;tinderårig

nem méltányol -årig -t 1. jog kiskorú (S: 27 éven alul) 2. (az előírt) korhatáron aluli

und|falla -föll, -fallit (vi) átv: kiesik; kicsúszik (a száján); ett obetänksamt ord undföll dig egy meggondolatlan szó csúszott ki a szádon; låta ~ sig ett ord elejt egy szót, (véletlenül) kicsúszik a száján egy szó, elszólja magát; jag lät inte ~ mig ett ord därom arról egy szót sem ejtettem; hennes namn har undfallit mig a neve kiment az eszemből -fallande, -fallen -fallet engedékeny; alkalmazkodó; meghunyászkodó, megalkuvó; vara ~ för ngn engedékeny vki irányában, (mindig) enged vkinek -fallenhet -en engedékenység, alkalmazkodás; meg-hunyászkodás, megalkuvás -fallenhetspolitik -en engedékenység v. megalkuvás politikája -fly -flydde, -flytt elszökik, (el)menekül (ngn vki elől); (el- v. ki)kerül; ~ faran kikerüli a veszélyt, elmenekül a veszély elől; ~ dåligt skällskap kerüli a rossz társaságot -flykt -en, -er undanflykt -få -fick, -fått (meg)kap; részesül (ngt vmiben) -fägna megvendégel, O traktál -fägnad -en megvendégelés, vendéglátás, o trakta -gå -gick -gått (vt) elkerül, kikerül; megmenekül, -szabadul (ngt vmitől); ingen ^r (v. kan sitt öde senki sem kerül-Xhet)i el sorsát; ~ straffet megmenekül a büntetéstől, kibújik a büntetés alól; ~ ngns uppmärksamhet elkerüli vkinek a figyelmét; det undgick dig (ez) elkerülte a figyelmedet; låta tillfället ~ sig elszalasztja az alkalmat"; inte ~ att finna vägen nem tévesztheti el az utat; jag kan inte ~ att göra ngt nem mulaszthatom el hogy ne tegyek vmit; du kan icke ~ att svara nem teheted meg hogy ne válaszolj -komma -kom, -kommit (vt, vi) megmenekül, megszabadul (ngt vmitől, vmiből; ngn vkitől); ~ faran megmenekül a veszedelemből, megszabadul a veszélytől; ~ med livet megmenekül,

életben marad; han undkom med blotta förskräckelsen o ijedség árán megúszta (a dolgot)

tindra vi 1. tudni akarja, kérd(ez)i, kíváncsi; jag ~de om han skulle ha

märkt ... kíváncsi voltam hogy v. vajon észrevette-e ...; jag ~r vad du kommer att säga szeretném tudni mit mondasz majd; jag ~r när han kommer kíváncsi vagyok (v. szeretném tudni) mikor jön (el);yo^ ~de bara csak [úgy] kérdeztem (v. tudni akartam); jag ~r om det blir regn kérdés v. ugyan lesz-e eső?; jag om jag får titta i tidningen szabad beletekintenem az újság-(já)ba? 2. két(el)li; det jag ezt kétlem, ebben kételkedem 3. tűnődik, gondolkodik; han ~de över vad han skulle säga azon tűnődött mit mondjon 4. ritk csodálkozik, álmélkodik, meg van lepődve; jag ~r pä v. över att csodálkozom (azon) hogy; det ~r jag inte på nem csodálkozom rajta, nem csodálom, (az) nem lep meg; det är inte att ~ pä v. över nincs azon semmi csodálkozni való, nincs abban semmi csodálatos v. meglepő

undran indecl (en) 1. kíváncsiság; bizonytalanság 2. kétely 3. tűnődés 4. csodálkozás, álmélkodás, meglepődés; väcka ~ meglepetést v. feltűnést kelt

undre adj (comp ->- under2 IL) alsó(bb), lent(ebb)i; den ~ kanten [vminek] az alsó széle; (den) ~ världen az alvilág

und|seende -t 1. elnézés, kímélet; szánalom; ha ~ med ngn elnéző vki iránt, kíméletes vkihez; med ~ elnézően, kíméletesen 2. tekintet, tisztelet; av ~ för ngt vmire tekintettel, figyelembe véve vmit -skylla -skyllde, -skyllt: ~ sig mentegeti magát, men-tegető(d)zik -slippa -slapp, -sluppit (vt, vi) 1. kicsúszik, kiszalad a száján; ett ord undslapp honom kiszaladt a száján egy szó; låta ~ sig ett ord undfalla 2. megmenekül, megszabadul (ngn vkitől); elmenekül (ngt vmi elől)

und I sätta -satte, -satt kát: felment, (ostromzár alól) felszabadít; ~ ngn segítségére megy (v. segítséget nyújt) vkinek (bajba jutottnak)

undsättning -en kat: felmentés, felszabadítás (ostromzár alól); segítség,

segély (szerencsétlenségnél) ; skynda till ngns ~ segítségére siet vkinek

undsättnings|expedition -en, -er mentő-undsättningstrupper

expedíció, segélyexpedíció (szerencsétlenségnél) -trupper plur kat: felmentő v. felszabadító csapatok undulat -en, -er áll: hullámos papagáj,

törpepapagáj und|vara (supinum: -varit) vt (csak inf-ban és supinumban) elvan v. megvan (ngt vmi nélkül), nélkülöz; jag kan inte ~ henne nem tudok meglenni nélküle, nem nélkülözhetem őt; ha svårt alt ~ ngt nehezen tud nélkülözni vmit; som inte kan (ami) nem nélkülözhető -vika -vek, -vikit elkerül, (ki)kerül; kitér; ~ ngt (el- v. ki)kerül vmit; kitér vmi elől; tartózkodik vmitől; kibújik vmi alól; ~ frågan megkerüli a kérdést; han undvek mig på gatan (el)kerülte engem az utcán; han undvek hennes blick kerülte a tekintetét; hon undvek att ge ett bestämt svar kerülte a határozott (v. az egyenes) választ; det kan ~s (az) elkerülhető -vikande I. adj kerülő, kitérő; lämna ett ~ svar \átbrö választ ad, kitérően válaszol II. s:-t elkerülés, (ki)kerülés; kitérés; till ~ av ngt vminek az el- v. kikerülésére ung (comp: yngre, superi : yngst) -t fiatal, ifjú; de ~a a fiatalok, a fiatalság, az ifjúság; ~a och gamla fiatalok és Öregek, apraja-nagyja; en ~ man fiatalember, fiatal férfi; ~t vin új bor; ~ till åren (éveire nézve) fiatal; vid år fiatal kor(á)ban, ifjú éveiben, fiatalon; hon gifte sig vid ~a år fiatalon -inent férjhez; bli ~ på nytt (meg)fiatalodik, újra fiatalnak érzi magát; göra ~ (meg)fiatalít; känna sig ~ på nytt újra fiatalnak érzi magát; hon verkar ~ för sina år korához képest fiatalnak látszik ungdom -en 1. ifjúság, fiatalság; ifjúkor, fiatalkor; fiatalok; alltifrån ~eti ifjúkorától v. gyermekkorától fogva;, i din ~ ifjúkorodban, fiatal korodban; från första ~en kora ifjúságától kezdve; böcker för ~ ifjúsági könyvek; ~en rasar az ifjúságnak ki kell tombolnia magát 2. plur • -ar

fiatal (fiú ill. leány); ifjú, fiatalember; flera ~ar több ifjú v. fiatal ungdomlig -t fiatalos; fiatalkori, ifjúi, ifjonti; ~t utseende fiatalos külső v. kinézés -het -en fiatalosság

ungdoms [arbetslöshet -en fiatalkorúak munkanélkülisége -bibliotek -et, = ifjúsági könyvtár -bok -en, -böcker ifjúsági könyv -brottslighet [-bro-] -en fiatalkorúak bűnözése -dikt -en, -er ifjúkori vers v. költemény -fängelse -t, -r fiatalkorúak büntetőintézete (S: 18—20 éveseknek) -förbund -et, = ifjúsági szövetség; Kommunistiska ~et Kommunista Ifjúsági Szövetség, Kom-szomol /Szovjetunióban) -gård -en, -ar ifjúság háza, ifjúsági művelődési otthon -klubb -en, -ar ifjúsági klub -kärlek -en, -ar ifjúkori szerelem (tárgya) -minne -t, -n ifjúkori emlék -möte -t, -n ifjúsági találkozó v. összejövetel -roman -en, rer 1. ifjúkori regény 2. ifjúsági regény -rörelse -n, -r ifjúsági mozgalom -tid -en ifjúkor, fiatalkor, ifjúság -vård -en ifjúsággondozás, -védelem -vårdsskola -n, -or javító-nevelő intézeti iskola, javítóiskola -vän -vännen, -vänner ifjúkori barát; ifjúság barátja -år plur ifjúkor, fiatalkor, az ifjúság évei unge -n, -ar 1. kölyök, kicsiny (emlősállaté); fióka (madáré); få ungar köly-kezik, fiadzik, ellik, szül; áll: som föder levande ungar elevenszülő 2. o gyerek, kisfiú ill. kislány; poronty; våra ungar csemetéink ungefär [-nj-] adv körülbelül, mintegy; ~ tjugo stycken mintegy húsz darab; han är ~ lika gammal som jag (ő) körülbelül egykorú v. egyidős velem; fór ~ nio år sedan körülbelül kilenc évvel ezelőtt (v. kilenc éve); på ett ~ megközelítőleg

ungefärlig [-nj-] -t hozzávetőleges, megközelítő; en ~ beräkning hozzávetőleges számítás v. becslés ungefärligen [-nj-] adv hozzávetőleg (-esen), megközelítően, megközelítőleg; nagyjából Ungern npr Magyarország ungersk -t magyar; Ungerska Folkrepubliken (a) Magyar Népköztársaság ungerska -n 1. magyar (nyelv) 2. plur:

-or magyar nő ung|flicksaktig -t lányos, fiatal lányhoz illő -folk [-o-] -et fiatalok, fiatal házasok.-herre -n, -ar I. fiatalúr, úrfi 2. nőtlen úr, legényember -herrskap -et fiatalurak és kisasszonyok (egy csa-unghäst

Iád tagjai) ; fiatal házaspár v. házasok -häst -en, -ar fiatal ló, csikó ungkarl -en, -ar legényember, nőtlen férfi, fiatalember, (agg)legény; gammal ~ agglegény, öreg legény; han lever som ~ (agg)legényéletet él ungkarls |liv -et (agg)legényélet, garzon-élet -skatt -en, -er agglegényadó -tid -en (agg)legénykor; under hans ~ legénykorában -våning -en, -ar (agg-) legénylakás, garzonlakás ungmö -n, -r leány(zó), hajadon, szűz; gammal ~ vénlány, vénkisasszony, aggszűz

ungrare -n, = magyar (ember) ung|skog -en, -ar erd: fiatalos, fiatal faállomány -tupp -en, -ar 1. fiatal kakas, kiskakas 2. átv zöldfülű (legényke), tacskó * uniform [-o-] I. s: -en, -er egyenruha, formaruha, uniformis; mundérII. adj: -t egyforma, egységes uniformera [-o-] 1. egyformává tesz, egységesít, uniformizál 2. egyenruhába öltöztet; en ~d polis egyenruhás rendőr

uniforms|byxor [-fo-] plur egyenruhanadrág -kappa -n, -or egyenruhaköpeny; katonaköpeny -klädd -klätt egyenruhába öltözött, egyenruhás -mössa -n, -or egyensapka -röck [-o-] -en, -ar kat: zubbony; díszkabát (egyenruhához), rég atilla -skräddare -n, = egyenruhaszabó, katonai szabó

unik -t egyetlen, egyedülálló, páratlan (a maga nemében); ~t exemplar egyetlen példány, unikum unilateral -t egyoldalú; jog: ~t avtal

egyoldalú szerződés union -en, -er (nemzetközi) szövetség, egyesülés, unió; ~en mellan Sverige och Norge Svédország és Norvégia uniója (1905-ig) unions |flagga -n, -or (áílam)szövetség v. unió zászlója; ~n Nagy-Brittania zászlója v. lobogója -stat -en, -er szövetség v. unió tagállama; szövetségi állam; államszövetség, unió unison -t zene: egyszólamú; ~ sång egyszólamú ének(lés); ~t egy szólamban, uniszónó unitarie -n, -r vall: unitárius (ember) unitarisk -t vall: unitárius

unitarism -en vall: unitárizmus, unitárius tan

universal -t általános, egyetemes, univerzális; világ- -arvinge -n, -ar jog: általános örökös -geni [-se-] -(e)t, -er univerzális lángész -karta -n, -or világtérkép -medel -medlet, = általános v. univerzális (gyógy)szer, mindent gyógyító (csoda)szer universell -t egyetemes, általános, univerzális; világ-; ~ tid (nemzetközi) világidő (greenwichi középidő) universitet -et, = egyetem; Uppsala ~ az uppsalai egyetem; Stockholms ** a stockholmi egyetem; professor vid ~et egyetemi tanár; ligga vid ~et egyetemre jár, az egyetemen tanul universitets [bibliotek -et, = egyetemi könyvtár -bildad egyetemi képzettségű v. végzettségű -bildning -en tgytitml képzettség v. végzettség -kansler -n, -er egyetem kancellárja (S, Finnország) -katalog [-Ö-] -en, -er 1. egyetemi tanrend 2. egyetemi tanárok és hallgatók jegyzéke -lektor [-0-] -n, -er egyetemi lektor -lärare -n, = egyetemi oktató v. előadó -professor [-or] -n, -ér egyetemi tanár, professzor -stad -en, -städer 1. egyetemi város 2. egyetemi városrész, diáknegyed -studier plur egyetemi tanulmányok universum = v. universet világegyetem,

-mindenség, univerzum unken unket dohos, fülledt; befülledt (széna); lukta unket dohos szaga van, dohos szagú; bli ~ unkna -het -en dohosság; dohos szag v. íz; füiledtség (szénáé)

unkna (meg)dohosodik; befülled (széna) unna nem sajnál v. irigyel {ngn ngt vkitől vmit); szívesen megad, kíván, engedélyez (ngn ngt vkinek vmit); vi ~r honom all lycka sok szerencsét kívánunk neki; det är dig väl ~t (v. o unf) (ez) jó szívvel van adva, ezt igazán megérdemelted; gúny hát erre (nagyon) rászolgáltál, úgy kell neked 1; inte ngn ngt sajnál v. irigyel vkitől vmit; inte ~ sig ngt sajnál v. megvon magától vmit; inte ~ sig ett ögonblicks vila nem engedélyez magának egy percnyi pihenést semuns

uns -et, t= 1. uncia (S: 27,9 gramm) 2. átv szemernyi, szikra; inte ett ~ egy szemernyi(t) v. csöpp(et) sem; ett ~ av sanning egy mákszemnyi igazság

tipp adv t. fel, felfelé; dit ~ oda fel; hit «y ide fel; denna sida ~ / ez az oldal marad felüli, ne forgasd! (felirat vasúti küldeményen); ~ och ned fel és le, le-fel; átv (meg)f ordítva; felfordítva; összevissza; gå gata ~ och gata ned fel s alá járkál az utcákon, rója az utcákat; en trappa ~ az első emeleten; egy emelettel följebb; bo tre trappor ~ a harmadik emeleten (v. három emelettel feljebb) lakik; högre ~ feljebb, fentebb; högst v. längst ~ legfelül, legfentebb, egészen fent; ~ med dig! kelj fel!, ki az ágyból!; ~ med huvudet! fel a fejjel!; ~ med händerna! kezeket fel!; ~ ur sängen! ki az ágyból!, felkelni!; ~ över öronen kär fülig szerelmes 2. (igekötőként:) dörren gick ~ az ajtó feltárult v. kinyílt; gå ~ i tornet, pá vinden felmegy a toronyba, a padlásra; flyga ~ i ett träd felrepül egy fára; resa ^ till Kiruna felutazik v. felmegy Kirunába; vända ~ och ned feje tetejére állít v. fordít, felforgat, összevissza hány (pá ngt vmit); tavlan är ~ och nedvänd a kép fordítva lóg v. függ; allting var ~ och ned(vänt) i våningen a lakásban minden a legnagyobb összevisszaságban voit (v. a feje tetején állott) uppacka (elv.: upp-packa) kicsomagol,

kirak, kipakol; vö. packa (upp) uppackning (elv.: upp-packning) -en

kicsomagolás, kirakás, kipakolás uppjamma 1. amma (upp) 2. átv táplál, jkelt, gerjeszt, szít (érzelmet) -arbeta megművel (földet); fellendít; kifejleszt, tökéletesít; vö. arbeta (upp); ~ en affär (egy) üzletet fellendít uppassare (elv.: upp-passare) -n, = felszolgáló; pincér, steward; kat tisztiszolga, legény, o csicskás (rég) uppasserska (elv.: upp-passerska) -n, -or felszolgálónŐ; pincérnő; rep légikisasszony, stewardess uppassning (elv.: upp-passning) -en felszolgálás, kiszolgálás tipp|bjuda -bjöd, -bjudit 1. átv latba vet, megfeszít, bevet; ~ alla sina krafter

megfeszíti (v. latba veti) minden erejét 2. bjuda (upp) -bjudande -t latbavetés, megfeszítés, bedobás (erőé); med ~ av alla mina krafter minden erőm latba vetésével, minden erőmet megfeszítve -bjudning -en, -ar felkérés (till dans táncra); felhívás (vhova) -blanda összekever, (össze)vegyít, elegyít; felhígít, -vizez (pl. bort) -blomstrande [-o-] felvirágzó, fellendülő, prosperáló; det ~ näringslivet a felvirágzó gazdasági élet -blomstring [-o-] -en felvirágzás, fellendülés, prosperálás -blossande: ~ vrede fellobbanó harag; en ~ strid fellángoló harc; vö. blossa (upp) -blåst felfújt; átv felfuvalkodott, öntelt, elbizakodott (av ngt vmitől); vö. blåsa (upp) -lälåsthet -en [vminek a] felfújt volta; átv felfuvalkodottság, önteltség, elbizakodottság -blött feláztatott, felázott; vö. blöta (upp) -bragt

haragos, mérges, dühös, ingerült (på ngn vkire; över ngt vmiért, vmitől); bli ~ megharagszik, -mérgesedik, -dühösödik -bringa -bragte, -bragt 1. haditeng elfog, lefoglal, zsákmányol (hajót) 2. előteremt, (meg)szerez, felhajt; ~ pengar pénzt felhajt v. kerít 3. fokoz, magasabbra emel, növel; felver (árat); ~ hastigheten fokozza v. növeli a sebességet

uppbrott [-o-] -et, = (el)indulás; szede-lőzködés; kat táborbontás; göra ~ elindul, elmegy; szedelőzködik; kai tábort bont, szedi a sátorfáját; det är tid för v. till ~ ideje (el)indulni v. szedelőzködni; kat: blåsa till ~ indulót fúj

uppbrottsorder [-o- -ör-] -n, — indulási parancs

Upp I brusande felfortyanó, heveskedő, lobbanékony, indulatos -brusning -en felfortyanás, haragra lobbanás, indulatkitörés -bränd -bränt elége(te)tt, felégetett, -perzselt; eltüzelt; vö. bränna (upp) -buren -buret nagyra becsült, ünnepelt; en ~ sångerska felkapott v. ünnepelt énekesnő -bygga -byggde, -byggt 1. bygga (upp) 2. átv épületes hatást kelt (ngn vkiben), épülésére szolgál (ngn vkinek); predikan uppbyggde åhörarna a szentbeszéden épültek a hallgatók, a prédikáció ta-tippbyggelse

853

uppehåll

nulságos voit a hallgatók számára; verka ~nde på ngn vkinek az épülésére szolgál -byggelse -n átv: épülés, (vallási v. erkölcsi) tanulság -byggeíseskrift -en, -er lelki épülést segítő (v. vallásos tárgyú) irat -byggHg -t épületes, tanulságos -båd -et, — 1. kat fegyverbe hívás, behívás; (behívható v. behívott) korosztály(ok); allmänt ~ általános behívás, népfölkelés; första ~et a fiatal korosztályok (S: 20—32 évesek); sista ~et végső tartalék 2. (helyi) karhatalmi alakulat (S) Z. ett manstarkt ~ av idrottsmän nagy számú sportoló -båda fegyverbe szólít, behív; mozgósít -bära -bar, -burit 1. felvesz, kézhez kap, megkap (pénzt); bevételez, beszed; átv kap; ~ lön bért v. fizetést felvesz; ~ skatt adót beszed v. behajt; ~ förebråelser för ngt szemrehányásokat kap vmiért 2. átv visel; hon uppbär sin ställning med värdighet tisztségét méltósággal viseli; ~ sina år väl korához képest jól bírja magát 3. felvisz, -hoz; felhord uppbörd -en, -er beszedés, behajtás, in-kasszálás; adóbeszedés, -behajtás; förrätta ~ beszedi v. behajtja az adó-(ka)t; beszedi a lakbért uppbörds |distrikt -et, == adókerület -kontor [-kon-] -et, = adópénztár, adóhivatal -längd -en, -er adólajstrom -man -mannen, -män adószedő -termin -en, -er adófizetési határidő -verk -et, = adóhivatal, adóügyi hatóság (Stockholmban) -ärende -t, -n adóügy upp|daga kiderít, felfed(ez), napfényre hoz; rábukkan, rájön (ngt vmire); leleplez; kiderül, napfényre kerül; det uppdagades (senare) att (később) kiderült hogy -dela feloszt, szétoszt; vö. dela; i grupper csoportokra oszlik -delning -en, -ar felosztás, szétosztás -dikta átv költ, kohol, kitalál; en ~d historia (egy) kitalált történet

uppdrag -et, = megbízás, megbízatás; küldetés, feladat; ker megrendelés; enligt ~ megbízás ill. megrendelés szerint, a megbízás értelmében; få ngt i ~ megbízást kap vmire, megbízzák vmivel; ge ngn i ~ att köpa ngt megbízást ad vkinek arra (v. megbíz vkit azzal) hogy vásároljon vmit;

på ~ av regeringen a kormány megbízásából v. rendeletére -dra(ga) -drog, -dragit 1. felhúz; kihúz; húz, rajzol (pl. vonalat); vö. dra (upp) 2. ~ ngt åt ngn megbízást ad vkinek vmire, rábíz vkire vmit, megbíz vkit vmivel; arbetet uppdrogs åt honom a munkával őt bízták meg, a munka elvégzését reá bízták -dragen -draget felhúzott, felvont; med uppdragna ögonbryn felvont szemöldökkel uppdragsgivare -n, =. megbízó (fog is);

ker megrendelő upp|driva -drev, -drivit felhajt, -ver (átv is); (ki)fejleszt, növel; vö. driva (upp); ~ priserna felhajtja az árakat; varan går inte att ~ nem lehet az árut felhajtani -driven -drivet átv: felhajtott, fölemelt; fokozott, fejlett; högt uppdrivna priser (magasra) felhajtott v. felsrófolt árak; högt uppdrivna fordringar igen magas követelmények; én högt ~ färdighet igen fejlett készség, igen nagy ügyesség -dämma -dämde, -dämd (fel)duzzaszt, gáttal elzár, elrekeszt (vízfolyást); uppdämd sjö duzzasztott tó, (mesterséges) víztároló -dämning -en, -ar (fel)duzzasztás, elrekeszt és; duzzasztógát, völgyzáró gát uppe (O oppe) adv 1. fenn, fönn, fent, fönt (átv is); az emeleten, fentebb; där ~ ott fenn; ~ i höga norden fenn a magas északon; längst ~ i tornet (egészen) fent a toronyban, a torony tetején; ~ på taket fenn a tetőn; hålla sig ~ megáll a lábán, fenntartja magát; solen är ~ a nap fent van (v. felkelt); är du ännu ~ ? fent vagy még?, nem feküdtél még le?; du är tidigt korán kelsz, (te) korán

kelő vagy; hon har varit ~ hela natten egész éjjel fenn voit (v. nem feküdt le) 2. o nyitott; dörren står v. är ~ az ajtó nyitva van v. áll uppeggad felizgatott, -tüzelt, -biztatott,

-bujtott; vö. egga (upp) uppehåll -et, = 1. megszakítás, félbeszakítás, szüneteltetés; szünet (szinh is); hajózás szünetelése; vasút tar-tózkodás(i idő), állás; tio minuters ~ tíz perc szünet v. megszakítás; tíz perc tartózkodás(i idő) (vonaté, állomáson); göra ett ~ szünetet tart; tartózkodik, áll (pl. vonat, állomáson) ;uppehålla

göra (ett) ~ i arbetet félbeszakítja v. megszakítja a munkát, szünetet tart a munkában; utan ~ megszakítás v. szünet nélkül, szakadatlanul, szüntelenül; arbeta utan ~ megszakítás v. megállás nélkül dolgozik 2• tartózkodás, időzés; en längre tids ~ i Polen (egy) hosszabb lengyelországi tartózkodás

uppe|hålla -höll, -hållit I. vt t. feltartóztat); hiteget; jag uppehåller dig väl inte ? ugy-e nem tartalak fel?; ~ ngn med tomma löften üres ígéretekkel áltat v. hiteget vkit 2. fenntart; eltart; ~ bekantskapen fenntartja az ismeretséget; ^ förbindelser med ngn kapcsolatokat tart fenn vkivel; ~ vänskapen ápolja a barátságot; han uppehåller en stor familj nagy családot tart el; med nöd och näppe ~ livet nehezen tengeti életét 3. helyettesként (v. vki helyett) ellát (ügykört); han uppehåller professuren i fysik ideiglenesen ő látja el a professzori teendőket a fizika tanszéken, megbízott tanárként működik a fizika tanszéken; ~ ngns tjänst helyettesít vkit hivatalában; ~ ett ämbete megbízásból ellát egy hivatalt IL ~ sig 1. tartózkodik, lakik, időzik [vhol]; var uppehåller han sig? hol tartózkodik?, hol van? 2. fenntartja magát, él (med ngt vmiből); han uppehåller sig med språklektioner nyelvórák adásából él 3. átv: ~ sig vid ngt hosszasan időzik vminél, fennakad vmin; ~ sig vid småsaker csekélységekkel bíbelődik, aprólékoskodik

uppehålls|ort -en, -er tartózkodási hely, (ideiglenes) lakóhely -tillstånd -et, = tartózkodási engedély (külföldi számára) -väder -vädret túlnyomóan száraz (és derült) idő, csapadékmentes idő(járás)

uppehälle -t megélhetés, létfenntartás; ellátás; fritt ~ teljes ellátás (ingyen) ; förtjäna sitt ~ (meg)keresi a kenyerét

Uppeldad átv feltüzelt, föllelkesített; vö. elda (upp); vara ~ till kärlek szerelemre gyulladt v. lobbant

uppenbar -t nyilvánvaló, szemmel látható; det är ~t att nyilvánvaló v. világos hogy; bli ~ nyilvánvalóvá válik, napfényre kerül

uppenbara I. vt kinyilvánít, kinyilatkoztat, kijelent; felfed, -tár; ~ en hemlighet fór ngn egy titkot felfed vki előtt (v. közöl vkivel) II. ~ sig megnyilvánul, -nyilatkozik; megjelenik, -mutatkozik; det ~de sig att kitűnt hogy

uppenbarelse -n, -r 1. vall kinyilatkoztatás; jelenés, látomás 2. jelenség, lény; en förtjusande ~ bájos v. elragadó jelenség Uppenbarelseboken biblia: (a) Jelenések

könyve, az Apokalipszis uppenbarligen adv nyilvánvalóan, szemmel láthatóan, szemlátomást upp |fart -en, -er 1. felfelé menet v. utazás 2. feljáró, feljárat; r»en till slottet a feljáró a kastélyhoz -fartsväg -en, -ar (kocsi)feljáró, felhajtó(út) upp|fatta felfog, (meg)ért; értelmez; vi ~de inte vad han sade nem értettük (hogy) mit mond -fattning -en, -ar felfogás, megértés; értelmezés; vélemény, nézet; enligt min ~ felfogásom v. véleményem szerint; bilda sig en ~ om ngt véleményt alkot magának vmiről -fattningsförmåga -n felfogóképesség -finna -fann, -funnit 1. feltalál 2. kitalál, kigondol, kiagyal -finnare -n, .= feltaláló -finning -en, -ar 1. feltalálás 2. találmány; újítás -finnings-förmåga -n találékonyság, leleményesség -finningsrik -1 találékony, leleményes -flammande I. adj fellángoló, -lobbanó; vö. flamma (upp) II. s: -t fellángolás, -lobbanás -flyttad: bli ~ felsőbb osztályba lép (isk); előléptetik, előlép; magasabb fizetési fokozatba sorolják -fodra 1. föletet (takarmányt) 2. ráhúz, felragaszt; kartan är ~d på väv a térkép vászonra van ragasztva

uppfordra1 bány kitermel, felszállít, felhoz (felszínre) upp [fordra2 felszólít, -hív, (sürgetőleg)

kér, megkeres: átv kihív (till ngt vmire) -fordran = (en) felszólítás, -hívás, megkeresés; på min enträgna ~ ismételt kérésemre v. megkeresésemre

uppfordrings|schakt -et, = bány szállítóakna -verk -et, == bány szállítóberendezés

upp|fostra (föl)nevel; väl ~d jól neveltuppfostran

-fostran = (en) (föl)nevelés; nevelt-ség; en vårdad ~ gondos nevelés »fostrare -n, = nevelő, pedagógus -fostras -fostrades, -fostrats' (föl)nevelkedik -f ostringsanstalt -en, -er nevelőintézet; javító-nevelőintézet -fostringsbidrag -et, = gyermektartás(díj) -fostrings-syfte: i ~ nevelés céljából, nevelési célzattal -friska friska (upp) -friskande (íel)frissítő, (fel)üdítő, hűsítő; ett ~ bad frissítő v. hűsítő fürdő upp|fvlla -fyllde, -fyllt 1. betölt; megtölt, telétölt; biblia: uppfyllen jorden töltsétek be a földet; uppfylld av beundran csodálattal eltelt v. eltelve; uppfylld av glädje örömtől telve, örömteli 2. átv teljesít; kielégít (igényt); eleget tesz, megfelel (ngt vminek); ~ kontraktet teljesíti a szerződés kikötéseit, megtartja a szerződést; ~ sina löften teljesíti v. beváltja ígéreteit; ~ en plikt kötelességet teljesít; ~ de högst ställda anspråk kielégíti a legmagasabb igényeket [is]; jag uppfyllde din önskan eleget tettem kívánságodnak, teljesítettem kívánságodat; <+> alla fordringar min den követelménynek megfelel; ~ sitt ändamål megfelel céljának; min önskan blev uppfylld kívánságom teljesült; hennes önskan uppfylldes inte kívánsága nem teljesült uppfyllelse -n (be)teljesedés, (beteljesülés, megvalósulás; gå i ~ teljesedésbe megy, (be)teljesedik, (be)teljesül, valóra válik

upp |f ånga 1. elkap 2. elfog, felfog (fényt, hangot) -fällbar -t felhajtható, -nyitható, kinyitható -föda -födde, -fött 1. tenyészt, nevei 2. (föl)nevel; vara uppfödd (föl)nevelkedett, felnövekedett -födare -n, = tenyésztő, állattartó -födning -en tenyésztés, (állat-) nevelés, állattartás uppför I. adv felfelé; vägen bär ~ az út felfelé visz (v. emelkedik); gå ~ felfelé megy; (hgs igek:) klättra uppför felfelé mászik v. kúszik II. praep . -n fel v. felfelé; ~ berget a hegyen föl(felé), hegynek föl; ~ floden a folyón felfelé, az ár ellen(ében); simma ** strömmen fölfelé úszik (a folyón), az ár ellen(ében) úszik; ~ trappan a lépcsőn fel(íelé) uppföra -förde, -fört I. vt 1. emel (épít-

ményt), felépít, -húz; ~ en mur falat felhúz v. felépít 2. föl- v. bejegyez, be- v. rávezet, elkönyvel; felvesz; ~ en post på ngns konto rávezet egy tételt vkinek a számlájára; ~ ngn som kandidat jelöltnek állít (v.- jelöl) vkit; ~ ngn på listan felvesz vkit a listára v. jegyzékbe 3. szính, zene előad, eljátszik, színre hoz 4. föra (upp) II. ~ sig viseli magát, viselkedik; ~ sig illa rosszul viselkedik, rossz magatartást tanúsít, rossz modora van uppförande -t 1. felépítés, -húzás (pl. falé), építés; huset är under ~ a ház épülőfélben van 2. föl- v. bejegyzés, be- v. rávezetés, elkönyvelés; felvétel (jegyzékbe); ~ av en kandidat jelölt állítása 3. szính, zene előadás, eljátszás, színre hozás 4. viselkedés; magatartás, magaviselet (isk is); dåligt ~ neveletlen viselkedés; rossz magatartás -betyg -et, = isk osztályzat magatartásból, magaviseleti érdemjegy -rätt -en szính: előadási v. bemutatási jóg uppförsbacke -n, -ar emelkedő, emelkedés, kaptató uppjge -gav, -givit 1. megad, -mond, közöl; ~ sin adress megadja v. közli a (lak)címét; ~ namnet på ngn v. ngt megnevez vkit v. vmit, közli vkinek v. vminek a nevét; ~ sitt namn megmondja a (saját) nevét 2. állít, mond, kijelent; han ~r sig ha sett dig azt állítja hogy látott téged; han uppgav sig vara läkare orvosnak adta ki (v. mondta) magát, azt állította hogy (ő) orvos 3. felad; felhagy (ngt vmi vei); lemond (ngt vmiről); ~ en fästning (egy) erődöt felad; ~ allt hopp felhagy minden reménnyel 4. hallat (hangot); ~ ett skri felkiált, elkiáltja magát, kiáltást hallat 5. rég: ~ andan kiadja lelkét, meghal 6. -> ge (upp) uppgift -en, -er 1. közlés, közlemény; állítás, kijelentés, nyilatkozat; tájékoztatás; jelentés; efter hennes ~ állítása v. közlése szerint, szerinte 2. [vminek a] megadása v. feltüntetése; adat; felsorolás, jegyzék; med noggrann ~ om namn och adress a név és cím pontos közlésével; ~ å värde értéknyilvánítás (pl. postai küldeményen) ; statistiska ~er statisztikai adatok; enligtuppgiva

senaste ~er a legújabb adatok v. jelentések szerint; fullständig ~ på hyresgästerna a lakók teljes (név)jegyzéke 3. feladat; kötelesség; cél; skriftliga ~er írásbeli feladatok (pl. vizsgán); jag fick till ~ att undersöka saken azt a feladatot kaptam hogy vizsgáljam ki az ügyet; göra till sin ~ feladatul v. célul tűz ki magának upp|giva uppge -

given -givet 1, megadott, mondott, közölt (vö. uppge); på det uppgivna sättet a közölt v. jelzett módon .2. kimerült, elcsigázott; vara ~ av trötthet majd összeroskad a fáradtságtól, holtfáradt -gjord -gjort elintézett, elkészített, elkészült, kész; vö. göra (upp) ; saken är ~ i godo az ügyet barátságosan v. szépszerével elintézték (v. békésen rendezték) -gå -gick, -gått 1. átv felmegy, rúg (vmennyire) ; elér, kitesz (vmennyit) ; kostnaderna ~r till tusen kronor a költségek ezer koronát tesznek ki 2. ->- gå (upp) -gående I. adj felmenő; felkelő (égitest); vő. gå (upp); felfelé (v. észak felé) menő (vonat); ~ till fem kronor öt koronára rúgó, öt koronát kitevő, öt korona összegű II. s: -t 1. bejárás (pl. útszakaszé) 2. felmenés (átv is); felkelés (égitesté); felmászás (hegyre); hans stjärna är i ~ csillaga emelkedőben van 3. átv elmerülés, be-lemélyedés; ~ i arbetet belemerülés a munkába -gång -en 1. plur: -ar feljárat; feljáró(út); lépcső(feljárat), lépcsőház 2. felkelés (égitesté); vid solens ~ napkeltekor 3. föllendülés uppgörelse -n, -r 1. megállapodás, -egyezés, egyezség; ~ i godo barátságos megegyezés, kiegyezés; träffa en ~ med ngn om ngt megegyezésre jut (v. megállapodik) vkivel vmiben 2. elszámolás; leszámolás; kiegyenlítés, rendezés, elintézés; ha en ~ med ngn elszámol ill. leszámol vkivel 3. össze-szólalkozás, vita; det kom till en häftig ~ mellan oss heves szóváltás voit közöttünk

upp|handla felvásárol, (be)vásárol -hetsa hetsa (upp) -hetsande (fel)izgató, bujtogató, gyújtó (hatású); ~ tal izgató beszédek -hetsning -en izgalom, izgatottság, izgatott lelkiállapot, fel-indultság -hetta felhevít, -forrósít,

-fűt, (ki)tüzesít; se ~d ut fölhevültnek látszik, kipirult (az arca) -hettas -hettades, -hettats felhevül, -forrósodik, fűlik, kitüzesedik -hettning -en (fel-) hevítés, felforrósítás, felfűtés, kitüze-sítés; felhevülés, -forrósodás, fűlés, kitüzesedés -hitta megtalál, fel- v. meglel; nyckeln ~des på gatan a kulcsot megtalálták az utcán -hitíare -n, = megtaláló -hostning -en 1. felköhögés 2. plur: -ar köpet upphov -et eredet, kezdet; indíték, ok; okozó, előidéző (till ngt vminek a); ~et till allt ont minden bajnak az oka (v. a gyökere) ill. az okozója; ge ~ till ngt okot v. alkalmat ad vmire; ha sitt ~ i ngt vmiből ered v származik, vmiben gyökere(d)zik upphovs|man -mannen, -män kezdeményező, okozó, előidéző; értelmi szerző; létrehozó, (meg)alapító (till ngt vminek a); pejor felbujtó, közvetett tettes; han är ~ titi min olycka ő a szerencsétlenségem okozója upp|hällning -en: vara på ~en fogyóban v. fogytán van, vége felé jár (készlet); végét járja -hängning -en, -ar felakasztás, -függesztés; feltevés (függönyé) -hängningsanordning [-ör-] -en, -ar felfüggesztő szerkezet v. berendezés -hängningspunkt -en, -er felfüggesztési pont -häva -hävde, -hävt I. vt 1. hatálytalanít, érvénytelenít, eltöröl, visz-szavon; ~ en dorn ítéletet felold (v. hatályon kívül helyez); ~ en lag (egy) törvényt hatályon kívül helyez (v. eltöröl); ett val választást érvénytelenít v. megsemmisít; ~ varandra kiegyenlítik v. közömbösítik egymást 2. megszüntet, abbahagy; ~ belägringen megszünteti az ostromot 3. hallat; ~ ett skri kiáltást hallat, kiált egyet, felkiált; ~ sin röst felemeli a hangját; átv felemeli szavát, szót emel, beszélni kezd II. ~ sig tilt domare bírónak tolja fel magát upp| höj a -höjde, -höjt 1. (föl)emel (átv is); ~ ngn i adligt stånd nemesi rangra emel vkit; ~ ngn till skyarna egekig magasztal vkit 2. mat (hatványra) emel; ~ i kvadrat négyzetre emel; ~ till tredje digniteten köbre (v. harmadik hatványra) emel; x upphöjt till 3 x a köbön v. harmadikon (x3)upphöjd

-höjd -höjt 1. (föl)emelt; átv emelkedett, fennkölt, nemes; upphöja 2. ~a tankar fennkölt gondolatok 2. kiemelkedő, domború; ~a bokstäver domború betűk; upphöjt arbete dom-bormunka, dombormű -höjdhet -en emelkedettség, fennköltség, nemesség -höjelse -n, -r (föl)emelés; (fölemelkedés; ~ pä tronen trónra emelés itt. juttatás -höjning -en, -ar 1. -»- upphöjelse 2. (ki)emelkedés, magaslat, halom; en ~ i marken talajemelkedés, terephullám 3. mat hatványra emelés; ~ Ull fjärde digniteten negyedik hatványra emelés upp|höra -hörde, -hört (vi) megszűnik, véget ér, bevégződik; lejár; abbahagy, meg- v. beszüntet, bevégez (med ngt vmit); felhagy [vmivel]; vö. höra (upp); fabrikationen upphör inte a gyártás nem szűnik meg, a gyártás tovább folyik; tidskriften har upphört a folyóirat megszűnt (i>. beszüntette megjelenését); utställningen upphör i slutet av mars a kiállítás március végén zárul; han upphörde att dricka felhagyott az ivással; ~ att gälla érvénytelenné válik, érvényét v. hatályát veszti; fullmakten upphör att vara gällande a meghatalmazás he-tályát veszti (v. lejár); ~ att läsa abbahagyja az olvasást; ~ med betalningarna beszünteti a fizetést (pL kereskedő); ~ med försöken abbahagyja a

kísérleteket v. kísérletezést -hörande -1 megszűnés; abbahagyás, meg- v. beszüntetés; szüneteltetés; megszakítás, félbeszakítás; pá grund av affäreris ~ az üzlet megszűnése következtében; sjöfartens ~ a hajózás beszüntetése v. szüneteltetése uppiffad (elv.: upp-piffad) o kicico-mázott, felpiperézett; vö. piffa (upp) uppifrån í. adv felülről; fentről; ~ och ned felülről le(felé), tetőtől talpig II. praep le(felé) -ról, -ről (v.

. -bol, -bői); ~ berget a hegyről le(felé); ~ himlen az égből (lefelé) uppiggande (elv.: upp-piggande) (fel-) élénkítő, felvidító, (fel)üdítő, frissítő; vö. pigga (upp) UPP I jagad felhajtott, -hajszolt; vö. jaga; átv felkorbácsolt, -izgatott; túlhajtott, -feszített (idegek); en ~

fantasi túlfűtött képzelet; i uppjagat tempo hajszolt ütemben, túlhajtott tempóban -kalla 1. elnevez (efter ngn vkiről); vi ~de barnet efter hans farfar a gyer(m)eket nagyapjáról neveztük el, gyer(m)ekünk a nagyapja nevét kapta 2. felhív, -invitál [vhova]; vö. kalla (upp) 3. felszólít, -hív [-[vmire]-] {+[vmi- re]+} 4. átv kihív, kivált, provokál; ~ ett våldsamt motstånd erős ellenállást vált ki -kamma felfelé fésül; ~t hår felfelé fésült haj -kastning -en, -ar 1. feldobás; felhányás (földé); vö. kasta (upp) 2. hányás, O okádás; orv há-nyadék; o okádék; få ~ar hány, o okádik -kavlad felgyűrt, -tűrt; vö. kavla (upp); med ~e ärmar feltűrt ingujjai -klarna -v klarna (upp) -klarnande I. adj kiderülő, kitisztuló (égbolt); felderülő (arc); tidvis ~ időnként kiderülő II. s: -t (ki)derülés, (ki)tisztulás (égbolté) ; felderiilés (arcé) -kok -et Í. felforralás, -főzés; ge ngt ett ~ felforral v. felfőz vmit 2. felmelegítés (átv is); felmelegített étel; hans föredrag var ett ~ på gamla saker előadása rég(óta) ismert dolgok felmelegítése voit, előadásában rég ismert dolgokat tálalt újból upp| komiing [-o-] -en, -ar (az uborkafára) felkapaszkodott ember, újgazdag, parvenü -kcmma [-o-] -kom, -kommit keletkezik, létrejön (av v. ur ngt vmi-ből); vi vet inte hur elden har uppkommit nem tudjuk hogyan keletkezett a tűz; de uppkomna skadorna a keletkezett károk -komst [-o-] -en keletkezés, létrejövetel, [vminek a] létrejötte; eredet; ha sin ~ i ngt keletkezik v. ered v. származik vmiből -konstruera [-o-] 1. megszerkeszt, -konstruál 2. átv kiagyal, kigondol -krupen -krupet összekuporodott; hon satt ~ i soffan összekuporodva ült a pamlagon uppkäftig -t o szájaskodó, feleselő, nyelvelő, pimasz; vara ~ mot ngn szájaskodik v. felesel v. szemtelenkedik vkivel -het -en, -er o szájasság, szájaskodás; szemtelen megjegyzés; pimaszság

upp| köp -et, = megvásárlás, (bevásárlás; felvásárlás; göra ~ bevásárol; ett ~ av hela varupartiet az egész árutétel felvásárlása v. megvétele -köpareuppkörd

-tf, = vásárló, vevő; bevásárló, (áru)beszerző; felvásárló, áruhalmozó -körd -kort í. vö. köra (upp) 2. div: O vara ~ valami nyomja a begyét, rosszkedvű 3. bli ~ csúnyán rászedik, becsapják, o kitolnak vele -korsväg -en, -ar kocsifelhajtó (út), kocsifeljáró; nagy házhoz bevezető út, fasor

upplag -et, — 1. lerakat, raktár; raktárház, tárolóhely; raktárkészlet, (áru-) készlet 2. ker közraktár (szabad kikötőben)

upplaga -tf, -or nyomd: kiadás (könyvek, újságok); andra ~n av boken a könyv második kiadása; ge ut i ny ~ újra kiad, új kiadásban jelentet meg

(könyvei)

upplagd -lagt: o vara ~ jör ngt kedve van vmihez, [vmilyen] kedvű, hajlamos vmire; han är inte ~ jör skämt nincs tréfás kedvében; stort nagyszabású

•upplagesiffra -n, -or nyomd: példányszám (pl. könyvé)

upplagring -en, -ar felraktározás, raktárba helyezés, tárolás; tartalékolás, felhalmozás

upplagsplats -en, -er raktározási hely, tárolóhely, lerakóhely

uppjland -et, = 1. mögöttes terület, felvevő terület (kikötőé, nagyvárosé) ; vonzáskör 2. hátország, mögöttes országrész, hinterland -leva -levde, -levt v. -levat (vt) 1. megél [vmit] 2. megér, elér (kort); ~ besvikelser sokat

csalódik; ~ en hög ålder magas kort ér el; vi har upplevt mycket sok mindent megéltünk, sok mindenen mentünk keresztül; vad jag själv upplevt a saját élményeim -levelse -tf, -r élmény -liva fölelevenít, fel- v. megújít, felfrissít; felpezsdít, -élénkít, -viuít; újra életre kelt, feléleszt; vö. liva (upp); ~ bekantskapen felújítja az ismeretséget; ~ gamla minnen régi emlékeket elevenít fel; ~s fölelevenedik, fel- v. megújul; föl- v. megélénkül, felvidul, felpezsdül; föléled -Hvad fölélénkült, felvidult, felpezsdült, víg, jókedvű -livande élénkítő, felvidító, felpezsdítő, frissítő; en ~ promenad üdítő séta -livningsförsök -et, = fölélesztési kísérlet, élesztgetés

Uppland npr Uppland (történelmi táj S) uppjlopp [-o-] -et, = 1. csődület, zavargás, kavarodás, zendülés 2. sp hajrá, végküzdelem, finis (pl. futásban); célegyenes -loppssida-tf, -or sp: célegyenes -luckra fellazít, porhany(ós)ít (talajt); átv (meg)lazít; ~ moralen lazítja az erkölcsöt (v. a harci szellemet) -luckring -en, -ar fellazítás, porhany(ó-s)ítás (talajé); átv (meg)lazítás; lazulás -lupén -lupét felszaporodott, (bizonyos időre) kiszámított v. járó; upplupna räntor felszaporodott kamat(ok) -lyfta -lyfte, lyft 1. - lyfta (upp) 2. átv fölemel -lyftande átv fölemelő, lélekemelő, magasztos; épületes (látvány)

uppjlysa -lyste, -lyst: 1. megvilágít, kivilágít; átv felderít (arcot); lysa (upp) 2. felvilágosít, tájékoztat; felvilágosítással szolgál, felvilágosítást ad (ngn om ngt vkinek vmiről); ingen kunde ~ honom om vägen dit senki sem tudott neki felvilágosítást v. útbaigazítást adni hogyan (v. melyik úton) juthat el oda -lysande megvilágító, felvilágosítást nyújtó, tájékoztató, magyarázó, jellemző; tanulságos; ~ noter magyarázó jegyzetek; det var inte mycket ~ ez nem voit nagyon világos v. tanulságos upplysning -en 1. megvilágítás; kivilágítás 2. plur: -ar felvilágosítás, útbaigazítás, tájékoztatás, információ; értesülés; ker információ [vkinek a] hitelképességéről, hiteltudósítás; ~ar felvilágosítás, tudakozódás (felirat pl. postahivatalban); närmare ~ar hos ... bővebb v. közelebbi felvilágosítást ad...; ge v. lämna ~ar om ngt felvilágosítást v. információkat ad vmiről; inhämta ~ar om ngn tudakoz Sdik v. informálódik vkiről (ker is)j till Er ~ får vi meddela att az Ön v. Önök tájékoztatására közöljük hogy, szíves tudomásulvétel végett közöljük Önnel v. Önökkel hogy 3. (szellemi) felvilágosítás, (ki)műveíés; felvilágosodás; folkets ~ a nép felvilágosítása, a népművelés; tört; ~en a felvilágosodás (kora) upplysnings|arbete -t felvilágosító munka, népművelési v. népnevelő-munka, ismeretterjesztés -byrå -tf, -er tudako-tipplysningsfilm

zó(iroda), információs v. felvilágosító iroda, tudakozó(heíy); ker hiteltudósító -film -en, -er ismeretterjesztő v. felvilágosító film -tiden, -tidevarvet töri a felvilágosodás kora; under ~ a felvilágosodás korában -vis adv felvilágosításképpen, tájékoztatásul; ~ får jag meddela Eder... az Ön(ök) tájékoztatására közlöm... Upp [lyst 1. megvilágított, kivilágított; en väl ~ gata jól (ki)világított utca 2. dtv felvilágosított; felvilágosodott, -világosult; i våra dagar felvilágosult korunkban -låning -en, -ar kölcsön (vétel) -låta -lät, -låtit rendelkezésre bocsát, átad, átenged (használatra) (ngt åt \\ till ngn vmit vkinek); ~ ett rum åt ngn (egy) szobát átad v. áténged vkinek; ~ jör trafik átad a forgalomnak, megnyit (pU utat) -låtelse-n, -r rendelkezésre bocsátás, átadás; átengedés (jog is) -läggning -en, -ar feltevés, -rakás; hajó leszerelés, lecsarnakolásj; (fel)tálalás (ételé); felraktározás;! étesítés; felfektetés (számláé) ; (meg)tervezés, megkezdés; felhajtás (ruháé); kirakás, leterítés (kártyáké); vö. lägga (upp) Uppländsk -t uppsalai, upplandi (S) Uppländska -ti 1. upplandi nyelvjárás v.

dialektus 2. plur: -or upplandi nő (S) Upplänning -en, -ar upplandi (ember),

Uppland lakója (S) Upp|läsare -n,— felolvasó; előadóművész, szavaló(művész), versmondó -läsning -en, -ar felolvasás; (f)elmondás; előadás (prózai szövegé); szavalás; szávalat -läsningsafton -en, -aftnar felolvasó- v. szavalóest, irodalmi (előadó-) est -läxning -en, -ar megleckéztet és, lehordás; han fick en rejäl ~ alaposan megleckéztették v. leszidták' -lösa -löste, -löst I, vt 1. lösa (upp) 2. átv feloszlat; szétoszlat; ~ riksdagen feloszlatja a parlamentet; mötet upplöstes av polisen a gyűlést feloszlatta a rendőrség 3. ~ ett äktenskap házasságot felbont 4. vegy (fel)old; mat (fel)bont; nyelv részekre bont v. tagol, elemez; mat: ** ett tal i primfaktorer egy számot törzstényezőkre bont; ~ en sats i satsdelar (egy) mondatot részeire bont (v. elemez) 5. átv felbomlaszt; vara upplöst felbomlott (pl.

fegyelem); feloldódott, -olvadt; hon var upplöst i tårar könnyben úszott a szeme, könny áztatta arcát II. ~ sig 1. megoldódik (csomó); (fel-) oldódik (vegy is); (f)elolvad 2. átv feloszlik; szétoszlik, -szóródik; felbomlik, szétmállik -lösande felbontó, (fel)oldó (vegy is); átv bomlasztó -lösas -löstes, -lösts ->• upplösa IL -lösning -en 1. megold(ód)ás (csomóé) ; átv megoldás, kifejlet (drámáé) 2, feloszl(at)ás; szétoszl(at)ás; szétszóródás 3. felbontás; felbomlás (átv is, pl. házasságé), szétesés, rhullás 4, vegy (fel)old(ód)ás; (fel)bontás (mat is); bomlás, (fel)oszlás 5. átv (fel-) bomlasztás; (fel)bomlás -lösningstillstånd -et (fel)bomlás (állapota); átv szétesés, -hullás, összeomlás; vara i ^ (fel)bomlpfélben van; teljesen ki van merülve (v. kikészült) Upp|mana felszólít, -hív, (fel)kér, int, buzdít (till ngt vmire); vi ~de honom att göra ngt felszólítottuk őt hogy tegyen meg vmit; ~ ngn till försiktighet óvatosságra int vkit, óvatosságot ajánl vkinek -maning -en, -ar felszólítás, -hívás, -kérés, intés, buzdítás; han gjorde det på din ~ a te felszólításodra v. felkérésedre tette (azt) -maningssats -en, -er nyelv: felszólító mondat -marsch -en, -er kat: felvonulás; felfejlődés, csatarendbe állás -marschera felvonul; kat felfejlődik, csatarendbe áll -marschområde [-o-] rí, -n felvonulási terület (kat is) -mäskning -en szemfelsäedés -mask-ningsnål -en, -ar szemfelszedő tű -mjuka ->- mjuka (upp) -mjukning -en, -ar 1. megpuhítás, -lágyítás; sp lazítás

2. átv megpuhítás, felőrlés (ellenállásé)

3. megpuhulás, -lágyulás; enyhülés -mjukningsrörelse -n, -r (sp, torna) lazító mozgás -montering [-o-] -en, -ar techn: (fel- v. össze)szerelés -muddring -en, -ar kikotrás, kotrómunka -muntra 1. serkent,, (fel)bátorít, buzdít (till ngt vmire); támogat, pártol, előmozdít; ~ ngn (meg)vigasztal vkit 2. ->-muntra (upp) -muntran — (en)> -muntring -en, -ar 1. serkentés, bátorítás, buzdítás; elismerés; vigasztalás; támogatás, pártolás, előmozdítás 2. felvidítás, jókedvre derítés -målauppmålad

måla (upp) -målad ö kifestett, kimázolt, sminkelt (nő) uppmärksam -t figyelmes, [vmire] figyelő; előzékeny; vara (v. visa sig) ~ mot ngn figyelmes vki iránt; göra ngn ~ på ngt vkinek a figyelmét felhívja vmire, figyelmeztet vkit vmire; vara ~ på sig själv ad magára; ügyel magára; lyssna ~t figyelmesen v. figyelemmel hallgat -het -en 1. figyelem; jästa v. rikta ngns ~ på ngt vkinek a figyelmét ráirányítja v. felhívja vmire; ha sin ~ riktad på ngt figyelemmel kísér (v, szem előtt tart) vmit; tilldra(ga) sig ~en magára vonja a figyelmet, figyelmet kelt; undgå ngns ~ elkerüli vkinek a figyelmét; väcka ~ feltűnést kelt, feltűnik, észrevéteti magát 2. plur: -er figyelmesség, előzékenység; szívesség; bristande ~ figyelmesség hiánya, figyelmetlenség; små ~er apró figyelmességek; visa ngn ~ figyelmes vkihez, előzékeny vki irányában uppmärksamma 1. figyelembe vesz, figyelemre méltat, észrevesz; szem előtt tart; en ~d, debut feltűnést keltő bemutatkozás, figyelmet érdemlő debütálás; bli mycket nagy érdeklődést V. feltűnést kelt (személy); jag blev ~d på ngt felhívták a figyelmemet (v. figyelmeztettek) vmire 2. ker tudomásul vesz 3. figyelmet tanúsít; ~ ngn figyelmes vkihez, előzékeny vki irányában upp|niäining -en, -ar felmérés; le- V. kimérés; mérés -nősig -t o nyelves, hetyke, pimasz -nost uppnäst -nå -nådde, -nått elér (átv is); megér; (el)jut, feljut (ngt vmire; vmeddig); ~ ngt hos ngn elér vkinél vmit; ~ enighet megegyezésre jut, megegyezik; ~ (en) stor skicklighet nagy ügyességre tesz szert; ~ sitt syfte eléri célját; ~ en hög ålder magas kort ér el -nåelig -t elérhető -näsa -n, -or pisze v. fitos orr -näst pisze v. fitos orrú

ttppochned|vänd [-o(k)-] -värit (felfordított, felforgatott, feje tetejére állított; felfordult, feje tetején álló; áív: ~a världen (a) felfordult világ upp| odla mez művelés alá vesz, művelésre alkalmassá tesz, termősít; átv føi-)

fejleszt, elmélyít, ápol, kultivál; ~ sina kunskaper i språk elmélyíti nyelvismeretét, fejleszti nyelvtudását -odling -en 1. mez művelés alá vétel, termővé tétel, termősítés 2. plur: -ar művelés alá vett (v. művelésre alkalmassá tett) föld 3. átv (ki)fejlesztés, elmélyítés, ápolás, kultiválás; ~ av konster och vetenskaper a művészetek és tudományok ápolása v. fejlesztése -offra [-0-] feláldoz; (oda)ad* ~ sitt liv för ngt életét áldozza v. adja vmiért; ** sig för sin familj feláldozza magát (v. önfeláldozóan dolgozik) családjáért -offrande [-o-] önfeláldozó; odaadó; ett arbete áldozatos munka -offring [-o-] -en, -ar (ön)feláldozás; odaadás; áív áldozat; göra stora ~átjár ngt nagy

áldozatokat hoz vmiért; om det inte är för stor ~ för dig ha ez nem kíván túl nagy áldozatot tőled; med av ngt vminek a feláldozásával (v. az árán), feláldozva vmit -reklamera: ~ ngt (túlzott) reklámot csinál vminek, feldicsér vmit -rensning -en, -ar 1. kitisztítás, (ki)takarítás 2- átv tisztogatás -rensningsaktion -en, -er tisztogatási akció -repa 1. (meg-) ismétel; megújít; ~de gånger ismételten, több ízben, újra meg újra; han ~de sitt löfte megújította ígéretét ill. fogadalmát; ~ sig (megismétlődik 2. -+- repa (upp) -repande -t, -n, -repning -en, -ar (meg)ismétlés, (meg-) ismétlődéi uppresa1 -n felutazás; odautazás; under v. på ~n från Budapest till Stockholm útban Budapestről Stockholm felé, a Budapestről Stockholmba való utazás közben; pá ~n odamenet uppresa2 í. vt 1. felemel, -állít 2. (fel-) állít, felépít (pl. emlékmüvet) 3. fellázít, felkelésre bír II. ~ síg felkel, -lázad, -támad (mot ngn v. ngt vki v. vmi ellen); resa3 (sig); min stolthet uppreste sig mot ngt büszkeségem tiltakozott vmi ellen upp|resning -en 1. felállítás; felállás; votering medelst ~ felállással való szavazás 2. fellázítás, lázadásra bírás -retad (fel)izgatott, felingerelt, -dühített; ingerült, dühös, haragos (på ngn vkire; över ngt vmiért, vmi miatt) -riggad átv o felcicomázott, kiöltözött.uppriktig

kikészített -riktig -i őszinte (mot ngn vkihez), nyílt (szívű), becsületes; en vän őszinte v. igaz barát; ~t sagt őszintén szólva -riktighet -en őszinteség, nyíltság, egyenesség (mot ngn vki irányában) -ringning -en, -ar telefonhívás, hívás; tel csengetés -rinnelse -n, -r 1. keletkezés, létrejövés, felmerülés (gondolaté) 2. átv eredet, forrás {till ngt vminek a) -rivande: ~ arbete idegölő munka -riven -rivet erősen megviselt, tönkrement; izgatott; kat felmorzsolt; vö. riva (upp); upprivet tillstånd feldúlt állapot -rop -et, = 1. névsorolvasás; katalógus-olvasás; förrätta v. hålla ~ névsorolvasást tart, névsort ill. katalógust olvas 2. felhívás, -szólítás (isk is) (till ngn vkihez); ett ~ om penninginsamting gyűjtési ill. adakozási felhívás 3. kikiáltás (árverésen) Uppror -et, = 1. zendülés, lázadás, felkelés, pártütés; lázongás, forrongás; väpnat ~ fegyveres felkelés; ~ har brutit ut lázadás tört ki; anstifta v. göra ~ felkelést szít v. szervez, felkel, -lázad (mot ngn vki ellen); göra ~ mot ödet fellázad a sors ellen; kväva ett ~ lázadást elfojt, felkelést elnyom v. lever; landet befann sig i ~ az ország forrongott 2. átv háborgás; elementens ~ az elemek háborgása; råka i ~ forrongani v. háborogni kezd; havet är i ~ a tenger háborog Upprorisk -t lázadó, lázongó, rebellis; zendülő, felkelő; de ~a a felkelők v. lázadók v. pártütők Upprors|anda-n lázadó v. rebellis szellem, lázadás v. pártütés szelleme -fana -n, -or a felkelés zászlaja; höja ~n kibontja a felkelés zászlaját -försök -et, = felkelési v. lázadási v. zendülési kísérlet -härd -en, -ar lázadás v. felkelés góca -makare rn, = lázadást szító, (felkelésre v. zendülésre) bujtogató (ember), lázadó, felkelő-man -mannen, -män zendülő, lázadó, pártütő, felkelő -stiftare -n, = uppror smakar e Upp|rullning -en felgöngyölés; kat felgöngyölítés -ruskning -en felrázás* -rusta kat (fel)fegyverkezik -rustning -en, -ar 1. kat fegyverkezés, felfegyverzés, hadfelszerelés 2. felszerelés, jó karba helyezés, helyreállítás, rend-

behozatal -rustningsprogram -programmet, = fegyverkezési v. hadfelszerelési program -rutten -ruttet (elkorhadt, (el)rothadt (átv is) -ryckande átv felrázó, serkentő, ösztönző; verka ~ serkentőleg hat -ryckning -en átv: felrázás, (tettre) serkentés, ösztönzés

upp|rymd -rymt felélénkült, -villanyozott élénk, víg; (kissé) italos, spicces; vara ~ feltűnően jókedvű, fejébe szállt az ital -rymdhet -en (feltűnő) jókedv, vidámság, élénkség; szalon-spicc

upp|räckning -en felnyújtás, fölemelés; votering med ^ av händerna kézfői-* emeléssel való szavazás -räckt felnyújtott, -emelt; vö. räcka (upp); ta emot ngt med ~a händer szívesen (v. kész örömmel) fogad vmit -räkning -en, -ar felsorolás, elszámlálás; ki-v. előszámlálás (pénzé)

upprätt I. adj egyenës, egyenesen álló; függőleges; ~ hållning egyenes (test-) tartás II. adv egyenesen; gå ~ egyenesen jár; sitta ~ egyenesen ül

upp|rätta 1. felállít, létesít, alapít; ~ en fond alapot v. alapítványt létesít; ~ förbindelse összeköttetést v. kapcsolatot létesít; ~ en särskild professur külön tanszéket állít fel (v. szervez); ^ skolor iskolákat alapít v. épít 2. megszövegez, -fogalmaz; ~ ett kontrakt szerződést (meg)szövegez; ~ ett protokoll jegyzőkönyvet vesz fel (v.

készít); ~ ett testamente végrendeletet készít, végrendelkezik 3. felállít, -emel, -segít; átv helyreállít; rehabilitál; ** ngns rykte visszaállítja vkinek a jó hírnevét, rehabilitál vkit -rättelse -n, -r elégtétel, jóvátétel (igazságtalanságé); rehabilitálás, rehabilitáció; begära v. kräva ~ av ngn för ngt elégtételt kér v. követel vkitől vmiért; ge ngn ~ elégtételt ad vkinek, rehabilitál vkit

upprätt|hålla -höll, -hållit fenntart, érvényben tart; ~ freden fenntartja a békét; ~ ordningen fenntartja v. biztosítja a rendet; ~ trafiken fenntartja v. biztosítja a forgalmat; ~ en tjänst szolgálatot ellát -hållande -t fenntartás, érvényben tartás, megőrzés; ellátás (szolgálaté)] teljesítésupprättstående

(hivatásé) -stående egyenesen álló; függőleges Upp|röjning -en, -ar 1, erd vágástisztítás (kövek, fatönkök, gyökerek eltávolítása); tisztás, irtás 2. átv tisztogatás -röra -rörde, -rört 1. ->- röra (upp) 2. átv felkavar,-zaklat, megindít, -ráz, -rendít; felháborít -rörande megindító, -rázó, -rendítő; felháborító; ~ scmer megrázó jelenetek; finna ngt ~ felháborítónak tart v. vél vmit Vpp|röri -rört fejkayart, -zaklatott, fel- v. megi/idult^ megrendült; felháborodott;

diskuèsioner heves viták; en ~ folkmassa felháborodott v. felizgatott tön\eg"; •upprört hav háborgó tenger; ~a tider zavaros v. mozgalmas v. nyugtalan idők; bli ~ över ngt felháborodik vmin; felindul (v. indulatba jön) vmi miatt -rördhet -en fel- v. megindultság, felindulás; megrendülés; felháborodás Upp|sagd -sagt: vara ~ felmondtak (neki); vö. säga (upp); han har blivit ~ felmondtak neki, elbocsátották (állásából v. a. szolgálatból) lippsalajbo -n, -r.uppsalai lakos -student -jen, -er uppsalai :egyetemi hallgató ttpjp [samling -en össze- v. begyűjtés, fel-V. összeszedés -samlingsplats -en, -er, -samlingsställe -t, -n gyűjtőhely; gyü-^lekezőhely Uppsats, -en, -er 1. írásbeli feladat, dolgozat (isk is); cikk; tanulmány; . 'svensk ~ svéd dolgozat 2. asztaldísz (virágok stb.) 3. készlet, garnitúra -bok -en, -böcker dolgozatfüzet -skrivning -en, -ar dolgozatírás; írásbeli dolgozat -ämne -t, -n dolgozat témája, dolgozattéma Uppsatt: högt ~ magasra helyezett v. állított; vö. sätta (upp); en (högt) ~ person. magas állású személy Uppseende -t feltűnés; szenzáció, botrány; väcka ~ feltűnést v. szenzációt kelt (genom ngt vmivel) -väckande feltűnést keltő, feltűnő; szenzációs, botrányos

upp|segling -en: vara under ~ keletkezőben van, fenyeget, készül (vmi rossz); en síor skandal är under ~ nagy botrány van kitörőben (v. a láthatáron) -sikt -en felügyelet, ellenőrzés; ha v. utöva ~ över ngn v. ngt

felügyel vkire v. vmire, felügyeletet gyakorol vki v. vmi felett; stå under ngns ~ vkinek a felügyelete v. ellenőrzése alatt van -siktsmyndighet -en, -er felügyeleti hatóság -sjö (en) 1. dagály, vízár, fel- v. beáramlás (folyóba, öbölbe) 2. átv bőség; ha ~ på ngt bőségesen (v. fölös mennyiségben) van vmije -skaka 1.. átv megráz (érzelmileg), megrendít 2. ->- skaka (upp) -skakad megrendült, erősen mégha-t(ód)ott; bli ~d megrendül -skakande megrázó, -rendítő

upp [skatta 1. (fel- v. meg)becsül, értékel (efter ngt vmi szerint), o taksál; átv megbecsül, becsben tart, nagyra becsül; skadan ~des till tusen kronor a kárt ezer koronára becsülték; värde becslés útján megállapított érték, becsérték 2. adót vet ki, megadóztat; bli för högt túlzottan megadóztatják -skattning -en felbecsülés, becslés, értékelés; átv megbecsülés, becsben tartás, nagyrabecsülés -skatt-ningsvis adv becslés szerint, hozzávetőleg -skattningsvärde -t, -n becslési érték, becsérték

upp [skjuta -skoí, -skjutit elhalaszt, kitol; elnapol; ~ ngt en månad egy hónappal elhalaszt vmit; sammanträdet uppsköts till lördag az ülést szombatig elnapolták

uppskov -et, = halasztás, haladék; halogatás; elnapolás; határidő-meghosz-szabbítás, határidő kitolása; ~ med .betalningen fizetési halasztás; saken tål inte något ~ az ügy nem tűr halasztást; få ~ med värnplikten halasztást kap (katonaköteles); ytterligare ~ további haladék v. határidő-meghosz-szabbítás; bevilja ngn en veckas ~ egy heti haladékot ad v. engedélyez vkinek; ge ngn ~ med betalningen av ett belopp haladékot ad vkinek egy összeg megfizetésére; utan ~ haladéktalanul

uppskcvsyrkande -t, -n elnapolási indítvány

upp [skruvad 1. vö. skruva (upp) 2. átv: priser túlhajtott v. felsrófolt (v. magasra felvert) árak 3. átv erőltetett, mesterkélt -skrämd -skrämt fel- v. megijesztett, megrémített; felriasztott, -vert (pl. nyúl); (meg)rémült; vö. skrämma (upp) -skuren -skuret felvá-uppskörtad

883

uppsfällnin-

gott (pl. könyv); uppskuret (határozott: det uppskurna) (hideg) felvágott »skörtad 1. vö. skörta (upp) 2. div: bli ~ borsos árat fizettetnek vele, o (alaposan) megvágják, megnyúzzák -skört-ning -en, -ar 1. becsapás, csalás (túl magas úr fizettetése)/ o megvágás, -nyúzás 2. felgyűrés, -tűrés, -kötés (ruháé)

üppjslag -et, = 1. ösztönzés, ötlet; (első) lökés, impulzus; ett nytt ~ új ötlet v. impulzus; ge ~ till ngt ösztönzést ad vniihezi, megadja a(z első) lökést vmihez 2. felhajtás (ruhán), hajtóka 3. zene felütés, ütemelőző 4. szemben levő oldalak (pl. kinyitott könyvben) -slagen -slaget 1. felütött, fel- v. kinyitott; vö. slå (upp); en ~ bok felütött v. (ki-) nyitott könyv; med ~ krage felhajtott gallérral 2. átv: en ~ förlovning felbontott eljegyzés

uppslags|bok -en, -böcker kézikönyv,, lexikon -ord -et, = címszó, vezérszó (szótárban, lexikonban) -rik -t ötletekben gazdag v. bővelkedő, ötletes -verk -et, = uppslagsbok -ända -n átv: kiindulási pont

tipp|slammad féliszapolt, szuszpendált; eliszaposított; eliszaposodott, iszapos -slitande 1. vö. slita (upp) 2. átv felőrlő, idegőrlő; (pszichikailag) kimerítő -slitsad felhasított, hosszában felvágott v. felmetszett -sluka 1. felfal; vö. sluka 2. átv elnyel; som ~d av jorden mintha a föld nyelte volna el; musiken ~r alla hennes andra intressen a zene minden más érdeklődést kizár nála, a zene minden érdeklődését leköti

lipp|sluppen -sluppet 1. felfeslett 2. átv (féktelenül) jókedvű, víg, vidám; ~ skämt pajkos tréfa; uppsluppet sällskap hangos és vidám társaság -sluppenhet -en harsány jókedv, szertelen vidámság, féktelenség

upp |slutning -en 1. kat felfejlődés 2. részvétel (pl. gyűlésen); en livlig ~ vid mötet élénk részvétei a gyűlésen 3. vegy fel- v. szétbontás, feloldás -snappa felkap, elkap; elfog, elcsíp; véletlenül meghall, kihallgat (titkot) -spelt féktelenül jókedvű, hangos, vidám -spe-tad: barnen satt ~e på staketet a gyer-(m)ekek fenn ültek v. gubbasztottak

a kerítésen -spärrad tágra nyitott v. nyílt -stigande felhágó, -mászó, -szálló; fölemelkedő; felkelő (ágyból); kiemelkedő; keletkező; vö. stiga (upp); i rätt ~ led felmenő ágon; ~ åskmoln felvonuló v. feltornyosuló viharfelhők -stigen -stiget felemelkedett; felkelt; vara ~ felhágott, -mászott; felszállt; fölemelkedett, a magasba emelkedett;, felkelt, talpon v. fenn van; kiemelkedett (pl. vízből) -stigning -en, -ar fel-hágás, -mászás; felszállás (rep is); fölemelkedés, a magasba emelkedés; felkelés (ágyból); kiemelkedés; ~ på tronen trónra lépés -stoppad [-o-] kitömött -símkm-struket: uppstruket hår hátrasimított v. hátrafésült haj; vö. stryka (upp) -sträckning -en, -ar 1. fel-nyújtás, -emelés (pl. kézé) 2. feddés, szidás, o letolás, fejmosás; ge ngn en ~ (szigorúan) megfedd v. o letol vkit, alaposan megmossa a fejét vkinek -sträckt o kiöltözött, puccos; vara ~ kicsípte v. kinyalta magát, teljes díszbe vágta magát -studsig -t dacos, ellenszegülő, engedetlen, önfejű -studsighet -en dac(osság), engedetlenség, önfejű-ség-styltad fellengzős, erőltetett, affektált; dagályos (stílus, beszéd) upp|stå -stod, -stått 1. keletkezik, létrejön, kerekedik, támad; indul; átv felmerül, -vetődik; därav för dig en stor fördel ebből nagy előny származik számodra; det uppstod en storm vihar kerekedett v. támadt; det uppstod en längre debatt hosszabb vita indult v,, kezdődött; nya svårigheter har ~tt új nehézségek támadtak v. mutatkoztak; nu ~r frågan most felvetődik a kérdés 2. vall feltámad; ~ från de döda feltámad halottaiból -stående felálló; kiálló (pl. vízből); keletkező; ~ hår felálló haj; ~ krage állógallér, szimpla gallér -ståndelse -n 1. vall feltámadás; de dödas ~ a holtak v. halottak feltámadása 2. izgalom, izgatottság, nyugtalanság; saken väckte ~ i staden az ügy izgalomba hozta (v. felbolygatta) a várost -stånden -ståndet vall: feltá-mad(ot)t -ställa -ställde, ställt ställa (upp) -ställning -en, -ar t. felállítás; (f)elhelyezés, elrendezés; felállás 2. kat sorakozás, sorakozó; uppställning! sorakozó !, sorakozz! 3. összeállítás, jegy-
ippstämma

zék, kimutatás -stämma -stämde, -stämt 1. rázendít, rákezd, rágyújt (nótára), intonál 2. zene feljebb hangol -stötning -en, -ar böffentés, (fel-) böfögés; få v. ha ~ar böfög; han fick en ~ böffentett (egyet) -svensk I. s: -en, -ar közép- UL észak-svédországi lakos, svealandi ill. norrlandi (ember) lí. adj: -t közép- UL észak-svédországi -svlng -et fellendülés, lendület; felvirágzás; få v. visa ett oanat hallatlanul fellendül -svullen -svullet, -svälld -svällt (fel-v. meg)dagadt, (meg)duzzadt; (fel-) puffadt, püffedt -syn -en, -er 1. arckifejezés), ábrázat; ful ~ rút (v. nem valami bizalomgerjerjesztő) ábrázat 2. felügyelet; hållaöver ngn felügyel v. felvigyáz vkire -syningsman -mannen, -män felügyelő, ellenőr, őr; ~ över ett bygge építési ellenőr; ~ över en park parkőr -såt -et, = szándék; terv; célzat; jog előre megfontolt szándék; göra .ngt av ont /y rosszindulatból csinál vmit; med ~ .szándékosan, szántszándékkal,. készakarva; jog előre megfontolt szándékkal; utan ~ akaratlanul, nem szándékosan -såtlig -t szándékos; készakarva elkövetett, (előre) kitervelt; jog előre megfontolt (szándékkal elkövetett); ~t mord élőre megfontolt gyilkosság, szándékos emberölés -säga -sade, -sagt: ~ ngn tro och lydnad megtagadja vkinek az engedelmességet;säga (upp) -säg-bar -t felmondható (bérlet, szerződés stb.) -sägelse -n, -r, -sågning -en, -ar felmondás (bérleté, sierződésé stb.); tre månaders háromhavi felmondás *-sägningstid -en, -er felmondási idő -sättning -en, -ar 1. felrakás, -tevés; -helyezés 2. felszerelés, -állítás (gépé) 3. alapítás; szervezés 4. szính színrevitel, színpadra állítás, rendezés 5. kiállítás, (el)készítés (iraté) 6. felvétel (listára); feljegyzés (számlára) 7. nyomd (ki)szedés; vara under ~ szedés alatt van, (éppen) szedik 8. készlet, sorozat, garnitúra; ~ av möbler (bútorba r nit ú ra, (szoba)berendezés -söka -sökte, -sökt meg- v. előkeres; felkeres Upp|ta(ga) -tog, tagit 1. felvesz (átv is) ; [vmilyen értelemben] felfog, értelmez; fogad; vö. ta(ga) (upp); ~ ett lån kölcsönt vesz fel (v. felvesz); ~ striden

med ngn felveszi a harcot v. küzdelmet vkivel; ~ ngn i en förening felvesz vkit egy egyesületbe; ~ i ordboken felvesz a szótárba; ~ frågan till omprövning a kérdést ismét vizsgálat tárgyává teszi; ~ rättegången újra folyamatba teszi a peres eljárást; ~ ett förslag väl egy javaslatot helyesléssel fogad; ~ ngn som barn gyermekévé v. örökbe fogad vkit; ~ ngn som delägare társ(tulajdo-nos)ként maga mellé vesz vkit, társul vkivel; ~ ngn som medborgare honosít vkit, állampolgárságot ad vkinek; ~ ngt som (ett) skämt tréfának vesz (v. viccnek tekint) vmit 2. rávezet, feljegyez; ^ en post på räkningen egy tételt rávezet a számlára 3. igénybe vesz; elfoglal; átv lefoglal, leköt; ~ ngns tid igénybe veszi vkinek az idejét; artikeln upptar flera sidor a cikk több oldalt foglal el (v. több oldalra terjed); det upptar alla mina tankar állandóan ez foglalkoztat -tagen -taget 1. elfoglalt, igénybe vett; vara mycket ~ nagyon el van foglalva, nincs ideje; min tid är strängt ~ az időm szigorúan be van osztva, rendkívül el vagyok foglalva; på tisdag är hon ~ a keddi napja foglalt, kedden nem ér rá 2. (el- v. le-) foglalt; tel: numret är upptaget a [-[hívott]-] {+[hí- vott]+} szám v. vonal foglalt; platsen är ~ a(z tilő)hely foglalt; az állás be van töltve; är stolen foglalt a szék? 3. rávezetett, feljegyzett, -vett; namnet är upptaget i registret a név fel van véve a lajstromba (v. szerepel a jegyzéken); upptaget i protokoll jegyzőkönyvbe foglalt v. vett upptagetton -en, -er tel: „foglalt" jelzés upptagning -en, -ar felvétel (foto, film-, hang- is); felszedés; rep gép felrántása v, felkapása; ~ av potatis burgonya-* szedés

upptagnings|hem -hemmet, = gyermekmenhely, gyermekotthon -läger -lägret, — gyűjtőtábor, menekülttábor Upp|takt -en, -er 1. ütemelőző, felütés, anakrúzis (zenében, időmértékesversbén) 2. átv kezdet, bevezetés, nyitány; ~en till en bekantskap egy ismeretség kezdete -taxera: han blir ~d till 30 000 kronors inkomst fév.i] 30 000 korona jöve i delem után vetik ki az adóját (v. keladót fizetnie) -teckna feljegyez; leje-uppteckning

gyez, leír -teckning -en, -ar feljegyzés, lejegyzés, leírás -till adv fenn, fönn, fent, legfelül, főnt -tingad (előre) megrendelt -trampad: 1. en ~ väg ki- v‡ letaposott út (átv is); vö. trampa (upp) 2. széttaposott -träda -trädde, -trätt átv: fellép; megjelenik; szerepel, viselkedik; ~ i ett skådespel fellép v. játszik v. szerepel egy színdarabban; ~ offentligt nyilvánosan fellép, nyilvánosság elé lép; ~ med bestämdhet mot ngt határozottan fellép vmi ellen; ~ inför domstol megjelenik a bíróság előtt -trädande I. adj fellépő; szereplő; de ~ a szereplők, a színészek II. s:-t, -n

átv: fellépés; megjelenés; szereplés; viselkedés; blygsamt ~ szerény fellépés v. viselkedés -träde -t, -n átv: jelenet, botrány; ställa till ett ~ jelenetet v. botrányt csinál -tränad begyakorlott -tuk-telse -n, -r (meg)fenyítés, megleckézte-tés; ta ngn i ~ megfenyít v. megleckéztet vkit, kezelésbe vesz vkit upptåg -et, = csíny, kópéság, móka, tréfa, bolondozás; ha ~ för sig, ställa till ~ mókázik, bolondozik, csínyeket követ el; hitta på ~ csínyeket v. tréfákat eszel ki

upptågsmakare -n, = csínytevő; tréfacsináló, heccmester upp|täcka -täckte, -täckt fölfedez; rájön {ngt vmire) -täckare -n, = felfedező upptäckt -en, -er fölfedezés; átv leleplezés; ~en av Amerika Amerika fölfedezése; göra en ~ fölfedez vmit upptäckts |färd -en, -er, -resa -n, -or fölfedező út, kutatóút -resande -n, = fölfedező, utazó, kutató expedíció tagja

upp|tända -tände, -tänt 1. tända (upp) 2. átv felgyújt, -lobbant, (föl)ébreszt; ~ hat gyűlöletet kelt v. ébreszt; han var upptänd av begär égett a vágytól; vara upptänd av kärlek till ngn szerelemre gyulladt v. lobbant vki iránt; upptänd av vrede haragra lobbant -tänklig -t kigondolható, elképzelhető -vaknande -t (fel)ébredés (átv is) -vakta 1. tiszteleg, tisztelgő látogatást tesz (ngn vkinél); meglátogat, (küldöttségben) felkeres; ~ ngn figyelmességet tanúsít vki iránt; ajándékot küld(özget) vkinek; megajándékoz v. megtisztel vkit (med ngt vmi-

vei); ~ ngn med blommor virágot küld (-özget) vkinek, virággal kedveskedik vkinek; ~ ngn med en räkning számlát küld vkinek 2. teszi a szépet, udvarol (chefens dotter a főnök leányának) 3. szolgálatot teljesít (királyi udvarban: mint kamarás v. szárnysegéd); ~ konungen a király mellett teljesít szolgálatot -vaktande 1. tisztelgő, (tisztelgő) látogatást tevő; gratuláló; küldöttségben részt vevő 2. szolgálattevő (királyi udvarnál); ~ kammarherre szolgálattevő kamarás -vaktning -en, -ar 1. tisztelgés [-[vkinél],-] {+[vki- nél],+} tisztelgő v. udvariassági látogatás; (hivatalos) látogatás; tiszteletnyilvánítás; göra ngn sin ^ tiszteletét teszi (v. tiszteleg) vkinél, meglátogat vkit 2. (királyi) udvari szolgálattétel 3. kíséret, kíséret tagja(i); konungens ~ a király kísérete -vigla bujtogat, lázít, izgat -viglare -n, = bujtogató, lázító, (lázadásra izgató) agitátor -vigling -en, -ar bujtogatás, lázítás, izgatás -viglingsförsök -et, =s izgatás v. lázítás kísérlete -visa fel-v. meg- v. bemutat; kimutat; átv felmutat; ~ en biljett jegyet fel- v. megmutat; vö. visa (upp); ~ sitt pass felmutatja útlevelét; ~ en växel váltót bemutat; ~ brister i ett arbete kimutatja egy munka hiányosságait, rámutat egy munka hiányosságaira; ~ resultat eredményeket mutat fel -visning -en, -ar 1. fel- v. bemutatás; ~ av hästar lovak elővezetése (bemutatón) 2. (nyilvános) bemutató (pl. torna-) -visningsmatch [-ts] -en, -er sp: bemutató mérkőzés -vuxen -vuxet felnőtt, -serdült, meglett -väcka -väckte, -väckt. 1. väcka (upp) 2. vall életre kelt, feltámaszt; támaszt (prófétát) 3. átv felkelt, ébreszt, gerjeszt; ~ ngns vrede felkelti vkinek a haragját, haragra gerjeszt vkit -väckelse -n 1. vallási megújulás, megtérés 2. életre keltés, feltámasztás upp| väg -en fölfelé (v. észak felé v. a városba) vezető út; pä ~en fölfelé menet, úton észak felé -väga -vägde, -vägt 1. väga (upp) 2. átv kiegyenlít, ki-» egyénsúlyoz, kompenzál; egyenlő értékű (ngt vmivel); det ena uppväger det andra kiegyenlítik egymást, az egyikuppvärma

annyit ér mint a másik; hennes förtjänster uppväger hennes fel érdemei feledtetik v. kompenzálják hibáit -värma -värmde, -värmt fölmelegít, hevít; fűt; vö. värma (upp); uppvärmd mat fölmelegített étel -värmning -en föl-v. megmelegités; föl- v. megmelege-dés; hevítés; fűtés; elektrisk ~ elektromos hevítés; villamos fűtés -värm-ningsanordning [-ör-] -en, -ar fűtőberendezés -växande felnövő, -növekvő, -serdülő; vö. växa (upp); det ~ släktet a felnövő nemzedéki az új generáció -växt -en (fel)növés, (fel)növekedés, felserdülés; vara i (sin) ~ növésben ill. növekedésben van; under ~en a növ(eked)és idejében v. folyamán -växttid -en növés v. növekedés időszaka; serdülőkor, ifjúkor; ~en a nö-v(eked)és folyamán, a serdülőkorban, amíg nő v. növekszik -växtår plur serdülőkor, ifjúkor uppåt i. adv 1. fölfelé, felfelé, fel; fent, fönt (északabbra); ~ och nedåt fel(felé) és le(felé); från 18 år och ~ 18 évtől (v. éves kortól) fölfelé; vägen bär ~ az út fölfelé visz (v. emelkedik); svinga sig ~ fölfelé lendül 2. o vara ~ ragyogó formában v. hangulatban van, jókedvű II. praep .. .-n fölfelé, felé; de vandrade ~ berget fölfelé mentek a hegyen; ~ berget till a hegy felé v. irányában; ~ floden a folyón fölfelé, az árral szemben; ~ landet az ország (v.,

a szárazföld) belseje felé; bo ~ landet északra (v. az ország északi részén) lakik; az ország belsejében lakik; längre ~ landet feljebb északra, északabbra (a szárazföldön) -böjd -böjt fölfelé hajlított v. görbített; felfelé hajlott v. görbült -gående I. adj fölfelé menő, felmenő, emelkedő; ~ kurva, emelkedő görbe; ~ priser emelkedő árak II. s; -t fölfelé menés v. haladás; átv emelkedés; ker fellendülés; priserna är i v. på ~ az árak emelkedőben vannak; affärerna är i ~ az üzleti élet fellendülőben van -riktad fölfelé irányított v. fordított -stigande uppåtgående /. -strävande fölfelé törekvő, feltörekvő; átv nagyra törő -vänd -vård fölfelé fordított; fölfelé irányított v. irányuló upp]övad (be)gyakorlot‡ -över I. praep

.. .-n túl; han är ~ öronen förälskad i henne fülig szerelmes bele; vara skuldsatt ~ öronen nyakig el van adósodva II. adv: hit ~ ide fel (az ország belsejébe ; feljebb északra) -övning -en, -ar (be)gyakorlás ur1 -et, = óra (időjelző); fröken Ur pontos időt jelző automata (rádió, tel) ; ringa fröken Ur megkérdezi a pontos időt (telefonon) úr2: i ur och skur esőben-szélben, mintfen időben

praep -ból, -bői (ki); ur rummet a szobából; ur denna synpunkt ebből a szempontból; vara ur bruk használaton kívül van; sätta ur funktion üzemen kívül helyez; gå ur hus i hus házról házra jár II. adv ki; el, le; ur vägen l el v. félre az útból 1; knappen har gått ~ a gomb leszakadt urakt[låta -lät, -låtit elmulaszt, elhanyagol, figyelmen kívül hagy, semmibe vesz; >v sina plikter elhanyagolja kötelességeit; på grund av uraktlåten betalning a fizetés elmulasztása miatt uraktlåtenhet -en (el)mulasztás, elhanyagolás, figyelmen kívül hagyás, semmibevevés; på grund av ~ att iaktta en bestämmelse égy előírás meg nem tartása miatt v. következtében; ~ att utöva kontroll az ellenőrzés elmulasztása uraktlåtenhetssynd -en, -er vall: mulasztással elkövetett bűn, mulasztási bűn

Uralbergen npr (az) Urál hegység uralstring -en biol; ősnemzés uran -et v. -en vegy: urán, uránium -fyndighet-^,-er uránlelőhely -halt -en urántartalom -haltig -t urántartalmú -maim -en, -er uránérc ur|arta elfajul, elfajzik (till ngt vmivé); elkorcsosodik, elkorcsosul; ~d elkorcsosult, degenerált -artning -en, -ar elfajulás, elfajzás; elkorésosodás, el-korcsosulás, degenerálódás urarva adj; göra sig ~ a) fog visszautasítja az örökséget, lemond az örökségről (a hitelezők javára); b) átv megtagadja a múlt örökségét (v. a hagyományokat) -konkurs [-o-] -en, -er jog; hagyatéki csőd (az örökség visszautasításával) urban -t t* finom modorú, udvarias,urbefolkning

előzékeny, urbánus 2. nagyvárosi(as), városi(as)

ur|befolkning [-o-] -en, -ar őslakosság -berg -et, = geol: őskőzet -bild -en, -er ősalak, őstípus, előkép, ősminta, prototípus (för ngt vminek a) ur|blekt kifakult, elhalványult (átv is); színehagyott (tapéta, szövet) -blåst kifújt, kifúvott; átv üres; vö. blåsa (ur); ett ~ ägg kifúvott tojás urbota adj 1. jog: ~ brott (főbenjáró) bűncselekmény; ~ mål bűnügy; ~ straff szabadságvesztés-büntetés 2. átv javíthatatlan; jóvátehetetlen, megbocsáthatatlan; en ~ lögnare javíthatatlan hazudozó ur|cell -en, -er biol: őssejt -djur -et, —

áll véglény; plur protozoa urfabrik -en, -er óragyár urfader -n, -fäder ősapa ur|ficka -n, -or órazseb -fjäder -n,

-fjädrar órarugó ur|folk [-o-] -et, = ősnép -form [-0-]

-en, -er ősi v. eredeti alak urfånig -t o állati hülye, buta, ostoba ur (föräldrar plur ősszülők -gammal -t

ősrégi, ősi; nagyon öreg, vén ur|germansk -t ősgermán -germanska -n

ősgermán nyelv urglas -et, = óraüveg ur|gröpning -en, -ar (ki) váj ás, kiürege-lés; vájat; üreg; kráter -gröpt kivájt, üregeit; üreges ur|hem -hemmet őshaza ur|holka [-o-] kiváj, kivés; kiás, kimélyít, kiüregel; techn hornyol (homorú vájatot); en ~d trädstam kivájt v. üreges v. odvas fatörzs -holkning [-o-] -en, -ar 1. kiváj ás, kivésés; kiásás, kimélyítés, kiüregelés 2. üreg, odú; mélyedés; techn vájat, horony urin -en vizelet, húgy -blåsa -n, -or húgyhólyag -drivande vizelethajtó, húgyhajtó urindusfri -(e)n, -er óraipar urinera vizel

urinförgiftning -en, -ar orv: húgyvérűség, urémia

urin(ne)vånare -n, = őslakó, őslakos;

bennszülött, helybeli (lakos) urin|prov -et,* = vizeletvizsgálat; (vi-zeletvízsgálathoz) gyűjtött vizelet -rör -et, — orv húgycső -syra -n vegy: húgysav

49*

urkedja -n, -or óralánc urklipp -et, = (lap)kivágás, kivágat (újságból)

ur|komisk -t rendkívül v. szörnyen komikus -konservativ [-o-] -t megrögzötten maradi v. konzervatív urkoppling [-o-] -en kikapcsolás (vill,

techn, motoré is) urkraft -en, -er őserő urkristendom -en őskereszténység urkund -en, -er okmány, oklevél, dokumentum; jog okirat; styrka genom ~er(na) okmányokkal ill. okiratokkal igazol

urkunds|förfalskning -en, -ar okmány-ill. okirathamisítás -samling -en, -ar okmány- ill. okiratgyűjtés; okmány-ill. oklevélgyűjtemény, okmánytár, okiratgyűjtemény urkälla -n, -or átv: ősforrás, kútforrás;

livets ~ az élet (Ős)forrása ur|laddä ürít, elsüt (lőfegyvert); vili kisüt; átv levezet (érzelmeket); ~ sig elsül (lőfegyver); vili kisül; kitör (zivatar); kiadja mérgét -laddning -en, -ar ürítés, elsütés (lőfegyveré); vili kisütés, kisülés; átv kitörés -lakad kiáztatott, kilúgozott; kiázott; átv erőtlen, kimerült -läkning -en, -ar kiáz-tatás, kilúgozás -lastning -en, -ar ki-rak(od)ás, kiürítés ur|makare -n, — órás, óraműves -makeri -(e)t, -er 1. órásmesterség 2. órásműhely; órásüzlet, -bolt ur|minnes adj ősrégi, ősi; från v. sedan tid(er) időtlen idők (v. ősidők) óta, emlékezetet meghaladó idők óta -moder -n, -mödrar ősanya -modig -t divatjamúlt, régimódi, ódivatú -människa -n, -or ősember urna -n, -or urna; hamvveder urnordisk -t óskandináv urnyckel -n, -nycklar órakulcs uroxe -n, -ar a'//: őstulok urplock [-o-] -et, = válogatás, szemelvény; ett ~ ur ngns skrifter válogatás vkinek az irataiból urpremiär -en, -er (szinh, film) ősbemutató, legelső bemutató v. előadás ur|ringa kivág (pl. ruhát); ~d i halsen kivágott nyakú (ruha); damerna var

djupt ~de a tiölgyek mélyen kivágott

ruhát viseltek -ringning -en, -ar kivágás (ruháé, cipőé)ursinne

ursinne -t düh, dühöngés, bősz harag ursinnig -t dühös, dühöngő, felbőszült, őrjöngő; en ~ strid ádáz harc, elkeseredett küzdelem; som en ~ mint egy őrjöngő; bli ~ dühbe jön v. gurul, feldühödik, -bőszül; vara ~ på ngn dühös vkire; med ~ fart őrült sebességgel ur|skilja -skilde, -skilt megkülönböztet, különbséget tesz; felismer, -meglát, észrevesz; meghall, -ért; ~ ngt på långt avstånd messziről felismer v. kivesz vmit urskillning -en 1. megkülönböztetés, különbségtétel, elkülönítés, szétválasztás 2. megkülönböztető képesség, ítélőképesség; megfontolás; brist på ~ ítélőképesség hiánya; handla med ~ megfontoltan v. megfontolva cselekszik; utan ~ megkülönböztetés v. válogatás v. megfontolás nélkül, kritikátlanul

urskillnings|förmåga-n megkülönböztető képesség, ítélőképesség -lös -t ítélőképesség ill. megfontolás nélküli, kritikátlan, válogatás nélküli, vaktában történő urskog -en, -ar őserdő urskulda ment(eget), kiment; megbocsát; elnéz (ngn ngt vkinek vmit); ~ sig mentegető(d)zik, mentegeti v. kimenti magát ursprung -et, — eredet, származás; átv forrás; av inhemskt ~ hazai v. belföldi eredetű; leda sitt ~ från vikingatiden a vikingek korából ered v. származik, származását a vikingek koráig vezeti vissza ursprunglig -t 1. eredeti, ősi, kezdeti, primitív; tősgyökeres, vele született 2* átv természetes, egyszerű ursprungligen adv eredetileg, kezdetben ursprunglighet -en eredetiség; természetesség, egyszerűség; tősgyökeresség ursprungs|beteckning -en, -ar ker: származás megjelölése (árun) -bevis -et, = ker származási bizonyítvány -land -et, -länder származási ország (árué is) ur|spårad kisiklott; vö. spåra (ur); en ~ människa kisiklott v. megtévedt ember -spår(n)ing -en, -ar kisiklás (átv is)

urstyv -t: vara ~ i kemi o nagyon tudja a kémiát, nagyon erős (v. nagyon

benne van) a kémiában

urståndsatt képtelen; ~ ait göra någo*

képtelen valamit megtenni ursäkt -en, -er 1. mentség; mentegető(d)-zés; anföra något som ~ felhoz valamit mentségül v. mentségére; komma med ~er mentegető(d)zik; inte ett ord till ~ egy bocsánatkérő v. mentegető(d)ző szó sem 2. bocsánat(kérés); be ngn om ~ för ngt bocsánatot kér vkitől vmiért

ursäkta I. vt megbocsát; menteget, kiment; ~ (mig)! bocsáss(on) meg!, bocsánatot kérek, bocsánat!; detta kan inte ~s ez nem bocsátható meg, ez megbocsáthatatlan, erre nincs mentség; ~nde brev bocsánatkérő v. mentegető(d)ző levél II. ~ sig bocsánatot v. elnézést kér; kimenti magát (hos ngn för ngt vkinél vmi miatt v. vmiért); mentegető(d)zik, mentegeti magát ursäktlig -t megbocsátható, menthető urtavla -n, -or számlap (óráé) urtid -en őskor

urtids- összet előtag őskori -djur -et, = őskori állat -människa -n, -or őskori ember, ősember urtillstånd -et, = ősi v. eredeti állapot;

természetes v. primitív állapot urtima rendkívüli; ~ riksdag parlament

rendkívüli ülésszaka urtråkig -t o halálosan unalmas urtvättad (ruhából) kimosott (pl. folt); agyonmosott, (a sok mosástól) elhalványult, kifakult uruppförande -t, -n (szinh, film) első

előadás, (ős)bemutató ur|usel -t o nagyon pocsék v. hitvány,

rendkívül rossz urval -et, = 1. kiválasztás, kiválogatás; biol kiválasztódás; naturligt ~ természetes kiválasztódás; göra ett ~ kiválogat 2. ker választék; válogatás; szemelvények; ett ~ av tyger választék szövetekben, szövetválaszték; dikter i ~ válogatott költemények v. versek urvattnad (vízben) kiáztatott; kiázott;

átv erőtlen, lapos, ízetlen ur|verk -et, = óramű, -szerkezet -visare

-n, = óramutató urjvuxen -vuxet, -växt kinőtt, túl kicsi v. szűk; urvuxna kläder kinőtt ruhák uråldrig -t ősrégi, ősi; från ~a tider

ősidőktől fogva, ősidők ótalisans

tisans -en, -er ker: szokvány, szokás; enligt ~ a (kereskedelmi) szokvány (-ok) szerint usch interj pfuj!, piha!, tyüh!; ~ så kallt

tyűh v. brr de hideg (van)! usel -t rossz, nyomorúságos, pocsék; hitvány, aláváló, bitang; ~ föda pocsék étel, o kotyvalék, moslék; usla kläder ócska ruhák -het -en, -er rosszaság, nyomorúság, [vminek a] pocsék volta; hitványság, alávalóság, bitangság

usling -en, -ar 1. hitvány alak, bitang ember, gazember, gonosztevő 2. rég nyomorúságos v. szerencsétlen ember usuell -t szokásos, használatos usurpation -en bitorlás usurpator [-o-] -n, -er bitorló usurpera bitorol

ut adv ki; kifelé; springa ut och in ki-be szaladgál; stanna veckan ut a hét végéig marad; dag ut och dag in nap mint nap, mindennap; egész nap, naphosz-szat, folyton, állandóan; år ut och år in évről évre, évente, éveken át; egész évben, állandóan; fara v. resa ut külföldre utazik; kasta ut kidob, kihajít; skratta ut ngn kinevet vkit; känna ngt ut och in töviről hegyire (v. alaposan) ismer vmit; inte veta (varken) ut eller in nem tudja mitévő legyen, teljesen tanácstalan; vända ut och in på ngt kifordit v. kiforgat vmit; ut och invänd kifordított, kiforgatott; gå ut genom dörren kimegy az ajtón; ut med er! ki innen!, kifelé,! takarodjon!, mars ki!; ut med språket! ki vele!, halljuk!, mondj(on) el mindent!; jag måste ut med två hundralappar két darab százast kell(ett) leszurkolnom; han gick ut på gatan kiment az utcára; gå ut på restaurang vendéglőbe megy; ut ur ngt vmiből ki; det kommer på ett ut (az) egyre megy, mindegy ut|ackordera [-o-] gondozásba (v. kosztba és kvártélyba) kiad (pL gyermeket) -agera [-gë-] elintéz, bevégez, befejez; saken är ~d az ügy el van intézve (v. be van fejezve) titan I. praep nélkül; ~ all anledning minden ok v. apropó nélkül; ~ din vetskap tudtod nélkül; bli ~ üres kézzel távozik; inte bli ~ nem

ki (osztozkodásból), ő is megkapja a* maga részét (v. magáét); vara ~ bostad lakás nélkül van, nincs lakása; kunna vara ~ meg tud lenni anélkül, tudja nélkülözni; vi är inte alldeles ~ valamink (már) van, nem vagyunk teljesen nincstelenek; ~ att säga ett ord anélkül hogy egy szót szólna, szó nélkül; ~ att jag visste det anélkül hogy tudtam volna róla, tudtom nélkül; det går inte en vecka ~ att vi träffas nem múlik el egy hét sem anélkül hogy ne találkoznánk; det är inte ~ att nem tagadható hogy II. adv kívül; ~ och innan kívül-belül, teljesen; vi känner honom ~ och innan nagyon jól ismerjük, még a gondolatát is ismerjük III. conj hanem; inte blott ... ~ även . nemcsak hanem... is ut|andas -andades, -andats 1. -»- andas (ut) 2. ~ sin sista suck kileheli v. kiadja lelkét -andning -en, -ar kiléleg-zés, kilégzés utanför I. praep .. .-n kívül; előtt; elé; ~ staden a városon kívül; ~ dörren az ajtó előtt ill. elé; jag står alldeles *** saken én teljesen kívül állok a dolgon, semmi közöm sincs az ügyhöz II. adv kívül, kint, kinn; bilen väntar ~ a (gép)kocsi kint (v. a ház előtt) vár; ~ stående kívül álló; átv kívülálló utan|läsning -en (emlékezetből való) el-v. felmondás (pl. leckéé) -läxa -n, -or könyvnélküli (lecke), o memoriter; átv betanult szöveg, lecke ut|anordna [-ör-] kiutal, utalványoz -anordning -en, -ar kiutalás, utalványozás; utalvány utanpå I. praep -ön, -en, -ön;.. .-nek a külsején (v. külső oldalán); .. .-nek a külsejére (v. külső oldalára); ~ brevet a levélen, a levél külsején; a levélre, a levél külsejére; ~ väggen a falon, a fal külső oldalán; a falra, a fal külső oldalára; ^ varandra egymáson; egymásra; gå ~ ngn felülmúl vkit; ingenting gick ~ detta ezt semmi sem múlta felül II. adv kívül, a külső oldalon; kívülre, a külső oldalra; förgylld ~ och inuti kívül--belül (be)aranyozott; huset är vackert ^ a ház kívülről szép utanskrift -en, -er 1. felirat; címzés,utantill

cím (borítékon, postai küldeményen) 2. O külső (személyé); det syns på ~en att han är läkare már a külsején látni (v. meglátszik rajta) hogy orvos Utantill adv könyv nélkül, kívülről, fejből; kunna ngt ~ kívülről v. betéve tud vmit

Utanverk -et, = kat külső (védő)mű v.

sánc; előretolt erődök Ut|arbeta 1. kidolgoz; (el)készít; összeállít, megszövegez 2. ~d agyondolgozott, lestrapált, (a sok munkában) kimerült, kifáradt -arbetande -t: vara under ~ kidolgozás alatt áll, előkészületben van -arma elszegényít, ínségre juttat, nyomorba dönt; kiszipolyoz, kizsarol; ~ jorden kimeríti v. kizsarolja a földet; ~d elszegényített, tönkretett, kifosztott; elszegényedett, ínséges, nyomorgó -armning -en el-szegényítés; kiszipolyozás, kizsarolás; elszegényedés, ínségre jutás -arrende-ring -en, -ar haszonbérbe adás, bérbeadás utav praep, adv av Ut]be, -bedja -bad, -bett: ~ sig ngt av ngn <ki)kér vkitől vmit; jag utber mig benäget svar kérem szíves válaszát; han utbad sig min hjälp segítségemet kérte -betala kifizet, folyósít -betalning -en, -ar kifizetés, folyósítás; göra v. verkställa ~ar kifizetéseket eszközöl -betalningskort -et, = kifizetési lap (S: postatakarékpénztári csekkszámláról történő kifizetésnél) -betalningsorder [-ör-] -n, = fizetési megbízás v. utalvány

Utbilda I. vt 1. kiképez (kat is), kiművel; kinevel; för uppgiften ~de sjuksköterskor e feladatra kiképzett ápolónők 2. kifejleszt; ~ sina'anlag (ki)fejleszti képességeit II. ~ sig (ki)képezi v. (ki)műveli magát; tanul, készül [-[vminek];-] {+[vmi- nek];+} ~ sig för v. i ett yrke kitanul egy mesterséget v. szakmát; ~ sig till talare szónokká képezi ki magát; ~ sig vidare továbbkép(e)zi magát Utbildning -en 1. (ki)képzés, kiművelés; képzettség; iskolázás, iskolázottság; föregående ~ előképzés; előképzettség 2. kifejlesztés (képességeké) utbildningskurs -en, -er szakmai tanfolyam, szaktanfolyam tit[bjuda -bjöd, -bjudit 1. (fel)kínál, ajánl

(megvételre v. bérbevételre), árul; ut-bjudes hyra kiadó, bérbe adó 2. bjuda (ut) -blommad elvirágzott, elhervadt (átv is); vö. blomma (ut) -blottad [-o-] meg- v. kifosztott, ínséges, szűkölködő; elszegényedett; vara ~ på allt mindenéből ki van fosztva, mindenben szükséget szenved -blåsning -en elfúj ás; eloltás (gyertyáé); kifúvás, kifújás; kipufogás -bombad [-o-] kibombázott -bordare -n, = oldalmotoros csónak ut|breda -bredde, -brett I. vt 1. breda (ut) 2. átv (el)terjeszt; ~ nya idéer új eszméket terjeszt v. hirdet II. ~ sig t. átv (el)terjed; tért nyer v. hódít;

kiterjed (över -re) 2. átv részletesen kitér (över ngt vmire) -bredd -brett kiterített; kiterjesztett, kitárt; kiterjedt, nagy kiterjedésű; elterjedt; med ~a armar kitárt karokkal; en vitt ~ åsikt széles körben elterjedt nézet

utbredning -en kiterítés; kiterjesztés, kitárás; kiterjedés; (el)terjesztés; elterjedés; elterjedtség utbredningsområde [-o-] -t, -n elterjedési

v. (el)terjesztési terület ut|bringa -bragte, -bragt: ~ en skål (v. ett leve) för ngn pohárköszöntőt mond vkire; iszik vkinek az egészségére -brista -brast, -brustit 1. felkiált, elkiáltja magát; då utbrast en av de närvarande akkor az egyik jelenlevő felkiáltott 2. kitör (érzelmileg); ~ / skratt nevetésben tör ki; ~ i leverop éljenzésben tör ki; ~ i tårar könnyekre v. sírva fakad -brott [-o-] -et, = kitörés (érzelemé, természeti erőé; átv is); krigets ~ a háború kitörése; vid vulkanens ~ a tűzhányó kitörésekor; komma till ~ kitör -brunnen -brunnet kiégett, el- v. leégett; kialudt (tűzhányó); vö. brinna (ut) -bryta -bröt, -brutit 1. bryta (ut) 2. átv kitör (járvány, háború) -brytning -en, -ar kitörés (kat is) -bränd -bränt kiégetett; kiégett, le- v. végigégett -bud -et, — ker (eladási) ajánlat, kínálat -buktad kidudorodó, kidomborodó, hasas, öblös; felpúposodott, megvetemedett (faanyag) -buktning -en, -ar kidudorodás, kidomborodás, kiöb-lösödés; dudor, domborulat -byggnadutbyta

871

titeblí(va)

-en, -er 1. épület kiugró része, erkély; hozzáépítés; hozzáépített rész, toldaléképület 2. átv kiépítés, kibővítés-byta -bytte, -bytt kicserél (mot ngt vmire); ~ erfarenheter tapasztalatokat (ki-) cseréi; ~ tankar eszmecserét folytat -byte -t 1. csere; ki- v. elcserélés; ett intressant ~ av erfarenheter érdekes tapasztalatcsere; ~ av åsikter vélemények kicserélése; få ngt i ~ för ngt vmiért cserébe kap vmit; ta i ~ cserébe elfogad (mot ngt vmiért) 2. haszon, nyereség; eredmény; hade ni ~ av resan? haszonnal járt az utazása?, hasznos voit az utazás az ön számára?; vi läste boken med stort ~ nagy haszonnal olvastuk a könyvet -bytesbarn -et, = cseregyer(m)ek -bytesord -et, = hasonló v. azonos értelmű szó, szinonima -bär(n)ing -en, -ar kivivés; kihordás; ~ av brev levélkihordás, -kézbesítés utjböling o, v. -börding -en, -ar nem odavalósi, nem helybeli, idegen, jöttment (ember) -debitera 1. kivet; ** skatter adókat vet ki (v. ró ki) 2. el-r. feloszt; ~ kostnaderna på deltagarna a költségeket egyenlően elosztja a résztvevők között -dela 1. ki- v. szét- v. eloszt; osztogat; vö. dela (üt); ~ belöningar jutalmakat oszt (ki); ** hugg csapásokat osztogat 2. jövedelmet v. nyereséget v. osztalékot hoz; aktierna ~r 4% a részvényekre 4 % osztalékot fizetnek -delning -en, -ar 1. ki- v. szét- v. elosztás; ~ av gåvor ajándékok kiosztása, ajándékosztás; ~ av telegram táviratkézbesítés 2. ker osztalék; lämna ... % ~___% osztalékot hoz v. fizet -dikning -en, -ar vízlevezetés, lecsapolás ut|drag -et, = kivonat; göra ett ~ ur ett protokoll jegyzőkönyvből kivonatot készít -dragen -draget 1. kihúzott; vö. dra (ut) 2. átv hosszúra nyújtott v. nyúló, elhúzódó, hosszadalmas; utdragna förhandlingar hosszadalmas (v. hosszan elhúzódó) tárgyalások utdragsjbord -et, = kihúzható asztal -soffa [-o-] -n, -or kihúzható rekamié •ut]driva -drev, -drivit kihajt; ki- v. elűz; vö. driva2 (ut) -drivning -en ki-hajtás; ki- v. elűzés -dunsta I. vt (el)párologtat II. vi ki- v, elpárolog;

vö. dunsta (ut) -dunstning -en, -ar

I. (el)párologtatás 2. ki- v. elpárolgás -död -dött kihalt, kipusztult; en ~ sed feledésbe merült szokás -döende I. adj kihaló, kipusztuló; elhaló (hang)

II. s; -t kihalás, kipusztulás; elhalás; vara i ~ kihalóban v. kipusztulóban van -döma -dömde, -dömi 1. jog meg-v.. odaítél; ~ eít belopp till v. åt ngn egy összeget megítél vkinek; ~ ett straff (egy) büntetést kiszab 2. kiselejtez, pusztulásra ítél, használaton kívül helyez; sp kiállít (versenyzőt); huset är utdömt a házat lakhatatlannak nyilvánították

ute adv 1. kinn, kint, künn; a szabadban; där ~ odakinn, odakint; här ~ idekinn, idekint; ~ i skogen (kint) az erdőben; ~ på havet (kinn) a tengeren; han står ~ kinn v. kint áll; vara ~ nincs itthon v. otthon, elment hazulról, társaságban v. vendégségben (v. a városban) van; vara mycket ~ sokat eljár hazulról; hon har varit ~ hela dagen egész nap úton voit; vara ~ på jakt vadászaton van; han är ~ på resor úton van, utazgat; vara ~ bland folket emberek között van; vara ~ och festa mulat(ozik); han är ~ och fiskar halászik, horgászik; äta ~ vendéglőben (v.

nem otthon) étkezik; házon kívül (i>. a városban) étkezik 2. vége; lejárt, elmúlt; det är ~ med vårt tålamod vége a türelmünknek; det är ~ med honom vége van, odavan, kész; tiden är ~ a határidő lejárt; allt hopp är ~ oda minden remény 3. átv: vara ~ för ngt ki van téve vminek; han har varit ~ för en olyckshändelse szerencsétlenség érte (v. történt vele); de har aldrig varit ~ fór något dylikt ilyesmi még nem történt velük; han är illa ~ bajban v. pácban van, rossz helyzetbe került 4. átv: vara ~ efter ngt vmire tör(ekszik)

ute|arbete -t, n a szabadban (v. házon kívül) végzett munka -bana -n, -or sp; szabadtéri pálya; teniszpálya (a szabadban) -bli(va) -blev, -blivit 1. ki- v. elmarad; framgången har uteblivit a siker elmaradt; utebliven betalning nem fizetés, fizetés elmulasztása (v. nem teljesítése) 2. hivy jog nem jelenik meg, távol marad; ~ vifuteblivande

mönstringen nem jelenik meg a sorozáson -blivande -t, -n 1. ki- v. elmaradás 2. hivjog meg nem jelenés, távolmaradás, mulasztás utefter praep: ~ gränsen a határ mentén;

~ väggen a fal mentén v. mellett ute i glömma -glömde, -glömt kifelejt, elfelejt, (tévedésből) kihagy -lek -en, -ar a szabadban való játék, szabadtéri játék -liv -et 1. a szabadban (v. szabad levegőn) való élet 2. kocsmázás, korhelykedés; leva kocsmázik, a mulatóhelyeket járja, zíillik -låst kizárt; jag blev ~ kizártak, nem tudtam bemenni -lämna kihagy, elhagy; ett ord har ~ts egy szó kimaradt -lämnande -/, -n, -lämning -en, -ar kihagyás, elhagyás -lämningstecken -tecknet, = kihagyás jele (szövegben: gondolatjel, pontok) -löpande I. adj 1. kint futkosó; ~ hund szabadon szaladgáló kutya 2, ker forgalomban levő, (még) nem esedékes (váltó) II. s: -t szabadon (kint) futkosás v. szaladgálás -måltid -en, -er vendéglői (v. házon kívül) étkezés

utensilier plur háztartási eszközök, (konyhai) felszerelési tárgyak; szerszámok, kellékek utejservering -en, -ar 1. kerti (v. kerthelyiségben való) kiszolgálás 2. kerthelyiség, terasz (vendéglőé, kávéházé) -sluta -slöt, -slutit kizár, kirekeszt (átv is); ki- v. elhagy; ~ ngn ur en förening egyesületből kizár vkit -slutande I. adj kizáró, kirekesztő; kizárólagos (pl. jog) II. adv kizárólag (-osån), csupán, csakisIíLs: -t kizárás, kirekesztés; ki- v. elhagyás; med ~ av ngt vminek a kizárásával (v. kizárása mellett) -slutning -en, -ar uteslutande III. -stående 1. kint álló, be nem hordott (pl. termés) 2. kinnlevő, be nem folyt, hátralékos; ränta hátralékos kamat; 'v fordringar követelések, kinnlevőség(ek); ha pengar ~ kinnlevősége (v. pénzbeli követelése) van -stänga -stängde, -stängt kizár, kicsuk, kirekeszt; nem enged be; ~ ngn från ett arbete munkából kizár (v. elbocsát) vkit -stängning -en, -ar kizárás, ki- j csukás, kirekesztés -sysslor plur külső munka házon kívüli tennivalók

-termometer -n, -metrar ablakhőmérő, szabadban elhelyezett hőmérő ut|examinera záróvizsga után elbocsát; institutet har ~t tjugo ingenjörer az intézet húsz mérnököt bocsátott ki; ~d záróvizsgát tett, végzett, okleveles; han blev ~d från tekniska högskolan letette az utolsó vizsgát a műszaki főiskolán ill. egyetemen, elvégezte a műszaki főiskolát -experimentera kikísérletez

uteätare -n, — házon kívül (v. vendéglőben) étkező (személy) utjfall -et, = 1. kat, vívás kitörés, kirohanás; (heves) támadás (átv is); göra ett ~ kitör, kirohan 2. eredmény, kimenetel, vég, befejezés; få ett o-väntat ~ meglepő véget ér 3. kiesés, elmaradás; ~et av eri konsonant egy mássalhangzó kiesése -falla -föll, -fallit 1. falla (ut) 2. esedékessé válik, kifizetésre kerül; kijön (sorshúzásnál) ; lotten utföll med hundra kronor a sorsjegyet száz koronával kihúzták, a sorsjegy száz korona nyereménnyel kijött 3. [vhogyan] végződik, kiüt, sikerül; skörden har utfallit väl az aratás jól ütött ki (v. sikerült); det andra försöket utföll till min belåtenhet a második kísérlet eredményével meg voltam elégedve utfart -en, -er 1. elindulás, kifutás (hajóé is); kigördülés (pl. vonaté) 2. (városból) kifelé vezető út utfartsväg -en, -ar (városból) kifelé vezető út v. főútvonal, országútba torkolló városi út ut|fattig -t koldusszegény, földhözragadt (szegény), nyomorgó, ínséges -flugen -fluget kirepült (átv is), szárnyra kelt; vö. flyga (ut) -flykt-en, -erkirándulás; folk på ~ kirándulók; göra en ~ kirándul -flyktsort -en, -er kirándulóhely -flyttning -en, -ar 1. kirakás, kivivés, kitevés 2. elköltözés; kiköltözés; kivándorlás -fiytímngsbetyg -et, = elköltözési bizonyítvány v. igazolás -flöde -t, -n kifolyás, betorkollás (i ngt vmibe) -fodra takarmányoz, etet, abrakol -fodring -en, -ar 1. takarmányozás, etetés, abrakolás 2. takarmány, élelem, abrak -forma f-o-]

kialakít, végső formába önt, megfogalmaz -formning -en, -ar kialakítás,utforska

(végső) formába öntés, megfogalmazás; den slutliga ~en a végleges v. végső megfogalmazás v. megszövegezés -forska [-0-] (ki)kutat, (ki)fürkész; kipuhatol, kitudakol, ki- v. felderít; vö. forska (ut); ~ naturens hemligheter a természet titkait kutatja v. fürkészi -forskning [-0-] -en, -ar kikutatás, kifürkészés; kipuhatolás, kitudakolás, ki- v. felderítés -fraktning -en, -ar 1. (hajó) elfuvarozás, el- v. kiszállítás (külföldre) 2. bány szintes szállítás, tárószállítás -fråga kikérdez, (ki)faggat, kihallgat; ~ ngn om ngt kikérdez v. kifaggat v. kérdezget vkit vmiről -frågning -en, -ar kikérdezés, (ki)fag-gatás, kihallgatás -fylla -fyllde, -fyllt ki v. feltolt; kiegészít; átv tölt (időt); vö. fylla (ut) -fyllnad -en ki- v. feltöltés; kiegészítés; töltőanyag, töltelék ut|få -fick, -fått megkap, kézhez kap; átv kivesz, kiszed (ngt ur ngn vkiből vmit); vö. få (ut) -fällning -en, -ar vegy: kicsap(ód)ás, lecsap(ód)ás; csapadék, üledék -färd -en, -er kikocsi-kázás, sétakocsi(ká)zás, kirándulás (közlekedési eszközzel) -färda kiállít, kiad (okiratot); kibocsát, közzétesz (pl. rendeletet); ~ en befallning parancsot kiad; ~ en fullmakt kiállít v. aláír egy meghatalmazást; ~ ett pass útlevelet kiállít v. kiad; ~ en lag törvényt kihirdet -färdande -t, -n kiállítás, kiadás (okiraté); kibocsátás, közzététel (rendeleté) -fästa -fäste, -fäst kitűz (jutalmat); ~ ett pris för ngt díjat tűz ki vmire; ~ sig till att kötelezi magát (v. ígéretet tesz) arra hogy -fästelse -n, -r (vállalt) kötelezettség, kötelező ígéret utför I. praep .. .-n lefelé; ~ berget a hegyen v. hegyről lefelé, völgynek; ~ floden a folyón lefelé; gå ~ gatan lefelé megy az utcán II. adv lefelé, le; bära ~ lefelé visz v. megy (pl. út); det går ~ med v. för honom romlik v. súlyosbodik az (egészségi) állapota; kezd rosszul állni a szénája (gazdaságilag)

ut|föra -förde, -förf 1. kivisz; kihajt /állatokat); kivisz (piacra ill. külföldre), exportál 2. kivitelez; végrehajt, véghezvisz, megvalósít, teljesít; előad (zene- v. énekszámot); ^ ett

arbete munkát kivitelez (v. véghezvisz); ~ en befallning parancsot végrehajt v. teljesít; ~ en plan tervet végrehajt v. megvalósít; ~ en sonat szonátát előad v. játszik; ~ en dam (egy) táncot bemutat; det går inte att ~ ez megvalósíthatatlan v. kivihetetlen -förande -t, -n 1. kivivés; kivitel (ker is), exportálás 2. kivitelezés); végrehajtás, véghezvitel, megvalósítás, teljesítés; előadás (zene-v. énekszámé); bästa ~ legjobb v. elsőrendű kivitel; vara under ~ kivitelezés alatt van -förbar -t kivi(telez)-' hető; végrehajtható, véghezvihető,

megvalósítható, teljesíthető utförlig -t részletes, kimerítő, körülményes -het -en részletesség, [vminek a] kimerítő volta utförsbacke -n, -ar (ereszkedő) lejtő, hegyoldal; i ~ hegyről lefelé, lefelé ereszkedve v. menet utförsel -n kivitel, export; in- och ~ behozatal és kivitel -förbud -et, = kiviteli tilalom -licens -en, -er kiviteli engedély -tull -en, -ar kiviteli vám utförsgåvor plur beszédkészség, szónoki készség

utförslöpa -n, -or sízés.: lesiklópálya; le-

siklás nyoma ut|försälja -försålde, -försålt kiárusít -försäljning -en, -ar kiárusítás, végeladás -gallring -en, -ar ritkítás, gyérítés (pl. erdőé); átv eltávolítás, kiselejtezés

ut]ge -gav, -givit I. vt 1. kiad (pénzt, könyvet is); kibocsát; vö. ge (ut) 2. ~ ngn för (att vara) specialist azt állítja vkiről hogy specialista 3. biblia feláldoz II. ~ sig för (att vara) flykting menekültnek adja ki magát; ~ sig för att kunna språk azt állítja hogy tud nyelveket utgift -en, -er kiadás, költség utgifts|post [-0-] -en, -er kiadási tétel -sida -n, -or könyvelés: kiadási oldal ut|giva -gav, -givit utge -givare -n, = 1. kiadó (pl. könyvé) 2. kiállító, kibocsátó -givning -en kiadás (sajtóterméké is), közzététel; kibocsátás; vara under ~ megjelenőben van -givningsrätt -en kiadói jog, kiadás joga -givningsår -et, = kiadási v. megjelenési év, kiadás éve -gjuta -göt,utgjutelse

-gjutit; I. vt átv: kiönt; ont; szabad folyást enged (érzelmeknek); ~ sitt blod vérét ontja; ~ tårar könnyeket ont v. hullat; ~ sitt hjärta för ngn kiönti a szívét vki előtt; ~ sin vrede v. galla över ngn kiönti mérgét vkire, kitölti a

haragját vkin II. ~ sig szabad folyást enged érzelmeinek; hosszú lére ereszt, hosszadalmasan tárgyal (v. beszél el) (över ngt vmit); kitör, kifakad (över ngt vmi ellen) -gjutelse -n, -r 1. (ki)ontás (véré); kiömlés 2. átv (érzelmi) kitörés, ki-fakadás, panasz(kodás) -gjutning -en, ar 1. kiömlés, kiáradás; túláradás (érzelmeké) 2. orv (vér)ömlés, ömleny; izzadmány, folyadékgyülem -grena: ~ sig kiágazik, el- v. szétágazik -grenad ki- v. el- v. szétágazó; en vitt ~ rörelse szerteágazó (v. messze ágazó) mozgalom -grening -en, -ar ki- v. el- v. szét ágazás; szét-v. szerteágazódás -grunda kiderít, kipuhatol; mélyére hatol (ngt vminek); kieszel, kifundál, kitalál -grävning -en, -ar kiásás, exhumálás; ären ásatás, feltárás -grävningsarbeten plur 1. arch ásatások, feltárási munkálatok 2. ép földmunka, kubikosmunka

af|gå -gick, -gått 1. gå (ut) v. (ur) 2. kikerül [vmiből]; kiindul (átv is); ered, származik; ~ som segrare ur striden győztesként kerül ki a küzdelemből; ~ ur tävlan feladja a versenyt, visszalép (a versenytől); ~ från ett fattigt hem szegény családból származik; inbjudan har ~tt från mig a meghívás tőlem származott; tåget ~r från Budapest a vonat Budapestről indul (ki); ~ från en förutsättning egy feltevésből indul ki 3. megjelenik (sajtótermék); tidningen ~r (v. går ut) i en stor upplaga az újság nagy példányszámban jelenik meg 4. kifizetésre kerül, (ki)fizetik; arvodet ~r efter (en) viss taxa a tisztelet díjat bizonyos díjszabás szerint fizetik; ersättning ~r kárpótlást fizetnek; hans lön ~r med tusen kronor a bére ill. fizetése ezer korona, ezer korona bért ill. fizetést folyósítanak részére 5. ki- v. elmarad; denna mening bör ~ ez a mondat kihagyandó; denna post skall ~ ezt a tételt törölni

kell v. fogják 6. lejár, véget ér, letelik; leveranstiden ~r den 1 juli a szállítási határidő július 1-én jár le utgående I. adj kimenő; (ki)induló, kifutó; ett ~ fartyg kifutó (v. kifelé induló) hajó; ~ post kimenő posta; ~ varor külföldre menő áruk, export (-áruk); det ~ året a végéhez közeledő esztendő II. s: -t kimenés; (ki)indulás; hajó kifutás; vara på ~ kimenőfélben v. indulóban van; hajó (éppen) most fut ki utgång -en, -ar 1. kimenés; (ki)indulás 2. kijárat, kimenet; ~ till trädgården kijárat a kertbe, a kertre nyíló kijárat; polisen bevakade alla ~ar a rendőrség megszállt minden kijáratot 3. (határidő ill. időtartam) lejárta v. vége; efter ansökningstidens ~ a kérelmezési határidő lejárta után; före januari månads ~ január vége előtt 4. kimenetel, vég(eredmény); lefolyás (betegségé); ~en av valen a választások kimenetele v. eredménye; sjukdomen fick (en) dödlig ~ a betegség halálos lefolyású voit; få en lycklig ~ jól v. szerencsésen végződik; olyckshändelse med dödlig ~ halálos kimenetelű baleset v. szerencsétlenség 5. kártya játszma, parti; få ~ játszmát nyer ut| gången -gånget 1. han är ~ (ő) kiment; vö. gå (ut) és utgå 2. lejárt, letelt (idő) 3. kihalt, kipusztult (növény is) 4. ki- v. elfogyott, nem kapható (könyv) utgångsjhastighet -en, -er kezdősebesség, indulási sebesség -punkt -en, -er kiindulópont, kiindulási pont (átv is); ta ngt till v. soni ~ kiindulópontul választ vmit, kiindul vmiből (előadásban) -station -en, -er kiindulási állomás v. pályaudvar -ställning -en, -ar torna: kiindulási helyzet v. állás, alapállás

ut|gård -en, -ar tanya, farm, (nagyobb birtokhoz tartozó kisebb) major -gåva -n, -or (nem a szerző által gondozott) kiadás (könyvé) -göra -gjorde, -gjort 1. (ki)tesz, alkot, képvisel; áll [vmiben]; .. . utgör ämnet för vårt samtal .. . alkotja beszélgetésünk tárgyát v. témáját; detta utgör resultatet av vårt arbete ez képviseli munkánk eredményét, ez (a mi) munkánk eredménye; detta utgör ett bevis för att ez a bizonyíték arra hogy;uthamn

det utgör just hans förtjänst éppen abban. £11 az ő érdeme; ~s av ... áll v. összetevődik...-bői2. rúg [vmennyire]; kitesz [vmennyit]; hyran utgjorde 400 kronor i månaden a lakbér havonta 400 korona voit (v. koronát tett ki) 3. jog teljesít (kötelezettséget), ki- v. megv fizet -hamn -en, -ar külső kikötő, előkikötő -hopp,[-o-] -et, = kiugrás [vmiből]; elugrás (síugrásnál) -huggning -en 1. kivágás 2. kifaragás, ki-vésés, kiformálás (kőből) 3. plur: -ar (erd) vágás, tisztás, irtás -hungra kiéheztet -hungrad kiéheztetett; kiéhezett -hungring -én kiéheztetés; kiéhezettség uthus -et, =, -byggnad -éfi, -er (udvari) melléképület, hátsó épület, gazdasági épület

ut|hyrd -hyrt bérbe adott, kiadott; vö. hyra2 (ut) -hyrning -en, -ar bérbeadás; til\ ~ kiadó, bérbe adó (pl. szoba) -byrningsbyrå -n, -er lakásközvetítő iroda -hyrningsrum -rummet, = bérbe adott (v. kiadott) szoba, bérbe vett szóba

uthållig -t kitartó, állhatatos, szívós -het -en kitartás, állhatatosság, szívósság.

uthållighets|flygning -en, -ar időtartamrepülés (vitorlázógéppel) -löpning -en, -ar sp: kitartó futás, távfutás (1500 m-en felül) -tävlan indecl (en), -tävling -en, -ar sp: időtartam verseny uthärda I. vt kibír, (ki)áll [vmit], elvisel, (el)tűr, (el)bír; ~ belägringen állja v. bírja az ostromot; ~ klimatet elviseli v. (el)bírja az éghajlatot; smärtor tűri a fájdalmat II. vi kitart; hon /w inte längre (ő) már nem bírja tovább, nem képes tovább kitartani uti praep -ban, -ben; -ba, -be; ker: ~ mitt eget namn saját nevemben (v. nevem alatt); ^ att abban hogy utifrån I. praep -ról, -ről; felől; ~ havet a tengerről, a tenger felől II. adv kívülről, kintről; külföldről; kylan tränger in ~ a hideg kívülről hatol be; nyheter ~ hírek innen-onnan (v. a nagyvilágból)

útH(itar)ism -en fii: utilitarizmus, hasznossági elv, haszonelvűség util(itar)ist -en, -er fii: utilitarista, haszonelvű (ember)

util(itar)istisk -t utilitarista, haszonelvű

ut|jämna 1. jämna (ut) 2. kiegyenlít (ker is); fiz kompenzál; áiv elsimít; ~ ett konto (egy) számlát kiegyenlít v. rendez; számlát lezár; ~ motsättningarna elsimítja v. áthidalja az ellentéteket; ~ skillnaden kiegyenlíti v. megszünteti a különbségét; ~ en skuld adósságot kiegyenlít v. kifizet -jämnande -t, -n, -jamning -en, -ar 1. ki-v. elegyengetés, elsimítás 2. kiegyenlítés (kpr is); till ~ av Eder faktura számlájának kiegyenlítésére v. kiegyenlítéséül 3. átv elsimítás, áthidalás, (békés) elintézés -jämningsfond [-o-] -en, -er pénzügy: kiegyenlítési alap -kant -en, -er [vminek a] külső széle vl része; i ~en av staden a város peremén v. szélén, a külvárosban; i teerna a külső kerületekben, a külterületen, ä város külső részein -kast -et, = 1. kidobás (labdáé is) 2. vázlat, tervezet, skicc (till ngt vminek a, vmihez); göra ett ~ till ngt vázlatot készít vmihez -kasta 1. ->- kasta (ut) 2. átv szór; ~ beskyllningar mot ngn vádakat szór vkire, vádaskodik vki ellen 3. átv (fel)vázol (pl. tervet) -kastare -n, = 1. o kidobó ember (mulató bejáratánál) 2. töltényhüvelykivető (szerkezet) (lőfegyveren) utkik -en 1. (meg)figyelés, kémlelés; hålla ~ efter ngn leselkedik vkire, figyel vkit; hålla ~ på ngt les v. kémlel (v. szemmel tart) vmit 2. plur: -ar (hajó) figyelőhely, őrhely; árbockosár; stå pá ~ őrt áll, őrszolgálatot teljesít 3. hajó figyelő, őr(matróz) utkikstorn -et, = figyelőtorony, őrtorony ut|klarera hajót indításra készít, hajót a vámnál kijelent -klarering -en, -ar hajó indításra készítése, hajó kijelentése a vámnál -klipp -et, — urklipp -kläcka -kläckte, -kläckt 1. kikölt, kikelt; keltet (tojást, halikrát) 2. átv kifőz, kieszel -kläckning -en, -ar 1. kiköltés, kikeltés; keltetés (tojásé, halikráé) 2. átv kifőzés, kieszelés -kläckningsmaskin -en, -er keltetőgép -klädd -klätt [vminek] (fel)öltözöit v. álcázott, [vmilyen] jelmezt öltött; ~a till indianer indiánoknak öltözött, indiánruhás -klädning -en, -ar,utklädsel

-klädsel -n ålöltözet, jelmez, maskara -komma [-o-] -kom, -kommit kijön, megjelenik (könyv); vö. komma (ut); boken utkom pä v. hos ett ungerskt förlag a könyv egy magyar kiadó-(vállalat)nál jelent meg; en nyligen utkommen bok egy nemrég megjelent v. kiadott könyv -kommendera [-0-] kivezényel, kirendel utkomst [-0-] -en megélhetés; ha sin ~ av språklektioner nyelvórák adásából él -möjlighet -en, -er megélhetési v. kereseti lehetőség ut|kora [-Ö-] kiválaszt, kiszemel; hans ~de a (szíve) választottja, a jövendőbelije -kristallisera: ~ sig kristályosodik; átv kikristályosodik, -kräva -krävde, -krävt követel (ngt av ngn vkitől vmit); ~ hämnd av ngn för ngt bosszút áll vkin vmiért -kyld -kylt kihűtött, kihűlt -kämpa végigharcol, -küzd, (meg)vív; våldsamma strider ~des heves harcokat vívtak, heves harcok folytak -körare -n, = árukihordó, (áru)szállító -körd -kört 1. kikergetett, kiűzött, kihajtott; kidobott; vö. köra (ut); han har blivit ~ från sin bostad lakásából kirakták az utcára 2. átv agyonhajszolt, elcsigázott, elgyötört -körning -en, -ar 1. házhoz szállítás (árujé) 2. kiker-getés, kiűzés, kihajtás; kidobás (emberé)

utlandet a külföld; i ~ külföldön; handel med ~ a külfölddel való kereskedelem, külkereskedelem; resa till ~ külföldre utazik utlands [pressen a külföldi sajtó v. újságok -resa -n, -or külföldi utazás v. út -svensk -en, -ar külföldön élő svéd ut|led -lett, -ledsen -ledset belefáradt, [vmit] unó; bli ~ på ngt ráun vmire, megun vmit, beleun

v. belefárad vmibe; jag är ~ på det hela nagyon unom már az egészet, torkig vagyok az egésszel, elegem van az egészből ut|levad kiélt; (kicsapongások következtében) erejét vesztett -levelse -n kiélés (érzelmeké) -ljud -et, = nyelv véghangzó, szó utolsó hangja; i ~ szó végén -ljudande nyelv szóvégi -lopp [-0-] -et, = ki- v. lefolyás, kiömlés; betorkollás; torkolat; sjön saknar ~ a tónak nincs lefolyása; ge ~ åt sina

känslor szabad folyást enged érzelmeinek -loppsdike [-0-] -t, -n vízleeresztő árok v. csatorna -loppsrör [-0-] -et, ki- v. lefolyócső -lottning [-0-] -en, -ar kisorsolás -lova [-Ö-] (meg)ígér, kilátásba helyez (ngt åt ngn vkinek vmit); det ~de landet az ígéret földje (Palesztina); på ~d tid a kitűzött v. megígért időre -luftning -en kiszellőztetés -lysa -lyste, -lyst 1. kitűz (időpontot), közhírré tesz; (meg)hirdet, kiír (versenyt); ~ en auktion árverés időpontját kitűzi, aukciót hirdet; ~ en pristävlan pályázatot hirdet v, kiír 2. harmadszorra kihirdet (házasságkötési szándékot, templomban) utllåna (ki)kölcsönöz, kölcsönad (mol 'ränta kamatra) -låning -en, -ar kikölcsönzés, kölcsönadás; hitelügylet utlånings [avdelning -en, -ar kölcsönzési

osztály -ränta -n, -or kölcsönkamat ut|låta -lät, -låtit: ~ sig nyilatkozik, véleményt nyilvánít v. mond (om ngt vmiről); (ki)fakad, kitör -låtande -t, -n szakvélemény, szakértői vélemény v. jelentés, nyilatkozat; (hatósági) véleményezés; avge ~ om ngt (szak)véleményt ad vrniről, véleményez vmit -lägg -et, = kiadás, költség (för ngt vmire); ~ för tull och frakt vám- és fuvarköltség -lägga -lade, -lagt 1. kihelyez, kitesz, kirak; vö. lägga (ut) 2. átv kifejt, fejteget; értelmez, magyaráz -läggning -en, -ar 1. kihelyezés, kitevés, (ki)rakás; ~ av nät hálókivetés 2. átv kifejtés, fejtegetés; értelmezés, magyarázat; ~ av bibeln bibliamagyarázat -lämna kiad, kiszolgáltat (átv is); vö. lämna (ut) -lämning -en, -ar kiadás (pl. jegy-), kiszolgáltatás; kézbesítés; jog kiadatás utländsk -t külföldi

utländska -n 1. tréf [vmely] idegen nyelv

2. plur: -or külföldi nő utlänning -en, -ar külföldi (ember),

idegen állampolgár utlänningskommission [-ko-] -en, -er külföldieket ellenőrző hivatal (S) ut|lärd -lärt kitanult, (ki)képzett -läsa -läste, -läst: ~ ngt ur ngt kiolvas vmiből vmit; vö. läsa (ut) -löpa -löpte, -löpt v. -lupit 1. hajó kifut 2. végződik [vmiben]; ~ i en spets csúcs-utlöpande

ban végződik 3. (bele)torkollik, (bele-) ömlik 4. lejár (határidő, szerződés); kontraktet utlöper den 15 mars a szerződés március 15-én jár le -löpande -t: efter fristens ~ a határidő lejárta után -löpare -n, — 1. nov tőhajtás, inda 2. kiágazás, nyúlvány; földr előhegység; Alpernas <» az Alpok előhegysége v. nyúlványai 3. ép kiugró v. kiálló rész, kiszögellés -löpningstid -en lejárati idő, határidő (kötelezettség teljesítésére) -lösa -löste, -löst 1. kivált (érzelmet is); kielégít (kilépő üzlettársat); átv kelt, előidéz; vö. lösa (ut) 2. teáin kiold, kikapcsol; felold (féket) -lösning -en, -ar 1. kiváltás (foglyoké; érzelmeké); kielégítés (üzlettársé); átv keltés, előidézés (érzelemé) 2. techn kioldás, kikapcsolás; kioldódás, kikapcsolódás; feloldás (féké) -lösningsan ordning -en, -ar kikapcsolóbérendezés, kioldószerkezet lit| mana kihív (átv is), provokál; ~ ngn på duell kihív vkit párbajra; ~ ödet szembeszáll v. dacol a sorssal -manande kihívó, provokatív; ingerlő; ~ blick kihívó tekintet -maning -en, -ar kihívás, felhívás (párbajra, küzdelemre) (átv is); provokáció -marsch -en, -er kivonulás -matta elbágyaszt, kifáraszt, kimerít; ~ fienden kifárasztja az ellenséget -mattad (el)bágyadt, (el)fáradt, kimerült -mattning -en kifárasztás, kimerítés; kifárad ás, kimerülés; fáradtság, kimerültség

utmed praep mentén, mentében, mellett; gå ~ kusten a (tenger)part mentén (végig)megy; ~ varandra egymás mellett v. oldalán ut|minutera kicsinyben árusít v. kimér (szeszes italokat) -minutering -en kicsinyben i árusítás v. kimérés (szeszes italoké), italmérés -mynna (beletorkollik (folyó, utca) (i ngt vmibe); átv befejeződik, végződik (i ngt vmivel) -myntning -en 1. pénzérme (ki)verése 2. átv kihasználás, hivatkozás -måla kiszínez (átv is), (ki)fest; lefest -marg-lad kiaszott, lesoványodott, girhes -märka -märkte, -märkt I. vt 1. kitüntet 2. kijelöl; kitűz (útvonalat); feltüntet, jelez; ~ en gräns határvonalat kijelöl v. kitűz; ~ priset feltünteti az

árat 3. jellemez II. ~ sig kitűnik, kitünteti magát (genom ngt vmivel);

sig i ngt kitűnik vmiben; ^ sig framför andra kiválik v. kiemelkedik a többiek közül -märkande megkülönböztető; jellemző (Jör -re); ~ egenskap megkülönböztető tulajdonság v. jegy; ^ kännetecken ismertetőjegy, karakterisztika -märkelse -n, -r kitüntetés; rendjel, érem -märkelse-tecken -tecknet, = kitüntető jelvény, kitüntetés, rendjel-märkt I. adj kitűnő, kiváló; nagyszerű, pompás; med ~ beröm godkänd beröm II. adv kitűnően, kiválóan; nagyszerűen, pompásan; här mår jag ~ (bra) kitűnően érzem itt magam; med ~ högaktning kiváló tisztelettel ut|mäta -mätte, -mätt jog: (le)foglal, zálogol -mätning -en, -ar jog: zálogol ás, (le)foglalás; göra ~ hos ngn foglal vkinél (för ngt vmiért) -mätningsman -mannen, -män (bírósági) végrehajtó, zálogoló -mönstrakiselejtez, kimustrál; visszautasít, nem fogad el; kat alkalmatlannak minősít, felment (szolgálat alól), o kiszuperál -mönstring -en, -ar kiselejtezés, kimustrálás; visszautasítás; kat felmentés, o ki-szuperálás lit|nyttja kihasznál; kiaknáz; hasznosít, értékesít, felhasznál; ~ tillfället fel-V. kihasználja az alkalmat; ~ en gruva (egy) bányát kiaknáz; han ~de sin uppfinning értékesítette találmányát; en sparsam husmor ~r aili egy takarékos háziasszony mindent felhasznál -nyttjande -t kihasználás; kiaknázás; hasznosítás, értékesítés, felhasználás -nämna -nämnde, -nämnt kinevez (till ngt vminek, vmivé); ~ ngn till professor kinevez vkit egyetemi tanárnak -nämning -en, -ar kinevezés -nötningen el-v. kikoptatás, elhasználás, elnyűvés; el- i\ kikopás, elhasználódás -nött el- v kikoptatott, (el)használt, elnyűtt, viselt; el- v. kikopott, elhasználódott; átv elcsépelt; bli ~ el- v. kikopik, elhasználódik, elnyüvődik; átv elcsépeltté válik utochin|vänd -vänt kifordított, visszájára fordított utom [-o-] I. praep 1. .. .-n kívül; ^ staden a városon kívül; ~ tjänsten (a)utombords

szolgálaton kívül; vi har inte varit ~ dörren idag ma [még] ki sem mozdultunk a lakásból; ~ all fara minden veszélyen túl; ~ allt tvivel kétségkívül, kétségtelenül 2. .. .-t kivéve (v. nem számítva); ~ allt detta mindezen kívül v. felül; alla ~ du rajtad kívül mindenki, mindenki(,) kivéve téged; alla stannade ~ jag mindnyájan maradtak),) csak én nem; hon är allt ~ vacker (ő) rninden(,) csak nem szép; ^ vid regn kivéve ha esik az eső 3. bli ~ sig kikel magából, kijön a sodrából, dühös lesz; vara ~ sig magán kívül van, ki van kelve magából, dühöng; vara ~ sig av glädje magán kívül van örömében II. conj: ~ (det) att ... azon kívül hogy ...; ~ att vi har talat med honom har vi också skrivit nemcsak beszéltünk vele hanem írtunk is neki; ~ när kivéve amikor v. ha utombords [-om-] adv hajó külsején, ha-jó(oldalo)n kívül -motor [-or] -n, -er külső farmotor (csónaké) -motorbåt [-or] -en, -ar külső farmotoros csónak utomeuropeisk [-om-] -t Európán kívüli

utomhus [-o-] adv házon kívül, udvaron, szabadban, kinn; összet előtag szabadtéri (sp is); külső -antenn -en, -er külső antenna -arbete -t, -n szabadban végzendő ill. végzett munka -idrott [-o-] -en szabadtéri sport -möte -t, -n szabadtéri gyűlés, utom|kring [-o-] I. praep körül; ~ huset a ház körül II. adv körül, köröskörül; a környéken, [vminek a] környékén; ~ trakten köröskörül a környéken -lands adv külföldön; külföldre; összet előtag külföldi; resa ~ külföldön utazgat; külföldre utazik; vistas ~ külföldön tartózkodik v. időzik -landsvistdse -n, -r külföldi tartózkodás -ordentlig [-or-] -t rendkívüli, kivételes, kimagasló; av ~ betydelse rendkívüli fontosságú v. jelentőségű -ordentligt [-or-] adv rendkívülien), kivételesen, szokatlanul -skärs adv a sziklaszigeteken túl, nyílt tengeren -stående kívül álló; kívülálló, be nem avatott -äktenskaplig -t házasságon kívüli; ~t barn házasságon kívül született gyer(m)ek utopi ~(e)n utopia, megvalósíthatatlan álom, légvár

utopisk -t utópisztikus, megvalósíthatatlan, délibábos utopist -en, -er utópista, délibábos terveket szövögető ember utjpeka rámutat (ngn vkire), megmutat; ~ ngt på kartan megmutat v mit a térképen; han är ~d som kandidat ő van kiszemelve jelöltnek -pinad, O -pint elkínzott, el- v. agyoncsigázott, el- v. meggyötört -plundra kifoszt, kirabol; megfoszt (på ngt vmi-tői) -plundring -en, -ar kifosztás, kirablás

ut|plåna el- v. kitöröl, megsemmisít; eltüntet; ~ ngt ur minnet kitöröl vmit az emlékezetéből; ~ alla spår minden nyomot eltüntet; vara elmosódott, olvashatatlanná vált (iras); hela byn ~des az egész falu a föld színével vált egyenlővé -post [-o-] -en, -er kat: előőrs, előretolt őrszem; åtv [vminek az] előretolt bástyája -postera [-o-] ki- v. felállít (őrszemet) ut|pressare -n, — zsaroló -pressning -en, -ar kisajtolás, kipréselés; kicsikarás; (ki)zsarolás -pressningsförsök -et, = zsarolási kísérlet -prångling -en forgalomba hozatal; terjesztés (pl. híreké); han dömdes

för ~ av falska pengar hamis pénz forgalomba hozatala miatt elítélték -präglad (világosan) kifejezett, kimondott; határozott, nyilvánvaló -pumpad 1. kiszivattyúzott, kipumpált 2. átv o lestrapált, kidöglött -pyntad ki- v. felcicomázott; vara ~ felcicomázta v. kicsípte magát -rangera [-n^s-] kiselejtez

ut|reda -redde, -rett 1. kibogoz; kivizsgál, tisztáz, tárgyai (ügyet)-, megold (problémát) 2. jog felszámol (hagyatékot, csődtömeget) -redning -en, -ar 1. kibogozás; (hivatalos) kivizsgálás, tisztázás, tárgyalás (ügyé); megoldás (problémáé); vizsgálat (eredménye); hivatalos állásfoglalás, szakértő^) megállapítása v. véleménye; frågan är under ~ a kérdés kivizsgálása folyamatban van, az ügy tárgyalás alatt van 2. jog hagyaték ill. csődtömeg gondnoki felszámolása; ker felszámolás, likvidálás 3. személyes felszerelési tárgyak (katonáé) utrednings [kommission [-ko-] -en, -erutredningsman

[vmely] ügy kivizsgálására v. megtárgyalására kiküldött bizottság -man -mannen, -män jog: csődtömeggondnok; hagyatéki felszámoló gondnok; ker felszámoló, likvidátor; kirendelt szakértő ut|rensa kigyomlál; rensa (ut); div eltávolít; ~ misshagliga personer nem kívánatos személyeket eltávolít -rensning -en, -ar pol: tisztogatás -rensningsaktion -en, -er pol: tisztogatási akció

utrera túloz, túlzásba visz; áív kiélez;

en ~d smak szélsőséges ízlés ut|resa I. s: -n elutazás, kiutazás; ~n till Polen elutazás Lengyelországba II. vi: -reste, -rest elutazik, (ki)utazik; vö. resa1 IL utrese|förbud -et, — kiutazási tilalom -tillstånd -et, = kiutazási engedély -visum = v. -et, -visa v. = kiutazási vízum

utriggare -n, = hajó t. kültfilla (csónakon) 2. külvillás (hosszú keskeny) verseny csónak; ki vetővel ellátott vitorláscsónak utrikes I. adj külföldi; kül-; komma från en ~ ort valahonnan külföldről jön v. érkezik; minister för t» ärendena külügyminiszter II. adv külföldön; külföldre; jag har rest ~ külföldi utazáson vettem részt, külföldre utaztam; ~ ifrån külföldről -avdelning -en, -ar külügyi osztály (hivatalé, nagyvállalaté); külpolitikai rovat, külföldi •hírek (újságban) -departement -et, = külügyminisztérium -förvaltning -en külügyi igazgatás -handel -n külkereskedelem -korrespondent [-o-, .-o-] -en, -er külföldi tudósító (újságé) -mi-nister -n, -ministrar külügyminiszter -politik -en külpolitika -politisk -t külpolitikái -representation -en 1. külképviseletek (összessége) [(nagy)kö-vetségek, konzulátusok] 2. vállalat külföldi képviseletei v. képviselői -résa -n, -or külföldi utazás v. út -råd -et, = külügyminisztériumi miniszteri tanácsos (S), külügyminisztériumi osztályvezető -utskott [-0-] -et, =s külügyi bizottság (parlamenté) -ären-de -t, -n külügy utlrop -et,= 1. (fel)kiáltás; ge till eít ~ ~ felkiált 2. kikiáltás, áruba bocsá-

tás (árverésen) -ropa 1. felkiált 2. kikiált, kihirdet; ~ ngn till konung kikiált vkit királynak 3. kikiált, áruba bocsát (árverésen, vásáron); hangos szóval ajánlgat (árut) -ropare -n, = kikiáltó (pl. árverésen) utrops I ord -et, = nyelv indulatszó -sats -en, -er nyelv: felkiáltó mondat -tecken -tecknet, = nyelv felkiáltójel ut|rota kiirt, ki- v. elpusztít -rotning -en, -ar (ki)irtás, ki- v. elpusztítás -rot-ningskrig -et, =.irtóháború -rotnings-medel -medlet, = irtószer, féregirtó -rucklad (el)züllött, (kicsapongások-ban egészségileg) tönkrement, kicsapongó -rusta felszerel; felfegyverez; ellát (minden szükségessel); ~ trupper csapatokat felszerel; vara klent ~d på v. å huvudets vägnar gyengén van eleresztve ész dolgában, gyenge képességű -rustning -en, -ar felszerelés; felfegyverzés; ellátás; felszerelési tárgyak, szerelvény utryckning -en, -ar 1. kitépés, ki- v. leszakítás 2. kivonulás, kirukkolás (kat is); göra flera ~ar többször kivonul (pl tűzoltóegység) 3. kat szabadságolás, elbocsátás utrycknings order [-ör-] -n, = kat kivonulási parancs utjrymma -rymde, -rymt kiürít (lakást, helyiséget) (kat is); elhagy; fienden utrymde fästningen az ellenség kiürítette v. elhagyta v. feladta az erődöt -rymmande -t kiürítés (kai is), elhagyás -rymme -t 1. (férő)hely; ha ~ för mer möbler több bútor számára is van hely; det är knappt om ~(t) szűken van hely, szűkében vagyunk a helynek; brist pá ~ helyszűke; i brist på ~ hely hiányában 2. plur: -n (mellék)helyiség -rymmesskäl: av ~ tekintettel a helyszűkére, helymegtakarítás végett, hely hiányában -rymning -en, -ar kiürítés (lakásér helyiségé) (kat is), elhagyás -räkning -en, -ar (ki)számítás;. átv számítás, szándék; det är ingen ~ med det

ennek nincs értelme, ez céltalan, ebben nincs ráció v. fantázia; det är ~ (med) att köpa nu előnyös v. kifizetődő (dolog) most vásárolni; med ~ számítással, szándékosan, megfontoltan -rötta elvégez, véghezvisz; megcsinál, elintéz;Afrättning

teljesít, végrehajt; ~ ett arbete munkát elvégez; ~ ärenden ügyeket intéz, megbízásokat teljesít, kommissiózik; vad har ni ~t i dag ? (ön) mit végzett nia?; dèt qr ~t el van intézve -rättning 1. re®,-ar. elvégzés, véghezvitel; -elintézés; teljesítés, végrehajtás 2. elintéznivaló, megbízás, kommissió -röna -rönte, -rönt kiderít, kivizsgál, tisztáz; megállapít, megtud; det har utrönts att kiderült (v. megállapítást nyert) hogy

utjsaga -n, -or, -sågo- n, -r kijelentés, állítás, közlés; efter vittnets utsago a tanú állítása szerint -satt 1. kihelye-zatt, kitett; vö. sätta (ut) 2. kitűzött, meghatározott; pä ~ tid a kitűzött v. megbeszélt időben 3. átv kitett (för ngt vminek); veszélyes; ett ~ läge veszélyes helyzet v. fekvés; en ~ ställning exponált állás; ~ för luftens inverkan a levegő hatásának kitett; hon är ~ för förkylningar hajlamos a megfázásra; vara ~ för kritik kritika tárgya; vara ~ för smitta ki van téve a fertőzés veszélyének -schasad ->• ut-.sjasad -se -såg, -sett kiszemel, (kiválaszt, kijelöl, szán [vkinek]; vö. se (ut); ~ ngn till sin efterträdare utódjának kiszemel v. szán vkit; ~ ngn till ledare megtesz v. kijelöl vkit vezetőnek; ~ ngn till att föra protokollet megbíz vkit a jegyzőkönyv vezetésével -seende -t, -n külső, küllem, kinézés; külszín, látszat; ~t bedra (ge)r a látszat csal; efter ~t att döma a látszatból (v. a külső után) ítélve, a látszat szerint; till ~t látszatra, külsőre, látszólag; jag känner honom blott till ~t csak látásból ismerem őt; nu fick saken ett helt annat ~ így már egészen másképp fest a dolog -segling -en ki- v. elvitoriázás -sida -n, -or külső (oldal)

tltsikt -en, -er kilátás (átv is); remény; från tornet har man en härlig ~ åt v. mot söder a toronyból gyönyörű kilátás nyílik délre (v. déli irányban); rum med ~ mot parken szoba kilátással a parkra, parkra néző szoba; ~en över staden a kilátás a városra; ha ~ att få ngt kilátása v. reménye van vmire; du har goda ~er att bli väld jó kilátásaid vannak arra hogy megválasztanak;

försöket har ingen ~ att lyckas nincs semmi kilátás arra hogy a kísérlet sikerül; ha ~ till framgång kilátása van sikerre; ställa i ~ kilátásba helyez utsikts jberg -et, = kilátóhegy -lös -t kilátástalan, reménytelen -plats -punkt -en, -er kilátóhely -torn -et, = kilátótorony

ut|sira (fel- v. ki)díszít; kicifráz, kicikor-nyáz -sirning -en, -ar (fel- v. ki)díszí-tés; kicifrázás, kicikornyázás; dísz(ít-mény), ékítmény; cifrázat, cikornya -sjasad o agyonhajszolt, holtfáradt -skeppa hajón kiszállít, kivisz (külföldre, árukat) -skeppning -en, -ar ki-v. elszállítás (hajón, külföldre), elha-józás; kivitel, exportálás -skeppnings-hamn -er, -en behajózási kikötő -skjutande kiugró (ép is), ki- v. előrenyúló; ~ udde [tengerbe] benyúló földnyelv utskott1 [-o-] -et, — 1. bizottság (parlamenti is) 2* kinövés, nyúlvány, kinyúló rész utskott2 [-o-] -et ker: selejt, selejtes v. hibás áru

utskottsbetänkande [-o-] -t, -n bizottsági jelentés v. (szak)vélemény -ledamot -en, -ledamöter bizottsági tag utskotts|porslin [-o- ... -o-] -et (kis) hibás v selejtes porcelán (edény) -vara -n, -or selejtes v. hibás áru, selejtáru ut|skrattad kinevetett, kikacagott; vő. skratta (ut); bli ~ kinevetik, kikacagják -skriken -skriket 1. fel- v. agyondicsért, agyonreklámozott 2. rossz, hírű, hírhedt ut|skriva -skrev, -skrivit 1. kiír; leír, letisztáz, ki- v. lemásol; kiállít (pl. számlát); vö. skriva (ut); summan skall ~s az összeget ki kell írni (betűkkel) 2. orv elbocsát, kiír (betegállományból); ~ från sjukhus a kórházból elbocsát (v. távozásra kiír); bli utskriven kiírják, elbocsátják (a kórházból), elhagyja a kórházat; hon har utskrivits som jrisk (betegállományból) kiírták; elbocsátották a kórházból 3. kat rég toboroz, verbuvál, soroz; hiv kivet, kiszab (pl. adót) 4. végigír, teleír -skrivning -en, -ar 1. kiírás; leírás, le-tisztázás, ki- v. lemásolás; kiállítás (pL számláé) 2. orv elbocsátás (kórházból), kiírás (betegállományból) 3. kat rég toborzás, verbuválás, katonaszedés;utskuren

hiv kivetés, kiszabás (pl. adóé) 4. teleírás -skuren -skuret kivágott; kifaragott; vö. skära2 (ut) -skylder plur adók, adóteher -skällning -en, -ar o letolás, (le)szidás; få en rejäl ~ alaposan letolják, alapos szidást kap ufskänkning -en italmérés utskänknings|lokal -en, -er italmérés, -bolt, kocsma, csapszék; söntés, ivó (-szoba) -rättighet -en, -er italmérési jog, kocsmajog utskär -et, = földr kis (szikla)sziget a (->-) skärgården külső részén (v. a szigetvilágon túl) utskärning -en, -ar 1. kivágás, kimet-szés; kifaragás 2. (fa)faragvány 3. kiherélés, kasztrálás utslag -et, = 1. (bőr)kiütés; han har ~ i ansiktet kiütés van az arcán, kiütéses az arca 2. ki- v, eltérés, kilengés (pL mérlegé), elhajlás; magnetnålen gór v. ger ~ a mágnestű kileng v. kitér 3. jog döntés; határozat; ítélet; avkunna v. fälla ett ~ ítéletet hirdet v. mond; fälla ~et eldönti a dolgot, döntő (tényező); hans ord fällde ~et az ő szava döntött (v. voit a döntő) 4. átv kifejeződés, megnyilvánulás; következmény; ~ av fientlig stämning ellenséges hangulat megnyilvánulása v. következménye 5. techn csapolás (olvasztókemencéé) ut|slagen -slaget 1. kiütött; vö. slå2 (ut) 2. kifeslett, kinyílt; kilombosodott (fa); en ~ blomma (egészen) kinyílt virág 3. utslaget hår kibontott v. kibomlott haj 4• kiöntött, kiömlött, kilöttyent 5. sp (selejtező mérkőzésen) kiesett, legyőzött 6. kártya kijátszott, kiadott (lap) utslagning -en, -ar sp: selejtezés; kiesés

(versenyből) utslags|givande döntő, elhatározó, irányadó -röst -en döntő szavazat (pl. elnöké) -tävling -en, -ar sp: selejtező mérkőzés, kupamérkőzés ut|sliten -slitet elnyűtt, elkoptatott, használt, viselt, ócska; lefutott (jármű); átv agyondolgozott; utslitna kvickheter ócska v. szakállas viccek; utslitna talesätt elcsépelt szólamok ut [slockna [-o-] 1. kialszik 2. átv kihal -slunga 1. slunga (ut) 2. átv: ~ förbannelser átkot szór -släpad lestra-

pált, agyondolgozott, holtfáradt; vara ~ le van strapálva, o egészen ki van (nehéz munkától) -smyckad (ki- v. feldíszített, felékesített; átv (meg-) szépített (igazság) -smyckning -en, -ar 1. ki- v. feldíszítés, felékesítés 2. díszítmény, ékítmény, cifrázat -smygande: komma ~ lopakodva jön (ki), kilopakodik, kioson ut|socknes I. adj más községbeli, nem helybeli, nem idevaló(si); han är ~ nem helybeli v. itteni lakos, más vidékről való; du är ingen ~ nem vagy itt idegen, idevaló(si) vagy II. adv más községbe; más községben, nem helyben; komma ~ ifrån más községből jön -spana kifürkész, kipuhatol, kikémlel -spark -en, -ar sp: kezdőrúgás (mérkőzésen) -spekulerad (ravaszul) kiagyalt, kifundált, kispekulált; en ~ skälm ravasz v. agyafúrt kópé -spel -et, = kártya hívás v. kezdés (joga); elsőként kijátszott kártya; han har ~et ő hív (v. játszik ki) -spelad kijátszott; vö. spela (ut); en ~ grammofonskiva lejátszott hanglemez; ett utspel(a)t kort (egy) kijátszott v. kiadott kártya; ett utspel(a)t instrument tönkrejátszott hangszer -spelas -spelades, -spelats (le)játszódik; händelserna utspelades inför våra ögon az események szemünk előtt játszódtak le; handlingen ~ i Helsingfors a cselekmény Helsinkiben játszódik -spin-^na -spann, -spunnit átv: ~ sig szövő-"dik, kifejlődik, kezdődik -spisa etet, étkeztet; élelmez, ellát (csapatokat) -spisning -en etetés, étkeztetés; élelmezés, ellátás -spisningsställe -t, -n 1. étkezőhely, étkezde 2. étkeztető-hely, népkonyha -sprida -spridde v. -spred, -spritt ki- v. szétszór; (elterjeszt; (szét)áraszt (fényt); vö. sprida (ut) -spridning -en ki- v. szétszórás; (el)terjesztés -springande: komma ~ futva jön ki -språng -et, = 1. kiugró rész, kiszögellés, nyúlvány; ép falkiugrás 2. kiugrás -spädd -spätt (felhígított, feleresztett; felhígult; híg; vö. späda (ut) -spädning -en, -ar (felhígítás, feleresztés; felhígulás -stakad 1. kitűzött, kijelölt, kimért; vö. staka* (ut) 2. átv felvázolt, körvonalazott (terv) -stakning -en, -ar 1. kitűzés,

kijelölés, kimérés 2. átv felvázolás, körvonalazás (tervé) -stofferad [-0-] kidíszített, ki- v. felcicomázott -stråla vt, vi (ki)sugároz, kibocsát (sugarakat); átv sugárzik; gatorna ~r från torget az utcák sugárszerűen ágaznak szét a térről -strålning -en, -ar (ki)sugárzás -sträcka -sträckte, -sträckt I. vt 1. sträcka (ut) 2, átv meghosszabbít; kiterjeszt (till ngt vmire) IL ~ sig kiterjed; elterül -sträckning -en, -ar ki-nyújtás; kinyúlás; átv meghosszabbítás; kiterjesztés; kiterjedés, terjedelem; använda ngt i §tor ~ széles körben alkalmaz vmit; i hela dess ~ egész terjedelmében; i viss ~ bizonyos mértékben v. fokig -sträckt kinyújtott; kiterjesztett; kiterjedt; i ~ bemärkelse tágabb értelemben; ligga ~ kinyúj-tóz(kod)va v. elnyúlva fekszik -strömning -en, -ar (ki)áramlás, (ki)ömlés -studerad (ravaszul) kiagyalt, kiszámított, rafinált; kitanult, minden hájjal megkent, o dörzsölt utstyrsel -ny

utstyrslar 1. kiállítás, díszítés; ker csomagolás, adjusztálás; boken har en vacker ~ a könyv szép kiállítású 2. felszerelés, felszerelési tárgyak v. cikkek (techn is); kelengye, stafírung; bilens ~ är komplett az autó mindennel fel van szerelve (v. felszerelése teljes) -stycke -/, -n szính: látványos (szín)darab ut|stå -stod, -stått kiáll, elvisel, eltűr; ~ svåra lidanden súlyos szenvedéseket áll ki; ~ sin strafftid letölti v. leüli büntetését -stående kiálló, előreálló, kiugró; ~ tänder ki- v. előreálló fogak; ~ ögon kidülledt szem(ek); ~ öron elálló fül(ek) -stånden -ståndet kiállott, elviselt, eltűrt; utståndna lidanden ki-állott szenvedések; efter utståndet straff a büntetés elszenvedése v. letöltése után -ställa -ställde, -ställt kiállít; vö. ställa (ut) -ställare -n, = 1. kiállító 2. kibocsátó (pl. váltóé) utställning -en, -ar kiállítás; tárlat utställnings |föremål -et, = kiállítási v. kiállított tárgy -hall -en, -ar kiállítási csarnok -monter [-0-] -n, -montrer v. -montrar kiállítási vitrin v. tárló ut|stöta -stötte, -stött 1. kitaszít, kilök; ki- v. elűz; vö. stöta (ut); känna sig utstött ur samhället a társadalomból

kitaszítottnak érzi magát 2. átv kibocsát, hallat (kiáltást) 3. kizár; han utstöttes ur föreningen kizárták az e-gyesületből -stötning -en, -ar 1. kita-szítás, kilökés; ki- v. elűzés 2. átv kibocsátás, hallatás (hangé) 3. kizárás (ur ngt vmiből) -suga -sög, -sugit kiszív; kiszivattyúz; vö. suga (ut); átv kiszipolyoz, kizsákmányol;, kizsarol, kimerít (talajt) -sugare -n = (kiszipolyozó, kizsákmányoló -sugning -en 1. kiszívás; kiszivattyúzás 2. átv (ki-) szipolyozás, kizsákmányolás; kizsarolás (talajé) -sugningspump -en, -ar vákuumszivattyú -sugningssysteni -et, = pöl kizsákmányoló v. kiszipolyozó rendszer -svettning -en kiizza-dás -svulten -svultet kiéhezett -svult-ning -en kiéheztetés -svängd -svängt kifelé ívelt -svävande átv kicsapongó, feslett, züllött -svävning -en, -ar 1. kicsapongás; szertelenség, mértéktelenség; züllés 2. elkalandozás, kitérés (pl, beszédben); hon gjorde många ~ar från ämnet sokszor elkalandozott a tárgytól -så -sådde, -sått (el)vet, elhint (magot) -såld -sått kiárusított; el- v. kifogyott, elkelt; szính: utsålt hus telt ház utsäde -t, -n vetőmag utsädesvete -t vető(mag)búz£ utsäljning -en, -ar kiárusítás ut|sända -sände, -sänt 1. kiküld; ~ cirkulär körlevelet küld ki v. szét; ~ till utlandet külföldre (ki)küld; vår utsände medarbetare kiküldött munkatársunk, különtudósítónk 2. fiz kibocsát (fényt, hőt) 3. rádió sugároz, közvetít, (le)ad -sändning -en, -ar 1. rádió adás, közvetítés 2. ki- v. szétküldés (pl. újságé) -sändningstid -en, -er rádió: adási idő -sätta -satte, -satt I. vt 1. kitesz (för ngt vminek); ~ ngn för fara veszélynek tesz ki vkit 2. kitűz (jutalmat, időpontot), meghatároz 3. sätta (ut) II. ~ sig för ngt kiteszi magát vminek -sökning -en, -ar jog: végrehajtás -sökt I. adj válogatott, (nagy gonddal) kiválasztott, választékos, igen finom II. adv válogatottan,, választékosan, rendkívül(ien); ~ vacker választékosan v. rendkívül szép -söndra 1. elkülönít, el- v. különválaszt, kiválogat 2. fiziológia kiválaszt -sönd-utsövd

ring -en, -ar 1. elkülönítés, el- v. különválasztás, kiválogatás 2. fiziológia kiválasztás; váladék -sövd -sövt: du är inte ~ nem aludtad ki magad, nem vagy kialudva ut|tag -et, = 1. bemetszés, bevágás 2. vili megcsapolás, leágazás; csatlakozóaljzat 3. kivét(el) (pénzé, bankból) -tagning -en, -ar 1. kivevés, kivétel, felvétel (pénzé) 2. sp válogatás uttagnings |blankett -en, -er (pénz)kivételi űrlap (bankban), kifizetési űrlap -tävling -en, -ar sp: válogató verseny v. mérkőzés

ut|tal -et, — kiejtés (szóé, hangoké) -tala I. vt 1. kiejt, kimond 2. kifejez, közöl; ~ sitt missnöje kifejezi elégedetlenségét, hangot ad elégedetlenségének II. ~ sig nyilatkozik, szól (om ngt vmi-ről); állást foglal (för ngt vmi mellett) uttalande -t, -n kijelentés, nyilatkozat; megállapítás, (szak)vélemény; [vmi-nek a] kifejezése v. nyilvánítása uttals {beteckning -en, -ar kiejtés jelölése, fonetikai jel(ölés) v. átírás -fel -et, = kiejtési hiba -lexikon [-0-] -et, = v. lexika kiejtési szótár -lära -n nyelv: helyes kiejtés, ortoepia; hangtan, fonetika

ut|taxera kiró, kivet, megállapít (költség-hozzájárulást, adót) -taxering -en, -ar kirovás, kivetés (hozzájárulásé); adó utter -n, uttrar áll: vidra ut|tjänad, -tjänt kiszolgált; en ~ soldat kiszolgált katona -tolka [-o-] értelmez, magyaráz, megfejt (szöveget); tolmácsol -tolkare [-o-] -n = értelmező, magyarázó; tolmácsoló, megfejtő (szövegé) -tolkning [-o-] -en, -ar értelmezés, magyarázás; tolmácsolás, megfejtés -torkad [-o-] kiszárított; kiszáradt; kiaszott uíjtryck -et, = kifejezés; ge ~ åt ngt kifejez v. kinyilvánít (v. kifejezésre juttat) vmit; ge ~ åt sina känslor kifejezést ad érzelmeinek; ta sig (v. komma till) ~ i ngt kifejezésre jut vmiben -trycka -tryckte, -

tryckt kifejez, (ki)nyilvánít; ~ sitt missnöje med ngt kifejezi elégedetlenségét vmi miatt; ~ sig kifejezi magát -trycklig -t kifejezett, határozott, világos -tryckligen,

-tryckligt adv kifejezetten, határozottan, világosan

uttrycks|full -1 kifejezésteljes, kifejező -fullhet -en kifejező erő, kifejezésteljes jelleg, [vminek a] kifejező volta -lös -t kifejezéstelen, üres (pl. tekintet) -medel -medlet, — kifejezőeszköz; språkets ~ a nyelv kifejezőeszközei -sätt -et, = .kifejezésmód; beszédmód, fordulat ut|tråkad unott; bli ~ av ngt megun vmit, vmi untatja v. fárasztja -träda -trädde, -trätt kilép, kiválik {ur ngt vmiből) -träde -t kilépés, kiválás; vid ~t ur hudset a házból való kilépéskor -tröskad átv elcsépelt -tröttad kifárasztott, elcsigázott; kifáradt, kimerült -trött-ning -en 1. kifáraszt ás, elcsigázás 2. (túlságos) kifáradás, fáradtság, kimerültség -tyda -tydde, -tytt megfejt; kibetűz (írást); vö. tyda -tydning -en, -ar megfejtés; kibetűzés (írásé) -tåg -er, = ki- v. elvonulás; truppernas ~ ur staden a csapatok kivonulása a városból -tänjbar -t kinyújtható; átv (el)nyújtható -tömd -tömt 1. kiürített; kiöntött 2. átv kimerített; elfogyasztott; kimerült; vårt tålamod är uttömt türelmünk elfogyott, türelmünknek vége -tömma -tömde, -tömt 1. tömma (ut) 2. átv kimerít; elfogyaszt; du har uttömt dina krafter erőd fogytán van; ~ ämnet kimeríti a tárgyat v. témát (előadó) -tömmande átv kimerítő, mélyreható, teljes; en ~ behandling av ämnet a téma kimerítő tárgyalása -tömning -en, -ar 1. kürítés; kiöntés 2. orv (ki)ürítés (beleké); ürülés; ürülék, széklet ^ utur praep -ból, -bői; ~ ngt vmiből (ki) ut|vakad álmatlanságtól v. virrasztástól v. éjszakázástól fáradt, kialvatlan -väld -valt kiválasztott, válogatott; kiszemelt; ett utvalt sällskap válogatott társaság; utvalda trupper elitcsapatok; hans ~a a (szíve) választottja (nő) -vandra 1. kivándorol, emigrál 2. áll vándorol, költözik -vandrare -n, = kivándorló, emigráns -vandrarfartyg -et, — kivándorlóhajó -vandring -en, -ar kivándorlás, emigrálás -vandrings-lag -en, -ar kivándorlási törvény utveckla I. vt 1. (ki)fejleszt; kifejt; fejteget; ~ stor energi nagy energiát fejt

ki; ~ livlig verksamhet élénk tevékenységet fejt ki; jag ~de min plan kifejtettem v. fejtegettem a tervemet;utveckling

närmare ~ en fråga alaposabban kifejt v. kidolgoz egy kérdést; Jör tidigt ~d koraérett 2. fiz fejleszt, teljesít, termel; maskinen ~r tio hästkrafter a gép tíz lóerőt teljesít (v. teljesítménye tíz lóerő) II. ~ sig (ki)fejlődik (tilt ngt vmivé); kibontakozik; kifeslik utveckling -en 1. (ki)fejlesztés; (kifejlődés; fejlettség; tud evolúció; fortsatt ~ továbbfejlesztés; továbbfejlődés, további fejlődés; vara stadd i ~ fejlődőben v. növekvőben van 2. kifejtés, fejtegetés 3. nov kifeslés 4. kibontás, széthajtogatás; kinyitás (ernyőé); kibontakozás utvecklings|bar -duglig -t fejlődőképes -lära -n biol: fejlődéstan, evolúciós elmélet -möjlighet -en, -er fejlődési lehetőség -period -en, -er fejlődési időszak v. szakasz -stadium -stadiet, -stadier fejlődési fok v. stádium utverka kieszközöl, (meg)szerez (ngt åt ngn vkinek vmit); elér, kijár (ngt hos ngn vkinél vmit) utvidga I. vt kiszélesít, (ki)bővít, (ki)tá-gít; kiterjeszt (útv is); ~ sin affär kibővíti v. megnagyobbítja üzletét; ~ sina kunstkaper bővíti ismereteit II. ~ sig (ki)szélesedik, szélesbedik, (ki)bővül, (ki)tágul; kiterjed utvidgning -eny -ar (ki)szélesítés, (ki)bő-vítés, (ki)tágítás; kiterjesztés (átv is); (ki)szélesedés, bővülés, tágulás; kiterjedés

utvidgnings|förmåga -n kiterjedőképesség, tágulóképesség, nyúlóképesség -koefficient -en, -er fiz: tágulási v. kiterjedési v. nyúlási együttható ut|vikning -en, -ar 1. ki- v. széthajlítás; ki- v. széthajlás 2. átv ki- v. eltérés; göra en ~ från ämnet eltér a tárgytól (előadó) -vilad kipihent -vinna -vann, -vunnit kinyer, kitermel (fémet, cukrot) -vinning -en kinyerés, kitermelés -visa 1. kiutasít, kitilt; száműz; bli ~d ur landet kiutasítják az országból 2. ki- v. megmutat; ~ ett saldo av kr.... ... korona egyenleget mutat (v. e-gyenleggel zárul); det får framtiden ~ majd a jövő megmutatja; vilket därav att ami kiderül abból hogy 3. (meg)jelöl, jelez; en minnestavla ~r huset emléktábla jelzi a házat -visning +en, -ar kiutasítás, kitiltás; számű-

z(et)és -visningsorder [-ör-] -n, = ki-utasítási v. kitiltási parancs -visslad kifütyült; vö. vissla (ut); talaren blev ~ a szónokot kifütyülték -votera ki-v. megbuktat (szavazás útján), leszavaz -vuxen -vuxet 1. kinőtt (pl. ág); vö. växa (ut) 2. kifejlett, felnőtt -väg -en, -ar 1. kiút, kibúvó; finna (v. hitta på) någon ~ talál valami kiutat v. megoldást v.

kibúvót; som sista ~ mint utolsó mentsvár v. remény 2. kivezető út; odavezető út, odamenetel; på ~en blev hon sjuk odamenet megbetegedett -välja -valde, -valt kiválaszt, kiválogat; megválaszt utvändig -t külső; ~ målning külső festés v. mázolás -vändigt adv kívül; ut- och invändigt kívül-belül utvärdshus -et, — nyári vendéglő, zöldvendéglő

utvärtes I. adv külsőleg; medicinen skall användas ~ a gyógyszert külsőleg kell használni II. adj indecl külső, külsőleg használandó; till ~ bruk külső használatra, külsőleg használandó ut|växla 1. kicserél; ~ fångar foglyokat kicserél; dipl: ~ noter jegyzék(ek)et váltanak 2. vasút mellékvágányra tolat, kisoroz (kocsit), tolat -växling -en, -ar 1. kicserélés, csere, váltás; ~ av telegram táviratváltás 2. vasút mellékvágányra tolatás, kisorozás 3. techn áttétel; vili átvitel; sebességváltó -växt I. s: -en, -er kinövés (átv is), bütyök II. adj [vmiből] kinőtt; vö. växa (ut)

utåt I. praep felé (ki); ~ gatan utcára (néz); fönstret vetter ~ trädgården az ablak a kert felé (v. a kertre) néz; jag gick ~ skogen az erdő felé mentem II. adv kifelé; ~ och inåt ki- és befelé; dörren går ~ az ajtó kifelé nyílik; gå ~ med fötterna (menés közben) kifelé rakja a lábát, o kacsázik; inte visa något ~ kifelé semmit sem árul el, nem mutatja ki érzelmeit -böjd -böjt kifelé hajlított; kifelé hajló v. görbülő -riktad kifelé irányított ill. irányuló -vänd -vänt kifelé fordított; kifelé fordult v. irányuló (átv is) ut|öka (meg)növel, (ki)bővít, (megnagyobbít; ~ sina kunskaper gyarapítja ismereteit, bővíti tudását; ~d upplaga bővített kiadás -ösa -öste, -öst 1. -»•utöva

ms

uzbekiska

ösa (ut) 2. átv kiönt; eláraszt [-[vmi-vel];-] {+[vmi- vel];+} (rá)zúdít; ~ sin vrede över ngn kitölti mérgét vkin, kiönti haragját vkire -öva gyakorol, (foglalkozást) folytat, űz; elkövet, művel; ~ befälet parancsnokol; ~ dragningskraft på ngn vonzóerőt gyakorol vkire; ~ ett hantverk (kézmű)ipart űz, iparral foglalkozik; ~ hämnd bosszút áll (mot ngn vkin); ~ inflytande på ngn befolyással van (v. befolyást gyakorol) vkire; ~ kritik mot ngn bírálatot mond vkiről, megbírál vkit; ~ tillsyn felügyel; ~ ett yrke [vmely] foglalkozást v. mesterséget folytat, szakmában működik, ipart űz -övare -n, = [vmely] foglalkozást folytató (v. ipart űző v. tudományágat művelő) ember; (bűncselekmény) elkövetője, tettes

-över praep: ~ ngt vmin túl v. felül v. kívül; hon har ingenting ~ pensionen a nyugdíján kívül semmije sincs, nincs egyebe mint a nyugdíja; gá ~ túlmegy, -halad; meghalad -övning -en (hivatásszerű) gyakorlás; gyakprlat; foglalkozás folytatása v. tízése; (bűncselekmény) elkövetése; under ~en av ifsitt kall hivatásának teljesítése közben; vid ~en av sitt ämbete hivatali ténykedése közben uv -en, -ar 1. áll: uhu, bühu, 2. átv: en

gammal uv o vén különc uvertyr -en, -er zene: nyitány, előjáték

(átv is) uzbek -en, -er üzbég (ember) uzbekisk -t üzbég

uzbekiska -n 1. üzbég nyelv 2. plur ; -or üzbég nő V,

v: dubbeli ~ dupla vé, w va o vűfű?

vaccin [-ksi-] -rø v. orv; oltóanyag, vakcina

vaccination [-ksi-] ren, -er orv: (be)oltás, védőoltás

vaccinations|plikt [-ksi-] -en oltási kötelezettség -tvång -et kötelező oltás, oltási kötelezettség vaccinera [-ksi-] orv (be)olt vaccinering [-ksi-] -en, -ar orv: (be)oltás vacker -1 szép; csinos; underbart ~ csodaszép; en ~ dag egy szép nap; en ~ dag kommer du egy szép napon eljössz (majd); en ~ flicka szép leány; räcka fram vackra handen o a szép v. jobb kezét nyújtja; vackra löften üres ígéretek; en ~ slant (egy) szép summa, csinos összeg (pénz); väder szép idő(járás); det blir szép v. jó idő lesz; det är ~t säl ez már igen v. valami!, ez (már) nem is olyan rossz! vackert adv szépen; lassan, óvatosan; o jól van!, bravó!; det var ~ gjort av honom ez szép (voit) tőle; ~ klädd szépen öltözött; det låter jag ~ bli azt hagyom szépen, ahhoz ugyan nem nyúlok, azt bizony nem teszem; gå ~ hem! menj(en) szépen haza!; huvudstaden ligger ~ a főváros fekvése szép; sitta ~ szolgál, pitizik /kutya); sitt ~ stilla! iilj(ön) szép nyugodtan!; jo ~ / hogyisne!, még mit nem!; ta det ~! csak lassan!, nyugalom í vackla inog;

ingadozik (áiv is); támolyog, tántorog; tétovázik, habozik; bordet ~r az asztal inog; ~ i sina beslut ingadozik (elhatározásában), nem tud elhatározásra jutni, határozatlan

vacklan = (en) ingadozás, határozatlanság; habozás, tétovázás vacklande ingó; ingadozó (átv is); tántorgó; habozó; ~ hälsa bizonytalan v. gyenge egészség; ~ språkbruk ingadozó nyelvhasználat; gå ut med ~

W

steg támolyogva v. tántorogva kimegy, kitámolyog, kitántorog vad1 -en, -er v. -or lábikra, o vádli . vad2 -en, -ar hal: húzóháló, kerítőháló, gyalom

vad3 -et, = 1, fogadás; hålla v. slå ~ fogadást köt, \fógad (om pengar pénzben); slå ~ med ngn om ngt fogad vkivel vmibe; jag slår ~ om vad som helst. att bármibe fogadok hogy; jag kan slå ~ om att fogadni mernék hogy jog fellebbezés; anmäla ~ 1 ellebezést nyújt be, fellebbez vad4 -et, = gázló (pl. folyón) vad5 I, pron 1. (kérdő) mi?, mit?; vad?, o va? tessék?, hogyan?; o mi(t)?; ~ är det ? mi ez v. az ?; mi van (itt)?, mi történt?; ~ är klockan? hány óra?; ~ nytt? mi újság?; vet du ~ ? tudod mit?; ~ heter du? mi a neved?, hogy hívnak?; ~ heter det på ungerska ? mit jelent ez (v. hogy mondják ezt) magyarul?; ~ kostar det? mibe kerül ez?, mi az ára?; nej, ~ säger du? ne mondd!, mit nem mondasz!; ~ gråter du för? miért sírsz?; ~ talar du om? miről beszélsz?; ~ tänker ni på? mire gondol?; hova gondol!, hogy képzeli!; ~ tjänar allt detta HU? mire jó ez az egész?, mi értelme az egésznek?; ~ är det att skratta åt? mi van ezen nevetni való?; av ~ skäl? mi okból?; ~ för. en ill. ett ... milyen ...?, miféle ...?; ~ för slags människor är det? miféle emberek ezek?; ~ för slags vin? miféle v. milyen bor?; ~ är det för dag i dag? milyen nap van ma?; ~ har hon gjort för något? ugyan mit cselekedett (v. követett el)?; ~ har han gjort för ont? mi rosszat követett el?; ~ har ni .för planer? mik a tervei? 2. (vonatkozó) (a)mi; (a)mit; han visste inte ~ det var -fråga om nem tudta miről van szó; du tar ~ du helst vill ha azt veszed amit legjobban szeretnél; efter ~vada

887

vaka '

man säger amint mondják;. efter *-> jag vet amennyire én tudom, tudomásom szerint; ~ som ami, mi; säg mig ~ som intresserar dig mondd meg mi érdekel (téged)?; ~ som helst bármi, akármi; till ~ pris som helst bármi (-lyen) áron; ~ jag än gör bármit v. akármit teszek II. adv hogy(an), mennyire, milyen; du vili ej? hogyan, hát nem akarod?; ~ du har blivit storI hogy megnőttél!; ~ Ni är älskvärdt milyen kedves ön!; ~ hon är kall om händerna/ milyen hideg a keze!; ~ vackert! milyen szép!, ez aztán szép! vada I. vi gázol; ~ i blod vérben gázol; ~ över en bäck átgázol egy patakon II. (hgs igek:) ~ igenom v. över keresztül» v. átgázol (ngt vmin); ~ ut (mélyen) begázol (i ngt vmibe) vadan adv, rég 1. honnan?; ~ och varthän? honnan és hová? 2. -miért? vadare -n, = 1. áll vadarfågel 2.

vízben gázoló v. járó ember vadar|fågel -n, -fåglar áll: gázló(madár) vadben -et, = orv szárkapocs(csont), fibula

vadd -en, -ar vatta; tömés (pl. ablak-) vaddera vattáz, vattával bélel v. kitöm, párnáz; ~de axlar kitömött vállak; ett ~t täcke vattás paplan vaddering -en, -ar 1. vattázás, párnázás

2. vattatömés vadd [stoppning [-o-] -en, -ar vattatömés -tuss -en, -ar vattacsomó, -pamacs -täcke -t, -n (tűzött) vattapaplan vadhelst pron bármi, akármi; gör ~ du vill csinálj amit akarsz, tégy bármit vad|hållare -n, = fogadó, fogadást álló (ember) -hållning -en, -ar fogadás (pl. pénzben) vadkramp -en, -er lábikragörcs vadmai -en v. -et daróc, abaposztó,

durva gyapjúszövet vadmals|byxor plur daróc- v. abaposztó-

nadrág -klädd -klätt darócruhás vadsomhelst [-0-] adv bármi, akármi;

vö. helst I 2. vadställe -t, -n gázló, átkelőhely (folyón) vafalls adv, interj (rég) mit parancsol?,

tessék?, mit mondott? vag -t tøzonytalan, határozatlan, homályos; en ** förhoppning halvány remény

vagabond [-o-] -en, -er csavargó -liv -et csavargó életmód, kóbor éljet; fór a ett ~ csavarog, kóbor életet él,

kóborol vagel1 -n, vaglar tyúkülő (rúd) vagel2 -n, vaglar orv: árpa; ha en i

ögat árpa van a szemén vagga I. s: -n, -or bölcső; från ~n titi graven a bölcsőtől a sírig II. vt ringat; himbál; ~ till sömns álomba ringat, elringat III. vi ring(atódzik); himbálódzik; döcög, billeg; båten ~r a csónak ring; ~ med huvudet ingatja v. csóválja a fejét; ~ med höfterna riszálja a derekát; ~ på kroppen himbálja v. ringatja magát, himbáló(d)-zik; ~nde gång ringó járás vagg|sång -en, -er, -\dsa -n, -or bölcsődal vagn -en, -ar kocsi (vasút is); (gép-) kocsi; szekér; hintó; vagon -fabrik -en, -er kocsigyár; .vagongyár -ma-kare -n, = kocsigyártó, bognár -ombyte [-o-] -t, -n átszállás (másik vonatra) -park -en, -er kocsipark, (gép)kocsiállomány; vasút gördülő a-nyag v. állomány; vagonpark vagns |axel -n, -axlar kocsitengely -bul-ler -bullret, = kocsizörej -hjul -et, = kocsikerék -häst -en, -ar parádés ló -klass -en, -er vasút: kocsiosztály -korg [-o-] -en, -ar kocsiderék -last -en, -er kocsirakomány, szekérrakomány; vasút vagonrakomány; ker: i ~er vagontételben, vagonszámra -lider -lidret, = kocsiszín -smörja -n, -or kocsikenőcs -steg -et, ~ kocsihágcsó, felhágó -underrede -t, -n kocsialváz -våg -en, -ar hídmérleg vagnsätt -et, = vasút szerelvény, kocsisor vaja lebeg, libeg; lobog, leng; ~ för vinden lobog a szélben (pl. zászló) vajer -n, vajrar sodronykötél, drótkötél vak1 -en, -ar lék (jégben); hugga en ~

léket vág vak2 -et virrasztás, éjszakázás vaka i. s; -n, -or 1. vak2 2. vall vigília, ünnep előestje II. vi 1. virraszt, ébren marad; ~ hela natten egész éjjel virraszt v. fennmarad, átvirrasztja az éjszakát; ~ vid en sjukbädd betegágynál v. beteget virraszt; ~ över ett lik halottat virraszt 2. ~ över ngn (fel)ügyel v. vigyáz vkire; ~ över

ngt vigyáz vmire, őrködik vmi felett;

modern över barnets vagga azvakans

888

anya virraszt gyermekének bölcsője mellett; hålla ett ~nde öga på ngn ügyel v vigyáz vkire, figyel vkit 3. båten ~de bra (i sjö) a csónak (jól) állta a hullámverést III. (hgs igek:) vak upp! ébredj!, föll; ~ ut elden megvárja amíg a tűz kialszik; ~ ut ngn virrasztva vár vkit vakans -eny -er üresedés; megüresedett

(v. be nem töltött) állás vakant üresedésben levő, megüresedett,

be nem töltött (állás) ' vaken vaket 1. ébren levő, éber, virrasztó; i vaket tillstånd éber állapotban; är du ~ ? ébren vagy?, nem alszol?; bli ~ felébred 2. élénk, fürge; fogékony; ka (en) ~ blick för ngt jó szeme van vmihez; ha ett vaket intresse för ngt élénk érdeklődést tanúsít vmi iránt -het -en 1. éber állapot, éberség 2. élénkség, fürgeség; fogékonyság vakerska -n, -or virrasztó asszony (betegnél)

vakna: ~ (upp) (fel)ébred; átv életre kel, meg- v. felélénkül; har du redan ~t? felébredtél már?; han ~de plötsligt ur sömnen hirtelen felébredt álmából; ~ av buller felébred a zajra; hans samvete ~r a lekiismerete felébred; hon börjar ~ ébredezik; ~ till insikt om ngt kezd belátni v. megérteni vmit; ~ till íiv életre kel, fejlődésnek indul; ~ till medvetande tudatára ébred (om ngt vminek); eszméletre v. magához tér, visszanyeri öntudatát vak|natt -en, -nätter átvirrasztott éjszaka; szolgálatban eltöltött éjszaka; virrasztás (betegnél) vaksam -t éber, mindenre ügyelő, szemfüles; vara ~ résen van, figyel, ügyel; hålla v. ha ett ~t öga på ngt éberen őrködik vrnin; hålla ett ~t Öga på ngn éberen ügyel vkire, szemmel tart vkit -het -en éberség, óvatosság

vaksin -en v. -et vaccin vakt -en, -er 1. őrség (kat is), őrszemélyzet; avlösa ~en az őrséget le- v. felváltja; ha ~en (őr)szolgálatban van; hålla (v. stå på) ~ őr(sége)t áll, őrségen van; slå ~ om friheten a szabadságot védelmezi; gå på ~ őrségre v. őrhelyre felvonul; vara på sin ~ résen

van v. áll, vigyáz 2. őr; felügyelő; kat őrszem; ställa ut ~er őrszemeket állít, őrséget állít (fel) 3. őrködés, őrségállás, őrszolgálat; felügyelet (pl. iskolában) 4. hajó őrszolgálat; őr-ség(osztag), ügyeletes legénység; (matróz)őrszem; Őrszolgálati időszak vakta I. vt, vi 1. őriz (embert, állatot); vigyáz, felügyel (ngn vkire); ~ sig för ngt őrizkedik v. óvakodik vmitől 2. őrködik, őr(sége)t áll II. (hgs igek:) jag ~de ut henne megvártam őt, kivártam amíg megjött ill. elment vaktare -n, • = őr; őrző; felügyelő;

ápoló (állatkerti); pásztor vaktarrest -en kat: szigorú fogság vaktel -n, vaktlar áll: fürj vakt|eld -en, -ar 1. kat tábortűz 2. rég őrtűz -föreståndare -n, = felügyelő tisztviselő, ellenőr (pl. telefonközpontban) -havande adj, s

ügyeletes, szolgálatban levő, napos; hajó őr-szolgálatos; ~ officer ügyeletes tiszt (kat); hajó őrszolgálatos tiszt -hund -en, -ar házőrző kutya; őrkutya -hållning -en, -ar őrállás, őrködés; őrszolgálat -kur -en, -ar őrbódé, faköpönyeg -manskap -et, = őrszemélyzet, őrség -mästare -n, = 1. jegyszedő (moziban); hivatalsegéd, (hivatali ill. iskolai) altiszt; pedellus; templomszolga; páholynyitogató; terem őr (múzeumban) 2. házfelügyelő, házmester, kapus, portás 3. pincér; vaktmästarn, får jag betala! főúr, fizetek I -ombyte [-o-] -t, -n 1. kat őrségváltás 2. szolgálatátvétel -parad -en, -er ünnepélyes őrségváltás, őrség felvonulása; ~en kommer az őrség felvonul -post [-o-] -en, -er őrszem, őr (kat is) -rond [-o-] -en, -er őrjárat -rum -rummet, = őrszoba -tjänst -en őrszolgálat, őrség -torn -et, = őrtorony

vakuum = v. -et, = fiz légritkított v. légüres tér, légűr, vákuum -broms [-o-] -en, -ar techn: vákuumfék -pump -en, -ar vákuumszivattyú -torka [-o-] vákuumban szárít -torkning [-o-] -en vákuumszárítás val1 -en, -ar áll: bálna, cet val2 -en, -ar 80 darab (hal) val3 -et, = 1. (ki)választás; (két dolog esetén) alternatíva; ~et föll på digvalack

rád esett a választás, téged választottak; göra v. träffa sitt ~ választ; göra ett dåligt ~ rosszul választ; jag har inget ~ nincs választásom; vi hade inget annat ~ än nem voit v. maradt más választásunk mint, nem tehettünk mást mint; lämna ngn ~et fritt szabad választást enged vkinek; av fritt ~ szabad elhatározásból, önként; efter'eget ~ saját akarata v. belátása szerint, tetszés szerint; efter köparens ~ a vevő választásának megfelelően (v. tetszése szerint); ställa ngn i ~et mellan att ... azon választás elé állít vkit hogy ...; vara i ~et och kvalet nagy dilemmában van, nehezen tud választani (a sok közül) 2. pöl választás; hans ~ till riksdagsman az ő megválasztása-országgyűlési képviselővé; allmänna ~ általános választások; nya ~ új választások; nytt ~ pótválasztás; förrätta ~ választást tart v. lebonyolít; segra vid ~et győz a választáson, győztesen kerül ki a választásból; gå v. skrida till ~ szavazni megy, az urnához járul valack -en, -er herélt ló val | affisch -en, -er választási plakát -allians -en, -er választási szövetség, listakapcsolás valbar -t (meg)választható -het -en választhatóság, passzív választójog valbarhetsålder -n választhatóság (v.

passzív választójog) korhatára valben -et, = ->- valfiskben valberättigad választásra jogosult valborgs|mässa [-0-] -n S: tavaszünnep április 30-án -mässoafton [-ön] -en, -aftnar április 30-a (estéje), május elseje előestéje, Walpurgis--est -mässofirande -t, -n tavaszünnep, Walpurgis-esti ünnep valbyrå -n, -er választási iroda (vmely párté)

valbåt -en, -ar cethalászhajó, bálnavadászhajó val|dag -en, -ar választás napja, választási nap -deltagande -t választáson való részvétel -distrikt -et, — választási körzet, szavazókörzet; választókerület vaidjur -et, = áll bálna, cet valen valet meggémberedett, dermedt,

elmerevedett, merev (hidegtől); valna fingrar meggémberedett ujjak valens -en, -er vegy: vegyérték(űség) valfisk -en, -ar rég: cethal -ben -et, =

halcsont(lemez), bálnaszila valjfläsk -et O választási ígéret(ek) v. csalétek -fri -fritt szabadon választható, fakultatív; ~a ämnen fakultatív (tan)tárgyak -frihet -en választási szabadság, szabad választás; fakultatív jelleg -fusk -et választási csalás val |fångare -n, = 1. bálnavadász, cetvadász; bálnahalász, cethalász 2. bálnavadászhajó, cetvadászhajó; bálnahalászhajó, cethalászhajó -fångst -en, -er 1. bálnavadászat, cetvadászat; bálnahalászat, cethalászat 2. bálnavadászzsákmány, cethalászzsákmány val|förrättare -n, = választási bizottság elnöke, választás levezetője -förrättning -en választás (lebonyolítása), szavazás -församling -en, -ar választási gyűlés, választógyűlés Valhall mit Walhalla valhänt 1. meggémberedett, dermedt, merev (hidegtől); han är alldeles ~ meg- v. elgémberedett a keze 2. átv ügyetlen, gyámoltalan, suta; ett ~ försök ügyetlen kísérlet; en ~ ursäkt sántikáló v. gyenge kifogás -het -en 1. gémberedettség, dermedtség, merevség (kézé) 2. átv ügyetlenség, gyámoltalanság valk -en, -ar 1. bőrkeményedés; (bőr-) kérgesedés 2. ép párnatag (oszlopon) valka 1. ide-oda forgat 2. techn ványol, kallóz

val I kampanj -en, -er választási hadjárat v. kampány -kandidat -en, -er jelölt (választáson) valkig -t kérges,

bőrkeményedéses -het

-en kérgesség (pl. kézé) valjkonung [-5-] -en, -ar választott király -krets -en, -ar választókerület valkyria valkyrja -n, -or mit: valkűr vall1 -en, -ar földhányás, -gát, (védő-) töltés; sánc, földbástya; füves töltés-oldal

vall2 -en, -ar legelő; gyep vall3 s indecl: driva boskapen i ~ legelőre hajtja a marhát; gå i ~ legel, legelőn van

valla1 legelőre hajt; legeltet, őriz; o ~ en misstänkt kring brottsplatsen gyanú-valla2

890'

valutakontroll

sítottat körülvezet a bűntett színhelyén

valla21. s: -n, -or síviasz II. vt: skidor

síléceket viasszal beken vallag -en, -ar választási törvény; választójogi törvény vallfart -en, -erzarándoklat,zarándoklás;

zarándokút, búcsújárás vallfartsort -en, -er búcsújáró hely, zarándokhely vallflicka -n, -or pásztorlányka yall|färd -en, -er vallfart -färda (el-) zarándokol, zarándoklatra megy, búcsút jár; ~ till Rom Rómába zarándokol -färdare -n, = zarándok, búcsújáró, búcsús vallgosse [-0-] -n, -ar pásztorfiú Vallgrav -en, -ar sánc- v. várárok vallhund -en, -ar pásztorkutya; juhászkutya

vallmo -n, -r nov: mák; pipacs, vadmák vällning -en, -ar (be)viaszolás, viasszal

bekenés (sílécé) vallokal -en, -er szavazóhelyiség vallon -en, -er vallon (ember) vallpojke [-0-] -n, -ar pásztorfiú val|längd -en, -er választói névjegyzék -löfte -t, -ri választási ígéret -man -mannen, -män 1. választó, szavazó 2. elektor -manifest -et, = választási felhívás -manskår -en, -er * választótestület, választók ill. elektorok (összessége) -möte -t, -n választógyűlés; választási v. választói gyűlés -nämnd -en, -er választási bizottság val|nöt -en, -nötter 1. dió 2. diófa (faanyag); ett bord i v. av ~ diófa asztal valnöts|skåp -et, = diófa szekrény -trä -(e)t, -n diófa (faanyag) -träd -et, = nov diófa -tårta -n, -or diótorta valp -en, -ar 1. kölyökkutya, kutya-kölyök 2. O tacskó; pej or (taknyos) kölyök

valpa (le)kölykezik, fiadzik (kutya) valplats -en, -er küzdőtér, harcmező;

bliva på ~en elesik a harc mezején val|plikt -en választási v. szavazási kötelezettség -program -programmet, = választási program (párté) valpsjuka -n állatorv: szopornyica (kutyabetegség) valrav -en cetfaggyú, spermacet valresultat -et, — választási eredmény, választás eredménye

valross -en, -ar áll: rozmár valjrätt -en választójog -rörelse -n, -r választási agitáció v. előkészület; választási propagandát folytató szervezet vals1 -en, -ar techn: henger vals2 -en, -er keringő, valcer; dansa ~ keringőzik, valcerozik' valsa1 techn hengerel; nyújt; — hgs igek:

~ ut kihengerel valsa2 keringőzik, keringőt táncol, valcerozik

valsare -n, = hengerész, hengerlő munkás

val|sedel -n, -sedlar szavazólap, -cédula -seger -ti, -segrar választási győzelem vals|formig [-0-] -t henger alakú -järn -et,

— hengerelt vas

val|skolk [-0-] -et szavazástól való tartózkodás -skolkare [-0-] -n, .= szavazástól tartózkodó (választó), nem szavazó

valskvarn -en, -ar hengermalom valsning -en, -ar techn: hengerlés val [språk -et, = jelmondat, jelige -strid

-en, -er választási küzdelem valsverk -et, = techn hengermű, nyújtó-mű, hengerde; bány hengeres aprító valsör -en, -er keringőző, keringőt táncoló, valcerozó (ember) val {taktik -en választási taktika -tal -et,

— választási beszéd, kortesbeszéd -talare -n, — kortes, hordószónok

valthorn -et, == zene vadászkürt valthornist -en, -er, valthornsblåsare -n,

= zene vadászkürtös val I upprop -et, = választási felhívás -urna -n, -or szavazóurna, választási urna valuta -n, -or 1. pénznem, valuta; deviza; hård ~ kemény v. nemes valuta; mjuk ~ gyenge valuta, papírvaluta; utländsk ~ külföldi pénznem v. fizetőeszköz, deviza; i svensk ~ svéd pénz-(nem)ben v. valutában 2. érték, ellenérték; ~ per idag értéke per ma, mai értékkel; få full ~ för sina pengar teljes v. megfelelő ellenértéket kap a pénzéért, megtalálja számítását valuta I devalvering -en, -ar pénzleértéke-lés, devalválás -förbrytelse -n, -r devizabűncselekmény -förseelse -n, -r devizavétség -jobbare -n, — valutaüzér, -spekuláns -kontor [-ko-]: ~et a Nemzeti Bank devizaosztálya, a devizaközpont -kontroll [-0- .. -o-] -en de-valutakurs

vizaellenőrzés -kurs -en, -er valutaárfolyam, devizaárfolyam -licens -en, -er devizaengedély -reform [-o-] -en, -er valutareform, pénzreform -reserv -en, -er devizatartalék -restriktioner plur devizakorlátozások -smuggling -en, -ar valutacsempészés, devizacsempészés valutgång -en választás(ok) kimenetele

v. eredménye valv -et, = boltozat, bolthajtás; boltív--båge -n, -ar ép: boltív -gång -en, -ar boltíves folyosó; árkád(ok) valör -en, -er 1. érték; névérték (pl. bankjegyé) 2. tónusárnyalat, valör; jelentésárnyalat (szóé) vamp -en, -ar v. -er o démon, csábító

nő, vamp vampa elcsábít, behálóz, kiszipolyoz (nő férfit)

vampyr -en, -er 1. áll vámpir 2. vámpir, vérszopó kísértet 3. átv vámpir, vérszopó, szipolyozó ember; vamp van -t (meg)szokott; gyakorlott, tapasztalt, jártas; ügyes; en ~ arbetare gyakorlott v. ügyes munkás; vara gammal och ~ hosszú gyakorlattal rendelkezik, tapasztalt ember, o vén róka; med <** hand gyakorlott kézzel; ~ i branschen a szakmában gyakorlott v. jártas; mera ~ (meg)szokottabb; gyakorlottabb, tapasztaltabb (stb.); bli ~ vid ngt hozzászokik vmihez, rászokik vmire, megszokik vmit; vara ~ vid ngt hozzá van szokva (v. hozzászokott v. szokott) vmihez, rászokott vmire, mégszokott vmit; inte vara ~ vid klimatet nincs hozzászokva az éghajlathoz, nem szokta meg a klímát; det var jag inte ~ vid ehhez nem voltam (hozzá)szokva; hon är ~ (vid) att... (inf) (ő) hozzá van szokva ahhoz (v. szokása) hogy, szokott ... -ni; jag är inte ~ att róka nem szoktam dohányozni, nem szoktam rá a dohányzásra vana -n, -or megszokás, szokás; megszokottság (vid ngt vminek a); gyakorlat, rutin; tapasztalat, jártasság; ügyesség (vid ngt vmiben); ~n är andra naturen a szokás második természetté válik; ~ns makt a szokás hatalma; en dålig ~ rossz szokás; sin ~ trogen szokásához híven, szokása szerint; bli en ~ hos ngn

vkinek szokásává válik; få stor ~ vid ngt nagy gyakorlatra v. jártasságra tesz szert vmiben, nagyon hozzászokik vmihez (v. megszokik vmit); .ha ~ vid ngt gyakorlata van (v. jártas) vmiben; hozzászokott (v. hozzá van szokva) vmihez, rászokott vmire, megszokott vmit; lägga bort en ~ szokást levet v. elhagy, leszokik [vmiről]; sakna ~ vid ngt nincs gyakorlata v. tapasztalata vmiben; göra ngt av (gammal) ** (meg)szokásból csinál vmit; få för ~ att róka rászokik v. rákap a dohányzásra; ha för ~ att (az a) szokása hogy; med något ~ i maskinbokföring némi gépkönyvelési gyakorlattal v. ismeretekkel; göra ngt till (en) ~ hozzászokik vmihez, rászokik vmire, megszokik vmit; komma ur ~n kijön a gyakorlatból van |art -en, -er rossz szokás; hiba, fogyatékosság; gyenge oldala [vkinek]; rossz modor -artad elfajzott, elkorcsosult; vö. vanartig -artas -artades, -artats elfajzik, elfajul, elkorcsosul; rossz útra tér, elzüllik -artig -t elfajult, romlott, züllött; rossz modorú v. viseletű, neveletlen -bördig -t

1. rossz hírű családból származott

2. házasságon kívül született vandal -en, -er 1. tört vandál (néptörzsben) 2. átv pusztító, romboló, barbár, vandál (ember)

vandalisera vt vandál módra elpusztít v.

feldúl v. lerombol vandalism -en vandalizmus, barbár pusztítás, értelmetlen rombolás vande vänja

vandel -n életmód, magaviselet, viselkedés; föra en hederlig ~ becsületesen él, tisztességesen viselkedik vandra vándorol; járkál, gyalog megy, gyalogol; költözik (madár); vara ute och ~ gyalogtúrán v. kiránduláson van, túrázik; ~ i fjällen gyalogtúrát tesz a hegyekben; — hgs igek: ~ omkring ide-oda járkál v. vándorol v. bolyong; barangol, kóborol vandrande vándorló; boly(on)gó; költöző (madár); barangoló, kóborló, nomád; ~ gesäll vándorlegény, vándorló iparoslegény; irod: den ~ juden a bolygó zsidó; orv: ~ njure vándorvesevandrare

vandrare -n, = vándor, vándorló; barangoló, kóborló; sétáló; gyalogos (utas); túrázó, turista vandrar|folk [-o-] -et, — -»- vandringsfolk -hem -hemmet, = (ifjúsági) turistaszállás, menedékház vandring -en, -ar vándorlás, gyaloglás; kóborlás; áll költözés; séta, gyalogtúra, (gyalogos) kirándulás; vándorút; ~ genom livet az élet vándorút ja; bege sig ut på ~ (vándor)útra kel, (gyalogtúrára v. kirándulásra indul vandrings [bibliotek -et, = vándorkönyvtár -drift -en vándorlási ösztön -folk [-o-] -et, — vándornép, nomád nép v. törzs -man -mannen, -män költ: vándor -pokal -en, -er sp: vándorserleg -pris -et, = v. -er vándordíj -utställning -en, -ar vándorkiállítás -år plur vándorévek

vane|djur -et, = o a szokás rabja -drinkare -n, — megrögzött ivó, iszákos -förbrytare -n, — megrögzött bűnöző -människa -n, -or a szokás(ok) rabja -mässig -t szokás szerinti, szo: kásszerű, megszokott, szokásos -sak -en, -er (meg)szokás dolga vanfrejd -en 1. rossz hír(név), hírhedtség

2. jog rég becsületvesztés vanför adj nyomorék, rokkant; hem för ~a nyomorékok otthona, rokkantotthon

vanföreanstalt -en, -er nyomorékok intézete

vanföreställning -en, -ar hibás elképzelés

v. fogalom, tévképzet, téveszme van|förhet -en nyomorékság, (súlyos) testi fogyatékosság, rokkantság -heder -n szégyen, gyalázat, becstelenség -hederlig -t szégyenletes, gyalázatos, becstelen -hedra szégyent v. gyalázatot hoz (ngn vkire); ~ sig szégyent hoz (saját) magára, eljátssza becsületét -helga megszentségtelenít, meggyaláz, profanizál -hävd -en rossz gazdálkodás v. megművelés, elhanyagolás; gondozatlanság, elhanyagoltság (birtoké); ligga i ~ parlagon hever (föld); råka i ~ ebek harmincadjára kerül, hanyatlásnak indul vanilj -en vanília -glass -en, -er vaníliafagylalt -socker [-o-] -sockret vanillin és cukor keveréke, vaníliás cukor vank s indecl hiba, folt, makula; utan

(någon) ~ hibátlan, makulátlan; utan ~ och lyte hiba és gáncs nélkül való, kifogástalan, feddhetetlen vanka: gå och ~ ide-oda járkál; — hgs ige k: ~ omkring kódorog, kószál; o császkál, mászkál vankas vankades, vankats van, kapható; här ~ god mat itt jó ételt adnak; det kommer att ~ stryk itt verés lesz, lesz nemulass vankel|mod -et ingadozás, határozatlanság; habozás, tétovázás; ingatagság -modig -t ingadozó, határozatlan; habozó, tétovázó; ingatag vanlig -t szokásos, (meg)szokott; közönséges, általános, rendes; mindennapi; gyakori; på ~t sätt a szokásos v. (meg)szokott módon; brev közönséges levél; en ~ dödlig (egy) közönséges halandó; en ~ företeelse gyakori v. általános jelenség; ~a människor közönséges v. mindennapi emberek; det ~a priset a szokásos v. rendes ár; i ^a fali rendesen, rendszerint, általában; bli ~t szokásossá v. általánossá válik, elterjed; som ~t mint rendesen v. általában, szokás szerint vanligen adv rendszerint, rendesen, általában, általánosan, szokás szerint vanlighet -en szokás(osság), megszokottság; közönségesség; mindennapiság; gyakoriság; efter ~en mint rendesen v. általában, szokásom v. szokása (stb.) szerint; mot ~en szokásom v. szokása (stb.) ellenére, szokásától (v. a rendestől) eltérően; det hör till ~en megszokott v. mindennapi dolog vanligtvis adv vanligen van [lottad [-o-] mostohán kezelt v. ellátott, kisemmizett; szerencsétlen; vara ~ rosszul járt, kisemmizték; vara ~ av naturen mostohán bánt vele a természet -makt -en 1. ájulás, aléltság; falla i ~ elájul, elalél 2. átv erőtlenség, tehetetlenség, gyengeség -mäktig -/ 1. ájult, alélt 2. erőtlen, tehetetlen, gyenge; göra ~a ansträngningar kétségbeesett v. hiábavaló erőfeszítéseket tesz vann vinna

vanna I. s; -n, -or mez: gabonarosta, szelelőrosta; magtisztító gép II, vt rostál, tisztít (gabonát) van[pryda -prydde, -prytt elcsúfít, el-vanrykíad

rútít, eltorzít -ryktad rossz hírű, hírhedt -rykte -t rossz hír(név); hírhedtség; bringa ngn i ~ (rossz) hírbe hoz vkit; råka i ~ rossz hírbe keveredik v. kerül -sinne őrület, őrültség, téboly(odott-ság) -sinnig -t őrült, tébolyodott; bolond; bli ~ megőrül, -tébolyodik; ha ~t bråttom o őrülten siet -sinnighet -en, -er őrültség, őrült cselekedet van {skapad, -skaplig -t eltorzított; eltorzult; torz (alakú); nyomorék -skaplighet -skapnad -en torz alak, rendellenes v. torz képződmény; nyomorékság -skapt vanskapad vansklig-/ 1. bajos; kockázatos; kényes; nehéz, bizonytalan, kétes; ett företag bizonytalan kimenetelű (v. kockázatos) vállalkozás; en ~ situation kényes helyzet; ~a tider nehéz idők; det var ~t att avgöra nem voit könnyű dönteni 2. változó, ingatag (pl. szerencse) -het -en, -er [vminek a] bajos ill. kényes volta; kockázat(osság); nehézség, bizonytalanság, kétesség van |sköta -skötte, -skött elhanyagol; en vanskött trädgård gondozatlan kert; ~ sig elhanyagolja magát v. egészségét v. munkáját; hanyag, gondatlan -skötsel -n rossz gondozás, hanyag kezelés; elhanyagolás; elhanyagoltság, gondozatlanság -slaktad elkorcsosult, elfajult, degenerált -slaktas -släktades, -släktats elkorcsosodik, elfajul, degenerálódik -styre -t rossz vezetés v. kormányzás -ställa -ställde, -ställt elcsúfít, elrútít, eltorzít; eléktelenít; átv (értelméből) kiforgat, meghamisít, eltorzít vant -et, = v. -er hajó: árboc-oldalkötél, oldalmerevítő-kötél; ~(er) árboc-ol-dalkötélzet, csarnak vante -n, -ar kesztyű; ujjatlan v. egyujjas kesztyű; stickad ~ kötött kesztyű; lägga vantarna på ngn o elfog (v. nyakon csíp) vkit; lägga vantarna på ngt o ráteszi a kezét vmire, megkaparint v. meglovasit vmit; slå vantarna i bordet o csődbe jut van|tolka [-o-] félremagyaráz, tévesen v. hamisan értelmez -trevnad -en kellemetlen v. rossz érzés; kényelmetlenség -trivas trivdes, -trivts nem jól érzi magát (környezetében); nem jól fejlődik v. tenyészik (növény, állat); ~

på landet nem jól érzi magát vidéken; han vantrivs med sitt arbete nem tetszik neki a munkaköre -trivsel -n ->- vantrevnad -tro -n tévhit; babona; hitetlenség; bizalmatlanság, gyanakvás -trogen -troget hitetlen, bizalmatlan, gyanakvó -vett -et eszelősség, őrület, őrültség, téboly; det är ju rena ~et. O hisz ez tiszta őrület -vettig -t eszelős, esztelen, őrült; en ~ idé bolond v. abszurd gondolat; i ~t tempo őrült tempóban v. ütemben -vetting -en, -ar eszelős, eszeveszett, őrült, bolond (ember) -vård -en -»- vanskötsel -vårda vansköta -vördig -t tiszteletlen (mot -vei szemben) -vördnad -en tiszteletlenség (mot -vei szemben), tisztelet hiánya -ära I. s: -n szégyen, gyalázat; dra ~ över ngn szégyent hoz vkire II. vt szégyent hoz (ngn vkire), szégyenbe dönt; meggyaláz; ~ ngns minne meggyalázza vkinek az emlékét vapen vapnet, = 1. fegyver; bära *» fegyvert visel; nedlägga vapnen, sträcka ~ lerakja v. leteszi a fegyvert; med ~ i hand fegyverrel a kézben, fegyveresen; átv. slå ngn med hans egna ~ vkit saját fegyverével győz le; gripa till ~ fegyvert fog v. ragad; kalla folket under ~ fegyverbe szólítja a népet; stå v. vara under ~ fegyver ben áll 2. heraldika címer vapen|bragd -en, -er fegyvertény, haditett -broder -n, -bröder fegyvertárs, bajtárs -brödraskap -et fegyyerbarát-*-ság -dragare -/?, = 1. tört. fegyverhordó, pajzshordozó, csatlós;, kísérő 2. átv [vkinek a] híve v. csatlósa -fabrik -en, -er fegyvergyár >för -t katonai szolgálatra alkalmas; fegyverfogható, fegyverbíró -gny -(e)t fegyvercsörgés, -csattogás, -zörej -hus -et, = templomi előcsarnok -lycka -n hadiszerencse -lös -t fegyvertelen; védtelen -makt -en fegyveres hatalom; fegyveres erő -röck [-o-] -en, -ar kat: zubbony, dísz-kabát -sköld -en, -ar tört: címerpajzs -slag -et, = fegyvernem -slagsbeteck-ning -en, -ar kat: fegyvernem jelzése -smed -en, -er fegyverkovács -smedja -n, -or fegyvergyártó műhely, fegyverkovácsműhely -stillestånd -et, = fegyverszünet -tjänst -en fegyveres katonai szolgálat, -vila -n, -or fegyver-vapenvägrare

nyugvás, tűzszünet -vägrare -n, = katonai szolgálatot megtagadó (ember) -övning -en, -ar fegyvergyakorlat var1 -et genny var2 -et, — huzat (párnáé) var3 vart (pron) minden; mindenki, ki-ki; ~ dag mindennap, naponta; ~ sjunde dag minden hetedik nap(on), hétnaponként; ~ gång valahányszor, ahányszor (csak), mindig; ~t tredje år minden harmadik év; det vet ~ människa ezt mindenki tudja; lite(t) ~ har sina fel mindenkinek v.

mindnyájunknak vannak hibái; se på klockan ~ femte minut minden öt percben az órát nézi; vara i ~ mans mun közszájon forog, mindenki [arról] beszél; ~ och en, vart och ett minden egyes, mindegyik; ~ och en av oss közülünk mindegyik v. mindenki, mindegyikünk; och ett av dessa ämnen ezeknek az anyagoknak mindegyike; ge ~ och en sitt mindenkinek megadja a magáét (ami jár); ~s och ens plikt minden egyes ember kötelessége; ~ och en som (mindaz) aki ilL ami; ~ för sig mindenki (külön-külön), mindegyik, ki-ki; de fick två kronor ~ mindegyik(ük) két koronát kapott, fejenként v. egyenként két koronát kaptak; de fick ~ sitt äpple mindegyikük v. ki-ki kapott egy almát; de gick åt ~ sitt håll ki-ki ment a maga útjára, mindegyikek) ment a maga útján; ~ sin gång mindenki sorjában, egymást váltva; på ~ sin sida om dörren az ajtó két oldalán; ~t annat ord minden második szó; (varannan) var4 adv 1. kérdő hol?; ~ är hon? hol van ő?; var har ni lagt väskan? hova tette "a táskát?; ~ då v. någonstans? ugyan hol? 2. här och ~ itt-ott; ~ helst v. än ahol csak, bárhol is; ~ som helst bárhol, akárhol; ~ har ni fått det ifrån honnan kapta v. kaptátok ezt? var5 vara1

vara1 var, varit I. vi van; létezik; att ~ eller icke ~ lenni vagy nem lenni, lét vagy nemlét; hans sätt att ~ (az ő) modora v. viselkedése; låt mig hagyj békén!; det får ~ maradhat (ahogy van); får det ~ litet mer kaffe? tetszik még égy kis kávé?, önthetek még kávét?; det kan så ~ (az) lehet-

séges, meglehet; låt det hellre ~! inkább hagyd v, hagyja!, ne törődj vele!, ne bántsd!; vad anser du ~ bäst? mit tartasz legjobbnak?; ~ av den åsikten azon a véleményen van; han är inte mer ő (már) nincs többé, elköltözött körünkből; i dag är det tisdag ma kedd van; det är jag én (vagyok az); är det du? te vagy az?; är det inte fröken X.? X. kisasszonyhoz van szerencsém?; det är du som skall ta första steget neked kell az első lépést megtenned; det är barnen azok a gyerekek [akik jönnek, játszanak stb.]; så är det úgy van; vad är det med dig? mi van veled?, mi bajod?; ordboken är din a szótár a tied; det är bra! jól van!, ez igen!; natten som var a múlt éjszaka; det var snällt av dig (ez) kedves (voit) tőled; det var länge sedan jag skrev honom már régen (v. régóta nem) írtam neki; det var hon som gjorde det ő yolt az aki ezt tette, ezt ő tette; vi var v. voro tre (mi) hárman voltunk; det vore något! ez lenne ám valami!; om du inte vore ha te nem volnál; det vore att gå för längt ez már túl messzire vezetne; det som varit ami voit; hade vi inte varit där ha mi nem lettünk volna ott; var punktlig! légy v. legyen pontos!

II. (hgs igek:) ~ av le- v. eltörött; ~ av med ngt vminek híján van; vmi nélkül van; elvesztett vmit; megszabadult vmitől; ~ av med pengarna elköltötte a pénzét, már nincs pénze; ~ efter ngn üldöz- vkit, a. sarkában van vkinek; du var långt efter (oss) messze el- v. lemaradtál, (mögöttünk); klockan är efter az óra késik; ~ efter sin tid nem tart lépést a korral, elmaradt a kortól; elavult; ~ efter i matematik matematikában el van maradva; ~ efter med hyran hátralékban van (v. tartozik) a (lak)bérrel; ~ emot ngt ellene van vminek, ellenez v. helytelenít vmit; ^ för ngt vmi mellett van (átv), helyesel vmit; ~ före ngn előtte van vkinek, megelőz vkit (átv is); jog: målet har varit fore az ügyet a bíróság tárgyalta, az ügy bíróság előtt voit; ~ ifrån sig magán kívül van; ~ kvar (még) itt van, nem ment el, marad; hátravan;vara2

(még) megvan; är da kvar än? még itt vagy?; det var bara fem dagar kvar (már) csak öt nap voit hátra; ~ med velem v. vele v. velünk (stb.) van; itt v. ott van; részt vesz, (másokkal e-gyütt) benne van; (meg)ért, egyetért; får vi ~ med? mi is csatlakozhatunk (v. részt vehetünk v. veletek mehetünk)?; vill da ~ med? (te is) részt akarsz venni?; akarsz velünk v. velem jönni?; ~ med i kriget részt vesz a háborúban; hon var med i sällskapet ő is ott voit a társaságban; ~ med om ngt meg- v. átél vmit; átv keresztülmegy vmin; részt vesz vmiben; beletörődik vmibe; ~ med pá ngt részt vesz vmin; belemegy v. beleegyezik vmibe; ~ om sig (csak) a maga hasznát nézi, fukarkodik; csak magával törődik; låta hatten ~ på fején tartja (v. nem veszi le) a kalapot; ~ samman együtt van [-[vki-vel];-] {+[vki- vel];+} ~ till van, létezik; ~ till sig av glädje o odavan (v. magán kívül van) örömében; ~ till för att azért van (v. arra való) hogy; knappen är ur a gomb leszakadt; nyckeln är ur a kulcs ki van véve (v. o le van húzva); ~ över elmúlt, vége van; még van, (meg)ma-radt; det är litet mat över van még (v. maradt) egy kevés étel III. s; -t fil: lét, létezés vara2 vi tart (időben); el- v. kitart [vmeddig]; elég, futja; föreställningen ~r tre timmar

az előadás három óra hosszat tart; provianten ~de i tvä månader az élelmiszer(készlet) két hónapra voit elég; regnet ~de hela natten egész éjjel esett az eső; det ~de länge, innan sokáig tartott (v. sok időbe telt), míg; sá länge kriget ~de amíg a háború folyt, a háború alatt; ärlighet ~r längst a becsületesség a legjobb útitárs; ~ i evighet örökké tart vara3 vi gennyesedik, gennyedzik; såret

~r (sig) a seb gennyesedik vara4: ta ~ på ngt kihasznál, (jól) felhasznál; eltesz (magának), megőriz; vigyáz, ügyel (ngt vmire); ta ~ på tillfället felhasználja az alkalmat; ta sig till ~ vigyáz v. ügyel magára; ta sig till ~ för ngt őrizkedik v. óvakodik vmitöl

¥ara5 -n, -or áru, árucikk, portéka; termék, gyártmány; färdiga varor kész-

áruk; ungersk ~ magyar gyártmány varaktig -t tartós, maradandó; állandó; ~ fred tartós béke -het -en tartósság, maradandóság; * állandóság; av kort ~ rövid tartamú, rövid ideig tartó

varandra pron egymás; egymást; bredvid ~ egymás mellett; ni hatade ~ (ti) gyűlöltétek egymást; de hjälper ~ segítik egymást, segítenek egymásnak; vi älskar ~ szeretjük egymást; ni hade inget att förebrå ~ nem voit mit szemére vetnetek egymásnak; pojkarna tog böcker a fiúk elvették egymás könyvét; fyra dagar efter ~ négy nap egymás után, négy egymás után következő nap(on); med ~ egymással;' de tyckte inte om ~ nem szívelték v. szerették egymást; om ~ összevissza; de såg på ~ egymásra néztek varann o varandra varannan vartannat I. számnév minden második; ~ dag minden második nap(on), másodnaponként; ~ gång minden második alkalommal; vartannat år minden második évben, kétévenként II. pron: efter vartannat egymás után; /vartannategymásba(n); om vartannat összevissza varas varades, varats gennyedzik, geny-

nyesedik •

varav adv 1. amelyből, amiből; amelyek-, bői, amikből; amelynek v. aminek a; ahonnan; hans inkomst, ^ hälften jövedelme, melynek fele 2. miből?; honnan?; ~ kommer det sig att...? honnan v. miért van az hogy...?; ~ sluter ni det? miből következtet erre?; ~ vet ni det? honnan tudja ezt? var|bildning -en, -ar gennyképződés/ gennyesedés; genny -böM -en, -er tá-lyog

varda vart (rég, költ) lesz; härmed varder kungjort att ezennel közhírré tétetik hogy; nu vart du allt rädd o most [aztán] nagyon megijedtél; varde ljus, och det vart ljus legyen világosság, és lőn világosság, vardag -en, -ar (hét)köznap; munkanap; f^ens bekymmer hétköznapi v. mindennapi gondok; den grå(a) ~en a szürke hétköznap(iság); om v. på ~arna hétköznapokon, munkanapokon, hétköznapodként), munkariapon(ként); tiltvardaglig

~s (hét)köznapra, mindennapi használatra

vardaglig -t hétköznapi, mindennapi; mindennapos, megszokott; en ~ företeelse mindennapos jelenség -het -en, -er hétköznapiság; mindennapi v. megszokott dolog vardags|dräkt -en, -er (hét)közhapi öltözet v. ruha; meghívón utcai ruha -klädd -klätt (hét)köznapi ruhába (v. köznapiasan) öltözött -lag: i ~ (hét-) köznapra, a mindennapi v. köznapi életben, mindenrapiasan, szokásosan; családi körben, cttlpn -liv -et mindennapi élet -mat -en 1. hétköznapi étel v. koszt 2. átv köznapi v. megszokott dolog -rum -rummet, = nappali (szoba), lakószoba -språk -et társalgási nyelv, köznyelv vardande -t: vara i ~ keletkezőben v.

születőben v. alakulóban van vardera vartdera (prön) mindegyik; mindkét; ki-ki; egyenként; sex av sorten mindegyik fajtából hat; i vartdera fallet mindkét esetben; på ~ sidan mindegyik v. mindkét oldalon varefter adv azután; ami után, mire varelse -n, -r lény, teremtmény; pejor

alak; en levande ~ (egy) élőlény varemot I. adv akivel v. akikkel szemben; amivel v. amikkel szemben II. conj ezzel szemben, míg varenda vartenda (pron) mindegyik, minden; ~ dag mindennap, naponta; ~ människa minden ember; vartenda ord minden egyes szó; ~ eny o ~ste en minden egyes; mindahány(an), mind (-annyian); ~ en

drunknade mindnyájan v. valamennyien megfulladtak vare sig conj: ~ ... eller legyen az ... vagy; akár ... akár; (tagadó mondatban) sem ... sem; ~ han vill eller inte akár akarja akár nem; resan tar fyra timmar ~ med tåg eller buss az utazás négy órát vesz igénybe akár vonattal akár autóbusszal; du känner icke ~ honom eller hans bröder (te) nem ismered sem őt sem a fivéreit varest adv, rég hol, ahol; ~ det än befinner sig bárhol van vareviga varteviga o: ~ dag regnar det minden istenáldott(a) nap esik (az eső)

varför adv 1. miért?, mi okból?, mi

miatt?; ~ går du? miért mész (el)?; ~ det? (ugyan) miért (v. mi okból)?; ~ inte? miért ne(m)?; hon vet inte ~ nem tudja miért 2. amiért, ami miatt, (és) ezért; amely(ek)ért, ami(k)ért; jag var sjuk, ~ jag måste stanna hemma beteg voltam, ezért otthon kellett maradnom

varg -en, -ar farkas; vara hungrig som en ~ éhes mint a farkas, ki van éhezve; átv: tjuta med ~arna együtt üvölt a farkasokkal varga|väder -vädret o kutya (hideg) idő(járás)

varg|flock [-o-] -en, -ar farkascsorda -grop -en, -ar farkasverem -hona -n, -or varginna varginna -n, -or nőstény farkas; anyafarkas

varg|skinnspäls -en, -ar farkasbunda -unge -n, -ar 1, farkaskölyök, fiatal farkas 2. farkaskölyök (cserkészet: 9—11 éves fiú) varhelst adv bárhol, akárhol varhärd -en, -ar gennygóc vari adv 1. miben?; ~ består svårigheten ? miben áll a nehézség? 2. amibe(n), amelybe(n); amikbe(n), amelyekbe(n); amin, amelyen; ett skämt ~ det låg mycket allvar tréfa amelyben sok komoly mondanivaló rejlett varia plur vegyes dolgok, különfélék; különböző tárgyú irodalmi művek v. tanulmányok variabel I. s: -n, variabler (mat:) változó II. adj: -t változó, változékony, variábilis

variant -en, -er 1, (szöveg)variáns; eltérő

olvasat 2. változat (biol is) variation -en, -er 1. változatosság, vál-t(ak)ozás 2. biol, zene, mat változat, variáció 3. csill eltérés 4. met változás 5. fiz elhajlás, deklináció varibland adv akik között; amelyek v. amik között; passagerarna ~ även generalen befann sig az utasok akik között ott voit a tábornok is, az utasok (és) közöttük a tábornok is variera I. vt változtat, váltogat; változatossá tesz, variál; ~ matsedeln változatossá teszi az étlapot v. étrendet II. v i (meg)változik, váltakozik; változatos (pl. étlap); ingadozik, mozog, flukr tuál (pl. ár)varieté

varning

varieté -n, -er 1. varietéműsor 2. műsoros mulató, orfeum; vö. varietéteater varietet -en, -er 1. válfaj, változat 2.

biol (fajta)változat, varietas varieté | teater -rí, -teatrar varieté(színpad);

zenés kabaré; műsoros mulató varifrån adv 1. honnan?, honnét?; kitől?; mitől?; ~ kommer du? honnan jössz? ~ har ni fått boken ? honnan v. kitől kapta (ön) a könyvet? 2. ahonnan, ahonnét; akitől; amitől; ~ han än kommer bárhonnan jön is varig -t gennyes, gennyező varigenom adv 1. mi által?, minek a segítségével?^. ami által, miáltal, és ezáltal; amelyeit, keresztül, amin át varje gr ön minden^iíndegyik; ~ mor-£ø/i?irijndèn reggel, reggelente; i ~ fali miná^nésetre; "~ om än aldrig så liten gjäva.. mfnden adomány bármily csekély is .... ; litet av ~ mindenből egy kicsi v. kevés, mindenféle varjehanda I. adj (indecl) mindenféle; på ~ sätt mindenféle módon II. s mindenféle (dolog), sok minden, különfélék; napihírek, innen-onnan (rovatcím újságban) ; tala om ~ mindenféléről beszél varmjämte adv (és) azonkívül, azonfelül, ugyanakkor; ami(k) v. amely(ek) mellett

varken conj: ~ ... eller sem ... sem; gästen kom (icke) ~ i går eller i dag a vendég sem tegnap se ma nem jött meg; vi ~ kunde eller ville göra det sem nem akartuk(,) sem nem tudtuk (azt) megtenni

varkunna rég: ~ sig över ngn megkönyörül vkin

varlig -t óvatos, elővigyázatos, gondos varm -t meleg; forró; vårt ~a deltagande mély részvétünk, őszinte együttérzésünk (gyász esetén); ~a färger meleg színek (sárga, vörös); ha ~ci kläder på sig melegen van öltözve; ~t mottagande szívélyes v. meleg fogadtatás; ett ~t tack meleg v. forró köszönet; ~t vatten meleg v. forró víz; en ~ bón hő ima; min ~aste önskan leghőbb vágyam; det är nio grader ~t ute kilenc fok meleg van odakinn; arbeta

sig ~ kimelegszik a munkában; bli ~ megmelegedik; fölmelegedik; kimelegszik; jag har blivit ~ melegem lett, kimele-

gedtem; átv: bli ~ i kläderna kezdi otthonosan érezni magát, megmelegszik v. megszokik [vhol]; jag blev ~ om hjärtat meleget éreztem a szívem körül; elérzékenyültem, meghatódtam; rummet är svårt att få ~t a szoba nehezen fűthető; ge ngt med ~ hand (v. med ~t hjärta) szíves örömest (v. jó szívvel) ad vmit; techn: gå ~ túlhevül, áthevül, hőnfut (motor, gép); hålla maten ~ melegen tartja az ételt; rekommendera på det ~aste a legmelegebben ajánl; gúny: ta emot ngn med ~a servetter meleg fogadtatásban részesít (v. szidással fogad) vkit; vara ~ om händerna meleg v. forró a keze varm |båd -et, = meleg v. forró fürdő -badhus -et, = közfürdő, nyilvános fürdő -blod -et, — meleg vérű ló -blo-dig-/ 1. meleg vérű (állat); ~a hästar meleg vérű lovak 2. melegvérű, forróvérű, heves, temperamentumos (ember)

var|med adv 1. mivel?; ~ kan jag stå till tjänst? mivel szolgálhatok? 2. amivel, amelyikkel, amellyel; amikkel, amelyekkel -medels(t) adv 1. ini által?, minek a segítségével? 2. ami(k) által, és ezáltal, aminek a segítségével varm|front [-o-] -en, -er met: melegfront -garage [-as] -t, = fűthető garázs -gång -en techn: hőnfutás, túlhevülés (motoré, gépé) -hjärtad melegszívű, jóságos; szívélyes -hållfast hőálló -luft -en meleg levegő, hőlég -rätt -en, -er meleg étel; fő fogás (hideg étel is) -tråd -en, -ar vill: fűtőhuzal, fűtőszál; hődrót -valsa techn melegen hengerel varm |vatten -vattnet meleg v. forró víz varmvattens|beredare -n, == vízmelegítő, vízforraló -cistern -en, -er forróvíz-tároló, forróvíztartó -krän -en, -ar me-leg(víz)csap varna óv; (óva) int, figyelmeztet; ^ ngn för ngt óv vkit vmitől, figyelmeztet vkit vmire; ^s för tåg! vigyázz ha jön a vonat!

varnagel s indecl (en) rég: intő példa, figyelmeztetés; honom till straff och andra till ~ neki büntetésül, másoknak intő például varning -en, -ar óvás (för -tői); intés, figyelmeztetés; intő (isk); ~ för ficktjuvar! óvakodjunk a zsebtolva-

jóktól!; han har fått ~ i matematik intőt kapott matematikából varnings I ord -et, = intő v. figyelmeztető szó, figyelmeztetés -signal -en, -er figyelmeztető jelzés, vészjel -skott [-o-] -et, = figyelmeztető lövés -skylt -en, -ar figyelmeztető tábla; (utcai ill. országúti) jelzőtábla varom [-o1-] I. adv 1. miről?; mi körül?; ~ handlar det? miről van szó?; ~ talar du? miről beszélsz? 2. amiről, amelyről; amikről, amelyekről; ami(k) körül; den fråga ~ förhandlingar har förts az a kérdés amelyről tárgyalások folytak II. conj: ~ icke v. inte ha nem; (más)kü lönben; ellenkező esetben; ~ inte, får du gå különben mehetsz varp1 -en, -ar szövés: lánc(fonál); nyüst varp2 -et, bány: meddő kőzet varp3 -et, = ' 1. hal vonókötél (húzó-v. zsákhálóhoz); hálóhúzás 2. hajó kukázókötél, horgonykötél varpa I. s: -n, -or 1. tex felvetőgép 2. sp fém- v. kőkorong, dobókorong 3. sp korongvető-játék (korong dobása földbe szúrt karóhoz) II, vt 1. tex (láncfonalat) felvet (szövésnél) 2. hajó kukázik, horgonyláncon előrehúz varpankare -t, -n hajó: kukázóhorgony,

vonszolóhorgony, segédhorgony varphög -en, -ar bány: meddőhányó (érc-)

varpnot -en, -ar hal: vontatóháló varptråd -en, -ar tex: láncforiál varpå adv 1. mire?; min? 2. amire, amelyre; amin, amelyen; amiben, a-melyben; stolen ~ jag satte mig a szék amelyre leültem; ~ hon tvivlar amiben ő kételkedik 3. mire, ami után, és azután

vars1 pron 1. (vonatkozó) akinek a, akié; aminek a, amié; för ~ skull akinek ül. aminek a kedvéért, aki ill. ami miatt 2. (határozatlan) ~ och ens minden egyesnek a, minden egyesé, mindenkinek a, mindenkié, kinek-kinek a; vö. var* vars2 interj: o jci v. jo ~ hát persze V.

hogyne, naná!; miért ne? varsam -i óvatos, elővigyázatos; gondos -het -en óvatosság, elővigyázatosság, vigyázat; gondosság varse adj indecl: bli ~ ngn v. ngt észrevesz v. megpillant vkit v vmit

varse|bli v. -bliva -blev, -blivit varse -blivning -en észrevevés, érzékelés, észlelés

varsel varslet, — 1. előjel, ómen; figyelmeztetés, óvás, intés; előzetes jelzés; med kort ~ rövid lejáratú v. határidejű 2. jog: ~ om strejk (előzetes) sztrájkbejelentés

varsko varskodde, varskott 1. értesít, tudósít (om ngt vmiről); polisen är ~dd a rendőrséget már értesítették 2. jelent (ngn om ngt vkinek vmit) varsla vi, vt: ~ (om) ngt vmit jelent, vmit előre jelez; vminek az előjele; ~ strejk bejelenti a sztrájkot; det ~r icke gott ez semmi jót nem jelent v. ígér, ez nem jó ómen varsna vt ->- varse címszó alatt: bli varse varsomhelst [-o-] adv bárhol, akárhoi,

ahol tetszik; -> var* és helst /. 2. varstans adv: o lite(t) ~ (szinte) mindenütt, mindenfelé vart1 I. pron (határozatlan) var3; ~ som helst akárhova, bárhova II. adv' 1. hova?, hová?; ~ går hon? hova megy (ő)?; ~ vill du egentligen komma? tulajdonképpen hova akarsz kilyukadni? 2. (a)hova, (a)hová; ~ än v. helst bárhova, ahova csak; ~ än du går bárhova is mész vart2 s indecl: någon ~ valahova; valamire; ingen ~ sehova; semmire; inte komma någon ~ nem halad (előre), nem jut előbbre; átv semmire sem megy v. jut (az életben); man kommer ingen ~ med er önnel nem megy az ember (v. nem megyünk) semmire; med det kommer hon ingen ~ med mig ezzel semmire sem megy (x>. semmit sem ér el) nálam vart|annat varannan -helst adv bárhova, ahova csak -hän advK hova?, hová?

vartill adv 1. mire, mi célra?; miért? 2. amire; amiért; brottet, ~ ni har gjort er skyldig az a bűncselekmény, amelyet ön elkövetett vart|somhelst [-o-] adv bárhova (is), akárhova, ahova csak; vö. vart1 -åt adv 1. merre(felé)?; milyen irányban ?;‡ hova?; ~ gick hon? merrefelé ment (ő)? 2. amerre(felé); amilyen irányban; ahova; märka ~ det lutar észreveszi milyen irányban halad (vvarubeteckning

hova tendál) a dolog; jag märkte ~ han lutade észrevettem v. láttam hova akar kilyukadni varu|beteckning -en, -ar az áru elnevezése v. megjelölése -brist -en áruhiány -byte árucsere -börs -en, -er árutőzsde -deklaration -en összetétel (árué, gyógyszeré), tartalmaz:... -distribution -en ker: áruelosztás, áruterítés -förråd -et, = árukészlet -hiss -en, -ar teherfelvonó, teherlift -hus -et, == áruház -kunskap -en áruismeret (tantárgy); ker szakismeret -kännedom -en áru(k) ismerete, áruismeret -lager -lagret, = áruraktár; raktárkészlet -lotteri -(e)t, -er tárgysorsjáték varulv -en, -ar farkasember (időnként farkassá változó ill. változtatott ember, mesékben)

varu|magasin -et, — áruraktár; áruház -mottagare -n, áru átvevője, szállítmány címzettje -märke -t, -n gyári jegy, márka (árué); védjegy -mässa -n, -or árumintavásár varunder adv ami v. amely alatt (időhat is); ami v. amely alá; aminek v. a-melynek folyamán; amiben, amelyben; ett år ~ egy év, amelynek folyamán

varuprov -et, = v. -er áruminta; posta minta érték nélkül (felirat borítékon) varur adv 1. miből?; mikből?; honnan? 2. amiből, amelyből; amikből, amelyekből; ahonnan; ~ framgår . . . amiből kitűnik.. . varujslag -et, -sert [-o-] -en, -er áru- < fajta, -féleség; (az) áru megnevezése v. neme (űrlapon) var|ufav adv varav -uti adv vari -utom [-o-] adv amin v. amelyen kívül, amiken v. amelyeken kívül; azon ill. azokon kívül -utöver adv amin túl v. felül v. kívül, azon túl v. felül v. kívül varuutbyte -t árucsere varv1 -et, = hajógyár; hajójavító műhely

varv2 -et, = 1. fordulat; forduló; forgás; körbenjárás; sp kör; sor (kézimunkán); gd flera ~ rutit huset többször megkerüli v. körüljárja a házat; motorn gör tusen ~ i minuten a motor*ezer fordulatot tesz percenként; sp: löpa v.

springa fyra ~ runt banan négy kört fut a (salak)pályán; hon sticker fem-

ii(o) ~ om dagen ötven sort köt naponta (kézimunkázó) 2. réteg (geol is); (év)gyűrű (fában); ligga i ~ rétegesen v. rétegekben fekszik; lägga i ~ rétegenként v. rétegesen rak varva 1. rétegez, rétegenként rak 2. sp leköröz, (egy) körrel megelőz (ver-senyen)

varvantal -et, = fordulatszám (techn is) varvid adv aminél, ami v. amely mellett,

amiben; mialatt, miközben varvig -t réteges; lera homokeres a-gyag

varvräknare -n, = techn fordulatszámláló; sp körszámláló varvs|arbetare -n, — hajógyári munkás

-industri -(e)n hajóépítő ipar varv|tal -et, = fordulatszám (techn is); komma upp i högre ~ nagyobb fordulatszámot (v. forgási sebességet) ér el -tals adv rétegenként, rétegesen, rétegekben; lägga ~ rétegesen v. rétegenként rak varåt adv 1. minek?, miknek?; min?, miken? 2. aminek, amiknek; amin, amiken 3, vártát varöver adv 1. mi fölött?, min?; mi fölé?, mire?; ~ beklagar du dig? mire panaszkodsz?, mi a panaszod? 2. ami v. amely fölött, amin; ami fölé, amire, amelyre vas -en, -er váza, virágtartó (edény) vasa adv (vad sade duv. ni ?)o hogy(an)?,

mit (mondtál v. mondott)? Vasa npr, töri: Vasa (svéd királyi család) vasall -eri, -er tört: hűbéres, vazallus

-stat -en, -er hűbéres állam vasa|orden [-ör-] = (en) Vasa-rend (S)

-riddare -n, = Vasa-rend lovagja vaseíin -et v. -en vazelin vask -en, -ar (konyhai) lefolyó, (szenny-

víz)kiöntő; mosogató(medence) vaska 1. bány mos, iszapol, szérel (ércet%

aranyat) 2. o mos vass1 -t éles; hegyes; átv csípős, metsző; ~a anmärkningar csípős v. szúrós megjegyzések; ~ blick éles v. átható tekintet; ~ blåst metsző szél; en ~ kniv éles kés; en ~ näsa hegyes orr; ha en ~ penna éles hangon ír; en ~ röst éles hang; ha en ~ tunga csípős v. élea a

nyelve

vass2 -en, -ar nov: nád; nádas; i ~en a nádasban, a nád között; skära pipor

57*vassbevuxen

900

vattenpö!

i ~en kihasználja a kedvező alkalmat; ; kényelmes élete van, nagy jövedelmet élvez és keveset dolgozik -bevuxen -bevuxet, -beväxt náddal benőtt vassla I. s: -n (tej)savó; író (köpüléstiél)

II. refl: ~ sig megsavósodik vassle -n vassla I. vasslig -t savós, összement (tej) yass|plpa -n, -or nádsíp -rugge -n, -ar nádas, nádrengeteg -rör -et, ~ nád (-szál); nádszár vasstrå (elv. : vass-strå) ~(e)t, -n nádszál

vasstäkt -en, -er nádvágás Vatikanen npr a Vatikán watt indecl (en) vili: watt vatten vattnet, == 1. víz; högt ~ ár(adat), áradás; mjukt ~ lágy víz; sött ~ édesvíz, ivóvíz; de nordiska vattnen a skandináv vizek; kan jag få ett glas ~ ? kaphatok egy pohár vizet?; han förtjänar icke ~ till katten még a hideg vízre valót sem keresi meg; kunna sin v läxa som ett rinnande ~ úgy tudja a leckét mint a vízfolyás; han får ~ på sin kvarn ez az ő malmára hajtja a vizet; ta sig ~ över huvudet erejét meghaladó munkára vállalkozik, túlterheli magát; till lands och ~ szárazon / és vizén; hoppa i vattnet a vízbe ugrik; fiska i grumligt ~ a zavarosban halászik; i de lugnaste vattnen går de största r v. fulaste fiskarna lassú víz partot mos; sätta blommorna i ~ a virágo-v kat vízbe v. vázába teszi; det är kallt i : vattnet hideg a víz; rep: gå ned på vattnet leszáll a vízre; sitta på ~ och bröd kenyéren és vízen él (büntetésből); simma under ~ (a) víz alatt úszik; stå under ~ víz alatt áll, elöntötte v. elárasztotta a víz; sätta under ~ vízzel eláraszt; vid första öppet ~ jégolvadás / után, mihelyt a hajózás [tavasszal] megindul 2. orv vizenyő, savós ömleny; vizenyősség, vízkór; ~ i knäet ízületi nedvömlés (térdben); ~ i lungsäcken mellhártyaizzadmány, mell-' hártyavizenyő, savó 3. víz(tisztaság), ' átlátszóság (drágakőé) ; en diamant av c renaste ~ tiszta fényű (v. hibátlan t ragyogású) gyémánt 4. kasta (sitt) ~

vizel, köz hugyozik (Vatten|aktig -t vízszerű, vizes, vizenyős v ränalys -en, -er vegy: vízelemzés -av-

gift -en, -er vízdíj -avstötande víztaszító, vízlepergető, nem nedvesedő; ~ tyger víztaszító v. vízhatlan szövetek -behållare -n, = víztartály, víztartó; (meleg)víztároló -blandad vízzel kevert v. vegyített v. hígított, vizezett -bryn -et víz felszíne; i ~et a víz színén -delare -n, = földr vízválasztó -djur -et, = 1. víziállat 2. o jó úszó, vízipatkány -drag -et, — vízfolyás, folyóvíz (csermely, patak, folyó stb); víz -droppe [-o-] -n, -ar vízcsepp -dränkt vízzel borított, elárasztott, elöntött; vízzel átitatott, átázott -fali -et, = vízesés -fattig -t vízben szegény -filtreringsapparat -en, -er vízszűrő berendezés -färg -en, -er vízfesték -förbrukning -en vízfogyasztás -glas -et, ~ 1. vizespohár; storm i ett ~ vihar egy pohár vízben, sok hűhó semmiért 2. vegy vízüveg -halt -en víztartalom -haltig -t víztartalmú, vizes -hjul -et, = vízikerék -höjd -en, -er víz(szint)magasság, vízállás -kanna -n, -or vizeskanna;

öntözőkanna -karaff -karaffin -en, -er vizespalack -klosett -en, -er vízöblítéses árnyékszék v. klozett, (angol) vécé (W. C.) -konst [-o-] -en, -er szökőkút -koppor [-ko-] plur orv: bárányhimlő -kraft -en vízerő, vízi erő, vízenergia -kraftverk -et, = vízerőmű, vízi erőmű -krän -en, -ar vízcsap -kur -en, -er orv: vízkúra, vízgyógymód -kvarn -en, -ar vízimalom -kyld -kylt vízzel hűtött, vízhűtéses (pl. motor) -kylning -en techn: vízhűtés vattenledning -en, -ar vízvezeték vattenlednings|rör -et, = vízvezetékcső -vatten -vattnet vízvezetéki víz, csap-víz -verk -et, = vízművek vatten|linje -n, -r hajó: vízvonal, merülési vonal -lägga -lade, -lagt vízbe tesz v* helyez, be- v. kiáztat -massa -n, -or víztömeg -märke -t, -n vattenstämpel -mätare -n, = techn vízmérő, -fogyasztásmérő -ondulering [-o-] -en, -ar vízondolálás, vízhullám (fodrászat) -pass -et, = techn (víz)szint.ező, vízmérték, libella -pelare -n, ~ víz-oszlop -pest -en nov: átokhínár -polo -t sp ; vízipóló, -labda -post [-o-] -en, -er vízcsap, tűzcsap (utcán, udvaron) -puss -pöl -en, -ar pocsolya, (víz)tócsavattenrik

-rik -t vízbő, vízben gazdag v. bővelkedő -samling -en, -ar ->- vattenpuss -sjuk -t vizenyős, elvizenyősödött, ingoványos -skada -n, -or vízkár -ska-dad víz által megrongált -skadeförsäkring -en, -ar vízkárbiztosítás -slang -en, -ar víztömlő -spegel -n, -speglar víztükör -sport [-o-] -en vízi sport -stråle -n, -ar vízsugár -stånd -et, — vízállás, vízszint(magasság); (víz)mérceállás; vid lågt ~ alacsony vízállásnál -ståndsmätare -n, = vízállásmérő, vízállásjelző; vízmérce -stämpel -n, -stämplar vízjel, -jegy (papírban) -system -et, = földr vízrendszer -torn -et, — víztorony -tät -tätt vízhatlan, vízálló, vízzáró; ~a tyger vízhatlan szövetek -vagn -en, -ar öntözőkocsi; vízszállító kocsi -verk -et, — vízművek; víz(emelő)mű -vård -en vízgazdálkodás -väg -en, -ar vízi út; komma ~en vízi úton jön v. érkezik -växt -en, -er vízinövény -yta -n, -or vízfelszín, vízfelület; vízszín, víztükör; på ~n a víz színén v. tükrén -åder -ådra -n, -or (víz)ér -ånga -n, -or vízgőz, -pára -ödla -n, -or áll: tarajos gőte; pettyes gőte vattkoppor [-ko-] plur orv: bárányhimlő vattna 1. (meg)öntöz, (meg)locsol; ~ blommor virágokat öntöz; ~ (i) trädgården a kertben locsol, a kertet öntözi 2. (meg)itat; ~ hästar lovakat itat

vattnas vattnades, vattnats 1. könnyezik; ögonen ~ könnyezik v. könnyes a szeme 2. det ~ i munnen på honom összefut a szájában a nyál, csorog a nyála; få det att ~ i munnen på ngn o elhúzza a mézesmadzagot vkinek a szája előtt

vattnig -t vizes, (nagy) víztartalmú; híg,

felhígított; átv vizenyős vattning -en 1. öntözés, locsolás 2. itatás (állatoké)

vattningsställe -t, -n itató (állatoknak) vattra tex habosít, moaríroz; ~t tyg habosított) v. moaré szövet Vattumannen npr (a) Vízöntő (csillagkép)

vattu|siktig -t orv: vízkóros -skräck -en

víziszony; veszettség -sot -en orv: vízkór

vax -et, -er viasz; han är som ett ~ i hennes hand kezes bárány az Ő kezében

vaxa (be)viaszoz, viaszol, viasszal beken

vax|artad viasszerű, viaszos -blek -t viaszsárga, -fehér, halálsápadt -böna -n, -or vajbab -docka [-o-] -n, -or viaszbáb, -baba -duk -en, -ar viaszosvászon; viaszosvászon-terítő -gul viaszsárga -kabinett -et, ~ v. -er panoptikum-ljus -et, — viaszgyertya -papper -et, viaszpapír, zsírpapír -tavla -n, -or viasztábla -tändsticka -n, -or viaszgyufa

ve I. 5 indecl baj, szerencsétlenség; väl och ve jó és balsors; mitt väl och ve beror på honom a sorsom tőle függ (v. az ő kezében van); svära ve och förbannelse över ngn átkokat szór vkire, átkoz vkit; i väl och ve jó-ban-rosszban; besluta över ngns väl och ve dönt vkinek a (jó vagy rossz) sorsáról II. interj ifi) jaj!; ve dig! jaj neked!; ve oss arma! jaj szegény fejünknek (v. nekünk)!

veck -et, = ránc, redő; gyűrődés (geoí is); be- v. felhajtás (ruhán); vasalás; él (nadrágon); (be)rakás, pliszé, plí-

szírozás; (kar- v. térd)hajlás, -hajlat; bilda ~ ráncot vet, ráncosodik, gyűrődik; lägga i ~ ráncol, redőz; berak, pliszíroz; lägga pannan i ~ (összeráncolja a homlokát; lägga ned ~ på kjolen kiereszti v. leengedi a szoknyát; lägga upp ett ~ på en kjol szoknyát felhajt; ha djupa ~ i pannan mély barázdák v. ráncok vannak a homlokán

vecka11, vt ráncol, redőz; ráncokba szed, berak, pliszíroz; (be- v. össze)hajtogat; ~ pannan (össze)ráncolja a homlokát; ~d kjol berakott v. pliszírozott szoknya II. ~ sig ráncosodik, ráncot vet; gyűrődik

vecka2 -n, -or hét (nap); ~ för ~ hétről hétre; ~n förut az előző hét(en); veckor igenom heteken keresztül v. át, hetekig; hela ~n (ut) egész héten (át); tre veckors semester háromheti v. háromhetes szabadság; i dag för en ^ sedan ma egy hete; i ~n (ezen) a héten; hetenként; en gång i ~n hetenként egyszer; (i) förra ~n a múlt héten; (i) nästa ~ a jövő héten; om v. på lördag i nästa ~ a jövő héten szombaton; om en ~ egy hét múlva; i dag om två veckor mához két hétre: per ~veckig

hetenként; resa bort på två veckor két hétre elutazik; på en ~ hinner man mycket egy hét alatt sokat elvégezhet az ember; under ~n a hét folyamán, ezen a héten, hét közben, hétköznapikon)

veckig -1 ráncos, redős; gyűrött, összegyűrődött

veckla I. vt göngyöl, csavar, teker; hajtogat; ~ ett papper runt ngt papírba göngyöl v. csavar vmit II. (hgs igék :)~av legöngyöl, leteker; ~ ihop összegöngyöl, -teker; összehajtogat (újságot, asztalkendőt); ~ in belegöngyöl, be-(le)burkol, becsomagol (i ngt vmibe); bepólyáz; ~ upp kigöngyöl, fel- v. kibont (csomagot); ki- v. szétnyit (újságot); ~ ut kigöngyöl, kibont (zászlót); széthajt(ogat), széjjelnyit (zseb-kendőt)

veckning -en, -ar ráncolás, redőzés; gyűrődés (geol is); ráncvetés, redőzet; berakás, pliszírozás vecko|blad -et, = hetilap -dag -en, -ar hétköznap -helg -en, -er hétvég(i pihenő), hét vége -lön -en, -er hetibér, heti fizetés -pengar plur heti zsebpénz -slut -et, = hétvég, hét vége -slutsbil-jett -en, -er hétvégi menetjegy veck(o)tals adv hétszámra, heteken át veckc[tidning -en,-ar hetilap -timme -n,

-ar isk: heti (tanítási) óra(szám) ved -en (tűzi)fa; hugga ~ fát vág -artad fás, faszerű -aska -n fahamu -bod -en, -ar fáskamra; fássufni -brand -en 1. fatüzelés 2. tűzifa, tüzelőfa -bränsle -t tűzifa, tüzelőfa -bärare -n, = 1. fahordó (ember) 2. fáskosár veder|bör -borde, -bort (vi): den det ~ akit illet; den aktning som ~ a megillető v. köteles tisztelet; som sig ~ ahogy illő v. való -börande I. adj illető; illetékes; ~ myndighet (az) illetékes hatóság II. s illetékes személy ///. hatóság v. hely; érdekelt fél; höga ~ a felsőbb hatóságok v. szervek, az illetékesek, a felsőbbség -börlig -t illő, kellő, szabályszerű, megfelelő; på ~t avstånd illő v. kellő távolságban; i ~ ordning utställt dokument kellő formában (v. szabályszerűen) kiállított okirat; med ~t tillstånd hivatalos v. hatósági engedéllyel -börligen adv kellő(képp)en, szabályszerűen, megfelelően -faras

-fors, -farits (meg)történik, megesik (ngn vkivel); [vmi] ér [vkit]; részesül, kijut; den heder som vederfarits mig az a megtiszteltetés, amelyben részesültem (v. amely engem ért); låta ngn ~ ngt tesz ill. okoz vkinek vmit; låta ngn ~ rättvisa igazságot szolgáltat vkinek; eder skall intet ont ~ önnek nem eshet bántódása -gälla -gällde, -gällt visszafizet, megfizet, visszatérít; (meg)jutalmaz; viszonoz; megtorol; ~ ont med gott a rosszat jóval viszonozza -gällning -en visszafizetés, megfizetés, visszatérítés; (meg)jutalmazás; jutalom; viszonzás; megtorlás; mot hederlig ~ megfelelő jutalom ellenében -häftig1. megbízható; hiteles, hitelt érdemlő (hír) 2. jog fizetőképes -häftighet -en 1. megbízhatóság; hitelesség (híré) 2. jog fizetőképesség -kvicka -kvickte, -kvickt felfrissít, -üdít; új erőt ad (ngn vkinek); ~ sig med ngt felfrissül vmitől, felüdíti magát vmi-vel -kvickande frissítő, üdítő; (új) erőt adó, erősítő; ~ sömn üdítő álom -kvickelse -n, -r felfrissítés, -üdítés; erősítés; felfrissülés, -üdülés; túj) erő veder [lag -et, — 1. kárpótlás, kártalanítás; ellenszolgáltatás; térítés, díjazás; skäligt ~ méltányos díjazás; ~ fór uppkommen skada kártérítés a keletkezett kárért; mot ~ díjazás v. térítés v. fizetés ellenében; utan ~ díjtalanul, térítés nélkül, ingyen 2. ép boltozat válla, boltváll; tám, dúc; parti (híd)pillér -lagsskyldig -t kártérítésre köteles -üke -n, -ar [-[vkivel]-] {+[vki- vel]+} egyenrangú, [vkihez] hasonló (ember); o hasonszőrű (személy); hans vederlikar a(z ő) hozzá hasonlók, a magafajta emberek; kaptens ~ századossal egyenrangú (ember) -lägga -lade, -

lagt megcáfol; rácáfol (ngn vki-re); ~ en sats megcáfol v. megdönt egy tételt; som ej kan ~s megcáfolhatatlan, -dönthetetlen -läggning -en, -ar (meg)cáfolás; cáfolat -mäle -t, -n jel, bizonyíték, bizonyság, tanúság; ge ett ~ på ngt jelét adja vminek -möda -n, -or vesződség, fáradság, nagy nehézség, viszontagság -sakare -n, = ellenfél, ellenlábas -stygglig -t förtelmes, undok, visszataszító -stygglighet -en, -er förtelmesség, undokság; förtelemvedertagen

-tagen -taget (általánosan) elfogadott, bevett (szokás), megszokott, szokásos, hagyományos, konvencionális; vedertaget bruk bevett szokás, konvenció -vilja -n ellenszenv; undor -våga kockáztat, kockára tesz, veszélyeztet, veszélynek tesz ki -värdig -t nagyon kellemetlen, undorító, visszataszító, förtelmes -värdighet -en, -er [vminek] kellemetlen v. undorító v. visszataszító .volta; ~er kellemetlenségek, bajok, viszontagságok; szörnyűségek vedettbåt -en, -ar haditeng: Őrnaszád;

aknaszedő (naszád) ved|famn -en, -ar öl (tűzifa-mértékegység) -gård -en, -ar fatelep -handel -n fake-reskedelem; fakereskedés -handlare -n, — fakereskedő -huggare -n, = favágó -huggning -en favágás -hög -en, -ar rakás v. halom fa, farakás -kap -en, -ar körfűrész -kast -en, -ar farakás (felrakott fa) -kubb -en, -ar (fa)tuskó, tőke -lass -et, — fuvar tűzifa, (kocsi)rakomány fa -lår -en, -ar fásláda -skjul -et, = fásszín, fássufni, fáskamra -spis -en, -ar fafűtéses tűzhely -stapel -n, -staplar farakás -såg -en, -ar fafűrész -trave -n, -ar farakás -trä -(e)t, -n fűrészelt (és aprított) fa, kandallófa weekend [vi1 k-] -en, -er v. -s hétvég, hét

vége, víkend vegetabilier [-ge-] plur növényi anyagok ÜL táplálék; főzelékfélék, zöldségfélék vegetabilisk [-ge-] -t növényi; ~ föda

növényi táplálék vegetarian [-ge-] -en, -er vegetáriánus,

növényevő (ember) vegetar(ian)ism [-ge-] -en vegetarianizmus, növényi táplálkozás, növényevés vegetarisk [-ge-] -t vegetáriánus, növényi; ~ kost növényi koszt v. táplálék; ~ restaurang vegetáriánus étterem vegetation [-ge-] -en, -er növényzet, vegetáció

vegetationsfattig [-ge-] -t növényzetben

szegény, gyér növényzetű vegetativ [-ge-] -t 1. biol táplálkozásra és tenyészésre vonatkozó, vegetatív 2. (szellemileg) tespedő, vegetáló; föra en ~ tillvaro tesped, vegetál vegetera [-ge-] 1. tesped, tengődik, vegetál 2. tenyészik, nő (növény) Weichsel npr (földr) Visztula

vek1 -t puha, lágy; hajlékony, hajlítható; gyenge; engedékeny, szelíd; ~a livet lágyék (emberé); horpasz (állaté); en ~ natur szelíd v. gyöngéd természet; ha ett ~t hjärta lágyszívű; bli ~ om hjärtat egészen ellágyul, elérzékenyül; ha ett ~t sinnelag szelíd természetű; göra ~ (meg)puhít, (meg)lágyít vek2 vika

veke -n, -ar (gyertya- v. lámpa)bél, kanóc vekhet -en puhaság, lágyság; hajlékonyság; gyengeség; engedékenység, szelídség; lágyszívűség vekhj artad lágyszívű, vaj szívű ve|klaga jajveszékel; siránkozik (över ngt vmin, vmi fölött) -klagan indecl (en) jajveszékelés, siránkozás veklig -t elpuhult; puha, gyenge, erőtlen; elkényeztetett; föra ett ~t liv elpuhult életet él -het -en elpuhultság, puhaság, gyengeség

vekling -en, -ar elpuhult ember, puhány vekna (meg)puhul, (meg)lágyul; átv

megenyhül, ellágyul; enged velar nyelv I. adj: -t veláris, íny- 11. s:

-en -er ínyhang, veláris hang veiig-ifö gyenge, határozatlan, ingadozó vellpapp wellpapp -en v. -et hullámpapír,

hullámos kartonpapír velociped -en, -er kerékpár; rég velocipéd velodrom [-ö'm] -en, -er sp: kerékpárversenypálya velours -en velúr welter|vikt -en sp: váltósúly -viktare -n,

— váltósúlyú ökölvívó ill. birkózó velúr -en bársony, velúr -hatt -en, -ar

velúrkalap velvet -en pamutbársony vern pron 1. kérdő ki?; kit?; melyik?; melyiket?; ~s? kinek a...?, kié?; ~ där?

ki van v. megy ott?; kat ki vagy?; ~ tillhör detta hus? kié ez a ház?; ~ tror ni jag träffade nyss? mit gondol kivel találkoztam az imént?; ~s är felet?, ~s fel är det? kinek a hibája (ez)?, ki a hibás?; i ~s bil kom ni? kinek a (gép)kocsiján jött ön (v. jöttetek)?;- ~ är det där brevet från? kitől való v. jött az a levél?; ~ får jag hälsa från ? szabad a becses nevét? (látogatáskor, telefonáláskor); tel: ~ är det jag talar med? kivel beszélek?; ~ av oss ? közülünk ki v. melyik?,

melyikünk? 2. vonatkozó ki, aki; kit,vemod

akit; om ki (mellékmondatban); jag ser inte ~ som kommer nem låtom, ki jön; fråga ~ du vill kérdezd meg akit akarsz (v. akitől akarod); ~ det (än) vara må bárki legyen is; ~ som helst bárki, akárki; mindenki (vö. helst 1. 2.); det kunde ~ som helst förstå ezt mindenki megérthette vemod -et (méla)bú, búbánat, búskomorság, szomorúság vemodig -t (méla)bús, búbánatos, búskomor

vemodsfull -t búbánatos, búskomor, szomorú; ~a tankar bús(komor) gondolatok; ~a ögón szomorú szemek vemsomhelst [-0-] vem és helst I. 2. ven -en, -er orv: visszér, vivőér, véna

-blod -et vénás vér Venedig tipr Velence, Venezia venerisk -t venerikus, venereás, nemi;

~ sjukdom nemi betegség venetian [-etsi-] -en, -er, venetianare [-etsi-]-n, = velencei (lakos), veneziai (ember)

venetiansk [-etsi-] -t velencei, veneziai venezolan [-ets-] -en, -er venezuelai (ember)

venezuel(i)sk [-ets-] -t venezuelai ventil -en, -er 1. techn szelep; zene, orv billentyű (orgonán, fúvós hangszeren) 2. ép szellőzőnyílás; szellőztető, ventillátor 3. szellőztető ablakszem; kerek hajóablak ventilation -en, -er 1. szellőztetés; szellőzés 2. megvitatás, vita ventilator [-or] -n, -er szellőztető(ké-

szülék), ventillátor ventilera 1. szellőztet 2. (nyilvánosan)

(meg)tárgyal, megvitat ventil|fjäder -n,-fjädrar techn: szeleprugó ventrikel -n, ventriklar orv: 1. gyomor 2. agykamra 3, szívkamra -kräfta -n gyomorrák venös -t orv: vénás; ~t blod vénás vér veranda -n, -or veranda, tornác verb -et, = nyelv ige verba plur: i klara ~ világosan kifejezve, világosan és érthetően verbal -t 1. igei 2. szó szerinti; szóbeli -not -en, -er dipl: szóbeli jegyzék, note verbale -substantiv -et, = nyelv dever-bális (v. igéből képzett) főnév verb|böjning -en, -ar igeragozás -form [-0-] -en, -er igealak

verif|(c)era igazol, megerősít; (okirattal) bizonyít

verifi(c)ering -en, -ar, verifikation -en, -er (be)igazolás, megerősítés; (okirati) bizonyítás; bizonylat; elismervény, nyugta

veritabel -t igazi, valódi, valóságos verk -et, — 1. mű, munka; samlade ~ összegyűjtött v. összes művek; ett ögonblicks ~ egy pillanat műve; göra ett gott ~ jó munkát végez; gripa sig ~et an munkához fog; i själva ~et a valóságban, valójában, ténylegesen), tulajdonképpen; sätta i ~et munkába vesz, elindít; átvisz a gyakorlatba; megvalósít, végrehajt; gå v. skrida till ~et munkához lát 2. hivatal 3. techn szerkezet, mű (pl. óráé) 4. mű (-vek), gyár, üzem, telep 5. kat erőd (-mű)

verka I. vi 1. működik, munkálkodik, dolgozik; ~ för freden a béke érdekében munkálkodik, a békéért küzd; ~ mot ngn vki ellen dolgozik; han ~rsom läkare mint orvos működik v. dolgozik 2. hat, hatással van (på -re); medicinen ~de inte az orvosság nem hatott, az orvosságnak nem voit hatása; ~ lugnande megnyugtatóan hat 3. látszik, mutatkozik; hon ~r sympatisk kedvező benyomást tesz (v. hatást kelt), szimpatikusnak látszik; du ~r äldre än du är idősebbnek látszol mint amennyi vagy; det ~r (att) bli vackert väder úgy látszik szép idő lesz; de ~r (att) inte vara rika nem látszanak gazdagoknak II. vt: ~ motsatsen az ellenkező hatást éri el (v. kelti)

verkan = (en), plur: verkningar 1. hatás; eredmény, foganat; következmény; benyomás; göra ~ megteszi hatását, hat; hatást gyakorol, benyomást tesz (på ngn vkire); icke göra någon ~ nincs hatása, hatástalan v. eredménytelen

marad; utan ~ hatástalanul, eredménytelenül 2. hatály; med ~ från den första juli július elsejei hatállyal 3. fiz teljesítmény, effektus 4. fii okozat verk|bord -et, — munkaasztal (kézművesé) -bänk -en, -ar munkapad verklig -t valóságos, való; igazi, valódi, tényleges; det ~a förhållandet a valóverkligen

helyzet, a valóság; ~ inkomst tényleges bevétel; ~t statsråd tényleges v. aktív miniszter; en ~ vän (egy) igaz barát

verkligen adv valóban, igazán; valójában, tényleg(esen) verklighet -en valóság, realitás; bli ~ valóra válik, megvalósul; i ~en a valóságban, valójában, tényleg(esen), tulajdonképpen verklighets|betonad a valósághoz kapcsolódó, realisztikus -flykt -en a valóságtól való menekülés -främmande a valóságtól elrugaszkodó v. idegen, álomvilágban élő -sinne-/valóságérzék -trogen -troget valósághű, realisztikus; természethű, élethű; en ~ skildring élethű v. természethű v. realisztikus ábrázolás

verkmästare -n, = műhelymester, munkavezető, művezető; előmunkás verkning -en, -ar -> verkan verknings|full -t hatásos, eredményes -grad -en, -er hatásfok (techn is) -lös -1 hatástalan, eredménytelen -sätt -et, = hatás módja, hatásmód verksam -1 1. hatékony, hatásos, eredményes; en ~ medicin hatásos gyógyszer 2. tevékeny, aktív, energikus; vara ~ működik, dolgozik, tevékenykedik; vara ~ som lärare tanítói ill. tanári tevékenységet folytat, mint tanító ill. tanár működik; delta ~t i ngt tevékenyen részt vesz vmiben verksamhet -en 1. működés, üzem(elés); nedlägga ~en leállítja az üzemet, leáll (gyár); fabriken är i full ~ a gyár teljes üzemben van 2. tevékenység, foglalkozás, munka; utveckla (en) febril ~ lázas tevékenységet fejt ki; vara i ~ dolgozik, tevékenykedik, működik; tizemben van, üzemel 3. hatály (osság); lagen träder i ~ a törvény hatályba lép verksamhets |begär -et tettvágy, vállalkozó kedv -berättelse -n, -r üzleti jelentés (vállalaté) -fält -et, == működési terület, munkaterület; munkakör, tevékenységi kör -gren -en, -ar szakterület, szakma(i ágazat) -område [-o-] -t, -n -»- verksamhetsfält -år -et, — üzleti év (pl. vállalati)

verkskydd -et üzemi légoltalom verksläkare -n, = üzemi orvos

verk|stad -en, -städer műhely; üzem,

gyár; összet utótag: -mű verkstadsarbetare -n, = gépipari munkás, fémmunkás; gépmunkás verk]ställa -ställde, -ställt kivitelez, készít; véghezvisz, megvalósít; teljesít; végrehajt, foganatosít (pl. ítéletet); ~ betalning fizetést teljesít verkställande I. adj végrehajtó; ~ direktor ügyvezető igazgató; ~ makt végrehajtó hatalom; ~ utskott végrehajtó bizottság II. s: -t kivitelezés, készítés; véghezvitel, megvalósítás; teljesítés; végrehajtás, foganatosítás; vö, verkställa

verkställare -n, = [vmit] végrehajtó, foganatosító (jog is) verkställighet -en végrehajtás, foganatosítás; véghezvitel; gå i ~ végrehajtásra v. foganatosításra kerül, megvalósul, teljesedésbe megy, teljesül; sätta ngt i ~ valóra vált (v. megvalósít) vmit verktyg -et, = szerszám; eszköz (átv is) verktygs [fabrik -en, -er szerszámgyár -låda -n, -or szerszámláda -maskin -en, -er szerszámgép vermiceller plur finommetélt, cérnatészta vermouth vermut -en ürmös(bor), ver-mut

vernissage [-ä'§] -n, -r tárlat (v. képzőművészeti kiállítás) megnyitása; képkiállítás megnyitásának napja; målaren hade i går ~ a festő kiállítását tegnap nyitották meg veronal -et v. -en veronál (altatószer) verop -et, = jajkiáltás vers -en, -er v. -ar 1. verssor; versszak, szakasz; gråta en ~ sir egy sort v. verset; átv: sjunga på sista ~en a végét járja, az utolsókat rúgja 2. vers, költemény; skriva ~ versel, verset ír; på ~ versben; ett drama på ~ verses dráma 3. biblia vers versal -en, -er nyomd: nagybetű, nagy

kezdőbetű, verzál(is) versjbyggnad -en versszerkezet, vers felépítése (v. metrikai szerkezete) -drama -t, -dramer verses dráma verserad jó fellépésű v. modorú; jártas,

tapasztalt, verzátus vers |förrn [-o-] -en, -er versforma; i ~

versben -fot -en, -fötter versláb versifiera versbe foglal v. szed, megversel version -en, -er 1. változat, verzió 2.

telmezés; hans ~ av texten az ő szövegértelmezése v. szövegmagyarázata 3. fordítás(i gyakorlat) (idegen nyelvből) vers |lara -n verstan, poétika -máit -et, =

versmérték -rad -en, -er verssor vertebrat -en, -er gerinces (állat) vertikal I. adj: -t függőleges, függélyes, vertikális Ii. s; -en, -er függőleges (vonal) -belastning -en, -ar függőleges megterhelés -plan -et, — mat függőleges v. vertikális sík -vinkel -n, -vinklar mat: csúcsszög verv -en hév, lelkesedés, lendület vesir -en, -er tört: vezír, (török) miniszter vesper -n vecsernye; esti istentisztelet vessla -n, -or áll: menyét; kvick som en ~

fürge mint a nyúl vestal -en, -er tört: Vesta-szűz vestibul -en, -er előcsarnok Vesuvius npr (a) Vezúv veta visste, vetat I. vt tud; ismer; vad vet jag? mit tudom én?; vet du vad? tudod mit?; nu vet jag! már tudom!, megvan!; ~ mycket om ngt sokat tud vmiről; hur vet ni det? honnan tudja ezt?; så vitt jag vet amennyire én tudom, tudomásom szerint; inte det jag vet úgy tudom (v. tudtommal) nem, tudomásom szerint nem; kom med, vet jag! O gyere v. jöjjön velünk, na!; det är ju bara skämt, vet jag o hiszen ez csak tréfa, (na) érted?; hon berättade Gud vet vad isten tudja mit mesélt; vart ska du gå? — till tandläkarn vet jagi hová mégy? — természetesen a fogorvoshoz; ja, inte vet jag én bizony v. legalábbis nem tudom; Gud vet, om du inte har rätt isten tudja, talán (mégis) igazad van; det vete Gud! tudja isten !; det är inte gott att ~ nehéz megmondani, ki tudná (ezt)?; vi vet att hon är lycklig tudjuk hogy (ő) boldog, boldognak tudjuk őt; han tror sig ~ allting bättre än andra mindent jobban akar tudni másoknál; jag vet besked ismerem a dolgot, kiismerem magamat (a dologban), tudom (miről van szó); ~ hut v. skäms szégyelli magát; ~ vägen ismeri v. tudja az utat; det är inte så lätt, ska du ~ jegyezd v. tudd meg, (hogy) az nem is olyan könnyű; så mycket du vet det! (ezt) vedd tudomásul!, ezt jegyezd meg magadnak!; ~ att försvara sig meg tud-

ja magát védeni, érti a módját hogy megvédje magát; få ~ ngt megtud vmit, értesül vmiről; av vem fick ni ~ det? kitől hallotta ezt?, ki mondta ezt magának?; man kan aldrig ~ az ember sohasem tudhatja; låta ngn ~ ngt tudtára ad vkinek vmit, tudat v. közöl vkivel vmit; értesít vkit vmiről; ryktet vill ~ att az a hír járja (v. úgy hírlik) hogy, a mendemonda szerint ...; det var bara det vi ville ~ csak ezt akartuk tudni; hon vet sig ingen råd nem tudja mitévő legyen, tanácstalan; jag vet mig ha vänner tudom hogy vannak barátaim II. (hgs igek:) ~ av ismer; tud; tudomása van {ngt vmiről); innan jag visste ordet av mielőtt észbe kaptam (v. szóhoz jutottam) volna; honom vill hon inte ~ av hallani v. tudni sem akar róla, látni sern akarja őt többé; han vet med sig att han är skyldig bűnösnek érzi magát, tudatában van bűnösségének; det vet jag säkert med mig ezt határozottan tudom, ennek biztos tudatában vagyok; han vet med sig att ha gjort allt tudatában van annak hogy mindent megtett; ~ om saken tud(omása van) (v. tudomással bír) a dologról, ismeri az ügyet; visste du om att han var gift? tudtál arról hogy ő nős?; icke ~ till sig magán kívül van, nem tud magáról, elvesztetté eszméletét; inte ~ till sig av glädje nem tudja hova legyen örömében; ~ varken ut eller in nem tudja mihez kezdjen, nem talál kiutat, teljesen tanácstalan vetande I. adj tudó; ismerő; väl ~ att.. . jól tudva hogy ...; mindre ~ nem egészen épeszű, o hiányzik egy kereke II. s: -t tudás; ismeretek; ~ts törst tudásszomj; mot bättre ~ jobb tudomása v. meggyőződése ellenére, jobb meggyőződésével ellentétben vete -t búza -ax -et, = búzakalász -bröd -et, = búzakenyér, fehérkenyér -bulle -n, -ar zsemle, zsömle, császárzsemle; (búza)cipó -fält -et, ~ búzaföld, -tábla -korn -et, = búzaszem -mjöl -et búzaliszt vetenskap -en, -er tudomány vetenskapa o tudománnyal foglalkozik, tudományos munkát végez, tudóskodikvetenskapare

vetenskapare -n, = o tudományos dolgozó, tudós vetenskaplig -t tudományos vetenskaps [akademi -(e)n, -er tudományos akadémia -man -mannen, -män tudós

veteran -en, -er 1. kiszolgált katona, rég hadastyán; kipróbált harcos, veterán 2. hivatásában megöregedett ember; régi harcos, öreg bajtárs, veterán

veterinär I. s; -(e)n, -er állatorvos II. adj: -t állatorvosi -högskola -n,

-or állatorvosi főiskola veterlig -t ismert, ismeretes, közismert; göra ngt ~t för ngn vkinek tudtára ad (v. tudomására hoz) vmit; göra ~t att közhírré teszi hogy veterligen, veterligt adv amennyire ismeretes, közismerten, köztudomásúlag; mig ~ tudomásom szerint, ameny-nyire én tudom vetgirig -t tudni vágyó, tanulni vágyó -het -en tudásvágy, tanulásvágy; tudásszomj veto -ty -n vétó; tiltakozás, tilalom; inlägga sitt ~ mot ngt vétót emel vmi ellen, megvétóz vmit; tiltakozik vmi ellen -rätt -en vétójog vetskap -en tudomás; [vkinek a] tudta; få ~ om ngt tudomást szerez (v. értesül) vmiről, megtud vmit; med min ~ tudtommal, tudomásom szerint; utan ngns ~ vkinek a tudta nélkül (v. tudtán kívül) vett -et 1. ész, értelem; sunt ~ józan ész; ha ~ att van annyi esze hogy; du har bättre ~ än att göra så több eszed van (v. okosabb vagy annál) semhogy megtedd; vara från ~ct nincs észnél, elment az esze; med ~ och vilja tudva és akarva, szántszándékkal 2. tisztesség(tudás), jó modor; vö. folkvett vetta vette, vettat: ~ mot v. åt ngt vmire néz v. nyílik; fönstret vetter mot gatan az ablak az utcára néz; ~ mot norr északi fekvésű, észak felé néz; ~ åt solen napos fekvésű vette -n, -ar vad: csalimadár vettig -t eszes, értelmes, okos; ett ~t förslag okos javaslat; varje ~ människa minden értelmes v. normális ember

vettlös -t esztelen, értelmetlen, ostoba; modortalan, műveletlen; en ~ handling oktalan cselekedet; en ~ människa ostoba ember vett [skrämd -skrämt halálra rémült;

0 beijedt, begyulladt; vara ~ magán kívül van az ijedségtől -viliing -ent -ar esztelen, őrült, kótyagos (ember)

vev -en, -ar forgatókar, forgattyú, kurb-

li; få dra ~en o hoppon marad veva L vt, vi: ~ (på) (meg)forgat (forgatókart, forgattyúval), kurbliz; forog; ~ i gång indítóforgattyúval (be)indít, felkurbliz; ~ (på) ett positiv verklit forgat, verkliz, kin torn ázik II. s: -n o * i den ~n ez alkalommal, egyúttal; i samma ~ egyidejűleg, egyúttal, ugyanakkor; det kan göras

1 samma ~ egy füst alatt megcsinálható v. elvégezhető

vevjarm -en, -ar techn: forgattyúkar, kurbli -axel -n, -axlar techn: forgaty-tyú(s)tengely, főtengely -hus -et, = techn: forgattyúház -stake -n, -ar techn: hajtórúd whisky -n -»- visky

vi pron mi; oss minket, bennünket; åt oss nekünk, számunkra; felénk; i stället för oss helyettünk; sådana som vi a magunkfajta emberek; vi systrar nővéreim és én, mi nővérek; vi själva mi magunk via praep .. .-n át v. keresztül, via; ~ Köpenhamn Koppenhágán át, via Koppenhága; ~ ngn vki útján v. által viadukt -en, -er (völgy)áthidalás, völgyhíd, viadukt vibration -en, -er rezgés, remegés, vibrálás

vibrationsfri -fritt rezgésmentés -massage [-äs]-n elektromos masszázs -rörelse -n, -r rezgő mozgás vibrera rezeg, remeg, vibrál; reszket (hang)

vice adj indecl al-, másod-, helyettes; ~ ordförande másodelnök; ~ talman alelnök, elnökhelyettes (parlamenté) vice|amiral -en, -er altengernagy -konsul -n, -er alkonzul -konung -en, -ar alkirály -korpral [-o-] -en, -er kat: őrvezető -pastor [-o-] -n, -er segédlelkész; káplán vice versa fordítva, viszont, vice versa vicevärd -en, -ar házgondnokvichy vatten

vichy|vatten [vis-] -vattnet ásványvíz, szódavíz

vicka I. vi, vt 1. billeg, inog; billen; himbáló(d)zik, hintázik; bordet ~r az asztal billeg v. inog; båten ~r a csónak himbáló(d)zik v. billeg; ~ på stolen hintázik a széken 2. ~ på foten lóbálja a lábát; ~ på stjärten billegeti a farkát II. (hgs igek:) ~ omkull a) felbillen, -borul; b) felbillent, -borít, -dönt; ~ till meg- v. felbillen vicker -n nov: bükköny vickig -t billegő, billenős vickning -en, -ar 1. billegés, ingås; billenés; himbáló(d)zás, hintázás 2. késői vacsora, (éjjeli) falatozás vid11.praep 1. (hely:) -nál, -nél; mellett; -ön, -en, -ön; -ban, -ben;-hoz, -hez, -höz; mellé; hon stod ~ dörren az ajtónál (v. ajtó mellett) állt; ställa sig ~ dörren az ajtóhoz (v. ajtó mellé) áll; staden ligger ~ floden a város a folyó mellett fekszik; officer ~ flottan tengerésztiszt; löjtnant ~ flygvapnet repülő

főhadnagy; alldeles ~ gränsen közvetlen a határ mellett (v. határnál); leda ngn ~ handen kézen fogva vezet vkit; huvud ~ huvud fej fej mellett; studera ~ högskolan a főiskolán tanul; ~ en kopp kaffe egy csésze kávé mellett; slaget ~ Poltava a polta-vai csata; han är ~ posten a postánál van (alkalmazva), a postán dolgozik; átv: stå ~ ngns sida vki mellett áll; undervisa ~ en skola (egy) iskolában tanít; ~ nästa station a következő állomáson ill. megállónál; jag bodde ~ Strandvägen a Strandvägen laktam; affären ~ torget a piactéren levő (v. piactéri) üzlet; ligga ~ universitetet az egyetemre jár; hämta ngt ~ stationen elhoz vmit az állomásról 2. (idő:) -kor; -ön, -en, -ön; -ban, -ben; -nál, -nél; ~ behov szükség esetén; ~ ett flyktigt besök egy rövid látogatás során; ~ fara veszély esetén; ~ framkomsten (meg)érkezéskor; ~ jul karácsony táján, karácsonykor; ~ midnatt éjfél felé v. tájban, éjfélkor; ~ sextiden på morgonen reggel hat óra tájban v. felé; ~ slutet av femti(o)-talet az ötvenes évek végén; ~ samma tid ugyanabban az időben; ~ den tiden dä akkor amikor; ~ detta tillfälle

ez alkalommal; ~ underrättelsen om ngt vminek a hallatára; ~ uppvaknandet ébredéskor; ~ dåligt väder rossz időben (v. idő esetén); ~ tio års ålder tízéves korban; ~ första ögonkastet az első pillantásra 3. (kifejezésekben:) ~ allt vad heligt är mindenre ami szent; ~ dödsstraff halálbüntetés terhe alatt; ~ Gud! istenemre!, isten szerelmére!; vara ~ liv életben van; en man ~ namn N. N. egy N. N. nevű férfi, egy férfi(,) név szerint N. N.; kalla ngn ~ namn nevén szólít vkit; ~ vite förbjudet (pénz)büntetés terhe alatt tilos; tala ~ ngn beszél vkivel; vänja sig ~ ngt hozzászokik vmihez, megszokik vmit II. adv 1.-körülbelül, mintegy; ~ pass tjugo personer körülbelül húsz személy 2. (hgs igekötőként:) vö. komma ta(ga) ~ stb. vid2 vitt széles, bő, tág; nagy (kiterjedésű); tágas; blusen är för ~ a blúz túl bő; dörren stod på ~ gavel az ajtó tárva-nyitva állt; på ~a havet a nyílt tengeren; det ligger ännu i ~a fältet attól még messze vagyunk, az még a jövő zenéje; omtyckt i ~a kretsar széles körökben kedvelt; en ~ utsikt széles kilátás; den världen a nagyvilág; dra ut i ~a världen világgá megy vida adv 1. szélesen, széles körben, messze; vara ~ berömd messze földön híres; ~ omkring messze földre, mesz-szire; messze földön v. környéken, széltében-hosszában, mindenütt; hon har farit ~ omkring ő sokat utazott, világot látott; en man som (har) farit ~ omkring világlátott férfi 2. nagyon; jóval, sokkal; hon är ~ mer vackrare än (ő) jóval v. sokkal szebb mint; det är ~ bättre (ez) sokkal jobb 3. så ~ amennyiben, ha; så till ~ idáig, eddig; annyiban, oly mértékben, sä till ~ som annyiban hogy; amennyiben vidare I. adj (comp -> vid2) szélesebb, bővebb, tágabb; tágasabb; további; ~ efterforskningar további kutatás(ok) v. keresés; var det ingenting ~ ? nincs tovább?, ennyi az egész?; inget ~ O semmi (több), semmi különös; ~ underrättelser további értesülések v. hírek; göra ~ szélesít; bővít, tágítvidarebefordra

II. adv 1. (comp ->- vida 1. és vitt2) tovább; továbbá; többé; még; gå ~ továbbmegy; tovább megy; innan v i går ~ mielőtt tovább megyünk; läsa ~ tovább olvas, folytatja az olvasást; skicka ~ továbbad (pl. ételt), tovább-ktíld;.. .och icke ~ ... és ne tovább!; ingen ~ senki tovább v. többé; ~ påpekas att rámutatnak továbbá arra hogy; vad har ni ~ att säga? mit tud még felhozni [védelmére]?; jag vill inte se honom ~ nem akarom őt látni többé; och så ~ (röv: o. s. v.) és így tovább, és a többi; tills ~ további intézkedésig, továbbra is, egyelőre; utan ~ minden további nélkül 2. o inte ~ nem nagyon; inte ~ bra nem valami v. nagyon jól; det är inget ~ att bo där nem valami kellemes (dolog) ott lakni

vidare|befordra továbbít; továbbszállít; utánaktild (pl. levelet); továbbad, terjeszt (pl. hírt) -befordran = (en) továbbítás; továbbszállítás; utána-küldés (pl. levélé); jör ~ till N. N. (v. Malmö) N. N.-hez (v. Malmőbe) való továbbítás végett -utbilda továbbképez; ~ sig továbbképzi magát -utbildning -en továbbképzés vid|bränd -bränt odaégett, kozmás; lukta vidbränt égett szaga van, kozmás szagú; smaka vidbränt égett v. kozmás íze van vidbrättad széles karimájú vidd -en, -er 1. szélesség; bőség (ruhadarabé); kerület; tágasság (tud is) 2. terület, nagy térség; ~er messzeségek 3. átv kiterjedés, terjedelem, méret, nagyság; ~en av en olycka egy katasztrófa méretei; i hela sin ~ egész terjedelmében vide -t nov: fűz(fa) -buske -n, -ar fűz(fa)-bokor -korg [-o-] -en, -ar vidjekorg -snår -et, = füzes vid|film -en, -er szélesvásznú film; visas i ~ szélesvásznon mutatják be -filmsformat [-o-] -et, = szélesvásznú változat (filmé) vidjfoga (hozzá)csatol, mellékel (pl. iratot) -fäst hozzá- v. ráerősített,

hozzákapcsolt, -fűzött -fästa -fäste, -fäst hozzá- v. ráerősít, hozzákapcsol, -fűz (ngt vid ngt vmit vmihez ill. vmire)

vidga I. vt (ki)szélesít; (ki)tágít; (ki-)

bővít; szélesít (átv is); ~de vyer széles látókör II. (hgs igek:) ~ ut utvidga; ~ (ut) sig (ki)szélesedik; (ki)tágul; (ki)bővül; szélesbedik (átv is)

vidgas vidgades, vidgats vidga (ut) sig vid|gå -gick, -gått beismer, bevall vidhjärtad nagyszívű, nagylelkű; vara ~ mindenkit (könnyen) a szívébe fogad

vid I hålla -höll, -hållit (vt) 1. ~ ngt kitart v. megmarad vmi mellett, ragaszkodik vmihez; nem enged vmiből; ~ sin mening kitart véleménye mellett, fenntartja véleményét 2. be- v. megtart (határidőt) -häfta I. vt hozzá- v. odafűz, hozzáerősít II. vi átv: hozzátapad -hängande rajta függő; en klocka med ~ kedja óra a hozzá tartozó lánccal

vidimera hitelesít, hitelesen igazol;

avskrift hiteles másolat vidimering -en, -ar jog: hitelesítés vidja -n, -or fűz(fa)vessző vidje|flätning -en (fűz)vesszőíonás, kosárfonás -korg [-o-] -en, -ar (fűz-) vesszőkosár vid!komma [-o-] -kom, -kommit illet, érint; vad honom vidkommer ami őt illeti -kommande [-o-] I. praep .. .-t illetőleg; ~ denna angelägenhet ez ügyet illetőleg, ami ezt az ügyet illeti II. s: för mitt ~ ami engem illet, részemről

vid| kännas -kändes, -känts 1. elismer, beismer 2. (el)szenved, (el)visel; få ~ kostnaderna viselnie kell a költségeket; få ~ en stor förlust nagy veszteséget szenved

vidlyftig -t 1. nagy (kiterjedésű), igen kiterjedt; távoli (utazások); det skulle bli för ~t (ez) túlságosan messze vezetne 2. széles körű, nagyarányú, nagystílű, kockázatos; ~a affärer nagy ügyletek; pejor kockázatos ügyletek; kétes üzletek 3. terjedelmes (jelentés); hosszadalmas, terjengős, zavaros 4. könnyelmű, könnyűvérű; kicsapongó, feslett; ett ~t fruntimmer könnyűvérű nő(cske); föra ett ~t liv kicsapongó v. feslett életet él -het -en, -er 1. terjedelmesség; hosszadalmasság, ter-jengősség, zavarosság; ~cr kétes üzletek v. ügyletek 2. könnyelműség,Vidlåda

910

[vkinek a] könnyűvérű volta; kicsapongó v. feslett életmód; könnyű kalandok

vid|låda -lådde, -lått (hozzá)tapad, (hoz-zá)ragad (ngt vmihez); de brister som vidlåder boken a könyv hibái v. hiányosságai vidmakt|hålla -höll, -hållit fenntart, megtart, -őriz; karbantart; érvényben tart -hållande -t fenntartás, megtartás, -őrzés vidrig -t 1. ellenszenves, visszataszító; undorító; en ~ lukt undorító v. kellemetlen szag 2. kedvezőtlen; ett ~t öde balsors -het -en, -er 1. ellenszenvesség; ellenszenves v. visszataszító ill. undorító dolog 2. viszontagság, balsors

vid|räkning -en, -ar leszámolás; elszámolás; hålla ~ med ngn leszámol ill. elszámol vkivel -röra -rörde, -rört

1. (meg)érint; hozzányúl (ngt vmihez); föremålen får ej ~s! a tárgyakhoz nyúlni tilos 1 2. (meg)említ

vidskepelse -n, -r babona vidskeplig -t babonás -het -en, -er babonásság; babona(ság) vidsträckt kiterjedt, nagy kiterjedésű, széles (körű), tág; ~ område nagy kiterjedésű (f. hatalmas) terület; i ~are bemärkelse tágabb értelemben; göra ~ bruk av ngt széles körben felhasznál vmit; ~ fullmakt messzemenő (v. széles körű) felhatalmazás; ~ utsikt széles kilátás vidstående mellette álló v. levő; szemben

levő (oldal, könyvben) vid|syn -en 1. széles kilátás; panoráma

2. átv széles látókör -synt széles látókörű, messze tekintő, előrelátó, körültekintő; en ~ statsman széles látókörű államférfi -synthet -en széles látókör, előrelátás, körültekintés

vid|ta(ga) -tog, -tagit I. vt foganatosít, eszközöl, tesz; ~ anstalter v. åtgärder intézkedéseket tesz; ~ lagliga åtgärder bíróilag eljár, peres útra tér; ~ genomgripande förändringar mélyreható változtatásokat eszközöl; ~ erforderliga mått och steg megteszi a kívánt v. szükséges lépéseket II. vi kezdődik; efter föredraget vidtog

diskussion az előadás után vita indult v. kezdődött -tala: jag har ~t henne om saken meg-

beszéltem vele az ügyet, beszéltem vele (a dologról); du har ~t honom at göra det megállapodtál vele hogy megteszi (azt)

vid|under -undret, = 1. szörny(eteg); ett ~ till människa emberi szörnyeteg 2. átv páratlan v. csodálatos jelenség; csoda; ett ~ av lärdom káprázatos tudású személy; ett ~ av ondska (maga) a megtestesült gonoszság vidunderlig -t 1. szörnyű(séges), iszonyatos 2. hihetetlen, hallatlan; en ~ historia hihetetlen (rém)történet vidvinkelobjektiv [-o-] -et, — fiz nagy

látószögű objektív vid |öppen -öppet szélesre nyitott v. tárt, kitárt; dörren stod ~ az ajtó tárvá-nyitva állt; med vidöppna ögen tágra nyílt szemmel Wien npr Bécs

wienare -n, = bécsi lakos, bécsi (ember)

wienerbröd -et, — vinerbröd

vietnames -en, -er vietnami (ember)

vietnamesisk -t vietnami

vietnamsk -t vietnamesisk

vif t -en: vara ute på ~ o kiruccan,

(kicsit) kirúg a hámból, mulat vifta I. s: -n, -or (légy)csapó; legyező IL vi, vt integet; legyez; ~ med halten kalapjával integet, kalapját lengeti; ~ med näsduken a zsebkendőjével integet, a zsebkendőjét lobogtatja; ~ på svansen farkát csóválja; ~ åt ngn (oda)int vkinek; — hgs igek: ~ bort flugorna elhessegeti a legyeket viftning -en, -ar integetés; legyezés;

lengetés; lobogtat ás; csóválás vig -t hajlékony, mozgékony, fürge viga vigde, vigt 1. (meg)szentel; (fel-) szentel; ~ sitt liv åt vetenskapen (egész) életét a tudománynak szenteli; bli vigd till biskop püspökké szentelik; vila i vigd jord szentelt földben nyugszik 2. (össze)esket, ösz-szead; de vigdes i en landsortskyrka egy vidéki templomban esküdtek;

vid ngn összeesketik vkivel, házasságot köt vkivel; vigde házasságot kötöttek, házasságkötések (S: rovatcím napilapban) vigg1 -en, -ar költ: mennykő, villám vígg2-£n,-ar o (kikunyerált, kis összegű) kölcsön; slå en ~ hos ngn megpumpol v. megvág vkitvigga 911

vigga vt, vi o (meg)pumpol, megvág, kölcsönt kér; ~ en tia av ngn egy tízest kér kölcsön vkitől vighet -en hajlékonyság, mozgékonyság, fürgeség

vigsel -n, vigslar esketés, esküvő, házasságkötés; borgerlig ~ polgári esküvő; kyrklig ~ egyházi esküvő -akt -en, -er esketés, házasságkötési aktus -annons

0-J -en, -er házasság(kötés)i hirdetés (napilapban) -attest -en, -er, -bevis -et, — házasságlevél, házassági [-anyakönyvi kivonat -förrättare -n, = esketést végző (személy), eskető -ring -en, -ar jegygyűrű vigjvatten -vattnet szenteltvíz vigör [-g-] -en (élet)erő, erőteljesség; vara vid full ~ jó erőben (v. ereje teljében) van vik -en, -ar öböl; Bottniska ^en (a) Botteni-öböl; Finska ~en (a) Finn--öböl

vika í. s: ge ~ enged (för ngn vkinek); utat enged, kitér; meghátrál (för ngn vki elől); megadja magát; ge ~ för ngns böner enged vki kéréseinek; ej ge ~ nem enged, szilárdan kitart, ellenáll; nem hátrál meg II. vt: vek, vikit be- v. összehajt; (össze)hajtogat; ~ ett papper i fyra delar papírt négyrét hajtogat; ~ ett bord för ngn egy asztalt (le)foglal vkinek a számára; ~ en plats lefoglal egy helyet; ~ en kväll szabaddá teszi egy estéjét, fenntart egy estét III. vi enged (för ngn vkinek); kat (meg)hátrál, visszavonul; icke ~ ett steg från sin rätt egy tapodtat sem enged a jogából v. jussából;

från dygdens väg letér az erény útjáról; ~ för övermakten enged a túlerőnek; ~ om hörnet befordul a sarkon; ~ åt sidan kitér, oldalt tér IV. ~ sig lehajol; meg- v. összehajlik, kétrét hajlik, összecsuklik; o lefekszik (a-ludni);

knäna vek sig pá honom (térdben) összecsuklott a lába, alig állt a lábán; han vek sig dubbei för att ta upp brevet lehajolt (v. kétrét hajlott) hogy felvegye a levelet; sig dubbel av skratt a hasát fogja nevettében V. (hgs igek:) ~ av letér, elkanyarodik;

~ av fr art vägeri Ull höger jobbra letér

az útról; ~ ihop összehajt(ogat); ~ in a) behajt (pl. könyv lapját); b) be-

vila

fordul, bekanyarodik; ~ ned lehajt (pl. gallért); ~ tillbaka a) visszahajt (-ogat); b) hátrál, visszavonul; meghátrál (för elől); ~ undan a) félrehajt; b) kitér (fór elől); ~ upp felhajt, -gyűr, -tűr; ~ upp kragen feltűri a gallérját; ~ ut ki- v. széthajt(ogat) vikariat -et, = helyettesi v. ideiglenes

állás; helyettesítés vikarie -n, -r helyettes, helyettesítő vikariera vi helyettesít (för ngn vkit) viking -en, -ar 1. tört viking 2. vikingatåg

vikinga|skepp -et, = vikinghajó -tiden tört: a vikingek kora (kb. 800—1050) -tåg -et, = a vikingek portyázása v. (rabló)hadjárata vikt -en, -er 1. súly; specifik ~ fajsúly; icke hålla ~en nem üti meg a mértéket, nincs meg a kellő súlya; sälja ngt efter ~ súlyra ad el (v. árusít) vmit; ker: i lös ~ kimérve, súlyra, ömlesztve; minska v. förlora i ~ veszít súlyából 2. átv fontosság, jelentőség; fästa (stor) ~ vid ngt (nagy) súlyt helyez vmire, (nagy) fontosságot tulajdonít vminek; saken är av ~ a dolog fontos; inte vara av ~ nem fontos v. jelentős; vara av ringa ~ csekély jelentőségű, keveset nyom a latban; det är av största ~ (az) a legfontosabb -enhet -en, -er súlyegység -förlust -en, -er súlyveszteség viktig -t 1. fontos, jelentős, lényeges; ett ~t meddelande fontos közlemény; det var mycket för mig att nagyon fontos voit számomra hogy; det ~aste a legfontosabb v. fő (dolog) 2. fontoskodó, beképzelt; göra sig ~ fontoskodik, nagyképűsködik; han är ~ av sig (ő) fontoskodó (természetű) -het -en, -er 1. fontosság, jelentőség; fontos dolog 2. fontoskodás, nagyképűség -petter -n, -pettrar o fontoskodó v. nagyképű alak viktjsystem -et, = súlyrendszer viktualier plur élelmiszer viktökning -en, -ar súlygyarapodás vilal. s: -n pihenés; nyugalom; nyugvás; den eviga az örök nyugalom; gå till ~ pihenni tér, lepihen, nyugovóra

-tér II. vt pihentet, nyugtat; támaszt;

~ benen pihenteti a lábát; ~ hjärnan pihenteti az agyát; ~ huvudet ivild

händerna kezébe támasztja a fejét; ~ huvudet mot kudden fejét a párnán nyugtatja III. vi pihen, nyugszik; szünetel; alapszik (på ngt vmin); här ~r ... itt nyugszik ... (sírfelirat); förhandlingarna ~r a tárgyalások szünetelnek; ansvaret ~r på dig a felelősség téged terhel, rajtad a felelősség; ~ på hanen lőfegyverét elsütésre készen tartja; átv várakozó állásponton van; ~ på sina lagrar pihen babérain; på stället pihenj!; hans ögon ~de på mig szeme rajtam pihent; ~ på årorna pihenteti az evezőket; låta saken ~ nem bolygatja a dolgot; f örslaget f örklaras ~nde a javaslat tárgyalását elhalasztják IV. ~ sig pihen, pihenőt tart, kipiheni magát; ~ sig efter resan kipiheni az utazást V. (hgs igek:) ~ upp sig jól kipiheni magát, kipiheni a fáradalmakat, felüdül; ~ ut (meg)pihen, (teljesen) kipiheni magát vild vilt vad; meg nem szelídített, elvadult; civilizálatlan; vadon termő; átv szilaj, féktelen, zabolátlan; ~a blommor vadvirágok; i ~ fart vad v. őrült iramban; ~ flykt vad futás; fejvesztett menekülés; hästar

vadlovak; föra ett vilt liv kicsapongó életet él; Vilda Västern (a) vadnyugat (USA-ban); vara ~ på v. i ngt bolondul v. odavan vmiért; vilt främmande vadidegen; vilt växande vadon termő -and -en, -änder áll: vadkacsa -apel -72, -aplar vadalmafa vildavästernfilm -en, -er vadnyugati film vild|basare -n, = vadóc, zabolátlan v. féktelen gyerek -djur -et, = 1. vadállat 2. átv vadállatias ember, fenevad, szörnyeteg vilde -n, -ar 1. vadember 2. átv pártonkívüli (politikus) vild|fågel -n, -fåglar vadmadár, szárnyas vad -gås -en, -gäss vadlúd, -liba -havre -n vadzab; så sin ~ kitombolja magát vild|het -en vadság, elvaduitság; vad állapot; átv szilajság, féktelenség -hjärna -n, -or q forrófejű v. féktelen v. kelekótya ember -häst -en, -ar vádló vilditina -n, -or vadember (nő) vild|katt -en,

-er vadmacska (átv is) -mark -en, -er vadon; vad v. lakatlan táj; pusztaság, sivatag -sint adj vad,

kegyetlen (természetű); szilaj (állat); féktelen, zabolátlan -svin -et, — vaddisznó, vadkan -vin -et nov: vadszőlő, (ötlevelű) borostyánszőlő vilja I. s; -n, -or akarat; akarás; szándék; den fria ~n a szabad akarat; hans sista ~ végakarata, végrendelete; fast ~ eltökélt szándék; få sin ~ fram keresztül viszi az akaratát; låt henne få sin ~ framt hagyd v. hagyja(,) hadd legyen meg a kedvel, hadd teljesüljön a kívánsága!; visa sin goda ~ megmutatja jóindulatát; av fri ~ szabad elhatározásból, szabadon; med ~ szándékosan, akarva; med bästa ~ i världen gick det inte a legjobb akarattal sem ment a dolog; med lite(t) god ~ kis jóakarattal; med hennes goda ~ az ő beleegyezésével; med eller mot din ~ akár akarod(,) akár nem, ha tetszik(,) ha nem; mot vår ~ akaratunk v. szándékunk ellenére; jag måste skratta mct min ~ önkéntelenül nevetnem kellett

II. vt: ville, velat akar; kíván; szándékozik; vad vill ni mig ? mit akartok (v. akar ön) tőlem?; kosta vad det vill akármibe kerül; du må säga vad du vill mondhatsz v. mondj amit akarsz, akármit is mondasz; det må vara har det vill med den saken akárhogy áll (-jon) is a dolog; som du vill ahogy v. amint akarod, ahogy (neked) tetszik; ni ska få som ni vili legyen meg az ön akarata; ~ ngn väl jót akar vki-nek; om det vill sig väl ha (minden) jól megy; slumpen ville att a véletlen úgy hozta hogy; hon vill gärna till Ungern (ő) Magyarországra akar menni v. jönni; hon vill ha ett barn gyermeket akar; vill ni ha godheten att.. . (inf) lenne szíves .. .-ni .. .; det vill säga (röv: dvs) azaz, vagyis; vad vill det här säga? mit akar ez jelenteni?, mit jelentsen ez?; därmed vill ni inte ha sagt . . . ezzel ön nem azt akarja mondani ...; hon skulle ogärna ~ att nem jó szemmel nézné ha; jag skulle ~ se den som szeretném én látni azt aki; jag skulle ~ veta var postkontoret ligger szeretnem tudni hogy hol a postahivatal; han skulle ha velat komma tidigare szívesen jött volna korábbanvilje

III. (hgs igek:)jag vill av le akarok szállni; inte ~ fram med sanningen nem akar előhozakodni az igazsággal, nem akarja megmondani az igazat; ~ hem haza akar menni, hazakívánkozik; ~ in be akar jönni v. menni, bekívánkozik; det vill inte mycket till nem sok kell hozzá; nu vill det till att ni skyndar er most arra van szükség hogy siessen, most önnek sietnie kell; ~ tillbaka vissza akar térni v. jönni, visszakívánkozik; han vill ut ur rummet ki äkar menni v. jönni a szobából; inte ~ ut med språket nem akar színt vallani; ~ åt ngn bele akar kötni vkibe; han vill åt våra pengar hozzá akar jutni a pénzünkhöz, meg akarja szerezni a pénzünket vilje s (-+ vilja I.): göra ngn tilt ~s kedvére cselekszik (v. kedvében jár) vkinek, teljesíti vkinek a kívánságát; för att göra ngn till vkinek a kedvéért -akt ~en, -er akarati aktus, akarás, akaratnyilvánítás -fast szilárd elha-tározású, erős akaratú, határozott -kraft -en akaraterő -lös -1 akarat nélküli, tehetetlen, gyenge; határozatlan -löshet -en akaratnélküliség, -hiány -människa -nt -or erős akaratú ember -stark -t erős akaratú, határozott -styrka -n erős akarat, akaraterő -svag -t gyenge akaratú; en ~ karaktär gyenge jellem -svaghet -en akaratgyengeség -yttring -en, -ar akaratnyilvánítás, -nyilvánulás vilken vilket, vilka (pron) 1. vonatkozó aki; amely, ami; amelyik; hon kommer i morgon, vilket gläder mig mycket (ő) holnap eljön, aminek nagyon örülök; i vilket fall amely esetben; tusen kronor av ~ summa . .. ezer korona amely összegből (v. amelyből) . . en pojke ~s bror heter Vilhelm egy fiú akinek a fivérét Vilmosnak hívják; de vilkas namn börjar på L azok akiknek a neve L-lel kezdődik; kan man säga vilket som helst? mindkettőt lehet mondani?, bármelyik mondható?; vilket ögonblick som helst bármely v. minden pillanatban 2. kérdő ki?; melyik?, mely?; milyen?; ~ av oss? közülünk ki?; ~ är kortaste vägen till bron? melyik a legrövidebb út a hídhoz?; ~ dag far du? mely(ik)

napon utazol?; i vilket hus bor han? melyik házban lakik ő?; har du hört, ~ otur vi har haft? hallotta'd, milyen pechünk voit?; ~ ... som ki?; melyik?; vi vet icke ~ som kommer nem tudjuk ki jön; vilka är dessa damer? kik ezek a hölgyek?; vilka var då här? nos kik voltak itt?; vilka är Norges största städer^ melyek Norvégia legnagyobb városai? 3. (felkiáltásban:) milyen, micsoda; ~ natt micsoda éjszaka!; vilket vackert land I milyen szép ország!; vilka vågor! mekkora hullámok 1 vilkendera vilketdera (pron) ki?; melyik? (kettő közül); ~ av systrarna ? a nővérek közül melyik(et)?;~ vägen reser du? melyik úton utazol?, melyik utat választod? vill1 -vilja IL

vill2 adj (költ): fara ~ eltéved, tévútra kerül

villa11. s : -n, -or (érzéki) csalódás, tévedés, káprázat, illúzió; optisk ~ optikai csalódás; den ena ~n blev värre än den andra csöbörből vödörbe került; i fyllan och ~n ittas állapotban, ittasan, részegen II. vt (hgs igek:) ~ bort ngn félrevezet v. megtéveszt vkit; atv megzavar vkit (pl. beszéd közben); ~ bort sig eltéved; átv eltévelyedik villa2 -n, -or ép: villa, családi ház; nyári Iak, nyaraló -kvarter -et, = villanegyed villande félrevezető, megtévesztő; på ~ hav a végtelen tengeren; i ~ skog a rengeteg erdőben, az erdő mélyén villa|samhalle -t, -n villatelepülés -stad -en, -städer kertváros -ägare -n, — villatulajdonos ville vilja II.

villebråd -et, — vad(állat); elejtett vad villervalla -n zűrzavar, felfordulás, káosz vill|fara -for, -farit: ~ ngns begäran teljesíti vkinek a kívánságát, enged vki kérésének, kedvében jár vkinek villfarelse -n, -r tévedés, téves felfogás v. hit; eltévelyedés, tévelygés; sväva i den ~n att abban a tévhitben van v. él hogy; ta ngn ur hans ~ felvilágosít vkit tévedéséről, felnyitja a szemét vkinek, kiragad vkit a tévelygéséből, észre térít vkit

villig -1 készséges, szíves, hajlandó; jóindulatú; vara ~ alt göra ngt szívesen v. készséggel megtesz vmit; vara ~ att arbeta på övertid hajlandó v. kész túlórázni; är du ™ att överta hans arbete? hajlandó vagy átvenni az ő munkáját? -het -en (szolgálat)készség, sziv(ély)esség, hajlandóság; jóakarat villigt adv készségesen, szívesen, jó szívvel

villkor [-Ö-] -et, = 1. feltétel; kikötés (szerződésben); ställa som ~ feltételül szab; på förmånliga ~ előnyös feltételek mellett; på inga ~ semmi körülmények között sem, semmi szín alatt sem; på v. med ~ att azzal a feltétellel hogy 2. (élet)körülmények, viszonyok; leva i små ~ szűkösen (v. szűkös körülmények között) él; leva i v. under goda ~ jó körülmények között él

villkorlig [-Ö-] -t feltételes, feltétel(ek)-hez kötött; fog: ~ dom feltételes elítélés v. ítélet; de fick ~ dorn feltételesen szabadlábra helyezték őket villkors|lös [-Ö-] -1 feltétel nélküli -sats [-Ö-] -en, -er nyelv: feltételes mellékmondat

villo|lära -n, -or tévtan; eretnek tan, eretnekség -mening -en,. -ar téves felfogás v. vélemény (vallási kérdésekben), tévhit -spår -et, — hamis nyom -väg -en, -ar tévút; föra v. leda ngn på ~ar tévútra vezet v. visz vkit; komma v. råka på ~ar eltéved, tévútra kerül; átv megtéved, eltévelyedik, letér a helyes útról villrådig ~t határozatlan, ingadozó, tétovázó, tanácstalan; vara ~ tétovázik, ingadozik, nem tudja mitévő legyen -het -en határozatlanság, ingadozás, tétovázás, tanácstalanság villsam -t félrevezető, megtévesztő; en ~ väg út amelyen az utas könnyen eltéved; det är ~t i skogen az erdőben könnyű eltévedni; på sätt likna ngn megtévesztő módon hasonlít vkire

vilo|dag -en, -ar pihenőnap, munkaszüneti nap -hem -hemmet, == utókezelő szanatórium, gyógyüdülő -läge -t, -n nyugvó v. nyugalmi helyzet -läger -läg-ret, = költ pihenő- v. nyugvóhely, fekhely, ágy -paus -en, -er (rövid) pihenő,

szünet; ta sig en ~ i arbetet pihenőt v. szünetet tart a munkában -rum -rummet, = í. pihenőszoba, hálószoba 2. (végső) nyugvóhely, sir -stund -en, -er pihenő(idő), szünóra, szünet vilse adv, adj tévúton, tévútra; tévesen; gä v. komma ~ eltéved, utat téveszt; átv eltévelyedik; flyga ~ (repülés közben) eltéved; köra ~ eltéved, eltéveszti az utat (jármüvei); föra ngn ~ tévútra vezet v. visz vkit, félrevezet vkit; räkna ~ tévesen számol, o elszámolja magát; han är ~ f skogen eltévedt az erdőben -gången -gånget eltévedt; átv eltévelyedett, megtévedt -leda -ledde, -lett tévútra vezet; félrevezet, megtéveszt -ledande tévútra vivő v. vezető; félrevezető, megtévesztő vilsen vilset eltévedt, utat tévesztett; vara ~ om vägen eltévesztette az utat, eltévedt, nem ismeri ki magát (az út tekintetében); känna sig ~ i tillvaron nem tud eligazodni az életben vilstol -en, -ar karosszék; nyugszék, nyugágy

vilt I. adv vadul, féktelenül; vö. vild II. s: -et (v. det vilda) (vadászat) vad; vadhús -bestånd -et, = vadállomány -handel -n vadkereskedelem; vadkereskedés vimla nyüzsög, hemzseg; det ~r av folk på gatan az utcán csak úgy

hemzseg a nép (v. sok ember); boken ~r av fel a könyvben hemzsegnek a hibák; det ~de av fisk i sjön a tó ilL tenger bővelkedett halban, a tóban ilL tengerben nyüzsögtek a halak vimmel vimlet nyüzsgés, hemzsegés; nyüzsgő sokaság v. tömeg -kantig -t szédülő, szédült, zavart, kába; jag är alldeles ~ o kóvályog a fejem, forog velem a világ vimpel -n, vimplar (hosszú keskeny csúcsos v. kéthegyű) zászlócska, kis zászló; hajó (csücskös) jelzőlobogó; árbocszalag -prydd -prytt fellobogózott (hajó) vin1 -et, -er í. szőlő; odla ~ szőlőt HL bort termel 2. bor; rött ~ vörös bor vin2 -et süvölt(öz)és, zúgás; süvítés,

fütyülés (golyóké) vina ven, vinit süvölt, üvölt, zúg; süvít, fütyül (kilőtt golyó); stormen venvinande

kring knutarna a vihar zúgott v. bömbölt a ház körül; det viner a szël süvít; kulorna ven kring öronen på oss a golyók a fülünk mellett fütyültek el; det ven av kulor kring öronen på honom golyók süvítettek a feje körül vinande I. adj süvölt(öz)ő, üvöltő, zúgó; süvítő,'fütyülő; i ~ fart süvítve, szélsebesen, őrült iramban II. s: -t, -n ->- virí2

vinjberg -et, = szőlőhegy -bergssnäcka -n, -or éti csiga -bär -et, = ribiszke, ribizli -bärsbuske -n, -ar ribiszkebokor vind1 -en, -ar szél; bitande ~ metsző szél; ~en kom söderifrån a szél délről fújt; ~en har lugnat av a szél elcsendesedett; ~en har vänt sig a szél megfordult; átv a hangulat v. helyzet megváltozott; driva ~ för våg a szelek (és hullámok) játékszere, hánykódik" (hajó) ; låta allt gå ~ för våg mindent sorsára bíz; lämna sina barn ~ för våg sorsukra hagyta gyermekeit; få ~ i seglen jó szelet kap (hajó); ha ~ i seglen kedvező széllel halad (átv is); vaja jör ~en lobog a szélben; skingras för alla ~ar szétszóródik v. elszéled a szélrózsa minden irányában; segla för förlig ~ széllel vitorlázik; átv előrehalad, -jut; jól halad; gå upp i ~en szél ellen fordul; borta med ~en elfújta a szél; med ~ens hakighet szélsebesen vind2 -en, -ar padlás vind3 -en, -ar (techn) vindspel vind4 vint mégvetemedett, el- v. meggörbült; hajlott, elferdült; görbe, ferde vinda1 vi kancsalít, bandzsít; kancsal; hon ~r på v. med ena ögat fél szemére bandzsít, az egyik szemére kancsal vinda21. s; -n, -or tex: (fonal)gombolyító, motolla II. vt teker, gömbölyít, motol-lál, csavar; — hgs igek: ~ upp felteker, -gömbölyít, -csavar; felvon (horgonyt) vinda3 -n, -or nov: szulák vind!bro -n, -ar, -brygga -n, -or felvonóhíd

vind|böjtel -n, -böjtlar 1. széltoló, széllelbélelt v. megbízhatatlan ember, szélkakas 2. (sütemény) habkosár -driven -drivet 1. (szélben) sodródó, hánykódó (hajó); szélkergette, szélhajtotta, szélsodorta 2. szél által hajtott; en ~ kvarn szélmalom Ylndel -77, vindlar csavarulat, csavarodás,

tekeredés, tekerület; spirál(is); kanyarulat, tekervény -trappa ~n, -or csigalépcső, körlépcső vind |fana -n, -or met: szélzászló, széliránymutató, szélkakas -fläkt -en, -ar fuvallat, fuvalom, szellő -flöjel -n, -flöjlar széliránymutató, szélzászló; ép szélkakas -fång -et, = 1. ép szélfogó 2. hajó vitorlafelület, szélfogó felület -falle -t,-n erd: széltörés, széldöntvény, széltörte fa -hastighet -en, -er szél sebessége, szélsebesség -hjul -eí, == techn szélkerék

vindicera 1. igényel, (vissza)követel, vindikál 2. megvéd, védelmez (véleményt, jogot) vindil -en, -ar szélroham, -lökés vin [distrikt -et, = borvidék, bortermő vidék

vind|jacka -n, -or viharkabát .-kantring

-en, -ar hajó: szélfordulás, szélirányváltozás -kåre -n, -ar fuvallat, szellő; széllökés

vindla tekeredik, csavarodik; tekergőzik, kanyarog

vindling -en, -ar 1. tekeredés, csavarodás; tekergőzés, kanyargás 2. (agy-) tekervény; kanyar(ulat) vind|motor [-or] -n, -er techn: szélmotor -mätare -n, .== szél(sebesség)mérő, anemométer -pust -en, -ar (szél)fu-vallat, fuvalom -riktning -en, -ar szélirány -ruta -n, -or szélvédő (üveg) (gépkocsin) -rutetorkare [-o-] -n, = szélvédőtörlő (gépkocsin) vin |druva -n, -or szőlő(szem) -druvsklase

-n, -ar szőlőfürt vinds|brand -en, -bränder padlástűz -dorr -en, -ar padlásajtó -fönster -fönstret, = padlásablak, tetőablak, manzárdablak -glugg -en, -ar padláslyuk, padlás-ablak, tetőablak -kammare -n, ~ padláskamra, -szoba -

kontor [-kon-] -et, = padlásrekesz, lomtár (padláson) -kupa -n, -or manzárdszoba, padlásszoba vindspel -et, — techn (ernelő)csörlő; vitla;

hajó (emelő)tekerő vinds |rum -rummet, = padlásszoba, manzárdszoba -röjning -en, -ar padláslomtalanítás vind|stilia I. adj indecl (szél)csendes, szélmentes II, s: -77, -or szélcsend; széllanyhulás -styrka -n szélerősség, szélerő"-stöt -en, -ar széllökés, szélroham

vindsvåning -en, -ar 1. padlásemelet, padlás(sor) 2. manzárd-v. padláslakás vind|tunnel -n, -tunnlar rep: szélcsatorna -tygsjacka -n, -or viharkabát vind|ögd -ögt kancsal, O bandzsà; han är ~ (ő) bandzsít, kancsaí(ít) -ögdhet -en kancsalság vincr|bröd -et, = vajas péksütemény, császárzsemle -korv [-o-] -en, -ar bécsi virsli -snitsel -nf -snitslar bécsi szelet (borjúdióból) vin I fat -et, = boroshordó -flaska -n, -or

borosüveg, -palack vingad szárnyas, szárnnyal ellátott ving|ben -et, ~ szárnycsont -bredd -en, -er (kiterjesztett) szárnyszélesség (madáré); rep fesztávolság -brott f-o-] -et, = rep szárnytörés -bruten -brutet szárnyaszegett (átv is) vinge -n, -ar szárny; vitorla (szélmalomé); vingarna på ett flygplan repülőgép szárnyai; fruktan gav henne vingar a félelem szárnyakat kölcsönzött neki; på sångens vingar az ének szárnyán; ta ngn under sina vingars skugga szárnya alá (v. pártfogásába) vesz vkit ving|häst -en költ: szárnyas ló, Pegazus -klippa -klippte, -klippt; ~ en fågel madár szárnyát megnyesi v. levágja; átv: ~ ngn megnyirbálja vkinek a szárnyait

vingla vi imbolyog, támolyog, tántorog;

inog, billeg; átv ingadozik vin|glas -et, — borospohár Vinglig -t imbolygó, támolygó, tántorgó; ingó, billegő; átv ingadozó, állhatatlan, bizonytalan vinglös -t szárnyatlan, szárny nélküli ving|mutter -n, -muttrar techn: szárnyas csavaranya, szárnyasanya, szárnyascsavar -penna -n, -or áll: evező-toll -slag -et, — 1. szárnycsapás 2. szárnyfajta, -típus -spets -en, -ar szárnyhegy, -vég; avstånd mellan ~ar-na szárnyszélesség, kiterjesztett szárnyak szélessége vingud -en: ~en a szőlő és bor istene,

Bacchus, Bakkhosz vingyta -n, -or szárnyfelület vin|gård -en, -ar (bekerített) szőlő, szőlőskert, szőlőhegy -gårdsarbetare -n, — szőlőmunkás, vincellér -handel -n borkereskedelem; borkereskedés -handlare -n, — borkereskedő

vinjett -en, -er nyomd: fejléc; címrajz; záródísz, keretdísz (virág- v. levél-disz)

vink -en, -ar intés; jelzés, jel(adás) (kézzel, fejjel); figyelmeztetés; átv célzás; en fin ~ finom célzás v. utalás; en tydlig,~ világos célzás; en ~ att inte ta miste på félreérthetetlen célzás; ge ngn en ~ int (v. jelt ad) vkinek; figyelmeztet vkit; ge ngn en fin ~ om att enyhe célzást tesz vkinek arra hogy; lyda ngns minsta ~ vkinek a szeme rebbenésére is engedelmeskedik

vinka vi, vt 1. int, integet (till v. åt ngn vkinek); ~ med hatten a kalapjával int(eget), a kalapját lengeti; ~ på kyparen odainti a pincért; ~ adjö v. farväl åt ngn búcsút int vkinek; ~ ngn till sig magához int vkit 2. költ pislákol, hunyorgat (csillag) 3. o ha ingen tid att ~ på meghalni sincs ideje, nincs egy percnyi (szabad) ideje sem

Vin|karaff -en, -er borospalack

vinkel -n, vinklar 1. mat szög; rät ~ derékszög; spetsig ~ hegyesszög; trubbig ~ tompaszög; 45 graders ~ 45 fokos szög; bilda en ~ på 60° (v. 60° 60°-os szöget alkot; i rät ~ mot ngt de-lékszögben v. merőlegesen vmire

2. techn sarokmérő, szögletmérő, vinkli

3. szöglet, szeglet, sarok, zug; i alla vinklar och vrår minden zegzugban (v. szögletben és zugban) -avstånd -et, = mat szögtávolság -ben -et, = mat szög szára, szögszár -böjd -böjt szögben meghajlított -hake -n,-ar 1. derékszögű vonalzó (rajzeszköz) 2. nyomd sorjázó, sorzó -höjd -en, -er szögmagasság -järn -et, = techn szög(let)vas, vas

derékszög -linjal -en, -er fejes vonalzó, rajz-vonalzó -mått -et, = 1. szögmérő, szögelő 2. szög mértéke -mätare -n, — fiz szögmérő, goniométer -mätning -en mat: szögmérés, szögm^rtan, gonio-metria -predikant -en, -er pej or: zugprédikátor -rät -rätt derékszögű; merőleges (mot ngt vmire) -spets -en, -ar mat; szög csúcsa

vin I kylare -h, = pezsgő- v borhűtő veder -källare -n, = borospince -kännare -n, — borszakértő -land -et, -länder bortermelő ill. szőlőtermelő ország -lista -n, -or borlap (vendéglőben); borár-vinlus

jegyzék -lus -en, -löss all: szőlőtétű, íiloxéra -löv -et, = szőlőlomb, -levelek -must -en (szőlő)must vinn s indecl: lägga sig ~ om ngt vinnlägga

vinna vann, vannit (vt, vi) nyer, meg- v. elnyer; elér; szerez; ~ bifall tetszést arat; ~ erfarenheter tapasztalatokat szerez; ~ gehör meghallgatásra talál; ~ inträde felvételt nyer, felveszik; ^ laga kraft jogerőre emelkedik, jogerőssé válik; ~ ny kraft új erőt nyer, új erőre kap; ~ ett krig (egy) háborút megnyer; ~ sitt syfte eléri célját; ~ ngns hjärta meghódítja vkinek a szívét; hon har vunnit mycket (ő) sokat nyert; előnyére sokat változott v. fejlődött; ~ ngt av ngn (el)nyer vkitől vmit; ~ ngn för sin sak megnyer vkit az ügyének; ~ i ett spel (egy) játszmát megnyer (pL bridzsben); du vinner ingenting med att hota fenyegetéssel semmire sem mész (v. semmit sem érsz el); ~ på en affär nyer v. keres egy üzleten; ~ på lotteri nyer a sorsjátékon v. sorshúzáson; ~ på spel nyer a játékban; ~ ngn till sin vän megnyer vkit barátjául v, barátjának; han vinner vid närmare bekantskap minél jobban megismeri őt az ember(,) annál inkább megszereti; ~ över ngn legyőz vkit; därmed är redan ínyeket vunnet ezzel már sokat nyertünk Vinnande I. adj nyerő; megnyerő, vonzó; ett ~ sätt megnyerő modor II. s: -t nyerés

vinnare -n, = nyertes, nyerő, győztes vinning -en nyereség, haszon; vívmány; snöd ~ piszkos nyereség; bara tänka på egen ~ csak a saját hasznát nézi vinnings |lysten -lystet nyereség vágyó, haszonleső, pénzsóvár, kapzsi -lystnad -en nyereségvágy, haszonlesés, pénz-sóvárság, kapzsiság -syfte -t: i ~ nyereségvágyból, nyerészkedés céljából vinn|lägga -lade, -lagt: ~ sig om ngt iparkodik v. fáradozik vmin, törekedik vmire; jag skall ~ mig om att... iparkodni fogok (v. azon leszek) hogy ..., igyekezni fogok .. -ni vin |odlare -n, ~ bortermelő, szőlőtermelő, -művelő, szőlősgazda -odling -en, -ar 1. bortermelés, szőlőtermelés, •művelés, szőlészet 2. szőlőültet-

vény), szőlőskert, szőlőhegy »-press -en, -ar szőlősajtó, -prés -provare -n, =* borkóstoló (személy) -ranka -n, -or szőlővessző, venyige -rättighet -en, -er bormérési jog v, engedély -röd -rött borvörös

Vinsch -en, -ar v. »er iechn: (emelő- v* szállító)csörlő, motolla, vitla; hajó tekerő, gugora vinscha: ~ (upp) felteker, csörlővel V.

vitlával felhúz vin|skörd -en, -ar (szőlő)szüret, szőlőszedés; szőlőtermés -sort [-o-] -en, -er borfajta

Vinst -en, -er 1. nyereség, haszon, profit; hozadék, hozam; osztalék; ge (hasznot) hoz, jövedelmez; affären gav oss tusen kronor i ^ (v. en ~ på tusen kronor) az üzlet ezer korona nyereséget hozott (v. ezer koronát jövedelmezett) nekünk; ha andel i ~en részesedik a nyereségből v, haszonból; gå med ~ hasznot hajt, nyereséges, jól jövedelmez (vállalat); sälja ngt med ~ nyereséggel ad el vmit; pá och förlust találomra, vaktában; spekulációra 2. nyeremény; högsta ~en a főnyeremény vinst|andel -en, -ar nyereségrészesedés, haszonrészesedés; osztalék; nyereményrész -begär -ø? nyereségvágy (vinningslystnad) vinsten -en borkő

Vinst|givande nyereséges, hasznot hajtó; jövedelmező -konto [-kon-] -t, -n könyvelés: nyereségszámla; vinst- och för~ lustkonto nyereség-veszteségszámla •lista -n, -or nyereményjegyzék -lott [-o-] -en, -er nyerő sorsjegy -marginal -en, -er ker: haszonrés -medel ptur 1. (kisorsolható) nyeremények összege (sorsjátékban) 2. (szétosztásra kerülő) nyereség (vállalaté) -nummer -numret, = nyerő szám (pl. sorshúzáson) •obligation [-ob-] -en, -er nyereménykötvény

vln|stock [-o-] -en, -ar szőlőtő -stuga -n, -ior bormérés, borozó, kocsma, bor-pince (borméréssel) vinstutdelning -en, -ar nyereségkifizetés; osztalékfizetés; nyeremény(ek) kifizetése

Vinsyra -n végy: borkősav

vinter -n, vintrar tél; / ~ (ezen) a télen,vinterbadare

az idei télen; i vintras, förra ~n a múlt télen; om v. på om vintrarna télen, telente; vö. sommar és összet -badaré -n, = télen (is) a szabadban fürdőző (személy) -bonad télen is lakható -dvala -n téli álom; ligga i ~ téli álmát alussza (állat) -fiske -t jég alatti (v. téli) halászat -frukt -ent -er (későn érő) téli alma itt. körte Vintergatan csill a Tejút vinter [hamn -en, -ar téli kikötő -kappa -n, -or télikabát -klädd -klätt téli ruhába öltözött; téliesen öltözött -kläder plär téli ruházat v. ruhák -kvartal -et, = téli negyedév vinterlig -t téli, télies vinter |morgon [-o-.. -o-] -en, -morgnar téli reggel -sport [-o-] -en télisport -tid -en téli időszak v. évszak, tél; téli idő (-számítás); en) adv: télidőben, tél idején, télen -trädgård -en,-ar télikert vinthund -en, -ar áll: agár vintrig -t téli, télies vinäger vinättika -n borecet viol -en, -er nov: ibolya; blyg som en ~ szerény mint az ibolya -blå -blått ibolyakék

viola [-o-] -n, -or zene: mélyhegedű, brácsa

violett adj ibolyaszínű, lila, violaszínű;

det ~a az ibolyaszín (színképben) violin -en, -er zene: hegedű; spela ~ hegedül

violinist -en, -er zene: hegedűművész, hegedűs

violoncell [-lon-] -en, -er zene : gordonka, cselló

violoncellist [-lon-] -en, -er zene: gordonkaművész, gordonkás, csellista vipa -n, -or áll: bíbic vipp -en o' köla ~en elpatkol, beadja a kulcsot; vara på ~en att .. • (inf) azon a ponton van hogy ..., közel van ahhoz hogy det var på ~en * att du föll kevés híja voit (v. egy hajszálon múlott) hogy el nem estél, / majdnem elestél

Vippa1 -n, -or I. bojt* pamacs; toll-seprű; vö. fjädervippa, pudervippa 2. nov buga(virágzat), füzéres fürtvirágzat

vippa2 vt, vi billeget, (meg- v. fel)billent;

himbál; billeg, billen; himbáló(d)zik, í/ hintázik; ~ med foten himbálja a lábát;

~ på stolen hintázik v. billeg a széken; ~ på stjärten billegeti a farkát vipp [arm -en, -er techn: himbakar, sze-lephimba (motoron) -krän -en, -ar techn: billenődaru, buktatódaru vips interj huss!, hipp-hopp 1 vip|ägg -et, = bíbictojás vira1 -n „vira" (kártyajáték 3 játékossal)

vira21, vt teker, csavar, köt (ngt om ngt vmit vmi köré); (be)burkol, göngyöl (om ngt vmibe); ~ en halsduk om halsen sálat csavar a nyaka köré; ~ sig tekeredik, csavarodik, fonódik (om ngt vmi köré); göngyölődik ÍI. (hgs igek:) ~ /n begöngyöl, beburkol, bebugyolál (/ ngt vmibe); ~ om körülteker, -csavar; begöngyöl wire [va'jer] -n, wirar [va'jrar] sodronykötél, drótkötél Viril -t férfias virka horgol

virke -t fa (faanyag); épületfa; átv anyag, fa; sågat ~ fűrészelt fa; det är gott ~ i honom jó fából van faragva, jó adottságokkal rendelkezik; han är tillyxad av annat ~ (őt) más fából faragták

virkesavkastning -en erd: fahozam virkning -en, -ar horgolás; horgolt kézimunka • virknål -en, -ar horgolótű virrig -t zavaros (fejű), kelekótya; kusza, összefüggéstelen, zagyva -het -en, -er zavarosság, zavaros gondolkodás, zavart lelkiállapot; kuszaság, összefüggéstelenség, zagyvaság virrvarr -et zűrzavar, összevisszaság, káosz; ett ~ av ledningar vezetékek kusza szövevénye; ~et efter världs-kriget a világháború utáni zűrzavar (v. zavaros helyzet) virtuos I. s: -en, -er virtuóz, mester, művész (főleg zene); en ~ på fiol hegedűvirtuóz II. adj: -t mesteri, művészi, virtuóz; ett framförande mesteri v. virtuóz előadás Virtuositet -en virtuozitás, művészi tökéletesség

virtuosmässig -t mesteri, művészi, virtuóz

virulens -en orv: fertőzőképesség, viru-lencia

virulent orv fertőző(képes), virulensviras

virus — v. -et, — orv vírus -sjukdom -en,

-ar vírusbetegség virvel -n, virvlar 1. forgás, örvénylés, kavargás; örvény, forgó; átv forgatag; dansens virvlar a tánc forgataga 2. (dob)pergés; slå ~ v. virvlar på trumma dobot perget 3. haj örvény, vortex (fejtetön) -storm [-Q-] -en, -ar pörgővihar, viharos forgószél, (trópusi) ciklon -vind -en, -ar forgószél virvla I. vi forog; örvénylik; kavarog; pörög; ~ upp a) felkavar, felver (port, havat); b) felkavarodik, kavarog (hó) II. (hgs igék:) ~ omkring körben forog; körülötte kavarog vis1 -et, = mód; på sitt ~ är han snäll (ő) kedves a maga módján; pá det ~et ily módon, ekképpen, ilyenformán, így; på intet ~ semmi módon, semmiképpen, sehogy; på så ~ ilyenformán, így hát; på sätt och ~ har du rätt bizonyos tekintetben v. szempontból igazad van; vö. sätt1 7. vis2 -t bölcs, okos; de ~es sten a bölcsek köve; de tre ~e männen a három (napkeleti) bölcs; av skadan blir man ~ saját kárán tanul az okos visa1 -n, -or dal, ének, nóta; Höga ~n az Énekek Éneke (Ószövetségben); átv: alltid samma ~ mindig a régi nóta; det blev slutet på ~n ez lett a nóta vége; det var ord och inga visor ezt világosan v. keményen megmondták, ez [már] nem tréfadolog; hon är en ~ i hela byn az egész falu róla beszél, szájára vette (őt) a falu; bli (till) en ~ i hela staden a város szájára kerül, már a verebek is csiripelik visa2 -de, -t; o viste, vist I. vt 1. (meg-) mutat; utasít [vhova]; kimutat, kinyilvánít; (be)bizonyít; ~ ngn sitt hem megmutatja az otthonát vkinek; ~ tänderna a fogát vicsorítja (átv is) ; ~ ngn på dörren ajtót mutat vkinek, kiutasít vkit; ~ ngn till ngn vkit vki-hez utasít; ~ sin glädje över ngt kimutatja (v. kifejezésre juttatja) örömét vmi felett; undersökningen ~de att a vizsgálat kimutatta hogy; ~ svaga livstecken gyenge életjel(eke)t ad; ~ ngn en tjänst szolgálatot v.

szívességet -tesz vkinek; ~ én glad

uppsyn vidám képet vág; ~ ngn vägen megmutatja vkinek az utat, útba-

igazít vkit; var god och ~ mig vägen till slottet legyen szíves mutassa meg nekem a kastélyhoz vezető utat; ~ ngn en välgärning jót tesz vkivel; ~ ngn till rätta megmutatja vkinek a helyes utat, útbaigazít vkit, a helyes útra vezet vkit; termometern ~de trettio grader a hőmérő harminc fokot mutatott; barometern ~r på regn a barométer esőt jelez (v. esőre áll); klockan ~r (på) fem az óra ötöt mutat^2. tanúsít, mutat; tanújelét adja [vminek]; ~ ngn aktning tiszteletet tanúsít (v. tisztelettel van) vki iránt; ~ ngn deltagande részvétet mutat v. tanúsít vki iránt; ~ förståelse megértést mutat v. tanúsít; ~ intresse fór ngn v. ngt érdeklődést mutat (v. érdeklődik) vki v. vmi iránt; ~ mod bátornak mutatkozik, tanújelét adja bátorságának; ~ överseende elnézéssel van, elnéző II. ~ sig 1. (megkutatja magát, mutatkozik; megjelenik; ~ sig för pengar pénzért mutogatja magát; ~ sig fór publiken mutatkozik •v. megjelenik a nyilvánosság előtt 2. mutatkozik, látszik, bizonyul [-[vminek];-] {+[vmi- nek];+} ~ sig tacksam hálásnak mutatkozik, hálás; ryktet ~de sig vara falskt a hír hamisnak bizonyult; hans uppgifter ~de sig vara felaktiga (az ő) adatai téves(ek)nek bizonyultak, bebizonyosodott hogy adatai tévesek 3• megmutatkozik, kiderül, bebizonyosodik; det ~de sig att du hade rätt kiderült hogy (neked) igazad voit v. van; skulle det ~ sig att ha kiderülne hogy; det kommer att ~ sig (ez) majd kiderül v. elválik III. (hgs igek:) ~ bort elutasít, elzavar, eltávolít; ~ fram sitt pass meg- v. felmutatja útlevelét; ~ ngn fram till ett ställe (megmutatja az utat és) elvezet vkit egy helyre; ~ ngn v. ngt ifrån sig elutasít magától vkit v. vmit; ~ ngn in i ett rum bevezet vkit egy szobába; ~ in henne till mig! küldd v. küldje be őt hozzám!; ~ omkring körülvezet, -visz; ~ på ett misstag kimutat egy tévedést, rámutat egy hibára; ~ tillbaka visszautasít; elutasít, elvet (javaslatot); ~ upp passet felmutatja az útlevelet; vö. uppvisa; ~ ut ngn kiutasít vkit, ajtót mutat vkinek; vö. utvisavisare

Visare -n, = 1. mutató (érdé, műszeré) 2. összet utótag -mutató, -jelző; vö. vägvisare

visar|tavia -n, -or számlap (órán) -våg

-en, -ar mutatós mérleg visavi I. adv, praep szemben, átellenben; ~ kyrkan a templommal szemközt v. átellenben; ~ dig veled szemben IL s: -(e)n, -er szemben levő, szemközt ülő (személy), vizaví; hon var min ~ vid bordet ő ült velem szemben az asztalnál vis|bok -en, -böcker daloskönyv visdom -en bölcsesség visdoms|tand -en, -tänder bölcsességfog vise -n, -ar méhkirálynő visent -en, -er áll: (európai) bölény visera láttamoz, vízummal ellát (útlevelet)

viserihg -en, -ar láttamozás; vízum viseringstvång -et vízumkényszer vishet -en bölcsesség vision -en, -er látomás, jelenés, vízió visionär I. adj: -t látomásos; látnoki, vizionárius II. s: -en, -er látomásos (v. víziókat látó) ember, látnók; álmodozó (ember); szellemlátó visir1 -en, -er (török) miniszter, vezír visir2 -et, — 1. sisakrostély; kämpa med öppet ~ nyílt sisakkal harcol (átv is) 2. irányzék, irányzókészülék (lőfegyveren) -skiva -n, -or foto: (beállító) homályos üveg, matt üveg Visit -en, -er látogatás, rég vizit; fransysk ~ (nagyon) rövid látogatás; avlägga v. göra ~ hos ngn látogatást tesz vkinél, meglátogat vkit; gå på ~ látogatóba megy visitation -en, -er (ellenőrző v. hivatalos) látogatás; vizsgálat, szemle; átvizsgálás, motozás visitdräkt -en, -er látogatóruha, utcai ruha

visitera ellenőriz; meg- v. átvizsgál, megszemlél; átkutat, megmotoz visit|kort -et, = névjegy; lämna sitt ~ leadja névjegyét -tid -en, -er látogatási idő

viska1 -n, -or kis seprű, tollseprű; (szal-

ma)csutak viska2 vt, vi suttog, susog, súg; sugdos, sugdoló(d)zik; ~ ngt i ngns öra vki-nek a fülébe súg vmit; átv megsúg vkinek vmit; vinden ~r i träden a

szél susog a fák között; ~ några ord till ngn néhány szót súg vkinek; i ~nde ton suttogó hangon, suttogva viskning-en, -ar suttogás, susogás, súgás;

sugdosás, sugdoló(d)zás viskningspropaganda -n suttogó propaganda

viskositet -en fiz: viszkozitás, belső súrlódás

visky -n whisky, viszki (szeszes ital) visligen visligt adv (nagy)bölcsen, oko-„ san

vismut -en vegy: bizmut visning -en, -ar bemutatás, bemutató; kiállítás; (végig) vezetés; megtekintés; av en konstsamling tárlatvezetés

visningssal -en, -ar bemutató terem,

kiállítási terem visp -en, -ar habverő vispa (fel)ver (habot); habar, kavar; ~ grädde tejszínhabot ver; ~ äggvita tojásfehérjét habbá ver; ~d grädde tejszínhab vispgrädde -n tejszínhab; ker habtejszín viss -t bizonyos, biztos (om v. på ngt vmiben); meghatározott; en ~ person egy bizonyos személy, valaki; ~a personer bizonyos személyek, némelyek; av ~a skäl bizonyos okokból; ett ~t ställe (egy) bizonyos hely; vécé, árnyékszék; på ~ tid meghatározott időben; vara ~ om seger biztos a győzelemben; det är jag ~ om ebben biztos vagyok; vara ~ på sin sak biztos a dolgában; du har ~t i månaden biztos (havi) fizetésed ill. jövedelmed van; hon hade något ~t hos sig voit a lényében (v. benne) valami vonzó; det är ~t och sant (ez) egészen bizonyos, ez a színtiszta igazság vissel|konsert [-o-] -en, -er 1. füttyművész hangversenye 2. átv füttykoncert -pipa -n, -or síp, fütyülő vissen visset 1. hervadt, fonnyadt, elszáradt; kiaszott 2. o pocsék; kókadt; känna sig ~ pocsékul érzi magát 3. O hervadt, buta, unalmas visserligen adv bizonyára, valóban, kétségkívül; (csak)ugyan;' ~ ..., men

......ugyan, de ...; ~ är hon

ung, men ... fiatal ugyan, mégis ...; igaz hogy fiatal, de ... visshet -en 1. bizonyosság; veta ngt medvissla

~ teljes bizonyossággal tud vmit; skaffa sig ~ om ngt bizonyosságot szerez (v. megbizonyosodik) vmiről 2. biztosság, [vminek a] biztos volta vissla I. s: -n, -or síp, jelzősíp, fütyülő II. vt, vi fütyül, fütyörész(ik); füty-tyent;

füttyög; sípol; ~ på hunden füttyent a kutyának; — hgs igek: ~ ut ngn kifütyül vkit vissling -en, -ar 1. fütyülés; fütyörészés; füttyentés; füttyögés; sípolás 2. fütty(szó), füttyjel; sípszó, sípjel vissna I. vi (el)hervad, (el)fonnyad, elszárad; vö. vissen II. (hgs igek:) ~ bort elhervad, elfonnyad (átv is); ~ ner (teljesen) elfonnyad, el- v. kiszárad, elpusztul (növény) visso förvisso; titi yttermera ~ ráadásul, azonkívül, mi több visst adv 1. biztosan, bizonyosan; bizony; ugyan; helt ~ egészen biztosan, minden bizonnyal; ja ~! hát persze!, hogyne l, természetesen (igen) 1, igenis!; kommer ni med? — ja ~! ön is velünk jön? — hát persze!, hogyne!; minden bizonnyal! ; ja ~ ja úgy bizony, igen bizony, úgy van; jo men ... igen ám, de . ; ~ inte! dehogy!, bizony(ára) nem!, egyáltalán nem!; kommer du i dag? ~ ja det gör jag ~ eljössz ma? — biztosan v. okvetlenül (elmegyek); solen skiner ~ men det regnar a nap süt ugyan(,) de esik az eső; bár a nap süt(,) esik az eső; det är ~ sant men igaznak igaz de, ez igaz ugyan de 2. bizonyára, valószínűleg; du tror ~ att nyilván azt hiszed hogy; hon har ~ rest (ő) bizonyára v. alkalmasint elutazott; de har ~ träffats förr (ők) bizonyára találkoztak már visste -v veta

vist -en whist (kártyajáték) vista ker: a ~ látra vistas vistades, vistats tartózkodik, időzik, van [vhol]; lakik; él vistelse -n, -r tartózkodás [vhol]; under min ~ i Sverige svédországi tartózkodásom alatt -ort -en, -er tartózkodási hely, (ideiglenes) lakóhely -tillstånd -et, = (ideiglenes) tartózkodási engedély visthus -et, =, -bod -en, -ar o éléstár, éléskamra, o spájz

visuell -t látási, látó-, vizuális visum = v. -et, visa v. = vízum vit vitt fehér; göra ~ fehérít; ~t bröd fehér kenyér; ~t vin fehér bor; varor -> vitvaror; de ~a a fehér(bőrű) emberek; pol a fehérek; han är ~ som ett lakan fehér mint a fal; Vita havet (a) Fehér-tenger vita -n, -or (tojásfehérje; (szem) fehér(j)e;

tre vitor három tojás fehérje vitaktig -t fehéres

vital -t 1. vitális, élet-; ~a behov életszükségletek 2. életerős, élénk, eleven 3. életbe vágó, alapvető; av ~t intresse létfontosságú vitalitet -en életerő, életképesség, vitalitás; élénkség, elevenség vitamin -et, -er vitamin; C-vitamin -brist -en vitaminhiány -haltig -t vitamintartalmú, vitaminos vitamin(is)era vitaminossá tesz, vitaminnal dúsít vitaminrik -t vitamindús, vitamin(ok)-

ban gazdag vit|beta -n, -or nov: takarmányrépa, cukorrépa -betssocker [-o-] zsockret répacukor -bleck -et, — fehérbádog -blodsjuka -n fehérvérűség -blond [-o-] -blont lenszőke -blå -blått fehéreskék, világoskék vitbok1 -en, -ar nov: gyertyánfa vit|bok2 -en, -böcker pol: fehér könyv vitbroderi -(e)t, -er kézimunka: fehérhímzés

vite -i, -n jog: pénzbüntetés, pénzbírság;

vid ~ pénzbüntetés terhe alatt vit|fläckig -t fehér foltos -garva timsó-val (ki)cserez (bőrt) -glödande fehéren izzó -glödga fehér izzásig hevít, fehérre izzít -glödgning -en fehér izzás vithet -en fehérség, [vminek a] fehér

volta, fehér szín vit|hårig -1 fehér hajú, ősz (hajú); deres -klädd -klätt fehérbe öltözött, fehér ruhás -klöver -n nov: fehér lóhere -kål -en fehér káposzta -lackerad fehérre lakkozott -limma fehérre mázol (enyves festékkel); (fehérre) meszel, ki- v. bemeszel vitling -en, -ar áll: vékonybajuszú tőkehal, merlán vit [lök -en, -ar fokhagyma -löksklyfta -n, -or fokhagymagerezd -mena (fehérre) meszel v. mázol -metall -en, -er fehér-vitmossa

fém (ólom, ónj antimon) -mossa [-0-] -n, -or (nov) 1. tőzegmoha 2. rénszarvaszuzmó -måla fehérre mázol v. fest

Vitna fehéredik; elfehéredik, elsápad Vit|peppar -n fehérbors -poppel [-0-] -n, -popplar nov: fehérnyárfa, ezüstnyárfa -prickig -t fehérpettyes -randig -1 fehércsíkos, -sávos -rappa fehérre vakol

Vitriol -en vegy: vitriol Yit]rysk -t belorusz, fehérorosz -ryska -n belorusz v. fehérorosz (nyelv) -ryss -en, -ar belorusz (ember) Vitryssland npr Belorusszia Vits -en, -ar 1. éle, tréfa, vicc; szójáték; favicc; det var ~en med det hela o (éppen) ez voit a vicc a dologban 2. O értelem, lényeg; inte förstå ~en med ngt nem érti vminek a lényegét vitsa élcelődik, tréfál, viccel; szójátékot csinál

Vitsig -t élcelődő, szellemes; tréfás, vicces; inte förstå det ~a med ngt O nem érti vminek a lényegét Vitjsippa -n,

-or nov: berki szellőrózsa, pápícs -skäggig -t fehér v. ősz szakállú vits|ord -et, = (működési ill. iskolai) bizonyítvány (om ngt vmiről); osztályzat, érdemjegy; hon har erhållit goda ~ jó bizonyítványokkal rendelkezik; jog: äga ~ (érvényes) bizonyító ereje van (v. erejű); bizonyítékul, szolgál -orda tanúsít, igazol; varmt ~ ngns duglighet szívesen tanúsítja vkinek az alkalmasságát; ~ ngn jó bizonyítványt állít ki vkinek; varmt ~ ngn melegen ajánl vkit vitspräcklig -t fehérpettyes vitt1 I. adj -v vit II. s (határozott: det vita) fehér (szín); klädd i ~ fehérbe öltözött, fehér ruhás; vö. svart II. vitt2 adv (->- vid2) szélesen; széltében; messze (földre v. földön); nagyon, erősen; ~ och brett széltében-hosszá-ban, t mindenütt; hosszadalmasan, terjengősen; ~ olika nagyon különböző v. eltérő; ~ skilda åsikter erősen eltérő nézetek; en ~ utbredd sed nagyon v. igen elterjedt szokás; så ~ jag vet amennyire én tudom, tudomásom szerint; för så ~ feltéve hogy, (az esetben) ha, amennyiben, amennyire; för sä ~ man kunnat

förstå amennyire meg lehetett érteni -bekant széles körökben (v. messze földön) ismert, igen ismert, híres -be-rest világot járt, világlátott -berömd -berömt messze földön híres, nagyhírű, hírneves-vitten: inte värd ett v. en ~ (egy) fabatkát sem ér vitter -t 1. irodalomkedvelő, irodalomban jártas 2. szépirodalmi; vittra alster szépirodalmi alkotások v. művek vitterhet -en szépirodalom vitterhetsakademi -(e)n, -er irodalmi akadémia

vitt|famnande széleskörű, átfogó -förgrenad messze ágazó, szerteágazó -gående messzemenő; nagy horderejű, széles körű; ~ följder messzemenő következmények vittja 1. meg- v. átvizsgál, megnéz; ~ nät háló(ka)t megnéz 2. o ~ ngns fickor kikutatja vkinek a zsebeit, kizsebel vkit vittling -en, -ar vitling vittna tanúskodik, tanúvallomást tesz (om ngt vmiről); tanúsít, igazol (om ngt vmit); vall [vmire]; ~ för ill. mot ngn vki- mellett ill. ellen tanúskodik; det ~r om dålig smak ez rossz ízlésről tanúskodik, ez rossz ízlésre vall

vittne -t, -n tanú; bära ~ omngt tanúságot tesz (v. tanúskodik) vmiről; jag har ~n på det erre tanúim vannak; hóra tanúkat kihallgat; i ~ns närvaro tanúk előtt v. jelenlétében; jag tar er till ~ på att ön a tanúm rá hogy; hon var ~ till ett brott (ő) tanúja voit egy bűncselekménynek vittnes |börd -et, — tanúságtétel, tanúvallomás; tanúbizonyság, tanúság; falskt ~ hamis tanúvallomás; bära ~ om ngt tanúbizonyságot v. tanúságot tesz vmiről, tanúskodik vmiről; tanúsít v. bizonyít vmit; vminek a (tanú-) jele; avlägga ~ om ngt tanúságot tesz vmiről (vallási értelemben) -förhör -et, = tanúkihallgatás, tanú(k) kihallgatása -gill -t: vara ~ tanúként szerepelhet ilL kihallgatható, tanúvallomása (a törvény szerint) érvényes -mål -et, = tanúvallomás; avlägga v. avge ~ tanúvallomást tesz, tanúskodikvittomfattande

vitt I omfattande [-o-] széles körű, kiterjedt, nagyarányú, átfogó, messzemenő

vittra (el)mállik, porlad; — hgs igek: ~

sönder szétmállik, szétporlad vittring1 -en mállás, poriadás vittring2 -en vad: szag, szimat; känna ~ efter räv rókaszagot érez, rókát szimatol

vittsvävande n agyratörő, nagyralátó, nagyvonalú; ~ planer nagy tervek vit|varor plur fehérnemű(anyag), vászonáru, vászonnemű -varuaffär -en, -er fehérneműüzlet, vászon áru-kereskedés -öga -/ szem fehérje; se döden i ~t szembenéz a halállal viv -et, = költ feleség, nő, hitvés vivisektion -en, -er élveboncolás, vivi-szekció

vivre [vi'ver] -t teljes ellátás; ha fritt

~ ingyenes ellátásban részesül vivor -en, -er világfi; életművész, élni-

vágyó v. élvhajhász (ember) voffla -v väffla

Vogeserna npr (a) Vogézek (hegység)

voj [-0-] interj aj!, jaj!; ej!

voja [-o-]: ~ sig jajgat, siránkozik

(över ngt vmin) vokabel -n, vokabler szó (megtanulandó) vokabulär -en, -er 1. szójegyzék, szószedet 2. szókészlet, szókincs vokal I. s: -en, -er nyelv: magánhangzó II. adj: -t zene: vokális, (ének)hanggal kapcsolatos, hang-vokalisera 1. nyelv magánhangzót jelölő pontokkal ellát (héber szöveget) 2. zene vokalizál; szolmizál vokalisk -t nyelv: magánhangzóval kapcsolatos, magánhangzói vokalism -en, -er magánhangzóállomány, magánhangzórendszer; voka-lizmus

vokálist -en, -er dzsesszénekes, -énekesnő vokal|musik -en vokális zene, ének (-hangra írt zene) -möte -t, -n nyelv: hangűr, hiátus vokativ -en, -er nyelv; megszólító eset,

vocativus volang -en, -er fodor (ruhán) volfram [-o1-] -en v. -et vegy: wolfram -lampa -n, -or wolframszálas izzólámpa, wolframlámpa volm [-o-] -en, -ar szénaboglya, -rakás volma [-o-]: ~ hö szénát boglyába rak

volontär [-o-, .-o-] -(e)n, -er 1. önként jelentkező katona, Önkéntes 2. (fi-zetéstelen) gyakornok (irodai stb.) 3. kat legénységi állományú hivatásos katona

voit1 [-o-] -en, -er 1. torna légbukfenc, szaltó; slå szaltót csinál, szaitó-zik 2. vívás hirtelen kitérő testfordulat 3. (mü)lovaglás kanyarulat, fordulás 4. (lovardában) kör alakú pálya (körlovaglás nyoma) voit2 [-o-] -en, = vili voit (feszültség-egység)

voluminös -t terjedelmes, nagy terjedelmű, nagyméretű, nagy kiterjedésű

volym -en, -er 1. kötet 2. terjedelem; térfogat, köbtartalom, volumen 3. zene (hang)terjedelem; fiz hangerő; en röst med stor ~ nagy terjedelmű hang, nagy hangterjedelem -kontroll [-o-, .-o-] -en, -er rádió: hangerőszabályozó vom [-o-] vommen, vommar bendő (kérődző állaté); átv gyomor, bendő vomitiv -et, = hánytatószer voro vara1 I.

votera vi, vt szavaz; leadja szavazatát,

leszavaz; megszavaz votering -en, -ar szavazás (om ngt vmi-

ről); megszavazás votiv|gåva -n, -or fogadalmi ajándék -tavla -n, -or fogadalmi kép (mint ajándék)

votum -et, vota v. = szavazat, o voks vovve -n, -ar o kutyus, kutya, vau-vau vrak -et, = 1. hajóroncs, partra vetett (v. hajótörést szenvedett) hajó 2. átv emberi roncs, (ember)roncs vraka eldob, félredob, kiselejtez; — hgs igek: ~ bort potom áron elad v. veszteget, elkótyavetyél vrak|gods -et partra sodort v. vetett (uratlan) jószág v. roncs, vízhordta tárgy -plundrare -n, = hajóroncsfosztogató, -rabló -pris -et, — v. -er potom ár -spillror plur hajóroncs(ok) vred1 -et, = kilincs; gömbfogantyú (ajtón)

vred2 vrett haragos; dühös; vara ~ på ngn

haragszik v. mérges vkire vrede -n harag, düh; utösa sin ~ över ngn kiönti a haragját vkire; sjuda av ~ tajtékzik a dühtől; vara snar till ~vredesmod

hirtelen haragú, könnyen megharagszik (v. haragra lobban) Vredes|mod: i ~ haragra gyúlva, haragjában, dühében -utbrott [-o-] -et, ;= dühkitörés, dühroham Vredgad haragos, mérges, dühös vredgas vredgades, vredgats megharagszik, -mérgesedik, -dühödik; haragszik, dühös; ~ på ngn över ngt (meg-) haragszik vkire vmiért, dühös vkire vmi miatt vrensk -1 csökönyös, makrancos (16) vrenskas vrenskades, vrenskats makran-coskodik, csökönyösködik, makrancos (ló); makacskodik, ellenkezik vresig 1. mogorva, morcos, durcás, rosszkedvű, barátságtalan; ett ~t svar mogorva .v. barátságtalan válasz 2. (törpe növésű) csavarodott és csomós törzsű (fa) Vret -en, -ar kis szántóföld, földecske,

talpalatnyi föld vricka I. vt 1. megrándít, kificamít; ~ foten megrándítja v. kificamítja a lábát; hon har ~t (sig i) handen kificamította a kezét, kificamodott a keze 2. ide-oda csavar; o riszál 3. hajó farevezővel evez, molnárevező-vel hajt (csónakot) II. ~ sig megrándul v. kificamodik a lába v. bokája vrickad 1. megrándított, kificamított; megrándult, kificamodott 2. o vriden 2.

vrickning -en, -ar 1. (meg)rándítás; (meg)rándulás; kificamítás; (ki)fica-modás, ficam 2. hajó farevezővel való evezés, molnárevezés vrida vred, vridit I. vt, vi forgat, fordít; csavar; facsar; teker; ~ på huvudet forgatja a fejét; ~ huvudet åt sidan oldalt fordítja a fejét; ~ händerna (v. sina händer) a kezét tördeli; ~ kläder v. tvätt kifacsarja a [kimosott] ruhát; ~ armen ur led kificamítja a karját; ~ munnen på sned félrehúzza v. elbiggyeszti a száját; ~ halsen av ngn kitekeri vkinek a nyakát; ~ ngt ur ngns hand kicsavar v. kitép vmit vkinek a kezéből; ~ och vränga på ngt csűri-csavarja vminèk az értelmét, kiforgat vmit; ~ och vända på problemet meghányja-veti a problémát II. ~ sig 1. forog, fordul; csavarodik, tekeredik; tekerő(d)zik; vonaglik;

meggörbül, ^vetemedik (fa); ~ sig som en mask tekerő(d)zik mint a féreg; >v sig av skratt,gurul a nevetéstől; ~ sig av smärta fetreng fájdalmában, vonaglik kínjában; ~ sig i plågor kínokban fetreng; ~ och vända sig (ide-oda) forgolódik 2. vinden har vridit sig a szél megfordult (v. iránya megváltozott) 3. o hímez-hámoz, kerülgeti az igazságot, mellébeszél III. (hgsigek:) ~ av elfordít, elforgat; el- v. lecsavar; kiteker; ~ av axet pá en nyckel kulcsot beletör a zárba; ~ bort huvudet elfordítja a fejét; ~ fram klockan előrecsavarja (v, előbbre állítja) az órát; ~ ned gasen kisebbre v. takarékra állítja a gázt; ~ om megfordít, -forgat; ráfordít (kulcsot); ~ på det elektriska ljuset felcsavarja v. felgyújtja a villanyt; ~ på kranen kinyitja a csapot; ~ till elzár (gázt, csapot); ~ tillbaka visszacsavar, hátrább állít (órát); ~ upp klockan felhúzza az órát

vridbar -t forgatható, forgó vriden vridet 1. csavart; csavarodott; megtekert; tekeredett; meg- v. elgörbült, megvetemedett (fa) 2. o dilis, hibbant, tökéletlen; han är lite ~ nem egészen normális vrid I kors [-0-] -et, =s forgókereszt (bejárainál) -maskin -en, -er (ruha-) facsarógép vridning -en, -ar forgatás, fordítás; csa-

var(od)ás; facsarás; teker(ed)és vrid|punkt -en, -er forgáspont, forgópont, forgási középpont -scen -en, -er forgószínpad -stol -en, -ar forgószék, forgatható szék vrist -en, -er rüszt, lábhát (domborulata),

lábfej felső része; labdarúgás csüd vrå -n, -r v. -ar sarok, szöglet; zug, rejtett v. félreeső hely; vö. vinkel 3.; du har inte en lugn ~ nincs egy csendes zug a számodra vråk -en, -ar áll: ölyv; egerészölyv vrål -et üvöltés, ordítás; bőgés; ge upp ett ~ av smärta feiüvölt fájdalmában vråla üvölt, ordít; bőg vrål|apa -n, -or áll: bőgőmajom -åk -et, — O országúti cirkáló, behemót luxuskocsi

vrång -t 1. barátságtalan; rosszindulatú, gonosz; csökönyös, makrancos; en ~Trångbild

925

vyss(j)a

person gonosz ember; en ~ häst makrancos ló 2. helytelen, téves, hibás, rossz; en ~ dorn téves ítélet -bild -en, -er torzkép, karikatúra; átv torzított v. hamis kép -sint rosszindulatú, gonosz, kaján -sintliet -en rosszindulat, gonoszság, kajánság -strupe -n: få ngt i ~n cigányútra megy v. téved vmi vräka vräkte (rég: vrok), vräkt I. vt í. hajít, vet, dob, hány; dobál, hajigál; lök 2. (vastagon) szór (pl cukrot) 3. jog kilakoltat; bíróságilag eltávolít; o kirak, kidob (lakót, bérlőt); han har blivit vräkt från sin bostad kilakoltatták; o kirakták az utcára IL vi 1. háborog, erősen hullámzik, viharos (tenger) 2• regnet vräker (ned) (csak úgy) szakad az eső, nagyon esik; snön vräker (ned) óriási havazás van, erősen (és nagy pelyhekben) esik a hó III. ~ sig 1. elnyújtózkodik, (hanyagul) elterpeszkedik; ~ sig på soffan elveti magát a pamlagon, (kényelmesen) elnyújtózkodik a díványon 2. dúskál; ~ sig i lyx luxusban tobzódik; ^ sig med pengar dúskál a pénzben IV. (hgs igek:) ~ bort elhajít, el- v. ledob; átv piacra dob; ~ i sig maten o tömi a fejét, dobálja magába az ételt, zabál; snön vräker ned szakad a hó; ^ omkring összevissza hány, szerteszét dobál (tárgyakat); ~ omkull fellök, -borít, -dönt; átv: ~ ur sig zúdít, szór; ~ över a) áttol; átv tol (på ngn vkire) (hibát); b) átcsap [vmin] (hullám)

Vräkig -thányaveti, hanyag;pöffeszkedő; O proccos, felvágó; vara ~ szereti elképeszteni az embereket; o proc-col, felvág -het -en hányavetiség, hanyagság; pöffeszkedés; o proccolás, proccosság, felvágás vräkning -en, -ar jog: (kényszer)kila-

koltatás; vö. vräka vräknings|ansökan — (en), ptur: -ansökningar jog; bérlemény kiürítése iránti kereset -beslut -et, = kilakolta-tási végzés; bérlemény kiürítését elrendelő végzés vränga vrängde, vrängt 1. kifordít, visszájára fordít; vö. vrida L; ~ en strumpa egy harisnyát kifordít 2. ~ mun, ~ på munnen ajkát biggyeszti 3. átv kiforgat,

elferdít, eltorzít; ~ lagen

kiforgatja v. kijátssza a törvényt; ~ ngns ord elferdíti vkinek a szavait vulgär -t közönséges, durva, otromba, vulgáris -latin -ef vulgáris latin nyelv, népi latinság -språk -et, = vulgáris nyelv, népi nyelv vulka vulkanisera vulkan -en, -er tűzhányó, vulkán vulkanisera techn: vulkanizál vulkanisering -en, -ar techn: vulkanizálás vulkanisk -t 1. vulkáni, vulkanikus 2.

átv robbanékony, heves (természet) vulkan]utbrott [-o-] -et, = vulkánkitörés ~ö -n -ar vulkanikus sziget; vulkáni eredetű sziget vunnen vunnet f->- vinna) (meg)nyert,

elért (dolog) Vurm -en, -ar szenvedély, bolondéria, hóbort, mánia (på ngt vmi iránt) Yurma: ~ för ngt szenvedélye v. mániája v. bogara vmi, bolondja vminek, bolondul vmiért vurmig -t hóbortos, bogaras; bli ~ på ngt mániája v. bogara vmi, bolondul vmiért; vara ~ på att samla a gyűjtési szenvedélynek hódol, a gyűjtés a mániája

vurpa I. s: -n, -or felfordulás, -borulás, bukfencezés, bukfenc; bilen gjorde en ~ a (gép)kocsi bukfencet vetett (v. felfordult) II. vi felfordul, -borul, -bukfencezik vurst -en, -ar rég: nyitott társaskocsi vuxen vuxet i. felnőtt; nőtt; vö. växa; barn och vuxna gyer(m)ekek és felnőttek; vara vackert ~ szépen nőtt, szép növésű 2. vara ngn ~ megállja a helyét vkivel szemben, méltó ellenfele vkinek, fölér vkivel; vara situationen ~ megbirkózik a helyzettel, a helyzet magaslatán áll; vara sin uppgift ~ feladata magaslatán áll, nem vall szégyent (feladata teljesítésében) vy -n, -er 1. kilátás, látvány 2. látkép; képeslap; en vy från Stockholm stockholmi látkép v. képeslap 3. nézőpont, nézet; vyer látókör, szemlélet; ha höga vyer széles látókörű, emelkedett szemléletű v. szellemű -kort -et, = képes levelezőlap, képeslap vyss interj: vyss(j)an lull tente

baba, tente vyss(j)a elringat, álomba ringat, elaltat (kisbabát)våd

våd -£77, -er (szövési) szélesség, szél (szöveté); ejtőernyő-burkolat szelvénye; hennes kjol är sydd i sex ~er szoknyája hat szélből van (varrva) våda -n, -or 1. veszély, kockázat 2. jog gondatlanság; av ~ gondatlanságból, véletlenül, véletlenségből -dråp -et, = jog gondatlan(ságból elkövetett) emberölés -skjuta -sköt, -skjutit gondatlanságból v. véletlenül meg- v. agyonlő -skott [-o-] -et, = gondatlanságból v. véletlenül leadott lövés vådeld -en, -ar gondatlanságból okozott tűzvész

vådevill -en, -er énekes zenés vígjáték v. bohózat

vådlig -t 1. veszélyes, kockázatos 2. o borzasztó, rettenetes, szörnyű; en ~t bra film (egy) borzasztó v. irtó jó film

våffeljärn -et, = ostyasütő vas, vaflisütő (vas)

våffla -n, í-or (recés) ostya; vafli våg1 -en, -ar 1. mérleg 2. Vågen (a) Mérleg (csillagkép) våg2 -en, -or hullám (fiz, rádió is); ~orna går höga magasra csapnak a hullámok; diskussionens ~or gick höga a vita hullámai magasra csaptak; en ~ av missnöje az elégedetlenség hulláma; gå i ~or háborog, hullámzik (átv is), hullámos (pl. tenger); lägga håret i ~or berakja a haját våga1 vt: ~ håret hajat hullámosít v. ondolál

våga21. vt, vi 1. mer, merészel; jag ~r inte nem merek, nincs merszem; ~ försöket (merészen) megkísérli v. megkockáztatja a dolgot, megpróbálkozik (a dologgal); ~ liv och lem kockára teszi az életét; jag påstå att merem állítani hogy; ~r jag besvära er att . ? szabad volna arra kérnem hogy ...?; ~r vi tro på det? hihetünk abban?, elhihetjük? 2. kockáztat, kockára tesz; tesz [vmire] (fogadásban); ~ en summa pengar egy csomó pénzt kockáztat; ~ tio mot ett tizet tesz egy ellen; jag ~r mitt huvud på det fejemet teszem rá; ~ vinna ~ tappa kockázat nélkül nem lehet nyerni, aki mer az nyer; friskt ~t är hälften vunnet kb.: bátraké a szerencse II. ~ sig merészkedik , mer(észel); bátorkodik; ingen

~de sig dit senki sem mer(észel)t odamenni III. (hgs igek:) ~ sig fram till ngn odamerészkedik vkihez; ~ sig fram ur gömstället előmerészkedik rejtekhelyéről; ~ sig in i skogen bemerészkedik az erdőbe; ~ sig på en uppgift

(merészen) nekivág egy feladatnak, vállalkozik egy feladatra; skall man ~ sig på det? megpróbáljuk?, meg merjük kísérelni?; ~ sig ut på isen kimerészkedik a jégre vågad merész, kockázatos; sikamlós, frivol; ett vågat företag merész vállalkozás; en ~ klänning merész (v. erősen kivágott) ruha våg|arm -en, -ar mérleg karja -avgift -en, -er mérlegdíj, mázsabér, mérési díj vågberg -et, ~ hullámhegy vågbro -n, -ar hídmérleg våg|brytare -n, = hullámtörő, móló (kikötőben) -dal -en, -ar hullámvölgy vågfabrik -en, -er mérleggyár vågformig [-o-] -t hullám alakú; hullámos, hullám-våghals -en, -ar vakmerő, merész (ember) våghalsig -t vakmerő, merész, meggondolatlan, nyaktörő -het -en vakmerőség, merészség, meggondolatlan viselkedés

vågig -t hullámos, hullámosított; hullámzó; ~t hår hullámos haj våg|kam -kammen, -kammar hullámtaréj -linje -n, -r hullámvonal -längd -en, -er (fiz, rádió) hullámhossz våg|pengar plurker: mérlegdíj, mázsabér;

mérési, díj -rät -rätt vízszintes vågrörelse -n, -r hullámmozgás, hullámzó mozgás

vågsam -t merész, kockázatos, veszélyes vågskvalp -et hullámok locsogása v. csobogása

vågskål -en, -ar mérlegserpenyő, -tányér, -csésze; åtv: väga tungt i ~en nagy súllyal (v. súlyosan) esik a latba våg [spe! -et, —, -stycke -t, -n merész cselekedet, vakmerő tett, kockázatos vállalkozás vågsvall -et hullámverés våld -et 1. hatalom; få ngn i sitt ~ hatalmába kerít vkit; ha ngn i sitt ~ hatalmában v. kezében tart vkit; komma v råka i ngns ~ vkinek a hatalmába v kezébe kerül 2. erőszak; kényszer; yttre ~ külső erőszak, tettlegesség6våldföra

927

vård1

testi sértés; bruka ~ mot ngn erőszakot alkalmaz vkivel szemben; göra ~ på ngt erőszakot tesz vmin; göra ~ på texten elferdíti a szöveg értelmét, meghamisítja a szöveget; göra ~ på sig erőt vesz magán; med ~ erőszakkal, erőszakosan, erőnek erejével; öppna en dörr med ~ (egy) ajtót feltör; 3. o dra för fan i ~ / vigye(n) el az ördög !, menj (en) a pokolba!; önska ngn fan i ~ a pokolba kíván vkit -föra -förde, -fört l. vt 1. erőszakot alkalmaz (ngn vkivel szemben) 2. megszeg (törvényt); megsért (jogot) II. ~ sig på ngn erőszakoskodik vkivel, erőszakot alkalmaz vkivel szemben; ~ sig på en kvinna (egy) nőt megerőszakol, (nemi) erőszakot követ el egy nőn -gästa vt, vi: ~ (hos) ngn (hívatlan vendégként) beszállásolja magát vki-hez (v. ráerőszakolja magát vkire); meghívatja magát vkihez vendégségbe våldsam -t 1. erőszakos, erőszakoskodó, hatalmaskodó; få en ~ död erőszakos halállal hal meg; ha ett ~t humör hirtelen haragú, indulatos; göra ~t motstånd heves ellenállást fejt ki, tettlegességre ragadtatja magát (mot ngn vkivel szemben); ~ma åtgärder erőszakos intézkedések, kényszerintézkedések 2. heves, hatalmas, erős; félelmetes, szörnyű; en ~ storm heves vihar; ~rna ansträngningar óriási erőfeszítések; vara ~t förälskad fülig v. o őrülten szerelmes -het -en, -er 1. erőszakosság, erőszakoskodás, hatalmaskodás; erőszak 2. hevesség, indulatosság; erősség; erő; szörnyűség vålds | dåd -et, -gärning -en, -ar erőszakos cselekedet v. cselekmény, erőszakoskodás -medel -medlet, = erőszakos eszköz, kényszerintézkedés -po-litik -en erőszakpolitika -verkare -n, = erőszakos(kodó) v. hatalmaskodó (ember); jog erőszak alkalmazásával elkövetett bűncselekmény tettese -åtgärd -en, -er erőszakos intézkedés, kényszerintézkedés våld|ta -taga -tog, -tagit megerőszakol, megbecstelenít (nőt); jog (nemi) erőszakot követ el (ngn vkin) -täkt -en, er megerőszakolás; jog erőszakos nemi közösülés, nemi erőszak vålla okoz, előidéz, csinál; [vminek az]

okozója v. oka; ~ ngn svåra bekymmer súlyos gondo(ka)t okoz vkinek; ~ ngn besvär kellemetlenséget okoz vkinek, bajt csinál vkinek; ~ en olycka szerencsétlenséget okoz (v. idéz elő), szerencsétlenség okozója; ~ ngn smärta fájdalmat okoz vkinek; V svårigheter nehézségeket okoz v. csinál vållande I. adj: vara ~ till ngt vminek az okozója v, előidézője II. s: för ~ av annans död emberölésért, emberölés miatt

vålm -en, -ar volm vålma volma

vålnad -en, -er kísértet, hazajáró lélek szellem

våm våmmen, våmmar vom vånda -n, -or gyötrelem, kín våndas våndades, våndats gyötrődik, kínlódik, súlyos (lelki és testi) kínokat áll ki

våning -en, -ar 1. lakás; en ~ på två rum kétszobás lakás 2. emelet(sor), szint; ett fem ~ar högt hus négyemeletes

v. ötszintes ház; bo i första ~en a földszinten lakik; i andra ~en az első emeleten våningsbyte -t, -n lakáscsere våp -et, = mulya v. együgyű (ember), oktondi, (buta) liba; ett litet ~ butuska, libuska, kis liba våpig -t mulya, mamlasz, együgyű vår1 -t (pron) (a mi) . -unk v. -ünk v. -nk; mienk; ~ tid (a mi) korunk; ~a barn (a) gyer(m)ekeink; de ~a a mieink; ~a föräldrar (a) szüleink; allas ~ lycka mindnyájunk boldogsága; vi skall göra ~t bästa meg fogunk tenni minden tőlünk telhetőt; för ~ skull a (mi) kedvünkért, érettünk, miattunk

vår2 -en, -ar tavasz; költ kikelet; (vö. sommar és összet);~en 1967 1967 tavaszán; i ~ reser han utomlands (jövő) tavasszal külföldre utazik; i ~as múlt tavasszal; i livets ~ az élet tavaszán; om ~en tavasszal våras varades, vårats. det ~ tavaszodik vår|blomma -n, -or tavaszi virág -bruk -et tavaszi munka (szántóföldön) -brytning -en tavasz ébredése v. közeledése; i ~en tavaszodáskor, kikeletkor vård1 -en, -ar emlékmű, (sír)emlék; vö. minnesvård, gravvårdvård2

vård2 -en gondozás, ápolás, kezelés; sluten ~ intézeti gondozás v. ápolás, kórházi ápolás; behöva ~ gondozást v. ápolást igényel, gondozásra v. ápolásra szorul; få god ~ gondos ápolásban részesül, jól gondozzák; ta ~ om ngn gondozásba v. oltalmába vesz vkit; ha ett barn i sin ~ egy gyermek van a gondjaira bízva, egy gyermeket gon.-doz v. ápol; lämna i rigns ~ vkinek a gondjaira bíz; stå under läkares ~ orvosi kezelés atøtt áll vårda i. vt gondoz, ápol, kezel; ~ sin hälsa vigyáz az egészségére (v. magára); ~ och pyssla om ngn babusgat vkit; hon ~s på sjukhus kórházban ápolják IL ~ sig om gondját viseli {ngn vkinek); gondoz, ápol; fáradozik, iparkodik, igyekszik (att hogy); ej ~ sig om ngt nem törődik vmivel vårdad gondozott, ápolt; gondosan kezelt; takaros, o nett; ~e händer gondosan ápolt kezek v. kéz; ~ stil választékos stílus; tala ett vårdat språk választékos nyelven beszél, pallérozott v. irodalmi nyelvet beszél; uttrycka sig vårdat választékosan fejezi ki magát vår |dag -en, -ar tavaszi nap -dagjamning

-en, -ar tavaszi napéjegyenlőség vårdanstalt -en, -er gondozóintézet (betegeké, öregeké) vårdare -n, = ápoló, gondozó vårdarinna -n, -or ápolónő, gondozónő vårdimma -n, -or tavaszi köd vårdkase -n, -ar jelzőtűz(höz való fara-kás)

vårdräkt -en, -er tavaszi ruha; tavaszi kosztüm

vårdslös -t gondatlan, hanyag (/ v. med ngt vmiben); nemtörődöm, vigyázatlan; lompos, gondozatlan; vafa ~ med ngt elhanyagol vmit; vara ™ med sina pengar meggondolatlanul v. köny-nyelműen bánik a pénzzel Vårdslösa elhanyagol, gondatlanul végez Vårdslöshet -en gondatlanság, hanyagság,

nemtörődömség; lomposság vård |tecken -tecknet, = rég megerősítő

jel; [vminek a] záloga v. jelképe vår|fest -en, -er tavaszi ünnep -flod -en,

-er tavaszi ár(víz) v. áradás vårfrudagen Gyümölcsoltó Boldogasz-

szony (napja) vår |gr önska -n tavaszi zöld növények v

lombozat -hatt -en, -ar tavaszi kalap •kanten: o (fram) på ~ tavasz elején v. kezdetén, amikor tavaszodni kezd(ett) -kappa -n, -or tavaszi kabát (főleg női) -känsla -n, -känslor: ha vårkänslor érzi a tavaszt (v. a tavasz közeledtét) vårlig -t tavaszi, tavaszias; ~a vindar

tavaszi szelek vårlik -t tavaszias, tavaszi jellegű; det är

~t tavaszias az idő vår|luft -en tavaszi levegő; ~en söker a tavaszi levegő megszív v. fáraszt -lök -en, -ar nov: közönséges tyúktaréj -mod -et, — v -er tavaszi divat -nyhet -en, -er tavaszi újdonság (pl divatban) -plöjning -en, -ar tavaszi szántás -realisation -en, -er ker: tavaszi kiárusítás -regn -et, = tavaszi eső -råg -en, -ar tavaszi rozs -session -en, -er tavaszi ülésszak (parlamenté) -sidan: (fram) på ~ tavasz felé, kikeletkor, amikor tavaszodik v. tavaszodott -söl -en tavaszi nap -sådd -en tavaszi vetés vårta -n, -or L szemölcs, bibircsók

2. (mell- v. csecs)bimbó vårtermin -en, -er isk: tavaszi félév vårtig szemölcsös, bibircsókos vårt|lik -t

szemölcsszerű, bibircsókszerű, szemölcshöz v. bibircsókhoz hasonló vår|trötthet -en tavaszi fáradtság v. bágyadtság

vårt|svin -et, = áll varacskos disznó vår |vete -t tavaszi búza -vind -en, -ar tavaszi szél -väder -vädret tavaszi idő (-járás)

våt vått nedves, vizes; nyirkos; folyékony; vått omslag hideg(vizes) borogatás; en ~ sommar esős v, nedves nyár; vegy: på ~a vägen nedves eljárással; ~ av svett (át)izzadt; ~ inpå bara kroppen bőrig ázott, teljesen átázott; bli ~ om fötterna vizes lesz a lába, átázik a cipője; få varken ~t eller torrt nem kap sem enni sem inni (v. sem ételt sem italt); hålla ihop i ~t och torrt jóban-rosszban összetartanak våt I docka -n, -or hajó: vizes dokk -varm -t nedves és meleg; esős és meleg (időjárás) -varor plur 1. folyékony áruk, folyadékok 2. szeszes italok, italfélék -varumått -et, = folyadékmérő (eszköz), folyadékmérték -värmande: ett ~ omslag (melegítő hatású) vizes bo-våtår

rogatás, o priznic -år -et, = esős esztendő v. év väck ößfv o el; puts ~ oda(van), fuccs; boken är ~ a könyv eltűnt v. elveszett (v. odavan); ~ med dig! tűnj el!, hordd el magad! väcka väckte, väckt I. vt 1. (fel)ébreszt, (fel)kelt; ~ ngn på morgonen reggel felébreszt vkit; ~ ngn till besinning észre térít vkit; ~ till liv életre kelt, feléleszt, magához térít; átv életre hív, felelevenít; jag väcktes av bullret felébredtem a zajra 2. kelt, (fel)ébreszt (főleg érzelmeket), előidéz, okoz; csinál (étvágyát); ~ deltagande részvétet kelt; ~ ngns hopp remény(sége)t kelt vkiben; ~ uppseende feltűnést kelt; salt mat väcker törst a sós étel szomjúságot okoz, a sós ételtől szomjas lesz az ember; ~ ont blod rossz vért szül 3. ~ en fråga felvet egy kérdést; ~ förslag om ngt javaslatot tesz vmire, javasol v. indítványoz vmit; ~ en motion indítványt v. javaslatot nyújt be (pl. parlamentben) 4. jog: ~ åtal vádat emel II. (hgsigek:) ~ upp 1. felébreszt, felkelt; ~ upp ngn ur sömnen felébreszt vkit álmából 2. életre kelt, feléleszt, feltámaszt; vö. uppväcka väckande (fel)ébresztő, (fel)keltő; előidéző, okozó; buzdító, serkentő, ösztönző

väckar|klocka [-o-] -n, -or, -ur -et, =

ébresztőóra väckelse -n, -r 1. (fel)ébresztés, felkeltés; buzdítás, serkentés, ösztönzés 2. vall ébredés, megújulás, megújhodás, megtérés; térítési v. evangelizációs mozgalom -möte -t, -n vall: térítő összejövetel v. gyűlés, vallási összejövetel (vmely szektáé) -predikant -en, -er vall: (vmely szektához tartozó) térítő hithirdető, megtérést hirdető (vándor-) prédikátor väckning -en, -ar (fel)ébresztés, felkeltés väckt 1. felébresztett, felkeltett; felébredt; bli ~ klockan sju hét órakor ébresztik (v. ébred fel) 2. vall (hitben) megújhodott, megtért, bűnösségének tudatára ébresztett v. ébredt; bli ~ megtér; de ~a a hivők (szekta tagjai) 3. nemileg felvilágosított v felvilágosult

väder vädret, = 1. idő(járás); det är

soligt ~ napos idő van; det vackra vädret håller i sig szép marad az idő, a szép idő tartós (v. tovább tart); átv: göra vackert ~ szép időt csinál, kiüríti a tálat; vad är det för' ~ idag ? milyen idő van ma?; följa ngn i alla ~ jóban-rosszban követ vkit; vid dåligt ~ rossz idő esetén, rossz időben 2. bélgáz, szél; släppa ~ szelet èreszt, szel-lent 3. vad szag, szimat; få ~ på en hare nyulat szimatol (kutya) 4. szél 5. levegő; gå till ~s a levegőbe emelkedik, felszáll (pl. léggömb); átv: prata i vädret a levegőbe v. összevissza beszél; sätta näsan i vädret fenn hordja az orrát -beständig -t viharálló; vara ~ állja az időjárás viszontagságait -biten -bitet viharvert, -edzett, (széltől-esőtői) cserzett arcbőrű, napszítta, esőverte -flöjel -n, -flöjlar, szél iránymutató, szélzászló; szélkakas (átv is) -korn -et szimat, szaglás (kutyáé; átv is); få ~ szimatot v. szelet kap (kutya); få ~ om ngt megszimatol vmit (átv is); átv megneszel vmit; ha gott ~ jó szimatja v. szaglása van (átv is); átv jó orra van -kvarn -en, -ar szélmalom väderlek -en időjárás Väderleks|bulletin -en, -er időjárásjelentés -förhållanden plur időjárási viszonyok -förutsägelse -n, -r met: időjáráselőrejelzés, időjelzés, időjárásprognózis -känslig -t időjárásra érzékeny -prognos [-o- -o-]-en, -ermet: idő(járás)-prognózis,. időj^ás-előrejelzés, időjelzés -rapport [-o-] -en, -er idő járás jelentés -skepp -et, — (állandóan lehorgonyzott) meteorológiai jelzőhajó -sta-tion -en, -er meteorológiai állomás -tjänst -en meteorológiai v. időjelző szolgálat -utsikter plur várható időjárás, időjárási kilátások; ~na för söndagen a várható idő(járás) vasárnapra

väder |måne -n, -ar csill. mellékhold -söl

-en, -ar csill: melléknap väder|spåman -spåmannen, -spåmän időjós -spänning -en, -ar orv: felfúvódás, szélszorulás, puffadás -streck -et, = világtáj, égtáj; de fyra ~en a négy világtáj; i v, åt vilket ~ a világ melyik táján, merre(felé), mejy irányban vädja 1. jog fellebbez, apellál; ~ till

högre rått felsőbb bírósághoz fellebbez 2. folyamodik, fordul, apellál (till ngn v. ngt vkihez v. vmihez); ~ till en domstol bírósághoz fordul; ~ till ngns goda hjärta vkinek a jószívűségére hivatkozik v. apellál; ~ till ngn om hjälp segítségért fordul v. folyamodik vkihez, segítséget, kér vkitől vädjan = (en) l. jog fellebbezés (till -hez) 2. [vkihez v. vmihez] folyamodás v. fordulás; kérés, könyörgés, felhívás; ~ om förståelse megértést sürgető felhívás vädjande I. adj kérő, könyörgő; ~ blickat • könyörgő tekintet; hon såg ~ på oss könyörögve nézett ránk Ií. s: -t, -n ->-vädjan

vädjeniåS -et, = jog fellebbezései ügy) vädra vt, vi 1. szellőztet; kiszellőztet (helyiséget, ruhát); ~ (i) ett rum szobát (kiszellőztet; ~ sängkläder ágyneműt szellőztet, (v. kitesz szellőzni); — hgs igek: ~ ut rök ur ett rum (egy) telcfüs-tölt szobát kiszellőztet, (egy) szobából kiereszti a füstöt 2. (meg)szimatol (átv is), szaglász, messziről megérzi a vad szagát; ~ hare nyulat szimatol (kutyapå ngn v. ngt meg- v. körülszimatol vkit v. vmit, meg- v körülszaglász vkit v. vmit vädur -(e)n, -ar 1. kos 2. Väduren

(a) Kos (csillagkép) väft -en tex: vetüíék(íonal) väg -en, -ar út (átv is); pálya (pl, bolygóé); életpálya; allmän ~ közút; förbjuden ~ tilos az áthajtás, tilos út; ~eri mellan Stockholm och Uppsala a Stockholm—uppsalai út; ~en tilt staden a városba vezető út; deri här ~en, om jag får be! errefelé, kérem!; jag bor en timmes ~ härifrån egy órányira lakom innen; det är lång ~ till Kiruna hosszú az út Ki rúnáig, Kiruna messze van; gå v. resa sin ~ útjára megy, elmegy, elutazik; gå din ~ / eredj (az) utadra!, menj innen!, távozz !; o tűnj el!; du går dina egna ~ar külön utakon jársz; gå den rätta ~en a helyes úton jár, helyesen cselekszik; gå deri lärda ~en tudományos pályára lép; gå ~en fram végigmegy az úton; gå ~en rakt fram egyenesen rnegy (előre az úton); om da har dina ~ar hitåt ha errefelé jársz (v. vezet az

utad); hon har sin ~ åt samma håll ő is arrafelé (v. abba az irányba) megy; jag kommer raka ~ en fr ån utställningen egyenesen v. közvetlenül a kiállításról jövök; icke se någon ~ ut ur ngt nem lát kiutat vmiből; vart ska ni ta ~en? merre veszi (ön) az útját?, hova tart v. megy?; vart skall detta ta ~en? mire v. hova vezet ez?; vart har min klocka tagit ~en ? hova tűnt (el) (v. hova lett) az órám?; han tog ~en över fälten a földeken ment keresztül, átvágott a földeken; i indulás!, indulj(unk)!, menjünk!; det bar i ~ med henne (ő) elment, eltávozott; nu kan det bära i ~ most már kezdődhet v. mehe-t(ünk); det finns intet hinder i ~en för att semmi akadálya sincs annak hogy; ge sig i ~ útra kel, útnak indul, felkerekedik; ge sig i ~ till staden elindul a városba; komma i ~ elmegy, elindul, távozik; szabadul [vhonnan]; om något kommer i ~en ha valami közbejön; lägga hinder i ~en fór ngn akadályokat gördít vkinek az útjába; packa dig i o hordd el magad 1, szedd a sátorfádat!; skicka i ~ elküld (ker is), útnak indít; hon skickade i ~ barnen till skolan útnak indította a gyer(m)ekeket az iskolába; stå v. vara i ~en för ngn útjában áll v. van vkinek; ställa sig i ~en för ngn útjába áll vkinek; något i den ~en valami efféle v. (ehhez) hasonló, ilyes valami, ilyenféle; på laglig ~ törvényes úton; på privat ~ magánúton; på telegrafisk ~ távirati úton, táviratilag; vara på ~ úton v. útban van; på ~en hem úton hazafelé, hazafelé menet; följa ngn en bit på ~eri elkísér vkit egy (kis) darabon; vara på god ~ att a legjobb úton van (ahhoz) hogy; stanna på halva ~en félúton megáll; han är inte på långa ~ar sä kraftig (ő) távolról sem olyan eros; gå till ~a eljár [vmilyen módon]; hozzáfog [vmihez], nekilát [vmi nek]; cselekedik, cselekszik; gå försiktigt till ~a med ngt óvatosan bánik vmi vei; under ~en útközben, az út folyamán; under v. på ~en dit odafelé menet, odamenet; ur ~en! el v. félre az útból!, helyet!; sp .pálya! (ródlizásnál) ; gå ur ~en för ngn kitér vkinek az útjából (v.931

vki elől); det vore icke ur ~en att v. om nem lenne helytelen v. haszontalan ha; vid ~en az út mellett v. szélén, az útnál, az útszélen; en stuga vid ~en (egy) útszéli ház(ikó) väga1 utat épít; det är inte ~t genom skogen az erdőn keresztül nem építettek v. törtek utat, az erdőn át nem vezet út

väga2 vägde, vägt I. vt mér, meg- v. lemér; mérlegel (átv is); mázsál; átv latolgat; ~ sina ord megfontolja (a) szavait; ~ skälen fór och emot mérlegeli a mellette és ellene szóló (v. pro és kontra) érveket II. vi 1. súlya van (átv is), (súlyt) nyom, [vmilyen] súlyú; resväskan väger tio kilo a koffer tíz kilót nyom (v. tíz kiló súlyú); ~ jämnt egyensúlyban van(nak), azonos súlyú (-ak), kiegyenlítik v. ellensúlyozzák egymást; ~ mycket sokat nyom, nehéz, súlyos; hur mycket väger du? menynyi a (test)súlyod?; hans ord väger tungt (az o) szavának van súlya; ** tungt i vågskålen sokat nyom a latban 2. lebeg; ingadozik; sitta och ~ på stolen hintázik a széken; det står och väger (a dolog) nincs eldöntve, függőben van; det står och väger mellan liv och död élet és halál között lebeg, élete egy hajszálon függ III. (hgs igek:) ~ ned v. ner en vågskål mérleg serpenyőjét lenyomja (súly); ~ om újra megmér; utánamér (ellenőrzésképpen); még egyszer meggondol; ~ upp a) kimér, kiadagol; lemér; b) uppväga vägande I. adj nyomós, súlyos; ker [-[vmilyen]-] {+[vmi- lyen]+} súlyú; ett ~ skäl nyomós v. súlyos ok II. s: -t, -n vägning väg|anläggning -en, -ar útépítés -ar-bet are -n, = útépítő munkás -arbete -t, -n útépítési munka; ~ pågår útépítés folyik; (figyelmeztető felirat:) útépítés!, útjavítás! -born -bommen, -bommar sorompó (vasúti is) -brytare -n, = 1. útépítő 2. (átv) úttörő, elő-harcos -byggnad -en, -er útépítés -farande I. adj gyalogszerrel utazó, vándor(ló); en ~ student vándordiák II. s: -n, = (gyalogszerrel járó) utas, vándor, gyalogos -förhållanden plur útviszonyok, utak állapota vägg -en, -ar fal; válaszfal, közfal; ~arna har öron a falnak is füle van; bo ** i

med ngn fal-fal mellett lakik vkivel,közvetlen szomszédja vkinek; köra huvudet i ~en fejjel megy a falnak (átv is) ; sitta inom fyra ~ar a négy fal között (v. otthon) ül; átv: ställa ngn mot ~en sarokba szorít vkit; átv: tala för tomma ~ar a levegőbe v. falnak beszél; det är alldeles uppåt ~arna ez tiszta badarság, ennek se füle se farka; prata uppåt ~arna zagyvaságot fecseg, o zöldeket beszél -almanacka -n, -or falinaptár -arm -en, -ar falikar -bonad -en, -er (népi) faliszőnyeg -fast faiba v. falra erősített, (falhoz) rögzített; beépített;

inventarier beépített felszerelési v. berendezési tárgyak -hylla -n, -or falipolc -karta -n, -or falitérkép -klocka [-o-] -n, -or falióra -kontakt [-o-] -en, -er vägguttag -lus -en, -löss áll: poloska -målning -en, -ar falfestés, -festészet; falfestmény, freskó -ohyra -n poloskák, férgek -puts -en (fal)vako-lat -skåp -et, = faliszekrény -spegel -n, -speglar falitükör -tidning -en, -ar faliújság -ur -et, = falióra -uttag -et, = vill falicsatlakozó, konnektor -yta -n, -or falfelület

Väg|hållning -en útépítés és útfenntartás, útkarbantartás -kant -en, -er útszél, út széle; vid ~en az útszélen, az út szélén, az útfélen -karta -n, -or úthálózat)i térkép, autótérkép -kors [-o-] -et, -korsning [-o-] -en, -ar útkereszteződés -kost [-o-] -en útravaló, úti elemózsia -krök -en, -ar, -kurva -n, -or (út)kanyar, út kanyarulata

Väglag1 -et út ill. utak állapota; det var dåligt ~ az utak rossz állapotban voltak; varning för halt ~ vigyázat síkos út 1

väglag2 -en, -ar útügyi törvény

väg|leda -ledde, -lett vezet, kalauzol; átv irányít, útbaigazít; ~nde ord útbaigazító v. bevezető szavak; ~ sig eligazodik [vhol], kiismeri magát,meg-találja az utat -ledning -en, -ar vezetés, kalauzolás; átv irányítás, útbaigazítás, útmutatás; ~ i trädgårdsskötsel kertészeti útmutató (kézikönyv), bevezetés a kertészetbe -längd -en, -er úthossz, megtett út (hossza); útszakasz; távolság -lös -t úttalan -märke -t, -n út jelzés, útjelző, közlekedési k

59*vägmätare

forgalmi jel(zés) -mätare -n, — kilométerszámláló, útmérő (szerkezei) vägnar plur: på v. å ngns ~ vkinek a nevében v. részéről; på mina egna och min frus ~ saját magam és feleségem nevében; på v. å regeringens ~ a kormány megbízásából; på v. å ämbetets ~ hivatalból; rikt begåvad på huvudets ~ jó (szellemi) képességekkel

megáldott, nagyon eszes, igen tehetséges

Vägning -en, -ar mérés, meg- v. lemérés;

mérlegelés (átv is); mázsálás Vägnings|avgift -en, -er ker; mérlegdíj, mérlegelési díj -fel -et, ~ mérlegelési v. mérési hiba Vägnät -et, = úthálózat väg- och vattenbyggnad -en út- és vízépítés

vägra vt, vi megtagad (ngn ngt vkitől vmit); elutasít; vonakodik; ~ att fe)mottaga ngt visszautasít vmit, megtagadja vminek az átvételét; ~ att göra ngt vonakodik vmit (meg)tenni, megtagadja hogy megtegyen vmit; ~ att lyda megtagadja az engedelmességet; det ~des honom att delta megtagadták tőle a részvételt (v. hogy részt vehessen)

Vägran = (en) megtagadás; el- v. visszautasítás; vonakodás; vid ~ vonakodás v. visszautasítás esetén, ha vonakodnék

Väg|signal -en, -er (figyelmeztető) fényjelzés (pl. vasúti átjárónál) -skatt -en, -er útadó -skrapa -n,. -or útkaparógép -skäl -et, = útelágazás -spärr -en, -ar ütelzáró, (út)sorompó; kat tankakadály -sträcka -n, -or útszakasz -undergång -en, -ar útaluljáró -underhåll -et útfenntartás, útkarbantartás -vett -et az utakon (v. a közlekedésben) való jártasság, helyes közlekedés (ismerete), közlekedési kultúra -visare -n,— 1. (idegen)vezető, turistavezető, kalauz; tjänstgöra som ~ för ngn vezet v. kalauzol vkit 2. útmutató (könyv), útikönyv, útikalauz 3. útjelző (tábla) -övergång -en, -ar útfélül járó, híd (út felett); (vasúti) pályaszinti átjáró Väja väjde, väjt: ~ för ngn kitér vkinek az útjából (v. vki elől), kikerül vkit; ~ ßr en bil kitér egy autó elől, kike-

rül egy gépkocsit; icke ~ för någ o semmitől sem retten vissza; ~ át vänster balra kitér; — hgs igek: ~ undan kitér vajning -en, -ar kitérés (úton) vkjningsskyidig -t kitérni köteles (pl. jármú)

Väktare -n, = rég (éjjeli) őr; lagens ~

a törvény őre Väl I. s indecl (ett) jólét; jó sors; boldogság; det allmännas ~ a közjó(lét), a köz java; vårt ~ och ve jó és balsors unk; till ditt eget ~ a saját javadra II. adv (comp: bättre, superi: bäst) 1. jól; pontosan; helyesen; befinna sig ~ jól érzi magát; det går honom ~ jól megy neki, jól megy a sora; det går aldrig ~ ennek rossz vége lesz; göra ~ i att tiga jól teszi hogy v. ha hallgat; känna ngn ~ jól ismer vkit; lev ~f Isten veled v. vele(tek)!; läsa ~ jól olvas; mena ~ med ngn jót akar vkinek, jóindulatú vkihez; stå ~ hos ngn kegyben áll vkinél; uppföra sig ~ jól viselkedik; vilja ngn ~ vkinek a javát akarja; jag vill dig ~ a javadat akarom; om det vill sig om allt går ~ ha minden jól megy; det är gott och men ez (mind) rendben van (v. igen szép), de; ~ att du kom jó hogy (eljöttél (v. itt vagy); det var för ~ alt ni kom szerencse (v. jól tette) hogy eljött; ~ att märka! jól jegyezd v. jegyezze meg! 2. bőven; gott och ~ en vecka bőven egy hét, egy jó v. bő hét; han är gott och ~ sjuttio år (ő) bőven megvan hetven éves, [már] a hetvenen felül van; ~ en halv timme egy jó félóra 3. (mértékhatározó:) elég(gé), nagyon; du är ~ ung te [még] igen fiatal vagy; det är ~ litet ez kicsit v. elég kevés; ~ mycket igen v. kicsit sok; påståendet förefaller mig ~ (mycket) överdrivet az állítás erősen túlzottnak látszik (számomra); det är ~ värt tio kronor ez nagyon megéri a tíz koronát 4. (idöhatározó:) alig(hogy), jóformán; jäg hade inte ~ kommit in, så alig léptem be, amikor; jag hade inte ~ slutat, förrän [még] jóformán be sem fejeztem amikor; när jag ~ vaknat mihelyt v. amint felébredtem 5. (hangsúlytalan:) bizony(ára), valóban; ugye, ^ csak; ugyan; hiszen; det vore ~ det bästa attvälartad

bizonyára az lenne a legjobb ha; de är ~ framme nu most már bizonyára megérkeztek; det går ~ över majd csak elmúlik; du är ~ inte dålig? csak v. ugye nem vagy rosszul?; du är ~ inte ond på mig ? csak nem haragszol rám?; hon är ~ vacker, men (ő) szép ugyan, de; ~ är jag trött, men habár fáradt vagyok, mégis; det hade ~ upphört att snöa, men a havazás megszűnt ugyan, de; vem hade ~ trott att...? ugyan ki hitte volna hogy...?; ni vet ~ att (ön) bizonyára tudja hogy, hiszen (ön) tudja hogy; det borde hon ~ veta ezt mégiscsak (v. már igazán) tudnia kellene 6. så ~ .. . som . mind . . mind ...; såväl; så ~ unga som gamla mind a fiatalok mind az öregek, a fiatalok éppúgy mint az öregek III. interj: ja ~ igen (bizony), valóban; nå ~ nos hát, no bizony väl|artad jól nevelt, jó modorú v.

természetű; sokat ígérő, jónak ígérkező -avlönad jól fizetett -befinnande -t jó jközérzet, jóllét, jó egészség -behag -et tetszés, kedv, élvezet; jó v. kellemes érzés; finna ~ i ngt kedvét leli vmiben; efter eget ~ saját belátása (v. tetszése) szerint -behållen -behållet épségben levő, ép (és egészséges); jó karban v. állapotban levő, sértetlen -behövlig -t nagyon szükséges; ~ vila áhított pihenés -bekant jól ismert -belägen -beläget jó fekvésű -beställd -beställt 1. jól berendezett; (jól) (el-) rendezett 2. jó állású, jómódú; han är ~ vitte valamire, jó sora van, jómódú; allt är välbeställt minden (a legjobb) rendben van -betänkt jól át- v. meggondolt, megfontolt -bildad formás, szép alakú, jó formájú; jól v. szépen formált -boren -boret rég: nemzetes, tekintetes -byggd -byggt jói megépített -bärgad jómódú, módos, tehetős (pl. gazda) välde -t, -n uralom, uralkodás; (állam-) hatalom; állam, birodalom; det romerska ~t a római birodalom; bringa ngt under sitt ~ uralma alá hajt vmit väldig hatalmas, nagy erejű; o roppant, szörnyű; ~í viktig rendkívül v. roppant fontos; ha ~t bråttom szörnyen siet

väl|doftande [-o-] jó szagú v. illa-

tú, illatozó, illatos -frejdad jó hírnévnek örvendő, jó hírű; jog feddhetetlen -fylld -fyllt jól megtöltött; (jól) megtelt (emberekkel); ~ teatersalong telt ház (színházban) -fägnad -en jóltartás (étellel, itallal), megvendégelés välfärd -en jólét, boldogulás; den allmänna a közjólét; endast tänka på egen ~ csak a saját érdekeit nézi välfärds [inrättning -en, -ar jóléti intézmény -politik -en jóléti politika -stat -en, -er jóléti állam väl|född -fött jól táplált; jó húsban levő, testes -förhållande -t 1. jó viszony 2. helyes magatartás, jó viselkedés -förrättad: efter välförrättat värv jól végzett munka után, miután dolgát jól elvégezte -försedd -försett jól ellátott, jói felszerelt; nagy árukészlettel rendelkező; välförsett bord gazdagon terített asztal -förtjänt jól megérdemelt v. megszolgált; det var ~ o erre alaposan rászolgált -gjord -gjort jól megcsinált v. elkészített; jól elvégzett (munka); en ~ förfalskning jól sikerült hamisítvány -grundad jól megalapozott, alapos, indokolt välgång -en boldogulás, jólét, siker; dricka för ngns ~ iszik vkinek az egészségére välgångsönskningar plur jókívánságok,

szerencsekívánatok välj gärning -en, -ar jótett, jó cselekedet, jótétemény; visa ngn ~ar jótékonyságot gyakorol vkivel szemben, jót tesz vkivel -gödd -gött jól meghizlalt; jól meghízott, elhízott, kövér väl|görande jótékony, jó hatású, (az egészségre) hasznos, üdvös; jószívű, irgalmas (för ngn vkihez); för ~ ändamål jótékony célra -görare -n, jótevő -görarinna -n, -or jótevő (nő) välgörenhet -en jótékonyság, jótékonykodás

välgörenhets [anstalt -en, -er jótékonysági intézmény -basar -en, -er jótékonysági vásár v. bazár -inrättning -en, -ar jótékonysági intézmény -märke -t, -n jótékony célú bélyeg -tillställning -en, -ar jótékony célú rendezvény val|informerad [-o-] jól tájékozott v.

értesült v. intorrnált välja valde, valt I. vt, vi választ (pol is) ; válogat; kiválaszt (bland között;väljare

közül); ~ yrke pályát v. foglalkozást választ; inte ha mycket att ~ på nem sok választása van; det är svårt att ~ nehéz a választás; ngn till ordförande elnökké választ vkit; han valde henne till hustru őt választotta feleségül; få ~ mellan två möjligheter két lehetőség között választhat IL (hgs igek:) ~ bort ett ämne egy (fakultatív) tantárgyat nem vesz föl (v. elhagy); ~ in ngn beválaszt vkit (i styrelsen a vezetőségbe; till medlem tagnak); ~ orn újra választ; újból megválaszt, újraválaszt; ~ lit kiválaszt; kiválogat väljare -n, = választó, szavazó; tel

vonalválasztó väljarkår -en, -er választótestület, választók (összessége) val|klang -en jóhangzás, dallamosság -klingande jó hangzású, jól v. szépen hangzó -klädd -klätt jól öltözött väl|kommen [-o-] -kommet szívesen v. örömmel látott, szívesen fogadott, kedves; jókor jött, örömmel várt; välkomna gäster kedves vendégek; välkommen! örülök v. örülünk hogy eljött!, isten hozta 1; ni är alltid ~ mindig szívesen látjuk v. látom önt; hälsa ngn ~ üdvözöl v. köszönt vkit (érkezőt); ~ i kväll [tehát] ma este látjuk egymást, a ma esti viszontlátásra nálunk; ~ till Budapest/ a viszontlátásra (itt) Budapesten!; ~ tillbaka v. åter I (a mielőbbi) viszontlátásra !; vara välkommet för ngn jókor v. o kapóra jött vkinek [vmi] välkomna [-0-] üdvözöl, köszönt, szívélyesen fogad (érkezőt) välkomst [-0-] -en szívesen látott személy (meg)érkezése; üdvözlés, fogadás -hälsning -en, -ar (szíves) üdvözlés v. köszöntés -tal -et, = üdvözlő beszéd (érkezéskor) yälkvalificerad jól képzett v. képesített,

igen alkalmas (för ngt vmi re) Väl|känd -känt jól ismert; en mindre

författare (egy) kevésbé ismert író välla vällde, vällt I. vt (techn) hegeszt II. vi buggyan, bugyog, buzog; det väller var ur såret a seb (erősen) geny-nyedzik III. (hgs igek:) ~ fram felfakad, elő- v. kibuggyan, kispriccel; ~ fram ur jorden fel- v kibuggyan a föld-

ből; blodet väller fram ur såret a vér kibuggyan v, előtör a sebből; ~ ihop összehegeszt; ~ upp felbuggyan, -fakad, -buzog, -spriccel Vällevnad -en bőségben v. gazdagságban való élet, dőzsölő v fényűző élet, dúskálás, jólét välling -en, -ar lisztleves, tej leves, daraleves, tejbedara, kása; átv latyak vål|ljud -et jóhangzás, dallamosság, eu-fónia; zene összhang -ljudande jól v. szépen hangzó, jó v. szép hangzású, dallamos; ett ~ piano jó hangú zongora

vällning -en, -ar techn: hegesztés väl|lovlig -t 1. dicséretes, dicséretre méltó 2. i ~a ärenden igaz v. korrekt ügyekben -lukt -en jó v. kellemes szag, illat -luktande jó szagú, jó illatú, illatos

väl I lust -en kéj, gyönyör, érzéki élvezet -lustig -t kéjes, gyönyörteljes; buja, érzéki -lustlng -en, -ar kéjenc, kéjvágyó v. buja ember väl|läsning -en helyes olvasás V. előadás; vara duktig i ~ szépen olvas (fel), jól tud (fel)olvasni -makt -en jólét, jómód, bőség; i sin ~s dagar amikor [még] jómódban élt (v. jól ment neki) -matad húsos (pl. rák); telt (kalász) -menande jó szándékú, jóindulatú, jóakaratú -mening -en jó szándék, jóindulat, jóakarat; i v. av bästa ~ a legjobb szándékkal -ment jó szívvel gondolt v. adott; välmenande; ett ~ råd baráti tanács -meriterad jól minősített v. képzett; megfelelő bizonyítványokkal rendelkező, érde-< mes -mående 1. egészséges; virágzó; vara ~ jól bírja magát (egészségileg) 2. jómódú, tehetős, vagyonos 3. o jó húsban levő, testes, telt -måga -n 1, jó egészség, jóllét; han befinner sig i högönsklig ~ a legjobb egészségnek örvend 2. jómód, jólét; allmän ~ általános jólét -närd -närt jól táplált, jó húsban levő -ordnad [-ör*] jól (el-) rendezett ill. megrendezett -placerad jól el- v. kihelyezett, jól befektetett;

pengar jól befektetett pénz -redigerad jól szerkesztett -renommerad [-0-] jó hírű, jó nevű, tekintélyes -riktad jól irányzott v. célzott -rustad jól felszerelt v felfegyverzett v. ellá-välsedd

tott; jó képességű, tehetséges -sedd -sett szívesen látott v. fogadott, kedves väl I sign a megáld; áld; jag ~r den dag vi träffades áldom a napot amelyen találkoztunk -signad 1. megáldott; áldott; ~ i åminnelse áldott emlékezetű; vara ~ med barn meg van áldva gyer(m)ekekkel, több gyer(m)eke van; hon är i välsignat tillstånd áldott állapotban van, várandós 2. o átkozott, rettentő, hallatlan; vara väl-signat långtråkig átkozottul v rettentően unalmas välsignelse -n, -r áldás; ha ~ med sig, medföra ~ áldást v. szerencsét hoz; det är ingen ~ med det ezen nincs áldás -bringande áldást hozó, áldásos, üdvös -rik -t áldásos, kegyelemteljes, áldott väl | sinn ad jóindulatú, jó érzületű, jóakaratú -sittande jól álló v. fekvő (ruha) -situerad jó körülmények között élő, jómódú, jól szituált -skapad, -skapt jó testalkatú, ép testű, jó alakú, formás; ett välskap(a)t gossebarn épkézláb v. egészséges fiúgyermek -skrivning -en szépírás (isk is) -skött jól ápolt v. gondozott; en ~ affär jól vezetett üzlet -smakande jóízű, ízletes -sorterad [-o-] 1. áruval jól ellátott, nagy választékkal rendelkező (üzlet) 2. (jól) válogatott, szortírozott -stånd -et jólét, jómód -sydd -sytt jól szabott, jó szabású vält -en, -ar 1. mez (rögzúzó) henger

2. (út)henger, hengerlő gép välta1 I. vt (mez) hengerel II. s: -n, -or

erd: (rönkfa)rakás välta2 välte, vält I. vt 1. felfordít, -borít, -dönt 2. hengerget, görget, gördít (rönköket); vö. vältra L1.ll. vi (fel-) fordul, felborul, -dől; vagnen välte i diket a kocsi az árokba fordult; ~ med en vagn kocsi(val) felborul HL (hgs ige k:) ~ omkull felfordít, -borít, -dönt; ** ut kiborít, kifordít, ki dönt

vältalare -n, = jó szónok, ékesszóló ember

vältalig -t ékesszóló; beszédes; ~ tystnad sokatmondó hallgatás -het -en beszédkészség, ékesszólás

vältning1 -ert hengerelés (méz is)

Vältning2 -en felfordítás, -borítás, -döntés: felfordulás, -borulás, -dőlés

vältra I. vt 1. hengerít; hengerget, görget; ~ en sten åt sidari (egy) követ félrehengerít 2. átv (át)tol, (át)hárit; ~ skulden på annan másra hárítja (v. o másnak a nyakába varrja) a hibát; ~ ifrån sig ansvaret elhárítja magától a felelősséget lí. ~ sig 1. hempereg, hentereg; fetreng; ~ sig i gräset a fűben hempereg; ~ sig i smutsen a sárban fetreng 2. átv ~ sig i pengar dúskál a pénzben, felveti a pénz väl|underrättad jól értesült v. tájékozott; i ~e kretsar jól értesült körökben -uppfostrad jól nevelt, jó nevelésű v modorú

välva välde, välvt I. vt 1. ép (be)boltoz, domborít, ível 2. forgat; ~ stora planer i sitt sinne nagy terveket forgat a fejében II. vi (átv) forog; lyckan välver (om) a szerencse forgandó III. ~ sig boltozódik, boltozatot alkot, ível, ívben fejeződik be väl |väld -valt jói meg- v. kiválasztott välvd välvt (be)boltozott, boltozatos,

bolthajtásos, domborított, ívelt väl|vilja -n jóakarat, jóindulat; visa ~ mot ngn jóindulattal van vki iránt, jóindulatú vkihez; göra ngt av v. i ~ jóindulatból v. jóindulattal csinál vmit -villig -t jóakaratú, jóindulatú; ~ hjälp jóakaratú v. baráti segítség; den ~e läsaren a nyájas olvasó; inta en ~ hållning gentemot ngn jóindulattal viseltetik vki iránt; tala i ~a ordalag jóindulatúan beszél v. nyilatkozik; ~t överseende jóindulatú elnézés; vara ~t stämd mot ngn jóindulattal van vki iránt välvning -en, -ar 1. (be)boltozás; bolto-sodás; boltozottság; ívelés; íveltség 2. boltozat, bolthajtás; domborulat väl|vuxen -vuxet jó v. szép növésű, jól fejlett, szép testalkatú -vårdad jól gondozott v. ápolt -växt välvuxen -önskan — (en), -önskning -en, -ar jókívánság, jókívánat vämjas väm(j)des, väm(j)ts: ~ vid ngt undorodik vmitől; jag vämjes vid lukten av ngt undorodom vminek a szagától, utálom vminek a szagát väm|elig -t undorító, utálatos, visszataszító, gusztustalan vämjelse -n undor, utálat; undorodás,van1 936 vängåva

erős ellenszenv; väcka ~ hos ngn undort kelt vkiben, undorít vkit; känna ~ vid v. (in)för ngt undorodik vmitől

vän1 [-ë-] -t rég kecses, bájos, kedves vän2 [-ë-] vännen, vänner barát; barátnő; ~nen N. N. barátom ill. barátunk; hennes bästa ~ (az o) legjobb barátja HL barátnője; min lilla ~ kedveském !, aranyoskám! (gyermekhez szólva); barátocskám! (intő leg); en ~ till hans bror (az ő) fivérének barátja; en god ~ till mig egy(ik) jó barátom; bli snart ~ner med ngn hamar összebarátkozik vkivel; de blir goda ~ner igen kibékülnek; jag var mycket god ~ med honom nagyon jó barátságban voltam vele; jag är en ~ av ordning barátja vagyok a rendnek; inte vara någon ~ av ngt nem valami nagy barátja v. híve vminek, nem szeret v. kedvel vmit vänd vänt (meg)fordított, (megforgatott; (meg)fordult; vara ~ mot v. åt ngn vki felé fordult vända -vände, vänt I. vt (meg)fordit, (meg)forgat; vänd! fordíts!; ~ ansiktet mot solen arcát a nap felé fordítja; ~ bilen megfordítja a (gép)kocsit; ~ hö megforgatja a szénát; ~ kappan efter vinden köpönyeget fordít v. forgat; ~ en kostym öltönyt kifordít; ~ ngn ryggen hátat fordít vkinek (átv is); ~ en sida i boken lapoz egyet a könyvben; ~ steken megfordítja v. megforgatja a sültet; ~ allt till det bästa mindent jóra fordít; ~ ngt i skämt tréfára fordít vmit; ~ sorgen i v. till glädje a bánatot örömre fordítja v. változtatja; ~ ngns tankar från ngt eltereli vkinek a gondolatait vmiről; ~ sin uppmärksamhet till ngt figyelmét vmire irányítja V: fordítja; ~ sina ögon mot ngn ráveti a szemét v. tekintetét vkire; han vände icke sina ögon från henne nem vette le róla a szemét; han vände det därhän att odáig vitte a dolgot hogy II. vi fordul, megfordul; bilen vände a (gép)kocsi megfordult; ~ med bilen megfordul a (gép)kocsival; vi måste ~ (om) vissza kell fordulnunk; ~ och vrida på ett problem (egy) problémát meghány-vet; ~ på slantarna minden

garast a fogához ver; ~ på sig megfordul; forog III. ~ sig (meg)fordul; div: bladet har vänt sig fordult a kocka; lyckan har vänt sig a szerencse megfordult; vinden har vänt sig megfordult a szél; ~ sig mot väggen a fal felé (v. falnak) fordul; ~ sig mot ngn vki felé ill. ellen fordul; ~ sig till ngn vkihez fordul (átv is); ~ sig till ngn om hjälp segítségért fordul vkihez; ~ sig åt vänster balra fordul; inte veta vart man skall ~ sig nem tudja kihez v. hová forduljon IV. (hgs igek:) ~ sig bort elfordul; ~ sig ifrån ngn elfordul vkitől; ~ om (meg)fordít; visszafordít; megfordul; visszafordul; han vände sig om efter henne megfordult utána; ~ sig om på klacken sarkon fordul; ~ upp och ned på ngt felfordít (v. feje tetejére állít) vmit, (fenekestül) felforgat vmit (átv is); ~ ut och in på fickorna kiforgatja a zsebeit; ~ ut och in på ärmen kifordítja (egy) ruha ujját Vänd|kors [-o-] -et, = (ép, vasút) forgókereszt, forgósorompó -krets -en, -ar földr: térítő; norra ~en, Kräftans ~ (a) Ráktérítő; södra ~en, Stenbockens ~ (a) Baktérítő Vändning -en, -ar 1. (meg- v. el)f ordít ás; (meg)forgatás; (meg- v. , el)fordulás 2. fordulat (nyelvi is);

en ~ till det bättre jobbra fordulás (átv), jó irányban történő változás; ta en gynnsam ~ kedvező fordulatot v. irányt vesz; ge samtalet en annan ~ más irányba tereli a beszélgetést 3. átv: vara kvick v. snabb i ~arna fürge v. gyors mozgású, gyorsan mozdul v. reagál; vara långsam i ~arna lassú mozgású, lassan mozdul v. reagál, nehézkes (ember); i en hastig ~ egy szempillantás alatt

vänd|punkt -en, -er fordulópont (átv is); mat inflexiós pont; techn holtpont -skiva -n, -or 1. vasút fordítókorong 2. (eke)kormánylemez -stekt mindkét oldalán megsütött -tapp -en, -ar techn: forgócsap, forgáscsap Vänern npr Vänern (tó) ($) vänfast (barátaihoz) ragaszkodó v. hűséges, (barátságban) állhatatos -het -en baráti hűség vängåva -n, -or baráti ajándékväninna

väninna -n, -or barátnő vänja vande, vant L vt (hozzá)szoktat; rászoktat (vid ngt vmihez; vmire); ~ ett barn vid att lyda gyer(m)eket engedelmességre szoktat II. ~ sig vid ngt rászokik vmire, megszokik vmit; ~ sig vid bullret megszokja a zajt, hozzászokik a zajhoz; ha svårt att ~ sig vid nya förhållanden nehezen illeszkedik bele új körülményekbe, nehezen szokja meg az új viszonyokat Ili. (hgs igek:) ~ ngn av med ngt leszoktat vkit vmiről; ~ sig av med att (inf) leszoktatja magát (v. leszokik) arról hogy vänjning -en (hozzá)szoktatás, rászok-tatás; hozzászokás, rászokás (vid ngt vmihez; vmire); megszokás, megszokottság; ~ vid renlighet tisztaságra szoktatás, a tisztaság megszokása yänkrets -ent -ar baráti kör Vänlig -1 barátságos (mot ngn vkihez, vki iránt); baráti; szív(ély)es, jóindulatú; ett ~t mottagande barátságos v. szíves fogadtatás; så ~t av er! (milyen) kedves öntől I vänligen adv barátságosan; szív(ély)e-sen, kedvesen; (levélben) baráti v. szívélyes üdvözlettel vänlighet -en, -er barátságosság; szív(é-ly)esség, kedvesség, jóság; jóakarat; ni hade ~en att . (inf) Ön voit oly szíves ...; i all ~ barátságosan, barátságos úton, jóakaratúlag vänpris -et, = v. -er baráti ár; fór ~

baráti áron, jutányosán Yänskap -en barátság; fatta ~ för ngn barátságot köt vkivel, megkedvel vkit; hysa ~ för ngn barátsággal van v. viseltetik vki iránt vänskaplig -t barátságos; baráti; stå pä ~ fot med ngn baráti viszonyban van vkivel vänskaps|band -et, = baráti kötelék V. kapcsolat -bevis -et, = barátság jele v. bizonyítéka -full -t nagyon barátságos, baráti, igen szívélyes -match [-ts] -en, -er sp: barátságos mérkőzés -pakt -en, -er barátsági szerződés vänslas vänslades, vänslats Ölelget, csókolgat, becézget; hízelkedik, farkát csóválja (kutya) Vänster I. adj: -i bal; bal felőli v. oldali; Vö. höger és összet;- vänstra handen

a bal kéz; på ~ hand bal kéz felől, balra; på vänstra sidan om ngn vkitői balra, vkinek a bal oldalán (v. balján); ~ om! balra át! (vezényszó) II. s (indecl) 1. bal oldal; från ~ balról, bal (kéz) felől; till v. åt ~ balra, bal felé; till ~ om oss tőlünk balra; gifta sig till ~ balkézről házasodik v. nősül 2. pol: ~n a baloldal; han hör tilt yttersta ~n a szélső balóldalhoz tartozik, (ő) szélsőbaloldali 3. sp: (en) rak ~ balegyenes vänster- előtagú összet vö. höger-összet vänster|hänt balkezes, balog -man -mannen, -män baloldali párt tagja, baloldali politikus V. képviselő (férfi) -parti -(e)t, -er baloldali párt, rég balpárt -press -en baloldali sajtó -sida -n, -or bal v. páros oldal (könyvben) -sinnad baloldali érzelmű v. beállítottságú -vriden -vridet 1. techn balra csavart ill csavarodott, balmenetű 2. pol o vänstersinnad Vänstran 5 o a bal kéz Vänsäll -t barátkozó, társaságkedvelő; vara ~ nagy a baráti köre, sok barátja van.

Vänta I. vi, vt vár, megvár; várakozik; elvár; vi ~r dig i morgon holnapra várunk téged; ~ regn esőre v. esőt vár; det är att ~ att várható hogy; som var att ~ ami ill. amint várható voit; icke veta vad som ™r en nem tudja mi vár reá; ~ ett slag! o várj(on) csak (egy kicsit)!; ~ med ngt vár vmi-vel; (el)halaszt v. halogat vmit; ~ på ngn v. ngt vár vki re v. vmire; få ~ vár(akoz)nia kell; du får várj!; av en lärobok kan man ~ att egy tan-Icönyvtől elvárhatja az ember hogy; låta ~ ngn megvár(akozt)at vkit; låta ~ på sig várat magára, késlekedik, megvár(akozt)atja az embert; svar ~s válasz kéretik, választ várunk v. várok II. ~ sig ngt av ngn (el)vár vkitői vmit; ~ sig mycket av ngn sokat vár vkitői; det hade vi ju inte ~t oss av honom ezt bizony nem vártuk volna tőle; man kan inte ~ sig något bättre av honom az ember nem várhat tőle jobbat III. (hgs igek:) ~ in bevár; båten ~s in klockan] 2 a hajó érkezését 2 órára várják; ~ tillbaka visz-szavár; ~ ut megvár, kivárvänian

väntan = (en) várás, várakozás; efter fyra dagars ~ négy napi várakozás után; i ~ på ngt vmit v. vmire várva; i ~ pä E(de)rt svar (az Ön) válaszát

várva

väntetid -en, -er várakozási idő . vän I tjänst -en, -er baráti szívesség vänt {rum -rummet, == várószoba -sal

-eri, -ar váróterem väpna felfegyverez; ~ sig (felfegyverkezik; átv felvértezi magát (mot ngt vmi ellen); felszereli magát väpnad felfegyverzett, fegyveres; átv felvértezett; felszerelt; ~ neutralitet fegyveres semlegesség; med ~ hand fegyverrel a kézben, fegyveresen, felfegyverkezve; med väpnat öga nagyítóval, messzelátóval väpnare -n, = tört fegyverhord(oz)ó,

f egy vern ök, (nemes) apród vappíing -en, -ar nov: (ló)here vard1 -en, -ar 1. (házi)gazda, vendéglátó (gazda); vendéglős; (ház)tulajdonos, háziúr; vö. hyresvärd, värdshusvärd; göra upp räkningen utan ~en gazda nélkül csinálja a számadást v. számvetést 2. biol gazda (élősdié) värd2 värt 1. [vmennyit] érő, [vmilyen] értékű; érdemes, méltó; vara ~ ngt (meg)ér vmit; (meg)érdemel vmit; tavlan är ~ mycket a kép sokat ér (v. igen értékes); vara ~ allt beröm "minden dicséretet megérdemel; ~ en krona egy korona értékű, egy koronát érő; det är fara värt att félő (v. attól lehet tartani) hogy; det var inte mödan värt nem érte meg a fáradságot; det var värt priset megérte v. megéri az árát, [nekem] megérte v. megéri; átv: vara ~ sin vikt i guld aranyat ér, arannyal sem lehet (őt) megfizetni, pótolhatatlan; det är inte värt att vi går dit nem érdemes v. tanácsos oda elmennünk, jobb ha nem megyünk (el) oda; hans dikt är ~ att läsas költeménye megérdemli hogy elolvassák, versét érdemes elolvasni; det är icke värt (att) ni säger emot! ne is próbáljon [nekem] ellentmondani !, csak semmi ellenkezés!; inte värt att tala om szóra sem érdemes; han är inte <» att tas på allvar nem érdemli meg hogy komoly embernek tartsák 2» becses, nagybecsű; tisz-

telt; Edert ~a brev (az ön) becses levele; min ~e vän tisztelt barátom värddjur -et, = biol gazdaállat värde -t, -n érték; átv fontosság, jelentőség; av ringa ~ csekély értékű; csekély fontosságú v. jelentőségű; falla i ~ csökken v. esik az értéke; stiga i ~ emelkedik az értéke; till ett ~ av értékben; . értékig;

prov utan ~ minta érték nélkül; átv: inte sätta mycket ~ på ngt nem sokat ad vmire; sätta stort ~ pá rigi nagyon fontosnak tart vmit, o nagy súlyt vet v. helyez vmire; sätta stort ~ pá ngn nagyra tart v. becsül vkit; ni förstår icke att sätta ~ på det maga nem tudja ezt értékelni; jag lämnar det åt sitt ~ nem kívánok részletekbe bocsátkozni, a továbbiakról nem akarok beszélni -angivelse -n, -r értékbevallás -beständig -t értékálló -brev -et, = posta értéklevél, értékbevallással feladott levél, o pénzeslevél -full -t nagy értékű, értékes, becses -föremål -et, = értéktárgy -försändelse -n, -r posta: értékküldemény -lös -t értéktelen -minskning -en, -ar értékcsökkenés, (el)értéktelenedés -mätare -n, = értékmérő -omdöme -n értékítélet -papper -et, = értékpapír

värdera (meg)becsül, felbecsül, értékel, taksál (till ngt vmire); företaget ~r honom mycket a vállalat nagyon megbecsüli őt; ~ skadan felbecsüli v. megállapítja a kárt; ~ ngt för högt túlértékel v. túlbecsül vmit; ~ ngns förtjänster méltányolja vkinek az ér* demeit; tomten ^de.s till . kronor a telket . koronára becsülték Värderad (meg)becsült, felbecsült, értékelt; nagyra becsült, becses, tisztelt; vår ~e kollega tisztelt kartársunk Värdering -en, -ar (meg)becsülés, felbecsülés, becslés, értékelés, taksálás värderingsjman -mannen, -män becsüs, becslő

Värdejsak -en, -er értéktárgy -stegring -en, -ar értékemelkedés -sätta -satte, -satt 1. ~ ngt megállapítja vminek az értékét, fel- v. megbecsül vmit 2* értékel, (meg)becsül -sättning -en, -ar 1. értékmegállapítás, fel- v. megbecsülés, becslés 2. értékelés, megbe-värdeökning

csülés -ökning -en, -ar értéknövekedés, -gyarapodás värdfolk [-o-] -et házigazdáék, vendéglátók, a ház népe,

háziak; mitt ~ házigazdáim, vendéglátóim värdig -t érdemes (ngt vmire), méltó (ngn v. ngt vkihez v vmihez); méltóságteljes; illő; en ~ man érdemes v. derék férfi; det var dig icke ~t ez nem voit méltó hozzád; visa sig ~ förtroendet a bizalomra méltónak mutatkozik v. bizonyul värdigas värdigades, värdigats kegyeskedik, méltóztatik; hon värdigades inte svara mig válaszra sem méltatott engem

värdighet -en, -er méltóság; (magas) rang; akademisk ~ egyetemi fokozat; hålla pá ~ sokat ad a rangjára; hon ansåg det vara under sin ~ méltóságán alulinak tartotta värdinna -n, -or gazdasszony, vendéglátó (nő), háziasszony, a ház úrnője; ven-déglősné; gondnoknő; (ház)tulajdo-nosnő; vö. hyresvärdinna värdinneplikt -en, -er háziasszonyi v.

gazdasszonyi kötelesség värdinneskap -et háziasszonyság, házi-asszonykodás; sköta ~et ellátja a háziasszonyi teendőket värdplanta -n, -or biol: gazdanövény värdshus -et, = vendéglő, vendégfogadó (főleg vidéken), kocsma -värd -en, -ar vendéglős, (vendég)fogadós, kocsmáros

värdskap -et: sköta ~et ellátja a házigazda ill. háziasszony tisztét, a házigazda ill. háziasszony szerepét játssza; han sköter ~et ő a házigazda värja1 -n, -or (egyenes) kard; tőrkard; párbajtőr

värja2 värjde, värjt I. vt (meg)védelmez, véd; ~ sitt liv védi az életét, o menti a bőrét II. ~ sig védekezik (mot ngn v. ngt vki v. vmi ellen); viaskodik, küszködik; jag kan inte ~ mig för tanken att nem tudok szabadulni attól a gondolattól hogy värj|fäktning -en párbaj tőrvívás -fäste -t, -n kardmarkolat; párbajtőr-markolat -stöt -en, -ar karddöfés; (pár-baj)tőraöfés värk -en, -ar fájdalom, fájás; ~ar szülési fájdalmak, (szülő)fájások; reu-

matisk ~ reumás v. reumatikus fájdalom; hon hade ~ i armen fájt a karja; ~ i en tand fogfájás värka värkte, värkt I. vi fáj, sajog; hennes finger värker fáj az ujja; det värker i hela kroppen (på mig) minden tagom fáj; det värker i såret a seb fáj v. sajog; det värker i tanden på honom fáj a foga IL (hgs igek:) ~ ut kifakad (genny); det onda har värkt ut a fájás elmúlt, a baj megszűnt

värkjbruten -brutet fájdalomtól meggörnyedt v. meggörbült v. megtört, tehetetlen, béna -stillande fájdalomcsillapító; en ~ spruta fájdalomcsillapító injekció värld -en, -ar vííág (átv is); világmindenség; föld(kerekség); gamla ~en az Óvilág; nya ~en az Üjvilág; hela ~en az egész világ; mindenki; det är väl inte hela ~en (hiszen) az még nem a világ, nem is olyan rossz v. veszélyes; vara skyldig Gud och hela ~en fűnek-fának tartozik; ~ens undergång världsundergång; ~ens sju underverk a hét világcsoda; hela ~ens lilla vän mindenki barátja; gå all ~ens väg osztozik minden ember sorsában, meghal; ~en vet vad trenne veta amit hárman tudnak(,) az egész világ tudja; hur lever ~en med dig? O (nos) hogy megy sorod?, mit csinálsz?; en man av ~ világfi; folk från hela ~en a világ minden tájáról való emberek; se sig omkring i ~en körülnéz a világban; han var den bästa människa i ~en ő voit a legjobb ember a világon; förr i ~en hajdan(ában), egykor; här i ~en itt a világban v. földön, az életben; så går det till här i ~en ez a világ sora; hur i all ~en? hogy a csudába (v. az ördögbe)?; vad i all ~en menar han ? m.i a csodát akar (ő) ezzel mondani?; var i all ~en har ni varit så länge ? hol a csodában voit v. voltatok ilyen sokáig?; ingen i vida ~en az égvilágon (v. széles e világon) senki; för allt i ~en az isten szerelmére!; inte för allt i ~en a világ minden kincséért se(m); det ville jag icke göra för allt i ~en a világ minden kincséért sem tenném meg; komma till ~en a világra jön,världsalltet

megszületik; sätta barn till ~en gyer-(m)ekeket hoz a világra (v. szül); bringa ur ~en egyszer s mindenkorra elintéz v. eldönt, végleg kiküszöböl; eltesz láb alól (embert); frågan är bragd ur ~en a kérdés el van intézve (v. végleg lekerült a napirendről); gå ur ~en eltávozik az élők sorából, elhuny

världs|alltet a világmindenség, a világegyetem -bekant világszerte ismert -berömd -berömt világhírű, világhíres -bild -en világkép -borgare [-0-] -n, — világpolgár, kozmopolita -brand -en, 'bränder világégés (átv is); világháború -dam -en, -er nagyvilági v. társaságbeli hölgy -del ~en, -ar világrész -erfaren -erfaret világlátott, a világ dolgaiban jártas, (sokat) tapasztalt -erfarenhet -en világlátottság, a világ dolgaiban való jártasság, tapasztaltság -erövrare -rí, = világhódító -federation -en, -er világszövetség -fred -en világbéke Världsfredsrådet a

Béke-világtanács världs|frånvarande a világtól elszakadt, álomvilágban élő -frånvänd -frånvänt a világtól elfordult v. elzárkózott -främmande a világtól idegen(kedő) v. elidegenült, a világ dolgait nem ismerő; a valóságtól idegen, nem realisztikus -förakt -et világmegvetés -handel -n világkereskedelem -hav -et, — világtenger, óceán -herravälde "t világuralom -historia -historien világtörténelem, világtörténet, egyetemes történelem -historisk -t világtörténelmi, világtörténeti -hushållning -en világgazdaság -händelse -n, -r világesemény, világtörténelmi esemény -karta -n, -or világtérkép -klok -t világlátott, nagy élettapasztalattal rendelkező, igen bölcs v. okos -kon-gress [-o-] -en, -er világkongresszus -krig -et, = világháború; under andra ~et a második világháború idején -kris -en, -er világválság världslig -t világi; világias, evilági, földi; ~ makt világi hatalom; nöjen földi v. érzéki örömök; ~a ting világias v. földi dolgok; ~t sinnad világias gondolkodású -het -en világiság, világi jelleg; világiasság; evilági v. földi jelleg

världs [litteratur -en világirodalom -läge -t világhelyzet, világpolitikai v. nemzetközi helyzet -makt -en, -er világhatalom -man -mannen, -män világfi -marknad -en, -er világpiac -marknadspris -et, = v. -er világpiaci ár -medborgare [-o-] -n, = världsborgare -mästare -n, ~ sp világbajnok -mas-tarinna -n, -or sp: világbajnoknő -mästerskap -et, = sp: világbajnokság; ~et i fotboll labdarúgó-világbajnokság -omfattande [-o-] viiágot átfogó, az egész világra kiterjedő, világméretű -opinion -en vjlágközvélemény -om-segling o-y-én, -ar a világ [-körülhajózása, ^fölá körüli utazás (hajón) -ordning [-ör-] -en világrend -organisation [-o-] -en, -er világszervezet -politik -en világpolitika -politisk -t világpolitikai -pestförening [-o-] -en Világpostaegyesület -press(en) (a) világsajtó

världsrekord [-ör-] -et, — sp világcsúcs, világrekord -hållare -innehavare -n, = sp világcsúcstartó, világrekorder

Världs |revolution -en világforradalom -rykte -t világhír; en konstnär med ~ világhírű művész -rymd -en világűr -samfärdsel -n világforgalom (közlekedési szempontból) -smärta -n világfájdalom -språk -et, = világnyelv -stad -en, -städer világváros -under-gång -en a világ vége -uppfattning -en, -ar világfelfogás, világszemlélet -utställning -en, -ar világkiállítás -van -t társaságban forgolódó, a nagyvilági v. társasági életben jártas -välde -t világuralom -ålder -n, -åldrar világkorszak (tört is) -åskådning -en, -ar világnézet, világszemlélet

Värma1 värmde, värmt I. vt melegít, hevít; melenget; megmelegít; solen värmer redan már van ereje a napnak; ~ vatten vizet melegít II. ~ sig framför en öppen spis kandallónál melegszik; ~ sig vid elden a tűznél melegedik III. (hgs igek:) ~ på újra meg- v. felmelegít; ~ upp maten megmelegíti az ételt; ~ upp ett rum szobát befűt

värma2 -n värme 2.

värme-n. (tud:-i) 1. meleg(ség); hőség; fűtés; fiz hő; 35graders ~ 35 fok meleg 2. átv melegség, hév; tala med ~ omvärmealstrande

ngt melegen v. hévvel v. lelkesen beszél vmirői

värme|alstrande hőfejlesztő -anordning f-őr-] -en, -ar fűtőberendezés -apparat -en, -er fűtőkészülék -avgivande hő-leadó -batteri -(e)t, -er radiátor, fűtőtest -behandling -en, -ar orv, techn: hőkezelés -behov -et höszükséglet -beständig-i hőálló -bälte-/, -n földr: éghajlati övezet v. zóna -bölja -n, -or met: hőhullám -central -en, -er (táv)fűíési központ -dyna -n, -or melegítőpárna, hőpárna, (párna alakú) termofor -effekt -en, -er fűtőhatás, hőeffektus -element -et, = v. -er fűtőtest, radiátor; fiz hőforrás -enhet -en, -er fiz: hőegység, kalória -flaska -n, -orágymelegítő (palack), melegvizes palack -förlust -en, -er hőveszteség -galler -gallret, — rádió: fűtőrács -grad -en, -er í. plusz fok, .. fok meleg; 9 ~er 9 fok meleg, plusz 9 fok 2. hőfok -isolerande hőszigetelő -kostnad [-o-] -en, -er fűtési költség -kraft -en fűtőteljesítmény, -erő -källa -n, -or fiz: hőforrás -känslig -1 hőérzékeny -lampa vill: (reflektoros) hősugárzó v. melegítőlámpa -ledande adj hővezető -ledare -n, ~ hővezető -ledning -en, -ar 1. fiz hővezetés 2. központi fűtőberendezés ill. fűtés; stänga av ~en elzárja a központi fűtést -Jedningsele-ment -et, v. -er (bordás) fűtőtest, radiátor -lära -n hőtan -panna -n, -or fűtőkazán -platta -n, -or (elektromos) fűtőlap, főzőlap -reglerad légkondicionált -reglering -en hőszabályozás -slag -et, = orv hőguta -strålning -en, -ar

hősugárzás -värde -i fűtőérték Värmland npr Värmland (történelmi táj S)

värmländsk -t värmlandi värmländska -n 1. värmlandi nyelvjárás

2. plur: -or värmlandi no värmlänning -er, -ar värmlandi (ember) värn -et, = 1. védelem; oltalom; till ~ för freden a béke védelmére v. megóvására 2. kat védelmi berendezés Värna védelmez, oltalmaz; megvéd, -óv; ~ om ngt v. ngn (meg)véd v. (meg)óv vmit v. vkit Värnlös -t védtelen; gyámolító v. pártfogó nélküli -het -ert védtelenség

värn|plikt -en védkötelezettség, hadköte-

lezettség, kötelező katonai szolgálat; allmän ~ általános védkötelezettség v. hadkötelezettség; fullgöra sin ~ katonai szolgálatát (le)tölti v. teljesíti, tényleges katonai szolgálati idejét tölti -pliktig -t katonaköteles, hadköteles; en ~ (egy) sorköteles ill. újonc; katonaköteles korban levő värnplikts|armé -77, -er hadkötelezettségen felépülő hadsereg -vägrare -n, — katonai szolgálatot megtagadó -ålder -n katonaköteles v. hadköteles kor värnskatt -en, -er honvédelmi adó, hadfelszerelési adó värpa värpte, värpt (vi, vt) tojik, (tojást) rak; hönan värper bra a tyúk jól tojik värp|höna -n, -or tojó tyúk; áll tojó

-höns plur tojó tyúkok värpning -en, -ar tojásrakás, tojás

(cselekvés) värre (comp -v illa, ond) I. adj rosszabb; gonoszabb; bli ~ rosszabbodik, romlik; súlyosbodik (állapot); det blir ~ och ~ egyre rosszabb lesz (v. rosszabbodik); vad ~ är ami [még] rosszabb, ami még [ennél is] nagyobb baj; det gör saken ännu ~ ez még rosszabbítja v. súlyosbítja a dolgot; göra det onda ~ csak rontja a dolgot; det är ~ med honom rosszabbul van, állapota rosz-szabbodott II. adv rosszabbul; gonoszabban; dess ~ sajnos; så mycket ~ annál rosszabb; vi hade roligt ~ o pompásan mulattunk, nagyszerűen szórakoztunk värst (superi -*- illa, önd) I. adj legrosszabb; leggonoszabb; legnehezebb, legsúlyosabb; i ~a fall a legrosszabb esetben; den osanning a legotrom-bább hazugság; det ~a är att a legrosszabb (a dologban) az hogy, a legnagyobb baj az hogy; det ~a av allt blir att a legeslegrosszabb az lesz hogy; det var ez igen !, ez már valami !; det ~a återstår a legnehezebbje [még] hátravan; vara beredd på det ~a el van készülve a legrosszabbra II. adv 1. legrosszabbul; leggonoszab-bul; legsúlyosabban; leginkább, legjobban; det träffar honom ~ (ez) őt érinti leginkább v. legsúlyosabban; när hon var som ~ sjuk amikor (ő) a legbetegebb voit 2. inte så ~ bra nem

valami v. nagyon jól; jag är inte sävärv

942

västficksforrøat

~ hungrig nem vagyok különösebben éhes

värv -et, = teendők, dolog; foglalatosság, foglalkozás, mesterség; sköta sitt dagliga ~ napi munkáját v. teendőit végzi Värva toboroz (kat is); gyűjt, szerez, verbuvál; ~ anhängare híveket gyűjt v. verbuvál; ~ röster szavazatokat gyűjt; låta ~ sig felcsap v. beáll katonának

Värvning -en, -ar toborzás (kat is); gyűjtés, szerzés, verbuválás (vevőké, szavazatoké); ta ~ beáll v. felcsap katonának

väsa väste, väst (vi, vt) sziszeg; sistereg; ~ mot v. åt ngn (rá)sziszeg vkire; — hgs igek: ~ fram orden szavakat sziszeg, (dühösen) sziszeg väsande I. adj sziszegő; sistergő II. $:

-t, -n sziszegés; sistergés vasen väsendet, — v. väsenden 1. lény; icke se ett levande ~ nem lát egy élőlényt sem, egy teremtett lelket sem lát 2. természet, jellem, jelleg; fii lényeg, való; valóság; till sitt ~ lényegénél v. természeténél fogva, lényege v. természete szerint; vara vänlig till sitt ~ barátságos természetű 3. zaj, zsivaj, lárma; hűhó, o felhajtás; föra v. göra ~ zajt csap v. üt, zajong, lármázik; så(da)nt ~ du för! micsoda lármát csapsz!; mycket ™ för ingenting sok hűhó semmiért; göra stort ~ av ngn v. ngt nagy hűhót csap vki v. vmi körül; inte göra mycket ~ av sig nem feltűnősködik, nem csap nagy zajt maga körül 4. összet utótag -ügy; vö. skolväsen Väsende -t, -n lény; det högsta a legfőbb lény, az Isten Väs ens | art -en sajátosság, sajátos jelleg -befryndad -besläktad rokon természetű v. jellegű -enhet -en vall: egy-lényegűség -främmande [vkinek a] lény(eg)étől idegen

-skild -skilt lényegben v. lényegileg különböző Väsentlig -t lényegbeli, lényeges; alapvető; jelentékeny; fő-; ingenting ~t semmi lényeges; en ~ hjälp jelentékeny segítség; den ~a skillnaden a lényeges v. fő különbség; det ~a i ngt vminèk a lényege; i allt ~t minden lényeges dologban, lényegében väsentligen adv lényegileg, lényegében;

nagy mértékben; főleg; det är <v detsamma (ez) lényegében ugyanaz väsentlighet -en, -er lényegesség; jelen-tékenység; lényeges v. jelentős dolog; lényeg

väsentligt adv lényegesen, lényegbevá-

góan; alapvetően; jelentősen väska -n, -or táska; irattáska, aktatáska;

(iskola)táska; útitáska, koffer väsljud -et, = nyelv sziszegő hang väsnas väsnades, väsnats zajong, zsivajog, lármázik väsning -en, -ar sziszegés; sistergés vässa -de, -t (v. vässte, vässt) élesít, hegyez, fen, köszörül; ~ en blyertspenna ceruzát (meg)hegyez; átv: ** pennan hegyezi a tollát väst1 -en, -ar mellény väst2 s nyugat (világtáj); vö. syd és összet; vinden kommer från ~ a szél nyugat felől fúj, nyugati szél fúj v. van

Västafrika npr Nyugat-Afrika västan I. adv: ~ (ifrån) nyugatról, nyugat felől II. s: = (en) nyugati szél; en ljum ~ langyos nyugati szél -ifrån adv nyugatról, nyugat felől -vind -en, -ar nyugati szél Västaustralien npr Nyugat-Ausztrália västblocket [-o-] pöl: a nyugati tömb väster I. s 1. nyugat; det blåser från ~ nyugatról fúj (a szél); i ~ nyugaton; från öster till ~ keletről nyugatra, kelettől nyugatig; mot v. åt ~ nyugat felé, nyugatnak, nyugatra 2. ~n a Nyugat, a nyugati világ; a nyugati országok v. vidékek II. adv: ~ om byn a falutól nyugatra; ~ ut nyugat felé, nyugati irányban Västergötland npr Västergötland (S:

götalandi történelmi táj) väster|ifrån adv nyugatról, nyugat felől Västerlandet npr a Nyugat, a nyugati

világ; i ~ Nyugaton väster|ländsk -t nyugati, nyugatról való -länning -en, -ar nyugati ember -söl -en nyugati v. esti v. lenyugvó nap -ut adv nyugat felé, nyugati irányba(n) Västeuropa npr Nyugat-Európa västeuropeisk -t nyugat-európai väst|ficka -n, -or mellényzseb -ficksformat [-o-] -et, = miniatűr méret v. formátum; en almanacka i ~ mellényzsebben elférő (v. miniatűr) naptárvästfront

väst|front [-o-] -en kat: Nyugati arcvonal v. front -gräns -en, -er nyugati határ -göte -n, -ar västergötlandi (ember) (S) Västindien npr Nyugat-India vast'indlsk -t nyugat-indiai -kust -en, -er

nyugati (tenger)part västlig -t nyugati; ~ storm nyugatról jövő vihar; ~a vindar nyugati szelek västligt adv 1. nyugatra; nyugatnak, nyugat felé; nyugaton 2. nyugatról; det blåser ~ nyugatról fúj a szél, nyugati szél fúj västmakterna plär pöl: a nyugati hatalmak

västra határozott adj nyugati, nyugat-; ~ stadsdelen a nyugati városrész; ~ Sverige Nyugat-Svédország; i ~ Ungern Nyugat-Magyarországon väst|romersk -t tört: nyugatrómai; ~a riket a nyugatrómai birodalom -sida -n, -or (és más összet) vö. sydsida (és más syd- előtagú összet) -tysk I. adj: -t nyugat-németországi, nyugatnémet II. s: -en, -ar nyugat-németországi v. nyugatnémet (ember) Västtyskland npr Nyugat-Németország vastvart adv nyugat felé, nyugati irányban väta I. s: -n nedvesség; nyirkosság; csapadék; aktas för ~! nedvességtől óvandó!, száraz helyen tartandó! II. vt: vätte, vätt meg- v. benedvesít, bevizez; áztat; ~ (på) fingret megnedvesíti az ujját; ~ i byxorna o a nadrágjába vizel; ~ under sig o maga alá vizel III. (hgs igek:) ~ ned be- v. átnedvesít, bevizez; (át)áztat; ~ ned med tårar könnyekkel áztat; ~ ned v. ner sig átnedvesedik, átvizesedik; átázik; o bevizel; ~ ner sig om fötterna átázik a cipője väte -t hidrogén -atom [-Ö-] -en, -er hidrogénatom -bemh [-o-] -en, -er hidrogénbomba -superoxid [-o-] -en hidrogénperoxid vätgas -en hidrogéngáz vätska I. s: -n, -or folyadék; biol nedv; vid surida vätskor jó egészségben II. vi v. refl: ~ (sig) nedvesedik; såret ~r (sig) a seb nedvedzik v. o levedzik vätske|artad folyadékszerű, folyékony -ferm [-o-] -en: i ~ folyékony alakban, cseppfolyós állapotban -pelare -n, = folyadékoszlop, vízoszlop

vätte -n, -ar manó, törpe (mesében) Vättern npr (a) Vättern (tó) (S) väv -en, -ar 1. szövet, szövedék; átv szövevény; tex: sätta upp en ~ láncot felvet 2. vävstol 3. ~> spindelväv väva vävde, vävt sző vävare -n, = szövőmunkás, takács vävbom -bommen, -bommar tex: lánchenger

vävd vävt szőtt, szövött; vö. väva väveri -(e)t, -er 1. szövés 2. szövődé,

szövőüzem, -gyár väverska -n, -or szövőnő, szövőmunkás-nő

vävkonst [-o-] -en szövés művészete, takácsmesterség vävnad -en, -er 1. szövet, szövedék; átv szövevény; ~er szövött áruk; en ~ av lögner hazugságok szövevénye v. szövedéke 2. biol szövet Vävnadslindustri -(e)n, -er szövőipar,

textilipar -lära -n orv: szövettan vävning -en, -ar szövés väv]sked -en, -ar tex: fésű, (szövő)borda -skäl -et, — tex (szövő)szád (szövőszéken) -stol -en, -ar szövőszék, szövőgép

växa växte, växt v. vuxit I. vt 1. nő, növekedik; trädet växer långsamt a fa lassan nő; huvudstaden bara växer a főváros egyre növekszik v. terjeszkedik; vad du har vuxit! hogy megnőttél!; låta skägget ~ megnöveszti (a) szakállát; szakállt növeszt; ~ som en lavin lavinaszerűen nő v. növekszik; ~ i visdom bölcsességben gyarapodik; hans skulder har vuxit till. en oerhörd summa adóssága(i) roppant nagy ösz-szegre nőtt(ek); ~ ngn över huvudet vkinek a fejére nő (átv is); produktionen har vuxit till... ton a termelés (volumene) . tonnára nőtt; blåsten har växt till storm a szél viharrá fokozódott; ~ sig stor och stark nagyra nő és megerősödik 2. nov terem, tenyészik; det växer mycket gullvivor här itt sok kankaiitl terem v. virít II. (hgs igek:) det växer bort med liden (ez) idővel elmúlik v. eltűnik; ~ fast oda-v. hozzánő; gyökeret ver, meggyöke-redzik, -gyökeresedik; ~ fast vid ngt hozzánő vmihez, összenő vmivel; ~ fatt ngn utolér vKit a növésben; ~ fram kinő (ur ngt vmiből); átv kelet-äxande

kezik, kialakul, kifejlődik; ~ i ngt belenő vmibe; ~ (i)från ngt kinő vmit; leszokik vmiről; ~ (i)från sina kamrater növésben elhagyja társait, társainál nagyobbra nő; växa ifrån sig veszt szépségéből (növés közben), már nem olyan csinos v. vonzó (mint korábban); ~ igen be- v. összenő; újra meg- v. kinő; såret växer igen a seb beheged v. beforrad v. begyógyul; ~ ihop összenő; ~ in benő (i köttet a húsba); beleszokik, beleéli magát, beletanul (i ett arbete egy munkába); ~ om ngn túlnő vkin, növésben elhagy vkit, vkinek a fejére nő; ~ samman összenő; ~ tilt (meg)nő, (meg)növekszik, gyarapodik; ~ till sig megszépül (növés közben), csinosabbá v. vonzóbbá válik v. fejlődik (pl. serdülő); hon har vuxit till sig szépen kifejlődött, megszépült; ~ upp felnő, -serdül, felnőtté válik; hirtelen megnő; kinő (földből) (átv is); ~ upp till man férfivá érik; hon har växt upp på landet (ő) vidéken nőtt fel; ~ ur kläderna kinövi a ruháit; han har vuxit ur barnskorna már elnyűtte gyer(m)ekcipőit; átv már kinőtt a gyer(m)ekkorból; ~ ut kinő (pl. ág) (från stammen a törzsből); (teljesen) felnő ill. kifejlődik; átv kinő, kiterebélyesedik, kibővül; företagets verksamhet har vuxit ut a vállalat tevékenysége kibővült v. kiszélesedett; gräset har växt över hans grav sírját benőtte a fű

växande I. adj növő, növekedő, növekvő; vilt ~ vadon növő v. termő II. s: -1 növés, növekedés; vara i ständigt ~ állandóan növekedik v. növekszik, állandóan növekedőben v. növekvőben van

växel -n, -växlar 1. ker váltó; dragen v. trasserad ~ intézvény, idegen váltó; egen ~ saját váltó; kort ill. lång ** rövid ill. hosszú lejáratú váltó; prima ill. sekunda ~ első ill. második váltó (váltó szövegében); ~ per 15 mars március 15-én lejáró váltó; dra en ~ på ngn váltót intézványez vkire; lösa in en ~ váltót bevált v:kifizet; skydda en ~ váltó kifizetéséről gondoskodik, váltót honorál; utställa en ~ váltót kiállít; dra växlar på framtiden (nagyon) bizakodik a jövőben, előre örül

a jövőnek 2. aprópénz, váltópénz; inte ha (någon) ~ på sig nincs nála apró(pénz), nincs aprópénze 3. vasút Váltó, kitérő; gépkocsi sebességváltó (-mű); sebességváltó kar; sebesség(i fokozat); hög ~ magas áttételi arány; lägsta a legkisebb (v. az első) sebesség; lägga in ettans ~ bekapcsolja áz első sebességet; köra på tvåans ~ második sebességgel halad 4. tel (al-) központ; házi központ; vonalátkapcsoló, vonaiváltó; begära ~n a központot kéri;

hon sitter i ~n på ett kontor (ő) telefonkezelőnő egy hivatalban 5. vad (ki- ill. be)járó, forgó växeljanordning [-ör-] -en, -ar vasút: állítómű, állítókészülék -bank -ent -er leszámítoló bank -blankett -en, -er váltóűrlap -borgen [-o-] indecl (en) váltókezesség; váltókezes -bruk -et, = mez váltógazdálkodás, -gazdaság; vetésforgó -diskontering [-o-] -en, -ar váltóleszámítolás -feber -n váltóláz, malária -förfalskning -en, -ar váltóhamisítás -förhållande -t, -n kölcsönös viszony, kölcsönviszony -kassa -n, -or pénzváltó pénztár (bankban) -kontor [-ko-] -et, — váltóüzlet, pénzváltó (bolt) -kurs -en, -er át- v. beváltási árfolyam, deviza- v, valutaárfolyam -lag -en, -ar váltótörvény -lok(omotiv) -et, = tolatómozdony -låda -n, -or techn: hajtóműszekrény, sebességváltóház (pl. gépkocsié) -pengar 'plur váltópénz, aprópénz -protest -en, -er jog: váltóóvás, -óvatolás -rim -rimmet, = keresztrím, váltakozó rím -rytteri -(e)t O váltószédelgés, -nyargalás -rätt -en váltójog -spak -en, -ar gépkocsi: sebességváltó kar; kapcsolókar (gépen); vasút állítókar -spår -et, = vasút kitérővágány, tolatóvágány -ström -strömmen víll: váltakozó áram; o váltóáram -strömsmotor [-or] -n, -er váltóáramú motor -strömsnät -et, = váltóáramú hálózat -sång -en, -er 1. váltakozó é-nek 2. egyh zene antifona -utställare -n, = (váltó)kibocsátó, intézvényezŐ -varmhideg vérű (állat) -verkan = (en), plur: -verkningar kölcsönhatás -vis adv felváltva, váltakozva Växla I. vt 1. (fel)vált (pénzt); át- v. bevált; ~ en sedel i småpengar bankjegyet aprópénzre vált; kan du ~ enväxlande

tia åt mig? fel tudsz nekem váltani egy tízest? 2. változtat; vált, (kicserél; ~ brev levelet vált, levelez; ~ färg színt változtat* v. vált; ~ ett förband kötést kicserél v. megújít (seben); ~ ord szót vált, beszélget; vi ~de några hövliga ord néhány udvarias szót váltottunk; ~ ringar med ngn gyűrűt vált (v. eljegyzi magát) vkivel 3. vasút átvált, más vágányra terel (vonatot) II. vi 1. változik; váltakozik; ingadozik, fluktuál (ár); lyckan ~r a szerencse változó v. forgandó; tiderna ~r változnak az idők 2. vasút váltót állít; tolat; tåget a vonat tolat 3. gépkocsi sebességet vált 4. vad ki- ill. bejár; vándorol III. (hgs igek:) ~ in bevált (pénzt); vasút [vmely] vágányra terel v. állít (beérkező vonatot); han har ~t in på en annan bana más pályára ment át, pályát változtatott; gépkocsi: ~ ned v. ner visszakapcsol, kisebb sebességre v. fordulatszámra kapcsol; ~ om váltogat; váltakozik; gépkocsi (át)kapcsol, (át)vált; ~ om till tvåan átkapcsol a második sebességre; ~ till sig (v. sig till) småmynt [pénzt] vált (aprópénzre); gépkocsi: ~ upp nagyobb sebességre v. fordulatszámra kapcsol; ~ ut kicserél; vö. utväxla växlande változó, váltakozó, változékony; változatos (pl életpálya); med ~ framgång vált(ak)ozó sikerrel; ^ vindar változó (irányú) szél växlare -n, = 1. vasút váltóállító, -kezelő, -őr; tolatómunkás 2. rég ker pénzváltó

växling -en, -ar 1. változás; váltakozás; ingadozás, hullámzás (áraké); årstidernas ~ar az évszakok váltakozása; lyckans ~ar a szerencse forgandósága 2. ~ av pengar pénzváltás 3. vasút váltóállítás; tolatás 4. gépkocsi átváltás, átkapcsolás; sebességváltás växlings|bangård -en, -ar vasút: rendező pályaudvar -rik -í (nagyon) változó, változékony; változatos; mozgalmas, viszontagságos växt I. adj (meg)nőtt, megnövekedett; vö. växa; väl ~ jó v. szép növésű; vara illa ~ rossz alakú II. s: -en, -er 1. növekedés, növés; termet; stanna i ~en megáll a növésben, nem nő töb-

bé v. tovább; stor till ~en magas növésű v. termetű 2. növény 3. kinövés, daganat -anatomi [-o-] -(e)n növény-anatómia -art -en, -er növényfaj -biologi [-lo-'J -(e)n növénybiológia -cell -en, -er növényi sejt -familj -en, -er növénycsalád -fett -et, -er növényi zsiradék -fiber -n, -fibrer növényi rost -fysiologi [-lo-] -(e)n növényélettan, növényfiziológia -färg -en, -er 1. növényi festék 2. növény színe, növényszín -föda -n növényi táplálék -förädling -en, -ar növénynemesítés -geografi -(e)n növény földrajz, geo-botanika -gift -et, -er növényi méreg -hus -et, = növényház, melegház, hajtatóház -kraft -en vegetatív erő, növ(eked)ési képesség, életerő -kännedom -en növényismeret växtlighet -en 1. növekedés; vegetatív erő; vö. växtkraft 2. növényzet, vegetáció; yppig ~ buja növényzet växt|liv -et 1. növényi élet, növény(ek) élete 2. növényzet, flóra -lära -n növénytan, botanika -namn -et, = növénynév, botanikai név -odling -en növénytermesztés -olja [-o-] -n, -or növényi olaj -ort -en, -er előfordulási hely, lelőhely (növényé) -papper -et, — (herbáriumba való) szürke (karton-) papír (növények tárolására) -patologi -(e)n növénykórtan, fitopatológia -period -en, -er növ(eked)és időszaka, növ(eked)ési periódus -press -en, -ar növényprés (növénygyüjtőé) -rike -i növényvilág -saft -en, -er növénynedv -samhälle -t, -

n növénytársulás -sam-ling -en, -ar növénygyűjtemény, herbárium -skydd -et növényvédelem -systematik -en növényrendszertan -värk -en, -ar o növekedési fájdalmak, növ(eked)éssel járó fájdalmak -värld -en növényvilág -ämne -t, -n nov: csíra, embrió -ätande növényevő -äta-re -/i, = növényevő (ember ill. állat) vörda tisztel, nagyra becsül; tiszteletben tart, respektál; ~de vän! igen tisztelt barátom!

vördig -t 1. tiszteletre méltó; méltóságteljes 2. rég (prot) nagytiszteletű; (katol) főtisztelendő (megszólításban) vördnad -en (mély) tisztelet; hódolat; min ~ till din fru tiszteletteljes üdvözletem a feleségednek; hysa ~ tisz-

tel (för ngn vkit); tiszteletben tart, respektál (för ngt vmit); inge v. ingiva ~ tiszteletet ébreszt Vördnads|betygelse -n, -r tiszteletnyilvá-nítás; hódolatnyilvánítás -bjudande tiszteletet parancsoló v. keltő -full tiszteletteljes, tisztelettudó; hódo-

latteljes -värd -värt tiszteletre méltó vördsam -/ tiszteletteljes, tisztelő vördsamt adv tiszteletteljesen, a legmélyebb tisztelettel; hódolattal; kiváló tisztelettel (levélzáradék) vört -en sörcefre -bröd -et, = (sörcefréve) ízesített) ánizsos kenyér X

X, x [eks] x-et, •= i. X, x (betű) 2. mat x, ismeretlen (mennyiség) 3. ismeretlen személy ill. dolog; en herr X från Wien (egy bizonyos) X úr Bécsből X-a [e'ksa]: ~ (över) några ord átikszel

néhány szót (gépírásban) Xahtippa hpr Xanthippé (Szókratész felesége)

xantippa -n, -or házsártos feleség, házisárkány

x-axel [eks-] -n, x-axlar mat: x tengely,

abszcisszatengely Xenofon [-ön] npr Xenophón xeroform [-fo-] -en orv: xeróform (seb-hintőpor)

X-formig [eksfor-] -t x alakú v. formájú

X-krok [eks-] -en, -ar képhorog, képtartó horog

x-strålar [eks-] plur (fiz) röntgensugarak, x-sugarak x-typ [eks-] -en, -er x betű (pl. írógépen) x-väräe [eks-] 4 mat: x mennyiség v. érték

xylofon [-ön] -en, -er zene: xilofon, fa-

cimbalom

xylofonist -en, -er zene: xilofon játékos,

xilofonista xylograf -en, -er fametsző xylografi -(e)n 1. fametszés, fametszetkészítés 2. fametszet (sokszorosítás céljára)

xylografisk fametszési, fametsző; fa-metszetű, fametszet-

60* Y

Y y y-(e)t, y-n v. y 1. Y, y (betű ill. [ii] hang) 2. mat y, (második) ismeretlen (mennyiség) yacht [jott] -en, -er jacht, (verseny-)

vitorlás -klubb -en, -ar jachtklub yankee [je'ngki] -n, -r v. -s jenki, amerikai (Egyesült Államokbeli) ember yard [ja-] -en, = v. -s yard (angol

hosszmérték = 91,44 cm) y-axel -n,y-axlar mat: y tengely, ordiná-tatengely

yla üvölt, vonít; en ~nde varg üvöltő farkas

ylle -t gyapjú; av ~ gyapjúból való, gyapjú- -fiit -en, -ar gyapjútakaró, pléd -garn -et, = gyapjúfonal -halsduk -en,

-ar gyapjúsál, nyaksál (gyapjúból) -industri -(e)n, -er gyapjúipar -klänning -en, -ar gyapjúruha (női) -plagg -et, = gyapjú ruhadarab, gyapjúholmi -skjorta -n, -or flanelling -spinneri -(e)t, -er gyapjúfonoda -strumpa -n, -or gyapjúharisnya, -zok-ni -troja -n, -or gyapjú v. flanell alsóing; gyapjúmellény; sp gyapjúszvetter -tyg -et, = v. -er gyapjúszövet -varor plur gyapjúáruk -väst -en, -ar gyapjúmellény ymnig -t bő(séges), kiadós; gazdag, dús; i ~t mått bőségesen, bőven, nagy bőségben; ~ skörd gazdag aratás, bő termés; blöda ~t erősen vérzik -het -en bőség, gazdagság (på ngt vmiben) ymnighetshorn -et, = bőségszaru ymp -en, -ar oltóág, oltógally, oltóvessző ympa 1. kert (be)olt, (be)ojt (på ngt vmibe), szemez (gyümölcsfát) 2, orv (be)olt; oltást ad (ngn vkinek); ~ ngn mot ngt beolt vkit vmi ellen; — hgs igek: ~ in ngt på ngn beolt vkit vmivel; átv beleolt v. belenevel vkibe vmit (pl. szeretetet); inympa ympkvist -en, -ar oltóág, oltógally ympning -en, -ar 1. kert (be)oltás, (be-)

ojtás, szemzés 2. orv (be)oltás ympningsplikt -en orv; oltási kötelezettség, kötelező oltás

ympjställe -t, -n kert: oltás helye -vax -et kert: oltóviasz -ämne -t, -n (orv, biol) oltóanyag

yngel ynglet, = 1. ivadék, poronty (méh-, hal-, béka-) (átv is); (hal)ikra 2. átv, pejor ivadék, fajzat, o rajkó -damm -en, -ar halivadéknevelő halastó yngla vi szaporodik, tenyészik (pl. hal, béka); porontyokat hoz világra; kölyke(d)zik,fiadzik; — hgs igek: ~ av sig szaporodik, sokasodik yngling -en, -ar fiatalember, ifjú, legény ynglinga|ålder -n ifjúkor -år plur ifjúkor (évei)

yngre adj (comp -v ung) fiatalabb, ifjabb; frissebb, későbbi; en ~ dam egy fiatalabb hölgy; min ~ bror az öcsém; din ~ syster är sju år ~ än jag a húgod hét évvel fiatalabb nálam; Dumas den ~ az ifjabb Dumas; den ~ stenåldern a késő kőkorszak; se ~ ut än fiatalabbnak látszik (v. o néz ki) mint; bli ~ (meg)fiatalodik, fiatalabbá válik; göra ~ (meg)fiatalít, fiatalabbá tesz, meg* ifjít

yngst adj (superi ung) legfiatalabb, legifjabb; legfrissebb, legkésőbbi; min ~e bror a legkisebb v. legfiatalabb(ik) öcsém; den ~e v. i klassen a legfiatalabb az osztályban, az osztály leg-fiatalabbja; vem är ~ av er två? ki a fiatalabb kettőtök v. kettőjük közül?; han är den ~e i tjänsten rangban ő a legfiatalabb (a szolgálatban v. hivatalban) ynka1 vt sajnál, szán; ** sig över ngt sajnálkozik v. szánakozik vmin, fájlal vmit; ~ sig över ngn szánakozik vkin ynka2 adj o egyes, egyetlen; någon ~

gång nagyritkán, hébe-hóba ynkan = (en) sajnálkozás, sajnálat,

szánakozás, szánalom ynkans|värd -värt sajnálatra v. szánalomra méltó

ynkedom -en szánalmasság, siralmasság; det är rena ~en (ez) nagyon siralmas dolog v. látványynklig

949

yrke

ynklig -t szánalmas, siralmas, nyomorúságos, rossz; det< är ~t att se (ez) siralmas látvány, ezen megesik az ember szíve -het -en, -er szánalmasság, siralmasság; szánalmas v. siralmas v. nyomorúságos dolog ynkrygg -en, -ar o pejor nyúlszívű v.

pipogya alak, szegény ördög ynnest -en kegy, kegyesség, kedvezés, jóindulat; szívesség; stå i ~ hos ngn kegyben áll vkinél; visa mig den ~en tegye meg nekem azt a szívességet -bevis -et, = kegy (jele v. megnyilvánulása), kedvezés -full -t kegyes, jóindulatú yoga [jö1-] -n jóga yoghurt [jo'g(h)-] -en joghurt yppa I. vt (ki)nyilvánít, felfed, elárul, közöl; átv feltár, megnyit; ~ en hemlighet titkot elárul; ~ sitt hjärta för ngn feltárja v. kiönti szívét vki előtt II. ~ sig 1. megnyilatkozik, -nyilvánul, -mutatkozik 2. kínálkozik, adódik; det ~de sig ett tillfälle alkalom kínálkozott; så snart ett tillfälle ~r sig mihelyt v. amint alkalom adódik 3. keletkezik, támad (pl. nehézség) yppas yppades, yppats yppa IL ypperlig -t kitűnő, kiváló, pompás, elsőrendű, príma (minőségű); hon spelade ~t (ő) kitűnően játszott, játéka elsőrendű voit ypperst adj superi legkitűnőbb, legkiválóbb, legnagyobb, legszebb; legnemesebb (lelkű); legjobb, igen finom (minőség)

yppig -t 1. buja, buján tenyésző, dús (növényzet); telt, gömbölyded; ~ barm telt v. dús kebel 2. bőséges, gazdag, fényűző, pazar; leva ~t bőségben v. fényűzően v. pompában él -het -en 1. bujaság, buja tenyészés (növényzeté) ;

teltség (idomoké) 2. bőség, gazdagság, fényűzés, pompa yr -t 1. szédülő, szédülős; szédült; kába; átv megszédült (av ngt vmitől); bli yr meg- v. elszédül, szédülés fogja el, szédeleg; vara (v. känna sig) yr (i huvudet) szédül (a feje), forog vele a világ, szédeleg; jag är yr (i huvudet) szédülök, kóvályog a fejem; han var alldeles

yr i huvudet azt se tudta hol áll a feje; göra yr elszédít; yr av glädje örömtől mámoros v. megrészegült, örömittas;

yr av sömn álomittas; hon blir yr av vin(et) fejébe száll a bor; yr i mössan zavaros (fejű), zavarodott, kelekótya; springa omkring som yra höns ide-oda szaladgálnak mint az őrültek 2. féktelen, zabolátlan, pajkos; en yr pojke pajkos v. szeles fiú, vadóc

yra I. s: -n 1. mámor, hevület; (lázas) önkívület; őrjöngés; vö. segeryra; i stridens ~ a harc hevében; passionernas ~ a szenvedélyek őrjöngése 2. snöyra II. vi 1. yrade, yrat félrebeszél, fantáziál, delirál (lázában); átv összevissza beszél, o nincs észnél, elment az esze; han ~r om att skaffa bil arról ábrándozik v. fantáziál hogy autót szerez 2. yrde, yrt kavarog; porzik; röpköd (szikra); snön yr, det yr snön kavarog a hó, hófúvás van; snön yrde mig i ansiktet a vihar arcomba vágta a havat; dammet yr kavarog a por; gnistorna yr a szikrák röpködnek III. (hgs igek:) ~ igen a) behavaz (utat); b) behavazódik; ~ upp a) felkavar, felver (pl. port); b) felkavarodik; felfröccsen

yrhätta -ri, -or szélvész kisasszony, szeleburdi v. pajkos fruska v. teremtés, vadóc

yrka vt, vi: ~ (på) ngt 1. követel v. sürget vmit; ragaszkodik vmihez; kitart vmi mellett; ~ på sin rätt követeli a jogát, nem enged a jussából; om da ~r på det ha ragaszkodsz hozzá 2. indítványoz, javasol; kérelmez; jog: ~ ansvar på ngn för ngt magánindítványt V. vádindítványt tesz vki ellen vmi miatt; ~ på frikännande felmentést indítványoz v. javasol; han ~de på två månaders fängelse för den anklagade a vádlott számára kéthavi börtönbüntetés kiszabását kérte

yrkan = (en) -v yrkande

yrkande -t, -n 1. követelés, sürgetés 2. jog, pari indítvány, javaslat; megkeresés, kérelem; jog: ~ av ansvar magánindítvány, vádindítvány; ogillades az indítványt (v. a javaslatot) elutasították; göra ~n indítványokat tesz

yrke -t, -n foglalkozás, mesterség, szakma; pálya/hivatás; utöva ett ~ foglalkozást v. mesterséget folytat v. űz; lära sig ett ~ szakmát tanul; välja ettyrkesarbetande

~ mesterséget v. pályát választ; vad har da för ~ mi a foglalkozásod v. mesterséged?; han är läkare till foglalkozására nézve orvos yrkeslarbetande (vmely szakmában) dolgozó, hivatását gyakorló -arbetare -n, = szakmailag képzett munkás, szakmunkás -arbete -t, -n szakmunka; szakma, mesterség -avund -en kenyéririgység, szakmai irigység -boxare -n, — hivatásos ökölvívó, professzionista boxoló -broder -n, -bröder szaktárs, pályatárs, kolléga -diplomat -en, -er hivatásos diplomata -erfarenhet -en, -er szakmai tapasztalat -fara -n foglalkozási v. szakmai veszély -gren -en, -ar foglalkozási ág -grupp -en, -er foglalkozási csoport, hivatáscsoport (pl. statisztikában) -hemlighet -en, -er szakmai titok -hygien [-gién]-en ipari v. szakmai egészségvédelem -idkare -n, = ipartíző, iparos, mesterember -inspektion -en iparfelügyelet, munkaviszonyok (állami) ellenőrzése -inspektor -en, -er iparfelügyelő, iparfelügyeleti körzet vezetője -jargong [-sargo 'ns] -en, -er szakmai zsargon -kunnig -t szakképzett, szakmájához értő, szakmájában gyakorlott v. járatos -kvinna -n, -or dolgozó nő -man -mannen, -män 1. iparos, mesterember 2. szakember -mässig hivatásszerű, szakszerű, iparszerű, üzletszerű; megfelelő, alkalmas (pl. szerszám); driva ngt ~t hivatásszerűen v. üzletszerűen űz vmit -politiker -n, = hivatásos politikus -register -registret, = tel szakmai névsor ill. tájékoztató -rådgivning -en pályaválasztási tanácsadás -sjukdom -en, -ar foglalkozási betegség v. ártalom -skicklig -t szakmájához értő, (szakmájában) ügyes v. gyakorlott; en ~ snickare ügyes asztalos -skicklighet -en szakmai ügyesség, mesterségbeli tudás, szakértelem -skola -n, -or szakiskola, ipariskola, technikum -soldat [-o-] -en, -er hivatásos katona -stolthet [-o-] -en szakmai büszkeség -språk -et, — szaknyelv -statistik -en, -er 1. szakmai (kereseti) statisztika 2. foglalkozási statisztika -undervisning -en szakoktatás, szakmai oktatás -utbildning -en szakképzés, szakmai képzés -utövare -n, = hivatást

gyakorló, fog-

lalkozást v. mesterséget űző (ember), dolgozó -utövning -en hivatás gyakorlása, foglalkozás v. mesterség űzése -val -et, = pályaválasztás -vägledning -en pályaválasztási tanácsadás yrsand -en futóhomok yrsel -n 1. szédülés; han greps av ~ szédülés fogta el, elszédült 2. (lázas) önkívület; tala i ~ félrebeszél, fantáziál (lázas állapotban) -anfall -et, = szédü-lési roham, (hirtelen) szédülés, elszédii-lés

yrsnö -n kavargó hó, hófúvás yr|vaken -vaket álomittas, (még) álmos yrjväder -vädret hóförgeteg, hófúvás, hóvihar; som ett ~ mint a forgószél ysta I. vt, vi 1. megaltat, túrósít 2. sajtot készít II. ~ sig megalszik, összefut, megtúrósodik (tej) ystas ystades, ystats ysta II. yste -t, -n 1. altatott tej, oltó (sajt készítéséhez) 2. sajtkészítés yster -t vad, féktelen, pajkos; tüzes; ~ glädje féktelen öröm; en ~ häst tüzes v. szilaj ló; ~ lek tomboló játék, vad ugrándozás -het -en vadság, féktelenség, pajkosság; tüzesség, szilajság ystning -en, -ar 1. megaltatás, túrósítás; megalvás, túrósodás (tejé) 2. sajtkészítés

yta -n, -or 1. felület, felszín (mat is) 2. terület; bebyggd ~ beépített terület; min vånings totala ~ lakásom összterülete 3. átv külső(ség), külszín, látszat; döma efter ~n a külsőről (v. külszín után) (v. felületesen) ítél yt|behandling -en, -ar techn: felületi kezelés -belastning -en, -ar felületi terhelés -innehåll -et mat: felszín v. felület (nagysága), terület -jord -en földfelszín, földfelület, földkéreg ytlig -t felületi, felszíni; felületes, felszínes, sekélyes; ett ~t sår felületi seb;

kunskaper felszínes ismeretek, felületes tudás; en ~ person felszínes (érdeklődésű) ember -het -en felületesség, felszínesség, sekélyesség; felületi v. felszíni jelleg yt|målning -en, -ar fedőfestés, fedőmázö* lás; fedőmáz -mått -et, = területmérték -spänning -en, -ar fiz: felületi feszültség -ström -strömmen, -strömmar felszíni áramlás (tengerben)

ytter I. s: -n, yttrar sp: szélső (csatár)yíterbana

(pl. labdarúgásban); vö. högerytter il. adv: ~ värre még v. sokkal rosszabb III. összet előtag külső, kül-ytter|bana -n, -or sp: külső pálya -del -en, -ar külső rész, [vminek a] külső fele -dörr -en, -ar külső ajtó, kapu -ficka -n, -or külső zseb -fönster -fönstret, = külső ablak -gräns -en, -er külső vonal, körvonal, kontúr -hamn -en, -ar külső kikötő -hud -en orv: bőrhám, epidermisz -kant -en, -er [vminek a] külső éle; külső szél v. szegély v. perem v. párkány -kläder plur felsőruha, felső-kabát és kalap ytterlig -t rendkívüli, legnagyobb (fokú), határtalan; szélsőséges, mértéktelen, túlságos, túlzott, szertelen; végső; en kyla rendkívül nagy hideg; ha ~t gående åsikter szélsőséges nézeteket vall

ytterligare (comp) I. adj további; újabb; pótlólagos, bővebb; ~ upplysningar további v. bővebb felvilágosítás(ok); det är ett ~ skäl för att egy okkal több arra hogy II. adv továbbá, tovább, még, azonkívül; a továbbiakban; ~ sex månader, további v. még hat hónap ytterlighet -en, -er szélsőség; véglet, túlzás, szertelenség; ~erna berör varandra a végletek v. szélsőségek találkoznak; falla från en ~ i en annan az egyik végletből a másikba esik; till ~ artig rendkívül v. túlzottan udvarias; till ~ snål a végletekig (v. szerfelett) fösvény; driva ngt till ~ végletekbe v. túlzásba v. túlságba visz vmit, a végletekig kiélez vmit; gå till ~ med ngt túlzásba megy vmivel, túlzásba (v. a végletekig) visz vmit; gå v. skrida till ~er a végsőkig elmegy, a végletekig megy; a végső eszközökhöz nyúl; gå till motsatt ~ az ellenkező végletbe esik

ytterlighets|element -et, = v. -er szélsőséges elem -fall -et, = szélsőséges v. rendkívüli v, kivételes eset -man -marmen, -män szélsőséges v. túlzó ember, szélsőséges irányzat követője v. híve -parti -(e)t, -er szélsőséges párt -åtgärd -en, -er végső rendszabály v. eszköz, kényszerrendszabály ytier]linje -n, V külső vonal, körvonal,

kontúr -inéra adv, adj még inkább;

további; till ~ visso azonfelül, ezen-

kívül, ráadásul; nagyobb bizonyosság kedvéért; jog ennek hiteléül v. igazolására -område -t, -n külső terület, peremvidék, külterület, külső kerület -plagg -et, — felsőruha, -kabát, felöltő -röck [-o-] -en, -ar felsőkabát, (nagy-) kabát, felöltő -sida -n, -or külső oldal, [vminek a] külső része; külső

ytterst adv superi 1. legkívül, legszélén, legvégén; legtávolabb, legmesszebb; han sitter ~ az asztal (v. a pad stb.) végén ül; ~ på ändan a legvégén; jag sitter ~ till vänster a bal szélen ülök; ~ vid kanten a legszélén 2. végső fokon, elvégre, végtére; ** beror det på honom ... végső fokon tőle függ 3. rendkívül, szerfelett, fölöttébb; nagyon, igen; en ~ stor fara rendkívül nagy veszély; ~ tidigt igen v. nagyon korán

yttersta adj superi 1, legkülső, (legszélső; legtávolabbi; på ~ kanten av ngt vminek a külső szélén (v. legszélén); i ~ norden a legtávolabbi északon; pol: ~ vänstern a szélső baloldal 2. (leg)végső; legnagyobb; konstens ~ syfte a művészet végső célja; störta ngn i ~ elände a legnagyobb nyomorba dönt vkit; efter min ~ förmåga legjobb képességem szerint; i ~ nödfall végszükségben; ~ priset a (leg)végső v. legutolsó ár; det är av ~ vikt ez rendkívül fontos (v. a legnagyobb jelentőségű); försöka det ~ minden lehetőt megkísérel; göra sitt ~ minden tőle telhetőt megtesz v. elkövet; driva ngn till det ~ a végsőkig felingerel (v. a végső kétségbeesésbe kerget) vkit; hålla ut till det ~ a végsőkig kitart; det har kommit till det ~ a végletekig ment v. fajult a dolog; kämpa till det ~ a végsőkig harcol v. küzd; stegra ngt till det ~ a végletekig fokoz vmit 3. utolsó, végső, vég-; min ~ vilja végakaratom, végső akaratom; vall: ~ dagen az utolsó ítélet napja, az ítéletnap; vall: ~ domen az utolsó ítélet; ligga på sitt ~ a végét járja, halálán van, utolsó perceit éli

ytter i tak -et, (ház)tető -vägg -en, -ar külső fal -värld -en külvilág -öra -t orv: külső fül

yttra I. vt (ki)nyilvánft, kijelent, kifejez,

kimond; szól, mond, megjegyez; ~yttrande

siri mening véleményét nyilvánítja, véleményt mond v. nyilvánít; ~ en önskan kifejez egy kívánságot; ~ en order parancsot kiad; icke ~ ett ord egy szót sem szól; ~ några ord néhány szót szól v. mond; såsom han nyss ~de ahogy az imént említette II. sig 1. (meg)nyilatkozik; véleményt mond, beszél (om ngt v miről); ~ sig ogynnsamt om ngn kedvezőtlenül nyilatkozik (v. kedvezőtlen véleményt mond) vki-ről) 2. megnyilvánul, kifejeződik, kifejezésre jut, (meg)mutatkozik; sjukdomen ~r sig i att a betegség abban nyilvánul meg hogy yttrande -/, -ti kijelentés, nyilatkozat; Vélemény; fälla ett ~ kijelentést v. nyilatkozatot tesz; fälla ett sådant ~ olyan nyilatkozatot tesz, úgy nyilatkozik; inhämta ngns ~ om ngt kikéri vkinek a (szakvéleményét vmiről -frihet -en szólásszabadság, szabad szólás -rätt -en szabad véleménynyilvánítás joga Ættre I. adj (comp ute) külső, kül-; kinti, külországi, külföldi; külsőleges; ~ omständigheter külső körülmények; den ~ världen a külvilág II. s indecl (ett) külső, megjelenés, küllem; det ~ a külső; hans ~ az ő külseje v. megjelenése; vara mån om sitt ~ ad (v. gondot fordít) a külsejére; till det ~ külsőleg, küllemre, külső megjelenésében

yttring -en, -ar 1. (ki)nyilvánítás; vö. bifallsyttring 2. megnyilvánulás, kifejeződés; jel (av ngt vminek a); en sjukdoms ~ betegség megnyilvánulása v. jelentkezése v. jele yt]vatten -vattnet felszíni víz -vidd -en, -er felület ill. terület (nagysága), kiterjedés

yvas yvdes, yvts kevélykedik, büszkélkedik, kérkedik, nagyra van, pöffeszkedik; han yv(e)s över ngt kérkedik v. hivalkodik vmivel, büszke v. o felvág vmire

yvig -t bozontos, borzas, sűrű, dús; sűrű lombú (fa); hår sűrű.v. dús haj; ~t skägg bozontos szakáll; ~a gester nagy gesztusok, széles taglejtések; ~ stil túlzsúfolt v. dagályos stílus yxa I. s: -n, -or fejsze, balta; szekerce; bárd; átv: kasta ~n i sjön lemond minden reményről, feladja a harcot, megadja magát, (elkeseredésében) mindent veszni hagy II. vt (hgs igek:) ~ titi (szekercével) megmunkál, (nagyolva) megfarag, ki- v. lenagyol yxjblad -et, = fejsze- ill. baltapenge, fejsze ill. balta ill. szekerce pengéje v. lapja -egg -en, -ar fejszeél, baltaél (stb.), fejsze ill. balta (stb.) éle -hammare -n, = v. -hamrar fejsze- ill. baltafok, fejsze ill. balta (stb.) foka -hugg -et, — fejsze- ill.

baltacsapás; szekercecsapás -skaft -et, == fej szel ill. baltanyél; szekercenyél; bárdnyé- z

Z, z [së'ta] z-t, z-ri v. z 1. z (betű); [s] hang jele 2. mat (x, y mellett a harmadik) ismeretlen (mennyiség); z koordináta Zeeland npr Zeeland (Hollandiában) zenit [-se-] s indecl (ett) csill: zenit, tetőpont, csúcspont, delelő; solen står i ~ a nap a zeniten v. delelőn van zeppelinare -n, — zeppelin, léghajó Z-formig [-o-] -1 Z alakú zigenar|aktig [sijë- v. sigë-] cigányos -band -et, = pej or cigánycsapat, -népség -barn -et, — cigánygyerek, (cigány)purdé, o (cigány)rajkó -bröllop -et, = cigánylakodalom zigenare [sijë1- v. sigë1-] -n, = cigány zigenar|flicka -n, -or cigányl(e)ány -följe -t, -n cigánykaraván, -csapat -hövding -en, -ar cigány vaj da, cigánykaraván vajdája -kapell -et, = cigányzenekar, népi zenekar, o cigánybanda -liv -et cigányélet (átv is); kóbor élet -läger -lägret, — cigánytábor -musik -en cigányzene -pojke [-o-] -n, -ar (cigány-) rajkó, cigányfiú -språk -et cigány nyelv -tält -et, = cigánysátor zigenerska [sijë1- v. sigë'-] -n, -or cigány

nő, cigányasszony, -le(á)ny zigensk [[sijë'- v. sigë'-] -t cigány zigenska [sijë1- v. sigë'-] -n cigány nyelv

zink -en cink, horgany; av ~ cinkből v. horganyból való, cink-, horgany--etsning -en, -ar nyomd: 1. cinkográ-fiai klisé, cinkklisé 2. cinkmaratás -haltig -t cinktartalmú -malm -en, -er cinkérc

zinkografi -(e)n nyomd: cinkográfia, klisékészítés

zink|oxid [-o-] -en cinkoxid -piát -en, -ar horganylemez, cinklemez -salva -n cinkkenőcs -tak -et, = horgany(bádog)tető -vitt -en horganyfehér, cinkfehér (festék) zinna -n, -or nov: rézvirág, cínia zionism -en cionizmus zionist -en, -er cionista (ember) zodiaken csill az állatöv, a zodiákus zon -en, -er 1. övezet, öv, zóna; sáv 2» közi szakasz, zóna, díjövezet 3. geol réteg, szelvény 4. mat gömb öv -gräns -en, -er zóna- v. övezethatár; közi szakaszhatár, zónahatár -indelning -en, -ar zónabeosztás; közi szakaszbeosztás -tariff -en, -er zónadíjszabás; szakaszdíjszabás -tariffsystem -et, = (közi, posta) zónarendszer -tid -en, -er zónaidő -vis adv övezetenként, zónánként; közi szakaszonként zoolog [soolö'g] -en, -er zoológus, állattantudós, az állattan kutatója zoologi [soologi1] -(e)n állattan, zoológia zoologisk [soolö'g-] -t állattani; ~ trädgård állatkert zootomi [sootomi1] -(e)n állatbonctan,

állatanatómia zuav -en, -er kat: zuáv zulu -n, -er zulu v. zuluföldi (ember) -kaffer -n, -kaffrer zulukaffer (ember) -språket a zulu nyelv zwinglian -en, -er vall: zwingliánus,

Zwingli-követő zygot [-ö't] -en, -er biol: zigóta, megtermékenyített petesejt o

A

Ä, ål [o] å-(e)t, å-n v. ä k, å (betű); [o] hang

å2 ån, åar folyócska, kis folyó, patak; gå över ån efter vatten kb.: Dunába hordja a vizet

å3 praep på; å ngns vägnar vkinek a nevében v. részéről; å utsatt dag a kitűzött napon å4 interj ó!, óh!, ah!, ej!; å ja! ó igen!; åja; å jo! de igen!; åjo; å nej! ó nem!; ånej; å prat! ostobaság!, ne beszélj(en) bolondokat! åjberopa hivatkozik (ngn v. ngt vkire v. vmire); idéz, felhoz; ~ ett löfte egy ígéretre hivatkozik; ~ sora exempel példaként felhoz v. említ; ~ ngt som förevändning ürügyül felhoz vmit; ~nde Ert brev av den .. . hivatkozva (az Ön) . . .-i levelére; ~ sig på ngn v. ngt hivatkozik vkire v. vmire -beropande -t hivatkozás; idézés, felhozás; mentség, ürügy; ker: under ~ av mitt brev hivatkozással levelemre; med ~ av att azzal az ürüggyel hogy Åbo npr Turku, Åbo (város Finnországban)

åbo -n, -r v. -ar 1. örökhaszonbérlő 2. parasztgazda, gazdaember -dotter [-0-] -n, -döttrar gazdalány -rätt -en örökhaszonbérleti jog åbädd -en, -ar folyóágy, folyócska v.

patak medre åbaka: ~ sig hadonászik, gesztikulál, illegeti magát, arcokat v. grimaszokat vág, fintorog, bolondozik; ~ sig framför en spegel tükör előtt illegeti magát

åbäke -t, -n 1. idomtalan v. formátlan (v. szörnyű nagy) alak; ormótlan test; ett ~ till karl nagy darab v. melák ember 2. otromba tárgy, kolosszus, monstrum; madárijesztő; ett ~ till hatt ormótlan kalap åbäk(l)ig -t idomtalan, formátlan, ormótlan, otromba åda -n, -or áll: dunnalúd (tojója) ådagailägga -lade, -lagt 1. mutat, elárul,

napvilágra hoz; ~ sin okunnighet elárulja tudatlanságát 2. kimutat, bizonyít, igazol; átv bizonyságot tesz (ngt vmiről), tanúsít; ~ ngns oskuld igazolja v. kimutatja vkinek az ártatlanságát; ~ intresse för ngt érdeklődést tanúsít vmi iránt ådal -en, -ar folyócska v. patak völgye,

folyóvölgy åder -n, ådror 1. ér 2. geol (tei)ér 3. földalatti (víz)ér 4. erezet, ér (kőben, fában) -band -et, =, -binda -n, -or orv: érkötő -brock [-0-] -bråck -et, = orv visszértágulat -förkalkad elmeszesedett; átv megcsontosodott -íörkalk-ning -en orv: érelmeszesedés -hinna -n, -or orv: érhártya (szemben) ådra I. s: -n, -or ér; -*- åder; en poetisk ~ költői véna v. tehetség II. vt erez å|dra(ga)-drog, -dragit I. vt okoz, szerez (ngn ngt vkinek vmit) II. ~ sig szerez (magának); magára von ill. vesz; jag ådragit mig en förkylning meghűlést szereztem, meghűltem, megfáztam; ~ sig en sjukdom betegséget szerez v. megkap v. elkap, megbetegszik; ~ sig förebråelser szemrehányásoknak teszi ki magát; ~ sig en skada kárt okoz magának, kárt szenved; ~ sig skulder adósságokba veri magát, eladósodik; ~ sig uppmärksamhet magára vonja a figyelmet, feltűnést kelt ådrig -t eres; erezett ådring -en, -ar 1. erezés 2. erezet; ere-

zettség, rajzolat (fában) å|dorna -dömde, -dömt ítél; sújt (ngn ngt vkit vmire; vkit vmivel); kiszab (büntetést); ~ ngn böter pénzbüntetésre ítél (v. pénzbírsággal sújt) vkit; ~ ngn fängelse börtönbüntetésre v. szabadságvesztésre ítél vkit; ~ ngn ett straff büntetést szab ki vkire, büntetéssel sújt vkit åfärde adv -> färde åh interj ->- a1 åhej interj ej!, hej 1 åhoj interj hahó 1åhå

955

åla

åhå interj aha!, ohó!, hohó!, ejha! å;höra -hörde, -hört (meg)hallgat; (oda-) figyel; ~ ngn (meg)hallgat vkit, figyel vkire; ~ föreläsningar előadásokra v. tanfolyamra jár, előadásokat látogat

åhörarantal -et hallgatók v. hallgatóság létszáma

åhörare -n, = hallgató (férfi ill. nő); åhörarna a hallgatók, a hallgatóság, a közönség åhörarläktare -n,~ karzat, tribün (hallgatóknak, közönségnek) Aja adv ó igen, na igen, hát persze;

men . igen ám, de åjo adv 1. meglehetősen, (megvagyok) valahogy; hur har du det? — ~ hogy vagy? — tűrhetően, csak úgy lassacskán 2. de igen, (hát) igen åk -et, = o jármű; (gép)kocsi, autó åka åkte, åkt I. vi, vt 1. (kocsin, autón, járművön) megy, jár, utazik; ~ bit autón v. (gép)kocsin megy, autón utazik, autózik; ~ båt hajón megy v. utazik; ~ cykel kerékpározik, o biciklizik; ~ spårvagn villamossal megy v. jár, villamoson utazik, villamosozik; ~ tåg vonaton utazik, vonattal megy; vägen är inte bra att ~ az út rosszul járható (jármüvei); ~ i diket az árokba hajt ill. fordul; ~ (i) första klass első osztályon utazik v. megy; ~ fritt ingyen utazik; fara ut och ~ kikocso-kázik, sétakocsizásra megy, autókirándulást tesz 2. ~ kälke szánkázik, ródlizik; ~ skidor sízik, siel; ~ skridsko (r) korcsolyázik 3. siklik, csúszik; csúszkál; ~ hit och dit på isen ide--oda csúszkál a jégen IL (hgs igek:) ~ bort elutazik; egyéb igekötőket vö. fara2 II. és resa1 III.; ~ förbi ngt vmi mellett v előtt elhajt v. elhalad ill. elsiklik; ~ förbi en station (egy) állomáson megállás nélkül átszalad (vonat); ~ in (járművel) behajt (på gården az udvarra); o dutyiba kerül, bekasztlizzák, lecsukják; ~ omkring körülkocsi(ká)zik, körülhajt; ~ omkull felborul; leesik (kerékpárról); elvágódik (jégen); ~ ut kikocsi(ká)zik, kihajt, kimegy; o kiteszik a szűrét, kidobják

åkalla vt segítségül hív; könyörög, esdekel; ~ Gud az Istenhez könyörög

åkallan = (en) könyörgés, segítségül hívás

åkare -n, — 1. fuvaros; bérkocsis 2. összet utótag vö. konståkare, skidåkare skridskoåkare åkar|häst -en, -ar konflisló -kamp -en, -ar, -krake -n, -ar o gebe (bérkocsis lova) -station -en, -er (lovas) bérkocsiállomás åkdon -et, = jármű

åker -n, åkrar szántó(föld), (megművelt) föld; földtábla; beså en ~ szántóföldet v. táblát bevet -areal -en, -er szántóterület, megművelt földterület -bruk -et szántógazdálkodás, szántóföldi művelés, mezőgazdaság; földművelés -brukare -n, = szántóvető, földművelő -bär -et, = északi v. sarki málna -fält -et, = szántóföld, tábla -höna -n, -or o fogoly (madár) åkeri -(e)t, -er 1. fuvarozási vállalat, bérkocsi-vállalat; (bér)kocsiszín 2. fuvarozás

(mint ipar) åker|jord -en, -ar mez. szántóföld, termőföld; god ~ jó termőföld v. szántó -lapp -en, -ar kis (szántó)föld, talpalatnyi föld, földecske -ren -en, -ar mez: mezsgye -råtta -n, -or mezeiegér -senap -en nov: mustárrepcsény, vadrepce -sork [-o-] -en, -ar áll: vetési pocok -spöke -t, -n madárijesztő (átv is) -vinda -n, -or nov: apró szulák, (mezei) folyondár åklaga (be- v. meg)vádol; vádat emel

(ngn vki ellen); vö. åtala åklagare -n, = 1. jog vádló; allmän ~ közvádló, (állam)ügyész 2. panaszos, felperes

åklagar i makt -myndighet -en, -er vádhatóság, (állam)ügyészség åkning -en, -ar utazás; korcsolyázás; (séta)kocsikázás; vö. konståkning, kälk-åkning

åkomma [-o-] -n, -or baj, bántalom, betegség

åktur -en, -er (séta)kocsi(ká)zás, (séta-) autózás; túra, kirándulás, utazás (járműn), göra en ~ kikocsikázik ål1 -en, -ar áll: angolna; hal som en ål sikamlós mint az angolna; kisiklik az ember kezéből, nem lehet megfogni ål2 -en, -ar csíra (pl. burgonyán) ål3 -en, -ar nyomd: ár åla: ~ (sig) tekerő(d)zik, siklik; katÅland

kúszik; — hgs igek: ~ sig fram előrekúszik, (hason) kúszva halad előre Åland npr Åland, Ahvenanmaa (Finnországhoz tartozó szigetcsoport); ~s hav Åland-tenger ålder -n, åldrar 1. (élet)kor; idős kor, öregség; ha ~n inne för att elég idős ahhoz hogy; av ~ ősidők óta, nagyon régóta; folk av v. i alla åldrar mindenféle korú emberek; av samma ~ egykorú, egyidős; vi är av samma ~ egyidősek vagyunk; en man av stadgad ~ megállapodott korú férfi; efter ~ (élet)kor szerint; rangidősség v. rangsor szerint; i en ~ av tio år tízéves kor(á)ban; i sin bästa ~ legszebb (férfi)korában, élete delén; han är i v. vid min ~ 6 korombeli (v. egyidős velem); vid hans ~ az ő korában; vid hög ~ magas v. idős korban; han dog vid 64 års ~ 64 éves korában halt meg 2. tört korszak; vö. stenåldern ålderdom -en öregség, öregkor, aggkor; på ~en (az) öregkorban, öreg korában v. napjaiban ålderdomlig -t régies, ódon, archaikus; régimódi, régi; ~a uttryck régies v. elavult kifejezések -het -en, -er régies-ség, ódonság, elavultság; régiség ålderdoms [försäkring -en, -ar öregségi (nyugdíj)biztosítás -försörjning -en öregkori v. öregségi ellátás -hem -hemmet, = aggok otthona v. menhelye, szociális otthon; rég szegényház -krämpor plur öregséggel járó törődöttség v. bajok, öregkori panaszok-slö -slött elaggott, elvénhedt, szenilis -slöhet -en elaggottság, szenilitás -svag -t elaggott, elvénhedt, (kortól) megrokkant, roskatag, elesett -svaghet -en aggkori gyengeség, végelgyengülés, elaggottság, roskatagság, elesettség ålder|man -mannen, -män rég. atyamester, céhmester; a falu bírája ålders|betyg -et, = születési anyakönyvi kivonat -dövhet -en aggkori süketség -grupp -en, -er korcsoport -gräns -en, -er korhatár; ~en för pensionering a nyugdíjkorhatár -intyg -et, ~ ->• åldersbetyg -klass -en, -er korosztály -pension [-pan?-] -en, -er öregségi nyugdíj -president -en, -er korelnök -skillnad -en, -er korkülönbség -streck -et: falla för ~et a korhatár elérése

miatt nyugdíjba megy ilL küldik -tecken -tecknet, — öregedés v. öregség jele

ålder|stigen -stiget koros, idős, élemedett, éltes; öreg, régi (állat, tárgy) ålderstillägg -et, = korpótlék åldfru -n, -ar kulcsárnő, gondnoknő

(kastélyban) åldrad megöregedett, megvénült; idős,

koros, vén åldrande I. adj öregedő, vénülő IL ar

öregedés, vénülés åldras åldrades, åldrats (meg)öregedik', (meg)öregszik, (meg)vériül; hart har åldrats megöregedett, -vénült åldrig -t éltes, koros, idős, hajlott korú,

agg; öregecske åldring -en, -ar öregember; öregasszony;

aggastyán; agg nő åldringsvård -en szociális gondozás (öregekre vonatkozólag) ålfiske -t, -n angolnahalászat, -fogás å|ligga -låg, -legat: ~ ngn vkinek a dolga v. kötelessége, kötelességként vkire hárul v. háramlik; det åligger ungdomen att. (inf) az ifjúság kötelessége v. dolga hogy . , az ifjúságra hárul az a feladat hogy. åliggande -t, -n kötelesség, teendő, feladat; [vkinek a] tiszte; han sköter sina ~n ellátja v. elvégzi (hivatali) teendőit, ellátja tisztét

v. funkcióját ål|kista -n, -or angolnafogó láda, angol-narekesz -kussa -n, -or anyaangolna -ljuster -ljustret, — angolnafogó-villa -skinn -et, = angolnabőr -yngel -ynglet, = angolnaivadék å|lägga -lade, -lagt (ki)ró, kiszab, kivet; (rá)ró (ngn ngt vkire vmit); (el)rendel, előír; kötelez; ~ ngn ett ansvar felelősséget ró v. hárít vkire; ~ ngn tystnad hallgatást parancsol vkinek; ~ ngn att hålla diet diétát rendel (v. ír elő) vkinek; ~ ngn böter pénzbírságot szab ki vkire, pénzbüntetéssel sújt vkit; ~ sig magára kényszerít; (magára) vállai åläggande -t, -n kirovás, kiszabás, kivetés; elrendelés, előírás, meghagyás åländsk -t ålandi (vö. Åland) åländska -n, -or ålandi nő ålänning -en, -ar ålandi (ember), Åland lakója

åma: ~ sig o affektál, kényeskedik^ kelleti ill. kéreti magát.åminnelse'

åminnelse -n megemlékezés, emlék(ezet); salig i ~ boldog emlékezetű; sorglig i ~ gyászos emlék(ezet)ű; till ~ av ngn v. ngt vkinek v. vminek az emlékére; resa en vård till ~ av ngt emlékművet állít vminek a tiszteletére (v. az emlékére) -dag -en, -ar emléknap -fest -högtid -en, -er emléktínnep(ély), emlékünnepség -tal -et, = emlékbeszéd åmynning -en, -ar folyócska v. patak torkolata, folyótorkolat ånej adv 6 nem!, ó dehogy!, nem nagyon,

nem olyan veszélyes I ånga I. s: -n, -or gőz; pára; kigőzölgés; gőzfelhő; hålla ~n uppe fenntartja a gőznyomást; átv tartja a hangulatot, jókedvű; för full ~ teljes gőzzel; ligga med ~n uppe gőz alatt van, indulásra kész (hajó) II. vi, vt gőzölög, párolog (av ngt vmitől); gőzt bocsát ki; gőzöl; det ~de av hästarna a lovak gőzölögtek; det ~r av soppan a leves gőzölög v. párolog III. (hgs: igek:) ~ bort elindul (hajó); elpöfög, elrobog (Vonat); átv elpárolog, elillan; ~ fram (gőzhajtással v. gőzölögve) halad előre; bepöfög, berobog; ~ in befut (hajó); btpöíög, berobog (Vonat) ångare -n, === gőzhajó, gőzös ång|bad -et, = gőzfürdő -bageri-f e)t, -er gőzstitőde -bildning -en gőzképződés, páraképződés ångbåt -en, -ar gőzhajó, gőzös (kisebb méretű)

ångbåts|bolag -et, = gőzhajózási társaság -brygga -n, -or (gőzhaj ó-)kikötő-híd, stég; kikötőhely -färd -en, -er gőzhaj óút, utazás gőzhajón -förbindelse -n, -r gőzhajó-összeköttetés -linje -n, -r gőzhajójárat -lägenhet -en: med första ~ az első induló hajóval -resa -n, -or gőzhajón való utazás, gőzhajóút -ränna -n, -or hajó: hajózóút (jégben) -trafik -en gőzhajóforgalom ång|central -en, -er gőzfűtési központ; gőzerőmű -drift -en gőz(meg)hajtás, gőzüzem

ånger -n megbánás, bűnbánat; törede-lem; sajnálkozás; känna ~ över ngt (meg)bán vmit, bánkódik vmin -full -t bűnbánó, bűntudatos; lelkifurdalást érző (över ngt vmi miatt); töredelmes

-kopt adj (—>- ångerfull) : bli v. vara ~

megbánja a dolgot ilL vételt; szánja-

-bánja (hibáját); han blev ~ megbánta tettét (v. hogy megvette) Ångermanland npr Ångermanland (történelmi táj S) ångermanländsk -t ångermanlandi ångermanländska -n 1. ångermanlandi nyelvjárás 2. plur: -or ångermanlandi nő

ångermanlänning -en, -ar ångermanlandi (ember)

ångest -en félelem, rettegés; szorongás; aggodalom; i dödlig ~ halálos félelemben v. rettegésben; gnpas av ~ félelem v. szorongás fogja el -full-f félelemmel v. szorongással teli, rettegő; szorongó; aggódó; szorongást okozó, aggasztó -fullt adv nagy félelemben v. szorongásban, rettegve; szorongva; aggódva -föreställning -en, -ar rémkép -neuros [Vnevrös] -en, -er orv: szorongásos neurózis -skri -(e)t, -n v. = (jaj)sikoly, jajkiáltás, vészkiáltás -svett -en hideg verejték

ång|fartyg -et, = gőzhajó -form [-0-]: i ~ gőz alakjában; gőz alakú -färja -n, -or gőzkomp -hammare gőzkalapács, -pöröly -koka -de, -t (v. -kokte, -kokt) párolj gőzöl, gőzben puhít -koí [-Ö-] -et, =s= kazánszén, ipari szén -kraft -en gőzerő; maskinen drivs med ~ a gépet gőz hajtja, a gép gőz(meg)-hajtású -kraftverk -et, = gőzerőmű -krän -en, -ar gőzdaru, gőzhajtású daru -kvarn -en, -ar gőzmalom -kök -et, = 1. gőzkonyha 2. rég népkonyha -maskin -en, -er gőzgép -mätare -n, = techn gőz(mennyiség)mérő -panna -n, -or gőzkazán ångra I. vt (meg)bán; sajnál; det

behöver du inte ~ ezt nem kell megbánnod v. sajnálnod; det kommer ni att bittert få ~ ezt még megkeserüli II. ~ sig 1. megbánja v. sajnálja a dolgot (amit tett), bánkódik 2. meggondolja magát, megváltoztatja véleményét, másképpen határoz

ång|slup -en, -ar gőzbárka -spruta -n, -or

tűzoltó gőzfecskendő -såg -en, -ar gőzfűrész(üzem) -tryck -et, = gőznyomás, -feszültség -tröskverk -et, — gőzcséplőgép -turbin -en, -er gőzturbina -vissla -n, -or gőzsíp, gőzkürt

-vält -en, -ar gőzhenger -värmeledning -en, -ar gőzfűtésånyo

958

åfskontingen t

ånyo adv újra, újból, megint, ismét; ^ har ett år gått. megint elmúlt egy esztendő

år -et, = év, esztendő; ár 1912 1912-ben, az 1912. év(ben); förra året az előző év(ben); a múlt év(beri)J v. esztendő (-ben), tavaly; gott nytt årI boldog új évet!; i mars nästa ~ jövő év márciusában, jövő márciusban; vart tredje år minden harmadik év(ben); fylla år születésnapja van; han fyller femti(o) år i dag ma tölti be az ötvenedik évét, ma ötvenéves; så här års ilyen idő tájt, az évnek ebben a szakában; en tolv års flicka (egy) tizenkét éves v. esztendős leány; två års fängelse kétévi börtön(büntetés); 1966 års riksdag az 1966. évi országgyűlés^ ülésszak); årets skörd az ez ilL az évi aratás v. termés, az idei aratás v. termés; år efter år, år från år, år ut och år in évről évre; år igenom éveken át, évekig; året om egész évben (v. éven át); i dag är det tio är sedan... ma tíz éve v. esztendeje...; härom året egy-két éve, néhány évvel ezelőtt; i år ebben az évben, ez évben, az idén; den 1 juli i år ez év július 1-én; sommaren i år az idei nyár; (az) idén nyáron; han är i sina bästa år legszebb férfikorában (v. élete delén) van; en man i sina bästa år (egy) javakorbeli férfi; med ären az évek múlásával, idővel; a korral; han blev inte klokare med åren az évek múltával sem lett okosabb; om tre år három èv múlva, három éven belül; i dag om ett ár mához egy évre; hur många gånger om året7 évente hányszor?; en gång om året évente egyszer, egy évben egyszer; ett barn på sju ár hétéves v. hétesztendős gyer(m)ek; hon kan inte säga på året, när sin far föddes nem tudja megmondani, melyik évben született, az apja; vi har inte sett honom på år och dag már jó ideje (v. régóta) nem láttuk őt; en kvinna på några och trettio år (egy) harminc és egynéhány éves nő; på de sista åren az utóbbi években; bli till åren (meg)öregedik, korosodik; vara till åren (kommen) benn van a korban, koros, idős, élemedett korú; han dog vid unga år fiatalon halt meg; hon. är över sjuttio år hetvenen fölül van

åra -n, -or evező, evezőlapát åratal: i ~ évszámra, évekig, éveken át årblad -et, = evező lap(át)ja v. tolla årder årdret v. -n, = mez: töltőgetőeke år|gång -en, -ar 1. évfolyam (újságoké is) 2. évjárat; évi (bor)termés -hund-rade -t, -ti (év)század; ~n igenom, i ~n évszázadokon át; leva under tjugonde a huszadik században él -árig -t (összet utótag) -éves, -esztendős; -évi; ... évre szóló; vő. fémárig, femti(o)årig åring -en, -ar egyéves v. egyesztendős csikó

årklyka -n, -or evezővilla

årlig -t évi, évenkénti; "förbrukning évi

fogyasztás v. felhasználás årligen adv évente, évenként, minden

évben v. esztendőben årpar -et, = evezőpár årsjabonnemang [-o-] -et, == évi v. éves előfizetés, évi bérlet -arrende -t, -n éves (haszori)bérlet, évi (haszon)bér -arvode -t, -n évi díjazás v. járandóság v. honorárium -avgift -en, -er évi illeték v. járulék v. tagdíj -avslutning -en, "ar i$k: évzáró (ünnepély); tanévzárás -balans -en, -er ker: évi mérleg -barn: de är ~ ők egy évben születtek; vara ~ med ngn egykorú v. egyidŐ9 vkivel -behov -et, = évi szükséglet -berättelse -n, -r évi jelentés (pl. vállalaté) -besparing -en, -ar évi megtakarítás -betyg -et, « évvégi bizonyítvány -biljett -en, -jer évi bérletjegy -bok -en, -böcker évkönyv -bokslut -et, = ker: év végi (v. éves) zárlat -dag -en, -ar évforduló -fest -en, -er évente ismétlődő ünnep V. ünnepély, évforduló -förbrukning »en évi fogyasztás v. felhasználás -fortjänst -en,-er évi kereset -gammal 4 egyéves, egyesztendős -genomsnitt [-0-] -et évi

átlag -hyra -n, -or évi (lak)bér (v. bérleti díj) -högtid -en, -er évenként ismétlődő ünnep(ély) v. ünnepség, jubileumi ünnepély -inkomst -er évi jövedelem ill. bevétel -kalv -en, -ar idei HL egyesztendős borjú -kamrat -en, -er évfolyamtárs -klass -en, -er kat: évfolyam (akik ugyandzon évben születtek), korosztály; ~en 1940 az 1940-es korosztály -konsumtion [-ko-] -en évi fogyasztás -kontingent [-o-] -en, -er 1, kat egy évbenårskontrakt

959

åskvfgg

behívandó v. behívott korosztály 2. évi tagsági díj (pl. egyesületben) -kon-trakt [-0-] -et, = éves v. évi szerződés -kort -et, — évi bérletjegy -kurs -en, -er 1. egyéves tanfolyam; tanulmányi év 2» évi tananyag år|slag -et, = evezőcsapás års|lång -t egy évig tartó, évekig tartó -lön -en, -er évi fizetés ill. (munka)bér -marknad -en, -er országos vásár -medeltemperatur -en, -er évi középhőmérséklet -modell -en, -er ez évi (v. vmely évi) modell v. típus; av senaste ~ a legújabb típusú (pl. gépkocsi) -möte -t, -n évi gyűlés v. összejövetel v. közgyűlés -nederbörd -en évi csapadék -omsättning [-o-] -en, -ar ker: évi forgalom -prenumeration -en, -er évi előfizetés -produktion -en évi termelés -redogörelse -n, -r évi beszámoló v. jelentés -ring -en, -ar nov: évgyűrű -ränta -n, -or 1, évi kamat 2. évi járadék, évjáradék -sammanträde -t, -n évi (köz)gyűlés ill. ülés -skifte -t, -n az ó és új év fordulója, új (naptári) év beköszöntése; vid ~t újévkor, újévre -skott [-o-] -et, — nov: idei hajtás, (ez) évi sarj -skrift -en, -er évkönyv, évi kiadvány -slut -et, = év vége -tid -en, -er évszak; idény; fór ~en är det varmt az évszakhoz képest meleg van -underhåll -et, = évi tartásdíj v. járadék -utdelning -en, -ar évi •osztalék -vinst -en, -er évi nyereség v. haszon -växt -en évi (v. ez évi) termés årta -n, -or áll: böjti réce årtag -et, = evezőcsapás årjtal -et, = évszám; év; ~et 1966 az 1966-os évszám; az 1966. év -talsföljd: i ~ évszám szerinti sorrendben -tion-de -t, -n évtized; under det senaste ~t az utóbbi évtized folyamán (v. évtizedben)

årtull -en, -ar evezőtámasz, evezővillacsap

årtusende -t, -n évezred; under första

az első évezredben ås -en, -ar 1. ép (tető)gerinc, taréj(ge-rinc) 2. (hegy)hát, (negy)gerinc; dombvonulat; földhát; (glaciális eredetű) homokdomb 3. (eke)gerendely åsamka ->- ådra(ga) åsätt adj (-* åsätta) 1. ráhelyezett, rátett; rátűzött (cédula); ráütött (bér

lyegzö) 2. megszabott, -állapított, feltüntetett (ár) å|se -såg, -sett (meg)néz, szemlél, (meg-) figyel; szemtanúja (ngt vminek); jag kan inte längre hur... nem bírom tovább nézni, hogy(an).. . åsido adv félre; lägga ~ félretesz, -rak; sätta ~ åsidosätta -satt mellőzött, elhanyagolt, figyelmen kívül hagyott; känna sig ~ mellőzöttnek érzi magát -sätta -satte, -satt mellőz, elhanyagol, figyelmen kívül hagy; ~ sin egen bekvämlighet nem törődik a saját kényelmével

åsikt -en, -er nézet, vélemény (om ngt vmiről); vö. mening; ~erna är delade a vélemények megoszlanak; vi har olika ~er különböző véleményen vagyunk; han är av den ~en att azon a véleményen van hogy; enligt min ~ nézetem v. véleményem szerint åsikts I frihet -en véleményszabadság -utbyte -t, -n véleménycsere åska I. s: -n, -or 1. mennydörgés, égzengés; égiháború; ~n går (mennydörög, dörög v. zeng az ég, villámlik és dörög; vara rädd för ~n fél a mennydörgéstől (és villámlástól) 2. villám; rég o mennykő; ~n har slagit ned v. ner lecsapott a villám; ~n slog ned i ett träd a villám belecsapott egy fába 3. zivatar, vihar; det är ~ i luften zivatar készül; átv kitörőben a vihar, puskaporos a levegő II. vi: det ~r (villámlik és) mennydörög, dörög v. zeng az ég

åsk|by -n, -ar zivataros zápor -diger -t viharterhes, zivatarral fenyegető -dunder -dundret, — mennydörgés, égzengés -eíd -en, -ar villámcsapás okozta tűz(vész) -gud -en mit: a mennydörgés istene, villámszóró Tor åskig -t zivataros; en ~ sommar zivataros nyár

åsk| knall -en, -ar mennydörgés, villámcsapás (v. o mennykőcsapás) csattanása -ledare -n, = villámhárító -moln [-Ö-] -et, = vihar- v. zivatarfelhő -natt -en, -nätter zivataros éjszaka -regn -et, ~ zivataros eső, záporeső -rädd villámlástól és mennydörgéstől félő -skur -en, -ar zivataros zápor -slag -et, = villámcsapás (átv is); rég o mennykőcsapás -vigg -en, -ar nép:åskväder

mennykő, istennyila -väder -vädret, — zivatar(os idő), égiháború åskåda megtekint, (meg)néz, -szemlél; ~

en föreställning előadást megnéz åskådan s indecl (en) (meg)nézés, (meg-) szemlélés; försjunken i ~ av ngt vminek a szemlélésében elmerülve åskådare -n, = néző, szemlélő; szemtanú åskådarläktare -n, = karzat (nézőknek),

lelátó, tribün åskådlig -t szemléletes, világos -göra -gjorde, -gjort szemléletessé v. világossá tesz, szemléltet, illusztrál [-[vmi-vel]-] {+[vmi- vel]+} -het -en szemléletesség, világosság åskådning -en, -ar szemlélet, nézet, felfogás [vmiről]; megszemlélés, »tekintés, -nézés; vö. världsåskådning åskådnings|materiel -en szemléltetőanyag (oktatásban) -undervisning -en szemléltető oktatás åsna -n, -or szamár åsne|aktig -/ szamárra jellemző, szamár-; ~ dumhet szamárság, butaság -brygga -n, -or o 1. (fordítási) segédkönyv, puska (klasszikus írókhoz) 2. isk mentőkérdés, szamarak hídja (pl. Pitago-rasz-tétel) -drivare -n, == szamárhajcsár, -hajtó -föl -et, = szamárcsikó, csacsi -skri -(e)t, -n v. — szamárordí-tás, -bőgés -spark -en, -ar 1. a szamár rúgása 2. alattomos támadás -sto -(e)t, -n szamárkanca, nőstény szamár -öra -t, -öron 1. szamár füle, szamárfül 2. átv nagy elálló fül, szamárfül

åsninna -n, -or nőstény szamár, szamárkanca

åstad adv el, tova; bege sig ~ útnak indul, útra kel, elmegy, továbbáll; rusa ~ el- v. tovarohan, elviharzik; átv o elhamarkodja a dolgot, elhamarkodva cselekszik -komma [-o-] -kom, -kom-mit létrehoz; (el)végez, teljesít; okoz, előidéz, kelt; elér, lehetővé tesz; csinál, tesz; ~ försoning kibékülést hoz létre (v. létrehoz); ~ ett gott arbete jó munkát végez; ~ förvirring (zűrzavart kelt; ~ besparingar megtakarításokat ér el; ~ skada kárt okoz v. tesz; han åstadkom, att odahatott v. elérte, hogy; hon åstadkom att jag reste rábírt engem az utazásra å[strand -en, -stränder folyócska v. patak partja, folyópart, patakpart

åstunda vt kíván, óhajt; áhítozik, vágyik (ngt vmire) åstundan s indecl (en) kívánság, óhaj (-tás); áhítozás, vágyódás, vágyakozás (efter ngt vmi után); din högsta ~ leghőbb kívánságod åsyfta szándéka v. célja [vmi]; szándékol, szándékozik, célul tűz ki; céloz (ngn vkire; ngt vmit v. vmire); gondol (ngt vmire); vem ~r ni med det? kire céloz v. utal ezzel?, kire gondol?; regeringens politik ~r att a kormány politikája arra irányul hogy åsyftad szándékolt; kívánt; illető; den ~e resultatet a kívánt eredmény; ha ~ verkan megvan a kívánt hatása; den firman az illető cég; i det ~e fallet az adott esetben åsyn -en [vminek a] látása ill. látványa; (meg)látás, (rá)nézés; i min ~ szemem láttára, a jelenlétemben, előttem; i allas ~ mindenki szeme láttára, mindenki előtt; gå ur min ~ ! takarodjon) a szemem elől!; hon försvann ur deras ~ eltűnt szemük elől; vid första ~en az első látásra v. pillantásra; vid ~en av blod vér láttára v. láttán åsyna adj: ~ vittne szemtanú (till ngt

vminek a) å|sätta -satte, -satt 1. ráhelyez, rátesz; rátűz (pl. cédulát); ráüt (bélyegzőt); ~ en prislapp på en vara árucikkre árcédulát' tesz, árut áraz 2. megszab, -állapít, feltüntet; ~ ett pris på en vara megszabja v. megállapítja egy áru árát

åt11, praep 1. -nak, -nek; .. .-nek a részére v. számára; arbeta åt ngn vkinek dolgozik; ge ngt åt ngn ad vkinek vmit; köpa ngt åt ngn vásárol vmit vkinek (a részére); säga ngt åt ngn mond vkinek vmit; det är rätt åt dig! megérdemled !, úgy kell neked 1 2. felé, . . .-nek az irányában; . .. -ra, .. .-re; åt höger jobb felé, jobbra; åt vänster bal felé, balra; segla åt väster nyugat felé (v. nyugatnak) vitorlázik; jag gick át stationen till az állomás felé (v. állomás irányában) mentem; at skogen! az ördögbe! 3. vara glad åt ngt örül vminek; vad kan jag göra åt det? mit tehetek én abban?; ta sig åt huvudet fejéhez kap; vad skrattar du åt? min nevetsz?; göra ngt åt saken tesz vmit az ügyben961

återfärd

4. en åt gången egyszerre egy, egyesével, egyenként; två åtgången egyszerre kettő v. ketten, kettesével II. adv (hgs igek:) dra åt meghúz, szoros(abb)-ra húz; bära sig åt bära IV.; gå åt ->- gå IV.; sitta åt sitta IL; stb. åt2 -> äta

å|ta(ga) -tog, -tagit: ~ sig ngt magára vesz v. vállal vmit, (el)vállal vmit; ~ sig ansvaret vállalja a felelősséget;' ~

sig följderna vállalja a következményeket; jag har åtagit mig det sjuka barnet gondjaimba vettem a beteg gyer(m)eket; ~ sig att (magára) vállalja hogy;, köparen åtar sig att a vevő kötelezi magát (arra) hogy; det vill han inte ~ sig ezzel nem akar foglalkozni, ezt nem akarja vállalni åtal -et, = 1. jog vád; büntető eljárás megindítása; allmänt ~ közvád; enskilt ~ magán vád; väcka ~ vádat emel {fór ngt vmiért, vmi miatt; mot ngn vki ellen); stå under ~ för bedrägeri csalás vádja alatt áll; ställa ngn under ~ vád alá helyez vkit; ställas under ~ vád alá helyezik 2. o feljelentés åtala (be- v. meg)vádol; büntető eljárást indít (ngn vki ellen); bíróság elé állít, beperel; ~ ngn för ärekränkning beperel vkit becsületsértésért; han blev ~d för stöld (őt) lopással vádolták; missbruk a visszaélést büntetik åtalbar -t büntethető, a törvény hatálya

alá eső, vétkes (cselekmény) åtals|eftergift -en, -er jog: eljárás megszüntetése, pertörlés -myndighet -en, -er vádhatóság -rätt -en vádemelés joga

åtanke -n 1. rágondolás, gondolat; rysa vid blotta ~n megrázkódik [vminek] a puszta gondolatára, összerezzen ha csak rágondol 2. emlékezés, emlékezet; ha ngn i ~ emlékezetében megőriz vkit, nem felejt el vkit; ha ngt i ~ emlékezetében tart vmit, emlékezik vmire; hon har haft mig i ~ i sitt testamente megemlékezett rólam a végrendeletében; komma i ~ nem feledkeznek meg róla, gondolnak rá, szóba kerül, javaslatba hozzák (áVás betöltésénél); jag skall be att få komma i ~ magamat szíves figyelmébe ajánlom åtbörd -en, -er taglejtés, mozdulat, gesztus; göra ~er gesztikulál

åt|dra(ga) -drog, -dragit dra (åt) åtel -n, åtlar rég: dög(hús) (csaléteknek) åter adv 1. vissza; fram och ~ oda és vissza, oda-vissza; komma ~ visszajön, visszamegy; återkomma 2. ismét, megint, újra, újból, még egyszer; nej och ~ nej nem és (százszor is) nem; ~ och ~ igen újra meg újra; ~ igen återigen; tusende och ~ tusende ezrek és ezrek 3. pedig, viszont, ezzel szemben; detta ~ beror på alt ez viszont attól függ hogy åter|anskaffa ismét v. újra megszerez -berätta ismét elmesél, újra elmond -besätta -besatte, -besatt ismét elfoglal; újra betölt (állást) -besök -et, = újabb v. ismételt látogatás -betala -de, -t (v. -betalte, -betalt) visszafizet, megfizet -betalning -en, -ar visszafizetés, megfizetés -blick -en, -ar visszapillantás -bud -et, = lemondás (meghívásé); rendelés visszavonása, leren-delés; han fick många ~ sokan lemondták nála a meghívást; ge v. skicka ~ lemond (meghívást); kimenti magát (till ngn vkinél); hon gav ~ till middagen lemondta részvételét a vacsorán; skicka ~ till en lektion lemond egy órát (tanítvány) -bäring -en, -ar visz-szatérítés (adóé is) -börda visszaszármaztat, -szolgáltat, -ad (till ngn vkinek); ~ till hemlandet hazatelepít -erövra visszahódít, -foglal -fali -et, — visszaesés (jog is) (i ngt vmibe) -falla -föll, -fallit visszaesik (jog is), visszahanyatlik; átv visszaszáll, -há-ramlik (på ngn vkire; till ngt vmire); ~ i samma fel visszaesik ugyanabba a hibába; ~ till brottslighet visszaesik a bűnözésbe, visszaesővé válik (bűnöző)

återfallsförbrytare -n, « visszaeső bűnöző

åtér|finna -fann, -funnit 1. megtalál; rátalál (ngt vmire); megtaláltatik, -található 2. átv viszontlát -fordra visszakövetel, -kér; behajt (kölcsönt) -frakt -en, -er 1. térti rakomány 2. térti rakomány fuvardíja, visszfuvardíj -få ~fick, -fått visszakap, -nyer; ~ hälsan visszanyeri egészségét; ~ medvetandet visszanyeri eszméletét, eszméletre v. magához tér -färd -en, -er visszautazás; på ~en visszatérÆbeftyåterföra

a visszautazás alkalmával -föra -förde, -fört visszavezet (átv is), visszavisz ill. visszahoz; visszatérít (útra); ~ ert rymmare szökevényt visszakísér; ~ ngt till ngt vmit visszavezet vmire; det kan ~s till att ez arra vezethető vissza hogy -förena újra v. ismét egyesít; újra összehoz, ismét összegyűjt; ~ trupperna összevonja a csapatokat; ~ sig újra v. ismét egyesül; ismét csatlakozik (ned -hez) -förening -en, -ar újraegyesítés; újraegyesülés; összevonás (csapatoké) ; csatlakozás -försäkra viszontbiztosít; ~ sig viszontbiztosítja magát, viszontbiztosítást köt; átv jól bebiztosítja magát -försäkring -eny -ar viszontbiztosítás -försäkringsbolag -et, — viszontbiztosító társaság -försälja -försålde, -försålt viszontelad, ismét v. újból elad -försäljare -n, = viszonteladó, viszontelárusító -försäljning -en, -ar viszontel-adás, újbóli eladás -förvisa jog visszaküld, -utal (till -hez) -förvisning -en, -ar jog:

visszaküldés; ~ av ett mål till föregående instans peres ügy visszaküldése az alsófokú bírósághoz; az alsófokú bíróság új eljárásra utasítása -förvärva visszaszerez, ismét v. újra megszerez

åter|ge -giva -gav, -givit 1. visszaad (átv is); visszaszolgáltat; ~ vad man lånat visszaadja amit kölcsönkért 2. átv tolmácsol, lefordít; alakít, megszemélyesít; ~ i ord szavakban kifejez v. visszaad; ~ ett samtal oriktigt rosszul ad vissza (v. tolmácsol) egy beszélgetést; ~ i tryck sokszorosít, reprodukál (nyomdailag); ~ en roll szerepet alakít v. játszik -givande -t, -n, -givning -en, -ar 1. visszaadás (átv is); vissza-ázolgáltatás 2. átv tolmácsolás, lefordítás; reprodukálás; alakítás, megszemélyesítés -glans -eri visszfény, visszavert fény -gå -gick, -gått 1. visz-szamegy, -tér; visszaszáll, -háramlik; átv: ~ till källorna visszamegy a(z eredeti) forrásokhoz; ~ till ämnet visszatér a tárgyra (beszélő); egendomen har ~tt till släkten a birtok visszaszállt a családra 2. låta ~ érvénytelennek' nyilvánít, érvénytelenít, felbont (pl. szerződést); låta köpet ~ visszalép a vételtől, visszacsinálja

a vásárt -gång -en 1. visszatérés; visz-szalépés; hanyatlás; vara på ~ hanyatlóban van 2. érvénytelenítés, megsemmisítés, visszavonás; felbontás (szerződésé); ~ av äktenskap házasság (bírói) érvénytelenítése -gälda visszafizet; (meg)fizet (átv is); viszonoz; ~ ngt med otack hálátlansággal fizet vmiért; ~ ont med gott a rosszért jóval fizet, a rosszat jóval viszonozza; det skall han få ~ ezért még lakolnia kell; ~ en tjänst viszontszolgálatot tesz -hålla -höll, -hållit visszatart, vissza- v. elfojt; elnyom (pl. sóhajtást); ~ tårarna visszafojtja könnyeit; ~ sin vrede visszafojtja haragját -hållen -hållet visszatartott, vissza- v. elfojtott; elnyomott; med ~ andedräkt visszatartott lélegzettel; med ~ vrede elfojtott haraggal -hållsam -t tartózkodó; önmegtartóztató, mértékletes -hållsamhet -en tartózkodás, tartózkodó magaviselet; önmegtartóztatás, mértékletesség -hämta visszahoz; visz-szanyer, -szerez; ~ sina krafter visz-szanyeri erejét v. egészségét, ismét erőre kap; ~ sig felépül, talpra áll; összeszedi magát, magához tér -hämtning -en átv: helyreállítás, talpra áll(ít)ás, megerősödés, (gazdasági) fölemelkedés -igen adv i. ismét, újra, újból, megint 2. viszont, ezzel szemben, pedig -införa -införde, -infört újra v. ismét bevezet; újra behoz v. importál; visszahelyez (jogaiba); vö. införa -insätta -insatte, -insatt (helye-re) visszatesz, visszahelyez; jogaiba ill. állásába visszahelyez, rehabilitál; újból beiktat (tisztségbe) -inträda -inträdde, -inträtt újból v. ismét belép, visszatér (i ngt vmibe); ~ i tjänst ismét szolgálatba lép, újból elfoglalja állását -inträde -t, -n újrabelépés, újbóli belépés, visszatérés (i ngt vmibe) åter|kalla 1. visszahív; vissza- v. felidéz; felment (állásától), visszarendel; ~ ngt i sitt minne emlékezetében (újra) felidéz vmit, visszaidéz vmit az emlékezetébe; ~ ngn till livet újból életre kelt vkit 2. visszavon (ígéretet, parancsot)', visszaszív (állítást) '; ~ sina ord visszavonja v. visszaszívja szavait; ~ en fullmakt meghatalmazást visszavon -kallelse -n, -r 1. visszahívás;återkasta

963

återta(ga)

vissza- v. felidézés; felmentés (állástól), visszarendelés 2. visszavonás (pl. ígéreté); visszaszívás (állításé) -kasta visszaver (fényt, hangot); visszhangoz, ismétel (hangot) -klang -en, -er visszacsendülés, visszacsengés; visszhang (átv is); finna ~ visszhangra talál; visszhangzik -klinga -de, -1 (költ; -klang, -klungit) visszacsendül, visz-szacseng; visszhangzik -knyta -knöt, -knutit átv: újból v. ismét összeköt; újra felvesz (kapcsolatot); felújít, fölelevenít (ismeretséget); ~ (en) förbindelse med ngn újból felveszi a kapcsolatot (v. kapcsolatba lép) vkivel -komma [-o-] -kom, -kommit visszajön ill. visszamegy, visszatér (átv is); ~ hem hazajön ill. hazamegy, hazatér; fár jag lov att ~ i morgon ? megengedi hogy holnap is felhívjam (telefonon)?; ~ från en lång resa hosszú útról tér vissza; ~ till ett ämne visszatér egy tárgyra v. témára -kommande [-0-] adj visszatérő; ismétlődő; ofta ~ gyakori -komst [-0-] -en vissza jövetel, visszatérés; hazatérés -koppla [-0-] visszakapcsol; rádió visszacsatol-kopp-ling [-0-] -en, -ar rádió: visszacsatolás -kräva -krävde, -krävt visszakövetel -köp -et, — 1. ismételt vásárlás, újabb vétel 2. visszavásárlás, -vétel -köpa -köpte, -köpt visszavásárol -köps-rätt -en visszavásárlási jog -köps-värde -t, -n visszavásárlási érték (biztosításé)

åter [ljud -et, = visszhang -ljuda -ljöd, -ljudit visszhangzik -lämna visszaad, -szolgáltat, -juttat, -visz -lämnande -t, -lämning -en visszaadás, -szolgáltatás, -juttatás -lösa -löste, -löst 1. vissza- v. meg- v. kivált 2. vall megvált -lösning -en, -ar h vissza- v. meg- v. kiváltás 2. vall megváltás -marsch -en, -er kat: visszavonulás, visszafelé

menetelés -remiss -en, -er visszaküldés (törvényjavaslaté), (újabb megfontolás végett) állandó bizottság elé utalás (till -hez) -remittera (újabb megfontolás végett) visszaküld (törvényjavaslatot) (till -hez) -resa I. s: -n, -or visszautazás; på ~n visszatérőben, visszafelé jövet II. vi: -reste, -rest visszautazik -se -ság, -sett viszontlát, újra v. ismét lát; vi ~s snart nemsokára

61*

viszontlátjuk egymást -seende -t viszontlátás; på ~ / (a) viszontlátásra! -skaffa újra megszerez, ismét beszerez -skall -et, ~ visszhang (átv is) -sken -et visszfény (átv is) -skicka visszaküld (till ngn vkinek v. vkihez) -skän-ka -skänkte, -skänkt visszaad; ~ ngn livet visszaad v. megment vkit az életnek -spegla visszatükröz; ~s i ngt (vissza)tükröződik vmiben (átv is) -spegling -en, -ar visszatükröz(őd)és; visszavert v. visszaverődött fény -stod -en, -er maradék; maradvány; hátralék; ker egyenleg; vegy üledék, csapadék -studsa visszapattan; visszaverődik (hang, fény); bollen ~de från väggen a labda visszapattant a falról -studsning -en, -ar visszapattanás; visszaverődés (hangé, fényé) åter (stå -stod, -stått megmarad, visszamarad, még megvan; hátravan, hátramarad; fennmarad; det ~r inte mycket av arbetet már nem sok van hátra a munkából; det ingenting annat för mig än att számomra nem marad (v. nincs) más hátra mint hogy; detta ~r att bevisa ezt még bizonyítani kell; det ~r ännu en fråga hátravan még egy kérdés; det belopp som a hátralékos összeg -stående adj hátralevő, fennmaradó, hátralékos; hennes ~ dagar.(az ő) hátralevő napjai; den ~ summan a fennmaradó összeg; den ~ hyran a hátralékos lakbér -ställa -ställde, -ställt 1. visszaállít (a helyére); helyreállít (átv is); ~ sin hälsa helyreállítja az egészségét; ~ ordningen helyreállítja a rendet 2. visszaszolgáltat, -juttat, -küld, -ad; ~ ett lån kölcsönt visszafizet -ställd-ställt visszaállított; helyreállított; bli ~ (betegségből) felépül, fel- v. meggyógyul; vara ~ (efter en sjukdom) felépült- v. felgyógyult (betegségből) -ställningstecken -tecknet, = zene feloldó jel -svar -et, = viszonválasz -sända -sände, -sänt visszaküld, -juttat, -származtat (ngt till ngn vmit vkinek v, vkihez) -sändning-en, -ar visszaküldés, -származtatás -ta(ga) -tog, -tagit 1. visszavesz; visszafoglal, újra elfoglal, visszahódít; visszanyer; ^ ngt från ngn visszavesz vmit vkitől; hennes ansikte återtog sitt vanliga uttryckåtertagande

arca visszanyerte megszokott kifejezését 2. újra felvesz ill. átvesz; hon återtog sitt flicknamn ismét leánynevét vette föl; ~ sina gamla vanor visszatér régi szokásaihoz 3. visszavon, -szív; ~ en bekännelse vallomást visszavon; ~ en beställning megrendelést visszavon; ~ ett löfte ígéretet visszavon 4. újra megkezd v. elkezd 5. megismétel 6. válaszol, feíel -tagande -t, -n visszavétel; visszafoglalás, -hódítás; újrafelvétel; visszavonás; újrakezdés; vö. återta(ga) -tjänst -en, -er viszontszolgálat -tåg -ett = kat visszavonulás, hátrálás; vara stadd på ~ visszavonulóban van -tåga visszavonul, hátrább vonul, hátrál återupp|blomstra [-o-] újra felvirágzik, ismét felvirul v. fellendül; ~d industri újra virágzó ipar(ág) -blomstring [-o-] -en, -ar újabb felvirágzás v. fel-virulás v. fellendülés -bygga -byggde, -byggt újra felépít, újjáépít -byggnad -en újjáépítés -byggnadsarbete -t, -n újjáépítési munka v, munkálat -föra -förde, -fört 1. újra felépít v. felhúz, újjáépít 2. szính újból előad, felújít -liva í.-(újra) föléleszt (v. életre kelt), újjáéleszt 2. (újra) fölelevenít, felújít; ~ gamla minnen régi emlékeket fölelevenít; ~ en bekantskap (egy) ismeretséget felújít -livning -en, -ar 1. fölélesztés, életre keltés 2. föleleve-nítés, felújítás -livningsförsök -et, = fölélesztési kísérlet, élesztgetés -repa újra v. újból megismétel -repas -repades, -repats újra (meg)ismétlődik -repnfng -en, *ar újabb (meg) ismét lés -rustning -en újrafelfegyver(ke)zés -rätta 1. újból felállít, újjászervez (pl. intézményt); (újból) helyreállít (kapcsolatot) 2. ~ ngn(s ära) rehabilitál vkit (és kártalanít áz elszenvedett sérelemért) -rättelse -/í, -r rehabilitálás, kártalanítás^ få ~ rehabilitálják és kártalanítják -stå -stod, -stått újból v. ismét életre kel, újjáéled, föléled; vall (újra) feltámad -ståndelse -n újjáéledés, föléledés; vall feltámadás -stånden -ståndet újra v. ismét életre kelt, föléledt; vall (újra) feltámadt -ta(ga) -tog, -tagit újra felvesz, újból v. újra elkezd v. megkezd, újrakezd; ~ sina studier

újrakezdi tanulmányait -tagande -t, -n újrafelvétel, újrakezdés -trädande -t, -n ismételt v. újbóli fellépés ill. megjelenés -vakna újra felébred -väcka -väckte, -väckt újra fölébreszt ill. föléleszt, feltámaszt; újra felkelt (haragot); ~ ngn till livet újból életre kelt vkit; ~ ngn från de döda feltámaszt vkit halottaiból åter|utföra -utförde,

-utfört 1. újra kivitelez v. megcsinál; ismét v. újból előad; vö. utföra 2. újból kivisz, reexportál -utförsel -n ker: reexport(álás), külföldi áru újraexportálása v. -kivitele -utsända -utsände, utsänt rádió: újra közvetít, megismétel (adást) -utsändning -en, -ar rádió: újraköz-vetítés, adás (meg)ismétlése -val -et, = újraválasztás, újbóli megválasztás -väld -valt újraválasztott, újból v. újra megválasztott; ->• återvälja -verka visszahat; ~ ogynnsamt på ngt kedvezőtlenül hat vissza vmire -verkan = (en), -verkning -en,-ar visszahatás -vinna -vann, -vunnit visszanyer, -szerez, -kap; ~ hälsan visszanyeri egészségét, meggyógyul -vinning -en visszaszerzés; visszanyerés (techn is), rekuperáció -visit -en, -er viszontláto-gatás -vunnen -vunnet visszanyert, -szerzett, -kapott; ~ hälsa visszaszerzett egészség -väg -en, -ar visszavezető út, visszaút; visszatérés; på r*en visszajövet, visszatérőben; han är på ~ úton van visszafelé, visszatérőben van -välja -valde, -valt újraválaszt, újból v. újra megválaszt -vända -vände, -vänt'visszatér, visszajön ill. visszamegy; visszafordul; ~ hem hazatér, hazajön ill. hazamegy; ~ till hemlandet visszatér a szülőföldjére v. hazájába -vändo: det finns ingen ~ nincs (többé) visszaút, már nem lehet visszafordulni; utan ~ visszavonhatatlanul, végleg; rég szakadatlanul, szüntelenül -vändsgata -n, -or, -vändsgränd -en, -er zsákutca (átv• is) ^växt -en 1. újranövés, újbóli kinövés (pl. füé) 2. friss hajtás; új nemzedék, utánpótlás -översätta -översatte, -översatt visszafordít (szöveget) |följa -följde, -följt elkísér, vele megy; utánamegy, követ; mellékelve v. csatolva van (ngt vmihez) (pl. külde-itföljande

menyhez); átv kísér, vmivel együtt jár, vele jár; ~ ngn på resan elkísér vkit az utazásra v, útra -följande kísérő; mellékelt, csatolt; [vmivel] együtt járó, vele járó; ~ företeelser kísérő jelenségek, melléktünetek; ~ omständigheter mellékkörülmények . -följd -följt (el)kísért; ~ av ngn vkinek a kíséretében, vki által kísérve -gång -en

1. fogyasztás; det är stor ~ på ngt nagy a fogyasztás ill. forgalom vmiből

2. kelendőség; finna v* ha ~ (könnyen) elkel v. eladható, kelendő, hamar kifogy; ha (en) strykande ~ nagyon kelendő v. kapós, nagy a keletje, szétkapkodják, o úgy veszik mint a cukrot -gången -gånget 1. vara illa ~ alaposan ellátták a baját, rosszul járt; kegyetlenül bánt vele a sors; erősen meg van rongálva 2. el- v. kifogyott; ^ gå (åt) -gärd -en, -er intézkedés; rendszabály; lagliga ~er törvényes intézkedések; polisen finner ingen anledning att vidta(ga) några ~er a rendőrség nem talál ökot a beavatkozásra; vidta(ga) nödiga ~er megteszi a szükséges intézkedéseket v. lépéseket -gärda hiv t. intézkedik, intézkedéséket tesz 2. elintéz; det måste vi ~ ez iránt intézkednünk kell; ezt el kell intéznünk -görande -t, -n 1. közreműködés, be(Ie)avatkozás; utan mitt ~ közreműködésem v. beavatkozásom nélkül 2. intézkedés -huta o

huta (åt) -hutning -en, -aroráripa-kodás, leszidás, letolás -hävor plur taglejtések, mozdulatok; viselkedés, modor -komiig [-o-] -t elérhető, hozzáférhető (fór ngn vkinek a számára); kapható, meg- v. beszerezhető -komst [-0-] -en hozzájutás [vmihez], (meg-) szerzés -komsthandling [-o-] -en, -ar jog: tulajdonjogot igazoló okirat,, birtoklevél -lyda -lydde v. -löd, -lytt (vt) engedelmeskedik, szót fogad (ngn vkinek); vö. lyda1 I. 1.; ~ hans befallning engedelmeskedik az ő parancsának; han blir åtlydd hallgatnak a szavára, engedelmeskednek neki; göra sig åtlydd érvényt szerez a (saját) parancsának -lydnad -en engedelmesség, szófogadás -löje -t, -n 1. nevetségesség; utsätta sig för ~ nevetségnek teszi ki magát 2. nevetség (tárgya);

föremål för ~ nevetség tárgya; bli HU ett ~ nevetségessé válik (för ngn vki előtt; vkinek a szemében); göra ngt till ett ~ nevetség v. gúny tárgyává tesz (v. kigúnyol) vmit; göra sig till ett ~ nevetségessé teszi magát

åtminstone adv legalább, legalábbis; mindenesetre; ~ en rnafiad legalább egy hónap; ni kan väl försöka mindenesetre megpróbálhatja

åt]njuta «njöt, -njutit 1. élvez; örvend (ngt vminek); ~ stor frihet nagy szabadságot élvez; ~ ngns förtroende vkinek a bizalmát élvezi; ~ god hälsa jó egészségnek örvend 2. kap (bért, fizetést), részesül (ngt vmiben); ~ ... kronor i årlig lön ... korona évi fizetésbén részesül (v. fizetése van) -njutande -t élvezés, [vminek az] élvezete; han kom i ~ av stora förmåner nagy kedvezményekhez jutott; komma i ~ av ngt vminek a birtokába kerül,

megkap vmit; vara i ~ av ngt vmit élvez, Vmiben részesül, vminek a birtokában van -nöja -nöjde, -nöjt nöja

åtra visszavon; ~ ett löfte ígéretet visszavon; ~ sig visszavonja szavát v. ígéretét, meggondolja magát, másként határoz

åtrå I. s: -n (heves) vágy(ódás), vágyakozás, sóvárgás (efter ngn vki után); érzéki v. testi vágy II. vt: åtrådde, åtrått megkíván; (erősen) vágyódik, sóvárog (ngn v. ngt vki v. vmi .után) -värd -värt kívánatos

åt|sida -n, -or 1. elülső oldal 2. (érmén). fejoldal, képoldal -sittande adj testhez álló v. simuló, feszülő, feszes; szorosan záródó (fürdősapka) -skilja -skilde, -skilt el- v. szétválaszt, elkülönít; megkülönböztet; ligga åtskild külön fekszik -skiljas -skildes, -skilts el- v. szétválik, elkülönül; szétoszlik; vö. skiljas -skillig -t nem egy, különféle, mindenféle, jó sok; ~t obehag egynémely (v. jó sok) kellemetlenség, különféle kellemetlenségek; ha ~t att göra o jó sok dolga van; i ~t (egy-) némely v. több dologban, sok tekintetben; ~a (plur:) különböző, számos, jó sok, több; (s:) különböző dolgok, különfélék; ~a människor különféle emberek, némely ember; oåtskilligt

jó sok ember -skilligt adv nem kevéssé, jóval, sokkal; ~ bättre sokkal jobb; ~ större jóval nagyobb; vara ~ äldre jóval idősebb -skillnad -en, -er megkülönböztetés, különbség(tevés); vö. skillnad; göra ~ mellan syskon különbséget tesz testvérek között, testvérekkel nem egyformán bánik; utan ~ megkülönböztetés nélkül, egyformán; utan ~ till person személyre való tekintet (v. személyválogatás) nélkül -skils adv külön, elkülönítve, el- v. szétválasztva; szét-; bo ~ külön lakik ill. laknak; man kan inte känna dem ~ az ember nem tudja őket megkülönböztetni egymástól; leva ~ külön él(nek); gå ~ szétoszlik, -széled (társaság) -strama vt -v strama (åt) -stramning -en, -ar 1. ki- v. megfeszítés, feszes(ebb)re v. szoros(abb)ra húzás; feszülés 2. (meg)szilárdulás (tőzsdén)

åtta I. számnév nyolc; vö. fem és összet; — da(ga)r i dag mához egy hétre; i dag ~ da(ga)r sedan ma egy hete; ~ dagars nyolcnapos II. s: -n, -or nyolcas (szám, kártya, villamos); nyolcadik (osztály); vö. femma -foting -en, -ar áll: nyolclábú -hjulig -t nyolckerekű -hundrameterslopp [-o-] -et, = sp: nyolcszáz méteres futás -timmars-

dag -en, -ar nyolcórás munkanap åttio (o åtti) számnév nyolcvan; vö.

fem, femtio és összet åttionde számnév nyolcvanadik, nyolcvá-nad-

åttiotal vö. femti(o)tal ått|kant -en, -er mat: nyolcszög -kantig -t nyolcszögletes, nyolcszögű, nyolcoldalú

åttonde számnév nyolcadik; vö. femte és összet; i dag är det den ~ ma nyolcadika van; var ~ dag minden nyolcadik nap(on), minden héten åtton(de)del -en, -ar nyolcadrész; sex

~ar hatnyolcad (rész) åtvärn a vt varna

åverkan t= (en) kár(okozás), kártétel, károsítás, (meg)rongálás; ~ å annans egendom más vagyonának (megrongálása, dologrongálás; göra ~ i skogen kárt tesz az erdőben, károsítja az erdőt; göra ~ på ngt kárt okoz vmiben, károsít v. (meg)rongál vmit åvila vt: ~ ngn kötelessége v. dolga vkinek; arbetet ~r honom a munka elvégzése az ő kötelessége; ansvaret ~r mig a felelősség engem terhel (v. rajtam van) åvägajbringa -bragte, -bragt (v. -de, -t) létrehoz, megvalósít, -teremt; vö. åstadkomma Ä

äckel äcklet 1. undor, émelygés; undo-rodás (vid ngt vmitől); utálat; känna ~ då man ser blod undorodik amikor vért lát; känna ~ för ngt undorodik (v. undora van) vmitől; hon känner ~ vid blotta tanken på det annak még a gondolatától is undorodik 2. plur: = utálatos (személy); da, ditt te utálatos!

äckla vt 1. undorít, émelyít; undort kelt; ngt ~r mig undorodom vmitől; det ~r honom med mat (ő) undorodik az ételtől; det ~r honom att undorodik attól hogy-2. o ingerel, ugrat äcklas äcklades, äcklats undorodik; ~ ~ vid åsynen av ngt vminek a láttán undor fogja el äcklig -i undorító, émelyítő; utálatos, undok -het -en, -er [vminek] undorító v. émelyítő volta; undorító dolog, malacság; utálatosság, undokság ädel -t nemes (átv is); ädla handlingar nemes cselekedetek; ädla metaller nemesfémek; ädla stenar drágakövek; ~t vin nemes bor; av ~ börd

nemesi születésű v. származású ädel|boren [-Ö-] -boret nemesi születésű v. származású -gas -en, -er vegy: nemesgáz -het -en (lelki) nemesség, nemes lelkület -metall -en, -er nemesfém ,-mod -et nemeslelkűség, nemes lelkület; nagylelkűség; visa ~ mot ngn nagylelkű vkihez -modig -t nemes lelkű v. szívű; nagylelkű -sinnad nemes lelkületű v. érzületű; nagylelkű -sten -en, -ar drágakő; ékszer -stål -et, = nemesacél ädling -en, -ar nemes(ember) äga I. vt: ägde, ägt 1. birtokol, bír; birtokában van (ngt vminek); van (ngt vmije); allt vad jag äger och har amim csak van, minden vagyonom v. tulajdonom, mindenem; hon äger hunden a kutya az. övé (ill. az ő birtokában van); ő a kutya gazdája; han äger ett hus (neki) van háza; vem äger detta hus ? kié ez a ház?; ~ stort inflytande nagy

befolyása van, nagy befolyással rendelkezik; inte ~ grund nincs alapja, alaptalan; saken äger sin riktighet a dolog igaz (v. megfelel a valóságnak); ~ rum (meg)történik, végbemegy, lefolyik; när äger mötet rum ? mikor lesz a gyűlés?; ~ rätt att joga van (v. jogosult) arra hogy 2. ~ att. . . (inf) köteles(sége) ... -ni; illetékes, jogában áll, jogosult, szabad ... -ni; han äger att vända sig till vederbörande myndighet. (neki) az illetékes hatósághoz kell fordulnia; ~ att yttra sig i en fråga illetékes v. köteles nyilatkozni egy kérdésben II. s: -n, -or 1. birtok (-lás); i min ägo ägo 2. ägor (föld-) birtok, birtoktestek, jószágok, uradalmak; ha stora ägor nagy (kiterjedésű) birtokai vannak ägande adj: mitt ~ hus tulajdon v. saját házam

äganderätt -en tulajdonjog (till ngt vminek a); birtoklás joga; litterär ~ irodalmi tulajdonjog, szerzői jog ägare -n, = tulajdonos; birtokos; [vminek a] gazdája; byta ~ gazdát cserél; övergå till annan ~ másnak a birtokába v. kezébe kerül ägarinna -n, -or tulajdonosnő; birtokos

(nő); [vminek a] gazdája (nő) ägg -et, — tojás; bräckt v. stekt ~ tükörtojás; löskokt ~ lágy tojás; ~et vili lära hönan värpa a csirke okosabb akar lenni a tyúknál (a tanítvány a mesterénél); där har vi ~et ez a dolog nyitja; lägga ~ tojik 2. biol pete(sejt) aggfcell -en, -er biol: petesejt -formig -1 tojásdad, tojás alakú -kläckning -en (ki)keltetés; kiköltés (tojásé) -kläck-ningsanstalt -en, -er keltetőállomás -kläckningsmaskin -en, -er keltetőgép -kokare -n, — (lágy)tojásfőző -kopp [-o-] -en, -ar (asztali) tojástartó -ledare -n, = anatómia petevezeték -låda -n, -or (sonkás) omlett -läggning -en, -ar tojásrakás, tojás (mint cselekvés) -pulver -pulvret, =äggrund

tojáspor -rund -runt tojásdad, tojás alakú,, ovális -rätt -en, -er tojásétel -röra -n (tojás)rántotta -sjuk -t: gå omkring som en ~ höna (ide-oda) járkál mint a tojós tyúk -skal -et, = tojáshéj -sked -en, -ar kiskanál (tojás-evéshez) -stock [-o-] -en, -ar anatómia; petefészek -toddy [-o-] -n, -ar v. -toddar tojásgrog (konyakkal) äggula (elv.; ägg-gula) -n, -or tojássárgája

äggvita -n, -or 1. tojásfehérje; vispa ~ ~ till hårt skum tojásfehérjét kemény habbá ver; sex vispade äggvitor• hat tojásfehérjéből vert hab 2. biol fehérje, albumin 3. fehérjevizelés; o Bright-kór äggviteämne -t, -n fehérjeanyag ägna I. vi fordít (åt ngt vmire); szentel (åt -nek); ~ sin tid åt läsning olvasásra fordítja idejét; ~ sin uppmärksamhet åt ngt figyelmet szentel vminek; ~ sin beundran åt ngn csodálattal viseltetik vki iránt; ** intresse åt ngn érdeklődést tanúsít (v. érdeklődik) vki iránt; inte ~ en tanke åt ngt (egyáltalán) nem gondol vmire (v. nem törődik v mivel); »w en bok åt ngn könyvet ajánl v. dedikál vkinek IL vi (személytelenül): illik; såsom dig ahogy(an) hozzád illik; som det ~r sig amint illik III. refl 1. ~ sig åt ngt vminek szenteli v. áldozza magát, vmire adja a fejét, vmivel foglalkozik; ~ sig åt sitt yrke hivatásának szenteli magát, hivatásának él 2. ~ sig för ngt megfelel v. alkalmas v. való vmire ägnad megfelelő, alkalmas, való (for ngt vmire); ~ jör export exportra alkalmas v. való; inte ~ Jör ungdomen az ifjúság számára nem megfelelő; ~ ill. ägnat att förvåna csodálni való, meglepő; ~ att inge hopp reményt keltő ägo s äga II. 1.): komma i ngns ~ vkinek a tulajdonába v. birtokába jut; boken har kommit i hans ~ a könyv az ő birtokába került; vara i ngns ~ vkinek a birtokában v. tulajdonában van, vkinek a tulajdona, vkié; huset övergick i min ~ a ház az én tulajdonomba v. birtokomba ment át -del -en, -ar birtok(rész); tulajdon, jószág; ngns små ~ar vkinek a vagyontárgyai v. ingóságai v. holmijai; alla

mina ~ar minden vagyonom v. birtokom, mindenem -delning -en, -ar birtokfelosztás, parcellázás (földbirtoké)

ägor plur äga II. 2. ägoskifte -t, -n (birtok)tagosítás äkta I. adj indecl 1. valódi, hamisítatlan, igazi; hitelés (szöveg); eredeti.(műalkotás); igaz, őszinte; mat: ~ bråk valódi tört; ^ guld valódi arany;. ~ vara valódi v. hamisítatlan áru(cikk); ^ pärlor igazgyöngyök; en ~ stockholmare igazi v, tősgyökeres stockholmi (ember); ~ glädje őszinte öröm 2. házas-, törvényes, hites; ~ barn házasságból született (v. törvényes) gyer(m)ek(ek); ~ förbund frigy, házasság; min ~ hälft o életem párja, feleségem; ~ maka feleség, hitves; hans ~ maka (az ő) neje v. hitvese; ~ make férj; ~ makar házastársak, házasfelek, férj és feleség; ~ man férj, nős v. házas ember; ~ par házaspár; ~ stånd házas állapot, házasság; född i säng házasságból született, törvényes; förklara ett barn för ~ gyer(m)e~ ket házasságból születettnek nyilvánít II. s: ge till ~ férjhez v. feleségül ad; ta (ngn) till ~ äkta 111.; ta varandra till ~ házasságra lépnek III. Vt házastársul vesz; (férfi) feleségül Vrf|öül vesz; (nő) férjhez v. feleségül mé'gy (ngn vkihez); ~ varandra házasságra lépnek äktenskap -et, = házasság; ingå (v. J&äda i) ~ házasságra lép, házasságot köt; barn ur första ~et az első házasságból született gyer(m)ekek; ett barn utom ~et házasságon kívül született gyer(m)ek äktenskaplig -t házassági; házastársi, hitvesi; ~t liv házasélet; ~ lycka családi boldogság äktenskaps|anbud -et, — házassági ajánlat -annons [-o-] -en, -er házassági (apró)hirdetés -brott [-o-] -et, = házasságtörés -brytare -n, — házasságtörő -bryterska -n, -or házasságtörő (nő) -byrå -n, -er házasságközvetítő iroda -förord -et, — házassági szerződés -hinder -hindret, = házassági akadály -jäv -et, = jog bejelentés a házasságkötés ellen -löfte -t, -n házassági ígéret -mäklare -nt = há-äktenskapsmäklerska

zasságközvetíttf -mäklerska -n, -or házasságközvetítő nő -skillnad -en, -er házasság felbontása, válás (házasfeleké) -ålder -n házasulandó kor; házasságkötéshez megkívánt életkor äkthet -en 1. valódiság, hamisítatlanság; hitelesség; eredetiség 2. jog házasságból születés v. születettség, törvényesség (gyermeké) äktsvensk -t tősgyökeres svéd, hamisítatlan v. tipikus svéd äldre adj (comp ->• gammal) öregebb, idősebb; régibb, régebbi; den ~ úz öregebb(ik), az idősebb(ik); Strauss den ~ az idősb v. idősebb Strauss; en herre egy idősebb úr; hans ** bror (az ő) bátyja; min ** syster a néném; hon är fem år ~ än jag öt évvel idősebb v. öregebb nálam; av ~ datum régebbi keletű; i ~ åren idősebb korban

äldst adj (superi gammal) legöregebb, legidősebb; legrégibb, legrégebbi; vem är ~ av oss? ki a legidősebb közülünk?; ki az idősebb v. öregebb kettőnk közül? älg -en, -ar áll: jávorszarvas -jakt -en, -er jávorszarvasvadászat -kalv -en, -ar jávorszarvasborjú -ko -n, -r jávorszarvastehén -oxe -n, -ar (herélt) hím jávorszarvas -skinn -et, = (já-vor)szarvasbőr -stek -en, -ar jávorszarvassült -tjur -en, -ar jávorszarvasbika

älska vt szeret; kedvel; ~ musik szereti v. kedveli a zenét, rajong a zenéért; jag ~r att läsa szeretek olvasni ill. tanulni

älskad szeretett; kedvelt; kedves, drága; hennes ~e (az ő) szerelme(se) v. szeretője v. kedvese (nőé); min ~e drágám, kedvesem, szerelmem älskande adj szerető; kedvelő; szerelmes; ett ~ par szerelmespár; de ~ i Verona a veronai szerelmesek älskare -n, = 1. szerető, kedves; szerelmes, udvarló (férfi); hon har en ~ van (neki) szeretője; szinh: förste ~ hősszerelmes 2. Összet utótag -kedvelő, -barát; musikälskare zenebarát älskarinna -n, -or szerető, kedves (nő)

(till ngn vkinek a)

älsklig -t elragadó, szeretetre méltó, vonzó, kedves; gúny mérges (válasz);

en ~ ung flicka bájos fiatal leány -het -en, -er báj(osság), szeretetreméltóság, kedvesség, vonzerő älskling -en, -ar 1. kedvenc, kedves; kedvelt személy; vill du hjälpa mig ett tag? drágám (v. édes szívem), segítesz nekem egy kicsit? 2. összet előtag: ~s- kedvenc... älsklings |barn -et, = kedvenc gyer(m)ek -författare -n, —: min ~ kedvenc v. legkedvesebb íróm -rätt -en, -er kedvenc étel

älskog -en költ: szerelem, szerelmeskedés älskogskrank -t nagyon- szerelmes,

. szerelem betege, szerelembeteg älsk|värd -värt szeretetre méltó, szívélyes, kedves, nyájas; szíves; vili ni vara så

~ att lenne olyan szíves ... -ni -värdhet -en, -er szeretetreméltóság, szívélyesség; kedvesség, nyájasság; szívesség

älta 1. vt dagaszt, gyúr, kidolgoz (tésztát), kikever; ~ smör kidolgozza a vajat, vajból kinyomkodja az írót; ~ ~ murbruk habarcsot v. maltert kever 2. átv rágódik (en fråga egy kérdésen)

ältmaskin -en, -er dagasztógép älv -en, -ar folyó

älva -n, -or mit: (erdei ill. vízi) tündér, sellő

älv(a)|drottning [-o-] -en, -ar tündérkirálynő -kung -en, -ar tündérkirály älv|båt -en, -ar folyami (gőz)hajó -dal -en,

-ar folyóvölgy älvdans -en, -er mit: tündértánc, tündérek (kör)tánca älvmynning -en, -ar folyótorkolat ämabel -t szeretetre méltó, kedves, szívélyes

ämbar -et, — vödör; veder; ett ~ fullt

egy vödörnyi ämbete -t, -n 1. (hivatali) tisztség, funkció; hivatal; tillträda ett ~ hivatalba lép, elfoglalja hivatalát v. állását; d ~ts vägnar hivatalból, hivatalosan 2. rég céh, testület ämbets|adel -n tört: hivatali nemesség -angelägenhet -en, -er hivatalos ügy -befogenhet -en, -er hivatali jogkör v. hatáskör -berättelse -n, -r hivatalos jelentés -bostad -en, -bostäder szolgálati lakás -broder -n, -bröder (hivatali) kartárs, kolléga -brott [-o-] -et, =ämbetsdräkt

(köz)hivatali bűncselekmény -dräkt -en, -er hivatalos öltözet, szolgálati öltözet v. ruha, papi ruha -ed -en, -er hivatali eskü -examen = (en), -examina államvizsga -förrättning -én, -ar hivatalos tevékenység v. eljárás, hivatali kötelesség(ek) végzése v. teljesítése -lokal -en, -er hivatali helyiség -man -mannen, -män (magasabb rangú) hivatalnok, (köz)tisztviselő; egyházi dignitárius ämbetsmannabana -n hivatalnokpálya, tisztviselői pálya -kår -en hivatalnoki v. tisztviselői kar -ministär -en, -er hivatalnokkormány -välde -t hivatalnokuralom, bürokrácia ämbets|plikt -en, -er hivatali kötelesség -resa -n, -or hivatalos utazás v. út, kiküldetés, kiszállás -rum -rummet, = hivatali szoba v. helyiség, hivatal -stil -en hivatalos stílus v. nyelvezet -tid -en, -er (egy hivatalban eltöltött) szolgálati idő; under sin ~ (az ő) hivatali működése idején v. folyamán -verk -et, = (állami fő)hivatal; országos hivatal v. (fő)hatóság -väg -en: i ~ hivatali v. hivatalos úton, hivatalosan; gå ~en hivatalnoki pályára megy, állami szolgálatba lép ämna I. vt 1. szándékozik, készül, akar; vi resa bort szándékunkban van (v. készülünk) elutazni, el akarunk utazni; jag ~de just gå éppen menni akartam v. készültem 2. szán {ngt för ngt vmit vmire; ngn till ngt vkit vminek v. vmire); han~r sin son titi en köpman fiát kereskedőnek szánja; jag ~r det åt honom ezt neki szánom; gåvan är ~d åt min syster az ajándék a húgomnak itt. nénémnek van szánva (v. szól) II. ~ sig szándékozik (menni), készül [vhová]; vart ~r ni er? hova készültök?; ~ sig titi staden a városba készül; ~ sig titi ngn vkihez készül (menni); — hgs igek: ~ sig bort készül elmenni, indulni készül ämnad szánt (åt ngn vkinek); det var ämnat åt mig ez nekem szól(t) (v. voit szánva) (átv is); som ämnat var ahogy tervezve voit, ahogy szándékoztuk v. terveztük v. megbeszéltük

ämne -t, -n 1. anyag; vegy; enkla ~n elemek; flytande ~ folyékony anyag;

främmande ~ idegen test 2. tárgy, téma, anyag (beszédé, írásé); dolog, kérdés; ~tför en avhandling egy értekezés tárgya, egy disszertáció témája; ~t för dramat a dráma anyaga; gå från ~t eltér a tárgytól; byta om ~ témát változtat (beszéd közben), más tárgyra tér át; ha till ~ [vminek ez vagy az] a tárgya; hålla sig till ~t a tárgynál marad; komma till ~t a dologra v. tárgyra tér; ge ~ till skratt nevetésre ad okot; det är ~ till glädje (ez) ok az örömre; ~ till sorg bánat oka v. tárgya 3. (tan)tárgy, szak (-tárgy); (tanjóra; skriva ~n írásbeli dolgozatot ír; han är lärare i ett ~ (ő) egy tantárgyat tanít, egy tárgynak a tanára 4. adottság(ok) (vmely hivatáshoz); det finns ~ till en stor skådespelerska hos henne megvannak az adottságai hogy nagy színésznő lehessen

ämnes]grupp -en, -er 1. kötelező és választható (tan)tárgyak (csoportosítása) (S: gimnázium két felső

osztályában) 2. szaktárgyak (gimn. tanáré) 3. szakcsoportosítás (egyetemi vizsga szempontjából) -lärare -n, — 1. elméleti tantárgy tanítója ill. tanára 2. szaktanár (pl. gimnáziumban) -namn -et, = nyelv anyagnév -om-sättning [-o-] -en biol: anyagcsere -omsättningsfel [-o-] -et, — orv anyagcserezavar -skrivning -en, -ar dolgozatírás -sven -svennen, -svenner rég: tanuló (művészetben, mesterségben); tanítvány, kezdő (tudományban)

än I. adv 1. még; lever hon än? (ő) még életben van?; än en gång még egyszer; ån mer még több; än mindre még kevesebb; még kevésbé 2. om än még ha ... is, habár, noha; om det än skulle misslyckas még ha nem sikerülne is; om än aldrig så liten ill. litet bármily csekély (is); om jag än aldrig så gärna ville ha mégannyira szeretnék is; om han vore än så rik ha mégoly gazdag volna is 3. (vonatkozó és kérdő névmásokkal, határozószókkal együtt:) bár-, akár-; vem det än må vara bárki is az; vem han än vara må bárki legyen is ő; vad du än gör bármit teszel is; vad än må komma bármiända1

következzék v. jöjjön; vad han än må säga bármit mond jon* is; vad som än må hända bármi történjék is; hur klok du än är bármily okos is vagy; hur det än må vara med det bármint legyen is a dolog; hur gärna du än ville akármennyire szeretnéd (is); var jag än träffar henne akárhol találom is őt 4. än sen då? és aztán?, no és?; hát aztán!; än du då? no és te? 5. än ... än egyszer ... másszor; hol... hol; än bad än hotade han hol kért hol fenyegetődzött; än kom en, än en annan hol az egyik jött, hol a másik; han är än här än där egyszer itt van máskor ott; han säger än si, än så hol így mondja, hol úgy II. conj 1. (hasonlító; comp után;J mint; större än jag nagyobb mint én; äldre än du idősebb mint te, idősebb nálad; han är mer känd som författare än som filosof íróként ismertebb mint filozófusként; mer än nog több a kelleténél, untig elég 2. tagadó mondatban (annan, annorlunda után:) ingen annan än du senki más mint te, rajtad kívül senki más; ingen annan än hon var där rajta kívül senki más nem voit ott, csupán ő voit ott; hon älskar ingen annan än dig (ő) nem szeret mást csak téged; allt annat än vacker minden(,) csak nem szép; inga andra än... senki más mint . .. ; icke annorlunda än nem másként mint(ha) ända1 I. s: -n, -r, ände -n, -ar 1. Vég, [vminek a] vége; ~n v. änden av v. på käppen a bot vége; från ena ~n av staden till den andra a város egyik végéből a másikba; från alla världens ~r a világ minden részéből v. sarkából; du bor i andra ~n av staden te a város másik végén laksz; han sitter vid ~n av bordet az asztal végén ül; till världens ände a világ végére; resa v. ställa på ~ felállít; resa sig (v. stå) på ~ feláll, felfelé v. égnek áll (haj); falla över ~ felbukik, hanyatt esik; kasta över ~ felborít, -dönt; átv halomra dönt; kasta fienden över ~ szétveri v. megfutamítja az ellenségét; kasta en plan över ~ felborít v. meghiúsít egy tervet; börja i galen ~ rosszul v. helytelenül kezdi, rosszul fog neki [vminek], fordítva fog hozzá; det var

ingen ~ v. ände på hennes klagan siránkozásának nem voit se vége se hossza; ta en ~ med förskräckelse szörnyű véget ér, rosszul végződik; göra ~ på ngt véget vet vminek; gå till ~ végéhez közeledik, (be)végződik, befejeződik; letelik (idő); vara till ~ v. ände vége (van), befejeződött, kész; tiden är till ~ az idő letelt v. lejárt; allting har en ~ v. ände minden véget ér (v. elmúlik); intill tidens ände az idők végezetéig; dagen i ~ naphosszat, egész nap; dagarna i ~ nap nap után; till den ~n avégből, avégett, (abból) a célból 2. o fenék, far; ge ngn en spark i fenéken v. farba rúg vkit; sätta sig på ~n leül a fenekére 3. darabka, kis darab; hajó (kötél)darab; vö. garnända, trådända, tågända II. vt (be)végez, befejez; véget vet (ngt vminek); själv ~ sitt liv végez magával, öngyilkosságot követ el; ~ sitt liv i fattigdom szegényen hal meg ÜL vi (be)végződik, befejeződik ända2 adv (egészen) .. ,-ig; ~ dit (egészen) addig, odáig; ~ hit (egészen) eddig, idáig, mostanáig; gå ~ därhän att (egészen) odáig v. annyira megy hogy; ~ hem egészen hazáig; ~ fram till våra dagar egészen napjainkig; ~ från sin barndom (már) gyermekkorától kezdve, (már) gyer(m)ekkora óta; ~ (i)från kusten (egészen) a parttól; ~ från den tiden (már) attól az időtől kezdve v. fogva, az idő óta; ~ från forntiden ősidőktől kezdve; ~ in i de minsta detaljer (egészen) a legkisebb részletekig; ~ in i döden (egészen) a halálig v. sírig; ~ in i rummet (egészen) be a szobába; vara våt ~ in på kroppen bőrig ázott; ~ ned i källaren (egészen) le a pincébe; ~ till klockan tre egészen három óráig; ~ till slut (egészen) végig, a végéig; ~ till trädet (egészen) a fáig; rörd ~ till tårar könnyekig meghatódott v. meghatva; ~ till i dag mindmáig, mind a mai napig; ~ till dess att, ~ tilts egészen addig(,) amíg; mindaddig(,) amíg; följa ngn ~

upp i tornet felkísér vkit (egészen) a toronyba; ~ upp till Lappland fel egészen Lappföldig v. Lapplandig; det var ~ upp till 35ändalykt

grader varmt a hőmérő (higanyszála) felment (egészen) plusz 35 fokig, előfordult 35 fokos meleg is; från löjtnanten ~ upp till generalen a főhadnagytól fel egészen a tábornokig; ~ ut i fingerspetsarna az ujja hegyéig ändalykt -en 1. rég vég; få en salig ~ szerencsés véget ér; en sorglig ~ gyászos vég 2. o tréf fenék, [vkinek a] hátulja ändamål -et, = cél; ~et med kriget a háború célja; ~et helgar medlen a cél szentesíti az eszközt; föresätta sig ett ~ célt tűz ki magának; lämpa sig för (v. motsvara) sitt ~ megfelel céljának v. rendeltetésének; för detta ~ e cél érdekében; erre a célra, e célból; i ~ att abból a célból hogy; jag har det till ~ ez a célom; pengarna gick till välgörande ~ a pénzt jótékony célra fordították; det är utan ~ (az) céltalan, hiábavaló ändamåls |enlig -1 célszerű, céljának megfelelő, célirányos, alkalmas, praktikus -enlighet -en célszerűség, célirányosság, praktikusság -lös ~t céltalan, ha-, sz(on)talan, hiábavaló -löshet -en céltalanság, hasz(on)talanság, hiábavalóság -vidrig -t céljának meg nem felelő, (teljesen) célszerűtlen, alkalmatlan; céltalan, haszontalan ändas ändades, ändats 1. nyelv .. .-re végződik; ordet ~ på vokal a szó magánhangzóra végződik 2. (bejvégződik, befejeződik; hur skall detta ~? hogy(an) fog ez végződni? ände -n, -ar ända1 I. ändelse -n, -r nyelv: végződés, toldalék, rag, képző -lös -1 nyelv: végződés v. toldalék nélküli, ragtalan ändlig -t véges; mulandó, halandó; mat: ~ storhet véges mennyiség; det ~a a mulandóság -het -en végesség; mulandóság, halandóság ändlös -t végtelen, vég nélküli; határtalan, korlátlan; ~t lång végtelen hosszú -het -en végtelenség; határtalanság, korlátlanság ändock [-o-] I. adv mégis, mindamellett, mindazonáltal; (tagadó mondatban) mégsem; vö. dock II. conj (ritk) noha, habár, jóllehet ändpunkt -en, -er végpont, végső pont; ändstation

ändra I. vt 1. (meg)változtat; ~ kurs v. riktning irányt változtat; ~ (på) ett beslut (egy) elhatározást megváltoztat; hon har ~t åsikt megváltoztatta' v. megmásította véleményét; det ~r ingenting i sak(en) az nem változtat a dolog lényegén; det står inte till att ~ ezen nem lehet változtatni v. segíteni, ez nem változtatható v. másítható meg 2. átalakít (ruhát); módosít, (ki)javít, helyesbít; ~ en klänning női ruhát átalakít; ~ en röck kabátot átalakít; ~ en mening ien uppsats dolgozatban kijavít v. átfogalmaz egy mondatot; han ~de inte en min egy arcizma sem rándult (meg) II. ~ sig 1. véleményt változtat, meggondolja magát; más elhatározásra jut 2, (meg)változik; vädret har ~t sig az idő(járás) megváltozott; han har ~t sig till sin fördel (ő) előnyére változott meg ändring-en, -ar 1. (meg)változtatás; változás; en ~ till det bättre kedvező változás, [vminek a] jobbrafordulása 2. (ruha)alakítás, átalakítás; módosítás, javítás, helyesbítés; ~ av kläder ruhaalakítás ändringsförslag -et, ~ módosító javaslat

v. indítvány ändjstation -en, -er végállomás, fejállomás -tarm -en, -ar végbél -vända -vände, -vänt megfordít; felfordít, -forgat

ändå adv 1. mégis, mindazonáltal, mindamellett; úgyis; (tagadó mondatban) mégsem; úgysem; jag kommer ~ mégis (v. annak ellenére) (el)megyek; så kom du ~l hát inégis(csak) eljöttél!; det är ~ något ez [már] mégiscsak valami; jag har ~ så mycket att göra [már] úgyis sok dolgom van; och ~ är ni icke belåten és maga még sincs megelégedve 2. (comp mellett) még; ~ större még nagyobb 3. (óhajtó mondatban) bár(csak), csak; om dth ~ vore här! bárcsak itt lennél! äng -en, -ar rét, kaszáló ängd -en, -er költ: táj, vidék ängel -n, änglar angyal; det gick en ~ genom rummet o (hirtelen) mindenki elhallgatott, néma csend lett (a szobában)

ängla|ansikte -t, -n angyalarc -god -gältänglakör

angyali jó(ságú) -kör -en, -er angyalok kara -lik -t angyali, angyalszerű; ~t tålamod angyali türelem -makerska -n, -or o angyalcsináló (nő) ängsblomma -n, -or réti virág ängsla I. vt aggaszt, nyugtalanít, kínoz; tanken ~de mig nyugtalanított a gondolat II. ~ sig aggódik, aggodalmaskodik, nyugtalankodik; fél; ~ sig för ngn aggódik vkiért, félt vkit; fél vki-től; ~ sig över ngt aggódik vmiért (v. vmi miatt); nyugtalankodik v. gyötrődik vmi miatt ängslan

= (en) aggódás, aggodalom (för -ért); félelem (inför v. för -tői); szorongás

-ängslas ängslades, ängslats ängsla IL; ~ (infför ngt aggodalmaskodik v. aggódik v. nyugtalankodik vmi miatt; fél vmitől ängslig -t 1. aggódó, aggodalmaskodó, nyugtalan (över ngt vvmi miatt); aggasztó, nyugtalanító; en ~ mor aggódó anya; ~ noggrannhet kínos pontosság; ~a nyheter aggasztó v. riasztó hírek; bli ~ kezd aggódni, félelem fogja el, megrémül; aggódik, nyugtalankodik; han blev ~ däröver nyugtalan lett emiatt; göra ngn ~ aggaszt v. megrémít v. megijeszt v. nyugtalanít vkit; var inte ne aggódj(on)!, ne fél(jen)!, csak semmi félelem!; jag är ~ för hans framtid aggódom a jövőjéért; vara ~ förföljderna fél v. retteg a következményektől; han är ~ f ör sitt liv félti az életét, az életéért retteg 2. félénk, félős, ijedős; han är ej ~ av sig nem félénk természet(ű) 3. aggályos, kockázatos; försöket ser ~t ut a kísérlet aggályosnak látszik -het -en 1. aggodalmaskodás, nyugtalanság 2. félénkség 3. o aggályosság, kockázatosság ängs|mark -en, -er rétség, rét -nejlika -n, -or nov: mezei szegfű -syra. -n nov: mezei sóska -ull -en nov: hüvelyes gyapjúsás

änka -n, -or özvegy (asszony); ~ efter en Idkare (egy) orvos özvegye; bli ~ megözvegyül, özvegységre jut änke|dok -et, = özvegyi fátyol -drottning [-o-] -en, -ar özvegy királyné, király özvegye; anyakirályné -dräkt -en, -er özvegyi (gyász)ruha -frw -n, -ar özvegyasszony -leken játék „utolsó pár előre

(fuss)" -man -mannen, -män özvegy (-ember) - och pupillkassa -n rég: (közalkalmazotti) özvegyi és gyámpénztár -pension [-pan*-] -en, -er özvegyi nyugdíj v. járadék; vö. pension 1. -stånd -et özvegyi állapot, özvegység -stöt -en: o få ~en (véletlenül) beüti a könyökét [vmibe] -säte -t, -n rég: előkelő özvegy(asszony) rezidenciája, özvegyi lakosztály -år -et, = özvegyi gyászév

änkling -en, -ar özvegy(ember); vö.. änka änne -t, -n (rég, költ) homlok ännu adv még, még mindig; már; icke v. inte ~ még nem; inte ~ på länge még sokáig nem; egyáltalán nem, még korántsem; ~ en gång még egyszer; ~ i dag még ma; ~ så länge egyelőre, még egy kis ideig; ~ tidigare még korábbi v. korábban; sitter du här ~ ? még mindig itt ülsz?; är han här még itt van?; har du ätit ~? ettél már? änskönt conf ámbár, noha, jóllehet änterhake -n, -ar hajó: (kapó)csáklya äntligen adv 1. végre, végül is; ~ var arbetet klart végre elkészült a munka 2. o okvetlenül, feltétlenül, mindenképpen; du måste ~ komma neked feltétlenül v. okvetlenül jönnöd kell; om du ~ vill veta det ha mindenképpen v. mindenáron tudni akarod; att du ~ inte glömmer det nehogy valamiképp elfelejtsd äntra vt, vi 1. rég megcsáklyáz, megrohan (hajót) 2. (fel)mászik, (fel)kúszik (ngt vmire) äntring -en, -ar 1. rég megcsáklyázás, megrohanás (hajóé) 2. (fel)mászás, (fel)kúszás äppel|blomma -n, -or,. almavirág -grå -grått apelgrå -kaka -n, -or almás lepény v. pite -kart -en, -ar v. = éretlen alma -kärna -n, -or almamag -mos -et almapép, -püré, -kompót; reszelt alma -munk -en, -ar bundás alma, alma bundában -skal -et, == almahéj -skrott -en, -ar almacsutka -träd -et, = almafa -tårta -n, -or almatorta, almás torta -vin -et, -er (szesztartalmú) almabor

äpple -t, -n alma; átv: ~t faller icke långt

från trädet az alma nem esik messze

a fájátóläppleblomma

974

äpple |blomma -n, -or (és más összet) äppelblomma (és más összet)

är1 vara1

är2 1. arckifejezés; (büszke) magatartás v. megjelenés 2. div [-[nagyvilági]-] {+[nagyvi- lági]+} légkör 3. ritk dallam, melódia, dal

ära11. s: -n 1. becsület; (női) tisztesség, erény; megtiszteltetés, megbecsülés, tisztelet; becsületesség; dicsőség; en ~ns man, en man av ~ becsületes férfi, tiszteletre méltó ember; det år en stor ~ för mig att nagy megtiszteltetés számomra hogy; det går hans ~ för när ez [már] a becsületébe vág; gör mig ~n av ett besök tiszteljen meg (engem) látogatásával; gór oss den ~n att komma tiszteljen meg bennünket azzal hogy eljön; Herr och Fru X ha äran att inbjuda X úr és neje tisztelettel meghívja; jag har den ~n (att gratulera) legyen szabad jókívánságaimat kifejeznem, szívből gratulálok; Isten éltesse sokáig (születésnapi sze-rencsekívánat); räkna ngt som en ~

megtiszteltetésnek v. szerencsének tart vmit; sätta en v. sin ~ i att becsületbeli kötelességének (v. dicsőségnek) tartja hogy, presztízskérdést csinál abból hogy; vinna ~ megbecsülést v. becsületet szerez; hålla i ~ tiszteletben v. becsben tart, megbecsül; stupa på ~ns fält elesik a becsület mezején; bortom all ~ och redlighet isten háta mögött; för ~ns skull becsületből, a tisztesség kedvéért; i all ~ sértő szándék nélkül, o tisztességgel legyen mondva; med ~ tiszteletteljesen, tisztelettel; på v. vid min ~ becsületemre, (becsület)szavamra; dagen till ~ a v. e nap tiszteletére; till ngns ~ vkinek a tiszteletére; vi har givit en middag till hans ~ (est)ebédet adtunk a tiszteletére; till Guds ~ Isten dicsőségére 2. o átv: ett ~ns fä nagy marha, szarvasmarha II. vt tisztel, tiszteletben tart, (nagyra) becsül; ~(s)densom ~s bör tisztesség v. tisztelet adassék mindenkinek akit illet

ära2 -n, -or era

ärad tisztelt, tiszteletben tartott; (nagyra) becsült; ~e församling! (igen tisztelt) hölgyeim és uraim í; ~e herr professor! tisztelt professzor úr!; högt

~ mélyen tisztelt; ker: Edert (brev) av den......-n kelt nagybecsű levele

ärbar -t tisztességes, tisztes; tiszta erkölcsű, erényes; en ~ vandel tisztességes v. erényes életmód -het -en tisztesség; erényesség; i all ~ sértő szándék nélkül, o tisztességgel legyen mondva

äre|betygelse -n, -r, -bevisning -en, -ar tiszteletadás, tisztelet(nyilvánítás), tisztelgés -girig -t becsvágyó, nagyratörő, nagyravágyó -girighet -en becsvágy, ambíció -kränka -kränkte, -kränkt (becsületében) (meg)sért -kränkande becsületsértő, becsületbe vágó -kränkning -en, -ar becsületsértés -lysten -lystet äregirig -lystnad -en äregirighet -lös -t becstelen, tisztességtelen, aljas -löshet -en becstelenség, aljasság -minne -t, -n (dicsőítő) emlékbeszéd (över ngn vki felett), megemlékezés

ärende -t, -n 1. ügy, dolog; megbízás; kérelem; utrikes ~n külügyek; löpande ~n folyó ügyek; framföra sitt ~ előadja ügyét v. kérelmét; framföra ett ~ till ngn üzenetet átad vkinek, megbízatását teljesíti; göra sig ~ med ngt előhozakodik vmivel; ha (ett) ~ till ngn dolga v. elintéznivalója van vki-nél, kérelme van vkihez; vad har ni för mi járatban van?, mi a kívánsága? 2. elintéznivaló; bevásárlás, kommissió; o út; gå v. springa ~n dolga után jár v, futkos, ügyeket intéz; kifutó(ként dolgozik); gå ~n åt v. för ngn vkinek az ügyeit intézi, bevásárol v. kommissió-zik vkinek; gå ngns ~n vkinek az ügyeiben eljár, vkinek az ügyeit intézi; jag har ett ~ i Stockholm elintéznivalóm v. dolgom van Stockholmban; jag har några ~n kvar van [még] néhány elintéznivalóm v. kommissióm v. utam; uträtta ett ~ (egy) ügyet elintéz (åt ngn vkinek); (egy) bevásárlást v. kommissiót elintéz, megbízást teljesít; skicka ngn i v. på ett ~ kiküld vkit egy dolog elintézésére; vara ute i olovliga ~n tilos utakon jár (átv); med o förrättat ~ dolgavégezetlenül

ärenpris -en nov: (orvosi) veronika

äre|port -en, -ar diadalkapu, diadalív -rörig -t becsületbe vágó, (becsület-)ärestod

sértő, rágalmazó; ~ beskyllning rágalom -stod -en, -er emlékmű, szobor fvkinek a tiszteletére) -ställe -t, -n magas tisztség, tiszteletbeli állás v. hivatal -tecken -tecknet, kitüntető jelvény, díszjelvény -varv -et, = sp tiszteletkor (verseny után) -vördig -1 tiszteletre méltó; prot nagytiszteletű, főtiszteletű; katol főtisztelendő ärftlig -t örökölhető; öröklődő, örökletes; örökölt, öröklött; tört örökös; ~ belastning terheltség; en ~ sjukdom öröklődő v. örökölt betegség -het -en biol: öröklődés, (át)öröklés, örökölhetőség

ärftlighetslära -n örökléstan, genetika årg -en rézrozsda, (réz)patina, grünspan ärga'vi: ~ (ifrån sig) bevonódik rézrozsdával, patinásodik; rézízű lesz; ~ sig ärgas argas ärgades, argats rézrozsdát kap,

megzöldül, patinásodik ärggrön -t rézrozsdaszínű, rézrozsdazöld ärgig -t rézrozsdás, patinás, grtinspanos ärii -(e)n, *ar rég: tűzhely äring -en rég: (évi) termés, aratás ärke|biskop [-o-] -en, -ar érsek; vö. biskop és összet -biskoplig [-o-] -1 érseki -biskopsdöme [-o-] -t, -n érsekség (területe) -bov -en, -ar cégéres gazember, fő

csirkefogó -dum -t o (rém) ostoba, tökkelütött, buta mint a tök -fiende -n, -r esküdt v. ősi ellenség, fő ellenség -hertig -en, -ar tört: (osztrák) főherceg -nöt -et, = átv o nagy marha, címeres ökör; ditt ~ / te hatökör I -reaktionär -t erősen reakciós, fő-fő reakciós, ős-reakciós -skälm -en, -ar nagy kópé v. selma, fő kópé v. csibész -stift -et, = érseki egyházmegye, érsekség (S: az uppsalai) -ängel -n, -änglar arkangyal ärla -n, -or áll: barázdabillegető ärlig -t 1. becsületes, tisztességes; ha ~a avsikter tisztességes szándékai vannak 2. őszinte, egyenes ärligen adv ärligt ärlighet -en 1. becsületesség, tisztesség; ~ Varar längst legjobb az egyenes út 2. őszinteség; i ~ens namn őszintén szólva

ärligt adv 1. becsületesen, tisztességesen; det har du ~ förtjänat ezt becsülettel

megszolgáltad 2. őszintén, egyenesen;

jóhiszeműen; ~ sagt őszintén szólva

ärm -en, -ar ruha ujja, (ruha)ujj; átv: skaka ngt ur *<en kiráz vmit az ujjából (v. a kisujjából) -bräda -n, -or ujjafa, ujjavasaiófa -foder -fodret, — ujja-bélés (ruháé) -hål -et, = karly'uk, karkivágás, karöltő (ruhán) -hållare -n, = ingujjtartó gumiszaiag -lapp -en, -ar izzlap -linning -en, -ar kézelő, marizsetta -lös -t ujjatlan (ruhadarab) ärna ämna; ~ sig ämna sig äro|full -t dicsőséges, dicső; ett ~t fälttåg dicsőséges v. diadalmas hadjárat -rik -t 1. dicső(séges) 2. sok dicsőséget szerzett (harcos) ärr -et, = sebhely, heg(edés), forradás;

kardvágás hege ärra: ~ (sig) (be)heged, beforr(ad) (seb); hegesedik, heggel gyógyul; forradást v. heget hagy ärras ärrades, ärrats ärra (sig) ärrbildning -en, -ar hegképződés; (be-)

hegedés, (be)forradás, heg(esedés) ärrig -t sebhelyes, forradásos, heges; en ~ krigare sebhelyekkel borított (v. összeszabdalt arcú) harcos ärt -en, -er, -ärta -n, -or nov: borsó; gröna ~er zöldborsó; ~er v. ärtor och fläsk (sárga)borsóleves (benne főtt) szalonnával ärt|balja -n, -or borsóhüvely -buske -n, -ar (nov): sibirisk ~ borsófa, sárga akác -formig [-o-] -t borsó alakú -halm -en borsószalma, száraz borsószár -skida -n,. -or borsóhüvely ärtskocka -n,-or nov: 1. jordärtskocka

2. kronärtskocka ärt|soppa [-o-] -n, -or (sárga)borsóleves -växt -en, -er hüvelyes (növény v. vetemény) ärva ärvde, ärvt (vt, vi) örököl; ~ ngn örököl vkitől; ~ ngt av v. efter ngn örököl vmit vkitől (v. vki után); har du fått **? örököltél?; átv o megütötted a főnyereményt? ärvd ärvt öröklött, örökölt; ~a anlag öröklött v. öröklődő készség v. képesség-

ärvdabalk -en örökösödési v. öröklési jog äsch interj ugyan!, ól; det var väl ingenting/ ugyan, szóra sem érdemes (v. bagatell az egész)-! äska vt (rég v. hiv) kér,Jcførén, követel;

<— -ljud csendreHfotJ "szót^kér

äsping -en, -ar 1. (fiatal) nősté&ywipesaäss

2. tört (nagyobb) hajócsónak; kat naszád

äss -et, = 1. kártya ász, disznó 2. egypontos dominó ill. (játék)kocka ässe s indecl: vara i sitt ~ elemében van äss ja [Vsa] -n, -or (nyílt) kovácstűzhely äta åt, ätit I. vi, vt eszik; étkezik; megeszik; zabál (állat ill. o ember); rág; jag höll på att ~ javában v. éppen ettem; ~ enkelt egyszerűen étkezik, egyszerű koszton él; ~ glupskt mohón eszik, fal; ~ frukost reggelizik; ~ kvällsmat vacsorázik (S: késő este); ~ middag (est)ebédet eszik, ebédel (S: 17—18 óra tájban); ~ ute házon kívül (v. vendéglőben) étkezik; har du något att ~ van valami ennivalód?; ~ på ett stycke bröd egy darab kenyeret eszeget; råttan äter ett hål i ngt az egér lyukat rág vmibe II. ~ sig mätt jóllakik; teleeszi v. o telezabálja magát; ~ sig sjuk betegre eszi magát; ~ ihjäl sig halálra eszi ill. o zabálja magát; vö. még III. III. (hgs igek:) ~ sig igenom át- v. keresztülrágja magát; átfúrja magát (féreg); átvergődik (ngt vmin); ~ sig in beleeszi v. belerágja magát; befúródik, behatol (pl. szilánk); átv befurakodik (i ngt vmibe); ~ med [vkivel] együtt eszik v. étkezik; vill du ~ med ? velünk eszel v. tartasz?; ~ sönder szétrág; ~ upp föleszik, elfogyaszt; felfal, o fel-

v. megzabál; átv fölemészt; omkostnaderna äter upp förtjänsten a költségek fölemésztik a hasznot; átv: det ska(ll) han få ~ upp ezt még visszakapja tőlem, ezért még megfizetek neki, ennek még megissza a levét; barnet är så sött att man kan ~ upp det a gyerkek ennivalóan szép v. édes; ~ upp sig kigömbölyödik (jó táplálkozástól), meghízik; ~ ur mindent megeszik v. felfal v. o megzabál; ~ ut kiszorít, kiüt a nyeregből; ~ ut ngn ur ett företag (egy) vállalattól kitúr vkit ätbar -t (meg)ehető, fogyasztható ätdags adv: det är ~ itt az evés ideje,

ideje enni ätlig -t ehető, táplálkozásra alkalmas ätning -en, -ar evés, étkezés; o zabálás ätt -en, -er nemzetség, nem, család (nemesi, fejedelmi); (királyi) ház, dinasztia; av god ~ jó házból v. család-

ból való; av hög ~ előkelő családból való

ättartavla -n, -or nemzetségtábla, -fa; családfa

ättelfader -fadern, -fäder ősapa, ős (nemzetségé) -hög -en, -ar, -kulle -n, -ar (ős- v. ókori) sírdomb, dombtemető; kunhalom, kurgán -led -en v. -et, -er v. = ättled -lägg -en, -ar ättling -moder -n, -mödrar ősanya (nemzetségé) -stupa -n, -or meredek szikla, szakadék, meredély; rég öngyilkosok sziklája; han kastade sig ned för ~n a szakadékba vetette magát, leugrott a (meredek) szikláról (agg, aki nem akart családjának terhére lenni) ättika -n ecet

ättik(s)gurka -n, -or ecetes uborka ättiksprit -en eceteszencia (12—14 %-os ecetsav)

ättik(s)|sill -en, -ar ecetes hering ättik|sur -t savanyú mint az ecet, ecetes; átv savanyú (arc) -syra -n vegy: ecetsav -sås -en, -er ecetes mártás v. szósz ättled -en v. -et, -er v. — nemzedék, generáció

ättling -en, -ar sarj(adék), ivadék, leszármazott (híres családé) ätt|längd -en, -er nemzetségi lajstrom v. táblázat, nemzetségfa -stolt [-o-] őseire büszke -stor -t rég: előkelő származású, híres családból való även adv is, szintén; még... is; ~ jag én is v. szintén; det är ~ min tanke ez az én gondolatom is; ~ om még ha.. . is, még akkor is ha; ~ om du har gjort det még ha (v. ha mindjárt) te tetted is; ~ om det skulle lyckas még ha sikerülne is; icke blott... utan ~ nemcsak ... hanem ... is -ledes adv szintúgy, éppúgy, ugyancsak, hasonlóképpen -som [-0-] conj éppúgy v. csakúgy mint, valamint -så adv ugyanúgy, ugyancsak, szintúgy, szintén

äventyr -et, = 1. kaland; han råkade ut fór allehanda ~ különféle kalandokba keveredett, mindenféle kalandban voit része; gå ut på ~ kalandozni megy, kalandokra indul 2. kalandos v. kockázatos v. merész vállalkozás 3. kockázat, veszély; vid ~ av ngt vminek a kockáztatásával; vid ~ av böter pénzbírság terhe alatt; vid ~ att brytaäventyra

nacken av sig kockáztatva hogy nyakát töri 4. till esetleg, netalán, véletlenül

äventyra vt kockáztat, kockára tesz,

veszélynek tesz ki, veszélyeztet äventyrare -n, = kalandor äventyrar|liv -et kalandorélet -natur -en

kalandort'ermészet äventyrerska -n, -or kalandornő äventyrlig -t 1. kalandos, veszélyes, kockázatos; en ~ färd kalandos út v. utazás 2. kalandos természetű, kalandortermészetű -het -en, -er 1. kalandosság, veszélyesség, kockázatosság 2. kalandos v. veszélyes vállalkozás, kaland äventyrs|bok -en, -böcker kalandokról

szóló könyv -film -en, -er kalandfilm -lusta -n kalandvágy -lysten -lystet kalandvágyó -politik -en kalandorpolitika -roman -en, -er kalandregény ävja -n iszap(lerakódás) ävje|botten [-o-] -bottnen v. =, -bottnar

iszaposodó v. iszapos fenék ävjig -t iszaposodó, iszapos ävlan = (en), ävlan de -t törékvés, (lázas) igyekezet, erőlködés, küszködés; hajsza; människors ~ emberek küszködése; världens ~ a világ zaja, az élet forgataga

ävlas avlades, avlats törekszik (efter ngt vmire), töri magát, erőlködik, küszködik; ~ efter ära dicsőségre tör äxing -en, -ar (nov) vö. hundäxing

ö ön, öar sziget; den gröna ön a zöld sziget,

Írország -bo -n, -r szigetlakó öda ödde, ött: ~ (bort) (el)fecsérel, (elpazarol, (el)tékozol; vö. ödsla; ~ tid och pengar på ngt pénzt és időt veszteget vmire öde1 -t, -n sors, végzet; véletlen; viszontagság; ett oblitt ~ balszerencse, balsors; ont ~ rossz sors, balsors; mitt onda ~ balsorsom, végzetem; ~ts gudinnor a sors istennői, Párkák; ~ts ironi a sors iróniája; en ~ts lek a véletlen játéka; en ~ts skickelse a sors rendelése v. végzése; ~ts slag a sors csapása, sorscsapás; livets skiftande. ~n az élet viszontagságai; dela ngns ~ osztozik vkinek a sorsában; förena sina ~n med ngn sorsát hozzáköti vkihez, házasságot köt vkivel; ta sitt ~ i egna händer maga veszi kezébe sorsa irányítását; ingen undgår sitt ~ senki sem kerül(het)i el sorsát; efter många ~n sok viszontagság után; finna sig i sitt ~ beletörődik (a) sorsába; lämna ngn åt hans ~ sorsára hagy vkit öde2 adj indecl kietlen, puszta, sivár; magányos, elhagy(at)ott; lakatlan, néptelen; parlagon heverő; huset står ~ a ház üresen áll (v. lakatlan); ligga ~ parlagon hever, nem művelik (földet); átv kihalt, néptelen; gatorna låg ~ az utcák kihaltak voltak; biblia: jorden 'var ~ och tom a föld kietlen és puszta vala v. voit -by -ti, -ar elhagyatott (v. lakatlanná vált) v. elnéptelenedett falu -bygd -en, -er kietlen v. lakatlan vidék, puszta táj -gård -en, rar elhagyott gazdaság v. tanya -kyrka -77, -or elhagyott (régi) templom, templomrom -lägga -lade, -lagt 1. elpusztít, feldúl; lerombol, romba dönt; lakatlanná tesz, elnéptelenít 2. átv halomra dönt, meghiúsít; ~ ngns planer halomra dönti (v. keresztülhúzza) vkinek a terveit -läggelse -n, -r 1. (el-) pusztítás, dúlás; rombolás; elnéptele-

nítés; pusztulás; elnéptelenedés 2. átv halomra döntés, keresztülhúzás, meghiúsítás; halomra dőlés, meghiúsulás ödem -et, — orv vizenyő, ödéma ödemark -en, -er pusztaság, lakatlan

vidék, sivatag, vadon ödematös -t orv: vizenyős, ödémás ödes|bestämd -bestämt sorsszerű, elkerülhetetlen -diger -1 végzetes, vészterhes, vészt hozó, súlyos következményekkel járó; en ~ stund sorsdöntő pillanat v, óra -gemenskap -en sorsközösség -gudinna -n, -or mit: a sors istennője, Párka -timma -n, -r sorsdöntő óra ödla -n, -or gyík ödleskinn -et, = gyíkbőr ödmjuk -t alázatos; túl szerény; engedelmes; tiszteletteljes; (jag) tackar ~ast alázatos v. hálás tisztelettel köszönöm; rég: Eder ~e v. ~aste tjänare alázatos v. legalázatosabb szolgája (levélzáradék) ödmjuka vt meg- v. lealáz, lealacsonyít; ~ sig meg- v. lealázkodik, megalázza v. lealacsonyítja magát (fór v. inför ngn vki előtt) ödmjukhet -en alázat(osság); engedelmesség; i all ~ mély alázattal, nagyon alázatosan v. szerényen ödmjukligen adv rég alázatosan; alázatos

v. mély tisztelettel ödsla vi, vt pazarol, pocsékol, fecsérel, tékozol {med ngt vmit); vö. öda; ~ med pengarna szórja a pénzt, pazarol; — hgs igek: bort elpazarol, elpocsékol, elfecsérel, eltékozol ödslig -t kietlen, puszta, sivár, kopár; magányos, elhagy(at)ott; en ~ plats kietlen v. barátságtalan hely -het -en kietlenség, sivárság, kopárság; elhagyatottság öfolk [-o-] -et szigetlakók; szigetlakó nép

öga -t, ögon [-o-] 1. szem; blå ögon kék szem(ek); ett blått ~ véraláfutásos (v. kékre dagadt) v. o monoklis szem; kék folt (szem körül) (ütéstől);ögla

979

Ögonblick

han fick ett blått ~ szemen vágták, O monoklit kapott (verekedésnél); ge ngn ett blått ~ szemen vág vkit, o monoklit àd vkinek; fä upp ögonen för ngt kezd megérteni v. belátni vmit; hon har fått upp ögonen för det [már] felnyílt a szeme, most már megérti (v. tisztán látja) azt; jag fick ögonen på det (az) a szemembe ötlött (v. feltűnt nekem); ge ngn ögon, flörta med ögonen szemez vkivef; gråta ögonen ur sig kisírja a szemét; göra stora ögon nagyot néz, nagy szem(ek)et mereszt; (el)csodálkozik; du kommer att göra stora ögon csodálkozni fogsz; ha ~ för ngt van érzéke v. szeme vmihez, tud értékelni vmit; hon har inte ögon för något annat än barnet kizárólag a gyer-(m)ekkel törődik; átv: ha ögonen med sig nyitva* van a szeme, kinyitja (v. nyitva tartja) a szemét; ha ett gott ~ till ngn v. ngt szemet vetett vkire v. vmire, megkívánt vkit v. vmit; ha ett vaksamt ~ på ngn éberen szemmel tart vkit, rajta van a szeme vkiri, o (alaposan) a körmére néz vkinek; hålla ögonen öppna nyitva tartja a szemét, mindenre figyel; hålla ögonen på ngn szemmel tart v. kísér vkit; kasta ett ~ på ngn futó pillantást vet vkire, (időnként) ránéz vkire (v. megnéz vkit); kasta sina Ögon på ngt szemet vet vmire, kezd érdeklődni vmi

iránt; skämmas ögonen ur sig kisül a szeme (szégyenében); átv: såra ~t sérti v. bántja a szemet; inte kunna, ta ögonen från ngn nem tudja levenni a szemét vkiről; titta ögonen ur sig (majd) kinézi a szemét; inte tro sina ögon nem hisz a (saját) szemének; vända bort ögonen från ngn elfordítja tekintetét (v. leveszi a szemét) vkiről; se med stora ögon kerekre nyílt szemmel néz; öppna ögónen på ngn (v. ngns ögon) felnyitja vkinek" a szemét, felvilágosít vkit; ~ för ~ szemet szemért; mitt för ngns ögon vkinek a szeme (v. az orra) előtt, vkinek a szeme láttára; ha ngt för ögonen a szeme előtt van vmi; átv szem előtt tart vmit, tekintettel van (v.. gondol) vmire; ha ett mål för ógorien egy cél lebeg a szeme előtt, (egy) célt tűzött maga elé; i folks ögon az emberek

62*

szemében; átv; falta i ögonen szembeötlik, -tűnik, -szökik; jag har fått någonting i ~t a szemembe ment; v. esett valami; det gör ont i ögonen på honom fáj a szeme; se döden i ögonen szembenéz a halállal; se ngn rakt i ögonen a szemébe, néz vkinek; átv: sticka ngn i ögonen szemet szúr (v. szemébe ötlik) vkinek; inför allas ögon mindenki szeme láttára> nyíltan;-nyilvánosan; komma inför ngns ögon ykinek a szeme elé kerül; kom ej mer inför mina ögonI ne kerülj (ön) többé á szemem elé!; med blotta ~t puszta szemmel; se ngt med andras ögon másnak a szemével (v. szemüvegén keresztül) néz vmit; mellan fyra ögönnégyszemközt; stå ~ mot ~ mot ngn szemtől szemben áll vkivel; det var nära ~tl majdnem baj történt!, (csak) egy hajszálon múlott!; hon kan inte sepá ena ~t fél szemére nem lát 2. o ögon pápaszem, okuláré, szemüveg 3. pont (játékkockán); jel, jegy (kártyán) 4. rügy, csíra(szem) (burgonyán, növényen) 5. lyuk, fok(tűé); nyílás (ma-lomkövön); lyuk, nyélnek való nyílás (szerszámon) 6. hajóhurok, (csat)szem (kötélen)

ögla -n, -or 1. hurok; csomó; stå ~ på syträden csomót v. hurkot köt ti cérnára 2. karika, fogantyú, fül [(fémből) 3. fűzőkarika, fűzőszem, ringli

ögna I. vi, vt 1. ~ i ngt belenéz v. o belekukkant (v. egy pillantást vet) vmibe 2. figyelmesen (meg)néz, szemügyre vesz II. (hgs igek:) ~ igenom átfut (szemmel), átlapoz; ~ igenom, ett brev átfut egy levelet

ögon [avdelning [-o-] -en, -ar szemosztály, szemészet (kórházban) -bad -et, szemfürdő;. szemöblítés(hez használt csésze)

ögonblick [-o-] -et, — pillanat, szempillantás; ett ~! egy pillanat!, egy pillanatnyi türelmet!, rögtön!; har ni tid ett ~ ? van egy pillanatnyi ideje?; det var ett ~s verk (az) egy pillanat műve voit; hon kan kommá vilket ~ som helst bármely pillanatban jöhet (v. itt lehet); hon har sina ljusa ** (időnként) vannak világos pillanatai; vänta ett ~ / várj(on) egy pillanatig v. percig!; låta ^et gå förbi elszalasztjaögonblicklig

980

öken

az alkalmat; från första ~et az első pillanattól fogva; för ~et pillanatnyilag, e(bben a) pillanatban, egyelőre; det trodde jag inte (för) ett ~ azt egy pillanatig sem hittem; i ett ~ egy szempillantás v. pillanat alatt; i det avgörande ~et a döntő pillanatban; i ett obevakat ~ egy óvatlan pillanatban; i samma ~ som (ugyan-) abban a pillanatban amikor; i sista ~et az utolsó pillanatban v. percben; om ett ~ egy pillanat múlva, rögtön, tüstént; pá ~et rögtön, nyomban, tüstént, egy pillanat alatt v. múlva; jag är tillbaka på ~et rögtön (vissza-) jövök

ögonblicklig [-o-] -1 azonnali, rögtöni, hirtelen (bekövetkező); pillanatnyi

ögonblickligen [*o-] adv azonnal, rögtön, nyomban, hirtelen, egy pillahat alatt

ögonblicks|bild [-o-] -en, -er, -fotografi

-(e)t v. -(e)n, -erfoto: pillanatfelvétel

ögon|botten [-o- .. -o-] -bottnen v. =, -bottnar szemfenék -bryn -et, = szemöldök; rynka ~en åt ngn haragosan néz vkire; vö. rynka IL; med höjda ~ felhúzott szemöldökkel -droppar [-o-] plur szemcsöppek -frans -en, -ar szempilla -fägnad -en gyönyörűség a szemnek, szemet gyönyörködtető (v. kellemes) látvány; det var en ~ öröm voit nézni v. látni -färg -en, -er szem színe, szemszín -glob -en, -er szemgolyó -håla -n, -or szemüreg, szemgödör

-hår -et, — szempilla -kast -et, = pillantás, tekintet; ge ngn ~ pillantásokat vet vkire; vid första ~et az első pillantásra v. látásra -lock [-ó-] -et, = szemhéj ^läkare -n, = szemorvos, szemész -mått -et szemmérték; ha ett gott ~ jó a szemmértéke; efter ~ szemmérték szerint, szem(mérték)re -märke -t, -n iránypont, (szembetűnő) tájékozódási pont, fix pont -sikte -t: ta i ~ szemügyre vesz, megvizsgál, -néz; förlora ur ~ szem elől téveszt v. veszít -sjukdom -en, -ar szembetegség, szembaj -skenlig -t szemmel látható, nyilvánvaló -spegel -n, -speglar orv: szemtükör -språk -et szemek beszéde, szembeszéd -sten -en, -ar szembogár, szem(e) bogara; átv [vkinek a] szeme fénye; hon är min ~ ő az én

szemem fénye (v. csillagom); akta ngn v. ngt som sin ~ (úgy) vigyáz vkire v. vmire!mint a szeme fényére v. világára -tand -en, -tänder szemfog -tjänare -n, = szolgaiélek; talpnyaló v. képmutató (ember); hízelgő (ember) -tröst -en nov: (orvosi) szemvidítófű* -vita -n szemfehérje -vittne -t, -n szemtanú -vrå -n, -r v. -ar szemzug, -szöglet, szeme sarka v. szöglete; en tår i ~n (egy) könnycsepp a szeme sarkában

ögrupp -en, -er szigetcsoport ök -et, = málhás v. teherhordó ill igavonó állat; gebe, ló öka I. vt gyarapít, növel; (föl)emel, fokoz {till -re); (ki)bővít, (ki)szélesít; szaporít, sokasít; (meg)nagyobbít; ~ antalet növeli a (lét)számot; ~ bekymren szaporítja a gondokat; ~ exporten növeli v. fokozza a kivitelt; ~ farten fokozza a tempót; ~ hastigheten növeli v. fokozza a sebességet; ~ hyran (fel)eméli a lakbért; ~ sina kunskaper bővíti ismereteit; • öka IL öken öknen, öknar sivatag; puszta(ság);ökenartad

öknens skepp a íivatag hajója, a teve; átv: ropa i ötipen a pusztába kiált -artad sivatagszerű, sivatag jellegei; ökenartat område sivatagos terület -bo -n, -r sivataglakó (ember), sivatag v. oázis lakója -djur -et, = sivatagi állat -klimat -et, = sivatagi éghajlat -sand en sivatagi homok -vind -en, -ar sivatagi szél; számum -växt -en, -er sivatagi növény öklimat -et, — szigeti éghajlat, sziget

éghajlata öknamn -etf = gúnynév, csúfnév ökning -en, -ar gyarapítás, növelés; emelés, fokozás; szaporítás; nagyobbítás; gyarapodás, növekedés; emelkedés, fokozódás; szaporodás; nagyobbodás; vö. öka; ~ av hastigheten a sebesség növelése v. fokozása; ~ av hyrorna a lakbérek emelése, lakbéremelés ö|känd -känt hírhedt, rosszhírű, notórius; (általánosan) ismert; ismeretes (för ngt vmiről); han är ~ ismerik mint a rossz pénzt öl -et 1. sör) ett glas öl egy pohár sör; dricka öl sört iszik, sörözik 2. plur: = ... üveg ill: pohár sör; beställa in två ^ öl két üveg ilL pohár sört rendel Öland npr Öland (S: Götalandhoz tartozó sziget, történelmi táj) öl|bryggeri -(e)t, -er sörfőzde -butelj -en, -er söröspalack, -üveg -drickande I. adj sörivó II. s: -1 sörivás -fat -et, = söröshordó -flaska -n, -or .-»-ölbutelj -glas -et, = söröspohár -kafé -(e)t, -er sörmérés, söröző -krog -en, -ar sörház, söröző, kocsma -krus -et, = (nagy, fedeles) söröskorsó -sejdel -n, -sejdlar söröskorsó -sinne: ha dåligt ~ ittasan kötekedik, az italtól kötekedő és rosszkedvű lesz -stuga -n, -or söröző (-helyiség), sörház, kocsma -tunna -n, -or söröshordó -utkörare -n, — sörszállító gépkocsi sofőrje; söröskocsis öländsk -t ölandi

ölänning -en, -ar 1. ölandi (ember) 2.

ölandi póni ló Öm -t 1. fájó(s); érzékeny (för v. mot ngt vmire, vmivel szemben); hon är öm i fötterna fájós a lába, fáj(nak) a lába(i); átv: en öm punkt gyénge v. fájó pont; beröra ngns ömma punkt vkinek az elevenére tapint 2. finom; ha ett ömt skinn finom v. érzékeny bőre van; átv

érzékeny lelkű 3. gyöngéd, szeretetteljes; hysa ömma känslor för ngn gyengéd érzelmeket táplál vki iránt; vårda ngn ~t gyöngéden v. odaadóan ápol vkit -fotad: vara ~ fájós v. érzékeny lábú, lábfáj ós, fáj(nak) a lába(i) ömhet -en 1. fájósság; érzékenység (fór ngt vmire) 2. gyöngédség, odaadás, (gyöngéd) szeretet ömhetsbetygelse -n, -r gyöngédség jele;

becézgetés, dédelgetés öm|hjärtad lágyszívű, szeretetteljes, együttérző, gyöngéd -hjärtenhet -en Iágyszívűség, együttérzés, gyöngédség ömka i. vt szán, sajnál II. ~ sig över ngt kesereg v. sajnálkozik vmin; ~ sig över ngn szánakozik vkin, szán v. sajnál vkit, együttérez vkivel ömkan = (en) szánalom, sajnálat,

együttérzés ömkans| värd -värt szánalomra v. sajnálatra méltó, szánalmas, siralmas Ömklig -t szánalmas, siralmas, nyomorúságos; silány, rossz; vara i ett ~t tillstånd siralmas v. silány állapotban van; det är ~t att skåda rossz nézni, megesik rajta az ember szíve öm|kyla -kylde, -kylt (vt) fágyást szenved; ~ fötterna fágyást szenved a lábán v. lábain, lefagy a lába; ha ömkylda händera, keze(i) meg van(nak) fagyva

ömma vi 1. fáj; fájós, érzékeny; foten ~r fáj(ós) a lába; ~ för tryck nyomásra érzékeny 2. ~ för ngn szánakozik (v. megesik a szíve), vkin, sajnál vkit, együtt érez vkivel; ~ för ngt szivén visel vmit ömmande adj 1. fájó(s), érzékeny 2. szánalmat keltő, szánalomra méltó; ~ fali szomorú esetek; ~ omständigheter szánalmas v. siralmas körülmények ömsa o vált (pl. ruhát); ~ skjorta inget vált; ~ skinn vedlik;.átv megváltoztatja magatartását ömse adj mindkét; (p)å ~ håll v. sidor mindkét oldalon, mindkét részről -sidig -1 kétoldali, kölcsönös; till ~ fördel mindkét fél előnyére; ~ uppsägning kölcsönös felmondás (szerződésé); ~ överenskommelse kölcsönös megegyezés -sidigliet -en kölcsönösség -vis adv felváltva, váltakozva, sorjábanëmsinnad

Öm|sinnad, -sint gyöngéd, lágyszívű,

együttérző ömsinthet -en gyöngédség, lágyszívűség,

együttérzés ömsom [-o-] adv, con] váltakozva, felváltva; ~ ... ~___majd ... majd

..hol ... hol ...; ~ glad och ~ ledsen-hol vidám(,) hol szomorú; det är ~ o hol így van(,) hol úgy ömtålig -t l. érzékeny (för ngt vmire) (átv is); fájó(s); vara ~ för drag érzékeny a (íég)huzatra; vara ~ för köld nagyon érzékeny a hideggel szemben, rosszul bírja a hideget

2. törékeny, gyenge; romlandó; ~a varor törékeny áruk; ~ hälsa gyenge v. törékeny egészség; ha ~a lungor gyönge tüdejű; matvaror romlandó élelmiszerek; vara ~ fór förkylning hajlamos a meghűlésre 3. átv túl érzékeny, sértődékeny; kényes; ett <»t ärende kényes ügy; ~ om sin heder kényes a becsületére -het -en 1. érzékenység (átv is) 2. törékenység, gyengeség; [vminek a] romlandó volta

3. sértődékenység; kényes természet önska I. vt kíván, óhajt; kér; ~ ngn

lycklig resa szerencsés utat kíván ; vkinek; ~ ngn gott nytt år boldog új évet kíván vkinek; lämna mycket övrigt att ~ sok kívánnivalót hagy hátra, nem kielégítő; jag ~r att ni gör soni jag säger (meg)kívánom v. kérem hogy tegye meg amit mondok; ~ löneförhöjning béremelést ill. fizetésemelést kér; ~ ngn välkommen üdvözöl v. köszönt (v. szívesen fogad) vkit; han ~r gå nu most már menni szeretne v, akar; jag ~r tala med v. vid honom szeretnék beszélni vele; den ~de storleken a kívánt nagyság; vad mit óhajt?; (üzletben:)

mivel szolgálhatok?; något annat? óhajt még valamit?; (üzletben:) szolgálhatok még valamivel?, mi tetszik még?; stryk under det som ~s a megfelelő (szöveg) aláhúzandó (pl. kérdőíven); ~s hyra; ~s köpa kiadó lakás kerestetik; megvételre kerestetik (hirdetési rovatcímek újságban) II. ~ sig kíván (magának), szeretne; allt vad man kan ~ sig minden(,) amit csak az ember kívánhat (magának); jag ~r (mig) ingenting högre

än ... nincs hőbb vágyam mint .. semmit sem szeretnék jobban mint...; vad ~r du dig i julklapp ? mit szeretnél kapni karácsonyra? III. (hgs igek:) ~ sig bort elkívánkozik; ~ sig tillbaka visszakívánkozik önskáh = (en), plur: önskningar 1. kívánság, óhaj(tás); vágy; det är min ~ att az a kívánságom v. óhajom hogy; hysa en ~ kíván [vmit], vágyik [vmire]; uppfylla ngns ~ teljesíti vkinek a kívánságát; enligt ngns ~ vkinek a kívánsága v. óhajtása szerint; på hans ~ kívánságára 2. kérés; ~ om befrielse från sina förpliktelser (az) a kérés hogy mentesítsék kötelezettségei alól önske|barn, -et, = várva-várt gyermek (fiú, ha már leány van; vagy fordítva) ; plur fiú és leány -dröm -drömmen, -drömmar vágyálom -lista -n, -or kívánságlista, kérőlap -mål -et, = kívánság; megkívánt dolog; elérendő cél; szükséglet; igény; det är ett ~ att kívánatos (v. az a kívánság) hogy-program -programmet, = kívánsághangverseny (rádióban); a közönség kívánságai szerint összeállított műsor -sats -en, -er nyelv: óhajtó mondat -tänkande -t csodavárás; det är ~ / ez vágyálom 1 -väder -vädret eszményi idő(járás) (amelynél jobbat kívánni sem lehet) önsklig -t kívánatos; előnyös; det vore ~t att... kívánatos v. előnyös v. jó lenne...

önskning -en, -ar kívánság, óhajtás; önskan; vilifara ngns ~ar enged (v. eleget tesz) vki kívánságainak önskjvärd -värt kívánatos, kívánni való; icke ~ person nem kívánatos személy -värdhet -en kívánatosság öppen öppet nyílt (átv is), nyitott; (ki-) tárt; betöltetlen, szabad; őszinte; nyilvános; en ~ bok (ki)nyitott v. felütött könyv; öppet brev nyitott (v. le nem ragasztott) levél; nyílt levél; en ~ fråga nyitott v. eldöntetlen (v. függőben levő) kérdés; på öppna fältet a nyílt mezőn; på ~ gata nyílt utcán; ~ jord (fel)szántható föld, szántóföld; öppna sjön a nyílt tenger; ett öppet sår nyílt seb; kat: ~ stad nyílt város; en ~ stavelse nyílt szótag; ~ terräng nyílt v. szabad terep; ~ táv-
öppenhjärtig

lan nyilvános verseny; ~ vagn nyitott kocsi; öppet vatten jégmentes víz; en ~ vokal nyílt magánhangzó; museet är öppet från 10 till 16 a múzeum 10-től 16 óráig van nyitva; hans plats är ~ állása nincs betöltve; den öppna dörrens politik a nyitott ajtó politikája, szabadkereskedelmi politika; med öppna ärmar tárt karokkal, igen szívélyesen; ha ~ blick för ngt fogékony vmi iránt; hålla ögonen öppna nyitva tartja a szemét; lämna dörren ~ nyitva hagyja az ajtót (átv is); lämna frågan ~ nyitva v. függőben hagyja a kérdést; stå öppen ill. öppet för ngn nyitva áll .vki előtt v. számára; det står Er öppet (ez) önnek jogában v. szabadságában áll; vara ~ mot ngn őszinte vkivel v. vkihez; tala öppet nyíltan v. őszintén beszél -hét -en nyitottság; védtelenség; nyíltság; őszinteség

öppenhjärtig -1 nyíltszívű, őszinte, szókimondó -het -en nyíltszívűség, nyíltság, őszinteség

öppethållande -t nyitvatartás(i idő) (üzleteké)

öppna I. vt (ki)nyit, fel- v. megnyit; ki- v. feltár; felbont; ~ (en) affär üzletet (meg)nyit; ~ en bok könyvet ki- v. felnyit; ~ ett brev levelet felbont; ~ diskussionen megnyitja a vitát; <v dörren för ngn ajtót nyit (v. kinyitja az ajtót) vkinek; ~ sitt hjärta för ngn megnyitja szívét vki előtt; ~ kredit för ngn hitelt nyit v. folyósít vkinek; ~ en ny marknad új piacot szerez; ~ munnen kinyitja a száját (átv is); ~ ett paket csomagot felbont; ~ riksdagen megnyitja az országgyűlést; ~ utställningen megnyitja a kiállítást; ~ ögonen kinyitja szemét; ~ ögonen på ngn felnyitja vkinek a szemét, felvilágosít vkit; ~ ngt för trafik átad vmit a forgalomnak, megnyit vmit; dörren ~des av sig själv az ajtó magától kinyílt; ~s här! itt nyílik! (felirat dobozon); itt bontandó fel! (csomag) II. vi nyílik, nyit; kezd; affären ~r v. klockan nio az üzlet kilenc órakor nyit, az üzletet 9 órakor nyitják; börsen ~de fast i dag a tőzsde ma szilárdan nyitott III. ~ sig nyílik, ki- v. fel- v. megnyílik;

ki- v. feltárul; en avgrund ~de sig szakadék nyílt meg; blomman har ~t sig a virág kinyílt öppnande -t 1. öppning 1. 2. sjöfartens ~ a hajózás (újra) megindulása v. kezdete (tavasszal) öppning -en, -ar 1. (ki)nyitás; felnyitás; megnyitás; félbontás; vö. öppna L 2. nyílás, lyuk, száj; tisztás, nyiladék (erdőben) 3* sakk (meg)nyitás, kezdés 4. orv ürítés, székelés; széklet öppnings [högtidlighet -en, -er megnyitóünnepség, -ünnepély -tal -et, = megnyitó beszéd öra -t, öron [-o-] 1. fül; hallás; átv: dra öronen åt sig bajt szimatol, nyugtalanul hegyezi a fülét; han har (fint) ~ för musik jó zenei hallása (v. jó füle) van; hålla för öronen befogja a fülét; låna sitt ~ åt ngn meghallgat vkit, odafigyel vkire; sakna ~ nincs (zenei) hallása; sloka (med) öronen lógatja a fülét; knappt tro sina öron alig hisz a fülének;, jag är idel ~ csupa fül vagyok; ha en räv bakom ~t minden hájjal meg van kenve, ravasz róka; átv: inte vara torr bakom öronen még nem nőtt be a feje lágya, zöldfülű; som ett slag för ~t mint egy fejbe vágás v. kó-lintás; tala för döva öron süket füleknek beszél, falra borsót hány; det är att tala för döva öron ez csupán falra hányt borsó; det gick in genom det ena ~t och ut genom det andra egyik fülén be(ment), a másikon ki(jött); det susar i öronen på honom zúg a füle, fül-zúgása van; ta ngn i ~t fülön fog v. csíp vkit; viska ngt i ~t på ngn vkinek a fülébe súg vmit; átv megsúg vkinek vmit; döv på ena ~t egyik fülére süket; få på ~t kap egy nyaklevest; ge ngn (ett slag) på ~t ftiltövön vág vkit; han hör dåligt på det högra ~t a jobb fülére nagyot hall (v. rosszul hall); han vill ej lyssna på det ~t nem akarja meghallani, elengedi a füle mellett, hallani sem akar róla; komma till ngns öron vkinek a fülébe jut; vara kär v. förälskad i ngn upp över öronen fülig szerelmes vkibe; vara skuldsatt upp över öronen nyakig eladósodott (v. ül az adósságban) 2. fogantyú,

fül (pl. edényé)

Öre -t, -n v. (töszdm után:) — öre (a legkisebb pénzegység a skandináv országokban = 1/100 korona); inte värd ett ruttet v. rött ~ nem ér egy lyukas krajcárt sem, fabatkát sem ér; inte ha ett ~ nincs egy (lyukas) vasa sem; säga pá ~t fillérre (v. fillérnyi pontossággal) megmond; betala ngt till sista ~t at utolsó fillérig kifizet v. megfizet vmit; utan ett ~ (pá fickan) egy fillér nélkül, teljesen pénz nélkül, # üres zsebbel

Öresund npr Sund, Öresund (tengerszoros S és Dánia között) örfil -en, -ar pofon, nyakleves örfila (meg)pofoz, pofon üt; — hgs igek:

~ upp felpofoz örhänge -t, -n 1. fülbevaló; rég fülönfüggő 2. átv (kedvelt) sláger(melódia) örike -t, -n szigetország; det brittiska ~t

a brit szigetország Öring -en, -ar ->• laxöring örlig v. örlog [-o-] s rég (tengeri) háború v. harc

örlogs|bas [-o-] -en, -er haditengerészeti támaszpont, flottabázis -fartyg -et, =s= hadihajó -flagg -en, -flagga -n, -or haditengerészeti lobogó -flotta [-o-] -n, -or hadiflotta; svenska ~n a svéd haditengerészet -hamn -en, -ar hadikikötő -man -mannen, -män 1. hadihajó 2. haditengerész -station -en, -er haditengerészeti állomás(hely), flottatámaszpont -varv -et, = haditengerészeti hajógyár (és hajójavító üzem)

örn -en, -ar áll: sas -blick -en> -ar sastekintet -bo -(e)t, -n sasfészek örngott [-o-] -et, = (fej)párnahuzat,

párnahaj, vánkoshuzat örngotts|kudde [-o-J -n, -ar fejpárna, -vánkos (huzattal) -var -et, = örngott

örn|näsa -n, -or sasorr, hajlott orr

-unge -n, -ar sasfiók öron [bedövande [-o-] fülsiketítő -bikt -en, -er fülbegyón ás -clips -v örclips -gång -en,-ar orv: hallójárat, hangvezeték (fülben) -inflammation -en, -er fülgyulladás -lapp -en, -ar 1. fülvédő (hideg ellen) 2. fejtámla (karosszéken) -lappsfåtölj -en, -er fejtámlás karosszék -lidande -t, -n fülbaj -läkare -n, = fülszakorvos, fülész-

-lös -í fületlen; fül v. fogantyú nélküli; en ~ gryta fületlen fazék -mussla -n, -or fülkagyló -propp [-o-] -en, ar 1, fülzsírdugó 2, füldúgasz (zaj ellen) -sjukdom -ren, -ar fülbetegség, fülbaj -skydd -et, = 1, füldugasz (zaj ellen) 2. fülvédő (hideg ellen); ett par ~ egy pár fülvédő -susning -en, -ar fülzúgás -trumpet -en, -er orv; fülkürt; ~eri Eustach-kürt -vax -et örvax -vittne -t, -n fültanú -värk -en,-ar fülfájás ör|ring -en, -ar fülbevaló (karika) -snibb. -en, -ar fülcimpa -språng -et fülszaggatás

ört -en, -er (egynyári, lágyszárú) növény; fű

örtagård -en, -ar rég: kert

örtartad fűnemű, fűszerű, lágyszárú

örvax -et fülzsír

ösa öste, öst I. vt (ki)mereget, kimerít; önt; öntöz, locsol; átv merít; ~ en bát csónakból kimeregeti a vizet; ~ vatten över ngt vizet önt vmire; ~ en stek sültet öntöz (sütés közben) II. V/: det öser (ned) ömlik v. szakad az eső (mintha dézsából öntenék); ~nde regn szakadó v. zuhogó eső III. (hgs igek:) ~ bort kiönt; ~ i belemereget (A? £/vmibe); ^ pá ráönt; átv elhalmoz; ~ pá ngn arbete elhalmoz vkit munkával; ~ upp kimereget; ~ upp,soppan levest (merőkanállal) kimér v: tálal;

ur kimereget, kimerít, kiönt; ~ uf sig otidigheter csak úgy dőlnek belőle a durva szavak, ontja a szitkokat, szitkozódik; ~ ut kiönt; szór (pénzt) ~ végigönt, leönt [vmivel] ös[kar -et, = vízmerő lapát v. edény; hajó szapoly -regn -et, = szakadó v. zuhogó eső, felhőszakadás -regna vi ömlik v. szakad az eső (mintha dézsából öntenék), felhőszakadás van öst s indecl kelet (világtáj); vö. syd és söder (és összet); ~ nord ~ kelet-észak--kelet; öster; spänningen mellan ~ och väst a Kelét és Nyugat közötti feszültség; ~ om staden a várostól ^ keletre

Östafrika npr Kelet-Afrika östan I. s indecl (en) keleti szél II. adv "(ifrån) öster ifrån -vind -en, -ar keleti szél östasiatisk -t kelet-ázsiaiÖstasien

Östasien npr Kelet-Ázsia östblock [-o-] -et pol: keleti tömb öster I. si. indecl kelet (vildgtdj); i ~ keleten; mot v. åt ~ kelet felé, keletnek 2. ~n a Kelet, a keleti országok II. adv keletre; ~ om ngt vmitől keletre; ~ ifrån österifrån Österbotten npr Österbotten (észak-finnországi táj) öster|bottning [-o-] -en, -ar österbötteni v. pohjanmaai (ember), Österbotten v. Pohjanmaa lakója (Finnországban) -bottnisk [-o-] -t österbötteni, pohjanmaai

Östergötland npr Östergötland (S: göta-

landi történelmi táj ill. tartomány) Ssterifrån adv keletről, kelet felől; vö.

söderifrån (és más összet) österlandet pluri -landen a Kelet, (a) keleti ország(ok); i ~ Keleten, a keleti országokban öster|läge -t (és más összet) vö. söderläge (és más összet) -ländsk -t (nap)keleti -länning -en, -ar keleti ember Österrikare -n, = osztrák v. ausztriai %% (ember)

Österrike npr Ausztria österrikisk -t osztrák, ausztriai österrikiska -n 1. osztrák nyelv 2. plur:

-or osztrák v. ausztriai nő östersjö|fiske -i balti-tengeri halászát -hamn -en, -ar balti-tengeri kikötő Östersjön npr (a) Balti-tenger, (a)

Keleti-tenger österut adv kelet felé, keletnek, keletre; . keleten

Östeuropa npr Kelet-Európa öst|europeisk -t kelet-európai -front -en kat: keleti front (a két világháborúban); på v. vid ~en a keleti fronton -goter plär tört: keleti gótok -gräns -en, -er keleti határ-gőte -n, -ar östergötlandi (ember), Östergötland lakója (S) -götsk -1 östergötlandi (S) -kust -en, -er keleti (tenger)part (pl. S-é) östlig -t keleti; ~ vind keleti szél östra határozott adj keleti; ~ sidan [vminek a] keleti oldala; ~ stadsdelen a keleti városrész, a város keleti része; ~ Sverige Kelet-Svédország, Svédország keleti része öst|romersk -t tört: keletrómai; Östro-merska riket a keletrómai birodalom -sida -n, -or 1. [vminek a] keleti

oldala 2. pöl: ~n a Kelet, a keleti tömb -tysk -t keletnémet

Östtyskland npr (földr) Kelet-Németország

öva I. vt gyakoroltat, betanít, kiképez;, idomít (állatot); gyakorol (átv is), betanul; ~ ett musikstycke (egy) zeneszámot (be)gyakorol v. betanul; ~ kritik mot ngn megbírál vkit, bírálatot mond vkiről; ~ rättvisa igazságot szolgáltat; ~ väld erőszakot alkalmaz II. ~ sig gyakoroltja magát); ~ sig t att simma gyakorolja magát az úszás» ban, gyakorolja az úszást; ~ sig i att tala svenska gyakorolja magát a svéd beszédben v. társalgásban; ~ sig i tålamod gyakorolja magát a türelemben v. tűrésben; ~ sig på pianot zongorán gyakorol III. (hgs igék:) ~ in begyakoroltat, betanít; begyakorol, betanul; ~ upp gyakorol, tökéletesít; ~ upp minnet gyakorolja emlékezetét, fejleszti emlékezőtehetségét; ~ upp sig i ett språk tökéletesíti v. fejleszti nyelvtudását (egy nyelvben)

övad gyakorlott, betanított, kiképzett; idomított

över I. praep 1. (hely:) felett, fölött; fölé; át, keresztül; túl; -ön, -en, -ön; ~ och under jorden a föld felett és a föld alatt; broarna ~ Donau a Duna--hidak; vägen ~ berget a hegyen át Vezető út; ~ Wien Bécsen át, via Bécs v. Wien; ~ svensk hamn svéd kikötőn keresztül; ~ hela kroppen az egész testén; han är brun ~ hela kroppen az egész teste barna; ~ hela linjen az "egész vonalon \ hon är redan ^ bron már túl van a hídon; han bor tvärs ~ gatan (ő) átellenben (v. szemben, az utca másik oldalán) lakik; jag stod böjd ~ bordet az asztal fölé hajolva álltam; flyga ~ Nordpolen az Északi-sarkon át repül; vattnet

« gick henne ~ knäna a víz térden felül ért neki; hon höll händerna ~ elden kezeit a tűz fölé tartotta; tavlan hängde ~ soffan a kép a kerevet fölött függött; hänga tavlan ~ soffan a képet a kerevet fölé akasztja; han kom lyckligt ~ floden szerencsésen átért a folyón; se ngn ~ axeln félvállról kezel vkit; se ut över havet kitekint a

tengerre; snava ~ en sten megbotliköverallt

egy kőben; jag strök' henne ~ håret megsimogattam a haját; stå ~ ngn vki fölött van (rangban); stå ~ partierna a pártok fölött áll; plötsligt var fienden ~ dem hirtelen rájuk tört (v. rajtuk ütött) az ellenség 2. (idő:) túl; felül; (el)múlt; några minuter ~ tiden néhány perccel az [előírt] időn túl; hon stannade ~ julen hos oss nálunk maradt karácsonyra, nálunk töltötte a karácsonyi ünnepeket; han är mycket ~ de trettio (ő) jóval felül van a harmincon; klockan är ~ sju hét óra (el)múlt; klockan var fem minuter ~ åtta nyolc óra múlt öt perccel, 8 óra 5 percet mutatott az óra; en kvart ~ åtta negyed kilenc 3. (átv:) felett, fölött; felül, fölül; túl; människans herravälde ~ naturen az ember uralma a természet fölött; min förvåning ~ att afölötti csodálkozásom hogy; ~ all förväntan minden várakozáson felül; bryta staven ** ngn pálcát tör vki felett; det går ~ min förmåga ez meghaladja képességemet v. erőmet; härska ~ ngn uralkodik vkin; leva ~ sina tillgångar anyagi lehetőségein túl költekezik; segra ~ ngn legyőz vkit, győzedelmeskedik vkin; átv: sätta sig ~ ngt túlteszi magát vmin; inte vara ~ sig lycklig nem túlságosan (v. nem valami nagyon) boldog 4. több mint; ~ 20 m högt több mint 20 m magas; ~ hälften több mint a fele, a felénél több; ~ tre år több mint három év, három évnél több; hon har varit bortrest ~ tio år több mint tíz éve hogy elutazott 5. -rol, -rol; en översikt ~ ngt áttekintés vmiről; klaga ~ att arról panaszkodik hogy; skriva ~ ngt ír vmiről 6. (birtokosjelző): -nak a, -nek a; en karta ~ Sverige Svédország térképe 7. (melléknévvel együtt:) vara förtjust ~ ngt el van ragadtatva vmitől; bli glad ~ ngt (meg)örül vminek; vara stolt ~ ngn büszke vkire; han är stolt ~ sitt arbete büszke a munkájára

II. adv í. afelett, efölött; fölötte, rajta; fenn, fent; odaát; en säng med täcke ~ ágy és rajta takaró, ágy takaróval; här ~ itt fenn, idefenn, idefönn; ta rocken ~ / vedd v. vegye föl a kabátot!; har du redan varit ~ hos dem? voltál

már odaát náluk?; jag hade hundra kronor och ~ på det voit száz koronám, sőt még valamivel több (is) 2. jag har tid ~ van még (v. marad v. jut) időm; inte ha pengar ~ már nincs pénze; nem maradt pénze; jag har litet ~ (nekem) van még [belőle] egy kevés; bli ~ meg- v. fennmarad; biljetten som blev ~ a meg- v. fennmaradt jegy; jag får tid ~ att jut még idő (v. szakítok időt) arra hogy; fick du något maradt neked valami?; det är lite(t) kaffe ~ maradt v. van még egy kis kávé 3. vége; túl; nu är det ~ már elmúlt, vége van, már túl vagyok v. vagyunk rajta; det värsta är ~ a legrosszabbján [már] túl vagyunk 4. (igekötő:) át, keresztül; túl; gå ~ gå (över); komma ~ komma (över); stb.

över|allt adv mindenütt, mindenhol; ~ ifrån mindenünnen, mindenhonnan -anstränga -ansträngde, -ansträngt túl-v megerőltet; túlterhel; ~ sig megerőlteti v. agyondolgozza magát -ansträngd -ansträngt túlerőltetett; agyondolgoztatott, túlterhelt -ansträngning -en túlerőltetés, megerőltetés; agyondolgoztatás, túlterhelés (isk is) -ant-varda rég: kiszolgáltat, átad (åt ngn vkinek) -arbeta 1. túlzottan (v. túl sokáig) megmunkál 2. átdolgoz, újra feldolgoz -arm -en, -ar felkar, felsőkar -armsben -et, = felkarcsont -arms-brott [-0-] -et, — íelkartörés -balans: ta ~en egyensúlyát veszti, felbillen, felborul -balansera: ~ budgeten a költségvetést bevételi többlettel zárja; ~d budget bevételi többlettel záruló költségvetés -befolkad [-o-] túlnépesedett, túl népes -befolkning [-o-] -en túlnépesedés -befäl -et 1. főparancsnokság (över ngt vminek a, vmi fölött) 2. tisztek -befälhavare -n, = főparancsnok

ëver|belasta túlterhel (techn is) »belastning -en, -ar I. túlterhelés 2. túl nagy teher, túlteher -betala túlfizet, túl drágán fizet meg; túl sokat fizet (ngt vmiért) -betona túlhangsúlyoz, túlzottan (v. túl erősen) hangsúlyoz -betyg- *?/, = a közepesnél jobb osztályzat, jó jegy; ha ~ i ett ämne jó jegye van egy (tan)tárgyból -bevisa 1. rá^áverbevisning

bizonyít; ~ ngn om ett brott (egy) bűncselekményt rábizonyít vkire 2. meggyőz; ~ ngn om motsatsen meggyőz vkit az ellenkező(jé)ről -bevisning -en 1. rábizonyítás 2. meggyőzés -bjuda -bjöd, -bjudit ráígér, rálicitál (ngn

vkire); átv túltesz {ngn vkin), felülmúl, túllicitál; de överbjöd varandra i artighet versengtek egymással az udvariasságban -blick -en, -ar áttekintés {över ngt vmiről); få en ~ över det hela áttekintést kap v. nyer az egészről -blicka áttekint; végigpillant, végigjártatja tekintetét (ngt vmin); átv felmér; följderna kan ännu inte ~s a következmények egyelőre beláthatatlanok (v. nem mérhetők fel) -bliek-bar -t áttekinthető; átv felmérhető -bliven »blivet fenn- v. megmaradt, fenn- v. megmaradó, hátralevő överbord adv: falla v. gå ~ (hajóról) vízbe v. tengerbe esik; man ~! ember a vízben!

över |brings -bragte, -bragt (v. -de, -t) átad, hoz ill. visz -bringare -n, = átadó, (üzenetet stb.) hozó ill. vivő; ~n av budskapet az üzenetet hozó (személy), az üzenet átadója -brygga vt áthidal (átv is) -byggd -byggt ráépített, fölé épített; (be)födött, (fölül) beépített; ~ gård fedett udvar -byggnad -en, -er felépítmény (átv is); ráépített rész; ráépítés; tető -bädd -en, -ar felső ágy -del -en, -ar felső rész ill. oldal -dimensionera túlméretez »direktör -en, -er kb.: főigazgató, elnök (S: állami hivatal vezeiőjének císme) -domstol -en, -ar felsőbíróság iöver|drag -et, = bevonat; huzat (pl. bútorra); időhúzás, időtúllépés -dra(ga) -drog, -dragit [vmivel] bevon, behúz, beborít; vö. dra (över); ~ ngt med färg festékkel színez (v. befest) vmit; himlen överdrogs av moln az ég beborult -dragskläder plur felső munkaruha, védőruha, szerelőruha; overall <>ver| drift -en, -er túlzás; túlzottság, szertelenség; ~en i hennes fordringar követeléseinek túlzottsága; till ~ túlzottan, mértéktelenül, szertelenül; gå till ~ med ngt túlzásba megy vmivel, túlzásba visz (v. túloz) vmit -driva -drev, -drivit (vt, vi) túlhajt; (el)túloz,

(fel)nagyít; nagyzol, o felvág; ~ svårigheterna túlozza v. felnagyítja a nehézségeket -driven -drivet túlhajtott; túlzott, felnagyított; szertelen; överdrivna pretentioner túlzott igények; ett överdrivet pris túl magas ár -drivet adv túlzottan, túlozva, felnagyítva; túl(ságosan); ~ artig túlzottan udvarias -dåd -et, — 1. pazarlás, pompa, fényűzés, túlzott költekezés; ett liv i ~ fényűző élet 2. merészség, vakmerőség -dådig -t 1. pazar, pompás, fényűző, költekező; i ~a toaletter pazar estélyi ruhákban, fényűző toalettekben 2. merész, vakmerő; ~ framfart gyorshajtás 3. nagyszerű, mesés; hon sjöng ~t csodásan v. remekül énekelt -däck -et, = hajó felső fedélzet -dängare -n, = o [vmiben] igen ügyes, páratlan (a maga nemében), nagy menő; han är en ~ i matematik eros a matematikában, nagyon tudja a matekot överens adv megegyezve, egyetértve; bli v. vara ** megegyezik, egyetért (om ngt vmiben, vmire nézve); vara ~ med sig själv elhatározásra jutott, döntött; komma ~ megegyezésre jut, megegyezik, megállapodik {om ngt vmiben, vmire nézve); összefér(nek), o kijönnek egymással; d.e har kommit ~ om att göra det megegyeztek v. megállapodtak abban hogy megcsinálják; är vi ~ om det? (ebben) megegyeztünk?, egyetértünk?; de kommer inte ~ o nem egyeznek, nem tudnak kijönni egymással -komma [-o-] -kom, -kommit megegyezésre v. megállapodásra jut; megegyezik, megállapodik (om ngt vmiben, vmire nézve); det är överenskommet mellan oss atf megállapodásra jutottunk (v. egyetértünk) abban hogy; som överenskommet ahogy megegyeztünk v. megállapodtunk, megegyezés v. megállapodás szerint -kommelse [-o-] -n, -r megegyezés, megállapodás, egyezmény, egyezség; tyst ~ hallgatólagos megállapodás; träffa ~ megegyezésre v. megállapodásra jut, megállapodást köt, megállapodik; enligt ~ megegyezés v. megállapodás szerint -stämma -stämde -stämt egyetért; egyezik, egybevág, összhangban van (med ngt vmivel); avskriften överensstämmer med originalet a másolat egyezik az eredetivel;överensstämmelse

ker: varan överensstämmer inte med provet az áru nem azonos a mintával (v. nem felel meg a mintának) -stämmelse -n, -r egyezés, egybehangzás, összhang; bringa ngt i ~ med ngt vmit összhangba hoz (v. összeegyeztet) vmivel; i ~ med ngt vmivel összhangban v. egybehangzóan v. egyezően, vminek megfelelően över|exponera foto túlexponál -exponering -en, -ar foto: túlexponálás, túlex-pozíció -fall -et — 1. (meg)támadás, rajtaütés, megrohanás (kat is) 2. mélyépítés bukó, túlfolyó; gépkocsi fedél -falla -föll, -fallit rajtaüt (ngn vkin), megtámad, meglep, megrohan; ~ fienden rajtaüt az ellenségen; natten överföll oss meglepett bennünket az éjszaka, hirtelen ránk éjjeíedett; sömnen överföll honom elnyomta az álom; jag överfölls av onda aningar rossz sejtelmek fogtak el; han överfölls av trötthet erőt vett rajta a fáradtság -fart -en, -er átkelés; átrepülés -flyga -flög, -flugit átrepül (ngt vmin, vmit, vmi fölött); (el)repül (ngt vmi fölött); flyga (över) -flygla 1. kat átkarol, oldalba

kap 2. túlszárnyal, felülmúl; túljár az eszén (ngn vkinek) -flygning -en, -ar átrepülés; upprepade ~ar av ungerskt territorium magyar felségterület ismételt v. többszöri átrepülése -flytta 1. átvisz (átv is), átszállít; áttesz, áthelyez; flytta (över); ~ tyngdpunkten till ngt a súlypontot vmire (át)helyezi; han ~des till annan av-delning (őt) más osztályra helyezték át; i ~d bemärkelse átvitt értelemben 2. átrak 3. átültet, (le)fordít 4. átruház (ngt på ngn vmit vkire); átenged; átutal (på ngn vkinek) över|flöd -et fölösleg (pá ngi vmiből), bőség; fényűzés; ~ på fantasi túltengő fantázia; ha ngt i ha ~ på ngt bővében van vminek, fölöslege van vmiből, bővelkedik v. dúskál vmiben; leva i ~ bőségben v. fényűzően él; till v. i ** bőségesen, bőven -floda 1. ->- floda (över) 2. bőségesen v. bőven van; bővelkédik, gazdag (av ngt vmiben); bővében van (av v. på ngt vminek) -flödande adj 1. túl- v. kiáradó, túl- v. kicsorduló 2. bővelkedő, gazdag (av v. på ngt vmiben) -flödig -t fölösleges, felesleges; szükségtelen; känna

sig ~ fölöslegesnek érzi magát; det ~a a fölösleg v. felesleg -flödighet -en fölöslegesség; [vminek a] fölösleges v. szükségtelen volta överflöds|artikel -n, -artiklar luxuscikk överfrakt -en, -er (vasút, hajó) súlytöbblet, túlsúly (rakományé) över|full -t (túl)zsúfolt, túltömött; telistele, csordultig tele; spårvagnen är ~ a villamos zsúfolt; det var ~t av gäster i sälen a terem zsúfolásig tele voit vendégekkel; mitt hjärta var ~t szívem csordultig teli voit -fyllnad -en (túl-) zsúfoltság, túltömöttség; túltelítettség, túl teli t és -färd -en, -er överfart överjföra -förde, -fört 1. átvezet, átvisz (atv is); átszállít; orv átömleszt (vért); könyvelés átvisz ill. áthoz; föra (över); ~ smitta átviszi v. terjeszti a fertőzést; ~ ngn till sjukhus kórházba szállít vkit; ker: ~ i ny räkning új számlára könyvel (v. visz át); i överförd betydelse átvitt jelentésben, képletes-értelemben 2. áthelyez, (átvezényel (katonát) 3. lefordít, átültet; ~ verket till ungerska a művet lefordítja magyarra 4. jog átruház; engedményez (på ngn vkire); det kan ~s på annan person (ez) átruházható más személyre 5. foto átvisz, átmásol (képet) -förfinad túlságosan kifinomított; túlfinomult -förfriskad beszeszelt, becsípett, virágos kedvű -föring -en, -ar 1. átvezetés, átvitel (átv is), átszállítás; könyvelés átvitel, áthozat; vö. överföra 2. áthelyezés, átvezénylés 3. lefordítás, átültetés jog átruházás; engedményezés 5* foto átvitel, átmásolás -förmyndare -n, = (S:) gyámok tevékenységét ellenőrző személy; (S-on kívül:) gyámügyi bíróság, gyámbíróság -förtjust túlságosan elragadtatott, végtelenül boldog -ge v. -giva ~gav, -givit elhagy; túlad (ngn vkin); cserbenhagy; felad; eláll (ngt vmitől); ~ sina vänner cserbenhagyja barátait; ~ en plan tervet felad v. elejt, tervtől eláll -given -givet elhagy(at)ott, lakatlan, puszta; cserbenhagyott; feladott, elejtett; túlhaladott; en ~ ståndpunkt túlhaladott v. meghaladott állás-pont-gjuta -göt,-gjutit (vt) ráönt, leönt, megöntöz; átv elönt, elborít; elömlik (ngt vmin); en sv.ag rodnad övergötöverglänsa

hennes ansikte halvány pír ömlött el az arcán -glänsa -glänste, -glänst túlragyog; ragyogóbb, fényesebb (ngt vminél); elhomályosít; álv túlszárnyal, felülmúl -grepp -et, = túlkapás, visszaélés -gå -gick, -gått; vö. gå (över) l. vt 1. felülmúl, o lepipál (ngn i ngt vkit vmiben); meg- v. túlhalad; ~ ngns krafter meghaladja vkinek az erejét 2. történik (ngn vkivel); ér, sújt; en svår olycka har ~tt dem súlyos szerencsétlenség történt velük (v. érte őket) II. vi átmegy (átv is); áttér (vall is); ~ från far till son apáról fiúra száll; sommaren i höst a nyár őszbe hajlik; ~ till annan anställning más(ik) állásba megy, állást változtat; ~ till dagordningen áttér a napirendre (parlament); diskussionen övergick till handgripligheter a vita tettlegességgé fajult; det har ~tt till ett ordspråk (ez) közmondássá vált; ~ till reserven tartalékos állományba helyezik -gående átmeneti; ideiglenes, múló; av ~ natur múló természetű övergång -en, -ar 1. átmenés, átjárás; átkelés; átmenetel; ~ förbjuden tilos az átjárás; ~en över floden az átkelés a folyón, a folyamon való átkelés 2. átkelőhely (úttesten, gyalogosok számára); (vasúti) átjáró; felüljáró 3. vall áttérés; ~ till katolicismen a katolikus vallásra való áttérés 4. átmenet; ~ från kapitalismen till socialismen a kapitalizmusból a szocializmusba, való átmenet 5. átszállás; átszálló (-jegy); begära ~ átszállót kér; ta ~ till linje 6 átszáll a hatosra 6. allting har en ~ minden elmúlik (egyszer), semmi sem tart örökké, övergångs |bestämmelse -n,. -r átmeneti rendelkezés v. intézkedés -biljett -en, -er átszállójegy, o átszálló -form .[-o-] -en, -er átmeneti alak v, forma »-kappa -n, -or átmeneti kabát -kvitto -n átszállójegy -period -en, -er átmeneti időszak v. korszak -stat -en: vara på ~ rendelkezési állományban van -station -en, -er átszállóhely -ställe -t, -n átkelőhely (útiesten, gyalogosok számára) -åldern a változás kora, klimax; a serdülőkor, à pubertás -år -et, = átmeneti év; ~en a pubertás ilL klimax évei

över|göda -gödde, -gött 1. túlhizlal, túltáplál 2. túlságosan megtrágyáz, túltrágyáz -halning -en, -ar 1. (műszaki) átvizsgálás (javítás előtt); (nagy-) javítás, (megelőző) karbantartás (pl. hajóé) 2. hajó oldalra billenés v. dőlés, megdőlés; göra en ™ oldalra dől v. billen, dülöngél (hajó); megtántorodik, tántorog 3. o átv fejmosás, szidás; verés; ge ngn en ~ megmossa a fejét vkinek; megver vkit -hand -en: få v. ta ~(en)felülkerekedik, túlsúlyra jut; elhatalmasodik (över ngt vmin); elharapó-(d)zik, eluralkodik, elterjed -handta-gande I. adj elhatalmasodó, elharapódzó, eluralkodó; ~ missnöje elharapódzó v. növekvő elégedetlenség II. s: -t felülkerekedés; elhatalmasodás, elharapó(d)zás, elterjedés -herre -n, -ar legfőbb úr, hűbérúr; fejedelem, uralkodó överhet -en, -er felsőbbség; ~en a felsőbbség, a hatóságok överhetsperson -en, -er hatósági személy;

hivatalnok över|hetta túlhevít (folyadékot); ~d atmosfär túlfűtött légkör -hettning -en, -ar túlhevítes -hopa elhalmoz; eláraszt; túlterhel; ~ ngn med frågor elhalmoz vkit kérdésekkel, kérdésekkel ostromol vkit; ~ ngn med förebråelser szemrehányással halmoz el vkit; han är ~d med arbete túl van terhelve munkával -hoppad [-o-] átugrott; mellőzött, kihagyott; vö. hoppa1 (över) ,-hovmästaré [-ö-] -n, = főudvarmester -hud -en felhám, epidermisz -hus -et felsőház, Lordok Háza (az angol parlamentben) överhuvud1 -et, = v. -en átv: fej, [vminek a] feje; vezető; familjens ~ a család feje; statens ~ az állam feje, az államfő

överhuvud2 adv: ~ (taget) általában V. egészében (véve); egyáltalá(ba)n; ~ inte egyáltalán nem över|hängaiide adj áthajló, kinyúló (pl. fa); átv közeledő, közelgő, fenyegető (veszély, vihar); sürgős; ett ~ arbete sürgős munka -höghet -en fennhatóság, felső(bb)ség, főhatalom; rég, irod felség -hölja -höljde, -höljt 1. hölja (över) 2. átv elhalmoz, eláraszt, el-överhövan

v. beborít; överhöljd av ära dicsőséggel övezett överhövan adv hövan över|ila: ~ sig elhamarkodja v. elsieti (a dolgot), elhamarkodva v. elsietve v. meggondolatlanul cselekszik, kapkod; heveskedik, indulatba jön -ilad elhamarkodott, elsietett, meggondolatlan; en ~ handling elhamarkodott cselekedet; handla överilat elhamarkodva v. meggondolatlanul cselekszik -ilning -e/7, -ar elhamarkodás, elsietés; elhamarkodottság, meggondolatlanság; elhamarkodott v. meggondolatlan cselekedet; akta sig jör ~ar óvakodik az elhamarkodott v. meggondolatlan lépésektől -ingenjör [-insen-] -(e)n, -er főmérnök -inseende -t (fő)felügyelet, ellenőrzés; under ~ av ngn vkinek a (fő)felügyelete alatt ill. alá -inspektor -e/7, -er főfelügyelő -intecknad jog: jelzáloggal túlterhelt (ingatlan) -isa jéggel bevon v. borít; fartyget är helt ~t az egész hajót jégpáncél borítja -jordisk -t 1. föld feletti; plantans ~a delar a növény föld feletti részei 2. földöntúli, égi, mennyei; légies över|kant -en, -er felső szegély v. perem v. párkány; tilltagen i ~ bőven (meg-) mérve -kast -et, = (ágy)takaró, (ágy-) terítő; (védő ill. dísz)takaró (bútorra) -klaga jog fellebbez, fellebbezést nyújt be (ngt vmi ellen) -klagande -t, -n jog: (meg)fellebbezés; ~ av en dom ítélet megfellebbezése, (egy) ítélet elleni fellebbezés benyújtása överklass -e/7 pöl: felső társadalmi osztályok)

överklassare -n, = o előkelőség, felső

társadalmi osztálybeli (személy) överklassfamilj -e/7, -er (nagy)polgári v.

burzsoá család över|klok -t szokatlanul okos; túl okos -klädd -klätt [vmivel] bevont, (be-) borított, beburkolt; huzattal behúzott v. bevont; vö. klä (över) -kläder plur felsőruházat, felsőruha -klädsel -77, -klädslar huzat, burkolat, bevonat -komiig [-o-] -t legyőzhető, leküzdhető; elérhető; hozzáférhető; till ~t pris méltányos v. elfogadható áron över|kommando [-ko-] -t, -n főparancsnokság -korsad [-o-] keresztben át-

húzott, keresztül- v. áthúzott [--kropp-[-o-]-] {+-kropp- [-o-]+} -en, -ar felsőtest -kucku -n, -ar O főmufti, nagyfejű, „vezér" -kultiverad túl művelt, túlfinomult (kultúrájú) -kypare -n, = főpincér -käk: -en, -ar, -käke -n, -ar, felső állkapocs -känslig -t túl érzékeny (för ngt vmire) -känslighet -en túlérzékenység -körd -kört elgázolt, elütött; bli ~ av tágét elgázolja v. elüti a vonat -lagd -lagt (előre) megfontolt; szándékos; överlagt mord szándékos emberölés -lakan -et, = felső lepedő, huzat (takaróra) -lasta L vt túlterhel (átv is); túlságosan megterhel; ~ magen túl-v. megterheli a gyomrát; vara ~d med arbete túl van terhelve munkával II. ~ sig 1. túlterheli magát 2. leissza magát, berúg -lastad 1. túlterhelt (átv is); túldíszített, díszekkel túlzsúfolt; ett överlastat

fartyg túlterhelt hajó 2. részeg, ittas, berúgott överleva1 -n, -or maradvány; maradék överjleva? -levde, -lev(a)t I. vt túlél (átv is); det kommer hon inte att ~ (ezt) nem éli túl; ~ sig själv túléli (ön-) magát II. vi életben marad, tovább él; fenn- v. megmarad -levande túlélő, életben maradó v. maradott; de ~ az életben maradók v., maradottak -levelseförsäkring -en, -ar túlélési biztosítás (járadékbiztosítás hátramaradott javára) -liggare -n, = 1. ősdiák, véndiák (egyetemen) 2. telelő hajó -liggedagar plur (vasút, hajó) veszteglési napok v. idő -liggedagsersättning -en, -ar kárpótlás a hajó késedelmes kirakásáért -lista: ~ ngn túljár vkinek az eszén, rászed vkit -liv -et, = felsőtest -Ijudshastig-het -en, -er hangsebességen felüli (v. szuperszonikus) sebesség -ljus -et felső világítás, beeső fény; ép felülvilágító -ljutt adv túl hangosan, a kelleténél hangosabban v. erősebben-överlopps [-o-]: till ~ fölöslegben, nélkülözhető^), a kelleténél több; har ni ett paraply till ~ ? van egy fölösleges esernyője?, tudna nélkülözni, egy esernyőt? -energi [-si] -(e)n fölös energia, energiafölösleg -gärning -en, -ar fölösleges cselekedet; önkéntes 1>. fölös jótett över|lupen -lupét 1. [vmivel] benőtt,överlycklig

belepett; (be)borított, (be)födött; ~ av mossa mohával benőtt 2. túlhalmozott, túlterhelt; átv elárasztott, ostromlott (pl. kérdésekkel); ~ med arbete munkával túlterhelt; vi är överlupna av tiggare (szinte) ellepnek bennünket a koldusok -lycklig -t végtelenül boldog över |låta -lät, -låtit átenged (åt ngn vkinek), átruház (ngt åt ngn vkire vmit); átad; rábíz; ~ sin affärsrörelse átadja v. eladja az üzletét; ~ sin andel åt ngn átengedi vkinek a maga részét, lemond a saját részéről vkinek a javára; ~ sin lägenhet till ngn átengedi v. átadja a lakását vkinek; ~ en rättighet på ngn (egy) jogot átruház vkire; ~ till läkaren att avgöra saken az orvosra bízza a döntést; överlåt det åt mig bízd v. bízza [csak] rám; biljetten får ej ~s a jegy nem ruházható át másra -låtbar -t átengedhető, átruházható; átadható -låtelse -n, -r átengedés, átruházás; átadás; átruházott tulajdon ill. jog; ~ av egendom tulaj donátruházás -låtelsehandling -eny -ar átruházási v. átengedési okirat över|lägga -lade, lagt (vi) megfontol, meggondol, fontolgat (om ngt vmit); tanácskozik, tárgyal; tanakodik (magában) (om ngt vmiről); ~ med ngn om ngt megbeszél v. megtanácskozik vkivel vmit, tárgyal vkivel vmiről; de skall ~ med varandra tanácskozni fognak egymással; jag skall ~ med mig själv, om fontolóra kell vennem (v. mérlegelnem kell), hogy -läggning -en, -ar megfontolás; fontolgatás, latolgatás; tanácskozás, tárgyalás, megbeszélés; efter mogen ~ érett megfontolás után; handla med ~ megfontoltan cselekszik; saken är under ~ az ügyet tárgyalják över|lägsen -lägset 1. különb, kiválóbb, előbbre való (n^rc vkinél; i ngt vmi-ben); fiendens överlägsna antal az ellenség számbeli fölénye; han är mig ~ i allt (ő) mindenben felülmúl engem (v. különb nálam); vara ~ i bildning műveltségben felülmúl; vara ngn ~ fölényben van vkivel szemben; vara ngn ~ i simning úszásban fölényben van vkivel szemben, jobb úszó vkinél 2. fölényes; fölényeskedő; ~ begåvning

fölényes v rendkívüli tehetség; han svarade i ~ ton fölényeskedő hangnemben válaszolt -lägsenhet -en 1. felsőbbrendűség, fölény (över ngn vkivel szemben); [vkinek a] különb v. kiválóbb volta 2. fölényesség; fölényeske-dés

överläkare -n, = igazgató főorvos (kórházé); főorvos (kórházi osztályé) över|lämna I. vt átad, átnyújt; kézbesít; átenged (ngt åt ngn vkinek vmit); kiszolgáltat; rábíz, ráhagy (rigt åt ngn vkire vmit); ~ ett brev levelet átad v. kézbesít; ~ en gåva ajándékot nyújt át; ~ sina kreditiv átadja megbízólevelét; ~ en fästning erődöt felad; ~ ordet till v. åt ngn megadja ill. átadja a szót vkinek; ~ ngn till fienden kiad v. kiszolgáltat vkit az ellenségnek, az ellenség kezére ad vkit; ~ ngn i ngns vård vkinek a gondjára bíz (v. vkire rábíz) vkit; det ~r jag åt er ezt önre bízom; ~ allt åt slumpen mindent a véletlenre bíz; ~ ngn åt sitt öde sorsára hagy v. bíz vkit; vara ~d åt sig själv magára van hagy(at)va v. utalva II. ~ sig átadja ill. átengedi magát (åt ngt vminek); kiszolgáltatja magát; rábízza magát; megadja magát; ~ sig åt dryckenskap ivásra adja a fejét; ~ sig åt sorgen átengedi magát a bánatnak, búnak ereszti a fejét; ~ sig åt sina tankar gondolataiba merül; ~ sig åt ngn ráhagyja v. rábízza magát vkire; odaadja magát vkinek; ~ sig till fienden megadja magát az ellenségnek -lämnande -t, -lämning -en átadás, át-nyújtás; kézbesítés; átengedés; kiszolgáltatás; rábízás; vö. överlämna över]läpp -en, -ar felső ajak -lärare -n, = igazgató-tanító (népiskoláé); iskolaigazgató; tanár (műszaki iskolában) -läsning -en (lecke)tanulás, átolvasás, készülés

(órára) -löpare -n, — 1. (katonaszökevény (ellenséghez átpártoló), dezertőr 2. pöl renegát -löpning -en, -ar 1. kat szökés, átpártolás, átállás az ellenséghez, dezertálás 2. áiv elpártolás, párt cserbenhagyása övermaga adj indecl 1. jog rég nem ön-jogú, kiskorú 2. fölényeskedő, öntelt,, elbizakodott; felfuvalkodott; ett ~ yttrande éretlen kijelentés överjmakt -en túlerő; (számbeli) fölény;.överman

ha en) över ngn túlerőben v. fölényben van vkivel szemben -man -man-nen, -män mester; finna sin ~ mesterére talál; han har ej sin ~ som lärare mint tanárnak nincs párja, nincs nála kiválóbb tanár ill. tanító -manna vt erőt vesz (ngn vkin), legyőz, legyűr; tröttheten ~de mig erőt vett rajtam a fáradtság -maskinist -en, -er főgépész -mod -et elbizakodottság, önteltség; hetykeség; vakmerőség; (ifjúi) szertelenség, féktelenség -mcdig -t elbizakodott, öntelt; hetyke; vakmerő; szertelen, féktelen; hon blev ej ~ av sin framgång a siker rtem tette elbizakodottá v. önteltté -mogen -moget túlérett; kásás (körte) -mognad -en túl-érettség -morgon [-o- -o-]: i ~ holnapután -målning -en, -ar át- v. ráf estés, átmázolás -mått -et 1. [vminek a] túl nagy mennyisége v. mértéke; többlet; fölösleg; ett ~ av kraft fölös (v. túl nagy) erő, erőfölösleg; ett ~ av lidanden túl sok (v. határtalan) szenvedés; till v. i ~ túlságosan, mértéken fölül 2. techn túlméret, ráhagyás, felméret -måttan adv mértéken felül, minden mértéket meghaladóan, mérhetetlenül, szerfölött; en ~ stark karl roppant erős fickó v. férfi -mäktig -t túlerőben v. fölényben levő; túl erős v. hatalmas; en ~ fiende túlerőben levő ellenség; göra ett ~t intryck lenyűgöző benyomást tesz; bli ngn ~ erőt vesz vkin, legyőz vkit; smärtan blev honom ~ elhatalmasodott rajta a fájdalom; vara ngn ~ felülmúl vkit, fölötte áll vkinek, erősebb v. hatalmasabb vkinél -människa -n, -or felsőbbrendű ember, übermensch -mänsklig -t emberfölötti; természetfölötti; en ~ ansträngning emberfölöt-ti erőfeszítés -mätt túlságosan jóllakott; han är ~ teleette magát, tele van; vara ~ på ngt el van telve vmivel, megcsömörlött vmitől, megunt vmit -mätta túlságosan jóllakat, teletöm (étellel); vegy túltelít -mättnad -en túlságos jóllakottság, a gyomor megterhelése; megunás, csömör; vegy túltelítettség, túltelítés; till ~ a meguná-sig, az unalomig, untig over|nationell -t nemzetek fölötti -natta vi meghál, eltölti az éjszakát, éjszaká-

zik [vhol] -nattning -en, -ar megszállás, éjszakázás [vhol] -naturlig -1 természetfölötti; a természetesnél nagyobb, kolosszális; i ~ storlek életnagyságnál nagyobb (méretű v. méretben) -nervös -t túl(ságosan) ideges -ncg adv untig elég, több mint elég -crd plur hetvenkedés, szájhősködés; nagyzolás, túlzás; inga ~ l csak semmi túlzás!, o ne hencegj 1 -ordnad [-ör-] I. adj fölé(je) rendelt, felettes; ~e myndigheter felettes hatóságok; ~e satser fölérendelt mondatok II. s (plur. -e) feljebbvaló, felettes, elöljáró -plagg plur ytterkläder -pris -et = v. -er túlzott (v. rendkívül magas) ár; sälja ngt till ~ értékén felüli áron ad el vmit -produktion -en túltermelés över|raska meglep; rajtaüt, rátör; rajtakap, o rajtacsíp; döden *»de henne hirtelen ragadta el őt a halál; det kan inte ~ att nem meglepő hogy; jag ~des av stormen meglepett a vihar; ~ ngn med att stjäla rajtakap vkit a lopáson -raskande meglepő; váratlan; feltűnő; en ~ nyhet meglepő hír -raskning -en, -ar meglepetés; bereda ngn en ~ meglepetést szerez vkinek; hon har en ~ till mig meglepetést tartogat számomra (pl. ajándékot) -rede -n techn: kocsiszekrény, kocsifelépítmény, karosszéria -reklamerad túlreklámozott, túlzottan hirdetett -resa -n, -or átkelés (pl. tengeren); átutazás; under ~n till Finnland úton v. útban Finnország felé -retad túlságosan (fel)izgatott v. (fel)ingerelt; túl ingerült -rétiig könnyen (felizgatható, ingerlékeny, izgulékony -retning -en, -ar túlságos (fel)izgatás, túlizga-tás, túlzott (fel)ingerlés -röck [-0-] -en, -ar felsőkabát, felöltő; nagykabát över|rumpla meglep, rajtaüt (ngn vkin), (meglepetésszerűen) meg- v. lerohan; rátör (fienden az ellenségre); frågan ~de honom a "kérdés meglepte (v. készületlenül érte) őt -rumpling -en, -ar meglep(et)és, rajtaütés, meg- v. lerohanás, rátörés -rumplingsförsök -et, = kat rajtaütési kísérlet; meglepetésszerű támadás -räcka -räckte, -räckt átnyújt, átad (ngt till ngn vkinek vmit) -ränta -n, -or késedelmi kamat -rösta 1. túlharsog; túlkiabál 2. leszavazövers

[vkit]; bli ~d leszavazzák, kisebbségben marad övers: inte hd (ngt) tilt ~ már nincs (v. nem maradt) neki, nincs több v. fölöslege (vmiből); inte ha mycket till ~ för ngn már nem nagyon kedvel vkit, nem sokat törődik vkivel

över]se -såg, -sett (vt, vi) 1. -»- se (över) 2. átnéz, revideál 3. (véletlenül) elnéz, figyelmen kívül hagy; han överság några fel elnézett (v. nem vett észre) néhány hibát 4. átv elnéz, eltűr (med ngt vmit); ~ med ngns fel elnézi vkinek a hibáit, elnéző vkinek a hibái iránt; ~ med ngn elnéző vki iránt (v. vkihez) -seende I. adj elnéző, türelmes (med ngn v. ngt vki v. vmi iránt) II. s: -t elnézés, türelem, kíméletesség; ha ~ med ngn v. ngt överse 4. -segla 1. segla (över) 2. hajó nekimegy, összeütközik; megfeneklik, zátonyra fut -sida -n, -or [vminek a] felső oldala

översig|given -givet magánkívül levő,

kétségbeesett över|sikt -en, -er áttekintés; összefoglalás, (rövid) kivonat; ge en ~ över v. av ngt áttekintést ad vmiről -siktlig -t áttekinthető översiktskarta -n, -or átnézeti térkép Över|sila permetez, öntöz, csörgedeztet -silning -en mez: permetezés, csörgedeztető öntözés, csörgedeztetés översinnlig -t érzékfölötti, nem érzékelhető; természetfölötti; fii tapasztalattól független, transzcendens översittare -n, = erőszakos alak, basáskodó ember, zsarnok(oskodó férfi); nagyképű (ember), hencegő fráter översittarfasoner plur basáskodó v. zsarnoki tempók översitteri -(e)t erőszakos viselkedés v. modor; basáskodás, zsarnokoskodás; nagyképűsködés, pózolás Över|skatta túlbecsül, túlértékel; ~ sina krafter túlbecsüli a saját erejét »skattning -en, -ar túlbecsülés, túlértékelés -skeppa hajón (át)szállít -skeppning -en, -ar hajón történő (át)szállítás -skjutande 1. [bizonyos mértéket] meghaladó; fölös; det ~ beloppet a többletösszeg; ~ vikt súlytöbblet 2. kiemelkedő, kiugró, kiálló; ett ~ klippblock kiálló sziklatömb -skjut-

ning -en, -ar geol:. áttolódás, rátolódás -skott [-o-] -et, — 1. többlet; fölösleg, felesleg; ~ på energi energiafölösleg 2. bevételi többlet; (tiszta) nyereség -skrida -skred, -skridit 1. átlép; ~ en gräns határt átlép 2. átv túllép; meghalad; áthág, megszeg; ~ sina befogenheter túllépi hatáskörét; ~ sina rättigheter túllép a jogain, túllépi jogkörét; ~ betalningsterminen elmulasztja a fizetési határidőt -skrift -en, -er felirat; ~ på ett kapitel (egy) fejezet címe -skugga beárnyékol, árnyékba borít; átv elhomályosít, felülmúl -skyla -skylde, -skylt be- v. letakar, beföd; átv leplez, (el)palástol, takargat; ~ sin besvikelse leplezi csalódását

över|skåda vt áttekint; végigtekint, végigpillant (ngt vmin); átnéz; felfog, megért -skådlig áttekinthető, világos; inom ~ tid belátható időn belül; inom en ~ framtid nem túl távoli jövőben -skádíighet-^n áttekinthetőség, világosság -skölja -sköljde, -sköljt leöblít, lemos, leönt; elönt; nästa våg översköljde däcket a következő hullám végigsöpört a fedélzeten -sköljning -en, -ar leöblítés, lemosás, leöntés -sköterska -n, -or főápolónő, o főnővér (kórházban) -slag -et, — 1. előzetes v. hozzávetőleges költségvetés, költségelőirányzat, előkalkuláció; göra ~ av v. över ngt hozzávetőlegesen kiszámítja vminek a költségeit, előkalkulációt készít vmiről 2. torna, sp átfordulás 3. vili, rádió átütés -snöad behavazott, "hóval borított -sockrad [-o-] túlcukrozott -spel -et, — 1. kártya túlütés (a nyeréshez szükséges ütéseken felül) 2. szinh: hon gjorde sig skyldig till ~ túljátszottá szerepét -spela -de, -t (v. o -spelte, -spelt) (vt) sp kicselez -spelning -en 1. zene gyakorlás, (többszöri) eljátszás 2. sp (ki)cselezés -spänd -spänt túlfeszített; felizgatott, túl ideges, eg-zaltált; túl romantikus, excentrikus; ~a nerver túlfeszített v. túlcsigázott idegek -spändhet -en túlfeszítettség; túlfeszített idegállapot; túlfűtöttség, egzaltáltság -spänning -en, -ar 1. túl-feszítés 2. ^ överspändhet 3. vill túlfeszültség

överst (superi övre) I. adj legfelső, legmagasabb; (!eg)első; legtávolabbi;

bo i "a våningen a legfelső emeleten lakik II. adv legfelül; legfentebb; [vminek a] tetején; sitta " vid bordet az asztalfőn ül; ~ på kullen a domb tetején; stå ~ på listan a lista élén áll, legfelül szerepel a listán; ~ i norr a legtávolabbi északon, messze fönt északon överstag stag

överstatlig -1 államok feletti, nemzetközi överste -n, -ar ezredes -löjtnant -en, -er alezredes -präst -en, -er főpap (Ószövetségben ill. pogány népeknél) »prästerlig -t főpapi över |stiga -steg, -stigit átv: meghalad, túlhalad; det överstiger dina krafter ez meghaladja erődet; ej ~nde 30 kg 30 kilót meg nem haladó (súlyú); ett pris ej ~nde tio

kronor tíz koronát meg nem haladó ár -stiglig -t átléphető; átv leküzdhető; elérhető, megfizethető (ár)

överjstrykning -en, -ar 1. át- v. keresztülhúzás, törlés 2. átvasalás 3. átmá-zolás, átfestés -ström -strömmen, -strömmar vill: túláram -strömmande adj túláradó; vö. strömma (över); med " vänlighet túláradó szívélyességgel, rendkívül szívélyesen -stycke -t, -n felső rész, fejrész; ép szemöldök(fa); függöny oromdísze (v. felső kárpitja) överstyr: gå ~ tönkremegy, elpusztul överjstyrelse -n, -r főigazgatóság; (felügyeletet ellátó) állami hivatal (S) -stånden -ståndet kiállott, elszenvedett, átélt; överståndna faror átélt veszélyek -ståthållare -n, = 1. kb.: főpolgármester (Stockholmban) 2. tört (királyi) (fő)helytartó, kormányzó -ståthållarämbetet kb.: a főpolgármesteri hivatal (Stockholmban) -stämma -n, -or zene: felső szólam -stämplad felülbélyegzett -stänkt befröcskölt, o bespriccelt; vö. stänka; " med smuts sárral össze- v. befröcskölt -stö-kad elintézett, bevégzett, elkészült -svallande adj kiáradó, túláradó, szertelen; ~ livsglädje túláradó v. kirobbanó életöröm; med " glädje kitörő örömmel -svämma I. vt eláraszt (átv is), elönt; "S víz alá kerül; marknaden "des av utländska varor a piacot elárasztották a külföldi áruk II. vi svämma (över) -svämning -en, -ar

árvíz, áradás, ár; elárasztás, elöntés -svämningsområde [-o-] -t, -n (árvis által) elöntött terület -syn -en átvizsgálás, felülvizsgálás, felülvizsgálat; techn tervszerű megelőző karbantartás -synt orv túllátó, távollátó, hipermet-rop -synthet -en orv: túllátóság, távollátás, hipermetropia -sålla teleszór, telehint, behint, beborít; "d av blommor virágokkal teleszórt -sända -sände, -sänt meg- v. elküld (ker is), küld, eljuttat (ngt till ngn Vkinek vmit); ~ pengar pénzt küld v. átutal -sändning -en meg- v. elküldés, küldés, eljuttatás -säng -en, -ar felső ágy överjsätta -satte, -satt (le)fordít (más nyelvre); ~ ngt från svenska till ungerska svédről v. svédből magyarra fordít vmit; ~ till ett främmande språk idegen nyelvre (le)fordít -sättararvode -t, -n fordítói tiszteletdíj -sättare -n, == fordító -sättarinna -ti, -or fordító-nő -sättbar -t lefordítható; ej " lefordíthatatlan översättning -en, -ar fordítás; ~ till

franska franciára (való) fordítás översättnings|fel -et, = fordítási hiba -litteratur -en fordítási irodalom -rätt -en, -er (idegen nyelvre való) fordítás joga, fordítási jog »övning -en, -ar fordítási gyakorlat (isk is) över |tag -et, — 1. sp felső fogás (birkózásban) 2. átv előnyös helyzet; előny, (erő)fölény; få v. vinna "et över ngn föléje kerekedik vkinék, fölénybe kerül vkivel szemben; ha "et felül marad, fölényben van (över ngn vkivel szemben) -ta(ga) -tog, -tagit átvesz; magára vállal; ~ en affär üzletet átvesz [vkitől]; ^ makten átveszi a hatalmat; ~ ansvaret (magára) vállalja a felelősséget -tagande -t, -n átvétel; " av makten hatalomátvétel -tala rábeszél, rávesz (ngn till tigt vkit vmire); meggyőz; ~ ngn att köra bil rábeszél vkit az autóvezetésre; inte låta " sig nem hagyja magát rábeszélni v. meggyőzni -tálig -t (lét)szám fölötti, fölös -tålighet -en (lét)számfe-lettiség -talning -en, -ar rábeszélés, meggyőzés -talningsförmåga -n rábe-szélőképesség -talningsförsök -et, = rábeszélési kísérlet; mina " strandade rábeszélési kísérleteim kudarcot val-övertaxera

lottak -taxera túlbecsül, túlértékel (adó- v. illetékkirovásnál) ; túl magasra értékel v. taksál -teckna túljegyez (pl. kölcsönt) övertid -en túlórák, túlóra; túlórázás; arbeta pá ~ túlórázik; túlóráztatással dolgozik (üzem) övertids |arbete -t, -n túlórában végzett munka, túlmunka -ersättning -en, -ar túlóradíj -timme -n, -ar túlóra Över|ton -en, -er zene: felhang, felharmonikus -tro -n babonás hit, babona; vakhit; ~ pá ngt vmibe vetett vakhit; vminek a fetisizálása -trumfa 1. kártya felülüt, aduval üt; -*» trumfa (över) 2. átv lefőz, letromfol; túltesz (ngn vkin) -tryck -et, = 1. fiz túlnyomás 2. kőnyomtatás átnyomtatás 3. nyomd felülnyomás (pl. bélyegé) -träda -träd-de, -trätt áthág,' megszeg, megsért; túllép; ~ lagen áthágja v. megszegi a törvényt; han överträdde hövlighetens gränser túllépte az udvariasság határait -trädare -n, = törvényszegő; vétkes, bűnös -trädelse -n, -r áthágás, megszegés, megsértés (rendeleté, parancsé) ; túllépés; kihágás, vétség; ~ av lagen törvényszegés, -sértés, törvény áthágása över|träffa felülmúl (ngn i ngt vkit vmiben), túltesz (ngn vkin), o lefőz; meghalad; ~ alla i flit mindenkit felülmúl szorgalomban; det ~de våra förväntningar ez felülmúlta v. meghaladta várakozásunkat; ~ sig själv felülmúlja önmagát -tyga meggyőz (ngn om ngt vkit vmiről); ~ sig meggyőződik, megbizonyosodik (om ngt vmiről) -tygad meggyőződött, megbizonyosodott; biztos; meggyőződéses; vara ~ om ngt meg van győződve vmiről; var ~ om

det! afelől biztos v. nyugodt lehet; en r» socialist meggyőződéses szocialista -tygande adj meggyőző -ty-geíse -n, -r meggyőződés; hit; av ~ meggyőződésből; absolutist av ~ meggyőződéses antialkoholista; enligt min ~ meggyőződésem v. hitem szerint; i den fasta ~n att abban a szilárd meggyőződésben hogy; vi har kommit till den ~n att arra a meggyőződésre jutottunk hogy -täckt (be)födött, (be-) fedett; tetővel ellátott; vö. täcka (över) -tänd -tänt: byggnaden var helt

~ az egész épület láng(ok)ban állt -tändas -tändes, -tänts láng(ok)ban áll, ég -tänkt átgondolt; megfontolt; vö. tänka (över); ett väl ~ svar jól átgondolt (v. megfontolt) válasz -upp--seende -t, -uppsikt -en főfelügyelet (över ngt vmi fölött) -uppsyningsman -mannen, -män főfelügyelő över|vaka felügyel, felvigyáz (ngt vmire); ellenőriz; ~ arbetet felügyel a munkára; han ~r att allt går rätt till ügyel arra hogy minden jól menjen -vakare -n, = felügyelő, felvigyázó; jog feltételesen elítéltek (ill. szabadlábra helyezettek) felügyeletével (bíróság által) megbízott személy -vakning -en, -ar felügyelés, felvigyázás; ellenőrzés; felügyelet (jog is); jog vö. övervakare -vara -var,.-varit jelen van, részt vesz (ngt vmin); vigseln övervars av många az esküvőn sokan megjelentek (v. voltak jelen) -vattensläge -t: ubåt i ~ a víz felszínén haladó tengeralattjáró -vikt -en, -er 1. túlsúly; többletsúly; súlytöbblet; rep poggyásztúlsúly, súlyhatárt meghaladó személypoggyász; betala sex kronor i ~ hat koronát "fizet a túlsúlyért 2. átv túlsúly, fölény, előny; få ~(en) túlsúlyba v. fölénybe kerül (över -vei szemben) -vinna -vann -vunnit 1. legyőz; leküzd, legyűr; győzedelmeskedik, diadalmaskodik; ~ en fiende ellenséget legyőz, ellenségen diadalmaskodik; ~ ett hinder (egy) akadályt leküzd; ~ motståndet letöri az ellenállást; ha många svårigheter att ~ sok nehézséggel kell megküzdenie; ~ sig själv erőt vesz magán, legyőzi önmagát 2. felülkerekedik (ngt vmin); kihever; ~ en förlust kihever egy veszteséget -vinn(e)lig -t legyőzhető; leküzdhető, legyűrhető; kiheverhető -vintra vi áttelel; kitelel, eltölti a telet; telel -vintring -en, -ar át-telelés; kitelelés; telelés -vunnen -vun-net legyőzött; leküzdött, legyűrt; átv túlhaladott; vö. övervinna; en ~ ståndpunkt túlhaladott álláspont ^vuxen -vuxet benőtt, belepett (növénnyel) -våld -et erőszak(os cselekmény); erőszakosság, tettlegesség; begå ~ mol ngn erőszakosságot követ el vkivel szemben, bántalmaz vkit -våning -en, -ar (leg)felső emelet; fentebbi (v. fö-

lőttünk levő) emelet -väga -vägde, -vägt I. vt mérlegel, latolgat; megfontol, fontolgat, alaposan átgondol v. meggondol 11. vi, vi többet nyom, súlyosabb; túlsúlyban van; felülmúl; detta övenjäger alla andra hänsyn ez minden más szempontnál súlyosabban esik a latba -vägande I. adj túlsúlyban levő, túlnyomó; den ** delen av befolkningen a lakosság túlnyomó v. legnagyobb része II. adv túlnyomóan, túlnyomólag; legnagyobbrészt, elsősorban III. s: -1, -n mérlegelés, latolgatás; megfontolás; efter moget ~ érett megfontolás után; ta ngt i ~ fontolóra vesz (v. megfontol v. mérlegel) vmit -väldiga 1. legyőz, legyűr, lebír, leküzd; erőt vesz, úrrá lesz (ngn vkin); hatalmába kerít, lenyűgöz; sömr.en ~de honom elnyomta az álom; tröttheten ~r mig erőt vesz rajtam a fáradtság 2. átv túlhalmoz, túlterhel, megerőltet; rörelsen ~de henne a mozgás megerőltető voit számára -väldigande

1. túlerőben levő, túlerejű; ellenállhatatlan; lenyűgöző; det första intrycket var ~ az első benyomás lenyűgöző voit 2. túlnyomó; ~ majoritet túlnyomó többség -värdera túlértékel, túlbecsül, túl magasra értékel v. becsül -värdering -en, -ar túlértékelés, túlbecslés -värme -n techn: felső hevítés v. hő -växel -nf -växlar gépkocsi: gyorsító áttétel (sebességváltóban) -årig -t 1. túlkoros; ~ elev túlkoros tanuló

2. kiöregedett, túl öreg v. idős, elvén-hedt -åring -en, -ar 1. túlkoros (v. korhatáron felüli) (személy); vö. överårig 2. kiöregedett állat; egyéves (igavonó) állat

överända adv ända1 I. 1

över|ärm -en, -ar 1. felsőujj (pl. kábáié) 2. kabátujj védő -ösa 1. ösa (över) 2. átv eláraszt Tvmivel], elhalmoz; ~ ngn med skällsord szidalmakkal áraszt el vkit, szitkok özönét zú-

dítja vkire; ~ ngn med gåvor elhalmoz vkit ajándékokkal övlig -t szokásos, (meg)szokott; hagyományos; på ~t

sätt (a) szokásos v szokott módon övning -en, -ar gyakorlás, gyakorlat (kat is); ~ ger färdighet gyakorlat teszi a mestert; andliga ~ar lelkigyakorlatok); ha ingen ~ i att dansa nincs gyakorlata a táncban övnings I exempel -exemplet, — isk gyakorlási példa v. feladat (mat is) -far-tyg -et, = kat iskolahajó -flygplan -et, = gyakorló repülőgép -fält -et, = gyakorlótér -skola -n, -or gyakorlóiskola (tanítóképző intézeté) -stycke -t, -n, -uppgift -en, -er gyakorlat, gyakorlási feladat -ämne -t, -n gyakorlati ill. művészeti tantárgy (torna, zene, rajz stb.)

övre adj comp (superi; överst) felső, felsőbb; de ~ lagren a felsőbb rétegek; ~ staden a felsőváros; ~ våningen a felső v. fentebbi emelet ill. lakás; Övre Sjön (a) Felső-tó; Övre Österrike Felső-Ausztria övrig-/ megmaradó, még meglevő, hátramaradó, meg- v. fennmaradt; többi, egyéb; några få ~a biljetter (egy-) néhány megmaradt v fennmaradó jegy; allt ~t minden egyéb; alla ~a a többi(ek) mind, valamennyi többi; ~a inkomster egyéb bevételek; de ~a intresserade a többi érdekelt; det ~a Europa Európa többi része; de (av) lärarna a többi tanár; det lämnar mycket ~t att önska sok kívánnivalót hagy hátra; det står mig inget annat val ~t nincs (v. nem marad) más választásom, nekem nem marad más hátra; vara ~ még van, meg- v. fennmaradj), hátravan; intet hopp är ~t már nincs semmi remény; för v. i egyébként, különben, más tekintetben; ezenkívül; se fór ~t lásd még övärld -en, -ar szigetvilág, szigettenger LAKÓ GYÖRGY

SVÉD NYELVTANI VÁZLAT

GYÖRGY LAKÓ

KORTFATTAD SVENSK GRAMMATIK

FŐNÉV

1. A svéd főnevek ragozását elsősorban nemük (genusuk) határozza meg. Azoknak a nyelvi eszközöknek, amelyek a főnevekhez kapcsolódva azok nemét jelzik, csupán két alakjuk van, s így — eltérően a némettől — elegendő, ha csupán két nemet különböztetünk meg: az egyik a közös nem (utrum), amely a hím- és a nőnem közötti alaki különbség elmosódása útján alakult ki, a másik a semleges nem (neutrum).

A főnevek nemének jelölésére a svédnek — eltérően a némettől — nem a névelő a legegyszerűbb eszköze, hanem az ún. végartikulus (slutartikel). A svéd ugyanis a jelző nélkül álló főnév nemét (és egyben határozottságát) nem a főnév előtt álló, önálló névelővel jelzi, mint például a német, hanem a szó végéhez függesztett végződéssel, s ezt a végződést nevezzük végartikulusnak.

A végartikulusnak az egyes számban két alakja van: -(e)n és -(e)t. Az utrum nemű főnevekhez — többnyire aszerint, hogy mással- vagy magánhangzón végződnek-e --en vagy csak -n toldalék járul, például: dagen 'a nap' (dag 'nap'), dörren

'az ajtó' (dorr 'ajtó'); gossen 'a fiú' (gosse 'fiú'), skolan 'az iskola' (skola 'iskola').

A neutrumok nemét — ugyancsak végződésük minősége szerint--(e)t toldalék

mutatja: bordet 'az asztal' (bord 'asztal'), huset 'a ház' (hus 'ház'), äpplet 'az alma* (äpple 'alma'), häftet 'a füzet' (häfte 'füzet'). A főnevek többes számú alakjain a végartikulus -na, -a, illetőleg -en alakú — aszerint ilyen vagy olyan, hogy a főnév melyik ragozási osztályba tartozik. Példák: skolorna 'az iskolák' (skolor 'iskolák'), äpplena 'az almák' (äpplen 'almák'), husen 'a házak' (hus 'házak'). L. 997—8. L

2. A főneveknek egyes és többes számuk, s mind az egyes, mind a többes számban két esetalakjuk (kasus) van: az egyik az alapalak (grundform), a másik a birtokos jelző esete (genitiv). A főnevekből mind az egyes, mind pedig a többes számban határozott alakok (bestämd form) és határozatlan alakok (obestämd form) használatosak. A határozatlanságnak nincs külön jelölője. A határozott alakok a határozatlan alakokból alakulnak, mégpedig úgy, hogy az utóbbiak felveszik a végartikulust. A svéd határozott, azaz végartikulusos alakoknak a magyarban határozott névelős alakok felelnek meg, míg a határozatlan, azaz végartikulus nélküli alakokat határozatlan főnévvel (tehát vagy határozatlan névelős, vagy névelőtlen főnévvel) fordítjuk magyarra. Példák: bok 'könyv', boken 'a könyv', böcker 'könyvek*, böckerna 'a könyvek'. Határozott alakja nemcsak az alapalaknak, hanem (az egyes és a többes számú) genitivusnak is van. Az egyes számú alapalaknak nincs jellemző végződése, a genitivus

ragja mind az egyes, mind a többes számban -s. Egyes számú határozatlan genitivusok: dags, gosses stb. Többes számú határozatlan genitivusok: dagars, gossars. A határozott genitivus a határozott alapalakból az -s genitivusrag-gal alakul, például dagens (= dag-en-s), gossens (= gosse-n-s); dagarnas (= dag--ar-na-s), gossarnas (= goss-ar-na-s). A genitivusok jelentését szószerkezetekben szemléltethetjük: en gosses bok 'egy fiú könyve', gossens bok 'a fiú könyve', dessa gossars böcker 'e fiúk könyvei', gossarnas böcker 'a fiúk könyvei'.

3. A többes számú alapalak végződése tekintetében a főnevek körében meglehetős tarkaság uralkodik. Ezen alak képzésmódja szerint a főneveket 6 ragozási osztályba soroljuk.

I. osztály. A többes számú alapalak végződése -or. E végződéssel képezik többes számukat az -a végű, utrum nemű főnevek. Példák: vecka 'hét', gata 'utca', människa 'ember' többes száma: veckor, gator, människor. Kivételképpen idetartozik néhány mássalhangzón végződő főnév is. Például katt 'macska', ros 'rózsa'998

svan 'hattyú', toffel 'papucs', våg 'hullám' többes száma: kattor, svanor, tofflor,

vågor.

II. osztály A többes számú alapalak végződése -ar. E végződéssel képezi többes számát az egytagú szavak egy része, az -e végű tőszavak, továbbá az -el, -en, -er, -dorn, -ing és -ling végződésű főnevek. Példák: bro 'híd'; sjö 'tó', ö 'sziget'; båt 'csónak', dag 'nap'; timme 'óra', pojke 'fiú'; fågel 'madár'; fröken 'kisasszony'.; moder (mor) 'anya', dotter 'leány', syster '(nő)testvér', vinter 'tél'; afton 'est'; egendom 'tulajdon'; släkting 'rokon'; yngling 'ifjú' többes száma: broar, sjöar, öar; båtar, dagar; timmar, pojkar; fåglar; fröknar; mödrar, döttrar, systrar, vintrar; aftnar (!); egendomar; släktingar; ynglingar.

III. o s z t á 1 y. A többes számú al apai ak végződése -er. Ilyen végződést kap a -d, -t, -st végű egytagú szavak többsége, továbbá az -ad, -nad, -het, -när, -skap végződésű többtagú szavak, például: hand 'kéz': händer; fot 'láb': fötter; gäst 'vendég': gäster; månad 'hónap': månader; byggnad 'épület': byggnader; rättighet 'jog': rättigheter; konstnär 'művész': konstnärer; kunskap 'ismeret': kunskaper; vetenskap 'tudomány': vetenskaper. Idetartozik sok olyan, többnyire idegen eredetű szó is, amelynek az utolsó szótaga hangsúlyos, például kamrat 'társ': kamrater; polack 'lengyel': polacker; kafé 'kávéház': kaféer; restaurang 'vendéglő': restauranger; tryckeri 'nyomda': tryckerier; parti 'párt': partier. Ugyanígy néhány további idegen eredetű szó, például drama 'dráma': dramer; kollega 'kartárs': kolleger; museum 'múzeum': museer.

IV. o s z t á 1 y. A többes számú alapalak végződése -r. Idetartozik némely magánhangzón végződő, utrum nemű szó, továbbá valamennyi -else végződésű főnév. Példák: sko 'cipő': skor; bonde 'paraszt': bönder; fiende 'ellenség': fiender; händelse 'esemény': händelser; lidelse 'szenvedély': lidelser.

V. o s z t á 1 y. A többes számú alapalak végződése -n. E végződéssel képezik többesüket a magánhangzón végződő, semleges nemű szók. Példák: bo 'fészek': .bon; hjärta 'szív': hjärtan; öga 'szem'; ögon (!); öra 'fül': öron (!); uttalande 'nyilatkozat': uttalanden.

VI. osztály. A többes számú al apai ak jeltelen, azaz nincs külön végződése. Idetartozik a mássalhangzón végződő neutrumok túlnyomó többsége, továbbá az -ande, -are, -er végű, utrum nemű foglalkozásnevek és népnevek. Ha a tőszótag magánhangzója nem változik meg, az idetartozó szavak többes száma azonos az sgyes számú alapalakkal. Példák: barn,'gyerek' és 'gyerekek'; bord 'asztal' és 'asztalok'; hus 'ház' és 'házak'; träd 'fa' és 'fák'; resande 'utas' és 'utasok'; studerande 'tanuló' és 'tanulók', fiskare 'halász' és 'halászok'; lärare 'tanító' és 'tanítók', ungrare 'magyar' és 'magyarok'; österrikare 'osztrák' és 'osztrákok', — Kivételek: land 'ország': länder; paket 'csomag': paketer (vagy paket),

A többes számú alapalak képzéséről jegyezzük meg még a következőket:

a) sok főnév a többes számban megváltoztatja tőmagánhangzóját, azaz ún. umlautot kap, például: fader (far) 'apa': fäder; broder '(fiú)testvér': bröder; fot 'láb': fötter; stäng 'rúd': stänger;

b) néhány főnév többes számú alapalakja egészen rendhagyó, például gås 'liba': gäss; tnan 'férfi': män; mus 'egér': möss.

4. A következőkben egy-egy példán feltüntetjük a többes számú alapaíak képzése szerint más-más ragozási osztályba tartozó főnevek főalakjait. Ezek: 1. az egyes számú határozatlan alapalak; 2. az egyes számú határozott alapalak; 3. a többes számú határozatlan a lap alak; 4. a többes számú határozott alapaíak.

I. skola 'iskola' skolor 'iskolák'

skolan 'az iskola' skolorna 'az iskolák'

II, droppe 'csepp' droppen 'a csepp'

droppar 'cseppek' dropparna 'a cseppek'IV. sko 'cipő' skor 'cipők' skon 'a cipő' skorna 'a cipők'

V. äpple -alma* äpplen 'almák'

VI. /tøs 'ház' hus 'házak'

'a ház' Jiusen 'a házak'

lnlmrm^gyag ar' mrar^ rok,

5. A többes számú határozott alak tehát az I-IV. ragozási osztályba sorolt kapeVAzbv! mgozá^osztáíyban aíö^bef számú^iatároz^

járulj A Vosztályb^ a mássalhangzón végződő szók határozott többes számú A rendhagyó ragozású főnevek fő alakjai a következők:

fásénál liba* |^sL^^ibàk'

mari 'férfi' män 'férfiak'

mannen 'a férfi' männen 'a férfiak'

^Äegér/

Több szó többes számú határozott alapalakja más ragozási osztályokba tartozó szavak megfelelő alakjának analógiájára alakul, illetőleg így is alakítható. Példák:

fönstrd ?zlaablak' ^

MELLÉKNÉV

1. A melléknév jelzőként — miként a németben is — másképp ragozódik határozatlan jelzős kifejezésekben, azaz az en, (neutrum) ett 'egy' határozatlan névelő után^és ismét másképp^határozott jelzős kifejezésekben, azaz a den, (neutrum)^

főnéwe1^?vonatkoz^ea melléknévnek aszermt 1S> hog^ utrum vagy neutrum nemű

A melléknév végződései határozatlan jelzős kifejezésekben:

egyes számban többes számban

utrum: — -a

neutrum: . --/ -a IV. sko 'cipő' skor 'cipők' skon 'a cipő' skorna 'a cipők'

V. äpple -alma* äpplen 'almák'

VI. /tøs 'ház' hus 'házak'

'a ház' Jiusen 'a házak'

lnlmrm^gyag ar' mrar^ rok,

5. A többes számú határozott alak tehát az I-IV. ragozási osztályba sorolt kapeVAzbv! mgozá^osztáíyban aíö^bef számú^iatároz^

járulj A Vosztályb^ a mássalhangzón végződő szók határozott többes számú A rendhagyó ragozású főnevek fő

alakjai a következők:

fásénál liba* |^sL^^ibàk'

mari 'férfi' män 'férfiak'

mannen 'a férfi' männen 'a férfiak'

^Äegér/

Több szó többes számú határozott alapalakja más ragozási osztályokba tartozó szavak megfelelő alakjának analógiájára alakul, illetőleg így is alakítható. Példák:

fönstrd ?zlaablak' ^

MELLÉKNÉV

1. A melléknév jelzőként — miként a németben is — másképp ragozódik határozatlan jelzős kifejezésekben, azaz az en, (neutrum) ett 'egy' határozatlan névelő után^és ismét másképp^határozott jelzős kifejezésekben, azaz a den, (neutrum)^

főnéwe1^?vonatkoz^ea melléknévnek aszermt 1S> hog^ utrum vagy neutrum nemű

A melléknév végződései határozatlan jelzős kifejezésekben:

egyes számban többes számban

utrum: — -a

neutrum: . --/ -a1000

Példák: en värm sommar '(égy) meleg nyár' varm a somrar 'meleg nyarak' ett varmt rum '(egy) meleg szoba' varma, rum 'meleg szobák'

A melléknevek neutrumát és többes számú alakját rendszerint az egyes számú utrum alakból képezzük.

2. Bizonyos melléknevek egyes számú semleges nemű alakja a szabályostól eltérő módon alakul. Róluk a következőket kell tudnunk:

a) Ha a melléknév utrum alakja mássalhangzó megelőzte t-re végződik, neut-ruma azonos az utrum alakkal. Vonatkozik ez a szabály bizonyos igék múlt idejű melléknévi igeneveire (perfekt particip) és a melléknevek felső fokú alakjaira is. Példák: stolt — stoll 'büszke'; svart — svart 'fekete'; lätt — lätt 'könnyű; utmärkt — utmärkt 'kitűnő' (utmärka 'kitüntet'); störst — störst 'legnagyobb' (stor 'nagy').

lat 'lusta' neutruma ugyancsak lat, noha itt a szóvégi t-t magánhangzó előzi meg.

b) Ha a melléknév utrum alakja hosszú magánhangzón végződik, neutrumának végződése -//, amely előtt rövid mfgánhangzó ejtendő. Példák: blå 'kék': blått; ny 'új': nytt: fri 'szabad': fritt. A többes számú alakok szabályosak: blåa, nya, fria.

c) A-d végű melléknevek, ha végmássalhangzójukat hosszú magánhangzó előzi meg, semleges alakjukban (~dt helyett) -tt végződésűek (előtte rövid magánhangzót ejtünk!). Példák: glad 'vidám': glatt; god (olv. gúd) 'jó': gott (olv. gott).

d) Az olyan melléknevek és múlt idejű melléknévi igenevek (perfekt particip), amelyek utrum alakja mássalhangzó megelőzte d-re végződik, semleges alakjukban (-dt helyett) -t végződésűek. Példák: blind 'vak': blint; ond 'rossz': ont; hård 'kemény': hårt; mild 'szelíd': milt.

e) Az -en végű melléknevek és múlt idejű melléknévi igenevek (perfekt particip) neutruma -et végű. Példák: egen 'saját': eget; mogen 'érett': moget; skriven 'írott': skrivet (skriva 'ír'); bunden 'kötött': bundet (binda 'köt').

f) Az -nn végű melléknevek neutruma -nt végű, például sann 'igaz': sant.

g) Számos melléknévnek, valamint a jelen idejű melléknévi igeneveknek (presens particip) és a melléknevek

középfokú alakjának nincs külön neutruma, azaz neutrumként is -1 végződés nélküli alakjuk használatos. Példák: ringa 'csekély', öde 'puszta, üres', levande 'élő' (leva 'él'), stående 'álló' (stå 'áll'), större 'nagyobb' (stor 'nagy'), livligare 'élénkebb' (livlig 'élénk').

3. A melléknév állítmányi szerepben (predikativ) ugyanolyan végződésű, mint a megfelelő határozatlan jelzős kifejezésben. Példák:

sommaren är varm 'a nyár meleg' rummet är varmt 'a szoba meleg' somrarna är(o) varma, 'a nyarak melegek' rummen är (o) varma 'a szobák melegek'

4. A jelzői melléknév határozott alakja. Határozott jelzős kifejezésekben a melléknév — mind az egyes, mind pedig a többes számban, az utrumban éppúgy, mint a neutrumban — -a végződésű. Példák:

den varma sommaren 'a meleg nyár', det varma rummet 'a meleg szoba', de varma somrarna 'a meleg nyarak', de varma rummen 'a meleg szobák'.

5. A melléknév ragozásáról jegyezzük meg még a következő kisebb-nagyobb rendhagyóságokat:

a) a hangsúlytalan -alt -et, -en vagy -er szótagra végződő melléknevek végső -tf, illetőleg -e hangja kiesik, ha a melléknév utrum alakjához -a végződés járul. Példák: gammal 'öreg', ädel 'nemes', skriven 'írott', vacker 'szép' határozott alakja és többese: gamla, ädla, skrivna, vackra;

b) a liten (neutrum litet) 'kicsi' melléknév határozott alakja: lilla, többes száma: små, például en liten gosse 'egy kis fiú', ett litet barn 'egy kis gyermek', d e : den1001

lilla gossen 'a kis fiú', det lilla barnet 'a kis gyermek', små gossar 'kis fiúk', de små gossarna 'a kis fiúk', de små barnen 'a kis gyerekek';

c) az I. igeosztályba tartozó, azaz -a tövű igék műit idejű melléknévi igenevének (perfekt particip), valamint az -äst végű felsőfokú mellékneveknek a határozott alakja és többese -e végű, például min älskade vän '(az én) szeretett barátom' (älska 'szeret'); häftade böcker 'fűzött könyvek', de vackraste blommorna 'a legszebb virágok';

d) a jelen idejű melléknévi igenevek (képzőjük -ande, -ende)"határozott alakja és többese azonos a határozatlan alakkal, például en leende flicka '(egy) mosolygó leány', den leende flickan 'a mosolygó leány1, skrattande barn 'nevető gyerekek'.

6. A melléknév fokozása. A középfok képzője -are vagy. -re, a felsőfoké -äst vagy -st. E végződések az alapfokú melléknév utrum alakjához járulnak.

a) A melléknevek többsége -are, illetőleg -äst képzővel képezi közép-, illetőleg felsőfokát. Példák:

kall 'hideg' kallare 'hidegebb' kallast 'leghidegebb*

ny 'új' nyare 'újabb' nyast 'legújabb'

Az -el, -en, -er végű melléknevek e-\e kiesett a közép- és felsőfokban. Példák:

ädel 'nemes', ädlare 'nemesebb' ädlast 'legnemesebb'

mogen 'érett' mognare 'érettebb' mognast 'legérettebb'

vacker 'szép' vackrare 'szebb' vackrast 'legszebb'

b) Számos melléknév középfokban -re, telsőfokban -st végződést kap, s egyszersmind a tőszótag o, á, u magánhangzója helyére ö, ä, y lép (umlaut). Példák:

hög 'magas' högre högst

stor 'nagy' större störst

låg 'alacsony' lägre lägst

ung 'fiatal' yngre yngst

c) Rendhagyóan fokozzuk à következőket:

dålig 'rossz' sämre sämst

gammal 'öreg' äldre äldst

god, bra 'jó' bättre bäst

liten 'kicsi' mindre minst

ond Vossz' värre värst

mycken 'sok' mer (a) mest

många 'sok' far (a) flest

d) Az -ad, -e, -sk végű és egyéb, hosszabb hangtestű melléknevek, továbbá a melléknévi igenevek fokozása a középfokban á mera, a felsőfokban pedig a mest határozószók segítségévei körülírással történik. Példák:

godhjärtad 'jószívű' mera godhjärtad mest godhjärtad

nitisk 'lelkes' mera nitisk mest nitisk

älskad 'szeretett' mera älskad mest älskad 1002

HATÁROZÓSZŐ

A legtöbb melléknévből képezhetünk határozószót (adverb). Ez általában azonos a melléknév semleges nemű alakjával, pl .flitig 'szorgalmas: flitigt 'szorgalmasan', vacker 'szép': vackert 'szépen'. A -lig végű melléknevek adverbiuma gyakran -en végű, pl. verklig 'valódi'; verkligen 'valóban', personlig 'személyes': personligen 'személyesen'.

A határozószók fokozása általában ugyanúgy történik, mint a melléknevekė {a felsőfokú alak végződése -st), tehát: flitigt 'szorgalmasan', flitigare 'szorgalmasabban', flitigast 'legszorgalmasabban'. Kivétel: gärna 'szívesen', hellre 'szívesebben', helst 'legszívesebben'.

NÉVMÁS I,Személyes névmások

1. személy 2. személy

jag 'én1 du 'te'"

mig 'engem; nekem' dig 'téged; neked'

vi 'mi' ni 'ti'

oss 'minket, bennünket; nekünk' er (eder) 'titeket, benneteket; nektek'

Az 1. és a 2. személyű névmás genitivusát a megfelelő birtokos névmások pótolják.

3. személy •

Megőrződött az eredeti háromneműség, azaz a 3. személyben a személyes névmásnak hímnemű, nőnemű és semleges nemű alakja van.

Hímnem Nőnem Semleges nem

han hon det 'ő, az' de 'ők, azok'

hans hennes dess 'az ő ..., deras 'az ő ...,

annak a ...' azoknak a.

honom henne det 'őt, azt; neki, dem 'őket, azokat;

annak' ' nekik, azoknak'

Megszólító alakként 'ön, önök' jelentésben a többes számú 2. személyű névmást használják (levélben nagy kezdőbetűvel írjuk), pl. Talar- Ni svenska? 'Beszél Ön svédül?'.

II. Visszaható névmás

Az 1. és a 2. személyben visszaható névmásul a személyes névmás tárgyesetét használjuk, pl. jag ser mig i spegeln 'én låtom magamat a tükörben', varför försvarar du dig inte? 'miért nem véded magad?'

A 3. személyben a visszaható névmásnak külön alakja van: sig, amely az egyes és a többes számban tárgyként és részeshatározóként egyaránt használatos, pl. •han (hon) övar sig 'ő gyakorolja magát'; de öva sig 'ők gyakorolják magukat'.

III. Kö 1 csön ö s névmás

Egy alakja van: varandra, pl. de älskar varandra 'ők szeretik egymást*, de liknar varandra 'ők hasonlítanak egymásra'. 1002

HATÁROZÓSZŐ

A legtöbb melléknévből képezhetünk határozószót (adverb). Ez általában azonos a melléknév semleges nemű alakjával, pl .flitig 'szorgalmas: flitigt 'szorgalmasan', vacker 'szép': vackert 'szépen'. A -lig végű melléknevek adverbiuma gyakran -en végű, pl. verklig 'valódi'; verkligen 'valóban', personlig 'személyes': personligen 'személyesen'.

A határozószók fokozása általában ugyanúgy történik, mint a mellékneveké {a felsőfokú alak végződése -st), tehát: flitigt 'szorgalmasan', flitigare 'szorgalmasabban', flitigast 'legszorgalmasabban'. Kivétel: gärna 'szívesen', hellre 'szívesebben', helst 'legszívesebben'.

NÉVMÁS I,Személyes névmások

1. személy 2. személy

jag 'én1 du 'te'"

mig 'engem; nekem' dig 'téged; neked'

vi 'mi' ni 'ti'

oss 'minket, bennünket; nekünk' er (eder) 'titeket, benneteket; nektek'

Az 1. és a 2. személyű névmás genitivusát a megfelelő birtokos névmások pótolják.

3. személy •

Megőrződött az eredeti háromneműség, azaz a 3. személyben a személyes névmásnak hímnemű, nőnemű és semleges nemű alakja van.

Hímnem Nőnem Semleges nem

han hon det 'ő, az' de 'ők, azok'

hans hennes dess 'az ő ..., deras 'az ő ...,

annak a ...' azoknak a.

honom henne det 'őt, azt; neki, dem 'őket, azokat;

annak' ' nekik, azoknak'

Megszólító alakként 'ön, önök' jelentésben a többes számú 2. személyű névmást használják (levélben nagy kezdőbetűvel írjuk), pl. Talar- Ni svenska? 'Beszél Ön svédül?'.

II. Visszaható névmás

Az 1. és a 2. személyben visszaható névmásul a személyes névmás tárgyesetét használjuk, pl. jag ser mig i

spegeln 'én låtom magamat a tükörben', varför försvarar du dig inte? 'miért nem véded magad?'

A 3. személyben a visszaható névmásnak külön alakja van: sig, amely az egyes és a többes számban tárgyként és részeshatározóként egyaránt használatos, pl. •han (hon) övar sig 'ő gyakorolja magát'; de öva sig 'ők gyakorolják magukat'.

III. Kö 1 csön ö s névmás

Egy alakja van: varandra, pl. de älskar varandra 'ők szeretik egymást*, de liknar varandra 'ők hasonlítanak egymásra'.1003

IV. Birtokos névmások

•Utrum Neutrum. Többes szám

min mitt 'enyém, az én .. .-m> mina 'enyéim, az én .. .-im*

din ditt 'tied, a te .. .-d' dina 'tieid, a te . .-.-id'

sin sitt 'az ő .. .-a v. -e (-ja y. -]e)> sina /az 6.. .-ai v. -ei (-jai l>.

Vár várt 'mienk, ami,, .-unk (-ünk)' våra*' mieink, ami., ,-aink'

er (eder) ert (edert) 'tietek, a ti.. .-tok e(d)ra 'tieitek, a ti.. .-aitok'

sitt sitt *az' ő!°.k.-uk v. -ük (-juk sina 'az ő .. .-aik v. -eik

^~jük)> (-jaik v. -jeik)'

A birtokos névmásokat a határozatlan alakú melléknevek módjára ragozzuk. Példák: mm /ar 'apám', ditt has 'a te házad', våra ööctor 'a mi könyveink'. A sint sitt birtokos névmást akkor használjuk, na a monaatszakasz aianyanak a Dirtokaroi

kapta^z%^\evelTt^ gèmtlvusa hasznalando> P1- fidem fick hans brev az apa meg

"V* Mutató névmás-ok

Ütrum .Neutrum Többes .szám

dennat (-e) detta dessa

den här 'ez' det här .de'här

den där 'az> det där de där

samma 'ugyanaz* samma samma

dytik 'ilyen' dylikt dylika

sädan 'olyan' sådant sådana

själv 'maga' självt själva

Denna, detta 'ez' után a főnév határozatlan alakban, a den, det >ez, az' és a den här 'ez', det här 'az' után pedig határozott alakban áll, pl. denna uppgift är svår 'ez a feladat nehéz', de: tferz här tavlan är vacker 'ez a kép szép', den gossen är elak 'az a fiú rossz'.

Ha a den, tó névmást főnév módjára, magában használjuk, akkor ragozócük: e. sz. gen. dess; tb. sz. gen. deras; tb. sz, tárgyeset és részeshatározó dem.

VI, Vonatkozó névmások

som (ragoznatatlan, mindkét nemben es szamoan hasznalatos alanykent es tárgyként) 'aki, amely, ami'. Előtte elöljáró nem állhat; a hozzátartozó elöljáró a vonatkozó mondat végére kerül. Pl. Jag känner inte den man som ni talar om 'Én nem ismerem azt az embert, akiről ön beszél'. Genitivusa helyett a vars vagy a

vací (ragozhatatlan ^ csak neutrumban használatos alanyként és tárgyként) 'ami'. Genitivusát a vars névmás pótolja.

v?/£rtC (^ a'aki* amely ^többes szám: vilka).1004

VII. Kérdő névmások

vern 'ki?, kit?, kinek?', vems (gen.) 'kinek a...?, kié?' (külön többes számú alakja nincs). Vern är den där fröken? 'Ki az a kisasszony?' — Vems hatt är det här? 'Kinek a kalapja ez?'

vad 7mi?, mit?'. Vad har du läst? 'Mit .olvastál?'

vilken (utrum), vilket (neutrum) 'melyik?, milyen?' (e. sz. genitivusa vilkens, vilkets; tb. sz. vilka 'kik?, melyek?'). Vilka är de där männen? 'Kik azok a férfiak?'. Vilka språk läser du? 'Milyen nyelveket tanulsz?' Vilken spårvagn skall jag taga? 'Melyik villamosra szálljak?' („Melyik villamost vegyem?").

hur(u)dan (utrum), hur[u]dant (neutrum) 'milyen?'. Hur(u)dan hatt hade hon? 'Milyen kalapja voit (neki)?', Hur(.u)dant var vädret i förrgår? 'Milyen voit az idő tegnapelőtt?'

vad för en (utrum), Vad för ett (neutrum) 'milyen?, miféle?' (tb. sz. vad för (ena)). Vad för en bok vill Ni ha? 'Milyen könyvet óhajt (Ön)?'.

vilkendera (utrum), vilketdera (neutrum) 'melyik (a kettő közül)?' Vilkendera vägen skola vi gå? 'Melyik úton menjünk?'.

Ha à kérdő névmások függő kérdések alanyai, akkor nem magukban állnak, hanem a som névmás követi őket. Példák: Jag vet inte, vem som har gjort det. 'Nem tudom, (hogy) ki csinálta ezt. — Ingen visste, vad som hade hänt 'Senki sem tudta, (hogy) mi történt'.

D e : Jag vet inte, vad han menar 'nem tudom, mit gondol' (A kérdő névmás a függő kérdés tárgya!)

VIII. Határozatlan névmások

man 'az ember'. Az általános alany kifejezésére szolgál: Man säger, att han är sjuk 'Azt mondják, hogy ő beteg'

någon (utrum) 'valaki', något (neutrum) 'valami' (tb. sz. några 'némely, néhány'). Någon kommer 'Valaki jön'. Något är inte i ordning 'Valami nincs rendben'. Berätta oss några sagorI 'Mesélj nekünk néhány mesét!'

ingen (utrum) 'senki', intet v. inget (neutrum) 'semmi' (tb. sz. inga). Ingen människa har någonsin hört någonting sådant 'Még soha senki sem hallott ilyet' en 'az ember, valaki'. I ett främmande land känner en sig aldrig hemma 'Idegen országban sohasem érzi magát otthon az ember'

var och en (utrum), vart och ett (neutrum) 'minden egyes, mindenki'» Var och en måste göra sin plikt 'Mindenkinek teljesítenie kell kötelességét' annan (utrum), annat (neutrum) (tb. sz. andra) 'más, másik' all (utrum), allt (neutrum) 'mind, minden, valamennyi' (tb. sz. alla) någondera (utrum), någotdera (neutrum) 'az egyik, valamelyik' ingendera (utrum), intetdera v. ingetdera (neutrum) 'egyik sem a kettő közül' bådadera 'mindkettő'

vardera (utrum), vartdera (neutrum) 'mindkettő, két' vem som helst 'akárki, bárki', vad som helst 'akármi, bármi' vilken som helst (utrum), vilket som helst (neutrum) 'akármelyik, bármelyik'. Hon kan vara här vilken minut som helst 'ő bármely percben itt lehet'. 1005

a) T 6 s z á m n e v e k :

0 noll

1 en, ett

2 tvä

3 tre

4 fyra

5 fem

6 sex

7 s/z/

8 åtta

9 mo 10 //o

SZÁMNÉV

11 elva

12 to/v

13 tretton

14 fjorton

15 femton

16 sexton

17 sjutton

18 a(de)rton

19 nitton

20

21 tjugoen, -ett

22 tjugotvå

30 trettifo) 40 /yrf/fo; 50 femti(o) 60 sexti(o) 70 sjutti(o) 80 dtf/Yo; 90 n/myo;

100 /zziHi/ra

101 hundraen, -ett 200 tvåhundra

1000 ett tusen en million 'egymillió*

1-nél magasabb tőszámnév után a főnév többes számban van, pl. jag har två bröder och tre systrar 'nekem két fiútestvérem és három nőtestvérem van'.

hundra és tusen többes számú alapalakja ragtalan, tehát: fyra hundra 'négyezer', fem tusen 'ötezer', million többes száma millioner; tre millioner 'hárommillió' stb.

Amikor valamilyen eseménynek az évszámát közöljük, az år 'év' szót tesszük a megfelelő tőszámnév elé, pl. Finland erövrades år 1809 (a(de)rtonhundranio) 'Finnországot 1809-ben hódították meg'.

öJSorszámnevek:

1. första

2. andra

3. tredje

4. fjärde

5. femte •6. sjätte

7. sjunde

8. åttonde

9. nionde

10. tionde

11. elfte

12. tolfte

13. trettonde

14. fjortonde

15. femtonde

16. sextonde

17. sjuttonde

18. a[de]rtonde

19. nittonde

20. tjugonde

21. tjugoförsta

22. tjugoandra 30. trettionde 40. fyrtionde

50. femtionde 60. sextionde 70. sjuttionde 80. åttionde 90. nittionde

100. hundrade

101. hundraförsta 200. tvåhundrade

1000. tusende

1001. tusenförsta

1002. tusenandra

A keltezés módja. Példák: Jag är född den 14 (fjortonde) maj 1896

(a(de)rtonhundranittiosex) 'én 1896. május 14-én születtem'. — Levélben stb.: Stockholm den 13 (trettonde) juni 1968 'Stockholmban, 1968. június 13-án'. — Han anlände den tredje juli 'ő július 3-án érkezett meg'.

cJEgyéb számnevek:

Va en hülVf eii halvt; V3 en tredjedel, 2/3 två tredjedelar; V4 en fjärdedel; 1 l/2 en och en halv, ett och ett halvt; halvannan, halvtannat; 0,5 fem tion(de)delar.

IGE

A svéd igéknek igenem (genus) szerint cselekvő (aktiv) és szenvedő (passiv) ragozásuk van.

Az igealakok egy része (személyes névmással kapcsolódva, vagy anélkül) a cselekvő személyét is megjelöli. Ezek az ige ún. f i n i t alakjai (finita verbformer). A többi igealak'i g e n é v (infinita verbformer). Ezek: a főnévi igenév (infinitiv), a melléknévi igenevek (particip) és a supinum. 1005

a) T 6 s z á m n e v e k :

0 noll

1 en, ett

2 tvä

3 tre

4 fyra

5 fem

6 sex

7 s/z/

8 åtta

9 mo 10 //o

SZÁMNÉV

11 elva

12 to/v

13 tretton

14 fjorton

15 femton

16 sexton

17 sjutton

18 a(de)rton

19 nitton

20

21 tjugoen, -ett

22 tjugotvå

30 trettifo) 40 /yrf/fo; 50 femti(o) 60 sexti(o) 70 sjutti(o) 80 dtf/Yo; 90 n/myo;

100 /zziHi/ra

101 hundraen, -ett 200 tvåhundra

1000 ett tusen en million 'egymillió*

1-nél magasabb tőszámnév után a főnév többes számban van, pl. jag har två bröder och tre systrar 'nekem két fiútestvérem és három nőtestvérem van'.

hundra és tusen többes számú alapalakja ragtalan, tehát: fyra hundra 'négyezer', fem tusen 'ötezer', million többes száma millioner; tre millioner 'hárommillió' stb.

Amikor valamilyen eseménynek az évszámát közöljük, az år 'év' szót tesszük a megfelelő tőszámnév elé, pl. Finland erövrades år 1809 (a(de)rtonhundranio) 'Finnországot 1809-ben hódították meg'.

öJSorszámnevek:

1. första

2. andra

3. tredje

4. fjärde

5. femte •6. sjätte

7. sjunde

8. åttonde

9. nionde

10. tionde

11. elfte

12. tolfte

13. trettonde

14. fjortonde

15. femtonde

16. sextonde

17. sjuttonde

18. a[de]rtonde

19. nittonde

20. tjugonde

21. tjugoförsta

22. tjugoandra 30. trettionde 40. fyrtionde

50. femtionde 60. sextionde 70. sjuttionde 80. åttionde 90. nittionde

100. hundrade

101. hundraförsta 200. tvåhundrade

1000. tusende

1001. tusenförsta

1002. tusenandra

A keltezés módja. Példák: Jag är född den 14 (fjortonde) maj 1896

(a(de)rtonhundranittiosex) 'én 1896. május 14-én születtem'. — Levélben stb.: Stockholm den 13 (trettonde) juni 1968 'Stockholmban, 1968. június 13-án'. — Han anlände den tredje juli 'ő július 3-án érkezett meg'.

cJEgyéb számnevek:

Va en hülVf eii halvt; V3 en tredjedel, 2/3 två tredjedelar; V4 en fjärdedel; 1 l/2 en och en halv, ett och ett halvt; halvannan, halvtannat; 0,5 fem tion(de)delar.

IGE

A svéd igéknek igenem (genus) szerint cselekvő (aktiv) és szenvedő (passiv) ragozásuk van.

Az igealakok egy része (személyes névmással kapcsolódva, vagy anélkül) a cselekvő személyét is megjelöli. Ezek az ige ún. f i n i t alakjai (finita verbformer). A többi igealak'i g e n é v (infinita verbformer). Ezek: a főnévi igenév (infinitiv), a melléknévi igenevek (particip) és a supinum.1006

Igeidők: presens (jelen idő), imperfekt (egyszerű v. elbeszélő múlt), perfekt (befejezett múlt), pluskvamperfekt (régmúlt).

Igemódok: jelentő mód (indikatív) kötő mód (konjunktív) és f e 1 -szólító mód fimperativ).

Az igék egyes számban fental v. singular) és t ö b b e s számban (flertal v. plural) ragozhatók, de a.mai nyelv — kivéve az ünnepélyes stílusformákat — mindkét számban az (eredetileg) egyes számú alakot használja.

Az igei cselekvés személyét — első személy, második személy, harmadik személy — a svéd nyelv is megkülönbözteti, de jelölésük a mai nyelvben nem. személyjelekkel, hanem" lexikális eszközökkel (egyebek között névmások segítségévei) történik.

Szerkezetükre nézve az igei paradigma alakjai részben egyszerűek, részben ösz-szetettek. Egyszerű időalakok a presens és az imperfekt. Összetett időalakok a presens perfekt és a pluskvamperfekt. Az igék tövét legtöbb esetben úgy kapjuk meg, hogy a jelen idejű infinitiv -a végződését elhagyjuk; ha az ige infinitivje nem -a végződésű, töve azonos az infinitivvel. Példák: tal-a 'beszélni' töve tal-; köp-a 'vásárolni' töve köp-; rid-a töve rid-; ro 'evezni' töve rö-.

Ahhoz, hogy az igéket ragozni tudjuk, ún. főalakjaikat kell ismernünk. Az igék f ő a 1 a k j a i: az infinitiv, az imperfekt és a supinum. Az ige főalakjai együttesen alkotják az ige témáját.

Az imperfekt (egyszerű múlt) alakítása vagy bizonyos végződésnek a tőhöz csatolása útján, vagy pedig az ige tőmagánhangzójának a megváltoztatásával történik. Azokat az igéket, amelyek imperfektjüket bizonyos végződéssel képezik, gyenge igéknek, azokat pedig, amelyeknek az imperfektje a tőmagánhangzó megváltoztatásával alakul, erős igéknek nevezzük. A gyenge és az erős igék nem csupán imperfektjük, hanem supinumuk Jképzésmódjában is különböznek egymástól.

A) Gyenge Igék

A gyenge igéket az imperfekt végződése szerint 3 igeosztáíyba soroljuk.

I.igeosztály. Az imperfekt végződése -ade, a supinumé -at.

A jelen idejű alak (presens) -ar végű. Példa:

infinitiv presens imperfekt supinum

tala 'beszélni* tal-ar tal-ade tal-at

Hasonlóan alkotja főalakjait a svéd igék többsége, pl. kalla 'hívni', bada 'fürödni', dansa 'táncolni', telefonera 'telefonálni' stb.

Néhány ige csak supinumképzése alapján sorolható ide, egyébként azonban rendhagyó:

heta 'neveztetni' het-er het-te het-at

leva 'élni' lev-er lev-de lev-at

veta 'tudni' vet viss-te vet-at

II. igeosztály. Az imperfekt végződése általában -de, de k, p, s, t vagy x után -te. A supinum végződése -t. A jelen idejű alak -er végű. Példák:

böja 'hajlítani' böj-er böj-de böj-t

köpa 'vásárolni' köp-er köp-te köp-t.

Ha az ige töve r végű, a presens azonos, a mássalhangzón végződő puszta tőve 1 (az egyéb igékben jelentkező -er presensjel elmarad). Példák:

höra 'hallani' hör hör-ae hör-t

köra 'hajtani' kör kör-de kör-t1007

Ugyanígy alakul egy-két l tővégződésű ige presense is:

tála 'tűrni' iái tál-de tát-t

mala 'őrölni' mai mal-de [mal-it]

Jó néhány ige a gyenge igék 2. csoportjára jellemző végződéssel képezi imper-rendhagyó l^Äbblte ^ ^

infinitiv g presens ^ ímperfekt supinum.

dölja 'elrejteni' dø7/-*r tfoMe

glädja 'megörvendeztetni' gläd-er glad-de glaí-t

skilja 'elválasztani' skilj-er ikil-de skil-t

spörja 'kérdezni' spörj-er spor-de svor-t

städja 'kibérelni' städj-er stad-de stat-t

stöd(j)a 'támogatni' stöd(j)-er stöd-de stót-t

sälja 'eladni' sälj-er sål-de sål-t

välja 'választani' välj-er val-de val-t

vänja 'szoktatni' vänj-er van-de van-t

b) Egyéb rendhagyók: bóra 'kelleni' bör bor-de bor-l

'lägga ^hdyezni' fägg-er ía-de * fagJ

säga 'mondani'- säg-er sa-de sag-t

sätta 'helyezni' sätt-er sat-te sat-t

(Vörå) 'lehet' tör ior-de -

III. igeosztály. Az Ímperfekt végződése -dde, a supinumé -it Az idetartozó egyszerű igék főnévi igeneve egyszótagos és azonos a tővel (sohasem -a végű). Presenstíkben puszta -r végződés van. Példák:

tro 'hinni' tro-r tro-dde tro-tt

Ilyenek még: bo 'lakni', rö 'evezni', sy 'varrni', fly 'szökni', klå'3kaparni' stb.

B) Eros igék

Imperfektjük egyes számú alakjának nincs olyan időjelszerű végződése, mint a gyenge igek ímperiektjenek. Az egyszerű eios igek impertektjenek egyes szama egyszótagos tőalak, amely azonban rendszerint más tőmagánhangzót tartalmaz, mint a presens (más ablautfokon áíl). Az eros igék imperfektjének - eltérően a

gyenge igékétől — van külön többes számú alakja. Végződése: -o. E többes alak

n a k a tőmagánhangzójával azonos — ^aszerint, hogy nz ige az erős^igék melyik

Az' erős1 igék2többségének infinitivje (főnévi igerieve) -a végű, (egyes számú) presens alakjának végződése pedig -er. -r végű igető után a presens -er végződése elmarad, például bär-a 'vinni': bär; skära 'vágni': skär. Ugyanígy alakul néhány -l w'ghangzójú tő presense, pl .gala 'kukorékolni': gal; stjäla 'lopni5: stjäl. - A supinum töve is magánhangzóváltakozást mutat: tőmagánhangzója az eros igék egyes csoportjaiban azonos ugyan a presens tőmagánhangzójával, más csoportokban azonban 1 • vbözik tőle (némely csoportban az ímperfekt többes számának tőmagánhangzót1008

jávai egyezik meg). Az erős igék supinuma az erős igék többségéből «it végződéssel alakul.

Az erős igék főalakjaiban mutatkozó tőmagánhangzó minősége szerint az erős igék több csoportba sorolhatók..A következőkben csak a fontosabb csoportokat mutatjuk be (az imperfekt alakjai közül első helyen az egyes számú, második helyen a többes számú alakot közöljük).

1. A főalakok váltakozó tőmagánhangzói: i — a — u:

infinitiv presens imperfekt supinum

binda 'kötni' bind-er band, bundo bund-ií

Ugyanígy képezzük a következő igék alakjait: brinna 'égni\ dricka 'inni\ finna Hálálni', rinna 'folyni', springa 'futni, ugrani', sticka 'szúrni', vinna 'nyerni' stb.

II.A főalakok váltakozó tőmagánhangzói: i — e — i:

infinitiv presens imperfekt supinum

skriva 'írni' skriv-er skrev, skr ev o skriv-it

Ugyanígy alkotják főalakjaikat a következők: bita, 'harapni', blifva) 'lenni', gripa 'megfogni', lida 'szenvedni', rida 'lovagolni', skina 'látszani', skrika 'kiáltani', sprida 'szórni', stiga 'lépni'.

III. A főalakok váltakozó tőmagánhangzói: y (vagy u) — ö — u:

infinitiv presens imperfekt supinum

flyga 'repülni' flyg-er flög, flögo flugit

Ugyanígy képezik alakjaikat: frysa 'fázni', flyta 'folyni*, krypa 'mászni' stb.

ö, illetőleg u tőmagánhangzó van azon igék imperfektjében, illetőleg supinumá-ban is, amelyeknek a presense (írott alakban) mássalhangzó + j kezdetű. Ezek presens töve azonban nem y, hanem u magánhangzót tartalmaz, pl. .

bjuda 'nyújtani' bjud-er bjöd, bjödo bjud-it

ljuga 'hazudni' ljug-er ljög, ljögo ljug-it

njuta 'élvezni' njuUer njöt, njöto njut-it

sjunga 'énekelni' sjung-er sjöng, sjöngo sjung-it

sjunka 'süllyedni' sjunk-er sjönk, sjönko sjunk-it

Ugyanezen tő magánhangzó-váltakozást mutatják azok az idetartozó igék is, amelyek imperfektjében az egyéb alakokban (meg)levő szókezdő mássalhangzócsoport y-jét nem írjuk. Példák:

gjuta 'önteni' gjute-r göt, göto gjut-it

skjuta 'lökni' skjute-r sköt, sköto skjut-it

IV. Egyéb, kevésbé gyakori magánhangzóváltakozások vannak a kővetkező igék főalakjaiban:

infinitiv presens imperfekt supinum

1. bära 'vinni' bär bar, buro bur-it

skära 'vágni' skär skar, skuro skur-it

stjäla 'lopni' stjäl stal, stulo stut-it

2. draga 'húzni' drag-er (drar) drog, drogo drag-it fara 'utazni' far for, foro far-it taga 'venni' tag-er (tar) tog, togo tag-it3* falla 'esni' fall-er föll, föllo fall-ii

hälla 'tartani' /zd//-<?r höll, /tø7/ø /za7/-/Y

4. gråta 'sírni' £rd*-é?r gràYo gråt-it

/dta .'hagyni' tåt-er /űto låt-it

5- gg^r esir &«„, gu

svar/fl 'esküdni' svär [!] svor, svuro sviir-it

äta 'enni' ät-er åt, åto ät-it

V. Rendhagyó i g é k nek nevezzük azokat, amelyeknek imperfekt töve az lntinitivnez viszonyítva valaminő

massainangzoeiemmel oovul, illetőleg amelyeknek supinumképzője az eros igék többségének supinumképzőjétől eltér. Közülük itt c^k a gyakrabban előfordulókat soroljuk fel:

infinitiv presens imperfekt supinum

(bedja) be 'kérni' (bed-er) ber bad, bådo be-tt

dö 'meghalni' dö-r dog, dogo dö-tt

fd'kapni; szabad* få-r fick, fingo få-tt

gå 'menni' gå-r gick, gingo gå-tt

le 'mosolyogni' le-r log, logo le-tt

ligga 'feküdni' ligg-er låg, lågo leg-at (i)

V 'látnP se-r såg, sågo se-tt

stå 'áílni' ftå-r stod, stodo stå-tf

tiga 'hallgatni' tig-er teg, tego teg-at (!) v. tig-it

latos^UndTgyenge^ többé^^^^

ugyan imperfektképzésük módja szerint határozottan a gyenge igék közé sorolan-

^fektf^ n.éIküI * gyenge,^illetőleg az^erős |igék ^soportjába, mert

Ilyen vagy olyan ingadozást (rendhagyóságot) mutatnak például a következő

Jgék;

betala fizetni betalar Iftal-f bftal-d*

bringa 'hozni' bring-ar [!] bring-ade bring-at bring-ad

brag-te brag-t brag-t dyka 'merülni' dyk-er dök, döko

dykte dyk-t dyk-t

hjälpa 'segíteni' hjälp-er hjälp-te hjälp-t hjälp-t

R. halp, hulpo hulp-it hulp-en

koka 'főzni' kok-ar kok-ade kok-at kok-ad

kok-te kok-t kok-t

sam, summo summ-it summ<n

sluta 'befejezni* slut-ar slut-ade slut-at sliit-ad

'bezárni' slut-er slöt, slöto slut-it slut-en1010

sprida 'terjeszteni' sprid-er sprid-de sprit-t sprid-d

spred, spredo — —

strida 'küzdeni' strid-er strid-de strit-t —

stred, stredo strid-it —

tjäna 'szolgálni' tjän-ar tjän-ade tjän-at ijän-ad

tjän-te tjän-t tjän-t

tvinga 'kényszeríteni' tv ing-ar tving-ade tving-at tving-ad

tvang, tvungo tvung-it tvung-en

växa 'nőni' växer väx-te väx-t väx-t

vux-o (tb, sz.) vux-it vux-en

svälta 'éheztetni' svält-er sväl-te sväl-t sväl-t

v. svalt

'éhezni* svält-er svalt, svulto svuli-it svult-en

Segédigék

Segédigéknek nevezzük az olyan igéket, amelyek más igének (az ún.. főigének) segítségül szolgálnak a cselekvés valamely módozatának kifejezésére. A főige egyik vagy másik igenévi alakjához kapcsolódnak, A legtöbb segédige rendhagyó rago-zású.

Jelentésük és használatuk szerint vannak:

aj időbeli segédigék: hafva) 'bírni' (német 'habén', angol 'to have'), skola 'fogni';

b) módbeli segédigék: böra 'kelleni', få 'szabad; -hat, -het', kunna 'lehet; -hat, -het', låta 'hagyni, engedni; -tat, -tet', må 'lehet', måste 'kelleni', skota 'szándékozni, kelleni', vilja 'akarni';

c) passivum képző segéd igék: vara 'lenni', blifva) 'lenni, válni (vmivé)'.

A gyakran használt segédigék a következők: 1 .vara 'lenni'.

Presens: jag 1 'vagyok' vi] 'vagyunk'

du i är 'vagy' ni | är(o) 'vagytok' han, hon, det J 'van' de J 'vannak'

Imperfekt: jag] 'voltam' vi] 'voltunk'

du i var 'voltál' ni | voro 'voltatok'

han, hon, det) 'voit' de] 'voltak' Supinum: varit.

2. hava vagy (rövidült alakban) ha 'bírni' (német 'habén').

Presens: jag] 'nekem van' vi] 'nekünk van'

du i har 'neked van' ni \ hafva) 'nektek van'

han, hon, det J 'neki van' de J 'nekik van'

Imperfekt: jag, du stb. hade 'nekem voit', 'neked voit' stb. Supinum: haft. Segédigeként a presens perfekt és a pluskvamperfekt képzésére szolgál.

3. skola 1) 'szándékozni; kelleni' 2) 'fog(ni)' (a futurum segédigéjeként).

Presens: skall (e. sz.), skola (tb. sz.). Imperfekt: skulle (egyes és többes szám). Supinum: skolat.

A futurum egyik összetett alakjának segédigéje.10Í1

4. kunna 'lehet; -hat, -het'.

fmp^ríékUkimde^ ^^ ^ Supinum: kunnat.

Példa: han kan inte läsa 'ő nem tud olvasni'.

5. må 'lehet stb.' (német 'mögen'). Infinitivje nincs.

Presens: må. Imperfekt: måtte.

Supinum: -

Példák: han må säga vad han vill '(o) mondhat, amit akar'; det må kosta vad det vill 'kerüljön, amibe kerül'; han må gå hem! 'hadd menjen haza!'; du må länge leva på jorden! 'sokáig élj a földön!'

6. måste 'kell(ett)'. Inf.--.

Presens és imperfekt: måste 'kell; kellett'.

°Uplpéídák:ö/zán måste göra det 'neki meg kellett ezt tennie'; jag har måst vänta '(nekem) várnom kellett'.

7. vilja 'akarni'.

Presens: vill (e. sz.), vilja (tb. sz.). Imperfekt: ville (egyes és többes szám). Supinum: velat.

ville ^Se^àrla^Tmotor nem 'akarf rnegin d^lrá \ ^ akarom mondam > mo ofn

V"- : ~ r .

Egyszerű igéből és igekötőből állnak.

Az "an-, be-, bi-, ent-, er-, för-, här-, miss-, sam-, um-, van-, å- igekötők nem elválók.

A többi igekötő a mai nyelvben jobbára elváló, csak a két participban áll mindig közvetlenül az ige előtt. Számos példa van arra is, hogy ugyanazon ige majd elváló, majd el nem váló összetételt alkot az igekötővel. Ilyen esetben sokszor jelentéskülönbséget észlelünk, például:

Han bröt av käppen Han avbröt samtalet

Det °går an ^megjárja' Det "angår^oss^e^tnfm^ '

tartozik ránk'

A; Presens (jele n idő). A mai köznyelvben csak egy alakja van, amely az egyes és a többes szám mindhárom személyében egyaránt használatos. Végződése igeosztályok szerint különböző: -ar, -er, illetőleg -r. A gyenge igék I.

64*1012

osztályában a végződés -ar, pl. kall-ar, tal-ar. A gyenge igék II. osztályában a végződés -er, pl. böj-er, köp-er. A gyenge igék III. osztályában a v égződés -r, pl. ho-r, tro-r. Az eros igék presensének végződése ugyancsak -er, pl. bind-er, sitt-er.

Azon -r végződésű igéknek a presense, amelyek a gyenge igék II. osztályába, illetőleg az eros igék csoportjába tartoznak, a puszta tővel azonos (nem kap -r végződést), pl. hör-a 'hallani': hör; lär-a 'tanítani': lär; bär-a 'vinni': bär. Ugyanígy alakul a presense néhány -/ végű igének is, pl. tål-a 'tűrni': tål; stjäl-a 'lopni': stjäl.

A régebben általánosan használt, de ma csupán az ünnepélyes stílusban és <1 kereskedelmi levelezésben előforduló külön többes számú alak a legtöbb esetben azonos az infinitivvel, pl. (vi, ni, de) tala, köpa, bo, sitta, höra, tála 'beszél/ünk, -tek, -nek, vesz|ünk, -tek, -nek, ülünk stb., hallunk stb., tűrünk stb.'.

A presens a jelen időben történő cselekvés időalakja. Élénk előadásban a múltban történt cselekvés kifejezésére is szolgálhat. Különösen a mozgást, valamivé válást jelentő igék presensének gyakran jövő idejű vonatkozása van, pl. han går nästa vecka 'ő a jövő héten megy (el)', det blir mörkt om en stand 'hamarosan sötét lesz'.

ßjlmperfekt (elbeszélő múlt). Képzésmódját már tárgyaltuk, 1 1006—7 L A gyenge igék imperfektjének csak egy alakja van, amelyet egyes és többes számban mind a három személyben használunk. Tehát:

jag 1 beszéltem vi 1 beszéltünk

du | talade beszéltél ni l talade beszéltetek

han, hon) beszélt de J beszéltek

Az eros igék imperfektjének van külön többes számú alakja. Végződése mind a három személyben -o, pl. vi gingo 'mentünk', ni kommo 'ti jöttetek', de stodo 'ők álltak'. A köznyelvben az imperfekt többes alakja helyett is az egyes számú alakot használják.

Az imperfekt elbeszélésekben, leírásokban, továbbá olyan egyszeri, múltban történt cselekvés kifejezésére

használatos, amelynek az időpontját megjelöljük, például Gustav Adolf stupade vid Lützen 1632 'Gusztáv Adolf Lützen mellett esett el 1632-ben'; jag träffade honom i går 'tegnap találkoztam vele'. — Véleménynyilvánításokban is gyakori: Det var roligt, att du gick igenom i examen 'örvendetes, hogy átmentél a vizsgán'. — Det var synd, att du inte tänkte på det 'Kár, hogy nem gondoltál rá'.

CjPresens perfekt. Összetett időalak, mely a ha(va) segédige presens alakjából és a főige supinumából áll. Például:

jag] olvastam W] olvastunk

du| har läst olvastál nil ha(r) läst olvastatok

han, hon) olvasott de) olvastak

A presens perfekt olyan múlt időbeli cselekvés kifejezésére használatos, amelynek közelebbi időpontját nem jelöljük meg, továbbá olyan történés közlésére, amely a múltban kezdődött s még a beszélés időpontiában is tart. Példák: Den här blomman har jag fått av en bekant 'Ezt a virágot egy ismerőstől kaptam'. Hur länge har du varit här i Stockholm? 'Mióta vagy itt Stockholmban?' — Jag har läst svenska i tre månader. 'Három hónapja tanulok svédül'.

DjPluskvamperfekt (régmúlt). Szintén összetett időalak: a ha(ya) segédige imperfektjéből és a főige supinumából áll. Magyarra egyszerű múlt idővel ferdítjük. Például:

jag\ olvastam v i olvastunk

dul hade läst olvastál ni hade läst olvastatok

han, hon) olvasott de) olvastak1013

Olyan múlt időbeli cselekvés kifejezésére használjuk, amely már befejeződött, amikor a múltban egy másik cselekvés elkezdődött. Például: Han hade redan lärt sig sin läxa, när jag i går besökte honom 'ő már megtanulta a leckéjét, amikor tegnap meglátogattam'.

EJFuturum (jövő idő). A jövőbeli cselekvés kifejezésére is legtöbbször a presens használatos (sokszor valamely jövőbe mutató adverb, azaz határozószó kíséretében). Emellett gyakran előfordulnak bizonyos összetett időalakok is:

1. a skola segédige presense (lásd az 1010. lapon) -f a főige infinitivje. Például: Han skall resa till Stockholm ir övermorgon 'o holnapután Stockholmba utazik'. — Jag skall gå på bio i kväll 'Én ma este moziba megyek';

2. kommer att + a főige infinitivje (tehát a komma 'jönni' ige presense -f att infinitivjel + infinitiv). Például: Han kommer att ångra sig 'Ő meg fogja bánni'. — Det kommer inte att ske i vår livstid 'Ez a mi életünkben nem fog megtörténni'.

IGEMÓDOK

Az eddig tárgyalt igealakok a jelentő mód (indikatív) igealakjai voltak. Rajta kívül még két igemód ismeretes: a konjunktív (kötőmód) és az imperativ (felszólító mód). Az indikatív a cselekvést vagy történést a maga valóságában fejezi ki. Az imperativa a! felszólítást vagy parancsot juttatunk kifejezésre. A konjuktiv a feltételezett, lehetséges, illetőleg bizonytalan cselekvés vagy történés jelölésére szolgál.

Imperativ (felszólító mód). A mai köznyelvben csak 2. személyű alakja fordul elő, amely egy vagy több személyhez intézett felszólítás kifejezésére egyaránt használatos.

A gyenge igék 1. és 3. osztályában azonos alakú az infinitivvel, például: tala! 'beszélj !', svara! 'felelj!'; trol 'higgy!'.

A gyenge igék 2. osztályába és az erős igék csoportjába tartozó igékből az imperativ az infinitiv -a végződésének elhagyása után fennmaradó igetővel azonos, például läs! 'olvass!' skriv! 'írj!' kom! 'gyere!' giv! 'adj!' förlåt! 'bocsáss meg!'.

Az imperativ hiányzó alakjait a mai köznyelvben az indikatív megfelelő alakjaival, illetve körülírásos szerkezetekkel pótolják.

Az utóbbiak közül leggyakoribb: låt + ackusativ + infinitiv, ahol a låt a låta 'hagyni, engedni' ige imperativja, mellette ackusativban áll a megszólított személy neve, a főige pedig infinitivben van. Például:

låt mig se 'hadd lássam!'; låt inte störa dig 'ne zavartasd magad!';

låt honom gå hem 'hadd menjen haza!', låt oss gå 'gyerünk!', låt inte störa eder 'ne zavartassátok magatokat!', låt dem gå 'hadd menjenek!'.

Konjunktív (kötőmód). Két időalakja van: a presens konjunktív és az imperfekt konjunktív.

a) A presens konjunktív csak az e. sz. 3. személyű alakban fordul elő. Az indikatív presenstövéből képezzük — olv módon, hogy a presens többes alakjának -a végződését -£-vel helyettesítjük (kivétel: vara 'lenni' többese äro, de konj.: vare; a gyenge igék 3. osztályában a konjuktiv nem használatos). Magyarra a felszólító mód alakjaival fordítjuk le. Példák: leve! 'éljen!' (leva 'élni'); komme! 'jöjjön!' (komma 'jönni').

Ma már csak bizonyos állandó kifejezésekben s régies stílusú (főleg vallásos) szövegekben találkozhatunk vele. Példák: Helgat varde Ditt namn! 'Szenteltessék meg a Te neved!' — Tillkomme Ditt rike! 'Jöjjön el a Te országod!' — Gud vare med dig! 'Isten legyen veled!' — Gud välsigne vårt dyra fädernes land och give det mänga sådana söner som du! 'Isten áldja meg a mi drága hazánkat, és adjon neki sok oiyan fiat, amilyen te vagy!'. — Leve konungen! 'Éljen a király!'1014

b) Imperfekt konjunktív. Csupán egy alakja van, amely az egyes és a többes szám mind a három személyében használatos. A gyenge igék imperfekt konjuktivja azonos az indikativ imperfektjével. Az erős igék imperfekt konjunktivját az indikatív imperfektnek a többes számú tövéből képezzük — oly módon, hogy a többes szám -o végződését -e-vel helyettesítjük. Például:

Az imperfekt konjunktivot a feltételes mód jelen idejű alakjaival fordítjuk magyarra. Példák:

Det vore angenämt, om du bleve kvar 'Örülnék („kellemes lenne"), ha itt maradnál'. Om jag vore kung, så skulle jag låta bygga åt mig ett slott, som vore så högt, att det räckte upp till molnen 'Ha én király volnék, építtetnék magamnak egy várat, amely olyan magas lenne, hogy felérne a felhőkig'.

c) Pluskvamperfekt konjunktív. Összetett igealak. A hafva) segédige imperfektjéből és a supinumból áll. Minthogy a ha(va) segédigének nincs a konjunktívban az indikatívban használt formától eltérő imperfektje, a pluskvamperfekt konjunktív alakja megegyezik az indikativ pluskvamperfektjével. Mind az egyes, mind a többes számban egy alakja használatos. A feltételés mód múlt alakjaival fordítjuk magyarra. Példa: Det hade varit bättre, om vi hade gått en annan väg 'Jobb lett volna, ha más úton mentünk volna'. — A segédige (hade) mellékmondatban gyakran elmarad, például: Om jag (hade) vetat det, så hade jag ej rest 'Ha tudtam volna, nem utaztam volna el'.

Feltételes mondathoz tartozó főmondatban a konjunktív alakjai helyett gyakran használatosak körülírásos szerkezetek, melyek egy módbeli segédigéből és a főige infinitivjéből állanak.

1. Az egyik a skola segédige (lásd 1010. lap) konjunktív imperfektjéből (skulle) és a főige infinitivjéből áll. Legtöbbször a feltételes mód jelen idejével fordítjuk magyarra. Például: Om jag vore kung, så skulle jag ge pengar åt alla fattiga, så att de skulle kunna köpa sig mat och kläder 'Ha én király volnék, adnék pénzt valamenynyi szegénynek, hogy vehessenek maguknak élelmet és ruhát (...-, hogy vehetnének maguknak ...)'. — Om jag vore rik, så skulle jag bara äta tårtor 'Ha én gazdag lennék, mindig csak tortát ennék'.

2. A másik, gyakran használt körülírásos szerkezet a skola segédige konjunktív imperfektjéből (skulle) és a főige infinitivjének múlt alakjából (ha(va) + supinum) áll. Legtöbbször a feltételes mód múlt idejével fordítjuk magyarra. Példák: Vad skulle du ha sagt, om någon hade frågat dig? 'Mit mondtál volna, ha valaki megkérdezett volna?' — Jag skulle ha kommit, om jag hade haft tid 'Én eljöttem volna, ha lett volna időm'.

Az igenevek (infinita verbformer) a következők: infinitiv, supinum és particip.

A) Az infinitiv (főnévi igenév) — kivéve a gyenge igék 3. csoportját és némely rendhagyó igét — a-ra végződik, például: svara 'felelni', resa 'utazni', skriva 'írni', d e : bo 'lakni', få 'kapni', dó 'meghalni', gå 'menni', stå 'állni'. Néhány igének (segédigének) nincs infinitivje. Ilyen például: må és måste (lásd 1011. 1.) Az infinitiv az ige szótári alakja.

infinitiv ind. imperf. (tb. sz.) imperf. konj.

gå menni ging-o ging-e mennék, -él stb

se látni såg-o såg-e látnék, -ál stb.

bli(va) lenni blev-o blev-e lennék, -él stb,

bära vinni bur-o bur-e vinnék, -él stb.

IGENEVEK1015

Az infinitivet a mondatban sok esetben az att szócska (infinitivjel) előzi meg, például: Det är svårt att finna 'Nehéz megtalálni'; Kungen befallde tjänarna att hjälpa honom ur vagnen 'A király megparancsolta a szolgáknak, hogy segítsék ki a kocsiból'.

Az infinitiv az att szócska nélkül áll:

a) a segédigék (lásd 1010—1. 1.) mellett;

b) a következő igék mellett: be 'kérni', behöva 'kelleni', bruka 'szokni', försöka 'megkísérelni', önska 'kívánni', synas, tyckas 'látszani', például: Han brukade sjunga och vissla hela dagen 'Ő egész nap énekelni és fütyülni szokott'; Han försökte läsa 'Ő megpróbált olvasni';

c) látást, hallást, mondást, gondolkodást, vélem én ynyil v án ítást jelentő igék mellett, például: Jag hörde honom sjunga 'Hallottam, hogy ő énekel'; Har du sett henne dansa? 'Láttad őt táncolni?'

A múlt idejű infinitiv a hafva) infinitivjének és a főige supinumának a kapcsolata. Magyarra 'hogy' kötőszós, többnyire múlt idejű időhatározó mellékmondattal fordítjuk. Példák: Han säger sig ha genomrest hela Europa 'Ő azt mondja, hogy végigutazott egész Európán'. — Han borde ha stängt dörrarna 'Neki be kellett volna csuknia az ajtókat'.

BjSupinum. Gyenge igékből -at, -t, illetőleg -tt végződéssel, eros igékből -it végződéssel alakul (képzésmódjáról bővebben lásd 1006—10. 1.).

Csak a ha(va) segédige mellett fordul elő bizonyos összetett igealakokban, egyebek között a presens perfektben és a pluskvamperfektben. Mellékmondatokban olykor elmarad mellőle a segédige, például: De sågo ett skepp, som (hade) strandat pä klipporna 'Egy hajót láttak, amely zátonyra jutott'.

CJParticip (melléknévi igenevek).

1. A particip presens végződése többtagú igék tövéből -ande, egytagúakéból -ende, például: svara 'felelni': svarande, resa 'utazni': resande, bära 'vinni': bärande, d e : stå 'állni': stående, gå 'menni': gående stb. A particip presens nem ragozható. A mondatban többnyire jelzői, ritkábban határozói funkciója van. Ha jelzőként áll a mondatban, jelen idejű melléknévi igenévvel fordítjuk magyarra, például: den rasande stormen 'a dühöngő vihar'. Ha határozói szerepe van, határozói igenév felel meg neki a magyarban, például: Han kom springande 'Ő futva jött', Han blev liggande 'Ő fekve maradt'.

2. Particip perfekt. A melléknevekkel egyezően utruma, neutruma és külön többes számú alakja van. Utrumát a gyenge igékből úgy képezzük, hogy imperfekt-jük -e végződését elhagyjuk, azaz: utrum alakjának a végződése a gyenge igék I. osztályában -ad, II. osztályában -d, ill. -t, III. osztályában -dd. Az erős igék megfelelő alakja -en végű. Neutrumát úgy képezzük, hogy az I. és a II. osztályba tartozó gyenge igék utrum alakjának -d végződését -t-re, a III. osztályba tartozó gyenge igék utrumjának *dd végződését pedig tt-re változtatjuk (az imperfektjükben -

te végződésű II. igeosztályú gyenge igéknek a neutruma azonos az utrummal). Az erős igék megfelelő alakja -et végű. A többes számú alakot az egyes számú utrumból képezzük: a gyenge igék I. osztályában -e, többi osztályában -a végződés toldalékolásával. Ugyancsak -a végződést kap az eros igék többese. A particip perfekt alakjainak képzésmódját a következő példák szemléltetik (inf. tala 'beszélni', böja 'hajlítani', köpa 'vásárolni', tro 'hinni', skriva 'írni'):

utrum neutrum többes szám

tal-ad tal-at tal-ade

böj-d böj-t böj-da

köp-t (!) kő p-t köp-ta

tro-dd tro-tt tro-dda

skriv-en skriv-et skriv-na.1016

A particip perfekt képzésmódjáról jegyezzük meg még a következőket: a) a határozott alak megegyezik a többes számú alakkal; b) az erős igék part. perfektje a supinum tőből képződik; c) az erős igék part. perfektjében a többes számú és a határozott alak -a végződése előtti nyílt szótag magánhangzója kiesett: bundna « bunde-na), försvunna (< fórsvunne-na).

A particip perfekt a mondatban leggyakrabban jelzőként vagy állítmányként (predikativ) áll. Múlt idejű melléknévi igenévvel, illetve határozó igenévvel fordítható magyarra. Példák: Min son köpte en begagnad cykel 'Fiam használt kerékpárt vásárolt'; Middagen är serverad 'Az ebéd tálalva van'. Használatos a vara és a blifva) segédigék mellett az igék passzívumának összetett alakjaiban (mintegy állítmány i kiegészítőként) is, eltérően a supinumtól, amely viszont a hafva) segédige mellett az aktívum bizonyos összetett alakjainak a része.

Mivel a particip perfekt egyes számú alakjai sokszor azonos, avagy hasonló mássalhangzón (t, illetve d) végződnek, mint a supinum, rendkívüli figyelmet kell fordítanunk e két igenév megkülönböztetésére és helyes használatára. Ezért hasonlítsuk össze a következő mondatokat:

supinum particip perfekt

Han har skrivit ett brev Brevet är skrivet

Ő írt egy levelet A levél meg van írva

Han har presenterat mig Han blev presenterad

Ő bemutatott engem őt bemutatták

Floderna har frusit De frusna floderna

A folyók befagytak A befagyott folyók

PASSIVUM (SZENVEDŐ RAGOZÁS)

Az eddig tárgyalt igealakok az aktívum igealakjai voltak (vö. 1005. 1.). A másik igenem a passivum. Jellemző végződése s, amely az aktívum megfelelő alakjaihoz járul, illetve a presens egyes számában az -r végződés helyére lép. Ugyanazon idő-, illetve módalakban az egyes számon, illetve többes számon belül személyek szerint tehát nincs különbség (amint az aktívumban sincs).

A kalla 'nevezni', ställa 'állítani', tro 'hinni', binda 'kötni' igék passivuma következőképp alakul:

Indikatív Presens

jag (du, han v. hon stb.) kalla-s} ställe-s, tros, bindes

Imperfekt

jag (du, han v. hon) kallades, ställdes, troddes, bands vi (ni, de) kallades, ställdes, troddes, bundos

Perfekt

jag stb. har kallats, ställts, trötts, bundits

Pluskvamperfekt

jag stb. hade kallat-s, ställts, trötts, bundits1017

Futurum jag stb. skall kalla-st ställas, tro-s, bindas

Supinum kallats, ställts, trötts, bundits

Infinitiv

(att) kallas, (att) ställas, (att) tros, (att) bindas.

Mivel a magyarban a szenvedő igeragozást általában kerüljük, a svéd passi-vummal szerkesztett mondatokat a megfelelő cselekvő mondatokkal fordítjuk le. Példák: Pojken satt på en stol, medan byxorna lagades 'A fiúcska egy széken ült, amíg a nadrágot megfoldozták'. Kungen dödades i slaget vid Poltava 'A királyt a pol-ta va i ütközetben ölték meg'.

Az s képzős passivum helyett gyakran használ a svéd összetett alak o-kat a passivum körülírására. A körülírás a blifva) vagy a vara 'lenni' segédige alakjaival és a főige particip perfektjével történik.

INDIKAT IV

Presens

jag (du stb.) blir kallad vi (stb.) blir kallade

Imperfekt

jag (du stb.) blev kallad vi (stb.) blev(o) kallade

Perfekt

jag (stb.) har blivit kallad vi (stb.) ha blivit kallade

Pluskvamperfekt jag (stb.) hade blivit kallad vi (stb.) hade blivit kallade

KONJUNKTÍV Imperfekt

jag (stb.) bleve kallad vi (stb.) bleve kallade

vagy:

jag (stb.) skulle bli kallad vi (stb.) skulle bli kallade

Pluskvamperfekt

jag (stb.) hade blivit kallad vi (stb.) hade blivit kallade

vagy:

jag (stb.) skulle ha blivit kallad vi (stb.) skulle ha blivit kallade

Amíg a bli (va) segédígével alakult passivum átmenetet leiez valamilyen állapotból egy másikba, addig a vara 'lenni' segédigével szerkesztett szenvedő alakok jobbára tartós állapotot fejeznek ki. Példák: Fisken blev uppdragen ur vattnet 'kihúzták a halat a vízből', d e : Han är älskad av alla 'Ői mindenki szereti'; De ha varit förlovade i sju år 'ők hét éve jegyesek'.1018

Deponens (álszenvedő) igék

Deponens igéknek nevezzük azokat, amelyeknek alakja szenvedő, de jelentése cselekvő. Példák: anda-s 'lélegzeni', avurida-s 'irigyelni', finna-s 'lenni, létezni', iwppa-s 'remélni', lycka-s 'sikerülni', minna-s () minns) 'emlékezni', syna-st tycka-s 'látszani', triva-s '(jól) érezni magát' stb. Ragozásuk megegyezik a cselekvő igék

passivumának ragozásával. Főnévi tárgyat nem vehetnek maguk mellé, de névmás i tárgy, határozószó, elöljárós kifejezés vagy mellékmondat némelyikük mellett előfordul. Példák: Minns du det? 'Emlékszel erre?' — Jag hoppas, att han kommer 'Remélem, hogy jön'. — Han andades djupt 'Ő mélyen lélegzett'. — Han minns inte, vad jag sade honom 'Ő nem emlékszik, mit mondtam neki'.

Némely deponens igének használatos az aktív alakú particip presense, pl. en åldrande man 'öregedő ember' (åldras 'öregedni'), den annalkande olyckan 'a közeledő szerencsétlenség' (nalkas 'közeledni'). AZ EROS ÉS A RENDHAGYÓ IGÉK JEGYZÉKE LISTA ÖV2R STARKA OCH OREGELBUNDNA VERB

E jegyzékbe az erős és a rendhagyó igéken kívül felvettem azokat az igéket is, amelyeknek szabályosan képzett alakjaikon kívül rendhagyó alakjaik is használatosak (voltak). A kérdéses igék után elhelyezett római szám azon igeosztályt jelzi, amelybe az ige szabályos alakjai szerint tartozik. A zárójelbe tett alakok régiesek, illetve csak a költői nyelvben használatosak, avagy elavultak.

infinitiv Presens Imperfekt Supinum e. sz. tb. sz. be (bedja) ber (beder) bad bådo bett (bedit) begrava (II) begraver begrov begrovo begravit binda binder band bundo bundit bita biter bet beto bitit bjuda bjuder bjöd bjödo bjudit bli (bliva) blir (bliver) blev blevo blivit bringa (I) bringar bragte bragt brinna brinner brann brunno brunnit brista brister brast brusto brustit bryta bryter bröt bröto brutit bära bär bar buro burit böra bör borde bort dimpa dimper damp dumpo dumpit dra (draga) drar (drager) drog drogo dragit dricka dricker drack drucko druckit driva driver drev drevo drivit drypa dryper dröp dröpo drunit dräpa (II) dräper (drap) (dråpo) (dräpit) duga (II) duger dög dogo dugt dväljas (II) dvälj(e)s dvaldes dvalts dyka (II) dyker dök döko dykt dö dör dog dogo dött dölja döljer dolde dolt falla faller föll föllo fallit fara far for foro finna finner fann funno funnit flyga flyger flög flögo flugit flyta flyter flöt flöto fiutit fnysa (II) fnyser fnös fnöso fnyst frysa fryser frös frösö frusit ta får fick fingo fått förgäta förgäter (förgät) förgätit förnimma förnimmer förnam förnummo förnummit förstå förstår förstod förstodo förstått försvinna försvinner försvann försvunno försvunnit gala (II) gal gol golo galit, gält gitta gitter (gat) gitte/gittade gittat1020

Infinitiv Presens Imperfekt Supinum e. sz. tb. sz. giva (ge) ger (giver) gav gåvo givit (gett) gjuta gjuter göt göto gjutit glida glider gled gledo glidit glädja gläder gladde glatt gnida gnider gned gnedo gnidit gripa griper grep grepo gripit gråta gråter grät gräto gråtit gå går gick gingo gått göra gör gjorde gjort ha (hava) har (haver) hade haft heta heter hette hetat hinna hinner hann hunno hunnit hjälpa (II) hjälper (halp) (hulpo) (hulpit) hugga hugger högg höggo huggit hålla håller höll höllo hållit häva (II) häver (hov) (hovo) (hävit) klinga (I) klingar (klang) (klungo) (klungit) kliva kliver kiev klevo klivit klyva klyver klöv klövo kluvit kläcka kläcker klack — — knipa kniper knep knepo knipit knyta knyter knöt knöto knutit komma kommer kom kommo kommit krypa kryper kröp kröpo krupit kunna kan; kunna kunde kunnat kvida kvider kved (kvidde) kvedo kvidit kväda kväder kvad (kvädde) — kvädit kvälja kväljer kvalde kvalt le ler log logo lett leva lever levde levat/levt lida lider led ledo lidit Hgga ligger låg lågo legat ljuda ljuder ljöd ljödo ljudit ljuga ljuger ljög ljögo ljugit ljuta ljuter ljöt ljöto ljutit lyss lyss lyddes __ låta1 låter lät läto låtit låta2 låter lät läto låtit lägga lägger lade lagt löpa (II) löper (lopp) (lupo) (lupit) niga niger neg nego nigit njuta njuter njöt njöto njutit nypa (II) nyper nöp nöpo nupit nysa (II) nyser nös nöso (nusit v* piper nysit) pipa pep pepo pipit rida rider red redo ridit rinna rinner rann runnö runnit riva river rev revo rivit ryka (II) ryker rök röko rukit ryta ryter röt röto rutit1021

Infinitiv Presens Imperfekt Supinum

e. sz. tb. sz.

rädas räd(e)s räddes rädits

(rödja) (rödjer) (rödde) (rött)

se ser såg sågo sett

simma (I) simmar (sam) (summo) (summit)

sitta sitter satt sutto suttit

(setat)

sjuda sjuder sjöd sjödo sjudit

sjunga sjunger sjöng sjöngo sjungit

sjunka sjunker sjönk sjönko sjunkit

skilja SKiljer skilde skilt

skina skiner sken skeno skinit

skjuta skjuter sköt sköto skjutit

skola skall; skola skulle skolat

skrida skrider skred skredo skridit

skrika skriker skrek skreko skrikit

skrinna (I) skrinnar (skrann) (skrunno) (skrunnit)

skriva skriver skrev skrevo skrivit

skrympa (II) skrymper skrympte skrumpit

skryta skryter skröt skröto skrutit

skvätta (II) skvätter skvätte (intr: - skvätt

skvatt is)

skälva (II) skälver (skalv) skälvde — skälvt

skära skär skar skuro skurit

slinka slinker slank slunko slunkit

slinta slinter slant slunto sluntit

slippa slipper slapp sluppo sluppit

slita sliter slet sleto slitit

sluka (I) slukar slök slöko slukat

sluta sluter slöt slöto slutit

slå slår slog slogo slagit

smita smiter smet smeto smitit

smyga smyger smög sinögo smugit

smälla (II) smäller (intr.: small) — smällt

smälta (II) smälter smalt smulto smultit

smörja smörjer smorde smort

snyta snyter snöt snö to snutit

sova sover sov sovo sovit

spinna spinner spann spunno spunnit

spricka spricker sprack sprucko spruckit

sprida (II) sprider spred spredo spritt/spridit

springa springer sprang sprungo sprungit

spritta spritter spratt sprut to spruttit

spörja spörjer sporde sport

sticka sticker stack stucko stuckit

stiga stiger steg stego stigit

stinga stinger stack stungo stungit

stinka stinker stank stunko stunkit

stjäla stjäl stal stulo stulit

strida (II) strider stred stredo stridit

stryka stryker strök ströko strukit

stupa (I) stupar (stöp) stupade stupat1022

infinitiv Presens e. sz. Imperfekt tb. sz. Supinum stå står stod stodo stått städja städ(j)er stadde statt stöd(j)a stöd(j)er stödde stött suga suger sög sögo sugit supa super söp söpo supit svida svider sved svedo svidit svika sviker svek sveko svikit svinna svinner svann svunno svunnit svälja (II) sväljer svalde svalt svälta svälter svalt svulto svultit svär(j)a svär (svärjer) svor svuro svurit säga säger sade sagt sälja säljer sålde sålt sätta sätter satte satt ta (taga) tar (tager) tog togo tagit tiga tiger teg tego tigit/tegat tjuta tjuter tjöt tjöto tjutit tryta tryter tröt tröto trut it tvinga (I) tvingar tvang tvungo tvungit två (III) tvår tvådde tvått tälja (II) (v. tvagit) (täljer) (tålde) (talt) tämja (II) tämjer tämde/tamde tämt/tamt — tör torde — töras törs tordes torts vara är var voro varit varda varder vart vordo — veta vet visste vetat vika viker vek veko vikit vilja vill; vilja ville velat vina viner ven veno vinit vinna vinner vann vunno vunnit vrida vrider vred vredo vridit välja väljer valde valt vämjas vämjes väm(j)des __ vänja vänjer vande vant växa (II) växer växte vuxo vuxit äta äter åt åto ätit 1023

JEGYZETEK